SALADIN'S

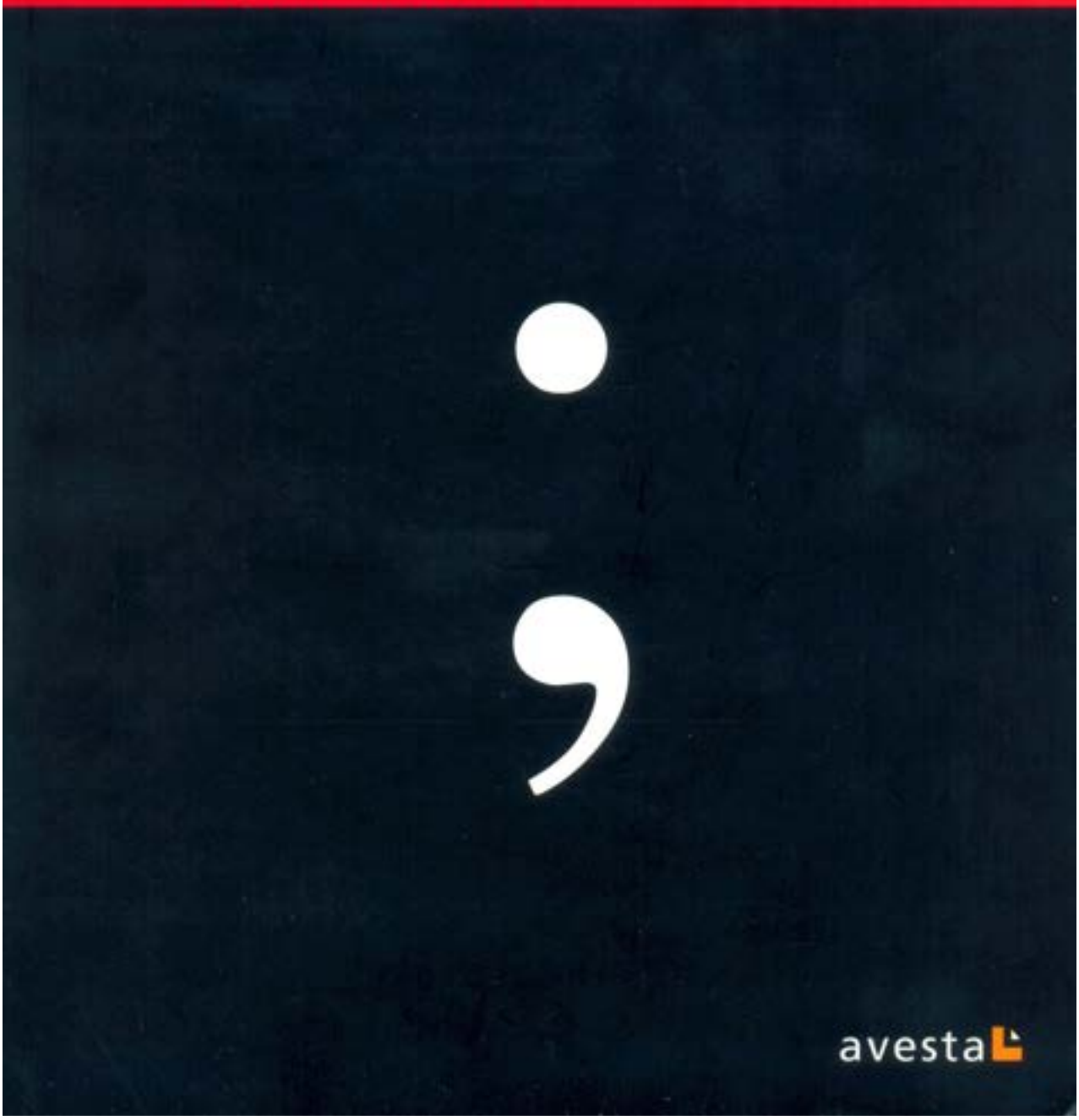
ENGLISH-KURDISH DICTIONARY

FERHENGA ÎNGLÎZÎ-KURDÎ

ya SELAHEDÎN

By Salah Saadallah

PARIS KURDISH INSTITUTE

avesta

PARIS KURDISH INSTITUTE
ENSTÎTUYA KURDÎ YA PARÎSÊ

SALADIN'S
ENGLISH-KURDISH
DICTIONARY

FERHENGA
ÎNGLÎZÎ-KURDÎ
ya
SELAHEDÎN

By
Salah SAADALLAH

72000 words peyv

avesta

weşanên avesta / avesta publishers: 77
Saladin's English-Kurdish Dictionary
Ferhenga Înglîzî-Kurdî ya Selahedîn
By Salah Saadallah

Editor: Abdullah Keskin
Cover Design / Berg: Ahmet Naci Fırat
Technical Arrengment / Amadekariya tekníkî: Paris Kurdish Institute
First Edition / Çapa Yekem: 1998, Bagdad
Second Edition / Çapa Duwem: 2000, İstanbul
Print / Çap: Yeni Güven Matbaacılık

© Institut Kurde de Paris

AVESTA BASIN YAYIN
REKLAM TANITIM MÜZİK DAĞITIM LTD. ŞTİ.
Meşrutiyet Caddesi
Özbek İşhanı 136 / 4
BEYOĞLU / İSTANBUL
Tel: (0212) 251 71 39
Fax: (0212) 251 44 80

İstasyon Caddesi, K. İsmail Paşa 2. Sokak
Abdi Paşa Apt. Giriş Katı
OFİS / DİYARBAKIR
Tel–Fax: (0412) 222 64 91

INSTITUT KURDE DE PARIS
106, rue La Fayette, F-75010 PARIS
Tel: (33-1) 48 24 64 64
Fax: (33-1) 48 24 64 66
www.fikp.org–e-mail: dico@fikp.org

ISBN: 975–7112–85–2

Acknowledgement

I wish to acknowledge, with great pleasure, the tremendous efforts exerted by my dear daughter Dilnaz and son-in-law Serge in typing and computerizing the entire manuscript, notwithstanding the demands of my three lovely grandchildren!

Sinamkhan's contribution towards the completion of this work has been invaluable. Even on holiday in Cannes she carried out proof corrections.

Abbreviations - Kurtî

adj. = ADJECTIVE : rengdêr, awelnaw
adv. = ADVERB : hoker, awelkar
aux. v. = AUXILLIARY VERB : lêker yan kirdêrê harîker, karî yarîder
conj. = CONJUNCTIVE : pêgir
def. = DEFINITE : radedar
indef. = INDEFINITE : nebinavkirî
inf. = INFINITIVE : jêder, çawig
interj. = INTERJECTION : gazî
interrog. = INTERROGATIVE : pirsyarkî yan pirsyarî
n. = NOUN : nav, naw
p. = PAST : borî
pp. = PAST PARTICIPLE : navê lêkerî
pl. = PLURAL : pirînî, gel
pred. = PREDICATIVE : neravedar
pref. = PREFIX : pêşgir
prep. = PREPOSITION : daçek
pron. = PRONOUN : ranav, ranaw
sing. = SINGULAR : yekînî, tak
suff. = SUFFIX : paşgir
symb. = SYMBOL : hêma
vi. = VERB INSTRANSITIVE : lêker yan kirdêrê têneper, karî têneper
vt. = VERB TRANSITIVE : lêker yan kirdêrî têper, karî têper

Preface

To begin with : I am not a lexicographer and when I undertook the task of what has turned out to be Saladin's English-Kurdish Dictionary, I was also " plunging into the sea of lexicography without having been first taught to swim ".

It all started with The Diplomat, James Aldridge's novel, which I translated in 1984. The translation left me with a list of nearly 4 000 English-Kurdish key words, arranged alphabetically for easy reference. Sensing the acute need for a lexicon, the list was developed first into a concise dictionary of 25 000 syllables, then into what I presume to be a comprehensive one with around 80 000 syllables.

The task was certainly daunting. It is of course an understatement to say that Kurdish, though an ancient (probably pre-Sumerian) language spoken now by close to thirty million people throughout Kurdistan, is not as rich as English in vocabulary, but armed with the fact that both belong to the Indo-European family of languages, I was able to make extensive use of etymology and morphology to form, if necessary, new words. Thus, it sounded natural to coin (*heştpê*) for (octupus), and respective suffixes for (ion) and (ing), namely (*bûn*) and (*kir(d)in*) helped to derive hundreds of nouns and terms from the verbs. The Kurdish suffix (*îtî*) which is fortunately identical with the English (ity), was particularly helpful.

Furthermore, as I proceeded in my uncharted endeavour, I discovered that quite a few English words were similar to Kurdish, for exemple, brow (*biro*), cat (*kitik*), chick (*çîçik*), curve (*kirv*), drop (*dilop*), egg (*hêk*), eve (*êvar*), game (*geme*), gene (*cîn*), gully (*gelî*), jungle (*cengel*), lip (*lêv*), ma (mother) (*mak*), moon (*mang*), navel (*nafk*), new (*nû, nî*), no (*ne*), patch (*pate*), river (*rûbar*), road (*rê*), sending (*şandin*), spleen (*spil*), star (*stêr*), tension (*tingijîn*), two (*du*) and type (*tîp*).

Literarily, Kurdish has developed into a bistandard language, namely Kurmanji and Sorani. Almost all the nouns and terms, adjectives and adverbs are bistandard. The verbs are mainly in Kurmanji, not nearly enough in Sorani for my inadequate proficiency in the latter.

The marked variation in pronunciation, and consequently in spelling, has often been reflected, albeit reluctantly, making no determined attempt to favour a strict and premature standard, except perhaps in the plural apposition sign (*yên*).

As this is the first edition, it could not be free of printing errors and other shortcomings, not withstanding strenuous efforts. Corrections and suggestions are welcome in order to minimize them, hopefully, in the next edition.

S.S.

P.S. : *An edition of the Dictionary was published in Baghdad in Kurdish Arabic script in 1998.*

Publisher's Note

The author of this dictionary, Mr. Salah Saadallah, is a Kurdish intellectual from Zakho. The first edition of *Saladin's Dictionary* came out in 1998 in Baghdad using Arabic characters. He arranged the transcription into Kurdish Latin characters for the present edition.

Reşo Zîlan and Kendal Nezan have reviewed and corrected the text without altering the author's dialectical particularities and, to improve understanding, have adapted certain technical and scientific terms to the pronunciations in general use amongst the Kurds of Turkey to whom this edition is intended.

Thus, for example, *haydrocîn* (H) in the Arabic script edition, that uses the English pronunciation used in Iraq is transcribed *hîdrojen*, that educated Kurds in Turkey recognise, *naytrocîn* (N) becomes *nîtrojen*, and *oksîcîn* (O) becomes *oksîjen* etc....

Agahdariya weşanker

Amadekarê vê ferhengê birêz Salah Saadallah ronakbîrekî kurd ê Zaxoyî ye. Çapa yekem a *Ferhenga Selahadîn* di 1998an de bi tîpên erebî li Bexdayê çap kiriye. Ewî bi xwe ferhengê kiriye kurdî ya latînî.

Reşo Zîlan û Kendal Nezan li rastnivîsîna metna wî nihêrtine û bêî ko dest bidin zaravayê amadeker, ji bo çêtir têgihîştina xwendevanên vê çapê, hin peyvên teknîkî û zanistî li gor bilêvkirina Kurdên Tirkiyê nivisîne.

Bo nimûne *haydrocîn* (H) a çapa bi tîpên erebî, ku bilêvkirina înglîzî bingeh girtiye, di vê çapê de wekî *hîdrojen* hatiye rast kirin ku xwendayên kurd ên Tirkiyê baş têdigihên, *naytrocîn* (N) bûye *nîtrojen*, *oksîcîn* (O) bûye *oksîjen*, hwd...

PÊŞGOTIN

Bo destpêkê, ez ne qamûszan im û hînga min karê ko niho bûye *Ferhenga înglîzî-kurdî ya Selahedîn* ez jî weko mirovê xwe dihavêt nav deryayê qamûszaniyêde bê ko berî hînî melevaniyê bibe.

Ew hemî bi *Ewê Dîplomasî*, romana *James Aldrige* dest pê kir, ko min sala 1984 ji înglîzî wergêra kurdî. Li dawiya wergêranê min nizîk çar hezar peyivên serekî yên înglîzî-kurdî kom kirîbûn, ko elfabeyî rêzkirî bûn bo nîşankirina hêsan. Min hiş dikir ko me wucek mezin bi qamûsekê heye. Ev komepeyiv min berî kire kurteqamûsek birîtî ji bîst û pênc hezar birgehbêjeyan, paşî qamûsa ez bawer dikim ko hemûkî ye, nizîk heştê hezar birgehbêjeyêna înglîzî.

Erk bêgûman sext bû. Helbet kêmrastîkirin e ko mirov bêje ko kurdî, herçend kevneziman e, maçiye berî sumeriye ko noke, nizîk sî milyon kes li hemî Kurdistanê pê diaxivin, ne hind dewlemend e wek înglizî bi peyivan. Lê piştrast ko herdu ji xêzana zimanên hindûewropî ne min karî dariştinzanî û peyivsazî, berfireh bi kar bînim bo çêkirina peyivên nû, ger pêviyaba. Vêca sirûştî diyar dibû ko *heştpê* bo *octopus* bi kar bînim, û paşkoyên beramber *-iom* û *-ing*, anko *bûn* û *kirin* asan kirin ko bi sedan nav û zaravan ji lêkeran darêjim. Paşkoya kurdî *-îtî* ko xweşbext hevyek e li gel *-ity* ya înglîzî, pir havildar bo hêşpêtir, gava bizava min ya ne nexşekirî pêşket min dît, ko çend peyivên înglîzî wek kurdî ne. Bo nimûne : *brow* (birû), *cat* (kitik), *chick* (çîçik), *drop*, (dilop), *egg* (hêk), *eve* (êvar), *game* (geme), *gene* (cîn), *gully* (gelî), *jungle* (ceengel), *lip* (lêv), ma *mother* (mak), *moon* (mang), *navel* (nafk), *new* (nû, niwê), *no* (ne, no), *patch* (pate), *river* (rûbar), *road* (rê), *sending* (şandin), *spleen* (spil), *star* (stêr), *tension* (tingijîn), *two* (du), û *type* (tîp).

Bi torê, kurdî yê bûyî zimanek dupîvane, anko kurmancî û soranî. Nizîk hemî nav û zarav, rengdêr û hoker bi her du şêweyan in. Lêker pêtir bi kurmancî ne, ne têr bi soranî ne, çûnko ez hind ne şehrezayê ewê dawî me.

Têveliya eşkereya denganiyê û li encamê hencandinê yê hatî vebeyandin, herçend bi kîndarî, bêko pîvanek req yan pêşdem hevyaz bikim, belko nîşana kokirinê (*yên*) netê.

Ji ber ko eve yekem çap e, ew vala nabe ji çewtiyên çapkirinê û kêmatiyên din, piştî hemî bizavê. Ez dê minêkar bim rastkirin, pêşniyaz û heŕ têbînîya xwendewarî hebe bibînim da ko bi hîvîdarî, wan kêmtir bikim li çapa dahatî.

S.S.

Têbînî : *Çapek ji qamûsê, bi tîpên kurdî yên erebî, li Bexda hat belav kirin.*

A, A : tîpa yekema elfabeya înglîzî.

A, AN, *indef. art.* : amraza nenasê ko yek e yan tiştek e.

A- OR AN-, *pref.* : pêşgir e ko di maneya ne- û bê- de ye.

AARDVARK, *n.* : canewereke çarpê, memikdar û mêrîxwerê başûra Efrîqayê .

AARDWOLF, *n.* : texlîtek hêftiyarê başûra Efrîqayê.

AARON'S BEARD, *n.* : heleze (rîhên Harûnî).

AARON'S ROD, *n.* : heleze (darê Harûnî).

AASVOGEL, *n.* : simsiyarkê Efrîqaya başûr .

ABA, *n.* : eba.

ABACK, *adv.* : paşve.

ABACTERIA, *adj.* : nebakteryayî.

ABACUS, *n.* : jimarok, jimêr.

ABADON, *n.* : dojeh.

ABAFT, *prep.* : li paş.

ABAFT, *adv.* : bere paşî ve.

ABALONE, *n.* : guhê deryayî (texlîtek şeytanok).

ABANDON, *n.* : hêlan, berdan.

ABANDON, *vt.* : letilîn, hêlan, berdan.

ABANDONED, *adj.* : bêxwedî, bêxudan, bêxudî, berdayî, hêlayî.

ABANDONEE, *n.* : bohêlayî.

ABANDONING, *n.* : letilîn, hiştin, berdan.

ABANDONMENT, *n.* : letilandin, hiştin, berdan, hêlan.

ABASE, *vt.* : nizim kirin (paye).

ABASED, *adj.* : nizimkirî, bêrûmetkirî.

ABASEMENT, *n.* : nizimbûn, bêz.

ABASH, *vt.* : şerm kirin.

ABASHED, *adj.* : şermîn.

ABASHMENT, *n.* : şermî, fedî.

ABASING, *n.* : bêrûmetkirin, nizimkirin.

ABASK, *adv.* : di ronahiya germ de.

ABATABLE, *adj.* : helweşînbar, sivikirinbar, kêmkirînbar.

ABATE, *vt., i.* : danan, kêm bûn, jê vedan.

ABATED, *adj.* : jêvedayî.

ABATEMENT, *n.* : neman, laçûn.

ABATING, *n.* : nehêlan, jêvedan.

ABATIS, *n.* : gîro yan berbesta darên birrî bo girtina rê.

ABAXIAL, *adj.* : dor jî tewereyî.

ABBACY, *n.* : olxane.

ABBATIAL, *adj.* : olxaneyî.

ABBE, *n.* : bab : oldarê Fransî.

ABBESS, *n.* : dayik : olbanûya Fransî.

ABBEY, *n.* : olxane, dêr.

ABBOT, *n.* : serekoldarê dêrekê.

ABBOTSHIP, *n.* : serokatiya dêra oldaran.

ABBREVIATE, *vt.* : kurt kirin.

ABBREVIATE(D), *adj.* : kurt, kurtî, kurte, kurtkirî.

ABBREVIATING, *n.* : kurtkirin.

ABBREVIATION, *n.* : kurtkirin, kurtbûn.

ABC, *n.* : elfûbê.

ABDICATE, *vt.* : xwe nihandin.

ABDICATED, *adj.* : xwe nihandî.

ABDICATING, *n.* : xwenihandin.

ABDICATION, *n.* : xwenihan.

ABDOMEN, *n.* : zik.

ABDOMINAL, *adj.* : zikî.

ABDOMINALLY, *adv.* : bi zikî.

ABLATIVE, *adj.* : helkêşandar.

ABLAZE, *adv.* : bi gurî, sotin, dagîrsaw.

ABLE, *adj.* : jêhatî, şiyaw, şê, pêkar, tiwana, hêgin.

- **BODIED** : xurt.

- **BODIED SEAMAN** : deryavanê serhatî.

ABLUENT, *adj., n.* : paqijker, pakker.

ABLUTED, *adj.* : (paqij) şuştî, destnivêjkirî.

ABLUTION, *n.* : destnivêj, şuştin, ava şûştinê yan destnivêjê.

ABLY, *adv.* : bi şehrezayî, bi şiyanî, bi hêginî, hêginekî.

ABNEGATE, *vt.* : xwe bê behr kirin, çîz kirin.

ABNEGATED, *adj.* : çîzkirî.

ABNEGATION, *n.* : xwegorîkirin.

ABNORMAL, *adj.* : neasayî, nasayî, nejê, nawêze.

ABNORMALITY, *n.* : nejêyî, neasayîtî.

ABNORMALLY, *adv.* :bi neasayî, neasayekî.

ABNORMITY, *n.* : nerêk.

ABOARD, *adv.* : li ser, li nik.

ABODE, *n.* : war, zêd, nişîngeh, hêwirgeh.

ABOIL, *adv.* : kelîn.

ABOLISH, *vt.* : helweşandin, têk dan, rakirin.

ABOLISHABLE, *adj.* : helweşînbar.

ABOLISHED, *adj.* : helweşandi, têkdayî.

ABOLISHMENT, *n.* : helweşan, helweşandin.

ABOLITION, *n.* : helweşîn, têkdan, rakirin.

ABOLITIONISM, *n.* : helweşînîtî, nemaze helweşîna seretayî ya rêzika bendetiyê.

ABOLITIONIST, *n.* : piştgirê helweşîna bendetiyê.

ABOMESAL, *adj.* : şîlavkî.

ABOMASUM, *n.* : şîlavk.

A BOMB, *n.* : bombaya atomî " gerdileyî ".

ABOMINABLE, *adj.* : bed, kîndar.

ABOMINABLY, *adv.* :bi bedî.

ABOMINATE, *vt.* : neviyan, kîn kirin.

ABOMINATED, *adj.* : kîndarkirî.

ABOMINATING, *n.* : kindarkirin.

ABOMINATION, *n.* : bedî, kîndarî, kîndarbûn.

ABORAL, *adj.* : wêveyî devî.

ABORIGINAL, *adj.* : mirovê seretayî, mirovê nijadî li derekê.

ABORIGINE, *n.* : mirov, canewer yan helezê nijadî, binnijadî.

ABORT, *vi.* : ji ber ketin, ji ber çûn, ji ber êxistin, bi ser neketin (di şerî de), ji ber havêtin, kêm werar bûn, rawestîn (berî demî).

ABORTED, *adj.* : jiberhavêtî, jiberxistî, êxistî, jiberhavête.

ABORTICIDE, *n.* : jiberhavêtin, jiberxistinxwaz.

ABORTIFACIENT, *adj., n.* : jiberhavêtî, awayê jiberhavêtinê.

ABORTION, *n.* : jiberçûn, êxistin, jiberxistin, jiberhavêtin.

ABORTIONIST, *n.* : jiberxistinkar.

ABORTIVE, *adj.* : kurt, nebiserketî, negehiştî, bêberî.

ABORTIVELY, *adv.* : bi kurtî.

ABORTIVENESS, *n.* : kurtîti.

ABOULIA, *vi.* : bêvên.

ABOUND, *vi.* : zehf bûn, boş bûn, zêde bûn.

ABOUT, *adv., prep.* : li ser, derheq, babet, sebaret, nêzîkî, li dor, li babet.

- **FACE** : guhurîna binyatî (helwêst yan rêbaz).

ABDOMINOUS, *adj.* : zikmezin.

ABDUCE, *vt.* : dûr kirin.

ABDUCENT, *adj.* : dûrkêş.

ABDUCT, *vt.* : revandin.

ABDUCTED, *adj.* : revandî.

ABDUCTING, *n.* : revandin.

ABDUCTION, *n.* : revandin.

ABDUCTION-SPLINT : masûlkeya dûrêx.

ABDUCTOR, *n.* : revînkar.

ABECEDARIAN, *adj.* : destpêker, şagirdê ko elfabeyê hîn dibit, seretayî, elfabeyî.

ABCEDARY, *adj.* : abecedaran.

ABED, *adv.* :di nav nivînan de (leşêş).

ABELE, *n.* : spîndar.

ABERRANCE, *n.* : gomrayî.

ABERRANCY, *n.* = **ABERRANCE.**

ABERRANT, *adj.* : nasayî, çav zerek, ladayî, nawêze.

ABERRANTLY, *adv.* :bi çavzerkî, bi ladayî.

ABERRATION, *n.* : gomrayî, vedan, ladan.

- **ARTERY ~** : demarê ladayî.

- **OF LIGHT** : ladana ronakiyê.

ABET, *vt.* : xurt kirin, pişt girtin, arandin.

ABETMENT, *n.* : arandin.

ABETTED, *adj.* : xurtkirî.

ABETTER, *n.* : hander.

ABETTING, *n.* : xurtkirin, handan.

ABEYANCE, *n.* : neçalakiya demdar, helweşîn yan gîrokirina demdar.

- **IN ~** : demdar, helweşandî yan gîrokirî.

ABEYANT, *adj.* : gîrokirî, helweşandî.

ABHOR, *vt.* : nevêtin, hez jê nekirin.

ABHORRED, *adj.* : neviyayî

ABHORRENCE, *n.* : neviyan, kîn, nefrîn.

ABHORRENT, *adj.* : kirêt, bêzar, dij.

ABHORRING, *n.* : neviyan.

ABIDANCE, *n.* : derbestî.

ABIDE, *vt., i.* : xwe girtin, man.

- **TO ~ BY** : encam qebûl kirin.

ABIDED, *adj.* : xwegirtî, mayî.

ABIDING, *adj* : herdem, berdewam, çespan.

ABIDINGLY, *adv.* :bi berdewamî.

ABIGAIL, *n.* : bermalî.

ABILITY, *n.* : şiyan, karîn, kar, şên, dereqet, pêkarî, tiwan, tiwanîn, tiwanayî, pek, bar, wize, sîwa, yara, hêginî.

AB INTRA : jî hundur.

ABIOGENESIS, *n.* : xweza û zê.

ABIOGENIC, *adj.* : xweza û zêyî.

ABIOLOGIC, *adj.* : nezîndekî.

ABJECT, *adj. n.* : bêrûmet, belengaz, kotî, zîvar, dêran, bêabrû.

ABJECTION, *n.* : bêrûmetî, zîvarî, nizimbûn, bêabrûbûn.

ABJECTLY, *adv.* : bi zîvarî, zîvarekî.

ABJECTNESS, *n.* : kotîtî, zîvarîtî, serşorî, bêabrûyî.

ABJURATION, *n.* : xwevedan, sonda xwevedanê.

ABJURE, *vt.* : xwe vedan.

ABJURED, *adj.* : xwe vedayî.

ABJURING, *n.* : xwevedan.

ABLACTATION, *n.* : jişirvekirin, hilbuhartin.

ABLATE, *vt.* : rakirin, helkêşan.

ABLATED, *adj.* : rakirî, helkêşayî.

ABLATING, *n.* : rakirin, helkêşan.

ABLATION, *n.* : helkêşan.

ABOUT TO : li ber, hindav.

- **TURN ABOUT** : peyhatî.

ABOVE, *adv., prep.* : li ser, jor, raser, di ser, di ser de.

- **TO BE ~ ONESELF** : bêqan, qapan.

ABOVE-BOARD, *adv.* : eşkera, rast, bêxapîn yan veşartin.

ABOVE GROUND, *adv., adj.* : zindî, li ser rûyê erdî.

ABOVE MENTIONNED, ABOVE NAMED, *adj.* : berê navbirî.

ABRADANT, *adj., n.* = **ABRASIVE**.

ABRADE, *vt.i.* : xurandin, verenîn, enirandin.

ABRADED, *adj.* : enirandî.

ABRADING, *n.* : enirandin.

ABRANCHIAL OR ABRANCHIATE, *adj.* : neximximkî.

ABRASION, *n.* : çeltandin, verenîn, koldaçûn, roşan, roş.

ABRASIVE, *adj.* : zivir, xurînî, madeyeke verenînî.

ABRASIVELY, *adv.* : bi zivrî.

ABRASIVENESS, *n.* : zivrîtî.

ABREACT, *vt.* : rizgar kirin (ji girêka derûnî).

ABREACTION, *n.* : rakirina girêka derûnî.

ABREAST, *adv.* : li berahiyê, bi peşketin, bi rêkarî, rex bi rex ve, berahiyekî.

ABRIDGE, *vt.* : kurt kirin.

ABRIDGED, *adj.* : kurtî, kurte.

ABRIDGEMENT, *n.* : kurtkirin, kurtî.

ABRIDGING, *n.* : kurtkirin.

ABROACH, *adv., adj.* : çalak, pilosk, kunkirî.

ABROAD, *adv.* :li derve, firehane.

ABROGATE, *vt.* : rakirin, helweşandin .

ABROGATED, *adj.* : helweşandî.

ABROGATING, *n.* : helweşandin.

ABROGATION, *n.* : helweşandin, helweşîn.

ABROGATIVE, *adj.* : helweşînî, helweşîndar.

ABRUPT, *adj.* : nişkî, dirr, dilreq.

ABRUPTION, *n.* : jêvebûn, rawestana nişkî.

ABRUPTLY, *adv.* :ji nişkekê ve, ji nişkî.

ABRUPTNESS, *n.* : nişkîtî.

ABSCESS, *n.* : pizirk, edab, kêm.

- **OF THE EYE-LID** : diklok, bîtik.

ABSCESSED, *adj.* : edabî, kêmî.

ABSCISSA, *n.* : tewere yan hevpayeya sînî (asoyî).

ABSCISSION, *n.* : helkêşan, binebirr.

ABSCONCE, *n.* : çirayê tariyê mêzê.

ABSCOND, *vi.* : revandin (nihênî).

ABSCONDENCE, *n.* : revîn.

ABSCONDER, *n.* : revî.

ABSENCE, *n.* : bizirbûn, xewarbûn, nehazir, neliwêrê.

- **OF MIND** : xirman.

ABSENT, *adj.* : berze, xeware, bizir, pêwar, win.

- **MINDED** : dilgij.

- **MINDEDNESS** : dilgijî.

- **MINDNESS** : dilgijtî, xirman.

- **VOTER** : dengderê xeware (yê ko bi kesê xwe neşêt dengî bidit).

ABSENTEE, *n.* : nehatî, nehatû, wêvemayî.

- **BALLOT** : dengdana di rêka posteyê de.

ABSENTEEISM, *n.* : xewareyîtî, wêvemayîn.

ABSENTLY, *adv.* : bi bizrî, bi windayî.

ABSINTH(E), *n.* : ebsint : giyayeke givêrînî û mîzawer. şerabeke bi vî navî.

ABSINTHISM, *n.* : jehrbûna ebsintî.

ABSINTHIUM, *n.* : belgên hişkên pijişkiyên giyayê ebsintî.

ABSOLUTE, *adj.* : reha, bala, vebirr, bêpayan, petî, bijîn, mutleq.

- **ALCOHOL** : alkuhola bijîn(petî).

- **DENSITY** : xestiya rehayî, tîriya rehayî.

- **HUMIDITY** : nem yan şêya rehayî.

- **MONARCHY** : şahitiya reha.

- **NUMBER** : hejmara rehayî.

- **PRESSURE** : pestêna rehayî.

- **TEMPERATURE** : pileya germiya rehayî(bijîn).

- **VELOCITY** : leza rehayî.

- **WEIGHT** : kêşa rehayî.

- **ZERO** : sifra rehayî.

ABSOLUTELY, *adv.* :teqez, rehayî, vebirrî, yekcar, êkcar, tew, helbet, tewr, eseh.

ABSOLUTION, *n.* : azakirin, lêborîn.

ABSOLUTISM, *n.* : zordarîtî.

ABSOLUTIST, *n.* : piştgirê fermanrewayiya reha û zordariyê.

ABSOLUTIZE, *vt.* : reha kirin.

ABSOLUTIZED, *adj.* : rehakirî.

ABSOLUTIZING, *n.* : rehakirin.

ABSOLUTORY OR ABSOLVATORY, *adj.* : lêborînî, (gerden) azakirinî.

ABSOLVE, *vt.* : lê borîn, (gerden) aza kirin.

ABSOLVED, *adj.* : (gerden) azakirî.

ABSOLVING, *n.* : (gerden) azakirin.

ABSONANT, *adj.* : serkêş.

ABSORB, *vt.* : mijîn, mîştin.

ABSORBABILITY, *n.* : vemêjbarî.

ABSORBABLE, *adj.* : vemêjbar.

ABSORBANCY, *n.* : mijînî, mijînîtî.

ABSORBED, *adj.* : mêjayî, vemêjayî, mêt, hilçinî.

ABSORBENT, *adj., n.* : mijek, vemêjok.

ABSORBER, *n.* : vemêjok, mijek, helmij.

ABSORBING, *adj.* : mijolker, bêqamxweş.

ABSORPTION, *n.* : mijîn, vemêjtin, mijandin, mîştin, hilmijîn, hilmijtin, helmijîn.

- **BAND** : şerîta mêtinê.

ABSORPTIVE, *adj.* : vemêjok.

ABSORPTIVITY, *n.* : mijînîtî.

ABSTAIN, *vt.* : nekirin.

ABSTAINER, *n.* : rawestayî (êdî nakit), nevexwer.

ABSTEMIOUS, *adj.* : yê ku kêm dixwe û vedixwe, kêmxwar, kêmvexwar.

ABSTENIOUS, *adj.* : rawestayî (êdi nekirî).

ABSTENTION, *n.* : nekirin, dengnedan.

ABSTERGE, *vi.* : paqij kirin, pak kirin, rûvîk paqij kirin (bi şirenqeya qûnê).

ABSTERGENT, *adj., n.* : paqijker, pakker.

ABSTERSION, *n.* : paqijkirin, pakkirin.

ABSTINENCE, *n.* : narînî, nekirin, nevexwarina meyê.

ABSTINENT, *n.* : nevexwar.

ABSTINENTLY, *adv.* : bi nevexwarinî.

ABSTRACT, *n.* : nimûneyî, kurtî, kurte, gewher, girte, nenêrbaran, razber, poxte, bijîn.

- **NOUN** : navê razber.

- **IN THE ~** : dîtaneyî, bijînî.

- **THE ~** : ailgij, gêj.

ABSTRACT, *vt.* : dizîn, kurt kirin, cuda kirin, rakirin, rût kirin.

ABSTRACTED, *adj.* : xirmayî, di hizran de.

ABSTRACTEDNESS, *n.* : xirman.

ABSTRACTION, *n.* : poxte kirin, xirman.

ABSTRACTIONISM, *n.* : rûtîtî, neqş kirina kevalên huneriyên rûtî, seretayên hunera rûtî.

ABSTRICTION, *n.* : jêkvebûn (çêbûna sporên ne guldaran).

ABSTRUSE, *adj.* : şêlî, lêl, sext, kor.

ABSTRUSELY, *adv.* :bi lêlî, bi şêlî, şêliyekî.

ABSTRUSENESS, *n.* : şêlîti, lêlîtî.

ABSTRUSITY, *n.* : sextîtî.

ABSURD, *adj.* : gewc, bê mane, tewş.

ABSURDISM, *n.* : gewcîtî.

ABSURDITY, *n.* : gewcî, xirpotî, pêkenînî.

ABSURDLY, *adv.* : bi gewcî, bi tiraneyî, bi pêkenînî, bi tewşî.

ABSURDNESS, *n.* : gewcîtî.

ABUNDANCE, *n.* : zehfî, firehî, boşî, boşakî, dewlet, pît, fireyîtî.

ABUNDANT, *adj.* : zehf, boş, pirr, zor, gelek, şên, pelesing.

ABUSE, *n.* : carisî, cinêw.

ABUSE, *vt.* : kirêt kirin, caris kirin, neçakî kirin, êrîş kirin (bi peyvan).

ABUSED, *adj.* : kirêtkirî, êrîşkirî.

ABUSER, *n.* : devçêr.

ABUSIVE, *adj.* : devçêrî.

ABUT, *vi.t.* : hevsinor bûn.

ABUTILON, *n.* : helezeke wek tolkê.

ABUTMENT, *n.* : hevsinorîti, movik.

ABUTTALS, *n.* : sinor.

ABUTTING, *adj.* : hevsinor, movikî.

ABYSM, *n.* = **ABYSS**.

ABYSMAL, *adj.* : bêbin, bêqam, kor, êkcar, ragire.

ABYSMALLY, *adv.* :bi bêbinî, bi bêqamî.

ABYSS, *n.* : dojeh, kûrtal.

ABYSSAL, *adj.* : kûr, bêbin.

A.C. : lozew yan rewtekê nûrekî.

ACACIA, *n.* : tuxmê darên stirkê, akasya.

ACADEME, *n.* : amojgeh, jîngeya akademî.

ACADEMIC, *adj., n.* : zana, dîtaneyî, zankoyî, xwandin, mîriya amojgehî yan zankoyî, korî, zaravî yan nerîtî.

ACADEMY, *n.* : akademî, kor, amojgeha hînkirina hunerekê yan zanînekê.

- **OF LANGUAGE** : korî ziman.

- **OF SCIENCE** : korî zanyarî.

- **FULL ~ MEMBER** : endamî kara.

- **FELLOW ~ MEMBER** : endamî yarîder.

ACCARDIAC, *adj.* : bêdil.

ACCADIAN, *adj.* : akadî.

ACANTH(O), *prep.* : pêşgir e ko stirî ye, dirrî ye.

ACANTHACEOUS, *adj.* : dirr, du sef.

ACANTHOCEPHALAN, *n., adj.* : serstiri, kirmeke serdirr û şerîtî ye.

ACANTHOID, *adj.* : dirriyî, stiriyî.

ACANTHOPTERYGIAN, *adj.* : şaperdirrî (masî).

ACANTHOUS, *adj.* : dirrikî.

ACANTHUS, *n.* : helezeke dirrikî ye, xemliya wek belgên vê helezê.

ACARIASIS, *n.* : goriya kirnî (xurîna ji ber kirniyekê).

ACARID, *adj.* : kirniyî, spehî.

ACAROID, *adj.* : wek kirnî.

ACARPEL(I)OUS, *adj.* : bêmêk.

ACARPOUS, *adj.* : bêber.

ACATALECTIC, *adj., n.* : pîv temam.

ACAUDAL OR ACAUDATE, *adj.* : bêdûv.

ACAULESCENT OR ACAULINE, *adj.* : bêbask.

ACCEDE, *vi.t.* : qayil bûn, çûn ser karî.

ACCELERANDO, *adv., adj.* : bi lezandina bereber.

ACCELERATE, *vt.* : lez kirin, taw kirin.

ACCELERATED, *adj.* :lezandî, lezkirî, tawkirî.

ACCELERATING, *adj., n.* : lezandin, tawder, lezîn, lezkirin.

ACCELERATION, *n.* : tawdan, taw, lezandin, lezdan, gurre.

- **ANGULAR ~** : gurreya goşekî, tawa goşekî.

- **LINEAR ~** : gurreya hêlekî, tawa hêlekî.

- **OF GRAVITY** : tawa kêşî.

ACCELERATIVE, *adj.* : lezîn, tawdar, lezdar.

ACCELERATOR, *n.* : lezker, tawder.

ACCELEROMETER, *n.* : tawpîv.

ACCENT, *n.* : zarav, ziman, berzî, nîşana bêjeyê (li nivîsîn yan çapkirinê), dupatekirina hindek awazan.

ACCENT, *vt.* : bêje berz kirin.

- **MARK** : nîşana bêjeyî, hêmana dupatekirinê.

ACCENTED, *adj.* : zaravkirî.

ACCENTUAL, *adj.* : (bêje)berzî.

ACCENTUATE, *vt.* : berz kirin, bilind kirin, du pat kirin.

ACCENTUATED, *adj.* : dupatekirî.

ACCENTUATING, *n.* : dupatekirin.

ACCENTUATION, *n.* : berzkirin, bilindkirin.

ACCEPT, *vt.* : pejirandin, qayil bûn.

ACCEPTABILITY, *n.* : pejirînîtî.

ACCEPTABLE, *adj.* : pejirbar, hejî qayilbûnê.

ACCEPTABLENESS, *n.* : pejirînîtî.

ACCEPTANCE, *n.* : pejirîn, pejirandin, qayilbûn, qebûlkirin, têwkirin.

ACCEPTANT, *adj.* : pejirînxwaz.

ACCEPTATION, *n.* : pejirîn, qayilbûn.

ACCEPTED, *adj.* : pejirî, pejirandî.

ACCEPTER, *n.* **(ALSO ACCEPTOR)** : qayil.

ACCEPTING, *n.* : pejirîn, qebûl kirin.

ACCESS, *n.* : rê, gehiştin.

ACCESSARY, *n.* **AND PRED.** *adj.* : harîker.

ACCESSIBILITY, *n.* : gehînbarî.

ACCESSIBLE, *adj.* : gehînbar, asan, vekirî.

ACCESSION, *n.* : şûnkarbirin, pejirîn, pêkhatin, dilniyayî, serbarî, pitirbûn, mezinbûn, werarbûn, payeberzbûn, hariya nîşkî.

ACCESSORIAL, *adj.* : serbarî.

ACCESORY, *adj., n.* : hevsûç.

ACCIDENCE, *n.* : rêzimanzanî.

ACCIDENT, *n.* : rûkeşeyî, hingavtin, toş, hel ketin, qewmîn, rêketî, bûnebûn.

ACCIDENTAL, *adj.* : helketinî, rêketinî.

ACCIDENTALLY, *adv.* :bi helketinî, bi rêketinî.

ACCIPITER, *n.* : terlan, laçin, baz, dubrak, helo.

- **BIG ~** : şehbaz.

ACCIPITRAL, *adj.* : bazî, dubrakî.

ACCLAIM, *n.* : tewînî, dest qutan, çeple lêdan.

ACCLAIM, *n.* : diyarkirin, lorîn.

ACCLAIM, *vt.* : diyar kirin, dest qutan, gazî kirin ko kesek şah e.

ACCLAMATION, *n.* : dest qutan, lorîn, çeple lêdan.

ACCLAMATORY, *adj.* : lorînî.

ACCLIMATE, *vt.i.* : jîngeyî kirin, jîngeyî bûn

ACCLAMATIZATION, *n.* : jîngebûn.

ACCLAMATIZE, *vt.* = **ACCLIMATE.**

ACCLIVITY, *n.* : serevrazî.

ACCLIVOUS, *adj.* : evrazî.

ACCOLADE, *n.* : nîşana bexşîna payeya siwariyê (ramûsan yan desdan bi serkê şûrî).

ACCOMMODATE, *vt.* : hêwirandin, hewandin, pêk hînan.

ACCOMMODATION, *n.* : pêkhînan, gonçan, vejiyandin, hewandin, deyn, jîngebûn, jîngekirin, harîkirin xwazî, qoçana yarmetî, qoçana wêneyî.

- **PAPER** : qoçana yarmetî, qoçana wêneyî.

ACCOMMODATOR, *n.* : pêkar yan berdestê berdêl.

ACCOMPANIMENT, *n.* : yawerîkirin, tekûzker, karê yawerî.

ACCOMPANIST OR ACCOMPANYST, *n.* : jenê yawer.

ACCOMPANY, *vt.* : yawerî kirin, li gel çûn, li gel man.

ACCOMPANYING, *n.* : yawerî, bizaftin.

ACCOMPLICE, *n.* : hevsûç, hevkarê tawanê.

ACCOMPLISH, *vt.* : berpe kirin, temam kirin, gehan.

ACCOMPLISHED, *adj.* : vemiştî(civakî), berpekirî, tekûzkirî, şehreza.

ACCOMPLISHMENT, *n.* : berpekirin.

ACCORD, *vt.i.* : pêk anîn, kok kirin.

ACCORD, *n.* : rêketin, pêkhatin, tebayî, guzîdan.

- **OF ONE'S ~** : xwazayî, bê zorî, bê ko tekî.

- **WITH ONE ~**: hemûkî.

ACCORDANCE, *n.* : pêkhatin.

- **IN ~ WITH** : pêkhatî li gel.

ACCORDANT, *adj.* : pêkhatî, saz, kêrhatî.

ACCORDING (as), *conj.* : bi cor, wekî.

ACCORDINGLY, *adv.* :bi corî, bi goreyî, vêca.

ACCOST, *vt.* : qayil kirin, li gel axaftin.

ACCOUNT, *n.* : rave, vegêran, havil, sûd, ho, biryarname.

- **ON ~** : li ser jimarê.

- **ON ~ OF** : ji ber ko.

- **ON ANY ~** : êkcar, çibitin, bo çi hoyî.

- **ON MY ~** : ji ber min, bo min.

- **ON NO ~** : çibitin, êkcar.

- **ON ONE OWN'S ~** : li ser berpirsyariya wî bi xwe, bo berjewendî yan haviliya wî bi xwe.

- **TO CALL TO ~** : tê xurîn, berhevdana jimarê !i gel kirin, siza kirin.

- **TO MAKE LITTLE ~** : guh nedan, çi biha bo danenan.

- **TO TAKE INTO ~** : hizr bo kirin.

- **TO TURN INTO ~** : sûd yan feyde jê kirin.

ACCOUNT, *vt.i.* : rave kirin, vegêrandin, bûn hoyê kuştina yan girtina mirovekê.

ACCOUNT, *n.* : jimartin, jimar, jimêr.

- **CURRENT ~** : jimara berdewam.

- **OPEN ~** : jimara vekirî.

ACCOUNTABILITY, *n.* : berpirsiyarî.

ACCOUNTABLE, *adj.* : berpirsiyar(bar).

ACCOUNTANCY, *n.* : jimaryarî, jimêryarî, defterdarî, defterxane.

ACCOUNTANT, *n.* : jimêryar, hejmaryar, defterdar.

ACCOUNTER, *n.* : jimaryar.

ACCOUNTING, *n.* : jimaryarî, defterxane.

ACCOUTRE, *vt.* : kinc kirin.

ACCOUTREMENT, *n.* : kinc(bo serbazî), jiyanîdin.

ACCREDIT, *vt.* : rastandin, ho kirin, veşandin, destûr dan, dest helat kirin.

ACCREDITATION, *n.* : bawername, birwaname, belgename, rastandin.

- **LETTRE** : bawername, birwaname, belgename.

ACCREDITED, *adj.* : veşandî, rêdayî, dethelatkirî.

ACCRETE, *vt.i.* : pêkve werar bûn, pêkve werar kirin.

ACCRETION, *n.* : pêkve werar bûn.

ACCRUAL, *n.* : gelekbûn, kombûn.

ACCRUE, *vi.* : kom bûn, werar bûn, rewa bûn (maf yan daxwaz).

ACCRUEMENT, *n.* : kombûn(seryek).

ACCULTURATION, *n.* : hevjîna çandeyî li navbera gelan de.

ACCUMBENT, *adj.* : pêşve çemandî, paldayek.

ACCUMULATE, *vt.i.* : kom kirin, ko bûn, seryek danan.

ACCUMULATED, *adj.* : komkirî, kokirî, serhev, seryek, qerpol.

ACCUMULATING, *n.* : komkirin, pêkxistin.

ACCUMULATION, *n.* : kom, ko, komkirin.

ACCUMULATIVE, *adj.* : kombûyî, komdar.

ACCUMULATOR, *n.* : koker, komker, koge.

ACCURACY, *n.* : rastî, pêtbûn, serêlokî.

ACCURATE, *adj.* : serêlî, serêlok, pêt, rast.

ACCURATELY, *adv.* : bi serêlî, bi serêlokî.

ACCURATENESS, *n.* : serêlokîtî.

ACCURSED, *adj.* : kambax, kambaxkirî, nifrîn lêkirî, gor bi gor.

ACCUSAL, *n.* = **ACCUSATION**.

ACCUSANT OR ACCUSER, *n.* : tawanker, gunehker.

ACCUSATION, *n.* : gunehbar kirin, gunehkarkirin, gumanberî.

ACCUSATIVE, *n., adj.* : lêkirî (rêziman).

ACCUSATORIAL, *adj.* : tawanbarî.

ACCUSATORY, *adj.* : tawankirinî.

ACCUSE, *vt.* : tawanbar kirin, gunehbar kirin.

ACCUSTOM, *vt.* : rahînan, nerît bûn.

ACCUSTOMED, *adj.* : rahatî, asayî.

- **TO GET ~ TO** : hîn bûn.

ACCUSTOMING, *n.* : rahatin.

- **TO** : rahênan.

ACE, *n.* : zîrek (balafirvan), yek li ser kaxezên leyîztinê).

- **WITHIN AN ~ OF** : nêzîk moyekê.

ACELOMAE, *adj.* : bêhinav.

ACEPHALOUS, *adj.* : bêser.

ACERATE OR ACEROSE, *adj.* : wek derziyê, derziyî.

ACERB, *adj.* : tirş, rêbaz req.

ACERBATE, *vt.* : enirandin.

ACERBITY, *n.* : tirşî, taliya axaftinê yan rêbazê.

ACERVATE, *adj.* : wek îşî.

ACESCENT, *adj.* : tirşbûyî.

ACET(O), *pref.* : pêşgir e ko sihik yan sihikî ye.

ACETABULAR, *adj.* : qolqolaniya ranî.

ACETABULUM, *n.* : qolqolana ranî.

ACETAL, *n.* : aselat : avekiyek firînî bêreng.

ACETALDEHYDE, *n.* : asetal dehîd : avekiyek bêhn xweş firîn bêreng.

ACETAMIDE, *n.* : esîtamîd : emîda tirşiya sihikê.

ACETANILID(E), *n.* : asetanilîd : pêkhatiyek spî belûrî, derman e bo tayê yan rawestandina janê.

ACETATE, *n.* : sirkat.

ACETATED, *adj.* : sirkekirî, sihikirî.

ACETIC, *n.* : sirke, sîrkik.

- **ACID** : tirşiya sirkîk.

ACETIFICATION, *n.* : sihikbûn, sihikirin.

ACETIFIER, *n.* : sihiker.

ACETIFY, *vi.t.* : sihik kirin.

ACETIMETER, *n.* = **ACETOMETER.**

ACETOMETER, *n.* : sirkepîv, sihikpîv.

ACETONE, *n.* : aseton : sihikîn, avekiyek firînî gurîbar bêreng.

ACETOPHENETIDIN, *n.* : asetofêntidîn : pêkhatiyek spî belûrî, derman e bo hedarkirina janê yan tayê.

ACETOSE OR ACETOUS, *adj.* : sihikî yan tirşiyek wek sihikê, asetoz.

ACETYL, *n.* : asetîl : sihikîl.

ACETYLATE OR ACETYLIZE, *vt.* : asetîl kirin.

ACETYLATION, *n.* : asetîlkirin.

ACETYLENE, *n.* : asetîlen : gazek bêreng e bo lehîmê bi kar dihêt.

ACHE, *vi.* : êşîn, miros bûn.

ACHE, *n.* : êş, êşan, jan, arhan, azar.

ACHENE, *n.* : mûwe hejar(hişk yekberik e).

ACHERON, *n.* : dojeh yan rûbarek li wêrê.

ACHIEVABLE, *adj.* : berpebar.

ACHIEVE, *vt.* : berpekirin.

ACHIEVED, *adj.* : berpekirî.

ACHIEVEMENT, *n.* : berpebûn, pêkhînan, destanîn, verastandin, berpekirin.

ACHIEVING, *n.* : berpekirin, qedandin.

ACHILLE'S HEEL, *n.* : paş paniya Ekîlî, xalka sistiyê, dira ne asê.

ACHILOUS, *adj.* : bêlêv.

ACHLAMYDEOUS, *adj.* : pêwendîdarê heleza bê qepoçk û bê tacik.

ACHROMATIC, *adj.* : bêreng.

ACHROMATIN, *n.* : akromatîn : parçeyek nafka xaneyê ko zehmet reng digirit.

ACHROMATISM, *n.* : bêrengî.

ACHROMATOUS, *adj.* : bê yan kêm reng.

ACHROMIC OR ACHROMOUS, *adj.* : bêreng, nerengî.

ACHY, *adj.* : jandar.

ACID, *n.* : tirş, pilpixîn.

ACID-FAST : bergirê tirşiyê.

ACIDIC, *adj.* : tirşî, tirşîkerî.

ACIDIFICATION, *n.* : tirşkirin, tirşandin, pilpixandin.

ACIDIFIED, *adj.* : tirşkirî, pilpixî, pilpixandî.

ACIDIFIER, *n.* : tirşker.

ACIDIFY, *vt.i.* : tirş kirin, tirş bûn.

ACIDIFYING, *n.* : pilpixandin, tirşkirin.

ACIDIMETER, *n.* : tirşpîv, tirşîpîv.

ACIDIMETRY, *n.* : tirşpîvî.

ACIDITY, *n.* : tirşî, tirşîtî.

ACIDNESS, *n.* : tirşîtî.

ACIDOSIS, *n.* : tirşbûna xwînê.

ACID TASTING, *n.* : tift.

ACID TEST, *n.* : ezmûna zehmet.

ACIDOPHIL, *adj.* : tirşxwaz.

ACIDULATE, *vt.* : tirş bûn.

ACIDULATED, *adj.* : tirşbûyî.

ACIDULENT OR ACIDULOUS, *adj.* : piçekê tirş.

ACIFORM, *adj.* : wek derziyê.

ACINAFORM, *adj.* : wek şûrî.

ACINIFORM, *adj.* : wek îşî.

ACINOUS OR ACINOSE, *adj.* : tirî kirî, îşî kirî.

ACINUS, *n.* : tirî, tirê.

ACK-ACK, *n.* : topa dijî balafirê.

ACKNOWLEDGE, *vt.* : nas kirin (rastiyê),

malava kirin (sipas kirin), agehdar kirin ko tiştek wergirt.

ACKNOWLEDGED, *adj.* : naskirî, nasandî, malavakirî.

ACKNOWLEDGMENT, *n.* : naskirin, malava, malavayî, malavakirin, agehîkirina wergirtinê.

ACLINIC LINE, *n.* : hêla neladanê : hêla yeksanekeriya magnetîzî.

ACME, *n.* : lotke, gopîtk, dûçik.

ACNE, *n.* : ziftik, zifik, jîpik, pirzikên lawîniyê.

ACOELY, *n.* : kirmik.

ACOLYTE, *n.* : harîker, yawer (li dêrê).

ACONITE OR ACONITUM, *n.* : giyayek jehrdar, rihên hişkên vî giyayî.

ACORINA, *n.* : morane.

ACORN, *n.* : berrî, berrû.

ACOTYLEDONOUS, *adj.* : bê pis belgî, nepisbelgî.

ACOUSTIC, *adj.* : dengî, bihîstek.

ACOUSTICIAN, *n.* : endazyarê dengî.

ACOUSTICS, *n.* : dengzanî, bihîstinzanî.

ACQUAINT, *vt.* : nas kirin.

ACQAINTANCE, *n.* : nasî, nasînî, nas, nasîn.

ACQUAINTED, *adj.* : nasyar, nas, aşna.

- **WITH** : şareza çavnas.

ACQUAINTING, *n.* : nasandin.

ACQUEST, *n.* : destketî, destkewtî.

ACQUIESCE, *vi.* : pêk hatin, qayil bûn.

ACQIESCENCE, *n.* : qayil bûn.

ACQUIESCENT, *adj.* : qayil.

ACQUIRABLE, *adj.* : dest ketinbar, peyda kirinbar.

ACQUIRE, *vt.* : dest keftin, peyda kirin.

ACQUIRED, *adj.* : dest ketî, peyda kirî.

ACQUIREMENT, *n.* : peyda kirin, destgîr kirin.

ACQUIRING, *n.* : destxistin, destgîrkirin.

ACQUISITION, *n.* : destgîrkirin, peydakirin, destketin.

ACQUISITIVE, *adj.* : destgîr.

ACQUISITIVENESS, *n.* : destgîrîtî.

ACQUIT, *vt.* : berdan, deyn dan, aza kirin.

ACQUITTAL, *n.* : berdan, azakirin.

ACQUITTANCE, *n.* : berdan, azakirin.

ACR(O)-, *pref.* : pêşgîr e ko ew per e, lotke ye yan gopîtk e (ewce).

ACRE, *n.* : rûpîva zeviyê (4000 metrên çarçik).

ACREAGE, *n.* : rûpîvî.

ACRID, *adj.* : zimangez, pirr tîj.

ACRIDINE, *n.* : akrîdîn : pêkhatiyek spî belûrî bo çêkirina boye û dermanan.

ACRIDITY, *n.* : zimangezîtî.

ACRIDNESS, *n.* : zimangezîtî.

ACRIFLAVINE, *n.* : akrîflavîn : boyeyek zer bo paqijkirina birînan.

ACRIMONIOUS, *adj.* : tîj, tal, dijwar(sincî).

ACRIMONY, *n.* : tîjî, talî, dijwarî(sincî).

ACROBAT, *n.* : canbaz, palewan.

ACROBATICS, *n.* : canbazî, palewanbazî.

ACROCARPOUS, *adj.* : berdarê serê baskê serekî.

ACRODROME OR ACRODOMOUS, *adj.* : serik demar yan rih : demar yan rih ko digehit serê belgî.

ACROLITH, *n.* : peyker (ser û dûmahî ber).

ACROMEGALY, *n.* : nesaxiya mezinbûna dest û pêyan û rûyî.

ACRONYM, *n.* : bêjeya yekem tîpan : peyiva ji yekem tîpên peyivan çêdibit.

ACROPETAL, *adj.* : werarî ji binî bo serî.

ACROPHOBIA, *n.* : tirsiya bilindiyê.

ACROPOLIS, *n.* : parçeya asêya bilinda bajerê grekî (yonanî).

ACROSS, *adv., prep.* : li ser, tê re, ji rexekê bo rexek dî.

ACROSTIC, *n.* : helbesta ko destpêk yan dûmahiyên malkan peyivek yan der-birrînek dî çêdikin.

ACROTISM, *n.* : lawazbûn yan nemana pirtê.

ACT, *n.* : kirin, kirdin, kar, biryar, kiryar, qanûn, beş (şanogerî).

- **IN THE [VERY] ~** : tawana bi çav dîtî.

ACT, *vt.i.* : karîger kirin, kar kirin, kirin, kirdar kirin.

- **TO ~ AS OR FOR** : bo kesekê kirin.

- **TO ~ ON** : bi fermanê yan qanûnê kirin.

- **TO ~ THE FOOL** : wek dînî kirin.

- **TO ~ UP** : serkêşî kirin.

ACTABLE, *adj.* : kirdarbar.

ACTING, *n.* : kirdar, kiryar, kirin, kar.

ACTIN(I)O-, *pref.* : pêşgir e ko tîrêjî an tîşkî ye.

ACTINISM, *n.* : şiyana ûza tîrêjî ko guhorîna kîmyayî çêbikit.

ACTINIUM, *n.* : aktînyom : hêmanek tîrêj-dar e.

ACTINOMETER, *n.* : aktînyompîv.

ACTINOMYCES, *n.* : bakteriyek mişexwer ko terşî nesax dikit.

ACTINOMYCOSIS, *n.* : nesaxiya bakteriyaya mişexwera terşî.

ACTINON, *n.* : aktînon : hêmanek gazî tîrêjî giran e.

ACTINOPORPHIC, *adj.* : rêzikî dabeşbar (bo du nîvên yeksane).

ACTINO TICHIA, *n.* : mûyê tîşkî.

ACTINOZOAN, *n.* : canewerê tîşkî (deryayî), tîşkî, tîrêjî.

ACTION, *n.* : kir(d)in, kar, kiryar, kirdar, kirdarî.

- **KILLED IN ~** : di şerî de hat kuştin.

- **TO GO INTO ~** : dest bi şerî kirin.

- **TO TAKE ~** : dest bi karî kirin.

- **TO TAKE OR TO BRING AN ~ AGAINST** : gilî kirin.

ACTIONABLE, *adj.* : gilîbar.

ACTIVATE, *vt.* : çalak kirin.

ACTIVATED, *adj.* : çalakkirî.

- **CARBON** : karbona çalakkirî.

- **MOLECULE** : gerda çalakkirî.

ACTIVATION, *n.* : çalakandin.

- **ANALYSIS** : şîkirina çalakandinê.

ACTIVATOR, *n.* : çalakker.

ACTIVE, *adj.* : çalak, çeleng, livok, riçe, zever, çapik, çolex, cost.

- **SERVICE** : serbaziya kirdar, şerkirin.

ACTIVELY, *adj.* : bi çalakî.

ACTIVENESS, *n.* : çalakîtî.

ACTIVISM, *n.* : ola çalakîtiyê, çalakîhizî.

ACTIVITY, *n.* : çalakî, çolexî, gurcî, sazî, lebat, livbarî, destbizêvî, gorbizî.

ACTOR, *n.* : lêbok, kirdar, kirkar, kirker.

ACTRESS, *n.* : lêbok, kirdar (mê).

ACTUAL, *adj.* : rast.

ACTUALITY, *n.* : rastî.

ACTUALIZATION, *n.* : berpekirin.

ACTUALIZE, *vt.* : berpe kirin.

ACTUALLY, *adv.* :bi rastî.

ACTUARY, *n.* : dabînzan, pisporê dabînkirinê.

ACTUATE, *vt.* : berpe kirin, dan şolî, han dan.

ACTUATOR, *n.* : berpeker.

ACUITY, *n.* : tîjî, tûji.

ACULEATA, *adj.* : dirrik, gezîndar.

ACULEATE, *adj.* : dirrikî, stiriyî, stêngî, stirîdar.

ACULEUS, *n.* : zilik, stirî.

ACUMEN, *n.* : zîrek, jîr, çavbel, dorbîn.

ACUMENATE, *adj.* : tijekî, serik tij.

ACUMENATE, *vt.* : serik tij kirin.

ACUTE, *adj.* : tij, berteng.

- **ACCENT** : zarê tij.

- **ANGLE** : goşeya tij.

- **INFLAMMATION** : bezek.

ACUTELY, *adv.* :bi tijî.

ACUTENESS, *n.* : tijîtî.

AD, *n.* (advertisement) : agehdarî.

A.D. = **ANNO DOMINI** : *p.z.* (piştî zanê yan zayînê).

ADAGE, *n.* : pend.

ADAM, *n.* . Adem : yekem mirov.

-'**S APPLE** : zengelok.

-'**S NEEDLE** : derziya Ademî : heleza " yoke " ya benkî.

ADAMANT, *adj.* : rikdar, req.

ADAMANTIN, *adj.* : wek elmasî (req û teyisî), rikdar.

ADAMBULACRAL SPINES, *n.* : dirkên devî.

ADAMITE, *adj.* : mirov, zarokê ademî.

ADAPT, *vt.* : qayde kirin, guncandin, rast kirin, rahînan.

ADAPTABILITY, *n.* : rahatinbarî, qaydebarî.

ADAPTABLE, *adj.* : rahatinbar, qaydebar.

ADAPTATION, *n.* : bijarekirin, rastkirin, guncandin, guncan, rahatin, şayandin, daçêkirin.

ADAPTER, *n.* : bijareker.

A.D.C., *abbr.* **FOR AIDE-DE-CAMP** : yawer.

ADD, *vt.i.* : ko kirin, ko bûn, wer dan.

ADDABLE OR ADDIBLE, *adj.* : ko bar, werdanbar.

ADDAX, *n.* : pezkûvî, gakûvî.

ADDED, *adj.* : kokirî, komkirî, werdayî, zêdekirî, berdayî ser.

ADDEND, *n.* : serbar.

ADDENDUM, *n.* : paşko, papêçek.

ADDER, *n.* : mar, margîsk, koker.

- **TONGUE** : ziman mar : helezek " serxes " belg wek zimanê marî ye.

ADDICT, *vt., n.* : beng bûn, beng.

ADDICTED, *adj.* : bengbûyî.

ADDICTION, *n.* : bengî.

ADDICTIVE, *adj., n.* : bengdar.

ADDISON'S DISEASE : nesaxiya Adîsonî : lawazî û nizimbûna xwînpestênê.

ADDITION, *n.* : werdan, kokirin, berhevkirin, komkirin, rapêçek, xistineser, havêtin ser, serbarkirin.

ADDITIONAL, *adj.* : zêde, sermûçe, serbar.

- **MARKS** : penekan, nîşandek e.

- **WAGE** : serkirê.

ADDITIVE, *adj., n.* : serbarî, kokirinî.

ADDLE, *adj.* : vala, genî (hêk).

ADDLE, *vt.i.* : şaş kirin, şaş bûn, genî bûn.

ADDLED, *adj.* : genîkirî.

ADDRESS, *vt.* : navnîşan kirin.

ADDRESS, *n.* : navnîşan, nawnîşan, navsere.

ADDRESSEE, *n.* : bo hinartî, navnîşankirî.

ADDUCE, *vt.* : lê wergirin " bo dirovê ".

ADDUCENT, *adj.* : nêzîk tewerî.

ADDUCT, *vt.* : nêzîk kirin tewerî.

ADEAGUS, *n.* : nêrke.

ADELEIAEA, *n.* : speha helezî.

ADEN(O)-, *pref.* : pêşgir e ko livik e, toşpî ye.

ADENOID(AL), *adj.* : livikî, toşpiyî, wek livikî.

ADENOIDS, *n.* : tevnê pirzikiyê difnê (navbera paşiya difnê û gewriyê ko pişînê zehmet dikit).

ADENOMIA, *n.* : pejbûna toşpî.

ADENOMATOUS, *adj.* : pêwendîdarê pejbûna toşpî.

ADENOSINE, *n.* : adenosîn.

ADEPHAGA, *n.* : kêza têrnexwer.

ADEPT, *n.* : xasok.

ADEPTNESS, *n.* : finaz, xasokî.

ADEQUACY, *n.* : têrî, têrakirin, qîm, têr.

ADEQUATE, *adj.* : têr, têrakirî.

ADEQUATELY, *adj., n.* : bi têrî, têrekî.

ADESPOT, *adj., n.* : tora kesnezanî.

ADHERE, *vi.* : pêve man, vednûsîn, resîn (resîn kirin).

ADHERED, *adj.* : resikî, venûskî, pêvemayî.

ADHERENCE, *n.* : hevgirtin, pêvebûn, resîn, likandin, yekbestin, likan, pêgirî, pêveman.

ADHERENT, *adj.* : resikî, resikîn, hevpişt.

ADHESION, *n.* : resikîn, venûskîn, resîn, likîn, pêvebûn, pêveman, likan, nûsan.

ADHESIVE, *adj.* : resikî, stirkî, mûsnek, getîre.

- **CELL** : xaneya mûsnek.

- **TAPE** : şelîta mûsnekî.

AD HOC : serpilkî.

ADIABATIC, *adj.* : bûna bê navketin û derketina germiyê. bê borîna germiyê.

ADIEU, *int., n.* : oxir, wexer, verêxistin.

ADIPOSE, *adj., n.* : bez, dong, bezdar.

- **FIN** : perê bezdar.

- **TISSUE** : tevnê bezdar.

ADIT, *n.* : nêzîkî.

ADJACENCY, *n.* : rexî, dirawsêtî.

ADJACENT, *adj.* : nêzîk, rex, tenişt, dirawsê, hevrex.

ADJECTIVAL, *adj.* : rengdêrî.

ADJECTIVE, *adj., n.* : rengdêr, rewş, pêşnav, awelmaw.

ADJOIN, *vt.* : pêkve girtin.

ADJOINED, *adj.* : nûsikandî, pêkvegirtî.

ADJOINING, *n.* : nûsikandin.

ADJOURN, *vi.t.* : paş êxistin, giro kirin.

ADJOURNMENT, *n.* : paşxistin.

ADJUDGE, *vt.* : dad kirin.

ADJUDGED, *adj.* : dadkirî.

ADJUDGING, *n.* : dadkirin.

ADJUDICATE, *vt.* : biryar dan.

ADJUDICATION (for a contract), *n.* : gemgirî.

ADJUDICATOR, *n.* : gemgir.

ADJUNCT, *n.* : harîker, yawer, paşko, xasyeta ne gewherî.

ADJUNCTION, *n.* : girtin, rajêrkirin.

ADJURATION, *n.* : lavekî, lalihî.

ADJURE, *vt.* : dan sondê.

ADJUST, *vt.* : rast kirin, rêk kirin.

ADJUSTABLE, *adj.* : rêkxistinbar.

ADJUSTER, *n.* = **ADJUSTOR**.

ADJUTANT, *adj., n.* : yawer, harîker, destyar.

- **BIRD** : texlîtek leglegê.

ADJUVANT, *adj., n.* : harîker.

AD LIBITUM : wek mirovî bivêt (nîşana mûzîqeyî).

AD MAN, *n.* : nimînender yan niwênerê agehdariyan.

AD MEASURE, *vt.* : pîvan, dabeş kirin.

AD MEASURE, *adj.* : dabeşkirî, pîvayî.

ADMEASUREMENT, *n.* : pîvan.

ADMEASURING, *n.* : dabeşkirin.

ADMINICLE, *n.* : harîkerek, dirûva piştevanî.

ADMINISTER, *vt.i.* : rêve bûn, karî gêrandin.

ADMINISTRATED, *adj.* : kardarkirî.

ADMINISTRATING, *n.* : kardarkirin.

ADMINISTRATION, *n.* : kargêrî, kardarî, rêveberî.

- **OFFICIAL** : dorbend.

ADMINISTRATE, *vt.i.* = **ADMINISTER**.

ADMINISTRATIVE, *adj.* : kargêrî.

- **CENTRE** : navbenda kargêriyê.

ADMINISTRATOR, *n.* : kargêr, kardar.

ADMIRABLE, *adj.* : nayab.

ADMIRABLY, *adv.* :bi nayabî, nayabekî.

ADMIRATION, *n.* : pesendî, hijmekarî.

ADMIRAL, *n.* : mîrê deryayê.

ADMIRE, *vt.* : pesend kirin.

ADMIRED, *adj.* : pesendkirî.

ADMIRER, *n.* : pesendker, evîndar, hijmekar.

ADMIRING, *n.* : pesendkirin.

ADMISSIBILITY, *n.* : kêrhatî, berketî bo dirûva dadî, rewayîtî.

ADMISSIBLE, *adj.* : rewa, kêrhatî, kêrhatî bo dirûva dadî, dirûvbar.

ADMISSION, *n.* : naskirin, qebûlkirin, dergane, selmandin, daxon.

- **FORM** : xwazname.

ADMISSIVE, *adj.* : naskirî.

ADMIT, *vt.* : naskirin, rastî gotin.

ADMITTABLE, *adj.* : naskirinbar.

ADMITTANCE, *n.* : naskirin.

ADMITTED, *adj.* : naskirî, qebûlkirî, birijor.

ADMITTEDLY, *adv.* :bi naskirinî.

ADMITTING, *n.* : naskirin, birinjor.

ADMIX, *vt.i.* : têkil kirin.

ADMIXTURE, *n.* : têkilî.

ADMONISH, *vt.* : han dan, lê girtin.

ADMONISHED, *adj.* : lêgirtî.

ADMONISHER, *n.* : lêgir.

ADMONISHING, *n.* : lêgirtin, handan, gazindekirin, agehkirin.

ADMONISHMENT, *n.* : lêgirtin, handan, gazindekirin, agehkirin.

ADMONITION, *n.* : pend, agehkirin.

ADMONITOR, *n.* = **ADMONISHER**.

ADMONITORY, *adj.* : gileyî, gazindeyî, ageyî.

ADNATE, *adj.* : yekbûyî, werara yekbûyî li gel endamek dî.

ADNEXA, *adj.* : paşko.

ADNOMINAL, *adj.* : rapêçeka navî, berdaye sernavî.

ADNOWN, *n.* : rengdêr, pêşnav.

ADO, *n.* : kirin, kar.

ADOBE, *n.* : pîk.

ADOLESCENCE, *n.* : herzekarî, sîpeyî, lêketin.

ADOLESCENT, *n., adj.* : herzekar, berbext, nû gehiştî, sîpe, cihêl, ferîk, cimêr.

ADOLESCENTLY, *adv.* :bi herzekarî.

ADONIS, *n.* : Adonîs : gencê bêqam, law.

ADONIZE, *vt.i.* : peristin.

ADOPT, *vt.* : bijartin, naskirin, helbijartin, kirin kur yan keça xwe.

ADOPTABILITY, *n.* : helbijarbarî.

ADOPTABLE, *adj.* : helbijarbar.

ADOPTED, *adj.* : helbijartî : kur yan keça kesekî kirî.

ADOPTING, *n.* : helbijartin (kurê kesekî kirî).

ADOPTIVE, *adj.* : helbijartî, kesekî kirî.

- **BROTHER** : destbira.

ADORABLE, *adj.* : neşmîle.

ADORABLY, *adv.* :bi neşmîleyî, neşmîleyekî.

ADORAL, *adj.* : berdev.

ADORATION, *n.* : dildarî.

ADORE, *vt.* : peristin, hez jê kirin.

ADORED, *adj.* : peristî.

ADORER, *n.* : perês, evîndar, dildar, bengî.

ADORING, *n.* : peristin.

ADORN, *vt.* : ciwan kirin, xemilandin, nitirandin.

ADORNED, *adj.* : zêrkêş, xemlî, rewşandî, tetikandî.

ADORNING, *n.* : rewşandin, xemlandin, nitrandin.

ADORNMENT, *n.* : ciwanî, gulavdon, rewşandin, rewş, rindkirin, xeml.

ADRENALIN, *n.* : adrenalîn : texlîtek hormon e kartêkirina gera xwînê û karê masûlkeyan dikit.

- **BODY** : leşê adrenalîn.

ADRENALECTOMY, *n.* : helkêşana toşpiyek yan her du toşpiyên edrênalin.

ADRIFT, *adv.* **AND** *pred.* : bêarmanc, bêrê, şaş, sergera.

ADROIT, *adj.* : xasok, şehreza.

ADRY, *adj., adv.* :têhnî, hişk.

ADSCRIPT, *adj.* : erdbende, paşnivîsî.

ADSORB, *vt.* : mijandin.

ADSORBENT, *n.* : mijînker, mijek.

ADSORPTION, *n.* : likan.

ADULATE, *vt.* : rûbazî kirin.

ADULATION, *n.* : rûbazî.

ADULATOR, *n.* : rûbaz.

ADULATORY, *adj.* : rûbazî.

ADULT, *adj., n.* : berbext, qerd, gehîştî.

ADULTERANT, *adj., n.* : bîjî, zir.

ADULTERATE, *vt.* : zir kirin.

ADULTERATION, *n.* : zirkarî.

ADULTERER, *n.* : zinakar, tolaz, tol.

ADULTERESS, *n.* : felîte, gander, dawên ter.

ADULTERY, *n.* : hîzî, jinbazî, tolazî, qehpeyî.

ADULTHOOD, *n.* : berbextî, herze, lêketin, gehîştin.

ADULTERIN, *adj.* : bîjî, nerewa.

ADULTERY, *n.* : tolayî.

ADUMBRAL, *adj.* : sîberî.

ADUMBRATE, *vt.* : nîşan kirin, nemînende kirin.

ADUNC OR ADUNCOU, *adj.* : xwar, xahr.

ADUROL, *n.* : guhoreka wênegirî.

ADUST, *adj.* : sotî.

ADVANCE, *vt.i.* : pêş ketin, pêşvê çûn.

ADVANCE, *n.* : pêşketin, pêşveçûn, nêrevan.

- **GUARD** : pêşeng.

ADVANCED, *adj.* : pêşketî, pêşve çûyî, ruquçandî.

ADVANCEMENT, *n.* : pêşîn, pêşîne, vadan, pêşve çûn, ruquçandin.

ADVANCE PAYMENT, *n.* : pêşîn, pêşîne, pêşekî, vadan.

ADVANCING, *n.* : pêşvebirin, danîn pêş, ruquçandin.

ADVANTAGE, *n., vt.* : havil, sûd, berjewendî, kelk, tewş, mifa, havil yan sûd kirin.

- **TO** ~: rêbaza qenciya tiştî diyar kirin.

- **TO TAKE ~ OF AN OPPORTUNITY** : delîve girtin.

- **TO TAKE ~ OF SOMEBODY** : xapandin.

ADVANTAGED, *adj.* : havilkirî.

ADVANTAGEOUS, *adj.* : sûdmend, havildar, berjewend.

ADVANTAGING, *n.* : havilkirin.

ADVENT, *n.* : vejiyana Îsa pêxemberî, çar rojên berî zayîna îsayî.

ADVENTISM, *n.* : ola filehiyê dibêjit ko dûmahiya dinyayê û vejiyana Îsa pexemberî nêzîk in.

ADVENTITIOUS, *adj.* : dervehatî, rêketinî, qewmayî.

ADVENTIVE, *adj.* : nedeverî, canewer yan heleza ne deverî.

ADVENTURE, *n.* : şerûdî, serkêşî, şerûdî kirin, serkêşî kirin.

ADVENTURER, *n.* : şerûd, cerbez, nijdevan.

ADVENTURESOME, *adj.* : adventurous.

ADVENTURESS, *adj.* : jin yan keça şerûd yan serkêş.

ADVENTUROUS, *adj.* : şerûdî.

ADVERB, *n.* : hoker, rengpîşe, awelkar.

- **OF CIRCUMSTANTIAL EXPRESSION OR PHRASE** : hokerê awakî.

- **OF MANNER** : hokerê rêbazî.

- **OF NEGATION** : hokerê neyînî.

- **OF PLACE** : hokerê cihkî.

- **OF QUANTITY** : hokerê tîbabî yan çiqasî.

- **OF TIME** : hokerê demkî.

- **POSITIVE ~** : hokerê erênî.

- **NEGATIVE ~** : hokerê neyînî.

ADVERBIAL, *adj.* : hokerî.

ADVERSARY, *n.* : neyar, dijmin.

ADVERSATIVE, *adj.* : dij, nakok.

ADVERSE, *adj.* : neyar, dij, ziyandar.

ADVERSITY, *n.* : tengavî.

ADVERT, *vi.* : nîşan kirin.

ADVERTENCE OR ADVERTANCY, *n.* : agehî, agehbûn.

ADVERTENT, *adj.* : agehdar, hişyar.

ADVERTISE, *vt.i.* : ageh kirin, agehdar kirin.

ADVERTISEMENT, *n.* : agehî, agehdarî, agayî.

ADVERTISING, *n.* : agehdarî.

ADVICE, *n.* : amojgarî, pendî, agadarî, qewîtî, pend, şîret, pendiyarî, rawêj (kirin).

ADVISABLE, *adj.* : pend, baş.

ADVISE, *vt.i.* : qewîtî kirin, pend kirin.

ADVISED, *adj.* : pendkirî, qewîtîkirî.

ADVISER OR ADVISOR, *n.* : amojkar, rawêjkar, şîretdar, şîretkar, berdevk.

ADVISING, *n.* : qewîtîkirin.

ADVOCACY, *n.* : parêzgerî, alîkirin, algirtin, lagirtin, piştgirî.

ADVOCATE, *vt., n.* : berevanî kirin, parêzer, parêzger.

ADVOCATED, *adj.* : berevanî kirî.

ADVOCATING, *n.* : berevanî kirin.

ADVOCATION, *n.* : piştgirî.

ADYNAMIA, *n.* : bêhêzî, lawazî, dilsistî.

ADYNAMIC, *adj.* : dilsist, lawaz.

ADYTUM, *n.* : nîv yan navbenda peristgehî.

ADZ(E), *n.* : tefşo yan tevşo, teşwê, dartiraş.

ADZE, *vt.* : dar bi tevşoyî tiraştin.

AEDES, *n.* : pêşiya zeretayê.

AEGEAN, *adj.* : Egeyî (ji deryayê Egeyê).

AEGIS, *n.* : sexbîrî, parastin, zirê, berevanî.

AEOLIAN, *adj.* : ûlusî : pêwendîdarê Xudayê bayî.

AEOLIPILE, *n.* : hilmpîv.

AEOLUS, *n.* : ûlus : Xudayê bayî.

AEON, *n.* : demê bêpîvan, rojgar, herdemi, jihê zemînî.

AENEOLITHIC, *adj.* : enolitî : pêwendîdarê demê navbera rojgarê nûjenê berî (kevrî) û rojgarê pirincî.

AERATE, *vt.* : dan ber bayî, bi pişîne xwîn têr oksîjen kirin.

AERATED, *adj.* : bakirî, gazkirî, firhayî kirî.

AERIAL, *adj.* : hewayî, bayî, bi arayel.

AERIALIST, *n.* : palewanê esmanî nexasme bi hêska firînê.

AERIAL LADDER, *n.* : pêstirka agirkujîna amêrekî.

AERIAL PERSPECTIVE, *n.* : dîtiniya esmanî.

AERIAL PHOTOGRAPH, *n.* : wêneyê esmanî (ji esmanî wergirtî).

AERIAL SURVEYING, *n.* : rûpîvana esmanî.

AERIAL TORPEDO, *n.* : bombaya mezina çengdar.

AERIE, *n.* : hêlîn.

AERIFICATION, *n.* : bakirin, têr bakirin.

AERIFORM, *adj.* : hewadar, gazî, nerast.

AERO, *adj.* : firînî.

AERO-, *pref.* : pêşgir e ko ba yan hewa ye.

AEROBATICS, *n. pl.* : pehlewankariyên esmanî.

AEROBE, *n.* : mîkrobe (li ser oksîjena bayî dijît).

AEROBIC, *adj.* : jiyanî yan zindiyê bayî (zindî, çalak yan qewmî dinav oksîjenê (bayî) da bi tenê).

- RESPIRATION : pişîna bayî.

AEROBIOSIS, *n.* : jîn bayî.

AERODROME, *n.* : balafirgeh.

AERODYNAMICS, *n.* : (zanîna) dînamîka bayî, aerodînamîk.

AEROGRAM(ME), *n.* : nameya hewayî.

AEROGRAPHY, *n.* = **METEOROLOGY.**

AEROLITE OR AEROLITH, *n.* : nêzeya esmanî.

AEROLOGY, *n.* = **METEOROLOGY.**

AEROMECHANIC, *n., adj.* : pispor yan endazyarê firînê, mekanîka bayî.

AEROMECHANICS, *n.* : mekanîka bayî, ba hevsengî yan livînzanî, aeromekanîk.

AEROMEDECINE, *n.* : pijîşkiya firînê.

AEROMETER, *n.* : bapîv.

AERONAUT, *n.* : firînzan.

AERONAUTIC(AL), *adj.* : firînî.

AERONAUTICS, *n.* : firînzanî, aeromekanîk.

AERONEUROSIS, *n.* : hêrisa esmanî.

AEROPLANE, *n.* : balafir, firoke.

AEROSOL, *n.* : toza esmanî, dûkêl, mij.

AEROSPACE, *n.* : valatiya li dor erdî, aerosfer.

AEROSPHERE, *n.* : bayê li dor erdê.

AEROSTAT, *n.* : keştiya bayî.

AEROSTATICS, *n.* : zanîna hevsengiya ba û gazên dî, azrostatîk.

AERY, *adj., n.* = **AERIE** = **AERIAL.**

AESCULAPIAN, *adj., n.* : pijîşkî, pijîşk.

AESTHETE, *n.* : ciwanîxwaz, ciwanînas.

AESTHETIC(AL), *adj.* : ciwanxwaz, ciwanperist.

AESTHETICISM, *n.* : ciwanîtî, huner û mûzîqe û helbest peristin, ciwanîzanî, estetîzm.

AESTHETICS, *n.* : ciwanîzanî (zanîna ciwaniyê), estetîk.

AESTHO-PHYSIOLOGY, *n.* : hişzanî.

AESTIVAL, *adj.* : havînî.

AESTIVATE, *vi.* : havîn borandin.

AESTIVATION, *n.* : havîn borandin, şitil çandin, rêzika belgan di nav bişkujê de.

AETIOLOGY, *n.* : nexweşîzanî, nesaxîzanî.

AFAR, *adv.* : ji dor (ve).

AFFABILITY, *n.* : sernermî, nermî.

AFFABLE, *adj.* : nerm, sernerm, nazik.

AFFABLENESS, *n.* : sernerm, nerm, nazik.

AFFABLY, *adj.* : bi nermî, nermekî.

AFFAIR(S), *n.* : kar, pirs, kar û bar.

AFFAIRE DE CŒUR : evînkarî.

AFFECT, *vt.* : kar têkirin, livandin, êrîş kirin, diyar kirin, helbijartin, hiş livandin.

AFFECT, *n.* : hiş, viyan, sozyarî.

AFFECTABILITY, *n.* : karîgerbarî.

AFFECTABLE, *adj.* : karîbar.

AFFECTATION, *n.* : diyarkirin.

AFFECTED, *adj.* : karîger.

- **WITH FEVER** : tawî.

AFFECTING, *adj.* : karîger.

AFFECTINGLY, *adv.* :bi karîgerî, karîgerkî.

AFFECTION, *n.* : hiş, delalî, dilovanî, hest, kartêkirin, evînî, wijdan, nesaxî, nîşan.

AFFECTIONAL, *adj.* : dilovanî.

AFFECTIONATE, *adj.* : evîndar, cergsoz, sozmend, dilovan, mihirvan.

AFFECTIONLESS, *adj.* : bê dilovanî.

AFFECTIVE, *adj.* : hişî, sozyar, karîger.

AFFERENT, *adj.* : guhêz (bo nîveka demarî).

AFFIANCE, *n.* : bawerî, dilsozî, dezgiran, dezgîrî.

AFFIANCE, *vt.* : dezgîr kirin, keçek xwastin.

AFFIANCED, *adj.* : dezgîrkirî.

AFFIANT, *n.* : gewah (sondxwarî).

AFFIDAVIT, *n.* : gotina nivîsî, sondxwarî (bo dadgehê).

AFFILIATE, *vt.i.* : bûn endam, gehiştin civatekê yan partiyekê.

AFFILIATED, *adj.* : endambûyî.

AFFILIATING, *n.* : endambûn, balvedan.

AFFINED, *adj.* : pêwend.

AFFINITY, *n.* : pêwendî, hogirî, tebayî, gordan, xwazî.

AFFIRM, *vt.* : diyar kirin, selmandin, eşkera kirin, dupat kirin.

AFFIRMABLE, *adj.* : selmênbar.

AFFIRMATION, *n.* : diyarkirin, selmandin, piştgîrî, eşkerakirin.

AFFIRMATIVE, *adj.* : erêyî.

AFFIRMATIVELY, *adv.* :bi erêyî, erêkî.

AFFIX, *vt.* : pêve girtin.

AFFIX, *n.* : zêdekirin, gîrek.

AFFIXED, *adj.* : nûskandî.

AFFIXING, *n.* : nûskandin.

AFFIXTURE, *n.* : pêvegirtin.

AFFLATUS, *adj.* : sirûş.

AFFLICT, *vt.* : derd girtin.

AFFLICTED, *adj.* : derdgirtî, belengaz, dilkovan, malkambax, barketî, dilşewatkirî, derdmend, şewitî.

AFFLICTION, *n.* : peta, hicran, derd, perjeng, girdav, so, azarî, rencîn, xidok, dilşewatî.

AFFLICTIVE, *adj.* : derdî.

AFFLUENCE, *n.* : reha, dewlemendî, bextiyarî, dewlet.

AFFLUENT, *adj.* : dewlemend, destfireh.

AFFLUENT, *n.* : celal, çem, zê.

AFFLUENTLY, *adv.* :bi dewlemendî, dewlemendkî.

AFFLUX, *n.* : rewanî bo xalkekê.

AFFORD, *vt.* : dişêt bikirit yan bikit.

AFFORDABLE, *adj.* : kirînbar.

AFFOREST, *vt.* : daristan kirin.

AFFORESTATION, *n.* : daristan kirin.

AFFRANCHISE, *vt.* : serbest kirin, rizgar kirin, aza kirin, " ji bendewariyê ".

AFFRAY, *n.* : qerqeşe, lêketin.

AFFREIGHTMENT, *n.* : girtina keştî bo barî.

AFFRIGHT, *n.* : tirs, bizdihîn.

AFFRIGHT, *vt.* : tirsandin, bizdihandin.

AFFRONT, *n.* : kirêtkirin, riswakirin.

AFFRONT, *vt.* : kirêt kirin.

AFFUSION, *n.* : rištin.

AFGHAN, *n.* : welatî û zimanê Afxanistanê.

AFIELD, *adv.* :li zeviyê.

AFIRE, *adj., adv.* :sotî, gurîgirtî.

AFLAME, *adj., adv.* :gurî, agirgirtî, dagîrsaw.

AFLOAT, *adj., adv.* :serav.

AFFLUTTER, *adj.* : firî, arhayî.

AFOOT, *adv.* : li serpêyî.

AFORE, *adv., prep., conj.* : li berahiyê, berî.

AFORE-, *pref.* : pêşgir e ko berî yan berahî ye.

AFOREMENTIONED, *adj.* : berê navbirî.

AFORESAID, *adj.* : berî navkirî yan gotî.

AFORE THOUGHT, *adj.* : pîlankirî, qestî.

AFORE TIME, *adv., adj.* : berê.

A FORTIORI, *l.* : çêtir e ko.

AFR(O)-, *pref.* : pêşgir e ko Efrîqa ye.

AFRAID, *adj.* : tirsayî, hejivandî, tirsinok, bizdihî.

AFREET, *n.* : dêw.

AFRESH, *adj.* : ji nû ve.

AFRICA, *n.* : Efrîqa.

AFRICAN, *adj.* : Efrîqayî, welatiyê Efrîqa.

- **RUE** : espender.

AFRICA(A)N, *n.* : welatiyê Efrîqaya başûr.

AFRICANIST, *n.* : efrîqazan.

AFRIKANER, *n.* : Ewropiyê Başûra Efrîqa.

AFRO-AMERICAN, *n.* : Emerîkanê ji Efrîqayî, reş.

AFT, *adv.* : di nav yan pêşiya keştî de.

AFTER, *adv., adj., prep.* : pişti, paşî, paş, piştî, şûnde, piştre, hîngê.

- **ALL ~** : axir.

- **HE WAS NAMED ~ HIS FATHER** : bi navê babê navkirî.

- **TO TAKE ~** : wekî (babê, dayê).

AFTERBIRTH, *n.* : biçûk, heval, pizdan.

AFTERBRAIN, *n.* = **METENCEPHALON**.

AFTER-CARE, *n.* : sexbîrî yan guhdana piştî çarekirinê.

AFTER CLAP, *n.* : paşqewmîn.

AFTER DAMP, *n.* : paş gaza jehrî.

AFTEREFFECT, *n.* : encam, dawî, akam, dûmahî.

AFTERGLOW, *n.* : geşatî li rojavayê (piştî avabûna rojê).

AFTER-GRASS : giyayê şîn dibit piştî birrînê.

AFTER-IMAGE, *n.* : paşwêne.

AFTERLIFE, *n.* : jîyana piştî mirinê, dawî, pîrîtî.

AFTERMATH, *n.* : dawî, dûmahî, akam, encam, paş.

AFTERMOST, *adj.* : nêzîktirê pêşiyê.

AFTERNOON, *n., adj.* : nîvrokî, êvar, piştînîvro.

AFTERPAINS, *n. pl.* : jana paş biçûkbûnê.

AFTERPART, *n.* : paşparçe.

AFTERPIECE, *n.* : tiraneya piştî şanoyê.

AFTERSHAVE, *n.* : paştiraşîn : gulav.

AFTERTASTE, *n.* : paştam yan çêjtinê.

AFTERTHOUGHT, *n.* : hizra piştî karî.

AFTERTIME, *n.* : paşroj.

AFTERWARD(S), *adv.* :paşî.

AFTERWORLD, *n.* : paşjiyan, cîhana dî.

AGA, *n.* : serdar, serok, axa.

AGAIN, *adv.* :dîsa, dîsan, car dî, carek dî.

- **AND ~** : gelek caran, car li dûv car.
- **NOW AND ~** : caran.
- **AS MUCH (MANY) ~** : ducar.

AGAINST, *prep.* : dij, beramber, bo, li ser.

AGAMA, *n.* : kimkimê Efrîqa û Hindistanê.

AGAMETE, *n.* : xaneyek neregezî berhemdar.

AGAMIC OR AGAMOUS, *adj.* : bê za û zêyî, bê şokirinî.

AGAMOGENY, *n.* : zorbûna naregezî, bê şokirinî.

AGAMOGENESIS, *n.* : bergirtina bêregezî yan şokirinî.

AGAMOUS, *adj.* : bê endamên zayendeyî.

AGAPANTHUS, *n.* : gulevîn, helezek zebatî.

AGAPE, *adj., adv.* : devbeş, devvekirî.

AGAPE, *n.* : evîniya birayetî, ahenga evînî.

AGAPEMONE, *n.* : warê evîniyê.

AGAR, *n.* : madeyek celatînî ye ji kevza deryayî diinine der.

AGARIC, *n.* : qarçik.

AGASTRIC, *adj.* : bê cok.

AGATE, *n.* : şîlan.

- **LINE** : hêl yan zêza agehdarî.
- **WARE** : kalota şîlanî.

AGAVE, *n.* : ageyv yê Emerîkanî (kaktus : avdar).

AGE, *n.* : jî, temen, dem, serdem, rojgar, çax, çerx, sêre.

- **OF CONSENT** : berbextî, herze.
- **OF REASON** : berbextî, herze.
- **OF ~** : berbext.
- **OLD** : bêqamkevin, rojgarî.
- **TO COME OF ~** : berbext bûn, gehiştin.
- **UNDER ~** : pispor, ne berbext.

AGE, *vi.t.* : pîr bûn, pîr kirin.

AGED, *adj.* : pîr, pîrbûyî, navsere.

AGELESS, *adj.* : nemir, her law, bêpîrî êkcar pîr nebûyî.

AGELESSLY, *adv.* : bi bêpîrî.

AGELESSNESS, *n.* : bê pîrîti.

AGELONG, *adj.* : nemir, jî, rojgar.

AGENCY, *n.* : pêşkarî, nokerî.

AGENDA, *n.* : karname.

AGENDALESS, *adj.* : bê karname.

AGENDUM, *n.* : agenda.

AGENT, *n.* : noker, nuwêner, ho, hokar, kirêgirtî, pêşkar, niminender.

- **PROVOCATEUR** : nokerê arhandinê.

AGENTIAL, *adj.* : nuwênerî, nokerî.

AGERATUM, *n.* : giyayek Emerîkanî ye " êcratum ".

AGGLOMERATE, *vt.i.* : kom bûn, kom kirin.

AGGLOMERATE, *adj.* : kombûyî, kombûn, topel, baristayî, barist.

AGGLOMERATED, *adj.* : gomçikbûyî.

AGGLOMERATING, *n.* : gomçikbûn.

AGGLOMERATION, *n.* : laperîn, gomçikbûn, kombûn, baristbûn, topel, baristayî.

AGGLUTINATE, *adj.* : venûsyayî, resandî.

AGGLUTINATE, *vt.i.* : risikandin, venûsandin.

AGGLUTINATED, *adj.* : nûsikandî, venûsiyayî.

AGGLUTINATION, *n.* : venûsîn, nûsikandin.

AGGLUTINATIVE, *adj.* : risikî, risikdar.

AGGLUTININ, *n.* : risikîn : madeyek risikî ye.

AGGRADATION, *n.* : rastkirina rûyê zemînê.

AGGRANDIZE, *vt.* : mezin kirin.

AGGRANDIZED, *adj.* : mezinkirî.

AGGRANDIZING, *n.* : mezinkirin.

AGGRAVATE, *vt.* : dijwar kirin.

AGGRAVATED, *adj.* : dijwarkirî.

AGGRAVATING CIRCUMSTANCES, *n.* : mercên dijwarkirina sizayî.

AGGRAVATION, *n.* : dijwarbûn.

AGGREGATE, *adj., n.* : yekbûyî, sercem, temamî.

AGGREGATE, *vt.i.* : yek kirin, ko kirin, kom kirin.

AGGREGATEDLY, *adv.* :bi kokirî.

AGGREGATENESS, *n.* : kokirîtî.

AGGREGATION, *n.* : civar.

AGGRESS, *vi.* : şerî dest pê kirin.

AGGRESSION, *n.* : destdirêjî, dijminkarî.

AGGRESSIVE, *adj.* : dirr, miqers, dijminkar, şerok, şerker, sert, êrîşker.

AGGRESSIVENESS, *n.* : destdirejîtî.

AGGRESSIVITY, *n.* : dijwarîtî.

AGGRESSOR, *n.* : dijminkar, destdirêj.

AGGRIEVE, *vt.* : xemdar bûn, qehirîn.

AGGRIEVED, *adj.* : xemdarkirî.

AGGRIEVEDLY, *adv.* :bi xemdarî.

AGGRIEVEMENT, *n.* : xemdarîtî.

AGGRIEVING, *n.* : xemdarkirin.

AGHAST, *adj.* : bizdihî, sehmgirtî.

AGILE, *adj.* : çalak, çeleng.

AGILELY, *adv.* :bi çalakî.

AGILITY, *n.* : çalakîtî.

AGING, (*pres.* **PART OF AGE**) : pîrbûn.

AGIO, *n.* : sediya pêk guhartina pare yan diravî.

AGIOTAGE, *n.* : bazarê beşên darayî, karê diravgehî.

AGIST, *n.* : birina terşî bo alîkê.

AGITATE, *vt.i.* : leqandin, livandin, hejandin, han dan, har kirin, arandin.

AGITATED, *adj.* : leqandî, arandî, har, quto, girgîn, rûzer, hêç, handayî, hejandî, levandî, peşok.

AGITATING, *n.* : harkirin, arandin, belqitîn, keyandin, harîtî, harî, helçûn, hêç, şepirzeyî.

AGITATION, *n.* : leqandin, hejandin, livandin, cefa, handana gîştî.

AGITATIVE, *adj.* : arandar.

AGITATOR, *n.* : livok, bizavker, harker, hander, keyandek.

AGLEAM, *adj.* : çirisî, teyisî.

AGLET, *n.* : metalê ciwan yê li ser kirasî.

AGLITTER, *adj.* : çirisî, teyisî.

AGLOW, *adj.* : geş.

AGLOSSA, *n.* : bêziman.

AGNAI, *n.* : kulbûna dor nînokê " çermê dirrhayî li bin rihên nînokê ".

AGNATE, *n., adj.* : nevî, mirovê babî.

AGNATIC, *adj.* : miroviya ji layê babê ve.

AGNOMEN, *n.* : naznav.

AGNOSIA, *n.* : neşiyana naskirinê

AGNOSTIC, *adj.* : kesnezanî, nezanimkar, nezanînkar, agnostîk.

AGNOSTICISM, *n.* : nezanimkarî.

AGO, *adv., adj.* : berî, berê, pêş.

AGOG, *adj., adv.* :hîvîdar, gerok.

AGONIA, *n.* : bermirinê, kêferata mirinê.

AGONIC, *adj.* : negoşekî, neladayî seryekî, rêza neladana magnetîzî.

- **LINE** : hêl yan rêza seryekî.

AGONIST, *n.* : beşdarê kêşeyê yan xebatê, bizavker.

AGONISTIC, *adj.* : tingijî, kêşe yan berhevdanxwaz, pêşbirkeyî (werzişî).

AGONISTICALLY, *adv.* :bi berhevdanî.

AGONIZE, *vt.i.* : nalîn, êşîn, hizra sext kirin.

AGONIZED, *adj.* : nalî, êşayî.

AGONIZING, *n.* : nalîn.

AGONIZINGLY, *adv.* :bi nalînî, nalînkî.

AGONY, *n.* : eşkence, êş, azar, jan, nal, kefteleft, hêç, arhan, derdmendî.

- **OF COLUMN** : karîteyê agedariyên kesî (di nav rojnameyê de).

- **OF DEATH** : kêferata mirinê, xemûr.

AGORA, *n.* : meydana giştiya bajêrê grekî (yonanî).

AGORAPHOBIA, *n.* : tirsa derên giştî.

AGOUTI, *n.* : agûtî : canewerek Emerîkanî kirinde, mû û guh kurt, wekî dî wek kêvrûşkê ye.

AGRAF(F)E, *n.* : sinceqek xemlandina cilan.

AGRARIAN, *adj.* : çandinî, kiştî.

AGRARIAN REFORM, *n.* : kiştîsazî, başkirina çandinê, zevîsazî.

AGRARIANISM, *n.* : tevgera çakirina çandinê yan kiştûkalî.

AGREE, *vt.i.* : pêk hatin, qayil bûn.

AGREEABILITY, *n.* : pesendbarî.

AGREEABLE, *adj.* : pesendbar, xweşmirov, sazkar, bi cih.

AGREEABLY, *adv.* :bi sazkarî.

AGREED, *adj.* : pêkhatî, pesenkirî.

AGREEING, *n.* : pêkhatin.

AGREEMENT, *n.* : pêkhatin, hevhatin, guzîdan, rêketin, qîm, tebayî.

- **VIOLATOR** : pêkhatinşikên.

AGRESTIC, *adj.* : zivir, gundî, nevemiştî.

AGRIBUSINESS, *n.* : çandinkar.

AGRICULTURAL, *adj.* : kiştûkalî, çandinî, çandinzanî.

- **COOPERATIVE** : herewezî yan zibareyên çandinê.

AGRICULTURALLY, *adv.* :bi çandinî.

AGRICULTURE, *n.* : çandin, kiştûkal.

AGRICULTURIST OR AGRICULTURALIST, *n.* : çandinzan, çandiyar.

AGRIMONY, *n.* : şînatî, nexasme gul.

AGRIMOTOR, *n.* : bizwêna çandinê, makîneya çandinê.

AGRIOLOGY, *n.* : xwendina gelên seretayî.

AGROINDUSTRIAL, *adj.* : çandinpîşesazî.

AGROLOGY, *n.* ax çandinzanî.

AGRONOMIST, *n.* : çandinzan, endazyarê çandinê, pisporê çandina gundî.

AGRONOMY, *n.* : çandinzanî, zanîna çandinê, endaziyariya çandinê.

AGROUND, *adj., adv.* :li ser erdê, bi erdê ketî.

- **THE SHIP RAN ~** : gemî wergera ser erdê.

AGUE, *n.* : lerz, ta (li gel sarê, germê û xuhdanê).

AGUISH, *adj.* : tayî.

AH, *interj.* : nîşan yan derbirrîna şadî, pêşmanî, kotî yan xemê.

A.H, *abbr.* After Hegira or Hijira : sala koçî.

A.H., *abbr.* : amper-hour : amperdemjimêr.

AHA, *interj.* : nîşan yan derbirrîna tiraneyê, serketinê yan guhişînê.

AHEAD, *adv.* :li berahiyê.

AHRIMAN, *n.* : Xudayê bediyê.

AHURA MAZDA, *n.* : Xudayê pendiyar, Bona Bala : Xudayê qenciyê û ronahiyê zerdeştî.

AID, *vt.i.* : harî kirin, yarmetî dan.

AID, *n.* : harîkarî, harîkirin, firya, firyaguzarî, yarmetî, hawar, komek, pîtak, firyager, hevarî, yarîdedan.

- **FIRST ~** : harîkariya berahî, firyay berayî.

AIDE, *n.* : yawer, harîker, hevpişt.

AIDE-DE-CAMP (A.D.C.), *n.* : yawer.

AIDE-MEMOIRE, *n.* : bîrname, yadname.

AIGRETTE, *n.* : çek yan xişilê serî (ji per yan gewherî çêkirî).

AIGUILLE, *n.* : qulker yan simtokê kevrî, kevrê ser tij.

AIL, *vt.i.* : nexweş bûn, nesax bûn.

AILANTHUS, *n.* : darê esmanî : darek devera yeksanekerî (nîv qed birrî).

AILERON, *n.* : çengik : parçeyek livek ji çengê balafirê bo hevsengiyê.

AILING, *n.* : nesax, nexweş.

AILMENT, *n.* : nesaxî, nexweşî.

AILUROPHILE, *n.* : hezkerê kitikan.

AILUROPHOBE, *n.* : nehezê kitikan.

AIM, *vt.i.* : stêrk girtin, armanc kirin.

AIM, *n.* : armanc, kam, merem, daxwaz, serdil, mebest, amanc.

AIMED, *adj.* : raçavkirî.

AIMING, *n.* : raçavkirin, armanckirin, stêrkgirtin.

AIMLESS, *adj.* : bê armanc, gevc, mehbiran, bê amanc.

AIMLESSLY, *adv.* :bi bê a (r)mancî, gotre, bê armanckî.

AIMLESSNESS, *n.* : bê armancîti.

AIR, *vt.* : dan ber bayî, zuha kirin, derbirrîn, nîşa xelkê dan.

AIR, *n.* : ba, hewa, keş, valatî, awaz (radyo û televizyon).

- **BASE** : binikê bayî yan hewayî.

- **BLADDER** : mîzdanka bayî, bator.

- **BORNE** : veguhaztina esmanî.

- **BRIDGE** : pir(d) a esmanî (balafirî).

- **COOLER** : ba sark.

- **CURRENT** : rewteka bayî.

- **EXPRESS** : veguhaztina esmaniya gurżeyan.

- **FORCE** :hêza esmanî.

- **HOSTESS** : mêvandara firokeyê yan balafirê.

- **LIFT** : hêla azoqekirina esmanî, pira esmanî.

- **MAIL** : posteya esmanî.

- **MASS** : baristeyê bayî.

AIR CONDITION, *n.* : baguhêrk, baxoşik, basark.

AIR CONDITIONER, *n.* : basark, baguhêr.

AIR CONDITIONING, *n.* : basarkirin, baguhartin.

AIRCRAFT, *n.* : balafir, firoke.

AIR CREW, *n.* : balafirvan yan karkerên balafirê.

AIRDROME, *n.* : firgeh.

AIRFIELD, *n.* : firgeh.

AIRFLOW, *n.* : rewteka bayê balafirê.

AIRING, *n.* : bakirin, nîşandan.

AIRLESS, *adj.* : bê ba.

AIRLETTER, *n.* : nameya posteya esmanî.

AIRLINE, *n.* : hêla esmanî.

AIRMAN, *n.* : firokevan, balafirvan.

AIRPLANE, *n.* : firoke, balafir.

AIR POCKET, *n.* : berîka bayî.

AIR POST, *n.* = **AIR MAIL.**

AIRPORT, *n.* : balafirgeh, firge, firokexane.

AIRPROOF, *n.* : babergir, dijba.

AIR PUMP, *n.* batêker.

AIR SAC, *n.* : baxane, kîsîkê bayî, mîzdanka bayî ya masiyê.

AIRSCREW, *n.* : perwaneya balafirê.

AIR SHAFT, *n.* : karîteyê bayî (bo baguhartinê).

AIRSHIP, *n.* . balona bizwênkirî yan mekînekirîî.

AIRSICK, *n.* : gêjê esmanî (di nav balafirê de).

AIRSPACE, *n.* : mewdayê esmanî (bo dewletekê).

AIRSPEED, *n.* : leza dînamiya bayî.

AIR STEWARDESS, *n.* : mêvandara firokeyê.

AIR STREAM, *n.* = **AIR FLOW.**

AIRSTRIP, *n.* : dahatingeha balafiran.

AIRTIGHT, *adj.* : babergir, dijba (bê kun).

AIR-TO-AIR : ji esmanî bo esmanî (çekmoşek).

AIRWAYS, *n.* : hêlên bayî (hewayî), barê.

AIRWOMAN, *n.* : balafirvan yan firokevan (mê).

AIRWORTHY, *adj.* : kêrhatî bo firînê.

AIRY, *adj.* : bayî, hewayî, bilind, li esmanî, berpekirî, aşopî, şad, law, nazik, bakirî, vekirî, qapan.

AISLE, *n.* : dabeşkirina dêrê, rarew, rêka li navbera kursîkan de.

AITCH BONE, *n.* : goştê ranê golkî (li ser hestî).

AJAR, *adv., adj.* : piçekê vekirî.

AKIMBO, *adj., adv.* :dest li ser kêlekê.

AKIN, *adj.* : wek xizim, mirov.

ALA, *n.* : çeng, bal.

ALABASTER, *n.* : gêç, mermer.

ALABASTERINE, *adj.* : mermerî.

A LA CARTE, *adj., adv.* :xwarina biha bi aman.

ALACRITY, *n.* : çalakî, lêkdana xweş.

A LA MODE, *adj.* : modedar, bawdar, baw.

ALAR, *adj.* : çengî.

ALARM, *n.* : hejivîn, tirs, dêlî, agehiya sehmiyê.

- **CLOCK** : demjimêra agehkirinê.

ALARM, *vt.* : agehdar kirin, hişyar kirin.

ALARMED, *adj.* : hejivandî, hejivî.

ALARMING, *n.* : tirsîner, tirsinak, toqandin.

ALARMISM, *n.* : tirsandinîtî.

ALARMIST, *n.* : tirsinok.

ALARY, *adj.* = **ALAR.**

ALAS! : wax! way! wey!.

ALA SPURRA, *n.* : zirçeng, zirbale.

ALASTOR, *n.* : dêwê tolkar.

ALATE(D), *adj.* : çengdar. baldar.

ALB, *n.* : kirasê dirêjê oldaran.

ALBATA, *n.* : zîvê Elmanî, metalê spî.

ALBACORE, *n.* : albakor : masiyek deryayî mezin e.

ALBANIAN, *n.* : albanî : welatiyê Albaniya, arnawût.

ALBATROSS, *n.* : tuxmek balind e (li deryayê hedar).

ALBEIT, *conj.* : herçend.

ALBESCENT, *adj.* : spîbûyî, ber spî ve.

ALBION, *n.* : Înglîzstan (helbestî an kevin).

ALBINE, *n.* : belek, qole.

ALBITE, *n.* : elbayt : fêldspara soda yan spî.

ALBUM, *n.* : albûm : deftera îmzayan, pol yan wêne, qawin, helbijêrên torî yan mûzîqeyê.

ALBUMEN, *n.* : spêne, spîlk, spîlkeya hêkê.

ALBUMIN, *n.* : spîlk.

ALBUMINOUS OR ALBUMINOSE, *adj.* : spîlkî.

ALBURNUM, *n.* = **SAPWOOD.**

ALCHEMIC(AL), *adj.* : kîmyayiya kevin, sîmya.

ALCHEMIST, *n.* : kîmyavan, sîmyager.

ALCHEMIZE, *vt.* : guhorîn (bi kevnekîmyayê).

ALCHEMIZED, *adj.* : guhartî.

ALCHEMIZING, *n.* : guhartin (bi sîmyayê).

ALCHEMY, *n.* : kîmyaya kevin (da ko kanên erzan bikin zêr û jiyî dirêj bikin), sîmya.

ALCOHOL, *n.* : alkuhol, mey, alkol.

ALCOHOLIC, *adj.* : meyvexwar, mest, serxoş, meybeng.

ALCOHOLISM, *n.* : meybengî, meyvexwarinîtî.

ALCOHOLIZE, *vt.* : alkuhol kirin.

ALCOHOL METER, *n.* : alkuholpîv, meypîv.

ALCOHOLMETRY, *n.* : alkuholpîvî (pîvana alkuholî).

AL CORAN, *n.* : Qoran.

ALCOVE, *n.* : şikeftok.

ALCYONE, *n.* : neyrê şemedanê.

ALDEHYDE, *n.* : aldehîd : avekiyek firînî bêreng bêhnxeniqîn e (ji oksîdbûna alkuholî çêdibit).

ALDER, *n.* : dar (wek belokê), teraşê avxwaz.

ALDERMAN, *n.* : civatvan, cêgirê kevnê şahê înglîzan.

ALE, *n.* : bîreya sivik.

- **WIFE** : xudana bîrexaneyê.

ALEATORY, *adj.* : li ser bextî yan helketinê (dorandin yan feydekirin).

ALEE, *n.* : li ser rexê gemiyê (dor ji bayî).

ALEHOUSE, *n.* : bîrexane.

ALEMBIC, *n.* : alava kîmyayiya dilopandinê, alambîk.

ALEGAR, *n.* : bîreya sivika tirş.

ALERT, *vt.* : wurya kirin, hişyar kirin, ageh kirin.

ALERT, *adj., n.* : haydar, hişyar, çavvekirî, gurc, wurya, lêkdayî.

- **ON THE ~** : hay ji xwe heye.

ALERTED, *adj.* : haydarkirî, hişyarkirî, wuryakirî.

ALERTING, *n.* : hişyarkirin, haydan, wuryakirin.

ALERTNESS, *n.* : hişyarî, agehî, agehbûn.

ALEURONE, *n.* : alûron : madeyek dêndikî pirotînî di nav tovê hindek helezan de.

ALEXIA, *n.* : kûratiya xwendinê.

ALEXIN, *n.* : bakteryakuj.

ALFALFA, *n.* : helezek wek sêper yan sêpelê ye (alîfe).

ALFA PARTICLE, *n.* : pirtika alfa.

ALFA RAY : tîşk yan tîrêja alfa.

ALG(O)-, *pref.* : pêşgir e ko êş e.

ALGA, *n.* : kevz, kevzer, qewze.

ALGEBRA, *n.* : elcebirzanî, cebîr.

ALGABRAIC(AL), *adj.* : cebîrî.

- **EQUATION** : hevkêşeya cebîrî.

- **EXPRESSION** : derbirrîna cebîrî.

- **FUNCTION** : hokarê cebîrî.

ALGABRAIST, *n.* : cebîrzan, zanayê cebîrê.

ALGERIAN, *n., adj.* : welatiyê Cezaîr, cezaîrî.

- **ALGIA**, *suff.* : paşgir e ko êş e, jan e.

ALGID, *adj.* : sar.

ALGOID, *adj.* : kevzî.

ALGOLAGINA, *n.* : xweşiya êşandinê yan êşanê.

ALGOLOGY, *n.* : zanîna kevzan.

ALGOMETER, *n.* : janpîv (bi hişa jana pestênê).

ALGOPHOBIA, *n.* : tirsa êşê.

ALGORISM OR ALGORITY, *n.* : hejmar, algorîzm.

ALI-, *pref.* : pêşgir e ko çeng e, bal e.

ALIAS, *n., adj.* : zirnav, paçnav.

ALIBI, *n.* : behane yan dirûva bê tawaniyê.

ALIBI, *vt.* : berdan (bi behaneya bê tawaniyê).

ALIEN, *adj., n.* : biyanî.

ALIENABLE, *adj.* : guhêzbar.

ALIENATE, *vt.* : sil kirin, dor êxistin (xudaniya samanî) guhorîn yan guhaztin.

ALIENATED, *adj.* : enirandî, dorkirî.

ALIENATING, *n.* : enirandin.

ALIENATION, *adj.* : damalîn, dilhêlan, tarek, dorkirin, guhaztina xudaniya samanî, şaşiya hişê, cudabûn.

ALIENEE, *n.* : bo guhaztî.

ALIENIST, *n.* : pijîşkê hişê.

ALIENOR, *n.* : guhêz : (xudaniya samanî).

ALIFORM, *adj.* : wek çengî, şikil çeng yan bal.

ALIGHT, *vi.* : peya dibe.

ALIGHT, *adj., adv.* :sotî, şewitî, helkirî.

ALIGHTED, *adj.* : peyabûyî, venişti, lûsyayî.

ALIGHTING, *n.* : dahiştin, lîsîn, veniştin, peyabûn.

ALIGN, *vt.i.* : hel kirin, rêz bûn.

ALIGNED, *adj.* : reqifandî, alîgir, hevaldar, algir, alîkar, reqif kirî, layengîr, lagîr.

ALIGNING, *n.* : lagîrî, rêzkirin, hevaldarî.

ALIGNMENT, *n.* : lagîrî, tagîrî.

ALIGNMENTAL, *adj.* : lagîriyî.

ALIKE, *adj., adv.* :wek hev, wek yek.

ALIMENT, *n.* : xorak, xwardemenî.

ALIMENTARY, *adj.* : xorakî.

ALIMENTATION, *n.* : xwarandin.

ALIMENTATIVE, *adj.* = **NUTRITIVE.**

ALIMONY, *n.* : pareyên xudankirinê (piştî berdanê).

ALIPHATIC, *adj.* : bezdar.

ALIQUANT, *adj.* : dabeşê ne temam.

ALIQUOT, *n.* : dabeşê temam.

ALIVE, *adj.* : zindî, zîndewer, zîndar, jîndar, giyandar, rendek, sax, saxesaz, çeleng.

ALIZARIN, *n.* : boyeyek sor e.

ALKALI, *n., adj.* : tift, qilê.

ALKALIMETER, *n.* : qilêpîv, tiftpîv.

ALKALINE, *adj.* : qilêyî, tiftî.

ALKALINITY, *n.* : qilêtî, tiftîtî.

ALKALANIZATION, *n.* : qilêkirin, tiftkirin.

ALKALANIZE, *vt.* : qilê kirin.

ALKANET, *n.* : gewriz, gozirwan, gûriz.

ALL, *adj., adv.* : hemû, hemî, giş, gişk, gişt, tev, temam, têkda.

- **ALONE** : bi tenê, bê harîker.

- **ALONG** : herdem, ji.

- **AROUND** : hemûkî, gişt, têr, şehreza.
- **BUT** : nêzîk.
- **CLEAR** : nîşana nemana metirsiyê.
- **DAY LONG** : hemî rojê.
- **IN ~** : hemiye, hertişt.
- **~ IN ~** : serhevda.
- **ONE TO ME** : yek tiştê bo min.
- **OVER ASIA** : li hemî Asiya.
- **RIGHT** : baş e! li gel te me.
- **ABOVE** : berî hemiyê, berî her tiştî.
- **AFTER ~** : piştî hemiyê.
- **AT ~** : êkcar.
- **FOR ~ THAT** : li gel hindê.
- **FOR GOOD AND ~** : heta heta.
- **IN ~** : têkra.
- **NOT AT ~** : êkcar, ser çava.
- **TO BE ~ OVER** : temam bûn.
- **TO BE ~ OVER WITH** : wêran bûn, li ber mirinêye.

ALLAH, *n.* : navê Xudayî (bi erebî).

ALAY, *vt.* : hedar kirin, wêve bûn.

ALLAYING, *n.* : hedarkirin, wêvebirin.

ALLEGATION, *n.* : dawakarî, gotina bê dirûv.

ALLEGE, *vt.* : gotin (bê binyat).

ALLEGIANCE, *n.* : rajêrbûn, dilsozî.

ALLEGIANT, *adj.* : emekdar, dilsoz.

ALLEGORIC(AL), *adj.* : xwazekî.

ALLEGORIZE, *vt.* : xwazeyî derbirrîn.

ALLEGORY, *n.* : xwazeçîroka hêmayê.

ALEGRETTO, *adj., n.* : lezîn, livîna lezîn (mûzîqe).

ALLEGRO, *adj., n.* : leztir, zûtir.

ALLELUIA, *n.* : Xudamezinkirin.

ALLEMANDE, *n.* : mûzîqe yan semayek Elmanî ye.

ALLERGEN, *n.* : madeyê hestiyarî yan lênehatinî.

ALLERGIC, *adj.* : lênehatinî.

ALLERGY, *n.* : lênehatin.

ALLEVIATE, *vt.* : wêve bûn, hedar kirin.

ALLEVIATION, *n.* : hedar kirin, wêve birin.

ALL-OR-NONE-LAW : qanûna hemî yan ne.

ALLEY, *n.* : kolank, kuçe.

ALLEYWAY, *n.* : alûle, kolank.

ALL FOOL'S DAY, *n.* roja yekî nîsanê.

ALL FOURS, *n. pl.* : her çiwar : dest û pêyên mirovî, lingên dewarî.

ALLHALLOWS, *n.* : cejna hemî pîrozan.

ALL HEAL, *n.* : giyayên pijîşkiyên gelêrî.

ALLIACEOUS, *adj.* : sîrî, pîvazî (wek sîr yan pîvazê).

ALLIANCE, *n.* : hevalbendî, peyman.

ALLIED, *adj.* : hevalbend, hevpeymankirî.

ALLIGATOR, *n.* : tîmsahê Emerîkanî, kevlê vî timsahî.

ALLITERATE, *vt.i.* : peyivên bi heman tîpan dest pê dikin bi kar hînan.

ALLITERATION, *n.* : bikarînana peyivên bi heman tîpan dest pê dikin.

ALLOCATE, *vt.* : dabeş kirin, danan, behir kirin.

ALLOCATION, *n.* : behir, danan, dabeş kirin.

ALLOCUTION, *n.* : gotara mîrî.

ALLOGAMOUS, *adj.* : pêwendidarê peyînkirina têkil.

ALLOGAMY, *n.* : peyînkirina têkil.

ALLOMERIC GROWTH, *n.* : werara binyatguhor.

ALLOMERISM, *n.* : guhorînbariya binyata kîmyayî bê guhorîna şiklê tovî.

ALLOMORPHISM, *n.* = **ALLOTROPY.**

ALLOT, *vt.* : dabeş kirin, belav kirin.

ALLOTMENT, *n.* : dabeşkirin, behir.

ALLOTROPE, *n.* : şikllê guhorîna leş taybexuyan bê guhorîna madeyî.

ALLOTROPIC, *adj.* : pêwendîdarê şiklê guhorînê.

ALLOTROPY, *n.* : guhorîna taybexuyên leşî bê guhorîna madeyî.

ALLOTEE, *n.* : xudanbehir, bo dabeşkirî.

ALL-OUT, *adj.* : hemûkî.

ALL-OVER, *adj., n.* : li ser hemû rûyî, hemûkî, tevnê li ser hemû rûyî çapkirî.

ALLOW, *vt.i.* : helîn, rê dan, destûr dan.

ALLOWABLE, *adj.* :rewa.

ALLOWANCE, *n.* : dermale, rêdan, hêlan, hiştin.

ALLOY, *n.* : dariște, metalên têkil.

ALLOY, *vt.* : **(METALAN)** têkil kirin.

ALL RIGHT, *adv., adj.* : baş e, gelekî baş e.

ALL-ROUND = **ALL ARCUND.**

ALL SAINTS' DAY : cejna hemî pîrozan (yekî çiriya duwem).

ALLSEED, *n.* : tovdar : helezek têrtove.

ALLSET, *adj.* : lêkdayî, amade.

ALL SOULS'S DAY : cejna giyanên miriyan.

ALLSPICE, *n.* : bîbera şirîn.

ALL THEISM, *n.* : peristina gêrexudayan.

ALLUDE, *vi.* : nîşan kirin.

ALLURE, *vt.* : qayil kirin (fêtkarî), fêt kirin.

ALLUREMENT, *n.* : fêtkarî.

ALLURING, *n., adj.* : fêtkirin, daylav.

ALLUSION, *n.* : nîşan, serinc.

ALLUSIVE, *adj.* : nîşankirî.

ALLUVIAL, *adj., n.* : sêlax, sêlak, sonik, tilol, nîşteyî, lîm.

ALLUVION, *n.* : lîm, lîte, avrabûn, leyî.

ALLUVIUM, *n.* : lîte, lîm, tilol, sonik, sêlax, sêlak.

ALLY, *vt.i.* : yek girtin, hevalbend bûn.

ALLY, *n.* : peymanker, heval, dost, hevalbend, hevpeyman, hevsond, sondxwarî.

ALLYING, *n.* : hevpeymankirin.

ALMANAC, *n.* : salname.

ALMIGHTY, *n., adj.* : xuda, xudê, êkcar hêzdar.

ALMOND, *n.* : bahîv, behîv, badem.

- **EYED** : çavbahîv.

ALMONER, *n.* : erkdarê belavkirina xêran.

ALMOST, *adv.* : hema, nêzîk.

ALMS, *n.* : xêr.

ALMSGIVER, *adj.* : xêrkar.

ALMSGIVING, *n.* : xêrdarî.

ALMSHOUSE, *n.* : mala xêran, penageh, penaxane.

ALMSMAN, *n.* : hejarê li ser xêran dijît.

ALOE, *n.* : elo : helezek şîrêztal e dibêjin ko dermane bo zikçûnê.

ALOFT, *adv.* :bilind, bala.

ALOHA, *interj.* : gaziya xêrhatinê yan oxirê.

ALOIN, *n.* : elowîn : dermanê zikçûnê ji heleza " elo " derdikevit.

ALONE, *adj., adv.* :tenê, tenya, tek, bêkes, yekta, tinê.

ALONG, *prep.* : bi dirêjayî.

ALONGSHORE, *adv.* : nik beravê.

ALONGSIDE, *adv.* : di ber re.

ALOOF, *adj.* : cuda, veder.

ALOPECIA, *n.* : keçelî.

ALORY MUSCLES, *n.* : zeblekên çengdar, masûlkeyên baldar.

ALOUD, *adv.* : bilindîkî.

ALOW, *adv.* = **BELOW.**

ALP, *n.* : çiyayêk Alp, gopîtka çiyayî, benar.

ALPACA, *n.* : alpaka : canewerek başûra Emerîka, lamayê hirî dirêj û nerm.

ALPEGLOW, *n.* : rivîna ber sorî ve ko li serê çiyayan diyar dibe demê derketin û avabûna rojê.

ALP(EN) HORN, *n.* : borîzan yan totîka şivanên çiyayê Alpê.

ALPEN STOCK, *n.* : darî Alpê (serek tîje bo serketina çiyayî).

ALPESTRINE, *adj.* : alpî (ji çiyayê Alpî).

ALPH : elîf : " A ".

ALPHA, *n.* : alfa : tîpa grekî " A ", destpêk, stêra serekî yan geştira komek stêran.

- **DECAY** : alfaneman.
- **EMITTER** : alfaderperên.
- **PARTICLE** : pirtîka alfa.
- **RAYS** : rîşk yan tîrêjên alfa.
- **SOURCE** : jêdera alfa.
- **AND OMEGA** : destpêk û dûmahî.

ALPHABET, *n.* : elfabe.

ALPHABETIC(AL), *adj.* : elfabeyî.

ALPHABETICALLY, *adv.* : bi elfabeyî, elfabekî.

ALPHABETIZATION, *n.* : elfabekirin.

ALPHABETIZE, *vt.* : elfabe kirin.

ALPHA IRON, *n.* : asinê alfa (germî jî 910° ne pitire).

ALPINE, *adj., n.* : alpî (ji çiyayê Alpê), bilind.

ALPINISM, *n.* : serketina çiyayî (nexasme çiyayê Alpê).

ALPINIST, *n.* : serketiyê çiyayî (nemaze çiyayê Alpê).

ALREADY, *adv.* : hêşnoke, êdî, pêşan, diha, daha.

ALSATIAN, *adj., n.* : Alsazî (ji Alsazê, ostana Fransî).

ALRIGHT = ALLRIGHT.

ALSO, *adv.* :dîsa(n), jî, li ser re, herwesa, herweha.

- **RAN** : ew jî bezî (ser neketî, hema bo navî).

ALT, *n.* : awaza bilind.

ALTAIC, *adj.* : Altayî : ji çiyayê Altayê Asiya navîn yan xêzana zimanên vê deverê.

ALTAIR, *n.* : heloyê firinde.

ALTAR, *n.* : qorbangeh.

ALTERPIECE, *n.* : neqşê li ser û pişta qorbangeha dêrê.

ALTAZIMUTH, *n.* : bilindpîv.

ALTER, *vt.i.* : guhorîn.

ALTERABILITY, *n.* : guhorbarî(tî).

ALTERABLE, *adj.* : guhorbar.

ALTERABLY, *adv.* :bi guhorbarî, guhorbarekî.

ALTERATION, *n.* : guhartin, guhoran.

ALTERATIVE, *adj.* : guhork, guhêr.

ALTERCATE, *vi.* : serkêşî kirin, şerî kirin.

ALTERCATION, *n.* : serkêşikirin, gelc.

ALTERED, *adj.* : guhartî.

ALTER EGO, *n.* : kesiya diya mirovî.

ALTERER, *n.* : guhorker.

ALTERING, *n.* : guhartin.

ALTERNANT, *n., adj.* : nobetî.

ALTERNATE, *n., adj., vt.i.* : nobetî kirin, yedek, hevgel.

ALTERNATED, *adj.* : nobetîkirî.

ALTERNATELY, *adv.* :bi norekî.

ALTERNATING, *adj.* : norekî.

ALTERNATION, *n.* : nobetdarî, guhartin, hevgelî.

ALTERNATIVE, *adj., n.* : hevgel, şûnî, guharto.

ALTERNATOR, *n.* : guhêrk.

ALTHORN, *n.* : alavek mûzîqeyî wek borîzanê.

ALTHOUGH, *conj.* : herçend.

ALTIMETER, *n.* : bilindîpîv.

ALTIMETRY, *n.* : bilindîpîvî.

ALTITUDE, *n.* : berzayî, berzî, bilindî.

ALTO, *n., adj.* : dengê bilindtirê nêr.

ALTOCUMULUS, *n.* : ewrê gogî yê ber spî ve.

ALTOGETHER, *adv.* :têkra, berhev, hemî.

ALTO RELIEVE, *n.* : neqşê berz.

ALTOSTRATUS, ewrê tarî.

ALTRUISM, *n.* : qencîti, hezkirin ji mirovên dî.

ALTRUIST, *adj.* : qencîxwaz.

ALTRUISTIC, *adj.* : pêwendîdarê qencîxwazî.

ALUM, *n.* : şeb.

- **SOLUTION** : zax, gîrava zaxî.

ALUMINA, *n.* : alumîna : oksîdê alumînyom.

ALUMINATE, *n.* : alumînêt.

ALUMINIFEROUS, *adj.* : aluminyomî : aluminyom têdaye.

ALUMINIUM, *n.* : aluminum (kane).

ALUMINIZE, *vi.* : aluminyom kirin, bi aluminyomî çare kirin.

ALUMINOUS, *adj.* : zaxî.

ALUMINIUM, *n.* : aluminyom, metalek spî ye.

- **BRONZE**, *n.* : dariştеya mis û aluminyomî.

ALUMNA, *n.* : derketiya zanistgeh yan zankoyê.

ALUMNUS, *n.* : derketiyê zanistgeh yan zankoyê.

ALUMROOT, *n.* : rihzax, texlîtek helez e.

ALUNITE, *n.* : alûnît : şeba xav.

ALVEOLAR, *adj.* : wek xaneya hingvînî.

ALVEOLATE, *adj.* : kunkî : wek xaneya hingvînî.

ALVELUS, *n.* : kunik, xaneka pişa bayî.

ALVEOLUS, *n.* : kunka didanî.

ALWAYS, *adv.* : her, herdem, hergav, hercar, hemî, caran, hemîşe, tim.

ALYSSUM, *n.* : gula alîsom.

AM, v. : dibim.

A.M. (ante meridiem) : berî nîvro.

AMADOU, *n.* : pîşê beristeyî.

AMA, *n., adv.* : bi xurtî, bi pele, bi lez, bêqam, ji nişkî.

AMALGAM, *n.* : têkiliya metalekê wek zêrî li gel cîweyî.

AMALGAMATE, *adj.* : têkilbûyî, yekbûyî.

AMALGAMATE, *v.t i.* : têkil kirin, yek kirin.

AMALGAMATED, *adj.* : yekbûyî.

AMALGAMATING, *n.* : yekkirin.

AMALGAMATION, *n.* : têkilkirin, yekxistin, yekitî, yekgirtin.

AMALGAMATOR, *n.* : têkilker.

AMANITA, *n.* : amanîta : texlîtek kivareka jehrî ye.

AMANUENSIS, *n.* : veketin, nivîs, razgir, rûnivîser.

AMARANTH, *n.* : heleza aşopa bêqurmiçîn, rengê qerenfeliyê ber erxiwanî ve, marîgold, mexmork, gulzêrîn.

AMARANTHINE, *adj.* : mexmorî, gulzêrînî, marîgoldî.

AMARELLE, *n.* : hermiya gêlasî.

AMARYLLIS, *n.* : texlîtek nêrgiz e.

AMASS, *vi.* : kom kirin.

AMASSED, *adj.* : komkirî, qerpol.

AMATEUR, *n., adj.* : xulya, xwaza.

AMATEURISH, *adj.* : neşehreza, nepispor.

AMATIVE, *adj.* : evînbaz.

AMATIVENESS, *n.* : evînbazîtî, fêtkarîtî, regezxwazîtî.

AMATOL, *n.* : amatol : madeyek teqemenî.

AMATORY, *adj.* : evînbazî.

AMAUROSIS, *n.* : koreyî (parçekî yan hemûkî).

AMAZE, *vt.* : guhişandin.

AMAZED, *adj.* : guhişî, guhişandî, ecêbgirtî, ecêbmayî.

AMAZEMENT, *n.* : guhişîn, sersorman, heyholan.

AMAZING, *n.* : bizdihîn, sersorîn, gêre, seyr.

AMAZONIAN, *adj.* : jina şerkera efsaneyî, jina xurta dirêja zelamî.

AMBASSADOR, *n.* : balyoz, êlçî.

AMBASSADORIAL, *adj.* : balyozî.

AMBASSADRESS, *n.* : balyoz (jin).

AMBER, *n.* : kehreman, rengê kehremanî (zerê ber sorî ve), kehremanî (madeyê berdîneyê zerê ron).

AMBERGRIS, *n.* : ember : madeyê momiyê xavê seravê derya yên yeksanekerî.

AMBIDEXTER, *adj.* : durû, rûbaz, dudestî (çep û rast).

AMBIDEXTERITY, *n.* : durûyî, rûbazî, dudestîtî.

AMBIENCE, *n.* : ba, avûba, jîngeh, dorûber.

AMBIENT, *adj.* : pêwendîdarê dor û beran.

AMBIGUITY, *n.* : derbirrîna duwateyî yan şêlî.

AMBIGUOUS, *adj.* : lêl, şêlî, aloz, duwateyî, gong.

AMBIGUOUSLY, *adv.* :bi du wateyî, bi lêlî, şêliyekî.

AMBIGUOUSNESS, *n.* : duwateyîtî, lêlêtî.

AMBISEXUAL, *adj.* : du regez.

AMBISEXUALITY, *n.* : duregezîtî.

AMBIT, *n.* : dir, mewd.

AMBITION, *n.* : berzîxwazî, têkorkî, bilindbînî.

AMBITIONLESS, *adj.* : bê berzîxwazî.

AMBITIOUS, *adj.* : berzîxwaz, ezwer, az, azwer, bilindbîn, têkork.

AMBITIOUSLY, *adv.* : bi berzîxwazî, berzîxwazkî.

AMBIVALENCE, *n.* : dubehavî, nakokî, hevdijî.

AMBIVALENT, *adj.* : du heha, hevdij, nakok.

AMBIVERSION, *n.* : hevhêziya cudaxwazî û civakxwazî.

AMBIVERT, *n.* : hevta yan hevhêza cudaxwaz û civakxwaz.

AMBLE, *vt.* : çargav kirin.

AMBLE, *n.* :çargavî, çarbazî.

AMBLER, *n.* : hespê rehwan, peyarê ko hêdî diçit.

AMBLYOPIA, *n.* : kêmditin.

AMBROSIA, *n.* : xureka Xudayan.

AMBROSIAL, *adj.* : Xudayî, xurekxudayî.

AMBRY, *n.* : jor yan dolaba azoqeyî.

AMBULACRAL, *adj.* : kungehî.

AMBULACRUM, *n.* : kungeh : bo derketina pêyên lûlekiyên masiya stêrî.

AMBULANCE, *n.* : guhêzoka nexweşan, harîkirin, yarmetî, nexweşxaneya meydanê, nexweşxaneya geroka leşkerî.

AMBULANT, *adj.* : guhêz, gerok, nexweşiya dî leşî de digerit.

AMBULATE, *vi.* : guhêzîn, gerîn.

AMBULATED, *adj.* : gerayî.

AMBULATING, *n.* : geran.

AMBULATORY, *adj., n.* : gerok.

AMBUSCADE, *vt.i.* : bose vedan.

AMBUSCADE, *n.* : bose, melaş, pûs, melasvedan, berehek.

AMBUSH, *vt.i* : bose vedan.

AMBUSH, *n.* : bose, melaş, pûs, berehek, melasvedan.

AMBUSHED, *adj.* : bosekirî, melaskirî.

AMBUSHMENT, *n.* : bose, melas.

AMEBA OR AMŒBIC = AMOEBA, AMOEBIC.

AMEBIOSIS, *n.* : amîbîtî : nesaxiya amîbya.

AMELIORATE, *vt.i.* : baştir kirin.

AMELIORATED, *adj.* : başkirî.

AMELIORATING, *n.* : başkirin.

AMELIORATION, *n.* : başkirin, çakirin.

AMELIORATIVE, *adj.* : baştirkirî, baştirdar.

AMEN : amîn, vêca, bila we bit.

AMENABILITY, *n.* : berpirsyarîtî.

AMENABLE, *adj.* : berbirsyar.

AMEND, *vt.i.* : rast kirin, baş bûn, (bediyê) berdan.

AMENDABLE, *adj.* : bijarbar, başkirinbar, rastbar.

AMENDATORY, *adj.* : bijarî, rastkirinî.

AMENDER, *n.* : rastker, bijarker.

AMENDMENT, *n.* : bijarkirin, başkirin, rastkirin.

AMENDS, *n.* : şûndan.

AMENITY, *n.* : xweş rê û rêbaz.

AMENORRHEA, *n.* : çikbûna xwîndîtinê yan mehikê.

AMENT, *n.* : îşiyê guliyê gulgenimî.

AMENTIA, *n.* : dînatî.

AMERICAN, *adj.* : Emerîkanî.

AMERICANA, *n.* : belgename, kitêb yan rastî li ser Emerîka.

AMERICANISM, *n.* : zaravê Emerîkanî, nerîtê Emerîkanî, seretayên çandana Emerîkanî.

AMERICANIST, *n.* : emerîkanzan.

AMERICANIZATION, *n.* : emerîkanîkirin.

AMERICANIZE, *vt.i.* : emerîkanî kirin.

AMERICIUM, *n.* : amerîkyom : hêmanek metalî tîrêjdar.

AMERIND, *n.* : Hindokê sorê emerîkanî.

AMETHYST, *n., adj.* : cemşet : berek bihagiran erxiwanî yan binefşî ye, rengê erxiwanî yan binefşî.

AMETHYSTINE, *adj.* : pêwendîdarê berê bihagiran cemşetî, erxiwanî yan binefşî.

AMETROPIA, *n.* : şaşiya dîtinê.

AMHERIC, *n., adj.* : amherî : zimanê mîriyê Hebeşistanê ye.

AMIABILITY, *n.* : sernermî, nazik, sernerm, ram, mihrivan, nazenîn.

AMIABLE, *adj.* : dost.

AMIABLY, *adv.* :bi ser nermî, sernermekî.

AMICABILITY, *n.* : aştiyanîtî.

AMICABLE, *adj.* : hevalî, ram, dostî.

AMICABLY, *adv.* :bi dostî, bi şalozî, dostane, dostkî.

AMICE, *n.* : kirasê sermiliyê oldarî.

AMID OR AMIDST, *prep.* : li nav, navber.

AMIDE, *n.* : amîdî, amînî (kîmya).

AMIDE, *adj.* : amîd.

AMIDOL, *n.* : amîdol : xwêyek belûrî bêreng e.

AMIDSHIP, *adv.* : di nîva keştî de.

AMIDST, *prep.* = **AMID.**

AMINO, *adj.* : amînî.

- **ACIDS**, *n.* : tirşiyên e:nînî.

AMISS, *adj., adv.* :çewt.

- **TO TAKE A ~** : enirîn.

AMITOSIS, *n.* : kerbûna yekser.

AMITOTIC, *adj.* : dabeşbûna nefitîlî.

AMITY, *n.* : hevalî, dostî.

AMMCOETE, *n.* : kirmikê devxir.

AMMETER, *n.* : lozewpîv, lozewpêw, rewtekpîv.

- **SHUNT** : lozew dabeşker, rewtek dabeşker.

AMMINE, *n.* : amîn : gerdika nişadirê, pêkhatiyek amînî.

AMMINO, *adj.* : amînî.

AMMONIA, *n.* : nişadir : gazek bêreng û bêhntîj.

- **SULPHATE** : zaxa nişadirê.

AMMONIAC, *n., adj.* : amonyak, nişadirî.

AMMONIACAL, *adj.* : nişadirî.

AMMONIATE, *vt.* : nişadir kirin, çare yan têkil kirin bi nişadirî.

AMMONIFY, *vt.* : nişadir kirin : têkil yan têrnişadir kirin.

AMMONITE, *n.* : berdîneyê hindek şeytanokan.

AMMONITE, *n., adj.* : amonî : ji gelê kevnê samî.

AMMUNITION, *n.* : "ammo" cibexane, posat, cebe, cebilxane.

AMNESIA, *n.* : bêbîrî.

AMNESTY, *n., vt.* : lêborîn, bexşandin, pexşîna gişti, bexşîn.

AMNION, *n.* : perdeya hunduriya li dor pizî.

AMNIOTIC CAVITY, *n.* : valatiya avekiya li dor pizî.

AMNIOTIC FLUID : avekiya li dor pizî.

AMNIOTIC SAC : seravok.

AMOEBA, *n.* : amîba : canewerkê yek xane ko berdewam şikli diguhorit.

AMOEBIASIS, *n.* = **AMEBIASIS.**

AMOEBIC OR AMOEBAN, *adj.* : amîbî.

AMOEBOID, *adj.* : wek amîba.

AMOK, *n., adj., adv.* :hariya kuştinxwazî, bi hariya êrişê.

- **TO RUN ~** : har bezîn.

AMOLE, *n.* : amol : riha heleza wek sabûnê.

AMONG, *prep.* : têkil, nêwan, navber, li nav, di nav.

AMORAL, *adj.* : ne sincî.

AMORALISM, *n.* : nesincîtî, serseritî.

AMORALIST, *n.* : serserî.

AMORIST, *n.* : jinbaz.

AMORITE, *n., adj.* : Amorî : yek ji gelên kevnên samî.

AMOROUS, *adj.* : evîndar, evînbaz.

AMOUROUSNESS, *n.* : evîndarî, evînbazî.

AMORPHISM, *n.* : bêşiklîtî, bêbelûrîtî, bêserûberî.

AMORPHOUS, *adj.* : bê şikil, bê şêwe.

AMORTIZATION, *n.* : deyndan, vekuştin.

AMORTIZE, *vt.* : vekuştin.

AMORTIZED, *adj.* : vekuştî.

AMORTIZEMENT, *n.* = **AMORTIZATION.**

AMORTIZING, *n.* : vekuştin.

AMOUNT, *n.* : tibab, qas çend(e), maye.

AMOUR, *n.* : evînkarî, evînbazî.

AMOURETTE, *n.* : evînkarik, evînbazik.

AMPERAGE, *n.* : hêza lozewa kehrebî (bi ampêran pîvayî), hêza rewteka.

AMPERE, *n.* : amper : yek lozew ko yek

volt dişêt di nav bergiriya yek omê re biborînit.

AMPERE-HOUR (*a.h.*), *n.* : empêrdemjimêr.

AMPERE-TURN, *n.* : empêrpêç.

AMPHI-, *pref.* : pêşgir e ko du texlît e.

AMPHIBIA, *n.* : canewerên bejavî.

AMPHIBIAN, *n., adj.* : bejavî.

AMPHIBIOLOGY, *n.* : bejavîzanî.

AMPHIBIOTIC, *adj.* : avî li qonaxekê û beji li qonaxek dî.

AMPHIBIOUS, *adj.* : bejavî, teroşkî.

AMPHIBIOUSNESS, *n.* : bejavîtî.

AMPHIBOLES, *n.* : emphîbol : xavên silikatên kalisyom û asin û megnîsyom....

AMPHIBOLIC, *adj.* : şêlî, aloz, nepiştrast.

AMPHIBOLOGY, *n.* : alozî, hevoka aloz yan şêlî.

AMPHIBOLOUS, *adj.* : şêlî, aloz.

AMPHICARPIC, *adj.* : deber.

AMPHIGAM, *n.* : zayend nediyar, regezenezan.

AMPHIPOD, *n., adj.* : pêcot.

AMPHISTYLAR, *adj.* : (ji her du revan) karîtekirî.

AMPHITHEATRE, *n.* : pêpikirî, erdê nişîvê pêpikirî.

AMPHITHEATRIC, *adj.* : pêpikiriyî.

AMPHORA, *n.* : kemoreyê kevnê mey yan zeytê.

AMPLE, *adj.* : zor, fire, boş, firawan, gelek, pir, zehf, pelising.

AMPLENESS, *n.* : boşayî, têrhatî, zehfî, pelesingî.

AMPLEXICAUL, *adj.* : basik girtî yan alayî.

AMPLIATION, *n.* : firehkirin, firawankirdin.

AMPLIFICATION, *n.* : mezinkirin, firehkirin.

AMPLIFACTORY, *adj.* : mezinî, fireyî, dirêjî.

AMPLIFIER, *n.* : mezinker, gewreker.

AMPLIFY, *vt.i.* : mezin kirin, gewre kirin.

AMPLITUDE, *n.* : mewda, firehiya pêlê, firewanî, fireyî, bihayê serî (gopîtkî).

- **MODULATION**, *n.* : fireyî, şeqîn.

AMPUL OR AMPOULE, *n.* : ampûl : şûşeya qurtek dermanî bo derzî lêdanê (li bin çermî).

AMPULLA, *n.* : şûşe (gulav, mey yan zeyta pîroz), heban.

AMPUTATE, *vt.* : birrîn (destî, pêyî).

AMPUTATED, *adj.* : hilbirrandî, pekandî, raqetandî, birrî, torkirî.

AMPUTATION, *n.* : hilbirrandin, pêkîn, raqetandin, jêkirin, torkirin.

AMPUTEE, *n.* : dest yan pê birrî.

AMUCK OR AMOK, *n.* : bezîna bêserûber.

AMULET, *n.* : nûşte, destbend, bazbend.

AMUSE, *vt.* : keyf xweş kirin, keyfê kirin.

AMUSEMENT, *n.* : keyfxweşî, vesihîn, vesihandin.

- **PARK** : baxçeyê keyfê yan vesihînê.

AMUSING, *n.* : keyf, seyr, gêre.

AMYGDALA, *n.* : bahîv.

AMYGDALATE, *adj.* : bahîvî.

AMYGDALIN, *n.* : amîgdaiîn : gilokosîdê di nav bahîva tal de.

AMYGDALIC, *adj.* : bahîvî.

AMYGDALOID, *n., adj.* : bahîvî, kevrek kun kunî teji nişteyê kanan.

AMYL, *n.* : amîl, giroyek amîlî (rihdarên alkuholên têvel).

AMYL(O)-, *pref.* : pêşgir e ko nişa ye.

AMYLACEOUS, *adj.* : nişayî.

AMYLASE, *n.* : amîlas : haveyn nişayî kirin, şekir (di nav şêlav û gilîzî de).

AMYLOID(AL), *adj.* : nişayî.

AMYLOLYSIS, *n.* : guhorîna nişayê bo şekirê.

AMYLOPSIN, *n.* : amilopsîn : haveyna givaşa şêlavî ko nişayê dikit şekir.

AMYLOSE, *n.* : şekira beramber wek nişa û silolozî.

AMYLUM, *n.* : nişa.

AN, *ind. artic., conj.* : amraza nenaskirinê.

AN-, *pref.* : pêşgir e ko ne-, bê- ye.

ANA, *adv., n.* : wek yek, ji her tiştî.

ANABAPTISM, *n.* : şûştinveyî : ola filehiya (dîsan dişût).

ANABAPTIST, *n.* : bawermendê ola şûştinveyî.

ANABAS, *n.* : tuxmê masiya ko ji avê derdikevin û bi ser daran dikevin.

ANABASIS, *n.* : pêşveçûna leşkerî nexasme ewa korişi ko Ksenofonî vegêrayî.

ANABATIC, *adj.* : ser evrazbûyî.

ANABOLIC, *adj.* : avakirinî (zîndewerî).

ANABOLISM, *n.* : avakirin (piştî herifînê, li kirdara guhartina xurekî bo tevnê canewerî yan heiezî).

ANACHRONIC, *adj.* : kevin.

ANACHRONISM, *n.* : kevnîtî.

ANACHRONISTIC, *adj.* : kevnî.

ANACONDA, *n.* : anakonda : marek mezinê başûra Emerîka.

ANADEM, *n.* : gulbend.

ANADROMOUS, *adj.* : ji deryayî serketî rûbarî da ko hêkan bikit.

ANAEMIA, *n.* = **ANEMIA.**

ANAEROBE, *n.* : zîndewerê bê ba yan nebayî.

ANAEROBIC, *adj.* : pêwendîdarê zîndewerê nebayî.

ANAESTHETIC, *n., adj.* : penc, sirker.

ANAESTHETIZATION, *n.* : penckirin, bêhişkirin.

ANAESTHETIZED, *adj.* : penckirî, bêhişkirî.

ANAGLYPH, *n.* : neqşê kêm derhatî.

ANAGOGE OR ANAGOGY, *n.* : raveya hindurî yan giyaniya deqek ayînî.

ANAGRAM, *n.* : guhartina peyhatiya tîpên peyivekê bo çêkirina peyivek nû, tîpên peyivê hosa diguhorin.

ANAGRAMMATIZE, *vt.* = **ANAGRAM.**

ANAL, *adj.* : qonî.

- **BLEEDING** : risîna qonê.
- **CANAL** : kunika qonê.
- **VESCICLES PLATE** : depê qonê.

ANALGESIA, *n.* : hedarî, bêjanî.

ANALGESIC, *adj., n.* : jankûj, bêjanker, hedarker.

ANALOGIC, *adj.* : hevtayî, pîvanî.

ANALOGOUS, *adj.* : hevta, hawta, hevrû, wek.

ANALOGUE, *n.* : berdêl, hevrû, hevta, hara, qam, hawta.

- **COMPUTER**, *n.* : xwejîmêra pîvanî.

ANALOGY, *n.* : hawtayî, wekyekî (parçekî).

ANALPHABET, *n.* : nexwenda, nexwendî, nexwendewar.

ANALYSAND, *n.* : derûnî şîtelkirî.

ANALYSE, *vt.* = **ANALYZE.**

ANALYSIS, *n.* : şîtel, şîkirin, hevoksazî, şîkarî, kurtî, şîkirdin, şîtelkirin, şîtelkirdin, jêkvekirin.

ANALYST, *n.* : şîvan, şîkar, şîker, şîtelkar, şîtelkarê derunî.

ANALYTIC, *adj.* : rêzimanî, şîtelî, şehreza (bi şîtelkirinê).

ANALYTICAL, *adj.* : jimartinî.

ANALYSIS, *n.* : jîmartina şîtelîzanî.

ANALYTICS, *n.* : şîteliya jîrbêj, endazyariya şîteli.

ANALYZABLE, *adj.* : şîtelbar.

ANALYZATION, *n.* : şîtel(kirin).

ANALYZE, *vt.* : şîtel kirin, şîkirin, rêzimanî şîkirin.

ANAMMESIS, *n.* : bîrkirin, dîroka nesaxî.

ANAMORPHA, *n.* : sihpê, sîpê.

ANAMORPHOSIS, *n.* : werar, firajo.

ANANAS, *n.* = **PINEAPPLE.**

ANANDROUS, *adj.* : bênêrik.

ANANIAS, *n.* : derewker.

ANATHOUS, *adj.* : bêgul, negulî.

ANAPEST, *n.* : pîvek helbestê ye.

ANAPHASE, *n.* : qonaxa cudabûnî (nafika xaneyê).

ANAPHORA, *n.* : dubarekirina bêjeyekê li serê du hevok yan malikên peyhatî.

ANAPHRODISIA, *n.* : bêhewes yan kêmhewesa gankirinê (dakutanê).

ANAPHRODISIAC, *adj., n.* : nehêlan yan kêmkerê hewesa gankirinê yan dakutanê.

ANAPHYLAXIS, *n.* : hestiyariya bêqam dijî pirotîna biyanî.

ANAPLASTY, *n.* = **PLASTIC SURGERY.**

ANAPSID, *n.* : kiloxê bêlacan.

ANARCH, *n.* : ajawegêr, rêberê ajawegêr.

ANARCHIC, *adj.* : bêqanûnî, ajawegêrî.

ANARCHISM, *n.* : ajawegêrîtî : dîtaneya ko her desthelatiya hikumetê xirab e.

ANARCHIST, *n., adj.* : ajawegêr, bêqanûnxwaz.

ANARCHISTIC, *adj.* : ajawegêrî.

ANARCHY, *n.* : ajawe, şêlûbêl, bêdesthelatiya hikumetê.

ANASARCA, *n.* : avbenda leşî.

ANASTIGMAT, *n.* : nîskeya rastker (dîtin).

ANASTIGMATIC, *adj.* : rastkerî.

ANASTOMOSIS, *n.* : tor yekbûna demarên xwînê, têkalîna çiq yan rihan, vêketin yan torbûna du hêlan yan rûbaran.

ANASTROPHE, *n.* : vajî : vajîkirina rêkxistina asayiya peyivên hevokî.

ANATHEMA, *n., adj.* : kambax, nifrîn, nifrînkirî.

ANATHEMATIZE, *vt.* : nifrîn kirin, kambax kirin.

ANATIDAE, *n.* : qazekî.

ANATOLIAN, *n., adj.* : Anadolî.

ANATOMIC(AL), *adj.* : kelişînî.

ANATOMIST, *n.* : neşterbaz, kelşînkar.

ANATOMIZE, *vt.* : şirove kirin.

ANATOMY, *n.* : kelişînzanî, neşterbazî, kelîştin, vekelîştin, anatomî.

ANATROPOUS, *adj.* : vajiya hêkê.

- ANCE, *suff.* : paşgir e ko kar e, kirdar e.

ANBURY, *n.* : pufiya nerm ya hesp û gayan.

ANCESTOR(S), *n.* : bapîr, babûbapîr, bapkalk, îcax, pêşîne.

ANCESTRAL, *adj.* : bapîrî, babikî.

ANCESTRY, *n.* : babik, pêşîn, pêşînan, bapîr, binemal(e).

ANCHOR, *vt.i.* : lenger kirin.

- AT ~ : lengerkirî.

- TO CAST OR DROP ~ : lenger kirin.

- TO WEIGH ~ : lenger rakirin (bo derketinê).

ANCHORAGE, *n.* : bender, lengergeh, lenger girtin.

ANCHORED, *adj.* : lengerhavêtî.

ANCHORESS, *n.* : reben (mê).

ANCHORET, *n.* : reben.

ANCHORING, *n.* : lengergirtin.

ANCHOVY, *n.* : ankovî : masiyek biçûk e.

ANCIENT, *adj., n.* : kevin, kevnare.

ANCIENTLY, *adv.* :bi kevnî, berê, kevinkî.

ANCIENTNESS, *n.* : kevnatî.

ANCILLA, *n.* : bermalî, harîker.

ANCILLARY, *adj.* : harîker.

ANCIPITAL, *adj.* : duserik.

ANCLE, *n.* = **ANKLE.**

ANCODONTA, *n.* : dusim.

ANCON, *n.* : enîşk.

- ANCY, *suff.* : paşgir e ko bar e.

ANCYLOSTOMA, *n.* : momare.

ANCYLOSTOMIASIS, *n.* : kêmxwîniya dijwar.

AND, *conj.* : û.

- SO ON : û herwesa.

- SO FORTH : û herwesa.

ANDALUSIAN, *adj., n.* : andelûsî.

ANDANTE, adv., *adj., n.* : hêdiya navî, livîn yan birgeha hêdiya navîn.

ANDIRON, *n.* : asinê berpalkê darên agirî.

ANDR(O)-, *pref.* : pêşgir e ko mirov e, nêr e.

ANDRADITE, *n.* : berek hêja ye.

ANDROECIUM, *n.* : endamên nêrikên helezî.

ANDROGENE, *adj.* : nêr(e)mok.

ANDROGENOUS, *adj.* : jînane.

ANDROID, *adj., n.* : mirovê amêrger, mirovî.

ANECDOTAGE, *n.* : çîrokbêjî.

ANECDOTAL, *adj.* : çîrokî.

ANECDOTE, *n.* : çîrok, çîvanok.

ANELECTRIC, *adj.* : nekehrebî.

ANEM(O)-, *pref.* : pêşgir e ko ba ye.

ANEMIA, *n.* : kêmxwînî.

ANEMIC, *adj.* : kêmxwîn.

ANEMOGRAPH, *n.* : bapîv.

ANEMOGRAPHY, *n.* : bapîvî.

ANEMOLOGY, *n.* : bazanî.

ANEMOMETER, *n.* : bapîv.

ANEMONE, *n.* : nîsanî, gongilok, bûk û zava.

ANEMOPHILOUS, *adj.* : ba peyîni.

ANEMOPHILY, *n.* : peyîna bayî.

ANEMOSCOPE, *n.* : babîn.

ANET, *prep.* : ji, sebaret, li ser, li babetê.

ANEROID, *n.* : pestanpîva bayî.

ANESTHESIA, *n.* : sirbûn, bêhişî, penc.

ANESTHETIC, *adj., n.* : sirker, bêhişker, tezandin, penckirin.

ANESTHETIST, *n.* : bêhişker, pencker.

ANESTHETIZE, *vt.* : bêhiş kirin, penc kirin.

ANESTHETIZED, *adj.* : bêhişkirî, penckirî.

ANEUNYSM OR ANEUNISM, *n.* : dirêjbûna demarên xwînê.

ANEW, *adv.* : ji nû.

ANFRACTUOUS, *adj.* : badayî, çep û çirî.

ANGARY, *n.* : mafê dewleta şerker ko samanê dewletên nêtar dagîr bikit û bi kar bînit.

ANGEL, *n.* : firîşte, melek.

- OF PUNISHMENT : zebanî.

ANGELFISH, *n.* : masiya firîşteyî.

ANGELIC(AL), *adj.* : firîşteyî.

ANGELICA, *n.* : giyayê firîşteyî.

ANGELUS, *n.* : nivêja mizgîtiyê, zengila mizgîniyê.

ANGER, *vt.i.* : enirîn, enirandin.

ANGER, *n.* : enirîn, xişim, engirî, xwîn, enir, gerûse, hêrisî, xeyidîn.

ANGERED, *adj.* : enirandî.

ANGERING, *n.* : enirandin, turandin, silkirin.

ANGI(O)-, *pref.* : pêşgir e ko aman e.

ANGINA, *n.* : dilêş, dilrencî, janedil.

- **PECTORIS** : sîngkutan.

ANGIOLOGY, *n.* : xwîn yan limf demarzanî, anjiolojî.

ANGIOMA, *n.* : pejbûna demarî.

ANGIOSPERM, *n.* : tovqepûçkî.

ANGIOSPERMOUS, *adj.* : pêwendîdarê tovqepûçkî.

ANGLE, *n.* : goşe, kunc, kaş, qilçik, şoka masiyan.

- **OF ATTACK** : goşeya hatinê.
- **OF CONTACT** : goşeya lêketinê.
- **OF DEPRESSION** : goşeya nîzmbûnê.
- **OF ELEVATION** : goşeya bilindbûnê.
- **OF FRICTION** : goşeya lêkxişanê.
- **OF INCIDENCE** : goşeya ketinê.
- **OF REFLECTION** : goşeya helgeranê.
- **OF REFRACTION** : goşeya şikandinê.

ANGLED, *adj.* : goşekirî.

ANGLE IRON, *n.* : asinê goşeyî.

ANGLER, *n.* : masîgir, masîvan.

ANGLEWORM, *n.* = **EARTHWORM.**

ANGLICAN, *adj., n.* : anglîkanî : endamê dêra înglîzî, înglîz.

ANGLICISM, *n.* : seretayên ramyarî yên înglîzî, zaraviya înglîzî.

ANGLICIST, *n.* : zanayê ziman û torê înglîzî.

ANGLICISE, *vt.i.* : înglîzî kirin.

ANGLICIZATION, *n.* : înglîzkirin.

ANGLICIZED, *adj.* : înglîz kirî.

ANGLICIZING, *n.* : înglîz kirin.

ANGLIFY, *vt.* = **ANGLICIZE.**

ANGLING, *n.* : masîgirtin (bi şokê).

ANGLO-, *pref.* : pêşgir e ko înglîz e.

ANGLOMANIA, *n.* : înglîzxwazî, îngilîzhizî.

ANGLOPHIL(E), *n.* : înglîzxwazî, înglîzhiz.

ANGLOPHOBE, *n.* : kîndarê înglîzî (dijyan nehezê înglîzî).

ANGLOPHOBIA, *n.* : kîndariya înglîzî.

ANGORA, *n.* : kej.

- **KID** : kehrik.

ANGOSTURA, *n.* : tivilê talê darek başûra Emerîka wek qayimkerî bi kar dihêt.

ANGRILY, *adv.* :bi enirînî, enirînekî.

ANGRINESS, *n.* : enirîtî.

ANGRY, *adj.* : enirî, dilmayî, dilpir, rûtirş, ture, sil, xeyidî.

ANGST, *n.* : hejivîn, perîşanî, tirs, bizdihîn.

ANGSTROM UNIT, *n.* : yekeya angistrom : parçeyek ji 100 milyon ji sentîmetrê.

ANGUILLIFORM, *adj.* : wek marmasî.

ANGUINE, *adj.* : wek marî.

ANGUISH, *n.* : cefa, êşa dijwar, jan, arhan, azarî, derdmendî, dilgirani, şikenc, mirûç, mirûs, mirûz.

ANGUISHED, *adj.* : xemdar.

ANGULAR, *adj.* : goşeyî, goşedar.

- **ACCELERATION** : lezdan yan tawdana goşeyî.
- **BONE** : hestiyê goşedar.
- **MOMENTUM** : tewjima goşeyî.
- **VELOCITY** : leza goşeyî.

ANGULARITY, *n.* : goşeyîtî.

ANGULATE, *adj.* : goşeyî.

ANGULATION, *n.* : goşekirin.

ANGUSTI, *pref.* : pêşgir e ko teng e.

ANGUSTIFOLIATE, *adj.* : belg teng.

ANHIMIDAE, *n.* : qaza qîjker.

ANHYDRIDE, *n.* : anhîdrîd : pêkhatiyê bêav.

ANHYDRITE, *n.* : anhîdrît : kibrîtatên bêava kalsiyomê.

ANHYDROUS, *adj.* : neavî.

ANHINGIDAE, *n.* : qoling.

ANIL, *n.* : heş rengî (şîn), heş.

ANILE, *adj.* : pîrejinî.

ANILIN(E), *n.* : anilîn : avekiya zeytiya jehrî ko jî qetrana rejiyê dihêt der (bo çêkirina boye û gulavan).

ANILITY, *n.* : bê mejî, xurufîn.

ANIMADVERSION, *n.* : rexne, gazinde.

ANIMADVERT, *vi.* : rexne kirin, gazinde kirin.

ANIMAL, *n., adj.* : canewer, giyanewer, wulax, dewar, lawir, dehbe, tebe, qoş, terş.

- **PEN** : pawan.
- **SKIN OR HIDE** : kevil, pîst, post.
- **STARCH** : nişa ya giyaneweran.
- **TRACKS** : ta.
- **WOMB** : kardank.

ANIMALCULAR, *adj.* : canewerkî.

ANIMALCULE, *n.* : canewerk : canewerê hûrbînî ko bi çavan naêt dîtin.

ANIMALCULUM, *n.* = **ANIMALCULE.**

ANIMAL HEAT, *n.* : germiya (leşê) canewerî.

ANIMAL HUSBANDARY, *n.* : çandina canewerî : xudankirina terşî.

ANIMALISM, *n.* : çalakiya dewarî, çalakiya giyanewerî.

ANIMALITY, *n.* : dehbeyî, giyanewerî.

ANIMALIZATION, *n.* : canewerkirdin.

ANIMALIZE, *vt.* : canewer kirin, dewar kirin.

ANIMALLY, *adv.* : bi dewarî, bi leşî.

ANIMAL MAGNETISM, *n.* : magnetizîtiya canewerî, nivandina magnetîzî.

ANIMAL SPIRITS, çalakiya giyaniya lawan.

ANIMAL TAX : kode.

ANIMATE, *adj.* : çalak, zindî, jîndar.

ANIMATE, *vt.* : çalak kirin, vejiyandin.

ANIMATED, *adj.* : çalak, jîndar.

- **CARTOON** : wêne yan kartonên livekî.

ANIMATING, *n.* : vejiyandin, zindî kirin.

ANIMATION, *n.* : jiyandin.

ANIMATOR, *n.* : çêkerê kartonên livekî.

ANIMISM, *n.* : giyankîtî : ola dibêjit ko her tiştê madî giyanek heye.

ANIMIST, *n.* : giyanî.

ANIMISTIC, *adj.* : giyaniyî.

ANIMOSITY, *n.* : dijmin, dujminî, neyarî.

ANIMUS, *n.* : dijminî, niyaz, hewes.

ANION, *n.* : eyon (barge neyîn).

ANIS(O)-, *pref.* : pêşgir e ko têvel e, ciyawaz e.

ANISE, *n.* : rizyan(k).

ANISEED, *n.* : rizyan, hebosan, tovê yansonî.

ANISETTE, *n.* : şeraba rizyankî.

ANISOGAMOUS OR ANISOGAMIC, *adj.* : têvel zayende.

ANISOGAMY, *n.* : şokirina têvel zayendeyan.

ANISOMEROUS, *adj.* : (gul) per neyeksan.

ANISOMETRIC, *adj.* : parçetêvel, parçenerêk.

ANISOMETROPIA, *n.* : têveliya mewdayê çavan.

ANISOTROPIC, *adj.* : têvel, taybexu, têveldar.

ANKERITE, *n.* : ankerît : kevrê têrasin.

ANKH, *n.* : xaça wek tîpa T.

ANKLE, *n.* : gozek, pajne.

- **BONE** : gozek, deq, qap.

ANKLET, *n.* : hicol, xirxal, bazinê pê.

ANKYLOSE, *vi.* : movik req bûn.

ANKYLOSIS, *n.* : movik reqbûn.

ANLAGE, *n.* : xwaz, hewes.

ANNALIST, *n.* : dîrokvan, salnamevan, mêjonûser.

ANNALISTIC, *adj.* : dîrokî, salnameyî.

ANNALS, *n.* : tomarên dîrokê, salname, dîrok, tomarên rêkxistinekê, mêjo.

ANNEAL, *vt.* : (şûşe) germ kirin dako rengan çespan bikit, nerm kirin (bi germ kirinê paşî sarkirînê), req kirin, qayim kirin.

ANNELID, *n., adj.* : kirmê xelekî.

ANNELIDA, *n.* : kirmên xelek.

ANNEX, *n.* : rapêçek.

ANNEX, *vt.* : dagîr kirin. berdan ser.

ANNEXATION, *n.* : girtin, rajêrkirin.

ANNEXATIONAL, *adj.* : rajêrkirinî.

ANNEXED, *adj.* : girtî, rajêrkirî.

ANNEXING, *n.* : girtin (dever, welat).

ANNEXMENT, *n.* : paşko, dûv.

ANNIHILABLE, *adj.* : birnînbar, qelînbar.

ANNIHILATE, *vt.* : qir kirin, qelaço kirin, birhandin, qelandin, birrîn.

ANNIHILATED, *adj.* : birhandî, qelaçokirî.

ANNIHILATING, *n.* : birhandin, qelaçokirin.

ANNIHILATION, *n.* : birhandin, qirkirin, qelandin, nehêlan, qutbirrîn, neman, qelaço, qutkirin.

- **RADIATION** : tirêja nemanê.

ANNIHILATOR, *n.* : birhînker, birhînkar.

ANNIHILATORY, *adj.* : birhîndar.

ANNIVERSARY, *n., adj.* : sersalî, sersal, salane.

ANNOTATE, *vt.* : perawêz kirin, têbînî kirin, têbînî dan.

ANNOTATED, *adj.* : têbînkirî, perawêzkirî.

ANNOTATING, *n.* : têbînîkirin, perawêz kirin.

ANNOTATION, *n.* : perawêzkirin, têbînî, perawêz.

ANNOTATOR, *n.* :perawêzkar.

ANNOUNCE, *vt.i.* : ragehandin, agehdar kirin.

ANNOUNCED, *adj.* : ragehandî.

ANNOUNCEMENT, *n.* : ragehandin, ragehîn, car(r)dan.

ANNOUNCER, *n.* : agehdarker.

ANNOUNCING, *n.* : ragehandin.

ANNOY, *n.* : silkirin, enirandin.

ANNOY, *vt.i.* : sil kirin, enirandin, zîz kirin.

ANNOYANCE, *n.* : turekirin, silkirin, acizkirin, werez, werezbûn, bêzarkirin, pindirin, cariskirin, azar, tengavkirin.

ANNOYED, *adj.* : sil, caris, zîz.

ANNOYER, *n.* : şepirzeker.

ANNOYING, *n.* : silkirin, werzekirin, cariskirin, tengavkirin.

ANNUAL, *adj., n.* : salane, hersal, salveger, salname.

- **BUDGET** : budceya salane.

- **TAX** : salyane.

- **WAGE** : (kirê) salane.

ANNUALIZE, *vt.* : salane kirin.

ANNUALIZED, *adj.* : salanekirî.

ANNUALIZING, *n.* : salanekirin.

ANNUALLY, *adv.* :bi salaneyî, hersal, salanekî.

- **RING** : xeleka salane(dar).

ANNUITANT, *n.* : wergirê dana salane.

ANNUITY, *n.* : dana salane.

ANNUL, *vt.* : rakirin, helweşandin.

ANNULAR, *adj.* : xelekî, bazinî, elqeyî.

- **ECLIPSE** : roj yan heyvgirtina xelekî.

ANNULATE(D), *adj.* : bazinkirî, xelekkirî.

ANNULATION, *n.* : xelek çêkirin, xelek.

ANNULET, *n.* : bazink.

ANNULING, *n.* : helweşandin.

ANNULLED, *adj.* : helweşandî.

ANNULMENT, *n.* : helweşan.

ANNULOID, *adj.* . wek bazinî.

ANNULOSE, *adj.* : wek xelekî.

ANNULUS, *n.* : çember.

ANNUNCIATE, *vt.* : agehandin, eşkera kirin.

ANNUNCIATION, *n.* : eşkerakirin, agehî.

ANNUNCIATOR, *n.* : agehker.

ANOBALISM, *n.* : diristkarî.

ANODAL, *adj.* : pêwendîdarê erênî.

ANODALLY, *adv.* :bi erênî, erênekî.

ANODE, *n.* : enod : cemserê erêyî.

ADONIC, *adj.* : pêwendîdarê erênî.

ANODICALLY, *adv.* :bi erênînî.

ANODIZE, *vt.* : anod kirin : aluminyomî (bi çînek) oksîdê aluminyomî dihinit.

ANODIZED, *adj.* : anodkirî.

ANODIZING, *n.* : anodkirin.

ANODYNE, *adj., n.* : anodîn : dermane bo nehêlana êşê (jankuj).

ANOINT, *vt.* : damezrandin (oldarî), melhem kirin, perixandin, ron kirin.

ANOINTED, *adj.* : damezrandî (oldar), ronkirî, perixandî, melhemkirî.

ANOINTER, *n.* : ronker.

ANOINTING, *n.* : têdan, perixandin.

ANOINTMENT, *n.* : perixandin, damezrandin (oldar), melhemkirin, ronkirin.

ANOMALISTIC, *adj.* : nerêkiya stêran.

ANOMALOUS, *adj.* : nerêk, ne asayî, nasayî, giroc, nawêze, loq, nejê.

ANOMALOUSLY, *adv.* :bi nerêkî.

ANOMALOUSNESS, *n.* : nerêkîtî.

ANOMALY, *n.* : nerêkî.

ANOMANOMA, *n.* : rîsper.

ANOMODONTIA, *n.* : xişoka niv şîrdar.

ANOMOPODA, *n.* : kêça avê.

ANOMURA, *n.* : dehpê.

ANON, *adv.* : zû, dem û dest, cihda, nêzîk, demek dî.

ANONYM, *n.* : bê nav, navnezan, paçnav.

ANONYMOUS, *adj.* : bê navî, nav nezanî.

ANONYMOUSLY, *adv.* :bi bênavî, bi kesnezanî, bênavkî.

ANONYMOUSNESS, *n.* : bê navîtî.

ANOPLOTHERIIDAE, sêsim.

ANOREXIA, *n.* : dil neçûna xwarinê.

ANORTHITE, *n.* : anortît : fêldisparê spî, sor yan ber gewrî ve di nav kevrên birkanî de.

ANOSMIA, *n.* : bê sehkirina bêhnê.

ANOTHER, a. *pron.* : êkedî, yekdî.

- **TIME** : carek dî.

- **LOVE ONE ~** : hez ji hev bikin.

ANOUROUS, *adj.* : bê dûv.

ANOVULANT, *n.* : dermanê dijhêkbûnê.

ANOXEMIA, *n.* : anoksemya : oksîdnebûna xwînê.

ANOXIA, *n.* : anoksiya : kêmbûna oksîjenê tevnê leşî.

ANSERES, *n.* : tuxmê qaz û werdekan.

ANSERINE, *adj.* : werdekî.

ANSWER, *n.* : bersiv, welam, pasox.

ANSWER, *vi.t.* : bersiv dan, welam dan.

ANSWERABLE, *adj.* : berpirsyar.

ANSWERED, *adj.* : bersivkirî.

ANSWERER, *n.* : bersivker.

ANSWERING, *n.* : bersivdan, lêvegerandin.

ANT, *n.* : mêrî, mêro, gêl.

- **EATER** : mêrîxwer.
- **HILL** : moristan, kunmêrî.
- **'S NEST** : kizê mêriyan, kiz.
- **BLACK ~** : mêrîreş.
- **RED ~** : mêrîsor.
- **WINGED ~** : mêrîperk.
- **YELLOW ~** : mêrîzer.

ANT- OR ANTI-, *pref.* : dij.

ANTA, *n.* : karîteyên li her du rexên derîkî.

ANTACID, *adj., n.* : dijtirşî.

ANTAGONISM, *n.* : dijayetî, dijî, kîn, dijminî.

ANTAGONIST, *n.* : neyar, dujmin, dijmin.

ANTAGONISTICALLY, *adv.* : bi neyarî, neyarkî.

ANTAGONISTIC, *adj.* : neyar, pêwendidarê neyarî.

ANTAGONIZE, *vt.* : neyar kirin, dij kirin.

ANTAGONIZED, *adj.* : neyarkirî.

ANTAGONIZING, *n.* : neyarkirin.

ANTALGIC, *adj., n.* : hedar, dermanê jankuj.

ANTALKALI, *adj.* : dijqilê.

ANTOECTIC, *adj., n.* : pêwendîdarê devera başûra cemserî.

ANTARCTICA, *n.* : zeviya bêxelk li dor û berên cemserê başûr, Antartika.

ANTARCTIC CIRCLE, *n.* : cixiz yan çemereya cemseriya antartikî.

ANTARES, *n.* : dilê dûpişkî (stêrzanî).

ANT BEAR, *n.* : hirça mêriyan : canewerek Emerîkanî mezin mêrîxwe re.

ANTE, *n.* : girewa leyztina pokerê.

ANTE, *vt.i.* : girew kirin berî kaxezên xwe bibînit.

ANTE, *pref.* : pêşgir e ko berê ye (dem û dir).

ANTEATER, *n.* : mêrîxwer.

ANTEBELLUM, *adj.* : berî şerî.

ANTE-BRACHIUM, *n.* : zend.

ANTECEDE, *vt.* : berî hatin, pêş kaftin, pêşikî bûn.

ANTECEDENCE, *n.* : pêş destî, berî.

ANTECEDENCY, *n.* : berahî.

ANTECEDENT, *adj., n.* : berî, ber.

ANTECHAMBRE, *n.* : berjûr, menzela rawestanê.

ANTEDATE, *n.* : berî dema, dîroka pêşketî.

ANTEDATE, *vt.* : zûtir kirin, (berî demî), tarîx êxistin pêşve.

ANTEDILUVIAN, *n., adj.* : berî demê tofanê, pêwendîdarê we demê, pirr kevn.

ANTEFIX, *n.* : xemla avahî.

ANTEFLEXION, *n* : pêşçemîn (pizdank).

ANTELOPE, *n.* : ga kûvî, asik, pezkûvî.

ANTEMERIDIAN, *adj.* : spêdeyî.

ANTE MORTEM, *adj.* : berî mirinê.

ANTE MUNDANE, *n.* : berî gerdûn bûnê.

ANTENATAL, *adj.* : pizî, berî bûnê.

ANTENNA, *n.* : barayel, hişker, hewayî anten.

ANTENNULE, *n.* : şaxikê sehkirinê.

ANTENUPTIAL, *adj.* : bîjî, bûna berî şûkirinê, bûna berî jinênanê.

ANTEPENDIUM, *n.* : zixava parçeya berahiya qurbangehê.

ANTEPENULT(IMA), *n.* : birgeha sêyema berî dûmahiyê peyivekê.

ANTEPRANDIAL, *adj.* : berî firavînê.

ANTERIOR, *adj.* : pêşîner, li ber berî.

ANTERIORITY, *n.* : berîtî, pêşdestîtî, berahîtî.

ANTE-ROOM, *n.* = **ANTE-CHAMBRE.**

ANTHELMINTIC, *adj., n.* : derxistê kirmên rûvîka, dermanê derxistê kirman.

ANTHEM, *n.* : sirûd, stran.

ANTHEMION, *n.* : xemlek wek gulê ye.

ANTHER, *n.* : parçeya nêrika zayend têde.

ANTHRAL, *adj.* : pêwendîdarê parçeya nêrika zayend têde.

ANTHERIDIAL, *adj.* : nêrikî (ne guldaran).

ANTHERIDIUM, *n.* : nêrikê neguldaran.

ANTHESIS, *n.* : vebûna gulê yan demê vebûnê.

ANTHO-, *pref.* : pêşgir e ko gul e.

ANTHOCYANIN, *n.* : boyeyek di nav şîrêza xaneyî de ko belgan û gulan şîn û sor dikit.

ANTHOLOGIST, *n.* : komkerê helbijêr (helbest, pexşan).

ANTHOLOGIZE, *vt.* : kom kirin (bijare).

ANTHOLOGIZED, *adj.* : bijarekirî.

ANTHOLOGIZING, *n.* : bijarekirin.

ANTHOLOGY, *n.* : parçe tor û helbestên helbijarde, keşkol, antolojî.

ANTHOPHAGOUS, *adj.* : gulxwer.

ANTHOPHILOUS, *adj.* : gulxwer.

ANTHOPHORE, *n.* : helgirê tacikê.

ANTHOTAXY, *n.* : rêkxistina guliya îşiya gulê.

ANTHRACENE, *n.* : antirasîn : madeyek hîdrokarboniya qetrana rejiyê.

ANTHRACITE, *n.* : rejiya antrasîtt, komir, rejî, rejû, xelûz.

ANTHRAX, *n.* : taya terşî, pirzik.

ANTHROP(O)-, *pref.* : pêşgir e ko mirov e, mirovî ye.

ANTHROPOCENTRIC, *adj.* : mirovnîvekî.

ANTHROPOGENESIS, *n.* : mirovzanî.

ANTHROPOGRAPHY, *n.* : antrepografî : mirovravezanî.

ANTHROPOID, *adj.* : mirovî.

ANTHROPOIDEA OR ANTHROPOID APES, *n. pl.* : wek mirovî.

ANTHROPOLOGIST, *n.* : mirovzan, regeznas.

ANTHROPOLOGY, *n.* : mirovzanî, mirovnasî, regeznasî, antropolojî.

ANTHROPOMETRY, *n.* : (mirovzanî) pîvana leşê mirovî.

ANTHROPOMORPHIC, *adj.* : leşdar.

ANTHROPOMORPHISM, *n.* : leşdarîtî : ravekirina Xudayî wek mirovî.

ANTHROPOMORPHIZE, *vt.i.* : leşdar kirin, leşdar bûn.

ANTHROPOMORPHOSIS, *n.* : mirovbûn.

ANTHROPOPHAGOUS, *adj.* : pêwendîdarê xwerê goştê mirovî.

ANTHROPOPHAGUS, *n.* : xwerê goştê mirovî.

ANTHROPOSOPHY, *n.* : ayînek wek Xudazanî.

ANTI-, *pref.* : pêşgir e ko dij e, bergir e, dujmin e, zir, vajî, nakokî ye, dijmin e.

ANTI-ACID, *n.* : dijtirşî, bergirê tirşiyê.

ANTI-AIRCRAFT, *n.* : dijbalafir, berbalafir.

ANTI-ANXIETY, *adj.* : dijperîşanî, dijdiltengî.

ANTI-BALLISTIC MISSILE, *n.* : moşeka dijbalistî.

ANTI-BILIOUS, *n.* : dijzerdavî.

ANTIBIOSIS, *n.* : dijayetî navbera du endaman ko yek zehê dibit.

ANTIBIOTIC, *n.* : zîndedij, antîbiyotîk.

ANTI-BODY, *n.* : dijeleş, dijeten.

ANTIC, *adj., n.* : entîke, gêre, zirtek.

ANTICATALYST, *n.* : nehander : madeyê ko karlêkirina kîmyayî gîro dikit.

ANTI-CHRIST, *n.* : dij-Îsa, decal.

ANTICIPATE, *vt.* : li bere bûn, çêbûn yan qeqimîn, deyn berî demî dan, rabûn, çavnihêrî kirin.

- **THANKING YOU IN ~** : sipas li berahiyê.

ANTICIPATIVE, *adj.* : hîvîxwaz, hîvîdar.

ANTICIPATORY, *adj.* : hîvîdarî.

ANTICLERICAL, *adj.* : dij serdestiya oldarî.

ANTICLIMAX, *n.* : dijmezinî.

ANTICLINAL, *adj.* : koqizî.

ANTICLINE, *n.* : pêça koqizî.

ANTICOAGULANT, *n.* : dij, bergir yan nehêlê xwînmeyînê.

ANTICYCLONE, *n.* : babelîsk, antîsîklon.

ANTIDECOMPOSITION, *n.* : bergenî, dijrizîn.

ANTIDOTAL, *adj.* : bergirê jehrê.

ANTIDOTE, *n.* : dermanê dijî jehrê.

ANTIELECTRON, *n.* : dijelectron (pozîtron).

ANTIFERMENT, *n.* : dijtirşbûnê.

ANTIFERTILITY, *adj.* : dijavisbûnê.

ANTIENZYME, *n.* : dijeenzîm.

ANTIFREEZE, *n.* : dijqerisîn, dijbestin.

ANTIGEN, *n.* : dijdiristkirin, dijejen.

ANTIHELIX, *n.* : perê guhî.

ANTIKNOCK, *n.* : bergirê qutana mekîneyê.

ANTILOGARITHM, *n.* : jimara beramberî logarîtmî, antîlogarîtm.

ANTILOGY, *n.* : nejêrbêjî.

ANTIMACASSAR, *n.* : nixava peşt yan destikên kursîkê.

ANTIMAGNETIC, *adj.* : bergirê meqnetîzê.

ANTIMALARIAL, *adj.* : bergirê tayê (melariya).

ANTI-MATTER, *n.* : dijmade, dijemade, dijmaye.

ANTIMONARCHICAL, *n.* : dijşahatî.

ANTIMONIAL, *adj.* : antîmonî.

ANTIMONIC, *adj.* : antîmonî.

ANTIMONIOUS, *adj.* : antîmonî.

ANTIMONY, *n.* : antîmon : hêmanek metalî spî ye.

ANTINEUTRON, *n.* : dijnatron, antî-natron.

ANTINODE, *n.* : zikê pêlê.

ANTINOMY, *n.* : nakokî, nakokiya ba û seretayan.

ANTINOSOME, *n.* : devê bîşkî.

ANTINOVEL, *n.* : neroman.

ANTIOXIDANT, *n.* : bergirê oksîdbûnê.

ANTIPARTICLE, *n.* : dijepirtik.

ANTIPATHETIC(AL), *adj.* : hestîgiran, dijdar.

ANTIPATHY, *n.* : kîn, dijdarî.

ANTIPERIODIC, *adj., n.* : bergirê gera nesaxiyê.

ANTIPERSONNEL, *adj.* : mirovkuj, çekê dijmirovî.

ANTIPETALOUS, *adj.* : nêrikdarê beramberî peran.

ANTIPHLOGISTIC, *adj.* : dermanê dijkulbûnê.

ANTIPHON, *n.* : sirûda hevawazî (li dêrê).

ANTIPHONAL, *adj.* : pêwendîdarê sirûda hevawaz.

ANTIPHONY, *n.* : bersivdana hevawazî.

ANTIPODAL, *adj.* : (pêwendîdarê) rexê beramberê cîhanê.

ANTIPODE, *n.* : dijdar, beramber, nakok, dij.

ANTIPOLE, *n.* : bertewere.

ANTIPOLLUTION, *n.* : dijpîsbûn.

ANTIPOPE, *n.* : zirpapa.

ANTIPROTON, *n.* : dijproton, antîproton.

ANTIPYRETIC, *adj., n.* : derman (dijta).

ANTIPYRINE, *n.* : antîpîrîn : derman e, jankuj e.

ANTIQUARIAN, *adj., n.* : şûndarî, kevnarzanî.

ANTIQUARY, *n.* : xwendevanê kevnariya.

ANTIQUATE, *vt.* : kevin kirin.

ANTIQUATED, *adj.* : kevnar, kevnîn, kevin bûyî.

ANTIQUATING, *n.* : kevinbûn.

ANTIQUE, *n.* : kevin, entîke, şûndarî.

- **SELLER** : kevnefiroş.

ANTIQUED, *adj.* : entîke bûyî.

ANTIQUING, *n.* : entîkebûn.

ANTIQUITY, *n.* : kevnarî, kevnayî.

ANTIRACHITIC, *adj.* : dijgêrî.

ANTIRHUMATIC, *adj.* : dijhonik.

ANTIROT, *n.* : bergenî, dijgenî.

ANTIRRHINUM, *n.* : gula difnî.

ANTI-SEMITE, *n.* : dijcihî, dijsamî.

ANTI-SEMITIC, *adj.* : dijsamî.

ANTI-SEMITISM, *n.* : dijsamîtî.

ANTISEPSIS, *n.* : paqijkirina birînê.

ANTISEPTIC, *adj.* : dijgenî, xawênker, antîseptîk.

ANTISEPTICIZE, *vt.* : pak kirin (birînê).

ANTISERUM, *n.* : dijsîrêj.

ANTISLAVERY, *n.* : dijbendeyî.

ANTI-SMALLPOX, *n.* : ber yan dijxurîk.

ANTISOCIAL, *adj.* : necivakî.

ANTISPASMODIC, *adj., n.* : dijgirmijîn.

ANTISUBMARINE, *adj.* : dijnoqar.

ANTITANK, *adj.* : dijtank.

ANTITHEIST, *n.* : dijxuda.

ANTITHESIS, *n.* : dijhevî, dijayetî.

ANTITHETIC(AL), *adj.* : nakok, dijî.

ANTI-TOXIC, *n.* : dijejehir.

ANTITOXIN, *n.* : dije jehir.

ANTITRADES, *n. pl.* : bayê dijberê gemiyê.

ANTIRAGUS, *n.* : derhatiyek guhê derve.

ANTITRUST, *adj.* : dijpawanî.

ANTIVIRAL, *adj.* : dijvaîrus.

ANTIVITAMIN, *n.* : dijvîtamîn.

ANTLER, *n.* : şaxê pezkûvî.

ANT LION, *n.* : pêtika mêrixwer.

ANTONYM, *n.* : peyiva dijî peyîvek dî (wate).

ANTRORSE, *adj.* : ber berahî yan bala.

ANTRUM, *n.* : berîk yan valatiya hestî.

ANUPLURA, *n.* : speh.

ANURAN, *adj.* : bê dûvik.

ANURIA, *n.* : mîzgirî, çikmîzî, mîzgirtin.

ANURIC, *adj.* : mîzgir.

ANUS, *n.* : qon, pind, zûtik.

ANVIL, *n.* : sindan.

ANXIETY, *n.* : bêzarî, şepirzeyî, cefa, şilejan, mereq, perişanî, diltengî.

- **NEUROSIS** : şepirzeyiya tevdana demarî.

ANXIOUS, *adj.* : şepirze, perîşan, derdkêş, perûş, dilteng.

ANXIOUSLY, *adv.* : bi şepirzeyî, perîşanekî.

ANXIOUSNESS, *n.* : şepirzeyî, perîşanîtî.

ANY, *adj., pron., adv.* :hindek, kes, her, yek.

ANYBODY, *n., pron.* : herkes, her mirov.

ANYHOW, *adv.* : çewabit.

ANYMORE, *adv.* : her tiştê serbar.

ANYONE, *pron.* : herkes, herçî, heçî.

ANYPLACE, *adv.* = **ANYWHERE.**

ANYTHING, *pron.* : her tişt, heçî, herçî.

ANYWAY, *adv.* : çewa bit, çewa çêbit (bi feramoşî).

ANYWAYS, *adv.* :çewa bit.

ANYWHERE, *adv.* :li kîve bit, li kêrê bit.

AORIST, *adj., n.* : bêrade (nebinavkirî, nediyarkirî : rêziman).

AORTA, *n.* : şahdemar, riha stûr.

AORTIC OR AORTAL, *adj.* : şahdemarî.

AOUDAD, *n.* : beranê bi rihê bakura Efrîqa.

APACE, *adv.* : zû, bi lez, lezkî.

APACHE, *n.* : rêgirê Parîsî.

APAREJO, *n.* : kurtan.

APART, *adv., adj.* : cuda, ji bil(î).

- **FROM** : ji bil.

APARTMENT, *n.* : xanîk.

APARTHEID, *n.* : rêzika cudakirina regezî, aparteyd.

APATHETIC(AL), *adj.* : lasar, sar, xemsar, tembel, xwînsar, vizek.

APATHETICALLY, *adv.* :bi lasarî, xemsarekî.

APATHY, *n.* : tembelî, lasarî, sarî, xemsarî.

APE, *n.* : meymûnka bêdûv.

- **LIKE** : wek meymûnî.

- **MAN** : mirovê meymûn.

APEAK, *adv., adj.* : serî.

APED, *adj.* : çavlêkirî (gewcî).

APEPSY, *n.* : bêgivêrî.

APERIENT, *adj., n.* : nerimker, dermanê zikçûnê.

APERIODIC, *adj.* : nerêzikî, negerî.

APERITIF, *n.* : dilbir.

APERTURE, *n.* : kunik, kulek, derik, keliştek, kunîle, derçe, dere.

- **OF LENS** : derikê nîskeyê.

- **STOP** : derikgir.

APETALOUS, *adj.* : bêbelg, neperî.

APEX, *n.* : gopîtk, serik, lotke, dûçik, çimik.

APH(A)ERESIS, *n.* : nerimkirin yan sivikirina destpêkî : kevandina tîpekê yan pitir ji destpêka peyivê.

APHANITE, *n.* : afanît, texlîtek kevrê agirîn e.

APHASIA, *n.* : bêaxaftin, devmirî.

APHELION, *n.* : gopîtk : xalka dortira stêra gerok ji rojê.

APHESIS, *n.* : sivikirin yan nermi kirina tîpebizwêna destpêkê.

APHID = APHIS, *n.* : basor.

APHIS LION, *n.* : kirmokeyek gezoxwer e.

APHONIA, *n.* : dengneman.

APHORISM, *n.* : diyarkirin, pend, metelok.

APHORIST, *n.* : metelokzan.

APHORISTIC, *adj.* : metelokî.

APHORISTICALLY, *adv.* :bi metelokî.

APHOTIC, *adj.* : tarî.

APHRODISIAC, *adj., n.* : belqitînî, belqitîn.

APHRODITE, *n.* : Xudaya evînî û ciwaniyê li nik Girekan (kevne Yûnanan).

APHYLLOUS, *adj.* : bêbelg.

APIAN, *adj.* : mêşhingvînî.

APIARIST, *n.* : xudankerê mêşhingvînî, mêşedanvan.

APIARY, *n.* : pêtak, mêşhingvîngeh.

APICAL, *adj.* : lotkeyî, gopîtkî.

APICES, *n.* : *pl.* **OF APEX** : serik.

APICULATE, *adj.* : serik derhatî (belg).

APICULTURAL, *adj.* : xudankiriniya mêşhingvînî.

APICULTURE, *n.* : xudankirina mêşhingvînî.

APICULTURIST, *n.* : xudankerê mêşhingvînî.

APIECE, *adv.* : bo heryekê.

APING, *n.* : çavlêkirin (gewcî).

APIS, *n.* : Apis : golkê pîroz lê nik kevne Misriyan.

APISH, *adj.* : (wek) meymûnkî.

APIVOROUS, *adj.* : mêşhingvînxwer.

APLANATIC, *adj.* : ne ladanî.

APLITE, *n.* : aplit : texlîtek giranît e (beriste).

APLOMB, *n.* : repbûn, serî, xweragirî, piştrastî.

APN(O)EA, *n.* : bêhnçikbûn, xeniqîn.

APO, *pref.* : pêşgir e ko dor e.

APOCALYPSE, *n.* : xewna berbîn, diyarkirin, qiyamet.

APOCALYPTIC(AL), *adj.* : berbînî.

APOCHROMATIC, *adj.* : bêrengî.

APOCOPE, *n.* : sivik yan nermkirina peyivê.

APOCRYPHA, *n.* : kevne Tewrat.

APOCRYPHAL, *adj.* : zir.

APOD, *adj.* : bêpê, pêşaper (wek marmasî).

APODAL, *adj.* : bêpêyî.

APODICTIC, *adj.* : vebirr, başdamezrandî, qencnîşankirî.

APOGAMIC OR APOGAMOUS, *adj.* : nepeyînî, nezayendeyî.

APOGAMOUSLY, *adv.* : bi nepeyînî, nepeyînkî.

APOGAMY, *n.* : nezayendîtî, nepeyînîtî.

APOGEAN, *adj.* : gopîtkî.

APOGEE, *n.* : serik, gopîtk, dûcik, xalka dortira heyvê ji zemînê, lotke.

APOLITICAL, *adj.* : neramyarî.

APOLITICALLY, *adv.* :bi dijramyarî.

APOLLO, *n.* : Xudaroj, Xudayê helbest, mûzîqe û ciwaniya mêrî li nik Girekan.

APOLLYON, *n.* : ehrîmen, şeytan.

APOLOGETIC(AL), *adj.* : lêborînî, behaneyî, berevanî (axaftin), pêşemanî.

APOLOGETICS, *n.* : berevanzaniya ola filehî.

APOLOGIA, *n.* = **APOLOGY.**

APOLOGIST, *n.* : berevan.

APOLOGIZE, *n.* : *vi.* : lêborîn xwastin.

APOLOGIZED, *adj.* : lêborînxwastî.

APOLOGIZING, *n.* : lêborînxwastin.

APOLOGUE, *n.* : efsaneya sincî.

APOLOGY, *n.* : lêborînxwstin, pozîşt, berevanî, ravekirin, lêborînxwazî.

APOMICT, *n.* : berhemê bêaviskirinê.

APOMICTIC, *adj.* : ji berhemê neaviskirî.

APOMICTICALLY, *adv.* :bi bê aviskirinî.

APOMIXIS, *n.* : bêaviskirin.

APOMORPHINE, *n.* : apomorfîn : madeyek nîv tiftî ji morfînê çêdibit.

APONEUROSIS, *n.* : perdeya zeblekî, pêç, jêyê pan.

APOPHTHEGM, *n.* : pend, gotina mezinan.

APOPHYSIS, *n.* : derhatî.

APOPLECTIC, *adj.* : tepî.

APOPLEXY, *n.* : tep.

APORT, *adv., adj.* : li ser yan ber bi rexê çepê ve yê gemiyê.

APOSEMATIC, *adj.* : berzdar, agehker.

APOSIOPESIS, *n.* : birrîna nişkiya hevokê yan hizrê.

APOSTATE, *n., adj.* : oî yan ayîn guhor.

APOSTATIZE, *vi.* : ayîn yan ola xwe guhorîn.

APOSTATIZED, *adj.* : ayînguhartî.

APOSTATIZING, *n.* : ayînguhartin.

APOSTIL(LE), *n.* : têbînî, perawêz.

APOSTLE, *n.* : peyamber, peyik.

APOSTLESHIP, *n.* : peyamberî.

APOSTOLATE, *n.* : erkê peyamberî.

APOSTOLIC, *adj., n.* : peyamberî, peyikî.

- **DELEGATE** : nimînendeyê peyamberî.

APOSTOMATIDA, *n.* : devgulî.

APOSTROPHE, *n.* : (') nîşank.

APOSTROPHIZE, *vt.i.* : nîşan kirin.

APOTHECARY, *n.* : dermangeh.

APOTHECIUM, *n.* : zayendedank.

APOTHEOSIS, *n.* : xudankirin, mezinkirin.

APOTHEOSIZE, *vt.* : mezin kirin, xudan kirin.

APPAL(L), *vt.* : tirsandin, bizdihandin, perîşan kirin, hejivandin.

APPALED, *adj.* : tirşandî, şepirzekirî.

APPALING, *adj.* : bizdihîn.

APPANAGE, *n.* : derebegî.

APPARATUS, *n.* : destgeh, dezgah, rext, lêkda, alav, amêr, rişte, rist, taxim.

APPAREL, *vt.* : kinc kirin, (cil) kirin ber.

APPAREL, *n.* : pûşak, neqş (li ser kirasî).

APPAREL(L)ED, *adj.* : kinckirî.

APPAREL(L)ING, *n.* : kinc kirin.

APPARENT, *adj.* : diyar, xûya, penî, şanî, nûma, belû, bel.

APPARENTLY, *adj.* : heçko, guwaye, diyar e, diyarkî.

APPARENTNESS, *n.* : diyareyîtî.

APPARITION, *n.* : diyarbûn, şebeng, peş.

APPARITIONAL, *adj.* : diyarbûnî.

APPARITOR, *n.* : gazîker.

APPEAL, *vt.i.* : gazî kirin, hawar kirin.

APPEAL, *n.* : bangewaz, belatî, bang, haran, aran, gazî, hawar, hewar, nûve kirin.

APPEALABILITY, *n.* : nûvekirinbarî.

APPEALABLE, *adj.* : nûvekirinbar.

APPEALED, *adj.* : nûvekirî.

APPEALER, *n.* : gazîker, nûvekir.

APPEALING, *n.* : nûvekirin, gazîkirin.

- **FOR HELP** : hawar, feryad, pêsirgirtin.

APPEALINGLY, *adv.* :bi hawarî, hawarkî.

APPEAR, *vi.* : diyar bûn, xûya dibe.

APPEARANCE, *n.* : xûyabûn, diyarbûn, dîdar, diyarî, rengûrû, nijyar, hilatin, nimûd, şêwe, şêl, vepengizîn, dilq, riwalet, bejinbal (bejnûbal).

- **TO JUDGE BY ~** : jî nijyarî biryar dan.

- **TO PUT IN AN ~** : diyar bûn.

APPEARING, *n.* : diyarbûn, derçûn, derketin, xûyan.

APEASABLE, *adj.* : hedarbar, hawîşbar, qayilbar.

APPEASE, *vt.* : hedar kirin, mit kirin, qayil kirin, hawîş kirin.

APPEASED, *adj.* : qayilkirî, hawîskirî.

APPEASEMENT, *n.* : hedarkirin, hedirandin (destveberdan).

APPEASING, *n.* : qayilkirin, (bidestveberdanê).

APPELANT, *n., adj.* : hawarker, nûveker.

APPELATE, *adj.* : pêwendîdarê nûvekirnê.

APPELATION, *n.* : nasnav, nav, naznaw.

APPELATIVE, *n., adj.* : raveyî, gelemper, nasnav, nav, navê gelemper.

APPELATIVELY, *adv.* : bi navî, navkî.

APPELEE, *n.* : nûvelêkirin.

APPEND, *vt.* : berdan ser.

APPENDAGE, *n.* : berdanser.

APPENDAGES, *n.* : çiwarpel, destûpê, pîlax.

APPENDANT, *n.* : paşko.

APPENDECTOMY, *n.* : helkêşana rîviya dirêj.

APPENDICES, *pl.* **OF APPENDIX** : rûvîkor.

APPENDICITIS, *n.* : qolinc, qolinca rîviya kore.

APPENDICULAR, *adj.* : pêwendîdarê rîviya dirêj.

APPENDING, *n.* : girtin, rajêrkirin.

APPENDIX, *n.* : rûvî kor, rapêçek, paşko.

APPERCEIVE, *vt.* : têgehiştin (bi pêk ve girêdanê), tê hînan der.

APPERCEIVED, *adj.* : têgehiştî.

APPERCEIVING, *n.* : têgehiştin.

APPERCEPTION, *n.* : têgehiştin (bi pêk ve girêdanê), têhînander.

APPERTAIN, *vi.* : pêwend bûn bi.

APPETENCE, *n.* : bîrkirin, xwastin, gevil.

APPETENT, *adj.* : xwazek.

APPETITE, *n.* : dilçûn, kewj, megîz, dilbijokî, gevil, mad(e), hewes, arezû.

APPETIZE, *vt.* : dil birin, dil çûn.

APPETIZER, *n.* : meze, berqût.

APPETIZING, *adj.* : xweş, tamdar.

APPETIZINGLY, *adv.* :bi tamdarî, bi tamxweşî.

APPLAUD, *vt.i.* : pesind kirin, dest qutan.

APPLAUDABLE, *adj.* : pesinbar.

APPLAUDABLY, *adv.* :bi pesinbarî.

APPLAUDER, *n.* : pesinker.

APPLAUSE, *n.* : pesind kirin, dest qutan.

APPLE, *n.* : sêv, sêw.

- **CORE** : selef.

- **JACK** : şeraba mestkera givaşa sêvê.

- **JUICE** : sêvgivaş, ava sêvê.

- **OF DISCORD** : ho yan egerê duberekiyê.

- **OF THE EYE** : bêbiyê çavî.

- **PIE ORDRE** : rêzika nayab.

APPLIANCE, *n.* : amêr, alav.

APPLICABILITY, *n.* : rahînanbarî.

APPLICABLE, *adj.* : kêrhatî, rahînanbar.

APPLICANT, *n.* : xwaz, dawakar.

APPLICATION, *n.* : xwastinname, rahînan.

- **FORM** : serborîname.

APPLICATIVE, *adj.* : kirdarî.

APPLICATOR, *n.* : bistika zirav (dar yan şûşe, serik pembû pêçayî bo dermankirina difnê yan gewriyê).

APPLICATORY, *adj.* = **APPLICATIVE**.

APPLIED, *adj.* : rahînayî.

- **SCIENCE** : zanista rahînanî.

APPLY, *vt.i.* : xwastin, rahînan.

APPLYING, *n.* : rahînankirin.

APPOINT, *vt.* : damezirandin.

APPOINTEE, *n.* : damezrandî.

APPOINTMENT, *n.* : damezrandin, danan, jîwan.

APPORTION, *vt.* : dabeş kirin.

APPORTIONMENT, *n.* : dabeşkirin.

APPOSE, *vt.* : berdan ser, serbar kirin, li rex hev danan, girtin.

APPOSED, *adj.* : nêzîkirî.

APPOSING, *n.* : nêzîkirin.

APPOSITE, *adj.* : rest, qenc, derbirrî.

APPOSITION, *n.* : serbarkirin, berdanser, berdêl, pêkhatin, werara pêkhatinê.

APPOSITIVE, *n., adj.* : berdêl, berdêlî.

APPOSITIVELY, *adv.* :bi serberdanî, serberdankî.

APPRAISAL, *n.* : nirxandin, bihakirin, helsengandin, gotre.

APPRAISE, *vt.* : biha kirin, nirx kirin, texmîn kirin.

APPRAISED, *adj.* : bihakirî, nirxkirî.

APPRAISEMENT, *n.* : helsengandin, bihakirin.

APPRAISER, *n.* : bihaker.

APPRAISING, *n.* : bihakirin.

APPRAISINGLY, *adv.* :bi bihakirinî.

APPRECIABLE, *adj.* : nirxbar, bihabar.

APPRECIATE, *vt.i.* : biha kirin, nirx kirin, rêz girtin, pesind kirin.

APPRECIATED, *adj.* : pesindkirî.

APPRECIATION, *n.* : pelatî, nirxkirdin, bihakirin, pesindkirin, zem, aferîn, pesin, rêzgirtin, malava, bayex, çeştin.

APPRECIATING, *n.* : sipaskirin, tewînî, xatirgirtin.

APPRECIATIVE, *adj.* : sipasdar.

APPREHEND, *vt.* : girtin, têgehiştin.

APPREHENSIBLE, *adj.* : têgehiştinbar.

APPREHENSIBLY, *adv.* :bi têgehiştinbarî.

APPREHENSION, *n.* : girtin, sam, sehm, tirs, diltepî.

APPREHENSIVE, *adj.* : tirsayî, tirsyar.

APPREHENSIVELY, *adv.* :bi sehmî, sehmkî.

APPREHENSIVENESS, *n.* : tirsyarî.

APPRENTICE, *n.* : şagird.

APPRENTICESHIP, *n.* : şagirdî.

APPRESSED, *adj.* : berdayî ser.

APPRISE, *vt.* : ageh kirin.

APPRIZE, *vt.* = **APPRAISE**.

APPROACH, *vt.i.* : nêzîk bûn, nêzîk çûn.

APPROACH, *n.* : nêzîkbûn, boçûn, nêzîkî.

- **EASY (DIFFICULTY OF) ~** : sanahî (yan zehmet) bo gehiştin û axaftinê.

- **TO MAKE ~ES TO SOMEBODY** : xwe nêzîkî kesekê kirin.

APPROACHABLE, *adj.* : gehîn, civîn yan axaftinbar.

APPROBATE, *vt.* : pesind kirin.

APPROBATED, *adj.* : pesindkirî.

APPROBATING, *n.* : pesindkirin.

APPROBATION, *n.* : pesind.

APPROBATIVE OR APPROBATORY, *adj.* : pesindî.

APPROPRIATE, *adj.* : kêrhatî.

APPROPRIATE, *vt.* : dest bi ser de girtin, terxan kirin, bê destûrî bûn.

APPROPRIATELY, *adv.* : bi kêrhatî, bi rewayî, rewakî.

APPROPRIATION, *n.* : dabirrîn, dest bi ser de girtin.

APPROPRIATIVE, *adj.* : dabirrînî.

APPROVAL, *n.* : piştgirî, pesind kirin, alîkirin, qewîtî, pesind kirin, rastandin, begemî.

APPROVE, *vt.i.* : pesind kirin, begem kirin.

APPROVED, *adj.* : pesind kirî, rastandî.

APPROVER, *n.* : pesindker.

APPROVING, *n.* : pesindkirin.

APPROXIMATE, *vt.i.* : nêzîk bûn, nêzîk kirin.

APPROXIMATE, *adj.* : nêzîk, nêzîka.

APPROXIMATED, *adj.* : nêzîkirî.

APPROXIMATELY, *adv.* : bi nêzîkî.

APPROXIMATING, *n.* : nêzîkirin.

APPROXIMATION, *n.* : nêzîkirin, nêzîkbûn.

APPROXIMATIVE, *adj.* : nêzîka.

APPURTENANCE, *n.* : paşko, nasyarî yan mafê encamî.

APPURTENANT, *adj., n.* : paşkoyî.

APRACTICE OR APRAXIC, *adj.* : pêwendîdarê neşiyana rêk û aloz.

APRAXIA, *n.* : neşiyana livîna rêk û aloz.

APRICOT, *n.* : zerdele, hîrog.

- **COMPOTE** : qeysî.

- **DRIED ~** : qeysî (hişkezerdele).

APRIL, *n.* : nîsan.

- **FOOL** : qurbanê direwa nîsanê.

- **FOOL'S DAY** : roja direwa nîsanê (yekî nîsanê).

APRON, *n.* : berkoşk, bermalk, bercil, peşmal, şemlik.

APROPOS, *adj., adv., prep.* : rast, kêrhatî, di cihê xwe de.

- **OF ~** : hindî ko.

APSE, *n.* : parçeyek derketî, nîv girûvir, ji avahî, nemaze dêrê.

APSIDAL ANGLE, *n.* : goşeya gomizî.

APSIS, *n.* (*pl.* **APSIDES**) : xalka gopîtka stêra gerok yan heyvê.

APT, *adj.* : qenc, kêrhatî.

APTLY, *adv.* : bi stêleyî.

APTNESS, *n.* : kêrhatîtî, stêleyîtî.

APTENA, *n. pl.* : bêçeng, bêbal.

APTERAL, *adj.* : bêçengî, neçengî.

APTEROUS, *adj.* : bêçengî, neçengî.

APTERIX, *n.* (*pl.* **APTERIXES**) : bê dirêjiya perdeyî.

APTITUDE, *n.* şiyan, saxlemî.

APUS, *n.* : çûçika çiyayî.

AQUA, *n.* : av.

- **CULTURE** : çandîna avî : xudan kirina canewerên avê wek masiyan.

- **LABYRINTHI** : lerzeavik.

- **LUNGER** : noqar.

AQUAFORTIS, *n.* : tirşiya naytirik, ava zîvî, tîzab.

AQUALUNG, *n.* : pişa avî.

AQUAMARINE, *n., adj.* : zeberced, keskşînî.

AQUANAIRE, *n.* : zeberced (gewher).

AQUA PLANE, *n.* : depê avî (li pişt belemê girêdayî bo kişana werzişê).

AQUA REGIA, *n.* : ava şahî (têkiliya tirşiya nîtrîk û tirşiya nîdroklorik).

AQUARELLE, *n.* : ne tiştê avî.

AQUARELLIST, *n.* : neqşkerê avî : hunermendê ko bi rengên avî neqş dikit.

AQUARIST, *n.* : xudanê avgeha caneweran.

AQUARIUM, *n.* : avgeha caneweran.

AQUARIUS, *n.* : birca dolkî, avtêkerî.

AQUATICA, *adj.* : avî, avxwaz.

AQUATINT, *n., vt.i.* : kolîna avî, kolîn yan neqşkirin, (bi kolîna li ser dipikên sifrî).

AQUEDUCT, *n.* : cok, dalanecok.

AQUEOUS, *adj.* : avî.

- **HUMOR** : nemiya aviya çavî.

AQUICULTURE, *n.* : çandina avî.

AQUIFER, *n.* : çîna kevrê avî.

AQUILA, *n.* : birca bazî.

AQUILEGIA, *n.* : gula gerê.

AQUILINAE, *n.* : baz, helo.

AQUILINE, *adj.* : bazî.

AQUOSITY, *n.* : avîtî.

ARAB, *adj., n.* : Ereb : welatiyê Erebistanê.

ARABESQUE, *adj., n.* : neqşê rengîn, erebesk.

ARABIC, *adj.* : zimanê erebî.

ARABIST, *n.* : erebzan.

ARABIZE, *vt.* : ereb kirin.

ARABIZED, *adj.* : erebkirî.

ARABIZING, *n.* : erebkirin.

ARABLE, *adj.* : beyar, zeviya kêrî çandinê diêt.

ARAB STEED, *adj.* : hespê kihêl.

ARACHNIDA, *n.* : tevnepîre.

ARACHIS OIL, *n.* : ronê zirfisteqê.

ARAMAIC, *adj.* : Aramî (zimanê aramî yan sûriyanî).

ARANEA, *n.* : kêz.

ARBALEST OR ORBALIST, *n.* : tîr û kevan.

ARBITER, *n.* : dadwer, navbij.

ARBITRABLE, *adj.* : navbijbar.

ARBITRAGE OF EXCHANGE, *n.* : hevsengkirina bihayê pêkguhartina diravî.

ARBITRAL, *adj.* : dadwerî, navbijî.

ARBITRAMENT, *n.* : biryar.

ARBITRARILY, *adv.* : bi zordarî.

ARBITRARINESS, *n.* : zorayî, zordarî, zordarîtî, sitemkarî.

ARBITRARY, *adj.* : serpilkî, serpêkî, serpêyî, heremekî, zordar.

ARBITRATE, *vt.i.* : biryar dan, navbijî kirin.

ARBITRATED, *adj.* : navbijî kirî.

ARBITRATING, *n.* : navbijî kirin.

ARBITRATION, *n.* : nawbijî, navbijî.

ARBITRATIVE, *adj.* : navbijdar.

ARBITRATOR, *n.* : dadwer, navbij.

ARBITRESS, *n.* : dadwer (mê).

ARBOR, *n.* : tewere, keprika çiqan (li baxçeyî).

ARBORACEOUS, *adj.* = **ARBOREAL**.

ARBOR DAY, *n.* : roja darçandinê.

ARBOREAL, *adj.* : darî, wek darî, darnişîn.

ARBOREOUS, *adj.* : darî, wek darî.

ARBORESCENCE, *n.* : darîtî.

ARBORESCENT, *adj.* : wek darî.

ARBORETUM, *n.* : dargeh.

ARBORICULTURE, *n.* : çandina daran.

ARBORICULTURIST, *n.* : darçandiyar.

ARBORIZATION, *n.* : diyarbûna wek darî, darbûn.

ARBORIZE, *vt.* : çiq kirin, dar bûn.

ARBORIZED, *adj.* : çiqkirî.

ARBORIZING, *n.* : çiqkirin.

ARBOROUS, *adj.* : darî, pêwendîdarê darî.

ARBORVITAE, *n.* : darê her şîn.

ARBOUR, *n.* : nizar, zinc.

ARBOURED OR ARBORED, *adj.* : darkirî.

ARBOUR VITAE, *n.* : darê jiyanê : darê her keskê kajê.

ARBUTUS, *n.* : babkuj : teraşek gulspî yan qerenfelî ye.

ARC, *n.* : kevan, kewane.

ARC, *v.i.* : kevan bûn, kevana kehrebî bûn.

ARCADE, *n.* : rêya kevankirî.

ARCADED, *adj.* : avahiyê kevankirî.

ARCADIAN, *adj.* : xelkê Erkadya (Girek), sade, gundî, koçer.

ARCANE, *adj.* : aloz, nihênî.

ARCANUM, *n.* : raz, nihênî.

ARC-BOUTANT, *n.* : nîv kevaneya berpalka dîwarî.

ARCH, *n.* : taq, kemer, kewane, kevan, xapînok, binyata kevaneyî.

ARCH, *vt.i.* : kevan kirin.

ARCH, *n., adj.* : serek, serok, seretayî.

- **ARCH**, *suff.* : paşgir e ko serok e, rêber e.

ARCHAE, ARCHAEO OR ARCHEO- : pêşgir e ko sereta ye, kevn e.

ARCHAEOCYTHA, *n.* : xaneya seretayî.

ARCHAEORINTHES, balinde seretayî.

ARCHAEOLOGIC(AL), *adj.* : kevnarî, şûnwarî.

ARCHAEOLGIST, *n.* : kevnarîzan, arkeolog.

ARCHAEOLOGY, *n.* : kevnarzanî, arkeolojî.

ARCHAEOPTENYX, *n.* : balindeyê seretayî.

ARCHAIC, *adj.* : seretayî, kevn.

ARCHAISM, *n.* : kevnerêbaz, kevnebêje, kevnîxwazî.

ARCHAIST, *n.* : kevnîxwaz.

ARCHANGEL, *n.* : serekfirişte.

ARCHANTHROPINE, *n.* : mirovê seretayî.

ARCHBISHOP, *n.* : serek metran.

ARCHBISHOPIC, *n.* : şûnkar yan nişîngeha serek metranî.

ARCHDEADON, *n.* : serek şemas.

ARCHDIOCESE, *n.* : devera serek metranî.

ARCHED, *adj.* : kevane, qeloz.

ARCHEGONIAL, *adj.* : pêwendîdarê hêk helgirî.

ARCHEGONIUM, *n.* : hêkhelgir.

ARCH-ENEMY, *n.* : serekdujmin, şeytan.

ARCHENTERON, *n.* : hinava seretayî.

ARCHEOLOGIC(AL), *adj.* = **ARCHAEOLOGICAL.**

ARCHEOLOGIST, *n.* = **ARCHAEOLOGIST.**

ARCHEOLOGY, *n.* = **ARCHAEOLOGY.**

ARCHEOZOIC ERA, *n.* : rojgarê kevn.

ARCHER, *n.* : kevanvan, tîrbaz, tîrhavêj.

ARCHERY, *n.* : tîrbazî.

ARCHESPORE OR ARCHESPORIUM, *n.* : xaneya zayendî.

ARCHTYPAL OR ARCH TYPICAL, *adj.* : texlîtê seretayî.

ARCHTYPE, *n.* : texlît yan nimûneyê nijadî yan seretayî.

ARCHFIEND, *n.* : serek şeytan nexasme îblîs.

ARCHI- OR ARCH-, *pref.* : pêşgir e ko serokî, serekî yan nijadî ye.

ARCHIDIACONAL, *adj.* : serek şemasî.

ARCHIEPISCOPAL, *adj.* : serekmetranî.

ARCHIL, *n.* : heşa binefşî.

ARCHIMENDRITE, *n.* : oldarê dêra rojhelatê.

ARCHIMEDEAN, *adj.* : Erxemîdî.

- **SCREW** : lûleya erxemîdî (alave bo rakirina avê).

ARCHIPELAGIC, *adj.* : erxebîlî.

ARCHIPELAGO, *n.* : erxebîl : çendgirav, deryayê têr girav, rêzegirav.

ARCHITECT, *n.* : avaker, endazyar, mîmar.

ARCHITECTONIC, *adj.* : avahiyî.

ARCHITECTONICS, *n.* : avahîzanî, zanista avahiyan.

ARCHITECTURAL, *adj.* : pêwendîdarê avazanî.

ARCHITECTURALLY, *adv.* :bi avazanî.

ARCHITECTURE, *n.* : avazanî.

ARCHITRAVE, *n.* : xemla li ser derî yan kunek çarçikî, depê li ser karîteyî.

ARCHIVAL, *adj.* : arşîvî, tomargehî.

ARCHIVE(S), *n.* : arşîv, tomargeh.

ARCHIEVE, *vt.* : arşîv kirin, tomar kirin.

ARCHIEVED, *adj.* : arşîvkirî, tomarkirî.

ARCHIEVING, *n.* : arşîvkirin.

ARCHIVOLT, *n.* : neqşên li ser kevaneyî.

ARCHIVIST, *n.* : tomarvan, arşîvan.

ARCHLY, *adv.* : bi çivî, çivkî.

ARCHNESS, *n.* : çivîtî.

ARCHON, *n.* : serokfermanrewa.

ARCHOSAURIA, *n.* : xişoka seretayî, fer-

manrewayê serekî li kevne Atîna (Girek).

ARCIFORM, *adj.* : çemayî, kevaneyî.

ARCOGRAPH, *n.* : alava neqşkirina kevaneyan.

ARCTIC, *adj., n.* : cemserê bakur, pêwendîdarê deverên cemserê bakur.

ARCTIC CIRCLE, *n.* : devera cemserê bakur.

ARCTURUS, *n.* : masîgirê tîrbaz.

ARCUATE, *adj.* : çemandî, wek kevanî.

ARDEB, *n.* : ribe (pîvane).

ARDENCY, *n.* : halan, dilgermî, heyhêz.

ARDENT, *adj.* : perûş, dilgerm.

ARDENTLY, *adv.* :bi heyhêzî, heyhêzekî.

ARDOR OR ARDOUR, *n.* : halan, heyhêzî.

ARDUOUS, *adj.* : renckêş, sext, zehmet.

ARDOUSLY, *adv.* :bi sextî.

ARDOUSNESS, *n.* : renckêşîtî.

ARE, *pres. 2nd sing.* **OR PRES**, *pl.* **OF BE** : tewanga lêkera bûnê ji bo kesê duhem yê yekhejmar yan jî tewanga wê ya pirhejmar ya demê niho.

ARE, *n.* : ar : sed metrên çargoşe.

AREA, *n.* : rûber, dever, olax, bayav, rûpîv, ortax.

AREAL, *adj.* : rûpîvî.

AREAWAY, *n.* : derbazgeh (li navbera avahiyan de).

ARECA, *n.* : darek wek darqespê.

ARENA, *n.* : govek, meydan, zirtxane

ARENACEOUS, *adj.* : xîzî.

ARENICOLOUS, *adj.* : pêwendîdarê jîn yan werariya di nav xîzî de.

AREOLA, *n.* : rûberk.

AREOLE, *n.* = **AREOLA.**

AREOMETER, *n.* : xestpîvê avekiyan.

ARETE, *n.* : pesar derhatiyê kevriyê çiyayê.

ARGAL, *n.* : pezkûviyê asiyayî.

ARGENT(AL), *adj.* : zîv, zîvî.

ARGENTEOUS, *adj.* = **SILVERY** (pêwendîdarê zîvî).

ARGENTIC, *adj.* : zîvî.

ARGENTIFEROUS, *adj.* : berhem zîv yan zîvdar.

ARGENTINE, *n.* : zîv.

ARGENTOUS, *adj.* : zîvî, zîvê yek hevhêz têde ye.

ARGIL, *n.* : gil, herî, qur, teqin.

ARGILLACEOUS, *adj.* : teqnî, limî, gilî.

ARGILLITE, *n.* : kevrê giliyê nişteyî.

ARGO, *n.* : birca keştî.

ARGOL, *n.* : tilpa birmîlên şerabê.

ARGON, *n.* : argon : hêmanek gaz bêbêhn û reng (bo tejîkirina çirayen kehrebî û lûleyên elektronî).

ARGONAUT, *n.* : şerûd.

ARGOSY, *n.* : gemiya mezina bazirganî, gelekeştiyê bazirganî.

ARGOT, *n.* : zimanê taybetiyê taximek yan çînek civakî.

ARGOTIC, *adj.* : pêwendîdarê zimanê taybetiyê taximekê yan çinek civakî.

ARGUABLE, *adj.* : berhevdan bar.

ARGUS, *n.* : ejdehayê sed çavê efsaneyî.

ARGUS-EYED, *adj.* : hişyar, wurya.

ARGUE, *vt.i.* : berhevdan kirin, axaftin, nîşan kirin, dirûv kirin, vepijilandin.

ARGUED, *adj.* : vepijilandî.

ARGUFY, *vt.* : berhevdanê kirin.

ARGUING, *n.* : vepijilandin.

ARGUMENT, *n.* : cerenîx, vepijillandin, kêş û vekêş, qirên, pêşkêşkirina hoyê.

ARGUMENTATION, *n.* : berhevdan, axaftin.

ARGUMENTATIVE, *adj.* : berhevdanî.

ARGUMENTATIVELY, *adv.* :bi berhevdanî, berhevdankî.

ARIA, *n.* : strana dirêjkirî.

ARIAN, *adj., n.* : Arî.

-ARIAN, *suff.* : paşgir e ko çêker e.

ARICULA, *n.* : stiriya wek derziyê.

ARICULAR, *adj.* : wek deziyê.

ARICULATE(D), *adj.* : derziyî.

ARID, *adj.* : zuha, hişk, sotî, rût.

ARIDITY, *n.* : hişkî, giranî, bêweçî, hişkatî, nehatî, şûvî.

ARIDNESS, *n.* : hişkî, zuhayî, valayî.

ARIEL, *n.* : asik.

ARIEL, *n.* : Aryel : heyva hindurî (ji çar heyvên ûranusî).

ARIES, *n.* : beran, birca beranî.

ARIETA, *n.* : kurtawaz.

ARIGHT, *adv.* : bi rastî.

ARIL, *n.* : kelpikê derveyê tovî.

ARILLATED, *adj.* : pêwendîdarê kelpikê tovî.

- ARIOUS, *suff.* : paşgir e ko pêwend e.

ARISE, *vi.* : rabûn.

ARISEN, *pp.* **OF ARISE** : rabûyî.

ARISTA, *n.* : rih.

ARISTATE, *adj.* : rihkirî.

ARISTOCRACY, *n.* : xanedanî, xanedan, hikumeta xanedan, bijare û çîna civakiya xudan nazyariyan.

ARISTOCRAT, *n.* : xanedan, ebesor.

ARISTOCRATIC, *adj.* : xanedanî, ebesorî.

ARISTOTELIAN OR ARISTOTELEAN, *adj.* : Aristoyî.

ARISTOTELIANISM, *n.* : Aristoyîtî (pêwendîdarê jîrzanê Girek), Jîrzanî.

ARITHMETIC(S), *n.* : jimarzanî, jimaryarî, arîtmektîk.

ARK, *n.* : keştî, sindoq, gemî.

ARM, *n.* : çekhelgirtî, çekdar û amade bo şerî.

- UP IN ~ (AGAINST) : (dij)rabûn.

- WITH OPEN ~S : dilgermî, perûşî, bigermî.

ARM, *vt.i.* : çekdar kirin, bi çek kirin.

ARMADA, *n.* : keştiyên şerî.

ARMADILLO, *n.* : zirêpûş : canewerek memikdarî başûra Emerîkanî (ser û leş bi hestiyên biçûk qerqişkirî ye).

ARMAMENT, *n.* :çek.

ARMATURE, *n.* : zirê, parêzer : bergê parêzerê canewerî yan helezî, endamê berhemî, meqnetîz-parêz.

ARMCHAIR, *n., adj.* : kursîka dudestik, dîtaneyî, nekirdarî.

ARMED, *adj.* : çekdar.

- TO THE TEETH : pirr yan têr çek.

- TAPEWORM : kirmê pan.

ARMENIAN OR ARMINIAN, *n., adj.* : Ermenî.

ARMET, *n.* : Xudeyê zirêkirî.

ARMFUL, *adj.* : tijî destan.

ARMHOL, *n.* : kefş.

ARMIGER, *n.* : zirêhelgir.

ARMILLARY, *adj.* : elqekirî, xelekirî.

- SPHERE : xelekdar : alava kevna çerxiya birîtî ji xelekan ko cixizên serekî yên gogê esmanî diyar dikit.

ARMING, *n.* : çekdarkirin, çekdarbûn.

- PRESS : postoka çapkirina neqşan yan tîpan li ser bergê kitêbê.

ARMIPOTENT, *adj.* : hêzdarê şerî.

ARMISTICE, *n.* : şerragirtin, çekdanîn.

ARMLESS, *adj.* : bêçek.

ARMLET, *n.* : bazin.

ARMORY, *n.* : çek, cebexane.

ARMOUR, *vt.* : zirê kirin, zirx kirin.

ARMOUR, *n.* : zirê, çek, zirx.

- **CLAD** : zirêkirî.

ARMOURED, *adj.* : zirxkirî, zirêpûş, tendar.

- **CAR** : otombîla zirêkirî.

- **FORCES** : hêzên zirêkirî.

- **ARMOURER**, *n.* : zirêsaz, çekfiroş.

ARMOURY, *n.* = **ARMORY.**

ARMPIT, *n.* : kefş, binmil, binkefş, binhengil, newq, binçeng.

ARMS, *n. pl.* : çek, şer.

ARM TWISTING, *n.* : destbadan, (zorkarî).

ARMY, *n.* : leşker, sopa, artêş.

- **REAR** : paşdar.

- **WORM** : xîrk.

ARNICA, *n.* : dermanê avekiya gul, belg yan rihên giyayê gulbênijînê, gula bênijînê (gulzere).

AROMA, *n.* : bêhnxweşî.

AROMATIC, *adj.* : bêhnî, bêhindar.

AROMATICALLY, *adv.* :bi bêhindarî.

AROMATICITY, *n.* : bêhindarîtî.

AROMATICNESS, *n.* : bihindarîtî.

AROMATIZATION, *n.* : bihindarkirin.

AROMATIZE, *vt.* : bihindar kirin.

AROMATIZED, *adj.* : bihindarkirî.

AROMATIZING, *n.* : bihindarkirin .

AROSE, *p.* **OF ARISE** : rabû.

AROUND, *adv., prep.* : dor li dor, olax, paş û ber, li her layî, alî, yan rexî.

AROUSAL, *n.* : fêt, fêtdan.

AROUSE, *vt.i.* : rakirin, hişyar kirin.

AROUSED, *adj.* : box box, arandî, girgîn, harkirî, fêtdayî.

AROUSING, *n.* : arandin, fêt(dan), harkirin.

ARPEGGIO, *n.* : awaza lerîn li ser jenî.

ARQUEBUS, *n.* : kevnetifeng e.

ARRACK, *adj.* : ereq, mey, şeraba mestî.

ARRAIGN, *vt.* : tawanbar kirin.

ARRAIGNMENT, *n.* : tawanbarkirin.

ARRANGE, *vt.i.* : pêk hînan, rêk kirin.

ARRANGED, *n., adj.* : rêk, lêkdayî.

ARRANGING, *n.* : rêzkirin, rêkxistin, serûberkirin, lêkdan.

ARRANT, *adj.* : bed.

ARRANTLY, *adv.* :bi bedî, bedekî.

ARRAS, *n.* : perde, perûkê neqşkirî.

ARRAY, *vt.* : lêkdan, poşal, cil, rêz bûn, sêwaz, pûşal.

ARRAYING, *n.* : rêzkirin.

ARREARAGE, *n.* : deynê paşketî.

ARRECT, *vt.* : kun kirin (guhî).

ARRECT, *adj.* : kunkirî (guh).

ARREST, *vt.* : girtin.

ARREST, *n.* : girtin, dîlî, girtî.

- **UNDER ~** : girtî, dîlkirî.

ARRESTED, *adj.* : dîlkirî, girtî.

ARRESTER, *n.* : girtker.

ARRESTING, *n.* : girtin.

ARRESTINGLY, *adv.* :bi girtinî.

ARRESTMENT, *n.* : girtin.

ARRIDE, *vt.* : dilxweş kirin.

ARRIS, *n.* : rexê tij.

ARRIVAL, *n.* : gehiştin, gehîn, gehan.

ARRIVE, *vi.* : gehîn.

ARRIVED, *adj.* : gehiştî.

ARRIVING, *n.* : gehiştin, gehîn, hatî.

ARROGANCE, *n.* : tifre, fort, kaw, qebeyî, bongî, fêz, qapanî, tir û fêz, fêzbûn, qoretî.

ARROGANT, *adj.* : çavsor, qapan, bitir, bifêz, qebe, bong, çenedirêj, basimbêj, giranser, fêzbûyî, serxweçûyî.

ARROGANTLY, *adv.* :bi qebeyî, bi fêzî, qebekî.

ARROGATE, *vt.* : xwastin (nerewa), girîman kirin, dest bi ser de girtin.

ARROGATED, *adj.* : girîmankirî, girtî.

ARROGATING, *n.* : destbiserdegirtin.

ARROGATION, *n.* : xwastina nerast.

ARROW, *n.* : tîrpeykan.

- **BAG** : tîrdank.
- **ROOT** : tîrdank.
- **WORM** : tîre kirm.

ARROWHEAD, *n.* : sertîr, peykan.

ARROWWOOD, *n.* : tîrdar (darê tîrê).

ARROWY, *adj.* : tîrî.

ARSE, *n.* : qon, tin.

ARSENAL, *n.* : cebexane, cebegeh, goge, embar.

ARSENATE, *n.* : zirnîxat : xwêya tirşiya zirnîxî.

ARSENIC, *n., adj.* : zirnîx, zirnîxî, zormat.

ARSENICAL, *adj.* : zirnîxî.

ARSENIDE, *n.* : zirnîxid : pêkhatiyek zirnîxî dijwar.

ARSENIOUS OR ARSENOUS, *adj.* : zirnîxdar.

ARSENITE, *n.* : zirnîxît.

ARSINE, *n.* : arsîn : gazek şewatî bê reng jehrî bêhn wek sîrê ye.

ARSON, *n.* : sotin (tawan).

ARSONIST, *n.* : şewatker.

ART, *n.* : huner, hunêr, teknîk.

ARTEFACT, *n.* : hunerkarî.

ARTEMIS, *n.* : Artemîs : Xwedawenda heyv û nêçîrê li nik Girekan.

ARTEMESIA, *n.* : helezek belg bêhn xurt e.

ANTERI(O)-, *pref.* : pêşgir e ko sor yan şîndemar e.

ARTERIAL, *adj.* : demarî, xwînbir, serekî.

ARTERIARIZE, *vt.* : sor demar kirin (xwînê şîndemarê diguhorit sordemarî bi karê osîjenê).

ARTERIOGRAPHY, *n.* : demarwênegirî.

ARTERIOLAR, *adj.* : sordemarkî.

ARTERIO-SCLEROSIS, *n.* : reqbûn yan qerimîna şademaran.

ARTERIOVENOUS, *adj.* : pêwendîdarê şîn demarî û sor demarî.

ARTERITIS, *n.* : demar kulbûn.

ARTERY, *n.* : sor demar, şîndemar, demar.

ARTESIAN, *n.* : karêz, jêrav.

- **WATER** : karêz.
- **WELL** : çala karêzî, bira karêzî.

ARTFUL, *adj.* : şehreza, çivo, xapînok, fêlbaz.

ARTFULLY, *adv.* :bi şehrezayî, şehrezayekî.

ARTFULNESS, *n.* : şehrezayîtî.

ARTHR(O)-, *pref.* : pêşgir e ko movik e.

ARTHRALGIA, *n.* : jana movikî.

ARTHRALGIC, *adj.* : pêwendîdarê jana movikî.

ARTHRITIC, *adj.* : pêwendîdarê janegehî.

ARTHRITICALLY, *adv.* :bi janegehî.

ARTHRITIS, *n.* : movikkulî, gehêşan, janegeh, artrît.

ARTHROLOGY, *n.* : movikzanî.

ARTHROPATHY, *n.* : nesaxiya movikî.

ARTHROPOD, *n., adj.* : movikî (pêwendîdarê canewerên movikî wek pêtik û pirhevokan).

ARTHROPODAL OR ARTHROPODOUS, *adj.* : movikî.

ARTHROSIS, *n.* : movikê li navbera hestiyan de.

ARTICHOKE, *n.* : helezek dirrî ye (binê gulê û binikê çiqan xwarinbar in), texlîtek gulberoj.

- **WILD ~** : kereng.

ARTICLE, *n.* : gotar, bendik, amraz, amêr, alav, kereste, kotal, parek, pertal, pirtûk, bend.

ARTICLE, *vt.* : gotar kirin, tawanbar kirin.

ARTICULAR, *adj.* : movikî, comgeyî.

ARTICULATE, *adj.* : dengder, movikî, rohnbêjî.

ARTICULATE, *vt.i.* : rohn gotin.

ARTICULATED, *adj.* : movikî, comgeyî, rêk, saz, rohnbêjekirî, movikkirî.

ARTICULATION, *n.* : bêje, movik, rohngotin, pêgirekiya movikî, gotin, movikbûn, deng yan tîpa mit.

ARTIFACT OR ARTEFACT, *n.* : destkar berhemkirî.

ARTIFICE, *n.* : xirîn, kereste, hiner, gizî, çiv, xapîn.

ARTIFICER, *n.* : dahîner, pîşekar, şehreza.

ARTIFICIAL, *adj.* : destkar, destok, destkir(d), netê.

ARTIFICIALITY, *n.* : destkarî, qelpî, zirî.

ARTIFICIALLY, *adv.* :bi destkarî, destkarkî.

ARTILLERIST, *n.* : topçî.

ARTILLERY, *n.* : topxane.

ARTIODACTYL, *n.* : tilcot.

ARTIODACTYLOUS, *adj.* : tilcotî.

ARTISAN, *n.* : karker, pîşekar, destkar.

ARTISANAL, *adj.* : pîşekarî.

ARTISANSHIP, *n.* : destkarî.

ARTIST, *n.* : hunermend, hinermend.

ARTISTIC(AL), *adj.* : hunerî, hunerkarî.

ARTISTRY, *n.* : hunerîtî, şehrezatiya hunermendî.

ARTLESS, *adj.* : sade, sakar.

ARTLESSLY, *adv.* :bi sakarî, sakarekî.

ARUNDINACEOUS, *adj.* : levenî.

- **ARY**, *suff.* : paşgir e ko dir e yan pêwendîdar e.

ARYAN, *adj., n.* : Arî, Hind û Ewropî.

AS, *conj., adv., pron., prep.* : mîna, wek, herwekî, fena.

- **A RULE** : bi gişti yan gelemperî.
- **IF** : heçko, giwaye, goya.
- **FAR ~** : herçî.
- **IT IS** : bi rastî.
- **IT WERE** : heke çêbit mirov bêjit.
- **LONG ~** : hindî ko.
- **OF** : li.
- **~ SOON ~** : çi gava.
- **~ SOON ~ POSSIBLE** : çi gava çêbit.
- **REGARDS-RESPECTS** : sebaret.
- **TO OR ~ FOR** : ya bo.
- **WELL** : dîsan, jî, li sera.
- **YET** : ta niho.
- **SO ~ TO** : dako.

ASAFETIDA, *n.* : boyeyek şirêzî ji rihên hindek helezan dihînin der.

ASBESTOS OR ASBESTUS, *n.* : azbestos : avirmîşê kevrî : kanek nasojit û germnegehîn e.

ASCARISM, *n.* : kirmê dirêj.

ASCEND, *vt.i.* : evraz çûn, bi ser keftin, evraz bûn.

ASCENDABLE OR ASCENDIBLE, *adj.* : serketinbar.

ASCENDANCE, *n.* = **ASCENDANCY** : serevrazbûn, serevrazçûn, serketin, pêhilçûn, pêşîne.

ASCENDANT OR ASCENDENT, *n., adj.* : serketî, pêhilçûyî.

ASCENDING, *adj.* : serketin, evraz, perikî, hilkişîn, hilpirj, serevraz.

ASCENSION, *n.* : serketin, evraz.

- **DAY** : roj yan cejna rabûnê.

ASCENSIONAL, *adj.* : evrazî, serevrazî.

ASCENSIVE, *adj.* :serevrazî, rabûyî.

ASCENT, *n.* : serketin, evraz, perikî, hilkişîn, serevraz.

ASCERTAIN, *vt.* : piştrast kirin.

ASCERTAINABLE, *adj.* :piştrastkirinbar.

ASCERTAINMENT, *n.* : piştrastkirin.

ASCESIS, *n.* : bendûbariya xweyî.

ASCETIC, *adj., n.* : evdal, qelender, reben.

ASCETICAL, *adj.* : evdalî.

ASCETICISM, *n.* : rebenî, qelenderî.

ASCIDIUM, *n.* : zayendê kîskiyê helezê.

ASCITES, *n.* : avbenda zikî.

ASCLEPIUS, *n.* : Xudayê dermanî.

ASCO-, *pref.* : pêşgir e ko kîsk e.

ASCOCARP, *n.* : kîskeber.

ASCOGONIUM, *n.* : endamê mê (kîske kivar).

ASCUS, *n.* : zayendedank.

ASCORBIC ACID, *n.* : vîtamîn C.

ASCOSPORE, *n.* : kîskê sporî (endamê regezî yan zayendî).

ASCOT, *n.* : girêya stûyî.

ASCRIBABLE, *adj.* : raveder, behanebar.

ASCRIBE, *vt.* : sûç kirin, behane kirin, şirove kirin, diyar kirin.

ASCRIBED, *adj.* : şirovekirî.

ASCRIBING, *n.* : şirovekirin.

ASCRIPTION, *n.* : ravekirin.

ASCRIPTIVE, *adj.* : şirovedar.

ASEPSIS, *n.* : paqijî, pakî, rêbazên paqijkirinê (ji mîkroban).

ASEPTIC, *adj.* : paqijker.

ASEXUAL, *adj.* : bêregez, bêzayend.

ASGARD OR ASGARTH, *n.* : Xudanişîn (efsaneya Skandînavî).

ASH OR ASHES, *n.* : xulî, xwelî, arî.

- **CAN** : xulîdank, xwelîdank.

- **COLOURED** : dêz.

- **TREE** : benav.

ASHAMED, *adj.* : şermkirî, teriq, şermîn, riswakirî.

ASHAMEDLY, *adv.* :bi şermînî, bi riswayî, riswayekî.

ASHAMEDNESS, *n.* : şermîtî.

ASHCAN, *adj.* : kirdarî (bi ravekirinê).

ASHEN, *adj.* : xuliyî.

ASHERY, *n.* : kargeha potasî.

ASHES, *n.* : xuliya termê sotî, paşmaya termî, kavil.

ASHLAR OR ASHLER, *n.* : berê çarçik.

ASHORE, *adv.* :bo beravê, ser bejî.

ASHRAM, *n.* : eşrem : xilweya pendiyarî, jîrzanî yan dîndarê Hindî.

ASHTRAY, *n.* : xulîdank, xwelîdank, arîdank, tozek.

ASHY, *adj.* : xulîdar.

ASIA, *n.* : Asya.

ASIAN, *adj., n.* : Asyayî, pêwendîdarê Asya.

ASIATIC, *adj.* = **ASIAN**.

ASIDE, *adv., n.* : li rexî, li rexkî, rex, tenişt.

- **JOKING ~** : bê yarî yan tirane.

- **TO SPEAK ~** : diaxivit bêî ko kes bibihîsit.

ASIDE FROM, *prep.* : li ser hindêra, ji bilî.

ASININE, *adj.* : xirpo, keratî.

ASININITY, *n.* : xirpotî.

ASK, *vt.i.* : pirsîn, xwastin.

- **TO ~ GUESTS** : vexwandin.

- **TO ~ AFTER** : pirsyara sax û silametiyê kirin.

- **TO ~ FOR TROUBLE** : li şerî gerîn.

- **TO ~ FOR IT** : qenc lê hatin.

- **TO ~ THE BANNS** : agehiya jin înanê belav kirin.

ASKANCE, *adv.* :rexkî.

ASKED, *adj.* : pirsyarkirî.

ASKER, *n.* : pirsyarker.

ASKEW, *adv., adj.* : xwehrî, lader.

ASKEWNESS, *n.* : laderîtî.

ASKING, *n.* : xwastin, pirsyarkirin.

- **A GIRL'S HAND** : xwazgîn.

ASLANT, *adv., adj., prep.* : xwehr, lader.

ASLEEP, *adj., adv.* :nivistî, xewandî.

ASLOPE, *adj., adv.* :nisîvî.

ASMUCH : temet.

ASMYCETE, *n.* : kivarkî, kîskî.

ASOCIAL, *adj.* : ne civakî, xwedaxwaz, ezît.

ASP, *n.* : spîndar.

ASP, *n.* : mar.

ASPARAGINE, *n.* : nîvqilêya çavmarik.

ASPARAGUS, çavmarik, texlîtek zebat.

ASPARATE, *n.* : xwêya tirşiya aspartîn.

ASPARTIC ACID, *n.* : tirşiya aspartîk.

ASPECT, *n.* : nimûd, rû, nijyar, la, rûxsar, dîtin, al.

- **RATIO**, *n.* : rêjeya paniya wêneyî televizyonî li ser bilindiyê.

ASPEN, *n., adj.* : spîndarî.

ASPERGES, *n.* : şayiya pirijandina ava pîroz.

ASPERITY, *n.* : zivrî, tijî.

ASPERSE, *vt.* : pirijandin, paşgotînî kirin.

ASPERSED, *adj.* : pirijandî, paşgotînkirî.

ASPERSING, *n.* : pirijandin, paşgotin.

ASPERSION, *n.* : delên, havêtin, lêdan, (nav)kirêtkirin.

ASPHALT, *n.* : qîr, zift.

ASPHALT, *vt.* : (rê) qîr kirin.

ASPHALTIC, *adj.* : qîrî, ziftî.

ASPHALTITE, *n.* : qîra cihikî.

ASPHALTUM, *n.* = **ASPHALT**.

ASPHODEL, *n.* : texlîtek zebat : gula wê spî, qerenfelî yan zer e.

ASPHYXIS, *n.* : xeniqîn, bêhn çikî.

ASPHIXIANT, *adj.* : xeniqînî, madeyek xeniqîn.

ASPHIXIATE, *vt.i.* : bêhn çik kirin, xeniqandin, xeniqîn (ji ber kêmbûna oksîjenê).

ASPIC, *n.* : tolka belgpan.

ASPIDISTRA, *n.* : marek biçûk e. texlîtek zebat belg mezin her kesk e.

ASPIRANT, *n., adj.* : az, hîvîdar, berzîxwaz.

ASPIRATE, *vt.* : bêhn kêşan, bêhn kêşayî gotin.

ASPIRATE, *adj., n.* : gotina bêhnkêşayî.

ASPIRATED, *adj.* : bêhnkêşayî.

ASPIRATING, *n.* : bêhnkêşan.

ASPIRATION, *n.* : berzxwazî, xwastek, xweşhîvî, pêşketinxwazî, hîvîkirin.

ASPIRATOR, *n.* : gazkêş (ji boriyê), kêm (edab) yan xwînkêş (ji leşî).

ASPIRATORY, *n., adj.* : henaseyî, pişînî.

ASPIRE, *vi.* : hîvî kirin, bêrî kirin, bala bûn, berz bûn.

ASPIRED, *adj.* : hîvîkirî (balabûnê).

ASPIRIN, *n.* : aspirîn (derman).

ASPIRING, *n.* : azwer, hîvîkirin (berzbûn).

ASQUINT, *adj., adv.* :bi xwehrî.

ASS, *n.* : ker, guhdirêj, guwêdirêj.

- **SHE ~** : maker.

ASSAI, *adv.* :gelek.

ASSAIL, *vt.* : êriş kirin, rahêlan.

ASSAILABLE, *adj.* : êrîşbar, rahêlanbar.

ASSAILANT, *n.* : êrîşker.

ASSAILING, *n.* : raperîn, êrîşkirin, rahêlan.

ASSASSIN, *n.* : kuj, xwînrêj, mêrkuj.

ASSASSINATE, *vt.* : kuştin.

ASSASSINATED, *adj.* : kuştî.

ASSASSINATING, *n.* : kuştin.

ASSASSINATION, *n.* : kuştin.

ASSASSINATOR, *n.* : kuj.

ASSAULT, *n.* : êrîş, hêriş, pelamar, rahêlan.

ASSAULT AND BATTERY : lêdan û birîndarkirin.

ASSAULT, *vt.i.* : êrîş kirin, rahêlan.

ASSAULTER, *n.* : êrîşker.

ASSAULTIVE, *adj.* : êrîşdar.

ASSAULTIVELY, *adv.* :bi êrîşdarî.

ASSAULTIVENESS, *n.* : êrîşdarî.

ASSAY, *n., vt.* : ezmûn kirin (bo bijînê), seh kirin, şîtel kirin, texmîn kirin, bizav kirin.

ASSAYER, *n.* : texminker.

ASSEMBLAGE, *n.* : xirbûn, kombûn, civîn, civan, civar, civandin, gel, gelbûn.

ASSEMBLE, *vt.i.* : kom bûn, civîn, civandin.

ASSEMBLED, *adj.* : civandî, berhev.

ASSEMBLER, *n.* : civinker.

ASSEMBLING, *n.* : civandin.

ASSEMBLY, *n.* : civat, encumen, xirbûn, civangeh, cergeh, gelbûn.

- **LINE** : rêzika xirvekirinê yan komkirinê.

- **MAN** : endamê civata qanûndananê.

ASSEMBLYING, *n.* : civandin, gelbûn.

ASSENT, *vi.* : qayil bûn, pêk hatin.

ASSENT, *n.* : pêkhatin, qayilbûn.

ASSENTATION, *n.* : qayilbûn.

ASSENTOR, *n.* : qayil, dengder.

ASSERT, *vt.* : esehî kirin.

- **TO ~ ONESELF** : mafê xwe parastin.

ASSERTEDLY, *adv.* :bi esehî, bi dupatî.

ASSERTION, *n.* : esehîkirin, selmandin.

ASSERTIVE, *adj.* : esehîkirî, esehîdar.

ASSERTIVELY, *adv.* :bi esehîdarî.

ASSERTIVENESS, *n.* : esehîdarîtî.

ASSERTOR, *n.* : esehîker.

ASSERTORY, *adj.* : esehî.

ASSESS, *vt.* : xeml kirin, texmin kirin.

ASSESSABLE, *adj.* : xemilbar, texmînbar.

ASSESSMENT, *n.* : nirxandin, texmînkirin, bihakirin, helsengandin, xemilkirin, gotre.

ASSESSOR, *n.* : bihaker, xemilker.

ASSET, *n.* : saman, tiştê kêrhatî yan hêja.

ASSETS, *n. pl.* : tiştê têra deynê mîratxwerî bikit.

ASSEVERATE, *vt.* : (sondxwarî) gotin, dupat kirin.

ASSEVERATED, *adj.* : dupatkirî.

ASSEVERATING, *n.* : dupatkirin.

ASSEVERATION, *n.* : gotina sondxwarî, dupatkirin.

ASSIBILATE, *vt.* : firîzî vedan.

ASSIBILATION, *n.* : firîzîvedan.

ASSIDUITY, *n.* : bizav, qencî, hişyarî.

ASSIDUOUS, *adj.* : jîr, zever, bizavdar.

ASSIDUOUSLY, *adv.* :bi jîrî, bi bizavî.

ASSIDUOUSNESS, *n.* : bizavdarîtî, jîrêtî.

ASSIGN, *vt.* : dişîne, rade kirin.

ASSIGNABLE, *adj.* : veşandinbar, damezrînbar, (saman) guhêrbar.

ASSIGNATION, *n.* : damezrandin, şandin.

ASSIGNED, *adj.* : veşandî.

ASSIGNEE, *n.* : şandî, erkdar, damezrandî (nuwêner).

ASSIGNER, *n.* : şandiyar.

ASSIGNMENT, *n.* : şandin, terxankirin, erkdanan.

ASSIMILABILITY, *n.* : mijînbarî.

ASSIMILABLE, *adj.* : mijînbar.

ASSIMILATE, *vt.i.* : mijandin, buhijandin.

ASSIMILATED, *adj.* : pişaftî, mijandî.

ASSIMILATING, *n.* : mijîn.

ASSIMILATION, *n.* : pişaftin, mijîn, têbirîn, nuwandin.

ASSIMILATIVE, *adj.* : mijînî (xwarin), mijîndar.

ASSIMILATORY, *adj.* = **ASSIMILATIVE.**

ASSIST, *vt.i.* : harî kirin, yarmetî dan.

ASSISTANCE, *n.* : harîkirin, harîkarî, alî, yarmetî, komek, pîtak, arîkarî, yarîdedan, berdestî, hevarî.

ASSISTANT, *n., adj.* : harîkar, harîker, yawer, destyar, yarîder, berdest, hevpişt, hevkar, piştmêr.

ASSIZE, *n.* : dadgeh.

ASSOCIABLE, *adj.* : bîrkirinbar.

ASSOCIATE, *n., adj.* : heval, hogir, civatnişîn, hevbeş, hevdest, dost, hawrê, gevser, birader.

ASSOCIATE, *vt.i.* : pêkve girtin, hogirî kirin.

ASSOCIATED, *adj.* : hogirîkirî.

ASSOCIATING, *n.* : hogirîkirin.

ASSOCIATION, *n.* : civat, komel, balvedan, yekyêtî, hevcivîn.

- **FOOTBALL** ~ :yekitiya tepka pê (yan).

ASSOCIATIVE, *adj.* : pêkvegirtî.

- **LAW** : qanûna rêzkirinê yan sinordananê.

ASSONANCE, *n.* : hevdengî.

ASSONANT, *adj.* : hevdeng.

ASSORT, *vt.i.* : rêz kirin.

ASSORTED, *adj.* : rêzkirî, rêkxistî, hemecor.

ASSORTING, *n.* : pirtûkdanan.

ASSORTMENT, *n.* : rêzkirin.

ASSUAGE, *vt.* : mit kirin, hedar kirin, kêm kirin.

ASSUAGED, *adj.* : hedarkirî.

ASSUAGEMENT, *n.* : hedarkirin, hedirandin.

ASSUAGING, *n.* : hedarkirin.

ASSUASIVE, *adj.* : mitker, hêminker.

ASSUMABILITY, *n.* : girîmanbarî.

ASSUMABLE, *adj.* : girîmanbar.

ASSUMABLY, *adv.* :bi girîmanbarî.

ASSUME, *vt.* : girîman kirin, berpirsyarî wergirtin.

ASSUMED, *adj.* : girîmankirî.

ASSUMING, *n.* : girîmankirin.

ASSUMPTIVE, *adj.* : girîmandar.

ASSURANCE, *n.* : hedan, dabînkirdin, piştrastkirin.

ASSURE, *vt.* : piştrast kirin.

ASSURED, *adj., n.* : piştrastkirî, dabînkirî.

ASSUREDNESS, *n.* : piştrastîtî.

ASSUREDLY, *adv.* :bi piştrastî, piştrastekî.

ASSURER, *n.* : dilniyaker.

ASSURGENT, *adj.* : dijwar, rabûyî.

ASSURING, *n.* : dabînkirdin.

ASSYNMETRY, *n.* : nerêk.

ASSYRIOLOGIST, *n.* : aşorîzan.

ASSYRIOLOGY, *n.* : aşorîzanî.

ASTATIC, *adj.* : nerawestayî.

ASTATICALLY, *adj.* : bê rawestanî.

ASTATICISM, *n.* : nerawestanîtî.

ASTATINE : astatîn : hêmanek tîrêjdar e.

ASTER, *n.* : stêre gul.

ASTERIA, *n.* : çav kitik : berê hêjayê wek stêrê.

ASTERIATED, *adj.* : stêrkirî.

ASTERICUS, *n.* : stêrik.

ASTERISK, *n.* : stêrik kirin, nîşan kirin (bi stêrikê).

ASTERISM, *n.* : stêrîtî, stêr.

ASTERN, *adv.* :li piştê, bo piştê.

ASTERNAL, *adj.* : nedepî yan karîteyiyê sîngî.

ASTEROID, *n., adj.* : stêrî.

ASTHENIA, *n.* : lawazî, tewtihîn.

ASTHENIC, *adj.* : lawaz.

ASTHMA, *n.* : neks, pişosoyarî, bêhnsoyarî, bêhntengî.

ASTHMATIC, *adj., n.* : bêhnsoyar, nekso, bêhnteng.

ASTHMATICALLY, *adv.* :bi soyarî, bi bêhntengî.

ASTIGMATIC, *adj.* : larbîn, netîşko.

ASTIGMATISM, *n.* : çewtiya çavî, larbînî, netîşkoyî, astîgmatizim.

ASTIR, *adv., adj.* : bizavî, livînî, girgîn, hêç.

ASTOMATOUS, *adj.* : bê dev.

ASTONISH, *vt.* : guhişîn.

ASTONISHED, *adj.* : guhişî, wir.

ASTONISHING, *n.* : guhişîn, gêre, seyr, gelo!.

ASTONISHMENT, *n.* : guhişîn, sersûrman, heyholan.

ASTOUND, *vt.* : guhişandin.

ASTOUNDED, (being astounded), *adj.* : ecêbgirtî, ecêbmayî, sehmgirtî.

ASTOUNDING, *n.* : guhişîn.

ASTOUNDINGLY, *adv.* : bi guhişînî, guhişînekî.

ASTRACHAN OR ASTRAKHAN, *n.* : çerm, kulav.

ASTRADDLE, *adv., adj.* : lingvekirî.

ASTRAEA, *n.* : Astirya : Xwedawenda dadê li nik Girekan.

ASTRAGAL, *n.* : xişla biçûka avahî, bazinê pê.

ASTRAGALUS, *n.* : astragal.

ASTRAL, *adj.* : stêrî.

ASTRAY, *adj., adv.* :şaş, hinda, bêrê, rêwinda, sergera.

- **TO GO ~** : ji rêya rast derkeftin, bizir bûn.

- **TO LEAD ~** : bizir bûn, bizir kirin.

ASTRICT, *vt.* : girê dan.

ASTRIDE, *adv., adj., prep.* : pêngavî.

ASTRINGE, *vt.* : pêkve girê dan.

ASTRINGENCY, *n.* : dijwarî.

ASTRINGENT, *adj.* : girêdayî, dijwar.

ASTRINGENTLY, *adv.* :bi dijwarî, dijwarkî.

ASTRO-, *pref.* : pêşgir e ko stêr e, esman e.

ASTROBIOLOGY, *n.* : jînzaniya derveya cîhanê, astrobiolojî.

ASTROCYTE, *n.* : xaneya stêrî.

ASTROCYTOMA, *n.* : pejbûna tevnedemarê xaneyên stêrî.

ASTRODOME, *n.* : stêrgeh.

ASTROGATION, *n.* : stêrbînî, stêrzanî, gerana li navbera stêran de.

ASTROLABE, *n.* : sterlab : kevnealava pîvana bilindiya rojê yan stêran.

ASTROLOGER, *n.* : stêrzan, stêrbîn.

ASTROLOGIC, *adj.* : stêrî.

ASTROLOGY, *n.* : stêrzanî, stêrnasî.

ASTROMETRY, *n.* : stêrdirzanî.

ASTRONAUT, *n.* : esmanger.

ASTRONAUTICS, *n.* : geran li nav valatiya navbera stêran de, valayîzanî.

ASTRONAVIGATION, *n.* : gerana li navbera stêran de.

ASTRONOMER, stêrnas, stêrzan.

ASTRONOMICAL, *adj.* : ejdeha, mezin, stêrî.

ASTRONOMICALLY, *adv.* :bi ejdehayî, ejdehakî.

ASTRONOMY, *n.* : stêrzanî, stêrnasî.

- **RADIO ~** : stêrtîrêjzanî.

ASTROPHOTOGRAPHY, *n.* : wênegiriya stêran.

ASTROPHYSICAL, *adj.* : pêwendîdarê fizîka stêran, astrofizîk.

ASTROPHYSICIST, *n.* : zanayê fizîka stêran.

ASTROPHYSICS, *n.* : fizîka stêrzanî, stêr sirûşt zanî, astrofizîk.

ASTUCIOUS, *adj.* = **ASTUTE.**

ASTUTE, *adj.* : şehreza, bîrbir, bîrewer, wurya, hişyar.

ASTYLAR, *adj.* : nestûnî, nekarîteyî.

ASUNDER, *adv., adj.* : cuda.

AS USUAL : her royî, asayî, asemtot.

ASYLUM, *n.* : pena, penageh, qef, pêsîr girtin.

ASYMETRIC(AL) : *adj.* : nerêk, nehevta.

ASYMETRY, *n.* : nerêkî, nehevtayî.

ASYMPTOMATIC, *adj.* : mit, nenîşaneyî.

ASYMPTOTE, *n.* : rêza nêzîk.

ASYMPTOTIC(AL) : nêzîk.

ASYNCHRONISM, *n.* : nehevdemîtî, nehawkatîtî.

ASYNCHRONOUS, *adj.* : nehevdemî, nehawkatî.

AT, *prep.* : nik, kin, cem, rex, lalê.

- **EASE** : barsivik.
- **ONCE** : di cih de, yekser, dem û dest.
- **PRESENT** : niho, noke, êsta, vê gavê.
- **THAT TIME** : caran.
- **YOUR SERVICE** : lebê!.
- **LAST** : çi nebit.
- **THAT** : li ser hindê re.
- **(THE) MOST** : ya pitir.
- **LET IT GO ~ THAT** : bila we bit.
- **WHAT ARE YOU ~** : tu çi dikî.

ATABRINE, *n.* : atabrîn : texlîtek kinîn e (derman).

AT(T)ABALE, *n.* : dahol.

ATARACTIC, *adj., n.* : demarhedarker.

ATAVISM, *n.* : bêayînî, bêxudayî.

ATAXIA, *n.* : têkilbûn, nerêzik, neşiyana livandina masûlkeyên vînî.

ATAXIC, *adj.* : pêwendîdarê neşiyana livandina masûlkeyên vînî.

ATE, *p.* **OF EAT** : xwar.

ATHEISM, *n.* : bêayînî, bêxudayî.

ATHEIST, *n.* : bêxuda, bêdîn, bêol, zendîq, bêayîn.

ATHEISTIC, *adj.* : bê xudayî.

ATHENA, *n.* : Xwedawenda pendiyar, huner û dest karê jinan.

ATHEN(A)EUM, *n.* : kora torî yan zanyarî, kitêbxaneya gîştî, jora xwandinê.

ATHENIAN, *n.* : Atînayî : bajêriyê Atîna (li Yûnanistanê).

ATHERMANCY, *n.* : têra neçûna tîrêja germê.

ATHERMANOUS, *adj.* : pêwendîdarê têre neçûna tîrêja germê.

ATHEROSCLEROSIS, *n.* : reqbûna demaran.

ATHELING, *n.* : mîr yan mirovê şahî.

ATHIRST, *adj.* : têhnî.

ATHLETE, *n.* : werziş, werziyar, atlet.

- **'S FOOT** : pêyê werzişî : nesaxiyek çermê pêyê werzişî.

ATHLETIC, *adj.* : werzişî, werzanî, werzvanî, canbazî.

- **LOOKING** : leş werzişî.

ATHLETICS, *n.* : yariyên werzişî.

ATHODYD, *n.* : bizwênê firînê dînamîgermî.

AT HOME, *n.* : (li mal)mêhvandarî.

ATHWART, *adv., prep.* : dij, lar, xwehr, xahr.

ATILT, *adj., adv.* :xahr.

- **ATION**, *suff.* : paşgir e ko kar e, kirdar e.

- **ATIVE**, *suff.* : paşgir e ko pêwendîdar e.

ATLANTEAN, *adj.* : Etlesî : pêwendîdarê Etlesê ejdeha, xurt.

ATLANTIC, *n., adj.* : Etlesî (derya), pêwendîdarê çiyayê Etles li Lîbya, Atlantic.

ATLANTIS, *n.* : Etlantis : giravê efsaneyî li deryaya Etlesî.

ATLAS, *n.* : etles, neqşe.

ATMO, *pref.* : pêşgir e ko hilm, helm e.

ATMOMETER, *n.* : hilmpîv.

ATMOSPHERE, *n.* : bergeba, keş, dorûber, ba, avûba.

ATMOSPHERIC, *adj.* : bayî, baldarî.

- **CONDITION**, *n.* : awayê bayî, awayê seqayî.

- **PRESSURE**, *n.*: pestaniya bayî.

ATMOSPHERICS, *n.* : diyerdayên bayê kehrebî, şaşiya van diyardeyan.

ATOLL, *n.* : girdava mercanî.

ATOM, *n.* : pirtik, gerdîle, hûrik, haveyn, atom.

ATOMIC, *adj.* : gerdîleyî.

- **FISSION**, *n.* : kelşbûna gerdîleyî.

- **FISSION MASS** : baristê gerdîleyî.

- **FISSION NUMBER** : jimareya gerdîleyî.

- **FISSION PILE** : kerlêka gerdîleyî.

- **RADIATION** : tîrêjdana gerdîleyî, tîşkdana gerdîleyî.

- **SMASHER** : lezkerê gerdîleyî.

- **SPECTRUM** : şebenga gerdîleyî.

- **STRUCTURE** : avahî yan binyata gerdîleyî.

- **THEORY** : dîtaneya gerdîleyî.

- **WEIGHT** : kêşa gerdîleyî.

ATOMICITY, *n.* : hevhêzîtiya gerdîleyîtî.

ATOMICS, *n.* : gerdîlezanî.

ATOMISM, *n.* : jîrzaniya gerdîleyî, baweriya gerdîleyî.

ATOMIST, *n.* : bawerkarê gerdîleyî.

ATOMISTIC, *adj.* : pêwendîdarê bawerkarê gerdîleyî.

ATOMISTICS, *n.* : zanista gerdîleyan.

ATOMIZATION, *n.* : gerdîlekirin.

ATOMIZE, *vt.* : gerdîle kirin.

ATOMIZED, *adj.* : gerdîleyî.

ATOMIZER, *n.* : gerdîleker.

ATOMIZING, *n.* : gerdîlekirin.

ATOMY, *n.* : qerqode.

ATOMY, *n.* : gerdîle, pirtik.

ATONAL, *adj.* : nesaz (awaz).

ATONALISM, *n.* : nesazîtî.

ATONALIST, *n.* : nesazker.

ATONALITY, *n.* : nesazîtî.

ATONE, *vt.i.* : vehatin, tobe kirin.

ATONED, *adj.* : tobekirî.

ATONEMENT, *n.* : tobekirin, jûvanî.

ATONIC, *adj.* : lawaz.

ATONING, *n.* : tobekirin, jûvanî.

ATONY, *n.* : lawazî.

ATOP, *prep.* : li serî.

ATRABILIOUS, *adj.* : mirîto, bedmad.

ATRABILIOUSNESS, *n.* : mirîtoyîtî.

ATRAZINE, *n.* : atrazîn : giyakuje, firîzîkuje.

ATREMBLE, *adj.* : lerzî.

ATRESIA, *n.* : nebûn yan girtina daborina leşî.

ATRIAL, *adj.* : sifî, goçkî.

ATRIO-VENTRICULAR, *adj.* : pêwendîdarê goçkê dilî û valatiya leşî.

ATRIUM, *n.* : sifa serekiya malê, goçkê dilî.

ATROCIOUS, *adj.* : bed.

ATROCIOUSLY, *adv.* :bi bedî.

ATROCIOUSNESS, *n.* : beditî.

ATROCITY, *n.* : bedî, tawanî.

ATROPHIC, *adj.* : lawaz.

ATROPHIED, *adj.* : lawaz.

ATROPHY, *n.* : lawazbûn, pokandin.

ATROPHY, *vt.i.* : lawaz kirin.

ATROPIN(E), *n.* : atropîn : madeyek nîvqilêyî jehrî ye, spî belûrî ye, derman e bo firehkirina bîbikî.

ATROPISM, *n.* : jehirbûna atropînî.

ATTACH, *vt.i.* : hogirî kirin, venûsandin, dest li ser danan (bo deynî), gehiştin partî yan bezmî, girê dan, hez jê kirin.

ATTACHABLE, *adj.* : rajêrbar, paşbar.

ATTACHE, *n.* : paşko.

- **CASE** : çenteyek biçûke bo kaxezan.

ATTACHED (HEREWITH), *adj.* : hevpêç, hawpêç.

ATTACHING, *n.* : rajêrkirin.

ATTACHMENT, *n.* : girêdan, girtin, rajêrkirin.

ATTACK, *vi.t.* : êrîş kirin, rahêlan.

ATTACK, *n.* : êrîş, pelamar, rahêlan.

- **MAN** : mirovê êrîşê, êrîşker.

ATTACKER, *n.* : êrîşker.

ATTACKING, *n.* : rahêlan, êrîşkirin, raperîn.

ATTAIN, *vt.* : berpe kirin, standin, berdest kirin.

ATTAINABILITY, *n.* : berpebarîtî.

ATTAINABLE, *adj.* : berpebar.

ATTAINABLENESS, *n.* : berpebarîtî.

ATTAINDER, *n.* : şermizarî, riswayî, bê mafkirin (jiyarî).

ATTAINMENT, *n.* : pêkhînan, berpebûn, berpekirin, gehîn, bidesthînan.

ATTAINING, *n.* : berpekirin.

ATTAINT, *n.*= **ATTAINDER.**

ATTAINT, *vt.* : (jiyarî) bêmaf kirin.

ATTAINTURE, *n.*= **ATTAINDER.**

ATTEMPT, *vt.* : bizav kirin, hewl dan.

ATTEMPT, *n.* : bizav, melavî, hewildan.

ATTEMPTABLE, *adj.* : bizavbar.

ATTEND, *vt.i.* : guh dan, hazir bûn.

ATTENDANCE, *n.* : berdestî, guhdan.

- **MEDICAL ~** : sexbîriya pijîşkî.

ATTENDANT, *n.* : berdest, yawer, mifridî.

ATTENDED, *adj.* : guhdayî.

ATTENDING, *n.* : berdestbûn, hazirbûn.

ATTENTION, *n.* : guhdarî, guhdan, hêrisdan, hişyarî, agehdarî, serinc, bayexdan.

ATTENTIONAL, *adj.* : guhdanî.

ATTENTIVE, *adj.* : guhdar, lêkdayî, wurya, hişyar.

ATTENTIVELY, *adv.* :bi hişyarî, bi guhdarî, hişyarkî, guhdarkî.

ATTENTIVENESS, *n.* : hişyarî, dilovanî.

ATTENUANT, *n.* : rohnker, dermanê rohnkerê xwînê.

ATTENUATE, *vi.t.* : zirav kirin, lawaz kirin.

ATTENUATE, *adj.* : zirav, lawaz.

ATTENUATED, *adj.* : lawazkirî, rohnkirî.

ATTENUATING, *n.* : rohnkirin.

ATTENUATION, *n.* : rohnkirin, lawazkirin, lawazî.

ATTTEST, *vt.i.* : gewahî kirin, bawerî kirin.

ATTESTATION, *n.* : rastandin, gewah kirin.

ATTESTER, *n.* : gewahker.

ATTIC, *adj.* : Girek, Atînayî, sade, zelal, kilasîkî, zaravayê kevnê Atîna, zimanê Girekiyê rewa.

- **BIRD**, *n.* : hezar, bilbil.
- **FAITH** : ol yan baweriya qayim.
- **ORDER** : karîteyên çarçik li serê avahî.
- **SALT** : hestîsivikî.

ATTICISM, *n.* : rêbaz yan derbirrîna law.

ATTIRE, *vt.* : kinc kirin.

ATTIRE, *n.* : cil (nexasme cilên başên xemilkirî).

ATTIRED, *adj.* : kinckirî.

ATTIRING, *n.* : pûşan, dapûşîn, liberkirin.

ATTITUDE, *n.* : helwêst.

ATTITUDINAL, *adj.* : pêwendîdarê helwêstî.

ATTITUDINIZE, *vi.* : helwêst digirit.

ATTITUDINIZED, *adj.* : helwêstkirî.

ATTITUDINIZING, *n.* : helwêstkirin.

ATTORN, *vi.* : bi kirê girtin (zevî).

ATTORNEY, *n.* : parêzer.

- **AT LAW** : parêzer.
- **GENERAL** : parêzerê giştî, dadyar.
- **POWER OR WARRANT OF ~** : desthelatiya rewa, nuwênerî yan nimînendeyiya mîrî.

ATTRACT, *vt.i.* : rakêşan.

ATTRACTABLE, *adj.* : rakêşanbar.

ATRACTANT, *n.* : rakêş.

ATTRACTED, *adj.* : rakêşandî.

ATTRACTENCY OR ATTRACTANCE, *n.* : rakêşanî.

ATTRACTING, *n.* : rakêşan, rakêşandin.

ATTRACTION, *n.* : kêş, rakêşan, aran, haran, dilberî.

ATTRACTIVE, *adj.* : miqat, dilgir, dilbir, dilber, daylan, rakêşan.

ATTRACTIVELY, *adv.* :bi rakêşerî, rakêşkî.

ATTRACTIVNESS, *n.* : dilgirî, rakêşanîtî.

ATTRAHENT, *adj.* : rakêşer.

ATTRIBUTABLE, *adj.* : egerbar, hobar.

ATTRIBUTE, *n.* : kesayetî, sirûşt.

ATTRIBUTE, *vt.* : rave kirin.

ATTRIBUTED, *adj.* : ravekirî, şirovekirî.

ATTRIBUTING, *n.* : şirovekirin.

ATTRIBUTION, *n.* : nîşankirin, desthelatî.

ATTRIBUTIVE, *adj., n.* : ravedar, pêwendîdarê kesayetî.

- **ADJECTIVE** : rengdêrê çewabûn.

ATTRIBUTIVELY, *adv.* :bi şirovedarî.

ATTRIBUTIVENESS, *n.* : şirovedarîtî.

ATTRITED, *adj.* : lawazbûyî.

ATTRITION, *n.* : pêşemanî, lawazkirin, hêzbirrî, wizebirrî, kevinbûn.

ATTRITIONAL, *adj.* : lawazkirinî, kevinkirinî.

ATTUNE, *vt.* : saz kirin, awaz kirin (jenî), hişyar kirin (bo karî).

ATYPICAL, *adj.* : ne nimûneyî, nawêze, nasayî.

ATYPICALITY, *n.* : nenimûneyîtî.

ATYPICALLY, *adv.* :bi nenimûneyî.

AUBADE, *n.* : strana berê.

AUBERGINE, *n.* : bacan(reş), balîcan.

AUBURN, *adj., n.* : genimî, qehweyî, zêrî.

AUBUSSON, *n.* : texlîtek tevnê stûr e.

AU COURANT, *adj.* : agehdar.

AUCTION, *n.* : herac.

- **BRIDGE** : texlîtek birîc (kaxezanê).

AUCTION, *vt.* : herac kirin.

AUCTIONED, *adj.* : herackirî.

AUCTIONEER, *n.* : heracvan, bangdêr.

AUCTIONING, *n.* : herackirin.

AUCTORIAL, *adj.* : pêwendîdarê danerî yan nivîserî.

AUDACIOUS, *adj.* : wêra.

AUDACIOUSLY, *adv.* :bi wêrayî, wêrakî.

AUDACIOUSNESS, *n.* : wêrayîtî.

AUDACITY, *n.* : wêran, rûqayimî.

AUDIBILITY, *n.* : bihîsbarî.

AUDIBLE, *adj.* : bihîsbar.

AUDIENCE, *n.* : hevdîtin, bihîstin.

- **ROOM** : jûra pêşwaziyê.

AUDIENT, *adj.* : guhdar, bihîstyar.

AUDILE, *adj., n.* : bihîstinî.

AUDIO, *adj.* : bihîstinî.

AUDIO-, *pref.* : pêsgir e ko bihîstin yan bihîstinî ye.

AUDIOGENIC, *adj.* : berhemkirî bi lereya beramberî pêla dengî.

AUDIOGRAM, *n.* : neqşê pêwendiya lereyî û kemtirîn xurtiya dengî bo bihîstinê.

AUDIO-LINGUAL, *n.* : bihîstina bo hînbûnê.

AUDIOMETER, *n.* : dengpîv.

AUDION, *n.* : derçeyê têrmiyonî.

AUDIOVISUAL, *n.* : bihîstinî-dîtinî.

AUDIPHON, *n.* : bihîstek.

AUDIT, *n.* : ezmûn, pişkinîn, sehkirin.

AUDIT, *vt.* : ezmûn kirin, sehkirin.

AUDITABLE, *adj.* : ezmûnbar, pişkinînbar.

AUDITION, *n.* : bihîsîn, bihîstin, ezmûna pêşkêşkirina stranê.

AUDITION, *vt.i.* : ezmûn kirin, (stran).

AUDITIONED, *adj.* : ezmûnkirî.

AUDITIONING, *n.* : ezmûnkirin.

AUDITIVE, *adj.* : bihîstindar, bihîstinî.

AUDITOR, *n.* : jîmêrnêr, guhdar, jîmêryarê qanûnî, pişkêner, hûrkar, defterdar.

AUDITORIUM, *n.* : bihîstingeh.

AUDITORY, *adj., n.* : guhdarî, jîmêryarî.

- **FORAMEN** : kuna bihîstinê.

- **NERVES** : demarên bihîstinê.

- **TUBE** : boriya bihîstinê.

AUGEAN, *adj.* : pîs.

- **STABLE** : dira pîs.

AUGEND, *n.* : tibaba ko serbarek li gel ko dibit.

AUGER, *n.* : simtok.

AUGHT, *adv., n.* : êkcar.

AUGITE, *n.* : ogayt : kanek hêja ye (di nav kevrên agirîn de).

AUGMENT, *vi.t.* : mezin kirin, pitir kirin, pêtir bûn.

AUGMENT, *n.* : pitirbûn.

AUGMENTATION, *n.* : pitirkirin, zorbûn, mezinkirin.

AUGMENTATIVE, *adj.* : mezindar, pitirdar.

AUGMENTED, *adj.* : pitirkirî, zêdekirî.

AUGMENTER OR AUGMENTOR, *n.* : pitirker.

AUGUR, *n.* : berbîn, falvan, berbêj, pêzan.

AUGUR, *vt.i.* : berbîn kirin, pêşbîn kirin.

- **TO ~ ILL** : (bedbarî) ageh kirin.

- **TO ~ WELL** : mizgîn kirin.

AUGURY, *n.* : bergotin, pêşdîtin, pêşbînî, falvekirin.

AUGUST, *adj.* : rêzdar, şikûdar, mezin.

August, *n.* : tebax.

Augustan, *adj.* : Ogustî : pêwendîdarê yekem qiralê Romanî.

Augustinian, *adj.* : Ogustînî : pêwendîdarê pîroz.

AUK, *n.* : balindeyê stû û çeng kurtê deryayên bakur.

AUKLET, *n.* : ev balindeyê biçûkê stû û çeng kurtê deryayên bakur.

AULD, *adj.* = **OLD** : kevn.

- **LANG SYNE** : rojên berê : (ji strana pêgotiya skotlandiya xatirxwastinê nexasme dûmhiya sala borî).

AUNT, *n.* : met, metik, pîlik, mîmik, amojin.

AUNTI OR AUNTY, *n.* : metê.

AU PAIR, *n.* : keçika biyanî ya ko li malekê xizmetê dikit bo hînbûna zimanî.

AUR(I)-, *pref.* : pêşgir e ko guh e.

AURA, *n.* : bêhna xweş, livîna bayî li nik xalka kehrebî, bayê diyar, sirwe yan hişa bayê sar berî şehtiyê.

AURAL, *adj.* : guhî, bihîstinî.

AUREATE, *adj.* : dengzil, reng yan teyisîna zêrîn.

AUREOLE OR AUREOLA, *n.* : xermane.

AUREOMYCIN, *n.* : oreomisîn : dermanek dijdirm e.

AU REVOIR, *n.* : xatir, oxir.

AURIC, *adj.* : zêrî : pêwendîdarê zêrî.

AURICLE, *n.* : guh, kirûje.

AURICULA, *n.* : gul bihara goçkî, kirûje.

AURICULAR, *adj.* : guhî, bihîstinî.

AURICULATE, *adj.* : goçkî, guhdar, wek guhî.

AURIFEROUS, *adj.* : zêrdar.

AURIFORM, *adj.* : wek guhî.

Auriga, *n.* : hefsargir (birc).

AURILAVE, *n.* : guhpaqijker (alav).

AURISCOPE, *n.* : guhbîn.

AURIST, *n.* : guhzan, pispor, pijîşkê guhî.

AUROCHS, *n.* : gayek ewropî nîvnemayî.

AURORA, *n.* : spêde.

AURORAL OR AUROREAN, *adj.* : spêdeyî.

AURORE AUSTRALIS, *n.* : hingûra cemserê başûr.

AURORA BOREALIS, *n.* : hingûra cemserê bakur.

AUROUS, *adj.* : zêrî.

AURUM, *n.* : zêr.

AUSCULATE, *vt.i.* : dest pêkirin, bihîstin (sîng).

AUSCULATED, *adj.* : bihîstinî.

AUSCULATING, *n.* : bihîstin.

AUSCULTATION, *n.* : sehkirin yan bihîstin (ezmûna sîngî).

AUSLANDER, *n.* : biyanî.

AUSPICATE, *vt.* : terxan kirin.

AUSPICE, *n.* : berbîn, fal, oxir, sexbîrî.

AUSPICIOUS, *adj.* : mijdedar, rûpîroz, mizgîndar.

AUSPICIOUSLY, *adv.* : bi mijdedarî.

AUSPICIOUSNESS, *n.* : mijdedarîtî.

AUSTENITE : ostenît : avekiyek hişka asinî li gel karbonî di nav polayî de.

AUSTERE, *adj.* : destgirtî, bêqam, sade, tarî, dijwar, tengav.

AUSTERELY, *adv.* :bi tengavî.

AUSTERENESS, *n.* : tengavîtî.

AUSTERITY, *n.* : tengavî, tîn, zebir, girj, mon, kupûrî.

AUSTR(O)-, *pref.* : pêşgir e ko Awistiryayê (Nemsayî, Otrîşî) ye .

AUSTRAL, *adj.* : başûrî.

AUSTRALIAN, *n., adj.* : Awistiralî : welatiyê Awistiraliya.

AUSTRIAN, *n.* : Awistrî : welatiyê Awistiraliya (Nemsayî, Otrîşî).

AUTACOID, *n.* : otakoid : texlîtek hormon e.

AUTARCHY, *n.* : fermanrewayiya reha, serdestiya reha, hikumeta yekmirovî.

AUTARKY, *n.* = **AUTARCHY** : rêzika xwebesî, xwebesî.

AUTHENTIC, *adj.* : resen, rast, bawerdar.

AUTHENTICALLY, *adv.* :bi rastî, bi resenî, resenkî.

AUTHENTICATE, *vt.* : rastandin, rast kirin.

AUTHENTICATED, *adj.* : restandî.

AUTHENTICATING, *n.* : rastandin.

AUTHENTICATION, *n.* : rastandin.

AUTHENTICITY, *n.* : resenîtî, rastî, birratî.

AUTHOR, *n.* : nivîser, nûser, danyar, çêker, daner, nivîsevan, wêjer.

AUTHORESS, *n.* : danyar, nivîser, dahîner.

AUTHORIAL, *adj.* : danerî.

AUTHORITARIAN, *n.* : zordar, sitemkar.

AUTHORITARIANISM, *n.* : zordarîtî.

AUTHORITATIVE, *adj.* : desthelatdar.

AUTHORITATIVELY, *adv.* :bi desthelatdarî.

AUTHORITATIVENESS, *n.* : desthelatdarîtî.

AUTHORITY, *n.* : hêz, desthelatdarî, desthelatî, pergal, deselat, darûdest, zordestî, muxtarî.

AUTHORIZATION, *n.* : hêzdarkirin, rêdan, rastandin.

AUTHORIZE, *vt.* : hêzdar kirin, rêdan, rastandin, desthelatdar kirin.

AUTHORIZED, *adj.* : rewa, rêdayî, desthelatdarkirî.

AUTHORIZING, *n.* : desthelatdarkirin.

AUTHORSHIP, *n.* : danyarî, danîn, nivîserî.

AUTISM, *n.* : hizirkirina xweyîtî.

AUTO, *n.* : otombîl, guhêzok.

AUTO-CROSS : pêşbirkeya otomobîlan.

AUTO-, *pref.* : pêşgir e ko xwe, xweyî, xuyî ye.

AUTOBIOGRAPHER, *n.* : nivîserê jînnameya xweyî.

AUTOBIOGRAPHIC(AL), *adj.* : pêwendîdarê jînnameya xweyî.

AUTOBIOGRAPHY, *n.* : xwejînname (jînnameya mirovê ko bi destê wî bi xwe hatiye nivîsîn).

AUTOBUS, *n.* : otobês : pasa mezin.

AUTOCADE, *n.* : karwanê pasan.

AUTOCAR, *n.* : xweguhêz, xwero.

AUTOCATALYSIS, *n.* : xwehandan.

AUTOCEPHALOUS, *adj.* : serbixwe (ne li bin desthelatiya metranî).

AUTOCHTHON, *adj.* : pêwendîdarê nijadî.

AUTOCHTHONOUS, *adj.* : nijadî.

AUTOCHTHONOUSLY, *adv.* :bi nijadî.

AUTOCLAVE, *n.* : qazana pestêniya pêjandinê.

AUTOCLAVE, *vt.* : pak kirin yan pehtin bi vi amanî, amanê paqijkirina hilmî.

AUTOCHTHONOUS, *adj.* : nijadî, hindurî.

AUTOCRACY, *n.* : zordarî, desthelatiya hukmê reha.

AUTOCRAT, *n., adj.* : zordarî, sitemkarî.

AUTOCRATICAL, *adj.* : zordar.

AUTOCRATICALLY, *adv.* :bi sitemkarî.

AUTO-DIDACT, *n.* : mirovê xwefêrkirî.

AUTOEROTIC, *adj.* : xwebelqitînî.

AUTOEROTISM, *n.* : xwebelqitîn.

AUTOGAMIC OR AUTOGAMOUS, *adj.* : xwepeyîn.

AUTOGAMY, *n.* : xwepeyînî, xwepêtandin.

AUTOGENESIS, *n.* : xwezayînî.

AUTOGENETIC, *adj.* : pêwendirarê xwezayînî.

AUTOGENOUS, *adj.* : xwezayîn.

AUTOGENY, *n.* : xwezayînî.

AUTOGYRO, *n.* : kevnehilyokopter e.

AUTOGRAPH, *n.* : destnivîs.

AUTOGRAPH, *vt.* : bi dest nivîsîn, imza kirin.

AUTOHYPNOSIS, *n.* : xwenivandina meqnetîzî.

AUTOINFECTION, *n.* : xwevegirtin.

AUTOINOCULATION, *n.* : xwequtan.

AUTOINTOXICATION, *n.* : xwejehirkirin.

AUTOLOADING, *n.* : xwebarkirin.

AUTOLOGOUS, *adj.* : xwekî.

AUTOLYSIN, *n.* : xweşîtelker.

AUTOLYSIS, *n.* : bixweşîtelbûn.

AUTOMAT, *n.* : aşxaneya xwekar.

AUTOMATE, *vt.* : bi xwe kar kirin.

AUTOMATIC, *adj., n.* : amêrger, xwekarî, otomatik.

AUTOMATICITY, *n.* : bixwekarîtî, otomatîkî.

AUTOMATION, *n.* : bixwekarkirin.

AUTOMATISM, *n.* : bixwekarîtî, otomatîkî.

AUTOMATIZATION, *n.* = **AUTOMATION.**

AUTOMATIZE, *vt.* : bi xwe kar kirin.

AUTONOMIC, *adj.* : serbixwe, nevînî, xwekî.

AUTONOMIST, *n.* : bawermendê otonomiyê (xwehukimkirinê yan xudmuxtariyê).

AUTONOMOUS, *adj.* : serbixwe, otonom.

AUTOMOBILE, *n.* : otombil, xweguhêz, xwero.

AUTOMOTIVE, *adj.* : xwelivîn.

AUTOMOVER, *n.* : xweliv.

AUTONOMY, *n.* : otonomî : xwegerîn, xwekirî, hukmê xweyî, xudmuxtarî.

- **SYSTEM** : desgeha demariya serbixweyî (zanistî).

AUTOPLASTIC, *adj.* : pêwendîdarê nijdariya xweberdêlî.

AUTOPLASTY, *n.* : nijdariya xweberdêlî.

AUTOPSY, *n.* : vekeliştin : kelişandina leşî piştî mirinê.

AUTORADIOGRAPH, *n.* : xwewêneyê tîrêjî.

AUTORADIOGRAM, *n.* : xwewêneyî tîşkî.

AUTORADIOGRAPHY, *n.* : xwewênegiriya tîrêjî.

AUTOSTOP, *n.* : rawestandina otomobîlê (bo siwarbûnê).

AUTOSAURI, *n.* : kimkime.

AUTOSUGGESTION, *n.* : xwenîşankirin.

AUTOTOMY, *n.* : birîn.

AUTOTRANSFORMER, *n.* : xweguhêr.

AUTOTRAPH, *n.* : xwexwarandin.

AUTOTROPHIC, *adj.* : xwexwarandinî.

AUTOTRUCK, *n.* : barkêş.

AUTOTYPE, *n.* : xwetîpker (faksimîl).

AUTOXIDATION, *n.* : xweoksîdkirin.

AUTOXIN, *n.* : xwejehirkirin.

AUTOZOOID, *n.* : xwezind (zanistî).

AUTUMN, *n.* : peyîz, payiz.

- **CRUCUS** : sosen, sosin.

AUTUMNAL, *adj.* : payizî.

- **EQUINOX OR POINT** : xalka hînbûnê.

AUTONITE, *n.* : otonît : kanek zer tîrêjdare.

AUXANOMETER, *n.* : şînatîpîv.

AUXILIARY, *adj., n.* : harîker, yedek, yarîder.

- **CIRCLE** : cixiza harîker.

- **VERB** : kar yan lêkeê harîker.

AUXIN, *n.* : oksîn : hormona helezî.

AUXOTROPH, *n.* : mirov yan corê pêviyayî madeyek werarî.

AUXOTROPHIC, *adj.* : pêviyayî madeyek werarî.

AVAIL, *vi.t.* : harî kirin, havil kirin, bi kêr hatin.

- **TO ~ ONESELF OF ...** : havil kirin.

AVAIL, *n.* : havil, tewş, harîkirin, yarmetî, kêrhatin.

- **OF NO ~** : bêtewş, bêhavil, bêfeyde.

- **TO NO ~** : bêtewş, bêhavil, bêfeyde.

- **WITHOUT ~** : bêtewş, bêhavil, bêfeyde.

AVAILABILITY, *n.* : berdestbarî.

AVAILABLE, *adj.* : berdestbar.

AVAILABLENESS, *n.* : berdestbarî, heyîtî.

AVAILABLY, *adv.* :bi berdestbarî.

AVALANCHE, *n.* : aşît, heres, şape, leyî, renî.

AVALANCHE, *vi.t.* : herifîn (şape).

AVALANCHED, *adj.* : leyîbûyî.

AVALANCHING, *n.* : leyîkirin.

AVANT-GARDE, *n.* : rêber.

AVARICE, *n.* : mukur, miqers.

AVARICIOUS, *adj.* : zikmezin, rijd, çavhar, zik kûr yan mezin.

AVARICIOUSLY, *adv.* :bi rijdî, bi çavharî.

AVARICIOUSNESS, *n.* : çavharîtî.

AVASCULAR, *adj.* : bê yan kêm porgên xwînê.

AVASCULARITY, *n.* : bêporgxwînî.

AVAST, *interj.* : raweste!.

AVATAR, *n.* : leşdarbûna Xwedawendan.

AVAUNT, *interj.* : here!, wêve here!.

AVE, *interj.* : oxir bit, oxir.

AVENACIOUS, *adj.* : cehdasiyî.

AVENGE, *vt.i.* : tol standin yan vekirin.

AVENGER, *n.* : tolvekir, tolstîn.

AVENS, *n.* : giyapîroz, texlîtek gul.

AVENTAIL, *n.* : berahiya xodeyî.

AVENTURINE, *n.* : texlîtek beriste yan şûşe ye.

AVENUE, *n.* : rêya darkirî, kolan, rê.

AVER, *vi.* : çespan kirin, dupat kirin.

AVERAGE, *n., adj.* : têkra, têkrayî.

AVERAGE, *vt.i.* : têkre kirin, têre hînan der.

AVERAGELY, *adv.* :bi têkrayî.

AVERAGING, *n.* : têkrekîrin.

AVERMENT, *n.* : çespandin, dupatkirin.

AVERNUS, *n.* : Dojeh.

AVERRED, *adj.* : çespandî.

AVERRING, *n.* : çespandin.

AVERSE, *adj.* : dij.

AVERSION, *n.* : dijî, diljêmayî, kîn, qîn, qêz, bêzkirdin, bêz.

AVERSIVE, *adj.* : dijdar.

AVERSIVENESS, *n.* : dijdarîtî.

AVERT, *vt.* : vedan, wêve bûn, nehêlan.

AVERTED, *adj.* : ewşandî, wêve birî.

AVERTING, *n.* : ewşandin, wêvebirin.

AVES, *n.* : balinde.

AVESTA, *n.* : Avesta, kitêba pîroza nivîsînên Zerdeştî.

AVESTAN, *n.* : Avesta, zimanê kitêba nivîsînên Zerdeştî.

AVGAS, *n.* : nefta spî, kerozen yan benzîna balafiran.

AVIAN, *adj.* : balindeyî.

AVIARIST, *n.* : balindevan.

AVIARY, *n.* : balindegeh.

AVISTE, *vi.* : firîn(balafirvanî yan rêbarî).

AVIATION, *n.* : hilfirin, firîn, balafirên şerî, pîşesaziya balafiran.

AVIATOR OR AVIATRIX, *n.* : balafirvan.

AVIATRESS, *n.* : balafirvan (jin).

AVICULTURE, *n.* : xudankirina balindeyan.

AVICULTURIST, *n.* : xudankerê balindeyan.

AVID, *adj.* : perûş, mukur, çavhar, zikkûr, zikmezin.

AVIDITY, *n.* : mukurî, viyan, çavharî.

AVIDNESS, *n.* : perûşî, zikmezinî, çavharî.

AVIFAUNA, *n.* : balindeyên deverekê.

AVIGATION, *n.* : keştîvaniya esmanî.

AVION, *n.* : balafir, firoke.

AVIONIC, *adj.* : pêwendîdarê elektironiya balafiran.

AVIONICS, *n.* : balafir elektironzanî, avionîk.

AVITAMINOSIS, *n.* : nesaxiya kêmvîtamînan.

AVOCADO, *n.* : dara parêzerî : helezek Emerîkanî ko berêd wê wek hermî ye, avokado.

AVOCATION, *n.* : (duwem) kar.

AVOCATIONAL, *adj.* : ji (duwem) karî.

AVOCATIONALLY, *adv.* :bi (duwem) karî, duwemkarkî.

AVOCET, *n.* : avosêt : balindeyek avî lingdirêj, nikil zirav û dirêj û çemayî li serî.

AVOID, *vt.* : helweşandin, vedan.

AVOIDABLE, *adj.* : vedanbar, helweşînbar.

AVOIDABLY, *adv.* : bi (jê) vedanbarî.

AVOIDANCE, *n.* : dorketin, xweladan, xwedorgirtin, xwevedan, helweşandin.

AVOIR DU POIDS, *n.* : seng, kêş.

AVOUCH, *vt.* : nas kirin, dupat kirin, derbest kirin.

AVOW, *vt.* : nas kirin, eşkera agehdar kirin.

AVOWAL, *n.* : naskirin, biryardan.

AVOWED, *adj.* : naskirî.

AVOWEDLY, *adv.* :bi eşkerakirî.

AVOWER, *n.* : eşkeraker.

AVULSE, *vt.* : cuda kirin (bi dirrandinê).

AVULSED, *adj.* : cudakirî.

AVULSING, *n.* : cudakirin.

AVULSION, *n.* : dirrandin.

AVUNCULAR, *adj.* : mamî, xalî (pêwendîdarê mam û xalî).

AWAIT, *vt.i.* : xwe digirit.

AWAITING, *n.* : bende.

AWAKE, *adj.* : hişyar, wurya.

AWAKE, *vi.t.* : hişyar bûn, rabûn (ji xewê).

AWAKED OR AWAKEN, *adj.* : hişyarkirî.

AWAKEN, *vt.i.* : hişyar bûn, hişyar kirin.

AWAKENED, *adj.* : hişyarkirî.

AWAKENING, *n.* : hişyarkirin, rakirin, dêlî.

AWAKING, *n.* : hişyarkirin.

AWARD, *vt.i.* : xelat kirin.

AWARD, *n.* : xelat, padaşt, biryara dadwerî, siza.

AWARDABLE, *adj.* : xelatbar.

AWARDER, *n.* : xelatker.

AWARDING, *n.* : xelatkirin, bexşandin.

AWARE, *adj.* : ageh, hişyar, agehdar, bilyan, şît.

- **OF** : şehreza, şareza, agehdar, hay ji.

AWARENESS, *n.* : agehî (bûn), hiş, hest, hay, haj.

AWASH, *adj.* : şûştî.

AWAY, *adv., adj.* : dor, wêve.

- **WITH YOU** : wêve here!, min berde!.

- **CANNOT ~ WITH** : neşiyan.

AWAYNESS, *n.* : wêveyîtî.

AWE, *n.* : tirs, sehm, sam, sohîn.

AWE, *vt.* : tirsandin.

AWEARY, *adj.* : westayî, qerimî, mandî.

AWEATHER, *adv.* :ber bayî ve.

AWED, *adj.* : sehmkirî, tirsandî.

AWELESS, *adj.* = awless.

AWFUL, *adj.* : samnak, tirsinak.

AWFULLY, *adv.* :bi tirsinakî yan sohînî.

AWESOME, *adj.* : bizdihîn, tirsinak, samnak.

AWESTRICKEN, awestruck, *adj.* : tirsayî, bizdihayî.

AWHILE, *adv.* :gavek, bêhnek.

AWING, *n.* : tirsandin.

AWKWARD, *adj.* : kêrnehatî, zehmet, sext, neşehreza.

AWKWARDLY, *adv.* : bi zehmet.

AWKWARDNESS, *n.* : sextîtî, zehmetîtî.

AWL, *n.* : simtok, kunker.

AWLESS OR AWELESS, *adj.* : aza, wêra, bêtirs.

AWL-SHAPED, *adj.* : simtokî.

AWN, *n.* : pij, dasik, qelaş.

AWNED, *adj.* : sîvandekirî.

AWNING, *n.* : sivde, sîvande.

AWNINGED, *adj.* : sîvandekirî.

AWNLESS, *adj.* : bê sîvande.

AWRY, *adj., adv.* :piloç, lader, bedî.

AXE, ax, *n.* : zomp, bivir, tefşo yan tevşo, tevir, koling.

- **MAN** : darbirr.

AXE, *vt.* : birrîn, derêxistin.

AXED, *adj.* : derxistî, birrî.

AXES OF COORDINATES : tewereyên hevpayeyan.

AXIAL, *adj.* : tewereyî.

- **FILAMENT** : tayê tewereyî.

- **SINUS** : berîka tewereyî.

- **VERTEBRA** : birbireya tewereyî.

AXIALITY, *n.* : tewereyîtî.

AXIALLY, *adv.* :bi tewereyî, tewerekî.

AXIL, *n.* : kefşa helezî (goşeya li navbera çiq yan belgî û baskî de).

AXILE, *adj.* = axial.

AXILLA, *n.* : binkefş.

AXILLAR, *n.* : newq, kefş, binçeng.

AXILLARY, *adj.* : kefşî, newqî, paxlî.

AXING, *n.* : derxistin, birrîn.

AXIOLOGICAL, *adj.* : pêwendîdarê sincîzanî.

AXIOLOGICALLY, *adv.* :bi sincîzanî.

AXIOLOGY, *n.* : sincîzanî.

AXIOM, *n.* : metelok.

AXIOMATIC, *adj.* : diyar, berder.

AXIOMATICALLY, *adj.* : bi berderî.

AXIOMATIZATION, *n.* : berderkirin.

AXIOMATIZE, *vt.* : berder kirin.

AXIS, *n.* : tewere.

- **CYLINDER** : stûna tewereyî.

AXI-SYMMETRIC(AL), *adj.* : hevta li gel tewerî.

AXLE, *n.* : tewereyê çerxî.

AXLETREE, *n.* : bista navbera du çerxên beramberên erebaneyê.

AXMAN, *n.* : darbirr.

AXMINSTER, *n.* : maforê amêrgerî.

AXOLOT, *n.* : texlîtek kimkîme ye.

AXON(E), *n.* : tewereya demarî.

AXONAL OR AXONIC, *adj.* : pêwendîdarê tewereya demarî.

AXONOMETRIC, *adj.* : pêwendîdarê ketingeha heyberî li ser rûyê neqşî.

AXSEED, *n.* : giyayek gul qerenfelî.

AY(E), *adv.* : bo pêşve!.

AY(E), *adv., n.* : erê!.

AZALEA, *n.* : texlîtek teraşê guldar.

AZAROLE, *n.* : guhîj, gîjok, giwêj.

AZIDE, *n.* : pêkhatiyek giro N6 li gel hêmanekê.

AZILIAN, *n.* : pêwendîdarê demê guhêzê navbera rojgarên kevnê berî û berê sêyekî.

AZIMUTH, *n.* : kevaneya esmanî ko dirêj dibit ji gopîtkê ta asoyê.

AZIMUTHAL, *adj.* : pêwendîdarê kevaneya esmanî.

AZIMUTHALLY, *adv.* :bi kevaneyî, kevankî.

AZINE, *n.* : pêkhatiyek endamî li gel nîtrojena xelek 6.

AZO-, *pref.* : pêşgir e ko nûtrojen e (du gerdîleyên hevrex di nav gerdiyeyên karbonî de).

AZODYE, *n.* : heşa giroya nîtrojenî.

AZOIC, *adj.* : bêjiyan : pêwendîdarê rojgarê bê jiyan.

AZOIC ERA, *n.* : rojgarê nejiyanê.

AZOLE, *n.* : pêkhatiyek pênc xelek (karbon).

AZONAL, *adj.* : pêwendîdarê axê.

AZOTE, *n.* : azot, nîtrojenî.

AZOTEMIA, *n.* : naytrocinbûna bêqama xwînê.

AZOTEMIC, *adj.* : pêwendîdarê nîtrojen bûna bêqama xwînê.

AZOTH, *n.* : cîwe.

AZOTIC, *adj.* : azotî, naytrocînî.

AZOTIZE, *vt.* : nîtrojenî kirin.

AZOTOBACTER, *n.* : bakterya ya darikî yan gogî di nav axê yan pîsavê yan nîtrojena esmanî de.

AZOTURIA, *n.* : azot yan nîtrojena di nav mîzê de.

AZRAEL, *n.* : Ezraîl.

AZTEC, *n., adj.* : Aztek : gel yan zimanê Aztekiyê Meksîkî.

AZURE, *n., adj.* : şînesmanî, esmanê sahî, lajewerdî, şîn.

- **BLUE** : avgon.

AZURITE, *n.* : azurît : metalek şîn e, berê hêjayê vi metalî, lajewerdî.

AZYGO-, *pref.* : pêşgir e ko yek e, tek e.

AZYGOUS, *adj.* : kit, tek.

AZYM(E), *n.* : nanê nehevîrtirs.

AZYMOUS, *adj.* : pêwendîdarê nanê hevîrê netirşbûyî.

B

B, b : bî : tîpa duwema elfabeya înglîzî.

BAA, *n., vt.i.* : kalkal, kalgal, barbar, meîn (pez) .

BAAL, *n.* : Xwedawendê kevne Ereban.

BABBIT, *n., vt.* : berê kanê (babit) bo helgirî, (bi babit) ber kirin.

BABBIT, *n.* : pîşkarê çîna navî û bîr û bawerên vê çînê.

- **METAL** : kanê (babit).

BABBITRY, *n.* : babitîtî : bawermendiya çîna navî û bîr û bawerên vê çînê.

BABBLE, *n.* : pirbêjî.

BABBLE, *vi.t.* : pirbêjî kirin, pir gotin, şirşir kirin.

BABBLEMENT, *n.* : pirbêjî.

BABBLER, *n.* : pûçbêj, pirbêj, çenebaz.

BABBLING, *n.* : çenebazî, xulexul, şirşirandin.

BABE, *n.* : sava, sawa.

BABEL, *n.* : babil, galegot.

BABIROUSA, *n.* : berazê rojhelata Asiya.

BABISM, *n.* : babî : (ol).

BABOO, *n.* : axayê Hindî, mîrzayê hindî yê înglîzînivîs.

BABOON, *n.* : babon : meymûnek mezin e.

BABUL, *n.* : darê şirêza erebî.

BABY, *n., adj.* : sava, zaro, biçûk, bermakî, memikmij, mindal, têşik.

- **BOTTLE** : meme.

- **BLUE-EYES** : kulîlka dehlan.

- **FARM** : dayingeh.

BABYISH, *adj.* : zaroyî.

BABYISHNESS, *n.* : zaroyîtî.

BABYISM, *n.* : mindalîtî.

BABYLON, *n.* : Babil.

BABYLONIAN, *n., adj.* : Babilî.

BABY-SIT, *vi.* : dayînî kirin.

BABY-SITTER, *n.* : dayîn (demdar).

BACCALAUREAT, *n.* : bakalorya : bawernameya bakalorya.

BACARAT, *n.* : bakara : yariya kaxezanê ya qumarê.

BACATE, *adj.* : tûdirrikî.

BACHAE, *n. pl.* : yarên (Baxos)î, Xwedawendê mey.

BACCHANAL, *adj.* : Baxosî.

BACCHANALIA, *n.* : cejna Baxosî.

BACCHANT, *n.* : Baxosî : oldarê Baxosî.

BACCHANTE, *n.* : oldara Baxosî.

BACCHUS, *n.* : Baxos : Xwedawendê mey li nik Romanan.

BACCIFORM, *adj.* : tûdirrikî.

BACH, *vi.* : zugird bûn.

BACHELOR, *n.* : zugird; bawernamedarê bakalorya.

BACHELORHOOD, BACHELORSHIP, *n.* : zugirdîtî.

BACILLARY, *adj.* : darikî, darî.

BACILLIFORM, *adj.* : wek darikî (şikil).

BACILLUS, *n.* : basîl : bakteryayek şikil darik.

BACK, *vt.i.* : piştgirtin, piştevanî kirin.

- **TO ~ DOWN** : dest jê berdan (jî daxwazê).

- **TO ~ OUT** : soz şikandin.

BACK, *n., adv., adj.* : pişt, paşde, piştve, paş.

- **ACHE** : pişt, piştêşan.

- **AND FORTH** : hatin û çûn.

- **FORTH** : hatin û çûn.
- **BITER** : zimanreş.
- **BOARD** : depê pişta tiştekê.
- **BONE** : pirûsk, karîteyê piştê, moregey pişt, birrbirre.
- **EAR GLAND** : livika piştguhî.
- **'S JOINT** : movika piştê.
- **LOG**: *n.* : karê mayî.
- **LOOM** : dartevin.
- **MATTER** : madeyê piştî madeyê serekiyê kitibê.
- **NUMBER** : daneya kevna kovarê.
- **OF HAND** : pişta destî.
- **OF HEAD** : patik.
- **SIDE NECK** : paş stû, patik, qorçik.
- **TO BE ON ONE'S ~** : li ser piştê (nesax).
- **TO BREAK A PERSON'S ~** : pişta mirov şikandin (bi karî).
- **WITH ONE'S ~ TO THE WALL** : tengav, neçar, berevanî kirin.

BACKER, *n.* : piştmêr, alîkar, paşmêr, piştek, hevpişt.

BACKFIRE, *n.* : sotina paşiya daristanê bo rawestandina agirî, sotina êzîngî berî demî, agirê paşiyê.

BACKFIRE, *vt.* : encama vajî dan.

BACKING, *n.* : harîkirin, piştevanî, rûberkirin, harîkarî.

- **AWAY** : pişta pişt.

BACKGAMON, *n.* : tawle (yarî).

BACKGROUND, *n.* : paşkîtî, binekok.

- **IN THE ~** : li binekokê yan paşkîtiyê.
- **MUSIC** : mûzîqeya paşkîtî, li gel axiftinê yan bûyerê.

BACKHAND, *vt.* : bi pişta destî lêdan.

BACKHANDED, *adj.* : pişt dest lêdayî, xirpo.

BACKLASH, *n.* : bûyera paşdayî.

BACKWARD(S), *adv.* : paşve, bere paşiki, berepaş, paşketî.

BACON, *n.* : goştê berazî.

BACTERIA, *n.* : bektîrya, bakterî

BACTERICIDE, *n.* : bektriyakuj, bakterîkuj.

BACTERIOLOGY, *n.* : bektîrya zanî, bakteriyolojî.

BAD, *adv., n., adj.* : çirûk, xirab, bed, sik, mon, garîs, mirdar, enîreş, nebaş, neqeno.

- **AT** : neşehrêza.
- **BEHAVIOUR** : bedkar.
- **BELIEF** : bed bawer.
- **BLOOD** : kîn.
- **DEBT** : deynê mirî.
- **INTENTIONED** : dilreş, dil çepel.
- **LUCK** : bextreşî, dewbirr.
- **NUTRITION** : bed xorakî.
- **ORGAN** : bed endam.
- **FROM ~ TO WORSE** : xirabtir bûn.
- **IN ~ TEMPER** : enirî.
- **NOT ~** : başe, qence.
- **TO GO ~** : genî bûn.
- **TO GO TO THE ~** : wêran bûn.
- **WORD** : bed bêj.

BADGE, *n.* : nîşandek, nîşan.

BADGER, *n.* : qorbeşe, korebeşk.

BADGER, *vt.* : tirane kirin, perîşan bûn.

BADINAGE, *n.* : tirane, yarî.

BADLY, *adv.* : bi çewtî, bedî yan xirabî.

'BADMINTON, *n.* : tenisa perî " badminton "

BADNESS, *n.* : bedî, xirabî, garîsî.

BAD-SMELLING, *adj.* : genî.

BAD-TEMPERED, *adj.* : bed mad, dirr.

BAFFLE, *vt.* : guhişandin, şepirze kirin, şaş kirin.

BAFFLE(MENT), *n.* : guhişîn, lêbûn, sehm, helwela.

BAFFLED, *adj.* : gêjkirî, gêjbûyî, şepirze, sehm girtî.

BAFFLING, *n.* : guhişandin.

BAG, *n.* : tîrik, torbe, çemtêr, cem, tûr, bendik, cihar.

- **AND BAGGAGE** : hemo, hemî.
- **IN THE ~** : di berîkê de ye, derbest e, misoger e.
- **TO LET THE CAT OUT OF THE ~** : razek yan nihêniyek eşkera kirin.

BAGASSE, *n.* : tilpa levenê şekirê.

BAGATELLE, *n.* : bagatêl : yariyek wek bilyardêye.

BAGFUL, *n.* : tibabek mezin, gelek.

BAGGAGE, *n.* : çente.

BAGGED, *adj.* : pejbûyî.

BAGGILY, *adv.* : bi pufbûnî.

BAGGINESS, *n.* : pufbûnîtî.

BAGGING, *n.* : kirina nav çenteyî da.

BAGGY, *adj.* : fireh, firawan, ba girtî.

- **TROUSERS** : şelwar.

BAGHDAD, *n.* : Bexda.

- **BOIL**, *n.* : kulka salê.

BAGMAN, *n.* : bazirganê gerok, çemçî.

BAGNIO, *n.* : zîndan, karxane.

BAGPIPE(S), *n.* : def defînk.

BAGPIPER, *n.* : def defînkvan.

BAIL, *n.* : destebername, desteberî.

- **OUT ON ~** : berdana desteberî.
- **TO GO ~ FOR A PERSON** : desteber kirin.
- **TO SURRENDER TO ONE'S ~** : diêt dadgehê piştî desteber kirinê.

BAIL, *vt.i.* : desteber kirin.

- **TO ~ A PERSON OUT** : mirovekê desteber kirin.

BAIL OR BALE, *vt.i.* : avê dihavêt der.

BAILABLE, *adj.* : derbestbar.

BAILEE, *n.* : pêsipêr.

BAILER, *n.* : valakerê ava di nav keştî de.

BAILEY, *n.* : şorheya koşkê, hesara şorhekirî.

BAILIFF, *n.* : harîkerê fermaberê raperandinê, gazîker.

BAILIWICK, *n.* = **BAILIFF** (gazîker).

BAILMENT, *n.* : berdana derbestkirî, pertal sipartin.

BAILOR, *n.* : derbestker.

BAIL(S)MAN, *n.* : destber.

BAIT, *n.* : timlok, tamik.

BAIZE, *n.* : çoxê keskê bilyardê.

BAKE, *vt.i.* : dipêjit.

BAKE, *n.* : nan.

- **HOUSE** : nanpêjgeh.
- **SHOP** = **BAKERY.**

BAKED, *adj.* : pehtî, pêjandî.

- **BRICK**, *n.* : xişt, kelpoç, kerpîç.

BAKER, *n.* : nanpêj.

- **'S PEEL** : hestîv.
- **'S DOZEN** : derzenê nanpêjî (13 şûna 12).
- **'S YEAST** : haveyna nanpêjî.

BAKERY, *n.* : nanpêjgeh.

BAKING, *n.* : pehtin, gejmêreka pehtinê.

- **POWDER** : gejmêreya pehtinê.
- **SODA** : sodaya pehtinê.
- **TIN** : sêl, sêhl.

BALALAIKA, *n.* : balalayka : alava mûzîqî (wek gîtarê ye).

BALANCE, *n.* : terazû, terazî, şehin, hevsengî, hember, mêzîn, maye, hawsengî.

- **TO STRIKE A ~** : pirs qenc çare kirin.
- **OF POWER** : hevsengiya hêzê.
- **OF TRADE** : hevsengiya bazirganiyê.
- **SHEET** : buce.
- **WHEEL** : çerxê hevsengiyê.

BALANCE, *vt.i.* : sengandin.

BALANCED, *adj.* : hevkêş, hevseng, hawseng, terazûmend, hawkêş.

- **SENTENCE** : hevoka hevseng.

BALANCER, *n.* : hevsengker, pehlewan, palewan.

BALANCING, *n.* : hevsengkirin.

BALAS, *n.* : berek sor û hêja ye (wek yaqûtî ye).

BALBRIGGANIN, *n.* : perûkê pembiyê vehînayî.

BALCONIED, *adj.* : telarkirî.

BALCONY, *n.* : telar, berbank.

BALD, *adj.* : bêmû, keçel.

- **HEAD** : bêmû, porweşîn.
- **HEADED** : bêmû.
- **IN FRONT OF SCALP** : tîlak.
- **PATE** : pûç.

BALDACHIN(O) : sîwaneyek dêrê, têvnê avirmîşê zêrkirî.

BALDERDASH, *n.* : pelpel, kelevajî.

BALD-FACED, *adj.* : rûspî yan spî nîşankirî, vekirî, eşkera.

BALDLY, *adv.* : bi azayî, bi eşkerayî, azakî.

BALDNESS, *n.* : bêmûyî, serlûsî, porweşîn.

BALDRIC, *n.* : kalan.

BALE, *n.* : beste, ferde, boxçe.

BALE, *n.* : ~perîşanî, êş, azar, bed, wêrankirin.

BALED, *adj.* : boxçekirî, ferdekirî.

BALE FIRE : AGIRÊ AGEHKIRINÊ, agirê mezinê şadiyê.

BALEFUL, *adj.* : azardar, ziyandar.

BALING, *n.* : ferde yan beste kirin.

BALISTRARIA, *n.* : kunka şorheyî (bo havêtina tîran).

BALK (BAULK), *n.* : erdek lakêş e nekêlayî, berbest, çewtî.

BALK, *vt.i.* : paşve bûn, giro kirin, zeh kirin, rawestîn (ji nişkekê ve), kom kirin, vediciniqîn (hesp).

BALKAN, *n.* : Belqan (devera Ewropî).

BALKER, *n.* : gîroker.

BALKING, *n.* : rûsarkirin.

BALKLINE, *n.* : rêz yan hêla rast, hêla derketinê.

BALKY, *adj.* : şe(h)mûz.

BALL, *n.* : gog, gilole, dawet, hol, govek, seyran, govend, dîlan, şehyane.

- **OF THE EYE** : bîbika çavî.
- **AND CHAIN** : pabendê giran, goga zincîrkirî (bo zîndanê).
- **BEARING** : helgira gogan.
- **COCK** : pîtika gogî.
- **TO GIVE A ~** : ahenga sema kirin.
- **TO HAVE THE ~ AT ONE'S FEET** : serketin desteber e, misoger e.
- **TO KEEP THE ~ ROLLING** : axiftin yan bûyer berdewam kirin.
- **TO PLAY THE ~** : harîkarî kirin.
- **TO START THE ~ ROLLING** : dest pê kirin.

BALL, *vt.i.* : gilole kirin, gomçik kirin.

BALLADE, *n.* : stran.

BALLADMONGER, *n.* : stranbêj.

BALLAST, *n.* : giranker (av di nav keştî de), berik bo rastkirina rê.

BALLERINA, *n.* : balerîna : semakera balê.

BALLET, *n.* : balê : sema.

BALLETIC, *adj.* : balêyî.

BALLETOMANE, *n.* : balêxwaz.

BALL-FLOWER, *n.* : gula gogî.

BALLISTA, *n.* : bereyişk.

BALLISTIC, *adj.* : derper.

- **MISSILES** : moşeka derperî.

BALLISTICS, *n.* : derperîzanî.

BALLONET, *n.* : jorika balonê.

BALLOON, *n.* : balon, pufdank.

BALLOON SAIL, *n.* : babir(r)eka balonî.

BALLOON TIRE, *n.* : tayera balonî (tayera fireha kêmpestên).

BALLOT, *n.* : deng, peşk, amêreta dengdanê.

- **BOX** : sindoqa dengdanê.

BALLOT, *vt.* : deng dan.

BALLOTEMENT, *n.* : zixta tilê li ser malbiçûkî (bo sehkirina pizî).

BALLROOM, *n.* : jora govendê yan semayê.

BALLS, *n.* : gun.

BALLVALVE, *n.* : derçeya gogî.

BALLY, *adj., adv.* : dariştina dupatkirin e.

BALLYHO, *n.* : çaverava girêçî.

BALM, *n.* : şirêz, melhemek bihnxweş, hedarker, bihna xweş, belsem.

BALMORAL, *n.* : pêlava qeytankirî.

BALMY, *adj.* : saxker, melhemî, hedarker.

BALNEAL, *adj.* : serşokî, germavî.

BALNEOLOGY, *n.* : serşokzanî, germavîzanî.

BALONEY, *n.* : pûçbêjî, gezav, gevezî.

BALSAM, *n.* : belsem, enzerot, ronek gulavî tîre.

- **TREE** : belesan.

BALSAMIC, *adj.* : belsemî.

BALSAMIFEROUS, *adj.* : belsemî.

BALTIMORE, *n.* : zerzoriya bakura Emerîka.

BALUSTRE, *n.* : kurte karîte, karîteyê berpalkê destikê hêminiyê.

BALUSTRADE, *n.* : nerde. rêza kurte karîteyên destikê hêminiyê.

BAMBINO, *n.* : biçûk, zarok, mindal.

BAMBOO, *n., adj.* : leven, lewan, heyzeran.

BAMBOOZLE, *vt.* : xapandin.

BAN, *vt.* : berbend kirin, qedexe kirin.

BAN, *n.* : qedexe, heram kirin, herimandin, berbendkirin.

BANAL, *adj.* : pûç.

BANALITY, *n.* : pûçîtî.

BANALIZE, *vt.* : pûç kirin.

BANALLY, *adv.* : bi pûçî, pûçkî.

BANANA, *n.* : moz, mûz.

BAND, *n.* : şerît, milvan(k).

- **BOX** : sindoqa kulavan yan yaxeyan.

BAND, *n.* : deste, tîp, bend, nijde, cerde, dûvek, tîlp, taxim, taqim, komele.

- **DOG** : seyê pabendkirî.

- **MASTER** : serek tîpa mûzîqî.

BAND, *vt.i.* : kom dibin.

BANDAGE, *n.* : pêç, rişme.

BANDAGE, *vt.* : pêçan (birînê).

- **TO ~ A WOUND** : tîmar kirin.

BANDAGED, *adj.* : pêçayî.

BANDAGING, *n.* : panisman.

BANDANA, *n.* : dersoka mezina neqişkirî.

BANDEAU, *n.* : dersoka eniyê yan pirçê.

BANDEROL(E), *n.* : alaya biçûk.

BANDICOOT, *n.* : mişkek hindî mezin e.

BANDIED, *adj.* : weşandî, havêtî.

BANDIT, *n.* : rêgir, nijde(van), çete, verde(van).

BANDITRY, *n.* : rêgirî, nijdevanî, cerdevanî.

BANDOLEER, *n.* : rext.

BANDOLERO, *n.* : rêbirr, rêgir.

BANDOLINE, *n.* : avekiyek şirêzî bo karê pirçê.

BANDORE OR BANDORA, *n.* : alavek mûzîqî wek gîtarê.

BANDSMAN, *n.* : endamê tîpa mûzîqeyê.

BANDSTAND, *n.* : herzala tîpa mûzîqeyê.

BANDWAGON, *n.* : erebaneya mûzîqeyê.

BANDY, *vt.* : havêtin, weşandin.

BANDY, *n., adj.* : çemayî, yariya bandî (wek kaşo ye).

- **LEGGED** : lingxwehr.

BANDYING, *n.* : weşandin, havêtin.

BANE, *n.* : jehir, jar.

BANEFUL, *adj.* : kuşinde.

BANG, *vt.i.* : teqandin, qayim girtin " da xistin " lêdan.

BANG, *n.* : teqîn, gurm!.

- **TO GO OVER WITH A ~** : aheng bêqam ser keftin.

BANGALORE TORPEDO, *n.* : teqînkê bangelor : lûleya dirêja asinê tij. Teqemenî bo peqandinê.

BANGKOK, *n.* : qirşikê Bangkok, şefqeyê vî qirşikî.

BANGLE, *n.* : bazin yan zendek bo destî û hicol bo pêyî.

BANG'S DISEASE, *n.* : nesaxiya vegira terşî.

BANGTAIL, *n.* : dûvê kurtkirî, hespê pêşbirkê yan pêşbezînê.

BANG-UP, *adj.* : nayab.

BANIAN, *n.* : bazirganê Hindî, kumlekê firehê Hindî.

BANISH, *vt.* : sirgun kirin, dor kirin, beradan kirin, sirgum kirin.

BANISHED, *adj.* : dorkirî, sirgunkirî, sirgumkirî.

BANISHER, *n.* : dorker.

BANISHING, *n.* : sirgunkirin, dorkirin, beradan.

BANISHMENT, *n.* : dorkirin, sirgunkirin, şelpîn.

BANISTER, *n.* : stûnk yan destikê pêstirkê.

BANJO, *n.* : alavek mûzîqî.

BANK, *n.* : berav, rex, kenar, rexav, lêwar.

- **RIVER** : kenarî rûbar, muzorgrox.

BANK, *n.* : benk, banq, diravgeh.

- **BILL** : qoçana diravgehî.

- **BOOK** : defterka hejmara diravgehî.

- **MONEY** : kaxezên darayî.

- **RATE** : bihayê daşikandinê.

BANKABLE, *adj.* : diravgehbar, banqbar.

BANKER, *n.* : banqvan, bankvan, diravgehvan.

BANKING, *n.* : bankdarî.

BANKRUPT, *adj., n.* : bêpare, mendebor, rûto, nabot, qelaş.

BANKRUPTCY, *n.* : nabotbûn, bêpareyî, rûtbûn, malketin, mendeborî, daşûştin, qelaşî.

BANKSIA, *n.* : dar yan teraşek Awistiralî (Otriş) ye.

BANNED, *adj.* : tembîkirî, berbendkirî, herambar, herimandî, qedexekirî.

BANNER, *n.* : bandêr, ala, bêraq, peydax.

BANNERET(TE), *n.* : bandêrk, alaya biçûk.

BANNEROL OR BANNER ROLL, , *n.* = **BANDEROLE.**

BANNING, *n.* : nehêlan, nehiştin, qedexekirin, berbendkirin.

BANNOCK, *n.* : nan.

BANNS, *n.* : têbîniya jinînanê yan şûkirinê.

BANQUET, *n.* : ahenga têr xwarin, şahînet, ezîmet, şayî, vexwandin.

BANQUETTE, *n.* : rûnişteyek dirêj. herzal (dinav çeperîda) bo şerî.

BANTAM, *n., adj.* : mirovê hûrê şerxwaz, mirîşka biçûk.

- **WEIGHT** : kulmbazê ne pitir ji 118 pawinan.

BANTER, *n.* : tirane.

BANTER, *vt.i.* : tirane kirin.

BANTERINGLY, *adv.* : bi tiraneyî, tiranekî.

BANTING, *n.* : parêz.

BANTLING, *n.* : sava nexasme bîjî.

BANTU, *n., adj.* : gel yan zimanên Efriqaya navî û başûr.

BANYAN, *n.* : darê mezinê rojhelata Asiya.

BANZAI, *n.* : gaziya serketina Japonî, holî, xwekujî.

- **ATTACK** : êrîşa xwekujî.

BAOBAB, *n.* : darek yeksanekerî qurm pan, helezek guldara bakura Emerîka.

BAP, *n.* : nan (balolk).

BAPTISM, *n.* : têhilînîtî : ola filehiya texlîtek pirotî.

BAPTIST, *n.* : têhilînker : filehê texlîtek pirotî.

BAPTISTRY, *n.* : têhilîngeh.

BAPTIZE, *vt.i.* : têhilanîn (nav avê de), nav kirin, zarok têhilanîn (avê de).

BAR, *n.* : kestek, bist, şîş.

BAR, *n.* : berbest, meyxane, kosp, dadgeh, parêzervanî.

BARMAID, *n.* : meygêr (keç).

BARMAN, *n.* : meygêr (mêr).

- **TO BE TRIED AT THE ~** : pêşkêşî dadgerîna eşkera dikin.

- **TO BE CALLED TO THE ~** : bûn parêzer.

- **TO GO TO THE ~** : bûn parêzer.

- **TO READ FOR THE ~** : parêzeriyê xwandin.

BAR, *vt.* : dadixit (bi bistê), berbest kirin, berbend kirin, nehêlan, girtin, qedexe kirin.

- **NONE** : bê awarte (kirin).

BARB, *n.* : niklok, texlîtek kotir, texlîtek hesp.

BARB, *vt.* : niklok kirin.

BARBARIAN, *adj., n.* : hov, dirrinde.

BARBARIC, *adj.* : hovî, dirrinde.

BARBARISM, *n.* : hovîtî, dirrindeyîtî.

BARBARITY, *n.* : dirrindeyîtî, hovîtî.

BARBARIZE, *vt.i.* : hov kirin.

BARBAROUS, *adj.* : hov, dirrinde.

BARBERY APE, *n.* : meymûnê Merakiş (Berberî).

BARBECUE, *vt.* : goşt biraştin.

BARBECUE, *n.* : seyran (goşt biraştin).

BARBED, *adj.* : niklokirî, dirr.

BARBED-WIRE, *n.* : asinê dirrek, sîma dirrek, têla dirrek.

BARBEL, *n.* : masiyek rûbarî ye (texlîtek mêk, simbêlên masiyê (bo sehkirinê).

BARBELL, *n.* : bista herdu serik girankirî (bo werzişiya helgirtina giraniyan).

BARBELLATE, *adj.* : rihçikên kurtêşt req.

BARBER, *n.* : emezîq, sertiraş, sertaş, delak.

BARBERRY, *n.* : teraşek dirrî gulzer.

BARBET, *n.* : seyek pirç dirêj û gij.

BARBET, *n.* : herzal.

BARBICAN, *n.* : çeperê berahiyê.

BARBITAL, *n.* : gejmêrek spî belûrî (bo nivandinê).

BARBITURATE, *n.* : barbîturêt : xwêya tirş (bo hedarkirinê).

BARBULE, *n.* : kurterih, demarokên perî.

BARD, *n.* : kurtan, hozan, dengbêj, hozanê dastanî yan qehremanî.

BARBED, *adj.* : kurtankirî.

BARDOLATOR, *n.* : hijmekarê şekispîrî.

BARE, *adj.* : rîs, rût, tazî, zilît, sat, kot, bê kinc, tisî, tirsî, recal.

- **FACED, ADJ.** : bêxêlî, rûqayim, difor, bê pûşî.
- **FOOT** : pêxas.
- **FOOTED** : pêrût.
- **HEADED** : kot, serkol, serkot.
- **LEGGED** : lingrût, bêgore.

BARE, *vt.* : diyar kirin, rût kirin, rîs kirin.

BARED, *adj.* : rûtkirî, rîskirî, zilîtkirî.

BARELY, *adv.* : encex, hew.

BARENESS, *n.* : tazîbûn, rûtîtî, rûtbûn, rîsîtî.

BARFLY, *n.* : mêşa meyxaneyan : meyxanebaz.

BARGAIN, *vt.* : bazar kirin.

- **TO ~ FOR** : hîvî kirin.

BARGAIN, *n.* : bazar (kirin).

- **A BAD ~** : bazarek xirab.
- **A GOOD ~** : bazarek baş.
- **A HARD ~** : bazarê ziyanok.
- **TO STRIKE [CONCLUDE, SETTLE] A ~** : gehiştin pêkhatinê.

BARGAINER, *n.* : bazarker.

BARGAINING, *n.* : bazarkirin.

BARGE, *n.* : keşt (binpan).

- **MAN** : keştîvan.

BARGE, *vt.i.* : guhaztin (bi keştî).

BARGEE, *n.* = **BARGEMEN.**

BARILLA, *n.* : heleza karbonatên soda.

BARITE, *n.* : kevirê kibrîtatên soda.

BARITONE, *n.* : zildeng.

BARING, *n.* : rûtkirin, rûtandin, satî, verûtin, rîskirin, darûtan, peritîn.

BARK, *n.* : qaşil, tivil, kelpik, qaşik, qal, kewl, qaşol.

BARK, *vi.t.* : rewîn, spî kirin.

BARKED, *adj.* : rewî.

BARKEEPER, *n.* : meygêr, meyfiroş.

BARKENTINE, *n.* : masiyek deryayî mezin e.

BARKER, *n.* : gazîker, tîvilker(k).

BARKING, *n.* : rewîn, gevîn, çele.

BARKY, *adj.* : tîvilî.

BARLEY, *n.* : ceh, cû.

- **COOKED ~** : poxîn.
- **PALLOR** : cehzer.

BARM, *n.* : hevîrtirş.

BARMECIDE, *n.* : aşopî.

BARN, *n.* : kadîn, afir, axûr, gom, gov, hevşî.

BARNACLE, *n.* : texlîtek werdek, mirov yan tiştê debîşî, berçavik.

BARN-DOOR, *n.* : deriyê embara tovî.

BARNSTORM, *vi.* : gerîn bo pêşkêşkirina şanoyî û gotarên ramyarî.

BARNYARD, *n.* : meydana li rex embara.

BARO-, *pref.* : pêşgir e ko giran, pestan e.

BAROGRAM, *n.* : tomara nexşkerê pestanê.

BAROMETER, *n.* : pestanpîv.

BARON, *n.* : baron : xanedan.

BARONAGE, *n.* : baronîtî.

BARONESS, *n.* : jinbaron, baronbanû.

BARONIAL, *adj.* : baronî.

BARONY, *n.* : barongeh : paye yan devera baronî (wek mîrgehê).

BAROQUE, *adj., n.* : barokî : texlîtek hunera avakirinê nexasme li seda hevdeyê.

BAROSCOPE, *n.* : pestanbîn (alava dîtina guhorîna pestanê...).

BAROUCHE, *n.* : erebaneya çarçerxî (û du rûniştekên beramber).

BARRACK, *n.* : serbazgeh.

BARRACOON, *n.* : girtîxaneya bendeyan yan tawankaran.

BARRACUDA, *n.* : gemiya sêbabirek.

BARRAGE, *n.* : sikir, bend, best, berbest.

BARRAGE, *vt.* : havêtin.

BARRAGED, *adj.* : havêtiyê.

BARRAGING, *n.* : havêtin.

BARRAMUNDA, *n.* : masiyek rûbarî.

BARRANCA, *n.* : nihala tenga rex nişîv.

BARRATRY, *n.* : kirîna şûnkaran li dêrê.

BARRED, *n.* : berbendkirî, bendekirî, ewşandî, herimandî.

BARREL, *n.* : birmîl, şikev, stûn yan stûnî.

- **HOUSE** : meyxaneya kotî. texlîtek mûzîqeya caz.

BARREL, *vt.* : kirin nav birmîlî de.

BARRELLED, *adj.* : birmîlkirî (kirî nav birmîlî de).

BARRELLING, *n.* : birmîlkirin (kirin nav birmîlî de).

BARREN, *n.* : nezok, nehatî, çol, şorek, stewr, zûrik, çirg, beyşel, bêber.

- **WOMAN** : bê weç, nezok, nezê.

BARRENNESS, *n.* : stewrî, nezokî, bêweçî, noşor.

BARRET(TE), *n.* : kulav, tûrikê pora jinê.

BARRICADE, *n.* : talde, senger, çeper (li kolanê).

BARRICADE, *vt.* : berbest kirin (bi çeperî).

BARRIER, *n.* : çikandin, tan, berbest, lemper, kosp, gêrbend.

BARRIER, *vt.* : berbest kirin, girtin (bi berbestî).

BARRING, *n.* : herimandin, ewşandin, qedexekirin, daxistin (rê yan derî).

BARRISTER, *n.* : parêzer.

BARROM, *n.* : jora meyvexwarinê.

BARROW, *n.* : galîske, erebaneya destî, çiya, gir, berazê gunokirî.

BARTENDER, *n.* : meygêr.

BARTER, *vi.t.* : pêk guhorîn, ser bi ser dan.

BARTER, *n.* : pêk guhartin, berdêlî, ser bi ser dan, alişt.

BARTIZAN, *n.* : birca derhatiya dîwarî.

BARTON, *n.* : zevî, şov.

BARYTA, *n.* : baryom. oksîdê baryom.

BARYTONE, *n.* : deng, stranbêj.

BASAL, *adj.* : binyatî.

- **GRANULE** : dêndika binyat.
- **PLATE** : depê binyat.
- **PROCESS** : peydabûna binyat.

BASALIA, *n.* : peykerê binyat.

BASALT, *n.* : bazilt : kevirê keskê tarî.

BASALTIC, *adj.* : bazîltî.

BASAN OR BAZAN, *n.* : kevlê debaxkirî.

BAS BLUE = BLUESTOCKING.

BASCULE, *n.* = **SEESAW.**

- **BRIDGE**, *n.* : pira livandinî.

BASE, *n., adj.* : tift, qilê.

BASE, *n.* : binke, binik, binax, hîm, binyat, sokîn, bingeh, binaxe, binereti.

- **BOARD** : binke dep.
- **BORN** : kotî, bijî.
- **PAY**, *n.* : mûçeyê binyat.

BASE, *vt.* : damezirandin.

BASE, *adj.* : tirsinok, çepel, nizim, rijde, tise, kotî, kortîlo, sefîl, xwaro.

BASEBALL, *n.* : beysbol : tepka binikî (yariya werzişî : wek tepkana sê şeqî).

BASED, *adj.* : binyatkirî.

BASELESS, *adj.* : bê bin, bê binyat, bê binçîne.

BASE LINE, *n.* : rêza binikî.

BASELY, *adv.* : bi kotî.

BASEMENT, *n.* : serdab, binyat.

- **MEMBRANCE** : perdeya binyat.

BASENESS, *n.* : rijdeyî, qelaşî, şerm, fehêtî, kotîtî, nizmî, nizmatî, nizmayî.

BASENJI, *n.* : seyê Efrîqayê nêçîrê yê ko kêm direwit.

BASH, *vt.i.* : lêdan.

BASH, *n.* : lêdana dijwar.

BASHFUL, *adj.* : şermîn, fehêtok, fedîkar.

BASHFULLY, *adv.* : bi şermî.

BASHFULNESS, *n.* : şermînî, fedî.

BASIC, *adj.* : binyatî, bin çîneyî, tiftî, bincî, bingehî, binereti.

- **SALT** : tifte xwê.

BASICALLY, *adv.* : bi binyatî, binyatkî.

BASICHROMATION, *n.* : rengê binyatî.

BASICITY, *n.* : qilêxwazî.

BASIDIAL, *adj.* : binyatî.

BASIDIOMYCETES, *n. pl.* : kivarkên binyatî.

BASIDIOSPORE, *n.* : zayendê binyatî.

BASIDIUM, *n.* : binyat : endamê zayendiyê kivarkî.

BASIFY, *vt.* : qilê kirin.

BASIL, *n.* : rihan.

BASILAR(Y), *adj.* : binikî, binyatî.

BASILAR PLATE, *n.* : depê lama jêrî.

BASILIC, *adj.* : şanî, qiralî.

- **VEIN** : şîndemarê mezinê baskî.

BASILICA, *n.* : avahiyek Romanî lakêşe, dêr.

BASILISK, *n.* : kimkimeyê pufdar.

BASIN, *n.* : peng, teşt, pêşok, şikev, awerêj.

BASINET, *n.* : xodeyê sivikê polayî.

BASIPODITE, *n.* : binikê pêyî.

BASIS, *n.* : binaxe, binyat, binik, bingeh, binema, hîm, bineçe, binçîne, ragir.

BASK, *vi.* : xwe germ kirin, xwe dan ber tavê, xweşî bûn.

BASKET, *n.* : sebet, selik, sevî, liba, zembîl, mekev.

- **BALL** : tepka sebetê.
- **FOR GRAPES** : sevî.
- **OF GOLD** : sebeta zêrî : helezek gulzer.

BASKETRY, *n.* : sebet, sebetkarî.

BASKET WEAVE, *n.* : vehîna sebetî : rêbaza tevinkirina perûkî wek sebetî.

BASOPHIL(E), *n.* : tiftxwaz.

BASOPHILIC, *adj.* : tiftxwazî.

Basque, *n., adj.* : Bask : ziman yan welatiyê Bask (li Îspanya).

BASS, *n., adj.* : dengê zîl, dengê kûr.

- **DRUM** : dahola mezin.
- **HORN** : texlîtek borîzan e.
- **RELIEF**, *n.* : neqşê kêm derketî.

BASSET, *n.* : seyek leş dirêj û dest û pê kurt, berz : rexê derketiyê çînek erdî.

BASSET, *vi.* : li ser rûyî berz bûn.

BASSINET, *n.* : landika sebetî : textê wek sebetî bo zarokan.

BASSO, *n.* : dengê qebe.

BASSOON, *n.* : borîzan.

BASSWOOD, *n.* : darê zîzefon.

BAST, *n.* : qal, kewl, qaşik, toşil, tovil, tîvil, qaşil, qaşol.

BASTARD, *n., adj.* : bîjî, teres, selof, pîç, pûç, zol.

BASTARD FILE, *n.* : kardikê bîjî : kardikê nîv zivir.

BASTARDIZATION, *n.* : bîjîkirin.

BASTARDIZE, *vt.* : bê rûmet kirin, bîjî kirin.

BASTARDIZED, *adj.* : bîjîkirî.

BASTARDIZING, *n.* : bîjîkirin.

BASTARDLY, *adj.* : bîjî.

BASTARDY, *n.* : bîjîtî, pîçî.

BASTE, *vt.* : celde dan, lê xurîn, tajan kirin, ter kirin, sist kirin.

BASTED, *adj.* : celdekirî.

BASTILLE, *n.* : zîndan, kelhe.

BASTILLE DAY, *n.* : roja Bastîlê : roja ketina zîndana Bastîl (14 tîrmeh 1789) li Fransa.

BASTINADO, *n.* : celde, lêdan (bi darî), dar (baston).

BASTINADO, *vt.* : lê dan, bi darî, nexasme li ser pêyî.

BASTING, *n.* : lêdana dijwar (bi darî), dirîn, terkirin.

BASTION, *n.* : birc, kelhe.

BAT, *n.* : parçemk, çekçekîle, şevşevok, pîrçemek.

BAT, *n.* : şîmik, tutik, şûnik, topiz, gurz, doq, lêdan, mirkut.

BAT, *n.* : gav.

BAT (AT A RARE BAT) : zû, lezîn.

BAT, *vt.i.* : lê dan, neqandin.

- **NOT ~ AN EYELID** : çavên xwe ne neqandin, ne guhişîn.

BATCH, *vi.* : guhaztin (bi tibaban).

BATCH, *n.* : tibab, nan, tibabek berhemî.

BATE, *vt.i.* : çengan (dijwar) hejandin, kêm kirin, nizim kirin (dengî), bêhn çik kirin.

BATE = bait, *n.*

BATEAU, *n.* : keştiyek biçûk.

BATFOWL, *vi.* : şev nêçîr kirin (balindeyan).

BATH, *n.* : serşo(k), germav.

- **BRICK** : kelpuça batê (bo vemiştina metalî).

- **CHAIR** : kursika nesaxan (çerxdar e).

BATH(O)-, *pref.* : pêşgir e ko kûr e.

BATHE, *vt.i.* : şûştin .

BATHE, *n.* : şûştin (ser).

BATHED, *adj.* : şûştî (ser).

BATHETIC, *adj.* : pûç, hestiyarê dijmezin.

BATHETICALLY, *adv.* : bi hestiyarî, bi pûçî, dijmezin.

BATHHOUSE, *n.* : serşoka gişti.

BATHINETTE, *n.* : noqîgeha geroka biçûkan.

BATHING, *n.* : (ser) şûştin.

- **CAP** : kolavê bo ketina avê.

- **ROOM** : serşok.

- **SUIT** : cilên bo ketina avê yan ajnê.

BATHOLITH, *n.* : baristeyek mezin ji kevrê agirîn.

BATHOMETER, *n.* : kûrpîva avê.

BATHOS, *n.* : rêbaza pûç, ketin.

BATHROBE, *n.* : sertil, birnis.

BATH ROOM, *n.* : serşo(k), germav, destav.

BATH TOWEL, *n.* : bermalk.

BATH TUB, *n.* : serşokdank, banyo.

BATHY-, *pref.* : pêşgir e ko kûr e, kûriya derya ye.

BATHYAL, *adj.* : deep sea.

BATHYMETRIC(AL), *adj.* : kûrpîvanî.

BATHYMETRY, *n.* : kûrîpîvî.

BATHYSCAPHE, *n.* : noqarê kûrahiyan.

BATHYSPHERE, *n.* : goga kûrahiyan.

BATIK, *n., adj.* : rengîn, texlîtek rêbaza çapkirin yan rengkirina perûkî.

BATING, *prep.* : têne, netê.

BATMAN, *n.* : serbazê xizmetkarê efserî.

BATON, *n.* : topiz, gopal, dar.

BATRACHIAN, *n., adj.* : beqî, bejavî.

BATSMAN, *n.* : goglêdayek.

BATTALION, *n.* : tabor, hezar serbaz, betalyon.

- **COMMANDER** : serhezar, fermandarê betalyonî.

BATTED, *adj.* : lêdayî, neqandî.

BATTEN, *vi.t., n.* : depê darî bo bermalê, qelew bûn, qelew kirin, raxistin (bi depan).

BATTER, *vt.i.* : şikandin, lê dan.

BATTER, *n.* : lêdan.

BATTERED, *adj.* : rizok.

BATTER RAM, *n.* : kutek : alava şeriya kevna kutana şûrheyan (wek karîteyî).

BATTERY, *n.* : xanko, topxane, kogeh.

BATTING, *n.* : lêdana tepkê, neqandin.

BATTLE, *n.* : lec, bezm, şer, ceng, rezm, cerenîx, neberd, cengawerî.

- **ARRAY** : rêzkirina şerî.

- **FIELD** : qad, meydana şerî.

- **GROUND** : qad, şergeh.

- **AX(E)**, *n.* : bivrê şerî, jîna gelşok.

- **CRUISER** : keştiya şeqînka lezîna şerî.

BATTLED, *adj.* : şerkirî.

BATTLEMENT, *n.* : baro, berbankê kunikî (bo şerî).

BATTLE PLANE, *n.* : balafira şerî.

BATTLE ROYAL, *n.* : şerê hemûkî, kêşeya dijwar.

BATTLESHIP, *n.* : keştiya cengî, keştiya zirehdar, berhevdana germ.

BATTLEWAGON, *n.* : jîna destdirêjkar.

BATTLING, *n.* : vegevzîn.

BATTUE, *n.* : derkirina nêçîrê ji kunê. kuştina gîştî.

BATTY, *adj.* : dînoke, çekçekîleyî.

BATWING, *adj.* : çeng çekçekîleyî.

BAUBLE, *n.* : leyîztoka zarokan, xişil.

BAUDRONS, *n.* : kitik, pisîng.

BAUXITE, *n.* : boksît : kevirê aluminyomî.

BAWD, *n.* : xudan(a) karxaneyê, hîz, şelf, felîte, qehpe, selîte.

BAWDILY, *adv.* : bi hîzî, hîzekî.

BAWDINESS, *n.* : hîzîtî.

BAWDRY, *n.* : hîzî, xirabkarî, felîteyî.

BAWDY, *adj.* : xirabkar.

- **HOUSE** : karxane, qehpexane.

BAWL, *vi.t.* : gazî kirin, qîj kirin.

BAWL, *n.* : gazî, qîj.

BAWLING, *n.* : şirîxe.

BAWN, *n.* : meydana kelheyê.

BAY, *n.* : teraş, giya, belg (li ser serî nîşana serketinê).

BAY, *adj., n.* : com, kendaw, valatiya sirta çiyayan.

- **HORSE** : hespê kihêl.

BAY, *n., vi.t.* : rewîna seyê mezin, şeqandin, rewîn.

BAY, *adj.* : (hesp) sorqehweyî.

BAYADER, *n. : keçka dawetiya Hindokî.*

BAYARD, *n.* : comerd.

BAYBERRY, *n.* : tûmomik : helezek bakura Emerîka.

BAYONET, *n.* : singo, vizik, zerge, nize.

BAYONET, *vt.* : singo lêdan.

BAYONETED, *adj.* : singokirî (lêdan).

BAYONETING, *n.* : singokirin.

BAYOU, *n.* : rûbark.

BAY-SALT, *n.* : xwê (dêndik pistî helmijînê).

BAY-WINDOW, *n.* : pencerka derhatî.

BAZAAR, *n.* : bazar, dikan, firoşgeh, qeyserî.

BAZOOKA, *n.* : bazoka : çekê sivikê ser milî, moşekhavêj (dijî tankan).

B BATTERY, *n.* : koge.

BCG VACCINE, *n.* : kutana dijî êşa zirav.

B.C. : berî zayîna Îsa pêximberî.

BE : bûn, bit, be... heye.

BE-, *pref.* : pêşgir e ko ji hemî rexan e, hemûkî ye, çêkirin.

BE CAST OFF : qimtî.

BE SHED OFF : qimtî.

BEACH, *n.* : berav.

- **COMBER** : bapîvê beravî.

- **HEAD** : serê pira beravî, berpê.

BEACHY, *adj.* : xîzî.

BEACON, *n.* : ronahiya bilind, fener.

BEAD, *n.* : tizbî, tebel, mo(h)rik.

- **HOUSE** : mala sipasdariyê (hejar) û mezinkirina Xudayî.

- **TO DRAW A ~ ON OR UPON** : stêrkê lê girtin.

- **TO SAY, TELL OR COUNT ONE'S ~** : nivêj kirin bi harîkirina tizbiyan.

BEAD, *vt.i.* : tizbî (mohrik) bi kar hînan.

BEADING, *n.* : mohrikî, xemla mohrikî, (bi mohrikan xemilandî).

BEADLE, *n.* : şemasê dêrê.

BEADLEDOM, *n.* : desthelatdariya xirpoyî.

BEADROLL, *n.* : tizbî.

BEADSMAN, *n.* : nivêjker, qanûnger, hejar (li mala hejaran).

BEADY, *adj.* : biçûk û geş.

BEAGLE, *n.* : tajî.

BEAK, *n.* : nikil, dimik, denok.

BEAKED, *n., adj.* : nikilkirî.

BEAKER, *n.* : mesîn, kemole.

BEAM, *n.* : beşt, tîşk, bişkurîn, qurmê şaxê pezkûvî, paniya mezintira gemiyê, nîşana bêtêlî.

- **OF ~** : bahû.

- **OFF THE ~** : çewt, nerast.

- **ON HER ~ END** : li ser rexî, li ber wergeranê.

- **ON THE ~** : rast, li berê diyarkirî.

- **ON THE PORT ~** : li ser rexê rastê (keştî yan gemî).

BEAM, *vt.i.* : tîrêj dan, geş bûn.

BEAMING, *n.* : geşkirin.

BEAMISH, *adj.* : geş.

BEAMY, *adj.* : geş, geşbîn.

BEAN, *n.* : fasolî, lobî, lib, dêndik.

- **FULL OF ~S** : çalak halxweş.

- **I HAVE NOT A ~** : min filsek nîne.

- **TO GIVE SOMEBODY ~S** : siza kirin.

- **WILD ~** : şolik.

BEANBAG, *n.* : kîskê fasoliyan (perûkê teji fasolî bo leyiztina zarokan).

BEANFEAST, *n.* : vexwandina salane ya karvanî bo karkeran.

BEANIE, *n.* : şefqeyê biçûkê bêçim.

BEAN POLE, *n.* : kesek, karîteyê hilpirjîna helezî.

BEAR, *n.* : hirç, wirç.

- **MALE ~** : nêrehirç.

BEAR, *vt.i.* : helgirtin, zayîn.

- **TO ~ A HAND** : harî kirin.
- **TO ~ AWAY THE PRIZE** : xelatî bûn.
- **TO ~ DOWN** : şikandin, revandin, ser keftin.
- **TO ~ IN MIND** : bîr kirin.
- **TO ~ HEAVILY ON** : xwe bêqam li ser girtin.
- **TO ~ HARD ON THE POOR** : barê hejaran giran kirin.
- **TO ~ SOMEBODY OUT** : li gel bêvanî pêk hatin.
- **TO ~ OUT WHAT SOMEBODY SAYS** : pişta tiştê bêvan dibêjit girtin.
- **TO ~ RESEMBLANCE TO** : wek mirovekê ye.
- **TO ~ UP TO** : nêzîkî mirovekê bûn.
- **TO ~ UPON THE TASK** : qenc bizav kirin da ko erkî bi cih bînit.
- **TO ~ WITH SOMEBODY** : bêhna xwe fireh kirin (di danûstandinê de).

BEARABLE, *adj.* : berdan, helgirtinbar.

BEARABLY, *adv.* : bi helgirtinbarî.

BEAR BERRY, *n.* : tiriyê hirçê.

BEARD, *n.* : rih, rîş, ridên.

BEARDED, *adj.* : rihkirî.

BEARDEDNESS, *n.* : rihkirîtî.

BEARDLESS, *adj.* : bêrih, kose.

BEARER, *n.* : helgir.

- **BONDS** : kaxezên darayî (bo helgirî).

BEAR GARDEN, *n.* : baxçeyê hirçan (bo rahînana hirçan).

BEAR GRASS, *n.* : hirçgiya (giyayê hirçê).

BEARING, *n.* : helgirtin, barbirin, barrakirin, birdebarî.

BEARING, *n.* : sinc, rêbaz.

BEARING, *n.* : hatinber.

BEARISH, *adj.* : wek hirçê.

BEAR LEADER, *n.* : seyda yan hogirê xurtek xaneda.

BEAR'S EAR, *n.* : gulbihara goçkî.

BEAR'S FOOT, *n.* = **HELLEBORE.**

BEARSKIN, *n.* : kevlê hirçê.

BEAST, *n.* : dehbe, wilax, canewer, dewar, giyanewer, canewar.

- **OF PREY** : rawir.

BEASTLINESS, *n.* : dehbeyîtî, kirêtî, xwarin yan vexwarina nexweş.

BEASTLY, *adj., adv.* : dehbeyî, bi kirêtî.

BEAT, *vt.i* : lêdan, repandin, kulitîn, zalbûn, serkeftin (ji neyarî dibit).

- **TO ~ ABOUT THE BUSH** : ber û pêç, zîzikandin.
- **TO ~ SOMEBODY DOWN** : bihayê kesekê kêm kirin.
- **TO ~ IT** : wêve çûn.
- **TO ~ THE RECORD** : renûsa pîvan şikandin.
- **TO ~ A RETREAT** : paşve çûn.
- **TO ~ TIME** : dem pîvan.

BEAT, *n.* : nobe, qutan, lêdana daholê, dakutandin, pil, pirt, pirte, nukuç.

BEATEN, *adj.* : lêdayî, zorbirî, şikandî.

BEATER, *n.* : lêdanka hêkan, kişkerê nêçîrê.

BEATIFIC, *adj.* : pîroz, ciwandar.

BEATIFICATION, *n.* : bextiyar kirin.

BEATIFY, *vt.* : nemir kirin, bextiyar kirin.

BEATING, *n.* : repandin, sû, dilhilavêtin, lêxistin, pil, pirt(e), mukuç, lêdan.

BEATING STICK, *n.* : topiz, doqik.

BEATITUDE, *n.* : bextiyarîtî, nemirîtî.

BEATNIK, *n.* : hebûnîxwazê cil û rewiştê.

BEAU, *n.* : mêbaz, evîndar, dildar, ciwanpûşkar.

BEAUTEOUS, *adj.* = **BEAUTIFUL.**

BEAUTICIAN, *n.* : ciwankar.

BEAUTIFICATION, *n.* : ciwankirin.

BEAUTIFIED, *adj.* : ciwankirî.

BEAUTIFIER, *n.* : ciwanker.

BEAUTIFUL, *adj.* : spehî, rind, ciwan, taze, nazenîn, cindî, nîgardar, dîdar, şeng, şên, bedew, çeleng.

- **GIRL** : zerî.

- **LADY** : nîgar, zerî, sûs, sîsik, şên, xiring.

- **NECK** : gerden zer.

BEAUTIFULLY, *adv.* : bi ciwani, ciwankî.

BEAUTIFULNESS, *n.* : ciwanitî.

BEAUTIFY, *vt.i.* : ciwan kirin, spehî kirin.

BEAUTIFYING, *n.* : ciwankirin.

BEAUTY, *n.* : ciwanî, dîdarî, delalî, tazeyî, spehîtî, şengî, qeşeng, çelengî, rindî(tî), bedewatî, şepal, pergal, bedawî, bedewayî.

- **PARLOUR** : ciwangeh, xemilgeh.

- **SPOT** : şamik, şanik, xalik, şehnik, xal.

BEAVER, *n.* : delek, miha avê, meyka avê, sivore (bejavî).

BEBOP, *n.* : texlîtek mûzîqeya cazê.

BECALM, *vt.* : hedar kirin, mit kirin.

BECAME, *p.* OF **BECOME** : bûn, çêbûn.

BECAUSE, *conj.* : çûnko, lew(ma), ji ber, çimkî, çûnke, lewra.

- **OF** : da, dako, ji ber.

BECCAFICO, *n.* : çûçika hêjîrê : balindeyek ewropî strankar.

BECHAMEL, *n.* : afik yan êxiniya spî.

BECHANCE, *vt.i.* = **BEFALL.**

BECHE-DE-MER : aroyê deryayî (texlîtek canewer e).

BECHARM, *vt.* : dilgir kirin.

BECK, *n.* : celal, nîşan (serhejîn).

BECK, *vt.* : nîşan kirin.

BECKET, *n.* : girtek.

BECKON, *vt.i.* : gazî kirin.

BECKON, *n.* : nîşan (bo hatinê).

BECKON, *vt.* : gazî kirin.

BECKONED, *adj.* : gazîkirî.

BECKONING, *n.* : gazîkirin.

BECLOUD, *vt.* : ewr kirin, tarî kirin.

BECOME, *vt.i.* : çêbûn, bûn.

- **HOT** : germixîn.

BECOMING, *adj.* : jêhatî, taze, bûyîn, hêja, kêrhatî.

- **SICK AND TIRED** : kerixîn.

BECOMINGLY, *adj.* : bi tazeyî, tazekî.

BECQUEREL RAYS, *n.* : tîrêja bîkeril.

BED, *n.* : text, nivîn, cih, xewgeh, cergeh.

- **BUG** : textebît.

- **COVER** : raxistok, sernivîn.

- **SHEET**, *n.* : çerçev.

- **SPREAD** : çerçev, raxistek, nixava nivînan.

- **A DOUBLE ~** : textê dumirovan.

- **A SINGLE ~** : textê mirovekê (yekmirovî).

- **AS YOU MAKE YOUR ~ SO YOU MUST LIE ON IT** : pê divêt tu encamên karê xwe qebûl bikî (ko tu nivînên xwe çêdikî, pê divêt jî tu li ser binvî).

- AND BOARD : xwarin û nivistin.

- TO GET OUT OF ~ ON THE WRONG SIDE : hemî rojê bê tayar û enirî man.

- TO TAKE (KEEP) TO ONE'S ~ : nesax bûn ; di nav nivînan de man ji ber nesaxiyê.

BED, *vt.i.* : nivandin, bi text kirin.

BEDABBLE, *vt.* : leke kirin, pîs kirin.

BEDAUB, *vt.* : leke kirin, pîs kirin (bi boyeyê).

BEDAUBED, *adj.* : lekekirî.

BEDAZZLE, *vt.* : rakêşan, kore kirin (bi ronahiyê).

BEDBUG, *n.* : kirniya nivînan.

BEDCHAMBER, *n.* : jora nivistinê.

BEDCLOTHES, *n.* : çerçev, cacim.

BEDDED, *adj.* : textkirî.

BEDDER, *n.* : jor, text çêker.

BEDDING, *n.* : kêrhatî bo çandinê (li ber bayî).

BEDDING, *n., adj.* : nivîn, doşek, bitextkirin.

BEDECK, *vt.* : xemilandin.

BEDEVIL, *vt.* : rakêşan, xurîn, xirab kirin, şaş kirin, dilber kirin, cadû kirin.

BEDEVILMENT, *n.* : şeytangirtin.

BEDEW, *vt.* : xunav kirin, ter kirin, şil kirin.

BEDFAST, *adj.* : nesax, ketî nav nivînan de.

BEDFELLOW, *n.* : heval, hogir.

BEDFORD CORD, *n.* : tevnê Bêdfordê : tevnê benkê dirêj.

BEDIM, *vt.* : tarî kirin.

BEDIZE, *vt.* : kirêt nixaftin yan xemilandin.

BEDLAM, *n.* : dîn, harxane, nexwêşxaneya dînan.

BEDLAMITE, *n.* : har, dîn.

BEDLINEN, *n.* : rûyê balîfkê (balgehê), doşekê, ~ perûkên nivînan.

BED MOLDING, *n.* : xişil yan xemla li bin derhatiyek tîj.

BEDOUIN, *n., adj.* : koçerê Ereb.

BEDOUINISM, *n.* : koçerîti.

BEDPAN, *n.* : sincika nivînan, germkera nivînan.

BEDPLATE, *n.* : depê binyat, depê binikî.

BEDPOST, *n.* : pêpkê textî.

BEDRABBLED, *adj.* : axkirî.

BEDRAGGLE, *vt.* : teqîn kirin, şil kirin, pîs kirin.

BEDRIDDEN, *adj.* : nesax.

BEDROCK, *n.* : kevirê bin axê, çîna jêrî, xalik, binyata qayim, naxê tiştî, binê rastiyê.

BEDROLL, *n.* : nivînên pêç.

BEDROOM, *n.* : jora razanê yan nivistinê.

BEDSIDE, *n.* : rexê textî nexasme textê nesaxî.

BEDSORE, *n.* : kulka nivînan, qunêra piştê ji ber nivistina dirêja nesaxî.

BEDSPRING, *n.* : zenbeleka textî (doşekê).

BEDSTEAD, *n.* : text, çarpa, çarpê, çarling.

BEDSTRAW, *n.* : qirşikê nivînan.

BED TIME, *n.* : demê nivistinê.

BEDWARD(S), *adv.* : bo nivînan (nivistinê).

BED WETTING, *n.* : nivîn şilkirin (bi şev).

BEE, *n.* : mêş hingivîn.

- EATER : şarod.

- HIVE : kewar, şanik, kore, pêtak.

- KEEPER : xudankarê mêşhingivînî.

- QUEEN : sermak, şulhemak.

- SWARM : şulhe, şilx, şilh.

BEEB READ, *n.* : nanê mêşhingivînî (xwarina vê mêşê).

BEECH, *n.* : spîndar.

- **TREE** : narewen.

BEEF, *n.* : goştê gayî yan çêlê.

- **EATER** : gagoştxwer.

- **STEAK** : parçeya goştê çêlê.

- **TEA** : avgoşta çêlê.

- **WITTED** : xirpo.

BEAFY, *adj.* : qelew, xurt.

BEELINE, *n.* : hêla yekser.

BELZEBUB, *n.* : şeytan, serek şeytan.

BEER, *n.* : bîre, ava cehî, cehav.

- **AND SKITTLES** : bîre û keyfxweşî.

- **HOUSE** : bîrexane.

BEERY, *adj.* : bîreyî.

BEESTINGS, *n.* : firo.

BEESWAX, *n.* : mona mêşhingivînî.

BEET, *n.* : şilinder.

- **RED ~** : beqlê sor.

BEETLE, *n.* : kêz, beltîk, mêkut, mîkut.

- **BROWED** : biroboş.

- **HEAD(ED)** : xirpo, gewc.

BEE TREE, *n.* : darê mêşhingivînî.

BEFALL, *vt.i.* : keftin, ser hatin.

BEFALLING, *n.* : serhatin.

BEFIT, *vt.* : kêr hatin.

BEFITTING, *adj.* : kêrhatî.

BEFOG, *vt.* : şaş kirin.

BEFOOL, *vt.* xapandin.

BEFORE, *adv., conj., prep.* : berê, berî, berahî, ber, li ber, rûber, pêş, pêşde, di ber.

- **YESTERDAY " DAY "** : pêr.

BEFOREHAND, *adj., adv.* : berî.

BEFORE TIME, *adv.* : berê.

BEFOUL, *vt.* : pîs kirin.

BEFOULED, *adj.* : pîs, mirdar, pîskirî.

BEFRIEND, *vt.* : ~dostayî kirin, harî kirin, pişt girtin, piştgirî kirin.

BEFUDDLE, *vt.* : şepirze kirin, dîn kirin (bi vexwarinê, meyê).

BEG, *vt.* : hîvî kirin, parsêkî kirin, xwastin, lave kirin, tika kirin.

BEGAN, *p.* **OF BEGIN** : destpêkir.

BEGET, *vt.* : zêrtin.

BEGGAR, *n.* : gede, geda parsêk, xwazok, xazxazok.

BEGGARLY, *adv.* : hejar.

BEGGARY, *adj.* : parsêkî.

BEGGED, *adj.* : parsêkîkirî.

BEGGING, *n.* : paris, parsêkî, geşt, lavelav, xwastin, hîvîkirin, deroze, lavekirin, tikakirin.

BEGIN, *vt.i.* : dest pê kirin.

- **TO ~ THE WORLD** : dest bi karê jiyanê kirin.

- **TO ~ WITH** : yekem....

BEGINNER, *n.* : destpêker.

BEGINNING, *n.* : despêk, destpêk, destpêkirin, kobarî, sereta.

- **TO END** : ser ta ser.

BEGONE, *vi.* : here !.

BEGONIA, *n.* : giyayek devera yeksanekerî.

BEGRIM, *vt.* : tenî kirin, gemar kirin.

BEGRIMED, *adj.* : tenîkerî, gemarkirî.

BEGRIMING, *n.* : tenîkirin, gemarkirin.

BEGRUDGE, *vt.* : dexisîn, pê ne xweş bûn, bêzarî kirin.

BEGRUDGINGLY, *adv.* : bi bêzarî, bêzarkî.

BEGUILE, *vt.* : xirandin, xapandin, şelandin (bi fêlbazî).

BEGUILED, *adj.* : xapandî, xirandî.

BEGUILEMENT, *n.* : labandin, dilxapî.

BEGUILER, *n.* : fêlbaz.

BEGUILING, *n.* : xapandin.

BEGUINE, *n.* : govendek gelêriya başûra Emerîka (wek romba), mûzîqeya vê govendê.

BEGUN, *n.* : xanim : jinbeg.

BEHALF, *n.* : xatir.

- **IN ~ OFF** : bo (berjewendiya...).
- **IN THIS ~** : ji vî rexî ve.
- **ON ~ OF** : bo, bi navê.
- **ON MY ~** : bo min, ji layê min ve, ji alê min ve.

BEHAVE, *vt.i.* : reftar kirin, rewişt kirin.

- **YOURSELF** ! çi kirêtiya neke!.

BEHAVED, ADJ. : rewiştkirî.

BEHAVER, *n.* : rewiştkar.

BEHAVING, *n.* : rewiştkirin.

BEHAVIOUR, *n.* : rêbaz, sinc, rewiştî, rewişt, rêç, reftar.

BEHAVIOURAL, *adj.* : sincî, reftarî.

BEHAVIOURALLY, *adv.* : bi rewiştî, bi sincî.

BEHAVIOURISM, *n.* : sincîtî, rewiştîtî.

BEHAVIOURIST, *n.* : sincîzan.

BEHEAD, *vt.* : serî birrîn, ser jê kirin, pût kirin.

BEHEADING, *n.* : pûtkirin, serjêkirin.

BEHEMOTH, *n.* : hespê deryayî, mirov yan canewerê ejdehayê xurt.

BEHEST, *n.* : ferman.

BEHIND, *adv., prep., n.* : piştî, paş, pey.

- **TIME** : paşketî.
- **THE TIMES** : kevin, kevneperist.
- **THE SCENES** : nihênî, bi dizîkî ve.

BEHINDHAND, *adj., adv.* : deyndar, paşketî, dereng.

BEHOLD, *vt. interj.* : dîtin.

BEHOLDEN, *adj.* : deyndariya qenciyê.

BEHOLDER, *n.* : deyndarê qenciyê.

BEHOOF, *n.* : havil.

BEHOOVE, *vt.i.* : pê divêtin (viyan).

BEHOOVED, *adj.* : pêviyayî.

BEHOOVING, *n.* : pêviyan.

BEIGE, *n., adj.* : gewr.

BEING, *n.* : heyîn, xu, bûn, heyî, bûne-we(r).

- **IN ~** : heye.
- **ON FIRE** : şewitîn.

BEJEWEL, VT. : çek kirin (gewher).

BEL, *n.* : bêl : yekeya rêkarê şiyanê (temet 10 dîsîbel).

BELABOUR, *vt.* : xebitîn, lê dan, êrîş kirin, tirane pê kirin.

BELATED, *adj.* : dereng.

BELATEDLY, *adv.* : bi derengî.

BELATEDNESS, *adv.* : derengîtî.

BELAUD, *vt.* : pesind kirin.

BELAY, *n.* : kevir bo (lê) girêdana werîsî bo bi serketina çiyayî.

BELAY, *vt.i.* : bese! raweste! werîs li singî girê dan (bo serketinê), girê dan, çespan kirin.

BELAYING PIN, *n.* : singê girêdanê.

BELCH, *vi.t.* : qirqêne, tirt, teqîn.

BELDAM(E), *n.* : pîrejina kirêt.

BELEAGUER, *vt.* : dor girtin, tengav kirin, abloqe kirin, rex û rû girtin.

BELEAGUERED, *adj.* : tengav kirî.

BELEAGUERING, *n.* : tengavkirin.

BELFRY, *n.* : birca zengilê.

BELGIAN, *adj.* : Belçîk.

BELIAL, *n.* : şeytan.

BELIE, *vt.* : hizrek çewt kirin, direw hînan der.

BELIEF, *n.* : bawer(î), ol, bawer kirin, bawermendî, dîn, ayîn, birwa, bawir, bawergeh, mitmane.

BELIEVABLE, *adj.* : bawerbar.

BELIEVE, *vt.i.* : bawer kirin.

BELIEVED, *adj.* : bawerkirî.

BELIEVER, *n.* : bawerker, bawerkar, bawerdar, bawermend, oldar.

BELIEVING, *n.* : bawerkar, oldar, bawerkirin.

BELIKE, *adv.* : belko.

BELLITLE, *vt.* : kêm kirin.

BELITTLED, *adj.* : kêmkirî.

BELLITLEMENT, *n.* : kêmkirin.

BELLITLER, *n.* : kêmker.

BELLITLING, *n.* : kêmkirin.

BE-LIVE, *adv.* : di demî de.

BELL, *vt.i.* : zengil lêdan.

- **TO ~ THE CAT** : karek giring kirin.

BELL, *n.* : zengil, cimxar, zeng, zîl.

- **RINGING** : zingîn.

BELLADONNA, *n.* : giyayê xanimê.

BELLBIRD, *n.* : zengile balinde (balindeyê zengilî).

BELLBOY, *n.* : xizmetkar.

BELLE, *n.* : jina taze, motirfe.

BELLES LETTRES, *n.* : tor, wêje, tora bijîn.

BELLETRIST, *n.* : torevanê bijîn.

BELLETRISTIC(AL), *adj.* : pêwendîdarê torevanê bijîn.

BELLFLOWER, *n.* : zengilok (texlîtek gul).

BELLFOUNDER, *n.* : zengilrêj.

BELLFOUNDARY, *n.* : zengilrêjgeh.

BELLICOSE, *adj.* : dijminkar, şerok, dest-direj.

BELLIED, *adj.* : zikmezin, pejbûyî, tijî-bûyî.

BELLIGERENCE, *n.* : dijminî.

BELLIGERENCY, *n.* : dijminkarî.

BELLIGERENT, *adj., n.* : dijmin, sert, dirr, şerker, şerok.

BELLIGERENTLY, *adv.* : bi dijminî, dijminkî.

BELL JAR, *n.* : zengila şûşe.

BELLMAN, *n.* : zengilvan, gazîker.

BELL-MOUTHED, *adj.* : devzengil.

BELLONA, *n.* : Xwedayê şerî li nik Romanan.

BELLOW, *vt.i.* : bor bor kirin, ûrîn.

BELLOW, *n.* : borbor, ûrûr.

BELLOWING, *n.* : ûrîn.

BELLOWS, *n.* : heban, pufker.

BELLOWS FISH, *n.* : masiyek deryayî pozdirêj, leşpane.

BELLPULL, *n.* : destikê zengilê.

BELLPUSH, *n.* : bişkoka zengilê.

BELLWETHER, *n.* : beran.

BELLWORT, *n.* : gula zengilok, giyayek gulzer wek zengilê.

BELLY, *n.* : zik.

- **ACHE** : zik êş.

- **BAND, N.** : teng, kejî.

BELLY-BOUND, *adj.* : zikgîrî.

- **BUTTON** : nafik, navik.

BELLYFUL, *n.* : ziktijî.

BELLY-GOD, *n.* : zikkûr, zikperês, xwer, zikmezin.

BELLYING, *n.* : tijîbûn, pejbûn.

BELLY-LAND, *vi.* : li ser zikî yan neçarî danan (balafir).

BELONG, *vi.* : xudan bûn, peyrew bûn, endam bûn.

BELONGING, *n.* : xudanî, hatinerêz.

BELONGINGS, *n.* : cilik, tişt.

BELOVED, *adj.* : şadîk, xoşevî, berdil, berdilk, nazenîn, oflaz, delal, hezkirî, dilniwaz, viyayî, dildayî.

BELOW, *adv., prep.* : li bin, xwarê, jêr.

BELT, *n.* : şîtik, piştên, kemerbend, kemer, piştan, navkêl.

- **BELOW THE ~** : teşqele, çewt (li jêr kemerê : kulmbazî).

- **LEATHER ~** : qayîş.

- **TO TIGHTEN ONE'S ~** : destê xwe girtin şîtkê, teng kirin (tengavî).

BELT, *vt.i.* : lê dan, celde kirin, xurt stirandin, kemer kirin.

BELTED, *adj.* : dahêlayî (ji kemerê).

BELT HIGHWAY, belt line, *n.* : rêya li dor bajêrî.

BELTING, *n.* : celdekirin, lêdan, qayîş.

BELTLESS, *adj.* : bêqayîş.

BELUGA, *n.* : dolfîn.

BELVEDERE, *n.* : avahî (li ber dîmenî).

BEMA, *n.* : pîrozgeh : parçeya dêrêya qorbangeh têde.

BEMDUL, *vt.* : dijwar lê dan.

BEMAZED, *adj.* : guhişî, şaş, şepirze.

BEMINE, *vt.* : teqîn kirin.

BEMOAN, *vt.i.* : nalîn, zêmar kirin.

BEMOCK, *vt.* : tirane pê kirin.

BEMUSE, *vt.* : şaş kirin, guhişandin.

BEMUSED, *adj.* : şaşkirî, guhişandî.

BEMUSEDLY, *adv.* : bi guhişînî, bi şaşî, bi şepirzeyî.

BEMUSEMENT, *n.* : şaşkirin, guhişandin.

BEN, *n.* : jora hindurî.

BENCH, *n.* : mêz, balişne, textik, seko.

- **MARK** : nîşana rûberî.

- **SHOW** : nîşangeha seyan.

- **WARRANT** : fermana dadgehî.

BEND, *n.* : berwar, çemîn, kevane.

BEND, *vt.i.* : çemîn, çemandin.

BENDER, *n.* : şeş pens (pare), şadiya qerqeşe.

BENDING, *n.* : çemandin, çivandin, daçemandin.

bending moment : zebra çemandinê.

BENEATH, *adv., prep.* : jêr, bin.

BENEDICT, *n.* : nûzava.

BENEDICTINE, *n., adj.* : rebenê Benediktî.

BENEDICTION, *n.* : pîroz kirin, pîrozbûn, pîrozî.

BENEDICTOR, *n.* : xêrker.

BENEDICTORY, *adj.* : pîrozkirî.

BENEFACTION, *n.* : pît, qencî, çakî.

BENEFACTOR, *n.* : qenc, çak, xudanxêr, xêrxwaz, xêrkar.

BENEFACTORESS, *n.* : xêrkar (jin).

BENEFIC, *adj.* = **BENEFICENT.**

BENEFICE, *n.* : jiyana dêrê, derebegî payedariyek dêrê dahatîdar. Dahatiya vê payedariyê.

BENEFICE, *vt.* : payedar yan dahatî kirin.

BENEFICENCE, *n.* = **BENEFACTION.**

BENEFICENT, *adj.* : qenc, xêrxwaz, xêrkar.

BENEFICENTLY, *adv.* : bi xêrxwazî, bi qencî.

BENEFICIAL, *adj.* : qencî, nojdar.

BENEFICIALLY, *adv.* : bi nojdarî.

BENEFICIARY, *n.* : havilker, mafedar.

BENEFICIATE, *vt.* : çak kirin (madeyê xav).

BENEFICIATED, *adj.* : çakirî.

BENEFICIATING, *n.* : çakirin.

BENEFICIATION, *n.* : çakirin.

BENEFIT, *n.* : havil, sûd, sû, qencî, liştˆ.

- **ASSOCIATION** : civata harîkirinê.

- **SOCIETY** : civata herîkirinê.

BENEFIT, *vt.i.* : havil kirin, sû kirin.

BENEFITED, *adj.* : havilkirî.

BENEFITER, *n.* : havilker, mifadar.

BENEFITING, *n.* : havil kirin, mifadarî.

BENEFIT OF CLERGY, *n.* : pêkhatina dêrê, parêziya oldarî.

BENEVOLENCE, *n.* : qencîxwazî, dilovanî.

BENEVOLENT, *adj.* : qenc, dilovan, mihirvan, xêrwaz, xêrdar.

BENEVOLENTLY, *adv.* : bi dilovanî.

BENEVOLENTLESS, *n.* : dilovanîtî.

BENGALI, *n., adj.* : welatî yan zimanê Bengalê.

BENIGHTED, *adj.* : nezan, şevdar, tarîkirî.

BENIGHTEDLY, *adv.* : bi tarîkirî.

BENIGHTEDNESS, *n.* : tarîkirîtî.

BENIGN, *adj.* : dilovan, mihirvan.

BENIGNANT, *adj.* : dilovan, mihirvan.

BENIGNITY, *n.* : dilovanîtî, mihirvanî.

BENIGNLY, *adv.* : bi dilovanî, dilovankî.

BENISON, *n.* = **BENEDICTION.**

BENJAMIN, *n.* : nixrî.

BENNET, *n.* : giyapîroz.

BENT, *n., adj.* : xwar, çemandî, çivandî, daçemandî, çemayî, xîs, xoyî.

- **GRASS** : giyamêrg (texlîtek helez e).

BENTHIC, *adj.* : jêr deryayî.

BENTHOS, *n.* : jêrderya.

BENUMB, *vt.* : tezandin, sir kirin.

BENZENE, *n.* : benzîn.

BENZENOID, *adj.* : benzînî.

BENZINE, *n.* : benzîn.

BENZOIC ACID, *n.* : tirşiya benzoyk, benîştê darê cava.

BENZOIN, *n.* : benzoyn, benîştê cava.

BEQUEATH, *vt.* : hêlan bo, raspartin.

BEQUEST, *n.* : rasipêrî, mîrat.

BERATE, *vi.* : têxurîn, kirêt kirin.

BERBER, *adj., n.* : Emezîq.

BERE, *n.* : ceh.

BEREAVE, *vt.* : (jê) standin, bê bab, dayik yan zarok kirin (mirin).

BEREAVED (OF), *adj.* : soj, dilşewat, dilsotî, jêstandî (bab, dayk, kur, keç : bi mirinê).

BEREAVEMENT, *n.* : dilsotin, jêstandin : (bi mirinê).

BEREAVING, *n.* : dilsotin.

BEREFT, *adj.* : dilsotî, jê standî, rûtkirî.

- **OF REASON** : dîn, bêhiş.

BERET, *n.* : kulav.

BERG, *n.* = **ICEBERG.**

BERGAMOT, *n.* : texlîtek lêmon e.

BERIBERI, *n.* : berîberî : nesaxiya kêmbûna vîtamîn (B) di nav xwarinê de (mirovî qels û lawaz dikit).

BERKELIUM, *n.* : berkelyum : hêman e.

BERLIN, *n.* : paytextê Almanyayê.

BERLIN, *n.* : texlîtek erebane ye, hiriya Berlînê.

BERM(E), *n.* : bor yan banikê teng.

BERETT, *n.* = **BIRETTA.**

BERRIED, *adj.* : tîkirî.

BERRY, *n., vi.* : lib, tî, tîkirin.

- **LIKE** : wek tiyê.

BERSEEM, *n.* : separe, sêper.

BERSERK, *adj., adv.* : har, bi harî.

BERT, *adj.* : xwehr, xahr.

BERTH, *n.* : bender, kar, lengergeh.

- **TO GIVE A WIDE ~ TO** : dor keftin, xwe vedan.

BERTH, *vt.* : (keştî) lenger danan, lenger kirin.

BERTHA, *n.* : yaxeya kirasê stûnizim.

BERTILLON SYSTEM, *n.* : rêzika Bertîlon (bo naskirina tawanbaran ji nîşanan).

BERYL, *n.* : bêril : berê hêja.

BERYLLIUM, *n.* : berilyom : hêman e.

BESEECH, *vt.i.* : xwastin.

BESEECHED, *adj.* : xwastî.

BESEECHING, *n.* : xwastin.

BESEECHINGLY, *adv.* : bi xwastinî.

BESEEM, *vt.i.* : kêr hatin.

BESET, *vt.* : şepirze kirin, xemil kirin, êrîş kirin, ser girtin.

BESET, *adj.* : şepirzekirî.

BESETTING, *adj.* : şepirzekirin.

BESHREW, *vt.* : nifrîn kirin.

BESIDE, *prep.* : nik, kin.

BESIDES, *prep., adv.* : ji bil, li ser re.

BESIEGE, *vt.* : abloqe kirin, dor girtin, gemaro kirin.

BESIEGED, *adj.* : pêwerhayî, abloqekirî, dapêçkirî.

BESIEGING, *n.* : gemarokirin, abloqekirin, lêwerhatin, dorgirtin.

BESLUBBER, *vt.* : pîs kirin.

BESMEAR, *vt.* : pîs kirin, gemar kirin.

BESMEARED, *adj.* : gemarkirî, pîskirî.

BESMIRCH, *vt.* : pîs kirin.

BESMIRCHED, *adj.* : pîskirî, gemarkirî.

BESMUT, *vt.* : tenî kirin.

BESOM, *vt.* : malîn (bi geziki).

BESOM, *n.* : gezik, malîk, şivink, malî.

BESOT, *vt.* : dîn kirin, bêhiş kirin, mest kirin, şeyda kirin.

BESOTTED, *adj.* : şeydakirî.

BESOTTING, *n.* : şeydakirin.

BESPANGLE, *vt.* : xemilandin (bi titikên teyîsok).

BESPATTER, *vt.* : lalîn, teqîn kirin.

BESPEAK, *vt.* : pêşniyaz kirin.

BESPOKE, *adj.* : rasipêrkirî, berdestkirî.

BESPREAD, *vt.* : belave kirin.

BESPRINKLE, *vt.* = **SPRINKLE.**

BESSEMER CONVERTER, *n.* : guhêrê Bêsimer : kûrheya berhemkirina polayî bi rêbaza Bêsimerî.

BEST, *adj., adv., n.* : baştir (în).

- **~ MAN** : şoşban, şoşman, birazava, şoşbîn.
- **~ SELLER** : kitêba têrfiroti.
- **- AT ~** : di barê baştir de.
- **- IN ONE'S SUNDAY ~** : baştir (în) cilik kirîne ber xwe.
- **- TO BE AT ONE'S ~** : di rewşa baştir de bûn.
- **- TO HAVE OR GET THE ~ OF IT** : bi ser keftin.
- **- TO MAKE THE ~ OF ONE'S TIME** : hindî bişêt bikit (hindî bişêt feydeyî ji demê xwe bikit).

BEST, *vt.* : bi ser keftin, şikandin (neyarî, hevrikî).

BESTIAL, *adj.* : hov, dehbeyê dirr.

BESTIALITY, *n.* : dirrinde, hovî, dehbeyatî.

BESTIALIZE, *vt.* : hov kirin, dirrinde kirin.

BESTIALLY, *adv.* : bi dirrindeyî.

BESTIARY, *n.* : kitêba li ser dehbeyan.

BESTIR, *vt.* : han dan, livandin.

BESTOW, *vt.* : bexşandin.

BESTOWAL, *n.* : bexşîn.

BESTRADDLE, *vt.* = **BESTRIDE.**

BESTREW, *vt.* : werandin.

BESTREWED OR BESTREWN, *adj.* : werandî.

BESTREWING, *n.* : werandin.

BESTRIDE, *vt.* : pêngav havêtin, siwar bûn (pêvekirî).

BESTRIDDEN, *adj.* : siwarbûyî.

BESTRIDING, *n.* : siwarbûn.

BET, *vt.i.* : merc kirin.

BETA, *n.* : beta : tîpa Girek " B ", duwemê zincîrê.

BETAKE, v.refl. : derbest kirin.

BETATRON, *n.* : lezkera elektronan.

BETEL, *n.* : texlîtek helezek hilpirjîn e.

- **NUTS** : tovê fofel.
- **PALM** : fofel : texlîtek darqesp e.

BETHEL, *n.* : dira pîroz.

BETHINK, *vt.* : hizir kirin, raman kirin, bîr kirin, biryar dan.

BETIDE, *vt.i.* : qewmîn, çêbûn, lê qewimîn.

BETIMES, *adv.* : zû.

BETOKEN, *vt.* : nîşan kirin.

BETON, *n.* : konkirît, beton.

BETRAY, *vt.* : xinizî kirin, bêbextî kirin.

BETRAYAL, *n.* : xinizî, bêbextî.

BETRAYER, *n.* : xiniz, bêbext.

BETROTH, *vt.* : mehir kirin.

BETROTHAL, *n.* : mehirkirin, nîşanbirin, xwazgînî.

BETTER, *adj.* : çêtir, baştir, çaktir.

- **OFF** : çêtir e, dewlemendtir e.
- **FOR ~ OR WORSE** : li başiyê û xirabiyê (tengaviyê), li xweşiyê û nexweşiyê.
- **FOR THE ~** : bo baştir.
- **HAD ~** : pê divêt, baştir e.
- **ONE'S ~** : half : jîna mirovî.
- **ONE'S ~** : jî mirovî baştir.
- **THE SOONER THE ~** : hindî zûtir baştir e.
- **TO GET THE ~ OF** : serkeftin, şikandin.
- **TO KNOW ~** : ko jîrtir bit (baştir bizanit).
- **TO THINK ~** : hizra xwe guhorandin.

BETTERMENT, *n., adv.* : başkirin.

BETTING, *n.* : girew.

BETTOR OR BETTER, *n.* : girewker.

BETULA, *n.* : betula : texlîtek teraş e.

BETULACEOUS, *adj.* : betulayî.

BETWEEN, *prep.* : navber, nav, li nav, nêwan.

- **FAR ~** : di navbera demên dor de.
- **IN ~** : navber, di nîvekê de.

BETWEEN BRAIN, *n.* = **DIENCEPHALON.**

BETWEEN THE LEGS, *n.* : navling.

BETWEEN TIMES, between whiles, *adv.* : car car.

BETWIXT, *prep., adv.* = **BETWEEN.**

BEVATRON, *n.* : alava lezkirina elektronî.

BEVEL, *n.* : lar.

- **GEAR** : gêra lar.

BEVEL(L)ED, *adj.* : larkirî.

BEVEL SQUARE, *n.* : alava larê : dartaş bi kar dihînit.

BEVERAGE, *n.* : vexwarin, xwardin.

BEVY, *n.* : pel, revde.

BEWAIL, *vt.i.* : girîn, zarzar kirin.

BEWAILING, *n., adj.* : zêmar kirin, zarî, zarîn.

BEWARE, *vi.t.* : hişyar bûn, wurya bûn.

BEWARE ! *interj.* : zînhar!.

BEWILDER, *vt.* : şepirze bûn, gêj bûn, şaş bûn.

BEWILDERED, *adj.* : şaş, mat, gêj, sergera, metelmayî.

BEWILDEREDLY, *adv.* : bi sergerayî.

BEWILDEREDNESS, *n.* : sergerayîtî.

BEWILDERING, *adj.* : şaş, gêj.

BEWILDERMENT, *n.* : şaşî, gêjî, helwela.

BEWITCH, *vt.* : dilgir kirin, rakêşan.

BEWITCHING, *adj.* : dilgir.

BEWITCHMENT, *n.* : dilgirkirin, dilgirbûn.

BEWRAY, *vt.* : diyar kirin.

BEY, *n.* : beg.

BEYOND, *prep., adv., n.* : paş, der.

- **COMPARE** : nayab, qetlaz.
- **ONE'S REACH** : destê mirovî nagehitê.
- **MEASURE** : bêqam.
- **ONESELF** = beside oneself.
- **(BESIDE) ONESELF** : enirî, harbûyî.
- **IT IS ~ ME** : ez neşêm têbigehim.
- **THE BACK OF ~** : dor qoncala dortira cîhanê.
- **TO LIVE ~ ONE'S MEANS (OR INCOME)** : li ser jêhatina xwe re jiyan (destberdayî).

BEZANT, N. : diravek zêr, Bîzentî. Xemlek avahî (wek sewka pan).

BEZEL, *n.* : rexê hilkolkî, kunka sefa gostîrkê, camgeha demjimêrê.

BEZIAQUE, *n.* : texlîtek yariya kaxezan e.

BEZOAR, *n.* : berkê di nav rûvîka caneweran de nemaze ewên kayî.

BEZOAR ANTELOPE, *n.* : pezkûviyê hindî.

BEZOAR GOAT, *n.* : bizina kûviya îranî.

BHANG OR BANG, *n.* : kindirê hindî.

BI-, *pref.* : pêşgir e ko cot e, duwane ye.

BIANGULAR, *adj.* : dugoşe.

BIANNUAL, *adj.* : salê du ca, nîvsalî.

BIANNUALLY, *adv.* : salê ducarî.

BIAS, *n., adj., adv.* : dubendî, lagirî, aligirî, layengirî, pêşbiryarî.

BIASED, *adj.* : lagir, aligir.

BI ATOMIC, *adj.* : dugerdîleyî.

BIAURICULAR, *adj.* : duguhkî.

BIAXIAL, *adj.* : dutewerî.

BIB, *n.* : singebend, berkoş.

BIB, *vt.i.* : vexwarin.

BIBACIOUS, *adj.* : vexwar, bengê meyê.

BIB AND TUCKER, *n.* : cil.

BIBBER, *n.* : vexwar.

BIBCOCK, *n.* : piloska devjêr.

BIBLOT, *n.* : hunerkariya biçûka qetlaz.

BIBLE, *n.* : Încîl.

BIBLICISM, *n.* : nivîsinîtî : raveya tîpiya Încîlê.

BIBLICIST, *n.* : bawermendê tîpiya Încîlê.

BIBLICAL, *adj.* : Încîlî.

BIBLIO-, *pref.* : pêşgir e ko kitêb e, pirtûk e.

BIBLIOGRAPHER, *n.* : dîrokvanê kitêban yan pirtûkan.

BIBLIOGRAPHIC(AL), *adj.* : dîrokvaniya kitêban yan pirtûkan.

BIBLIOGRAPHY, *n.* : dîroka kitêban yan pirtûkan.

BIBLIOLATOR, *n.* : kitêbperês, pirtûkperês (hindî hez ji kitêban kirin).

BIBLIOLATRY, *n.* : kitêbperistin (bêqam hez jêkirin).

BIBLIOMANCY, *n.* : bextzanîn (bi kitêban yan pirtûkan).

BIBLIOMANIA, *n.* : kitêbhezî, pirtûkhezî.

BIBLIOMANIC, *n.* : kitêbhez, pirtûkhez.

BIBLIOPEGY, *n.* : hunera kitêbbergkirinê.

BIBLIOPHILE, *n.* : kitêbxwaz, pirtûkxwaz.

BIBLIOPOLE OR BIBLIOPOLIST, *n.* : firoşyarê kitêbên qetlaz.

BIBLIOTECA, *n.* : pirtûksiyayî, pirtûkxane, kitêbxane.

BIBLIOTICS, *n.* : xwandina destnivîs, belgename û alavên nivîsînê.

BIBULOUS, *adj.* : vexwar.

BICAMERAL, *adj.* : dujorî (yan civatî) nemaze parleman : civata pîran û civatat nimînenderan.

BICAPSULAR, *adj.* : dukîskî.

BICARBONATE, *n.* : bîkarbonat.

BICE, *n.* : boyeya kesk yan şîn.

BICELL, *adj.* : duxane.

BICELLULAR, *adj.* : duxaneyî.

BICENTENARY, *adj., n.* = **BICENTENNIAL.**

BICENTENNIAL, *adj., n.* : dusedsalî.

BICENTRIC, *adj.* : dugogî, dunîvekî, dunîvekdarî.

BICEPHALIC, *adj.* : duserî.

BICEPS, *n.* : duserî, zebleka duserî.

BICHLORIDE, *n.* : bîklorîd : nexasme bîklorîdê cîweyî.

BICHROMATE, *n.* : bîkromat, nemaze bîkromatê sodyum û potasyum.

BICIPITAL, *adj.* : duserî.

BICKER, *vi.t.* : pit pit kirin.

BICOLOUR(ED), *adj.* : durengî.

BICONCAVE, *adj.* : durûçalî.

BICONVEX, *adj.* : dukoqizî.

BICORN, *adj.* : duşaxî.

BICOPORAL, *adj.* : duleşî.

BICUSPID, *adj.* : du serî tîj, didanê hêranê.

BICYCLE, *n.* : duçerx.

BICYLINDRICAL, *adj.* : dustûneyî.

BID, *n.* : ferman, zêde yan kêm kirin.

BID, *vt.* : zêde (zor) yan kêm kirin.

- **THE PLANE ~S FAIR TO SUCCEED** : diyar e melheze dê bi ser kevit.
- **TO ~ AGAINST** : bihayek bêtir dide.
- **TO ~ DEFIANCE TO** : qeb kirin.
- **TO ~ A PERSON GODBYE** : oxer kirin, şevbaşî yan rojbaşî kirin.

BIDDABLE, *adj.* : sernerm.

BIDDER, *n.* : zûker, lezker.

BIDDY, *n.* : bermalî, jin, mirîşk, çîçelok.

BIDE, *vt.i.* : xwe girtin, man.

BIDENTATE, *adj.* : dudidanî.

BIENNAL, *adj., n.* : her du salî.

BIER, *n.* : darbest, term.

BIFACIAL, *adj.* : durû, durûyî.

BIFARIOUS, *adj.* : durêza karîte.

BIFID, *adj.* : dukîzî.

BIFILIAR, *adj.* : du têl yan ta.

BIFLAGELLATE, *adj.* : dutajangî.

BIFLEX, *adj.* : du dir badayî.

BIFLORATE OR BIFLOROUS, *adj.* : du gul helgir.

BIFOCAL, *adj.* : dutîşko.

BIFOLD, *adv.* : ducarî.

BIFORKED, *adj.* : duçiqî.

BIFORM, *adj.* : du şikil, wêne yan şêwe.

BIFURCATE, *adj.* : duçiqî.

BIFURCATE, *vt.i.* : du çiq kirin, du çiq bûn.

BIGHORN, *n.* : çiyaberan.

BIGHT, *n.* : çepa beravê, qilîç, girêka werîsî.

BIGHT, *vt.* : qayim kirin (bi girêka werîsî).

BIG MONEY, *n.* : tibabek mezin ji diravî yan qazancî.

BIGMOUTHED, *adj.* : çenebaz.

BIGNESS, *n.* : mezinî, ejdehayî.

BIGNONIA, *n.* : helezek emerîkanî kepikî gulciwan.

BIGOT, *n.* : serçil.

BIGOTED, *adj.* : serçil.

BIGOTRY, *n.* : serçilî.

BIG SHOT, *n.* : mirovê giring, giregir.

BIG-TICKET, *adj.* : bihagiran.

BIG TOP, *n.* : kon yan xîvetê mezinê sêrkê, sîrk.

BIG TREE, *n.* : darê mezin : kajek ji 300 pêyan bilindtir dibit.

BIGWIG, *n.* : mirovê giring.

BIHOURLY, *adv.* : dudemjimêrî.

BIJOU, *n., adj.* : gewher, çek, xeml, xişil, biçûk û law.

BIJOUTERIE, *n.* : gewher, çek, xişil.

BIJUGATE, *adj.* : belgdarê ducot.

BIKE, *n.* : duçerx.

BIKINI, *n.* : cilên ji bo ketina avê : duparçe bo jinan, gelek leşî rût diyar dikit.

BILABIAL, *adj.* : gotina dulêvî, deng yan tîpa dulêvkî.

BILABIATE, *adj.* : dulêvî.

BILALANDER, *n.* : gemiyek bazirganî biçûk.

BILATERAL, *adj.* : dulayî, duqolî, durexî.

BILBERRY, *n.* : tiriyê dehlî.

BIBLO, *n.* : şûr, pabendek dirêj bo pêyên hebsiyan.

BILE, *n.* : zerdav, zirav.

- **DUCT** : kerxa zerdavê.
- **STONE** : berkê zerdavê.

BILGE, *n.* : parçeya rasta keştî.

- **WATER** : avgenî.

BILGE, *vt.* : ziyan dan (parçeya rasta keştî).

BILGED, *adj.* : ziyanbûyî.

BILGING, *n.* : ziyanbûn.

BILGY, *adj.* : genî.

BILHARZIA, *n.* : bilharizya : xwînmîzk, kirmê panê di nav xwîn û mîzdankê de.

BILHARZIASIS, *n.* : nesaxiya bilharizya.

BILIARY, *adj.* : ziravî.

BILIARY COLIC, talîşkejan, janetalîşk.

BILINGUAL, *adj.* : duzimanî.

BILIOUS, *adj.* : ziravî.

BILITERAL, *adj.* : dutîpî.

BILK, *vt.* : xapandin.

BILK, *n.* : xapîn.

BILL, *n.* : nikil.

BILL, *n.* : qoçan, gelale, reşbeleka qanûnan.

- **BOARD** : depê agehdariyan.
- **OF INDICTMENT** : dozname.
- **OF RIGHTS** : mafname.

BILLED, *adj.* : nikilkirî, ragehandî.

BILLET, *n.* : pisole.

BILLFISH, *n.* : masiyek nikil dirêj e.

BILLFOLD, *n.* : cizdan.

BILLHEAD, *n.* : kaxeza navnîşan.

BILLIARD, *adj., n.* : bilyardî, pêkan (li bilyardê).

BILLIARDS, *n.* : bilyard.

BILLING, *n.* : ragehandin, pêşkêş kirina navên kirdaran.

BILLINGS GATE, *n.* : zimanê kolanan (kirêt).

BILLION, *n.* : milyon milyon, milyar.

BILLIONAIRE, *n.* : mîlyarder.

BILL OF ATTAINDER, *n.* : biryara destbiserdagirtina samanê xinizî û biryardana kuştina wî.

BILL OF CREDIT, *n.* : çek yan qoçana li ser dewletê.

BILL OF DEBT, *n.* : qoçana deyndariyê.

BILL OF DIVORCE, *n.* : kaxeza berdanê.

BILL OF EXCHANGE, *n.* : guhastin, belgenameya belênî.

BILL OF FARE, *n.* : siyayiya xwarinê, bername.

BILL OF HEALTH, *n.* : belgenameya tendiristiyê.

BILL OF LADING, : belgenameya barkirinê.

BILL OF SALE, *n.* : belêniya firotinê.

BILLOW, *n.* : pêla mezin.

BILLOW, *vt.i.* : pêl rabûn.

BILLOWS, *n.* : şilq, çilqan.

BILLOWY, *adj.* : pejbûyî, pêlî.

BILLPOSTER OR BILL STICKER, *n.* : venûsîna agehdariyan.

BILLY, *n.* : doq, topiz.

BILLYCOCK, *n.* : şefqeyek tatî girûvir.

BILLY GOAT, *n.* : nêrî, nêrebizin, hevorî, tege, sabirên.

BILOBATE, *adj.* : dulibî.

BILOCULAR OR BILOCULATE, *adj.* : duxane.

BIMANA, *adj.* : dudest.

BIMANOUS, *adj.* : dudestî.

BIMANUAL, *adj.* : du destî çekirî.

BIMESTER, *adj.* : duheyvî.

BIMESTRIAL, *adj.* : duheyvî.

BIMETALLIC, *adj.* : dumetal.

BIMETALLISM, *n.* : dumetalîtî.

BIMILLENARY, *adj., n.* : duhezarsalî, pêwendîdarê duhezarsalî.

BIMOLECULAR, *adj.* : dugerdî, pêwendîdarê dugerdî.

BIMONTHLY, *adj., adv., n.* : nîvheyvî, heyvê du car.

BIMOTORED, *adj.* : du bizwên yan mekîne.

BIN, *n.* : sindoqa genimî yan rejiyê.

BIN-, *pref.* : pêşgir e ko du ye.

BINARY, *adj., n.* : duwane.

- **STAR** : stêra duwane.

BINATE, *adj.* : du car, werara cotane.

BIND, *vt.i.* : girê dan, rapêçandin, berg kirin.

- **TO ~ ONESELF TO** : belên dan, peyiv dan.

- **TO ~ OVER** : derbest kirin.

BIND, *n.* : tengavî.

BINDER, *n.* : bergvan, bend, belênî, berg, peyiv.

BINDERY, *n.* : berge.

BINDING, *n.* : girêdan, bestin, berg, bergê kitêbê.

BINDING UP : girêdan, panisman.

BINDING POST : pêgireka gehandinê.

BINDWEED, *n.* : jale, rolik.

BINE, *n.* : leblab, lorik.

BINGE, *n.* : bezm yan ahenga vexwarinê.

BINGO, *n.* : leyiztina bîngo.

BINNACLE, *n.* : derzîdank, sindoqa qîblenima.

BINNARIA, *n.* : kirmokê çengdar yan baldar.

BINOCLE, *n.* : dûrbîna duçavik.

BINOCULAR(S), *n.* : dûrbîn.

binocular vision : dîtina duçavikî.

BINOMIAL, *adj., n.* : duzaravî.

- **EQUATION** : hevkêşeya duradeyî.

- **SYSTEM** : pêro yan rêzika dunavekî.

BINOMINAL, *adj.* : dunavî.

BINUCLEAR, *adj.* : dunafikî, dunavokî.

BIO-, *pref.* : pêşgir e ko jiyan yan zindî ye.

BIOASSAY, *n., vt.* : ezmûna jiyanî, ezmûnan (li ser zindî) kirin.

BIOCATALYST, *n.* : handerê jiyanî.

BIOCHEMICAL, *adj.* : kîmyaya jiyanî.

BIOCHEMIST, *n.* : kîmyajiyanzan.

BIOCHEMISTRY, *n.* : kîmyaya jiyanî.

BIOGENESIS, *n.* : jiyan peydabûn.

BIOGENIC, *adj.* : pêwendîdarê peydabûna jiyanê.

BIOGENY, *n.* = **BIOGENESIS.**

BIOGEOGRAPHY, *n.* : erdnasiya zîndekî, erdnîgara jiyanî.

BIOGRAPHER, *n.* : nivîserê jînnameyê.

BIOGRAPHIC(AL), *adj.* : jînnameyî.

- **DATA** : zanîna jînnameyî, navnîşana jînnameyî.

BIOGRAPHY, *n.* : jînname, serhatîk.

BIOLOGIC(AL), *adj.* : zindekî.

- **CONTROL** : dabînîya zindekî.

- **WARFARE** : şerê zindekî.

BIOLOGISM, *n.* : zindewerzanîtî.

BIOLOGIST, *n.* : zindewerzan.

BIOLOGY, *n.* : zindewerzanî, jînzanî, zindîzanî, zindînasî, jîndarî, jîwarî, zindekîzanî, jiyanitî.

BIOLUMINESCENCE, *n.* : geşiya zindî.

BIOMETRY, *n.* : jînpîv.

BIONOMICS, *n.* = **ECOLOGY.**

BIOPHYSICS, *n.* : jînsirûştzanî.

BIOPSY, *n.* : helkêşan û ezmûnkirina tevnê zindiyê leşî.

BIOSCOPE, *n.* : leşbîn.

BIOSCOPY, *n.* : leşbînî.

BIOSPHERE, *n.* : jiyangeh, cîhana jiyanî.

BIOSYNTHESIS, *n.* : peydakirina jiyanî.

BIOTECHNOLOGY, *n.* : teknolojiya zindekî, bioteknolojî.

BIOTIC(AL), *adj.* : zindekî.

BIOTIN, *n.* : biyotîn : vîtamîna di nav haveyn, cerg û zerka hêkê de.

BIOTYPE, *n.* : nimûneyê jiyanî.

BIPAROUS, *adj.* : cêmkî.

BIPARTISAN, *adj.* : dupartiyî.

BIPARTITE, *adj.* : duqolî, duwane, duparçeyî.

BIPED, *n., adj.* : dupê, dupêdar.

BIPEDAL, *adj.* : dupêdar.

BIPETALOUS, *adj.* : duper (gul e).

BIPHASE, *adj.* : dukoçe, duqonax.

BIPHENYL, *n.* : bîfênîl : hîdrokarbonek spî ye.

BIPINNATE, *adj.* : percot (belg e).

BIPLANE, *n.* : durû.

BIPOD, *n.* : dupêpik, dupa.

BIPOLAR, *adj.* : dutewere.

BIQUADRATIC, *n.* : hevkêşeya çarîne.

BIRACIAL, *adj.* : duregezî.

BIRAMOUS LIMBS, *n.* : pelê duliq.

BIRCH, *n.* : heyzeran.

BIRCH, *vt.* : celde dan.

BIRD, *n.* : balinde, firinde, mel, pelewer.

- **BRAIN** : xirpo.

- **DROPPINGS** : çêrt, zilq.

- **HOUSE** : balindegeh.

- **LIME** : hodar.

- **LOUSE** : speha balindeyan.

-'S EYE : çavê balindeyî (helez e).

BIRDCALL, *n.* : dengê balindeyî.

BIRD COLONEL, *n.* : rêber, serheng.

BIRD DOG, *n.* : seyê nêçîra balindeyan.

BIRDER, *n.* : balindegir, zêrevanê balindeyan.

BIRDIE, *n.* : balindek.

BIRDMAN, *n.* : balafirvan, bazirganê balindeyan.

BIRD OF PARADISE, *n.* : balindeyê beheştê.

BIRD OF PASSAGE, *n.* : balindeyê koçer, mirovê gerok.

BIRD OF PREY, *n.* : balindeyê dirrinde.

BIRD PEPPER, *n.* : bêbera dehlî.

BIRD SEED, *n.* : dêndik yan tovê balindeyan.

BIRD'S FOOT, *n.* : balinde pê (helez e).

BIRD'S FOOT TREFOIL, *n.* : nefela pêyê balindeyî.

BIRDWOMEN, *n.* : balafirvan (jin).

BIRETTA, *n.* : kulav.

BIRL, *vt.i.* : (baskê darî) girêl kirin (di nav avê de).

BIRR, *n.* : zebir, hêz, çalakî.

BIRTH, *n.* : zayîn, zan, bûn.

- **CERTIFICATE** : zayînname.
- **DAY** : roja bûnê yan zayînê, sersalî.
- **HOME** : zangeh.
- **MARK** : xal (nîşan).

BIRTH-MATE : hogirê bûnê : li heman dir û demî bûyî.

BIRTH PLACE : bûngeh , zêd, zayîngeh.

BIRTH RATE : têkraya zayînê.

BIRTH RIGHT : mafê sirûştî.

BIRTH ROOT : gulek zebatî ye.

BIRTH SIN : yekem gunehî.

BIRTH STONE : gewherê bûnê : berek hêja ye.

BIRTH WORT : giyayek bo sanahî kirina biçûkbûnê bi kar dihînin.

BIS, *adv.* : du caran, carek dî.

BISCUIT, *n.* : hindok, biskit.

BISECT, *vt.i.* : du nîv kirin.

BISECTING, *n.* : dunîvîkirin.

BISECTION, *n.* : dunîvîkirin, nîvkirin.

BISECTOR, *n.* : (du) nîvker, nîvkerê goşeyê.

BISEXUAL, *adj.* : duregez, nêrmo, duzayendî.

BISHOP, *n.* : metran, fîlê şetrencê.

BISHOPRIC, *n.* : metranxane.

BISHOPWEED, *n.* : xîltan.

BISMUTH, *n.* : bizmot : texlîtek hêman e.

BISON, *n.* : gayê emerîkî.

BISK, *n.* : şorbe yan giraza goştê balindeyan.

BISSEXTILE, *n.* : sala pirî.

BISTER OR BISTRE, *n.* : boyeya reşa tariya teneyî.

BISTROT, *n.* : darê şivanî (helez e).

BISTOURY, *n.* : neşterk.

BISTRO, *n.* : xudanê meyxaneyê, meyxane yan aşxaneya biçûk.

BISULCATE, *adj.* : derizî, kelişî.

BIT, *n.* : parî, piçek, lixav, bizim, diravê biçûk.

- **BY ~** : piç piç, bere ber.
- **I DON'T CARE A ~** : ez êkcar pûtê pê nakim.
- **A ~ AT A TIME** : hêdî hêdî, bere ber, piç piç.
- **A LONG ~** : 15 sent (diravê emerîkî).
- **A SHORT ~** : 10 sent (dirav e).

- **TO DO ONE'S ~** : erkê xwe kirin.

- **TO GIVE A PERSON A ~ OF ONE'S MIND** : lê xurîn, eşkera li gel axiftin.

BITARTARATE, *n.* : duwem tartarêt, bîtartarat.

BITCH, *n.* : dê(h)l.

BITE, *vt.i.* : geztin, leq lê dan.

BITE, *n.* : leq, gezîn, çizandin, qoncîrk, gestin, geztin, pêvedan.

- **WING** : leqnazik : filmê tîrêja êksa didanan.

BITING, *adj., n.* : leq, çizandin, geztin, pêvedan.

- **A BITE** : gepek.

BITER, *n.* : gezvan, gezok.

BITS, *n.* : kortêl.

BITSTOCK, *n.* : destikê kunkerî.

BITTEN, *adj.* : geztî, kirandî.

BITTER, *adj., n.* : tal, tehil.

- **END** : dûmahiya tal.

- **MODE** : mad yan tayar tal.

- **ORANGE** : narenc.

BITTERLY, *adv.* : talekî, dijwarekî, bi talî.

BITTERNESS, *n.* : tehlî, talî(tî).

BITTERSWEET, *n., adj.* : şirîn û tal, mêxweş.

BITUMEN, *n.* : zift.

BITUMENIZE, *vt.* : zift kirin.

BITUMENOUS, *adj.* : ziftî.

BIVALENCE, *n.* : duhevhêzî.

BIVALENT, *adj.* : duhevhêz.

BIVALVE, *adj., n.* : duzimane, duderçe.

BIVOUAC, *n.* : warê demdarî.

BIWEEKLY, *adj., n.* : nîvheftiyî.

BIYEARLY, *adj.* : nîvsalane.

BIZARRE, *adj.* : seyr, gêre, awêze, nasayî, beloq, awarte.

BIZONAL, *adj.* : dudeverî.

BLAB, *vt.i., n.* : çelte, çenebazî, pir axaftin.

BLABBER, *n.* : çelte, pelpelo, çenebaz.

BLABBLE, *n.* : çenebazî, pirbêjî.

BLACK, *adj., n.* : reş, siya.

- **AND BLUE** : şîn reş (şûna kulmê yan ketinê).

- **AND WHITE** : reşbelek, serbelek.

- **ART** : cadu, xirs.

BLACK-A-VISED (OR VICED) : reng tarî.

BLACKBALL, *n.* : tepka reş (dengê nerênî).

BLACKBALL, *vt.* : nerênî deng dan.

BLACK-BASS, *n.* : masiyek rûbarî ye.

BLACK BED, *n.* : sîlank.

BLACK BEAR, *n.* : hirça reş.

BLACK BEETLE, *n.* : kêz, qalonçe.

- **BELLIED SAND GROUSE** : çonik.

- **BILE** : reş(mad).

- **BIRD** : şalûl.

- **BOARD**, *n.* : depreş.

- **BODY** : leşê reş.

- **BOOK** : kitêba reş (bo navên mirovên neviyayî).

- **BUCK** : pezkûviyê reş.

- **CAP** : kulavreş (balinde ye).

- **CAPPED** : serreş.

- **DAMP** : oksîdê duwemê karbonî.

- **DIAMOND**, *n.* : elmasa reş.

- **DOG**, *n.* : serkizî.

- **EYE(D)** : çavreş, cangiranî.

- **EYED BEAN(S)** : baqil.

- **FLAG**, *n.* : texlîtek pêşî ye.

- **GUARD**, *n.* : bîjî.

- **HEARTED** : garîs.

- **MARKET** : bazarê reş.

- **PARTRIDGE** : por.

- **SEA** : deryayê reş.

- **SHEEP** : pezê reş : mirovê pûçê ji malbatek baş.

BLACK, *vt.i.* : reş kirin.

BLACKAMOOR, *n.* : zincî, reşo.

BLACK BELT : devera reşan.

BLACK BERRY, *n.* : tutirk, tudirk, stirî, dirrik, tureşk.

BLACK DEATH, *n.* : reşav.

BLACKEN, *vt.i.* : reş kirin.

BLACKING, *n.* : boyeya reş.

BLACKISH, *adj.* : piçekê reş.

BLACKJACK, *n.* : mesînê bîreyê, topizê çerimkirî, alaya derya giran, texlîtek darberûyê emerîkanî.

BLACKJACK, *vi.* : lê dan (bi topizî).

BLACK-KNOT, *n.* : girêka reş : nesaxiyek gêlasan.

BLACK LEAD = GRAPHITE.

BLACK LEG, N. : reş ling : nesaxiyek vegira terşî ye. Têkderê lêdanê (mangirtinê).

BLACK LETTER, *n.* : tîpa reş.

BLACK LETTER, *adj.* : enîbeş, çapkirî (bi tîpa reş).

BLACKLIST, *n.* : siyayiya reş, tomara mirov yan hevkariyên neviyayî.

BLACKMAGIC, *n.* : cadûgeriya reş (bed).

BLACKMAIL, *n., vt.* : gefkirin, gef kirin (bo diravî).

BLACK MARIA, *n.* : otomobîla girtiyan.

BLACK MEASLES, *n.* : sorikên reş.

BLACKNESS, *n.* : reşatî.

BLACK OUT, *n.* : temirandina hemî ronahiyan, bêhişî yan jibîrkirina demdar.

BLACK SHIRT, *n.* : kumlek reş : endamê rêkxistinek faşistî.

BLACK SNACK, *n.* : marê reş.

BLACK SMITH, *n.* : asinger.

BLACK THORN, *n.* : porjanê tanî.

BLACK TIE, *n.* : cilên nîv mîriyên zelaman (mêran).

BLACKTOP, *n.* : qîra rêkan.

BLACKTOP, *vt.* : qîr kirin (rê).

BLACK VOMIT, *n.* : veriştina reş.

BLACK WALNUT, *n.* : giwêza reş.

BLACK WATER FEVER, *n.* : ta li gel mîza reş.

BLACK WIDOW, *n.* : bîjina reş : mêya pîrhevokî ya ko mêrê xwe dixwit.

BLADDER, *n.* : mizdank, rûdînk.

- **MUSCLES** : masûlkeyên mîzdankê.

- **NECK** : devê mîzdankê.

- **WORM** : kirmikê mizdankê.

BLADDERY, *adj.* : mîzdankî.

BLADE, *n.* : tîj, kêr, belg, tîx, soranî.

BLADED, *adj.* : tîxkirî.

BLAH, *n.* : pûç.

BLAIN, *n.* : kulik, pirzik.

BLAMABLE, *adj.* : gileyîbar, lêgir, lomebar.

BLAME, *n.* : gileyî, gazinde, gazin, lêgirtin.

BLAME, *vt.* : gazinde kirin.

BLAMED, *adj., adv.* : lêgirtî.

BLAMEFUL, *adj.* : lêgirtî, gazindeyî.

BLAMEFULLY, *adv.* : bi gazindeyî, gazindeyekî.

BLAMELESS, *adj.* : bê gunehî, dawpak.

BLAMELESSLY : bi bêgazindeyî.

BLAMELESSNESS, *n.* : bêgazindeyîtî.

BLAMER, *n.* : gilîmendar, lêgir.

BLAMEWORTHY, *adj.* : lêgirdar.

BLAMING, *n.* : gileyîkirin, lomekirin, gazindekirin.

BLANCH, *vt.i.* : pêtî bûn, spî kirin.

BLANCMANGE, *n.* : texlîtek mihelebî, firnî.

BLAND, *adj.* : nerim, bodil, nazik, taze, xweş, newazişt, nehişker.

BLANDISH, *vt.* : rûbazî kirin, dûrûyî kirin.

BLANDISHMENT, *n.* : rûbazî.

BLANDLY, *adv.* : bi nermî, nermkî.

BLANDNESS, *n.* : nermîtî.

BLANK, *adj., n.* : spî, vala.

- **ENDORSEMENT** : rastandina spî : vegu-hêz bo helgirî.

- **STUPIDITY** : xirpotiya eşkera.

- **VERSE** : helbesta bêpîv.

BLANKET, *n., adj.* : cacîm, mêzer, peto, mewc.

- **A WET ~** : têkderê xweşiyê yan çalakiyê.

BLANKLY, *adv.* : ji her layî ve, eşkera, bê derbirrîn, ji her alî ve.

- **ATHEISTIC** : zendîqê temam.

BLANKNESS, *n.* : valatî.

BLARE, *n.* : dengê borîzanê, deng.

BLARE, *vi.t.* : borîzan lê dan.

BLARED, *adj.* : deng bilind kirî.

BLARING, *n.* : deng bilind kirin.

BLARNEY, *n.* : durûyî, rûbazî.

BLARNEY, *vt.i.* : rûbazî kirin, dûrûyî kirin.

BLASE, *adj.* : betran.

BLASPHEME, *vt.i.* : kifrî kirin, çêr kirin Xudayî, xeber gotin.

BLASPHEMOUS, *adj.* : kifrî, çêriya Xudayî.

BLASPHEMOUSLY, *adv.* : bi kifrî.

BLASPHEMOUSNESS, *n.* : kifrîtî.

BLASPHEMY, *n.* : kifir, bêdînî, bê olî yan ayînî.

-BLAST, SUFF. : paşgir e ko dirm, xane yan çîna xaneyî ye.

BLAST, *vi.t.* : peqandin.

BLAST, *n.* : peqîn.

- **FURNACE** : kûrheya buhujîna metalan.

BLASTED, *adj.* : kembax, qurmiçî, kîndar, qurmisî.

BLASTEMA, *n.* : binyata endamî.

BLASTING, *n.* : dakutan.

BLASTODERM, *n.* : çerm yan dîwarê bilastula.

BLASTO KINESIS, *n.* : livîna binyatî.

BLAST-OFF, *n.* : derketin (moşek).

BLASTOGENESIE, *n.* : bişkujbûn.

BLASTOMERE, *n.* : xaneya bilastulî.

BLASTOPORE, *n.* : devê rûvîka seretayî.

BLASTO SPHERE, *n.* : bilastula.

BLASTULA, *n.* : bîlastula : şiklek pizî ye.

BLAT, *vi.t.* : bilind gotin, kal kal kirin, bar bar kirin, meîn (kirin) .

BLATANT, *adj.* : zeq, eşkera.

BLATHER, *vi.t., n.* : axiftina pûç, pûç axaftin.

- **SKITE** : pûçbêj.

BLATHERED, *adj.* : pûçbêjîkirî.

BLATHERING, *n.* : pûçbêjîkirin.

BLATTED, *adj.* : barebarkirî.

BLATTING, *n.* : barebarkirin.

BLAZE, *n.* : hilorî, pêt, nêrig, gurî, gurîk, şewla agirî.

BLAZE, *vi.t.* : teyisîn, sotin.

BLAZED, *adj.* : şewitî, sotî, girîkirî.

BLAZER, *n.* : saqoyê rengîn.

BLAZING, *n.* : sotin, gurîkirin.

BLAZON, *n., vt.* : rave yan neqşê dirûşmê xanedanî ye, dirûşmê xandaniyê, raveya fortekî, (bi fortekî) belav kirin, nexş kirin, (dirûşmê xanedaniyê), xemilandin, weşandin.

BLAZONED, *adj.* : weşandî.

BLAZONING, *n.* : weşandin.

BLAZONRY, *n.* : dirûşmê xanedanî, rave yan neqişkirina dirûşmê xanedaniyê, xemilandin.

BLEACH, *vi.t.* : bêreng kirin, spî kirin, duhitandin.

BLEACH, *n.* : duhtin.

BLEACHED, *adj.* : duhtî, spîkirî.

BLEACHER, *n.* : spîker, bêrengker.

BLEACHERY, *n.* : spîgeh, duhtingeh.

BLEACHING, *n.* : duhtin, spîkirin, rengbirin, renglabirdin.

- **POWDER** : toza spîkirinê, toza bêrengkirinê, kejmêreka rengbirinê.

BLEAK, *adj., n.* : tarî, sar, çol, dirr.

BLEAKISH, *adj.* : piçekê tarî.

BLEAKLY : bi tariyî, tarîkî.

BLEAKNESS, *n.* : tarîtî.

BLEAR, *adj.* : rondikî, tarî.

- **EYED** : çav kiz.

BLEARY, *adj.* : mijî, nediyar, westayî.

BLEAT, *n.* : meîn, barebar (barbar), kalkal, kalîn, balebal.

BLEB, *n.* : pirzik, rîşik, zîpik, tovdan, peqîşk.

BLED, *adj.* : risikandî.

BLEED, *vi.t.* : riskandin.

BLEEDER, *n.* : risikînker.

BLEEDING, *n.* : risikîn, risikandin, xwîn pijan, xwîn verestin yan veresîn.

- **HEART** : dilê xwînî (helez e).

BLEMISH, *n.* : leke, pele, kirêtkirin.

BLEMISH, *vt.* : kirêt kirin.

BLENCH, *vi.t.* : pêtî bûn, spî bûn, paşve çûn.

BLEND, *n.* : têkil.

BLEND, *vt.i.* : têkil kirin.

BLENDE, *n.* : kibrîtîdê cihikiyê tutyayê.

BLENDED, *adj.* : têkilkirî.

- **WHISKY** : wiskiyê têkilkirî.

BLENDING, *n.* : têkilkirin, têkilî.

BLENDER, *n.* : têkilker.

BLENNY, *n.* : texlîtek masiyên kevreberavan.

BLEPHAR(O)-, *pref.* : pêşgir e ko kulbûna ber û pişta çavî ye.

BLEPHARITIS, *n.* : basirme, kulbûna ber û pişta çavan.

BLESBOK, *n.* : pezkûviyê mezinê başûra Efrîqa.

BLESS, *vt.* : pîroz kirin.

BLESSED, *adj.* : pîroz (kirî).

BLESSEDLY, *adv.* : bi pîrozî, pîrozkî.

BLESSEDNESS, *n.* : pîrozî, bextiyarî.

BLESSING, *n.* : pîroz kirin, pîrozbûn, pîrozî, pît, dirod.

BLETHER = BLATHER.

BLEW, *p.* **OF BLOW** : peqî, pufda.

BLEW, *p.* **OF BLOW** : ba hat.

BLIGHT, *n.* : derd, perjeng.

BLIGHT, *vt.i.* : derd girtin, vekuştin, xirab bûn (çandin).

BLIMP, *n.* : sawêlke, sade, pufdanka zêrevaniyê.

BLIND, *adj., n., adv.* : kore, kor, nebîn(a), şevreş.

- **ALLEY** : rêkork.

- **ANT** : rênast.

- **DATE** : vêketina yekem.

- **GUT** : rîvîkore, rûvîkor.

- **SPOT** : xalka kore ya tora çavî ko qenc ronahiyê seh nakit, piniya kore ko mejî qenc tênagehit, piniya ko wergirtina pêlên bêtêl lawaz e.

BLIND, *vt.i.* : kore kirin, kor kirin.

BLINDER, *n.* : tarîkerê hespî ko nahêlit hesp rexî bibînit.

BLINDFISH, *n.* : masiyek kore ye.

BLINDFOLD, *n., adj.*, vt : çavgirtî, kore yan wind kirin, hol, dersoka çavgirtinê, çavgirtin.

BLINDLY, *adv.* : bı holî, gotre, bi koreyî, korkî.

BLINDNESS, *n.* : koreyî, koranî, korayî, şevreşî.

BLINDMAN'S BUFF, *n.* : yariya çavgirtî.

BLIND STORY, *n.* : avahiyê bêpencerk.

BLIND TIGER, *n.* : meyfiroşgeha neqanûnî (bêdestûrî).

BLIND WORM, *n.* : kimkimeyê kore.

BLINK, *n., vi.t.* : neq, tiroke, mijmij, neqandin.

BLINKARD, *n.* : xirpo, bînerê lawaz, dîtina sist.

BLINKER, *n., vt.* : çavgirtînik, ronahiya çirîskdar, tarîker danan.

BLINKING, *n.* : mijmijîn.

BLINTZ(E), *n.* : kiloca bi penîrî yan rîçalî dagirtî.

BLIP, *n.* : wêneyê li ser perdeyê nexasme radarê.

BLIP, *vt.* : deng birrîn.

BLISS, *n.* : xweşî, şadî, bextiyarî.

BLISSFUL, *adj.* : bextiyar, şad.

BLISSFULLY, *adv.* : bi şadî yan bextiyarî.

BLISSFULNESS, *n.* : şadîtî, bextiyarîtî.

BLISTER, *n.* : pirzik, rîşik, zîpik, tovdan.

- **BEETLE** : kêzika pirzikan.

- **GAS** : xaza pirzikan : xazek jehrî ye û leşî pirzik kirin.

- **RUST** : pirzika sinewberê (kajê) : nexweşiya darê sinewberê.

- **STEEL** : polayî pirzikî.

BLISTER, *vt.i.* : kul bûn, pirzikî bûn.

BLISTERED, *adj.* : pirzikbûyî.

BLISTERING, *n.* : pirzikbûn.

BLITHE, *adj.* : bextiyar, şad.

BLITHER, *vi.* : xirpoyî yan gewcî axaftin.

BLITHESOME, *adj.* : bextiyar, şad.

BLITZ, *n.* : şerê birûskî, danser, êrîşa qayim.

BLITZ, *vt.* : dan ser.

BLITTZKRIEG, *n.* : danser.

BLIPPED, *adj.* : dengbirrî.

BLIPPING, *n.* : dengbirrîn.

BLIZZARD, *n.* : bamişt, bager barova befrê, babelîska befrê.

BLOAT, *n.* : pufdan.

BLOAT, *vt.i.* : puf dan.

BLOATED, *adj.* : pufdayî.

BLOATER, *n.* : masiya xwêkirî û dûkêlkirî.

BLOB, *n.* : dilop, leke, gemar.

BLOB, *vt.* : leke kirin, gemar kirin.

BLOC, *n.* : ber, giro.

BLOCK, *n.* : qurm(ik), berbest.

- **BUSTER** : bombaya mezin.

- **HEAD** : xirpo.

- **LETTERS** : tîpên dar, tîpên cuda.

BLOCK, *n.* : çikandin.

- **AND TACKLE** : dartûn û werîs bo rakirina tiştekê.

- **HEAD** : gewc.

BLOCK, *vt.* : gîro kirin, berbest kirin, rê girtin.

BLOCKADE (ING), *n.* : dorgirtin, çarhêlgirtin, gemaro, abloqe.

- **RUNNER** : abloqeşikên.

BLOCKAGE, *n.* : çikîn, werhatin.

BLOCKED (OFF, UP), *adj.* : berbestkirî, çikandî, abloqekirî.

BLOCK PLANE, *n.* : rende.

BLOCK SIGNAL, *n.* : nîşana rêberiyê.

BLOCK SYSTEM, *n.* : rêzika nîşana (rêasin).

BLOCKY, *adj.* : qut, stûr û qelew.

BLOKE, *n.* : zelam, mirov, mêr, kabra, piyaw.

BLOKISH, *adj.* : xirpo, gewc.

BLOND(E), *adj., n.* : zerkok, qijkal, sorbelek, şê, çor, kej.

BLONDENESS, *n.* : şêyî, kejî, zerkokî.

BLONDISH BREAST, *n.* : zermemik.

BLOOD, *n.* : xwîn. : xwîn.

- **BATH** : kuştara bizdihîn.

- **BROTHER**, *n.* : destbira.

- **COUNT** : jimara xwînê : topikên sor û spî di tibabek xwînê de.

- **CURDLING** : bizdihîn.

BLOODED, *adj.* : xwînbijîn, resen.

BLOOD GROUP : giroya xwînê.

BLOOD GUILTY, ADJ. : kuj, xwînrêj.

BLOOD HEAT, *n.* : germiya xwînê.

BLOODHOUND, *n.* : tajiyê xwînê (bihnê).

BLOOD-LETTING : xwînberdan, nişterkirin.

BLOODLINE, *n.* : babik, malbat.

BLOODMOBILE, *n.* : otomobîla xwînê.

BLOOD MONEY, *n.* : bihayê xwînê : bo kuştinê yan tolê.

BLOOD PLASMA, *n.* : pilasmaya xwînê.

BLOOD PRESSURE : xwînpestên.

BLOOD RED, *adj.* : xwîn sor, sorê wek xwînê.

BLOOD RELATION OR RELATIVE, *n.* : mirov yan xizmê xwînê (bab, kur, keç, bira...).

BLOOD ROOT, *n.* : rihxwîn. : (helez e).

BLOOD SERUM : xwînav.

BLOODSHED OR BLOODSHEDDING : xwînrîştin.

BLOODSHOT, *adj.* : lekeya xwînê.

BLOOD STONE : berkê xwînê.

BLOODSUCKER, *n.* : xwînmij.

BLOOD SUGAR : şekirxwîn.

BLOOD THIRSTY, *adj.* : xwînrêj, xwînvexwar.

BLOOD TRANSFUSION, *n.* : xwînguhaztin.

BLOOD TYPE, *n.* : texlîtê xwînê.

BLOOD TYPE, *vt.* : texlîtê xwînê diyar kirin.

BLOOD VESSEL, *n.* : porgên xwînê.

- **RED ~** : gilokên sor.

- **WHITE ~** : gilokên spî.

BLOODY, *adj.* : xwînrêj, xwînawî, xwînî.

BLOODY MODE, *n.* : madxwînî.

BLOOM, *vt.i.* : geş bûn.

BLOOM, *n.* : geş, tolazî, şîn, heret, rengîn, rû rengizî, têr avî, rengûrû.

BLOOMER, *n.* : mirovê gehiştî, derpê kirasek jinan kurt li gel şelwarî.

BLOOMING, *adj.* : ava, geş, rengîn, heşîn, şên.

BLOOMY, *adj.* : têrgul.

BLOOPER, *n.* : çewtî.

BLOSSOM, *vi.* : geş bûn, vebûn, gul dan.

BLOSSOM, *n.* : ava, şên.

BLOSSOMING, *n.* : avabûn, şên.

BLOSSOMY, *adj.* : ava, rengizî, şên.

BLOT, *n.* : xewş.

BLOT, *vt.i.* : xewş kirin, tarî kirin, zuha kirin (merekebî), belav bûn (merekeb).

BLOTCH, *n.* : qunêr, deq.

BLOTTER, *n.* : zuhang, mijek.

BLOTTING PAPER, *n.* : zuhang, kaxezamijek.

BLOUSE, *n.* : çepek.

BLOW, *vt.i.* : pif kirin, pif dan, ba hatin.

- **TO ~ HOT AND COLD** : demdemî bûn, vê gavê tiştekê dikit lê gavek dî dijî wî tiştî dikit.
- **TO ~ IN** (helketinî) gihîştin.
- **TO ~ THE NOSE** : kilmîşî paqij kirin.
- **TO ~ OUT** : mûm yan çira temirîn yan temirandin.
- **TO ~ OVER** : sar bûn, borîn.
- **TO COME TO ~S** : şer kirin.
- **TO HAVE(GO FOR) A ~** : derkeftin nav bayê bijîn de.
- **TO STRIKE A ~ FOR** : piştgirî kirin, xebat yan bizav bo tiştekê kirin.

BLOW, *n.* : sîlak, çilaq, şap, derb, pif, bagirtek, fit.

- **HOLE** : kunedifin.
- **UP** : peqîn.

BLOW-BY-BLOW : bi dirêjî ravekirî.

BLOWER, *n.* : fortek, baweşîn.

BLOWFISH, *n.* : pufmasî.

BLOWFLY, *n.* : pufmêş.

BLOWGUN, *n.* : tifenga pifkirinê : lûleya havêjan bi pifkirinê.

BLOWHARD, *n.* : fortek.

BLOWING, *n.* : pifkirin, pifdan, bahatin.

BLOWN, *pp.* **OF BLOW** : pifkirî.

BLOW OFF, *n.* : fortek, rewteka hilmê yan avê.

BLOW OUT, *n.* : sifra dilvera. Peqîna tayerê, kunka tayerê, nişkî.

BLOW PIPE, *n.* : levenê pifkirina agirî.

BLOW TORCH, *n.* : agirê lehîmê.

BLOWY, *adj.* : bahozî.

BLOWZY, *adj.* : gij.

BLUBBER, *n.* : girîn, qelew, bezê çermî, bezê nehengî.

BLUBBER, *vi.t.* : qelew bûn, puf bûn, girîn.

BLUBBERY, *adj.* : puf, qelew.

BLUTCHER, *n.* : texlîtek pêlav.

BLUDGEON, *n.* : topiz.

BLUDGEON, *vt.* : lê dan (bi topizî).

BLUE, *n.* : maxolya.

BLUE, *adj.* : şîn, asmanî, esmanî, heş, çiwît, heşîn, pest.

- **CHEESE** : şîn, texlîtek penîrê rokforte.
- **EYED** : çavbelek, çavşîn, kusk.
- **SKY** : esmanî şîn yan sahî.

BLUE, *vt.i.* : şîn kirin.

BLUE BABY, *n.* : şîn biçûk : zarokê şîn leş ji ber nexweşiya dilî.

BLUEBEARD, *n.* : mêrê bi gelek jin.

BLUE BELL, *n.* : gezîze.

BLUEBERRY, *n.* : tişîn.

BLUE BIRD, *n.* : çûçika şîn.

BLUE BLACK, *adj.* : reşê şîn.

BLUE BLOOD, *n.* : xanedan, resen (xwînşîn).

BLUE BLOODED, *adj.* : xanedan.

BLUE BONNET, *n.* : şînkulav.

BLUE BOOK, *n.* : kitêba şîn ko hikumet li ser pirsekê belav dikit.

BLUE BOTTLE, *n.* : mêşek mezin zikşîn e.

BLUE CAT, *n.* : masiyek emerîkanî mezin şîn (şînkitik).

BLUE COAT, *n.* : saqoşîn : serbazê emerîkanî demê serê jiyarî.

BLUE CHIP, *n.* : havildar, serketî.

BLUE-COLLAR, *adj.* : karkerî.

BLUE DEVILS, *n. pl.* : xemgînî, xemdarî, mirûsî.

BLUE FLAG, *n.* : şîn ala : sosina gelekreng.

BLUE GUM, *n.* = **EUCALYPTUS.**

BLUE JACKET, *n.* : deryavan.

BLUE MOLD, *n.* : şîngeniti.

BLUE MOON, *n.* : demê bêqamdirêj.

BLUE OF THE EYE, *n.* : çavbelekî.

BLUE PENCIL, *vt.* : rast kirin, bijar kirin.

BLUE PETER, *n.* : alaya derketina gemiyê.

BLUE POINT, *n.* : kitika siyamî, nermeşeytanoka biçûk.

BLUE PRINT, *n.* : çapa şîn, nexşe.

BLUE RIBBON, *n.* : payedar.

BLUE STOCKING, *n.* : jina rewşenbîr.

BLUE STONE, *n.* : berê şîn.

BLUE STREAK, *n.* : lezçûn (tişt).

BLUE VITROIL, *n.* : kibritatên misî.

BLUE WEED, *n.* : giyaşîn.

BLUFF, *n.* : çivo, dilxap, gefa derew, (belfe).

BLUFF, *vt.i.* : gefa derew kirin.

BLUFFER, *n.* : cerbeze.

BLUING, *n.* : heş, boyeya şîn.

BLUISH, *adj.* : heşî.

- **BLACK EYE** : çavreşbelek.

BLUNDER, *n.* : çewtî.

BLUNDER, *vt.i.* : çewtî kirin.

BLUNDERED, *adj.* : çewtîkirî.

BLUNDERER, *n.* : çewtiya eşkera.

BLUNDERING, *n.* : çewtîkirin.

BLUNGE, *vt.* : teqin kirin.

BLUNT, *adj., vt.i.* : kuh, bêhiş, kuh bûn.

- **ARROW** : tîra kuh.

BLUNTLY, *adv.* : bi eşkerayî, rûqayimî, reqî, vekirî, eşkerakî.

BLUNTNESS, *n.* : (axiftina) eşkerayî, kuhî.

BLUR, *n., vt.i.* : şêlî, mijî, pîsatî, mijî kirin, xeware kirin, şêlî kirin.

BLURB, *n.* : nasdana kitêbê.

BLURRED, *adj.* : şêlîkirî, mijkirî.

BLURRILY, *adv.* : bi mijî, mijkî.

BLURRINESS, *n.* : mijîtî.

BLURRING, *n.* : şêlî kirin.

BLURRY, *adj.* : şêlî.

BLURT, *vt.* : (nişkî) axiftin yan kenîn.

BLUSH, *n., vt.i.* : sor bûn, sor bûn (ji şerma).

BLUSHFUL, *adj.* : şermîn.

BLUSHING, *n.* : şermkirin.

BLUSTER, *n., vt.i.* : bahoz, dengê pêlan, enirîn, gef, şol, gef kirin, bûn bahoz, dijwar axaftin.

BLUSTERING, *n.* : hofehof.

BOA, *n.* : texlîtek mar e.

- **CONSTRICTOR** : marê bowayê ejdeha.

BOAR, *n.* : nêre beraz.

BOARD, *n., vt.i.* : texte dar, sehne, civangeh, dep, texte, siwar bûn.

- **ABOVE ~** : eşkera.
- **BLACK ~** : depê reş (bo nivîsînê).
- **ON THE ~** : li ser gemiyê.
- **ON THE ~S** : li ser depê şanoyê, kirdar.
- **TO GO BY THE ~** : ji gemiyê keftin.

BOARDER, *n.* : nîşte.

BOARDING, *n.* : nîştebûn, siwarbûn, xwarin û nivistin.

- **~ HOUSE** : mangeh : mêhvanxane (bi pare).
- **~ SCHOOL** : dibistana hindurî.
- **~ WAGES**, *n.* : xwarin û nivistinina şûna kirê.
- **~ WALK** : rewta dar.

BOAST, *n.* : fêz, fort.

BOAST, *vt.i.* : pesin kirin, fortekî kirin.

BOASTER, *n.* : fortek, zircan, zirtek, zirtonek, pesnoyî.

BOASTFUL, *adj.* : rûreq, qorre, fortek, zirtonek.

BOASTFULLY, *adv.* : bi fortekî.

BOASFULNESS, *n.* : fortekîtî.

BOASTING, *n.* : fêz, zirt, zirtdan, fortekî.

BOAT, *n.* : belem, gemî, keşti, nawe.

- **MADE OUT OF LOG** : bot.

BOATMAN, *n.* : gemîvan.

BOAT RACE, *n.* : pêşbirkeya beleman.

BOAT SWAIN, *n.* : naskerê deryavanan.

BOAT TRAIN, *n.* : hevkêşa gemiyê.

BOB, *n., vt.i.* : rîşok, qutan, xapandin, hejandin.

- **SLED** : şemtoka kurt yan cot.
- **TAIL** : dûvkurt, dûvbirrî.
- **WHITE** : çêlsîsk.

BOBBED, *adj.* : kurtkirî, xapandî.

BOBBERY, *n.* : tevlehevî.

BOBBIN, *n.* : mekere, xuloke.

BOBBINET, *n.* : kunkirin.

BOBBING, *n.* : kurtkirin, xapandin.

BOBBLE, *vt.i., n.* = **FUMBLE.**

BOBBY, *n.* : polîs.

- **PIN**, *n.* : sinceqa pan.
- **SOCKER** : keçika sîpe, zerî.

BOBCAT, *n.* : werşaqê bakura Emerîka.

BOBOLINK, *n.* : balindeyek strankar keyfxoş emerîkanî.

BOBSTAY, *n.* : werîs yan zincîr.

BOCACCIO, *n.* : texlîtek masî ye.

BOCK, *n.* : bîreya xurta biharê.

BODE, *vt.i.* : nîşan kirin, mizgîn kirin, berbîn kirin.

BODED, *adj.* : berbînkirî.

BODEFUL, *adj.* : berbîndar.

BODICE, *n.* : suxme.

BODIED, *adj.* : leşdarkirî.

BODILESS, *adj.* : bê leş.

BODILY, *adv.* : bi leşî.

BODING, *n., adj.* : bi mizgînî.

BODKIN, *n.* : mîl, sojin.

BODY, *n.* : leş, ten, gewde, ceste, term, laş.

- **BULKINESS** : leşgirsî.
- **CORPORATE** : kesê wateyî.
- **DEAD ~** : term.
- **GUARD**, *n.* : piştmêr.
- **POLITIC** : netewe.
- **SNATCHING** : term dizîn (ji goran).

BODY, *vt.* : leşdar kirin, hêma kirin.

BODYING, *n.* : leşdar kirin, hêma kirin.

BOER, *n.* : bowêr : mirovê başûra Efrîqa (nijad holendî).

BOG, *n.* : avgir, zelaw, çirav, comaq.

BOGEY, *n.* : mêrkê şevê.

- **MAN** : tirsyar nexasme tirsyarê zarokan.

BOGGED, *adj.* : noqîbûyî (çiravê).

BOGGING, *n.* : noqîbûn (çirav).

BOGGLE, *vi.* : veciniqîn, perîşan bûn.

BOGGLED, *adj.* : guhişî, veciniqî.

BOGGLING, *n.* : veciniqîn.

BOGGY, *adj.* : çiravî.

BOGY, *n.* : erebaneya nizma guhaztinê.

BOGUS, *adj.* : zir, derew.

BOGWOOD, *n.* : darê reşê ebenos.

BOHEA, *n.* : çaya reş.

BOIL, *n., vt.i.* : kelîn, kel, qunêr, coş, dombel, rîşik, zîpik, pirzik, konêr, kelîn, kelandin.

BOILED, *adj.* : kelî, kelandî.

- **RICE** : çilaw.

- **WHEAT** : danî.

BOILER, *n.* : kolêner, qazan, kelîner.

- **MAKER** : qazan yan kelîner çêker.

BOILING, *n.* : kelandin, kelkel, kelîn, kolan, kel, coş.

- **POINT** : pintika kelînê.

BOISTEROUS, *adj.* : galegotî, dijwar.

BOISTEROUSLY, *adv.* : bi galegotî.

BOISTEROUSNESS, *n.* : galegotîtî.

BOLAR, *adj.* : teqnî.

BOLD, *adj.* : aza, dilêr, dilar, keleman, boke, şêrkuj.

BOLDFACE, *n.* : tîpa reş yan stûr. çapkirina tîpa reş.

BOLDFACED, *adj.* : rûqayim.

BOLDLY, *adv.* : bi azayî, azayekî.

BOLDNESS, *n.* : azayîtî.

BOLE, *n.* : qur, teqin, bask.

BOLERO, *n.* : bolêro : semayek îspanî yan mûzîqeya wê, saqoyek fireh.

BOLETUS, : kivark : hindek xwarinbar e û hindek jehrî ye.

BOLIDE, *n.* : nêzeya mezina peqî.

BOLL, *n.* : tovdank.

- **WEEVIL** : beltîka pembû.

- **WORM** : kirmê pembûyî yan genimî.

BOLLARD, *n.* : singê girêdana werîsên gemiyê.

BOLO, *n.* : kêrikek dirêj û mezin e.

BOLOGRAPH, *n.* : tomarkirina germetîrêjpîvî.

BOLOMETER, *n.* : germetîrêjpîv.

BOLONEY, *n.* = **BALONEY.**

BOLSHEVIK, *n.* : komî, bolşevîk (komî yê Rûs).

BOLSHEVISM, *n.* : komiyetî, bolşevîkî.

BOLSTER, *n., vt.* : berpalî, palpişt, berpalk, palpişt kirin.

BOLSTERED, *adj.* : berpalîkirî, palpiştkirî.

BOLSTERING, *n.* : palpiştkirin.

BOLT, *vt.* : revîn.

- **TO ~ A PERSON IN OR OUT** : derî li kesekê girtin.

BOLT, *n.* : sing, sirgî, mêx.

- **FROM THE BLUE** : guhişîna gêjker.

- **UPRIGHT** : rast wek tîrê.

- **TO MAKE A ~ FOR** : bezîn, revîn .

- **TO SHOOT ONE'S ~** : hindî bişêt kirin.

BOLTED, *adj.* : revî, teriqî, tertilî.

BOLTER, *n.* : dobjen.

BOLTHEAD, *n.* : serê bizmarî yan mêxî.

BOLTROPE, *n.* : werîsê dirîna rexên babirekî bo qayimkirinê.

BOLUS, *n.* : parî, hebik yan dêndika çareya nesaxiyê.

BOMB, *n., vt.* : bomba, bombaran kirin.

BOMBARD, *vt.* : bombaran kirin.

BOMBARDIER, *n.* : topçî.

BOMBARDMENT, *n.* : bombarkirin, bordoman, agirbaran.

BOMBARDON, *n.* : alavek mûzîqî yê bayî yê.

BOMBAST, *n.* : ziman yan axiftina fêz yan qebe.

BOMBASTIC(AL), *adj.* : zimanê fêz.

BOMBER, *n.* : bombavêj, bombahavêj.

BOMBIDAE, *n.* : mêşhingivîna gezok.

BOMBINATE, *vi.* : gizgiz kirin.

BOMBING, *n.* : bombardomankirin.

BOMBSHELL, *n.* : bomba.

BOMBSIGHT, *n.* : stêrka bombakirinê.

BOMBYCIDAE, *n.* : kirmê avirmîşî.

BONAFIDE, *adj.* : dilpak, dilqenc, qenc.

BONANZA, *n.* : bextewerî.

BONBON, *n.* : şekirk.

BOND, *n., vt.i.* : qoçan, bendî, pêt, benî, bend, bende, girêdan, girê dan.

- **IN ~** : girtî (li gumrikê).
- **IN ~S** : bendewar (li zindanê).
- **TO TAKE OUT OF ~** : anîn der (ji gumrikê).

BONDAGE, *n.* : bendî, bendîtî.

BONDED, *adj.* : bend, bendîkirî, girtî.

- **WAREHOUSE** : embara gumrikî.

BONDER, *n.* : bend.

BONDERIZE, *vt.* : (bi fosfatê) hinîn.

BONDERIZED STEEL, *n.* : polayê fosfatkirî.

BONDMAID, *n.* : bermalî, carî.

BOND(S)MAN, *n., adj.* : benî, zêrkirî.

BONDPAPER, *n.* : kaxeza senedan, kaxeza spiya nayab.

BOND SERVANT, *n.* = **BONDMAN.**

BOND WOMAN, *n.* : bermalî.

BONE, *n.* : hestî.

- **SETTER** : şkestebend, hestîgirtin.
- **SETTING** : hestîgirî, geldan.
- **TISSUE** : tevnê hestî.
- **TO THE ~** : ta hestî : hemî, temam.
- **WILL NOT MAKE OLD ~S** : dirêj nakit (jî dirêj nabit).

BONE BLACK, *n.* : reşiya hestî.

BONE CHINA, *n.* : kalotê hestî : kalotê spî û nivrohn ko ji xuliya hestî çêdikin.

BONEFIRE, *n.* : agirê ahengê.

BONE HEAD, *n.* : mirovê gewcê rikdar.

BONELESS (MEAT), *n.* : nerme (goşt).

BONE MEAL, *n.* : toza hestî : zibil yan alîfa terşî.

BONER, *n.* : çewtiya kirêt.

BONG, *n.* : zong, lêdana zengilê.

BONG, *vt., n.* : zing kirin, zing.

BONHOMIE, *n.* : nazikî.

BONIFACE, *n.* : xudan otêl yan aşxane.

BONITO, *n.* : texlîtek masî ye.

BONNET, *n.* : kulav, tote, pêşiya mekîneyê.

BONNILY, *adv.* : bi lawî, lawkî.

BONNY, *adj.* : law.

BONTEBOK, *n.* : pezkûvî.

BONUS, *n.* : padaşt, sermûçe, serpare.

BON VIVANT, *n.* : xoşxwara.

BON VOYAGE : oxir bit.

BONY, *adj.* : lawaz, barîk, zirav, qels.

- **LABYRINTH** : lerzeavîk (guh).

BONZE, *n.* : oldarê bûdî nexasme li Japon û Çînê.

BOO, *vi.t.* : qîj kirin.

BOO, *n.* : qîjkirina kirêtkirinê yan neviyanê.

BOOB, *n.* : dîn, gewc, xirpo.

BOO-BOO, *n.* : çewtiya mezin, xirmişîn.

BOOBY, *n.* : xirpo, gewc.

- **HATCH** : dînxane, zîndan.
- **TRAP** : telhe.
- **CAR** : otomobîla mînkirî.

BOODLE, *n.* : bertîl.

BOOK, *n.* : kitêb, pirtûk, reşbelek, nivîsk.

BOOK BINDER, *n.* : bergker.

- **BINDERY** : kargeha bergkirina kitêban.
- **BINDING**, *n.* : kitêbbergkirin.
- **CASE**, *n.* : dolaba kitêban.
- **END**, *n.* : berpalka kitêban.
- **KEEPER**, *n.* : defterdar.
- **KEEPING**, *n.* : defterdarî.
- **OF PSALMS**, *n.* : zebûr.
- **SHOP** : kitêbxane, pirtûkxane.
- **VALUE** : bihayê defterî (li damezranê nivîsî).

BOOKIE, *n.* : nimînendeyê girewan.

BOOKISH, *adj.* : kitêbî.

BOOK JACKET, *n.* : saqoyê kitêbê (berg).

BOOK MAKER : kitêbçêker, pirtûkçêker .

BOOKMAN, *n.* : kitêbfiroş, pirtûkfiroş .

BOOKMARK, *n.* : nîşanker : şerîta di navbera perên kitêbê de.

BOOKMOBILE, *n.* : kitêbxaneya gerok.

BOOK PLATE, *n.* : pîneya kitêbê : nav, xudan û dîr li kitêbxaneyê.

BOOK REVIEW, *n.* : bijarkirina pirtûkê, rexneya kitêbê.

BOOK SELLER, *n.* : kitêbfiroş, pirtûkfiroş .

BOOK SHELF, *n.* : texçika pirtûkan.

BOOK STACK, *n.* : texçikên pirtûkan.

BOOK STALL OR BOOK STAND : kişkê pirtûkan.

BOOK STORE : firoşgeha pirtûkan.

BOOK WORM, *n.* : hezkerê bêqamê xwandinê.

BOOM, *n.* : vegeşî, berfirehî, çalakiya bazirganî, girm, gimî, gumîn, gurmên, girme, avayî.

BOOM, *vt.* : geş bûn, girmên kirin.

BOOMERANGE, *vi., n.* : vedigerît ser dilê xudanî, tîr (çek) ko bi xudanî bi xwe dikevit.

BOOMING, *n.* : avabûn.

BOON, *n., adj.* : merdî, diyarî, pît.

BOONDOGGLE, *n.* : alava destkar, çermewerîsê li dor stûyê dîdevanî.

BOOR, *n.* : cotyar, gundî.

BOORISH, *adj.* : geveze.

BOOST, *n.* : vegeş.

BOOSTER, *n.* : piştgirê perûş, mezinker.

BOOT, *n.* : pêlav, potîn, cezme, lapçîn.

- **BLACK ~** : boyeçî.
- **TO ~** : li ser hindê re.
- **TO GET THE ~** : derxistin (ji karî).
- **TO GIVE SOMEBODY THE ~** : derdixit.
- **TO WIPE ONE'S ~S ON** : kirêt kirin, bêrûmet kirin.

BOOT CAMP, *n.* : serbazgeha meşqî.

BOOTED, *adj.* : pêlavkirî.

BOOTIE, *n.* : kurtepêlav, goreya hiriya vehînayî.

BOOT JACK, *n.* : kerete.

BOOT LACE, *n.* = **SHOE LACE.**

BOOTLEG, *n., adj.* : qeçaxiya meyî.

BOOTLESS, *adj.* : bê tewş.

BOOT LICKING, *n.* : pûsepûs, melaqî.

BOOTS, *n.* : xizmetkarê otêlê.

BOOT TREE, *n.* : qalibê pêlavê.

BOOTY, *n.* : talan, gelahe.

BOOZE, *vi.* : vexwarin (mey).

BOOZE, *n.* : vexwarin (mey).

BOOZY, *adj.* : mest, serxoş.

BOP, *n., vt.* : lêdan, lêdan.

BORA, *n.* : bayek sar zuha ye.

BORACIC, *adj.* = **BORIC.**

BORAGE, *n.* : gewriz, gurz, çawroke.

BORATE, *n.* : xwêya tirşiya borîk.

BORATED, *adj.* : bi xwêya tirşiya borîk têkilkirî.

BORAX, *n.* : tozika spiya belûrî.

BORDEL OR BORDELLO, *n.* : karxane.

BORDER, *n.* : serhed, sinor, tixûb; rade.

- **POINT** : serhed.

BORDER, *vt.i.* : sinor kirin, rex bûn.

BORDERED, *adj.* : radedar.

BORDERER, *n.* : serhedî, akinciyê sinorî.

BORDERLAND, *n.* : devera sinorî, serhed.

BORDERLINE, *n.* : rade.

BORE, *p.* **OF BEAR** : helgirt.

BORE, *vt.i.* : kun kirin, bêzar kirin.

BORE, *n.* : hestîgiran, kun, nikilderek, bêzar.

BOREAL, *adj.* : bayê bakurî, bakurî.

BORED, *adj.* : kunkirî, simitandî.

- **WITH** : canbêzar.

BOREDOM, *n.* : bêzarî, mirûzî, canbêzarî, toq, toqbûn, mirûsî, mirûçî.

BORER, *n.* : simtok, kunker, qolker.

BORIC, *adj.* : hêmaniyê reqê nemetalî.

BORING, *n., adj.* : kunkirin, simitandin, qewartin, mirûç, kolîn, dakolîn, simîn, bêzar, mirûs.

BORINGLY, *adv.* : bi mirûsî, mirûsekî.

BORINGNESS, *n.* : mirûsîtî.

BORN, *adj.* : zayî, zak, bûyî.

BORNE, *pp.* **OF BEAR** : helgirtî.

BORON, *n.* : boron : hêmanek req ne metalî.

BOROUGH, *n.* : bajêr, herêm.

- **DIRECTOR** : herêmdar.

BORROW, *vt.i.* : qer kirin.

BORROWED, *adj.* : xwaza, xwaste.

BORROWER, *n.* : qerker, xwazer.

BORROWING, *n.* : qerkirin, xwastin.

- **SHOP** : xwaze, xwastingeh.

BORT, *n.* : elmasa xirab yan şkestî.

BORZOI, *n.* : seyê gur(k)şeqîn.

BOSKAGE, *n.* : dehil, teraş.

BOSKY, *adj.* : dehlî, teraşdar.

BOSOM(S), *n.* : sing, pêsîr, memik, paşil, paxil, baxel, baweş.

BOSOM BUDDY, *n.* : destbira.

BOSOMY, *adj.* : memikbel.

BOSH, *n.* : pûç, kelevajî.

BOSS, *n., adj.* : serdar, serkar, kardar, kargêr, sing.

BOSS, *vt.* : ferman kirin

BOSSY, *adj., n.* : zorkar, çêl, golik, koqiz, xemilandî (bi qopçeyan).

BOSTON CREAM PIE, *n.* : kadeya Bostin : kiloca nîvişkirî.

BOSTON IVY, *n.* : mêwa sêbelg.

BOSTON TERRIER OR BULL, *n.* : seyê Bostin : seyek biçûk mû nerm û kurt e.

BOSWELL, *n.* : jînname nivîserê hevalan.

BOT(T), *n.* : kirmokeyê mêşî.

BOTANIC(AL), *adj., n.* : giyayî, helezî.

BOTANIST, *n.* : heleznas, roknas.

BOTANIZE, *vi.t.* : helez kom kirin yan xwandin.

BOTANIZED, *adj.* : helezxwandî.

BOTANIZING, *n.* : helezxwandin.

BOTANY, *n.* : heleznasî, roknasî, rokzanî, rowekzanî, şînewerzanî, şînatîzanî.

BOTCH, *n.* : pinî.

BOTCH, *vt.* : pinî kirin.

BOTCHER, *n.* : pinî.

BOTCHY, *adj.* : pinîkirî.

BOTFLY, *n.* : texlîtek mêş e.

BOTH, *adj., adv., pron., conj.*, pêkve, her du.

BOTHER, *vt.i.* : perîşan kirin, şepirze kirin, enirandin.

BOTHER, *n.* : perîşanbûn.

BOTHERATION, *n.* : perîşankirin.

BOTHERING, *n.* : cariskirin, perîşankirin, tengavkirin.

BOTHERSOME, *adj.* : perîşandar.

BOTRYOID(AL), *adj.* : îşiyî.

BOTTLE, *n.* : butil, dunav, şûşe, meşk.

- **CLUB** : yaneya şûşeyî : her mey pêşkêş kirin.

BOTTLED, *adj.* : girtî, kirî nav butlî de(butilkirî).

BOTTLENECK, *n., adj.* : tengî, tengavî, gîro.

BOTTLING, *n.* : butilkirin : kirina nav butlî de, girtin.

BOTTOM, *n., adj.* : jêr, bin.

- **OF THE HEART** : naxî dil, germiya dilî.

BOTTOMLESS, *adj.* : bê bin.

BOTTOMLESSLY, *adv.* : bi bêbinî, bêbinkî.

BOTTOMLESSNESS, *n.* : bêbinîtî.

BOTTOMMOST, *adv.* : jêrtir(în).

BOTTOMRY, *n.* : belêneya girewkirina gemiyê.

BOTULISM, *n.* : jehirbûn (ji xwarina goşt yan masiyên genî yan rizî).

BOUGAINVILLAEA, *n.* : helezek keprikî emerîkanî ye.

BOUGH, *n.* : çiq, liq, lik, şirtik.

BOUGHT, past of buy : kirî.

BOUGHTEN, *adj.* : kirî (ne li mal çêkirî).

BOUGIE, *n.* : mom, fitîl.

BOUILLABAISSE, *n.* : şorbe yan giraza masiyan.

BOUILLON, *n.* : şorbe yan giraza rohn.

BOULDER, *n.* : kevir, ber(mezin), al, tat, teht, helan.

BOULE, *n.* : civata pîran yan nimînenderan (li nik Girekan).

BOULEVARD, *n.* : kolan, rêya darkirî, kolana bidar.

BOUNCE, *vi.t.* : hilavêtin, vegerîn, derxistin.

BOUNCED, *adj.* : hilavêtî.

BOUNCE, *n.* : hilavêtin, bazdan, fortekî, perûşî, nişkî, derxistin, çalakî, çelengî.

BOUNCER, *n.* : derewa mezin, derewker, fortek, derxistinkar, tiştê mezin.

BOUNCILY, *adv.* : bi lîtikî, bi çalakî, bi çelengî, bi şadî, lîtkiyekî.

BOUNCING, *adj.* : hilavêtin, bazdan, qayim, xurt, çalak, fortek, qelew (saxlem), ejdeha.

BOUNCY, *adj.* : şad, perûş, nerm, vegerîn.

BOUND, *n.* : pabend, firqas.

- **BY LEAPS AND ~** : zû, bi lez.

- **IN ~S** : vekirî (destûr heye biçin navda).

- **OUT OF ~S** : girtî ye (destûr nîne).

BOUNDARY, *n.* : serhed, merz, sinor, tixûb.

BOUNDER, *n.* : mirovê şadê tiranekerê bêrewişt.

BOUNDLESS, *adj.* : bêsinor, bêrade.

BOUNDLESSLY, *adv.* : bêsinorkî, bêqamkî.

BOUNDLESSNESS, *n.* : bêsinorîtî.

BOUNTEOUS, *adj.* : dilvera, destfireh, merd, camêr, ciwamêr.

BOUNTEOUSLY, *adv.* : bi destfirehî.

BOUNTEOUSNESS, *n.* : destfirehîtî, dilverayîtî.

BOUNTIFUL, *adj.* : destfire, têrnan.

BOUNTY, *n.* : pît, xêrkarî, camêrî, destfirehî, dilverayî.

BOUQUET, *n.* : çepik, gurz.

BOURBON, *n.* : wiskî.

BOURG, *n.* : bajêr, birc.

BOURGEOIS, *n., adj.* : endamê çîna navî, dikandar, sermayedar.

BOURGEOISIE, *n.* : çîna navî, sermayedarî, borciwazî.

BOURGEOSIFICATION, *n.* : borciwazîkirin.

BOURGEOSIFY, *vt.* : borciwazî kirin.

BOURN(E), *n.* : celal, armanc, tûxîb, cîhanek.

BOURSE, *n.* : borse.

BOURTREE, *n.* : (xabor) : texlîtek tiya reş yan gir.

BOUSE, *vt.* : kêşan (bi dartûn û werîsan).

BOUSE, *n., vt.i.* : şeraba mestî, şadiya têrqîj.

BOUSING, *n.* : kêşan.

BOUSTROPHEDON, *n., adj.* : bêqam vedixwit (mey).

BOUT, *n.* : kaye, nobe.

BOUTIQUE, *n.* : firoşgeha cilên jinan.

BOUTONNIERE, *n.* : gula bersîngî.

BOVID, *adj.* : pêwendîdarê çêlan.

BOVINE, *adj., n.* : ga, wek gayî, xirpo.

BOW, *n.* : kevan, kewane.

- **AND ARROW** : tîr û kevan.

- **MAKER** : kevan çêker.

- **TO HAVE TWO STRINGS TO ONE'S ~** : ko mirovî jî melhezekê pitir hebit.

BOW, *vi.t.* : çemîn, çemandin.

- **TO ~ OUT** : paşve çûn (derve, wêve).

BOW COMPASS, *n.* : pergalê kevaneyî.

BOWDLERIZED, *adj.* : bijarkirî.

BOWDLERIZING, *n.* : bijarkirin.

BOWED, *adj.* : çemayî, çivandî, daçemandî.

- **HEAD** : sernixon, serbejêr, serçemandî.

BOWEL(S), *n.* : hinav, rûvîk, ûr, pizûr.

BOWER, *n.* : kepir, lenger, war.

BOWERY, *adj., n.* : kepirkî.

BOWFIN, *n.* : masiyek rûbarî emerîkanî ye.

BOWHEAD, *n.* : nehengê deryayê cemserê bakur.

BOWIE KNIFE, *n.* : kêrika mezina dirêja kalandar.

BOWING, *n.* : çivandin, çemandin, çokdan, rûxistin, kirnoşî.

BOWKNOT, *n.* : girêka werîsî.

BOWL, *n.* : dîzik, teşt, legen, kodik, tirar, sekre, taş, dolik, firaq, lalîk, tepik (bawling).

BOWL, *vt.i.* : tepk girêl kirin (bawling kirin).

BOWLDER, *n.* = **BOULDER**.

BOWLEG, *n.* : lingkevan.

BOWLEGGED, *n.* : lingkevanî.

BOWLER, *n.* : şefqeyek reş û girûvir e.

BOWLINE, *n.* : werîsê babirekê gemiyê.

BOWMAN, *n.* : tîrbaz, tîrhavêj.

BOWMAN'S CAPSULE, *n.* : pordanka bomanî.

BOW OAR, *n.* : şelbiya berahiyê.

BOW PEN, *n.* : pergarê xameyî.

BOW SAW, *n.* : xîzara kevaneyî.

BOWSE, *vt.* : rakirin (bi dartûnî û werîsî).

BOWSPRIT, *n.* : stûnê xwehrê li berahiya gemiyê.

BOW STRING, *n.* : jih, jehê kevanê.

BOW TIE, *n.* : bendika pelpelîtkî.

BOW WINDOW, *n.* : pencerka kevaneyiya derhatî.

BOW WOW, *n.* : rewîn.

BOWYER, *n.* : kevanvan, kevançêker.

BOX, *n.* : sindoq, qotî(k), qoto.

- **CAMERA** : kamêreya sindoqî.
- **IN A ~** : tengav.

BOX, *vt.i.* : kulm lêdan, kulmbazî kirin.

- **TO ~ OFFICE** : dabeş kirin jorîkan.
- **TO ~ UP** : girtin yan nahêlan ko derkevit.

BOX CALF, *n.* : çermê golikî.

BOXCAR, *n.* : barkêşa sindoqî.

BOXCOAT, *n.* : saqoyê hajoyî.

BOXER, *n.* : kulmbaz, kulmlîz, mistbaz.

BOXING, *n.* : kulmbazî, kulmlîzî, kulmanê, mistbazî.

- **DAY** : roja diyariyan (26 çileyê pêşî, roja piştî kirismisê (Noelê)).

BOXING GLOVE, *n.* : lepika kulmbaziyê.

BOX KITE, *n.* : firfiroka sindoqî.

BOXLIKE, *adj.* : sindoqî, wek sindoqê.

BOX OFFICE, *n.* : pencerka pisoleyan.

BOX SCORE, *n.* : kurtî, encam yan kurtiya pêkan.

BOX SEAT, *n.* : rûnişteka hajoyî.

BOX STALL, *n.* : tek pawan : pawana çarçikî bo hespekê.

BOX THORN, *n.* : tudirrik, tutirk, muxeylan.

BOX WOOD, *n.* : darê sindoqî.

BOXY, *adj.* : sindoqî.

BOY, *n.* : kur, kurik, law(ik).

- **PUBESCENT ~** : pişkurî.

BOYAR(D), *n.* : xanedanek Rûs.

BOYCOTT, *n.* : birrîn (pêwendî).

BOYFRIEND, *n.* : hevalkê keçikê, heval.

BOYHOOD, *n.* : kurkînî.

BOYISH, *adj.* : kurkî.

BOYLE'S LAW, *n.* : qanûna Boylî.

BOY SCOUT, *n.* : kurkê dîdevan.

BRA = BRASSIER.

BRABBLE, *n.* : cirecir.

BRABBLE, *vi.* : cirecir kirin.

BRACE, *n.* : toq, berpalk.

BRACE, *vt.i.* : qayim kirin, çalak kirin, xurt kirin.

BRACELET, *n.* : bazin(k), zendik.

BRACER, *n.* : parêzerê destî (tîrbazî), xurtker, her tiştê hişyarker.

BRACHIAL, *adj.* : zendikî, destî.

- **ARTERY** : sordemarê milî (şanî).
- **VEIN** : şîndemarê milî (şanî).

BRACHIALGIA, *n.* : demarjana milî.

BRACHIATE, *adj.* : çiqcot.

BRACHIO-, *pref.* : pêşgir e ko dest e, zend e.

BRACHIUM, *n.* : bask.

BRACHY, *adj.* : kurt.

BRACHYCEPHALIC, *adj.* : serkurt.

BRACHYCRANIC OR BRACHYCRANIAL, *adj.* : kiloxkurt.

BRACHYCRANY, *n.* : kiloxkurtî.

BRACHYDACTYLOUS, *adj.* : tilkurt.

BRACHYDACTYLY, *n.* : tilkurtî.

BRACHYPTEROUS, *adj.* : çeng yan bal kurt.

BRACHYURAN, *n.* : dûvkurtî.

BRACHYUROUS, *adj.* : dûvkurt.

BRACING, *adj.* : qayimker, azaker, xurtker.

BRACKEN, *n.* : dehil.

BRACKET(S), *n.* : milik, kevane.

BRACKISH, *adj.* : kevzî, sîr, şor.

- **WATER** : tehlîsk.

BRACKISHNESS, *n.* : şorîtî.

BRACT, *n.* : belge qepûçkî yan baskê gulê.

BRACTEAL, bracteate, bracted, *adj.* : belgdar.

BRACTEOLE OR BRACTLET, *n.* : belg.

BRAD, *n.* : bizmar (zirav), mêx, mîx.

BRADAWL, *n.* : kunker (bo qutana bizmaran).

BRADYCARDIA, *n.* : nişîva zîrî.

BRAE, *n.* : pesarê zîrî.

BRAG, *n., adj.* : fêz, rûreq, zirt.

BRAG, *vit.* : pesin kirin, zirt kirin.

BRAGGART, *n.* : fortek.

BRAGGED, *adj.* : zirtkirî.

BRAGGING, *n.* : fortekî, helat.

BRAHMAN, *n.* : gewher û giyanê balayê hebûnê (jîrzaniya Hindosî), xuyê bala, Birahma.

BRAID, *n.* : kezî, gulî, vehînk.

BRAID, *vt.* : vehînan.

BRAIDED, *adj.* : vehînayî, kezîkirî, vehandî, rîsiyandî.

BRAIDING, *n.* : vehandin, hunandin, kezîkirin

BRAILLE, *n.* : Rêbaza Birêl : nivîsîn bo koreyan.

- **WRITER** : tîp nivîsa Birêl.

BRAIN, *n.* : mejî, mejû, mêşik, mêjelak.

- **CASE** : mejîdank.

- **CHILD** : hizra mirovî.

- **NERVES** : rihên mejî.

- **HAEMORRAGE** : rîsîna mejî.

- **PAN** = **BRAIN CASE.**

- **POWER** : şiyana mejî.

- **SICK**, *n.* : dîn.

- **STEM** : mejiyê stûyî.

- **STORM** : gava dînê, hizrek nişkî şehreza.

- **TRUST** : desteka pisporan.

- **WASH**, *n., vi.* : şûştina mejî, mejî şûştin.

- **WASHING** : mejî şûştin.

- **WAVE** : pêla mejî.

BRAININNESS, *n.* : jîrî.

BRAINLESS, *adj.* : xirpo, bê mejî.

BRAINLESSLY, *adv.* : bêmejîkî.

BRAINLESSNESS, *n.* : bêmejîtî.

BRAINY, *adj.* : jîr.

BRAISE, *vt.* : qelandin.

BRAISED, *adj.* : qelandî.

BRAISING, *n.* : qelandin di nav qazanek girtî de.

BRAKE, *n.* : girtok, westîner.

- **HORSE POWER** : hêza hespî ya girtokî.

BRAKE, *vt.* : girtin (bi girtokî), rawestandin.

BRAMBLE, *n.* : tutirk, tudirrik, dirrî, devî, dirrik, stirî, tureşk.

BRAMBLY, *adj.* : tutirkî.

BRAN, *n.* : kepek, pîne.

BRANCH, *n.* : liq, çiq, çiqil, ta, şax, şirtik, lik, peyîn, pejin.

- **SMALL ~** : pejalok, pejik.

BRANCH, *vt.i.* : çiq dan, du rê bûn.

BRANCHED, *adj.* : çiqkirî, çiqdar, liqdar.

BRAKED, *adj.* : girtî, rawestandî.

BRAKELESS, *adj.* : bê girtok.

BRAKING, *n.* : girtin, rawestandin.

BRANCHIA, *n.* : guhmasî.

BRANCHIAL, *adj.* : ximximkî.

BRANCHIATE, *adj.* : ximximkdar.

BRANCHIPPED, *n., adj.* : pê ximximk.

BRANCHLET, *n.* : çiqik.

BRANCHY, *adj.* : çiqî.

BRAND, *n.* : dax, kemçe, dirf, pêt, texlît.

BRAND, *vt.* : dax kirin.

BRANDED, *adj.* : daxkirî.

BRANDING, *n.* : kemçekirin, daxkirin.

- **IRON** : asinê daxkirinê.

BRANDISH, *vt.* : gef kirin (bi şûrî).

BRANDLING, *n.* : kirme sorik (timlokê masiyan).

BRAND-NEW, *adj.* : temam nû.

BRANDY, *n.* : birandî.

BRANKS, *n. pl.* : lixavê şetahan : texlîtek lixavê kevnê sizakirina jinên zimandirêj yan şetah.

BRANNIGAN, *n.* : lêketin, keyfa girêçî.

BRANNY, *adj.* : pîneyî.

BRANT, *n.* : qaza bejî.

BRASH, *n., adj.* : rûqayim, leşêşî, taviyek baran, şkestok, hol.

BRASIER, *n.* = **BRAZIER.**

BRASS, *n., adj.* : sifr, misê zer, pirinc.

- **BAND** : tîpa mûzîqeya pirincî.

- **BOUND** : rûqayim, perwaz, pirinc, rikdar, kevneperist.

- **HAT** : efserê mezin, payedar.

BRASSAGE, *n.* : baca dirav lêdan.

BRASSARD, brassart, *n.* : zirêya destî.

BRASSIERE = BRA, *n.* : memikbend, pêsîrgir, memikdan.

BRASSILY, *adv.* : bi rûqayimî.

BRASSINESS, *n.* : rûqayîmîtî.

BRASS TACKS, *n. pl.* : rastî, rastiyên, binyat.

BRASSWARE, *n.* : amanên pirinc.

BRASS WINDS, *n.* : alavên misiyên mûzîqî.

BRASSY, *adj.* : misî, reng mis, rûqayim.

BRAT, *n.* : zaro, nexasme zaroyê bîjî.

BRATTICE, *n.* : cudaker (dar yan perûk) li kangehê.

BRATTLE, *n.* : şingîn.

BRATTLE, *vt.* : şingîn kirin.

BRATTLED, *adj.* : şingînkirî.

BRATTLING, *n.* : şingînkirin.

BRAVADO, *n.* : zirtok.

BRAVE, *n., adj.* : wêrek, aza, mêrxas, wêrok, merd, cindî, dilêr, lok, keleman, şêrdil, şevînger, çavqayim, egîd, mêr, wêra, serbest, rêzdirr.

BRAVE, *vt.* : wêrîn.

BRAVED, *adj.* : wêrayî.

BRAVELY, *adj.* : dilêrane, bi azayî, bi wêrayî, merdane, bi wêrekî.

BRAVERY, *n.* : dilêrî, mêrxasî, azayî, bokeyî, wêran, lehengî, wêrîn, zat, camêrî, merdayî, mêranî.

BRAVING, *n.* : wêran.

BRAVO, *n.* : sehet xweş! kujê kirêgirtî.

BRAVO, *vt.* : pesin kirin.

BRAVURA, *n.* : awaza şehrezaya mûzîqî.

BRAWL, *n.* : cerenîx, gelc, lêketin, çirt, hera.

BRAWL, *vi.* : cerenîx kirin.

BRAWLER, *n.* : gelcgîr.

BRAWLY, *adj.* : gelcgîrî.

BRAWN, *n.* : zeblek, masûlke.

BRAWNY, *adj.* : xurt, zeblekî, masûlkeyî, nêrdar.

BRAY, *vt.i., n.* : zir, zirîn.

BRAYER, *n.* : zirker.

BRAYING, *n.* : zirîn.

BRAZE, *vt.* : pirinc kirin, lehîm kirin.

BRAZED, *adj.* : lehîm kirî.

BRAZEN, *adj.* : rûqayim, gewc, req.

BRAZENLY, *adv.* : bi reqî, bi rûqayimî, bi gewcî.

BRAZIER, *n.* : hebeşk, meqelî.

BREACH, *n., vt.i.* : delaqe, qanûn yan soz şikandin, soz şikandin, peyiv şikandin, qanûn yan belên şikandin.

BREACH OF CONTRACT, *n.* : belên yan peyiv şikandin.

BREACH OF FAITH, *n.* : peyiv yan bawerî şikandin.

BREACH OF PROMISE, *n.* : peyiv şikên.

BREAD, *n.* : nan, sewik.

- **BUTTERED ON BOTH SIDES** : xweşî, lêhatî.
- **TO BREAK ~** : lexrînî şikandin.
- **TO KNOW WHICH SIDE ONE'S ~ IS BUTTERED ON** : berjewendiya xwe zanîn.

BREAD AND BUTTER, *n.* : nanê nîvişkirî. Jiyarî.

BREAD-AND-BUTTER, *adj.* : kirdarî, nanxwer, herzalî.

BREAD AND CHEESE, *n.* : besatiya nanî.

BREAD AND WINE, *n.* : şîva Xudayî yan Xudawendî.

BREAD BAKING ROD, *n.* : tîr.

BRED STUFF, *n.* : genim, ar(d), nan.

BREAD TIN, *n.* : sê(h)l.

BREAD BASKET, *n.* : sebeta nanî.

BREAD FRUIT, *n.* : mêweyî nanî.

BREADTH, *n.* : pehnî, panî, firehî, berpan.

BREADTH WAY(S), *adv.* : bi panî, panekî.

BREAD WINNER, *n.* : nander.

BREAK, *n.* : şikandin, şikestin, piçir, navbirr, navibirrî.

BREAK, *vt.i.* : şikandin.

- **TO ~ AWAY** : veqetîn, berdan, cuda bûn.
- **TO ~ FASTING** : roj̃î şikandin.
- **TO ~ UP** : şkestin, şikandin, pelixîn, pelixandin.
- **TO ~ CAMP** : konî rakirin û çûn.
- **TO ~ EVEN** : kar bê havil û bê dorandin berpê kirin.
- **TO ~ DOWN** : şkestin, herifin, xirab bûn.
- **TO ~ FREE OR LOOSE** : revîn, verestin.
- **TO ~ GROUND** : kêlîn, dest bi kar kirin.
- **TO ~ THE ICE** : dest pê kirin (sariyê nerm kirin).
- **TO ~ IN** : dan jor, birrîn (axiftinê).
- **TO ~ OFF** : rawestîn.
- **TO ~ OPEN** : vekirin.
- **TO ~ OUT** : dest pê kirin (şerî).
- **TO ~ THROUGH** : têre çûn.
- **TO ~ WIND** : fis kirin.
- **TO ~WITH** : şer kirin.

BREAKABLE, *adj.* : şikestinbar, şikestok.

BREAKAGE, *n.* : şikestin, daşikandin.

BREAK AWAY, *n.* : berbûn, cudabûn.

BREAKDOWN, *n.* : şikestin, hilşîn, hilweşîn, herifîn.

BREAKER, *n.* : şikên.

BREAKFAST, *n.* : taşt, lexrînî, xurînî, bertêşt, sertêşt, parêv.

BREAKFAST, *vi.t.* : taştî kirin, lexrînî şikandin.

BREAKING, *n.* : şikandin, daşikandin, şikest, pijilî, bizdîn.

- **AWAY (FROM)** : veqetîn.
- **UP** : dahêran.
- **WIND** : fiskirin.

BREAKNECK, *adj.* : sehm, têrtirs.

BREAKOUT, *n.* : êrîş bo şikandina dorgirtinê, rizgarbûn (dijwarî ji bendiyê).

BREAKTHROUH, *n.* : serketin, têreçûn, pêşketin.

BREAM, *n.* : masî ye : texlîtek mêk e.

BREAST, *n.* : sîng, çiçik, memik, pêsîr, paxil, paşil, pezok.

- **FEED** : şîrdan (ji çiçikî).
- **PIN** : sinceqa sîngî.
- **PLATE** : berdilk, zirêyê sîngî.
- **PROTRUDING ~** : memiksojin.
- **PROTUBERANT ~** : memiksojin.

BREATH, *n.* : şine û hilm, henase, bêhn, helmijîn.

BREATHABLE, *adj.* : henasebar.

BREATHE, *vi.t.* : bêhn kêşan.

- **TO ~A VEIN** : şîndemar vekirin.
- **TO ~FREELY** : dilniya bûn.
- **TO ~ONE'S LAST** : mirin.

BREATHED, *adj.* : henase kêşayî.

BREATHING, *n.* : pişîn, vepirsandin, henasedan.

BREATHLESS, *adj.* : bêhnçikî.

BREATHLESSLY, *adv.* : bi bêhnçikî.

BREATHLESSNESS, *n.* : bêhnçikîtî.

BREATHTAKING, *adj.* : perûş, bêhnçik.

BREATHY, *adj.* : ne zelal (deng).

BRED, *adj.* : xudankirî.

BREECH, *n.* : surme, paşîk, paşîka tifengê.

- **BLOCK** : goda paşiya lûleya çekî.
- **CLOUT, CLOTH = LOIN CLOTH.**

BREECHES BUOY, N. : şelwarê rizgarkirinê (ji gemiya noqî).

BREECHING, *n.* : teng yan keresteya paşiya hespî.

BREECHLOADER, *n.* : tifengpaşbarkirin.

BREECIA, *n.* : kevrê telezmêrn pêkvemayîn.

BREECIATE, *vt.* : kevir kirin (ji telezman).

BREED, *vt.* : xudan kirin.

BREEDER, *n.* : zayên.

BREEDING, *n.* : xudankirin.

BREEZE, *n.* : bahîn, basor, sirwe, şine, bayê nerm.

BREEZILY, *adv.* : sirweyekî, bi qapanî.

BREEZELESS, *adj.* : bê bahîn, bê sirwe.

BREEZY, *adj.* : qapan.

BREGMA, *n.* : şilka serî, nermika serî.

BREN GUN, *n.* : tifenga Birên.

BRETHREN, pl. of brother : bira.

BREVET, *n.* : bawernameya paye berzkirina abrûyî.

BREVET, *vt.* : abrû payeberz kirin.

BREVI-, *pref.* : pêşgir e ko kurt e.

BREVIARY, *n.* : kurtî.

BREVIER, *n.* : tîpa çapî pîvan 8 xalik.

BREVIPED, *n.* : pêkurt.

BREVIPENNATE, *adj.* : çeng yan bal kurt.

BREVITY, *n.* : kurtî, kurtayî.

BREW, *vt.i.* : dem kirin, bîre çêkirin.

BREWAGE, *n.* : bîre tirşkirin yan demkirin, şeraba tirşkirî.

BREWER, *n.* : demlik, tirşker yan çêkerê bîreyê.

BREWER'S YEAST, *n.* : haveyna bîreyê.

BREWERY OR BREW HOUSE, *n.* : bîregeh.

BREWING, *n.* : demkirin, bîretirşkirin.

BREWIS, *n.* : giraza rohn, metfînî.

BRIAR, *n.* : kulîlk, şîlan.

BRIBABLE, *adj.* : bertîlxwer.

BRIBE, *n.* : bertîl, hîbodî.

BRIBEE, *n.* : bertîlxwer.

BRIBER, *n.* : bertîlyar.

BRIBERY, *n.* : bertîl.

BRIC-A-BRAC, *n.* : xemlî.

BRICK, *n., adj.* : xişt, kelpûç, pîk.

- **LAYER** : hosta, xiştjen.
- **WORK** : avahiyê kelpûçan.
- **YARD** : kelpûçgeh.

BRICK, *vt.* : kelpûç kirin.

BRICKLE, *adj.* : şîkestok.

BRIDAL, *adj., n.* : bûkatî, bîkanîn yan înan.

BRIDAL CHAMBER : gerdek.

BRIDAL PRESENT : serdesmal.

BRIDAL VEIL (RED) : tara.

BRIDAL WREATH : gulbenda bûkê.

BRIDE, *n.* : bûk.

BRIDE ~CAKE : kade yan kiloca bûkê.

BRIDE DOWRY : dermal, dermalî.

BRIDE GROOM : zava.

BRIDESMAID, *n.* : hevalbûk.

BRIDESMAN, *n.* : hevalzava.

BRIDE'S SONG : strana serê zavano.

BRIDEWELL, *n.* : zîndan, çakerxane.

BRIDGE, *n.* : pir(d).

- **BOARD**, *n.* : berpalka pêstirkê.
- **HEAD** : serê pirê.
- **WORK** : avahiyê pirê.

BRIDGE, *vt.* : pir(d) kirin.

BRIDGED, *adj.* : pir(d)kirî.

BRIDGING, *n.* : pir(d) kir(d)in.

BRIDLE, *n.* : bizmîk, lixav, cilev, cêlew, hefsar, hevsar.

- **PATH**, road or way : derbazgeha hespên siwariyê.

BRIDLE, *vt.i.* : herandin, lixav kirin, hevsar kirin.

BRIDLED, *adj.* : lixavkirî, hevsarkirî.

BRIDLING, *n.* : hevsarkirin, lixavkirin.

BRIDOON, *n.* : gem.

BRIEF, *adj., n.* : kurt, bîrname, kurtebinşelwar.

- **IN ~** : bi kurtî.
- **TO HOLD FOR A ~** : piştgirî yan berevanî kirin.

BRIEF, *vt.* : kurt kirin, nîşa dan, parêzerî (bo xwe) girtin.

BRIEFCASE, *n.* : çente (bo kaxez û belgenameya).

BRIEFING, *n.* : kurtî.

BRIEFLESS, *adj.* : bê parêzer.

BRIER, *n.* : gula çalê, kulîlk, şîlan, bask yan çiqê dirrî.

BRIER ROOT, *n.* : riha darmêrgê yan qelona (bask) ji vî darî.

BRIERWOOD, *n.* = **BRIERROOT.**

BRIG, *n.* : zîndan yan girtîxaneya di nav keştiya cengî de.

BRIGADE, *n.* : hêz.

BRIGADE, *vt.* : hêz kirin (çêkirin).

BRIGADED, *adj.* : hêzkirî.

BRIGADIER, *n.* : serhêz, ragir.

- **GENERAL** : ragir.

BRIGADING, *n.* : hêzkirin.

BRIGAND, *n.* : nijde, cerde, keleş, qeçax, rêgir, terye.

BRIGANDAGE, *n.* : nijdevanî, keleşî, rêgirî.

BRIGANDINE, *n.* : zirê.

BRIGHT, *adj.* : rohn, ronahî, ronek, geş, rengdêr, rewşendar, sayî, jîr, çirisî, belek, rûşen.

BRIGHT'S DESEASE : nesaxiya Biravt (gulçiskê digirit, spîlkê di mîzê de zêde dikit).

BRIGHTEN, *vi.t.* : teyisîn, geş bûn.

BRIGHTENED, *adj.* : teyisandî, geşkirî.

BRIGHTENER, *n.* : teyîsker.

BRIGHTENING, *n.* : teyisandin, geşkirin.

BRIGHTER, *n.* : geştir.

BRIGHTLY, *adv.* : bi geşî, geşkî.

BRIGHTNESS, *n.* : geşî, teyis, teyisandin, çirûsk, tirûsk, rewş, ronayî, şewqdan, somayî, şewq.

BRILLIANCE, *n.* : teyisîn, geşî, şewq, şewqdan.

BRILLIANCY, *n.* : geşbûn, jîrî.

BRILLIANT, *adj.* : geş, rûşendar, ronek, rohn, jîr, çirax, ron, şewqdar.

BRILLIANTINE, *n.* : ronê pirçê.

BRILLIANTLY, *adv.* : bi jîrî, bi ronekî, jîrekî.

BRILL, s disease, *n.* : nesaxiya Birîl : texlîtek reşegiran e taya sivik e.

BRIM, *n.* : lêva tirarî, lêwar, firhan.

BRIM, *vi.t.* : serde çûn, hilçûn.

BRIMFUL, *adj.* : lêvrêj, hilçoyî, firhayî, tiptiji.

BRIMMED, *adj.* : hilçoyî.

BRIMMER, *n.* : tirarê teji.

BRIMMING, *n.* : hilçûn.

BRIM STONE, *n.* = **SULFUR** : gogird, kibrît.

BRINDLE(D), *adj.* : gewrê pinîkirî.

BRINE, *n.* : rondik, derya, ava deryayî, şorav, şoraw, gîrava xwê.

BRINE, *vt.* : têr xwê kirin.

BRINED, *adj.* : şorkirî, xwêkirî.

BRINER, *n.* : xwêker.

BRING, *vt.* : hînan.

- **TO ~ ABOUT** : çêkirin.
- **TO ~ BACK** : hînan paş, vegerandin.
- **TO ~ DOWN** : keftandin, dakirin.
- **TO ~ FORTH** : çekirin, ber girtin.
- **TO ~ FORWARD** : hînan pêş (dirov).
- **TO ~ HOME** : diyar kirin, têgehandin.
- **TO ~ IN** : berhem dan (çala neftê), berhemdar kirin.
- **TO ~ OFF** : bi cih hînan.
- **TO ~ ON** : çêkirin.
- **TO ~ OUT** : diyar kirin.
- **TO ~ OVER** : rakêşîn.
- **TO ~ ROUND** : hişdar kirin.
- **TO ~ THROUGH** : rizgar kirin, harî kirin.
- **TO ~ TO** : bi hiş kirin.
- **TO ~ TO AN END** : bi dûmahî hînan, bi dawî kirin.
- **TO ~ TO PASS** : çêkirin.
- **TO ~ TO TERMS** : qayil kirin (bi xurtî).
- **TO ~ UNDER** : bindest kirin.

- TO ~ UP : xudan kirin.

BRINGING, *n.* : anîn, înan.

BRININESS, *n.* : şorekî.

BRINK, *n.* : hindav, kendal, qerax, qeyar.

BRINNEL HARDNESS, *n.* : reqiya Birînêl : reqiya metalî ko bi ketrina yan lêdana gogek polayî dipîvin.

BRINNEL MACHINE, *n.* : reqpîva Birînêl.

BRINNEL NUMBER, *n.* : renûsa reqiya Birînêl.

BRINY, *adj.* : şorek, şor, derya.

BRIO, *n.* : germî, çalakî, vejiyanî.

BRIOCHE, *n.* : nanê şirinkirî li gel piçek nîvişk û hêkê (wek şilikî).

BRIOLETTE, *n.* : elmasa şikil hêk yan hermî.

BRIQUET(TE), *n.* : qalibê komirî.

BRISANCE, *n.* : hêza herifandinê (ya peqînê).

BRITON, *n.* : welatiyê Brîtaniya (Brîtanî).

BRISK, *adj.* : çalak, gurc, çeleng, lezîn.

~ MARKET : bazarê germ.

BRISKET, *n.* : goştê sîngî, sîngê canewerî.

BRISKLY, *adv.* : bi çalakî, bi gurcî, lezkî.

BRISKNESS, *n.* : çalakî, sivikî, lezîtî.

BRISTLE, *n.* : gij, qij.

~ TAIL : dûv gij.

BRISTLE, *vi.t.* : qij bûn, gij bûn, rep bûn (pirç).

BRISTLED, *adj.* : qijbûyî.

BRISTLING, *n.* : qijbûn.

BRISTLY, *adj.* : gijî.

BRIT(T), *n.* : masiyek biçûk e.

BRITAIN, *n.* : Brîtaniya.

BRITICISM, *n.* : zaravê brîtanî.

BRITISH, *adj., n.* : Brîtanî.

BRITISH THERMAL UNIT, *n.* : yekeya germiya brîtanî (tibaba germiya pêviyayî da ko germiya pawinek avê yek pileya fahrenhayt bilind bikit).

BRITTLE, *adj., n. : vi.* : nazik, kûrt, şikestik, kûş, kûşî bûn, pirtikîn.

BRITTLED, *adj.* : kûşbûyî.

BRITTLELY, *adv.* : bi kûşî, kûşki.

BRITTLENESS, *n.* : kûşî.

BRITTLING, *n.* : kûşbûn.

BRITZKA, *n.* : guhêzoka vekirî.

BROACH, *n.* : sinceq, kunker, bist.

BROACH, *vt.i.* : kun kirin, rêjtin (xwîn).

BROAD, *adj., adv., n.* : pan, pehin, pehnar, berfireh, fireh, firawan.

- AX(E) : tefşoyê mezinê pan.
- BEAN(S) : baqil.
- BILL : nikilpan.
- CLOTH : çox(e).
- GAUGE : pîva pan, rêasina pan.
- JUMP : bazdana fireh.
- MINDED : dilfireh, firehbîn.
- SIDE : topên rexê gemiyê, rexê gemiyê.
- WIFE : jina bendî.

BROADCAST, *vt.i.* : belav kirin, weşandin, peşilandin.

BROADCAST, *n.* : weşînek, weşandin, peşilîn.

BROADCASTER, *n.* : weşîner, şandiyar.

BROADCASTING, *n.* : weşîn.

- STATION, *n.* : êzgeh.

BROADEN, *vi.t.* : pan kirin, fire bûn, fire kirin, pan bûn.

BROADENED, *adj.* : pankirî, firekirî.

BROADENING, *n.* : pankirin, firekirin, pehînandin.

BROAD LEAF, *n.* : belgê pan.

BROAD LEAFED OR LEAVED, *adj.* : belgpan.

BROADLY, *adv.* : bi berfirehî, berfirehekî.

BROAD SWORD, *n.* : şûrê pan.

BROADNESS, *n.* : firehî, panîtî.

BROCADE, *n., vt.* : perûkê zêrkêşkirî, zêrkêş kirin.

BROCADED, *adj.* : zêrkêşkirî.

BROCATELLE, *n.* : tevnê zêrkêşkirî.

BROC(C)OLI, *n.* : texlîtek kelemî ye.

BROCHETTE, *n.* : bist.

BROCHURE, *n.* : namîlke, kurtexwandin.

BROCKET, *n.* : têşkê asikî.

BROGAN, *n.* : pêlava stûr.

BROGUE, *n.* : zaravê îrlandî (di axiftina înglîzî de), pêlavek îrlandî stûr e, zarav, awaz.

BROIL, *n.* : birajtin, birijandin, lêketin, germiya şewat.

BROIL, *vt.i.* : biraştin, germ kirin, şerî kirin.

BROILER, *n.* : birajgeh, roja germ, çîçelok, têkvedank.

BROKE, *adj.* : bê pare.

BROKEN, *adj.* : şikestî, şikandî.

- **DOWN** : şikestî, xirab.
- **HEARTED** : dilşikestî, pest, xemdar.
- **HOME** : malaxirabî.
- **LANGUAGE** : çat pat.
- **NECK** : gerden yan stû şikestî.
- **UP** : şikestî, pelixî.

BROKEN WIND, *n.* : bêhn tengiya hespî.

BROKER, *n.* : kostek.

BROKERAGE, *n.* : kostegeh.

BROMATE, *n., vt.* : bromêt : xwêya tirşiya bromî. xwê kirin (bi tirşiya bromî : ko hêmanek ne metalî wekî klorê ye).

BROMATED, *adj.* : bromkirî.

BROMIC, *adj.* : bromî (brom têde ye).

BROMIDE, *n.* : bromîd.

BROMIDIC, *adj.* : mirûsî, erzan.

BROMINATE, *vt.* : brom kirin.

BROMINATED, *adj.* : bromkirî.

BROMINATION, *n.* : bromkirin.

BROMINE, *n.* : bromîn, brom.

BROMISM, *n.* : bromîtî : nesaxiya bi kar înana bêqama bromî.

BROMO, *n.* : dermanek fîrhayî bo serêşê.

BRONCH(O)-, *pref.* : pêşgir e ko kirkirokî ye.

BRONCHI, *n. pl.* : herdu tayên kirkirokî.

BRONCHIA, *n.*pl. : kirkirokî.

BRONCHIAL, *adj.* : kirkirokî.

- **ASTHMA** : bêhn tengiya kirkirokî.
- **TUBE**, *n.* : tayê kirkirokî.

BRONCHIECTASIS, *n.* : firebûna kirkirokî.

BRONCHIOLE, *n.* : mûkirkirok.

BRONCHITIS, *n.* : dirm, peta, kuxî, xusik.

BRONCHOPNEUMONIA, *n.* : kulbûna kirkiroka pişî.

BRONCHOSCOPE, *n.* : kirkirokbîn.

BRONCHUS, *n.* : tayê kirkirokî.

BRONCO, *n.* : hespek emerîkî hûr û kûvî ye.

BRONTOSAUR, *n.* : texlîtek dînozor e.

BRONZE, *n.* : pirinc, mifriq.

BRONZE AGE : rojgarê pirincî.

BRONZY, *adj.* : pirincî.

BROOCH, *n.* : sinceq, biroş.

BROOD, *vt.i.* : kurkî bûn.

BROOD, *n., adj.* : kurik, regez, texlît.

BROODER, *n.* : kurgeh.

BROODY, *adj.* : hizirdar.

BROOK, *vt.* : rakirin.

BROOM, N. : bermalk, gezik, gez, gesik, malik, şirtik, melkeş, sivink.

- **CORN** : genimê gezikî.
- **RAPE** : helezek mişexwer.
- **STICK** : darê gezikî.

BROSE, *n.* : giraza arî.

BROTH, *n.* : şorbe, giraz, goştav.

BROTHEL, *n.* : karxane, qehpexane.

BROTHER, *n.* : bira, reben, dost, hogir, heval.

- **IN LAW** : hevling, ti, zava.
- **IN ARMS** : hevalê çekî.
- **SWORN ~** : destbira.

BROTHERHOOD, *n.* : birayetî, biratî.

BROTHERLINESS, *n.* : birayî.

BROTHERLY, *adv.* : bi birayî, birayekî.

BROUGHT, *p.* **OF BRING**, *pp.* **OF BRING** : anî, înayî.

BROW, *n.* : biro.

- **TO KNIT ONE'S ~** : (kûr) hizir kirin.

BROW BEAT, *vt.* : tirsandin.

BROWN, *adj., n.* : gewr, boz, qehweyî.

- **ALGA** : kevza reş.
- **HAIRED** : çûr.

BROWN BETTY, *n.* : şirînatiya Bêtî (sêv, nan û alat).

BROWN COAL, *n.* = **LIGNITE.**

BROWNIE, *n.* : kiloca bindeqkirî : ecîneya efsane, dibêjin ko bi firînê karê malê dike.

BROWNISH, *adj.* : piçekê gewr.

BROWNOUT, *n.* : tarîkirina parçekî.

BROWNSHIRT, *n.* : kumlek reş. nazî.

BROWNSTONE, *n.* : berê gewrê xîz.

BROWN STUDY, *n.* : ramana kûr.

BROWSE, *vt.i., n.* : çerîn, laperên kitêbê wergêran, dehil.

BRUCELLOSIS, *n.* : taya pêldar.

BRUINE, *n.* : hirç.

BRUISE, *n., vt.* : xirmişîn, sivik birîn, xîrmişandin.

BRUISER, *n.* : sivik birin, kulmbaz.

BRUMMAGER, *adj., n.* : zir, derew.

BRUNCH, *n.* : sertêşt, lexrînî-têşt.

BRUNETTE, *adj.* : esmer, çûr, reşkut.

BRUNT, *n.* : barê giran (ji êrîşê yan rexneyê).

BRUSH, *n., vt.* : teraş, firçe, ciyan, bêşe, paqij kirin.

- **TO ~ ASIDE OR AWAY** : guh nade.
- **TO ~ THE TEARS AWAY** : rondik paqij kirin.
- **TO ~ UP** : xwandineve.

BRUSH DISCHARGE, *n.* : valakirina firçeyî.

BRUSHED, *adj.* : purtkirî.

BRUSHWOOD, *n.* : bêşe, devî, dehil.

BRUSHY, *adj.* : têr dar û bar, têr çiqil, teraşî, dehlî.

BRUSQUE, *adj.* : req, zivir.

BRUSQUENESS, *n.* : reqî (sincî).

BRUTAL, *adj.* : dijwar, dirrinde, hovdar.

BRUTALITY, *n.* : hovî, dijwarîtî.

BRUTALIZE, *vt.i.* : hov kirin, hov bûn, êşandin.

BRUTALIZED, *adj.* : hovkirî.

BRUTALIZING, *n.* : hovkirin.

BRUTALLY, *adv.* : bi dijwarî, bi dirrindeyî, dirrindeyekî.

BRUTE, *n., adj.* : hov, dehbeyî.

BRUTISH, *adj.* : hov, dehbeyî, dijwar, req.

BRYOLOGY, *n.* : keviznasî.

BRYONY, *n.* : helezek kulindî ye belgpan e.

BRYOPHYTE, *n.* : helezê kevzî.

BRYOZOAN, *n., adj.* : zindewerê kevzî.

BUBAL, *n.* : texlîtek pezkûvî ye.

BUBBLE, *n.* : peqîşk, peqîjok, bilq, pirsa pûça xapîn.

- **GUM** : benîştê peqîşkî.

BUBBLE, *vi.t.* : kelîn, peqîşk kirin yan birin, firhandin.

- **TO ~ OVER** : serde çûn.

BUBBLED, *adj.* : peqîşkirî.

BUBBLER, *n.* : kaniya peqîşkî.

BUBBLING, *n.* : helçûn, kelîn, firhan.

BUBBLY, *adj.* : firhayî, peqîşkî, kelînî.

BUBONIC PLAGUE, *n.* : reşava girêyî.

BUCCAL, *adj.* : dêhmî, devî.

BUCCANEER, *n.* : deryagir.

BUCK, *n.* : nêreasik, dolar.

- **EYE** : şaber(r)ûya hespî.

- **TO PASS THE ~** : berpirsî danan ser milê mirovek dî.

BUCK, *vi.t.* : zirt kirin, bergirî kirin, êxistin (siwarê hespî).

BUCKAROO, *n.* : gavan.

BUCKBEAN, *n.* : nefela avî.

BUCKBOARD, *n.* : erebaneya çarçerxî.

BUCKET, *n.* : delov, avdank, dewlik, sitil.

- **BRIGADE**, *n.* : hêza delovî : bo vekujîna agirî.

- **FEVER** : taya nêçîrê.

- **SEAT** : rûnîşteyek bo mirovekê.

- **SHOP** : nivîsgeha girewan.

BUCKHOUND, *n.* : seyê asikî : bo nêçîrê.

BUCKISH, *adj.* : lewend.

BUCKLE, *n., vt.i.* : awzone, toq, qeytan, qeytan girê dan, çemîn, peqîn.

BUCKLER, *n., vt.* : mêrtal, berevanî kirin.

BUCK SAW, *n.* : xîzara destî.

BUCK SHOT, *n.* : saçme, balme.

BUCKSKIN, *n.* : kevlê asikî.

BUCK THORN, *n.* : sinc, gosinc.

BUCKTOOTH, *n.* : çiqdidan.

BUCKWHEAT, *n.* : genimê reş.

BUCOLIC, *adj., n.* : şivanî, gundî, gundewarî, cotyar, helbesta şivanî.

BUD, *n., vi.t.* : gopke, bişkoj, bişkov, botik, pindik, xunçe, çiro, pişkdarî, bişkoj dan, pişkivîn.

BUDDHA, *n.* : Bûda.

BUDDHISM, *n.* : Bûdayî.

BUDDING, *n.* : bişkojbûn, werar, bişkojkirin.

BUDDLE, *n.* : alava şûştina axa kanî bi ava diborit.

BUDDY, *n.* : heval, hogir.

BUDGE, *vi.t.* : livîn, bizivîn, livandin, lepitandin, leqandin, lepitîn.

BUDGING, *n.* : lepitîn, lepitek.

BUDGERIGAR, *n.* : texlîtek tûtî ye.

BUDGET, *n.* : budce, buc, tiwaz, lenger, budce.

BUDGET, *vt.i.* : budce kirin.

BUDGETARY, *adj.* : budceyî.

BUDGETED, *adj.* : budcekirî.

BUDGETEER, *n.* : budcevan.

BUDGETING, *n.* : budcekirin.

BUFF, *n., vt.* : kevlê gamêş, saqoyê leşkerî, zer, zer kirin, teyîsandin.

- **STICK** : darê vemiştinê.

- **WHEEL** : çerxa vemiştinê.

BUFFALO, *n.* : gamêş.

- **CALF** : gedek, sak.

- **GRASS**, *n.* : giyayê gamêşan.

- **ROBE**, *n.* : kevlê gamêşî : debax û bergirî bo raxistinê yan nixava textî.

BUFFER, *n.* : best, vemiştek.

- **STATE** : bestedewlet.

BUFFET, *n.* : xwarin (ji ser mêzê), şap, mêzeya têrxwarin.

BUFFING WHEEL, *n.* : çerxa vemiştine.

BUFFLE HEAD, *n.* : serpurt (yan pirt), (werdekek emerîkanî ser têr pirt e).

BUFFO, *n.* : zirtek.

BUFFOON, zirtek.

BUFFOONERY, *n.* : zirtekî.

BUG, *n.* : pêşî, axîrke.

BUG, *vt.* : şepirze kirin, enirandin, bihîstin.

- **HOUSE** : dînxane, şêtxane.

BUGBEAR, *n.* : tirskar.

BUGGED, *adj.* : şepirzekirî, enirandî, bihîstî.

BUGGER, *n.* : lotî.

BUGGERY, *n.* : lotiyatî, qonekî.

BUGGING, *n.* : enirandin, şepirzekirin, bihîstin (bi dizîve).

BUGGY, *n., adj.* : erebane.

BUGLE, *n.* : borîzan, gewriz, şeypor.

BUGLE, *vi.* : borîzanê lêdan.

BUGLED, *adj.* : borîzan lêdayî.

BUGLER, *n.* : borîzanvan.

BUGLESS, *n.* : mij mijok, gûzirwan, gaziman.

BUGLING, *n.* : borîzan lêdan.

BUILD, *n., vt.i.* : bejin, ava kirin.

BUILDABLE, *adj.* : avabar.

BUILDER, *n.* : avaker, sazker.

- **'S** : ruleşimşe.

BUILDING, *n.* : avakirin, diristkirin.

BUILDING CONTRACTOR, *n.* : belenderê avahiyan yan avakirinê.

BUILDINGS, *n.* : xanûman, avahî.

BUILD UP, *n.* : avakirin, damezran, werar, qayimkirin.

BUILT-IN, *adj.* : avakirî (di nav dîwarî de).

BUILT-UP, *adj.* : pêkhatî, têravahî.

BULB, *n.* : pîvazk, piyaz, serik, gilop.

BULBAR, *adj.* : pîvazî.

- **PARALYSIS** : şehtiya pîvazî.

BULBIL, *n.* : pîvazok.

BULBOUS, *n.* : pîvazkî.

BULGE, *n., vi.t.* : puf, awsan, derhatin, memîle, puf bûn.

BULIMIA, *n.* : nexweşiya birsê.

BULGUR, *n.* : savar, danhêrk.

BULGY, *adj.* : puf, awsanî.

BULK, *n.* : barist, topel, baristayî, govek, qeware, gotre, celeb, bar.

BULKHEAD, *n.* : berbest, diwar.

BULKINESS, *n.* : qebeyî, mezinî.

BULKY, *adj.* : girs, mezin, leşgirs, qebe, gewre, zil.

BULL, *n., adj.* : golik, ga, box.

- **A ~ MARKET** : bazarê germ.

- **A ~ IN A CHINA SHOP** : gayê li firoşgeha ferforî : mirovê neşehreza.

- **DOG** : sega.

BULL, *vt.i.* : xapandin.

BULLA, *n.* : mohra papayî (qorqoşmî ye), mîzmîzok.

BULLACE, *n.* : xox, hilîk.

BULLATE, *adj.* : pufdayî.

BULLDOZE, *vt.* : tirsandin, rêya xwe birrîn (bi xurtî), rakirin (bi bildozerê).

BULLDOZER, *n.* : bildozer : makîneya ramalînê yan rakirinê.

BULLET, *adj.* : fîşek, gulle.

- **HEAD** : serreq.

- **PROOF** : dijfîşek (bergirê fîşekê).

BULLETIN, *n.* : weşîn, belavok, pexşe.

BULLIED, *adj.* : gefkirî, tirsandî.

BULLFIGHT, *n.* : şerega.

BULLFINCH, *n.* : çûçika strankar.

BULLFROG, *n.* : beqek emerikanî mezin e, masiyek sermezin e, rikdar, gewc.

BULLHEADED, *adj.* : xirpo, rikdar, ser mezin û pan.

BULLION, *n.* : zêr, darişte, darêje, kestek.

BULLISH, *adj.* : gayî, bazar başbûnî.

BULL NECKED, *adj.* : stûstûr.

BULLOCK, *n.* : golik.

BULLPEN, *n.* : pawanê gayî.

BULL RING, *n.* : meydana şerega.

BULL ROAREA, *n.* : ûrîndar : darê bi benkî ve girêdidin û difirînin ko dengek girmînê dihînit der.

BULL'S EYE, *n.* : çavê gayî : nîveka armancê, nîskeya nîvgogeyî, fanosa vî nîskeyî, kulîn yan pencerka biçûk.

BULL TERRIER, *n.* : seyek mezin xurt mûkurt e.

BULL TONGUE, *n.* : zimanê gêsinî.

BULL WHIP, *n.* : tajangê vehînayî.

BULLY, *n., adj., adv., interj., vt.i.* : zordar, tirsker, tirsandin.

- **BEEF**, *n.* : goştê çêlê.

BULLY RAG, *vt.* : tirsandin (bi gefan), enirandin.

BULLYING, *n.* : gefkirin, tirsandin.

BULRUSH, *n.* : leven.

BULWARK, *n.* : çeper, senger.

BUM, *n., adj., vt.i.* : serserî, ba pîvî kirin, serseryiyatî kirin.

BUMBLE, *vi.t.* : veweşîn, labûn, gîze kirin.

BUMBLEBEE, *n.* : gîzek : mêşhingivîna mezina gizgizê dikit.

BUMBLED, *adj.* : gîzekirî.

BUMBLER, *n.* : gîzeker.

BUMBLING, *n.* : gîzekirin.

BUMBLINGLY, *adv.* : bi gîzekirinî.

BUMBOAT, *n.* : gemiya azoqeyî.

BUMKIN, *n.* : destikê dirêjkirinê.

BUMMED, *adj.* : bapîvîkirî.

BUMMING, *n.* : bapîvanî.

BUMP, *n., vt.i.* : lêkdan (vêketin), ratekandin, lê dan, paldan.

BUMPED, *adj.* : xistî.

BUMPER, *n., adj.* : berfire, gelek, zehfî, tirarê tejî.

- **CROPS** : dirîna başa dexlî.

BUMPKIN, *n.* = **BUMKIN.**

BUMPTIOUS, *adj.* : xwedîtî.

BUMPY, *adj.* : têr kûrik (çal).

BUN, *n.* : kezî, kiloca şirînkirî, kadeya şirînkirî.

BUNA, *n.* : lastîka destkar.

BUNCH, *n.* : qeftik, gurz, çepik, destek, taxe, işî.

- **OF ~GRAPS** : îşî yan ûşiyê tirî.

BUNCHY, *adj.* : ûşiyî.

BUNCO, *n., vt.* : şelandin, xapandin, xapandin.

BUNCOMBE, *n.* : pûçbêjî, gotara derewa dilniyakirinê.

BUND, *n.* : sikir, best.

BUNDLE, *n., vt.i.* : gurze, boxçe, çepik, taxe, beste, ferde, girêdan, zû hinartin.

- **TO ~ UP** : xwe nixaftin.

BUNG, *n.* : serdevik.

BUNGALOW, *n.* : xanî (yektebeq).

BUNGHOLE, *n.* : kuna birmîlî.

BUNGLE, *n.*, vti : têkdan, karê çirîk, têk dan.

BUNGLED, *adj.* : têkdayî.

BUNGLER, *n.* : karkerê neşehreza.

BUNGLING, *adj.* : neşehreza.

BUNION, *n.* : perçiftina kulbûyî (movika tila beranî).

BUNK, *n.* : textê manê (bi diwarê keştîve), alîf, pûçbêjî.

- **HOUSE** : avahiyê sade (bi textên manê ve bo karkeran).

BUNKER, *vt.* : gemî tijî kirin (bi komirî yan ronî û ezîngî).

BUNKER, *n.* : jora bin erdiya asêkirî, girîftarî, embara komirî.

BUNKERED, *adj.* : êzîngkirin.

BUNNY, *n.* : kêvrûşk.

BUNSEN BURNER, *n.* : çira yan şewatkerê bensin : alava germkirinê li ezmûngehê.

BUNT, *n., vt.i.* : lêdana hêdî (beysbol), tepka hêdî lêdayî, qoç, nexweşiyek genimî ye, qoç lê dan.

BUNTING, *n.* : balindeyek wek çûçikî, perûkê alayan, ala.

BUNT LINE, *n.* : werîsê binê babirekê.

BUOY, *n.* : serav.

BUOYANCY, *n.* : seravî.

BUOYANT, *adj.* : serav.

BUR, *n.* = **BURR**.

BURBLE, *vi.* : pirbêjî kirin, biq biq kirin.

BURBLED, *adj.* : pirbêjîkirî.

BURBLING, *n.* : pirbêjî kirin.

BURBOT, *n.* : masiyek rûbarî ye.

BURDEN, *n.* : bar, piştî, erk, barhelgirtin, barê gemiyê.

BURDEN, *vt.* : bar giran kirin, westandin.

BURDENED, *adj.* : bargirankirî.

BURDENING, *n.* : bargirankirin.

BUREAU, *n.* : nivîsge, dîwan, nivîsîngeh, nivîsînxane, nûsîngeh.

- **INFORMATION ~** : pirsgeh.

BUREAUCRACY, *n.* : desthelatiya kargeran. nivîsgehî, hikumeta fermanberan, bîrokratî, bîrokrasî.

BUREAUCRAT, *n.* : endamê desthelatdariya fermanberan : bîrokrat, nivîsbaz.

BURG, *n.* : pirc. şar, bejêrê asêkirî (kelhekirî).

BURGEE, *n.* : alaya sêgoşe (navê bazirganiya gemi yê li ser).

BURGEON, *n., vi.* : bişkoj, bişkov, pindik, çirû gopke, bişkoj kirin, gul dan.

BURGER, *n.* : kesmeya goştî.

BURGESS, *n.* : bajêrî, bajêriyê nimînendekirî di nav parlemanî de.

BURGH, *n.* : bajêrkê Skotlendî.

BURGHER, *n.* : welatî, bajêrkî.

BURGLAR, *n.* : şawî, şevdiz, diz.

BURGLARIOUS, *adj.* : dizî.

BURGLARIZE, *vt.* : dizîn.

BURGLARY, *n.* : dizî.

BURGLE, *vt.* = **BURGLARIZE**.

BURGOMASTER, *n.* : bajêrvan.

BURGONET, *n.* : xodeyê sivik.

BURGOO, *n.* : şorbe, giraza tîr.

BURIAL, *n.* : veşartîn (mirî).

BURIED, *adj.* : veşartî.

BURIER, *n.* : gorkol.

BURIN, *n.* : alava nexşî.

BURKE, *vt.* : hişkirin, xeniqandin, mit kirin.

BURL, *n., vt.* : girêka benkî yan perûkî, ev girêk vekirin.

BURLAP, *n.* : koş.

BURLESQUE, *n., adj.* : tiraneyî.

BURLEY, *n.* : tûtina emerîkî (belgtenik).

BURLINESS, *n.* : gewdemeznîtî.

BURLY, *adj.* : law, qayim, gewdemezin, zebelah.

BURN, *n.* : sotin, şewat, vêxistin.

BURN, *vi.t.* : sotin, kuzirîn, şewitîn, şewitandin.

- **TO ~ A PERSON OUT** : bi kotekî kesek înan der (bi sotina avahî).

- **TO ~ AWAY** : şewat berdewam kirin.

- **TO ~ ONE'S BOATS OR BRIDGES** : rêya paşveçûna xwe birrîn.

- **TO ~ ONE'S FINGERS** : tengav dibit çunko tila xwe dikit nav karê kesek dî de.

- **TO ~ THE WIND** : bêqam bi lez bezîn.

BURNED, *adj.* : sotî, şewitî.

BURNER, *n.* : şewatker.

BURNET, *n.* : giyayek kulilkî.

BURNING, *n.* : şewitandin, sotin, agir havêtin, agirdadan, agirkirin, şewat, agirnak, sojîn, şewitîn, sotan, sotandin.

~ **BUSH** : teraşek emerikanî.

~ **COAL** : pelpereng.

~ **DESIRE** : soj, viyana dijwar.

~ **LENS OR GLASS** : pertav.

~ **PLACE** : şewate.

BURNISH, *n., vt.* : teyisîn, şimşat kirin, vemişîn.

BURNISHED, *adj.* : şimşatkirî, vemiştî.

BURNISHER, *n., adj.* : (alav) şimşatker.

BURNOOSE OR BURNIOUS, *n.* : birnis : kirasê kulavkirî.

BURNSIDES, *n.* : rihên simbêl, rû li gel simbêlan.

BURP, *n.* : tirt.

- **GUN**, *n.* : debanceya xwekar.

BURR, *n.* : kelpikê zivir yan dirrîkê mîweyî, helezê ber dirrik, kunker (simtok), kunkera didansazî.

BURR, *vi.t.* : tîpa(r) xurt gotin, rexek derhatî.

BURRED, *adj.* : tîpa(r) xurtkirî.

BURRER, *n.* : xurtkerê tîpa(r).

BURRER, *n.* : xurtkirê tîpa(r).

BURREED, *n.* : levenê avê : giyayek avî belg şerîtî ye.

BURRO, *n.* : ker, nexasme kerê biçûk (cehşik).

BURROW, *n.* : kun, kune, penageh.

BURROW, *vi.* : kunek kolîn, di nav kitêban de kolîn.

BURRY, *adj.* : zivir. dirrik.

BURSA, *n.* : kîsk.

BURSAR, *n.* : xeznedar.

BURSARY, *n.* : bexşîna xwandekarî.

BURSE, *n.* : çizdan.

BURSIFORM, *adj.* : wek kîskî.

BURSITIS, *n.* : kulka wek kîskî.

BURST, *n., vt.i.* : peqîn, teqîn, teq, peqandin, derkeftin.

- **TO ~ INTO TEARS** : girîn, giryan.

- **TO ~ OPEN** : derî xurt vekirin.

- **TO ~ OUT** : nişkî û dijwar axiftin.

BURST, *pp.* : peqî.

BURSTING, *n.* : peqîn.

~ **INTO TEARS** : girîn.

BURTHEN = **BURDEN.**

BURY, *vt.* : veşartin (nexasme mirî).

BURYING, *n.* : veşartin (mirî).

BUS, *n.* : bes, pas.

- **BOY** : harîkerê meygêrî.

- **STOP** : rawestgeh, westgeha pasê.

BUSBY, *n.* : kulav.

BUSH, *n.* : dexel, dehil, bêşe, darçik, devî, teraş.

BUSHED, *adj.* : teraşî, teraşkirî.

BUSHEL, *n.* : pîva genimî.

BUSHEL MAN, *n.* : harîkerê dirûnkerî.

BUSHEL WOMAN, *n.* : harikera dirûnkerî.

BUSHMAN, *n.* : darbirr, nîştimanê teraşan.

BUSHMASTER, *n.* : axayê daristanê !, marê ejdehayê emerîkî.

BUSHRANGER, *n.* : zelamê dehlan, dizê dehlan.

BUSH WACKING, *n.* : têreçûna dehlan.

BUSHY, *adj.* : teraşî.

BUSILY, adv : bi çalakî.

BUSINESS, *n.* : kar, bazar, erk, pîşe, mijûlî, şîlke.

BUSINESSLIKE, *adv.* : bi kirdarî.

BUSINESSMAN, *n.* : bazirgan, pîşeger.

BUSK, *n., vt.* : pêgirek, qayim kirin, amade kirin, lêkdan.

BUSMAN, *n.* : hajoyê pasê.

-**'S HOLIDAY** : pişoya karkirinê.

BUST, *n.* : peyker (ji serî), pêsîr, sîng, bêparbûn, binketin.

-**'S BODICE** : memikbend.

BUST, *vt.* : lê dan.

BUST'S DRESS OPENING, *n.* : pêsîr.

BUSTARD, *n.* : çêrg, çirk, mirîşka çolê.

- **LESSER** ~ : mêşespî.

BUST(ED), *adj.* : lêdayî.

BUSTER, *n.* : kurkê gewden mezin, rahênerê hespî, gêsin, bahoza dijwara başûr.

BUSTING, *n.* : lêdan.

BUSTLE, *n., vi.t.* : çalakî, lez kirin.

BUSTLED, *adj.* : lezkirî, çalakirî.

BUSTLING, *n.* : lezkirin, çalakirin.

BUSTLINGLY, *adv.* : bi lez.

BUSY, *adj.* : mijûl, lekij, çalak, xerîk.

- **BODY** : zanxwaz.

- **SIGNAL** : nîşana mijûliyê (telefon).

BUSYNESS, *n.* : çalakî, mijûlbûn.

BUT, *conj., prep., adv., n.* : lê, lê belê, meger, belam.

- **AS IT TURNED OUT** : tomez.

- **CONTRARY TO EXPECTATION** : tomez.

BUTADIENE, *n.* : gazek hîdrokarbonî ye.

BUTANE, *n.* : butan (texlîtek gazek hîdrokarbonî ye).

BUTCHER, *n.* : serjêker, xwînrêj, devxwîn, goştfiroş.

BUTCHER, *vt.* : ser jê kirin, kuştin (dirrinde).

BUTCHER BIRD, *n.* : balindeyê serjêkirî.

BUTCHERED, *adj.* : serjêkirî, kuştî.

BUTCHER'S BROOM, *n.* : gez, dirrikê çolê.

BUTCHERLY, *adj.* : hovê xwînavî.

BUTCHERY, *adj.* : qesabxane, kevilgeh, kuştina gişti, karê serjêkerî, xwînrêjî.

BUTLER, *n.* : xizmetkar, xulam.

-**'S PANTRY** : jora xulamî.

BUTT, *n.* : qondax, çivt, çifte, pûş, qoçan.

BUTT, *vt.* : pûş kirin.

BUTTE, *n.* : banikê nişîv.

BUTTER, *n.* : nîvişk, niwîşk, kere.

- **BALL** : mirovê qelew.
- **BEAN** : fasolî.
- **CLARIFIED ~** : ron.
- **CUP** : giyayek gulî ye.
- **FAT** : nîvişkê şîrî.
- **FINGERED** : tilnerm, feramoşkar.
- **FINGERS** : tembel, tilnerm, feramoşkar.
- **JOINT** : movikê dawiyan.
- **TREE** : darnîvişk : darek ji tovê wê madeyek wek nîvişkî derdixin.

BUTTERFLY, *n.* : pelpelîtk, perwane, pelîtan, perperok.

- **BUSH** : buddleia.
- **FISH** : bûka deryayî : texlîtek masî ye.
- **NUT** : pêçgira çengdar.
- **VALVE** : zibaneya baweşînkî.
- **WEED** : firîziya qerselî yan rihî ko xurkî ye.
- **WORT** : (giya) mêşgir.

BUTTERINE, N. : nîvişkê pîşegehî.

BUTTERY, *n., adj.* : jora parastina xwarin û wexwarina, firoşgeha xwarin û vexwarina (li zankoyê), nîvişkî, rûbaz.

BUTTING, *n.* : pûşkirin, pûş.

BUTTOCK(S), *n.* : qon, tin, ran, kemax, terîze.

BUTTOCK, *vt.* : êxistin, keftandin (bi ranî).

BUTTON, *n.* : qopçe, mêvok, bişkov, bişkoj.

- **HOLE** : kulpek.
- **WOOD** : çinar.

BUTTON, *vt.* : qopçe kirin.

BUTTONED, *adj.* : qopçekirî.

BUTTONING, *n.* : qopçekirin.

BUTTONY, *adj.* : qopçekiri.

BUTTRESS, *n., vt.i.* : piştevanî, xerpişt, pişt girtin.

BUTTRESSED, *adj.* : berpalkirî, piştevanikirî.

BUTTWELD, *n.* : lehîma movikî.

BUTYL, *n.* · botayl : rihdarek biyotênî.

- **ALCOHOL** : kuhola botaylî.

BUTYLATE, *vt.* : botayla kirin.

BUTYRIN, *n.* : nîvişkîn : nîvişkê piçekê di nav sîrî de.

BUXOM, *adj.* : memik bel, law.

BUY, *n.* : kirîn.

BUY, *vt.* : kirîn.

- **TO ~ BACK** : kirîneve.
- **TO ~ IN** : zehf kirîn, kirîneve bi bihayek pitir.
- **TO ~ OFF** : xwe ji bêbextiyê rizgar kirin (bi diravdanê).
- **TO ~ ONE OUT** : pişka mirovekê dikirit dako şûnê bigirit.
- **TO ~ OVER** : bertîl kirin.
- **TO ~ UP** : berhem kirîn.

BUYER, *n.* : kiriyar, kirîdar, bikir.

BUYING, *n.* : kirîn, kiriyarî.

BUZZ, *n., vi.t.* : gîze, vizîn, gîze kirin.

BUZZARD, *n., adj.* : helû, eylo.

BUZZER, *n.* : gîzeker : alavek wek zengila kehrebî ye.

BUZZING, *n.* : vinge.

BUZZ SAW, *n.* : xizarek çemereyî.

BUZZWORD, *n.* : peyiva qebe.

BY OR BYE, *prep.*, adv : nik, bi rex, lalê, nik, cem.

- **BLOW** : derbê neêkser.

- **CHILD** : biji.

- **ELECTION** : helbijartina neserekî (bo tijîkirina cihek vala...).

- **FORCE** : bi xurtî, bi kotekî.

- **LAW** : qanûna navxweyî.

- **AND ~** : nêzîk.

- **AND LARGE** : bi gişti yan gelemperî.

- **ONESELF** : bi tenê.

- **THE ~** : û bi vê helketinê.

- **THE WAY** : û bi vê helketînê.

- **DAY ~ DAY** : roj bi roj.

- **PIECE ~ PIECE** : parçe parçe.

- **TO STAND ~ SOMEBODY** : piştgîrî kirin.

BY OR BYE, *adj.* : rexkî.

BY NAME, *n.* : nasnav, navê duwem.

BY NO MEANS : tewz, bi çi awayî, êkcar.

BY-PASS, *n., vt.* : derbazî, riçe, derbaz bûn.

BY-PATH = BYWAY.

BYPLAY, *n.* : axiftin yan karê rexekî.

BY-PRODUCT, *n.* : laberhem, berê helketî.

BYRE, *n.* : pawana çêlan.

BY ROAD = BY STREET = BY WAY.

BYRONIC, *adj.* : Bayronî : pêwendîdarê hozanê înglîz Byron yan helbestên wî.

BYSSUS, *n.* : perûkê nerm.

BY-STANDER, *n.* : temaşeker.

BY STREET, *n.* : kolana çiqekî (kêmrêbarî).

BY WAY : riçe, rêya çiqekî ya kêmrêbarî.

BY-WORD, *n.* : metelok.

BYWORK, *n.* : karê rexekî.

BYE-BYE, *interj.* : ûxir, wixer, oxir.

BYZANTINE, *n., adj.* : Bîzantî (pêwendîdarê bajêrê Bîzansî).

BYZANTIUM, *n.* : Bîzans : bajêrê kevnê grekî li ser Bosforê, niho Stembol e.

C, c : sî : tîpa sêyema elfabeya înglîzî.

CAABA, *n.* : Kabe (li Meke).

CAB, *n.* : taksî.

- **DRIVER** : hajoyê taksiyê.
- **STAND** : rawestgeha taksiyan.

CABAL, *n.* : pîlan, taxim, weyn.

CABAL, *vi.* : taxim çêkirin, pîlan kirin.

CABALA, *n.* : rêzik yan jîrzaniya ayînîya sofiya oldarên Cuhiyan.

CABALIST, *n.* : oldarê rêzika ayînî, endamê taximê.

CABALLED, *adj.* : taximçêkerî.

CABALLERO, *n.* : siwar, axayê îspanî.

CABALLING, *n.* : taximçêkirin.

CABANA, *n.* : zinc nemaze li beravê.

CABARET, *n.* : bezimgeh, ahenga stran û dîlanan : kabarê.

CABBAGE, *n.* : lehen, kelem, tiştê dizî, diravê kaxez.

- **WORM** : kirmokeyê lehenî.

CABBAGE, *vt.i.* : dizîn.

CABBAGED, *adj.* : dizî.

CABBAGING, *n.* : dizîn.

CABBY, *n.* : hajoyê taksiyê.

CABER, *n.* : qurm (bo havêtin û sehkirina xurtiyê).

CABIN, *n.* : jor.

- **BOY** : kurikê xizmeta karê keştiyê.
- **CLASS** : pileya jorî.

CABINET, *n., adj.* : civata wezîran, dolab.

- **FILE** : kardikê dartaşan.
- **MAKER** : çêker yan dartaşe dolab û xanmanê nayab.
- **WORK** : xanmanê nayab, karê xanmanî.

CABLE, *n.* : birûsk, birûska werîsî, yan têlî, werîsê stûr, werîsê kanî yan metalî, têl.

CABLE, *vi.t.*, birûsk hinartin, qayim kirin (bi werîsî).

- **GRAM** : birûska têlî.
- **LENGTH**, *n.* : dirêjîya werîsî (têla stûr).
- **RAILWAYS**, *n.* : rêasina hilawîsti.

CABLED, *adj.* : brûskhinartî.

CABLING, *n.* : brûskhinartin.

CABLET, *n.* : werîsk.

CABMAN, *n.* = **CAB DRIVER**.

CABOB, *n.* : kebab, goştê birajtî.

CABOODLE, *n.* : desteyek, giroyek, birrek.

CABOOSE, *n.* : erebaneya dûmahiya hevkêşê.

CABOTAGE, *n.* : keştiya beravî.

CABRILLA, *n.* : qirtiş : masî ye.

CABRIOLE, *n.* : pêpikê wek pencî.

CABRIOLET, *n.* : erebaneya duçerx û yekhespî. otomobîla banpêçbar.

CACANNY, *n.* : sistkirina berhemî.

CACAO, *n.* : kekew,kakao.

- **BUTTER** : nîvişkê kekewî.

CACHALOT, *n.* : nehengek mezin e.

CACHE, *n., vt.* : embar, kunc (bo embarkirin û veşartinê), veşartin.

CACHED, *adj.* : veşartî.

CACHET, *n.* : nîşan, pol, mohr.

CACHECTIC, *adj.* : nesax, nexoş, nexweş.

CACHEXY, *n.* : lawaziya êşê yan derdê nesaxiyê.

CACHINATE, *vi.* : tîq tîq kirin.

CACHINATED, *adj.* : tîqtîqkirî.

CACHINATING, *n.* : tîqtîqkirin.

CACHINATION, *n.* : tîqtîqkirin.

CACHING, *n.* : veşartin.

CACHOU, *n.* : dêndika şekirê pastîlyê.

CACIQUE, *n.* : serekhozê Meksîkî, balindeyek yeksanekerî li Meksîkê.

CACKLE, *n., vi.* : qitqit, qit qit kirin.

CACKLED, *adj.* : qitqitkirî.

CACKLER, *n.* : pûçbêj.

CACKLING, *n.* : qitqitkirin.

CACO-, *pref.* : pêşgir e ko bed yan xirab e.

CACODEMON, *n.* : bedgiyan, şeytan.

CACOEPY, *n.* : bêjeya xirab.

CACOETHES, *n.* : bednerît, hewes, bedqunêr, bedkulik.

CACOGENESIS, *n.* : regezrizîn, neman, birhan, rizîna regezan.

CACOGENICS, *n.* : regezrizînzanî, regezrizîn.

CACOGRAPHY, *n.* : rênivîsa çewt, destnivîsa xirab.

CACOLOGY, *n.* : helbijartina xirab ya peyivan.

CACOMISTLE, *n.* : şêrikê çiyayî, qîjkê şêrikê çiyayî (şêrê biçûkê çiyayî).

CACOPHONOUS, *adj.* : dengnesaz.

CACOPHONY, *n.* : dengnesazî.

CACTCEOUS, *adj.* : kaktusî : pêwendîdarê darê kaktus.

CACTUS, *n.* : kaktus : helezek baskstûr û avdar e.

CAD, *n.* : biji, bajêrî, bêrûmet.

CADASTRAL, *adj.* : rûpîvî.

- **MAP** : nexşeyê rûpîvî.

- **SURVEY** : rûpîviya hûr.

CADASTRE, *n.* : tomara erdê rûpîvkirî.

CADAVER, *n.* : cendek, kelex.

CADAVERIC, *adj.* : kelexî.

CADAVEROUS, *adj.* : kelexî.

CADDIE OR CADDY, *n.* : kurkê harîkerê yarîkerê golfê.

CADDISH, *adj.* : bê abrû, bê namûs.

CADDY, *n.* : qotîk yan sindoqa biçûka çayê.

CADE, *adj., n.* : nazdar.

CADELLE, *n.* : kêza arî.

CADENCE, *n.* : birgeh, awaz(ziman).

CADENCED, *adj.* : birgehkirî.

CADENCY, *n.* = **CADENCE**.

CADET, *n.* : şagird, şagirdê leşkerî.

CADETSHIP, *n.* : şagirdîtî.

CADGE, *vi.t.* : parsêkî kirin.

CADGER, *n.* : parsêk, helgir, çinok, hewanteçî.

CADMIUM, *n.* : kadmiyom : texlîtek metal e.

CADMIUM SULFIDE : sulfîda kadmiyom.

CADRE, *n.* : kadir : deste, destgeh, damezrandin.

CADUCEUS, *n.* : dirûşmê pîşeyê pijişkiyê.

CADUCITY, *n.* : nemana lezîn, pîrî.

CADUCOUS, *adj.* : ketina zû.

CAECUM, *n.* : rîviya kore.

CAESAR, *n.* : qiral.

CAESARIAN, *n.* : kiryara zikvekirinê (bo derînana biçûkî).

CAESARISM, *n.* : qiralîtî.

CAESIUM, *n.* = **CESIUM**.

CAESPITOSE, *adj.* : îşîkirî.

CAESURA, *n.* : rawestan, birrîn, rawestan li nîva birgeha helbestê de.

CAFE, *n.* : qehwe, qehwexane, aşxane.

CAFE AU LAIT, *n.* : qehwe li gel şîrî, qehweyî vekirî, qehweşîr.

CAFE NOIR, : qehweya reş(bê şîr).

CAFETERIA, *n.* : qehwexane, aşxane.

CAFFEINE, *n.* : kafeîn : madeyê agehkerê çayê û qehweyê.

CAFTAN, *n.* : qeftan.

CAGE, *n., vt.* : rekeh, hewd(ek), girtin (kirin nav rekehê de).

CAGED, *adj.* : rekehkirî.

CAGELING, *n.* : balindeyê di nav rekehê de.

CAGEY, *adj.* : wurya, hişyar.

CAGING, *n.* : rekehkirin (kirin nav rekehê de).

CAHIER, *n.* : biryarname.

CAHOOTS, *n.* : pêkhatin, hevkarî.

CAIMAN, *n.* : tîmsahek emerîkanî ye.

CAIRN, *n.* : koma beran yan keviran(bo nîşanê).

CAISSON, *n.* : erebaneya cebeyî; sindoqa teqemeniyan.

CAISSON DISEASE : şehtiya niqokerî.

CAITIFF, *adj., n.* : bîjî, bed, tirsonek.

CAJOLE, *vt.* : qayil kirin(bi rûbazî û xapandinê).

CAJOLED, *adj.* : qayilkirî.

CAJUPUT, *n.* : helezek belek e, ronê keskê bêhnxweşê belgên vî helezî.

CAKE, *n.* : kiloc, kulêçe.

- **A PIECE OF ~** : sanahî, hêsan.
- **'S AND ALE** : keyf û bezim.
- **TO TAKE THE ~** : ser keftin.

CAKE, *vt.* : gomçik kirin.

CAKEWALK, *n.* : semayek reşane.

CALABAR BEAN, *n.* : lobiya kalabar.

CALABASH, *n.* : kulind.

CALABER, *n.* : kunc yan kûrîka sivoreyî.

CALABOOSE, *n.* : zîndan.

CALADIUM, *n.* : helezek emerîkanî belgciwan e.

CALAMANDER, *n.* : texlîtek dar e.

CALAMINE, *n.* : kalamîn : silîkat yan karbonata zinkî.

CALAMITIOUS, *adj.* : derdî, karesatî.

CALAMITIOUSLY, *adv.* : karesatekî.

CALAMITIOUSNESS, *n.* : karesatîtî.

CALAMITY, *n.* : tomat, domat, derd, girdav, bobelat, felaket, kembaxî, belengazî, sergerdanî, sefîlî, karesat, asîw.

CALCANEAL, *adj.* : paniyî.

CALCANEUM, *n.* (*pl.* **CALCANEA**) = **CALCANEUS**.

CALCANEUS, *n.* : panî.

CALCAR, *n.* : rikêb.

CALCARATE, *adj.* : rikêbkirî.

CALCAREOUS, *adj.* : kilsî.

CALCAREOUSLY, *adv.* : kilskî.

CALCEIFORM, *adj.* : wek pêpanî.

CALCEOLATE, *adj.* = **CALCEIFORM**.

CALCIL, *adj.* : kilsî.

CALCICOLE, *n.* : helezê kilsî.

CALCIFEROL, : vîtamîn D-2.

CALCIFEROUS, *adj.* : pêwendîdarê çêkerê xwêya kalsiyomî, ko karbonatên kalsiyom têde ye.

CALCIFICATION, *n.* : kilsbûn, sotin.

CALCIFUGE, *n.* : helezê kilsnexwaz.

CALCIFUGUOUS, *adj.* : kils nexwazî (helez e).

CALCIFY, *vt.i* : kils kirin.

CALCINATION, *n.* : kilskirin.

CALCINE, *vt., i.* : kils kirin.

CALCINED, *adj.* : kilskirî.

CALCINING, *n.* : kilskirin.

CALCINOSIS, *n.* : nesaxiya xwêya kalsiyomî li ser tevnê leşî.

CALCITE, *n.* : kalsayt : karbonatên beloriyên kalsiyomî.

CALCIUM, *n.* : kalsiyom : hêmanek kanî ye.

- **HYDROXIDE** : qislaw.

- **LIGHT** : ronahiya spiya geşa kalsiyom.

CALCSPAR, *n.* : kalkispar : karbonatên beloriyên kalsiyom.

CALCULABLE, *adj.* : jimarbar.

CALCULATE, *vt.* : jimartin.

CALCULATED, *adj.* : jimartî.

CALCULATEDLY, *adj.* : jimartinkî.

CALCULATEDNESS, *n.* : jimartinîtî.

CALCULATING, *adj.* : hişyar.

CALCULATINGLY, *adj.* : jimartinkî.

- **MACHINE** : jimêr, pêjimar.

CALCULATION, *n.* : jimar, jimartin, hejmartin, jimêre.

CALCULATIONAL, *adj.* : hejmartinî, jimarî.

CALCULATOR, *n.* : jimêryar, jimêrer, jimêrînk.

CALCULOUS, *adj.* : nesaxê berikê gulçiskê, berikî(gulçisk).

CALCULUS, *n.* : şîkarî û temamkarî, şîkarî û tekûzî, berikê gulçiskê yan mîzdankê.

- **OF VARIATIONS** : jimariya şîkarî û tekûzî.

- **RENAL ~** : berikê gulçiskê.

- **URINARY ~** : berikê mîzê.

CALDRON, *n.* : qazan.

CALECHE, *n.* : kulavê jinan, erebaneya nixavpêç.

CALEFACIENT, *adj., n.* : germker.

CALEFACTION, *n.* : germkirin.

CALEFACTORY, *adj., n.* : germker.

CALENDAR, *n., vt.* : rozname, rojname, salname, rojname kirin.

- **CLOCK** : demjimêra roznameyî (rojên heftî yan heyvê jî diyar dikit).

- **DAY** : dem jî nîva şevê ta nîva şeva dî.

- **MONTH** : heyva rojî :yek ji duwazdeh heyvên salê.

- **YEAR** : sala rojî : demê ji yekî çileyê paşî dest pê dikit ta sih û yekî çileyê pêşî temam dibît.

CALENDER, *n., vt.* : rastker, nermker, rast kirin, hilî kirin.

CALENDERED, *adj.* : nermkirî.

CALENDERING, *n.* : nermkirin.

CALENDRIC(AL), *adj.* : roznameyî.

CALENDS, *n.* : destpêka heyvê (roznameya kevna Romanî).

CALENDULA, *n.* : azeryon : helezek guldar e.

CALENTURE, *n.* : taya germiyê.

CALF, *n.* : golik, conge, mozîk.

- **LOVE** : evîniya berbextan.

- **ONE YEAR OLD ~** : kendik.

- **SKIN** : kevlê golikî.

- **THREE YEAR OLD ~** : conega.

CALIBER = CALIBRE, *n.* : pîv.

CALIBRATE, *vt.* : pîvan, pîvanî kirin.

CALIBRATED, *adj.* : pîvayî.

CALIBRATING, *n.* : pîvan.

CALIBRATION, *n.* : pîvan, nirxandin, bihakirin, tiwêjandin.

CALICES, *n.* : pl. of calix.

CALICHE, *n.* : kelpikê kilsî.

CALICO, *n.* : perûkê pembû, basme, çît, xam.

CALICO BASS, *n.* : masiyek rûbarî emerîkanî ye.

CALICO BUSH, *n.* = **MOUNTAIN LAUREL.**

CALICO PRINTING, *n.* : çapkirina perûkê pembû.

CALIFORNIUM, *n.* : kalîforniyom : hêmanek tîrêjdar e.

CALIGINOUS, *adj.* : tarî, mijî.

CALIPASH, *n.* : madeyê bin pişta kîseleyî (xoş xwarin e).

CALIPER = CALLIPER, *n.* : stûrîpîv.

CALISTHENIC, *adj.* : canbazî.

CALISTHENICS, *n.* : yariyên canbazî.

CALIX, *n.* : tirark.

CALK, *n., vt.* : girteka derzan, derzan girtin.

CALKER, *n.* : derzgir.

CALL, *n., vi.t.* : gazî(kirin), bang, bang kirin, gazî kirin.

- **BOY** : xizmetkarê otêlê.
- **TO ~ FOR HELP** : hawar, feryad.
- **GIRL** : dêhla telefonê.
- **HOUSE** : karxaneya telefonê.
- **TO ~ IN** : vexwastin.
- **LOAN** : deynê vegerandinê li ser daxwazê.
- **MONEY** : diravê deynkirî bi mercê vegerandinê li ser daxwazê.
- **NUMBER** : renûsa pirtûkê (li kitêbxaneyê).
- **A PLACE(HOUSE)OF ~** : warê têrserdan.
- **A PORT OF ~** : bender (ko gemî demek kurt dimînit).
- **AT OR ON ~** : berdest demê xwastinê.
- **OF THE SEA** : gaziya deryayî, mereqa rêwîtiya deryayî.
- **TO ~ TO ATTENTION** : agehdar kirin.
- **TO ~ BACK** :zivirandineve.
- **TO ~ DOWN** : riswa kirin, nifrîn lê kirin.
- **TO ~ FOR** : pê divêtin.
- **TO ~ FORTH** : çêkirin, (xwe)lêk dan.
- **TO ~ IN QUESTION** : guman kirin.
- **TO ~ INTO BEING** : peyda kirin, afirandin.
- **TO ~ (SOMEBODY) NAMES** : xeber gotin, kirêt kirin, cinêw wutin.
- **TO ~ ON** : sera dan, xwastin.
- **TO ~ OUT** : bang dan, gazî kirin, qeb kirin.
- **TO ~ OVER (NAMES)** : nav xwandin.
- **TO ~ A SPADE A SPADE** :eşkera (kurt kirmancî) axiftin.
- **TO ~ TO MIND (MEMORY)** : hînan bira xwe.
- **TO ~ TO ORDER** : rêkûpêkî xwastin.
- **TO ~ TO PRAYER** : bang(dan).
- **TO ~ UP** : serbazkirin, hişyar kirin, serbaz kirin.
- **TO ~ UPON** : hawar kirin.

CALLABLE, *adj.* : gazîbar.

CALLER, *n.* : gazîker, serdanker, gazîvan.

CALLIGRAPHER OR CALLIGRAPHIST, *n.* : destnivîser.

CALLIGRAPHY, *n.* : xweşnivîs, destnivîsîna ciwan.

CALLING, *n.* : gazîkirin, pîşe(gerî).

- **CARD** : karta serdanê.

CALLIOPE, *n.* : Xudaya rewanbêjî û helbesta dastanî.

CALLIOPSIS, *n.* = **COREOPSIS.**

CALOSITY, *n.* : dilreqî.

CALLOUS, *adj., n.* : dilreq.

- **ON THE HAND** : deq.

CALLOUSLY, *adj.* : dirrindekî, bidilreqî.

CALOUSNESS, *n.* : dirrindeyîtî, dilreqîtî.

CALLOW, *adj.* : bê per.

CALL RATE, *n.* : bihayê havilî(deyn).

CALL TO QUARTERS, *n.* : borîzana lêdana zivirînê(serbaz).

CALLUS, *n.* : parçeyek hişk ji çermî yan tîvilî; madeyê girtina hestiyên şikestî, tevnê nermê helezê birrî.

CALM, *vi.t.* : mit kirin, kip kirin, hedar kirin.

- **DOWN** : aşt kirin, h´ewîn.

CALM, *n., adj.* : aşt, hedan, hedar, mit, sitar, mitî, hedarî.

CALMATIVE, *adj.* : mitker, hedardar.

CALMED, *adj.* : hedarkirî, sitarkirî.

CALMING, *n.* : mitkirin, aşt kirin, sitarkirin, aştkirin, hedar kirin.

- **DOWN** : hedar kirin, hewîn.

CALMLY, *adv.* : mitkî, bi mitî.

CALMNESS, *n.* : hedarî, xugirî, netre, hedan, mitîtî.

CALORI-, *pref.* : pêşgir e ko germ e.

CALORIC, *n., adj.* : germî, germik, tîn, tên.

CALORICALLY, *adv.* : germkî.

CALORIE, *n.* : yekeya germiyê, germoke, tawze.

CALORIFIC, *adj.* : germî.

CALORIMETER, *n.* : germpîv.

CALORIMETRIC(AL), *adj.* : pêwendîdarê germpîvî.

CALORIMETRY, *n.* : germpîvî.

CALORY, *n.* = **CALORIE.**

CALOTTE, *n.* : kulavê oldaran.

CALOYER, *n.* : rebenê dêra rojhelatê.

CALT(H)ROP, *n.* : helezek ser yan ber dirrik e.

CALUMET, *n.* : baskê dirêj.

CALUMINIATE, *vt.* : bêbextî kirin, paşgotinî kirin.

CALUMINATED, *adj.* : bê bextîkirî.

CALUMINATING, *n.* : bêbextîkirin.

CALUMNIATION, *n.* : zimanreşî, nawziran.

CALUMNIATOR, *n.* : zimanreş, kinos, paşbêj.

CALUMNIATORY, *adj.* : derewî, bêbextî.

CALUMNIOUS, *adj.* : derewî, bêbextî.

CALUMNY, *n.* : polk, bêbextî, nawziran, gunehbarkirina derew.

CALVADOS, *n.* : texlîtek meya sêvê ye; kalvados.

CALVARY, *n.* : nimînenderiya xaçkirina Îsa pêxemberî, eşkenceya deronî, dir, kilox.

CALVE, *vi.* : (çêl) : golik zan(zayîn).

CALVED, *adj.* : golikzayî.

CALVING, *n.* : golik zan yan bûn.

CALVINISM, *n.* : kalvînî : baweriya tîreyek filehî protî ye ko çarenivîsa mirovî berî bûna wî nexşkirî ye.

CALVINIST, *n.* : bawermendê tîreya kalvinî.

CALVITIES, *n.* : keçelî.

CALX, *n.* : kils, şikesteya şûşeyî.

CALYCEAL, *adj.* = **CALYCINE** : qepûçkî.

CALYCES, *n.* : *pl.* **OF CALYX.**

CALYCINE, *adj.* : qepûçkî.

CALYCLE, *n.* : epicalyx.

CALYPTRA, *n.* : kulavk (kivark).

CALYX, *n.* : qepûçk.

CAM, *n.* : girka çerxî, kam.

CAMARADERIE, *n.* : hevaliya kûr.

CAMARILLA, *n.* : dar û dest.

CAMAS(S), *n.* : helezek zebatî ye.

CAMBER, *vi.t., n.* : qelozkirin, qelozî.

CAMBER BEAM : tîrêja qelozî.

CAMBERED, *adj.* : qelozkirî.

CAMBERING, *n.* : qelozkirin.

CAMBIAL, *adj.* : pêwendîdarê çîna xaneyên li navbera tîvilê darî û darî.

CAMBIST, *n.* : rêberiya pisporiya pareyan, pare yan dirav guhor.

CAMBIUM, *n.* : çîna xaneyên navbera tivilê darî û darî bi xwe.

CAMBRIAN, *n.* : wêlzî, kevintir(în) demên rojgarên kevin.

CAMBRIC, *n.* : perûkê pembûyê tenikê spî.

CAMBRIC TEA : ça û şîrê germ.

CAME, *p.* OF **COME** : hat.

- **BACK** : hatve, vegerî, vegeriya.

CAMEL, *n.* : deve, hêştir, huştir.

- **HERD** : serwan.

- **'S HUMP**, *n.* : kopare.

- **MALE ~** : lok.

CAMELEER, *n.* : hêştirvan.

CAMELLIA OR CAMELIA, *n.* : gula kamîlya, darê kamîlya (gul spî yan sor).

CAMELMAN, *n.* : hêştirvan.

CAMELOPARD, *n.* : hêştirga, stêra hêştirga.

CAMEL'S HAIR, *n.* : pûrtê heştirê, tevnê pûrtê hêştirê.

CAMEL'S HAIR, *adj.* : ji pûrtê hêştirê çêkirî.

CAMEMBERT, *n.* : texlîtek penîrî kamamber.

CAMEO, *n.* : berê hêjayê neqişkirî.

CAMERA, *n.* : kamera, wênegir, jor.

- **IN ~** : bi nihênî li jora dadwerî.

- **OBSCURA**, *n.* : jora tarî.

CAMERAL, *adj.* : pêwendîdarê jora dadwerî.

CAMERAMAN, *n.* : kamêrevan, wênegir.

CAMI-KNICKERS, *n.* : kirasê şelwariyê jinan.

CAMION = BUS, *n.* : lorî, pas.

CAMISOLE, *n.* : saqoyê kurtê jinan, bin kirasê kurtê jinan.

CAMLET, *n.* : tevnek pûrtê hêştirê ye.

CAMOMILE OR CHAMOMILE, *n.* : beybûn, babûne.

CAMORRA, *n.* : bednijde.

CAMOUFLAGE, *n.* : veşartin, telde.

CAMOUFLAGE, *vt.* : veşartin.

CAMOUFLAGED, *adj.* : veşartî.

CAMOUFLAGING, *n.* : veşartin.

CAMP, *n., vi.* : leşkergeh, serbazgeh, war, zom, hobe, nêrbaz, kêrnehatî, war kirin.

CAMPAIGN, *n.* : şer, xebat, bizav, helmet, pelamar.

- **RIBBON** : şerîta şerî.

CAMPANIFORM, *adj.* : zengilî.

CAMPANILE, *n.* : birca zengilan.

CAMPANOLOGY, *n.* : zengilzanî.

CAMPANULA, *n.* = **BELLFLOWER.**

CAMPANUTE, *adj.* : campaniform.

CAMPBED, *n.* : textê biçûk.

CAMPESTRAL, *adj.* : gundî, zeviyî.

CAMP FEVER, *n.* : taya serbazgehan (reşegiraneta).

CAMP FIRE, *n.* : agirê serbazgehî.

CAMPFIRE GIRL, *n.* : endama civatek nîştimaniya keçane.

CAMP FOLLOWER, *n.* : dîvelankê serbazgehî, hîz.

CAMPHENE, *n.* : madeyek wek kaforî ye.

CAMPHINE, *n.* : têkiliya alkuhol û derebinî (ko diteqit).

CAMPHIRE, *n.* : xena.

CAMPHORE, *n.* : kafor.

- **BALL** : tepka kaforî : kafor û neftalina bo parastinê (dijî mirgî).

- **ICE** : pêkhatiyek mûmî ye (ji kaforî û mûmê spî).

CAMPHORATE, *vt.* : kafor kirin.

CAMPHORATED, *adj.* : kaforkirî.

CAMPHORATING, *n.* : kaforkirin.

CAMPHORIC, *adj.* : kaforî.

CAMPILY, *adv.* : bi kêrnehatî, kêrnehatekî.

CAMPION, *n.* : helezek guldar e, guldîwar.

CAMP MEETING, *n.* : civîna ayînî li derve yan nav konî de.

CAMPO, *n.* : deşta giyakirî.

CAMPOREE, *n.* : mehrecana deveriya dîdevanan.

CAMPO SANTO, *n.* : goristan.

CAMPSTOOL, *n.* : rûniştek sivika pêçî.

CAMPUS, *n.* : erd û avahiyê zanko yan zanistgehê, kampus.

CAMPY, *adj.* : kêrnehatî.

CAMSHAFT, *n.* : kamşaft : şiva kamî.

CAMWHEEL, *n.* : kamçerx.

CAN, *n., vi.t.* : qotî(k), qoto, teneke, şiyan, qotî kirin.

CANAANITE, *n., adj.* : kenanî : kevnemilletê Felistînî.

CANADA THISTLE, *n.* : stiriya zeviyan.

CANAILLE, *n.* : cerde.

CANAL, *n.* : co(k), nukend, qem, cogeh, pirav.

- **SUBTERRANEAN ~** : karêz.

CANAL, *vt.* : co(k) çêkirin.

CANAL(L)ED, *adj.* : coçêkirî.

CANAL(L)ING, *n.* : coçêkirin.

CANALIZATION, *n.* : cokirin.

CANALIZE, *vt.i.* : co kirin.

CANALIZED, *adj.* : cokirî.

CANALIZING, *n.* : cokirin.

CANARD, *n.* : gotegota derew.

CANARY, *n.* : kevnesemayek fransî ye ; kanarî : balinde û girav e.

- **SEED** : tovê balîndeyan.
- **YELLOW** : zerê vekirî.

CANASTA, *n.* : texlîtek yariya kaxezan.

CANASTER, *n.* : tûtina xirab.

CANCAN, *n.* : texlîtek sema ye.

CANCEL, *n.* : rakirin, helweşîn, pûçkirin.

CANCEL, *vt.* : rakirin, helweşandin, pûç kirin.

CANCELLATION, *n.* : helweşandin, rakirin, pûçkirin.

CANCELLED, *adj.* : rakirî, helweşandî, pûçkirî.

CANCELLING, *n.* : rakirin, helwesîn.

CANCER, *n.* : penceşêr, tîrave, şêrpence.

CANCERATE, *vi.t.* : tîrave bûn, penceşêr girtin.

CANCERED, *adj.* : penceşêrgirtî.

CANCEROUS, *adj.* : penceşêrî, kerkincî.

CANCEROID, *adj.* : penceşêrî.

CANDELABRA, *n.* : mûmdank, findak.

CANDELABRUM, *n.* : mûmdanka çendliq.

CANDENT, *adj.* : geş (ji germiyê).

CANDESCENCE, *n.* : geşbûn.

CANDESCENT, *adj.* = **CANDENT.**

CANDID, *adj.* : rastbêj, rast, resteq, pak, diristkar.

- **CAMERA** : kamêraya biçûk.

CANDIDACY, navkirin.

CANDIDATE, *n.* : navhatî, navkirî, navlêkirî, destnîşan.

CANDIDATURE, *n.* : navkirin (bo helbijartinê).

CANDIDLY, *adv.* : diristkerkî.

CANDIDNESS, *n.* : diristkarîtî.

CANDIED, *adj.* : şekirkirî.

CANDLE, *n., vt.* : mûm, find, şemalk, hêk seh kirin.

- **FOOT** : mûm pê.

- HOLDER = STICK.

- NOT FIT TO HOLD A ~ TO : nagehit rêza wî (yan wê).

- NOT WORTH THE ~ : nehêjayî wê hemî zehmetê ye.

- TO BURN THE ~ AT BOTH ENDS : xebatek mezin kirin.

CANDLE LIGHT, *n.* : ronahiya mûmê.

CANDLE POWER, *n.* : ûnî, ronakî.

CANDLEMAS, *n.* : roja duwema sibatê : cejna pakirina Meryemê dayka Îsa pêxemberî.

CANDLEWICK, *n.* : fitîlka mûmî.

CANDLEWOOD, *n.* : darkê mûmikî.

CANDOUR, *n.* : dilsozî, rastî, diristkarî, eşkerayî, bêlayenî.

CANDY, *n., vt.i.* : şekirok, şîrani, şirîn kirin, şekir kirin.

- OF GRAPES : sicoq, sincoq.

- TUFT : gula endelos, helezek gul spî, binefşî yan al.

CANE(S), *n.* : şekira qend, çomax, gopal, qeysik, dar, heyzeran.

CANE, *vt.* : lê dan (bi darî), celde dan.

CANEBRAKE, *n.* : dehlê levenî yan heyzeranî.

CANELLA, *n.* : tîvil, kelpik.

CANER, *n.* : zilik yan levenê kursîka.

CANE SUGAR, *n.* : şekira levenî.

CANGUE, *n.* : (stû) bendan yan nêrê giranê darê tawanbaran.

CANINE, *adj., n.* : kêlbe, kelbe, qîl, seyî.

- TEETH : kêlbe, didanên kêlbe.

CANIS MAJOR, *n.* : seyê mezin.

CANIS MINOR, *n.* : seyê biçûk.

CANISTER, *n.* : qotîk.

CANDER, *n., vt.* : dombel, qunêr, peqijî, kul bûn.

CANKERED, *adj.* : kulbûyî.

CANKERING, *n.* : kulbûn, peqijîn, helqirçan, belekîtî.

CANKEROUS, *adj.* : qunêrî.

CANKER WORM, *n.* : kirmokeyê darî.

CANNA, *n.* : giyayek devera yeksanekerî guldar belgpan e.

CANNABIN, *n.* : şirêzek jehrî ji kindirê hindî hatin der.

CANNABIS, *n.* : kindir, kendir.

CANNED, *adj.* : qotîkirî, tomarkiri.

CANNEL COAL, *n.* : rejîya ziftî.

CANNER, *n.* : qotîker.

CANNERY, *n.* : qotîkiringeh.

CANNIBAL, *n., adj.* : mirovxwer.

CANNIBALISM, *n.* : mirovxwerî.

CANNIBALIZE, *vt.* : vekirin (bo bikarînana parçeyan), mirov xwarin.

CANNIBALIZED, *adj.* : parçebikarînayî.

CANNIBALIZING, *n.* : parçebikarînan.

CANNAKIN, *n.* : qotîk, kasik.

CANNALY, *adj.* : bi jîrî, jîrkî.

CANNINESS, *n.* : jîrîtî.

CANNING, *n.* : pestere, qotîkirin.

CANNON, *n., vt.* : top, pendi, kunka zengilê, lolaqa stûra pêyê hespî, topê havêtin.

CANNONADE, *n., vt.i.* : topbarankirin, top baran kirin.

CANNONADED, *adj.* : topbarankirî.

CANNONADING, *n.* : topbarankirin.

CANNON BALL, *n., vi.* : bomba, havêja topê, hevkêşa lezîn, bêqam bi lez çûn.

CANNON BONE, *n.* : (lolaqa stûra) pêyê hespî.

CANNONEER, *n.* : topvan, topçî.

CANNONRY, *n.* : topxane.

CANNOT : neşêt.

CANNULA, *n.* : derzî (bo kirîn û derkirîna avekiyê) (leşî).

CANNULAR, *adj.* : lûleyî.

CANNY, *adj.* : jîr, pendiyar, dûrbîn, hişyar.

CANOE, *n., vt.* : belem, bi belemê çûn.

CANOEIST, *n.* : belemvan.

CANON, *n.* : qanûn, oldar.

- **LAW** : qanûna dêrê, oldarî.

CANONICAL, *adj.* : qanûnî, oldarî.

- **HOURS** : demjimêrên peristinê.

CANONIST, *n.* : qanûnzanê dêrê.

CANONIZE, *vt.* : pîroz kirin.

CANOPIC, *adj., n.* : pêwendidarê kanopus : kevnebajêrê misrî.

- **JAR** : cerê ferforî yan kalotî.

CANOPUS, *n.* : kanopus : kevnebajêrê misrî.

CANOPY, *n.* : kulle.

CANOROUS, *adj.* : dengxweş.

CANOROUSLY, *adv.* : dengxweşkî, bi dengxweşî.

CANOROUSNESS, *n.* : dengxweşîtî.

CANT, *n., adj.* : xwehr, durû, larî, nişîvî, zimanê taybetiyê pîşeyekî, livîn yan havêtina nişkî.

CANT, *vt.i.* : durûyî kirin, rûbazî kirin, havêtin (ji nişkekê ve), parsêkî kirin.

CANTABILE, *adv.* : stranbêjî.

CANTALERVER = CANTILEVER.

CANTALOUPE, *n.* : gundor, şemamok.

CANTANKEROUS, *adj.* : şerfiroş.

CANTATA, *n.* : çîroka stranî.

CANTATRICE, *n.* : stranbêj (jin).

CANT DOG, *n.* : peavey.

CANTEEN, *n.* : meşk, firoşgeh, dûrvav, hîz, şûşe.

CANTER, *n.* : parsêk.

CANTERBURY BELL, *n.* : zengilka kantirbêrî : helez e wek zengilê.

CANTHARIS, *n.* (*pl.* **CANTHARIDES**) : texlîtek pêtik e.

CANT HOOK, *n.* : çingalê xwehr.

CANTHUS, *n.* : kujiyê hinduriyê çavî.

CANTICLE, *n.* : stran.

CANTILEVER, *n.* : berpalka tewat ji layekê (kantîlîver).

- **BRIDGE** : pira kantîlîver.

- **CRANE** : helgira kantîlîver.

CANTILATE, *vt.* : stirîn, stran gotin.

CANTILLATED, *adj.* : strangotî.

CANTILLATING, *n.* : strangotin.

CANTILLATION, *n.* : stranbêjî.

CANTINA, *n.* : meyxanekurtan.

CANTLE, *n.* : parçe, beş, kevaneya paşiya xurcezînê.

CANTO, *n.* : sirûd.

CANTON, *n.* : dever, herêm.

CANTONAL, *adj.* : deverî, herêmî, nawçeyî.

CANTON CREPE, *n.* : perûk, avirmîşê tenikê qurmiçî.

CANTON FLANNEL, *n.* : perûkek pembûyî rûyek pûrt e.

CANTONMENT, *n.* : perûkek pembûyî rûyek pûrt e.

CANTOR, *n.* : sertîpê stranbêjan.

CANTUS, *n.* : sirûd.

CANTY, *adj.* : şad, keyfxoş.

CANVAS OR CANVASS, *n.* : keval.

CANVASBACK, *n.* : werdeka bejiya emerîkanî .

CANVAS(S)ED, *adj.* : kevalkirî.

CANVAS(S)ING, *n.* : kevalkirin.

CANVASS, *vi.t.* : deng xwastin (li helbijartinê).

CANVASSER, *n.* : dengxwaz.

CANY, *adj.* : levenî.

CANYON, *n.* : xerend, nihala teng, gelî, zang.

CANZONE, *n.* : helbesta stran, awazhelbesta stran.

CANZONET, *n.* : strana sivik.

CAUTCHOUC, *n.* : lastîk.

CAP, *n., vt.* : kulav, bilind bûn, berz bûn, tekûz kirin.

- **AND GOWN** : cilên zankoyî.
- **IN HAND** : çîzkirin.
- **TO ~ THE CLIMAX** : ji radeyî borîn, ji gopîtkê derbaz bûn.
- **TO SET ONE'S ~ AT OR FOR** : rakêşan, fêt kirin.

CAPABILITY, *n.* : şiyan, karîn, şê, tiwanayî, pêkarî.

CAPABLE, *adj.* : pêkar, tiwana, jêhati, lêhato.

CAPACIOUS, *adj.* : berfirehî, fireh, firawan.

CAPACIOUSLY, *adv.* : firehkî.

CAPACIOUSNESS, *n.* : firehî, berfirehî.

CAPACITANCE, *n.* : bargegirî.

CAPACITATE, *vt.* : karîn.

CAPACITATED, *adj.* : jêhatîkirî.

CAPACITATING, *n.* : jêhatîkirin.

CAPACITIVE, *adj.* : firehîdar.

CAPACITOR, *n.* : bargegir, xestker.

CAPACITY, *n.* : firehî, şiyan, şê, wuze, karîn, beyav, firawanî.

- **FILLED TO ~** : teji, tijî.

CAP-A-PIE, *adv.* : ji serî ta pêyî.

CAPARISON, *n., vt.* : şeqebend, cacima xurcezînê, kinc kirin (cilên hespî).

CAPE, *n.* : pûşî, şal, ser.

CAPELIN, *n.* : masiyek biçûk e.

CAPER, *n., vi.* : bazdan, baz dan.

- **TO CUT ~ S, TO CUT A ~** : şayî kirin (ji keyfa), xirpoyî yan gewcî kirin.

CAPERCAILLIE, *n.* : por (balinde).

CAPERED, *adj.* : lîtikhavêtî.

CAPERING, *n.* : lîtikirin, bazdan.

CAPESKIN, *n.* : kevlê (yan pûstê) sivikê nermê pezî.

CAPIAS, *n.* : fermana girtinê.

CAPILLACEOUS, *adj.* : mûyî.

CAPILLARY, *n.* : diyardeya rîşalî yan mûyî.

- **ACTION** : mûkarî.
- **PRESSURE** : mûpestanî.
- **TUBE** : lûleya mûyî.
- **VESSEL** : demarê mûyî.

CAPITAL, *n., adj.* : serbajêr, paytext, serekî, sermaye.

- **LEVY** : baca sermayeyî.
- **PRINCIPALITY** : mîrnişîn.
- **PUNISHMENT** : sizayê sêdarekirinê (mirinê).
- **SHIP** : gemiya serekiya şerî.
- **STOCK** : sermayeyê hevkarî.

CAPITALISM, *n.* : sermayedarî.

CAPITALIST, *adj.* : sermayedar.

CAPITALISTIC, *adj.* : sermayedariyî.

CAPITALIZE, *vt.i.* : çap kirin(yan nivîsîn) bi tîpên mezin, sermaye kirin.

CAPITALLY, *adv.* : kuştinî.

CAPITATE, *adj.* : serî.

CAPITATION, *n.* : serane, baca seran.

CAPITOL, *n.* : kevneavahiya perlemanî li Roma, avahiya perlemaniya emerîkanî, Kapîtol.

CAPITOLINE, *adj.* : pêwendîdarê kapîtol.

CAPITULATE, *vi.* : çîz kirin.

CAPITULATION, *n.* : çîzkirin.

CAPITULUM, *n.* : serekperasî.

CAPON, *n.* : keleşêr (gunokirî bo xwarinê).

CAPONIZE, *vt.* : (keleşêrî) guno kirin.

CAPOTE, *n.* : saqo, kulav, qapotê bikulav.

CAPPED, *adj.* : kulavkirî.

CAPPER, *n.* : timlok.

CAPPING, *n.* : serdevk.

CAPRIC (ACID), *adj.* : pêwendîdarê tirşiya nîvişkî yan ronê giwêza hindî.

CAPRIOLATE, *adj.* : bazinokdar.

CAPRICCIO, *n.* : awaza serbest, hewes, fêlbazî, yarî.

CAPRICE, *n.* : madguhêrî, derûnî.

CAPRICIOUS, *adj.* : madguhêr.

CAPRICORN, *n.* : gîsk, birca gîskî.

CAPRIFICATION, *n.* : lezandîna gehiştina hêjîrê bi kunkirina pêtkê mazî.

CAPRIFIG, *n.* : hêjîra çolê.

CAPRINE, *adj.* : bizinî.

CAPRIOLE, *n., vi.* : baz dan.

CAPROIC ACID, *n.* : tirşiya Kaproyîk.

CAPRYLIC ACID, *n.* : tirşiya caprîlîk.

CAPSICUM, *n.* : bîberk, îsot.

CAPSIDAE, *n.* : pêşiya sêvê.

CAPSIZE, *vi.t.* : wergerîn.

CAPSIZED, *adj.* : wergerayî.

CAPSIZING, *n.* : wergeran.

CAPSTAN, *n.* : distar, birmîlê zivrek.

CAPSTONE, *n.* : gopîtk.

CAPSULAR, *adj.* : qotikî, kapsolî.

CAPSULATE, *adj.* : kapsolkirî.

CAPSULE, *n.* : kapsol, kîsk.

CAPSULED, *adj.* : kapsolkirî.

CAPSULING, *n.* : kapsolkirin.

CAPSULIZE, *vt.* = **CAPSULE.**

CAPTAIN, *n., vt.* : serok, rêberî kirin.

CAPTAINCY, *n.* : serokîtî.

CAPTAINSHIP, *n.* = **CAPTAINCY.**

CAPTION, *n., vt.* : pisole, bawername, navnîşan, navnîşan kirin.

CAPTIONED, *adj.* : navnîşankirî.

CAPTIONING, *n.* : navnîşankirin.

CAPTIOUS, *adj.* : gazindekar.

CAPTIOUSLY, *adj.* : gazindekarekî.

CAPTIOUSNESS, *n.* : gazindekarîtî.

CAPTIVATE, *vt.* : girtin, rakêşan.

CAPTIVATED(BY), *adj.* : dêwanz, şeyda.

CAPTIVATING, *n.* : girtin (şeydakirin).

CAPTIVATION, *n.* : şeydakirin.

CAPTIVE, *adj., n.* : girtî, girode, vebestî.

- **BALLOON** : balona girêdayî.

CAPTIVITY, *n.* : dîlî.

CAPTOR, *n.* : girtek.

CAPTURE, *n.* : girtin, dîlî.

CAPTURE, *vt.* : girtin, vegirtin.

CAPTURED, *adj.* : girtî.

CAPTURING, *n.* : girtin, dîlkirin.

CAPUCHE, *n.* : kulavê birnisî.

CAPUCHIN, *n.* : meymûnkê pirçkulavî, birnisê jinan, reben yan oldarê (kepûşî).

CAPYBARA, *n.* : berazê avî.

CAR, *n.* : guhêzok, otombîl.

CARABINIE, *n.* = **CARBINE.**

CARACARA, *n.* : helûyek başûra Emerîka.

CARACOLE, *n.* : nîv ger.

CARAFE, *n.* : gogim.

CARAGANA, *n.* : teraşek şaxikiyê.

CARAMEL, *n.* : şirînayî : şekira sotî.

CARAMELIZE, *vt.i.* : karamel kirin(bi şekirê).

CARAMELIZED, *adj.* : karamêlkirî.

CARAMELIZING, *n.* : keremêlkirin.

CARANGID, *n.* : masiyek şaperdirrik e.

CARAPACE, *n.* : qalikê reqê derve, metalê şaxî yan hestiyê pişta kîseleyî.

CARAT, *n.* : qîrat.

CARAVAN, *n.* : kerwan, karwan.

- **CHIEF (HEAD)** : kerwanvan.

- **SERAI**, *n.* : xan.

CARAVAN, *vt.* : bi kerwanî çûn.

CAR(A)VEL, *n.* : gemiyek babirekî biçûk.

CARB- OR CARBO-, *pref.* : pêşgir e ko karbon yan karboniye.

CARBIDE, *n.* : karbîd : pêkhatiya karbon û metalekê.

CARBINE, *n.* : tifeng.

CARBINOL, *n.* : karbînol, metanol, alkuhola metanolî.

CARBOHYDRATE, *n.* : karbohîdrat : madeyeke jî karbon û hîdrojen û oksîjenê.

CARBOLATED, *adj.* : têrkirî bi tîrşiya karbolîkî.

CARBOLIC ACID, *n.* : tirşiya karbolîkî(finol).

CARBOLIZE, *vt.* : têkilî tirşiya karbolîkî kirin.

CARBON, *n.* : karbon, rejî.

- **BLACK** : tenî.

- **COPY** : rûnivîsa karbonî.

CARBON DIOXIDE, *n.* : duwem oksîdî karbonî.

CARBONACEOUS, *adj.* : têr karbon.

CARBONADO, *n.* : elmas yan durra reş.

CARBONATE, *n.* : xwêya tirşiya karbonî.

CARBONATE, *vi.* : diguhorit tirşiya karbonî, têr duwem oksîdî karbonî kirin.

CARBONATED, *adj.* : karbonatkirî : têrkirî bi duwem oksîdî karbonî.

CARBONATING, *n.* : guhorîn bo tirşiya karbonî, têrkirin bi duwem oksîda karbonî.

CARBONATION, *n.*, karbonatkirin : têrkirin bi duwem oksîda karbonî.

CARBON 14 : karbon 14. : hevtayê karbonê tîrêjdar.

CARBONIC, *adj.* : karbonî.

CARBONIFEROUS, *adj.* : karbonî, rejî çêker, rejîdar.

CARBONIZATION, *n.* : rejîkirin.

CARBONIZE, *vt.i.* : rejî kirin.

CARBONLESS, *adj.* : bêkarbon.

CARBON MONOXIDE, *n.* : yekem oksîda karbonî.

CARBONOUS, *adj.* : rejiyî.

CARBORUNDUM, *n.* : karborendum : pêkhatiyek gelek req e.

CARBUNCLE, *n.* : pirzik, pereng, pel.

CARBURET, *vt.* : karbon kirin, bayî yan gazê têkilî benzînê kirin.

CARBURETION, *n.* : karbonkirin.

CARBURETOR(CARBURETTOR), *n.* : karbonker, karburator.

CARCASS, *n.* : kelex, lak.

CARCIN-, *pref.* : pêşgire ko tîrav.

CARCINOGEN, *n.* : tîraveker.

CARCINOMA, *n.* : tîrav, şêrpence.

CARCINOMATOSIS, *n.* : tîraveya hemî girtî(hemukî).

CARCINOMATOUS, *adj.* : tîraveyî.

CARD, *n., vt.* : veçir.kart. : kexeza leyiztinê, rûpişt, vedirînit.

- **OF ADMISSION** : karta dergane.
- **A DOUBTFUL ~** : awa yan melheza gumandar ko pişt rast bi ser nakevit.
- **A SURE ~** : awa yan melhez e ya ko pişt rast dê bi serkevit.
- **ONE'S BEST ~** : awayê baştir(în)ê serketinê.
- **ON THE ~ S** : çêdibit(çêbûnbar).
- **TO HAVE A ~ UP ONE'S SLEEVE** : melheza nihêniya yedeg.
- **TO LEAVE ~ S (ON)** : serdan kirin.
- **TO PLAY ONE'S ~ S WELL** : taze xebitîn.
- **TO PUT ONE'S ~ ON THE TABLE** : hizir û melhezan eşkera kirin.

CARDAMON, *n.* : hêl.

CARDBOARD, *n., adj.* : karton(kaxeza qayim û stûr).

CARDED, *adj.* : veçirandî.

- **WOOL** : hiriya veçirandî yan şehkirî.

CARDI-, *pref.* : pêşgir e ko dil e.

CARDIAC, *adj.* : dilî.

- **ARREST** : dil rawestan.
- **MUSCLE** : masûlkeya dilî.

CARDIALGIC, *adj.* : dilêş, dil sotik.

CARDINAL, *adj., n.* : kardinal(oldar), serekî, serokî, sorê bi zerî ve, renûsek, binyat, qapotek jinan kurt û kulav kirî, balindeyek Emerîkanî strankar, pêwendidarê kardinalî.

- **NUMBER** : hejmara binyat: 1, 2, 3....
- **POINTS** : dirên binyat : bakor, başûr, rojhelat, rojava.
- **RED** : sorê zerkirî(bi zerî ve), zersor.
- **VIRTUES** : abruyên serekî.

CARDING, *n.* : veçirandin.

CARDIO-, *pref.* : pêşgir e ko dil e.

CARDIO-ACCELATOR CENTRE, *n.* : navbenda lezandina dilî.

CARDIOBLAST, *n.* : xaneya binyatiya dilî.

CARDIOGRAM, *n.* : wêneyê dilî.

CARDIOGRAPH, *n.* : wênegirê dilî.

CARDIOGRAPHY, *n.* : dilxêzî.

CARDIOLOGICAL, *adj.* : pêwendîdarê dilî.

CARDIOLOGIST, *n.* : dilzan.

CARDIOLOGY, *n.* : dilzanî.

CARDIOMYOPATHY, *n.* : nesaxiya masûlke ya dilî.

CARDIOPATHY, *n.* : her nesaxiya dilî.

CARDIOPLEGIA, *n.* : dilfalinçî.

CARDIOPULMONARY RESUSCITATION, *n.* : vejiyandina dil û pişî.

CARDIORESPIRATORY, *n.* : pêwendîdarê dilî û rêzika pişînê.

CARDIOTONIC, *n.* : zêdebûna tingijîna masûlkeya dilî.

CARDIOVASCULAR, *adj.* : pêwendîdarê dilî, porgeyên xuynê.

CARDITIS, *n.* : dil kulbûn.

CARDOON, *n.* : helezek dirrîkî ye.

CARDSHARP(ER), *n.* : fêlbaz(di leyiztina kaxezanda).

CARE, *n.* : pûte, guhdarî, hişyarî, hay, haş, sexbîrî, hêrisdan, rûdan, agadarî, bayexdan, perwa, minet, çavdaye, xudankirin, saye, cefa, bak, çavdêrî.

CARE, *vi.* : guhdarî kirin, xem jê dixut, pûtepê kirin, sexbîrî kirin.

CAREEN, *vt.i.* : xwehr bûn.

CAREER, *n.* : sîlke, pîşe, kar.

CAREFREE, *adj.* : sersivik, balhêsa, bêxem.

CAREFREENESS, *n.* : bêxemî.

CAREFUL, *adj.* : pêşbîn, wurya, hişyar, çavvekirî, haydar, zinbar, miqat.

- **EXAMINATION** : sehkirina çak yan miqat.

CAREFULLY, *adv.* : bi hişyarî, hişyarekî.

CAREFULNESS, *n.* :hişyar bûn, bê de rî, agehî, hişyarîtî.

CARELESS, *adj.* : nehişyar, kem terxem, xawîlke, hol.

CARELESSLY, *adv.* : bi holî, holekî.

CARELESSNESS, *n.* : holîtî.

CARER, *n.* : sexbîrkar.

CARESS, *n., vt.* : maçîkirin, xoşbûn, maçî kirin.

CARETAKER, *n.* : rasipêr, qewîl.

- **GOVERNMENT** : hikumeta demdarî.

CARFARE, *n.* : kirêya siwarbûnê(otombîlê).

CARGO, *n.* : bar.

- **CARRYING** : barkêşî yan helgirtin.

- **SHIP** : bar gemî, keştiya barî.

CARIB, *n.* : mirovek ji gelê Hindiyê sor li Venezuela û berava karîbî.

CARIBE, *n.* : masiyek ziyandara başûra Emerîka.

CARIBEAN, *n.* : Karîbî, Karaîbî.

CARIBOU, *n.* : pezkûviyê bakora Emerîka.

CARICATURE, *n., vt.* : hunera karîkatûrî, mezinkirina wêneyî, wêneya karîkatûrî kirin.

CARICATURIST, *n.* : wênevanê karikatûrî, karîkatûrvan.

CARIES, *n.* : hestîkulî, didankunî, kilorbûn.

CARILLON, *n.* : koma zengilan (pêkve lêdidin).

CARINA, *n.* : avahiyê wek çiyayî.

CARING, *n.* : sexbîrkirin.

CARIOCA, *n.* : sema yan govenda samba.

CARIOLE, *n.* : erebaneya yek hesp dikêşit.

CARIOUS, *adj.* : kilorî.

- **TEETH** : didanên kilor.

CARKING, *adj.* : şepirze, perîşan, şaş, perîşanker, şaşker.

CARLINE, *n.* : pîrejin.

CARLING, *n.* : derazînka dirêja gemiyê.

CARLOAD, *n.* : barê guhêzokê.

CARMAN, *n.* : hajoyê guhêzokê.

CARMELITE, *n., adj.* : rebenê yan rebena kermelî.

CARMINATIVE, *adj., n.* : babir(ji ûrkî yan rîvîkê).

CARMINE, *n., adj.* : sorê tarî, qurmizî.

CARMINIC, *adj.* : qurmizî.

CARNAGE, *n.* : kuştar.

CARNAL, *adj.* : leşî, regezî, guneyî, belqitîn.

CARNASSIAL, *adj., n.* : birr, didan birr, didanên tîj.

- **TEETH** : mêxek.

CARNATION, *n.* : qerenfel, sorê vekirî (al).

CARNELIAN, *n.* : berê sorê hêja.

CARNIVAL, *n.* : şayî.

CARNIVORE, *n.* : goştxwer.

CARNOVOROUS, *adj.* : goştxwerî.

CARNOTITE, *n.* : karnotît : kanek tîrêjdar e.

CARN(E)Y OR CARNIE, *n.* : bezimgeha gerok.

CAROB, *n.* : xirnok, xurnifk, xirnob.

CAROCHE, *n.* : erebaneya nayab.

CAROL, *n., vt.i.* : strana şehyane, distrînit nexasme li cejna zayînê.

CAROM, *n.* : kenen (li bilyardê).

CAROTENE, *n.* : boyeya zer yan sorê di nav hindek tevnan da û helezan da wek gêzerî.

CAROTENOID, *n., adj.* : boyeya zer yan sora di nav gêzerîda.

CAROTID, *n., adj.* (artery) : sordemarê stûdar.

CAROUSAL, *adj.* : şehlewendî.

CAROUSE, *n., vi.* : şayiya bêser û ber û vexwarina bêqam, bêqam vexwarin.

CAROUSEL, *n.* = **CARROUSEL.**

CAROUSER, *n.* : vexwer.

CARP, *vi., n.* : mêk, rexne û gazinde kirin (bê behane).

CARPAL, *adj., n.* : zendî, hestiyê zendî.

CARPALE, *n.* : hestiyê zendî.

CAR PARK, *n.* : molge, rawestgeha otombîlan.

CARPEL, *n.* : xirzik : yekeya mê endama gulê.

CARPELLATE, *adj.* : mê endamkirî.

CARPENTER, *n.* : dartaş, dartiraş.

CARPENTRY, *n.* : dartaşî.

CARPER, *n.* : lêgir, gilîmend.

CARPET, *n., vt.* : tej, kilîm, berrik, mehfûr, têjik, qalî, siza kirin, radixit, rexne kirin.

- **BAG** : parzîn.
- **ON THE ~** : gilî lêkirî, sizakirî.
- **NAPLESS ~** : tej.
- **PILELESS ~** : tejik.

CARPET BAGGER, *n.* : parzîndar, biyaniyê ramyariyê kirin.

CARPET BEATER, *n.* : mêkuta mehfûrî.

CARPETING, *n.* : mehfûr, keresteya çêkirina mehfûran.

CARPET KNIGHT : siwarê xweşiyan.

CARPET MAKER, *n.* : berrik çêker.

CARPOLOGY, *n.* : mîwezanî.

CARPOPHAGOUS, *adj.* : Mîwexwer.

CARPOPHORE, *n.* : xirzik helgir.

CARPORT, *n.* : sîvandeya otombîlê-bo sîberê).

CARPUS, *n.* : zendê destî, hestiyê zendî, bazina destî.

CARROGEEN, *n.* : kevza deryayî.

CARREFOUR, *n.* : du riyan.

CARREL, *n.* : jorika li navbera texçikanda(li kitêbxaneyê).

CARRIAGE, *n.* : guhêzok, erebane.

- **FORWARD** : (karên) kirê li ser kiriyarî.
- **FREE** : kirê li ser firoşyarî.

CARRIC BEND, *n.* : girêka girêdana du werîsan.

CARRIED, *adj.* : helgirtî, rakirî.

CARRIER, *n.* : helgir, barbir, bar helgir.

- **PIGEON** : kotira namebir.

CARRION, *n., adj.* : genî, cendek, mir(d)ar.

- **CROW** : qira geniyê.

CARRONADE, *n.* : kevnekurtetop.

CARROT, *n.* : gêzer.

- **THE STICK AND THE ~** : (bi) dar û gêzerî(xurtî û qayilî).

CARROTY, *adj.* : gêzerî, sersor.

CARROUSEL, *n.* : nîşandana siwaran.

CARRY, *vt.i.* : helgirtin, rakirin.

- **HORSE** : exte, yexte.
- **TO ~ ALL, EVERYTHING OR THE WORLD** : desthelatiya reha.
- **TO ~ ARMS** : çekî helgirtin, serbazî kirin.
- **TO ~ BACK** : hînan bîrê.
- **TO ~ FORWARD** : guhêzîn (pêş).
- **TO ~ INTO EFFECT, PRACTICE** : bi cih hînan.

- **TO ~ OFF** : bi xurtî guhêzîn.
- **TO ~ ON** : pêve çûn, berdewam kirin.
- **TO ~ ON BUSINESS** : kar kirin (pîşesazî).
- **TO ~ ON WITH** : evîniyê diyar kirin.
- **TO ~ ONE'S POINT** : hizra mirovî bi ser keftin.
- **TO ~ OUT** : bi cih hînan.
- **TO ~ OVER** : paş êxistin, guhêzîn.
- **TO ~ THE DAY** : bi ser keftin.
- **TO ~ THROUGH** : binecih kirin, harî kirin.
- **TO ~ WEIGHT** : qayil kirin.

CARRYING, *n.* : helgirtin.

CART, *n.* : erebaneya du çerx.

CARTAGE, *n.* : kaxeza leyiztinê.

CARTE, *n.* : kart.

CARTEL, *n.* : yekîtiya pîşegeran.

CARTER, *n.* : hajoyê erebaneyê.

CARTILAGE, *n.* : kirkirok, kirkire, qirqirok.

CARTILAGINOUS, *adj.* : kirkirokî.

CARTOGRAPHER, *n.* : nexşezan.

CARTOGRAPHY, *n.* : nexşezanî.

CARTOON, *n.* : karton : wêneyê karton (kaxez).

CARTRIDGE, *n.* : fîşek, qalik.

- **BELT** : rext.
- **CLIP** : cercûr.

CARTULARY, *n.* : tomarên dêrê.

CARTWHEEL, *n.* : çerxa erebaneyê.

CARTWRIGHT, *n.* : erebane çêker.

CARUNCLE, *n.* : dûçik.

CARUNCULAR, *adj.* : dûçekî.

- **HORSE** : yexte, exte.

CARVE, *vt.i.* : kolîn.

CARVED, *adj.* : qoqilandî, kalandî.

CARVER, *n.* : rawêjek.

CARVING, *n.* : çinîkirin, rawêştin, kolyar.

CASA, *n.* : mal, xanî.

CASCADE, *n.* : sûl, sûlav.

CASCARA, *n.* : dermanek zikçûnî (ji tîvilê gosincî).

CASCARA BUCKTHORN, *n.* : gosincê zikçûnê.

CASE, *n., vt.* : pirs, bar, qotî(k), doznameyê, nixaftin, qotî kirin (kirin nav qotîkê de).

- **BOOK** : tomara pirsan yan doznameyan.
- **HISTORY** : dîroka pirsê.
- **LAW** : rêzika berê.
- **IN ANY ~** : çewa bit.
- **IN ~ OF** : eger, heke(r).
- **IN THIS (THAT) ~** : neke ew rast be.
- **TO MAKE OUT ONE'S ~** : diyar kirin ko ew rast e.
- **TO STATE ONE'S ~** : doz yan pirsa xu diyar kirin (rave kirin).

CASEATE, *vi.* : penîr bûn (bûn penîr).

CASEATION, *n.* : penîr bûn.

CASEIN, *n.* : penîrîn.

CASEINGEN, *n.* : penîr çêker.

CASEMATE, *n.* : jora asêkiriya havêtin û parastina topan.

CASEMENT, *n.* : pencerka derî, perwaz, pencerk.

CASEOUS, *adj.* : penîrî, penirbûyî.

CASERN(E), *n.* : serbazge.

CASE SYSTEM, *n.* : pirs hînkirin.

CASEWORK, *n.* : vekolîna jinnameyê.

CASH, *n., vt.i.* : pare, dirav, next, pare dan yan standin.

- **AND CARRY** : bide û bibe(bistîne).
- **BOOK** : deftera pareyan.

- **DOWN** : paredana dem û dest.
- **TRANSACTION** : diravkarî.
- **IN ~** : malder.
- **ON DELIVERY** : paredan gava wergirtinê.
- **OUT OF ~** : bê pare yan dirav.
- **TO ~ IN** : kirin pare, feyde kirin.
- **TO ~ IN ON** : feyde jê kirin.

CASHEW, *n.* : darê giwêza zongê.

CASHIER, *n.* : gencevan, xeznedar.

- **'S CHECK** : çekê benqê.

CASHMERE, *n.* : perûk yan hiriya nerm, keşmîr, şalê keşmîr.

CASH REGISTER, *n.* : tomara paredanê.

CASING, *n.* : qalik.

CASINO, *n.* : kazîno(xaneya qumarê).

CASK, *n.* : birmîlê dar.

CASKET, *n.* : darbest, darbaze, sindoq, kop, kemole.

CASPIAN SEA, *n.* : deryaya Qezwîn.

CASQUE, *n.* : komzirx, xode.

CASSATION, *n.* : rakirin, helweşandin.

CASSAVA, *n.* : kasava : helezek xorakî ye.

CASSEROLE, *n.* : keserol : amanek kûr e, xwarina dinav vî amanî da, dîz(e).

CASSETTE, *n.* : kaset.

CASSINO, *n.* : texlîtek kaxezan e.

CASSOCK, *n.* : reben, kirasê rebenî.

CASSOWARY, *n.* : balindeyek wek hêştirmayê.

CAST, *n., vt.i.* : qalib, kestek, sîber, darêje, darişte, havêtin, werîn, veweşîn, dariştin.

- **TO ~ A BALLOT** : deng dan.
- **TO ~ ABOUT** : lêgerîn.
- **TO ~ AWAY** : havêtin.
- **TO ~ DOWN** : zehê kirin, sist kirin.
- **TO ~ OFF** : aza kirin.
- **TO ~ ON** : rêza pêşî çêkirin.
- **TO ~ OUT** : derxistin.
- **TO ~ UP** : ko kirin(jimaryarî), helgirtin, bilind kirin, nizim kirin.

CAST, *adj.* : havêtî.

CASTANET, *n.* : camcamk, cecemk, çing.

CAST AWAY, *adj., n.* : havêtî, azakirî.

CASTE, *n.* : tîre, çîna olî.

CASTELLAN, *n.* : fermandarê kelheyê.

CASTELLATED, *adj.* : telarkirî, asêkirî.

CASTER, *n.* : darêjek, çerxika kursîkê.

CASTIGATE, *vt.* : siza kirin.

CASTIGATED, *adj.* : sizakirî.

CASTIGATING, *n.* : serkonekirdin, gazindekirin.

CASTING, *n.* : dariştin, havêtin.

- **BOTTLE** : şûşeyê delandinê.
- **NET** : tora nêçîrê.
- **VOTE** : dengê biryar.

CAST IRON, *n.* : asinê coş.

CASTLE, *n.* : kelhe, kele, diz, birc, himêz, himbêz, kelheya setrencê.

- **'S IN THE AIR** : hîviya aşop.
- **'S GOVERNOR** : dizdar.

CASTLE, *vt.* : asê kirin.

CAST-OFF, *adj.* : wêve birî yan havêtî.

CASTOR, *n.* : sivore, ronê sivoreyî.

- **BEAN** : tovê gerçek.
- **OIL** : gêne, genek, gen.
- **OIL PLANT** : genek, gerçek, gêne.
- **SUGAR**, *n.* : şekirê hûr.

CASTRATE, *vt.* : guno kirin, xeşîn.

CASTRATED, *adj.* : xeşandî, gunokirî.

CASTRATER, *n.* : gunoker.

CASTRATING, *n.* : gunokirin.

CASTRATION, *n.* : gunokirin, xesandin.

CASTRATOR, *n.* = **CASTRATER.**

CASTRATORY, *adj.* : gunokerî.

CAST STEEL, *n.* : polayê coş.

CASUAL, *adj.*, *n.* : lasar, serpilkî.

CASUALLY, *adv.* bi lasarî yan helketinî.

CASUALNESS, *n.* : lasarîtî.

CASUALTY, *n.* : hingavtî, pêkan, engawte.

CASUIST, *n.* : olzan, muftî.

CASUISTIC(AL), *adj.* : olzanî.

CASUISTRY, *n.* : olzanî.

CAT, *n.* : kitik, pişîk, pisîng, pişîle, pisîk.

- **BOAT** : gemiya yek babirek.
- **BRIER** : helezek kepriki ye.
- **GRASS** : giya kitik.
- **TO RAIN ~S AND DOGS** : baran giran yan tavî barîn.
- **TO SEE WHICH WAY THE ~ JUMPS** : berê xu dan borî (xu girtin da bibînit dê çi qewmit).

CAT, *vt.* : lengerî dikêşit ser gemiyê.

CATABOLIC, *adj.* : pêwendîdarê herifandina xaneya zindî.

CATABOLISM, *n.* : herifandin (xaneyên zindî bo avakirina jiyanek nû).

CATACHRESIS, *n.* : çewtebêjî (bikarînana çewta bêjeyan).

CATACLASM, *n.* : şikandina dijwar.

CATACLYSM, *n.* : lehî, leyî, karesat.

CATACLYSMAL, *adj.* : pêwendidarê guhorîna dijwar û nişkî.

CATACLYSMIC, *adj.* : pêwendidarê guhorîna dijwar û nişkî.

CATACOMB, *n.* : serdaba miriyan, goristana jêr erdî.

CATADROMOUS, *adj.* : nişîv.

CATAFALQUE, *n.* : darbest.

CATALEPSY OR CATLEPSIS, *n.* : falinciya bêhişî (dil borîna şehtiyê).

CATALOG(UE), *n.* : pêrist, katalog.

CATALOGUE, *vt.* : katalog kirin.

CATALOGUED, *adj.* : katalogkirî.

CATALOGUING, *n.* : katalogkirin.

- **RAISONNÉ** : rexnedîroka kitêban.

CATALPA, *n.* : katalpa : darek belg mezin wek dilî.

CATALYPTIC, *adj.* : falinc girtin.

CATALYSIS, *n.* : handan.

CATALYST, *n.* : hander.

CATALYTIC AGENT, *n.* : hokarê hander.

CATALYTIC CRACKING : şikandina handerî.

CATALYZE, *vt.* : han dan.

CATALYZED, *adj.* : hankirî.

CATALYZER, *n.* : hanker.

CATALYZING, *n.* : hankirin.

CATAMARAN, *n.* : kerx, kelek.

CATAMENIA, *n.* : bênivêjî, xu(y)n dîtin, mehik.

CATAMENIAL, *adj.* : mehikî.

CATAMITE, *n.* : hîz, qûnek.

CATAMOUNT, *n.* : kitika çiyayî.

CAT-A-MOUNTAIN, *n.* : piling.

CATAPLASIA, *n.* : paşve çûna xane û tevnî (bo barek seretayî).

CATAPLASM, *n.* : made : stûre perûk bo zuhakirin, sarkirin û germkirina nesaxî.

CATAPLEXY, *n.* : sûl, sûlav.

CATAPAULT, *n.* : çimçîr, berdeqanî, kevirkanî, hêlekan, bereyişk, mencenîq.

CATARACT, *n.* : sûl, sûlav, lehî, leyî, tarî-bûna nîşkiya çavî.

CATARRH, *n.* : sarî, helamet, persîv, kul-bûna perdeya difnê.

CATARRHAL, *adj.* : persîvî, helametî.

CATASTROPHE, *n.* : karesat, kambaxî, dilşikestin, derd, bobelat, wêran.

CATASTROPHIC, *adj.* : kambaxî, wêranî.

CATATONIA, *n.* : tepa reqbûnî.

CATBIRD, *n.* : kitke balinde.

CATCALL, *n., vi.t.* : qijên neviyanê, qij kirin, firîzî vedan.

CATCH, *vt.i.* : girtin.

- **TO ~ FIRE** : agirî girtin, agir vêkeftin, disojit.
- **TO ~ IT** : girtin.
- **TO ~ ON** : vegirtin.
- **TO ~ SIGHT OF** : dîtin.
- **UP** = CATSUP.

CATCH, *n.* : girtin.

CATCHER, *n.* : girtek.

CATCHFLY, *n.* : mêşgir.

CATCHING, *n.* : vegirtin, dirm, girtin.

CATCHMENT AREA OR BASIN, *n.* : gola ava baranê.

CATCHPENNY, *n.* : xemilandî, firotina lezîn û erzan, mitayê hosa difroşin.

CATCHPOLE, *n.* : cîgirê bajêrvanî.

CATCHWORD, *n.* : dirûşim.

CATCHY, *adj.* : dilgir, xapîn.

CATHESIS, *n.* : hînkirina zarekî ya ayînî.

CATHECHISM, *n.* : hînkirina zarekî.

CATECHIZE, *vt.* : hîn kirin (bi pirsyar û bersivê).

CATECHUMEN, *n.* : filebûyî.

CATEGORICAL, *adj.* : vebirr.

CATEGORICALLY, *adv.* : bi vebirrî, tu car, çi car, êkcar.

CATEGORIZATION, *n.* : pirtûk danîn, polên, rêzkirin, rêkxistin, babetkirin.

CATEGORIZE, *vt.* : polên kirin.

CATEGORY, *n.* : tuxum, gotin, celeb, solf, pol, babet.

CATENA, *n.* : zincîre.

CATENARY, *n., adj.* : zincîrekî.

CATENATE, *vt.* : zincîreyî kirin.

CATENOID, *adj.* : zincîre.

CATER, *vi.* : xorak pêşkêş kirin.

CATERAN, *n.* : nijdevan.

CATERCORNER, *adj., adv.* : lar, xîs, xwehr, bi xîsî.

CATER-COUSIN, *n.* : pismam, heval.

CATERER, *n.* : peyivdar yan belênderê xwarinê.

CATERPILLAR, *n.* : cobirr.

CATERWAUL, *n., vi.* : miyew-miyew, (kitik) miyew-miyew kirin.

CATFACING, *n.* : kirê bûna rûyê mîweyî(fêqî).

CATFALL, *n.* : werîs yan zincîr (bo rakirina lengerî).

CATFISH, *n.* : kitik masî.

CATHARSIS, *n.* : valakirin, ûr valakirin.

CATHARTIC, *adj.* : genekî.

CATHEDRAL, *n.* : metranxane, dêra mezin.

CATHETER, *n.* : qester : lûleya dikin nav kunka mîzê de bo valakirina mîz-dankê.

CATHETERIZATION, *n.* : qester kirin.

CATHETERIZE, *vt.* : qester kirin.

CATHEXIS, *n.* : xestkirdina hêza derûnî (li ser tiştekê yan mirovekê).

CATHODE, *n.* : nizmek, tewereyê nerêyî.

- **RAYS** : tîrêja nizmek, tîşkî nizmek.
- **RAY TUBE** : lûleya tîrêja nizmek.

CATHODIC, *adj.* : nizmekî.
- **PROTECTION** : parastina nizmekî.

CATHODICALLY, *adv.* : bi nizmekî.

CATHOLIC, *adj., n.* : katolîk (tîreya fileyî).

CATHOLICATE, *n.* : baregeyê patrîkê Ermenî.

CATHOLICISM, *n.* : katolîkîtî.

CATHOLICITY, *n.* : katolîkîtî.

CATHOLICISE, *vt.i.* : katolîkî kirin.

CATHOLICON, *n.* : dermanê her derdî.

CATHOLICOS, *n.* : patrîkê dêra Ermenî, Katolîkos.

CATION, *n.* : iyona barge erêyî.

CATKIN, *n.* : gul kitik.

CATLIKE, *adj.* : kitikî wek kitkê, dizîkî.

CATLING, *n.* : kitika biçûk.

CATNAP, *n.* : xewa sivik.

CAPNIP, *n.* : beybûna kitikan.

CAT-O'-NINE-TAILS, *n.* : tajang.

CATRIGGED, *adj.* : babirekdar.

CAT'S CRADLE, *n.* : landika kitikê, yarîyek biçûkane.

CAT'S EYE, *n.* : çavê kitikê : berek hêja ye.

CAT'S PAW, *n.* : penca kitikê, sirweyê rûyê ava rûbarî dişilqînit, kes, alav, awa ko armanca mirovek dî bi cih dihînit.

CATSUP, *n.* = **CATCHUP.**

CATTAIL, *n.* : dûvike kitikê : giyayek avî.

CATTED, *adj.* : lenger kêşayî (ser gemiyê).

CATTILY, *adv.* : bi dizîkî ve.

CATTINESS, *n.* : dirrikîtî, kitikîtî.

CATTING, *n.* : lenger kêşan (ser gemiyê).

CATTISH, *adj.* = **CATTY.**

CATTLE, *n.* : terş, celeb, ajel, dewar, qerd, garan.
- **BRAND** : dax.
- **HERDING** : gavanîtî.

CATTLEMAN, *n.* : terşvan.

CATTY, *adj.* : wek kitikê, kitikî.

CATWALK, *n.* : derbazgehê teng (li ser pirê yan di nav balafirê de).

CAUCUS, *n.* : civata partî.

CAUDAD, *adv.* : ber dûvikî.

CAUDALLY, *adv.* : bi dûvikî.

CAUDILLO, *n.* : rêber.

CAUGHT, *pp.* **OF CATCH** : girtî.

CAULDRON, *n.* : qazana mezin, mencel, beroş.

CAULESCENT, *adj.* : baskdar.

CAULICLE, *n.* : baskok.

CAULIFLOWER, *n.* : kelem, gulkelemî.
- **EAR** : guhê kelemî (guhê bi kulman kirêtkirî).

CAULINE, *adj.* : baskî.

CAULIS, *n.* : baskê helezî.

CAULK, CAULKER = CALK, CALKER.

CAUSAL, *adj.* : egerî, hoyî.

CAUSALITY, *n.* : egerîtî, hoyîtî.

CAUSALLY, *adv.* : egerekî, bi egerî.

CAUSATION, *n.* : eger, ho.

CAUSATIVE, *adj.* : egerdar, hoyî.

CAUSATIVELY, *adv.* : egerdarekî, bi egerdarî.

CAUSE, *n.* : ho, pirs, doz, karlêkirin, doz-name, semed.

CAUSE, *vt.* : çêkirin, ho bûn, han kirin, karîger kirin.

CAUSED, *adj.* : hobûyî, çêkirî.

CAUSELESS, *adj.* : bêdoz, bê eger.

CAUSELIST, *n.* : sterka dozan li dadgehê.

CAUSERIE, *n.* : kurtegotar.

CAUSEWAY, *n.* : rêyabilind.

CAUSEY, *n.* = **CAUSEWAY.**

CAUSTIC, *adj.* : daxker, daxî, tiraneyî, gezdar, tal.

- **POTASH** : daxe potas.

- **SODA** : daxe soda.

CAUSTICALLY, *adv.* : daxkerekî, bi talî.

CAUSTICITY, *n.* : daxkerîtî, talîtî.

CAUTERIZATION, *n.* : dax, daxkirin.

CAUTERIZE, *vt.* : dax kirin.

CAUTERY, *n.* : dax, kosp.

CAUTION, *n.* : hayjî, haş, hişdarî, hişyarî, agehdarî, wuryayî.

CAUTION, *vt.* : agehdar kirin.

CAUTIONARY, *adj.* : agehkirinî, hişyar kirinî, haydanî.

CAUTIONED : AGEHKIRÎ.

CAUTIONING, *n.* : qewîtî.

CAUTIOUS, *adj.* : wurya, çav vekirî, hişyar, pêşbîn, zinhar, miqat.

CAUTIOUSLY, *adv.* : bi hişyarî.

CAUTIOUSNESS, *n.* : agehîtî.

CAVALCADE, *n.* : birra siwaran.

CAVALIER, *n., adj.* : siwar.

CAVALRY, *n.* : serbazên siwar.

- **MAN** : siwar.

CAVE, *vt.i.* : qewirîn, keftin, herifîn, şkeft bûn, vala bûn, çîz kirin, xilûle kirin.

- **TO ~ IN** : çîz kirin.

CAVE, *n.* : şkeft, qewart, ton, eşkewt.

- **INHABITABLE ~** : ziving.

- **MAN** : mirovê rojgarê berê, mirovê şkeftan.

CAVEAT, *n.* : hişdarî, şirovekirin.

CAVED, *adj.* : kilor.

CAVE-IN, *n.* : çîzkirin, herifîn.

CAVENDISH, *n.* : tûtina nermkirî.

CAVERN, *vt.* : kilor kirin.

CAVERN, *n.* : valatiya bin erdî, qewartî, şkefta mezin, eşkewt.

CAVERNED OUT, *adj.* : kilor.

CAVERNOUS, *adj.* : çal, şkeft bûyî, têr valatî.

CAVETTO, *n.* : xeml yan xişla çarêk cixiz.

CAVIAR, *n.* : kavyar : xerzê masiyê.

CAVICORN, *adj.* : şax vala.

CAVIL, *n., vi.t.* : dijatiya pûç, dijatiya pûç kirin.

CAVING, *n.* : çîzkirin, ketin, şkeftbûn.

CAVITATE, *vi.* : kun yan peqîşk bûn.

CAVITATED, *adj.* : kun bûyî.

CAVITATING, *n.* : kunbûn.

CAVITATION, *n.* : kunbûn.

CAVITY, *n.* : valatî, kûr kûrik, qewartin, kilorî.

CAVY, *n.* : berazê Hindistanî.

CAW, *vi., n.* : qaj, qajeqaj, qir qirê kirin.

CAWING, *n.* : qaj, qajeqaj.

CAY, *n.* : girava biçûka nizim.

CAYENNE, *n.* : bîbera sor, bîber.

CAYMAN, *n.* = **CAIMAN.**

CAYUSE, *n.* : hespê biçûkê Emerîkanî .

CEASE, *vt.i.* : rawestandin, rawestîn.

CEASE, *n.* : rawestan, girtin, biryan.

- **FIRE** : agir bestin, agir rawestan.

CEASED, *adj.* : rawestayî, nemayî.

CEASELESS, *adj.* : bêrawestan.

CEASELESSLY, *adv.* : bêrawestanekî.

CEASING, *n.* : rawestandin.

CECAL, *adj.* : pêwendîdare rîvîka kore, koreyî.

CECUM, *n.* : rîvîka kore, kore.

CEDAR, *n.* : kaj.

- **BIRD** : çûçika kajê.

CEDE, *vt.* : berdan, dest jê berdan.

CEDED, *adj.* : çizkirî, naskirî.

CEDILLA, *n.* : nikila binê tîpa ç.

CEDING, *n.* : çizkirin.

CEIBA, *n.* : sîba : darek emerîkanî yeksanekerî mezin e.

CEIL, *vt.* : kaşxank kirin.

CEILING, *n.* : kaşxank, sapîte, mîç.

- **UNLIMITED ~** : esmanê sahî.

CELANDINE, *n.* : beqlê çûçika.

CELEBRANT, *adj.* : pêgotî, dengdar, navdar, dengîn.

CELEBRATE, *vt.i.* : aheng kirin, şahî kirin.

CELEBRATED, *adj.* : pêgotî, dengdar, navdar, navgiran.

CELEBRATEDNESS, *n.* : navdarîtî.

CELEBRATING, *n.* : şayîkirin.

CELEBRATION, *n.* : şadî, şayî, aheng, cejn.

CELEBRITY, *n.* : navdar, bi navûdeng.

CELERITY, *n.* : lez, sivikî.

CELERY, *n.* : kerefs.

CELESTIAL, *adj., n.* : esmanî.

- **EQUATOR** : çemereya yeksanekerî ya esmanî.
- **NAVIGATION** : geştîvaniya esmanî.
- **POLES** : her du cemserên esmanî.
- **SPHERE**, *n.* : gomiza esmanî.

CELESTIALLY, *adv.* : esmanekî.

CELIAC, *adj.* : zik valayî.

CELIBACY, *n.* : bêjinî.

CELIBATE, *adj.* : bêjin, reben.

CELL, *n., vt.* : şane, xane, xanik, embar kirin.

CELLA, *n.* : parçeya nediyar jî peykerê Girîkî yan Romanî.

CELLAR, *n., vt.* : serdab, jor, jêrtir(în), pile, embara mey, mey embar kirin.

CELLARER, *n.* : berpirsê azoqeyî (li dêrê).

CELARET(TE), *n.* : dolaba şûşeyên mey.

CELLARAGE, *n.* : serdab, serdabî : nexşeyê embarkirinê.

CELLARMAN, *n.* : berpirsê serdaba şerabê.

CELLIST, *n.* : kivancejen.

CELL MEMBRANE, *n.* : perdeya xaneyê.

CELLO, *n.* : kivanceyek mezin e.

CELLOPHANE, *n.* : silofên : madeyê tenikê wek kaxezê, seloffan.

CELLULAR, *adj.* : pêwendîdarê tevnê şaneyî yan xaneyî.

CELLULE, *n.* : xanek, şanek.

CELLULITUS, *n.* : baysor.

CELLULOID, *n.* : baxe, şeritê sînemayî, seluloîd.

CELLULOUS, *adj.* : şaneyî, xaneyî.

CELL WALL, *n.* : dîwarê xaneyê yan şaneyê.

CELLSIUS, *adj.* : sedî.

CELT, *n.* : regezek Hind û Ewropî, Selt.

CELTIC, *adj.* : mirov yan zimanê sêltî (yên Îrlande, Skotland, Wêlz, Brotanya).

CELTIS TOURNEFORTII, *n.* : tewok.

CEMENT, *n.* : çîmento.

- **GLAND** : livika pincî.

CEMENTATION, *n.* : çimento kirin, qayim kirin.

CEMENTITIOUS, *adj.* : çimentoyî.

CEMENT MORTAR, *n.* : cebla çimentoyî.

CEMENTUM, *n.* : cebla didanan.

CEMETERY, *n.* : goristan, gor, merge, ziyaret.

CEN(O)-, *pref.* : pêşgir e ko nû yan nûjen e.

- CENE, *suff.* : paşgir e ko nû yan nûjen e.

CENOBITE, *n.* : reben.

CENOBITIC(AL), *adj.* : rebenî.

CENOGENESIS, *n.* : bûna çêkirî.

CENOTAPH, *n.* : gora vala (hêmayî).

CENOZOIC, *adj., n.* : rojgarê nû, pêwendîdarê rojgarê nûjen.

CENSE, *vt.* : bêhn xweşî sotin, bêhnxweş kirin.

CENSED, *adj.* : bêhnxweşkirî.

CENSER, *n.* : bêhnxweşdank.

CENSING, *n.* : bêhn xweşkirin.

CENSOR, *n., vt.* : çawdêr, serjimêr, çawdêrî kirin.

CENSORED, *adj.* : çawdêrî kirî, nehêlayî.

CENSORIAL, *adj.* : çawdêrî.

CENSORING, *n.* : çawdêrîkirin.

CENSORIOUS, *adj.* : çewtdar, tawandar, zimantal.

CENSORIOUSLY, *adj.* : zimantalekî, tawandarekî.

CENSORIOUSNESS, *n.* : tawandarîtî.

CENSORSHIP, *n.* : çawdêrî.

CENSURABLE, *adj.* : gazindebar.

CENSURE, *n., vt.* : gazind, gazind (jê) kirin, lêgirtin.

CENSURED, *adj.* : lêgirtî.

CENSURER, *n.* : gilîmend, lêgir.

CENSURING, *n.* : lêgirtin.

CENSUS, *n.* : serjimardin, hejmar, serjimartin, ejmare.

- CLERK : navnivîs (serjimêr).

- OFFICIAL :serjimêr.

- RECORD : sername.

- REGISTRATION :tomara serjimartinê.

CENT, *n.* : diravek hûr e (yek ji sedê ji dolarî).

CENTAL, *n.* : sental : kêşane (100 pawinên înglîzî ne).

CENTAR(E), *n.* : metrek çar goşe.

CENTAUR, *n.* : hespê leş mirov (efsaneyî).

CENTAURUS, *n.* : hespê leş mirov.

CENTENARIAN, *adj., n.* : sed salî.

CENTENARY, *adj., n.* : sedî, sedane, sed sal.

CENTENNIAL, *adj., n.* : sedî, sed salî.

CENTISIMAL, *adj.* : sedî.

CENTI-, *pref.* : pêşgir e ko sed yan sedî ye.

CENTIGRADE, *adj.* : sedî, sed pile.

CENTIPEDE, *n.* : hezar pê, sed pê, çil pê, pirpê, zov, şehmar, dolge.

CENTRAL, *n.* : nîvekî, navindî, navincî, navî, nîvanî, navîn.

- CANAL : coka navincî.

CENTRALISM, *n.* : navinciîtî, nivekiîtî.

CENTRALITY, *n.* : nîvekîtî.

CENTRALIZATION, *n.* : nîvekîkirin.

CENTRALIZE, *vt.i.* : nîvekî kirin.

CENTRALIZED, *adj.* : nîvekîkirî.

CENTRALIZING, *n.* : nîvekî kirin.

CENTRE, *n., vt.* : navendek, navrêz, nîvek, sernîvek, melbend, warge, nav, nîv, binge, bine, nawend, çeq, nîvekî kirin, navincî kirin.

- **OF BUOYANCY**, *n.* : nîveka seravbûnê.
- **OF GRAVITY** : nîveka rakêşanê.
- **OF INERTIA** : nîveka berdewamiyê.
- **OF OPERATIONS** : nîveka tevgeran.
- **OF WEIGHT** : çeq (nêveka kêşanê).

CENTRED, *adj.* : nîvekîkirin.

CENTRIC, *adj.* : nîvekî.

CENTRIFUGAL, *adj., n.* : wêveyî nîvekê.

CENTRIFUGATION, *n.* : perewnawîtî.

CENTRIFUGE, *n., vt.* : perewnaw, perewnaw kirin.

CENTRIFUGED, *adj.* : perenawkirî.

CENTRIFUGING, *n.* : perewnawkirin.

CENTRING, *n.* : nîvekî kirin.

CENTRIOLE, *n.* : dêndik, li nîva gogika nîvekî.

CENTRIPETAL, *adj.* : ber nîvekê.

- **FORCE** : hêza kêş nîvekî.

CENTRIST, *n.* : navincî (xwaz).

CENTROID, *n.* : nîveka navincî.

CENTROSOME, *n.* : gogika nîvekî.

CENTROSPHERE, *n.* : kalika erdê, protoplasmaya li dor gogika nîvekî.

CENTRUM, *n.* : nîvek.

CENTURION, *n.* : ser yan fermandarê sedan (li nik Romanan).

CENTURY, *n.* : sede, sed, sed sal.

CENTURY PLANT, *n.* : heleza sedî.

CEORL, *n.* : kevnezelamê çina jêriya îngliz.

CEPHAL(O)-, *pref.* : pêşgir e ko ser e.

CEPHALAD, *adv.* : ber serî ve.

CEPHALIC, *adj.* : serî.

- **INDEX** : pêrista serî.

CEPHALIZATION, *n.* : serbûn.

CEPHALO-, *pref.* : pêşgir e ko ser e.

- **CORDATE**, *n. pl.* : ser beniki.
- **METER**, *n.* : ser yan kiloxpîv.
- **METRY** : kiloxpîvzanî.
- **POD** : pêser.
- **THORAX** : sîng serî.

CEPHALOUS, *adj.* : serdar (bi ser).

CEPHEUS, *n.* : şewatî, gurîbûn.

CERACEOUS, *adj.* : mûmî.

CERA FIRMA, *n.* : bej.

CERAMICS, *n.* : ferfûrî, kalot.

CERAMIST, *n.* : kalotvan.

CERASTES, *n.* : "**CORNEOUS**" : şaxdar, marê şaxdar, marê qiloçî.

CERATO, *adj.* : gezdar, gezîne, gezok.

CERATO-, *pref.* : pêşgir e ko şax e.

CERATOID, *adj.* : şaxî, şaxdar.

CERATOSA, *adj.* : şaxdar.

CERBERUS, *n.* : seyê sê ser (efsane dibêjit ko şehneye li ber deriyê dojeyê).

CERCARIA, *n.* : dûvikdar.

CERE, *n., vt.* : parçeya nerma binê niklê balindeyî, dipêçit (nexasme termî) bi perûkê mûmkirî.

CEREAL, *n., adj.* : zad, helezê dêndikî (genim, ceh, birinc...), genim.

CEREBELLUM, *n.* : mejîçk.

CEREBR(O)-, *pref.* : pêşgir e ko mejî ye.

CEREBRAL, *adj.* : mejiyî.

- **ACCIDENT** : helketina mejî.
- **HEMISPHERES** : her du nîvên mejî.
- **PALSY** : falinca mejî.

CEREBRATE, *vi.* : hizir kirin.

CEREBRATED, *adj.* : hizirkirî.

CEREBRATING, *n.* : hizirkirin.

CEREBRATION, *n.* : karê mejî.

CEREBROSPINAL, *adj.* : pêwendîdarê mejî-karîteyê piştê.

CEREBROSPINAL MENINGITIS : kulbûna tevnê mejî.

CEREBRUM BRAIN, *n.* : mejî.

CERECLOTH, *n.* : perûkê mûmkirî (bo pêçana termî).

CEREMENT, *n.* : qerqer, kifin.

CEREMONIAL, *adj.* : şehyane.

CEREMONIALISM, *n.* : şehyanetî.

CEREMONIES, *n.* : dêlîndêz.

CEREMONIOUS, *adj.* : şehyaneyî.

CEREMONIOUSLY, *adv.* : şehyaneyekî.

CEREMONIOUSNESS, *n.* : şehyaneyîtî.

CEREMONY, *n.* : şayî, şahînet, aheng, ayîn.

CERES, *n.* : xudaya çandinê li nik Romanan.

CERISE, *n.* : sorê gêlasî.

CERIUM, *n.* : seryom (metal e).

- **METALS** : hêmanên qetlazên erdî.

CERNUOUS, *adj.* : dahêlayî.

CERO, *n.* : masiyek zeryayê etlesî mezine.

CEROTIC ACID, *n.* : tirşiya di nav mûma mêş hingivînîda.

CERT, *n.* : piştrastî.

CERTAIN, *adj.* : piştrast, teqez, ese(h).

- **FOR ~** : bê guman, piştrast.

- **TO MAKE ~** : piştrast kirin.

CERTAINLY, *adv.* : helbet, bi piştrastî, bêguman, bi qinyatî.

CERTAINTY, *n.* : piştrastîtî, bê gumanîtî, esehîtî, hemin.

CERTIFIABLE, *adj.* : gewahbar.

CERTIFIABLY, *adv.* : gewahbarekî.

CERTIFICATE, *n.* : bawername, fêrname, birwaname.

CERTIFICATED, *adj.* : bawernamekirî.

CERTIFICATING, *n.* : bawernamekirin.

CERTIFICATION, *n.* : rastandin.

CERTIFICATORY, *adj.* : bawernameyî.

CERTIFIED, *adj.* : rastandî.

- **CHECK** : çekê rastandî.

- **COPY** : rû nivîsa rastandî.

- **PUBLIC ACCOUNTANT** : jimêryarê qanûnî.

CERTIFIER, *n.* : gewahkar.

CERTIFY, *vt.* : gewah kirin.

CERTIFYING, *n.* : gewahkirin.

CERTITUDE, *n.* : piştrastî, bêgumanî, qinyat.

CERULEAN, *n.* : avgon, şînê esmanî.

CERUMEN, *n.* : mûmê guhî.

CERUSE, *n.* : zirêçê spî.

CERUSSITE, *n.* : karbonatên zirêçî.

CERVICAL, *adj.* : stûyî.

- **VERTEBRAE** : girêkên stûyî.

CERVICE, *n.* : kunîle, kelş, derz.

CERVICITIS, *n.* : kulbûna stûyê malbiçûkî.

CERVIX, *n.* : stû, stûyê malbiçûkî, patik.

- **UTERIN** : stûyê malbiçûkî.

CESIUM, *n.* : sezyom : hêmanek metalî ye.

CESS, *n.* : bac, bext.

CESSATION, *n.* : ragirtin, rawestandin.

- **OF EXISTENCE** : neman.

CESSION, *n.* : cudabûn, berdan.

CESSPIT, *n.* : zaboq, gofik.

CESSPOOL, *n.* : çala avrêjê, pûrik.

CESTODA, *n.* : kirmên, şerîtî.

CESTODE, *n., adj.* : şeriti, kirmê şeriti.

CESTUS, *n.* : şûtik, şûtika bûkê, desgork yan lepika kulmbazî.

CETACEAN, *n., adj.* : neheng, nehengî.

CETACEOUS, *adj.* : nehengî.

CETANE, *n.* : ron (sîtên) (di nav neftê de).

- **NUMBER** : renûsa sîtênî.

CHA CHA, *n.* : dawetek lezîn e.

CHAFE, *vt.i., n.* : gemirandin, enirandin.

CHAFED, *adj.* : enirandî.

CHAFER, *n.* : texlîtek kêze.

CHAFF, *n.* : qirş(ik), pîş, zilka genimî, ka, gizr, tirane kirin.

CHAFFER, *vt.* : pirbêjî kirin.

CHAFFERED, *adj.* : pirbêjîkirî.

CHAFFERING, *n.* : pirbêjîkirin.

CHAFFING, *n.* : çûçikek strankar e.

CHAFFY, *adj.* : qirşikî.

CHAFING DISH, *n.* : amanê germ kirinê.

CHAGRIN, *n.* : kovan, dil şikestin, keser, rêzil, zincîre, rizde.

CHAIN, *n.* : zincîr, kostek, çîdar, kot.

- **BRIDGE** : pira zincîrî.
- **COMPOUNDS** : pêkhatiyên zincîreyî.
- **GANG** : giroyek zincîrkirî.
- **LETTER** : nameya zincîre (bo gelek mirovan).
- **LIGHTNING** : birûskeya zincîre.
- **MAIL** : nerme zirê.
- **MEASURE** : rêzika pîvana zincîreyî.
- **MOUNTAIN** : sirt.
- **REACTION** : karlêkirina zincîreyî.
- **REACTING PILE** : karlêkerê gerdîleyî.
- **STORE** : firoşgeya zincîreyî.

CHAINED, *adj.* : pabend kirî.

CHAIR, *n., vt.* : kursî(k), serokatiya civatê kirin.

CHAIRMAN, *n.* : serok, serokê civatê.

CHAIRWOMAN, *n.* : seroka civatê.

CHAISE LONGUE, *n.* : kursîka dirêj.

CHALCEDONIAN, *n., adj.* : Xelkîdonî : pêwendîdarê Xelkîdonya, bajêrê kevnê li ser bosforî.

CHALCEDONY, *n.* : çalsîdonî : berê spî yê hêja.

CHALCID, *n., adj.* : pêtika çeng perdeyî.

CHALCO-, *pref.* : pêşgir e ko sifr e, mis e.

CHALCOGRAPHY, *n.* : neqişkirina ser sifrî.

CHALCOPYRITE, *n.* : pêrîta misî.

CHALDRON, *n.* : pîvana komirî.

CHALET, *n.* : xanî, zincê çiyayî.

CHALICE, *n.* : gosk, tirar.

CHALK, *n., vt.* : tebeşîr, gêçnivîs, (bi tebeşîrê) nivîsîn.

- **BY A LONG ~** : bi gelekê, bi qonaxan.
- **TO ~ OUT** : binyatê serekiyê karekê nexş kirin.
- **TO ~ THE DOOR** : deriyê mirovekê bi tebeşîrê nîşan kirin bo agehiyê.
- **TO ~ UP** : nivîsîn yan tomar kirin.

CHALKY, *adj.* : tebeşîrî.

CHALLENGE, *n., vt.i.* : berhengarî, qeb(o) berhengar bûn, berhengarî kirin.

CHALLENGED, *adj.* : berhengarkirî.

CHALLENGING, *n.* : berhengarkirin.

CHALONE, *n.* : derkirina hindurî ya sistkera çalakiya leşî.

CHALYBEATE, *adj., n.* : av yan dermanê asinî. asinî, têr xwêya asinî.

CHAM, *n.* = **KHAN.**

CHAMBER, *n., adj, vt.* : jor, ode, mezelk, xanîk, nivîsingeha dadwerî yan

parêzerî, jora pêşwaziyê, civata qanûndananê yan dadweriyê, bi jor kirin, bi xanî kirin, kirin jora çekî.

- **MAID** : xizmetkara jorên nivistinê.

- **OF COMMERCE** : jora bazirganiyê.

- **OF DEPUTIES** : civata nimînenderan, civata gelî yan milletî, encumenî niwêneran.

- **POT** : sincik.

- **LOWER ~** : civata niminenderan.

- **UPPER ~** : civata pîran.

CHAMBERED, *adj.* : bi jor yan xanîkirî.

CHAMBERING, *n.* : bi xanîkirin.

CHAMBERLAIN : kargerê mala qiralî, yawer, harîker, dergevan.

CHAMELEON, *n.* : mirovê (mad) demdar, kimkimeyê reng guhor, kerpese.

CHAMELEONIC, *adj.* : guhork.

CHAMFER, *vt.i., n.* : rexî rêk, rast yan xîs kirin, rastkirin yan xîskirina rexî.

CHAMOIS, *n.* : asik.

CHAMOIS-LEATHER : kuderî.

CHAMOMILE, *n.* : beybûn.

CHAMP, *n., vt.i.* : kirîn.

CHAMPAC OR CHAMPAK, *n.* : helezek gul zer e.

CHAMPED, *adj.* : kirandî.

CHAMPAIGN, *n.* : deşt.

CHAMPAGNE, *n.* : şerab şampên, şampanya.

CHAMPERTY, *n.* : piştgirtina doznameyek dadwerî (bo berjewendî ya kesî).

CHAMPIGNON, *n.* : qarçik, katvîrk (yan kakvîlk), kvarok, karok.

CHAMPING, *n.* : kirandin.

CHAMPION, *n., adj.* : palewan, pehlewan, qareman, qehreman, leheng, girnas.

CHAMPIONSHIP, *n.* : girnasî, qaremanî, lehengî.

CHANCE, *n.* : delîve, derfet, bext, keys, qidoş, mat, helketin, rêketin, lêhatin, hel, fesal, şans.

CHANCE, *vt.* : çêbûn, rêk keftin, qewimîn.

CHANCED, *adj.* : rêkketî, çêbûyî, qewimî.

CHANCEFUL, *adj.* = **EVENTFUL.**

CHANCEL, *n.* : qorbange (li dêrê).

CHANCELLOR, *n.* : rawêjkar.

- **OF THE EXCHEQUER**, *n.* : şalyarê darayî li Brîtaniya.

CHANCELLORSHIP, *n.* : serokatiya şalyaran.

CHANCELLORY, *n.* : balyozxane.

CHANCE-MEDLEY, *n.* : helketinî, kuştina ne biryarî (ne qestî).

CHANCERY, *n.* : fermangeya rawêjkarî.

- **IN ~** : berdeste li dadgeya bala, li barek bêhîvî.

CHANCRE, *n.* : qunêr, dombel, kunêr.

CHANCROID, *n.* : nerme qunêr.

CHANCROUS, *adj.* : qunêrî.

CHANCY, *adj.* : bextewerî.

CHANDELIER, *n.* : şemedan, awîze, şimadank.

CHANDELLE, *n.* : serevrazbûna mûmikî.

CHANDLER, *n.* : şemedanvan.

CHANDLERY, *n.* : mûmdank.

CHANGE, *vt.i.* : gorîn, guhorîn.

- **TO ~ COUNTENANCE** : dêhm gihorîn (tirsîn yan mirîto bûn).

- **TO ~ FRONT** : berê şerî diguhorit, helwêstê guhorîn.

- **TO ~ HANDS** : ji destekê çûn destek dî, xudanî guhorîn.

CHANGE, *n.* : guhorîn, gorîn, guhartin, guhoran.

- **MONEY ~** : pare yan dirav veguhartin.

- **OF LIFE** : jiyê bê hîviyê.

- OF STATE : bar guhorîn.

- TO RING THE ~ S : zengilan pêkve lêdan.

CHANGEABILITY, *n.* : guhorîn barîtî.

CHANGEABLE, *adj.* : guhêrbar.

CHANGEABLENESS, *n.* : guhorînbarîtî.

CHANGEABLY, *adj.* : bi guhorînbarî.

CHANGED, *adj.* : veguhartî, guhartî, guhorî.

CHANGEFUL, *adj.* : guhordar.

CHANGELESS, *adj.* : bê guhor.

CHANGELING, *n.* : biçûkê berdê kirî, partî yan sereta guhor, xiniz.

CHANGER, *n.* : guharto.

CHANGING, *n.* : guhartin, guhorîn.

CHANNEL, *n., vt.* : co(k), karêz, kêzîn, kezîn, nukend, bûn cokê, wek nukendî yan cokê dibirrit.

- BRANCH : malko.

- BAR, IRON, NAIL, STEEL : bista parçeyek pan û wek şilkê tîpa U (yo).

CHANNELIZE, *vt.* = CHANNEL.

CHANSON, *n.* : stran.

CHANT, *vt.* : stirînîn.

CHANT, *n.* : stran, aheng.

- RELIGIOUS ~ : lawij.

CHANTER, *n.* : stranbêj, ahengbêj, dengbêj, lavijbêj.

CHANTERELLE, *n.* : texlîtek kivark.

CHANTING, *n.* : aheng, laje, kotkirin.

CHANTICLEER, *n.* : keleşêr.

CHANTRESS, *n.* : stranbêj (mê).

CHANT(E)Y, *n.* : sirûda deryavanan.

CHANTRY, *n.* : xêr (bo giyanê mirî).

CHAOS, *n.* : tevlehevî, bêser û berî, pişêwî.

CAOTIC, *adj.* : tevlehev, bê ser û ber, pişêw.

CHAP, *n.* : kabra, hogir, heval, zelam.

CHAP, *vt., i.* : perçiqîn, derizandin.

- TO ~ OPEN : vebûn.

CHAPARAJOS, *n.* pl. : şelwarê çermê qayimê gavanan.

CHAPARRAL BIRD OR COCK, *n.* : balindeyek Emerikanî gerok û lezîn.

CHAPBOOK, *n.* : kitêboka çirokên gelêr.

CHAPE, *n.* : xemla xalanê.

CHAPEAU, *n.* : kulav.

CHAPED, *adj.* : perçiqî, perçiqandî.

CHAPEL, *n.* : peristge.

CHAPERON(E), *n.* : parêzer, hevalk.

CHAPERONED, *adj.* : hevalkîkirî.

CHAPERONING, *n.* : hevalkîkirin.

CHAPFALLEN, *adj.* : mirûs, mirîto.

CHAPITRE, *n.* : taca karîteyî.

CHAPLAIN, *n.* : qeşe.

CHAPLAINCY, *n.* : qeşeyî.

CHAPLAINSHIP, *n.* = CHAPLAINCY.

CHAPLET, *n.* : tizbiyên nivêjan, nivêj (li gel tizbiyan).

CHAPMAN, *n.* : firoşyarê gerok, çemçî.

CHAPPED, *adj.* : derizandî.

CHAPPING, *n.* : derizandin.

CHAPS OR SHAPS, *n. pl.* = CHAPARAJOS.

CHAPTER, *n.* : jêbirr, par, pişk, beş.

- OF ACCIDENTS : karesatên peyhatî.

- TO THE END OF THE ~ : heta heta.

CHAPTER HOUSE, *n.* : avahiyê liqek rêxistinekê, avahiyê paşkoyê dêrê.

CHAR, *n., vt.* : rejî, xizmetkara paqijkirinê, rejî kirin (disojit), disojit, bûn rejî.

CHAR, *vt.* : xizmetkariyê kirin (jinka paqijkirinê).

CHAR-A-BANC, *n.* : otombîl(bes) ya gerîde yan geştyaran (geşokan).

CHARACIN, *n.* : masiyek rengîn e.

CHARACTER, *n.* : kes, kesayetî, ged, şan, sincî, tîp, kesîtî.

- **IN ~** : kêrhatî.

- **OUT OF ~** : kêrnehatî.

CHARACTERISTIC, *adj., n.* : corî, edgar, kesayetî, ged, şan, rûçik, sincî, taybetî, corekî, max, şeqil.

- **CURVE** : kevaneya nîşaneyî.

- **FUNCTION** : hokarê nîşaneyî.

CHARACTERISTICALLY, *adv.* : bi kesayetî, kesayetekî.

CHARACTERIZATION, *n.* : kesî kirin, ravekirin, wênekirin.

CHARACTERIZE, *vt.* : rave kirin, diyar kirin.

CHARACTERIZED, *adj.* : kesîkirî.

CHARACTERIZING, *n.* : kesîkirin.

CHARACTERY, *n.* : hêma, tîp.

CHARADE, *n.* : geme (bêjezanîn).

CHARCOAL, *n.* : reşî, rejû, xiloz, xeloz.

CHARD, *n.* : şêlim, şilindir.

CHARGE, *n.* : êrîş, hêriş, barge, barik, siparde, hawdan, tawankirin, berpirsî, pelamar, biha, nirx, erk.

- **D'AFFAIRES** : karguzar, berpirsyarê karî.

CHARGE, *vt.i.* : tawanbar kirin, bar kirin, êrîş kirin, ferman kirin, erkdar kirin, berpirs kirin, têçûn kirin.

CHARGEABLE, *adj.* : gunehbar, tawanbar, berpirsbar.

CHARGED, *adj.* : gunehbarkirî, berpirsyarkirî.

CHARGER, *n.* : bargeker.

CHARGING, *n.* : êrîşkirin, bardagirtin, gumanberî, raperîn, tijîkirin, têçûnkirin.

CHARILY, *adv.* : bi hişyarî, bi şermî, bi aborî.

CHARINESS, *n.* : aborî, hişyarî, şermî.

CHARIOT, *n.* : paytûn, payton.

CHARIOTEER, *n.* : paytûn ajo.

CHARISMA, *n.* : dilgirî, rakêşan, şiyana bêqam, karîgeriya mirovî.

CHARISMATIC, *adj.* : dilgir, karîger.

CHARITABLE, *adj.* : xêrkar, xêrxwaz.

CHARITABLENESS, *n.* : xêrxwazîtî.

CHARITABLY, *adv.* : xêrxwazekî, bi xêrxwazî.

CHARITY, *n.* : xêrxwazî, xêrkarî.

CHARK, *n., vt.* : reşî, kirin reşî.

CHARKA, *n.* : çerxa ristinê.

CHARLADY, *n.* = **CHARWOMEN.**

CHARLATAN, *n.* : cerbez, sexteçî, fêlbaz, xapîn.

CHARLATANISM, *n.* : cerbezî.

CHARLATANRY, *n.* : cerbezî.

CHARLE'S WAIN, *n.* : hirça mezin.

CHARLESTON, *n.* : texlîtek sema ye, govend e.

CHARLEY HORSE, *n.* : jan yan reqbûna dest yan pêyî.

CHARLOCK, *n.* : xerdelk.

CHARLOTTE, *n.* : şirînatî.

CHARM, *n., vt.i.* : hestîsivikî, tazeyî, bazbend, daylan, destbend, nêreng, delalî, niviştî, nûştî; dilgir kirin, cadû kirin.

CHARMED (BY), *adj.* : şeyda, dêwane.

CHARMER, *n.* : jina ciwan, cadûbaz.

CHARMING, *adj.* : razirav, dilber, hestî sivik, qeşeng, sivikcan, delal, keleş, daylan.

CHARMINGLY, *adv.* : bi qeşengî.

CHARPOY, *n.* : çarpa.

CHARQUI, *n.* : qeliya goştê çêlê.

CHARRED, *adj.* : sotî (bûyî reji), xizmet karîkirî.

CHARRING, *n.* : sotandin, xizmetkarî kirin.

CHART, *n., vt.* : nexşe, nexşe kirin.

CHARTACEOUS, *adj.* : kaxezî.

CHARTER, *n.* : nazyarî, destûr, belên, mafên nivîsî.

CHARTERED ACCOUNTANT, *n.* : jimêryarê qanûnî.

CHARTISM, *n.* : seretayên xebata çakirina civakî li înglîzistanê : belgenameyîtî.

CHARTIST, *n.* : xebatker bo seretayên çakirina civakî (belgenamevan).

CHARTIST, *n.* : nexşker, pisporê bazarê kaxezên darayî.

CHARTULARY, *n.* = **CARTULARY.**

CHARWOMAN, *n.* : xidam (bi roj bo paqijkirinê).

CHARY, *adj.* : şermîn, wurya, hişyar.

CHASE, *n., vi.* : şeqandin, beredan, şeqîn, dûv keftin, diberditê, xemilandin, beredan.

CHASER, *n.* : şeqînker.

CHASING, *n.* : şeqandin, dûvketin, şeqîn, beredan.

CHASM, *n.* : kurtal.

CHASMOPHYTE, *n.* : helezê kevrî.

CHASSIS, *n.* : peykerê metalî.

CHASTE, *adj.* : bê gunehî, pak, dawpak, pakbîn, rûspî.

CHASTEN, *vt.* : siza kirin, hêsan kirin, pak kirin, sade kirin, hîn kirin.

CHASTENED, *adj.* : pakirî.

CHASTENER, *n.* : paker.

CHASTENESS, *n.* : pakî, sadeyî.

CHASTENING, *n.* : pakirin.

CHASTISE, *vt.* : siza kirin, lêdan.

CHASTISED, *adj.* : sizakirî.

CHASTISEMENT, *n.* : siza, lêdan.

CHASTISING, *n.* : sizakirin.

CHASTITY OR CHASTENESS, *n.* : pakî, rûspîtî, keçînî, narînî, pakbûn.

CHASUBLE, *n.* : kirasê oldarî.

CHAT, *n., vi.* : çelte, çenebazî; pûçbêjî, axiftin, çenebazî kirin.

CHATOYANT, *adj.* : teyisîn guhor (wek çavê kitkê li tariyê).

CHATTED, *adj.* : pûçbêjîkirî, çenebazîkirî.

CHATTEL, *n.* : cilûmil, xirûmir, zêrkirî, kelûpel, bende, benî, kole.

CHATTER, *vi.t.* : pitat, çelte, çenebazî, qerçî, gale-gal, pirbêjî.

- **BOX** : çenebaz, pirbêj.

CHATTING, *n.* : pûçbêjî yan pirbêjîkirin, çenebazîkirin.

CHATTY, *adj.* : pirbêj, çenebaz.

CHAUFFEUR, *n.* : hajo, ajo.

CHAUVINISM, *n.* : şovînî, demargirî, gelgirtî, dij neteweyek dî, netewe peristiya dijwar.

CHAUVINIST, *n., adj.* : şovenî, demargir.

CHAUVINISTIC, *adj.* = **CHAUVINIST.**

CHAUVINISTICALLY, *adv.* : demargîrekî, şovîniyekî.

CHAW, *n., vt.i.* : cîtin.

- **BACON** : gundî, gelho.

CHEAP, *adj., adv.* : erzan, herzan, kot, bed.

- **JACK** : bazirganê pertalê erzan.

- **SKATE** : çikûs.

- **TO FEEL ~** : şermizar bûn.

- **TO HOLD SOMETHING ~** : kirêt kirin, sivik dîtin.

CHEAPEN, *vt.i.* : erzan kirin.

CHEAPENED, *adj.* : erzankirî.

CHEAPISH, *adj.* : piçekê erzan.

CHEAPISHLY, *adv.* : erzanekî.

CHEAPLY, *adv.* : bi erzanî.

CHEAPNESS, *n.* : erzanîtî.

CHEAT, *n.* : dek, tepo, virr, fêlbaz, dekekar, çivo, ewan, lêbok, hevan.

CHEAT, *vt.* : fêlbazî kirin.

CHEATER, *n.* : fêlbaz, çivo, kose.

CHEATING, *n.* : zexelî, labandin, gizî, dilxapî.

CHECK, *n., vt.i.* : gîrdan, rast kirin.

- **IN ~** : tepeserkirî, desteserkirî, bendekirî.

- **TO ~ IN** : gihan belafirê an otêlê (û navê xu di nivîsîn).

- **TO ~ OFF** : jimarê nîşan kirin.

- **TO ~ OUT** : mirin, pareyên otêlê dan û derkeftin.

- **TO ~ UP** : seh kirin, dîtin.

CHECK (CHEQUE), *n.* : çek, çan.

CHECKBITE, *n.* : leqa azmûnî yan sehkirinê (didansazî).

CHECK BOOK, *n.* : deftera çekan.

CHECKED, *adj.* : rûçavkirî, çargoşekirî.

CHECKER, *n.* : dame, şetrenc.

CHECKERBERRY, *n.* : çaya keneda.

CHECKERBOARD, *n.* : dame.

CHECKERED, *adj.* : çendreng, çargoşekirî.

CHECKERS, *n.* : dame.

CHECKING, *n.* : lêkolîn, rûçavkirin.

CHECKMATE, *vi., n.* : şahî kiş kirin, kişkirina şahî (şetrenc).

CHECKPOINT, *n.* : berbestê pişkinînê.

CHECKERIN, *n.* : kurte lixav yan hevsar.

CHECKROOM, *n.* : jora sipartinê.

CHECK ROW, *n.* : rêza daran yan helezan ko erdê çargoşe dikit.

CHECK UP, *n.* : sehkirin nexasme sehkirina giştiya leşî.

CHEDDAR, *n.* : penîrê req (spî yan zer).

CHEEK, *n.* : serê rûyî, gep, rû, lam, hinark, gewcî.

CHEEK-BONE, *n.* : hinark, hestiyê rûçikî.

CHEEKILY, *adv.* : bi rû qayimî, rûqayimekî.

CHEEKY, *adv.* : rûqayim.

CHEEP, *n.* : çivte çivt, çivandin.

CHEEPER, *n.* : çivteçivtker, cirîwe.

CHEEPING, *n.* : cirîw.

CHEER, *vt.i.* : dilxoş kirin.

- **UP!** : xem nekit, ne qehire!.

- **TO ~ ON** : xurt kirin.

- **WHAT ~ ?** : tu çewanî ?.

CHEERFUL, *adj.* : dilgeş, şad, keyfxoş, rûgeş.

CHEERFULLY, *adv.* : bi şadî.

CHEERFULNESS, *n.* : rûgeşî, ruxoşî.

CHEERLESS, *adj.* : bê xoşî, bê şadî.

CHEERLESSLY, *adv.* : bêxweşiyekî.

CHEERLESSNESS, *n.* : bêxweşîtî.

CHEERLY, *adv.* = **CHEERFULLY.**

CHEERS! "**DRINKING**" : enoş, nûşî can!, nûş(e)can!.

CHEERY, *adj.* : şad, keyfxoş.

CHEESE, *n.* : penîr.

- **BURGER** : kade yan kesmeya penirî.

- **CAKE** : kiloca penîrî.

- **FLAVOURED** : jaji.
- **PARING** : rijd.
- **SWEET** : firo.

CHEESE, *vt.* : radiwestînit.

CHEESY, *adj.* : penîrî.

CHEETAH, *n.* : şîp, piling.

CHEF, *n.* : girarpêj.

CHELA, *n.* : çingal, penc (kêvjal), şagirdê hînkerê oliyê hindî.

CHELATE, *vt.* : çingalî yan xelekî kirin.

CHELATE(D), *adj.* : çingalî, pencî, xelekîkirî.

CHELATING, *n.* : xelekîkirin.

CHEESED, *adj.* : rawestandî.

CHEESINESS, *n.* : penîrîtî.

CHEESING, *n.* : rawestandin.

CHELONIA, *n.* : kîsel.

CHELONIAN, *adj., n.* : kîsel(e), kîselî.

CHEM(O)-, *pref.* : pêşgir e ko kîmya ye, kîmyayî ye.

CHEMIC, *adj.* : kîmyayî.

CHEMIC(AL), *adj.* : kîmyayî.

- **ENGINEERING** : endaziyariya kîmyayî.
- **WAR FARE** : şer yan cengê kîmyayî.

CHEMICALLY, *adv.* : kîmyayiyekî.

CHEMISE, *n.* : bin kirasê firehê jinê.

CHEMISETTE, *n.* : kumlek.

CHEMISM, *n.* : kîmyayîtî, endaziyarî ya kîmyayî.

CHEMIST, *n.* : kîmyager, kîmyazan.

CHEMISTRY, *n.* : kîmya, kîmyazanî.

CHEMOSYNTHESIS, *n.* : pêkhînana kîmyayî.

CHEMOTAXIS, *n.* : rakêşana kîmyayî.

CHEMOTAXONOMY, *n.* : polêna helez û caneweran li ser binyata pêkhatiya kîmyayî.

CHEMOTHERAPY, *n.* : dermankirina kîmyayî.

CHEMOTROPISM, *n.* : werarbûna kîmyayî.

CHEMURGY, *n.* : liqek ji kîmyaya rahînaniyê (bi kar înana xavên endamiyên helezan bo pîşesaziyê).

CHEQUE, *n.* : çekê diravî.

CHEQUER, *n., vt.* = **CHECKER.**

CHEQUERED, *adj.* = **CHECKERED.**

CHEQUERED BOARD, *n.* = **CHECKER BOARD.**

CHEQUERS, *n.* = **CHECKERS.**

CHERISH, *vt.* : xudan kirin, nazdar kirin, bihadar kirin.

CHEROOT, *n.* : texlîtek cigare ye.

CHERRY, *n.* : kerez, belalok, alobalo, gêlaz, kêlas, gilyaz.

- **PLUM** : alobal.
- **TREE** : dargêlas, dara gêlasê.
- **WOOD** : dargêlas, darê gêlasê.

CHERSONESE, *n.* : nîv girav.

CHERT, *n.* : kevrek beristeyî nebijîne(çêrt).

CHERTY, *adj.* : pêwendîdarê kevrê nebijîn(çêrtî).

CHERUB, *n.* : firîşte, perî.

CHERUBIC, *adj.* : firîşteyî.

CHERUBICALLY, *adv.* : firîşteyekî.

CHERVIL, *n.* : medenos (Ewropî).

CHESS, *n.* : kişk, şetrenc, şaxmat.

- **BOARD** : kiş, depkê şetrencê.

CHESS MAN, *n.* : kiş, berkê şetrencê.

CHEST, *n.* : sîng, sindoq.

- **CAVITY** : pêsîr.
- **OF DRAWERS** : dolaba çend sindoq.

CHESTERFIELD, *n.* : palto, qenepeyek dirêj.

CHESTER WHITE, *n.* : berazek spî ye.

CHESNUT, *n.* : şahber(r)û.

- **HORSE** : şê.

CHESTY, *adj.* : xudîtî.

CHEVAL GLASS, *n.* : xudîka dirêja veweşîn.

CHEVALIER, *n.* : çak siwar.

CHEVILLE, *n.* : kilîla kevanceyê.

CHEVIOT, *n.* : pezê têr hirî, tevnê vê hiriyê.

CHEVRON, *n.* : nîşana payeya leşkerî.

CHEVY = **CHIVY.**

CHEW, *vt.i.* : cîtin, cûtin.

CHEW, *n.* : cîtin, loçikandin.

CHEWING, *n.* : cîtin, cotin, kotin, loçikandin, cûtin.

CHEWING GUM, *n.* : benîşt, qaçik, mistekî.

CHEWINK, *n.* : çûçikek emerîkanî ye.

CHIAROSCURO, *n.* : rohn û tarîtî (wêne).

CHIASMA, *n.* : xaçbûn (nexasme hevbirrîn yan xaçbûna dîtinê).

CHIBOUK, *n.* : baskê dirêjê cigare kêşanê.

CHIC, *n.* : law, taze, ciwanpûş.

CHICALOTE, *n.* : helezek meksîkî ye.

CHICANE, *vi.t.*, *n.* : xapandin.

CHICANED, *adj.* : xapandî.

CHICANERY, *n.* : xapandin, fêlbazî, dilxapî, labandin.

CHICK, *n.* : çîçelok, têşka balindeyî.

CHICKAREE, *n.* : sivoreyê emerîkanî .

CHICK(S), *n.* : çûçik, çîçelok, têşka balindeyî, çêlî, beç, cûcik.

CHICKEN, *n.* : mirîşk, mamir.

- **FEED** : kêm, bêbiha.

- **HEARTED** : tirsinok.

- **POX** : mîrkute, mêkute.

CHICKEN, *vt.* : tirsîn, tirsandin.

CHICKEN BREAST, *n.* = **PIGEON BREAST.**

CHICKEN CHOLERA, *n.* : rişandina mirîşkan.

CHICKENED, *adj.* : tirsayî, tirsandî.

CHICKEN HAWK, *n.* : helûyê mirîşkan.

CHICKENING, *n.* : tirsandin, tirsîn.

CHICKEN-LIVERED, *adj.* = **CHICKEN HEARTED.**

CHICKEN SNAKE, *n.* : marê mirîşkan.

CHICK PEA(S), *n.* : nok.

CHICKWEED, *n.* : giyayê balindeyan.

CHICLE, *n.* : texlîtek şirêz (bo çêkirina qaçkî bi kar tê).

CHICKLING, *n.* : şolik, colik.

CHICORY, *n.* : xizêmok.

CHIDE, *vi.t.* : gazinde kirin, tehnê lêdan.

CHIDED, *adj.* : tehnlêdayî, gazindekirî.

CHIDING, *n.* : gazindekirin, serkunekirdin, serzenişt.

CHIEF, *adj.*, *n.* : serok, axa, serdar, rajorek, serek, koxe, girgirek.

- **EDITOR**, *n.* : sernivîser.

- **HARVESTER** : serbend.

- **JUSTICE** : serdadwer.

- **OF STAFF** : serokê erkanî.

- **OF STATE** : serokê dewletê.

CHIEFDOM, *n.* : serokîtî.

CHIEFLY, *adj.* : pêwendîdarê serokî.

CHIEFLY, *adv.* : bi serekî.

CHIEFSHIP, *n.* = **CHIEFDOM.**

CHIEFTAIN, *n.* : serok, axa.

CHIEFTAINCY, *n.* : serokîtî.

CHIEFTAINSHIP, *n.* = **CHIEFTAINCY.**

CHIEFCHAFF, *n.* : balindeyek strankare.

CHIFFON, *n.* : şîfon : tevnê avirmîşî.

CHIGGER, *n.* : kêç.

CHIGOE, *n.* : kêça deverên yeksaneker.

CHILBLAIN, *n.* : kulbûna ji sermayê.

CHILD, *n.* : zaro(k), min(d)al, biçûk, sava, çûk.

- **BEARING** : biçûkbûn.
- **FIRST ~** : nexrî.
- **KILLER** : çêlîkuj.
- **PLAY** : asane.
- **WITH ~** : bi tişt yan bi zik, avis.

CHILD BED, *n.* : li ber biçûkbûnê.

CHILD BIRTH, *n.* : biçûk bûn.

CHILDHOOD, *n.* : zarokîtî, biçûkîtî, mindalîtî, savayîtî.

CHILDING, *n.* : berdar, avis.

CHILDISH, *adj.* : zarokî.

CHILDISHLY, *adv.* : bi zarokî, mindalekî.

CHILDISHNESS, *n.* : zarokîtî.

CHILD LABOUR, *n.* : karê biçûkan.

CHILDLESS, *adj.* : korewar, bêwec.

CHILDLESSNESS, *n.* : bê zarokîtî, bêweçîtî, korewarî.

CHILDLIKE, *adj.* : zarokî, wek zarokî.

CHILDLY, *adj., adv.* = **CHILDLIKE.**

CHILDREN, *n. pl.* : zaro, sava, mindal, biçûk, weçe.

CHILE SALT PETER, *n.* : nîtratên sodyom (zîblê kîmyayî).

CHILI, *n.* : bîbera tij.

CHILIAD, *n.* : hezar.

CHILIASM, *n.* : bawerîtiya hezariya filehî.

CHILL, *n., adj., vi.t.* : sir, serma, sar, lerzî; sar kirin.

CHILLED, *adj.* : sarkirî, befirkirî.

CHILLNESS, *n.* : sarî, serma.

CHILLING, *adj.* : sar, sext, bizdihîn.

CHILLY, *adj.* : sar, bizdihîn, lerzîn, sext.

CHIMAERA, *n.* : masiya efsaneyiya şikil gêre.

CHIME, *n., vi.t.* : saz, awaza zengilan, zengilge, zengilê lêdan.

- **TO ~ IN** : axiftina mirovekê birrîn.
- **TO ~ IN WITH** : rêk keftin.

CHIMERA(S), *n.* : xewna aloz, aşop, dehbeyek efsaneyî (ser şêr, leşpez û dûv mar).

CHIMERE, *n.* : kirasê oldarî.

CHIMERICAL, *adj.* : aşopî.

CHIMNEY, *n.* : kulîn, pixêrîk, pêxirî, bace.

- **CAP** : ser kulîn, rojin, rojne.
- **CORNER**, *n.* : qoncalka kuçikî.
- **OUTLET** : pîpok, kulîn.
- **PIECE**, *n.* : texçika kuçikî.
- **POT** : qazana kulînê.
- **SWEEP(ER)** : malînkerê kulînan.
- **SWIFT**, *n.* : pereslêra kulînan.

CHIMP, *n.* = **CHIMPANZEE.**

CHIMPANZEE, *n.* : şempanze : texlîtek meymûn e.

CHIN, *n.* : erzînk, çene, zenî, çen.

- **UNDERFLESH** : gilar.

CHIN, *vt.* : xu rakirin (bi destan ta erzînkê, bi erzînkê girtin (kivance).

CHINA, *n.* : Çîn, ferfûrî, kalot.

- **ASTER**, *n.* : helezek gul ciwan.
- **BERRY** : dar yan berê azaderx.
- **MAN** : Çînî (mirov).
- **TREE** = **CHINABERRY.**
- **WALL** : dîwarê Çînê.
- **WARE** : amanên ferfûrî.

CHINCH, *n.* : axîrkeyê nivînan.

- **BUG ~** : axîrkeyê genimî.

CHINESE, *adj.* : Çînî.

- **WHITE**, *n.* : spiyê çînî (zinkê spiyê xest).

CHINK, *n., vt.i.* : kelş, derz, ker, kelşan girtin.

CHINKY, *adj.* : kelşî.

CHINO-, *pref.* : pêşgir e ko çînî ye.

CHINOISERIE, *n.* : xemla çînî.

CHINOOK, *n.* : çînok : gelê Hindokê sor.

CHINQUAPIN, *n.* : şaber(r)û.

CHINTZ, *n.* : çît, perûkê pembû.

CHIP, *n.* : telezm, telîş, parçe (dar yan kartol) kirtên.

- **A ~ OF OR OFF THE OLD BLOCK** : bi babê xuve çûyî.

- **A ~ ON ONE'S SHOULDER** : enirî.

- **MUNK**, *n.* : sivoreyek emerîkanî biçûk xiçkirî ye.

CHIP, *vt.i.* : pirtik kirin, şkênandin, yarî kirin, şkên.

- **TO ~ IN** : dirav yan harîkirinê pêşkêş kirin.

CHIPPED, *adj.* : pirtikirî.

CHIPPER, *n., adj., vt.i.* : birrok, şad pirbêjî kirin.

CHIPPINESS, *n.* : hişkî.

CHIPPING, *n.* : parçe, ker.

- **SPARROW** : pereslêrek emerîkanî biçûk e.

CHIPPY, *adj.* : hişk, (rewişt piştî vexwarinê), enirok.

CHIPS, *n.* : qaşil, qirş, çips.

CHIRK, *vi.t.* : çalak kirin, xurt kirin, şa bûn.

CHIROGRAPH, *n.* : belgename, dest nivîsîn.

CHIROGRAPHER, *n.* : belgenamezan, (xoş) destnivîsînzan.

CHIROGRAPHY, belgenamezanî, (xoş) destnivîsînzanî.

CHIROMANCER, *n.* : bextbîn, lepbîn.

CHIROMANCY, bextbînî, lepbînî.

CHIROPODY, *n.* : pêzanî.

CHIROPRACTIC, *n.* : rêbaza çarekirinê bi rastkirina karîteyê piştê.

CHIROPTER, *n.* : çekçekîle.

CHIROPTERAN, *n., adj.* : çekçekîleyî.

CHIRP, *n., vi.* : çivteçivt, cirîw, çivteçivt kirin.

CHIRPILY, *adv.* : çivteçivtekî.

CHIRPY, *adj.* : şad, keyfxoş.

CHIRR, *n., vi.* : sîrsîr kirin.

CHIRURGEON, *n.* : birînkar.

CHISEL, *n.* : eskene, hilkolk.

CHISEL(L)ED, *adj.* : (bi hilkolkî) kolayî.

CHISEL(L)ING, *n.* : kolîn yan kolan (bi hilkolkî).

CHIT, *n.* : pisole, sava, jinka zirava hûr.

- **CHAT** : çelte, çenebazî, pûçbêjî.

CHITIN, *n.* : çitîn : madeyek şaxikî yê pêtik yan qirşikiyan.

CHITINOUS, *adj.* : çitînî : pêwendîdarê madeyê şaxikiyê pêtikan.

CHITLINGS OR CHITLINS, *n.* : rîvîka dagirtî (sosec).

CHITON, *n.* : kirasê grekî (bo jin û mêran), canewerek nermokî xu bi keviran ve girtin.

CHITTER, *vi.* : dlerizîn (ji sermayê), pir bêjî kirin.

CHIVALRIC, *adj.* : merd, camêr, ciwamêr, siwari.

CHIVALROUS, *adj.* : merd, camêr.

CHIVALROUSLY, *adv.* : bi merdî.

CHIVALROUSNESS, *n.* : merdîtî, camêrî.

CHIVALRY, *n.* : merdî, camêrî.

CHIVE-GARLIC, *n.* : sîrê kevn.

CHIV(V)Y, *vt., n.* : bezîn, şepirze kirin, şeqandin.

CHLAMYDEOUS, *adj.* : qertişî.

CHLAMYDOSPORE, *n.* : zayendê qertişî.

CHLOR(O)-, *pref.* : pêşgir e ko keske (sewze), yan klor e (gaz).

CHLORAL, *n.* : şileye (avekî), pêkhatiyek ji alkuhol û kilorê bêrenge bo nivandinê.

CHLORAMINE, *n.* : kloramîn : pêkhatiyek ji klor û nîtrojenê.

CHLORATE, *n.* : klorat : texlîtek xwê ye.

CHLORIC, *adj.* : klorî.

- **ACID** : tirşiya klorî, asîd klorîk.

CHLORIDE, *n.* : klorîd.

CHLORINATE, *vt.* : klor kirin.

CHLORINATED, *adj.* : klorkirî.

CHLORINATING, *n.* : klorkirin.

CHLORINE, *n.* : klor.

CHLOROFORM, *n., vt.* : kiloroform : madeyê tezînkirinê, tezînker, tezîn.

CHLOROPHYL, *n.* : klorofîl : madeyê keskê helezî.

CHLOROPICRIN, *n.* : kloropikrîn : avekiyek bê reng pêtikkuj e.

CHLOROPLAST, *n.* : tovê keskiya helezî.

CHLOROUS, *adj.* : klorî.

CHLORPICRIN, *n.* = **CHLOROPICRIN.**

CHLOROSIS, *n.* : klorosis : kêm xu(y)nî ya keçikên bispor.

CHOANOCYTE, *n.* : xaneya kûvikî (li hewrikî).

CHOC-ICE, *n.* : çûklêta befirkirî.

CHOCK, *n., adv., vt.* : sing, qayim, sing kirin, bi qayimî (singî).

CHOCKABLOCK, *adj.* : qayîm girêdayî.

CHOCK-FULL, *adj.* : tijî, serdaçûyî.

CHOCOLATE, *n.* : çûklêt, çoqlete.

CHOICE, *n.* : helbijartin, jêgirtin, bijar.

- **OF THE FIRST ~** : nayab.

CHOICELY, *adv.* : bijareyekî.

CHOICENESS, *n.* : bijareyîtî.

CHOIR, *n.* : tîpa strenbêjan, koris, koro.

CHOIR-BOY, *n.* : kurikê korisê.

CHOIR LOFT, *n.* : berbankê korisê.

CHOIR MASTER, *n.* : rêberê korisê.

CHOKE, *vt.i., n.* : henase girtin, xeniqîn, girtin.

CHOKER, *n.* : stûvankê teng, stûpêç.

CHOKING, *adj.* : xeniqî, enirî(li ber xeniqînê ye).

CHOKY, *adj.* : xeniqîn.

CHOLECYSTECTOMY, *n.* : helkêşana zerdavdankê.

CHOLECYSTITIS, *n.* : zeravêş, telîşkulî yan kulbûn.

CHOLER, *n.* : enirîna lezîn, enirîn.

CHOLERA, *n.* : reşyaneve, qotik, rişandin.

CHOLERAIC, *adj.* : rişandinî.

CHOLERA INFANTUM, *n.* : reşyaneveya havînê.

CHOLERIC, *adj.* : tûre, enirî.

CHOLESTROL, *n.* : kolestrol : madeyek ronî ye di nav xu(y)nê, zerka hêkê û zerdavê de.

CHOLINE, *n.* : çolîn : madeyek e di nav hemî xane yan şaneyan da û pêviya ye bo erkê cergî.

CHONDR(O)-, *pref.* : pêşgire ko kirkirok e.

CHONDROCRANIUM, *n.* : kiloxê kirkirokî.

CHONDROMA, *n.* : awsan yan pejbûna kirkirokî.

CHOOSE, *vt.i.* : (hel)dibijêrit, jê girtin.

CHOOSER, *n.* : helbijêr, jêgir.

CHOOSING, *n.* : bijartin, helbijartin, jêgirtin.

CHOOSY, *adj.* : jêgir.

CHOP, *vt., n.* : brrîn, çep dan, hûr kirin, pêk guhorîn, lêdan, parçe, parçe goşt, çinîn.

- **FALLEN ! MIRÛS**, mirîto, sîkard.

CHOPHOUSE, *n.* : aşxane.

CHOPINE, *n.* : pêlava kapik bêqam bilinda jinan.

CHOPPED, *adj.* : birrî, çepdayî.

CHOPPER, *n.* : birrdar.

CHOPPING, *n.* : birrîn.

- **BLOCK** : qurmê birrînê.
- **KNIFE** : kêrika qîmekirinê.
- **OFF** : potkirin, jêkirin.

CHOPPY, *adj.* : derzdar, guhêr, (pêlik) lê dayî, kelişî, birrî (ne berdewan).

CHOP STICK(S), *n.* : darkê xwarinê (çînî pêdixut).

CHOP SUEY, *n.* : xwarinek çînî ye (goşt û zerzewat).

CHORAGUS, *n.* : rêberê korisekê yan giroyekê.

CHORAL, *adj.* : strana civakî, sirûda civakî.

CHORALE OR CHORAL, *n.* : strana civakî (korisî), sirûd.

CHORD, *n., vi.t.* : jen, jê, rayel, tîre, dijenit.

CHORDAL, *adj.* : jenî, jêyî, hijê, tuyî, tîreyî.

CHORE, *n.* : karê sivikê rojane.

CHOREA, *n.* : şepirzeyiya demarî.

CHOREOGRAPHY, *n.* : sema, dîlan, govend, dawet, nemaze balê.

CHORIC, *adj.* : pêwendîdarê korisê.

CHORION, *n.* : hijî, hevalok, hevalbiçûk.

CHORIPETALOUS, *adj.* = **POLYPETALOUS.**

CHORISTER, *n.* : kurikê korisê, stranbêjê korisê.

CHOROGRAPHY, *n.* : nexşezanî.

CHOROID, *adj.* : hevalokî.

CHORTLE, *vi.n.* : kenîn, strîn, stran.

CHORTLED, *adj.* : strangotî, strandî.

CHORTLING, *n.* : strandin, strangotin.

CHORUS, *n., vt.* : koris, strana korisî, giroyek ji stranbêjan yan dawetiyan.

- **IN ~** : hemû pêkve di yek demî da.

CHORUS GIRL, *n.* : keçika korisê.

CHOSE, *n.* : tişt, samanê kesî.

- **IN ACTION** : mafê şer li ser.
- **IN POSSESSION** : samanê di destî da.
- **LOCAL** : paşko.

CHOSEN, *adj.* : bijartî, helbijartî, jêgirtî.

CHOUGH, *n.* : qira pê sor.

CHOUSE, *vt.* : xapandin, garanê ajotin.

CHOUSED, *adj.* : xapandî.

CHOUSING, *n.* : xapandin.

CHOW, *n.* : seyek nijad çînî ye.

CHOW CHOW, *n.* : têkilî, rîçalek çînî ye.

CHOWDER, *n.* : şorbe yan giraza masî, kartol û pîvazan e.

CHOW MEIN, *n.* : xorak e : kivark, pîvaz, goşt û zerzewat e.

CHRESTOMATHY, *n.* : birgeyên helbijar (bo hînkirina zimanî), nivîsînên helbijarên danyarekê (di kitêbekê de).

CHRISM, *n.* : zeyta pîroz.

CHRISMATORY, *n.* : amanê zeyta pîroz.

CHRISOM, *n.* : kirasê nav(lê) kirinê.

- **CHILD** : zarokê li heyva yekem jiyî dimirit.

CHRIST, *n.* : Îsa pêxember.

CHRISTEN, *vt.* : nav(lê) kirin.

CHRISTENDOM, *n.* : filehatî.

CHRISTENED, *adj.* : nav(lê)kirî.

CHRISTENING, *n.* : ahenga nav(lê)kirinê.

CHRISTIAN, *n.* : fileh, fele.

- **ERA** : rozname yan dîroka filehî.

- **NAME** : navê yekem.

CHRISTIANITY, *n.* : filehatî, filehî, feleyî, filehîtî.

CHRISTIANIZATION, *n.* : filehkirin, felekirin.

CHRISTIANIZE, *vt., i.* : fileh kirin, fileh bûn, fele kirin.

CHRISTIANIZED, *adj.* : filehkirî, filehbûyî, felebûyî.

CHRISTIANIZING, *n.* : filehkirin, felekirin.

CHRISTIANLIKE, *adj.* : wek feleyî.

CHRISTIANLY, *adj., adv.* : wek feleyî(feleyekî).

CHRISTIAN SCIENCE, *n.* : zanistiya feleyî.

CHRISTIAN SCIENTIST, *n.* : zanayê feleyî.

CHRISTLY, *adj.* : feleyî, wek Îsa pêxemberî.

CHRISTMAS, *n.* : kirismis : cejna zayina Îsa pêxemberî (25 çileyê êkê), Noel.

- **EVE** : êvar yan şeva kirismisê Noelê.

- **TIDE** : demê cejna kirismisê.

- **TREE** : dara cejna kirismisê.

CHRISTOLOGY, *n.* : şirovekirina feleyiya kesê îsayî.

CHRIST'S THORN, *n.* : stiriya Îsa pêxemberî.

CHROM(O)-, *pref.* : pêşgir e ko reng e.

CHROMA, *n.* : zelalî yan xestiya rengî.

CHROMATIO-, *pref.* : pêşgir e ko reng e, kromatîn e.

CHROMATE, *n.* : kromat : xwêya tirşiya kromîk.

CHROMATIC, *adj.* : rengîn, rengdar.

- **ABERRATION** : ladana rengî.

- **SCALE** : pêstirka rengî.

CHROMATICITY, *n.* : rengîtî.

CHROMATICS, *n.* : rengzanî.

CHROMATIN, *n.* : rengker : madeyê rengkerê kakila xaneyê (kromatîn).

CHROMATOGRAPHIC, *adj.* : rengdar(î).

- **ANALYSIS** : şîkirina rengdarî, şîtelkirina rengdarî.

CHROMATOLYSIS, *n.* : şîtelbûna rengî.

CHROMATOMETER, *n.* : rengpîv.

CHROMATOPHIL, *adj.* = **CHROMOPHIL.**

CHROMATOPHORE, *n.* : renghelgir, rengdar, şane yan xaneya rengkirî, rengkirî.

CHROME, *n., vt.* : krom, tiştê kromkirî.

- **CHROME**, *suff.* : paşgir e ko reng e.

CHROMIC, *adj.* : kromî.

CHROMINENCE, *n.* : têrbûna rengî.

CHROMITE, *n.* : kromît : metal e.

CHROMOGEN, *n.* : çêkerê rengî.

CHROMOLITHOGRAPH, *n.* : wêneyê berî yê rengî : wêneyê rengîn li ser berî çapkirî.

CHROMOLITHOGRAPHY, *n.* : çapkirina rengîna li ser berî.

CHROMOMERE, *n.* : dendikê rengî.

CHROMOPHIL, *adj.* : rengxwaz.

CHROMOPLAST, *n.* : leşikê rengker.

CHROMOSOMAL, *adj.* : kromozomî : rengî.

CHROMOSOME, *n.* : kromozom : reng.

CHROMOSPHERE, *n.* : bayê rojê.

CHRON(O)-, *pref.* : pêşgir e ko dem e.

CHRONIC(AL), *adj.* : kevn, dirêjxayen, dirêjdem.

- **DISEASE** : nexoşî yan nesaxiya kevn.

CHRONICLE, *n.* : dîrok, mêjû.

CHRONICLER, *n.* : dîrokzan, mêjûzan.

CHRONOGRAM, *n.* : dîroka hevokî yan risteyî.

CHRONOGRAPH, *n.* : dempîv.

CHRONOLOGIC(AL), *adj.* : dirokî, demî.

CHRONOLOGIST, *n.* : demzan : pisporê dîrokzaniyê.

CHRONOLOGY, *n.* : demzanî, dîrokzanî, dîroktomarî.

CHRONOMETER, *n.* : demjimêr.

CHRONOMETRY, *n.* : demjimêrî.

CHRONOSCOPE, *n.* : kurtedempîv.

CHROUS, *adj.* : kromî.

CHRYS-, *pref.* : pêşgire ko zêre yan zere.

CHRYSALID, *n.* : (**CHRYSALIS**), pêtika ji qonaxa kirmokeyî.

CHRYSANTHEMUM, *n.* : beybûn.

CHRYSOBERYL, *n.* : berek nîv hêja ye, zer yan keskê vekirî.

CHRYSOLITE, *n.* = **OLIVINE.**

CHRYSOPRASE, *n.* : berê nîv hêja keskê vekirî.

CHUB, *n.* : masiyek wek mêkêye.

CHUBBY, *adj.* : qelew, xirp, dê(h)m gir û vir.

CHUCK, *vt.i.*, *n.* : derkirin, qit qit kirin, xorak, havêtin.

- **HOLE** : kun (dinav rêkê de), kendek.

- **WAGON** : erebaneya lênange.

CHUCKER OR CHUCKKAR, *n.* : demek leyiztinê (polo).

CHUCKLE, *vi.*, *n.* : dbişkurîn, kenîn, pirîqîn.

CHUCKLING, *n.* : pirqînî, tirîqe.

CHUFF, *n.*, *adj.* : gundî, cotyar.

CHUFFY, *adj.*, *n.* : qelew.

CHUG, *n.*, *vi.* : dengê kurtê nizmê peqînê, dengek hosa çêkirin.

CHUM, *n.*, *vt.* : heval, dost, hevalî kirin.

CHUMMED, *adj.* : hevalîkirî.

CHUMMING, *n.* : hevalîkirin.

CHUMMY, *adj.* : hezkar.

CHUMP, *n.* : ser, xirpo, gewc, qurm.

CHUNK, *n.* : ker, parçe, tibab, qurm, topel, baristayî.

CHUNKY, *adj.* : qut û qelew.

CHURCH, *n.* : dêr.

- **BELL** : zengila dêrê, cimxar.

- **GOER** : nivêjkerê berdewamê dêrê.

CHURCHLESS, *adj.* : bêdêr.

CHURCHLY, *adj.* : bidêrî, dêrekî.

CHURCHMAN, *n.* : qeşe.

CHURCHWARDEN, *n.* : niwênerê dêrê.

CHURCHWOMAN, *n.* : (jin) endama dêrê.

CHURCHY, *adj.* : dêrî.

CHURCHYARD, *n.* : hewşa dêrê.

CHURL, *n.* : cotyar.

CHURLISH, *adj.* : gundî, rijd, qinût.

CHURCHLISLY, *adv.* : bi rijdî, rijdekî.

CHURLISHNESS, *n.* : rijdîtî.

CHURN, *vt.i.*, *n.* : meşkê kirin, meşk, jenîn.

CHURNER, *n.* : meşk.

CHURNING, *n.* : meşikirin.

CHUTE, *n.* : sû, sûlav, sîp, tavge.

CHUTNEY, *n.* : metfînî, êxinî.

CHYLACEOUS, *adj.* : şîreyî.

CHYLE, *n.* : şîreya xwarina givêrîn berî mijînê.

CHYLIFACTION, *n.* : şîrebûn.

CHYLOUS, *adj.* = **CHYLACEOUS.**

CHYME, *n.* : kaym : madeyek kakili ye ko xwarin bi givaşeya ûrkî dikin.

CHYMIFICATION, *n.* : kayimbûn.

CHYMOUS, *adj.* : kayimî.

CIBORIUM, *n.* : amanê nanê qorbanê, sîwanka gomizî li ser qorbangeha dêrê.

CICADA, *n.* : pîtka dirînê.

CICALA, *n.* : cicada.

CICATRICIAL, *adj.* : şûnbirînî.

CICATRIX, *n.* : şûn birîn.

CICATRIZE, *vt.i.* : goşt girtin (birîn), sarêj bûn.

CICERONE, *n.* : rêberê gerîdeyan.

CICHLID, *n., adj.* : masiyek rûbarî şaper dirrikî ye.

CICINDELIDAE, *n. pl.* : kêzên pilingî.

- CIDAL, *suff.* : paşgir e ko kuj e, qirker e.

- CIDE, *suff.* : paşgir e ko kuj e, qirker e.

CIDER, *n.* : şerbeta sêvan.

CIGAR, *n.* : cigare, baçik, pêça tûtinê.

CIGARETTE, *n.* : cigare, baçik, cixare.

- HOLDER : darikê cigarê, darik.

CILIA, *n.* : mijûlank.

CILIARY : mijûlankî.

CILIATE, *adj.* : mijûlankdar.

CILIOLATE, *adj.* : mijûlank zirav.

CILIUM, *n.* : mijûlank.

CILWE, *n.* : kitêba pîroza Êzidiyan.

CIMEX, *n.* (*pl.* **CIMICES**) : axîrkeya nivînan.

CIMMERIAN, *n., adj.* : tarî, sîmerî : kesek efsaneyî ko her di nav tariyê de dijît.

CINCH, *n., vt.* : tenga zînî, texlîtek kaxezan; qayim kirin, desteber kirin.

CINCHONA, *n.* : darê kîna, tîvilê kîna.

CINCHONISM, *n.* : jehirbûn (bi kîna).

CINDER(S), *n.* : xulî, arî.

CINDERÎ, *adj.* : xuliyî.

CINE, *n.* : filmê sînemayî.

CINEMA, *n.* : sînema.

CINEMATIC, *adj.* : sînemayî.

CINEMATIZE, *vt.* : sînemayî kirin.

CINEMATIZING, *n.* : sînemayî kirin.

CINEMATOGRAPHER, *n.* : wênegirê sînemayî.

CINEMATOGRAPHIC(AL), *adj.* : sînemayî.

CINEMATOGRAPHY, *n.* : zanîna wênegirtina sînemayî.

CINERARIUM, *n.* : xulîgeh (bo parastina xuliya termên sotî).

CINERARY, *adj.* : xulîgehî (pêwendîdarê xulûgehê).

CINEROUS, *adj.* : xuliyî, gewr.

CINGULATE, *adj.* : piştênî.

CINGULUM, *n.* : piştên.

CINNABAR, *n.* : kibrîtîdê cîweyî, sorê rengîn.

CINNAMON, *n.* : darçîn.

CINQUE, *n.* : pênc.

CINQUE CENTIST, *n.* : nivîser yan hunermendê îtaliyê seda şanzdeyê.

CINQUECENTO, *n.* : seda şanzdemîn.

CINQUEFOIL, *n.* : helezê pênc belg.

CIPHER, *n., vt.* : sifir(hîç), sifir kirin.

CIRCA, *pref., n.* : nêzîk dîrokekê.

CIRCASSIAN, *adj.* : çerkesî.

CIRCINATE, *adj.* : xelekî.

CIRCINATELY, *adv.* : bi xelekî.

CIRCLE, *n.* : çemere, çerx, xelek, cixiz, hawîr, cerge, govek, bazne, govendek, xîzik.

CIRCLE, *vt., i.* : dor girtin.

CIRCLED, *adj.* : dorgirtî, lêwerkirî.

CIRCLET, *n.* : çemerek.

CIRCUIT, *n.* : gêjen, çivane.

- **BREAKER** : gêjenşikên, çivaneşikên.

CIRCUITIOUS, *adj.* : neêkser, neêkrast.

CIRCUITRY, *n.* : gêjenên kehrebayî.

CIRCUITY, *n.* : dor geran.

CIRCULAR, *adj.* : girûvir, çemereyî, belavok, dîkan, gildî, gilol, pexşe, xir.

- **CURRENT** : lozewa çemereyî, rewteka çemereyî.
- **MOTION** : livîna çemereyî.
- **NOTE** : nameya gerok, nameya sipartinê.
- **PLANE** : reneya çemereyî.
- **SAW** : xizara çemereyî.

CIRCULARITY, *n.* : çemereyîtî.

CIRCULARIZE, *vt.* : hinartin, şandin, girûvir kirin, belav kirin, nameyên gerok hinartin, weşandin.

CIRCULARIZED, *adj.* : belavokhinartî.

CIRCULARIZING, *n.* : belavkirin.

CIRCULATABLE, *adj.* : belavbar.

CIRCULATE, *vi., t.* : belav kirin, geryan, weşin, weşandn.

CIRCULATED, *adj.* : weşandî, gerandî, belavkirî.

CIRCULATING, *n.* : belavkirin, weşandin, gerandin.

- **CAPITAL** : sermayeyê berdest.
- **DECIMAL** : şikesteka dehekiya gerok.
- **LIBRARY** : kitêbxaneya gerok.
- **MEDIUM** : pare, dirav.

CIRCULATION, *n.* : belavkirin, geran, belavbûn, pertbûn.

CIRCULATIVE, *adj.* : belavdar, gerokî, gerokdar.

CIRCULATOR, *adj.* : gerandar, belavkerê nûçeyan.

CIRCULATORY, *adj.* : gerandarî.

CIRCUM, *pref.* : pêşgir e ko dor e.

CIRCUMAMBIENT, *adj.* : dorgirtî.

CIRCUMAMBIENTLY, *adv.* : bi dorgirtinî, dorgirtinekî.

CIRCUMAMBULATE, *vt., i.* : li dor digerit (olî).

CIRCUMAMBULATED, *adj.* : lidorgerîn (geriyan).

CIRCUMAMBULATING, *n.* : lidorgeran.

CICUMSIZE, *vt., i.* : sunet kirin.

CIRCUMSIZED, *adj.* : sunetkirî.

CIRCUMSIZING, *n.* : sunetkirin.

CIRCUMCISION, *n.* : sunetkirin.

CIRCUMFERENCE, *n.* : kemere.

CIRCUMFERENTIAL, *adj.* : kemereyî.

CIRCUMFLEX, *n., adj.* : nîşana bêjeyî li ser tîpê.

CIRCUMFLUENT, *adj.* : (li) dorçûyî.

CIRCUMFLUOUS, *adj.* : (li) dorgirtî.

CIRCUMFUSE, *vt.* : li dor belav kirin, li dor girtin, têkirin.

CIRCUMFUSED, *adj.* : lidorgirtî.

CIRCUMFUSING, *n.* : lidorgirtin.

CIRCUMGYRATE, *vi.* : zivirîn.

CIRCUMLOCUTION, *n.* : çenebazîtî.

CIRCUMLOCUTORY, *adj.* : çenebazî.

CIRCUMLUNAR, *adj.* : li dor heyvê.

CIRCUMNAVIGATE, *vt.* : deryayî geriyan.

CIRCUMPOLAR, *adj.* : li dor cemserê gerdonî yan esmanî.

CIRCUMSCISSILE, *adj.* : li dor hêla pan.

CIRCUMSCRIBE, *vt.* : hêl girtin, rade kirin, dor girtin.

CIRCUMSCRIBED, *adj.* : radedar.

CIRCUMSCRIPTION, *n.* : hêl girtin, rade kirin, dorgirtin.

CIRCUMSOLAR, *adj.* : (li) dor rojê.

CIRCUMSPECT, *adj.* : hişyar, wurya.

CIRCUMSPECTION, *n.* : hişyarî.

CIRCUMSPECTIVE, *adj.* : agehdar, wurya, hişyar.

CIRCUMSTANCE, *n.* : bar, merc, pergal, bar û dox.

- **IN EASY GOOD OR FLOURISHING ~S** : dewlemend.

- **IN REDUCED OR STRAINED ~S** : tengav, destteng, hejar.

- **IN OR UNDER NO ~** : êkcar, çi biqewmit.

- **IN OR UNDER THE ~** : di nav vî mercî da.

CIRCUMSTANCED, *adj.* : mercî, mercdar.

CIRCUMSTANTIAL, *adj.* : mercî.

CIRCUMSTANTIALITY, *n.* : mercîtî.

CIRCUMSTANITATE, *vt.* : rave kirin, dirûv kirin.

CIRCUMSTANTIATED, *adj.* : dirûvkirî.

CIRCUMSTANTIATION, *n.* : dirûvkirin.

CIRCUMVALLATE, *adj., vt.* : çeperkirî, sengerkirî, çeper kirin.

CIRCUMVENT, *vt.* : revandin, dor girtin, li dor gerîn.

CIRCUMVENTING, *n.* : berûpêç, dorgirtin, revandin.

CIRCUMVENTION, *n.* : berûpêçî, dorgirtin, revandin.

CIRCUMVOLUTION, *n.* : ger, geran.

CIRCUS, *n.* : sêrk(is), canbazxane, sîrk.

CIRQUE, *n.* : xelek, çemere, pêpikê sirûştî (yê çiyayî).

CIRRATE, *adj.* : parçeyên desdanên helezan ko wek dest û pêyan in.

CIRRHOSIS = CIRROSE OR CIRRHOSE, *n.* : mûmîbûn, sîroz.

- **OF LIVER** : cergmûmî.

CIRRHOTIC, *adj.* : mûmîbûnî.

CIRRIPED, *adj.* : pê mijûlankî.

CIRRICUMULUS, *n.* : ewrê wek hiriyê.

CIRRONEBULA, *n.* : ewrê wek perdeyê.

CIRROUS, *adj.* = **CIRRATE.**

CIRRUS, *n.* (*pl.* **CIRRI**) : benkî, leşê ziravê lûlekî.

CIS-, *pref.* : pêşgir e ko ev rex e.

CISATLANTIC, *adj.* : li vî rexê Etlantîkî.

CISCO, *n.* : texlîtek masî ye.

CISLUNAR, *adj.* : navbera erd û heyvê de .

CIST, *n.* : gor, sindoq.

CISTER, *n.* : embar, sê(h)rîc.

CISTERCIAN, *n.* : oldar (benediktî).

CITADEL, *n.* : kel(h)e, zîndan.

CITATION, *n.* : lêwergirtin.

- **MARK** : nêşandeka dutikan.

CITE, *vt.* : lê wergirtin.

CITHARA, *n.* : gîtar.

CITHERN, *n.* = **CITTER** : texlîtek kivanc e.

CITIED, *adj.* : bajêrkirî, bajêrdar, şarkirî.

CITIFY, *vt.* : bajêrî kirin.

CITIZEN, *n.* : hevwelatî, hevşarî, welatînî, rajêrî.

CITZENNESS, *n.* : hevwelatî (jin), welatî (jin).

CITIZENRY, *n.* : hevwelatî, welatî.

CITIZENSHIP, *n.* : (hev) welatî, hevşarî, welatînî, rajêrî.

CITR(I)-, *pref.* : pêşgir e ko lêmon e, tirşiya lêmonê ye.

CITRATE, *n.* : lêmonat.

CITRICULTURE, *n.* : çandina tirşemîweyî.

CITRON, *n.* : lêmon, limon, leymûn.

CITRUS (FRUITS, TREES), *n.* : mizremenî.

- **FRUIT** : tirinc.

CITY, *n.* : şar, bajêr, bajar.

- **LIMIT** : aqar.
- **STATE** : dewleta bajêrî.
- **WALL** : şurhe, beden (dîwarê lidorbajêrî).

CIVET, *n.* : bêhnxweşiya texlîtek sivoreyî.

- **CAT** : sivoreyê bêhnxweşiyê.

CIVIC, *adj.* : jiyarî, bajêrî.

- **MINDED** : jiyarîxwaz.

CIVICS, *n.* : perwerdejiyarîzanî.

CIVIES, *n.* : cilên jiyarî.

CIVIL, *n., adj.* : jiyar, şarî, bajêrî, jiyarî.

- **ACTION, SUIT OR PROCEEDINGS** : doza jiyarî.
- **AVIATION** : firîna jiyarî.
- **COURT** : dadgeha jiyarî.
- **DEATH** : mirina jiyarî, bêmafiya jiyarî.
- **DEFENCE** : bergiriya jiyarî.
- **ENGINEER** : endazyarê jiyarî.
- **ENGINEERING** : endazyariya jiyarî.
- **LAW** : qanûna jiyarî.
- **LIST** : xerciya malbata qiralî (şahî).
- **MARRIAGE** : şokirina jiyarî.
- **SERVANT** : xizmetkar yan fermanberê jiyarî.
- **SERVICE** : xizmetkariya jiyarî.

CIVILIAN, *adj.* : jiyarî, şaristanî, bajêrî.

CIVILLY, *adv.* : bi tazeyî, tazekî.

CIVILITY, *n.* : dildan.

CIVILIZATION, *n.* : şaristanî(tî), bajêrîtî, jiyarîtî, şarevanî, bajêrvanî, avadanî, jîwar, şaristan.

CIVILIZE, *vt.* : şaristanî kirin.

CIVILIZED, *adj.* : şaristanî(kirî), jîwer, jiyarî, jiyar, bajarvanî.

CIVILIZING, *n.* : şaristanîkirin.

CLABBER, *n., vi.* : şîrê meyînî, şîr meyandin.

CLACK, *n.* : şeqe, fiçik.

CLACK, *n., vt.* : pirbêjî, pûçbêjî, pirbêjî kirin.

- **VALVE** : derçeya dengdar.

CLACKING, *n.* : şeqe.

CLAD, *adj., vt.* : kinckirî, kinc kirin.

CLAIM, *vt., n.* : xwastin, daxwaz, doz.

CLAIMER, *n.* : daxwazkar, xwazeker.

CLAIMANT, *n.* : daxwazkar, daxwaz, dozekar, gilîdar, gilîvan.

CLAIRVOYANCE, *n.* : pêşbîn, xîzvedan.

CLAIRVOYANT, *n., adj.* : xîzvedan(î).

CLAM, *n.* : canewerek nermok e, masiya qapilkeyî.

CLAMBAKE, *n.* : seyran (li beravê).

CLAMBER, *vi., t.* : ser keftin (bi zehmetî), evraz çûn.

CLAMBERED, *adj.* : serketî.

CLAMBERING, *n.* : serketin.

CLAMMILY, *adv.* : bi xunavî.

CLAMMINESS, *n.* : xîsarîtî, xunavîtî.

CLAMMY, *adj.* : xunavî, xîsarî.

CLAMO(U)R, *vi.* : xwastin (qîjqîjî).

CLAMO(U)R, *n.* : qîj, girr, girêç, dinoyek, pêjîn, qerqeşe, qîrûqîj, galegot.

CLAMO(U)RED, *adj.* : qîjkirî.

CLAMO(U)RING, *n.* : qîjkirin.

CLAMOROUS, *adj.* : qîjî.

CLAMOROUSLY, *adv.* : bi qîjî, qîjkî.

CLAMOROUSNESS, *n.* : qîjekîtî.

CLAMP, *n., vt., i.* : çengal, çingal, çengal kirin, qayim kirin.

CLAMSHELL, *n.* : dolkeya (wek) şeytanokî, qapîlkeya nermokeyî.

CLAN, *n.* : hoz, êl, tîre, giro.

CLANDESTINE, *adj.* : nihênî.

CLANDESTINELY, *adv.* : bi nihênî, dizê, nepenekî.

CLANDESTINENESS, *n.* : nihênîtî, nepenîtî.

CLANDESTINITY, *n.* : nihênîtî, nepenîtî.

CLANG, *vi.t.* : ziringîn kirin, ziringîn, çeq.

CLANGO(U)R, *n.* : girêça tevlehev, qireqira berdewam, qireqir kirin.

CLANK, *n., vi.t.* : çeqçeq, reqreq, şingîn, reqreq kirin.

CLANNISH, *adj.* : hozî.

CLANNISHLY, *adv.* : bi hozî, hozkî, êlkî.

CLANNISHNESS, *n.* : hozîtî.

CLANSMAN, *n.* : (endamê) hozî : eşir.

CLAP, *vt., i., n.* : destan qutan, çepik kutan, çeple lê dan, şeqe, şirîxe.

- **BOARD** : depê darê dirêj (rexek tengtir).

CLAPPED, *adj.* : destqutayî.

CLAPPER, *n.* : destqut, zimanê zengilê, zimanê mirovê pirbêj.

CLAPPERCLAW, *vt.* : (bi nînokan) veçiranndin, têxurîn.

CLAPPING, *n.* : destqutan.

CLAPTRAP, *n.* : pûçaxiftin, zimanê pesindkirinê.

CLAQUE, *n.* : destqutên kirêgirtî.

CLARENCE, *n.* : erebaneya girtiya çarçerx.

CLARENDON, *n.* : tîpên stûr.

CLARET, *n.* : şeraba sor.

CLARIFICATION, *n.* : ro(h)nkirin, ravekirin, dêrandin, palîn, ravedan, xuyakirin, şirovekirin.

CLARIFIED, *adj.* : nîşandayî, ravekirî, şanîdayî, xuyakirî.

CLARIFIER, *n.* : şiroveker, raveker.

CLARIFY, *vt.i.* : bijîn kirin, rave kirin, ro(h)n kirin, şiro vekirin.

CLARIFYING, *n.* : ravek, nîşandan, şanîdan, vewerandin.

CLARINET, *n.* : zirna.

CLARINETIST, *n.* : zirnavan.

CLARION, *n., adj.* : borizan, bilind, eşkar.

CLARITY, *n.* : ro(h)nî, zelalî, berderî, xuyanî, xuyabûn.

CLARKIA, *n.* : helezek bakura Emerîka gulsor yan erxewanî ye.

CLARO, *n.* : cigareya nerma rengvekirî.

CLARY, *n.* : giyayek e.

CLASH, *n., vt.i.* : şer, çeqçeq; lêkdan, vêk ketin.

CLASP, *n., vt.* : girtin, toqe; girtin, toqe kirin.

- **KNIFE** : kêrika berîkê.

CLASPUS, *n.* : gasik.

CLASS, *n., adj., vt., i.* : çîn, pol, celeb, qol, dersxane; pol kirin.

- **BOOK** : deftera polê.

- **CONSCIOUSNESS** : agehiya çînî, xudîçî nî.

- **DAY** : roja polê.

CLASSIC, *adj.* : dêrîne, nemir, kilasîkî.

CLASSICISM, *n.* : çînîtî.

CLASSICAL, *adj.* : nemir (tor, huner).

CLASSICALISM, *n.* : kilasîkîtî.

CLASSICIST, *n.* : bawermendê çînî, kilasîkî.

CLASSICIZE, *vt.* : kilasîkî kirin.

CLASSIFIABLE, *adj.* : polênbar.

CLASSIFICATION, *n.* : rêzkirin, polên; dabirrîn, pirtûk danîn.

CLASSIFIED, *adj.* : polênkirî.

- **ADVERTISING** : agehiyên polênkirî.

CLASSIFIER, *n.* : polênkar.

CLASSIFY, *vt.* : polên kirin, rêz kirin.

CLASSING, *n.* : polên.

CLASSLESS, *adj.* : bêçîn.

CLASSMATE, *n.* : hevpol.

CLASS NUMBER, *n.* : renûsê polênê (li kitêbxaneyê).

CLASSROOM, *n.* : jora polê, dersxane, wanexane.

CLASTIC, *adj.* : kevneparçeyê kevrî.

CLATTER, *n., vt., i.* : çeqçeq, reqreq, şingîn, galegot, şingîn kirin.

CLAUDICATION, *n.* : lengî, kulî, qopî.

CLAUSAL, *adj.* : risteyî, bendî, hevokî.

CLAUSE, *n.* : riste, bend, hevok.

CLAUSTRAL, *adj.* = **CLOISTRAL.**

CLAUSTROPHOBIA, *n.* : tirsa dira daxistî.

CLAVATE(D), *adj.* : (wek) gurzî.

CLAVE, *p.* **OF CLEAVE** : kelişî.

CLAVER, *n., vi.* : geveze, gevezeyî kirin.

CLAVICHORD, *n.* : alavek mûzîqîjenî ye.

CLAVICLE, *n.* : bazinê sîngî, kirik, kilîlka milî.

CLAVICORN, *adj.* : gurzsehkerî.

CLAVIER, *n.* : depê kilîlan (piyano...).

CLAVIFORM, *n.* : (şikil) gopalî.

CLAW, *n., vt.* : penc, pencerok, bale, çirnok, çeng; çing, penc kirin, penc lê dan.

- **HAMMER** : kutekê pencî, mêkutê pencî.

- **HATCHET** : bivrê pencî.

CLAWED, *adj.* : pencdar.

CLAY, *n.* : qur, lîm, gil, axsor, teqin, cebil.

- **BANK** : hespê reng ber zerî ve.

- **JAR** : den, cer.

- **MORE** : şûrê duserî.

- **PIGEON** : kotira gilî (bo stêrkê).

- **POT** : hincan.

CLEAN, *n., adj.* : paqij, rast, temîz, xawên.

- **HANDED** : dawpak, destpak.

CLEAN, *vt.i.* : paqij kirin, pak kirin, vemiştin.

CLEANABLE, *adj.* : paqijbar, pakbar.

CLEANED, *adj.* : paqijkirî, pakirî, hincandî, vemiştî.

CLEANER, *n.* : paqijker.

CLEANING, *n.* : paqijkirin, damal(iştin), vemaliştin.

CLEANLILY, *adv.* : bi paqijî, paqijkî.

CLEANLINESS, *n.* : paqijîtî, destnivêjî, pakî(tî), pakbûn.

CLEANLY, *adj., adv.* : paqij, bi paqijî.

CLEANNESS, *n.* : paqijî(tî), pakî(tî), destnivêjî.

CLEANSE, *vt.* : paqij kirin, pak kirin.

CLEAN-SHAVEN, *adj.* : qenctiraşî (hulî).

CLEANSING, *n.* : paqijkirin.

CLEAN-THINKING, *n.* : bîrpak.

CLEAN-TONGUED, *adj.* : zimanpak.

CLEAN-UP, *n.* : paqijkirin.

CLEAR, *n., adj.* : diyar, sayî, sahî, ro(h)*n*.sa, nûma, penî, eşkera, aşkera, vewerandî, zelal, rûşen, xuya, belo, rûşen.

- **IN THE ~** : bê guneh.

- **EYED** : bîna.

- **PERFECTLY ~** : çîk sayî.

- **SIGHTED** : qencbîna, jîr.

CLEAR, *vt., i.* : paqij kirin, diyar kirin.

- **TO ~ AWAY** : rakirin, sahî bûn.

- **TO ~ OFF** : çûn, temam bûn.

- **TO ~ THE EXPENSES** : dirav kom kirin da ko bihayî bidit.

- **TO ~ OUT** : vala kirin, çûn, berîkan vala kirin.

- **TO ~ UP** : rave kirin, rêk kirin, dilniya kirin.

CLEARABLE, *adj.* : ro(h)nbar, paqijkirin yan rakirinbar.

CLEARANCE, *n.* : paqijkirin, vekirin, (gerden) azakirin, rê dan, destûr, firotina safîkirinê, valatî (li navbera du rûyan de).

CLEAR-CUT, *adj.* : eşkera, diyar.

CLEAR-HEADED, *adj.* : jîr.

CLEAR-HEADEDNESS, *n.* : jîrîti.

CLEARING, *n.* : beyava darbirrî (li nav daristanê de).

- **HOUSE** : berdêlgeh.

CLEARLY, *adv.* : bi eşkerayî, eşkerakî.

CLEARNESS, *n.* : diyarbûn, pakbûn, sahîtî, semale, berderî, zelalbûn.

CLEAR WING, *n.* : çengro(h)*n.* : .

CLEAT, *n., vt.* : sing : girê dan (bi singî ve).

CLEAVABLE, *adj.* : kelşbar.

CLEAVAGE, *n.* : şikaftin, kelş, kelişîn, derzbûn.

CLEAVE, *vt., i.* : kelîştin.

CLEAVED, *adj.* : kelişî.

CLEAVER, *n.* : sîkadr, birvê serjêkerî.

CLEAVING, *n.* : şikaftin.

CLEEK, *n.* : çingal (bo hilawîstina qazanê), darê golfê.

CLEF, *n.* : kilîl (nîşana mûzîqî).

CLEFT, *n.* : celx, kelş, derz, derzek, terk, kelişîn.

- **PALATE** : kelşa panka devî.

CLEMATIS, *n.* : yasemîna çolê.

CLEMENCY, *n.* : pexşîn, lêborîn.

CLEMENT, *adj.* : dilovan, mêşîn.

CLEMENTLY, *adv.* : bi dilovanî, dilovankî.

CLENCH, *n., vt.* : qayimkirin, perç, qayim, girtin, biryar dan.

CLEPSYDRA, *n.* : demjimêra avê.

CLEPTOMANIYA, *n.* = **KLEPTOMANIYA.**

CLERESTORY, *n.* : ronahîkera dêrê, çirayê dêrê.

CLERGY, *n.* : oldar.

CLERGY MAN, *n.* : qeşe.

CLERIC, *n., adj.* : oldar.

CLERICAL, *adj.* : oldarî.

- **COLLAR** : yaxeya oldarî : yaxeyek spî teng e.

CLERICALISM, *n.* : oldarîtî : kartêkirina ramyariya oldarî.

CLERICALIST, *n.* : piştgirê oldarîtiyê.

CLERISY, *n.* = **INTELLIGENTSIA.**

CLERK, *n., vi.* : mîrza, nivîsvan, kaxezdar, defterdar, mîrzayî kirin.

CLERKLY, *adj., adv.* : bi mîrzayî, mîrzakî.

CLERKSHIP, *n.* : mîrzayîtî.

CLEVER, *adj.* : jîr, zîrek, zîx, birbir, bîrewer, şehreza, çeleng, aqilmend, ziring.

CLEVERISH, *adj.* : zîrekî.

CLEVERLY, *adj.* : bi jîrî.

CLEVERNESS, *n.* : jîrî(tî), zîrekî(tî), finaz.

CLEVIS, *n.* : pêkhatiya girêdana zimanê gêsinî.

CLEW, *n.* : belge, kilîla vekirina aloziyekê, gilolka benkî yan rîsî.

CLICK, *n., vt. t.* : çirkîn, çirqîn, çeqîn.

- **BEETLE** : kêza çeqçeqok.

CLICKING, *n.* : repe.

CLICQUE, *n.* : texe, komel, deste, taxim.

CLIENT, *n.* : nûker, kiriyar.

CLIENTAGE, *n.* : kiriyar.

CLIENTAL, *adj.* : pêwendidarê kiriyarî.

CLIENTS, *n. pl.* : kiriyaran.

CLIFF, *n.* : givande, kendal, kurtal, zinar, teht, zanig.

- **DWELLER** : şikeftnişîn.
- **HANGER** (zincîreya filmên) şerûdî.
- **SWALLOW** : pereslêra kendalan.

CLIMECTRIC, *n., adj.* : xalka guhorîna serekî, koçeya berteng, jiyê bêhîviyê, bertengî.

CLIMATIC, *adj.* : gopîtkî.

CLIMATE, *n.* : keş, seqa, avûba.

CLIMATIC, *adj.* : keşî.

CLIMATOLOGICAL, *adj.* : seqayî.

CLIMATOLOGICALLY, *adv.* : bi seqayî, seqakî.

CLIMATOLOGIST, : keşzan.

CLIMATOLOGY, *n.* : keşzanî.

CLIMAX, *n.* : gopîtk, navser.

CLIMB, *n., vi., t.* : ser ketin (evrazî...), ser keftin, perikîn.

CLIMBED, *adj.* : serketî, perikî, hilpirjî.

CLIMBER, *n.* : hilpirj.

CLIMBING, *n.* : hilpirjîn, raperkandin, pêhilçûn, xwehelwas, hilkişîn, hilperiştin.

- **FLOWER** : guldîwar.
- **IRON** : pêlava panîbizmarkirî (bo sanahîkirina serketinê).
- **VINE** : sexme.

CLINCH, *n., vt., i.* : girtina qayim, qayim girtin, biryar dan, serê bizmariyê badayî.

CLINCHER, *n.* : karê vebirr, rasti yan têbiniya vebirr.

CLIN(O)-, *pref.* : pêşgir e ko lêjî, nişîvî ye.

CLING, *vi.* : pêve man.

CLINGING, *n.* : pêveman.

CLINGY, *adj.* : çirr.

CLINIC, *n.* : nexweşxane, timargeh.

CLINICAL, *adj.* : nexweşxaneyî, pijîşkî.

CLINICIAN, *n.* : pijîşkê textî.

CLINK, *n.* : dengê tij, zîndan, çeqçeq, reqreq.

CLINKER, *n., vt.* : kevir, çewtiya gêre, nayab, bin ketin, kevir kirin.

- **BUILT** : ji dep pêkhati yan avakirî.

CLINKERED, *adj.* : kevirkirî.

CLINKERING, *n.* : kevirkirin.

CLINOMETER, *n.* : lêjîpîv.

CLINTONIA, *n.* : giyayek gul zer yan spî.

CLIP, *n., vt.* : cilgir, kezax kirin, ade kirin.

- **BOARD** : depê çingalkirî.

CLIPPED, *adj.* : adekirî, kezaxkirî, bodemkirî, kezaxtî, kezixandî.

CLIPPER, *n.* : pencinînk, cawbirr, adûde.

CLIPPING, *n.* : adekirin, kezax, pencinîn, pejilandin.

CLIQUE, *n., vt.* : taxim, tîre, birr, pehlanî, deste, komele, pîlan kirin.

CLIQUEY, *adj.* : taximî, tîreyî, duberekî.

CLIQUISH, *adj.* : taximî, tîreyî.

CLISTO GASTRA, *n.* : kemerteng.

CLITORIAL OR CLITORIC, *adj.* : gîlikî.

CLITORIS, *n.* : gîlik, gilik.

CLOACAL PLATE, *n.* : depê zilqedanî.

CLOAK, *n.* : eba, xîlik.

- **AND DAGGER** : pîlankarî, polîsî.
- **FUR-LINED ~** : kûrk.
- **ROOM** : jora sipartina demdariya kulav û qaputan, avrêj.

CLOBBER, *vt.* : lê dan (dijwar), kirêt revandin.

CLOBBERED, *adj.* : lêdayî.

CLOBBERING, *n.* : lêdan.

CLÓCHE, *n.* : kon yan parêzera şûşeyî (bo parastina helezî).

CLOCK, *n.* : demjimêr, katjimêr.

- **MAKER** : demjimêrçêker, demjimêrvan.
- **WISE** : ber destikê demjimêrî ve.
- **WORK** : karê demjimêrî.

CLOD, *n.* : gomçika axê yan teqnê, ax, dinyayî û pîs, engotik, kersek.

CLODDISH, cloddy, *adj.* : axî.

CLOD HOPPER, *n.* : gundî, gelho, pêlava stûr û mezin.

CLOD HOPPING, *adj.* : gelho.

CLODPATE, *n.* = **CLODPOLL.**

CLODPOLL OR CLODPOLE, *n.* : xirpo, gewc.

CLOG, *n., vt.i.* : gîrokirin, berbestkirin, girtin, semaya qirqapkan, qirqap, gîro kirin, berbest kirin, hatin girtin.

- **DANCE** : semaya qirqapkan.

CLOGGY, *adj.* : berbestkirî.

CLOISONNE, *n., adj.* : cudakerê rengan.

CLOISTER, *n., vt.* : dêr, dira mita cuda, cuda bûn.

CLOISTERED, *adj.* : civînî.

CLONE, *n.* : zaye.

CLONE, *vt.* : zan(zayîn), rûnivîs kirin.

CLONIC, *adj.* : lerizî.

CLONUS, *n.* : lerz, lerizîn.

CLOSE, *vt.i.* : pêve dan (derî...), girtin, daxistin.

- **TO ~ ABOUT** : dor girtin.
- **TO ~ DOWN** : daxistin, rawestîn, girtin.
- **TO ~ IN** : kurt bûn (roj), lê bûn tarî.
- **TO ~ IN UPON** : dan ser neyarî re.
- **TO ~ UP** : bi êkcarî daxistin.
- **TO ~ WITH** : dan ser dijminî re.

CLOSE, *n., adj.* : daxistî, nêzîk, dûmahî, dawî, kutayî.

- **AT HAND** : berdest, ne dor ji.
- **CALL**, *n.* : rizgarbûna ecêb.
- **CORPORATION** : hevkariya daxistî.
- **CROP OR CUT** : kurttirașî.
- **CHAIN** : zincîreya girtî.
- **GRAINED** : qayim vehînayî.
- **HAULED** : deryagerana dij arasteya bayî.
- **LIPPED OR ~ MOUTHED** : devgirtî.
- **QUARTERS**, dira teng, şerê nêzîk (pêkve).
- **SHAVE** : rizgarbûna ecêb.
- **TIE** : îşik.
- **TO OR BY** : nêzîk.
- **UPON** : nêzîk.
- **TO SAIL ~ TO THE WIND** : nêzîk serkêşî kirin.

CLOSED, *adj.* : daxistî, berbestkirî, pêvedayî, girtî.

- **SHOP** : damezrîna daxistî : ko pêviya ye hemî karker endamên yekîtiyê bin.

CLOSEFISTED, *adj.* : destgirtî, rijid, qinût, kinûz, destmiç.

CLOSEFISTEDNESS, *n.* : destmiçandin.

CLOSELY, *adv.* : bi hûrî, nêzîk, qayim, bi çikûsî.

CLOSET, *n.* : jora biçûk, dolab.

CLOSING, *n.* : daxistin, pêvedan, zetim.

- **EYE** : (çav) neqandin.

CLOSURE, *n.* : zetim.

CLOT, *n.* : givîn (xwîn), gomçik, bariste.

CLOT, *vi.t.* : givîn, guvîn, meyîn.

CLOTH, *n.* : perûk, sifre, çît, kinc, pertal, kutal, caw, sîpal.

- **COTTON** : xam, cang, çît.

- **OVERCOAT ~** : qestûr.

- **ROLL** : tob.

CLOTH, *vt.* : kinc kirin.

CLOTHES, *n.* : cil(ik), kinc, pertal, perûk, pûşak.

CLOTHES LINE, *n.* : benkê balavê, rist.

CLOTHES' MOTH, *n.* : morane, xurik, xêrîk, xwêrîk.

CLOTHIER, *n.* : cilfiroş.

CLOTHING, *n.* : cil, pûşak, berg.

CLOTH IRONING, *n.* : ûtîkirin.

CLOTTED, *adj.* : tirm, meyandî.

CLOTTING, *n.* : meyîn, riçîn, gomçikbûn.

CLOTURE, *n., vt.* : dûmahiya berhevdanê (bo dengstandinê), girtin (yan bi dûmahî hînan), girtina berhevdanê.

CLOUD, *n., vt.* : ewr, hewr, ewr bûn.

- **IN THE ~ S** : guhişî, gêj.

- **THICK GROUP OF ~ S** : telp.

- **UNDER A ~** : gumanbar, şermizar.

CLOUDBERRY, *n.* : esmantû.

CLOUDBURST, *n.* : taviya baranê.

CLOUDILY, *adv.* : bi ewrî, şêlî yan alizî, ewrkî.

CLOUDINESS, *n.* : ewrîtî, şêlîtî.

- **OF CORNEA** : ewrîtiya gilêneyî.

CLOUDLAND, *n.* : devera ewran.

CLOUDLESS, *adj.* : bê ewr, sayî, sahî, semale.

CLOUDLESSLY, *adv.* : bi bêewrî.

CLOUDLESSNESS, *n.* : bêewrîtî.

CLOUDLET, *n.* : ewrik (ewrê biçûk).

CLOUDY, *adj.* : ewr(î), şêlî, lêl.

CLOUGH, *n.* : nihala teng.

CLOUT, *n., vt.* : dersok, kincir, armanc, kiras; lê dan.

CLOVE, *n.* : kakila sîrê, pîvazk, bişkova qarenfelî.

- **HITCH** : girêka singî.

CLOVER, *n.* : sêper, sêpel, nefel, wênce.

- **LEAVE** : belgê sêperê yan nefelê.

CLOWN, *n.* : zirtek, qeşmer.

CLOWNERY, *n.* : zirtekîtî.

CLOWNISH, *adj.* : zirtekî.

CLOWNISHLY, *adv.* : bi zirtekî.

CLOWNISHNESS, *n.* : zirtekîtî.

CLOY, *vt., i.* : tijî kirin, tijî bûn.

CLOYING, *n.* : bêqamî.

CLUB, *n.* : yane, gastîn, şînik, gazlîn, hîwezî, çomaq, çomax, gurz, şiv, doq, tutik, cerge.

- **FOOT** : pêgork, pêgoç, pêxar.

- **HAND** : destgoç.

- **SHAPED GLAND** : livika şînikî.

- **WITH HANDLE** : gurz.

CLUB(B)ABLE, *adj.* : civakbar.

CLUBBED, *adj.* : goc.

CLUBBING, *n.* : lêdan (bi şînikî).

CLUBBY, *adj.* : yaneyî.

CLUB CHAIR, *n.* : kursîka yaneyî : kursîkek nizim, perûkstûr û dudestik e.

CLUB FOOTED, *adj.* : pêgoçkirî.

CLUBHOUSE, *n.* : avahiyê yaneyê.

CLUBMAN, *n.* : endamê yaneyê, yanexwaz.

CLUB SANDWICH, *n.* : kadeya nanê birajtî, goştê mirîşkê, bacansork û aho.

CLUB STEAK, *n.* : parçegoştê kêlekê.

CLUCK, *n., vi.t.* : qitqit (mirîşk), qurq, kurk, qitqit kirin.

CLUCKING, *n.* : qirt, qitqitkirin.

CLUE, *n.* : dirûv, belge.

CLUMBER (SPANIEL), *n.* : seyek pêkurt e.

CLUMP, *n., vi., t.* : himbiz, dehil, kom bûn, kom kirin.

CLUMPY, *adj.* : himbizî.

CLUMSILY, *adv.* : bi xirpoyî yan gewcî, xirpokî.

CLUMSY, *adj.* : xirpo, neşehreza.

CLUPEID, *n.* : texlîtek masî ye.

CLUSTER, *n., vi., t.* : gûşî, îşî, civatek, baristayî, îşî bûn.

CLUSTERED, *adj.* : îşîbûyî, ûşîkirî.

CLUTCH, *vt., i.* : girtin (qayim).

CLUTCH, *n.* : girtek.

CLUTTER, *vt., i., n.* : pişêwî, şepirzeyî, têkçûn, qerqeşe, kom kirin (bê serûberî), tiji kirin (tevlihevî), livîn (qerqeşeyî), qerqeşe kirin, axiftin (bi lez û bê têgehiştin).

CLYPEATE(D), *adj.* : gêrî.

CLYSTER, *n.* : derziya qonê.

CNIDARIA, *n.* pl. : gezîndar.

CO-, *pref.* : pêşgir e ko hevre, pêkve, yeksan e û hevkar e.

COACH, *n.* : karêt, meşqvan, rahêner, werzişvan, guhêzok.

- **MAN** : hajo.

COACHABILITY, *n.* : rahênbarî.

COACHABLE, *adj.* : rahênbar.

COACH-AND-FOUR, *n.* : çarhespî (erebane).

COACH BOX, *n.* : rûnişteka hajoyî.

COACHER, *n.* : meşqvan.

COACHY, *n.* : hajo, hajoyê erebaneyê.

COACERVATE, *n.* : gomçika dilopan.

COACT, *vi.* : harî kirin, hevkarî kirin.

COACTION, *n.* : hevkarî.

COACTIVE, *adj.* : hevkar.

COADAPTED, *adj.* : hevrehînayî.

COADJUTOR, *n.* : harîker, harîkerê metranî.

COADUNATE, *adj.* : yekbûyî, hevwerar.

COAGULABILITY, *n.* : meyînbar.

COAGULANT, *n.* : givîdar, meyînkar.

COAGULASE, *n.* : haveyna meyî.

COAGULATE, *vt., i.* : meyîn, cemisîn, tîr bûn, gomçik bûn.

COAGULATED, *adj.* : tîrbûyî, cemisî, meyî, givî, guvî, givtî.

COAGULATING, *n.* : meyandin.

COAGULATION, *n.* : meyîn, cemisîn, givîn, guvîn, riçîn.

- **OF BLOOD** : firobûna xwînê, cemisîna xwînê, meyîna xwînê, gomçikbûna xwînê.

COAGULATIVE ENZYME, *n.* : enzîma firobûnê.

COAGULUM, *n.* : hewên.

COAL, *n., vt.* : reji, komir, xelûz, bûn reji yan komir.

- **BED** : çîna erdê komirdar.

- **FIRE** : pel.

- **MINE** : kangeya komirî.

- **TO CARRY ~ TO NEWCASTLE** : tiştekê bûn direkê ko tiji wî tiştî ye(karek pêneviyayî kirin).

COALER, *n.* : rejîvan.

COALESCE, *vi.* : pêkveman, gomçik bûn.

COALESCED, *adj.* : pêkvemayî, venûsî.

COALESCENCE, *n.* : pêkveman, venûsînîti.

COALESCING, *n.* : pêkveman, venûsîn.

COALIFICATION, *n.* : rejîbûn.

COALIFY, *vt.* : reji kirin.

COALING STATION, *n.* : benderê komirî, bo keştiyan (êzîng).

COALITION, *n.* : yekîi, hevgirî, tebayî.

COAL MEASURES, *n.* : çînên erdî yên komir tê de .

COAL MINING, *n.* : kangerî.

COAL OIL, *n.* : neft, kîrosîn (nefta spî).

COAL PIT, *n.* : çala komirî, kangeha komirî (rejiyê).

COAL TAR, *n.* : qetran, qîra rejiyê.

COALY, *adj.* : rejiyî, reştarî.

COAMING, *n.* : rexê bilind (dij av...).

COAPTATION, *n.* : goştgirtin (birîn).

COARCTATE, *vi.* : rişîn, req qalik kirin.

COARSE, *adj.* : zivir, xav, ladîv, dilreq, qube.

- **CLOTH** : çûx.
- **GRAINED** : tevin zivir, nevemişti.
- **MANNERS** : rewişta req.

COARSLY, *adv.* : bi zivrî, zivirkî.

COARSEN, *vt.* : zivir kirin.

COARSENED, *adj.* : zivirkirî.

COARSENESS, *n.* : zivirîtî.

COARSENING, *n.* : zivirkirin.

COAST, *vt., i.* : ber av çûn.

COAST, *n.* : berav, kenar, rexav, berzivk, perav.

- **GUARD** : pasevanê berav.
- **GUARD(S) MAN** : pasevanê beravî.

COASTAL, *adj.* : beravî, rêasina yarîgehê.

- **BRAKE** : girtoka paşiya duçerxê.

COAST WORD(S), *adv.* : ber (bo) beravê.

COAT, *n.* : saqo, kurtek.

- **HANGER** : sing.
- **KURDISH ~** : şepik, şapik.
- **SHORT ~** : qutik, saqo.

COAT, *vt.* : seyandin.

COATED, *adj.* : seyandî.

COATEE, *n.* : kurtesaqo.

COATING, *n.* : seyandin, rûkeş, berg, nixav.

COATLESS, *adj.* : bêsaqo.

COAT OF ARMS : dirûşmê xanedanî.

COAT OF MAIL, *n.* : zirê.

COAUTHOR, *n.* : hevdaner yan danyar, hevnivîser.

COAX, *vt., i.* : qayil kirin.

CO-AXIAL, *adj.* : hevtewere.

- **CABLE** : werîsê kaniyê yektewere, werîsê kaniyê dugehînên yekgirtî.

CO-AXIALLY, *adv.* : bi hevtewereyî, hevtewerekî.

COB, *n.* : teqin, libin, xişt.

- **COAL** : komirê girûvir.

COBALT, *n.* : kobalt : texlîtek metal e.

- **BLUE** : rengê şînê ber keskî ve, şînê kobaltî : boyeyek şînkesk biritî ye ji oksîdê kobaltî û oksîdê aluminyomî.

COBALTIC, *adj.* : (pêwendîdarê) kobaltî.

COBALTITE OR COBALTINE, *n.* : kanek biritî ye ji kibritîdê zirnîxî û kobaltî (spi zivî ye).

COBALTOUS, *adj.* : kobaltî.

COBBLE, *n.* : berik, cercîr.

- **STONE** : berik.

COBBLE, *vt.* : çak kirin (pêlav), cercîr kirin (bo rastkirinê).

COBBLED, *adj.* : çakirî, cercîrkirî, rastkirî (bi cercîrî).

COBBLER, *n.* : solker, solger, pînedûz, koşkar.

COBBLING, *n.* : koşkarî.

COBELLIGERENT, *n., adj.* : hevşerker.

COBNUT, *n.* : bindeq.

COBRA, *n.* : kobra : marek gelek jehravî ye.

COBWEB, *n.* : tevnepirk.

coca : koka : helezê kokayînî.

COCAINE, *n.* : kokayîn : dermanek tezîn e (beng e).

COCAINISM, *n.* : kokayînîtî : bengê kokayîni.

COCAINIZATION, *n.* : kokayîn kirin.

COCAINIZE, *vt.* : kokayîn kirin, (bi kokayînê) çare kirin.

COCAINIZED, *adj.* : kokayînkirî.

COCAINIZING, *n.* : kokayînkirin.

COCCIDAE, *n. pl.* : texlîtek pêtik e.

COCCUS, *n.* : xaneya xişt yan girûvir, mîkroba (hûra) girûvir.

- **COCCUS**, *suff.* : paşgir e ko endamkê xişt e.

COCCYGEAL, *adj.* : dûvikî, kilkî.

COCCYX, *n.* : dûvik, kilik, kileji, qilênce.

COCHINEAL, *n.* : qurmiz, boyeya sorê vekirî.

- **INSECT** : pêtika sorî.

COCHLEATE, *adj.* : lûlekî.

COCHLEA, *n.* : guhmasî.

COCK, *n.* : keleşêr, dîklok, pilosk, pîtik, serok, destikê tifengê.

- **TO LIVE LIKE FIGHTING ~ S** : di xoşiyê de jiyan.

COCK, *vi.t.* : rep bûn, rep kirin, tingijandin (bar kirin), kom kirin, (rexê kulavî) rakirin, nîç kirin (guhî).

COCKADE, *n.* : girêka şerîteyê şefqeyî.

COCK-A-HOOP, *adj.* : xudîtî.

COCKAIGNE, *n.* : Lenden, erdê zehfî û bextiyariyê.

COCK-A-LEEKIE, *n.* : giraz yan şorbeya mirîşkê li gel guredê.

COCKCHAFER, *n.* : kirmê spî : kêzek mezin e helezî pûçkirin.

COCHCROW, *n.* : spêde, demê bangdana keleşêrî.

COCKED HAT, *n.* : şefqeyê rexkirî (bilindkirî).

- **TO KNOCK INTO A ~** : wêran yan kavil kirin.

COCKER, *n., vt.* : keleşêrvan, biçûk nazdar kirin.

COCKEREL, *n.* : keleşêrê biçûk.

COCKER SPANIEL, *n.* : tileyek guhşor û mûavirmîşî ye.

COCK-EYE, *n.* : çavê xeyl.

COCK-EYED, *adj.* : çavxwar, çavvirr, xeyle, dubîn.

COCK-FIGHT, *n.* : şerê keleşêran.

COCKHORSE, *n.* : hespê darê hejîn (bo zarokan).

COCKINESS, *n.* : xudîtin, fêzî.

COCKISH, *adj.* : xudîtî.

COCKLE, *n.* : kirji.

COCKLESHELL, *n.* : belem.

COCKLES OF THE HEART, *n.* : naxê dilî.

COCKLOFT, *n.* : girkê biçûk.

COCKNEY, *n., adj.* : koknî : xelkê Lendenê (mirovê Lendenî).

COCK-PIT, *n.* : şergehê keleşêran.

COCKROACH, *n.* : sîsirk.

COCKS COMB, *n.* : badrû, gulmexmûr.

COCKSHUT, *n.* : êvar.

COCKSHY, *n.* : armanc, segvanî.

COCK-SURE, *adj.* : piştrast (bêqam).

COCKTAIL, *n., adj.* : koktêl : vexwarina têkil, ava bacansorkan, hespê dûvbirrî.

COCKY, *adj.* : fêz, bong, xudîtî.

COCO, *n.* : giwêza Hindê, darê giwêza Hindê.

COCOA, *n.* : kekew.

COCONUT, *n.* : giwêza Hindê.

- **PALM** : darê giwêza Hindê.

COCOON, *n.* : qepûşk, tifrî, qozaxe.

COCOTTE, *n.* : dê(h)l, felîte.

COD, *n.* : kod : texlîtek masî ye.

CODA, *n.* : birgeha dawiya awazî.

CODDLE, *vt.* : nazdar kirin, gotin.

CODE, *n., vt.* : deq, destûr, şifre kirin.

CO DEFENDANT, *n.* : hevgumanber.

CODEINE, *n.* : kodayîn (bêhişker e, ji efyonê çêdikin).

CODEX, *n.* : nexşe.

CODFISH, *n.* = **COD.**

CODGER, *n.* : mirovê gêre, bêrûmet.

CODICIL, *n.* : paşkoya rasipêrê, paşko.

CODIED, *adj.* : şifrekirî, deqkirî.

CODIFICATION, *n.* : qanûnkirin.

CODIFIED, *adj.* : qanûnkirî, deqkirî.

CODIFY, *vt.* : qanûnan kom û rêk kirin.

CODING, *n.* : qanûnkirin, şifrekirin.

CODLING, *n.* : texlîtek masiya biçûk e, sêva biçûka negehiştî.

- **MOTH** : kirmê sêvê.

COD-LIVER OIL : ronê cergê masiyan (kod).

CO-ED, *n., adj.* : keçika li dibistana têkil.

CO-EDUCATION, *n.* : hînkirina têkil (kur û keç), hevperwerde.

CO-EDUCATIONAL, *adj.* : hevperwerdeyî.

CO-EFFICIENT, *n.* : hawkolke, hevkolke.

- **OF ABSORPTION** : hawkolkeyê mijînê.
- **OF EXPANSION** : hawkolkeyê dirêjbûnê.
- **OF FRICTION** : hawkolkeyê lêkxişanê.
- **OF REFLEXION** : hawkolkeyê vebeyînê.

COELENTERATE, *n., adj.* : ne tijîdar : canewerê nemovikî, zikvala (şûna boriya givêrînê).

COELIAC, *adj.* = **CELIAC.**

COELOM, *n.* : hinav.

COELOMIC, *adj.* : hinavî.

CO ENOBITE, *n.* = **CENOBITE.**

COEQUAL, *adj., n.* : hevyeksan.

COERCE, *vt.* : neçar kirin, (bi xurtî) qayil kirin.

CO-ESSENTIAL, *adj.* : hevgewherî, hendehkerî.

COETANEOUS, *adj.* = **COEVAL.**

CO ETERNAL, *adj.* : hevnemir.

COEVAL, *adj., n.* : hevjî.

CO-EXIST, *vi.* : hev jîn, hevbûn, hevpeyda bûn.

CO-EXISTENCE, *n.* : hevhebûn, hevjîn.

CO-EXTENSION, *n.* : hevfirehî.

CO-EXTENSIVE, *adj.* : hevfireh.

COFFEE, *n.* : qehwe.

- **BOWL** : qehwedan(k).
- **HOUSE** : qehwexane.
- **MILL** : distarkê qehweyê, aşê qehweyê, qehwehêr.
- **ROOM** : qehwexane, jora qehwe vexwarinê.
- **POT** : qazankê qehweyê.
- **SHOP** : qehwexane.
- **TREE** : darê qehweyê.

COFFER, *n.* : sindoq (bo paran).

COFFERDAM, *n.* : sikrê çikirina avê (bo binyat-danana pirê).

COFFIN, *n.* : darbest, sindirîk, darbaze, simê hespê.

- **BONE** : hestiyê simî.

COG, *n., vt., i.* : ziman mirov yan tiştê negiring, xapandin (bi havêtina zarê), çerxa didankirî.

COGENCY, *adj.* : xurt, qayildar.

COGGED, *adj.* : didandar, didankirî, xapandî.

COGITATE, *vt., i.* : raman kirin, hizir kirin, hizra tiştekê kirin.

COGITATION, *n.* : raman, serinc.

COGITATIVE, *adj.* : ramanî, ramandar.

COGNAC, *n.* : konyak (texlîtek şerab).

COGNATE, *n., adj.* : hevnijad, hevbabik, hevsirûşt.

COGNATION, *n.* : hevbabikî, nêzikî, xizmatî, hevpêwendiya zimanî.

COGNITION, *n.* : zanîn, pêzanîn, têgehiştin.

COGNITIONAL, *adj.* : zanînî.

COGNITIVE, *adj.* : zanîndar.

COGNIZABLE, *adj.* : zanînbar.

COGNIZABLY, *adv.* : bi zanînbarî, zanînbarkî.

COGNIZANCE, *n.* : agehî, zanîn, agadarî, agehdarî.

COGNIZANT, *adj.* : ageh, zana, fêr, hîn.

- **OF** : ragehiştî, şît, şareza, agehdar.

COGNIZE, *vt.* : zanîn, têgehiştin.

COGNIZED, *adj.* : têgehiştî, zana.

COGNIZING, *n.* : ragirtî.

COGNOMEN, *n.* : navnexasme, naznav.

COGNOMINAL, *adj.* : naznavî.

COGNOSCENTE, *n.* (*pl.* **COGNOSCENTI**) = **CONNOISSEUR.**

COGNOSCIBLE, *adj.* = **COGNIZABLE.**

COGNOVIT, *n.* : naskirina gilîlêkirî ko gilîkirina gilîkarî rast e.

COGWHEEL, *n.* : çerxa didankirî.

COHABIT, *vt.* : hevjîn kirin.

COHABITANT, *adj.* : hevjîyayî.

COHABITATION, *n.* : hevjîn, hevjîyan.

COHEIR, *n.* : hev paşmakgir.

COHEIRESS, *n.* : hevpaşmakgir (mê).

COHERE, *vi.* : venûsîn, hev girtin, pêkve man.

COHESIVE, *adj.* : yekbest, yekgirtî.

COHESIVELY, *adv.* : yekbestkî, bi yekbestî.

COHESIVENESS, *n.* : yekbestin, hevgirtin.

COHORT, *n.* : deste, giro, birrek şerkeran.

COIDENTITY, *n.* : hevkesayetî.

COIF, *n.* : perçem.

COIF, *vt.* : perçem kirin.

COIF(F)ED, *adj.* : perçemkirî.

COIFFEUR, *n.* : sertiraş, porbirr.

COIFFEURED, *adj.* : pirç yan por çêkirî.

COIF(F)ING, *n.* : perçemkirin.

COIFFURE, *n.* : perçem.

COIGN, *n.* : sing, goşeya derhatî.

- **OF VINTAGE** : zêrevangeh, dira kêrhatî bo zêrevaniyê.

COIL, *n., vt., i.* : pêç, dapêçan, alandin, alayî, pêçîn, alandin.

COILABILITY, *n.* : pêçbarî, alînbarî.

COILABLE, *adj.* : pêçbar, alînbar.

COILED, *adj.* : alandî, pêçayî.

COILING, *n.* : pêçan, alandin.

COIN, *n., vt.* : pare (metal), polik, pîlik, dirav (metal), qangil, pare lê dan, dirav lê dan.

COINAGE, *n.* : pare yan dirav lêdan, lêdan.

COINCIDE, *vi.* : hevcot bûn, hevdem bûn.

COINCIDED, *adj.* : hevdembûyî.

COINCIDENCE, *n.* : serhevî, pêr, seryekî, lêhatin, pêrgî, rêketin, tûş.

COINCIDENT, *adj.* : serhev.

COINCIDENTAL, *adj.* : serhevî.

COINCIDENTALLY, *adv.* : bi serhevî, serhevkî.

COINCIDING, *n.* : hevdembûn.

COINHERITANCE, *n.* : hev paşmakî.

COINSURANCE, *n.* : hevdabînkirin.

COINSURE, *vt.i.* : hev dabîn kirin.

COITION, *n.* : kutan, gan, nihandin.

- **PERIOD** : guhnêl.

COITUS, *n.* : kutan.

COKE, *n.* : komir.

COL(O)-, *pref.* : pêşgir e ko zeblot e.

COL, *n.* : gelî (li navbera du çiyayan de).

COLA, *n.* : *pl.* **OF COLON.**

COLA, *n.* : kola (vexwarinek gazî ye).

COLANDER, *n.* : sepî, palêwker, palawgeh.

COLATITUDE, *n.* : hevhêl.

COLCANNON, *n.* : xwarina kartol û lehenî.

COLCHICUM, *n.* : zehferanê mêrgê, dermanê vî helezî bo çarekirina kulbûna movikî.

COLCOTHAR, *n.* : oksîdê sorê asinik.

COLD, *adj., n.* : sar, serma, tezî, helamet, persîv, mirk, sard, bahorî.

- **IN ~ BLOOD** : biryardarî.
- **IN THE ~** : bê germkirin.
- **OUT IN THE ~** : feramoşkirî.
- **TO CATCH A ~** : persîv girtin.
- **TO GIVE (A PERSON) THE ~** : shoulder : req bûn li gel kesekê.
- **TO MAKE ONE'S BLOOD RUN ~** : bizdihandin.

COLD CHISEL, *n.* : hilkolkê sar (hilkolkek qayim e bo metalên sar).

COLD CREAM, *n.* : ronê sar (bo çermê leşî).

COLD CUTS, *n.* : goştê sar û penîr.

COLD FRAME, *n.* : perawêza sar (parêzerê serdevkê şûşe bo parastina helezî).

COLD FRONT, *n.* : ber yan bereyê sar.

COLD HEARTED, *adj.* : dilsar, xemsar.

COLD PACK, *n.* : xawliya sar yan kiskê befrê (bo hedarkirina janê).

COLD SNAP, *n.* : demek nişkî ji sermayê.

COLD STEEL, *n.* : çekê polayî.

COLD WAR, *n.* : şerê sar.

COLD WAVE, *n.* : pêla sar : demek êkcar sar.

COLD WEATHER, *n.* : serma.

COLDNESS, *n.* : (extreme), seqer, sarî.

COLE, *n.* : şêlim.

COLECTOMY, *n.* : helkêşana zeblotî.

COLEOPTERON, *n.* : kêz, çinçinok, çinçinak.

COLESLAW, *n.* : zileteya şêlimî.

COLEUS, *n.* : gulkalan.

CO-LEVEL, *adj., n.* : hevteng.

COLIC, *n., adj.* : hinavêş, zikêş, çikî, bapêç, arengî, qolinc, êlinc, ûrêş.

COLIC ROOT, *n.* : helezê zikçûnê.

COLICKY, *adj.* : zikêşî.

COLISIUM, *n.* : Kolîsyoma Roma (avahî).

COLINEAR, *n.* : hevhêl.

COLITIS, *n.* : qolinc, kulbûna perdeya zeblotî.

COLLABORATE, *vt.* : hevkarî kirin, yarmetî dan, harî dijminî kirin.

COLLABORATED, *adj.* : hevkarîkirî.

COLLABORATING, *n.* : hevkarîkirin.

COLLABORATION, *n.* : harîkirin, hevkarî li gel dijminî, xinizî, hevarî, hevarîkirin.

COLLABORATIONISM, *n.* : xinizîtî.

COLLABORATIONIST, *n.* : xiniz.

COLLABORATIVE, *adj.* : xinizî.

COLLABORATOR, *n.* : xiniz.

COLLAGE, *n.* : pêvekirî.

COLLAGEN : kolajen : madeyê protînî di nav tevnê pêgir û hestiyan de.

COLLAPSE, *n., vt.i.* : herbilîn, herifîn, rûxan, hilweşîn, hilşîn, hilweşan, herifîn, keftin.

COLLAPSED, *adj.* : hilweşayî, rûxayî, herifî.

COLLAPSING, *n.* : herifîn, rûxan.

COLLAR, *n.* : yaxe, hevêrke, dûvek, stûvank, xenove, berstû, pêsîr, berwank, bazinê sîngî.

- **BONE** : kirik.

- **OUT OF ~** : bêkar.

COLLARDS, *n.* : lehane.

COLLARED CELLS, *n.* : xane yan şaneyên kûvikî.

COLLAR STUD, *n.* : qopçeya yaxeyî.

COLLATE, *vt.* : hevber kirin.

COLLATED, *adj.* : hevberkirî.

COLLATERAL, *adj., n.* : hevla, hevdem, hevterîb, xizmê dor, girew, hevderbestî(serbar), heval.

COLLATERALITY, *n.* : hevterîbîtî, hevgirewîtî, hevderbestîtî.

COLLATERALIZE, *vt.* : hevgirew kirin.

COLLATERALIZED, *adj.* : hevgirewkirî.

COLLATERALIZING, *n.* : hevgirewkirin.

COLLATERALLY, *adv.* : bi hevterîbî, hevterîbkî.

COLLATION, *n.* : danê sivik.

COLLEAGUE, *n.* : hogir, hevkar, hempa.

COLLEAGUESHIP, *n.* : hogirî.

COLLECT, *vt.i.* : kom kirin, lêk dan, civandin.

COLLECTANEA, *n. pl.* : xweragir.

COLLECTED, *adj.* : aza, berev.

COLLECTIBLE OR COLLECTABLE, *adj.* : civînbar.

COLLECTING, *n.* : standin, wergirtin, birîn, sulusat.

COLLECTION, *n.* : komkirin, giro, civar, bêş, sulusat, berhevok, bêşkirin.

- **TOLL**, duty, excise, tax : qolçîtî.

COLLECTIVE, *n.* : herewezî, hemûtî, beşdar.

- **AGREEMENT** : pêkhatina hemûkî.

- **BARGAINING** : bazarê hemûkî.

- **FARM** : zeviya hevbeşî.

- **NOTE** : bîrnameya hemûkî.

- **NOUN** : navê kombêj.

- **OWNERSHIP** : xudaniya hevbeşî yan hemûkî.

- **SECURITY** : parastina hemûkî.

- **WORK** : komelkarî.

COLLECTIVELY, *adv.* : bi tebayî, bi hemûkî.

COLLECTIVISM, *n.* : hemûkîtî.

COLLECTIVIST, *n.* : hemûkî.

COLLECTIVIZATION, *n.* : hemûkîkirin, hemûtîkirin.

COLLECTIVIZE, *vt.* : hemûkî kirin.

COLLECTIVIZED, *adj.* : hemûkîkirî.

COLLECTIVIZING, *n.* : hemûkîkirin.

COLLECTOR, *n.* : komker, civîndar.

- **OF TOLL, EXCISE, DUTY, AND TAX** : bacvan, qolçî.

COLLEEN, *n.* : keçika îrlendî.

COLLEGE, *n.* : zanistgeh, zanîngeh.

COLLEGER, *n.* = **COLLEGIAN.**

COLLEGIAL, *adj.* = **COLLEGIATE.**

COLLEGIAN, *adj.* : xwandekarê zanistgehê.

COLLEGIATE, *adj.* : pêwendîdarê zanistgeha dêrê.

COLLEGIUM, *n.* : civat (ko endaman hevmaf hene).

COLLENCHYMA, *n.* : tevnê stirkî.

COLLET, *n.* : sefge, berwankê metalî.

COLLIDE, *vi., adj.* : vêketin, vêketî.

COLLIDING, *n.* : vêketin.

COLLIE, *n.* : seyek mezin e (nijad skotlendî ye bo çerandina pezî).

COLLIER, *n.* : kanker, komirvan, kankav.

COLLIERY, *n.* : kangeh.

COLLIGATE, *vt.* : pêkve girê dan, yek girtin, yek kirin.

COLLIGATED, *adj.* : yekgirtî.

COLLIGATING, *n.* : yekgirtin.

COLLIGATION, *n.* : yekgirtin.

COLLIGATIVE, *adj.* : gerdjimarî.

COLLIMATE, *vt.* : terîbî kirin.

COLLIMATED, *adj.* : terîbkirî.

COLLIMATING, *n.* : terîbkirin.

COLLIMATION, *n.* : terîbkirin.

COLLIMATOR, *n.* : terîbker, dorbîna biçûk (bo terîbkirinê).

COLLINEAR, *adj.* : hevrêz, hevxêz.

COLLINS, *n.* : vexwarinek meyî befirkirî.

COLLINSEA, *n.* : giyayek gulrengîn e.

COLLISION, *n.* : lêkdan.

COLLOCATE, *vt.* : hevdir kirin.

COLLOCATED, *adj.* : hevdirkirî.

COLLOCATING, *n.* : hevdirkirin.

COLLOCATION, *n.* : rêkxistin, rêzikîkirin.

COLLODION, *n.* : avekiyek debîşî ye (bo dermanî û wênegiriyê).

COLLOGUE, *vi.* : pîlan kirin, dizîkî axiftin.

COLLOGUED, *adj.* : pîlankirî, melhezkirî.

COLLOGUING, *n.* : pîlankirin.

COLONADE, *n.* : karîte, rêze.

COLONADED, *adj.* : rêzekarîtekirî.

COLONY, *n.* : qelemrew, molge.

COLOPHON, *n.* : nîşana belavkerî (kitêb), navûnîşana nivîserî li dûmahiya nivîsînê.

COLOPHONY, *n.* = **ROSIN** = **RESIN** : şirêz.

COLOSSAL, *adj.* : zebelah, ejdeha, mezin.

COLOSTOMY, *n.* : devkirina zebloţî.

COLOSTRUM, *n.* : xilindor, firo, delemezek.

COLO(U)R, *n., vt.i.* : reng, fam, hawak, virgulî, reng kirin.

- **BAR** : cudakirina (jî ber) rengî.
- **BEARER** : alahelgir.
- **BLIND** : rengkor.
- **BLINDNESS** : rengkorî, rengnebînî.
- **CAST** : rengweşîn, rengdarweşandin.
- **FAST** : rengman.
- **HARMONY** : hevreng(î).
- **POLE** : virtonî, rengpêtî.
- **OFF** ~ : nexoş, nesax.
- **TO CHANGE** ~ : pêtî bûn, sor bûn.
- **TO GIVE OR LEND** ~ : rastdar kirin.
- **TO LOWER ONE'S** ~ : dest jî daxwazan berdan.
- **TO SHOW ONE'S TRUE** ~ : hizr û armanca xwe eşkera kirin.

COLOURABLE, *adj.* : xapîn, zir, qenc, nijyar.

COLOURATION, *n.* : rengkirin, nîşana diyarker.

COLLOID, *n., adj.* : stirk, şirêz, stirkî, şirêzî.

COLLOIDAL, *adj.* : stirkî.

COLLOP, *n.* : parçeyek goşt (biçûk).

COLLOQUIAL, *adj.* : axiftinkerî (ne torî).

COLLOQUIALISM, *n.* : axiftina tebayî (ne torî).

COLLOQUIALIST, *n.* : axiftinker.

COLLOQUY, *n.* : axiftin, suh˙bet.

COLLUDE, *vi.* : pîlan kirin.

COLLUDED, *adj.* : pîlankirî.

COLLUDING, *n.* : pîlankirin.

COLLUSION, *n.* : pîlan.

COLLUSIVE, *adj.* : pîlangerî.

COLLUVIUM, *n.* : kevr û axa li bin nişîvî.

COLLYRIUM, *n.* : kil.

COLOCYNTH, *n.* : tehle sêv, kûjalk.

COLOGNE, *n.* : gulav.

COLON, *n.* : zeblot, cote xal.

COLONEL, *n.* : ragir, serheng.

COLONIAL, *adj., n.* : dagîrker, dagîrgenişîn.

COLONIALISM, *n.* : dagîrîtî, kolonyalî.

COLONIALIZE, *vt.* : dagîr kirin.

COLONIALIZED, *adj.* : dagîrkirî.

COLONIALIZING, *n.* : dagîrkirin.

COLONIALLY, *adv.* : bi dagîrkirinî.

COLONIALNESS, *n.* : dagîrkirînîtî.

COLONIC, *adj.* : zebloti.

COLONIST, *n.* : dagîrker.

COLONIZATION, *n.* : dagîrkirin.

COLONIZATIONIST, *n.* : dagîrker.

COLONIZE, *vt.* : dagîr kirin.

COLONIZED, *adj.* : dagîrkirî.

COLONIZING, *n.* : dagîrkirin.

COLOURED, *adj.* : rengkirî, rengandî.

- **CAP** : **NAVSERIK**, nêvserik.

COLOURFUL, *adj.* : rengîn, belek.

COLOURIFIC, *adj.* : rengdêr.

COLOURIMETER, *n.* : rengpîv(an).

COLOURIMETRY, *n.* : rengpîvanî.

COLOURING, *n.* : rengkirin, rengandin, neqşandin, rengrêjî.

COLOURIST, *n.* : rengker.

COLOURLESS, *adj.* : bêreng, sade.

COLPITIS, *n.* : qozkulî.

COLPORTAGE, *n.* : firotina pirtûkan.

COLPORTEUR, *n.* : firoşyarê gerokê kitêban.

COLT, *n.* : canî, nêrehespê xurt, cêhnî, kûrîşk, sêzin, texlîtek debance.

COLTER, *n.* : gêsin, gasin.

COLTISH, *adj.* : keyfxweş, bêbendûbar.

COLTISHLY, *adv.* : bi bêbendûbarî.

COLTISHNESS, *n.* : bêbendûbarîtî.

COLTSFOOT, *n.* : giyayê kuxkê.

COLUBRIDAE, *n.* : (tuxmê) maran.

COLUBRINE, *adj.* : marî.

COLUMBA, *n.* : tuxmê kotiran, stêra kotiran.

COLUMBAE, *n.* : (payeya) kotir û kevokan.

Columbia, *n.* : wilayetek Emrîkî ye.

COLUMBINE, *adj.* : kevokî, kotirî.

COLUMBITE, *n.* : kolombît : metalek asin û kolombiyom.

COLUMBIUM, *n.* : kolombiyom : hêmanek metalî ye.

COLUMELLA, *n.* : karîte.

COLUMN, *n.* : karîte, stûn, rêzgel, ding, dîrek.

- **OF MARCH** : rêçke.

COLUMNAR, *adj.* : stûnî.

COLUMNED, *adj.* : stûndar.

COLUMNIATION, *n.* : karîtekirin.

COLUMNIST, *n.* : xudanê karîteyî, karîtenivîs (rojname).

COLZA, *n.* : şêlim, tovê şêlimî.

COM-, *pref.* : pêşgir e ko kom e, pêkve ye.

COMA, *n.* : bêhişî, havêtina dilî, dilgirtin.

COMB, *n., vt.i.* : şeh, kûnik, kakol, şeh kirin.

- **CASE** : şehdan.

COMBAT, *n., vt.i.* : şer, bezm, ceng, cengawerî, ,neberd, şer kirin, bergirî kirin.

- **PLANE** : balafira şerker.

COMBATANT, *n.* : şerker, cengawer, cengvan.

COMBAT(T)ED, *adj.* : şerkirî.

COMBAT(T)ING, *n.* : şerkirin.

COMBATIVE, *adj.* : şerok, şerker, cengawer, dirr.

COMBATIVELY, *adv.* : şerkerekî.

COMBATIVENESS, *n.* : şerkerîtî.

COMBE, *n.* : nihala teng.

COMBED, *adj.* : kul, şehkirî, veçirandi.

- **WOOL** : hiriya veçirandî, hiriya şehkirî.

COMBER, *n.* : pêla dirêja şikestî.

COMBINATION, *n.* : lêkdan, pêkhînan, hevdan, yekgirtin, yekîî.

- **LOCK** : koda renûsî, koda pêkhatinî.

COMBINATIVE, *adj.* : lêkdandar.

COMBINATORIAL, *adj.* : pêwendîdarê lêkdanê.

COMBING, *n.* : şehkirin, kejmal.

- **WOOL** : veçirandina hiriyê.

COMBINE, *vt.i., n.* : lêk dan, pêk hînan, dirîn, yeketî, dirînker.

COMBINED, *adj.* : lêkdayî, hevrayî.

- **OPERATIONS** : kirdarên hevpişkî.

COMBINGS, *n.* : mûyê bi şehî dikevit.

COMBINING, *n.* : lêkdan, pêkhînan.

- **FORM, SUFF.** : şiklê pêşgir yan paşgir.

COMBIST, *n.* : diravguhêr.

COMBO, *n.* : hevdan, tîpa cazê yan semayê.

COMBUST, *vt., i.* : sotin, agir berdan.

COMBUSTIBILITY : SOTEBARÎ, sotenî.

COMBUSTIBLE, *adj.* : sotebar.

COMBUSTIBLY, *adv.* : bi sotebarî, sotebarkî.

COMBUSTION, *n.* : sotin, agir girtin, şewitîn, vêxistin, sotandin.

- **CHAMBER** : jora sotinê.

- **INTERNAL ~** : sotana navxweyî yan hindurî.

- **SPONTANEOUS ~** : sotana xweyî.

COMBUSTIVE, *adj.* : sotindar.

COME, *vi.t.* : hatin.

- **TO ~ ABOUT** : çêbûn.

- **TO ~ ACROSS** : vêkeftin, pare dan.

- **ALONG OR ON!** : zû!, were!, bilezîne!.

- **AROUND = ~ ROUND.**

- **TO ~ AT** : gehiştin, êrîş kirin.

- **TO ~ BACK** : zivirîn, vegerîn (ve).

- **TO ~ BY** : borîn, ser keftin, bi dest keftin.

- **TO ~ DOWN** : nizim bûn (biha), nexweş bûn, dorandin.

- **TO ~ DOWN UPON** : siza kirin.

- **TO ~ FORWARD** : xwe pêşkêş kirin.

- **TO ~ IN** : hatin jor, ser keftin.

- **TO ~ INTO** : bo man.

- **TO ~ INTO BEING** : bûn, peyda bûn.

- **TO ~ INTO EFFECT OR FORCE** : binecih bûn, bi cih hatin.

- **TO ~ OFF** : keftin.

- TO ~ ON : dê !, de !, dê were lo !.

- TO ~ OUT : diyar bûn, pengizîn.

- TO ~ OVER : piştgîrî kirin, ji dor gehiştin.

- TO ~ THROUGH : saxlem derkeftin (ji derdî yan şerî).

- TO ~ TO : hatin ser hişa xwe, temet.

- TO ~ TO A DECISION : biryar dan, gehiştin biryarê.

- TO ~ TO A STANDSTILL : rawestîn.

- TO ~ TO ONESELF : hatin ser rêya rast.

- TO ~ TO PASS : çêbûn, qewimîn.

- TO ~ TO PIECES : pijikîn.

- TO ~ UP : werar bûn.

- TO ~ UP AGAINST : zehmetî dîtin.

- TO ~ UP WITH : berpê kirin, gehiştin.

- TO ~ WHAT MAY : çi biqewmit.

COMEBACK, *n.* : bersiva gazîn, hoyê gilîkirinê, saxbûn.

COMEDIAN, *n.* : lêbok, tiraneker, zirtek.

COMEDIC, *adj.* : tiraneyî.

COMEDIENNE, *n.* : tiraneker (mê).

COMEDIST, *n.* : tiranenivîs.

COMEDO, *n.* : zîpika serreş.

COME DOWN, *n.* : dorandina diravî yan şûnkarî.

COMEDY, *n.* : tirane, lêbokî, komedî.

COME-HITHER, *adj.* : fêtkar.

COMELY, *adj.* : taze, xuşkok, qeşeng, enîgeş.

COMELINESS, *n.* : qeşengî, perkal, tazeyî.

COME OUTER, *n.* : çaker, rihdar, derketî (ji tîreyek ayînî).

COMER, *n.* : hatî, hatyar, hatux.

COMESTIBLE, *adj.* : xwarinbar.

COMET, *n.* : stêra biçûk, stêra bidûv, stêr.

- FINDER OR SEEKER : dorbîna dîvelankan.

COME UPPER, *n.* : siza.

COMFIT, *n.* : mûweya hişkiriya mestî.

COMFORT, *n., vt.* : dilnewayî, bextiyarî, vesihîn, xoşî, tenahî, behî, vexwandin, behî kirin.

COMFORTABLE, *adj.* : xoş, xweşî, barsivik, sersivik, vesihînbar.

COMFORTABLENESS, *n.* : barsivikîtî, xweşîtî, hêminîtî, tenahîtî.

COMFORTABLY, *adv.* : bi xoşî, bi vesihînî, bi tenayî.

COMFORTED, *adj.* : vexwandî.

COMFORTER, *n.* : dilxoşker, lihêfk.

COMFORTING, *n.* : serxweşî, vexwandin, xemrevîn.

COMFORTLESS, *adj.* : bê xoşî.

COMFREY, *n.* : giyayek jîdirêj e.

COMIC, *adj.* : tiraneyî.

- PAPER : rojnameya tiraneyî.

- STRIP : zincîreya tiraneyî (zincîreya wêneya pêkenînî).

COMICAL, *adj.* : tirane, qeşmer, bi tevze.

COMING, *n.* : hatin, hatî, dahatî.

- DOWN : veniştin.

- OUT : derçûn, derbûn, derketin, hatin der.

COMITIA, *n.* : civîn yan civata kevna Roma.

COMITY, *n.* : rêzgirtin, rûmetî, rêzgirtina navdewletî.

- OF NATIONS : rêzgirtina navdewletî.

COMMA, *n.* : wêrgol (,).

COMMA BASILUS, *n.* : bakteriya reşyaneveya Asiya.

COMMAND, *n., adj., vt., i.* : ferman, serengîn, fermandarî, ferkar, serkirdayetî, ferman kirin.

COMMANDABLE, *adj.* : fermanbar.

COMMANDANT, *n.* : fermandar, fermande, serkirde.

COMMANDED, *adj.* : bindest.

COMMANDER, *n.* : serkirde, qomandar, fermandar, fermander, serdar, salar, serwer.

- **IN CHIEF** : supasalar, serfermandar.

COMMANDEER, *vt.* : serbaz kirin, dest bi ser de girtin.

COMMANDING, *n.* : fermandarî, zordest.

- **OFFICER** : fermandar.

- **POINT** : raser.

- **THE ~ POWERS** : zordest.

COMMANDMENT, *n.* : rasipêrî, ferman, yek ji deh rasipêriyên Mûsa pêxemberî.

COMMANDO, *n.* : êrîşker, canfîda, pêşmerge, komando.

COMMAND PERFORMANCE, *n.* : kirdariya şanogerî (li ser fermana qiralî yan şahî).

COMMEASURABLE, *adj.* : hevseng.

COMMEMORATE, *vt.* : bîr kirin.

COMMEMORATED, *adj.* : bîrkirî.

COMMEMORATING, *n.* : bîrkirin.

COMMEMORATION, *n.* : bîrkirin.

COMMEMORATIVE, *adj.* : bîrhatiyekî, yadgarî.

COMMEMORATORY, *adj.* : bîrhatiyekî.

COMMENCE, *vt., i.* : dest pê kirin.

COMMENCED, *adj.* : destpêkirî.

COMMENCEMENT, *n.* : sereta, destpêkirin.

COMMENCING, *n.* : destpêkirin.

COMMEND, *vt.* : pesind kirin.

COMMENDABLE, *adj.* : pesinbar, pesind kirî, pesindar.

COMMENDABLY, *adv.* : bi pesindarî, pesindarkî.

COMMENDATION, *n.* : pesin, zolt, stayiş.

COMMENDATORY, *adj.* : pesindarî.

COMMENDER, *n.* : pesindar, pesinker.

COMMENDING, *n.* : pasandin.

COMMENSAL, *n., adj.* : hevxwer.

COMMENSALISM, *n.* : hevxwerî.

COMMENSURABILITY, *n.* : hevhêzbarî, hawhêzbarî.

COMMENSURABLE, *adj.* : hevhêzbar, hawhêzbar, pîvbar, pîvdar.

COMMENSURABLY, *adv.* : bi hevpîvî.

COMMENSURATE, *adj.* : hevkêş, yeksan.

COMMENSURATELY, *adv.* : bi hevkêşî.

COMMENSURATION, *n.* : hevkêşîtî.

COMMENT, *n., vt., i.* : lêdwan, serinc, gotar, têbînî, serinc kirin, têbînî kirin.

COMMENTARY, *n.* : gotar, şirove(kirin), rave(kirin), lêdwan.

COMMENTATE, *vt., i.* : rave kirin, gotar gotin.

COMMENTATED, *adj.* : ravekirî.

COMMENTATING, *n.* : raverkirin.

COMMENTATION, *n.* : gotinkirin.

COMMENTATOR, *n.* : gotarnivîs.

COMMERCE, *n.* : bazirganî.

COMMERCIAL, *adj., n.* : bazarî, bazirganî.

- **TRAVELLER** : bazirganê gerok.

COMMERCIALISM, *n.* : bazirganiyetî.

COMMERCIALITY, *n.* : bazirganîtî.

COMMERCIALIZATION, *n.* : bazirganîkirin.

COMMERCIALIZE, *vt.* : bazirganî kirin.

COMMERCIALLY, *adv.* : bi bazirganî, bazirgankî.

COMMIE, *n.* = **COMMUNIST** : komî.

COMMINATION, *n.* : gef.

COMMINGLE, *vt , i.* : têkil kirin, pirtikandin.

COMMINUTED, *adj.* : pirtikandî.

COMMINUTING, *n.* : pirtikandin.

COMMISERATE, *vt.i.* : serxweşî kirin.

COMMISERATED, *adj.* : serxweşîkirî.

COMMISERATING, *n.* : serxweşîkirin.

COMMISERATION, *n.* : serxweşîkirin, bezeyî.

COMMISSARIAT, *n.* : fermangeha xwarinê.

COMMISSARY, *n.* : niminender, niwêner, jîyandin, azoqe, embara jîyandinê, aşxaneya biçûk, efserê jîyandinê.

COMMISSION, *n., vt.* : desgeh, deste(k), şandek, şandin, kostekî, desthelat kirin, karbidest kirin, dest pê kirin.

- **AGENT** : niwêner yan niminenderê kostekî.
- **IN ~ OR INTO ~** : amade ye bo bikarînanê yan şolî.
- **ON ~** : li ser binyata kostekî.
- **OUT OF ~** : ne amade ye bo bikarînanê yan şolî.

COMMISSIONED, *adj.* : karbidestkirî, destpêkirî, şandî.

- **OFFICER** : efser.

COMMISSIONER, *n.* : herêmdar, deverdar.

- **OF POLICE** : efserê polîsî.

COMMISSIONING, *n.* : destpêkirin.

COMMISSION PLAN, *n.* : hikumeta nimînenderan.

COMMISSURE, *n.* : xalka vêketinê.

COMMIT, *vt.* : derbest kirin.

- **TO ~ FOR TRIAL** : hinartin dadgehê.
- **TO ~ SUICIDE** : xwe kuştin.
- **TO ~ TO MEMORY** : jî ber kirin.
- **TO ~ TO PAPER OR WRITING** : nivîsîn, tomar kirin.

COMMITMENT, *n.* : derbestkirin, belênî, lixwegirtin, peyivdan.

COMMITTAL, *n.* = **COMMITMENT.**

COMMITTED, *adj.* : derbestkirî, peyivdayî, girêder.

COMMITTE, *n.* : lêjne, licne.

- **MAN** : endamê lêjneyê.

COMMITTING, *n.* : derbestkirin, pêrabûn.

COMMIX, *vt.* : têkil bûn, têkil kirin.

COMMIXTURE, *n.* : têkilbûn.

COMMODE, *n.* : kulavê jinan, pertal, pirtal.

COMMODIOUS, *adj.* : fireh, firawan.

COMMODIOUSLY, *adv.* : bi firehî, firehkî.

COMMODIOUSNESS, *n.* : firehîtî, firawanî.

COMMODITY, *n.* : mita, kereste, kutal, pertal, tişt.

COMMODOR, *n.* : efserê deryayî.

COMMON, *n., adj.* : hevpişk, beşdar, sade, mişe, hawbeş, hevbehr, hev, gişti, asayî, baw.

- **BY ~ CONSENT** : bi hizra hemûkî.
- **IN ~** : teba, hevbeş.
- **IN ~ WITH** : hevbeş, wek.
- **ON SHORT ~ S** : li ser piçek xwarinê.
- **OUT OF THE ~** : ne asayî.
- **RIGHT OF ~** : mafê havilkirinê.

COMMONABLE, *adj.* : gelemper.

COMMONAGE, *n.* : zeviya gelemperî.

COMMONALTY, *n.* : gel, tomerî, hemû, çîna gelemper.

COMMON CAROTID, *n.* : sordemarê hevbeşê serî.

COMMON CARRIER, *n.* : hevkariya guhaztinê.

COMMON DENOMINATOR, *n.* : dabeşk.

COMMON DIVISION, *n.* : dabeşkê hevpişk.

COMMONER, *n.* : mirovê sade, endamê civata gelî.

COMMON FRACTION : şikesteyê rahatî.

COMMON ILIAC VEIN : sordemarê kemaxî.

COMMON LAW, *n.* : qanûna asayî.

- **MARRIAGE** : şokirina neriti (ne ayînî yan jiyarî).

COMMON LOGARITHM, *n.* : logarîtma asayî.

COMMONLY, *adv.* : bi gelemperî, bi gişti, bi asayî, gelemperkî.

COMMON MULTIPLE, *n.* : çendcariya asayî.

COMMON PLACE, *n.* : asayî, sade, baw.

COMMON ROOM, *n.* : jora vesihînê (li zanko yan zanistgehê).

COMMONS, *n.* : xelkê sade, civata xelkê (milletî).

- **HOUSE OF ~** : civata gelî (li Brîtanya).

COMMON SENSE, *n.* : hişa rast (asayî).

COMMON TANGENT, *n.* : lêketê hevpişk.

COMMONWEAL, *n.* : qenciya gelemperî.

COMMONWEALTH, *n.* : Komonwelt : dewleta komarî yan demokratî.

COMMOTION, *n.* : şaşî, qerqeşe, harî, galegot, tevdan.

COMMOVE, *vt.* : arandin.

COMMUNAL, *adj.* : civakî, tîreyî.

COMMUNALISM : kargeriya xweyî, tîreyîtî.

COMMUNALITY, *n.* : civakîtî.

COMMUNALIZE, *vt.* : civakî kirin, tîreyî kirin.

COMMUNALIZED, *adj.* : civakîkirî.

COMMUNALIZING, *n.* : civakîkirin.

COMMUNALLY, *adv.* : bi civakî, civakiyekî.

COMMUNARD, *n.* : beşdar yan piştgirê komuna (civat) Parisê sala 1870 ya ko desthelatiya dewletê girti.

COMMUNE, *n., vi.* : suh˙bet yan axiftina dostaneyî, suh˙bet kirin, berhevdan kirin, axiftin.

COMMUNE, *n.* : gotina pak (olî), dever, hikumeta civakî ya Parîsê.

COMMUNE, *vt.* : nan û şeraba olî wergirtin, berhevdan kirin.

COMMUNICABILITY, *n.* : gehînbarîti.

COMMUNICABLE, *adj.* : gehînbar.

COMMUNICABLENESS, *n.* : gehînbarîti.

COMMUNICABLY, *adv.* : bi gehînbarî, gehînbarkî.

COMMUNICANT, *adj.* : gehîn.

COMMUNICATE, *vt., i.* : ragehandin.

COMMUNICATED, *adj.* : ragehandî.

COMMUNICATING, *n.* : ragehandin.

- **VESSELS** : amanên têvelên pêkvegirtî.

COMMUNICATION, *n.* : gehandin, ragehandin.

COMMUNICATIONAL, *adj.* : ragehandinî.

COMMUNICATIVE, *adj.* : ragehîndar.

COMMUNICATIVELY, *adv.* : bi ragehîndarî.

COMMUNICATIVENESS, *n.* : ragehîndarîtî.

COMMUNICATORY, *adj.* : ragehîndar.

COMMUNING, *n.* : berhevdankirin, suh˙betkirin.

COMMUNION, *n.* : hevbawerî.

COMMUNIQUE, *n.* : weşîna mîrî.

COMMUNISM, *n.* : komayetî, komayî.

COMMUNIST, *n.* : komî.

COMMUNISTIC, *adj.* : komiyî.

COMMUNISTICALLY, *adv.* : bi komiyî, komiyekî.

COMMUNITARIAN, *adj.* : pêwendîdarê rêkxistina civakî.

COMMUNITARIANISM, *n.* : rêkxistina civakîtî.

COMMUNITY, *n.* : civak, hoz, tîre, qol, top, tomerî, komele, hobe, obe.

- **CENTRE** : melbenda civakî.

- **CHEST** : sindoqa civakî.

- **PROPERTY** : samanê hevpişkî (jin û mêr).

COMMUNIZE, *vt.* : civakî kirin.

COMMUNIZED, *adj.* : civakîkirî.

COMMUNIZING, *n.* : civakî kirin.

COMMUTABLE, *adj.* : guhêrbar, sivikirinbar.

COMMUTATE, *vt.* : guhorîn (berê lozewî yan rewtekî).

COMMUTATED, *adj.* : guhaztî, guhartî.

COMMUTATION, *n.* : guhartin, pêk guhartin, guhaztin, alûgor.

- **TICKET** : pisoleya guhaztinê.

COMMUTATIVE, *n.* : cêgorkeyî, cihguhorkî.

- **LAW** : qanûna pêkguhartinê.

- **MARRIAGE** : berdêlk.

COMMUNITATIVITY, *n.* : cêgurkeyîtî, cihguhorkîtî.

COMMUTE, *vt.i.* : guhaztin, pêk guhortin, guhortin, sivik kirin, vajî kirin.

COMMUTER, *n.* : rêbar.

COMMUTING, *n.* : guhaztin.

COMOSE, *adj.* : pûrtî.

COMPACT, *adj., n.* : pêkhatî, lêkdayî, kurt, pêkhatin, qayim, sift, pitew.

COMPACT, *vt.i.* : pêk hînan, lêk dan, pêkve girtin.

COMPACTED, *adj.* : sift.

COMPACTLY, *adv.* : bi siftî, siftekî.

COMPACTNESS, *n.* : siftîtî.

COMPANION, *n., vt.* : hogir, heval, hevser, rêhev, hevnişîn, dost, yar, hawrê, hevalî kirin.

COMPANIONABLE, *adj.* : hevalbar.

COMPANIONABLENESS, *n.* : hevalbarî(tî).

COMPANIONABLY, *adv.* : bi hevalbarî, hevalbarekî.

COMPANIONATE, *adj.* : hevalî.

- **MARRIAGE** : şokirina hevalî.

COMPANIONSHIP, *n.* : hevaldarî, hogiri, hevdevî, hevalî, hevalîtî.

COMPANIONWAY, *n.* : pêştirka (li ser banê) gemiyê.

COMPANY, *n.* : diraw, hevkarî, beşge, qol, sedmêr, liq.

- **COMMANDER** : serqol.

- **UNION** : yekitiya hevkariyê, yekitiya xudankar li ser zal.

- **TO KEEP ~** : li gel man (bo hevaliyê).

- **TO PART ~** : cuda bûn.

COMPARABLE, *adj.* : hemberbar, yeksane, hevyek.

COMPARABLENESS, *n.* : hevberbarî.

COMPARABLY, *adv.* : bi hevberbarî, hevberbarkî.

COMPARATIVE, *adj.* : hevberdar, beramberdar.

COMPARATIVELY, *adv.* : bi hevberdarî, hevberdarkî.

COMPARATIVENESS, *n.* : hevberdarîtî.

COMPARATOR, *n.* : (alava) hevberker.

COMPARE, *vt., n.* : hevberkirin, beramberkirin, hevberî.

- **TO~NOTES**: berhevdana mijarekê kirin.

- **WITHOUT (OR BEYOND OR PAST) ~** : çi negehiştin.

COMPARED (TO OR WITH) : hemberkirî, hevberkirî.

COMPARING, *n.* : hevberkirin, beramberkirin, beramberî, mînandin, berawurdkirdin.

COMPARISON, *n.* : hevberî, hevberkirin, berawurd.

- **BY ~** : bi hevberkirinê.
- **IN ~** : beramberî.
- **TO BEAR OR STAND ~ WITH** : jê borandin.

COMPART, *vt.* : dabeş kirin (joran).

COMPARTMENT, *n.* : jor.

COMPARTMENTAL, *adj.* : jorî (pêwendîdarê jor).

COMPARTMENTALIZE, *vt.* : dabeş kirin (joran yan xaneyan).

COMPARTMENTALIZED, *adj.* : xane yan dabeşkirî.

COMPARTMENTALIZING, *n.* : xanekirin.

COMPARTMENTED, *adj.* : xane yan jorkirî.

COMPASS, *n., adj., vt.* : qiblenima, cîhetname, pîlan kirin, berpê kirin, têgehiştin.

- **PLANT** : heleza qibletnimayî.
- **SAW** : xîzara çemînan.

COMPASS CARD, *n.* : comika qiblenimayî.

COMPASS ERROR, *n.* : hele yan çewtiya qîbletnimayî.

COMPASSION, *n.* : dilovanî, mihirvanî, mihrebanî, cergsozî, soz, bezeyî.

COMPASSIONATE, *adj.* : dilovan, mihreban, bana, behenya, cergsoz.

COMPASSIONATELY, *adv.* : bi dilovanî, dilovankî.

COMPASSIONATENESS, *n.* : dilovanîti.

COMPASSIONLESS, *adj.* : bê dilovanî.

COMPATIBILITY, *n.* : rêkîtî, tebayîti.

COMPATIBLE, *adj.* : rêk, ber bi hev.

COMPATIBLENESS, *n.* : rêkîtî.

COMPATIBLY, *adv.* : bi rêkî.

COMPATRIOT, *n.* : hevwelat.

COMPEER, *n.* : hogir, heval, hevta.

COMPEL, *vt.* : (bi zorî yan xurtî) qayil kirin, mecbor kirin.

COMPELLABLE, *adj.* : qayilbar, mecborbar.

COMPELLATION, *n.* : nav, nasnav, axiftin kirin.

COMPELLED, *adj.* : zorîkirî, mecborkirî.

COMPELLING, *n.* : zorîkirin, mecborkirin.

COMPENDIOUS, *adj.* : kurtî.

COMPENDIUM, *n.* : têrkurtî.

COMPENSATE, *vt., i.* : şûndan, hevber dan, êxistin cê.

COMPENSATED, *adj.* : xistî cê.

COMPANSATING, *adj.* : hevber.

- **ERRORS** : heleyên dijhev.
- **GEAR** : gêra hevtayî.
- **LEADS** : têla gehîna hevtayî.
- **WINDING** : pêça hevtayî.

COMPENSATION, *n.* : şûndan, bijardin, bobijardin, xistnecê.

COMPENSATIONAL, *adj.* : şûndanî.

COMPENSATIVE, *adj.* : şûndandar.

COMPENSATORY, *adj.* : şûndanî.

COMPERE, *n., vt.* : şayîvan, şayî pêşkêş kirin, aheng pêşkêş kirin.

COMPERED, *adj.* : şayîpêşkêşkirî.

COMPERING, *n.* : şayîpêşkêşkirin.

COMPETE, *vi.* : hevrikî kirin, pêşbirke kirin.

COMPETED, *adj.* : pêşbirkekirî, pêşbezînkirî.

COMPETENCE, *n.* : şiyan, şayan, jêhatin.

COMPETENCY, *n.* : şiyan, jêhatin.

COMPETENT, *adj.* : jêhatî, lêhato, hêgin.

COMPETENTLY, *adv.* : bi jêhatî, jêhatîkî.

COMPETING, *n.* : pêşbirkêkirin, pêşbezîn kirin.

COMPETITION, *n.* : berberekanî, hevrikî, pêşbirke, baz, pêşbezî(n), lec, beramberkî.

COMPETITIVE, *adj.* : hevrikîdar, pêşbirkeder, pêşbezîdar.

COMPETITIVELY, *adj.* : bi pêşbirkederî, pêşbezînekî.

COMPETITIVENESS, *n.* : pêşbirkederêtî.

COMPETITOR, *n.* : hevrik, pêşbez.

COMPETITORY, *adj.* : hevrikî.

COMPILATION, *n.* : komkirin, danan.

COMPILE, *vt.* : kom kirin, danan, nivîsîn, ko kirin.

COMPILED, *adj.* : nivîsî, komkirî.

COMPILER, *n.* : komker, nivîser, daner.

COMPILING, *n.* : komkirin.

COMPLACENCE, *n.* : dilniyayî.

COMPLACENCY, *n.* : dilniyayî.

COMPLACENT, *adj.* : dilniya.

COMPLACENTLY, *adv.* : bi dilniyayî.

COMPLAIN, *n., vt.* : gazinde, gazinde kirin.

COMPLAINANT, *n.* : gazindeker, dadxwaz, gilîkar, gilîdar, gilîvan.

COMPLAINER, *n.* : gazindeker.

COMPLAINING, *n.* : pûrandin, gazinde kirin, sikalîn.

COMPLAINT, *n.* : gilî, gazinde, bêzarî, gileyî, gilê, sikala, gazin, pûrandin, gilîkirin.

COMPLAISANCE, *n.* : nermî, tazeyî.

COMPLAISANCY, *n.* : nermî, tazeyî.

COMPLAISANT, *adj.* : nerm, taze.

COMPLAISANTLY, *adv.* : bi nermî, bi tazeyî.

COMPLEMENT, *n., vt.* : temam kirin, tekûz kirin, tekûzî, temamî.

COMPLEMENTAL, *adj.* : temamî, tekûzî.

COMPLEMENTARILY, *adv.* : bi temamkirinî.

COMPLEMENTARINESS, *n.* : temamkiriniti, tekûzîtî.

COMPLEMENTARITY, *n.* : temamîtî, tewawîtî, tekûzîtî.

COMPLEMENTARY, *adj.* : temamî, temamker, tewawker.

- **ANGLES** : herdu goşeyên temamker.

- **COLOURS** : rengên temamker : cotên rengên ko heke têkil kirin (bi nîvî) rengek spî yan gewr derdikevit (çêdibit).

COMPLETE, *adj.* : tekûz, hemûkî, temam, serpak, gizorî, rebeq, berdar.

- **QUADRIANGLE** : goşeçarîneya tekûz.

- **QUADRILATERAL** : laçarîneya tekûz.

COMPLETE, *vt.* : tekûz kirin, temam kirin.

COMPLETED, *adj.* : tekûzkirî, temamkirî, berdarkirî, gizorîkirî.

COMPLETELY, *adv.* : temamî, hemûve, temamkî.

COMPLETENESS, *n.* : serpakî, hemûtî, berdarîtî, tekûzîtî.

COMPLETING, *n.* : temamkirin, tewawkirin, qedakirin, berdarkirin, tekûzkirin.

COMPLETION, *n.* : berpêkirin, gizorîkirin, berdarbûn, tekûzbûn, temambûn, kutayî, dawî, dûmahî, berpêbûn.

COMPLEX, *n.* : kor, aloz, girê, girêdan, şikeva, girêcan.

- **FRACTION** : şikestekî pêkhatî.

- **NUMBER** : jimareya pêkhatî.

COMPLEXIFIED, *adj.* : alozkirî.

COMPLEXIFY, *vt.* : aloz kirin.

COMPLEXIFYING, *n.* : alozkirin.

COMPLEXION, *n.* : rengê sirûştî (mirov), çerm (rû).

COMPLEXITY, *n.* : alozbûn, alozî.

COMPLIABLE, *adj.* : qayilbar, nerm, pêkhatî.

COMPLIANCE, *n.* : pêkhatin, rajêrbûn.

COMPLIANCY, *n.* = **COMPLIANCE.**

COMPLIANT, *adj.* : nerm, pêkhatî, qayil.

COMPLIANTLY, *adv.* : bi qayilî, qayilkî.

COMPLICATE, *vt., i.* : alozandin, zehmet kirin.

COMPLICATED, *adj.* : alozkirî, girêkirî, zehmetkirî, alozandî, şikeva kirî.

COMPLICATEDNESS, *n.* : alozbûn, zehmetîtî.

COMPLICATING, *n.* : alozkirin.

COMPLICATION, *n.* : alozî, zehmetî, dirjang.

COMPLICITY, *n.* : hevkariya bedî, hevkariya tawanî.

COMPLIED, *adj.* : qayilbûyî.

COMPLIER, *n.* : sernerm.

COMPLIMENT, *n., vt.* : pesin, zolt, pesin kirin.

COMPLIMENTARY, *adj.* : pesnî, pesindar.

COMPLOT, *n., vt., i.* : pîlan, pîlan kirin.

COMPLY, *vi.* : pêk hatin, qayil bûn.

COMPLYING, *n.* : qayilbûn.

COMPONENT, *n.* : amîret, pêkhên, parçe yan hêmana binyatî.

COMPONENTIAL, *adj.* : pêkhênî.

COMPORT (ONESELF), *vi., t.* : rêk bûn, vewînî bûn.

COMPORTMENT, *n.* : sinc, reftar, rewiştî.

COMPOSE, *vt., i.* : pêk hînan, nivîsîn, danan, amade kirin, hedar kirin.

COMPOSED, *adj.* : ragirtî, nivîsî, xweragirtî.

COMPOSEDLY, *adv.* : xweragirtîkî.

COMPOSEDNESS, *n.* : xweragirîtî.

COMPOSING, *n.* : pêkhînan, tîpdanan.

- **MACHINE** : makîneya tîpdanan.
- **ROOM** : jora tîpdaneran.
- **STICK** : darkê rêzkirina tîpan.

COMPOSIT, *adj., n.* : pêkhatî, danayî.

- **NUMBER** : hejmara pêkhatî.
- **PHOTOGRAPH** : wêneyê pêkhatî.

COMPOSITELY, *adv.* : bi pêkhatî, pêkhatîkî, awêtekî.

COMPOSITION, *n.* : pêkhînan, nivîsîn, danan, danîn, wajîn.

COMPOSITIVE, *adj.* : pêkhatî(dar).

COMPOSITOR, *n.* : tîprêzker.

COMPOS MENTIS : hiş yan meji sax.

COMPOSSIBLE, *adj.* : hevhebûnbar.

COMPOST, *n.* : têkilî, têkiliya rîx û belgên ketîn (bo ziblî).

COMPOSURE, *n.* : hedar, azayî, hedan, netre.

COMPOTATOR, *n.* : hevvexwar.

COMPOUND, *adj., n., vt.i.* : pêkhatî, aloz, lihevxistî, hevbend, beyavek zevî (tankirî), giroyek avahiyan, pêk hînan, pêk hatin.

- **INTEREST** : sûyê pêkel, sûyê awête.
- **LENS** : nîskey awête.
- **MICROSCOPE** : wurdbînî awête, hûrbîna pêkhînayî.
- **NUMBER** : jimara pêkhatî yan awête.
- **ENGINE** : bizwêna pêkhatî, makîneya pêkhatî yan awête.
- **FRACTION** : şikesteya pêkhatî yan awête.
- **FRACTURE** : şikesteya çendcarî.

COMPOUNDABLE, *adj.* : pêkhatîbar.

COMPRADOR, *n.* : serek pîşegerê xizmetkarê dagîrkerî, kompirador.

COMPREHEND, *vt.* : têdigehit, başir kirin.

COMPREHENDIBLE, *adj.* : başir (bar).

COMPREHENDING, *n.* : başirkirin, têgehiştin.

COMPREHENSIBILITY, *n.* : başirîtî, başirbarîtî.

COMPREHENSIBLE, *adj.* : başirbar.

COMPREHENSIBLENESS, *n.* : başirbarîtî.

COMPREHENSIBLY, *adv.* : bi başirbarî, başirbarkî.

COMPREHENSION, *n.* : başir, têgehiştin, têderxistin, pêzanîn, serederî, têgihan, têgehîn, agehî.

COMPREHENSIVE, *adj.* : hemûkî, giştî, gişgîr, têgehiştinî.

COMPREHENSIVELY, *adv.* : bi têgehiştinî, bi başirî, bi giştî, bi hemûkî, başirekî.

COMPREHENSIVENESS, *n.* : başirîtî, têgehiştinîtî, giştîtî.

COMPRESS, *vt.i., n.* : givaştin, guvaştin.

COMPRESSED, *adj.* : powandî, givaştî.

COMPRESSIBILITY, *n.* : givaşbarî(tî).

COMPRESSIBLE, *adj.* : givaşbar.

COMPRESSING, *n.* : powîn, givaştin, wereft, pestin, pestawtin.

COMPRESSION, *n.* : givaştin, pestiran, pestin, powandin, pestawtin, pestan, weraftin.

COMPRESSIVE, *adj.* : pestinî, pestindar.

COMPRESSIVELY, *adv.* : bi pestinî, pestinkî.

COMPRESSOR, *n.* : pêpest, pestok, pestêner, goşer.

- **NARIS** : pêpesta difnê.

COMPRISE, *vt.* : birîtî bûn, pêk hatin (jî).

COMPROMISE, *n., vt., i.* : pêkhatin, pêk hatin, qayil bûn.

COMPROMISED, *adj.* : pêkhatî, xinizîkirî.

COMPROMISER, *n.* : bazarker.

COMPROMISING, *n.* : qayilbûn.

COMPTOMETER, *n.* : jimêr.

COMPTROLLER, *n.* : defterdar.

COMPULSION, *n.* : kotekî, xurtî, zor.

COMPULSIVE, *adj.* : zorekî, kotekî.

COMPULSIVELY, *adv.* : bi kotekî.

COMPULSIVENESS, *n.* : kotekîtî.

COMPULSORY, *adj.* kotekî, xurtekî, zorekî, pêwîst, bêhemd, bi zorî, bi xurtî.

- **MILITARY SERVICE** : serbaziya zorekî.

- **RECRUITMENT** : serbazkirina zorekî.

COMPUNCTION, *n.* : poşmanî, jûvanî.

COMPUNCTIOUS, *adj.* : poşman, jûvan.

COMPURGATION, *n.* : berdana gumanbarî (bi sonda hevalan).

COMPURGATOR, *n.* : gewahê bêgunehê.

COMPUTATION, *n.* : jimartin, hejmartin.

COMPUTATOR, *n.* : jimêr.

COMPUTE, *vt., i., n.* : jimartin.

COMPUTER, *n.* : kompiyoter : xwejimêr.

COMPUTERIZE, *vt.* : xwejimêr kirin, kompiyoter kirin (bi kompiyoterê jimartin yan çare kirin).

COMRADE, *n.* : heval, dost, hogir, hevrê, hawrê, birader.

COMRADELY, *adv.* : bi hevalî, hevalkî.

COMRADENESS, *n.* : hevalîtî.

COMRADERY, *n.* : hevalî.

COMRADESHIP, *n.* : hevalîtî, hevalîbûn, destbiratî, hogirî.

CON, *vt., adj., n.* : xapandin, ji ber kirin, (bi hûrî) seh kirin, gemî hajotin, rûbazî kirin, behane, helwêsta nerêyî, êşa zirav, jiberkirin.

- **GAME = CONFIDENCE GAME.**

- **MAN = CONFIDENCE MAN.**

CONATION, *n.* : vîn, niyaz, arezû, viyan.

CON BRIO, *adj.* : çalak.

CONCATENATION, *n.* : zincîrkirin, pêkvegirêda n.

CONCAVE, *adj., n., vt.* : rûçal, navçal, valatî, rûçal kirin.

CONCAVITY, *n.* : navçalî.

CONCAVO-CONCAVE, *adj.* : durûçalî.

CONCAVO-CONVEX, *adj.* : rûçalkoqiz.

CONCEAL, *vt.* : veşartin, telandin.

CONCEALABLE, *adj.* : veşêrbar.

CONCEALED, *adj.* : veşartî, nependîkirî, nepenîkirî, nixavtî, nepenî.

CONCEALING, *n.* : veşartin, nixavtin, telîn, telandin, nependin.

CONCEALINGLY, *adv.* : bi veşartinî, nepenîkî.

CONCEALMENT, *n.* : nependin, veşartin, heşar.

CONCEDE, *vt., i.* : nas kirin, dest(jê) berdan, qayil bûn.

CONCEDED, *adj.* : naskirî (rastiyek).

CONCEDING, *n.* : naskirin (rastî).

CONCEIT, *n.* : fêz, tifre, qebe, bongî, çapanî, qûnet, xupufînkî.

- **IN ONE'S OWN ~** : bi hizra kesiya mirovî.
- **OUT OF ~ WITH** : êdî hez nekirin.

CONCEITED, *adj.* : gîv, gebe, bitir, basimbêj, biba, bong, çenedirêj, tamsar, fêz, xwebîn, xwedîtî, serxweçûyî, piz, tirfêzî, pozbilind, qapan, xwepufink.

CONCEITEDLY, *adv.* : bi gîvî, bi çenedirêjî.

CONCEITEDNESS, *n.* : tifre, fêz, fêzbûn.

CONCEIVABLE, *adj.* : çêbûnbar.

CONCEIVABLY, *adv.* : bi çêbûnbarî, çêbûnbarkî.

CONCEIVE, *vt.i.* : avis bûn, bi tişt bûn, hizir kirin, aşop kirin, afirandin.

CONCEIVED, *adj.* : avisbûyî, afirandî.

CONCEIVER, *n.* : avis, aferînende.

CONCEIVING, *n.* : avisbûn, afirandin.

CONCELEBRATE, *vt.* : hevşayî kirin (olî).

CONCENTRE, *vt.i.* = **CONCENTRATE.**

CONCENTRATE, *vt., i., n.* : peyt kirin, kom bûn, peytî.

CONCENTRATED, *adj.* : peytkirî.

CONCENTRATING, *n.* : peytkirin.

CONCENTRATION, *n.* : peytî, civîn, xestkirdin.

- **CAMP** : girtîge, serbazgehê girtinê.

CONCENTRE, *vi.* : hevnîvek kirin.

CONCENTRIC, *adj.* : hevnîvekî.

CONCENTRICAL, *adj.* : hevnîvek.

CONCENTRICALLY, *adv.* : bi hevnîvekî.

CONCENTRICITY, *n.* : hevnîvekîtî.

CONCEPT, *n.* : hizir, raman, bîr, hizra gîştî.

CONCEPTION, *n.* : ramankirin, hizirkirin, avisbûn, têgeheştin.

CONCEPTIONAL, *adj.* : ramankirinî.

CONCEPTIVE, *adj.* : ramandar.

CONCEPTUAL, *adj.* : ramankar, hizirkar.

CONCEPTUALISM, *n.* : ramankarîtî, hizirkarîtî.

CONCEPTUALITY, *n.* : ramankarîtî, hizirkarîtî.

CONCEPTUALIZATION, *n.* : ramankirin, afirandin.

CONCEPTUALIZE, *vt.* : raman kirin, raman rave kirin.

CONCEPTUALIZED, *adj.* : ramankirî, afirandî.

CONCEPTUALIZER, *n.* : ramankar.

CONCEPTUALIZING, *n.* : ramankirin, afirandin.

CONCEPTUALLY, *adv.* : bi ramankarî, ramankarkî.

CONCERN, *n., vt.* : perîşanî, hêrisdan, pîte, pûte (pêkirîn), xem, cefa, keser, şayîş, bayexdan, pûnijîn, pêwendî, perîşan kirin, pêwendî kirin.

- **AS ~ S** : herçî ko.

CONCERNED, *adj.* : perîşan, mijûl.

CONCERNING, *prep.* : sebaret, li babet, derheq, le mer.

CONCERNMENT, *n.* : kar, giringî, perîşanî, berjewendî.

CONCERT, *n., vt.* : aheng (mûzîqe), pêkhatin, goncan, teryayî, biryar dan, pêk hatin, rêk êxistin.

CONCERTED, *adj.* : pêkve, pîlankirî, melhezekirî, beşdar.

CONCERTINO, *n.* : texlîtek akordiyon.

CONCERTINO, *n.* : akordiyona biçûk.

CONCERTIZE, *vt.* : awaz kirin, beşdarî tîpa mûzîqî kirin.

CONCERT MASTER, *n.* : rêberê harîkerê tîpa mûzîqî.

CONCERTO, *n.* : awaza alavek mûzîqî.

CONCESSION, *n.* : nazyarî, nasyarî, serbarî, deman, berbijarî, serpişk, sergulî.

CONCESSIONARY, *adj., n.* : nazyarvan, nazyarî.

CONCESSIONER, *n.* : nazyarvan, xudanê nazyariyê.

CONCESSIVE, *adj.* : nazyarîdar.

CONCH(A), *n.* : guhmasî.

CONCHOLOGY, *n.* : guhmasîzanî.

CONCHIFEROUS, *adj.* : qapîlkî.

CONCHOIDAL, *adj.* : qapîlkeyî.

CONCIERGE, *n.* : dergevan.

CONCILIAR, *adj.* : civatî.

CONCILIATE, *vt.* : hedar kirin, aşt kirin.

CONCILLIATED, *adj.* : aştkirî.

CONCILIATING, *n.* : aştkirin.

CONCILIATION, *n.* : aştî, hedarî, pêkhatin, tebayî.

- **COURT** : dadgeha aştiyê.
- **JUDGE** : dadvanê aştiyê.

CONCILIATIVE, *adj.* : aştbûnî.

CONCILIATORY, *adj.* : aştbûnî.

CONCINNITY, *n.* : sazî (rêbaza torî).

CONCISE, *adj.* : kurt.

CONCISELY, *adv.* : bi kurtî.

CONCISENESS, *n.* : kurtîtî.

CONCLAVE, *n.* : civîn.

CONCLUDE, *vt., i.* : encam kirin, tê derhînan.

CONCLUDED, *adj.* : encamkirin, têderînan.

CONCLUDER, *n.* : encamker.

CONCLUDING, *n.* : encamkirin, têderînan.

CONCLUSION, *n.* : encam, rader, dûmahî, kutayî, dawî, helhênan.

- **IN ~** : û li dûmahiyê.
- **TO TRY ~ S** : beşdarî pêşbirkeyê kirin.

CONCLUSIVE, *adj.* : vebirr.

CONCLUSIVELY, *adv.* : bi vebirrî, vebirrkî.

CONCOCT, *vt.* : pîlan kirin, sexte kirin, têkil kirin.

CONCOCTION, *n.* : pîlana sexte.

CONCOMITANCE, *n.* : hevheyîn.

CONCOMITANCY, *n.* : hevheyîn.

CONCOMITANT, *adj., n.* : yawer, hevçûyî.

CONCOMITANTLY, *adv.* : bi yawerî.

CONCORD, *n.* : pêkhatin, tebayî, guzîdan.

CONCORDANCE, *n.* : peymanî, pêrista elfabeyî.

CONCORDANT, *adj.* : peymandar, teba, pêkhatî.

CONCORDANTLY, *adv.* : bi peymandarî, bi tebayî, tebayekî.

CONCORDAT, *n.* : pêkhatin, peyman, pêkhatina papayî (li gel hikumetek dî...).

CONCOURSE, *n.* : civîn, kombûn, yarîgeh, hesar, vêketina derbazan.

CONCRESCENCE, *n.* : werar (bûn).

CONCRETE, *n.* : konkirît, req, çimento, madî, nêrbaran.

- **MIXER** : têkilkerê çimentoyî.
- **NUMBER** : hejmara madî.

CONCRETE, *vt., i.* : ber kirin, çimento kirin, req kirîn, beton kirin.

CONCRETED, *adj.* : konkirîtkirî, betonkirî.

CONCRETELY, *adv.* : bi rastî.

CONCRETENESS, *n.* : rastîtî.

CONCRETING, *n.* : konkirîtkirin.

CONCRETION, *n.* : kevirkirin, berkirin, reqkirin.

CONCRETIZE, *vt.* : konkirît kirin.

CONCRETIZED, *adj.* : konkirîtkirî.

CONCRETIZING, *n.* : konkirîtkirin.

CONCUBINAGE, *n.* : hevjîyan, hevjîn.

CONCUBINARY, *n.* : hevjîndarî.

CONCUBINE, *n.* : navmalî, carî, jina hevjîndar.

CONCUPISCENCE, *n.* : regezdarî, fêtkarî, belqîtîn.

CONCUPISCENT, *adj.* : regezxwar, fêtkar, har.

CONCUPISCIBLE, *adj.* : fêtbar.

CONCUR, *vi.* : pêk hatin, vêkeftin, hev çêbûn.

CONCURRED, *adj.* : pêkhatî.

CONCURRENCE, *n.* : seryek, serhev, tenayî, hevçêbûn.

CONCURRENT, *adj.* : hevbûn, beşdar, hevçêbûnî.

CONCURRING, *n.* : pêkhatin.

CONCUSSION, *n.* : birîn, pelixîn, hejîn, lerizîn.

CONDEMN, *vt.* : tawanbar kirin, gunehbar kirin.

CONDEMNABLE, *adj.* : tawanbar, tawandar.

CONDEMNATORY, *adj.* : tawandar.

CONDEMNED, *adj.* : tawanbarkirî.

- **CELL** : zîndana mirinê.

CONDEMNER, *n.* : tawanbarker.

CONDENSABILITY, *n.* : xestbarî.

CONDENSABLE, *adj.* : xestbar.

CONDENSATE, *n.* : berhemê xestbûnê.

CONDENSATION, *n.* : tîrkirin, xestkirin, xestbûn.

CONDENSE, *vt.* : xest kirin, tîr kirin, kurt kirin (nivîsîn), peyt kirin.

CONDENSED, *adj.* : peyt.

CONDENSER, *n.* : tîrker, xestker, xester.

CONDENSERY, *n.* : xestgeh, tîrgeh.

CONDENSING, *n.* : xestkirin.

CONDESCEND, *vt.* : çemîn, nerm bûn, qayil bûn, bi serketî rewişt kirin.

CONDESCENDENCE, *n.* : serketin, jixwedanan.

CONDESCENDINGLY, *adv.* : bi serketinî (rewişt), bi qayilî yan tazeyî, bi sergirtî.

CONDESCENSION, *n.* : nermbûn, jixwedanan.

CONDIGN, *adj.* : kêrhatî.

CONDIMENT, *n.* : alat (biharat).

CONDITION, *vt., i.* : merc kirin.

CONDITION, *n.* : merc, serûber, awa, pergel, rewş, bar, çeş, dox.

- **IN ~** : qenc e.
- **IN NO ~** : jê nahêt.
- **ON ~ THAT** : bi mercê ko.
- **OUT OF ~** : tengav e (nesax e).

CONDITIONAL, *adj.* : mercdar, hekînî, gerînî.

CONDITIONED, *adj.* : merckirî, barî, guhorî.

- **REFLEX** : kardaniya merckirî.
- **RESPONSE** : kardaniya merckirî, bersiva merckirî.

CONDITIONING, *n.* : merckirin, goncandin.

CONDOLE, *vt.* : vedxwandin, serexweşiyê kirin.

CONDOLED, *adj.* : vexwandî, serexweşîkirî.

CONDOLING, *n.* : vexwandin, serexweşîkirin.

CONDOM, *n.* : dijavisbûn (lastîk).

CONDOMINIUM, *n.* : hevkargêrî.

CONDONATION, *n.* : lêborîn, pexşin, çavgirtînk.

CONDONE, *vt.* : lêborîn, bexşandin, çav girtin.

CONDONED, *adj.* : lêborî, bexşandî, çavgirtî.

CONDONING, *n.* : têbor, çavgirtin.

CONDUCE, *vi.* : han dan, pal dan.

CONDUCED, *adj.* : handayî, rêberîkirî.

CONDUCING, *n.* : handan, rêberîkirin.

CONDUCIVE, *adj.* : handanî.

CONDUCIVENESS, *n.* : handanîtî.

CONDUCT, *vt., i.* : gehandin.

- **TO ~ ONESELF** : vewînî kirin.

CONDUCTANCE, *n.* : gehînî.

CONDUCTIBILITY, *n.* : gehînbarîtî.

CONDUCTIBLE, *adj.* : gehînbar.

CONDUCTING, *n.* : hajotin.

CONDUCTION, *n.* : gehandin.

CONDUCTIVE, *adj.* : gehên.

CONDUCTIVITY, *n.* : gehandin, gehênîtî.

CONDUCTOR, *n.* : gehîn, kargêr, rêber, pêşber, gehîner.

- **BUS ~** : bacgir, rêberê pasê (otomobîlê).

CONDUCTORIAL, *adj.* : gehînî.

CONDUIT, *n.* : cok.

CONDUPLICATE, *adj.* : dirêjebadan.

CONDYLAR, *adj.* : pariyî.

CONDYLOMA, *n.* : pirzikên firengî.

CONE, *n.* : qoçek, şeypor.

CONED, *adj.* : qoçekî, şeyporî.

CONENOSE, *n.* : pêşiya xwînmêj.

CONFAB, *n., vt.* : suhbet, axiftin, sûhbet kirin.

CONFABULATE, *vi.* : suhbet kirin, axiftin, berhevdan kirin, dan berhev.

CONFABULATED, *adj.* : suhbetkirî, axiftî.

CONFABULATING, *n.* : axiftin, berhevdan, suhbetkirin.

CONFABULATION, *n.* : berhevdan, axiftin, suhbetkirin.

CONFABULATOR, *n.* : axiftinker, suhbetker.

CONFABULATORY, *adj.* : suhbetdar.

CONFECTION, *n.* : rîçal, şirînî.

CONFECTIONARY, *n.* : firoşgeha şirîniyê, şirînayî.

CONFECTIONER, *n.* : firoşyarê şirînayiyê.

CONFECTIONERY, *n.* : şirinsazî, şirînayî, firoşgeha şirînayiyê.

CONFEDERACY, *n.* : yekitî, peyman, pîlan.

CONFEDERAL, *adj.* : hevalî.

CONFEDERALIST, *n.* : piştgirê yekitiyê.

CONFEDERATE, *adj., n.* : hevkar, peymanker, yekgirtî, heval.

CONFEDERATE, *vt., i.* : hevkarî kirin, yek bûn yan yek kirin di nav komelge, pîlan yan peymanekê de .

CONFEDERATED, *adj.* : hevkarîkirî, yekgirtî.

CONFEDERATING, *n.* : hevkarîkirin, yekgirtin.

CONFEDERATION, *n.* : yekitî.

- **OF TRIBES** : êl.

CONFEDERATIVE, *adj.* : yekitiyî.

CONFER, *vt., i.* : pêşkêş kirin, berhevdan kirin.

- **TO ~ WITH** : kom bûn (li gel).

CONFEREE, *n.* : rawêjkar, bexşkirî, payedar kirî.

CONFERENCE, *n.* : civat, kombûn, civîn, rabêj, rawêjî, konferans.

CONFERMENT, *n.* : bexşîn, xelatkirin.

CONFERER, *n.* : rawêj, bexşber.

CONFERRING, *n.* : kombûn, rawêji.

CONFERVA, *n.* : kevz.

CONFESS, *vt., i.* : nas kirin.

CONFESSABLE, *adj.* : nasbar.

CONFESSED, *adj.* : naskirî.

CONFESSEDLY, *adv.* : bi naskirînî.

CONFESSION, *n.* : naskirin, tîre, ol, bawerî.

CONFESSIONAL, *n.* : olî, nasdarî (bo oldarî), rûnişteka naskirinê.

- **EQUALITY** : yeksaneyiya qanûnî (olî).

CONFESSIONALISM, *n.* : nasdarîtî.

CONFESSIONALIST, *n.* : nasker.

CONFESSIONALLY, *adv.* : bi nasdarî, nasdarkî.

CONFESSIONARY, *adj.* : nasdarî.

CONFESSOR, *n.* : nasker.

CONFETTI, *n.* : şekirk, tîtikên rengînên kaxezê (bo bûk û şayiyan).

CONFIDANT, *adj.* : razgir, heval.

CONFIDE, *vi., t.* : bistehî kirin, bawerî kirin, bawerî (pê) hînan.

CONFIDED, *adj.* : bawerîkirî.

CONFIDENCE, *n.* : ewl(e), bawer(î), hemet, bistehî, qîm, dilniyayî, mitmane, ewlebûn, ewlehî.

- **GAME** : fêlbazî.
- **MAN** : fêlbaz.
- **TRICK** : fêlbazî.
- **IN ~** : bi nihênî, bi nepenî.
- **TO TAKE A PERSON INTO ONE'S ~** : bawerî pê hînan.

CONFIDENT, *adj.* : piştrast, ewledar.

CONFIDENTIAL, *adj.* : nihênî, taybetî.

CONFIDENTIALITY, *n.* : nihênîtî, nepenîtî.

CONFIDENTIALLY, *adv.* : bi nihênî, binepenî.

CONFIDENTLY, *adv.* : bi piştrastî.

CONFIDING, *adj.* : bawerkarê sade.

CONFIGURATION, *n.* : şêwe, wêne, şikil.

CONFIGURATIONAL, *adj.* : wêneyî.

CONFINE, *n., vt.* : sinor, dever, bend kirin, girtin.

CONFINED, *adj.* : zêstankirî, radedar, vebestî, qetîs.

CONFINEMENT, *n.* : vebestin, bendkirin, zêstanî, gîrdan.

CONFINING, *n.* : vebestin.

CONFIRM, *vt.* : teqez kirin, piştrast kirin, rastandî kirin.

CONFIRMABILITY, *n.* : teqezbarî, rastandinbarî.

CONFIRMABLE, *adj.* : teqezbar, rastandinbar.

CONFIRMATION, *n.* : teqezkirin, piştrastkirin, rastandin, çespandin.

CONFIRMATIONAL, *adj.* : rastandî.

CONFIRMATIVE, *adj.* : piştrastkirî, dupatekirî.

CONFIRMED, *adj.* : damezrandî, rastandî, nesaxê kevin.

CONFIRMEDLY, *adv.* : bi rastandî.

CONFISCABLE, *adj.* = **CONFISCATABLE** : rûtkirinbar.

CONFISCATE, *vt.* : rût kirin, dest bi ser de girtin, dest bi ser de kêşan.

CONFISCATED, *adj.* : destbiserdegirtî.

CONFISCATING, *n.* : destbiserdegirtin.

CONFISCATION, *n.* : rûtkirin, dest bi serda birin yan girtin.

CONFISCATOR, *n.* : rûtker.

CONFITEOR, *n.* : lavekarî.

CONFITURE, *n.* : rîçal.

CONFLAGRANT, *adj.* : sotî.

CONFLAGRATION, *n.* : sotin.

CONFLATE, *vt.* : yek kirin, pêkhatî kirin, şaş kirin.

CONFLATED, *adj.* : pêkhatîkirî, yekgirtî.

CONFLATING, *n.* : pêkhatîkirin.

CONFLATION, *n.* : deqê pêkhatî.

CONFLICT, *n., vt.* : şer, hevxistin, kêşe, gelş, şer kirin.

- **OF OPINIONS** : hizirkêşe.

CONFLICTING, *adj.* : kêşeyî.

- **EMOTIONS** : hişên kêşeyî, hişên hevdij.

CONFLICTINGLY, *adv.* : bi kêşeyî, kêşekî.

CONFLUENCE, *n.* = **CONFLUX (DUAV)**.

CONFLUENT, *n.* : hevrewan, çem, zê.

CONFLUX, *n.* = **CONFLUENCE**.

CONFOCAL, *adj.* : hevtîşko.

CONFORM, *vi., t.* : qayil bûn, hevyek bûn, tebayî bûn.

CONFORMABLE, *adj.* : qayilbar, berbihev, tebayîbar.

CONFORMATION, *n.* : qayilbûn, goncandin, tebayîbûn.

CONFORMIST, *n.* : qayilbar, bawermendê dêra înglîzî, tebayîkar.

CONFORMITY, *n.* : goncan, tebayî.

CONFOUND, *vt.* : hejandin, bizdihandin, rûreş kirin.

CONFOUNDED, *adj.* : kembaxkirî, bizdihandî, hejandî, metelmayî.

CONFOUNDEDLY, *adv.* : bi şepirzeyî, şepirzekî.

CONFRATERNITY, *n.* : birayetî.

CONFRERE, *n.* : hogir.

CONFRONT, *vt.* : berhengar bûn, rûberî kirin.

CONFRONTATION, *n.* : berhengarî, rûberî, pêşberî, rûberîkirin.

CONFRONTATIONIST, *n.* : berhengarker.

CONFUSE, *vt.* : şaş kirin.

CONFUSED, *adj.* : şaş kirî, gebar, mat, şepirze, perîşan, qal, sergera, şaş, şiloq.

CONFUSEDLY, *adv.* : bi şaşî, şaşeyekî.

CONFUSING, *n.* : şivîşk, vexûmîn, şaşkirin.

CONFUSION, *n.* : şaşbûn, şaşî, gelş, helwela, lêbûn, şivîşk, şepirzebûn, serger(d)an, tevdan têkçûn, şilejan, vexûmîn.

CONFUTATION, *n.* : dirûv, berperç.

CONFUTE, *vt.* : bi dirûv kirin, zal bûn (li berhevdanê).

CONFUTED, *adj.* : dirûvkirî.

CONFUTING, *n.* : dirûvkirin.

CONGA, *n.* : daholek dirêj, semayek ko bi nijad efrîqî ye.

CONGEAL, *vt., i.* : req kirin, tîr kirin, firo kirin, qerisandin, meyandin.

CONGEALED, *adj.* : givî, tirm, guvî.

CONGEALING, *n.* : bestin, meyandin, guvî, riçîn, givî.

- **POINT** : pileya reqbûnê.

CONGEALMENT, *n.* : bestin, meyîn, riçîn.

CONGENER, *n.* : hevregez.

CONGENIAL, *adj.* : mirovatî, xizmûkarî, civakî, hestîsivik.

CONGENIALLY, *adv.* : bi hestîsivikî, bi tazeyî, tazekî.

CONGENITAL, *adj.* : sirûşî, bûnî.

CONGENITALLY, *adv.* : bi sirûşî, sirûşîkî.

CONGER (EEL), *n.* : marmasîya mezina deryayî.

CONGENERIC, *adj.* : hevregezî.

CONGENEROUS, *adj.* : hevregezî.

CONGENITAL, *adj.* : hevzayî.

- **SIPHILIS** : firengiya zikmakî.

CONGERIES, (*n. sing. pl.*) : kom, giro, bariste.

CONGEST, *vt., i.* : kom kirin, têzan bûn.

CONGESTED, *adj.* : tiji, teji, apordar.

CONGESTION, *n.* : kombûn, aporî, cir, cirandin, têzan, xwîntêzan.

CONGESTIVE, *adj.* : apordar.

CONGLOBATE, *vt., i., adj.* : gomçik bûn, tepk bûn, gomçik, xirelivik, xirkirî.

CONGLOBATED, *adj.* : gomçikkirî.

CONGLOBATING, *n.* : gomçikkirin, îşîkirin, ûşikirin.

CONGLOBATION, *n.* : tepikkirin, gomçikkirin.

CONGLOBE = CONGLOBATE.

CONGLOMERATE, *adj., n., vt., i.* : têkil, têkel, kom, topel, kom bûn.

CONGLOMERATED, *adj.* : kombûyî, topelbûyî.

CONGLOMERATING, *n.* : komkirin, topelkirin.

CONGLOMERATION, *n.* : kombûn, topelbûn, kom, barist, topel, baristeyî, baristebûn, gomçik, laperîn, têkil.

CONGLUTINATE, *vt., i.* : resîn, risikîn.

CONGLUTINATED, *adj.* : venûsî, resyayî, riskiyayî, nûskandî.

CONGLUTINATING, *n.* : venûsîn.

CONGLUTINATION, *n.* : venûsîn, nûskandin.

CONGRATULATE, *vt., i.* : pîroz kirin.

CONGRATULATED, *adj.* : pîrozkirî.

CONGRATULATION, *n.* : pîrozbayî, pîrozî.

- **CARD** : pîrozname.

CONGRATULATORY, *adj.* : pîrozbayî.

CONGREGATE, *vi., t.* : civîn, kom bûn.

CONGREGATED, *adj.* : hevcivandî.

CONGREGATING, *n.* : hevcivandin.

CONGREGATION, *n.* : xirbûn, civîn, civat, kombûn, sulusat, hevcivandin.

- **BOARD** : civange.

CONGREGATIONAL, *adj.* : civînî.

CINGREGATIONALISM, *n.* : dêrayîtî : tîreyek filehî ye ko divêt her dêr xwegerîn bit.

CONGRESS, *n.* : civat, kongre, kongiris.

- **BOOT, GAITER OR SHOE** : cezme yan potîna du rex lastik.

CONGRESSIONAL, *adj.* : civatî, kongirisî.

CONGRESSIONALLY, *adv.* : bi civatî, bi kongireyî.

CONGRESSMAN, *n.* : endamê kongireyê yan kongirisî.

CONGRUENCE, *n.* : kêrhatîn.

CONGRUENT, *adj.* : kêrhatî, hawcot, hevcot.

CONIC, *adj.* : qoçî, şeyporî.

- **SECTION** : birgeha qoçekî.

CINIDIUM, *n.* : zayendê neregezî.

CONIFER, *n.* : kaj.

CONIFEROUS, *adj.* : kajî.

CONING, *n.* : qoçekîkirin.

CONJECTURAL, *adj.* : hizirkarî.

CONJECTURE, *n., vt., i.* : hizir, rawêj, sûse kirdin, xeml kirin, hizir kirin.

CONJECTURED, *adj.* : hizirkirî.

CONJECTURING, *n.* : hizirkirin, pêjinkirin.

CONJOIN, *vt., i.* : hev girtin, yek kirin, yek bûn.

CONJOINED, *adj.* : rapêçandî, yekgirtî.

CONJOINING, *n.* : rapêçan.

CONJOINT, *adj.* : beşdar.

CONJOINTLY, *adv.* : bi beşdarî, beşdarkî.

CONJUGAL, *adj.* : jînînanî.

CONJUGALITY, *n.* : hevserîtî, jinînanîtî.

CONJUGALLY, *adv.* : bi hevserî.

CONJUGANT, *n.* : girtok.

CONJUGATE, *adj., n., vt.i.* : pêkve girêdayî, pêkve girê dan.

- **FOCI** : tîşkoyên pêkve.
- **PLANES** : rasterûyên pêkve.
- **TRIANGLES** : sêgoşeyên pêkve.

CONJUGATED, *adj.* : pêkvegirtî.

CONJUGATING, *n.* : pêkvegirtin.

CONJUGATION, *n.* : pêkvegirêdan.

CONJUGATIONAL, *adj.* : pêkvegirêdanî.

CONJUGATIONALLY, *adv.* : bi pêkvegirêdanî.

CONJUNCT, *adj.* : yekgirtî, yekirî, hevgirtî, hevbeş.

CONJUNCTION, *n.* : yekgirtin, û, pêywend.

CONJUNCTIONAL, *adj.* : yekgirtinî.

CONJUNCTIONALLY, *adv.* : bi yekgirtinî, yekgirtinkî.

CONJUNCTIVE, *adj., n.* : pêgir, hevgir, amraza hevgirtinê.

CONJUNCTIVITIS, *n.* : kulbûna bin qepûlkê çavî.

CONJUNCTURE, *n.* : cadûbazî, cerbezî.

CONJURE, *vt., i.* : cerbezî kirin, cadû kirin, hawar kirin, hewar kirin.

CONJURED, *adj.* : cerbezîkirî, xiskirî.

CONJURER, *n.* : cerbez, cadûger.

CONJURING, *n.* : nêreng, cerbezîkirin.

CONK, *n., vt., i.* : difin, bêhiş bûn, bêkar bûn.

CONN, *vt., n.* : gemî hajotin, hajotin (araste kirin).

CONNATE, *adj.* : zayenî, sirûştî.

CONNATION, *n.* : yekitiya sirûştî.

CONNATURAL, *adj.* : zanî, zayînî.

CONNECT, *vt., i.* : girê dan.

CONNECTED, *adj.* : girêdayî, peywend, bendewar.

CONNECTEDLY, *adv.* : bi girêdanî, girêdankî.

CONNECTING, *n.* : girêdan.

CONNECTION, *n.* : girêdan, pêwendî, bendewarî.

CONNECTIVE, *adj., n.* : girêdanî, girêdar.

- **TISSUE** : tevnê girêdanî yan pêgirekî.

CONNED, *adj.* : xapandî.

CONNING, *n.* : xapandin.

CONNEXION, *n.* = **CONNECTION.**

CONNIPTION, *n.* : tirs, harî.

CONNIVANCE, *n.* : hêlan, destûrdan, çavneqandin (li pûçkariyê).

CONNIVE, *vi.* : hêlan, veşartin, çav neqandin (li pûçkariyê).

CONNIVED, *adj.* : hêlayî.

CONNIVENT, *adj.* : kombûyî.

CONNIVING, *n.* : hêlan.

CONNOISSEUR, *n.* : pispor.

CONNOTATION, *n.* : nîşanî, nîşandar.

CONNOTE, *vt.* : nîşan kirin.

CONNOTED, *adj.* : nîşankirî.

CONNOTING, *n.* : nîşankirin.

CONNUBIAL, *adj.* : hevserî, jinûmêrîtî.

CONNUBIALISM, *n.* : hevserîtî, jinûmêrîtî.

CONNUBIALITY, *n.* : hevserîtî.

CONNUBIALLY, *adv.* : bi hevserî, bi jinûmêrî.

CONOID, *adj., n.* : qoçekî, qoçek.

CONQUER, *vt., i.* : vekirin, zal bûn, dagir kirin.

CONQUERED, *adj.* : vekirî, dagîrkirî.

CONQUERING, *n.* : vekirin, zalbûn, dagîrkirin.

CONQUEROR, *n.* : zal, vekir, serfiraz, dagîrker.

CONQUEST, *n.* : vekirin, dagîrkirin.

CONQUIAN, *n.* : konkan : yariya kaxezan.

CONQUISTADOR, *n.* : dagîrker.

CONSANGUINE, *adj.* = **CONSANGUINEOUS.**

CONSANGUINEOUS, *adj.* : yekbabik, yeknijad, mirovatî, xizmatî, hevxwînî.

CONSANGUINEOUSLY, *adv.* : bi hevxwînî.

CONSANGUINITY, *n.* : babikîtî, bavik.

CONSCIENCE, *n.* : nîhad, wijdan, derûn.

- **MONEY** : diravê wijdanê (da ko mirov xwe pak bikit).

- **STRICKEN** : şepirze.

CONSCIENTIOUS, *adj.* : wijdanzindî, bi wijdan, hişyar, wurya.

- **OBJECTOR** : bergirê wijdanê.

CONSCIENTIOUSLY, *adv.* : bi wijdanî, bi hişyarî, wijdankî.

CONSCIENTIOUSNESS, *n.* : wijdanîtî, hişyarîtî.

CONSCIOUS, *adj.* : hişyar, wurya.

- **OF** : agehdar, şît, ha(y) jî.

CONSCIOUSLY, *adv.* : bi hişyarî.

CONSCIOUSNESS, *n.* : hişyardarî, hişyarî(tî), hiş, hest, agehî, hay, bîrewer.

CONSCRIBE, *vt.* : serbaz kirin, rade kirin.

CONSCRIBED, *adj.* : serbazkirî.

CONSCRIBING, *n.* : serbazkirin.

CONSCRIPT, *n., adj., vt.* : serbaz, serbaz kirin.

CONSCRIPTION, *n.* : serbazkirina kotekî, serbazgirî, serbaziya zorekî.

CONSECRATE, *vt., adj.* : pîroz kirin, damezrandin, pîrozkirî, oldarî.

CONSECRATED, *adj.* : damezrandî, pîrozkirî.

CONSECRATING, *n.* : pîrozkirin.

CONSECRATION, *n.* : pîrozkirin, pîrozbûn.

CONSECRATIVE, *adj.* : pîrozkirî, pîrozdar.

CONSECRATOR, *n.* : pîrozker.

CONSECRATORY, *adj.* : pîrozkirî.

CONSECUTION, *n.* : duvyekî, peyhatin.

CONSECUTIVE, *adj.* : dûvyek, peyhatî.

- **LINES** : rêzên peyhatî.

CONSECUTIVELY, *adv.* : yek li dûv yek, bi peyhatî, peyhatîkî.

CONSECUTIVENESS, *n.* : peyhatinîtî.

CONSENSUAL, *adj.* : hevkarî, hevdilniyayî, hevqayilî.

CONSENSUALLY, *adv.* : bi hevqayilî.

CONSENSUS, *n.* : hemûyatî, hemiyatî, hevdengî.

CONSENT, *n., vt.* : qayilbûn, qayil bûn.

- **AGE OF ~** : jiyê têgehiştin yan naskirinê.

- **BY GENERAL ~** : hemûkî.

- **SILENCE GIVES ~** : mitî nîşana pêkhatinê ye.

- **WITH ONE ~** : hemûkî.

CONSENTANEOUS, *adj.* : pêkhatî, hemûkî.

CONSENTIENT, *adj.* : hevdeng, hemiyatî.

CONSENTINGLY, *adv.* : bi qayilî.

CONSEQUENCE, *n.* : akam, encam, pêjor, serencam, dûmahî, dawî, kotayî.

- **IN ~ OF** : ji ber.

CONSEQUENT, *adj., n.* : encam.

CONSEQUENTIAL, *adj.* : encamdar, encamî.

CONSEQUENTIALITY, *n.* : encamîtî.

CONSEQUENTIALLY, *adv.* : bi encamî, encamekî.

CONSEQUENTIALNESS, *n.* : encamîtî.

CONSEQUENTLY, *adv.* : bi encamdarî, vêca, encamdarekî.

CONSERVANCY, *n.* : civata deryagerî.

CONSERVATION, *n.* : perêztin, parastin.

- **OF ENERGY** : parastina ûzeyî yan wizeyî.

CONSERVATIONAL, *adj.* : parêztinî.

CONSERVATIONIST, *n.* : parêzerê dahatin yan derametê sirûştî.

CONSERVATISM, *n.* : parêzkarî(tî).

CONSERVATIVE, *adj., n.* : parêzkar, parêzker, parêzyar, parêzdar.

CONSERVATIVELY, *adv.* : bi kêmî, bi parêztinî, pareztinekî.

CONSERVATIVENESS, *n.* : parêztiniti, parêzyarîtî.

CONSERVATIZE, *vi., t.* : parêz(k)erbûyî yan parêzerkirî, parêzyarkirî.

CONSERVATIZING, *n.* : parêz(k)erbûn, parêz(k)erkirin, parezyarkirin.

CONSERVATOR, *n.* : parêzdar.

CONSERVATORY, *n.* : amojgeha mûzîqî, amojgeha hunerên şanogerî, parêzgeha helezî.

CONSERVE, *vt.* : parêztin.

CONSERVE, *n.* : rîçal.

CONSIDER, *vt., i.* : hizir kirin, dîtin.

CONSIDERABLE, *adj.* : mezin, gelek, gewre, hêjayî hizrê ye, (hizirbar).

CONSIDERABLY, *adv.* : gelek, ramandar, têgehiştî, rêzgirtiyê mafên xelkê, dilovan, nerm, rûmetdar.

CONSIDERATENESS, *n.* : hişyarî, wuryayî, rûmetdarî, endîşe.

CONSIDERATION, *n.* : reçaw, hizirkirin, çixerandin, bayex, serinc, xistineger.

- **IN ~ OF** : ji ber.

- **ON OR UNDER NO ~** : êkcar.

- **TO TAKE INTO ~** : kirin nav hizra xwe de, hizir jê kirin.

CONSIDERED, *adj.* : hizirkirî, rêzdarkirî.

CONSIDERING, *adv., prep.* : ger me berê xwe da (hemî) tiştî.

CONSIGN, *vt.* : spartin, hinartin, terxan kirin.

CONSIGNABLE, *adj.* : şandinbar, spêrbar.

CONSIGNEE, *n.* : wergir.

CONSIGNER OR CONSIGNOR, *n.* : şandiyar.

CONSIGNATION, *n.* : paredan.

CONSIGNEMENT, *n.* : bar, siparte.

CONSIST, *vt.* : birîtî bûn, pêk hatin.

- **TO ~ OF** : birîtîbûn jî.

CONSISTENCE, *n.* : berdewamî, tebayî, tirî, ragirtin, qayimî.

CONSISTENCY, *n.* : sazî, tebayî, berdewamî.

CONSISTENT, *adj.* : sift, ragirtî, rêk.

CONSISTENTLY, *adv.* : bi siftî, siftekî.

CONSISTORY, *n.* : dadgeha dêrê, civata dêrê.

CONSOCIATE, *vt., i., adj.* : yek girtin, hev girtin, civakî kirin, hevendam.

CONSOCIATED, *adj.* : hevcivakîkirî.

CONSOCIATING, *n.* : hevcivakîkirin.

CONSOL, sing. of consols : qoçana deynî.

CONSOLATION, *n.* : dilnewayî, behî, serxweşî, vexwandin, şîwen, şîn.

- **MATCH, GAME, RACE** : pêşbirkeya dilxweşkirinê.

- **PRIZE** : xelatê dilxweşkirinê.

CONSOLATORY, *adj.* : serxweşiyî.

CONSOLE, *vt.* : dilxweş kirin, vexwandin.

CONSOLE, *n.* : dolaba radyo yan televizyonê, parçepeykera orgeniya depê kilîlan û herdu pêgehan.

CONSOLED, *adj.* : vexwandî.

CONSOLER, *n.* : xemrevîn.

CONSOLIDATE, *vt., i.* : qayim kirin, yek kirin.

CONSOLIDATED, *adj.* : qayim kirî, yekbûyî, yekkirî.

CONSOLIDATING, *n.* : qayim kirin.

CONSOLIDATON, *n.* : qayimkirin, pêtbûn, yekbûn, çespandin, seqamgîrkirin.

CONSOLING, *n.* : vexwandin.

CONSOLS, *n. pl.* : qoçanên deynê hikumeta brîtanî.

CONSONANCE, *n.* : hevdeng, goncan, hevawaz, tebayî.

CONSONANCY, *n.* : hevdeng, hevawaz, goncan, tebayî.

CONSONANT, *n., adj.* : dengdar, hevdeng, tîpa mit, tîpa bêdeng ya ko ji lêvê derdikevit wek : b, p, f, z.

CONSONANTAL, *adj.* : dengderî.

CONSONANTLY, *adv.* : bi rêkî, dengdarkî, bi dengdarî.

CONSORT, *vi., t., n.* : mêr yan jîn, heval, hevdengî, rêk bûn, yek kirin, li gel jiyan, yek kirin, gemiya yawer.

CONSORTIUM, *n.* : hevkariya hêzan, yekîtiya darayî, yane, civat, yekîtî, yekgirtin.

CONSPECIFIC, *adj.* : hevtuxim.

CONSPECTUS, *n.* : kurtî, dîtina gelemperî.

CONSPICUITY, *n.* : diyarbûnîtî.

CONSPICUOUS, *adj.* : diyar, ro(h)*n.* :, payedar, berz.

CONSPICUOUSLY, *adv.* : bi diyarî, diyarkî.

CONSPICUOUSNESS, *n.* : helkewtin, diyarbûnîtî.

CONSPIRACY, *n.* : pîşk, pîlangirî, vîlk, fêl, tevn û best, pîlan, weyn, pîlanbazî.

CONSPIRATION, *n.* : pîlankirin.

CONSPIRATIONAL, *adj.* : pîlankirinî.

CONSPIRATOR, *n.* : pîlanbaz, pîlangêr, fêlbaz, pîşkar, pîlanger.

CONSPIRATORIAL, *adj.* : pîlangêrî.

CONSPIRATORIALLY, *adv.* : bi pîlanbazî, pîlangerkî.

CONSPIRE, *vi.* : pîlan kirin, hevkarî kirin.

CONSPIRER, *n.* : pîlangêr, pîlanger.

CONSPIRING, *n.* : pîlanbazî, pîlangerî.

CONSTABLE, *n.* : polîs.

CONSTABULARY, *n., adj.* : polîsê deverekê yan welatekê.

CONSTANCY, *n.* : ragirî, dilsozî, heyranî, hedarî.

CONSTANT, *adj.* : ragirtî, hedar, heyran, dilsoz, neguhor, berdewam.

CONSTANTLY, *adv.* : bi berdewamî, herdem, hergav, ese, berdewamkî.

CONSTELLATE, *vi., t.* : diteyisit (stêr), dixemlînit (bi stêran), îşî bûn, ûşî bûn, ûşî kirin.

CONSTELLATED, *adj.* : îşîkirî, ûşîkirî.

CONSTELLATING, *n.* : îşîkirin, ûşîkirin.

CONSTELLATION, *n.* : jîmareyek ji stêran, birc, birrek mirovên jêhatî.

CONSTELLATORY, *adj.* : îşîdar, ûşîdar.

CONSTERNATE, *vt.* : şepirze kirin, bizdihandin.

CONSTERNATED, *adj.* : şepirzekirî, bizdihandî.

CONSTERNATING, *n.* : şepirzekirin, bizdihandin.

CONSTERNATION, *n.* : şepirzebûn, tirs, bizdihîn.

CONSTIPATE, *vt.* : zik digirtin, zik neçûn.

CONSTIPATED, *adj.* : zikgirtî.

CONSTIPATING, *n.* : gîr.

CONSTIPATION, *n.* : zikgîrî, gîrî, gîre, hinav girtî, xidok.

CONSTITUENCY, *n.* : deverek dengderan, jîmareyek helbijêran li deverekê.

CONSTITUENT, *n., adj.* : dengder, helbijêr, pêkhên.

CONSTITUENTLY, *adv.* : bi pêkhênî.

CONSTITUTE, *vt.* : damezrandin, pêkhînan, qanûn danan.

CONSTITUTED, *adj.* : damezrandî.

CONSTITUTING, *n.* : damezrandin.

CONSTITUTION, *n.* : damezran, destûr, qanûn, nerîtî, mad, çêkirin, binyatê leşî, avayî(leş).

CONSTITUTIONAL, *adj.* : destûrî.

- **FORMULA** : dariştina yekgirtinê.
- **RULE** : rêzika destûrî.

CONSTITUTIONALISM, *n.* : destûrîtî.

CONSTITUTIONALIST, *n.* : destûrî, bawermendê destûrî.

CONSTITUTIONALLY, *adv.* : bi destûrî, destûrkî.

CONSTITUTIONALIZE, *vt.* : destûrî kirin.

CONSTITUTIONLESS, *adj.* : bê destûr.

CONSTITUTIVE, *adj.* : avakirî, damezrayî, damezrên, damezrîndar, damezrênerî, damezrîndar.

CONSTITUTIVELY, *adv.* : bi damezrênî, bi damezrîndarî, damezrînkî.

CONSTRAIN, *vt.* : bend kirin, girê dan.

CONSTRAINED, *adj.* : pabendkirî, şepirze.

CONSTRAINT, *n.* : vebestin, gîrdan.

CONSTRICT, *vt.* : givştin, teng kirin.

CONSTRICTED, *adj.* : teng.

CONSTRICTION, *n.* : cirandin, tengî, girjbûn.

CONSTRICTIVE, *adj.* : gîrj (dar).

CONSTRICTOR, *n.* : mosûlkeya girtek, texlîtek mar e (xwe li nêçîrê dialînit ta ko dikujit).

CONSTRINGE, *vt.* : girj bûn, girj kirin.

CONSTRINGED, *adj.* : tengkirî.

CONSTRINGING, *n.* : tengkirin.

CONSTRINGENT, *n., adj.* : girj.

CONSTRUCT, *vt., i.* : ava kirin, damezrandin, rêk kirin.

CONSTRUCTED, *adj.* : avakirî.

CONSTRUCTIONAL, *adj.* : avakirînî.

CONSTRUCTIONALLY, *adv.* : bi avakirînî, avakirinkî.

CONSTRUCTIONIST, *n.* : avaker, raveker.

CONSTRUCTIVE, *adj.* : avadar, avaker.

CONSTRUCTIVELY, *adv.* : bi avadarî, bi avakerî, avadarkî.

CONSTRUCTIVENESS, *n.* : avadarîtî, avakerîtî.

CONSTRUCTIVISM, *n.* : avadarîtî, avakerîtî.

CONSTRUCTOR, *n.* : avaker.

CONSTRUCTUABLE, *adj.* : ravebar.

CONSTRUE, *vt., i.* : rave kirin, wergêrîn.

CONSTRUED, *adj.* : ravekirî.

CONSTRUING, *n.* : ravekirin.

CONSUBSTANTIAL, *adj.* : hevmade, gewher yan sirûşt.

CONSUBSTANTIATE, *vi., t.* : yek kirin yan bûn li gel made yan hev sirûştî.

CONSUBSTANTIATION, *n.* : baweriya yekgirtina leş û xwîna Îsa pêxemberî li gel nanê qorbanê.

CONSUL, *n.* : rawêj, şabender.

CONSULAR, *adj.* : rawêjdar.

- **AGENT** : cêgirê rawêjdarî.

CONSULATE, *n.* : rawêjgeh.

CONSULT, *vt., i.* : rawêj kirin.

CONSULTANT, *n.* : rawêjkar, pirspêker, rabêj, pispor, şîretkar, berdevk.

CONSULTATION, *n.* : rawêjkarî, rawêjek, rabêj(ek), rawêjî, rawêjkirin.

CONSULTATIVE, *adj.* : rawêjî, pirsyarkî, rawêjdar.

- **COUNCIL** : rabêjgeh.

CONSULTING, *n.* : rabêjk.

CONSULTOR, *n.* : rawêjkar.

CONSUMABLE, *adj.* : têçûnbar.

CONSUME, *vt., i.* : têçûn.

CONSUMED, *adj.* : têçûyî.

CONSUMEDLY, *adv.* : bêqam.

CONSUMER, *n.* : têber.

- **GOODS** : tişt yan mitayê têberî.

CONSUMERISM, *n.* : têberîtî.

CONSUMING, *n.* : têçûn.

CONSUMMATE, *vt., i., adj.* : temam kirin (jinînanê), şehreza, kêrhatî.

CONSUMMATED, *adj.* : temamkirî (bûkûzavayî).

CONSUMMATELY, *adv.* : bi şehrezayî.

CONSUMMATING, *n.* : temamkirin, bûkûzavayî.

CONSUMMATION, *n.* : temamkirin, bûkûzavabûn.

CONSUMMATIVE, *adj.* : kêrhatî, şehreza.

CONSUMMATOR, *n.* : berpêker, şehreza.

CONSUMPTION, *n.* : têbûn, têçûn, êşa zirav, sil.

CONSUMPTIVE, *n., adj.* : têber, nesaxê êşa zirav, pêwendîdarê êşa zirav.

CONSUMPTIVELY, *adv.* : bi têberî, têberkî.

CONTACT, *n., vt.* : hingavtin, destdan, hilnisîn, hingvtin.

- **BREAKER** : destdanbirr : alava birrînê û gehîna lozewî yan rewtekê.

- **FLIGHT** : firîna destdan : ko balafirvan beji yan avê dibînit.

- **LAXATIVE** : şehfik.

- **LENSES** : niske yan çavikên dikin nav qepûlkên çavan de.

- **MAKER** : alava gehandin û birrîna lozewî yan rewtekî.

CONTAGION, *n.* : vegirî, nesaxiya vegir, teşene.

CONTAGIOUS, *adj.* : vegir, kotî, jevgirtin, dirm, peta.

CONTAGIOUSLY, *adv.* : bi vegirî, vegirkî.

CONTAGIOUSNESS, *n.* : vegirtin, vegirdarîtî.

CONTAGIUM, *n.* : mîkroba nesaxiyê.

CONTAIN, *vt.* : têde girtin, hevber kirin, girtin.

CONTAINABLE, *adj.* : (têde)girtinbar.

CONTAINED, *adj.* : (têde)girtî.

CONTAINER, *n.* : ferax, bar helgir, qalik, aman, qap, vêl, kod, defir.

CONTAINERIZE, *vt.* : bar kirin (li gemiya bar helgir).

CONTAINMENT, *n.* : têdegirtin, rawestandin.

CONTAMINATE, *vt.* : pîs kirin, herimandin.

CONTAMINATED, *adj.* : pîskirî, herimandî, gurrikirî.

CONTAMINATING, *n.* : pîskirin, herimandin.

CONTAMINATION, *n.* : pîskirin, pîsbûn, herimandin.

CONTAMINATIVE, *adj.* : pîs(dar).

CONTEMN, *vt.* : kirêt kirin.

CONTEMPLATE, *vt., i.* : hizir kirin, raman kirin.

CONTEMPLATED, *adj.* : ramankirî, ramayî.

CONTEMPLATING, *n.* : ramankirin.

CONTEMPLATIVE, *adj.* : ramandar.

CONTEMPLATIVELY, *adv.* : bi ramandarî, ramandarkî.

CONTEMPLATIVENESS, *n.* : ramandarîtî.

CONTEMPLATION, *n.* : raman, serinc, hizirkirin.

CONTEMPORANEITY, *n.* : hevdemdarîtî.

CONTEMPORANEOUS, *adj.* : hevdemdar.

CONTEMPORANEOUSLY, *adv.* : bi hevdemdarî.

CONTEMPORANEOUSNESS, *n.* : hevdemdarîtî, hevçaxî, hevdemîtî.

CONTEMPORARY, *n., adj.* : hevdem, hemdem, hevçax, hevbez.

CONTEMPORIZE, *vt.* : hevdem kirin.

CONTEMPT, *n.* : kirêtkirin, nizimkirin, sivikdîtin, avir, bêrûmetî, kotîtî.

CONTEMPTIBLE, *adj.* : nizimbar, hejî nizimkirinê, kotî(bar).

CONTEMPTIBLENESS, *n.* : kotîtî, kotîbarîtî.

CONTEMPTIBLY, *adv.* : bi kotî, kotîkî.

CONTEMPTOUS, *adj.* : nizimker (rewişt).

CONTEMPTOUSLY, *adv.* : bi kotî, kotîkî.

CONTEMPTOUSNESS, *n.* : kotîtî.

CONTEND, *vi., t.* : dupat kirin, xebitîn, hevrikî kirin, berhevdan kirin.

CONTENDER, *n.* : xebatker, bizavker, hevrik, dilniya.

CONTENT, *adj., vt., i.* : çavtêr, dilniya, qayil, qîm bûn, dilniya bûn.

CONTENT(S), *n.* : pêrist, têxistî, naverok, cerecem, nawerok, têdeyî.

CONTENTED, *adj.* : qîmbûyî, dilniya, qayil, hedar.

CONTENTEDLY, *adv.* : bi dilniyayî, bi qîmbûnî.

CONTENTEDNESS, *n.* : dilniyayîtî, qîmbûnîtî.

CONTENTING, *n.* : qayilkirin.

CONTENTION, *n.* : şerkirin, duberî, qayiş, xebat, bizav.

- **BONE OF ~** : eger yan jî hoyê şerî.

CONTENTIOUS, *adj.* : şerker, gelşok, zirrek, dirr, miqers.

CONTENTIOUSLY, *adv.* : bi gelşokî.

CONTENTIOUSNESS, *n.* : miqersî, şerkerî(tî).

CONTENTMENT, *n.* : qayilbûn, qîmbûn, dilniyayî, hedarî.

CONTERMINOUS, *adj.* : hevsinor.

CONTERMINOUSLY, *adv.* : bi hevsinorî.

CONTEST, *n.* : lec, cerenîx, pêşbirke, hevrikî, pêşbezî, neberd.

CONTEST, *vi., t.* : cerenîx kirin, pêşbirkê kirin, pêşbezîdike.

CONTESTABLE, *adj.* : lecbar, pêşbirkêbar, pêşbezîbar, hevrikîbar.

CONTESTANT, *n.* : hevrik, pêşbir, pêşbez.

CONTESTED, *adj.* : hevrikîkirî, pêşbirkekirî, pêşbezîkirî.

CONTESTER, *n.* : pêşbir, hevrik.

CONTEXT, *n.* : deq, peyivajoyî.

CONTEXTUAL, *adj.* : belgeyî.

CONTEXTURE, *n.* : tevn, belge, dirûv.

CONTIGUITY, *n.* : zincîreya berdewamî, lêketin, dirêjiya berdewamî.

CONTIGUOUS, *adj.* : lêketî, hevrex.

CONTIGUOUSLY, *adv.* : bi lêketî.

CONTIGUOUSNESS, *n.* : lêketîtî.

CONTINENCE OR CONTINENCY, *n.* : xwegirtin.

CONTINENT, *n.* : zevî, qare, kert.

CONTINENTAL, *adj.* : qareyî, kertî.

- **CODE** : pêro yan rêzika " Mors " ya navdewletî.

- **SHELF** : kenarê qareyî (ko jêr ava qam de ye).

- **NOT WORTH A ~** : pûç û bê biha.

CONTINENTLY, *adv.* : bi pakî.

CONTINGENCE, *n.* : destdan.

CONTINGENCY, *n.* : tengavî, qewmîn, çêbûn, desdan, helketinî.

CONTINGENT, *adj., n.* : tengav, hekînî.

CONTINGENTLY, *adv.* : bi tengavî.

CONTINUAL, *adj.* : berdewam.

CONTINUALLY, *adv.* : bi berdewamî, berdewamkî.

CONTINUANCE, *n.* : berdewamî, pêdeçûn.

CONTINUANT, *adj.* : berdewam.

CONTINUATE, *adj.* : berdewam.

CONTINUATION, *n.* : berdewamî, pêdeçûn, pêveçûn.

CONTINUATIVE, *adj.* : berdewamdar.

CONTINUATOR, *n.* : berdewamker.

CONTINUE, *vi., t.* : berdewam kirin, pêveçûn.

CONTINUED, *adj.* : berdewam.

- **FRACTION** : şikesteka berdewam.

- **PROPORTION** : rêjeya berdewam.

CONTINUING, *n.* : berdewamî, berdewam kirin.

CONTINUITY, *n.* : pêdeçûn, pêveçûn, serdaçûn, berdewamî(tî).

CONTINUOUS, *adj.* : berdewam, nebirrî.

- **FUNCTION** : rêberê berdewam.

- **WAVES** : pêlên berdewam.

CONTINUOUSLY, *adv.* : bi berdewamî, berdewamekî.

CONTINUUM, *n.* : berdewam.

CONTORT, *vt., i.* : badan, guhorî (wateyê), xîs kirin, xîs bûn (ji êşanê).

CONTORTION, *n.* : badan, xîsbûn.

CONTORTIONIST, *n.* : zirtek, cerbez, nivîserê zirker.

CONTOUR, *n., adj., vt.* : kemer, hêla besbûnê, kemer kirin, bes kirin, rade kirin.

- **FEATHERS** : perên derekî.

- **LINE** : rêza astî.

- **MAP** : nexşeyên rêzên astî.

CONTRA-, *pref.* : pêşgir e ku dij e.

CONTRABAND, *n., adj., vt.* : qeçax, qeçaxî, qeçaxî kirin.

- **OF WAR** : qeçaxiya şerî.

CONTRABANDIST, *n.* : qeçax.

CONTRABASS, *n.* : kivanceya zil.

CONTRACEPTION, *n.* : dijavisî.

CONTRA CLOCKWISE, *adj., adv.* : dij arasteya destikê demjimêrê.

CONTRACT, *n., adj., vt., i.* : belênî, qebale, belênderî, belên kirin.

CONTRACTED, *adj.* : girj, çirmisî, çilmisî, qurmiçî.

CONTRACTILE, *adj.* : kêmker.

CONTRACTING, *n.* : girjkirin.

CONTRACTION, *n.* : girjbûn, girnijîn, kêmbûn, çûneyek, kurtbûn.

- **OF A HABIT** : rahatin.

- **OF MARRIAGE** : mehir, mehirkirin.

CONTRACTIONAL, *adj.* : girjbûnî.

CONTRACTIONALLY, *adv.* : bi girjbûnî.

CONTRACTIVE, *adj.* : girj.

CONTRACTOR, *n.* : peyivdar, belênder, girêdar, desteber.

CONTRACTUAL, *adj.* : belênderî.

CONTRACTURE, *n.* : girjbûn, girjbûna masûlke yan jêyî.

CONTRADICT, *vt.* : derew hînan der, mandel kirin, dij kirin.

CONTRADICTABLE, *adj.* : mandelbar.

CONTRADICTING, *n.* : hevdij, nakok.

CONTRADICTION, *n.* : dijîtî, dijdarî, nesazî, nakokî, dijayetî, lec, dijkarî.

CONTRADICTIVE, *adj.* = **CONTRADICTORY.**

CONTRADICTOR, *n.* : mandelker.

CONTRADICTORY, *adj., n.* : dijdar, nesaz, hevdij, hawdij, nakok.

CONTRADISTINCTION, *n.* : diyarkirin (bi hevdijiyê).

CONTRADISTINGUISH, *vt.* : diyar kirin (bi hevdijiyê).

CONTRA INDICATE, *vt.* : dij nîşan kirin.

CONTRALTO, *n.* : dengê straniyê nizimtirê jinê.

CONTRAPOSITION, *n.* = **OPPOSITION** : (neyarî, rikeberî, dijî, nesazî).

CONTRAPTION, *n.* : gêre, amêreta gêre.

CONTRAPUNTAL, *adj.* : bersivdarî.

CONTRAPUNTIST, *n.* : bersivdar (mûzîqe).

CONTRARIETY, *n.* : nesazîtî, nakotîtî.

CONTRARILY, *adv.* : bi dijî, bi berevajî.

CONTRARINESS, *n.* : dijîtî.

CONTRARIOUS, *adj.* : dij.

CONTRARIWISE, *adv.* : bi berevajî.

CONTRARY, *adj., n., adv.* : dijî, dijdarî, hevdij, hawdij, nakok.

- **TO** : dij.

- **TO THE ~** : berûvajî diyarbûn.

- **ON THE ~** : êkcar berûvajî.

CONTRAST, *vi., t., n.* : hevber kirin, hevdijî.

CONTRASTING, *n.* : nakok.

CONTRASTIVE, *adj.* : nakok(dar).

CONTRASTY, *adj.* : hevberî.

CONTRAVENE, *vt.* : caris kirin, êrîş kirin, guman kirin, mandel kirin, dij kirin.

CONTRAVENED, *adj.* : cariskirî.

CONTRAVENING, *n.* : cariskirin.

CONTRAVENTION, *n.* : dijkirin, cariskirin, mandelkirin.

CONTRIBUTE, *vt., i.* : beşdar bûn, hevpişkî kirin, para dan, bêş kirin.

CONTRIBUTING, *n.* : pîtak.

CONTRIBUTION, *n.* : pîtak, paredan, beşdarî.

CONTRIBUTIVE, *adj.* : pîtakdar.

CONTRIBUTOR, *n.* : behredar.

CONTRIBUTORY, *adj.* : harîker.

CONTRITE, *adj.* : jûvan, poşman, peşîman, pêşeman.

CONTRITION, *n.* : poşmanî, pêşemanî, jûvanî.

CONTRIVANCE, *n.* : sexte, dahînan.

CONTRIVE, *vt.* : dahînan, pîlan kirin.

CONTRIVED, *adj.* : dahînayî.

CONTRIVING, *n.* : dahînan.

CONTROL, *vt., n.* : çavdêrî kirin, raserî kirin, raserbûn, raserkirin, çavdêrî, sehîw, zalî, dabîn (kirdin).

- **EXPERIMENT** : azmûna dupatekirinê.

- **POST** : qolx, binikê raseriyê.

- **ROOM** : jora çavdêrî.

CONTROLABILITY, *n.* : raserbarî(tî).

CONTROLABLE, *adj.* : raserbar.

CONTROLLED, *adj.* : raserkirî, rûkirdar.

CONTROLLER, *n.* : çavdêr, rûkir, raserker.

CONTROLLING, *n.* : raserkirin.

CONTROVERSIAL, *adj.* : berhevdanbar, lêketindar.

CONTROVERSIALIST, *n.* : berhevdankar, lêketinkar.

CONTROVERSY, *n.* : lêketin, qirên, qayiş.

- **BEYOND ~** : bêguman, piştrast.

CONTROVERT, *vt., i.* : mandel kirin, lêkeftin.

CONTUMACIOUS, *adj.* : serkêş.

CONTUMACY, *n.* : serkêşî.

CONTUMELIOUS, *adj.* : kirêt, şermizar.

CONTUMELY, *n.* : kirêtkirin, kotîkirin (ziman...).

CONTUSE, *vt.* : birîndar kirin (bê ko çermî bişkînit yan bidirrînit).

CONTUSION, *n.* : birîndarkirin.

CONUNDRUM, *n.* : qewsel, metel, metelok, mamik.

CONURBATION, *n.* : torkar (kombûn) ya civakiya şarî.

CONVALESCE, *vi.* : sax bûn.

CONVALESCED, *adj.* : saxbûyî.

CONVALESCENCE, *n.* : servehatin, veterş, vetersîn, saxbûn.

- **HOME OR HOSPITAL** : servehatingeh, bojangeh.

CONVALESCENT, *adj., n.* : saxbûyî, servehatî.

CONVALESCING, *n.* : saxbûn.

CONVECT, *vt.* : raguhaztin(germê).

CONVECTION, *n.* : helgirtin, raguhêz.

CONVECTIONAL, *adj.* : raguhêzî (germî).

CONVECTIVE, *adj.* : raguhêz, helgirtinî (ya germiyê), raguhêzdar.

CONVECTOR, *n.* : germker (bi helgirtina germiyê).

CONVENANCE, *n.* : kêrhatin.

CONVENE, *vi., t.* : kom kirin, kom bûn, civîn, civandin.

CONVENED, *adj.* : civandî, komkirî.

CONVENER, *n.* : civînkar.

CONVENIENCE, *n.* : kêrhatin, vesihîn.

CONVENIENCY, *n.* = **CONVENIENCE.**

CONVENIENT, *adj.* : kêrhatî, nêzîk, vesîndar.

CONVENIENTLY, *adv.* : bi vesihînî, vesihînkî.

CONVENING, *n.* : civandin.

CONVENT, *n.* : dêr.

CONVENTICLE, *n.* : civînge.

CONVENTION, *n.* : nerît, civat, civîn, qewat, baw, rêzik, civangeh.

CONVENTIONAL, *adj.* : sade, asayî, neritî.

CONVENTIONALISM, *n.* : nerîtî(tî).

CONVENTIONALITY, *n.* : zaravîtî.

CONVENTIONALIZE, *vt.* : nerîtî kirin, zaravî kirin.

CONVENTIONEER, *n.* : civînkar.

CONVENTUAL, *adj.* : dêrî.

CONVERGE, *vt., i.* : ko bûn, nêzîk bûn, kom bûn, civîn, vêkeftin yan gehîn.

CONVERGENT, *adj.* : koker.

- **LENS** : nîskeya koker.

- **RAYS** : tîrêjên kokirî, tîşkî kokirî.

CONVERGING, *n.* : kokerî.

CONVERSABLE, *adj.* : axiftinbar.

CONVERSANCE, *n.* : agehdarî.

CONVERSANT, *adj.* : agehdar, pêzan.

CONVERSATION, *n.* : axiftin, berhevdan, suhbet, giftûgo, diraw, lêdwan, kalgal.

CONVERSATIONAL, *adj.* : axiftinî.

CONVERSATIONALIST, *n.* : suhbetker, axiftinker.

CONVERSAZIONE, *n.* : civata torê.

CONVERSE, *vi., n.* : dan berhev, suh'bet kirin, axiftin, berhevdan kirin, suhbet, axiftin, berhevdan.

CONVERSE, *adj., n.* : dij, vajî.

CONVERSED, *adj.* : berhevdankirî.

CONVERSELY, *adj.* : be pêçewane, bi berevajî, berevajkî.

CONVERSING, *n.* : axiftin, berhevdankirin.

CONVERSION, *n.* : guhartin, rênasî, guhorîn, ayîn guhartin.

CONVERSIONAL, *adj.* : guhartinî.

CONVERT, *vt., i., n.* : guhorîn, guhork.

CONVERTER, *n.* : guhêrker.

CONVERTIBLE, *adj.* : guhêrdar, guhêzbar, rênasbar.

CONVERTIBLENESS, *n.* : guhorbarî(tî).

CONVERTIPLANE, *n.* : balafira guhêrbar (jî hilyokopterê bo çengdarê).

CONVEX, *adj., n.* : koqiz, kûz, xûz.

- **LENS** : nîskeya koqiz, camika koqiz, yan kûz.

- **MIRROR** : xudîka koqiz, awêneya koqiz.

CONVEXITY, *n.* : koqizî(tî), kûzîtî.

CONVEXNESS, *n.* : koqizî(tî), kûzîtî.

CONVEXO-CONCAVE, *adj.* : rûçalkoqiz, dukûz.

CONVEY, *vt.* : gehandin.

CONVEYANCE, *n.* : gehandin, geyandin, ragehandin, guhêzok, valakirin.

CONVEYANCER, *n.* : mîrzayê valakirina pertalî yan guhaztina samanî.

CONVEYOR, *n.* : guhêz, valaker.

CONVEYORIZE, *vt.* : bi guhêz kirin.

CONVICT, *n., vt.* : tawanbar, tawanbar kirin.

CONVICTION, *n.* : tawankirin, qinyat, bawer, qayilkirin.

CONVINCE, *vt.* : qayil kirin.

CONVINCED, *adj.* : qayilkirî.

convincible : qayilbar.

CONVINCINGLY, *adv.* : bi bawerînanî, bi zanî, bawerînankî.

CONVINCINGNESS, *n.* : zanîtî, bawerîtî.

CONVIVIAL, *adj.* : keyfxweş.

CONVIVIALITY, *n.* : keyfxoşîtî.

CONVIVIALLY, *adv.* : bi keyfxweşî, keyfxweşîkî.

CONVOCATION, *n.* : gazîkirin, komkirin, kombûn.

CONVOKE, *vt.* : kom bûn, civandin.

CONVOKED, *adj.* : civandî, komkirî.

CONVOKING, *n.* : civandin, komkirin.

CONVOLUTE, *vt., i., adj.* : pêçan, badan, badayî, pêçayî.

CONVOLUTED, *adj.* : pêçayî, badayî.

CONVOLUTION, *n.* : pêçan, badan.

CONVOLVE, *vt., i.* : badan, pêçan.

CONVOLVUS, *n.* : lavlavk.

CONVOY, *vt., n.* : pasdarî kirin, rêzgel, kerwan, karwan (çekdar û deryayî).

CONVULSE, *vt.* : raperîtandin, hejandin.

CONVULSION, *n.* : livîna dijwar, şelqîn, pirk, raweşandin, lerizîn, şilqandin.

CONVULSIONARY, *adj.* : hejîn, şelqînî.

CONVULSIVE, *adj.* : hejîn, şelqînî, hejîndar.

COO, *vi.* : xwandin (kotir).

COOK, *n., vi., t.* : pêj, xwarinpêj, aşpêj, lênanvan, girarpêj, pehtin, lê nan, patin.

- **BOOK** : kitêba pêjanê yan lênanê.

- **HOUSE** : pêjgeh.

- **MAID** : harîkera pêjî.

COOKED, *adj.* : pêjayî.

- **FOOD** : xwarina pêjandî, lênandî, çêşt, aş.

- **WELL ~** : poxte.

- **WET** : şilik.

COOKERY, *n.* : pezan, lênandarî.

- **BOOK** : kitêba lênanê yan pêjanê.

COOKING, *n.* : lênan, patin, pehtin, girar pêjî, pezan.

- **OIL** : ron, tewaş.

- **POT** : qazan, beroş.

COOKOUT, *n.* : seyran (li gel pêjana xwarinê).

COOKSHOP, *n.* : aşxane.

COOKSTOVE, *n.* : zope yan koçkê pêjanê.

COOL, *adj., n.* : fênik, hîn, sar, honik.

COOLANT, *n.* : sarker.

COOLER, *n.* : hînker, sarker.

COOLIE, *n.* : pale, rêncber.

COOLING, *n.* : tezandin, sarkirin.

COOLISH, *adj.* : piçekê sar.

COOLLY, *adv.* : bi sarî, sarkî.

COOLNESS, *n.* : honkatî, honkî, hînikî, sar, sarîtî, vizbûn.

COON, *n.* : reşek, rakon (canewer), hevşî, zîndan.

COON'S AGE, *n.* : demek dirêj.

COON'S CAT, *n.* : kitika Enqere.

COONTIE, *n.* : darek emerîkanî .

COOP, *n.* : pin, pînik.

- **CHICKEN** : pîn.

COOPER, *n., vt., i.* : birmîl çêker yan çaker, birmîl çêkirin.

COOPERAGE, *n.* : birmîlgeh.

COOPERATE, *vt.* : harî kirin.

COOPERATION, *n.* : harîkirin, herewezî, hevkarî, hevkarîkirin.

COOPERATIVE, *adj.* : herewez, hevkar, mehbere, zibare.

- **AGRICULTURAL ~** : zibareyên çandinê.

- **STORE** : firoşgeh ya herewezî.

- **WORK** : palote, karê zibare.

COOPERATIVELY, *adv.* : bi herewezî, herewezekî.

COOPERATIVENESS, *n.* : herewezîtî, harîkarîtî.

COORDINATE, *vt., i., n.* : rêk xistin, rêk kirin, tewere, berdêl, hevpaye.

COORDINATING, : rêkxistin, rêkirin.

- **CONJUNCTION** : hevgir.

COORDINATION, *n.* : rêkxistin, rêkirin.

COP, *n., vt.* : polîs, girtin.

COPAL, *n.* : stirka reqa qayim.

COPARCENARY, *n.* : hevkariya mîratî.

COPARCENER, *n.* : hevkarê mîratî.

COPARTENER, *n.* : hevkar.

COPARTENERSHIP, *n.* : hevkarî.

COPE, *vt., i., n.* : şiyan, kinc kirin, esman.

- **POD** : pêsewl, pêşelpî.

COPELATA, *n.* : moraney kitêb, mîrg yan xêrka kitêban.

COPER, *n.* : bazirganê hespan.

COPERNICAN, *adj.* : pêwendîdarê zanayê stêrzan Kopernîk.

COPESTONE, *n.* : berê bilindtirê avahî.

COPIED, *adj.* : rûnivîskirî.

COPIER, *n.* : rûnivîser.

COPING, *n.* : sîvande, serê nivîsê avahiyê dîwarî.

COPING SAW, *n.* : xîzara kêrteng û kurt wek şiklê U.

COPILOT, *n.* : hevbalafirvan.

COPIOUS, *adj.* : têrberhem, zehf, mişe.

COPIOUSLY, *adv.* : bi têr berhemî yan mişeyî, mişekî.

CO-PLANAR, *adj.* : hevrêk yan rêkar, hawrasteban.

COPPER, *n.* : polîs, sifir, mis, meş, mehş, paxir.

- **HEAD** : marek emerîkanî jehrî ye.

- **PLATE** : kilîşe : depkê misî.

- **PYRITES** : pîrayta misî.

- **SMITH** : misger, sifirker.

- **SULPHATE** : zaxa şîn.

COPPERY, *adj.* : misî.

COPPICE, *n.* : teraşgeh : daristana darkurt.

COPRA, *n.* : kakila giwêza Hindê ya hişk.

COPROLITE, *n.* : rîxa berbûyî.

COPROPHAGUS, *n.* : rîxxwer (wek kêzê).

COPTIC, *n., adj.* : Qiptî.

COPULA, *n.* : pêgir, hestî yan kirkirokê pêgir, lêkera pêgir.

COPULATE, *vt.* : gan kirin, dakeftin.

COPULATED, *adj.* : daketî.

COPULATING, *n.* : daketin.

COPULATION, *n.* : yekitiya regezî, daketin, gankirin, guhnêl, guhnêr, perîn, gan, nayîn, nîhan, nîhandin, kutan, nihandin.

- **PERIOD** : guhnêl.

COPULATIVE, *adj.* : pêgirdar, peyiva pêgir.

COPULATORY, *adj.* : perîn.

- **ORGAN** : endamê perînê.

COPY, *n., vt., i.* : rûnivîs, guhazto, bergirtin, rûnûs, rûnivis kirin.

- **BOOK** : defter, pirper.

- **FAIR OR CLEAN ~** : rûnivîsa spîkirî yan paqij.

- **FOUL OR ROUGH ~** : rûnivîsa reşek.

- **HOLD**, *n.* : (zevî) derbest, derebegiya derbest.

- **HOLDER**, *n.* : derbestkar.

- **READER** : xwandekarê rûnivîsê.

- **RIGHT** : mafê belavkirin yan dananê.

COPYING, *n.* : rûnivîskirin, rûnûs.

- **INK** : merekeba rûnivîsînê.

- **PAPER** : kaxeza rûnivîsînê.

- **PRESS** : pestêna rûnivîsînê.

COPYIST, *n.* : rûnivîser.

COQUET, *n., adj.* : zîzek, lote.

COQUETING, *n.* : nazî.

COQUETRY, *n.* : nazdarî, naz, civ, mehn, lence.

COQUINA, *n.* : berek birîtî ye ji şikesteka mercanî û qapilkeyan bo avakirinê.

COQUETTISH, *adj.* : zîzek, mehn.

COQUETTISHNESS : zîzekîtî, mehnîtî.

CORACII FORM, *adj.* : qirî (wek qirê).

CORACLE, *n.* : belemek biçûk e peykerdar e û bi kevlî nixaftî ye da ko av neçitê.

CORACOID, *adj.* : mercan, mercanî, şîlan.

- **BELLS** : helezê gulmercanî.

- **ISLAND** : girava mercanî.

- **REEF** : ladana mercaniya deryayî.

- **SNAKE** : şîlmar.

CORALLINE, *adj.* : mercanî.

CORALLOID(AL), *adj.* : mercanî.

CORBEIL, *n.* : sebet.

CORBEL, *n.* : selende.

CORBELLING, *n.* : selendekirin.

CORBINA, *n.* : masiyek deryayî ye.

CORD, *n., vt.* : jê, werîs, tîr, pêt, şirît, pihêt, girêdan (bi werîsan), kom kirin (daran).

- **WAINER** : pêlav çêker, solger.

- **WOOD** : dar(êzing), darê komkirî.

CORDAGE, *n.* : werîs nemaze werîsên gemiyan.

CORDATE, *adj.* : şikildil.

CORDED, *adj.* : werîsî.

CORDIAL, *adj.* : germ, dostî.

CORDIALLY, *adv.* : dostayî, dostayekî.

CORDIFORM, *adj.* : wek dilî.

CORDILLERA, *n.* : sirta çiyayan.

CORDITE, *n.* : kordît : (peqînker e).

CORDON, *n.* : gemaroya polisî.

CORDOVAN, *n.* : qordobî (ji Qordoba, Endelûzya).

CORDUROY, *n., vt.* : perûkê koderî, rêka darkirî (li çiravê yan erdê nizim), rêka hosa çêkirin.

CORE, *n., vt.* : nafik, kakil, tovî hinander.

CORELATE, CORELATION, *n.* = **CORRELATE, CORRELATION.**

CO-RELIGION, *n.* : hevayîn.

CORELIGIONIST, *n.* : hev ayîn yan ol.

COREOSIS, *n.* : gulaxirk.

CO-RESPONDENT, *n.* : hevberpirsyar.

CORF, *n.* : sebet yan erebane li kanzayê.

CORIACEOUS, *adj.* : kevlî, pûstî.

CORIANDER, *n.* : gijnij.

CORK, *n., adj., vt.* : tepedor, tepedorî, tepedor kirin, girtin (bi tepedorî).

CORKAGE, *n.* : şûndana meyvexwarinê li otêlê.

CORKED, *adj.* : tepedorkirî.

CORKER, *n.* : tepedorkar.

CORKJACKET, *n.* : saqoyê tepedorî (bo melevaniyê yan ajnê).

CORK OAK, *n.* : darê tepedorî.

CORK SCREW, *n.* : badeka tepedorî (bo vekirinê).

CORKY, *adj.* : tepedorî.

CORM, *n.* : panîk : riha wek pîvazê.

CORMEL, *n.* : panîkok : rihçika wek pîvazê.

CORMORA, *n.* : balindeyek avî zikûnî ye, zikînî.

CORN, *n.* : genim, garis, kengirok, dexil.

- **BORER**, *n.* : kirmê genimî.
- **CHANDLER** : genimfiroş.
- **HUSK** : kelpikê ûşiyê genimê şamê.
- **INDIAN ~** : garis.
- **OIL** : ronê garisî.

CORNEA, *n.* : spîne, gilêne, perdeya çavî.

CORNED, *adj.* : xwêkirî.

- **BEEF** : goştê xwêkirî (ga yan çêl).

CORNELIAN, *n.* : berê sorê hêja.

CORNEOUS, *adj.* : şaxdar.

CORNER, *n., vt., i.* : kuncal, quncal, kunc, çimik, kujî, qilçik, tengav kirin, pawan kirin.

CORNERED, *adj.* : tengavkirî, goşekirî.

CORNET, *n.* : borîzan.

CORNFLOWER, *n.* : gulgenim (texlîtek helez e).

CORNICE, *n.* : selende.

CORNING, *n.* : şorkirin, xwêkirin.

CORNU, *n.* : şax.

- **OF THE TOES** : mîmar, bizmarê tilan.

CORNUCOPIA, *n.* : şax.

CORNUTED, *adj.* : qoçekî, qoçdar.

CORN WHISKEY, *n.* : wiskiyê genimê şamê.

CORNY, *adj.* : genimî.

CORODY, *n.* : azoqe (xêr).

COROLLA, *n.* : tacik.

COROLLARY, *n.* : encam, encama sirûştî.

CORONA, *n.* : tac.

- **AUSTRALIS, N.** : stêra gulbenda başûr.
- **BOREALIS** : stêra gulbenda bakur.

CORONACH, *n.* : dirge.

CORONAL, *n., adj.* : tac, tacî.

- **SUTARE** : derza gulbendî.

CORONARY, *adj.* : tacî (dil).

- **ARTERY** : sordemarê dilî.
- **THROMBOSIS OR OCCLUSION** : girtina tacî (dil).

CORONATED, *adj.* : tackirî.

CORONATION, *n.* : tackirin.

CORONER, *n.* : fermanberê kelişînê (leşê mirî).

CORONET, *n.* : tacik.

CORPORAL, *adj., n.* : leşî, nasdar, perûkê cangoriyê, yê qorbangehê bo kaska qorbanê.

- **GUARD** : pela li bin rêberiya nasdarî.

CORPOLARITY, *n.* : leşdarî(tî).

CORPORATE, *adj.* : yekgirtî, hevkar.

CORPORATION, *n.* : hevkarî, civat, desgeh.

CORPORATISM, *n.* : rêkxistina civakî li ser binyata pîşesazî û pîşekarî.

CORPORATIVE, *adj.* : pêwendîdarê hevkarî, hevkardar.

CORPORATOR, *n.* : endamê yekgirtinê, endamê hevkariyê.

CORPOREAL, *adj.* : leşî, madî.

CORPOREALITY, *n.* : hebûna leşdarî.

CORPOREITY, *n.* : sirûştîtî, madîtî.

CORPS, *n.* : leşker, deste.

CORPSE, *n.* : keleş, kelex, cendek, term, laş.

CORPSMAN, *n.* : serbazê deryayî (rahînayî bo yarmetiya seretayî).

CORPULENCE, *n.* : qelewî.

CORPULENT, *adj.* : qelew, gomreh.

CORPUS, *n.* (*pl.* **CORPORA**) : leş nemaze term.

- **CALLOSUM**, *n.* : leşê hişk : gomçika rîşalên demarî li navbera her du nîvên meşî.

- **CHRISTÎ** : cejna leşî (qorbanê).

- **DELICITY** : leşê tawanê : kiryara madî û sereki ko tawanek hate kirin wek mirinê li kuştinê.

- **JURIS, N.** : qanûnên welatekê.

- **LUTEUM** : leşê zer (yê hêkdankê).

- **STRIATUM** : leşê rêzkirî (li her du nîvên meşî).

CORPUSCLE, *n.* : pirtika xuynê, xirek, leşik, topik, xaneya zindî.

CORPUSCULAR, *adj.* : leşikî.

- **THEORY** : dîtaneya leşikî.

CORRADE, *vt., i.* : peritîn (bi verenînê).

CORRADED, *adj.* : peritî.

CORRADING, *n.* : peritîn.

CORRAL, *n., vt.* : axîr, afir, hevşî, gov, gom, girtin, kom kirin.

CORRASION, *n.* : daxurana sirûştî.

CORRECT, *adj.* : rast, dirist, serest, sip, sift.

CORRECT, *vt.* : rast kirin.

CORRECTED, *adj.* : rastkirî.

CORRECTING, *n.* : rastkirin.

CORRECTION, *n.* : rastkirin, bijarekirin.

CORRECTIONAL, *adj.* : pêwendîdarê rastkirinê yan çakirinê.

CORRECTITUDE, *n.* : qenc rewişt.

CORRECTIVE, *adj., n.* : rastker, rastdar.

CORRECTLY, *adv.* : bi rastî.

CORRECTNESS, *n.* : rasthev, serestî, rastîtî.

CORRECTOR, *n.* : rastker.

CORRELATE, *n., adj., vt., i.* : hevpêwend, hevgirêdan, hev girê dan.

CORRELATED, *adj.* : hevpêwendîkirî.

CORRELATING, *n.* : hevpêwendîkirin.

CORRELATION, *n.* : hevpêwendî, pêwend, pêgirî.

- **COEFFICIENT** : hokarê pêwendê yan hevgirêdanê.

CORRESPOND, *vt.* : peyam nivîsîn, rêk keftin, pêk hatin, hevyekî kirin, peyamnêrî kirin.

CORRESPONDENCE, *n.* : peyamnêrî, beramberî, hevyekî.

CORRESPONDENCY, *n.* = **CORRESPONDENCE.**

CORRESPONDENT, *adj., n.* : peyamnêr, peyamhinêr, teba, goncan, hevyek, beramber.

CORRESPONDING, *n.* : hember.

- **ANGLES** : goşeyên beramber.

CORRIDOR, *n.* : hewdan, dalan, naver, navder, rarew, navderek.

- **TRAIN** : hevkêşa dalankirî.

CORRIEDALE, *n.* : pezê korîdeylê neozelandî (rû spî ye hirî nayab e).

CORRIGENDUM, *n.* : çewtiya çapî.

CORRIGIBILITY, *n.* : rastbarî(tî).

CORRIGIBLE, *adj.* : rastbar.

CORRIVAL, *n., adj.* : hevrik.

CORROBORANT, *adj.* : qayimker, çalakdar.

CORROBORATE, *vt.* : piştrast kirin, belge kirin.

CORROBORATED, *adj.* : belgekirî, piştrastkirî, çespandî.

CORROBORATING, *n.* : belgekirin, piştrastkirin, çespandin.

CORROBORATION, *n.* : belgekirin, piştrastkirin, çespandin, piştgirî.

CORROBORATIVE, *adj.* : belgedar, piştgîr.

CORROBOREE, *n.* : şayiya girêç.

CORRODE, *vt., i.* : daxuran, xurîn.

CORRODED, *adj.* : daxurandî.

CORRODING, *n.* : daxurandin.

CORRODY, *n.* = **CORODY.**

CORROSION, *n.* : daxurandin, daxuran, xurîn.

CORROSIVE, *adj.* : daxurandar.

- **SUBLIMATE** : klorîdê cîweyî.

CORRUGATE, *vt., i.* : pêlî bûn, pêlî kirin.

CORRUGATED, *adj.* : pêlîkirî.

- **IRON** : asinê pêlîkirî.

- **PAPER OR CARDBOARD** : kaxez yan kartona pêlîkirî.

CORRUGATION, *n.* : pêlînbûn, pêlînkirin, girnijandin.

CORRUPT, *vt.* : rizî kirin, xirab kirin.

CORRUPT, *adj.* : gelac, xirab, rizî, gelaç.

CORRUPTIBILITY, *n.* : rizînbarî(tî), gelacbarî(tî).

CORRUPTIBLE, *adj.* : gelacbar, rizînbar.

CORRUPTION, *n.* : gelacî, rizîbûn, tevdank, têçandin, polik.

CORRUPTIONIST, *n.* : xirabker, rizîkar.

CORRUPTIVE, *adj.* : doxman, agirok, rizîndar, ewan.

CORRUPTOR, *n.* : doxman, agirok, ewan, gelac.

CORSAIR, *n.* : deryagir, gemiya deryagiran.

COR SCORPII, *n.* : dilê dûpişkî.

CORSE, *n.* : term, kelex, genîtî.

CORSELET, *n.* : zirê.

CORSET, *n., vt.* : kemaxbend, kemax bestin.

CORTEGE, *n.* : darûdest, mifridî, gerdûn.

CORTEX, *n.* : tîvil, kewîl, qal, qaşik, kelpik.

CORTICAL, *adj.* : tîvilî, kelpikî.

CORTICATED, *adj.* : tîvildar, kelpikdar.

CORTICOUS, *adj.* : tîvilî.

CORTISONE, *n.* : kortizon : hormone bo çarekirina movika pişeyî.

CORUNDUM, *n.* : yaqût : oksîdê aluminyom.

CORUSCANT, *adj.* : teyisî.

CORUSCATING, *adj.* : teyisî.

CORVETTE, *n.* : keştiya şerî ya kevin.

CORVIDAE, *n. pl.* : tuxmê qiran.

CORVINE, *adj.* : qirî.

CORVUS, *n.* : qir.

CORYDALIS, *n.* : giyayek gulûşî ye.

CORYMB, *n.* : gulbûna wek ûşî.

CORYMBOSE OR CORYMBOUS, *adj.* : îşiyî.

CORYPHAEUS, *n.* : serektîp (mûzîqe), rêber (partî).

CORYZA, *n.* : persîv.

COSECANT, *n.* : birrtemam (sêgoşezanî).

COSIGNATORY, *adj., n.* : hevîmzaker.

COSINE, *n.* : berîktemam (sêgoşezanî).

COSMETIC, *adj., n.* : ciwankirin, ciwankarî.

COSMETOLOGIST, *n.* = **BEAUTICIAN.**

COSMETOLOGY, *n.* : ciwanîzanî.

COSMIC, *adj.* : zemînî, gerdûnî.

- **DUST** : toza zemînî.

- **RAYS** : tîşkî gerdûnî, tîrêja gerdûnî yan zemînî.

COSMO-, *pref.* : pêşgir e ko zemîn e.

COSMOGONY, *n.* : bûn yan peydabûna zemînê, dîtaneya bûna zemînê.

COSMOGRAPHER, *n.* : zanayê diyarbûna zemînê, (stêrzanî, erdnîgarî, erdzanî).

COSMOGRAPHIC(AL), *adj.* : pêwendîdarê diyarbûna zemînê.

COSMOGRAPHY, *n.* : zanîna ravekirina zemînê, diyarbûn û pêkhatina zemînê, gerdûn pêkhatinzanî.

COSMOLOGIC(AL), *adj.* : zemînî.

COSMOLOGIST, *n.* : zemînzan, gerdûnzan.

COSMOLOGY, *n.* : zemînzanî, gerdûnzanî (zanîna nijad û binyata zemînê û hêmanên qanûnên wê).

COSMONAUT, *n.* = **ASTRONAUT** : asmanger, stêr rêbar.

COSMOPOLIS, *n.* : serbajêr, bajêrê zemînî (xelk ji her dirê).

COSMOPOLITAN, *adj., n.* : zemînî.

COSMOPOLITE, *adj., n.* : zemînî.

COSMOS, *n.* : zemîn, gerdûn.

COSMOTRON, *n.* : kosmotron, alava lezdana pirotonan.

COSSET, *vt., n.* : nazdar kirin, nazdar.

COST, *n., vt., i.* : biha, nirx, têçûn, têçûyî, mezaxt, têçûn.

- **AT ALL ~** : bi her bihayî.

- **AT ANY ~** : bi her bihayî.

- **TO COUNT THE ~** : baş hizra pirsê kirin, qenc hizra xwe kirin (hizra biha yan encamê karî kirin).

COSTA, *n.* (*pl.* **COSTAE**) : perasû.

COSTAL, *adj.* : perasûyî.

COSTARD, *n.* : sêvek mezin e.

COSTATE, *adj.* : perasûdar.

COSTER, *n.* = **COSTER MONGER.**

COSTER MONGER, *n.* : zerzewat yan mîwefiroşê gerok.

COSTING, *n.* : têçûn.

COSTIVE, *adj.* : gîr, zik gîr.

COSTIVELY, *adv.* : bi gîrî, gîrîkî.

COSTIVENESS, *n.* : gîrîtî.

COSTLESS, *adj.* : herwe.

COSTLESSLY, *adv.* : bi herweyî, herweyîkî (belaşkî).

COSTLY, *adj.* : biha giran, bihadar, giran biha, giran.

COST OF LIVING, *n.* : bihayê jiyanê.

COST-PLUS, *n., adj.* : bihayê berhemkirinê (li gel rêjeyek havilî).

COST PRICE, *n.* : bihayê nijad, bihayê berhemkirinê.

COSTUME, *n.* : desteyê cilan, cil, kinc, kinckirin, cil kirin ber.

- **BALL** : ahenga semayî (bi cilên gêre).

- **PIECE OR PLAY** : şanogerî (bi cilên dîrokî).

COSTUMER, *n.* : dirûnkar, dirîkar yan cilfiroş.

CO-SUFFERER, *n.* : hevderd (kêş).

COSY, *adj.* : vesihî, xoş.

COT, *n.* : textê biçûk, textrewan, kalan.

COTANGENT, *n.* : sîbertemam (sêgoşezanî).

COTE, *n.* : zinc, hevşî.

COTENANT, *n.* : hevnişîn.

COTERIE, *n.* : deste, komele, taxim (taqim).

COTERMINAL, *adj.* : hevsinor, hevrade.

CO-THINKER, *n.* : hevraman(ker).

COTHURN(US), *n.* : potîna kirdarên trajediyên Girîk û Romanan, trajediya.

COTONEASTER, *n.* : teraşek wek gulê ye.

COSTWOLD, *n.* : pezê gir û hirîdirêjê înglîzî.

COTTA, *n.* : kirasek oldarî kurt e (ta kemerê).

COTTAGE, *n.* : zinc, xanîk.

- **CHEESE** : texlîtek penîrê spî ye.
- **LOAF** : sewka nanî ya duparçe.

COTTAGER, *n.* : sing, kilîl, pînc, cotyar, zinc nişîn, mêx, piwaz.

- **PIN** : bizmarê singî.

COTTON, *vi.* : têgehiştin.

COTTON, *n.* : pembî, pembû, loke.

- **BATTING = COTTON WALL.**
- **BELT**, *n.* : devera çandina pembûyî.
- **CAKE**, *n.* : kiloca pembûyî (alîf bo terşî).
- **CANDY**, *n.* : rîsê keçan (şirînatî).
- **CLOTH**, *n.* : çît, perûkê pembûyî.
- **FABRIC (THICK)**, *n.* : baze.
- **GIN**, *n.* : çirika pembûyî.
- **GINNER**, *n.* : kivanjen, dolabok.
- **GINNERY**, *n.* : çirk.
- **GINNING**, *n.* : pembûjenî.
- **MOUTH**, *n.* : marek avî mezin jehrî emerîkenî ye.
- **SEED**, *n.* : tovê pembûyî.
- **SPINNING**, *n.* : pempû jenî.
- **STAINER**, *n.* : rengkera pembû (kirm).
- **TAIL**, *n.* : dûvpembû (kêvrûşka dûvspî).
- **WOOD** : spîndarê pembûyî.
- **WOOL** : pembûyê pijişkî.

COTTONY, *adj.* : pembûyî.

COTY(O)-, *pref.* : pêşgir e ko qepûçk e.

COTYLEDO, *n.* : belgê pizî (li gel tovê gulê).

COTYLOID, *adj.* : qepûçkî.

COUCH, *n., vt.* : text, balişne, qenepe, nizim kirin (serî), rim lê dan.

- **GRASS** : bot, boş.

COUCHANT, *adj.* : dirêjkirî.

COUGH, *vi., t.* : kuxîn.

COUGH, *n.* : kux, kuxik.

- **DROP** : dilop (derman) ya kuxkê.
- **WHOOPING ~** : kuxika dudeng, beqik.

COUGHED, *p.* **OF COUGH** : kuxî.

COUGHING, *n.* : kuxîn, kuxik.

COULD, *p.* **OF CAN** : karî, şiya.

COULEE, *n.* : rûbark, celal, nihala bêqam nişîv.

COULISSE, *n.* : kûlîs : paş yan pişt şanoyê.

COULOIR, *n.* : nihala teng.

COULOMB, *n.* : kûlomb : yekeya pîvana kehrebê.

COULTER, *n.* = **COLTER.**

COUMARIN, *n.* : pêkhatiya bo çêkirina gulavê.

COUMARONE, *n.* : pêkhatî ye bo çêkirina varnîş û merekeba çapkirinê.

COUNCIL, *n.* : civat, encumen, dîwan.

- **OF MINISTERS** : civata şalyaran yan wezîran.
- **OF NATIONS** : civata neteweyan.

- OF REGENCY : civata sipardinê.
- SECURITY ~ : civata asayişê, encumenî asayîş.
- TRUSTEESHIP ~ : civata sipardinê, encumenî sipardin.

COUNCILLOR, *n.* : endamê civatê.

COUNCILMAN, *n.* = COUNCILLER.

COUNSEL, *vt., i.* : rawêjî kirin.

COUNSEL(L)ED, *adj.* : rawêjkirî, qewîtîkirî, bo xwe hêlan.

COUNSELLING, *n.* : rabêjk.

COUNSELLOR, *n.* : şîretkar, rawêjkar.

COUNT, *vt.i.* :jimartin, hejmartin.

- TO ~ DOWN : jimartina dihête xwarê.
- TO ~ IN : kirin nav hizra xwe de.
- TO ~ OUT : (navbêj) kulmazî agehdar kirin (piştî ketinê).

COUNT, *n.* : jimartin, hejmartin.

- TO TAKE NO ~ OF WHAT THEY SAY : pûte pê nakit bi tiştê ew dibêjin.

COUNT, *n.* : kont : xanedan.

COUNTABILITY, *n.* : jimarbarî(ti).

COUNTABLE, *adj.* : jimarbar.

- SET : deste jimarekî.

COUNTENANCE, *n.* : dê(h)m, çehre, hedar, rûxsar, piştgirî.

- OUT OF ~ : şepirze, şaş.
- TO KEEP ONE IN ~ : rizgar kirin (ji şepirzebûnê).
- TO KEEP ONE'S ~ : xwe ragirtin.

COUNTENANCE, *vt.* : rûberî kirin.

COUNTER, *adj., adv.* : dij, beramber, dirav ê metalî, dijlêdan (kulmbazî), jimêrk, bi dijî.

COUNTER, *vt.* : dijî kirin, bergirî kirin.

- TO ~ CHECK : giro kirin, nîşan kirin (çekî).
- TO ~ SINK : kun fireh kirin (bo badekî).

COUNTER, *n.* : dijî, beramberî.

COUNTER, *n.* : mêzik, dij

COUNTER-, *pref.* : pêşgir e ko dij e.

- ACTION, *n.* : dijkiryar.
- ACTIVE : dij, tiştê dij yan bergir.
- AGENT : dijhoker, dijnoker.
- ATTACK : dijêrîş, dijhêriş.
- ATTRACTION : dijrakêşan.
- BALANCE : dijseng.
- CHANGE : pêkguhorîn.
- CHARGE : dijêrîş.
- CLAIM : dijxwastin.
- CLOCKWISE OR CONTRA CLOCKWISE : dijarasteya destikê demjimêrê.
- CURRENT : dijlozew yan rewtek.
- ESPIONAGE : dijsîxorî.
- INTELLIGENCE, *n.* : dijsaloxgerî.
- IRRITANT, *n.* : dijhander.
- MARCH : paşveçûn.
- MARK : sernîşan.
- MEASURE : dijkiryar.
- MINE : dijmîn.
- OFFENSIVE : dijêrîş.
- PANE : lihêfk.
- PART : hevber, beramber, qam.
- PLOT : dijpîlan.
- POISE : terazûmendî, hawsengî, hevsengî.
- POISON : jehredij, tiryak.
- PROPOSAL : dijpêşniyaz.
- PUNCH : dijlêdan (kulmbazî).
- REFORMATION : dijçakirin.
- REVOLUTION : dijşoriş.

- **SCRAP** : dîwarê hundiriyê çeperî.
- **SIEGE** : dijabloqe, bergemaro.
- **SIGN** : perol, dijimza, rastandin.
- **SIGNATURE** : îmzaya rastandî.
- **SHAFT** : karîteyê naviyê derbazkirinê.
- **SINK** : kuna firehkirî (bo badekî).
- **STROKE** : dijlêdan.
- **TENDENCY** : dijmerem.
- **WEIGHT** : dijkêş.
- **WORK** : dijkarî.

COUNTERFEIT, *n.* : zir, qelp, netê.

COUNTERFEITER, *n.* : zirkar, qelpjen.

COUNTERFOIL, *n.* : binê çekî yan pisoleyî.

COUNTERING, *n.* : dijkirin, sernîşan.

COUNTERMAND, *n., vt.* : helweşan, helweşandin.

COUNTING, *n.* : jimar, jimartin, jimêre, hejmar (tin).

- **HOUSE** : nivîsgeha hejmariyê (li kargehê).

COUNTING ROOM, *n.* = **COUNTING HOUSE.**

COUNTLESS, *adj.* : bêjimar, bêqam.

COUNTLESSLY, *adv.* : bi bêjimarî, bêjimarkî.

COUNTRIFIED, *adj.* : gundî (kirî).

COUNTRY, *n.* : welat, xak, nîştiman, gundewarî.

- **CLUB** : yaneya gundewarî.
- **COUSIN** : pismamê gundî (ji bajêrî diguhişît).
- **DANCE** : semaya gundî yan gundewarî.
- **HOUSE** : xaniyê gundî yan gundewarî.
- **SEAT** : nişîna gundî (zevîdar).
- **SIDE** : gundewarî.
- **SQUIRE** : axayek.

COUNTRYMAN, *n.* : welatî, gundî, ladîv, ladêyî.

COUNTRYWOMAN, *n.* : gundî (jin).

COUNTY, *n.* : dever, stan.

- **COURT** : dadgeha deverî.
- **SEAT OR TOWN** : serbajêrê deverê.

COUP, *n.* : şakar.

COUP D'ETAT, *n.* : wergerîn, wergeran, gerdiş.

COUPLE, *vt.i.* : cot kirin, girê dan.

COUPLE, *n.* : cot, dulane.

COUPLED, *adj.* : cotkirî, pêkvegirêdayî.

- **CIRCUITS** : bestegêjena dulane.
- **COILS** : pêçka peywest, kilaveya peywest.

COUPLER, *n.* : girêdar.

COUPLET, *n.* : birgeh (du rêz), cot, du, durik.

COUPLING, *n.* : cotkirin, cotbûn, girêdan, cotbendî.

COUPON, : kopon, pisole.

COURAGE, *n.* : mêrxasî, mêranî, azayî, botekî, wêrîn, dilêrî, keçebav, zat.

COURAGEOUS, *adj.* : keleman, aza, camêr, bizirav, boke, lok, cindî, dilêr, dilar, mêrxas.

COURAGEOUSLY, *adv.* : dilêrane, bi azayî, azakî.

COURIER, *n.* : peyamber, peyk, qewaz.

COURSE, *n.* : sêpil, co.

- **A RAILWAY IN ~ OF CONSTRUCTION** : rêasina di qonaxa avakirinê de .
- **IN DUE ~** : demê kêrhatî, piştî demekê yan gavekê.
- **N THE ~ OF** : demê.
- **OF ~** : helbet.
- **TO RUN ITS ~** : sirûştî (bi rêve) çûn.

- **TO STAY THE ~** : xwe ragirtin.

COURT, *n.* : dadgeh, şanişîn, hesar, dîwan.

- **CARD** : papaz, qiz yan oxlanê kaxezên yariyan.
- **CIRCULAR** : weşina şanişînî.
- **DRESS** : cilên şanişînî.
- **ENTOURAGE** : sînot.
- **OF APPEAL** : dadgeha nûvekirinê.
- **OF FIRST INSTANCE** : dadgeha destpêkê.
- **OF INQUIRY** : civat yan dadgeha lêkolînê.
- **MARTIAL** : dadgeha leşkerî.
- **PLASTER** : venûsk (bo birînên sivik).
- **ROOM** : jora dadgehê.
- **YARD** : hesar, nav mal, hewş, pêşmal.
- **TO PAY ~ TO** : xwe nêzîk kirin (kesekê).
- **TO TAKE A CASE TO ~** : doz birin dadgehê.

COURTEOUS, *adj.* : sernerm, rûmetdar, camêr.

COURTEOUSNESS, *n.* : camêrî(tî), dildan.

COURTESAN, *n.* : felîte, dê(h)l.

COURTESY, *n.* : rûmetî, dildan.

- **TITLE** : nasnavê rûmetî yan abrûyî.

COURT FOOL, *n.* : zirtekê şanişînî.

COURT HAND, *n.* : destnivîsa dadgehî.

COURT HOUSE, *n.* : avahiyê dadgehê.

COURTIER, *n.* : harîkerê mala qiralî yan şahî.

COURTING, *n.* : hezkirin, evînî, çawbazî.

COURTLY, *adj.* : rûmetdar.

COURTS, *n.* : dadwerî, dadgerî.

COURTSHIP, *n.* : dildarî, çawbazî.

COUSIN, *n.* : pismam, dotmam, pisxal.

COUSINHOOD, *n.* : pismamî(tî).

COUTH, *adj.* : hilî, rûmetdar.

COVALENCE, *n.* = **COVALENCY** : hevhêzî.

COVALENT BOND, *n.* : hevbendiya beşdarî.

COVE, *n., vt.* : valatî, vala kirin.

COVENANT, *n., vt.i.* : peyman, peyiv, hevbend, peyman kirin, belên dan, pêk hatin, hevbendî kirin.

COVENANTED, *adj.* : peymankirî.

COVENANTEE, *n.* : peymanker.

COVENANTER, *n.* : peymandar.

COVER, *vt.i.* : berg kirin, veşartin, nixaftin, werandin.

COVER, *n.* : berg, qalik, serdan, nixav, nixêv, qepax, çarçev, tenart, devek, pena, serdevk, weranî, cil, derxon, serpûş.

- **GIRL** : keçka bergî (kovar).
- **TO BREAK ~** : ji kunê derketin.
- **TO TAKE ~** : xwe veşartin.
- **UNDER THE SAME ~** : di heman bergî yan zerfî de.

COVERAGE, *n.* : perdekirin, dapûşîn, ravekirin, peyam.

COVER CHARGE, *n.* : serbarê xizmetê.

COVER CROP, *n.* : berê parastina erdê çandinê.

COVERED, *adj.* : nixaftî, sergirtî, tenartî, veşartî, verakirî.

COVERING, *n.* : devek, dapûşîn, nixaftin, perdekirin, sergirtin, tenartin.

- **LETTER** : nameya ravekirinê.

COVERLET, *n.* : raxistek.

COVERT, *n.* : nihênî, razî, nepenî.

COVERT, *adj.* : pena.

COVERTLY, *adv.* : bi dizdarî, bi nihênî, nîşanekî, bi nepenî.

COVERTURE, *n.* : penayî, barê newayê jinê.

COVET, *vt., i.* : divêtin, viyan, dil çûn.

COVETOUS, *adj.* : niyazdar, çavhar, rijd.

COVETOUSLY, *adv.* : bi rijdî, bi niyazdarî.

COVETOUSNESS, *n.* : niyazdarîtî.

COVEY, *n.* : pel, rev, revde.

COW, *vt.* : tirsandin.

COW, *n.* : çêl, çêlek, manga.

- **BIRD** : çêlbalinde.
- **BOY** : gavan, gaçêr.
- **CATCHER** : alava kospan (ji rêya hevkêşê rakirin).
- **DUNG** : şiyak, rîxa çêlê.
- **FISH** : texlîtek masî ye.
- **GIRL** : şivana yan gavana çêlan.
- **HERD** : gavan.
- **HIDE** : kevlê çêlê, pûstê çêlê.
- **MAN** : gavan.
- **MILKER** : çêlekdoş.
- **POT** : rîtal.
- **POX** : xurîka çêlê.
- **SLIP** : gulbihara gulavî.
- **TWIN** : nifş.

COWARD, *n., adj.* : tirsinok, hîz, bêzirav, bizdok, bizdonek, newêr, serşor, tirsok, tirsonek, tirsek.

COWARDICE, *n.* : tirsokî, tirs, newêrekî, newêrîn.

COWARDLINESS, *n.* : tirsonekî(tî).

COWBANE, *n.* : şokerkana jehrî.

- **BELL** : zengila çêlê.

COWER, *vi.* : lerizîn (ji tirsa).

CO-WIFE, *n.* : hewî.

COWL, *n., vt.* : kulavê rebenî, kulav kirin.

COWLED, *adj.* : kulavkirî, kumkirî, wek kulavî.

COWLICK, *n.* : guliya pirçê (li ser eniyê), perçem.

COWLING, *n.* : nixava bizwênê nexasme bizwêna balafirê.

COWLSTAFF, *n.* : bist (aman pêve hilawîstî ko du kes helgirin).

CO-WORKER, *n.* : hogirê karî, hevpale.

COW PEA, *n.* : lobî.

COWPER'S GLANDS, *n.* : her du toşpiyên (kawper) bo ronkirina boriya mîzê demê belqitînê.

COW PONY, *n.* : hespê çerandina terşî.

COWRIE (SEA SHELL), *n.* : kespik.

COX, *n., vt.i.* : dezgînvan, dezgîn kirin, hajotin.

COXA, *n.* : kemax, movikê kemaxî.

COXALGIA, *n.* : jana kemaxî.

COXCOMB, *n.* : fêz, qebe.

COXSWAIN, *n.* : dezgînvan.

COY, *adj.* : şermîn, sirk.

COYLY, *adv.* : bi şermînî, şermînkî.

COYNESS, *n.* : şermînîtî, fedîtî, naz.

COYOTE, *n.* : gurg.

COYOTILLO, *n.* : giyayek jehrî ye.

COZEN, *vt., i.* : xapandin, fêlbazî kirin.

COZENAGE, *n.* : xapandin.

COZY, *adj., adv., n.* : germ û xoş.

CRAB, *n., vt., i.* : kêvjale, kerjînk, xerçeng, xerkinc, penc kirin, kêvjale girtin, gazinde kirin.

- **APPLE** : sêva çolê (hov).
- **LOUSE** : speha rûviya.
- **STICK** : bedmad, darê sêva çolê.
- **TO CATCH A ~** : çewt kirin(şelpî).

CRABBED, *adj.* : bedmad.

CRABBER, *n.* : kêvjalegir, gemiya kêvjalegirî.

CRABBY, *adj.* : bedmad.

CRACK, *vt., i.* : şkestin, derizîn.

- **TO ~ DOWN** : tepeser kirin.

- **TO ~ OPEN** : vebûn, diperçive, perçivîn.

CRACK, *n.* : şikestin, derz, dirz, çelx, kelş, derzek, şeqitîn, kelîştek.

- **OF DOOM** : roja qiyametê.

- **POT** : dînoke, gêre.

- **UP** : herifîn, şikestin.

CRACKED, *adj.* : şikandî, şikestî, derizandî, derizî.

- **OPEN** : perçivandî, perçivî.

CRACKER, *n.* : agirleyiztin, bist, hindok, agirbazî.

- **JACK** : şehreza, tişt yan mirovê nayab.

CRACKERS, *n.* : çerez.

CRACK(ING), *n.* : girvark, çerqîn, derizandin, pêrbind, derizîn, derizbûn, daşikandin.

CRACKLE, *n.* : girvark, çerqîn, derizandin, pêrbind, qirç, şirîxe.

- **WARE** : amanê derzkirî.

CRACKLE, *vi., t.* : reqreq kirin.

CRACKLED, *adj.* : qirçkirî.

CRACKLING, *n.* : qirçkirin, girvark.

CRACKSMAN, *n.* : diz.

- **CRACY**, *suff.* : paşgir e ko hikumet e.

CRADLE, *n.* : landik, matik, colan, dergûş, bêşik, lane.

- **SONG** : lorî.

CRADLE, *vt.* : pena kirin, xudan kirin, pena kirin.

CRADLED, *adj.* : xudankirî.

CRADLING, *n.* : xudankirin.

CRAFT, *n.* : şehrezayî, sîlke, pîşe, pîşegerî.

- **UNION** : yekitiya pîşegerî.

CRAFTILY, *adv.* : bi fêlbazî, fêlbazekî.

CRAFTINESS, *n.* : weyn, fêlbazîtî.

CRAFTSMAN, *n.* : pîşesaz, hunermend, pîşekar.

CRAFTY, *adj.* : fêlbaz, çivo, kose, xapînok, dilxap.

CRAG, *n.* : şaxê sext, kevir, kendal, teht, zang, zinar, tat.

CRAGGED OR CRAGG, *adj.* : kevrî, têr kevr û kendal.

CRAGSMAN, *n.* : çeleng (şehreza bi ser kevran keftin).

CRAKE, *n.* : balindeyek wek kotefirî ye.

CRAM, *vt., i., n.* : tijî kirin, tijîkirin (mejî), cemam.

CRAMBO, *n.* : yariya çame yan serwayê.

CRAMMED, *adj.* : sift, hepişandî, tijîkirî.

CRAMMER, *n.* : tijîker.

CRAMMING, *n.* : hepişandin, daçirandin.

CRAMP, *n., vt., i.* : teztezînk, pirk, teztezînk girtin, gîro bûn.

CRAMPED, *adj.* : teng.

CRAMPON, *n.* : çingal, çengal.

CRANBERRY, *n.* : tûşembî.

CRANE, *n.* : quling.

CRANE, *n., vt., i.* : kirên, helgir, helgirtin.

CRANESBILL, *n.* : derzîlok.

CRANI OR CRANIO-, *pref.* : pêşgir e ko kilox e.

CRANIAL, *adj.* : kiloxî.

CRANIATE, *adj., n.* : kiloxdar.

CRANIOLOGY, *n.* : kiloxzanî.

CRANIOMETRY, *n.* : kiloxpîvanzanî.

CRANIOSACRAL, *adj.* : pêwendîdarê kilox û kemaxî.

CRANIUM, *n.* : kilox, koc, kelle.

CRANK, *n., vt., i.* : kerenk, zivirînî, keyfxweş, xilûle, destikê zivirandinê, makîne zivirandin (bi kerenkî).

- **ARM** = **CRANK WEB.**

- **CASE** : sindoqa kerenkî.

- **PIN** : enîşkok.

- **SHAFT** : **ÛSIVA KERENKÎ**, zendikê stûnî.

- **WEB** : zendik.

CRANK, *adj.* : hewesdar.

CRANKED, *adj.* : kerenkirî, fortek, keyfxweş.

CRANKY, *adj.* : sivik mirov, bedmad, têrbadan, xilûle, gêre.

CRANNIED, *adj.* : derzdar, derizî.

CRANNY, *n.* : derz, kunca tarî.

CRAPE, *n.* : kirêp : texlîtek perûkê tenik e.

CRAPE, *n., vt.* : qirnijîn, girnijandin, gulî kirin.

CRAPE MYRTLE, *n.* : teraşek guldar e.

CRAPPY, *n.* : masiyek rûbarî biçûk e.

CRAPS, *n.* : yariyek qumarê (bi du zaran dileyizin).

CRAPSHOOTER, *n.* : yarîkerê kirapsê.

CRAPULOUS, *adj.* : bêqam xwera û vexwar.

CRASH, *vt., i.* : lêk dan, şikestin, herifîn, ketin, şerqîn.

- **SNOW** ~ : aşûte.

CRASH DIVE, *n.* : noqîbûna lezîn.

CRASH-LAND, *vt., i.* : şikestî danan, şikestî hatin xarê, tengav hatin xarê.

CRASS, *adj.* : bêqam, temam.

CRASSITUDE, *n.* : nezanî(tî), gel hoyî.

CRATCH, *n.* : alîf.

CRATE, *n.* : selik, rekeh.

CRATER, *n.* : kûr, çal.

CRAVE, *vt.* : xwastin, hîvî kirin.

CRAVEN, *adj., n.* : tirsonek.

CRAVING, *n.* : tirsonek, bêz(î), bêrî, arezû, dilbijokî, hewes.

- **DURING PREGNANCY** : kewjî, mehbiran, mehgiran.

- **FOR FOOD** : hewesa xwarinê.

CRAW, *n.* : tovdan.

- **FISH** = **CRAYFISH.**

CRAWL(ING), *n.* : xişok, çarlep, şolkîn.

CRAWLY, *adj.* = **CREEPY.**

CRAYFISH, *n.* : kuliyê deryayî.

CRAYON, *n.* : xameyê tebeşîr (spî yan reng), xameyê mûmê rengîn, nexşê kireyon.

CRAYONIST, *n.* : nexşkerê kireyonî.

CRAZE, *vt., i.* : dîn bûn, har bûn, har kirin, derizîn, lawaz bûn.

CRAZED, *adj.* : har, dîn.

CRAZY, *adj.* : har, dîn, şêt, dînok, devdîn, gêj.

- **PAVEMENT** : derbazgeh (li baxçeyî).

CREAK, *n.* : çîreçîr, xirçe, çirkeçirk.

CREAK, *vt., i.* : çîrçîr kirin.

CREAKING, *n.* : çîreçîrk.

CREAM, *n., vt., i.* : sertûk, serşîr, nîvişk, tûxafk, nîvişk kirin, sertûk kirin.

- **CHEESE** : penîrê sertûkî.

- **CLOTTED** ~ : tûxafk.

- **COLOURED** ~ : rengnîviskî (zerê pêtî).

- **CULTURED** ~ : tûxafk.

- **SOURED** ~ : tûxafk (ronkirî).

CREAMER, *n.* : nîvişkdan, amîreta, cudakirina nîvişkî ji şîrî.

CREAMERY, *n.* : kargeha nîvişkî.

CREAMLESS, *n.* : rij.

CREAMY, *adj.* : nîvişkî, sertûkî.

CREASE, *n.* : qurmiçîn, cehîdok, gilviçî, girnijîn, kurjî.

CREASE, *vt., i.* : qurmiçîn, qurmiçandin.

CREASED, *adj.* : qurmiçî, qurmiçandî.

CREASING, *n.* : qurmiçandin, kirmişîn, girnijandin, qermiç.

CREATE, *vt.* : afirandin, çêkirin.

CREATED, *adj.* : afirandî, çêkirî.

CREATINE, *n.* : goştîn.

CREATING, *n.* : afirandin, çêkirin.

CREATION, *n.* : afirandin, afirîn, rader, nûjen, pêkhînan.

CREATIONALISM, *n.* : dîtaneya afirandinê (afirandinîtî).

CREATIVE, *adj.* : afirîndar.

CREATIVENESS, *n.* : ciwankarî(tî), dahînan, afirîndarîtî.

CREATIVITY, *n.* : ciwankarî(tî), afirîndarî(tî), dahînan.

CREATOR, *n.* : afirîndar, Xuda, diristker, pêkner, afirandox.

CREATURE, *n.* : afirînde, peyda, zindewar, zindîwer, bende, canewer, zindewer, aferîde.

- **COMFORT** : xweşiya leşî.

CREDENCE, *n.* : bawerî, bawerkirin.

CREDENTIAL, *adj., n.* : bawername, nameya pêşkêşkirinê.

CREDENZA, *n.* : sifre, dolaba kitêban.

CREDIBILITY, *n.* : bawerbarî(tî).

CREDIBLE, *adj.* : bawerbar.

CREDIBLY, *adv.* : bi bawerbarî.

CREDIT, *n.* : bawerî, bayex, qer, rûmetî, pêşîne, piştîwane.

CREDITABILITY, *n.* : jêhatîbarî(tî).

CREDITABLE, *adj.* : jêhatîbar, serfiraz, qencbar.

CREDITABLENESS, *n.* : jêhatîbarîtî.

CREDITABLY, *adv.* : bi jêhatî.

CREDIT LINE, *n.* : rêza danerî, diravê pitirê ko mirov dişêt ji banqê bikêşit.

CREDIT NOTE, *n.* : agehiya qerkerî.

CREDITOR, *n.* : qerker.

CREDIT UNION, *n.* : yekitiya qerkirinê.

CREDO, *n.* : bawerî, ol.

CREDULITY, *n.* : sadeyî, zûbawerî.

CREDULOUS, *adj.* : sade, zûbawer.

CREDULOUSLY, *adv.* : bi sadeyî, bi bawerî, sakarkî.

CREDULOUSNESS, *n.* : zûbawerîtî.

CREED, *n.* : ol, bawerî, bawer, rageh, rêgeh, dîn, ayînra, bawergeh, rêbaz.

CREEK, *n.* : celal, avgîr, delav, sûlîn, cobar, cok, com.

CREEL, *n.* : selik yan sebeta masîgirî, teleya çiqan (bo girtina masiyan).

CREEP, *n.* : xuşîn, şûlikîn.

CREEPAGE, *n.* : çarlep.

CREEPER, *n.* : xişok, xuşîndar.

CREEPING, *n.* : çarlep, daxuşandin, xişok, vedizî, şûlikî.

- **INSECTS** : (pêtikên) xişoke.

- **VINES** : sexme.

CREEPY, *adj.* : xişok, sexme, xuşînk.

CREMATE, *vt.* : sotandin (mirî), sotin (mirî).

CREMATION, *n.* : sotina mirî yan termî.

CREMATOR, *n.* : sotinkarê miriyan, sotingeh.

CREMATORIUM, *n.* : sotingeh (ya miriyan).

CREMATORY, *n.* : sotingeh (ya miriyan).

CRENATE(D), *adj.* : didankirî, kîzîkirî.

CRENATION, *n.* : didanbûn, kîzîbûn, didankirin, kîzîkirin.

CRENEL(LE), *n.* : kuna berbankî (bo şerî).

CRENELLATE, *vt.* : bi kun kirin (berbankî).

CRENELLATED, *adj.* : berbankirî (bo şerî).

CRENULATION, *n.* : kîzî, didank.

CREOLE, *n., adj.* : welatî yan zimanê kiryolî : giraviyê başûra Emerîka, Ewropî, nexasme nijad îspanî.

CRESOL, *n.* : avekiyek ronî bêreng ji qetrana darî û madeyek şirêzî derdikevit.

CREOSOTE, *n.* : avekiya roniya qetrana darî.

CREPE, *n., adj.* : perûkê tenik, nîşana reş (behî), kaxeza kirêpî.

CREPE RUBBER, *n.* : lastika kirêpî.

CREPE SUZETTE, *n.* : kiloca tenika şirînkirî.

CREP(E)Y, *adj.* : kirêpî.

CREPITANT, *adj.* : reqreqdar, girvarkî.

CREPITATE, *vi.* : reqreq kirin.

CREPITATION, *n.* : reqreq, girvark, pêrbind.

CREPT, *adj.* : xuşî.

CREPUSCULAR, *adj.* : hingûrî.

CREPUSCLE, *n.* : hingûr.

CRESCENT, *n., adj.* : nûheyv, heyva nû, nîmang, heyvik, nîheyv, dasî, duşeve.

- **SHAPED** : dasî.

CRESCIVE, *adj.* : werar(dar).

CRESOL, *n.* : zeyta qetrana darî.

CRESS, *n.* : reşad, dêjink.

CRESSET, *n.* : çira.

CREST, *n., vt., i.* : dûçik, bij, pop, komik, mêrxasî, azayî, katar, bilind bûn (pêl), gehiştin gopîtkê.

CRESTED, *adj.* : bijî, bijdar.

CRESTFALLEN, *adj.* : şermizar, mirîto.

CRESTLESS, *adj.* : bêbij.

CRETACEOUS, *adj.* : tebeşîrî.

- **SYSTEM** : rêzika kevrên ko li rojgarê tebeşîrî çêbûn, pêro yan rêzika tebeşîrî.

CRETAN, *adj., n.* : kirîtî (girav).

CRETIN, *n.* : hişsivik, şêwan, dînokeyê kirêt.

CRETINISM, *n.* : şêwanî(tî).

CRETINOUS, *adj.* : şêwanî, kirêtê dînoke.

CREVASSE OR CREVICE, *n.* : derzek, derz, kelş.

CREW, *n.* : desteya karî (balafir, gemî...).

CREWEL, *n.* : ristina hiriyê.

CRIB, *n.* : textê biçûk, cihê teng, landik, alîf, delav, sebet, alikdan, dizî, colane.

CRIB, *vt., i.* : dizîn, girtin.

CRIBBAGE, *n.* : leyiztina kaxezan e.

CRIBRIFORM, *adj.* : kunkirî, simtkirî.

CRICK, *n., vt.* : êşa stûyî yan piştê, badan ta ko biêşit.

CRICKET, *n.* : geme ye (du layî bi tepk dar-şînikî), kulî, sîsirk.

CRICKETER, *n.* : yarîkerê kirîkitê.

CRICOID, *adj., n.* : xelekî, bazinî, kirkiroka gerûyê (gewriyê).

CRIED, *p.* OF **CRY** : girî, girya, qîjkir.

CRIER, *n.* : qîjker.

CRIME, *n.* : tawan, ketin.

CRIMINAL, *adj., n.* : tawankar, gunehkar, xwîndar.

- **CONVERSATION** : pêwendiya nerewa li gel jina bi mêr.

- **COURT** : dadgeha gunehan.

CRIMINALIST, *n.* : tawanzan.

CRIMINALITY, *n.* : tawankarî(tî).

CRIMINALIZE, *vt.* : tawanbar kirin, ne qanûnî kirin.

CRIMINALIZED, *adj.* : neqanûnîkirî.

CRIMINALIZING, *n.* : neqanûnîkirin.

CRIMINALLY, *adv.* : bi tawanbarî, tawanbarekî.

CRIMINATE, *vt.* : tawanbar kirin.

CRIMINATED, *adj.* : tawanbarkirî.

CRIMINATING, *n.* : tawanbarkirin.

CRIMINOLOGICAL, *adj.* : pêwendîdarê tawanzanî.

CRIMINOLOGIST, *n.* : tawanzan.

CRIMINOLOGY, *n.* : tawanzanî.

CRIMPINESS, *n.* : girjî.

CRIMPING, *n.* : girnijandin.

- **IRON** : ûtiya pirçê yan porê.

CRIMPLING, *n.* : qermiç, birnijandin, girnijandin.

CRIMPY, *adj.* : girnijî.

CRIMSON, *n.* : sorê tarî, qurmiz.

CRINGE, *vi.* : nizim bûn (rewişt), çiz kirin, pûsepûs kirin, bizdihîn.

CRINGED, *adj.* : bizdihî, pûsepûskirî.

CRINGING, *n.* : pûsepûkirin.

CRINGLE, *n.* : kunka girêka werîsî.

CRINKLE, *vt., i.* : badan, qurmiçîn.

CRINKLE, *n.* : cehîdok, gilviçî, qurmiçî, birnijîn, qircok, kurjî.

CRINKLED, *adj.* : qurmiçî, girnijî.

CRINKLING, *n.* : kirmişîn, qurmiçandin, qermiç, girnijandin.

CRINOID, *adj., n.* : şilêrî, zebatî.

CRINOLINE, *n.* : perûkê reqê pembûyî (bo berê kirasî), kirasê perûkreq (caran bi têlê digirin).

CRILLO, *n., adj.* : kiryolî.

CRIPPLE, *n., adj., vt.* : leng, qop, kul, kulîn, lengîn.

CRISIS, *n.* : tengavî, bahor, tengzarî, şekt, tûşî, tengane.

CRISP, *adj., n.* : îtew, req lê nazik, pêlî, alandî, tij, çeleng.

CRISPATE, *adj.* : girnijî, pelî.

CRISPATION, *n.* : pêçanî, birnijîn, qermiç, girnijandin.

CRISPEN, *vt.* : girnijîn.

CRISPINESS, *n.* : pêlbûn, girnijîn, nazik, şikestokî.

CRISPLY, *adv.* : bi tijî, bi çelengî, tijkî.

CRISPNESS, *n.* : çelengîtî.

CRISPY, *adj.* : girnijî, pêlî, nazik, şikestok.

CRISS-CROSS, *n., vt.* : hêl birrîn, tor, têkilî, şaş, yektirbirr, hatinûçûn.

CRITERION, *n.* : pîvan, çenber.

CRITIC, *n.* : rexnegir, lêgir.

CRITICAL, *adj.* : rexnegirî, berteng, şiloq, rexnekar, tengav.

- **ANGLE** : goşeya berteng.
- **POINT** : xalka berteng.
- **PRESSURE** : pestana berteng.
- **SIZE** : qebareya berteng.
- **TEMPERATURE** : germiya berteng.

CRITICALITY, *n.* : rexnegirîtî.

CRITICALLY, *adj.* : bi rexnegirî, rexnegirkî.

CRITICALNESS, *n.* : rexnegirîtî.

CRITICISE, *vi., t.* : lêgirtin, rexne kirin.

CRITICISED, *adj.* : lêgirtî, rexnekirî.

CRITICISM, *n.* : rexne, lêgirtin.

- **LITERARY ~** : rexneya hunerî yan torî.

CRITICIZE, *vt.* : rexne kirin.

CRITICIZED, *adj.* : rexnekirî.

CRITICIZING, *n.* : rexnekirin.

CRITIQUE, *n.* : rexnegotar.

CRITTER, *n.* = **CREATURE**.

CROAK, *n., vt.* : wirq wirq, wirq wirq kirin.

CROAKER, *n.* : wirq wirqker, gazindeker.

CROAKING, *n.* : wirq wirq, qirîwe.

CROAKY, *adj.* : wirqwirqî, denghişk.

CROCHET, *n.* : neqş, kiloş.

CROCK, *vt.i., n.* : cer, qazan, kerê ferfûrî yan kalotî, aman, tenî, tenî kirin, herifîn (tendirustî).

CROCKERY, *n.* : ferfûrî, gilêne, gilkarî, aman (gil).

CROCKET, *n.* : xemlek biçûk (wek bişkoj yan belga pêçayî).

CROCODILE, *n.* : tîmsah.

- **BIRD** : balindeyê tîmsahî.

CROCODILIAN, *adj.* : tîmsahî.

CROCUS, *n.* : zehferan, pîvok.

CROFT, *n.* : çandingeha biçûk, zeviya tankirî.

CROFTER, *n.* : rezvanê biçûk, kirêdarê zeviyê.

CRO-MAGNON, *n.* : mirovê berî dîrokê.

CROMLECH, *n.* : ferşe kevrê li ser stûna berî, kevre avahiyê berî dîrokê.

CRONE, *n.* : pîrejina lawaz, heyzebûn.

CRONY, *n.* : heval yan dostê baş.

CRONICLE, *n.* : dîrok, dem.

CRONICLER, *n.* : dîrokvan.

CROOK, *n., vt., i.* : tepo, nepak, diz, çemîn, çomaq, dekekar, çivo, goçan, ewan, hevan, lêbok, sexteçî, fêlbaz, hîleker, xwehr kirin, çemandin.

- **BACKED** : piştqop yan qof, çivo, dilxap.

- **NECK** : kulindê sîlehî.

- **NECKED** : stûxwehr.

CROOKED, *adj.* : qeloz, nerast, çemandî, çewt, çewt û xwehr, çeft, çelak, çoleçiv, çewtek, xîs, şeftol, xar û mar.

- **FOOT** : pêxwehr.

- **MOUTH** : devxwehr.

CROOKEDNESS, *n.* : xwehrîtî.

CROON, *vi., t., n.* : stirandin, stirîn.

CROP, *n.* : tovdank, destikê tajanê.

CROP, *vt.i.* : dirîn, dirîtin, kêlîn, çinîn, dexl dan.

CROP, *n.* : dexl, berdaş, dirîn.

- **EARED** : guhbirrî.

CROPPER, *n.* : paleyê dirînê, amîreta dirînê.

CROQUET, *n.* : yariya tepkên dar.

CROQUETTE, *n.* : gomçika goştî yan masiya qîmekirî.

CROQUIGNOLE, *n.* : rêbazek pêlkirina pirçê yan porê ye.

CROSIER, *n.* : dardestê metranî yan oldarî.

CROSS, *n., adj.* : xaç, derbazkirin, yektirbirr, zîz, enirî, sil(bûn), duriyan.

- **ACTION**, *n.* : dijgilî.

- **BAR**, *n.* : bista dirêjkirî.

- **BEAM**, *n.* : beşt.

- **BENCH**, *n.* : rûnişteka serbixweyan (li perlemanî).

- **BOW** : tîr û kevan.

- **BRED** : melezî, durih.

- **BREED**, *n., vt.* : melezî, durih, melezî kirin.

- **COUNTRY** : di nav gundewarî re.

- **COUNTRY RACE** : pêşbirke (bezîn) di nav gundewarî re (li dor û berên bajêrî).

- **CUT** : tirekî.
- **EXAMINATION** : pirsyarkirina gewahî.
- **EYED : XEYLE**, çavir, çavxwehr, dubîn, kecbîn.
- **FIRE** : agirê yektirbirrê şerî.
- **LEGGED SITTING** : çarmêrkî.
- **OVER : DERBAZ BÛN**, derbazgeh.
- **PATCH : GAZINDOK**, zîzok.
- **PIECE** : parçe dar yan asin li ser yek.
- **POLLINATION** : peyîna melezî.
- **PURPOSE** : dijniyaz.
- **QUESTION** : dijpirsyar.
- **REFERENCE** : hevnîşankirin.
- **ROAD(S) : DU RIYAN**, durê.
- **ROOT** : riha xaçî.
- **SAW** : xîzara panî.
- **SECTION** : birgeh yan pan.
- **STITCH** : dirîna hevbirr, hevbirrî dirîn.
- **STREET** : kolana êke dî dibirrit.
- **TALK** : axiftina hevbirr.
- **TREE** : herzalê babirekî.
- **WALK** : derbazgeha peyayan.
- **WAY = CROSSROAD.**
- **WIND** : bayê karîteyî (li ser arasteya balafirê).
- **WISE** : hevbirr (bi tirekî).
- **WORD PUZZLE** : leyîztina peyivên aloz.
- **TO TAKE THE ~** : gehîştin şerê xaçperêsî.

CROSS, *vt., i.* : borîn, derbaz bûn, hev dibirrin.

- **TO ~ A CHECK** : çek du rêz kirin (bo xerckirinê li banqekê).
- **TO ~ A PERSON'S PATH** : vêkeftin.
- **TO ~ FERTILIZE** : melezî peyîn kirin.
- **TO ~ ONE'S HEART** : sond xwarin.
- **TO ~ ONE'S MIND** : bîr kirin.
- **TO ~ OVER** : derbaz bûn.
- **TO ~ SWORDS WITH** : şûr bazî kirin.

CROTCH, *n.* : vebûn, çiqbûn.

CROTCHET, *n.* : hewesgêre.

CROTON, *n.* : helezek derman e.

CROUCH, *n., vi.t.* : dahîştin, çemîn, nizim bûn, nizim bûn, çemîn, xwe nizim kirin.

CROUP, *n.* : qorqebe, duşaxe.

CROUPIER, *n.* : kargerê qumarê.

CROUPOUS, *adj.* : duşaxeyî.

CROUPY, *adj.* : duşaxeyî.

CROUTON, *n.* : nanê birajtî.

CROW, *n., vt.* : qir(k), qel, bangê keleşêrî, qarqarok, qelereş, gazî kirin, qîj kirin.

CROWBAR, *n.* : sink, niwêl.

- **CENTRE** : sersimk.

CROWBERRY, *n.* : teraşek bertîreşkî ye.

CROWD, *n.* : kom, cencal, cir, xelk, xarore, qelebalix, top, gel, aporî, elalet, girs.

CROWDED, *adj.* : apore, pirkirî, tijîkirî, kewzkirî.

CROWDING, *n.* : sulusat, xirtol, xergel.

CROWKEEPER, *n.* : qirtirsînok.

CROWN, *n.* : tac, gopîtk, nav serik, qoçik, duçik, zerzeng, xelat.

- **CANOPY** : kuleyê tacî (nixava serên çiqan li daristanê).
- **COLONY** : dagîrgeha tacî.
- **GLASS** : sûşeyê tacî (bêqam bijîn e).
- **HOLDER, POSSESSOR OR OWNER** : tacdar.
- **OF THE HEAD** : nermika serî, qoçeser.
- **PIECE** : ser yan taca tiştî.
- **PRINCE** : cênişîn, cihnişîn (yê qiralî).

- **PRINCESS** : jin yan keça şahî yan mîrî.

- **SAW** : xîzara stûnkî.

CROWN, *vt.* : ser tac kirin, xelat kirin.

CROWNED, *adj.* : tackirî.

CROWNING, *n.* : ser tacandin.

CROWN LAND, *n.* : erdê tacî.

CROW'S FOOT, *n.* : pêyê qirê : helezek belg wek pêyên qirê ne, qurmiçîna li dor goşeya derveya çavî.

CROW'S NEST, *n.* : herzala zêrevaniyê (gemiya li beravê).

CROZIER, *n.* = **CROSIER.**

CRUSE, *n.* : mesîn.

CRUSES, *n.* : *pl.* **OF CRUX.**

CRUCIAL, *adj.* : berteng.

CRUCIATE, *adj.* : xaçî.

CRUCIBLE, *n.* : azmûna dijwar, bûte, qazana buhujînê.

CRUCIFER, *n.* : heleza xaçdar, xaçîti.

CRUCIFEROUS, *adj.* : xaçdar.

CRUCIFIED, *adj.* : xaçkirî (kuştî).

CRUCIFIX, *n.* : şiklê hezretî Îsayê xaçkirî, xaçî.

CRUCIFIXION, *n.* : xaçkirin.

CRUCIFORM, *adj.* : xaçdar, şikilxaçî.

CRUCIFY, *vt.* : kuştin (li ser xaçî).

CRUCIFYING, *n.* : xaçkirin (kuştin).

CRUD, *n., vt.* : xestiya şîrî, xest bûn, tir bûn, meyîn.

CRUD, *n.* : gilêş, pisatî.

CRUDDED, *adj.* : meyî.

CRUDDING, *n.* : meyîn.

CRUDE, *adj., n.* : xav, xaw, ladîv, reşokî, dilreq.

- **OIL** : nefta xav, newtî xaw.

CRUDELY, *adv.* : bi xavî, xavkî, reqkî (rewişt).

CRUDENESS, *n.* : xavîtî, rûhişkîtî.

CRUDITY, *n.* : xavîtî.

CRUEL, *adj.* : dijwar, req, dirr, dilreq, dilhişk.

- **HEARTED** : dilreq, dilstûr.

CRUELNESS, *n.* : dilreqîtî.

CRUELTY, *n.* : dijwarîtî, dirrîtî, stem, dilreqîtî.

CRUET, *n.* : mesîn, amanê mey yan ava pîroz.

- **STAND** : helgira mesînan (dir yan şûn).

CRUISE, *vi.t., n.* : hajotin, (deryayî) çûn, geran.

CRUISED, *adj.* : hajotî.

CRUISER, *n.* : keştiya şerî.

CRUISING, *n.* : hajotin, keştîvanî.

- **ALTITUDE** : bilindiya firînê.

- **TAXI** : teksiya gerok, teksiya hêşvala.

CRULLER, *n.* : kiloca şirînkirî.

CRUMB, *n., vt.* : çinî, pirtikîn.

CRUMBLE, *vt., i., n.* : şkestin, herifîn, pelixîn, veçirrîn, herifîn, helwerîn, helweran, darrizan.

CRUMBLED, *adj.* : rizyayî, palax, pelixî, veçirrî.

CRUMBLING, *n.* : rizî, helweran, helwerîn, darrizan.

CRUMBLY, *adj.* : kûş.

CRUMBS, *n.* : kûrtêl, kûrtol.

CRUMMY, *adj.* : qut û stûr, pis, pûç, erzan.

CRUMP, *vt., i., n.* : hêrîn (bi didanan), lêdan, dengê hêranê, kulmek qayim.

CRUMPET, *n.* : kiloca nerma girûvir.

CRUMPLE, *vt.i.* : herişîn, qurmiçîn, kurijîn, pelixîn, pelixanddin, tepisandin.

CRUMPLE, *n.* : qurmiçîn, qurmiçî, birnijîn, kurijî, herifîn.

CRUMPLED, *adj.* : qurmiçî.

CRUMPLING, *n.* : tepisandin.

CRUNCH, *vt., i., n.* : kirandin, hêrîn, hêran.

CRUNCHY, *adj.* : req û nazik.

CRUPPER, *n.* : qoşqon, qayişa dûvê hespî, qoş, teng.

CRURAL, *adj.* : pêyî, ranî.

CRUSADE, *n., vt.* : şerê xaçî, pelamar, beşdar bûn (şerê xaçî).

CRUSADED, *adj.* : şerê xaçîkirî.

CRUSADER, *n.* : şerkerê xaçperêsî, xaçperês.

CRUSADING, *n.* : şerê xaçîkirin.

CRUSE, *n.* : mesîn.

CRUSH, *n.* : perçiqîn, şikandin.

CRUSHED, *adj.* : perçiqandî, gejmirandî, quta, kuta, herişandî, şikandî.

- **GRAIN** : savar, hîrik, mehîr.

- **WHEAT** : savar, danhêrk, pûxîn.

CRUSHER, *n.* : şikên.

CRUSHING, *n.* : herişandin, gejmirandin, herişîn, kutkirin, perçiqandin, perçiqîn.

CRUST, *n.* : kelpik, qalik.

CRUSTACEAN, *adj.* : kelpikî.

CRUSTACEOUS, *adj.* : kelpikî.

CRUSTY, *adj.* : req, kelpikî, enirok.

CRUTCH, *n., vt.* : gopal, qeysik, pişt girtin, piştgîrî kirin.

CRUX, *n.* : alizî, pirsa zehmet yan sext.

CRY, *n.* : girî, gaz, qîjkirin, hawar, lêlandin, qîr, qîjek, lobandin.

- **FOR HELP** : hawar.

- **OF JOY** : tilîlî, lêlan, lêrên.

- **A FAR ~** : doratiyek mezin, ciyawaziyek mezin.

- **ALL THE ~** : modeyê dûmahî.

- **IN FULL ~** : êrîşa dijwar.

- **MUCH ~ AND LITTLE WOOL** : her axiftin (bê cih înan).

- **THE ~** : modeyê dûmahî.

CRY, *vt.* : girîn, qîj kirin, lobandin.

- **TO ~ DOWN** : bê rûmet kirin.

- **TO ~ FOR** : hîvî kirin.

- **TO ~ FOR THE MOON** : xwastina tiştê dûr.

- **TO ~ HALVES** : nîvî xwastin.

- **TO ~ MERCY** : lêborîn xwastin.

- **TO ~ OFF** : peyiv şkandin.

- **TO ~ ONE'S EYES OR HEART OUT** : bêqam girîn.

- **TO ~ ONESELF TO SLEEP** : digirît ta ko bi xew diçit (dinivit).

- **TO ~ OUT** : qîj kirin, bêzarî kirin, gazinde kirin.

- **TO ~ OUT AGAINST** : dijwar lê xurîn.

- **TO ~ OUT, ON OR UPON** : dijwar rexne kirin.

- **TO ~ OVER SPILLED MILK** : bêtewş (li ser şîrê rişti digirît).

- **TO ~ SHAME UPON** : bêzarî kirin.

- **TO ~ UP** : bêqam pesin kirin.

- **TO ~ WOLF** : derew hawar kirin.

CRY BABY, *n.* : zarokê giryezarî.

CRYING, *n.* : girîn, girî, giryazar, îs, qîjîn, qîrqîr, qîj, qîjkirin.

- **BITTERLY** : azrîn.

- **OUT IN GRIEF** : qareqar.

CRYMOTHERAPY OR CRYOTHERAPY, *n.* : çarekirin bi sarkirinê.

CRYOGEN, *n.* : qerisîn.

CRYOGENIC, *adj.* : pêwendîdarê berhemê pilegermiya nizim.

CRYOMETER, *n.* : pilenizimpîv.

CRYOSCOPIC, *adj.* : qerisînbîn.

CRYOSCOPY, *n.* : qerisînbînî.

CRYPT, *n.* : serdab, jora binerdî.

CRYPTIC, *adj.* : nihênî.

CRYPT(O)-, *pref.* : pêşgir e ko veşartî ye.

CRYPTOGAM, *n.* : negulîtî.

CRYPTOGAMIC, *adj.* : neguli.

CRYPTOGENIC, *adj.* : aloz, şêlî, nezan.

CRYPTOGRAM, *n.* : şifrenameya nihêndar yan nepenî.

CRYPTOGRAPH, *n.* = **CRYPTOGRAM.**

CRYPTOGRAPHY, *n.* : nivîsîna bişifre.

CRYPTOLOGY, *n.* : nihênî ragehînzanî, nepenî ragehînzanî.

CRYPTOMERIA, *n.* : texlîtek sinewber e (Japonî).

CRYPTONYM, *n.* : navê nihênî yan nepenî.

CRYSTAL, *n., adj.* : belûr, belûrî.

- **DETECTOR** : belûrbîn.
- **GAZER** : (belûr) xefzan.

CRYSTALLIFEROUS, *adj.* : belûrî.

CRYSTALLINE, *adj.* : belûrî.

- **LENS** : nîskeya belûrî.

CRYSTALLIZATION, *n.* : belûrbûn.

CRYSTALLIZE, *vt., i.* : belûr bûn yan kirin.

CRYSTALLIZED, *adj.* : belûrkirin.

CRYSTALLOGRAPHY, *n.* : belûrzanî.

CTENOID, *adj.* : (şaper) şehî.

CTENOPHORAN, *adj.* : şehî.

CTENOPHORE, *adj.* : şehî.

CUB, *n.* : têşkê rûvî, kodik, çêlî.

CUBATURE, *n.* : qebarekirin.

CUBBY, *n.* : mezelk, jorik.

- **HOLE** : dira tenga daxistî.

CUBE, *n., vt.* : zar, şeşgoşe, şeşpalo, xiştek, şeşgoşe kirin.

- **ROOT** : sêretekî.
- **CUBIC(AL)**, *adj.* : şeşgoşeyî.
- **EQUATION** : hevkêşeya sêcarekî.
- **NUMBERS** : jimaresêcarekî.
- **MEASURE** : pîvaniya qebareyan, pîvana qebareyî.

CUBICLE, *n.* : nivistingeh.

CUBIFORM, *adj.* : şeşgoşedar.

CUBISM, *n.* : hunera şeşgoşeyîtî ya neqş û peykertaşî (wêneyên endazyarî).

CUBIST, *adj.* : hunermendê şeşgoşeyîtiyê.

CUBITUS, *n.* : bask, gez, zend, yekeya dirîjiyê temet 18 înc e.

CUBITAL, *adj.* : gezdar : pêwendîdarê gezê.

CUBOID, *adj., n.* : şeşgoşe.

CUBOIDAL, *adj.* : şeşgoşeyî.

CUB SCOUT, *n.* : gerîdek, dîdevank.

CUCKING STOOL, *n.* : kursîka kirêtkirinê.

CUCKOLD, *n., vt.* : deyos, bênamûs, qurimsax, deyosî kirin.

CUCKOON, *n.* : kuku, pepûk, weqwaq (balinde ye), weqweq kirin.

- **CLOCK** : demjimêra weqwaqî (lêdan wekî dengê weqwaqê ye).
- **FLOWER** : texlîtek beql e (helez).

CUCULIFORM, *adj.* : weqwaqî, pepûkî.

CUCULLATED, *adj.* : kulavî, kumî.

CUCUMBER, *n.* : arû, tilozî, xiyar, xeyar, siling.

- **AS COOL AS ~** : sar, hedar, xweragirtî.

CUCUMIFORM, *adj.* : arûyî.

CUCURBIT, *n.* : kulind.

CUD, *n.* : xwarina vekayî, cotinek.

CUDDLE, *vt., i.* : nazdar kirin, dan ber sîngî.

CUDDLED, *adj.* : nazdar kirî.

CUDDLING, *n.* : nazdarkirin.

CUDDLESOME, *adj.* : nazdar (hêjayî ber sîngî ye).

CUDDLY, *adj.* = **CUDDLESOME.**

CUDDY, *n.* : ker, lênangeh yan jorek biçûk (di nav gemiyê de).

CUDGEL, *n.* : hiwêzî, gopal, şiv, gurz, çomaq, ço, çotik, topiz, tûtik, doq, meşak, çogan.

- **PLAY** : şerê gopalan.

CUDGEL, *vt.* : lê dan (bi gopalî).

CUDGEL(L)ED, *adj.* : lêdayî (bi gopalî).

CUDGEL(L)ING, *n.* : lê dan (bi gopalî).

CUDWEED, *n.* : helezek belg wek hirî yan avirmîşî.

CUE, *n., vt.* : darê bilyardê, nîsan (bo axiftinê), kezî, rêz, lê dan (bilyard), kezî kirin, rêz bûn.

- **BALL** : tepka yarîkerê bilyardê lê dan.

CUFF, *vt., i.* : lê dan.

CUFF, *n.* : kulm, çilaq, serhiçik, hiçik, çelpandin.

- **ON THE ~** : herwe, belaş, bi deyn.

CUIRASS, *n.* : zirêpûş.

CUIRASSIER, *n.* : siwarê zirêkirî.

CUISINE, *n.* : çêşt, texlîtên xwarinê.

CUISSE, *n.* : zirêyê ranî.

CUL-DE-SAC : RÊKORK, rêkore (rêya dûmahî girtî).

CULEX, *n.* : pêşî, axirke.

CULICINE, *adj., n.* : kelemêş, axirke, pêşî, pêşiyî.

CULINARY, *adj.* : patindar.

CULL, *vt.* : helbijartin.

CULLET, *n.* : şikesteka şûşeyî.

CULM, *n.* : daqutana rejiyê.

CULMINANT, *adj.* : gopîtk.

CULMINATE, *vi., t.* : gehiştin gopîtkê, ewc bûn.

CULMINATION, *n.* : ewcbûn, lotke, gopîtk, gehiştina serî.

CULOTTES, *n.* : kirasê jina yê wek şelwarî.

CULPABILITY, *n.* : tawanbarîtî, sûç, dawpîsî.

CULPABLE, *adj.* : tawanbar, dawpîs.

CULPABLENESS, *n.* : tawanbarîtî.

CULPRIT, *n.* : gunehbar.

CULT, *n.* : ol, tîre, bawer, bawerî.

CULTCH, *n.* = **CULCH.**

CULTIC, *adj.* : tîreyî.

CULTISM, *n.* : tîreyîtî.

CULTIST, *n.* : tîrekar.

CULTIVABLE, *adj.* : kêlanbar, çandinbar.

CULTIVATE, *vt.* : çînîn, kêlîn, bêcer kirin.

CULTIVATED, *adj.* : çandî, kêlayî, rewşenbîr.

- **LAND** : şov, şûv.

CULTIVATION, *n.* : çandin, cot, kêlan, bêcekirin.

- **TOOL** : alava çandinê.

CULTIVATOR, *n.* : cotyar, çandinyar, werzêr.

CULTRATE(D), *adj.* : kêrî.

CULTURAL, *adj.* : zanyarî, çandayî, çandî, rewşenbîrî, avadanî, çand, jîyarî.

CULTURED, *adj.* : xwandevan, rewşenbîr, xwanda.

CULTURING, *n.* : çandin.

CULVER, *n.* : kevok, kotir.

CULVERIN, *n.* : tifenga kevin.

CULVERT, *n.* : cok.

CUMBER, *vt., i.* : giran kirin, gîro kirin, gîroker.

CUMBERED, *adj.* : gîrokirî.

CUMBERING, *n.* : gîrokirin.

CUMBERSOME, *adj.* : nerêk, kost, giran, hêdî.

CUMBROUS, *adj.* = **CUMBERSOME.**

CUMIN, *n.* : zîre.

CUMMERBUND, *n.* : kemerbend, hemyan, pişţan.

CUMMIN-SEED, *n.* : zîre.

CUMQUAT, *n.* : kumquat.

CUMULATE, *vt.i., adj.* : komkirin, kombûn, ko kirin, ko(m)kirî.

CUMULATED, *adj.* : kombûyî, komkirî.

CUMULATING, *n.* : komkirin, kombûn.

CUMULATION, *n.* : kombûn, gelekbûn.

CUMULATIVE, *adj.* : komdar, kombûyî.

CUMULATIVENESS, *n.* : kombûnîtî.

CUMULOCIRRUS, *n.* : ewrê biçûkê bilindê spî.

CUMULONIMBUS, *n.* : ewrê wek çiyayan û têrbaran.

CUMULOSTRATUS, *n.* : ewrê binikpan û asoyî.

CUMULOUS, *adj.* : pêwendîdarê ewrê wek çiyayî.

CUMULUS, *n.* : ewrê komên girûvir û binikpan.

CUNCTATION, *n.* : hişyarî, hêdî.

CUNEAL, *adj.* = **CUNEATE** : singî.

CUNEIFORM, *adj., n.* : bizmarî (nivîsîn).

CUNNER, *n.* : texlîtek masî ye.

CUNNILINGUS OR CUNNILINCTUS, *n.* : gîlik alîstin.

CUNNING, *n.* : kose, fêlbaz, çiv, çivo, dek, dekedar, canbaz, weyn, xapo, xapînok.

CUNNINGLY, *adv.* : bi çivî, bi fêlbazî, bi canbazî, bi xapînî, xapînkî.

CUNNINGNESS, *n.* : çivîtî, çivoyîtî, xapînîtî.

CUNT, *n.* : navling, quz.

CUP, *n.* : fincan, tas, kop, kûdik, qûdik, perdax, tirar, aman, kûz.

- **BEARER** : meygêr.
- **OF TEA** : pirsa hêsan, tiştê hevyaz.
- **IN ONE'S ~** : serxweş, mest.

CUPBOARD, *n.* : dolab.

- **LOVE** : evîniya derew.

CUPCAKE, *n.* : kiloca wek kopî.

CUPEL, *n.* : bûte, bûte kirin, buhujîn.

CUPELLATION, *n.* : bûte, buhujîn.

CUPFINAL, *n.* : yariya dûmahî (tepka pêyan).

CUPFUL, *adj.* : kopek, tejî kopî.

CUPHOLDER, *n.* : yaneya kasbir.

CUPID, *n.* : Xudayê evîniyê.

CUPIDITY, *n.* : zêdeviyan, çavharîtî.

CUPOLA, *n.* : qub, kûrhe (bo buhujînê).

CUPPED-HAND, *adj.* : mist.

CUPPER, *n.* : tong, kûzikvan, xwînkêş.

CUPPING, *n.* : xwîn. : berdan.

- **GLASS** : tirarkê xwînberdanê.

CUPPY, *adj.* : tirarî, wek kopî.

CUPREOUS, *adj.* : misî, sifrî.

CUPRIC, *adj.* : misî.

CUPROUS, *adj.* = **CUPRIC.**

CUPULATE OR CUPULAR, *adj.* : kovikî, kovikdar.

CUPULE, *n.* : kovikê berûyî.

CUR, *n.* : pûç, tirsonek.

CURABILITY, *n.* : çarebarîtî.

CURABLE, *adj.* : çarebar.

CURACAO OR CURACOA, *n.* : şeraba mestî.

CURACY, *n.* : kar yan şûnkariya qeşeyî.

CURARE OR CURAR, *n.* : madeyê jehriyê serê tîran.

CURASSOW, *n.* : balindeyek emerîkanî mezin e wek eloelo ye.

CURATE, *n.* : harîkerê qeşeyî.

CURATIVE, *adj.* : çareyî.

CURATOR, *n.* : qewît, rasipêr.

CURB, *n., vt.* : çim, gem, gîrdan, girtin.

- **BIT** : gem.

CURBING, *n.* : çim yan berbestê berê rexê rê, keresteyê avakirina vî berbestî.

CURB ROOF, *n.* : kaşxanka dunişîv.

CURB STONE, *n.* : berê çimê rê.

CURCULIO, *n.* : kêza mîweyî.

CURCUMA, *n.* : kurkim : giyayê wek zencebîlê.

CURD, *n.* : keşk, şortan.

CURD, *vt., i.* : meyîn, cemisîn.

CURDED, *adj.* : givî, tirm, guvî.

CURDING, *n.* : givî, guvî.

CURDLE, *vt., i.* : meyîn.

CURDLED, *adj.* : meyî, cemî, cemisî, givî, guvî, tirm.

CURDLING, *n.* : guvîn, givîn, meyîn.

CURDY, *adj.* : meyî.

CURE, *vt., i.* : sax kirin, çare kirin, çareser kirin.

CURE, *n.* : çare, çakbûn, saxbûn, çareserî.

- **ALL** : dermanê hemî derdan (dermanê gîştî).

CURED, *adj.* : xwêkirî, saxkirî.

- **MEAT** : goştê xwêkirî û qelandî, qawirme, qelî, qîme, hişkegoşt.

CURER, *n.* : çareker.

CURETTAGE, *n.* : verenîna malbiçûkî.

CURET(TE), *n.* : alavkê verenînê.

CURFEW, *n.* : tembî, zengila (roj) avabûnê.

CURIA, *n.* : kardariya papayî.

CURIE, *n.* : (kurî) yekeya pîvana çalakiya tîşkî yan tîrêjê.

- **POINT** : xalka nemana magnetîzê.

CURING, *n.* : şorkirin, sîrkirin.

CURIO, *n.* : kar yan heyberê gêre (yan qetlaz).

CURIOSA, *n.* pl. : gêreyî.

CURIOSITY, *n.* : mereq, zanxwazî.

CURIOUS, *adj.* : zanxwaz, demdirî, xwetêhilker.

CURIOUSLY, *adv.* : bi zanxwazî, zanxwazkî.

CURIOUSNESS, *n.* : zanxwazîtî.

CURIUM, *n.* : kuryom : hêmanek metalî tîrêjdar e.

CURL, *n.* : bisk, gulî, cehîdok, alîn.

CURL, *vt., i.* : alandin, pêçan, alîn.

CURLED, *adj.* : alandî, pêçayî.

CURLER, *n.* : alava alandina pirçê yan porê.

CURLEW, *n.* : kerwan : balindeyê stranbêj.

CURLICUE, *n.* : alîn, gulgulî.

CURLICUE, *vt.* : gulgulî kirin.

CURLINESS, *n.* : kirjîtî, badayîtî, birnijînîtî, girnijînîtî.

CURLING, *n.* : badan, birnijîn, birnijandin, girnijandin, kirjî.

- **IRON** : ûtiya alîn û pêlkirina pirçe.

CURLING IRONS OR CURLING TONGS, *n.* = **CURLING IRON.**

CURLING STONE, *n.* : ber (yan tepka) kêrling (bo yariya ser cemedê).

CURLPAPER, *n.* : kaxeza alandîna pirçê.

CURLY, *adj.* : alandî, gulgulî, kirjî, girnijî.

CURMUDGEON, *n.* : rezîl, çikûsî.

CURN, *n.* : piçek, hindek.

CURR, *vi.* : qireqir kirin.

CURRANT, *n.* : kişmiş.

CURRENCY, *n.* : pare, dirav, belavbûn.

CURRENT, *n.* : lozew, rewtek, sû, tewjim, tû, şîp, tezû, êstekî, tîr, xurr.

- **ACCOUNT** : jimareya liberdest.
- **DENSITY** : xestiya lozewî yan rewtekî.
- **EXPENSES** : xerciya berdewam.
- **INTENSITY** : sextî yan xurtiya lozewî yan rewtekî.
- **ALTERNATING ~** : lozewê norekî, rewtekê norekî.
- **DIRECT ~** : lozewê yekser (yekrast), rewtekê yekser.
- **OF AIR** : bager.
- **WATER ~** : tîra avê, nêrî.

CURRENTLY, *adv.* : niho, êste.

CURRICLE, *n.* : erebaneya duçerx û duhespî.

CURRICULAR, *adj.* : karnameyî.

CURRICULUM, *n.* : karnameya xwandinê.

CURRIER, *n.* : kevilpaqijker.

CURRIERY, *n.* : karê kevilpaqijkirinê.

CURRISH, *adj.* : melez, durih.

CURRY, *n., vt.* : karî, amanê goştê karîkirî, xwarina karîkirî, şeh kirin (mûyê hespî), lê dan, celde kirin, kevl paqij kirin (piştî debaxkirinê), xwarinê karî kirin.

CURRY COMB, *n.* : şehê mûyê hespî.

CURRY POWDER, *n.* : toza kariyê.

CURSE, *n.* : nifrîn, nifir (kirin), çêrr.

CURSE, *vt.* : nifrîn kirin, xurîn.

CURSED, *adj.* : nifrînkirî, kembax, gor bi gor.

CURSER, *n.* : nifrînker, devçêr.

CURSING, *n.* : nifir, xurîn, nifrînkirin.

CURSIVE, *adj.* : nivîsîna tîpên pêkve.

CURSORIAL, *adj.* : bezdar.

CURSORILY, *adv.* : bilez.

CURSORY, *adj.* : lezdar, lezîn, zû.

CURT, *adj.* : kurt, xav, dilreq.

CURTAIL, *vt.* : kurt kirin, birrîn.

CURTAILER, *n.* : kurtker.

CURTAILMENT, *n.* : kurtkirin.

CURTAIL-STEP, *n.* : nizimtir(în) pêpkê pêstirkê.

CURTAIN, *n.* : perde, çît.

- **CALL** : destqutana pesnê (da ko hunermend biziviritve ser şanoyê).

CURTAIN, *vt.* : perde kirin.

- **TO ~ OFF** : cuda yan perde kirin.

CURTAINED, *adj.* : perdekirî.

CURTAINING, *n.* : perdekirin.

CURTAIN LECTURE, *n.* : têxurîna nihênî (jin li gel mêrê xwe).

CURTAIN RAISER, *n.* : şanogeriya destpêkê, kurtedestpêkirin.

CURTILAGE, *n.* : erdê tankiriyê xanî, hewş, hesar.

CURTNESS, *n.* : xavî, kurtîtî (bi reqî).

CURTS(E)Y, *n., vi.* : silava mêyê (bi rêzgirtin û çemîn), silav kirin.

CURULE, *adj.* : payeberz.

- **CHAIR** : kursiyek bêpişt ackirî pêçbar (bo giregirên Romanan).
- **MAGISTRATE** : dadwerê li ser vê kursîkê rûdinişt.

CURVACEOUS OR CURVACIOUS, *adj.* : kevanî.

CURVATURE, *n.* : çemîn, çemandin, veçemîn, çemanewe, kevan.

CURVE, *n.* : kevan, kiv, kivan, xîs, çemîn, çemandin, kirv, kewane, berve.

CURVE, *vt., i.* : çemîn, kirv bûn, kevane bûn.

CURVED, *adj.* : kivandî, kirvkirî, çemandî, xîs, xwahr.

CURVET, *n., vt., i.* : bazdana hespî, bazdan (hesp).

CURVI-, *pref.* : pêşgir e ko kirve, çema ye.

CURVILINEAR, *adj.* : laçemayî, hêlçemayî, alçemayî.

- **ANGLE** : goşeya herdu hêl çemayîn.

CURVING, *n.* : çemîn, çemandin, çivandin.

CUSHAW, *n.* : kulindê zivistanê (kulindê zer).

CUSHION, *n., vt.* : balîf, balgî, palik, berpalî, (bi) balgî kirin, hedar kirin, rûniştin (li ser balgî).

CUSHIONED, *adj.* : balîfkirî.

CUSHIONING, *n.* : balîfkirin.

CUSHY, *adj.* : asan, sanahî, hêsan, sivik.

CUSK, *n.* : nifrîn.

CUSP, *n.* : serê tij yan tûj.

CUSPATE, cuspated or cusped, *adj.* : tûjser.

CUSPID, *n.* : kêlb.

CUSPIDATE(D), *adj.* : sertûj.

CUSPIDOR, *n.* : tifdank.

CUSS, *n., vt., i.* : nifrîn, nifrîn kirin.

CUSSED, *adj.* : nifrînkirî.

CUSSEDLY, *adv.* : bi nifrînî, nifrînkî.

CUSTARD, *n.* : şirînî (hêk û şîr).

- **APPLE** : biha Hindistanê.

CUSTODIAN, *n.* : qewît, rasipêr.

CUSTODIANSHIP, *n.* : rasipêrîtî.

CUSTODY, *n.* : çavdêrî, guhdarî.

CUSTOM, *n., adj.* : mîrane, ged, edet, baw, rêzik, nî, gumrik, qewat, nerît, asa.

- **BUILT** : li ser daxwaza kiriyarî çêkirî, rasipêkirî.

- **HOUSE** : gumrik.

- **MADE = CUSTOM BUILT.**

CUSTOMARY, *adj.* : nerîtî.

CUSTOMER, *n.* : kiriyar, bikirçî.

CUSTOMIZE, *vt.* : (wek kiriyarî bivêt) çekirin yan rast kirin.

CUSTOM-TAILER, *vt.* : qayde çêkirin.

CUT, *n., adj.* : birrîn, rexne, co, çipilandî, beş, behr, dabirrîn, ker, hencadî, birîn, letkirî, pelpelkirî, kizikirî, piçkirî, piçandî.

- **A HAIR ~** : sertiraşîn.

- **A SHORT ~** : rêkurt.

- **AWAY** : birrî.

- **BACK : BERHEM KÊMKIRÎ**, vegerîn.

- **THROAT** : kuj.

- **UP** : qetandî.

- **TO BE ~ FOR THIS KIND OF WORK** : bi kêrî vî karî hatin.

CUT, *vt., i.* : birrîn, birîndar kirin, êşandin (hiş), qayde kirin, (axiftin yan stran) tomar kirin, rê kurt kirin.

- **TO ~ A CORNER** : zû temam kirin yan berpê kirin.

- **TO ~ AFTER** : şeqandin.

- **TO ~ A LONG STORY SHORT** : kurt kirin (axiftin).

- **TO ~ A LOSS** : ji nû ve dest pê kirin.

- **TO ~ AND RUN** : revîn.

- **TO ~ A POOR (GRAND, RIDICULOUS) FIGURE** : kirêt diyar bûn.

- **TO ~ A SHORT PERSON'S REMARKS** : axiftin birrîn.

- TO ~ AT : dijwar lê dan.
- TO ~ AWAY : helkêşan, birrîn, revîn.
- TO ~ BACK : dubare kirin (sînema).
- TO ~ BOTH WAYS : du dije kar tê kirin.
- TO ~ DOWN : kuştin, hînan xarê.
- TO ~ IN OR INTO : axiftin birrîn.
- TO ~ INTO SLIVERS : parçeparçe kirin.
- TO ~ IT FINE : di demî de gehîn.
- TO ~ (THE GORDIAN) KNOT : giriftarî çare kirin.
- TO ~ NO ICE : bêtewş bizav kirin.
- TO ~ OFF : rakirin.
- TO ~ ON : lez kirin, lezandin.
- TO ~ ONESELF FREE : xwe aza kirin, xwe rizgar kirin.
- TO ~ ONE'S HEAD OPEN : serî şkandin.
- TO ~ ONE'S PROFIT : havilî kêm kirin.
- TO ~ ONE'S TEETH : didan derkeftin.
- TO ~ ONE'S WIZDOM TEETH : gehîn.
- TO ~ OUT : rawestandin.
- TO ~ THE RECORD : renûsa pîvanî şkandin.
- TO ~ UP : pijikandin.
- TO ~ UP ROUGH : enirîn.
- TO ~ UP WELL : mirin û gelek saman hêlan.

CUTABILITY, *adj.* : goştê sorê kelexî (bo firotinê).

CUT AND DRY, *n.* : rotînî, neresen, dubarekirî, kevnehizir.

CUTANEOUS, *adj.* : çermî.

CUTCH, *n.* = CATECHU.

CUTE, *adj.* : taze, tazekok, zîrek, ciwan.

CUTELY, *adv.* : bi tazekokî.

CUTENESS, *n.* : tazekokîtî.

CUTICLE, *n.* : pergî, pûstik, çerm.

CUTICULAR, *adj.* : çermikî.

CUTIN, *n.* : madeyek mûmî ye ko li gel silêlozî dibit kelpikê helezî.

CUTIS, *n.* (*pl.* CUTITES OR CUTISES) = DERMIS.

CUTLASS, *n.* : şûrê kurt.

- FISH : şûrmasî.

CUTLER, *n.* : kêrvan.

CUTLERY, *n.* : kêr (birrînmenî : kêrik û çeqok...).

CUTLET, *n.* : goştê stûyê berxî.

CUT OFF :rêkurt, birrîn, derçeyê birrînê.

CUT OUT, *adj.* : kêrhatî.

CUTOUT, *n.* : lozewbirr, birrî, birrinbar, rewtekbirr.

CUTPURSE, *n.* : diz, berîkbirr.

CUTRATE, *n.* : erzan.

CUTTER, *n.* : gemiya biçûk ya yekbabirek, kêrik, birr, gemiya biçûka xizmeta gemiyek mezintir dikit.

CUTTING, *n.* : jêkirin, pilkirin, birrîn, hemandin, çiplandin, derik, derxik, hilbirrîn, letkirin, birrinde.

- INTO PIECES : pelpelkirin, kîzîkirin, kelaştin, qetandin.
- OFF : jêbirrîn, dabirrîn, jêvekirin, pûtkirin.
- ROOM : jora bijarekirinê.
- UP : çinîkirin, qetandin.

CUTTLE, *n.* = CUTTLE FISH.

CUTTLE BONE, *n.* : hestiyê masîmerekebê.

CUTTLE-FISH, *n.* : masîmerekeb (masiyek avekiyek wek merekebê dihînit der gava dikevit ber êrîşê).

CUTTY SARK, *n.* : jin, dêhl, kurtekiras.

CUTTY STOOL, *n.* : kursîka bêpişt.

CUTUP, *n.* : zirtek.

CUT WATER, *n.* : berahiya gemiyê (ko avê dibirrit).

CUTWORM, *n.* : cobirr.

CYAN(O)-, *pref.* : pêşgir e ko şîn, şînê tarî, siyanîd e.

CYANIC ACID, *n.* : tirşiya siyanocînî.

CYANIDE, *n.* : siyanîd.

CYANINE, *n.* : siyanîn : boye ye.

CYANOGEN, *n.* : gaza siyanojen.

CYANOSED, *adj.* : şînbûyî.

CYANOSOSIS, *n.* : şînbûn.

CYBELE, *n.* : xudaya sirûştî (li nik gelên Asyaya biçûk).

CYBERNETICS, *n.* : bêjezanî.

CYAD, *n.* : helezek wek darqespê ye.

CYCAS, *n.* : darek wek darqespê ye.

CYCLAMEN, *n.* : giyayek gul ciwane.

CYCLE, *n.* : ger, gere, gerîn, çerx, xul, xulge.

- **WOMAN'S ~** : cil, mehik.

CYCLER, *n.* = **CYCLIST.**

CYCLIC(AL), *adj.* : çerxdar, gerdar.

- **COMPOUNDS** : pêkhatiyên xelekî.

CYCLIST, *n.* : çerxsiwar.

CYCLOID(AL), *adj.* : çemerekî.

CYCLOMETER, *n.* : çerxpîv, rêpîv.

CYCLONE, *n.* : babelîsk, bager, boran.

CYCLOPEAN, *adj.* : zebelah.

CYCLOPEDIA = **ENCYCLOPEDIA.**

CYCLOPROPANE, *n.* : piropêna çerxdar.

CYCLORAMA, *n.* : sîklorama : nîşangeha wêneyiya sirûştî yan şerî.

CYCLOSTOMATE OR CYCLOSTOMOUS, *adj.* : dev gir û vir.

CYCLOSTOME, *n.*, *adj.* : canewerên dev gir û vir.

CYCLOTRON, *n.* : siyklotron : alava şikandina gerdileyan.

CYDER, *n.* = **CIDER.**

CYGNET, *n.* = çîçeloka qazê.

CYGNUS, *n.* : qaz, werdek.

CYLINDER, *n.* : loli, lûle, stûn, estûn.

- **LINER** : berê stûnî.

CYLINDRIC(AL), *adj.* : stûnî, lûleyî.

CYLINDROID : nîvstûnkî.

CYMA, *n.* : xişla rex pêlê.

CYMAR, *n.* = **SIMAR.**

CYMATIUM, *n.* = **CYMA.**

CYMBAL(S), *n.* : sinc, camcamk, çing, cecemk.

- **SOUND** : çing çing.

CYMBALIST, *n.* : çingvan.

CYMBALO, *n.* = **DULCIMER.**

CYMBIFORM, *adj.* : wek belemê.

CYMBOCEPHALIC, *adj.* : kiloxê wek belemê.

CYME, *n.* : texlîtek gul : li serê her çiqî.

CYMOGENE, *n.* : berhemek neftî gazî gurîgir e û birîtî ye ji biyotênê bi serekî.

CYMOPHANE, *n.* = **CHRYSOBERYL.**

CYMOSE OR CYMOUS, *adj.* : guli ya serê çiqî.

CYMRIC, *adj.*, *n.* : Weylzî.

CYMRY, *n.* : gelê Weylzî (li Brîtaniya).

CYNIC, *n.*, *adj.* : dirrdar, tiraneker, reşbîn, jîrzanê xêrxwaziyê, bawermendê dibêjit ko rewişta mîrovî li ser xweberjewendiyê rawestaye.

CYNICAL, *adj.* : reşbîn, dirrdar, tiraneker, gumandar.

CYNICISM, *n.* : gumandarîtî, dirrdarîtî.

CYNOSURE, *n.* : stêra hirça biçûk, stêra cemserî, rêber.

CYNTHIA, *n.* : Artemîs : Xudawenda heyvê, heyv, mang.

CYPHER, *n.* = **CIPHER.**

CYPRESS, *n.* : serv, selvî.

CYPRIAN, *adj.*, *n.* : Qiprisî.

CYPRINID, *n.*, *adj.* : mêk (masî : hemî texlît).

CYPRINODANT, *n.*, *adj.* : wek mêkê.

CYPRINOID, *n.*, *adj.* : mêk, mêkî.

CYPRIOT(E), *n.*, *adj.* : Qiprisî.

CYPRIPENDIUM, *n.* : şimka jinan.

CYRENAIC, *adj.* : bajêriyê kîrînê, jîrzaniya xweşiyê.

CYRILLIC, *adj.* : pêwendîdarê elfabeya silavî.

CYST, *n.* : pirzik, pûrg, mîzdank.

CYSTALGIA, *n.* : mîzdankêşan, jana mîzdankî.

CYSTIC, *adj.* : kîskî, mîzdankî.

- **DUCT OR CANAL** : boriya mîzdankî.

CYSTINE, *n.* : tirşiyek emînî belûrî ye.

CYSTO-CARP, *n.* : binyata berhemdara kevzê.

CYSTITIS, *n.* : kulbûna mîzdankê.

CYSTOID, *adj.* : kîskî, pûrgî.

CYSTOLITH, *n.* : berkê mîzdankî yan mîzê.

CYSTOSCOPE, *n.* : mîzdankbîn.

CYSTOSCOPIC, *adj.* : pêwendîdarê mîzdankbînî.

CYT(O)-, *pref.* : pêşgir e ko şane yan xane ye.

- **CYTE**, *suff.* : paşgir e ko xane ye.

CYTHEREA, *n.* = **APHRODITE.**

CYTO ARCHITECTURE, *n.* : avahiya şaneyî yan xaneyî.

CYTOCHEMISTRY, *n.* : kimyaya şaneyî yan xaneyî.

CYTOCHROME, *n.* : heşa pişîniya pirotînî ko anzîm e bo guhaztina elektronan (bo oksijena gerdî).

CYTOGENETIC(AL), *adj.* : pêwendîdarê xanepaşmayîzanî.

CYNOGENETICALLY, *adv.* : bi xanepaşmayîzanî.

CYNOGENETICIST, *n.* : xane yan şanepaşmayîzan.

CYTOLOGIC, *adj.* : pêwendîdarê xanezanî.

CYTOLOGICALLY, *adv.* : bi xanezanî, xanezankî.

CYTOLOGIST, *n.* : xane yan şanezan.

CYTOLOGY, *n.* : xane yan şanezanî.

CYTOLYSIN, *n.* : xane helweşandin.

CYTOLYSIS, *n.* : xanehelweşîn.

CYTOMEGALIC, *adj.* : meznexaneyî. (kesîkirî bi xaneyên mezin).

CYTOPLASM, *n.* : sîtoplazm (protoplazma xaneyê, nafik tên e).

CYTOPLAST, *n.* = **CYTOPLASM.**

CYTOSINE, *n.* : saytosîn : tiftek pîrmidîn e.

CYTOSOL, *n.* : beşa avekiya sîtoplazm.

CYTOTAXONOMY, *n.* : zindewerzanî.

CYTOTECHNOLOGIST, *n.* : xanezan.

CYTOTOXIN, *n.* : jehra xaneyî.

CYTOTROPIC, *adj.* : xanexwaz.

CZAR, *n.* : Qeyser, qiralê Rûsya, Çar.

CZARDAS, *n.* : govendek macarî ye.

CZAREVITCH, *n.* : kurê mezin yê Çar, Çarevîç.

CZAREVÎNA, *n.* : keça Çar, Çarevîna.

CZARINA, *n.* : şahbanoya Rûsya, Çarîna.

CZARISM, *n.* : Qiralî yan şahîtiya rûsî, çarîtî.

CZECH, *n.*, *adj.* : welatî yan zimanê çekî, Çek.

D, d : dî : tîpa çarema elfabeya îînglîzî.

Dab, *n.* : tep, lêdana hêdî, şehreza, jêhatî, tibabek kêm.

dab, *vt.i.* : hêdî lê dan, nazik yan hêdî danan.

dabb-lizzard : kimkime, dêlemar, marmaroşk, pezmişk, sûsmar.

dabbed, *adj.* : (hêdî)lêdayî.

dabbing, *n.* : teplêdan, lêdana hêdî.

dabble, *vt.i.* : şil kirin, kar kirin (sivik), yarî kirin.

dabbled, *adj.* : şilkirî.

dabbler, *n.* : qaz.

dabchick, *n.* : noqarê biçûk (balindeyek avî ye).

dace, *n.* : texlîtek masî ye (wek mêkê).

dachshund, *n.* : bocî (se).

dacoity, *n.* : talan.

dactyl, *n.* : daktil : pîvanek helbestê ye.

dactyl(o)-, *pref.* : pêşgir e ko tîl e.

dactylogy, *n.* : tilkarî : hunera guhaztina hizran bi tilan.

dad or daddy, *n.* : bab (bi zimanê zarokan yan bo xoşeviyê).

dada, dadaism, *n.* : dadayî : dibistanek hunerî û torî yê.

dado, *n., vt.* : parçeya biniya xemilandî jî dîwarî, parçeyek jî binyatê karîteyî, (binê dîwarî) xemilandin.

dadoed, *adj.* : (bi dîwarê xemilandî) avakirî.

dadoing, *n.* : avakirin (bi dîwarê xemilandî).

daemon, *n.* = **demon.**

daffily, *adv.* : bi dînî (şêtî), dînkî.

daffodil, *n.* : nêrgis.

daffy, *adj.* : dîn, şêt.

daft, *adj.* : dînok, xirpo, gelho.

daftly, *adv.* : bi gelhoyî, gelhokî.

daftness, *n.* : gelhoyîtî.

dag, *n.* : rexê dahêlayî yan şor.

dagger, *n.* : xencer, tûjek, kahor.

daguerreotype, *n., vt.* : wênegiriya kevna li ser depkên zîvî, bi vî awayî wêne girtin.

dahlia, *n.* : dalya (gul).

dailiness, *n.* : rojaneyîtî.

daily, *adj.* : rojane, rojkî, herrojî, herro, rojîn, îrokî.

- **allowance** : rojane.
- **fee** : kirêya rojane.
- **wage** : kirêya rojane.

daimo, *n.* : derebegê Japonî.

daimon, *n.* : giyanê pasdar.

dainty, *n.* : xwarina xweş.

dainty, *adj.* : tamdar, tamxweş, law.

daiquiry, *n.* : deykiwîrî (şerab e).

dairy, *n.* : şîrgeh.

dairy products : şîremenî, spiyayî.

dais, *n.* : herzal.

daisy, *n.* : dawudî, nayab.

daisy ham : parçeya goştê dûkêlkiriyê milê berazî (li gel hestî).

dale, *n.* : dol, nihal, newal.

dalesman, *n.* : dolnişîn.

dalliance, *n.* : çivîn, nazîn, mehn, hiwaxtin.

dallied, *adj.* : leyizî.

dallier, *n.* : leyizok.

dally, *vi.t.* : leyiztin.

DALLYING, *n.* : leyizok, lîzok, lûte.

DALMATIAN, *n., adj.* : seyê Dalmasî.

DALMATIC, *n.* : demê tackirinê, kirasê qiralê Brîtanî, kirasê oldariyê nivêjê.

DALTONISM, *n.* : rengnebînî, rengkoreyî.

DAM, *n.* : avbend, sikir, peng, best, bend.

DAM, *vt.* : bend kirin, sikir kirin, berbest kirin.

DAMAGE, *n.* : ziyan, zehî, azar, dorandin.

DAMAGE, *vt.i.* : zehê kirin, ziyan dan, êşandin.

DAMAGEABLE, *adj.* : ziyanbar, berziyan.

DAMAGED, *adj.* : zehêkirî, ziyankirî.

DAMAGER, *n.* : ziyankar, zehêker.

DAMAGING, *adj.* : ziyanok.

DAMAGINGLY, *adv.* : bi ziyanî, ziyankî.

DAMAN, *n.* : texlîtek kêvrûşk e.

DAMASCENE, *adj., n.* : dîmeşqî (perûk).

DAMASCENE, *vt.* : xemilandin (bi avirmîşî).

DAMASCENED, *adj.* : xemilandî (bi avirmîşî).

- **STEEL** : deban.

DAMASCENING, *n.* : xemilandin.

DAMASCUS, *n.* : Dîmesq, şam.

- **STEEL** : polayê Dîmeşqî.

DAMASK, *n., adj.* : şûrê gewr, polayê Dîmeşqî, Dîmeşq(î), pêlên polayê Dîmeşqî.

- **ROSE** : gula Dîmeşqê.

DAM(M)AR OR DAMMER, *n.* : şirêza darê sinewberî (bo çêkirina varnîş û merekebî).

DAME, *n.* : xanim, jin, jina kal.

DAMMED, *adj.* : sikirkirî.

DAMMING, *n.* : sikirkirin.

DAMN, *vt.i.* : kembax kirin, kembax bûn.

DAMN, *n., adj.* : kembax.

DAMNABLE, *adj.* : kembaxbar.

DAMNABLENESS, *n.* : kembaxbarî(tî).

DAMNABLY, *adj.* : bi kembaxbarî, kembaxbarîkî.

DAMNATION, *n.* : kembaxkirin, kembaxbûn.

DAMNATORY, *adj.* : kembaxî.

DAMNED, *adj.* : kembaxkirî.

DAMNIFY, *vt.* : birîndar kirin, êşandin.

DAMNING, *n.* : nifrîn kirin.

DAMP, *n., adj.* : şil, ter, hêwî, hêmî, nim, şêdar, şê.

- **TO CAST A ~ OVER** : xoşiya tiştî têk dan.

DAMP, *vt.i.* : şil kirin.

- **TO ~ DOWN** : temirandin yan sist kirin, vekuştin.

DAMPED, *adj.* : şilkirî.

- **WAVES**, *n. pl.* : pêlên kêmdar yan nemanî.

DAMPEN, *vt.i.* : şil kirin, ter kirin, sist kirin, temirandin, vekuştin.

DAMPENED, *adj.* : sistkirî, terkirî, temirandî.

DAMPER, *n.* : sistker, şilker.

DAMPING, *n.* : şilkirin, şilbûn.

- **OFF** : nesaxiya qurmiçînê.

DAMPISH, *adj.* : piçekê şil yan ter.

DAMPLY, *adv.* : bi şilî.

DAMPNESS, *n.* : şilîtî, hêmîtî, hêwîtî, şilatî, nim, şê, terî.

DAMSEL, *n.* : zerî, keç.

DAMSON, *n.* : hilîk, darê hilîkê.

DANCE, *n.* : dawet, govend, sema, dîlan, şayî, zemawend, helperkî, çopî.

- **(ACCOMPANIED BY SONG)** : dîlan.

- **HALL** : semageh.

- **LEADER** : serdîlanî, sergovendî.

- **MEN'S FOLK ~** : yarxişte, yarkiştan.
- **SONG** : dîlok, dîlan.

DANCE, *vi.t.* : dawet kirin, govend kirin, sema kirin.

- **TO ~ ATTENDANCE ON OR UPON SOMEBODY** : bêqam xizmeta mirovekê kirin.
- **TO ~ ON OR UPON NOTHING** : hatin sêdare yan qinare kirin, mirin bi qinarê ve.

DANCED, *adj.* : semakirî, dawetkirî, govendkirî.

DANCER, *n.* : govendî, semaker, helper, daweti.

- **ROPE** : delo, delîdoman.

DANCING, *n.* : semakirin, dawet, govend, sema, reşbelek.

- **BOY OR GIRL** : şekerok e.
- **PLACE** : semageh.

DANDELION, *n.* : beybûn.

DANDER, *n.* : enirîn.

DANDIFIED, *adj.* : lawkirî.

DANDIFY, *vt.* : law kirin.

DANDLE, *vt.* : nazdar kirin, hejandin, hilavêtin (zarokî).

DANDLED, *adj.* : hilavêti.

DANDY, *n., adj.* : law, nayab.

DANDYISH, *adj.* : piçekê law.

DANDYISHLY, *adv.* : bi lawî, lawkî.

DANDYISM, *n.* : lawîtî.

DANE, *adj.* : Danimarkî.

DANGER, *n.* : metirsî, biv, bivik, bive, netekin, sehm, tirs, tirkize, tewekelî, bim, tûş, xedarî, telezgeh.

DANGEROUS, *adj.* : netekin, tirkize, sehm, tewekel, bive.

DANGEROUSLY, *adv.* : bi netekinî, netekinkî, tewekelkî.

DANGEROUSNESS, *n.* : metirsîtî, sehmîtî, netekinîtî, tewekelîtî.

DANGLE, *n., vi.t.* : dahêlan, şor, şor kirin.

DANGLED, *adj.* : dahêlayî, şorkirî.

DANGLER, *n.* : dorger, dahêlanker, şorker.

DANGLING, *n.* : dahêlan, dahêlandin, şorkirin, şor, şorbûn.

DANIEL, *n.* : Dadwerê rast.

DANK, *adj.* : ter, şilkirî.

DAPHNE, *n.* : Dafnî : periya bûyî dar (da ko ji Apolo rizgar bibit).

DAPPER, *adj.* : law, çalak.

DAPPLE, *n., vt., i.* : nexş, dehbeyê pinîkirî, pinî kirin.

- **GRAY** : gewrê pinîkirî.

DAPPLED, *adj.* : hêrisandî, pinîpinî.

DAPPLING, *n.* : hêrisandin, gulavdon.

DARE, *n.* : wêran, azayî.

DARE, *vi., t.* : wêrîn, wêran.

DARED, *adj.* : wêra.

DAREDEVIL, *n., adj.* : serkêş, şerûd.

DAREDEVILRY, *n.* : serkêşî, şerûdî.

DARESAY, *vt., i.* : hizir kirin, bawer kirin, dişêt bêjit.

DARING, *n., adj.* : wêranî, aza, wêra, keleman, wêran, zat.

DARK, *n., adj.* : tarî, reş, telx, tar.

- **AGES** : rojgarên tarî.
- **COLOUR** : tarî, tûx, reşboz.
- **CONTINENT** : Efrîqa (qareyê reş).
- **GREY** : dêr.
- **HORSE** : serketiyê kesneliber.
- **PITCH BLACK** : reştarî.
- **RED** : sorereng.
- **ROOM** : jora tarî (bo derînana filman).

DARKEN, *vt., i.* : tarî kirin, reş kirin.

DARKENED, *adj.* : tarîkirî.

DARKENER, *n.* : tarîker.

DARKENING, *n.* : tarîkirin, sîhek.

DARKISH, *adj.* : piçekê reş, tarî, gewrok.

DARKLE, *vi.* : tarî bûn, şêlî bûn, xeware bûn (bi şev).

DARKLED, *adj.* : tarî, şêlîkirî.

DARKLING, *n.* : şêlîkirin, tarîkirin, tarî, reştarî.

DARKLING, *adv.* : li tariyê.

DARKLY, *adv.* : bi reşî, tarîkî.

DARKNESS, *n.* : tarîtî, tarî, şevtarî, tarîbûn, reşî, tarîkî, tarikayî, tarîbar.

DARKSOME, *adj.* : tarî, piçekê tarî.

DARKY, *n.* : reşo, reşek.

DARLING, *n., adj.* : berdîl, dildar, dîlgir, xoşevî.

DARLINGLY, *adv.* : bi dildarî, dildarkî.

DARLINGNESS, *n.* : dildarîtî, berdilîtî.

DARN, *n., vt., i.* : veçinîn, hêvaştin.

- **NOT TO GIVE A ~** : guh nedan, pûte pê nekirin.

DARN, *n., adj., adv., vt.* : kembax, nifrîn kirin.

DARNED, *adj.* : kembaxkirî, veçinî.

DARNEL, *n.* : firîzî, dinêb, ziwan, mirûr.

DARNER, *n.* : veçinok.

DARNING, *n.* : veçinîn, hêvaştin, hêvastin.

- **NEEDLE**, *n.* : derziya veçinînê.

DART, *n., vi., t.* : rim, tîra perkirî, dîtina tîj, lezliv (livîna lezîn), lez çûn.

DARTER, *n.* : texlîtek masî ye.

DARWINIAN, *n., adj.* : pêwendîdarê Darwînî, zanayê sirûştê.

DASH, *n.* : lezîn, lez, nîşandek (-).

DASH, *vt., i.* : lezandin, lez kirin, havêtin, şikandin, lêketin, vêketin, çalakî, çelengî.

- **BOARD** : depê alavên pîvanê.

DASHED, *adj.* : nîşankirî (bi nîşandekê (-).

DASHER, *n.* : lezker, law, aza.

DASHI, *n.* : texlîtek şorbeya masî ye.

DASHING, *adj.* : lezdar, law, rakeş.

DASTARD, *n., adj.* : xiniz, tirsinok.

DASTARDLINESS, *n.* : tirsinokîtî.

DASTARDLY, *adj.* : xiniz, tirsinok.

DASYURE, *n.* : canewerek biçûk memikdar e (li Awistiraliya).

DATA, *n.* : zanîn, ragehîn, rastî, salix, berat.

- **BANK** : banqa ragehînê.

- **BASE** : binikê ragehînê (di nav kompiyoterê de).

- **PROCESSING** : zanînzanî : bi karînana zanînzanî (kompiyoterê).

DATABLE, *adj.* : dîrokbar.

DATALLER, *n.* : paleyê rojane.

DATARY, *n.* : kardînal, petrek (bo belgenameyan), şûnkarê vî petrekî.

DATE, *n.* : dem, dîrok, mêjû, roj, sal.

- **LINE** : rêza dîrokê, rêza rojê (ya rojname û nameyan).

- **PALM ~** : darqesp.

- **TO ~** : ta niho.

- **UP TO ~** : nû, nûjen.

DATE, *vi., t.* : dîrok kirin, dem damezrandin.

DATED, *adj.* : dîrokirî, mêjûkirî.

DATEDLY, *adv.* : bi dîrokî.

DATEDNESS, *n.* : dîrokîtî.

DATELESS, *adj.* : bê dîrok.

DATES, *n.* : qesp, xurme.

- **PALM ~** : qesp.

DATING, *n.* : dîrokirin.

DATIVE, *n., adj.* : lêker (peyiv).

DATUM, *n.* : (sing. of data) : zanîn.

DATURA, *n.* : helezek tezînî ye.

DAUB, *n., vt., i.* : ax, gêç, hinîn, hinandin, hisîn, seyandin.

DAUBE, *n.* : metfînî : goştê birajtî, zerzewat, giya û alat.

DAUBER, *n.* : hinînker.

DAUBING, *n.* : seyandin.

DAUBLING, *n.* : bapîvanî.

DAUGHTER, *n.* : dot, keç, kiç.

- **CELL** : xaneya zayend, xaneya zayendar.

- **IN LAW** : bûk, jina kurî.

- **NUCLEUS** : dotenavik.

- **NUCLIDE** : dotenavik.

DAUNOMYCIN, *n.* : texlîtek zîndedij e.

DAUNORUBICIN, *n.* = **DAUNOMYCIN.**

DAUNT, *vt.* : tirsandin, bizdihandin, sist kirin.

DAUNTING, *adj.* : sehm.

DAUNTINGLY, *adv.* : bi tirsî, tirskî.

DAUNTLESS, *adj.* : bê tirs, dilêr, dilar, aza, keleman.

DAUNTLESSLY, *adv.* : bi dilêrî, bi azayî, dilêrkî, azakî.

DAUPHIN, *n.* : kurê nixriyê qiralê Frensî.

DAUPHINE OR DAUPHINESS, *n.* : jina kurê nixriyê qiralê Frensî.

DAVENPORT, *n.* : mêza nivîsînê, qenepe.

DAVIT, *n.* : karîteyê asinî (bo hilawîstina belem yan lengerî).

DAVY JONES'S LOCKER, *n.* : binê zeryayî.

DAVY LAMP, *n.* : çirayê hêminiyê (li kangehê).

DAW, *n.* : gewc, xirpo, sade.

DAWDLE, *vi., t.* : ba pîvan, dem zehê kirin, xurcilîn.

DAWDLED, *adj.* : dem zehêker.

DAWDLING, *n.* : ba pîvan, demzehêkirin, xurcilîn.

DAWN, *n., vi.* : spêde, berbang, derketin, şefeq, kubarî, tarîbar, serê spêdê, berê spêdê, berebeyanî, dest pê kirin, zelal bûn.

DAWNED, *adj.* : çarbûyî, zelal.

DAWNING, *n.* : çarbûn.

DAWSONITE, *n.* : kanek birîtî ye ji karbonatên sodyomê û aluminyomê binyatî.

DAY, *n.* : roj, ro.

- **BED** : textê rojê (şev bo nivistinê, roj bo runiştinê).

- **BEFORE YESTERDAY** : pêr.

- **BLIND** : rojkor.

- **OF RESURRECTION** : Eleste, heşrûmeşir, qiyamet.

- **SCHOOL** : dibistana herrojî.

- **STAR** : roj, xor.

- **TIME** : roj.

- **AFTER ~** : roj li dûv rojê (bê dûmahî yan dawî).

- **BEFORE ~** : berî berlamgî.

- **BY THE ~** : rojaneyî, bi roj.

- **AND NIGHT** : şev û roj, hemî demî.

- **ONE ~** : rojekê.

- **ONE OF THESE ~** : rojek ji rojan, rojek nêzîk.

- **SOME ~** : rojekê, rojek ji paşerojê.

- **THE OTHER ~** : berî çend rojan, wê rojê.

- **THIS ~ WEEK** : berî heftiyekê.

DAY BOOK, *n.* : rojname.

DAY BOY, *n.* : xwandekarê rojê.

DAY BREAK, *n.* : spêde, şefeq.

DAY DREAM, *n.* : xewneroj.

DAY LETTER, *n.* : brûska rojê.

DAY LIGHT, *n.* : ronahiya rojê.

- **SAVING TIME** : demkirina havînê.

DAY LILY, *n.* : zebata rojê.

DAY LONG, *adj., adv.* : berdewam, hemî rojê.

DAY NURSERY, *n.* : zarokistana rojê.

DAYS OF GRACE, *n.* : demê xwegirtinê.

DAYSPRING, *n.* : spêde.

DAZE, *vt.* : guhişandin, gêj kirin.

DAZED, *n.* : guhişandî, gêjkirî.

DAZEDNESS, *n.* : guhişînîtî, gêjîtî.

DAZING, *n.* : guhişandin, gêjkirin.

DAZZLE, *vi., t.* : teyisîn, kore kirin (bi ronahiyê), kore bûn (ji ronahiyê), rojkorî kirin.

DAZZLED, *adj.* : rojkorkirî.

DAZZLING, *n.* : teyisîn, brûskedarî.

DAZZLINGLY, *adv.* : bi teyisînî.

DE-, *pref.* : pêşgir e ko bê ye yan dij e.

DEACIDIFICATION, *n.* : bêtirşîkirin.

DEACIDIFY, *vt.* : bê tirşî kirin.

DEACON, *n.* : qeşe.

DEACONESS, *n.* : qeşejin.

DEACONRY, *n.* : qeşeyî.

DEACTIVATE, *vt.* : bêçalakî kirin, bêhêz kirin.

DEACTIVATION, *n.* : bêhêzkirin, bêçalakîkirin.

DEACTIVATOR, *n.* : bêhêzker.

DEAD, *adj.* : mirî, mirde, candayî.

- **BEAT** : nehêjîn, deyndarê paşketî, bapîv, zexel.

- **BIRD** : mirar.

- **BODY** : term, cendek.

- **CENTRE** : xalka mirî.

- **DRUNK** : serxweşê bêhiş.

- **END STREET** : rêkork.

- **OF WINTER** : çile.

DEADEN, *vt., i.* : mirandin, mirin, tezandin, kuh kirin.

DEADENED, *adj.* : mirandî, mitkirî.

DEADENEDNESS, *n.* : mirandîtî, mitkirî.

DEADENER, *n.* : mitker.

DEADENING, *n.* : mitkirin, mirandin.

DEADENINGLY, *adv.* : bi mitkirinî, bi mirandinî, mirandinkî.

DEADFALL, *n.* : kujtelhe.

DEADHEAT, *n.* : pêşbirkeya yeksane, pêşbezîna yeksane.

DEAD LETTER, *n.* : tîpa mirî : nameya mirî, qanûna mirî.

- **OFFICE** : fermangeha nameyên mirî.

DEAD LINE, *n.* : hêla mirî, dûmahî dem.

DEADLINESS, *n.* : kujekîtî, mirindarî(tî).

DEADLOCK, *n., vt., i.* : tengavî, têgîran, têgîrane bûn.

DEADLY, *adj., adv.* : kujek, mirindar, bêqam, mirînkî.

- **SIN** : dunehiyo mirinî.

DEAD MARCH, *n.* : awaza darbestî.

DEADNESS, *n.* : mirinîtî.

DEAD RECKONING, *n.* : xemilkirin, diyarkirina dira gemiyê yan balafirê (bê alav).

DEAD WEIGHT, *n.* : deadload (barê bêlivîn).

DEAERATION, *n.* : bêbakirin, bêbabûn, bêgazkirin.

DEAERATE, *vt.* : bêba kirin, bêgaz kirin.

DEAF, *adj.* : ker, kip.

DEAFEN, *vt., i.* : ker kirin, ker bûn.

DEAFENED, *adj.* : kerkirî, kip.

DEAFENING, *n.* : kerkirin, kip kirdin.

DEAFISH, *adj.* : piçekê ker.

DEAFLY, *adv.* : bi kerî, kerkî.

DEAF-MUTE, *n., adj.* : ker û lal.

DEAFNESS, *n.* : kerbûn, kerîtî.

DEAL, *n., vt., i.* : bazirganî, bazar, belav kirin (kaxezên yariyan), dabeş kirin, bazar kirin.

DEALATED, *adj.* : bêçengbûyî.

DEALATION, *n.* : bêçengbûn.

DEALER, *n.* : bazirgan, bazarker, dabeşker, belavker.

DEALERSHIP, *n.* : firoşkarî.

DEALING, *n.* : bazirganî, bazar, belavkirina kaxezan.

DEALT, *adj.* : bazarkirî.

DEAMINASE, *n.* : anzîmê bêêmînkirinê.

DEAMINATE, *vt.* : bêamîn kirin.

DEAMINATED, *adj.* : bê amînkirin.

DEAMINATION, *n.* : bêamînbûn.

DEAMINIZE, *vt.* = **DEAMINATE.**

DEAMINIZED, *adj.* : bê amînkirî.

DEAMINIZATION, *n.* : bêamînkirin.

DEAN, *n.* : metran, serokê zanistgehê.

DEANERY, *n.* : metranxane.

DEANSHIP, *n.* : metrankarî.

DEAR, *n., adj., adv.* : hêja, xoşevî, berdil, giranbiha, delal.

DEAR ONE : xoşevî.

DEARLY, *adv.* : bi bihagiranî, gelek, hêjakî.

DEARNESS, *n.* : xoşevîtî, berdilîtî.

DEARTH, *n.* : kêmî, giraniya xwarinê, xela, birsîtî, kêmayî, hindikayî.

DEASIL, *adv.* : bi ber destikê demjimêrî ve.

DEATH, *n.* : merg, mirin, mirdin, akamî merg.

- **AT ~'S DOOR** : li ber mirinê.
- **BED** : ber mirinê, nivînên mirinê.
- **BELL** : zengîla mirinê (agehdariya mirina mirovekê).
- **BENEFIT** : şûndana mirinê.
- **BITTERNESS** : tehlîşka mirinê.
- **BLOW** : derbê mirinê.
- **CUP** : kaska mirinê.
- **DEMON** : xêz, xêwê xêz, dêwê tirm.
- **DUTY** : baca mîratî.
- **GHOST** : xêw, xêz.
- **STRUGGLE** : cankêşî.
- **TABLE** : texteşo.
- **TO CATCH ONE'S ~ OF A COLD** : persîva dijwar.
- **TO ~** : ew per, bêqam.
- **TO THE ~** : ta mirinê, ta dûmahiyê.
- **TO DO OR PUT TO ~** : kuştin.

DEATHFUL, *adj.* : kuj, mirinî.

DEATH HOUSE, *n.* : rexê mirinê (bo girtiyê li ber qinarekirinê).

DEATHLY, *adj., adv.* : kuj.

DEATH MASK, *n.* : rûpûşa mirinê.

DEATH POINT, *n.* : xalka mirinê (germî yan sarî).

DEATH RATE, *n.* : têkraya mirinê.

DEATH RATTLE, *n.* : xirxira mirinê.

DEATHS HEAD, *n.* : kiloxê mirinê.

DEATHS MAN, *n.* : qinarevan, tacanbaz.

DEATH TAX, *n.* = **DEATH DUTY.**

DEATH TRAP, *n.* : telheya mirinê.

DEATH WARRANT, *n.* : fermana mirinê.

DEATH WATCH, *n.* : pasvanê mirinê.

DEBACLE, *n.* : şikestin, karesat.

DEBAR, *vt.* : qedexe kirin.

DEBARK, *vi.* : disembark (hatin xarê).

DEBARKATION, *n.* : hatin xarê (jî gemiyê, balafirê...).

DEBARMENT, *n.* : qedexekirin.

DEBASE, *vt.* : nizim kirin, fêlbazî kirin, riswa kirin.

DEBASED, *adj.* : nizimbûyî, riswakirî, nizimkirî, deqşikandî.

DEBASING, *n.* : riswakirin, deqşikandin.

DEBASEMENT, *n.* : nizimbûn, bêz.

DEBATABLE, *adj.* : pirsyarbar, berhevdanbar.

DEBATE, *n., vi., t.* : hevaxiftin, berhevdan, berhevdan kirin.

DEBATED, *adj.* : berhevdankirî.

DEBATER, *n.* : berhevdanker.

DEBATING, *n.* : berhevdankirin.

DEBAUCH, *n., vt., i.* : xirabi, xirab kirin.

DEBAUCHED, *adj.* : xirabîkirî, çav çepel, dawên pîs.

DEBAUCHEE, *adj.* : çav çepel, dawên pîs.

DEBAUCHERY, *n.* : xirabî, qonekî.

DEBENTURE, *n.* : belge, qoçan.

DEBILITATE, *vt.* : lawaz bûn.

DEBILITATED, *adj.* : lawazkirî.

DEBILITATING, *n.* : lawazkirin, kêmkirin.

DEBILITATION, *n.* : lawazbûn, kêmbûn.

DEBILITY, *n.* : lawazîtî, tewtihîn.

DEBIT, *n., vt.* : deyn, kêm kirin, jê birrîn.

- **BALANCE** : tibaba qerdar.

- **NOTE** : têbîniya qerdarî.

- **SIDE** : rexê qerdar.

DEBONAIR, *adj.* : taze, şad.

DEBONAIRLY, *adv.* : bi tazeyî.

DEBONAIRNESS, *n.* : tazeyîtî.

DEBOUCHMENT, *n.* : rêjgeh, tavgeh.

DEBOUCHURE = **DEBOUCHMENT.**

DEBRIEF, *vt.* : (zanînê) jê standin.

DEBRIS, *n.* : kavil, qilêr.

DEBT, *n.* : deyn, wam, qer(z).

- **BAD ~** : deynê mirî.

- **OF HONOUR** : deynê rûmetî yan abrûyî.

- **OF NATURE** : mirin.

- **IN ~** : deyndar.

- **TO GET OR RUN INTO ~** : deyndar bûn.

DEBTLESS, *adj.* : bêdeyn.

DEBTOR, *n.* : deyndar.

DEBUNK, *vt.* : derew yan zirî eşkera kirin.

DEBUNKER, *n.* : eşkerakirê ziriyê.

DEBUT, *n.* : yekem pêşkêşkirin (civakî).

DEBUTANT, *n.* : yekem pêşkêşker (civakî).

DEBUTANTE, *n.* : zerî.

DECA-, *pref.* : pêşgir e ko deh e.

DECADE, *n.* : deh, demê deh salan.

DECADENCE, *n.* : rizîn, herîdî, jêvketin, rizîbûn.

DECADENCY, *n.* : rizîtî, rizîbûn.

DECADENT, *adj.* : rizî, rizandî.

DECADENTLY, *adv.* : bi rizî, rizîkî.

DECAFFEINATED, *adj.* : bêkafînkirî.

DECAGON, *n.* : dehla, dehal, dehgoşe.

DECAGRAM(ME), *n.* : yekeya kêşanê (deh giram).

DECAHEDRON, *n.* : dehbanî, dehrastebanî, dehrû.

DECALCIFICATION, *n.* : bêkilskirin.

DECALCIFY, *vt.* : bêkils kirin.

DECALCOMANIA, *n.* : hunera wêneguhaztinê ji kaxezê bo camî yan darî.

DECALESCENCE, *n.* : sistbûna tîrêja germiyê.

DECALITER, *n.* : deh lîter.

DECALOGUE, *n.* : deh qewîtî.

DECAMETRE, *n.* : deh metir.

DECAMERON, *n.* : çîvok.

DECAMP, *vi.* : revîn, bar kirin, derkeftin, çûn (ji nişkekê ve).

DECAMPMENT, *n.* : barkirin, derketin.

DECANAL, *adj.* : serokî.

DECANE, *n.* : hîdrokarbona avekiya ayzometrî.

DECANT, *vt.* : tê kirin.

DECANTATION, *n.* : têkirin.

DECANTER, *n.* : dolke, gosik, gogim, sûrahi.

DECAPITATE, *vt.* : bêserî kirin, ser jê kirin, pût kirin.

DECAPITATED, *adj.* : pût kirî.

DECAPITATING, *n.* : bêserkirin, pûtkirin.

DECAPITATION, *n.* : pûtkirin.

DECAPITATOR, *n.* : serjêker.

DECAPOD, *n.* : dehpê.

DECAPODAL, *adj.* : dehpêyî.

DECAPODAN, *n., adj.* : dehpê.

DECAPODOUS, *adj.* : dehpêyî.

DECARBONATE, *vt.* : bê oksîd karbonî kirin.

DECARBONATION, *n.* : bê oksîd karbonîkirin.

DECARBONIZE, *vt.* : bêkarbonî kirin.

DECARBONIZER, *n.* : bêkarbonîker.

DECARBURIZE, *vt.* = **DECARBONIZE.**

DECASTERE, *n.* : dîkaster, pîvana qebareyî (deh metrên sê carkî).

DECASYLLABIC, *n., adj.* : dehbirgehî.

DECATHLON, *n.* : deh pêşbirke.

DECAY, *vi., t.* : genî bûn, rizin (rizî bûn).

DECAY, *n.* : geni, herdî, rizîn, jêvketin, kufik, genîbûn.

DECAYED, *adj.* : rizok, rizî, genî, petût.

DECAYER, *n.* : rizîker.

DECAYING, *n.* : herdîn, genîbûn, rizî(n).

DECEASE, *n., vi.* : mirin, merg, mirin.

DECEASED, *n., adj.* : mirî.

DECEDENT, *n.* : mirî.

DECEIT, *n.* : lêban, lêbek, xapîn, bêbextî, dilxapî, lêbandîn.

DECEITFUL, *adj.* : çivo, lêbekî, xapênî, kotî, dilxap.

DECEITFULLY, *adv.* : bi xapînî, xapînkî.

DECEITFULNESS, *n.* : xapînîtî.

DECEIVABLE, *adj.* : xapînbar.

DECEIVE, *vt., i.* : xapandin.

DECEIVED, *adj.* : xapandî, lêbandî.

DECEIVER, *n.* : canbaz, fêlbaz, lêbok, tepo, xapan, çivo, dilxap, rîpo, dekekar, hîleker.

DECEIVING, *n.* : xirandin, xapandin.

DECEIVINGLY, *adv.* : bi xapandinî, xapandinkî, xirandinkî.

DECELERATE, *vt., i.* : hêdî çûn, lez kêm kirin, taw kêm kirin.

DECELERATED, *adj.* : lezkêmkirî.

DECELERATING, *n.* : lezkêmkirin.

DECELERATION, *n.* : lezkêmkirin, tawkêmkirin.

DECELERATOR, *n.* : lezkêmker.

DECEMBER, *n.* : çileyê pêşî, çileyê yekê, çileyê berî.

DECEMVIRATE, *n.* : civata dehekî.

DECENCY, *n.* : rûmetî, ciwamêrî, camêrî.

DECENNARY, *n.* : dehsal.

DECENNIAL, *adj.* : dehsalî.

DECENNIUM, *n.* : dehsal.

DECENT, *adj.* : camêr, lêhatû, jêhatî.

DECENLTY, *adv.* : bi camêrî, camêrkî.

DECENTRALIZATION, *n.* : deverîkirin.

DECENTRALIZE, *vt.* : deverî kirin.

DECENTRALIZED, *adj.* : deverîkirî.

DECENTRALIZING, *n.* : deverîkirin.

DECEPTION, *n.* : dek, çiv, lêbandin, xapandin, pêçûn, pîşîk, xap, delese, tefre, serdabirin.

DECEPTIONAL, *adj.* : xapî, nêreng, rîp, lêb, dilxapî, gomrayî.

DECEPTIVE, *adj.* : xapîn, çivo.

DECEPTIVELY, *adv.* : bi gomrayî, xapînkî.

DECEPTIVENESS, *n.* : pîşikîtî, gomrayîtî, xapînîtî.

DECEREBRATE, *vt.* : bêmejî kirin.

DECEREBRATION, *n.* : bêmejîkirin.

DECERTIFICATION, *n.* : bêbawernamekirin.

DECERTIFY, *vt.* : bêbawername kirin.

DECHLORINATE, *vt.* : bêklorîn kirin.

DECHLORINATION, *n.* : bêklorîn kirin.

DECI-, *pref.* : pêşgir e ko yek ji dehan e, dehek, dehyek e.

DECIARE, *n.* : deh metrên çargoşe (yek ji deh aran ko sed metrên çargoşe ye).

DECIBEL, *n.* : desîbel : dehyekbil : yekeya pîvana du şiyan yan ûzeyan, yan ciyawaziya xurtiya du dengan.

DECIDABILITY, *n.* : biryarbarî(tî).

DECIDABLE, *adj.* : biryarbar.

DECIDE, *vt., i.* : biryar dan, vebirrîn.

DECIDED, *adj.* : vebirrî, biryardayî.

DECIDEDLY, *adv.* : bê hirve û wê ve, bê guman, vebirr.

DECIDEDNESS, *n.* : vebirrîtî, bêgumanîtî.

DECIDER, *n.* : biryardar.

DECIDUS, *n.* : perdeya ketî : perdeya malbiçûkî ko dikevit gava biçûkbûnê.

DECIDUOUS, *adj.* : ketindar, keşdar, belgan, demekê diwerînit, ne berdewam.

DECIGRAM(ME), *n.* : desîgram, (yek) dehyekî giramê.

DECILITER, *n.* : desîliter : (yek) dehyekî litrê.

DECIMAL, *adj.* : dehyekî, dehîne, deyî, dehî.

- **FRACTION** : şikeste yan şikestikê dehyekî, kertî dehî.
- **NOTATION** : hejmara dehî.
- **NUMBER** : hejmara dehyekî.
- **PLACE** : pileya dehyekî.
- **POINT** : wêrgula dehî.
- **SYSTEM** : rêzika dehyekî, pêroya dehyekî.

DECIMALIZATION, *n.* : dehyekîkirin, dehînekirin.

DECIMALIZE, *vt.* : dehîne kirin, dehyekî kirin.

DECIMALIZED, *adj.* : dehînekirî, dehyekîkirî.

DECIMALIZING, *n.* : dehîne kirin, dehyekî kirin.

DECIMATE, *vt.* : qirandin, kuştin, birhandin, qut kirin.

DECIMATED, *adj.* : qirandî, birhandî, qutkirî.

DECIMATING, *n.* : qirandin, birhandin, qutkirin.

DECIMATION, *n.* : qirandin, birhandin, qutkirin.

DECIMETER, *n.* : (yek) dehyekiya metrê (deh sentîmetir), desîmetir.

DECIPHER, *vt.* : şifre vekirin, rave kirin.

DECIPHERABLE, *adj.* : ravebar.

DECIPHERER, *n.* : raveker, şifrevekir.

DECIPHERMENT, *n.* : ravekirin, şifrevekirin.

DECISION, *n.* : biryar, biryarname.

- **THEORY** : dîtaneyek hejmarzanî ye bo helbijartina guhartoyan.

DECISIONAL, *adj.* : biryarî.

DECISIVE, *adj.* : biryardar, vebirr.

DECISIVELY, *adv.* : bi biryardarî, biryardarkî.

DECISIVENESS, *adj.* : biryar(dar)îtî, vebirrîtî.

DECISTERE, *n.* : dêsister : pîvana qebareyê (dehyekiya metra sêcare).

DECK, *n.* : serkeştî.

- **CHAIR** : kursîka li ser gemiyê.

- **TO CLEAR THE ~** : xwe bo şerî lêk dan.

- **TO SWEEP THE ~** : hemî girewe bûn (feyde kirin).

DECK, *vt.* : bar kirin (li ser pişta gemiyê), xemilandin.

DECKER, *n.* : gemiya çend ban.

DECKHAND, *n.* : deryavanê asayî, paleyê deryayî.

DECKLE, *n.* : perwazê dariyê qalibê çêkirina kaxezê.

DECLAIM, *vt., i.* : axiftin (bo xelkê), gotar nivîsîn, helbest xwandin.

- **TO ~ AGAINST** : dijwar rexne kirin, bêzarî kirin.

DECLAMATION, *n.* : gotar, axiftin (bo xelkê).

DECLAMATORY, *adj.* : perûşî.

DECLARABLE, *adj.* : agehkirinbar.

DECLARANT, *n.* : agehker.

DECLARATION, *n.* : agehkirin.

- **OF WAR** : babigê cengî, agehdariya şerî.

DECLARATIVE, *adj.* : agehdar, agehkirinî.

DECLARATIVELY, *adv.* : bi agehkirinî, agehkirinkî.

DECLARATORY, *adj.* : agehkirinî.

DECLARE, *vt.* : age(h) kirin, diyar kirin.

- **TO ~ AGAINST** : berheliste diyar kirin.

- **TO ~ FOR** : piştgirî diyar kirin (yan ageh kirin).

DECLARED, *adj.* : agedarkirî.

DECLARER, *n.* : agehdarker.

DECLARING, *n.* : agehdarkirin.

DECLASS, *vt.* : bêçîn kirin.

DECLASSIFY, *vt.* : eşkerą kirin, nenihênî kirin, nenepenî kirin.

DECLENSION, *n.* : nişîv, ladan, datekan.

DECLENSIONAL, *adj.* : xercdar.

DECLINATE, *adj.* : xwehr, çemandî, ladayî.

DECLINATION, *n.* : ladan, nişîvî, qebûlnekirin, neviyan.

DECLINATORY, *adj.* : neviyanî.

DECLINATURE, *n.* : neviyana mîrî.

DECLINE, *n.* : nişîv, lawazbûnî, hatinxwar, avabûn.

DECLINE, *vi., t.* : lawaz bûn, nevêt.

DECLINED, *adj.* : lawazbûyî, nişîvbûyî, neviyayî.

DECLINING, *n.* : nişîvbûnî, avabûn.

DECLINOMETER, *n.* : nişîvpîv, pîvana sinorê magnetîzî.

DECLIVITOUS, *adj.* : sivik, nişîvî.

DECLIVITY, *n.* : nişîvî, nişîv, nişêw.

DECLUTCH, *vt.* : cuda kirin (makîne).

DECOCT, *vt.* : poxteya giyayî bi kelînê hînan der.

DECOCTION, *n.* : poxtehînander (bi kelînê).

DECODE, *vt.* : şifre vekirin.

DECODED, *adj.* : şifrevikirî.

DECODER, *n.* : şifrevekirek.

DECOLLATE, *vt.* : serî birrîn, bêserî kirin.

DECOLLATED, *adj.* : bêserkirî, serbirrî.

DECOLLATING, *n.* : bêserkirin, serbirrîn.

DECOLLATION, *n.* : bêserkirin, serbirrîn.

DECOLONIZATION, *n.* : serbestkirin, azakirin, (ji dagîrkirinê), bêdagîrkirin.

DECOLONIZE, *vt.* : aza kirin (ji dagîriyê).

DECOLONIZED, *adj.* : serbestkirî, azakirî (ji dagîriyê), bêdagîrîkirin.

DECOLONIZING, *n.* : serbestkirin, bêdagîrîkirin.

DECOLOUR, *vt.* : bêreng kirin.

DECOLOURANT, *adj.* : rengbir.

DECOLOURIZATION, *n.* : bêrengkirin.

DECOLOURIZE, *vt.* : bêreng kirin.

DECOMMISSION, *vt.* : hînan der (ji karî yan xizmetê).

DECOMPENSATE, *vt.* : bêşûndan kirin.

DECOMPENSATION, *n.* : bêşûndan, bêbijardin.

DECOMPLEX, *adj.* : ducar aloz.

DECOMPOSE, *vt., i.* : genî bûn, rizîn, şîtel kirin hêmanên binyat.

DECOMPOSED, *adj.* : rizî, herîdî, rizandî, riziyayî, petûtbûyî, rizok.

- **BREAD** : mijo.

DECOMPOSING, *n.* : heridîn, pûsan.

DECOMPOSITION, *n.* : rizîn, jêvketin, rizî, genîbûn, dahêzran.

DECOMPOUND, *n., adj., vt.* : jêvketî, pêkhatî, şîtel kirin hêmanan.

DECOMPRESSION, *n.* : bêpestankirin.

DECONTAMINATE, *vt.* : paqij kirin.

DECORATE, *vt.* : xemilandin, nitrandin.

DECORATED, *adj.* : xemilandî, neqişkirî, rewşandî, neqşandî.

DECORATING, *n.* : xemilandin, rewşandin, nitrandin.

DECORATION, *n.* : xeml, rewş, neqş.

DECORATIVE, *adj.* : xemildar.

DECORATIVELY, *adv.* : bi xemildarî, xemildarkî.

DECORATIVENESS, *n.* : xemildarîtî.

DECORATOR, *n.* : xemilvan.

DECOROUS, hêjà.

DECOROUSLY, *adv.* : bi hêjayî, hêjakî.

DECOROUSNESS, *n.* : hêjayîtî.

DECORTICATE, *vt.* : spî kirin, bêkelpik kirin, (bê) tîvil kirin.

DECORTICATION, *n.* : spîkirin, bêtîvilkirin.

DECORUM, *n.* : rûmetî, jêhatin.

DECOY, *n., vt., i.* : dav, timlok, tel(h)e, xapandin, keftin davê.

DECREASE, *vt., i., n.* : kêm bûn, kêm kirin, dakeftin, bereş kirin, daketin, kêmbûn, kêmî.

DECREASED, *adj.* : bereşkirî, kêmkirî.

DECREASING, *n.* : bereşkirin, kêmkirin.

DECREASINGLY, *adv.* : bi kêmkirinî, bi bereşkirinî, bereşkirinkî.

DECREE, *n., vt., i.* : ferman, biryar, ferman kirin, biryar dan.

DECREED, *adj.* : qanûnkirî, fermankirî.

DECREE LAW, *n.* : fermana qanûn.

DECREE NISI, *n.* : biryara (jin)berdanê.

DECREMENT, *n.* : kêmî, kêmbûn.

DECREPIT, *adj.* : kevn, bê kêr, (bêxêr), kevnar, qels, bêkare, rizok, garifî, kavil.

DECREPITATE, *vt.* : peqandin, teqandin.

DECREPITLY, *adv.* : bi bêxêrî, bêxêrkî.

DECREPITUDE, *n.* : bêxêr, helhilîn.

DECRESCENDO, *n.* : dengnizimbûn (mûzîqe).

DECRESCENT, *n.* : kêmbûn, bereşbûn.

DECRETAL, *n., adj.* : ferman, nemaze fermana papayî.

DECRETIVE, *adj.* : fermanî.

DECRETORY, *adj.* : fermanî.

DECRIMINALIZATION, *n.* : bêtawankirin.

DECRIMINALIZE, *vt.* : bêtawan kirin.

DECRY, *vt.* : rexne kirin, kêm kirin, bereş kirin.

DECRYPT, *vt.* : (şifre) vekirin.

DECUMAN, *n.* : mezin, xurt.

DECUMBENT, *adj.* : dirêjkirî.

DECUPLE, *n., adj., vt., i.* : deh car mezintir, deh car mezintir kirin.

DECURION, *n.* : serdeh.

DECURVED, *adj.* : jêrçemayî.

DECURY, *n.* : dehyekî, deh serbaz, dadwer yan pîr.

DECUSSATE, *vi., t.* : hev birrîn.

DECUSSATED, *adj.* : hevbirrî, yektirbirr, xaçkirî.

DECUSSATING, *n.* : xaçkirin, yektirbirrin.

DEDICATE, *vt.* : terxan kirin.

DEDICATED, *adj.* : terxankirî.

DEDICATEDLY, *adv.* : bi terxanî, terxankî.

DEDICATEE, *n.* : bo terxankirî.

DEDICATING, *n.* : terxankirin.

DEDICATION, *n.* : terxankirin.

DEDICATORY, *adj.* : terxanî.

DE-DIFFERENTIATION, *n.* : asayîkirin (xane).

DE-DIFFERENTIATE, *vt.* : asayî kirin.

DEDUCE, *vt.* : têhînander.

DEDUCED, *adj.* : têhînayîder.

DEDUCIBLE, *adj.* : têhînanbar, têhînandar.

DEDUCING, *n.* : têhînander.

DEDUCT, *vt.* : kêm kirin.

DEDUCTIBILITY, *n.* : kêmkirinbarî, kêmkirindarî.

DEDUCTIBLE, *adj.* : kêmkirinbar, kêmkirindar.

DEDUCTION, *n.* : têhînander, daşikandin.

DEDUCTIVE, *adj.* : têhînandar.

DEDUCTIVELY, *adv.* : bi têhînandarî, têhînandarkî.

DEED, *n., vt.* : belgename, kar qoçan, bawername, guhaztin (xudaniyê bi çekî), destavêj.

DEEDLESS, *adj.* : bê qoçan.

DEEM, *vt., i.* : hizir kirin, bawer kirin.

DE-EMPHASIS, *n.* : bêgiringkirin.

DE-EMPHASIZE, *vt.* : bêgiringî kirin.

DEEP, *n., adj., adv.* : kûr.

- **FREEZE** : sarker (ta pileya sifrê).
- **LAID** : melheze yan pîlana mukim.
- **LETHARGY** : xewa temar.
- **ROOTED** : rihkûr, resen.
- **SEA** : kûrderya.
- **SEATED** : ragirtî.
- **SLEEP** : kerixîn.
- **SPOON** : moçik.
- **WATER** : tengavî.
- **WOUND** : qeware.

DEEPEN, *vt., i.* : kûr kirin.

DEEPENED, *adj.* : kûrkirî.

DEEPENING, *n.* : kûrkirin.

DEEPLY, *adv.* : bi kûrî.

- **STIRRED** : zîz, enirî.

DEER, *n.* : pezkûvî, asik, sivir, rêsende, rêsiyar, ahû.

- **HOUND** : tajiyê asikî.

- **SKIN** : kevlê asikî.

- **STALKER** : nêçîrvanê bidizîkî ve.

DE-ESCALATE, *vt.* : sivik kirin, nizim kirin, kêm kirin.

DE-ESCALATION, *n.* : kêmkirin, nizimkirin.

DE-ESCALATORY, *adj.* : nizimdarî, kêmdarî.

DEFACE, *vt.* : kirêt kirin.

DEFACED, *adj.* : şêwan.

DEFACER, *n.* : kirêtker.

DE FACTO, *adv., adj.* : rastî, kirdarî.

DEFALCATE, *vt.* : dizîn.

DEFALCATED, *adj.* : dizî.

DEFALCATING, *n.* : dizîn.

DEFALCATION, *n.* : dizîn, pare yan diravê kêm.

DEFALCATOR, *n.* : diz.

DEFAMATION, *n.* : polik, rûreşî, virhawêştin, nawziran (nav reşkirin yan kirêtkirin).

DEFAMATORY, *adj.* : kirêtdar.

- **POEM OR POETRY** : (helbest) virhawêştine.

DEFAME, *vt.* : (nav) kirêt kirin.

DEFAMED, *adj.* : bêrûmetkirî, (nav)kirêtkirî.

DEFAMER, *n.* : bê rûmetker, (nav)kirêtker.

DEFAMING, *n.* : bê rûmetkirin, (nav)kirêtkirin.

DEFAT, *vt.* : bêbez kirin.

DEFAULT, *n., vt.* : paşketin (deyn), hêvişandin, neheyî, paşkeftin, dorandin.

DEFAULTER, *n.* : diz.

DEFEASANCE, *n.* : pûçkirin, helweşîn, helweşan.

DEFEASABILITY, *n.* : pûçbarî(tî), pûçdarî.

DEFEASIBLE, *adj.* : pûçbar.

DEFEAT, *n.* : şikestin, paşdabirin, şikest, bazdan, revîn, zorbirin.

DEFEAT, *vt.* : şikandin, revandin.

DEFEATED, *adj.* : şikandî, zorbirî.

- **VANGUARD** : revder.

DEFEATISM, *n.* : revokî(tî).

DEFEATIST, *n.* : revok, revoke, bezok, xwesipar.

DEFEATURE, *vt.* : nenas kirin.

DEFECATE, *vt., i.* : gû kirin, rîtin.

DEFECATED, *adj.* : gûkirî.

DEFECATING, *n.* : gûkirin.

DEFECATION, *n.* : gûkirin.

DEFECT, *n., vi.* : kêmî, xewş, çewtî, berdan (partî yan baweriî).

DEFECTION, *n.* : xinizî.

DEFECTIVE, *n., adj.* : şiloq, kêmdar.

DEFECTIVELY, *adv.* : bi şiloqî.

DEFECTIVENESS, *n.* : şiloqîtî.

DEFEMINIZE, *vt.* : bêmêyî kirin.

DEFEND, *vt., i.* : berevanî kirin.

DEFENDABLE, *adj.* : berevanbar.

DEFENDANT, *n.* : gazindelêkirî, lêgirtî.

DEFENDED, *adj.* : berevanîkirî.

DEFENDER, *n.* : berevan, paşmêr, piştmêr.

DEFENDING, *n.* : berevanîkirin.

DEFENESTRATION, *n.* : havêtin (ji pencerkê).

DEFENSE OR DEFENCE, *n.* : berevanî.

DEFENSE, *vt.* : berevanî.

DEFENSE, *vt.* : berevanî kirin.

DEFENSED, *adj.* : berevanîkirî.

DEFENSELESS, *adj.* : bê berevanî.

DEFENSELESSLY, *adv.* : bi bêberevanî, bêberevankî.

DEFENSELESSNESS, *n.* : bêberevanîtî.

DEFENSIBLE, *adj.* : berevanbar.

DEFENSING, *n.* : berevanîkirin.

DEFENSIVE, *adj.* : berevandar, berevaniyî.

DEFENSIVELY, *adv.* : bi berevanî, berevanîkî.

DEFENSIVENESS, *n.* : berevanîtî.

DEFER, *vt., i.* : gîro kirin, paş êxistin, xatir girtin.

DEFERENCE, *n.* : rêzgirtin, xatirgirtin, çivîn.

DEFERENT, *adj.* : xatirgir, gehîn.

DEFERENTIAL, *adj.* : rêzgirî, xatirgirî.

DEFERMENT, *n.* : paşêxistin, varmilandin.

DEFERRABLE, *adj.* : paşxistî, paşketî.

DEFERRED, *adj.* : paşxistî, paşketî.

DEFERRED BONDS, *n. pl.* : qoçanên havil yan sûd paşxistî.

DEFERRED SHARES, *n. pl.* : pişkên havil yan sûd paşxistî.

DEFERRER, *n.* : paşxistinker.

DEFERRING, *n.* : paşxistin.

DEFERVESCENCE, *n.* : taneman.

DEFIANCE, *n.* : qeb, berhengarî.

DEFIANT, *adj.* : qebo.

DEFIANTLY, *adv.* : bi qebî, qebekî.

DEFIBRILLATE, *vt.* : bêrîşalî kirin.

DEFIBRILLATION, *n.* : bêrîşalîkirin (dil).

DEFIBRILLATOR, *n.* : bêrîşalker.

DEFIBRINATE, *vt.* : bêpirotîna rîşalkî (ne buhujî) ya xwînê kirin.

DEFIBRINATED, *adj.* : bê rîşalkîkirî.

DEFIBRINATION, *n.* : bêrîşalkîkirin.

DEFICIENCY, *n.* : kêmî, kêmîtî, xewş, kêmayetî.

- **DISEASE** : nexoşiya kêm xurekî.

DEFICIENT, *n., adj.* : kêm, xewş, çewt.

DEFICIENTLY, *adv.* : bi kêmî, kêmkî.

DEFICIT, *n.* : kêmî, kêmayî.

DEFIER, *n.* : qebker, qebo, bergir.

DEFILADE, *vt.* : asê kirin (bo berevaniyê).

DEFILADED, *adj.* : asêkirî.

DEFILADING, *n.* : asêkirin.

DEFILE, *vt., i., n.* : kirêt kirin, bêrûmet kirin, pîs kirin, bi rêz çûn, derbazgeha teng.

DEFILED, *adj.* : pîskirî, kirêtkirî, bêrûmetkirî.

DEFILEMENT, *n.* : pîskirin.

DEFILER, *n.* : pîsker, kirêtker, bêrûmetker.

DEFILING, *n.* : pîskirin, kirêtkirin, bêrûmetkirin.

DEFINABILITY, *n.* : diyarkirinbarî(tî).

DEFINABLE, *adj.* : diyarkirinbar.

DEFINABLY, *adv.* : bi diyarkirinbarî, diyarkirinbarkî.

DEFINE, *vt.* : diyar kirin, rade kirin, nas kirin.

DEFINED, *adj.* : diyarkirî, (bi)navkirî.

- **ADJECTIVE** : rengdêra binav.

DEFINEMENT, *n.* : diyarkirin.

DEFINER, *n.* : diyarker.

DEFINING, diyarkirin.

DEFINITE, *adj.* : diyar, radedar.

- **ARTICLE** : amraza maskirinê.

DEFINITELY, *adv.* : vebirr, êkcar, bi êkcarî, êkcarkî.

DEFINITENESS, *n.* : vebirrîtî.

DEFINITION, *n.* : diyarkirin, pênasîn, nasandin, destnîşankirin.

DEFINITIONAL, *adj.* : diyarkirî.

DEFINITIVE, *adj.* : vebirr.

DEFINITIVELY, *adv.* : bi vebirrî, vebirrkî.

DEFINITIVENESS, *n.* : vebirrîtî.

DEFINITIZE, *vt.* : vebirr kirin.

DEFINITIZED, *adj.* : vebirrkirî.

DEFINITIZING, *n.* : vebirrkirin.

DEFINITUDE, *n.* : (rastiya) hûr.

DEFLAGRATE, *vt.* : sotin.

DEFLAGRATED, *adj.* : sotî.

DEFLAGRATING, *n.* : sotin.

DEFLAGRATION, *n.* : sotin.

DEFLATE, *vt., i.* : fişandin (ba derxistin).

DEFLATED, *adj.* : fişandî, baderxistî.

DEFLATING, *n.* : fişandin, baderxistin.

DEFLATION, *n.* : fişandin, fişkirin, baderkirin.

DEFLATOR, *n.* : fişînkar.

DEFLECT, *vt., i.* : la dan, (xwe) vedan, vedbeyîn, vedbeyandin.

DEFLECTABLE, *adj.* : ladanbar, vebeyînbar.

DEFLECTION, *n.* : xwevedan, ladan, vebeyîn.

- **SIGHT** : dile.

DEFLECTIVE, *adj.* : ladanî, vebeyîndar.

DEFLECTOR, *n.* : ladankar.

DEFLEXED, *adj.* : nişîvkirî (ji nişkekê ve).

DEFLORATED, *adj.* : rûstandî.

DEFORATION, *n.* : rûstandin.

DEFLOWER, *vt.* : nekiç kirin, bêgul kirin, renîn.

DEFLOWERED, *adj.* : renî, nekiçkirî.

DEFLOWERING (A GIRL), *n.* : rûstandin.

DEFOAM, *vt.* : bêkef kirin.

DEFOAMED, *adj.* : bêkefkirî.

DEFOAMER, *n.* : bêkefker.

DEFOLIANT, *adj.* : belgwerîn.

DEFOLIATE, *vt., i.* : bêbelg kirin, belg werandin.

DEFOLIATOR, *n.* : bêbelgker, belgwerandin.

DEFORCE, *vt.* : jê standin (bi zorî).

DEFORCEMENT, *n.* : jêstandin.

DEFORCIANT, *n.* : zordar.

DEFOREST, *vt.* : bêdar kirin (daristan).

DEFORESTATION, *n.* : bêdarkirin.

DEFORM, *vt., i.* : kirêt kirin (bêşikil kirin).

DEFORMALIZE, *vt.* : nemîrî kirin.

DEFORMATION, *n.* : kirêtbûn, kirêtî, şêwan.

DEFORMATIONAL, *adj.* : şêwanî.

DEFORMATIVE, *adj.* : şêwandar.

DEFORMED, *adj.* : kirêt.

DEFORMITY, *n.* : kirêtî, şêwan.

DEFRAUD, *vt.* : xapandin, şelandin.

DEFRAUDATION, *n.* : xapandin, lêbandin.

DEFRAUDER, *n.* : xapînok, xapok.

DEFRAY, *vt.* : dirav yan pare dan (bo rêbariyê).

DEFRAYABLE, *adj.* : diravdanbar, paredanbar.

DEFRAYAL, *n.* : paredan.

DEFRAYMENT, *n.* : paredan.

DEFROCK, *vt.* : şelandin, bêcil kirin, rîs kirin, tazî kirin, rût kirin.

DEFROST, *vt.* : bêxîsar kirin.

DEFT, *adj.* : law, şehreza, sivikdest.

DEFTLY, *adv.* : bi şehrezayî, bi sivikdestî, şehrezakî.

DEFTNESS, *n.* : şehrezayîtî.

DEFUNCT, *n., adj.* : mirî.

DEFUSE, *vt.* : bêfitîl kirin, sar kirin, hedar kirin, mit kirin.

DEFIED, *adj.* : qebkirî, berhengarkirî.

DEFY, *vt.* : qeb kirin, berhengar bûn.

DEFYING, *n.* : qebkirin.

DEGAGE, *vt.* : lasar.

DEGAS, *vt.* : bêgas kirin.

DEGAUSS, *vt.* : magnetîz hevkêş kirin, magnetîza gemiyê rakirin.

DEGENERACY, *n.* : genîbûn, rizîbûn, nizimbûn, rizîn, ladana regezî.

DEGENERATE, *vt., i., adj.* : nizimbûn, rizîn, rizî, genî (rewişt).

DEGENERATELY, *adv.* : bi rizînî, rizînkî.

DEGENERATENESS, *n.* : rizînîtî.

DEGENERATION, *n.* : neman, rizîn, genîbûn, nizimbûn.

DEGENERATIVE, *adj.* : rizî, genî.

DEGLAMOUR, *vt., i.* : netaze kirin.

DEGLOMOURIZATION, *n.* : netazekirin.

DEGLUTITION, *n.* : daûran, loşdan.

DEGRADABLE, *adj.* : riswabar.

DEGRADATION, *n.* : riswa, payekêmkirin, rizîbûn, genîbûn, bêzandin, deqşîkandin.

DEGRADATIVE, *adj.* : riswadar.

DEGRADE, *vt.* : (paye)hînan xarê, dan şermê.

DEGRADED, *adj.* : riswakirî, rizî, genî, bê rûmetkirî, bê rewişt, bê sincî, deqşikandî.

DEGRADER, *n.* : riswaker.

DEGRADING, *adj.* : riswa, bê rûmet.

DEGRADINGLY, *adv.* : bi riswayî, riswakî.

DEGRANULATION, *n.* : bêdanikbûn.

DEGREASE, *vt.* : bêbez kirin.

DEGREE, *n.* : rade, paye, pile, bawername, perese, dang, pilek.

DEGREED, *adj.* : pilekirî, payekirî.

DEGRESSIVE, *adj.* : kêmdar.

DEGRESSIVELY, *adv.* : bi kêmdarî, kêmdarkî.

DEGUM, *vt.* : bêstirk kirin.

DEGUST, *vt., i.* : tam kirin.

DEGUSTATION, *n.* : tamkirin.

DEHISCE, *vi.* : vebûn.

DEHISCED, *adj.* : vebûyî.

DEHISCENT, *adj.* : vebûn.

DEHISCING, *n.* : vebûn.

DEHORN, *vt.* : bêşax kirin, bêqoç kirin.

DEHUMANIZATION, *n.* : bêmirovîkirin.

DEHUMANIZE, *vt.* : bêmirovî kirin.

DEHUMIDIFICATION, *n.* : zuhakirin.

DEHUMIDIFY, *vt.* : zuha kirin, bê şilî (terî) kirin.

DEHYDRATE, *vt.* : bêav kirin, hişk yan zuha kirin.

DEHYDRATED, *adj.* : bêavkirî, zuhakirî.

DEHYDRATATION, *n.* : bêavkirin, wuşkkirdin, zuhakirin.

DEHYDRATOR, *n.* : bêavker, zuhaker.

DEHYDROCHLORINATE, *vt.* : bê hîdrojen û klorin kirin, hîdrojen klorîd kirin.

DEHYDROCHLORINATION, *n.* : bê hîdrojen klorin kirin.

DEHYDROGENATE, *vt.* : hîdrojen kirin.

DEHYDROGENATION, *n.* : bêhîdrojenkirin.

DEHYPNOTIZE, *vt.* : hişyar kirin (ji nivistina magnetîzî).

DEICE, *vt.* : bêsehol kirin, bêcemed kirin.

DEICER, *n.* : cemedbir, alava nehêlana seholê yan cemedê.

DEICTIC, *adj.* : nîşandar.

DEICIDE, *n.* : Xudawenkuj.

DEIFICATION, *n.* : xuda kirin, mezin kirin (ta peristinê).

DEIFIED, *adj.* : xudakirî.

DEIFORM, *adj.* : xudayî.

DEIFY, *vt.* : xuda kirin, mezin kirin (ta xudakirinê).

DEIFYING, *n.* : xudakirin.

DEIGN, *vi., t.* : rast dîtin, qayil bûn, baş bûn, xwe nihandin.

DEIL, *n.* : şeytan.

DEINSTITUTIONALIZATION, *n.* : berdan (ji dînxaneyê).

DEINSTITUTIONALIZE, *vt.* : berdan (ji dînxaneyê).

DEIONISATION, *n.* : bêeyonkirin.

DEIONIZE, *vt.* : bêeyon kirin.

DEISM, *n.* : xudayîtî.

DEIST, *n.* : xudayî : bawermendê xudayîtiyê.

DEISTIC(AL), *adj.* : pêwendîdarê xudayî.

DEISTICALLY, *adv.* : bi xudayî, xudayîkî.

DEITY, *n.* : xuda, xudê, xuwa.

DEJECT, *vt.* : sist kirin, pest kirin, giriftar kirin.

DEJECTA, *n.* : gû.

DEJECTED, *adj.* : dilgirtî, cangiran, dilteng, pest, dilgiran, giriftar.

DEJECTEDLY, *adv.* : bi cangiranî, bi pestî, cangirankî.

DEJECTEDNESS, *n.* : cangiranîtî, pestîtî.

DEJECTION, *n.* : cangiranî, dilgirtin, pestî, diltengî, ahîn, dilgiranî, xem û pejare.

DEJURE, *adj., adv.* : qanûnî.

DEK(A)- OR DECA, *pref.* : pêşgir e ko deh e.

DEKALITER = DECALITER.

DEKAMETER = DECAMETER.

DELAMINATE, *vi.* : tenik kirin, qat kirin, çîn kirin.

DELAMINATION, *n.* : tenikbûn, qatbûn, çînbûn.

DELATE, *vt.* : tawanbar kirin.

DELATED, *adj.* : tawanbarkiri.

DELATING, *n.* : tawanbarkirin.

DELATOR, tawanbarker.

DELAY, *n.* : veman, danpaş, gîrokirin, derengî, varmilandin.

DELAY, *vt., i.* : gîro kirin, dereng kirin, dan paş, paş êxistin.

DELAYED, *adj.* : gîrokirî, paşxistî, dereng(kirî).

DELAYER, *n.* : gîroker.

DELAYING, *n.* : gîrokirin, duwaxistin, paşxistin.

DELE, *n., vt.* : rakirin, rakirin.

DELECTABILITY, *n.* : tamdarîtî.

DELECTABLE, *adj.* : tamdar, xoş.

DELECTABLY, *adv.* : bi tamdarî, tamdarkî.

DELECTATE, *vi.* : xoş kirin, tamdar kirin.

DELECTATION, *n.* : xoşî, şadî.

DELEGABLE, *adj.* : nimînendebar.

DELEGACY, *n.* : şandin, nimînendekirin.

DELEGATE, *n.* : şandî, peyik, nimînende, niwêner.

DELEGATE, *vt.* : şandin, nimînende kirin.

DELEGATED, *adj.* : veşandî.

DELEGATING, *n.* : veşandin, nimînende kirin.

DELEGITIMATION, *n.* : kêmbûn yan kêmkirina desthelatiyê.

DELEING, *n.* : rakirin.

DELETE, *vt.* : rakirin (peyivê, rêzê...).

DELETED, *adj.* : rakirî, labiraw, hilqetandî.

DELETERIOUS, *adj.* : ziyandar.

DELETERIOUSLY, *adv.* : bi ziyandarî, ziyandarkî.

DELETERIOUSNESS, *n.* : ziyandarîtî.

DELETING, *adj.* : rakirin, ladan, labirdin, hilqetin.

DELETION, *n.* : rakirin, labirin, hilqetîn, hilqetandin.

DELIBERATE, *adj.* : biryardar, qestî, enqest.

DELIBERATE, *vt., i.* : hizir kirin, xwandin.

DELIBERATELY, *adv.* : bi biryarî, bi enqestî, biryarkî.

DELIBERATENESS, *n.* : biryardarîtî, enqestîtî.

DELIBERATION, *n.* : hizirkirin, çixirandin, biryardan, rawêjî.

DELIBERATIVE, *adj.* : (en)qestdar, biryardar.

DELIBERATIVELY, *adv.* : bi biryardarî, biryardarkî.

DELIBERATIVENESS, *n.* : biryardarîtî.

DELICACY, *n.* : tenikî, nazikî, jîrî, xwarina roş, lawazî.

DELICATE, *adj.* : nazik, hestiyar, tenik, xoş, bejinzirav, narîn, nazenîn, lawaz, şepal.

DELICATELY, *adv.* : bi nazikî, nazikîkî.

DELICATESSEN, *n.* : firoşgeha xwarinê.

DELICIOUS, *adj.* : tamdar, gelek xoş, xweş, mezedar, şirîn.

DELICIOUSLY, *adv.* : bi mezedarî, bi tamdarî, bi xoşî, tamdarkî.

DELICIOUSNESS, *n.* : tamdarîtî, xoşîtî.

DELICT, *n.* : tawan, serkeşî.

DELIGHT, *n.* : xoşî, şadî, hilşabûn, perwaz, şabûn, şayî.

- **TURKISH** ~ : rehet loqum, loqum.

DELIGHT, *vi., t.* : şad kirin, keyfxweş kirin.

DELIGHTED, *adj.* : keyfxweş, şad (kirî), şad, dilgeş.

DELIGHTEDLY, *adv.* : bi şadî, şadkî.

DELIGHTEDNESS, *n.* : şadîtî.

DELIGHTFUL, *adj.* : xoş.

DELIGHTFULLY, *adv.* : bi şadî, şadîkî.

DELIGHTFULNESS, *n.* : şadîtî, keyfxweşîtî.

DELIGHTING, *n.* : şadkirin.

DELIGHTSOME, *adj.* = **DELIGHTFUL.**

DELIMIT, *vt.* : rade kirin, hêl kirin.

DELIMITATION, *n.* : radekirin.

DELIMITED, *adj.* : radebar.

- **ADJECTIVE** : rengdêrê navkirî.

DELIMITER, *n.* : radeker.

DELINEATE, *vt.* : rêz kirin, xîç kirin, hêl kirin, diyar kirin.

DELINEATED, *adj.* : radedar, radekirî.

DELINEATING, *n.* : radekirin, diyarkirin, hêlkirin.

DELINEATION, *n.* : radekirin, diyarkirin, hêlkirin.

DELINEATIVE, *adj.* : radedar.

DELINQUENCY, *n.* : lasarî, gunehî, deynê paşketî, serkeşî, hêvişandin.

DELINQUENT, *n., adj.* : lasar, deyndarê paşketî, hêvişandî.

DELINQUENTLY, *adv.* : bi lasarî, lasarkî.

DELIQUESCE, *vt.* : buhujîn, hêlan, nerm bûn.

DELIQUESCED, *adj.* : buhujandî, nermbûyî.

DELIQUESCENCE, *n.* : buhujîn.

DELIQUESCENT, *adj.* : buhujî.

DELIQUESCING, *n.* : buhujîn, nermbûn.

DELIRIOUS, *adj.* : ji ber axiftî, eletewşî.

DELIRIOUSLY, *adv.* : bi eletewşî, eletewşkî.

DELIRIOUSNESS, *n.* : eletewşîtî.

DELIRIUM, *n.* : eletewş, (jî) ber axiftin, şobe, wirêne, fişar.

- **TREMENS** : şobe yan jî ber axiftina lerziya mestiyê.

DELIVER, *vt.* : rizgar kirin, aza kirin, serbest kirin, zan (zayîn), gotar gotin, belav kirin.

DELIVERABILITY, *n.* : rizgarbarîtî.

DELIVERABLE, *adj.* : rizgarbar.

DELIVERANCE, *n.* : rizgarî, rizgarkirin, zayîn.

DELIVERED, *adj.* : rizgarkirî, zayandî, zayî, gehandî, sipartî.

DELIVERER, *n.* : rizgar(ker).

DELIVERING, *n.* : rizgarkirin, zan, gehandin.

DELIVERY, *n.* : zê, rizgarbûn, rizgarkirî, pêdan, gehandin, sipartin, verestin.

- **BOOK** : deftera sipartinê.

- **ORDER** : fermana sipartinê.

DELL, *n.* : dol.

DELOCALIZATION, *n.* : derbederkirin, mişextkirin.

DELOCALIZE, *vt.* : derbeder kirin, mişext kirin.

DELOUSE, *vt.* : bêspeh kirin.

DELPHIAN, *adj.* : şêlî, aloz, delfinî : pêwendîdarê kevne bajêrê Girekî.

DELPHININE, *n.* : delfinîn.

DELPHINIUM, *n.* : delfinyom : giyayek gulşîn û ciwan e.

DELPHINUS, *n.* : stêra delfîn.

DELTA, *n.* : sêgoşe, tîpa (d) ya Girekî.

- **WING** : çeng yan bal sêgoşe.

DELTAIC, *adj.* : Deltayî : wek deltayê rûbarê Nilê.

DELTAID, *n., adj.* : zebleka milî, sêgoşeyî.

DELUDE, *vt.* : xapandin.

DELUDED, *adj.* : xapandî.

DELUDER, *n.* : xapînok.

DELUDING, *n.* : xapandin.

DELUGE, *n.* : tofan, lehî, leyî, (av) boşbûn, avrabûn, sêlav.

DELUGE, *vt.* : (av) boş bûn yan rabûn.

DELUGED, *adj.* : leyî kirî.

DELUGING, *n.* : leyîkirin.

DELUSION, *n.* : pêçûn, xapandin, waswas.

DELUSIONAL, *adj.* : xapandinî.

DELUSIONARY, *adj.* : xapandinî.

DELUSIVE, *adj.* : xapîn, çivo, xapîndar.

DELUSIVELY, *adv.* : bi xapînî, xapînkî.

DELUSIVENESS, *n.* : xapînîtî.

DELUSORY, *adj.* = **DELUSIVE.**

DELUSTER, *vt.* : (piçekê) teyisîn, kêm teyisîn.

DELUX, *adj.* : nayab.

DELVE, *vt.* : kolîn (bo zaninê).

DELVED, *adj.* : kolayî.

DELVER, *n.* : kolek, koler.

DELVING, kolan, kolandin.

DEMAGNETIZATION, *n.* : bêmagnetîzkirin.

DEMAGNETIZE, *vt.* : bêmagnetîz kirin.

DEMAGNETIZER, *n.* : bêmagnetîzker.

DEMAGOGIC, *adj.* : lizbazê peyivan, dîmagok, xapînok.

DEMAGOGICALLY, *adv.* : bi lizbazî, bi xapînî, lizbazkî.

DEMAGOGISM, *n.* : lizbazîtiya peyiva, xapînîti, dîmagogîtî.

DEMAGOGUE, *n.* : xapînok, lizbazê peyivan, xapînîtî, dîmagogîtî.

DEMAGOGUERY, *n.* : lizbazî, xapînî.

DEMAGOGY, *n.* : xapandin, lizabazî.

DEMAND, *vt., i.* : xwastin, dawa kirin, pirsîn.

DEMAND, *n.* : xwastin, daxwaz(î), dawa.

- **BILL** : agehî yan têbîniya daxwazî.
- **DRAFT** : agehî yan têbîniya daxwazî.
- **DEPOSIT** : sipartina daxwazî.
- **LOAN** : deynê daxwazî.
- **NOTE** = **DEMAND BILL.**

DEMANDABLE, *adj.* : daxwazbar.

DEMANDANT, *n.* : daxwazker.

DEMANDED, *adj.* : daxwazkirî.

DEMANDER, *n.* : xwastek, daxwazkar, xwazeker.

DEMANDING, *n.* : daxwaz kirin.

DEMANDINGLY, *adv.* : bi daxwazî, daxwazkî.

DEMANDINGNESS, *n.* : daxwazîtî.

DEMANTOID, *n.* : berek hêja ye.

DEMARCATE, *vt.* : nîşan kirin, sinor kirin, rade kirin.

DEMARCATION, *n.* : nîşankirin, sinorkirin, radekirin.

DEMARCATED, *adj.* : sinorkirî, nîşankirî.

DEMARCATING, *n.* : sinorkirin, nîşankirin.

DEMARCHE, *n.* : rêbaz.

DEMARK, *vt.* = **DEMARCATE.**

DEMATERIALIZATION, *n.* : nemayekirin, nemadekirin.

DEMATERIALIZE, *vt.* : nemaye kirin, giyanî kirin.

DEME, *n.* : molgeya zindeweran.

DEMEAN, *vt.* : riswa kirin, kêm kirin, nizim kirin.

DEMEANED, *adj.* : riswakirî.

DEMEANING, *n.* : bêzandin.

DEMEANOUR, *n.* : sinc, rêbaz, rewişt, reftar.

DEMENT, *vt.* : dîn kirin, har kirin.

DEMENTED, *adj.* : har, dîn, harkirî, dînkirî.

DEMENTEDLY, *adv.* : bi harkirînî, harkirinkî.

DEMENTEDNESS, *n.* : harîtî, harkirînîtî.

DEMENTIA, *n.* : dînatî, dînbûn.

DEMERIT, *n.* : kêmî, şerm.

DEMERSAL, *adj.* : jêrderya.

DEMESNE, *n.* : dever, zemîn, erd û avahiya kesekê, xudaniya erdî.

DEMETER, *n.* : Xudaya çandinê li nik Girekan.

DEMI-, *pref.* : pêşgir e ko nîmçe yan nîv e.

DEMI GOD, *n.* : nivxuda.

DEMI JOHN, *n.* : texlîtek butl e (yek ta deh gealonan digirit).

DEMILITARISATION, *n.* : bêleşkerkirin.

DEMILITARIZE, *vt.* : bêleşker kirin.

DEMI MONDAINE, *n.* : qehpe, dêhl, felîte.

DEMI MONDE, *n.* : dê(h)l, jinên gumanbar, felîte, qehpe.

DEMIREP, *n.* = **DEMI MONDAINE.**

DEMINERALIZATION, *n.* : bêkankirin.

DEMINERALIZE, *vt.* : bêkan kirin.

DEMISE, *n.* : mirin, cankêşî.

DE-MISE, *vt.* : mirin, raspartin, gehandin.

DE-MISED, *adj.* : mirî.

DEMISEMIQUAVER, *n.* : sêdidanî.

DE-MISING, *n.* : mirin.

DEMISSION, *n.* : karberdan.

DEMIT, *vi.* : kar berdan.

DEMI-TASSE, *n.* : fincana biçûka qehweya reş.

DEMITTED, *adj.* : karberdayî.

DEMITTING, *n.* : karberdan.

DEMIURGE, *n.* : diristkerê cîhanê (Xudawend).

DIMIURGIC(AL), *adj.* : pêwendîdarê Xudawendî.

DEMI-WORLD, *n.* = **DEMI-MONDE.**

DEMO-, *pref.* : pêşgir e ko gel e, xelk e.

DEMOB, *vt.* : (leşker) berdan.

DEMOBILISATION, *n.* : leşker berdan.

DEMOBILIZE, *vt.* : leşker berdan.

DEMOBILIZED, *adj.* : leşkerberdayî.

DEMOBILIZING, *n.* : leşkerberdan.

DEMOCRACY, *n.* : hukmê gelî, nemaze hukmê pitiriyê, demokrasî, dîmokratî(yet).

DEMOCRAT, *adj.* : demokrat (bawermendê demokrasiyê).

DEMOCRATIC, *adj.* : demokratî.

- **CENTRALISM** : navincîtiya demokratî.

DEMOCRATIZATION, *n.* : demokratîkirin.

DEMOCRATIZE, *vt., i.* : demokratî kirin, demokratî bûn.

DEMOCRATIZER, *n.* : demokratîker.

DEMODE, *n.* : kevnecil.

DEMODED, *adj.* : kevnecilî (ne mode).

DE-MODULATE, *vt.* : (zanîn) hînander.

DE-MODULATION, *n.* : (zanîn) înander.

DE-MODULATOR, *n.* : (zanîn) derker.

DEMOGRAPHER, *n.* : xelkzan.

DEMOGRAPHIC(AL), *adj.* : (pêwendîdarê) xelkzanî.

DEMOGRAPHICALLY, *adv.* : bi xelkzanî, bi xwandina jimarî.

DEMOGRAPHY, *n.* : xelkzanî, xwandina jimarî.

DEMOLISH, *vt.* : herifandin, helweşandin, felişandin.

DEMOLISHED, *adj.* : herifandî, felişsandî, helweşandî.

DEMOLISHER, *n.* : herifinkar.

DEMOLISHING, *n.* : rûxandin, hilweşandin, hilşandin, felişandin, herifandin.

DEMOLISHMENT, *n.* : herifandin, rûxandin.

DEMOLITION, *n.* : felişîn, rûxandin, herifandin.

DEMON, *n.* : dêw, dirinc.

DEMONETISATION, *n.* : bêdiravkirin.

DEMONETIZE, *vt.* : bêpare kirin, bênirx kirin, bêdirav kirin.

DEMONIAC(AL), *adj.* : dêwî, dêwgirtî, şeytangirtî.

DEMONIAN, *adj.* : şeytanî.

DEMONIC(AL), *adj.* : dêwî, dêwgirtî, şeytangirtî.

DEMONICALLY, *adv.* : bi şeytanî.

DEMONISM, *n.* : dêwîtî.

DEMONIZATION, *n.* : dêw kirin.

DEMONIZE, *vt.* : dêw kirin.

DEMONOLATRY, *n.* : şeytan yan dêw peristin.

DEMONOLOGIST, *n.* : dêwzan.

DEMONOLOGY, *n.* : dêwzanî.

DEMONSTRABILITY, *n.* : nîşanbarî(tî).

DEMONSTRABLE, *adj.* : nîşanbar.

DEMONSTRABLY, *adv.* : bi nîşanbarî, nîşanbarkî.

DEMONSTRATE, *vt., i.* : nîşan dan, nîşan kirin, aşikar kirin.

DEMONSTRATED, *adj.* : nîşankirî, nîşandayî.

DEMONSTRATING, *n.* : nîşandan.

DEMONSTRATION, *n.* : nîşandan, şirove, newerandin, dirûvkirin, susret, nimayîş, xwepêşandan, xwepênîşandan.

DEMONSTRATIONAL, *adj.* : nîşandanî.

DEMONSTRATIONIST, *n.* : nîşanker.

DEMONSTRATIVE, *adj.* : nîşandar.

- **CASE** : rengnavê nîşanker.

- **PRONOUN**, *n.* : rengnavê pêşker.

DEMONSTRATIVELY, *adv.* : bi nîşandarî, nîşandarkî.

DEMONSTRATIVENESS, *n.* : nîşandarîtî.

DEMONSTRATOR, *n.* : nîşander.

DEMORALIZATION, *n.* : lawazkirin, sistkirin, awajekirin.

DEMORALIZE, *vt.* : lawaz kirin, sist kirin, şaş kirin, xirab kirin.

DEMORALIZED, *adj.* : şepirze, lawazkirî.

DEMORALIZER, *n.* : lawazker, sistker.

DEMORALIZING, *n.* : lawazkirin, sistkirin.

DEMOS, *n.* : xelk.

DEMOTE, *vt.* : (paye) nizim yan kêm kirin, (hînan xarê).

DEMOTED, *adj.* : kêmkirî, nizimkirî, înayî xarê (paye).

DEMOTIC, *adj.* : demokratî, gelêr.

DEMOTING, *n.* : kêmkirin, nizimkirin, înan xarê.

DEMOTION, *n.* : (paye)kêmkirin.

DEMOUNTABLE, *adj.* : peyabar.

DEMOUNT, *vt.* : jê vekirin, vekirin, peya bûn, hatin xarê (siwar).

DEMULCENT, *n., adj.* :, hedarker (derman), mitker, dermanê jankuj.

DEMUR, *n.* : bêzarî, dudilî, berhelisti.

DEMUR, *vt.* : berhelisti kirin, dijî kirin.

DEMURE, *adj.* : rêzdar, rûmetdar.

DEMURELY, *adv.* : bi rûmetdarî, rûmetdarkî.

DEMURENESS, *n.* : rûmetdarîtî.

DEMURRABLE, *adj.* : sizabar.

DEMURRAGE, *n.* : sizayê gîrobûnê, lasarî, sizayê lasariyê, derengî, sizayê, derengiyê yan paşketinê (bo ne guhaztinê).

DEMURRAL, *n.* : nerazîbûn, bêzarî.

DEMURRED, *adj.* : bêzar(kirî).

DEMURRER, *n.* : nerazî, dij.

DEMURRING, *n.* : bêzarîkirin.

DEMY, *n.* : nîvbirrîn (kaxez).

DEMYELINATING, *n.* : hilşîna mejîn.

DEMYELINATION, *n.* : hilşîna mejîn.

DEMYSTIFICATION, *n.* : bêalozkirin, bênepenîkirin.

DEMYSTIFY, *vt.* : bêaloz kirin.

DEMYTHOLOGIZATION, *n.* : bêefsanekirin.

DEMYTHOLOGIZE, *vt.* : bêefsane kirin.

DEMYTHOLOGIZER, *n.* : bêefsaneker.

DEN, *n.* : meko, lehin, lan.

DEN, *vt.* : li nav lanî de jiyan.

DENARIUS : DÎNAR (ROMANÎ), derhem.

DENARY, *adj.* : dehekî.

DENATIONALIZATION, *n.* : nexumalîkirin, nemillîkirin, nenetewîkirin.

DENATIONALIZE, *vt.* : nexumalî kirin, nenetewî kirin, nemillî kirin.

DENATURALIZATION, *n.* : newelatîkirin, nesirûştîkirin.

DENATURALIZE, *vt.* : newelatî kirin, nesirûştîkirin.

DENATURANT, *n.* : hokarê têkdana alkuholî.

DENATURATION, *n.* : têkdana alkuholî.

DENATURE, *vt.* : têkdan (alkuholî), bêkesîtî kirin.

DENATURED, *adj.* : bêkesîtîkirî, nemirovîkirî.

DENATURING, *n.* : têkdan (alkuhol), nemirovîkirin.

DENATZIFICATION, *n.* : nenazîkirin.

DENATZIFIED, *adj.* : ne nazîkirî.

DENATZIFY, *vt.* : nenazî kirin.

DE NATZIFYING, *n.* : nenazîkirin.

DENDR(O)-, *pref.* : pêşgir e ko dar e.

DENDRIFORM, *adj.* : wek darî, (şikil dar).

DENDRITE, *n.* : darîtî, şiklê darî li ser kevrî, kevrê şiklê darî li ser.

DENDRITIC(AL), *adj.* : darçiqî.

DENDROCHRONOLOGICAL, *adj.* : pêwendîdarê jîzanî (ji xelekên darî).

DENDROCHRONOLOGICALLY, *adv.* : bi jîzaniya xelekên darî.

DENDROCHRONOLOGIST, *n.* : jîzan (ji xelekên darî).

DENDROCHRONOLOGIST, *n.* : jîzanî (ji xelekên darî).

DENDROID, *adj.* : darî.

DENDROLATRY, *n.* : darperistin.

DENDROLOGIC(AL), *adj.* : pêwendîdarê darzanî.

DENDROLOGIST, *n.* : darzan.

DENDROLOGY, *n.* : darzanî.

DENE, *n.* : dol, nihal.

DENEGATION, *n.* : mandelkirin.

DENGUE, *n.* : ta yan jana movîkan, taya hejariyê.

DENIABILITY, *n.* : mandelbarî.

DENIABLE, *adj.* : mandelbar.

DENIAL, *n.* : mandelkirin, neviyan, nîn, mandel.

DENICOTINIZE, *vt.* : bê nîkotîn kirin (tûtinê).

DENIED, *adj.* : mandelkirî.

DENIER, *n.* : mandelker.

DENIGRATE, *vt.* : riswa kirin, kirêt kirin (navî), reş kirin.

DENIGRATED, *adj.* : nav (kirêtkirî).

DENIGRATING, *n.* : (nav) kirêtkirin.

DENIGRATION, *n.* : nav (reşkirin), riswakirin.

DENIGRATOR, *n.* : (nav) reşker.

DENIGRATORY, *adj.* : (nav) reşkirinî.

DENIM, *n.* : perûkê pembû.

DENITRATE, *n.* : bênîtrat yan tirşiya nîtrikî kirin.

DENITRIFICATION, *n.* : bênîtrojenkirin.

DENITRIFY, *vt.* : bênîtrojen kirin.

DENIZEN, *n.* : nişîn, welatîbûyî, neteweyîbûyî.

DENNED, *adj.* : (li nav lanî de) jiyayî.

DENNING, *n.* : jiyana li nav lanî de.

DENOMINATE, *vt.* : nav kirin, nîşan kirin, terxan kirin, damezrandin.

DENOMINATE NUMBER, *n.* : jimareya radekirinê.

DENOMINTATION, *n.* : navkirin, nav, nasnav, ol, dîn, tîre.

DENOMINATIONAL, *adj.* : tîreyî, olî.

DENOMINATIONALISM, *n.* : bendîtî, tîreyîtî.

DENOMINATIVE, *n., adj.* : navdar, navî, raveyî.

DENOMINATOR, *n.* : dabeş, beşker, binik, jêre.

DENOTATION, nîşankirin, şanik, wata, nav, çemik.

DENOTATIVE, *adj.* : nîşandar.

DENOTE, *vt.* : nîşan kirin.

DENOUEMENT, *n.* : girêvekirin, çarekirin (çîrok yan roman).

DENOUNCE, *vt.* : tawanbar kirin, havêtin, helweşandin (peyman yan pêkhatin).

DENOUNCED, *adj.* : tawanbarkirî.

DENOUNCEMENT, *n.* : tawanbarkirin.

DENSE, *adj.* : xest, çir, tîr, xirpo, tijî, peyt, kosp, kesap, sift.

DENSELY, *adv.* : bi xestî.

DENSENESS, *n.* : xestîtî.

DENSIFICATION, *n.* : xestkirdin, tîrkirin.

DENSIFIED, *adj.* : xestkirdî, tîrkirî.

DENSIFY, *vt.* : xest kirin, tîr kirin.

DENSIFYING, *n.* : xestkirin, tîrkirin.

DENSIMETER, *n.* : xestpîv, tîrîpîv.

DENSIMETRIC, *adj.* : pêwendîdarê xestpîvî yan tîrîpîvî.

DENSIMETRY, *n.* : xestpîvî, tîrpîvî.

DENSITY, *n.* : xestî, tîrî, çirî, kestî, xirpoyî.

DENT, *n.* : qopan, daqopan.

DENTAL, *adj.* : didanî.

- HYGIENIST : harîkerê didansazî.

DENTALLY, *adv.* : bi didanî, didankî.

DENTAL PULP, *n.* : kakila didanî.

DENTALUM, *n.* : qalkê didanî.

DENTATE(D), *adj.* : didandar.

DENTATION, *n.* : didanbûn.

DENT(I)-, *pref.* : pêşgir e ko didanî ye.

DENTICLE, *n.* : didank.

DENTICULATE(D), *adj.* : didankî, didandar.

DENTICULATION, *n.* : didanbûn.

DENTIFORM, *adj.* : şikil didanî (wek didanî).

DENTIFRICE, *n.* : hevîr (bo paqijkirina didanî).

DENTIL, *n.* : tevnê didanî.

DENTINAL, *adj.* : pêwendîdarê acê didanî.

DENTINE, *n.* : acê didanî.

DENTIST, *n.* : didansaz.

DENTISTRY, *n.* : didansazî.

DENTITION, *n.* : didankirin, didanbirrîn, didanderketin.

DENTULOUS, *adj.* : didandar.

DENTURE, *n.* : taxima didanan.

DENTURIST, *n.* : didansaz.

DENUDATE, *vt., adj.* : rîs kirin, rût kirin, tazî kirin rîs, tazî, rût.

DENUCLEARIZATION, *n.* : bê çekên gerdileyî kirin.

DENUCLEARIZE, *vt.* : bê çekên gerdileyî kirin.

DENUCLEARIZED, *adj.* : bê çekên gerdileyî kirî.

DENUCLEARIZING, *n.* : bê çekên gerdileyî kirin.

DENUDATION, *n.* : rîskirin, darûtan, rûtkirin, zilîtkirin.

DENUDATIVE, *adj.* : rîsdar, rîskirî.

DENUDE, *vt.* : rût kirin, rîs kirin, tazî kirin, zilît kirin.

DENUDED, *adj.* : rûtkirî, rîskirî, tazîkirî.

DENUDEMENT, *n.* : rûtkirin, rîskirin, tazîkirin.

DENUDING, *n.* : rûtkirin, rîskirin.

DENUMERABILITY, *n.* : hevyekîbarî (li gel jimare rastê erinê).

DENUMERABLE, *adj.* : hevyekîbar.

DENUMERABLY, *adv.* : bi hevyekîbarî.

DENUNCIATE, *vt.* : tawanbar kirin.

DENUNCIATION, *n.* : tawankirin.

DENUNCIATIVE, *adj.* : tawandar.

DENUNCIATORY, *adj.* : tawandar.

DENIED, *adj.* : mandelkirî.

DENY, *vt.* : mandel kirin.

- TO ~ ONESELF :xwe mandel kirin , êdî nekirin (li xwe heram kirin).

- TO ~ ONESELF TO : pêşwaziya mêhvanî nekirin.

DENYINGLY, *adv.* : bi mandelkirinî, mandelkirinkî.

DEODOR, *n.* : darê kajê (li roj helata Hindê).

DEODORANT, *adj.* : bêhnnexoşbirr.

DEODORIZE, *vt.* : bêhna nexoş birrîn.

DEODORIZED, *adj.* : bêhna nexoş birrî.

DEODORIZER, *n.* : bêhna nexoş birr.

DEONTOLOGIST, *n.* : erkzan, akarzan, sincîzan.

DEONTOLOGY, *n.* : erkzanî, akarzanî, sincîzanî.

DEOXIDIZATION, *n.* : bêoksîjenkirin.

DEOXIDIZE, *vt.* : bêoksîjen kirin.

DEOXIDIZER, *n.* : bêoksîjenker.

DEOXY-, *pref.* : pêşgir e ko kêm oksîjen e.

DEOXYGENATE, *vt.* : bêoksîcîn kirin.

DEOXYGENATED, *adj.* : bêoksîjenkirî.

DEOXYGENATION, *n.* : bêoksîjenkirin.

DEPART, *vt., i.* : koç kirin, koç bûn, çûn, bar kirin, dan rê, mirin, ladan.

DEPARTED, *adj.* : çûyî, mirî, koçkirî, dayîrê.

DEPARTING, koçan, çûn, derketin.

DEPARTMENT, *n.* : dîwan, dever, beş, pişk, liq, çiq.

- STORE : firoşgeh.

DEPARTMENTAL, *adj.* : çiqî, liqî, kargerî, fermangehî.

DEPARTMENTALIZATION, *n.* : dabeşkirin (fermangehan).

DEPARTMENTALIZE, *vt.* : dabeş kirin (liq û fermangehan).

DEPARTMENTALIZED, *adj.* : dabeşkirî (fermangehan).

DEPARTMENTALIZING, *n.* : dabeşkirin (fermangehan).

DEPARTURE, *n.* : danrê, barkirin, çûn, derketin, guhastin, koç(kirin), veresîn, mirin.

DEPATURE, *vt.* : çerandin.

DEPAUPERATE, *vt.* : hejar kirin.

DEPAUPERATION, *n.* : hejarkirin.

DEPAUPERIZATION, *n.* : bêhejarîkirin.

DEPAUPERIZE, *vt.* : bêhejarî kirin.

DEPEND, *vi.* : xwe li ser girtin, bawerî pê kirin yan pê hînan.

DEPENDABILITY, *n.* : bawerbarîtî, hemetbarîtî.

DEPENDABLE, *adj.* : bawerbar, hemetbar.

DEPENDABLENESS, *n.* : bawerbarîtî, merd, hemetî.

DEPENDABLY, *adv.* : bi bawerbarî, bi hemetî, hemetkî.

DEPENDANCE, *n.* : rapermon, piştpêbestin, xwelisergirtin, paşkotî, bawerî, mitmane, permon, hemet.

DEPENDANCY, *n.* : hemet, paşkotî.

DEPENDANT, *adj.* : destda, nanxwer.

- CONVENANT : peyiv yan belêna mercdar.

- VARIABLE : guhorê di dest de.

DEPENDANTLY, *adv.* : bi bawerî, bi hemetî.

DEPERSONALIZATION, *n.* : nekesîkirin.

DEPERSONALIZE, *vt.* : nekesî kirin.

DEPHOSPHORIZE, *vt.* : bêfosfor kirin.

DEPHOSPHORILATE, *vt.* : bêfosfor kirin.

DEPHOSPHORILATION, *vt.* : bêfosfor kirin.

DEPICT, *vt.* : rave kirin, wêne kirin, nitrandin, neqşandin.

DEPICTER, *n.* : raveker.

DEPICTION, *n.* : niwandin, ravekirin.

DEPICTURE, *vt.* : aşop kirin.

DEPIGMENTATION, *n.* : bêrengkirin.

DEPILATE, *vt.* : veçirandin, bêpirç kirin.

DEPILATED, *adj.* : veçirandî, çirikandî, bêpirçkirî.

DEPILATING, *n.* : rûçikandin, çirikandin, bêpirçkirin.

DEPILATION, *n.* : rûtkirin.

DEPILATORY, *n., adv.* : rûçikandinî, pirç yan por birr.

DEPLANE, *vi.*, t. : hatin xarê (ji balafirê), hînan xarê (ji balafirê).

DEPLENISH, *vt.* : vala kirin.

DEPLETABLE, *adj.* : daweşînbar, kêmbar, nemanbar.

DEPLETE, *vt.* : vala kirin, kêm kirin, daweşîn.

DEPLETED, *adj.* : kêmbûyî, daweşî.

DEPLETING, *n.* : daweşîn.

DEPLETION, *n.* : valakirin, daweşîn, neman, kêmkirin.

DEPLORABLE, *adj.* : kambax, bêzarbar.

DEPLORABLENESS, *n.* : kambaxîtî, bêzardarîtî.

DEPLORABLY, *adv.* : bi bêzarî, bi kambaxî.

DEPLORE, *vt.* : bêzarî diyar kirin, kambax kirin.

DEPLORED, *adj.* : dembaxkirî, bêzarî diyarkirî.

DEPLORER, *n.* : bêzarî diyarker, kambaxker.

DEPLORING, *n.* : bêzarîkirin, kambaxkirin.

DEPLORINGLY, *adv.* : bi bêzarî, bi kambaxî, kambarkerî.

DEPLOYABLE, *adj.* : guhêzbar, belavebar.

DEPLOYMENT, *n.* : guhaztin, belavekirin.

DEPLUME, *vt.* : rût kirin, verûçkandin.

DEPLUMED, *adj.* : verûçkandî, çirikandî, perweşandî, rûtkirî, perpitandî.

DEPLUMING, *n.* : verûçkandin, rûçikandin, perweşandin, perweşin, rûtkirin, çirikandin, derkêşan, perpitandin.

DEPOLARIZATION, *n.* : bêtewerekirin, bêcemserkrin.

DEPOLARIZE, *vt.* : bêtewere kirin, bêcemser kirin.

DEPOLARIZER, *n.* : bêtewereker, bêcemserker.

DEPOLITICIZE, *vt.* : neramyarî kirin.

DEPOLYMERIZATION, *n.* : jêkvekirin (pêkhatiyên sade).

DEPOLYMERIZE, *vt.* : jêkve kirin (pêkhatiyên sade).

DEPONE, *vt., i.* : gewah kirin.

DEPONED, *adj.* : gewahkirî.

DEPOPULATE, *vt.* : bêxelk kirin.

DEPOPULATION, *n.* : bêxelkirin.

DEPORT, *vt.* : dorkirin, sirgûm kirin.

DEPORTABLE, *adj.* : dorkirinbar, sirgûmbar.

DEPORTATION, *n.* : sirgûn, sirgûm, dorkirin, derkirin.

DEPORTED, *adj.* : sirgûmkirî, derêxistî.

DEPORTEE, *adj.* : derêxistî, mişextkirî, derxistî.

DEPORTMENT, *n.* : rewiştî, sincî, reftar.

DEPOSAL, *n.* : derkirin, êxistin, kevandin.

DEPOSE, *vt., i.* : êxistin, kevandin.

DEPOSEABLE, *adj.* : kevandinbar, êxistinbar.

DEPOSED, *adj.* : êxistî, kevandî.

DEPOSING, *n.* : êxistin, kevandin.

DEPOSIT, *n.* : girêv, danan, kel, barimte, siparde, sipartin, tilp, pey.

DEPOSIT, *vt., i.* : spartin, danan.

DEPOSITARY, *n.* : rasipêr, embar.

DEPOSITED, *adj.* : rasipêr kirî.

DEPOSITING, *n.* : dasipartin, siparde.

DEPOSITION, *n.* : rakirin, sipartin, dasipartin.

DEPOSITIONAL, *adj.* : sipardeyî.

DEPOSITOR, *n.* : raker, sipêrer.

DEPOSITORY, *n.* = **DEPOSITARY.**

DEPOT, *n.* : depe, embar, kewar.

DEPRAVATION, *n.* : rizîn, bêsinckirin.

DEPRAVE, *vt.* : rizîn, bêsinc kirin, xirab kirin.

DEPRAVED, *adj.* : çepel, rizî, bê sinc.

DEPRAVEDLY, *adv.* : bi çepelî, çepelkî.

DEPRAVEDNESS, *n.* : çepelîtî.

DEPRAVITY, *n.* : hîzî, xirabî, çepelî, bêsincî, qonekî.

DEPRECATE, *vt.* : kêmdar kirin, bêzarî diyar kirin.

DEPRECATED, *adj.* : bêzarkirî, kêmdarkirî.

DEPRECATING, *n.* : bêzarkirin, kêmdarkirin.

DEPRECATINGLY, *adv.* : bi kêmdarî, kemdarkî.

DEPRECIATION, *n.* : fêz, pakodan, kêmkirin (bihayê diravî).

DEPREDATE, *vt., i.* : talan kirin, şelandin.

DEPREDATED, *adj.* : talankirî.

DEPREDATING, *n.* : talankirin.

DEPREDATION, *n.* : talankirin, şelandin.

DEPREDATOR, *n.* : talanker.

DEPREDATORY, *adj.* : talankar.

DEPRESS, *vt.* : mirîto kirin, lawaz kirin, nizim kirin, kovan kirin, qehirandin, guvaştin.

DEPRESSANT, *n., adj.* : mitker, nizimker.

DEPRESSED, *adj.* : mirûç, dangiran, giriftar, dilzar, neşa, mirîto, miruz, mirîto, pest, serkiz, qehro, qilot, kesas, qehirî.

DEPRESSIBLE, *adj.* : pestbar, guvêşbar.

DEPRESSING, *n., adj.* : qehirîn.

DEPRESSINGLY, *adv.* : bi pestî, qehirînkî.

DEPRESSION, *n.* : perîşanî, cangiranî, mirîtobûn, dilgiranî, çalayî, dilteng, pirçûm, qilotî, serkizî, xem, mizman, nism, pest xemxwerî, damayîn, şayiş, melûlî, pestî, bêbazarî, ahîn.

DEPRESSIVE, *adj.* : xemdar.

DEPRESSOR, *n.* : masûlkeya nizimker.

DEPRIVATION, *n.* : hindakirin, jêstandin, hejarî, desttengî.

DEPRIVE, *n.* : rûtkirin, jêstandin.

DEPRIVED, *adj.* : rûtkirî, bêbeş (kirî), jêstandî.

DEPRIVING, *n.* : rûtkirin, jêstandin.

DEPTH, *n.* : kûrî, kûratî, kûrahî, kûrîn, kûrbûn.

- **CHARGE OR BOMB** : bombaya kûrahiyê.

- **METER** : kûrpîv.

- **OUT OF ONE'S ~** : neşêt mijadekê têbigehit, kûrkir e ko pêyê mirovî bigehitê.

DEPTHLESS, *adj.* : qam, bêbin.

DEPTHS, *n.* : nax.

DEPURATE, *vt., i.* : pak kirin.

DEPURATIVE, *n., adj.* : bijîndar, bijîndarî.

DEPUTATION, *n.* : niwêner, şandin.

DEPUTE, *vt.* : veşandin.

DEPUTED, *adj.* : veşandî.

DEPUTING, veşandin.

DEPUTIZATION, *n.* : nimînendekirin.

DEPUTIZE, *vt.* : nimînende kirin, veşandin.

DEPUTIZED, *adj.* : nimînendekirî, veşandî.

DEPUTIZING, *n.* : nimînendekirin.

DEPUTY, *n.* : cihgir, cîdar, cêgir, şûngir, niwêner, birîkar, nimînender.

DEPUTYSHIP, *n.* : cêgirî, cîdarî, birîkarî, şûngirtin, nimînenderî.

DERACINATE, *vt.* : helkêşan.

DERACINATED, *adj.* : helkêşayî.

DERACINATING, *n.* : helkêşan, binebirr.

DERAIL, *vt., i.* : varê kirin.

DERAILMENT, *n.* : varêkirin.

DERANGE, *vt.* : har kirin, şaş kirin, şepirze kirin, şêlî kirin.

DERANGED, *adj.* : har, şaş, sergerdan, dînoke.

DERANGEMENT, *n.* : harbûn, şaşbûn, dînatî.

DERANGING, *n.* : şêtbûn, harbûn, sergerdanî.

DERATE, *vt.* : (kirî) kêm kirin.

DERATION, *n.* : kêmkirin.

DERBY, *n.* : pêşbeziya hespan (li bajarê Darbiyê înglîzî).

DERBY, *n.* : kulavek reş û girûvir e.

DEREALIZATION, *n.* : bêrastîbûn.

DEREGULATE, *vt.* : bêrêzik kirin.

DEREGULATION, *n.* : bêrêzikirin, bêrêzikbûn.

DERELICT, *n., adj.* : kavil, çolkirî, ketê, hêvişandî.

DERELICTION, *n.* : piştguhkirin, guhnedan, çolbûn, feramûş, hêvişandin.

DEREPRESS, *vt.* : çalak bûnve.

DEREPRESSION, *n.* : çalakbûnve, çalakirinve.

DERIDE, *vt.* : pê kenîn, tirane pêkirin, kêmbiha kirin.

DERIDED, *adj.* : pêkenî, pêkenandî, tiranepêkirî.

DERIDER, *n.* : tirane(pê)ker.

DERIDING, *n.* : pêkenandin, tiranepêkirin.

DERIDINGLY, *adv.* : bi pêkenînî, tiranekerî.

DE RIGUEUR, *adj.* : kêrhatî, baw.

DERISIBLE, *adj.* : tiranebar.

DERISION, *n.* : pêkenîn, tirane, pêkirin, qeşmerî, tevz.

DERISIVE, *adj.* : tiranedar.

DERISIVELY, *adv.* : bi tiranedarî, tiranedarkî.

DERISIVENESS, *n.* : tiranedarîtî.

DERISORY, *adj.* : tiraneyî.

DERIVABLE, *adj.* : dariştinbar.

DERIVATION, *n.* : dariştin, dariştan, lêgirtin, derhînan.

DERIVATIONAL, *adj.* : dariştinî.

DERIVATIVE, *n., adj.* : dariştin dar, dariştinî, darişti.

DERIVATIVELY, *adv.* : bi dariştindarî, dariştindarkî.

DERIVATIVENESS, *n.* : dariştindarî.

DERIVE, *vt., i.* : jê girtin, lê wergirtin, darijîn.

DERIVED, *adj.* : lêwergirtî, darişti.

DERIVER, *n.* : lêwergir, dariştinker.

DERIVING, lêwergirtin, dariştin.

DERM, *n.* : çerm.

DERM(A)-, *pref.* : pêşgir e ko çerm e.

-DERMA, *suff.* : paşgir e ko çerm e yan nesaxiya çermî ye.

DERM ABRASION, *n.* : çermverenîn (bo rakirina pirzikan).

DERMAL, *adj.* : çermî.

DERMAPTERAN, *n.* : texlîtek pêtik e.

DERMAT(O)-, *pref.* : pêşgir e ko çerm e.

DERMATITIS, *n.* : çerm kulbûn.

dermatogen *n.* : tevnê derveyê seretayiyê helezî.

DERMATOGLYPHICS, *n.* : çermnimûnezanî.

DERMATOID, *adj.* : çermî.

DERMATOLOGIC(AL), *adj.* : pêwendîdarê çermzanî.

DERMATOLOGIST, *n.* : çermzan.

DERMATOLOGY, *n.* : çermzanî.

DERMATOPHYTE, *n.* : çermeqarçik.

DERMATOSIS, *n.* : nesaxiya çermî.

DERMESTID, *n.* : texlîtek kêz e.

DE-MIS, *n.* : çîna hestiyara çermî.

DERMOID, *adj.* : çermî.

DERMOIDCYST : porgê çermî.

DERMOTROPIC, *adj.* : çermxwaz.

DEROGATE, *vi.* : rizîn, nizim bûn, riswa kirin.

DEROGATED, *vi.* : riswakirî.

DEROGATING, *n.* : riswakirin.

DEROGATION, *n.* : riswabûn.

DEROGATIVE, *adj.* : riswadar, rizîndar.

DEROGATORY, *adj.* : riswayî.

DERRIK, *n.* : avahiya metalî li ser çala neftê.

DERRING-DO, *n.* : azayîtî.

DERRINGER, *n.* : debanceya berîkê.

DERRIS, *n.* : teraş.

DERVISH, *n.* : qelender, derwêş.

- **'S DANCE** : helake.

DESACRALIZE, *vt.* : bêser sirûştî kirin.

DESACRALIZED, *adj.* : bêsersirûştîkirî.

DESACRALIZING, *n.* : bêsersirûştîkirin.

DESALINATE, *vt.* : bê xwê kirin, bêsî kirin.

DESALINATED, *adj.* : bê xwêkirî.

DESALINATING, *n.* : bêxwêkirin.

DESALINATION, *n.* : bêxwêkirin.

DESALT, *vt.* : bêxwê kirin, bêsî kirin.

DESALTER, *n.* : bêxwêker, bêsîker.

DESCANT, *n., vi.* : awaz, strandin.

DESCEND, *vi., t.* : nişîv bûn.

DESCENDANT(S), *n.* : nevî, nifs, tuxm, torîn, dal bîço, bere, weçe, newî.

DESCENDED, *adj.* : dahatî, nişîvbûyî, nizimbûyî, hatixarê.

DESCENDER, *n.* : nişîvkar, nevî.

DESCENDIBLE (ABLE), *adj.* : nişîvbar.

DESCENDING, *n.* : hatinxar, dahatin, nişîvî, nişîvbûn, nizimbûn, daketin, peyabûn.

- **ORDER** : rêzik yan rêkxistina nişîv.

DESCENSION, *n.* : nişîvbûn.

DESCENT, *n.* : nişîvbûn, nişêv, babik, berwar, binemale, xêm, daketin, hatinxar, sernişîvbûn.

DESCRIBABLE, *adj.* : ravebar, şirovebar.

DESCRIBE, *vt.* : rave kirin, şirove kirin, wêne kirin, nitirandin.

DESCRIBED, *adj.* : ravekirî, şirovekirî, navdêrkirî.

DESCRIBER, *n.* : raveker.

DESCRIBING, *n.* : ravekirin, nitirandin.

DESCRIED, *adj.* : peydakirî.

DESCRIPTION, *n.* : ravekirin, nîşane, rûçik, pênasî, rewşkirin, salixdan.

DESCRIPTIVE, *adj.* : ravedar, nîşanî, wênedar.

- **ANALYSIS** : şîtelkirina ravedarî.

DESCRIPTIVELY, *adv.* : ravedarîtî, wênedarîtî.

DESCRIPTOR, *n.* : raveker (rêber), wêneker.

DESCRY, *vt.* : peyda kirin, dîtin.

DESCRYING, *n.* : peydakirin.

DESECRATE, *vt.* : (dira pîroz) pîs yan kirêt kirin.

DESECRATED, *adj.* : pîskirî, kirêtkirî.

DESECRATING, *n.* : pîskirin, kirêtkirin.

DESECRATION, *n.* : pîskirin, kirêtkirin.

DESECRATOR, *n.* : pîsker, kirêtker.

DESEGREGATE, *vt., i.* : têkil kirin, bêcudayî kirin.

DESEGREGATED, *adj.* : bêcudayîkirî.

DESEGREGATION, *n.* : bêcudakirin, têkilkirin.

DESELECT, *vt.* : derxistin (şagirdî).

DESENTISIZATION, *n.* : bêhişkirin.

DESENTISIZE, *vt.* : bêhiş kirin.

DESENTISIZED, *adj.* : bêhişkirî.

DESENTISIZOR, *n.* : bêhişker.

DESERT, *n., adj.* : çol, çolî, biyaba, berî, sehra.

DESERT, *vt., i.* : firar kirin, firar bûn, revîn, heval yan partî hêlan, derbeder bûn.

DESERTED, *adj.* : revî, çolkirî, bê xwedî, nepard, firarbûyî.

DESERTER, *n.* : firar, revî, revoke.

DESERTIFICATION, *n.* : çolbûn, sehrabûn.

DESERTION, *n.* : firarî, revîn.

DESERVE, *vt., i.* : berketin, stêle bûn.

DESERVED, *adj.* : berketî, jêhatî, hêja, stêle.

DESERVEDLY, *adv.* : bi stêleyî, stêlekî, jêhatîkî.

DESERVEDNESS, *n.* : stêleyîtî.

DESERVER, *n.* : stêl(e), hêja, berketî.

DESERVING, *n., adj.* : stêle, şayan, berketî, hêja, şiyaw.

DESEX, *vt.* : bêregez kirin.

DESEXUALIZATION, *n.* : bê zayend yan regez kirin.

DESEXUALIZE, *vt.* : bê zayend yan regez kirin.

DESHABILLE, *n.* = **DISHABILLE**.

DESICCANT, *n., adj.* : zuhaker.

DESICCATE, *vt., i.* : zuha kirin.

DESICCATED, *adj.* : zuhakirî.

DESICCATING, *n.* : zuhakirin.

DESICCATION, *n.* : zuhakirin, zuhabûn.

DESICCATIVE, *adj.* : zuhaker.

DESIDERATA, *n.* (*pl.* **OF DESIDERATUM**): (niyaz).

DESIDERATE, *vt.* : hîvî kirin.

DESIDERATED, *adj.* : hîvî kirî.

DESIDERATING, *n.* : hîvîkirin.

DESIDERATION, *n.* : hîvî (kirîn).

DESIDERATIVE, *adj.* : hîvîdar.

DESIDERATUM, *n.* : niyaz, merem, arezû, hîvî, omêd.

DESIGN, *n.* : nexşe, neqş, pîlandanan, melheze, hêlkarî, tesim, nexşekêşan, dahînan.

DESIGN, *vt., i.* : nexş kirin, neqş kirin, tesim kirin, pîlan kirin, melheze kirin.

DESIGNATE, *adj.* : navkirî.

DESIGNATE, *vt.* : nav kirin (bo karî).

DESIGNATED, *adj.* : navkirî.

DESIGNATING, *n.* : navkirin.

DESIGNATION, *n.* : nav, nîşan, damezrandin.

DESIGNATIVE, *adj.* : damezrîndar.

DESIGNATOR, *n.* : navker, damezrînker.

DESIGNATORY, *adj.* : navkerdar, damezrîndar.

DESIGNED, *adj.* : neqşkirî.

DESIGNEDLY, *adv.* : bi melhezî, melhezkî.

DESIGNEE, *n.* : navkirî.

DESIGNER, *n.* : neqşkêş.

DESIGNING, *n.* : neqşkirin, nexşkirin.

DESIGNMENT, *n.* : melheze.

DESILVERIZE, *vt.* : bêzîv kirin.

DISIPIENCE, *n.* : xirpoyî, gewcî, holî.

DESIRABILITY, *n.* : viyanbarîtî, xwazbarîtî.

DESIRABLE, *adj.* : viyanbar, xwazbar.

DESIRABLY, *adv.* : bi viyanî, bi xwazayî, xwazakî.

DESIRE, *n.* : pirge, hewes, niyaz, hez, viyan, daxwaz, kam, dilhebûn, dilxwazî, arezû, mebest, wîstin, bijya, qîm, mereq, bêz, xwastin.

DESIRE, *vt., i.* : divêtin / viyan, xwastin, niyaz kirin.

DESIRED, *adj.* : viyayî, daxwazkirî, xwastî.

DESIRER, *n.* : xwazok, dilxwaz.

DESIRING, *n.* : vêna, daxwazker, dilxwazî, xwastin.

DESIROUS, *adj.* : vêna, dilxwaz.

DESIROUSLY, *adv.* : bi dilxwaz, dilxwazkî.

DESIROUSNESS, *n.* : dilxwazîtî.

DESIST, *vi.* : (êdî) nekirin, rawestîn.

DESISTANCE, *n.* : rawestan (êdî nekirin).

DESK, *n.* : mêz, texte.

DESKMAN, *n.* : mêzvan, fermanber, mêzkar.

DESMAN, *n.* : canewerek avî memikdar û pêtikxwer e.

DESMID, *n.* : kevz.

DESOLATE, *adj.* : kavil, çol(kirî), hejar, wêran, mirûs, mirîto.

DESOLATE, *vt.* : kavil kirin, herifandin, çol kirin, mirîto kirin.

DESOLATED, *adj.* : çolkirî, wêrankirî, kavilkirî.

DESOLATEDNESS, *n.* : çolbûnîtî.

DESOLATING, *n.* : kavilkirin.

DESOLATINGLY, *adv.* : bi çolbûnî, bi kavilbûnî, kavilbûnkî.

DESOLATION, *n.* : kavilbûn, herifîn.

DESOLATOR, *n.* : kavilker, çolker.

DESORB, *vt.* : bêmijîn kirin (av kêşan der).

DESORPTION, *n.* : bêmijînkirin.

DESPAIR, *n.* : bêhîvî.

DESPAIR, *vi.* : bêhîvî bûn.

DESPAIRING, *adj.* : bêhîvî, neçar, bêzar.

DESPAIRINGLY, *adv.* : bi neçarî, neçarkî.

DESPATCH, *n.* = **DISPATCH.**

DESPERADO, *n.* : tawanbar, nijdevan, bêzar, bêhîvî.

DESPERATE, *adj.* : neçar, babidest, xopan, bêhîvî.

DESPERATELY, *adv.* : bi bêhîvî, bêhîvîkî.

DESPERATENESS, *n.* : bêhîvîtî.

DESPERATION, *n.* : bêhîvîbûn.

DESPICABILITY, *n.* : kotîtî, kotîbarîtî.

DESPICABLE, *adj.* : kotî, çepel, kotîbar.

DESPICABLENESS, *n.* : kotîtî, çepelîtî, kotîbarîtî.

DESPICABLY, *adj.* : bi kotî, bi çepelî, kotîkî.

DESPIRITUALIZE, *vt.* : negiyanî kirir.

DESPISE, *vt.* : kot kirin, nizim kirin.

DESPISED, *adj.* : kotkirî.

DESPISEMENT, *n.* : kotîkirin.

DESPISER, *n.* : kotîker.

DESPISING, *n.* : kotîkirin.

DESPITE, *n. prep.* : herçend, kin, ziyan, marzikî, serdest, dijî.

DESPITEFUL, *adj.* : marzik, kîndar.

DESPITEFULLY, *adv.* : bi kîndarî, kîndarkî.

DESPITEFULNESS, *n.* : kîndarîtî.

DESPITEOUS, *adj.* : kîndar, bêdilovanî.

DESPITEOUSLY, *adv.* : bi kîndarî.

DESPOIL, *vt.* : talan kirin, şelandin.

DESPOILED, *adj.* : talankirî, şelandî.

DESPOILER, *n.* : talanker.

DESPOND, *vi., n.* : bêzar bûn, bêhîvî bûn, bizdihîn, bêzarî.

DESPONDENCE, *n.* : bêhîvîbûn.

DESPONDANCY, *n.* : bêhîvîbûn, bêhîvî, bêzarî.

DESPONDENT, *adj.* : bêhîvî, bêzar.

DESPONDENTLY, *adv.* : bi bêhîvî, bi bêzarî, bêhîvîkerî.

DESPOT, *n.* : zordar, stemkar, kotek, pêstûr.

DESPOTIC, *adj.* : zordarî, pêstûrî, zorkarî.

DESPOTICALLY, *adv.* : bi zordarî, zorkarkî.

DESPOTISM, *n.* : kotekîtî, zordarîtî, pêstûrîtî, stemkarîtî.

DESQUAMATE, *vt.* : kelpik keftin, kelpikî bûn.

DESQUAMATED, *adj.* : kelpiketî.

DESQUAMATING, *n.* : kelpiketin.

DESQUAMATION, *n.* : kelpiketin.

DESSERT, *n.* : şirînî.

- **SPOON** : kefçikê şirîniyê.

DESTABILIZATION, *n.* : xilûlekirin, bêtenayîkirin.

DESTABILIZE, *vt.* : xilûle kirin, bêtenayî kirin.

DESTAIN, *vt.* : paqij kirin (boye), bêleke kirin, bêgemar kirin.

DESTINATION, *n.* : dûmahî, dawî, armanc.

DESTINE, *vt.* : damezrandin.

DESTINED (FOR), *adj.* : armanckirî, berêxudayî.

DESTINING, *n.* : armanckirin, terxankirin.

DESTINY, *n.* : bext, pay, çarenivîs, çarenûs, enînivîs, felek, peşk, çare.

DESTITUTE, *adj.* : mişext, hejar, derbeder, aware.

DESTITUTENESS, *n.* : mişextîtî, hejarîtî.

DESTITUTION, *n.* : mişextbûn, hejarî.

DESTROY, *vt., i.* : herifandin, felişandin, pelixandin, hilşandin, hilweşandin, xapûr kirin.

DESTROYED, *adj.* : herifandî, kavilkirî, pelixandî, rûxandî, felişandî, xapûrkirî, tarûmar.

DESTROYER, *n.* : kavilker, keştiya cengî, wêranker.

DESTROYING, *n.* : herifandin, hilweşandin, felişandin, pelixandin, wêrankirin.

- **ANGEL** : firîşteyê kuj.

DESTRUCT, *n.* : şikandina moşekî (piştî havêtinê).

DESTRUCTIBILITY, *n.* : şikestinbarîtî, xapûrbarî(tî).

DESTRUCTIBLE, *adj.* : şikestinbar, şikestok.

DESTRUCTION, *n.* : rûxandin, hilşîn, helweşîn, herifandin, pelixandin, felişîn, wêrankirin, pelixîn, wêran, wêranbûn, xapûr, rûxîn.

DESTRUCTIONIST, *n.* : kavilkar, wêrankar, xapûrkar.

DESTRUCTIVE, *adj.* : wêrandar, xapûrdar.

- **DISTILLATION** : dilopandina wêrandar yan xapûrdar.

DESTRUCTIVELY, *adv.* : bi wêrandarî, bi xapûrdarî, bi herifîndarî.

DESTRUCTIVENESS, *n.* : wêrandarîtî, xapûrdarîtî, herifandinîtî.

DESTRUCTIVITY, *n.* : herifindarîtî, xapûrdarîtî, wêrandarîtî.

DESULPHURIZATION, *n.* : bêkibrîtkirin, bêgogirdkirin.

DESULPHURIZE, *vt.* : bêkibrît kirin, bêgogird kirin.

DESULTORILY, *adv.* : bi bêmelheze, bêmelhezekî.

DESULTORINESS, *n.* : bêmelhezeyî.

DESULTORY, *adj.* : vikirî, bê melheze, bê armanc.

DESYNONEMIZE, *vt.* : bê hevwate kirin, bêdiyaokî kirin.

DETACH, *vt.* : cuda kirin.

DETACHABILITY, *n.* : cudabarîtî.

DETACHABLE, *adj.* : cudabar.

DETACHABLY, *adv.* : bi cudabarî, cudabarkî.

DETACHED, *adj.* : cudakirî, ciyakirdî.

DETACHEDLY, *adv.* : bi cudayî, bi ciyawazî, cudayîkî.

DETACHEDNESS, *n.* : cudayîtî.

DETACHING, *n.* : cudakirin, veresandin.

DETACHMENT, *n.* : pel (leşkerî), cudabûn, serxwebûna kizrê, veresandin.

DETAIL, *n.* : hûrî, dirêj.

- **MAN** : nimînendeyê dermangehê.

DETAILED, *adj.* : dûrûdirêj, berdirêj, dirêjî, hûr.

DETAILEDLY, *adj.* : bi dirêjî, hûrkî.

DETAILEDNESS, *n.* : dirêjîtî.

DETAIN, *vt.* : girtin, zîndan kirin, gîro kirin, paş êxistin.

DETAINED, *adj.* : girtî, vebestî.

DETAINEE, *n.* : girtî.

DETAINER, *n.* : girtin, zîndankirin, fermana dadweriya desthelatkirina girtinê yan zîndankirinê.

DETAINING, *n.* : vebestin, girtin.

DETECT, *vt.* : seh kirin.

DETECTIBILITY, *n.* : sehkirinbarî(tî).

DETECTIBLE, *adj.* : sehkirinbar.

DETECTION, *n.* : sehkirin.

DETECTIVE, *n., adj.* : sehker, polîsê nihênî yan nepenî.

DETECTOR, *n.* : sehker.

DETENT, *n.* : gasik.

DETENTE, *n.* : vebûn (çakbûna pêwendiyên nav dewletî).

DETENTION, *n.* : vebestin, girtin, zîndankirin.

DETER, *vt.* : nehêlan (çavtirsandin).

DETERGE, *vt.* : paqij kirin, xawên kirin.

DETERGED, *adj.* : paqijkirî.

DETERGENCY, *n.* : paqijkerîtî.

DETERGENT, *n.* : paqijker, xawênker.

DETERGER, *n.* : paqijker.

DETERGING, *n.* : paqijkirin.

DETERIORATE, *vt., i.* : şewliqîn, xirabtir bûn.

DETERIORATED, *adj.* : şewliqî.

DETERIORATING, *n.* : şewliqîn.

DETERIORATION, *n.* : şewliqîn, datekan, hatinxar.

DETERIORATIVE, *adj.* : şewliqdar.

DETERMINABLE, *adj.* : radebar.

DETERMINANT, *n., adj.* : biryar, vebirr.

DETERMINATE, *adj.* : radebar.

DETERMINATION, *n.* : biryardan, vên, biryar, radekirin.

- **SELF ~** : xwebiryardan, xweçarenivîs.

DETERMINATIVE, *adj.* : vebirr, biryar(dar), radedar.

DETERMINE, *vt., i.* : vebirrîn, biryar dan, rade kirin.

DETERMINED, *adj.* : vebirr, biryar.

DETERMINISM, *n.* : dawerîtî, bêdestîtî.

DETERMINISTIC, *adj.* : vebirri, rade, biryarî.

DETERRABILITY, *n.* : nehêlanbarî(tî).

DETERRABLE, *adj.* : nehêlanbar.

DETERRED, *adj.* : nehêlayî.

DETERRENCE, *n.* : nehêlan, (çav)tirsandin, gîrokirin.

DETERRENT, *n., adj.* : çavtirsîn, berhelist, gîro, kosp.

DETERRER, *n.* : nehêl.

DETERRING, *n.* : nehêlan.

DETERSIVE, *adj.* : paqijdar.

DETEST, *vt.* : nevêtin, hez(jê) nekirin, kîn kirin.

DETESTABLE, *adj.* : sîkbar, neviyanbar, kînbar.

DETESTABLENESS, *n.* : sîkbûnîtî, neviyanîtî.

DETESTABLY, *adv.* : bi sîkbûnî, bi neviyanî, sîkbûnkî.

DETESTATION, *n.* : neviyan, kîn, qêz, bêzkirdin, sîkbûn.

DETESTER, *n.* : kîndar, nevê.

DETHRONE, *vt.* : bêtac kirin, bêtext kirin.

DETHRONED, *vt.* : bêtackirî, bêtextkirî.

DETHRONEMENT, *n.* : bêtackirin, bêtextkirin.

DETHRONER, *n.* : bêtacker, bêtextker.

DETINUE, *n.* : daxwaza vegerandî.

DETONABILITY, *n.* : peqînbarîtî, teqînbarîtî.

DETONABLE, *adj.* : peqînbar, teqînbar.

DETONATE, *vt., i.* : peqandin, teqandin, peqîn, teqîn.

DETONATED, *adj.* : peqandî, teqandî.

DETONATION, *n.* : peqandin, teqandin, peqîn, teqîn.

- **FUSE** : fiyoz (fitîl) ya teqandinî yan peqandinê.

DETONATOR, *n.* : peqînker.

DETOUR, *n.* : varê, riçe.

DETOUR, *vi., t.* : varê bûn, varê kirin, zivirîn.

DETOXICANT, *n.* : bê (ne) jehrker.

DETOXICATE, *vt., i.* : bêjehr kirin.

DETOXICATED, *adj.* : bêjehrkirî.

DETOXICATING, *n.* : bêjehrkirin.

DETOXICATION, *n.* : bêjehrkirin.

DETOXIFIED, *adj.* : bêjehrkirin.

DETOXIFY, *vt.* : bêjehr kirin.

DETOXIFYING, *n.* : bêjehrkirin.

DETRACT, *vt.* : varê kirin, kêm kirin, (hişê) wê ve bûn.

DETRACTIVE, *adj.* : kêmdar, varêdar.

DETRACTIVELY, *adv.* : bi kêmdarî, bi varêdarî, varêdarkî.

DETRACTORY, *adj.* : kêmdar, varêdar.

DETRAIN, *vi., t.* : hînan xarê (ji hevkêşê), hatin xarê.

DETRAINMENT, *n.* : hatin xarê (ji hevkêşê).

DETRIBALIZATION, *n.* : bêhozkirin.

DETRIBALIZE, *vt.* : bêhoz kirin.

DETRIMENT, *adj.* : ziyan, azar.

DETRIMENTAL, *adj.* : ziyandar.

DETRIMENTALLY, *adv.* : bi ziyandarî, ziyandarkî.

DETRITAL, *adj.* : çinîkî.

DETRITION, *n.* : piçkîn, helwerîn, pirtikîn, dawerîn, darizan, helweran.

DETRITUS, *n.* : pirtik.

DETRUCK, *vi., t.* : hatin xarê, hînan xarê (ji guhêzokê).

DEUCE, *n.* : herdu.

DEUCED, *adj., adv.* : kambax.

DEUT(O)-, *pref.* : pêşgir e ko duwem yan dewemîn e.

DEUTERANOPIA, *n.* : rengkoreyî.

DEUTERATE, *vt.* : doteryom kirin.

DEUTERATED, *adj.* : doteryomkirî.

DEUTERATING, *n.* : doteryomkirin.

DEUTERATION, *n.* : doteryomkirin.

DEUTERIUM, *n.* : doteryom, hîdrojena giran.

DEUTEROGAMY, *n.* : jin înan yan şûkirina duwem.

DEUTERON, *n.* : doteron, navka gerdîleya doteryomê.

DEUTOPLASM, *n.* : zerka hêkê.

DEUTZIA, *n.* : teraşek xemilandinê ye.

DEVALUATE, *vt.* : kêmbiha kirin.

DEVALUATION, *n.* : kêmbihakirin, biha şikandin, nirx şikandin.

DEVALUE, *vt.* : kêmbiha kirin, nirx şikandin, biha şikandin.

DEVALUED, *adj.* : biha kêmkirî.

DEVASTATE, *vt.* : wêran kirin, kavil kirin, xapûr kirin.

DEVASTATED, *adj.* : xapûrkirî, wêrankirî.

DEVASTATING, *n.* : xapûrkirin, wêrankirin, kavilkirin.

DEVASTATION, *n.* : wêran, herifîn, rûxan, xapûr.

DEVELOP, *vt., i.* : diyar kirin, çizirandin, şîn kirin, werar kirin, ava kirin, fire kirin, seridandin.

DEVELOPABLE, *adj.* : şînbar, çizirbar, werarbar, diyarbar.

DEVELOPED, *adj.* : şînkirî, avakirî, çizirî, werarkirî, gişindekirî, avadan, heyşet.

DEVELOPER, *n.* : diyarker (film), avaker.

DEVELOPING, *n.* : pêşxistin, avakirin, diyarkirin (film).

DEVELOP(E)MENT, *n.* : werar, avakirin, guhorîn, pilpixîn, şînyak, şînkirin, serîdan, seridîn, pêşxistin, avayî, avakirin, gurankarî, avadanî.

DEVELOPMENTAL, *adj.* : avakirinî.

DEVEST = DIVEST.

DEVIANCE OR DEVIANCY, *n.* : ladan.

DEVIANT, *adj.* : ladayî, awêze, nasayî.

DEVIATE, *n., adj.* : ladan, varêbûn.

DEVIATED, *adj.* : ladayî, varêbûyî.

DEVIATING, *n.* : ladan.

DEVIATION, *n.* : ladan, şemitandin, varêbûn.

DEVIATIONIST, *n.* : ladankar.

DEVICE, *n.* : dav, fêl, amêr, niyaz, vên, wêne, dirûşm, rêbaz (tor), amraz.

DEVIL, *n.* : şeytan, Ehrîman, harîkerê çapkerî.

- **'S ADVOCATE** : parêzerê şeytanî (bo doza dorandî).
- **'S BONE** : zar.
- **'S BOOKS** : kaxezên leyiztinê.
- **'S DOZEN = BAKER'S DOZEN.**
- **'S FOOD CAKE** : kiloca şeytanî (têrçokolat e).
- **AND ALL** : hertiştê xirab.
- **A ONE** : ne yek.
- **'S OWN TIME** : serhatî yan xebata tal.
- **THE ~ TO PAY** : derdê giran.
- **TO GIVE THE ~ HIS DUE** : ko mafê mirovî bidit ger şeytan bit jî.
- **TO PLAY THE ~ WITH** : êşandin, xirab kirin.

DEVIL, *vt., i.* : têr alat yan biharat kirin, enirandin.

DEVILISH, *adj.* : şeytanî.

DEVILISHNESS, *n.* : şeytanîtî.

DEVILKIN, *n.* : şeytan.

DEVILLED, *adj.* : têrbiharatkirî, enirandî.

DEVILLING, *n.* : têrbiharatkirin, enirandin.

DEVIL-MAY-CARE, *adj.* : serkêş, hol.

DEVILISM, *n.* : şeytanîtî, cadû, cerbeze, bedî, hovî.

DEVILMENT, *n.* : bedî, karê şeytanî.

DEVILRY, *n.* : şeytanî.

DEVILTRY, *n.* : şeytanî.

DEVILWOOD, *n.* : teraşek darreq, Emerîkanî ye.

DEVIOUS, *adj.* : çivo, xapan, ladayî, badayî, dilxap, lak, ne yekrast.

DEVIOUSLY, *adv.* : bi xapînî, xapînkî.

DEVIOUSNESS, *n.* : xapînîtî.

DEVISABLE, *adj.* : rasipêrbar, dahînbar.

DEVISE, *n.* : rasipêrkirin.

DEVISE, *vt., i.* : rasipêr kirin, dahînan, afirandin, çêkirin.

DEVISED, *adj.* : rasipêrkirî, dahînankirî.

DEVISEE, *n.* : rasipêrkirî.

DEVISER, *n.* : rasipêrker.

DEVISING, *n.* : rasipêrkirin, dahînandin.

DEVITALIZATION, *n.* : bêgiyankirin, bêjiyankirin, bêçalakîkirin.

DEVITALIZE, *vt.* : bêgiyan kirin, bêçalakî kirin, bêjiyan kirin.

DEVITRIFIABLE, *adj.* : bê teyisînbar.

DEVITRIFICATION, *n.* : bêteyisînkirin.

DEVITRIFIED, *adj.* : bêteyisînkirî.

DEVITRIFY, *vt.* : bêteyisîn kirin.

DEVOCALIZE, *vt.* : bêdeng kirin.

DEVOICE, *vt.* : bêdeng kirin, bê jihên dengî kirin.

DEVOID, *adj.* : bê.

DEVOIR, *n.* : erk, rêz, rêzgirtin, rûmet.

DEVOLUTE, *vt.* : deverî kirin, guhaztin, nenavincî kirin.

DEVOLUTION, *n.* : kardariya deverî, guhaztina desthelatiyê.

DEVOLUTIONARY, *adj.* : deverîkirî.

DEVOLUTIONIST, *n.* : bawermendê deverîkirinê.

DEVOLVE, *vt.* : guhaztin (desthelatiyê ji serbajêrî bo deverê).

DEVOTE, *vt.* : danan, terxan kirin.

DEVOTED, *adj.* : dilsoz, heyran, diristkar, ayinkar.

DEVOTEE, *adj.* : alîkar, demargîrê ayînî, olkar.

DEVOTEMENT, *n.* : danan, dilsozbon, terxankirin.

DEVOTING, *n.* : terxankirin.

DEVOTION, *n.* : dîndarî, olkarî, dilsozî, danan, bextewarî.

DEVOTIONAL, *adj.* : dananî, ayînî.

DEVOTIONALLY, *adv.* : bi ayînî, ayînîkî.

DEVOUR, *vt.* : xwarin, qîrandin, vegevizandin, perîşan bûn.

DEVOURER, *n.* : xwara.

DEVOURING, *n.* : çilek.

DEVOUT, *adj.* : dilsoz, pak, ayîndar.

DEVOUTLY, *adv.* : bi ayîndarî, ayindarkî.

DEVOUTNESS, *n.* : ayîndarîtî, qelenderîtî.

DEW, *n.* : xunav, şewnim, rondik, xuh, avî, xunaw.

- **CLAW** : penca xunavî : penca hindek seyan e ko çi erk nîne.
- **DROP** : dilopa xunavê.
- **FALL** : ketina xunavê.
- **LAP** : goştê şor : li bin stûyê çêlê û seyî û ser gewriya mirovî.

- **POINT** : pile yan xalka xunavê.

- **WORM** : kirmê xunavê.

DEW, *vt.* : xunav bûn.

DEWAR, *n.* : kemole (bo gaza avekîkirî).

DEWAN, *n.* : dîwan.

DEWATER, *vt.* : bêav kirin.

DEWBERRY, *n.* : tîxunav.

DEWORM, *vt.* : bêkirm kirin (seyî).

DEWY, *adj.* : xunavî.

DEWY-EYED, *adj.* : sade, zûbawerkar.

DEXTER, *adj.* : destrast.

DEXTERITY, *n.* : şehrezayî, şarezayî.

DEXTROUS, *adj.* : zîrek, destsivik.

DEXTROUSLY, *adv.* : bi şehrezayî, şehrezakî.

DEXTROUSNESS, *n.* : şehrezayîtî, zîrekîtî.

DEXTR(O)-, *pref.* : pêşgir e ko rast e yan bo rastê ye.

DEXTRAL, *adj.* : rast.

DEXTRIN(E), *n.* : dêkstirîn, madeyek şirêzî ye ji nişayê diêt der.

DEXTRO-GLUCOSE, *n.* = **DEXTROSE.**

DEXTRO GYRATE, *adj.* = **DEXTRO ROTARY.**

DEXTRO ROTARY, *adj.* : rastzivirî.

DEXTRO ROTATION, *n.* : rastzivirîn.

DEXTROSE OR DEXTROSAL, *adj.* : bilindê pêçekî (ji çepê bo rastê).

DEXTROSE, *n.* : şekira tirî.

DHARMA, *n.* : erkê ayînî yê mirovî, qanûna xudayî.

DHOW, *n.* : gemiya babirekî.

DI-, *pref.* : pêşgir e ku duca yan ducarî ye.

DIABASE, *n.* : kevrekbirkanî ye (agirpijîn).

DIABASIC, *adj.* : dutift, dubinik.

DIABETES, *n.* : şekirmîz, derdşekir, şekire.

DIABETIC, *adj.* : şekirmîzî.

DIABETOGENIC, *adj.* : berhemdarê şekirmîzê.

DIABLERIE OR DIABLERY, *n.* : cadû, xîzvedan.

DIABOLIC(AL), *adj.* : şeytanî, bedî.

DIABOLICALLY, *adv.* : bi şeytanî, şeytanîkî.

DIABOLISM, *n.* : şeytanîtî, cerbeze, şeytanperêsî, cadû.

DIABOLIST, *n.* : şeytankar.

DIABOLIZE, *vt.* : şeytanî kirin.

DIABOLIZED, *adj.* : şeytanîkirî.

DIABOLIZING, *n.* : şeytanîkirin.

DIABOLO, *n.* : leyiztina şeytanî.

DIACHRONIC, *adj.* : pêwendîdarê diyardeyan (nemaze zimanan).

DIACHRONICALLY, *adv.* : bizimanî, zimankî.

DIACHRONICNESS, *n.* : zimanîtî.

DIACHRONY, *n.* : (diyardeya) zimanzanî.

DIACID, *n.* : tirşiya du gerdîleyên haydrocînê.

DIACONAL, *adj.* : (pêwendîdare) qeşeyî yan şemasî.

DIACONATE, *n.* : qeşeyîtî.

DIACRITIC(AL), *adj.* : diyar.

DIADELPHOUS, *adj.* : dubirayî.

DIADEM, *n.* : tac.

DIADROMOUS, *adj.* : koçerî (navbera ava zelal û şoravê de).

DIAEREALS, *n.* (*pl.* **DIAEREALSES**) : nîşana (...) li ser tîpa duwema bizwên ko birgehek serbixwe ye.

DIAERESIS, *n.* : nîşana (...) li ser tîpa bizwên (bo bêjeya têvel).

DIAGENESIS, *n.* : pêkhatinveya parçeyan (bo berhemê nû).

DIAGEOTROPISM, *n.* : werara goşerast (beramberî rêza kêşê).

DIAGNOSE, *vt., i.* : nasîn (êş yan derd).

DIAGNOSIS, *n.* : êşnasîn, diyarkirin, derdnasîn.

DIAGNOSTIC(AL), *adj.* : nasînî (derd).

DIAGNOSTICIAN, *n.* : derdnas.

DIAGONAL, *n., adj.* : tîrekî, ladayî, larehêl.

DIAGONALIZE, *vt.* : rêzikê tîrekî kirin (ji joriya çepê bo jêriya rastê).

DIAGONALIZED, *adj.* : rêzika (xêzik) tîrekîkirî.

DIAGONALIZING, *n.* : tîrekîkirina rêzikê.

DIAGONALLY, *adv.* : bi tîrekî, bi rêzkî.

DIAGRAM, *n., vt.* : neqşe, neqşe kirin.

DIAGRAMMATIC(AL), *adj.* : melhezeyî, neqşeyî.

DIAGRAMMED, *adj.* : neqşekirî.

DIAGRAMMING, *n.* : neqşekirin.

DIAGRAPH, *n.* : nexşe.

DIAL, *n.* : qawink, demjimêrê rojekî.

DIAL, *vt.* : zivirandin (derzî yan nimreya telefonê).

DIAL TONE, *n.* : (dûrbihîsî) : nîşana hêlvekirinê, nîşana nekarkirinê yan mijûliyê.

DIALECT, *n.* : şêwe, zarav, şîwe, zar, devok.

- **GEOGRAPHY** : erdnîgariya zimanî.

DIALECTAL, *adj.* : li hevdanî, hevxistinî, zaravî.

DIALECTALLY, *adv.* : bi zaravî, zaravekî.

DIALECTIC, *n.* : hevxistin, li hevdan(î), diyalêktîk.

DIALECTICAL, *adj.* : hevxistinî.

- **MATERIALISM** : madiya berhevdanî.

DIALECTICIAN, *n.* : zaravzan, berhevdanzan, jîrbêjzan.

DIALECTICS, *n.* : jîrbêjzanî, zaravzanî.

DIALECTOLOGIST, *n.* : zaravzan.

DIALECTOLOGY, *n.* : zaravzanî.

DIALLED, *adj.* : zivirandî (qawink yan nimre).

DIALLER, *n.* : zivirînkar.

DIALLING, *n.* : zivirandin.

DIALOGIC, *adj.* : berhevdanî, axiftinî.

DIALOGIST, *n.* : berhevdanker, axiftinker, berhevdannivîs.

DIALOGUE, *n.* : hevaxiftin, duqolî, berhevdan, lêkvegerîn, duzarî, duaxiftinî.

DIALOGUE, *vt.* : berhevdan kirin (dukesî).

DIALOGUED, *adj.* : berhevdankirî.

DIALOGUING, *n.* : berhevdankirin.

DIALYSIS, *n.* : cudakirina perdeyî (madeyên nivstirkî buhujînbar).

DIALYSE, *vt., i.* : (perde) cuda kirin.

DIALYSED, *adj.* : (perde) cudakirî.

DIALYSING, *n.* : (perde) cudakirin.

DIALYTIC, *adj.* : perdecudakirî.

DIAMAGNET, *n.* : magnetîznexwaz.

DIAMAGNETIC, *adj.* : magnetîzlawaz.

DIAMETER, *n.* : tîre, tîrek, mîl, eşkêl, tîreya bazinî, tîrey bazine, rês, tîreya çemere.

- **OF A CIRCLE** : tîreya çemereyê, mîlê çixizî.

DIAMETRAL, *adj.* : eşkêlî.

DIAMETRALLY, *adv.* : bi eşkêlî.

DIAMETRIC(AL), *adj.* : eşkêlî.

DI-AMID, *n.* : pêkhatiya dugiroyên emîdo.

DIAMINE, *n.* : diyamîn : duemîn.

DIAMOND, *n., adj., vt.* : elmas, dir, elmas yan dir kirin.

- **BACK** : texlîtek mar e.

- **JUBILEE** : bîrewerîya elmasî : borîna 60 yan 75 sal li ser bûyerê.

- **TERRAPIN** : kîsele.

- **WEDDING** : bîrewerîya 60 yan 75 saliya jînanîn yan şûkirinê.

DIANA, *n.* : Xudaya heyv û dehbeyan li nik Romanan.

DIANDROUS, *adj.* : dunêrik.

DIANTHUS, *n.* : qerenfil, mîxêk.

DIAPASON, hevawaz.

DIAPER, *n.* : perûk yan derpêyê savayan.

DIAPER, *vt.* : xemilandin (bi perûkî).

DIAPERED, *adj.* : xemilandî.

DIAPERING, *n.* : xemilandin.

DIAPHANEITY, *n.* : rûtenikî.

DIAPHANOUS, *adj.* : rûnik, rûşen, ro(h)n.

DIAPHANOUSLY, *adv.* : bi rûşenî, bi rûtenikî.

DIAPHANOUSNESS, *n.* : rûtenikîtî.

DIAPHORESIS, *n.* : xuh.

DIAPHORETIC, *adj.* : xuhdar, xuhdanker.

DIAPHRAGM, *n.* : perde, perdeya navbirê, pincik, parhan, parxan.

- **PUMP** : hilmija perdehî.

DIAPHRAGMATIC, *adj.* : perdeyî.

- **RESPIRATION** : bêhnkêşan li rêya perdeya navbirê.

DIAPHYSIS, *n.* : şiva hestiyê dirêj.

DIAPIR, *n.* : pêça kevrê ser evraz.

DIAPOSITIVE, *n.* : wêneyê ro(h)n.

DIAPSID, *n.* : xişokî.

DIARCHY, *n.* : dufermanrewayî.

DIARIST, *n.* : bîrnamevan, bîrnivîs, bîrnivîsê rojane.

DIARIZE, *vt.* : bîr nivîsîn.

DIARRHEA OR DIARREA, *n.* : vêz, zikçûn, hinavçûn, vijik, pijik, hinavêş.

DIARREAL, diarrheic or diarrhetic, *adj.* : zikçûnî.

DIATHROSIS, *n.* : hilîmûvik.

DIARY, *n.* : bîrname, rojname.

DIASPORA, *n.* : mişextiya cihiyan, cihiyên derbeder.

DIASPORE, *n.* : diyaspor : hîdroksîdê aluminyomî.

DIASTASE, *n.* : diyastas : hevîrtirş e ko nişayê dikit şekir.

DIASTATIC, *adj.* : diyastatîk : nexasme guhêrê şekirê dikit nişa.

DIASTER, *n.* : cemserbûn.

DIASTRAL, *adj.* : cemserbûnî.

DIASTOLE, *n.* : dirêjkirin, dilfirehbûn.

DIASTROPHIC, *adj.* : kirêtkirinî.

DIASTROPHISM, *n.* : kirêtkirinîtî : kirdariya kirêtkirinê ko kelpikê zemînê diguhorit û qare û çiyayan çêdikit.

DIATHERMIC OR DIATHERMANOUS, *adj.* : têraçûniya tîrêja germî.

DIATHERMY, *n.* : germçarekirin.

DIATHESIS, *n.* : nesaxbarî.

DIATHETIC, *adj.* : nesaxbar.

DIATOM, *n.* : kevza rûbarî yan deryayî ya hûr û yekxane.

DIATOMACEOUS, *adj.* : pêwendîdarê kevza hûra yekxane.

DIATOMIC, *adj.* : dugerdîle.

- **SCALE** : pêstirka awazî ya mûzîqeyî.

DIATRIBE, *n.* : gotara dijwar, rexneya dijwar.

DIATROPISM, *n.* : panbûnxwazî.

DIAZEPAM, *n.* : dermanek hedarker û jankuj e.

DIB, *vi.* : (timlokî) hêdî noqî kirin bo girtina masiyan.

DIBBER, *n.* : kulek.

DIBBLE, *n.* : kulek.

DIBBLE, *vt., i.* : kulîn.

DIBRACHIATE, *adj.* : dudifin.

DICE, *n.* : zar.

DICE, *vt.* : zar havêtin, qumar kirin, zar dorandin.

DICED, *adj.* : zardorandî.

DICENTRA, *n.* : durikêb : giyayek guldar e.

DICEPHALOUS, *adj.* : duser.

DICER, *n.* : zarhavêj, qumarçî.

DICEY, *adj.* : şerûdî, neberbin.

DICHASIAL, *adj.* : duçiq.

DICHLAMYDEOUS, *adj.* : perberdayî.

DICHONDRA, *n.* : giyayên (devera) yeksanekerî.

DICHOTIC, *adj.* : pêwendîdarê bihîstina têvela herdu guhan.

DICHOTICALLY, *adj.* : bi bihîstina têvel.

DICHOTOMIZE, *vt.* : du beş kirin.

DICHOTOMIZED, *adj.* : dubeşkirî.

DICHOTOMIZING, *n.* : dubeşkirin.

DICHOTOMOUS, *adj.* : dubeş, duber.

DICHOTOMY, *n.* : dubeşîtî, duçiqîtî, du berîtî.

DICHROIC, *adj.* : dureng.

DICHROISM, *n.* : durengî(tî).

DICHROMAT, *n.* : koreyî durengan.

DICHROMAT, *n.* = **BICHROMATE** : dureng.

DICHROMATIC, *adj.* : durengî.

DICHROMATISM, *n.* : durengîtî.

DICHROSCOPE, *n.* : rengpîv.

DICING, *n.* : zardorandin.

DICK CISSEL, *n.* : çûçika reşa başpora Emerîka.

DICKENS, *n.* : şeytan.

DICKER, *n.* : bazarkirin, pêkguhartin, berdêlkirin.

DICKERED, *adj.* : bazarkirî, pêkguhartî, berdêlkirî.

DICKERING, *n.* : bazarkirin, pêkguhartin, berdêlkirin.

DICKEY OR DICKY, *n.* : melîtk, rûnîştek, balindeyek biçûk.

DICK TEST, *n.* : azmûna bergiriya leşî dijî soretayê.

DICLINOUS, *adj.* : regez cuda.

DICOTYLEDONOUS, *adj.* : dukakil.

DICROTIC, *adj.* : dulêdan.

DICROTISM, *n.* : dupirtepirtîtî.

DICTAPHONE, *n.* : dengtomarker.

DICTATE, *n.* : veketin.

DICTATE, *vi., t.* : veketandin.

DICTATED, *adj.* : veketandî.

DICTATING, *n.* : veketandin.

DICTATION, *n.* : veketin, veketandin, rênivîs.

- **RULES** : rênivîs, rênûs.

DICTATOR, *n.* : zordar, sitemkar, kotek, dîktator.

DICTATORIAL, *adj.* : kotekî, zordarî.

DICTATORIALLY, *adv.* : bi kotekî, bi zordarî, zordarîkî.

DICTATORIALNESS, *n.* : kotekîtî, zordarîtî.

DICTATORSHIP, *n.* : zordarîtî, kotekîtî.

- **OF PROLETARIA** : zordariya paleyan.

DICTION, *n.* : rêbaz.

DICTIONAL, *adj.* : rêbazî.

DICTIONALLY, *adv.* : bi rêbazî, rêbazkî.

DICTIONARY, *n.* : ferheng, qamûs.

DICTOGRAPH, *n.* : dûrdiz, dûrnivîs.

DICTUM, *n.* : pend, gotina vebirr.

DICYCLIC, *adj.* : duçerx.

DID, *p.* **OF DO** : kir, kird.

DIDACT, *n.* : (mirovê) hînker yan fêrker.

DIDACTIC(AL), *adj.* : hînkerî, hînkirinî, fêrekerî.

DIDACTICALLY, *adv.* : bi hînkirinî, hînkirinkî, fêrkirinkî.

DIDACTICISM, *n.* : hînkirinîtî.

DIDACTICS, *n.* : hînkirinzanî.

DIDACTYL OR DIDACTYLOUS, *adj.* : dutil.

DIDAPPER, *n.* : dabchick.

DIDDLE, *vi., t.* : xapandin, (veweşînî) livîn, ba borandin, veweşîn (wek zarokî).

DIDDLED, *adj.* : xapandî.

DIDDLER, *n.* : xapîn, fêlbaz, çîvo.

DIDELPHIC, *adj.* : duhevalok, dumalbiçûk.

DIDYMIUM, *n.* : dîdimiyom : metalek qetlaz e.

DIDYMOUS, *adj.* : cêmik.

DIDYNAMOUS, *adj.* : ducotî.

DIE, *n.* : zar, bext, qalib.

DIE, *vt., i.* : mirin.

- **NEVER SAY ~!** : çîz neke! sist nebe! êkcar yan tu car nebêje mir!.
- **TO ~ AWAY** : neman.
- **TO ~ DOWN** : vemirîn, sist bûn, lawaz bûn.
- **TO ~ HARD** : bizava dijwar kirin.
- **TO ~ GAME** : aza mirin.
- **TO ~ IN HARNESS** : li karî de mirin.
- **TO ~ IN ONE'S BED** : di nav nivînên xwe de mirin (bê lêdan û bê kuştin).
- **TO ~ IN ONE'S BOOTS OR SHOES** : bi helketinî mirin.
- **TO ~ WITH ONE'S SHOES ON** : bi helketinî mirin.
- **TO ~ OFF** : mirina bişkojan (yek li dûv yek).
- **TO ~ OUT** : neman.

DIED, *p.* **OF DIE** : mir, zindirî.

DIEHARD, *n.* : bergirê rikdar, bizavkerê aza.

DIELECTRIC, *adj.* : negehîn, negehînê kehrebî.

DIENCEPHALON, *n.* : mejiyê navî.

DIESEL, *n.* : dîzel (mekîne yan êzing).

- **ENGINE** : makîne yan bizwêna dîzel ko êzing bi bayê germê pestandî disojit.

DIESELIZE, *vt.* : bi dîzel kirin.

DIESINKER, *n.* : qalib koler yan kolek.

DIESIS, *n.* = **DOUBLE DAGGER** : duxencer.

DIESTOCK, *n.* : destikê tijîkirina lûleyî.

DIET, *n., vt., i.* : parêz, pehrêz, parêz girtin.

DIETARY, *n., adj.* : pehrêzî.

DIETER, *n.* : pehrêzkar.

DIETETIC, *n.* : xorakî.

DIETETICS, *n.* : xorakîzanî, pehrezîtî.

DIETING, *n.* : parêz.

DIETITIAN OR DIETICIAN, *n.* : xurekzan.

DIFFER, *vi.* : têvel bûn, ciyawaz bûn.

DIFFERED, *adj.* : têvelbûyî.

DIFFERENCE, *n.* : têvelî, ciyawazî, cuda.

- **OF OPINION** : gelş.

DIFFERENT, *n.* : têvel, ciyawaz, cuda, ciya, bêcge.

DIFFERENTIA, *n.* : cudayî, diyar.

DIFFERENTIAL, *n.* : şîkar, diyar, têvelî, ciyawazî, hevyazî.

- **COEFFICIENT** : hawkolkeyê hevyazî.

- **DUTIES** : bacên hevyaziyên gumirikî.

- **GEAR** : gêra hevyazî.

- **RATE** : kirêya hevyazî.

DIFFERENTIALLY, *adv.* : bi têvelî, bi şîkarî, têvelkî.

DIFFERENTIATE, *vt., i.* : şîkar kirin, têvel kirin, hevyaz kirin.

DIFFERENTIATED, *adj.* : şîkarkirî, têvelkirî, hevyazkirî.

DIFFERENTIATING, *n.* : têvelkirin.

DIFFERENTIATION, *n.* : ciyakarî, cudakarî, şîkarî, hevyazî.

DIFFERING, *n.* : têvelbûn.

DIFFICILE, *adj.* : rikdar.

DIFFICULT, *adj.* : çetîn, sext, zehmet.

DIFFICULTY, *n.* : zehmetî, dijwarî, tengavî, tengijîn, asteng(î), çetînî, tegere.

DIFFIDENCE, *n.* : şermî, fedî, (xwe)bêbawerî.

DIFFIDENT, *adj.* : fedîkar, jixwebêbawer (jixwenepîştrast), şermok.

DIFFIDENTLY, *adv.* : bi fedîkarî, fedîkarkî.

DIFFLUENCE, *vt.* : du rê bûn, şil bûn.

DIFFRACT, *vt.* : vebeyîn, ladan (ronahî).

DIFFRACTION, *n.* : ladan, vebeyîn.

DIFFRACTIVE, *adj.* : vebeyîndar, ladandar.

DIFFUSE, *vt., i.* : belav bûn, peresandin.

DIFFUSED, *adj.* : belavkirî.

- **LIGHTING** : ronahiya belavkirî.

DIFFUSELY, *adv.* : bi belavî.

DIFFUSENESS, *n.* : belavîtî.

DIFFUSER, *n.* : belavkerk.

DIFFUSIBLE, *adj.* : belavbar.

DIFFUSING, *n.* : belavkirin.

DIFFUSION, *n.* : belavbûn, pertbûn, peresandin, belavkirin.

DIFFUSIONAL, *adj.* : belavî.

DIFFUSIONIST, *n.* : belavzan (mirovzanî).

DIFFUSIVE, *adj.* : belavdar.

DIFFUSIVELY, *adv.* : bi belavdarî, belavdarkî.

DIFFUSIVENESS, *n.* : belavîtî.

DIFFUSIVITY, *n.* : belavîtî.

DIFUNCTIONAL, *adj.* : pêwendîdarê pêkhatiya du dirî ya gerdî ko çalak in.

DIG, *n.* : kolîn, kolan, hewandin.

- **TO HAVE A ~ AT** : têbîniya tirane dikit.

DIG, *vt., i.* : kolîn.

- **TO ~ IN** : bergirî kirin (kolîna bo berevaniyê), berê serî bernedan.

- **TO ~ ONESELF IN** : çeperkolîna bo parastinê.

DIGAMY, *n.* = **DEUTEROGAMY** : dujinî.

DIGASTRIC, *adj.* : duzikî.

DIGENESIS, *n.* : duzayînî (regezî û ne regezî).

DIGEST, *vt., i., n.* : givêrîn.

DIGESTANT, *n.* : givêrker.

DIGESTED, *adj.* : givêrandî, givêrayî.

DIGESTER, *n.* : givêrker.

DIGESTIBILITY, *n.* : givêrbarîtî.

DIGESTIBLE, *adj.* : givêrbar.

DIGESTION, *n.* : givêrîn, givêrandin, givêrtin, hers, dehandin, mehandin.

DIGESTIVE, *adj.* : givêrdar.

DIGGER, *n.* : koler, kolek, rewêjek.

- **WASP** : zilkêtk.

DIGGING, *n.* : kolan, rewêjtin, rewêtin, kolîn, dakolîn.

DIGGINGS, *n. pl.* : jora (bi)kirê, kanza.

DIGIT, *n.* : pence, jimare, hejmara ji dehê kêmtir (0-9).

DIGITAL, *adj.* : pencekî.

DIGITALIZE, *vt.* : pencekî kirin, tilkî kirin.

DIGITALIZED, *adj.* : pencekîkirî.

DIGITALIZING, *n.* : pencekîkirin.

DIGITALLY, *adv.* : bi pencekî, pencekekî.

DIGITILATE, *adj.* : tilî, tildar, pencekî.

DIGITATELY, *adv.* : bi pencekî, bi tilî, pencekîkî.

DIGITI-, *pref.* : pêşgir e ko til e.

DIGITIFORM, *adj.* : wek tilê, pence.

DIGITIGRADE, *adj.* : tilî : canewerê li ser tilan diçit (wek se û kitikan).

DIGITILATE, *adj.* : tilî, tildar, pencekî.

DIGITIZATION, *n.* : pencekîkirin, tilkîkirin.

DIGITIZE, *vt.* : pencekî kirin, tilkî kirin.

DIGITIZED, *adj.* : pencekîkirî, tilkîkirî.

DIGITIZING, *n.* : pencekîkirin, tilkîkirin.

DIGNIFIED, *adj.* : şikûdar, rûmetdar, rûmetkirî, rêzdar.

DIGNIFY, *vt.* : (bi) rûmet kirin, şikûdar kirin, rêz girtin.

DIGNIFYING, *n.* : rûmetkirin, rêzdarkirin.

DIGNITARY, *n.* : girgirek, rîspî, rûspî, demrast, rûdar.

DIGNITY, *n.* : rûmetî, giranî, rûmet, abrû, şîwaz, şikû, qedir, seng, rêzdarî.

DIGRAPH, *n.* : dutîp, du tîpên yekdengî.

DIGRAPHIC, *adj.* : dutîpî : pêwendîdarê du tîpên yekdengî.

DIGRAPHICALLY, *adv.* : bi dutîpî (yekdengî).

DIGRESS, *vi.* : pêveçûn.

DIGRESSION, *n.* : pêveçûn.

DIGRESSIONAL, *adj.* : pêveçûnî.

DIGRESSIONALLY, *adv.* : bi pêveçûnî, pêveçûnkî.

DIGRESSIVE, *adj.* : pêveçûndar.

DIGRESSIVELY, *adv.* : bi pêveçûndarî, pêveçûndarkî.

DIGRESSIVENESS, *n.* : pêçûnîti.

DIHEDRAL, *n., adj.* : cot, cotî.

- **ANGLE** : goşeya cot.

DIK-DIK, *n.* : askek Efriqa ye.

DIKE OR DYKE, *n., vt.* : sikir, avbend, bend kirin, sikir kirin.

DIKED, *adj.* : sikirkirî, berbestkirî.

DIKING, *n.* : sikirkirin.

DIK-TAT, *n.* : ferman.

DILACERATE, *vt.* : zivar kirin, zivar zivar kirin, parçe parçe kirin, titîk kirin.

DILAPIDATE, *vt., i.* : wêran kirin, wêran bûn, herifîn, herifandin, xirab kirin.

DILAPIDATED, *adj.* : wêrankirî, herifandî, rûxandî, rizî, rizok.

DILAPIDATING, *n.* : kavilbûn, herifîn, wêranbûn.

DILAPIDATION, *n.* : herifîn, herifandin, rûxandin, wêrankirin.

DILATABILITY, *n.* : dirêjbarîtî, firehbarîtî.

DILATABLE, *adj.* : dirêjbar, kişanbar.

DILATANCY, *n.* : xestîtî, tîrîtî.

DILATANT, *adj.* : xest, tîr.

DILATATION, *n.* : dirêjbûn, dirêjekêşan.

DILATE, *vt.* : dirêj kirin, qenc rave kirin.

DILATED, *adj.* : dirêjkirî (axiftin).

DILATING, *n.* : dirêjkirin, radan.

DILATION, *n.* : kişan, dirêjkirin.

DILATOMETER, *n.* : dirêjîpîv, germdirêjbûnpîv.

DILATOR, *n.* : dirêjker.

DILATORY, *adj.* : gîrodar, gîroker.

DILEMMA, *n.* : şaşman, tengavî, têgîrane, şepirzeyî.

DILETTANTE, *n., adj.* : huner, xwazayî, xulyayî.

DILETTANTISH, *adj.* : piçekê xulyayî.

DILETTANTLY, *adv.* : bi xulyayî, xulyayîkî.

DILIGENCE, *n.* : bizav, xebat, qoçaxî.

DILIGENT, *adj.* : bizavkar, qoçax, xebatkar.

DILIGENTLY, *adv.* : bi bizavî, bizavîkî.

DILLY, *adj.* : nayab.

DILLY-DALLY, *vt.* : dudilî kirin.

DILUENT, *n., adj.* : ro(h)nker.

DILUTE, *vt., n.* : rohn kirin, rohn (avekî).

DILUTED, *adj.* : rohnkirî (avekî wek dewî...).

DILUTING, *n.* : rohnkirin.

DILUTION, *n.* : rohnkirin, rohnbûn.

DILUVIAL, *adj.* : leyîdar, avrabûnî.

DILUVIUM, *n.* : nîştina lehiyê.

DIM, *vt., i.* : tarî kirin, tarî bûn, telx kirin.

DIM, *adj.* : tarî, şêlî, aloz, lawaz, nizim, xirpo, telx, kiz.

- **SIGHTED** : şevkork.

DIME, *n.* : dehyekiya dolarî, piçek pare yan dirav.

DIMENSION, *n.* : dorî, dorayî, mezinî.

- **MEASURE** : dorpîv.

DIMENSION, *vt.* : dorî kirin.

DIMENSIONAL, *adj.* : dorî.

DIMENSIONALITY, *n.* : dorîtî.

DIMENSIONALLY, *adv.* : bi dorî, dorîkî.

DIMENSIONED, *adj.* : dorîkirî.

DIMENSIONING, *n.* : dorîkirin.

DIMENSIONLESS, *adj.* : bê dorî.

DIMERIC, *adj.* : cot.

DIMEROUS, *adj.* : cot, du parçeyî.

DIMETER, *n.* : rêzek helbesta du pê pîvayî.

DIMIDATE, *vt., adj.* : nîv kirin, nîvkirî.

DIMINISH, *vt., i.* : kêm bûn, kêm kirin, bereş kirin.

DIMINISHABLE, *adj.* : kêmbar.

DIMINISHED, *adj.* : kêmbûyî, kêmkirî, bereşkirî.

DIMINISHING, *n.* : kêmkirin, bereşkirin.

DIMINISHMENT, *n.* : kêmbûn.

DIMINUENDO, *n., adj.* = **DECRESCENDO.**

DIMINUTION, *n.* : kêmkirin, kêmbûn.

DIMINUTIVE, *n., adj.* : hûr, hûrî, gelek biçûk.

DIMINUTIVELY, *adv.* : bi hûrî, hûrîkî.

DIMINUTIVENESS, *n.* : hûrîtî.

DIMISSORY, *adj.* : şandî.

DIMITY, *n.* : perûkek pembûtenik.

DIMLY, *adv.* : bi telxî, bi tariyî.

DIMMABLE, *adj.* : telxbar, tarîbar.

DIMMED, *adj.* : (ronahî) kêmkirî, tarî yan nizimkirî.

DIMMER, *n.* : tarîker.

DIMMING, *n.* : tarîkirin, nizimkirin (ronahî).

DIMNESS, *n.* : tarîtî.

DIMORPHIC, *adj.* : duşiklî.

DIMORPHISM, *n.* : duşiklîtî.

DIMORPHOUS, *adj.* : dubelûrî (belûrî ya du şiklî).

DIMOUT, *n.* : hînkirina parçeyî.

DIMPLE, *n.* : pirzik.

DIMPLE, *vt., i.* : pirzikî kirin, pirzikî bûn.

DIMPLED, *adj.* : pirzikîbûyî.

DIMPLING, *n.* : pirzikbûn.

DIMPLY, *adj.* : pirzikî.

DIM WIT, *n.* : xirpo.

DIM WITTED, *adj.* : xirpo, gewc, gelho.

DIM WITTEDLY, *adv.* : bi gewcî.

DIM WITTEDNESS, *n.* : gewcîtî.

DIN, *n.* : girêç, qîr û qîj, galegot.

DIN, *vt., i.* : qîr û qîj kirin.

DINAR, *n.* : dînar (dirav).

DINE, *vt.* : firavîn xwarin, şiv xwarin.

DINED, *adj.* : firavîn (yan şiv) xwarî.

DINER, *n.* : firavînxwer, şîvxwer.

DINETTE, *n.* : jora biçûka xwarinê.

DINING, *n.* : firavîn yan şiv xwarin.

- **CAR** : erebaneya xwarinê (hevkêş).
- **FORK** : çetel, milêbok.
- **PARTY** : vexwandin.
- **ROOM** : jora xwarinê, aşxane.
- **TABLE** : sifre, xiwan.

DING, *vi., t., n.* : zengil lê dan, dengê zengilê.

DING DONG, *n., adj.* : dengê zengilê, germ, dijwar, zengilî.

DING DONG, *vt.* : zengil lê dan.

DINGE, *n.* : belemîtî.

DINGHY, *n.* : belema sivik.

DINGILY, *adv.* : bi belengazî, belengazkî.

DINGINESS, *n.* : pîsatî, belengazîtî.

DINGLE, *n.* : dol, nihal (biçûk, kûr û têr sîber).

DINGO, *n.* : texlîtek se ye.

DINGUS, *n.* : tiştê navjîbîrkirî.

DINGY, *n.* : taze, spîçolk, pîs, pêtî, kotî.

DINK(E)Y, *n.* : kêşdara biçûk (hevkêş).

DINKY, *adj.* : law, taze.

DINNED, *adj.* : qîr û qîjkirî.

DINNER, *n.* : firavîn, şîv, têşt, vexwandin, danê serekiyê rojê.

- **COAT OR JACKET** : cilên şevbuhêrkê.
- **WAGON** : erbaneya xwarinê (hevkêş).

DINNING, *n.* : qîrûqîjkirin.

DINOCERAS, *n.* : dînosêras : canewerek mezin nemayî.

DINOSAUR, *n.* : dînozor : kevnecanewerê ejdeha.

DINOSAURIAN, *adj.* : dînozorî.

DINOTHERE, *n.* : canewerek memikdar nemayî (wek filîbo).

DINT, *n., vt.* : hêz, kûrik, kûr kirin(çal kirin).

DIOCESAN, *n.* : metran, pêwendîdarê devera metranî.

DIOCESE, *n.* : devera metranî.

DIODE, *n.* : serdevkê duwane, derçeya duwane.

DIOECIOUS, *adj.* : regez cuda (nêr yan mê), şîmatî.

DIONYSUS, *n.* : Dîyonîsos : Xudayê meyê li nik Girekan.

DIOPSIDE, *n.* : diyopsîd : pîroksinê silîkatên kalsiyom û magnezyom.

DIOPTER, *n.* : yekeya pîvana xurtî yan hêza nîskeyê.

DIOPTERIC, *adj.* : pêwendîdarê şikestina tîrêja ronahiyê.

DIPOTERICS, *n.* : ronahîşikestinzanî.

DIOPTOMETER, *n.* : çavladanpîv.

DIORAM, *n.* : wêne (ko mirov ji kuna dîwarê jora tarî dibînit).

DIORITE, *n.* : kevrê birkaniyê pirtikî.

DIOXIDE, *n.* : oksîdê duwemê karbonî.

DIP, *n.* : noqî.

DIP, *vt., i.* : noqî bûn, tê hilandin.

DIPHASE, *adj.* : duqonax, dukoçe.

DIPHOSGENE, *n.* : dîfosjen : gazek jehrî ye.

DIPHOSPHATE, *n.* : fosfatek birîtî ye ji du giroyên fosfatî.

DIPHTERIA, *n.* : duşaxe, qorbeqe, wenav.

DIPHTHERITIC, *adj.* : qorbeqeyî, duşaxeyî.

DIPHTHONG, *n.* : cotebizwen.

DIPHTHONGIZATION, *n.* : cotebizwenkirin.

DIPHTHONGIZE, *vt., i.* : cotebizwen kirin.

DIPHTHONGIZED, *adj.* : cotebizwenkirî.

DIPHTHONGIZING, *n.* : cotebizwenkirin.

DIPHY(O)-, *pref.* : pêşgir e ko cot e.

DIPHYLETIC, *adj.* : durih.

DIPHILIOUS, *adj.* : dubelg.

DIPHIDONT, *adj.* : dudidan.

DIPL(O)-, *pref.* : pêşgir e ko cot e, duwane yan ducarî ye.

DIPLEGIA, *n.* : şehtiya endamên beramberên herdu layên leşî.

DIPLEX, *adj.* : dunîşane.

DIPLOCOCUS, *n.* : cotebakterya (qalikirî).

DIPLODOCUS, *n.* : dînozorê giyaxwer.

DIPLOID, *adj.* : ducarî (xane).

DIPLOMA, *n.* : diplom, bawername.

DIPLOMACY, *n.* : diplomasî.

DIPLOMAT, *n.* : diplomat.

DIPLOMATE, *n.* : diplomdar.

DIPLOMATIC, *adj.* : diplomatî.

- **BODY** : desteka diplomasî.

- **MISSION** : şandina diplomasî.

DIPLOPIA, *n.* : dudîtin, cotedîtin.

DIPLOPOD, *n.* : hezarpê.

DIPLOSIS, *n.* : çendcarebûn.

DIPNOAN, *n., adj.* : pêwendîdarê masiya duhenase.

DIPOLAR, *adj.* : dutewereyî, ducemsereyî.

DIPOLE, *n.* : dutewere, dutewerebûn, ducemser(bûn).

DIPPED, *adj.* : noqîbûyî, têhilandî.

DIPPER, *n.* : heşvan, momvan, mûçik, mifs, kilîla nizimkirina ronahiyê, balindeyê noqar.

DIPPING, *n.* : noqîbûn, têhilinan.

- **NEEDLE** : derziya xwehriya magnetîzî.

DIPSOMANIA, *n.* : mestdarî.

DIPSOMANIAC, *adj.* : mestî, vexwar.

DIPSOMANIACAL, *adj.* : vexwarkar.

DIPSTICK, *n.* : darkê kûriyê (pîvan).

DIPTERAL, *adj.* : karîtedurêz.

DIPTERON, *adj.* : duçeng, dubal.

DIPTEROUS, *adj.* : duçengî, dubalî.

DIPTYCH, *n.* : dudep.

DIQUAT, *n.* : giyakujek xurt e.

DIRDUM, *n.* : gazinde, gileyî.

DIRE, *adj.* : dijwar, bizdihîn, êşin.

DIRECT, *adj., adv.* : êkrast, êkser, yekser, rasterast, rast, rasterê, rasteyî.

- **OBJECT** : lêkerê yekrast.

- **PROPORTION** : rêjeya yekrast.

DIRECT, *vt., i.* : nîşa dan, rêberî kirin, navnîşan kirin, ferman kirin, kardarî kirin.

DIRECTED, *adj.* : rêberîkirî, derhênkirî.

DIRECTING, *n.* : araste, arastekirdin.

DIRECTION, *n.* : ber, qest, semt, êkrastî, rûkar, kardarî, ferman, rûge, sîle, araste, derhînan (sînema...).

DIRECTIONAL, *adj.* : arasteyî, rêrewî, araste, derhînanî (sînema).

DIRECTIONAL ANTENNA : hewayî ya arasteyî.

DIRECTIONALLY, *adv.* : bi arasteyî, arasteyekî.

DIRECTIONS, *n.* : kardarî, amojgarî.

- **THE SIX ~** : her şeş ber : çep, rast, pêş, paş, jêr, jor.

DIRECTIVES, *n.* : amojgarî, kardarî.

DIRECTIVITY, *n.* : arasteyîtî.

DIRECTLY, *adv.* : bi êkserî, êkser, rastewane, rasteyî, êkserekî, êkrastekî.

DIRECTNESS, *n.* : êkserîtî.

DIRECTOR, *n.* : rêber, kardar, gerînende, serkar, serwer, serek, kargêr, derhên.

DIRECTORATE, *n.* : kardarî, rêberî, kargêrî, berêweberîtî.

DIRECTORIAL, *adj.* : kardarî, rêberî.

DIRECTORY, *n., adj.* : rêbername, raber.

DIRECTORESS, *n.* : kardar (jin).

DIRECTRIX, *n.* : rêber.

DIRECT TAX, *n.* : baca êkser.

DIREFUL, *adj.* : dijwar.

DIREFULLY, *adv.* : bi dijwarî, bi bizdihînî, bizdihînkî.

DIRELY, *adv.* : bi bizdihînî, dijwarkî.

DIRENESS, *n.* : bizdihînîtî, dijwarîtî.

DIRGE, *n.* : şinname, awaza mirito.

DIRIGIBLE, *adj.* : rêberdar.

DIRIMENT, *vt.* : pûç kirin.

DIRK, *n., vt.* : xencer, xencer lê dan, qame, qeme.

DIRT, *n.* : pîsî, pîsatî, çelk, ax, gemar, çelkî, qirêj, qirêjatî, qirêjayî, çilk.

DIRT CHEAP : bêqam erzan.

DIRTIED, *adj.* : pîskirî.

DIRTILY, *adv.* : bi pîsî, pîskî.

DIRTINESS, *n.* : pîsîtî, pîsî, mirdarî.

DIRTY, *n.* : pîs, nepak, rêvin, sifto, çepel, qirêjî, gemarî, dojîn, çirkîn, mirdar.

- **CLOTHES** : berşo (cilên rêvin).

- **TONGUED**, *adj.* : zimanpîs, zimanreş.

DIRTY, *vt.* : pîs kirin, rêvin kirin.

DIRTYING, *n.* : pîskirin, rêvinkirin.

DIS-, *pref.* : pêşgir e ko dij e, ne ye.

DISABILITY, *n.* : neşiyanbarîtî, neşiyan.

DISABLE, *vt.* : neşiyî kirin, lawaz kirin.

DISABLED, *adj.* : neşiya, neşiyayîkirî, lawazkirî.

DISABLEMENT, *n.* : neşiyakirin.

DISABUSE, *vt.* : hîn kirin, rizgar kirin (ji çewtiyê).

DISACCORD, *n., vi.* : duberî, pêknehatin, lêketin.

DISACCUSTOM, *vt.* : rizgar kirin (ji nerîtiyê).

DISADVANTAGE, *n., vt.* : bêsûde, ziyan, bêhavil, bêtewş, ziyan kirin, êşandin.

DISADVANTAGED, *adj.* : hejar.

DISADVANTAGEDNESS, *n.* : hejarîtî.

DISADVANTAGEOUS, *adj.* : kêrnehatî.

DISADVANTAGEOUSLY, *adv.* : bi kêrnehatî.

DISADVANTAGEOUSNESS, *n.* : kêrnehatîtî.

DISAFFECTED, *adj.* : serkêş, enirî, nedilsoz.

DISAFFECTION, *n.* : serkêşî, bêzarî, bêz.

DISAFFILIATE, *vi.* : (endambûnê) hêlan, dest ji endambûnê berdan.

DISAFFILIATION, *n.* : endambûn hêlan.

DISAFFIRM, *vt.* : mandel kirin.

DISAGGREGATE, *vt., i.* : cuda kirin (parçeyên binyat).

DISAGGREGATION, *n.* : cudakirin.

DISAGGREGATIVE, *adj.* : cudadar.

DISAGREE, *vi.* : pêk nahatin.

DISAGREEABLE, *adj.* : netaze, bed, neviyayî.

DISAGREEABLENESS, *n.* : netazeyîtî.

DISAGREEABLY, *adv.* : bi netazeyî, netazekî.

DISAGREEMENT, *n.* : gelş, pêknehatin.

DISALLOW, *vt.* : nehêlan.

DISALLOWANCE, *n.* : nehêlan.

DISAMBIGUATE, *vt.* : yekrave kirin.

DISAMBIGUATED, *adj.* : yekravekirî.

DISAMBIGUATING, *n.* : yekravekirin.

DISAMBIGUATION, *n.* : yekravekirin.

DISANNUL, *vt.* : rakirin, helweşandin.

DISAPPEAR, *vi.* : hinda bûn, wund(a) bûn, xeware bûn, red bûn.

DISAPPEARANCE, *n.* : hindabûn, wundabûn, redbûn, xewarebûn.

DISAPPOINT, *vt.* : bêhîvî kirin, dil şikandin, têkdan (pîlan).

DISAPPOINTED, *adj.* : bêhîvîbûyî, dilşikestî.

DISAPPOINTEDLY, *adv.* : bi dîlşikestî, dilşikestkî.

DISAPOINTING, *n.* : dilşikandin.

DISAPPOINTMENT, *n.* : bêhîvîbûn, dilşikestin.

DISAPPROBATION, *n.* : qayilnebûn.

DISAPPROVAL, *n.* : qayil nebûn, neviyan, qebûl nekirin.

DISAPPROVE, *vt., i.* : qayil nabit, qebûl nekirin.

DISAPPROVER, *n.* : neqayil.

DISAPPROVING, *n.* : neqayilbûn.

DISAPPROVINGLY, *adv.* : bi bêqayilî, bêqayilkî.

DISARM, *vt., i.* : bêçek kirin.

DISARMAMENT, *n.* : bêçekkirin.

DISARMER, *n.* : bêçekker.

DISARMING, *adj.* : xweşkok (xoşkok).

DISARMINGLY, *adv.* : bi xweşkokî.

DISARRANGE, *vt.* : şaş kirin, têk dan.

DISARRANGEMENT, *n.* : şaşkirin, şilejan, şaşbûn, têkçûn, têkdan, şepirzeyî.

DISARRAY, *vt., n.* : şaş kirin, şepirze kirin, şaşbûn, tevdan, têkçûn, şilejan, şepirzeyî.

DISARTICULATE, *vt., i.* : vebûn, vekirin (movik).

DISARTICULATION, *n.* : vebûn.

DISASSEMBLE, *vt.* : vekirin.

DIASSEMBLY, *n.* : vekirin.

DISASSOCIATE, *vt.* : cuda kirin.

DISASSOCIATION, *n.* : vekirin, cuda kirin.

DISASTER, *n.* : karesat, kost, tûşbûn, dilşikestî, sefîlî, lêqewmîn, kambaxî, derdê mezin.

DISASTROUS, *adj.* : karesatî, kambax.

DISASTROUSLY, *adv.* : bi kostî.

DISAVOW, *vt.* : mandel kirin.

DISAVOWABLE, *adj.* : mandelbar.

DISAVOWAL, *n.* : mandelkirin.

DISBAND, *vt., i.* : belav kirin, berdan.

DISBANDMENT, *n.* : berdan (giroyek).

DISBAR, *vt.* : derxistin.

DISBELIEF, *n.* : mandelkirin, bêbawerî.

DISBELIEVE, *vt., i.* : bawer nekirin.

DISBRANCH, *vt.* : bê bişkoj kirin.

DISBURDEN, *vt., i.* : bêbar kirin (rizgar kirin ji barî).

DISBURSE, *vt.* : xerc kirin, belav kirin.

DISBURSEMENT, *n.* : xerckirin, xercî, lêçûn.

DISC-, *pref.* : pêşgir e ko girûvir e, qawin e.

DISC, *n.* : pepke, comik, sewik, xeple, qawink.

DISCANT, *n., vt.* = **DESCANT.**

DISCARD, *n., vt., i.* : havêtin, havêjtin, firêdan.

DISCARDABLE, *adj.* : havêtinbar.

DISCARNATE, *adj.* : bêleş, giyanî.

DISCERN, *vt.* : dîtin, têgehiştin, bihîstin, bêhn kirin.

DISCERNIBLE, *adj.* : têgehînbar.

DISCERNIBLY, *adv.* : bi têgehînbarî, têgehînbarkî.

DISCERNING, *adj.* : bîrtûj, hişyar, jîr, wurya.

DISCERNMENT, *n.* : bîrtûjî, hişyarî.

DISCHARGE, *n.* : veresîn, derketin, derxistîn, derdan, rijandin, berdan, derperîn.

DISCHARGE, *vt., i.* : derkeftin, derêxistin.

DISCHARGEABLE, *adj.* : valakirinbar.

DISCHARGER, *n.* : derker, valaker.

DISCIFORM, *adj.* : qawînî.

DISCIPLE, *n.* : şagird, mirîd, berdest.

DISCIPLESHIP, *n.* : şagirdîtî.

DISCIPLINABLE, *adj.* : sizabar.

DISCIPLINAL, *adj.* : bendûbarî.

DISCIPLINARIAN, *n.* : bendûbarkar.

DISCIPLINARILY, *adv.* : bi bendûbarî.

DISCIPLINARITY, *n.* : bendûbarîtî.

DISCIPLINARY, *adj.* : bendûbarî, rêkînanî, dabîn.

- **COMMITTEE** : lêjney dabînî, licneya bendûbariyê.

DISCIPLINE, *n.* : bendûbarî, rêkînan, dabînî, xwegirtin.

DISCIPLINE, *vt.* : bendûbar kirin, rêk kirin, dabîn kirin.

DISCIPLINED, *adj.* : bendûbarkirî.

DISCIPLINING, *n.* : bendûbarkirin.

DISC JOKEY, *n.* : pêşkêşkerê qawinan (stran û mûzîqe).

DISCLAIM, *vi., t.* : mandel kirin.

DISCLAIMER, *n.* : mandel, mandelkirin.

DISCLAMATION, *n.* : mandelkirin.

DISCLOSE, *vt.* : eşkera kirin, diyar kirin.

DISCLOSED, *adj.* : eşkerakirî, diyarkirî, vewerandî.

DISCLOSER, *n.* : belok.

DISCLOSING, *n.* : dander.

DISCLOSURE, *n.* : diyarkirin, eşkerakirin, vewerandin, dander.

DISCO, *n.* : mûzîqeya dîsko.

DISCOBOLUS, *n.* : qurshavêj.

DISCOGRAPHER, *n.* : komkerê qawinan.

DISCOGRAPHY, *n.* : komkirina qawinan.

DISCOID, *adj.* : qawînî.

DISCOLOUR, *vt., i.* : bêreng kirin.

DISCOLOURATION, *n.* : bêrengkirin.

DISCOMBOBULATE, *vt.* : şaş kirin, perîşan kirin, şepirze kirin.

DISCOMBOBULATED, *adj.* : perîşankirî, şepirzekirî, şaşkirî.

DISCOMBOBULATING, *n.* : pêrîşankirin, şepirzekirin, şaşkirin.

DISCOMBOBULATION, *n.* : perîşanbûn, şepirzekirin, şaşkirin.

DISCOMFIT, *vt.* : perîşan kirin, revandin, şikandin, şaş kirin, şepirze kirin.

DISCOMFITURE, *n.* : şaşî, şepirzeyî, ziyan, revîn, helwela.

DISCOMFORT, *n.* : nerehetî, xidok, cariskirin, pindirîn, tengavkirin.

DISCOMFORT, *vt.* : perîşan kirin, şepirze kirin.

DISCOMFORTABLE, *adj.* : perîşanbar.

DISCOMMEND, *vt.* : gazinde kirin, (rûmetî) kêm kirin.

DISCOMMODE, *vt.* : şepirze kirin.

DISCOMPOSE, *vt.* : perîşan kirin, enirandin, arandin.

DISCOMPOSURE, *n.* : bê ser û berî, şepirzeyîtî.

DISCONCERT, *vt.* : şepirze kirin, perîşan kirin.

DISCONCERTED, *adj.* : şepirze, perîşan, tengav.

DISCONCERTION, *n.* : şepirzebûn, perîşanbûn, helwela.

DISCONCERTMENT, *n.* : şepirzeyî, perîşanî.

DISCONNECT, *vt.* : vekirin, veresandin.

DISCONNECTED, *adj.* : vekirî, veresandî.

DISCONNECTEDLY, *adv.* : bi vekirinî, vekirinkî.

DISCONNECTEDNESS, *n.* : vekirinîtî.

DISCONNECTING, *n.* : vekirin, veresandin.

DISCONNEXION OR DISCONNECTION, *n.* : vekirin, veresandin.

DISCONSOLATE, *adj.* : xemdar, dilşikestî.

DISCONSOLATELY, *adv.* : bi xemdarî, xemdarkî.

DISCONSOLATENESS, *n.* : xemdarîtî.

DISCONSOLATION, *n.* : xemdarî.

DISCONTENT, *n., adj., vt.* : bêzarî, bêzar bûn, enirîn.

DISCONTENTED, *adj.* : bêzar, enirî.

DISCONTENTEDNESS, *n.* : bêzarîtî.

DISCONTINUANCE, *n.* : rawestandin (neberdewamkirin).

DISCONTINUATION, *n.* : rawestandin.

DISCONTINUE, *vt.* : rawestandin.

DISCONTINUITY, *n.* : birrîn, rawestan.

DISCONTINUOUS, *adj.* : bê wiçan, rawestayî.

DISCOPHILE, *n.* : dîskoxwaz, qawinxwaz.

DISCORD, *n.* : lêketin, şerkirin, duberî, dubarekî.

DISCORDANCE, *n.* : lêketin, şer.

DISCORDANCY, *n.* = **DISCORDANCE.**

DISCORDANT, *adj.* : dij, nerêk.

DISCOTHEQUE, *n.* : dîlangeh, govendgeh, semageh.

DISCOUNT, *n.* : daşikandin.

- **RATE** : têkraya daşikandinê.

DISCOUNT, *vt., i.* : daşikandin, guman kirin, kêm kirin, guh nedan, pûte pê nekirin.

DISCOUNTABLE, *adj.* : daşikandinbar.

DISCOUNTENANCE, *vt.* : dan şermê, xurt nekirin, pêk nehatin.

DISCOUNTING, *n.* : daşikandin.

DISCOURAGE, *vt.* : sist kirin, xurt nekirin.

DISCOURAGEABLE, *adj.* : sistbar.

DISCOURAGED, *adj.* : sistkirî, bêzar.

DISCOURAGEMENT, *n.* : sistkirin.

DISCOURAGER, *n.* : sistker.

DISCOURAGING, *n.* : sistkirin.

DISCOURAGINGLY, *adv.* : bi sistkirinî, sistkirinkî.

DISCOURSE, *n.* : gotan, gotar, axiftin, lêdwan.

DISCOURSE, *vt.* : axiftin.

DISCOURSED, *adj.* : axiftî.

DISCOURSER, *n.* : axiftinker.

DISCOURSING, *n.* : axiftin.

DISCOURTEOUS, *adj.* : req, dilreq, bêrewişt.

DISCOURTEOUSLY, *adv.* : bi bêrewiştî.

DISCOURTENOUSNESS, *n.* : bêrewiştîtî.

DISCOURTESY, *n.* : bêrûmetî, reqî.

DISCOVER, *vt., i.* : peyda kirin, diyar kirin, serhil bûn.

DISCOVERABLE, *adj.* : peydabar.

DISCOVERED, *adj.* : peydakirî, serhilbûyî.

DISCOVERER, *n.* : peydaker.

DISCOVERING, *n.* : peydakirin, serhilbûn.

DISCOVERY, *n.* : dozîn, peydakirin, serhilbûn.

DISCREDIT, *n., vt.* : riswayî, şermî, riswa kirin, dan şermê, bawer nekirin.

DICREDITABLE, *adj.* : riswabar, ziyanbar.

DISCREDITABLY, *adv.* : bi riswabarî.

DISCREDITED, *adj.* : riswakirî, tiro.

DISCREET, *adj.* : razgir, aga, pendiyar, wurya.

DISCREETNESS, *n.* : razgirîtî.

DISCREPANCY, *n.* : nesazî.

DISCREPANT, *adj.* : nesaz.

DISCREPANTLY, *adv.* : bi nesazî, nesazkî.

DISCRETE, *adj.* : cuda, diyar, neberdewam.

DISCRETELY, *adv.* : bi diyarî.

DISCRETENESS, *n.* : diyarîtî.

DISCRETION, *n.* : razgirtin, pendiyarî, wuryayî, hişyarî, razgirî, serbestiya rewiştê.

- **AT ~** : wek bivêt, bêmerc.

DISCRETIONAL, *adj.* : li ser hizrê wek viyayî.

DISCRETIONARY, *adj.* : li ser hizrê wek viyayî.

DISCRIMINABILITY, *n.* : cudayîtî, cudabarîtî.

DISCRIMINABLE, *adj.* : cudabar.

DISCRIMINATE, *vt., i.* : cudayî kirin, pêşbiryarî kirin, cuda kirin.

DISCRIMINATED, *adj.* : cudakirî.

DISCRIMINATING, *n.* : cudaker, demargîr.

DISCRIMINATION, *n.* : cudayîkirin.

DISCRIMINATIVE, *adj.* : cudayîdar.

DISCRIMINATOR, *n.* : cudaker.

DISCRIMINATORY, *adj.* : cudakerî.

DISCROWN, *vt.* : bêtac kirin.

DISCURSIVE, *adj.* : jîrbêjî, axiftinkerî.

DISCURSIVELY, *adv.* : bi axiftinî, axiftinkî.

DISCURSIVENESS, *n.* : axiftinîtî.

DISCUS, *n.* : pepkeya darî yan metalî bo pêşbirkeya havêtinê.

DISCUSS, *vt.* : berhevdan kirin, xwandin, dan berhev.

DISCUSSABLE, *adj.* : berhevdanbar.

DISCUSSANT, *n.* : berhevdankar.

DISCUSSER, *n.* : berhevdanker.

DISCUSSION, *n.* : berhevdan, lêdiwan.

DISDAIN, *n.* : riswakirin, avir, nizimkirin, kirêtkirin, lûtberzî, difinbilindî.

DISDAIN, *vt.* : riswa kirin, kirêt kirin.

DISDAINFUL, *adj.* : riswa kirdinî, kirêtkirinî.

DISDAINFULLY, *adv.* : bi riswayî, riswakî.

DISDAINFULNESS, *n.* : riswayîtî, kirêtkirinîtî.

DISEASE, *n., vt.* : nesaxî, nexoşî, êş, kul, derd, nesax bûn, nexoş bûn.

- **ANIMAL ~** : yeman.

DISEASED, *adj.* : nesax, nexoş, nexweş.

DISEMBARK, *vt., i.* : peya bûn, hatin xarê.

DISEMBARKATION, *n.* : peyabûn, hatinxarê.

DISEMBARRASS, *vt.* : rizgar bûn, qurtal kirin.

DISEMBODY, *vi., t.* : veresandin (giyanî ji leşî), bêleş kirin.

DISEMBOGUE, *vi.* : vala bûn.

DISEMBOGUED, *adj.* : valabûyî.

DISEMBOGUING, *n.* : valakirin, valabûn.

DISEMBOSOM, *vt.* : nihênî gotin, eşkera kirin, dilê xwe vala kirin.

DISEMBOWL, *vt.* : bêhinav kirin, hinav hînan der.

DISENCHANT, *vt.* : bêcadû kirin.

DISENCHANTED, *adj.* : bêcadûkirî.

DISENCHANTER, *n.* : bêcadûker.

DISENCHANTING, *n.* : bêcadûkirin.

DISENCHANTMENT, *n.* : bêcadûkirin, bêcadûbûn.

DISENCUMBER, *vt.* : rizgar kirin (bi barî).

DISENFRANCHISE, *vt.* = **DISFRANCHISE.**

DISENGAGE, *vt., i.* : vekirin, veresandin, rizgar kirin, cuda kirin.

DISENGAGED, *adj.* : serbest, vekirî, cudakirî.

DISENGAGEMENT, *n.* : vekirin, veresandin, verestin, cudabûn.

DISENTANGLE, *vt.* : vekirin, veresandin.

DISENTANGLEMENT, *n.* : verestin, vekirin.

DISENTHRAL, *vi.* : serbest kirin, aza kirin, rizgar kirin.

DISENTHRONE, *vt.* : bêtext kirin (bêtac kirin), qiral êxistin.

DISENTITLE, *vt.* : bêmaf kirin.

DISENTOMB, *vt.* : xepirandin (ji gorê hînan der).

DISESTABLISH, *vt.* : nenas kirin (dewlet dêrê).

DISESTABLISHMENT, *n.* : nenaskirin (dêr jî layê dewletê).

DISFAVOUR, *n., vt., i.* : kîn, kîn diyar kirin.

DISFEATURE, *vt.* : kirêt kirin (nîşane).

DISFIGURE, *vt.* : kirêt kirin (rû, dêhm).

DISFIGUREMENT, *n.* : kirêtbûn, şêwan.

DISFRANCHISE, *vt.* : bêdeng kirin (helbijartin).

DISFROCK, *vt.* : derxistin (oldarî).

DISFURNISH, *vt.* : bûn.

DISGORGE, *vt.* : qewirandin, qoqilandin.

DISGORGING, *n.* : dirş.

DISGRACE, *n., vt.* : şerm(î), riswa, bêrûmetî, lekedarî, fehêt, fedî, rûreşî, sosretî, şoreyî, bêrûmet kirin, derxistin, riswa kirin.

DISGRACED, *adj.* : riswakirî, berûmetkirî, bêabrûkirî, rûreş, deqşikandî.

DISGRACING, *n.* : deqşikandin, riswa, bêrûmetî, bêabrûyî.

DISGRACEFUL, *adj.* : riswadar, bêrûmet.

DISGRACEFULLY, *adv.* : bi riswayî, bi bêrûmetî.

DISGRACEFULNESS, *n.* : riswayîtî, bêrûmetîtî, bêabrûyîtî.

DISGRUNTLE, *vt.* : serkêşî kirin, bêzarî kirin, enirîn.

DISGRUNTLED, *adj.* : serkêş, bêzar, sil, zîz, enirî.

DISGRUNTLEMENT, *n.* : enirîn, zîzbûn, bêzarî.

DISGRUNTLING, *n.* : bêzarîkirin.

DISGUISE, *n., vt.* : dilq, nepenî kirin.

DISGUISED, *adj.* : nepenîkirî.

DISGUISEDLY, *adv.* : bi nepenî, nepenîkî.

DISGUISEMENT, *n.* : nepenîbûn.

DISGUISING, *n.* : nepenîkirin.

DISGUST, *n.* : levdan, los, bêzarî, qêz, bêzkirdin, nefrîn, keriftin.

DISGUST, *vt., i.* : bêzar kirin, bêz kirin, enirandin.

DISGUSTED, *adj.* : bêzarkirin, loskirî, enirandî.

- BY OR OF : xelya.

DISGUSTFUL, *adj.* : bêzdar, dilçepel.

DISGUSTFULLY, *adv.* : bi bêzarî, bêzarkî.

DISGUSTING, *n.* : bêzî.

DISH(ES), *n.* : aman, xwarinek, qap, sênîk, firaq, rûçal.

- LARGE AND SMALL ~ : lalîk.

DISH, *vt.* : kirin nav amanî de, têkirin (xwarin), revandin, amade kirin, darêhtin, rûçal kirin, bêhîvî kirin.

- TO ~ OUT : dilverayî dan, xwarin têkirin.

DISHABILLE, *n.* : kirasê bermalê yan nivistinê.

DISHALLOW, *vt.* : bêrûmet kirin.

DISHARMONIC, *adj.* : nesaz.

DISHARMONIZE, *vt.* : nesaz kirin.

DISHARMONY, *n.* : nesazî, nerêkî, bêgoncan.

DISHCLOTH, *n.* : pate yan perûkê amanan (ji bo paqijkirinê).

DISHEARTEN, *vt.* : sist kirin, sar kirin, bêzar kirin.

DISHEARTENED, *adj.* : sistkirî, bêzar.

DISHEARTENING, *n.* : sistkirin.

DISHEARTENMENT, *n.* : sistbûn.

DISHED, *adj.* : qerimî, rûçalî.

DISHEVEL, *vt.* : gij kirin, bêserûber kirin, tevlihev kirin.

DISHEVEL(L)ED, *adj.* : gij, giv, sergerdan, bêserûber.

DISHEVEL(L)ING, *n.* : bêserûber kirin, tevlihevkirin.

DISHONEST, *adj.* : nepak, nerast, bêbext, çivo, dilxap.

DISHONESTLY, *adv.* : bi bêbextî, bi nepakî, bêbextîkî.

DISHONESTY, *n.* : nepakî, bêbextî.

DISHONOUR, *n.* : bêabrû, bêrûmetî, lekedar, riswayî.

DISHONOUR, *vt.* : bêrûmet kirin, riswa kirin, bêabrû kirin.

DISHONOURABLE, *adj.* : bêbext, riswabar, bêabrûbar.

DISHONOURABLENESS, *n.* : riswadarîtî, bêrûmetîtî, bêabrûyîtî.

DISHONOURABLY, *adv.* : bi bêabrûyî, bi riswayî, riswakî.

DISHONOURED, *adj.* : deqşikandî, bêabrûkirî, riswakirî.

DISHONOURING, *n.* : deqşikandin, bêabrûkirin.

DISHWASHER, *n.* : amanşo.

DISHWATER, *n.* : ava amanan, ava şûştina amanan.

DISHY, *adj.* : ciwan, dilgir.

DISILLUSION, *n.* : bêhîvîbûn.

DISILLUSION, *vt.* : bêhîvî kirin.

DISILLUSIONED, *adj.* : bêhîvîkirî.

DISILLUSIONING, *n.* : bêhîvîkirin.

DISINCENTIVE, *adj.* : nehêl, gîrodar.

DISINCLINATION, *n.* : bêhezkirin, bêarezû, neviyan, kîn, bêzarî.

DISINCLINE, *vt., i.* : nevêtin.

DISINCLINED, *adj.* : neviyayî.

DISINFECT, *vt.* : paqij kirin.

DISINFECTANT, *n.* : paqijker, pakoker.

DISINFECTION, *n.* : paqijkirin, pakokirin.

DISINFEST, *vt.* : paqij kirin (ji moraneyan), kirm û morane kuştin.

DISINFESTANT, *n., adj.* : morane û kirm kuştin.

DISINGENUOUS, *adj.* : xapîn, fêlbaz, çivo, dilxap.

DISINGENUOUSLY, *adv.* : bi xapînî, bi fêlbazî, fêlbazkî.

DISINHERIT, *vt.* : bêpaşmayîkirin.

DISINHERITANCE, *n.* : bêpaşmayî(kirin).

DISINHIBITION, *n.* : bênehêlan.

DISINSECTION, *n.* : nehêlana pêtikan.

DISINSECTIZATION, *n.* : birhandina pêtikan.

DISINTEGRATE, *vt., i.* : daweşîn, helweşîn.

DISINTEGRATED, *adj.* : rizî, daweşayî, piçiki.

DISINTEGRATION, *n.* : daweşan, jêvketin, piçikîn, şibûn, dahêzran, helwerîn, helweran, rizîn, darizan.

DISINTEGRATER, *n.* : netekûzker.

DISINTEGRATIVE, *adj.* : daweşandar, netekûzdar.

DISINTER, *vt.* : hînan der (ji gorî), xepirandin.

DISINTEREST, *n.* : bêberjewendî, pakî, guhnedan, pûtepênekirin.

DISINTERESTED, *n.* : pak, bêberjewendîkirî, guhnedayî.

DISINTERESTEDLY, *adv.* : bi bêberjewendî, bêberjewendkî.

DISINTERESTEDNESS, *n.* : bêberjewendîtî.

DISINTERMENT, *n.* : xepartin, xepirandin, hilkewaştin.

DISINTERRED, *adj.* : xepartî, hilkewaştî.

DISINTOXICATE, *vt.* : bêjehr kirin.

DISINTOXICATION, *n.* : bêjehrkirin.

DISINVESTMENT, *n.* : têçûna sermayeyî.

DISJOIN, *vt., i.* : vekirin.

DISJOINT, *vt., i.* : cuda kirin.

DISJOINTED, *adj.* : negirêdayî, leqîn, vekirî, xilûle, bêserûber.

DISJOINTEDLY, *adv.* : bi bêserûberî, bi leqînî.

DISJOINTEDNESS, *n.* : bêserûberîtî, leqînîtî.

DISJUNCT, *adj.* : cuda.

DISJUNCTION, *n.* : cudabûn, cudakirin.

DISJUNCTIVE, *adj.* : cudadar.

DISJUNCTURE, *n.* : cudaker.

DISK OE DISC, *n.* : girk, qawin, sewik, pepke, xeple.

- **FLOWER** : pepkegul.

- **HARROW** : mehliya girkî yan pepkeyî.

DISKLIKE, *adj.* : qawinî, girkî, pepkeyî, wek xepleyî.

DISK WHEEL, *n.* : çerxa qawinî.

DISLIKE, *n., vt.* : neviyan, nevîn, qêz, bêz, nevêtin, heznekirin.

DISLOCATE, *vt.* : gehçûn, şaşkirin.

DISLOCATED, *adj.* : gehçûyî, serêkçûyî.

DISLOCATION, *n.* : gehçûn.

DISLODGE, *vt., i.* : hînan der, derxistin, derkirin.

DISLODGEMENT, *n.* : derbederkirin, derxistin, ladan, labirdin.

DISLODGING, *n.* : înander, derxistin, derkirin, leptek, derbederkirin.

DISLOYAL, *adj.* : bêemeg, bedemek.

DISLOYALTY, *n.* : bêemekîtî, bedemekîtî.

DISMAL, *adj.* : xemdar, pest.

DISMALNESS, *n.* : xemdarîtî.

DISMANTLE, *vt.* : vekirinve, helweşandin.

DISMANTLED, *adj.* : vekirîve, helweşandî.

DISMANTLEMENT, *n.* : vekirinve, helweşandin.

DISMANTLING, *n.* : vekirinve.

DISMAST, *vt.* : rakirin (babirkî).

DISMAY, *n., vt.* : bizdihîn, tirs, hejivîn, helwela, tirsandin, bizdihandin, perîşan kirin.

DISMAYED, *adj.* : tirsandî, bizdihandî, perîşankirî.

DISMAYING, *n.* : bizdihandin, perîşankirin.

DISMAYINGLY, *adv.* : bi bizdihandinî, bi tirsandinî, perîşankî, bizdihînkî.

DISMEMBER, *vt.* : dirrandin, birrîn, (dest û pêyan).

DISMEMBERED, *adj.* : birrî.

DISMEMBERING, *n.* : birrîn (dest û pê).

DISMEMBERMENT, *n.* : birrîn.

DISMISS, *vt.* : derêxistin, derxistin, derkirin.

DISMISSAL, *n.* : derxistin, derêxistin, derkirin.

DISMISSED, *adj.* : derxistî, derêxistî, derkirî.

DISMISSIBLE, *adj.* : derxistinbar, derkirinbar.

DISMISSING, *n.* : der(ê)xistin.

DISMISSIVE, *adj.* : derxistindar, derkirindar.

DISMOUNT, vit peya bûn, hatin xarê.

DISMOUNTING, *n.* : peyabûn (ji hespî).

DISOBEDIENCE, *n.* : serkêşî, serpêçî, yaxîbûn.

DISOBEDIENT, *adj.* : serkêş, serpêç, barnebir, yaxî.

DISOBEY, *vt., i.* : serkêşî kirin.

DISOBLIGE, *vt.* : enirandin.

DISOBLIGING, *adj.* : req (rewiştî).

DISORDER, *n.* : bêserûber, hejiqî, têkçûn, tevdan, bêrêzî, şilejan, şepirzeyî, nerêkî, nesaxî, kafkon, tevlihev.

DISORDER, *vt.* : bêserûber kirin, tevlihev kirin.

DISORDERED, *adj.* : bêserûber, sergerdan, tevlihev.

DISORDERLINESS, *n.* : bêserûberîtî, tevlihevîtî.

DISORDERLY, *adj.* : bêserûber, serkêş, bêrêz, pişêw, tevlihev.

- **CONDUCT** : gunehiya sade.

- **HOUSE** : qumarxane, karxane.

DISORGANIZATION, *n.* : bêser û ber, têkçûn, bêrêkxistin.

DISORGANIZE, *vt.* : bêserûber kirin, tevlihev kirin, têkdan.

DISORGANIZED, *adj.* : bêser û berkirî, tevlihevkirî, têkdayî.

DISORIENT, *vt.* : şaş kirin, şepirze kirin, ladan.

DISORIENTATE, *vt.* : perîşan kirin, şepirze kirin, şaş kirin, ladan.

DISORIENTATION, *n.* : ladan.

DISOWN, *vt.* : mandel kirin, bêxudan kirin.

DISOWNMENT, *n.* : mandel(kirin).

DISPARAGE, *vt.* : daşikandin.

DISPARAGED, *adj.* : daşikandî.

DISPARAGEMENT, *n.* : daşikandin, fêz, tewş.

DISPARAGING, *n.* : daşikandin.

DISPARAGINGLY, *adv.* : bi daşikandînî, daşikandinkî.

DISPARATE, *adj.* : têvel, cuda.

DISPARATELY, *adv.* : bi têvelî, bi cudayî, têvelkî.

DISPARATENESS, *n.* : têvelîtî, cudayîtî.

DISPART, *vt., i.* : dabeş kirin, cuda kirin, cuda bûn, têvel bûn.

DISPASSION, *n.* : sarî.

DISPASSIONATE, *adj.* : hedar, pak, heyber.

DISPASSIONATELY, *adv.* : bi heyberî, heyberkî (bê demargîrî).

DISPASSIONATENESS, *n*›: heyberîtî.

DISPATCH, *n.* : şandin, peyam.

- **BOAT** : bemiya guhastina nameyan.

- **RIDER** : peyamberê siwar.

DISPATCH, *vt.* : şandin, virêkirin, hinartin.

DISPATCHER, *n.* : peyamnêr.

DISPATCHING, *n.* : virêkirin, şandin, hinartin, bizavtin, rêkirin.

DISPEL, *vt.* : pejikandin.

DISPELLED, *adj.* : pejikî, bijiqî, vedayî.

DISPELLING, *n.* : vedan, pejikandin, pejikîn, bijiqîn, bijiqandin.

DISPENSABILITY, *n.* : ne pêviyabarî.

DISPENSABLE, *adj.* : ne pêviyabar.

DISPENSARY, *adj.* : dermangeh, têmargeh.

DISPENSATION, *n.* : kargerî, kardarî, belavkirin.

DISPENSATORY, *n.* : pirtûka dermanan.

DISPENSE, *vt., i.* : belav kirin, dadwerî kirin, derman çêkirin, derman belave kirin.

- **TO ~ WITH** : dest jê berdan, havêtin.

DISPENSED, *adj.* : derman belavkirî.

DISPENSER, *n.* : fer, ferax, dermanfiroş.

DISPENSING, *n.* : derman belavkirin.

DISPERSAL, *n.* : verevîn, belavbûn, pertbûn, bijiqîn.

DISPERSE, *vt., i.* : belavekirin.

DISPERSED, *adj.* : belavkirî, belav, çirv, çirvandî, pejikî, peşilî, pejikandî.

DISPERSING, *n.* : pejikîn, pijilandî, çirivandin, peşkilîn, verevîn, pertbûn, bijiqîn.

DISPERSIVE, *adj.* : belavdar.

DISPERSIVELY, *adv.* : bi belavdarî, belavdarkî.

DISPERSIVENESS, *n.* : belavîtî.

DISPIRIT, *vt.* : sist kirin, mirîto kirin.

DISPIRITED, *adj.* : cangiran, pest, dilgiran.

DISPIRITEDLY, *adv.* : bi pestî, bi cangiranî, cangirankî.

DISPIRITEDNESS, *n.* : pestîtî, cangiranîtî.

DISPLACE, *vt.* : mişext kirin, derbeder kirin, derxistin, bêwar kirin, rakirin.

DISPLACEABLE, *adj.* : guhêzbar, mişextbar, rakirinbar.

DISPLACED, *adj.* : mişextkirî, derbederkirî, bêwarkirî, rakirî.

- **PERSON** : mişext, mirovê mişextikirî.

DISPLACEMENT, *n.* : mişextkirin, labirandin, cudakirin, rakirin, ladan, xizandin.

DISPLANT, *vt.* : rakirin, helkêşan.

DISPLAY, *n.* : rewş, niwandin, nîşandan, diyarkirin.

DISPLAYED, *adj.* : diyarkirî, vewerandî.

DISPLAYING, *n.* : diyarkirin, derxistin, pêşamîn, pêşînan.

DISPLEASE, *vt., i.* : enirandin.

DISPLEASED, *adj.* : caris, qaris, enirandî.

DISPLEASURE, *n.* : enirîn, bêzarî.

DISPLUME, *vt.* : bêper kirin, rût kirin, veriçkandin.

DISPORT, *v. refl., i.* : bi kar hînan (bêziyan), varê kirin, keyfxweş kirin, yarî kirin.

DISPOSABILITY, *n.* : havêtinbarî, pêneviyabarî.

DISPOSABLE, *adj.* : havêtinbar, pêneviyabar.

DISPOSAL, *n.* : havêtin, firotin, guhaztin, rêkxistin, destkarî.

DISPOSE (OF), *vt., i.* : havêtin, firotin, dan, qayil kirin.

DISPOSED (OF), *adj.* : hezkirî, havetî.

DISPOSING (OF), *n.* : havêtin.

DISPOSITION, *n.* : mad, havêtin, niyaz, heweş, biryardan, keyf, arezû, xu, xudî.

DISPOSITIONAL, *n.* : hewesdar.

DISPOSITIVE, *adj.* : hewesdar.

DISPOSSESS, *vt.* : derxistin, bêxudan kirin, bêsaman kirin.

DISPOSSESSED, *adj.* : jêstandin, bêsamankirî, bêxudankirî.

DISPOSSESSION, *n.* : jêstandin, bêsamankirin, bêxudankirin.

DISPOSSESSOR, *n.* : bêxudanker, bêsamanker.

DISPRAISE, *n., vt.* : rexne, kirêtkirin, rexne kirin, kirêt kirin.

DISPROOF, *n.* : bêdrûv.

DISPROPORTION, *n., vt.* : nesazî, nesazî kirin.

DISPORPORTIONAL, *adj.* : nesaz, nehevta, nerêk.

DISPROPORTIONATE, *adj.* : nesaz.

DISPROPORTIONATELY, *adv.* : bi nesazî, nesazkî.

DISPROPORTIONATION, *n.* : nesazbûn.

DISPROVABLE, *adj.* : mandelbar.

DISPROVE, *vt.* : mandel kirin, çewtî diyar kirin.

DISPUTABLE, *adj.* : berhevdanbar, lêketinbar, gelşbar.

DISPUTABLY, *adv.* : bi berhevdanbarî, bi lêketinbarî, bi gelşbarî, gelşbarkî.

DISPUTANT, *n.* : berhevdankar, lêketinkar, gelşkar.

DISPUTATION, *n.* : berhevdan, lêketin, gelşkirin.

DISPUTE, *n.* : qirên, lêketin, gelş, berhevdan.

- **BEYOND ~** : bêguman, bê dudilî.

- **IN ~** : lêketinî ye, gelşî ye.

DISPUTE, *vt., i.* : gelş kirin, berhevdan kirin, lêk ketin, şerî kirin, bergirî kirin.

DISQUALIFICATION, *n.* : jênehatin, bêjêhatin, bêjêhatinkirin.

DISQUALIFY, *vt.* : bêjêhatin kirin, kêrnehatî kirin.

DISQUIET, *n., vt.* : perîşanî, şepirzeyî, bêhedarî, şilejan, perîşan bûn yan kirin, şepirze bûn yan kirin.

DISQUIETUDE, *n.* : perîşanî, bêhedarî, şepirzeyî, şilejanî.

DISQUISITION, *n.* : gotar, lêkolîn.

DISRATE, *vt.* : paye kêm kirin.

DISREGARD, *vt., n.* : guh nedan, bê pûte, feramûş, guhnedan.

DISREGARDED, *adj.* : bêpûtekirî.

DISREGARDFUL, *adj.* : feramûş.

DISREGARDING, *n.* : guhnedan, bêpûtekirin, çavgirtin, çavgirtînk.

DISRELISH, *vt.* : nevêtin.

DISREMEMBER, *vt.* : ji bîr kirin.

DISREPAIR, *n.* : şikên.

DISREPUTABILITY, *n.* : bêrûmetbarîtî.

DISREPUTABLE, *adj.* : bêrûmetbar.

DISREPUTE, *n.* : bêrûmetî.

DISRESPECT, *n., vt.* : bê rêz, bêrêz dîtin.

DISRESPECTABILITY, *n.* : bê rêzbarîtî.

DISRESPECTABLE, *adj.* : bêrêzbar.

DISRESPECTFUL, *adj.* : bê rêz, bê rûmet.

DISRESPECTFULLY, *adv.* : bi bêrêzî, bêrêzkî.

DISRESPECTFULNESS, *n.* : bêrêzîtî.

DISROBE, *vt., i.* : şelandin, rût kirin, rîs kirin, bêcil kirin.

DISROBED, *adj.* : şelandî, rûtkirî.

DISROBEMENT, *n.* : şelandin, rûtkirin.

DISROOT, *vt.* : helkêşan.

DISRUPT, *vt.* : têkdan.

DISRUPTED, *adj.* : têkdayî.

DISRUPTION, *n.* : têkdan, şel û bêl.

DISRUPTIVE, *adj.* : têkdandar.

- **DISCHARGE** : valakirina dirrandinî.

DISRUPTIVELY, *adv.* : bi têkdan(dar)î, têkdankî.

DISRUPTIVENESS, *n.* : têkdandarîtî.

DISSATISFACTION, *n.* : enirîn, bêzarî, bêdilniyayî.

DISSATISFACTORY, *adj.* : bêdilniya.

DISSATISFIED, *adj.* : enirî, bêzar, nedilniya.

DISSATISFY, *vt.* : enirandin.

DISSECT, *vt.* : pel pel kirin, kelişandin (term), seh kirin.

DISSECTED, *adj.* : pelpelkirî, kelişandî.

DISSECTING, pelpelkirin, kelişandin.

DISSECTOR, *n.* : neşterbaz.

DISSEIZE, *vt.* : saman (jê) standin.

DISSEIZED, *adj.* : jêstandî (saman).

DISSEIZING, *n.* : jêstandin.

DISSEMBLANCE, *n.* : lalayî.

DISSEMBLE, *vt., i.* : xapandin, nixaftin, veşartin, rûbazi kirin.

DISSEMBLER, *n.* : bincame.

DISSEMINATE, *vt., i.* : belav bûn, belav kirin, werîn, werandin.

DISSEMINATED, *adj.* : belavkirî, pertkirî.

DISSEMINATING, *n.* : belavkirin, pertkirin.

DISSEMINATION, *n.* : belavbûn, belavkirin, pertbûn.

DISSEMINULE, *n.* : cudakirina tov yan endamê helezî bo çandinê û belavkirinê.

DISSENSION, *n.* : gelş, gelşkirin, gelşek, duberî, duberekî.

DISSENT, *n., vt.* : gelş, gelş kirin.

DISSENTER, *n.* : gelşker, metil, serpêç.

DISSENTIENT, *n., adj.* : serpêç.

DISSENTING, *n.* : gelşkirin, serpêçî.

DISSENTIENT, *n., adj.* : serpêç.

DISSENTION = **DISSENSION.**

DISSENTIOUS, *adj.* : gelşok, zirt, miqers.

DISSEPIMENT, *n.* : perde.

DISSERTATE, *vi.* : çare kirin (mijadek), axiftin (bi dirêjî).

DISSERTATED, *adj.* : axiftî.

DISSERTATING, *n.* : axiftin.

DISSERTATION, *n.* : gotar, hevjîn, havêjek.

DISSERVE, *vt.* : êşandin, azar dan.

DISSERVICE, *n.* : ziyan, azar.

DISSEVER, *vt.* : cuda kirin, dabeş kirin.

DISSIDENCE, *n.* : gelşî.

DISSIDENT, *n., adj.* : gelşker, serpêç.

DISSIMILAR, *adj.* : cuda, têvel.

DISSIMILARLY, *adv.* : bi têvelî, newekyekî, têvelkî.

DISSIMILARITY, *n.* : têvelîtî.

DISSIMILITUDE, *n.* : têvelîtî, ciyawazîtî.

DISSIMULATE, *vt., i.* : rûbazî kirin, veşartin (bo xapandinê).

DISSIMULATED, *adj.* : rûbazîkirî.

DISSIMULATING, *n.* : rûbazîkirin.

DISSIMULATION, *n.* : lalayî, derewkirin, durûyî, veşartin (bo xapandinê).

DISSIPATE, *vt.* : belave kirin.

DISSIPATED, *adj.* : belavekirî.

DISSIPATING, *n.* : belavekirin.

DISSIPATION, *n.* : belavebûn.

DISSOCIAL, *adj.* : dijcivak.

DISSOCIATE, *vt., i.* : cuda kirin, cuda bûn, vekirin, vebûn.

DISSOCIATED, *adj.* : cudakirî (ji mirovekê yan pirsekê).

DISSOCIATING, *n.* : cudakirin.

DISSOCIATION, *n.* : cudabûn.

DISSOLUBLE, *adj.* : tiwênbar, buhujînbar.

DISSOLUTE, *adj.* : bêsinc, dawênpîs, çavçepel.

DISSOLUTELY, *adv.* : bi çavçepelî, bi dawênpîsî.

DISSOLUTION, *n.* : buhujîn, jêvketin, vebuhujîn, dahîzran, helweşîn, helweşandin, şîbûn.

DISSOLVABLE, *adj.* = **DISSOLUBLE.**

DISSOLVE, *vt., i.* : helîn, qijilandin, lawaz bûn.

DISSOLVED, *adj.* : qijilandî.

DISSOLVENT, *n., adj.* : qijilandar, tiwêner.

DISSOLVING, *n.* : qijilandin.

DISSONANCE, *n.* : nesazî, nesaziya dengan.

- **CURD SOUP** : pişav.

DISSONANT, *adj.* : nesaz.

DISSUADE, *vt.* : qayil kirin, qewîtî kirin.

DISSUADED, *adj.* : qewîtîkirî.

DISSUADING, *n.* : qewîtîkirin.

DISSUATION, *n.* : qayilkirin (ko nekit), qewîtîkirin.

DISSUASIVE, *adj.* : qewîtîdar, qayildar.

DISSUASIVELY, *adv.* : bi qewîtîdarî.

DISSUASIVENESS, *n.* : qewîtîdarîtî.

DISSYMMETRIC(AL), *adj.* : nerêk.

DISSYMMETRY, *n.* : nerêkîtî.

DISTAFF, *n., adj.* : jin, jinikî, teşî.

DISTAL, *adj.* : dor.

DISTANCE, *n.* : dorayî, dorati, dorahî, dorî.

DISTANCE, *vt.* : dor kirin.

DISTANCED, *adj.* : dorkirî.

DISTANCING, *n.* : dorkirin.

DISTANT, *adj.* : dor.

DISTANTLY, *adv.* : bi dorî, dorkî.

DISTASTE, *n.* : pênexoş, tamsarî, neviyana xwarin û vexwarinê.

DISTASTEFUL, *adj.* : tamsar, pênexoş.

DISTASTEFULLY, *adv.* : bi tamsarî, tamsarkî.

DISTASTEFULLNESS, *n.* : tamsarîtî.

DISTEMPER, *n., vt.* : dîn bûn, nesaxiyek leşî yan hişî, nesaxiya seyan, kitikan, kêvrûşkan (persîv û kuxik), reng têkilî hêkan kirin (şûna zeytê) bo wêne kirina kevalan, wêne kirin (keval), neqş kirin (keval), têkdan.

DISTEMPERATURE, *n.* : nesaxî.

DISTEND, *vt.* : puf kirin, dirêj kirin, dirêj bûn, mezin bûn.

DISTENSIBLE, *adj.* : pufbar, dirêjbar.

DISTENSION, *n.* : pufdan, pufkirin, dirêjekêşan, awsan, davezelandin.

DISTICH, *n.* : dumalik (helbest).

DISTICHOUS, *adj.* : durêz.

DISTIL, *vt.* : dilop kirin.

DISTILLATE, *adj.* : dilopkirî.

DISTILLATION, *n.* : dilopandin.

DISTILLED, *adj.* : dilopandî.

- **WATER** : ava dilopandî.

DISTILLER, *n.* : diloprêj.

DISTILLERY, *n.* : dilopgeh, kargeha dilopkirinê.

DISTILLING, *n.* : dilopandin.

DISTINCT, *adj.* : diyar, şanî.

DISTINCTION, *n.* : bûnserî, rûçik, rûmetî, nîşane.

DISTINCTIVE, *adj.* : diyardar.

DISTINCTIVELY, *adv.* : bi diyardarî, diyardarkî.

DISTINCTIVENESS, *n.* : diyarîtî.

DISTINCTLY, *adv.* : bi diyarî, bi eşkerayî, bi bêgumanî, diyarîkî.

DISTINGUE, *adj.* : nayab.

DISTINGUISH, *vt., i.* : nasîn, qişirandin.

DISTINGUISHABILITY, *n.* : nasbarîtî.

DISTINGUISHABLE, *adj.* : nasbar.

DISTINGUISHABLY, *adv.* : bi nasbarî, nasbarîkî.

DISTINGUISHED, *adj.* : girgirek, ûzer, maqol, nayab, bijarte, demrast.

DISTORT, *vt.* : kirêt kirin, xîs kirin.

DISTORTED, *adj.* : xîs.

DISTORTION, *n.* : kirêtkirin, çewtkirin, ladan, xîskirin.

DISTORTIONAL, *adj.* : kirêtkirinî.

DISTORTIONIST, *n.* : kirêtker, xîsker.

DISTRACT, *vt.* : mijûl kirin, şaş kirin.

DISTRACTED, *adj.* : serger, mijûl, şaş, qal, xirmayî.

DISTRACTEDNESS, *n.* : xirman.

DISTRACTIBILITY, *n.* : xirman, mijûlbarîtî.

DISTRACTIBLE, *adj.* : mijûlbar.

DISTRACTINGLY, *adv.* : bi mijûlî, mijûlkî.

DISTRACTION, *n.* : hor û gêjî, horî, sergerdan, helwela, mijûlahî, mijûlbûn, xirman.

DISTRAIN, *vt.* : dest bi ser girtin (bo standina deynî).

DISTRAINEE, *n.* : destbiserdegirtî.

DISTRAINER, *n.* : destbiserdagir.

DISTRAINT, *n.* : destbiserdegirtin.

DISTRAIT, *adj.* : şaş.

DISTRAUGHT, *adj.* : qal, gevc, dilgij.

DISTRESS, *n., adj.* : xem, derd, şayiş, tengavî, stûxarî, xem û pejare, dilgiranî, xopayî.

DISTRESS, *vt.* : mirito kirin, şepirze kirin, perîşan kirin, qehirandin.

DISTRESSED, *adj.* : tengav, xemgîn, xemxwer, dilgiran, xopan.

DISTRESSFUL, *adj.* : xemgîn, êşîn.

DISTRESSINGLY, *adv.* : bi hawarî, hawarkî.

DISTRIBUTE, *vt.* : belav kirin, pay kirin.

DISTRIBUTED, *adj.* : belavkirî, paykirî.

DISTRIBUTING, *n.* : belavkirin.

DISTRIBUTION, *n.* : belavkirin, perş, paykir, paykirin.

DISTRIBUTIVE, *adj.* : belavdarî.

- LAW : qanûna belavdarî.

DISTRIBUTIVELY, *adv.* : bi belavdarî, belavdarkî.

DISTRIBUTIVITY, *n.* : belavdarîtî.

DISTRIBUTOR, *n.* : dabeşker, belavker.

DISTRICT, *n., vt.* : tax, dever, gerek, herêm, nawçe, melbend, dabeş kirin deveran.

- DIRECTOR : MELBENDAR, deverdar, kardarê deverê.

DISTRUST, *n.* : guman, dudilî.

DISTRUSTFUL, *adj.* : gumandar.

DISTRUSTFULLY, *adv.* : bi gumandarî, gumandarkî.

DISTRUSTFULNESS, n gumandarîtî.

DISTURB, *vt.* : dileqandin, têkvedan, şaş kirin.

DISTURBANCE, *n.* : tatêl, acizbûn, leqîn, perîşanî, têkçûn, cariskirin, şepirzeyî, aloz yan şilejan, tengavkirin.

DISTURBED, *adj.* : şiloq.

DISTURBING, *n.* : perîşankirin, leqandin.

DISTURBINGLY, *adv.* : bi şepirzeyî, şepirzekî.

DISULFIDE, *n.* : pêkhatiyek ji du gerdîleyên kibrîtî pêkhatî li gel hêmanek yan rihdarekê.

DISUNION, *n.* : cudabûn, duberekî.

DISUNIONIST, *n.* : cudaxwaz.

DISUNITE, *vt., i.* : cuda bûn, cuda kirin.

DISUNITY, *n.* : duberî, duberekî.

DISUSE, *n., vt.* : bi kar ne(h)înan, hêlan, çol kirin, guh nedan, havêtin piştguhî.

DISUTILITY, *n.* : bê berhemdarîtî.

DISVALUE, *n.* : bihayek nerênî.

DISYLLABIC, *adj.* : dubirgeh.

DISYLLABLE, *n.* : bêjeya dubirgeh.

DITCH, *n.* : çal, herq, kûrik, cok, genav, senger, çeper, kend.

- REED PIPE : çîtik.

- **SMALL ~** : şîp.

DITCH, *vi., t.* : bi çal kirin, kirin nav kûrkê de.

DITE, *n.* : kêmtîbab.

DITHEISM, *n.* : duxudayîtî.

DITHER, *vi., n.* : lerizîn, dudilî kirin, dudilî.

DITHYRAMB, *n.* : helbest perûşî, xwîngermî (axiftin).

DITHYRAMBIC, *adj.* : pêwendîdarê helbest-perûşî.

DITTANY, *n.* : giyayek gul al e.

DITTO, *n., adv, vt.* : herwesa, dubare kirin.

DITTY, *n.* : kurtestran.

- **BAG** : torbeyê deryavanî (bo amêretên dirînê).

- **BOX** : sindoqa deryavanî (bo amêretên dirînê).

DIURESIS, *n.* : mîzekîtî.

DIURETIC, *adj.* : mîzawer (derman).

DIURNAL, *adj.* : rojîn.

DIVA, *n.* = **PRIMA DONNA.**

DIVAGATE, *vi.* : aware bûn, varê bûn, derbeder bûn.

DIVAGATED, *adj.* : varêbûyî, derbederbûyî.

DIVAGATING, *n.* : varêbûn, derbederbûn.

DIVALENT, *adj.* : duhevhêzî.

DIVAN, *n.* : text.

DIVARICATE, *vt., adj.* : çiq dan, duçiq.

DIVARICATED, *adj.* : çiqdayî, belavbûyî.

DIVARICATING, *n.* : çiqdan, çiq.

DIVE, *vi., t., n.* : noqî bûn, niqo bûn, xwe serserkî havêtin, noqîbûn, noq, niqombûn.

- **BOMB** : bombaya havêj.

- **BOMBER** : bombhavêj.

DIVED, *adj.* : noqîbûyî.

DIVER, *n.* : niqoker.

DIVERGE, *vi., t.* : têvel bûn, ladan, çiq dan, belav bûn, dûr keftin.

DIVERGED, *adj.* : dûrkirî, têvelbûyî, belavbûyî.

DIVERGENCE, *n.* : têvelî, çiqdan, belavbûn.

- **OF OPINION** : gelş.

DIVERGENT, *adj.* : têvel, çiqdayî, belav.

- **LENS** : nîskeya cudaker.

- **SERIES** : zincîreya dûrketinî.

DIVERGENTLY, *adv.* : bi dorketinî, dorketinkî.

DIVERGING, *n.* : dûrketin.

DIVERSE, *adj.* : têvel, gelek, fire, hemereng.

DIVERSELY, *adv.* : bi têvelî, têvelîk.

DIVERSENESS, *n.* : têvelîtî.

DIVERSIFICATION, *n.* : têvelkirin, belavkirin.

DIVERSIFIED, *adj.* : têvelkirî, belavkirî.

DIVERSIFIER, *n.* : têvelker.

DIVERSIFY, *vt., i.* : têvel kirin, têvel bûn.

DIVERSIFYING, *n.* : têvelkirin, belavbûn.

DIVERSION, *n.* : varê, ladan, mijûlbûn, mijûlahî.

DIVERSITY, *n.* : têvelîtî, hunerwerî.

DIVERT, *vi.*, t. : varê kirin, ladan.

DIVERTICULOSIS, *n.* : nesaxiya boriya.

DIVERTICULUM, *n.* : boriya dûmahiyek girtî.

DIVERTING, *adj.* : keyfxweş.

DIVERTISSEMENT, *n.* : varêbûn, aheng, vesihandin.

DIVEST, *vt.* : rût kirin, şelandin, rîs kirin.

DIVESTMENT, *n.* = **DIVESTITURE** : şelandin.

DIVIDABLE, *adj.* : dabeşbar.

DIVIDE, *n., vt., i.* : dabeş kirin, dabeş-kirin, belavkirin.

DIVIDED, *adj.* : dabeşkirî, leva, letkirî.

DIVIDEND, *n.* : dabeş, beşkiraw, beş, sûd, havil.

DIVIDER, *n.* : dabeşker, beşker, dabeş, payker.

DIVIDERS, *n.* : pergal.

DIVIDING, *n.* : dabeşkirin, letkirin, levakirin.

DIVIDOR, *n.* : dabeşker, beşker.

DIVIDUAL, *adj.* : cuda.

DIVINATION, *n.* : remildarî, xîzvedan, fal-vekirin, pêşbînî.

- **FROM WORDS** : şemale.

DIVINATORY, *adj.* : xizvedanî.

DIVINE, *n., vt., i.* : xudayî, oldar, nayab, xwedêyî, pîroz, berbîn kirin, pêşbîn kirin, xeml kirin.

- **RIGHT** : mafê xudayî.

DIVING, *n.* : niqo, noq, noqîbûn.

- **BELL** : jora noqîbûnê.

- **DUCK** : qaza noqar.

DIVINING ROD, *n.* : darê berbîniyê.

DIVINITY, *n.* : xudayitî, ayinzanî.

DIVISIBILITY, *n.* : berbeşî(barî).

DIVISIBLE, *adj.* : berbeş(bar).

DIVISION, *n.* : dabeşkirin, beş, dever, beşkirdin, lêvkirin, tîp (leşker).

- **COMMANDER** : sertîp, ceneral.

DIVISIONAL, *adj.* : dubend, tîpî, dabeşî.

DIVISIVE, *adj.* : duberîdar.

DIVISIVELY, *adv.* : bi dubendî, dubarekî.

DIVISIVENESS, *n.* : dubendîtî.

DIVISOR, *n.* : dabeş, dabeşk.

DIVORCE, *n.* : berdan (jin yan mêr).

DIVORCE, *vt.* : berdan (jinê yan mêrî).

DIVORCED, *adj.* : berdayî (jin û mîr).

DIVORCEE, *n.* : berdayî (jin yan mêr).

DIVORCEMENT, *n.* : cudabûn.

DIVORCING, *n.* : berdan.

DIVOT, *n.* : gomçika giyayî ko darkê golfê helkêşan.

DIVULGE, *vt.* : eşkera kirin (razek).

DIVULGED, *adj.* : eşkerakirî.

DIVULGEMENT, *n.* : eşkerakirin.

DIVULGENCE, *n.* : eşkerakirin, dander.

DIVULGING, *n.* : eşkerakirin.

DIVULSION, *n.* : dirrandin, çirrandin.

DIVVIED, *adj.* : bêşkirî, dabeşkirî.

DIVVY, *vt.* : bêş kirin, dabeş kirin.

DIVVYING, *n.* : beşkirin, dabeşkirin.

DIXIE, *n.* : wîlayetên başûra wîlayetên yekgirtiyên Emerîkanî.

DIZZILY, *adv.* : bi gêjî.

DIZZINESS, *n.* : gêjîtî, sergêjî, gêjbûn, tas.

DIZZY, *n.* : gêj, wir.

DO, *vt., i., n.* : kirin, kirin, kirdin.

- **HOW ~ YOU ~ ?** : tu çewan î ?.

- **SORRY, NOTHING ~** : bibore, ez neşêm daxwaza te bi cih binim.

- **THERE WAS NOTHING ~ING** : tiştek neqewimî.

- **TO ~ A PERSON OUT OF (SOMETHING)** : nehêlit (bi xapandinê) mirov tiştekê bibit.

- **TO ~ AWAY WITH** : helweşandin, mirandin, kuştin.

- **TO ~ BY (A PERSON)** : (mirovî) rakirin û danan.

- **TO ~ FOR** : kuştin, radeyek bo danan, debar kirin.

- TO ~ IN : kuştin, xapandin.

- TO ~ ONE'S BIT OR DUTY : bi erkê xwe rabûn.

- TO ~ (SOMETHING) OVER : ji nû ve kirin.

- TO ~ TIME : dem li zindanê borandin (hebs bûn).

- TO ~ TO DEATH : (bi) qenarê ve kirin.

- TO ~ UP : westandin, çak kirin, qopçe girtin, dîwar xemilandin.

- TO ~ WITH : bi tiştekê dilniya yan razî bûn.

- TO ~ WITHOUT : êdî nevêt.

DOABLE, *adj.* : kirdarî, kirdarbar.

DOBBIN, *n.* : hespê çandingehê.

DOBSON-FLY, *n.* : pêtîkek çengdar e.

DOCENT, *n.* : hînker, seyda, mamoste.

DOCILE, *adj.* : pêbir, destvêlk, xweşkêş.

DOCILELY, *adv.* : bi pêbirî, pêbirkî.

DOCILITY, *n.* : destvêlkî, xweşkêşî.

DOCK, *n., vt., i.* : lengergeh, bender, rekeha gumanberî, lenger kirin, kêm kirin, dûv birrîn.

DOCKAGE, *n.* : baca benderî.

DOCKER, *n.* : paleyê benderî.

DOCKET, *n.* : kurtiya belgenameyê.

DOCKHAND, *n.* : karkerê benderê, paleyê benderê.

DOCKWORKER, *n.* : karkerê benderê.

DOCKYARD, *n.* : gemîgeh.

DOCTOR, *n.* : pijîşk, çareger, doktor.

DOCTOR, *vt.* : çare kirin, destkar kirin.

DOCTORATE, *n.* : hevjînkar, doktora.

DOCTORED, *adj.* : çarekirî, destkarkirî.

DOCTORING, *n.* : çarekirin.

DOCTORINAIRE, *n., adj.* : dîtanedar, oldar, ol, dîtanekar.

DOCTORINAIRIAN, *n.* : dîtanekar, olkar.

DOCTORINAIRIANISM, *n.* : dîtanedarîtî, oldarîtî.

DOCTRINAL, *adj.* : dîtaneyî, olî.

DOCTRINALLY, *adv.* : bi dîtaneyî, bi oliyî, dîtanekî.

DOCTRINE, *n.* : dîtane, ol, bawer, rêbaz, bawerge, ayînra, ayîn.

DOCUMENT, *n.* : belge, belgename, qoçan, bawername, destavêj.

DOCUMENTABLE, *adj.* : belgedar.

DOCUMENTAL, *adj.* : belgenameyî.

DOCUMENTARIAN, *n.* : belgenamekar.

DOCUMENTARIST, *n.* : belgenamekar.

DOCUMENTARY, *adj.* : belgenameyî.

DOCUMENTATION, *n.* : belgenamekirin.

DOCUMENTATIONAL, *adj.* : belgenamekirinî.

DOCUMENTER, *n.* : belgenameker.

DODDER, *vi., n.* : lerizîn, giyakelegurge (helez e).

DODDERED, *adj.* : bêçiq, lawaz, sist.

DODDERING, *adj.* : xurifî.

DODDERY, *adj.* : lawaz, xurifî.

DODEC(A)-, *pref.* : pêşgir e ko diwazdeh e.

DODECAGON, *n.* : diwazdeh la yan perasû û goşe .

DODECAHEDRON, *n.* : diwazdehrû.

DODECAPHONIC, *adj.* : diwazdehawaz.

DODECAPHONICALLY, *adv.* : bi diwazdehawazî, diwazdehawazkî.

DODECAPHONIST, *n.* : diwazdehawazkar.

DODECAPHONY, *n.* : diwazdehawazî.

DODGE, *n.* : xwevedan, guhaztin, fêlbazî, xapîn, gizî, rîp.

DODGE, *vi., t.* : xwe vedan, guhaztin.

DODGER, *n.* : rîpo.

DODGERY, *n.* : fêlbazî, şûlikandin.

DODGING, *n.* : xwevedan.

DODGY, *adj.* : xapîn, fêlbaz.

DODO, *n.* : xirpo.

DOE, *n.* : mêasik, pezkûvî yan kêvrûşk.

DOER, *n.* : kirar.

DOES (DO) : kirin.

DOESKIN, *n.* : kevlê asikî yan pezkûvî.

DOESN'T OR DOES NOT : nekirin.

DOFF, *vt.* : kulav rakirin, êxistin (cil, kum).

DOG, *n.* : se, seg, kûçik.

- **BREEDER** : sebaz.
- **BREEDING** : sebazî.
- **HOUSE** : penageha seyan.
- **A ~ IN THE MANGER** : mirovê nahêlit kes tiştekê bi kar bînit herçend ko ew bi xwe jî bi kar naînit.
- **'S FOOD** : lak.
- **'S PUPPY** : kûçik, kûçikê seyî, kîçik.
- **EVERY ~ HAS HIS DAY** : her mirovekê roja xwe heye (bo serketinê, bextiyariyê).
- **LET SPLEEPING ~ LIE** : destê xwe neke tiştê baş bit.
- **TO BE A TOP ~** : payedar, girgir.
- **TO BE UNDER ~** : pêdivêt mildanê bikit.
- **TO GIVE A ~ A BAD NAME AND HANG HIM** : hêza bêbextiyê.
- **TO GIVE (THROW) TO THE ~** : dest ji tiştekê berdan çunko bê feyde ye, tewş e.
- **TO HELP A LAME ~ OVER A STILE** : harî mirovekê kirin li tûşbûnê yan tengaviyê.
- **TO LEAD A ~'S LIFE** : jiyanek zehmet yan sext borandin, renc yan derd kêşan.

DOG, *vt.* : (wek tajî) nêçîr kirin.

DOGBANE, *n.* : sekuj (helez e).

DOGBERRY, *n.* : tîse.

DOG-COLLAR, *n.* : tasme.

DOG-CART, *n.* : erebaneya sekêş.

DOG DAYS, *n.* : demê navbera destpêka tîrmehê û destpêka îlonê ko germ e li nîv qada bakur, demê kêmçalakî.

DOG EAR, *n.* : guhse : çimê rûpelê pêçayî.

DOG FACE, *n.* : serbaz (peyade).

DOG-FENNEL, *n.* : dawudî (gul e).

DOG-FIGHT, *n.* : şerê seyan : şerê dijwar, bezma navbera balafiran yan firokeyan.

DOG-FISH, *n.* : semasî (texlîtek masî ye).

DOGGED, *adj.* : rikdar, nêçîrkirî (wek tajî).

DOGGEDLY, *adv.* : bi rikdarî, rikdarkî.

DOGGEDNESS, *n.* : rikdarîtî.

DOGGER, *n.* : gemiya dubabirek.

DOGGEREL, *n., adj.* : bed, tiraneyî (helbest).

DOGGERY, *n.* : se, sebûn.

DOGGING, *n.* : nêçîrkirin (wek tajî).

DOGGISH, *adj.* : seyî, daylan, diz.

DOGGISHLY, *adv.* : wekî seyî, sekî.

DOGGO, *adv.* : kunc, veşartî.

DOGGONE, *vt.* : kambax kirin.

DOGGONED, *adj.* : kambaxkirî.

DOGGONING, *n.* : kambaxkirin.

DOGGY, *adj.* : seyî.

DOGIE, *n.* : golikê sêwî (di nav garanê de).

DOGLED, *adj.* : xîs, xwehr, xahr.

DOGMA, *n.* : ol, bawer.

DOG-MASTIFF, *n.* : gemal.

DOGMATIC(AL), *adj.* : olî, vebirr.

DOGMATICALLY, *adv.* : bi olî, bi vebirrî, vebirrkî.

DOGMATICALNESS, *n.* : olîtî, vebirrîtî.

DOGMATICS, *n.* : olzanî.

DOGMATISM, *n.* : vebirrkarî, serhişkîtî.

DOGMATIST, *n.* : vebirrkar, serhişk.

DOGMATIZATION, *n.* : olîkirin.

DOGMATIZE, *vt., i.* : olî kirin, vebirr kirin, serhişki kirin.

DOGMATIZED, *adj.* : olîkirî.

DOGMATIZING, *n.* : olîkirin.

DOGNAP, *vt.* : se dizîn.

DOGNAP(P)ED, *adj.* : sedizî.

DOGNAP(P)ER, *n.* : sediz.

DOGNAPPING, *n.* : sedizî.

DO-GOODER, *n.* : xêrdaş, xêrxwaz.

DOG-ROSE, *n.* : şîlan.

DOG-STAR, *n.* : stêrese.

DOG-TAG, *n.* : nîşanka tasmeyî.

DOG-TOOTH, *n.* : kêlbe (didan).

DOG-TOOTH VIOLET : binefşê kêlbeyî.

DOG-WATCH, *n.* : erkê dudemjimêran (li ser gemiyê).

DOILY, *n.* : pestî, ahîn.

DOLDRUM, *n.* : bêkarî.

DOLE, *n., vt.* : xêr, qencî, xêr kirin.

DOLED, *adj.* : xêrkirî.

DOLEFUL, *adj.* : pest, xemdar, mirîto.

DOLEFULNESS, *n.* : xemdarîtî.

DOLERITE, *n.* : kevrek agirî ye.

DOLESOME, *adj.* = **DOLEFUL.**

DOLICH(O), *pref.* : pêşgir e ko dirêj e yan çarla ye (goşe ye).

DOLICHOCEPHALIC, *adj.* : serê çar layî yan alî.

DOLICHOCRANIAL OR DOLICHOCRANIC, *adj.* : kilox çarlayî.

DOLING, *n.* : xêrkirin.

DOLL, *n.* : leyizok, lîzok, jin, jina ciwan lê hiş sivik, dildar.

DOLLIED, *adj.* : leyizkirî.

DOLLISH, *adj.* : wek leyizokê.

DOLLISHLY, *adv.* : bi leyizokî.

DOLLISHNESS, *n.* : leyizokîtî.

DOLLAR, *n.* : dolar (dirav).

DOLLOP, *n.* : dilop, parî.

DOLLY, *n., vt., i.* : leyizok, şînik, guhêzoka baran (barkêş), guhaztin, lê dan (bi şînikî).

DOLLYING, *n.* : leyizokirin.

DOLMAN, *n.* : qapûtê jinan.

DOLMEN, *n.* : kevnegor (berî dîrokê).

DOLOMITE, *n.* : kevir, mermer.

DOLOMITIC, *adj.* : mermerî.

DOLOMITIZATION, *n.* : mermerîkirin.

DOLOTOMIZE, *vt.* : mermerî kirin.

DOLOTOMIZED, *adj.* : mermerîkirî.

DOLOTOMIZING, *n.* : mermerîkirin.

DOLO(U)R, *n.* : xemdarî, kovan.

DOLOROUS, *adj.* : xemgîn, xemdar, pest.

DOLOROUSLY, *adv.* : bi xemgînî, bi kovanî, xemgînkî.

DOLOROUSNESS, *n.* : xemgîtînî, kovanîtî.

DOLOSE, *adj.* : fêlbaz, tawanî.

DOLOUR, *n.* : xem, kovan.

DOLPHIN, *n.* : dolîn.

DOLT, *n.* : xirpo, gewc.

DOLTISH, *adj.* : pergele, gelho, xirpoyî, piçekî xirpo.

DOLTISHLY, *adv.* : bi gelhoyî, bi xirpoyî, gelhokî.

DOLTISHNESS, *n.* : gelhoyîtî, xirpoyîtî.

- **DOM**, *suff.* : paşgir e ko paye, cîhan, bar, civat yan çîn e.

DOMAIN, *n.* : zevî, dever, xudaniya zeviyê.

DOME, *n., vt., i.* : qob, gomiz, boşe, gombeze, gomez, qob kirin.

DOMED, *adj.* : gomizî.

DOMESDAY, *n.* : roja dûmahiyê.

DOMESTIC, *adj.* : maldarê, kehî, kedî, hundirî, xizmetkarî malî, navmalî, xumalî.

- **ANIMALS** : çîneke û canewerên kehî.

- **SCIENCE** : maldarîzanî.

DOMESTICALLY, *adv.* : bi maldarî, maldarkî.

DOMESTICATE, *vt.* : kenî kirin.

DOMESTICATED, *adj.* : kehî, kedî, kehîkirî, ram, destî.

DOMESTICATING, *n.* : kehîkirin.

DOMESTICATION, *n.* : kehîbûn.

DOMESTICITY, *n.* : kehîtî, jiyana xêzanî, kehîbûn.

DOMICAL, *adj.* : gomizî.

DOMICILE, *n.* : nişîngeh, melbend, xanî, mal.

DOMICILE, *vt.* : nişîn bûn, maldar bûn.

DOMICILED, *adj.* : maldarkirî.

DOMICILIATE, *vt., i.* : maldar kirin, nişandin, jîn, kehî kirin.

DOMICILIATED, *adj.* : maldarkirî, kehîkirin.

DOMICILIATION, *n.* : maldarkirin, maldarbûn.

DOMICILING, *n.* : kehîkirin.

DOMINANCE, *n.* : zalbûn.

DOMINANT, *adj.* : zal, serdest.

DOMINANTLY, *adv.* : bi zalî, zalkî.

DOMINATE, *vt., i.* : zal bûn.

DOMINATED, *adj.* : zalkirî.

DOMINATING, *n., adj.* : zalkirin, zalbûn, zal.

DOMINATION, *n.* : zalbûn, sehîw, zalî.

DOMINATIVE, *adj.* : zaldar.

DOMINATOR, *n.* : zalker.

DOMINEER, *vi., t.* : zal kirin, zal bûn.

DOMINEERING, *adj.* : zaldar.

DOMINEERINGLY, *adv.* : bi zaldarî, zaldarkî.

DOMINEERINGNESS, *n.* : zaldarî, zalbûnîtî.

DOMING, *n.* : gomizkirin.

DOMINICAL, *adj.* : xudayî.

DOMINICAN, *n., adj.* : dominîkî (tîreyek filehî).

DOMINION, *n.* : dever, serxwebûn, dewletên komonwêlsa Brîtanî, pergal, zalî, zalbûn, desthelatî.

DOMINO, *n.* : domîne (yarî).

- **THEORY** : dîtaneya domîneyê (ko heke yek ket) ewên dî jî dikevin anko diherifin).

DON, *n., vt.* : axayê îspanî, girîman kirin, kirin ber wxe.

DONATE, *vt., i.* : bêş kirin, bexş kirin.

DONATED, *adj.* : bêşkirî, bexşkirî.

DONATING, *n.* : bêşkirin, bexşkirin, bexşandin.

DONATION, *n.* : bêş, bexş, bexşîş, bexşandin, bêşederî, pîtak, kalmast, barbo.

DONATIVE, *adj.* : bêşdar.

DONATOR, *n.* : bêşker, bexşker.

DONE, *adj.* : rêk (li gel nerîta civakî), teba.

DONE, *pp.* **OF DO** : hat kirin.

DONEE, *n.* : desthelatdarê guhaztina xudaniya samanî, bexşbir.

DONJON, *n.* : birca asêkirî.

DON JUAN, *n.* : jinbaz.

DONKEY, *n.* : ker, nêreker, caş, daşik, hemtîz, wilax, guhdirêj.

- **BOY** : kerajo.

- **DUNG** : sêkilot.

- **ENGINE** : makîneya biçûka serbara guhêzbar.

- **MAN** : kerajo.

- **SADDLE** : kurtan.

- **'S YEARS** : rojgarek (demek dirêj).

- **WORK** : karê giran, zehmetkêşî, rêncberî.

- **MALE ~** : nêreker.

- **YOUNG ~** : kurrik.

DONNED, *adj.* : girîmankirî.

DONNING, *n.* : girîmankirin.

DONOR, *n.* : bêşker, bexşker.

DO-NOTHING, *n., adj.* : tembel, gelho.

DON'T = DO NOT : neke.

DOODLE, *n.* : demzehêkirin, neqiş(kirin), bêhiş, bapîvan.

DOODLED, *vt., i.* : (dem) zehê kirin, ba pîvan.

DOODLED, *adj.* : demzehêkirî.

DOODLING, *n.* : demzehêkirin.

DOOM, *n.* : mirin, biryar, roja dûmahiyê, biryara dadwerî.

DOOM, *vt.* : tawanbar kirin (hukim kirin).

DOOM SAYER : reşbin.

DOOMSTER, *n.* : reşbîn, dadwer.

DOOR, *n.* : derî, der, dergeh.

- **FRAME** : derçik, şîpane, şîpik.

- **SMALL ~** : deriçe.

DOORKEEPER, *n.* : dergevan, perdevan.

DOORKEEPING, *n.* : dergevanî.

DOOR-KNOB, *n.* : destikê derî.

DOORLESS, *adj.* : bêderî, vekirî.

DOORMAN, *n.* : dergevan, perdedar.

DOORMAT, *n.* : tatiyê berderî.

DOORMAIL, *n.* : bizmarê derî (bizmarek sermezin e).

DOORSILL, *n.* : derazînk, dermal.

DOORSTEP, *n.* : derazînk, dermal.

DOORWAY, *n.* : derçik.

DOORYARD, *n.* : hesar.

DOPANT, *n.* : nebijîniti.

DOPE, *n., vt., i.* : hevîr, tiryak, efyon, tezînker, xirpo, tezandin, encam kirin.

DOPED, *adj.* : efyonkirî.

DOPESTER, *n.* : berbîn (encamîn yarî yan helbijartinan).

DOPEY, *adj.* : xirpo, gelho, tezînkirî.

DOPING, *n.* : efyonkirin.

DOR, *n.* : kêza rîxê.

DORHAWK, *n.* : şevhêlûyê ewropî.

DORIAN, *n.* : pêwendîdarê (Dorîs) : kevnebajêrê Girekî.

DORIC, *adj.* : dorîsî.

DORM, *n.* = **DORMITORY.**

DORMANCY, *n.* : xewa temar, sirbûn, mitbûn.

DORMANT, *adj.* : mit.

- **STAGE** : qonax yan koçeya mitiyê.

DORMER, *n.* : pencerka derhatî, banê nişîvî û derhatî.

- **WINDOW** : pencerka derhatî.

DORMITORY, *n.* : jora mezina nivistinê.

DORMOUSE, *n.* : canewerek kirinde wek sivoreyî.

DORP, *n.* : gund.

DORS, dorsi or dorso-, *pref.* : pêşgir e ko pişt e, piştî ye.

DORSAL, *adj.* : piştî (pêwendîdarê piştê).

DORSALLY, *adv.* : bi piştî, piştkî.

DORSIVENTRAL, *adj.* : piştî û zikî.

DORSIVENTRALITY, *n.* : piştî û zikîtî.

DORSIVENTRALLY, *adv.* : bi piştî û zikî.

DORSOLATERAL, *adj.* : pêwendîdarê pişt û herdu teniştan.

DORSOVENTRAL, *adj.* : pêwendîdarê tewereya li navbera pişt û rexên zikî.

DORSOVENTRALITY, *n.* : piştî û zikrexîtî (teniştîtî).

DORSOVENTRALLY, *adv.* : bi piştî û zikrexî (teniştî).

DORSUM, *n.* : pişt.

DORY, *n.* : belem, qurt, texlîtek masiyê deryayî pan e.

DOSAGE, *n.* : qurtdan, qurtpîv, firpîv, firek.

DOSE, *n.* : qurt, fir, firek.

DOSED, *adj.* : qurtkirî.

DOSIMETER, *n.* : qurtpîv.

DOSING, *n.* : qurtkirin.

DOSS, *vi., n.* : nivistin, textê demdar.

DOSSIER, *n.* : pirsname, dozname.

DOT, *n.* : xal, pint, pinî, deq.

DOT, *vt., i.* : xurifîn, xal kirin.

DOTAGE, *n.* : xurifîn.

DOTARD, *n.* : xurifî, xurifîn.

DOTE OR DOAT, *vt.* : xirpo bûn, xurifîn.

DOTED, *adj.* : xurifî, xirpo.

DOTING, *n.* : xurifîn.

DOTTED, *adj.* : pinîkirî.

- **SWISS** : Siwîsiyê pinîkirî (muzlînek pinîkirî ye).

DOTTEREL, *n.* : xirpo, gelho.

DOTTY, *adj.* : pinîkirî, xalkirî, dîn, gewc.

DOUBLE, *n., adj., adv.* : duca, ducar, ducarî, duqet, qam, duwane, cot.

- **ACTING** : dukiryar.
- **BARRELED** : dulûleyî.
- **BASS** : alava mezina kivanî.
- **BOILER** : duqazan : yek di nav ya dî de ko qazana jor dikelit bi kelandina qazana jêr.
- **BREASTER** : dusîng.
- **CHIN** : duerzînk : goştê li bin erzînkê dahêlayî.
- **CROSSER** : çivo, fêlbaz, dilxap.
- **DAGGER** : duxencer : nîşana çapî ye.
- **DEALING** : lalayî, dilxapî, lêbandin.
- **DECK(ER)** : dutebeq.
- **ENTENDRE** : duwateyî.
- **ENTRY** : dutomar.
- **FACED** : durû, rûbaz.
- **HEADER** : hevkêşa duser.
- **ROOT** : riha ducar, retî duwane.
- **STANDARD** = **BI METALIC.**
- **STAR** : dustêr (pêkve diyar).
- **TALK** : axiftina xapîn.
- **THINK** : duhizir.
- **TIME** = **DOUBLE QUICK** : dudem : lezîn.
- **TREE** : karîteyê qayimkirî (erebane).
- **TONGUED** : dudev (duziman) dilxap, çivo.

DOUBLE, *vt., i.* : ducar kirin, ducar bûn.

DOUBLED, *adj.* : ducarkirî.

DOUBLE JOINTED : dumovikî.

DOUBLE MINDED, *adj.* : dudil.

DOUBLE PIPED FLUTE, *n.* : duzil (ney).

DOUBLET, *n.* : saqoyê teng.

DOUBLE WIND INSTRUMENT, *n.* : alava duzilabayî (ney).

DOUBLIG, *n.* : ducarkirin, cot, berdêl.

DOUBLY, *adj.* : ducar, duwane.

DOUBT, *n., vt., i.* : guman, dudilî, guman kirin, dudilî kirin.

DOUBTABLE, *adj.* : gumanbar.

DOUBTED, *adj.* : gumankirî, dudilîkirî.

DOUBTFUL, *adj.* : gumandar, dudil.

DOUBTFULLY, *adj.* : bi gumandarî, bi dudilî, gumandarkî.

DOUBTFULNESS, *n.* : gumandarîtî.

DOUBTING, *n.* : gumankirin.

DOUBTLESS, *adj.* : bêguman, hemin.

DOUBTLESSLY, *adv.* : bi bêgumanî, bêgumankî.

DOUBTLESSNESS, *n.* : bê gumanîtî.

DOUCE, *adj.* : hişyar, hedar.

DOUCELY, *adv.* : bi hişyarî, hişyarkî.

DOUGH, *n.* : hevîr, hewîr.

- **FACE** : endamê Kongreyê bakurî (Emerîkî), ne dijî koletiyê.
- **FOOT** : doughboy : zelabiya kelandî.
- **DOUGHNUT** : kiloca şirîn û ronkirî.

DOUGHTILY, *adv.* : bi azayî, bi mêrxasî, mêrxaskî.

DOUGHTY, *adj.* : aza, xurt, mêrxas.

DOUGHY, *adj.* : hevîrî.

DOUGLAS FIR, *n.* : texlîtek kaj e.

DOUR, *adj.* : req, dijwar, rikdar.

DOUSE, *vt., i., n.* : noqî bûn, şil bûn, vekuştin, lê dan.

DOUSED, *adj.* : temirandî, vekujandî, noqîbûyî, şilkirî.

DOUSING, *n.* : vekujandin, temirandin, şilkirin.

DOVE, *n.* : kotir, kevok, qomrî.

DOVECOTE, *n.* : birca kotirê.

DOVETAIL, *n., vt., i.* : nêr û mê, nêr û mê kirin.

DOVISH, *adj.* : aştîxwaz.

DOVISHNESS, *n.* : aştîxwazîtî.

DOW, *vi.* : şiyan.

DOWAGER, *n.* : bîjina xanedan, pîrejina şikûdar.

DOWDILY, *adv.* : bi kinciri, kincirkî.

DOWDINESS, *n.* : kincirîtî.

DOWDY, *adj., n.* : pulûc, kevn, qerade, kince, kincirkirî rizok.

DOWDYING, *n.* : kincirkirin.

DOWED, *adj.* : şiyayî.

DOWEL, *n.* : singê dîwarî.

DOWEL(L)ED, *adj.* : singkirî.

DOWEL(L)ING, *n.* : singkirin.

DOWER, *n.* : next, jêhatina sirûştî, paşmayî bo bîjinê.

DOWER, *vt.* : jêhatî kirin, next dan.

DOWITCHER, *n.* : balindeyek nikildirêj e.

DOWN, *n., adj., adv., prep.* : bin, danîn, jêr, nişîv, mirîto, nesax, bêzar, daxistî, berjêr, serbijêr, berbijêr.

DOWN, *vt., i.* : êxistin (balafir), kevandin, ternirandin, vekuştin, kuştin, (lez) kêm kirin, hînan xarê.

DOWNBEAT, *n., adj.* : reşbîn.

DOWNCAST, *adj.* : giriftar, mirîto, pest.

DOWNFALL, *n.* : ketin, hilşîn.

DOWNGRADE, *n., vt.* : nişîvbûn (payeya kêmtir), nişîvî, pest kêm kirin (paye).

DOWNHAUL, *n.* : werîs (bo nizimkirina babirekî).

DOWNHEARTED, *adj.* : mirîto, pest.

DOWNHILL, *n., adj., adv.* : nişîviya zîrî, sernişîvî.

DOWNPOUR, *n.* : şipîn, şerpîn, tavî baran, tavîbarîn, şestebaran.

- **VIOLENT** ~ : şest.

DOWNRIGHT, *adv., adj.* : eşkera, êkrast.

DOWNSTAGE, *adv.* : nik berahiya şanoyê.

DOWNSTAIRS, *adv., adj., n.* : xarê, jêr, tebeq yan nihûma jêrî (avahî), (bin yan jêr pêstirkan).

DOWNSTREAM, *adv., adj.* : li gel arasteya rûbarî.

DOWN SWING, *n.* : kêmbazar.

DOWN-TO-EARTH, *adj.* : kirdarî.

DOWNTOWN, *n., adj., adv.* : nîveka bazirganiya bajêrî.

DOWNTREND, *n.* = **DOWN TURN.**

DOWNTRODDEN, *adj.* : tepeserkirî, pêlêkirî, pêdankirî.

DOWN TURN, *n.* : girjbûn, sistbazar.

DOWNWORD(S), *adv.* : berbijêr, bo xarê, nişîvî, serbijêr, jêrkî.

DOWSING, *n.* : lêgeran.

DOWNWIND, *adv., adj.* : arasteya bayî.

DOWNY, *adj.* : hilî, nerm, fêlbaz, xapîn.

DOWRY, *n.* : next, cihaz, qelen.

DOWSE, *vt., i., n.* = **DOUSE.**

DOWSE, *vi., t.* : seh kirin (bi darê berbînê).

DOWSER, *n.* : sehker.

DOXOLOGY, *n.* : pesinkirina Xudayî.

DOXY, *n.* : dê(h)l, qehpe, felîte.

DOYEN, *n.* : ragir (serok).

DOYENNE, *n.* : ragir (mê).

DOZEN, *n., vt., i.* : xilmaş, xewa sivik, pûnijîn, di xew çûn, sivik nivistin, pûnijîn.

DOZED, *adj.* : siviknivistî.

DOZEN, *n.* : diwazdehk, derzen, rivde.

DOZER, *n.* : rakêş (bo vekirina rê).

DOZINESS, *n.* : (sivik)nivistînîtî.

DOZING, *n.* : (sivik)nivistin.

DOZY, *adj.* : nivistî (sivik).

DRAB, *n., adj.* : dêhl, qehpe, jina pîs, dilşikîn, esmerê vekirî, perûkê gewrê vekirî.

DRAB, *vi.* : hîzî kirin, têkiliya dêhlan kirin.

DRABBET, *n.* : perûkê kitaniyê sor.

DRABBING, *n.* : hîzîkirin.

DRABBLE, *vt., i.* : teqn kirin, xwe di nav teqnê de vedan, yan gevizandin, xwe xuşandin (di nav teqnê de).

DRABBLED, *adj.* : teqinkirî, gevizandî.

DRABBLING, *n.* : teqinkirin, gevizandin, gevaztin.

DRACAENA, *n.* : dara ejdehayî.

DRACHM(A), *n.* : derhem.

DRACO, *n.* : stêra ejdehayî.

DRACONIAN, *adj.* : hov, dijwar.

DRACONIC, *adj.* : ejdehayî.

DRAFT, *adj., n.* : neqşe, reşnivîs, serbazkirin, qurit, daxwaz, ba, reşe, rewtek yan lozewa bayî, rûnivîsîn, bager, peşk.

DRAFT, *vt.* : serbaz kirin, neqş kirin, kêşan.

DRAFTABLE, *adj.* : neqşbar.

DRAFTER, *n.* : neqşker.

DRAFTILY, *adv.* : bi neqşî, neqşkî.

DRAFTINESS, *n.* : neqşîtî.

DRAFTSMAN, *n.* : neqşker.

DRAFTY, *adj.* : neqşî.

DRAG, *n.* : sûrîn, çêrtil, kêşan, xuşandin, mehlî, xişan, şipne, şipik, şivne, xişke, temtok.

DRAG, *vt., i.* : kêşan, xuşandin, xişikandin.

DRAGGED, *adj.* : xirikandî, xişikandî, kêşayî.

DRAGGER, *n.* : belema masîgirtinê.

DRAGGING, *n.* : kêşan, rakişandin, xirikandin, kişandin.

DRAGGLE, *vt., i.* : kêşan yan xuşandin (nav teqnê de).

DRAGGLED, *adj.* : xuşandî.

DRAGGLING, *n.* : xuşandin.

DRAGGLE TAIL, *n.* : dêhl.

DRAGLINE, *n.* : werîsê kêşanê.

DRAGMAN, *n.* : rakêş nemaze rakêşê tora masiyan.

DRAGNET, *n.* : tor.

DRAGOMAN, *n.* : terciman, wergêr.

DRAGON, *n.* : ejdeha.

- **LIZARD** : kimkimeyek mezin e.

DRAGONFLY, *n.* : kulî, teşîrok.

DRAGOON, *n.* : serbazê siwar.

DRAG QEEN, *n.* : nêrbazê wek jinan cilkirî (kinckirî).

DRAG RACE OR RACING, *n.* : pêşbirkeya leza otombîlan.

DRAIL, *n.* : nikloka girana masîgirtinê.

DRAIN, *n.* : şirik, çirûnek, pûrik, şûrik, ava têçûyî, pilosk, bar, ava rewandinê, dadûşîn, pargîn (li dor konî).

- **PIPE** : boriya rewandinê.

DRAIN, *vt.* : şurik kirin, vala kirin, zuha kirin, neman.

DRAINAGE, *n.* : rewandin, dadûşin.

DRAINER, *n.* : rewanker.

DRAINING, *n.* : dadûşîn.

DRAKE, *n.* : qaz (nêr), top, sune, meravî.

DRAM, *n.* : qurtek şerab, kêmtibab.

DRAMA, *n.* : şano.

DRAMATIC, *adj.* : nişkî, şanoger.

DRAMATICS, *n.* : kiryarzanî yan derhînana şanoyî.

DRAMATIST, *n.* : şanonivîser.

DRAMATIZATION, *n.* : şanokirin.

DRAMATIZE, *vt., i.* : mezin kirin, şanoyî kirin.

DRAMATIZED, *adj.* : şanokirî.

DRAMATURGY, *n.* : şanozanî.

DRAMSHOP, *n.* : meyxane.

DRANK, *p.* OF **DRINK** : vexwar.

DRAPE, *n.* : perde, çit.

DRAPE, *vt., i.* : kinc kirin, xemilandin.

DRAPED, *adj.* : xemilandî (bi perûkî).

DRAPER, *n.* : perûkfiroş, kutafiroş, bazirgan.

DRAPERY, *n.* : perûk, bazirganiya perûkan.

DRAPING, *n.* : xemilandin (bi perûkî).

DRASTIC, *adj.* : dijwar, req, rihdar.

DRASTICALLY, *adv.* : bi dijwarî, dijwarkî.

DRAT, *vt.* : 3 sing. subject. (vulg) : (nifrîn) kambax bit.

DRATTED, *adj.* : kambaxkirî.

DRATTING, *n.* : kambaxkirin.

DRAUGHT, *n.* = **DRAFT.**

- **HORSE**: yexte, exte.

DRAUGHTS, *n.* : damanê.

DRAUGHTSMAN, *n.* : neqşker.

DRAUGHTY, *adj.* : neqşî, rewtkî.

DRAW, *n.* : kêşan, kaxeza leyiztinê û bextî, neqş, pişkêşin, pêşbeziya hevencam.

DRAW, *vt., i.* : kêşan, neqş kirin, neqşandin.

- TO ~ A DESTINATION BETWEEN : cudayî diyar kirin.

- TO ~ ATTENTION : serinc kêşan, çavdanî kirin.

- TO ~ AWAY : pêştir keftin (ji hevrikî).

- TO ~ BACK : paşve çûn, dudilî kirin.

- TO ~ BLANK : tiştek nabandin.

- TO ~ BLOOD : birîndar kirin, enirandin.

- TO ~ BREATH : bêhnek kêşan, bêhna xwe vekirin.

- TO ~ DOWN THE CURTAIN : perde hînan xarê (şano), êdî li ser pirsekê naxivit.

- TO ~ FIRST BLOOD : êrîşa yekem kirin, êrîş dest pê kirin.

- TO ~ IN : kurt bûn, destê xwe girtin.

- TO ~ IT MILD : xwe ji partê (yan fortê) vedan.

- TO ~ OFF : derxistin (bi dilopandinê), paşve çûn, paşve kêşan.

- TO ~ ON OR UPON : xwe li ser girtin.

- TO ~ OUT : dirêj kirin, dirêj bûn.

- TO ~ ROUND : nêzîk bûn.

DRAWBACK, *n.* : gîro, paşketin, kosp.

DRAWBAR, *n.* : bîsta kêşanê.

DRAW BRIDGE, *n.* : pira livîn.

DRAWEE, *n.* : liserkêşayî.

DRAWER, *n.* : meyger, meygêr, nîgarkêş, kişanvan.

DRAWERS, *n.* : satan (perûk).

DRAWING, *n.* : nîgarkêşî, neqş, wêne, kişandin, cixiz neqşandin.

- CARD : her tiştê serinckêş nexasme kirdarê gelêr.

- ATTENTION : serinckêşan.

- ROOM : dîwanxane.

DRAW KNIFE OR DRAWING KNIFE : kêrika kişanî.

DRAWL, *n., vt., i.* : ming(e), qebebûn, qebe axiftin.

DRAWN, *adj., pp.* OF DRAW : neqşkirî, kêşayî, wênekirî.

- WORK : wênekirina kêşanî.

DRAW PLATE, *n.* : depê kêşanê.

DRAW SHAVE, *n.* = DRAW KNIFE.

DRAW STRING, *n.* : benikê girêdanê (telîs yan şelwar).

DRAWTUBE, *n.* : lûleya tehîsok (bi hûrbînî).

DRAY, *n., vt., i.* : erebaneya baran ya nizim, guhaztin.

DRAYAGE, *n.* : guhaztina bi erebaneyê, kirêya vê guhaztinê.

DRAYMAN, *n.* : hajoyê erebaneyê.

DREAD, *n., adj., vt., i.* : tirs, sehm, sam, sab, saw, tirsyarî, suhîn, toqîn, hejivîn, bizdihîn, tirsîn, bizdihîn.

DREADFUL, *adj.* : tirsinak, hotasa.

DREADFULLY, *adv.* : bi tirsinakî.

DREADFULNESS, *n.* : tirsinakîtî.

DREADNAUGHT, *n.* : kirasê tevnê stûr.

DREAM, *n.* : xewn, dîtinek.

DREAM, *vi., t.* : xewn dîtin.

DREAMED, *adj.* : xewndîtî.

DREAMER, *n.* : xewnkar.

DREAMFUL, *adj.* : xewndar.

DREAMFULLY, *adv.* : bi xewndarî, xewndarkî.

DREAMFULNESS, *n.* : xewndarîtî.

DREAMILY, *adv.* : bi xewndarî, xewndarkî.

DREAMING, *n.* : xewndîtin.

DREAM LAND, *n.* : xewnistan.

DREAMLESS, *adj.* : bê xewn.

DREAMLESSLY, *adv.* : bi bêxewnî, bêxewnkî.

DREAMLESSNESS, *n.* : bê xewnîtî.

DREAM LIKE, *adj.* : wek xewnê, nayab.

DREAM WORLD, *n.* : xewnistan, aşopistan.

DREAMY, *adj.* : xewnî.

DREAR(Y), *adj.* : xemdar, mirîto, qehirîn.

DREDGE, *n.* : alava teqinrakirinê ji binê avê yan rûbarî, tor. teqnê rakirin (ji binê rûbarî), paqij kirin (binê avê).

DREDGED, *adj.* : paqijkirî (binê avê).

DREDGER, *n.* : paqijker.

DREDGING, *n.* : paqijkirin, radan.

DREE, *vt.* : peşe dirêj kirin.

DREED, *adj.* : peşedirêjkirî.

DREEING, *n.* : peşedirêjkirin.

DREG, *n.* : paşmayî, tilp, tilf.

DREGS, *n.* : tilp, durd, nişto.

DRENCH, *n.* : qurt (derman yan şerab), terker.

DRENCH, *vt.* : şil kirin, qurt dan (giyaneweriî).

DRENCHER, *n.* : şilker.

DRENCHING, *n.* : nemandin.

DRESS, *n., adj.* : kiras, fîstan, kinc, ezîzî, pûşak, pûşenî.

- **CIRCLE** : çemereya mîrî (rûniştek yan telar ko bi cilên mîrî lê rûdinin).

DRESS, *vt., i.* : kinc kirin, cil kirin, kirin ber xwe (cil).

- **TO ~ DOWN** : lê xurîn, celde dan.

- **TO ~ SHIP** : gemî xemilandin.

- **TO ~ UP** : taze kinc kirin.

DRESSED, *adj.* : rûkeşkirî, cilkirî, dakirî, kinckirî.

DRESSER, *n.* : birîn pêç, dermanker, kincker, tîmarkar.

DRESSINESS, *n.* : (cil) tazeyîtî.

DRESSING, *n.* : paçkirin, liberkirin, rûkeşkirin, cilkirin, kinckirin, panisman.

- **A WOUND** : panisman, tîmarkirin, birîn pêçî, pansûman.

- **BAG OR CASE** : çenteyê alavên karî (tiwalêt).

- **DOWN** : celdekirin, têxurîn.

- **GOWN** : pûşenê bermalê.

- **STATION** : melbend yan nîveka harîkirinê yan birînpêçiyê.

- **TABLE** : mêza karkirinê.

DRESSMAKER, *n.* : dirûnker.

DRESSMAKING, *n.* : dirûnkerî.

DRESS PARADE, *n.* : leşker niwandin.

DRESS REHEARSEL, *n.* : dubarekirina dumahî (şano).

DRESS SHIRT, *n.* : kumlekê spî yê mîrî.

DRESS SUIT, *n.* : destecilên mîrî.

DRESSY, *adj.* : ciwanpûş, law.

DREW, *p.* OF **DRAW** : kêşa.

DRIBBLE, *n.* : pirj, pizrûk, tibaba biçûk.

DRIBBLE, *vi., t.* : belav kirin, kilîs kirin, dilop kirin.

DRIBBLED, *adj.* : dilopkirî.

DRIBBLER, *n.* : dilopker.

DRIBBLET, *n.* : dilop.

DRIBBLING, *n.* : dilopkirin.

DRIBBLY, *adj.* : dilopî.

DRIED, *adj.* : zuha, hişkirî, zuhakirî, qemandî.

- **AND REFINED YOGURT** : mastê kemandî.

- **APRICOT** : qeysî.

- **GRASS STORE** : poşdan.

- **MOLASS SWEET** : herîr.

- **UP** : zuha.

DRIER, *n.* : zuhaker.

DRIFT, *n.* : ramalîn, daşûran.

DRIFT, *vi.* : daşûran, bê armanc çûn.

DRIFTAGE, *n.* : ramalîn, daşûran.

DRIFTINGLY, *adv.* : bi ramalînî, ramalînkî.

DRILL, *n.* : kolîn, meşq, pêçek, şixav, şixab, badek, simtok, kunker.

- **MASTER** : meşqvanê leşkerî, hînker yan kardarê dijwar.

- **PRESS** : kunkerê pestênî.

DRILL, *vt.* : kolîn.

DRILLABILITY, *n.* : kolînbarîtî.

DRILLABLE, *adj.* : kolînbar.

DRILLED, *adj.* : kolayî.

DRILLER, *n.* : kolînkar, kunker.

DRILLING, *adj., n.* : kolan, kolandin, kolîn, dakolîn, gezîn.

DRINK, *n.* : vexwarin.

- **OUT** : liçkirin.

- **IN ~** : mest, serxweş.

DRINK, *vt.* : vexwarin.

- **TO ~ DEEP** : gelek vexwarin, firek mezin vexwarin (firkirin).

- **TO ~ IN** : mêtin, şad berê xwe dan tiştekê yan bihîstin.

- **TO ~ OFF, UP ON DOWN** : liç kirin.

- **TO ~ TO** : nûş(e)can kirin.

DRINKABILITY, *n.* : vexwarbarî, vexwarinbarîtî.

DRINKABLE, *adj.* : vexwarbar, vexwarinbarî.

DRINKER, *n.* : vexwar.

DRINKING, *n.* : nûşîn, vex(w)arin, nûş.

- **MATE** : hevpiyal.

- **MONEY** : beqşîş.

- **VESSEL** : kodik.

DRIP, *n., vt., i.* : dilop, dilop kirin.

- **DRY** : perûk zuha kirin (bê qurmiçandin).

DRIPPED, *adj.* : dilopkirî.

DRIPPER, *n.* : dilopker.

DRIPPING, *n.* : beyate, dilopkirin, çilkîn.

DRIPPY, *adj.* : baranî.

DRIVE, *n.* : hajotin, seyran (di guhêzokê de), rêya xumalî, êrîşa dijwar.

- **IN** : şano, sînema, firoşgeh ya ko mirov dişêt bibînit yan jê bikirit ji guhêzokê de.

DRIVE, *vt., i.* : hajotin, pal dan, çûn, handan kirin, birrîn, xurîn.

- **TO ~ AT** : armanca xwe diyar kirin.

- **TO ~ AWAY** : wê ve bi siwarî çûn, wê ve bûn, dor êxistin.

- **TO ~ AWAY AT** : karek kirin.

- **TO ~ BACK** : paşve bûn.

- **TO ~ IN** : qutan (bizmarî).

DRAV(E)ABLE, *adj.* : hajobar.

DRIVEL, *n.* : gilîz.

DRIVEL, *vt.i.* : gilîz kirin, xirpoyî axiftin.

DRIVEL(L)ED, *adj.* : gilîzkirî.

DRIVELER, *n.* : pûçbêj.

DRIVEL(L)ING, *n.* : gilîzkirin.

DRIVEN, *adj.* : hajotî, randî.

DRIVER, *n.* : hajo, ajo, hajyar, bizwâner, livguhêz.

- **ANT** : mêriya xişok.

- **'S SEAT** : runişteka desthelatdarî (rûnişteka hajoyî).

DRIVE-SHAFT, *n.* : şiva gerandinê yan zivirandinê (ya makîneyê).

DRIVE-WAY, *n.* : rê.

DRIVING, *n., adj.* : hajotin, randin, çalak, req, dijwar, rêber.

- **BELT** : qayîşa hajotinê (makîne).
- **ON** : xurîn, hajotin.
- **OUT** : derxistin, deranîn.
- **WHEEL** : çerxa hajotinê, dezgîn.

DRIZZLE, *n.* : pizrûk, pirj, rişên.

DRIZZLE, *vt., i.* : barîn (sivik), pizirîn.

DRIZZLED, *adj.* : pizirî, pizirkirî.

DRIZZLING, *n.* : pirjkirin, pizir kirin.

DRIZZLINGLY, *adv.* : bi pizrûkî, pizrûkkî.

DRIZZLY, *adj.* : pizirî.

DROGUE, *n.* : lenger, rast.

DROIT, *n.* : maf, rast.

DROLL, *adj., n.* : gêreyî, gêre, seyr.

DROLL, *vt.* : gêre kirin.

DROLLERY, *n.* : gêrekirin, wêneyek tiraneyî, çivanok, henek.

DROLLY, *n.* : gêre, zirtek.

- **DROME**, suff. : paşgir e ko meydan e.

DROME, *n.* : balafirgeh.

DROME DARY, *n.* : hêştir, kerwanê hêştiran.

DROMOND, *n.* : bagemiya babirê lezîn.

DROME, *n.* : nêrmêşhingivîn, mole, ving, bem, zirînîn.

DROME, *vt., i.* : ving kirin, mole kirin, zirîn kirin.

DROMED, *adj.* : molekirî, zirînkirî.

DROMER, *n.* : vingker, moleker.

DROMING, *n.* : ving, zirînîn, mole.

DROMINGLY, *adv.* : bi vingî, bi moleyî, vingkî.

DROOL, *vi.* : bêhişî axiftin, gilîz kirin.

DROOP, *n.* : şor (dahêlayî).

DROOP, *vi., t.* : şor bûn.

DROOPING, *n.* : şor, şorbûn, çilmisîn, çilmisandin.

DROOPY, *adj.* : şor, tata.

DROP, *n.* : ketin, dilop, dilopkirin, çilk, dawerîn, xistin, çipik, peşk, tinok.

DROP, *vi., t.* : keftin, dilop kirin, êxistin.

- **TO ~ ACROSS (A PERSON)** : vêkeftin (helketinî).
- **TO ~ BEHIND** : gîro bûn, şûnde keftin, paş keftin.
- **TO ~ BY** : serdan kirin.
- **TO ~ EXCREMENT** : zilq kirin.
- **TO ~ IN** : serdan kirin.
- **TO ~ OFF** : di xew çûn.
- **TO ~ OUT** : keftin, herifîn.
- **TO ~ THROUGH** : herifîn.

DROPLET, *n.* : dilopk.

DROPPAGE, *n.* : mîwe yan berê ketî berî gehiştinê.

DROPPED, *adj.* : ketî.

DROPPER, *n.* : dilopker, diloprêj.

DROPPING, *n.* : daketî, êxistin, xistin, çirtkirin, zilqkirin, dawerîn, şor, şorbûn, kevandin.

- **TUBE** : diloprêj.

DROPPINGS, *n.* : çirt, koşpil, zilq, zirç, ciçke, serkil, liban, tepik.

DROP-SCENE, *n.* : dûmahî, dawî, kutayî, perdeya dûmahiyê.

DROPSICAL, *adj.* : avbendî.

DROPSY, *n.* : ava zer, nexoşiya avbendî.

DROSERA, *n.* : helezek givaşdebîş (bo girtina pêtikan).

DROSHKY, *n.* : erebaneyek du yan çar çerxî.

DROSOPHILA, *n.* : mêşa xunavê.

DROSS, *n.* : rîx, tert, tertal, paşmawe.

DROUGHT, *n.* : bêbaranî, têhn, hişkî, nehatî, sov.

DROUGHTINESS, *n.* : hişkîtî, bêbaranîtî.

DROUGHTY, *adj.* : hişk, sovî.

DROVE, *n.* : garan, terş, eskene.

DROVE, *p.* **OF DRIVE** : hajot.

DROVER, *n.* : gavan, terşvan.

DROWN, *vi., t.* : xendiqîn, noqî bûn.

DROWNED, *adj.* : noqîbûyî, xendiqî.

DROWNING, *n.* : noq, nixro, noqîkirin, xendiqandin, nixrokirin, noqumbûn.

DROWSE, *n., vi., t.* : xew, xewtin, di xew çûn.

DROWSED, *adj.* : xewgirtî.

DROWSINESS, *n.* : xewdarî.

DROWSING, *n.* : xewgirtin.

DROWSY, *adj.* : xewîn.

DRUB, *n.* : şikandin, lêdan.

DRUB, *vi., t.* : şikandin, lê dan.

DRUBBED, *adj.* : şikandî, lêdayî.

DRUBBING, *n.* : şikandin, lêdan.

DRUDGE, *n.* : zehmetkêş, renckêş, benî, paleyê kolîdar.

DRUDGE, *vi., t.* : renc yan zehmetkêşan.

DRUDGED, *adj.* : zehmetkêşayî.

DRUDGERY, *n.* : bêkar, teqela.

DRUDGING, *n.* : zehmetkêşî.

DRUDGINGLY, *adv.* : bi zehmetkêşî, zehmetkêşîkî.

DRUG, *n.* : derman.

- **STORE** : dermangeh.

DRUG, *vt., i.* : derman kirin.

DRUGGED, *adj.* : dermankirî, tezînkirî.

DRUGGET, *n.* : berrik.

DRUGGING, *n.* : derman kirin, tezînkirin.

DRUGGIST, *n.* : dermanfiroş.

DRUG STORE, *n.* : dermanfiroşgeh.

DRUID, *n.* : oldar, cadûger, xirsker.

DRUIDIC(AL), *adj.* : oldarî, cadûgerî.

DRUIDISM, *n.* : cadûgerîtî.

DRUM, *n., vi., t.* : dahol, dehol, def, dehola guhî, bermîl, pîp, dehol lê dan.

- **HEAD COURT MARTIAL** : dadgeha leşkeriya berê şerî.

DRUM BEAT, *n.* : dengê daholê.

DRUM BEATER, *n.* : daholvan.

DRUM FIRE, *n.* : topbaran.

DRUMLIN, *n.* : zîrê cemedê yan seholê.

DRUM MAJOR, *n.* : serek daholvan.

DRUMMED, *adj.* : (dahol) lêdayî.

DRUMMER, *n.* : daholvan.

DRUMMING, *n.* : (dahol)lêdan.

DRUM-SKIN, *n.* : xaw.

DRUM STICK, *n.* : darkê daholê.

DRUNK, *adj., n.* : mest, vexwar, serxweş, sermest.

DRUNKARD, *n.* : serxweş, mest, sermest, meyxwer.

DRUNKEN, *adj.* : serxweş, sermest.

DRUNKLY, *adv.* : bi sermestî, sermestkî.

DRUNKENNESS, *n.* : mestîtî, serxweşîtî.

DRUNKOMETER, *n.* : mestpîv.

DRUPACEOUS, *adj.* : yek yan tek kakilî (berikî).

DRUPE, *n.* : meywe yan mîweya yekkakilî (berik).

DRUPELET, *n.* : meyweyek yekberikî.

DRUZE OR DRUSE, *n.* : Diroz, Dirzî.

DRY, *adj., n.* : zuha, hişk, têhnî, bêav, tert.

- **BED (RIVER)** : best.

- **CLEANER** : paqijkerê zuha yê cilan.

- **CLEANING** : paqijkirina zuha.

- **FRUIT** : berehişk, hişkemeywe.
- **GRASS** : pîş, pijon.
- **LODGING** : man li jora bê xwarin.
- **MEASURE** : pîvana hişk (bo tovî...).
- **NURSE** : dayîna bêşîr.
- **STALKS** : qersel, qisil, gizre.
- **TETTER** : agiroke.
- **WATER COURSE** : best.

DRY, *vt.* : zuha kirin, hişk kirin.

- **TO ~ UP (WELL)** : çik kirin, çikandin.

DRYING, *n.* : zuhakirin.

DRY LAND, *n.* : bej, hişkatî.

DRYNESS, *n.* : zuhabûn, zuhayîtî, zuhayî, zuwayî, hişkatî, hişketî, bêweçî, hişkbûn.

DRY PLEURISY, *n.* : avsînga hişk.

DRY POINT, *n.* : derzî kolîn : wêneyê bi derziyê kolayî.

DRY-ROT, *n.* : rizîn (dar û helez), dirmê vê rizînê çêkirin.

DRY-ROT, *vt., i.* : rizîn.

DRY RUN, *n.* : azmûn, azmûna kirdara leşkerî (bê cebe yan fişekên rast " zindî ").

DRYSALTER, *n.* : firoşyarê boye û xwarinên xwêkirî.

DRY-SHOD, *adj.* : pêlav yan pê ne şil.

DUAD, *n.* : du, cot.

DUAL, *adj., n.* : duwane, cot, ducarî.

DUALIN, *n.* : duwalîn : texlîtek teqemeniyek xurt e (jî nîter, nîtroglîserîn û pîneyî çêkiriye).

DUALISM, *n.* : duwaneyîtî : dîtaneya ko her tişt duwane ye, hiş û leş, dualgirîtî.

DUALIST, *n.* : duwaneyî (bawermend).

DUALISTIC, *adj.* : pêwendîdarê duwaneyî.

DUALISTICALLY, *adv.* : bi duwaneyî, duwanekî.

DUALITY, *n.* : duwaneyîtî.

DUALIZATION, *n.* : duwaneyîkirin.

DUALIZE, *vt.* : duwaneyî kirin.

DUALIZED, *adj.* : duwaneyîkirî.

DUALIZING, *n.* : duwaneyîkirin.

DUALLY, *adv.* : bi duwaneyî, duwanekî.

DUAL-PURPOSE, *adj.* : dumeremî, duxerezî, duarmancî.

DUB, *vt., i.* : siwar çak kirin, naznav kirin, tomar kirinve, guhaztin, karê qenc nekirin.

DUBBED, *adj.* : naznavkirî.

DUBBER, *n.* : payeker.

DUBBING, *n.* : naznavkirin.

DUBIETY, *n.* : gumandarî.

DUBIOUS, *adj.* : gumandar, kêrnehatî.

DUBIOUSLY, *adv.* : bi gumandarî, gumandarkî.

DUBIOUSNESS, *n.* : gumandarîtî.

DUBITABLE, *adj.* : gumanbar.

DUBITATION, *n.* : guman.

DUBITATIVE, *adj.* : gumandar.

DUCAL, *adj.* : doqî (xanedanî).

DUCAT, *n.* : diravek zêr ewropî.

DUCE, *n.* : rêber.

DUCHESS, *n.* : jin yan bîjina doqî.

DUCHY, *n.* : doqnişîn.

DUCK, *vt., i.* : noqî bûn, xwe vedan, çemîn, revîn.

- **BOARD** : depê darî (li ser teqnê bo derbazbûna serbazan).
- **CALL** : lûlika gazîkirina qazê.

DUCKBILL, *n.* : koremişkê avê.

DUCKER, *n.* : qazvan.

DUCKFOOTED, *adj., adv.* : pêqaz.

DUCKING STOOL, *n.* : kursîka noqîkirinê (bo tawanbaran).

DUCKLING, *n.* : qazik (çiçeloka qazê).

DUCKPIN, *n.* : qazê (bo darkê leyiztina bawling).

DUCK(S) AND DRAKE(S), *n.* : havêtina berên pan û tenik li ser rûyê ava hedar.

DUCK SOUP, *n.* : erkê asan.

DUCK WEED, *n.* : kevza qazê.

DUCKY, *adj.* : nayab, dilgir.

DUCT, *n.* : kend, co, borî.

DUCTILE, *adj.* : şilûmil, kişandar, nerm, turt.

DUCTILITY, *n.* : nermîtî, cîrîtî.

DUCTLESS GLAND, *n.* : livika ker, livika bêco.

DECTULE, *n.* : cok.

DUD, *adj., n.* : kincir, cil, bêbiha (erzan), bêtewş.

DUDE, *n.* : bajêrî, law, hogir, kabira.

- **RANCH** : çandingeha vesihînê, çandingeha hespsiwariyê.

DUDEE, *n.* : qelûna kurt ya ferfûrî.

DUDGEON, *n.* : enirîn, zîzbûn.

DUDISH, *adj.* : law.

DUDISHNESS, *n.* : lawîtî.

DUE, *adj., n., adv.* : deyndarî, erk, kêrhatî, deyn, bac, maf, bo, êkrast.

DUE DATE, *n.* : demê danê.

DUEL, *n.* : qeb, duşerkî, şûrbazî.

DUEL, *vi., t.* : şûrbazî kirin, duşerkî kirin.

DUEL(L)ED, *adj.* : şûrbazîkirî, duşerkîkirî.

DUEL(L)ER, *n.* : şûrbaz.

DUEL(L)ING, *n.* : şûrbazîkirin, duşerkîkirîn.

DUELIST, *n.* : şerker.

DUELLO, *n.* : duşerkirin.

DUENNA, *n.* : yawera pîr, heyzebûn.

DUET, *n.* : awaza dudengî.

DUETTED, *adj.* : awaza dudengî pêşkêşkirî.

DUETTING, *n.* : pêşkêşkirina awaza dudengî.

DUFF, *vt.* : zir kirin.

DUFFEL, *n.* : tevnê hiriya zivir.

- **COAT** : saqoyê hirî.

DUFFER, *n.* : firoşyarê gerok, xirpo, pûç, zirker, tiştê pûç.

DUG, *n.* : memikê mêya memikdar, memik, lem, çiçe, guhan.

DUG, *adj.* : kolayî.

- **OUT** : çala veşartinê.

DUGONG, *n.* : giyanewerê memikdar.

DUIKER, *n.* : pezkûvî.

DUKE, *n.* : doq, derebeg, mîr, xanedan.

DUKEDOM, *n.* : doqnişîn.

DULCET, N. : nerm (deng), şirîn, dengbêj, stranbêj.

DULCIFIED, *adj.* : şirînkirî.

DULCIFY, *vt.* : şirîn kirin, nerm kirin.

DULCIFYING, *n.* : şirînkirin.

DULCIMER, *n.* : semtûr, qanon (amîret yan alava mûzîqî).

DULCINEAL, *n.* : yar.

DULL, *adj.* : virmor, bodil, xirpo, debeng, kuh, leşgiran, xûntal, şêlî, gelho, sist.

DULL, *vt., i.* : xirpo kirin, gelho bûn, kuh kirin.

DULLARD, *n.* : xirpo, gelho, gewc.

DULLISH, *adj.* : xirpo, gelho.

DULLNESS, *n.* : xirpotî.

DULLY, *adv.* : bi gelhoyî, bi xirpoyî, gelhokî.

DULSE, *n.* : texlîtek deryagiya ye.

DULY, *adv.* : di demî de.

DUMB, *adj.* : lal, ker, lajîk, bêziman, gelho.

- **SHOW** : dîdar yan dîmena mit.

- **STRUCK** : gêj.

- **WAITER** : mêza li nik sifreyê, bilindika guhaztina xwarin û amanan.

DUMB, *vi., t.* : lal kirin.

DUMB BELL, *n.* : xirpo, dembel, du gogên asin bi şîşekê ve, bo rahînana zeblekan.

DUMBFOUND, *vt.* : lal kirin, veciniqandin, mat kirin, mit kirin.

DUMBFOUNDED, *adj.* : lalkirî, mit, mat, şaş, veciniqî.

DUMBLY, *adv.* : bi lalî, lalkî.

DUMBNESS, *n.* : lalîtî, kerîtî.

DUMDUM, *n.* : fişeka dimdim.

DUMMIED, *adj.* : mitbûyî.

DUMMY, *adj., n.* : lal, ker, xirpo, leyiztok, zir, derew, aşopî, nimûneya çapî, peyker.

- **TEAT, N.** : memûle.

DUMMY (UP), *vi.* : mit bûn (qayil nabit ko baxivit), lal bûn.

DUMMYING, *n.* : mitbûn, lalbûn.

DUMP, *n.* : gûfik, embar.

DUMP, *vt., i.* : havêtin, erzan firotin, keftin.

DUMPILY, *adv.* : bi bêserûberî, bi tevlihevî, bê serûberkî.

DUMPINESS, *n.* : bêserûberîtî.

DUMPING, *n.* : gelek û erzan firotin.

DUMPISH, *adj.* : mirûs, mirîto, xemdar.

DUMPLING, *n.* : kurt û qelew, şirînî (zelabî).

DUMPY, *adj.* : qut û qelew.

DUN, *vt.* : şepirze kirin, (bêqam) xwastin, xwazek.

DUNCE, *n.* : zexel.

DUNE, *n.* : girkê xîzî.

DUNG, *n., vt.* : rîx, peyîn, zibil, tert, tertal, liban, tepik, kerme, qerseqol, rîtal, azale, zibil kirin (bi rîxê).

- **DRYING** : rîxkirin.

- **OF SHEEP** : koşpil.

- **PRESSED ~** : tepkerîx.

DUNGAREE, *n.* : tevnê pembûyê zivir.

DUNG BEETLE, *n.* : kêza rîxê.

DUNGEON, *n.* : zîndan, bendîxane.

DUNGHILL, *n.* : koma rîxê, ting, gûfik.

DUNK, VT., I. : tê hilandin, noqî kirin.

DUNNAGE, *n.* : dagirtiyek li bin sindoqên barî di nav keşti de, cil, xir û mir.

DUNNED, ADJ. : şepirzekirî, daxwazkirî.

DUNNING, *n.* şepirzekirin, daxwaz kirin.

DUO, *n.* : du, cot, awaza cotê hunermendan.

DUO-, *pref.* : pêşgir e ko du ye.

DUO DECIMAL, *adj., n.* : diwazdehhkî.

DUODEN(O)-, *pref.* : pêşgir e ko diwazdehgirê ye.

DUODENAL, *adj.* : diwazdehgirê(yî).

DUODENARY, *adj.* : diwazdehgirê(yî).

DUODENUM, *n.* : diwazdehgirê.

DUOLOGUE, *n.* : berhevdana duwane, axiftina dukesî, duqolî.

DUOLOGY, *n.* : axiftina du kes, berhevdana duwanî, duqolî.

DUPE, *n.* : sade, xirîndar.

DUPE, *vt.* : dixirandin, xapandin.

DUPED, *adj.* : xirandî, xapandî.

DUPERY, *n.* : xirîn, lêbandin, xapandin.

DUPING, *n.* : xirandin, xapandin.

DUPLE, *adj.* : duwane, cot.

DUPLEX, *adj., n.* : cot, duwane (xanî).

DUPLICATE, *adj., n.* : qam, duwane, cot, rûnivîs.

- **RATIO** : rêjeya duca.

DUPLICATE, *vt.* : rûnivîs kirin.

DUPLICATED, *adj.* : rûniviskirî, ducarkirî.

DUPLICATION, *n.* : rûnivîs.

DUPLICATIVE, *adj.* : ducardar.

DUPLICATOR, *n.* : amîreta rûnivîskirinê.

DUPLICITOUS, *adj.* : durûyî.

DUPLICITOUSLY, *adv.* : bi lêbandinî, bi durûyî, lêbandinkî.

DUPLICITY, *n.* : durûyîtî, lalayî, dilxapî, lêbandîn.

DURABILITY, *n.* : qayimîtî, berdewambarîtî.

DURABLE, *adj.* : qayim, berdewambar.

DURABLENESS, *n.* : qayimîtî, berdewambarîtî.

DURABLY, *adv.* : bi berdewamî, berdewamkî.

DURALUMIN, *n.* : duralomîn : têkiliya aluminyom, mis û mengenîzî.

DURAMATER, *n.* : perdeya meŷî û werîskê piştê.

DURAMEN, *n.* : darê reqê nîveka qurmî.

DURANCE, *n.* : zîndankirin, girtin, bend kirin.

DURATION, *n.* : dem, berdewamî.

DURBAR, *n.* : dîwanxaneya mîrî.

DURESS, *n.* : kotekî, bendîkirin, zordarîtî.

DURING, *prep.* : demê, navber.

DURMAST, *n.* : ber(r)û.

DUROC, *n.* : berazê sorê emerîkanî.

DUROMETER, *n.* : qayim pîv, berdewam pîv.

DURUM WHEAT, *n.* : genimê req.

DUSK, *n., adj.* : nîv tarî, hingûr.

DUSK, *vt., i.* : tarî bûn.

DUSKILY, *adv.* : bi tarî, tarîkî.

DUSKINESS, *n.* : tarî, tarîtî.

DUSKY, *adj.* : telx.

DUST, *n.* : toz, gilêş, xewş, gerd.

- **BIN** : tenekeyê gilêşî.

- **BOWL** : devera tozekî.

- **CART** : erebaneya zibilî.

- **JACKET** : saqo : bergê kaxezî (yê kitêba bergkirî).

- **IN THE ~** : perîşan, pepûk.

- **TO BITE OR LICK THE ~** : birîndar bûn yan kuştî keftin.

- **TO MAKE, RAISE OR KICK UP A ~** : têkvedan kirin, ajawe çêkirin.

- **TO THROW ~ IN A PERSON'S EYES** : xapandin.

DUST, *vt.* : toz kirin, vemalîn, daqutan.

DUSTED (OFF), *adj.* : vepijikandî.

DUSTER, *n.* : tozek.

DUSTING, *n.* : vepijikandin.

DUST LESS, *adj.* : bê toz.

DUST-LIKE, *adj.* : wek tozê.

DUST MAN, *n.* : zebal.

DUST PAN, *n.* : hestîva tozê.

DUST UP, *n.* : lêketin, şer.

DUSTY, *adj.* : tozkirî, tozîn.

DUTCH, *adj., n.* : Holendî.

DUTCHMAN, *n.* : Holendî.

DUTEOUS, *adj.* : erkdar.

DUTIABLE, *adj.* : bacdar.

DUTIFUL, *adj.* : erkdar.

DUTIFULLY, *adv.* : bi erkdarî, erkdarkî.

DUTIFULNESS, *n.* : erkdarîtî.

DUTY, *n.* : bac, erk, tewzîm, fermane.

- **FREE** : bê bac.

- **OFF ~** : bê erk.

- **ON ~** : li ser erkî.

- **TO DO ~ FOR** : şûna kesekê girtin, berdêlî kirin.

DUUMVIRATE, *n.* : hikumeta duwan.

DUVETYN, *n.* : tevnê qedîfe.

DWARF, *n., vt., i.* : quto, rîwele, biçûk kirin.

DWARFISH, *adj.* : qutoyî, rîwelî.

DWARFISHLY, *adv.* : bi qutoyî, qutokî.

DWARFISHNESS, *n.* : qutoyîtî, rîwelîtî.

DWARF-LIKE, *adj.* : wek rîwelî.

DWARFNESS, *n.* : rîwelîtî, qutoyîtî.

DWELL, *vi.* : jîn, jiyan, akincî bûn.

DWELLED, *adj.* : jiyayî, akincîbûyî.

DWELLER, *n.* : nişîman, nişîtecî, rûnişîtiman, akincî.

DWELLING, *n.* : xanî, mal, war.

- **PLACE** : nişîmek.

DWELT, *p.* **OF DWELL** : jiya, ma, nişîtecî bû.

DWINDLE, *vt., i.* : biçûk bûn, kêm bûn.

DWINDLED, *adj.* : kêmbûyî.

DWINDLING, *n.* : kêmbûn, neman.

DY(O)-, *pref.* : pêşgir e ko duwe.

DYAD, *n.* : du, cot.

DYADIC, *adj.* : pêwendîdarê derbirîna bîrkarî ko çêbûn bi kokirin yan kêmkirina cotekê.

DYARCHY, *n.* : hikumeta duwane.

DYE, *n.* : heş, reng.

DYE, *vt.i.* : heş kirin, reng kirin.

DYED-IN-THE-WOOL, *adj.* : dilsoz, heşkirî berî ristinê.

DYEING, *n.* : rengrêji.

DYER, *n.* : heşker, rengrêj, rengkar.

- **'S WEED** : helezê rengî.

DYESTUFF, *n.* : heş.

DYEWOOD, *n.* : darê heşî.

DYING, *n.* : mirin, candan, cankêşan.

DYKE, *n.* : sikir.

DYNAM(O)-, *pref.* : pêşgir e ko hêz e.

DYNAMIC(AL), *adj.* : hêzdar, çalak, çalakî.

DYNAMICALLY, *adv.* : bi hêzdarî, hêzdarkî.

DYNAMICS, *n.* : livînzanî, hêzên livîn.

DYNAMISM, *n.* : hêzdarîtî, çalakîtî, dîtaneya hêzê.

DYNAMIST, *n.* : pispor yan zanayê dîtaneya hêzê.

DYNAMITE, *n.* : dînamît.

DYNAMITE, *vt., i.* : dînamît kirin, peqandin (bi dînamîtî).

DYNAMITED, *adj.* : dînamîtkirî, peqandî.

DYNAMITER, *n.* : dînamîthavêj.

DYNAMITIC, *adj.* : dînamîtî.

DYNAMITING, *n.* : peqandin.

DYNAMO, *n.* : dînamo (pêkhênerê kehrebî).

DYNAMO ELECTRIC, *adj.* : dînamoya kehrebî.

DYNAMOMETER, *n.* : hêzpîv, wizepîv.

DYNAMOMETRIC, *adj.* : hêzpîvî.

DYNAMOMETRY, *n.* : hêzpîvan.

DYNAMOTOR, *n.* : bizwêna dînamo, mekîneya dînamo.

DYNAST, *n.* : mîr, fermanrewa.

DYNASTIC, *adj.* : babikî.

DYNASTICALLY, *adv.* : bi babikî, babikkî.

DYNASTY, *n.* : babik, fermanrewayî, regez, nijad, dewlet, binemal(e).

DYNATRON, *n.* : dînatron : texlîtek serdevk yan derçeyek elektronî valakirî ye.

DYME, *n.* : yekeya hêzê.

DYMODE, *n.* : elektroda di nav lûleyî de (ko duwem elektrona berhem dikit).

DYS-, *pref.* : pêşgir e ko zehmet, awarte, bed, xirab yan rizî ye.

DYSARTHRIA, *n.* : zehmetiya gotina peyivan.

DYSCRASIA, *n.* : nesaxiya laşî.

DYSENTRIC, *adj.* : kefseyî.

DYSENTERY, *n.* : kefse, xwîn û bilivane, hinavêş, zehîrî.

DYSFUNCTION, *n.* : têkçûna erkî.

DYSFUNCTIONAL, *adj.* : pêwendîdarê têkçûna erkî.

DYSGENIC, *adj.* : (regez)bedkar.

DYSGENICS, *n.* : regezrizînzanî.

DYSKENESIA, *n.* : zehmetiya livîna xwazkî.

DYSLEXIA, *n.* : peyivkoreyî.

DYSLOGISTIC, *adj.* : rûmetkêmker.

DYSMENORRHEA, *n.* : xwînngirî (jin).

DYSPEPSIA, *n.* : şavêrî, bedgivêrî, dijwargivêrî, zorxorî, tutmeyî.

DYSPEPTIC, *adj.* : şavêrdar, tutmedar.

DYSPHAGIA, *n.* : zehmetdaûran.

DYSPHASIA, *n.* : zehmetaxiftin.

DYSPHONIA, *n.* : dengreqî.

DYSPHORIA, *n.* : perîşanî, şepirzeyî.

DYSPLASIA, *n.* : werara neasayî.

DYSPNEA, *n.* : zehmethenase.

DYSPROSIUM, *n.* : dîspirosyom : texlîtek metal e.

DYSTROPHIC, *adj.* : kêmxurek.

DYSTROPHY, *n.* : kêmxurekî.

DYSRHYTHMIA, *n.* : awaza ne rêka tomar kiriya çalakiya dilî yan mêjî.

DYSURIA, *n.*: çire mîzk, mîzkirina zehmet.

E, e : î tîpa pêncema elfabeya înglîzî.

EACH, *adj., adv.*, pron. : her yek, her êk, her, her parçe, herçî, heçî.

- **OTHER** : êk û du, yek û din.

EAGER, *adj.* : perûş, dilgerm.

- **BEAVER** : mirovê bêqam perûş.

EAGERLY, *adj.* : bi perûşî, perûşkî.

EAGERNESS, *n.* : perûşîtî, arezû, pirge.

EAGLE, *n.* : helû, simsiyar.

EAGLE-EYED, *adj.* : çavtîj, jîr.

EAGLET, *n.* : helûk, simsiyark.

EAGRE, *n.* : radana nişkî û dijwara ava deryayî.

EAR, *n.* : guh, gulegenim, bihîstin, hiş û xurtiya bihîstinê, destik, guhdarî, guhdan.

- **ACHE** : guhêşan.
- **DROP** : guhark.
- **DROPS** : dilopên guhî.
- **DRUM** : dehola guhî.
- **LAP** : guhê derveyî.
- **LOBE** : pelka guhî, nermika guhî.
- **OF GRAIN** : gule, gulî.
- **MARK** : nîşankirin.
- **MUFF** : guhparêz.
- **PIECE** : guhdan.
- **PHONE** : bihîsek.
- **SHOT** : nêzîk, mewdayê bihîstinê.
- **VESTIBLE** : navbira guhmasî ye.
- **WAX** : guhmûm, qirêja guhî.
- **OVER HEAD AND ~** : rebeq, ta guhan.
- **TO BE BY THE ~ S** : neyarî dikin.
- **TO FALL TOGETHER BY THE ~ S** : neyarî dikin.
- **TO GIVE (LEND) AN ~** : guh dan.
- **TO SET BY THE ~** : du berî kirin.
- **UP TO THE ~ S** : rebeq, ta guhan.

EAR, *vi.* : guleyî kirin.

EARED, *adj.* : guhdar, destikdar.

EARFUL, *n.* : nîçe, têxurîna dijwar.

EARING, *n.* : werîsê perwazan.

EARL, *n.* : êrl (nasnavê înglîzî, xanedan), kont.

EARLESS, *adj.* : bêguh.

EARLIER, *adv., adj.* : zûtir, berê, li berê.

EARLINESS, *n.* : zûyîtî.

EAR-LOCK, *n.* : bisk.

EARLY, *adj., adv.* : zû, zûyî, kobarî.

- **AS ~ AS POSSIBLE** : hindî çêbit zûtir.
- **FRUIT** : xîvan, xîve, nîber, pêşber.
- **MORNING** : serê spêdê, berbang.
- **RISER** : zûrab.

EAR MARK, *vt.* : nîşan kirin.

EARN, *vt.* : (bi) dest keftin, qazanc kirin, berkeftin, stêle bûn.

EARNER, *n.* : karker.

EARNEST, *n., adj.* : rast, perûş, pak, nîşan.

- **IN ~** : bêtirane, micid, micik.

EARNESTNESS, *n.* : perûşîtî, micikîtî.

EARNESTLY, *adv.* : bi perûşî, bi micidî, bi micikî, micidkî.

EARNEST MONEY, *n.* : depozît.

EARNINGS, *n.* : destketin, destkewt, deramet, dahat.

EARNING(S), *n.* : guhar(k).

EAR SHELL, *n.* = **ABALONE.**

EARTH, *n.* : ax, xak, gil, cîhan, qad, reşî, bej.

- **BORN** : dinyayî, nemayî.
- **BOUND** : xwegirtî, çespan, qayim.
- **'S FIELD** : zeviya zemînê.
- **PLATE** : depê erdê (bo girêdana gera kehrebî bi erdê ve).
- **PLOUGHING** : kêlan.
- **SHAKING** : bêqam giring.
- **STAR** : stêra erdî.
- **SURFACE** : rûyê erdî.
- **WARD** : bo erdî, ber erdî ve.
- **WORM** : kirmê axê.

EARTH, *vt., i.* : veşartin, erdî kirin.

EARTHEN, *adj.* : axî, zemînî, dinyayî, gilêne, ferfûriyî.

EARTHENWARE, *n.* : ferfûrî (aman), gilêne, gilkarî.

EARTHINESS, *n.* : axîtî.

EARTHLIGHT, *n.* : ronahiya erdî, sîbera erdê li ser heyvê.

EARTH LING, *n.* : kurê erdê.

EARTHLY, *adj.* : dinyayî, çêbûnî.

EARTHQUAKE, *n.* : melerze, bîvelerz, lerze, erdlerzî, erdhej, erdhejîn, bîbelerze.

EARTH WORK, *n.* : dakolîn, kolîn, sikrê axê.

EARTHY, *adj.* : axî, axakî.

EARWIG, *n., vt.* : kirmek wek cobirrî ye, mirovî şepirze dikit bi axiftina kesî.

EAR WORM, *n.* : kirmê genimê şamê.

EASE, *n.* : hêsanî, asanî, sanahî.

- **ILL AT ~** : enirî, perîşan, şepirze.
- **STAND AT ~** : vesihe!.

EASE, *vt., i.* : asan kirin, hêsan kirin, sana(hî) kirin.

- **TO ~ ONESELF** : mîstin, rîtin (gû kirin).
- **HER!** : hêdî!.

EASED, *adj.* : hedan, hedarkirî.

EASFUL, *adj.* : mit, xoş.

EASEL, *n.* : helgirê depê reş.

EASEMENT, *n.* : asankirin, sanahîkirin, sanakirin, hedarkirin, hedirandin.

EASILY, *adv.* : bi sanahî, bi asanî, bi hêsanî, bê guman.

EASINESS, *n.* : sanahîtî, hêsanîtî, asanîtî, saz, guhnedanîtî.

EASING, *n.* : hedarkirin.

EAST, *adv., adj., n.* : rojhelat, xorhelat, bertav.

- **AND WEST** : rojhelat û rojava.
- **FAR ~** : rojhelata dûr.
- **MIDDLE ~** : rojhelata naverast.

EASTER, *n.* : cejna qiyametê (cejnek filehan e), cejna ramanê.

- **TIDE** : heftiya cejna qiyametê (ji roja cejnê dest pê dikit).

EASTERLY, *adj., adv.* : rojhelatî, xorhelatî.

- **WIND** : bayê rojhelatî.

EASTERN, *adj.* : rojhelatî.

EASTERNER, *n.* : mirovê rojhelatî.

EASTERN HEMISPHERE, *n.* : nîvqada rojhelatî.

EASTING, *n.* : rojhelatkirin.

EASTWARD, *adv., adj.* : ber rojhelati, bo rojhelatî, rojhelat, rojhelatî.

EASTWARDS, *adv.* : ber rojhelatî ve, bo rojhelatî ve.

EASY, *adj., adv.* : sanahî, asan, hêsan, sana, hedar, sivik, saz.

- **AHEAD!** hêdî here!.
- **ALL!** şelpî neke.
- **TAKE IT ~!** hêdî hêdî!.
- **TO GO ~** : tembelî kirin.

EASYGOING, *n.* : hedar, bêrewişt.

EASY GOINGNESS, *n.* : hedarîtî.

EASY MIND, *adj.* : dilhêsa.

EAT, *vt., i.* : xwarin.

- **TO ~ CROW** : bi kotekî karekê (yê nevêt) kirin.

- **TO ~ ITS HEAD OFF** : ne hêja ye ko hind diravî li ser xwarina hespî xerc bikit.

- **TO ~ ONE'S TERMS** : parêzerî (qanûn) xwandin.

- **TO ~ ONE'S WORDS** : lêborîn xwastin.

EATABLE, *adj.* : xwarinbar.

EATEN, *pp.* **OF EAT** : hat xwarin.

EATER, *n.* : xwarox, xwara.

EATERY, *n.* : aşxane.

EATING, *n.* : xwarin, xarin, xurek.

- **HOUSE** : aşxane.

EAU DE COLOGNE, *n.* : gulav, gulaw.

EAVES, *n.* : sîvande, selende, pasar.

EAVESDROP, *vt.* : guh dan, bihîstin (ne rewayî).

EBB, *n., vi.* : av dahatin, nîştaw, dakişan, (av) dahatin.

- **TIDE** : av dahatin, dakişan, nîştaw.

EBON, *adj.* : reş, ebenosî.

EBONITE, *n.* : ebonît : lastîka reqa reş.

EBONIZE, *vt.* : reş kirin.

EBONIZED, *adj.* : reşkirî.

EBONIZING, *n.* : reşkirin.

EBONY, *n.* : reş, darê ebenos.

EBRIETY, *n.* : mestî, serxoşî.

EBULLIENCE, *n.* : kelîn, perûşî, aran, dilgermî.

EBULLIENCY, *n.* = **EBULLIENCE.**

EBULLIENT, *adj.* : perûş, kelî, dilgerm.

EBULLIENTLY, *adv.* : bi perûşî, bi dilgermî.

EBULLIOSCOPE, *n.* : kelpîv, kelpêw.

EBULLITION, *n.* : kelîn, helçûn.

EBURNATION, *n.* : axbûn.

ECCCENTRIC, *adj., n.* : gêre, nîvek, têvel, nîvekdorî, nîvekbeder, nawîn beder, nawêze, nasayî, seyr.

ECCENTRICITY, *n.* : nîvekdorîtî, gêreyîtî, seyrîtî.

ECCHYMOSIS, *n.* : xwînşînî (ji ber lêdanê).

ECCLESI(O)-, *pref.* : pêşgir e ko dêr e.

ECCLESIASTIC, *n., adj.* : oldar, dêrî.

ECCLESIASTICAL, *adj.* : oldarî.

ECCLESIASTICALISM, *n.* : oldarîtî.

ECCLESIOLOGY, *n.* : dêrzanî, olzanî.

ECDYSIAST, *n.* : rûtî.

ECDYSIS, *n.* : rûtbûn, çerm yan pîst havêtin.

ECESIS, *n.* : nişîn.

ECHELON, *n.* : rêz, pile, paye, şêwaz.

ECHIDNA, *n.* : jijiya deryayî.

ECHINATE, *adj.* : berdîneyê dirrik.

ECHINODERM, *n.* : keviljijî.

ECHINOID, *n.* : jijiya deryayî.

ECHINUS, *n.* : jijiya deryayî, xişlek girûvîr li ser karîteyî.

ECHO, *n.* : ving, deng vedan, gumîn, olan, kos, mole, rimîn, şingandin, dengan.

- **CARDIOGRAPHY** : tomarkirina avahiya dilî.

- **GRAM** : tomara dengvedanê.

- **SOUNDER = SONIC DEPTH FINDER.**

ECHO, *vi., t.* : deng vedan, dubare kirin, olan dan, dubare bûn.

ECHOED, *adj.* : dengvedayî.

ECHOIC, *adj.* : dengvedanî.

ECHOING, *n.* : dengvedan.

ECHOLALIA, *n.* : nexweşiya dubarekirina axiftina mirovek dî.

ECHOMETER, *n.* : dengvedanpîv.

ECLAMPSIA, *n.* : kirjbûn demê bi tiştbûnê yan biçûkbûnê.

ECLECTIC, *adj., n.* : bijare, bijarî.

ECLECTICISM, *n.* : dîtaneya bijarîtiyê.

ECLIPSE, *n.* : rojgirtin, rojgiran, hevygiran, manggîran, heyvgirtin, rojgîran, rojgirtî, xorgîran.

- **ANNULAR ~** : rojgirtina kemereyî.

- **PARTIAL ~** : rojgirtina parçekî.

ECLIPSE, *vt.* : roj giran bûn, heyv giran bûn, mang giran bûn.

ECLIPSED, *adj.* : tarîkirî, roj giranbûyî.

ECLIPSING, *n.* : tarîkirin, rojgirankirin.

ECLIPTIC, *n., adj.* : rojgiranî, manggiranî.

ECLOGUE, *n.* : kurtehelbest, sirûda şivanan.

ECOLOGIC(AL), *adj.* : jîngehî, şînewarî.

ECOLOGICALLY, *adv.* : bi şînewarî, bi jîngehî, şînewarekî.

ECOLOGIST, *n.* : jîngehzan, jîyangehzan.

ECOLOGY, *n.* : şînewarzanî, şûnwar, cîwar, jîngeh, jîngehzanî.

ECONOMIC(AL), *adj.* : aborî, miqat.

ECONOMICALLY, *adv.* : bi aborî, aborikî.

ECONOMICS, *n.* : aborîzanî.

ECONOMIST, *n.* : aborzan, abornas.

ECONOMIZE, *vi., t.* : dest pê girtin, dest girtin.

ECONOMIZED, *adj.* : destpêgirtî, destgirtî.

ECONOMIZER, *n.* : destpêgir, destgir.

ECONOMIZING, *n.* : destgirtin, destpêgirtin.

ECONOMY, *n.* : aborî.

ECO-PHYSIOLOGY, *n.* : zanîna endam erkzanî û jîngehê.

ECO-SPHERE, *n.* : zemîna jînbar.

ECOTONE, *n.* : devera guhazî (di navbera du deverên helezan de).

ECSEMA, *n.* : pîzok.

ECSTASIZE, *vt., i.* : mest bûn, mest kirin, şeyda bûn.

ECSTASY, *n.* : mestî, dilşadî, şeydayî.

ECSTATIC, *adj.* : mest, dilşad, şeyda.

ECTOBLAST, *n.* : êctoblast : çîna derekiya dîwarê (blastolî).

ECTODERM, *n.* : pîstê derekî, çermê derekî.

ECTOMERE, *n.* : xaneya blastoliya pîstê derekî.

- **ECTOMY**, *suff.* : paşgir e ko helkêşana nijdarî ye.

ECTO PARASITE, *n.* : mişexwerê derekî.

ECTOPLASM, *n.* : çîna derekiya protoplasm, ektoplasm.

ECTO-THERM, *n.* : giyanewerê xwînsar.

ECTROPION, *n.* : sebel.

ECUMENICAL, *adj.* : cihanî, zemînî, dinyayî.

ECUMENICALISM, *n.* : dinyayîtî.

ECUMENICALLY, *adv.* : bi zemînî, bi dinyayî, dinyakî.

ECUMENICISM, *n.* = **ECUMENISM.**

ECUMENISM, *n.* : zemînîtî, dinyayîtî.

ECZEMA, *n.* : gezne(k), ekzema : nexweşiya çermî, bîrov.

ECZEMATOUS, *adj.* : bîrovî.

EDACIOUS, *adj.* : marzik, zikmar, zikkûr, xwere, kolb, zikkûnî, çilek, zikmezin, zikîn.

EDACITY, *n.* : zikkûrî, zikmezinî, çilekî, xwereyîtî.

EDAPHIC, *adj.* : axî.

EDAPHICALLY, *adv.* : bi axî, axîkî.

EDDIED, *adj.* : vizkirî, zivirî.

EDDY, *n.* : virvirok, viz, zivrank.

- **CURRENT** : rewtek yan lozewa zeviya magnetîziya norekî.

EDDY, *vi., t.* : vizîn, zivirîn.

EDDYING, *n.* : vizkirin, zivirîn.

EDEMA, *n.* : navbend, avazer.

EDEMATOUS, *adj.* : avbendî, avazerî.

EDEMATE, *adj., n.* : kêm yan bê didan.

EDENTULLOUS, *adj.* : bêdidan.

EDGE, *n.* : saw, hawîr, kenar, hindav, qerax, rex, kevî, çim, lêwar.

- **HAVE THE ~ ON SOMEBODY** : pêşkeftin.
- **ON ~** : tingiji.
- **TOOL** : amîret yan alava tûj.

EDGE, *vt., i.* : pêş keftin, livandin, çim kirin.

- **TO ~ AWAY FROM** : dor keftin.

EDGED, *adj.* : çimkirî, (piçekê)/ şikandî, livandî.

EDGEWAYS, *adv.* : bi rexekî.

EDGILY, *adv.* : bi aranî, aranekî.

EDGINESS, *n.* : aranîtî.

EDGING, *n.* : kenar.

EDGY, *adj.* : demarî, arandî, birr.

EDIBILITY, *n.* : xwarinbarîtî.

EDIBLE, *adj.* : xwarinbar.

EDIBLENESS, *n.* : xwarinbarîtî.

EDICT, *n.* : ferman.

EDICTAL, *adj.* : fermanî.

EDIFICATION, *n.* : ronahîkirin, çandakirin, rewşenkirin.

EDIFACTORY, *adj.* : hîndar, rewşendar.

EDIFICE, *n.* : avahiyê mezin.

EDIFY, *vt.* : hîn kirin, ro(h)n kirin, çanda kirin.

EDIFYING, *n.* : rûmetdar, taze.

EDIT, *vt.* : nivîsîn, bijare kirin.

EDITABLE, *adj.* : rast kirinbar, bijarebar.

EDITED, *adj.* : rastkirî, nivîsandî, bijarekirî.

EDITING, *n.* : bijare kirin.

EDITION, *n.* : nivîsandin, çap, pertûk, jimareyên pertûka çapkirî.

EDITOR, *n.* : sernivîser, nivîserê gotaran.

- **IN CHIEF** : sergotarnivîs.

EDITORIAL, *adj.* : sernivîs, nivîsanok, sergotar.

EDITORIALIST, *n.* : nivîserê sergotaran.

EDITORIALIZATION, *n.* : sergotarkirin.

EDITORIALIZE, *vi.* : sergotar kirin, hizr derbirrîn bi nivîsîna ser gotaran.

EDITORIALIZED, *adj.* : ser gotarkirî.

EDITORIALIZING, *n.* : ser gotarkirin.

EDITORIALLY, *adv.* : bi sergotarî, sergotarkî.

EDUCABLE, *adj.* : hînbar, hînkirinbar, fêrbar.

EDUCATE, *vt.* : hîn kirin, fêr kirin, perwerde kirin.

EDUCATED, *adj.* : zana, hînkirî, xwendewar, xwenda, xuneda, xunede, rewşenbîr, perwerdekirî.

EDUCATING, *n.* : hîn kirin, fêrkirin, perwerdekirin.

EDUCATION, *n.* : perwerde, hînkirin, hîn, zanîn, hînzanî, perwerdekirin.

EDUCATIONAL, *adj.* : perwerdeyî.

- **PSYCHOLOGY** : perwerdederûnzanî.

EDUCATIONIST OR EDUCATIONALIST, *n.* : perwerdezan, hînkar.

EDUCATIVE, *adj.* : hîndar.

EDUCATOR, *n.* : hînker, hînkar, hînyar, perwerdekar, perwerdeyar.

EDUCE, *vt.* : tê hînander, encam kirin, cuda kirin.

EDUCED, *adj.* : têhînayîder.

EDUCIBLE, *adj.* : encambar, cudabar.

EDUCING, *n.* : têhînander.

EDUCT, *n.* : leşê ji leşek dî cudakirî, nîşandan, encamkirin.

EDUCTIBLE, *adj.* : cudabar.

EDUCATION, *n.* : encamkirin, cudakirin.

EDUCTOR, *n.* : derker, encamker.

EDULCORATE, *vt.* : nerm yan hedar kirin.

EDULCORATING, *n.* : hedarkirin.

EEL, *n.* : marmasî.

EELGRASS, *n.* : giyayê marmasiyê.

EEL POUT, *n.* : texlîtek masî ye (wekî marmasî ye).

EELWORM, *n.* = **NEMATODE** (kirmê tayî, benikî).

EERIE, *adj.* : tirsîn, bizdihîn, gêre, seyr.

EFFACE, *vt.* : rakirin, heşifandin.

EFFACED, *adj.* : heşaftî.

EFFACEMENT, *n.* : heşaftin.

EFFACING, *n.* : heşaftin.

EFFECT, *n.* : dûmahî, dawî, akam, encam, kartêkirin, bandûr, vên, tîn, kênc, gewher, rastî, samanê guhêzbar.

- **FOR ~** : bo karîgerî, bo zirtkirinê.
- **IN ~** : rastî, bi kar hatin.
- **NO ~ S (N/E)** : ko çek bê pare yan dirave.
- **OF NO ~** : bê tewş.
- **TO BRING (CARRY) INTO ~** : karîgerî kirin.
- **TO GIVE ~ TO** : karîger kirin.
- **TO TAKE ~** : encama pêviyayî dan.

EFFECT, *vt.* : encam dan, berpê kirin.

EFFECTED, *adj.* : encamkirî, berpêkirî.

EFFECTIVE, *adj.* : karîger, karame, çalak, nojdar.

- **FORCE** : hêza karîgerî, karîgerekî.

EFFECTIVELY, *adv.* : bi karîgerî, karîgerekî.

EFFECTIVENESS, *n.* : karîgerîtî, çalakîtî.

EFFECTIVITY, *n.* : karîgerîtî.

EFFECTS, *n.* : xirûmir, kel(û)mel, kelûpel, menal.

EFFECTUAL, *adj.* : karîger, çalak, kartêkirinî, kirdarî.

EFFECTUALLY, *adv.* : bi kirdarî, bi karîgerî, kirdarîkî.

EFFECTUALNESS, *n.* : karîgerîtî.

EFFECTUATE, *vt.* : berpê kirin, çêkirin.

EFFECTUATED, *adj.* : berpêkirî.

EFFECTUATING, *n.* : berpêkirin.

EFFECTUATION, *n.* : berpêkirin.

EFFEMINACY, *n.* : jinaneyî, mêyî.

EFFEMINATE, *adj.* : jinane, arîle.

EFFEMINATELY, *adv.* : bi jinaneyî, jinanekî.

EFFEMINATENESS, *n.* : jinaneyîtî.

EFFERENT, *adj., n.* : guhêz, demar, derker.

EFFERENTLY, *adv.* : bi guhêzî, guhêzkî.

EFFERVESCE, *vt.* : helçûn, kelîn, aryan, arîn.

EFFERVESCED, *adj.* : helçûyî.

EFFERVESCENCE, *n.* : kelîn, helçûn.

EFFERVESCENT, *adj.* : kelî, helçûyî.

EFFERVESCENTLY, *adv.* : bi helçûnî, helçûnkî.

EFFERVESCING, *n.* : helçûn.

EFFETE, *adj.* : bêhêz, lawaz, westayî, neşiya.

EFFETELY, *adv.* : bi çîzbûnî, çîzbûnkî.

EFFETENESS, *n.* : çîzbûn, lawazîtî, neşiyan.

EFFICACIOUS, *adj.* : berhemdar, berdar, çalak, karîger, kartêkir.

EFFICACIOUSLY, *adv.* : bi berhemdarî, berhemdarkî.

EFFICACIOUSNESS, *n.* : berhemdarîtî.

EFFICACITY, *n.* : çalakîtî, karîgerîtî, kartêkirin.

EFFICACY, *n.* = **EFFICACITY.**

EFFICIENCY, *n.* : çalakî, besayetî, dirwest, costî, şayan, karîgerîtî.

EFFICIENT, *adj.* : cost, jêhatî, karîger, aza.

EFFICIENTLY, *adv.* : bi costî, bi jêhatî, costkî, jêhatîkî.

EFFIGY, *n.* : kalo, peyker, wêne.

EFFLORESCE, *vi.* : gul dan.

EFFLORESCED, *adj.* : guldayî.

EFFLORESCENCE, *n.* : gulkirin, guldan, lîr.

EFFLORESCENT, *adj.* : guldayî.

EFFLORESCING, *n.* : guldan, (gulbûn).

EFFLUENCE, *n.* : rewan, belqîn.

EFFLUENT, *adj., n.* : rêjinde.

EFFLUVIUM, *n.* : helma nediyar nemaze bêhna genî.

EFFLUX, *n.* : têperîn, têreçûn, belqîn.

EFFORT, *n.* : kêşe, xebat, bizav, erk, cefa.

EFFORTFUL, *adj.* : bizavdar, xebatdar.

EFFORTFULLY, *adv.* : bi xebatdarî, xebatdarkî.

EFFORTFULNESS, *n.* : bizavdarîtî, xebatdarîtî.

EFFORTLESS, *adj.* : asan, bê xebat, bê bizav, bê rek.

EFFORTLESSLY, *adv.* : bi asanî, bi bêbizavî, asankî.

EFFORTLESSNESS, *n.* : asanîtî, hêsanîtî, sanayîtî, bêbizavîtî.

EFFORENTERY, *n.* : sîtarî, rûqayimî.

EFFULGENCE, *n.* : teyisîn, tîrêjkirin.

EFFULGENT, *adj.* : teyisî, tîrêjdar.

EFFUSE, *vt., i., adj.* : belave bûn, belave kirin, berdan, rewan çûn, derkirin, belav, rewan.

EFFUSED, *adj.* : belavkirî, derkirî.

EFFUSING, *n.* : derkirin, belavkirin.

EFFUSION, *n.* : belqîn, zivik, lehî, leyî, vemistin.

EFFUSIVE, *adj.* : perûşdar.

EFFUSIVELY, *adv.* : bi perûşdarî, perûşdarkî.

EFFUSIVENESS, *n.* : perûşdarîtî.

E.G. (exampli gratia) : bo nimûne.

EGALITARIAN, *adj., n.* : yeksan, yeksaneyî.

EGALITARIANISM, *n.* : yeksanîtî.

EGAD, *interj.* : bi Xudê, be Xuda, bi Xuda.

EGAL, *adj.* : yeksan.

EGESTION, *n.* : gûkirin, rîtin.

EGESTIVE, *adj.* : rîtindar.

EGG, *n.* : hêk, hêlke.

- **CUP** : hêkdank.
- **HALF BOILED ~** : (hêka) dilmê.
- **LAYING CHICKEN** : mirîşka sere.
- **BAD ~** : pûçemirov.
- **AND SPOONRACE** : pêşbeziya hêk û kefçikan.
- **GOOD ~** : nayab.
- **IN THE ~** : li qonaxek pêşî yan zûda ye.

EGG, *vt., i.* : han dan, hêk komkirin, têkilî hêkê kirin, hêkên genî havêtin.

EGGHEAD, *n.* : zana.

EGGNOG, *n.* : şeraba hêkê.

EGGPLANT, *n.* : bacan (reşk).

EGGSHELL, *n., adj.* : kelpikê hêkê, qalikê hêkê.

EGLANTINE, *n.* : nisrina seyan.

EGO, *n.* : ez, xwe, fêz.

EGOCENTRIC, *adj.* : ezî, xweperist.

EGOCENTRICITY, *n.* : ezîtî, xwekamîtî.

EGOCENTRICISM, *n.* = **EGOCENTRICITY.**

EGOISM, *n.* : ezîtî, xwekamî, xweviyayî.

EGOIST, *adj.* : ezî, xweperist, fêz.

EGOISTIC (AL), *adj.* : eziyî, fêz, xweperistî.

EGOISTICALLY, *adv.* : bi eziyî, bi fêzî, ezîkî.

EGOTISM, *n.* : ezîtî.

EGOTISTIC(AL), *adj.* : ezperistî.

EGOTISTIC►LLY, *adv.* : bi ezperistî, ezperistekî.

EGREGIOUS, *adj.* : (bêqam) bed, xirab, zeq.

EGREGIOUSLY, *adv.* : bi zeqî, bi bedî, zeqekî.

EGREGIOUSNESS, *n.* : zeqîtî, bedîtî.

EGRESS, *n.* : mafê derketinê, derketin, derbûn.

EGRESS, *vi.* : derkeftin.

EGRESSION, *n.* : derketin.

EGYPT, *n.* : Misir.

EGYPTIAN, *adj.* : Misrî.

EGYPTOLOGIST, *n.* : misirzan.

EGYPTOLOGY, *n.* : misirzanî.

EIDER, *n.* : qaza pûrthûr, pûrt yan pîrtê hûr.

EIDERDOWN, *n.* : pîrt yan pûrtê hûr, lihêfka pîrtê hûr.

EIDOGRAPH, *n.* : neqşe mezinker.

EIDOLON, *n.* : şebeng, sîtav, nimûneya bala.

EIGHT, *n.* : heşt.

- **FOLD** : heşt car.

- **HOUR PERIOD** : dan.

EIGHTEEN, *n.* : hejdeh.

EIGHTEENTH, *n.* : hejdehem, hejdehemîn, heştdehem, heştdehemîn.

EIGHTFOLD, *adj., adv.* : heşt carî, heştkî.

EIGHT, *n.* : heştem, heştemîn.

EIGHTIETH, *n.* : heştemîn, yek ji heştan .

EIGHTY, *n.* : heştê, heşta.

EINESTEINIUM, *n.* : aynştanyom : hêmanek mêtalî tîrêjdar e.

EISTEDD FOD, *n.* : şayiya wêlziya hunerî.

EITHER, *adj., adv.*, pron., conj. yan, yek, yek ji, jî, dîsa, dîsan, aya, ser hindê re.

- **OR** : eve yan.

EJACULATE, *vt.* : perîn, havêtin.

EJACULATED, *adj.* : perandî, havêtî.

EJACULATION, *n.* : havêtin, perîn.

EJACULATORY, *adj.* : perînî.

- **DUCT** : kerxa perînê.

EJECT, *n.* : derînan, deranîn.

EJECT, *vt.* : derhînan, derkirin.

EJECTA, *n. pl.* : havêj.

EJECTABLE, *adj.* : havêjbar.

EJECTED, *adj.* : derînayî, havê(j)tî, qewitandî.

EJECTING, *n.* : derînan, havê(j)tin.

EJECTION, *n.* : derînan, qewitandin, dervedan.

- **SEAT** : rûnişteka derînanê.

EJECTIVE, *adj.* : derdar.

EJECTMENT, *n.* : derkirin, havêtin, der(ê)xistin.

EJECTOR, *n.* : derker.

EKE, *vt.* : fireh kirin, dirêj kirin, temam kirin.

- **TO ~ OUT** : zehmet dijît, hema debar kirin.

EKED, *adj.* : debarkirî.

EKING, *n.* : debarkirin.

EKISTICS, *n.* : avahîzanî.

ELABORATE(D), *adj.* : aloz, dirêjkirî, qayim, zîrek, şirovekirî, mukim.

ELABORATE, *vt., i.* : dirêj kirin, qayim kirin, fireh kirin, rave kirin, mukim kirin.

ELABORATEDNESS, *n.* : dirêjîtî.

ELABORATELY, *adv.* : bi dirêjî, bi hûrî, hûrkî.

ELABORATING, *n.* : dirêjkirin.

ELABORATION, *n.* : dirêjkirin, ravekirin.

ELAN, *n.* : pezkûvî.

ELAPSE, *vt., n.* : borîn (dem).

ELAPSED, *adj.* : borî (dem, kat...).

- **TIME** : demê borî.

ELAPSING, *n.* : borîn (dem).

ELASMOBRANCH, *adj., n.* : difindepkî.

ELASTANCE, *n.* : çiriyîtî.

ELASTIC, *adj.* : çir, nerm, nermoke.

- **COLLISION** : lêkdana çirî.

ELASTICALLY, *adv.* : bi nermokeyî, nermokekî.

ELASTICITY, *n.* : çirîtî, nermîtî, çirî, nermokeyîtî.

ELASTICIZED, *adj.* : nermokekirî.

ELASTIN, *n.* : nermîn (pirotîna tayên nerm).

ELATE, *adj., vt.* : keyfxweş, şad; keyfxweş bûn, şad bûn.

ELATED, *adj.* : keyfxweş, şad.

ELATER, *n.* : kêza teqteqok.

ELATERITE, *n.* : elatrît : zifta wek lastîkê.

ELATING, *n.* : şakirin.

ELATION, *n.* : şadî, şakirin, keyfxweşî.

ELBOW, *n.* : enîşk, mirk.

- **AT ONE'S ~** : nêzîk.

- **OUT AT ~S : CIL**, kincir.

- **TO CROOK OR LIFT THE ~** : (mey) vexwarin.

- **UP TO THE ~S IN** : mijûl.

ELBOW, *vt., i.* : pal dan (ser enişkê).

ELBOW CHAIR, *n.* : kursîka dudestik.

ELBOW GREASE, *n.* : renc, rêncberî.

ELBOW ROOM, *n.* : serbestî, mewdayê livînê yan karî.

ELDER, *n., adj.* : pîr, rêber, serok.

- **STATESMAN** : dewletvan, siyasetmedarê mezin.

ELDER BERRY, *n.* : darek nizim, gul spî, texlîtek tî ye, berê vî darî ko şerabê jê çêdikin.

ELDERMAN, *n.* : rîspî.

ELDERS, *n.* : giregir.

ELDERSHIP, *n.* : rîspîtî.

ELDEST, *adj.* : mezintir (în), gewretir (în) (jî), serekvan.

- **HAND** : yekem belavkerê kaxezan.

ELDORADO, *n.* : zêrbajêr (efsaneyî).

ELEAGNUS, *n.* : sinco.

ELECAMPANE, *n.* : texlîtek helez e.

ELECT, *adj., vt., i.* : helbijartî, helbijartin.

ELECTABILITY, *n.* : helbijarbarîtî.

ELECTABLE, *adj.* : helbijarbar.

ELECTED, *adj.* : helbijartî.

ELECTING, *n.* : helbijartin.

ELECTION, *n.* : helbijartin, helbijardin.

ELECTIONEER, *vi.* : xebata helbijartinê kirin.

ELECTIVE, *adj.* : helbijardar, mijadê helbijartî, helbijarxwaz (bo yekîtiyê).

ELECTIVENESS, *n.* : helbijardarîtî.

ELECTOR, *n.* : helbijêr.

ELECTORAL, *adj.* : helbijarî.

- **COLLEGE** : desteka helbijartinê.

ELECTORATE, *n.* : xelkê helbijêr.

ELECTR(O)-, *pref.* : pêşgir e ko kehrebê, elektr(o)-.

ELECTRA COMPLEX, *n.* : girêya Elektra.

ELECTRESS, *n.* : helbijêr (jin).

ELECTRIC, *adj., n.* : kehreb(î), elektrîk.

- **ARC** : kevana kehrebî.
- **CHARGE** : bargeyê kehrebî.
- **CONDUCTION** : gehandina kehrebî.
- **CURRENT** : lozew yan rewteka kehrebî.
- **DISCHARGE** : valakirina kehrebî.
- **DOUBLE LAYER** : coteçina kehrebî.
- **FIELD** : zeviya kehrebî.
- **FURNACE** : kûrheya kehrebî.
- **LAMP** : çirayê kehrebî.
- **MOTOR** : motora kehrebî.
- **POTENTIAL** : erkê kehrebî.
- **POWER** : hêza kehrebî.

ELECTRICITY, *n.* : kehreb(e), kehrebzanî.

ELECTRIFICATION, *n.* : kehrebkirin.

ELECTRIFY, *vt.* : kehreb(e) kirin, perûş kirin.

ELECTRO-, *pref.* : pêşgir e ko kehrebî ye.

ELECTRO ANALYSIS, *n.* : şikirina yan şîtelkirina kehrebî.

ELECTROCARDIOGRAM, *n.* : wêneya nîşandana kehrebî (karê dilî), lektrokardiogram.

ELECTROCARDIOGRAPHY, *n.* : wênegira dilî ya kehrebî, elektrokardiografî.

ELECTROCHEMICAL, *adj.* : kîmyayîkehrebî.

ELECTROCHEMISTRY, *n.* : kîmyaya kehrebî.

ELECTROCUTE, *vt.* : kuştin (bi kehrebê).

ELECTROCUTION, *n.* : kuştin (bi kehrebê, nexasme tawanbaran).

ELECTRODE, *n.* : elektrod : cemserê kehrebî.

ELECTRODYNAMIC, *adj.* : kehrebî livînî, elektrodînamîk.

ELECTRODYNAMICS, *n.* : dînamîka (livîna) kehrebî.

ELECTROLYSIS, *n.* : şikirina (yan şîtelkirina) kehrebî, elektrolîz.

ELECTROLYTE, *n.* : şikirdayiya kehrebî, elektrolît.

ELECTROMAGNET, *n.* : magnetîza kehrebî, elektrolît.

ELECTROMAGNETIC, *adj.* : magnetîzî kehrebî.

ELECTROMAGNETISM, *n.* : magnetîzîtiya kehrebî.

ELECTROMETER, *n.* : kehrebpîv.

ELECTRON, *n.* : elektron : bargeyê nerêniyê gerdîleyê.

- **BEAM** : gurzê elektronî.
- **CLOUD** : hewrê elektronî.
- **CONFIGURATION** : şêwepêdanî (şikil) elektronî.
- **COUPLING** : cotbûna elektronî.
- **GUN** : topa elektronî.
- **MICROSCOPE** : hûrbîna elektronî.
- **OPTICS** : dîtinzaniya elektronî.
- **SCOPE** : elektronbîn.
- **TUBE** : lûleya elektronî.
- **VOLT**, *n.* : elektron volt : yekeyek ûzeyê (wizeyî).

ELECTRONICS, *n.* : elektronzanî, elektronîk.

ELECTROPHORESIS, *n.* : koçeriya kehrebî.

ELECTROPHORUS, *n.* : alava çêkirina bargeyên kehrebî bi handanî.

ELECTROPLATE, *n., vt.* : tiştê bi kehrebê hinî, bi kehrebê hinîn.

ELECTROPOSITIVE, *adj.* : bargeh erêya kehrebî (erêya bargehê kehrebî), kanî, (mêtalî, tiftî).

ELECTROSTATICS, *n.* : kehrebeya rawestayî, elektrostatîk.

ELECTROTHERMAL OR ELECTROTHERMIC, *adj.* : germîkehrebî.

ELECTROTONIC, *adj.* : rahatinî kehrebî.

ELECTROTONUS, *n.* : rahatina kehrebî.

ELECTROTYPE, *n., vt.* : tîpa (çapkera) kehrebî, kehrebî tîp kirin.

ELECTRUM, *n.* : elektrum : têkila sirûştiya zêr û zîvî.

ELECTUARY, *n.* : hevîrk.

ELEEMOSYNARY, *adj.* : herwe, xêr.

ELEGANCE, *n.* : pergal, ciwanî, lewendî, şengî, şepal, narînî, kokbûn, terpoşî, rewneq.

ELEGANT, *adj.* : meles, ferz, ciwanpoş, çeleng, çelebî, spehî, delal, şepal, şeng, kok, cindî, bedew, ciwan, çeleng, nazik, xemlî.

ELEGANTLY, *adv.* : bi ciwanpoşî, ciwanpoşkî.

ELEGIAC, *adj.* : mirîto, qehirî.

ELEGIZE, *vi., t.* : pê gotin.

ELEGIZED, *adj.* : behîkirî.

ELEGIZING, *n.* : behîkirin.

ELEGY, *n.* : stran yan helbesta behiyê yan şîniyê.

ELEMENT, *n.* : hêman, hêmen, hokar.

ELEMENTAL, *adj.* : hêmanî, seretayî.

ELEMENTALLY, *adv.* : bi hêmanî, bi seretayî, hêmankî.

ELEMENTARILY, *adv.* : bi seretayî, seretakî.

ELEMENTARINESS, *n.* : seretayîtî.

ELEMENTARY, *adj.* : seretayî, hêmanî.

- **PARTICLE** : pirtika seretayî.
- **SUBSTANCE** : madeyê seretayî.

ELEN-CHUS, *n.* : mandel (kirin).

ELEPHANT, *n.* : fil, devlok.

- **BEETLE** : kêza filî.

ELEPHENTIASIS, *n.* : derdefilî, ling stûrî.

ELEVATE, *adj., vt.* : bala, bala kirin, bilind kirin, payeberz kirin.

ELEVATED, *adj.* : balakirî, berzkirî, sterke.

ELEVATING, *n.* : hilbirîn, balakirin, bilind kirin, berz kirin.

ELEVATION, *n.* : balakirin, berzkirin, bilind kirin, berzayî, bilindî, bilindayî, berzî, frêze.

ELEVATOR, *n.* : bilindker, balaker, bilindek.

ELEVATORY, *adj.* : balakerî.

ELEVEN, *n.* : yazdeh, yanzdeh.

- **PLUS** : azmûna yazdeh-diwazdeh salî bo helbijartina dîbistanê (li Brîtaniya).
- **HOUR** : gava dûmahiyê.

ELF, *n.* : quto, ecineyê hûr (biçûk).

ELFIN, *n.* : ecineyê dilgir.

ELFISH, *adj.* : ecineyî.

ELFISHLY, *adv.* : bi ecineyî, ecinkî.

ELICIT, *vt.* : diyar kirin, encam kirin, têhînander, hînander, qemandin.

ELICITATION, *n.* : diyar kirin, înander.

ELIDE, *vt.* : kurt kirin, kêm kirin, guh nedan, havêtin pişt guhê xwe.

ELIDED, *adj.* : kurtkirî.

ELIDING, *n.* : kurtkirin.

ELIGIBILITY, *n.* : jêhatî barîtî, mafdarîtî.

ELIGIBLE, *adj., n.* : mafdar, helbijardar, berketî, jêhatî.

ELIGIBLY, *adv.* : bi mafdarî, bi jêhatî, mafdarkî.

ELIMINATE, *vt.* : qir kirin, birhandin, dor kirin, qirandin, qelaço kirin, rakirin, guh nedan (pûte pê nekirin).

ELIMINATED, *adj.* : qirandî, rakirî, birhandî, qelaçokirî.

ELIMINATING, *n.* : qirandin, birhandin, rakirin, qelaçokirin.

ELIMINATION, *n.* : qirandin, qelaço, nehêlan, birhandin.

ELIMINATIVE, *adv.* : rakirin dar, qirandindar, qelaçodar.

ELISION, *n.* : rakirin.

ELITE, *n., adj.* : helbijarde, bijare.

ELITISM, *n.* : bijareyîtî.

ELITIST, *n., adj.* : bijarexwaz.

ELEXIR, *n.* : îksîr : madeyê ko metalê erzan dikit zermadeyek e ko jiyê mirovî dirêj (bê dûmahî) dikit, gewher, dehker, yan giyanê tiştî, berê jîrzanan, avekiyek şirînkirî derman têde ye.

ELIZABETHAN : Elizabetî : pêwendîdarê şahbanûya yekema îngliz.

ELK, *n.* : pezkûvî.

ELL, *n.* : gez (bo pîvana dirêjiyê).

ELLIPSE, *n.* : kerê qoçiyî (asoyî birrî).

ELLIPSIS, *n.* : rakirin (peyiv), nîşana rakirina peyivê, guhaztin.

ELLIPTIC(AL), *adj.* : hêkeyî, hêlkeyî.

ELLIPTICITY, *n.* : hêkeyîtî.

ELM, *n.* : dirrdar, reşdar.

ELOCUTION, *n.* : hunera axiftina rewan, rewanbêjî.

ELOCUTIONARY, *adj.* : rewan axiftin, rewan bêj.

ELOCUTIONIST, *n.* : rewanbêjkar.

ELOIGN, *vt.* : veşartin (mitayê destbiserdegirtî).

ELONGATE, *vt., i.* : dirêj kirin.

ELONGATED, *adj.* : dirêjkirî.

ELONGATING, *n.* : dirêjkirin.

ELONGATION, *n.* : dirêjkirin, dirêje kêşan, davezelandin.

ELOPE, *vi.* : revîn (li gel yarî).

ELOPED, *adj.* : revî (li gel yarî).

ELOPEMENT, *n.* : rev, revîn.

ELOPING, *n.* : revîn.

ELOQUENCE, *n.* : rewanbêjî, terzimanî.

ELOQUENCY, *n.* : xwerûbêjî.

ELOQUENT, *adj.* : rewanbêj, sivikziman, terziman, xwerûbêj.

ELOQUENTLY, *adv.* : bi rewanbêjî, rewanbêjkî.

ELSE, *adj., adv.* : yan, dîsan, êke dî, yek dî, egîne.

ELSEWHERE, *adv.* : direk dî.

ELUCIDATE, *vt., i.* : rave kirin, şirove kirin, diyar kirin, rohn kirin.

ELUCIDATED, *adj.* : ravekirî, diyarkirî, rohnkirî.

ELUCIDATING, *n.* : ravekirin, diyarkirin, rohnkirin.

ELUCIDATION, *n.* : ravekirin, ravedan, diyarkirin, rohnkirin.

ELUCIDATOR, *n.* : raveker, rohnker.

ELUDE, *vt.* : xwe rizgar kirin, şûlikandin, xwe vedan.

ELUDED, *adj.* : şûlikandî.

ELUSION, *n.* : rîp, şûlikandin, xwevedan.

ELUSIVE, *adj.* : rîpdar.

ELUSIVELY, *adv.* : bi rîpdarî, rîpdarkî.

ELUSIVENESS, *n.* : rîpdarîtî.

ELUSORY, *adj.* : rîpdar.

ELUTE, *vt.* : hînander (tiştê buhujî).

ELUTION, *n.* : cudakirin (bi parizînê).

ELUTRIATE, *vi.* : bijîn kirin, zelal kirin.

ELUTRIATED, *adj.* : bijînkirî.

ELUTRIATING, *n.* : bijînkirin.

ELUTRIATION, *n.* : bijînkirin (bi cudakirinê).

ELUTRIATOR, *n.* : bijînker, zelalker (bi cudakirinê).

ELUVIUM, *n.* : koma pirtikên kevran.

ELVAN, *n.* : kevrê req.

ELVER, *n.* : (têşka) marmasiyê.

ELVISH, *adj.* : ziyandar, ecineyî.

ELYSIUM, *n.* : beheşt.

ELYTRON OR ELYTRUM, *n.* : çengikê kalanî.

EMACIATE, *vt., i.* : qelisandin, lawaz kirin.

EMACIATED, *adj.* : lawaz(kirî), lar, tewitî, westayî.

EMACIATING, *n.* : qelskirin, lawazkirin.

EMACIATION, *n.* : qelsbûn, merezarî, larî, pokandin.

EMANATE, *vi., t.* : vemisn, derhatin.

EMANATED, *adj.* : derhatî, vemistî.

EMANATING, *n.* : derhatin, der perîn.

EMANATION, *n.* : çarbûn, derhatin, vemistin, derperîn.

EMANATONAL, *adj.* : derhatinî, derperînî.

EMANATIVE, *adj.* : vemistdar, derperîndar.

EMANCIPATE, *vt.* : rizgar kirin, aza kirin, serbest kirin, berdan.

EMANCIPATED, *adj.* : rizgarkirî, azakirî, serbestkirî.

EMANCIPATING, *n.* : rizgarkirin, azakirin, serbestkirin.

EMANCIPATION, *n.* : aza(d)bûn, rizgarbûn, serbestbûn.

EMANCIPATIONIST, *n.* : rizgar(ker), azaker.

EMARGINATE, *adj.* : rexdidankirî.

EMARGINATION, *n.* : rexdidankirin.

EMASCULATE, *vt., adj.* : xesandin, guno kirin, lawaz kirin, guno, jinane.

EMASCULATED, *adj.* : gunokirî.

EMASCULATING, *n.* : gunokirin.

EMASCULATION, *n.* : gunokirin, lawazkirin.

EMASCULATOR, *n.* : lawazker.

EMBALM, *vt.* : mûmya kirin.

EMBALMED, *adj.* : mûmyakirî.

EMBALMENT, *n.* : mûmyakirin.

EMBALMER, *n.* : mûmyaker, mûmyakar.

EMBALMING, *n.* : mûmyakirin.

EMBANK, *vt.* : sikir kirin.

EMBARGO, *n.* : gemaro, abloqe.

EMBARGO, *vt.* : gemaro kirin, abloqe kirin.

EMBARGOED, *adj.* : gemarokirî.

EMBARGOING, *n.* : gemarokirin.

EMBARK, *vt., i.* : siwar bûn, dest pê kirin (karî).

EMBARKATION, *n.* : (embarkment), siwarbûn, destpêkirin.

EMBARKING, *n.* : siwarbûn, destpêkirin.

- UPON : hilmiştin.

EMBARRASS, *vt.* : dan şermê.

EMBARRASSABLE, *adj.* : şermbar.

EMBARRASSED, *adj.* : şermkirî.

EMBARRASSINGLY, *adv.* : bi şermdarî, bi şepirzeyî, şermdarekî.

EMBARRASSMENT, *n.* : helwela, şerm, şermî, şepirzebûn, lawazî, vexumîn.

EMBASSY, *n.* : balyozxane.

EMBATTLE, *vt.* : tengav kirin, asê kirin, lêk dan (bo şerî).

EMBATTLED, *adj.* : tengavkirî.

EMBATTLEMENT, *n.* : lêkdan, asêkirin, baro.

EMBATTLING, *n.* : tengavkirin.

EMBAY, *vt.* : dor girtin, pena kirin (li kendavê).

EMBED, *vt., i.* : pêve girtin, ritimandin.

EMBEDDED, *adj.* : ritimînkirî.

EMBEDDING, *n.* : ritimandin.

EMBEDMENT, *n.* : ritimandin.

EMBELLISH, *vt.* : nitrandin, xemilandin.

EMBELLISHED, *adj.* : xemilandî.

EMBELLISHER, *n.* : xemilandinker.

EMBELLISHING, *n.* : xemilandin, rewşandin, nitrandin.

EMBELLISHMENT, *n.* : xemilandin, çîtme, gulavdon, rewş, lêweşandin, xeml.

EMBER(S), *n.* : pereng, pel, kuzir, tiraf, pêt, pengir.

EMBEZZLE, *vt.* : dizîn (ji karî).

EMBEZZLED, *adj.* : dizî.

EMBEZZLEMENT, *n.* : dizîn.

EMBEZZLER, *n.* : diz (ji karî).

EMBEZZLING, *n.* : dizîn.

EMBITTER, *vt.* : tal yan tehl kirin.

EMBITTERED, *adj.* : talkirî, tehlkirî.

EMBITTERING, *n.* : talkirin.

EMBITTERNESS, *n.* : talîtî, tehlîtî.

EMBLAZE, *vt.* : sotin, xemilandin, navdar kirin, mezin kirin.

EMBLAZONED, *adj.* : xemilandî.

EMBLAZONING, *n.* : xemilandin.

EMBLAZONMENT, *n.* : xemilandin.

EMBLAZONRY, *n.* : xemilandin, navdarkirin.

EMBLEM, *n.* : dirûşm, hêna.

EMBLEM, *vt.* : hêma kirin.

EMBLEMATIC (AL), *adj.* : hêmayî.

EMBLEMATICALLY, *adv.* : bi hêmayî, hêmakî.

EMBLEMATIZE, *vt.* : hêma kirin, wêne kirin (bi hêmayî).

EMBLEMATIZED, *adj.* : hêmakirî.

EMBLEMATIZING, *n.* : hêmakirin.

EMBLEMENTS, *n.* : dexl.

EMBODIED, *adj.* : tendar, leşdar.

EMBODIMENT, *n.* : têdaxistin, nimûne, leşdarkirin.

EMBODY, *vt.* : leşdar kirin, kesî kirin, ko kirin, nimûne kirin, çespandin.

EMBODYING, *n.* : leşdarkirin, nimûnekirin.

EMBOG, *vt.* (çirav) gîro kirin, keftin nav çiravê de.

EMBOLDEN, *vt.* : aza kirin, wêra kirin, xurt kirin.

EMBOLDENED, *adj.* : wêrakirî, xurtkirî, handayî.

EMBOLDENING, *n.* : handan, xurtkirin, azakirin.

EMBOLECTOMY, *n.* : helkêşana devokî.

EMBOLISM, *n.* : (dem) derdanserî(tî).

EMBOLUS, *n.* : devok.

EMBOSOM, *vt.* : kirin nav kefşanda, himbêz kirin.

EMBOSS, *vt.* : neqş kirin (gustîrkê...), xemilandin.

EMBOSSER, *n.* : neqşker.

EMBOSSMENT, *n.* : neqşkirin.

EMBOUCHURE, *n.* : devê rûbarî, vekirina nihalê yan dolê.

EMBOWED, *adj.* : çemandî.

EMBOWEL, *vt.* : hinavan helkêşan.

EMBRACE, *n.* : himbêz, himêz, baweş, xwehavêtin, heristîn, koş.

EMBRACE, *vt.* : himbêz kirin, xwe havêtin.

EMBRACERY, *n.* : bertîl.

EMBRACING, *n.* : heristîn, himêzkirin.

EMBRANCHMENT, *n.* : çiqbûn, çiqkirin.

EMBRANGLE, *vt.* : şaş kirin.

EMBRASURE, *n.* : kolanke, kolîn.

EMBRITTLE, *vt., i.* : kûş kirin, kûş bûn, şikestik bûn.

EMBROCATE, *vt.* : perixandin.

EMBROCATION, *n.* : perixandin, hetwandin.

EMBROIDER, *vt., i.* : neqş kirin, hêvisandin, ûye kirin.

EMBROIDERING, *n.* : gulavdon, neqş, hêvisîn, nitir, ûyekirin.

EMBROIDERY, *n.* : neqş, nexşandin, gulavdon, ûye, hêvisandin, lêweşandin, nitir.

- **FRAME** : kergah.

EMBROIL, *vt.* : tûş kirin, şaş kirin, tê êxistin.

EMBROILED, *adj.* : nîvçe, tûşbûyî, têketî.

EMBROILEMENT, *n.* : tûşbûn, têketin.

EMBRYO, *n.* : piz, pis, awleme.

EMBRYOLOGIST, *n.* : piszan, pizzan.

EMBRYOLOGY, *n.* : piszanî, pizzanî.

EMBRYONAL, *adj.* : pizî, pisî.

EMBRYONIC, *adj.* : seretayî.

EMBRYO SAC, *n.* : kîskê pizî yan pisî.

EMBRYOTIC, *adj.* : seretayî, negehîştî.

EMCEE (M.C), *n.* abbr. (master of ceremony), *vt., i.* : kardarê pêşwaziyan, kardarî kirin.

EMEND, *vt.* : rast kirin.

EMENDABLE, *adj.* : rastkirinbar.

EMENDATION, *n.* : rast kirin, bijarkirin, çakirin.

EMENDATORY, *n., adj.* : rastker, rastkirinî.

EMENDER, *n.* : rastker.

EMERALD, *n., adj.* : kesk, zemrot, zemrotî, (berê hêja), sewz.

- **GREEN** : keskê zemrotî.

EMERGE, *vi.* : pengizîn, derkeftin.

EMERGED, *adj.* : pengizî, derketî, derhatî, vemistî, vepengizî.

EMERGENCE, *n.* : derperîn, derketin, derhatin, çarbûn, nakawî, vemistin, vepengizîn.

EMERGENCY, *n.* : tengavî, nakaw.

- **LANDING** : dahatina tengavî (balafir).

EMERGENT, *adj.* : pengizî, hilatî, derketî.

EMERGING, *n.* : pengizîn, derketin.

EMERITUS, *adj.* : abrûyî (derketî ji xizmetê).

- **PROFESSOR** : mamostayê xanenişîn.

EMERSED, *adj.* : derketî.

EMERSION, *n.* : derketin, peydabûn.

EMERY, *n.* : sinbad, cam, simarte.

- **PAPER** : kaxeza sinbadî.

- **WHEEL** : çerxa vemiştinê.

EMETIC, *adj., n.* : hilavêtin (ker), hilavêtinî, dermanê hilavêtinê yan verşinê.

EMETINE, *n.* : emetîn : tiftiyek helezî ye.

EMIGRANT, *n., adj.* : koçer, mişext, koçber.

EMIGRATE, *vi.* : koçer bûn, bar kirin, mişext bûn.

EMIGRATED, *adj.* : koçerbûyî, mişextbûyî.

EMIGRATING, *n.* : koçerbûn, koç, mişextbûn.

EMIGRE, *n.* : penaber, koçer, mişext.

EMINENCE, *n.* : meznahî, meznayî, semyan, payedarî, navdarî, payeberzî.

EMINENCY, *n.* = **EMINENCE.**

EMINENT, *n.* : ûzer, berz, demrast.

- **DOMAIN** : mafê hikumetê ko samanê kesî bigirit.

EMINENTLY, *adv.* : bi ûzerî, bi demrastî, demrastekî.

EMÎR, *n.* : mîr.

EMISSARY, *n.* : şandî, sîxor, polîsê nihênî, razpolîs, peyk, polîsê nepenî.

EMISSION, *n.* : derperîn, vemistin, weşînek, nardin.

- **SPECTRUM** : şebengî derperîn.

EMISSIVITY, *n.* : derperînîtî.

EMIT, *n.* : vizikandin.

EMITTED, *adj.* : vemistî.

EMITTER, *n.* : vemistker.

EMITTING, *n.* : vemistin.

EMMENAGOGUE, *n.* : mehikwer.

EMMET, *n.* : mêrî.

EMOLLIENT, *n.* : hedarker, terker.

EMOLUMENT, *n.* : kirê, mûçe, şûn.

EMOTE, *vi.* : (hiş) derbirrîn.

EMOTED, *adj.* : (hiş) derbirrî.

EMOTING, *n.* : (hiş) derbirrîn.

EMOTION, *n.* : soz, hiş, helçûn, hest, kelecanî.

EMOTIONAL, *adj.* : dil nazik, quto, zirz, soza.

EMOTIONALISM, *n.* : sozayîtî, dilnazikîtî.

EMOTIONALIST, *n.* : sozkar.

EMOTIONALITY, *n.* : sozkarîtî, sozayîtî.

EMOTIONALIZE, *vt.* : sozkar kirin.

EMOTIONALIZED, *adj.* : sozkarkirî.

EMOTIONALIZING, *n.* : sozkarkirin.

EMOTIONLESS, *adj.* : bêsoz, bêhiş.

EMOTIONLESSNESS, *n.* : bêsozîtî, bêhişîtî.

EMOTIVE, *adj.* : sozyar, sozdar.

EMOTIVELY, *adv.* : bi sozyarî, sozyarkî.

EMOTIVITY, *n.* : sozyarîtî.

EMPANEL, *vt.* : siyayî kirin (bo sond xwaran).

EMPATHETIC, *adj.* = **EMPATHIC.**

EMPATHETICALLY, *adv.* : bi sozyarî, sozyarîkî.

EMPATHIC, *adj.* : sozyarîtî.

EMPATHIZE, *vi.* : sozyarî bûn.

EMPATHIZED, *adj.* : sozyarîbûyî.

EMPATHIZING, *n.* : sozyarîbûn.

EMPATHY, *n.* : sozyarî.

EMPENAGE, *n.* : dûvê balafirê yan firokeyê.

EMPEROR, *n.* : şahinşah, împirator.

EMPERY, *n.* : şahinşahî.

EMPHASIS, *n.* : esehî, tevezandin, dupat, dupatkirdin.

EMPHASIZE, *vt.* : eseh kirin, dupat kirin.

EMPHASIZED, *adj.* : esehkirî.

EMPHASIZING, *n.* : esehîkirin.

EMPHATIC, *adj.* : dupatî, eseh.

EMPHATICALLY, *adv.* : bi esehî, esehkî.

EMPHYSEMAT, *n.* : pejbûn, pufbûna siyê.

EMPIRE, *n.* : şahinşahî.

EMPIRIC, *n.* : cerbeze : azmûnmend.

EMPIRICAL, *adj.* : azmûnmendî.

EMPIRICISM, *n.* : azmûnmendîtî, azmûnîtî.

EMPLACE, *vt.* : danan.

EMPLACEMENT, *n.* : danan, dir.

EMPLANE, *vt.* : siwar kirin (li balafirê).

EMPLOY, *n.* : damezran, kar, pîşe.

EMPLOY, *n.* : damezrandin, karpêkirin, dan şolî, xebitandin.

EMPLOYABILITY, *n.* : karbarîtî.

EMPLOYABLE, *adj.* : karbar.

EMPLOYEE, *n.* : karker, xizmetguzar, micewr.

EMPLOYER, *n.* : kardar.

EMPLOYING, *n.* : xebitandin, bikarînan, xistinekarî.

EMPLOYMENT, *n.* : kar, xistinekar.

EMPOISON, *vt.* : jehr kirin, tangav kirin, tal kirin.

EMPORIUM, *n.* : bazar, nîveka bazirganiyê.

EMPOWER, *vt.* : hêzdar kirin, desthelat(dar) kirin.

EMPOWERMENT, *n.* : hêzdarkirin.

EMPRESS, *n.* : şahbanû.

EMPRISE, *n.* : wêran.

EMPTIED, *adj.* : valakirî.

EMPTILY, *adv.* : bi valayî, valakî.

EMPTINESS, *n.* : valayîtî, valatî, valabûn, valayî.

EMPTY, *adj.* : vala, pûç.

- **HANDED**, *adj.* : destvala.

- **HEADED**, *adj.* : xirpo, gewc.

EMPTY, *vt., i.* : vala kirin.

EMPTYING, *n.* : vala kirin.

EMPURPLE, *vt., i.* : erxiwanî kirin.

EMPURPLED, *adj.* : erxiwanîkirin.

EMPURPLING, *n.* : erxiwanîkirin.

EMPYEMA, *n.* : kêmbûn.

EMPYREAL, *adj.* : payberz, esmanî.

EMU, *n.* : êmo : balindeyek Ostiralî wek hêştirmayî.

EMULATE, *vt.* : hevkirî kirin, çav lê kirin.

EMULATED, *adj.* : çavlêkirî.

EMULATING, *n.* : çavlêkirin.

EMULATION, *n.* : hevrikî, beramberkî.

EMULATIVE, *adj.* : hevrikdar, çavlêkirî.

EMULATIVELY, *adv.* : bi çavlêkirinî.

EMULATOR, *n.* : hevrik, çavlêker.

EMULOUS, *adj.* : hevrikdar.

EMULOUSLY, *adv.* : bi hevrikdarî, bi çavlêkirinî, hevrikdarkî.

EMULOUSNESS, *n.* : çavlêkirinîtî.

EMULSIBILITY, *n.* : şîrebarîtî.

EMULSIBLE, *adj.* : şîrebar.

EMULSIFIABILITY, *n.* : şîrebarîtî.

EMULSIFIABLE, *adj.* : şîrebar.

EMULSIFICATION, *n.* : şîrebûn, şîregirtin.

EMULSIFY, *vt.* : şîre kirin.

EMULSION, *n.* : şîre, çîna hestiyar.

EMULSIVE, *adj.* : şîredar, şîreyî.

EMULSOID, *n.* : rêzika stirkî-aveki di nav avakiyek dî de.

EMUNCTORY, *adj.* : kilmîşdar, kilmîşî.

EN- OR EM-, *pref.* : pêşgir e ko danan ser, çêkirin, şiyanî kirin.

- **EN**, *suff.* : paşgir e ko çêkiriye ji, çêkirin.

ENABLE, *vt.* : şiya kirin.

ENABLED, *adj.* : şiyakirî.

ENABLING, *n.* : şiyandin.

ENACT, *vt.* : qanûnî kirin.

ENACTMENT, *n.* : qanûnkirin, qanûn.

ENAMEL, *n.* : mîna.

- **WARE** : amanên mînakirî.

- **WORK** : mînakarî.

ENAMEL, *vt.* : mîna kirin.

ENAMEL(L)ED, *adj.* : mînakirî.

ENAMEL(L)ING, *n.* : mînakirin.

ENAMOUR, *vt.* : dilgir kirin, şeyda kirin.

ENAMOURED (OF), *adj.* : dildar, şeyda, dêwane.

ENAMOURING, *n.* : şeyda kirin.

ENATHROSIS, *n.* : movika devik û serik.

ENCAGE, *vt.* : rekeh kirin, girtin (nav rekehê de).

ENCAMP, *vt., i.* : war kirin, xîvet kirin, serbaz kirin, kon kirin.

ENCAMPMENT, *n.* : war, xîvet, kon, zom, hobe.

ENCAPSULATE, *vt., i.* : kepsol kirin, berg kirin.

ENCAPSULATED, *adj.* : kepsolkirî.

ENCAPSULATING, *n.* : kepsolkirin.

ENCASE, *vt.* : qotî kirin, nixavtin.

ENCASH, *vt.* : dirav kirin, pare kirin.

ENCAUSTIC, *adj.* : wênekirî bi rengên mûma germkirî, kevalê vî rengî.

ENCEINTE, *adj., n.* : kel(h)e, şûrhe.

ENCEPHALIC, *adj.* : mejiyî, mêşikî.

ENCEPHALITIS, *n.* : kulbûna mejî.

ENCEPHALON, *n.* : mejî, mêşik.

ENCHAIN, *vt.* : zincîr kirin.

ENCHAINED, *adj.* : pabend, zincîrkirî.

ENCHANT, *vt.* : şeyda kirin, serdil kirin.

ENCHANTED, *adj.* : şeydakirî, serdilkirî.

ENCHANTER, *n.* : cadûger, daylan.

ENCHANTMENT, *n.* : şeyda kirin, serdilkirin.

ENCHASE, *vt.* : sef kirin, xemilandin.

ENCHASING, *n.* : sefkirin.

ENCHIRIDION, *n.* : pertûk, namilke, kitêb.

ENCIPHER, *vt.* : şifre kirin.

ENCIPHERER, *n.* : şifreker.

ENCIPHERMENT, *n.* : şifrekirin.

ENCIRCLE, *vt.* : dor girtin, lê werhatin.

ENCIRCLED, *adj.* : dorgirtî, lêwerhayî, lêwerkirî.

ENCIRCLEMENT, *n.* : dorgirtin, lêwer hatin, gemaro.

ENCIRCLING, *n.* : dorgirtin, lêwerkirin, werhatin, lêwerhatin.

ENCLASP, *vt.* : girtin (ji kefşan).

ENCLAVE, *n.* : dever (di nav erdê biyanî de).

ENCLOSE, *vt.* : tan kirin, kirin navda.

ENCLOSED, *adj.* : girtî, hevpêç, hawpêç, tankirî, kirî nav de.

ENCLOSURE, *n.* : tan, perijîn, teyman, beden, hevşî, tiştên nav zerfî de, têxistî.

ENCLOTHE, *vt.* : kinc kirin, bi cil kirin.

ENCLOUD, *vt.* : keftin nav hewrî de.

ENCODE, *vt.* : şifre kirin.

ENCOMIAST, *n.* : pesinker, pesinkar.

ENCOMIUM, *n.* : pesin.

ENCOMPASS, *vt.* : têgirtin, berpê kirin.

ENCORE, *n.* : dubare.

ENCOUNTER, *n.* : tûş, rûberbûn, pêrgîn, rûberî.

ENCOUNTER, *vt.* : rûberî kirin, dîdarî kirin.

ENCOURAGE, *vt.* : xurt kirin, wêrandin.

ENCOURAGED, *adj.* : xurtkirî, wêrandî.

ENCOURAGEMENT, *n.* : xurtkirin, handan, navtêdan, halan, hal.

ENCOURAGING, *n.* : navtêdan, wêrandin, handan, xurtkirin.

ENCOURAGINGLY, *adv.* : bi xurtkirinî, bi handanî, xurtkirinkî.

ENCRIMSON, *vt.* : sor kirin, qirmizî kirin.

ENCROACH, *vt.* : destdirêjî kirin.

ENCROACHER, *n.* : destdirêj.

ENCROACHMENT, *n.* : destdirêjî, destdirêjkirin.

ENCRUST, *vt., i.* : kelpik kirin, kelpik bûn.

ENCRUSTATION, *n.* : kelpikbûn.

ENCRYPT, *vt.* : şifre kirin.

ENCUMBANCE, *n.* : gîro, zaro, deyn yan girewa aqarî.

ENCUMBER, *vt.* : giran kirin, gîro kirin.

ENCUMBERANCE, *n.* : bar, gîro kirin, giranî.

ENCUMBERED, *adj.* : gîrokirî, girankirî.

ENCUMBERING, *n.* : gîrokirin, girankirin.

ENCYCLIC(AL), *adj., n.* : belavok (papayî), gelemperî, gîştî.

ENCYCLOP(A)EDIA, *n.* : ferheng, qamos, ansîklpopedî.

ENCYCLOP(A)EDIC, *adj.* : ferhengî, qamosî, ansîklopedîk.

ENCYCLOP(A)EDISM, *n.* : ferhengîtî, ansîklopedîzm.

ENCYST, *vt., i.* : pûrg kirin.

END, *n.* : dûmahî, dawîn, kutayî, kûta, akam, mebest, paşî, ser, bin, serencam, dawî, qûrk, hêvişîn, soxî.

- **OF WORK** : paydos.
- **POINT** : xalka dûmahî, xalî kutayî.
- **AT A LOOSE ~** : bêkar.
- **AT ONE'S WITS' ~** : şaş, şepirze.
- **AT THE ~ OF HIS TETHER** : neşêt tiştek dî bikit, çi dî jê naêt.
- **NO ~** : bêqam, tibabek mezin yan zehf.
- **ON ~** : berdewam, rep, rawestayî.
- **TO COME TO AN ~** : temam bûn, gehîştin dûmahiyê.
- **TO MAKE BOTH ~ S MEET** : destê xwe girtin.
- **TO MAKE AN ~ OF** : rawestandin, girtin.
- **WRONG ~ OF THE STICKS** : dijmerem.

END, *vt., i.* : dûmahî kirin, kuştin , mirin, mirandin, temam bûn, temam kirin.

END(O)-, *pref.* : pêşgir e ko navda ye, hundur, hundir.

ENDAMAGE, *vt.* : ziyan kirin, azar kirin.

ENDAMOEBA, *n.* : dirmê kefseyê.

ENDANGER, *vt.* : metirsî kirin, tewekel kirin.

ENDBRAIN, *n.* : mejiyê dûmahî.

ENDEAR, *vt.* : şirîn kirin, xoşevî kirin.

ENDEARMENT, *n.* : şirîn kirin, xoşevî kirin.

ENDEAVOUR, *vt., i.* : bizav kirin, hewl dan.

ENDEAVOUR, *n.* : kêferat, bizav, melavî, kûşîn, xebat, teqela, telaşî, hewildan.

ENDEMIC, *adj., n.* : nişîn, kuta, nema.

ENDERMIC, *adj.* : kevlî, çermî.

ENDING, *n.* : dawîhatin, dûmahî hatin, kutayî hatin, biryan, beskirin.

- **UP** : derhatin.

ENDIVE, *n.* : talişk, xizêmok.

ENDLESS, *adj.* : bêdûmahîn, bêna, bêdawî, bê encam.

ENDMAN, *n.* : mirovê li dûmahiya rêzê.

ENDMOST, *adj.* : dûrtir(în).

ENDOBLAST, *n.* : perdeya hindurî ya pizî.

ENDOCARDIAL, *adj.* : perdeyî ya dilî.

ENDOCARDITIS, *n.* : kulbûna perdeya dilî.

ENDOCARDIUM, *n.* : berê dilî.

ENDOCARP, *n.* : kelpikê hinduriyê meyweyî.

ENDOCRINE, *adj., n.* : ker, hormon, andokrîn.

ENDOCRINOLOGY, *n.* : hormonê livîka ker, kertoşpîzanî, androkrînoloji.

ENDODERM, *n.* = **ENDOBLAST.**

ENDODERMIS, *n.* : çermê navdayî.

ENDOENZYME, *n.* : enzîma navdayî.

ENDOGAMY, *n.* : şûkirina hevhoz, zana hevxizim.

ENDOGEN, *n.* : werara navde (hindurî).

ENDOGENOUS, *adj.* : werariya navde (hindurî).

ENDOGENY, *n.* : werara navdeyî (hindurî).

ENDOLYMPH, *n.* : avşiliya guhê navdeyî (hindurî).

ENDOMETRITIS, *n.* : kulbûna perdeya pizdankî.

ENDOMORPH, *n.* : kana di nav kanek dî de.

ENDOPARASITE, *n.* : mişexwerê navdeyî.

ENDOPHAG, *adj.* : xwarina navdeyî (hindurî).

ENDOPLASM, *n.* : perdeya hinduriya protoplasmê.

ENDORSE, *vt.* : rûber kirin, rastandî kirin.

ENDORSED, *adj.* : rûberkirî, rastandî.

ENDORSEMENT, *n.* : rastandin, rûberkirin, piştgîrî.

ENDOSCOPE, *n.* : vala bîn.

ENDOSKELETON, *n.* : peykerê hinduriyê leşê canewerî.

ENDOSMOSIS, *n.* : delêna hindurî.

ENDOSPERM, *n.* : tevnê xurekiyê pizî.

ENDOSPORE, *n.* : zayendê hindurî.

ENDOSTEAL, *adj.* : hinduriyê hestî yan kirkirokî.

ENDOSTERNITE, *n.* : kîzîka hinduriya canewerê movikî.

ENDOSTEUM, *n.* : perdeya hinduriya berê valatiya mejiyê hestî.

ENDOSTOSIS, *n.* : hestîbûna kirkirokî.

ENDOTHELI(O)-, *pref.* : pêşgir e ko ber e.

ENDOTHELIUM, *n.* : ber : perdeya berê demarê xwînê.

ENDOTHERM, *n.* : germiya ne guhor.

ENDOTHERMIC, *adj.* = **ENDOTHERMAL**, germîmij.

ENDOTOXIN, *n.* : jehra hindurî.

ENDOW, *vt.* : bexş kirin.

ENDOWMENT, *n.* : bexş, bexşîn, xelat.

ENDOZOIC, *adj.* : nav canewerî jiyayî.

ENDPAPER, *n.* : kaxeza dûmahî (bi laperê yan rûpelê serî û dûmahî ya kitêbê ve).

END RUN, *n.* : fêlbaziya rizgarbûnê.

END TABLE, *n.* : mêza biçûk.

ENDUE, *vt.* : kinc kirin, bexşîn.

ENDURABLE, *adj.* : arambar, rakêşanbar.

ENDURANCE, *n.* : berdewamî, aram, rakêşan, hedar.

ENDURE, *vt., i.* : peşedirêj bûn, mandin, şiyan, helgirtin.

ENDURING, *adj.* : milpan, peşedirêj, rakêşan, zorkêş.

ENDWAYS OR ENDWISE, *adv.* : bi dirêjî, dirêjkî.

ENEMA, *n.* : têrakirina qûnî.

ENEMY, *n.* : dijmin, dûjmin, neyar.

ENERGETIC, *adj.* : çeleng, çalak, hêzdar, ûzedar.

ENERGETICS, *n.* : ûzezanî, wizezanî.

ENERGIZE, *vi., t.* : çalak kirin, wizedar kirin.

ENERGIZED, *adj.* : wizedarkirî.

ENERGIZING, *n.* : wizedarkirin.

ENERGY, *n.* : wize, ûz, hêz, tab.

- **ATOMIC ~** : gerdewize.
- **HEAT ~** : tîn.
- **LEVELS** : rêzîwize, astîwize, rêkara wize.
- **NUCLEAR ~** : wizeya nafkî, wizey nawkî.
- **POTENTIAL ~** : wizey(a) mit.

ENERVATE, *vt., adj.* : lawaz kirin, lawaz.

ENERVATED, *adj.* : lawazkirî.

ENERVATING, *n.* : lawazkirin.

ENFEEBLE, *vt.* : lawaz kirin, sist kirin.

ENFEEBLED, *adj.* : sistkirî, lawazkirî.

ENFEEBLING, *n.* : lawazkirin.

ENFETTER, *vt.* : zincîr kirin, pabend kirin.

ENFILADE, *n., vt.* : havêtina rêzikî (agir), rêzik havêtin ser çeperî yan sengerî.

ENFILADED, *adj.* : rêzikhavêtî.

ENFILADING, *n.* : havêtina rêzikî (agir).

ENFORCE, *vt.* : bi cih hînan, xurt kirin, qayim kirin.

ENFORCED, *adj.* : bi cihînayî, peresendkirî.

ENFORCEMENT, *n.* : bi cihînan, anîn cih, înan cih, peresendin.

ENFRAME, *vt.* : çarçove kirin, perwaz kirin.

ENFRANCHISE, *vt.* : dengder kirin, aza kirin.

ENGAGE, *vt., i.* : dezgir kirin, şer kirin, beşdar bûn, rakêşan, damezrandin, nêrûmê kirin.

ENGAGED, *adj.* : dezgirtî, nêrûmêkirî, rahiştî.

- **GIRL** : dezgirtî, nîşanî.

ENGAGEMENT, *n.* : dezgîran, xwazgînî, xwazbînî.

- **CEREMONY** : nîşanî.

- **GIFT** : nîşanbirin, nîşanî.

- **RING** : gustîl, gustîrk.

ENGAGING, *n.* : rahiştin.

ENGENDER, *vt., i.* : zan (zayîn), çêkirin.

ENGENDERED, *adj.* : zayî.

ENGENDERING, : zayîn, zan.

ENGINE, *n.* : bizwên, bizwêner, makîne.

ENGINE, *vt.* : (bi) makîne kirin.

ENGINED, *adj.* : makînekirî.

ENGINEER, *n.* : endazyar.

ENGINEER, *vt.* : endaze kirin, araste kirin, pîlan kirin, melheze kirin.

ENGINEERING, *n.* : endaze, endazyarî, pîlan kirin.

ENGINERY, *n.* : bizwên, amêretên şerî, alavên şerî, makîne.

ENGINING, *n.* : makînekirin.

ENGIRD, *vt.* : dor girtin.

ENGIRDLE, *vt.* : kemerbend kirin.

ENGLACIAL, *adj.* : (di nav rûbarê seholî de) veşartî.

ENGLISH, *adj.* : înglîz, înglîzî.

ENGORGE, *vt., i.* : daûran, daîran, puf bûn (bi xwînê).

ENGORGEMENT, *n.* : daûran.

ENGRAFT, *vt.* : petrome kirin, mitirbe kirin, nêrûmê kirin.

ENGRAFTING, *n.* : petromekirin, mitirbekirin, nêrûmêkirin.

ENGRAIL, *vt.* : xemilandin (bi perwazê didankirî).

ENGRAIN, *vt.* : çandin (nav canî de).

ENGRAM, *n.* : şûna paşmayî (mejî).

ENGRAVE, *vt.* : (darî yan mêtal) neqş kirin.

ENGRAVED, *adj.* : rewêşî.

ENGRAVING, *n.* : neqşkirin.

ENGROSS, *vt.* : hizir kirin, mijûl bûn, deq amade kirin.

ENGROSSED, *adj.* : mijûl.

ENGROSSMENT, *n.* : raman, hizir, mijûlbûn.

ENGULF, *vt.* : daûran, noqî kirin.

ENHANCE, *vt.* : bala kirin, ciwan kirin, xemilandin, pêşve birin.

ENHANCED, *adj.* : balakirî, berzkirî, pêşvebirî.

ENHANCEMENT, *n.* : balakirin, berzkirin, ciwankirin.

ENHANCING, *n.* : berzkirin, balakirin.

ENHARMONIC, *adj.* : (mûzîqe) bi mawe (navber) yên biçûktir ji nîv awazan.

- **SCALE** : pêstirka nerm.

ENIGMA, *n.* : metel, alûz, metelok, mamik, qewsel, tiştanok.

ENIGMATIC, *adj.* : gong.

ENIGMATICALLY, *adv.* : bi gongî, gongkî.

ENISLE, *vt.* : cuda kirin, girav kirin.

ENJOIN, *vt.* : tembî kirin, ferman kirin, qedexe kirin.

ENJOY, *vt.* : xoş borandin, bextewer bûn, keyf kirin.

ENJOYABLE, *adj.* : xoşbar.

ENJOYABLENESS, *n.* : xoşbarîtî.

ENJOYABLY, *adv.* : bi xoşbarî, xoşbarekî, xoşîkî.

ENJOYMENT, *n.* : xoşî, bextewerî, çeştin.

ENKINDLE, *vt.* : agirî kirin, sotin, helkirin (agirî).

ENLACE, *vt.* : kezî kirin, xemilandin (bi kiloşî), dorgirtin, gemaro kirin.

ENLARGE, *vt., i.* : mezin kirin, gewre kirin, fireh kirin.

ENLARGED, *adj.* : mezinkirî, gewrekirî.

ENLARGEMENT, *n.* : mezinbûn, gewrebûn.

ENLARGER, *n.* : mezinker (alava mezinkirin yan biçûkirina wêneyî).

ENLARGING, *n.* : mezinkirin, gewrekirin.

ENLIGHTEN, *vt.* : rohn kirin, hîn kirin.

ENLIGHTENED, *adj., n.* : ronakbir, ronahîkirî, hînkirî, rewşenbîr.

ENLIGHTENMENT, *n.* : roşnayî, rewşenbîrî.

ENLIGHTENINIG, *n.* : hînkirin, rohnkirin.

ENLIST, *vt.* : serbaz kirin.

ENLISTED, *adj.* : serbaz.

ENLISTMENT, *n.* : serbazkirin.

ENLIVEN, *vt.* : vejandin.

ENLIVENED, *adj.* : vejiyandî.

ENLIVENING, *n.* : vejiyandin.

EN MASS : têkra.

ENMESH, *vt.* : girtin (bi torê), dav kirin, nêçîr kirin.

ENMITY, *n.* : dijminî, neyarî.

ENNEAD, *n.* : nehîtî.

ENNOBLE, *vt.* : xanedan kirin.

ENNOBLED, *adj.*. : xanedankirî.

ENNOBLEMENT, *n.* : xanedanbûn.

ENNOBLING, *n.* : xanedankirin.

ENOLOGY, *n.* : meyzanî.

ENNUI, *n.* : westana hişê, canbêzarî, toq (bûn).

ENORMITY, *n.* : qebhetî, tawana pis, karê kirêt.

ENORMOUS, *adj.* : mezin, ejdeha, zebelah, gewre.

ENORMOUSLY, *adv.* : bi mezinî, mezinkî.

ENORMOUSNESS, *n.* : mezinîtî.

ENOSIS, *n.* : tevgera yekîtiya Yûnan û Qibrisê.

ENOUGH, *adj., adv., n.* : têr, bes!, hew, qîm.

ENOUNCE, *vt.* : gotin.

ENPLANE, *vt.* : siwar bûn (balafirê).

ENQUIRE OR INQUIRE, *vt.* : pirsîn.

ENQUIRY OR INQUIRY, *n.* : pirsîn.

ENRAGE, *vt.* : enirandin, arandin, tore kirin, har kirin.

ENRAGED, *adj.* : enirandî, arandî, torekirî, harkirî.

ENRAGING, *n.* : enirandin, arandin, harkirin.

ENRAPT, *adj.* : şad, şeyda.

ENRAPTURE, *vt.* : şeyda kirin, şad kirin.

ENRAPTURED, *adj.* : şeydakirî.

ENRAPTURING, *n.* : şeydakirin.

ENREGIMENT, *n.* : hêzkirin, dabînkirin.

ENREGISTER, *vt.* : tomar kirin, nivîsîn.

ENRICH, *vt.* : dewlemend kirin, avis kirin (ûranyom...).

ENRICHED, *adj.* : dewlemendkirî, aviskirî.

- **FUEL** : êzînga aviskirî.
- **MATERIAL** : mayeyê aviskirî.
- **REACTOR** : karlêkê aviskirî.
- **URANIUM** : ûranyoma aviskirî.

ENROBE, *vt.* : (bi) kinc kirin, (cil) kirin ber.

ENROL(L), *vt., i.* : tomar kirin (li dibistanê...), (nav) nivîsîn.

ENROLLED, *adj.* : tomarkirî.

ENROLLING, *n.* : tomarkirin.

ENROOT, *vt., i.* : rih girtin, rih kirin, çandin.

EN ROUTE, *n.* : li ser rê.

ENSAMPLE, *n.* : nimûne.

ENSANGUINE, *vt.* : xwîn kirin.

ENSANGUINED, *adj.* : xwînkirî.

ENSANGUINING, *n.* : xwînkirin.

ENSCONCE, *vt.* : nixaftin.

ENSEMBLE, *n.* : tîp (mûzîqe).

ENSHRINE, *vt.* : parastin (ko pîroz e).

ENSHRINEMENT, *n.* : pîrozbûn.

ENSHROUD, *vt.* : kifin kirin, pêçîn, perde kirin, qerqer kirin.

ENSIFORM, *adj.* : şûrî, wek şûrî.

ENSIGN, *n.* : ala.

ENSILAGE, *n., vt.* : sîlokirina alîkê, kendokirin, kendo kirin.

ENSILE, *vt.* : sîlo kirin, kendo kirin.

ENSKY, *vt.* : bala kirin (esmanî).

ENSLAVE, *vt.* : kolî kirin, benî kirin, kole kirin.

ENSLAVED, *adj.* : kolikirî, benîkirî, kolekirî.

ENSLAVEMENT, *n.* : kolînbûn, benîbûn, kolebûn.

ENSLAVER, *n.* : koliker, benîker, koleker, koledar.

ENSNARE, *vt.* : alizandin, dav kirin.

ENSOUL, *vt.* : (bi) giyan kirin, vejandin.

ENSPHERE, *vt.* : dor girtin.

ENSUE, *vi.* : encam dan.

ENSUED, *adj.* : encamdayî.

ENSUING, *n.* : encamdan.

ENSURANCE, *n.* : dabîn.

ENSURE, *vt.* : dabîn kirin, binecih kirin.

ENSURED, *adj.* : dabînkirî, binecihkirî.

ENSURING, *n.* : dabînkirin, binecihkirin.

ENSWATHE, *vt.* : pêçan, girêdan.

ENTABLATURE, *n.* : banê karîtekirî.

ENTAIL, *vt., n.* : encam dan, paşmayî kirin.

ENTANGLE, *vt.* : herbilîn, alizandin, şepirze kirin.

ENTANGLED, *adj.* : herbilî, alizî, nîvçî.

ENTANGLEMENT, *n.* : tûşbûn, dav, tûş.

ENTANGLING, *n.* : herbilandin, alîn.

ENTELECHY, *n.* : çêbûn.

ENTENTE, *n.* : peyman, hevbendî.

ENTER(O)-, *pref.* : pêşgir e ko hinav, rîvîk e.

ENTER, *vi., t.* : çûn nav de, çûn jor, tomar kirin, nivîsîn (demê qanûnî), têkeftin.

ENTERAL, *adj.* : hinavî.

ENTERED, *adj.* : jorketî, çûyî jor.

ENTERIC, *adj.* : hinavî.

- **CARTILAGE** : kirkiroka rîvîkê.
- **FEVER** : kulbûna rîvîkê.

ENTERING, *n.* : têketin.

ENTERITIS, *n.* : kulbûna ziraviyê.

ENTEROCOCCUS, *n.* : dirma rîvîkî.

ENTEROCOLITIS, *n.* : kulbûna zeblot û rîvîkê.

ENTERON, *n.* : boriya xurekî yan givêrî.

ENTEROPATHY, *n.* : derdehinav.

ENTEROSTOMY, *n.* : rîvîkkunkirin (jî dîwarê zikî).

ENTERPRISE, *n.* : kar, damezrana bazirganî.

ENTERPRISER, *n.* : belêndar.

ENTERPRISING, *n.* : serkêş, aza.

ENTERTAIN, *vt.* : vesihandin, vexwandin.

ENTERTAINED, *adj.* : vesihandî.

ENTERTAINER, *n.* : stranbêj, mê(h)vandar.

ENTERTAINING, *n.* : xoş, xweş.

ENTERTAINMENT, *n.* : vesihîn, aheng, vesihandin.

ENTHALPY, *n.* : germîdarî.

ENTHRAL(L), *vt.* : dilgir kirin.

ENTHRALLED, (by) *adj.* : şeyda, dêwane.

ENTHRONE, *vt.* : tacdar kirin, şikûdar kirin, tackirin, mezin kirin.

ENTHRONEMENT, *n.* : tacdarbûn, tackirin.

ENTHRONIZATION, *n.* : tac(dar)kirin.

ENTHUS, *vt., i.* : perûş kirin, xurt kirin, şarandin.

ENTHUSED, *adj.* : şarandî.

ENTHUSIASM, *n.* : halan, perûşî, şarandin, xwîngermî, sergermî, dilgermî, tawgîrî.

ENTHUSIAST, *n.* : perûş, xwîngerm, sergerm, dilgerm.

ENTHUSIASTIC, *adj.* : dilgerm.

ENTHUSING, *n.* : şarandin.

ENTHYMEME, *n.* : pîvanî (jîrbêjî ye).

ENTICE, *vt.* : arandin.

ENTICED, *adj.* : arandî.

ENTICEMENT, *n.* : aran, fêtkarî.

ENTICING, *n., adj.* : daylan.

ENTIRE, *adj., n.* : hemû, hemî, sercem, hemûkî.

ENTIRELY, *adv.* : bi temamî, hemûkî, lapî, lapdeyî, hemûtî, temamekî, hemûkîkî.

ENTIRETY, *n.* : hemûtî, temamîtî, hemamîtî.

ENTITLE, *vt.* : berketî kirin, jêhatî kirin, sernavkirin.

ENTITLED, *adj.* : sernavkirî, mafdar.

ENTITLING, *n.* : mafdarkirin.

ENTITY, *n.* : bûnewerî(tî), bûn, hebûn.

ENTOBLAST, *n.* = **ENDOBLAST.**

ENTODERM, *n.* = **ENDODERM.**

ENTAIL, *vt.* : kevandin nav davê de.

ENTOM(O)-, *pref.* : pêşgir e ko pêtik e.

ENTOMB, *vt.* : gor kirin.

ENTOMOLOGICAL, *adj.* : pêwendîdarê moranzanî.

ENTOMOLOGIST, *n.* : moranzan.

ENTOMOLOGY, *n.* : moranzanî, pêtikzanî.

ENTOMOPHAGOUS, *adj.* : pêtikxwer, moranxwer.

ENTOMOPHILOUS, *adj.* : pêtik peyînî.

ENTOMOSTRACAN, *n., adj.* : pêtika qertîşkî.

ENTOPHYTE, *n.* : mişexwer.

ENTOURAGE, *n.* : darûdest, mifridî.

- **RULER'S ~** : sinot.

ENTOZOA, *n.* pl. : canewerên mişexwerên hindurî nemaze kirmên rîvîkê.

ENTRAILS, *n.* : hinav, pizûr, rûvîk, rîvîk, ûr.

ENTRAIN, *vt., i.* : siwar bûn (şemendefer, hevkêş...), kêşan.

ENTRAMMEL, *vt.* : alizîn.

ENTRANCE, *n.* : derîk, jorgeh, dalan, zarik.

- **DOOR** : dergeh.

- **FEE** : dergane.

ENTRANCE, *vt.* : şeyda kirin.

ENTRANCED, *adj.* : şeydakirî.

ENTRANCEMENT, *n.* : şeydan.

ENTRANCING, *n.* : daylan, şeydakirin.

ENTRANT, *adj.* : hatî (jor).

ENTRAP, *vt.* : dav kirin, êxistin (telhê yan davê).

ENTRAPMENT, *n.* : davbûn, davkirin.

ENTREAT, *vi., t.* : lavelav kirin, hîvî kirin.

ENTREATMENT, *n.* : lavelavkirin.

ENTREATING, *n.* : hîvîkirin.

ENTREATY, *n.* : lavelaveyîtî, lave, lavelav, pelatî, daxwaz, dilnewayî.

ENTREE, *n.* : jorketin, danê serekî.

ENTRENCH, *vt., i.* : asê kirin.

ENTRENCHED, *adj.* : asêkirî.

ENTRENCHMENT, *n.* : asêkirin.

ENTREPOT, *n.* : embar.

ENTROPY, *n.* : şiloqî.

ENTRUST, *vt.* : daspartin, raspartin, spartin.

ENTRUSTED, *adj.* : dasipartî, rasipartî, siparde.

ENTRUSTER, *n.* : siparker.

ENTRUSTING, *n.* : sipartin, dasipartin.

ENTRUSTMENT, *n.* : dasipartin, siparde.

ENTRY, *n.* : derîk, hatinjor.

- **HALL** : bermal.

ENTWINE, *vt., i.* : vehandin, badan.

ENTWINING, *n.* : badan.

ENTWIST, *vt.* : vehandin, alandin.

ENUCLEATE, *vt.* : rave kirin.

ENUMERATE, *vt.* : hejmartin.

ENUMERATION, *n.* : hejmartin, jimartin, renûskirdin.

ENUNCIATE, *vt., i.* : gotin, agehkirin.

ENUNCIATION, *n.* : denganî.

ENURE, *vt., i.* = **INURE.**

ENURESIS, *n.* : nivînşilkirin (bi şev).

ENVELOP, *vt.* : alandin, werandin.

ENVELOPE, *n.* : berg, qalik, zerf.

ENVELOPED, *adj.* : tenartî.

ENVELOPMENT, *n.* : alîn, weranîn.

ENVENOM, *vt.* : jehr kirin.

ENVENOMIZATION, *n.* : jehrkirin (gezandin).

ENVIABLE, *adj.* : hêja, stêle, dexsbar.

ENVIABLENESS, *n.* : hêjayîtî.

ENVIABLY, *adv.* : bi hêjayî, hêjakî.

ENVIED, *adj.* : dexskirî, dexsandî.

ENVIOUS, *adj.* : dexsdar, dexsok.

ENVIOUSLY, *adv.* : bi dexsî, dexsîkî.

ENVIOUSNESS, *n.* : dexsîtî.

ENVIRON, *vt.* : dor girtin.

ENVIRONMENT, *n.* : şînewarî, şûnewarî, nawend, dorûber, dorahî, dorber, şûnwar, cîwar, jîngeh, jiyangeh.

ENVIROMENTAL, *adj.* : jîngehî.

ENVIROMENTALISM, *n.* : jîngehîtî.

ENVIRONMENTALIST, *n.* : jîngehzan.

ENVIRONS, *n.* : dorûberên bajêrî.

ENVISAGE, *vt.* : hizir kirin, bandin, tê hînan der.

ENVISAGED, *adj.* : hizirkirî.

ENVISAGING, *n.* : hizirkirin.

ENVISION, *vt.* : berbîn kirin.

ENVOY, *n.* : niwêner, şandî, peyk, nimînender.

ENVY, *n.* : dexs, reşk, çavnebarî, çavreşî, dexsî.

ENVY, *vt.* : dexisîn.

ENVYING, *n.* : dexskirin.

ENWIND, *vt.* = **ENFOLD.**

ENWOMB, *vt.* : veşartin, nixaftin.

ENWRAP, *vt.* : pêçan.

ENWREATHE, *vt.* : gulbend kirin.

ENZOOTIC, *adj.* : nişîn : derdek canewerî nişîn.

ENZYGOTIC, *adv.* : wekhevî.

ENZYMATIC, *adj.* : enzîmî.

ENZYME, *n.* : enzîm.

ENZYMOLOGY, *n.* : haveynzanî, enzîmzanî.

EOCENE, *adj., n.* : rojgarê spêdeyî.

EOLIAN, *adj.* : bayî.

EOLITHIC, *adj.* : pêwendîdarê destpêka rojgarê berî.

EOS, *n.* : eyos : Xudaya spêdeyê li nik Girekan.

EOSIN, *n.* : eyosîn : boyeya sorê vekirî.

EPACT, *n.* : ciyawazî yan têveliya meha heyvî.

EPARCHY, *n.* : dêr.

EPAULET(TE), *n.* : nîşan (li ser milî).

EPEIROGENY, *n.* : kirêtbûn : şikestina kelpikê erdê.

EPENCEPHALON, *n.* : paşmeji.

EPENTHESIS, *n.* : kirina dengekê yan tipekê nav peyivekê de.

EPERGNE, *n.* : amanê çend beş.

EPEXEGESIS, *n.* : ser peyiva raveyî.

EPHEDRINE, *n.* : efedrîn : dermanê persîvê.

EPHEMERA, *n.* : mêşa gulanê, tiştê zûneman.

EPHEMERAL, *adj.* : penese, yek rojî, zûneman.

EPHEMERID, *n.* : mêşa gulanê.

EPHEMERIS, *n.* : roznamê.

EPHEMERON, *n.* : tiştê zûneman.

EPIBLAST, *n.* = **ECTODERM.**

EPIBOLY, *n.* : werara dorgirtinî.

EPIC, *adj., n.* : dastan, dastanî, dêrîne, lawik.

- **POEM** : dastan.

- **STORY** : dastan.

- **WRITER** : **DASTANVAN**, dastanî, dastanivîs.

EPICALYX, *n.* : qepûçka derveya gulê.

EPICARDIUM, *n.* : perdeya dilî.

EPICARP, *n.* : kelpikê meyweyî.

EPICENE, *adj., n.* : qûnde, nêremok.

EPICENTRE, *n.* : nîveka lerzeyî.

EPICOTYL, *n.* : ser kîzîkî (ji parçeya tewerê pizê helezî).

EPICRANIAL, *adj.* : (li) ser kiloxî.

EPICRITIC, *adj.* : diyar (rîşalên demarî).

EPICURE, *n.* : mirovê Epîkorî (li xoşiya digerit).

EPICUREAN, *adj., n.* : epîkorî, gerok, xoşîxwaz.

EPICUREANISM, *n.* : epîkorîtî, xoşîxwazîtî.

EPICURISM, *n.* : epîkorîtî.

EPICYCLE, *n.* : gera zivirandinê.

EPICYCLIC, *adj.* : zivirînî.

- **TRAIN** : rêzika gêrên hevtewer.

EPICYCLOID(AL), *adj.* : sergerî.

EPIDEMIC, *adj., n.* : derd, dirm, peta, şof.

EPIDEMICAL, *adj.* : derdî, petayî, şofî.

EPIDEMICALLY, *adv.* : bi petayî, petakî, şofî.

EPIDEMIOLOGY, *n.* : derdzanî, epîdemiyolojî.

EPIDERM(O)-, *pref.* : pêşgir e ko çerm e.

EPIDERMAL, *adj.* : çermî, pîstî, pêstî.

EPIDERMIS, *n.* : çerm, rûçerm, serpêst, tuwêje.

EPIDERMOID, *adj.* : helkelkî.

EPIDIASCOPE, *n.* : aşopgeh.

EPIGASTRIC, *adj.* : serûrî.

EPIGASTRIUM, *n.* : parçeya zikî li ser ûrkî.

EPIGEAL, *adj.* : seraxwerarî.

EPIGENE, *adj.* : ser yan jêr ax werarî.

EPIGENESIS, *n.* : peydabûna peyhatî : ko piz peyhatî, ne bicarekê, peyda bûn.

EPIGLOTTAL, *adj.* : pûkî, zimanokî, pêwendîdarê dilkê gerûyê.

EPIGLOTTIS, *n.* : dilkê gerûyê, pûk, zimanok.

EPIGRAM, *n.* : helbesta kurta tiraneyî.

EPIGRAMMATIC, *adj.* : epîgramî : tiraneyî.

EPIGRAPH, *n.* : neqşenivîsîn, nivîsîna ser berî, peykerî.

EPIGRAPHER, *n.* : neqşenivîsînzan.

EPIGRAPHIST, *n.* : neqşenivîsînzan.

EPIGRAPHY, *n.* : neqşenivîsînzanî.

EPILEPSY, *n.* : tep.

EPILEPTIC, *adj.* : tepdar.

EPILEPTIFORM, *adj.* : tepî.

EPILEPTOID, *adj.* : nîvtepdar.

EPILOGIST, *n.* : nivîserê dûmahiyan.

EPILOGUE, *n.* : dûmahî (kitêb), paşmayî, paşmawe.

EPIPHANI, *n.* : cejna diyarbûnê.

EPIPHENOMENALISM, *n.* : hev diyardeyîtî : ko hiş û mejî pêkve kar dikin.

EPIPHRAGM, *n.* : derkirina girtinê (şeytanok demê mitbûnê).

EPIPHYSIS, *n.* : hestiyê mezinê temam, livika sinewberî.

EPIPHYTE, *n.* : helezê bayî yan hewayî : ko xwarina xwe ji bayî peyda dikit.

EPIPHYTOLOGY, *n.* : helez nesaxîzanî.

EPISCOPACY, *n.* : desthelatî yan hikumeta metranan.

EPISCOPAL, *adj.* : metranî.

EPISCOPATE, *n.* : desteka metranan.

EPISCOPE, *n.* : aşopbîn : texlîtek çirayê cadûyî.

EPISODE, *n.* : xelek, elqe (ji çîrokê...), qewmîn, helketin.

EPISODIC, *adj.* : helketinî, elqeyî.

EPISPASTIC, *n., adj.* : pirzikbûn.

EPISTAXIS, *n.* : riskiyan, difinriskiyan, riskandin.

EPISTEMIC, *adj.* : zanînî.

EPISTEMOLOGY, *n.* : dîtaneya zanînê, zanînzanî.

EPISTERUM, *n.* : karîteyê singî.

EPISTLE, *n.* : peyam, name.

EPISTOLARY, *adj.* : namedar.

EPISTOLER, *n.* : namevan.

EPISTROPHE, *n.* : yekpeyivî.

EPISTYLE, *n.* = **ARCHITRAVE.**

EPITAPH, *n.* : neqş (li ser kêla gorî).

EPITASIS, *n.* : nax (dirama Girekî).

EPITHALAMION, *n.* = **EPITALAMIUM.**

EPITHALUMIUM, *n.* : strana serê zavano.

EPITHELIAL, *adj.* : pêwendîdarê tevnê derveyê perdeya çilmî.

EPITHELIOMA, *n.* : penceşêra tevnî.

EPITHELIUM, *n.* : tevnê derveyê perdeya çilmî.

EPITHELIZATION, *n.* : kirin yan nixaftin bi tevnê derveyê perdeya çilmî.

EPITHET, *n.* : bernav, naznaw.

EPITHETIC(AL), *adj.* : bernavî.

EPITOME, *n.* : kurtî, kurte, puxte, nimûne (biçûk).

EPITOMIZE, *vt.* : kurt kirin, nimûne kirin, puxte kirin.

EPITOMIZED, *adj.* : kurtkirî, nimûnekirî, puxtekirî.

- **PRONOUN** : ranavê kurtkirî.

EPITOMIZING, *n.* : kurtkirin, puxtekirin, nimûnekirin.

EPIZOIC, *adj.* : mişexwer (li ser leşê canewerekê).

EPIZOOTIC, *adj., n.* : derdebar, nesaxî yan derdê vegirê giyaneweran.

EPIZOOTIOLOGY, *n.* : canewerderdzanî.

EPOCH, *n.* : serdem, dem, rojgar, kat, çax, çerx.

- **MAKING**, *adj.* : bêqam giring, rojgar çêker.

EPODE, *n.* : helbesta stranî.

EPONYM, *n.* : navê jêder, jêdernav.

EPONYMOUS, *adj.* : pêwendîdarê navê jêder, jêdernavî.

EPOPEE, *n.* : helbesta dastanî.

EPOS, *n.* : dastan.

EPOXY, *n.* : epoksî : texlîtek cewî yan şirêz e.

EQUABILITY, *n.* : rêkîtî, rêkbarîtî.

EQUABLE, *adj.* : rêk, rêkbarî.

EQUABLENESS, *n.* : rêkîtî, rêkbarîtî.

EQUABLY, *adv.* : bi rêkî, rêkîkî.

EQUAL, *adj.* : pat, yeksan, hevber, hember, hemser, hevser, hempa, qam, hevhêz, hawhêz, hawta, hawseng, temet.

- **PARTNER** : nîvekar.

EQUAL, *vt.* : yeksane kirin.

EQUALITARIAN, *adj., n.* : yeksaneyî.

EQUALITARIANISM, *n.* : yeksaneyîtî.

EQUALITY, *n.* : yeksanîtî, wek hevîtî, tevtevî, wek yekîtî, hawsengî, beramberî, beranberî.

EQUALIZATION, *n.* : beranberî, yeksanebûn, yeksanekirin.

EQUALIZE, *vt.* : yeksane kirin, rast çêkirin.

EQUALISED, *adj.* : yeksanekirî.

EQUALIZER, *n.* : yeksaneker.

EQUALIZING, *n.* : yeksanekirin, rast çêkirin.

EQUALLED, *adj.* : yeksanekirî.

EQUALLING, *n.* : yeksanekirin.

EQUALLY, *adv.* : bi yeksaneyî, dîsan, wekyek, yeksanekî.

EQUANIMITY, *n.* : merdî, azayî, netre, ragirtin.

EQUATE, *vt.* : yeksane kirin.

EQUATION, *n.* : hevkêşe, hawkêşe, beraber.

EQUATIONAL, *adj.* : hevkêşeyî.

EQUATIONALLY, *adv.* : bi hevkêşeyî, hevkêşkî.

EQUATOR, *n.* : nîvqadbirr, yeksanehêl, hêliyeksanî, hêlî rêkîtî, yeksaneker.

EQUATORIAL, *adj.* : nîv qadbirrî, yeksanekerî.

EQUERRY, *n.* : seyis, harîker (qiralî yan mîrî).

EQUESTRIAN, *n., adj.* : siwar, hesp siwar, siwar çak.

EQUESTRIENNE, *n.* : siwarçak (jin), hespsiwar (jin).

EQUI-, pref : pêşgir e ko yeksane ye.

EQUIANGULAR, *adj.* : hevgoşe.

EQUICALORIC, *adj.* : hevgermî.

EQUIDISTANCE, *n.* : hevdorî.

EQUIDISTANT, *adj.* : hevdor.

EQUILATERAL, *adj.* : hevla, layeksan, heval.

- **TRIANGLE** : sêgoşeya yeksanla (yan yeksanal).

EQUILIBRANT, *adj.* : hêza hevsengî.

EQUILIBRATE, *vt.* : hevseng kirin.

EQUILIBRATED, *adj.* : hevsengkirî.

EQUILIBRATING, *n.* : hevsengkirin.

EQUILIBRIST, *n.* : pehlewan, palewan, canbaz.

EQUILIBRISTIC, *adj.* : palewanî.

EQUILIBRIUM, *n.* : serbiser, hevsengî, hawsengî, têkraya hevsengiyê.

EQUINE, *adj., n.* : (pêwendîdarê) hespî, hesp.

EQUINELY, *adv.* : bi hespî.

EQUINOCTIAL, *adj., n.* : nîvqadbirrî, rêza nîvqadbirr, hînbûna şevûrojê.

EQUINOX, *n.* : (keş) hînbûna beharê yan payizê.

EQUIP, *vt.* : kereste kirin, lêk dan.

EQUIPAGE, *n.* : amêret, destgeh, alav.

EQUIPMENT, *n.* : ûmbor, kereste, kerese, rext, cibexane, saman.

EQUIPOISE, *n.* : hevsengî, hawsengî.

EQUIPOLLENCE OR EQUIPOLLENCY, *n.* : hevhêzî.

EQUIPOLLENT, *adj.* : hevhêz.

EQUIPOLLENTLY, *adv.* : bi hevhêzî, hevhêzekî.

EQUIPONDERANT, *adj.* : hevseng.

EQUIPONDERATE, *vi., t.* : hevseng kirin, hevkêş kirin, hevkêş bûn.

EQUIPOTENT, *adj.* : hevhêz yan hev kartêkirin.

EQUIPOTENTIAL, *adj.* : heverk, yeksane erk.

EQUIPPED, *adj.* : kerestekirî.

EQUIPPING, *n.* : kerestekirin.

EQUISETUM, *n.* : dûvikê hespî.

EQUITABILITY, *n.* : dad, dadîtî, dadbarîtî.

EQUITABLE, *adj.* : dadperwer, dadger, dadbar.

EQUITABLENESS, *n.* : dad, dadgerîtî, dadperwerîtî, dadbarîtî.

EQUITABLY, *adv.* : bi dadî, dadîkî.

EQUITANT, *adj.* : pêkhatî.

EQUITATION, *n.* : siwarî, siwarbûna hespî.

EQUITY, *n.* : dad, rewa, dad perweriti, rewayîtî.

- **OF REDEMPTION** : mafê vegerandina samanê girewkirî.

EQUIVALENCE, *n.* : hevhêzî, hawhêzî, yeksanî, helsengandin, behakirin.

EQUIVALENCY, *n.* = **EQUIVALENCE.**

EQUIVALENT, *adj.* : hevseng, hevta, hawhêz, hawta, hevhêz, hevber, hevyek, hevser, hember, qam, pat.

EQUIVALENTLY, *adv.* : bi hevtayî, bi hevhêzî, bi hevsengî, hevtakî.

EQUIVOCAL, *adj.* : duwata, nevebirr, gumanbar.

EQUIVOCALITY, *n.* : duwatayîtî, nebirrîtî.

EQUIVOCALLY, *adv.* : bi duwateyî, duwatekî.

EQUIVOCATE, *vi.* : xapandin.

EQUIVOCATED, *adj.* : xapandî.

EQUIVOCATING, *n.* : xapandin.

EQUIVOCATION, *n.* : çiv, xapandin.

EQUIVOQUE, *n.* : alizî, şêlîbûn, derbirrîna şêlî yan nepenî.

ERA, *n.* : dem, rojgar, çax, serdem, çerx.

ERADIATE, *vt.* : tîrêj kirin.

ERADIATION, *n.* : tîrêjkirin.

ERADICABLE, *adj.* : helkêşanbar, rakişandar.

ERADICATE, *vt.* : radikişandin, helkêşan.

ERADICATED, *adj.* : rakişandî, helkişandî.

ERADICATING, *n.* : rakişîn, helkişandin.

ERADICATION, *n.* : helkêşan, rakişandin, qelaço, nehêlan, qirkirin, binebirr.

ERASE, *vt., i.* : rakirin, dihişivandin.

ERASED, *adj.* : rakirî, hişavtî.

ERASER, *n.* : hişêv.

ERASING, *n.* : hişavtin.

ERASURE, *n.* : rakirin, neman, peyiv.

ERBIUM, *n.* : erbiyom : hêmanek mêtalî (kanî) ye.

ERE, *prep., conj.* : berî.

ERECT, *adj.* : rep, boq, qinc, rakirî, miç, mîç, şipya, bel, zît.

ERECT, *vt.* : rep kirin, ava kirin, damezrandin, vedan.

ERECTED, *adj.* : repkirî, avakirî, vedayî.

ERECTILE, *adj.* : repdar.

ERECTION, *n.* : repkirin, avakirin, vedan, repbûn.

ERECTOR, *n.* : repker, avaker.

ERELONG, *adv.* : zû(kî).

EREMITE, *n.* : pûstnişîn, qelender.

EREMETIC, *adj.* : qelenderî.

ERENOW, *adj.* : tako niho, berî niho, ta noke.

ERETHISM, *n.* : handanîtî.

EREWHILE, *adj.* : berî niho.

ERG OR ERGON, *n.* : yekeya karî yan wizeyî.

ERGATOCRACY, *n.* : fermandarî yan desthelatiya karkeran.

ERGO, *adv.* : vêca, nexwe, nexwe, hosa.

ERGOGRAPH, *n.* : masûlke erkpîv, zeblek erkpîv.

ERGONOMICS, *n.* : kesîtiya mirovzanî.

ERGOSTEROL, *n.* : ergostrol : madeyek e di nav ronê, helezî û canewerî de ko bi tîrêja rojê dibit vîtamîn (D).

ERGOT, *n.* : ergot : nesaxiyek birincî ye, dermanek e bo rawestandina riskîn (veresîn) ya xwînê.

ERGOTISM, *n.* : ergotism : jehrbûna xwarina birincî, nesaxê vê jehriyê.

ERICA, *n.* : giyamêrg.

ERIN, *n.* : navê kevnê Îrlande.

ERIS, *n.* : Xudaya duberiyê.

ERISTIC, *adj., n.* : berhevdanî, hunera berhevdanê.

ERMINE, *n.* : qîjik, pûrtê qîjikî.

ERMINED, *adj.* : qîjikirî.

ERN(E), *n.* : helû(eylo)yek deryayî dûvspî ye.

ERODE, *vt.* : daxurandin.

ERODED, *adj.* : daxurandî.

EROGENOUS OR EROGENIC, *adj.* : hestiyar (regezî yan zayendî).

EROSE, *adj.* : daxurandî.

EROSION, *n.* : daxurandin, ramalîn, daşoran.

EROSIVE, *adj.* : daxwer, daxuranî.

EROTIC, *adj., n.* : fêtkar, har.

EROTICISM, *n.* : fêtkarîtî, belqitîn, bigune.

EROTISM, *n.* = **EROTICISM.**

EROTIZE, *vt.* : regezî kirin, zayende kirin.

EROTIZED, *adj.* : regezîkirî, zayendekirî.

EROTIZING, *n.* : regezîkirin, zayendekirin.

EROTOMANIA, *n.* : hariya şeydayî.

ERR, *vi.* : çewtî kirin.

ERRAND, *n.* : peyamnêr, name, erk.

- **BOY** : peyambir, qewaz.

ERRANT, *adj.* : keştvan, rêbar, rêger.

ERRANTRY, *n.* : derketin, geran (bo siwarbaziyê).

ERRATA, *n.* : siyahiya rast û çewtî.

ERRATIC, *adj., n.* : şepirze, gêre.

ERATUM, *n.* : çewtiya nivîsînê yan çapkirinê.

ERRONEOUS, *adj.* : çewt, nerast.

ERROR, *n.* : çewtî, hele, nerastî.

ERSATZA, *n., adj.* : destkarî, guharto, çêkirî.

ERSE, *n.* : zimanê Gali : Skotlandî yan îrlandî.

ERST, *adv.* : berê.

ERSTWHILE, *adv., adj.* : berê, borî.

ERUCT, *vi., t.* : tirt kirin.

ERUCTATE, *vi.t.* : tirt kirin.

ERUDITE, *adj.* : zana, pispor, rewşenbîr.

ERUDITELY, *adv.* : bi zanayî, zanakî.

ERUDITION, *n.* : nasîn, zanîn.

ERUPT, *vi., t.* : rabûn, peqîn.

ERUPTIBLE, *adj.* : peqînbar, rabûnbar.

ERUPTION, *n.* : harî, xilt, vizîkandin, birkanî.

- **SKIN ~** : lîr.

ERUPTIVE, *adj.* : vizikdar, birkanî.

ERYSIPELAS, *n.* : sorbûn : kulbûna çermî.

ERYTHEMA, *n.* : kulbûna çermî (pini pinî).

ERYTH(O)-, *pref.* : pêşgir e ko sor e.

ERYTHRISM, *n.* : soriti : sorbûna çermî yan mûyî.

ERYTHROCYTOMETER, *n.* : sortopîka xwînpîv.

ERYTHROID, *adj.* : sortopikên xwînpîv.

ERYTHROMYCIN, *n.* : erîtromisîn : dermanek dijmikrob e.

ERYTHROPILESIS, *n.* : çêbûna sor topikên xwînê.

ESCADRILLE, *n.* : çend keştî yan balafir.

ESCALADE, *vt., n.* : serkeftin(şorhe), pêveçûn (dîwar), serketina şorheyan.

ESCALATE, *vt.* : bilind kirin, berz kirin, ser xistin.

ESCALATION, *n.* : serxistin.

ESCALATOR, *n.* : bilindker, pêstirka zivrok.

- **CLAUSE** : mercê rastker : ko hevkarî û yekîtî dişên kirê biguhorin.

ESCALATORY, *adj.* : bilindbûnî, berzbûnî, serxistinî.

ESCALLOP, *n.* = **SCALLOP.**

ESCAPADE, *n.* : revîn.

ESCAPE, *n.* : rev, bazdan, revîn, yeman, piştdan, şûlikandin, teriqandin, verestin.

- **MECHANISM** : rêbaza mercrevî.

ESCAPE, *vi., t.* : revîn, baz dan.

ESCAPED, *p.* **OF ESPACE**, *adj.* : revî, bazda(yî), helat.

ESCAPEE, *adj.* : revî, bazdayî, pekyayî, revok, verestî.

ESCAPEMENT, *n.* : rev, revîn, terazû yan çekûçê demjimêrê.

ESCAPER, *n.* : revok.

ESCAPINGN, *n.* : revîn.

ESCAPISM, *n.* : revokîtî.

ESCARP, *n., vt.* = **SCARP.**

ESCHAR, *n.* : şûn birîn nexasme şûn sotin.

ESCHAROTIC, *adj., n.* : dax, daxdar.

ESCHATOLOGY, *n.* : bawerî bi dûmahiyan.

ESCHEAT, *n., vi., t.* : paşmayî (bo dewletê), mafê paşmayî birinê bo dewletê, paşmayî bo dewletê diçit yan dimînit.

ESCHEW, *vt.* : xwe vedan, wurya bûn, hişyar bûn.

ESCORT, *n., vt.* : rêçenas, yawer, pasdar, parêzer, parastin, yawerî kirin.

- **CARRIER** : balafira barkêş (yawer).

- **FIGHTER** : balafira şerker (yawer).

ESCORTING, *n.* : bizaftin.

ESCROW, *n.* : peyiva karkirinê, belêna kirinê (peresendinê).

ESCULENT, *adj., n.* : xwarbar.

ESCUTHEON, *n.* : dirûşma xanedaniyê.

ESKER, *n.* : nixêva kuna kilîlê, parçeya paşiya girkê rûbarê seholê.

ESOPHAGEAL, *adj.* : sorçikî.

ESOPHAGUS, *n.* : sorçik, sorsorok.

ESPECIALLY, *adv.* : nexasm, nexasme, nemaze.

ESOTERIC, *adj.* : razî, nehênî, razdar, nepenî.

ESPALIER, *n., vt.* : dara kepikî, (texlîtek helez e), kepikî kirin.

ESPARTO, *n.* : helezek giyayî ye.

ESPECIAL, *adj.* : taybet, xumalî.

ESPECIALLY, *adv.* : nemaze, nexasme, bi taybetî, taybetkî.

ESPIAL, *n.* : sîxorî.

ESPIONAGE, *n.* : sîxorî.

ESPLANADE, *n.* : erdê rastê seyranê.

ESPOUSAL(S), *n.* : dezgîran, xwazgînî, nîşanbirin, xwazbînî.

ESPOUSE, *vt.* : şû kirin, jîn hînan.

ESPY, *vt.* : qeşirandin.

ESPYING, *n.* : qeşirandin.

ESQUIRE, *n.* : rêzdar.

ESSAY, *n.* : gotar, azmûn.

ESSAY, *vt.* : azmûn kirin, hewl dan.

ESSAYER, *n.* : gotarnivîs.

ESSAYIST, *n.* : gotarnivîser.

ESSENCE, *n.* : gewher, bineret, nijad, nejad, maye, girte, dehker.

ESSENTIAL, *adj., n.* : gewherî, pêviyayî, dehkerî.

- **CHARACTER** : nîşaneya diyar.

ESSENTIALISM, *n.* : gewherîtî, dehkerîtî.

ESSENTIALLY, *adv.* : jî binyayî, bigewherî, dehkerekî.

ESTABLISH, *vt.* : damezrandin.

ESTABLISHED, *adj.* : damezrandî, dêrkandî.

- **CHURCH** : dêra mîrî.

ESTABLISHER, *n.* : sazger.

ESTABLISHING, *n.* : sazkirin, damezrandin, çespandin, danîn.

ESTABLISHMENT, *n.* : damezran, damezrîn, danan, danîn, binyatkirin, damezrîna jiyarî yan leşkerî, deste, dezga, çespandin.

ESTATE, *n.* : aqar, paye, çîn, saman, samaniya erdî, paşmayî (mîrat), rez.

ESTEEM, *n., vt.* : rêz, rêzgirtin, serfirazî, beha, rûmet, rêz girtin, xeml kirin.

ESTER, *n.* : ester : xwêya endamî.

ESTERASE, *n.* : esteras : haveyna şitelbûna xwêya endamî.

ESTERIFY, *vt., i.* : ester kirin.

ESTHESIA, *n.* : hiş, hişyarî.

ESTHESIS, *n.* : hiş, hişkirin.

ESTHETE, *n.* = **AESTHETE.**

ESTIMABLE, *adj.* : rêzdar.

ESTIMATE, *n.* : behakirin, xemilkirin, nirxandin, gotre.

ESTIMATE, *vt.* : beha kirin, xeml kirin.

ESTIMATED, *adj.* : xemlkirî.

ESTIMATING, *n.* : xemlkirin.

ESTIMATION, *n.* : nehandin, xeml, hizir, rêz, gotre, xemlkirdin, helsengandin, qebilandin.

ESTOP, *vt.* : gîro kirin, girtin, rawestandin.

ESTOPPEL, *n.* : gîrokirin, rawestandin.

ESTRADIOL, *n.* : hormonek zayendî (hêkdankê derdixit).

ESTRANGE, *vt.* : dor kirin, zîz kirin, xeyidandin.

ESTRANGEMENT, *n.* : dorbûn, zîzbûn.

ESTRAY, *n.* : bizir, wunda, hinda, aware, canewerê kehiyê bizirbûyî.

ESTREAT, *n., vt.* : rûnivîs, siza kirin.

ESTROGEN, *n.* : estrojen : hormonek zayendî ye.

ESTROUS, *adj.* : zayendî, regezî.

- **CYCLE** : gera zayendî yan regezî.

ESTUARY, *n.* : avgeh, awerêj, rêjge, berdev, rêjgeha rûbarî.

ESURIENT, *adj.* : birsî, birçî.

ET CET ERA : heta dûmahî, û her ho.

ETCETERA, *n.* : jîmareyek têvel jî.

ETCH, *n.* : kolîn, gîravek kîmyayî bo kolînê.

ETCH, *vt.* : kolîn.

ETCHING, *n.* : neqşkirin, kolîn.

ETERNAL, *adj., n.* : herdemî, cawîd, nemir, bêna, hemîşeyî.

- **EXISTENCE** : herbûn.

- **LIFE** : nemirî, herbûn.

ETERNALLY, *adv.* : her, bi nemirî, nemirkî.

ETERNITY, *n.* : cawîdanî, herbûnîtî, nemirîtî.

ETERNIZE, *vt.* : nemir kirin.

ETESIAN, *adj.* : kejî.

ETHANE, *n.* : etan : xaze.

ETHANOL, *n.* : etanol : alkuholek etîlî ye.

ETHER, *n.* : eter (esman).

ETHEREAL, *adj.* : esmanî.

ETHEREALIZE, *vt.* : tenik kirin.

ETHERIZE, *vt.* : tezandin.

ETHIC, *adj., n.* : akar, sinc, sincî, sincîzanî.

ETHICAL, *adj.* : sincî, akarî.

ETHICS, *n.* : sinczanî, sinc, rewişt, akar, reftar.

ETHIOPIAN, *n., adj.* : etyopî, hebeşî.

ETHMOID, *n., adj.* : stûnka difnê.

ETHNIC(AL), *adj.* : nijadî.

ETHNO-, *pref.* : pêşgir e ko nijad e.

ETHNOCENTRIC, *adj.* : nijadperês.

ETHNOGENY, *n.* : nijadpeydabûnzanî.

ETHNOGRAPHY, *n.* : mirovzanî.

ETHNOLOGIC, *adj.* : nijadî.

ETHNOLOGIST, *n.* : nijadnas, regeznas, mirovzan.

ETHNOLOGY, *n.* : nijadzanî, regeznasî, mirovzanî.

ETHOLOGY, *n.* : keszanî.

ETHOS, *n.* : giyanê gelî.

ETHYL, *n.* : etîl : rihdarê hîdrokarbonî di nav alkuhol û eterê de.

ETHYL ALCOHOL, *n.* : alkuholê etîlî.

ETHYLATE, *vt.* : etîl kirin.

ETHYLENE, *n.* : etîlen.

ETIOLATE, *vt.* helezî pêtî kirin (bi tarîkirinê).

ETIOLOGY, *n.* : zanîna hoyên nexweşiyan, nexweşî egerzanî, nexweşî(ho)zanî yan nasî.

ETIQUETTE, *n.* : rêbaz.

ETYMOLOGIST, *n.* : peyivzan, daristinzan (peyiv).

ETYMOLOGIZE, *vt.* : peyivzanî kirin.

ETYMOLOGIZIED, *adj.* : peyivzanîkirî.

ETYMOLOGIZING, *n.* : peyivzanîkirin.

ETYMOLOGY, *n.* : peyivzanî, dariştinzanî, derhînanzanî, derhînan, dariştin.

ETYMON, *n.* : riha peyivê, rihpeyiv.

EU-, *pref.* : pêşgir e ko taze ye.

EUCALYPTUS, *n.* : ekalîptos : (dar e).

EUCHARIST, *n.* : qorbana pîroz, gorîkirina piroz.

EUCHRE, *n., vt.* : yokir : texlîtek leyiztina kaxezan e, xapandin.

EUCLIDEAN, *adj.* : oklîdî : pêwendîdarê oklîd yan endazyariya wî.

EUDEMONISM, *n.* : jîrzaniya bextiyariyê, kamêraniyê.

EUDIOMETER, *n.* : gaz şîtelker (lûleyek pilekirî ye).

EUGENIC, *adj.* : tuximpêşvebir.

EUGENICS, *n.* : tuximbaşkirinzanî, tuximpêşvebirzanî.

EUGENOL, *n.* : ojenol : avekiyek bêhnxweş e.

EULOGIST, *n.* : pesinkar.

EULOGISTIC(AL), *adj.* : pesnî, pesinkarî.

EULOGIZE, *vt.* : pesn kirin.

EULOGY, *n.* : pesn, dolge.

EUNUCH, *n.* : guno, beniyê gunokirî.

EUONYMUS, *n.* : helezek her kesk e.

EUPATRID, *n.* : kevne xanedanê Atîna (Girek).

EUPEPSIA, *n.* : çakgivêrtin, qencgivêrîn.

EUPEPTIC, *adj.* : givêrînî, givêrîndar, şad.

EUPHEMISM, *n.* : derbirrîna taze.

EUPHEMISTIC, *adj.* : pêwendîdarê derbirrîna taze.

EUPHEMIZE, *vt., i.* : taze derbirrîn.

EUPHONIC, *adj.* : xoşdeng.

EUPHONIOUS, *adj.* : xoş deng.

EUPHONIUM, *n.* : borîzan.

EUPHONY, *n.* : dengê xoş.

EUPHORBIA, *n.* : helezê şîrdan.

EUPHORIA, *n.* : çalakdarî.

EUPHORY, *n.* : hişxoşî.

EUPHRATES RIVER : rûbarê Firatê.

EUPHUISM, *n.* : bêjlawî.

EUPLASTIC, *adj.* : tevindar.

EUR(O)-, *pref.* : pêşgir e ko Ewropî ye.

EURASIAN, *adj., n.* : Ewropî-Asyayî.

EUREKA, interj. : min dît!.

EUROPE, *n.* : Ewrûpa, Ewropa.

EUROPEAN, *adj.* : Ewropî.

EUROPIUM, *n.* : oropyom : hêmanek mêtalî ye.

EURYBATHIC, *adj.* : jîyanbar di nav her kûriya deryayî de.

EURYTHMIC, *adj.* : saz.

EURYTHMICS, *n.* : semaya saz.

EUSTACHIAN TUBE, *n.* : boriya bihîstinî.

EURY-, *pref.* : pêşgir e ko fireh e, pan e.

EUTECTIC, *adj.* : otektîk : kêm buhujîndar.

- **MIXTURE** : têkiliya otektîk.

EUTHANESIA, *n.* : mirina bêazar, otenazî.

EUTHNETIZE, *vt.* : (bê azar) mirandin.

EUTHENETIZED, *adj.* : (bê azar) mirandî.

EUTHENETIZING, *n.* : (bê azar) mirandin.

EUTHENICS, *n.* : aşîtzanî, jîyan xoşkirinzanî.

EUTHENIZE, *vt.* = **EUTHENETIZE.**

EVACUANT, *adj., n.* : zikçûnî, zîknermker.

EVACUATE, *vt., i.* : çol kirin, vala kirin.

EVACUATED, *adj.* : çolkirî, valakirî.

EVACUATING, *n.* : çolkirin, valakirin.

EVACUATION, *n.* : çolkirin, valakirin.

EVACUEE, *n.* : derkirî, rizgarkirî.

EVADABLE, *adj.* : vedanbar.

EVADE, *vt., i.* : (xwe) vedan, revîn.

EVADED, *adj.* : xwevedayî, revî.

EVADING, *n.* : xwevedan.

EVAGINATE, *vt.* : vajî kirin, (ji kalanî) kêşan.

EVALUATE, *vt.* : beha kirin, nirx kirin.

EVALUATED, *adj.* : behakirî, nirxkirî.

EVALUATING, *n.* : behakirin, nirxkirin.

EVALUATION, *n.* : behakirin, nirxandin, helsengandin.

EVANESCE, *vi.* : xewarebûn, vemirin, neman.

EVANESCENCE, *n.* : neman.

EVANESCENT, *adj.* : xewar, zû nemayî, avabûyî.

EVANGEL, *n.* : încîl.

EVANGELIC(AL), *adj.* : încîlî.

EVANGELISM, *n.* : hînkirina încîlî.

EVANGELIST, *n.* : încîlnivîs, pirotî, xebatkerê încîlî.

EVANGELIZATION, *n.* : fileh(î)kirin.

EVENGELIZE, *vt., i.* : fileh(î) kirin.

EVANGELIZED, *adj.* : fileh(î)kirî.

EVANGELIZING, *n.* : fileh(î)kirin.

EVANISH, *vt., i.* = **VANISH.**

EVAPORATE, *vt., i.* : helm bûn, hilm bûn.

EVAPORATED, *adj.* : helmbûyî, hilmkirî.

EVAPORATION, *n.* : helmbûn, helmdan, helmkirin, helmîn, helmandin, firên.

EVAPORATIVE, *adj.* : helmdar.

EVAPORATOR, *n.* : helmîner.

EVASION, *n.* : vedan, rîp, şûlikandin.

EVASIVE, *adj.* : rîpdar, vedanî.

EVE, *n.* : Hawa, Hewê.

EVE, *n.* : êvarî yan duhî, şeva, şev.

EVECTION, *n.* : têvelî yan ciyawazî (ya tevgera gera heyvê ji ber rakêşana rojê).

EVEN, *vt., i.* : yeksane bûn, rast bûn, rast kirin, cot kirin, hilî kirin.

EVEN, *adv.* : ta ko, hîna, hêşta, meger.

EVEN, *adj.* : rast, hilî, tîş, cot, yeksan, hedar, rêk, temam, hevseng, dîsan, êkser, yekser.

- **OF ~ DATE** : di heman demî de, di heman dirokê de.

- **PLACE** : rasteder.

EVENED, *adj.* : cotkirî, yeksanekirî.

EVENFALL, *n.* : tariêvar.

EVENHANDED, *adj.* : dadperwer, qencemirov.

EVENING, *n., adj.* : êvar, cotkirin, yeksanekirin.

- **MEAL** : şîv.

- **PARTY** : şevbuhêrk, şevar, hencûr, hingûr.

- **STAR** : stêra êvarî.

EVENINGS, *adv.* : her şev, şev li dûv şev.

EVENLY, *adv.* : bi dadperwerî, bi yeksaneyî, yeksankî.

EVENNESS, *n.* : yeksanîtî.

EVEN SONG, *n.* : êvar, nivêja êvarî.

EVENT, *n.* : boyer, pêhatî, serhatî, rûdav, helketin, rûdan, qewmîn, serhatin, veqewmîn.

- **AT ALL ~** : çi biqewmit.

- **IN ANY ~** : çi biqewmit.

- **IN THE ~ OF** : heke tiştek qewmî, eger.

EVENTFUL, *adj.* : metirsî, bûyerdar.

EVENTFULLY, *adv.* : bi bûyerdarî, bûyerdarekî.

EVENTFULNESS, *n.* : bûyer darîtî.

EVENTIDE, *n.* : êvar.

EVENTLESS, *adj.* : bê bûyer.

EVENTUAL, *adj.* : dûmahî.

EVENTUALITY, *n.* : dûmahîtî, çêbûnî.

EVENTUALLY, *adv.* : dûmahiyê.

EVENTUATE, *vi.* : temam bûn, encam dan.

EVENTUATED, *adj.* : encamdayî.

EVENTUATING, *n.* : encamdan.

EVER, *adv.* : her, herdem.

- **AND ANON** : dem û dem.
- **SINCE** : jî hingê.
- **SO** : bêqam, gelek.
- **SUCH** : bêqam.
- **YOURS** : dilsozê te yan hewe.

EVER GREEN, *adj., n.* : her kesk, hemîşe sewz.

EVER LASTING, *adj., n.* : nemir, bêna, hemîş.

EVER MORE, *adv.* : her dem.

EVERSIBLE, *adj.* : vajîbar.

- **OF EYE LID** : sebel.

EVERT, *vt.* : vajî kirin.

EVERY, *adj.* : her yek, her, herçî.

- **BIT** : hemî, hemû.
- **DAY**, *adj., adv.* : her ro, her roj, her royî.
- **NOW AND AGAIN** : dem demî.
- **NOW AND THEN** : dem demî.
- **SO OFTEN** : car car.
- **WRITE ONLY ON ~ OTHER LINE** : her li ser rêzekê binivîse, rêza dî bihêle.

EVERY BODY, pron. : herkes.

EVERY MAN, *pron.* : her mirov.

EVERY ONE, *pron.* : her yek, her kes.

EVERYTHING, *n., pron.* : her tişt, herçî.

EVRY TIME, *pron.* : herdem, hercar.

EVERYWHERE, *adv.* : seranser, her dirê.

EVICT, *vt.* : derxistin, derkirin.

EVICTED, *adj.* : derxistî, derkirî, derbeder, deriyanî.

EVICTION, *n.* : derkirin, derxistin, dervedan, qewitandinn, derînan.

EVIDENCE, *n.* : girtinek, guwahî, belge, stûv, dirûv, girûv, aşkartin.

- **IN ~** : diyar, eşkera.

EVIDENCE, *vt.* : diyar kirin, dirûv kirin.

EVIDENCED, *adj.* : diyarkirî.

EVIDENCING, *n.* : diyarkirin, dêrikandin.

EVIDENT, *adj.* : diyar, eşkera, kifş.

EVIDENTIAL, *adj.* : dirûvî, çespandî.

EVIDENTIALLY, *adv.* : bi dirûvî, dirûvkî.

EVIDENTLY, *adv.* : eşkera ye, diyar e, bi eşkerayî, eşkerakî.

EVIL, *adj., n.* : garîs, bed, nerind, nepak, sik, ziyandar, derd, nexweş, xirab.

- **DOER**, *n.* : bedkar, garîs.
- **OMEN** : dewbirr, qeş.
- **PERSON** : margîsk.
- **PORTENT** : dewbirr, qeş.

EVILEYE, *n.* : qeş.

EVIL MINDED, *adj.* : bed.

EVINCE, *n., vt.* : niwandin, nîşankirin, diyar kirin, nîşankirin, vewerandin.

EVINCED, *adj.* : vewerandî.

EVINCING, *n.* : nîşankirin, vewerandin.

EVISCERATE, *vt.* (hinavan) helkêşan.

EVITABLE, *adj.* : vedanbar.

EVOCATION, *n.* : hawar, gazî.

EVOCATIVE, *adj.* : hawarî, hawardar.

EVOCATIVELY, *adv.* : bi hawarî, hawarkî.

EVOCATIVENESS, *n.* : hawarîtî.

EVOKE, *vt.* : gazî kirin, civandin.

EVOLUTE, *n.* : kirfjêder.

EVOLUTION, *n.* : guhorîn, geşe, werar, peydabûn.

EVOLUTIONAL, *adj.* : guhorînî, werarî, peydabûnî.

EVOLUTIONARY, *adj.* : guhorînî, peydabûnî, werarî.

EVOLUTIONISM, *n.* : peydabûnîtî, guhorînîtî.

EVOLUTIONIST, *n.* : bawermendê peydabûn û guhorînê.

EVOLUTIVE, *adj.* : guhorîndar.

EVOLVE, *vt., i.* : werar kirin, danan, damezrandin, guhorîn, hînan der.

EVOLVED, *adj.* : werarbûyî.

EVOLVING, *n.* : werarbûn.

EVONYMUS, *n.* = **EUONYMUS.**

EVULSION, *n.* : helkêşan, derxistina xurtî.

EWE, *n.* : kel, mih, pez, mê, merr.

EWER, *n.* : mesîn, sewîlk.

EX, *prep.* : ji, bê, berê, berî.

EX-, *pref.* : pêşgir e ko berê ye, bê ye.

EXACERBATE, *vt.* : mezin kirin (giriftarî), xirabtir kirin.

EXACERBATED, *adj.* : xirabtirkirî.

EXACERBATING, *n.* : xirabtirkirin.

EXACERBATION, *n.* : arandin, mezinkirin.

EXACT, *adj.* : serestî, rast, hûr.

- **SCIENCES** : zanistiyên hûr (wek bîrkariyê).

EXACT, *vt.* : standin, xwastin.

EXACTING, *adj.* : req, xwaza (şehreza û sexbîriyê).

EXACTION, *n.* : standin (kotekî).

EXACTITUDE, *n.* : pêtbûn, rastî, hûrî.

EXACTLY, *adv.* : bi rasti.

EXAGGERATE, *vt., i.* : mezin kirin (wate).

EXAGGERATED, *adj.* : mezinkirî, mezinbûyî.

EXAGGERATEDLY, *adv.* : bi mezinkirinî, mezinkirinkî.

EXAGGERATING, *n.* : mezinkirin.

EXAGGERATIVELY, *adv.* : bi mezindarî, mezindarkî.

EXALT, *vt.* : bala kirin, berz kirin.

EXALTATION, *n.* : girsandin, tingijîn.

EXALTED, *adj.* : tewzî, berz, balakirî.

EXAM, *n.* : azmûn.

EXAMEN, *n.* : azmûn, xwendina rexneyî.

EXAMINANT, *n.* : azmûnker.

EXAMINATION, *n.* : azmûn, saxtî, vepirsîn, taqî.

- **POST MORTEM ~** : vekelîştina mirî.

EXAMINE, *vt.* : seh kirin, azmûn kirin, vepirsîn.

EXAMINED, *adj.* : azmûnkirî, taqîkirî.

EXAMINEE, *n.* : azmûnbir.

EXAMINER, *n.* : sehker, pişkiniyar.

EXAMINING, *n.* : sehkirin, nêrîn, taqîkirdin.

EXAMPLE, *n.* : şaheser, nimûne, mîna, wek, mînak, pend, embaz.

- **FOR ~** : bo nimûne.

- **TO MAKE AN ~ OF** : da bibit nimûne.

EXANIMATE, *adj.* : mirî, sist.

EXANTHEM, *n.* : lîr, xilt.

EXARCH, *n.* : xonkarê deverê, petrek.

EXASPERATE, *adj., vt.* : enirî, enirandin, xurandin.

EXASPERATED, *adj.* : enirandî, caris, şepirzekirî.

EXASPERATING, *n.* : enirandin.

EXASPERATINGLY, *adv.* : bi enirandinî, enirandinkî.

EXASPERATION, *n.* : xurîn, enirîn.

EXCATHEDRA, *adv., adj.* : bi gora desthelatî, bi desthelatî.

EXCAVATE, *vt.* : vekolîn.

EXCAVATED, *adj.* : hilkewaştî, vekolayî.

EXCAVATING, *n.* : hilkewaştin, vekolan.

EXCAVATION, *n.* : hilkewaştin, qewartin, dakolîn, kolîn.

EXCAVATIONAL, *adj.* : hilkewaştinî, dakolînî.

EXCAVATOR, *n.* : kolek.

EXCEED, *vt., i.* : zêde kirin, zêde çûn.

EXCEEDING, *adj.* : zêde, awarte, bêqam.

EXCEEDINGLY, *adv.* : bi awarteyî, bi bêqamî, bêqamekî.

EXCEL, *vt., i.* : nayab kirin, nayab bûn, baştir kirin.

EXCELLED, *adj.* : nayabkirî, baştirkirî.

EXCELLENCE, *n.* : başbûn, nayabî.

EXCELLENCY, *n.* : serdestî, sergulî, nayabî.

EXCELLENT, *adj.* : serdest, sergul, nayab, degmen, qetlaz, berbijar.

EXCELLING, *n.* : nayabkirin, baştirkirin.

EXCELSOIR, *n.* : pîne.

EXCEPT, *prep., conj.* : têne, netê, pêve, meger, jêdor, jî bilî, jî bil.

EXCEPT, *vt., i.* : awarte kirin, çert kirin.

EXCEPTED, *adj.* : awarte, hilawartî, awartandî.

EXCEPTING, *n.* : awartkirin, çertkirin, pêve, netê, têne.

EXCEPTION, *n.* : awartandin, çertkirin, awarte, derhawêştin, hilawartin, derhavêtin.

- **TO TAKE ~** : bêzarî kirin, berhelistî kirin.
- **WITH THE ~ OF** : jî bilî.

EXCEPTIONABLE, *adj.* : awartbar.

EXCEPTIONAL, *adj.* : ser asa, awarteyî, nayab, jêhatî, nejê, netê, awêze, nasayî.

EXCEPTIONALITY, *n.* : awarteyîtî.

EXCEPTIONALLY, *adv.* : bi nayabî, nayabekî.

- **BEAUTIFUL GIRL** : zerî.

EXCEPTIVE, *adj.* : awartedar.

EXCERPT, *n., vt.* : lê wergirtin.

EXCERPTION, *n.* : lêwergirtin.

EXCESS, *n., adj.* : zêde, bêqam, bêqamî, zêdegavî, zêdeyî, serrêj.

EXCESSIVE, *adj.* : zêde (dar).

EXCESSIVELY, *adv.* : bi bêqamî, bêqamkî.

EXCESSIVENESS, *n.* : bêqamîtî.

EXCHANGE, *n.* : berdêlî, pêkguhartin, alişt, alûgor, guhêrgeh, veguhartin, guhartin.

- **IN ~ FOR** : şûna, pêşve, berdêl.
- **RATE** : behayê pêk guhartinê yan berdêliyê.

EXCHANGE, *vt.* : pêk guhartin, guhortin.

EXCHANEABLE, *adj.* : pêkguhêr, guhartinbar.

EXCHANGED, *adj.* : veguhartî.

EXCHANGER, *n.* : pêkguhor.

EXCHANGING, *n.* : pêkguhorin.

EXCHEQUER, *n.* : gencîne, xezîne.

EXCIDE, *n.* = **EXCISE.**

EXCISABLE, *adj.* : bacbar.

EXCISE, *n.* : bac.

- **COLLECTION** : qolçîtî.
- **COLLECTOR** : qolçî.

EXCISE, *vt.* : bac kirin, helkêşan.

EXCISION, *n.* : binebirr, helkêşan.

EXCITABILITY, *n.* : aranbarîtî.

EXCITABLE, *adj.* : aranbar.

EXCITATION, *n.* : arandin, fêtkarî, wirojan.

EXCITATIVE, *adj.* : fêtkar, fêtdar.

EXCITATORY, *adj.* : fêtkar.

EXCITE, *vt.* : arandin, harkirin.

EXCITED, *adj.* : arandî, box box, quto, har, hêç.

- **STATE** : barî wirojan.

EXCITEMENT, *n.* : belqitîn, harî, fêt, hêç, helçûn, handan.

EXCITER, *n.* : fêtker, hêçker, hanker.

EXCITING, *n.* : fêtkarî, hêç, fêtdan, harkirin.

EXCITOR, *n.* : demarê hander.

EXCLAIM, *vi., t.* : qîj kirin, (xurt) agehdar kirin.

EXCLAMATION, *n.* : gazî, nîşana hêdan, nîşana sersorman.

- **ARTICLE** : baneşanî.

- **MARK** : seyrek, gelo, aya, gêrek, nîşandeka hedar.

EXLAMATORY, *adj.* : hêdanî.

EXCLAVE, *n.* : dira cuda (dorgirtî bi erdê biyanî).

EXCLUDE, *vt.* : dor kirin, awart kirin, derxistin.

EXCLUDED, *adj.* : dorkirî, derxistî, awartekirî, çertkirî.

EXCLUDING, *n.* : derxistin, derkirin, awartekirin, jî bilî, têne, netê.

EXCLUSION, *n.* : awartandin, dorkirin, çertkirin, derxistin.

- **PRINCIPLE** : seretaya dorkirinê yan derxistinê.

EXCLUSIVE, *adj.* : xumalî, petî, bijîn.

EXCLUSIVELY, *adv.* : bi xumalî, xumalîkî.

EXCLUSIVENESS, *n.* : gîrdan, xumalîtî.

EXCLUSIVITY, *n.* : gîrdan, xumalîtî.

EXCOGITATE, *vt.* : xwandin, hizir kirin.

EXCOMMUNICATE, *n., adj., vt.* : heram, heramkirî, heramkirin (jî dêrê).

EXCOMMUNICATION, *n.* : (dêr) heramkirin.

EXCORIATE, *vt.* : verenandin.

EXCORIATION, *n.* : verenîn, çeltandin.

EXCREMENT, *n.* : gû, gî, zilq, derq.

- **OF DIARRHEA** : vîsk.

EXCREMENTAL, *adj.* : gûyî.

EXCREMENTITIOUS, *adj.* : gûyî.

EXCRESCENCE, *n.* : pirzikbûn, pirzik.

EXCRESCENT, *adj.* : pirzikî.

EXCRETA, *n.* : derdan (xuh û mîz).

EXCRETE, *vt.* : rîtin, derkirin.

EXCRETION, *n.* : derdan, gûkirin, rîtin, rijandin.

EXCRETORY, *adj.* : derdanî, derkirî.

EXCRUCIATE, *vt.* : eşkence kirin, azar kirin, êşandin.

EXCRUCIATED, *adj.* : eşkencekirî.

EXCRUCIATING, *n.* : eşkencekirin, azardan.

EXCRUCIATION, *n.* : eşkence, azarî.

EXCULPATE, *vt.* : berdan, bêguneh kirin.

EXCULPATED, *adj.* : bêgunehkirî, berdayî.

EXCULPATING, *n.* : bêgunehkirin, berdan.

EXCULPATORY, *adj.* : bêguneh.

EXCURRENT, *adj.* : derveyî, derketinî.

EXCURSION, *n.* : seyran, geşt.

EXCURSIONIST, *n.* : seyranî, geştok.

EXCURSIVE, *adj.* : pêveçûnî.

EXCURSIVELY, *adv.* : bi pêveçûnî, pêveçûnkî.

EXCURSIVENESS, *n.* : pêveçûnîtî.

EXCURSUS, *n.* : perawêz, têbînî.

EXCUSABLE, *adj.* : lêborînbar, bexşînbar.

EXCUSABLENESS, *n.* : bexşînbarîtî.

EXCUSABLY, *adv.* : bi bexşînbarî, bexşînbarkî, lêborînbarkî.

EXCUSATORY, *adj.* : mehaneyî, behaneyî.

EXCUSE, *n., vt.* : behane, biyano, bûne, behane kirin.

EXCUSED, *adj.* : bexşandî.

EXCUSER, *n.* : bexşînker.

EXCUSING, *n.* : bexşîn, lêborîn.

EXEAT, *n.* : rêdan.

EXECRABLE, *adj.* : bêqam bed, bizdihîn, nifrînkirî.

EXECRATE, *vt.* : nifrîn kirin, kambax kirin.

EXECREATED, *adj.* : nifrînkirî, kambaxkirî.

EXECRATING, *n.* : nifrînkirin.

EXECRATION, *n.* : nifrîn, nifînkirin.

EXECRATIVE, *adj.* : nifrîndar.

EXECUTANT, *n.* : peresendker.

EXECUTE, *vt.* : sêdare kirin, qinare kirin, bi cih hînan, kuştin .

EXECUTED, *adj.* : sêdarekirî, qinarekirî, bicihînayî, kuştî.

EXECUTER, *n.* : qinarevan, tacanbaz.

EXECUTING, *n.* : sêdarekirin, qinarekirin, bicihînan, kuştin.

EXECUTION, *n.* : qinarekirin, sêdarekirin, kuştin, raperandin, peresendin.

EXECUTIONER, *n.* : tacanbaz, celaçî, qinarevan.

EXECUTIVE, *adj., n.* : kargêr, raperanker.

- **COUNCIL** : civata raperandinê, encumenî peresendinî.

- **OFFICER** : erkdarê raperandinê.

EXECUTOR, *n.* : raperanker.

EXECUTORY, *adj.* : peresendin.

EXECUTRIX, *n.* : raperankera rasipêrî.

EXEGESIS, *n.* : rave, şirove.

EXEGETE, *n.* : ravekerê încîlê.

EXEGETIC (AL), *adj.* : raveyî, şiroveyî.

EXEGETIST, *n.* = **EXEGETE.**

EXEMPLAR, *n.* : şaheser, nimûne.

EXEMPLARY, *adj.* : nimûneyî.

EXEMPLIFICATION, *n.* : nimûne, nimûnekirin.

EXEMPLIFIED, *adj.* : nimûnekirî.

EXEMPLIFY, *vt.* : nimûne kirin.

EXEMPLIFYING, *n.* : nimûnekirin.

EXEMPT, *adj., n.* : bexşandî, mirovê bexşandî (jî bacê...).

EXEMPTION, *n.* : bexşîn, awartekirin, parêz.

EXENTERATE, *vt.* : helkêşan (hinavan).

EXENTERATED, *adj.* : helkêşayî.

EXENTRATING, *n.* : helkêşan.

EXENTRATION, *n.* : helkêşan.

EXEQUIES, *n.* : darbest, term, sirûdên behiyan.

EXERCISABLE, *adj.* : neşqbar.

EXERCISE, *n.* : meşq, rahînan, rakûş.

EXERCISE, *vt., i.* : meşq kirin.

EXERSISED, *adj.* : meşqkirî, rahînayî.

EXERCISING, *n.* : meşqkirin, rahînan.

EXERT, *vt.* : xebitîn, bizav kirin.

EXERTION, *n.* : keftedan, erk kêşan, kolkirdin, çerçirîn, kefteleft, bizav.

EXFOLIATION, *n.* : qaşkirin, spîkirin, tîvilkirin.

EXFOLIATE, *vt., i.* : qaşkirin, spî kirin.

EXFOLIATED, *adj.* : qaşkirî.

EXFOLIATING, *n.* : qaşkirin.

EXFOLIATION, *n.* : qaşkirin.

EXHALANT, *n., adj.* : henaseker, henasekerî.

EXHALATION, *n.* : henasekirin, bêhn kêşan.

EXHALE, *vt., i.* : henase kirin, bêhn kêşan.

EXHALED, *adj.* : henasekirî, bên kêşayî.

EXHAUST, *n.* : dûkêl, neman.

EXHAUST, *vt., i.* : westîn, vala kirin, (dûkêle) derxistin (derkirin), westandin.

EXHAUSTED, *adj.* : westayî, qerimî, qerimandî, rencdayî, westandî, bêwec, navkel.

EXHAUSTER, *n.* : valaker.

EXHAUSTIBILITY, *n.* : nemanbarîtî, valakirinbarîtî.

EXHAUSTIBLE, *adj.* : nemanbar, valakirinbar.

EXHAUSTION, *n.* : kefledan, westan, navkelt, keşengî, erkkêşan.

EXHAUSTIVE, *adj.* : rencdar, nemandar, temam.

EXHAUSTLESS, *adj.* : (bêqam) zehf, bêneman.

EXHIBIT, *n., vt., i.* : raberî, diyarkirin, nîşan (li dadgehê) rûqiçandin, vewerandin, diyar kirin, wênekirin.

EXHIBITED, *adj.* : rûqiçandî, vewerandî, diyarkirî.

EXHIBITING, *n.* : rûqiçandin, diyarkirin.

EXHIBITION, *n.* : nîşangeh, derxistin, diyarkirin, pêşangeh, vewerandin, raberî, harîkirin (bo xwendekarê zanîngehê yan zankoyê).

EXHIBITIONER, *n.* : xwendekarê zanîngehê yê ko harîkirinê distînit.

EXHIBITIONISM, *n.* : nîşangehîtî, diyarkarî, diyarkirina cêşermî.

EXHIBITIONIST, *n.* : diyarkar.

EXHILIRANT, *adj.* : şad.

EXHILIRATE, *vt.* : şad kirin.

EXHILIRATION, *n.* : şadbûn, şadkirin.

EXHORT, *vt., i.* : han dan, qewîtî kirin.

EXHORTATION, *n.* : handan, qewîtîkirin, şîret.

EXHORTATIVE, *adj.* : handar.

EXHUMATION, *n.* : xepartin, hilkewaştin, hilkewşandin.

EXHUME, *vt.* : xepirandin.

EXHUMED, *adj.* : xepartî, hilkewaştî, hilkewşandî.

EXHUMING, *n.* : xepartin.

EXIGENCE, *n.* : pêviyan, pêwîstin, neçarbûn, naçarbûn, gerek.

EXIGENT, *adj.* : pêviyayî, xwazok, gerekî.

EXIGIBLE, *adj.* : daxwazbar.

EXIGUITY, *n.* : lawazîtî.

EXIGUOUS, *adj.* : biçûk, piçek, kêm, kem, lawaz.

EXIGUOUSLY, *adv.* : bi kêmî, kêmîkî.

EXIGUOUSNESS, *n.* : kêmîtî.

EXILE, *n.* : şelipîn, sirgumkirin, sirgûm, sirgûn, sorgûn, derkirin, derxistin, dorîn, mişext .

EXILE, *vt.* : şelipîn, sirgûm kirin, sirgûn kirin, dor kirin.

EXILED, *adj.* : sirgûnkirî, sirgûmkirî, dorkirî, derkirî.

EXILING, *n.* : sirgûnkirin, sirgûmkirin, beradan, derkirin.

EXIST, *vt.* : hebitîn, jiyan (jîn), bûn.

EXISTENCE, *n.* : bûn, hebûn, peydabûn, heyîn, aborî.

EXISTENT, *adj., n.* : heye, peyda, zindewer.

EXISTENTIAL, *adj.* : heyetî, peydayî.

EXISTENTIALISM, *n.* : hebûnîtî, heyînîtî.

EXISTENTIALIST, *n.* : heyînxwaz, hebûnîxwaz.

EXISTING, *n.* : heye, heyî, peyd.

EXIT, *n.* : der, derketin, çûn, mirin, derçûn, derîn.

EXIST, *vt.* : derkeftin.

EXO-, *pref.* : pêşgir e ko der e.

EXOBIOLOGY, *n.* : jiyanzaniya derveyî cîhanê.

EXOCRIME, *adj.* : derdan, derekî.

EXODERMIS, *n.* : kelpikê derekî (helez).

EXODONTIA, *n.* : didan helkêşan.

EXODUS, *n.* : derketin, mişextbûn, derbederbûn, awarebûn, barkirin, koçbûn.

EXOENZYME, *n.* : enzîma derekî yan derveyî.

EXOERGIC, *adj.* : hêzder.

EXOFFICIO, *adj., adv.* : erkdar.

EXOGAMIC, *adj.* : pêwendîdarê şûkirina ji yek dor (ne xizim).

EXOGAMOUS, *adj.* = **EXOGAMIC.**

EXOGAMY, *n.* : şûkirina ji yek dor (nexizim).

EXOGENOUS, *adj.* : werara derveyî yan nijad derveyî.

EXONERATE, *vt.* : rûspî kirin, berdan, bêguneh kirin.

EXONERATED, *adj.* : rûspîkirî, berdayî, bêgunehkirî.

EXONERATING, *n.* : rûspîkirin, bêgunehkirin.

EXONERATION, *n.* : rûspîkirin, berdan, bêgunehkirin.

EXONERATIVE, *adj.* : rûspîkirindar.

EXOPHTALAMIC, *adj.* : çavbiloq.

EXOPHTALMUS, *n.* : çavbiloqî.

EXORABLE, *adj.* : bêqam, giran.

EXORBITANCE, *n.* : bêqamî, giranî.

EXORBITANT, *adj.* : bêqam (beha) giran.

EXORBITANTLY, *adv.* : bi (beha)giranî.

EXORCISE, *vt.* : bed giyanan derxistin (bi niviştiyan), rizgar kirin, pak kirin.

EXORCISM, *n.* : niviştî.

EXORDIAL, *adj.* : destpêkirinî, nardeyî.

EXORDIUM, *n.* : destpêk.

EXOSKELETAL, *adj.* : derqerqodeyî.

EXOSKELETON, *n.* : qerqodeyê derve.

EXOSMOSIS, *n.* : têçûn, delên.

EXOSTOSIS, *n.* : derhatiya hestî (li ser hestiyek dî).

EXOTERIC, *adj.* : sade, gelêkî.

EXOTHERMIC(AL) OR EXOTHERMAL, *adj.* : germderker.

EXOTHERMICALLY, *adv.* : bi germderkerî.

EXOTHERMICITY, *n.* : germderkerîtî.

EXOTIC, *adj., n.* : gêre, (tiştek) biyanî.

EXOTICALLY, *adv.* : bi gêreyî, gêrekî.

EXOTICISM OR EXOTISM, *n.* : gêreyîtî.

EXOTICNESS, *n.* : gêreyîtî.

EXOTOXIN, *n.* : jehra derve.

EXPAND, *vt., i.* : fireh bûn, dirêj bûn, belav bûn, vebûn (bişkoj), geşbîn bûn, bi hûrî axiftin yan nivîsîn.

EXPANDABLE, *adj.* : firehbar, radanbar.

EXPANDED, *adj.* : firehbûyî, firehkirî.

EXPANDER, *n.* : firehker (madeyek e bo pitirkirina xwînê).

EXPANSE, *n.* : firehî, quba şîn, dirêjekêşan, kişan.

EXPANSIBILITY, *n.* : fireh(bûn)barîtî.

EXPANSIBILE, *adj.* : firehbar, dirêjdar, dirêjbar.

EXPANSIBLE, *adj.* : dirêjbar, dirêjdar, dirêj, fireh.

EXPANSION, *n.* : radan, kişan, firehbûn, dirêjbûn, dirêjekêşan.

EXPANSIONARY, *adj.* : firehkar.

EXPANSIONISM, *n.* : firehkarî.

EXPANSIONIST, *n.* : firehkar, firehdar.

EXPANSIVE, *adj.* : dirêjdar, fireh, berfireh, firawan.

EXPANSIVELY, *adv.* : bi dirêjdarî, direjdarkî.

EXPANSIVENESS, *n.* : dirêjdarîtî.

EXPART, *adj.* : her yek layî yan alî.

EXPATIATE, *vi.* : gerîn, bizir bûn, aware bûn, dirêj kirin (gotin).

EXPATIATED, *adj.* : gerayî.

EXPATIATING, *n.* : geran.

EXPATIATION, *n.* : geran, dirêjkirin.

EXPATRIATE, *adj., n.* : biyanî, mişext, aware.

EXPATRIATE, *vt., i.* : dor kirin, dor bûn, mişext bûn, aware bûn, derxistin (ji welatî).

EXPATRIATED, *adj.* : dorkirî (bo welatê mirovî).

EXPATRIATING, *n.* : dorkirin (bo welatê mirovî).

EXPATRIATION, *n.* : dorkirin.

EXPATRIATISM, *n.* : biyanîtî.

EXPECT, *vt., i.* : li ber bûn, xeml kirin, li hîviyê bûn (biçûk bûn), rabîn kirin, li bere bûn.

EXPECTABLE, *adj.* : rabînbar.

EXPECTABLY, *adv.* : bi rabînbarî, rabînbarkî.

EXPECTANCY, *n.* : avisî, li ber bûn, hîvî, rabînîn, têkraya jiyanê.

EXPECTANT, *adj., n.* : avis, bi tişt, bi zik, hîvîdar.

EXPECTATION, *n.* : hîvîbûn, hîvî, omîd, çavnihêrî, rabînîn, daxwaz.

- **OF LIFE** : jî temen.

EXPECTATIVE, *adj.* : rabîndar.

EXPECTED, *adj.* : rabînkirî.

EXPECTEDLY, *adv.* : bi rabînî, rabînkî.

EXPECTEDNESS, *n.* : rabînîtî.

EXPECTING, *n.* : rabînkirin.

EXPECTORANT, *adj., n.* : rabîn, hîvîdar.

EXPECTORATE, *vt., i.* : tif kirin.

EXPECTORATED, *adj.* : tifkirî.

EXPECTORATING, *n.* : tifkirin.

EXPECTORATION, *n.* : tifkirin.

EXPEDIENCE, *n.* : kêrhatin, awa, behane.

EXPEDIENCY, *n.* = **EXPEDIENCE.**

EXPEDIENT, *adj., n.* : mehane, behane, kêrhatî, bicih.

EXPEDIENTIAL, *adj.* : behaneyî.

EXPEDITE, *vt.* : kez kirin, şandin, virêkirin, hinartin.

EXPEDITED, *adj.* : şandî, virêkirî, hinartî, lezkirî.

EXPEDITING, *n.* : lezdan.

EXPEDITION, *n.* : helmet, hinartin, şandin, hêriş, êriş.

EXPEDITIONARY, *adj.* : helmetî, hêrişî, êrişî.

EXPEDITIOUS, *adj.* : çalak, zû, lezîn.

EXPEDITIOUSLY, *adv.* : bi lez, lezkî.

EXPEDITIOUSNESS, *n.* : lezîtî.

EXPEL, *vt.* : derkirin, derêxistin, havêtin.

EXPELLABLE, *adj.* : derxistinbar, derkirinbar.

EXPELLANT, *adj., n.* : derker, havêj, dermanê zikçûnê.

EXPELLED, *adj.* : derxistî, derkirî.

EXPELLEE, *adj.* : derxistî, derkirî.

EXPEND, *vt.* : xerc kirin, têçûn.

EXPENDABILITY, *n.* : xercbarîtî, mezaxbarî.

EXPENDABLE, *adj.* : xercbar, mezaxbar.

EXPENDITURE, *n.* : têçûn, bizavtin, têdaçûn, xerc, xercî, nirx, xerckirin, mezaxtin.

EXPENSE, *n.* : xercî, nirx, têçûn, mezax.

EXPENSE, *vt.* : xerckirin.

EXPENSED, *adj.* : xerckirî.

EXPENSIVE, *adj.* : (beha) giran.

EXPENSIVELY, *adv.* : bi (beha) giranî, giranki.

EXPENSIVENESS, *n.* : (beha) giranîti.

EXPERIENCE, *n.* : şehrezayî, pisporî, serhatî, serpêhatî.

EXPERIENCE, *vt.* : azmûn kirin, peyda kirin, zehmet kêşan, (bi) serhatî kirin.

EXPERIENCED, *adj.* : şehreza, serhatî, dîlbaz, dinyadîtî, jêhatî.

EXPERIENCING, *n.* : serhatîkirin.

EXPERIENTIAL, *adj.* : azmûnî.

EXPERIENTIALLY, *adv.* : bi azmûnî, azmûnki.

EXPERIMENT, azmûn.

- **STATION** : êzgeya azmûnkirinê.

EXPERIMENT, *vi.* : azmûn kirin.

EXPERIMENTAL, *adj.* : azmûnî.

- **PSYCHOLOGY** : derûnzaniya azmûnî.

EXPERIMENTALISM, *n.* : azmûnîtî.

EXPERIMENTALIST, *n.* : azmûnkar.

EXPERIMENTATION, *n.* : azmûn(î)kirin.

EXPERT, *adj., n.* : şehreza, pispor, karbîn, karzan, nas.

EXPERTISE, *n.* : pisporî, zanîn, şehrezayî, hostatî, hostayî, serhatî.

EXPERTISM, *n.* = **EXPERTISE.**

EXPERTIZE, *vt.* (hizra pisporî) derbirrîn.

EXPERTIZED, *adj.* : (hizra pisporî) derbirrî.

EXPERTIZING, *n.* : derbirrîna hizra pisporî.

EXPERTLY, *adv.* : bi pisporî, pisporkî.

EXPERTNESS, *n.* : pisporîti.

EXPIATE, *vt., i.* : pêşeman bûn, poşman yan jûvan bûn.

EXPIATED, *adj.* : jûvan bûyî, poşmanbûyî.

EXPIATING, *n.* : jûvanbûn, poşmanbûn.

EXPIATION, *n.* : poşmanbûn.

EXPITORY, *adj.* : poşman, jûvan.

EXPIRATION, *n.* : borîn, henase (derînan), dawî, dûmahî, kutayî.

EXPIRATORY, *adj.* : henaseyî.

EXPIRE, *vt., i.* : borîn (dem), mirin, henase kêşan der.

EXPIRY, *n.* : borîn (dem), mirin, henase kêşander, kutayî, dawî, dûmahî.

EXPLAIN, *vt.* : rave kirin, şirove kirin.

EXPLAINABILITY, *n.* : ravebarîtî, şirovebarîtî.

EXPLAINABLE, *adj.* : ravebar, şirovebar.

EXPLAINED, *adj.* : ravekirî, şirovekirî.

EXPLAINER, *n.* : raveker, şirovekar.

EXPLAINING, *n.* : ravek, şirovekirin, ravekirin.

EXPLANATION, *n.* : ravekirin, rave, şirove, ravedan, şirovekirin.

EXPLANATIVE, *adj.* : ravedar, şirovedar.

EXPLANATORY, *adj.* : ravedar, şirovedar.

EXPLATIVE, *adj., n.* : pufdanî.

EXPLICABLE, *adj.* : ravebar, şirovebar.

EXPLICATE, *vt.* : rave kirin (bi dirêjî).

EXPLICATED, *adj.* : şirovekirî.

EXPLICATING, *n.* : şirovekirin.

EXPLICATION, *n.* : şirovekirin.

EXPLICATIVE, *adj.* : ravedar, şirovedar.

EXPLICATORY, *adj.* : ravedar, şirovedar.

EXPLICIT, *adj.* : eşkera diyarkirî.

EXPLICIT FUNCTION, *n.* : nimayê (raberê) eşkera.

EXPLICITLY, *adv.* : bi eşkerayî, eşkerakî.

EXPLICITNESS, *n.* : eşkerayîtî.

EXPLODE, *vt., i.* : peqandin, peqîn, pûç kirin (hizir yan dîtane).

EXPLODED, *adj.* : dirêjkirî, pufkirî, peqandî.

EXPLODING, *n.* : peqandin, teqandin, pijilandin.

EXPLOSION, *n.* : peqîn, teqîn, pijilîn, şiqîn.

EXPLOIT, *vt.* : hînan ber.

EXPLOITABLE, *adj.* : înanberbar.

EXPLOITATION, *n.* : berkêşan, çewsandin, anîneder, olamgirtin, anînber, mijûkarî, lişt.

EXPLOITATIVE, *adj.* : anînberdar, liştdar.

EXPLOITATIVELY, *adv.* : bi anînberdarî, bi liştdarî, liştdarkî.

EXPLOITED, *adj.* : anînberî, olamgirtî, çewsawe, renerû, liştkirî.

EXPLOITER, *n.* : rencxwer, liştok.

EXPLOITING, *n.* : înanber, liştkirin.

EXPLORATION, *n.* : lêgeran, dozîn, peydakirîn.

EXPLORATIONAL, *adj.* : sehkirinî.

EXPLORATIVE, *adj.* : destpêkî, lêgeranî, sehkirindar.

EXPLORATIVELY, *adv.* : bi destpêkî, destpêkîkî.

EXPLORATORY, *adj.* : destpêkî, lêgeranî, sehkirinî.

EXPLORE, *vt.* : lêdigerit, peyda kirin, sehkirin.

EXPLORED, *adj.* : sehkirî, lêgerayî.

EXPLORER, *n.* : peydaker, geral.

EXPLORING, *n.* : sehkirin, lêgeran.

EXPLOSIBILITY, *n.* : peqînbarîtî.

EXPLOSIBLE, *adj.* : peqînbar.

EXPLOSION, *n.* : teqîn, peqîn, teq.

EXPLOSIVE, *adj., n.* : teqemenî, peqîndar, teqîndar.

EXPLOSIVELY, *adv.* : bi peqîndarî, bi teqîndarî, teqîndarkî.

EXPLOSIVENESS, *n.* : teqîndarîtî, peqîndarîtî.

EXPONENT, *n.* : raber, rêber lagir.

EXPONENTIAL, *adj.* : raberî, ca, rêberî.

- **FUNCTION** : nimaya cayî.

EXPONENTIALLY, *adv.* : bi raberî, raberkî.

EXPONENTIATION, *n.* : raberkirin.

EXPORT, *n., adj.* : hinartin derve, înander, înanderî, hinartin, dernan, narde.

EXPORT, *vt.* : hinartin derve.

EXPORTATION, *n.* : hinartin (derve), înander.

EXPORTED, *adj.* : hinartî (derve).

EXPORTER, *n.* : nardevan.

EXPORTING, *n.* : hinartin derve.

EXPOSE, *n., vt.* : riswakirdin, eşkera kirin, diyar kirin, diyarkirin.

EXPOSED, *adj.* : eşkerakirî, diyarkirî.

EXPOSING, *n.* : eşkerakirin, diyarkirin.

EXPOSITION, *n.* : pengizandin, eşkerandin, şirovekirin, ravekirin, nîşangeh.

EXPOSITIVE OR EXPOSITORY, *adj.* : ravedar, şirovedar.

EXPOSITOR, *n.* : raveker, şiroveker.

EXPOST FACTO, *adj., adv.* : paşvedar, dereng.

EXPOSTULATE, *vi.* : berhev dan.

EXPOSTULATION, *n.* : berhevdan.

EXPOSURE, *n.* : riswakirdin, nîşandarî.

- **TO** : daneber.

EXPOUND, *vt.* : rave kirin, berevanî kirin.

EX-PRESIDENT, *n.* : serokê berê, pêşewayê berê.

EXPRESS, *adj., adv., n.* : derbirrî, diyar, eşkera, taybet, lezîn.

EXPRESSAGE, *n.* : lez guhaztina beste yan gurzeyan, kirêya vê guhaztinê.

EXPRESSING (AN OPINION), *n.* : derbirrîna hizrê.

EXPRESSION, *n.* : derbirrin, diyarkirin.

EXPRESSIONAL, *adj.* : derbirrînî.

EXPRESSIONISM, *n.* : dibistana huneriya derbirrînîtiyê.

EXPRESSIONIST, *n.* : derbirrînkar, hunermendê derbirrînîtiyê.

EXPRESSIONISTIC, *adj.* : derbirrînî.

EXPRESSIONLESS, *adj.* : bê derbirrîn.

EXPRESSIONLESSLY, *adj.* : bi bê derbirrînî, bêderbirrînkî.

EXPRESSIONLESSNESS, *n.* : bê derbirrînîtî.

EXPRESSIVE, *adj.* : derbirrîndar.

EXPRESSIVELY, *adv.* : bi derbirrîndarî, derbirrîndarkî.

EXPRESSIVENESS, *n.* : derbirrîndarîtî.

EXPRESSIVITY, *n.* : derbirrîndarîtî.

EXPRESSLY, *adv.* : bi rohnî, rohnîkî.

EXPROPRIATE, *vt.* : rût kirin (saman).

EXPROPRIATED, *adj.* : rûtkirî.

EXPROPRIATING, *n.* : rûtkirin.

EXPROPRIATION, *n.* : rûtkirin.

EXPULSE, *vt.* : derxistin.

EXPULSED, *adj.* : derxistî.

EXPULSING, *n.* : derxistin.

EXPULSION, *n.* : derxistin, derkirin, qewitîn.

EXPULSIVE, *adj.* : derxistindar.

EXPUNCTION, *n.* : rakirin.

EXPUNGE, *vt.* : rakirin, qir kirin.

EXPUNGED, *adj.* : rakirî.

EXPUNGING, *n.* : rakirin.

EXPURGATE, *vt.* : bijîn kirin, bijar kirin.

EXPURGATED, *adj.* : bijarkirî.

EXPURGATING, *n.* : bijarkirin.

EXPURGATION, *n.* : bijarkirin, bijînkirin.

EXPURGATORY, *adj.* : bijînkirî.

EXQUISITE, *adj., n.* : ciwan, bijare, dilgir, şîle.

EXQUISITELY, *adv.* : bi nayabî, bi bijareyî, bijarkî.

EXQUISITENESS, *n.* : bijarîtî, ciwanîtî.

EXSANGUINATE, *vt.* : xwîn vedresit (jê çûn).

EXSANGUINATION, *n.* : bêxwînbûn yan bêxwînkirin.

EXSANGUINE, *adj.* : bê xwînî.

EXSCIND, *vt.* : birrîn, rakirin.

EXSERT, *vt.* : damezrandin, diyarkirin.

EXSERTED, *adj.* : derhatî.

EXSERTILE, *adj.* : derhatinbar.

EX-SERVICE MAN, *n.* : kevneşerker, serbazê ji xizmetê derketî.

EXSICCATE, *vt.* : zuha kirin.

EXSICCATION, *n.* : zuhakirin, hişkbûn, hişkatî.

EXSTIPULATE, *adj.* : bê guhkirî.

EXTANT, *adj.* : hêş heye, maye.

EXTEMPORAL, *adj.* : serpilkî.

EXTEMPORALLY, *adv.* : bi serpilkî, serpilkîkî.

EXTEMPORANEITY, *n.* : serpilkîtî.

EXTEMPORANEOUS, *adj.* : serpilkî, serpêyî.

EXTEMPORANEOUSLY, *adv.* : bi serpilkî, serpilkîkî.

EXTEMPORANEOUSNESS, *n.* : serpilkîtî.

EXTEMPORARILY, *adv.* : bi serpilkî.

EXTEMPORARY, *adj.* = **EXTEMPORANEOUS.**

EXTEMPORE, *adv., adj.* : serpilkî (kî).

EXTEMPORIZATION, *n.* : serpilkîkirin.

EXTEMPORIZE, *vi., t.* : serpilkî axiftin.

EXTEMPORIZED, *adj.* : serpilkî axiftî.

EXTEMPORIZING, *n.* : serpilkî axiftin.

EXTEND, *vt.* : dirêj kirin, xemil kirin.

EXTENDABLE, *adj.* = **EXTENDIBLE.**

EXTENDED, *adj.* : dirêjkirî, dirêj, raçandî.

- **PLAY** : qawinê dirêj.

EXTENDEDLY, *adj.* : bi dirêjkirî, dirêjkirîkî.

EXTENDEDNESS, *n.* : dirêjkirîtî.

EXTENDER, *n.* : dirêjker.

EXTENDIBILITY, *n.* : dirêjbarîtî.

EXTENSIBLE, *adj.* : dirêjbar.

EXTENSIBLENESS, *n.* : dirêjbarîtî.

EXTENSILE, *adj.* = **EXTENSILE** : dirêjbar.

EXTENSION, *n.* : davezelandîn, dirêjkirin, firehkirin, dirêjbûn, firehbûn, dorbihîsa dirêjkirî, kêşan, dirêje kêşan, raçandin.

EXTENSIONAL, *adj.* : davezelandinkirî.

EXTENSITY, *n.* : kişan, dirêje kêşan, dirêjkirin.

EXTENSIVE, *adj.* : berfireh, belav, gelemper, fireh, firawan.

EXTENSIVELY, *adv.* : bi firehî, firehekî, berfirehekî.

EXTENSIVENESS, *n.* : berfirehîtî.

EXTENSOMETER, *n.* : dirêjkirinpîv.

EXTENSOR, masûlkeyek dirêjkar e.

EXTENT, *n.* : mewda, biwar, dirêjî, rûber, panî, parçeyek berfireh, qebare, destbiserdegirtîn.

EXTENUATE, *vt.* : nerm kirin, sivik kirin.

EXTENUATED, *adj.* : nermkirî.

EXTENUATING, *n.* : sivikirin.

- **CIRCUMSTANCES** : mercên sivikirinê.

EXTENUATION, *n.* : sivikirin, nermkirin.

EXTERIOR, *n., adj.* : derve, derkî.

- **ANGLE** : goşeya derekî.

EXTERIORITY, *n.* : derveyîtî, derekîtî.

EXTERIORIZE, *vt.* = **EXTERNALIZE** : leşdarî kirin.

EXTERMINATE, *vt.* : qir kirin, qut kirin, qelandin, qelaço kirin, birhandin.

EXTERMINATED, *adj.* : qirkirî, qelandî, qutkirî, qelaçokirî, dirhandî.

EXTERMINATING, *n.* : qirkirin, qelandin, birhandin.

EXTERMINATION, *n.* : qirkirin, qelaço, binebirr, nehêlan, qelandin, birhandin, qutbirrîn.

EXTERMINATOR, *n.* : qirker.

EXTERMINATORY, *adj.* : pêwendîdarê qirkirinê.

EXTERN, *n., adj.* : derve, derekî.

EXTERNAL, *adj.* : derekî, derveyî.

- **ACCOUSTIC MEATUS** : boriya guhiya derve.

EXTERNALLY, *adv.* : ji derve, dervekî, derekîkî.

EXTERNALISM, *n.* : derveyîtî : ko tişt derveyî ye, derveyî diyarîbûnê ye.

EXTERNALITY, *n.* : derveyîtî.

EXTERNALIZATION, *n.* : leşdarkirin, behanekirin.

EXTERNALIZE, *vt.* : behane kirin, leşdar kirin, dînî wek diyariya derve dibînit.

EXTERNALIZED, *adj.* : vemirî, nemayî.

EXTINGUISH, *vt.* : temirandin, vemirandin, vekuştin, damirandin.

EXTINGUISHABLE, *adj.* : vekujînbar.

EXTINGUISHED, *adj.* : vemirandî, hevyayî, vekuştî, temirandî.

EXTINGUISHER, *n.* : vekuj, vemirker.

- **FIRE ~** : agirkuj.

EXTINGUISHING, *n.* : temirandin, hevyan, vekuştin, vemirandin, vemirîn, damirandin, damirîn.

EXTINGUISHING FIRE : agirkujînî.

EXTIRPATE, *vt.* : helkêşan.

EXTIRPATION, *n.* : qelandin, helkêşan, virkirin, qelaço, binebirr.

EXTOL, *vt.* : (bêqam) pesin kirin.

EXTOLLER, *n.* : pesinker.

EXTOLLMENT, *n.* : pesin.

EXTORSION, *n.* : tewerebûn (zivirîna derveyî li dor tewerekê).

EXTORT, *vt.* : standin (bi zorî).

EXTORTED, *adj.* : standî.

EXTORTION, *n.* : standin (bi kotekî), tiştê bi xurtî standî.

EXTORTIONARY, *adj.* : standinî (bi kotekî).

EXTORTIONATE, *adj.* : standina giran.

EXTORTIVE, *adj.* : girandar.

EXTRA, *adj., n., adv.* : serbar, hêş, pitir, ser mûçek.

EXTRA-, *pref.* : pêşgir e ko derve ye, paş e, hêş e.

EXTRA-CELLULAR, *adj.* : derveyî xaneyê.

EXTRA-CELLULARLY, *adj.* : bi derveyî xaneyê.

EXTRACT, *vt.* : derkişandin.

EXTRACTABILITY, *n.* : derkişanbarîtî.

EXTRACTABLE, *adj.* : derkişanbar.

EXTRACTED, *adj.* : derkişandî, deranî, hilandî, hilbir, rakir.

EXTRACTION, *n.* : deranîn, derkişandin, helkêşan, rakişandin, derhînan, binebirr, pûxtekirdin, helhênan, hilandin.

EXTRACTING, *n.* : hilbirin, rakişîn.

EXTRACTIVE, *adj.* : lêwergirtinî.

EXTRACURRICULAR, *adj.* : newaneyî.

EXRTADITABLE, *adj.* : derkirdar, rasipêrdar.

EXTRADITE, *vt.* : derxistin (ji welatî), raspartin (tawanbarî bo welatê wî yan wê).

EXTRADITING, *n.* : derxistin, derkirin, rasipêrkirin (bo welatê wî yan wê).

EXTRADITION, *n.* : rasipêrdina tawanbarî (bo welatê wî yan wê), derkirin, derxistin.

EXTRA-HEPATIC, *adj.* : derveyî kezebê.

EXTRA-JUDICIAL, *adj.* : derveyî karê dadwerî.

EXTRA-LITERARY, *adj.* : derveyî torî.

EXTRA-MUNDANE, *adj.* : piştî cîhana madeyî, paşîtî.

EXTRA-MURAL, *adj.* : derveyî şorheya bajêrî yan zankoyê.

EXTRANEOUS, *adj.* : biyanî, helketinî, derekî, negewherî.

EXRTANEOUSLY, *adv.* : bi helketinî, helketinkî.

EXTRANEOUSNESS, *n.* : negewherîtî.

EXTRAORDINARILY, *adv.* : bi awarteyî, awartekî.

EXTRAORDINARINESS, *n.* : awarteyîtî.

EXTRAORDINARY, *adj.* : awarte, serasa, gêre, seyr.

EXTRAPOLATE, *vt.* : encam kirin, têhînander.

EXTRAPOLATED, *adj.* : encamkirî, têhînayîder.

EXTRAPOLATING, *n.* : encamkirin.

EXTRAPOLATION, *n.* : encamkirin.

EXTRAPOLATIVE, *adj.* : encamdar.

EXTRAPOLATOR, *n.* : encamker.

EXTRASENSORY, *adj.* : derveyî hiş yan sehkirina madeyî.

EXTRASYSTOLE, *n.* : ketina dilî, pêşekiya girjbûnê.

EXTRATERRESTRIAL, *adj.* : derveyî erdî.

EXTRATERRITORIAL, *adj.* : derveyî qanûna welatî.

EXTRA-UTERINE, *adj.* : derveyî pizdankî.

EXTRAVAGANCE, *n.* : zehêkirin (destberdanî).

EXTRAVAGANCY, *n.* = **EXTRAVAGANCE**.

EXTRAVAGANT, *adj.* : zehêker, malbelav, destberdayî.

EXTRAVAGANTLY, *adv.* : bi zehêkirinî, zehêkirinkî.

EXTRAVAGANZA, *n.* : gêre, tirane (tor yan mûzîqe).

EXTRAVASATE, *vt., i.* : delandin, rêtin (xwîn ji demaran bo tevnî).

EXTRAVASATION, *n.* : delandin.

EXTRAVASCULAR, *adj.* : derveyî demarên xwînê.

EXTRAVERT, *adj., n.* : extrovert.

EXTREME, *adj., n.* : serçil, serperr, dijwar, bêqam, perrgir.

- **COLD** : sermaya pêrejinê.
- **COLD AND WIND** : sir û serma.
- **IN THE ~** : bêqam gelek.
- **TO GO ~S** : serçilî kirin.

EXTREMELY, *adv.* : bêqam, bi serçilî, bêhûde, bêhûdkî.

- **HIGH FREQUENCY**, *n.* : lereya bêqam bilind.

EXTREME UNCTION, *n.* : paqijkirina mirî bi ava pîroz.

EXTREMIST, *n.* : serçil, perrgir.

EXTREMITIES (OF THE BODY), *n.* : pêlax.

EXTREMITY, *n.* : la, pê yan dest.

EXTRICATE, *vt.* : rizgar kirin.

EXTRICATED, *adj.* : rizgarkirî.

EXTRICATING, *n.* : rizgarkirin.

EXTRICATION, *n.* : rizgarbûn, rizgarkirin.

EXTRINSIC, *adj.* : derkî, negewherî.

EXTRINSICALLY, *adv.* : bi derekî, derkî.

EXTRO-, *pref.* : pêşgir e ko derveyî ye.

EXTRORSE, *adj.* : derarast.

EXTROVERSION, *n.* : keyfxweşî.

EXTROVERT, *n.* : keyfxweş, derxwe, kesê hizirderveyî.

EXTROVERTED, *adj.* : keyfxweş.

EXTRUDABILITY, *n.* : derhatinbarîtî.

EXTRUDABLE, *adj.* : derhatinbar.

EXTRUDE, *vt., i.* : havêtin, diyar kirin, derhînan.

EXTRUDED, *adj.* : derhatî.

EXTRUDING, *n.* : derhatin.

EXTRUSION, *n.* : anînder, havêtin, derkirin, derxistin.

EXTRUSIVE, *adj.* (rocks) : derkirindar : kevrên ji buhujîna birkanî çêdibin.

EXUBERANCE, *n.* : mişeyi, pelesingî.

EXUBERANT, *adj.* : mişe, pelesing, zehf, gelek.

EXUBERATE, *vt.* : mişe bûn, çalak bûn, keyfxweş bûn.

EXUBERATED, *adj.* : mişekirî, pelesingkirî.

EXUBERATING, *n.* : mişekirin, pelesingkirin.

EXUDATE, *n., vt.* : madeyê derkirî, derkirin.

EXUDATED, *adj.* : derkirî.

EXUDATING, *n.* : derkirin.

EXUDATION, *n.* : şîlaq, rijandin, derdan, helmîn, zûxaw.

EXUDE, *vi., t.* : belav kirin, derkeftin.

EXUDED, *adj.* : derketî, belavkirî.

EXUDING, *n.* : derketin, belavkirin.

EXULT, *vi.* : şa bûn.

EXULTANCE = EXULTANCY = EXULTATION.

EXULTANCY, *n.* : şadbûn, keyfxweşî.

EXULTANT, *adj.* : şad, bextiyar, dilgeş.

EXULTANTLY, *adv.* : bi şadî, bi dilgeşî, şadîkî.

EXULTATION, *n.* : şadbûn, hilşabûn.

EXURB, *n.* : (gundik) dira piçekê li derveyî sinorê bajêrî.

EXUVIATE, *n.* : kevl (wek yê marî).

EXUVIATE, *vt., i.* : molt mû yan peran demanî havêtin.

EXUVIATION, *n.* : kevl, mû yan per havêtin.

EYAS, *n.* : çîçeloka hêloyî.

EYE, *n.* : çav, çaw.

- **ACHE** : çavêşan.
- **BALL** : tepk yan topka çavî.
- **BANK** : banka çavan.
- **BATH** : kaska çavî.
- **BROW** : biro, ebro.
- **CATCHER** : çavgir.
- **CORNER** : dûçik.
- **CUP** : kaska çavî.
- **DROP** : rondik.
- **DROPPER** : dilopker (bo çavî).
- **EXUDATION** : şîlav, şîlmaq.
- **FOR AN ~** : çav bi çav, tola rast.
- **GLASS** : bertav.
- **GLASSES** : berçavk, çavik.
- **LASH** : mijîlank, birjank.
- **OF THE DAY** : roj, xor.
- **PENCIL** : kilçik.
- **PIECE** : bertav (hûrbîn).
- **SHADOW** : kil.
- **SHOT** : mewdayê dîtinê, biwarê dîtinê.
- **SIGHT** : bîn, dîtin, biwarê dîtinê, bînayî.
- **SOCKET** : kunka çavî.
- **SOME** : ciwan, taze, dilgir.
- **SORE** : kirêt.
- **SPOT** : tîşka dîtinê.
- **STRAIN** : çavwestan.
- **TOOTH** : kêlba didanê lama jorî.
- **WASH** : çav şoştin, kar yan axiftina xapîn.
- **WINK** : dîtin, çavneqandin.
- **WITNESS** : guwah, nexasme guwahbîn.
- **IF YOU HAD HALF AN ~** : ger tu ne xirpo yan kore bî (ger te nîvçav heba).
- **IN THE ~ OF LAW** : jî layê qanûnê ve, li ber çavê qanûnê, li gorî qanûnê.
- **IN THE WIND'S ~** : li ber bayî.
- **MIND YOUR ~** : hişwar be!.
- **MY ~!** çavê min!.
- **TO GIVE THE GLAD ~** : bi çavê hezê bandin.
- **TO HAVE AN ~ TO** : qenc guh dan tiştekê.
- **TO KEEP AN ~ ON** : qenc zêrevanî kirin.
- **TO OPEN ONE'S ~S** : guhîştin.
- **TO PIPE THE ~** : girîn (giryan).

- **TO RUN ONE'S ~S OVER OR THROUGH** : bi lez berê xwe dan.

- **TO SEE ~ TO ~** : pêk hatin.

- **TO SEE SOMETHING WITH HALF AN ~** : zû bandin.

- **TO SET, LAY OR CLAP ~S ON** : bandin.

- **WITH AN ~ TO** : hîvî kirin.

EYE, *vt.* : bandin.

EYEFUL, *n.* : jîna ciwan, dîtina tekûz, xoşbext.

EYEHOLE, *n.* : kuna çavî, kun.

EYELESS, *adj.* : bêkun, kore.

EYELET, *n.* : kunik, çavik.

- **RING**, *n.* : caxme.

EYELID, *n.* : çermik, qepûlk yan berê çavî.

F, f : êf : tîpa şeşema elfabeya înglîzî.

FA, *n.* : awaza çarema pêstirka mûzîqî.

FABACEOUS, *adj.* : şaxî, baqilî.

FABIAN, *adj., n.* : Fabî : dibistanek civakîtî înglîzî ye.

FABLE, *n.* : çîrok, çîvanok, efsane, derew, bêbextî, çîvanoka li ser zimanê caneweran, cefen.

FABLE, *vt.* : gotin, derew kirin, bêbextî kirin.

FABLED, *adj.* : efsaneyî.

FABLING, *n.* : efsanekirin.

FABRIC(S), *n.* : cil, perûk, avahî, binyat, patal, kotal, sîpal, tevin.

FABRICANT, *n.* : karvan, çêker.

FABRICATE, *vt.* : çêkirin, ava kirin.

FABRICATED, *adj.* : çêkirî, avakirî.

- **LIE** : sexte, şiltaqî, bobilat.

FABRICATING, *n.* : çêkirin, avakirin.

FABRICATION, *n.* : şiltaqî, sexte, çêkirin, avakirin.

FABRICATOR, *n.* : avaker, çêker.

FABULIST, *n.* : nivîserê çîvanokan.

FABULOUS, *adj.* : efsaneyî.

FABULOUSLY, *adv.* : bi efsaneyî, efsanekî.

FABULOUSNESS, *n.* : efsaneyîtî.

FACADE, *n.* : berê avahî, pêşder, diyardeya derew.

FACE, *n.* : rû, dê(h)m, rûmet, ber, serûçav.

- **CARD** : papaz, qiz yan oxlanê kaxezan.

- **TO ~** : rûber, rû bi rû, beraber.

- **TO ~ TALK** : deqerû.

- **IN THE ~ OF** : li ber.

- **LIFTING** : rûtazekirin.

- **OF WATCH OR CLOCK** : mîna.

- **PLATE** : sênî, sênîka rendeyî.

- **SAVING** : parastina rûmetî.

- **VALUE** : bihayê serve.

- **TO PULL OR MAKE A NEW ~** : mirîto bûn, pêk nehatin.

- **TO PUT A NEW ~ ON** : guhorîn.

- **TO SHOW ONE'S ~** : xwediyar kirin, diyar bûn.

FACE, *vt.i.* : rûberî kirin.

- **TO ~ DOWN** : aza bergirî kirin.

- **TO ~ OUT** : mêrxasî berevanî kirin.

- **TO ~ UP TO** : berhelistî kirin, rûberî kirin.

FACED, *adj.* : rûberîkirî.

FACE-HARDEN, *vt.* : rû req kirin, rû bi polayî seqa kirin.

FACELESS, *adj.* : bêrû, kesnezan.

FACELESSNESS, *n.* : bêrûyîtî.

FACER, *n.* : lêdan, zille, çilaq, çimaq, derdê dijwar.

FACET, *n.* : rû, diyarde, dêhmik.

FACETIAE, *n.* : tirane.

FACETIOUS, *adj.* : taze, tiranekerî.

FACIA, *n.* : depkê navê firoşgehê.

FACIAL, *adj., n.* : rûyî.

- **EXPRESSION**, *n.* : reza.

- **INDEX** : raberê rûyî.

FACIES, *n.* : rûçik.

FACILE, *adj.* : rûyî, nerm, çeleng.

FACILITATE, *vt.* : asan kirin, sanahî kirin.

FACILITATED, *adj.* : asankirî.

FACILITATING, *n.* : sanahîkirin, asankirin, pêraxistin.

FACILITATION, *n.* : sanahîbûn, asanbûn.

FACILITY, *n.* : asanî, şarezayî, nermî, asanker, saz.

FACING, *n.* : rûberî, hisîn, zivirîn, pêşber.

FACSIMILE, *n.* : rûnivîs.

FACT, *n.* : rastî.

FACTICE, *n.* : madeyek wek lastîkê ye.

FACTION, *n.* : taqim, deste, partî, bend, komele.

FACTIONAL, *adj.* : bendî, berekî.

FACTIONALISM, *n.* : dubendî, duberî, benditî.

FACTIOUS, *adj.* : dubereki.

FACTITIOUS, *adj.* : destkar, deskut.

FACTITIOUSLY, *adv.* : bi dubendî yan dubereki.

FACTITIOUSNESS, *n.* : duberekîtî.

FACTITIVE, *adj.* : dulêker.

FACTOR, *n.* : ho, hokar, dane, kolke.

FACTOR, *vt.* : şîkar kirin.

FACTORAGE, *n.* : kostekî.

FACTORED, *adj.* : şîkarkirî.

FACTORIAL, *adj., n.* : hokar, hokarî.

FACTORING, *n.* : şîkarkirin.

FACTORIZE, *vt.* : hokarî kirin.

FACTORY, *n.* : karxane, kargeh, pîşegeh, pavilke, paloke.

FACTOTUM, *n.* : karkerê her karî dike.

FACTUAL, *adj.* : rast.

FACTUALISM, *n.* : rastîtî, rastiyatî.

FACTUALITY, *n.* : rastîtî.

FACTUALLY, *adv.* : bi rastî, rastîkî.

FACTUALNESS, *n.* : rastîtî.

FACTUM, *n.* : bîrname, eşkerakirin, yadgarî, danezanîn.

FACTURE, *n.* : çêkirin.

FACULA, *n.* : geşpiniya li ser rûyê rojê.

FACULTATIVE, *adj.* : xwazekî, hişî, viyanbar.

FACULTY, *n.* : hêz, şiyan, leş, liqek zanistgehê, ragirgeh, desthelatî.

FAD, *n.* : cil, baw, mode.

FADE, *n., adj.* : pêtî, hîçek, çilmisîn, çilmisandin.

FADE, *vi.t.* : çilmisîn, pêtî bûn, kêmreng bûn.

FADED, *adj.* : nîvreng, kêmreng, spîçolk, pêtî, sîs.

FADELESS, *adj.* : bêpêtî.

FADING, *n.* : avabûn.

FAECES, *n. pl.* : nîştin, gû.

FAG, *n.* : cigare, rêncberî, rêncber.

- **END** : tilp, serê werîsê nevehînayî.

FAG, *vi.t.* : rêncberî kirin.

FAGGED, *adj.* : rêncberîkirî.

FAGGING, *n.* : rêncberîkirin.

FAG(G)OT, *n.* : gurze.

FAGGOT, *vt.* : gurz kirin.

FAH, FA, *n.* : awaza çarema pêstirka mûzîqeyî li rêzika livek du.

FAHRENHEIT, *adj.* : fehrinhayt : pileya germiyê (32° diqerisit, 212 dikelit : av) fehrinhayt = 32+9/5 sedî.

FAIL, *n.* : ketin, binketin.

- **WITHOUT ~** : bêgumanî, piştrast.

FAIL, *vi.t.* : keftin, binkeftin.

FAILED, *adj.* : ketî, sarbûyî.

FAILING, *n.* : ketin, binketin, rûsarî, lawazî, kêmatî, kêmayî.

FAILING, *prep.* : eger, heke.

FAILURE, *n.* : binketin, rûsarî, ketin, nişistî, destpotî, sarî û pûçî, destvala.

FAIN, *adv.* : bi şadî.

FAINEANT, *n.* : erkdarê zexel, tembel.

FAINT, *n., adj.* : pêtî, xweçûn, hayçûn, bêhişî, dilborîn.

- **HEARTED** : tirsonek.

FAINT, *vi.* : bêhiş bûn, dil borîn, tep girtin.

FAINTING, *n.* : dilborîn, bêhişbûn, boranewe.

- **SPELL** : bêhişbûn.

FAINTLY, *adv.* : bi lawazî, bi sistî.

FAINTS, *n.* : meya nebijîn.

FAIR, *adj., adv., n.* : rast, dadperwer, taze, law, ciwan, nîşangeh, qenc, diyar, paqij, kêrhatî, kej.

- **AND BULKY WOMAN** : jîna nerm û şil.
- **AND SQUARE** : pak, rast.
- **BLOND** : kej.
- **GROUND** : nîşangeh.
- **HAIRED** : şê, kejik.
- **MINDED** : pak, dadwer.
- **PLAY** : dadwerî.
- **TRADE** : xweş bazar.
- **WEATHER** : xweş, kej, sahî.

FAIR, *vi.* : sahî bûn, qenc bûn.

FAIRING, *n.* : diyarî, sizayê stêle.

FAIRLY, *adv.* : bi eşkerayî, qencî, tazeyî, qencîkî.

FAIRNESS, *n.* : dad, kejî, dadperwerî.

FAIRWAY, *n.* : rêya têbor.

FAIR WOMAN, *n.* : nermek.

FAIRY, *n., adj.* : perî.

- **LAND** : perîstan.
- **TALE** : perî gotî, ciwan, efsaneyî.

FAIT ACCOMPLI : karê berpêkirî.

FAITH, *n.* : bawer (mendî), bawerî, ol, dilniyayî, mitmane, ayîn.

- **BAD ~** : bedniyaz.
- **DEFENDER** : olperist.
- **IN ~** : rastî, bi rastî.
- **IN GOOD ~** : bi dilsozî.
- **TO KEEP ~** : peyiv bi cih hînan.

FAITHFUL, *adj.* : bawerkar, oldar, dilsoz, canecan, cergsoz, dilrast, bawermend, emekdar.

FAITHFULNESS, *n.* : can bi can, dilsozî, emekdarî, bextewarî, dirustkarî, diristkarî.

FAITHFULLY, *adv.* : bêsoz, bê ayîn, bê emek.

FAITHLESSLY, *adv.* : bi bêolî, bi bêsozî, bêolkî.

FAKE, *n., adj.* : zir, qelp.

FAKE, *vt.i.* : zir kirin.

FAKED, *adj.* : zirkirî, qelpkirî.

FAKER, *n.* : zirkar, zirker.

FAKERY, *n.* : zirkarî.

FAKING, *n.* : sexte, zirkarî.

FALANGIST, *n.* : falanjîst : endamê partiya Falanjî (faşîstî).

FALCATE(D), *adj.* : xwehr (wek dasê).

FALCHION, *n.* : şûrê xwehr.

FALCIFORM, *adj.* : dasî.

FALCON, *n.* : baz, laçîn, şehbaz, eluh, eylo, helo, şimqar, şahîn, terlav, dubrak.

FALCONER, *n.* : bazevan, bazdar.

FALCONET, *n.* : helok.

FALCONRY, *n.* : bazvanî.

FALDERAL, *n.* : pûçbêjî.

FALL, *vt.* : keftin, dakeftin, nizimbûn.

- **TO ~ AWAY** : serkêşî kirin, werhan.

- TO ~ BACK : paşve çûn.
- TO ~ BEHIND : paşve hînan.
- TO ~ DOWN : werhan, keftin.
- TO ~ FOR : hez jê kirin.
- TO ~ OFF : xinizî kirin.
- TO ~ ON OR UPON : êrîş kirin.

FALL, *n.* : ketin, herifîn, werhan, rewitîn, rûxan, terabûn.
- BACK : pişta pişt, paşveçûn.
- DOWN : werhan, rewitîn.
- GUY : xirpo.
- OFF : nizimbûn, kêmatî.
- OUT : werîn.

FALLACIOUS, *adj.* : xapîn.

FALLACIOUSLY, *adv.* : bi xapînî.

FALLACIOUSNESS, *n.* : xapînîtî.

FALLACY, *n.* : çewtî, diyardeya xapîn.

FALLEN, *adj.* : ketî, herifî, rewitandî.

FALLIBILITY, *n.* : çewtbarîtî.

FALLIBLE, *adj.* : çewtbar, çewtdar.

FALLING, *n.* : ketin, daketin, dawerîn, werhan, werhatî.
- DOWN : werhatin.
- SICKNESS : tep, tepgirtin.
- OUT : lêketin.

FALLOPIAN TUBE, *n.* : rivîka xirzî.

FALLOW, *n., adj.* : beyar, neçandî.
- DEER : pezkûviyê gewr.
- LAND : beyar, şûv, zevî, kirab.

FALLOW, *vt.* : vesihandin (zeviyê), beyar hêlan.

FALLS, *n.* : solav, tavgeh.

FALSE, *adj.* : direw, derew, dirû, zir, qelp, kelp, dirûzin, zexel, sexte, nerast.
- ACCUSATION : neweyî, şiltaqî, nebûyî.
- CLAIM : teşqele, zirdaxwaz.
- HAIR : zirpor, zirpirç, zirqij, zirmû.
- PREGNANCY : ziravisî.
- TOOTH : zirdîdan.

FALSEHOOD, *n.* : direw, bobilat, direwîn, zirî, çort.

FALSENESS, *n.* : direwînî, çort.

FALSETTO, *n., adj., adv.* : zir, dengê bilind, stranbêjê dengbilind, rûbaz.

FALSIFICATION, *n.* : zirkirin, qelpkirin.

FALSIFIED, *adj.* : şiltaqî, zirkirî.

FALSIFIER, *n.* : zirkar, qelpjen.

FALSIFY, *vt.* : zirkirin, derew kirin.

FALSIFYING, *n.* : sexte.

FALSITY, *n.* : şiltaqî, çort, bobilat.

FALTER(ING), *n.* : veweşîn, entî, xingilîn, xingilandin.

FALTER, *vi.t.* : veweşîn.

FALTERED, *adj.* : veweşî.

FALTERING, *n.* : veweşîn.

FAME, *n.* : navdarî, pêgotin, dengdarî, nav û deng, damen, rûmetî, navgirani.

FAME, *vt.* : pêgotî kirin, navdar kirin.

FAMED, *adj.* : pêgotî, navdar.

FAMILIAL, *adj.* : malbatî, xêzanî.

FAMILIAR, *adj.* : bisteh, nas, baw, nasyar, asayî, rahatî.
- WITH : çavnas.

FAMILIARITY, *n.* : nasî, sîwa, bistehî.

FAMILIARIZATION, *n.* : bistehbûn, rahatin.

FAMILIARIZE, *vt.* : bisteh kirin.

FAMILIARIZED, *adj.* : bistehkirî.

FAMILIARIZING, *n.* : bistehkirin.

FAMILIARLY, *adv.* : bi bistehî, bistehkî.

FAMILIARNESS, *n.* : bistehîtî.

FAMILY, *n.* : malbat, xêzan, binemale, zêç, zar û zêç.

- **CIRCLE** : berbabikê xêzanê.
- **NAME** : navê malbatê.
- **PROVIDER** : nandar.

FAMINE, *n.* : giranî, kêmatî, xela, sov.

FAMING, *n.* : navdarkirin.

FAMISH, *vt.i.* : birsî kirin, birsî bûn.

FAMOUS, *adj.* : pêgotî, navdar, çiradest, dengdar, namdar.

FAMOUSNESS, *n.* : navdarîtî.

FAMULUS, *n.* : razgir, yawer.

FAN, *n.* : baweşînk, baweşîn, bajen, piştgir.

- **LIGHT** : pencereya baweşînî : pencerka nîvçemereyî li ser derî.
- **TAIL** : dûvikê baweşînî.
- **TRACERY** : darkirina baweşînî.
- **WINDOW** : pencereya baweşînî.

FAN, *vt.i.* : bayî weşandin.

FANNED, *adj.* : ba weşandî, vedêrayî.

FANATIC(AL), *adj., n.* : demargîr.

FANATICALLY, *adv.* : bi demargîrî, demargîrkî.

FANATICISM, *n.* : demargîrî.

FANATICIZE, *vt.i.* : demargîr kirin.

FANATICIZED, *adj.* : demargîrkirî.

FANATICIZING, *n.* : demargîrkirin.

FANCIED, *adj.* : aşopî, viyayî.

FANCIER, *n.* : xulya, xwaza.

FANCIFUL, *adj.* : xwazayî, viyayî, aşopî.

FANCIFULLY, *adv.* : bi xwazayî, xwazayîkî.

FANCIFULNESS, *n.* : xwazayîtî.

FANCILY, *adv.* : bi aşopî, aşopîkî.

FANCINESS, *n.* : aşopîtî.

FANCY, *n., adj.* : nazik, xwazayî, xulyan, qîm, hez, viyan, aşop, nayab, giran, xemlî.

- **DRESS** : cilên gêre yan diliqî.
- **FREE** : vehêsan, neşeyda.
- **GOODS** : pertalên xemlê.
- **MAN** : şeyda.
- **WOMAN** : felîte.
- **WORK** : nexşandin, neqşandin.

FANCY, *vt.* : divêtin, hez kirin, hizir kirin, aşop kirin.

- **TO ~ ONESELF** : fortek.
- **TO TAKE A ~ TO** : hez jê kirin.

FANCYING, *n.* : xwazayî, xulyan.

FANDANGLE, *n.* : pûçbêjî.

FANDANGO, *n.* : gevezeyî.

FANE, *n.* : peristgeh.

FANFARE, *n.* : borîzanlêdan, awaza kurta borîzanê.

FANG, *n.* : kelem, qîl, penc, riha didanî, çingal.

FANION, *n.* : alakok (alaya biçûk).

FANNER, *n.* : baweşînker, baweşîn.

FANNING, *n.* : baweşandin, daneba (genim), dêran, dêrandin.

FANNY, *n.* : kemax, navling.

FANTASIA, *n.* : awaza serbesta mûzîqeyî yan karê serbestê torî.

FANTASIZE OR FANTASISE, *vt.* : aşop kirin.

FANTASIZED, *adj.* : aşopkirî.

FANTASIZING, *n.* : aşopkirin.

FANTAST, *n.* : xewinbîn, aşopkar.

FANTASTIC, *adj.* : aşopî, gêre, bêqam ciwan yan mezin.

FANTASTICALITY, *n.* : aşopîtî.

FANTASTICALLY, *adv.* : bi aşopî, aşopîkî.

FANTASTICALLNESS, *n.* : aşopîtî.

FANTASY, *n.* : xulyan, aşopa bêqam, tarmayî.

FANTASY, *vt.i.* : aşop kirin.

FANTOCCINI, *n.* : leyizokên livlivîn, dîdara leyizokên şanogerî.

FANTOD, *n.* : şepirzeyî.

FAR, *adj., adv.* : dûr.

- **AND AWAY** : gelektir.
- **AND WIDE** : li her dirê.
- **BE IT FROM ME** : we nebit ko ez bikim, (haşa).
- **FORTH** : ta radeyek dûr.
- **BY ~** : gelek, ta radeyek dûr.
- **FROM ~ AND NEAR** : jî her dirê.
- **IN SO ~ AS** : hindî ko.
- **OFF** : dûr.
- **SIGHTED** : dûrbîn.
- **SIGHTEDNESS**, *n.* : dûrbînî.
- **SO ~ SO GOOD** : hêşta her tişt baş e.

FARAD, *n.* : farad : yekeya tibabiya kehrebî.

FARADAIC, *adj.* : handanî.

FARADAY, *n.* : faradey : yekeya tibabiya kehrebî.

FARADIC, *adj.* : handanî.

FARADISM, *n.* : faradîtî : bi karanîna rewtek yan lozewa kehrebiya handankirî.

FARADIZE, *vt.* : farad kirin : çare kirin bi rewteka kehrebiya handankirî.

FARANDOLE, *n.* : govend e, mûzîqeya vê govendê.

FARAWAY, *adj.* : dûr, xewîn.

FARCE, *n.* : tirane, şanoya tiraneyî, dagirtiya qîmeyî, lêbokî.

FARCICAL, *adj.* : tiraneyî, kenînî.

FARCIE, *adj.* : dagirtî (bi qîmeyî).

FARCY, *n.* : nexweşiya hespan.

FARDE(L), *n.* : bar.

FARDED, *adj.* : rûkarkirî.

FARE, *n.* : rêbar, kirêya rêbariyê, xwarin.

FARE, *vt.* : xwarin, rêbarî kirin.

- **TO ~ BADLY** : bin keftin.
- **TO ~ WELL** : ser keftin, ser girtin.

FARED, *adj.* : serketî, rêbarîkirî.

FARER, *n.* : rêbar.

FAREWELL, *n.* : oxir.

FARFETCHED, *adj.* : dûre, jî dûr hatî.

FAR-FLUNG, *adj.* : belav.

FAR-GONE, *adj., adv.* : dûr, dûrçûyî, kevin, perritî, bê guman.

FARINA, *n.* : hîrik, arik.

FARINACEOUS, *adj.* : hîrikî, arikî.

FARING, *n.* : rêbarîkirin.

FARM, *n.* : kêlgeh, zevî, bîstan, çandingeh.

- **HAND** : pale.
- **STUD** : xara.

FARM, *vt.i.* : çandin.

FARMED, *adj.* : çandî.

FARMER, *n.* : cotyar, gundî, cotkar, rezvan, kiştkar.

FARNESS, *n.* : dûrî.

FAR POINT, *n.* : xalka dûr, xalka mewdayî.

FARRAGINOUS, *adj.* : têkil.

FARRAGO, *n.* : têkilek.

FAR REACHING, *adj.* : dûrgehiştî, karîger.

FARRIER, *n.* : beytar, nalbend.

FARROW, *n., adj.* : zikek berazan, neavis (çêl), zayîn (beraz).

FARROW, *vt.i.* : zan (zayîn) (beraz).

FARROWING, *n.* : zayîn (beraz).

FARRUCA, *n.* : texlîtek semaya filamenko.

FART, *n.* : tir.

- **AUDIBLE ~** : tir.
- **INAUDIBLE ~** : fis.

FART, *vt.* : tir kirin.

FARTING, *n.* : tirkirin.

FARTHER, *adj., adv.* : dûrtir, serra.

FARTHERMOST, *adj.* : dûrtir, dûrtirîn.

FARTHEST, *adj., adv.* : dûrtirîn.

FARTHING, *n.* : pare yan diravek înglîzî hûrik (fils), hîçek.

FARTHINGALE, *n.* : bin kirasê dehmen req.

FARTLEK, *n.* : rêbaza rahînana bezînê.

FASCIA, *n.* : perdeya leşî, pêç.

FASCIATE(D), *adj.* : rêzkirî, adekirî, kezaxtî, qurmbûyî, qurmikî.

FASCIATION, *n.* : qurmbûn (pêkve).

FASCICLE, *n.* : gurzik, êşî.

FASCICULAR, *n.* : namilke, pirtûk.

FASCICULE, *n.* : namêlke yan namilke.

FASCICULUS, *n.* : îşî.

FASCINATE, *vt.* : dilgîr kirin, cadû kirin.

FASCINATED(BY) : cadûkirî, dilgîrkirî, xirskirî.

FASCINATING, *n.* : şeyda, dêwane.

FASCINATION, *n.* : dilgîrkirin, şeydakirin.

FASCINATOR, *n.* : dilgîr, fotika tenika serê jinê.

FASCINE, *n.* : gurzê darikan.

FASCISM, *n.* : faşîstî, faşîzm.

FASCIST, *n., adj.* : faşîst.

FASH, *vt., n.* : şepirzeyî, perîşan kirin, giriftar kirin.

FASHION, *vt.* : mode kirin, baw kirin, çêkirin, ker kirin (bo dirûtinê).

FASHION, *n.* : mode, baw, awa, san, celeb, nûjenî.

- **AFTER THE ~ OF** : wek tiştekê.
- **IN ~** : baw, modeye, nûjen.
- **MAN OR WOMAN OF ~** : bawkinckirî, mirovê mode.
- **PLATE** : wêneya cilên nûjen.
- **OUT OF ~** : ne baw e, ne mode ye, kevn e.

FASHIONABILITY, *n.* : baw, barîtî.

FASHIONABLE, *adj.* : terpoş, baw (bar).

FASHIONABLENESS, *n.* : terpoşî.

FASHIONED, *adj.* : nûjen.

FASHIONING, *n.* : goncandin.

FAST, *vi.* : roji girtin, bi roji bûn.

FAST, *n., adj., adv.* : lez, zû, lezdar çeleng, roji, lezîn, girêdayî, riçe, sivik pê.

- **ASLEEP** : kûr nivistî.
- **CURRENT** : tîj av yan rewtek.
- **DYING** : zûmerg.
- **PASSING** : sorikandin.
- **RACER** : bezo, bezok.
- **RUNNER** : bezo, bezok, zûbez, riçe, sivikpê.
- **VANISHING** : zûbor.
- **WALKING** : zûher, sivikpê.

FASTEN, *vt.i.* : girê dan, girê kirin, şidandin.

FASTENED, *adj.* : girêdayî.

FASTENER, *n.* : toq, doxîn.

FASTENING, *n.* : girêdan, bestin.

FASTER, *n.* : rojîgirtî.

FASTIDIOUS, *adj.* : hestiyar, gazindeker.

FASTIDIOUSLY, *adv.* : bi hestiyarî.

FASTIDIOUSNESS, *n.* : hestiyarîtî.

FASTIGATE, *adj.* : serqoç, rep û terîp.

FASTING, *n.* : rojî, rojîgirtin.

FASTNESS, *n.* : nez, ragirtin, kele, çelengî.

FAT, *adj., n.* : bez, qelew(î), ron, dong, zohim, çewr, kok.

- **WITTED** : xirpo.

FAT OR FATTEN, *vt.* : qelew kirin.

FATAL, *adj.* : kuj, mirinî, mergdar.

- **POISON** : jehrekuj, jehra mergî.

FATALISM, *n.* : dawerî, bêdestî.

FATALIST, *n.* : dawerdar.

FATALISTIC, *adj.* : dawerdarî.

FATALISTICALLY, *adv.* : bi dawerdarî, dawerdarkî.

FATALITY, *n.* : derd nexasme mirin, kujende, neçarî, enînivîs, çerenivîs.

FATALIZE, *vi.t.* : li eniyê nivîsî bûn.

FATALLY, *adv.* : bi kujî, bi mirinî, bi mergî, kujekî.

FATE, *n.* : çare, çarenivîs, sernivîs, bext, enînivîs, felek, peşk.

FATED, *adj.* : çarenivîsî.

FATEFUL, *adj.* : bê çare, kuj, vebirr, biryar.

FATEFULLY, *adv.* : bi bêçareyî, bêçarekî.

FATEFULNESS, *n.* : bê çareyîtî.

FATHER, *n.* : bav, bab, bawk.

- **IN-LAW** : xezor, xezur.

- **'S SISTER** : met.

FATHER, *vt.* : bab bûn.

FATHER CHRISTMAS, *n.* : Babê Kirismis (Baba Noël).

FATHERED, *adj.* : babkirî.

FATHERHOOD, *n.* : babî, bavî, babîtî.

FATHERING, *n.* : babkirin.

FATHERLAND, *n.* : nîştiman, xak, welat.

FATHERLESS, *adj.* : bê bab.

FATHERLIKE, *adj.* : babînî, wek babî.

FATHERLY, *adj., adv.* : babînî, bavînî, bawînî.

FATHOM, *n.* : pîva şeşpê, kûrîpîv.

FATHOM, *vt.i.* : kûrî pîvan.

FATHOMABLE, *adj.* : kûrîpîvdar.

FATHOMETER, *n.* : kûrîpîv.

FATHOMLESS, *adj.* : bêbin, bêqam kûr.

FATHOMLESSLY, *adv.* : bi bêbinî.

FATHOMLESSNESS, *n.* : bêbinîtî.

FATIDIC(AL), *adj.* : mirovê berbîn, pêşbîn.

FATIGABLE, *adj.* : westanbar.

FATIGUE, *n.* : westan, qerimîn, keftedan, keşengî, mandîbûn.

- **DUTY** : bêgar, şeketkirdin, erkkêşayê serbaziyê neleşkerî.

- **PARTY** : sizakirina birrekê bo vî erkî.

FATIGUE, *vt.* : westan, qerimîn.

FATIGUED, *adj.* : qerimî, westayî, westî.

FATIGUING, *n.* : westan.

FATIGUINGLY, *adv.* : bi westanî.

FATING, *n.* : ser yan enînivîsî.

FATLING, *n.* : qelew (bo serjêkirinê).

FATLY, *adv.* : bi dewlemendî.

FATNESS, *n.* : qelewî, çewrî, kokayî, kokiti, kokî.

FATSO, *n.* : mirovê qelew.

FATTAIL, *adj.* : daw, dûv, dehmen, dûn(g).

FATTEN, *vt.i.* : qelew kirin.

FATTENED, *adj.* : qelewkirî.

FATTENING, *n.* : qelewkirin.

FATTINESS, *n.* : çewrî, qelewî.

FATTISH, *adj.* : qelew "piçekê".

FATTY, *adj.* : qelew, zohm.

FATUITY, *n.* : xirpoyî.

FATUOUS, *adj.* : xirpo, gewc.

FATUOUSLY, *adv.* : bi gewcî.

FATUOUSNESS, *n.* : gewcîtî.

FAUBOURG, *n.* : dorûberên Parisê.

FAUCAL, *adj.* : gewriyî, gerûyî.

FAUCES, *n.* : gewrî, gerû.

FAUCET, *n.* : pilosk "henefî".

FAUCIAL, *adj.* : gerûyî.

FAUGH, *interj.* : dengê bêzariyê.

FAULT, *n.* : çewtî, hele, sûc, şaşî, pin, xewş, sûc.

- **AT ~** : şepirze, şaş.
- **IN ~** : gunehbar.
- **TO A ~** : bêqam.

FAULT, *vi.t.* : çewtî kirin, gileyî kirin, kelîştin.

FAULTFINDER, *n.* : gazindeker.

FAULTFINDING, *n.* : gazindekirin.

FAULTILY, *adv.* : bi çewtî.

FAULTINESS, *n.* : nesazî, çewtî.

FAULTLESS, *adj.* : bêçewtî.

FAULTLESSLY, *adv.* : bi bêçewtî, bêçewtîkî.

FAULTLESSNESS, *n.* : bêçewtîtî.

FAULTY, *adj.* : çewt, nesaz, sûcdar.

FAUN, *n.* : Xudayê gundewariyê, şaxdar û dûvdar.

FAUNA, *n.* : giyanewerên deverekê yan rojgarekê.

FAUNAL, *adj.* : pêwendîdarê devera giyaneweran.

FAUNALIST, *n.* : zanayê deverek giyaneweran.

FAUVISM, *n.* : rêbazek serbesta rengkirina kevalî ye.

FAVA BEAN OR BROAD BEAN, *n.* : baqil.

FAVONIAN, *adj.* : pêwendîdarê bayê rojavahîn.

FAVOUR, *n.* : qencî, hevyazî.

- **IN ~ OF** : bo bêvanî.
- **IN ONE'S ~** : bo berjewendiya mirovekê.
- **OUT OF ~** : neviyayî.
- **WITH OR BY YOUR ~** : bi destûra te.

FAVOUR, *vt.* : hevyaz kirin, bexşandin, piştgirî kirin.

FAVOURABLE, *adj.* : rûpîroz, fal, hevyazbar.

- **SIGN** : oxir.

FAVOURABLENESS, *n.* : hevyazbarîtî.

FAVOURED, *adj.* : hevyazkirî.

FAVOURING, *n.* : hevyazkirin.

FAVOURITE, *n., adj.* : hevyaz.

FAUNUS, *n.* : Xudayê dehbeyan li nik Romanan.

FAVOURITISM, *n.* : hevyazîtî.

FAVUS, *n.* : nexweşiyek çermî vegirtinî ye.

FAWN, *n.* : xifş, têşka asikî.

FAY, *n.* : perî.

FAZE, *vt.* : perîşan kirin.

FEAL, *adj.* : dilsoz, heyran, emekdar.

FEALTY, *n.* : dilsozî, canbican, emek, emeg.

FEAR, *n.* : tirs, bizd, sehm, sam, sab, hejivîn, saw, sahmek, suhn, suhîn, bak, bim.

- **GREAT ~** : sehm, saw.

FEAR, *vt.i.* : tirsîn.

FEARED, *adj.* : tirsayî (jê).

FEARFUL, *adj.* : tirsyar, tirsînok, bizdîn, tirsîn, samdar, teriqandî, tirsinak, samnak, hotasa, tirsdar newêr, newêrek, tirsonek.

FEARFULLY, *adv.* : bi tirsyarî, tirsyarîkî.

FEARFULNESS, *n.* : tirsîtî, nemêrîtî, boke.

FEARLESS, *adj.* : bêtirs, dilxurt, baxav.

FEARLESSLY, *adv.* : bi mêrxasî yan bêtirsî.

FEARLESSNESS, *n.* : bêtirsîtî.

FEARNOUGHT OR FEARNAUGHT, *n.* : aza, boke, dilêr, dilawer, tevnek hirîstûr.

FEARSOME, *adj.* : tirsinak, bizdihîn.

FEARSOMELY, *adv.* : bi tirsinakî.

FEARSOMENESS, *n.* : tirsinakîtî.

FEASIBILITY, *n.* : kêrhatin, çêbûnî, çêbûnbarî(tî).

FEASIBLE, *adj.* : kêrhatî, kirdarî, çêbûnbar.

FEASIBLY, *adv.* : bi çêbûnbarî, çêbûnbarkî.

FEAST, *n.* : şayî, cejn, vexwendin.

FEAT, *n.* : kar, erg, dêrîne, huner, hinêr, qehremanî, qaremanî.

FEATHER, *n.* : per, portek, tiştê sivik, gulîfk.

- **A ~ IN ONE'S CAP** : şanazî.
- **BIRDS OF A ~** : her balinde gihan refa xwe.
- **BRAIN** : xirpo, mejî sivik.
- **HEAD** : gewc, xirpo, sewterî.
- **TO CUT A ~** : taze çûn, serincê rakêşan.
- **WEIGHT** : kêşa gelek sivik (kulmbazî).

FEATHER, *vt.* : per kirin, per derkeftin.

- **TO ~ ONE'S NEST** : saman kom kirin.

FEATHERBED, *vi.t.* : harî kirin (karkeran dan şolî, yan yarmetî dan pîşegerî).

FEATHERBEDDING, *n.* : harîkirin, yarmetîdan.

FEATHERED, *adj.* : perkirî.

FEATHERING, *n.* : perkirin.

FEATHERY, *adj.* : perî, wek perî.

FEATLY, *adj.* : kêrhatî.

FEATURE, *n.* : rûdem, dê(h)m, gotar, bergeh, filmê serekî, şeqil, dirf, nîşane, diyar.

FEATURE, *vt.i.* : berz kirin, nîşan kirin, diyar kirin, aşop kirin.

FEATURED, *adj.* : diyarkirî, berzkirî, rûdemî.

FEATURELESS, *adj.* : mit, hedar.

FEATURING, *n.* : aşopkirin.

FEAZE OR FOZE, *vt.* : perîşan kirin.

FEBRI-, *pref.* : pêşgir e ko ta ye.

FEBRIFUGAL, *adj.* : tabirr.

FEBRIFUGE, *n., adj.* : dermanek dij ta ye, vexwarina sarker.

FABRILE, *adj.* : tayî, tawî.

FEBRUARY, *n.* : sibat.

FECAL, *adj.* : gûyî.

FECES, *n.* : gû.

FECKLESS, *adj.* : lasar, tembel, vala, lawaz, sist.

FECKLESSLY, *adv.* : bi sistî, bi lawazî.

FECKLESSNESS, *n.* : tembelîtî, sistîtî.

FECULENCE, *n.* : nîşte, tîlp, şêlîbûn.

FECULENT, *adj.* : şêlî, pîs.

FECUND, *adj.* : ber, bar, zayî.

FECUNDATE, *vt.* : avis kirin, berbar kirin.

FECUNDATED, *adj.* : aviskirî.

FECUNDATION, *n.* : aviskirin, berîn, berbarkirin, bîtên.

FED, *adj.* : êmdayî.

- **UP** : bêzar, canbêzar.

FEDAYEE, *n.* : pêşmerge, fedayî.

FEDERAL, *adj.* : federalî.

FEDERALISM, *n.* : federalîti.

FEDERALIST, *n., adj.* : federalîst, bawermendê federalîzmê.

FEDERALIZE, *vt.* : federalî kirin.

FEDERALIZED, *adj.* : federalîkirî.

FEDERALIZING, *n.* : federalîkirin.

FEDERATE, *adj.* : federalîkirî.

FEDERATE, *vt.i.* : federalî kirin.

FEDERATED, *adj.* : federalîkirî.

FEDERATING, *n.* : federalîkirin.

FEDERATION, *n.* : federasyon.

FEDERATIVE, *adj.* : federalî, welatî(kar), federalîdar.

FEDORA, *n.* : şefqeyê tatiyê nermê nizim.

FEE, *n.* : kirê, mûçe, şabaş.

- **IN KIND** : mize.
- **SIMPLE** : mîratê neradekirî.
- **TAIL** : mîratê radekirî.
- **TO HOLD IN ~** : xudanê hemî erdî ye.

FEE, *vt.* : kirê kirin.

FEEBLE, *adj.* : lawaz, sist, dilsar, pepûk, qels, laxir, xwînsar, bedtenî, bezeziman.

FEEBLEMINDED, *adj.* : xirpo, gewc, lajîg, aqil sivik.

FEEBLEMINDNESS, *n.* : tewtihînîti, gewcîti.

FEEBLENESS, *n.* : tewtihîn, lawazî, çizbûn, bedtenî.

FEEBLISH, *adj.* : lawaz.

FEED, *n.* : xurek, dan.

- **AT ~** : li çerê.
- **OFF ONE'S ~** : dilneçûn.

FEED, *vt.i.* : çerîn, çerandin, xwarin, têr kirin, xwarin dan.

FEED, *adj.* : kirêkirî.

FEEDBACK, *n.* : xurek yan ragehîna vegerandî.

FEEDBAG, *n.* : cuhor, ciher, curik.

FEEDER, *n.* : xwerker.

FEEDING, *n.* : xwarandin.

- **BOTTLE** : şûşeyê şirê biçûkî.
- **CUP** : kasika xwarandinê (bo nexweşî).
- **TROUGH** : alîf, delav, afir.

FEEL, *n.* : pelandin, desdan, sehkera destan.

FEEL, *vt.i.* : hiş kirin, pelmiştin, bawer kirin, hesîn.

- **AROUND** : dapelandin, seh kirin, berê xwe dan borî.

FEEING, *n.* : kirêkirin.

FEELER, *n.* : sehker, şaxikê hestiyar.

FEELING, *n.* : pelandin, pêhesan, hiş, sehkirin, hewes, hest, hestiyar.

- **AROUND** : dapelandin, desdan.
- **TREE LEAVES** : rewitandin.

FEELINGLY, *adv.* : bi hewesî, heweseki.

FEELINGNESS, *n.* : hewesîtî.

FEET, *n.* : pê.

FEEZE, *n.* : perîşanî, tirs.

FEIGN, *vt.* : diyar kirin, nîşa dan (derewînî).

FEIGNED, *adj.* : zir, nerast.

FEINT, *n.* : fêlbazî, xapîn.

FEINT, *vi.t.* : xapandin.

FEIST, *n.* : kîçik, kodik.

FELDISPAR, *n.* : feldispar (silîkatên sodyom).

FELICIDE, *n.* : qirkirina kitikan, kuştina kitikan.

FELICIFIC, *n.* : şadî.

FELICITATE, *vt.* : pîroz kirin, şad kirin.

FELICITATED, *adj.* : şadkirî.

FELICITATION, *n.* : pîrozî, pîrozkirin.

FELICITOUS, *adj.* : dilgir, kêrhatî.

FELICITOUSLY, *adv.* : bi dilgirî, bi keyfxoşî.

FELICITOUSNESS, *n.* : keyfxoşîtî.

FELICITY, *n.* : rûpîrozî, bextewarî.

FELID, *n.* : kitik, sivore, pisîng.

FELIDAE, *n.* : tuxmê kitik û sivoreyan.

FELINE, *adj.* : kitikî, pişîleyî, pisîngî.

FELL, *n., adj.* : kevil, mû, hirî, banik, çiya, zîyandar, hov, kuj, bizdihîn, dijwar.

- **MONGER** : kevilfiroş, pîstfiroş.

FELL, *p.* **OF FALL** : ket, herifî, rewitî.

- **BEHIND** : ... de ma, paşve ket.

- **DOWN** : weriya.

FELL, *vt.* : kevandin, lê dan, êxistin, kuştin.

FELLATE, *vi.* : kîr alîstin.

FELLATED, *adj.* : kîralistî.

FELLATING, *n.* : kîralîstin.

FELLATION, *n.* : kîralîstin.

FELLING, *n.* : kevandin, weşandin, êxistin.

FELLOE, *n.* : kemereya derveya çerxî.

FELLOW, *n., adj.* : hogir, kabra, zelam, hevser.

- **TRAVELLER** : rêving, hevrê, havra, hawrê.

FELLOWLY, *adv.* : bi hogirî, hogirkî.

FELLOWSHIP, *n.* : hevrayî, hogirî, hevalî, dostî, endamiya zankoyek Brîtanî, hevrêyî.

FELLOWSHIP(P)ED, *adj.* : hogirîkirî.

FELLOWSHIP(P)ING, *n.* : hogirîkirin.

FELLY, *n.* = **FELLOE**.

FELODESE, *n.* : xwekuj.

FELON, *n.* : tawanbar, pirzik, kulbûna dorpînokê.

FELONIOUS, *adj.* : bed, tawanbar.

FELONIOUSLY, *adv.* : bi tawankarî, tawankarekî.

FELONIOUSNESS, *n.* : tawankarîtî.

FELONRY, *n.* : çîna tawanbaran.

FELONY, *n.* : tawan, ketin.

FELT, *adj.* : ber hest, hişkirî.

FELT, *n.* : tatî, tehtî, kulav, nimed.

- **PIECE OF ~** : ke, kon.

- **RUG** : tatî.

FELT, *vt.* : tatî çêkirin.

FELT, *p.* **OF FEEL** : pêhesiya, peland, hişkir, pelmişî.

FELT, *adj.* : hişkirî.

FELTING, *n.* : tatî çêkirin.

FELTMAKER, *n.* : kulavker, kulavçêker.

FEMALE, *n., adj.* : mê, mak, jinîn.

- **CAT** : pişîk.

- **DOG** : dê(h)l.

- **DONKEY** : mêker, maker.

- **PARTRIDGE** : mêkew.

- **SHEEP** : mih.

- **SLAVE** : carî.

- **WOLF** : dêlegurg.

FEMALENESS, *n.* : mêyîtî.

FEMECOVER, *n.* : jina bi nihînî şûkirî.

FEMESOLE, *n.* : bîjin, jinebî.

FEMINAL, *adj.* : jinanî, mêyî.

FEMINALITY, *n.* : mêsirûşt, jinanîtî.

FEMINEITY, *n.* : jinîtî, mêyîtî, jinayetî.

FEMININE, *adj.* : mêyî, jinîn, jinanî.

- **FORELOCK** : perçem, tembelîk, cax.

FEMININELY, *adv.* : bi mêyî, mêkî.

FEMINENESS, *n.* : mêyîtî.

FEMININITY, *n.* : jinîtî, mêyatî, zinane.

FEMINISM, *n.* : dîtaneya yeksaniya jin û mêran.

FEMINIST, *n.* : alîgirê yeksaniya jin û mêran.

FEMINITY, *n.* = **FEMININITY.**

FEMINIZATION, *n.* : mêyîbûn.

FEMINIZE, *vt.* : mê kirin, zinane kirin.

FEMINIZED, *adj.* : mêkirî.

FEMINIZING, *n.* : mêkirin.

FEMORAL, *adj.* : ranî.

- **ARTERY** : sordemarê ranî.
- **VEIN** : şîn demarê ranî.

FEMUR, *n.* : hestiyê ranî.

FEN, *n.* : genav, avgenî, zelkaw, zong.

FENCE, *n.* : çile, tan, perijîn, nerde, teyman, kiman.

FENCE, *vt.i.* : şûrbazî kirin.

FENCED, *adj.* : tankirî, şûrbazîkirî.

FENCELESS, *adj.* : bê tan.

FENCELESSNESS, *n.* : bêtanîtî.

FENCIBLE, *adj.* : berevanbar.

FENCING, *n.* : tankiring, şûrbazî, tan, kiman, teyman, perijîn.

FEND, *vt.i.* : xwevedan, dixebitît, parastin.

FENDER, *n.* : parêzer, tanê zopê.

FENDERED, *adj.* : parastî.

FENDERLESS, *adj.* : bê parastin.

FENESTRA, *n.* : kulîn, qulîn, qulîlk.

FENESTRATE OR FENESTRATED, *adj.* : kunkirî, pencerekirî.

FENESTRATION, *n.* : kunkirin, pencerekirin.

FENKS, *n. pl.* : parçeyên rîsiyên bezê nehengî.

FENNEC, *n.* : rûvî (Efrîqayî).

FENNEL, *n.* : rizyank.

- **FLOWER** : reşreş.

FENNY, *adj.* : genavî, zelkawî.

FENUGREEK, *n.* : şimlî.

FEOFFEE, *n.* : derebegî.

FEOFFMENT, *n.* : zevîdan, derebegîdan.

FEOFFOR OR FEOFFER, *n.* : derebegî dayende yan bexşber.

FERACIOUS, *adj.* : berdar.

FERAL, *adj.* : hov, dirr, gurêx, kûvî, kêwî.

FERETORY, *n.* : gora paşmayên pîrozî.

FERIAL, *adj.* : pêwendîdarê roja asayî.

FERINE OR FERAL, *adj.* : hov.

FERITY, *n.* : hovîtî, dijwarî.

FERMATA, *n.* : nîşana dirêjkirina yan rawestana awaza mûzîqeyî.

FERMENT, *n.* : hevîrtirş, tirşan, havên, haveyn, şepirzeyî, bêzarî.

FERMENT, *vi.t.* : tirş kirin, tirş bûn, arhan.

FERMENTABLE, *adj.* : tirşbar.

FERMENTATION, *n.* : arhan, tirşbûn, tirşan.

FERMENTATIVE, *adj.* : tirşanî, tirşdar.

FERMENTING, *n.* : tirşandin.

FERMI, *n.* : yekeya hûra dirêjiyê.

FERMIUM, *n.* : fêrmiyom : hêmanek tîrêjdar e.

FERN, *n.* : kerefsa kûvî, teraş (serxes), dargez, gez.

FERNERY, *n.* : gezge, dar gezge.

FEROCIOUS, *adj.* : dirr, dijwar, ziyandar.

FEROCIOUSLY, *adv.* : bi dirrî yan dirrindeyî, dirrindekî.

FEROCIOUSNESS, *n.* : gortî, dirrindeyî, hovî, dijwarî, dirrî, gurêxî.

FEROCITY, *n.* : dijwarî, dirrî, hovî, gortî, dirrindeyî.

- FEROUS, *suff.* : paşgir e ko bezdar e.

FEROX, *n.* : feroks : texlîtek masî ye.

FERRATE, *n.* : asinêt : xwêya tirşiya asinî.

FERREOUS, *adj.* : asinkî.

FERRET, *n.* : lêgerê çalak.

FERRET, *vi.t.* : nêçîr kirin, vekolîn, perîşan kirin.

FERRI, *pref.* : pêşgir e ko asin e.

- MAGNETIC : pêwendîdarê asinê têrmagnetîzî.

- MAGNETISM : pêwendîdarê asine têr magnetîzîtî.

FERRIAGE, *n.* : kirêya gemiyê, veguhastina gemiyê.

FERRIC, *adj.* : asinî.

- SULPHATE : zaxa asinî.

FERRIED, *adj.* : guhaztî (bi gemiyê).

FERRIFEROUS, *adj.* : asinî, asindar.

FERRIS WHEEL, *n.* : çerxa mezina zivirok ko otombîlan bo keyfê radikit.

FERRITE, *n.* : asinat : pêkhatiyek asinî ye.

FERRO, *pref.* : pêşgir e ko asinî ye.

FERROALLOY, *n.* : darişte û metalên têkilên asinî.

FERRO CONCRETE, *n.* : çîmentoya asinkirî.

FERRO-ELECTRIC, *n.* : madeyê asiniyê kehrebxwaz.

FERROMAGNESIAN, *adj.* : asinê têrmagnetîzdar.

FERROTYPE, *n.* : wêneyê li ser depikê tenikê asinkî.

FERROUS, *adj.* : asinî, asinoz : asinê hevhêz du têde ye.

- SULPHATE : zaxa asinozî.

FERRUGINOUS, *adj.* : asinî.

FERRULE (-REL), *n.* : dûvek.

FERRULE, *vt.* : dûvek kirin.

FERRY, *n.* : bor.

- BOAT : gemiya borî.

FERRY, *vt.i.* : (bi gemiyê) guhaztin.

FERRYING, *n.* : guhaztin (bi gemiyê).

FERTILE, *adj.* : pir bi ber, berdar, avisî, bi hatin, pir pît.

FERTILITY, *n.* : pêrgeya zayî, berdarî.

FERTILIZATION, *n.* : aviskirin, peyînkirdin, perîn, pîtên, zibilkirin.

FERTILIZE, *vt.* : avis kirin, zibil kirin.

FERTILIZED, *adj.* : bergirtî, peyînkirî, zibilkirî.

FERTILIZER, *n.* : avisker, peyîn.

FERTILIZING, *n.* : peyînkirdin, zibilkirin.

FERULA, *n.* : rizyanka mezin : helezek şîrêzderman e.

FERULE, *n., vt.* : darê qutana şagirdan, sizakirin (bi vî darî).

FERVENCY, *n.* = **FERVOUR.**

FERVENT, *adj.* : şarandî, perûş, germ, dilgerm.

FERVID, *adj.* : dilgerm, bêqam germ.

FERVIDLY, *adv.* : bi perûşî, perûşkî.

FERVIDNESS, *n.* : perûşîtî.

FERVOUR, *n.* : perûşî, şarandin.

FESCUE, *n.* : darikê nîşankirinê.

FESS(E), *n.* : dersoka seriya xanedaniyê.

FEST, *n.* : şehyane, şayî.

FESTAL, *adj.* : cejnî, şad.

FESTER, *n.* : pirzik, bizmarok, peqîjk.

FESTER, *vt.i.* : rizîn, genî bûn, kul bûn, bûn peqîjk.

FESTERED, *adj.* : rizî.

FESTERING, *n.* : peqijîn, peqîşk.

FESTINATE, *vi.* : lez kirin.

FESTINATED, *adj.* : lezkirî.

FESTINATING, *n.* : lezkirin.

FESTIVAL, *n., adj.* : cejn, aheng.

FESTIVE, *adj.* : cejnî, şad, şehyane.

FESTIVITY, *n.* : şayî, aheng, cejn, keyf xweşî.

FESTOON, *n.* : werîskê gul û alayan (bo xemilandinê).

FESTOON, *vt.* : xemilandin.

FETAL, *adj.* : avlimebûnî, pizî, zikmakî.

FETATION, *n.* : avlimebûn, pizbûn, zikmakbûn.

FETCH, *vi.t.* : hînan, înan.

- **TO ~ AND CARRY** : karê sivik kirin.

- **TO ~ OUT** : diyar kirin.

- **TO ~ TO** : vejandin, (ji bêhişiyê) hişyar kirin.

- **TO ~ UP** : xudan kirin, rawestan, rawestandin, çêkirin, vereşandin, berdêl kirin.

FETCHED, *adj.* : înayî.

FETCHING, *n.* : înan, anîn.

FETE, *n.* : aheng, mehrecan.

FETE, *vt.* : rêz girtin (bîr hatin).

FETED, *adj.* : rêzgirtî.

FETI(O)-, *pref.* : pêşgir e ko zikmak e.

FETICIDE, *n.* : zikmakkujî, tovkujî, pizkujî.

FETID, *adj.* : genî, bogen.

FETIDLY, *adv.* : bi geniyî, genîkî.

FETIDNESS, *n.* : genîtî.

FETING, *n.* : rêzgirtin.

FETISH, *n.* : niviştî, nûşte, pot.

FETISHISM, *n.* : potîtî.

FETLOCK, *n.* : mûyê paşpaniya hespî.

FETOR, *adj.* : genî, sifto.

FETTER(S), *n.* : pêbend, pabend, kot, çîdan, girêdan, bendan, paşmend, zincîr.

FETTER, *vt.* : bend kirin, girê dan.

FETTERED, *adj.* : pêbendkirî, bendewar.

FETTERING, *n.* : pêbendkirin, pabendkirin.

FETTLE, *n.* : bar, xîz (bo firnê).

FETTLE, *vt.* : nixaftin (bi xîzî).

FETTLED, *adj.* : nixaftî.

FETTLING, *n.* : xîzkirin (firn).

FETUS, *n.* : piz, awlime, zikmak, korpele, pis.

FEU, *n., vt.* : kirêdana berdewam, berdewam kirê kirin.

FEUD, *n.* : dijminî, dujminî, şer, neyarî, derebegî.

FEUDAL, *n.* : derebeg.

FEUDALISM, *n.* : derebegîtî.

FEUDALITY, *n.* : derebegîtî.

FEUDALITY, *n.* : derebegîtî.

FEUDALIZATION, *n.* : derebegîbûn, derebegîkirin.

FEUDALIZE, *vt.* : derebegî kirin.

FEUDALIZED, *adj.* : derebegîkirî.

FEUDALIZING, *n.* : derebegîkirin.

FEUDATORY, *adj., n.* : derebeg, derebegî.

FEUDIST, *n.* : derebegî qanûnzan.

FEUILLETON, *n.* : laperê vesihînê (kovar yan rojname), romana zincîrkirî.

FEVER, *n.* : ta, lerizîn.

- **BLISTERS** : pirzikên ser devî.

- **FURUNCLE ~** : germişk.

- **MALIGNANT ~** : taya veşartî.

- **PUERPERAL ~** : taya zêstanî.
- **QUARTAN ~** : taya sar.
- **SCARLET ~** : taya sor, soreta.
- **TRINAL ~** : taya sêroj.
- **YELLOW ~** : taya zer.

FEVERED, *adj.* : tayî, tawî.

FEVERFEW, *n.* : giyayek belg perî ye.

FEVERING, *n.* : lerizîn.

FEVERISH, *adj.* : arhayî, tawî, perîşan.

FEVER TRAP, *n.* : wargehê tayê.

FEVER TREE, *n.* : darê tayê.

FEVEROUS, *adj.* : tayî, tawî.

FEW, *adj., n.* : kem, hindek, hindik, hinek.

FEWNESS, *n.* : hindekayî.

FEY, *adj.* : dûrbîn, xefzan, şêt, kembaxkirî.

FEZ, *n.* : fês.

FIACRE, *n.* : guhêzokek biçûk çarçerxî.

FIANCE, *n.* : dezgirtî, delende.

FIASCO, *n.* : têkçûn, binketina temam.

FIAT, *n.* : destûr, ferman.

FIB, *n.* : derewa pûç yan biçûk.

FIB, *vi.t.* : derew kirin.

FIBBED, *adj.* : derewkirî.

FIBBER, *n.* : derewker, direwîn.

FIBBING, *n.* : helat.

FIBRE, *n.* : rîs, rîşal, rîş.

- **BOARD** : depikê tenikê rîşalî.
- **GLASS** : şûşeyê ristî.

FIBERIZE, *vt.* : ristîn, rîşal kirin.

FIBERIZED, *adj.* : rîşalkirî.

FIBR(O)-, *pref.* : pêşgir e ko ristî ye yan tevnê ristî ye.

FIBRE, *n.* : rîşal.

FIBRIFORM, *adj.* : ristî.

FIBRIL, *n.* : rîşalk, riha mûyî.

FIBRILLAR, *adj.* : rîşalkî.

FIBRILLATION, *n.* : rihgirtina rîşalî, girjbûna masûlkeyî, lerizîna masûlkeyî.

FIBRIN, *n.* : rîşalk.

FIBRINOGEN, *n.* : rîşalk çêker.

FIBRINOUS, *adj.* : rîşalî.

FIBRO-, *pref.* : pêşgir e ko rîşal e.

FIBROID, *adj., n.* : rîşalî, pejbûn (ne bed).

FIBROIN, *n.* : madeyê binyatê avirmîşî.

FIBROMA, *n.* : pufbûna rîsî (ne bed).

FIBROSIS, *n.* : rîşalbûn.

FIBROUS, *adj.* : rîsî.

FIBROVASCULAR, *adj.* : amanê rîşalî.

FIBULA, *n.* : toq.

FICKLE, *adj.* : wergêr, dureng, guhork, dilkoçer.

FICTILE, *adj.* : nerm, gilîne.

FICTION, *n.* : çîrok, roman, aşop.

FICTIONAL, *adj.* : aşopî, çîrokî.

FICTIONALIZE, *vt.* : vegêrîn, kirin roman.

FICTIONEER, *n.* : çîrokbêj, romannivîs.

FICTIONIST, *n.* : romannivîs, çîroknivîs.

FICTITIOUS, *adj.* : aşopî.

FICTIVE, *adj.* : aşopdar.

FID, *n.* : singok.

FIDDLE, *n.* : kemence.

- **FIT AS A ~** : saxlem, şad .

FIDDLE, *vt.i.* : demî zehê kirin, jenîn (kemence).

- **TO PLAY FIRST OR SECOND ~** : karê serekî yan duwekî kirin.

FIDDLEBACK, *n.* : kemenceyî.

FIDDLE-FADDLE, *n.* : pûçbêjî.

FIDDLER, *n.* : kemanjen, lasar.

FIDDLESTICK, *n.* : kevana kemenceyî.

FIDDLING, *adj.* : pûç, hîçek.

FIDEISM, *n.* : baweridarî, (şûna mejîdarî).

FIDELITY, *n.* : emekdarîtî, emek, heyranî, dilsozî, sifet.

FIDGET, *n.* : bêzarî, gevşik.

FIDGET, *vi.* : perîşan bûn.

FIDGETY, *adj.* : gevşikî, bêzarî, perîşanî, biz.

FIDUCIAL, *adj.* : bawerî.

FIDUCIARY, *n., adj.* : nimînender, nuwêner, niwêner.

FIE, *interj.* : kembax bit!, wey bo vê şermê!.

FIEF, *adj.* : derebegî.

FIELD, *n., adj.* : zevî, şov, kêlgeh, kaye, biwar.

- **CORN ~** : zeviya genimî.

- **STRENGH** : xurtî yan hêza zeviyê (magnetîz).

- **TO HOLD THE ~** : êrîşker şikandin.

- **TO TAKE THE ~** : şerî kirin, meydan girtin.

FIELD, *vt.* : çûn meydanê, keftin meydanê.

FIELDER, *n.* : yarîkerê berevan.

FIELDFARE, *n.* : baldan.

FIELD GUN, *n.* : topa meydanê.

FIELD HOUSE, *n.* : xaniyê meydanê.

FIELD MARSHAL, *n.* : marşal.

FIELD OFFICER, *n.* : efserê meydanê.

FIEND, *n.* : dêw, beng, bedmirov, şehreza.

FIENDISH, *adj.* : bed, dirrinde, hov, dêwî.

FIERCE, *adj.* : dijwar, dirrinde, ziyandar, bed.

FIERCELY, *adv.* : bi dijwarî, dijwarekî.

FIERCENESS, *n.* : dijwarîtî.

FIERY, *adj.* : agirîn, gurîgirtî, agirgirtî, sorbûyî, dijwar, enirî, ateşî, argon.

FIESTA, *n.* : cejn.

FIFA, *abbr.* : **INTERNATIONAL FOOTBALL FEDERATION** : yeketiya cîhaniya tepka pêyan.

FIFE, *n.* : ney.

FIFERAIL, *n.* : werîsê li dor babirekê serekî(li gel singên girêdanê).

FIFTEEN, *n., adj.* : pazdeh, panzdeh.

FIFTEENTH, *adj.* : pazdehemîn, panzdehî, pazdehî.

FIFTH, *n., adj.* : pencem.

- **COLUMN** : biyanîperist, tabora pêncem (xiniz).

FIFTHLY, *adv.* : pêncemî.

FIFTY, *n., adj.* : pêncî, pencan.

- **FIFTY** : nîv nîv, nîvekî, pêncî pêncî.

FIG, *n.* : hêjîr, hêjîr, hencîr, cil, kiras.

- **LEAF** : belgê hêjîrê (bo nixaftina şermecê yan çêwtiyekê).

- **MARIGOLD** : mexmork hêjîrî : helezek gul spî yan qerenfilî.

- **IN FULL ~** : qenc karkirî.

- **IN GOOD ~** : taze diyar, li barek qenc de.

FIGHT, *n.* : şer, ceng, rezm, bergirî, têkoşîn.

- **SHAM ~** : zirşer.

FIGHT, *vi.t.* : şerî kirin, xebat kirin.

- **TO ~ SHY OF** : xwe vedan (ji pirsekê).

- **TO ~ OFF** : şikandin (dijmîn yan nesaxî bi bergiriyê).

- **TO ~ ON** : bi şerî ve çûn, xebat berdewam kirin.

- **TO ~ IT OUT** : bi şerî çare kirin.

- TO ~ ONE'S WAY IN LIFE : rêya xwe li jiyanê / bi xebatê (vekirîn) birrîn.

FIGHTER, *n.* : şerker, xebatker, cengbaz, cengawer, şerevan, têkoşer.

- PLANE : balafira şerker, firokeya şerker.

FIGHTING, *n.* : şerkirin, şer, ceng, têkoşîn.

- PARTRIDGE : kewê ribat.

FIGMENT, *n.* : tiştê derew, zir.

FIGURAL, *adj.* : wêneyî.

FIGURATION, *n.* : wênekirin, şêwe, xwaza, xemilandin.

FIGURATIVE, *adj.* : hêmadar, xwazayî.

FIGURE, *n.* : hejmar, tîp, tibab, jimare, nîgar, bejn, şewe, nexs, nirx, biha, wêne, peyker, xwaza.

- DANCING ~ : çopî.

- HEAD : serokê wêneyî (şiklî).

- OF SPEECH : xwazayî, mînakirin.

FIGURE, *vt.i.* hejmartin, wêne kirin, neqş-kirin.

- TO ~ ON : biryar dan, hizir kirin.

- TO ~ OUT : rave kirin, xeml kirin, hejmartin.

FIGURED, *adj.* : wênekirî, xemlkirî, neqşkirî.

FIGURINE, *n.* : peykerk.

FIGURING, *n.* : neqşkirin.

FIGWORT, *n.* : giyaberaz.

FILAMENT, *n.* : fetîlk, benik, rîş, ta.

FILAR, *adj.* : benikî, benikdar, tayî, tadar.

FILARIA, *n.* : kirmikek zirav mişexwer di nav xwînê de.

FILARIASIS, *n.* : derdê kirmikan.

FILATURE, *n.* : vekirina avirmîşî.

FILBERT, *n.* : darbindeq.

FILCH, *vt.* : dizîn.

FILE, *n.* : rêz, rêzgel, kardik, kartik, birr-bend, qewre, boş destbend, per-wend.

FILE, *vt.* : verenandin, rêz kirin, pêk hînan.

FILET, *n.* : tûrik, caş.

FILED, *adj.* : verenî, rêzkirî.

FILIAL, *adj.* : kurî.

FILIATION, *n.* : kurîtî, liqê çandayekê yan zimanekê, xizmatî, mirovatî.

FILIBUSTER, *n.* : gîrokirin, deryagir, caş.

FILIBUSTER, *vi.* : gîro kirin.

FILIFORM, *adj.* : benikî, wek benikî.

FILIGREE, *n.* : kunkirina xemlandinê.

FILING, *n.* : verenîn.

FILINGS, *n.* (iron) : hûrê asinî.

FILINGS, *n.* (wood) : telaş, telîşk.

FILL, *n.* : pir(r), tijî, tejî.

FILL, *vt.i.* : tijî kirin, dagirtin, pir kirin.

- TO ~ IN : ragehînê tijî dikit.

- TO ~ OUT : valayiyê tijî dikit.

- TO ~ THE BILL : kêr hatin.

- TO ~ UP : tijî kirin, tijî bûn.

FILLED, *adj.* : tijîkirî, têrkirî, dagirtî.

FILLER, *n.* : tijîker.

FILLET, *n.* : goştê çêlê, xemlandina bergê pirtûkê, dersoka eniyê.

FILLING, *n.* : axinîn, dagirtin, tijîkirin, tijîbûn, pirbûn.

- STATION : benzînxane.

- UP : tijîkirin, dagirtin, têrkirin.

FILLIP, *n., vt.* : tillêdan, hêmena aran, tilan lê dan.

FILLISTER, *n.* : kels bo hevîrk û cama pencerkê.

FILLY, *n.* : keç, canî, kûrîşk.

FILM, *n.* : tûk, pûstik, tûwêjek, perde, film.

FILMDOM, *n.* : filmsazî.

FILMY, *adj.* : rohn, tenik, perdeyî, tûkî.

FILOSE, *adj.* : benikî, tayî.

FILTER, *n.* : sefok, parzong, palêwk, parzin, palêwgeh.

- **TIP** : serikpalêwk, cigareya serikpalêwk.

FILTER, *vt.i.* : parizîn, dipalêwit, sepî kirin.

FILTERING, *n.* : sepîkirin, palawtin, palandin.

FILTH, *n.* : pîsatî, çirkin, gilêş, qilêr, qirêj, qirêjayî, çilk, gemar.

FILTHINESS, *n.* : pîsatî, gemar, gilêş, qirêj.

FILTHY, *adj.* : pîs, nepak, çepel, rêvin, mirdar, qirêjî.

FILTRABLE, *adj.* : parzinbar, sepîbar.

FILTRATE, *n.* : (hatî) sepîkirin.

FILTRATE, *vt.i.* : sepîkirin, sepandin.

FILTRATION, *n.* : sepîkirin, palawtin.

FILUM, *n.* (*pl.* **FILA**) : benik, ta.

FIMBRIATE(D), *adj.* : mijamgkirî, mijûlankirî.

FIN, *n.* : şaper, per, pereke, perê masiyê.

FINABLE, *adj.* : başbar, çakbar.

FINAGLE, *vt.i.* : xapandin.

FINAL, *n., adj.* : dûmahîk, dawîn, dawî, kutayî, paşîn.

FINALE, *n.* : dûmahî, dawî.

FINALISM, *n.* : armancîtî.

FINALIST, *n.* : yarîkerê pêşbirkeya dûmahî.

FINALITY, *n.* : dûmahîtî, dawîtî.

FINALISATION, *n.* : dûmahîbûn, kutayîbûn.

FINALISE, *vt.* : berpê kirin, temam kirin.

FINALISED, *adj.* : dûmahîkirî.

FINALISING, *n.* : dûmahîkirin.

FINALLY, *adv.* : bi vebirrî, dûmahîkî, vebirrkî.

FINANCE, *n.* : darayî, gencîne.

FINANCE, *vt.* : darayî kirin.

FINANCED, *adj.* : darayîkirî.

FINANCIAL, *adj.* : darayî.

FINANCIER, *n.* : darayîvan, pisporê darayî, sermayedar.

FINANCING, *n.* : paredan, darayîkirin.

FINBACK, *n.* : hirkol ! nehengê şaperkirî.

FINCH, *n.* : çûçik, çûkika mastî.

FIND, *n.* : peydakirin.

- **BY TOUCH** : depelandin.

FIND, *vt.i.* : peyda kirin, dîtin.

- **TO ~ FAULT (WITH)** : her gazinde kirin.

- **TO ~ OUT** : zanîn, seh kirin, pê hesîn.

FINDER, *n.* : peydaker, sehker, dûrbîn.

FINDING, *n.* : peydakirin, sehkirin, encama lêgeranê.

- **OUT** : serhilbûn.

FINE, *n., adj., adv.* : taze, baş, qenc, başbûn, hûrik, hilî, cindî, wurd, tawane, nerm, zebloq, siza.

- **CRUSHED WHEAT** : hîrik.

- **DRAWING** : hêvaştin.

- **SAND** : retem, xîzê hûr.

FINE, *vt.* : siza kirin.

FINE ARTS, *n.* : hunerên ciwan.

FINED, *adj.* : sizakirî.

FINELY, *adv.* : bi nayabî, bi tazeyî, tazekî.

FINENESS, *n.* : zebleqî, bijînî, çakî, başbûn, xasekîtî, nazikîtî, bijîniya zêrî.

FINERY, *n.* : parzong, cil yan çekên xemilandinê.

FINES, *n.* : arikê xavê metalî.

FINESPUN, *adj.* : hûr rês, aşopî, gelek hûr.

FINESSE, *n.* : naziki, hûrî, jîrî.

FINGER, *n.* : til, bêçî, pilk, engost, tipl.

- **CYMBAL** : xelîle.
- **INDEX** : nîşanker, şikefalîs, til.
- **JOINT** : geh, girêya tilê.
- **NAIL** : neynûk, nînok.
- **RING** : babeloç.
- **THUMB** : tila beranî.
- **TIP(S)** : sertil, gomik, pêçî.
- **LITTLE ~** : qiliç, qiliçk.
- **MIDDLE ~** : dolidemkêş.

FINGER, *vt.* : dest kirin, dapelandin, nîşan kirin.

FINGERING, *n.* : her tiştê biçûk nemaze masî.

FINGER PAINTING, *n.* : wênekirina tilî.

FINGER POST, *n.* : nîşankera tilî.

FINGER PRINT, *n.* : çapkirina tilî.

FINGER WAVE, *n.* : pêlkirina tilî (bo pirçê).

FINIAL, *n.* : dûmahîkî, gopîtka birc yan banî.

FINICAL, *adj.* : gazindeker, nazdar.

FINING, *n.* : sizakirin.

FINIS, *n.* : dûmahî, kutayî, paşî, paşîn, dawî.

FINISH, *n.* : gehiştina serî, gihana serî, dûmahî, kutayî.

FINISH, *vt.i.* : temam kirin, hêvişîn, gihan serî, temam bûn.

FINISHED, *adj.* : şimşat, hêvişyayî.

FINISHER, *n.* : temamker.

FINISHING, *n.* : hêvişîn, kutakirin, temamkirin, dûmahîanîn.

FINITE, *n., adj.* : sinordar, radedar.

FINITELY, *adv.* : bi sinordarî, radedarkî.

FINITENESS, *n.* : sinordarîtî.

FINITUDE, *n.* : sinordarîtî.

FINK, *n.* : sîxor.

FIN(N), *n.* : gelê rojhelata bakura Ewropî ko dibêjin xwe Somî.

FINNAN OR FINNAN HADDOCK, *n.* : masiya dûkêlkirî.

FINNER, *n.* : texlîtek neheng.

FINNIC, *adj.* : yek ji gelên Somî.

FINNISH, *n., adj.* : zimanê Finiyan.

FINNY, *adj.* : perdar.

FIORD, *n.* : ava zirav û dirêja navbera kendalan de.

FIPPLE, *n.* : serdevka fîtikê.

FIR, *n.* : kaj, pelk.

- **TREE** : kaj, merx, darok.

FIRE, *n.* : agir, şewat, kana agirî, şewla agirî, pêt, gurîk.

- **ALARM** : agehiya agirî.
- **ARM** : çekê agirî.
- **BALL** : goga agirî.
- **BRAND** : pel, pereng, bizût, pêt.
- **BRICK** : agire xişt, kelpûçê agirî.
- **BRIGADE** : agirkujîn.
- **CLAY** : agirgil.
- **DEPARTMENT** : (kargeha) agirkujîn.
- **DRILL** : meşqa agirkujî.
- **FIGHTER** : agirkuj.
- **FLY** : pispisok.
- **MAN** : agirkuj.
- **FIGHTING** : agirkujîn.
- **PLACE** : agirdan, koçik, argon, pixêrîk.
- **PLUG** : marpêça avê.

- **WORSHIPPER**, *n.* : agirperês.

FIRE, *vt.i.* : sotin, agir kirin, teqandin, derxistin, kirin der.

FIRED, *adj.* : sotî, derxistî, agirberdayî.

FIRELESS, *adj.* : bê agir.

FIRESTONE, *n.* : beriste.

FIREWOOD, *n.* : êzing, qoçik.

FIREWORKS, *n.* : yariyên agirî, agirbazî.

FIRING, *n.* : teqandin, derxistin, derkirin, çeqandin.

- **LINE** : hêla agirî.

- **PIN** : derziya çekî.

FIRKIN, *n.* : birmîlê biçûk.

FIRM, *n., adj.* : pitew, tund, qayim, xwegir, hevkarî, girdan, turt, xiwat.

FIRM, *vt.i.* : qayim kirin yan bûn.

FIRMAMENT, *n.* : esman, quba şîn, govek.

FIRMLY, *adv.* : bi qayimî, qayimkî.

FIRMNESS, *n.* : ragirtin, qayimî, paydarî, pitewî, hevgirtin, micik.

FIRST, *n., adj., adv.* : pêşîn, yekem, yekemîn.

- **AID** : harîkirin yan yarmetiya seretayî.

- **BORN** : nûber, nexrî, nixrî.

- **CHILD** : nexrî, nixrî.

- **FRUIT** : nûber, nûbar, berane.

- **NAME** : serenav, pêşnav.

- **PRODUCE** : kobarî.

- **TASTE** : xêv, xêvan.

- **STOREY** : nuhoma yekem.

- **STRING** : nijad.

FIRST LIEUTENANT, *n.* : efserê yekstêr.

FIRSTLING, *n.* : kobarî, berane, nûber, nexrî, nixrî.

FIRSTLY, *adv.* : yekem.

FIRSTH, *n.* : rêjgeh, navgeh, awerêj.

FISC (FISK), *n.* : gencîne, xezîne, darayîxane.

FISCAL, *n., adj.* : darayî, gencîneyî.

FISH, *n.* : masî, goştê masiyê.

- **CAKE** : kiloca masiyê.

- **EGGS** : xerz.

- **OTHER ~ TO FRY** : guh dan pirsên dî, çavê wî li tiştek dî ye.

- **TO FEED THE ~ES** : gêj bûn.

FISH, *vi.t.* : masî girtin.

- **TO ~ IN TROUBLED WATER** : nêçîr kirin di nav ava şêlî de.

- **TO ~ OUT** : girtin.

FISHABILITY, *n.* : nêçîrbarîtî.

FISHABLE, *adj.* : nêçîrbar.

FISH-AND-CHIPS, *n.* : masî û kartolên qelandî.

FISHER, *n.* : masîgir, torvan.

FISHERY, *n.* : masîgeh, damezrîna masiyan, masîgirtin, mafê masîgirtinê.

FISHING, *n.* : masîgirtin.

- **BOAT**, *n.* : gemiya masîgerî.

- **MAN** : masîgir, masîvan.

FISH HOOK, *n.* : niklok.

FISH MONGER, *n.* : masîfiroş.

FISH NET, *n.* : tor.

FISH STORY, *n.* : çîroka nebawer.

FISHTAIL, *vt.* : dûvik livandin (bo kêmkirina lezê).

FISH-TRAP, *n.* : maşelî.

FISHWIFE, *n.* : jina masîfiroşî.

FISHY, *adj.* : gumandar, tam yan bêhn masî, masiyî, têrmasî.

FISSILE, *adj.* : kelşdar.

- **ROCK** : temox.

FISSION, *n.* : kelişîn, kelşan, kerbûn, kertbûn.

- **ATOMIC ~** : kelişîna gerdîleyî.
- **BOMB** : bombeya gerdîleyî.
- **PRODUCTS** : berê kelişînê, berhemên kelişînê.

FISSIONABILITY, *n.* : kelişînbarîtî.

FISSIONABLE, *adj.* : kelşbar, kelişînbar.

FISSIONED, *adj.* : kelişî.

FISSIONING, *n.* : kelişîn.

FISSIPAROUS, *adj.* : dabeşî : za û zêya dabeşî.

FISSURE, *n.* : kelş, qelş, celx, com, derz.

FISSURE, *vt.i.* : kelştin, kelişandin.

FISSURED, *adj.* : kelişandî.

FISSURING, *n.* : şikaftin.

FIST, *n.* : mist, kulm.

FIST, *vt.* : mistek lê dan, kulmek lê dan.

FISTFUL, *n.* : mist, mistek.

FISTFULLY, *adj.* : bi harî, harkî.

FISTFULNESS, *n.* : harîtî.

FISTIC(AL), *adj.* : kulmbazî.

FISTICUFFS, *n.* : mistbazîkirin.

FISTULA, *n.* : nasor.

FISTULOUS, *adj.* : nasorî, vala wek zilkî.

FIT OR FYTTE, *n.* : parçeyek helbestê.

FIT, *n., adj.* : gunc, kêrhatî, nermenîşk, pirik, kêr, amade, lêkdayî, gerek, lebar, pêkhatî, nexweşî.

FIT, *vt.i.* : kêr hatin, saz kirin.

FITCH, *n.* : fisos, pûrtê fisosî.

FITCHET, *n.* : fisos.

FITCHEW, *n.* : fisos.

FITFUL, *adj.* : demdemî, girjbûnî.

FITMENT, *n.* : parçeya kelûpelî.

FITNESS, *n.* : kêrhatin, guncan, saxlemî.

FITTED, *adj.* : kêrhatîkirin, qaydekirin.

FITTER, *n.* : çaker, fiterçî.

FITTING, *n., adj.* : guncandin, kêrhatin, şayandin, bicih, qaydekirin, kêrhatîkirin.

FIVE, *n.* : pênc.

- **AND TEN (DIME)** : firoşgeha tiştên erzan.
- **FINGER** : qoça asikî.
- **FOLD** : pênc carî.
- **STAR** : pênc stêr, efserê payedar.

FIVER, *n.* : pêncek : pênc dolar yan pawind.

FIVES, *n.* : yariyek tepkê : bi destê lepikî, şînik (sêkes dileyizin).

FIX, *n.* : tengavî, têgîrane, perîşanî, bertîl.

FIX, *vt.i.* : çak kirin, çêkirin, qayim kirin, (biha) danan, rast kirin, lêk dan.

- **TO ~ ON OR UPON** : biryar dan, çare kirin, guno kirin.
- **TO ~ UP** : lêk dan.

FIXABLE, *adj.* : çakbar.

FIXATE, *vt.i.* : tewat kirin.

FIXATION, *n.* : tewatkirin.

FIXATIVE, *n., adj.* : tewat dar, tewatî.

FIXED, *adj.* : tewat, xwegir, radedar.

- **CHARGE** : bihayê tewat.
- **IDEA** : hizra tewat.

FIXEDLY, *adv.* : bi tewatî, tewatkî.

FIXEDNESS, *n.* : tewatîtî, tewatbûn.

FIXING, *n.* : tewatkirin.

FIXITY, *n.* : tewat.

FIXTURE, *n.* : dîroka (danayî bo) yariya, tewat, qayimkirin.

FIZZ, *n.* : gîze, dengê kelînê, kelîn.

FIZZ, *vi.* : kelîn.

FIZZLE, *n.* : sistbûn, binketin.

FIZZLE, *vi.* : sist bûn, bin keftin.

FIZZLED, *adj.* : sistbûyî, binketî.

FIZZLING, *n.* : sistbûn, bin ketin.

FLABBERGAST, *vt.* : şaş kirin, ciniqandin, guhişandin.

FLABBERGASTED, *adj.* : veciniqî, mat, guhişandî.

FLABBINESS, *n.* : sistîtî, rexe.

FLABBY, *adj.* : xwînsar, lawaz, şil.

FLABELLATE, *adj.* : baweşînkî.

FLABELLUM, *n.* : baweşînk, endamek leşî wek baweşînkî.

FLACCID, *adj.* : peşûş, nerm, xav.

FLACCIDITY, *n.* : xavîtî, sistîtî, rexe.

FLAG, *n.* : ala, bêraq, peydax, sosin, sîsin, beyax, regezname.

- **BEARER** : ala helgir, bêraqdar, aladar.
- **HOLDER** : aladar.
- **SHIP** : gemiya mîrderyayî.
- **STONE** : berê pan.

FLAG, *vt.i.* : ala helgirtin, nîşankirin (bi alayê), daweşîn, çilmisîn.

FLAGELLANT, *n.* : tajangvan.

FLAGELLATE, *vt., n.* : celde dan, tajang dan, çiqê xişok.

FLAGELLATED, *adj.* : celdekirî.

FLAGELLUM, *n.* : çiqikê xişok.

FLAGEOLET, *n.* : fitik.

FLAGGED, *adj.* : alakirî.

FLAGELLATING, *n.* : celdekirin.

FLAGGING, *n., adj.* : çilmisî, lawaz.

FLAGGY, *adj.* : têrsosinên çolê.

FLAGITIOUS, *adj.* : kirêt, şerm, bed, garîs.

FLAGITIOUSLY, *adv.* : bi garîsî.

FLAGITIOUSNESS, *n.* : garîsîtî.

FLAGMAN, *n.* : nîşan(hî)nêr (bi alayî).

FLAGON, *n.* : mesîn.

FLAGPOST, *n.* : darala.

FLAGRANT, *adj.* : zeq, bed, eşkera, bêqam.

FLAGRANTE DELICTO, *adv.* : tawana eşkera.

FLAGSTAFF, *n.* : darala.

FLAG STOP OR STATION, *n.* : êzgeha nîşankirinê (bo rawestanê).

FLAG-WAVING, *n.* : demargirî, şovînî, neteweperistina zêde.

FLAIL, *n.* : genimqutê destî.

FLAIL, *vt.* : qutan.

FLAIR, *n.* : hişa sehkirinê, hez.

FLAK, *n.* : topa dijbalafir, agirê vê topê.

FLAKE, *n.* : çinî.

FLAKE, *vi.t.* : çinî kirin.

FLAKED, *adj.* : çinîkirî.

FLAM, *n.* : dehol lêdana taybetî, fêlbazî, xapîn, derew.

FLAM, *vt.i.* : xapandin.

FLAMBEAU, *n.* : çirax, çira, xetire.

FLAMBOYANCE, *n.* : geşbûn, pêlbûn.

FLAMBOYANT, *adj.* : geş, pêlî.

FLAME, *n.* : gurî, girme, girr, gur, pêt, rivên, rivîn, rimîn, şewl, agir, alav, geşbûn, şewat, bilêse.

- **CULTIVATOR** : pêthavêja çandinê.
- **THROWER** : pêt havêt, gurî havêj.
- **OUT** : rawestana bizwên yan makîne ya balafira vizikdar.
- **PROOF** : dijgurî.

FLAME, *vi.t.* : sotin, gurî kirin, geş bûn, ronahî kirin (bi guriyê).

FLAMED, *adj.* : gurîkirî.

FLAMEN, *n.* : oldar.

FLAMING, *adj.* : geş, gurîn, dagirsaw.

FLAMINGO, *n.* : balindeyek avî ye.

FLAMMABLE, *adj.* : gurîbar.

FLAN, *n.* : kiloc.

FLANGE, *n.* : baho, lêvik, filence.

FLANGE, *vi.* : lêvik kirin, filence kirin.

FLANGER, *n.* : lêvik.

FLANK, *n.* : rexê leşkerî, rex, tenişt, kêlek.

FLANK, *vt.* : erîş kirin rexî, rexê leşkerî parastin.

FLANKER, *n.* : çeper yan senger gef dikit rexî yan rexî diparêzit.

FLANNEL, *n.* : fanêle, tevnê nermê hirî, binkirasê fanêle, şelwar.

FLAP, *n., vt.i.* : lêdan (li tiştekî pan), tiştê pan yan nermê dahêlayî, levdan, damen, dehmen, pêş lê dan, hesîn.

- **OF TENT** : hêşî.

FLAP DOODLE, *n.* : gevezeyî, pûçbêjî, pir û pûç.

FLAP JACK, *n.* : zilopî.

FLAPPED, *adj.* : hejayî.

FLAPPER, *n.* : mêşkuj.

FLARE, *n.* : ronahiya agirî, riv, rivîn, rivên, peqîn, enirîna bêqama nişkî.

- **UP** : hawit, citbûn, derbirrîna enirînê, agir berbûn.

FLARE, *vi.t.* : ronahî kirin, geş bûn, enirîn, nîşan kirin (bi agirî yan ronahiyê).

FLARING, *adj.* : gurî, sotina geş.

FLASH, *n.* : çirîsk, çirûsk, tirûsk, yarîker, kilpe, çirisîn, bişkurîn, gav, fêza erzan, şewqdan, zir.

- **BACK** : paşvebirina hunerî.

- **BOARD** : depê ser sikrî (bo zêdekirina kûriya avê).

- **FLOOD** : boşbûn (av rabûn) ya deverî (ji ber baranê).

- **OF LIGHTENING** : tirûsk.

- **POINT** : pileya çirîskê.

- **TUBE** : loleya peqînker.

FLASH, *vi.t.* : çirisîn, ronahî kirin.

FLASHED, *adj.* : çirisî.

FLASHER, *n.* : mûm.

FLASHING, *n.* : çirisîn, çirax.

FLASH LAMP, *n.* : çirayê çirîskî.

FLASHY, *adj.* : çirisî, zerkeş, xemilandî, bêtam, kuh, bêjiyan, bêsî (bêxwê).

FLASK, *n.* : kemole, gogim, şûşe.

- **ROSE WATER ~** : gulavdan.

FLASKET, *n.* : sebeta cilan.

FLAT, *n., adj.* : pan, pehn, tat, late, vêl, rast, xanîk, deşt.

- **BRICK** : qalo.

- **HEADED IRON BAR** : hestîv.

- **IRON** : ûtî.

- **LAND** : rasteder.

- **PLACE** : rastik.

FLAT BOAT, *n.* : gemiya binpan.

FLATCAP, *n.* : kum yan kulavê panê girûvir.

FLATCAR, *n.* : barkêşa pana vekirî.

FLATFISH, *n.* : masiya pan.

FLATFOOT, *n.* : pêpanî.

FLATFOOTED, *adj.* : pêpan.

FLAT-HAT, *vi.* : balafir nizim hajotin.

FLATHEAD, *n.* : masiyek serpan e, hindokê sor.

FLAT ROCK, *n.* : ferş (kevrê panê tenik).

FLAT SILVER, *n.* : amanên zîv.

FLATTEN, *vt.i.* : rast kirin, pan kirin.

FLATTENED, *adj.* : pankirî.

FLATTENER, *n.* : ba(n)gordan.

FLATTENING, *n.* : pankirin, bangerîn.

FLATTER, *n.* : dilrevînî, rûbazî.

FLATTER, *vt.i.* : rûbazî kirin.

FLATTERY, *n.* : durûyî, salasî, rûpayî, rûbazî.

FLATTOP, *n.* : gemiya balafir helgir.

FLATULENCE OR FLATULENCY, *n.* : tirr, qebeyî, zik bayî, nepexek.

FLATULENT, *adj.* : qebe, zikba.

FLATULENTLY, *adv.* : bi qebekî, qebkî.

FLATUS, *n.* : ba, zikba.

FLATWARE, *n.* : amanên zîv.

FLATWISE OR FLATWAYS, *adv.* : serzikî.

FLAUNT, *vi.t.* : xwe mezin kirin, xwe puf dan.

FLAUNTING, *n.* : fortekî.

FLAUTIST, *n.* : zurnavan.

FLAVESCENT, *adj.* : zerkok.

FLAVINE, *n.* : boyeyek zere.

FLAVO PROTEIN, *n.* : pirotînek pêgirek e.

FLAVOUR, *n.* : tam, çêşt, bêhna xoş.

FLAVOUR, *vt.* : (bi) tam kirin.

FLAVOURED, *adj.* : tamdarkirî.

FLAVOURFUL, *adj.* : tamdar.

FLAVOURING, *n.* : tam.

FLAVOURLESS, *adj.* : bêtam.

FLAVOUROUS, *adj.* : tamdar.

FLAW, *n.* : çewtî, kêmatî, derz, xewş, bahatin, kurtebahoz.

FLAW, *vt.i.* : kelîştin, derizîn.

FLAWLESS, *adj.* : bêkêmatî, bêçewtî.

FLAWLESSLY, *adv.* : bêçewtîkî.

FLAWLESSNESS, *n.* : bêçewtîtî.

FLAX, *n.* : kitan.

- **SEED** : tovê kitanî.

FLAXEN, *adj.* : kitanî.

FLAY, *n.* : giron.

FLAY, *vt.* : kevil kirin.

FLEA, *n.* : zîndî, kêç.

- **BANE** : kêç nifrîn (texlîtek helez e).
- **BITE** : geztina kêçê, tibabek biçûk, êşa sivik.
- **BITTEN** : kêçgezti.
- **MARKET** : bazarê tiştên erzan.
- **WORT** : giyakêç.

FLEAM, *n.* : niştera hespan.

FLECK, *n.* : pinî.

FLECK, *vt.* : pinî kirin.

FLECKED, *adj.* : bazo.

FLECTION, *n.* : çemîn, lolbûn, lolam, wergeran.

FLED, *p.* **OF FLEE** : revî, bazda.

FLEDGE, *vi.t.* : per derkeftin.

FLEDGED, *adj.* : perewaze.

FLEDG(E)LING, *n.* : çêl, çîçelok.

- **BOBWHITE** : çêlsûsk.
- **DUCK** : çêlwerdek.
- **GOOSE** : çêlqaz.
- **LION** : çêlşêr.
- **PARTRIDGE** : çêlkew.

FLEE, *vi.t.* : revîn, baz dan, koçer bûn.

FLEECE, *n.* : hiriya pezî, befra dibarit, xurî.

FLEECE, *vt.* : hirî kirin, şelandin, birrîn.

FLEECED, *adj.* : hirîkirî.

FLEEING, *n.* : revîn, teriqîn, bazdan, piştdan.

FLEEN, *n.* : teriqîn, rev, teriqandin, peyiv yan dîtina tirane.

FLEER, *vi.t.* : tirane kirin, pê kenîn.

FLEERING (AT), *n.* : pêkenîn.

FLEET, *vi.* : lez kirin, lezandin, xeware bûn.

FLEET, *n.* : gelekeşti, keştîgel, kerwanê keştiyan, qam(av), zîbal, celal, lezîn.

- **STREET** : kolona rojnamegerî.

FLEET, *vt.i.* : lez kirin.

FLEETING, *n.* : xewarebûn, awarebûn.

FLEETLY, *adv.* : bi xewareyî.

FLEETNESS, *n.* : xewarebûn.

FLENCH, *vt.* : (neheng) kevil kirin.

FLENSE, *vt.* : kevil kirin (neheng).

FLENSED, *adj.* : kevilkirî.

FLENSING, *n.* : kevilkirin.

FLESH, *n.* : goşt, leş, çerm, sirûştê mirovî, regezê mirovî, malbata mirovî, giyanewer.

- **AND BLOOD** : kakil, leş, sirûştê mirovî.

- **TO GO THE WAY OF ALL ~** : mirovi bo şerî yan kuştinê arandin, mirin.

FLESH, *vt.* : goşt jêve kirin, (bi) goşt kirin.

FLESHER, *n.* : goştfiroş.

FLESHINESS, *n.* : qelewî.

FLESHINGS, *n.* : parçeyên goştî, kirasê teng.

FLESHLY, *adj.* : sehdar, qelew, dinayayî, leşdar.

FLESHPOTS, *n.* : xosî, xweşî.

FLESHY, *adj.* : qelew, kakilî, bigoşt, têrgoşt.

FLETCH, *vt.* : (tîr) per kirin.

FLETCHER, *n.* : tîrvan.

FLEUR-DE-LIS, *n.* : sosin, sîsin.

FLEW, *p.* **OF FLY** : firî.

FLEWS, *n.* : lêvên şorên seyan.

FLEX, *n.* : çemîn.

FLEX, *vt.i.* : çemîn, çemandin.

FLEXIBILITY, *n.* : nermîtî, çemînbarîtî, cîrîtî, pêzîtî.

FLEXIBLE, *adj.* : nerm, cîr, çemînbar.

FLEXIBLY, *adv.* : bi nermî, nermîkî.

FLEXILE OR FLEXIBLE, *adj.* : nerm.

FLEXING, *n.* : çemandin, çivandin.

FLEXION, *n.* = **FLECTION.**

FLEXOR, *n.* : masûlka girtek.

FLEXUOSITY, *n.* : çep û çîrîtî.

FLEXUOUS, *adj.* : çepûçîr.

FLEXURE, *n.* : çemîn, badan, wergeran, lolan, lolbûn.

FLICK, *n.* : lêdana sivika tajangî, lêdana tilan, dengê lêdanê.

FLICK, *vt.* : lê dan (sivik û hêdî), daqutan.

FLICKER, *n.* : çirs, lerz, çikçiikan.

FLICKER, *vt.* : lerizîn, geşbûn û paşî temirîn, hejîn, çirisîn.

FLICKERED, *adj.* : çirisî, lerizî.

FLICKERING, *n.* : çirisîn, lerizîn.

FLIER OR FLYER, *n.* : balafirvan, pêpikê pêstirkê, şerûdê ramyarî yan sermayedarî, firokexan.

FLIGHT, *n.* : firîn, bazdan, revîn, rev, dûratiya firînê, livîna lezîn, balafira rêbarîkirin.

- **LINE** : hêl yan rawesta balafiran.

- **TO TAKE TO ~** : revîn.

FLIGHT, *vi.* : firîn.

FLIGHTINESS, *n.* : holî.

FLIGHTLESS, *adj.* : nefir, bê firîn.

FLIGHTLY, *adj.* : enirok, guhork, xewarok.

FLIMFLAM, *n.* : xirpo, sapîn, pûçbêjî.

FLIMFLAM, *vt.* : xapandin.

FLIMSY, *n., adj.* : peritî, tenik, kaxeza tenik, bedtexlîtek (xirab).

FLINCH, *n.* : ciniqîn, veciniqîn, cûhinîn.

FLINCH, *vi.* : ciniqîn, cûhinîn.

FLINCHER, *n.* : nekirar, cûhinînkar.

FLINDERS, *n.* : pirtik, parçeyên biçûk.

FLING, *n.* : havêtin, tirane, demek xoşiya, pehîn, bez, tîzik.

- **IN FULL ~** : pêşketî.

- **TO HAVE A ~ AT** : bizavek sivik kirin.

FLING, *vt.* : bezîn, tirane kirin, pehîn havêtin.

- **TO ~ AWAY** : kevandin, êxistin.

- **TO ~ DOWN** : gerifandin, kevandin, êxistin.

- **TO ~ OFF** :xwe vedan, bezîn derve.

- **TO ~ ONE'S CLOTHES ON** : zû cil kirin ber xwe.

- **TO ~ OPEN** : zû yan dijwar vekirin.

- **TO ~ OUT** : req axiftin, pehîn havêtin.

- **TO ~ UP** : mişext bûn.

FLINGING, *n.* : havêtin, tîzik.

FLINT, *n.* : beriste, sta, ste.

- **CORN** : genimê tovreq.

- **GLASS** : şûşeyê steyî.

FLINTLOCK, *n.* : tifenga têzekparastî.

FLINTY, *adj.* : beristeyî, steyî, req.

FLIP, *n., adj.* : teqle, kurte rêbarî, lêdan, texlîtek mey.

FLIP, *vt.i.* : lê dan, wergerandin, lerizî livîn, veweşîn.

FLIP-FLOP, *n.* : guhorîna nişkiya arasteyê.

FLIPPANT, *adj.* : pirbêj, rûqayim.

FLIPPANTY, *adj.* : rûqayimê zimanhilî.

FLIPPER, *n.* : dest, şaperê nehengî.

FLIPPERTY, *adj.* : dahêlayî, şor, sist.

FLIRT, *n.* : hezker, lêdana lezîn, livîna lezîn.

FLIRT, *vt.i.* : hez kirin, xurt havêtin, lerizî livîn yan livandin.

FLIRTATION, *n.* : hezkirin, hiwaxtin.

FLIRTATIOUS, *adj.* : lote, zîzok, hezker.

FLIT, *vi.* : mişext bûn, koç bûn, firîn, (çengan) hejandin, dem borîn, hizir borîn (di nav mejî de).

FLITCH, *n.* : parçeyek darê dirêj, goştê xwêkirî û dûkêlkirî.

FLITTED, *adj.* : derbazbûyî, borî (bi lez).

FLITTER, *vi.t.* = **FLUTTER.**

FLITTERING, *n.* : derbazbûn, borîn (bi lez).

FLIVVER, *n.* : kevneguhêzoka biçûk.

FLIX, *n.* : texlîtek kûrk (pûrt).

FLOAT, *n.* : serav, seravbûn, tiştê seravî, şimşatker, şeraba befirkirî, lêmişt, aşinê.

FLOAT, *vi.t.* : serav keftin, lêmişt bûn yan çûn, belav bûn, bizir bûn, dudilî kirin, şimşat kirin, nerm kirin, behr firotin.

FLOATABLE, *adj.* : seravbar.

FLOATAGE, *n.* = **FLOTAGE.**

FLOATATION, *n.* = **FLOTATION.**

FLOATER, *n.* : seravbûn, seravketin, seravker, mirovê her bêkar.

FLOATING, *n.* : lêmişt, lêfaw, mele, avjenî, ajne, seravbûn.

- **DOCK** : gera seravkirinê (bo çakkirina gemiyan).

- **ISLAND** : girava serav (şirînayî).

FLOC, *n.* : nafik (gomçik).

FLOCCOSE, *adj.* : gulikirî.

FLOCCULATE, *adj.* : gulîkirî.

FLOCCULATE, *vt.i.* : gulî kirin.

FLOCCULATED, *adj.* : gulîkirî.

FLOCCULATING, *n.* : gulîkirin.

FLOCCULE, *n.* : gulî (wek guliya hirî).

FLOCCULENT, *adj.* : hiriyî, wek hiriyê.

FLOCCULUS, *n.* = **FLOCCULE** : piniya ser rojê.

FLOCK, *n.* : celeb, rev, rem, reve, garan.

- **OF LAMBS** : sawe.

FLOCK, *vt.* : kom bûn, pêşve çûn, hirî kirin.

FLOCKS AND HERDS, *n.* : ajel.

FLOE, *n.* : serav, sehol.

FLOG, *vt.* : celde dan, tajang kirin.

FLOGGED, *adj.* : celdekirî yan lêdayî.

FLOGGING, *n.* : celdekirin.

FLOOD, *n.* : lêzim, avboş, lêsor, leyî, lafaw, lêmişt, avrabûn, avboşbûn, newal, teşqele, radan.

- **PLAIN** : deşta beravî.

- **TIDE** : avrabûn, radan.

- **TORRENT** : leyî, lehî.

FLOOD, *vt.i.* : (av) boş bûn, têr kirin, rabûn, dan ser.

FLOODGATE, *n.* : dergehê avê.

FLOODLIGHT, *n.* : ronahiya boş, çirayê ronahiya boş.

FLOODLIGHT, *vt.* : ronahî boş kirin.

FLOOR, *n.* : raxer, jêr, bin, qat, temaşeker, guhdar, lap, endamên civatekê, bermal.

- **TO TAKE THE ~** : axiftin (li civatê).

- **WOODEN ~** : lapê darîn.

FLOOR, *vt.* : kevandin, êxistin, li erdê dan, revandin, şikandin.

FLOORBOARD, *n.* : depê ser erdî yan lapî.

FLOORING, *n.* : erd yan lapê jorekê.

FLOOR LAMP, *n.* : çirayê ser erdê.

FLOOR LEADER, *n.* : rêberê partî li ser erdê parlemanî.

FLOOR SHOW, *n.* : ahenga ser erdê bezimgehê.

FLOORWALKER, *n.* : zêrevan.

FLOOZY, *n.* : hîz, dêhl, qehpe.

FLOP, *n., adv.* : gurm, ketin, binketin, guhorîna nişkî, otêla erzan, mirov yan tiştê binketî.

FLOP, *vi.t.* : xurt lê dan, guhorîn, bin keftin, çûn nav nivînan de, bilind û nizim bûn.

FLOPHOUSE, *n.* : otêla erzan.

FLOPPY, *adj.* : şepirze, pan û nerm.

FLORA, *n.* : Xudabanûya gulan di efsaneya Romanî de, jiyana helezî, helezê demekê yan rojgarekê.

FLORAL, *adj.* : heleziya demekê yan rojgarekê.

FLORESCENCE, *n.* : gulbûn, guldan.

FLORESCENT, *adj.* : guldayî, ronahîkirî.

FLORET, *n.* : gula biçûk, kulilk.

FLORI-, *pref.* : pêşgir e ko gul e.

FLORIATED, *adj.* : gulguli, xemilandî (bi gulan).

FLORIBUND, *n.* : heleza gulîşî.

FLORICULTURAL, *adj.* : pêwendîdarê gulçandinê.

FLORICULTURE, *n.* : çandina gulan.

FLORICULTURALIST, *n.* : çandinkarê gulan.

FLORID, *adj.* : sorav, pembe, gulî, xemilandî.

FLORIFEROUS, *adj.* : guldayî, ronahîdayî.

FLORI LEGIUM, *n.* : gulbijar.

FLORIN, *n.* : diravê giyanî, zêr yan zîv.

FLORIST, *n.* : gulfiroş.

FLORISTIC, *adj.* : helezî (pêwendîdarê helezî).

FLORUIT, *n.* : demê jiyanê yan karkirina mirovî.

FLORY, *adj.* : gulkirî (bi sosinan).

FLOSCULAR, FLOSCULOUS, *adj.* : kulîlkî, lîqe.

FLOSS, *n.* : pûrt, titik yan benê avirmîş.

FLOSSY, *adj.* : law, titikî, pûrtî.

FLOTAGE, *n.* = **FLOTATION** (tiştê ser av).

FLOTATION, *n.* : serav, seravbûn, seravkirin, damezrandina hevkariyekê, firotina behran.

FLOTILLA, *n.* : karwanê biçûkê keştiyan.

FLOTSAM, *n.* : parçe yan barê serav ji gemiya şikestî, mirovên derbeder, tiştên kêmbiha.

FLOUNCE, *n.* : pêşketina helingivtîn, rabûn, raperîn, bezîn, dehmen.

FLOUNCE, *vi.t.* : bezîn, raperitîn, helingivtîn.

FLOUNDER, *n.* : pêşketina helingivtîn.

FLOUNDER, *vi.* : helingivtîn.

FLOUNDERED, *adj.* : helingivtî.

FLOUNDERING, *n.* : helingivtin.

FLOUR OR FLOWR, *n.* : ar, ard.

- **BIN** : ardank.

FLOUR, *vi.* : ar kirin.

FLOURISH, *n.* : geşbûn, şên, şênî, avabûn, pêşketin.

FLOURISH, *vi.t.* : serkeftin, şîn yan şên bûn.

FLOURISHING, *n.* : şînyak, şîndan, geş û gewz gon, nûbişkuvîn, şên, avabûn, ava, rengîn, rengdêr.

FLOUT, *n.* : pêkenîn, pêkenandin, kirêtkirin.

FLOUT, *vt.i.* : pê kenîn, kirêt kirin.

FLOW, *n.* : şîp, tîr, belqîn, belqandin, celal, milyan, xur, dexl, mehik, rewanî, bilindbûna avê, ger, avrabûn, rewtik.

- **OVER** : hilçûn.

FLOW, *vi.t.* : rewan bûn, çûn, milyan, kişîn, xwîn dîtin (mehik).

FLOWAGE, *n.* : belqîn, şîp, şap, leyî, avrabûn.

FLOWED, *adj.* : milyayî.

FLOWER, *n.* : gul, kulîlk, çiçek, gulçiçek, mûm.

- **FLOWER** : gulik, kulîlk.

FLOWER, *vi.t.* : gul dan, bişkuvîn, şînbûn.

FLOWERAGE, *n.* : gulbûn.

FLOWERED, *adj.* : guldayî, rengizî, bişkuvî.

FLOWERET, *n.* : kulîlk.

FLOWERING, *n.* : bişkuvîn, şepal, kişîn.

FLOWER GIRL, *n.* : keçika gulfiroş.

FLOWER HEAD, *n.* : bijare.

FLOWERINESS, *n.* : gulîtî, rewanbêjî.

FLOWER POT, *n.* : guldank, încane.

FLOWERY, *adj.* : gulgulî.

FLOWING, *n.* : rewan.

- **OUT** : rêjne, rêjende.

FLOWINGLY, *adv.* : bi rewanî, rewanîkî.

FLOWN, *pp.* **OF FLY** : firî, firandî.

FLU, *n.* : înfilowenza : persîv, helamet, zekem.

FLUBDUB, *n.* : qebeyî, debdebiyiya vala.

FLUCTUANT, *adj.* : bê hedar, guhork, vehejîn.

FLUCTUATE, *vi.* : vehejîn, guhorîn, dudilî kirin.

FLUCTUATED, *adj.* : vehejandî, pêlkirî.

FLUCTUATING, *n.* : vehejandin, pêlkirin.

FLUCTUATION, *n.* : vehejandin, vehejîn.

FLUE, *n.* : tora masiyan, cogeha bayî (bo alava pifkirina mûzîqeyî), kulîn, boriya kûlînê, pûrt, perê nerm, derçe (bo gaz û dûkêlê).

FLUENCY, *n.* : rewanbêjî, rewanî.

FLUENT, *adj.* : rewan, bêja, bi ziman, rewanbêj, sivikziman, zimanhili.

FLUENTLY, *adv.* : bi rewanî, rewanîkî.

FLUFF, *n.* : memêle, gendeper, kurk, tûk, pûrt, pirt, perê mû, tift.

FLUFF, *vi.t.* : per dan.

FLUFFY, *adj.* : tûkî, gij, qij, tiftî.

FLUID, *n., adj.* : avî, avekî, şile, şilaw, rohn, ron, şil.

- **DRIVE** : gerandin (hajotin) ya avekî.

- **EXTRACT** : pûxteya avekî : gîrava alkuholî bo dermanê helezî.

FLUIDITY, *n.* : avekîtî, şilîtî, rohnîtî.

FLUIDIZE, *vt.* : avekî kirin.

FLUID MECHANICS, *n.* : mekanîkzaniya avekiyan.

FLUKE, *n.* : kirmek masiya pan, serketina mirovneliber.

FLUKY, *adj.* : guhork, qewmina helketinî, destketiniya helketinî (ne bi şehrezayî).

FLUME, *n.* : cok.

FLUMMERY, *n.* : pûçbêjî, şirînatî.

FLUMMOX, *vt.i.* : şepirze kirin, ciniqandin.

FLUMP, *n.* : ketin yan livîna giran.

FLUMP, *vi.t.* : giran livîn yan keftin.

FLUNG, *p., pp.* **OF FLING** : havêtî.

FLUNK, *n.* : binketin (di ezmonê de).

FLUNK, *vi.t.* : bin keftin, bin êxistin.

FLUNKEY, *n.* : xizmetxar, bîbar.

FLUOR, *n.* = **FLUORITE.**

FLUORESCE, *vi.* : vegeşîn.

FLUORESCENCE, *n.* : vegeşîn, vegeşanewe.

FLUORESCENT, *adj.* : vegeşînî.

- **LAMP** : çirayê vegeşînî.

FLUORIDATE, *vt.* : florîd kirin.

FLUORIDATED, *adj.* : floridkirî.

FLUORIDATION, *n.* : florîdkirin.

FLUORIDE, *n.* : florîd : pêkhatiya florîn û hêmanek dî.

FLUORINATE, *vt.* : florîn kirin.

FLUORINE, *n.* : florîn : gazek jehrî ye.

FLUORITE, *n.* : florît : metalek belûrî û rohn e.

FLUOROSCOPE, *n.* : hinavbîn.

FLUOROSIS, *n.* : jehrbûn bi florînê yan pêkhatiya wê.

FLUORSPAR, *n.* : florspar : berê florî, florît.

FLU, *n.* : filo : înflowenza.

FLURRIED, *adj.* : şepirzekirî.

FLURRY, *vi.t.* : arhan, şarîn, şepirze kirin.

FLURRYING, *n.* : şepirzekirin, şarandin.

FLUSH, *vi.t.* : firin (ji ciniqînê), geşbûn, çalak bûn, sorbûn (ji şermê), rewan çûn, şûtin.

FLUSH, *n., adj.* : zehf.

FLUSTER, *n.* : mestî.

FLUSTER, *vt.i.* : mest kirin, şepirze kirin.

FLUSTERED, *adj.* : mestkirî.

FLUSTERING, *n.* : mestkirin.

FLUTE, *n.* : şimşal, ney, zurna, bilûr, zirna.

FLUTING, *n.* : madeyê kezîkirî, xemla kezîkirî.

FLUTIST, *n.* : neyjen, neyvan.

FLUTTER, *n.* : lerizîn, lerz, çengqutan, firin.

FLUTTER, *vt.* : lerizîn, firîn, hejîn, şepirze kirin.

FLUTY, *adj.* : zurnayî (deng).

FLUVIAL, *adj.* : rûbarî.

FLUVIATILE, *adj.* : pêwendîdarê rûbarî.

FLUX, *n.* : guhorîn, milyan, derperîn, buhujîn, vizik, belqîn.

FLUXION, *n.* : şîp, rewanî, guhorîn.

FLY, *n.* : mêş, meges, mûzik, zimanê qopçegirtinê.

- **BOAT** : keştî yan gemiya lezîn.
- **BOY** : balafirvan, firokevan.
- **BY** : firîna nizim.
- **FISH** : masiya firek.
- **PAST** : firîn : li ber temaşekeran re.

FLY, *vi.t.* : firîn, çûn, serav bûn, rêbarî kirin (bi balafirê), revîn, xeware bûn, şeqandin, bezîn.

- **TO ~ AT** : dijwar êrîş kirin.
- **TO ~ HIGH** : bilind firîn.
- **TO ~ IN THE FACE** : berhengar bûn.
- **TO ~ INTO A RAGE** : enirîn.
- **TO ~ OPEN** : vekirin.
- **TO ~ OUT** : enirîn.
- **TO LET ~** : havêtin.

FLYAWAY, *adj.* : amade bo firînê.

FLYBLOW, *vt.* : mêş hêk kirin (li ser goştî).

FLY-BY-NIGHT : deyndarê şevrevî.

FLY CASTING, *n.* : masîgirtin (bi mêşa çêkirî yan destkarî).

FLYCATCHER, *n.* : mêşgir.

FLYER OR FLIER, *n.* : fira.

FLYING, *n., adj.* : firîn, firandin, kurt, lezîn, hilfirîn, hilfirandin.

- **BOAT** : balafira avî.
- **BUTTRESS** : nîvtaq.
- **SAUCER** : sêniya firek.

FLYKILLER, *n.* : mêşkuj.

FLYLEAF, *n.* : berperê spî (li destpêk yan dûmahiya kitêbê).

FLYOVER, *n.* : firîna nizim.

FLYSPECK, *n.* : pîsatiya mêşê, tiştê pûç.

FLYWAY, *n.* : rêfir.

FLYWEIGHT, *n.* : kêşa mêşê : kulmbazî (112 pawind).

FLYWHEEL, *n.* : çerxa hevsengiyê.

FLY WHISK, *n.* : mêşkuj.

FOAL, *n.* : canî, sêzîn, şîre, kurîşk, kurîn.

FOAM, *n.* : kef, pirotan.

FOAM, *vi.t.* : kef kirin, kef bûn.

FOAMILY, *adv.* : bi kefî, kefikî.

FOAMY, *adj.* : kefdar.

FOB, *n.* : berîka demjimêrê (saetê), zincîra demjimerê.

FOB, *vt.* : xapandin, kirin nav berîka demjimêrê de.

F.O.B. (FREE ON BOARD) : rasipartin li ser (pişta) gemiyê (bîha).

FOCAL, *adj.* : tîşkoyî, tîrêjî.

- **LINE** : hêla tîşkoyî.
- **PLANE** : asta tîşkoyî.

FOCALIZATION, *n.* : tîşkokirin.

FOCALIZE, *vt.i.* : tîşkoyî kirin, tîşkoyî bûn.

FOCUS, *n.* : tîşko.

FODDER, *n.* : alîf, alîk, êm.

FOE, *n.* : dijmin, dujmin, neyar.

FOEMAN, *n.* : dijmin (li şerî).

FOETUS (FETUS), *n.* : piz, awlime.

FOG, *n.* : tem, mij.

- **THICK ~** : telp.

FOG, *vt.i.* : mij kirin, mij bûn.

FOGGED, *adj.* : mijkirî.

FOGGING, *n.* : mijkirin.

FOGHOUND, *adj.* : mijkirî.

FOGGY, *adj.* : mijî.

FOGY OR FOGEY, *n.* : kevneperist.

FOGLE, *n.* : dersoka avirmîş.

FOIBLE, *n.* : xalka lawaz (ya sirûştî yan sincî), parçeya lawaza şûrî.

FOIL, *n.* : metalê spiyê tenik, şûrê dirêj.

FOIL, *vt.* : diyar kirin, revandin, têkdan (pîlanakê).

FOILING, *n.* : rûsarkirin, têkdan (pîlanek).

FOILSMAN, *n.* : şûrbaz.

FOIST, *vt.* : xapandin.

FOISTING, *n.* : hepişandin.

FOLD, *n.* : pawanê pezî, kerê pezî, pêç, gom, gov, qat, lo, hevişî.

FOLD, *vt.* : pêçan, alandin, pawan kirin, girtin, rawestandin.

- **FOLD**, *suff.* : paşgir e ko çend, hinde caran e.

FOLDAWAY, *adj.* : pêçdar.

FOLDED, *adj.* : pêçayî, pêçandî, berve.

FOLDER, *n.* : weşînka pêçandî.

FOLDEROL, *n.* : pûçbêjî, hîçek.

FOLDING, *n.* : pêçan.

- **MONEY** : dirav yan pareyên kaxez.

- **UP** : dapêçan.

FOLIACEOUS, *adj.* : belgî.

FOLIAGE, *n.* : belg, xemilandina neqşên belgan.

FOLIAGED, *adj.* : belgkirî.

FOLIAR, *adj.* : belgî.

FOLIATE, *adj.* : belgdayî, belgî.

FOLIATE, *vt.* : belg dan, tenik kirin, hejmar kirin.

FOLIATION, *n.* : belgdan, rûkeşkirin, belgkirin, tenikkirin.

FOLIO, *n.* : per, berper, rûpel, laper, renûsa laperê yan kaxezê, kitêba lapermezin.

FOLIO, *vt.* : berper hejmar kirin.

FOLIOLATE, *adj.* : rûpelkî.

FOLIOSE OR FOLIOUS, *adj.* : belgî.

FOLIUM, *n.* (*pl.* **FOLIA**) : çîna tenik.

FOLK, *n., adj.* : gel, xelk, xizim, hemî xelk, gelêrî.

- **DANCE** : govend.

- **TALE** : çîrok.

FOLKISH, *adj.* : gelêrî.

FOLKLIKE, *adj.* : gelêrî.

FOLKLORE, *n., adj.* : zargotin, folklor, edet, çirok, zargotina xelkê.

FOLKMOOT OR FOLKMOTE, *n.* : civata gelî.

FOLKSY, *adj.* : gelêrî.

FOLLICLE, *n.* : himbank.

FOLLOW, *n.* : şeqandin, dûvketin, dîvketin.

FOLLOW, *vt.i.* : şeqandin, bi dûv keftin.

- **AS ~S** : wek diêt (wek eva hatî).

- **TO ~ OUT** : li pey çûn (ta dawiyê).

- **TO ~ SUIT** : wek wî yan wê kirin.

- **TO ~ THROUGH** : kar kirin ta berpêkirinê.

- **TO ~ UP** : pêve çûn.

FOLLOWER, *n.* : rajêr, berdest, peyrew, destdar, alîkar, dûvik, dûvelank, bindest, mifrid.

FOLLOWING, *n.* : peyçûn, peydan, dîvketin, dîvçûn, dûvketin.

FOLLOW-THROUGH, *n.* : pêveçûn.

FOLLOW-UP, *n.* : haykarî.

FOLLY, *n.* : xirpoyî, gewcî, holî.

FOMENT, *vt.* : germ kirin, hajotin, şarandin.

FOMENTATION, *n.* : germkirin, hajotin, şarandin.

FOMENTED, *adj.* : germkirî, hajotî, şarandî.

FOMENTING, *n.* : germkirin, hajotin, şarandin.

FOND, *adj.* : hezker, evîndar, binyat, xoşevî, gewc.

- **OF** : bi yar.

FONDANT, *n.* : şekirk.

FONDLE, *vt.i.* : rû kirin, nazdar kirin, dest kirin (fêtkarî).

FONDLED, *adj.* : nazdarkirî, rûkirî, rûdayî.

FONDLING, *n.* : xoşevî, nazdar, nazdarkirin.

FONDLY, *adv.* : bi nazdarî, nazdarkî.

FONDNESS, *n.* : nazdarîtî, delalî.

FONDUE OR FONDU, *n.* : xwarinek penîrî pêjandî li gel nîvişk û hêkê.

FONT, *n.* : kanî.

FONTAL, *n.* : serkanî.

FONTANEL, *n.* : şilka serî.

FOOD, *n.* : xwarin, xurek, nan, zad xwardemenî.

- **BITTER ~** : gemor.

- **COOKED ~** : girar.

- **STUFF** : xurek, xwardemenî.

- **TASTER** : çaşnîgîr.

- **STORED ~** : dikak.

FOOL, *n., adj.* : xirpo, tiro, gewc, dîn, zirtek, tirok, sade.

- **TO MAKE A ~ OF** : xirandin.

FOOL, *vi.t.* : xapandin, zirtekî kirin, tirane kirin, yarî kirin, xirandin.

FOOLERY, *n.* : xirpoyî, gewcî.

FOOLHARDILY, *adv.* : bi holî, holîkî.

FOOLHARDINESS, *n.* : holîtî.

FOOLHARDY, *adj.* : hol.

FOOLING, *n.* : xirîn, xapîn.

FOOLISH, *adj.* : xirpo, kenok, aqilsivik.

FOOLISHNESS, *n.* : kerîtî, xirpoyîtî, kenokîtî.

FOOLPROOF, *adj.* : asan, misoger.

FOOLSCAP, *n.* : şefqeyê qoçekiyê zirtekî, kaxeza mezin.

FOOT, *n.* : pê, lez, gav, benar, pîv, jêr, bin, ling, nîştin, qaç.

- **LICKING** : pabûsî, pêramûsîn.

- **ON ~** : peya, peyade.

- **TO PUT ONE'S BEST ~ FORWARD** : hindî bişêt (yan çêbit) kirin.

- **TO PUT ONE'S ~ IN IT** : çewtiyek gêre kirin.

- **TO SET (SOMETHING) ON ~** : çêkirin, bi rêve bûn.

FOOT, *vi.t.* : bezîn, gore çêkirin, ko kirin, çûn.

- **TO ~ A BILL** : pare dan.

- **TO ~ IT** : peya çûn.

- **TO ~ UP TO** : sercem hinde digihît.

FOOTAGE, *n.* : pêyatî.

FOOT-AND-MOUTH DISEASE, *n.* : devkulî.

FOOTBALL, *n.* : tepka pê, goga pê, tepka pêyan.

FOOTBOARD, *n.* : binpê.

FOOTBOY, *n.* : xizmetkar.

FOOTBRIDGE, *n.* : pira peyadeyan.

FOOTCANDLE, *n.* = **CANDLE-FOOT.**

FOOTCLOTH, *n.* : berrik, mehfûr, mehfîr, mafûr.

FOOTED, *adj.* : pêdar.

FOOTER, *n.* : peya, (mirovê) bejin çend pê bilind.

FOOTFALL, *n.* : dengê pêyan.

FOOTGEAR, *n.* : pêlav, sol.

FOOTHILL, *n.* : benar, damên, kuntar, kûn.

FOOTHOLD, *n.* : pêgir, binikê pêşketinê.

FOOTING, *n.* : rîç, çûn, pêngav, dawet, sema, payedarî, qayimiya pêyan.

- **ON A FRIENDLY ~ WITH PEOPLE** : pêwendiyên baş hene li gel xelkê.

- **ON A WAR ~** : amade ye bo şerî.

FOOTLE, *vi.* : ba pîvan, yarî kirin, xirpotî kirin.

FOOTLED, *adj.* : xirpo, bapîv.

FOOTLESS, *adj.* : bê pê, bê binyat, gewc.

FOOTLESSLY, *adv.* : bi gewcî.

FOOTLESSNESS, *n.* : gewcîtî.

FOOTLIGHTS, *n. pl.* : ronahiya jêr şanoyê,* kiryariya şanoyî.

FOOTLING, *adj.* : gewc, pûç, bêtewş.

FOOTMAN, *n.* : peyade, peyar, peya, serbazê peyade.

FOOTNOTE, *n.* : têbînî, dehmen.

FOOTPACE, *n.* : pêngav.

FOOTPAD, *n.* : rêbirr.

FOOTPATH, *n.* : qerax, pêrew.

FOOTRACE, *n.* : pêşbirkeya bezê, pêşbezî.

FOOTREST, *n.* : balgeyê pêyan.

FOOTSLOG, *vi.* : çûn (nav teqnê de).

FOOT SOLDIER, *n.* : serbazê peyade.

FOOTSHACKLES, *n.* : çîtal, çîdar.

FOOTSTALK, *n.* = **PEDICEL.**

FOOTSTALL, *n.* : binkê karîteyî.

FOOTSTOCK, *n.* : jêrrende.

FOOT-TON, *n.* : pêten.

FOOTWAY, *n.* : peyare, peyarê.

FOOT WEAR, *n.* : sol, pêlav, şekal.

FOOTY, *adj.* : pûç, kevin.

FOOZLE, *n.* : kar yan leyiztina neşehreza.

FOOZLE, *vt.* : neşehreza kar kirin yan leyiztin.

FOP, *n.* : mirovê bêqam ciwanpoşî, law, şepal.

FOPLING, *n.* : bitir (keşxe).

FOPPERY, *n.* : gewcîtî, xirpotî, şepalîtî.

FOPPISH, *adj.* : ciwanpoş.

FOPPISHLY, *adv.* : bi ciwanpoşi, bi tirî.

FOPPISHNESS, *n.* : ciwanpoşîtî, bi tiritî.

FOR, *prep., conj.* : bo, bûna, lew, lewma, ji ber, ji bo.

- **HER OR ~ HIM** : jêra.

- **THAT REASON** : bo wê êkê, bo wê hoyê.

FORAGE, *n.* : alîf.

FORAGE, *vt.i.* : talan kirin, li alîfê geran.

FORAGED, *adj.* : alifkirî, talankirî.

FORAGING, *n.* : alîfkirin, talankirin.

FORAMEN, *n.* (*pl.* **FORAMINA OR FORAMENS**) : kun.

- **MAGNUM** : kuna mezina kiloxî.

FORAMINIFER, *n.* : kunqepîçk : giyanewerek deryayî ye.

FORASMUCH, conj. : ji ber ko.

FORAY, *n.* : êriş.

FORARY, *vi.* : êriş kirin.

FORBADE, *p.* **OF FORBID** : nehêla, qedexekir, tembîkir.

FORBEAR, *n.* : babik, bapîr.

FORBEAR, *vt.i.* : bêhna xwe fireh kirin, nekirin.

FORBEARANCE, *n.* : dilfirehî, aram, nermî, dilovanî.

FORBEARER, *n.* : bapîr.

FORBEARINGLY, *adv.* : bi aramî, aramkî.

FORBID, *vt.i.* : tembî kirin, qedexe kirin.

- **GOD ~t** : Xudê nekit !.

FORBIDDANCE, *n.* : ewşandin, qedexe (kirin), tembî.

FORBIDDEN, *adj.* : bende, qedexe, tembîkirî, asê, ewşandî.

FORBIDDING, *n.* : sext, asê, bende, tembîkirin, qedexekirin.

FORBY OR FORBYE, *adj.* : li ser hindê re.

FORCE, *n.* : nîro, zor, xurtî, hêz, kutek, zorayî, giroh, pergal, zordestî.

- **THE ~** : polîs.

FORCE, *vt.* : xurtî kirin.

- **TO ~ OUT** : bi xurtî hînan der.

FORCED, *adj.* : xurtîkirî, kutekîkirî, bê hemd.

- **LABOUR** : suxre, zîbare, zewd, olam, bêgar.

FORCE FEED, *n.* : ronkirina xurtî (makîne).

FORCE-FEED, *vt.* : bi xurtî alîf kirin.

FORCEFUL, *adj.* : xurt, zorbaz, gozm.

FORCEFULNESS, *n.* : zorbazîtî, xurtî.

FORCEMEAT, *n.* : qîme.

FORCEPS, *n.* : kêlbetan (zêringer yan nijdar).

FORCIBLE, *adj.* : çalak, kutekî, xurt.

FORCIBLY, *adv.* : bi kutekî, bi xurtî, bi zorî.

FORCING, *n.* : zorkirin.

- **TO SUBMIT** : çemandin.

FORD, *n.* : bor.

FORD, *vt.* : dan borî.

FORDO OR FOREDO, *vt.* : westandin, qerimandin.

FORE, *adj., adv., prep., n.* : berê yekem, pêş, berahî, berî, bo pêşve.

- **TO THE ~** : bo pêşve yan berahiyê.

FORE-, *pref.* : pêşgir e ko pêş e, pêşî ye yan berahî ye.

FORE-AND AFT, *adj.* : ji berehiya gemiyê ta dûmahiyê.

FOREARM, *n.* : bask, zend.

FOREARM, *vt.* : amade kirin, amade bûn, lêk dan.

FOREBEAR, *n.* : pêşîne, bapîr, babkalk.

FOREBEARING, *n.* : peşedirêj, bêhnfireh.

FOREBODE, *vt.i.* : ageh kirin, ber dîtin.

FOREBODING, *n., adj.* : agehiya nexweş.

FOREBODINGLY, *adv.* : bi berbînî, berbînkî.

FOREBODINGNESS, *n.* : berbînîtî.

FORBRAIN, *n.* : berahiya mejî.

FORECAST, *n.* : pêşbînî, berbînî.

FORECAST, *vt.* : vegotin, pêş dîtin.

FORECASTER, *n.* : berbêj.

FORECASTING, *n.* : pêşbînî, berbîn, bergotin.

FORECASTLE, *n.* : berahiya bilindtira gemiyê.

FORECITED, *adj.* : berê gotî.

FORECLOSE, *vt.i.* : gîro kirin, nehêlan, girew girtin.

FORECLOSURE, *n.* : girtina girewî.

FORECOURT, *n.* : berahiya eywanê.

FOREDECK, *n.* : banê berahiya gemiyê.

FOREFATHER, *n.* : pêşîne, bapîr, babkalk.

FOREFEEL, *vt.* : (pêş) hiş kirin.

FOREFINGER, *n.* : şikefalîs.

FOREFOOT, *n.* : pêyê berahî.

FOREFRONT, *n.* : berahî, sîng, pêş.

FOREGO, *vt.* : pêşkeftin, nekirin, (delîve) hinda kirin yan berze kirin.

FOREGOER, *n.* : pêşîn.

FOREGOING, *n.* : berê.

FOREGONE, *adj.* : berê, pêşî.

- **CONCLUSION** : biryara wergirtî, encama eşkera.

FOREGROUND, *n.* : berahî, pêşiya wêneyî.

FOREGUT, *n.* : berahiya hefkê.

FOREHAND, *n., adj.* : nav lepî berpêkîrî (tenis) berahiya hespî.

FOREHANDED, *adj.* : dewlemend, destgirtî.

FOREHEAD, *n.* : enî, tewêl.

FOREIGN, *adj.* : biyanî, bêgane.

- **AFFAIRS** : pirsên henderan.

FOREIGNER, *n.* : biyanî, bêgane.

FOREIGNISM, *n.* : zaravê biyanî.

FOREJUDGE, *vt.* : pêşbiryar kirin.

FOREKNOWLEDGE, *n.* : pêjin, pêşzanîn.

FORELAND, *n.* : erdê berahî, ser erdê di nav deryayî de.

FORELEG, *n.* : pê yan lingê berahî.

FORELOCK, *n.* : biji, perçem, nehitk, notik.

FOREMAN, *n.* : serkar.

FOREMAST, *n.* : darê babirekê berahiya gemiyê.

FOREMOST, *adj., adv.* : pêşîn, serekî, yekem, yekemîn.

FORENAME, *n.* : navê yekem.

FORENAMED, *adj.* : berêhatî gotin.

FORENOON, *n.* : berî nîvro.

FORENSIC, *adj.* : dadwerî, berhevdanî, rewanbêjî.

FOREORDAIN, *vt.* : pêşbiryar dan.

FOREPART, *n.* : pêş, berahiya tiştî.

FOREPAST, *n.* : berê.

FOREPEAK, *n.* : embara berahî.

FOREQUARTER, *n.* : çarêka pêşî (ji kelexî).

FOREREACH, *vi.t.* : pêşkeftin (li pêşbirkeyê yan pêşbeziyî).

FORERUN, *vt.* : pêş bezîn.

FORERUNNER, *n.* : agehker, berî, rêber.

FORESAID, *n.* : berê gotî.

FORESAIL, *n.* : babireka berahî.

FORESEE, *vt.* : ber dîtin.

FORESHADOW, *vt.* : dê çêbit, (li berê) biqewmit.

FORESHORE, *n.* : berê beravê.

FORESHORTEN, *vt.* : kurt kirin (bo babirekî).

FORESHOW, *vt.* : ber dîtin.

FORESIDE, *n.* : berahî.

FORESIGHT, *n.* : rastbînî.

FORESIGHTED, *n.* : rastbîn.

FORESKIN, *n.* : çermê serê kîrî (ko sunet dikin).

FOREST, *n.* : daristan, bîşe, lêr, rêl.

- **RANGER** : şehne.

FOREST, *vt.* : dar kirin (dar çandin).

FORESTAL(L), *vt.* : berbîn kirin.

FORESTER, *n.* : daristanvan.

FORESTRY, *n.* : daristan, daristanzanî, teraşzanî.

FORETASTE, *n.* : nîşana agehî, li berbûn, tamkirina seretayî.

FORETASTE, *vt.* : pêş tam kirin.

FORETELL, *vt.* : ber dîtin, pêş dîtin.

FORETELLER, *n.* : berbêj.

FORETELLING, *n.* : vegotin, pêşbînî, berbêjî, bergotin.

FORETHOUGHT, *n., adj.* : debarkirî, biryarî, (en) qestî.

FORETOLD, *p.* **OF FORTELL** : vegot.

FORETIME, *n.* : berê, demê berê.

FORETOKEN, *n.* : agehiya nexweş.

FORETOP, *n.* : herzal, serê babirekî, babirekê serî.

FORE-TOP MAST, *n.* : dar babirekê bilindê berahî.

FORE-TOPSAIL, *n.* : babirekê bilindê berahî.

FOREVER, *adv.* : heta heta, herdem.

FOREWAR, *n., vt.* : berî ageh kirin.

FOREWOMAN, *n.* : seroka dadkeran, seroka karkeran.

FOREWORD, *n.* : pêşgotin, pêşekî, ser rû.

FORFEIT, *n., adj.* : dorandî, dorandin.

FORFEIT, *vt.* : dorandin.

FORFEITURE, *n.* : dorandin.

FORFEND, *vt.* : parastin, nehêlan.

FORGATHER, *vi.* : civîn, vêkeftin, dom bûn.

FORGAVE, *p.* **OF FORGIVE** : bexşî, lêborî.

FORGE, *n.* : asingerî.

FORGE, *vt.i.* : asin qutan, zir kirin, qelp kirin.

FORGED, *adj.* : zir, qelp.

FORGER, *adj.* : qelpjen, sextekar.

FORGERY, *adj.* : qelpjenî.

FORGET, *vt.i.* : jî bîr kirin, feramoş kirin.

FORGETFUL, *adj.* : jî bîrker, feramoşkar.

FORGETFULLY, *adv.* : bi feramoşî, feramoşekî.

FORGETFULNESS, *n.* : feramoşîtî, jîbîrkirin.

FORGET-ME-NOT, *n.* : min jî bîr neke, guhmişk (helezek gulşîn û vekirî ye).

FORGETTABLE, *adj.* : feramoşbar.

FORGETTING, *n.* : (jî) bîrçûn, feramoşî.

FORGIVABLE, *adj.* : bexşbar, bexşende.

FORGIVE, *vt.* : bexşîn, lê borîn.

FORGIVENESS, *n.* : bexşîn, lêborîn, dilfirehî, piyarîtî.

FORGIVING, *n.* : bexşber, bêhnfireh, piyar, bexşandin.

FORGIVINGLY, *adv.* : bi bexşberî.

FORGIVINGNESS, *n.* : bexşberîtî.

FORGO, *vt.* : êdî nekirin, zeh kirin (delîve).

FORGOT, *p., pp.* **OF FORGET** : jî bîr kirî.

FORJUDGE OR FOREJUDGE, *vt.* : pêşbiryar kirin.

FORK, *n.* : çetel, baker, çingal, milêbok.

FORK, *vi.t.* : dan ber bayî, ba kirin.

FORKED, *adj.* : çetelkirî, çetelî.

FORKLIFT, *n.* : helgirê çetelkirî.

FORLORN, *adj.* : hejar.

- **HOPE** : bêhîvî.

FORM, *n.* : şêwe, şikil, rawe, wêne, teşe, zarav, nerît, dilq(e), rêbaz, texlît, cor, şiyana karî, dariştîna zimanî, pirsname.

FORM, *vt.i.* : çêkirin, çêbûn, ava kirin (hevok).

- **FORM**, *suff.* : paşgir e ko wekî ye.

FORMABILITY, *n.* : çêbûndarîtî.

FORMABLE, *adj.* : çêbûnbar.

FORMAL, *adj.* : mîrî, mîranî, mîrkarî, binyatî, zaravî, rêbazî, wêneyî.

- **LEGAL OPINION** : ayînname.

FORMALDEHYDE, *n.* : formaldehîd : gazek bêreng e û bêhntûj e.

FORMALIN, *n.* : formalîn : gîrava formaldehîd.

FORMALISM, wêneyîtî, şiklîtî : dibistanek hunerî yan ayînî ye, formalîzm.

FORMALIST, *n.* : wênekar : bawermendê wêneyîtiyê, formalîst.

FORMALIZATION, *n.* : mîrîbûn.

FORMALIZE, *vi.* : wêne kirin, şikil kirin, mîrî kirin.

FORMALIZED, *adj.* : mîrîkirî.

FORMAL LOGIC, *n.* : jîrbêjiya wêneyî.

FORMALLY, *adv.* : bi wêneyî, bi navî.

FORMAT, *n.* : birrîn û şiklê avayî.

FORMATED, *adj.* : şikilkirî.

FORMATING, *n.* : şikilkirin.

FORMATION, *n.* : pêkhînan, çêbûn.

FORMATIVE, *adj.* : çêkirî, çêbûyî.

FORME, *n.* : tîpên lêkdayî bo çapkirînê.

FORMED, *adj.* : çêbûyî, çêkirî.

FORMER, *adj., prom.* : berê.

FORMERLY, *adv.* : berê, li berê.

FORMFITTING, *n.* : kêrhatî, qayde.

FORMIC, *adj.* : mêriyî, mêrîk.

FORMICA, *n.* : formîka : modeyek nermokeyî dij germiyê.

FORMIC ACID, *n.* : tirşiya mêrîkî.

FORMICARY, *n.* : kunmêrî.

FORMICATION, *n.* : tezîn.

FORMIDABILITY, *n.* : hêzdarîtî.

FORMIDABLE, *adj.* : hêzdar, xurt, qayim, ejdeha, zorbaz.

FORMIDABLY, *adv.* : bi hêzdarî.

FORMING, *n.* : dariştin.

FORMLESS, *adj.* : bê wêne, bê şikil.

FORMLESSLY, *adv.* : bi bêşiklî.

FORMLESSNESS, *n.* : bêşiklîtî.

FORMULA, *n.* : hevkêş, hawkêş, şêwig, darişte, rawe, rêje, rêsa.

FORMULARIZATION, *n.* : hevkêşbûn.

FORMULARIZE, *vt.* = **FORMULATE.**

FORMULARIZED, *adj.* : hevkêşkirî.

FORMULARIZING, *n.* : hevkêşkirin.

FORMULARY, *n., adj.* : darişte, rêje, pirtûka darişteyan.

FORMULATE, *vt.* : dariştin.

FORMULATED, *adj.* : darişti.

FORMULATION, *n.* : dariştin, rawe, rêje.

FORMULISM, *n.* : darîştinîtî.

FORMULIZATION, *n.* = **FORMULATION.**

FORMYL, *n.* : formîl, riha tirşiya mêrîkî.

FORNICATE, *vi.* : hîzî kirin.

FORNICATED, *adj.* : hîzîkirî.

FORNICATING, *n.* : hîzîkirin.

FORNICATION, *n.* : hîzî.

FORNIX, *n.* : kevanbûn.

FORSAKE, *vt.* : hêlan, berdan.

FORSAKEN, *adj.* : hêlayî, berdayî.

FORSOOK, *adv.* : bi rastî, rastîkî.

FORSWEAR, *vt.i.* : derew sond xwarin.

FORSWORN, *adj.* = **PERJURED.**

FORSYTHIA, *n.* : teraşek biharî guldar (bo xemilandinê).

FORT, *n.* : kel(h)e, kela, himbêz.

FORT, *vt.i.* : asê kirin.

FORTALICE, *n.* : kele.

FORTE, *n., adj.* : dijwar, qayim, dira qayim, parçeya qayima şûrî, awaza dijwar.

FORTH, *adv.* : jî niho pê ve.

- AND SO ~ : her wesa.

FORTHCOMING, *adj.* : nêzîk, dahatî, berdest, karkirî bo harîkirinê.

FORTHRIGHT, *adj., adv.* : êkser, dem û dest, cih de.

FORTHWITH, *adv.* : cih de, dem û dest.

FORTIETH, *n., adj.* :, çilem, çilemîn.

FORTIFICATION, *n.* : asêkirin.

FORTIFIED, *adj.* : asêkirî.

FORTIFY, *vt.i.* : asê kirin, qayim kirin, xurt kirin.

FORTIFYING, *n.* : asêkirin.

FORTIS, *adj.* : dijwar.

FORTISSIMO, *adj., adv., n.* : bilind.

FORTITUDE, *n.* : ragirtin, peşedirêjî.

FORTITUDINOUS, *adj.* : aza, peşedirêj.

FORTNIGHT, *n.* : duheftî (çardehroj).

FORTNIGHTLY, *adj., adv., n.* : nîvheyvî, her du heftî (carekê, nîvheyvîkî).

FORTRAN, *n.* : zimanê kompiyoterê (Fortran).

FORTRESS, *n.* : himbêz, birc, kele.

FORTUITISM, *n.* : bextdarîtî.

FORTUITOUS, *adj.* : bextiyar, bextdar, helketinî, pêkhatî.

FORTUITOUSLY, *adv.* : bi helketinî.

FORTUITY, *n.* : tûş, helketin.

FORTUNATE, *adj.* : bextewer, kamêran, bextspî, bextiyar, pîroz.

FORTUNATELY, *adv.* : qence, bi bextewerî, bextewerkî.

FORTUNE, *n.* : bext, dewlemendî, serketin, saman, dadwer.

- **TELLER** : xefzan, pêzan, falçî, faldar, peşk.
- **TELLING** : fal, falvekirin, xefzanî.

FORTY, *n., adj.* : çil.

FORUM, *n.* : meydan yan bazarê Romanî, berhevdangeh, dadgeh, bername, rojname yan kovar (bo berhevdanê).

FORWARD, *n., adj., adv.* : berahî, pêşî, lêkdayî, amade, rûqayim, zûgehiştî, pêşketinxwaz, serkêşê tundrew (rihdar), pêşve, harîkerê êrîşker.

FORWARD, *vt.i.* : lez kirin, qayim kirin, virêkirin, barkirin, hinartin.

FORWARDED, *adj.* : hinartî, virêkirî.

FORWARDER, *n.* : şander.

FORWARDING, *n.* : virêkirin, hinartin.

FORWARD PASS, *n.* : borandina tepkê.

FORWARDS, *adv.* = **FORWARD.**

FORZANDO, *adj., adv.* = **SFORZANDO.**

FOSSA, *n.* : çal, kûrik, kun.

FOSSE, *n.* : cok, kûrik (kûr ya biçûk).

FOSSICK, *vt.* : teriqîn, li zêr geran, paşmayê ber yan helez.

FOSSIL, *n., adj.* : berdîne, giyanewer yan helezê bûyî ber, kolanî, kevn, kevneperist.

FOSSILIFEROUS, *adj.* : kevn, berdîne, berbûyî.

FOSSILIZATION, *n.* : berbûn, berdînebûn, berkirin.

FOSSILIZE, *vt.* : berdîne kirin.

FOSSILIZED, *adj.* : berdînekirî.

FOSSILIZING, *adj.* : berdînekirin.

FOSSORIAL, *adj.* : (jiyan) kunkî yan kûrikî (wek rûvî, kêvrûşk...).

FOSTER, *vt.* : şîr kirin, xudan kirin, xurt kirin.

- **BROTHER** : şîrebira, hevşîr.
- **CHILD OR SON** : kurê şîrî.
- **DAUGHTER** : keça şîrî.
- **FATHER** : babê xudankirinê.
- **MOTHER** : dayka xudankirinê.
- **PARENT** : babûdayk bi xudankirinê.
- **SISTER** : hevşîr (xuşk).
- **SON** : zirkur.

FOSTERAGE, *n.* : xudankirin, şirdan, xurtkirin.

FOSTERLING, *n.* = **FOSTERCHILD.**

FOUGASSE, *n.* : cebla kûrka axê.

FOUGHT, *p., pp.* **OF FIGHT** : şerkir.

FOUL, *n., adj., adv.* : çepel, pîs, genî, tirek, bogen.

- **BREATHED** : devgenî, bîhngenî.

- **MOUTHED** : devgû, zimanpîs.

- **SMELLING** : genî, nepak.

FOUL, *vi.t.* : alizîn, gîro kirin, pîs kirin.

FOULARD, *n.* : dersoka tenika avirmîş (û pembû).

FOULNESS, *n.* : pîsîtî, genîtî, pîs, pîsbûn.

FOUL PLAY, *n.* : bê rewîştî, dijwarî.

FOUMART, *n.* : fisos.

FOUND, *p., pp.* **OF FIND** : dît, dîtî.

FOUND, *n.* : xurek û nivistina herwe.

FOUND, *vt.* : damezrandin, ava kirin, dariştin.

FOUNDATION, *n.* : hîm, binyat, damezran, binik, bingeh, binaxe, binçîne, bineçe, binema, sokîn.

FOUNDER, *n.* : hîmdar, damezrêner, daner.

- **LETTER ~** : tîprêj.

FOUNDER, *vi.* : keftin, herifîn.

FOUNDERED, *adj.* : herifî.

FOUNDERING, *n.* : herifîn.

FOUNDEROUS OR FOUNDROUS : avgenî, zelkawî.

FOUNDING, n : danan, hîmdanîn, dariştin, damezrandin.

FOUNDLING, *n.* : bîjî.

FOUNDRY, *n.* : dariştgeh.

FOUNT, *n.* : kanî, jêder, taxima tîpên çapî.

FOUNTAIN, *n.* : kanî, kaniya avê, av weşînk.

- **HEAD** : kanî.

- **PEN** : xameyê merekebî, pênivîsê merekebî.

FOUR, *n., adj.* : çar, çiwar.

- **CORNERED** : çarkujî.

- **SEASONS** : çiwarwerze.

- **SOME** : gemeya golf (li navbera du cotan de).

FOUR CYCLE, *adj.* : çiwarger.

FOUR DIMENSIONAL, *adj.* : çiwardorayî.

FOURFOLD, *n., adj.* : çarcarî, çarînî.

FOUR-FOOTED, *adj.* : çarpê.

FOUR-HANDED, *adj.* : çardest.

FOUR-IN-HAND, *n.* : çarhesp, yekhajo.

FOUR-O'CLOCK : şevgul.

FOUR-POSTER, *n.* : çarpa, çarpê, pêbilind.

FOUR-SIDES, *n.* : çarkinar.

FOURSOME, *n.* : çarîn.

FOURSQUARE, *n., adj.* : heştê (sal), heştê salî.

FOURSQURE, *adj.* : rastbêj, req, rikdar, çargoşe.

FOURTEEN, *n.* : çardeh.

FOURTEENTH, *n.* : çardehemîn.

FOURTH, *n.* : çarem, çaremîn, çiwarem, çaranî, çara, çaran.

FOURTHLY, *adv.* : çaremî.

FOURTH ESTATE, *adj.* : desthelatdariya çarem (rojnamegerî).

FOURTH-WHEELER, *n.* : çar çerxî.

FOVEA, *n.* : kun, kûrik.

FOWL(S), *n.* : balinde, mirîşk, mir, çîneker, goştê mirîskê.

FOWL, *vi.* : nêçîra balindeyan kirin.

FOWLING PIECE, *n.* : tifenga sivik (bo nêçîrê).

FOX, *n.* : rûvî, rîvî.

- **GLOVE** : desgorka rûvî, kovikê erxiwanî.

- **GRAPE** : tiriyê rûvî.

- **HOLE** : kûrika serbazî.
- **HOUND(S)** : tajî.
- **TERRIER** : seyek nêçîrê ye.

FOX, *vt.* : xapandin, şepirze kirin.

FOXED, *adj.* : gewr-zer pinîkirî.

FOXILY, *adv.* : bi fêlbazî, fêlbazekî.

FOXINESS, *n.* : fêlbazîtî.

FOX TROT, *n.* : pêngava rûvî : dawet (sema) yan govend.

FOXY, *adj.* : çivo, kose, fêlbaz.

FOYER, *n.* : dalan.

FRACAS, *n.* : lêketin, gelç, qerqeşe.

FRACTION, *n.* : şikestik, kert, şikeste, parçe.

- **COMMON ~** : kertî asayî, şikestika asayî.
- **DECIMAL ~** : kert yan şikestika dehî.
- **SIMPLE ~** : kert yan şikesteya sadeyî.
- **NOMINAL ~** : kert yan şikesteya zarî.
- **REAL ~ " PROPER "** : kert yan şikesteya sadeyî.
- **IMPROPER ~** : kert yan şikesteya nerastî.

FRACTIONAL, *adj.* : şikestikî, kiz, kêm, kem.

FRACTIONALIZATION : parçe, parçekirin.

FRACTIONALIZE, *vt.* : parçe parçe kirin, zivar kirin.

FRACTIONALIZED, *adj.* : parçeparçekirî.

FRACTIONALIZING, *n.* : parçeparçekirin.

FRACTIONATE, *vt.* : parçe kirin, zivar kirin.

FRACTIOUS, *adj.* : rikdar.

FRACTIOUSNESS, *n.* : rikdarîtî, çirtîtî.

FRACTURE, *n.* : şikestin, derz.

FRACTURE, *vt.i.* : şikandin, şikestin .

FRACTURED, *adj.* : şikandî.

FRACTURING, *n.* : şikandin, şikestin, daşikandin.

FRAENUM, *n.* : pêgirek pîvana livîna endamek leşî.

FRAGILE, *adj.* : nazik, nasik, kurt, kuş, zûşikest, şikestok, tenik, lawaz, berziyan, tûrt.

FRAGMENT, *n.* : ker, let, kurtêl, kurtol, parçe, telezm, pencik, rêzal, zivar.

FRAGMENT, *vt.i.* : pirtikandin, pirtikîn.

FRAGMENTAL, *adj.* = **FRAGMENTARY.**

FRAGMENTARY, *adj.* : şikestî, pirtikî.

FRAGMENTATE = FRAGMANTIZE, *vt.* : pirtikîn.

FRAMENTIZED, *adj.* : pirtikîkirî.

FRAGMENTIZING, *n.* : pirtikîkirin.

FRAGRANCE, *n.* : bêhnxoşî.

FRAGRANT, *adj.* : bêhnxoş.

FRAIL, *adj.* : kuş, lawaz, badtenî, zenbîl.

- **WOMAN** : misrî.

FRAILTY, *n.* : kuşî, lawazîtî, tewtihîn.

FRAISE, *n.* : singê sertîj.

FRAMB(O)ESIA, *n.* : nesaxiyek wek sûsenekê.

FRAME, *n.* : peyker, perwaz, sewte, çarçêwe, wêne, boyera şanoya Romanî, skele, leş, rekeh.

FRAME, *vi.* : aşop kirin, dahînan, perawêz kirin, sexte kirin, bêbextî kirin, çêkirin, rast kirin.

FRAMED, *adj.* : perwazkirî.

FRAME OF MIND, *n.* : mad.

FRAME OF DOOR OR WINDOW : şîpan.

FRAME-UP, *n.* : bêbextî, sexte.

FRAMEWORK, *n.* : avayî, skele, perwaz, rêz, peyker, çarkinar, çiwarçêw.

FRAMING, *n.* = **FRAME, FRAMEWORK.**

FRANC, *n.* : diravê firensî.

FRANCHISE, *n.* : mafê destûrî, nexasme mafê helbijartinê, serpişk, nasyarî, lêborîn.

FRANCHISED, *adj.* : dengdarkirî.

FRANCHISING, *n.* : dengdarkirin.

FRANCIUM, *n.* : fransiyom, hêmanek, metalî û tîrêjdar e.

FRANCOLIN, *n.* : por, tivîrk, tivlik.

FRANCOPHILE, *n., adj.* : frensaxwaz (yan hezker).

FRANCOPHOBE, *n., adj.* : dijfirensa.

FRANCOPHONE, *n., adj.* : frensîzan (ziman).

FRANGIBLE, *adj.* : şikeste.

FRANK, *n., adj.* : repûrast, eşkera, peyam, mafê hinartina herweyiya posteyî, nasteq, rastbêj, îmzaya şûna pûlî.

- **PLEDGE** : hevberpirsî.

FRANK, *vt.* : îmza kirin, eşkera kirin, destûra borînê dan (rê dan), bexşandin.

FRANKINCENSE, *n.* : bêhnxoş, bixor.

FRANKLIN, *n.* : zevîdar.

FRANKLY, *adv.* : bi eşkerayî, eşkerakî.

FRANKNESS, *n.* : eşkerayîtî, aşikarî, raşkawî (li rûyî), rastbêjî (kurt û kirmancî).

FRANTIC, *adj.* : har, dijwar.

- **EFFORTS** : telaş.

FRANTICALLY, *adv.* : bi harî, harkî.

FRANTICLY, *adv.* : bi harî.

FRANTICNESS, *n.* : harîtî.

FRAP, *vt.* : pêkve girtin.

FRAPPE, *adj.* : befirkirî.

FRASS, *n.* : pîsatiya kirman.

FRAT, *n.* : yarbûna serbazan, jinka yara serbazan.

FRATERNAL, *adj.* : birayî, dostî.

FRATERNITY, *n.* : birayîtî, birayetî, civat.

FRATERNIZATION, *n.* : birayetî, birayîbûn.

FRATERNIZE, *vi.* : birayî kirin, hevalî kirin.

FRATERNIZED, *adj.* : birakirî.

FRATERNIZING, *n.* : birakirin.

FRATRICIDAL, *adj.* : birakuj.

FRATRICIDE, *n.* : birakujî, xuşkkujî.

FRAUD, *n.* : lêb, lêbandin, lêban, rîp û teşqele, xapîn, gizî, fêl, dilxapî.

FRAUDULENCE OR FRAUDULENCY, *n.* : xapandin, fêlbazî.

FRAUDULENT, *adj.* : fêlbaz, xapîn.

FRAUDULENTLY, *adv.* : bi fêlbazî.

FRAUDULENTNESS, *n.* : fêlbazîtî.

FRAUGHT, *adj.* : bargekirî, tijî, pir(r).

FRAXINELLA, *n.* : dirrdar, reşdar.

FRAY, *n.* : şer, qerqeşe, peritîn, dehmena peritî, gelc.

FRAY, *vt.i.* : şer kirin, qerqeşe kirin, westandin, arhandin, kevin bûn, peritîn, peritandin.

FRAYED, *adj.* : rizok, peritî.

FRAYING, *n.* : peritandin.

FRAZIL, *n.* : belûrên seholê.

FRAZZLE, *n.* : dirhan, peritî, dehmena peritî, qerimîn, westana demarî, mandîbûn.

FRAZZLE, *vt.* : peritîn, şepirze kirin, perîşan kirin.

FRAZZLED, *adj.* : rizok, peritî.

FRAZZLING, *n.* : perîşankirin.

FREAK, *n., adj.* : hez, gêre, awarte.

FREAKE, *vt.* : reng kirin (bi rêzan).

FREAKISH, *adj.* : gêre.

FREAKISHLY, *adv.* : bi gêreyî, gêrekî.

FREAKISHNESS, *n.* : gêreyîtî.

FREAKY, *adj.* = **FREAKISH.**

FRECKLE(S), *n.* : deq, xal, pinî, rav, rehv.

FRECKLE, *vt.i.* : pinî kirin.

FREE, *adj.* : aza, serbest, rizgar, azad, bêperwa, vala, kêrhatî, serbestî, nemijûl, mift, lêborandî.

- **BORN** : zayîna aza.
- **ENERGY** : wizeya aza yan herwe.
- **FOR ALL** : berhevdana gelempera qerqeşe.
- **HAND**, *n., adj.* : destkar, desthelatiya serbest.
- **HEARTED** : dilvera.
- **HOLD** : xudaniya aza.
- **HOLDER** : xudanê aza.
- **LABOUR** : karê serbest.
- **LANCE** : nivîserê serbest yan serbixwe.
- **LIVER** : serserî.
- **LOVE** : evîniya serbest.
- **MASON** : avakerê serbest : masonî.
- **OF CHARGE** : herwe, mift, belaş.
- **SPOKEN** : serbestbêj, eşkera.
- **STONE** : berê birrdar.
- **THINKER** : ramanvanê aza, hizirvanê serbest.
- **TRADE** : bazirganiya serbest.
- **TRANSLATION** : wergêra serbest.
- **VERSE** : helbesta serbest.
- **WHEEL** : çerxa reha.
- **WILL** : vêna serbest, viyanî.

FREE, *adj.* : mift, belaş, hewante.

FREE, *vt.* : veresandin, aza kirin, rizgar kirin.

FREEBOARD, *n.* : parçeya serava gemiyê.

FREE(D), *adj.* : azakirî.

FREEBOOT, *vi.* : rê girtin, derya girtin.

FREEBOOTER, *n.* : rêgir, deryagir.

FREEBOOTING, *n.* : rêgirî, deryagirî.

FREEDOM, *n.* : azayî, azadî, rizgarî, azahî, rewanî, serxwebûn, asanî, gerden azayî, serbestî.

- **FIGHTER** : rizgarîxwaz.
- **LOVER** : azadîxwaz.
- **OF CONSCIENCE** : serbestiya hişê, dilazayî.
- **OF OPINION** : serbestiya hizrê.
- **OF POSSESSION** : serbestiya xudanbûnê.

FREEING, *n.* : azakirin, rizgarkirin, veresandin, berdan.

FREEMAN : beniyê azakirî.

FREE MARTIN, *n.* : nêr û mê (golik).

FREESIA, *n.* : firîzî : giyagulsor, spî yan zer.

FREEZE, *n.* : bestin, tezî, têzîn, qerisîn.

FREEZE, *vi.t.* : tezandin, tezîn, qerisîn, sar kirin, qefilîn.

- **TO ~ DRY** : zuha kirin (bo parastinê).

FREEZER, *n.* : tezîker, befrîk, riç, bester.

FREEZING, *n.* : sarkirin, tezîkirin, qerisandin, qefilîn, cemedkirin, bestin, bestandin, tezandin terizîn, tezîn.

FREIGHT, *n.* : bar, barkêş, barane, kirêya barî.

FREIGHT, *vt.* : hinartin, bar kirin.

FREIGHTAGE, *n.* = **FREIGHT** : barane.

FREIGHTER, *n.* : barkêş.

FREMITUS, *n.* : lerizîna sîngî demê axiftinê.

FRENCH, *adj.* : frensî.

- **CHALK** : tebeşîra frensî.
- **DRESSING** : metfîniya frensî (êxinî).
- **FRY** : kartolên qelandî.
- **HEEL** : kapika frensî (pêlava jinan).

- **LEAVE** : çûna bêdestûr.

- **LETTER** : perdeya avisbir.

FRENCHIFICATION, *n.* : frensîkirin.

FRENCHIFY, *vt.* : frensî kirin.

FRENETIC, *adj.* : frenzied.

FRENUM, *n.* (*pl.* **FRENUMS OR FRENA**) : bend, hefsar.

FRENZIED, *adj.* : har, arhayî.

FRENZY, *n.* : arhan, harî.

FRENZY, *vt.* : harbûn, arhan.

FREQUENCE, *n.* = **FREQUENCY.**

FREQUENCY, *n.* : lere.

- **DISTRIBUTION** : belavbûna lereyê.

- **MODULATION** : rastkirina lereyê.

FREQUENT, *adj.* : lereyî.

FREQUENT, *vt.* : hatin û çûn.

FREQUENTATION, *n.* : hatin û çûn.

FREQUENTATIVE, *adj.* : dubaredar.

FREQUENTLY, *adv., n.* : gelek, zehf, bi dubareyî, dubarekî.

FRESCO, *n.* : wênekirina gêçî.

FRESCO, *vt.* : wêne kirin bi gêçê (li ser dîwaran).

FRESH, *adj., n., adv.* : hîn, nû, taze, nîhanî, rengdêr, rû, bijîn, qayim, çalak, ter, nasik, sewz, nûzer, têriq, kêm, serhatî, avdar, leyî, celal, kanî, nestêl.

- **BRANCHES** : terjik.

- **MAN** : dest pêker, şagird yan xwendekarê pola yekem.

- **WATER**, *n.* : avasaz (rûbarî), awesaz.

FRESHEN, *vi.t.* : hîn kirin.

FRESHENED, *adj.* : hînkirî.

FRESHER, *n.* : hînker.

FRESHET, *n.* : leyî.

FRESHLY, *adv.* : bi tazeyî, nûyî, nûkî.

FRESHNESS, *n.* : hînîtî, nûyîtî, hînikîtî, têriqîtî.

FRET, *n.* : xurandin, arhan, perîşanî, neqşê torî, kulavê jinan.

- **SAW** : mişar yan xîzara neqşkirinê.

- **WORK** : neqşê torî.

FRET, *vt.i.* : xurandin, enirandin, enirîn, perîşan bûn, şepirze bûn, şilq vedan, xurîn, çirmisîn, kêm bûn, kêm kirin, neqş kirin (bi zêr û zîvî), xemilandin.

FRETFUL, *adj.* : şilqî, şemûz, rikdar, şepirze.

FRETFULNESS, *n.* : çirtîtî.

FRETTED, *adj.* : xemilandî, enirî, daxurandî.

FRETTING, *n.* : xemilandin, enirandin, daxurandin.

FREUDIAN, *n., adj.* : Firoydî (pêwendîdarê zanayê derûnî).

FRIABLE, *adj.* : pirtikbar, herişînbar.

FRIAR, *n.* : reben.

FRIARLY, *adv.* : bi rebenî, rebenkî.

FRIARY, *n.* : rebengeh, dêr.

FRIBBLE, *n., adj.* : serserî.

FRIBBLE, *vi.t.* : (demî) zehê kirin.

FRIBBLED, *adj.* : zehêkirî.

FRIBBLING, *n.* : zehêkirin.

FRICANDEAU, *n.* : parçeyek goştî ye.

FRICASSEE, *n.* : xurek e : qîmeyê sorkirî.

FRICASSEE, *vt.* : (qîme) sor kirin.

FRICATIVE, *n., adj.* : lêkxişandî, lêxişandar, lêkxişanî, lêkxişan, lêxuşan, lêxuşandin.

- **CLUTCH** : girtekê lêxuşanî.

- **MATCH** : şixateya lêxuşanî.

- **TAPE** : şerîta cudaker.

FRICTION, *n.* : lêkxuşan.

FRICTIONAL, *adj.* : lêkxuşanî.

FRICTIONLESS, *adj.* : bê lêkxuşan.

FRICTIONLESSLY, *adv.* : bi bêlêkxuşanî.

FRIDAY, *n.* : înî, heynî.

FRIDGE OR FRIG, *n.* = **REFRIGERATOR.**

FRIED, *adj.* : qelandî, cemisandî.

- **MEAT** : goştê qelandî.

FRIEND, *n.* : dost, heval, yar, hogir, hawrê.

- **TO MAKE ~S WITH** : hevalî kirin.

- **TO MAKE ~S AGAIN** : aşt bûn.

FRIEND, *vt.* : hevalî kirin, harî kirin.

FRIENDLESS, *adj.* : bê heval, bê dost.

FRIENDLILY, *adv.* : bi hevalî, hevalkî.

FRIENDLINESS, *n.* : hevalîtî, dostîtî, dildan.

FRIENDLY, *adj., adv.* : dostî, bi hevalî, sernerm.

FRIENDSHIP, *n.* : hevalî, yarîtî, dostî, dostayî, dostayîtî, hevalîtî, destbirayî.

FRIESIAN, *n.* : terşê " Firîzlend ".

FRIEZE, *n.* : tevnê stûrê hiriyê.

FRIG, *vi.* : dakutan.

FRIGATE, *n.* : keştiya cengî.

- **BIRD**, *n.* : balindeyê deryayî.

FRIGHT, *n.* : tirs, bizdihîn, sehm, suhîn, suhn, hejivîn.

FRIGHT, *vt.* : tirsandin, bizdihandin.

FRIGHTEN, *vt.* : tirsandin, bizdihandin.

FRIGHTENED, *adj.* : tirsandî, bizdihandî, hilçandî, çavtirsandî, ciniqandî.

FRIGHTENING, *n.* : bizdihandin, tirsandin, toqandin, çîzkirin, hilçandin.

FRIGHTFUL, *adj.* : tirsinak, bizdihîn, tirsîn, hotasa.

FRIGHTFULLY, *adv.* : bi tirsinakî, bizdihînekî.

FRIGHTFULNESS, *n.* : bizdihînî.

FRIGID, *adj.* : sar, qerisî.

- **ZONE** : devera qerisî.

FRIGIDAIRE, *n.* : sarker.

FRIGIDITY, *n.* : sarîtî, nexasme sarîtiya regeziya jinan.

FRIGORIFIC, *adj.* : sarker (sarçêker).

FRILL, *n.* : xemilîna dehmenê, mûyê dirêjê stûyê giyanewerî yan balindeyî.

FRILL, *vt.* : dehmen kirin.

FRILLY, *adj.* : dehmenkirî.

FRINGE, *n.* : rex, dehmen, serbar, semlî, qebeyatî, perwaz, civatên serkêş, perçem, rîşî.

- **AREA** : devera rexî (ko pêlên wergirtinê ji êsgehek hinartinê, lawaz in).

- **BENEFITS** : havilên rexekî yan serbarî.

FRINGE, *vt.* : dehmenê xemilandin.

FRINGED, *adj.* : dehmenkirî.

FRINGING, *n.* : dehmenkirin.

FRINGY, *adj.* : (dehmen) xemilî.

FRIPPERY, *n.* : cil yan çekên erzanên xemilandinê.

FRISBEE, *n.* : sewka rûçala nermoke (bo yariyan).

FRISK, *n., adj.* : leyizok, pişkinîn, şayî.

FRISK, *vi.t.* : leyizîn, şa bûn.

FRISKET, *n.* : asinkê tenik yê ko tîpan girtin bo çapkirinê.

FRISKY, *adj.* : yarîker, leyizok.

FRIT, *n.* : madeyê nîvbuhujiyê şûşeyî.

FRIT, *vt.* : made buhujandin bo şûşeyî.

FRITTED, *adj.* : buhujandî.

FRITTER, *n.* : kadeya qelandî.

FRITTER, *vt.i.* : şikîn, zeh kirin, pirtikandin.

FRITTERED, *adj.* : pelixî, pirtikî.

FRITTING, *n.* : buhujandin.

FRIVOL, *vi.* : sîtarî kirin.

FRIVOLITY, *n.* : holîtî, eletewşî, sîtarîtî, serserîtî, hîçekîtî.

FRIVOLOUS, *adj.* : sîtar, serserî, hîçek, tewekel.

FRIVOLOUSLY, *adv.* : bi sîtarî, sîtarkî.

FRIVOLOUSNESS, *n.* : sîtarîtî.

FRIZ(Z), *n.* : girnijîn, porgijî.

FRIZZ, *vt.* : gij bûn, girnijîn.

FRIZZING, *n.* : girnijîn, girnijandin.

FRIZZLE, *n.* : cehîdok.

FRIZZLE, *vt.i.* : alîn (alyan) (pirç), gij bûn, sotin, qelandin.

FRIZZLED, *adj.* : rûqurmiçî.

FRIZZLY, *adj.* : rûqurmiçî.

FRIZZY, *adj.* = **FRIZZLY.**

FRO, *prep., adv.* : ji, hatin.

- **TO AND ~** : hatin û çûn, çûn û hatin.

FROCK, *n.* : eba, kirasê rebenî, ezîzî yan fîstanê jinê, xîlk.

- **COAST** : saqoyê dirêjê zelamî.

FROCK, *vt.* : eba kirin, kirin reben.

FROE, *n.* : kelşker.

FROG, *n.* : beq, boq.

- **EYE** : çavbeqî (nexweşiya belgên tûtinê).

- **MAN** : beqmirov (ko dişêt demek dirêj noqî bibit).

FROGGY, *adj.* : wek beqê, beqî.

FROLIC, *n., adj.* : şadî, enirok, leyizok, leyiztin, keyfxweş.

FROLIC, *vi.* : leyizîn, şayî kirin.

FROLICSOME, *adj.* : leyizok.

FROM, *prep., adv.* : ji, lêk.

- **EACH OTHER, TO EACH OTHER** : li hev, ji hev.

- **HER** : jê.

- **HERE** : ji vêrê, hirve, divir, li vir.

- **HIM** : jê, jî wî.

- **NOW ON** : ji niho pêve, ji niho paş.

FROND, *n.* : belg, nexasme belgê darqespê.

FRONDOSE, *adj.* : belgî.

FRONT, *n., adj.* : rû, der, ber, bere, rûber, pêş, pêşîn, berahî, enî, rewişt, rawest, helwest, sêrangeha beravê, rêberî.

FRONT, *vt.i.* : bergirî kirin, rûberî kirin.

FRONTAGE, *n.* : pêşder, berê avahî.

FRONTAL, *n., adj.* : berê avahî, berkî, eniyî, berahî, êkser.

- **BONE** : hestiyê eniyê.

- **LOBE** : kîziyê mejiyê eniyê.

FRONTIER, *n., adj.* : sinor, tixûb, zeviya nû, sinorî.

FRONTIERSMAN, *n.* : sinornişîn.

FRONTISPIECE, *n.* : berê avahî, berperê navnîşana kitêbê.

FRONTLET, *n.* : dersoka eniyê, eniya balindeyî.

FRONTLESS, *adj.* : bê şerm, bê ber.

FRONTMAN, *n.* : serokê wêneyî, navî yan şiklî.

FRONT MATTER, *n.* : madeyê serekî berî deqê kitêbê.

FRONT OFFICE, *n.* : nivîsîngeha serekiya rêkxistinekê.

FRONT PAGE, *n., adj.* : giring, berper.

FRONTYARD, *n.* : pêşmal.

FROST, *n.* : bestin, sarî, sir, qerisîn, pileya qerisînê, zoqim, xunav, xîsar.

- **BITE** : sirbirî, zirmitî.

FROSTED, *adj.* : befirkirî, zoqimkirî.

FROSTING, *n.* : qerisandin, zoqimkirdin, xemliya kirasî.

FROSTWORK, *n.* : wêneyên sirî.

FROSTY, *adj.* : sirî, zoqimî.

FROTH, *n.* : kef, tiştê pûç.

FROTH, *vt.i.* : kef kirin, kef girtin.

FROTHY, *adj.* : pûç, sivik, kefî, tenik.

FROTTAGE, *n.* : hezkirina pêvenanê, pêvenanxwaz.

FROUFROU, *n.* : dengê cilên avirmîşê jinan.

FROWARD, *adj.* : serkêş, şerker.

FROWN, *n.* : awir, rûtirşî, rûtalî, avir.

FROWN, *vi.* : rûtal bûn.

FROWNING, *n.* : girj, miçûmor, mon, rûtirşî, rûtalî.

FROWSTY, *adj.* : genî, bêhn genî, bapîs.

FROWSY, *adj.* : xerbende.

FROWZY, *adj.* : genî.

FROZE, *p.* **OF FREEZE** : qerisî, tezî.

FROZEN, *adj.* : befirbûyî, qerisî, qefilî.

- **WATER** : qeşem, ava qerisî.

FRUCTIFICATION, *n.* : hatin ber, meywebûn.

FRUCTIFY, *vt.i.* : ber dan, avis kirin.

FRUCTOSE, *n.* : şekira meywe û hingvînî.

FRUCTUOUS, *adj.* : berdar, qazancdar, havildar, berhemdar.

FRUGAL, *adj.* : rezîl, erzan, destgirtî.

FRUGALITY, *n.* : destgirtinîtî (aborî).

FRUGIVOROUS, *adj.* : meywexwer.

FRUIT, *n.* : meywe, mîwe, ber, fêqî, fêkî, bakûfe.

- **BAT** : çekçekîleyê meyweyî.

- **BEARING** : meyweberdan.

- **DREDGE** : tirp, tilp.

- **GARDEN** : bîstan, cinîk, rez.

FRUITAGE, *n.* : hatinber.

FRUITARIAN, *n.* : meywexwer.

FRUITER, *n.* : dara meyweyî.

FRUITFUL, *adj.* : berdar, bergir, zayî.

FRUITFULLY, *adv.* : bi berdarî.

FRUITFULNESS, *n.* : berdarîtî.

FRUITING, *n.* : hatinber.

FRUITION, *n.* : berdarî.

FRUITLESS, *adj.* : bê ber, xirs.

FRUITLESSLY, *adv.* : bi bêsûdî, bi bêberî.

FRUITLESSNESS, *n.* : bêberîtî.

FRUITY, *adj.* : meyweyî.

FRUMENTACEOUS, *adj.* : genimî.

FRUMENTY, *n.* : genimê bi şîrî kelandî.

FRUMP, *n.* : jina cilkincir, mirovê parêzer.

FRUSTRATE, *adj.* : bê tewş, sist, bê hîvî.

FRUSTRATE, *vt.* : sist kirin, kevandin, bêhîvî kirin.

FRUSTRATED, *adj.* : sistbûyî, bêhîvîbûyî.

FRUSTRATING, *adj.* : xebatkuj, bizavkuj.

FRUSTRATION, *n.* : sistkirin, kevandin, binketin, xebatkujîn.

FRUSTRUM, *n.* : qoçekê kêm, qoçê serbirî.

- **OF CONE** : qoçekê kêm.

- **OF PYRAMID** : qoçekê kêm.

- **SPHERE** : gogî kêm.

FRUTESCENT, *adj.* : teraşî, darîkî.

FRUTEX, *n.* : teraşek basikdar.

FRUTICOSE, *adj.* : teraşî.

FRY, *n.* : cemisîn, qelîn, amanê xwarinek qelandî, búyera civakî ko xwarin diêt qelandin.

FRY, *vt.i.* : qelandin, qelîn, cemisandin, cemisîn.

FRYER OR FRIER, *n.* : axlewîk, xwarina qelandî (wek mirîşkê).

FRYING, *n.* : qelandin, birajtin.

- **PAN** : axlewîk, ronpêj.

FUCHSIA, *n.* : foşya : teraşê gulsor û erxiwanî, rengê sorê erxiwanî.

FUCHSINE, *n.* : boyeya sorşin.

FUCK (VULG), *vt.* : gan kirin, dakutandin.

FUCUS, *n.* : texlîtek kevza deryayî ye.

FUDDLE, *vi.t.* : şepirze kirin, gelek (mey) vexwarin, mest yan serxweş kirin.

FUDGE, *n.* : pûçbêjî, texlîtek şirînatî ye.

FUDGE, *vi.t.* : derew kirin,xwe ji bersivê vedan, fêlbazî kirin, hêdî û hişyar çûn, belav kirin (nûçeyî û dereng), fêl kirin.

FUEHRER, *n.* : rêber.

FUEL, *n.* : êzing, sotemenî.

- **OIL** : rûnê êzingê.

FUGACIOUS, *adj.* : zûneman, zûketî yan çirmisî.

FUGAL, *adj.* : çendawazî.

- **FUGE**, *suff.* : paşgir e ko şeqîn e.

FUGUE, *n.* : mûzîqeya çendawazî vehandin.

FUGUE, *vi.t.* : vehandin.

FUGITIVE, *n., adj.* : penaber, derbeder, revoke, jîkurt, revî, qeçax.

FUGITIVELY, *adv.* : bi penaberî.

FUGITIVENESS, *n.* : penaberîtî.

FUGLEMAN, *n.* : rêber, serbazê nimûneyî.

FULCRUM, *n.* : xalka girtinê, xalîragire.

FULFIL OR FULFILL, *vt.* : berpê kirin.

FULFILLED, *adj.* : berpêkirî.

FULFILLING, *n.* : berpêkirin.

FULFIL(L)MENT, *n.* : berpêkirin.

FULGENT, *adj.* : law, çirisî.

FULGINOUS, *adj.* : teniyî, mijî, alizî, reştarî.

FULGURANT, *adj.* : çirisî (wek brûskê).

FULGURATE, *vt.* : çirisîn, rakirin (pirzikê bi kehrebê), teyisîn.

FULGURATION, *n.* : çirîskbûn, teyisîn.

FULGUROUS, *adj.* : çirîskî, brûskî, teyisî.

FULL, *adj., adv., n.* : dagirtî, temam, fireh, hemûkî, zehf, mişt, pir(r), tijî, tejî, mîştbûn, têr.

- **AGE** : gehîştin, lêketin.

- **MOON** : helab, hilab, (heyv), çardehşevî.

- **OF LIFE** : çeleng.

- **OF SPIRIT** : sivikcan.

- **UP** : têr.

FULL, *vi.t.* : helab bûn (heyv), fireh kirin.

FULLAGE, *n.* : berbext.

FULL BLOOD, *n.* : xizmatî yan mirovatiya ji layê bab û dayê ve.

FULLBLOODED, *adj.* : xurt, rast, xwîn bijîn.

FULL BLOWN, *n.* : gehîştî.

FULL-BOSOMED, *adj.* : memikbel.

FULL DRESS, *n.* : cilên mîrî.

FULLER, *n.* : spîker, çekûçê kîzîkirina asinî.

FULLER'S EARTH, *n.* : axa spîker.

FULL-FLEDGED, *adj.* : gehîştî, têrper, payedar.

FULL HOUSE, *n.* : ful (poker : sêyîne û cot), tijî temaşeker.

FULLNESS, *n.* : têrbûn, temamîtî, hemiyîtî.

FULLY, *adv.* : bi temamî, lap.

- **DEVELOPED** : pijî.

FULMAR, *n.* : balindeyek tewera bakur.

FULMINANT, *adj.* : nişkî.

FULMINATE, *n.* : fulminat : pêkhatiyek teqemenî ye (peqînî ye).

FULMINATE, *vt.i.* : peqitîn, belav bûn (dijwar û nişkî), peqandin (dijwar), kembax kirin.

FULMINATING, *adj.* : nişkî, peqîniya dijwar û nişkî, kembaxdar, gefdar.

FULMINIC (ACID), *n.* : nîtroasîtomitrîl : tirşiyek xwêyên teqemenî çêkirinê li gel hindek metalan.

FULSOME, *adj.* : dilxirab, kîndar, bêzardar.

FULSOMELY, *adv.* : bi kîndarî.

FULSOMNESS, *n.* : kîndarîtî.

FULVOUS, *adj.* : gewrê zerik.

FUMAROLE, *n.* : derçeya birkanî (agirpijî).

FUMBLE, *n.* : dapelandin.

FUMBLE, *vi.t.* : dapelandin.

FUMBLED, *adj.* : dapelandî.

FUMBLING, *n.* : dapelandin.

FUME, *n.* : dûkêl, dûkel, arhan, enirîn, hilm.

FUME, *vt.i.* : dûkêl kirin, arhan, enirîn, hilm bûn.

FUMED, *adj.* : dûkelkirî, hilmkirî.

FUMIGATE, *vt.* : dûkêl kirin, hilm kirin, pak kirin (bi dûkêlê, hilm yan avê).

FUMIGATION, *n.* : dûkêlkirin, qanig.

FUMIGATOR, *n.* : dûkêlker, hilmker.

FUMIGATORY, *adj.* : hilmkerî.

FUMING, *n.* : dûkelkirin, hilmkirin.

FUMITORY, *n.* : şahbeqil (giyayek berê derman bû).

FUMY, *adj.* : dûkêlî, hilmî.

FUN, *n.* : henek, yarî, tirane, keyf, degel.

- **FOR ~** : bo tirane, bo yarî.

- **IN ~** : bo tirane, bo yarî.

- **TO MAKE ~ OF** : pêkenîn, tirane pê kirin.

- **TO POKE ~ AT** : tirane pê kirin.

FUN, *vt.* : yarî kirin, tirane kirin.

FUNAMBULIST, *n.* : pehlewan, palewan.

FUNCTION, *n.* : ker, nima, erk, karkirin, ferman, şûnkar, rol, ahenga mîrî.

FUNCTION, *vt.* : kar kirin, erk kirin.

FUNCTIONAL, *adj.* : kirdarî, erkî, çalak.

FUNCTIONALISM, *n.* : erkdarîtî.

FUNCTIONARY, *n.* : fermanber, erkdar.

FUND, *n.* : sermaye, gencîne, pare, dirav, paşrojkirin.

- **FINANCIAL ~** : piştîwane.

FUND, *vt.* : (dirav) kom kirin, paşêxistin.

FUNDAMENT, *n.* : binyat, sereta, hîm.

FUNDAMENTAL, *adj.* : binyatî, seretayî, hîmî.

FUNDAMENTALISM, *n.* : hîmîtî, binyatîtî, baweriya tekûziya piroti ko încil tekûz e û bê çewtî ye.

FUNDAMENTALIST, *n.* : demargîr, req.

FUNDAMENTALLY, *adv.* : bi binyatî, binyatîkî.

FUNDUS, *n.* : bin, jêr.

FUNEBRIAL, *n., adj.* : darbestî.

FUNERAL, *n.* : darbest, term.

- **PROCESSION** : kotel.

FUNERARY, *adj.* : şînî, kovanî, veşartinî.

FUNEREAL, *adj.* : şîndarî, dilkovanî.

FUNGAL = FUNGUS.

FUNGI-, *pref.* : pêşgir e ko qarçik e.

FUNGIBLE, *n., adj.* : pêguhork, guhorkbar.

FUNGICIDAL, *adj.* : qarçikkuj.

FUNGICIDE, *n.* : qarçikkujî.

FUNGIFORM, *adj.* : qarçikî (wek qarçikê).

FUNGOID, *n., adj.* : qarçikî, qarçik.

FUNGOUS, *adj.* : qarçikî.

FUNGUS, *n.* : qarçik.

FUNICULAR, *adj.* : towkêşî, werîsê tingijînê.

FUNICULUS, *n.* : tovkêş.

FUNK, *n.* : tirsinok, tîrs.

FUNK, *vi.t.* : tirsîn.

FUNKY, *adj.* : (sl) tirsayî, bizdihî, nealoz.

FUNNEL, *n.* : kovik, kulîn, borî, bace.

FUNNEL, *vi.t.* : kovik bûn, kirin nav cokê de.

FUNNELFORM, *adj.* : kovikî.

FUNNELLED, *adj.* : kovikirî.

FUNNELLING, *n.* : kovikirin.

FUNNIMENT, *n.* : tirane.

FUNNIOSITY, *n.* : tiraneyîtî.

FUNNY, *adj.* : gêre, seyr, yarîker, xwînşirîn, pişka tiraneyiya kovarê.

- **BONE** : hestiyê enîşkê, hişa tiraneyî.
- **BUSINESS** : karê tirane.
- **MAN** : zirtek.

FUR(S), *n.* : kurk, liva, pûrt.

- **COAT** : kurk.

FUR, *vt.i.* : pûrt kirin, kurk kirin.

FURAN, *n.* : şilatiya gurîgir.

FURBELOW, *n., vt.* : dehmena kirasî yan bin kirasî, dehmenkirin.

FURBISH, *vt.* : şimşat kirin, teyisandin.

FURBISHED, *adj.* : şimşatkirî.

FURBISHING, *n.* : şimştakirin, teyisandin.

FURCATE, *adj.* : çetelbûyî, çetelî.

FURCATE, *vi.* : çetel kirin.

FURCULA, *n.* : kirkiroka balindeyî.

FURFURACEOUS, *adj.* : pîneyî.

FURFURAL, *n.* : furfural : aldehîdek şil e (aveki ye).

FURIOUS, *adj.* : enirî, dijwar, xurt, girgîn, har, xeyidî, dilpir.

FURIOUSLY, *adv.* : bi dijwarî, bi harî, bi enirînî, enirînkî.

FURIOUSNESS, *n.* : enirînîtî, dijwarîtî, harîtî.

FURL, *n.* : pêç.

FURL, *vt.i.* : pêçan, alîn (alyan).

FURLONG, *n.* : dirêjîpîv e (220 yard e).

FURLOUGH, *n.* : destûr.

FURLOUGH, *vt.* : destûr dan, rê dan.

FURNACE, *n.* : kûre, kûrhe, eton, arton, veyton.

FURNISH, *vt.* : raxistin, yarmetî dan.

FURNISHING, *n.* : rayex, tej.

FURNITURE, *n.* : rayex, kelûmel, kelûpel, xanûman, şitûmek, şimek.

FUROR, *n.* : enirîn.

FURORE, *n.* : qerqeşe.

FURRED, *adj.* : kurkirî, pûrtkirî.

FURRIER, *n.* : pûrtfiroş, kurkfiroş.

FURRIERY, *n.* : pûrtgeh.

FURRING, *n.* : pûrtkirin.

FURROW, *n.* : şûv, gelî, kêlan, zevî, kendek, kurijîn.

FURROW, *vt.i.* : çirmisîn, kêlan, şûv kirin.

FURROWING, *n.* : kirijî.

FURRY, *adj.* : pûrtî.

FURTHER, *adv., adj.* : hêş, dûrtir, serbar, hêşta.

FURTHER, *vi.* : berz kirin, harî kirin, xurt kirin, pêşve bûn.

FURTHERANCE, *n.* : piştgirtin, piştgîrî, xurtkirin.

FURTHERED, *adj.* : berzkirî.

FURTHERING, *n.* : berzkirin.

FUTHERMORE, *adv.* : hêş pitir.

FURTHERMOST, furthest, *adj.* : dûrtir (dûrtirîn).

FURTIVE, *adj.* : dizîkî, dizî, pelpel, fêlbaz, xapînok, xiniz.

- **LOOK** : xêse.

FURTIVELY, *adj.* : bi xinizî, pelpel, bi dizîkî ve, bi fêlbazî.

FURTIVENESS, *n.* : dizîkîti, xapînîtî.

FURUNCLE, *n.* : pirzik, pizik.

FURUNCULOSIS, *n.* : nesaxiya pirzikî (xerkane).

FURY, *n.* : enir, enirîn, şêtgêrî, harî.

FURZE, *n.* : teraşek her kesk e û gulzer e.

FUSCOUS, *adj.* : tarî.

FUSE, *n.* : fitîlka peqînê, serdevka kehrebê, fiyûz.

- **FOR MUZZL-LOADER** : têzke, têske.

FUSE, *vt.i.* : buhujîn, buhujandin, têkil bûn, pişaftin.

FUSEE, *n.* : texlîtek şiwate ye, fitîlka peqînê.

FUSELAGE, *n.* : leşê balafirê.

FUSEL OIL, *n.* : rûnê alkuholî.

FUSIBILITY, *n.* : buhujînbarî(tî).

FUSIBLE, *adj.* : buhujînbar.

FUSIFORM, *adj.* : teşiyî.

FUSIL, *n.* : tifeng.

FUSILIER OR FUSILEER, *n.* : serbazê tifenghelgir.

FUSILLADE, *n.* : kuştin (bi şêlkê), êrîşkirin.

FUSING, *n.* : buhujîn, têkilbûn, yek girtin, pişaftin.

FUSION, *n.* : pişaftin, yekbûna kakilên gerdileyan.

- **BOMB**, *n.* : bombeya hîdrojenî.

FUSS, *n.* : hera, qerqeşe, şer, bêzarî, arhan, pesna bêqam.

FUSS, *vi.t.* : gazinde kirin, perîşan bûn, perîşan kirin.

FUSSILY, *adv.* : bi gazindeyî, gazindekî.

FUSSY, *adj.* : gazindeker, xemilkirî.

FUSTANELLA, *n.* : kirasê reqê spiyê mêrî.

FUSTIAN, *n., adj.* : tevnê pembûyî, axiftina qebe, erzan, hîçek, qebe.

FUSTIC, *n.* : darê boyê zera emerîkanî.

FUSTIGATE, *vt.* : lê dan (bi darî), (dijawar) rexne kirin.

FUSTIGATED, *adj.* : lêdayî, rexnekirî.

FUSTIGATING, *n.* : lêdan, rexnekirin.

FUSTILY, *adv.* : bi kevnî, kevnîkî.

FUSTINESS, *n.* : kevnîtî.

FUSTY, *adj.* : kevn, kevneperist, genî.

FUTILE, *adj.* : bê tewş, bê havil, bê sûd.

FUTILELY, *adv.* : bi bêsûdî, bi bêtewşî.

FUTILITARIAN, *n., adj.* : bêtewşkar.

FUTILITARIANISM, *n.* : bêtewşkarîtî.

FUTILITY, *n.* : bêhavilîtî, bêsûdîtî, pûçbûnîtî, bêtewşîtî, rûsarîtî, firo.

FUTTOCK, *n.* : depê navbera jêr û jora gemiyê.

FUTURE, *n., adj.* : paşroj, diwaroj, pêşedem, dungî, ayinde.

FUTURE TENSE : dema paş.

FUTURELESS, *adj.* : bê paşroj.

FUTURISM, *n.* : tevgera huneriya paşrojî.

FUTURIST, *n., adj.* : paşrojî.

FUTURISTIC, *adj.* : pêwendîdarê paşrojê.

FUTURITY, *n.* : paşrojîtî, jiyana piştî mirinê.

- **RACE** : pêşbeziya paşroji (ko navên caniyan yan mirovan berî demekê pêşkêş dikin).

FUTUROLOGICAL, *adj.* : paşroji, qebe.

FUTUROLOGIST, *n.* : paşrojzan.

FUTUROLOGY, *n.* : berbîniya rêzikiya paşrojê (paşrojzanî).

FUZZ, *n.* : tift, polis, memîle, gendeper.

FUZZ, *vi.t.* : mij kirin, tift kirin, şaş kirin, şêlî kirin.

FUZZILY, *adv.* : bi mijî, bi şêlî, mijîkî, şêlîkî.

FUZZINESS, *n.* : şêlîtî.

FUZZY, *adj.* : tiftî, mijî, şêlî.

FYKE, *n.* : tora nêçîrê.

FYLFOT, *n.* : xaça xwehrkirî (swastîka).

G, g : cî : tîpa heftema elfabeya înglîzî.

GAB, *n.* : pirbêj, axiftin.

GAB, *vt.* : pir gotin, bêqam axiftin.

GABARDINE, *n.* : gabardîn : perûkê kirasê pembû yan avirmîş li gel berî, perûkê qayim.

GABBED, *adj.* : pirbêjîkirî.

GABBER, *n.* : pûçbêj, pirbêj.

GABBING, *n.* : pirbêjîkirin.

GABBLE, *n.* : pirbêjî, pûçbêjî.

GABBLE, *vi.t.* : pir gotin, pûç axiftin.

GABBLED, *adj.* : pirbêjîkirî.

GABBLER, *n.* : pûçbêj.

GABBLING, *n.* : pirbêjîkirin.

GABBRO, *n.* : kevrek reş belûrî ye.

GABBY, *adj.* : pirbêj, pûçbêj.

GABELLE, *n.* : baca xwê.

GAB-FEST, *n.* : civîn bo berhevdana gelemperî.

GABLE, *n.* : cemelon.

GABLED, *adj.* : cemelonkirî.

GABLER, *n.* : pûçbêj.

GABION, *n.* : stûnkê fitîl yan metalê pêçayî.

GABOON, *n.* : tifdank.

GABRIEL, *n.* : cibraîl (firîşte).

GABY, *n.* : sade.

GAD, *n.* : hilkolk.

GAD, *vi.* : aware bûn, mişext bûn, ba pîvan (bapîvî kirin).

GADABOUT, *n., adj.* : bapîv.

GADARENE, *adj.* : serserkî.

GADFLY, *n.* : mêşa hesp û terşî, mêşega, kesê mirovî şepirze dikit yan ji xewa giran hişyar dikit.

GADGET, *n.* : kereste, alav, amêret.

GADGETEER, *n.* : kerestevan.

GADGETRY, *n.* : kerestekarî.

GADOID, *n., adj.* : texlîtekek masî ye.

GADOLINITE, *n.* : metalek reş e (silîkatên hêmanên qetlaz).

GADOLINIUM, *n.* : hêmanek metalî qetlaz.

GADWALL, *n.* : texlîtek qaz e.

GAEL, *n.* : Seltiyê Skotlendî.

GAELIC, *adj., n.* : mirov yan zimanê Seltiyê Skotlendî.

GAFF, *n.* : rim (bo girtina masî û kîselan).

- **TO BLOW THE ~** : raz yan nihênî eşkera kirin, dan zanîn.

- **TO STAND THE ~** : zehmet kêşan.

GAFF, *vt.* : masiyê (birimî) girtin, xapandin.

GAFFE, (*f.*) : çewtî.

GAFFER, *n.* : serkar, kabrayê pîr, karvan, serperişt.

GAG, *n.* : serdevk, bendkirina serbestiya hizrê yan ramanê.

- **RULE** : destûra devgirtinê, nehêlana berhevdanê.

GAG, *vt.* : girtin, dev girtin, hilavêtin, rişandin.

GAGE, *n.* : hêmaya qebê, girew, merc, xox.

GAGGED, *adj.* : devgirtî.

GAGGING, *n.* : devgirtin.

GAGGLE, *n.* : garan, giro.

GAGSTER, *n.* : tiraneker.

GAIETY, *n.* : şadî, xoşî, şênahî, çirevîtk, keyfxoşî.

GAILLARDIA, *n.* : helezek gul ciwan e.

GAILY, *adv.* : bi şadî, bi xoşî, şadîkî.

GAIN, *n.* : destketin, sûd, havil, destketî, destkewt, qazanckirin, feydekirin.

GAIN, *vi.t.* : feyde kirin, berpê kirin, havil kirin.

- **TO ~ GROUND** : pêş keftin.

- **TO ~ ON OR UPON** : nêzîk bûn (tako gehîştinê).

GAINED, *adj.* : feydekirî, berpêkirî, havilkirî.

GAINER, *n.* : feydeker, havilker.

GAINFUL, *adj.* : berpêdar, bidestxistî.

GAINFULLY, *adv.* : bi havilî, bi sûdî, bi feydeyî, havilekî.

GAINFULNESS, *n.* : sûdîtî, havilîtî.

GAINING, *n.* : berpêkirin, havilkirin, feydekirin.

GAINSAY, *vt.* : mandel kirin, dijî kirin, bergirî kirin.

GAINSAYER, *n.* : mandelker.

GAINSAYING, *n.* : mandelkirin.

GAIT, *n.* : rêveçûn, bezîn, lez.

GAIT, *vt.* : meşq kirin(bi rêveçûnê).

GAITER, *n.* : nîv pêlav, serpêlav (bo parastinê), zengal.

GAL, *n.* : yekeya tawêya kêşana erdê (yek sentimetr di çirkeyê de).

GALA, *n.* : aheng.

GALACT(O)-, *pref.* : pêşgir e ko şîr e.

GALACTIC, *adj.* : hesareyî.

GALACTOPOIESIS, *n.* : şîrçêbûn.

GALACTOSE, *n.* : şîrşekir.

GALAGO, *n.* : canewerek darnişîn e wek meymûnê.

GALAHAD, *n.* : merdemirov, xanedan.

GALANTINE, (*f.*) : goştê spî (masî...).

GALAXY, *n.* : hesare, rêya kadizan, birrek navdar.

GALBANUM, *n.* : texlîtek stirk e, şirêz e.

GALE, *n.* : ziryan, bapêç, bazor, kirêya xanî.

GALEA, *n.* : kom, gerek keniyê.

GALELA, *n.* : avahiyê wek xodeyî.

GALENA, *n.* : kanê xavê zirêçî.

GALILEE, *n.* : nivêjgeha li ber dêrê.

GALIMATIAS, *n.* : pûçbêjî.

GALINGALE, *n.* : zirçik.

GALIPOT, *n.* : derebînê hişk.

GALL, *n.* : mazî, kîn, enirîn, tal, zir(r)av, rûqayîmî, çerm, kulbûn.

- **BLADDER** : zirrav, zerdavdank.

- **OAK** : mazî.

- **PICKER** : mazîçin.

- **STONE** : berkê zerdavê.

- **WASP** : stênga mazî.

GALL, *vt.i.* : enirandin, kul bûn, kul kirin (bi xurînê).

GALLANT, *adj.* : aza, lawçak, merd, camêr, nebez, ciwamêr.

- **YOUTH** : lawçak, lawkeleş.

GALLANTRY, *n.* : nebezî, camêrî, azayî.

GALLATE, *n.* : xwêya tirşiya mazî.

GALLEASS, *n.* : gemiya babirekiya cengî.

GALLEON, *n.* : gemiya babirekiya mezin (bazirganî, cengî).

GALLERY, *n.* : nîşangeha karên hunerî, dalan, wênegeh, berbankê şanoyê, temaşekerên berbankê şanoyê.

GALLEY, *n.* : gemiya babireka mezina şelpîkirî, aşxaneya gemiyê yan balafirê, depê çapkirinê.

- **PROOF** : ezmona depî (çapkirin).

- **SLAVE** : beniyê sewlker (şelpîker) li ser gemiyê.

- **WEST** : hemûkî, êkcar wêranî.

GALLFLY, *n.* : mêşmazî.

GALLIARD, *n.* : kevnedawet e.

GALLIAMBIC, *adj.* : pîvana helbesta (Tenîsonî) bodîsya.

GALLIC, *adj.* : Frensî.

GALLIC ACID, *n.* : tirşiya mazî.

GALLICANISM, *n.* : bizava serxwebûna kardariya dêrê ji papayî li welatên katolîk.

GALLICIZE, *vt.* : frensî kirin.

GALLICIZED, *adj.* : frensîkirî.

GALLICIZING, *n.* : frensîkirin.

GALLICISM, *n.* : zarav yan derbirrîna frensî.

GALLICA SKINS, *n.* : bircis.

GALLINACEOUS, *adj.* : mirîşkî.

GALLING, *adv.* : toreker.

GALLINGLY, *adv.* : bi torekerî.

GALLINIPPER, *n.* : pêşiya mezina emerîkanî.

GALLINULER, *n.* : balindeyek avî ye.

GALLIOT, *n.* : gemiya biçûka babireka şelpîdar (sewldar).

GALLIPOT, *n.* : qehfikê dermanî, dermandank, dermanvan.

GALLIUM, *n.* : galyom : hêmanek metalî spî ber bi şînî ve, qetlaz.

GALLIVANT, *vi.* : (bi forteki) li gel regezê dî çûn.

GALLMITE, *n.* : mirgê mazî, darsimê mazî.

GALL NUT, *n.* : giwêzmazî.

GALLON, *n.* : gelen : pîveka avekiyan (qebare ye : 4,54 letre).

GALLONAGE, *n.* : tibaba bi gelenan pîvayî.

GALLOON, *n.* : kezîka zirava hûrvehînayî (zêr, zîv, avirmîş yan pembû) bo kirasî.

GALLOP, *n.* : çargav.

GALLOP, *vi.t.* : çargav kirin.

GALLOWAY, *n.* : hespê galowey.

GALLOWS, *n., adj.* : qenare, sêdare.

- **BIRD** : stêleyî qenarê ye.

- **TREE** : sêdar, qenare.

GALLUP POLL : texmînkirina hizra giştiya Galopî.

GALLUS, *n.* : helgira penteronî.

GALOP, *n.* : daweta şadî .

GALONE, *adj., adv., n.* : zehf, tejî, pir, bi zehfî.

GALOSH, *n.* : pêlava solgiran, pêlava lastîk.

GALVANIC, *adj.* : demarî, agehker, galvanî, pêwendîdarê rewteka kehrebî.

GALVANISM, *n.* : galvanîtî, kehrebeya bi karlêkirina kîmyayî çêkirî, fizyaya vê kehrebê.

GALVANIZATION, *n.* : galvanîkirin.

GALVANIZE, *vt.* : galvanî kirin.

GALVANIZED, *adj.* : galvanîkirin.

GALVANIZER, *n.* : galvanîker.

GALVANIZING, *n.* : galvanîkirin.

GALVANO-, *pref.* : pêşgir e ko lozew yan rewteka kehrebî ye.

GALVANOMETER, *n.* : pîveka galvanî, galvanopîv.

GALVANOSCOPE, *n.* : galvanobîn, bîna galvanî.

GALYAK, *n.* : pûrtê pezî.

GAM, *n.* (**SLANG**) : ling.

GAM- OR GAMO-, *pref.* : pêşgir e ko yekgirtî ye, zayî ye.

GAMBA, *n.* : texlîtek orgen e (alava mûzîqeyê).

GAMBADO, *n.* : pêlav, rikêba kevlî, bazdana hespî, keyf.

GAMBIER, *n.* : şîrek helezî bo debaxê.

GAMBIT, *n.* : vekirin (destpêk) ya şetrencê, têbînî bo destpêkirina axiftinê, xap.

GAMBLE, *n.* : qumar.

GAMBLE, *vi.t.* : qumar kirin, girew kirin, merc kirin.

GAMBLING, *n.* : qumarkirin.

- **CASINO** : qumarxane.

GAMBOGE, *n.* : stirka (kembodî), zerê vekirî.

GAMBOL, *n.* : bazdan.

GAMBOL, *vi.* : bazdan.

GAMBOLED, *adj.* : bazdayî.

GAMBOLING, *n.* : bazdan.

GAMBREL, *n.* : dar yan bista asinî bo hilawîstina kelexan.

GAME, *n.* : geme, leyiz, liz, leyiztin, leyiztok, bazî, yarî, nêçîr, tirane, rexne, rav, şikar, dest.

- **THE ~ IS UP** : pîlan têkçûn.

- **TO DIE ~** : bergirê kirinta dûmahîkê.

- **TO HAVE THE ~ IN ONE'S HAND** : piştrast e dê bi ser kevit.

- **TO MAKE ~ OF** : tirane pê kirin.

- **TO PLAY THE ~** : bi rûmet xebitîn, derbestiya destûr û qanûnan.

GAME, *vt.* : qumar kirin.

GAME BIRD, *n.* : nêçîr : balindeyê hatin girtin bo goştî yan werzişî.

GAMECOCK, *n.* : keleşêrê şerî.

GAMEKEEPER, *n.* : şehneyê nêçîrê.

GAMELY, *adv.* : bi dilêrî, azayî yan mêrxasî, dilêrkî.

GAMESMAN, *n.* : hunermendê gemeyê.

GAMESMANSHIP, *n.* : gemeyîtî : hunera serketinê li pêşbirkeya werzişî.

GAMESOME, *adj.* : yarîker, werzişî, keyfxoş.

GAMESTER, *n.* : qumarçî, qumarbaz.

GAMETE, *n.* : gamêt : zayende (leşê protoplazmiyê zayendî ko bi yekbûnê li gel leşek dî za û zê çêdibit).

GAMETIC, *adj.* : zayendeyî.

GAMETOCYTE, *n.* : xaneya zayendeyî.

GAMETOGENESIS, *n.* : peydabûna zayendeyan.

GAMETOPHORE, *n.* : zayendehelgir.

GAMETOPHYTE, *n.* : qonax yan koçeya zayendeyî.

GAMIC, *adj.* : zayendeyî.

GAMILY, *adv.* : bi azayî, azakî.

GAMIN (*f.*) : kurkê derbeder yan bê sexbîrî.

GAMING, *n.* : leyiztin, qumar.

GAMMA, *n., adj.* : gama : tîpa sêyema elfabeya girekî, sêyemîn.

- **RAY** : tîrêja gama.

- **SOURCE** : jêderê gama.

GAMMER, *n.* : pîrejin.

GAMMON, *n.* : ranê qelandiyê berazî, pûçbêjî, (mels) li tewlê anko du (oyn).

GAMMON, *vt.i.* : xapandin, mels bûn (li tewlê).

GAMOGENESIS, *n.* : za û zê.

GAMOGENETIC, *adj.* : zaûzêyî.

GAMOPETALOUS, *adj.* : tacikyekbûnî.

GAMOPHYLLOUS, *adj.* : belgyekbûnî.

GAMOSEPALOUS, *adj.* : qepûçkyekbûnî.

GAMP, *n.* : sê(h)waneya mezin.

GAMUT, *n.* : pêstirka awazê, zincîra temam.

GAMY OR GAMEY, *adj.* : wêra, aza, genî, rizî, bêrûmet, bêabrû.

- **GAMY**, *suff.* : paşgir e ko şûkirin e.

GANDER, *n.* : bîn, dîtin, gewc, nêrqaz.

GANDER, *vi.* : ba pîvan, sewda bûn.

GANG, *n.* : nijde, cerde, deste, taxim, komele.

- **CHIEF** : ximpabek.

GANG, *vt.n.* : êrîş kirin.

GANGER, *n.* : serkar.

GANG HOOK, *n.* : çingala pêkhatî.

GANGLAND, *n.* : nijdestan, cîhana nijdevanan.

GANGLION, *n.* : girêka demarî.

GANGPLANT, *n.* : depê bor : depê derbazbûnê ji gemiyê bo bejî.

GANGRENE, *n.* : bezek, lareşe.

GANGRENE, *vt.i.* : lareşe girtin, lareşe bûn.

GANGRENOUS, *adj.* : bezekî, lareşeyî.

GANGSTER, *n.* : cerde, nijdevan.

GANGUE, *n.* : kevrên têrmetalên bihadar.

GANGWAY, *n.* : bor (nexasme ji depên darî çêkirî), her rexê banê joriyê gemiyê, rêborê serekiyê kangayê, rêya, navbera xelkê de, borê ko Civata Gelê Brîtanî dikit du nîv.

GANISTER, *n.* : berê silikonê dij germî.

GANNET, *n.* : balindeyê masîxwerê deryayî.

GANTLET, *n.* : sizayê leşkerî : ko li serbazî didin gava li nav du rêzan de derbaz dibit, parçeyek rêasinî.

GANTLET, *vt.* : rê asin yek dibin.

GANTRY, *n.* : pira nîşanan (rêasin), palpişt.

GANYMEDE, *n.* : meyger.

GAOL, *n., vt.* = **JAIL** : zîndan, girtixane, zindan kirin, girtin (hebs kirin).

GAILOR, *n.* : zîndanvan.

GAP, *n.* : valatî, dere, peyare, kendek, têvelî, şebeq, kunîle.

GAP, *vt.i.* : kelişîn, derizîn.

GAPE, *n.* : kun, devbeşkirin, nesaxî ya çiçelokan, bawişîn, guhişîn.

- **WORM** : kirmê ziravê kuxika çiçelokan.

GAPE, *vi.* : dev beş kirin, bawişîn, vedan, kelişîn.

GAPED, *adj.* : (dev)beşkirî.

GAPER, *n.* : devbeş.

GAPE SEED, *n.* : bînerê devbeş.

GAPING : *devbeşkirin.*

GAPPY, *adj.* : vala.

GAR, *n.* : balindeyek nikildirêj e.

GARAGE, *n.* : gerac, guhêzgeh.

- **MAN** : karkerê geracê.

GARAGE, *vi.t.* : kirin nav geracê de.

GARAGED, *adj.* : gerackirî (kirî nav geracê de).

GARAGING, *n.* : gerackirin (kirin nav geracê de).

GARB, *n.* : rişme, cil, kinc.

GARB, *vt.* : kinc kirin.

GARBAGE, *n.* : gilêş, tert, kestek, paşmawe, zibil, xult.

- **COLLECTOR** : zibilkêş, zibilkomker.

- **MAN** : zibilkêş.

GARBANZO BEAN(S), *n.* : nok.

GARBING, *n.* : dapûşîn, kinckirin.

GARBLE, *n.* : ladan, çewtî, bêjingkirin.

GARBLE, *vt.* : bêjing kirin, şaş kirin, kirêt kirin.

GARBOIL, *n.* : şepirzeyî.

GARDEN, *n., adj.* : baxçe, bîstan, çîmen,

hewdik, werz, cinîk, beheşt, baxçeyî, çîmenî, sade, kirêt.

- **CRESS** : dêjink.

- **ROSE** : gulistan.

- **FOR MELONS, CUCUMBER** ~ : werz.

- **'S GUARD " MELONS, CUCUMBERS ~ "** : werzvan.

GARDEN, *vi.t.* : çîmen kirin, bîstan kirin.

GARDENED, *adj.* : çîmenkirî.

GARDENER, *n.* : baxçevan, baxewan, rezvan.

GARDENIA, *n.* : gardînya : darê gul spî yan zerê bêhnxoş, gula bi vî navî.

GARDENING, *n.* : çîmenkirin.

GARDEROBE, *n.* : jora taybet, jora nivistinê, embara cilan.

GARFISH, *n.* : masiya difinrim.

GARGANEY, *n.* : qaz.

GARGANTUAM, *n., adj.* : ejdeha.

GARGET OR MASTITIS, *n.* : memikkulî.

GARGETY, *adj.* : pêwendîdarê memikkulî.

GARGLE, *n.* : lêwerdan, şilatî yan avekiya lêwerdanê.

GARGLE, *vt.i.* : lêwerdan kirin.

GARGLED, *adj.* : lêwerdankirî.

GARGLING, *n.* : lêwerdan.

GARGOYLE, *n.* : şirik, çironek, peyker yan mirovê kirêt, pilosk.

GARIBALDI, *n.* : bilozê fire yê jinan yan zaroyan.

GARISH, *adj.* : kinckirî bi rengên bêqam vekirî.

GARISHLY, *adv.* : bi teyisînî (cil), teyisînkî.

GARISHNESS, *n.* : teyisînîtî (cil).

GARLAND, *n.* : gelwaz, gulbend, stûvank.

GARLIC, *n.* : sîr.

- **PESTLE**, *n.* : sîrkut.

- **SALT** : xwê û sîrê hişk.

GARLICKY, *adj.* : sîrî.

GARMENT, *n.* : pûşak, pûşenî, cil, came.

- **COURSE** ~ : lûp.

GARMENT, *vt.* : kinc kirin.

GARNER, *n.* : embara tovî (genim...).

GARNER, *vt.* : kom kirin, embar kirin, paş êxistin (dirav), piştgirî wergirtin yan dabîn kirin.

GARNERED, *adj.* : komkirî, paşdexistî.

GARNERING, *n.* : komkirin, dabînkirin.

GERNET, *n.* : berê sorê hêja, rengê vî berî.

- **PAPER** : kaxezcam.

GARNISH, *n.* : girtina diravî (bo deyndanê) xemilandin.

GARNISH, *vt.* : dirav girtin (bo deynî), xemilandin.

GARNISHEE, *n.* : mirovê diravgirtî.

GARNISHMENT, *n.* : xemilandin, girtina beşek mûçeyî bo deyndanê, xeml.

GARNITURE, *n.* : neqş, xeml.

GARPIKE, *n.* : derzîmasî.

GARRET, *n.* : jora êkser li bin banî.

GARRISON, *n.* : serbazgeh, binikê leşkerî, ordî.

- **STATE** : dewleta leşkerî.

GARRISON, *vt.* : dagîr kirin, serbazgehek damezrandin.

GARROTE OR GAROTTE, *n.* : sêdare kirin, qenare kirin, kuştin ji ber diziyê.

GARRULITY, *n.* : çenebazî.

GARRULOUS, *adj.* : çenebaz, lewçe, pelpelo, pûçbêj.

GARRYA, *n.* : teraşek xemilandinê her kesk e.

GARTER, *n.* : nîşan.

- **SNAKE** : marek emerîkanî nejehrî ye.
- **SPRING** : zenbeleka toqî.

GARTH, *n.* : çîmen, meydank.

GARUDA, *n.* : balindeyê efsaneyê parçe mirovê Hindistanê.

GAS, *n.* : gaz, gaz.

- **BAG** : kîskê gazê, pûçbêj, pirbêj.
- **BOAT** : gemiya benzînê.
- **CHAMBER** : jora gazê (bo kuştina girtiyan).
- **ENGINE** : bizwên yan makîneya benzînê.
- **IN THE STOMACH** : bayê zikî.

GASCON, *adj.* : gaskonî, qebe.

GASCONADE, *n.* : qebebûn.

GAS, *vt.i.* : jehr kirin (bi gazê), bêqam axiftin, gaz kirin.

GASEOUS, *adj.* : gazî.

GASH, *n.* : birîna giran.

GASH, *vt.i.* : (giran) birîndar kirin.

GAS HOLDER, *n.* : amanê gazê, duvavê gazê.

GAS HOUSE, *n.* : kargeha gazê.

GASIFICATION, *n.* : gazkirin.

GASIFORM, *adj.* = **GASEOUS.**

GASIFY, *vt.i.* : gas kirin, gaz bûn.

GASKET, *n.* : dep xeleka lastîk yan esbistos ko du rûyên metal cuda dikit.

GASKIN, *n.* : parçeya paşiya ranê hespî.

GASLESS, *adj.* : bê gaz.

GASLIGHT, *n.* : ronahiya gazê.

GASMASK, *n.* : rûpoş.

GASOLIER, *n.* : şemedana gazê.

GASOLINE, *n.* : gazolîn : benzîn.

GASOMETER, *n.* : gazpîv, sêrîca gazê.

GASP, *n.* : bêhn çikî, helkelk.

GASP, *vi.t.* : bêhn çik bûn.

GASSER, *n.* : çala gazê.

GASSINESS, *n.* : gazîti, qebeyîtî.

GAS STATION, *n.* : benzînxane.

GASSY, *adj.* : qebe, gazî.

GASTR-OR GASTRO-, *pref.* : pêşgir e ko ûrk e.

GASTRAL, *adj.* : ûrkî, givêr.

GASTRECTOMY, *n.* : helkêşana ûrkî.

GASTRIC, *adj.* : ûrkî.

- **ACIDITY** : tirşanok, bersojk.
- **FEVER** : hinavîta.
- **JUICE** : şîrêza ûrkiya givêrînê.

GASTRIN, *n.* : ûrkîn.

GASTRITIS, *n.* : ûrkulî.

GASTROENTEROLOGIST, *n.* : ûrkûrîvîkzan.

GASTROENTEROLOGY, *n.* : ûrkûrîvîkzanî.

GASTROGENIC OR GASTROGENEOUS, *adj.* : ûrkî.

GASTROINTESTINAL, *adj.* : ûrkî-rîvîkî.

GASTROLOGER, *n.* : pêjandinzan.

GASTROLOGIST, *n.* : pêjandinzan.

GASTROLOGY, *n.* : pêjandinzanî.

GASTRONOME, *n.* : xwarinzan, qencxwara.

GASTRONOMICAL, *adj.* : qencxwarayî.

GASTRONOMIST = GASTRONOME, *n.* : qencxwarinzan.

GASTRONOMY, *n.* : qencxwarinzanî, hunera qencxwarinê.

GASTROPOD, *n., adj.* : pêzik (wek şeytanokî).

GASTROPODOUS, *adj.* : pêzikî.

GASTROSCOPE, *n.* : ûrkbîn.

GASTROSCOPIC, *adj.* : ûrkbînî.

GASTRULA, *n.* : texlîtek piz e.

GAS TURBINE, *n.* : tûrbîna gazî.

GAS WORKS, *n.* : kargeha gazê.

GAT, *n.* : cok, nukend.

GATE, *n.* : derî, dergeh, derwaze, der, serdevk.

- **HOUSE** : dalan.

- **KEEPER** : dergehvan.

GATE, *vt.* : siza kirin, bi derî kirin.

GATE CRASHER, *n.* : temaşekerê parenedayî, mişexwer.

GATEFOLD, *n.* : nexş.

GATELEG TABLE, *n.* : mêza pêçandî.

GATELESS, *adj.* : bê dergeh.

GATE MONEY, *n.* : dahatiyê werzişî.

GATEWAY, *n.* : derîk, kevaneya derî.

GATHER, *n.* : civat, bir(r), kom,civîn.

GATHER, *vt.i.* : kom kirin, berhev kirin, çinîn, werar bûn, hizir kirin, civandin, bawer kirin.

- **UP** : hilmişîn.

GATHERED, *n.* : çin, civîndar, komker.

GATHERING, *n.* : civandin, berhevkirin, civat, xirbûn, kombûn, gelbûn, çinîn, komkirin, pêkxistin, sulusat, civîn.

- **PLACE** : gastîn.

G.A.T.T (ABBR.) (GENERAL AGREEMENT ON TARIFFS AND TRADES) : pêkhatina gelemperiya gumrik û bazirganiyê.

GAUCHE, *adj.* : tamsar.

GAUD, *n.* : xemlî, karkirin, çek (erzan bo xemilandinê).

GAUDERY, *n.* : çek yan cilên xemilîn.

GAUDY, *n.* : vexwendina salane.

GAUDY, *adj.* : tazeyê tamsar.

GAUGE OR GAGE, *n.* : seng, pîvîk.

- **RAIN** : baranpîv.

GAUGE, *vt.* : pîvan.

GAUGER, *n.* : pîvyar.

GAUL, *n.* : Frensî.

GAULISH, *adj., n.* : zimanê kevnê frensî.

GAULT, *n.* : teqna tîr.

GAUM, *vt.* : pîs kirin.

GAUNT, *adj.* : lar, lawaz, barîk, mandî, kovan(dar).

GAUNTLET, *n.* : desgork.

GAUNTRY = GANTRY.

GAUR, *n.* : gakûvî.

GAUSS, *n.* : yekeya handana magnetîzî.

GAUZE, *n.* : meles, şaş, birincok.

GAUZY, *adj.* : rûşen, rûtenik, rohn.

GAVAGE (*f.*) : xurekdana lolekî (kirina xwarinê di nav ûrkî de bi loleyî).

GAVE, PAST OF GIVE : da.

GAVEL, *n.* : kutek, kirşe, çekûçê serokê civatê.

- **KIND** : texlîtek kirêkirina zeviyê.

GAVIAL, *n.* : tîmsahê dirêj.

GAWK, *n.* : devbeş nêrîn yan ditin.

GAWKISH, *adj.* = **GAWKY : (GEWC).**

GAWKY, *adj., n.* : xirpoyî, gewcî.

GAWP = GAWK.

GAY, *adj.* : nêrbaz, keyfxoş, şad, sivikdil, şeng, zend.

GAYETY = GAIETY, *n.*

GAZE, *n.* : çavzil, awîrek.

GAZE, *vi.* : zil ditin yan nêrîn.

GAZEBO, *n.* : berbank.

GAZER, *n.* : bîner, zîqbîn.

GAZELLE, *n.* : mamiz, pezkûvî, şivir, asik.

GAZETTE, *n.* : kovar.

GAZETTEER, *n.* : rojnamevan.

GAZING, *n.* : zîq.

GE-OR GEO-, *pref.* : pêşgir e ko erd e, zevî ye.

GEANTICLINAL, *n., adj.* : kevanî.

GEANTICLINE, *n.* : kevan, nêrûmê.

G.B. (GREAT BRITAIN) : Britaniya Mezin.

GEAR, *n.* : cil, gêr.

- **IN ~** : lêkdayî.
- **OUT OF ~** : rawestayî.

GEAR, *vt.* : rast kirin, gêr guhorîn, nêr û mê kirin, gêr kirin.

- **TO ~ DOWN A CAR** : hêdî çûn.
- **TO ~ UP A CAR** : leztir kirin yan hajotin.
- **TO ~ UP PRODUCTION**, *n.* : berhemî lezandin.

GEARBOX, *n.* : gêrge.

GEARED, *adj.* : gêrkirî, nêrûmêkirî.

GEARING, *n.* : gêrkirin, nêrûmêkirin.

GEAR LEVER, *n.* : destikê gêrê.

GEAR SHIFT, *n.* : gêrguhor.

GECKO, *n.* : kimkime.

GEE, *interj., n.* : mirov, zelam, mêr, ferman bo hespî ko lezê bikit yan biçit layê rastê.

GEE, *vi.t.* : çûn rexê rastê, rast çep dan.

GEESE, *pl.* **OF GOOSE** : qaz.

GEIGER COUNTER, *n.* : jimêrikê Gayger.

GEISHA, *n.* : mêhvankara japonî ya ko mêran vedisihînit bi sema û stranan.

GEL, *n.* : cel, madeyê şirêzî.

GEL, *vi.* : cel kirin.

GELATED, *adj.* : celkirî.

GELATIN(E), *n.* : celatîn.

GELATING, *n.* : celkirin.

GELATINAZATION, *n.* : celatînkirin.

GELATINIZE, *vt.i.* : celatîn kirin.

GELATINOUS, *adj.* : celatînî, nermelîqe.

GELATINOUSLY, *adv.* : bi celatînî.

GELATION, *n.* : befirbûn, befirkirin, reqkirin.

GELD, *vt.* : lawaz kirin, heram kirin, guno kirin.

GELDING, *n.* : gunokirin, hespê gunokirî, hêstir.

GELID, *adj.* : sar, sir.

GELIDITY, *n.* : sarîtî.

GELIDLY, *adv.* : bi sarî, bi sirî, sarkî.

GELIGNITE, *n.* : celignît : teqemenî ye.

GELT, *n.* (slang) : dirav.

GEM, *n.* : cewher, gewher, bêqam ciwan, xoşevî, gelêr.

- **STONE** : berê hêja.

GEM, *vt.* : xemilandin.

GEMIFEROUS, *adj.* : berhemdarê berê hêja.

GEMINAL, *adj.* : cotî.

GEMINATE, *adj.* : cot, du car.

GEMINATE, *vt.i.* : cot kirin, ducar kirin.

GEMINATED, *adj.* : cotkirî.

GEMINATING, *n.* : cotkirin.

GEMINI, *n.* : komik, cêmik.

- **ZODIAC SIGN** : (21 gulan-21 xizêran).

GEMMA, *n.* : bişkoj.

GEMMATE, *adj.* : bişkojî.

GEMMATION, *n.* : bişkojbûn.

GEMMED, *adj.* : xemilandî.

GEMMING, *n.* : xemilandin.

GEMMIPOROUS, *adj.* : bişkoj zê, za û zê bûna bi bişkojan.

GEM(M)OLOGIST, *n.* : gewherzan, çekzan.

GEMMOLOGY, *n.* : gewherzanî, çekzanî.

GEMMULE, *n.* : bişkoj, zikmakîguhêz.

GEMMY, *adj.* : gewherî.

GEMOT(E), *n.* : kevnecivata dadwerî yan qanûndananî li Înglîzistanê.

GEMSBOK, *n.* : pezkûviyê mezinê Efriqaya başûr.

GEN(O)-, *pref.* : pêşgir e ko regeze tuxme yan texlîtek e.

- GEN, *suff.* : paşgir e ko çêker e, berdar e yan zayend e.

GENDARME, *n.* : cendirme, serbaz.

GENDER, *n.* : regez, zayîn, zayende, zarav.

- GRAMMATICAL ~ : nezayende (ne diyar bi regezî).

GENDERED, *adj.* : zayî.

GENDERING, *n.* : zayîn.

GENE, *n.* : zikmakdar, pêmayîdar, cîn.

GENEALOGICAL, *adj.* : babikî.

GENEALOGIST, *n.* : babikzan.

GENEALOGY, *n.* : babikzanî, nijad, babik.

GENARABLE, *adj.* : zayînbar.

GENERAL, *adj., n.* : gişti, gelemper, sertîp, ceneral, general.

- ASSEMBLY : civata gelemperî yan gişti.

- DELIVERY : namexaneya posteyî.

- IN ~ : bi gelempirî, bi gişti.

- WAR : şerê gelemperî, cengê gişkî.

GENERALISSIMO, *n.* : fermandarê gelemper.

GENERALIST, *n.* : gelemper.

GENERALITY, *n.* : gelemperîtî.

GENERALIZATION, *n.* : gelemper kirin, gişt kirin, qanûn yan seretaya gelemper, derbirrîna gelemper.

GENERALIZE, *vt.i.* : gelemper kirin.

GENERALIZED, *adj.* : gelemperkirî.

GENERALIZING, *n.* : gelemper kirin.

GENERALLY, *adj.* : bi gelemperî, gelemperkî.

GENERAL OFFICER, *n.* : efserê mezin, (serheng, sertîp...), serdar.

GENERAL PARALYSIS OR PARESIS, *n.* : falinca dînî : texlîtek dînatî ye (ji sûzenekê çêdibit).

GENERAL PRACTITIONER, *n.* : pijîşkê giştî.

GENERAL SECRETARY, *n.*: razgirê gelemperî.

GENERALSHIP, *n.* : ceneralî, generalî.

GENERAL STAFF, *n.* : kardar (karîte) ya gelemperî : serokatiya fermandariya leşkeriya gelemperî.

GENERATE, *vt.* : helhênan, peyda kirin, zayîn.

GENERATED, *adj.* : zayî.

GENERATING, *n.* : diristkirin, peydakirin, helhênan.

GENERATION, *n.* : helhênîn, neve, nifş, zaye, babik, pişt.

• GENERATIONAL, *adj.* : zayenî.

GENERATIVE, *adj.* : helhêndar, zayendar, zayîndar.

GENERATOR, *n.* : helhênk, pêkhêner, peydaker.

GENERATRIX, *n.* : wênegirê rûyê stûnî.

GENERIC, *adj.* : gelemper, gişt.

GENEROSITY, *n.* : merdîtî, camêrîtî, dest vekirin, dil firehî, destfirehî, mêranî, mezinî, merdayî, dilverayîtî.

GENEROUS, *adj.* : camêr, ciwamêr, comerd, nande, destvekirî, destfireh, dilvera, merd.

GENEROUSLY, *adv.* : bi merdî, bi dilverayî.

GENEROUSNESS, *n.* : merdîtî, dilverayîtî.

GENESIS, *n.* : sefernameya peydabûnê, rêwîtînameya peydabûnê.

GENET, *n.* : texlîtek sivore ye.

GENETIC(AL), *adj.* : zikmakî, dîrokî, nijadî.

GENETICS, *n.* : paşmayîzanî, pêmayîzanî, nijad, pêkhatina zikmakî, zikmakzanî.

GENETICIST, *n.* : zikmakîzan.

GENEVA, *n.* : Cenêva : texlîtek şerab e.

GENEVA CONVENTION, *n.* : peymana Cenêva (li ser birindar û dîlên şerî).

GENEVA CROSS, *n.* : xaça sor.

GENEVA GOWN, *n.* : kirasê qeşeyê pirotî.

GENIAL, *adj.* : bilîmet, merd, camêr, erzînkî, dahî.

GENIC, *adj.* : cînî, zikmakî.

GENICULATE(D), *adj.* : (tîj) çemandî.

GENIE, *n.* : dêw, ecine, cin.

GENISTA, *n.* : teraşek guldar e.

GENITAL, *adj.* : zayînî.

GENITALIA, *n.* = **GENITALS.**

GENITALLY, *adv.* : bi zayendî, zayendkî.

GENITALS, *n.* : şermecê, endamên zayendî (regezî).

GENITIVAL, *adj.* : pêwendîdarê serbarî.

GENITIVALLY, *adv.* : bi serbarî, serbarîkî.

GENITIVE, *n., adj.* : dûçikî, serbardar.

GENITURE, *n.* : zayîn.

GENIUS, *n.* : bilimet(î), jîr(î), hez, ecine, dêw, canê parêzer, rewişt, sinc, dahî.

GENOCIDAL, *adj.* : reşekuj.

GENOCIDE, *n.* : qirkirin yan birhandina regezekê, qutkirina giştikî, qutbirînk, reşekuji, ferman.

GENOTYPE, *n.* : binyat yan nimûneyê zikmakiya mirovekê yan birrekê, nimûneyê tuxmî, çînek yan birrek mirov ko pêkhatiyek zikmakî taybetî hene.

GENRE, *n.* : rengê torî, texlîtek, cor, wêne, rêbaz.

GENS, *n.* : girûhek malbatan.

GENT, SHORT FOR GENTELMAN, *n.* : zelam, mirov.

GENTEEL, *adj.* : nazik, taze, law, xaneda, rûmetdar.

GENTIAN, *n.* : mamîran (texlîtek giya ye).

GENTILE, *n., adj.* : mirovê necihî nexasme file, gel, welat, êlî, pût.

GENTILITIAL, *adj.* : neteweyî, malbatî.

GENTILITY, *n.* : xanedanîtî, çîna xanedan, payedariya civakî, nazikîtî, nermîtî.

GENTLE, *adj.* : nazik, nerm, nazenîn, sernerm, dilovan, destvîlk.

- **BREEZE** : sirwe.

- **WIND** : bayê nerm, basor, şine, sirwe.

GENTLE, *vi.* : nerm kirin, vesihandin, hedar kirin.

GENTLEMAN, *n.* : camêr, xanedan, dewlemend.

- **OF FORTUNE** : caş, şerûd.

GENTLEMANLY, *adj.* : camêr.

GENTLENESS, *n.* : camêrîtî, nazikîtî, nermîtî, dilovanîtî, nazikatî, nazikayî, destvêlkî.

GENTLE SEX, *n.* : jin.

GENTLE WOMAN, *n.* : jina xanedan, jina rûmetdar.

GENTLY, *adv.* : bi nazikî, bi nermî, hêdî, nazikîkî.

GENTOO, *n.* : texlîtek balindeyê pêngiwînê ye.

GENTRICATION, *n.* : hejarbûna (xelkê) çîna navîn.

GENTRIFY, *vt.* : hejar bûn.

GENTRY, *n.* : xelk, mirovên çînekê, xanedanî, çîna payeberz, fermanrewa yan xanedan.

GENUAL, *adj.* : çokî (pêwendîdarê çokê).

GENUFLECT, *vi.* : çok çemandin bo nivêjê, kenoşî kirin.

GENUFLECTION, *n.* : rûxistin, kenoşî, çokçemandin.

GENUINE, *adj.* : rast, resen, nijadî, torin.

GENUINELY, *adv.* : bi rastî, resenkî.

GENUINENESS, *n.* : rastîtî, birratî.

GENUS, *n.* : regez, çîn, texlît, cor.

GEO-, *pref.* : pêşgir e ko erd e, zevî ye.

- **STATIONARY**, *adj.* : dûvelankê rawestayî li ser xalkek rûyê erdê.

- **STROPHIC**, *adj.* : xwegirtî li ser zivirîna erdê.

- **THERMAL** : germiya hindurî ya erdê.

GEOCENTRIC, *adj.* : gogerdî.

GEOCHEMICAL, *adj.* : kîmyayî erdî.

GEOCHEMISTRY, *n.* : kîmya erdzanî, kîmya erdî.

GEOCHRONOLOGIC, *adj.* : pêwendîdarê pîvana demê erdnasî.

GEOCHRONOLOGY, *n.* : pîvana demê erdnasî.

GEODE, *n.* : derê valayî têde, rûkirî bi belûran yan madeyek metalî, valatiya berî.

GEODE LINE, *n.* : hêla kurtiya navber, navbera du xalkan de.

GEODESIST, *n.* : erd, şikil û rûberzan.

GEODESY, *n.* : erd, şikil û rûberzanî, liqek bîrkariya rahînanî ko erdê dixwînit û rûyê wê dipîvit, jeodezî.

GEOGNOSY, *n.* : ciyognosî : liqek erdzaniya binyta giştiya erdiya hindurî û dervekî anko navxweyî û derekî.

GEOGRAPHER : erdnîgarîzan, erdnasîzan.

GEOGRAPHIC, *adj.* : erdnîgar, erdnas.

GEOGRAPHY, *n.* : erdnîgarî, erdnasî, coxrafya.

GEOID, *n.* : wêneyê erdê.

GEOLOGIC, *adj.* : zevînasî, jeolojî.

GEOLOGIST, *n.* : zevînas.

GEOLOGIZE, *vi.t.* : zevînasî dixwînit.

GEOLOGY, *n.* : zevînasî, erdnasî, erdçînzanî.

GEOMAGNTIC, *adj.* : magnetîzî erdî.

GEOMAGNETISM, *n.* : erd magnetîzîtî : xwendina rûçikên magnetîziyên erdî.

GEOMANCER, *n.* : remilzan, xefzan, falzan, pêzan, pêşbîn, remildar.

GEOMANCY, *n.* : falzanî, remilzanî, xefzanî, remil.

GEOMANTIC, *adj.* : xefzanî.

GEOMETER, *n.* : endaziyarîzan.

GEOMETRIC(AL), *adj.* : endazeyî.

GEOMETRICIAN, *n.* = **GEOMETER.**

GEOMETRIC MEAN, *n.* : nîveka endazeyî.

GEOMETRID, *n., adj.* : darsim, mirg, morne.

GEOMETRIZE, *vi.t.* : endazî kirin.

GEOMETRY, *n.* : endazyarî, endazyarzanî.

- **SOLID ~** : endazeya bercest.

GEOMORPHIC, *adj.* : zemînî, erddiyarî.

GEOMORPHOLOGY, *n.* : şikil zemînzanî.

GEOPHAGY, *n.* : axxwarin.

GEOPHONE, *n.* : erdlerepîv.

GEOPHYSICAL, *adj.* : fizyayiya zemînî.

GEOPHYSICS, *n.* : erdsirûştzanî, fizyaya zemînî.

GEOPHYTE, *n.* : erdhelez.

GEOPOLITICAL, *adj.* : erdnîgarî ramyarî, jeopolîtîkî.

GEOPOLITICS, *n.* : erdnîgar ramyarîzanî, jeopolîtîk.

GEOPONIC, *adj.* : çandinî.

GEOPONICS, *n.* : huner yan çandinzanî.

GEORGETTE, *n.* : perûkê avirmîş.

GEORGIAN, *n., adj.* : Gurcî.

GEORGIC, *n., adj.* : helbesta mijadçandin, çandinî.

GEOSCIENCE, *n.* : erdzanî.

GEOSPHERE, *n.* : rûyê reqê erdê.

GEOSTRATEGY, *n.* : stratejîya sirûştî : liqek ji sirûştramyarîzanî, jeostrateji.

GEOSYNCLINE, *n.* : nizimbûna mezina kelpikê erdî.

GEOTROPISM, *n.* : werarîtiya rakêşanî ya helezî.

GERANIUM, *n.* : derzîlok.

GERBERA, *n.* : rengê sorê tarî.

GERBIL(LE), *n.* : texlîtek mişk e.

GERENT, *n.* : kardar, fermanrewa, hukimdar.

GERFALCON, *n.* = **GYRFALCON.**

GERIATIC, *adj.* : pîrbûnî.

GERIATRICIAN, *n.* : pîrbûnîzan, pispor yan pijîşkê pîrîtiyê.

GERIATRICS, *n.* : pîrbûnîzanî, pijîşkiya pîrîtiyê.

GERIATRIST, *n.* : pîrbûnzan, pijîşk yan pisporê pîrîtiyê.

GERIATRY, *n.* : pîrbûnzanî, pijîşkiya pîrîtiyê.

GERM, *n.* : dirm, dirme, bov, mîkrob, zindîlok, xore, toke.

GERMAN, *adj.* : bira (ji dayk û babê), xizmê nêzîk.

GERMAN, *adj., n.* : Elman, Elmanî, Cermen.

- **MEASLES** : sorikên elmanî.

- **SHEPHERD** : şivanê elman : seyek zîrek e.

- **SILVER** : dariştiya spiya nîkil, mis û tûtyayê.

GERMANDER, *n.* : cermander : texlîtek helez e.

GERMANE, *adj.* : kêrhatî.

GERMANIC, *adj., n.* : elmanî, cermenî, zimanê elmanî, zimanên cermenî (çend zimanên hindûewropî wek : elmanî, înglîzî, holendî, û skendinavî).

GERMANISM, *n.* : cermenîtî, elmanperistî.

GERMANIST, *n.* : cermenzan, elmanzan.

GERMANIUM, *n.* : cermanyom, hêmanek metalî qetlaz e.

GERMANIZE, *vt.i.* : elmanî kirin.

GERMANOUS, *adj.* : jermanyomî.

GERM CELL, *n.* : xaneya mîkrobî.

GERMEN, *n.* : seretayê kelpikê tovî.

GERMICIDAL, *adj.* : mîkrobkuj.

GERMICIDE, *n.* : mîkrobkujî.

GERMINAL, *adj.* : avlimeyî, awlimeyî, zikmakî, pizkî, afirînî.

- **VESICLE** : tovdanka pizî.

GERMINANT, *adj.* : çizirî.

GERMINATE, *vt.i.* : çizirîn, çêbûn.

GERMINATIVE, *adj.* : çizirdar.

GERM PLASM, *n.* : plazma zindîlokan, cîn.

GERM THEORY, *n.* : dîtaneya mîkrob yan zindîlokan.

GERM WARFARE, *n.* : cengê zindîlokan, şerê mîkrobî.

GERONTO-, *pref.* : pêşgir e ko pîrîtî ye.

GERONTOCRACY, *n.* : fermanrewayî ya pîran, hikumet yan desthelatiya pîran.

GERONTOLOGY, *n.* : pîrîtîzanî, pîrbûnîzanî.

GERONTOPHILY, *n.* : pîrxwaz : hezkirina regeziya (li gel) pîran.

- **GEROUS**, *suff.* : paşgir e ko çêkirî ye.

GERRYMANDE, *vt.* : destkarî kirin(di nav helbijartinê de).

GERUND, *n.* : dariştina bi (ing) temam bûn.

GERUNDIVE, *adj.* : pêwendîdarê dariştina bi (ing) temam bûn.

GESSO, *n.* : gêça wênekirinê.

GEST(E), *n.* : serkêşî, çiroka serkêşiyê yan şerûdiyê.

GESTAGEN, *n.* : madeyek hormonî wek hêkkirinê ye.

GESTAGENIC, *adj.* : pêwendîdarê madeyê horimoniyê wek hêkkirinê.

GESTALT, *n.* : avahî, wêne, şikil : avahî yan şiklê diyardeya sirûştî, zindî yan derûnî tekûz ko yekeyek erkê taybetî çêkirinê ye wek parçeyên pêkvekokirî.

GESTALT THEORY, *n.* : dîtaneya hemûkîtî yan hemûyîtî, derûnzaniya têgehiştin û rewişta hevdengî (bersiv) ya zindî li ser yeke yan şiklê, tekûz.

GESTAPO, *n.* : Gêstapo : polîsê nepenî yan nihêniyê Nazî.

GESTATE, *vt.* : avis bûn, hizrek aşop kirin.

GESTATION, *n.* : avisbûn.

GESTATORIAL CHAIR, *n.* : kursîka papayî.

GESTIC, *adj.* : nîşandar.

GESTICULATE, *vi.* : nîşan kirin.

GESTICULATION, *n.* : nîşan kirin.

GESTURE, *n.* : nîşan.

GET, *vi.t.* : wergirtin, standin, bûn, feyde kirin, havil kirin, serkeftin, zayîn, hênan, girtin, tol vekirin, gehîştin.

- **TO ~ ABOUT** : rêbarî yan rêwîtî kirin.

- **TO ~ ACROSS** : belav bûn, dişêt bigerit, borîn.

- **TO ~ AHEAD** : ser keftin.

- **TO ~ A LIVING** : dest keftin.

- **TO ~ ALONG** : pêş keftin.

- **TO ~ AMONG** : keftin nav.

- **TO ~ AROUND** : xwe vedan, xapandin.

- **TO ~ AT** : gehîştin, bertîl kirin.

- **TO ~ AWAY** : baz dan, revîn.

- **TO ~ AWAY WITH** : xirabiyê dikit bê siza kirin.

- **TO ~ BACK** : vegerîn, zivirîn.

- **TO ~ BEFORE** : çûn pêşiyê yan berahiyê.

- **TO ~ BEHIND** : gîro bûn.

- **TO ~ BEHIND THE SCENE** : razek seh kirin.

- **TO ~ BY** : derbaz bûn, xwe ji karesatê vedan, pêş keftin.

- **TO ~ DONE WITH** : temam kirin.

- **TO ~ DOWN** : peya bûn.

- **TO ~ FAME** : navdar bûn.

- **TO ~ HOLD OF** : girtin.

- **TO ~ IN** : hatin helbijartin.

- **TO ~ INTO ONE'S HEAD** : qayil bûn.

- **TO ~ IT** : hatin sizakirin.

- **TO ~ KNOWLEDGE** : zanîn.

- **TO ~ LEAVE** : destûr wergirtin.

- **TO ~ LOOSE OR FREE** : veresîn.

- **TO ~ MARRIED** : şî yan şû kirin, jin hênan.

- **TO ~ MEASLES** : sorik girtin.

- **TO ~ OFF** : revîn, çûn, peya bûn.

- **TO ~ ON** : pêş keftin, ser keftin.

- **TO ~ OUT OF HAND** : ji dest derkeftin.

- TO ~ OUT OF SIGHT : xeware bûn.

- TO ~ OVER : sax bûn, derbaz bûn, ser keftin.

- TO ~ QUIT OR RID : xwe ji mirovekê rizgar kirin.

- TO ~ RELIGION : dîndar bûn, dîn guhorîn.

- TO ~ SHIP UNDER WAY : makîne dadan.

- TO ~ SOMEWHERE : ser keftin.

- TO ~ THE BEST OF IT : ser keftin.

- TO ~ THE WORSE OF IT : hatin revandin.

- TO ~ THERE : ser keftin, gehîştin.

- TO ~ THROUGH : temam kirin.

- TO ~ TOGETHER : kom kirin, kom bûn, pêk hatin, civîn.

- TO ~ UNDER : dagîr bûn (bin keftin).

- TO ~ UP : rabûn, hişyar bûn.

- TO ~ UPON = TO GET ON.

- TO ~ WELL : qenc bûn.

- TO ~ WIND OF : pê zanîn.

- TO ~ WIND UP : tirsîn.

- TO ~ WISE TO : hay bûn.

- TO ~ WITH : bi zik kirin, bi tişt kirin, avis kirin.

GET, *n.* : biçûk.

GET AWAY! INTERJ. : wevê here!, wêda here!.

GET OUT! : wevê here!, wêde here!.

GETTER, *n.* : berpêker.

GETTING, *n.* : anîn, înan, berpêkirin, standin, destxistin.

- AWAY : verestin.

- TO : gehîştin.

GEUM, *n.* : helezek guldar e.

GEWGAW, *n.* : çekê erzan, pîçek.

GEY, *adj., adv.* : gelek.

GEYSER, *n.* : germker, germav.

GHASTLY, *adj.* : samûtkî, bizdihîn.

GHEE, *n.* : nîvişk, rûn.

GHERKIN, *n.* : arûyê biçûk (bo tirşiyê).

GHETTO, *n.* : gerek yan taxa Cihiyan, geto.

GHOST, *n.* : giyan, tarm, samûtk, sîtavk, sawîr.

- TOWN : bajarê berdayî yan çolkirî.

GHOSTLY, *adj.* : giyanî, sîtavkî.

GHOSTING, *n.* : zirwêneyê televizyonî.

GHOSTLINESS, *n.* : sawîrîtî.

GHOSTWRITE, *vi.t.* : bo mirovek dî nivîsîn.

GHOUL, *n.* : dehbeyê bedê efsaneyî yê ko li ser miriyan dijît.

G.H.Q. ABBR. : GENERAL HEADQUARTERS : baregehê gelemperî.

G.I., *adj., n.* : serbazê emerîkanî.

- BRIDE : jina biyanî ya şû bi serbazê emerîkanî kirî.

GIANT, *n., adj.* : ejdeha, zebelah, zil, leşgirs, mezin, hotasa.

- STAR : stêra ejdeha.

GIANTESS, *n.* : mêejdeha.

GIB, *n.* : kitik, nêrekitika gunokirî, girtek.

GIB, *vt.* : pêkve girtin (bi kanî).

GIBBED, *adj.* : pêkvegirtî.

GIBBER, *vi.* : pirbêjî kirin.

GIBBERED, *adj.* : pirbêjîkirî.

GIBBERING, *n.* : pirbêjîkirin.

GIBBERISH, *n.* : axiftina alizî, pûçbêjî.

GIBBET, *n.* : şêdare, qenare, qinare.

GIBBET, *vt.* : sêdare kirin, li sêdarê dan.

GIBBING, *n.* : pêkvegirtin.

GIBBON, *n.* : meymûnek sivik e.

GIBBOSITY, *n.* : qopîtî, kevanîtî.

GIBBOUS, *adj.* : qop, pîştqof.

GIBE OR JIBE, *n.* : tirane, pêkenîn.

GIBING, *n.* : tiranepêkirin.

GIBLET, *n.* : dil, cerg yan danka balindeyî.

GID, *n.* : nexweşiya pezî.

GIDDILY, *adj.* : bi gêjî, gêjkî.

GIDDINESS, *n.* : gêjîtî, gêjbûn, taszivêrk, serzivêrk, sergêjî.

GIDDY, *adj.* : gêj, sersem, gêjbûyî.

GIFT, *n.* : diyarî, bexşîş, danek, pêşkeş, şabaş, şehrezayî, dûlidank.

GIFT, *vt.* : diyarî dan, pêşkêş kirin.

GIFTED, *adj.* : şehreza, zîrek, mend.

GIFTEDLY, *adj.* : bi şehrezayî, şehrezakî.

GIFTEDNESS, *n.* : şehrezayîtî.

GIG, *n.* : tiştê gêre, belem, erebane ya hespkêş, niklok.

GIG, *vi.t.* : (li erebaneyê) siwar bûn, nêçîr bi niklokan kirin, (mûzîqevan) kar kirin.

GIGANTESQUE, *adj.* : mezin, ejdeha.

GIGANTIC, *adj.* : ejdeha, zebelah, mezin.

GIGGED, *adj.* : rimkirî (masî), karkirî (mûzîqevan).

GIGGING, *n.* : rimkirin (masî), karkirin (mûzîqevan).

GIGGLE, *n.* : kenîn, tiqtiq, pîrqîn.

GIGGLE, *vi.* : tiqtiq kirin.

GIGGLED, *adj.* : tiqtiqkirî.

GIGGLET, *n.* : keçka tiqtiq diket.

GIGGLING, *n.* : tiqtiqkirin, pîrqînî.

GIGGLOT, *n.* : keçka tiqtiqê diket.

GIGMANITY, *n.* : çîna navîn ya rêzdara sade.

GIGOLO, *n.* : zelam yan mêrkê kirêgirtiyê jinê (bo hevaliyê).

GIGOT, *n.* : ranê pezî.

GILA MONSTER, *n.* : kimkimeyek emerîkanî mezin e.

GILBERT, *n.* : gîlbert : yekeya pîvana hêza paldana magnetîzî.

GILD, *n.* : zêrhisî yan zêrkirî.

GILD, *vt.* : zêr kirin.

- **TO ~ THE LILY** : bêwic kirin(karê pêneviyayî kirin).

GILDED, *adj.* : zêrkirî.

GILDING, *n.* : zêrkirin.

GILL, *n.* : rûbark, dol, şilepîv, guhik, keçika evîndar.

- **NET** : tor.

GILL, *vt.i.* : masî bi guhikî girtin.

GILLAROO, *n.* : masiya mêka Îrlendî.

GILLIE, GILLY OR GHILLIE, *n.* : xizmetkar, pêrevî, pêrewî.

GILLIFLOWER, *n.* : texlîtek gul e.

GILLION, *n.* : hezar milyon.

GILT, *n.* : zêrkirî, zêrîn.

- **EDGED** : kenar zêr.

- **HEAD** : texlîtek masî ye (wek mercanî ye).

GIMBALS, *n.* : asoker (amêret e).

GIMCRACK, *n.* : çekê bêbiha.

GIMLET, *n.* : simtok, bîçek, qolker, şixav.

GIMLET, *vt.* : simandin.

GIMMAL, *n.* : çot yan zincîra bazinan.

GIMMICK, *n.* : awayê xapandinê, amêret yan alava cadûbazî, dahênana şehreza.

GIMP, *n.* : çalakî, leng, qop, benik yan şerîta avirmîş.

GIMP, *vt.* : kulîn.

GIM, *n.* : texlîtek mey e.

GIN, *n.* : çirk, delabok.

- **COTTON ~** : çirk.

GIN, *vt.* : jenîn, çirçirandin.

GINGER, *n.* : zencefîl, çalakî, sersor.

GINGER, *vt.* : çalak bûn, vejîn.

GINGER ALE, *n.* : bîreya zencefîlî.

GINGER BEER, *n.* : bîreya zencefîlî.

GINGERBREAD, *n.* : kiloca zencefîlî.

GINGERLY, *adj.* : bi hişyarî, bi wuryayî, bi çelengî, çelengîkî.

GINGERSNAP, *n.* : kilêçe : kesme yan kadeya zencefîlî.

GINGHAM, *n.* : tevnê pembûyê xîçkirî.

GINGIVA, *n.* : pidî.

GINGIVITIS, *n.* : pidî kulî yan kulbûn.

GINK, *n.* : xurt, mirov.

GINKGO, *n.* : darek çînî belg baweşînkî, berê wê zer e.

GINGLYMUS, *n.* : movikê leşiyê wek rezeki.

GIN MILL, *n.* : meyxane.

GINNED, *adj.* : çirkandî, jenandî, çirçirandî.

GINNING, *n.* : jenandin, çirçirandin, jenîn, çirkandin.

- **MILL** : çirk.

GIN RUMMY, *n.* : texlîtek leyiztinek kaxezan e.

GINSENG, *n.* : riha helezek pijişkî.

GIPSY OR GYPSY, *n.* : Qerec, Cingane, Cengene.

GIRAFFE, *n.* : hêştirga, zurafe.

GIRANDOLE, *n.* : şemedana agirîn, şemedana liqdar.

GIRASOL(E), *n.* : berek hêja ye (çavê rojê yan kitkê).

GIRD, *n.* : kemer.

- **TO ~ UP ONE'S LION** : desthilandin.

GIRDED, *adj.* : girêdayî.

GIRDER, *n.* : beşt.

- **BRIDGE** : pira beştî.

GIRDING, *n.* : beştin.

GIRDLE, *n.* : hemyan, kemer, kember, piştan, şîtik, şûtik, navkêl.

GIRDLE, *vt.* : kemer kirin, qurm bazin kirin, kuştin (bi birrîna av û xwarinê).

GIRDLED, *adj.* : kemerkirî.

GIRDLING, *n.* : kemerkirin.

GIRL, *n.* : keç, kiç, qîz, keçik, pinê.

- **GUIDE** : keçika rêber.

- **FRIEND** : dostik.

- **'S HEAR GRASS** : giyapirç.

GIRLHOOD, *n.* : keçanî, keçîtî, qîzitî.

GIRLIE, *n., adj.* : keçika biçûk (bo nazdariyê).

GIRLISH, *adj.* : keçikî.

GIRLISHLY, *adv.* : bi keçkanî, keçkanîkî.

GIRLISHNESS, *n.* : keçîtî.

GIRL SCOUT, *n.* : keçika rêber.

GIRLY OR GIRLIE, *adj.* : keçî.

- **GIRLY** : bêqam keçkî.

GIRO, *n.* : rêzika guhaztina jimarê navbera bankan de, jîro.

GIRT, *vt.i.* : tengî girêdan, kamereya leşî pîvan.

GIRTH, *vt.* : bi teng kirin, zîn bi qayişê qayim kirin, dor girtin, kemereya leşî pîvan.

GIRTH, *n.* : teng, qebare, qûş, palandov.

GIST, *n.* : gewher, kakil, binyata, pirsê.

GITTER, *n.* : kevnegîtar e.

GIVE, *n.* : çîz, herifin, nermî.

GIVE, *vt.* : dan, bexşîn, ber yan berhem dan, çîz kirin, herifin, vegirtin.

- TO ~ A PIECE OF ONE'S MIND : devê xwe li kesekê vekirin.

- TO ~ AWAY : bexşîn, bûk dan zavayî.

- TO ~ BACK : vegerandin, paş çûn.

- TO ~ BIRTH TO : biçûkî yan zaroki bûn.

- TO ~ CHASE : şeqandin, berdan.

- TO ~ EAR : guh dan, guhdarî kirin.

- TO ~ FORTH : weşandin, belav kirin.

- TO ~ GROUND : paş keftin, paşveçûn (li ber dijminî).

- TO ~ IN : çîz kirin, kaxezan pêşkêş kirin, kar berdan.

- TO ~ INTO CUSTODY : tawanbarî dan polîsî.

- TO ~ OFF : derkirin, derxistin, çiq dan.

- TO ~ ON : hindav kirin.

- TO ~ ONE HIS DUE : mafê mirovî bidit yan biditê.

- TO ~ OUT : belav kirin, westîn.

- TO ~ OVER : dan kesek dî, dest jê berdan.

- TO ~ PLACE (TO) : cih kirin, cih dan kesek dî.

- TO ~ RISE TO : bûn ho yan eger, çêkirin.

- TO ~ THE SACK (THE BOOT) : derxistin.

- TO ~ TONGUE : direwin (se) li nêçîrê.

- TO ~ UP : çîz kirin, dest jê berdan.

- TO ~ AWAY : paşve çûn, herifîn (rê dan yan berdan).

GIVE-AND-TAKE, *n.* : pêk hatin yan qayil bûn (li ser daxwaza).

GIVEAWAY, *n.* : eşkera kirin, tiştê herwe.

GIVEN, *adj.* : radedar, dayî, şehreza.

- NAME : navê pêşî.

GIVER, *n.* : dayende, bexşber.

GIVING, *n.* : dan, dayîn.

- IN : daxwarin.

GIZZARD, *n.* : hinave, sîqetore.

GLABELLA, *n.* : navbiro.

GLABROUS, *adj.* : bê mû.

GLACE, *adj.* : befirkirî, şekirkirî, şimşatkirî.

GLACIAL, *adj.* : sar, seholî, ragirtî, pêwendîdarê rûbarê seholî.

GLACIAL ACETIC ACID, *n.* : tirşiya sihika seholî.

GLACIATE, *vt.* : qerisandin.

GLACIATED, *vt.* : qerisandî, qerisî, bestandî.

GLACIATION, *n.* : qerisandin, bestandin.

GLACIER, *n.* : seholge, rûbarê seholî.

GLACIOLOGICAL, *adj.* : seholî.

GLACIOLOGY, *n.* : seholzanî.

GLACIS, *n.* : meydan, şad.

GLAD, *adj.* : şa, dilgeş, dilşa, şad, şabûyî.

- TIDINGS : mizgînî, mijde.

GLADDEN, *vt.* : şa kirin.

GLADDENED, *adj.* : şakirî.

GLADE, *n.* : valatiya daristanê (li navbera darên daristanê de).

GLADIATOR, *n.* : bende yan beniyê şerker (şerê şêran dikir bo keyfxoşiya xelkê).

GLADIATORIAL, *adj.* : pêwendîdarê şerkerê benî yê ko şerê şêran dikir.

GLADIOLUS, *n.* : gladyolos : texlîtek helez e.

GLADLY, *adv.* : serçava!.

GLADNESS, *n.* : şayîtî, şahî, şabûn.

GLADSOME, *adj.* : şad.

GLADSTONE, *n.* : çente.

GLAIR, *n.* : spîlka hêkê.

GLAIRY, *adj.* : pêwendîdarê spîlka hêkê.

GLAMORIZATION OR GLAMOURIZATION, *n.* : taze kirin, qeşeng kirin.

GLAMORIZED, *n.* : qeşengkirin.

GLAMOUR, *n.* : perkal, rewş, qeşeng, merês.

GLAMOUR, *vt.* : dilgir kirin.

GLAMOUROUS, *adj.* : dilgir, daylan.

GLANCE, *n.* : têriwan, avir, awîrek, mêze, bal.

GLANCE, *vi.t.* : çirîsîn, nîşan kirin, dîtin, nêrîn, têrêrîn.

GLANCED, *adj.* : dîtî, têrêrî.

GLANCING, *adj.* : serpilkî, ne êkser.

GLAND, *n.* : alo, toşpî, livik, birzik, lo, hilhilank.

- **MAMMAR** : livik yan toşpiya memikî.
- **NERVE** : livik yan toşpiya demarî.
- **SALIVA** : livika xûzavê.
- **SWEAT** : livik yan toşpiya xuhdanê.
- **TEAR** : livika rondik, hêsir yan firmêskan.

GLANDERED, *adj.* : nesaxê sîraceyê.

GLANDERS, *n.* : sîrace (nesaxiya hespan).

GLANDLESS, *adj.* : bê toşpî.

GLANDULAR, *adj.* : livikî, loyî, toşpiyî, hilhilankî.

GLANDULARLY, *adv.* : bi hilhilankî.

GLANDULE, *n.* : livik, toşpî, lo.

GLANDULOUS, *adj.* : livikî.

GLAND PENIS, *n.* : serê kîrî.

GLARE, *n.* : teyisîn, xemilandin, sehola hilî.

GLARE, *vi.t.* : teyisîn, zil nêrîn yan dîtin.

GLARED, *adj.* : teyisî.

GLARING, *n.* : teyisîn, pirşingdarî, şewqdarî, zeq.

GLARINGLY, *adv.* : bi dijwarî, şewqdarkî.

GLARINGNESS, *n.* : dijwarîtî, şewqdarîtî.

GLARY, *adj.* : şewqdar, teyisî.

GLASS, *n.* : cam, şûşe, mîna, perdax, dûrbîn, berçavik.

- **BLOWING** : pîfdana şûşeyî.
- **CUTTING (DIAMOND)** : şûşebirr.
- **WOOL** : hiriya şûşeyî.

GLASS, *vt.i.* : vebeyandin, şûşekirin, şûşe bûn.

GLASSES, *n.* : berçavik.

GLASS EYE, *n.* : çavşûşe.

GLASSFUL, *adj.* : perdaxek.

GLASSHOUSE, *n.* : şînmal, şûşexanîk, şûşegeh.

GLASSINE, *n.* : şûşekaxez (dij ba û rûn).

GLASSLESS, *adj.* : bê şûşe, bê cam.

GLASSMAN, *n.* : şûşefiroş, şûşeçêker, şûşeger.

GLASS SNAKE, *n.* : şûşemar : texlîtek kimkimeyê emerîkanî.

GLASSWARE, *n.* : şûşeaman.

GLASS WORK, *n.* : şûşesazî.

GLASS WORKER, *n.* : şûşe karker.

GLASSWORT, *n.* : texlîtek şînatî ye (bere bo çêkirina şûşeyî).

GLASSY, *adj.* : şûşeyî.

GLAUCOMA, *n.* : avreşî.

GLAUCOUS, *adj.* : keskpêtî, gewrşîn, spîşîn, pûrtdarê mûmî.

GLAZE, *n.* : rûyê teyisî, boye, sehola tenik.

GLAZE, *vt.i.* : vemişîn, şûşe kirin, şimşat kirin.

GLAZED, *adj.* : vemişti, şûşekirî.

GLAZIER, *n.* : şûşevan.

GLAZIERY, *n.* : şûşegeh.

GLAZING, *n.* : şimşatkirin, hisîn, şûşesazî, şûşe.

GLEAM, *vi.* : çirisîn, teyisîn.

GLEAMED, *adj.* : çirisî, teyisî.

GLEAMING, *n.* : çirisîn, teyisîn.

GLEAMY, *adj.* : çirisî, teyisî.

GLEAN, *vi.t.* : têgehîştin, peyda kirin, kom kirin.

GLEANABLE, *adj.* : komkirinbar.

GLEANER, *n.* : komker.

GLEANINGS, *n.* : tiştên komkirî, kom, derûzan.

GLEBE, *n.* : erd, zevî, zewî.

GLEDE, *n.* : başoke.

GLEE, *n.* : şadî.

- **CLUB** : yaneya stranbêjan.

GLEED, *n.* : pel, agir.

GLEEFUL, *adj.* : dilgeş, keyfxoş, şad.

GLEEP, *n.* : koma gerdîleyî.

GLEET, *n.* : kevnekul yan kulbûn, nêm, kêm yan edaba kevnekulbûnê.

GLEETY, *adj.* : nêmî yan edabî.

GLEG, *adj.* : zû.

GLEN, *n.* : dol, tengenihal.

GLENDOVEER, *n.* : ferz, perî.

GLENGARRY, *n.* : kulavê hiriyê Skotlendî.

GLENLIVET, *n.* : texlîtek wiskiyek Skotî ye.

GLENOID, *adj.* : kiloriya (qama) hestî.

GLEY, *n.* : axa têrava gewrşîn.

GLIA, *n.* : tevnê pêgirekê demarî.

GLIADIN, *n.* : texlîtek pirotînê tovî (wek genimî).

GLIAL, *adj.* : pêwendîdarê tevnê pêgirekê demarî.

GLIB, *adj.* : ziman hilî, serpilkî, hilî.

GLIDE, *n.* : hilisîn, (ava qama) rewançûn.

GLIDE, *vi.t.* : hilisîn, borîn, nişîv bûn (balafir) bê makîne.

GLIDED, *adj.* : firî (bê makîne).

GLIDER, *n.* : balafira bêmakîne, balafira babirek, firokeya bêmakîne.

GLIDING, *n.* : hilisîn, xuşîn, firîna bêmakîne, rewan.

GLIM, *n.* : ronahî, çirîsk.

GLIMMER, *n.* : çirisîn, çirîsk, tirûske.

GLIMMER, *vi.* : çirisîn.

GLIMMERED, *adj.* : çirisî, çirisandî.

GLIMMERING, *n.* = **GLIMMER** (çirisîn).

GLIMPSE, *n.* : têriwan, dîtina lezîn.

GLIMPSE, *vi.t.* : nêrîn, dîtin (bi lez).

GLIMPSED, *adj.* : dîtî.

GLIMPSING, *n.* : dîtin, nêrîn.

GLINT, *n.* : çirîsk, kilpe.

GLINT, *vi.* : çirisîn.

GLINTED, *adj.* : çirisî.

GLISSADE, *n.* : hilisîn (li ser seholê yan cemedê).

GLISSADE, *vi.* : tehisîn, hilisîn.

GLISTEN, *n.* : teyisîn, şewqdan, birîske.

GLISTEN, *vi.* : teyisîn.

GLISTENING, *n.* : zelalî, teyisîn.

GLISTER, *vi.n.* = **GLISTEN.**

GLITCH, *n.* : qewmîn, helketina xemdar.

GLITTER, *n.* : teyisîn, çirîsk, çirûsk, birîske, şewqdan.

GLITTERATÎ, *n.* : navdar, pêgotî.

GLITTERED, *adj.* : teyisî, çirisî.

GLITTERING, *adj.* : zelal, birîskedar.

GLITTERY, *adj.* : teyisî.

GLOAMING, *n.* : hingûra êvarî.

GLOAT, *n.* : hiş (xoş yan bed), dîtina viyanî.

GLOAT, *vi.* : têr hizir kirin, dîtin, nêrîn (viyanî).

GLOATER, *n.* : çavçepel.

GLOATINGLY, *adv.* : bi çavçepelî yan pesindarî.

GLOB, *n.* : dilopa biçûk.

GLOBAL, *adj.* : cîhanî, gogî.

GLOBALLY, *adv.* : bi hemûkî, hemûkîkî.

GLOBATE, *adj.* : gogî, girûvir, tepkî.

GLOBBY, *adj.* : girûvir.

GLOBE, *n.* : cîhan, gilok, qad, goga xaçkiriya dardestiya qiralî.

- **TROTTER** : gerokê cîhanî.

GLOBALISM, *n.* : cîhanîtî (ramyarî).

GLOBALIZATION, *n.* : cîhanîkirin.

GLOBALIZE, *vt.* : cîhanî kirin.

GLOBALIZED, *adj.* : cîhanîkirî.

GLOBALIZING, *n.* : cîhanîkirin.

GLOBEFISH, *n.* : masiya girûvir.

GLOBEFLOWER, *n.* : gula girûvir.

GLOBIN, *n.* : globîn : protîna hemoglobînî yan av xwînê.

GLOBOSE, *adj.* : xir, gogî, tepkî.

GLOBULAR, *adj.* : xir, tepkî, gogî, cîhanî.

GLOBULE, *n.* : gogik.

GLOBULIN, *n.* : globulîn : protînê di nav avê de dimînit.

GLOCKENSPIEL, *n.* : alavek mûzîqeyî ye.

GLOMERATE, *adj.* : gomçikî.

GLOMERATION, *n.* : gomçikbûn.

GLOMERULE, *n.* : gomçika serê gulê, îşiyê endamên biçûk, tevn, demarên xwînê.

GLOMERULUS, *n.* : gomçika biçûk.

GLOOM, *n.* : girîbûn, dira tarî, xem, tarîtî, ahîn, pestî.

GLOOM, *vi.t.* : xem xwarin, tarî kirin, tarî bûn.

GLOOMINESS, *n.* : tarîtî, xemdarîtî, kovanî, pestî, ahîn.

GLOOMY, *adj.* : mat, mon, giriftar, melûl, xemdar, reşbîn, rûtal, dilzar, pest, dilgiran.

GLORIA, *n.* : mezinker : yek jî sê pesnan ko bi (mezinatî bo Xudayî) dest pê dikit, xermane.

GLORIA IN EXCELSIA DEO : mezinatî bo Xudayî li esmanan.

GLORIFICATION, *n.* : mezinkirin, berzkirin.

GLORIFIED, *adj.* : mezinkirî, pesnkirî.

GLORIFY, *vt.* : mezin kirin, berz kirin, bala kirin, pesn kirin.

GLORIFYING, *n.* : mezinkirin, berzkirin.

GLORIOLE, *n.* : xermane.

GLORIOUS, *adj.* : şikûdar.

GLORIOUSLY, *adv.* : bi şikûdarî, bi meznatî, şikûdarekî.

GLORIOUSNESS, *n.* : şikûdarîtî, meznatî.

GLORY, *n.* : şikûdarî, kawî, şewqdan, berzî, mezinî, ewreng, girî, meznahî, navdarî, ciwanî, teyisîn, bextiyarî, esmanî.

GLORY, *vi.* : şad bûn.

GLOSS, *n.* : çirîsk, teyisîn, diyardeya dilgira xapîn, ravekirina çewt, ravekirina deqê kitêbê.

GLOSS, *vi.* : şimşat kirin, teyisandin.

GLOSSAL, *adj.* : pêwendîdarê zimanî.

GLOSSARIST, *n.* : raveker, pêristnivîs.

GLOSSARY, *n.* : pêrista (fêhrista) peyivên zehmet li gel ravekirinê.

GLOSSATOR, *n.* : pêristnivîs, raveker.

GLOSSED, *adj.* : vemiştî.

GLOSSINESS, *n.* : şimşat teyisînîtî.

GLOSSITIS, *n.* : zimankulbûn.

GLOSS(O)-, *pref.* : pêşgir e ko ziman e.

GLOSSY, *adj.* : teyisok, birîskedar, çirîsî.

GLOTTAL, *adj.* : pûkî.

GLOTTIS, *n.* : pûk, vekirina serê kirkirokî.

GLOUCESTER, *n.* : texlîtek penîrê hişk e (ji Glosterşagrê, ostana înglîz).

GLOVE(S), *n.* : lepik, desgork.

- **TO THROW DOWN THE ~** : qebê şerî, pêşbirke yan berhevdanê kirin.

- **TO TAKE UP THE ~** : qayil dibit ko şerî, pêşbirkî yan berhevdanê bikit.

GLOVE COMPARTMENT, *n.* : qotîka lepikan.

GLOVED, *adj.* : lepikirî.

GLOVER, *n.* : desgorkfiroş, lepikçêker.

GLOVING, *n.* : lepikkirin.

GLOW, *n.* : geşbûn, geşî, rivîn, çirûsk, germî, germbûn, çirîsk.

- **LAMP** : çirageşê karbonî.

- **PLUG** : geşemûm.

- **WORM** : kirmikê şevê.

GLOW, *vt.* : geş bûn, sor bûn (ji şerma).

GLOWER, *n.* : zildîtin.

GLOWER, *vi.* : zil dîtin.

GLOWERING, *n.* : miçûmor, rûtal.

GLOWINGLY, *adv.* : bi geşbûnî, geşbûnkî.

GLOXINIA, *n.* : heleza devera yeksanekeriya Emerîka.

GLOZE, *vt.* : xapandin.

GLUCAGON, *n.* : hormonek şêlavê ye.

GLUCINUM, *n.* : glosînom : hêmanek metalî ye.

GLUCOSE, *n.* : glokoz : şekira tirî, şekira nişayî, şeraba nişayî.

GLUCOCIDE, *n.* : glukoz çêker.

GLUE, *n.* : şirêz, stirk, getîre, perçîmok.

GLUED, *adj.* : venûsyayî.

GLUEY, *adj.* : debişî, debûşî, demûşî.

GLUING, *n.* : venûsîn.

GLUM, *adj.* : rûtal, miçûmor, sil, mon, mirîto, mirûs, mirûç yan mirûz.

GLUMACEOUS, *adj.* : qirşikî.

GLUME, *n.* : kelpikê genimî, qirşikê qepûçkê giyayî.

GLUMLY, *adv.* : bi mirûsî, bi mirûçî, mirûskî.

GLUMNESS, *n.* : miç û morîtî, mirûsîtî, mirûçîtî.

GLUT, *n.* : zehfî, mişeyî.

GLUT, *vt.i.* : bêqam xwarin.

GLUTAMATE, *n.* : xwêya tirsiya glotamînî.

GLUTAMIC ACID, *n.* : tirşiya glotamînî.

GLUTAMINE, *n.* : glotamîn : tirşiya emîniya belûrbûyî.

GLUTEAL, *adj.* : dûngî.

GLUTEN, *n.* : pêz, hodar, debîş, glûten.

GLUTEOUS, *n.* : yek ji sê masûlkeyên (her) kemaxê.

- **MEDIUS** : mitlok.

- **MAXIMUS** : hêt.

GLUTINIZE, *vt.* : stirkî kirin.

GLUTINOSITY, *n.* : debîşîtî, lincîtî.

GLUTINOSLY, *adv.* : bi debîşî, debîşkî.

GLUTINOUS, *adj.* : lincî, pêzdar, debîşî, stirkî.

GLUTTON, *n.* : çilês, kulb.

GLUTTONOUS, adj : pirxwer, çavbirsî, zikkûr, zikûnî, çilek, çilêş, mukur, kodo, zikmezin.

GLUTTONY, *n.* : xwarayî.

GLYC(O)-, *pref.* : pêşgir e ko şekir e.

GLYCER(A)-, *pref.* : pêşgir e ko gliserîn e, glîsrol e.

GLYCERIC ACID, *n.* : tirşiya gliserînî.

GLYCERIN(E), *n.* : gilîsrîn : avekiyek şirîn bêreng e, ji bezî bi sabûnkirinê çedikin bo melhemî û teqemeniyê.

GLYCERINATE, *vt.* : gliserîn kirin.

GLYCERINATED, *adj.* : gliserînkirî.

GLYCERINATION, *n.* : gliserinkirin.

GLYCEROL, *n.* : gliserîn.

GLYCOGEN, *n.* : şekira cergî.

GLYCOGENISIS, *n.* : çêbûna glîkojenî ji şekirê.

GLYCOL, *n.* : glîkola etîlenî (zuhaker).

GLYCOLIC ACID, *n.* : tirşiya glîkolî.

GLYCOPROTEIN, *n.* : glîkoprotîn.

GLYCOLYSIS, *n.* : şikestina şekiran bi enzîman bo derînana wuzeyî.

GLYCOSIDE, *n.* : şekirîn : pêkhatiya şekira derkeftin li avisbûnê.

GLYCOSURIA, *n.* : şekirmiz.

GLYPH, *n.* : çekê avahî (neqş).

GLYPTIC, *n., adj.* : hunera neqşkirina çekan.

GLYTPTOGRAPHY, *n.* : gewher neqşkirinzanî.

G-MAN : polisê nihênî yan nepenî.

GMT (GREENWICH MEAN TIME) : demê têkrayê Grînwiç (nîşan e (pîvan e) bo demkirinê).

GNAR(R), *vi.* : rewîn, miyew miyew kirin.

GNARL, *n.* : rewîn, miyewmiyewî.

GNARLED, *adj.* : têrgirê.

GNASH, *n.* : çirikandin (didanan).

GNAT, *n.* : pêşole, pêşiya biçûk, pêşî.

GNATH(O)-, *pref.* : pêşgir e ko erzînk e, rih e.

GNATHIC, *adj.* : erzînkî, rihî.

- GNATHOUS, *suff.* : paşgir e ko bi rih e, rihdar e.

GNAW, *vi.* : kirandin, şepirze kirin, daxurîn.

GNAWING, *n.* : kirandin, kotin.

GNEISS, *n.* : kevrê beristeyî.

GNOME, *n.* : qutoyê efsaneyî yê ko zêrevaniya gencîneya jêrerdî dikit.

GNOMON, *n.* : mîl : destikê demjimêra rojê.

GNOMONIC, *adj.* : pêwendîdarê mîlî yan destikê demjimêrê.

GNOSIS, *n.* : zanîna giyanî.

GNOSTIC, *adj., n.* : giyanî, gnostkar.

GNOSTICISM, *n.* : gnostîtî : ola zanînê : ko made xirab e û rizgarî her di rêya zanîna giyanî dihêt.

GNU, *n.* : gayek efrîqî ye.

GO, *vt.i.*, imp. : çûn, here! biro!, mirin, xerc kirin, dirhîn, şikan (şikestin), rêbarî kirin.

- TO ~ ABOUT : gerîn, dest pêkirin, belav bûn.

- TO ~ ABROAD : çûn derveyî welatî.

- TO ~ AFTER : xwastin, li dûv çûn.

- TO ~ AGAINST : bergirî kirin.

- TO ~ AHEAD : pêş keftin.

- TO ~ ALONG : li gel çûn, harî kirin, çûn pêş.

- TO ~ ALONG WITH : li gel çûn.

- TO ~ ASIDE : xwe vedan.

- TO ~ ASTRAY : bizir bûn.

- TO ~ AT : rahêlan, êrîş kirin.

- TO ~ AWAY : wêve çûn.

- TO ~ BACK : vegerîn, zivirînve.

- TO ~ BACK OR UPON : peyivê şikandin.

- TO ~ BEGGING : kêm daxwazî bûn.

- TO ~ BEHIND : li rastiyê gerîn.

- TO ~ BETWEEN : navbêjiyê kirin.

- TO ~ BEYOND : ji sinorî yan radeyî derkeftin.

- TO ~ BY : serdana kurt kirin, jê borîn, borîn.

- TO ~ DOWN THE LINE : baş piştgirî kirin.

- TO ~ DRY : êdî navexwit (mey).

- TO ~ FAR : bêqam serkeftin.

- TO ~ FOR : rahêlan, piştgirî kirin, bizav kirin.

- TO ~ FOR BROKE : her çiyê jê bêt dikit.

- TO ~ FORTH : belav bûn, çûn.

- TO ~ FREAT GUNS : baş serkeftin.

- TO ~ HARD WITH : merc rê nadin filanî yan bêvanî.

- TO ~ IN : çûn jor, pêşbirke yan pêşbezîn kirin.

- TO ~ IN FOR : beşdarî kirin, piştgirî kirin.

- TO ~ INTO : têkeftin.

- TO ~ IT : (rewişt) bêhişî kirin.

- TO ~ LONG : kirîn û firotinê dikit ko biha (li borseyê) dê rabin.

- TO ~ OFF : mirin, koç kirin, bêhiş bûn, rizîn.

- TO ~ OFF ONE'S HEAD : dîn bûn.

- TO ~ ON : berdewam kirin.

- TO ~ ONE BETTER : bi ser kesekê keftin.

- TO ~ ON FOOT : peya çûn.

- TO ~ OUT : derkeftin.

- TO ~ OVER : seh kirin, dubare kirin, pişkinîn kirin, serkeftin, partî yan ola xwe guhorîn, li ser re çûn.

- TO ~ SHORT : kirîn û firotinê dikit hîvî dikit ko biha (li borseyî) dakevin, (bihên xarê).

- TO ~ THROUGH : qenc seh kirin, karî berdewam kirin ko temam bikit.

- TO ~ THROUGH WITH : berpê kirin.

- TO ~ TO BED : rakeftin, nivistin, razan, çûn nav nivînan de.

- TO ~ TOO FAR : ser xwe çûn.

- TO ~ TO ON'S HEAD : fêz bûn, mirovekê gêj yan har kirin.

- TO ~ TO PIECES : herifîn(demar).

- TO ~ ROUND : gerîn, serdan kirin, têre kirin.

- TO ~ TO TOWN : çalak xebitîn, ser keftin.

- TO ~ UNDER : mirin, xeniqîn, navdar bûn.

- TO ~ UP : rût bûn, çûn serî.

- TO ~ UPON : li ser çûn.

- TO ~ WEST : mirin.

- TO ~ WITH : li gel çûn, têgehîştin, pêk hatin.

- TO ~ WITHOUT : xwe li ber hejariyê girtin.

GO, *n.* : serketin, royiştin, cilên baw(mode), bazarê têrhavil, pêşbirke, çalakî, bizav, herîn.

GOA, *n.* : stirî, zixt, derzîk, xurîn.

GO-AHEAD, *adj., n.* : çalak, serkêş, pêşketinxwaz.

GOAL, *n.* : nîşangeh, armanc, amanc, kam, nîşan, mebest, serdil, merem, gol (tepka pêyan).

- KEEPER : golparêz, armancparêz.

GOAT, *n.* : bizin.

- MALE ~ : nêrî.

- BLACK FACED ~ : pezçal.

- HAIR : kej.

- MANURE : bizin pişkul.

- MEAT : goştê bizinê.

GOAT ANTELOPE, *n.* : bizinpezkûvî.

GOATEE, *n.* : bizinrih.

GOATFISH, *n.* : bizinmasî.

GOATISH, *adj.* : bizinî.

GOATSBEARD, *n.* : gêzbelok, şing.

GOATSUCKER, *n.* : bizinmij (texlîtek balinde ye).

GOB, *n.* : gomçik, tîbabek mezin, deryavan.

GOBBET, *n.* : gomçik, parçeyek goşt.

GOBBLE, *n.* : dengê eloeloyî (qiloqilo).

GOBBLE, *vt.i.* : daûran, revandin, qiloqilo kirin.

GOBBLED, *adj.* : daûrayî, revandî.

GOBBLER, *n.* : eloelo.

GOBBLING, *n.* : loşdan.

GOBBY, *n.*, (sl) : pasvanê beravê.

GOBELIN, *n.*, *adj.* : deryavanê emerîkanî.

GO-BETWEEN, *n.* : kostek.

GOBLET, *n.* : cam, piyale, gosik.

GOBLIN, *n.* : dêw, dirinc, ecine.

GOBY, *n.* : masiyek şaperdirr e.

G.O.C. ABBR. **GENERAL OFFICER COMMANDING**, *n.* : fermandarê serkirdariya gîştî.

GO-CART, *n.* : erebaneya biçûkan.

GOD, *n.* : Xuda, Xudê, dawer, Xiwa, Yezdan.

- **OF EVIL** : Erhîman : xudayê bediyê.
- **OF HEAVEN** : Ahûremezd, Jupîter : xudayê beheştê.
- **OF HELL** : Pluto : xudayê dojehê.
- **OF LOVE** : Kupîd : xudayê evîniyê.
- **OF RIGHT AND JUSTICE** : Ahûremezd : xudayê rastî û dadiyê.
- **OF THE DAY** : roj.
- **OF THE FIRE** : Vulkan : xudayê agirî.
- **OF THE SEA** : Neptun : xudayê deryayî.
- **OF THE WAR** : Mars : xudayê şerî.
- **OF THE WORLD**, *n.* : şeytan.
- **OF WINE** : Bakus.

GODACRE, *n.* : goristan.

GODCHILD, *n.* : biçûkê xudankirinê.

GODDAUGHER, *n.* : keça xudankirinê.

GODDESS, *n.* : xudabanû, banûxuda.

GO-DEVIL, *n.* : teqên.

GODFATHER, *n.* : kirîv, şoşbûn.

GODFATHERHOOD, *n.* : kirivîtî, kirivatî.

GODFORBID, *n.* : xudê nekit, jê dûr bit.

GODHEAD, *n.* : xudatî, xudêtî.

GODHOOD, *n.* : xudatî, xudêtî.

GODLESS, *n.* : bêxuda, bêxudê.

GODLIKE, *adj.* : xudayî, wek xudê.

GODLINESS, *n.* : dîndarîtî.

GODLING, *n.* : xudak, xudêk.

GODLY, *adj.* : dîndar.

GODMOTHER, *n.* : kirîv.

GODPARENT, *n.* : kirîv.

GODSEND, *n.* : xoşbext.

GODSHIP, *n.* : xudayîtî.

GODSON, *n.* : kurê kirîvatiyê.

GODSPEED, *n.* : ûxer.

GODWIT, *n.* : texlîtek balinde ye.

GODWORHSHIPPER, *n.* : xudêperês, yezdanperês.

GOER, *n.* : çûyî, hesp.

GOFFERING, *n.* : çermiqîn.

GO-GETTER, *n.* : serkêş, şerûd.

GOGGLE, *adj.* : biloq.

- **EYED** : çavbiloq.

GOGGLES, *n.* : berçavik.

GOING, *n.* : çûn, rew, royştin, hajotin, herîn.

- **AWAY** : wêveçûn, hajotin, koçan.
- **DOWN** : dahatin, daketin.
- **OUT** : derketin.

GOINGS-ON, *n.* : bûyer, kar.

- **UP** : hilkişîn.

GOITRE OR GOITER, *n.* : perîzade.

GOITROUS, *adj.* : perîzadeyî.

GALCONDA, *n.* : kanzaya dewlemend.

GOLD, *n.* : zêr, parçediravên zêr.

- **BEATER** : zêrkut.
- **BEATING** : zêrkutî.
- **BRICK** : qelp, zirzêr, mirov nexasme serbazê zexel.
- **DIGGER** : zêrkoler.
- **BROCATED** : zêrweşîn.
- **DUST** : pirtikên hûrên zerî, zêrtoz.
- **EMBROIDERED** : zêrweşîn.
- **FEVER** : lêgerana zêrî.
- **STONE** : ber yan kevrê zêr : şûşeyek gewr e pirtikên hûrên rengzêrîn têde ne.
- **FIELD** : zeviya zêrî.
- **FINCH** : zelor, çûçika mastî, sivanok.
- **LIGHT** : pîlk.
- **PLATED** : zêrkirî.

GOLDEN, *adj.* : zêrîn.

- **AGE** : serdemê zêrîn.
- **CHAIN** : zêrbend.
- **COATING** : zêrkirî, zêrhinî.
- **EYE** : çavzêrîn : texlîtek werdek e û çavzer e.
- **GLOW** : zêrîn : helezek dirêj û gulzer e.
- **MEAN** : navîn.
- **ROD** : darzêr : helezek têrgulzer e li ser baskên dirêj.
- **RULE** : rêzana zêrîn, pend.
- **YELLOW** : zer, zêrîn.

GOLD-FILLED, *adj.* : qelpkirî : kanê erzanê zêrkirî.

GOLDFISH, *n.* : masî zêrîn.

GOLD FOIL, *n.* : berperên zêrî, rûtenikê zêrî.

GOLDILOCKS, *n.* : mirovê pirç yan por zer.

GOLD LEAF, *n.* : belgê zêrî.

GOLD MERCHANT, *n.* : zêrker, zêringer.

GOLD OF PLEASURE, *n.* : giya zêrîn.

GOLDSMITH, *n.* : zêrkar, zêrgeh, zêringer.

GOLDSMITHY, *n.* : zêringerî.

GOLEM, *n.* : wêneyê gil ko ser sirûştî zindî bûyî (efsaneya Cihiyan).

GOLF, *n., vt.* : leyiztina, werzişiya golf, golf leyiztin.

GOLFER, *n.* : lîzbaz yan yarîkerê golfê.

GOLIATH, *n.* : Ejdeha.

GOLLIWOG, *n.* : bûka leyiztoka kirêt.

GOLLY, *int.* : bi Xudê.

GOLUPTIOUS, *adj.* : xoş, xweş.

GON(O)-, *pref.* : pêşgire ko zêyî ye.

GONAD, *n.* : livikek zêyî ye.

GONDOLA, *n.* : belem.

GONDOLIER, *n.* : belemvan.

GONE, *adj.* : çûyî, lawaz, mirî.

GONER, *n.* : bêhîvî.

GONFALON, *n.* : ala.

GONG, *n.* : çan, zeng, zengil.

- **BEATER** : çankut.

GONGORISM, *n.* : rêbaza torî ya îspanî.

GONI(O)-, *pref.* : pêşgir e ko goşe ye.

GONIOMETER, *n.* : goşepîv.

GONOCOCCUS, *n.* : mîkroba firengiyê.

GONORRHEA, *n.* : sûsenek, sûzenek.

- GONY, *suff.* : paşgir e ko çêbûn e.

GOO, *n.* : çir(r), linc.

GOOBER, *n.* : baqila sodanî.

GOOD, *adj.* : baş, çak, çê, xoş, xweş, rind, qenc, bêr, çeleng, xawên, saz, sax.

- A ~ TURN : qencî.

- AS ~ AS HIS WORD : rastok.

- BREEDING : qencxudankirin.

- FELLOW : kabrayê baş, qencemirov.

- FORTUNE : rûpîrozî, kamêranî, bextewerî.

- HEALTH : nûşican!.

- HEARTED : dilfireh, dilgewt, qenc.

- HEARTEDNESS : qencîtî, dilfirehîtî.

- HOMOURED : rûxoş.

- LOOKING : law, çeleng, ciwan, taze.

- LUCK : xoşbext, rûpîrozî.

- NATURED = GOOD HUMOURED.

- NEWS : mizgînî, mijde.

- NOT ~ NEWS : nebaş.

- OFFICES : navbêjî, navçîtî.

- SENSE : çakhiş.

- STATURE : bejinzirav, xoşbejin.

- TEMPERED : dilniya, qencrewişt.

- TIDINGS : mizgînî, mijde.

- WIFE : kabanî.

- WILL : xêrxwazî, qencî.

GOOD BOOK, *n.* : kitêba pîroz (Încîl).

GOOD-BYE OR GOOD-BY : ûxer, bi xatra te, xatir xwestin.

GOOD-FOR-NOTHING, *adj., n.* : bê biha, tewezel, kêrnehatî.

GOODLY, *adj.* : mezin, law, taze.

GOODNESS, *n.* : çakîtî, başîtî, xasekî, qencî, rindayî, rindî, xoşî, xweşî, xêr, çêyî.

GOODS, *n.* : pertal, pirtal, menal, şimek, pirtî.

GOODY, *n.* : xoş, xweş.

GOODY-GOODY, *adj.* : xoş, xweş, pûçe, pîrejin.

GOOEY, *adj.* : debîşî, linc, çir(r), hestiyar.

GOOF, *n.* : xirpo, gewc.

GOOFY, *adj.* : gewcî.

GOK, *n.* (*sl. derog.*) : biyanî.

GOON, *n.* : gewc, xirpo.

GOOP, *n.sl. derog.* : xirpo.

GOOSANDER, *n.* : qaza masîxwer.

GOOSE, *n.* : qaz.

- FLESH : tezîn, lerizîn, velerzin, tez tezînk, girîze.

GOOSEBERRY, *n.* : kişmiş.

GOOSE FOOT, *n.* : pêqaz (texlîtek helez e).

GOOSEHERD, *n.* : şivanê qazan.

GOOSE NECK, *n.* : qazstû : tiştê xwehrê wek stûyê qazê.

GOOSE STEP, *n.* : qazpêngav.

GOOSEY, *adj.* : werdekî, qazî.

G.O.P ABBR. GRAND OLD PARTY : partê kevnê mezin (partê komariyê emerîkanî).

GOTHER, *n.* **-KNOT** : kîseleyek emerîkanî ye.

GORAL, *n.* : pezkûviyê Hindî.

GOR BLIMEY, *int.*expr. : derbirrina guhişînê : Xudê min kore bikit.

GORDIAN KNOT, *n.* : girêya gordî : girîftarî.

GORDON SETTER, *n.* : seyek nêçîrê ye û mûdirêj e.

GORE, *n.* : parçeyek erd yan zeviya sêgoşe, pêrûkê sêgoşeyî.

GORE, *vt.* : sêgoşe kirin(dibirrit).

GORED, *adj.* : qewarekirî, birîndarkirî.

GORGE, *n.* : gelî, nihal, zik, ûr, gerû, xerend, zang.

GORGE, *vi.t.* : daûran, bêqam xwarin.

GORGED, *adj.* : daûrayî.

GORGEOUS, *adj.* : ciwan, taze.

GORGET, *n.* : zirêya gerdenê, xalka gerdenê.

GORGIO, *n.* : navê qerec li mirovê neqerec kirin.

GORGON, *n.* : jinka kirêt, yek ji sê xuşkên efsaneya girekî, pirçmar ko her kesê ew didît dibû ber.

GORGONIA, *n.* : canewerê wek mercanî.

GORGONIZE, *vt.* : guhişandin.

GORGONZOLA, *n.* : penîrê şîn.

GORILA, *n.* : meymûna mezina Efrîqa, kirêt, xuynrêj.

GORING, *n.* : qewarekirin.

GORMANDIZE, *vt.* : daûran.

GORMANDIZER, *n.* : xwara.

GORMLESS, *adj.* : gewc, xirpo.

GORSE, *n.* : furze.

GORY, *adj.* : xwînî.

GOSH, *n.* : (**IN EXCL** *subs.* **FOR BY GOD**) : bi Xuda, bi Xudê.

GOSHAWK, *n.* : şehbaz, dubrak.

GOSHEN, *n.* : dira ronahî û zehfiyê.

GOSLING, *n.* : çiçeloka qazê, xirpo.

GOSPEL, *n.* : Încîl.

GOSPELLER, *n.* : încîlxwend.

GOSSAMER, *n.* : perûk yan kirasê tenik, tevn.

GOSSIP, *n.* : galgal, geveze, galegot, paşgotin, qumsî, nekamî.

GOSSIP, *vi.* : paşgotin kirin.

GOSSIPY, *adj.* : çenebaz.

GOT, *p., pp.* **OF GET** : girt, bir.

GOTH, *n.* : Got : gelê hovê Cermenî.

GOTHIC, *adj.* : Gotî : Cermenî, hov, dirr, hunerek, avayiyê, zimanê Cermeniyê Gotî, rêbaza Gotî (avayî).

GOUGE, *n.* : simtokê kun.

GOUGE, *vt.* : qewartin, qewirandin.

GOUGED, *adj.* : qoqilandî, qewartî.

GOUGING, *n.* : qoqilandin, qewartin.

GOULASH, *n.* : êxiniya goştî.

GOURD, *n.* : kulind.

GOURMAND, *adj.* : pirxwer, xwarek, kulb.

GOURMANDISE, *n.* : neritên pirxwerî.

GOURMET, *n.* : xwarinzan.

GOUT, *n.* : movikkulî.

GOVERN, *vt.i.* : hukim kirin, biryar dan, rade kirin, damezrandin, desthelat kirin.

GOVERNABLE, *adj.* : hukimbar.

GOVRNANCE, *n.* : hikumet.

GOVERNESS, *n.* : jinkarbidestî, dadûka biçûkan, jina fermanrewayî.

GOVERNMENT, *n.* : hikumet, ramyarîzanî, hukimkirin, fermanrewayî.

- **HOUSE OR OFFICES** : sera.

GOVERNMENTAL, *adj.* : hikumetî, mîrî, fermanrewayî.

GOVERNMENTALISM, *n.* : hikumetîtî, dîtaneya berfirehkirina karê hikumetî.

GOVERNOR, *n.* : parêzkar, kardar, parêzyar, serdar, şehreyar, parêzger, amê-

ret bo qaydekirina germî yan pestênê.

- **GENERAL** : sermîr, hakim yan fermarewayê gelemper.

GOVERNORATE, *n.* : parêzgeh.

GOVERNORSHIP, *n.* : parêzkarî.

GOWAN, *n.* : gulbihar.

GOWK, *n.* : xirpo, gewc.

GOWN, *n.* : cil, kiras, xîlik, eba.

GOWN, *vt.i.* : kirinber, kirinberxwe.

GOWNSMAN, *n.* : mamosta yan seydayê zanistgehê.

GOY, *n.* : navê Cihiyan ko li gel yan neteweyê ne Cihî dikin.

GRAB, *n., adj.* : girtin, birin, revandin, standin, çingal, revandî.

GRAB, *vt.i.* : girtin, revandin, standin.

GRABBED, *adj.* : standî, girtî, revandî.

GRABBER, *n.* : revonek.

GRABBING, *n.* : revandin, birin, standin, rivandin.

GRABBLE, *vi.* : dapelandin.

GRABBLED, *adj.* : dapelandî.

GRABBLING, *n.* : dapelandin.

GRABEN, *n.* : nizmiya rûyê erdê li navbera çewtiyan de.

GRACE, *n.* : narînî, terpûşî, şoxî, rûmetî, ciwanî, perkal, qencî, payedarî, dilovanî, qeşeng, qayilbûn, mihirvanî.

- **ACT OF ~** : lêborîna giştî.

- **BY THE ~ OF GOD** : bi dilovaniya Xudê.

- **TO BE IN THE GOOD ~ S OF** : bi rûmet bûn li nik mirovekê.

- **WITH A BAD ~** : ne ji dil.

- **WITH A GOOD ~** : ji dil.

GRACE, *vt.* : ciwan kirin, xemilandin.

GRACED, *adj.* : rûmetdarkirî.

GRACEFUL, *adj.* : rûmetdar, şox, ciwan, narîn, nazenîn.

GRACEFULLY, *adv.* : bi rûmetdarî, bi lewendî, rûmetdarkî.

GRACEFULNESS, *n.* : lewendîtî, rindîtî, narînîtî.

GRACELESS, *adj.* : bêrûmet, rizî.

GRACILE, *adj.* : çeleng, barîk, zirav.

GRACILIS, *n.* : tenka ranî.

GRACILITY, *n.* : ziravîtî.

GRACING, *n.* : rûmetdarkirin.

GRACIOUS, *adj.* : dilgir, qenc, merd, taze, çeleng, dilovan, rûmetdar.

GRACIOUSLY, *adv.* : bi merdî, bi rûmetdarî, merdîkî.

GRACIOUSNESS, *n.* : merdîtî, rûmetdarîtî.

GRACKLE, *n.* : balindeyek perreş û teyisî ye.

GRADATE, *vi.t.* : pêpikî kirin, pêpikî bûn, têkil bûn.

GRADATED, *adj.* : pile dar, telan.

GRADATION, *n.* : qonax, paye, koçe, zincîrbûn, peyhatî, dûvyekbûn, pilebûn, têkilbûn.

GRADE, *n.* : paye, pile, pol, cor, koçe, qonax, nîsan, pileya nişîvbûnê, rêya nişîv.

GRADE, *vt.i.* : rê rast kirin, rêz kirin, nîşan kirin, paye kirin, perandin, pêpikî kirin, pêpikî bûn, pile kirin.

GRADE CROSSING, *n.* : duriyan.

GRADED, *adj.* : piledar, rastkirî.

GRADELY, *adj.* : nayab, law, rast, dirist.

GRADER, *n.* : rastker, payeker, şagird (li dibistanê).

GRADE SCHOOL, *n.* : dibistana seretayî.

GRADIENT, *n.* : berwar, lêjî, nişîvî.

GRADIN(E), *n.* : pêpikên nizmên pêstirkê.

GRADING, *n.* : pilebûn.

GRADUAL, *adj.* : berebere.

GRADUALLY, *adv.* : berebereyî.

GRADUAND, *n.* : mirovê li bere bawernameyê wergirit.

GRADUATE, *n., adj.* : derçûyî (xwendintemamkirî).

GRADUATE, *vt.* : derçûn, xwendin temam kirin.

GRADUATED, *adj.* : piledar, telan.

GRADUATING, *n.* : pilekirin, pilebûn.

GRADUATION, *n.* : pilebûn, derçûn.

GRADUS, *n.* : ferhenga helbestî ya latînî.

GRAFFITO, *n.* : dirûşm.

GRAFT, *n.* : bertîl, petrume, mûtirbe, petirme, heleza petrumekirî.

GRAFT, *vt.i.* : petrume kirin, nerewa dirav bi dest keftin yan standin.

GRAFTAGE, *n.* : petrumekirin, mutirbekirin.

GRAFTED, *adj.* : petrumekirî.

GRAFTER, *n.* : petrumeker.

GRAFTING, *n.* : petrumekirin, mutirbekirin.

GRAIL, *n.* : tirarê pîroz, lêgerana zehmet.

GRAIN, *n.* : gerdîle, cor, lib, texlît, rewişt, sirûşt, tov, dêndik, tene, dan, dane, dexl.

- **AGAINST THE ~** : dijî mad yan sirûştî.
- **BROTH** : virk.
- **WITH A ~ OF SALT** : gomandarî.

GRAIN, *vt.* : dane bûn, dêndik bûn, rih hênan der.

GRALLATORIAL, *adj.* : lingdirêj (balinde).

GRAM, *n.* : nok.

GRAM OR GRAMME, *n.* : gram : yek ji hezar kîlogramê (kêşan yan senga sentîmetrek sêcarekî avê).

- **ATOM** : kêşe gerdîleya gramî.
- **CALORIE** : germiya gramî.
- **MOLECULE** : kêşa pirtikiya gramî.

GRAM(M)E : giyayê çerê.

GRAMARYE, *n.* : cadû.

GRAMERCY, *n.* : sipas.

GRAMINACEOUS, *adj.* = **GRAMINEOUS.**

GRAMINEOUS, *adj.* : giyayî.

GRAMINOVOROUS, *adj.* : giyaxwer.

GRAMMALOGUE, *n.* : nivîsîn kurtkirin, tîpek yan nîşanek şûna peyivê.

GRAMMAR, *n.* : destûr, rêziman.

- **SCHOOL** : dibistana amadeyî yan navincî.

GRAMMARIAN, *n.* : rêzimanzan.

GRAMMATICAL, *adj.* : rêzimanî.

GRAMMATICALITY, *n.* : rêzimanîtî.

GRAMMATICALLY, *adv.* : bi rêzimanî, rêzimankî.

GRAMMATICALNESS, *n.* : rêzimanîtî.

GRAMMATICIZE OR GRAMMATICISE, *vt.* : rêzimanî kirin.

GRAMOPHONE, *n.* : bêjek.

GRAMP(S), *n.* : bapîr.

GRAMPUS, *n.* : texlîtek dolfîn e (dolîn, giyaneweri deryayî).

GRAM'S METHOD, *n.* : rêbaza gramî (rêbaza rengkirina mîkroban ya zana Gramî).

GRAN, *n.* = **GRANNY.**

GRANADILL, *n.* : meyweya viyanê.

GRANARY, *n.* : embara genimî, jêderê serekî, devera têrgenim, kadîn, pangeh.

GRAND, *adj., n.* : mezin, gewre, hemiyatî, hezar dolar.

- **CHILD** : newe, nevî.

- **DAUGHTER OR SON** : nevî.
- **FATHER** : bapîr.
- **GRAND CHILD** : nevîçîçirk.
- **MOTHER** : pîr, dapîr, pîrik.
- **NEPHEW** : neviyê birayî yan xuşkê.

GRAN(D)DAD, *n.* : bapîr.

GRANDAM(E), *n.* : pîr.

GRANDAUNT, *n.* : meta babê yan daykê.

GRAND DUCHESS, *n.* : doqbanûya mezin.

GRAND DUCHY, *n.* : doqnişîna mezin.

GRAND DUKE, *n.* : mîr yan doqê mezin.

GRAND DAME, *n.* : jîna şikûdar.

GRANDEE, *n.* : xanedan, giregir (Îspanî yan Portugalî).

GRANDEES, *n.* : debdebe, mezin, şikûdar.

GRANDEUR, *n.* : kawî.

GRANDIFLORA, *n.* : hewdedan, berhemdarê gulmezin.

GRANDILOQUENCE, *n.* : mezinkirin (axiftin).

GRANDILOQUENT, *adj.* : mezin(kirî).

GRANDIOSE, *adj.* : qebe, fêz, debdebe, mezinatî.

GRAND JURY, *n.* : desteka mezina sondxweran.

GRANDLY, *adv.* : bi mezinî, mezinikî.

GRANDNESS, *n.* : şikûdarî, debdebeyî, mezinatî.

GRAND PARENT, *n.* : bapîr, dapîr.

GRAND SI(E), *n.* : bapîr, bapkalk.

GRAND SLAM, *n.* : serketina temam.

GRAND STAND, *n.* : temaşgeha meydana leyiztina werzişî yan pêşbirke yan pêşbezînî.

GRAND STAND, *vt.* : leyiztin da ko kartêkirina temaşekeran bikit.

GRAND UNCLE, *n.* : mam(ap) yan xalê babê yan daykê.

GRANGE, *n.* : civata hevkariya çandinê.

GRANGER, *n.* : endamê civata hevkariya çandinê.

GRANGERIZE, *vi.* : kitêbek xemilandin bi wêneyên kitêbek dî.

GRANI-, *pref.* : pêşgir e ko tov e.

GRANOFFROUS, *adj.* : berhemdarê tovî.

GRANITE, *n.* : granît : beriste, rawesta rikdar.

GRANITEWARE, *n.* : amanên asinên bi mînayî hinîn (minakirîn).

GRANITIC, *adj.* : giranîtî, beristeyî.

GRANIVOROUS, *adj.* : tovxwer.

GRANNY, *n.* : pîr, pîrik.

GRANNY KNOT, *n.* : girêya asan vedibit.

GRANO-, *pref.* : pêşgir e ko beriste ye.

GRANT, *n.* : bexş.

GRANT, *vt.* : bexşîn, bûn.

GRANTED, *adj.* : bexşî.

GRANTEE, *n.* : mirovê bexşkirî.

GRANT-IN-AID, *n.* : bexşîn.

GRANTING, *n.* : dan.

- **ASYLUM** : penadan.

GRANULAR, *adj.* : savarkirî, danikî.

GRANULATE, *vt.i.* : danik kirin, danik bûn.

GRANULATION, *n.* : danikbûn.

GRANULE, *n.* : danik.

GRANULITE, *adj.* : danikî.

GRANULOMA, *n.* : pejbûna danikî yan dêndikî.

GRANULOSE, *adj.* : savarî, danikî.

GRAPE, *n.* : tirî, mêw.

- **FRUIT** : greypfrût : meyweya mizremerî.

- **HOUSE** : şerabgeh.
- **LARGE ~** : gozane.
- **BUNCHES** : îşî, ûşî.
- **JUICE** : ava tirî, şile, şîre.
- **SHOT** : bombeya îşî.
- **SOUR ~** : bêsîre, şilor.
- **STONE** : berik.
- **SUGAR** : şekira tirî.
- **UNRIPE ~** : bêsîre.
- **VINE** : mêw, rez.
- **VINE BRANCHES** : şiftik.

GRAPERY, *n.* : rez.

GRAPH, *n.* : nexşek, hêla diyarkirinê, hincekirina peyivê.

- **PAPER** : kaxeza nexşekirinê.

GRAPH, *vt.* : nexşe kirin, nivîsîn, wêne kirin.

- **GRAPH**, *suff.* : paşgir e ko nivîsî ye yan wênekirî ye, alava tomarkirinê.

GRAPHEME, *n.* : tîpên dengekî.

GRAPHIC(AL), *adj.* : nivîsî, nexşekirî, wênekirî, wêneyî, nexşeyî, zindî, çapî, nivîsînî.

- **ART** : hunerên nexşekirinê.

GRAPHICALLY, *adv.* : bi nexşekirinî, nexşekirinkî.

GRAPHICS, *n.* : hunera nexşekarî yan bîrkarî.

GRAPHITE, *n.* : grafît : karbona reşa nerm ko xame yan pênivîsan jê çêdikin.

GRAPHO-, *pref.* : pêşgir e ko nivîsîn e.

GRAPHOLOGY, *n.* : nivîsînzanî.

GRAPHY, *n.* = **GRAPH.**

GRAPNEL, *n.* : çingal, lenger.

GRAPPA, *n.* : brandiya paşmaya tirî.

GRAPPLE, *n.* : lenger.

GRAPPLE, *vt.i.* : girtî.

GRAPPLING, *n.* : lenger, çingal.

GRAPY, *adj.* : tiriyî, mêweyî.

GRASP, *n.* : girtin, destik, şiyana girtinê, têgehiştin.

GRASP, *vt.i.* : girtin, têgehîştin.

GRASPABLE, *adj.* : girtinbar, têgehiştinbar.

GRASPING, *n.* : kinoj, çikos, pêgirî.

GRASPINGLY, *adv.* : bi çikosî, çikoskî.

GRASPINGNESS, *n.* : çikosîtî.

GRASS, *n.* : giya, çîm, çer, pincar, lewer.

- **DRY ~** : pûş, pîş.
- **LAND** : çere, warkoz.
- **STALK** : qasik.

GRASS, *vt.i.* : çerandin, çerîn, giya çînîn, giya bûn.

GRASSHOPPER, *n.* : kulî.

GRASSLESS, *adj.* : bêgiya.

GRASSROOTS, *n.* : axa serve, gundewarî, binyat, binik.

GRASS WIDOW, *n.* : bîjin, jina bibîji, jina berdayî, jinebî.

GRASS WIDOWER, *n.* : mêrebî, bêjin.

GRASSY, *adj.* : giyayî, kesk.

- **COLOUR** : giyareng.

GRATE, *n.* : tanê bistkirî, êzinghelgir, koçik, agirdan, pencereya bistkirî.

GRATE, *vt.i.* : tan, koçik yan pencere kirin, hêrîn, şepirze kirin, perîşan kirin, arandin.

GRATED, *adj.* : hêrayî, dankirî, dêndikirî.

GRATEFUL, *adj.* : minêkar, sipaskar.

GRATEFULLY, *adv.* : bi sipaskarî, sipaskarkî.

GRATEFULNESS, *n.* : sipaskarîtî, malavayî.

GRATER, *n.* : rendik, rende, renek.

GRATICULE, *n.* : têrkirin.

GRATIFICATION, *n.* : şadkirin, têbûn, dilniyabûn, şadbûn.

GRATIFY, *vt.* : dilniya kirin, şa kirin, têr kirin.

GRATIFYING, *n.* : dilniyakirin.

GRATIFYINGLY, *adv.* : bi dilniyayî, dilniyayîkî.

GRATING, *n.* : çirikandin, çirkîn, çirîk, tanê bistkirî, êzingir.

GRATIS, *n.* : herwe, mift, belaş.

GRATITUDE, *n.* : sipas, sipasîtî, sipasdarîtî, malava.

GRATUTIOUS, *adj.* : herwe, mift.

GRATUTIOUSLY, *adv.* : bi herweyî, bi miftî, herwekî.

GRATUTIOUSNESS, *n.* : herweyîtî.

GRATUITY, *n.* : bexşîş.

GRATULATORY, *n.* : pesn, derbirrîna şadiyê bo serketina mirovekê.

GRAUNCH, *vt.i.* : dengê hêranê.

GRAVAMEN, *n.* : gazinde : eger û made.

GRAVE, *n., adj.* : giring, rûmetdar, kuj, tarî, gor, meng.

- **CLOTHES** : berteng, giran.
- **DIGGER** : gorkol.
- **STONE** : kêl, berbêlk.
- **ROOF** : hed.
- **YARD** : goristan, ziyaret, gor.

GRAVE, *vt.* : nexş kirin, tiraşîn.

GRAVECLOTHES, *n.* : qerqer.

GRAVEL, *n.* : berik, cercîr, zegir, bestîlok, bestik.

GRAVELLY, *adj.* : cercîrî, bestîlokî.

GRAVER, *n.* : simtok, peykertaş, nexşker.

GRAVES-DISEASE, *n.* : perîzadeya topka çavî.

GRAVI-, *pref.* : pêşgir e ko giran e.

GRAVID, *adj.* : avis.

GRAVIMETER, *n.* : giranpîv.

GRAVIMETRY, *n.* : giranpîvî, sengpîvan.

GRAVITATE, *vi.t.* : kêşan, hatin kêşan, livîn (bi kêşanê).

GRAVITATION, *n.* : rakêşan, kişan.

GRAVITATIONAL, *adj.* : kêşanî, rakêşanî.

GRAVITATIVE, *adj.* : kêşandar.

GRAVITATIVELY, *adv.* : bi kêşanî, kêşankî.

GRAVITY, *n.* : kêş, kêşan, rakêşan, metirsî, giringî, giranî, zemînkêşî.

GRAVURE, *n.* : kilîşe, kolana zengografî.

GRAVY, *n.* : avgoşt, êxinî.

GRAY, *n., adj.* : reşik, gewr, axkî, boz, reşboz.

- **FISH** : pezka avî.
- **HAIRED** : porspî, serspî.
- **SQUIRREL** : sincaw.

GRAY, *vt.i.* : gewr kirin, gewr bûn.

GRAYBEARD, *n.* : pîr, pîremêr, rihspî.

GRAYLING, *n.* : texlîtek masiya rûbarî ye.

GRAY MATTER, *n.* : mejî, hiş.

GRAZE, *vi.t.* : çerîn, çerandin.

GRAZE, *n.* : lewer, çer.

GRAZED, *adj.* : çerandî, çerî.

GRAZERY, *n.* : koz.

- **PRIVATE ~** : pawan.

GRAZIER, *n.* : şivan, gavan.

GRAZING, *n.* : çeryan, çer, warkoz, delge, şivanîtî.

- **GROUND** : koz, warkoz, çere.
- **LAND** : koz, pawan.

GREASE, *n.* : bez, hiriya birrî berî paqijkirinê.

GREASE, *vt.* : bez kirin, çewr kirin.

GREASED, *adj.* : bezkirî, çewrkirî.

GREASEPAINT, *n.* : karkirina şanoyî, madeyên karkirina şanoyî.

GREASER, *n.* : çewrker, bezker.

GREASING, *n.* : çewrkirin, bezkirin, ronkirin.

GREASY, *adj.* : kiz, bezdar, tehîsok.

GREAT, *adj., adv.* : mezin, gir, gewre, girs, dirêj, fire, zehf, navdar, pêgotî, payeberz, zil, şehreza raserîn.

- **APE** : meymûna bala.
- **BEAR** : stêra hirça mezin.
- **COAT** : palto.
- **GRAND CHILD** : nevîçirk.
- **GRAND FATHER** : babê bapîrî.
- **HEARTED** : aza, aram.
- **NEPHEW** : neviyê birayî yan xuşkê.
- **NIECE** : neviya birayî yan xuşkê.
- **SKUA** : hevçî.
- **TOE** : pêçî.
- **UNCLE** : mam, ap yan xalê babê yan daykê.

GREATEN, *vt.i.* : mezin kirin, fireh bûn, mezin bûn.

GREATER, *adj.* : mezintir.

- **FEAST** : cejna qurbanê.

GREATLY, *adv.* : gelek.

GREATNESS, *n.* : şikûdarîtî, meznayîtî, hewdedan, girî, mezinatî, mezinahî, debdebeyîtî, girî.

GREAVE, *n.* : zirêpûşê lingê balindeyî.

GREBE, *n.* : noqer (balinde ye).

GRECIAN, *adj.* = **GREEK.**

GRECO-, *pref.* : pêşgir e ko Girekî, Yûnanî ye.

GREED, *n.* : çavharî, çavbirsî.

GREEDINESS, *n.* : çavbirsîtî.

GREEDY, *adj.* : zixûnî, çav har, zikin, zikmar, xwara, pir xwer, çav birsî.

GREEK OR GRECIAN, *adj.* : Girek, kevneyûnanî, alizî.

- **CATHOLLIC** : endamê dêrek rojhelatî, endamê tîreya rojhelatiya katolokî.
- **FIRE** : agirê grekî (li nav avê de hilbûn).
- **ORTHODOX** : ortodoksî : rojhelatiya dêra grekî.

GREEN, *adj., n.* : kesk, sewz, kerik, şînî, jînî.

- **BACK** : piştkesk : dolarê emerîkanî.
- **BELT** : kemera kesk : darên li dor taxekê digirin.
- **BLIND** : keskkore.
- **BOOK** : belavoka mîrî.
- **CHEESE** : penîrê kesk.
- **CROP** : keskederamet (bo xwarinê).
- **EYED** : çavkesk, qîrok.
- **FAT** : bezê kîseleyî yan reqî.
- **FOOD** : xurek.
- **FINCH** : çûçik (per zer û kesk).
- **FLAME** : kilfe.
- **GAGE** : hilîkên şîn.
- **GROCER** : sewzefiroş.
- **HORN** : sade, neşehreza.
- **HOUSE** : xanîkê germê şûşeyî bo çandin û parastina helezî.
- **JAUNDICE** : nesaxê çermkeskî.
- **LIGHT** : ronahiya kesk : nîşana derketinê û borînê (bê tewekelê).
- **PEA(S)** : kelî, kelîk, polke.
- **ROOM** : jora kesk : bo vesihîna kirdarên şanoyê.

- **SHANK** : lingkesk : balindeyek wek çûçika tîtelanî.

- **SICKNESS = CHLOROSIS.**

- **STONE** : berê kesk : kevrek bazaltî birkanî kesk.

- **STUFF** : keskatî, sewzî.

- **TABLE** : mêza qumarê.

- **TURTLE** : req.

- **VITROIL** : zaxa kesk : sulfata asinkî.

- **WOOD**, *n.* : daristan.

GREEN, *vt.* : kesk kirin.

GREENERY, *n.* : şînkayî, şîn, şînyatî, keskayî, keskatî.

GREENING, *n.* : keskesêv.

GREENISH, *adj.* : kesk, keske.

GREENLAND, *n.* : girdav Girînlend.

- **WHALE** : nehengê Girînlend.

GREENLANDIC, *adj.* : zarav yan zimanê Girînlend.

GREENLING, *n.* : keskok : texlîtek masî ye.

GREEN MANURE, *vt.* : zibil kirin(bi rîxa ter).

GRENNESS, *n.* : keskîtî, keskbûn, keskayî.

GREEN ONION, *n.* : pîvazterk.

GREENS, *n.* : sewzî, zerzewat, şîn, şînkayî.

GREEN STUFF, *n.* : sewzî, şînkayî.

GRENSWARD, *n.* : mêrg.

GREENTH, *n.* : keskatî.

GREET, *vt.* : silav kirin.

GREETING, *n.* : silavkirin, silav, silaw, pêşwaz, derbirrîn.

GREFFIER, *n.* : tomarker, dadger.

GREGARIOUS, *adj.* : civakxwaz, rivdexwaz.

GRENADE, *n.* : narîncok.

GRENADIER, *n.* : narîncokhavêj, texlîtek masiyek derdayî ye.

GRENADINE, *n.* : texlîtek tevn e (perûk), şerbeta hinaran.

GRESHAM'S LAW, *n.* : qanûna Greşam : ko pareyên qelp pareyên rast pûç dikin (anko zirdirav cihê rastdiravî digirit).

GRESSORIAL, *adj.* : rêvçûn, pêvçûn.

GREW (PAST OF GROW) : werarbo, çizirî, rengizî.

GREY = GRAY : gewr.

- **WACKE** : gomçika kevriya tebelên girûvirên pêkve.

GREYHOUND, *n.* : tajî.

GREYISH, *adj.* : gewr, boz.

GREYLAG, *n.* (gooze) : qaza kûvî ya ewropî.

GRID, *n.* : tora bistkirî, depê metaliyê kunkirî, tewera kehrebî, tûj, tîj.

GRIDDLE, *n.* : sac, sêl.

- **CAKE** : kiloca hêk û şîrî.

GRIDE, *n., vi.t.* : dengê vereninê, verenîn, birrîn.

GRIDIRON, *n.* : asinka birajtinê, meydana tepkana pêyan.

GRIEF, *n.* : dilgiranî, xefet, qehir, xem, keser, kizî, şîn, kovan, kul, ahîn, xem û pejare, mixabin.

GRIEFED, *adj.* : xemdar, qehirî, dilgiran.

GRIEF STRICKEN, *adj.* : pest, mirîto, behîdar.

GRIEVANCE, *n.* : gazinde, azar, ziyan, sitem, gilî.

GRIEVANT, *n.* : gilîdar, dozekar, gazindeker.

GRIEVE, *vt.i.* : xem xwarin, qehir xwarin.

GRIEVED, *adj.* : pest, xemdar, qehirî, mirîto, şîndar, behîndar, kovandar, bi kul.

GRIEVING, *n.* : behîdar.

GRIEVOUS, *adj.* : şîndar, giran (birîn), giring.

GRIEVOUSLY, *adv.* : bi giringî yan giranî, girankî.

GRIEVOUSNESS, *n.* : giringîtî, giranîtî.

GRIFFIN OR GRIFFON, *n.* : sîmerx : canewerek efsaneyî nîv simsiyark e û nîv şêr e.

GRIFFON, *n.* : texlîtek se ye(biçûk e).

GRIFT, *n.* : destketina nerewa.

GRIFT, *vt.* : havil kirin yan feyde kirin(bi xapandinê).

GRIFTER, *n.* : kulî, marmasiya biçûk.

GRILL, *n.* : birajtin, birajgeh.

- **ROOM** : aşxaneya birajtinê, birajgeh.

GRILL, *vt.* : birajtin, eşkence kirin, pirsiyar kirin(req).

GRILLAGE, *n.* : tora darî yan asinî.

GRILLE OR GRILL, *n.* : tanê bistkirî.

GRILLING, *n.* : birajtin.

GRILSE, *n.* : masiya (somon) ya biçûk.

GRIM, *adj.* : rûtal, dirr, bizdihîn.

GRIMACE, *n.* : rûbadan.

GRIMACE, *vi.* : rû badan (bo pêkenandinê).

GRIMALKIN, *n.* : kitik nexasme kitika pîr.

GRIME, *n.* : tenî, pîsatî.

GRIMNESS, *n.* : tenîtî, pîsatî.

GRIMLY, *adv.* : bi dijwarî, bi miç û morî.

GRIMM'S LAW : qanûna Grim : ko têveliya li navbera tîpên dengderên zimanên hindûewropî diyar kirin.

GRIMY, *adj.* : pîs, tenîkirî, şêlî.

GRIN, *n.* : bişkurîn, rûbadan.

GRIN, *vi.* : hişkurîn, rû badan.

GRIND, *n.* : hêran, çirkandin, hesandin.

- **STONE** : distar, berê aşî, berê hesandinê, hesan.

GRIND, *vt.i.* : tuj kirin, şimşat kirin, hesandin, hêran, tepeser kirin, rêncberî kirin, bizav kirin(nexasme xwendin).

GROUND, *p.* **OF GRIND** : hêra.

GRINDER, *n.* : distar, didanê kursî.

GRINDING, *n.* : hêran, seqakirin, gejmirandin, çirkandin, hesankirin, qutan, pijkirin.

- **STONE** : hesan, berger.

GRINGO, *n.* : biyanî.

GRINNED, *adj.* : bişkurî.

GRINNING, *n.* : bişkurîn.

GRIP, *n.* : destik, girtin, têgeheştin, çenteyê rêbariyê.

GRIP, *vt.* : girtin.

GRIPE, *n.* : gazinde, girtin, destik, zikêş.

GRIPE, *vt.i.* : qayim girtin, gazinde kirin, qehirandin, êşandin.

GRIPED, *adj.* : girtî.

GRIPES, *n.* : arengî, qolinc, zikêş yan gîrî.

GRIPING, *n.* : girtin.

GRIPPE, *n.* : persîva giran, înfilowenza.

GRIPPED, *adj.* : girtî.

GRIPPER, *n.* : girtek.

GRIPPING, *n.* : gîre.

GRIPPINGLY, *adv.* : bi gîreyî, gîrekî.

GRISAILE, *n.* : wêneyê xemlê nemaze li ser şûşeyî.

GRISEOFULVIN, *n.* : dermanê dij zindî nemaze dij kirmên xelek.

GRISEOUS, *adj.* : gewr, mirarî.

GRISETTE, *n.* : keçika xurta çîna karkera frensî.

GRISINESS, *n.* : bizdihînîtî.

GRISLY, *adj.* : tirsîn, bizdihîn.

GRISON, *n.* : texlîtek delekê goştxwer e.

GRIST, *n.* : hêran, hejmar, genim (bo hêranê), tibab, madeyê çirokê yan xwendinê.

- **ALL IS ~ THAT COMES TO HIS MILL** : havil yan feyde : her çî bêt aşî xêr û bêr e.

- **TO BRING ~ TO THE MILL** : feyde, havil.

GRISTLE, *n.* : kirkirok.

GRISTLINESS, *n.* : kirkirokîtî.

GRIESTLY, *adj.* : kirkirokî.

GRITSMILL, *n.* : aşê genimî, aş, distar.

GRIT(S), *n.* : hîrik, hûrke, savar, kevrê xîzî, zebir.

- **FINE** : sindik, pişron.

GRIT, *vi.t.* : kirkir kirin(didan), mermer hisîn.

GRITTED, *adj.* : kirkirî.

GRITTILY, *adv.* : bi azayî.

GRITTINESS, *n.* : azayîtî.

GRITTING, *n.* : kirkirkirin.

GRITTY, *adj.* : aza, xîzî.

GRIVET, *n.* : texlîtek meymûn e.

GRIZZLE, *n.* : gewr, dehbeyê gewr.

GRIZZLE, *vt.i.* : gewr kirinyan bûn.

GRIZZLED, *adj.* : gewr, belek.

GRIZZLING, *n.* : gewrkirin, poke.

GRIZZLY, *adj.* : belek.

GROAN, *n.* : nalenal, nalîn, axîn, nal, nikin, nikandin, harjîn.

GROAN, *vi.* : nalîn.

GROANED, *adj.* : nalî.

GROANER, *n.* : axdar.

GROANING, *n.* : nalîn, nal, hertîn, niç, nikîn, axîn.

GROAT, *n.* : kevnediravek metalî ye.

GROAT(S), *n.* : savar.

GROCER, *n.* : beqal, ronfiroş.

GROCERY, *n.* : beqalî, firoşî, firoşgeh ya beqalî.

GROCETERIA, *n.* : firoşgeha zerzewatî, xwexizmet.

GROG, *n.* : texlîtek şerab e.

GROGGY, *adj.* : mest, serxweş, veweşî.

GROGRAM, *n.* : tevnê hirî yan avirmîş û hirî.

GROIN, *n.* : nêk, kenarê du girêkên hevbirr.

GROIN, *vt.* : (grêk) dirist kirin.

GROMET, *n.* : destik, xeleka girtinê.

GROMWELL, *n.* : texlîtek helez e, berê derman bû.

GROOM, *n.* : zava, meyter, mehter, seyis.

- **'S CAKE** : kiloca zavayî yan dawetê.

- **'S MAN** : birazava.

GROOM, *vt.i.* : meyterî kirin, lê kirin, şimşat kirin.

GROOMER, *n.* : amadeker.

GROOMING, *n.* : meyterî.

GROOVE, *n.* : loç, kelş, edet, kevdek, karê kêrhatî.

GROOVE, *vt.i.* : kelişîn, kelişandin.

GROOVED, *adj.* : kelişandî.

GROOVING, *n.* : kelişandin.

GROOVY, *adj.* : kelişînî, kelşdar.

GROPE, *vt.i.* : dapelandin.

GROPED, *adj.* : dapelandî.

GROPING, *n.* : dapelandin, pelandin.

GROSS, *adj.* : girs, mezin, dozdeh, deste, dilreq, dilhişk, têkre, eşkera, sedê sed, gelemper, dîtinî, leşdarî, sirûşî, seretayî, erzan, kirêt, têkreyî.

GROSS, *vt.* : qazanc kirin, havil kirin.

GROT, *n.* **(POET) = GROTTO.**

GROTESQUE, *n., adj.* : gêre, awêze, kirêt.

GROTTO, *n.* : şkeft, eşkewt.

GROTTY, *adj.* (*sl.*) : netaze, kirêt.

GROUNCH, *n.* : gazindeker, kîn.

GROUCH, *vt.* : gazinde kirin.

GROUND, *n.* : ax, bej, erd, bin, binyat, nîşte.

- **COVER** : nixava erdê : giya û helezê hûrê daristanê.
- **CREW** : desteya erdiya balafirê.
- **FLOOR** : tebeqa erdî, nihûma erdî.
- **NUT** : baqilên çolê (hov).
- **PLAN** : melheza erdî yan binyat.
- **PLATE** : depê erdî.
- **RULE** : seretaya karî.
- **STATE** : barê hedar.
- **SWELL** : pêla jêrî.
- **WATER** : karêz.
- **WAVE** : pêla rûyî.
- **WORK** : binyat.

GROUND, *vt.* : hênan xarê, keftin binî.

GROUNDAGE, *n.* : erdiya gemiyê.

GROUNDLESS, *adj.* : bêbinyat.

GROUNDSEL, *n.* : binyat, derazîn, depê erdî.

GROUP, *n.* : girûh, bend, celeb, kom, birr, tof, selef, cêrge, gişkek, qewte, kewte, komel, komele, telp.

- **THEORY** : dîtaneya girûhan, têriwaney girûhekan.

GROUP, *vt.i.* : kom bûn, polên kirin.

GROUPABLE, *adj.* : girûhbar.

GROUPER, *n.* : bahîv, texlîtek masî.

GROUPING, *n.* : girûhkirin.

GROUSE, *n.* : gazinde, texlîtek por (balinde).

GROUSE, *vi.* : gazinde kirin.

GROUSED, *adj.* : gazindekirî.

GROUSING, *n.* : gazindekirin, pornêçîr.

GROUT, *n.* : gêç, nîşte.

GROUT, *vt.* : hinîn, gêç kirin, ax kirin.

GROUTER, *n.* : hinînkar.

GROVE, *n.* : rez, bîstan, cinîk, daristan.

GROVEL, *vi.* : gevizîn.

GROVEL(L)ER, *n.* : gevêz.

GROVELING, *adj.* : pûç yan pûçemirov.

GROW, *vt.* : werar bûn, (rih) berdan, mezin bûn.

GROWABLE, *adj.* : şînbar, werarbar.

GROWER, *n.* : çandiyar, kiştkar.

GROWING, *n.* : çezirandin, lixwedan, werarbûn, şînbûn, çandin, werzkirin, perestên, resiyayî, şînbûyî, lixwedayî, geşinde.

- **RICH** : dewlemendbûn.
- **UP** : mezinbûn.

GROWL, *n.* : rewîn, mirremirr.

GROWL, *vi.t.* : rewîn, gazinde kirin, mirremirr kirin.

GROWLER, *n.* : gazindeker, çiyayê befrê biçûkê serav.

GROWLING, *n.* : mirremirrkirin.

GROWLINGLY, *adv.* : bi mirremirrî, mirremirrekî.

GROWN, *adj. pp.* : werarbûyî, rewzbûyî, çezirandî, şînbûyî.

- **UP** : gehiştî, mezin.

GROWTH, *n.* : werar, çezirandin, şîn bûn, ajar, li xwedan, rewzbûn, geşe.

- **FACTOR** : kolkeyê werarê.

GROYNE, *n.* : dîwarê nizim yan peykerê depê wek sikrî bo girtina ava deryayî li ber avê.

GROYNE, *vt.* : (ber avê bi diwarkî) sikir kirin.

GRUB, *n.* : kirmik, kinco, zehmetkêş, rêncber, xurek, xwarin.

GRUB, *vt.i.* : helkêşan, kolan, rêncberî kirin.

GRUBBED, *adj.* : kolayî.

GRUBBING, *n.* : kolan.

GRUBBY, *adj.* : kirmikî, pîs, nizim.

GRUDGE, *n.* : kîn, dexisîn, hêriz.

GRUDGE, *vt.* : dexisîn, gileyî kirin, gazinde kirin.

GRUDGED, *adj.* : dexisî.

GRUDGING, *adj.* : rijd.

GRUEL, *n.* : siza, teşrîb.

GRUEL, *vt.* : mandî kirin, siza kirin, westandin.

GRUEL(L)ING, *n., adj.* : sizayê dijwar, pirsyar kirina req.

GRUESOME, *adj.* : kirêt, tirsîn, bizdihîn.

GRUESOMENESS, *n.* : bizdihînîtî, kirêtîtî.

GRUFF, *adj.* : denggirs, zivir, dilreq, qebare.

GRUFFLY, *adv.* : bi qebareyî, qebarkî.

GRUFFNESS, *n.* : qebareyîtî.

GRUM, *adj.* : rûtal.

GRUMBLE, *n.* : gazind, pitpit.

GRUMBLE, *vt.i.* : pitpit kirin, gazinde kirin.

GRUMBLED, *p.* OF **GRUMBLE** : pitpitkir.

GRUMBLER, *n.* : pitpitok.

GRUMBLING, *n.* : pitpitkirin.

GRUMBLINGLY, *adv.* : pitpitokîkî.

GRUME, *n.* : givîn yan guvîna xwînê yan avekiya lincî.

GRUMMET, *n.* : xeleka werîsê badayî.

GRUMOUS, *adj.* : givînî.

GRUMP, *n.* : gazindeker, bêmad.

GRUMPINESS, *n.* : çirt.

GRUMPY, *adj.* : zîz, enirî, sil, gazindeker.

GRUNG, *adj.* : pîs.

GRUNION, *n.* : masiyek emerîkanî biçûk e.

GRUNT, *n.* : borrîn, hirrîn, lirxe, miqandin.

GRUNT, *vi.t.* : borrîn, hirrîn.

GRUNTER, *n.* : hirînker.

GRUNTLE, *vt.* : yarî kirin.

GRUNTLING, *n.* : yarîkirin.

GRYSBOK, *n.* : pezkûviyê gewrê biçûkê Efrîqa başûr.

GUAN, *n.* : balindeyek emerîkanî wek eloelo ye.

GUANA, *n.* = **IGUANA.**

GUANACO, *n.* : dehbeyek Emerîkanî memikdar wek hêştirê ye.

GUANO, *n.* : ziblê qotikirina masiya, ziblê zilqên balindeya, rîqne.

GUARANTEE, *vt.* : desteberkirin.

GUARANTEED, *adj.* : desteberkirî.

GUARANTEEING, *n.* : desteberkirin.

GUARANTOR, *n.* : desteber.

GUARANTY, *n.* : desteberî.

GUARD, *n.* : nobedar, werdiyan, pasvan, pasewan, şehne, pas, dîdevan, holikvan, bervanî, parastin.

- **'S ROOM** : pasgeh.

- **TO BE ON ONE'S ~** : hişyar, wurya.

- **TO MOUNT ~** : parastin, nêrevanî kirin.

- **TO ~ AGAINST ERRORS** : hişyar bûn.

GUARD, *vi.t.* : pawandin.

GUARDED, *adj.* : hişyar, wurya.

GUARDIAN, *n.* : serwer, semyan, rasipêr, qewît, pasvan.

GUARDIANSHIP, *n.* : serwerî.

GUARDING, *n.* : pas, pasvanî, dîdevanî, pasdan, pawandin, li ber man.

- **POST** : pasgeh.

GUARDSMAN, *n.* : pasvan.

GUAVA, *n.* : giwava : texlîtek dar e.

GUBBINS, *n.* : bêbiha, pûç, gilêş, tert.

GUBERNATORIAL, *adj.* : parêzyarî, parêzkarî.

GUDDLE, *vt.* : masî bi dest girtin.

GUDGEON, *n.* : masiya wek mêkê, enîşk, sade, timlok.

- **PIN** : mêxa zendî : bo pêkvegirêdana destikê pistinî yan pestênî û destikê pêkvegiredanê.

GUDGEON, *vt.* : xapandin.

GUENON, *n.* : meymûnek efrîqayî dûvdirêj e.

GUERDON, *n.*, *vt.* : xelat, xelat kirin.

GUERNSEY, *n.* : terşê şîrî ji Gêrnsî (girava Brîtanî).

GUERRILLA OR GUERILLA, *n.* : şerkerê nerêzikî, partîzan, pêşmerge, çete.

- **WAR** : şerê pêşmergeyî yan çeteyî.

GUESS, *n.* : hizir, pêjin, xeml.

- **WORK** : pêjin, hizirkar.

GUESS, *vt.i.* : hizir kirin, xeml kirin.

GUESSER, *n.* : hizirker.

GUESSING, *n.* : hizirkirin, nehandin.

GUESSTIMATE, *vt.* : hizir kirin, texmîn kirin, xeml kirin.

GUEST, *vt.i.* : mêhvan bûn, mêhvanî kirin.

GUEST, *n.* : mêhvan, mêvan.

- **HALL** : dîwanxane.

- **HOUSE** : koçk, mêhvanxanê.

- **ROOM** : koçk.

- **ROPE** : werîsê duwem.

GUFFAW, *n.* : pirq, pirqîn, tiq, kenîn.

GUGGLE = GURGLE.

GUIDANCE, *n.* : amûjkarî, rêberî, pend, pendiyarî, şiretname, raberî, serkarî.

GUIDE, *n.* : rêber, berbîn, pêşdar, rêzan, şiretker, pendiyar, rûkir, raber, pêşber.

- **BOOK** : rêber.

- **LINE** : rêber, kurtî (rêbaz yan ramyarî).

- **ROAD ~** : rêzan.

GUIDE, *vt.i.* : araste kirin, rêberî kirin, raberî kirin.

GUIDED, *adj.* : arastekirî, rêberîkirî, raberkirî.

- **MISSILES** : moşekên arastekirî.

GUIDO, *n.* : alaya ko li serê darê diçiqilînin.

GUILD, *n.* : tîre : yekîtiya pîşeger û bazirganan.

- **HALL** : avahiya yekîtiyê.

GUILDER, *n.* : yekeya diravê Holendî, gîlder.

GUILE, *n.* : fêlbazî, xapîn, durûyî.

GUILELESS, *adj.* : sade, sakar, rastbêj.

GUILLEMOT, *n.* : texlîtek balinde ye ji deryayên bakur.

GUILLOCHE, *n.* : kezîk.

GUILLOTINE, *n.* : serbirr, berhevdan birr, hestîk helkêşk.

GUILT, *n.* : guneh, gunehkarî, gunehberî, tawan, sûc, gunehbarî.

GUILTILY, *adv.* : bi gunehbarî, gunehbarkî.

GUILTINESS, *n.* : gunehbarîtî.

GUILTLESS, *adj.* : bêguneh, sade, bêsûc, dawpak.

GUILTLESSNESS, *n.* : dawpakîtî, bêgunehîtî, bêsçîtî.

GUILTY, *adj.* : sûcdar, ayîl, gunehkar, gunehber, gunehbar, tawanbar.

GUINEA, *n.* : Ginî : diravê înglîzî.

- **FOWL** : mirîşka hebeşî yan qeşeyî.
- **HEN** : mirîşka hebeşî yan qeşeyî.
- **PIG** : berazê Ginî : zeviya ezmonan.

GUISE, *n.* : cil, kinc, bejn, diyarde.

GUITAR, *n.* : gîtar.

GULCH, *n.* : nihala tenga kûr, celal.

GULES, *n., adj.* : sor.

GULF, *n.* : com, kendaw, qiliç.

- **WEED** : kevza deryayî, giyayê kendavî.

GULL, *n.* : texlîtek balinde (newres), sade.

GULL, *vt.* : xapandin.

GULLET, *n.* : gerû, gewrî, qûrk, soriçk.

GULLIBILITY, *n.* : sawîlkî, xapînbarî.

GULLIBLE, *adj.* : sawîlk, sade, xapînbar.

GULLIED, *adj.* : kelşkirî, nihalkirî, gelîkirî.

GULLISH, *adj.* : sade, xirpo.

GULLY, *n.* : zang, celal, gelî, xerend, kendal, nihal, kêrka mezin.

- **NARROW ~** : nihal, dol.

GULLY, *vt.* : birrîn, kelişandin.

GULLYING, *n.* : kelşbûn.

GULOSITY, *n.* : zikûnî, xwarayî.

GULP, *n.* : fir, firek, golpe, golp, lerif, daqurtîn, qurt, firk.

GULP, *vi.t.* : daqurtîn, daûran, vekuştin, temirandin, lerifandin.

GULPED, *adj.* : daqurtayî, daûrayî, lerifandî.

GULPER, *n.* : daqurtanker, lerifker.

GULPING, *n.* : loşdan, daqurtan, daûran, lerîfandin.

GUM, *n.* : pidî, pidû, pû, benîşt, stirk, şirêz, çesp, zemq, getîre, binêşt.

- **BOOTS** : potîn yan cezmeyên lastîk.
- **CHEWING ~** : qaçik, benîşt.
- **RESIN** : şirêz.
- **SHOE** : polîsê nihênî yan nepenî.

GUM, *vt.i.* : cîtin.

GUMBO, *n.* : banî, şorbe (metfinî) ya bamiyan.

GUMBOIL, *n.* : nêm yan edaba bamiyan.

GUMDROP, *n.* : sewka şirêzî (şekirkirî ye).

GUMMA, *n.* : pufbûna şirezî.

GUMMED, *adj.* : venûsyayî.

GUMMING, *n.* : venûsîn, cîtin.

GUMMOUS, *adj.* : venûsyayî, stirkî, şirêzî.

GUMMY, *adj.* : venûsyayî, stirkî, şirêzî.

GUMPTION, *n.* : jîrî, zirekî.

GUN, *n.* : tifeng, debance, top, çifte, havêjok.

- **BARREL** : loleya tifengê.
- **BOAT** : cengkeştî.
- **COTTON** : pembûyê teqînê.
- **DOG** : seyê nêçîrê.
- **FIRE** : tophavêtin.
- **FLINT** : beristeyê kevnetifengan.
- **GREAT ~** : mirovek navdar.
- **LOCK** : têzek.
- **MAN** : çekdar.
- **PIT** : çala topan (bo parastinê dij agirê dûjminî).
- **POWDER** : barût, şûre.
- **ROOM** : jora efserên biçûk (di nav cengkeştî de).

- **RUNNER** : qeçaxê çekî.
- **RUNNING** : qeçaxiya çekî.
- **SHOT** : fîşek.
- **SHY** : tirsonek.
- **SMITH** : çêkerê çekên sivik.
- **SON OF A ~** : kabrayê pûç.
- **WALE** : rexê bilindê gemiyê.

GUN, *vt.i.* : tifeng havêtin (teqandin), nêçîr kirin (bi tifengê).

GUNLESS, *adj.* : bê top, bê tifeng.

GUNNED, *adj.* : rawkirî (bi tifengê).

GUNNER, *n.* : topvan, topçî.

GUNNEL, *n.* : masiyek biçûk (wek marmasî).

GUNNERA, *n.* : helezek xemilandinê ye.

GUNNERY, *n.* : topxane.

GUNNING, *n.* : tophavêtin, nêçîrkirin (bi tifengê).

GUNNY, *n.* : telîs.

GUNTER, *n.* : rastek (du pê dirêj li gel terazî û rêzên logarîtmî bo çarekirina pirsên deryayî).

GUPPY, *n.* : masiyek biçûk e, noqar.

GURGITATION, *n.* : xirxira dengî.

GURGLE, *n.* : guvguv, tirîqe, givgiv, xirxir.

GURGLE, *vi.* : xirxir kirin, givgiv kirin.

GURGLED, *adj.* : xirxirkirî, givgivkirî.

GURGLING, *n.* : lêwerdan.

GURKHA, *n.* : Hindokê Nepalî, Gurxa.

GURNARD, *n.* : masiya serdirrik.

GURU, *n.* : seydayê giyaniyê hindokî, gûrû.

GUSH, *n.* : beliqîn, vizikîn.

GUSH, *vi.* : vizikîn.

- **TO ~ OUT** : vizikîn.

GUSHER, *n.* : vizik.

GUSHILY, *adv.* : bi vizikî, vizikîkî.

GUSHINESS, *n.* : vizikîtî.

GUSHY, *adj.* : dilsoz, hestiyay.

GUSSET, *n.* : pateyê sêgoşeyî.

GUST, *n.* : rêzgirtin, bahatin, teqîn (av, agir, dûkêl, deng, teqîna derûnî).

GUSTATION, *n.* : tamkirin, sehkera tamê.

GUSTATIVE, *adj.* : tamdar.

GUSTATORIAL, *adj.* : tamdar.

GUSTATORY, *adj.* : tamdar.

GUSTO, *n.* : xoşî, tam.

GUSTY, *adj.* : ewrî, bahozî.

GUT, *n.* : zik, hinav, jih, tenge, rûvîk, derbazgeh, kirmokê avirmîşî.

GUTLESS, *adj.* : tirsonek, sist.

GUTS, *n.* : rûvîk, rîvîk.

GUTSY, *adj.* : mêrxas, çalak, aza.

GUTTA, *n.* : dilop.

- **PERCHA** : nîvlastîk e (ji darî derkeftin).

GUTTER, *n.* : şîp, şirik.

GUTTER, *vt.* : şirik kirin.

GUTTERSNIPE, *n.* : kolanî, kurkê kolanan.

GUTTLE, *vi.t.* : zikûnî xwarin.

GUTTLER, *n.* : xurek, zikûnî, xwara.

GUTTURAL, *adj.* : gerûyî, gewriyî.

GUTTURILIZE, *vt.* : gerûyî axiftin.

GUTTY, *adj.* : aza, berhengar.

GUY, *n.* : kabra, mirov, kesê gêre, qayimker.

GUY, *vt.* : girê dan, qayim kirin, tirane kirin, pê kenîn.

GUZZLE, *vt.i.* : gelek vexwarin.

GUZZLED, *adj.* : firkirî, pir(vexwarî).

GUZZLING, *n.* : firkirin, pir(vexwarin).

GYM, *n.* = **GYMNASIUM** (zorxane).

GYMN(O)-, *pref.* : pêşgir e ko rîs e.

GYMNASIUM, *n.* : zorxane.

GYMNAST, *n.* : canbaz, zorbaz.

GYMNASTIC, *adj.* : werzişvanî, canbazî, yarîkerî.

GYMNASTICS, *n.* : canbazî.

GYMNOSOPHIST, *n.* : sofiyê hindokî.

GYMNOSPERM, *n.* : tovrût.

GYMNOSPERMAE, *n. pl.* : tovrût.

GYN(O)-, *pref.* : pêşgir e ko jin e, hêkdank e.

GYNANDROMORPH, *adj.* : nêremok.

GYNANDROMORPHISM, *n.* : jinane, duregezî, nêremokîtî.

GYNANDROUS, *adj.* : nêremok.

- **GYNE**, *suff.* : paşgir e ko jin e, mê ye, hêkdank e.

GYNAEC(O)-, *pref.* : pêşgir e ko jin e.

GYNEOCOCRACY, *n.* : hikumeta jinan.

GYNECOLOGIST, *n.* : pijîşkê jinan.

GYNECOLOGY, *n.* : jin nexoşîzanî, jin nesaxîzanî.

GYNOECUIM, *n.* : endamê mêya gulê yan helezê.

GYNOPHORE, *n.* : baskê endamê mêya helezî.

GYP, *n.* : fêlbaz, xapînok.

GYP, *n.* : xapandin, fêlbazî kirin.

GYPSEOUS, *adj.* : gêçî.

GYPSIFEROUS, *adj.* : gêçî.

GYPSOUS, *adj.* : gêçî.

GYPSOPHIL, *n.* : gêçik : heleza qerenfeliya gulbiçûk.

GYPSOPHILIA, *n.* : helezek baxçeyî.

GYPSUM, *n.* : gêç.

- **FINE ~** : koşte.

- **STONE** : kevrê gêçê, berê gêçê.

GYPSY, *n.* : qereç, boşe, dome.

GYR(O), *pref.* : pêşgir e ko xelek e, çemere ye, lole ye.

GYRATE, *adj.* : badayî, zivirî.

GYRATE, *vi.* : zivirîn.

GYRATED, *adj.* : zivirî.

GYRATING, *n.* zivirandin.

GYRATION, *n.* : zivirîn.

GYRATOR, *n.* : zivirok.

GYRATORY, *adj.* : zivirokî, badayî.

GYRE, *n.* : livîna çemereyî, şiklê çemereyî.

GYRED, *adj.* : zivirî (çemereyî).

GYR(O)-, *pref.* : pêşgir e ko badok, bazin, kemere ye.

GYRENE, *n.* = **MARINE** (deryayî).

GYRFALCON, *n.* : texlîtek baz, terlan, helû ye.

GYRING, *n.* : zivirîn (çemereyî).

GYRO, *n.* : jîroskop.

GYROCOMPASS, *n.* : cîhetnameya zivirokî.

GYROFREQUENCY, *n.* : lereya zivirokî.

GYROHORIZON, *n.* = **ARTIFICIAL HORIZON.**

GYROMAGNETIC, *adj.* : jîromagnetîk.

- **RATIO** : rêjeya jîroskopiya magnetîzî.

GYROPILOT, *n.* = **AUTOMATIC PILOT.**

GYROPLANE, *n.* : balafira jîroskopî yan zivirokî.

GYROSCOPE, *n.* : jîroskop : alava hevsengiyê û diyarkirina arasteya balafirê yan gemiyê.

GYROSCOPIC, *adj.* : jîroskopî.

GYROSCOPICALLY, *adv.* : bi jîroskopî.

GYROSE, *adj.* : pêçayî û pêlkirî, bi xiçên pêlînîşankirî (helez).

GYROSTABILIZER, *n.* : jîroskopê zivirokê alava balafirê yan gemiyê rast kirin.

GYROSTAT = GYROSTABILIZER.

GYRUS, *n.* : xelekên mejî.

GYTTJA, *n.* : nîşteya gulê.

GYVE, *n.* : pêbend.

GYVE, *vt.* : bend kirin.

H, H : êç : tîpa heştema elfabeya înglîzî.

H-IRON : beştê şikil H yê asinî.

HA, *inter.* : derbirrîna guhişîn, şadî, gomanê û kovanê ye.

HAAR, *n.* : beqa deryayî.

HABANERA, *n.* : govendek kuba ye.

HABEAS CORPUS, *n.* : fermana hatinê : fermana dadgehî ko pêdivêt mirov biçit ber dadgehê.

HABERDASHER, *n.* : xurdefiroş, firoşyarê tiştên mêran.

HABERDASHERY, *n.* : firoşgeha xurdeyan, xurdefiroşgeh, xurdefiroşî.

HABERGEON, *n.* : saqoyê bêhiçkê posteyî.

HABILE, *n.* : zîrek, şehreza.

HABILIMENTS, *n.* : kinc, cil.

HABILITATE, *vt.i.* : şiyanî kirin, sermaye dan (bo kanzayê).

HABILITATED, *adj.* : şiyanîkirî.

HABILITATING, *n.* : şiyanîkirin.

HABILITATION, *n.* : şiyandin.

HABIT, *vt.* : bi cil kirin, kinc kirin.

HABIT, *n.* : nerît, edet, kiras nexasme kirasê rebenî, pîşe, san, pêgirt, rewişt, sinc, avahiya leşî.

HABITABILITY, *n.* : nişînbarîtî.

HABITABLE, *adj.* : nişînbar.

HABITANT, *n.* : nişîn.

HABITAT, *n.* : war, şiwên, jînewar.

HABITATION, *n.* : nişîngeh, cênişîn, wargeh, rahatin.

HABITUAL, *adj.* : asayî, sirûşî, beng.

HABITUATE, *vt.* : hîn kirin.

HABITUATED, *adj.* : hînkirî.

HABITUATING, *n.* : hînkirin.

HABITUDE, *n.* : nerît.

HABITUE, *n.* : hatiyar.

HACHURE, *n.* : kurtnivîsîne bo wêne, tiraşîn û sihkirinê.

HACHURE, *vt.* : nivîsîn (kurt).

HACIENDA, *n.* : çandingeh yan avahiyê serekiyê wê.

HACK, *n., adj.* : kelşa darî, kuxik, bivr, *pîk, pehîn, tîzik, hêstir, hesp, guhê*-zoka kirê, taksî, hajoyê taksiyê, kirêgirtî.

HACK, *vt.* : parçe parçe kirin, birrîn, kêlan, kuxîn, taksî hajotin, tîzik havêtin.

HACKAMORE, *n.* : hevsar, hefsar.

HACKBERRY, *n.* : texlîtek tî ye.

HACKER OR HACKIE, *n.* : hajoyê taksiyê.

HACKLE, *n.* : şehê kitanî, perê stûyê balindeyî nemaze keleşêrî, mûyê stû yan pişta seyî, mêşa ji perî çêkirî (bo timloka masiyan).

HACKLE, *vt.* : şeh kirin, mêş kirin (perî).

HACKLED, *adj.* : şehkirî, birrî.

HACKLING, *n.* : şehkirin, birrîn.

HACKLY, *adj.* : kuh.

HACKMAN, *n.* : taksîhajo.

HACKNEY, *n.* : hespê siwarbûnê yan kêşanê, guhêzoka kirê, erzan.

HACKNEY, *vt.* : erzan bûn, gelek bi kar hînan.

HACKNEYED, *adj.* : erzan, dubare ta erzanbûnê.

HACKNEYING, *n.* : erzankirin.

HACKSAW, *n.* : mişar yan xîzara metalan.

HACKWORK, *n.* : karê torî yan huneriyê bazirganî.

HADDOCK, *n.* : texlîtek masî ye.

HADE, *n.* : ladan (ji serî), goşeya ladanê.

HADE, *vi.* : ladan.

HADES, *n.* : dojeh, goristana giyanan (efsaneya Girekî), cihana jêrî.

HADRON, *n.* : pirtika hêmaniya nav çalaka xurt, hadron.

HADRONIC, *adj.* : pêwendîdarê pirtika hêmaniya nav yan hindûr çalak, hadronî.

HAECCEITY, *n.* : eveyîtî, mirovîtî.

HAEM, HEME, *n.* : pêkhatiyek sor asin têde ye ko parçeya ne protîniya gilobînî ye.

HAEMAL, *adj.* : xwînî.

HAEMATIC, *adj.* : xwînî, xwîndar.

HAEMATI, *n.* : madeyek şîn-reş bêşikil di nav hexmoglobînî de.

HAEMATITE OR HEMATITE : kanê xavê oksîdê asinî (sor, reş yan gewr).

HAEMATO- OR HEMATO-, *pref.* : pêşgir e ko xwîn e.

HAEMATURIA, *n.* : xwînmîzî.

HAEMOCYANIN, *n.* : madeyê oksîjenhelgir mis têde di nav xwîn pilazmaya pêtik, tevnepirê û nermokeyan da.

HAEMOGLOBIN, *n.* : hemoglobîn : rengkerê pirtikên sorên xwînê.

HAEMOLYSIS, *n.* : nemana xwînxaneyên sor di nav hemoglobînî de.

HAEMOPHELIA OR HEMOPHELIA, *n.* : xwînverestin.

HAEMORRHAGE OR HEMORRHAGE, *n.* : risîn.

HAEMORRHOID OR HEMORRHOID, *n.* : mayesîr, basûr.

HAEMOSTASIS, *n.* : rawestana rewanî yan çûna xwînê.

HAEMOSTATIC, *adj.* : rawestaniya xwînê.

HAFFET, *n.* : enî, rû.

HAFNIUM, *n.* : hafniyom : hêmanek metalî ye.

HAFT, *n.* : destik, balçiq.

HAFT, *vt.* : (bi) destik kirin.

HAG, *n.* : pîrejina kirêt, dêw, cadûbaz, bedecine.

- **FISH** : masiyek masîxwer e.

HAGGADAH, *n.* : parçeya wêneyiya efsanetiya Telmûdê.

HAGGARD, *adj., n.* : çermok, lar, lawaz, laxir, qels, bazê dirr, şepirze, xefzan, mandî.

HAGGARDLY, *adv.* : bi lawazî, lawazkî.

HAGGARDNESS, *n.* : lawazîtî.

HAGGLE, *n.* : birrîn, bazar.

HAGGLE, *vt.i.* : birrîn (zivir), bazar kirin.

HAGGLED, *adj.* : (zivir) birrî, bazar dikit.

HAGI(O)-, *pref.* : pêşgir e ko pîroz e, pîroz in.

HAGIOGRAPHER, *n.* : jînnamenivîsê pîrozan.

HAGIOGRAPHY, *n.* : jînnameya pîrozan.

HAGIOLATRY, *n.* : pîrozperistin.

HAGIOLOGY, *n.* : tora pîrozan.

HAGRIDE, *vt.* : mandî kirin, eşkence kirin, şepirze kirin.

HAGSEED, *n.* : biçûk yan zarokê cadûbazê.

HA-HA, *interj.* : derbirrîna kenînê (yan keniyê).

HA-HA, *n.* : tanê nizimê çimen yan baxçeyî.

HAIL, *n.* : gijik, teyrok, tezre, tamor, zîpik, savarok, sîlav, gazî.

- **STONE** : gijik, tezre, xilxil.

- **STORM** : bahoza gijikî.

- **TINY ~** : savarok.

- **WITHIN ~** : nêzîkî bihîstina dengî (gazîkirinê).

HAIL, *vt.i.* : barîn (gijik), silav kirin, gazî kirin.

- **TO ~ A TAXI** : gazî taksî kirin.
- **TO ~ FROM** : hatin ji (direkê).

HAILER, *n.* : gazîker.

HAIL FELLOW OR HAIL-FELLOW-WELL-MET, *n.* : heval, hevalî, dostî.

HAIR, *n.* : mû, pirç, por, qij, pûrt, mî.

- **NOT TO TURN A ~** : şaş nebûn, perîşan nebûn, aza, mêrxas.
- **TO KEEP ONE'S ~ ON** : şaş nebûn.
- **TO SPLIT ~ S** : berhevdana bêtewş kirin.
- **BLACK AND WHITE ~** : ser belek.
- **BREATH ~** : nêzîk, zehmetî, stûriya mûyekê (hind nêzîk e).
- **BREADTH ESCAPE** : revîna zehmet.
- **BRUSH**, *n.* : firçeya pirçê yan porê.
- **CLOTH** : perûkê mûyê hêştirê.
- **CUT** : sertiraşîn.
- **DO** : şengilandin.
- **DRESSER** : sertaş, sertiraş, delak, berber, xemilgir.
- **FALLICLE** : binkê mûyî.
- **LINE** : derz, hêla mûyî, hêla gelek zirav.
- **LOCK OF ~** : bisk.
- **PIN** : sinceq.
- **PITH** : navka mûyî.
- **RAISER** : gûhişîn, hander (nemaze li şanoyê).
- **RAISING** : bizdihîn, guhişîn, perûş (pirç rawestan).
- **ROOT** : riha mûyî.
- **SEAL** : golikê avî yê têrmû.
- **SHEATH** : rûkêşê mûyî.
- **SPACE** : dûratiya mûyî.
- **SPLITTER** : berhevdankar (mezinker).
- **SPLITTING** : berhevdankarî (mezinkirî).
- **SPRING**, *n.* : zenbeleka zirav (mûyî).

HAIRLESS, *n.* : kos, kose, bêmû, porweşîn, rûhilî.

HAIRY, *adj.* : qij, mûyî, pûrtî, sext, req, bizdihîn.

HAKE, *n.* : texlîtek masî ye.

HALATION, *n.* : belavbûna ronahiyê.

HALBERD OR HALBERT, *n.* : kevneçek e (rimtevşo).

HALBERDIER, *n.* : helgirê rimtevşoyî.

HALCYON, *n.* : halkiyon : balindeyê efsaneyî ko pêlên deryayî mit dikit, mil, hedar, bextiyar.

HALE, *adj.* : saxlem.

HALE, *vt.* : kêşan, hajotin.

HALF, *n., adj., adv.* : nîv, nîwe, kaye, jin, nore, jin yan mêr, piştivanê harîker (tepka pêyan), nîvî, nîvekî, parçeyî, parçekî.

- **BY ~** : gelek, bêqam.
- **CELL** : nîvşane, nîvxane.
- **HUMAN** : mivro.
- **IN ~** : dunîv, nîvekî.
- **LIFE** : jînîvî, temenî nîwe.
- **NOT ~ BAD** : gelek baş.
- **WAVE** : nîvpêl.

HALF-AND-HALF, *adj., adv., n.* : nîvek, yeksan, nîvekî, yeksaneyî, parçeyî, têkiliya du şeraban.

HALF-BACK : piştivanê harîker (tepka pêyan).

HALF-BAKED, *adj.* : nîv pehtî yan pêjandî, nezan, sade.

HALFBEAK, *n.* : masiya nikildar.

HALF-BINDING, *n.* : nîvberg.

HALF-BLOOD, *n.* : melez.

HALF-BLOODED, *adj.* : melezî.

HALF-BOOT, *n.* : nîvpotîn.

HALF-BOUND, *adj.* : nîvbergkirî.

HALF-BRED, *adj.*, *n.* : durîh.

HALF-BROTHER, *n.* : nîvbira.

HALF-CASTE, *adj.*, *n.* : durîh.

HALF-COCK, nîvdiklok (tifeng), şaş.

HALF-COCKED, *adj.* : nîvdiklokî, nelêkdayî.

HALF-CROWN, *n.* : nîv kirawn : du şiling û nîv (du derhem û nîv) (diravê înglîzî ye).

HALF-EVERGREEN, *adj.* : nîv herkesk.

HALF-GAINER, *n.* : nîvnoqî (melevanî).

HALF-HEARTED, *adj.* : sist, ne ji dil.

HALF-HITCH, *n.* : nîvgirê (ko zû vedibit).

HALF-LEATHER, *n.* = **HALF BINDING.**

HALF-LENGTH, *n.* : nîvwêne (dirêjî nîv leşî).

HALF-LIGHT, *n.* : nîvronahî (tariya wêneyî).

HALF-LONG, *adj.* : dirêjî navîn.

HALF-MAST, *n.*, *vt.* : nîv darala (nîşana behiyê), nîv darala kirin, ala nîv bilind kirin.

HALF-PENNY, *n.* : nîv Penî (kevnediravê înglîzî : nêzik du fils).

HALF-SISTER, *n.* : nîvxuşk.

HALF-STEP, *n.* : nîvpêngav.

HALF-TIDE, *n.* : nîvradan.

HALF-TIMBER(ed) : nîvdarî (peyker dar û parçê gêçkirî).

HALF-TIME, *n.* : nîvdem (leyiztin).

HALF-TITLE, *n.* : navnîşana navdaya kitêbê (li ser laperê berî deqî).

HALF-TONE, *n.* : nîvawaz, nîvrengî (ne tarî û ne gelek vekirî).

HALF-TRACK, *n.* : otomobîl yan zirêpûşa nîvzincîrkirî.

HALF-WAY, *n.* : nîvrê.

HALIBUT, *n.* : masiyek mezin û pan e.

HALIDE, *n.* : pêkhatiya duwaneya halojenî.

HALIEUTIC, *adj.* : masîgiriyî.

HALIOTIS, *n.* : texlîtek pêzik e.

HALITE, *n.* : kevrê xwê yan xwêya kevrî (klorîdê sodyomê sirûştî).

HALITOSIS, *n.* : bêhnnexoşiya mirovî.

HALL, *n.* : hol, sif.

HALLELUJAH, *interj.*, *n.* : sirûda sipasiyê.

HALLMARK, *n.* : nîşana mîrî, nîşana çek û mitayî.

HALLOO, *vi.t.* : qîj yan gazî kirin helo!.

HALLOW, *vt.* : pîroz kirin.

HALLOWED, *adj.* : piroz(kirî).

Halloween, *n.* : şeva cejna hemî pîrozan.

Hallomas, *n.* : cejna hemî pîrozan.

HALLUCINATION, *n.* : şipestayî, virave, fişar, jiberaxiftin.

HALLUCINOGEN, *n.* : dermanê şipestayî.

HALLUCINOSIS, *n.* : şipeste, eletewş.

HALLUX, *n.* : pêçî.

HALLWAY, *n.* : derîke.

HALO, *n.* : xermane.

HALOGEN, *n.* : xwêzê (wek flor û kilorî).

HALOGENATE, *vi.* : halojen kirin (bi halojenî çare kirin).

HALOPHILE, *n.* : xwêxwaz.

HALOPHYTE, *n.* : heleza xwêxaz (li nav axa têrxwê de şîn dibit).

HALT, *adj., n.* : leng, kulek, rawest, êsgeh, rawestan.

HALT, *vi.t.* : kulîn, rawestîn, rawestandin, lalî axiftin, helin givîn, veweşîn, sist diyar bûn, temam bûn, temam kirin.

HALTER, *n.* : rişme, lixav, hevsar, serdifin, werîsê sêdareyê, leng, dudil, bersîngek jinan (mirina) sêdare kirin, hevsenger (pêtik), rawestayî.

- **CHAIN** : qeraze.

HALTER, *vt.* : gîro kirin, bend kirin, pêbend kirin, sêdare kirin.

HALTERES, *n.* : endamên hevsengiyên pîtikên dûçeng.

HALTING, *adj., n.* : çikandin, rawestan, rawestandin, rawes, rawestayî, kulek, qop.

HALVE, *vt.* : nîvî kirin.

HALVES, *pl.* **OF HALF** : nîv .

HALVING, *n.* : nîvîkirin.

HALYARD, *n.* : werîsê babirekê.

HAM, *n.* : goştê ranê berazî.

HAMADRYAD, *n.* : periya daristanan, marek jehrî mezin e, kolhelgir, meymûn.

HAMBURGER, *n.* : hamburger (nermerihik e di nav nanê babole de).

HAME, *n. pl.* : parçestûyiya hespî bo girêdana hevsarî.

HAMITE, *n.* : hamî : kevne Misrî yan Qiptî.

HAMITE, *n.* : berdîneyek, pêser (qalik şikil çingal).

HAMITIC, *adj.* : Hamiyî.

- **LANGUAGES** : zimanên hamî (wek Qiptî).

HAMLET, *n.* : gund(biçûk).

HAMMER, *n.* : kutek, kirçe, çekûç.

- **AND SICKLE** : das û kutek (dirûşma komiyetî).

- **AND TONGS** : gelek dijwar.

- **HEAD** : texlîtek masî ye (serkutek), xirpo.

- **LOCK** : girtina kotekî (gemş) yan zoranî.

HAMMER, *vi.t.* : vekutandin, qutan.

HAMMERED, *adj.* : vekutandî.

HAMMERING, *n.* : kutan, vekutandin.

HAMMERLESS, *adj.* : zendveşartî, (destiknediyar).

HAMMOCK, *n.* : hêsk.

HAMMY, *adj.* : wek goştê ranê berazî.

HAMPER, *n.* : tegere, gîro.

HAMPER, *vt.* : gîro kirin, bend kirin, şaş kirin.

HAMPERED, *adj.* : gîrokirî.

HAMPERING, *n.* : gîrokirin, berpêk.

HAMSHACKLE, *vt.* : hespî bend kirin (bi girêdana serî û pêyek pêşî : bi werîsî).

HAMSTER, *n.* : giyanewerek kirinde wek cirdî ye (hamster).

HAMSTRING, *vt.* : qap kirin (bi jihbirrînê).

HAMSTRINGING, *n.* : qopkirin.

HAMSTRUNG, *adj.* : qopkirî.

HAMULUS, *n.* : niklok.

HAND, *n.* : dest, destik, lep, çembil, çepik, serperiştî, rex, nivîsîn, yarîker, harîkirin, hevkarî, rêbaz, şehrezayî.

- **A HEAVY ~** : sitem, zordarî.

- **A HIGH ~** : sitemkarî, bêdadî.

- **AT ALL ~ S** : ji hemî rexan.

- **AT ~** : nêzîk, amade, ber dest, li ber çêbûnê ye.

- **AT THE ~ OF** : li ser destê mirovekê.

- BY ~ : bi destî.

- CLAPPING : dest qutan.

- CLEAN ~ : pakî.

- FOR ONE'S OWN ~ : bo berjewendiya mirovî bi xwe.

- FROM ~ TO ~ : ji kesekê bo kesek dî (ji destekê bo destek dî).

- FROM ~ TO MOUTH : jînkarî, debar.

- GRENADE : narincok.

- ~ AND GLOVE OR ~ IN GLOVE : dostî ya rast.

- ~ IN ~ : dest bi dest.

- ~ OVER ~ : bi pêşketina lezîn û berdewam.

- OFF : destê xwe jê rake!, têkiliyê neke!.

- UP : dêstên xwe rake!, çîz bike!.

- ~ TO ~ : şerê ketina nav yek de.

- IN ~ : berdeste.

- LAMP : pîl.

- ON ALL ~ S : li her dirê.

- ON ~ : amade ye, heye, berdest e.

- ON THE ONE ~ : ji alekê ve, ji layekê ve.

- OUT OF ~ : cihde, dem û dest.

- TO ASK THE ~ OF : xwastin (jin înan).

- TO CHANGE ~ S : xudan guhastin.

- TO COME TO ~ : gehîn, wergirtin.

- TO HAVE ONE'S ~ S FULL : gelek mijûl.

- TO JOIN ~ IN ~ : harî hev kirin.

- TO LAY ~ S ON : dest li ser girtin.

- TO SHAKE ~ S WITH : dest hejandin.

- TO TAKE A ~ : beşdarî kirin (leyiztina kaxezan).

- TO WASH ONE'S ~ OF : destê xwe jê şûştin.

HAND, *vt.* : gehandin, (bi destî) dan.

- TO ~ OVER : rasipêr kirin.

HAND AND FOOT, *adv.* : bi temamî (bi dest û pêyan).

HAND BAG, *n.* : çenteyê destî.

HAND BILL, *n.* : agehî yan belavoka bi destî.

HAND BOOK, *n.* : namîlke, raberê geştiyaran.

HANDCART, *n.* : galîske.

HANDCRAFT, *n.* : bidestçêkirin, bidestkar.

HANDCUFFS, *n.* : kelepçe, çîdan, zincîr.

HANDCUFF, *vt.* : destbest kirin.

HANDCUFFED, *adj.* : destbestkirî.

HANDED, *adj.* : destdar.

HANDEDNESS, *n.* : destrastîtî yan destçepîtî.

HANDFUL, *n.* : kulm, çeng, mistik.

HAND GLASS, *n.* : xudîka destî.

HAND GRIP, *n.* : destik, destgirtin, şerkirin (bi destan).

HANDHOLD, *n.* : destgir.

HANDICAP, *n.* : kosp, gîro.

HANDICAPPED, *adj.* : mivro.

HANDICRAFT, *n.* : pîşegerî, pîşe, şehrezayiya destî.

HANDILY, *adv.* : bi asanî, bi şehrezayî, asanîkî.

HANDIWORK, *n.* : karê destî.

HANDKERCHIEF, *n.* : dersok, destmal, desmal.

HANDLE, *n.* : destik, balçîq, çembil, dapelandin.

- OF WATCH : mîl.

HANDLE, *vt.* : rakirin û danan, girtin, bi kar hînan, çare kirin, kardarî kirin.

HANDLE BAR, *n.* : destikê duçerxê (bîsîkletê).

HANDLER, *n.* : kardar, meşqvanê kulmbaziyê, berdêl.

HANDLESS, *adj.* : bê dest.

HANDLING, *n.* : rakirin û danan.

HANDMADE, *adj.* : bi dest çêkirî.

HANDMAID OR HAND MAIDEN, *n.* : xidam.

HAND-ME-DOWN, *n.* : bikarhatî, amade û erzan.

HAND-MILL, *n.* : distar, destar.

HAND-OUT, *n.* : qencî.

HAND-OVER, *n.* : pêdan.

HANDRAIL, *n.* : destgirê pêstirkan.

HANDSAW, *n.* : mişar yan xîzara destî.

HANDSEL, *n.* : pêşekî, diyarî (nemaze serê salê), yekem bazirganî.

HANDSEL, *vt.* : pêşkêş kirin, diyarî dan.

HANDSET, *n.* : telefona pêkhatî : (bo hinartin û wergirtinê).

HANDSHAKE, *n.* : miçirandin, mîçirîn, dest hejandin.

HANDSOME, *adj.* : law, çeleng, çelebî, kêrhatî, bedew, keleş.

HANDSOMENESS, *n.* : lawîtî, çelengitî, delalîtî, terpûşîtî.

HAND SPINDLE, *n.* : teşî.

HAND-TO-MOUTH, *n.* : jînkarî.

HANDWHEEL, *n.* : çerxa destî.

HANDWORK, *n.* : karê destî.

HANDWRITE, *vt.* : (bi destî) nivîsîn.

HANDWRITING, *n.* : destnivîsîn.

HANDY, *adj.* : gîx, rind, law, kêrhatî, berdest.

HANDYMAN, *n.* : zelamê her karî dikit.

HANG, *n.* : dahêlan, şopewerî, dudilî, nişîv, rêbaza karî.

- **MAN** : tajangbaz.

- **NAIL** : çermê dahêlayî (ji rih yan rexê nênokê).

- **OUT** : dira manê, bapîvgeh.

- **OVER** : kartêkirina mayî (vexwarin).

HANG, *vt.i.* : dahêlan, hilawîstin, darde kirin, qenare (sêdare) kirin.

- **TO ~ ABOUT OR AROUND** : bapîvî kirin.

- **TO ~ BACK OR OFF** : paş keftin, dudilî kirin.

- **TO ~ DOWN** : çemîn.

- **TO ~ FIRE** : gîr bûn.

- **TO ~ HEAVY** : dirêj kirin(dem).

- **TO ~ ON** : berdewam kirin, çîz nekirin.

- **TO ~ ONE ON** : dijwar lê dan, vexwarin.

- **TO ~ TOGETHER** : harî hev dikin.

- **TO ~ UP** : raxistin.

HANGAR, *n.* : pawan, nexasme pawana balafiran.

HAND DOG, *adj., n.* : kotî, şermizar, tirsayî.

HANGED, *adj.* : hilawîstî.

HANGER, *n.* (coat) : singik.

- **ON** : mişexwer.

HANGING, *n., adj.* : hilawîstin, şor, darde.

- **DOWN** : şor.

- **UP** : raxistin, daliqandin, daliqîn.

HANK, *n.* : şelêlk.

HANKER, *vi.* : bêrî kirin.

HANKERED, *adj.* : bêrîkirî.

HANKERING, *n.* : arezû, soj, pirge, kevil.

HANKY, *n.* : dersok.

HANKY-PANKY, *n.* : cerbeze, xapandin.

HANSOM, *n.* : guhêzoka duçerxî.

HAP, *n.* : bûyer, bext.

HAP, *vi.t.* : qewimîn, kinc kirin, nixaftin.

HAPHAZARD, *adj., adv.* : (bi)helketinî, tûş, heremekî, pêkhatî.

HAPHAZARDLY, *adv.* : bi helketinî, helketinkî.

HAPHAZARDNESS, *n.* : helketînîtî.

HAPL(O)-, *pref.* : pêşgir e ko tek e, sade ye.

HAPLESS, *adj.* : bextreş, bêbextewerî, negbet.

HAPLOGRAPHY, *n.* : çewtî nivîsîna carekê (şûna du caran).

HAPLOID, *adj.* : xaneya yekrengkerî.

HAPLOLOGY, *n.* : çewtiya derbirrîna carekê şûna du caran.

HAPLY, *adv.* : bi helketinî, helketinîkî.

HAPPED, *adj.* : qewmî.

HAPPEN, *vi.* : qewimîn, çêbûn.

HAPPENED, *p.* **OF HAPPEN** : qewmî, çêbû, helket.

HAPPENING, *n.* : qewmîn, çêbûn, bûyer, hatinser, serhatî, serhatin.

HAPPENSTANCE, *n.* : helketinî.

HAPPILY, *adv.* : bi şadî, qence, şadikî.

HAPPINESS, *n.* : bextiyarî, şadî.

HAPPING, *n.* : qewmîn.

HAPPY, *adj.* : bextiyar, bextewer, şad, kamêran.

- **GO-LUCKY** : zexel, feramoş.

HAPTIC, *adj.* : destdanî (pêwendîdarê hişa destdanê).

HARA-KIRI, *n.* : xwekuştin (Japonî).

HARANGUE, *n.* : gotar (deholî).

HARANGUE, *vt.* : axiftin, gotar gotin.

HARANGUED, *adj.* : gotî, qîjkirî, gazîkirî.

HARANGUING, *n.* : gazîkirin, qîjkirin.

HARASS, *vt.* : şepirze kirin, mandî kirin, tengav kirin.

HARASSER, *n.* : şepirzeker, tengavker.

HARASSMENT, *n.* : şepirzekirin, cariskirin, azar, tengavkirin, heras.

HARBINGER, *n.* : kobarî, rêber, mizgînî.

HARBINGER, *vt.* : mizgînî dan, ageh kirin.

HARBO(U)R, *n.* : pena, bender.

HARBO(U)R, *vt.* : pena kirin, veşartin.

HARBOURAGE, *n.* : penaberî, mêhvanî, bender.

HARBOURED, *adj.* : penakirî.

HARBOURING, *n.* : vehewandin, nependin.

HARD, *adj.* : req, çetîn, dijwar, sext, hişk, giran, zehmet, qayim, pitew, zep, zirk, wuşk.

- **AUDITUS** : guhgiran.
- **BOILED** : têrkelandî.
- **BOUND** : bergîn.
- **CURRENCY** : hişk pare yan dirav.
- **FACTS** : rastiyên hişk.
- **FISTED** : rijd, qinût.
- **HANDED** : req, destzivir.
- **HEADED** : serhişk, rikdar, kirdar.
- **HEARTED** : dilreq.
- **LIFE** : jiyana zehmet.
- **LABOUR** : karê sext, zehmetkar.
- **NUT TO CRACK** : vêndar.
- **OF HEARING** : guhgiran.
- **SET** : qayim, rikdar, tengav.
- **SHELL** : kelpik req, rikdar.
- **WATER** : aw yan ava nesaz.
- **WORK** : zehmet, sext, teqela.
- **WORKING** : qoçax.

HARD-AND-FAST, *adv.* : qayim, bi destberî.

HARDEN, *vt.i.* : req bûn, hişk kirin.

HARDENED, *n.* : reqkirî.

HARDENER, *n.* : reqker.

HARDENING, *n.* : reqbûn, reqkirin, reqandin.

HARDIHOOD, *n.* : wêrayîtî, azayîtî.

HARDINER, *n.* : serçil, dijwar, tundrew, demargir.

HARDINESS, *n.* : rûqayimî, azayîtî, wêranîtî.

HARDLY, *adv.* : hew, encex, bi zehmetî, bi kutekî, bi xurtî.

HARDNESS, *n.* : hişkîti, reqîtî, reqî, çetînîti, pitewî.

HARDPAN, *n.* : binyat, gewher.

HARDSHIP, *n.* : zehmet kêşî, dilêşî, hejarî, tengavî, dijwarî.

HARDY, *adj.* : aza, wêra.

HARE, *vi.* : bezîn.

HARE, *n.* : tajî, kêvrûşka kûvî.

- **LIP** : lêvfaq.

HARE AND BOUND, *n.* : kêvrûşk û seyên nêçîrê.

HAREBELL, *n.* : zengilok : giyayek belggirûvir gulşîn e.

HAREBRAINED, *adj.* : hişsivik, sîtar.

HARED, *adj.* : bezî.

HARELIP, *n.* : lêva kêvrûşkê (lêva jêrî kelişî).

HARING, *n.* : bezîn.

HARK, *vi.* : bihîstin, guhdarî kirin.

- **TO ~ BACK** : vegeranve ser pirsa berê.

HARLEQUIN, *n.* : zirtek.

- **DUCK** : werdeka belek.

HARLEQUINADE, *n.* : zirtekî.

HAREWOOD, *n.* : darê jengî (bo kelûpelî).

HARLOT, *n.* : dawênter, felîte, tero, qehpe, hîz.

HARLOTRY, *n.* : hîzî, qehpeyî.

HARM, *vt.* : êşandin, azardan.

HARM, *n.* : ziyan, azar.

HARMATTAN, *n.* : bayê germê tozî (li rojavaya Efrîqa).

HARMEL BEGANUM, *n.* Espander.

HARMER, *n.* : ziyankar.

HARMFUL, *adj.n.* : gelac, gelaç, ziyandar.

HARMFULLY, *adv.* : bi gelacî, bi ziyandarî, gelacîkî.

HARMFULNESS, *n.* : gelacîtî, ziyandarîtî.

HARMLESS, *adj.* : bê ziyan.

- **SCUFFLE** : gelte.

- **TUSSLE** : gelte.

HARMING, *n.* : gelacî, gelaçî, ziyankarî.

HARMONIC, *adj.* : sazekî, sazî, mûzîqeyî.

- **ANALYSIS** : şîtelkirina sazî.

- **MEAN** : navînê sazekî.

- **MOTION** : livîna sazekî.

- **OSCILLATION** : lereya sazekî.

- **PROGRESSION** : peyhatiya sazekî.

- **SERIES** : zincîra sazekî.

HARMONICA, *n.* : harmonîka : alav yan amêreta mûzîqeyî.

HARMONICALITY, *n.* : sazîtî.

HARMONICS, *n.* : dengmûzîqezanî.

HARMONIOUS, *adj.* : saz, rêk, goncaw, yekcor, rêketî, teba.

HARMONIST, *n.* : sazkar, mûzîqevan.

HARMONIUM, *n.* : alava mûzîqeyî : texlîtek org e.

HARMONIZATION, *n.* : hevawazbûn, sazkirin.

HARMONIZE, *vi.t.* : saz kirin.

HARMONIZED, *adj.* : sazkirî, tebakirî, reqifandî.

HARMONIZER, *n.* : sazker.

HARMONIZING, *n.* : hevawaz kirin, tebakirin, sazkirin.

HARMONOMETER, *n.* : awazpîv.

HARMONY, *n.* : hevawazî, seryekbûn, serhevçûn, goncan, guzîdan, rêkî, tebayî, aheng.

HARNESS, *n.* : hevsar, hefsar, rişme, alav yan amêreten şêrî.

HARNESS, *vt.* : bi kar hînan, hevsar kirin.

HARP, *n.* : gîtar.

HARP, *vi.* : gîtar lê dan.

HARPER, *n.* : gîtarvan.

HARPIST, *n.* : gîtarvan.

HARPOON, *n.* : rimê girtina nehengan.

HARPOON, *vt.* : rim lê dan.

HARPSICHORD, *n.* : piyanoya gîtarî.

HARPY, *n.* : aferîdeyê bedê efsaneyî ko nîvjin e û nîvbalinde ye, mişexwer, talanker, fêlbaz, xapînok, jina felîte.

(H)ARQUEBUS, *n.* : kevintopa guhêzbar.

HARRIDAN, *n.* : pîrejina dirr.

HARRIED, *adj.* : talankirî, tengavkirî, carîskirî.

HARRIER, *n.* : seyê nêçîrê, talanker.

HARROW, *n.* : çertil, şeste, mehlî.

HARROW, *vt.* : şelandin, talan kirin, (zevî) rast kirin, êşandin, enirandin.

HARRY, *vt.* : talan kirin, êrîş kirin, şepirze kirin, tengav kirin, caris kirin.

HARRYING, *n.* : talankirin, şalaw.

HARSH, *adj.* : rûhişk, çetîn, dijwar, dengreq, dilreq, tund, nîvekîr.

HARSHNESS, *n.* : çetînîtî, çetînayî.

HART, *n.* : pezkûvî (nêr).

- **BEEST** : pezkûvî (Efrîqa).

HARTSHORN, *n.* : ava nişadirê.

HARUM-SCARUM, *n., adj., adv.* : şîm : serserî.

HARUSPEX, *n.* : falvan, pêzan.

HARVEST, *n.* : dirîn, çinîn, palî, dirûn, xerman.

- **LEFT OVER ~** : weşek.

- **PACKED ~** : şixre.

- **STRIP** : tebare.

- **TRANSPORTER** : şixrevan.

- **PILED ~** : qirş.

HARVEST, *vt.* : dirûn, çinîn.

HARVESTABLE, *adj.* : dirînbar, çinînbar.

HARVESTER, *n.* : birandok, birandox, pale.

HARVESTING, *n.* : dirûn, dirîn, çinîn.

HARVEST HOME, *n.* : dirûn, demê dirînê, strana dirûnê, şayiya dirûnê.

HARVESTMAN, *n.* : pale.

HAS, *pres. 3rd sing.* **OF HAVE** : heye.

HAS-BEEN : stêra rişti, borî.

HASH, *n.* : qîme (goşt), têkil, dubarkirin.

HASH, *vt.* : qîme kirin.

HASHED MEAT, *n.* : qîme.

HASHISH(EESH), *n.* : giya, beng, heşîş.

- **SMOKER** : bengkêş.

HASLET, *n.* : goştê birajtinê.

HASP, *n.* : destik.

HASSLE, *n.* : gelec, lêketin, circir, cirenîx.

HASSLE, *vt.* : şer kirin, cirenîx kirin.

HASSLED, *adj.* : şerkirî, cirenîxkirî.

HASSLING, *n.* : şerkirin, circir, cirenîx.

HASSOCK, *n.* : gurza giyayî, balîka nivêjê, pêge.

HASTATE, *adj.* : rimî (wek rimî).

HASTE, *n.* : lez, zûyî.

HASTE, *vt.* : lez kirin.

HASTED, *adj.* : lezkirî.

HASTEN, *vt.* : lezandin, lez kirin.

HASTENED, *adj.* : lezkirî, lezandî.

HASTENING, *n.* : lezkirin, lezandin.

HASTILY, *adv.* : bi lez, lezokîkî.

HASTINESS, *n.* : lezîtî.

HASTING, *n.* : lezkirin.

HASTY, *adj.* : lezgîn, xêra, lezdar, lezok.

HAT, *n.* : kum, erk, kar, kulav, şefqe.

- **BOX** : sindoqa şefqe yan kulavan.

- **IN THE RING** : beşdarbûn di nav leyiztinê de.

- **LITTLE ~** : kumik.

- **TO HANG UP ONE'S HAT ~** : bêhna xwe vekirin (li mala mirovek dî).

- **TO PASS OR SEND ROUND THE ~** : bêş kom kirin.

- **TO TALK THROUGH ONE'S ~** : pûçbêjî kirin, bê têgehiştin axiftin.

HAT, *vt.* : nixaftin (bi şefqeyî, bi şefqe kirin).

HATABLE, *adj.* : kînbar.

HATCH, *n.* : kurk, derk, kunik, rêzên neqşkirî.

HATCH, *vt.i.* : kurk kirin, kurk bûn, rêzan neqş kirin.

HATCHERY, *n.* : kurkgeh.

HATCHET, *n.* : bivir, pîk, tevir.

- **DOUBLE HEADED ~** : tevirzîn.

- **TO BURY THE ~** : aşt bûn.

- **TO TAKE UP THE ~** : şer kirin.

- **TO THROW THE ~** : derew kirin.

HATCHED FACE, *n.* : rû yan dêhmê zirav û dirêj.

HATCHED-FACED, *adj.* : rû zirav û dirêj.

HATCHING, *n.* : kurkbûn, rêz neqşkirin.

HATCHWAY, *n.* : deriyê jêrerdî (bo serdabê yan embarê).

HATE, *n.* : rik, kîn, rov, rovik, zik reşî, kîndarî.

HATE, *vt.* : kîn kirin.

HATED, *adj.* : zinx, şenî.

HATEFUL, *adj.* : kîno, kîndar.

HATEFULLY, *adv.* : bi kîndarî, kîndarkî.

HATEFULNESS, *n.* : kîn, kîndarîtî.

HATER, *n.* : duşvan, kînkar.

HATING, *n.* : kînkirin.

HATRED, *n.* : kîn, kîndarî.

HATTER, *n.* : kumvan.

HAUBERK, *n.* : zirê.

HAUGH, *n.* : parçeerdê rast li ber avê.

HAUGHTILY, *adv.* : bi fêzî, bi fortekî.

HAUGHTINESS, *n.* : fêz, fort, bongî, kawî, difin bilindî, lûtberzî, qoretî, serfirazî.

HAUGHTY, *adj.* : xwedîtî, basimbêj, bitir, qebe, qore, difinbilind, lûtberz, çavsor.

HAUL, *n.* : kêşan, guhaztin.

HAUL, *vt.i.* : kêşan, guhaztin.

HAULAGE, *n.* : kêşan, guhaztin.

HAULED, *adj.* : kêşayî, guhaztî.

HAULER, *n.* : guhêz.

HAULING, *n.* : kêşan, guhaztin.

HAULM, *n.* : ka, qirşik.

HAUNCH, *n.* : kemax, ran, hêt.

HAUNT, *n.* : lan, lehn, pena, sawîr.

HAUNT, *vt.i.* : (gelek) çûn direkê, hizr şepirze kirin, sawîr çûn direkê.

HAUSTELLUM, *n.* : şaxik yan mijekên pêtikî.

HAUSTORIUM, *n.* : mijekên helezên mişexwer.

HAUTBOIS OR HAUTBOY, *n.* : zurna.

HAUTE COUTURE, *n.* : dezgeyên dahînanên cilan nexasme cilên jinan.

HAUTEUR, *n.* : xwedîtin, difinbilindî, lûtberzî.

HAVANA, *n.* : paytextê Kuba, tûtina Kuba.

HAVE, *aux., vi.t.* : hebûn, pê divêtin, zayîn(zan), xwarin, pêk hatin.

- **~ AND ~ NOT** : heyî û neheyî yan neyî.
- **TO ~ A CARE** : hay ji xwe hebûn, agehdar bûn.
- **TO ~ AT** : erîş kirin.
- **TO ~ ON** : kirin ber xwe.
- **TO ~ IT-OUT** : biryar dan, vebirrîn.

HAVELOCK, *n.* : dersoka kulavî (bo parastinê ji tîrêja rojê).

HAVEN, *n.* : pena, nîştgeh.

HAVER SACK, *n.* : torbe, parzîn, heban.

HAVILDAR, *n.* : çawîşê Hindî.

HAVING, *n.* : heyîn, saman.

HAVOC, *n.* : wêran, herifîn.

HAVOC, *vt.i.* : herifîn, herifandin, wêran kirin, kavil kirin.

HAW, *n.* : guhîj, lalîn.

HAW, *vi.* : lalîn, du rûyî kirin.

HAWFINCH, *n.* : çûçik yan bilbilê zeytûnê.

HAWK, *n.* : helû, eylo, oloh, şehbaz, dubrak, laçîn.

HAWK, *vt.* : gazî kirin (firoşyar), nêçîr kirin (bi şehbazî).

HAWKER, *n.* : bazvan, firoşyarê gerok.

HAWK-EYED, *adj.* : dûrbîn, çavbaz.

HAWKSBILL, *n.* : kîseleyê deryayî.

HAWKISH, *adj.* : dijwar, tundrew.

HAWKISHLY, *adv.* : bi dijwarî, tundrewkî, bi tundrewî.

HAWKISHNESS, *n.* : dijwarîtî, tundrewîtî.

HAWSE, *n.* : kunka werîsî ya berahiya gemiyê.

HAWSER, *n.* : werîsê stûrê gemiyê girêdan (bi bejî ve).

HAWTHORN, *n.* : şîlan, guhîj, gîjok, giwêj.

- **LIKE TREE**, *n.* : rîl.

HAY, *n.* : pûş, pîş, qirşik, ka, pelaş.

- **LOFT** : kadîn, kadan.
- **PACK** : şixre.
- **PACKER** : şixrevan.

HAYCOCK, *n.* : gîşe, koma qirşikan yan kayê.

HAYRACK, *n.* : kadan.

HAZARD, *n.* : helketin, samnakî.

- **AT ~** : gotre.

HAZARD, *vt.* : serkêşî kirin, şerûdî kirin.

HAZARDOUS, *adj.* : samnak.

HAZE, *n.* : mija sivik.

HAZE, *vt.i.* : şepirze kirin, mij bûn, westandin.

HAZED, *adj.* : mijkirî, mijbûyî, şêlî.

HAZEL, *n.* : renghingvîn, bindeq, darê bindeqî.

- **GROUSE** : qijîk.
- **HEN** : balinde ye : texlîtek por e.
- **NUT** : bindeq.

HAZILY, *adv.* : bi mijî, mijîkî.

HAZINESS, *n.* : mijîtî, ewrê reş, alizî.

HAZING, *n.* : mijîkirin.

HAZY, *adj.* : mijî, alizî, ewrî.

HE, *pron., n.* : ew, wî, ewî.

HEAD, *n., adj.* : ser, serwer, hiş, serek, kanî, tek, serok, serik, fermande.

- **ACHE** : serêş, serêşan, janeser, derdeser.

- **BAND** : dersoka serî.
- **BOARD** : depê serekî.
- **CHEESE** : serûpêyên berazî.
- **COUNTER** : serjimêr.
- **COVER** : laçik, fotik, dolbend.
- **DRESS** : kofî, potelak, şaşik, pûşî.
- **GEAR** : kofî.
- **HUNT** : nêçîra serên dujminan.
- **HUNTER** : nêçîrvanê serên dujminan.
- **HUNTING** : nêçîra serên dujminan.
- **LIGHT** : ronahiya pêşî (berahî) ya otombîlê.
- **LINE** : navnîşana gotara rojnameyê, navnîşana nûçeya berz, serdêr.
- **LINER** : stêr.
- **LOWERING** : serşorkirin, serkizkirin.
- **MAN** : muxtar, serok, serhoz, kiwêxe.
- **OF MUNICIPALITY** : bajêrvan, serbajêr.
- **ON**, *adj.* : vêketina serserkî.
- **ON, ADV.** : sernîşankirî armancekê.
- **PIECE** : xode, şaşik, jîrî, hiş, xeml : nemaze destpêka jêbirra kitêbê.
- **PHONE** : bihîstoka serî.
- **PIN** : darkê berahiyê (leyiztina bawling).
- **STONE** : kêla gorî, berkêlk.
- **TAX** : serane.
- **WAY** : pêşketin, livîna pêşve.
- **WIND** : bayê rûberî.
- **WORK** : hişkarî.

HEAD, *vt.* : serkeftin, pêşkeftin, bûn serok, serokî kirin, rêberî kirin, derkeftin (neft), bergirî kirin.

HEADED, *adj.* : serkirî.

HEADER, *n.* : makîneya dirîn û barkirinê.

HEADILY, *adv.* : bi rikdarî, bi dijwarî, rikdarkî.

HEADINESS, *n.* : rik, dijwarîtî.

HEADING, *n.* : navnîşan.

HEADLAND, *n.* : zeviya serekî, zeviya nekêlayî.

HEADLESS, *adj.* : bêser.

HEADLOCK, *n.* : girtina serî(gemş yan zoranî).

HEAD LONG, *adj.* : serserkî, bê dudilî.

HEADMASTER, *n.* : kardarê dibistanê, nêroy.

HEADMISTRESS, *n.* : kardara dibistanê.

HEADQUARTERS, *n.* : baregeh, şergeh, binke.

HEADRACE, *n.* : coya serekî.

HEAD RESISTANCE, *n.* : bergiriya serekî.

HEADREST, *n.* : balîfka serî.

HEADSAIL, *n.* : babireka berahî.

HEADSET, *n.* : herdu bihîstokên serî.

HEADSHIP, *n.* : serokî(tî), serokayetî.

HEADSMAN, *n.* : pêşman, serbirr.

HEADSPRING, *n.* : serekanî.

HEADSTALL, *n.* : parçeya rûyiya hevsarî.

HEADSTOCK, *n.* : rendeya serî.

HEADSTRONG, *adj.* : rikdar, serhişk, serreq.

HEADWAITER, *n.* : serçavnêr.

HEADY, *adj.* : rikdar, dijwar, jîr, mestdar.

HEAL, *vt.i.* : goşt girtin (birîn).

HEALED, *adj.* : goştgirtî (birîn).

- **WOUND** : sarêj.

HEALING, *n.* : saxbûn, çakbûn, sarêjbûn, goştgirtin.

HEALTH, *n.* : tendirustî, saxî.

- **GOOD ~** : saxbûn, saxlemî.

HEALTHFUL, *adj.* : saxlem.

HEALTHILY, *adv.* : bi saxlemî, saxlemîkî.

HEALTHINESS, *n.* : saxlemîti.

HEALTHY, *adj.* : saxlem, tendirust, saz, az.

HEAP, *n.* : gidîş, cez, lot, lod, kerm, kom, qorç.

- **OF STONES** : qorç.

HEAP, *vt.* : gidîş kirin, kom kirin.

HEAPED, *adj.* : gidîşkirî.

HEAPING, *n.* : gidîşkirin.

HEAR, *vt.i.* : bihîstin, seh kirin.

HEARED, *adj.* : bihîstî.

HEARING, *n.* : bihîstin, sehkirin, vepirsîn.

- **AID** : bihîstok.

HEARKEN, *vi.* : guhdarî kirin, bihîstin.

HEARSAY, *n.* : gotegot.

HEARSE, *n.* : darbest.

HEART, *n.* : dil, dilêrî.

- **AFTER HIS OWN ~** : wek wî bivêt.
- **AT ~** : bi rastî, ji nîva dilî.
- **ACHE** : dilêş, dilêşe, dilgiranî, evînî, xem.
- **AND SOUL** : ji dil û giyanî.
- **ATTACK** : qutik.
- **BEAT** : pirtepirt, dilqutan.
- **BITTERNESS** : diltehlî.
- **BREAK** : ahîn, axîn, dilşikestin.
- **BREAKING** : dilşikestin.
- **BROKEN** : dilşikestî.
- **BURN** : dilsojî.
- **BURNING** : dilsotin.
- **COLLAPSE** : dilşojî.
- **DISSECT** : dilkeliştin.
- **FAILURE** : dilrawestan, qutik.
- **INFLATED ~** : dilpej(bûn).
- **INJURED ~** : diljar.
- **IN ONE'S ~ OF ~** : ji naxî dilî.
- **SCANNER** : dilbîn.
- **SECRET** : dildizî.
- **TO BREAK A PERSON'S ~** : dilê mirovekê şikandin.
- **TO LEARN BY ~** : ji ber kirin.
- **TO GIVE OR LOSE ONE'S ~ TO** : evîndar bûn.
- **TO HAVE ONE'S ~ IN ONE'S BOOTS** : bizdihandî, bizdihî, tirsayî.
- **TO HAVE ONE'S ~ IN THE RIGHT PLACE** : dilovan bûn.
- **TO HAVE SOMETHING AT ~** : ji dil karek kirin.
- **TO HAVE ONE'S ~ IN ONE'S MOUTH** : tirsandî.
- **TO LOSE ~** : sist bûn, bêhîvî bûn.
- **TO PLUCK UP ~** : xurt bûnve.
- **TO SET ONE'S ~ TO** : bêrî kirin.
- **TO SPEAK TO ONE'S ~** : xurt kirin.
- **TO TAKE ~** : xurt bûn, aza bûn.
- **TO WEAR ONE'S ~ UPON ONE'S SLEEVE** : eşkera gotin.
- **WOUNDED ~** : diljar.

HEARTEN, *vt.* : xurt kirin.

HEARTENED, *adj.* : xurtkirî.

HEARTENING, *n.* : xurtkirin, handan.

HEARTENINGLY, *adv.* : bi handanî, xurtkirinkî.

HEARTFELT, *adj.* : dilsoz, jidil.

HEART-FREE, *adj.* : bê xem, ne evîndar.

HEARTH, *n.* : koçik, agirdan, argon, pixêrîk.

HEARTHSTONE, *n.* : koçik, xanî, rexê koçikî.

HEARTILY, *adv.* : bi dilsozî, bi rastî, bi perûşî, dilsozîkî.

HEARTINESS, *n.* : perûşîtî, hez, xurtî, dilgermî, dilsozîtî.

HEARTLESS, *adj.* : dilreq.

HEARTRENDING, *adj.* : xemdar, dilşikîn.

HEARTSEASE, *n.* : vesihîn, texlîtek binefş e.

HEARTSICK, *adj.* : dilkovan.

HEART-STRICKEN, *adj.* : xemdar, dilşikestî.

HEARTSTRINGS, *n.* : hişa kûr, diljih, jehên dilî.

HEART-TO-HEART, *adj.* : eşkera(ji dilî bo dilî).

HEART-WHOLE, *adj.* : dilsoz, rast.

HEARTWOOD, *n.* : nîva reqa darî.

HEARTY, *adj., n.* : dilgerm, saxlem, têr, perûş, dijwar, heval, aza, deryavan.

HEAT, *n.* : germî, germa, germahî, germayî, kel, coş, taw, tîn, girr.

- **CAPACITY** : germîgirî.
- **CONDENSATION** : germîxestbûn.
- **CONDUCTION** : germîguhaztin.
- **CONDUCTOR**, *n.* : germîkêş.
- **CONVECTION** : germîhelgirtin.
- **COOLING** : germîsarkirin.
- **CRYSTALLIZATION** : germîbelûrbûn.
- **DECOMPOSITION** : germî rizîn yan dajendiran.
- **DISSOCIATION** : germîparçebûn.
- **ENERGY** : tîn, wizeyî germî.
- **ENGINE(S)** : bizwênî germî, makîneya germî.
- **EVAPORATION** : germiya helmbûn.
- **EXPANSION** : germîkiş.
- **FORMATION** : germiya dirustkirinê yan pêkhînanê.
- **GENERATION** : germiya zaniyê.
- **HYDRATION** : germiya avdanê.
- **INSULATION** : germîçalakkirin.
- **IONIZATION** : germiya iyonbûnê.
- **LINKAGE** : germiya girêdan yan bestiranê.
- **NEUTRALIZATION** : germiya nêtarbûnê.
- **OF ADSORPTION** : germîlikandin.
- **OF ASSOCIATION** : germî girêdan yan bestiran.
- **OF COMBUSTION** : germî sotin yan sotan.
- **OF RADIATION** : tişkdan yan tîrêjdana germiyê.
- **OF THE DAY** : şewla rojê, tehra rojê.
- **OF TRANSITION** : germiya guhorîne.
- **PUMP** : tirompe yan hilmija germiyê.
- **SOLIDIFICATION** : germiya reqbûnê.
- **STROKE** : derb yan lêdanek germê yan rojê (tavê).
- **TRANSFER** : guhaztina germiyê.
- **TRANSITION** : germiya guhaztin yan guhorînê.
- **WAVE**, *n.* : pêla germiyê, demek germ.
- **SPECIFIC ~** : germiya taybetkar.

HEAT, *vi.t.* : germ kirin.

HEATED, *adj.* : germkirî.

HEATER, *n.* : germker, agirdan.

HEATING, *n.* : germkirin.

HEATH, *n.* : beyar, mêrg.

- **BIRD** : balindeyek reş e texlîtek por e.
- **COCK** : keleşerê vî balindeyê reşê wek porê.

HEATHEN, *adj., n.* : pût.

HEATHENDOM, *n.* : pûtperistin, pûtî, cihana pûtî.

HEATHENISH, *adj.* : pûtî.

HEATHINISM, *n.* : pûtîtî, pûtperistin.

HEATHENIZE, *vt.* : pûtî kirin.

HEATHER, *n., adj.* : helezek bihindar pinîkirî ye.

HEAVE, *n.* : bawiş, kêşan, rakirin, êxistin, dilxirabûn.

- **HO INT. EXP.** : gazîkirin bo rakirina lengerî.

HEAVE, *vi.t.* : havêtin, êxistin, rakirin, bawişîn, pufkirin, bilind kirin, kêşan, verişîn.

HEAVED, *adj.* : bawişî, rakirî.

HEAVEN, *n.* : esman, beheşt.

- **GOD ~ S** : beheşta pak!.

- **IN THE SEVENTH ~** : di beheştê de.

HEAVENLY, *adj.* : beheştî.

- **VAULT** : govek.

HEAVENWARDS, *adv.* : ber esmanî ve.

HEAVER, *n.* : helgir.

HEAVILY, *adv.* : bi giranî, sengî yan qursî, girankî.

- **RESPONSIBLE** : bargiran.

HEAVINESS, *n.* : sengîtî, giranîtî, qursîtî.

HEAVING, *n.* : bawişîn.

HEAVY, *n., adj., adv.* : giran, qurs.

- **ARMS** : çekên giran.

- **BUYER** : kiriyarê giran.

- **DRINKER** : pirvexwer.

- **DUTY** : qayim.

- **EATER** : pirxwer, xwara.

- **HANDED** : zordar, sitemkar, neşehreza.

- **HEARTED** : xemdar, pest, dilgiran.

- **HYDROGEN** : hîdrojena giran.

- **INDUSTRIES** : pîşesaziya giran.

- **LADEN** : bargiran.

- **RAIN** : tavî baran.

- **RESPONSABILITY** : berpirsî yan bargiranî.

- **SET** : qelew, leş tijî.

- **TASK** : erkê giran.

- **WATER** : ava giran, awî qurs.

- **WEIGHT** : mirovê qelew, kulmbazê kêşgiran (ne kêmtir ji 175 pawinan).

HEBDOMAD, *n.* : heftî.

HEBDOMADAL, *adj.* : heftiyî.

HEBE, *n.* : Xudabanûya lawîniyê.

HEBEPHRENIA, *n.* : hariya herzkariyê.

HEBETATE, *vt.i.* : kuh bûn, kuh kirin, xirpo kirin.

HEBETATED, *adj.* : kuhkirî, xirpokirî.

HEBETATING, *n.* : kuhkirin, xirpokirin.

HEBETATION, *n.* : kuhbûn, xirpobûn.

HEBETUDE, *n.* : xirpoyî, gewcî.

HEBRAIC, *adj.* : Cihî, Îbrî.

HEBRAISM, *n.* : raman û ayîna Îbrî.

HEBRAIST, *n.* : îbrîzan.

HEBREW, *n.* : Îbrî, Cihî.

HECATOMB, *n.* : qorbankirina gayan.

HECK, *n.* : perwazê gîrokirina masiyan di nav rûbarî de.

HECKLE, *vt.* : birrîn (axiftin).

HECKELED, *adj.* : axiftinbirrî.

HECKLER, *n.* : axiftinbirr.

HECKLING, *n.* : axiftinbirrîn.

HECTARE, *n.* : hektar : deh hezar metrên çarînk yan çargoşe (çar donim).

HECTIC, *adj.* : germ, perîşan, sorbûyî, tayî ya êşa zirav.

- **FEVER** : taya êşa zirav.

HECTOGRAM, *n.* : sed giram.

HECTOGRAPH, *n., vt.* : rûnivîs, çap, rûnivîs kirin.

HECTOLITRE, *n.* : sed lîter.

HECTOMETER, *n.* : sed metir.

HECTOR, *vi., vt.* : gef kirin, forteki kirin.

HEDDLES, *n. pl.* : sênc, sêncî, tan, bêxêr, perijîn.

HEDGE, *vt.i.* : gîro kirin, tan kirin.

HEDGE, *adj.* : tankirî.

HEDGEHOG, *n.* : jîjî, jîşik.

- **HAIR** : têjik.

HEDGEHOP, *vi.* : nizm bûn (balafirvan), balafir nizm firandin.

HEDGER, *n.* : tan.

HEDGERON, *n.* : tanê daran.

HEDGING, *n.* : tankirin.

HEDONIC, *adj.* : xwer, xor.

HEDONISM, *n.* : ola xoşiyê : ko xoşî yan bextiyarî qenciya bi tenê yan serokiya jiyanê ye.

HEED, *n.* : guhdarî, minet, bayexdan.

HEED, *vi.t.* : guhdarî kirin, guh dan.

HEEDFUL, *adj.* : guhdar.

HEEDLESS, *adj.* : qeşmer, serkêş, hol, neguhdar, feramoş.

HEEDLESSNESS, *n.* : holîtî.

HEE-HAW, *n.* : zirîn.

HEE-HAW, *vi.* : zirîn.

HEEL, *n.* : panî, piştpanî, paşpanî, pajine, piştpehnî.

- **BONE** : hestiyê paniyê.

- **DOWN OR OUT AT ~S** : panîkevn.

- **OVER HEAD OR HEAD OVER ~S** : ser û bin.

- **TO BE AT ~ OR UPON ONE'S ~** : bi dûv keftin, şeqandin.

- **TO TREAT UPON ONE'S ~** : şeqandin, bi dûv keftin.

- **TO LAY OR CLAP BY THE ~** : girtin, zîndan kirin.

- **TO SHOW THE ~** : revîn.

- **TO TAKE TO ONE'S ~** : revîn.

- **TO TURN TO ONE'S ~** : zivirîn.

- **UNDER ~** : bin dest.

HEEL, *vi.t.* : bezîn, revîn, xwehr bûn.

HEELTAP, *n.* : nîştin.

HEFT, *n.* : girani.

HEFT, *vt.* : rakirin, bilind kirin.

HEFTY, *adj.* : ejdeha, mezin, xurt, gelek giran.

HEGIRA OR HEJIRA, *adj.* : hicrî (sal), koçî, sala 622 zayînî.

- **YEAR** : sala koçî.

HEGOMONIC, *adj.* : fermandar, serdest, zal.

HEGOMONY, *n.* : fermandarî, serdestî, zalî, zalbûn.

HEH, *int. expr.* **OR INQUIRY** : **HE** : derbirrîna pirsyarkirinê.

HEIFER, *n.* : çêla biçûk, golik, nogin.

HEIGH-HO, *interj.* : mixabin, heyho.

HEIGHT, *n.* : bilindî, berzî, helem, gir, berzayî, firêze, bejn, evrayî, balayî.

HEIGHTEN, *vt.i.* : qayim kirin, berz kirin, bilind kirin, rakirin, pitir bûn, qayim bûn.

HEIGHTENED, *adj.* : bilindkirî, berzkirî.

HEIGHTENING, *n.* : bilindkirin, berzkirin.

HEINOUS, *adj.* : bed, kirêt, bêqam xirab.

HEIR, *n.* : pêna, mîratgir, paşmagir, mîratxwer.

HEIR, *vt.* : mîrat xwarin, paşmak bûn.

- **APPARENT**, *n.* : mîratxwerê rewa, paşmagirê rewa.

HEIRESS, *n.* : paşmagir (mê), mîratxwer.

HEIRLOOM, *n.* : paşmak, mîrat.

HEIR PRESUMPTIVE, *n.* : paşmakgirê demî.

HEIRSHIP, *n.* : paşmakî.

HEL(E), *vt.* : (helez) çînîn û rih nixaftin.

HELD, *adj.* : girtî.

HELIACAL, *adj.* : roji.

HELIANTHUS, *n.* : helezek wek berberojê ye.

HELIC(O)-, *pref.* : pêşgir e ko loleyî, pêçî ye.

HELICAL, *adj.* : loleyî, pêçeyî, çeqçeqokî.

HELICOID, *adj., n.* : pêçeyî, loleyî, rûyê loleyî.

HELICON, *n.* : helîkon : alavek mûzîqeyî ye.

HELICOPTER, *n.* : helikopter : baweş.

HELIO-, *pref.* : pêşgir e ko roj e.

HELIOCENTRIC, *adj.* : rojnîvek.

HELIOCHROME, *n.* : wêneyê rengsirûştî.

HELIOGRAPH, *n.* : dûrbîna wênegirtina rojê, rojbrûsk.

HELIOGRAPHY, *n.* : rojbrûskî.

HELIOLATRY, *n.* : rojperistin.

HELIOMETER, *n.* : rojpîv.

HELIOS, *n.* : Xudayê rojê.

HELIOS, *n.* : lêdana tavê yan rojê, tavgezk.

HELIOSTAT, *n.* : helyostat : alava ko tîrêja rojê vedibeyînit layekê yan rexekê.

HELIOTHERAPY, *n.* : çarekirin bi tîrêja rojê.

HELIOTROPE, *n.* : baweşgeh, hilyokoptergeh.

HELIOTROPISM, *n.* : berberojîtî.

HELIPORT, *n.* : baweşgeh, helîkoptergeh.

HELIUM, *n.* : helyom : gaza sivika bêreng.

HELIX, *n.* : pêç, badoke.

HELL, *n.* : dojeh.

- **FIRE** : dojeh, agirê dojehê.

HELLBENDER, *n.* : marmasiya mezin.

HELLBOX, *n.* : sindoqa dojehê (qotîka tîpên xirab).

HELLBROTH, *n.* : şorbe yan virka dojehê (şorbe yan virka cadûyî).

HELLCAT, *n.* : pîrhevî.

HELLEBOR, *n.* : texlîtek giyayê gulciwan e.

HELLINIC, *adj.* : Yûnanî, Girekî.

HELLINISM, *n.* : Girekîtî, Yûnanîtî.

HELLINISTIC, *adj.* : Girekî.

HELLHOUND, *n.* : bedmirov, seyê dojehê.

HELLION, *n.* : mirovê ziyandar.

HELLISH, *adj.* : dojehî.

HELLISHLY, *adj.* : dojehîkî.

HELLISHNESS, *n.* : dojehîtî.

HELLO, *n.* : helew, gazîkirin.

HELM, *n.* : xode, destikê hajoka gemiyê, hajok, kardarî, rêberî, serokî.

HELM, *vt.* : hajotin, rêberî kirin.

HELMET, *n.* : xode, kum, zirx.

HELMETED, *adj.* : xodekirî.

HELMINTH, *n.* : kirm nemaze kirmê ûrkî.

HELMINTHIASIS, *n.* : derdê kirmên mişexwer.

HELMINTHOLOGY, *n.* : kirmzanî (mişexwer).

HELMSMAN, *n.* : rêberê hajokê.

HELOT, *n.* : benî, bende.

HELP, *n.* : harîkirin, yarmetî, hawar, piştîvanî, harîkarî, destgirtin, firya, alîkarî, harî, arî, komekî, yarîde, yarîdedan, hevarî.

HELP, *vt.i.* : harî kirin, yarmetî dan.

HELPER, *n.* : berdest, yarîdeder, hevpişt, harîkar, harîker, yawer, pişt̂ivan.

HELPFUL, *adj.* : kêrhatî, havil.

HELPFULLY, *adv.* : bi harîkirinî, harîkirinkî.

HELPFULNESS, *n.* : harîkirinitî.

HELPING, *n.* : hawar, pişt̂ivanî.

HELPING, *n.* : danê xwarinê (li ser mêzê), amanek yan têkirina carekê.

HELPLESS, *n.* : hejar, bêkare, mişext, zebûn, bêbask.

HELPLESSLY, *adv.* : bi hejarî, bi bêharikirinî, hejarkî.

HELPLESSNESS, *n.* : hejaritî, bêharîkirinîtî.

HELPMATE, *n.* : hevalê harîker nexasme jin.

HELTER-SKELTER, *adv., n. adj.* : bêserûber, pijbela.

HELVE, *n.* : destik.

HELVETIAN, *adj., n.* : Swîsî, Swîsistanî.

HELYCHRYSUM, *n.* : texlitek helez e.

HEM, *n.* : daw, dawên, dehmen, livîn, perawêz, hindav.

HEM, *vt.i.* : livîn, dehmen kirin.

HEM-, HEMO- OR HAEMA-, *pref.* : pêşgir e ko xwîn e.

HEMACYTOMETER, *n.* = **ERYTHROCYTOMETER.**

HEMAL, *adj.* : xwînî.

HEMATIC, *adj.* : xwînî.

- **HAIR** : rihçika xwînê.

HEMATIN, *n.* : hêmatîn : boyeya şitelbûna hîemoglobînî.

HEMATINIC, *n.* : dermanê hemoglobînî pitir kirin.

HEMATITE, *n.* : berê xwînê.

HEMATOGENOUS, *adj.* : xwînçêker, xwînzê.

HEMATOLOGY, *n.* : xwînzanî.

HEMATOMA, *n.* : bergez, pejbûna xwînê.

HEMATOPOIESIS, *n.* : çêbûna xwînê.

HEMATOZOON, *n.* : mişexwerê xwînê.

HEMATURIA, *n.* : xwînmîzî.

HEME, *n.* : hematîn.

HEMERAPOLIC, *adj.* : şevkore.

HEMI-, *pref.* : pêşgir e ko nîv e.

HEMIC, *adj.* : xwînî : pêwendîdarê xwînê.

HEMICELLULOSE, *n.* : nîvsilolozî.

HEMICYCLE, *n.* : nîvçemere.

HEMIHYDRATE, *n.* : nîvavekî.

HEMIPLEGIA, *n.* : nîvfalincî, nîvşehtî.

HEMISPHERE, *n.* : nîvgog.

HEMLOCK, *n.* : sokeran.

HEMMED, *adj.* : dehmenkirî.

HEMMING, *n.* : dehmenkirin.

HEMOGLOBIN, *n.* : hemoglobîn : rengê xwînê.

HEMOPHILE, *adj., n.* : xwînxwaz, xwînxwazî.

HEMOPHELIA, *n.* : nexoşiya riskîna xwînê.

HEMOPHILIAC, *n.* : mirovê xwînriskîn.

HEMOPHILIC, *adj.* : xwînxwaz.

HEMOPTISIS, *n.* : xwînriskîn, xwînriskîna pişê.

HEMORRHAGE, *n.* : xwînçûn, xwînverestin, riskîn.

HEMORROID(S), *n.* : basûr, bawesîr, pêsor.

HEMOSTAT, *n.* : riskînbirr, xwînverestinbirr.

HEMOSTATIC, *adj., n.* : riskinbirr(î).

HEMP, *n.* : werîs, kindir, goş.

- **ROPE** : werîs.

- **THREAD** : tayê kindirî.

HEMPEN, *adj.* : kindirî.

HEMSTICH, *n., vt.i.* : neqşkirin (karê derziyê), neqş kirin.

HEN, *n.* : mirîşk, mamir.

- **BROODING ~** : mirîşka kurk.

HENBANE, *n.* : jehra mirîşkan (helez e : mirîşkê bêhiş dikit).

HENCE, *adv.* : ji vêrî pê ve.

HENCHMAN, *n.* : berdest.

HENDECA, *pref.* : pêşgir e ko yazdeh e.

HENEQUE, *n.* : texlîtek rîşal e.

HENGE, *n.* : peykerê darî yan berî.

HENNA, *n.* : xena.

HENNERY, *n.* : pînik.

HENNY, *adj.* : mirîşkî (wek mirîşkê).

HEMOTHEISM, *n.* : yek xudayîtiya şêlî (peristina yek xudayî bê mandelkirina xudayên dî).

HENPECK, *vt.* : li ser mêrî zal bûn (jin).

HENRY, *n.* : yekeya handana kehrebî.

HERTOLOGY, *n.* : dêrcejnezanî.

HEP, *adj.* : zana.

HEPARIN, *n.* : heparîn : cergîn.

HEPARINIZE, *vt.* : bi cergînê çare kirin.

HEPAT(O)-, *pref.* : pêşgir e ko cerg e, kezeb e.

HEPATIC, *adj.* : cergî.

HEPATITIS, *n.* : cerg kulî yan kulbûn.

HEPTA-, *pref.* : pêşgir e ko heft e.

HEPTAD, *n.* : heft.

HEPTAL, *adj.* : heftîne.

HEPTAGON, *n.* : heft la û goşe.

HEPTAGONAL, *adj.* : heftla, heftaso.

HEPTAHEDRON, *n.* : heftrûyî.

HEPTOHEDRAL, *adj.* : heftrû.

HEPTAMETER, *n.* : heftpîv (helbest).

HEPTANE, *n.* : hîdrokarbona parafînî.

HEPTANGULAR, *adj.* : heftgoşe.

HEPTARCHY, *n.* : hikumeta heftîne (heft mirovan).

HER, *adj., pron.* : wê, ewê, ew.

HERA, *n.* : Hêra : şahbanûya esmanî, xuşk û jina Zeus, Xudaya jinan û şûkirinê (efsaneya Girekî).

HERAKLES OR HERACLES OR HERCULES, *n.* : Herekol, Herkul.

HERALD, *n.* : mizgîn, kobarî, gazîker, gazîvan, navbêj, dahînerê dirûşm û nîşaneyên xanedanî.

HERALD, *vt.* : gazî kirin, belav kirin, agehdar kirin.

HERALDIC, *adj.* : mizgîndar, gazîkerî.

HERALDICALLY, *adv.* : bi mizgîndarî, mizgîndarkî.

HERALDRY, *n.* : dirûşmzanî (xanedan), dahînana dirûşmên xanedaniyê, hêma, dirûşm, agehî, danezanîn.

HERB, *n.* : giya.

- **DOCTOR**, *n.* : pijîşkê giyayî (bi giyayî çare dikit).

HERBACEOUS, *adj.* : giyayî.

HERBAGE, *n.* : giya, pincar, lewer.

HERBAL, *n., adj.* : giyayî, kitêba giyayan.

HERBALIST, *n.* : giyazan, pijîşkê bi giyayî çare dikit.

HERBARIUM, *n.* : giyadank (giya ye).

HERBICIDAL, *adj.* : giyakuj.

HERBICIDALLY, *adv.* : bi giyakujî, giyakujîkî.

HERBICIDE, *n.* : giyakujî.

HERBIVORE, *n.* : giyaxwer.

HERBIVOROUS, *adj.* : giyaxwerî.

HERBIVOROUSLY, *adv.* : giyaxwerîkî.

HERBIVORY, *n.* : giyaxwerî.

HERBY, *adj.* : têr giya, giyayî.

HERCULEAN, *adj.* : sext, zehmet, mezin.

HERCULES, *n.* : Herekol, Herkul.

HERCYNIAN, *adj.* : pêwendîdarê demê çêbûna çiyayan li nîv qada rojhelatê li dûmahiya rojgarê kevn.

HERD, *n.* : garan, celeb, reve, ker, kom, giro, xelk, terş, revo, axir.

- **OF CATTLE** : garan.

- **OF SHEEP** : kerê pezî.

- **WICK** : pezê çiyayên bakura Înglîzîstanê.

HERD, *vi.* : çerandin, civandin, kom kirin, hajotin, rêberî kirin.

HERDER, *n.* : şivan, gavan.

HERDSMAN, *n.* : şivan, gavan.

HERE, *adv., n.* : vêrê, hir, hire, êre, lêre, va, eve! hindur.

HEREABOUT(S), *adv.* : li vêrê.

HEREAFTER, *adj., n.* : paşî, piştî hîngê.

HEREAWAY(S), *adv., n.* : li van diran yan şûnan.

HEREBY, *adv.* : bi vî awayî, bi vê qanûnê.

HEREDITABLE, *adj.* : paşmayîbar.

HEREDITAMENT, *n.* : paşmakdarî.

HEREDITARIAN, *adj., n.* : paşmakzan, paşmakî.

HEREDITARY, *adj.* : paşmakdar, zikmakî.

HEREDITY, *n.* : paşmakîtî, paşmayîtî, paşmakdarîtî.

HEREFORD, *n.* : ga yan çêla sor û spî.

HEREIN, *adv.* : li vêrê, di vêrê de.

HEREINABOVE, *adv.* : eva borî, li serî.

HEREINAFTER, *adv.* : eva bihêt.

HEREINBEFORE, *adv.* : ewa borî, eveya li serî.

HEREINBELOW, *adv.* : ewa bihêt, eva binî yan jêrî.

HEREOF, *adv.* : bo vê.

HEREON, *adv.* : bi vê belgenameyê.

HERESIARCH, *n.* : damezrênerê zendîqiyê.

HERESY, *n.* : zendîqî.

HERETIC, *adj.* : zendîq.

HERETICAL, *adj.* : zendîq.

HERE TO, *adv.* : bi vê belgenameyê.

HERETOFORE, *adv.* : ta vê gavê, ta niho, ta noke.

HEREUNDER, *adv.* : li jêr, eva dahatî.

HERE UPON, *adv.* : êkser piştî vê, bi vî, bi corî vê belgenameyê.

HEREWITH, *adv.* : bi vê, bi vî awayî.

HERITABLE, *adj.* : paşmakbar.

HERITAGE, *n.* : paşmake, paşmak, kelepûr, mîrat.

HERITOR, *n.* : paşmakgir.

HERMAPHRODITE, *n., adj.* : nêrmok.

- **BRIG** : bagemî.

HERMENEUTIC(AL), *adj.* : raveyî, şiroveyî.

HERMES, *n.* : peyamberê Xudayan li nik Girekan, Xudayê rê, bazirganî dahînan, zimanrewanî, dizî û xapînîyê!.

HERMETIC, *adj.* : çesp, qayîm.

HERMIT, *n.* : reben, evdal, pûstnişîn, koçek.

- **CRAB** : kêvjaleyê pûstnişîn.

HERMITAGE, *n.* : rebengeh, dêr.

HERNIA, *n.* : gunekî, bagunî, ritlawî, hewîckî.

HERO, *n.* : qehreman, qareman, keleman, girnas, dilêr, palewan, pehlewan, leheng, mêrxas, egîd.

HEROIC, *adj.* : qehremanî, dastan.

HEROICALLY, *adv.* : bi qehremanî.

HEROIN, *n.* : heroyîn : tezînker e ji morfinê.

HEROINE, *n.* : qehraman (mê).

HEROINISM, *n.* : heroyînîtî.

HEROISM, *adj.* : qaremanîtî, lehengîtî, qehremanîtî.

HEROIZE, *vt.* : girnas kirin, qehreman kirin.

HERON, *n.* : xemexwere, şîneşaho.

HERPES, *n.* : nexoşiya çermî (li gel piniyên pizirokî), herpes.

- ZOSTER : nexoşiya deverî.

HERPETTO-, *pref.* : pêşgir e ko xuşîndar e, kulbûna çermî ye.

HERPETIC, *adj.* : pêwendîdarê nexoşiya çermî.

HERPETOLOGIC, *adj.* : marzaniyî.

HERPETOLOGIST, *n.* : marzan.

HERPETOLOGY, *n.* : marzanî.

HERRING, *n.* : texlîtek masî ye (wek serdînî).

HERS, *pron.* : ya wê.

HERSELF, *pron.* : wê bi xwe, xwe (xu, xo).

HERTZ, *n.* : yekeya lereyê.

HERTZIAN WAVE, *n.* : pêla hertzî.

HESITANCE, *n.* : dudilî.

HESITANCY, *n.* : dudilî.

HESITANT, *adj.* : dudil.

HESITATE, *vi.* : dudilî kirin.

HESITATED, *adj.* : dudilîkirî.

HESITATING, *n.* : dudilîkirin.

HESITATION, *n.* : dudilî, dudilîbûn, entîn(axiftin).

HESITATIVE, *adj.* : dudildar.

HESPERIAN, *adj.* : rojavayî.

HESPERIDIN, *n.* : hesperîdîn : madeyê glokosîdî.

HESPERUS, *n.* : stêra êvarî nemaze Nahîd.

HETERO-, *pref.* : pêşgir e ko hemecor e, hemû texlîtek e.

HETERO-CERCAL, *adj.* : dûvtêvel.

HETEROCHROMATIC, *adj.* : rengtêvel, hemereng.

HETEROCHROMOSOME, *n.* : kromosomên zayînê.

HETEROCHROMOUS, *adj.* : heme reng, hemû reng, reng têvel.

HETEROCHTHONOUS, *adj.* : biyanî.

HETEROCLITE, *n., adj.* : bêjeya nepîvanî, awarte.

HETERODOX, *adj.* : zendîqî.

HETERODOXY, *n.* : zendîqîtî.

HETEROGAMETE, *n.* : têvelîzayende.

HETEROGAMOUS, *adj.* : zayendetêvel.

HETEROGENEOUS, *adj.* : ne hevrêk.

HETEROGENESIS, *n.* : xwezan, zanaxweyî yan xwezaniyî, têveliya nevî û nijadî.

HETEROGENOUS, *adj.* : peyda biyanî.

HETEROLOGOUS, *adj.* : têveldar.

HETEROLYSIS, *n.* : şîtelbûna derekî.

HETEROMEROUS, *adj.* : parçetêvel, tevela parçekî.

HETEROMORPHIC, *adj.* : şikiltêvel.

HETERONOMOUS, *adj.* : berdest, peyrew.

HETERONOMY, *n.* : berdestî, bindestî, peyrewî, paşkoyîtî : bê mafê çarenivîsê.

HETEROPHYLLOUS, *adj.* : belgtêvel.

HETEROPTEROUS, *adj.* : çeng yan bal têvel.

HETEROSEXUAL, *adj.* : regez yan zayendetêvel.

HEURISTIC, *adj.* : lêkolîndar.

HEW, *vt.i.* : kelêşîn, kolîn, birrîn, tiraşîn.

HEX, *n.* : pîrhevî, niviştî.

HEX- OR HEXA-, *pref.* : pêşgir e ko şeş e.

HEXAGON(AL), *adj.* : şeşgoşe, şeşla, şeşparsû, şeşal.

HEXAHEDRON, *n.* : şeşrûyî.

HEXAHYDRATE, *n.* : şeşpirtikî.

HEXAMEROUS, *adj.* : şeşparçeyî.

HEXAMETRE, *n.* : şeşpîveyî.

HEXANE, *n.* : hekzan : madeyek hîdrokarbonî ye.

HEXANGULAR, *adj.* : şeşgoşe.

HEXAPOD, *n., adj.* : şeşpê, şeşpêyî.

HEXAPODOUS, *adj.* : şeşpê.

HEXOSE, *n.* : şekira şeşgerdîleyên karbonî di nav her gerdî de.

HEY, *interj.* : lo, gelî.

HEYDAY, *n.* : heret, gopîtk, tolazî, beng.

HEY PRESTO, *interj.* : derbirrîna jî nişkekê ve heçko cadûgerî ye.

HIATUS, *n.* : kortal.

HIBERNACULUM, *n.* : qalikê zivistanê, penageha zivistanê.

HIBERNAL, *adj.* : zivistanî.

HIBERNATE, *vi.* : mit bûn (zivistanê), mit borandin.

HIBERNATION, *n.* : sir, sirbûn, mitiya zivistanê, zistanesirî, nûstinî zistanî.

Hibernian, *adj., n.* : Îrlendî.

HIBISCUS, *n.* : tolk.

HICCUP, *n.* : îsk, êlincî, nizgere.

HICCUP, *vi.t.* : îsk hatin.

HICK, *n.* : (**COLLOQ**) : gundî, cotyar.

HICKEY, *n.* : alav.

HICKORY, *n.* : texlîtek dargiwêz e, darê lêdanê.

HID, HIDDEN, *p.* **AND** *pp.* **OF HIDE** : nixaft, nixaftî, veşart, veşartî.

HIDALGO, *n.* : xanedanek Îspanî ye.

HIDE, *n.* : kevl, pîst, pûst, çerm, rebet, kevne pîvanek înglîzî ya zeviyê.

HIDE, *vt.i.* : veşartin, nixaftin, telandin, nepenî kirin.

HIDE-AND-SEEK, *n.* : veşartok (leyiztina zarokan : veşartin û lêgeran), pîtros.

HIDEAWAY, *n., adj.* : nivan, penageh, kunc.

HIDEBOUND, *adj.* : kevilhişk, hizirteng.

HIDEOUS, *adj.* : botik.

HIDEOUT, *n.* : kunc, penageh.

HIDING, *n.* : veşartin, telandin, telîn, nependîkirin.

- PLACE : peşêw, nivan, pena.

HIDROSIS, *n.* : xuhdan.

HIE, *vi.t.* : lez kirin, lezandin.

HIER(O)-, *pref.* : pêşgir e ko pîroz e.

HIERARCH, *n.* : rêberê olî, oldarê mezin.

HIERARCHY, *n.* : desthelatî, desteka oldaran, rêz (mirov yan tişt).

HIERARCHIC(AL), *adj.* : desthelatdar.

HIERATIC, *adj.* : oldarî, kevnenivîsîniya Misrî.

HIERO-, *pref.* : pêşgir e ko pîroz e.

HIEROCRACY : desteya oldaran, desthelatî, damezrîna serekî, payeya firîşteyan.

HIERODULE, *n.* : benî yan bendeyê peristgehê.

HIEROGLYPH, *n.* : tîpa hîroglîfî.

HIEROGLYPHIC, *n.* : pêwendîdarê tîpa hîroglîfî (ya nivîsînê).

HIEROGRAPH, *n.* : nivîsîna pîroz.

HIEROLATRY, *n.* : peristina pîrozan.

HIEROLOGY, *n.* : tor yan zanîna pîroz.

HIEROPHANT, *n.* : oldarê kevnê Girekî, raveker, pîştevan.

HI-FI, *n.* : (**HIGH FIDELITY**) : dengvegêrk.

HIGGLE, *vi.* : bêqam bazar kirin.

HIGGLEDY-PIGGLEDY, *adv., adj.* : tevlihevî, bêserûber.

HIGH, *adj., adv., n.* : bala, berz, bilind, evra, sterke.

- **AMBIANT** : kenkel.
- **AND DRY** : li derveyî avê, derveyî bûyeran.
- **AND LOW** : hemî xelk.
- **BEAM** : ronahiya bilinda berahiya otombîlê.
- **BINDER** : ramyarê pûç, kuj.
- **BORN** : xanedan, torin.
- **BROW** : rewşenbîrê payeberz.
- **CHAIR** : kursîka bilind : kursîka pêpikbilinda zarokan (li gel sênîka xwarinê...).
- **COMMISSIONER** : nimînendeyê bala.
- **COST OF LIVING** : giranî.
- **EXAMPLE** : nimûneyê bala.
- **FALUTIN** : zirt.
- **FLYING** : zirt.
- **HANDED** : zordar.
- **HAT**, *adj.* : bong, basimbêj.
- **IDEAL** : nimûneyê bala.
- **LAND** : banik, çiya.
- **LANDER** : çiyayî.
- **LIFE** : jîna destberdayî.
- **LIGHT** : ronahiya bilind.
- **MINDED** : hiş yan hizra bala.
- **ON THE ~ HORSE** : fêz.
- **PITCHED** : dengtûj.
- **PRIEST** : oldarê mezin.
- **RANK** : payeberz.
- **REGARD** : girsandin.
- **ROAD** : rêya serekî, rêya gîştî.
- **SCHOOL** : dibistana amadeyî.
- **SEA** : firehî yan nîva deryayî.
- **SPIRITED** : aza, dilêr, çeleng.
- **STREET** : kolana serekî (li nav bajêrî).
- **STRUNG** : tingijî.
- **TEMPERATURE** : pileya germiya berz.
- **TENSION** : zorkirijî, zor tingijîn.
- **TIDE** : radana bilindtir.
- **TIME** : demê kêrhatî, di demî de.

HIGHER, *adj., adv.* : bilindtir, berztir.

- **ORDER** : payeberz, payebilind.

HIGHEST, *adj., adv.* : jorîn.

HIGHLIGHT, *vt.* : ronahî berdan ser, dubare kirin.

HIGHLY, *adv.* : bi semyanî, semyanîkî.

HIGHNESS, *n.* : semyan, berzîtî, bilindîtî.

HIGH-PROOF, *adj.* : têralkuhol.

HIGHTAIL, *vi.* : revîn.

HIGHWAY, *n.* : rêya gîştî.

- **MAN** : cerde, nijdevan.
- **ROBBER** : rêgir, rêbirr, keleş, kelîşo.
- **ROBERRY** : rêgirî, keleşî.

HIGH WROGHT, *adj.* : enirî.

HIJACK, *vt.* : revandin.

HIJACKER, *n.* : revonek.

HIKE, *n.* : seyrana rêveçûnê, geran, bilindî.

HIKE, *vt.i.* : dijwar livandin, kêşan yan bilind kirin, çûn, geran (gerîn), bilind bûn, rêbarî kirin.

HIKED, *adj.* : (peya) çûyî, rêbarîkirî.

HIKING, *n.* : (peya) çûn yan geran.

HILARITY, *n.* : şayîtî, şadîtî.

HILARIOUS, *adj.* : şad.

HILL, *n.* : zîr, gir, girdolke.

- **SIDE** : pesar, benar.

- **SMALL ~** : girk.

- **TOP** : simt, sergir.

HILLOCK, *n.* : zîrik, gir(d), tilm, girdolke.

HILLY, *adj.* : pesar, pesarek, têrzîr.

HILT, *n.* : destikê şûrî yan xencerê, destik.

HILUM, *n.* : balçîk.

HIM, *pron.* : wî, ew, ewî.

HIMALAYAN, *n.* : Hîmalayî (pêwendîdarê çiyayê Hîmalaya).

HIMATION, *n.* : serkirasê Girekan.

HIMSELF, *pron.* : xwe (xu,xo), bi xwe.

HINAYANA, *n.* : Bûdîtiyek parêzerî.

HIND, *n.* : asik (mê).

HIND, *adj.* : paş.

- **BRAIN** : paş mejî.

- **SIGHT** : têgeheştina paşî.

HINDER, *adj.* : paşî.

HINDER, *vt.i.* : gîro kirin, rawestandin.

HINDERED, *adj.* : gîrokirî.

HINDERER, *n.* : gîroker.

HINDERING, *n.* : gîrokirin, berpêk.

HINDI, *n.* : Hindî : zimanê bakura Hindistanê.

HINDMOST, *adj.* : paşî.

HINDRANCE, *n.* : kosp, gîrokirin, berpêk.

HINDSIGHT, *n.* : dîtina paşiya topê, pendiya piştî qewmînê.

HINDU, *n., adj.* : Hindû.

HINDUISM, *n.* : Hinduîzm : ola serekiya Hindistanê.

HINDUSTAN, *n.* : Hindistan.

HINDUSTANI, *n.* : zimanên Hindistanê nemaze bakura welatî.

HINGE, *n.* : reze, rezînek, zerzînek, encame.

HINGE, *vt.i.* : reze kirin.

HINNY, *n.* : hêstir.

HINT, *n.* : nîşan, şûn, piçek, serinc, tibabek kêm.

HINT, *vt.i.* : nîşan kirin.

HINTER, *n.* : nîşanker.

HINTERLAND, *n.* : devera paş, dor, devera piştkenarî, berdar.

HIP, *n.* : kemax, ran, hengil, qurk.

- **AND THIGH, ADV.** : dijwar, bêdilovanî.

- **BONE** : hestiyê kemaxê.

HIP, *vt.* : qurk kirin.

HIPE, *n.* : havêtin, êxistin (zoranî), kevandin.

HIPE, *vt.* : kevandin, havêtin, êxistin.

HIPP(O)-, *pref.* : pêşgir e ko hesp e, mehûn e.

HIPPED, *adj.* : qurqî, dukemax, agekirî.

HIPPIE OR HIPPY : hipî, kêzok, heyînxwaz.

HIPPING, *n.* : agehkirin.

HIPPOCAMPUS, *n.* : ejdehayê deryayî (efsane).

HIPPOCRAS, *n.* : şeraba biharattêkilkirî.

HIPPOCRATIC OATH, *n.* : sonda hîpokratiya pijîşkan.

HIPPOCRENE, *n.* : sirûşa helbestî yan torî.

HIPPODROME, *n.* : meydana hespbezandinê.

HIPPOGRIFF, *n.* : aferîdeyê efsaneyê leşhespê wek sîmerxî.

HIPPOPOTAMUS, *n.* : hespê avî.

HIPPY, *adj.* : kemax mezin.

HIPSTER, *n.* : kirasê bikemaxêve, nekemerêve, hilawîstî.

HIRABLE, *adj.* : kirêbar.

HIRE, *n.* : kirê.

- **PURCHASE** : kirîna parkirî.

HIRE, *vt.* : kirê kirin, (bi) kirê girtin.

HIRED, *adj.* : kirêkirî, kirêgirtî.

HIRING, *n.* : kirêkirin, kirêgirtin.

HALT : nivîsgeha karî.

HIRELING, *n.* : caş, kirêgirtî.

HIRSUTE, *adj.* : têr pirç, por yan qij, pirç-boş, pirçreq.

HIRSUTISM, *n.* : zehf pirçîtî yan porîtî.

HIS, *pron.* : ew, wî.

- **MAJESTY** : xudanşikû.

HISPANIC, *adj.* : Îspanî.

HISPANIST, *n.* : îspanîzan.

HISPID, *adj.* : dirr, dirrik.

HISS, *n.* : fişîn, fîs, wizwiza maran.

HISS, *vi.t.* : wizwiz kirin, fîs kirin.

HISSING, *n.* : wizwizkirin, kufîn, fişîn, kizîn, vizîn.

HIST, *interj.* : hiş!, hiş be!.

HIST(O)-, *pref.* : pêşgir e ko tevn e.

HISTAMINE, *n.* : hîstamîn : pêkhatiyek e di nav tevnê leşê gelek giyaneweran de.

HISTIDINE, *n.* : hîstidîn : tirşiyek amînî ye.

HISTOCHEMISTRY, *n.* : kîmyaya tevnî.

HISTOGENESIS, *n.* : tevnbûn, tevnzayîn.

HISTOGRAM, *n.* : şiklê nîşankerê tevnî.

HISTOLOGY, *n.* : tevnzanî.

HISTOLYSIS, *n.* : şîbûn yan şitelbûna tevnî.

HISTONE, *n.* : hîston : protîna qelayî xurt.

HISTOPATHOLOGY, *n.* : erzkaniya tevnî (zindî).

HISTORIAN, *n.* : mêjûzan, mêjûnûs, dîrok-zan, dîrokvan.

HISTORIC, *adj.* : dîrokî, mêjûyî, giring.

HISTORICAL, *adj.* : dîrokî.

- **MATERIALISM**, *n.* : madeyîtiya dîrokî.

HISTORICITY, *n.* : dîrokîtî.

HISTORIOGRAPHER, *n.* : dîrokvan.

HISTORY, *n.* : dîrok, mêjû, dîroknasî, dîrokzanî, mêjûzanî.

HISTRIONIC, *adj.* : destkarî, şanoyî.

HISTRIONICS, *n.* : şanogerî, zir rewişti yan reftarî (sinci).

HISRIONISM, *n.* : şanogerîtî, hunera şano-gerî.

HIT, *n.* : lêketin, lêkdan, lêxistin, pêkan, lêdan, derb, serketin.

- **AND MISS**, *adj.* : caran rast û caran çewt e.

HIT, *vt.i.* : lê xistin, lê dan, repandin.

- **TO ~ BELOW THE BELT** : çewt leyiztin (kulmbazî), li bin qayîşê (yan zikî).

- **TO ~ IT OFF** : pêk hatin.

- **TO ~ OFF** : zû baş yan qenc rave kirin.

- **TO ~ ON OR UPON** : dîtin (helketinî).

- **TO ~ OUT** : dijwar lê dan.

- **TO ~ UP** : pêkan kirin.

- **TO ~ THE NAIL ON THE HEAD** : rast hizir kirin.

HIT, *adj.* : serketî, lêdayî.

HITCH, *n.* : livîn yan kêşana nişkî, kulîn, rawestana nişkî, lengîn girêdana hespî (bi erebanê ve).

- **HIKE** : rêwîtiya herwe.

- **HIKER** : rêvingî yan rêwîk.

HITCH, *vt.i.* : livandin, (qayim) girê dan.

HITHER, *adv., adj.* : nêzîk, ta vêrê.

HITHRMOST, *adv.* : nêzîktir.

HITHERTO, *adv.* : ta niho.

HITHERWARD(S), *adv.* : ta vêrê.

HITLERISM, *n.* : hitlerîtî : rêzika ramyarî, armanc û rêbazên rêberê elmanî Hitler (1889-1945).

HIT-OR-MISS, *adv.* : dahînana helketinî.

HITTING, *n.* : repandin, lêxistin, lêdan.

HITTITE, *n.* : Hitî (Hetîtî): kevnegel.

HIVE, *n.* : şaneya hingvînî.

HIVE, *vt.* : kom kirin, helgirtin, embar kirin.

HIVEFUL, *adj.* : têr mêşhingvîn.

HIVES, *n.* : kulbûna çermî (pirzikên ko dixurînin).

HOAR, *n.* : gewr, xîsar.

- **FROST** : xîsar, xûsar, xûsî, xûsik.

HOARD, *n.* : pawan, malgirtin (nexasme xurek).

HOARD, *vi.t.* : pawan kirin, malî girtin (da ko paşî giran bifiroşit).

HOARDED, *adj.* : pawankirî, hilgirtî, malgirtî.

HOARDING, *n.* : malgirtin, pawankirin, hilgirtin.

HOARINESS, *n.* : kevnîtî, rûmetî, pîrîtî, pirç yan por gewrî.

HOARSE, *adj.* : qebare, dengketî.

HOARSELY, *adv.* : qebarekî.

HOARSEN, *vi.* : qebare bûn.

HOARSENED, *adj.* : qebarebûyî.

HOARSENESS, *n.* : qebareyîtî, dengjêketin.

HOARSENING, *n.* : qebarekirin.

HOARY, *adj.* : mûspî.

HOAX, *n.* : xap, lêb, leban, fêl.

HOAX, *vt.* : xapandin, fêlbazî kirin.

HOAXER, *n.* : dilxap, çivo, fêlbaz, tepreş.

HOB, *n.* : dêw, ecine, tanê asin.

HOB, *vt.* : bizmar kirin (pêlav), birrîn.

HOBBLE, *n.* : kulîn, lengîn, bend, girîftarî.

- **SKIRT** : kirasê teng.

HOBBLE, *vi.t.* : gîro kirin, kulîn, girê dan.

HOBBLEDEHOY, *n.* : sîpe, tolaz, herzekar.

HOBBY, *n.* : xulya.

- **HORSE** : şiklê hespî, daweta (şiklê hespî di ber kemerê de), harê hespî (hind hez jê dikit).

HOBGOBLIN, *n.* : bizmarê nalê, bizmarê kurtê ser stûrê nalê.

HOB-NOB, *vi.* : têkilî kirin (bistehî) li gel xelkê, pêkve vexwarin.

HOBO, *n.* : gede, êperî.

HOBSON'S CHOICE, *n.* : neçarî (helbijara Hobsonî).

HOCK, *n.* : zîndan, merc, texlîtek şerab, girew, jîha navçokê, ran.

HOCK, *vt.* : girew kirin, zindan kirin.

HOCKEY, *n.* : kaşû, gog, leyiztina goga darî û kaşûyî.

HOCUS, *vt.* : xapandin, tezandin.

HOCUS-POCUS, *n.* : xapandin.

HOD, *n.* : dolkeya rejiyê, legen yan tasa teqn û beran.

- **CARRIER** : legen helgir, harîkerê hostayî ko ceblê dibitê.

HODDEN, *n.* : perûkê zivirê hirî.

HODGE, *n.* : paleyê înglîz.

HODGEPODGE, *n.* : têkil, tevlihev.

HODGKIN DISEASE, *n.* : nexoşiya kêmxwînê û mezinbûna cegerî.

HODERNAL, *adj.* : evroyî.

HODOGRAPH, *n.* : kirva diyarkirina lezê li ser rêgeya kevaneyî.

HODOMETER, *n.* : rêpîv.

HOE, *n.* : bivir, pîk, mer.

- **CAKE** : kiloca genimê şamê.

HOE, *vt.i.* : kêlan.

HOG, *n.* : beraz, hiriya birrî, çepel, xwara.

- **BACK** : banikê sertûj, reşyaneveya berazan.

- **FISH** : berazmasî.

HOG, *vt.i.* : bij birrîn, hirî birrîn, kevan bûn.

HOGGET, *n.* : pezê yek-du salî.

HOGGIN, *n.* : cercîr, têkiliya xîz û berikan.

HOGGISH, *adj.* : xwara, pirxwer, xwarok.

HOGMANAY, *n.* : roja dûmahiya salê.

HOGSHEAD, *n.* : birmîlê mezin.

HOG-TIE, *vt.* : (pê)bend kirin yan girê dan.

HOGWASH, *n.* : paşmayiya aşxaneyan (xwarina bo berazan), gevezeyî.

HOISE, *vt.* : çikilandin.

HOISED, *adj.* : çikilandî.

HOISING, *n.* : çikilandin.

HOIST, *vt.* : helgirtin (ala yan babirek), bilind kirin.

- **TO ~ A TREE** : çikandin.

HOIST, *n.* : çikandin, bilindbûn, bilindî.

HOISTER, *n.* : çikankar.

HOITY-TOITY, *n., adj.* : qebe, serserî, hol.

HOKE, *vt.* : zir kirin.

HOKED, *adj.* : zirkirî.

HOCKEY POCKEY, *n.* : xap, befrik.

HOKING, *n.* : zirkirin.

HOKUM, *n.* : awa (bo kenandinê yan arandinê).

HOLARCTIC, *adj.* : pêwendîdarê devera cemseriya bakur.

HOLD, *n.* : girtin, rawestan, gîrokirin, kele, zîndan, zindankirin, raserbûn, desthelatî, têgehiştin, palîn, embar.

HOLD, *vt.i.* : girtin, rawestandin, zindan kirin, bend kirin, gîro kirin, têre kirin, helgirtin, berdewam kirin, xwe ragirtin.

- **TO ~ ALOOF** : dûr keftin.

- **TO ~ BACK** : girtin, helweşandin.

- **TO ~ BY** : derbest bûn.

- **TO ~ DEAR** : hez jê kirin, hêja dîtin.

- **TO ~ DOWN** : yek bar man(mayîn).

- **TO ~ GOOD OR TRUE** : rast man(mayîn).

- **TO ~ FAST** : qayim girtin.

- **TO ~ FORTH** : pêşniyaz kirin.

- **TO ~ HARD** : rawestîn.

- **TO ~ OF** : xwe dûr kirin, dûr bûn.

- **TO ~ ON** : berdewan kirin.

- **TO ~ ONE'S HEAD HIGH** : serfirazî kirin.

- **TO ~ ONE'S TONGUE** : dev yan ezmanê xwe girtin.

- **TO ~ OUT** : bergirî kirin, pêşkêş kirin.

- **TO ~ OVER** : paş êxistin, li ser karî man(mayîn).

- **TO ~ TO** : dilsoz man(mayîn), emek-dar man(mayîn).

- **TO ~ THE BAG** : bi tenê berpirs man(mayîn).

- **TO ~ TOGETHER** : pêkve girtin, yek kirin.

- **TO ~ UP** : gîro kirin.

- **TO ~ WATER** : xwe li ber rexnê û şîtel-kirinê girtin.

HOLD-ALL, *n.* : çenteyê cilkan.

HOLDER, *n.* : girtek, helgir, kirêker.

HOLDING, *n.* : zeviya kirêkirî.

- **COMPANY** : beşgeha serdest.

- **TOGETHER** : yekgirtin.

HOLE, *n.* : kun, çal, kunkal, korik, kortal.

HOLE, *vt.i.* : kun kirin, çûn nav kunê de.

HOLED, *adj.* : kunkirî.

HOLIDAY, *n.* : yefş, pişo, paydos.

HOLILY, *adv.* : bi pîrozî, pîrozkî.

HOLINESS, *n.* : pîrozîtî, pîrozbûn, pakbûn.

HOLING, *n.* : kunkirin.

HOLISM, *n.* : jîrzaniya hemûkî : ko li siroştê hemûk çêdibin ko pitir in ji parçeyên van hemûkan.

HOLLER, *n.* : gazinde, qîj, strana reşkiya emerîkanî.

HOLLER, *vi.t.* : qîj kirin, gazinde kirin, gazî kirin.

HOLLAND, *n.* : Holande (welat).

HOLLANDER, *n.* : Holandî.

HOLLOW, *n., adj., adv.* : çalayî, pûç, bê kakil, kûrik, vala, kun, kilor, tûş, nihal, birsî.

- **WARE** : amanê valatî.

HOLLOW, *vt.i.* : kun kirin, kun bûn.

HOLLOWED (OUT), *adj.* : qoqilandî, kilor, qewartî.

HOLLOWING, *n.* : qewartin.

HOLLOWLY, *adv.* : bi valayi, valakî.

HOLLOWNESS, *n.* : valayîtî.

HOLLY, *n.* : helezek belgdirrik e.

HOLLYHOCK, *n.* : hêro.

HOLLYWOOD, *n.* : taxek Los Angeles li wîlayetên yekgirtiyên emerîkanî, pîşesaziya sînemaya emerîkanî.

HOLM, *n.* : girav.

- **OAK** : benav.

HOLMIUM, *n.* : holmiyom : hêmanek metalî (lantanomî) qetlaz e.

HOL(O)-, *pref.* : pêşgir e ko hemî ye.

HOLOBLASTIC, *adj.* : kelişîna hemûkî.

HOLOCAUST, *n.* : qirkirin, birhandin, qurban, qutkirin nemaze kuştara Cihiyan li ser destê Hitlerî.

HOLOGRAM, *n.* : nimûneyê berhemkirî ji tîrêja ronahiyê û ronahiya vebeyî ji hêmanekê.

HOLOGRAPH, *n., adj.* : belgenameya destnivîsî.

HOLOHEDRAL, *adj.* : rûtemam.

HOLOTHURIAN, *n.* : canewerê wek deryatilozî.

HOLSTER, *n.* : kalan (qalikê çermê debanceyî).

HOLT, *n.* : dehl.

HOLUS-BOLUS, *adv.* : hemî pêkve.

HOLY, *adj.* : pak, pîroz.

- **BOOK** : pirtûka pîroz, kitêba pîroz.
- **COMMUNION** : şîva pîroz (xudayî).
- **FATHER** : papa.
- **ORDER** : payedariya olî.
- **SPIRIT** : giyanê pîroz.
- **STONE** : berê sivikê tenik.
- **SYNOD** : civata pîroz.
- **WRIT** : rêwîtiya pîroz.

HOMAGE, *n.* : rêzgirtin.

HOMBURG, *n.* : kulavê mêran.

HOME, *n.* : mal, war, nişîngeh.

- **BRED** : welatî (ne biyanî).
- **BREW** : şeraba malê.
- **COUNTRY** : nîşteman.
- **ECONOMICS** : maldarî, aboriya mal.
- **SICK** : bêrikirina mal.
- **SICKNESS** : bêriya mal.
- **WORK** : erkê mal (şagirdê dibistanê).

HOME, *vi.t.* : hewandin, war kirin, zivirîn mal.

HOMED, *adj.* : hatî mal.

HOMELAND, *n.* : nîştiman, welat.

HOMELESS, *n.* : bêmal, aware, der bi der, dero dero.

HOMELIKE, *adj.* : malbatî.

HOMELY, *adj.* : sade, bisteh, asayî, sirûştî.

HOMEMADE, *adj.* : malçêkirî.

HOMEMAKER, *n.* : kardara malê.

HOMEOMORPHISM, *n.* : wekyekiya şiklê belûrî.

HOMEOPAYHY, *n.* : çarekirina wekyekî.

HOMEOSTATIS, *n.* : leşê xwegirtî.

HOMER, *n.* : kotira nivîsber.

HOMESPUN, *n.* : malçêkirî.

HOMESTEAD, *n.* : xanî, xaniyê malbatê li gel dor û beran.

HOMESTRETCH, *n.* : qonax yan kuçeya dûmahî.

HOME TOWN, *n.* : zêd.

HOMEWARD(S), *adv.* : ber mal ve.

HOMEY, *adj.* : wek mal.

HOMICIDAL, *adj.* : kujdar, kuj.

HOMICIDE, *n.* : mirovkujî, kuştin.

HOMILITIC, *adj.*, *n.* : pendî.

HOMILY, *n.* : gotara sincî.

HOMING, *n.* : malhatin.

- **DEVICE** : ala yan amêreta araste yan armanckirina xwekar.

- **PIGEON** : kevok yan kotira nivîsber.

HOMINID, *n.*, *adj.* : wek mirovî.

HOMINOID, *adj.*, *n.* : mirovî.

HOMING, *n.* : garisê hêrayî û kelandî (di nav avê yan şîrî de).

HOMO, *n.* : mirov.

HOMO-CHROMATIC, *adj.* : yekreng, yekrengî.

HOMO-GAMOUS : hevgul.

HOMO-GAMY : hevgulî.

HOMOGENEOUS, *adj.* : hevrêk, hawçeşn.

HOMOGENEOULSY, *adv.* : bi hevrêkî.

HOMOGENEOUSNESS, *n.* : hevrêkîtî.

HOMOGENETIC, *adj.* : hevnijad.

HOMOGENIZATION, *n.* : hevrêkbûn.

HOMOGENIZE, *vt.* : hevrêk kirin, saz kirin.

HOMOGENIZED, *adj.* : hevrêkîkirî.

HOMOGENIZING, *n.* : hevrêkîkirin.

HOMOGENY, *n.* : hevendamî.

HOMOGONOUS, *adj.* : hevendamî zayendî.

HOMOGONY, *n.* : rêkiya endamên zayendî.

HOMOGRAFT, *n.* : hevtevn.

HOMOGRAPH, *n.* : hevwêne.

HOMOLOTHERMIC, *adj.* : yekgermî.

HOMOLOGATE, *vt.* : teqez kirin, rastan kirin, destûr yan rê dan.

HOMOLOGICAL, *adj.* : wekyek, hevyek.

HOMOLOGOUS, *adj.* : wekyek, hevyek.

HOMOLOGUE, *n.* : wekyekî.

HOMOLOGY, *n.* : wekyekîtî, hevyekîtî.

HOMOLYSIS, *n.* : şîtelbûn (gerdîleyên nêtar).

HOMOMORPHIC, *adj.* : hev şikil yan wêne, hawşêwe.

HOMONYM, *n.* : hevbêje.

HOMONYMOUS, *adj.* : hevbêjeyî.

HOMOPHONE, *n.* : hevbêje.

HOMOPHONY, *n.* : hevbêjeyîtî.

HOMOPHYLY, *n.* : mînahiya hev babikî.

HOMOPLASTIC : hevavayî.

HOMOPTEROUS, *adj.* : hevçeng, hawbalî.

HOMO SAPIENS, *n.* : mirov.

HOMOSEXUAL, *adj.* : nêrbaz, lotî, qonde, qûnde.

HOMOSEXUALITY, *n.* : nêrbazîtî, qonekîtî.

HOMOSPORIOUS, *adj.* : hevtov.

HOMOTAXIS, *n.* : hevrêz.

HOMO TYPE, *n.* : hevparçe, endamên avayî.

HOMUCULUS, *n.* : rîwele.

HOMY, *adj.* : wek mal.

HONE, *n.* : hesan (berê tûjkirinê).

HONE, *vt.i.* : tûj kirin, nalîn, gazinde kirin.

HONED, *adj.* : hesandî, tûjkirî, nalî.

HONEST, *adj.* : canecan, rastbêj, pak, rast, rêzdar, sade, dilsoz.

HONESTLY, *adv.* : bi pakî, rastbêjkî.

HONESTY, *n.* : pakîtî, destpakîtî, dirustkarî.

HONEY, *n.* : hingvîn, hingiv.

- **BEE** : mêşhingvîn.
- **CELL** : şane, şehn.
- **DEW** : gezû.
- **HIVE** : qertaf.
- **REFINED ~** : dobe.
- **SWEET** : şirîn wek hingvînî.

HONEY, *vt.i.* : hingvîn kirin.

HONEYCOMB, *n.* : şan, şehn.

HONEYEATER, *n.* : hingvînxwer.

HONEYGUIDE, *n.* : rêberê qertafan (balindeye).

HONEY LOCUST, *n.* : hingvînkulî : darek dirrik emerîkanî ye.

HONEYMOON, *n.* : şirînmeh, şirîn heyv yan mang, zavatî.

HONEYMOON, *vi.* : şirînheyv borandin, heyva zavatiyê borandin.

HONEYSUCKER OR HONEY EATER, *n.* : hingvînmij, hingvînxwer.

HONEYSUCKLE, *n.* : hingvînmij.

HONING, *n.* : çerxarandin, hesîn, hesakirin.

HONK, *n.* : qaj, qîj, qîra qaza kûvî.

HONKY-TONK, *n.* : meyxane yan bezmgeha erzana şevê.

HONORARIUM, *n.* : mûçeyê abrûyî.

HONORARY, *adj.* : abrûyî.

HONOUR OR HONOR, *n.* : abrû, rêz, rûmet, namûs, avrû, bext.

- **SEXUAL ~** : namûs.

HONOUR, *vt.* : rêz girtin, avrûyî kirin, berz kirin, rûmet kirin yan girtin.

HONOURABILITY, *n.* : avrûyîtî, abrûyîtî, serfirazîtî, rêzdarîtî.

HONOURABLE, *adj.* : avrûbar, maqûl, navdar, rûsor, serfiraz, rêzdar, rûmetdar, abrûdar.

HONOURED, *adj.* : rêzgirtî, avrûkirî.

HONOURIFIC, *adj.* : avrûdar, abrûdar.

HONOURING, *n.* : avrûkirin, abrûkirin, rêzgirtin.

HONOURS OF WAR, *n.* : avrûyên şerî.

HOOCH, *n.* : şeraba nebaş.

HOOD, *n.* : kulav (ser tûj), kun (bo ser û stûyî), nixava guhêzokê.

HOOD, *vt.* : nixaftin, perde kirin.

HOODED, *adj.* : nixaftî, kulavkirî.

HOODLUM, *n.* : rêgir, kuj, çelon.

HOODOO, *adj.* : bextreş.

HOODWINK, *vt.* : xapandin.

HOOF, *n.* : sim.

- **CUTTER** : qelemtiraş.
- **FALL SOUND** : reqreq.
- **HORSE'S ~** : destkor.

HOOF, *vt.i.* : çûn, pehîn havêtin, dawet kirin.

HOOFED, *adj.* : simdar.

HOOFER, *n.* : rêbarê peya.

HOOK, *n.* : tel(h)e, das, çingal, niklok, qulf.

- **BY ~ OR BY CROOK** : bi her awayî.
- **ON ONE'S OWN ~** : ew bi xwe berpirs e.
- **TO DROP OFF THE ~** : mirin.
- **TO ~ IT OR TO SLING ONE'S ~** : revîn.

HOOK, *vt.i.* : çingal kirin, girtin (bi niklokî), dizîn.

HOOKAH, *n.* : nargîle.

- **HOSE** : marpêç.

HOOK-BILL, *n.* : tutî.

HOOKED, *adj.* : çelak, çingalkirî.

HOOKER, *n.* : bagemiya masîgira yekbabirekî.

HOOKLET, *n.* : niklok.

HOOK-UP, *n.* : gêjenge(kehrebe).

HOOKWORM, *n.* : momarekirmê engilostoma.

- **DISEASE = ENGILSTOMIASIS.**

HOOLIGAN, *n.* : rêgir.

HOOP, *n.* : toq, çemer, olk, rewq.

- **SKIRT** : kirasê toqkirî.

HOOP, *vt.* : toq kirin.

HOOPLA, *n.* : gemeya havêtina bazinan li ser armancekê.

HOOPE, *n.* : dudika dunukil, pepûk.

HOORAY OR HURRAH, *interj.* : derbirrîna pesindkirinê : biji!.

HOOT, *n.* : kokok, bomebom, qîjkirina bêzarî yan tiraneyiyê, piçek.

HOOT, *vi.t.* : qîjkirin, bêzarî yan tiraneyî, bomebom kirin, axiftin bi qîjkirinê birrîn, kokok kirin.

HOOTER, *n.* : qîjker.

HOOT(ING), *n.* : kokok.

HOP, *vi.t.* : baz dan, lîtik vedan, tezandin, kurterêbarî kirin.

HOP, *n.* : bazdan, lîtik, dawet, firîn (bi balafirê), tezînker nexasme efyon.

HOPE, *n.* : hîvî, hêwa, kam, qîm, ûmîd yan omîd.

- **CHEST** : sindoqa hîviyan (bo helgirtina cil û amêretên şûkirinê : cihaz).

HOPE, *vi.t.* : hîvî kirin.

HOPED, *adj.* : hîvîkirî.

HOPEFUL, *adj.* : hîvîdar.

HOPEFULLY, *adv.* : bi hîvîdarî, hîvîdarkî.

HOPELESS, *n.* : bêhîvî, hîvîbirr, bêzar, bêguman.

HOPELESSLY, *adv.* : bi bêhivî, bêhîvîkî.

HOPELESNESS, *n.* : bêhîvîtî.

HOP-O'-MY-THUM, *n.* : rîwele.

HOPELITE, *n.* : serbazê peyayê Girek.

HOPPER, *n.* : bazder, amanê kovikî (bo têkirinê).

HOPPLE, *vt.* : pê pêkve girêdan (hesp).

HOPPLE, *n.* : alava pêkvegirêdana pêyan.

HOPSCOTCH, *n.* : leyiztina bazdana zarokan (li ser pêyekê) li ser parsûyên çarçikî re.

HORARY, *adj.* : demjimêrî, her demjimêrekê.

HORDE, *n.* : hoz, birr, nijde, serbazê Teterî yan koçerî.

HORE HOUND, *n.* : texlîtek giya ye (avik derman e).

HORIZON, *n.* : asû, so, dûran, aso.

HORIZONTAL, *adj.* : asoyî, rast, terîb.

- **LINE** : rêza asoyî, hêlî asoyî.

HORIZONTALLY, *adv.* : bi terîbî yan asoyî, asoyîkî.

HORME, *n.* : wizeya vejiyanî yan meremxwaz.

HORMONE, *n.* : hormon, hander.

HORN, *n.* : şax, qoç, qiloc, totîk, hêz, meznayî, desthelatî.

- **BILL** : nikilşax (balende ye).

- **BLENDE** : kanek reş, gewrtarî, yan kesk e : pêkhatina gelek ber û kevran birîtî ye jî silîka, magnezyom û sincovî (kilşî).

- **BOOK** : pirtûka seretayiya hînbûna xwendinê.

HORN, *vi.* : têkil kirin.

HORNED, *adj.* : şaxdar.

- **TOAD** : beqa şaxdar : texlîtek kimkimeyek emerîkanî ye.

HORNEDNESS, *n.* : şaxdarîtî.

HORNER, *n.* : çêkerê kefçik û şehên şaxî.

HORNET, *n.* : mozebeş, stêng, moz!.

HORNLESS, *adj.* : bê şax, bê qoç.

- **GOAT** : kel.

HORN-MAD, *adj.* : har.

HORNPIPE, *n.* : borîzana şaxî.

HORNSTONE, *n.* : berê şax (texlîtek kiwartz e).

HORNTAIL, *n.* : dûvik şax.

HORNY, *adj.* : şaxdar, şaxî, zivir, req.

HOROLOGE, *n.* : demjimêr.

HOROLOGER, *n.* : demjimêrçêker, demjimêrvan.

HOROLOGY, *n.* : demjimêrzanî.

HOROSCOPE, *n.* : bircbîn : neqşeyê bircan, wêneyê esmanî (bo bextzaniyê).

HORRENDOUS, *adj.* : bizdihîn, tirsinak.

HORENT, *adj.* : rep, zivir.

HORRIBLE, *adj.* : bizdihîn, bêqam kirêt.

HORRIBLENESS, *n.* : bizdihînîtî.

HORRIBLY, *adv.* : bi bizdihînî, bizdihînki.

HORRID, *adj.* : bed, bizdihîn, tirsyar.

HORRIDLY, *adv.* : bi bizdihînî, bi tirsyarî, tirsyarîkî, tirsinakîkî.

HORRIDNESS, *n.* : bizdihînîtî, tirsinakîtî.

HORRIFIC, *adj.* : tirsyar, tirskar, bizdihîn, tirsînok, tirsinak.

HORRIFICALLY, *adv.* : bi tirsînokî yan tirsinakî, bi bizdihînî.

HORRIFIED, *adj.* : tirsandî, bizdihandî.

HORRIFY, *vt.* : tirsandin, bizdihandin.

HORRIFYING, *n.* : bizdihîn, tirsînok.

HORRIPILATION, *n.* = **GOOSE-FLESH.**

HORROR, *n.* : tirs, tirsyarî, hejivîn, bizdihîn.

HORS D'ŒUVRE, *n.* : berqut, pêşxwarin.

HORSE, *n., adj.* : hesp, wulax.

- **BACK** : serhespî, pişta hespî.

- **BELT** : teng.

- **FEMALE ~** : mehîn.

- **GROOM** : seyis, meyter.

- **HERDER** : revovan.

- **HACK ~** : bergîr, bargîr, bergîl.

- **MAN** : siwar, hesp siwar.

- **MANSHIP** : hespsiwarî, çaksiwarî.

- **MEN** : selev.

- **MERCHANT** : cambaz.

- **PEDIGREED ~** : manek.

- **PLAY** : yariya gevezeyî.

- **POND** : gera hespî (bo avdanê û şûştinê) ko xirabkar bo veşartinê bi kar diînit.

- **POWER** : hêza hespî, şiyana hespî, espe tiwana.

- **RACE** : hespbez.

- **RACING** : hespbez, cerîd.

- **RADISH** : tevrê tûj.
- **RED ~** : kumêt.
- **SHOE** : nal.
- **SHOER** : nalbend.
- **STOUT ~** : menegî, manek.
- **TAIL** : dûvikê hespî (helezek bê gul e).
- **TRADE** : bazarê têr dan û standin.
- **WHIP** : tajang.
- **WOMAN** : siwarjin (li ser hespî).

HORSE, *vt.i.* : hesp dan, bi hest kirin, rakirin, kêşan, pal dan (bi hêza leşî).

HORSE CAR, *n.* : erebaneya hespkêş, erebaneya hespguhêz.

HORSE CHESTNUT, *n.* : şahberûya hespî.

HORSE FLESH, *n.* : goştê hespî.

HORSEFLY, *n.* : mêşa hespgez.

HORSE HIDE, *n.* : kevlê hespî, tepka beysbol.

HORSELAUGH, *n.* : tîqtîq.

HORSELESS, *n.* : bê hesp.

HORSE MACKEREL, *n.* : texlîtek masî ye.

HORSEY OR HORSY, *adj.* : hespî (wek hespî), pêwendîdarê hespî.

HORTATIVE, *adj.* : hajoyî, pendî, rawêjî.

HORTATION, *n.* : hajotin, rawêjkirin.

HORTATORY, *adj.* : pendî, hajoyî.

HORTENSIA, *n.* = **HYDRANGEA.**

HORTICULTURAL, *adj.* : ciniki, bîstanî.

HORTICULTURE, *n.* : bîstanzanî.

HORTICULTURIST, *n.* : bîstanzan.

HOSANNA, *n.* : qîja viyanê, meznayî bo Xudayê.

HOSE, *n.* : marpêç, marpîç, gore, şelwarê teng.

HOSE, *vt.* : şûştin yan avdan (bi marpêçê).

HOSED, *adj.* : pirijandî.

HOSIERY, *n.* : gore, cilên vehînandî.

HOSING, *n.* : pirijandin.

HOSPICE, *n.* : tekye, xaneqa.

HOSPITABLE, *adj.* : destvekirî (bo mêvanan), mêvanîbar.

HOSPITAL, *n.* : nexoşxane, xestexane, bîmaristan.

- **CHILDREN'S ~** : nexoşxaneya zarokan yan mindalan.
- **MENTAL ~** : bîmaristan.
- **QUARANTINE ~** : nexoşxane (cudakirî).

HOSPITALISM, *n.* : nexoşxaneyîtî (kêmatiyên rêzika nexoşxaneyan).

HOSPITALITY, *n.* : mêvandarîtî, mêvanî.

- **SUITE** : jora mevaniyê.

HOSPITALIZATION, *n.* : çarekirin li nexoşxaneyê.

HOSPITALIZE, *vt.* : çare kirin (li nexoşxaneyê).

HOSPITALIZED, *adj.* : çarekirî (li nexoşxaneyê).

HOSPITALIZING, *n.* : çarekirin (li nexoşxaneyê).

HOSPITALLER, *n.* : endamê tîrek ayînî xêrxaz.

HOST, *n.* : mêvandar, birr, kom.

HOSTA, *n.* : helezek gul îşî, zengilî, spî yan şîn.

HOSTAGE, *n.* : revandî, girewek.

HOSTEL, *n.* : otêl.

HOSTELER, *n.* : otêlvan.

HOSTESS, *n.* : mêvandar (mê).

HOSTILE, *adj.* : dij, neyar.

HOSTILELY, *adv.* : bi neyarî, neyarkî, dijminkî.

HOSTILITY, *n.* : şer, dûjminîtî, neyarîtî, dijminîtî.

HOSTLER, *n.* : paqijker, seyis.

HOT, *adj., adv.* : germ, dijwar, tûj, revî, revandî, lezîn.

- **AIR** : gevezeyî, pirbêjî.
- **BED** : germe werargeh.
- **BLOODED** : xwîngerm, enirok.
- **DOG** : rîvîka germa dagirtî.
- **HEADED** : sergerm, xeyidok.
- **HEADEDNESS** : sergermîtî.
- **PEPPER** : bîber, îsot, filfil.
- **PLATE** : asinkê germkirinê.
- **ROD** : germeşîş yan bist.
- **SEAT** : kursîka kehreb.
- **SHOT** : yarîkerê şehreza, karkerê şehreza, agirkuj.
- **WATER** : tengavî, asteng.
- **WIND** : girreba, girre.

HOTCHPOT, *n.* : têkilkirina samanî û lêkvekirina yeksane (wek mîratî).

HOTCHPOTCH, *n.* : têkil, xwarina têkil, tizbiyên derwêşî : danê goştî û zerzewatî.

HOTEL, *n.* : otêl.

HOTFOOT, *n. adv.* : bilez, bê giroyî, bê diwakewtin lê xurîn, kirêtkirin.

HOTFOOT, *vi.t.* : lez kirin, zixt (bi rikêbê) lê dan.

HOTLY, *adv.* : bi germî, germîkî.

HOTNESS, *n.* : germîtî, germ.

HOUGH, *n.* = **HOCK** (parçegoştê çêlê).

HOUGH, *vt.* : qop kirin.

HOUND, *n.* : tajî, se, mirovê bêrûmet.

HOUND, *vt.* : şeqandin, teriqandin, berdan.

HOUR, *n.* : demjimêrek (şêst hurek), dem.

- **AT THE ELEVENTH ~** : gava dûmahiyê.
- **GLASS** : demjimêra şûşeyî (xîzî).

HOURI, *n.* : perî, zerî.

HOURLY, *adv.* : her dimjimêrekê, demjimêrkî.

HOUSE, *vt.* : hewandin, nişîn kirin, bi xanî kirin.

HOUSE, *n.* : xanî, mal, avahî.

- **ARREST** : girtina li mal desteserkirî (li mal).
- **BOAT** : gemî xanî (nexasme li ser rûbarî).
- **BREAKER** : diz.
- **BREAKING** : dizî.
- **COAT** : malkiras.
- **FLY** : mêş.
- **KEEPER** : kardara malê.
- **KEEPING** : kardariya malê.
- **LIGHTS**, *n. pl.* : ronahiyên şanoyê.
- **MAID** : xidam, bermalî.

HOUSED, *adj.* : akincîkirî, bimalkirî.

HOUSEHOLD, *n.* : malbat, xêzan, mal, xanûman.

HOUSEHOLDER, *n.* : malxwê malê.

HOUSELESS, *adj.* : derbider, mişext, bêmal.

HOUSE OF ASSEMBLY, *n.* : civata qanûndananê.

HOUSE OF CARDS, *n.* : mala kartonî.

HOUSE OF COMMONS, *n.* : civata gelî (li Brîtaniya).

HOUSE OF CORRECTION, *n.* : çakgeh, zîndana rastkirinê (çakkirinê).

HOUSE OF LORDS, *n.* : civata pîran (Brîtaniya).

HOUSE OF REPRESENTATIVES, *n.* : civata nimînenderan.

HOUSE ORGAN, *n.* : belavoka dezgehê.

HOUSE PARTY, *n.* : mêhvan, pêşwaziya mêhvana çend rojan.

HOUSE PHYSICIAN, *n.* : pijîşkê nişte.

HOUSETOP, *n.* : banêxanî.

HOUSE WARMING, *n.* : ahenga guhaztinê bo malek nû (ahenga germkirina malê).

HOUSEWIFE, *n.* : kabanî, kaban, bermalî, banû, jin.

HOUSING, *n.* : nişţekirin, akincîkirin.

HOVEL, *n.* : zinc, kolik.

HOVER, *vt.* : firîn yan (li ser) geran (gerîn).

HOVERED, *adj.* : firî yan gerayî (li ser).

HOVERING, *n.* : firîn yan (li ser) geran.

HOW ? ADV., conj. : çewa, çawan, kusan.

- **MANY ?** : çend ?.

- **MUCH ?** : çend?, çiqas?, çito?, çitov?.

HOWDY, *int.*! tu çewan î ? tu çewa yî ?.

HOWEVER, *adv.* : lê, lê belê.

HOWITZER, *n.* : tophavêj.

HOWL, *n.* : kastin, borrîn, çele, lorandin.

HOWL, *vt.i.* : qorîn.

HOWLER, *n.* : qijker, borrînker.

HOWLING, *n.* : borrîn, kastin, qolan.

HOY, *interj., n.* : hê, hey, gemiya biçûk.

HOYA, *n.* : helezek hilpirjîne.

HOYDEN, *n.* : jinka şetah.

HUB, *n.* : nîva çerxî.

HUBBLE-BUBBLE, *n.* : nargîle.

HUBBUB, *n.* : helebel, galegot, qerqeşe, qîrûqij.

HUBRIS, *n.* : fortekî.

HUCKABACK, *n.* : tevnê xawliyan (perûk...).

HUCKLE, *n.* : kemax.

- **BACK(ED)** : piştqof.

- **BERRY** : texlîtek tiya teraşekê ye (şîn yan reş e).

HUCKSTER, *n.* : firoşyarê gerok.

HUCKSTER, *vi.t.* : bazar kirin.

HUCKSTERED, *adj.* : bazarkirî.

HUCKSTERER, *n.* : çemçî.

HUCKSTERING, *n.* : bazarkirin.

HUCKSTERY, *n.* : caşî.

HUDDLE, *n.* : civîn, birr.

HUDDLE, *vt.i.* : civîn, berhevdan kirin.

HUDDLED, *adj.* : civandî.

HUDDLING, *n.* : civîn.

HUE, *n.* : reng, nijyar.

- **AND CRY** : bêzariya dijwar, qijên şeqandinê.

HUED, *adj.* : rengdar.

HUFF, *n.* : enirîn, pifkirin (ji westanê yan enirînê).

HUFF, *vi.t.* : puf dan, pif kirin, gefên vala kirin, enirîn.

HUFFISH, *adj.* : xwedîtî.

HUFFY, *adj.* : xwedîtî, enirî, xeyidî.

HUG, *n., vt.* : hembêz, hembêz kirin.

- **ME** : saqoyê hiriyê tengê bêhiçkê jinan.

HUGE, *adj.* : mezin, gewre, ejdeha, zil, gomre, qebe, girs, zebelah.

- **MAN** : nihîtek.

HUGELY, *adv.* : bi ejdehayî, ejdehayîkî.

HUGEOUS, *adj.* : ejdeha, bêqam mezin.

HUGEOUSLY, *adv.* : bi girsî, girsîkî.

HUGEOUSNESS, *n.* : mezinîtî, girsîtî, ejdehayîtî.

HUGED, *adj.* : hembêzkirî, hemêzkirî.

HUGGER-MUGGER, *n., adj., adv.* : nihênîtî, şaşîtî, bi nihênî, bi şaşî, nepenîtî.

HUGGER-MUGGER, *vt.* : veşartin, nepenî kirin.

HUGGING, *n.* : hembêz kirin, hemêz kirin.

HUH, *int. expr.* : çî? (pirsyar kirin).

HULA-HOOP, *n.* : xeleka zivirandinê (li dor leşî).

HULK, *n.* : qerqodeyê kevnê gemiyê.

HULK, *vi.* : giran û hêdî çûn, mezin diyar bûn.

HULKING, *adj.* : mezin, giran.

HULL, *n.* : qalik, berg, kelpikê tovî yan mîweyî.

HULL, *vt.* : kun kirin, spî kirin.

HULLABALOO, *n.* : helebel.

HULLO, *int.* : helew (silav).

HUM, *n.* : himîn, strîn, himhim.

HUM, *vi.t.* : himînê kirin, himhimê kirin, strandin.

HUMAN, *n.* : mirov, mirovî.

- **AFFAIRES** : pirsên mirovî.
- **BEING** : mirov.
- **BEING SIDE** : kêlek.
- **FLESH** : govd, goştê mirovî.
- **KIND** : mirovayetî, mirovitî.
- **MUSCLES**, *n.* : masûlkeyên leşî, zeblek.
- **NATURE** : sirûştê mirovî.
- **RACE** : regezê mirovî.
- **RIGHTS** : mafên mirovî.
- **RIGHTS CHARTER** : mafnameya mirovî.

HUMANE, *adj.* : dilovan, mirovayî.

HUMANENESS, *n.* : dilovanîtî, mirovatî.

HUMANISM, *n.* : mirovayetî, mirovîtî.

HUMANIST, *adj.* : mirovî.

HUMANISTIC, *adj.* : miroviyî.

HUMANITARIAN, *adj., n.* : qencî, xêrkar, xêrkarî, mirovayî.

HUMANITY, *n.* : mirovatî, mirovayetî, mirovîtî.

HUMANIZATION, *n.* : mirovîkirin.

HUMANIZE, *vt.* : mirovî kirin, qenc kirin.

HUMANIZED, *adj.* : mirovîkirî.

HUMANIZING, *n.* : mirovîkirin.

HUMANKIND, *n.* : regezê mirovî.

HUMANLY, *adv.* : bi mirovî, mirovîkî.

HUMBLE, *adj.* : destvîlk, mirdal, nizm, reben, dilovan.

HUMBLE, *vt.* : kirêt kirin, şikandin, revandin.

HUMBLE-BEE, *n.* : mêşhingvîna mezina himîn.

HUMBLED, *adj.* : kirêtkirî, nizmkirî.

HUMBLENESS, *n.* : serşorîtî.

HUMBLING, *n.* : nizmkirin, kirêtkirin.

HUMBLY, *adv.* : bi serşorî, serşorkî.

HUMBUG, *n.* : dilxap, minûx, şaş, xapîn, xap, fêlbazî, cerbez, çenebaz, gevezeyî.

HUMBUG, *vt.* : xapandin.

HUMBUGGED, *adj.* : xapandî.

HUMBUGGER, *n.* : dilxap, xapînok.

HUMBUGGING, *n.* : xapandin.

HUMDINGER, *n.* : nayab.

HUMDRUM, *adj., n.* : hestî giran, caris, can bêzarî, can giranî.

HUMERAL, *adj.* : zendî.

HUMERUS, *n.* : hestiyê zendî.

HUMIC, *adj.* : dobalî (pêwendîdarê dobalî).

- **COMPOUNDS** : pêkhatiyên dobalî.

HUMID, *adj.* : nem, pîl, şil û mil, şil, ter, şê, şêdar, hilmedo.

HUMIDIFIED, *adj.* : şilkirî, terkirî, şêkirî, nem(kirî).

HUMIDIFIER, *n.* : şilker, nemker.

HUMIDIFY, *vt.* : şil kirin, nem kirin.

HUMIDIFYING, *n.* : şilkirin.

HUMIDITY, *vt.* : hêmî, terî, şê, şilî, nemî.

HUMIDOR, *n.* : qotikşilker (bo cigaran).

HUMILIATE, *vt.* : kirêt kirin, nizm kirin, serşor kirin.

HUMILIATION, *n.* : serşorî, kirêtkirin.

HUMILIATING, *adj.* : kirêt, nizm.

HUMILITY, *n.* : dilnizmî.

HUMMED, *adj.* : himînkirî.

HUMMEL, *adj.* : bêşax (terş û pezkûvî).

HUM(ING), *n.* : himîn.

- **BIRD** : balindeyê himîn yan meşî.

HUMMOCK, *n.* : gir, zir, girdolke, tilm, berziya seholî.

HUMORIST, *n.* : yarîker, tiraneker.

HUMORISTIC, *adj.* : yarîkerî, tiraneyî.

HUMOUROUS, *adj.* : tiranedar, razirav.

HUMOUR OR HUMOR, *n.* : tiranê.

HUMOURSOME, *adj.* : tiraneyî.

HUMP, *n.* : kopare, milk, gir, çiya, xem.

- **BACK** : piştqop yan qof.

HUMP, *vt.i.* : çemandin, qopkirin.

HUMPED, *adj.* : piştqop, qeloz, xûz, qûz.

HUMPH, *inter.* : dengê gomankirinê yan nizmkirinê (rewişt).

HUMPTY, *n.* : rûnişteka nizma balgekirî.

HUMPTY-DUMPTY, *n.* : mirovê qut û qelew.

HUMPY, *adj.* : qop (pişt qop).

HUMUS, *n.* : pêkhatiya endamiya axê.

HUN, *n.* : Hûn, hozek wêranker e (ji roj-helata Asya).

HUNCH, *n.* : pêjin, sosekirdin, diltepî.

- **BACK** : piştqof, piştqop, kov.

- **BACKED** : pişxûz, piştqof.

HUNCHED, *adj.* : qeloz, xûz, qûz.

- **BACK** : piştqop.

HUNDRED, *n.* : sed.

- **TWO ~** : du sed.

- **YEARS** : sed sal, sede, sedan sal.

HUNDREDFOLD, *adj., adv.* : sedcar.

HUNDRED PERCENTER, *n.* : nîştimanpewerê rast.

HUNDRED WEIGHT, *n.* : kêş : 112 pawin.

HUNG, *p. pp.* **OF HANG** : hilawîstî.

HUNGARIAN, *adj., n.* : Macarî, Hungarî.

HUNGER, *n.* : birs, birçîtî, dilbijokî, nêz, birsîtî.

- **STRIKE** : lêdan yan mangirtina birsê.

HUNGER, *vt.* : birsî bûn.

HUNGERED, *adj.* : birsîkirî.

HUNGERING, *n.* : birsîkirin.

HUNGRILY, *adv.* : bi birsî, birsîkî.

HUNGRINESS, *n.* : birsîtî.

HUNGRY, *adj.* : birsî, birçî.

HUNK, *n.* : gumçik yan parçeya mezin.

HUNKER, *vi.* : tot kirin.

HUNKERED, *adj.* : totkirî.

HUNKERING, *n.* : totkirin.

HUNKERS, *n.* : xulyakar.

HUNKS, *n.* : destgirtî, çikos.

HUNNISH, *adj.* : Hûnî : hov.

HUNT, *n.* : nêçîr.

HUNT, *vt.i.* : nêçîr kirin.

- TO ~ DOWN : girtin, şeqandin.

- TO ~ OUT : lê geran (gerîn).

HUNTED, *adj.* : şeqandî, teriqandî.

HUNTER, *n.* : nêçîrvan, ravkar, ravyar, sekvan, şikarçî.

HUNTING, *n.* : nêçîr (kirin), raw, rav, şikar, rûkirdin.

- BOX : xanîkê nêçîrê.

- CROP : warê nêçîrê.

- DOG : tajî.

- EXPEDITION : hêl.

- GROUND : warê nêçîrê.

- HORN : borîzana nêçîrê.

HUNTING PIT, *n.* : sût.

HUNTRESS, *n.* : nêçîrvan (mê).

HUNTSMAN, *n.* : sekvan, nêçîrvan.

HURDLE, *n.* : berbest, kosp, gîroker, tegere.

- RACE : pêşbirkeya tegereyan, pêşbezîna berbestan.

HURDLE, *vt.* : baz dan, bi ser keftin (zehmetî).

HURDLER, *n.* : çêkerê tegereyan, yarîkerê pêşbirke yan pêşbezîna tegereyan.

HURDY-GURDY, *n.* : alaveka mûzîqeyî (borî himbankî).

HURL, *n.* : havêtin.

HURL, *vi.t.* : havêtin, veweşandin.

HURLED, *adj.* : veweşandî, werkirî, havêtî.

HURLING, *n.* : havêtin, (tê)werkirin.

HURLY, *n.* = HURLY-BURLY.

HURLY-BURLY, *n.* : qîrûqîj, tevlihevî.

HURRAH, *int.* : bijî!.

HURRICANE, *n.* : bager, bahoz, boran.

HURRICAN LAMP, *n.* : çirayê bahozê.

HURRIED, *adj.* : lezkirî, lezîn.

HURRIEDLY, *adv.* : bi lez, zû, lezekî.

HURRIEDNESS, *n.* : lezîtî, zûyîtî, zûtî.

HURRIER, *n.* : lezker.

HURRY, *n.* : zuyî, zûkanî.

- SCURRY : leza şaş yan tevlhev.

HURRY, *vt.i.* : lez kirin, lezandin.

HURRYING, *n.* : lezkirin, lezandin, lezdan.

HURST, *n.* : girik, zîrik, berzatiya darkirî.

HURT, *n.* : birîn, ziyan, êşan, azar.

HURT, *vt.i.* : êşandin.

HURT, *adj.* : dilmayî, rencandî.

HURTFUL, *adj.* : ziyandar, êşdar.

HURTING, *n.* : êşandin, ziyankirin.

HURTLE, *vi.t.* : lez kirin, dijwar hajotin yan havêtin, dijwar bezîn.

HURTLESS, *adj.* : bê azar, bê êş.

HUSBAND, *n.* : şû, mêr, hevser.

HUSBAND, *vt.* : aborî kirin, çînîn, kardarî kirin.

HUSBANDLESS, *adj.* : bêmêr, bêşo.

HUSBANDMAN, *n.* : cotyar, kiştkar.

HUSBANDRY, *n.* : çandin, kehîkarî, destgirtin.

HUSH! : hiş !, hiş be!.

HUSH..., *vt.i.* : mit kirin, hiş kirin.

HUSH, *n., adj.* : mitbûn, hişbûn.

- MONEY : bertîl.

HUSH-HUSH, *adj.* : nihênî, mitî, nepenî.

HUSK, *n.* : kelpik.

HUSK, *vt.* : spî kirin (tîvil rakirin).

HUSKINESS, *n.* : dengjêketî.

HUSKING, *n.* : spîkirin, kelpik yan tîvil rakirin.

HUSKING BEE, *n.* : kelpik rakirin ji genimê şamê.

HUSKY, *adj., n.* : qebare, deng zil, xurt yan mezin, kelpik, kelpikî.

HUSS, *n.* : semasî, seyê Eskîmo.

HUSSAR, *n.* : serbazê siwarî yê sivik.

HUSSY, *n.* : jina pûç, felîte.

HUSTINGS, *n.* : dadgeha deverî, karê helbijartinê.

HUSTLE, *n.* : xapîn, kar, erk, paldan, çalakî, fêlbazî.

HUSTLE, *vt.i.* : (req) derxistin, zehmet feyde kirin, lez kirin, pal dan, rêka xwe birrîn.

HUSTLED, *adj.* : lezkirî.

HUSTLER, *n.* : xapînok, çivo, fêlbaz.

HUSTLING, *n.* : lezkirin, paldan.

HUT, *n.* : zinc, kolik, holik, xincik, kolît.

- **SUMMER ~** : kepr, kepir.

- **TEMPORARY ~** : kepr, kepir.

HUT, *vt.i.* : di nav kolkî de jiyan.

HUTCH, *n.* : sindoq, rekeh, pawan, zinc.

HUTMENT, *n.* : serbazgeh, kolkewar.

HUZZY = HUSSY.

HYACINTH, *n.* : yaqûta şîn, kildan, yaqût, simbol.

- **BEAM** : dargezînk.

HYADES, *n. pl.* : giroyek stêran.

HYAENA OR HYENA, *n.* : hêftiyar.

HYAL(O)-, *pref.* : pêşgir e ko şûşe ye.

HYALINE, *adj.* : şûşeyî, ro(h)n.

HYALITE, *n.* : xîzê bêreng.

HYALOID, *adj.* : şûşeyî.

HYALOPLASM, *n.* : xwînava şûşeyî (rohn).

HYBRID, *adj., n.* : durih, pîç, dureg, melezî.

HYBRIDISM, *n.* : durihîtî, melezîtî.

HYBRIDIZATION, *n.* : durihkirin, bijîkirin.

HYBRIDIZE, *vt.i.* : durih kirin, bijî kirin.

HYDATID, *n.* : pûrgê avtêde.

HYDR(O)-, *pref.* : pêşgir e ko av e, şilatî ye, hîdrojen e.

HYDRA, *n.* : marê efsaneyî çendserî (ko ser bo şîn dibit piştî birrînê).

HYDRANGEA, *n.* : tiravê avê.

HYDRANT, *n.* : devik, zimane, serdevkê agirî.

HYDRATE, *n.* : hîdrat : avan.

HYDRATE, *vt.i.* : av kirin, bûn av.

HYDRATED, *adj.* : avdar, awdar.

- **LIME** : qislaw, kilsav.

HYDRATING, *n.* : avkirin.

HYDRAULIC, *adj.* : hîdirolîk : avî, avekî.

- **PRESS** : pestêna hîdrolîkî.

HYDRAULICS, *n.* : av livînzanî.

HYDRAZINE, *n.* : hîdirazîn (madeyek kîmyayî ye).

HYDRIC, *adj.* : şilîxwaz, têrşilî.

HYDRIDE, *n.* : hîdrîd : pêkhatiya hîdrojen û hêmanek dî.

HYDRIODIC, *n.* : pêkhatiya haydrocin li gel yodînî.

HYDRO-, *pref.* : pêşgir e ko av e.

- **AIRPLANE** : balafira avî.

- **CARBON** : hîdrokarbon : pêkhatiya karbon û oksîjenê.

- **CELE** : gunik.

- **CEPHALOUS** : bêaviya serî.

- **CHLORIC** : tirşiya hîdroklorîkî.

- **CHLORIDE** : hîdroklorîd.

- **CYANIC** : hîdrosiyanîk.

- **DYNAMIC** : hîdrodînamîk : hêzdariya avê.

- **DYNAMICS** : hêzavîzanî, avekî hêzzanî, hîdrodînamîk.

- **ELECTRIC** : kehrebiya avî.

- **FLUORIC** : tirşiya hîdroflorîk.

- **KINETICS** : avlivînzanî.

- **LOGIC** : avîzanî.

- **LOGY** : avzanî.

- **METALLURGY**, *n.* : kan derkirin (bi delandinê di nav cîweyî û tirşiyan de).

- **METER** : avpîv.

- **PATHY** : çarekirina ezmoniya bi avê.

- **PLANE = HYDRO AIRPLANE.**

- **SCOPE** : avbîn.

- **THERAPY**, *n.* : çarekirina aviya zanistî.

- **THERMAL**, *n.* : avgermî.

- **POWER** : hêza kehrebiya avî.

HYDROGEN, *n.* : hîdrojen (hêmanek gazî ye).

- **BOMB** : bombaya hîdrojenî.

- **ELECTRODE** : cemserî hîdrojenî.

- **SULFIDE** : hîdrojena kibrîtkirî.

HYDROGENATE, *vt.* : hîdrojen kirin.

HYDROGENATED, *adj.* : hîdrojenkirî.

HYDROGENATING, *n.* : hîdrojenkirin.

HYDROGENATION, *n.* : hadrocînandin.

HYDROGENOUS, *adj.* : hîdrojenî.

HYDROGRAPHY, *n.* : avşirovezanî.

HYDROID, *n., adj.* : wek canewerê mercan.

HYDROKINETICS, *n.* : avekîlivînzanî.

HYDROLOGIC(AL), *adj.* : hîdrolojen : pêwendîdarê avekiyan.

HYDROLOGIST, *n.* : avekîzan.

HYDROLOGY, *n.* : hîdroloji : avekîzanî.

HYDROLYSIS, *n.* : avşîtelkirin.

HYDROLYZE, *vt.i.* : (bi avê) : şîtel kirin.

HYDROLYZED, *adj.* : bi avê şîtelkirî.

HYDROLYZING, *n.* : bi avê şîtelkirin.

HYDROMANCER, *n.* : avstêrzan.

HYDROMANCY, *n.* : avstêrzanî.

HYDROMEL, *n.* : avhingvîn.

HYDROMETEOR, *n.* : diyardeya aviya esmanî.

HYDROPHILE, *adj.* : avxwaz.

HYDROPHOBE, *adj.* : dijav (bergirê avê).

HYDROPHOBIA, *n.* : avtirsî, harî, derdese, segezîn.

HYDROPHOBIC, *adj.* : segezti.

HYDROPHONE, *n.* : bihîstoka avî.

HYDROPHYTE, *n.* : heleza avî.

HYDROPONICS, *n.* : avçandin (di nav avê de, çandina bêax).

HYDROPS, *n.* : avbend.

- **ARTICULI** : avbenda gehê.

- **CEREBRI** : avbenda mejî.

HYDROPSY, *n.* : avbendî.

HYDROSPHERE, *n.* : qalkê bejê avê.

HYDROSTAT, *n.* : peydakerê avê (alavek kehrebî ye).

HYDROSTATIC, *n.* : hîdrostatîk : hevsengî û pestêna av û avekiyan, hîdrostatîk.

HYDROSTATICS, *n.* : zanîna hevsengî û pestêna av û avekiyan.

HYDROTHORAX, *n.* : bêaviya valatiya teniştê.

HYDROTROPIC, *adj.* : avxwaz.

HYDROTROPISM, *n.* : avxwazîtî.

HYDROUS, *adj.* : avî, (av têde).

HYDROXIDE, *n.* : hîdroksîd, oksîdê avî.

HYDROXYL, *n.* : hîdroksîl.

- **ION** : iyona hîdroksîlî.

HYDROZOAN, *adj., n.* : texlîtek canewerên wek mercanî.

HYENA, *n.* : hêftiyar, keftar, kêmtiyar gornebaş.

HYET(O)-, *pref.* : pêşgir e ko baran e.

HYGEIA, *n.* : Hîcya : Xudabanûya saxiyê.

HYGIENE, *n.* : paqijîzanî, tendirustî.

HYGIENIC, *adj.* : saxlem, tendirust.

HYGIENICS, *n.* : paqijîzanî, tennasî.

HYGR(O)-, *pref.* : pêşgir e ko şil e yan ter e.

- **GRAPH** : terpîv.
- **METER** : şilpîv, şêpêw.
- **METRY** : şilpîvan, şêpêwan.
- **SCOPE** : avbîn (bo kûriyê).

HYDROLOGY, *n.* : avzanî.

HYLA, *n.* : beqa darî.

HYKSOS, *n. pl.* : êrîşkerên Asyayî ko Misir dagîr kirîn li salên sedên 17-16 b.z..

HYLIC, *adj.* : madeyî.

HYLO-, *pref.* : pêşgir e ko made ye, maye ye yan dar e.

HYMEN, *n.* : pûstik.

HYMENEAL, *adj., n.* : zavayî, serê zavano.

HYMENIUM, *n.* : perde ko caran tov li ser kom dibit.

HYMENO-, *pref.* : pêşgir e ko perde ye.

HYMENOPTERAN, *n.* : pêtika çengperdeyî.

HYMENOPTEROUS, *adj.* : çengperde.

HYMN, *n.* : stran (bo pesna Xudayî).

- **BOOK** : kitêba stranan.

HYMN, *vt.i.* : strandint (bo pesna Xudayî).

HYMNAL, *n.* : çend ji stranên pesna Xudayî.

HYMNING, *n.* : laje, ving.

HYMNIST, *n.* : strannivîs.

HYMNODY, *n.* : lajebêjî, stranbêjî.

HYMNOGRAPHER, *n.* : nivîserê stranên ayînî.

HYMNOLOGY, *n.* : stranzanî (ayînî).

HYOID, *adj.* : gila loçeyî.

HYOID BONE, *n.* : hestiyê gilaloçeyî.

HYOSCINE, *n.* : qilêyek jehrî ye (hedarker...).

HYOSCYAMINE, *n.* : qilêya jehrî.

HYPABYSSAL ROCKS, *n.* : kevrên jêrîn.

HYPATHERAL, *adj.* : vekirî.

HYPE, *n.* : beng.

HYPE, *vt.* : xapandin.

HYPER-, *pref.* : pêşgir e ko serra ye, bêqam e.

- **GLYCEMIA** : zêdeşekira xwînê.

HYPERACID, *adj.* : toraq, bêqam tirş.

HYPERACIDITY, *n.* : toraqîtî, tirşîtiya bêqam.

HYPERACTIVE, *adj.* : serçalakî, bêqam çalak.

HYPERBOLS, *n.* : kevana dibit gava qoçek diêt birrîn (rasterûyî ko goşeya binî mezintir e jî ewa alê yan layê qoçek çêkirin), hîperbol.

HYPERBOLE, *n.* : gotina mezinkirî.

HYPERBOLIC, *adj.* : kevanî.

HYPERBOLIZE, *vi.t.* : mezin kirin.

HYPERCRITIC, *n.* : rexnegirê dijwar.

HYPERCRITICAL, *adj.* : rexnegiriya dijwar.

HYPEREMIA, *n.* : zêdexwîn.

HYPERESTHESIA, *n.* : zêdehestiyarîtî.

HYPERMETROPIA, *n.* : (hyperopia) : dûrbîn.

HYPEROSTOSIS, *n.* : hestîbûna bêqam.

HYPERPHYSICAL, *adj.* : sersirûştî.

HYPERPLASIA, *n.* : tevinbûna bêqam.

HYPERPYREXIA, *n.* : taya bêqam.

HYPER SENSITIVE, *adj.* : bêqam hestiyar.

HYPER SENSITIVITY, *n.* : bêqam dengî (bi leza pênc carî di nav bayî de).

HYPERTENSION, *n.* : bêqam tingijîn.

HYPERTONIC, *adj.* : bêqam tingijî.

HYPERTROPHIC, *adj.* : bêqam mezin.

HYPERTROPHY, *n.* : mezinbûna bêqam.

HYPHEN, *n.* : nîşandek(-), rêzik, teqele.

HYPHEN, *vt.* : rêzik yan teqele kirin.

HYPHENATE, *vt.* : rêzik kirin.

HYPHENATED, *adj.* : teqelekirî, rêzikirî.

HYPING, *n.* : xapandin.

HYPHENATING, *n.* : teqelekirin, rêzikirin.

HYPN(O)-, *pref.* : pêşgir e ko nivistin e, nûstin e.

HYPAGOGIC OR HYPOGOGIC, *adj.* : razanî, nivistinî.

HYPNOANALYSIS, *n.* : çarekirin bi nivistinê (nivandinê) yan razanê (razandinê).

HYPNOGENESIS, *n.* : razandin, nivandin.

HYPNOID(AL), *adj.* : nivistinî, razanî.

HYPNOLOGY, *n.* : nivandinzanî, razandinzanî.

HYPNOPOMPIC, *adj.* : nivistinbir.

HYPNOSIS, *n.* : nivistina magnetîzî.

HYPNOTHERAPY, *n.* : çarekirin binivandin ya magnetîzî.

HYPNOTIC, *adj., n.* : nivistinî, razanî, nivandinî.

HYPNOTISM, *n.* : nivandin (razandin) ya magnetîzî.

HYPNOTIST, *n.* : nivankarê magnetîzî.

HYPNOTIZE, *vt.* : nivandin (magnetîzî).

HYPO, *n.* : hîposulfatên sodyom (bo wênegirtinê), derzî, şirenqe.

HYPO, *vt.* : han kirin, pitir yan bêtir kirin.

HYPO- OR HYP-, *pref.* : pêşgir e ko bin yan jêr e.

HYPOBLAST, *n.* = **ENDOBLAST.**

HYPOBRANCHIAL, *adj.* : jêrguhkî.

HYPOCENTRE, *n.* : jêrnîvek.

HYPOCHONDRIAC, *adj., n.* : weswas.

HYPOCHONDRIASIS, *n.* : weswasî.

HYPOCORISM, *n.* : navê nazdarkirinê.

HYPOCRISY, *n.* : durûyî, durengî, salasî, lalayî, rûbazî.

HYPOCRITE, *n., adj.* : durû, rûbaz, dureng, bincame.

HYPOCRITICAL, *adj.* : durû, salos, durûyî.

HYPODERM, *n.* : (goştê) tevnê bin çermî.

HYPODERMAL, *adj.* : (goştê) tevniyê bin çermî.

HYPODERMIC, *adj., n.* : jêrçerm.

HYPODERMIS, *n.* : çermê jêrî.

HYPOGASTRIC, *adj.* : zikî (ji nafkê ta şermecêyî).

HYPOGASTRIUM, *n.* : jêrzik (ji nafkê ta şermecêyî).

HYPO GEAL, *n.* : werara jêrerd.

HYPOGENE, *adj.* = **PLUTONIC.**

HYPOGENOUS, *adj.* : jêrî (li rexê jêrî yê belgê şin dibit).

HYPOGEUM, *n.* : goristana jêrerd, serdaba miriyan.

HYPOGLOSSAL, *adj.* : jêrziman.

HYPOGLYCEMIA, *n.* : kêmşekir.

HYPOID, *n.* : texlitek gêr.

HYPOLIMNION, *n.* : çîna nizma avê di nav gulan de.

HYPOMANIA, *n.* : dîniya sivik.

HYPONASTY, *n.* : werara zûya jêrî.

HYPOPHARYNX, *n.* : serziman.

HYPOPHYSIS, *n.* : livika mejîkî, toşpiya mejîkî.

HYPOPLASIA, *n.* : kêm werar yan şînbûn.

HYPOSENSITIZATION, *n.* : hestiyarî kêmkirin.

HYPOSENSITIZE, *vt.* : hestiyarî kêm kirin.

HYPOSTASIS, *n.* : nişţebûna xwînê, nişţe.

HYPOSTATIZE, *vt.* : madî kirin.

HYPOSULFUROUS ACID, *n.* : tirşiya hîpokibrîtozî.

HYPOSTYLE ROOF, *n.* : berpalkiya banî (li ser rêzek karîteyan).

HYPOTAXIS, *n.* : girêdana hevokekê bi hevokek dî ve.

HYPOTENSION, *n.* : kêmtingijîn.

HYPOTENUSE, *n.* : jêyê goşeya rast.

HYPOTHALAMUS, *n.* : endamê jêrmejî ko raserbûna germiya leşî dikit.

HYPOTHEC, *n.* : mafê girtina samanê deyndarî.

HYPOTHECARY, *n.* : samanê girewkirî.

HYPOTHECATE, *vt.* : girew kirin.

HYPOTHECATED, *adj.* : girewkirî.

HYPOYHECATING, *n.* : girewkirin.

HYPOTHERMAL, *n.* : germiya leşiya jêr asayî.

HYPOTHESIS, *n.* : dîtane, girîmankarî.

HYPOTHESIZE, *vi.t.* : girîmankirin.

HYPOTHETICAL, *adj.* : girîmanî.

HYPOTHYROIDISM, *n.* : kêmatiya perîzadeyî.

HYPOTONIC, *adj.* : kêmtingij.

HYPOTROPHY, *n.* : qurmiçîn, kêmwerarî.

HYPOXANTHINE, *n.* : hîpoksantîn.

HYPOXIA, *n.* : kêmoksîjen.

HYPS(O)-, *pref.* : pêşgir e ko bilindî ye.

HYPSOGRAPHY, *n.* : bilindîpîvzanî.

HYPSOMETER, *n.* : bilindîpîv (ji kelînê).

HYPSOMETRY, *n.* : bilindîpîvî.

HYRAX, *n.* : pûrt.

HYSON, *n.* : çaya keska Çînê.

HYSSOP, *n.* : giyayek bêhnxoş e (Cihiyan demê peristinê bi kar dihînan).

HYSTER(O)-, *pref.* : pêşgir e ko malbiçûk e, histirya ye (harî ye).

HYSTERECTOMIZE, *vt.* : malbiçûkî helkêşan.

HYSTERECTOMY, *n.* : helkêşana malbiçûkî.

HYSTERESIS, *n.* : paşmayînî (mana madeyê magnetîzî da ko magnetîz biminît).

HYSTERETIC, *adj.* : paşmayî (magnetîz).

HYSTERIA, *n.* : histîrya (hîsterî) : harî, tirs, pirkam.

HYSTERIC, *adj., n.* : histîrî : harî.

HYSTERICAL, *adj.* : histîriyî, hariyî.

HYSTERICALLY, *adv.* : bi histîrî, bi harî, harikî.

HYSTERICS, *n.* : histîrya : kenîn yan girîn yan qîja dijwara bêçare yan neçar.

HYSTEROGENIC, *adj.* : histîrya çêker, harker.

HYSTEROID, *adj.* : nîv histîrya yan harî.

HYSTERON PROTERON, *n.* : vajî.

HYSTEROTOMY, *n.* : kelişandina malbiçikî (kirdana qeyserî).

Hystricidae, *n.* : sîxor (giyanewerên dirrikdirêj).

HYSTRIX, *n.* : sîxor.

I, i : ay : tîpa nehema elfabeya înglîzî.

I, *pron.* : ez, min.

- **AM** : ez.

IAMB, *n.* : birgeha helbestî : kurt-dirêj.

IAMBIC, *n., adj.* : pêwendîdarê birgeha helbestiya kurt-dirêj.

- **IASIS**, *suff.* : paşgir e ko nexoşiyek taybetî ye.

IATRIC, *adj.* : pijîşkî.

- **IATRICS**, *suff.* : paşgir e ko çarekirina pijîşkî ye.

- **IATRY**, *suff.* : paşgir e ko dîsan çarekirina pijîşkî ye.

IBERIA, *n.* : welatê kevnê Îspanî ya û Portugal.

IBERIAN, *adj.* : Îspanî-Portugalî, Îberî.

IBEX, *n.* : bizina kûvî yan hov, bizinkûvî, pezkûvî, nêriyê kûvî.

IBID OR IBIDUM : heman jêder, heman dir.

IBIS, *n.* : nikildas : balindeyek wek leglegeyê ye.

ICE, *n.* : sehol, berf, befr, qeşem, cemed, qeşa, sexwar.

- **BAG** : kîskê befrê.

- **BOAT** : keştiya cemedê yan seholê.

ICEBERG, *n.* : çiyayê seravê seholê, mirovê sar.

ICE BOUND, *adj.* : cemed yan sehol girtî (asêbûyî).

ICE BOX, *n.* : befirdank, befrîk.

ICE BREAKER, *n.* : sehol yan cemed şikên.

ICE CAP, *n.* : kulavkê cemedê.

ICE-COLD, *adj.* : bêqam sar, befirkirî.

ICE CREAM, *n.* : dundirme.

ICED BEVERAGES, *n.* : sardemenî.

ICE FALL, *n.* : sûlava qerisî.

ICE FOE, *n.* : cemed yan sehola serav.

ICE HOUSE, *n.* : embara seholê yan cemedê.

ICELAND, *n.* : welatê Ayslend (girav e).

- **POPPY** : xeşxaş yan nîsaniya Ayslendî.

ICEMAN, *n.* : befirfiroş.

ICE NEEDLE, *n.* : derziya cemedê.

ICE PACK, *n.* : gomçika seholê.

ICE PICK, *n.* : tefşoyê befrê.

ICE-SKATE, *vi.t.* : hilisîn, tehisîn (li ser befrê).

ICE STORM, *n.* : bamişk.

ICHN(O)-, *pref.* : pêşgir e ko şûnpê ye.

ICHNEUMON, *n.* : koze.

- **FLY** : pêtika hêkên xwe li gel yan li ser hêkên pêtikek dî kirin.

ICHNITE, *n.* : şûnpêyê berkirî yan berdîneyî.

ICHNOLOGYY, *n.* : şûnpêzanî.

ICHOR, *n.* : xwîna Xudayan.

ICHTY(O)-, *pref.* : pêşgir e ko masî ye.

ICHTYOID, *adj., n.* : masiyî, wek masiyê.

ICHTHYOLOGY, *n.* : masîzanî.

ICHTHYPHAGOUS, *adj.* : masîxwer.

ICHTHYOSIS, *n.* : derdemasî.

- **ICIAN**, *suff.* : paşgir e ko pispor e.

ICICLE, *n.* : çilore, zengilok.

ICILY, *adv.* : bi sirî, bi befrînî, seholkî, befrîkî.

ICINESS, *n.* : sir, seholîtî.

ICING, *n.* : bestin, befrkirin, nixaftina befrê.

- **SUGAR** : şekira hûr.

ICON, *n.* : wêne, peyker, pot.

ICONIC, *adj.* : pûtî, peykerî.

ICONOCLASM, *n.* : şikandina peykerên olî.

ICONOCLAST, *n.* : pûtşikên, peykerşikên.

ICONOGRAPHER, *n.* : dahêner, şikil û wêne çêker.

ICONOGRAPHY, *n.* : peyker çêkirin, peykersazî.

ICONOLATER, *n.* : peyker yan pût perist.

ICONOLATRY, *n.* : peyker yan pût peristin.

ICONOLOGY, *n.* : peykerzanî.

ICONOMETER, *n.* : peydakerê êkserê heyberî (wênegirî).

ICONOSCOPE, *n.* : texlîtek alava wênegiriya televizyonê.

ICOSAHEDRAL, *adj.* : bîstrû.

ICOSAHEDRON, *n.* : bîstrûyî.

ICTERIC, *adj.* : zerok, çavmariqî.

ICTERUS, *n.* : zerokî, çav mariq, bayê zer.

ICTUS, *n.* : pexşana kêşaniya nepîvanî.

ICY, *adj.* : bêqam sar, sir, seholî.

ID, *n.* : lîr, tewjîma bêhişiya paşmayî.

IDEA, *n.* : raman, hizir.

IDEAL, *adj.*, *n.* : nimûne, nimûneyî.

- **GAS** : gaza nimûneyî.
- **SOLUTION** : gîrava nimûneyî.

IDEALISM, *n.* : nimûneyîtî.

IDEALIST, *n.*, *adj.* : nimûnekar.

IDEALISTIC, *adj.* : nimûnekarî.

IDEALITY, *n.* : nimûneyîtî.

IDEALIZATION, *n.* : nimûneyîkirin.

IDEALIZE, *vt.i.* : nimûneyî kirin.

IDEALIZED, *adj.* : nimûneyîkirî.

IDEALIZING, *n.* : nimûneyîkirin.

IDEALLY, *adv.* : bi nimûneyî, nimûneyîkî.

IDEATE, *vt.i.* : hizir kirin, xeml kirin, aşop kirin.

IDEATIONAL, *ideative*, *adj.* : aşopdar, aşopî.

IDENTIC, *adj.* : cotbûn, hevcot, hawcot, hawçeşn.

IDENTICAL, *adj.* : heyvek, wekyek, yekçîn, hevcot.

- **FIGURES** : şiklên wekyek.

IDENTICALLY, *adv.* : bi hevyekî, hevyekîkî.

IDENTIFIABLE, *n.* : nasbar.

IDENTIFICATION, *n.* : nasîtî, naskirin.

IDENTIFIED, *adj.* : naskirî.

IDENTIFY, *vt.i.* : nasîn, nas kirin.

IDENTIFYING, *n.* : nasîn, naskirin.

IDENTITY, *n.* : kesîtî, kesayetî, nasname, pênasî, hevyekî.

- **KIT** : wêneyê jî ravekirinê nexşkirî.

IDEO-, *pref.* : pêşgir e ko hizir e, raman e.

IDEOGRAPH OR IDEOGRAM, *n.* : wêne yan hêma di rêzika nivîsînê de bo tiştekê yan hizrekê lê ne peyivekê.

IDEOGRAPHY, *n.* : nivîsîn bi hêmayan.

IDEOLOGIC(AL), *adj.* : ramanî, hizirî.

IDEOLOGIST, *n.* : hizirvan, ramanvan.

IDEOLOGY, *n.* : raman, hizir, ramanwerî.

IDES, *n.* : roja 15 yî adarê yan gulanê yan tîrmehê yan çiriya pêşî û 13 jî hemî heyvên mayîn di rojnameya kevna Romanî de (caran heft rojên berî vê rojê jî).

IDIO-, *pref.* : pêşgir e ko kesî ye, cuda ye, diyar e.

IDIOBLAST, *n.* : xaneya cuda.

IDIOCY, *n.* : xirpoyî, gewcî, holi.

IDIOLECT, *n.* : zimanê mirovî.

IDIOGRAPHIC, *adj.* : kesekî.

IDIOM, *n.* : zarav, zarawe, ziman, kurtegotin.

IDIOMATIC, *adj.* : zaravî.

IDIOMORPHIC, *adj.* : şikiltekûz, şêwetekûz.

IDIOPATHIC, *adj.* : kesî, yekî, hoxwe.

IDIOPATHY, *n.* : hoxweyî.

IDIOPHONE, *n.* : alav yan amêreta mûziqeyî (idyofon).

IDIOPHAST, *n.* = **GERMPLASM.**

IDIOSYNCRASY, *n.* : taybetiya mad yan binyat, taybetî hestiyarîtiya bêqam.

IDIOT, *n.* : xirpo, gewc, gemjel.

IDIOTIC(AL), *adj.* : gewcî, sersam, mêxolî.

- IDIUM, *suff.* : paşgir e ko biçûk e.

IDLE, *adj., n.* : bêkar, tembel, bêbiha.

IDLE, *vi.t.* : tembelî kirin, rawestandin, bêkar kirin.

IDLED, *adj.* : bêkarkirî.

IDLENESS, *n.* : bêkarîtî, tembelîtî, bapîvanîtî.

IDLER, *n.* : tolaz, bapîv.

- PULLEY : çerxa berdayî yan navîn.

- WHEEL, *n.* : çerxa navîn.

IDLESS, *n.* = **IDELENESS.**

Ido, *n.* : zimanê cihanî : destkar e (ji Esperanto wergirtiye).

IDOL, *n.* : pût, wêne, şebeng.

IDOLATER, *n.* : pûtperês, evîndar, pûtî.

IDOLATROUS, *n.* : evîndar, pûtî.

IDOLATRY, *n.* : pûtîtî, evînîtî.

IDOLIZE, *vt.i.* : Xudayî kirin, pût perestin.

IDOLUM, *n.* : hizir.

IDYLL, *n.* : helbesta çîrokiya dastanî, strana gundewarî.

IDYLLIST, *n.* : nivîserê stranên gundewarî.

IF, *conj.* : eger, heker, heke, ger.

- NOT : neko, nek, egîne.

- ONLY : xwezî, xuzî.

IGLOO, *n.* : zinca gomiz.

IGNEOUS, *adj.* : agirîn, argonî, êrgonî.

IGNITABLE, *adj.* : sotinbar, rivînbar.

IGNITE, *vt.i.* : şewitandin, vêxistin, sotin, helkirin, rivîn kirin.

IGNITED, *adj.* : dadayî, şewitandî, vêxistî, helkirî, rivînkirî.

IGNITING, *n.* : agirberdan, helkirin, dadan.

IGNITION, *n.* : dadan, agirkirin, agirbirin, agirgîr, vêxistin, rivînkirin, şewitandin, sotandin.

IGNOTRON, *n.* : loleya rastkera cîweyî.

IGNOBILITY, *n.* : kotîbarîtî.

IGNOBLE, *adj.* : kotîbar, tise.

IGNOMINOUS, *adj.* : riswa, rîswa, şerm.

IGNOMINOUSLY, *adv.* : bi riswayî, riswayîkî.

IGNOMINOUSNESS, *n.* : riswayîtî.

IGNOMINY, *n.* : riswayî, serşorkirin, riswa.

IGNORAMUS, *n.* : nezan.

IGNORANCE, *n.* : nezanî.

IGNORANT, *adj.* : nezan, nexwendewar, tênegeh.

IGNORANTLY, *adv.* : bi nezanî, nezankî.

IGNORANTNESS, *n.* : nezanîtî.

IGNORE, *vt.* : guh nedan, qebûl nekirin.

IGNORING, *n.* : feramoş, çav girtin, guh nedan, pûtepênekirin.

IGUANA, *n.* : kimkimeyek mezin e û giyaxwer e.

ILEAC, *adj.* : pêçekî, badayî.

ILEITIS, *n.* : kulbûna rîvîka pêçekî.

ILEUM, *n.* : ziravî, rîvîka zirav.

ILEUS, *n.* : azar yan êşa dijwara girtina rîvîkê (li gel vereşînê).

ILEX, *n.* : berûya kesk.

ILIAC, *adj.* : kemaxî.

- **ARTERY** : sordemarê kemaxê.
- **INTERNAL ~ ARTERY** : sordemarê kemaxê jêrve.
- **INTERNAL ~ VEIN** : sordemarê kemaxê jorve.

ILIAD, *n.* : helbesta dastaniya Homerî.

ILIUM, *n.* : kilot.

ILK, *n.* : xêzan, cor.

ILL, *adj., adv., n.* : nesax, nexoş, qels.

- **ADVISED** : gewc, çewt, nependiyar.
- **BODING** : enîbeş, enîreş, nîşana xirab.
- **BORN** : bednijad.
- **BRED** : bedxudankirî.
- **FATED** : bextreş.
- **FAVOURED** : neviyayî.
- **HUMOURED** : bedmad.
- **INTENTIONED** : dilçepel.
- **JUDGED** : gewc, hol, nependiyar.
- **LOOKING** : tawî.
- **MANNERED** : req, bêrewişt.
- **NATURED** : şîn, bedmad.
- **OMENED** : enîbeş, enîreş.
- **REPUTED** : bednav.
- **WILL** : kîn, pîş.
- **WISHER** : zikreş, kîndar, dexisok, duşvan.

ILLATION, *n.* : encamkirin.

ILLATIVE, *n., adj.* : peyiv yan derbirrîna encamdar.

ILLATIVELY, *adv.* : bi encamdarî, encamdarkî.

ILLAUDABLE, *adj.* : nehêja.

ILLAUDABLY, *adv.* bi nehêjayî, nehêjakî.

ILL-BEING, *n.* : jarî, tengavî, bedî.

ILLEGAL, *adj.* : bê qanûnî, bê rêtî, ne rewa.

ILLEGALIZATION, *n.* : neqanûnîkirin.

ILLEGALIZE, *vt.* : neqanûnî kirin.

ILLEGIBILITY, *n.* : nexwendebarîtî.

ILLEGIBLE, *adj.* : nexwendebar.

ILLEGIBLY, *adv.* : bi nexwendebarî, nexwendebarkî.

ILLEGITIMACY, *n.* : bijîtî, pîçî, nerewayîtî.

ILLEGITIMATE, *vt.* : nerewa kirin.

ILLEGITIMATE, *adj., n.* : nerewa, bîjî.

- **CHILD** : zarokê bîjî, selof, pîç.

ILLEGIMATELY, *adv.* : bi nerewayî, nerewakî.

ILL-FOUNDED, *adj.* : bê binyat.

ILLIBERAL, *adj.* : demargîr, neserbest, çikos.

ILLIBERALITY, *n.* : neserbestîtî, demargîrîtî.

ILLIBERALLY, *adv.* : bi demargîrî.

ILLICIT, *adj.* : ne rewa, qedexe.

ILLICITLY, *adv.* : bi nerewayî, bi neqanûnî, nerewayîkî.

ILLIMITABILITY, *n.* : bêradebarîtî, bêdûmahîtî, bêdawîbarîtî.

ILLIMITABLE, *adj.* : bê radebar, bê dumahî, bê dawîbar.

ILLIMITABLENESS, *n.* : bêradebarîtî, bê dawîbarîtî.

ILLIQUID, *n.* : samanê nedirav.

ILLITERACY, *n.* : nexwandewarî, nexwandeyîtî.

ILLITERATE, *adj.* : nexwanda, nexwandewar.

ILLITERATELY, *adv.* : bi nexwandayî, nexwandayekî.

ILLITERATENESS, *n.* : nexwandeyîtî, nexwandayîtî.

ILLNESS, *n.* : derd, nesaxî, nexoşî, êş.

ILLOGIC, *n.* : nejîrbêjî.

ILLOGICAL, *adj.* : nejîrbêj.

ILL-SORTED, *adj.* : nerêk.

ILL-STARRED, *adj.* : bext reş.

ILL-TEMPERED, *adj.* : dirr, bedmad.

ILL-TREAT, *vt.* : êşandin, zordarî kirin.

ILLUDE, *vt.* : xapandin.

ILLUME, *vt.* = **ILLUMINATE** (ronak kirin).

ILLUMINANT, *n.* : ronahî.

ILLUMINATE, *vt.* : ronahî kirin.

ILLUMINATED, *adj.* : ronahîkirî.

ILLUMINATI, *n.* : çîna ronakbîr.

ILLUMINATING, *n.* : ronahîkirin, helkirin, rondar, ronak.

ILLUMINATION, *n.* : rewşen, rewşendarî, ronahîkirin, roşnayî, ronahî, helbûn.

ILLUMINATIVE, *adj.* : ronahî, ronek, ronahîdar, ronakdar.

ILLUMINATOR, *n.* : ronker, ronahîker.

ILLUMINE, *vt.* = **ILLUMINATE.**

ILLUMINISM, *n.* : ronakbîrîtî.

ILLUMINIST, *n.* : ronakbîr.

ILL-USAGE, *n.* : zordarî, sitemdarî.

ILL-USE, *vt.* : sitem kirin.

ILLUSION, *n.* : sawîr, xapîn.

ILLUSIONAL, *adj.* : sawîrî, xapînî.

ILLUSIONARY, *adj.* : sawîrî, xapînî.

ILLUSIONISM, *n.* : xapînîtî, sawîrîtî, xapokî, tarmayî, pêçûn.

ILLUSIONIST, *n.* : xapînok, cadûbaz.

ILLUSIVE, *adj.* : xapîner, xapîndar.

ILLUSARY, *adj.* : xapîner, xapîndar.

ILLUSTRATE, *vt.i.* : ravekirin, xemilandin, wêne kirin, nimûne kirin.

ILLUSTRATED, *adj.* : ravekirî, wênekirî.

ILLUSTRATION, *n.* : ravedan, ravekirin, xemilkirin, salixdan.

ILLUSTRATIVE, *adj.* : ravedar, raveyî, xemildar, xemlî.

ILLUSTRATOR, *n.* : raveker, wêneker.

ILLUSTRIOUS, *adj.* : navdar, pêgotî.

ILLUVIATION, *n.* : kombûna axê.

ILO : INTERNATIONAL LABOUR ORGANIZATION : Rêkxirawa Karê Cihanî.

ILLY, *adv.* : bi bedî, bedkî.

ILMENITE, *n.* : îlmenît : texlîtek metal e.

IMAGE, *n.* : pût, peyker, wêne, sawîr.

- **FOCAL ~** : wêneya tîşkayî.
- **INVERTED ~** : wêneya berevajî.
- **MAGNIFIED ~** : weneya mezinkirî.
- **OPTICAL ~** : wêneya bînayî.
- **LATENT ~** : wêneya veşartî, mit.
- **REAL ~** : wêneya rastî.
- **VIRTUAL ~** : wêneya girîmaneyî.

IMAGE, *vt.i.* : rave kirin, aşop kirin, wêne kirin, rave kirin.

IMAGED, *adj.* : aşopkirî.

IMAGERY, *n.* : aşopkarî, peyker, pût, xwaze.

IMAGINABILITY, *n.* : aşopbarîtî.

IMAGINABLE, *adj.* : aşopbar.

IMAGINABLENESS, *n.* : aşopbarîtî.

IMAGINABLY, *adv.* : bi aşopbarî, aşopbarkî.

IMAGINAL, *adj.* : aşopî.

IMAGINARY, *adj.* : aşopî.

- **AXI** : tewerê aşopî.

- **NUMBER** : jîmareyê aşopî.

IMAGINATION, *n.* : aşop, berder.

IMAGINATIVE, *adj.* : aşopî, aşopdar.

IMAGINE, *vt.i.* : aşop kirin, hizir kirin.

IMAGINED, *adj.* : aşopkirî, hizirkirî.

IMAGING, *n.* : aşopkirin.

IMAGINING, *n.* : aşopkirin.

IMAGISM, *n.* : wêneyî(tî).

IMAGIST, *n., adj.* : wênevan, wênegir.

IMAGISTIC, *adj.* : wêneyî.

IMAGO, *n.* (pl. imagines) : koçeya temama pêtikî.

IMBALANCE, *n.* : nehevsengî, laseng, sews.

IMBALANCED, *n.* : nehevsengkirî.

IMBECILE, *adj.* : sersam, pûşt, lajig, xirpo, gewc, hol, mêxolî.

IMBECILITY, *n.* : sersamîtî, holîtî.

IMBIBE, *vt.i.* : vexwarin, mêjtin, nûşecan kirin.

IMBIBITION, *n.* : vexwarin, vemêjtin.

IMBRICATE, *adj.* : têkhelkêş.

IMBRICATION, *n.* : xemla têkil, têkilbûna dehmenan.

IMBROGLIO, *n.* : koma têkil, barê alizî, têgehiştina çewt û şepirzeyî.

IMBRUE, *vt.* : şil kirin, xwînelokirî.

IMBRUED, *adj.* : şilkirî, xwînelokirî.

IMBRUING, *n.* : şilkirin, xwînelokirin.

IMBRUTE, *vi.t.* : dehbeyî bûn, dewarî bûn.

IMBRUTED, *adj.* : dehbeyîkirî, dewarîkirî.

IMBRUTING, *n.* : dehbeyîkirin, dewarîkirin.

IMBUE, *vt.* : boye kirin, têkil kirin.

IMBURSE, *vt.* : kirin nav kîskî de.

IMIDE, *n.* : îmîd : pêkhatiyek amonya ye.

IMITABLE, *adj.* : çavlêkirinbar, hêjayê çav lêkirinê ye.

IMITATE, *vt.* : çav lê kirin.

IMITATED, *adj.* : çavlêkirî.

IMITATING, *n.* : çavlêkirin.

IMITATION, *n.* : çavlêkirin, zir, zirkirin, lasayî.

IMITATIVE, *adj.* : zir, çavlêkirî.

IMITATOR, *n.* : lêvok, pesxel, pesqil.

IMMACULATY, *n.* : pakî, paqijî, bijînî.

IMMACULATE, *adj.* : bêxweş, pak, paqij, bijîn.

- **CONCEPTION** : bi tiştî yan bi zikî (avisî) ya pak.

IMMACULATENESS, *n.* : pakîtî, paqijîtî, bijînîtî.

IMMANENCE OR IMMANENCY, *n.* : nişтenavî.

IMMANENT, *adj.* : navmanî.

IMMANENTISM, *n.* : navmanîtî.

IMMATERIAL, *adj.* : nemadeyî, giyanî, negiring.

IMMATERIALISM, *n.* : nemadeyîtî (bawerî) : ko leşên derveyî di gewherê de hişîn e.

IMMATERIALITY, *n.* : nemadeyîtî.

IMMATERIALIZE, *vt.* : nemadeyî kirin.

IMMATURE, *adj.* : negehiştî, xav, xam.

IMMATURELY, *adv.* : bi xavî, negehiştî, xavîkî.

IMMATURING, *n.* : xavîtî, negehiştîtî.

IMMEASURABILITY, *n.* : bêpîvanbarîtî, nepîvanbarîtî.

IMMEASURABLE, *adj.* : bê pîvanbar, nepîvanbar.

IMMEASURABLENESS, *n.* : bêpîvanbarîtî.

IMMEASURABLY, *adv.* : bi bêpîvanbarî, bêpîvanbarkî.

IMMEDIACY, *n.* : demûdestî, dicihdeyî, êkserî.

IMMEDIATE, *adj.* : di cih de, demûdest, tavilî, tavdak.

IMMEDIATELY, *adv.* : bi demûdestî, bi tavilî, di cih de, tavdak, yekser, cîbicî, di dest xwe de, demûdestîkî.

IMMEDIATENESS, *n.* : demûdestîtî, tavilîtî, tavdakîtî.

IMMEDICABLE, *adj.* : bêçare.

IMMEMORIAL, *adj.* : mêjeyî.

IMMENSE, *adj.* : mezin, ejdeha, gewre.

IMMENSELY, *adv.* : bi gewreyî yan mezinî, bi ejdehayî, bêqam gelek, mezinîkî.

IMMENSENESS, *n.* : mezinîtî, gewreyîtî, berfirehîtî, ejdehayîtî.

IMMENSITY, *n.* : firehîtî, meznîtî.

IMMENSURABLE, *adj.* = **IMMEASURABLE.**

IMMERGE, *vt.i.* : noqî kirin, noqî bûn.

IMMERGED, *adj.* : noqîkirî, noqîboyî.

IMMERGING, *n.* : noqîkirin, noqîbûn.

IMMERSE, *vt.* : noqî kirin, têhilandin.

IMMERSED, *adj.* : noqîkirî, têhilandî.

IMMERSING, *n.* : noqîkirin, têhilandin.

IMMERSION, *n.* : noqîkirin, noqînkirin.

IMMETHODICAL, *adj.* : nemelhezî, nerêbazî.

IMMIGRANT, *n., adj.* : koçer, mişext.

IMMIGRATE, *vi.t.* : koçer bûn, mişext bûn.

IMMINENCE, *n.* : nêzîk, nêzîk çêbûn yan qewmîn.

IMMINENCY, *n.* : nêzîk, nêzîk çêbûn yan qewmîn.

IMMINENT, *adj.* : nêzîkî, li ber qewmînê.

IMMINGLE, *vt.i.* : têkil kirin, têkil bûn.

IMMISCIBILITY, *n.* : netêkilbarîtî.

IMMISCIBLE, *adj.* : netêkilbar.

IMMITIGABLE, *adj.* : nehedarbar.

IMMIX, *vt.* : têkil kirin.

IMMIXTURE, *n.* : têkilkirin.

IMMOBILE, *adj.* : nelivekbar, nelivek, nelivînbar.

IMMOBILITY, *n.* : nelivekbarîtî, nelivekîtî, nelivînbarîtî.

IMMOBILIZE, *vt.* : rawestandin, nelivek kirin.

IMMODERACY, *n.* : serkêşî, holî, bêqamî, dijwarî, demargîrî.

IMMODERATE, *adj.* : hol, pergirr, demargîr.

IMMODERATION, *n.* : holî, demargîrî.

IMMODERATENESS, *n.* : holîtî, demargîrîtî.

IMMODEST, *adj.* : fêz, bê şerm.

IMMODESTY, *n.* : bêşermî.

IMMOLATE, *vt.* : qurban kirin, gorîkirin, kuştin, herifandin.

IMMOLATED, *adj.* : qorbankirî, gorîkirî, kuştî, herifandî.

IMMOLATING, *n.* : gorîkirin.

IMMOLATION, *n.* : gorîkirin, qurbankirin, qurbanî.

IMMORAL, *adj.* : dawînpîs, bêsincî.

IMMORALIST, *n.* : bêsinc.

IMMORALITY, *n.* : bêsincîtî.

IMMORALLY, *adj.* : bi bêsincî, bêsincîkî.

IMMORTAL, *adj.* : nemir, heta hetayî, cawîdan, bêdaw.

IMMORTALITY, *n.* : nemirîtî, mayîn, bêdawî, herbûn.

IMMORTALIZATION, *n.* : nemirî kirin, cawîdanî.

IMMORTALIZE, *vt.* : nemir kirin, cawîd kirin.

IMMORTALIZED, *adj.* : nemirkirî.

IMMORTALIZING, *n.* : nemirkirin.

IMMORTALLY, *adv.* : bi nemirî, bi cawîdî, nemirekî.

IMMOTILE, *adj.* : nelivek, nelivînbar.

IMMOVABILITY, *n.* : nelivînbarîtî.

IMMOVABLE, *adj.* : nelivînbar.

IMMOVABLENESS, *n.* : nelivînbarîtî.

IMMOVABLY, *adv.* : bi nelivînbarî, nelivînbarkî.

IMMUNE, *adj., n.* : parastî, parastin.

IMMUNITY, *n.* : parastinî, parêzî, berhelistî, bergirî.

IMMUNIZATION, *n.* : parêzkirin.

IMMUNIZE, *vt.* : parêzdar kirin.

IMMUNIZED, *adj.* : parêzdarkirî.

IMMUNIZING, *n.* : parêzdarkirin.

IMMUNO-, *pref.* : pêşgir e ko parêz yan parastin e.

IMMUNOLOGIST, *n.* : parêzzan.

IMMUNOLOGY, *n.* : parêzzanî, parastinzanî.

IMMURE, *vt.* : zindan kirin, bend kirin, girtin, xwe veder kirin.

IMMURED, *adj.* : bendkirî, zîndankirî.

IMMUREMENT, *n.* : girtin, xwevederkirin.

IMMURING, *n.* : bend kirin.

IMMUSICAL, *adj.* : nemûzîqeyî, nesaz.

IMMUTABILITY, *n.* : neguhêrbarîtî.

IMMUTABLE, *adj.* : neguhêrbar.

IMMUTABLENESS, *n.* : neguhêrbarîtî.

IMMUTABLY, *adv.* : bi neguhêrbarî.

IMP, *n.* : dêwik, savayê şîm.

IMPACT, *n.* : lêketin, lêkewtin, lêkdan, ratekandin, kartêkirin.

IMPACT, *vt.* : vêkeftin, lêkeftin, tijî kirin, têra kirin, qayim kirin.

IMPACTED, *adj.* : dagirtî.

IMPACTIVE, *adj.* : vêketinî, veketindar.

IMPALA, *n.* : pezkûviyê biçûkê başûra Efrîqa.

IMPAIR, *vt.* : mezixandin, zehê kirin, têk dan.

IMPAIRED, *adj.* : mezaxtî, mezixandî, zehêkirî.

IMPAIRMENT, *n.* : mezaxtin, mezixîn, zehêkirin.

IMPALE, *vt.* : sing kirin, (li ser singî) kuştin.

IMPALED, *adj.* : singkirî.

IMPALEMENT, *n.* : singkirin, kuştin (li ser singî).

IMPALING, *n.* : singkirin.

IMPALPABILITY, *n.* : nedestdanbarîtî.

IMPALPABLE, *adj.* : nedestdanbar.

IMPALPABLY, *adv.* : bi nedestdanbarî, nedestdanbarkî.

IMPARADISE, *vt.* : beheştî kirin, şeyda kirin.

IMPARADISED, *adj.* : şeydakirî.

IMPARADISING, *n.* : şeydakirin.

IMPARISYLLABLE, *adj., n.* : navê jîmareyek têvel jî birgehan heye (ko serbar jî navî pitirtir in).

IMPARITY, *n.* : têvelî, nehevtayî, neyeksanî.

IMPARK, *vt.* : tan kirin (erdî bo çîmenî) (caneweran) kirin nav çîmenî de.

IMPART, *vt.* : zanînê guhastin, eşkera kirin, guhastin, bexşandin, berdan ser.

IMPARTATION, *n.* : diyarkirin, bexşîn.

IMPARTMENT, *n.* : ragehandin.

IMPARTIAL, *adj.* : bêlagir, dadpewer, bêpêşbiryar.

IMPARTIALITY, *n.* : bêlegagirîtî, dad, bêtagîrîtî, bêpêşbiryarîtî, bêalgirîtî.

IMPARTIALLY, *adv.* : bi bêlagirî, bibêalgîrî, bêalgîrkî.

IMPARTIBLE, *adj.* : neparçekirinbar, nebeşdarkirinbar.

IMPASSABILITY, *n.* : neborînbarî(tî).

IMPASSABLE, *adj.* : neborînbar, nebor.

- **WATERS** : ava nebor, şîp.

IMPASSABLENESS, *n.* : neborînbarîtî.

IMPASSABLY, *adv.* : bi neborbarî, neborbarkî.

IMPASSE, *n.* : rêgirtî, tengavî, têgîrane.

IMPASSIBILITY, *n.* : neêşbarîtî, neziyanbarîtî.

IMPASSIBLE, *adj.* : neêşbar, neziyanbar.

IMPASSIBLY, *adv.* : bi neêşbarî, neêşbarkî.

IMPASSION, *vt.* : şarandin, arandin.

IMPASSIONED, *adj.* : şarandî, germ.

IMPASSIONING, *n.* : şarandin.

IMPASSIVE, *adj.* : nehişdar, bê hiş û agehî, bê perûşî, hedar, ne livek.

IMPASSIVELY, *adv.* : bi bêperûşî, bi bêhiş û agehî, bêperûşkî.

IMPASSIVENESS, *n.* : bêperûşîtî.

IMPASSIVITY, *n.* : hedarîtî, bêperûşîtî.

IMPASTE, *vt.* : hevîr kirin.

IMPASTO, *n.* : hinîn (bi boyeya tîr).

IMPATIENCE, *n.* : diltengî, bêaramî.

IMPATIENT, *adj.* : dilteng, bêaram.

IMPATIENTLY, *adv.* : bi bê aramî, bêarameki.

IMPAWN, *vt.* : girew kirin, peyiv dan.

IMPEACH, *vt.* : tawanbar kirin, gunehbar kirin.

IMPEACHABLE, *adj.* : gunehbar, tawanbar.

IMPEACHMENT, *n.* : gunehbarkirin, tawanbarkirin.

IMPEARL, *vt.* : mirarî kirin.

IMPECCABILITY, *n.* : tekûzîtî, bêçewtîtî, pakîtî.

IMPECCABLE, *adj.* : tekûzbar, bêguneh, bêçewt, pak.

IMPECCABLY, *adv.* : bi tekûzbarî, bi bêgunehî, bi bêçewtî, tekûzbarkî, pakîkî.

IMPECUNIOUS, *adj.* : rût, bê pare, mendebor.

IMPECUNIOUSNESS, *n.* : mendeborîtî.

IMPEDANCE, *n.* : gîrî.

IMPEDE, *vt.* : gîro kirin.

IMPEDED, *adj.* : gîrokirî.

IMPEDIMENT, *n.* : kosp, tegere, berbest, zehmetî, sextî.

IMPEDIMENTA, *n.* : keresteyê rêbariyê.

IMPEDING, *n.* : gîrokirin, varqilîn.

IMPEL, *vt.* : pê kirin, hajotin, pal dan, kotekî kirin.

IMPELLED, *adj.* : pêkirî, kotekîkirî.

IMPELLENT, *adj., n.* : pêkirî, pêkir.

IMPELLER, *n.* : pêkir, kotekîkar, palder.

IMPELLING, *n.* : pêkirin, handan, kotekîkirin.

IMPEND, *vt.* : gef kirin, dahêlan, hilawîstin, qewimîn, çêbûnt (nêzîk).

IMPENDANCE, *n.* : (**IMPENDANCY**) : li ber çêbûnê yan qewmînê.

IMPENDENT, *adj.* : nêzîk (çêbit yan biqewmit).

IMPENDING, *adj.* : nêzîk (çêbûn yan qewmîn).

IMPENETRABILITY, *n.* : têraneçûnbarîtî.

IMPENETRABLE, *adj.* : têraneçûnbar.

IMPENETRABLENESS, *n.* : têraneçûnbarîtî.

IMPENETRABLY, *adv.* : bi têraneçûnbarî, têraneçûnbarkî.

IMPENETRATE, *vt.* : têra kirin.

IMPENITENT, *adj.* : nejûvan, ne pêşeman, ne poşman.

IMPERATIVAL, *adj.* : fermanî.

IMPERATIVE, *adj.* : fermanî, fermandar.

- **VERB** : kar yan lêkerê fermanî.

IMPERATIVELY, *adv.* : bi fermanî, bi pêviyayî yan gerekî, çermankî.

IMPERATIVENESS, *n.* : fermanîtî, pêviyayîtî, gerekîtî.

IMPERATOR, *n.* : fermandar, împerator.

IMPERATORIAL, *adj.* : împeratorî.

IMPERCEIVABLE, *adj.* = **IMPERCEPTIBLE.**

IMPERCEPTIBLE, *adj.* : nehestiyarbar, nehişbar, bêqam hûr, kêm yan hindik.

IMPERCEPTIBLY, *adv.* : bi nehişbarî, nehişbarkî.

IMPERCEPTIVE, *adj.* : netêgehiştî, nehişdar.

IMPERCIPIENT, *adj.* : bêtêgehiştin.

IMPERENCE, *n.* : gewcî.

IMPERFECT, *adj., n.* : xewş, xewşî, netekûz.

IMPERFECTLY, *adv.* : bi xewşî, bi netekûzî, xewşkî.

IMPERFECTION, *n.* : xewş, netekûzî.

IMPERFECTNESS, *n.* : xewşîtî, netekûzîtî.

IMPERFECTIVE, *adj.* : lêkera xewş yan ne tekûz.

IMPERFECTLY, *adv.* : bi xewşî, xewşîkî.

IMPERFECTNESS, *n.* : xewşîtî, netekûzîtî.

IMPERFORATE, *adj., n.* : nekunkirî, polê nekunkiriyê posteyî.

IMPERIAL, *adj., n.* : îmbiratorî.

IMPERIALISM, *n.* : dagîrkerîtî, împeryalîtî, împeryalîzm.

IMPERIALIST, *adj., n.* : împeryalîst, dagîrker.

IMPERIALISTIC, *adj.* : împeryalîstî.

IMPERIATICALLY, *adv.* : bi împeryalîstî, împeryalîstîkî.

IMPERIL, *vt.* : netekin kirin, metirsî kirin, tewekelî kirin.

IMPERILLED, *adj.* : netekinkirî, metirsîkirî, tewekelîkirî.

IMPERILLING, *n.* : netekin kirin, tewekelîkirin.

IMPERIOUS, *adj.* : zordest.

IMPERIOUSLY, *adv.* : bi zordestî, zordestkî.

IMPERIOUSNESS, *n.* : zordestîtî.

IMPERISHABILITY, *n.* : nemirîtî, bê nemanbarîtî.

IMPERISHABLE, *adj.* : bênemanbar.

IMPERISHABLENESS, *n.* : bênemanbarîtî.

IMPERISHABLY, *adv.* : bi bênemanbarî, bênemanbarkî.

IMPERIUM, *n.* : desthelatî, împeratorî.

IMPERMANENCE, *n.* : demdarî, neherdemî, neberdewamî.

IMPERMANENCY, *n.* : demdarî, neherdemî, neberdewamî.

IMPERMANENT, *adj.* : demdar, nemanî.

IMPERMEABILITY, *n.* : nedelînbarî(tî), netêraçûnbarî(tî).

IMPERMEABLE, *adj.* : nedelînbar.

IMPERSCRIPTIBLE, *adj.* : (nepiştgirtî) bi desthelatiya nivîsînê.

IMPERMISSIBLE, *adj.* : nabit, nabe, nehêlanbar, nerêdanbar, nerewa, nêhêlayî.

IMPERSONAL, *adj.* : nekesî, nekesanî, nezanî, nekesîn.

IMPERSONALITY, *n.* : nekesayetî, nekesîtî.

IMPERSONALIZATION, *n.* : nekesîkirin.

IMPERSONALIZE, *vt.* : nekesî kirin.

IMPERSONALIZED, *adj.* : nekesîkirî.

IMPERSONALIZING, *n.* : nekesîkirin.

IMPERSONATE, *vt.* : zirkesî kirin (kesîtiya mirovek dî bûn).

IMPERSONATED, *adj.* : zirkesîkirî.

IMPERSONATING, *n.* : zirkesîkirin.

IMPERSONATION, *n.* : zirkesîkirin.

IMPERSONATOR, *n.* : zirkesî kar.

IMPESRONIFY, *vt.* : (zir) kesî kirin.

IMPERTINENCE, *n.* : sîtarî, holî.

IMPERTINENCY, *n.* : sîtarî, gewcî.

IMPERTINENT, *adj.* : sîtar, rûreş.

IMPERTINENTLY, *adv.* : bi sîtarî, sîtarîkî.

IMPERTURBABILITY, *n.* : xweragirîtî, netre, xweragirbarî.

IMPERTURBABLE, *adj.* : xweragirbar.

IMPERTURBABLENESS, *n.* : xweragirîtî, xweragirbarî.

IMPERTURBABLY, *adv.* : bi xweragirî, xweragirbarkî.

IMPERVIOUS, *adj.* : nedelînî, parastî, daxistî, xweragir.

IMPERVIOUSLY, *adv.* : bi bêkartêkirinî, bêkartêkirinkî, bêpûtekî.

IMPERVIOUSNESS, *n.* : bêkartêkirinîtî, xweragirîtî, bêpûteyîtî.

IMPETIGO, *n.* : nesaxiyek çermî pirzikî ye.

IMPETIGINOUS, *adj.* : pêwendîdarê nesaxiya çermiya pirzikî.

IMPETRATE, *vt.* : xwastin, daxwaz kirin, standin.

IMPETRATED, *adj.* : xwastî, standî.

IMPETRATING, *n.* : standin.

IMPETRATION, *n.* : standin (bi xwastinê).

IMPETRATORY, *adj.* : xwastinî.

IMPETUOUS, *adj.* : dirr, dijwar, hoi, serxweçûyî.

IMPETUOUSITY, *n.* : holîtî.

IMPETUOUSLY, *adv.* : bi holî, holîkî.

IMPETUOUSNESS, *n.* : holîtî.

IMPETUS, *n.* : hander, tewjim.

IMPEYAN PHEASANT, *n.* : por yan tiraca hindî.

IMPI, *n.* : şerkerên Zulu (gelê başûra Efrîqa).

IMPIETY, *n.* : nedîndarîtî.

IMPINGE, *vi.t.* : vêketin, (agir) hilkirin yan gaz peqandin, qayim dest kirin, zordarî kirin.

IMPINGED, *adj.* : vêketî.

IMPINGING, *n.* : vêketin, lêketin.

IMPIOUS, *adj.* : nedîndar.

IMPISH, *adj.* : dêwî (azardar), şeytanî.

IMPISHLY, *adv.* : bi şeytanî, şeytankî.

IMPISHNESS, *n.* : şeytanîtî.

IMPLACABILITY, *n.* : rikdarîtî, rikbarîtî.

IMPLACABLE, *adj.* : rikdar, rikbar.

IMPLACENTAL, *adj.* : bêhevalok.

IMPLANT, *n.* : tevnê zindiyê çandî.

IMPLANT, *vt.* : çînîn, çikilandin.

IMPLANTABLE, *adj.* : çandinbar.

IMPLANTATION, *n.* : çandin, çikilandin.

IMPLANTER, *n.* : çandiyar.

IMPLAUSIBILITY, *n.* : nebawerbarîtî.

IMPLAUSIBLE, *adj.* : nebawerbar.

IMPLAUSIBLY, *adv.* : bi nebawerbarî, nebawerbarkî.

IMPLEAD, *vt.* : gazinde yan gilî kirin (li dadgehê).

IMPLEDGE, *vt.* : girew kirin, kirin girew.

IMPLEMENT, *n.* : bi cih hînan, berpêkirin, peresend kirin.

IMPLEMENTATION, *n.* : bicihînan, berpêkirin, peresendkirdin.

IMPLETION, *n.* : tijîkirin, tijîtî, dagirtin.

IMPLICATE, *vt.* : nîşan kirin (sûcdarî), tûş kirin.

IMPLICATED, *adj.* : tûşkirî, nîşankirî, têketî.

IMPLICATING, *n.* : tûşkirin.

IMPLICATION, *n.* : nîşankirin (ko sûcdar e), têdaxistin, têketin, pêdeketin, tûşkirin, tûşbûn.

IMPLICATIVE, *adj.* : têxistindar.

IMPLICATIVELY, *adv.* : bi têketinî, bi tûşbûnî, tûşbûnkî.

IMPLICATIVENESS, *n.* : tûşbûnîtî, têketinêtî.

IMPLICIT, *n., adj.* : nîşanî, mit.

- **FUNCTION** : nimaya nîşanî.

IMPLICITLY, *adv.* : bi nîşaneyî, nîşanekî.

IMPLICITNESS, *n.* : nîşanîtî.

IMPLIED, *adj.* : nîşankirî.

IMPLODE, *vi.* : peqîn (ji nav de).

IMPLORE, *vt.* : hîvî kirin, lave kirin.

IMPLORED, *adj.* : hîvîkirî.

IMPLORING, *n.* : lavekirin, dilnewayî, lavekî.

IMPLORINGLY, *adv.* : bi lavekî, lavekîkî.

IMPLOSION, *n.* : peqîn.

IMPLOSIVE, *adj.* : peqîndar, peqînî.

IMPLY, *vt.* : nîşan kirin.

IMPLYING, *n.* : nîşankirin.

IMPLODER, *vt.* : çak kirin (erdê beravê).

IMPOLICY, *n.* : bedrêzik.

IMPOLITE, *adj.* : dilreq, rûqayim, kanc, rûneşûştî.

IMPOLITELY, *adv.* : bi kancî, kancîkî, bêrûmetîkî.

IMPOLITENESS, *n.* : kancîtî.

IMPOLITIC, *adj.* : gewc, hol.

IMPOLITICALLY, *adv.* : bi nerêzikî, bi neramyarî, nerêzikîkî.

IMPONDERABILIA, *n. pl.* : ne kêşbarî, nekêşanbarî.

IMPONDERABILITY, *n.* : nekêşbarîtî.

IMPONDERABLE, *adj.* : nekêşbar (ne kêşayî), nekêşanbar.

IMPONDERABLY, *adv.* : bi nekêşbarî, nekêşbarkî, nekêşanbarkî.

IMPONE, *vt.* : girew kirin.

IMPONED, *adj.* : girewkirî.

IMPONENT, *adj., n.* : erkdar.

IMPONING, *n.* : girewkirin.

IMPORT, *n.* : anînnav, bihên, înannav, hênan, hawirdin.

IMPORT, *vt.i.* : hînan nav, nîşan kirin.

IMPORTABLE, *adj.* : înannavbar.

IMPORTANCE, *n.* : giringî, nirx, biha, bayex, nimûd.

IMPORTANT, *adj.* : giring, pêşen.

IMPORTATION, *n.* : anînnav, hênan.

IMPORTED, *adj.* : hawirde, behne, înayînav.

IMPORTER, *n.* : înannavkar.

IMPORTING, *n.* : hawirdin, hênan, înannav.

IMPORTUNATE, *adj.* : lezîn, xwestokî.

IMPORTUNATED, *adj.* : şepirzekirî.

IMPORTUNATELY, *adv.* : bi tengavî, tengavîkî.

IMPORTUNATENESS, *n.* : tengavîtî.

IMPORTUNE, *adj.* : xwestokî.

IMPORTUNE, *vt.i.* : pelp kirin, şepirze kirin.

IMPORTUNELY, *adv.* : bi şepirzeyî, şepirzekî.

IMPORTUNING, *n.* : şepirzekirin.

IMPORTUNITY, *n.* : hetik, pelpkirin, şepirzekirin, carisî.

IMPOSE, *vt.* : danan (bac), firotin (bi fêlbazî û xapînî).

IMPOSED, *adj.* : danayî.

IMPOSING, *adj.* : şikûdar.

IMPOSINGLY, *adv.* : bi şikûdarî, şikûdarkî.

IMPOSITION, *n.* : bac, barêgiran, fêl, xap, danan.

IMPOSSIBILITY, *n.* : doreyîtî.

IMPOSSIBLE, *adj.* : dore.

IMPOSSIBLENESS, *n.* : doreyîtî.

IMPOSSIBLY, *adv.* : bidoreyî, doreyekî.

IMPOST, *n.* : bac.

IMPOSTOR, *n.* : zir, çivo, dilxap.

IMPOSTUME, *n.* : edab, kêm, nêm.

IMPOSTURE, *n.* : xap, zirkes.

IMPOTENCE, *n.* : nemêrî, sistî, qelsî, lawazî.

IMPOTENCY, *n.* : nemêrî, qelsî, sistî.

IMPOTENT, *adj.* : nemêr, bêhêz, sist.

IMPOTENTLY, *adv.* : bi sistî, bi lawazî.

IMPOUND, *vt.* : pawan kirin, bend kirin, zindan kirin, (av) peng kirin.

IMPOUNDMENT, *n.* : pawankirin, girtin, avpengkirin.

IMPOVERISH, *vt.* : hejar kirin, bêhêz kirin.

IMPOVERISHER, *n.* : hejarker.

IMPOVERISHMENT, *n.* : hejarkirin, bêhêzkirin.

IMPRATICABILITY, *n.* : nekirdarbarîtî.

IMPRACTICABLE, *adj.* : nekirdarbar.

IMPRACTICABLENESS, *n.* : nekirdarbarîtî.

IMPRACTICAL, *adj.* : nekirdar.

IMPRACTICALITY, *n.* : nekirdarîtî.

IMPRACTICALNESS, *n.* : nekirdarîtî.

IMPRICATE, *vt.i.* : nifrîn kirin.

IMPRICATED, *adj.* : nifrînkirî.

IMPRECATING, *n.* : nifrînkirin.

IMPRECATION, *n.* : nifrîn.

IMPRECATORY, *adj.* : nifrînî.

IMPRECISE, *adj.* : nerast, şêlî, nehûr.

IMPRECISELY, *adj.* : bi nerastî yan hûrî, nerastekî, nehûrîkî.

IMPRECISENESS, *n.* : nerastîtî, nehîrîtî.

IMPRECISION, *n.* : nerastî, nehûrî.

IMPREGNABILITY, *n.* : asêbarîtî, bergirîtî, berhelistî.

IMPREGNABLE, *adj.* : asê(bar).

IMPEGNABLY, *adv.* : bi asêbarî, asêbarkî.

IMPREGNATABLE, *adj.* : avisbar.

IMPREGNATE, *adj.* : delandî, avis, bi tişt, bi zik.

IMPREGNATE, *vt.* : avis kirin, têra çûn.

IMPREGNATED, *adj.* : aviskirî, asêkirî.

IMPREGNATING, *n.* : aviskirin, têraçûn.

IMPREGNATION, *n.* : aviskirin, têraçûn.

IMPRESSARIO, *n.* : kardarê tîpê yan tofê (mûzîqe), derhêner, berhên, berhemkar.

IMPRESCRIPTIBLE, *adj.* : binyatî, cuda ji qanûn yan nerîtî, nahêt standin.

IMPRESS, *vt.* : dax kirin, kotekî kirin, mohr kirin, çap kirin, kar têkirin.

IMPRESSIBILITY, *n.* : kartêkirinbarî (tî), têçespanîtî.

IMPRESSIBLE, *adj.* : kartêkirinbar, têçespanbar.

IMPRESSIBLY, *adv.* : bi kartêkirinbarî, kartêkirinbarkî, têçespankî.

IMPRESSION, *n.* : têçespan, çap, şeqil, kaxeza çapkirî, çap : hemî daneyên çapkiriyên pirtûkê, hizir yan bîra şêlî, hinîn ya yekem.

IMPRESSIONABILITY, *n.* : têçespanbarîtî.

IMPRESSIONABLE, *adj.* : têçespanbar, hestiyar, nerm.

IMPRESSIONISM, *n.* : têçespanîtî.

IMPRESSIONIST, *n., adj.* : têçespankar, pêlînayî.

IMPRESSIONISTIC, *adj.* : têçespanî.

IMPRESSIVE, *adj.* : nayab, hestiyar.

IMPRESSMENT, *n.* : destbiserdegirtin (bo berjewendiya gelemperî), serbazkirin.

IMPREST, *n.* : deyn, pêşîne.

IMPRIMATUR, *n.* : rêdan, destûr (bo çapkirinê yan belavkirinê).

IMPRINT, *n.* : nîşan, şeqil, (besme).

IMPRINT, *vt.* : dax kirin, mohr kirin, til lê dan, (besme)kirin.

IMPRINTER, *n.* : nîşan.

IMPRISON, *vt.* : zîndan kirin, bend kirin, hebs kirin.

IMPRISONABLE, *adj.* : bendkirinbar, zîndankirinbar, girtinbar.

IMPRISONED, *adj.* : bend(kirî), zîndankirî, girtî.

IMPRISONMENT, *n.* : zîndankirin, bendkirin, girtin, hebskirin.

IMPROBABLITY, *n.* : neçêbûnbarî(tî), doreçêbûn.

IMPROBABLE, *adj.* : neçêbûnbar, doreçêbûnî.

IMPROBABLY, *adv.* : bi dore çêbûnî, doreçêbûnkî.

IMPROBITY, *n.* : nepakî.

IMPROMPTU, *adv., adj., n.* : serpêkî, serpêyî, serpilkî.

IMPROPER, *adj.* : çewt, nerast, kêrnehatî, nehêja.

- **FRACTION** : şikestika nerast.

IMPROPERLY, *adv.* : bi çewtî, çewtîkî.

IMPROPRIATE, *vt.* : rapêç kirin.

IMPROPRIATION, *n.* : rapêçkirin.

IMPROPRIATOR, *n.* : rapêçvan.

IMPROPRIETY, *n.* : kêrnehatin, bêşermî, nehêjayî, çewtî.

IMPROVABILITY, *n.* : başkirinbarîtî, çakirinbarîtî.

IMPROVABLE, *adj.* : başkirinbarî, çakirinbarî.

IMPROVABLENESS, *n.* : başkirinbarîtî, çakirinbarîtî.

IMPROVABLY, *adv.* : bi başkirinbarî, başkirinbarkî.

IMPROVE, *vt.i.* : baş kirin, çak kirin.

IMPROVED, *adj.* : başkirî, çakirî.

IMPROVEMENT, *n.* : başkirin, çakirin, pêşvebirin, pêşveçûn.

IMPROVER, *n.* : başkar, çakar, başker.

IMPROVIDENCE, *n.* : destberdan.

IMPROVIDENT, *adj.* : destberdayî.

IMPROVING, *n.* : başkirin.

IMPROVISATION, *n.* : çêkirin (serpilkî).

IMPROVISATIONAL, *adj.* : çêkirinî (serpilkî).

IMPROVISATIONALLY, *adv.* : bi çêkirinî (serpilkî), çêkirinkî.

IMPROVISATOR, *n.* : serpilkîdar.

IMPROVISATORY, *n.* : serpilkî.

IMPROVISE, *vt.i.* : (serpilkî) çêkirin, (serpilkî) pêşkêş kirin.

IMPROVISED, *adj.* : (serpilkî) çêkirî.

IMROVISOR, *n.* : (serpilkî) çêker.

IMPROVISING, *n.* : (serpilkî) çêkirin.

IMPRUDENCE, *n.* : holî, gewcî.

IMPRUDENT, *adj.* : hol, gewc, rûqayim, rûreş, zimandirêj.

IMPRUDENTLY, *adv.* : bi holî, bi gewcî, gewcîkî, holîkî.

IMPUDENCE, *n.* : sîtarî, holî, gewcî, bêarî.

IMPUDENT, *adj.* : ziman tal, rûqayim.

IMPUDENTLY, *adv.* : bi rûqayimî, rûqayimîkî.

IMPUDICITY, *n.* : bê şermîtî, rûqayimîtî, holîtî.

IMPUGN, *vt.* : derew hînan der, derewîn kirin.

IMPUGNABLE, *adj.* : derewbar.

IMPUGNMENT, *n.* : derewdarî.

IMPUISSANCE, *n.* : lawazî.

IMPUISSANT, *adj.* : lawaz.

IMPULSE, *n.* : pil, tewjîm, pildan.

IMPULSED, *adj.* : tewjîmkirî, pildayî.

IMPULSING, *n.* : tewjîmkirin, pildan.

IMPULSION, *n.* : tewjîm.

IMPULSIVE, *adj.* : hol, paldanî, livînbar, tewjîmdar.

IMPULSIVELY, *adv.* : bi paldanî, paldankî, holîkî.

IMPULSIVENESS, *n.* : livînbarîtî.

IMPUNITY, *n.* : parêzîtî.

IMPURE, *adj.* : mirdar, dawpîs, nebijîn, pîs.

IMPURELY, *adv.* : bi nebijînî, bi mirdarî, nebijînekî, mirdarekî.

IMPURENESS, *n.* : nebijînîtî.

IMPURITY, *n.* : nebijînî, xewşîtî, nepakî, napakî, pîsbûn.

IMPUTABILITY, *n.* : sûcbarîtî.

IMPUTABLE, *adj.* : sûcbar.

IMPUTATION, *n.* : sûckirin.

IMPUTATIVE, *adj.* : sûcdar.

IMPUTATIVELY, *adv.* : bi sûcdarî, sûcdarkî.

IMPUTE, *vt.* : sûcdar kirin, berpirsyar kirin.

IMPUTED, *adj.* : sûcdarkirî, berpirsyarkirî.

IMPUTING, *n.* : sûcdarkirin, berpirsyarkirin.

IN, *prep.* : li, nav, di nav de, têde, bi.

- **A HURRY** : bi lez û bez.
- **BRIEF** : bi kurtî.
- **CASH** : nextîne, diravîne.
- **COMMON** : vêkra, têkra, berhev.
- **DEBT** : deyndar.
- **GEAR** : nêr û mêkirî, gêrkirî.
- **GENERAL** : bi gelemperî, bi giştî.
- **IT** : têde.
- **KIND** : çavî, malîne.
- **MESH** : nêr û mê.
- **NO WAY** : çi car, tu car, êkcar.
- **ORDER THAT** : da ko, da.
- **PAIRS** : cot cot.
- **SPITE OF** : li dijî.
- **SPECIE** : çavî.
- **THE PAST** : berê.

INABILITY, *n.* : neşiyanîtî, nikarîbûn.

IN ABSENTIA : li piştre.

INACCESSIBILITY, *n.* : sextîtî, asêbarîtî.

INACCESSIBLE, *adj.* : sext, asêbar.

INACCESSIBLY, *adv.* : bi sextî, bi asêbarî, asêbarkî.

INACCURACY, *n.* : çewtî, nerastî.

INACCURATE, *adj.* : çewt, nerast.

INACCURATELY, *adv.* : bi çewtî, bi nerastî, çewtîkî, nerastîkî.

INACTION, *n.* : bêkarî, bêçalakî, tembelî.

INACTIVATE, *vt.* : sist kirin, neçalak kirin.

INACTIVE, *adj.* : neçalak.

INACTIVELY, *adv.* : bisistî, bi neçalakî, lawazkî.

INACTIVITY, *n.* : neçalakîtî, bapîvanîtî.

INADAPTIBILITY, *n.* : bêrahatinbarîtî.

INADEQUACY, *n.* : kêmî, kemî, têrnekirin.

INADEQUATE, *adj.* : kêm, kem.

INADEQUATELY, *adv.* : bi kêmî yan kemî, kêmîkî.

INADEQUATENESS, *n.* : kêmîtî, kemîtî.

INADHESIVE, *adj.* : nerisîkî.

INADMISSIBILITY, *n.* : nehêlanbarî(tî).

INADMISSIBLE, *adj.* : nehêlanbar, netê.

INADMISSIBLY, *adv.* : bi nehêlanbarî, nehêlanbarkî.

INADVERTENCE, *n.* : feramoşî.

INADVERTENCY, *n.* : feramoşî.

INADVERTENT, *adj.* : naşî, hov.

INADVERTENTLY, *adv.* : bi naşî, naşîkî.

INADVISABLE, *adj.* : ne pendbar, neqewîtbar.

INALIENABILITY, *n.* : neguhêzbarîtî (xwedanî, saman).

INALIENABLE, *adj.* : neguhêzbar.

INALIENABLY, *adv.* : bi neguhêzbarî, neguhêzbarkî.

INALTERABILITY, *n.* : neguhêrbarîtî.

INALTERABLE, *adj.* : neguhêrbar.

INALTERABLY, *adv.* : bi neguhêrbarî, neguhêrbarkî.

INAMORATO, *n.* : dilber.

IN-AND-IN, *adv.* : bi dubareyî.

INANE, *adj., n.* : pûç, pûçî.

INANIMATE, *adj.* : bêhiş, nezindî.

INANIMATELY, *adv.* : bi bêjiyanî, bêjiyankî, nezindîkî.

INANIMATENESS, *n.* : nezindîtî.

INANIMATION, *n.* : nezindîbûn, nelivkî.

INANITION, *n.* : nezindîbûn, nelivkî.

INANITY, *n.* : pûçîtî.

INAPPARENT, *adj.* : nediyar.

INAPPEASABLE, *adj.* : neqayilbar.

INAPPELLABLE, *adj.* : nenûvekirbar.

INAPPETENCE, *n.* : dilneçûnî, nexwazekî.

INAPPETENT, *adj.* : dilneçûn, nexwazek.

INAPPLICABILITY, *n.* : kêrnehatîtî, nerahînanbarîtî.

INAPPLICABLE, *adj.* : kêrnehatî, nerahînanbar.

INAPPLICABLY, *adv.* : bi kêrnehatî, binerahînanbarî, kêrnehatîkî.

INAPPOSITE, *adj.* : kêrnehatî.

INAPPOSITELY, *adv.* : bi kêrnehatî, kêrnehatîkî.

INAPPOSITENESS, *n.* : kêrnehatîtî.

INAPPRECIABLE, *adj.* : piçek, hindik, hindek.

INAPPRECIABLY, *adv.* : bi hindikî, hindikî.

INAPPRECIATION, *n.* : rêznegirtin, nesipasdarî, nebihadarkirin.

INAPRECIATIVE, *adj.* : nesipasdar.

INAPPRECIATIVELY, *adv.* : bi nesipasdarî, nesipasdarkî.

INAPPRECIATIVENESS, *n.* : nesipasdarîtî.

INAPPREHENSIBLE, *adj.* : netêgeheştinbar.

INAPPROACHABLE, *adj.* : negehiştinbar, nehevrikbar.

INAPPROPRIATE, *adj.* : kêrnehatî, çewt.

INAPPROPRIATELY, *adv.* : bi çewtî yan kêrnehatî, çewtîkî.

INAPPROPRIATENESS, *n.* : kêrnehatîtî, çewtîtî.

INAPT, *adj.* : kêrnehatî, neşehreza.

INEPTLY, *adv.* : bi kêrnehatî, kêrnehatîkî.

INEPTNESS, *n.* : kêrnehatîtî.

INAPTITUDE, *n.* : neşehrezayî.

INARCH, *vt.* : petrume kirin (bi pêk ve girêdana çiqan).

INARGUABLE, *adj.* : neberhevdanbar.

INARTICULATE, *adj.* : devmirî.

INARTICULATION, *n.* : devmirîn.

INARTIFICIAL, *adj.* : sirûştî, bêhuner.

INARTISTIC, *adj.* : nehunerî.

IN AS MUCH, *conj.* : hindî ko, jî ber ko.

INATTENTION, *n.* : feramoşî.

INATTENTIVE, *adj.* : naşî, hov, neguhdar.

INATTENTIVENESS, *n.* : neguhdarîtî.

INAUDIBILITY, *n.* : nebihîsbarîtî.

INAUDIBLE, *adj.* : nebihîsbar.

INAUDIBLY, *adv.* : bi nebihîsbarî, nebihîsbarkî.

INAUGURAL, *adj., n.* : destpêkirin, destpêk.

INAUGURATE, *vt.* : dest pê kirin.

INAUGURATED, *adj.* : destpêkirî.

INAUGURATING, *n.* : destpêkirin.

INAUGURATION, *n.* : dest pêkirin.

INAUGURATOR, *n.* : destpêker.

INAUSPICIOUS, *adj.* : enireş, enîbeş.

INAUSPICIOUSLY, *adv.* : bienîbeşî, enireşkî.

INAUSPICIOUSNESS, *n.* : enîbeşîtî.

IN BETWEEN, *adj., n.* : navber.

IN BOARD, *adv., adj.* : hindurî (nav) keştî de yan gemiyê de.

INBORN, *adj.* : zikmakî, sirûştî.

INBOUND, *adj.* : navdayî.

INBREATHE, *vt.* : bêhn kêşan.

INBRED, *adj.* : sirûştî, hindurî.

INBREED, *vt.i.* : hindur zayîn.

INBREEDING, *n.* : hindur zan yan zayîn (zana hindurî yan navdayî).

INCALCULABILITY, *n.* : bêlekayîtî, nehejmêrbarîtî.

INCALCULABLE, *adj.* : bêleka, nehejmêrbar.

INCALCULABLY, *adv.* : bi bêlekayî, bi nehejmêrbarî, bêlekakî.

INCALESCENCE, *n.* : rivîn.

INCANDESCE, *vi.* : geşbûn.

INCANDESCED, *adj.* : geşbûyî.

INCANDESCENCE, *n.* : rivîn, rivên, vegeşbûn.

INCANDESCENCE, *vt.* : geşbûn.

INCANDESCENT, *adj.* : geş.

INCANDESCENTLY, *adv.* : bi geşî, geşîkî.

INCANDESCING, *n.* : geşbûn.

IN-CANT, *vi.* : dey kirin, derbirrîn.

INCANTATION, *n.* : niviştî, nûşte.

INCANTATIONAL, *adj.* : niviştiyî, nûşteyî, niviştikî.

INCANTATORY, *adj.* : niviştiyî, nûşteyî.

INCAPABILITY, *n.* : neşiyanîtî.

INCAPABLE, *adj.* : neşiya, neşê.

INCAPABLENESS, *n.* : neşiyanîtî.

INCAPABLY, *adv.* : bi neşêyî, bi neşiyanî, neşiyankî.

INCAPACITATE, *vt.* : bêşiyan kirin, lawaz kirin.

INCAPACITATED, *adj.* : bêşiyankirî.

INCAPACITATING, *n.* : bê şiyankirin.

INCAPACITATION, *n.* : lawaz kirin, bêşiyankirin.

INCAPACITATOR, *n.* : bêşyanker.

INCAPACITY, *n.* : bêşiyanî.

INCARCERATE, *vt.* : zîndan kirin, bend kirin, hebs kirin.

INCARCERATED, *adj.* : bendkirî, zîndankirî.

INCARCERATING, *n.* : bendkirin, zîndankirin.

INCARCERATION, *n.* : zîndankirin.

INCARDINATION, *n.* : qeşekirin.

INCARNADINE, *adj.* : qirmizî.

INCARNADINE, *vt.* : qirmizî kirin, sor kirin.

INCARNADINED, *adj.* : qirmizîkirî, sorkirî.

INCARNADINING, *n.* : qirmizîkirin, sorkirin.

INCARNATE, *adj.* : leşdar, tendar.

INCARNATE, *vt.* : leşdar bûnve.

INCARNATED, *adj.* : leşdarbûyîve.

INCARNATING, *n.* : leşdarbûnve.

INCARNATION, *n.* : leşdarbûnve.

INCAUTION, *n.* : nehişyarî, newuryayî.

INCAUTIOUS, *adj.* : nehişyar, newurya.

INCAUTIOUSLY, *adv.* : bi nehişyarî, nehişyarkî.

INCAUTIOUSNESS, *n.* : nehişyarîtî.

INCENDIARISM, *n.* : sotinîtî (bi biryarkarî).

INCENDIARY, *n., adj.* : sotinî, sotindar.

INCENSATION, *n.* : bêhnxoşkirin.

INCENSE, *n.* : bêhnxoş.

INCENSE, *vt.* : bêhnxoş kirin, bêhnxoş sotin, enirandin.

INCENSED, *adj.* : arandî, enirandî, bêhnxoşkirî.

INCENSING, *n.* : arandin, enirandin, bêhn xoşkirin.

INCENSORY, *n.* : bêhnxoşdan : amanê ko bêhnxoşî tê de disojîn.

INCENTIVE, *n., adj.* : hander.

INCEPT, *vi.* : dest pê kirin, pileya bilinda zankoyê(doktora, majister) standin.

INCEPTION, *n.* : destpêkirin.

INCEPTIVE, *adj.* : destpêkdar.

INCEPTIVELY, *adv.* : bi destpêkdarî, destpêkdarkî.

INCEPTOR, *n.* : destpêker.

INCERTITUDE, *n.* : goman, bêhedarî, dudilî.

INCESSANCY, *n.* : berdewamî.

INCESSANT, *adj.* : berdewan.

INCESSANTLY, *adv.* : bi berdewamî, berdewamîkî.

INCEST, *n.* : daketina xizmên nêzîk, nihandina mirovên nêzîk.

INCESTUOUS, *adj.* : pêwendîdarê daketina mirovên nêzîk.

INCESTUOUSLY, *adv.* : bi daketiniya nerewa.

INCESTUOUSNESS, *n.* : daketinîtiya nerewayî.

INCH, *n.* : pîvana dirêjiyê (yek ji diwazdehî pêyê), 2,54 sentîmetir : înç.

INCH, *vt.i.* : hêdî çûn (bi înçan).

INCHASING, *n.* : qurdanîn.

INCHED, *adj.* : înçkirî.

INCHER, *n.* : şeşînç.

INCHMEAL, *adv.* : bereber.

INCHOATE, *adj.* : seretayî.

INCHOATELY, *adv.* : bi seretayî, seretakî.

INCHOATENESS, *n.* : seretayîtî.

INCHOATIVE, *adj.* : mijar.

INCHOATIVELY, *adv.* : bi mijarî, mijarkî.

INCIDENCE, *n.* : serhatin, ketin, kewtin.

INCIDENT, *n., adj.* : helketin, bûyer, qewmîn, bûnebûn.

- LIGHT : ronahiya ketî, ronakî kewtî.

INCIDENTAL, *adj.* : helketinî.

INCIDENTALLY, *adv.* : bi helketinî, helketinkî.

INCINERATE, *vt.* : sotin, şewitandin.

INCINERATED, *adj.* : sotî, şewitandî.

INCINERATING, *n.* : sotin, şewitandin.

INCINERATOR, *n.* : şewate.

INCIPIENCE OR INCIPIENCY, *n.* : destpêk.

INCIPIENT, *adj.* : seretayî.

INCIPIT, *n.* : yekem peyivên kitêbê.

INCIRCLE, *n.* : çemereya dorgirtî, çemerey dewrediraw.

INCISE, *vt.* : kelişandin, neqş kirin.

INCISED, *adj.* : kelişandî, kîzîkirî, neqşkirî.

INCISING, *n.* : kelişandin, birrîn.

INCISION, *n.* : birrîn, kelş, tîjî.

INCISIVE, *adj.* : tij, tûj, birrinde.

INCISIVELY, *adv.* : bi tîjî, tîjîkî.

INCISIVENESS, *n.* : tîjîtî, tûjîtî.

INCISOR, *adj.* : tîj, tûj.

- **TEETH** : didanên tîj.

INCITATION, *n.* : navtêdan.

INCITE, *vt.* : arandin, hajotin, şarandin.

INCITED, *adj.* : arandî, şarandî.

INCITEMENT, *n.* : arandin, navtêdan, han, fêt.

INCITING, *n.* : şarandin, arandin, handan.

INCIVILITY, *n.* : rewişt, reqîtî.

INCIVISM, *n.* : xinizîtî, bêemekîtî bo welatî.

INCLEMENCY, *n.* : bêdilovanî.

INCLEMENT, *adj.* : nedilovan, dilreq.

INCLEMENTLY, *adv.* : bi bêdilovanî, bi dilreqî, bêdilovankî.

INCLINABLE, *adj.* : pişgîr, niyazbar, hewesbar.

INCLINATION, *n.* : arezû, daçemandin, dilheyîn, nişîvî, hewes, gêwîlî, larî, xulbûn.

INCLINE, *vi.t.* : niyaz kirin, çemîn, ladan, nişîv bûn, xwehr bûn.

INCLINED, *adj.* : nişîv, xwar, xahr, lar, xêç, xwehr.

INCLINING, *n.* : daçemandin.

INCLINOMETER, *n.* : nişîvpîv.

INCLUDABLE, *adj.* : jêgirtinbar, têdexistinbar.

INCLUDE, *vt.* : kirin navde, jêgirtin, têde xistin.

INCLUDED, *adj.* : jêgirtî, ketî navde, têdexistî.

- **ANGLE** : goşeya jêgirtî.

INCLUDING, *n.* : jêgirtin, têdexistin.

INCLUSION, *n.* : têdexistin, qîmkirin.

- **BODY** : lêşê têdexistinê (di nav xaneya vîrûsê de).

INCLUSIVE, *adj.* : hemûkî.

INCLUSIVELY, *adv.* : bi hemûkî, hemûkî.

INCLUSIVENESS, *n.* : hemûkîtî.

INCOERCIBLE, *adj.* : nekotekbar.

INCOGITANT, *adj.* : hol.

INCOGNITA, *adj.* : nihênî (nav), nepenî.

INCOGNITO, *adj., adv., n.* : nihênî, bi nihênî, nepenî, nepenîkî.

INCOGNIZABLE, *adj.* : nezanbar.

INCOGNIZANT, *adj.* : bê hay, bê zanîn, ne ageh.

INCOHERENCE, *n.* : şaşbûn, piçikîn, nerohnî.

INCOHERENCY, *n.* : şaşbûn, piçikîn nerohnî.

INCOHERENT, *adj.* : şaş, piçikî.

INCOHERENTLY, *adv.* : bi şaşî, bi piçikî, şaşîkî.

INCOHESIVE, *adj.* : nesift.

INCOMBUSTIBILITY, *n.* : nesotinbarîtî.

INCOMBUSTIBLE, *adj.* : nesotinbar.

INCOME, *n.* : dahat, destketin, dirav, hatin, deramet.

- **TAX** : bacî deskewt, baca dahatî, hatane.

INCOMER, *n.* : koçer, hatî.

INCOMING, *n.* : hatin, dahatî.

INCOMINGS, *n.* : deramet.

INCOMMENSURABILITY, *n.* : nepîvanbarîtî, kêrnehatin, nehevtayîtî.

INCOMMENSURABLE, *adj.* : nepîvanbar, nekêrhatî.

INCOMMENSURATE, *adj.* : kêrnehatî, nehevtayî.

INCOMMODE, *vt.* : şepirze kirin, caris kirin, bêzar kirin.

INCOMMODED, *adj.* : şepirzekirî, bêzarkirî.

INCOMMODING, *n.* : şepirzekirin, bêzarkirin.

INCOMMODIOUS, *adj.* : teng, kêrnehatî.

INCOMMODIOUSLY, *adv.* : bi tengî, tengîkî.

INCOMMODIOUSNESS, *n.* : bêzarîtî, tengîtî.

INCOMMODITY, *n.* : bêzarîtî, tengîtî.

INCOMMUNICABILITY, *n.* : negehînbarîtî.

INCOMMUNICABLE, *n.* : negehînbar.

INCOMMUNICABLY, *adv.* : bi negehînbarî, negehînbarîkî.

INCOMMUNICADO, *adj.* : zîndankirî.

INCOMMUNICATIVE, *adj.* : razgir, kêm axiftin.

INCOMMUTABLE, *adj.* : neguhêzbar.

INCOMMUTABLY, *adv.* : bi negûhêzbarî, neguhêzbarîkî.

INCOMPACT, *adj.* : nedagirtî.

INCOMPARABILITY, *n.* : bêqamîtî, bêhevtayîtî.

INCOMPARABLE, *adj.* : bêqam, bêhevta.

INCOMPARABLENESS, *n.* : bêqamîtî, bêhevtayîtî.

INCOMPATIBILITY, *n.* : pêknekirinbar.

INCOMPATIBLY, *adv.* : bi pêknekirinbarî, pêknekirinbarkî.

INCOMPETENCE, *n.* : bêşiyan, bêjêhatin.

INCOMPETENCY, *n.* : bêşiyan, bêjêhatin.

INCOMPETENT, *adj.* : bêşiyanî.

INCOMPETENTLY, *adv.* : bi bêşiyanî, bêşiyankî.

INCOMPLETE, *adj.* : nîm, kêm, kem, pandîros, netemam, netekûz.

INCOMPLETELY, *adv.* : bi kêmî, kêmîkî.

INCOMPLETENESS, *n.* : kêmîtî, netekûzîtî.

INCOMPLIANCE, *n.* : reqî, pênekirin.

INCOMPLIANT, *adj.* : rikdar, req.

INCOMPREHENSIBILITY, *n.* : netêgehiştinbarîtî.

INCOMPREHENSIBLE, *adj.* : netêgehiştinbar.

INCOMPREHENSIBLENESS, *n.* : netegehiştinbarîtî.

INCOMPREHENSIBLY, *adv.* : bi netêgehiştinbarî, netêgehiştinbarkî.

INCOMPREHENSION, *n.* : netêgehiştin.

INCOMPRESSIBILITY, *n.* : nepestanbarîtî.

INCOMPRESSIBLE, *adj.* : nepestanbar.

INCOMPRESSIBLY, *adv.* : bi nepestanbarî, nepestanbarkî.

INCOMPUTABLE, *adj.* : nehejmarbar.

INCOMPUTABLY, *adv.* : bi nehejmarbarî, nehejmarbarkî.

INCONCEIVABILITY, *n.* : dorebarîtî.

INCONCEIVABLE, *adj.* : dorebar.

INCONCEIVABLENESS, *n.* : dorebarîtî.

INCONCEIVABLY, *adv.* : bi dorebarî, dorebarkî.

INCONCINITY, *n.* : kêrnehatî.

INCONCLUSIVE, *adj.* : nevebirr, nebiryar.

INCONCLUSIVELY, *adv.* : bi nevebirrî, nevebirrekî.

INCONCLUSIVENESS, *n.* : nevebirrîtî.

INCONDENSABLE, *adj.* : nexestbar.

INCONDITE, *adj.* : bêkêrnivîsî.

INCONFORMITY, *n.* = **NONCONFORMITY.**

INCONGRUENCE, *n.* = **INCONGRUITY.**

INCONGRUENT, *adj.* : nehevyek.

INCONRRUENTLY, *adv.* : bi nehevyekî, nehevyekîkî.

INCONGRUITY, *n.* : têvelîtî, berhelistin.

INCONGRUOUS, *adj.* : têvel, berhelist.

INCONGRUOUSLY, *adv.* : bi têvelî, têvelîkî.

INCONSCIENT, *adj.* : bêhiş.

INCONSECUTIVE, *adj.* : nepeyhatî.

INCONSECUTIVELY, *adv.* : bi nepeyhatî, nepeyhatîkî.

INCONSECUTIVENESS, *n.* : nepeyhatîtî.

INCONSEQUENCE, *n.* : negiringî, nejîrbêjî.

INCONSEQUENT, *adj.* : negiring, nejîrbêj.

INCONSEQUENTIAL, *adj.* : negiring, nejîrbêj.

INCONSEQUENTIALLY, *adv.* : bi negiringî, bi nejîrbêjî, negiringîkî, nejîrbêjîkî.

INCONSEQUENTLY, *adv.* : bi negiringî, negiringîkî.

INCONSIDERABLE, *adj.* : kêm, kem.

INCONSIDERABLENESS, *n.* : kêmîtî.

INCONSIDERABLY, *adv.* : bi kêmî, kêmîkî.

INCONSIDERATE, *adj.* : hol.

INCONSIDERATELY, *adv.* : bi holî, holîkî.

INCONSIDERATENESS, *n.* : holîtî.

INCONSIDERATION, *n.* : holî.

INCONSISTENCY, *n.* : nerêkî, nejîrbêjî, nesift.

INCONSISTENT, *adj.* : nerêk, nejîrbêj.

INCONSISTENTLY, *adv.* : bi nesiftî, nesiftîkî.

INCONSOLABLE, *adj.* : nebehîbar.

INCONSOLABLENESS, *n.* : nebehîbarîtî.

INCONSOLABLY, *adv.* : bi nebehîbarî, nebehîbarkî.

INCONSONANCE, *n.* : nesazî.

INCONSONANT, *adj.* : nesaz.

INCONSPICUOUS, *adj.* : nediyar.

INCONSPICUOUSLY, *adv.* : bi nediyarî, nediyarkî.

INCOSPICUOUSNESS, *n.* : nediyarîtî.

INCONSTANCY, *n.* : demdemîtî.

INCONSTANT, *adj.* : demdemî.

INCONSTANTLY, *adv.* : bi demdemî.

INCONSUMABLE, *adj.* : netêçûnbar.

INCONSUMABLY, *adv.* : bi netêçûnbarî, netêçûnbarkî.

INCONTESTABILITY, *n.* : vebirrîtî, neberhevdanbarîtî.

INCONTESTABLE, *adj.* : vebirr, neberhevdanbar.

INCONTESTABLY, *adv.* : bi vebirrî, vebirrîkî.

INCONTINENCE, *n.* : zayendbazî, rîtin û mîzkirina bêhemdî.

INCONTINENT, *adj.* : zayendbaz : nesaxê dirît û mîz dikit bêhemdî.

INCONTINENTLY, *adv.* : di cih de, demûdest, demûdestkî.

INCONTROLLABLE, *adj.* : neraserbar.

INCONTROVERTIBLE, *adj.* : neberhevdanbar.

INCONTROVERTIBLY, *adv.* : bi neberhevdanbarî, neberhevdanbarkî.

INCONVIENCE, *n.* : perîşanî, carisî, tengavî.

INCONVENIENCY, *n.* : perîşanî, carisî, tengavî.

INCONVENIENT, *adj.* : caris.

INCONVENIENTLY, *adv.* : bi carisî, cariskî.

INCONVERTIBILITY, *n.* : neguhêrbarîtî.

INCONVERTIBLE, *adj.* : neguhêrbar.

INCONVERTIBLY, *adv.* : bi neguhêrbarî, neguhêrbarkî.

INCONVINCIBLE, *adj.* : neqayilbar.

INCOORDINATION, *n.* : nerêkxistin.

INCORPORABLE, *adj.* : neyekkirinbar.

INCORPORATE, *adj.* : yekbûyî, yekgirtî.

INCORPORATE, *vt.i.* : yek dan, yek girtin, yek bûn, damezrandin, (yekîtî yan hevkarî).

INCORPORATED, *adj.* : yekgirtî, yekbûyî, radedar.

INCORPORATING, *n.* : yekkirin, yekgirtin.

INCORPORATION, *n.* : têdexistin, hevkirin, yekbûn, damezrandin (yekîtî yan hevkarî).

INCORPOREAL, *adj.* : giyanî.

INCORPOREALLY, *adv.* : bi giyanî, giyanîkî.

INCORPOREITY, *n.* : neleşî, nemadeyî, wateyîtî.

INCORRECT, *adj.* : nesaz, nerast, pandîros.

INCORRECTLY, *adv.* : bi nerastî, bi çewtî, çewtîkî.

INCORRECTNESS, *n.* : nerastîtî, çewtîtî.

INCORRIGIBILITY, *n.* : nerastkirinbarîtî.

INCORRIGIBLE, *adj.* : nerastkirinbar.

INCORRIGIBLENESS, *n.* : nerastkirinbarîtî.

INCORRIGIBLY, *adv.* : bi neraskirinbarî, nerastkirinbarkî.

INCORRUPT(ED), *adj.* : pak, nerizî.

INCORRUPTIBLE, *adj.* : ne rizîbar.

INCORRUPTIBLY, *adv.* : bi pakî, pakîkî, bi nerizîbarîkî.

INCORRUPTION, *adj.* : nerizîbûn, pakî.

INCRASSATE, *adj.* : pejbûnî.

INCREASE, *n.* : pitirbûn, pêtirbûn, serbar, sermûçe, zorbûn, pere.

INCREASE, *vi.t.* : pitir bûn, pitir kirin.

INCREASED, *adj.* : pitirbûyî, pitirkirî.

INCREASING, *n.* : pitirbûn, pitirkirin.

INCREATE, *adj.* : ne afirandî.

INCREDIBILITY, *n.* : bêbawerbarîtî.

INCREDIBLE, *adj.* : bêbawerbarî.

INCREDIBLENESS, *n.* : bêbawerbarîtî.

INCREDIBLY, *adv.* : bê bawerbarî, bêbawerbarîkî.

INCREDULITY, *n.* : bêbawerîtî.

INCREDULOUS, *adj.* : bêbawer.

INCREDULOUSLY, *adv.* : bi bêbawerî, bêbawerkî.

INCREMENT, *n.* : pitirbûn, serbar.

INCREMENTAL, *adj.* : serbarî.

INCREMENTALLY, *adv.* : bi serbarî, serbarîkî.

INCRESCENT, *adj.* : şîn, werar.

INCRETION, *n.* : derkirina hindurî, hormon.

INCRIMINATE, *vt.* : sûcdar kirin, tawanbar kirin.

INCRIMINATED, *adj.* : tawanbarkirî, sûcdarkirî.

INCRIMINATING, *n.* : tawanbarkirin, sûcdarkirin.

INCRIMINATION, *n.* : tawanbarkirin, sûcdarkirin.

INCRIMINATORY, *adj.* : tawandar, sûcdar.

INCRUST = ENCRUST.

INCRUSTATION, *n.* : deq.

INCUBATE, *vt.i.* : kurk bûn, guhartin.

INCUBATED, *adj.* : kurkboyî.

INCUBATING, *n.* : kurkbûn.

INCUBATION, *n.* : kurkbûn.

INCUBATIVE, *adj.* : kurk(dar).

INCUBATOR, *n.* : balindeyê kurk.

INCUBATORY, *adj.* : kurk.

INCUBUS, *n.* : bedgiyan, şevpest, mêrdezme.

INCULCATE, *vt.* : hînkirin, fêrkirin.

INCULCATED, *adj.* : hînkirî, fêrkirî.

INCULCATING, *n.* : hînkirin, fêrkirin.

INCULPABILITY, *n.* : dawpakîtî, bêsûcbarîtî.

INCULPABLE, *adj.* : dawpak, bêsûcbar.

INCULPATE, *vt.* = **INCRIMINATE.**

INCULPATION, *n.* : sûcdarkirin, tawanbarkirin.

INCULPATORY, *adj.* : sûcdarkirî.

INCULT, *adj.* : req, rûqayim.

INCUMBENCY, *n.* : berpirsyarî, erk, fermanbarî.

INCUMBENT, *adj.* : berpirsyar, erkdar.

INCUMBER, *vt.* = **ENCUMBER.**

INCUR, *vt.* : keftinber, têkeftin.

INCURABILITY, *n.* : bêçarebarîtî, bêçareyîtî.

INCURABLE, *adj.* : bêçare.

- **DISEASE** : derdê bêderman yan bêçare.

INCURABLENESS, *n.* : bêçareyîtî.

INCURABLY, *adv.* : bi bêçareyî, bêçarekî.

INCURIOUS, *adj.* : nezanxwaz, bê meraq.

INCURIOSITY, *n.* : nezanxwazîtî, bê meraqî.

INCURED, *adj.* : ketîber, têketî, têxistî.

INCURRENCE, *n.* : têketin, têxistin, berketin.

INCURRING, *n.* : tûşbûn, ketinber, têxistin.

INCURSION, *n.* : êrîş, hêrîş, pelamar.

INCURSIVE, *adj.* : nijdedar, nijdeyî.

INCURVATE, *adj.* : badayî.

INCURVATE, *vt.* : badan.

INCURVE, *n.* : badan.

INCURVE, *vt.i.* : badan.

INCUS, *n.* : hestikê sindanê guhî.

INCUSE, *adj., n.* : lêdana li ser diravî.

INCUSE, *vt.* : lê dan, çespandin.

IND-, INDI- OR INDO-, *pref.* : pêşgir e ko şîn e.

IND- OR INDO-, *pref.* : pêşgir e ko Hind yan Hindûewropî ye.

INDEBTED, *adj.* : deyndar.

INDEBTEDNESS, *n.* : deyndarîtî.

INDECENCY, *n.* : xirabkarî, şermî.

INDECENT, *adj.* : şerm, xirabkar.

INDECENTLY, *adv.* : bi bêşermî, bêşermîkî.

INDICEPHERABLE, *adj.* : aloz, (şifre) nevekirbar.

INDECISION, *n.* : bêbiryarî, dudilî, şaşman.

INDECISIVE, *adj.* : nevebirr, demdemî.

INDECISIVELY, *adv.* : bi nevebirrî, nevebirrkî.

INDECISIVENESS, *n.* : nevebirrîtî.

INDECLINABLE, *adj.* : req, neguhêrbar.

INDECOMPOSABLE, *adj.* : nerizînbar, neşîtelbar.

INDECOROUS, *adj.* : bê rûmet, bê şerm.

INDECOROUSLY, *adv.* : bi bêrûmetî, bêrûmetkî.

INDECOROUSNESS, *n.* : bêrûmetîtî.

INDECORUM, *n.* : bêrûmetî.

INDEED, *adv., inter.* : bi rastî, temez, eseh, rastî.

INDEFATIGABILITY, *n.* : neqerimînbarîtî.

INDEFATIGABLE, *adj.* : neqerimînbar, newestanbar.

INDEFATIGABLENESS, *n.* : neqerimînbarîtî, newestanbarîtî.

INDEFATIGABLY, *adv.* : bi newestanbarî, neqerimînbarkî.

INDEFEASIBILITY, *n.* : nehelweşînbarîtî.

INDEFEASIBLE, *adj.* : nehelweşînbar.

INDEFEASIBLY, *adv.* : binehelweşînbarî, nehelweşînbarkî.

INDEFECTIBLE, *adj.* : bêçewtî, berdewamî, neçewtbar, mayî, nemir.

INDEFENSIBILITY, *n.* : neberevanbarîtî.

INDEFENSIBLE, *adj.* : neberevanbar.

INDEFENSIBLY, *adv.* : bi neberevanbarî, neberevanbarîkî.

INDEFINABILITY, *adv.* : bi nebervanbarî, nebervanbarîkî.

INDEFINABILITY, *n.* : nediyarkirinbarî(tî).

INDEFINABLE, *adj.* : nediyarkirinbar.

INDEFINABLENESS, *n.* : nediyarkirinbarî.

INDEFINABLY, *adv.* : bi nediyarkirinbarî, nediyarkirinbarkî.

INDEHISCENT, *adj.* : girtî (nevekirî) demê gehiştinê.

INDELIBLE, *adj.* : nerakirbar, jêneçûyî (wek murekebê).

INDELICACY, *n.* : bêrûmetî, rûqayimî.

INDELICATE, *adj.* : dilreq, bêrûmet, rûqayim.

INDEMNIFICATION, *n.* : şûndan, dabînkirin, bijardin.

INDEMNIFIED, *adj.* : şûndayî.

INDEMNIFY, *vt.* : şûn dan, dabîn kirin, bijar kirin.

INDEMNIFYING, *n.* : şûndan.

INDEMNITY, *n.* : şûndan.

INDEMONSTRABLE, *adj.* : nenîşankirinbar, nedirûvbar.

INDEMONSTRABLY, *adv.* : bi nenîşankirinbarî, nenîşandankî.

INDENE, *n.* : avekiyek hîdrokarbonî ya qetrana rejiyê.

INDENT, *n.* : belgename, daxwaza mîrî, belên bo karkirina biçûkekê, şagird, olam.

INDENT, *vt.i.* : dir(r)andin (rexê belgenameyê), ji rûnivîsekê pitir nivîsandin, didanî kirin, peqandin.

INDENTATION, *n.* : zerave, derperîn, qopan, daqopan.

INDENTION, *n.* : kunkirin, didankirin, valatiya destpeka bendê.

INDENTURE, *n., vt.* : belgename (rexdirrandî), olam kirin.

INDENTURED (SERVANT), *n.* : olam.

INDENTURING, *n.* : desteberkirin (wek şagirdî).

INDEPENDENCE, *n.* : serxwebûn, serbestî, serbixweyî, xweserî, serxwebûn, xwebûn.

INDEPENDENCY, *n.* : serxwebûn.

INDEPENDENT, *adj.* : serbixwe, serbest, xweser, serxwebûyî, serxwe.

INDESCRIBABILITY, *n.* : neravebarîtî.

INDESCRIBABLE, *adj.* : neravebar : pitir ji raveyê.

INDESCRIBABLY, *adv.* : bi neravebarî, neravebarkî.

INDESTRUCTIBILITY, *n.* : neherifînbarîtî.

INDESTRUCTIBLE, *adj.* : neherifînbar.

INDUSTRUCTIBLY, *adv.* : bi neherifînbarî, neherifînbarkî.

INDETERMINABLE, *adj.* : neradebar.

INDETERMINABLY, *adv.* : bi neradebarî, neravebarkî.

INDETERMINANCY, *n.* : nediyarkirin, neradekirin.

INDETERMINLY, *adv.* : bi nediyarkirinî, nediyarkirinbarkî.

INDETERMINNESS, *n.* : nediyarkirinîtî.

INDETERMINATE, *adj.* : nediyarkirî, neradekirî.

INDETERMINATION, *n.* : nediyarkirin, neradekirin.

INDETERMINISM, *n.* : neçarîtî : baweriya serbestiya vên û helbijartinê.

INDEX, *n.* : pêrist, rêber, naverok, tiwan, raber.

- **FINGER** : şikefalîs.

- **OF REFRACTION** : hawkolkeya şikestinê (ronahî).

INDEXATION, *n.* : pêristin.

INDEXING = INDEXATION.

INDIA, *n.* : Hindistan.

INDIAN, *adj.* : Hindî, welatiyê Hindistanê.

- **CORN** : garis, zorat.

- **CORN OIL** : zeyt yan rûnê garisî.

- **PEA** : maş.

- **PIPE** : boriya Hindî : texlîtek helez e.

- **RED** : sorê ser zerî ve, axsora ser zerî ve.

INDIC, *adj.* : Hindî.

INDICANT, *n.* : nîşan, derbirr.

INDICATE, *vt.* : nîşankirin.

INDICATED, *adj.* : nîşankirî.

INDICATING, *n.* : nîşankirin.

INDICATION, *n.* : nîşan, nîşankirin, hêma, rêzanî, serinc, nîşane.

INDICATIVE, *adj.* : pêşkerî, pêşker, nîşandar.

- **MOOD** : raweya pêşker.

INDICATOR, *n.* : nîşanker, destikê demjimêrê, pêşker, nîşander, nîşane.

INDICATORY, *adj.* = **INDICATIVE.**

INDICIUM, *n.* : nîşan.

INDICT, *vt.* : gunehbar kirin.

INDICTABLE, *adj.* : gunehbar.

INDICTMENT, *n.* : gunehbarkirin.

INDICTION, *n.* : xul yan gera panzdeh salan ko Qonstantînê Romanî destpêkirî bo demê darayî.

INDIFFERENCE, *n.* : guhnedan, pûtepênekirin, negiringî.

INDIFFERENCY = INDIFFERENCE.

INDIFFERENT, *adj.* : putepêneker, negiring, navîn, neqenc nexirab, nêtar.

INDIFFERENTLY, *adv.* : bi bêpûteyî, bêpûtekî.

INDIFFERENTISM, *n.* : ne cudayîtî : baweriya ko hemî ayîn wekyek rast in.

INDIGENCE, *n.* : perîşanî, desttengî.

INDIGENE, *n.* : hindurî, cîkî (giyanewer yan helezê cîkî).

INDIGENOUS, *adj.* : cîkî, sirûştî, sirûşî.

INDIGENOUSNESS, *n.* : sirûştîtî.

INDIGENT, *adj.* : pepûk, hejar, tisî, destteng.

INDIGESTED, *adj.* : negivêrandî.

INDIGESTIBILITY, *n.* : negivêrbarîtî.

INDIGESTIBLE, *adj.* : negivêrbar.

INDIGESTION, *n.* : bedgivêrî, nagivêrî, dijwargivêrî, şavêrî, girift.

INDIGESTIVE, *adj.* : nesaxê şavêrî.

INDIGNANT, *adj.* : enirî, tore.

INDIGNANTLY, *adv.* : bi enirînî, bi enirîn, enirînkî.

INDIGNATION, *n.* : enirîn, enir.

INDIGNITY, *n.* : kirêt kirin, bêrûmetîtî.

INDIGO, *n.* : nîl, heş, çiwît, şîn, hîs.

INDIGOTIN, *n.* : heş.

INDIRECT, *adj.* : ne êkser, nerasterê, ne yekrast.

- **PROOF** : dirûva neyekrast.

INDIRECTION, *n.* : karê neyekser, bêarmancî, fêlbazî, xapandin.

INDIRECTLY, *adv.* : neyekser, neyekserkî.

INDISCERNIBILITY, *n.* : nediyarbarîtî.

INDISCERNIBLE, *adj.* : nediyarbar.

INDISCIPLINE, *n.* : bêbendûbarî.

INDISCREET, *adj.* : şiloq, heleşe.

INDISCRETE, *adj.* : ne(cuda) parçekirî.

INDISCRETION, *n.* : şaşbûn, holî.

INDISCRIMINATE, *adj.* : bê cudayî.

INDISCRIMINATELY, *adv.* : bi bêcudayî, bêcudakî.

INDISCRIMINATION, *n.* : bêcudakirin.

INDISPENSIBILITY, *n.* : pêviyanbarîtî, gerekîbarîtî.

INDISPENSABLE, *adj.* : pêviyanbar, gerekîbar.

INDISPENSABLENESS, *n.* : pêviyanbarîtî, gerekîbarîtî.

INDISPENSABLY, *adv.* : bi pêviyanbarî, pêvînbarkî.

INDISPOSE, *vt.* : leşêşî kirin, kêrnehatî kirin.

INDISPOSED, *adj.* : nesax, leşêşî.

INDISPOSITION, *n.* : leşêşî, sivikta.

INDISPUTABLE, *n.* : vebirr, neberhevdanbar.

INDISPUTABLY, *adv.* : bi vebirrî, bineberhevdanbarî, vebirrkî.

INDISSOLUBILITY, *n.* : nebuhujînbarîtî, berdewam.

INDISSOLUBLE, *adj.* : nebuhujînbar, berdewam.

INDISSOLUBLY, *adv.* : bi berdewamî, berdewamkî.

INDISTINCT, *adj.* : nediyar.

- **SHAPE** : tarmayî.

INDISTINCTIVE, *adj.* : nediyardar, bênîşane.

INDISTINCTLY, *adv.* : bi bênîşaneyî, bênîşanekî.

INDISTINCTIVENESS, *n.* : bênîşaneyîtî.

INDISTINGUISHABLE, *adj.* : neûzerbar.

INDISTINGUISHABLY, *adv.* : bi neûzerbarî, neûzerbarkî.

INDISTRIBUTABLE, *adj.* : nebelavbar.

INDITE, *vt.* : vehandin (helbest), nivîsandin.

INDIUM, *n.* : îndiyom : hêmanek metalî spî qetlaz e (lê gel zinkî derdikevit).

INDIVERTIBLE, *adj.* : neçepdanbar.

INDIVIDUAL, *n., adj.* : tek, mirov, kes, zelam.

INDIVIDUALISM, *n.* : kesîtiya mirovî.

INDIVIDUALIST, *n.* : tekî : mirovê ko serbixwe hizir û karî dikit.

INDIVIDUALITY, *n.* : kesîtî.

INDIVIDUALIZATION, *n.* : kesîtîbûn.

INDIVIDUALIZE, *vt.* : kesîtî kirin.

INDIVIDUALIZED, *adj.* : kesîtîkirî.

INDIVIDUALIZING, *n.* : kesîtîkirin.

INDIVIDUALLY, *adv.* : bi kesî, kesîkî.

INDIVIDUATE, *vt.* : kesî kirin, cuda kirin.

INDIVIDUATED, *adj.* : kesîkirî.

INDIVIDUATING, *n.* : kesîkirin.

INDIVIDUATION, *n.* : kesîbûn.

INDIVISIBILITY, *n.* : nebeşbarîtî.

INDIVISIBLE, *adj.* : nebeşbar.

INDIVISIBLY, *adv.* : bi nebeşbarî, nebeşbarkî.

INDO-, *pref.* : pêşgir e ko hindî ye.

- **ARYAN** : hindûarî.
- **EUROPEAN** : hindûewropî.
- **IRANIAN** : hindûîranî.

INDOCILE, *adj.* : serkêş.

INDOCILITY, *n.* : serkêşîtî.

INDOCTRINATE, *vt.* : hînkirin, fêrkirin.

INDOCTRINATION, *n.* : hînkirin, fêrkirin.

INDOLE, *n.* : pêkhatiya belûrî.

INDOLENCE, *n.* : tembelî.

INDOLENT, *adj.* : tembel, sist, fişel.

INDOLENTLY, *adv.* : bi tembelî.

INDOMITABILITY, *n.* : neşikênbarîtî.

INDOMITABLE, *adj.* : neşikênbar.

INDOMITABLENESS, *n.* : neşikênbarîtî.

INDOMITABLY, *adv.* : bi neşikênbarî, neşikênbarkî.

INDONISIAN, *n.* : hevwelatî : yan (ziman) yê Îndonezî.

INDOOR, *adj.* : hindur.

INDOORS, *adv.* : li mal, nav avahî de (jorve).

INDOPHENOL, *n.* : endofenol : boyeya şîn yan kesk.

INDORSATION, *n.* : piştgirtin, rastandin.

INDOXYL, *n.* : endoksîl : pêkhatiya belûr (di nav giyanewer û helezî de).

INDRAFT, *n.* (**INDRAUGHT**) : bayê hindurî.

INDRAWN, *adj.* : kêşayî jorve (navde), parêzkar.

INDUBITABILITY, *n.* : bêgumanbarîtî, rastîbarîtî, çespan.

INDUBITABLE, *adj.* : bêgumanbar, rastîbar, çesp.

INDUBITABLENESS, *n.* : bêgumanbarîtî, rastîbarîtî, çespan.

INDUBITABLY, *adv.* : bi rastîbarî, rastîbarkî, bêgumanbarkî.

INDUCE, *vt.* : han dan, qayil kirin, eger kirin, çêkirin, encamkirin.

INDUCED, *adj.* : handayî, qayilkirî, egerkirî, encamkirî.

INDUCEMENT, *n.* : handan, qayilkirin, pêşekiya gileyî yan berevaniyê.

INDUCIBILITY, *n.* : hanbarîtî.

INDUCIBLE, *adj.* : hanbar.

INDUCING, *n.* : handan, qayilkirin.

INDUCT, *vt.* : damezrandin, hînkirin, serbaz kirin, endam kirin, gehandin.

INDUCTANCE, *n.* : handan, hawkolke yê handanê, pêçeka handanê.

INDUCTILE, *adj.* : nekêşanbar, nequtanbar, nenerm (serhişk).

INDUCTION, *n.* : handan, lêgerîn, damezrîn, serbazkirin, encamkirin, pêşekî (şano), afirandin (xaneyên pizî).

- **COIL** : pêçeka handanî, kilafey handan.
- **CURRENT** : lozewa handanî, rewteka handanî.
- **FIELD** : zeviya handanî.
- **HEATING** : germkirina handanî.

INDUCTIVE, *adj.* : handar, destpêkî, kartêkirî.

INDUCTOR, *n.* : gehînek.

INDULGE, *vt.* : verestin, nermbûn, xwe têr kirin, nazdar kirin.

INDULGED, *adj.* : verestî (xoşiyan).

INDULGENCE, *n.* : verestin, xwe têkirin.

INDULGENCED, *adj.* : verestî.

INDULGENT, *adj.* : nerm, bêhnfireh.

INDULGENTLY, *adv.* : bi nermî, verestinkî, nermîkî.

INDULGING, *n.* : verestin (xoşiyan).

INDULINE, *n.* : îndolîn : boyeya şîn yan binefşî.

INDULT, *n.* : destûra papayî.

INDUPLICATE, *adj.* : dukenarkirî.

INDURATE, *adj., vi.* : req, rikgirtin, req kirin, dijwar kirin.

INDURATED, *adj.* : rikdar.

INDURATING, *n.* : rikdarîkirin.

INDURATION, *n.* : reqbûn, dijwarbûn.

INDUSIUM, *n.* : zirêziya perdeyî (ya îşiyên mîweyî).

INDUSTRIAL, *adj.* : pîşesaz, pîşedar.

- **REVOLUTION** : şorişa pîşesazî.

INDUSTRIALISM, *n.* : pîşesazîtî.

INDUSTRIALIST, *n.* : pîşesaz.

INDUSTRIALIZATION, *n.* : pîşesazîkirin.

INDUSTRIALIZE, *vt.i.* : pîşesazîkirin.

INDUSTRIALIZED, *adj.* : pîşesazîkirî.

INDUSTRIALIZING, *n.* : pîşesazîkirin.

INDUSTRIOUS, *adj.* : xebatker, bizavker, kedker, rêncber.

INDUSTRY, *n.* : pîşesazî, sazkarî.

INDWELL, *vi.t.* : nişt bûn.

INDWELLER, *n.* : nîştecî.

- INE, *suff.* : paşgir e ko jî ... , çêkirî ye jî ....

INEBRIANT, *adj., n.* : mestbar, şeraba mestî.

INEBRIATE, *vt.* : mest kirin, serxoş kirin.

INEBRIATE(D), *adj.* : mest, serxoş.

INEBRIATING, *n.* : mestkirin, serxoşkirin.

INEBRIATION, *n.* : serxoşbûn, mestbûn.

INEBRIETY, *n.* : mestî, serxoşî.

INEDIBLE, *adj.* : nexwarinbar.

INEDITED, *adj.* : nebelavkirî, belavkirî bê rastkirin yan bijare kirin.

INEDUCABILITY, *n.* : nehînbarîtî.

INEDUCABLE, *adj.* : nehînbar.

INEFFABILITY, *n.* : neravebarîtî.

INEFFABLE, *adj.* : neravebar (naêt ravekirin ko hind pîroz e).

INEFFABLENESS, *n.* : neravebarîtî.

INEFFABLY, *adv.* : bi neravebarî, neravebarkî.

INEFFACEABILITY, *n.* : neheşivînbarîtî.

INEFFACEABLE, *adj.* : neheşivînbar.

INEFFACEABLY, *adv.* : bi neheşivînbarî, neheşivînbarkî.

INEFFECTIVE, *adj.* : nekarîger, bêtewş, bêhêz, sist.

INEFFECTIVELY, *adv.* : bi sistî, bi nekarîgerî, sistîkî, nekarîgerkî.

INEFFECTIVENESS, *n.* : nekarîgerîtî.

INEFFECTUAL, *adj.* : nekarîger.

INEFFECTUALITY, *n.* : nekarîgerîtî.

INEFFECTUALLY, *adv.* : bi nekarîgerî, nekarîgerîkî.

INEFFICACIOUS, *adj.* : neçalak, nekarîger.

INEFFICACIOUSLY, *adv.* : bi sistî, sistîkî.

INEFFICACIOUSNESS, *n.* : neçalakîtî.

INEFFICACY, *n.* : nekarîgerî.

INEFFICIENCY, *n.* : neçalakî, necostî.

INEFFICIENCT, *adj.* : neçalak, necost.

INELASTIC, *adj.* : neçir, naçir, turt.

- COLLISION : lêkdana neçir.

- IMPACT : lêkdana neçir.

INELASTICITY, *n.* : necîrîtî, neçîrîtî.

INELEGANCE, *n.* : neterpûşî, neşepalî, nelewendî.

INELEGANT, *adj.* : neşepal, neşeng, neterpûş.

INELEGANTLY, *adv.* : bi neterpûşî, neterpûşîkî.

INELIGIBILITY, *n.* : nejêhatinbarîtî, nejêhatîtî.

INELIGIBLE, *adj.* : nejêhatintîbar, nejêhatî, nehêja, nemafbar, kêrnehatî.

INELOQUENT, *adj.* : nerewan.

INELOQUENTLY, *adv.* : bi nerewanî, nerewanîkî.

INELUCTABLE, *adj.* : nebergirbar, neguhêrbar, neçarbar (mirov neşêt jê birevit).

INELUDIBLE, *adj.* : neçarbar.

INENARRABLE, *adj.* = **INDESCRIBABLE.**

INEPT, *adj.* : ne hêja, kêrnehatî, gewc, ne şehreza.

INEPTITUDE, *n.* : neşehrezayî.

INEPTLY, *adv.* : bi gewcî, gewcîkî.

INEPTNESS, *n.* : kêrnehatin.

INEQUABLE, *adj.* : neyekbar.

INEQUALITY, *n.* : neyeksanî(tî).

INEQUI-, *pref.* : pêşgir e ko neyeksan e.

INEQUILATERAL, *adj.* : nehevla, neheval.

INEQUITABLE, *adj.* : zordar.

INEQUITY, *n.* : zordarîtî, sitemkarî, sitem.

INERADICABILITY, *n.* : neheşivînbarîtî.

INERADICABLE, *adj.* : neheşivînbar, nehelkêşanbar.

INERADICABLY, *adv.* : bi neheşivînbarî, nehelkêşanbarkî.

INERRABLE, *adj.* : neçewtbar.

INERRANCY, *n.* : neçewtbarî.

INERRANT, *adj.* : neçewt.

IN ERROR, *adj.* : çewt, hele, nerast.

INERT, *adj.* : neçalak, çost, sist, leşgiran, xav.

INERTIA, *n.* : danekizî, yekbarî, berdewamî.

INERTIAL, *adj.* : yekbar.

INERTLY, *adv.* : bi çostî, çostîkî.

INERTNESS, *n.* : sistîtî, leşgiranîtî.

INESCAPABILITY, *n.* : neçarîtî, nerevînbarîtî.

INESCAPABLE, *adj.* : neçar, nerevînbar.

INESCUTCHEON, *n.* : zirêyek biçûkê (li ser zirêyek mezintir).

INESSENTIAL, *adj.* : pêneviyayî.

INESTIMABLE, *adj.* : bêqam hêja, naêt bihakirin, nebihabar.

INESTIMABLY, *adv.* : bi hêjayî, hêjayîkî.

INEVITABILITY, *n.* : neçarîtî, neçarbarîtî.

INEVITABLE, *adj.* : neçar, neçarbar.

INEVITABLENESS, *n.* : neçarîtî, neçarbarîtî.

INEVITABLY, *adv.* : bi neçarî, neçareki.

INEXACT, *adj.* : ne rast, netemam.

INEXACTITUDE, *n.* : nerastîtî, netemamîtî.

INEXACTLY, *adv.* : bi nerastî, bi netemamî, netemamîkî.

INEXACTNESS, *n.* : nerastîtî, netemamîtî.

INEXCUSABLE, *adj.* : lêneborînbar, nebexşînbar.

INEXCUSABLENESS, *n.* : lêneborînbarîtî, nebexşînbarîtî.

INEXCUSABLY, *adv.* : bi lêneborînbarî, bi nebexşînbarî, nebexşînbarkî.

INEXECUTABLE, *adj.* : neniwandinbar.

INEXHAUSTIBILITY, *n.* : bênemanbarîtî (zehfî).

INEXHAUSTIBLE, *adj.* : bênemanbar (zehf).

INEXHAUSTIBLY, *adv.* : bi zehfî, zehfîkî.

INEXISTENT, *adj.* neheyî.

INEXORABILITY, *n.* : rikdarîtî.

INEXORABLE, *adj.* : rikdar.

INEXORABLY, *adv.* : bi rikdarî, rikdarîkî.

INEXPECTANT, *adj.* : neavis, nebizik, nebitişt.

INEXPEDIENCE, *n.* : kêrnehatin.

INEXPEDIENCY, *n.* : kêrnehatin.

INEXPEDIENT, *adj.* : kêrnehatî.

INEXPEDIENTLY, *adj.* : bi kêrnehatî, kêrnehatîkî.

INEXPENSIVE, *adj.* : ne giran (erzan).

INEXPENSIVELY, *adv.* : bi negiranî, bi erzanî, negiranîkî, erzanîkî.

INEXPENSIVENESS, *n.* : negiranîtî, erzanîtî.

INEXPERIENCE, *n.* : bê serhatin.

INEXPERIENCED, *adj.* : bêserhatî, xam.

INEXPERT, *adj.* : neşehreza, nepispor.

INEXPERTLY, *adv.* : bi neşehrezayî, bi nepisporî, nepisporîkî.

INEXPERTNESS, *n.* : neşehrezayîtî, nepisporîtî.

INEXPIABLE, *adj.* : nelêborînbar.

INEXPIABLY, *adv.* : bi lênebirînbarî, lêneborinbarkî.

INEXPLICABILITY, *n.* : neravebarîtî, neşirovebarîtî.

INEXPLICABLENESS, *n.* : neravebarîtî.

INEXPLICABLY, *adv.* : bi neravebarî.

INEXPLICIT, *adj.* : ne eşkera, nediyar.

INEXPLICITLY, *adv.* : ne eşkerayîtî.

INEXPLOSIVE, *adj.* : neteqîndar.

INEXPRESSIBILITY, *n.* : ne derbirrînbarîtî.

INEXPRESSIBLE, *adj.* : nederbirrînbar.

INEXPRESSIBLY, *adv.* : bi nederbirrînbarî.

INEXPRESSIVE, *adj.* : nederbirrîndar.

INEXPRESSIVELY, *adj.* : nederbirrîndarî.

INEXPRESIVENESS, *n.* : nederbirrindarîtî.

INEXPUGNABLE, *adj.* : neheşaftinbar, nerakirinbar, asê.

INEXPUGNABLENESS, *n.* : neheşaftinbarîtî, asêyîtî, sextîtî.

INEXPUGNABLY, *adv.* : bi sextî, bi asêyî, asêyîkî.

INEXTENSIBLE, *adj.* : nedirêjkirinbar.

IN EXTENSO, *adv.* : bi dirêjayî, dirêjkî.

INEXTINGUISHABLE, *adj.* : netemirînbar, nevekujînbar.

INEXTINGUISHABLY, *adv.* : bi netemirînbarî, nevekujînbarkî.

IN EXTREMIS : li ber mirinê.

INEXTRICABILITY, *n.* : alozîtî, alozbarîtî.

INEXTRICABLE, *adj.* : alozbar.

INEXTRICABLY, *adv.* : bi alozbarî, alozbarîkî.

INFALLABILISM, *n.* : neketinbarîtî, bêçewtîtî : baweriya ko Papa bê çewtî ye.

INFALLABILITY, *n.* : neketinbarîtî, bêçewtîtî.

INFALLIBLE, *adj.* : neketinbar, bêçewtî, neçewtbar.

INFAMIZE, *vt.* : bêrûmet kirin, bednav kirin.

INFAMOUS, *adj.* : bednav, bednaw.

INFAMOUSLY, *adv.* : bi bednavî, bednavîkî.

INFAMY, *n.* : bednavî, riswayî.

INFANCY, *n.* : savayî.

INFANT, *adj.*, *n.* : sava, memikmij, şîrmij.

- **SUCKLING ~** : sava.

INFANTE, *n.* : kurkê sava.

INFANTICIDAL, *adj.* : savakuj.

INFANTICIDE, *n.* : sava kujî.

INFANTILE, *adj.* : savayî.

- **ECZEMA** : êzmik.
- **DIARRHEA** : virçik.
- **PARALYSIS** : falinc yan şehtiya biçûkan.

INFANTALISM, *n.* : savayîtî, zarokîtî.

INFANTALIZATION, *n.* : savayîkirin.

INFANTALIZE, *n.* : savakirin.

INFANTALIZED, *adj.* : savakirî.

INFANTALIZING, *n.* : savakirin.

INFANTINE, *adj.* = **INFANTILE** (savayî, zarokî).

INFANTRY, *n.* : peyade.

- **MAN** : serbazê peyade.

INFARCT, *n.* : piniya tevnê mirî (ji ber negehiştina xwînê).

INFARCTION, *n.* : bestin, girtin, tijbûn.

INFARE, *n.* : pêşwaziya bûk û zavayî.

INFATUATE, *adj.* : şeyda.

INFATUATE, *vt.* : şeyda kirin, dêwane kirin.

INFATUATED (BY), *adj.* : şeyda(kirî bi), dêwane.

INFATUATING, *n.* : şeydakirin.

INFATUATION, *n.* : şeydabûn.

INFEASIBILITY, *n.* : nekirdarbarîtî, neniwandinbarîtî.

INFEASIBLE, *adj.* : nekirdarbar, neniwandinbar.

INFECT, *vt.* : vegirtin, pîs kirin, nesax kirin.

INFECTED, *adj.* : vegirtî, nesaxkirî.

- **WITH SMALLPOX** : rûxûrî(k).

INFECTION, *n.* : kotîbûn, teşene, kulbûn, vegirtin.

INFECTIOUS, *adj.* : vegir, kotî, dirm, peta, jêkvegir, lêkvegir.

- **DISEASE** : nexoşiya jêkvegir.

INFECTIOUSNESS, *n.* : vegirîtî.

INFECTOR, *n.* : vegirker.

INFELICIFIC, *adj.* : kêrnehatî, xembar.

INFELICITOUS, *adj.* : kêrnehatî, nebextewer.

INFELICITOUSLY, *adv.* : bi nebextewerî, nebextewerkî.

INFELICITY, *n.* : nebextewerîtî, xemdarîtî, nebextiyarîtî, têbîniya pûç.

INFER, *vt.i.* : nîşan kirin, diyar kirin, xeml kirin, encam kirin.

INFERENCE, *n.* : encamkirin, nîşan, nîşandan.

INFERENTIAL, *adj.* : nîşandanî.

INFERENTIALLY, *adv.* : bi nîşandanî, nîşandankî.

INFERIOR, *adj.* : sik, bed, kotî, jêr, nizimtir, neşehreza, (paye) kêmtir.

INFERIORITY, *n.* : kotîtî, bedîtî, sikîtî.

INFERIORLY, *adv.* : bi kotî, bi sikî, kotîkî.

INFERNAL, *adj.* : dojehî.

INFERNALLY, *adv.* : bi dojehî, dojehîkî.

INFERNO, *n.* : gurîn, gurî, kana agirî.

INFERO-, *pref.* : pêşgir e ko jêr e.

INFERRED, *adj.* : nîşankirî.

INFERRING, *n.* : nîşankirin.

INFERTILE, *adj.* : bêpêz, bêber.

- **LAND** : xerşov.

INFERTILITY, *n.* : bêberîtî, bêpêzîtî.

INFEST, *vt.* : şepirze kirin, êrîş kirin, dagîr kirin (pêtik, kulî...).

INFESTANT, *adj.* : dagîrker, vegir.

INFESTATION, *n.* : dagîrkirin, êrîşkirin (kulî...).

INFESTER, *n.* : dagîrker, êrîşker.

INFIBULATION, *n.* : girêdana şermecêyan (bo nehêlana daketinê).

INFIDEL, *adj.* : bê ol yan ayîn.

INFIDELITY, *n.* : bêolîtî, bêayînîtî, xinizî, xirabkariya mêrî yan jinê.

INFIELD, *n.* : zeviya nik malê, meydan.

INFIGHTING, *n.* : şerkirina nêzîk, kulmbaziya nêzîk.

INFIL, *vt.* : tijî kirin (kilorî).

INFILTRATE, *vt.i.* : delandin, (bi dizîkî ve) çûn nav dûjminî de.

INFILTRATED, *adj.* : delînkirî.

INFILTRATING, *n.* : delînkirin.

INFILTRATION, *n.* : delîn, delandin, têreçûn, sûrikandin.

INFILTRATOR, *n.* : sûrikî.

INFINITE, *adj., n.* : bêpayan, bêrade, bêdûmahî, bêdawî, bêkutayî, nediyarkirî.

- **DILUTION** : ronbûna bêrade.

- **SERIES** : zincîreya bêdûmahî.

INFINITELY, *adv.* : bi bêrade, bi bêdawî, bêradekî.

INFINITENESS, *n.* : bêradeyîtî.

INFINITESIMAL, *adj., n.* : pirtik (parçeyek bêqam biçûk).

INFINITIVAL, *adj.* : jêderî.

INFINITIVE, *adj.* : rader, çawig, jêder.

INFINITIVELY, *adv.* : bi raderî, raderkî.

INFINITUDE, *n.* : bêdûmahî, bêdawî, bêkutayî.

INFINITY, *n.* : bêdûmahîtî, bêdawîtî.

INFIRM, *adj.* : lawaz, dudil, zerbiçî.

INFIRMARIAN, *n.* : tîmargehvan.

INFIRMARY, *n.* : tîmargeh, nexoşxane.

INFIRMITY, *n.* : nesaxî, lawazî, binesaxî, nesaxîkî.

INFIX, *n.* : navîn.

INFIX, *vt.* : têre kirin, avî kirin, çespandin.

INFLAME, *vt.i.* : şewitandin, gurî girtin.

INFLAMED, *adj.* : girgîn, rivînkirî, gurîgirtî, gurîkirî.

INFLAMING, *n.* : rivînkirin, gurîkirin, gurkirin.

INFLAMMABILITY, *n.* : gurîbarîtî, agirgirîtî.

INFLAMMABLE, *adj.* : gurîbar, agirgir, agirîn.

INFLAMMATION, *n.* : kul, kulik, kulî, kulbûn, alyan, amas, sorbûn.

INFLAMMATORY, *adj.* : gurîdar, handar, kulbûnî, sorbûnî, arandinî, têkvedanî.

INFLATABLE, *adj.* : pufdar.

INFLATE, *vt.i.* : puf dan, puf kirin.

INFLATED, *adj.* : pufkirî.

INFLATING, *n.* : pufkirin.

INFLATION, *n.* : pare yan dirav zorî, awsan, pufbûn, enflasyon.

INFLATIONISM, *n.* : parezoritî, pufbûnîtî : ko pare zehf dibin vêca kêm biha dibin, enflasyonîzm.

INFLATIONIST, *n.* : piştgirê parezorîtiyê.

INFLECT, *vt.i.* : çemandin, badan, rêziman : dûmahiya peyivê diguhorit bo derbirrîna pêwendiya rêzimanî mûzîqe : tûj kirin.

INFLECTION, *n.* : çemandin, çivandin.

INFLECTIONAL, *adj.* : çivandinî.

INFLECTIONALLY, *adv.* : bi çivandinî, çivandinkî.

INFLECTIOUS, *adj.* : çivandî, alandî.

- **DISEASE** : nexoşiya têkvegir.

INFLECTIVE, *adj.* : guhêr (peyiva guhartî).

INFLEXED, *adj.* : guhartî, çemandî.

INFLEXIBILITY, *n.* : neguhêrbarîtî, neguhêr, reqîtî, pitewî.

INFLEXIBLE, *adj.* : neguhêr (bar), req, bênermî, neçemîn.

INFLEXIBLY, *adv.* : bi reqî, neçemînekî, reqîkî.

INFLEXION, *n.* : veçemîn, çemandin, çivandin.

INFLICT, *vt.* : lê dan, siza kirin, tûş kirin.

INFLICTABLE, *adj.* : lêdanbar.

INFLICTION, *n.* : lêdan, sizakirin, derd.

INFLICTIVE, *adj.* : lêdandar.

INFLORESCENCE, *n.* : gulbûn.

INFLORESCENT, *adj.* : guldayî.

INFLOW, *n.* = **INFLUX.**

INFLUENCE, *n.* : destçûnî, kartêkirin, desthelatî, bandûr, têçûn, gozerkirin.

INFLUENCED, *adj.* : kartêkirî.

INFLUENCING, *n.* : kartêkirin.

INFLUENT, *adj., n.* : zê, vizikî, rûbark, çem.

INFLUENTIAL, *adj.* : desthelatdar, destdirêj, bandûrî.

INFLUENTIALLY, *adv.* : bi bandûrî, bi desthelatdarî, bandûrîkî.

INFLUENZA, *n.* : înfilowenza : persîva giran, peta.

INFLUX, *n.* : rêjgeya rûbarî, vizik.

INFOLD, *vt.i.* : pêçîn, bergkirin.

INFORM, *vt.i.* : dan zanîn, ragehandin.

INFORMAL, *adj.* : nemîrî.

INFORMALITY, *n.* : asayî, nemîrîtî.

INFORMALLY, *adv.* : bi nemîrî, nemirîkî.

INFORMANT, *n.* : sîxor, paşbêj, xeberdok.

INFORMATICS, *n.* : ragehînzanî.

INFORMATION, *n.* : ragehîn, agehkirin, agadarî, zanyarî, berat, ragehandin, nûçe, salox, agehî.

- **BUREAU** : pirsgeh.

- **MEDIA** : awayên ragehandinê.

- **SCIENCE** : ragehînzanî.

INFORMATIVE, *adj.* : rewşenbîr.

INFORMED, *adj.* : zana, bilyan, jîr, hînkirî, ragehandî.

INFORMER, *n.* : saloxdar, sîxor, paşbêj, qomsî, nûçebêj.

INFORMING, *n.* : danezanîn, nasandin, ragehandin, agehkirin, dazanîn.

- **AGAINST** : teşqele, sîxorî.

INFRA-, *pref.* : pêşgir e ko jêr e, bin e.

INFRACT, *vt.* : çirandin, gelşî kirin.

INFRACTION, *n.* : çirandin.

INFRANGIBLE, *adj.* : neçirînbar.

INFRARED, *adj.* : jêrsor.

INFRASONIC, *adj.* : jêrbihîs.

INFRA SPECIFIC, *adj.* : texlîtek taybet.

INFRASTRUCTURE, *n.* : jêravahî.

INFREQUENCY, *n.* : kêmî, kêm caran.

INFREQUENT, *adj.* : kêm.

INFREQUENTLY, *adv.* : bi kêmî, kêmîkî.

INFRINGE, *vt.i.* : çirandin, bêrûmet kirin, destdirêjî kirin.

INFRINGED, *adj.* : çirandî, destdirêjîkirî.

INFRINGEMENT, *n.* : destdirêjî, peyivşikandin.

INFRINGING, *n.* : çirandin, destdirêjîkirin.

INFRUCTESCENCE, *n.* : bernegirtin, mîwenebûn, mîwenedan.

INFUNDIBULAR, *adj.* : kovikî.

INFUNDIBULIFORM, *adj.* : kovikî.

INFUNDIBULUM, *n.* : kovik.

INFURIATE, *adj.* : enir, torebar.

INFURIATE, *vt.* : enirandin, har kirin.

INFURIATED, *adj.* : enirandî, harkirî.

INFURIARING, *n.* : enirandin, harkirin.

INFURIATINGLY, *adv.* : bi enirînî, bi harî, enirînkî.

INFUSE, *vt.* : têkirin, şilkirin, çikilandin.

INFUSED, *adj.* : têkirî.

INFUSIBILITY, *n.* : nebuhujînbarîtî.

INFUSIBLE, *adj.* : nebuhujînbar.

INFUSING, *n.* : têkirin.

INFUSION, *n.* : têkirin, avdan.

INFUSORIA, *n.* : giyanewerên di nav şilatiya madeyê endamî de.

- **ING**, *suff.* : paşgire bo navê karan.

- **ING**, *suff.* : paşgir e ko kar be, kiryarî be.

INGATHER, *vt.i.* : kom kirin, kom bûn, dirîn (dirûn).

INGATHERING, *n.* : komkirin, dirîn (dirûn).

INGEMINATE, *vt.* : dubare kirin.

INGENIOUS, *adj.* : belîmet, helkefte, helkewto.

INGENIOUSLY, *adv.* : bi helkefteyî, helkeftekî.

INGENIOUSNESS, *n.* : helkefteyîtî, belîmetî.

INGENUITY, *n.* : jîrîtî, şehrezayî, alava şehreza.

INGENUOUS, *adj.* : sade, sakar, rastbêj.

INGENUOUSLY, *adv.* : bi sakarî, sakarîkî.

INGENUOUSNESS, *n.* : sakarîtî.

INGEST, *vt.* : xwarin xwarin.

INGESTA, *n.* : xurek, xwarin.

INGESTION, *n.* : xwarin.

INGESTIVE, *adj.* : xurekî.

INGLE, *n.* : koçik (kuçik, tifik), kulîn, qoncalka koçkî (kuçik, tifik).

- **NOOK** : gurî.

INGLORIOUS, *adj.* : ne navdar, nenas, bê abrû, bêrûmet.

INGLORIOUSLY, *adv.* : bi bêrûmetî, bêrûmetîkî.

INGLORIOUSNESS, *n.* : bêrûmetîtî.

INGOING, *n.* : çûyînjor : pareyên kirêdar xerc dikit li ser çakkirinê hînga diçit jor.

INGOT, *n.* : darêje, darişte.

INGRAFT, *vt.* = **ENGRAFT** (petrume kirin).

INGRAIN, *adj., n.* : çêkirî (ji benkê rengkirî berî vehandinê), rihgirtî (di derûnî de), nîşaneya rihgirtî.

INGRAIN, *vt.* : çandin (di derûnî de).

INGRAINED, *adj.* : rihgirtî, çandî, xwegir.

INGRATE, *n.* : nankor.

INGRATIATE, *vt.* : xwe şirîn kirin.

INGRATIATED, *adj.* : xweşirînkirî.

INGRATIATING, *adj.* : durû, rûbaz, dilniya.

INGRATITUDE, *n.* : nankorî.

INGRAVESCENCE, *n.* : xirabtirbûn.

INGRAVESCENT, *adj.* : xirabtirbûyî.

INGREDIENT, *n.* : têkilek.

INGRESS, *n.* : çûnjor, mafêçûnjor, derîke.

INGRESSION, *n.* : çûnjor.

INGRESSIVE, *adj.* = **INCHOATIVE.**

INGROUP, *n.* : girûha hevyaz.

INGROWING, *adj.* : werara hindurî yan di nav goştî de.

INGROWN, *adj.* : werariya hindurî.

INGROWTH, *n.* : werarbûna hindurî.

INGUINAL, *adj.* : kemaxî.

INGULF, *vt.* = **ENGULF.**

INGURGITATE, *vt.* : qurt kirin.

INGURGITATION, *n.* : qurtdan, loşdan, qurtkirin.

INHABIT, *vt.i.* : akincî bûn, nişte bûn.

INHABITABLE, *adj.* : nişînbar.

- **CAVE** : zivîng.

INHABITANCY, *n.* : nişîtîmen, nişîngeh.

INHABITANT, *n.* : nîşt, nişteni, xelk.

INHABITATION, *n.* : niştebûn, nişîn.

INHABITED, *adj.* : ava, şên, nişteкirî, avabûyî.

INHABITER, *n.* : akincî, nişteci.

INHABITING, *n.* : nişteкirin, nişîn, akincîbûn.

INHALANT, *n.* : bêhnkêşan : çareya bêhnkêşanê.

INHALATING, *n.* : vepirsandin.

INHALATION, *n.* : vepirsandin, helmijîn, bêhnkêşan.

INHALATOR, *n.* : bêhnkêşank.

INHALE, *vt.i.* : bêhn kêşan.

INHALED, *adj.* : bêhn kêşayî.

INHALER, *n.* : bêhnkêşa pencê.

INHALING, *n.* : helmijîn.

INHARMONIC, *adj.* : nerêk, nesaz.

INHARMONIOUS, *adj.* = **INHARMONIC.**

INHARMONY, *n.* : nesazî.

INHAUL, *n.* : werîsê pêçanê (bo babirekî).

INHERE, *vi.* : pêve man.

INHERED, *adj.* : pêvemayî.

INHERENCE, *n.* : pêveman.

INHERENCY, *n.* : pêveman.

INHERENT, *adj.* : zikmakî, mit, veşartî.

INHERING, *n.* : pêveman.

INHERIT, *vt.i.* : mirat bûn.

INHERITABLE, *adj.* : mîratbar.

INHERITANCE, *n.* : mîrat, pêmayî, kelepûr.

INHERITED, *adj.* : mîratgirtî.

INHERITING, *n.* : mîratgirtin, beşbirin.

INHERITOR, *n.* : beşbir, mîratxwer, pêna.

INHESION, *n.* : pêveman.

INHIBIT, *vt.* : qedexe kirin, nehêlan.

INHIBITION, *n.* : nehêlan, berhelistî.

INHIBITIVE, *n.* : bergir, nehêl.

INHIBITORY, *adj.* : nehêldar.

INHOMOGENEOUS, *adj.* : nerêk, nesaz.

INHOMOGENEITY, *n.* : nerêkîtî, nesazîtî.

INHOSPITABILITY, *n.* : bêar (bar)îtî.

INHOSPITABLE, *adj.* : bê ar (bar).

INHOSPITABILITY, *adv.* : bi bêarî, bêarîkî.

INHOSPITABLENESS, *n.* : bêar(bar)îtî.

INHOSPITALITY, *n.* : bêarîtî.

INHUMAN, *adj.* : nemirovî, req, hov.

INHUMANE, *adj.* : nedilovan, nemirovî, req, hov.

INHUMANITY, *n.* : hovîtî, berberîtî.

INHUMATION, *n.* : veşartin, gorkirin.

INHUME, *vt.* : veşêrit, gor kirin.

INIMICAL, *adj.* : dûjminî, neyar, dijminî.

INIMITABLE, *adj.* : qetlaz.

INIMITABLENESS, *n.* : qetlazîtî.

INIMITABLY, *adv.* : bi qetlazî, qetlazîkî.

INIQUITOUS, *adj.* : zordar, garis, bed, sitemkar.

INIQUITIOUSLY, *adv.* : bi zordarî, zordarîkî.

INIQUITIOUSNESS, *n.* : sitemkarîtî, zordarîtî.

INIQUITY, *n.* : zordarî, sûc, guneh.

INITIAL, *n., adj.* : seretayî, destpêkî, tîpa destpêker, destpêk : çend xaneyên ko endamê çêdikin.

INITIAL, *vt.* : îmza kirin (bi tîpa yekema navî).

INITIALED, *adj.* : îmzakirî (bi tîpa yekema navî).

INITIALIZATION, *n.* : destpêkirin.

INITIALIZE, *vt.* : dest pê kirin.

INITIALIZED, *adv.* : destpêkirî.

INITIALLY, *adv.* : bi destpêkî, destpêkîkî.

INITIATE, *vt.* : destpêkirin.

INITIATED, *adj.* : destpêkirî.

INITIATION, *n.* : destpêkirin.

INITIATING, *n.* : destpêkirin.

INITIATIVE, *n.* : destpêkerî.

INITIATOR, *n.* : destpêker.

INITIATORY, *adj.* : seretayî, destpêkî.

INJECT, *vt.* : têre kirin (derzî...).

INJECTED, *adj.* : têrekirî.

INJECTION, *n.* : têrekirin, derzî(şirenqe).

INJECTIVE, *adj.* : yekikiya hawkolkeyê bîrkarî.

INJUDICIOUS, *adj.* : gewc, hol.

INJUDICIOUSLY, *adv.* : bi holî, holîkî.

INJUDICIOUSNESS, *n.* : holîtî.

INJUCTION, *n.* : pend, ferman, raspêrî, haydana dadwerî.

INJURE, *vt.* : birîndar kirin.

INJURED, *adj.* : birîndar, zede.

INJURIA, *n.* : destdirêjî li ser mafên mirovekê.

INJURING, *n.* : birîndarkirin.

INJURIOUS, *adj.* : ziyandar, jandar.

INJURIOUSLY, *adv.* : bi ziyandarî, bi birîndarî.

INJURIOUSNESS, *n.* : birîndarîtî, ziyandarîtî.

INJURY, *n.* : birîn, ziyan, hingavtin.

INJUSTICE, *n.* : sitemî, zorî, zordarî, têşikan, sitem, sitemkarî, bêdadî.

INK, *n.* : murekeb.

INK, *vt.* : murekeb kirin.

INKBERRY, *n.* : texlîtek tî ye (tiya murekebî : tîşembî).

INKHORN, *n.* : murekebdan.

INKINESS, *n.* : murekebîtî.

INKLE, *n.* : şerîtê kitanê rengkirî.

INKLING, *n.* : kêm zanîn, hizra şêlî.

INKSTAND, *n.* : murekebdan, xane û murekeb.

INKWELL, *n.* : murekebdank.

INKY, *adj.* : murekebî.

INKY CAP, *n.* : kulavê merekebî : texlîtek qarçik e (kulavê hacîreşkî).

INLAID, *adj.* : neqşkirî.

INLAND, *n., adj., adv.* : bej, hindura welatî.

INLANDER, *n.* : nişteciyê hindura welatî.

IN-LAW, *n.* : mirov yan xizmê jinînanê yan şûkirinê.

INLAY, *n.* : neqşkirin.

INLAY, *vt.* : neqşkirin.

INLAY-ING, *n.* : deqandin, qurdanîn.

INLET, *n.* : derîke.

INLIER, *n.* : çîna kevriya nû.

IN LOVE WITH, *adj.* : şeyda, dêwane.

INLY, *adv.* : hindurî.

INMATE, *n.* : girtî, bend, nişteciyê zîndanê.

IN MEDIAS RES : li nîva çîrokê.

IN MEMORIAM : bo yadgarî.

INMOST, *adj.* : kûrtir(în).

INN, *n.* : xan.

- **KEEPER** : xançî.

INNARDS, *n.* : hinav.

INNATE, *adj.* : kesî, rihdar, sirûşî, nijadî, naxî.

INNATELY, *adv.* : bi kesî, bi rihdarî, kesîkî.

INNATENESS, *n.* : kesîtî, rihdarîtî.

INNAVIGABLE, *adj.* : nederyagerîbar.

INNER, *adj.* : navxwe, hindur.

- **TUBE** : loleya hindurî (çop).

INNERMOST, *adj., n.* : nax, kakil, nîhad.

INNERVATE, *vt.* : demar kirin.

INNERVATED, *adj.* : demarkirî.

INNERVATING, *n.* : demarkirin.

INNERVATION, *n.* : demarkirin.

INNERVE, *vt.* : qayîm kirin, bi zir(r)av kirin, xurt kirin, demarkar kirin.

INNING, *n.* : xul, ger, çakkirina zeviyê nexasme li ber avê, xalkên beysbol û kirîkitê.

INNOCENCE, *n.* : bêsûcî, dawpakî, pakî.

INNOCENCY, *n.* : bêsûcî, bêgunehî.

INNOCENT, *adj., n.* : bêsûc, rûspî, bêguneh.

INNOCENTLY, *adv.* : bi bêgunehî, bi dawpakî, bêgunehîkî.

INNOCUOUS, *adj.* : bêsûc, dawpak.

INNOMINATE, *adj.* : bênavî, nenavî.

- **BONE** : hestiyê nenavî (kemax).

INNOVATE, *vt.i.* : nû kirin, afirandin, dahênan.

INNOVATED, *adj.* : nûkirî, dahênayî.

INNOVATING, *n.* : nûkirin, dahênan, dahanîn.

INNOVATION, *n.* : dahênan, nûjenî, nûkirîn.

INNOVATIVE, *adj.* : dehênerî, nûjen.

INNOVATOR, *n.* : dahêner.

INNOVATORY, *adj.* : dahênerî.

INNOXIOUS, *adj.* : bêziyan.

INNUENDO, *n.* : paşgotin, pilar, paşbêjî.

INNUENDO, *vi.t.* : paşgotin kirin, paşbêjî kirin.

INNUMERABLE, *adj.* : nehejmarbar, bêhejmar, naêt hejmartin, bêqam, gelek.

INNUMERABLENESS, *n.* : bêhejmarbarîtî.

INNUMERABLY, *adv.* : bi bêhejmarbarî, bêhejmarbarîkî.

INNUMERATE, *adj.* : nezanê bîrkariyê.

INNUMEROUS, *adj.* : gelek, naêt hejmartin, nehejmardar.

INNUTRITION, *n.* : nexwarandin.

INNUTRITOUS, *adj.* : nexwarandinî.

INOBSERVANCE, *n.* : guhnedan, rêznegirtin (peyman, pêkhatin).

INOCCUPATION, *n.* : bêkarî.

INOCULANT, *n.* = **INOCULUM.**

INOCULATE, *vt.* : qutan, kutan.

INOCULATED, *adj.* : qutayî, kutayî.

INOCULATING, *n.* : qutan, kutan.

INOCULATION, *n.* : qutan, deqdan, kutan.

INOCULUM, *n.* : qutan (derman), kutan.

INODOROUS, *adj.* : bêbêhn.

INOFFENSIVE, *adj.* : bê ziyan, bê hêriş, aştîxwaz, ne ziyandar.

INOFFENSIVELY, *adv.* : bi nehêrişî, bi neziyandarî, nehêrişîkî.

INOFFENSIVENESS, *n.* : bêziyanîtî, bêhêrişîtî, bêdijwarîtî.

INOFFICIOUS, *adj.* : bê erk û fermange, bê sincî.

INOPERABLE, *adj.* : nekirdarbar.

INOPERATIVE, *adj.* : nêçalak, bêkar.

INOPPORTUNE, *adj.* : bêdelîve.

INOPPORTUNELY, *adv.* : bi bêdelîveyî, ne di demî de, bêdelîveyîtî.

INOPPORTUNENESS, *n.* : bêdelîveyîtî.

INORDINATE, *adj.* : pergir.

INORGANIC, *adj.* : ne endamî.

INORGANICALLY, *adv.* : bi ne endamî, ne endamîkî.

INORGANIZATION, *n.* : bêrêkxistin.

INOSCULATE, *vi.t.* : pêkve man, têkil bûn.

INOSCULATED, *adj.* : pêkvemayî.

INOSCULATING, *n.* : pêkveman.

INOSCULATION, *n.* : pêkvebûn.

INOSITOL, *n.* : **INOSCULATION** : pêkveman, têkilbûn, madeyek belûrî şirîn e.

INPATIENT, *n.* : nesaxê nişte (li nexoşxaneyê).

IN PERSONAM : dijî kesekê.

IN PETTO, *adj., adv.* : bi dizîkî ve, bi nihênî, biçûk, nepenîkî.

IN PROPRIO PERSONA, *adv.* : bi kesî (bê parêzer), kesîkî.

INPUT, *n.* : hat, deramet, derav.

INQUEST, *n.* : vepirsîn.

INQUIETUDE, *n.* : şilezan.

INQUILINE, *n., adj.* : giyanewerê mişexwer (di nav leşê giyanewerek dî de).

INQUIRE, *vt.i.* : pirsyar kirin.

INQUIRED, *adj.* : pirsyarkirî.

INQUIRER, *n.* : pirsyarker.

INQUIRING, *n.* : pirsyarkirin.

INQUIRINGLY, *adv.* : bi pirsyarkirinî, pirsyarkirinkî.

INQUIRY, *n.* : pirsyarî, vepirsîn.

INQUISITION, *n.* : lêkolîna mîrî û dadwerî, dîwan yan dadgeha lêkolînê, pirsyarkirina req.

INQUISITIVE, *adj.* : devdirî, demdirî.

INQUISITIVELY, *adv.* : bi devdirî, bi demdirî, devdirîkî.

INQUISITIVENESS, *n.* : devdirîtî.

INQUISITOR, *n.* : lêkolînkar.

INQUISITORIAL, *adj.* : lêkolînkarî.

INQUISITORIALLY, *adv.* : bi lêkolînkarî, lêkolînkarîkî.

INRADIUS, *n.* : nîvtîra navdayî.

IN ROAD, *n.* : êrîş.

IN RUSH, *n.* : êrîş, vizik.

INSALIVATE, *vt.* : gilîz kirin.

INSALUBRIOUS, *adj.* : kuşinde.

INSALUBRITY, *n.* : kuşindeyîtî.

INSANE, *adj.* : dîn, dînok, şêt, har.

- **ASYLUM** : dînxane, şêtxane.

INSANELY, *adv.* : bi dînokî, bi şêtî, bi harî, dînokîkî, harîkî.

INSANENESS, *n.* : dînokîtî, harîtî, şêtîtî.

INSANITARY, *adj.* : pîs, ne tendirust.

INSANITY, *n.* : dînokîtî, şêtîtî, harîtî.

INSATIABILITY, *n.* : zik kûrîtî, têrnebûnîtî, têrnebûnbarîtî, xwarokîtî, xwareyîtî.

INSATIABLE, *adj.* : xwarok, zikkûr, xware, çilek, kolb, têrnebûnbar, zikmezin.

INSATIABLENESS, *n.* : zikkûrîtî, xwarokîtî, têrnebûnbarîtî.

INSATIABLY, *adv.* : bi zikkûrî, bi têrnebûnbarî, zikmezinkî.

INSATIATE, *adj.* : xwarok, xware, xwara.

INSATIATELY, *adv.* : bi xwareyî, bi xwarayî, xwarekî.

INSATIATENESS, *n.* : xwareyîtî, xwarayîtî.

INSCAPE, *n.* : derbirrina huneriya heyberên zêrevankirî.

INSCRIBE, *vt.* : nivîsîn, neqş kirin.

INSCRIBED, *adj.* : nivîsî, neqşkirî.

- **CIRCLE** : çemereya dorgirtî.

INSCRIBER, *n.* : nivîser, nivîsevan, nivîskar.

INSCRIPTION, *n.* : nivîsîn, neqş.

INSCRIPTIONAL, *adj.* : nivîsînî, neqşî.

INSCRIPTIVE, *adj.* : nivîsînî, neqşî, neqşdar.

INSCRIPTIVELY, *adv.* : bi nivîsînî, bi neqşî, nivîsînkî.

INSCROLL, *vt.* : nivîsîn (li ser kaxezê), tomar kirin.

INSCRUTABILITY, *n.* : şêlîbarîtî, alozbarîtî, şêlîbûn, alozbûn.

INSCRUTABLE, *adj.* : şelîbar, alozbar, aloz, şêlî, neravebar.

INSCRUTABLENESS, *n.* : neravebarîtî.

INSCRUTABLY, *adv.* : bi neravebarî, neravebarîkî.

INSEAMS, *n.* : dirîna hindurî (pêlav yan kiras).

INSECT, *n.* : zêndî, kirmik, kormil, pêt, pêtik, gezinde.

- **COMBATTING** : gezindeqiran.

INSECTERIA, *n.* : pêtgeh, zêndîgeh.

INSECTARIUM, *n.* : pêtgeh, zêndîgeh.

INSECTARY, *n.* : pêtgeh : ezmongeha xwendina pêtikan.

INSECTICIDAL, *adj.* : pêtkuj.

INSECTICIDE, *n.* : pêtkujî.

INSECTIFUGE, *n.* : pêtşeqîn, pêtdorke.

INSECTILE, *adj.* : pêtikî, zêndiyî.

INSECTIVORE, *n.* : pêtxwer, pêtxwer, zêndîxwer.

INSECTIVOROUS, *adj.* : pêtxwerî, zêndîxwerî.

INSECTOLOGY, *n.* : pêtzanî, zêndîzanî.

INSECURE, *adj.* : nehêmin.

INSECURELY, *adv.* : bi nehêminî, nehêminkî.

INSECURENESS, *n.* : nehêminîtî.

INSECURITY, *n.* : nehêminîty.

INSEMINATE, *vt.* : tuxmav kirin, avis kirin.

INSEMINATED, *adj.* : tuxmavkirî.

INSEMINATING, *n.* : tuxmavkirin.

INSEMINATION, *n.* : tuxmavkirin, aviskirin.

INSEMINATOR, *n.* : aviskar.

INSENSATE, *adj.* : bêhiş, gewc.

INSENSATELY, *adj.* : bi gewcî, gewcîkî.

INSENSATENESS, *n.* : bêhişîtî, gewcîtî.

INSENSIBILITY, *n.* : bêhişbarîtî, reqîtî, bêhişîtî.

INSENSIBLE, *adj.* : bêhişbar, bêhişî.

INSENSIBLENESS, *n.* : bêhişîtî.

INSENSIBLY, *adv.* : bi reqî, reqîkî.

INSENSITIVE, *adj.* : nehestiyar, nehişdar.

INSENSITIVELY, *adv.* : bi nehestiyarî, bi nehişdarî, nehişdarîkî, nehestiyarîkî.

INSENSITIVENESS, *n.* : nehestiyarîtî, bêhişdarîtî.

INSENSIVITY, *n.* : nehestiyarîtî, bêhişdarîtî.

INSENTIENT, *adj.* : bêhiş.

INSEPARABILITY, *n.* : necudabarîtî.

INSEPARABLE, *adj.* : necudabar.

INSEPARABLENESS, *n.* : necudabarîtî.

INSEPARABLY, *adv.* : necudabarkî.

INSERT, *n.* : kaxezek çapkirî di nav rûpel yan laperên kitêbê de, axinîn.

INSERT, *vt.i.* : kirin nav de, çikandin.

INSERTION, *n.* : qîmkirin, têdexistin, têxistin, çikandin.

INSERTIONAL, *adj.* : têxistinî.

INSESSORIAL, *adj.* : vemiştî.

INSET, *n.* : vizkîn, nukend, wêneyê di nav perwazî de yan neqşê biçûk di nav neqşeyek dî de.

INSET, *vt.* : kirin nav de.

INSETTED, *adj.* : kirî nav de.

INSETTING, *n.* : kirin nav de.

INSHORE, *adj., adv.* : beravî.

INSIDE, *adj., adv., prep., n.* : hindur, têde, nav de.

- **TRACK** : nêşane, rexê hindurî yê rêya pêşbirkeyê yan pêşbezînê.

INSIDER, *n.* : zana : mirovê ko desthelatdarî yan ragehîna karî hebit.

INSIDES, *n.* : hinav.

INSIDIOUS, *adj.* : fêlbaz, xapînok, dizîkî, nihênî, fêt(kar), nepenî.

INSIDIOUSLY, *adv.* : bi fêlbazî, bi xapînî, bi dizîkî ve, nepenîkî.

INSIDIOUSNESS, *n.* : fêlbazîtî, xapînîtî, dizîkîtî, nihênîtî, nepenîtî.

INSIGHT, *n.* : jîrî, dûrbînî.

INSIGHTFUL, *adj.* : jîr, dûrbîn.

INSIGHTFULLY, *adv.* : bi jîrî, jîrîkî.

INSIGNE, *n.* (*pl.* **INSIGNIA**) : nîşan.

INSIGNIA, *n.* : nîşan, hêm, dirûşm.

INSIGNIFICANCE, *n.* : bêşopewerî.

INSIGNIFICANCY, *n.* : kêmî, kemî, negiringî, bêşopewerî.

INSIGNIFICANT, *adj.* : netişt, hîçok, neşopewer, potal, negiring.

INSIGNIFICANTLLY, *adv.* : bi potalî, bi neşopewerî, bêşopewerekî.

INSINCERE, *adj.* : durû, rûbaz, ne dilsoz, ne emekdar.

INSINUATE, *vt.* : nîşan kirin.

INSINUATED, *adj.* : nîşankirî.

INSINUATING, *n.* : nîşankirin.

INSINUATION, *n.* : nîşankirin, serinc, pilar.

INSINUATIVE, *adj.* : serincî, nîşandar.

INSINUATOR, *n.* : nîşanker.

INSIPID, *adj.* : sist, bêtam, netişt.

INSIPIDLY, *adv.* : bi sistî, sistîkî.

INSIPIDNESS, *n.* : bêtamîtî.

INSIPIENCE, *n.* : netiştî, pûçîtî.

INSIST, *vi.t.* : pelp kirin.

INSISTENCE, *n.* : pelpkirin, daman.

INSISTENCY, *n.* : pelp kirin, daman.

INSISTENT, *adj.* : xwazok, heter, pelpkar.

INSISTENTLY, *adv.* : bi xwazokî, bi pelpkarî, pelpkarîkî.

INSOBRIETY, *n.* : mestî, serxoşî.

INSOCIABILITY, *n.* : necivakîtî.

INSOCIABLE, *adj.* : necivakî.

INSOCIABLY, *adv.* : bi necivakî, necivakîkî.

INSOLATE, *vt.* : dan ber tavê.

INSOLATED, *adj.* : dayî ber tavê.

INSOLATING, *n.* : dan ber tavê.

INSOLATION, *n.* : danber tavê.

INSOLE, *n.* : sol yan hindurî.

INSOLENCE, *n.* : sîtarî, gewcî, fêz, bêarî.

INSOLENT, *n., adj.* : gewc, lewçe, rûreş, zimandirêj, zimantal.

INSOLENTLY, *adv.* : bi lewçeyî, bi zimandirêjî, lewçeyekî.

INSOLUBLE, *adj.* : nebuhujînbar, neçarebar (pirs).

INSOLVABLE, *adj.* : nêçarebar.

INSOLVENCY, *n.* : rûtbûn, daşûştin.

INSOLVENT, *adj.* : rût (bê pare).

INSOMNIA, *n.* : bêxewî, xewverevîn, xewzirran.

INSOMNIAC, *n., adj.* : bêxew.

INSOMUCH, *adv.* : ta ko.

insomuch as : ta ko.

INSOUCIANCE, *n.* : tembelî, zexelî.

INSOUCIANT, *adj.* : tembel.

INSPECT, *vt.* : seh kirin, pişkinandin.

INSPECTION, *n.* : sehkirin, pişkinîn, sorax, çavdêrî, nêrîn, velokirin, velokarî, gerîn.

INSPECTOR, *n.* : pişkiner, çavdêr, soraxvan.

INSPECTORATE, *n.* : pişkinerî, fermangeha pişkinerî.

INSPIRATION, *n.* : sirûş.

INSPIRATIONAL, *adj.* : sirûşî.

INSPIRATIONALLY, *adv.* : bi sirûşî, sirûşîkî.

INSPIRATOR, *n.* : sirûşkar.

INSPIRE, *vt.i.* : sirûş kirin.

INSPIRED, *adj.* : sirûşkirî.

INSPIRER, *n.* : sirûşkar.

INSPIRING, *n.* : siirûşkirin.

INSPIRIT, *vt.* : xurt kirin.

INSPISSATE, *vt.i.* : meyandin.

INSPISSATED, *adj.* : meyandî.

INSPISSATING, *n.* : meyandin.

INSPISSATION, *n.* : meyîn.

INSTABILITY, *n.* : şilejawî, nehîminîtî, bêtenayîtî.

INSTABLE, *adj.* = **UNSTABLE.**

INSTALL OR INSTAL, *vt.* : damezrandin.

INSTALLATION, *n.* : damezrîn, serbazgeh, damezrandin.

INSTALLED, *adj.* : damezrandî.

INSTALLING, *n.* : damezrandin.

INSTALLMENT, *n.* **OR INSTALEMENT** : bêş, elqe, paj, damezrandin.

INSTANCE, *n.* : nimûne, gewah, dadgeh, pêşniyaz, daxwaz, koçe (qonax).

INSTANCE, *vt.* : nîşan kirin, nimûne kirin, rave kirin.

INSTANCED, *adj.* : nimûnekirî.

INSTANCING, *n.* : nimûnekirin.

INSTANCY, *n.* : zûyî, pelp, pelp kirin.

INSTANT, *n., adj.* : gav, gavek, çendek, tiroke, pêlek, hingav, dem û dest, taw.

INSTANT OF DEATH : akamî merg.

INSTANTANEOUS, *adj.* : di cih de, dem û dest.

INSTANTER, *adv.* : dem û dest, di cih de.

INSTANTIATE, *vt.* : nimînende kirin (bi nimûneyekê).

INSTANTLY, *adv.* : di cih de, dem û dest.

INSTANTNESS, *n.* : dicihdeyîtî.

INSTATE, *n., vt.* : kuçe yan qonax di jiyana pêtikî de neqş kirin (bi stêran).

INSTATE, *vt.* : damezrandin.

IN STATU QUO : li barê niho.

INSTAURATION, *n.* : nûkirin, çakkirin.

INSTEAD, *adv., prep.* : ciyatî, le batî, şûn, le berî, ji pêş.

INSTEAD OF : şûna, (ji) dêl.

INSTEP, *n.* : piştpê.

INSTIGATE, *vt.* : hajotin, arandin, hawût kirin, dest pê kirin.

INSTIGATED, *adj.* : hawûtkirî, destpêkirî.

INSTIGATING, *n.* : hawûtkirin, destpêkirin.

INSTIGATION, *n.* : hawût, arandin, hajotin, fêt, destpêkirin.

INSTIGATOR, *n.* : hajo, destpêker, hawûtkar.

INSTIL, *vt.* : çandin, dilop kirin.

INSTILLATION, *n.* : çandin (wateyî).

INSTILLED, *adj.* : çandî (wateyî).

INSTILLING, *n.* : çandin (wateyî).

INSTINCT, *n., adj.* : sirûş, sirûşt.

INSTINCTIVE, *adj.* : zikmakî, sirûştî.

INSTINCTIVELY, *adv.* : bi sirûştî.

INSTINCTUAL, *adj.* : sirûştî.

INSTITUTE, *n.* : zanîngeh, amojgeh.

INSTITUTE, *vt.* : damezrandin, dest pê kirin.

INSTITUTED, *adj.* : damezrandî.

INSTITUTING, *n.* : damezrandin.

INSTITUTION, *n.* : damezrandin, nerît, qanûn, damezrîna civakî.

INSTITUTIONAL, *adj.* : damezrînî.

INSTITUTIONALISATION, *n.* : damezrandin.

INSTITUTIONALISATED, *adj.* : damezrandî.

INSTITUTIONALISING, *n.* : damezrandin.

INSTITUTIONISM, *n.* : damezrînîtî.

INSTITUTOR, *n.* : damezrîner, destpêker.

INSTRUCT, *vt.* : hîn kirin, ferman kirin, rêberî kirin.

INSTRUCTION, *n.* : hînkirin, hînkarî, fêrkarî.

INSTRUCTIONS, *n.* : hînek, amojgarî.

INSTRUCTIVE, *adj.* : fêrdar, hîndar.

INSTRUCTIVELY, *adv.* : bi hîndarî, hîndarîkî, fêrdarîkî.

INSTRUCTIVENESS, *n.* : hîndarîtî, fêrdarîtî.

INSTRUCTOR, *n.* : hînker, fêrker, seyda, mamosta, rêber, şiretkar.

INSTRUCTORESS, *n.* : rêber (mê).

INSTRUMENT, *n.* : alav, amêret.

INSTRUMENT PANEL : depikê alavan.

INSTRUMENTAL, *adj.* : behaneyî.

INSTRUMENTALISM, *n.* : behaneyîtî.

INSTRUMENTALIST, *n.* : behaneyîkar, alavkar.

INSTRUMENTALITY, *n.* : havil, awayîtî.

INSTRUMENTATION, *n.* : alavkirin, amêrkirdin.

INSUBORDINATE, *adj.* : serkêş, serbizaftî.

INSUBORDINATELY, *adv.* : bi serbizaftî, bi serkêşî, serbizaftîkî.

INSUBORDINATENESS, *n.* : serbizafitî, serkêşîtî, yaxîbûnîtî.

INSUBORDINATION, *n.* : yaxîbûn, serkêşî, serbizaftin.

INSUBSTANTIAL, *adj.* : lawaz, aşopî.

INSUFFERABLE, *adj.* : fêz, hestîgiran, nehemwarbar.

INSUFFERABLENESS, *n.* : nehemwarbarîtî, hestîgiranîtî.

INSUFFERABLY, *adv.* : bi hestîgiranî, hestîgiranîkî.

INSUFFICIENCE, *n.* : kêmî, kemî, têranekirin.

INSUFFICIENCY, *n.* : kêmî, kemî, têranekirin.

INSUFFICIENT, *adj.* : kêm, kem, têranekirî.

INSUFFLATE, *vt.* : werandin, puf kirin.

INSUFFLATION, *n.* : pufkirin.

INSUFFLATOR, *n.* : pufkar.

INSULANT, *n.* : cudakar.

INSULAR, *adj.* : negehîn, cudaker, ciyaker.

INSULATE, *vt.* : cuda kirin.

INSULATION, *n.* : cudakirin.

INSULATOR, *n.* : cudaker, ciyaker, negehîn.

INSULIN, *n.* : ensulîn : dermanê dij şekirê di nav xwînê de.

INSULT, *n.* : kirêtî, riswa, dijûn.

INSULT, *vt.* : kirêt kirin, riswa kirin.

INSULTED, *adj.* : kirêtkirî, riswakirî.

INSULTING, *n.* : kirêtkirin, riswakirin, çêrr.

INSUPERABLE, *adj.* : neşikênbar, nederbazbar, neçêtirbar (kêm).

INSUPERABLY, *adv.* : bi derbazbarî, nexêtirbarkî.

INSUPPORTABLE, *adj.* : nehemwarbar, hestîgiran.

INSUPPORTABLENESS, *n.* : nehemwarbarîtî, hestîgiranîtî.

INSUPPORTABLY, *adj.* : bi hestîgiranî.

INSUPPRESSIBLE, *adj.* : netepeserbar.

INSURABLE, *adj.* : dabînbar.

INSURANCE, *n.* : dabînkir(d)in.

INSURANT, *n.* : dabînvan.

INSURE, *vt.i.* : dabîn kirin.

INSURED, *adj.* : dabînkirî.

INSURER, *n.* : dabînkar.

INSURGENCE, *n.* : serkêşî, serhildan.

INSURGENCY, *n.* : serkêşî, serhildan.

INSURGENT, *adj.* : serkêş, serhildayî.

INSURGENTLY, *adv.* : bi serhildanî, serhildanîkî.

INSURING, *n.* : dabînkirin.

INSURMONTABLE, *adj.* = **INSUPERABLE** : serketinbar.

INSURMOUNTABLY, *adv.* : bi nederbazbarî, bineserketinbarî, neserketinbarîkî.

INSURRECTION, *n.* : serhildan, raperîn.

INSURRECTIONAL, *n.* : serhildan, raperîn.

INSUSCEPTIBLE, *adj.* : parêzbar, kartêneki-rinbar.

INTACT, *adj.* : sax.

INTAGLIATED, *adj.* : (bi rû neqşî) xemilandî.

INTAGLIO, *n.* : dahênana neqşkirî.

INTAKE, *n.* : wergir, helmijîn, wergirtin, kon.

INTANGIBLE, *n., adj.* : nedestdanbar.

INTARSIA, *n.* : neqşekaşî.

INTEGER, *n.* : jîmarxişt, jîmarrast.

INTEGRAL, *n., adj.* : tekûz, temam, tewaw.

- **CALCULUS** : jîmarekariya kalkulesî.
- **STRESS** : ergê hemûkî.

INTEGRAND, *n.* : tekûzîtî, tibaba pêviyayî bo temamkirinê yan tekûzkirinê.

INTEGRANT, *n., adj.* : parçeyên pêkhên ko hemû dibin yek.

INTEGRATE, *vt.i.* : tekûz kirin, temam kirin, tewaw kirin.

INTEGRATED, *adj.* : tekûzkirî, temamkirî, tewawkirî, yekkirî.

INTEGRATING, *n.* : tekûzkirin, temamkirin, tewaw kirin, yekkirin.

INTEGRATION, *n.* : tekûzkarî, temamkarî, tewawkarî, yekxistin, lîkdan, yekkirin, yekbûn, yekîtî.

INTEGRATIONISM, *n.* : tekûzkarîtî.

INTEGRATIONIST, *n.* : rexisîn, yekbûnîkar.

INTEGRATIVE, *adj.* : tekûzdar.

INTEGRATOR, *n.* : tekûzkar, tekûzk, yekbûnîkar.

INTEGRITY, *n.* : temerî, xwegirî, pakîtî, rastîtî, hemûkîtî, tekûzîtî.

INTEGUMENT, *n.* : perde.

INTEGUMENTORY, *adj.* : perdeyî.

INTELLECT, *n.* : bîr, hiş.

INTELLECTION, *n.* : ramankirin, hizirkirin.

INTELLECTIVE, *adj.* : hişekî, hişdar.

INTELLECTUAL, *n., adj.* : ronakbîr, hozan, hişekî, rewşenbîr.

INTELLECTUALISM, *n.* : baweriya ko zanîn (hemûkî yan parçekî) jî semedê derdikevit (anko jî hişê).

INTELLECTUALIZATION, *n.* : hişkarîbûn.

INTELLECTUALIZE, *vt.* : hişkarî kirin.

INTELLECTUALIZED, *adj.* : hişkarîkirî.

INTELLECTUALIZING, *n.* : hişkarîkirin.

INTELLIGENCE, *n.* : jîrî, zîrekî, aqilî, jîrvanî, agehî, hewaldarî, hînayî.

- **AGENCY** : saloxgerî.
- **DIRECTOR** : saloxger.
- **QUOTIENT** : sercemêjîriyê.

INTELLIGENCER, *n.* : sîxor.

INTELLIGENT, *adj.* : jîr, zîrek, hîna, şehreza, aqil.

INTELLIGENZIA OR INTELLIGENTIA, *n.* : ramankar (bijareya hunermend, nivîser û hozanan).

INTELLIGIBILITY, *n.* : têgehiştinbarîtî.

INTELLIGIBLE, *adj.* : têgehiştinbar, hişbar, diyar.

INTELLIGIBLENESS, *n.* : têgehiştinbarîtî.

INTEMPERANCE, *n.* : mestkarî, serçilî.

INTEMPERATE, *adj.* : mestkar, serçil.

INTEMPERATELY, *adv.* : bi dijwarî, dijwarîkî.

INTEND (TO), *vt.* : dan xwe, arezû kirin, niyaz kirin.

INTENDANCY, *n.* : damezrîna kargerî, serkarî, kargerî.

INTENDANT, *n.* : karger, parêzkar.

INTENDED, *adj.* : niyazkirî, arezûkirî.

INTENDEDLY, *adv.* : bi niyazî, bi arezûyî, arezûyîkî, viyanîkî.

INTENDING, *n.* : niyazkirin, viyan.

INTENDMENT, *n.* : wate, kam, armanc, niyaz, niyazîtî.

ITINERATE, *vt.* : nerm kirin, nazik kirin.

INTENERATED, *adj.* : nermkirî, nazikkirî.

INTENERATING, *n.* : nermkirin, nazikkirin.

INTENERATION, *n.* : nermbûn, nazikbûn.

INTENSE, *adj.* : tûj, qayim, tund, xest, dijwar, xurt.

- **HEAT** : kelegerm.

- **INTEREST** : hêrisdan.

INTENSIFICATION, *n.* : dijwarkirin.

INTENSION, *n.* : tîn, zebir.

INTENSIFY, *n.* : tundî, zebir, tîn, xurtî.

INTENSIVE, *adj.* : tîndar.

- **CARE** : sexbîriya tîndar.

INTENSIVELY, *adv.* : bi tîndarî, tîndarîkî.

INTENT, *n., adj.* : mebest, niyaz, armanc, wate.

INTENTION, *n.* : niyaz, mebest, daxwaz, merem, armanc.

INTENTIONAL, *adj.* : viyanî, qestî, xwazekî.

INTENTIONALITY, *n.* : xwazekîtî.

INTENTIONALLY, *adv.* : bi qestî, bi enqestî, bi xwazekî, xwazekîkî.

INTENTLY, *adv.* : bi mebestî, bi meremî, meremîkî.

INTENTNESS, *n.* : mebestîtî.

INTER, *vt.* : veşartin, gorkirin.

INTER-, *pref.* : pêşgir e ko navber e.

INTERACT, *vi.* : kar lê kirin.

INTERACTION, *n.* : karlêkirin.

INTERACTIVE, *adj.* : karlêkirindar.

INTERBLEND, *vt.* : têkil kirin.

INTERBRAIN, *n.* : mejiyê navî (parçeya paş ji pêşiya mejî).

INTERBRED, *adj.* : durihkirî (hêstir).

INTERBREED, *vt.* : du rih kirin (ker + mehîn = hêstir), du rih bûn.

INTERBREEDING, *n.* : durihkirin.

INTERCALARY, *adj.* : sala pirî, rojek pitir.

INTERCALATE, *vt.* : sal pir kirin, rojek berdan ser.

INTERCEDE, *vi.* : navbêjî kirin.

INTERCEDED, *adj.* : navbêjîkirî.

INTERCEDING, *n.* : navbêjîkirin.

INTERCELLULAR, *adj.* : ketî navbera xameyan de.

INTERCEP, *n.* : birgeh.

INTERCEPT, *n.* : rêgirtin, birrîn (rê).

INTERCEPTER OR INTERCEPTOR, *n.* : birrkar.

INTERCEPTION, *n.* : rêbirrîn.

INTERCEPTOR, *n.* : rêbirr.

INTERCESSION, *n.* : navbêjî, navçîtî, berhengarî.

INTERCESSOR, *n.* : navbêj.

INTERCESSIONAL, *adj.* : navbêjî.

INTERCHANGE, *n.* : pêk guhartin, alûgor, berdêlî.

INTERCHANGE, *vt.i.* : pêk guhartin.

INTERCHANGEABILITY, *n.* : pêkguhêrîtî, pêk guhêrbarîtî.

INTERCHANGEABLE, *adj.* : pêkguhêr (bar).

INTERCHANGEABLENESS, *n.* : pêkguhêrbarîtî.

INTERCHANGEABLY, *adj.* : bi pêkguhêrbarî, berkêlekî.

INTERCOLLEGIATE, *adj.* : nav zanistegehî.

INTERCOLUMNIATION, *n.* : stûnkirin, valatiya li navbera du stûnan de.

INTERCOM, *n.* = **INTERCOMMUNICATION SYSTEM.**

INTERCOMMUNICATION, *vt.* : rawêj kirin, *gehandin navbera du joran de.*

INTERCOMMUNICATION, *n.* : rawêjî.

- **SYSTEM** : rêzika gehîna hindurî (navbera joran de).

INTERCOMMUNION, *n.* : gehîna hindurî (navberî).

INTERCOMMUNITY, *n.* : nav civakî.

INTERCONNECT, *vt.* : pêkve gehandin yan girê dan.

INTERCONTINENTAL, *adj.* : nav kîşwerî, navqareyî, navkerteyî.

INTERCOOLER, *n.* : navsarkerî.

INTERCOSTAL, *n., adj.* : navperasî.

INTERCOURSE, *n.* : daketin, nihandin, gan.

INTERCROP, *vt.i.* : deramet kirin (derametekê navbera derametek dî çandin).

INTERCROSS, *n.* : durihî.

INTERCROSS, *vt.* : du rih kirin.

INTERCULTURAL, *adj.* : navçandeyî.

INTERCURRENT, *adj.* : birr, berhelist : navkirdarekî.

INTERCUT, *vt.* : (nebûyî) wêne girtin.

INTERDENOMINATIONAL, *adj.* : navtîreyî (ayînî yan olî).

INTERDENTAL, *n.* : navdidanî.

INTERDEPARTMENTAL, *adj.* : navfermangehî.

INTERDEPENDENCE, *n.* : hevhemetî, navhemetî.

INTERDEPENDENT, *adj.* : hevhemet, navhemet.

INTERDICT, *n.* : qedexekirin, heramkirin, tembîkirin.

INTERDICT, *vt.* : qedexe kirin, heram kirin, tembî kirin.

INTERDICTION, *n.* : tembî, qedexe, nehiştin, ewşandin.

INTEREST, *n.* : hewes, wic, wirc, berjewendî, lişt, bayexdan, sû, sûd, havil, pûte, pîte, mereq, heweskarî, hewesdarî.

- **RATE** : nirx yan bihayê sûdî yan havilî.

INTERESTED, *adj.* : heweskar.

INTERESTEDLY, *adv.* : bi heweskarî, heweskarekî.

INTERESTING, *adj.* : seyr, hewesbar.

INTERESTINGLY, *adj.* : bi hewesbarî, hewesbarîkî.

INTERFACE, *n.* : navrû, nêwanrû.

INTERFACING, *n.* : madeyê reqê navbera perûkê cilan de.

INTERFACIAL, *adj.* : navber rûyî.

INTERFERE, *vt.* : têkilî kirin, têkil bûn, vêkketin, lêk dan.

INTERFERED, *adj.* : têkilîkirî.

INTERFERENCE, *n.* : têkilîkirin, xwe navrekirin, têhelkêş, têkilî, desttêvedan, demdirîtî.

INTERFERING, *n.* : têhelkêş, têkilî, desttêvedan, têkilîkirin, demdirîtî.

INTERFEROMETER, *n.* : têkilbûnpîv (ronahî).

INTERFEROMETRY, *n.* : têkilbûnpîvî.

INTERFERON, *n.* : protîna ko nahêlit mîkrob werar bit nav xaneyê de.

INTERFLUENT, *adj.* : rewaniya di nav hev de.

INTERFERTILE, *adj.* : durihdar.

INTERFRUITFUL, *adj.* : durihpeyîndar.

INTERFUSE, *vt.* : lehîm kirin, navber kirin.

INTERFUSION, *n.* : navber kirin, lehîm kirin.

INTERGALACTIC, *adj.* : navstêrî.

INTERGENERIC, *adj.* : nêvregezî.

INTERGLACIAL, *adj.* : nav dugerên seholî.

INTERGRADATION, *n.* : navber pile kirin, navbera peyhatî, navberpilebûn.

INTERGRADE, *n.* : bereberebûn.

INTERGRADE, *vi.* : bereber kirin.

INTERGRAFT, *vi.* : pêk petrume kirin.

INTERIM, *n., adj.* : demdar, demî, navxwe, nav(ber).

INTERIOR, *adj.* : navxwe, hindur, nav.

- **ANGLES** : goşenavxweyî, goşenavikî, goşehindurî.

INTERJACENT, *adj.* : navber.

INTERJECT, *vt.* : havêtin nav de, birrîn (axiftin) ji nişkekê ve.

INTERJECTION, *n.* : axiftinbirrîn, havêtin nav de.

INTERJECTIONAL, *adj.* : axiftin birrînî.

INTERJECTION, *n.* : axiftinbirr.

INTERJECTORY, *adj.* : axiftinbirrî.

INTERLACE, *vt.i.* : tor kirin, kezî kirin, têkil kirin, herbilîn.

INTERLACED, *adj.* : tor asa, herbilî.

INTERLACEMENT, *n.* : herbilîn.

INTERLACING ARCHES, *n.* : taqên qurkirî.

INTERLAND, *vt.* : neqş kirin, têkil kirin.

INTERLAYER, *n.* : qatê navber.

INTERLEAF, *n.* : belgê navber, kaxeza spî (li navbera du laperan de).

INTERLEAVE, *vt.* : kaxez dakirin (li nav bera du laperan de).

INTERLINE, *vt.* : kiras ber kirin.

INTERLINEAR, *adj.* : navbera rêzan de.

INTERLINING, *n.* : berê navber.

INTERLINK, *vi., t.* : pêgirek kirin.

INTELOCK, *n.* : kodnavber.

INTERLOCK, *vi.t.* : kod navber kirin.

INTERLOCKING, *n.* : kodnavberkirin, herbilîn.

INTERLOCUTION, *n.* : berhevdan, axiftin, suhbet.

INTERLOCUTORY, *adj.* : berhevdanî, bêdûmahî.

INTERLOPE, *vi.* : mişexwerî kirin.

INTERLOPER, *n.* = **INTRUDER.**

INTERLUDE, *n.* : awaza serbar.

INTERLUNAR, *adj.* : heyvnavber (demê xewarebûna heyvê).

INTERMARRIAGE, *n.* : şûkirin (yan jin înan) navbera du malbatan yan du hozan de.

INTERMARRY, *vt.* : navber şûkirin yan jin hînan (du malbat yan hoz).

INTERMEDDLE, *vt.* : têkilî kirin.

INTERMEDDLER, *n.* : têkilîkar.

INTERMEDIACY, *n.* = **INTERMEDIATENESS.**

INTERMEDIARY, *n.* : navincî.

INTERMEDIATE, *adj., n.* : navîn, navî, navincî, nawendî.

INTERMEDIATELY, *adv.* : bi navînî, navînekî, navînîkî.

INTERMEDIATENESS, *n.* : navînîtî.

INTERMEDIATION, *n.* : navbêjî.

INTERMEDIUM, *n.* : navî.

INTERMENT, *n.* : veşartin.

INTERMIGRATION, *n.* : navberkoçerî.

INTERMINABLE, *adj.* : bê dûmahî, bê dawî, bê kutayî.

INTERMINABLENESS, *n.* : bêdûmahîtî.

INTERMINABLY, *adv.* : bi bêdawî, bêdawîkî.

INTERMINGLE, *vt., i.* = **INTERMIX.**

INTERMISSION, *n.* : wiçan, vesîn, paydos.

INTERMISSIONLESS, *adj.* : bêwiçan.

INTERMIT, *vt., i.* : birrîn (demdarî).

INTERMITTENCE, *n.* : birrîn (demdarî).

INTERMITTENCY, *n.* : birrîn (demdarî).

INTERMITTENT, *adj.* : birrî.

- **CURRENT** : lozew yan rewtekê demdarî birrî.

INTERMIX, *vt.i.* : têkil bûn, têkil kirin.

INTERMIXTURE, *n.* : têkilbûn.

INTERMOLECULAR, *adj.* : navber gerdî, navgerdî.

INTERN, *vt.* : desteser kirin.

INTERNAL, *adj.* : navxweyî, nawekî, navxwe, hinavî, derûnî, hindurî, hindurîn.

- **BISECTOR** : nîvbirrî navxweyî.
- **MEDICINE** : pijîşkiya hindurî.
- **ORGAN** : hinav.
- **RESPIRATION** : bêhnkêşana hindurî.
- **RHYME** : awaza hindurî.
- **SECRETION** = **HORMON.**

INTERNALIZATION, *n.* : xuyîbûn.

INTERNALIZE, *vt.* : xuyî kirin.

INTERNALIZED, *adj.* : xuyîkirî.

INTERNALIZING, *n.* : xuyîkirin.

INTERNATIONAL, *adj.* : navneteweyî.

- **UNIT** : yekeya navneteweyî.

INTERNATIONALE, *n.* : sirûda navneteweyî.

INTERNATIONALISM, *n.* : navneteweyîtî.

INTERNATIONALIST, *n.* : navneteweyî (bawermendê navneteweyîtiyê).

INTERNATIONALIZATION, *n.* : navneteweyîbûn, navneteweyîkirin.

INTERNATIONALIZE, *vt.* : navneteweyî kirin.

INTERNATIONALIZED, *adj.* : navneteweyîkirî.

INTERNATIONALIZING, *n.* : navneteweyîkirin.

INTERNEE, *n.* : dîl.

INTERNIST, *n.* : pijîşkê hindurî.

INTERNMENT, *n.* : girtin nemaze demê şerî.

INTERNODE, *n.* : navgirêkên lingî.

INTERNUNCIAL, *adj.* : navbalyozpapayî.

INTEROCEPTIVE, *adj.* : navbera xaneyên demarên hişî û livkê hayî hindurî.

INTEROCEPTOR, *n.* : haykerê hindurî.

INTER OFFICE, *n.* : navber fermangehî.

INTERPAGE, *vt.* : li ser laperên navber çap kirin yan kirin navbera van laperan de.

INTERPELLATE, *vt.* : pirsyar kirin (ji wezîrî).

INTERPENETRATE, *vt.i.* : têre kirin, têre çûn, têk helkêşîn.

INTERPENETRATED, *adj.* : têk helkêş.

INTERPERSONAL, *adj.* : nav(ber)kesî.

INTERPHASE, *n.* : nav(ber)bar, navkuçe.

INTERPHONE, *n.* : nav(ber)bihîs.

INTERPLANETARY, *adj.* : navber stêrên gerok.

INTERPLANT, *vt.* : navber çandin.

INTERPLAY, *n., vi.* : karlêkirin, kar lê kirin.

INTERPLEAD, *vi.* : (pêkve) doz birin dadgehê.

INTERPLEADER, *n.* : navber dozvan.

INTERPOLATE, *vt., i.* : çandin (navbera daran).

INTERPOLATION, *n.* : hepişandin.

INTERPOSE, *vt.i.* : kirin nav de.

INTERPOSITION, *n.* : kirin nav de.

INTERPRET, *vt.i.* : rave kirin, şirove kirin.

INTERPRETABILITY, *n.* : ravebarîtî.

INTERPRETABLE, *adj.* : ravebar.

INTERPRETATION, *n.* : ravekirin.

INTERPRETATIONAL, *adj.* : ravekirinî, şirovekirinî.

INTERPRETED, *adj.* : ravekirî, şirovekirî.

INTERPRETER, *n.* : raveker, wergêr, şiroveker.

INTERPRETING, *n.* : ravekirin, şirovekirin.

INTERPRETIVE, *adj.* : raveyî, ravedar.

INTERPUPILLARY, *n.* : nav(ber) bîbiyên çavî.

INTERRACIAL, *adj.* : nav(ber) regezî.

INTERREGNUM, *n.* : demê valatiya textî.

INTERRELATE, *vt.i.* : nav(ber) pêwendî kirin.

INTERRELATION, *n.* : nav(ber)pêwendî.

INTERROGATE, *vt.* : pirsyar kirin.

INTERROGATED, *adj.* : vepirsî.

INTERROGATING, *n.* : vepirsîn.

INTERROGATION, *n.* : pirsyar, vepirsîn.

INTERROGATOR, *n.* : pirsyaryar, pirsyarkar.

INTERROGATORY, *adj.* : pirsyarkî.

INTERRUPT, *vt.i.* : birrîn (axiftin).

INTERRUPTER OR INTERROPTOR, *n.* : axiftinbirr.

INTERRUPTION, *n.* : navbirr, pêbirrîn.

INTERRUPTIVE, *adj.* : birrînî, birrîndar.

INTER SE : nav(bera) wan.

INTERSECT, *vt.i.* : kelişandin, yektir birrîn, hev birrin.

INTERSECTING, *n.* : yektirbirr, hevbirr.

INTERSECTION, *n.* : xalka hevbirrînê.

INTERSEX, *n.* : nav(ber)zayendî, navregezî, nêrmo.

INTERSEXUAL, *adj.* : nav(ber) zayendî yan regezî.

INTERSPACE, *adj., vt.* : navbervala, cuda kirin.

INTERSPECIFIC, *adj.* : nav(ber)cor.

INTERSPERSE, *vt.* : belav kirin.

INTERSPERSION, *n.* : belavkirin.

INTERSTATE, *adj.* : navber wîlayetan, nexasme wîlayetên Emerîka.

INTER STELLAR, *adj.* : navber stêran.

INTERSTICE, *n.* : valatî, kelş, demê navber.

INTERSTITIAL, *adj.* : navber vekirinan nexasme vekirinên tevnê zindî.

INTERTESTAMENTAL, *adj.* : navber du rojgerên kevn û nûyen filehî.

INTER TILL, *vt.* : navber kêlan.

INTERTRIBAL, *adj.* : navber hoz yan êl.

INTERTROPICAL, *adj.* : nîvqadbirrî.

INTERTWINE, *vt.i.* : kezî kirin, kezî bûn.

INTERTWIST, *n.* : herbilîn, kezîkirin.

INTERTWIST, *vt.i.* : herbilîn, alizîn, vehînan, kezî kirin.

INTERTWISTING, *n.* : herbilîn, vehînan, kezîkirin.

INTERVAL, *n.* : mawe, navber, demê navber.

INTERVALLE, *n.* : erdê nizmê beravê.

INTERVENE, *vi.* : têkilî kirin (di pirsekê yan karekê de).

INTERVENED, *adj.* : têkilîkirî.

INTERVENING, *n.* : têkilîkirin.

INTERVENTION, *n.* : têkilîkirin.

INTERVENTIONISM, *n.* : têkilîkirinîtî.

INTERVERTEBRAL, *adj.* : navber movik.

INTERVIEW, *n.* : dîdar, dînan, vêketin, hevdîtin, hevpeyivîn, dîdenî, rûbijar.

INTERVIEWING, *n.* : hevpeyivîn.

INTER VIVOS : navzindiyan.

INTERWEAVE, *vt.i.* : têkil vehînan, têkil kirin, têkil tevin kirin.

INTERWEAVED OR INTERWOVEN, *adj.* : têkil vehînandî.

INTERWEAVING, *n.* : têkilvehînandin.

INTERWIND, *vt.i.* : pêkve yan têkil alandin.

INTESTATE, *adj.* : (miriyê) bê rasipartin : mîratxwerê bêrasipartin, neraspêr.

INTESTINAL, *adj.* : hinavî, zir(r)avî.

- **FORTITUDE** : aza, şêrhinav, zirravşêr.

- **ULCER** : kulka ziravî.

INTESTINE(S), *n.* : rîvî(k), hinav, ûr, pizûr, rûvîk, rîxole.

- **CARTILAGE** : kirikiroka rûvîkî.

INTIMA, *n.* : perdeya navxweyî ya şîn û sor demaran.

INTIMACY, *n.* : hez, dostî, pêwendiya zayendî yan regeziya nerewa.

INTIMATE, *n., adj.* : naxî, germ, binyati, gewherî, nêzîk (pêwendî).

INTIMATE, *vt.* : nîşan kirin, diyar kirin, eşkera kirin, ragehandin.

INTIMATED, *adj.* : ragehandî.

INTIMATING, *n.* : ragehandin.

INTIMATION, *n.* : serinc.

INTIMIDATE, *vt.* : tirsandin, bizdihandin, neçar kirin (bi gefan).

INTIMIDATED, *adj.* : tirsandî, hilçandî.

INTIMIDATING, *n.* : tirsandin, hilçandin, bizdihandin.

INTIMIDATION, *n.* : tirsandin, bizdandîn, toqandin, hereşe, gef, hilçandin.

INTIMIDATOR, *n.* : tirskar.

INTIMITY, *n.* : hindurîtî, taybetî.

INTINCTION, *n.* : têhilîna nanê pîroz di nav şerabê de.

INTITULE OR ENTITLE, *vt.* : mafdar kirin.

INTO-, *prep.* : nav, nav de, bo layî yan alê.

INTOLERABILITY, *n.* : nehemwarbarîtî.

INTOLERABLE, *adj.* : nehemwarbar.

INTOLERABLENESS, *n.* : nehemwarbarîtî.

INTOLERANCE, *n.* : nehemwarî.

INTOLERANT, *adj.* : nehemwarkar.

INTOLERANTLY, *adv.* : bi nehemwarkarî, nehemwarkarekî.

INTONATE, *vt.* : awaz kirin, stirandin.

INTONATED, *adj.* : awazkirî.

INTONATING, *n.* : awazkirin.

INTONATION, *n.* : strîn, awazkirin.

INTONE, *vt.i.* : awaz kirin, stirandin.

INTONED, *adj.* : awazkirî.

INTONING, *n.* : awazkirin.

INTORSION OR INTORTION, *n.* : pêçika baskî (helez e).

INTOXICANT, *adj., n.* : mest, şeraba serxoşî.

INTOXICATE, *vt.* : serxoş kirin, mest kirin, jehr kirin.

INTOXICATED, *adj.* : serxoş, mest.

INTOXICATING, *n.* : serxoşkirin.

INTOXICATION, *n.* : mestî, serxoşî, jehrkirin.

INTRA-, *pref.* : pêşgir e ko navre ye.

INTRA CELLULAR, *adj.* : nav xaneya protoplazmî re.

INTRACTABLE, *adj.* : rikdar, nekutebar, nehedarbar.

INTRACTABLENESS, *n.* : nehedarbarîtî.

INTRACUTANEOUS TEST, *n.* : ezmona parêzî û hestiyariyê.

INTRADERMAL, *adj.* : navçermî.

INTRADOS, *n.* : kevana hinduriya taqî.

INTRAMOLECULAR, *adj.* : navgerdî.

INTRAMURAL, *adj.* : navdezgeh.

INTRAMUSCULAR, *adj.* : nav masûlke yan zeblekî.

INTRANATAL, *adj.* : navzayînî.

INTRANSIGENCE, *n.* : rik, rikdarî.

INTRANSIGENT, *adj.* : rikdar.

INTRANSITIVE, *adj.* : negerandî, nederbazdar, têneper.

INTRANT, *n.* : hatîjor.

INTRAPSYCHIC, *adj.* : navderûnî.

INTRASPECIFIC, *adj.* : navcorekî, navtaybetî.

INTRASTATE, *adj.* : navwilayetî.

INTRAUTERINE, *adj.* : navpizdankî.

INTRAVENOUS, *adj.* : navşîndemarî.

INTRAVITAL, *adj.* (intravitam), navzindî.

INTREPID, *adj.* : keleman, mêrxas, dilêr, aza, şêrdil.

INTRICACY, *n.* : alozî.

INTRICATE, *adj.* : aloz.

INTRIGANT, *adj.* : fêlbaz, pîlangêr, xapînok.

INTRIGUE, *n.* : pîşk, fêl, xap, binvekolan, hiner.

INTRIGUE, *vt.i.* : xapandin, pîlan kirin.

INTRIGUED, *adj.* : xapandî.

INTRIGUER, *n.* : pîşkar.

INTRIGUING, *n.* : xapandin.

INTRINSIC, *adj.* : xwekî.

- **CONDUCTION** : xwegehînî, xwegeyînî.
- **ENERGY** : xwewizeyî.
- **RESISTANCE** : xwebergirî.
- **VISCOSITY** : xweçirî, xwelincî.

INTRO-, *pref.* : pêşgir e ko bo di nav de ye, hindurî ye.

INTRODUCE, *vt.* : pêşkêş kirin.

INTRODUCED, *adj.* : pêşkêşkirî, nasandî.

INTRODUCING, *n.* : pêşkêşkirin, nasandin.

INTRODUCTION, *n.* : nasandin, nasdan, pêşekî, pêşkêşkirin, pêşgotin, serrû, sereta.

INTRODUCTORY, *adj.* : seretayî.

INTROGRESSION, *n.* : guhaztina zikmakiyê.

INTROIT, *n.* : destpêka nivêjê, awaza destpêka nivêjê.

INTROJECT, *vt.* : hizir çandin, hizir kirin.

INTROMISSION, *n.* : çûna nav de, kirina nav de.

INTROMIT, *vt.* : kirin nav de.

INTRORSE, *adj.* : jêrwerar.

INTROSPECT, *vt.i.* : seh kirin (hizir û helwêst û hişa xwe).

INTROSPECTION, *n.* : sehkirina hizir û helwêst û hişa xwe.

INTROSPECTIVE, *adj.* : sehkirinî, sehkirindar.

INTROVERSION, *n.* : goşegîrî.

INTROVERT(ED), *n.* : goşegîr, navger.

INTRUDE, *vt.i.* : bi kotekî çûn jor, pelmişîn.

INTRUDED, *adj.* : pelmişî.

INTRUDING, *n.* : pelmişîn.

INTRUSION, *n.* : pelmişîn.

INTRUSIVE, *adj.* : pelmişkar.

INTRUSIVELY, *adv.* : bi pelmişkarî, pelmişkarîkî.

INTRUSIVENESS, *n.* : pelmişkarîtî.

INTUBATE, *vt.* : borî kirin, lole kirin.

INTUBATION, *n.* : borîkirin, lolekirin.

INTUIT, *vt.* : pêjin kirin.

INTUITION, *n.* : pêjin, sosekirdin.

INTUITIONALISM, *n.* : baweriya ko têgehiştina rastiyê pêjinî ye : (pêjiniyîtî).

INTUITIONISM, *n.* : baweriya ko li têgehiştinê heyberên di cih de diên zanîn bê têkiliya diyardeyekê : (pêjinîtî).

INTUITIVE, *adj.* : pêjinekî, pêjinîdar.

INTUITIVISM, *n.* : pêjinekîtî.

INTUMESCE, *vi.* : puf bûn, awsan bûn.

INTUMESCENCE, *n.* : pufbûn, awsan, amas.

INTUSSUSCEPT, *vt.i.* : kalan bûn, kalan kirin.

INTUSSUSCEPTION, *n.* : kalanbûna ûrkî.

INULİN, *n.* : înolîn : texlîtek şekir e.

INUNCTION, *n.* : rûntêdan.

INUNDATE, *vt.* : ramalîn, noqî kirin, av dan ser.

INUNDATION, *n.* : avdanser, ramalîn, lafaw.

INURE, *vt.i.* : hîn kirin, rahênan.

INUREMENT, *n.* : rahênan, hînkirin.

INURN, *vt.* : (xuliya mirî) kirin nav xulîdankê de.

INUTILE, *adj.* : bêtewş.

INVADE, *vt.* : êrîş kirin, dagîr kirin, dan ser.

INVADED, *adj.* : êrîşkirî.

INVADER, *n.* : nijdevan, êrîşker.

INVADERS, *n.* : nijde, kom.

INVADING, *n.* : radanser, êrîş, şalaw.

INVAGINATE, *vt.* : kalan kirin, vajî çemandin.

INVAGINATION : kalankirin.

INVALID, *adj.* : nesax kirin, serbazî berdan (ji ber nesaxiyê).

INVALIDATE, *vt.* : lawaz kirin, helweşandin.

INVALIDATION, *n.* : lawazkirin, helweşandin.

INVALIDISM, *n.* : merezarî, nesaxîtî, leşêşîtî.

INVALIDITY, *n.* : nerewayîtî.

INVALUABLE, *adj.* : bihadar, bêqam giran.

INVALUABLENESS, *n.* : bihadarîtî.

INVALUABLY, *adv.* : bi bihadarî, bi giranî, bihadarkî.

INVAR, *n.* : têkiliya asin-nîkilî bo demjimêran.

INVARIABILITY, *n.* : neguhêrbarî(tî).

INVARIABLE, *adj.* : neguhêrbar.

INVARIABLENESS, *n.* : neguhêrbarîtî.

INVARIANCE, *n.* = **INVARIABILITY.**

INVARIANT, *adj.* : neguhêr.

INVASION, *n.* : hêriş, daneser, êrîş, êrîşkirin, nîjde.

INVASIVE, *adj.* : şalawî, pelamarî, êrîşdar, êrîşî, destdirêjî.

INVECTED, *adj.* : sinorkirî yan birîtî ji zincîreya qalikên koqiz.

INVECTIVE, *adj., n.* : nawziran, ciwêndan, cinêwdan, cinêw, çêr.

INVEIGH, *vi.* : dijwar êrîş kirin.

INVEIGHLY, *vt.* : qayil kirin (bi rûbazî), handan.

INVENT, *vt.* : dahênan, derew kirin.

INVENTER OR INVENTOR, *n.* : dahêner.

INVENTION, *n.* : dahênan.

INVENTIVE, *adj.* : hunerî, dahêndar.

INVENTIVENESS, *n.* : huner, dahêndarîtî.

INVENTORIAL, *adj.* : *adj.* : pêwendîdarê mitayî di nav embarê de.

INVENTORY, *n.* : siyayiya tiştan (mitayî) di nav embarê de, tiştên embarkirî, kirdara siyayîkirî.

INVENTORY, *vt.* : siyayî kirin.

INVERSE, *adj., n.* : berevajî, berevaj, niqot, vajî, pêçewanî, dij, serûbin.

- **FUNCTION** : raber yan tiwanê bervajî.
- **RATIO** : pêrgê vajî, pêrgî pêçewanî.
- **RELATION** : pêwendiya vajî.
- **VARIATION** : guhorîna vajî.

INVERSELY, *adv.* : bi vajîyî, bi berevajî, berevajîkî.

INVERSION, *n.* : vajîbûn, wergerandin, berevajîbûn.

INVERSIVE, *adj.* : vajî, berevajî.

INVERT, *n., adj.* : vajî.

INVERT, *vt.* : vajî kirin, wergerandin, awaz guhorîn.

INVERTASE, *n.* : texlîtek anzîm e : şekirê diguhorit.

INVERTED, *adj.* : berevajî(kirî), bervaj, serewjêr, serûbin.

- **COMMAS** : wêrgulên vajî.

INVERTEBRATE, *adj., n.* : lawaz, nemovikî.

INVERTER, *n.* : guhêr, vajîkar.

INVEST, *vt.i.* : anînber kirin.

INVESTIGATE, *vt.* : verast kirin, pirsyar kirin, vekolîn.

INVESTIGATED, *adj.* : verastkirî, vekolandî, pirsyarkirî.

INVESTIGATION, *n.* : peygerîn, verastkirin, pasadan.

INVESTIGATOR, *n.* : pişkniyar, peyger.

INVESTITURE, *n.* : damezrandin (li ser karekê).

INVESTMENT, *n.* : anînber, ber yan berhem înan.

INVESTOR, *n.* : berhemkar.

INVETERACY, *n.* : rikdarî.

INVETERATE, *adj.* : rikdar, beng, rihkûr, berdewam, kevne nerît yan nesaxî (damezrandî).

INVETERATELY, *adv.* : bi rikdarî, rikdarîkî.

INVIDIOUS, *adj.* : dexisî, dexisok.

INVIDIOUSNESS, *n.* : dexisîtî.

INVIGILATE, *vi.* : çavdêrî kirin.

INVIGILATION, *n.* : çavdêrî, çawdêrî, çavkirin.

INVIGILATIVE, *adj.* : çavdêriyî.

INVIGILATOR, *n.* : çavdêr, çawdêr.

INVIGORATE, *vt.* : çalak kirin, çeleng kirin.

INVIGORATELY, *adv.* : bi çalakî, çalakîkî.

INVIGORATION, *n.* : çelengkirin.

INVINCIBLE, *adj.* : neşikênbar.

INVIOLABILITY, *n.* : neçirandinbarî(tî), neşikênbarîtî.

INVIOLABLE, *adj.* : neçirandinbar.

INVIOLATE, *adj.* : rast, pak.

INVISIBLE, *adj.* : nebîn, nependî, nepenî, nediyar, nedîbar.

INVITATION, *n.* : vexwandin, xundin.

INVITATORY, *adj., n.* : vexwandî.

INVITE, *vt.* : vedixwandin.

INVITED, *adj.* : vexwandî.

INVITING, *adj.* : dilkêş.

INVITINGLY, *adv.* : bi dilkêşî, dilkêşîkî.

IN VIVO : di nav leşê zindî de (giyanewer yan helez).

INVOCATE, *vt.* = **INVOKE.**

INVOCATION, *n.* : lavahî, lavayî, niviştî, hîvî, peresendin yan bicihînan (qanûn).

INVOCATORY, *adj.* : lavahiyî.

INVOICE, *n.* : siyayî : jimare û firotin, mitayê hinartî yan wergirtî.

INVOICE, *vt.i.* : siyayî kirin (mitayî).

INVOKE, *vt.* : hîvî kirin.

INVOLUCEL, *n.* : belgikê gulê (li binî ya qepûçkî).

INVOLUCRAL, *adj.* : belgikî.

INVOLUCRATE, *adj.* : belgdar.

INVOLUCRE, *n.* : belgê gulê.

INVOLUCRED, *adj.* = **INVOLUCRATE.**

INVOLUCRUM, *n.* (*pl.* **INVOLUCRA**) = **INVOLUCRE.**

INVOLUNTARILY, *adv.* : bi bêhemdî, bêhemdîkî.

INVOLUNTARY, *adj.* : bêhemd, nevênî, neviyanî.

- **MOVEMENT** : livîna bêhemd.

- **SERVITUDE** : bêgar.

INVOLUTE, *adj., n.* : alandî (loleyî), aloz, kirva çêkirî.

INVOLUTE, *vi.* : alîn, girnijîn, bizir bûn, neman.

INVOLUTION, *n.* : alandin, pêkhatiya aloz, çemîna hindurî.

INVOLVE, *vt.* : mijûl kirin, tûş kirin, birîtî bûn.

INVOLVED, *adj.* : tûşboyî, têketî, ketî.

INVOLVEMENT, *n.* : tûşbûn, têketin, pêdeketin.

INVOLVING, *n.* : tûşbûn, tûşkirin.

INVULNERABILITY, *n.* : neziyanbarîtî.

INVULNERABLE, *adj.* : neziyanbar, parêz, negumanbar.

INVULNERABLENESS, *n.* : neziyanbarîtî.

INVULNERABLY, *adv.* : bi neziyanbarî, neziyanberîkî.

INWARD, *adj., adv., n.* : hindur, hindurî (bo hiş û giyanî), binyatî, gewherî, gewher, giyan, parçeya hindurî.

INWARDLY, *adv.* : bi giyanî, bi hişî, bi hindurî yan navxweyî.

INWARDENESS, *n.* : hindurîtî, gewher (yê tiştî), dehker.

INWARD(S), *n., adv.* : bihindurî, hindur, hinav, hindurkî.

INWEAVE, *vt.* = **INTERLACE.**

INWROUGHT, *adj.* : neqşkirî.

IODATE, *n., vt.* : iyodat : xwêya tirşiya iyodê, iyod kirin.

IODATION, *n.* : iyodkirin.

IODIC, *adj.* : iyodî.

- **ACID** : tirşiya iyodê.

IODID(E), *n.* : pêkhatiya duwaneya iyodî.

IODINATE, *vt.* : (bi iyodê) çare kirin.

IODINATION, *n.* : iyod kirin : çare kirin bi iyodê.

IODINE, *n.* : aiyodîn : iyod (dermane, hêmanek nemetalî ye).

IODIZE, *vt.* : iyod kirin.

IODOFORM, *n.* : iyodoform : pêkhatiyek belûrî wek kloroformî ye (paqijker e).

IODOUS, *adj.* : iyodî.

ION, *n.* : ieyon : gerdîle yan girûhek gerdîleyên bargekehrebî.

- **ACTIVITY** : çalakiya iyonî.

- **ANTAGONISM** : dijîtiya iyonî (kîmya).

- **AVALANCHE** : aşîta iyonî (fizya).

- **BEAM** : tîrêja iyonî.

- **BURN** : sotina iyonî.

- **CHAMBER** : jora iyonî (bo pîvana tîrêja iyonkirî) (fizya).

- **CLUSTER** : îşiye iyonî : girûhek coteiyon (fizya).

- **CURRENT** : rewteka iyonî(fizya).

- **DENSITY** : çiriya iyonî, tîriya iyonî.

- **EXCHANGE** : pêkguhorîna iyonî.

- **GAUGE** : pîvekê iyonî : bo pîvana pestana nizma gazê.

IONIC, *adj.* : iyonî.

- **BREAKDOWN** : herifina iyonî.

- **CHARGE** : bargeyê iyonî.

- **COMPOUND** : pêkhatî yan awêteyê iyonî.

- **CONCENTRATION** : xestî iyonî.

- **CONDUCTANCE** : gehandina iyonî.

- **CRYSTAL** : belûr ya iyonî.

- **DISPLACEMENT** : labirandina iyonî (kîmya).
- **EQUATIONS** : hevkêşên iyonî.
- **EQUILIBRIUM** : hevsengiya iyonî.
- **FORMULA** : dariştеya iyonî.
- **HYPOTHESIS** : girîmankarî yan dîtaneya iyonî.
- **MIGRATION** : guhastin yan koçeriya iyonî.
- **MOBILITY** : livînbariya iyonî.
- **POTENTIAL** : erkê iyonî (fîzya).
- **PRODUCT** : ber yan berhemê iyonî.
- **RADIUS** : nîvtîreya iyonî.
- **SATURATION** : têrbûna iyonî.
- **STRENGTH** : hêza iyonî.
- **SUBSTITUTION** : berdêlkirina iyonî.
- **THEORY** : dîtaneya iyonî (kîmya).
- **VALENCE** : hevhêzeya iyonî.
- **VALVE** : serdevka îlêktironî.

IONIUM, *n.* : iyonyom : kevnenavê hevtayek (toryom).

IONIZATION, *n.* : iyonbûn.

- **COEFFICIENT** : hawkolkeyê iyonbûnê.
- **CURRENT** : lozew yan rewtekê iyonbûnê.
- **DEGREE OF ~** : pileya iyonbûnê (kîmya).
- **ENERGY** : wizeya iyonbûnê (fîzya).
- **GAUGE** : pîvika iyonbûnê.
- **MANOMETER** : pestan pîva iyonbûnê.
- **TEMPERATURE**, *n.* : pileya germiya iyonbûnê.

IONIZE, *vt.* : iyon kirin.

IONIZER, *n.* : iyonker.

IONOSPHERE, *n.* : çîna iyoniya esmanî, çînî iyonî asman.

ION PAIR, *n.* : coteiyon.

IRANIAN, *n., adj.* : Ecem, Farisî, Îranî.

IRAQI, *adj., n.* : Îraqî.

IRASCIBLE, *adj.* : enirok, dilzîz, germxu.

IRATE, *adj.* : enirî.

IRE, *n.* : enirîn.

IRENIC, *adj.* : aştiyî.

IRID(O)-, *pref.* : pêşgir e ko keskûsor e.

IRIDACEOUS, *adj.* : şilêrî.

IRIDESCENCE, *n.* : kesk û sorbûn (peqîşkên sabûnê).

IRIDESCENT, *adj.* : kesk û sorbûyî.

IRIDIC, *adj.* : pêwendîdarê îrîdyom.

IRIDIUM, *n.* : îrîdyom : hêmanek kanî hêja ye (wek pilatînî ye).

IRIDOSMINE, *n.* : dariştin yan têkiliya îrîdyom û ozmiyom.

IRIS, *n.* : çavdan, sosin, sembeq, (zenbeq).

IRISH, *n., adj.* : Îrlendî.

IRK, *vt.* : bêzar kirin.

IRKSOME, *adj.* : bêzar.

IRON, *n., adj.* : asin.

- **CAST ~** : asinî coş, asinê dariştî.
- **CURTAIN** : perdeya asinî (perdeasin).

IRON, *vt., i.* : otî kirin.

IRONER, *n.* : otîçî.

IRON GRAY, *n.* : otî kirin.

IRONICAL, *adj.* : tiraneyî.

IRONCLAD, *n., adj.* : zirêpûş.

IRONING, *n.* : otî(kirin).

IRONIST, *n.* : tiraneker.

IRON LUNG, *n.* : pişeya asin : alave bo bêhnkêşanê.

IRON MASTER, *n.* : asinçêker.

IRON MONGER, *n.* : asinger.

IRONMONGERY, *n.* : asingerî.

IRONOXIDE, *n.* : oksidê asinî.

IRONSMITH, *n.* : asinger.

IRON STONE, *n.* : ber yan kevrê asinî.

IRON WARE, *n.* : alavên asinî.

IRONWOOD, *n.* : darê asinî.

IRONWORK, *n.* : asingeh, parçe yan alavên asin.

IRONY, *n.* : tevz.

IRRADIANCE, *n.* : cirîskdan, tîrêjdan.

IRRADIANT, *adj.* : tîrejdayî, geş.

IRRADIATE, *vt.* : ronahî kirin, belav kirin, geş kirin, çare kirin (bi wizeya tîrêjê), tîrêj kirin.

IRRADIATED, *adj.* : tîrêjkirî.

IRRADIATING, *n.* : tîrêjkirin.

IRRADIATION, *n.* : tîrêjdan, tîşkdan.

IRRADICABLE, *adj.* : nehelkêşanbar, rihkûr.

IRRATIONAL, *adj., n.* : nejîrbêj, nejîr, nehişkar.

IRRATIONALISM, *n.* : nehişkarîtî, nejîrbêjîtî.

IRRECLAIMABLE, *adj.* : neçakirinbar.

IRRECOGNIZABLE, *adj.* : ne nasbar.

IRRECONCILABILITY, *n.* : neaştbarî(tî).

IRRECONCILABLE, *adj.* : neaştbar, rikdar, hevdij, nakok.

IRRECONCILABLENESS, *n.* : neaştbarîtî, nakokîtî.

IRRECONCILABLY, *adv.* : bi neaştbarî, bi nakokî.

IRRECOVERABLE, *adj.* : nevegerbar.

IRRECOVERABLENESS, *n.* : nevegerbarîtî.

IRRECOVERABLY, *adv.* : bi nevegerbarî, nevegerbarîkî.

IRRECUSABLE, *adj.* : neberhelistbar.

IRREDEEMABLE, *adj.* : neguhêrbar, neçarekirinbar, têrgomrayî, bedkarê bêçare.

IRREDEEMABLY, *adv.* : bi bêçareyî, bêçarekî.

IRREDENTISM, *n.* : rizgarî û yekîtîxwazî : ko deverên dîrokiyên derveyî welatî rizgar bikî û li gel deverên mayîn ji welatî bikî yek.

IRREDENTIST, *n.* : rizgarî û yekîtîxwaz.

IRREDUCIBLE, *adj.* : nekêmbar.

IRREFRAGABLE, *adj.* : nemandelbar.

IRREFRANGIBLE, *adj.* : neçirandinbar, neşikênbar.

IRREFUTABLE, *adj.* : nemandelbar, neberhevdanbar.

IRREFUTABLENESS, *n.* : nemandelbarîtî.

IRREFUTABLY, *adv.* : bi nemandelbarî, nemandelbarîkî.

IRREGULAR, *adj.* : nerêk, bêrêz, nejê.

- **SOLDIER** : bejik.

IRREGULARITY, *n.* : nerêkîtî.

IRRELATIVE, *adj.* = **IRRELEVANT.**

IRRELEVANTLY, *adv.* : bi bêpêwendî, bêpêwendîkî.

IRRELIGION, *n.* : bêdînî, bêayînî, bêolî.

IRRELIGIONIST, *n.* : bêdîn, bêayîn, bêol.

IRRELIGIOUS, *adj.* : nedîndar.

IRRELIGIOUSLY, *adv.* : bi bê olî yan ayînî, ne dîndarîkî.

IRREMEDIABLE, *adj.* : bêçare.

IRREMEDIABLY, *adv.* : bi bêçareyî, bêçarekî.

IRREMISSIBLE, *adj.* : ne lêborînbar.

IRREMOVABLE, *adj.* : negûhêzbar, nerakirinbar.

IRREPARABLE, *adj.* : neçakkirinbar.

IRREPEALABLE, *adj.* : nehelweşînbar.

IRREPLACEABILITY, *n.* : neguhêrbarîtî.

IRREPLACEABLE, *adj.* : neguhêrbar.

IRREPLACEABLENESS, *n.* : neguhêrbarîtî.

IRREPRESSIBLE, *adj.* : netepeserbar.

IRREPROACHABILITY, *n.* : bêçewtîtî.

IRREPROACHABLE, *adj.* : bê gazind yan gileyî .

IRREPROACHABLY, *adv.* : bêgazindekî.

IRRESISTIBILITY, *n.* : nebergirberî(tî).

IRRESTIBLE, *adj.* : nebergirbar.

IRRESOLUBLE, *adj.* = **INSOLUBLE.**

IRRESOLUTE, *adj.* : dudil, bê biryar, demdemî.

IRRESOLUTION, *n.* : dudilîtî, bêbiryarî, sistî.

IRRESOLVABLE, *adj.* : neçarebar, neşîtelkirinbar.

IRRESPECTIVE(OF), *prep.* : bêî ko.

IRRESPIRABLE, *adj.* : nepişînbar, nebêhnkêşanbar.

IRRESPONSIBILITY, *n.* : qeşmerî(tî).

IRRESPONSIBLE, *adj.* : qeşmer.

IRRESPONSIBLENESS, *n.* : qeşmerîtî.

IRRESPONSIBLY, *adv.* : bi qeşmerî, qeşmerîkî.

IRRESPONSIVE, *adj.* : nebersivdar.

IRRETENTION, *n.* : negirtin nemaze mîz.

IRRETENTIVE, *adj.* : negirtî.

IRRETRIEVABILITY, *n.* = **IRREVOCABILITY.**

IRRETRIEVABLE, *adj.* = **IRREVOCABLE.**

IRREVERENCE, *n.* : nerêzgirtin.

IRREVERENT, *adj.* : bêrûmet.

IRREVERENTLY, *adv.* : bi bêrûmetî, bêrumetîkî.

IRREVERSIBILITY, *n.* : nevajîbarî(tî).

IRREVERSIBLE, *adj.* : nevajîbar, nehelweşînbar.

IRREVERSIBLY, *adv.* : bi nevajîbarî, bi neguhêrbarî, neguhêrbarîkî.

IRREVOCABILITY, *n.* : vebirrîtî.

IRREVOCABLE, *adj.* : vebirr, nehelweşînbar.

IRREVOCABLY, *adv.* : bi nevebirrî, nevebirrîkî.

IRRIGATE, *vt.* : av dan.

IRRIGATED, *adj.* : avdayî, avî, avdar, têrav.

IRRIGATING, *n.* : avdan.

IRRIGATION, *n.* : avdan, avdêrî, avşikandin, avdanî, awdêrî.

- **TRENCH** : co.

- **WORKER** : avşikên, avdêr.

IRRITABILITY, *n.* : pertav, enirokîtî.

IRRITABLE, *adj.* : enirok, dilzîz.

IRRITABLENESS, *n.* : pertav, enirokîtî.

IRRITANT, *adj.* : caris.

IRRITATE, *vt.* : enirandin, arandin.

IRRITATED, *adj.* : enirî, pindirî, arandî.

IRRITATING, *n.* : xurîn, enirîn, cariskirin, tengavkirin.

IRRITATIVE, *adj.* : enirîndar.

IRRUPT, *vi.* : pindirîn, peqîn, êriş kirin.

IRRUPTION, *n.* : pindirîn, peqîn.

IRRUPTIVE, *adj.* : peqînî, peqîndar.

IS : dariştina tekê nehazir ji karî yan lêkerî (be).

ISAGOGIC, *adj.* : pêşgotinî, pêşekiyî.

ISATIN, *n.* : madeyek belûrî zer-sor ji heşê bi oksîdkirinê derdikevit.

ISCHA(E)MIA, *n.* : kêmbûna xwînê di nav parçeyek leşî de.

ISCHIUM, *n.* : kemax.

ISENTROPIC, *adj.* : veşelqavî, çesp.

ISINGLASS, *n.* : madeyek spî nivrohn ji hinavên masiyan derdikevit (bo çêkirina celatînî).

ISLAM, *n.* : îslam, busilmaneti.

ISLAMIC, *adj.* : îslamî, busilmanî.

ISLAMISM, *n.* : îslamîtî, busilmanîtî.

ISLAMIST, *n.* : îslamzan.

ISLAMIZATION, *n.* : îslamkirin, busilmankirin.

ISLAMIZE, *vt.* : îslamî kirin, busilmanî kirin.

ISLAMIZED, *adj.* : îslamîkirî, busilmanîkirî.

ISLAMIZING, *n.* : îslamîkirin, busilmanîkirin.

ISLAND, *n.* : girav, hewîk, navirok, ada, cizîr, dorge.

ISLE, *n.* : île, girav.

- ISM, *suff.* : paşgir e ko riha çêkir e.

ISO-, *pref.* : pêşgir e ko hev e, yeksane ye.

ISO BAR, *n.* : yekbar, yekbarist.

ISO BARIC, *adj.* : yekpestana bayî.

ISO CHROMATIC, *adj.* : hevreng.

ISOCHRONAL, *adj.* : hevden.

ISO CLINAL, *adj., n.* : larî yeksan.

ISOCLINE, *n.* : hevlarî.

ISODIAMETRIC, *adj.* : hevtîrek.

ISOGAMY, *n.* : hevhevalok.

ISOGLOSS, *n.* : hevziman.

ISOGONIC OR ISOGONAL, *adj., n.* : hevgoşe.

ISOGONIC, *adj.* : hevwerar.

- LINE : hêla ladana hevyekiya magnetîzî.

ISOGONAL, *adj.* : goşeyeksan, hevgoşe.

ISOGONY, *n.* : hevwerarî.

ISOGRAM, *n.* : yeksanehêl, hevhêl.

ISOHEL, *n.* : hêla rojhelatbûnê.

ISO HYET, *n.* : hêla hevbaranî.

ISOHYETAL, *adj.* : pêwendîdarê hêla hevbaranî.

ISOLATE, *vt.i.* : cuda kirin, veder kirin.

ISOLATED, *adj.* : cudakirî, veder, cuda, veqetandî, raqetandî.

ISOLATING, *n.* : cudakirin.

ISOLATION, *n.* : cudakirin, vederkirin, silikandin, tenekirin, raqetandin, veqetandin, tenayî, cudabûn.

ISOLATIONISM, *n.* : cudabûnîtî, cudakerîtî, tenayîtî, cudayîtî.

ISO MAGNETIC, *adj.* : hevmagnetîzî.

ISOMER, *n.* : îzomer, hevparçe.

ISOMERIC, *adj.* : hevparçeyî (îzomerî).

ISOMERISM, *n.* : hevparçeyîtî, îzomerîtî.

ISOMERIZATION, *n.* : hevparçeyîbûn, îzomerîbûn.

ISOMERIZE, *vt.* : îzomerî kirin.

ISOMERIZED, *adj.* : îzomerîkirî.

ISOMERIZING, *n.* : îzomerîkirin.

ISOMETRY, *n.* : hevpîvanî.

ISOMORPH, *n.* : şêweyeksanî, hev şêwe yan şikil.

ISOMORPHIC, *adj.* : hevşiklî.

ISOMORPHISM, *n.* : hevşiklîtî.

ISOMORPHOUS, *adj.* : hevavahiya belûrî.

ISONOMY, *n.* : yeksaneyiya qanûnî.

ISOPOD, *n., adj.* : yeksanepê.

ISOPRENE, *n.* : hîdrokarbonek avekî gurîbar e.

ISOSCELES TRIANGLE, *n.* : sêgoşeya cotla.

ISOSEISMAL, *adj.* : hevlerz.

ISOSMOTIC, *adj.* : hevezmoz.

ISOSTASY, *n.* : hevpestan, hevsengiya kelpikê erdî.

ISO THERM, *n.* : germiyeksanî, hevgerm.

ISOTHERMAL, *adj.* : hevgermî.

ISOTOMIC, *adj.* : gerdîleyeksan.

ISOTONIC, *adj.* : hevtingiji.

ISOTOPE, *n.* : hevta, yekta.

ISOTROPIC, *adj.* : hevtaybet.

ISOTROPY, *n.* : hevtaybetî.

ISRAEL, *n.* : Îsraîl.

ISRAELITE, *n.* : Îsraîlî, Cihî.

ISSUANCE, *n.* : derperîn.

ISSUABLE, *adj.* : berhevdanbar.

ISSUE, *n.* : zaye, zaya, vezikîn, pirs, bere, weçe.

ISSUED, *adj.* : vezikî, belavkirî, weşandî.

ISSUING, *n.* : derperîn, belavkirin, weşandin, deranîn, vezikîn.

ISSUELESS, *n.* : bêderanîn, bêvezikîn.

ISTHMIAN, *adj., n.* : gelî, derbend.

ISTHMIC, *adj.* = **ISTHMIAN.**

ISTHMUS, *n.* : gelî, derbend.

IT, *pron.* : ew, tişt.

- **DOES NOT MATTER** : xem nekirin.
- **IS ALRIGHT** : xem nekirin, ne xem e.
- **IS SAID** : jî gotinan.

ITALIC, *adj., n.* : xwehrî : tîpa çapî ya xwehrkirî.

ITALICIZATION, *n.* : dupatekirina peyivê.

ITALICIZE, *vt.* : tîpan xwehrkirî çap dikit bo dupate kirina peyivê.

ITALICIZED, *adj.* : peyiv dupatekirî.

ITALICIZING, *n.* : peyiv dupate kirin.

ITALY, *n.* : Îtalya (welat).

ITCH, *n.* : girr, xurîn, xuran, gurrî, aloş.

ITCH, *vi.* : xurîn.

ITCHING, *n.* : girr, xarişt.

ITEM, *n.* : bend.

ITEMIZATION, *n.* : bendkirin, siyayî, xişte.

ITEMIZE, *vt.* : bend kirin, xişte kirin.

ITEMIZED, *adj.* : bendkirî.

ITEMIZING, *n.* : bendkirin.

ITHYPHALIC, *adj.* : nêrendamî.

ITERANCE, *n.* : dubarekirin.

ITERANT, *adj.* : dubarekar.

ITERATE, *vt.* : dubare kirin.

ITERATED, *adj.* : dubarekirî.

ITERATING, *n.* : dubarekirin.

ITERATION, *n.* : dubarekirin.

ITERATIVE, *adj.* : dubareyî, dubaredar.

ITERATIVELY, *adv.* : bi dubareyî, dubareyîkî.

ITINERACY OR ITINERANEY, *n.* : girûhek gerok, geran.

ITINERANT, *adj., n.* : geryayî, gerok, geştname.

ITINERANTLY, *adv.* : bi geryanî, geryanîkî.

ITINERARY, *n., adj.* : rêname.

ITINERATE, *vi.* : geran, rêbarî kirin (bo pendiyê).

ITINERATED, *adj.* : rêbarîkirî.

ITINERATING, *n.* : geran, rêbarîkirin.

ITINERATION, *n.* : rêbarîkirin.

ITSELF, *pron.* : xwe, xu, xo.

IVIED, *adj.* : jalekirî, rolikirî.

IVORY, *n., adj.* : ac, mahî.

- **BLACK ~** : reşê acî.
- **TOWER** : birca acî.

IVY, *n., adj.* : rolik, lorik, jale.

- **VINE** : mêwik.

IZARD : pezkuviyê wek bizinê.

IZZARD, *n.* : tîp(z).

J, j : cey : tîpa dehema elfabeya înglîzî.

JAB, *n.* : zixt.

JAB, *vt., i.* : zixt kirin (yan lê dan).

JABBER, *n.* : pirbêjî, çenebazî.

- **WOCKY** : nivîsîna pûçbêjî (bo pêkenînê).

JABBER, *vt., i.* : pirbêjî kirin, çenebazî kirin.

JABBERED, *adj.* : pirbêjîkirî.

JABBERING, *n.* : pirbêjîkirin.

JABIRU, *n.* : texlîtekek leglegê ye.

JABOT, *n.* : perûke bo xemilandina stûyî.

JACAL, *n.* : zinc, kolîk (meksîkî).

JACAMAR, *n.* : balindeyek lingdirêj e (li deverên germ di nav avgîran de dijît).

JACARANDA, *n.* : darek emerîkanî ye.

JACINTH, *n.* = **HYACINTH.**

JACK, *n.* : mit, mizmetkar, zelam, derya-van, karker, dirav, darbirr, helgir, kur (oxlan) di leyiztina kaxezan de.

JACK, *vt., t.* : masî girtin (şev bi çirayî), livandin yan helgirtin, têxurîn.

JACKAL, *n.* : çeqel, torî.

JACK-A-LENT, *n.* : mirovê pûçê sade, leyi-zoka dagirtî.

JACKANAPES, *n.* : zarokê ziyankar, mey-mûn, kesê rûqayim yan fêz, fortek, şîm.

JACKASS, *n.* : xirpo, gewc, ker.

JACKASSERY, *n.* : gewcî.

JACKBOOT, *n.* : potîna leşkeriya giran.

JACKDAW, *n.* : qira zeytûnê, qira helezî.

JACKET, *n.* : saqo, kurtek, berg.

JACK FROST, *n.* : xûsar yan sermaya dij-war (sir).

JACK HAMMER, *n.* : kunkerê kevran (amê-ret), alavê bi bayî kar dikit (bo kolanê).

JACK-IN-THE-BOX, *n.* : dêwê qotikê : leyiz-toka zarokan e.

JACK-IN-THE-PULPIT, *n.* : giyayek emerîka-nî ye.

JACKNIFE, *n., vt., i.* : kêrkek mezin e, bir-rîn (bi vê kêrkê).

JACKLEG, *n.* : demdar, nerast, neşehreza, xulya.

JACK-OF-ALL-TRADES, *n.* : xudanê heft karan.

JACK-O'-LANTERN, *n.* : texlîtek çira ye, ji kulindî wek dêhme mirovê çêkirî ye, geşa zongî.

JACKPOT, *n.* : genciné, serketina mayak xelatê mezin.

JACK RABBIT, *n.* : kêvrûşka emerîkanî (guh û pê dirêj).

JACK SCREW, *n.* : helgirê badoke.

JACKSNIPE, *n.* : balinde ye (wek tivîrkî).

JACKSTAY, *n.* : weris yan bist bo girêda-na babirekî.

JACKSTRAW, *n.* : zilik, zilkanê : leyizoka darikan ko gurzek darikan dihavên û dixwazin yek bi yek rakin bê ko darikên dî bilivînin.

JACK-TAR, *n.* : deryager, deryavan.

JACOBEAN, *n.* : piştgirê Cêmsê yekem, qiralê înglîz, Cênsî : nivîserê rojgarê vî qiralî.

JACOBEAN LILY, *n.* : şilêra Cakobî : heleza gulsor ya meksîkî.

JACOBIN, *n.* : oldarê Dominîkî, Cakobî : şorişgêrê şorişa Firensî.

JACOBITE, *n.* : piştgirê Cêmsê duwem, qiralê înglîz.

JACOB'S LADDER, *n.* : pêştirka Yakobî ko digehit esmanî.

JACONET, *n.* : perûkek pembû ye.

JACQUARD, *f.* : cakar : perûkê bi rengan çapkirî, xanût bo vehandina perûkên rengkirî.

JACTITATION, *n.* : fortekî.

JACTITATION, *n.* : fortekirin, serîhildan, perîşaniya dijwar.

JACULATE, *vt.* : havêtin, tîr havêtin.

JADE, *n.* : jina bêrûmet yan şetah, berek hêja ye, hespê westayî yan nehêja.

- GREEN, : rengê keskê-şîn.

JADE, *vt., i.* : westandin, qerimîn, mandî bûn.

JADED, *adj.* : westayî, qerimî, mandî.

JADEITE, *n.* : cadît : kanê keskê silîkatên sodyom û aluminyom.

JADING, *n.* : westandin, peritandin.

JAEGER, *n.* : texlîtek balinde ye, nêçîrvan, yawer.

JAFFA-ORANGE, *n.* : pirtiqala Yafa.

JAG, *n.* : şadî, zixtik.

JAG, *vt., i.* : veweşîn, zixt kirin, tîj kirin, kun kirin.

JAGER, *n.* = **JAEGER.**

JAGGED, *adj.* : kunkirî, didandar.

JAGGEDLY, *adv.* : bi didandarî, didandarîkî.

JAGGEDNESS, *n.* : didandarîtî.

JAGGING, *n.* : didankirin.

JAGGY, *adj.* : didanî.

JAGUAR, *n.* : pilingek pinîkirî emerîkanî ye.

JAGUARRUNDI, *n.* : texlîtek sivoreyek emerîkanî, zirav û dûvdirêj, pêkurt, gewre.

JAH OR JAHVEW, *n.* : Jehova (Yehwa, Ella, Xuda).

JAHVIST, *n.* = **JEHOVIST.**

JAIL, *n.* : zîndan, girtîxane, bendîxane, hebs.

JAILED, *adj.* : girtî, vebestî, zîndankirî.

JAILER OR JAILOR : wurdiyan, zîndanvan.

JAILING, *n.* : girtin, milgirtin, hebskirin.

JAINISM, *n.* : kevneayînek hindî ye.

JAKE, *adj.(sl.)* : başe.

JAKE LEG, *n.* : falinca bongî.

JALAP, *n.* : helezek meksîkî rihzikçûnî ye, dermanek zikçûnî ji vî helezî çêkirî ye.

JALOPY, *n.* : otombîl yan guhêzoka kevna bêkêr.

JALOUSIE, *n.* : hêsîla pencerkê.

JAM, *n.* : pestan, rîçal, cirandin, aporî, têgîrane, tûş, tijîbûn, tengavî, paldan, gîro, qayimkirin, şaşkirin, girtin.

JAM, *vt.* : tijî kirin, qayim paldan, şaş kirin, herişandin, aporî kirin, guhêzok ji nişkekê ve rawestandin.

JAMB, *n.* : karîteyê derî yan pencerkê.

JAMBALAYA, *n.* : birinc, ziriyê mîrî.

JAMBOREE, *n.* : şayî.

JAMMED, *adj.* : aporîkirî.

JAMMING, *n.* : aporîkirin.

JAM SESSION, *n.* : ahenga mûzîqeya cazê bo xoşiya mûzîqevanî bi xwe.

JANE, *n.(sl.)* : jin, pit.

JANGLE, *n.* : galegot.

JANGLE, *vt.i.* : qerqeşe kirin.

JANGLED, *adj.* : qerqeşekirî.

JANGILING, *n.* : qerqeşekirin.

JANISSARY, *n.* : yenîçerî : (înkîşarî) serbazê kevnê osmanî.

JANITOR, *n.* : dergevan, perdedar.

JANNOK, *adj.* : rastbêj, êkrast, pak.

JANSENISM, *n.* : olek filehî ye dibêjit ko serbestiya vînê nîne, ko kêm xelk dê rizgar bin bi mirina Îsa pêxemberî.

JANUARY, *n.* : çileya paşî, heyva yekema rojnameya zayînî.

JANUS, *n.* : Xudayê derî û seretayan li nik Romanan.

- **FACED** : berê xwe dayî herdu layan di heman gavê de, rûbaz.

***JAPAN**, n. : welatê Japonî, Japon.*

JAPANESE, *n., adj.* : ziman yan welatiyê Japonî.

- **LANTERN** : çirayê japonî : teraşek xemlî ye, gulî ye.

- **WAX** : mûma japonî (bo hilîkirinê).

JAPE, *n.* : tirane, şanogeriya tiraneyî.

JAPE, *vt.* : tirane pêkirin.

JAPED, *adj.* : tiranepêkirî.

JAPING, *n.* : tiranepêkirin.

JAPONICA, *n.* : texlîtek darbiha gulsor ya xemilandinê.

JAR(S), *n.* : aman.

- **LARGE ~** : den, kop, merkane.

- **SMALL ~** : kopê biçûk.

JARFUL, *adj.* : raweşandin, rahejandin, cerek, tijîcerek.

JARGON, *n.* : ziman yan zaravê gêre, şaşziman.

JARGON, *vi.* : stirandin, têk şêlîn, qebe axiftin.

JARGONELLE, *n.* : hermiya zûgehiştî.

JARGONIZE, *vi.t.* : qebe kirin, têk şêlîn.

JARGONIZED, *adj.* : têkşêlayî (axiftin).

JARGONIZING, *n.* : têkşêlan (axiftin).

JARGOON, *n.* : yargon : kanek bêreng e yan zerê pêtî ye yan rengdûkêl e.

JARL, *n.* : xanedanê Skendînavî, li dûv şahî diêt.

JARRAH, *n.* : depê reqê darê mahogenî.

JARRING, *n.* : rahejandin, rawestandin.

JASEY, *n.* : zirpirç.

JASMINE, *n.* : yasemîn(gul), rengê zerê vekirî.

JASPE, *adj.* : yasperî : wek berê yasper rengkirî.

JASPER, *n.* : yasper : berek hêja ye, rengê keskê reş.

JASPERY, *adj.* : yasperî.

JAP, *n.* : yeke ji gelên Hindûewropiyên Pencabê li Hindistanê.

JATO, *n.* (*pl.* **JATOS**) : rabûna vizkiya balafirê.

JATO UNIT, *n.* : yekeya rabûnê : makîneya moşekî ye (harî balafirê dikit da ko rabit).

JAUNDICE, *n.* : zerokî, bayê zer.

JAUNDICE, *vt.* : bayê zer girtin.

JAUNT, *n.* : seyran, geşt.

JAUNT, *vi.* : seyran kirin (çûn seyranê).

JAUNTILY, *adv.* : bi çelengî, çelengîkî.

JAUNTINESS, *n.* : çelengîtî.

JAUNTY, *adj.* : çeleng.

JAVA, *n.* : girav e li Endonezya.

- **SPARROW** : çûçika Cava.

JAVANESS, *n., adj.* : welatî yan zimanê Cava.

JAVELIN, *n.* : cirîd, cerîd, cerd, tîr, rim.

- **FIGHTER**, *n.* : rimbaz.

JAVELLE WATER, *n.* : avkiya sodyom hipoklorît (bo paqijkirînê û bêrengkirinê).

JAW, *n.* : erzînk, çem.

- **BONE** : arçem, arçen.

- **BREAKER**, *n.* : erzînşikîn : bêjeya zehmet li ser zimanî (bo gotinê).

JAY, *n.* : bêserhatî, pûçbêjê rûqayim, qîjk (balindeyek wek qirê ye).

JAYHAWKER, *n.* : rêgir, deryagir, welatiyê Kansas li Emerîka, xebatkerê dijî koledariyê li Kansas û Mizorî demê şerê jiyarî.

JAYVEE, *n.* : tîpa werzişiya zankoyî (pileya duwem).

JAYWALK, *n.* : borîn (li ser rê, ne rewa û bi metirsî).

JAZZ, *n.* : texlîtek mûzîqeya sema ye, daweta gelêriya li ser awazên caz, çalakî, gotina pûç, pûçbêjî.

JAZZ, *vt.* : mûzîqeya caz lê dan, çalak kirin, lez kirin, gerîn, dawet kirin (li ser awazên caz).

JAZZMAN, *n.* : mûzîqevanê cazê.

JAZZY, *adj.* : cazbaz (mûzîqe), çalak, cazî.

JEALOUS, *adj.* : dexisî, xwezok, qîrok, dexisok, kumreş.

JEALOUSLY, *adv.* : bi dexsî, dexsîkî.

JEALOUSNESS, *n.* : dexisîtî.

JEALOUSY, *n.* : dexs, çavreşî, kumreşî.

JEAN, *n.* : perûkê pembûyê qayim, penteronê vî perûkî.

JEEP, *n.* : cîp : guhêzoka leşkerî-jiyarî ya sade û qayim.

JEER, *n.* : tirane.

JEER, *vt., i.* : tirane pê kirin.

JEERER, *n.* : tiranpêker.

JEERING, *n.* : tiranepêkirin.

JEHOVAH, *n.* (**JAHVEH, JAHWEH**) : Yehwa, Xuda.

- **'S WITNESS** : endamê tîreyek file (gewahê Yehwa).

JEHOVIST, YAHVIST, *n.* : daner yan nivîserê şeş parçeyên pêşekiyên tewratê ko navê Xudê Yehwa ye.

JEHU, *n.* : hajo.

JEJUNE, *adj.* : pûç, kêm xorak.

JEJUNUM, *n.* : ziraviya los.

JEKELL AND HYDE, *n.* : dukesîtî, mirovê dukêsîtî (qenc û xirab yan baş û nebaş ji çîroka Stîvinsonî Dr. Cêkil û Mr. Hayd).

JELL, *vi.t.* : şîre bûn, belûr bûn, belûr kirin.

JELLIED, *adj.* : cêlîkirî (wek celatînîkirî).

JELLIFY, *vi., t.* : şîre kirin, cêlî kirin.

JELLY, *n.* cêlî : şirînayiya celatînî (ji kelîna şekir û şîrêza mêweyî çêdibiy).

- **BEAN** : şirînayiya şekirkirî wek lib yan dêndikên fasoliya, mirovê sistê jinanî, nêremok, tirs, dudilî.

- **FISH** : laley derya.

- **LIKE** : nermeliqe.

- **ROLL** : kadeya cêlî, baboleya cêlî.

JELLY, *vi.t.* : cêlî kirin, cêlî bûn.

JEMMY, *n.* : serkê pezî, gopalê dizan.

JENNET, *n.* : maker, mêker.

JEOPARDIZE, *vt.* : sehm kirin, metirsî kirin.

JEOPARDIZED, *adj.* : metirsîkirî.

JEOPARDIZING, *n.* : metirsîkirin.

JEOPARDOUS, *adj.* : sehm, metirsîbar.

JEOPARDY, *n.* : sehmî, metirsî.

JEREMIAD, *n.* : lorî (girî) ya dirêj.

JEREMIAH, *n.* : pêxember Ermiya, reşbîn.

JERFALCON, *n.* = **GYRFALCON.**

JERK, *n.* : hejok, hejîn, mirovê gewc yan xirpo, negandin.

JERK, *vt.i.* : hejîn (goştî) qelandin.

JERKED, *adj.* : hejandî.

- **MEAT** : goştê qelandî, qelî.

JERKIN, *n.* : saqoyê tengê bêhiçk.

JERKING, *n.* : veweşandin, hejandin, raweşandin, keyandin, şilqandin, çelqandin.

JERKWATER, *adj.* : pûç, dûr û negiring.

JERKY, *adj.*, *n.* : goştê qelandî, hejîn, demdemî, xirpo, gewc, dînok.

JEROBOAM, *n.* : şûşe yê mezinê şerabê (8-12 car qebareyê asayî).

JERRY-BUILD, *vt.* : (erzan û neqayim) ava kirin.

JERRY-BUILT, *adj.* : (erzan û neqayim) avakirî.

JERRY CAN, *n.* : cerîkan (tenekeyê pênc galonî).

JERRYMANDER, *vt.* = **GERRYMANDER.**

JERSEY, *n.* : terşê cêrsî (Brîtanî).

JERUSALEM, *n.* : bajarê Qudsê.

JESEBEL, *n.* : jina hol yan felîte.

JESS, *n.* : tîtika avirmîş yan çerm li dor pêyên helûyî.

JESS, *vt.* : tîtik danan yan girê dan li dor pêyên helûyî.

JEST, *n.* : henek, degel.

JEST, *vt.* : tirane kirin, henek kirin.

JESTER, *n.* : zirtek.

JESTING, *n.* : henek, degel, çivanok.

JESUIT, *n.* : Yesoî (Îsayî), endamê civata Yesoiyan (Cezwîtan).

JESUITISM, *n.* : Yesoîtî, Cezwîtî.

JESUS, *n.* : Îsa pêxember, Yesoî (Mesîh).

JET, *n.*, *adj.* : cêt, vizik, vizikdar, şîp, balafira dûdar, vizke, tekander, vezik.

- **AIRPLANE** : balafira dûdar, balafira vizkedar (yan vezikdar).

- **PLANE** : balafira dûdar, balafira vizkedar.

- **PROPELLED** : balafira dûdar, balafira vizkedar (yan vezikdar).

- **PROPULSION** : balafira dûdar, balafira vizkedar (yan vezikdar).

JET, *vi.*, t. : vizik kirin, (vizikî) çûnpêş.

JETSAM, *n.* : tiştên ji gemiyê dihavên da ko gemî sivik bibit, tiştên pêl û şilqav digehînin beravê.

JETTED, *adj.* : vizkekirî.

JETTING, *n.* : vizke kirin.

JETTISON, *n.* : havêtina tiştan ji gemiyê li tengaviyê da ko gemî sivik bibit.

JETTISON, *vt.* : tişt ji gemiyê (yan balafirê) havêtin.

JETTISONABLE, *adj.* : havêtinbar.

JETTY, *n.* : bendergeh, berbesta parastina beravê, reştarî.

JETTY, *vi.* : derkeftin.

JEW, *n.* : Cihî, Cuhî, Cihû, Cû.

JEWEL, *n.* : gewher, xişil.

JEWEL(L)ER, *n.* : zîvker, gewherkar, destvank, gewherfiroş.

JEWELLY, *adj.* : gewherî.

JEWELRY, *n.* : gewher, çek.

JEWEL WEED, *n.* : gewherfirizî (texlîtek gul e).

JEWESS, *n.* : Cihî(mê).

JEWFISH, *n.* : masîcihîk.

JEWISH, *adj.* : Cihî.

JEWRY, *n.* : Cihî.

JIB, *n.* : babirekê berahî, destikê helgirî.

JIB, *vt.* : babirek livandin ji rexek gemiyê bo rexek dî, sil bûn, nevêt biçit pêş, cihinîn, rawestîn.

JIBBED, *adj.* : cihinî.

JIBBING, *n.* : cihinîn.

JIBBOM, *n.* : darbabirekê dirêjkirî.

JIBE, *vi., t.* : ladan (babirek) ji rexek gemiyê bo rexek dî, arasteya gemiyê guhorîn, tirane pêkirin.

JIFF(Y), *n.* : bêhn, gav.

JIG, *n.* : semayek lezîn e, fêlbazî, şok, awaza semaya lezîn.

JIG, *vt., i.* : semaya lezîn kirin, hejîn, masî bi şokê girtin.

JIGGED, *adj.* : semakirî.

JIGGER, *n.* : alavek masîgirtinê wek şokê ye, gemiya biçûk, darbabireka li paşiya gemiyê, alava alûz yan pûç, kêç, pîvana têkilkirina meyê.

JIGGING, *n.* : semakirin.

JIGGLE, *n.* : hejîn.

JIGGLE, *vi., t.* : hejandin, hejîn.

JIGGLED, *adj.* : hejandî.

JIGGLING, *n.* : hejandin.

JIGGLY, *adj.* : hejîn, xilole.

JIGSAW, *n.* : xizara çemînan.

- **PUZZLE** : aloziyên wêneyên birrî.

JIGSAW, *vt.* : bi xîzara çemînan birrîn.

JILLION, *n.* : jimarek bêqam.

JILT, *n.* : yara madguhêr.

JILT, *vt.* (**JIN**) : yarî hêlan.

JIM CROW, *n.* : reşek, zincî.

JIM-DANDY, *n., adj.* : nayab, hêja.

JIM-JAMS, *n.* : eletewş, jiberaxiftin, demargîriya dijwar, hariya demarî.

JIMMIED, *adj.* : niwêlkirî.

JIMMY, *n.* : niwêl.

JIMMY, *vt.* : (dar yan pencer) bi niwêlê helweşandin.

JIMMYING, *n.* : niwêlkirin.

JIMSON WEED, *n.* : firîziyek jehrî ye.

JINGLE, *n.* : zirezir.

JINGLE, *vi.t.* : zirezir kirin.

JINGLED, *adj.* : zirezirkirî.

JINGLING, *n.* : zirezir(kirin).

JINGO, *interj., n.* : dariştinek sondê ye, şovînî, nîştimanperwerê demargîr.

JINGOISM, *n.* : demargîrîtiya şovînî.

JINGOIST, *n.* : demargîrê şovînî.

JINK, *n.* : tirane, revîn, yarî.

JINK, *vi.* : revîn, xwe vedan.

JINX, *n.* : destreş.

JINX, *vt.* : bext reş kirin.

JITTER, *vi.* : demar kirin (mad), demar kar kirin.

JITTERBUG, *n.* : daweta pehlewanî, helperkey palewanî.

JITTERS, *n.* : demariya dijwar, hariya demarî.

JITTERY, *adj.* : demarkarê dijwar.

JIVE, *n.* : cayv : texlîtek mûzîqeya dawetê yan semayê.

JIVE, *vi., t.* : cayv kirin : semaya cayv kirin.

JIVED, *adj.* : semakirî (cayvkirî).

JIVING, *n.* : semakirin (cayvkirin).

JOB, *n.* : kar, îş, erk, karê pûç, dizî.

- **HOLDER** : fermanber.

- **LOT** : tiştên bi gotre difiroşin.

- **WORK** : çapkirina bazirganî (kart, belavok, agehdarî).

JOB, *vt., i.* : xapandin (demdemî), kar kirin, kostekî kirin.

JOBATION, *n.* : (*colloq*) : têxurîna dirêj.

JOBBED, *adj.* : karkirî.

JOBBER, *n.* : kostek, komfiroş.

JOBBER NOWL, *n.* (*slang*) : xirpo.

JOBBERY, *n.* : rizîna kardarî yan ramya-

rî, bikarînana erkê mirî yan gişti bo berjewendiya xweyî yan kesî.

JOBING, *n.* : karkirin.

JOBLESS, *adj.* : bêkar.

JOB'S COMFORTER, *n.* : xemrevînê Eyûbî : dilxoşker yan xemrevînê ko xemê girantin dikit.

JOB'S NEWS, *n.* : nûçeya bextreş.

JOB'S POST, *n.* : peyamberê bextreşiyê.

JOCK, *n.* : siwar.

JOCKEY, *n.* : cokî : siwar, karker, hajo.

JOCKEY, *vt.* : hajotin, xapandin, siwar bûn (li pêşbeziya hespan).

- **TO ~ FOR POSITION** : pîlan kirin.

JOCKEY CLUB, *n.* : yaneya pêşbirkeya siwariyê.

JOCKEYED, *adj.* : pîlankirî, xapandî, siwarbûyî.

JOCKEYING, *n.* : xapandin, siwarbûn.

JOCKSTRAP, *n.* : helgira şermecêyan.

JOCOSE, *adj.* : yarîkar, tiranekar.

JOCOSELY, *adv.* : bi tiranekarî, bi yarî, yarîkî.

JOCOSENESS, *n.* : tiranekarîtî.

JOCOSITY, *n.* : tirane, henek, tiranekarîtî.

JOCULAR, *adj.* : tiranekar, yarîkar, keyfxoş.

JOCULARITY, *n.* : henekîtî, tiranekarîtî.

JOCULARLY, *adv.* : bi henekî, bi tiraneyî, henekîkî.

JOCUND, *n.* : şad, yarîker, keyfxoş.

JOCUNDITY, *n.* : yarîkerîtî.

JOCUNDLY, *adv.* : bi yarîkerî, yarîkerîkî, tiranekerkî.

JODHPURS, *n.* : bercis.

JOEY, *n.* : giyanewerê biçûk, (kengero) yê biçûk.

JOG, *n.* : bezîna hêdî, hejek, lok, loq.

- **TROT** : bezîna hêdiya hespî.

JOG, *vt.i.* : bezîn (hêdî), bezandin, hejîn.

JOGGED, *adj.* : bezî.

JOGGING, *n.* : lok, loq, bezîn (hêdî).

JOGGLE, *n.* : bezîna hêdî.

JOGGLE, *vt., i.* : veweşîn, (nazik) hejandin.

JOGGLED, *adj.* : raweşandî, hejandî.

JOGGLING, *n.* : hejandin, raweşandin, veweşandin.

JOHN, *n.* : avrêj.

JOHN BARLEY CORN, *n.* : mey.

JOJNBOAT, *n.* : gemiya tenga binpan.

JOHN BULL, *n.* : con bol : înglîzê nimûneyî.

JOHN DOE, *n.* : mirovê sade, layê kesnezan (li doza dadgehî).

JOHN DORY, *n.* : texlîtek masî ye.

JOHNNY, *n.* : hogir, kabra.

JOHNNY CAKE, *n.* : texlîtek nan e (ji genimê şamê, arê genimî û hêk û şîrî dipêjin).

JOHNNY-JUMP-UP : binefşa sêreng.

JOHNNY-ON-THE-SPOT, *n.* : mirovê herdem hazir bo xizmetê.

JOHNSONESE, *n.* : consonî : li ser navê nivîserê înglîz (Semoêl Conson)î, rêbazek torî ko bêje law e.

JOIN, *n.* : xalka vêketinê.

JOIN, *vt., i.* : girê dan, gehandin, gehîn civatekê (bûn endamê civatê, yan hatî rêz).

JOINDER, *n.* : yekîtiya ‹u rexan li dadgehê.

JOINED, *adj.* : pêkvegirtî.

JOINER, *n.* : dartaş.

JOINERY, *n.* : dartaşî.

JOINING, *n.* : hatinerêz, girtin.

JOINT, *n., adj.* : movik, çene, girê, damezran, hevpişk, parçeyek mezin ji goştê birajtinê, beşdar, comgeh, hevgirtî, yekgirtî.

- **ACCOUNT** : jimara hevpişk.
- **COMPANY** : hevkariya hevpişk.
- **GRASS** : giyayek alifê ye.

JOINT, *vt., i.* : gehîn, gehandin, movik kirin.

JOINTED, *adj.* : pêgirêdayî, comgehî.

JOINTEDLY, *adv.* : bi comgehî, comgehîkî.

JOINTER, *n.* : moçikê hostayî, rendeyê dartaşî.

JOINTING, *n.* : comgehkirin.

JOINTLY, *adv.* : têkra, vêkra, pêkra.

JOINTRESS, *n.* : jina ko mêrê wê aqarekê dîditê şûna nextî.

JOINT STOCK, *n.* : sermayeyê hevpişk.

JOINTURE, *n.* : aqarê next.

JOIST, *n.* : depê kaşxankan yan sererdê (bermal).

JOIST, *vt.i.* : henek kirin, tirane kirin, yarî kirin.

JOKE, *n.* : tiraneker, coker (leyiztina kaxezan).

JOKING, *n.* : tirane (kirin), civanok, degel.

JOKINGLY, *adv.* : tiranekî.

JOKUL, *n.* : befreçiya (li Îslandê).

JOKY, *adj.* : tiraneyî, civanokî.

JOLLIFICATION, *n.* : hera, şadiya qerqeşe.

JOLIFY, *vt., i.* : keyfxoş kirin, şad kirin.

JOLLITY, *n.* : keyfxoşîtî, şadiya herayî.

JOLLY, *adj.* : dilgeş, sivikdil.

- **BOAT** : belema paşko (bi gemiyê ve girêdayî).
- **GOOD FELLOW** : qencemirov.

JOLLYING, *n.* : keyfkirin.

JOLT, *n.* : hejek ratekandin.

JOLT, *vt.i.* : raweşandin, hejandin.

JOLTING, *n.* : rahejandin, raweşandin.

JONAH, *n.* : Yonis : pêxemberê nehengî daûrayî, mirovê enîbeş.

JONGLEUR, *f.* : stranbêjê gerok.

JONQUIL, *n.* : texlîtek nêrgiz e.

JORDAN, *n.* : welatê Urdun.

- **ALMOND** : bahîva şekirkirî.
- **RIVER** : rûbarê Urdun.

JORDANIAN, *n.* : welatiyê Urdunî.

JORUM, *n.* : tirar.

JOSEPH, *n.* : Îsiv : ebayê jinayê siwariyê.

JOSEPHS COAT, *n.* : saqoyê Îsivî : texlîtek gul e.

JOSH, *n.* : tirane, henek.

JOSH, *vt., i.* : tirane kirin, yarî kirin, tirane pêkirin.

JOSKIN, *n.* : xirpo, gundiyê şepirze.

JOSS, *n.* : potê Çînî.

- **HOUSE** : perisgehê Çînî.

JOSSER, *n.* (*sl.*) : kabra, xirpo.

JOSTLE, *n.* : paldana xelkê, vêkketin.

JOSTLE, *n.* : paldan, rêka xwe birrîn, hevrikî kirin, kom bûn, livandin.

JOSTLED, *adj.* : paldayî.

JOSTLING, *n.* : paldan.

JOT, *n.* : gerdîle, pirtik.

JOT, *vt.* : (bi kurtî) nivîsîn.

JOTTED, *adj.* : (bêserûber) nivîsî.

JOTTING, *n.* : kurtebîrname.

JOULE, *n.* : col : yekeya karî yan wizeyî.

JOUNCE, *n.* : hejek (erebaneya li ser rêka sext).

JOUNCE, *vi.t.* : hejîn, (lîtikî) çûn.

JOUNCED, *adj.* : (lîtikî) çûyî.

JOUNCING, *n.* : çûna lîtikî.

JOURNAL, *n.* : kovar, rojname, tomar, geştname, parçe ya şivî.

- **BOX** : helgira parçeya şivî (makîne...).

JOURNALESE, *n.* : rêbaza rojnamegerî.

JOURNALISM, *n.* : rojnamegerî, rojnameyîtî.

JOURNALIST, *n.* : rojnamevan, rojnameger.

JOURNALISTIC, *adj.* : rojnameyî.

JOURNALIZE, *vt.i.* : nivîsîn di deftera rojaneyî de.

JOURNALIZED, *adj.* : tomarkirî.

JOURNALIZING, *n.* : tomarkirin.

JOURNEY, *n.* : rêwîtî, rêbarî, geşt.

- **MAN** : karkerê şehreza.

- **WORK** : ber yan berhemê karkerê şehreza.

JOURNEY, *vi.* : rêbarî kirin, rêwîtî kirin.

JOURNEYED, *adj.* : rêbarîkirî.

JOURNEYING, *n.* : rêbarîkirin, rêwîtî.

JOUST, *n.* : şûrbazî.

JOUST, *vi.* : şûrbazî kirin, pêşbirke kirin.

JOVE, *n.* : **COV** : (Jupîter) : Xudayê mezinê Romanan.

JOVIAL, *adj.* : sivikdil.

JOVIALITY, *n.* : sivikdilî, yarîkerî.

JOVIALLY, *adv.* : bi yarîkerî, yarîkerkî.

JOVIAN, *n.* : Jupîterî.

JOWL, *n.* : lam nemaze lama jêrî, rû.

JOY, *n.* : şadî, şayî, keyf, şa, şabûn, hilşabûn.

- **RIDE** : siwarbûna keyfê yan xoşiyê (seyrana bi otombîlê).

JOYANCE, *n.* : şadî.

JOYFUL, *adj.* : dilşa, dilgeş, sivikdil, şabûyî.

JOYLESS, *adj.* : mirûs, xemgîn, bêxoşî.

JOYOUS, *adj.* = **JOYFUL** (dilgeş).

JUBILANT, *adj.* : rûgeş, şa, keyfxoş, dilgeş.

JUBILATE, *n.* : strana tilîlî, sirûda sediya dêra înglîzî, şadî, yekşemba sêyema piştî cejna ramanê.

JUBILATION, *n.* : şayî, rûgeşî, şadî, şoxî, hilşabûn.

JUBILEE, *n.* : aheng (helketina borîna çend salan li ser bûyerek xoş, nemaze şûkirinê yan jînînanê).

- **DIAMOND ~** : ahenga elmasî : borîna 60, 75 salan.

- **GOLDEN ~** : ahenga zêrîn : borîna 50 salan.

- **SILVER ~** : ahenga zîvî : borîna 25 salan.

JUDAIC, *adj.* : Cihî.

JUDAISM, *n.* : cihiyatî, cihûyatî.

JUDAIST, *n.* : Cihî.

JUDAISTIC, *adj.* : cihî.

JUDAIZATION, *n.* : cihîbûn.

JUDAIZE, *vi.t.* : cihî kirin.

JUDAIZED, *adj.* : cihîkirî.

JUDAIZING, *n.* : cihî kirin.

JUDAS, *n.* : Yehuda, xiniz.

- **TREE** : erxewan.

JUD(A)EAN, *adj., n.* : kevnecihiyê Felestînê.

JUDGE, *n.* : dadwer, dawer, dadger, dadkar, dadvan, dadpirs.

- **ADVOCATE** : nimînenderê gilîkarî (li dadgeha leşkerî).

JUDGE, *vt., i.* : biryar dan, dad kirin.

JUDGED, *adj.* : dadkirî.

JUDGEMATIC(AL), *adj.* = **JUDICIOUS.**

JUDGEMENT, *n.* : dad kirin, biryar.

JUDGESHIP, *n.* : dadkarî.

JUDGING, *n.* : dadkirin.

JUDICABLE, *adj.* : dadkirinbar.

JUDICATIVE, *adj.* : dadgerdar.

JUDICATORY, *n., adj.* : rêzika dadî, dadgeh.

- **POWER** : desthelatî yan hêza dadî.

JUDICATURE, *n.* : dad.

JUDICIAL, *adj.* : dadweri, dadmendî, dadgerî, dadî.

- **RECEIVER**, *n.* : rasipêrê dadgehî.

- **MURDER** : kuştina qanûnî lêbelê ne rast û rewa.

JUDICIALLY, *adv.* : bi dadwerî, dadwerkî.

JUDICIARY, *adj., n.* : dadwerî, dadgerî.

JUDICIOUS, *adj.* : pendiyar, pendkar.

JUDICIOUSLY, *adv.* : bi pendkarî, pendkarkî.

JUDICIOUSNESS, *n.* : pendkarîtî, pendyarîtî.

JUDO, *n.* cudo : texlîtekek nû ye ji gemşiya japonî.

JUG, *n.* : sewîl(k), dolke, mesîn, zîndan, bendîxane, girtinxane.

- **CLAY ~** : cer, kopik, şikev.

- **LARGE CLAY ~** : kop.

JUGATE, *adj.* : cot (belg).

JUGFUL, *n., adj.* : mesînek (tijîmesînek), tibaba zehf.

JUGGED, *adj.* : zîndankirî, bendkirî.

JUGGERNAUT, *n.* : hêza mezin ko dişêt her tiştî biherişînit.

JUGGING, *n.* : zîndankirin, bendkirin.

JUGGINS OR JUGGINZ, *n.* : sade (mirov).

JUGGLE, *n.* : cerbezî.

JUGGLE, *vi., t.* : cerbezî kirin, xapandin.

JUGGLED, *adj.* : cerbezîkirî.

JUGGLER, *n.* : fêlbaz, cerbez.

JUGGLERY, *adj.* : cerbezî.

JUGGLING, *n.* : cerbezîkirin.

JUGULAR, *adj.* : stûyî.

- **VEIN** : şîndemarê stûyî.

JUGULATE, *vt.* : kuştin (xwazeyî), nesaxî rawestandin bi çarekirina dijwar.

JUGULUM, *n.* : sersîng.

JUICE, *n.* : şirêz, şerbet, awog.

- **CONCENTRATED ~** : şirêz.

JUICE, *vt.* : şirêz kirin, givaştin.

JUICED, *adj.* : şirêzkirî, givaştî.

JUICER, *n.* : givaşk.

JUICELESS, *adj.* : bêşirêz.

JUICINESS, *n.* : şirêzîtî.

JUICY, *adj.* : avdar, têrav.

JUJU, *n.* : niviştî, hêza cadûyiya vê niviştiyê.

JUJUB LAS, *n.* : benîşt (bêhn meywe).

JUKE, *vt.* : zir kirin.

JUKED, *adj.* : zirkirî.

JUKE BOX, *n.* : sindoqa mûzîqe û strana (xwekarî).

JUKE JOINT, *n.* : bezimgeha sindoqa mûzîqe û stranan.

JUKING, *n.* : zirkirin.

JULEP, *n.* : texlîtek şerab e.

JULIAN (CALENDAR), *n.* : rojname.

JULIET, *n.* : kulav yan kumê bûkê.

JULY, *n.* : tîrmeh.

JUMBAL (BLE), *vi., t.* : têkil kirin, bê ser û ber kirin, tevlehev kirin.

JUMBLE, *n.* : têkçûn, hejiqîn.

JUMBLE, *vt.i.* : hejîqîn.

JUMBLED, *adj.* : hejiqî, aloz.

JUMBLING, *n.* : hejîqîn.

JUMBO, *n., adj.* : gelek mezin (balafir), ejdeha.

JUMBUCK, *n.* : pez (Awistiralî).

JUMP, *n.* : qelbez, firqas, çim, baz, bazdan, lîtik, deqelok.

- **HIGH ~** : baza berz yan bilind.
- **LEAP AND BOUND** : sê gav.
- **SEAT** : rûnişteka livîn.

JUMP, *vi., t.* : bazdan.

JUMPED, *adj.* : bazdayî, pengizî.

- **DOWN** : piço.

JUMPER, *n.* : bazder, saqoyê firehê jinan (wek bilozî), saqoyê deryavanî, pêtika bazder (wek mêşê).

JUMPINESS, *n.* : demarîtî, hêrisa dijwar.

- **JACK** : leyizoka bazder.
- **OFF PLACE** : dira dora cuda, xalka derketinê yan destpêkirinê.

JUMP-OFF, *n.* : derketin, destpêkirin.

JUMPY, *adj.* : demarî, demdemî, bazderî.

JUNCO, *n.* : çûçikek emerîkanî ye.

JUNCTION, *n.* : durê, girtin, pêwendî, pêgirek, xalka gehînê.

JUNCTIONAL, *adj.* : durêyî.

JUNCTURAL, *adj.* : pêwendîdarê gehînê, gehîndar.

JUNCTURE, *n.* : gehîn, xalka gehînê, bend, dem, bar, qonax, koçe, rêza dirûna du perûkan.

JUNE, *n.* : xizêran.

JUNEBERRY, *n.* : texlîtek dargulek emerîkanî ye berê wê sor e.

JUNGLE, *n.* : cengel, cingal, rêl, bîşe, dehl, devî.

- **FEVER** : lerze taya dijwar.
- **FOWL** : mirîşka dehlan.
- **GYM** : skele (bo leyiztina zarokan).

JUNGLY, *adj.* : daristanî.

JUNIOR, *n., adj.* : biçûk, mirovê biçûktir.

- **COLLEGE** : zanîngeha biçûk (du sal xwendin piştî xwendina amadeyî).
- **LEAGUER** : genca endama civatek çakiyê.
- **MISS** : herzekar (keç).
- **VARSITY** : tîpa duwemîna zankoyê.

JUNIPER, *n.* : hevris.

- **OIL** : rûnê hevrisî.
- **TREE** : (darê)hevris, evrist, merx.

JUNK, *n.* : paşmayî, xurde, gilêş, tezînker (hîroyîn).

JUNK, *vt.* : havêtin (tiştê pûç yan kevn).

JUNKET, *n.* : penîr (li gel sertûk yan meyîna şîrî), şirînayî, (şekir şîrî), seyran, aheng, vexwendin, rêbariya erkdarî.

JUNKET, *vt.* : vexwandin, seyran kirin, rêbariya erkdariyê kirin.

JUNKIE, *n.* : xurdefiroş.

JUNO, *n.* : şahbanûya esmanî (efsaneya Romanî).

JUNOESQUE, *adj.* : ciwana şikûdar.

JUNTA, *n.* : civata rêzikî, desteya hukimdar yan fermanrewa, texe, cunta.

JUNTO, *n.* : texe, deste.

JUPE, *n.* : kirasê jinê.

JUPITER, *n.* : Hurmiz, muşterî (stêr).

JURAL, *adj.* : dadwerî, qanûnî.

JURASSIC, *adj.* : corasî : rojgarê corasî.

JURAT, *l.* : bîrname li gel gewahî.

JURATORY, *adj.* : sondî.

JUREL, *n.* : texlîtek masî ye.

JURIDICAL, *adj.* : dadwerî.

JURISCONSULT, *n.* : qanûnzan.

JURISDICTION, *n.* : fermana dadwerî, mafê hukmî û qanûndananê.

JURISDICTIONAL, *n.* : fermaniya dadwerî.

JURISDICTIONALLY, *adv.* : bi fermaniya dadwerî.

JURISPRUDENCE, *n.* : qanûn, jîrzaniya qanûnê.

JURISPRUDENT, *n.* : dadwer.

JURISPRUDENTIAL, *adj.* : dadwerî.

JURISPRUDENTIALLY, *adv.* : bi dadwerî, dadwerîkî.

JURIST, *n.* : dadwer, qanûnzan, parêzger.

JURISTIC, *adj.* : qanûnî, qanûndanî.

JURISTICALLY, *adv.* : bi qanûnî, bi dadvanî, qanûnîkî.

JUROR, *n.* : sondxwer (li dadgehê).

JURY, *n., adj.* : desteka sondxweran (li dadgehê).

- **BOX** : rûnişteka desteka sondxweran.

JUS SANGUINIS, *n.* : mafê xwînê : ko welatîniya zarokî ewa deyûbaban e.

JUSSIVE, *n., adj.* : fermanî, darîştina fermanî.

JUS SOLI, *l.* : mafê axê : ko dira zayînê yan bûnê mafê mirovî diyar dikit.

JUST, *adj.* : dadxwar, dadperwer, dadnas, rast, dadger, rewa.

JUST, *adv.* : her niho, vê gavê, êkser, temam.

JUST AS : her wekî.

JUSTICE, *n.* : dad, dadperwerî, dadpirs, dadwer, dadger.

- **TO DO ~** : dadî kirin.

- **TO DO ONESELF ~** : hêja kar kirin.

JUSTICE OF PEACE, *n.* : dadwerê aştiyê.

JUSTICIABLE, *adj.* : dadbar.

JUSTICIAR, *n.* : serek fermanberê kevnê dadwerî û ramyariyê Normanî.

JUSTICIARY, *n.* : kardariya dadî.

JUSTIFIABILITY, *n.* : behanebarîtî, mehanebarîtî.

JUSTIFIABLE, *adj.* : behanebar, mehanebar.

JUSTIFIABLY, *adv.* : bi mehane, behanekî.

JUSTIFICATION, *n.* : behane, mehane, biyano.

JUSTIFICATIVE, *adj.* : behanedar, mehanedar.

JUSTIFICATORY, *adj.* : behaneyî, mehaneyî.

JUSTIFIED, *adj.* : behanekirî.

JUSTIFIER, *n.* : behanekar.

JUSTIFY, *vt., i.* : behane kirin, mehane kirin.

JUSTIFYING, *n.* : behanekirin.

JUSTLY, *adv.* : bi rewayî, bi dadî, rewayîkî, dadîkî.

JUSTNESS, *n.* : dadîtî.

JUT, *n.* : memîle, çîq.

JUT, *vi., t.* : çîq kirin, çîq bûn.

JUTE, *n.* : goş.

JUTTED, *adj.* : çîqkirî.

JUTTING, *n.* : çîqkirin.

JUTTY, *n.* : parçeya derhatî (ji avahî).

JUTTY(ING), *n.* : derhatin.

JUVENAL, *adj.* = **JUVENILE.**

JUVENESCENT, *adj.* : herzekar, heraş, sîpe.

JUVENILE, *n., adj.* : herzekar, heraş, sîpe.

- **COURT** : dedgeha sîpeyan yan herzekaran.

- **DELINQUENT** : gunehkarê sîpe yan herzekar.

- **OFFICER** : efserê pirsên sîpe yan herzekaran.

JUVENILIA, *n.* : berhemên lawiyê (nivîsîn, huner...), torê lawiyê.

JUVENILITY, *n.* : herzekarîtî, herzekar, sîpe.

JUXTAPOSE, *vt.* : tiştek li rex tiştek dî danan (beramber kirin).

JUXTAPOSED, *adj.* : tiştek li rex tiştek dî danayî.

JUXTAPOSITION, *n.* : danîna tiştekê li rex tiştek dî.

JUXTAPOSITIONAL, *adj.* : pêwendîdarê danana tiştekê li rex tiştek dî.

K, k : key : tîpa ya(n)zdehema elfabeya înglîzî.

KADDISH, *n.* : nivêja behiya Cihiyan.

KAISER, *n.* : qiral.

KAKA(PO), *n.* : tûtiyek nûzelandî ye.

KALE, *n.* : lehen.

KALEIDOSCOPE, *n.* : wêne-şikilbîn.

KALEEF, *n.* : xelîfe, cêdar.

KAMA, *n.* : Xudayê Hindî yê evîniyê.

KAME, *n.* : best (rûbarê seholê çêkirî).

KAMÎKAZE, *n.* : balafirvanê pêşmergeyê japonî.

KANGAROO, *n.* : kangûrû : giyanewerê Awistiralî yê kîskdar.

- **COURT** : dadgeha ne qanûnî.

KAOLIN(E), *n.* : axspiya çînî (bo gilkariyê).

KAOLINITE, *n.* : hêmanê binyatê axa spî.

KAON, *n.* : mezon (hûrek) ya ji piyona girantir, kaon.

KAPOK, *n.* : loka rîşalên avirmîş (bo nivînan).

KAPUT, *adj.* : şikandî, revî, herifandî, wêrankirî.

KARATE, *n.* : keratê : rêbaza Japoniya xweberevaniya bêçek.

KARAVAN, *n.* : karwan.

KARMA, *n.* (ola Bodî) : sercemê karê mirovî li yek ji hebûnên peyhatî ko çareya wî dinivîsît li hebûna lidûvhatî, pêşnivîs, enînivîs, çarenivîs.

KARY(O)-, *pref.* : pêşgir e ko kakila xaneyê ye.

- **TYPE** : sercemanî şaneyên kakila xaneyê.

KARYOKINESIS, *n.* : dabeşbûna pilîteyî.

KARYOLOGY, *n.* : xane kakilzanî.

KARYOLYMPH, *n.* : avekiya rohna kakila xaneyî.

KARYOPLASM, *n.* : pilazmaya kakila xaneyî.

KARYOSOME, *n.* : leşê, rengdêr.

KATABATIC, *adj.* : pêwendîdarê bayê berjêrîve diçît.

KATATHERMOMETER, *n.* : basarpîv.

KATYDID, *n.* : kuliyê emerîkanî.

KAURÎ, *n.* : texlîtek darê sinewberî ye.

KAVA, *n.* : terașek polînîsî ye ko şerabekê ji rihan çêdikin.

KAYAK, *n.* : belema kevliya Eskîmo.

KAYO, *vt.* : (**KNOCK OUT**) : kevandin (kulmbazî).

KAYO, *n.* : lêdanek kevandinê.

KEA, *n.* : tûtiyek mezin e.

KEDGE, *n.* : lenger.

KEDGE, *vt.* : lenger kirin, gemiyê kêşan.

KEDGED, *adj.* : lengerkirî.

KEDGING, *n.* : lengerkirin.

KEEK, *n.* : zildîtin.

KEEK, *vi.* : zil dîtin.

KEEL, *n.* : beşt (dar yan asin) yê serekiyê dirêjê binê gemiyê ko li ser diêt avkirin, gemiya bi pan (bo guhaztina komirî), barê gemiyê, gemî, pênivîs yan xaneyê rengkirinê (bo endazyaran).

- **BOAT** : belema barkêşa rûbarê qam.

KEEL HAUL, *vt.* : mirovek ji bin gemiyê kêşan bo sizayî, dijwar têxurîn.

KEELININE, *n.* : xameyê zirêçî.

KEEN, *n., adj.* : hişyar, perûş, wurya, dijwar, zarîn, tûj, birr.

KEEN, *vt., i.* : nalîn, zarîn kirin.

KEEP, *n.* : birc, kele.

- **FOR ~ S** : heta heta.

KEEP, *vt.* : helgirtin, nişte bûn, parastin, girtin, man, berdewam kirin.

- **TO ~ A PERSON GOING** : zindî hêlan, harî kirin.

- **TO ~ AT** : berdewam kirin.

- **TO ~ A TERM** : li zanistgehê man (keşek).

- **TO ~ BACK** : xwe dûr kirin, veşartin, dûr kirin, vegerandin.

- **TO ~ COMPANY WITH** : hevalî kirin.

- **TO ~ DOWN** : tepeser kirin, destê xwe girtin.

- **TO ~ IN TOUCH** : xwe jê nevekirin.

- **TO ~ IN WITH** : dost man.

- **TO ~ OFF** : dûr kirin, xwe jê vedan.

- **TO ~ ON AT A PERSON** : şepirze kirin, berdewam têxurîn.

- **TO ~ ONE'S HAND IN** : karî berdewam kirin.

- **TO ~ OUT** : xwe vedan.

- **TO ~ PACE (WITH)** : lezandin.

- **TO ~ STEP** : wek xelkê kirin.

- **TO ~ THE FIRE IN** : agir hil hêlan, nahêlit agir bitemirit.

- **TO ~ TO** : derbest man, man nav nivînan de.

- **TO ~ TO ONESELF** : cuda bûn, xwe ji xelkê vedan, veşartin.

- **TO ~ UNDER** : dabîn kirin.

- **TO ~ UP** : qenc hêlan, berdewam kirin.

- **TO ~ UP APPEARANCES** : taze diyar bûn.

- **TO ~ UP WITH** : wek xelkê (baş) jiyîn.

KEEPER, *n.* : parêzer, rasipêr, zîndanvan, gostîrka jinînanê yan şûkirinê, parêzkar, masiyek mezin e.

KEEPING, *n.* : helgirtin, parêztin, hilxistin, parêz, hêliştin, sexbîrî.

- **BARELY ALIVE** : nanzik.

- **BODY AND SOUL TOGETHER** : nanzik.

KEEPSAKE, *n.* : yadgar.

KEFIR, *n.* : kefîr : şeraba rûsî ya fîrhayî (bo leşêşanekê).

KEG, *n.* : birmîlê biçûk (qebare nêzîk 30 galon).

KELOID, *n.* : nîşane li ser leşî, şûn, birîn.

KELP, *n.* : giyaderya ye, xuliya giyadermanî (bo iyodê).

KELPIE, *n.* : ecineyê deryayî ko gemiyan noqî dikit (efsaneya Skotlendî), seyek Awistiralî yê şivanan.

KELSON, *n.* : depê pêgirekê gemiyê.

KELT OR KELTIC, *n., adj.* = **CELT, CELTIC.**

KELVIN, *n.* : pileya wek sediya pêstirka kêlvin.

- **SCALE** : pêstirka Kelvin (bo pîvana germiya reha).

KEMP, *n.* : leheng, palewan, pehlewan.

KEN, *n.* : dîdar, dîmen, dûratiya dîtinê, têgeheştin.

KEN, *vt., i.* : nas kirin, zanîn.

KENAF, *n.* : texlîtek helez e (diçînin bo rîşalê werîsan).

KENDAL GREEN, *n.* : kendalê kesk : tevnê keskê hirî.

KENNED, *adj.* : naskirî.

KENNEL, *n.* : kolkê seyî, sege, coka li ber rê.

KENNEL, *vi., t.* : li kolkî hewîn.

KENNY METHOD, *n.* : rêbaza kênî (bo çareserkirina şehtiya biçûkan).

KENOSIS, *n.* : mandelkirina sirûştê Xudayî ji layê Îsayî ve demê leşdarbûnêve.

KENOTRON, *n.* : derçeya rastkera bêqam vala.

KENSPECKLE, *n.* : diyar.

KENTLEDGE, *n.* : asinê xav bo helsengiya berdewama gemiyê.

KEPT, *p.* **OF KEEP** : (parast), helgirt.

KERATIN, *n.* : pirîtînê şaxî.

KERATOSIS, *n.* : bizmarok, qosyan.

KERB, *n.* : berbestê kevrî.

KERCHIEF, *n.* : dersok, kefî, temezî, poş, temerî.

KERF, *n.* : kelş.

KERMIS OR KERMESS, *n.* : bazarê xêrxwaziyê.

KERN(E), *n.* : gundî, serbazê peyade.

KERNEL, *n.* : kakil, kirok, dêndik, qin, lib, gewherê tiştî, dan, dehker.

KERNITE, *n.* : kernît : madeyek belûrî rohn e, jêderek boraksî ye.

KEROSENE, *n.* : kerozen : nefta spî.

KERRY, *n.* : çêlek Îrlendî reş û şîrdar e.

KERSEYMERE, *n.* : keşmîr : tevnek hirîhûr e.

KERYGMA, *n.* (*pl.* ~ *ta*) agehdarkirina rastiya ayînî yan olî.

KESTREL, *n.* : texlîtek helû ye.

KET(O)-, *pref.* : pêşgir e ko kîton e (pêkhatiya endamî).

KETCH, *n.* : gemiyek babirekî ye, dudarbabirek e.

KETCHUP, *n.* : sos ya ser xwarinê : ji şîrêza qarçik û bacanên sor(temate) çêkirî ye.

KETENE, *n.* : gazek jehrî bêreng e.

KETOGENESIS, *n.* : çêbûna leşên kîtonî (wek li gel derdê şekirmîzê).

KETONE, *n.* : kîton : pêkhatiyek endamî ye.

KETOSIS, *n.* : zêdekîton di leşî de (wek di nav şekirmîzê de).

KETTLE, *n.* : qorî, mesîn, çaydank, demlik, kitlî.

- **DRUM** : def, tepl.

- **OF FISH** : pirs, bêserûberî, tevlehevî.

KEVEL, *n.* : cotesing (bo girêdana werîsan).

KEWPIE, *n.* : leyiztokek biçûk-leştiji ye.

KEY, *n.* : kilîl, sing, kes yan sêretaya serokî.

- **BOARD** : depikê kilîlan.

- **HOLE** : kilîr.

- **NOTE** : biryar, hizra serekî.

- **NOTE ADRESS OR SPEECH** : gotara serekî.

- **WAY** : kuna kilîlê.

KEY, *vt.* : bi kilîlê girtin, awaz guhorîn, arhandin.

KEYED, *adj.* : kilîlkirî.

KEYSTONE, *n.* : ber yan kevrê girêdanê.

KHAKAN, *n.* : qiral.

KHAKÎ, *n., adj.* : xakî.

KHAKI-CAMPBELL, *n.* : qazek înglîzî biçûk têrhêk e.

KHAN, *n.* : xan.

KHEDIVE, *n.* : nasnavê xonkarê misrî li jêr fermanrewayiya Osmanî, Xedîv.

KIANG, *n.* : kerê hovê Asyayî.

KIBBLE, *n.* : setl yan dolkeya asina kanzayê.

KIBBLE, *vt.* : (gir) hêran(hêrîn).

KIBE, *n.* : lîr (li ser destî yan pêyî).

KIBOSH, *n.* : pûçbejî, gîro.

- **TO PUT THE ~ ON** : gîro kirin.

KICK, *n.* : tîzik, têsik, zîtik, lîtik, pehîn, tekan, şeq, çivt, çifte, tîz, şekandin.

- **BACK** : kardaneyek dijwar.

- **OFF** : tîzik yan lêdanek yekem, destpêkirina yariyê.

- **UP** : şer, lêketin.

KICK, *vt., i.* : pehîn lê dan, tîzik lê dan, pehîn havêtin.

- **TO ~ AGAINST THE PRICKS** : bêtewş bergirî kirin.

- **TO ~ AROUND** : zorî yan zordarî kirin.

- **TO ~ IN** : beşdarî kirin, bêş kirin.

- **TO ~ ONE'S HEELS** : mirin, dest pê kirin.

- **TO ~ OUT** : bêtewş xwegirtin, derxistin.

- **TO ~ OVER THE TRACES** : serkêşî kirin.

- **TO ~ THE BUCKET** : mirin.

- **TO ~ UP ONE'S HEELS** : şa diyar bûn.

KICKER, *n.* : zîtikhavêj.

KICKING, *n.* : zîtikdan, pehînlêdan, şeqlêdan, çivt.

KID, *n.* : zaro, mindal, biçûk, gîsk, tîzdan.

- **GLOVE** : lepika kevlê gîskî.

- **SHAW** : xwarina xweş, tiştê pûç, leyizok.

- **SKIN** : kevlê gîskî, pûstê gîskî.

KID, *vt., i.* : yarî kirin (tirane), xapandin.

KIDDED, *adj.* : xapandî.

KIDDER MINISTER, *n.* : mehfûr (ji benkê heşkirî çêkirî).

KIDDING, *n.* : degel, xapandin (yarî).

KIDDLE, *n.* : berbesta rûbarî kunkirî û torkirî bo girtina masiyan.

KIDNAP, *vt.* : revandin.

KIDNAPPED, *adj.* : revandî.

KIDNAPPER, *n.* : revankar, revonek.

KIDNAPPING, *n.* : revandin.

KIDNEY, *n.* : gulçîsk, gurçik, guçik.

- **BEAN** : lobî.

- **CAPSULE** : dapûşa gulçîskê.

- **PELVIS** : mîzvegêra gulçîskê.

KIER, *n.* : qazan (bo heşkirin yan spîkirina perûkî).

KILDER KIN, *n.* : birmîlê biçûk (qebare nêzik 18 gelen).

KILL, *n.* : kuştin.

KILL, *vt.i.* : kuştin, qir kirin.

- **TO ~ OFF** : kuştin, qirandin, birhandin.

- **TO ~ THE SEA** : derya hedartir kirin.

KILLDEER, *n.* : asikkuj : balindeyek emerîkanî ye.

KILLED, *adj.* : kuştî.

KILLER, *n.* : mêrkuj, kujek.

- **BUTCHER** : xwînrêj.

KILLIFISH, *n.* : masiyek biçûk e.

KILLIK, *n.* : lenger.

KILLING, *n.* : kuştin, kujandin.

KILLINGS, *n.* : kuştar.

KILLJOY, *n.* : şadîkuj : têkdankerê şadiyê.

KILN, *n.* : eton, veyton, kûrhe.

KILO, *n.* : kîlogram, kîlometir.

KILO-, *pref.* : pêşgir e ko hezar e.

- **KALORIE** : hezar kalorî (hezar yekeyên germiyê).

- **CYCLE** : hezar ger.

- **GRAM(ME)** : hezar gram.

- **LITER** : hezar lître.

- **METRE** : hezar metir.

- **TON** : hezar ten.

- **VOLT** : hezar volt.

- **VOLT-AMPERE** : hezar voltamper.

- **WATT** : hezar wat.

- **WATT-HOUR** : hezar wat / demjimêr.

KILT, *n.* : kirasê Skotlendiyê mêran.

KILT, *vt.* : bi kiras kirin, kiras çemandin (tewandin), çeleng derkeftin.

KILTER, *n.* : barê başê karî, rêzik di karî de.

KIMBERLITE, *n.* : axşîn.

KIMONO, *n.* : kirasek fireh e.

KIN, *n., adj.* : xizmîtî, mirovîtî, kesûkar.

KIN(A)ESTHESIA, *n.* : hişa erkê masûlkeyî (bo livîna xwazekiya leşî).

KIN(A)ESTHETIC, *adj.* : pêwendîdarê hişa erkê masûlkeyî.

KINCHIN, *n.* : zaro, biçûk, mindal.

KINCOB, *n.* : perûkê hindiyê bi zêr û zîvî xemilandî.

KIND, *n., adj.* : cor, dilovan, cergsoz, dilawer, reng, çeşn, san, sernerm, mihirvan, piyar, çax, texlît.

- **NOTHING OF THE ~** : ne we ye, êkcar.

- **OF A ~** : yek texlît.

- **THE ROOM WAS ~ OF DARK** : jor piçekê tarî bû.

- **TO PAY IN ~** : bihayê tiştî pêşve didit, ne pare.

- **TO REPAY INSOLENCE IN ~** : wek kirêtkirî bersiv dan.

KINDERGARTEN, *n.* : zarostan.

KINDERGARTNER, *n.* : zarok yan seyda li zarostanê.

KINDHEARTED, *adj.* : dilovan.

KINDLE, *vt.i.* : dadan, şewitandin, sotin.

KINDLED, *adj.* : dadayî, destpêkirî.

KINDLESS, *adj.* : dilreq, bêdilovanî.

KINDLING, *n.* : agirdadan, agirkirin, rivînkirin, agirxoşkirin, dadan, sotandin, vêxistin.

KINDLINESS, *n.* : dilovanîtî, soz, bezeyî.

KINDLY, *adj.* : dilovan.

KINDNESS, *n.* : cergsojî, dildan, dilovanîtî, piyarî, qencî, sojdarî, soz, bezeyî, mihr.

KINDRED, *n., adj.* : mirov, xizm, kesûkar.

KINEMATIC(AL), *adj.* : livînzaniyî.

KINEMATICS, *n.* : livînzanî.

KINEMATOGRAPH(Y), = **CINEMATOGRAPH(Y)**.

KINESCOPE, *n.* : loleya tirêja nizmekî perdekirî bo ditina wêneyan, şerîta sînemayiya van wêneyan.

KINESTHESIA, *n.* **OR KINETHESIS** : hişa livînê (hişa livîna masûlke û jehên masûlkeyî.

KINETIC, *adj., n.* : livînî, coleyî.

- **THEORY** : ditaneya livînê, têriwanî livînê (coleyî).

- **THEORY OF GASES** : ditaneya livîniya gazan.

- **ENERGY** : wizeya livînî.

KINETICS, *n.* : livînzanî.

KINETOGRAPH, *n.* : kamera ya wênegirtina tiştên livekî, kînetograf.

KINFOLK, *n.* : xizm, mirov, kesûkar.

KING, *n.* : qiral, şah, padîşah, xonkar.

- **BIRD** : şahbalinde, çûçikek emerîkanî mêşgir e.

- **BOLT** : bizmarê serekî.

- **CRAB** : şahkêvjal e.

- **CRAFT** : rêzikzanî.

- **CUP** = **BUTTER CUP.**

KINGDOM, *n.* : şanişîn.

KINGFISH, *n.* : şahmasî : masiyek mezin e, axa.

KINGFISHER, *n.* : şahmasîgir (balinde ye).

KINGLET, *n.* : şahik, qiralk.

KINGLINESS, *n.* : şahîtî, qiralîtî.

KINGLY, *adj., adv.* : şahane, şahî.

KINGMAKER, *n.* : qiral yan şahçêker, mirovê destdirêj.

KING PIN, *n.* : berahik, darê bawlîng.

KING POST, *n.* : kariteyê sereki.

KING'S COUNSEL, *n.* : parêzgerê şahî.

KING'S ENGLISH, *n.* : înglîziya şahî(rewan).

KING'S OR QUEEN'S EVIDENCE, *n.* : gewahiya dijhevalî.

KING'S EVIL, *n.* : derdê şahî : êşa zirava livika limfawî.

KINGSHIP, *n.* : qiralî, şahî.

KING SIZE, *n.* : mezin.

KING SNAKE, *n.* : şahmar (marek emerîkî mezin kirinde û xwer e).

KININ, *n.* : pêkhatiya ko dikevit nav xwînê de pişti birînê û mirovî diêşînit.

KINK, *n.* : badan.

KINKY, *adj.* : badayî.

KINNIKINI, *n.* : têkiliya belgên simaqê û tîvilên bihê (giraz yan şorbeya tûtinê).

KINO, *n.* : şirêza daran.

KINSFOLK, *n.* : mirov, xizm, êl, kesûkar.

KINSHIP, *n.* : mirovatî, xizmatî, nêzîkatiya mirovan.

KINSMAN, *n.* : xizm.

KINSMEN, *n.* : xizm, mirov, kesûkar.

KINSWOMAN, *n.* : xizm, mirov (jin).

KIOSK, *n.* **KIYOSK** : xanik li kolanê yan çîmenî...).

KIP, *n.* : bendek ji kevlên giyanewerên biçûk, kevlek ji van.

KIP, *n.* : xanîkê hevnişteyî.

KIP, *vi.* : nişte bûn.

KIPHOSIS, *adj.* : piştqof, piştkul, piştqop.

KIPPER, *n.* : nêrsamon (texlîtek masî ye).

KIRGHIZ, *adj., n.* : Qirxîz.

KIRK, *n.* : dêr (Skotlendî).

KIRMANCÎ, *n.* : kirmancî : zimanê kurdî.

KIRSCH, *n.* : ava gêlasî : texlîtek şerab e.

KIRTLE, *n.* : kevnesaqoyê zelamî, kirasê dirêjê jinan.

KISS, *n.* : maç, ramûsan.

- **CURL** : titik.

KISS, *vt.* : maçî kirin, ramûsan.

- **TO ~ THE BOOK** : kitêba pîroz maçî kirin (gava sond dixwit).

- **TO ~ THE DUST** : mirin, şikîn.

- **TO ~ THE GROUND OR EARTH** : şikîn, çîz kirin.

- **TO ~ THE ROD** : qayil bûn.

KISSABLE, *adj.* : maçbar, ramûsanbar.

KISSER, *n.* : maçîker, dev.

KISSING, *n.* : ramûsan, maçîkirin.

- **BUG** : pêşiya maçîker (pêtikek jehrî ye).

KISWAHILI, *n.* : zimanê Sewahîlî.

KIT, *n.* : dolkeyê darî, çentikê alavan.

- **CAT** : wêneyê nîvleşî (li gel destan).

KITCHEN, *n.* : aşxane, têştxane, çêştxane, lênangeh.

- **CABINET** : rawêjên serekwezîrî.

- **GARDEN** : bîstanê zerzewatî.

- **HOUSE STORE** : kiler.

- **MIDDEN** : gûfkê kevnare.

- **POLICE** : serbazên li aşxaneyê kar dikin.

- WARE : aman û alavên aşxaneyê.

KITCHENER, *n.* : girarpêjê dêrê.

KITCHENETTE, *n.* : aşxanek (aşxane yan lênangeha biçûk).

KITE, *n.* : başoke, firfirok, fêlbaz, kolare, xapînok.

KITE, *vi.t.* : bilind bûn, bilind kirin.

KITED, *adj.* : bilindbûyî.

KITH, *n.* : heval, xizm, hevsî.

KITHE, *vt.* : dan zanîn, hatin zanîn.

KITHED, *adj.* : dayî zanîn.

KITHING, *n.* : dan zanîn.

KITING, *n.* : bilindbûn.

KITCH, *n.* : hunera kêrnehatî.

KITTEN, *n.* : kitik.

KITTEN, *vt.* : zayîn (kitik).

KITTENED, *adj.* : zayî (kitik).

KITTENING, *n.* : zayîn.

KITTENISH, *adj.* : kitikî.

KITTENISHLY, *adv.* : wek kitikê, kitikîkî.

KITTENISHNESS, *n.* : kitikîtî.

KITTIWAKE, *n.* : balindeyek deryayî ye.

KITTLE, *adj.* : enirok, hestiyar.

KITTLE, *vt.* : şepirze kirin, diqdiqank vekirin.

KITTLED, *adj.* : şepirzekirî.

KITTLING, *n.* : şepirzekirin.

KITTUL, *n.* : texlîtek darqespa deverên yeksaneker, rîşalê reşê qayimê belg-baskê vê darê.

KITTY, *n.* : kitik.

Kiwi, *n.* : kîwî : balindeyek nûzelandî û bêçeng e.

KLAXON, *n.* : borîzana qayima (kehrebî) ya otombîlan.

KLEPT(O)-, *pref.* : pêşgir e ko dizî ye.

KLEPTOMANIA, *n.* : dizîxwazî.

KLEPTOMANIAC, *adj.* : dizîxwaz.

KLIEG EYES, *n. pl.* : çavkulî (ji ber ronahiya sînemayî).

KLIEG LIGHT, *n.* : çirayê kilîg : ronahiya qayim bo wênegirî ya sînemayî.

KLOOF, *n.* : dola tenga nişîv.

KLYSTRON, *n.* : klîstiron : loleya valakirî bo qayimkirina lozew yan rewtekên lerebilind.

KNACK, *n.* : şehrezayî, erkê pisporî, fêl, xapîn, şiyan.

KNACKER, *n.* : kiriyarê giyanewerên lawaz yan kelexên warî bo xwarina giyanewerên dî yan zibil, kiriyarê avahî yan kevnegemiyan.

KNAG, *n.* : girêka darî.

KNAGGI, *adj.* : girêkiya darî.

KNAP, *n.* : gir(d), serê zîrî.

KNAP, *vt.i.* : qetîn, şikandin bi lêdanek lezîn, axiftin.

KNAPPED, *adj.* : axiftî, qetiyayî.

KNAPPING, *n.* : axiftin, qetîn.

KNAPSACK, *n.* : heban, xeltik, xiltik.

KNAPWEED, *n.* : firîzî.

KNAR, girêka darî (derhatî).

KNAVNE, *n.* : fêlbaz, xapînok, bijî.

KNAVERY, *n.* : fêlbazî, xapandin.

KNAVISH, *adj.* : fêlbaz, xapo(k), xapînok.

KNAVISHLY, *adv.* : bi fêlbazî, bi xapokî, fêlbazîkî.

KNAVISHNESS, *n.* : fêlbazîtî, xapotîkî.

KNEAD, *vt.* : hevîr kirin.

KNEADABLE, *adj.* : hevîrbar.

KNEADER, *n.* : hevîrker.

KNEADING, *n.* : çok, jenû, ejnû.

- CAP : çok.

- **DEEP** : noqî ta çokan, bêqam mijûl.
- **HIGH** : gehiştî çokan.
- **HOLE** : kuna çokê.
- **JERK** : lerîna çokê.
- **PAD** : parêzkera çokê, parêzera gorê (li nik çokê).
- **PAN** : hestiyê livikê li serê çokê.

KNEE, *vt.* : (bi çokê) lê dan.

KNEEL, *n.* : çokdan.

KNEEL, *vt.* : kenoş kirin : çokdan kirin, keftin ser çokan.

KNEELER, *n.* : çokdayî.

KNEELING, *n.* : serçokirin, rûxistî, çokdan, kenos, kirnos.

- **CAMEL ~** : xiyabûn.

KNELL, *n.* : lêdana zengilê.

KNELL, *vi.* : zengil lê dan.

KNELT, *p, pp.* **OF KNEEL** : çokdankir(î).

KNEW, *p.* **OF KNOW** : zanî, nasî, naskir.

KNICKERBOCKER, *n.* : xelkê bajêrê New Yorkê (Newyorkî).

KNICKERS, *n.* : derpê, derpî.

KNICK KNACK, *n.* : çek (xişil) yê biçûkê erzan.

KNIFE, *n.* : kêrik, kêr, çeqo(k).

- **BEFORE YOU CAN SAY ~** : jî nişkekê ve.
- **POCKET ~** : kêrik (ya biçûk).
- **UNDER THE ~** : li jêr nişterê.
- **WAR TO THE ~** : şerê dijwar.

KNIFE EDGE, *n.* : kenarê kêrikê, gîzanka reqa polayî ya ko terazû li ser radiwestît.

KNIGHT, *n.* : siwar : hespsiwar, siwarçak, şahsiwar.

- **ERRANT** : siwarê gerokê erkdar.
- **ERRANTRY** : gerana siwariya erkdarî.

KNIGHT, *vt.* : kirin siwar.

KNIGHTAGE, *n.* : siwarîtî.

KNIGHTHOOD, *n.* : siwarçakî, hespsiwarî.

KNIGHTLY, *adj.* : siwarî, siwaranî (birîtî ji siwaran).

KNISH, *n.* : kutilkên penîrê hevîrkirî.

KNIT, *vt.i.* : vehînan, girê dan, goşt girtin (birîn), hestî girtin.

KNITTED, *adj.* : vehînayî.

KNITTER, *n.* : cewker, culhe, korsker.

KNITTING, *n.* : kors, raçandin, vehînan.

- **NEEDLE** : şîşik.

KNITTLE, *n.* : benik, ben, ta.

KNITWEAR, *n.* : cilên vehînandî.

KNOB, *n.* : girêk, destik, pirzik, gomçik (komir...).

- **KERRIE** : gurz (li nik hozên başûra Efrîqa).

KNOBBLE, *n.* : destikê biçûk.

KNOCK, *n.* : şerqîn, lêdana dijwar, derd.

- **KNEE** : çoklêkdan.
- **KNEED** : çoklêkdanî.

KNOCK, *vt.i.* : lê dan, geran, rexne kirin.

- **TO ~ DOWN** : kevandin.
- **TO ~ OFF** : kuştin, revandin, zalbûn, kêm kirin (bihayî), xwe rizgar kirin.
- **TO ~ OUT** : karê bilez û xirab kirin.
- **TO ~ UNDER** : nas kirin ko hat şikandin (revandin).
- **TO ~ UP** : hişyar kirin (bi qutana derî), westandin, bi tişt kirin (avis kirin).

KNICK ABOUT, *adj., n.* : kêrhatî (bo bikarînana zivir).

KNOCK DOWN, *n., adj.* : lêdanek kevandinê.

KNOCKER, *n.* : derîkutek.

KNOCKING, *n.* : qutan, kutan, qutandin.

KNOUCKOUT, *n.* : lêdanek biryar (ya kevandinê).

KNOLL, *n.* : gir(d), tilm, girdolke.

KNOP, *n.* : çekek biçûk erzan e (xişil).

KNOT, *n.* : girê, girêk, alozî, rîsik, xirboqî, gulek avirmîş, pêgirek (nemaze şûkirin), giriftarî, yekeya lezê (mîlek deryayî li demjimêrekê), mîlê deryayî, balindeyek deryayî.

KNOT, *vt.i.* : alizîn, alizandin, girê dan, gulên destkar vehînan.

KNOTTED, *adj.* : aloz, girêdayî.

KNOTTEDNESS, alozbûn, alozîtî.

KNOTTING, *n.* : girêdan.

KNOTTY, *adj.* : aloz.

KNOUT, *n.* : tajang.

KNOUT, *vt.* : tajang kirin.

KNOW, *n.* : zanîn, nas.

- **HOW** : şehrezayî, zanîn.
- **NOTHING** : nezan.

KNOW, *vt.i.* : zanîn, nasîn.

KNOWABLE, *adj.* : zanînbar.

KNOWER, *n.* : zan.

- **OF THE THINGS UNSEEN** : Xuda, Xudê, xefzan.

KNOWING, *adj.* : zana, bilyan, agehdar.

- **OF** : pêzan.
- **OF THE THINGS UNSEEN** : xefzanî.

KNOWINGLY, *adv.* : bi pêzanî, pêzanîkî.

KNOWINGNESS, *n.* : zanînîtî, nasîtî, agadarîtî.

KNOW-IT-ALL, *n.* : zirzana (mirovê bi fortekî dibêjit ko ew hemî tiştî dizanit).

KNOWLEDGE, *n.* : zanîn, zanyarî, nasîn.

KNOWLEDGEABILITY, *n.* : zanînbarîtî, agehîbûn, hîn, fêr, zanatî.

KNOWLEDGEABLE, *adj.* : zanînbar, hîna, bilyan, berzanîn.

KNOWLEDGEABLENESS, *n.* : zanînbarîtî.

KNOWLEDGEABLY, *adv.* : bi zanînbarî, zanînbarîkî.

KNOWN, *pp.* **OF KNOW** : navdar, nasdar, nasber.

KNUCKLE, *n.* : girêçk.

- **BONE** : deq, mîç.
- **CATTLE** : xelol.
- **DUSTER** : nixêvka movikên tilan (kulmbazî).
- **JOINT** : movika girêçkî.

KNUCKLE, *vt.i.* : çîz kirin, qenc kar kirin, girêçkan danan ser erdê bo armanca tebelan.

KNUCKLED, *adj.* : gemirandî (bi girêçkan).

KNUCKLING, *n.* : gemirandin (bi girêçkan).

KNUR, *n.* : girêk (ya qurmê darî).

KNURL, *n.* : girêk (ya darî).

KOA, *n.* : darek sor tarî ye.

KOALA, *n.* : giyanewerek Awistiralî kîskdar e.

KOH-I-NOOR, *n.* : kûhînûr : çiyayê ronahiyê, elmasek mezin e.

KOHL, *n.* : kil.

- **CONTAINER** : kildan.
- **JAR** : kildan.
- **STICK** : kilçok.

KOHLRABI, *n.* : texlîtek kelem e.

KOINE, *n.* : kevnezimanê Girekî, zimanê zal.

KOLA, *n.* = **COLA** (vexwarina gazî).

- **NUT** : giwêza kola.
- **TREE** : darê kola.

KOLKHOZ, *n.* : çandingeha herewezî.

KOMMANDATURA, *n.* : baregehê hikumeta leşkerî.

KOOKABURRA, *n.* : balindeyek wek şahmasîgirî ye.

KORAN, *n.* : Qur'an.

KOSHER, *n.* : rewa (di nav ola Cihiyan de).

KOWTOW, *vi.* : rûbazî kirin, çokdanî kirin.

KRAAL, *n.*, *vt.* : gund, pawan, pawan kirin (Efrîqa başûr).

KRAIL, *n.* : marek jehrî ye.

KRISHNAISM, *n.* : ayînek hindî ye.

KRYPTON, *n.* : kripton : hêmanek gazî û bêreng e.

KUDOS, *n.* : navdarî, mezinayî.

KURKÎ, *n.* : kêrka çemayî.

KULAK, *n.* : cotyarê dewlemend (Rûs).

KULAN, *n.* : kerê kûviyê rojavaya Asiya.

KULTUR, *n.* : çanda, rewşenbîrî.

KUMQUAT, *n.* : pirteqala zêrîn.

KUNG FU, *n.* : karatêya çînî.

KUNZITE, *n.* : konzît : berek hêja ye.

KURCHA TOVIUM, *n.* : hêmanek metalî paş uranyomî ye ko destkar berhem dii-bit.

KURD, *n.* : Kurd.

KURDIFICATION, *n.* : kurdandin, kurdkirin.

KURDISH, *adj.* : Kurdî, Kurd, Kurdmancî, Kurmancî, zimanê kurdî.

- **IDENTITY** : kurdayetî, kesîtiya kurdî.

- **LANGUAGE** : zimanê kurdî, kirmancî, kurdmancî.

- **SPEAKING** : kurdîzan.

KURDISHNESS, *n.* : kurdîtî, kurdayetî.

KURDISM, *n.* : kurdîtî, kurdayetî, kurdanî.

KURDISTAN, *n.* : Kurdistan, welatê Kurdan.

KURDOLOGIST, *n.* : kurdnas, kurdzan.

KURDOLOGY, *n.* : kurdzanî, kurdnasî.

KUR(D)MANJ, *n.* : Kurd.

KUR(D)MANJÎ, *adj.* : Kurdî, Kirmancî, Kurmancî.

KURSAAL, *n.* : mê(h)vangeha Elmanî (li bojangehê).

KURTOSIS, *n.* : tîjiya gopîtka kirva lerebelavbûnê.

KVASS, *n.* : bîreya cehder ya rûsî.

KYACK, *n.* : kurtan.

KYMOGRAPH, *n.* : kîmograf : alava tomarkirina livîn û pestanê.

KYPHOSIS, *n.* : piştqofî.

KYTE, *n.* : ûr, zik.

L, l : êl : tîpa diwazdehema elfabeya înglîzî.

LA, *n.* : awaza şeşema pêstirka mûzîqeyî (şeşemîn awaza heştan e).

LAAGER, *n., vt.* : serbazgeh, (leşker) war kirin, (serbazgeh) ava kirin.

LAB, *n.* : ezmûngeh.

LABDANUM, *n.* : cewî yan şirêzek helezî bêhnxoş e.

LABARUM, *n.* : alaya hîmayî.

LABEFACTION, *n.* : hejek, lawazbûn, ketin.

LABEL, *n.* : nîşan, dirf, kemçe, yafte.

LABEL, *vt.* : nîşan kirin.

LABELABLE, *adj.* : nîşanbar.

LABEL(L)ED, *adj.* : nîşankirî, nîşankiraw.

- **COMPOUND** : pêkhatiya nîşankirî, awêtey nîşankiraw.

LABELLING, *n.* : nîşankirin.

LABIA (*pl.* **OF LABIUM**), *n.* : lêvên quzî.

LABIAL, *n., adj.* : lêvî, lêvikî, lêvane, lêwane, zarî.

LABIALIZATION, *n.* : lêvikîbûn.

LABIALIZE, *vi.* : lêvikî kirin.

LABIALIZED, *adj.* : lêvikîkirî.

LABIALIZING, *n.* : lêvikîkirin.

LABIATE, *n., adj.* : lêvikî.

LABILE, *adj.* : nehedar, guhêrbar.

LABIO-, *pref.* : pêşgir e ko lêvikî ye.

LABIODENTAL, *adj.* : lêv-didan çêkirî.

LABIUM, *n.* : lêva quzî, jêriya devê pêtikan, lêva jêriya tacikê dulêv.

LABLAB, *n.* : dargerînk, qatork.

LABORATORIAL, *adj.* : ezmûngehî.

LABORATORY, *n.* : ezmûngeh, taqîgeh.

LABORIOUS, *adj.* : zehmetkêş, sext.

LABORIOUSLY, *adv.* : bi zehmetkêşî, zehmetkêşîkî.

LABORIOUSNESS, *n.* : zehmetkêşîtî.

LABOUR, *n.* : kar, renç, îş, rêncberî, teqela, rencder, zihê, êlincezan.

- **CAMP** : serbazgehê karê olam.
- **CONTRACT** : belêniya karî.
- **DAY** : roja karkeran (yekî gulanê).
- **UNION** : yekîtiya karkeran.

LABOUR, *vi.t.* : kar kirin, perîşan kirin, qehirandin, mandî kirin, zihê kirin, westandin.

LABOUR (PARTY), *n.* : partî karkeran (li Brîtanya).

LABOURED, *adj.* : westayî, (zehmet) berhemkirî, zihêkirî.

LABOURER, *n.* : karker, pale, sepan, rêncber, kirêkar.

LABOURING, *n.* : zihêkirin.

LABOURITE, *n.* : piştgirê karkeran, endam yan piştgirê partiya karkeran.

LABRADOUR, *n.* : texlîtek se ye.

LABRET, *n.* : çekê lêvê.

LABRUM, *n.* : lêva jorîya pêtikê.

LABURNUM, *n.* : teraşek gulzer e.

LABYRINTH, *n.* : alozgeh, giriftarî, tûş, lerzeya guhê hindur yan kilora aloza guhê hindur.

LABYRINTHINE, *adj.* : pêwendîdarê kilora aloza guhê hindur.

LAC, *n.* : lek, şirêz.

LACCOLITH, *n.* : loka kevrê agirîn.

LACE, *n.* : qeytan, şerîta xemliya saqoyê leşkerî.

- **FRAME** : kergah.

LACE, *vt.i.* : girê dan, bêhnxoş kirin, xemilandin (bi şerîtê), celde dan, lê dan.

LACED, *adj.* : qeytankirî.

LACERATE, *adj.* : çirandî, piçirandî.

LACERATING, *n.* : çirandin, piçirandin.

LACERATION, *n.* : çirandin, piçirandin, dirandin.

LACERATIAN OR LACERTINE, *adj.* : kimkimeyî (wek kimkimeyî).

LACERATIAN SNAKE : marê reş, reşmar.

LACEWING, *n.* : çengtor, pêtika çengtor.

LACHES, *n.* : erk feramoşî, nemaze teqezandin yan çespandina mafê rewa.

LACHRYMA CHRISTI, *n.* : şeraba xurta sora şirîn.

LACHRYMAL, *adj.* : rondikbarîn.

LACHRYMATORY, *n., adj.* : randikbar.

LACHRYMOSE, *adj.* : têrrondik.

LACINATE(D), *adj.* : birrî, (nerêk) kîzîkirî.

LACING, *n.* : meykirin, qeytana pêlavê, celde.

LACK, *n.* : kêmî, kêmayî, desttengî.

- **OF RAIN** : nehatî.

LACK, *vi.t.* : (jê) kêm bûn.

LACKADAISICAL, *adj.* : lawaz, bêçalakî.

LACKEY (LACQUEY), *n.* : noker, berdest, caş.

LACKEY, *vt.* : nokerî kirin.

LACKLUSTRE, *adj.* : pêtî, sist.

- **IN APPEARANCE** : gozane.

LACONIC, *adj.* : kurt (axiftin).

LACONISM, *n.* : kurtîtî (axiftin).

LACQUER, *n.* : vemiştin, hisîn, hinîn.

LACQUER, *vt.* : vemiştin, hisîn, hinîn.

LACQUERED, *adj.* : vemişti.

LACQUERER, *n.* : varnîşê hinînê û hisînê.

LACQUERING, *n.* : vemiştin.

LACRIMAL GLAND, *n.* : livika rondikî.

LACRIM-, LACRYM- OR LACHRYM-, *pref.* : pêşgir e ko pêkhatî ye, rondik e.

LACROSSE, *n.* : gemeyek bakura Emerika wek hokî ye.

LACT-, lacti- or lacto-, *pref.* : pêşgir e ko şîre yan tirşiya şîrî ye.

LACTALBUMIN, *n.* : spîlkeya şîrî.

LACTASE, *n.* : enzîma şîrî : laktoz (şekira şîrî) kirin gilokoz.

LACTATE, *n.* : xwêya tirşiya şîrî.

LACTATED, *adj.* : şîrderkirî.

LACTATING, *n.* : şîrderkirin.

LACTATION, *n.* : mêjtin (şîr), hûr demarên limfawî.

LACTEAL, *n., adj.* : şîrî.

LACTEOUS, *adj.* : şîrî, rengşîr.

LACTESCENCE, *n.* : şirêza şîrî.

LACTESCENT, *adj.* : şîrdar.

LACTIC, *adj.* : şîrî.

lactic acid : tirşiya şîrî.

LACTIFEROUS, *adj.* : şîrdar.

LACTOBACILLUS, *n.* : bakterya ya şîrî.

LACTOSE, *n.* : şekira şîrî.

LACUNA, *n.* : kun, valatî.

LACUNAL, LACUNAR, LACUNARY, *adj.* : vala, valatîyî.

LACUSTRINE, *adj.* : gerî.

LACY, *adj.* : şerîtî.

LAD, *n.* : lawik, kurik, role, rewal, ruwal, gudok.

LADANUM, *n.* : şirîz yan cewiya benîştî.

LADDER, *n.* : pêstirk, pêlêkan, pêlok, pêpeling, peyje, nerdeban.

LADDER-BACK, *adj.* : pişţpêstirk.

LADDIE, *n.* : lawik, rewal.

LADE, *vt.i.* : bar kirin, giran kirin, barî guhastin.

LADED, *adj.* : barkirî.

LADEN (WITH), *adj.* : barkirî.

LA-DI-DA, *n., adj.* : debdebe, fêz.

LADIES, *n.* : jin.

LADIES' MAN : jinbaz.

LADING, *n.* : barkirin, bar dagirtin.

LADINO, *n.* : zaravê Îspanî yê Cihiyên derbeder (mişext).

LADLE, *n.* : çemçe, kefgîr, hesk, moçik, çemçik, kepçke.

LADLE, *vt.* : tê kirin, ro kirin, (bi moçkî).

LADY, *n.* : jin, xanim, xatîn, kabanî, banû, sitî, xatûn.

- **BEETLE = LADYBIRD.**

- **DAY**, *n.* : cejna mizgîniyê (25ê adarê).

- **IN WAITING** : yawera şahbanû yan jinmîrê.

- **KILLER** : dilgirê jinan (jinkuj), rakêşerê jinan.

- **KIN** : xanimok.

LADYFY, LADIFY, *vt.* : kirin xanim.

LADYLIKE, *adj.* : xanimî, wek xanimê.

LADYLOVE, *n.* : dilber.

LADYSHIP, *n.* : xanimkar, xanim, jina xanedanî.

LADY'S FINGER, *n.* : bamî, tila xanimê : şirînayî.

LADY'S MAID, *n.* : xidama xanimê (bo cil û karkirinê), qewraş.

LADY'S MAN = LADIES' MAN.

LADY'S SLIPPER, *n.* : şimik yan şekala xanimê (helez e).

LADY'S SMOCK, *n.* : kirasê xanimê (helez e).

LAG, *n., adj.* : dereng, derengî, daman, paşdaman, paşketin, zexelî.

LAG, *vi.* : gîro bûn, paş keftin.

LAGAN OR LAGEND, *n.* : tiştên havêtî nav deryayî (ser avkirî) bo derînanê paşî.

LAGER, *n.* : bîreya sivik.

LAGGARD, *n., adj.* : zexel, tembel.

LAGGED, *adj.* : paşketî, damayî.

LAGGING, *n.* : paşdaman, hêvişandin.

- **BEHIND** : paşdamayî.

LAGNIAPE, *n.* : diyariya biçûk.

LAGOMORPH, *n.* : kêvrûşkî : giyanewerên kirinde ko kêvrûşk yek ji wan e.

LAGOON OR LAGUNE, *n.* : gera qam.

LAGUNA, *n.* : ger, gol.

LAH, la, *n.* : awaza şeşema pêstirkê (mûzîqe) li rêzika livînbara du.

LAHAR, *n.* : lehiya teqna birkanî (agirpijî).

LAIC, *n., adj.* : bawermend, dinyayî, jiyarî, layîk.

LAICAL, *adj.* : dinyayî (ne oldarî), layîkî.

LAICISM, *n.* : dinyayîtî, layîkîtî.

LAICIZE, *vt.* : dinyayî kirin, layîk kirin.

LAID, *adj.* : danayî.

LAID PAPER, *n.* : kaxeza nîşankirî.

LAIR, *n.* : penageh, kolik, text, veşartingeh.

LAIRD, *n.* : zevîdar.

LAISSEZ-FAIRE, *n.* : serbestiya karê aborî (bê têkilbûna dewletê).

LAISSEZ-PASSER, *n.* : derbazname.

LAITY, *n.* : bawermend (oldar netê).

LAKE, *n.* : gol, deryaçe, liç, gom, ger.

- **DWELLER** : gernişte, ger nişîn.

- **DWELLING** : gernişteyî.

- **HERRING** : germasî.

LAKER, *n.* : gerkar.

LALLATION, *n.* : gotina (R) wek (L).

LAM, *n.* : revîn, celde.

- **ON THE ~** : revî.

- **TO TAKE IT ON THE ~** : revîn.

LAM, *vt.i.* : lê dan, celde dan, revîn.

LAMA, *n.* : oldarê Bûdî (Tibetî yan Mexolî).

LAMARCKISM, *n.* : lamarkîtî : ola lamarkî : ko guhartina jîngehî giyanewer û helezî diguhorit û guhartin digehît neviyan jî.

LAMASERY, *n.* : peristgehê lama.

LAMB, *n.* : kavir, nêre gîsk, berx, dilber, xoşevî, mirovê sade, lawaz, hejar.

- **SKIN** : kevlê berxî, pûstê kavirî.

LAMB, *vt.i.* : bizin kehrikî dizêt, guhê xwe dan bizinê demê zayînê.

LAMBASTE, *vt.* : celde dan, lê dan, gileyî kirin, têxurîn.

LAMBENCY, *n.* : lawî, çirîskdarî.

LAMBENT, *adj.* : law, çirîskdar.

LAMBERT, *n.* : lambert : yekeya pîvana ronahiya banekê.

LAMBREQUIN, *n.* : perdeya xodeyî.

LAME, *n., adj.* : leng, şil, qop, şel.

- **DUCK** : qaza kulek, lawaz.

- **DUCK PRESIDENT** : serokê lawaz.

LAME, *vt.* : kulîn, lingirîn.

LAMED, *adj.* : lingirî, kulî.

LAMELLA, *n.* : tenikatî.

LAMELLATE, *adj.* : tenikyar.

LAMELLATION, *n.* : tenikbûn.

LAMELLIBRANCH, *n.* : kep tenikatî.

LAMELLIFORM, *n.* : tenikatî.

LAMENESS, *n.* : şelî, kulekî, şelîn, qopî, lingirîn.

LAMENT, *n.* : şîn, lobandin, lawik.

LAMENT, *vt.i.* : lobandin.

LAMENTABLE, *adj.* : behîbar, şînbar, xizan.

LAMENTATION, *n.* : zarîn, zarî, şînî, foxan, şîwen, bavû bavû, babûbabû, qorqor.

LAMENTED, *adj.* : zarezarkirî, behîkirî.

LAMENTING, *n.* : ahkişan, qareqar, qorqor, zarezar, zarîn, zarî, lobandin.

LAMIA, *n.* : xwînmij, pîrhevî.

LAMIACEOUS, *adj.* : lêvikî.

LAMINA-, *pref.* : pêşgir e ko depek tenik e (qat yan çîn).

LAMINA, *n.* : tenikok.

LAMINAL OR LAMINAR, *adj.* : tenikokî.

- **FLOW** : rewaniya avekiya tenikokî, milyana tenikokî.

LAMINATE, *n., adj.* : tenikok, tenikokirî.

LAMINATE, *vt.i.* : tenikok kirin.

LAMINATED, *adj.* : tenikokirî.

LAMINATION, *n.* : tenikokbûn.

LAMMED, *adj.* : lêdayî.

LAMMERGEYER, *n.* : hestîşikîn (texlîtek simsiyark e).

LAMMING, *n.* : lêdan.

LAMP, *n.* : çira, çirax, fanos, lempe.

- **BLACK** : tenî.

LAMPAS, *n.* : texlîtek avirmîşê gulguli ye.

LAMPER EEL, *n.* = **LAMPREY.**

LAMPION, *n.* : qehfik şûşeyê rengkirî (li gel fitîlk û ronî bo ronahîkirinê).

LAMP LIGHTER, *n.* : çirahilker, pêçek kaxezê yan depê tenik bo hilkirina çirayî.

LAMPOON, *n.* : tiraneya tîj.

LAMPOON, *vt.* : tirane pê kirin.

LAMPOONERY, *n.* : vir hawêştin, nitrik, daşorî.

LAMPREY, *n.* : texlîtek masî ye (wek marmasî).

LANATE, *adj.* : têrhirî.

LANCE, *n.* : rim, zerge, rimbaz, nêze.

- **CORPORAL** : cêgirê naskerî.

LANCE, *vt.i.* : lê dan (bi rimî), kun kirin (bi rimî), kelişandin (bi nijterî).

LANCED, *adj.* : kunkirî (bi rimî).

LANCELET, *n.* : rimik : giyanewerek deryayî biçûk e.

LANCEOLATE, *adj.* : serrimkî.

LANCER, *n.* : rimbaz, rimhelgir.

LANCET, *n.* : nişter, nijter, neşter.

- **ARCH** : kevane (taq) yê sertîj.
- **WINDOW** : pencerka tenga bilinda sertîj.

LANCETED, *adj.* : rimkirî.

LANCINATE, *vt.* : dir(r)andin, birîndar kirin, lê dan.

LANCINATING, *adj.* : êş (dijwar).

LANCING, *n.* : kunkirin (bi rimî).

LAND, *n.* : bej, zevî, erd, hişkatî, xak, qad, bom.

- **COLD ~** : zozan.
- **AFTER FIRST PLOUGHING** : şov.
- **AGENT** : serkarê zeviyan.
- **BREEZE** : bahîn.
- **FALL** : bej gehiştin yan diyarbûn.
- **FORCE(S)** : bejhêz (ne deryayî).
- **GIRL** : keçika cotyar.
- **GRANT** : zevîbexşî.
- **HOLDER** : zavîdar yan kirêdar.
- **HUNGER** : zevîxwazî.
- **HUNGRY** : zevîxwaz.
- **JOBBER** : zevîbazirganî.
- **LADY** : xudana zaviyan, xudana otêlê.
- **LOCKED** : erd dorgirtî.
- **LORD** : derebeg.
- **LORDISM** : derebegîtî.
- **MARK** : nîşane.
- **MASS** : rûpîvek bejî berfireh (beyan).
- **MINE** : bejmîna.
- **OFFICE** : fermanberiya aqaran.
- **OWNER** : zevîdar.
- **REFORM** : zevîçakkirin.
- **RENT** : zevîkirê (kirêya zeviyê).
- **ROAD** : rêbej, rêbejî.
- **SURVEYING** : zevîpîvî.
- **SURVEYOR** : zevîpîv.
- **TAX** : zeviyane, baca zeviyê.
- **UNTILLED ~** : beyar.

LAND, *vt.i.* : hatin xarê, dakeftin.

LANDAU, *n.* : erebaneya çarçerxî.

LANDAULET, *n.* : otombîla nixaftî, otombîla paşnixaftî.

LANDED, *adj.* : hatî xarê, vemiştî.

LANDGRAVE, *n.* : bernavê elmanî yê xanedanî.

LANDING, *n.* : dahatin, dahêlandin.

- **GROUND** : qada dahatinê.

LANDOCRACY, *n.* : çîna zevîdar.

LANDOCRAT, *n.* : zevîdar.

LANDSCAPE, *n.* : dîmen.

- **ARCHITECT** : endazyarê dîmenan.
- **ARCHITECTURE** : endazyariya dîmenan.
- **GARDENING** : çîmeniya dîmenan.
- **GARDENER** : çîmenkarê dîmenan.

LANDSLIDE, *n.* : heres, herifin, serketina mezin (li helbijartinê).

LANDWARD, *adv., adj.* : bejhindurî.

LANE, *n.* : rêkok, alûle, kolank, zaboq.

LANGLAUF, *n.* : pêşbirkeya dirêja hilisînê.

LANGLEY, *n.* : yekeya pîvana tîreja rojê.

LANG SYNE = LONG SINCE, *adv., n.* : rojên berê.

LANGUAGE, *n.* : ziman, zar, ezman.

LANGUET, *n.* : ziman : her tiştê wek zimanî.

LANGUID, *adj.* : xav, lawaz, ajeqor, dilsar, sist, fişel.

LANGUIDLY, *adv.* : bi lawazî, bi sistî yan dilsarî, dilsarîkî.

LANGUIDNESS, *n.* : lawazîtî, dilsarîtî.

LANGUISH, *vi.* : lawaz bûn, avzar bûn, sist bûn.

LANGUISHED, *adj.* : lawazbûyî, sistbûyî.

LANGUISHER, *n.* : lawaz.

LANGUISHING, *n.* : avzar, avzarçûn.

LANGUISHLY, *adv.* : bi avzarî, avzarîkî.

LANGUISHMENT, *n.* : avzar.

LANGUOR, *n.* : sistî, çizbûn, tembelîtî, lawazî, mandîbûn, şeketkirdin, dilsarî.

LANGUOROUS, *adj.* : sist, lawaz, tembel.

LANGUOROUSLY, *adv.* : bi tembelî, bi lawazî yan sistî, tembelkî.

LANGUR, *n.* : meymûnê dûvdirêjê Hindî.

LANIARY, *n., adj.* : tijdidan, kêlb.

LANIFEROUS OR LANIGEROUS, *adj.* : ber yan berhemdarê hiriyê.

LANK, *adj.* : zirav û dirêj, barîk û dirêj.

LANKINESS, *n.* : ziravûdirêjîtî.

LANKLY, *adv.* : ziravûdirêjkî.

LANKY, *adj.* : ziravûdirêj.

LANNER, *n.* : texlîtek helû ye (mê).

LANNERET, *n.* : nêrehelû.

LANOLIN, *n.* : rûnê hiriyê (bo melhemî).

LANTANA, *n.* : lantana : (badek), teraşek yeksanekerî gulzer bêhnxoş e.

LANTERN, *n.* : fanos, çira, fener.

- **JAWED**, *adj.* : lam dirêj û lawaz û rû noqî.

- **PINION OR WHEEL** : çerxa didankirî.

LANTHANIDE, *n.* : hêmanê lantanomî.

LANTHANUM, *n.* : **LANTANUM** : hêmanek metalî ye.

LANTHORN, *n.* = **LANTERN.**

LANUGINOUS, *adj.* : pûrtkirî.

LANUGO, *n.* : pûrt nemaze pizpûrt.

LAODICEAN, *n.* : zexelê ayînî yan rêzikî.

LANYARD, *n.* : kurtewerîs.

LAP, *n.* : koş, dehmen, damen, baweş, daw, landik, mewda yan tibaba serdaçûnê, alîstin, pelka guhî.

- **BOARD** : depê koşê.

- **OF A GARMENT** : pêş.

LAP, *vt.i.* : alîstin, sîqal kirin, diçemandin, dialînît, pêkve xistin.

- **TO ~ UP** : alîstin.

LAP DOG, *n.* : seyê koşê (seyek biçûk e).

LAPEL, *n.* : pêsîr.

LAPEL(L)ED, *adj.* : pêsîrkirî.

LAPFUL, *adj.* : koşek (tiji koşekê).

LAPICIDE, *n.* : berbirr yan neqşê berî.

LAPIDARIAN, *adj.* : neqşkirî (li ser berî yan kevirî), bêqam law.

LAPIDARY, *n., adj.* : neqşkerê berên hêja, neqşaniya berên hêja, bêqam law.

LAPIDATE, *vt.* : lê dan (beran), kuştin (bi zebandinê), zeban kirin.

LAPIDATION, *n.* : zebandin, berlêdan.

LAPIDIFICATION, *n.* : berkirin, kevirkirin.

LAPIDIFY, *vt.* : ber kirin, kevir kirin.

LAPILLI, *n. pl.* : pirtikên ber yên birkanî yan agirpijînê.

LAPIS LAZULI, *n.* : lazewerd : berek hêja şîn e.

LAP JOINT, *n.* : movika pêkvegirêdanê.

LAPLANDER, *n.* : Laplendî : xelkê Laplendê.

LAPLOVE, *n.* : dargerînk.

LAPPED, *adj.* : sîqalkirî.

- **UP** : alîstî.

LAPPET, *n.* : dehmen, parçeyek pan dahêlayî yan pêkvexistî berê(kevirê) banî, pelka guhî.

LAPPING, *n.* : sîqulkirin.

LAPSE, *n.* : hele, çewtî, ketin, dahatin, mafneman.

LAPSE, *vi.* : hele yan çewtî kirin, nişîv bûn, borîn, neman, noqî bûn, guhastin (xudanî).

LAPSED, *adj.* : nemayî.

LAPSING, *n.* : neman.

LAPSTRAKE, *n., adj.* : deppêkhatî, gemiya deppêkhatî.

LAPUTAN, *n.* : balaxwaz.

LAP WING, *n.* : balindeyek avî ye.

LAR, *n.* : Xuda yan giyanê parêz.

LARBOARD, *n., adj.* : desteçepî, rexê çepê ji balafirê yan gemiyê.

LARCENER, *n.* : diz.

LARCENOUS, *adj.* : diz, dizî, dizîxwaz.

LARCENY, *n.* : dizî.

LARCH, *n.* : şirb, darek sinewberî ye.

LARD, *n.* : rûn, bez (beraz).

LARD, *vt.* : bez kirin, rûn kirin (berî patinê yan lênanê).

LARDACEOUS, *adj.* : bezdar.

LARDER, *n.* : goştparêz (dir), stêrika goştî.

LARDON (LARDOON), *n.* : parçeyek goştê berazî (dihavên ser goştî berî patinê yan lênanê).

LARDY, *adj.* : qelew, bezdar.

LARES AND PENATES, *n.* : xudaparêzên malê, xirûmirên malê.

LARGE, *adj., n., adv.* : mezin, gewre, zil, gir, qerd.

- **AT ~** : serbest, aza.
- **BASKET** : ebet, zembîl, edil.
- **JER** : den.
- **NUMBER** : jimaremezin.
- **ON A ~ SCALE** : gelek.
- **PLATE** : lengerîk.
- **QUANTITY** : tibabek mezin.
- **SCALE** : pîvek mezin.
- **TOE** : pêçî.
- **VESSEL** : den.

LARGE HEARTEDNESS, *n.* : dilfirehîtî.

LARGE INTESTINE, *n.* : zebłot.

LARGELY, *adv.* : bi pitirî.

LARGE-MINDED, *adj.* : mejîfire.

LARGENESS, *n.* : mezinîtî.

LARGESS(E), *n.* : bexş, dilfirehî.

LARGE WHITE, *n.* : berazek înglîzî mezin spî ye.

LARGHETTO, *adj., n., adv.* : hêdî.

LARGISH, *adj.* : fire, pan yan piçekî mezin.

LARGO, *adv., n., adj.* : hêdî (mûzîqe).

LARIAT, *n.* : werîsê serik bi girêyê vekirî bo girtina giyaneweran, werîsê girêdana terşî bi singî ve.

LARK, *n.* : şivankuj, tîtî, kilawkore, yarî, tirane.

LARK, *vi.* : yarî kirin, tirane kirin.

LARKSPUR, *n.* : gîroker : helezek gulciwan e.

LARRIKIN, *n., adj.* : lawikê şerfiroş, bapîvê şerfiroş.

LARRUPUP, vt., *n.* : revandin, lê dan, qutan, lêdan.

LARVA, *n.* : kirmoke, kirmok, kirmik, meyrok, meyrek, mîrok.

LARVAL, *adj.* : kirmikî.

LARVI-, *pref.* : pêşgir e ko kirmik e.

LARYNG(O)-, *pref.* : pêşgir e ko gewrî yan gerû ye.

LARYNGEAL, *n., adj.* : gerûyî, gewriyî.

LARYNGITIC, *n., adj.* : gerûkulbûn, gerûkulbûyî, gewrîkulbûn.

LARYNGITIS, *n.* : gerû yan gewrî kulbûn.

LARYNGOLOGY, *n.* : gerû yan gewrîzanî.

LARYNGOSCOPE, *n.* : gerû yan gewrîbîn.

LARYNGOTOMY, *n.* : gewrîkelişandin (kirdar).

LARYNX, *n.* : gewrî, gerû, qirk.

LASCAR, *n.* : deryavan.

LASCIVIOUS, *adj.* : dawênpîs, fêtkar.

LASCIVIOUSLY, *adv.* : bi dawênpîsî, bi fêtkarî, fêtkarîkî.

LASCIVIOUSNESS, *n.* : dawênpîsîtî, fêtkarîtî.

LASE, *vt.* : ronahî derkirin.

LASED, *adj.* : ronahîderkirî.

LASER, *n.* : lêzer : alava mezinkirina leretîrêjan li nik ronahiya diyar.

LASH, *n.* : celde, tajang, rikêb, mijûlank, lêdanek nişkî, daşoran.

- **UP** : alavek xukarî ye (mîkanîk).

LASH, *vi.t.* : celde dan, daşorî kirin.

LASHER, *n.* : daşor, tajangvan.

LASHES, *n.* : mijûlank.

LASHING, *n.* : bend, pêgirek.

LASHINGS, *n.* : zehfî, mişeyî, boşahî.

LASHKAR, *n.* : leşker, hozên çekdar.

LASPRING, *n.* : masiya samona biçûk.

LASQUE, *n.* : leşik : elmasa pan, kirêt, zivir ú baş çênebûyî.

LASS, *n.* : keçik, zerî, qîz, keç, dot.

LASSIE, *n.* : keçik, qîz.

LASSITUDE, *n.* : sistbûn, xavbûn, dilsarî.

LASSO, *n.* : werîsê serik bi girêyê vekirî bo girtina çêl û hespan.

LASSO, *vt.* : girtin (bi werîsê serik bi girêyî vekirî).

LAST, *n., adj., adv.* : dûmahî, paşin.

- **AT LONG ~** : dûmahîkê.

- **ON ONE'S ~ LEG** : li ber ketinê yan nabotbûnê.

- **NIGHT** : şeva dî.

- **STEP** : paşpê, paşpêngav.

- **SUPPER** : şîva dûmahî.

- **WORD** : peyiva (vebirr).

- **YEAR** : par.

LAST, *vi.t.* : berdewam kirin, man.

LAST DAY, *n.* : roja dawî yan dûmahî.

LASTING, *n., adj.* : berdewam, xayandin, sermed, qayim.

LASTINGLY, *adv.* : bi berdewamî, berdewamîkî.

LASTINGNESS, *n.* : berdewamîtî.

LASTLY, *adv.* : dûmahiyê, dûmahîkî.

LATCH, *n.* : kod, çilmîre.

- **KEY** : kilîla kodî.

- **STRING** : werîsê kodê, benikê kodê.

LATCH, *vt.* : kod kirin.

LATCHET, *n.* : qeytana pêlavê.

LATE (LATER, latest), *adj., adv.* : gîro, dereng, gîrbûn.

- **R ON** : paşî, paşîka.

- **IT IS TOO ~** : jî dest derketiye, êdî dereng e.

- **OF ~** : vê dûmahiyê yan dawiyê.

LATEEN, *adj.* : babirekdara sêgoşeyî (**LATEENER** : gemiya babirekdara sêgoşe).

LATELY, *adv.* : vê dûmahiyê, berî demekê (kurt).

LATEN, *vi.t.* : gîro kirin, gîro bûn.

LATENCY, *n.* : mitî, veşartin.

LATENED, *adj.* : gîrobûyî.

LATENING, *n.* : gîrokirîn.

LATENT, *adj.* : mit, şarawe, veşartî.

- **HEAT** : germiya mit yan veşartî.

- **PERIOD** : demê mitiyê, demê kurkbûnê û çiçelokbûnê.

LATENTLY, *adv.* : bi mitî, mitîkî.

LATERAL, *n., adj.* : rexekî, tiştê rexekî, hinartina rexekiya tepkê.

LATERALIZATION, *n.* : cîkirina erkî yan çalakiyê.

LATERALIZE, *vt.* : cîkirî kirin.

LATERALLY, *adv.* : bi rexekî, rexekîkî.

LATERAN COUNCIL, *n.* : yek ji pênc civatên dêra rojava.

LATERITE, *n.* : axsor.

LATERIZATION, *n.* : axsorkirin.

LATERIZATE, *vt.* : axsor kirin.

LATEST, *adv.* : dûmahîtir(în).

LATEX, *n.* : darşîr.

LATH, *n.* : dardep.

LATH, *vt.* : dardep kirin.

LATHE, *n.* : çerx, rende.

LATHE, *vt.* : çerx kirin, rende kirin.

LATHER, *n.* : kef, enirîn.

LATHER, *vt.i.* : kef kirin, kef dan, celde dan.

LATHING, *n.* : dep, depkirin.

LATIFUNDIUM, *n.* (*pl.* **LATIFUNDIA**) : zevî, çandingeh.

LATINATE, *adj.* : kesîtiyiya latînî.

LATINIST, *n.* : latînîzan.

LATINITY, *n.* : latînîtî : rêbaza nivîsîna latînî.

LATINIZATION, *n.* : latînîbûn, latînîkirin.

LATINIZE, *vt.i.* : latînî kirin, wergêrandin latînî.

LATINIZED, *adj.* : latînîkirî.

LATINIZING, *n.* : latînîkirin : rûçik yan rêzimana nivîsîna latînî.

LATINO, *n.* : akincî yan nişteciyê wîlayetên yekgirtiyên Emerîkî ko nijad Emerîkanê latînî ye (anko xelkê Emerîka latînî ko nîştecî ye li wîlayetên yekgirtî).

LATISH, *adj.* : piçekê dereng.

LATITUDE, *n.* : dever, mewda, hêla paniyê, serbestiya karî û helbijartinê.

LATITUDINAL, *adj.* : hêlpanî.

LATITUDINALLY, *adv.* : helpanîve, helpanîkî.

LATITUDINARIAN, *n., adj.* : serbest, dilfireh.

LATITUDINARIANISM, *n.* : serbestîtî, dilfirehîtî.

LATRIA, *n.* : her Xuda peristin.

LATRINE, *n.* : avdest.

- **LATRY**, *suff.* : paşgir e ko peristin e.

LATTEN OR LATTIN, *n.* : texlîtek misê zer e.

LATTER OR LATER, *adj.* : duwem, nûtir.

- **DAY** : nûjen.

LATTERLY, *adv.* : paşî, ji nû ve, van rojan.

LATTICE, *n.* : pencer yan deriyê torikkirî, torik.

- **BRIDGE** : beştpir, pira torikî.
- **FRAME** : torik.
- **GIRDERS** : beşt torkirî.
- **WINDOW** : pencerka torik.
- **WORK** : karê torik.

LATTICE, *vt.* : pencerk torikî kirin.

LATTICED, *adj.* : torasa.

LATTICING, *n.* : torkirin.

LATTISSIMUS DORSI : panka piştê.

LAUD, *n.* : pesn.

LAUD, *vt.* : pesn kirin.

LAUDABILITY, *n.* : pesnbarîtî.

LAUDABLE, *adj.* : pesnbar.

LAUDABLY, *adv.* : bi pesnbarî, pesnbarîkî.

LAUDANUM, *n.* : amade.

LAUDATION, *n.* : pesn, zolt.

LAUDATIVE, *adv.* : pesindar, pesnî.

LAUDATOR, *n.* : pesinkar.

LAUDATORY, *adj.* : pesnî.

LAUGH, *n.* : ken, kenîn.

LAUGH, *vi.t.* : kenîn.

- **TO ~ AT** : pê kenîn.
- **TO ~ AWAY A PERSON'S FEAR OR DOUBT** : tirsa mirovî bi kenînê wê ve bûn.
- **TO ~ DOWN** : mit kirin bi kenînek tiraneyî.
- **TO ~ IN ONE'S SLEEVE** : bi nihênî kenîn, nepenî yan binve binve kenîn.
- **TO ~ OFF** : xwe bi kenînê ji tengaviyê vedan.
- **TO ~ OUT OF COURT** : tiraneyî pûtê pênakit.
- **TO ~ TO SCORN** : kirêt kirin, nizm kirin.

LAUGHABLE, *adj.* : kenînbar.

LAUGHABLENESS, *n.* : kenînbarîtî.

LAUGHABLY, *adv.* : bi kenînbarî, kenînbarîkî.

LAUGHED, *p.* OF **LAUGH** : kenî.

- **AT** : pêkenî.

LAUGHING, *n.* : ken, kenîn.

- **AT** : pêkenîn.
- **GAS** : gaza kenînê.
- **JACK ASS** = **KOOKABURRA.**
- **STOCK** : pêkenînbar, tiranebar.

LAUGHINGLY, *adj.* : bi kenî(nî), kenînkî.

LAUGHTER, *n.* : kenîn, ken, bişkurîn, xendan.

LAUNCE, *n.* : xîzmasî.

LAUNCH, *n.* : gemiya helmî.

LAUNCH, *vt.i.* : havêtin, qayim havêtin, dest pê kirin, êriş kirin, (rêzik) danan, aza kar kirin yan axiftin, gemî kirin nav avê de.

LAUNCHER, *n.* : moşekhavêj, narincokhavêj.

LAUNCHING, *n.* : havêtin, destpêkirin.

LAUNDER, *vt.i.* : balav kirin, cil şûştin.

LAUNDERED, *adj.* : balavkirî.

LAUNDERING, *n.* : balavkirin, paqijkirin (diravê nerewa).

LAUNDRESS, *n.* : cilşo (jin).

LAUNDROMAT, *n.* : cilşoya kehrebî.

LAUNDRY, *n.* : berşo, cilşo, balav, balavxane.

- **DETERGENT** : sabûna kincan.
- **MAN** : karkerê balavxaneyê.
- **WOMAN** = **LAUNDRESS.**

LAURA, *n.* : dêrek rojhelatî ye.

LAUREATE, *n., adj.* : nayab, gulbendkirî, hozan yan helbestvanê şanişînî.

LAUREATE, *vt.* : gulbbend kirin, kirin hozanê şanişînî.

LAUREL, *n.* : gulbend.

LAUREL, *vt.* : gulbend kirin, xemilandin.

LAUREL(L)ED, *adj.* : gulbendkirî.

LAUREL(L)ING, *n.* : gulbendkirin.

LAURIC ACID, *n.* : tirşiya lorîk.

LAURUSTINUS (RES), *n.* : teraşek herdem kesk e û şepal e.

LAVA, *n.* : kef, xişîk, pirotan.

LAVABO, *n.* : destnivêj, gola ava destnivêjê (yan dersok...).

LAVAGE, *n.* : şûştin (endamek leşî).

LAVATION, *n.* : balavkirin.

LAVATORY, *n.* : avdest, avrêj, çalik, destav.

LAVE, *n.* : tilp.

LAVE, *vt.* : şûştin, tê kirin.

LAVENDER, *n.* : giyamisk, helal.

LAVENDER, *vt.* : (bi giyamiskî) bêhn xoş kirin.

LAVENDERED, *adj.* : helalkirî.

LAVENDERING, *n.* : helalkirin.

LAVER, *n.* : kevza deryayî.

LAVISH, *adj.* : mişe, zehf, destberdayî, destvekirî.

LAVISHLY, *adv.* : bi destberdayî, destberdayîkî.

LAVISHNESS, *n.* : destberdayîtî.

LAW, *n.* : qanûn, dad, qanon.

- **CIVIL ~** : qanûna jiyarî yan şaristanî.

- **TO GO TO ~ AGAINST A PERSON** : gilî kirin.

- **TO LAY DOWN THE ~** : qanûn danan (wek bivêt kirin), piştrast axiftin.

- **TO PRACTISE THE ~** : parêzgerî kirin.

- **TO TAKE THE ~ INTO ONE'S OWN HANDS** : tola xwe bi destê xwe vekirin, mafê xwe bi destê xwe standin.

LAW-ABIDING, *n.* : qanûnram.

LAW AND ORDER, *n.* : asayîş.

LAW BREAKER, *n.* : qanûnşiken.

LAW EXPERT, *n.* : qanûnzan, rewazan.

LAWFUL, *adj.* : qanûnram, qanûndar, qanûnî, rewa.

LAW GIVER, *n.* : qanûndayende, xudanê qanûnê.

LAW-HAND, *n.* : destnivîsa qanûnî.

LAWLESS, *adj.* : bêqanûn.

LAW MAKER, *n.* : qanûnçêker.

LAW MERCHANT, *n.* : qanûna bazirganî.

LAWN, *n.* : çîmen.

LAWN MOWER : giyabirr.

LAWN TENNIS : meydana tenisê.

LAWNY, *adj.* : giyakirî, perûkiyê tenik.

LAW OF DISTRIBUTION OF ESTATE : aqar dabeşkirinzanî.

LAW OF NATIONS : qanûna nav neteweyî yan dewletî de.

LAW SUIT, *n.* : dozname.

LAWYER, *n.* : parêzger, parêzer.

LAX, *adj.* : zikçûnî, dilsar, xav, fişel, tembel, bapîvanî, xemsar.

LAXATION, *n.* : dermanê zikçûnê, nermkirin, sistbûn.

LAXATIVE, *n., adj.* : şiyafik.

- **GRASS** : senamekî.

LAXITY, *n.* : sistî, dilsarî, xemsarî.

LAXLY, *adv.* : bi dilsarî, xemsarîkî.

LAXNESS, *n.* : dilsarîtî, xemsarîtî.

LAY, *n., adj.* : pîşe, kar, melheze, biha, veşartingeh, dir, sirûd, stran, dinyayî, neoldarî, asayî, çirokek helbestî sade.

- **DAY** : roja barkirinê yan valakirinê, roja girobûnê.

LAY, *vi., p.* **OF LIE** : raza, xwe dirêj kir, lisya, veket, vezelya.

LAY, *vt.* : danan.

- **TO ~ ABOUT ONE** : dijwar şer kirin.
- **TO ~ APART** : dûr kirin û danan rexekê.
- **TO ~ ASIDE** : li rexekê danan, hêlan.
- **TO ~ AWAY** : wêve danan.
- **TO ~ BARE** : eşkera kirin.
- **TO ~ BY** : hêlan, guh nedan.
- **TO ~ DOWN** : çîz kirin, çekî danan.
- **TO ~ FAST** : girtin, nahêlit birevit.
- **TO ~ HEADS TOGETHER** : rawêjî kirin.
- **TO ~ HOLD OF OR ON** : girtin.
- **TO ~ IN** : paşxistin, bo paşerojê rakirin.
- **TO ~ OFF** : karkerî demdarî berdan yan derxistin.
- **TO ~ ON** : êrîş kirin.
- **TO ~ OPEN** : vekirin.
- **TO ~ OUT** : rave kirin, renc kirin, pîlan kirin, kuştin, belav kirin.
- **TO ~ OVER** : paş êxistin, paşxistin.
- **TO ~ SIEGE** : dor girtin, abloqe kirin.
- **TO ~ STRESS** : dupat kirin.
- **TO ~ TO** : gemî rawestandin.
- **TO ~ TO HEART** : qenc hizir kirin.
- **TO ~ TO SLEEP** : veşartin.
- **TO ~ UNDER** : tepeser kirin.
- **TO ~ UP** : bo paşerojê hêlan.

LAYER, *n.* : mirîşka hêkker yan hêlkeker, qat, pat, rewz, tevax.

- **CAKE** : kiloca çend qat.

LAYER, *vt.i.* : rewz kirin.

LAYERAGE, *n.* : rewzkirin.

LAYETTE, *n.* : cilûmilên biçûkî yan savayî.

LAY FIGURE, *n.* : leyizoka nimûne, mirovê pûçê wek leyizokê.

LAYING, *n.* : danan.

LAYING AWAY (OR BY) : hilxistin.

LAYMAN, *n.* : dinyayî (ne oldarî).

LAY-OFF, *n.* : berdana demdariya karkeran.

LAYOUT, *n.* : nimûne, melheze, neqşe, rêbaz.

LAYOVER, *n.* : rawestan.

LAYREADER, *n.* : amojgarê pirotiyê neoldar.

LAYWOMAN, *n.* : jinka dinyayî (ne oldar).

LAZAR, *n.* : nesaxê gurî.

LAZARUS, *n.* : parsêk.

LAZE, *vi.t.* : tembelî kirin, tiralî kirin.

LAZED, *adj.* : tembelîkirî, tiralîkirî.

LAZINESS, *n.* : tembelîtî, tiralîtî, leşgiranî.

LAZING, *n.* : tembelîkirin, tiralîkirin.

LAZULI, *n.* : lazewerd.

LAZULINE, *adj.* : lazewerdî.

LAZY, *adj.* : tiral, tembel, temel, barhingêv, gendel, leşgiran, sist, tewezel, zexel, şemûz (bo hêstirê).

LAZY, *vi.t.* : tembelî kirin, tiralî kirin.

LAZYBONES, *n.* : tembel, tiral.

LAZYISH, *adj.* : piçekê tembel, piçekî tiral.

LAZY SUSAN, *n.* : sêniya girûvir ya ko li ser mêzê dadinin (xwarin têde).

LAZY TONGS, *n.* : gaska tembel : zincîrek bistan dirêjbar bo helgirtina tiştan ji dûr ve.

LEA, *n.* : koz.

LEACH, *n., vt.* = **LEECH.**

LEACH, *n.* : delandin, delîn.

LEACH, *vt.i.* : delandin, delîn bûn.

LEACHABILITY, *n.* : delînbarîtî.

LEACHABLE, *adj.* : delînbar.

LEACHATE, *n.* : berhem yan gîrava delînî.

LEACHER, *n.* : delîner.

LEAD, *n.* : zirêç, sirb, qurquşim, ziriç.

- **ACETATE** : sihkatiya zirêçî.
- **ARSENATE** : zirnîxa zirêçî.
- **COLIC** : êşa zirêçî (zikgirtin li gel êşa dijwar).
- **PENCIL** : xame yan pênivîsê zirêç.
- **POISONING** : jehirbûna zirêçî.
- **SULPHATE** : zaxa zirêçî (zaxa sor).

LEAD, *n., adj.* : berahî, rêberî, pêşekiya gotarê.

LEAD, *vt.i.* : rêberî kirin.

- **TO ~ ASTRAY** : bizir kirin, xapandin.
- **TO ~ AWAY** : li dûv xwe bûn.
- **TO ~ BY THE NOSE** : li ser mirovekê zal bûn û rêberiya wî (wê) bivêt nevêt kirin.
- **TO ~ CAPTIVE** : girtin, dîl kirin.
- **TO ~ OFF** : dest pê kirin.
- **TO ~ ON** : xapandin.
- **TO ~ THE DANCE** : yekem paye bûn.
- **TO ~ THE WAY** : pêngava yekem havêtin, li berahiyê çûn, pêş keftin.
- **TO ~ UP TO** : axiftin araste kirin.
- **TO ~ WOMAN TO ALTAR** : jîn mehr kirin.

LEADABLE, *adj.* : rêberîbar.

LEADEN, *adj.* : zirêçî, nebaş, hêdî, giran.

LEADENLY, *adv.* : bi zirêçî.

LEADENNESS, *n.* : zirêçîtî.

LEADER, *n.* : rêber, serok, rajorek, fermandar, pêşewa, pêşrew, serekvan, mezin, serdar, serkirde, raber, serwer, sergevaz, sermiyan, fermande.

- **OF DANCE SONGS** : dîlokvan, sergevaz.

LEADERLESS, *adj.* : bê ser, bê rêber.

LEADERSHIP, *n.* : rêberî, serwerî, serokî, serkirdeyî, raberî, pêşewayî, serengîn, sergevazî, fermanî.

LEADING, *n., adj.* : rêberî, rêberîkirin, girnasî, hajotin.

- **ARTICLE** : gotara serekî (rojname, kovar...).
- **IN ~ STRINGS** : xwe li ser kesek dî girtî, wek biçûkî bi rê ve dibin.
- **LADY** : kirdara yekema şanogerî yan filmî.
- **MAN** : kirdarê yekemê şanogerî yan filmî.
- **QUESTION** : pirsyara nîşankerî.
- **STRINGS** : werîsên ko harî biçûkî dikin da ko ew bi rê ve biçit.

LEAD LINE, *n.* : werîsê kûratiyê.

LEADSMAN, *n.* : werîsvanê kûratiyê.

LEAD WORK, *n.* : karê zirêçî.

LEADY, *adj.* : zirêçî.

LEAF, *n.* : belg, per, laper, berper, berg.

- **TO TAKE A ~ OUT OF** : wekî wî(wê) kirin.
- **TO TURN OVER A NEW ~** : ji nû ve (jîyana xwe) dest pê kirin.

LEAF, *vi.t.* : belg dan.

LEAFAGE, *n.* : belg.

LEAF BUD, *n.* : bişkoja belgê.

LEAFED, *adj.* : belgkirî.

LEAFHOPPER, *n.* : pêtika bazder.

LEAFING, *n.* : belgirtin, belgdan.

LEAFLESS, *adj.* : bêbelg.

LEAFLET, *n.* : belavok.

LEAFLIKE, *adj.* : wek belgî.

LEAFSPRING, *n.* : zenbeleka kaxezî (zenbeleka dirêj, zirav û çend qat e).

LEAFY, *adj.* : belgî.

LEAGUE, *n.* : komkar, civat, firseng (5250 metir).

- **OF NATIONS** : komel, civat yan komkara neteweyan.

LEAGUE, *vt.i.* : civat danan, yek dibin (di nav civatekê de), civatî bûn.

LEAGUED, *adj.* : civatîkirî.

LEAGUER, *n.* : endamê civatê, serbazgeha şerî, gemaro.

LEAGUING, *n.* : civatîkirin.

LEAK, *n.* : delandin, delîn, çoran, dilopkirin, madeyê delînê.

LEAK, *vi.* : dilop kirin, delandin kirin.

LEAKAGE, *n.* : dilopkirin, teşene.

LEAKINESS, *n.* : dilopkirinîtî, pejilandinîtî.

LEAKING, *n.* : peşilandin, pejilandin, razçûn, teşenekirdin.

LEAKY, *adj.* : dilopî, weşîn, bêraz.

LEAL, *n., adj.* : emekdar, dilsoz.

LEAN, *n., adj.* : zirav, qels, paldan, qîq, weza, lak.

LEANED, *adj.* : paldayî.

LEANING, *n.* : paldan, ladan, larbûn, kîla.

LEANLY, *adv.* : bi qelsî, qelsîkî.

LEANNESS, *n.* : jarî, larî, ziravî, qelsîtî.

LEANT, *p., pp.* **OF LEAN** : palda.

LEAN TO, *n., adj.* : avahiyê berdayî ser.

LEAP, *n.* : bazdan, lîtik, lûtik, çindik, firqas.

LEAP, *vt.i.* : bazdan.

LEAPED OR LEAPT, *adj.* : bazdayî.

LEAPFROG, *n., vi., t.* : yariya bazdanê (ewel ebranê), baz dan.

LEAPING, *n.* : bazdan.

LEAP YEAR, *n.* : sala pir(r).

LEARN, *vt.i.* : hîn bûn, fêr bûn.

- **TO ~ BY HEART** : ji ber kirin.

LEARNABLE, *adj.* : hînbar.

LEARNED, *adj.* : zana, hîna, pispor, agehdar, zanyar, rewşenbîr.

LEARNEDLY, *adv.* : bi zanayî, zanayîkî.

LEARNEDNESS, *n.* : zanayîtî.

LEARNER, *n.* : xwendekar, xwendiyar, şagird.

LEARNING, *n.* : hînbûn, fêrbûn, xwendewarî, hînî, zanîn.

LEASABLE, *adj.* : kirêbar.

LEASE, *n.* : kirê.

- **HOLD** : zeviya kirêkirî.

- **HOLDER** : kirêdar.

LEASE, *vt.* : kirê kirin.

LEASED, *adj.* : kirêkîrî.

LEASH, *n.* : girûhek, sê, sêkesî, girtin, dezgîn.

LEASH, *vt.* : girtin, bi dezgînî ve girê dan.

LEASING, *n.* : kirêkirin.

LEAST, *n., adj., adv.* : kêmtirîn.

- **COMMON DENOMINATOR** : kêmtirîn dabeşk.

- **COMMON MULTIPLE** : kêmtirîn hevbeşê çendcar.

- **NOT IN THE ~** : êkcar.

- **SQUARES** : kêmtirîn ducar.

LEASTWAYS (LEASTWISE), *adv.* : çi nebit.

LEAT, *n.* : cok (avê dibit aşî).

LEATHER, *n.* : çerm, kevl, sextiyan.

- **BACK** : pişt çerm : kîseleyê mezinê deryayê.
- **BELT** : qayiş.
- **COLLAR** : zol.
- **HEAD** : xirpo, gewc, sersam.
- **JACKET** : çermsaqo : texlîtek masî ye.
- **STOCK** : çermegore.
- **WOOD** : çermedar : darê tivilqayim.

LEATHER, *vt.* : celde dan, çerm kirin.

LEATHERED, *adj.* : çermkirî.

LEATHERETTE, *n.* : kaxez yan perûkê çermî.

LEATHERN, *adj.* : çermî.

LEATHERNECK, *n.* = **MARINE.**

LEATHEROID, *n.* : çermê destkarî.

LEATHERY, *adj.* : çermî, qayim.

LEATHERING, *n.* : çermkirin.

LEAVE, *n.* : wiçan, hêlan, destûr, rêdan, çûn.

- **LETTER** : vesîname, wiçanname.
- **NORMAL ~** : wiçanî asayî.
- **ON ~** : wiçandar.
- **SICK ~** : wiçanî nesaxî.
- **TAKING ~** : oxirkirin, verêxistin.

LEAVE, *vt.i.* : çûn, hêlan, letilandin.

- **TO ~ BEHIND** : li paş hêlan.
- **TO ~ OFF** : êdî nakit, êdî nakit ber xwe.
- **TO ~ (SOMETHING) OUT** : hêlan, kevandin.
- **TO ~ (A MATTER) OVER** : pirs paş êxistin.
- **TO ~ (A PERSON) TO HIMSELF OR TO HIS OWN DEVICES** : ko bihêlit tiştê bivêt bikit.
- **TO ~ WORD (WITH)** : nameyek hêlan (li gel...).

LEAVED, *adj.* : belgdar.

LEAVEN, *n.* : haveyn, havên, hevîn, hewîn, maye.

LEAVEN, *vt.* : havên têkil kirin.

LEAVENED, *adj.* : haveynkirî.

LEAVENING, *n.* : havênkirin, havên, haveyn.

LEAVES, *n.* : belg.

- **S RUSTLE** : gîzîn.

LEAVING, *n.* : çûn, çûyîn, barkirin, derketin, derhatin, hiştin, hêlan.

- **OUT** : feramoş.

LEAVINGS, *n.* : tilp.

LECHER, *n.* : hîz.

LECHEROUS, *adj.* : dawênpîs, hîzkar.

LECHERY, *n.* : hîzî, hîzîtî.

LECITHIN, *n.* : madeyek ronî ye di nav zerka hêkê de û tevnê giyanewer û helezan de.

LECTERN, *n.* : mêza xwendina Încîlê li dêrê.

LECTION, *n.* : beşek yan jêbirrek ji Încîlê ye.

LECTIONARY, *n.* : kitêba jêbirran : birîtiye ji beşên Tewratê bo xwendinê demê nivêja civarî (girûhî).

LECTOR, *n.* : xwendiyar.

LECTURE, *n.* : wane, gotar.

LECTURE, *vt.i.* : gotar gotin.

LECTURED, *adj.* : gotarkirî.

LECTURER, *n.* : mamosta, seyda.

LECTURESHIP, *n.* : gotarkarî.

LECTURING, *n.* : gotarkirin.

LECYTHUS, *n.* : kemole.

LED, *p., pp.* **OF LEAD** : rêberîkir.

LEDERHOSEN, *n.* : şelwarê kurtê çermî.

LEDGE, *n.* : selende, çen.

LEDGER, *n., adj.* : deftera jimêryarî.

- **BOARD** : pamedep.

LEDGY, *adj.* : selendeyî.

LEE, *n., adj.* : penageh, rexê gemiyê ko ne li ber bayî ye, rexê ne rûberî bayî.

- **SHORE** : berava baçûnê (li ber bayî ve).

- **WAY** : ladana gemiyê ji ber bayî.

LEECH, *n.* : zîro, zêro, zîlo, zero, zirî, zero, tizork.

LEECH, *vt.i.* : xwîn kêşan (bi zîroyî), xwîn veresandin, mişexwerî kirin.

LEEK, *n.* : sîrmok, gured.

LEER, *n.* : dîtina kîndar.

LEER, *vi.* : rexekî yan dilreşî nêrîn.

LEERINGLY, *adv.* : bi kîndarî (dîtin).

LEERY, *adj.* : fêlbaz, xapînok, dilreş.

LEES, *n.* (fruits) : tilp, tirp.

LEET, *n.* : siyayiya bijare bo karekê.

LEEWARD, *adj., adv., n.* : ber penayî ve, ber bayî ve, arasteya bayî.

LEFT, *adj., adv., n.* : çep.

- **AURICLE** : goçkê çepê.

- **HAND** : destê çepê.

- **HEART** : rexê çepê dilî.

- **LUNG** : pişeya çepê.

- **THE ~ SIDE** : çepeng (rexê çepê).

- **VENTRICULE** : ûrkê çepê.

- **WING** : çepraman, çepgêr.

- **WINGER** : çepraman, çepgêr.

LEFT, *p.* OF **LEAVE** : çe.

- **OVER** : pêma, jêmayî, paşerok.

LEFT HANDED, *adj.* : çepe, çepan, çepo, destçep, desçep.

LEFT HANDEDLY, *adv.* : bi çepanî, çepanîkî.

LEFTHANDEDNESS, *n.* : çepanîtî.

LEFTHANDER, *n.* : destçep.

LEFTIST, *n.* : çepbawer, çepraman.

LEFTY, *adj.* : çepan.

LEG, *n.* : ling, laq, çaq, teşk.

- **~ AND ~** : beraber.

- **NUMBING** : lingtezîn, lingqerimîn.

- **NOT TO HAVE A ~ TO STAND ON** : bê behane.

- **ON ONE'S LAST ~S** : li ber rûtbûnê ye (nabotbûnê).

- **TO GET ON ONE'S ~** : radiwestit da biaxivit.

- **TO PULL A PERSON'S ~** : xapandin.

- **TO RUN A PERSON OFF HIS ~S** : mijûl kirin.

- **TO STAND ON ONE'S OWN ~S** : serbest bûn.

- **TO STRETCH ONE'S ~** : çûn seyranê yan geranê.

- **TO WALK A MAN OFF HIS ~S** : westandin, mandî kirin.

LEG, *vt.* : pal dan (belemê bi lingî).

LEGACY, *n.* : kelepûr, mîrat.

LEGAL, *adj.* : qanûnî, qanûnger, qanûndar, rewa.

- **AGE** : gehîştin (jiyan temen), lêkeitn, herze.

- **CAP** : kaxeza parezgeran (rêzkirî ye).

- **MATURITY** : herze.

- **OPINION** : rêdana ayînî.

- **RULES** : pend yan rêzikên qanûnî.

- **SCIENCE** : qanûnzanî.

LEGALISM, *n.* : qanûnîtî.

LEGAL INSTRUMENT, *n.* : qoçan, destavêj.

LEGALITY, *n.* : qanûnîtî.

LEGALIZATION, *n.* : qanûnîkirin, qanûnîbûn.

LEGALIZE, *vt.* : zasayî kirin, qanûnî kirin.

LEGALIZED, *adj.* : qanûnîkirî.

LEGALIZING, *n.* : qanûnîkirin.

LEGAL RESERVE, *n.* : yedega qanûnî : kêmtirîn rasipartina diravî ya qanûn dixwazit ko yedeg bit.

LEGAL TENDER, *n.* : diravê qanûnî.

LEGATE, *n.* : nimînenderê papayî, peyik.

LEGATE, *vt.* : paşmayî kirin.

LEGATED, *adj.* : paşmayîkirî.

LEGATEE, *n.* : miratxwerê qanûnî (rasipêrkirî).

LEGATING, *n.* : paşmayîkirin.

LEGATION, *n.* : şandin, nimînendekirin, hinartina nimînendeyek mîrî.

LEGATO, *adv., adj.* : rêkxistî, bi rêkxistin.

LEGATOR, *n.* : rasipêrvan.

LEGEND, *n.* : efsane, dastan.

LEGENDARY, *adj.* : efsaneyî.

LEGENDRY, *n.* : efsane.

LEGER, *adj.*, -line : kurterêza mûzîqeyî.

LEGERDEMIN, *n.* : cerbezî, destsivikî, fêlbazî, canbazî.

LEGERITY, *n.* : sivikî.

LEGGED, *adj.* : lingdar.

LEGGING, *n.* : nixaftina derveya lingî (ji çokê ta gozekê).

LEGHORN, *n.* : zilên şefqeyan, şefqeyê ji zilkan.

LEGIBILITY, *n.* : xwendinbarîtî.

LEGIBLE, *adj.* : xwendinbar.

LEGIBLY, *adv.* : bi xwendinbarî, xwendinbarkî.

LEGION, *n.* : leşker, komek mezin (ji xelkê).

LEGION OF HONOUR, *n.* : nîşana abrûyê.

LEGION OF MERIT, *n.* : nîşana jêhatinê.

LEGIONARY, *n., adj.* = **LEGIONAIRE** : leşkerî, endamê civata kevneşerkeran.

LEGIRONS, *n.* : çidar.

LEGISLATE, *vi.* : qanûn danan.

LEGISLATED, *adj.* : qanûndanayî.

LEGISLATING, *n.* : qanûndanan.

LEGISLATION, *n.* : qanûndanan, qanûngerî.

LEGISLATIVE, *n., adj.* : qanûndanan, qanûndananî.

LEGISLATIVELY, *adv.* : bi qanûndananî, qanûndananîkî.

LEGISLATOR, *n.* : qanûndaner.

LEGISLATORIAL, *adj.* (rare) : qanûndanerî.

LEGISLATRESS, *n.* : qanûndaner (mê).

LEGISLATURE, *n.* : civata qanûndananê.

LEGIST, *n.* : qanûnzan.

LEGIT, *adj.* = **LEGITIMATE.**

LEGITIMACY, *n.* : rewayî, meşrûiyet.

LEGITIMATE, *adj.* : rewa, bêbend, meşrû.

LEGITIMATE, *vt.* : rewa kirin, meşrû kirin.

LEGITIMATED, *adj.* : rewakirî.

LEGITIMATING, *n.* : rewakirin.

LEGITIMATIZE, *vt.* = **LEGITIMATE.**

LEGITIMISM, *n.* : rewayîtî.

LEGITIMIST, *n.* : rewakar : piştgirê desthelatiya rewa.

LEGITIMIZE, *vt.* = **LEGITIMATE.**

LEGLESS, *adj.* : bêling, bêlaq.

LEGMAN, *n.* : saloxkarê rojnamegerî, harîkerê ragehînê.

LEGUME, *n.* : talîşk.

LEGUMINOUS, *adj.* : beqlî.

LEHUA, *n.* : gulbend : darek req e û gulsor e.

LEI, *n.* : gulbend yan destikê gulan.

LEISTER, *n.* : rimê dirrik.

LEISURE, *n.* : bêkarî, wiçan, valatî.

LEISURED, *adj.* : vesihî, dewlemend, têrdemêvala.

LEISURELINESS, *n.* : vesihînîtî.

LEISURELY, *adj., adv.* : bi vesihînî, hêdî, vesihînkî.

LEITMOTIV OR LEITMOTIF, (G) : hizra zala dubare.

LEMMA, *n.* : doza harîker, navnîşan.

LEMMING, *n.* : texlîtek kirûjek dûvkurt e (giyanewerek kirênk e).

LEMON, *n.* : lêmon, leymon.

- **BALM** : tirincan : helezek bêhnleymon e.

- **JUICE** : lêmongivaş, lêmonşirêz, şerbeta lêmonê.

- **YELLOW** : renglêmon : keskezer.

LEMONADE, *n.* : lêmonşirêz.

LEMUR, *n.* : lêmor : texlîtek meymûn e.

LEMURES, *n.* : canên miriyan.

LEND, *vt.* : deyn dan.

LEND LEASE : qerkirê, deynkirê.

LENDER, *n.* : xwazgir.

LENDING, *n.* : pêşînedan.

LENGTH, *n.* : dirêjî, dirêjayî, dirêjahî.

- **AT FULL ~** : bi hemî dirêjayiya leşî.

- **AT ~** : dûmahiyê, bi dirêjî.

- **TO GO TO ALL ~** : herçî bişêt bikit.

- **TO GO TO ANY ~** : herçî bişêt (yan jê bêt) bikit.

LENGTHEN, *vt.i.* : dirêj kirin, dirêj bûn.

LENGTHENED, *adj.* : dirêjkirî.

LENGTHENING, *n.* : dirêjkirin, davezelandin.

LENGTHILY, *adv.* : bi dirêjî, dirêjkî.

LENGTHWAYS, *adv.* : dirêjkayî.

LENGTHWISE, *adj., adv.* : dirêjkî.

LENGTHY, *adj.* : dirêjî.

LENIENCE, *n.* : nermî.

LENIENCY, *n.* : nermî.

LENIENT, *adj.* : nerm, dilovan.

LENINISM, *n.* : lenînîtî : îdeolojiya komayetiya Lenînî.

LENINIST, *n.* : lenînî : bawermendê îdeolojiya komayetiya Lenînî.

LENITIVE, *n., adj.* : êşkuj, hedarker.

LENITY, *n.* : dilverayî, dilovanî, nermî.

LENO, *n. pl.* : perûkê tacotbadayî berî tevinkirinê yan vehandinê.

LENS, *n.* : nîske, camik, hawêne.

LENS, *vt.* : wêne girtin.

LENT, *adj.* : deynkirî.

LENT, *n.* : demê rojîgirtina oliya filehan, rojiya mezin, raman.

LENTAMENTE, *adv.* : hêdî.

LENTANDO, *adj., adv.* : hêdîkî.

LENTEN, *adj.* : rojiyî, tarî, behîbar, lawaz, barîk, rojîbar.

LENTIC, *adj.* : pengî.

LENTICEL, *n.* : nîskîtî : soyiya baskê hindek helezan.

LENTICULAR, *adj.* : nîskî, du koqiz.

LENTIGO, *n.* : rav.

LENTIL(S), *n.* : nîsk.

LENTILS SOUP : şorbe yan giraza nîskê.

LENTISK, *n.* : dara qaçikî.

LENTISSIMO, *adv.* : (bêqam) hêdî.

LENTITUDE, *n.* : sistî, xavî, bêçalakî, lawazî.

LENTO, adj, *adv.* : hêdî(kî), (mûzîqe).

LENTOID, *adj.* : şikilnîsk.

LEO, *n.* : birca şêrî.

LEONID, *n.* : bircşêr, nêz.

LEONINE, *adj.* : şêrî, wek şêrî.

LEOPARD, *n.* : piling, wişek, ozek.

- **HUNTING ~** : piling, wişek.

LEOTARD, *n.* : kirasê palewanî yan semakerî.

LEPER, *n.* : bazo.

LEPID(O)-, *pref.* : pêşgir e ko kelpik e.

LEPIDOPTER(AN), *n.* : çengkelpik.

LEPIDOPTERAL, *adj.* : çengkelpikî.

LEPIDOPTEROUS, *adj.* : çengkelpikî.

LEPIDOTE, *adj.* : kelpikirî.

LEPRECHAUN, *n.* : bedecine (efsaneya Îrlendî).

LEPROSE, *adj.* : gurî.

LEPROSY, *n.* : lareg, pîsikî, gulî, gurî, beloşîn, kotîbûn, belekî, kirjî.

LEPROUS, *adj.* : bazo, kotî.

LEPROUSLY, *adv.* : bi kotî.

LEPROUSNESS, *n.* : kotîtî, gurîtî.

- **LEPSY**, *suff.* : paşgir e ko hejandina dijwar e.

LEPTO-, *pref.* : pêşgir e ko biçûk e, zirav e yan lawaz e.

LEPTON, *n.* : pirtika seretayiya karlêkirina qayim.

LESBIAN, *n., adj.* : panpanok.

LESBIANISM, *n.* : panpanokî, jinbazî (bo jinan).

LESE-MAJESTE, *n.* : rêbaza fortekî.

LESE-MAJESTY, *n.* : xinizî.

LESION, *n.* : ziyan, birîn, azar.

LESS, *adj., prep., n., adv.* : kêmtir, biçûktir, piçektir.

- **NONE THE ~** : li gel hindê.

- **LESS**, *suff.* : paşgir e ko bê ye, nîn e.

LESSEE, *n.* : kirêdar.

LESSEN, *vt.i.* : kêm kirin, bereş kirin.

LESSENED, *adj.* : kêmkirî, bereşkirî.

LESSER, *adj.* : biçûk, biçûktir.

- **BINDWEED** : dirrî.

- **FEAST** : cejna biçûk (ya remezanê).

LESSER BEAR, *n.* : hirça biçûktir (stêr).

LESSER DOG, *n.* : seyê biçûktir (stêr).

LESSON, *n.* : wane, xwandin, pend, ders.

LESSON, *n.* : vt. : hîn kirin, ders dan, lê heytandin yan lê xurîn.

LESSONING, *n.* : hînkirin.

LESSOR, *n.* : kirêker.

LEST, *conj.* : da ko.

LET, *n.* : gîro, kirêkirî, bila, kirêkirin.

- **ALONE** : ger em wê nebêjin.

- **UP** : hêlan.

LET, *vt.* : hêlan, kirê kirin.

- **TO ~ ALONE** : hêlan, êdî destê xwe nekirin.

- **TO ~ BE** : hêlan, êdî destê xwe nekirin.

- **TO ~ BLOOD** : xwîn kêşan (berdan yan veresandin).

- **TO ~ DOWN** : dahêlan, dihêlit noqî bibit yan bikevit, kevandin (êdî harî nakit).

- **TO ~ DRIVE** : dijwar lê dan.

- **TO ~ FALL** : kevandin.

- **TO ~ FLY** : havêtin, xeber gotin.

- **TO ~ GO** : berdan.

- **TO ~ IN** : hînîn, xapandin.

- **TO ~ INTO** : hînîn jor, nihênî nişa dan, dijwar êrîş kirin.

- **TO ~ IT BE** : bila, ba.

- **TO ~ LOOSE** : berdan, veresandin.

- **TO ~ OFF** : lê orîn, behane kirin, havêtin (top yan kevan).

- **TO ~ ON** : razê eşkera kirin.

- **TO ~ ONESELF GO** : bi dilê xwe kirin.

- **TO ~ OUT** : dihêlit birevit, hênan der, bi kirê dan, kiras fireh yan dirêj kirin, lê dan, celde dan, havêtin.

- **TO ~ OUT AT** : dijwar êrîş kirin.

- **TO ~ SLIP** : dorandin, dihêlit birevit, berze kirin.

- **TO ~ UP** : kêm kirin, kêm bûn, rawestîn, nerm bûn.

- **LET**, *suff.* : paşgir e ko tiştek biçûk e.

LETDOWN, *n.* : kevandin, sistbûn, ketin.

LETHAL, *adj.* : kuşinde, kujdar.

- **GENE** : kujcîn.

LETHARGIC, *adj.* : sist, gelho.

LETHARGY, *n.* : wenewz, sistî, xewdarî, xemsarî.

LETHE, *n.* : jibîrkirin, rûbarê jibîkirinê, feramoşî.

LETTER, *n.* : peyam, name, tîp, emraz, kaxez, parek, reşbelek.

- **BOX** : sindoqa nameyan.

- **CARRIER** : posteçî.

- **FOUNDER** : tîprêj.

- **HEAD** : kaxeza navnîşankirî ya damezrînekê.

- **MISSIVE** : kaxeza jî desthelatiya payeberz.

- **OF APPRECIATION** : sipasname.

- **PERFECT** : bêqam rast.

- **PRESS** : tîpîti.

LETTER, *vt.* : nivîsîn.

LETTERED, *adj.* : zana, nivîsî, rewşenbîr, zanyar.

LETTERING, *n.* : neqşkirin, nivîsîn.

LETTER OF CREDENCE, *n.* : bawername.

LETTER OF CREDIT : nameya baweriyê (ji banqê).

LETTERS, *n.* : tor, wêje.

LETTERS PATENT, *n. pl.* : rêdana nivîskiya mîrî.

LETTERS TESTAMENTARY, *n.* : desthelatkirina rasipartina mîrî.

LETTING, *n.* : hêlan, kirêdan, hêştin.

LETTUCE, *n.* : kahu.

LEUCOMA, *n.* : çavvir, çavgivale.

LEUKEMIA, *n.* : xwîn, spîbûn.

LEUKOCY(O)-, *pref.* : pêşgir e ko gog yan topika spî ye.

LEUKOCYTE, *n.* : gog yan topika spî.

LEUKOCYTOSIS, *n.* : zehfbûna topikên spî.

LEUKOPENIA, *n.* : kêmatiya topikên spiyên xwînê.

LEUKOPOIESIS, *n.* : çêbûna topikên spî.

LEUKORRHEA, *n.* : sûzeneka spî (quzî).

LEVANT, *n.* : rojhelata deryaya navîn, rojhelat.

LEVANT, *vi.* : revîn.

LEVANTER, *n.* : rojhelatî (mirov), bayê rojhelatî.

LEVANTINE, *n., adj.* : rojhelatî, avirmiş.

LEVATOR, *n.* : masûlkehelgir.

- **MUSCLE** : masûlkehelgir.

LEVEE, *n.* : pêşaziya spêdê yan êvarî, berbest, sikir (bo girtîna avrabûnê).

LEVEE, *vt.* : berbest kirin, sikir kirin.

LEVEED, *adj.* : sikirkirî.

LEVEEING, *n.* : sikirkirin.

LEVEL, *n., adj.* : ast, rêkar, late, rêkî, lok, teng, gerandî, rû, asoyî, hedar, xwegirtî, ragirtî, dilsoz, paye (darî), deşt,

pan, şaqolê asoyî : terazûya hostayî (avaker), alava rastkera pîvyarî, heverk, kêrhatî, hevhêz.

- **CROSSING** : yektirbirrîna rast.

- **HEAD** : pendiyar.

- **LAND** : deşt.

- **ON THE ~** : dilsoz, emekdar.

- **TO DO ONE'S ~ BEST** : herçî bişêt bikit.

LEVEL, *vt.* : rêkar kirin, rast kirin, kevandin, bilindiya erdî diyar kirin, yeksane kirin, herifandin (bi erdî ve rast kirin).

LEVEL(L)ED, *adj.* : rêkarkirî, rastkirî.

LEVELLER, *n.* : bagurdan, bangurdan, bangêrdan.

LEVELLING, *n.* : bagerîn, bangerîn, rastkirin, astkirin, rastçêkirin.

- **ROD** : darkê rastkirinê (pîvyar).

LEVELLY, *adv.* : bi rêkarî.

LEVELNESS, *n.* : rêkarîtî.

LEVER, *n.* : niwîl, nol, simik.

- **CENTER** : sersimik.

LEVER, *vt.i.* : bi niwêlî rakirin, bi simikî rakirin, alavê wek simikî bi kar hînan.

LEVERAGE, *n.* : simikî, niwêlî.

LEVERAGED, *adj.* : simikîkirî.

LEVERAGING, *n.* : simikîkirin.

LEVERED, *adj.* : rakirî (bi simikî).

LEVERET, *n.* : têşka kêvrûşkê.

LEVERING, *n.* : rakirin (bi simikî).

LEVIABLE, *adj.* : bacbar.

LEVIATHAN, *n., adj.* : mezin, ejdeha, dewlet nemaze ewa rêzik diktatorî, canewerê mezinê deryayî, dehbeyê deryayî.

LEVIED, *adj.* : backirî.

LEVIGATE, *vt.* : hevîr kirin, nerm kirin, herşandin, hêrîn.

LEVIGATED, *adj.* : hêrayî.

LEVIGATING, *n.* : hêran.

LEVIGATION, *n.* : hêran.

LEVIN, *n.* : çirûska birûskê.

LEVIRATE, *n.* : bîjina ko şû bi tiyê xwekirî.

LEVIRATIC, *adj.* : pêwendîdarê bîjina ko şû bi tiyê xwe kirî.

LEVITATE, *vt.i.* : firîn (hindî sivik e), firandin (giyanî).

LEVITATED, *adj.* : firî.

LEVITATING, *n.* : firîn.

LEVITY, *n.* : sivikiya barî, sivikîtî, şaşbûn.

LEVOROTATION, *n.* : çepzivirîn.

LEVOROTARY OR LEVOROTATORY, *adj.* : çepzivirînî.

LEVULOSE, *n.* : şekira meywe û hingvînî.

LEVY, *n.* : bac, serbaz.

- **EN MASSE** : serbazkirina gişti.

LEVY, *vt.* : bac kirin.

LEVYING, *n.* : backirin.

LEWD, *adj.* : çavçepel, nizm, pûç, bêbiha, xirabkar, dawênpîs.

LEWDNESS, *n.* : hîzî, hîzîtî.

LEWIS, *n.* : berhelgir : alav e bo rakirina beran.

LEWISITE, *n.* : xazek jehriya şerî ye.

LEX, *n.* : qanûn.

LEXICAL, *adj.* : ferhengî, qamûsî, peyivî.

- **MEANING** : wateyê peyivê.

LEXICALLY, *adv.* : bi ferhengî, qamûsîkî.

LEXICOGRAPHER, *n.* : ferhengdaner, ferhengvan.

LEXICOGRAPHIC(AL), *adj.* : ferhengî, qamûsî.

LEXICOGRAPHY, *n.* : ferhengdanîn.

LEXICOLOGY, *n.* : peyiv-şopewerzanî, zimanzanî.

LEXICON, *n.* : ferheng, qamûs.

LEXIS, *n.* : hemû peyivên zimanekê.

LEY, *n.* = **LEA** : koz.

LIABILITY, *n.* : berpirsîtî, deyn.

LIABLE, *adj.* : desteber, berpirsbar.

LIAISE, *vi.* : pêwendî çêkirin yan rêk xistin.

LIAISED, *adj.* : pêwendîkirî.

LIAISING, *n.* : pêwendîkirin.

LIAISON, *n.* : pêwendiya nerewa, pêwendiya nêzîk yan qayim, hevpêgirekî, karê efserê pêwendiyê dikit.

LIANA, *n.* : helezek helpirjîn e.

LIAR, *n.* : derewker, derewîn, virker, viro, virek, zir.

LIAS, *n.* : pêwendîdarê parçeyek ji rojgarê corasiyê Ewropî.

LIASSIC, *adj.* : pêwendîdarê kilsa reqa şîna înglîzî.

LIBATION, *n.* : rištin, vexwarin, şerab.

LIBEL, *n.* : havêtin, lêdan (axiftin), tawana nawziran, nawziran, şiltax, şiltaqî.

LIBEL, *vi.t.* : nawziran kirin, dihavêtê, şiltax kirin.

LIBEL(L)ANT, *n.* : gilîkar.

LIBEL(L)ED, *adj.* : şiltaxkirî.

LIBEL(L)EE, *n.* : gunehbar.

LIBELING, *n.* : şiltaxkirin.

LIBELIST, *n.* : şiltaxkar.

LIBELOUS, *adj.* : şiltaxî.

LIBELOUSLY, *adv.* : bi şiltaxî, şiltaxekî.

LIBERAL, *n., adj.* : azadbîr, aza, serbest.

- **ARTS** : hunerên serbest (ziman, dîrok, zanistî, jîrzanî).

LIBERALISM, *n.* : serbestîtî.

LIBERALISTIC, *adj.* : serbestî.

LIBERALITY, *n.* : serbestîtî, dilfirehî, dilverayî, serbestbûn, firehî, zehfî.

LIBERALIZATION, *n.* : serbestkirin, serbestbûn.

LIBERALIZE, *vt.* : serbest kirin.

LIBERALLY, *adv.* : bi serbestî, bi dilverayî, serbestîkî.

LIBERALNESS, *n.* : sebestîtî.

LIBERATE, *vt.* : aza kirin, rizgar kirin, berdan, serbest kirin.

LIBERATED, *adj.* : rizgarkirî, azakirî.

LIBERATING, *n.* : rizgarkirin, azakirin, berdan, aza, azadar, serberdan, berdan.

LIBERATOR, *n.* : rizgar, azaker.

LIBERTARIAN, *n., adj.* : serbest, aza, piştgirê seretayên azadiyê (hizir û kar).

LIBERTICIDE, *n.* : serbestî yan azadî kuj.

LIBERTINAGE, *n.* : = **LIBERTINISM.**

LIBERTINE, *n., adj.* : forq, dawênpîs.

LIBERTINISM, *n.* : hîzîtî, felîteyîtî.

LIBERTY, *n.* : azadî, serbestî.

- **OF CONSCIENCE** : serbestiya nidahî yan derûnî.

- **OF THE PRESS** : serbestiya rojnamegerî.

LIBIDINAL, *adj.* : fêtkar, har.

LIBIDINOUS, *adj.* : fêtkar, har.

LIBIDINOUSLY, *adv.* : bi harî, bi fêtkarî, fêtkarîkî.

LIBIDINOUSNESS, *n.* : harîtî, fêtkarîtî.

LIBIDO, *n.* : harî, belqitandin, fêtkarî.

LIBRA, *n.* : mêzîn.

LIBRARIAN, *n.* : kitêbxanevan.

LIBRARIANSHIP, *n.* : razgiriya kitêbxaneyê.

LIBRARY, *n.* : kitêbxane, pirtûkxane.

LIBRATE, *vi.* : lere kirin, lerizîn, hevseng bûn, veweşîn.

LIBRATION, *n.* : lereyî.

LIBRATING, *n.* : lere kirin, lereyî.

LIBRATORY, *adj.* : lereyiyî, lerekirinî.

LIBRETTIST, *n.* : operanivîs.

LIBRETTO, *n.* : deq yan peyivên opera.

LIBRIFORM, *n.* : rîşalî.

LIBYA, *n.* : Lîbya : welatê bakura Efriqa.

LIBYAN, *adj.* : lîbyayî, lîbî.

LICE, *n.* : zêndî, speh, espê.

- **'S EGGS** : rişk, biranguh.

LICENSE, *n.* : rêdan, destûr.

LICENSE, *vt.* : rêdan, rewa kirin.

LICENSED, *adj.* : rewakirî, destûrkirî, rêdayî.

LICENSER, *n.* : rêdankar.

LICENSING, *n.* : rewakirin, rêdan, destûrdan.

LICENTIATE, *n.* : oldarê rêdayî, helgirê rêdana zankoyê.

LICENTIOUS, *adj.* : dawênpîs, hîz.

LICH, *n.* : term.

- **GATE** : dergehê dêrê yan goristanê.

LICHEN, *n.* : kevz, qewze, nesaxiyek çermî ye.

LICHENED, *adj.* : kevzkirî.

LICHENOLOGY, *n.* : kevz(z)anî, kevznasî.

LICIT, *adj.* : rewa.

LICK, *n.* : alîstin, alastin, zimandan.

LICK, *vt.i.* : alîstin.

- **TO ~ INTO SHAPE** : taze yan çalak kirin.

- **TO ~ ONE'S LIPS** : lêvên xwe (ji keyfa) mêtin.

- **TO ~ ONE'S SHOES OR BOOTS** : rûbazî kirin yan xwe nizm kirin bo kesekê.

- **TO ~ THE DUST** : keftin, hatin revandin.

- **TO ~ UP (OR OFF)** : paqij kirin (bi alîstinê).

LICKED, *adj.* : alîstî.

LICKER, *n.* : alîsok.

LICKERISH (LIQUORISH), *adj.* : hîz, xwere, çillek, çikos, har, fêtkar.

LICKETY-SPLIT, *adv.* : bêqam bi lez.

LICKING, *n.* : alîstin, zimandan, alastin.

LICKSPITTLE, *n.* : rûbaz.

LICORICE, *n.* : binebelek, sos.

- **ROOT** : binebelek.

LICTOR, *n.* : liktor : rêvekirê rawêjkar yan diktatorê Romanî.

LID, *n.* : serdevk, derxûn, qepax.

LIDLESS, *adj.* : bê qepax, bê serdevk.

LIDO, *n.* : bezmgeha li beravek xîzî.

LIE, *n.* : xwedirêjkirin, derew, direw, pot, vir(r), paldan.

- **DETECTOR** : derewzank.

- **FABRICATED ~** : şiltax, şiltaqî.

- **TO GIVE A PERSON THE ~** : *bi derew* gunehbar kirin.

- **TO GIVE THE ~ TO SOMETHING** : derewîn hînan der.

- **WHITE ~** : vir(r) (derewa spî : derewa sivika bêziyan).

LIE, *vi.t.* : xwe dirêj kirin, virr kirin, derew yan direw kirin, rezîn, lîsîn, vezelîn, vekeftin.

- **TO LET SLEEPING DOGS ~** : xwe ji pirsa giriftar vedan.

- **TO ~ AT ONE'S HEART** : perîşan bûn (bo kesekê).
- **TO ~ BACK** : xwe dirêj kirin.
- **TO ~ BY** : vesihîn, nêzîk man, nêzîk danan.
- **TO ~ DOWN** : paldan, rakeftin.
- **TO ~ IN** : di nav nivînan de man.
- **TO ~ IN ONE** : karîn, şiyan.
- **TO ~ IN THE WAY** : kosp yan gîro di rêkê de.
- **TO ~ LOW** : xwe veşartin, xwe li ser erdê dirêj kirin.
- **TO ~ OFF** : xwe ji ber avê yan gemiyek dûr kirin.
- **TO ~ ON OR UPON** : xwe li ser tiştekê yan mirovekê girtin.
- **TO ~ ON ONE'S HANDS** : naêt firotin.
- **TO ~ ON THE HEAD OF** : ew e berpirsê qewmînê.
- **TO ~ OVER** : gîro bûn, naêt dan.
- **TO ~ TO** : gemî li cihê xwe man.
- **TO ~ UP** : li nav nivînan de vesihîn, gemî çûn gerê yan li wêrê man.
- **TO ~ WITH** : li gel jinekê nivistin, nişte bûn.

LIEF, *adv.* : ser çava.

LIEGE, *n., adj.* : emekdarî derebegî, dilsoz, peyivdarê derebegî, mafdarê derebegî, serkarê derebegî, derebeg.

LIEN, *n.* : girewa aqarî.

LIENAL, *adj.* : sipilî.

LIERNE, *n.* : perasû ya kurt û pan.

LIEU, *n.* : şûn, berdêlî.

LIEUTENANCY, *n.* : efseriya yekstêr.

LIEUTENANT, *n.* : efserê yekstêr, sedvan.

- **COLONEL** : serheng.
- **COMMANDER** : çarstêrdarê deryayî.
- **GENERAL** : sertîp.
- **GOVERNOR** : cêgirê parêzkarî.

LIFE, *n., adj.* : jîn, jiyar, jînî, jî, jîwarî, jîndarî.

- **A BAD ~** : mirovê ko nagehit jiyê navî.
- **A GOOD ~** : mirovê ko gehiştin jiyê navî (bo dabînkirinê).
- **BELT** : piştêna rizgariyê.
- **BLOOD** : xwîna jiyanê : jiyanparêz.
- **BOAT** : belema rizgarkirinê.
- **BREATH** : bêhna jiyanê.
- **BUOY** : canrizgar.
- **CYCLE** : gera jînê yan jiyanê.
- **ESTATE** : aqarê jiyanê.
- **EXPECTANCY** : têkraya jiyanê.
- **GIVING** : jiyandan.
- **GUARD** : karkerê rizgarkirina jiyanê nemaze ji nav avê.
- **HISTORY** : dîroka jiyanê, jînname.
- **INSURANCE** : dabînkirina jiyanê.
- **JACKET** : saqoyê rizgarkirinê.
- **LINE** : werîskê rizgarkirinê.
- **LONG** : hemû jiyanê (berdewam).
- **NET** : tora rizgarkirinê.
- **OFFICE** : nivîsgeha dabînkirina jiyanê.
- **PEER** : pîrê jiyanê (endamê civata pîran bê mafê paşmayî).
- **PRESERVER** : jiyanparêz.
- **RAFT** : kerxa rizgariyê.
- **SAVER** : jiyanrizgar(ker), jiyan rizgarkirin.
- **SEED** : zindîlok.
- **SIZE** : qebareyê xuristî yan sirûştî.
- **SOCIAL ~** : jînyarî.
- **TIME** : jî.

- **WAY OF ~** : rêbaza jiyanê.
- **WORK** : karê jiyanê.

LIFEFUL, *adj.* : çalak, jiyandar.

LIFELESS, *adj.* : mirî, bêjiyan, bêhiş, çol, bêçalakî, neniştekirî.

LIFELESSLY, *adv.* : bi sistî, sistîkî.

LIFELESSNESS, *n.* : sistîtî, bêjiyanîtî.

LIFER, *n.* : mirovê heta heta zindankirî.

LIFT, *n.* : bilindik, helbir.

LIFTMAN : karkerê bilindekê.

LIFT TRUCK : guhêzoka barkêş.

LIFT, *vt.i.* : bilind kirin, rakirin, helgirtin, heldan.

LIFTABLE, *adj.* : helgirbar.

LIFTER, *n.* : helgir.

LIFTING, *n.* : helgirtin, rakirin, hilmiştin, hildan, helbirîn.

- **UP** : hilanin, rakirin, bilindkirin.

LIGAMENT, *n.* : pêgirek, girê, bendeka yekîtiyê.

LIGAMENTARY, *adj.* : bendkî.

LIGAMENTOUS, *adj.* : bendkî.

LIGATE, *vt.* : girê dan (demarê xwîn jêverestî).

LIGATED, *adj.* : girêdayî.

LIGATING, *n.* : girêdan.

LIGATION, *n.* : girêdan, pêgirek.

LIGATURE, *n.* : bendek nexasme tayê girêdana porgên xwînê, pêgirek, girêdan.

LIGER, *n.* : têşkê şêrî yan pilingî.

LIGHT, *n., adj., adv.* : ronahî, ronakî, rohnî, ronî, somayî, rewşen, çira, sivik, sok, ron, roşnayî, şewq.

- **IN THE ~ OF** : ji ber ko.
- **ADAPTATION** : ronahî bijarekirin.
- **AIR** : bayê sivik.
- **BLOND** : şêvekirî, şêzelal.
- **BREAD** : nanê genimî.
- **BROWN** : genimî (reng).
- **FINGERED** : destsivik.
- **FOOTED** : pêsivik.
- **GREEN** : keskê vekirî.
- **HEADED** : gêj, hol.
- **HEARTEDNESS** : holî.
- **HEAVYWEIGHT** : kulmbazê kêşgiranê sivik.
- **HOUSE** : fener, peşte.
- **LOADED** : barsivik.
- **LYRIC** : peste.
- **MEMORY** : cizb.
- **MINDED** : hişsivik : hol.
- **RAIN** : pizrûk.
- **SHOWER** : pizrûk.
- **STAND** : çiradan.
- **STRUCK** : têkdayî bi ronahiyê (wek filmî).
- **WEIGHT** : kulmbazê kêşsivik (135 pawin).
- **WITTED** : xirpo.
- **WOOD** : darê zû disojit.
- **YEAR** : sala ronahiyê.
- **TO BRING TO ~** : eşkera kirin.
- **TO COME TO ~** : eşkera bûn.

LIGHT *vt.i.* : ronahî kirin.

- **TO ~ INTO** : dijwar êrîş kirin.
- **TO ~ OUT** : zû çûn.

LIGHTED, *adj.* : ronahîkirî.

LIGHTEN, *vt.i.* : ronahî kirin, sivik kirin.

LIGHTENED, *adj.* : sivikkirî.

LIGHTENING, *n.* : birûsk, bilêç.

- **BOLT** : tirûsk, peşk, bapeşk.

LIGHTER, *n.* : helker, çeqmaq, kelek, gemiya binpan.

LIGHTER, *vt.* : (bi gemiya binpan) guhastin.

LIGHTING, *n.* : ronahîkirin, agirkirin, rivînkirin, tavatî, helkirin, sotandin, rewşendarî, helgîrsan.

LIGHTISH, *adj.* : piçekê sivik.

LIGHTNESS, *n.* : sivikîtî, sivikahî, sivikayî.

LIGHTNING, *n.* : birûsk, birûske, bilêç, pispisok.

- **ARRESTER** : dijbirûsk, birûskgir.
- **BUG** : çirîske kîz.
- **FLASH** : çirîska birûskê.
- **ROD** : dijbirûsk.
- **SPEED** : leza bêqam.

LIGHTPROOF, *adj.* : dijronahî.

LIGHTSHIP, *n.* : peştegemî.

LIGHTSOME, *n.* : çeleng.

LIGHTS-OUT, *n.* : ronahî vekujîn (nîşana agehdariyê yan nivistinê).

LIGN-, ligni- or ligno-, *pref.* : pêşgir e ko dar e.

LIGNEOUS, *adj.* : darî, wek darî.

LIGNIFICATION, *n.* : darbûn.

LIGNIFIED, *adj.* : darkirî.

LIGNIFY, *vt.i.* : dar kirin.

LIGNIFYING, *n.* : darkirin.

LIGNIN, *n.* : darîn.

LIGNITE, *n.* : texlîtek komir e.

LIGNOCELLULOSE, *n.* : silolozê darî.

LIGROIN, *n.* : berhemek neftî firîndar e.

LIGULA, *n.* : zimanok.

LIGULATE, *adj.* : kulîlkiya şikiltîtik.

LIGULE, *n.* = **LIGULA.**

LIGURE, *n.* : berek hêja ye.

LIKABILITY, *n.* : xweşkokîtî.

LIKABLE, *adj.* : xweşkok.

LIKE, *n., adj., prep., adv., conj.* : wek, mîna, manend, fena.

LIKE, *vt.i.* : hez kirin, begem kirin.

LIKED, *adj.* : hezkirî.

LIKELIHOOD, *n.* : şîmanekî.

LIKELY, *adj., adv.* : şîmanek, şimanekî.

LIKE-MINDED, *adj.* : hevmad, hevhiş, hevraman.

LIKEN, *vt.* : mînane kirin.

LIKENED, *adj.* : mînanekirî.

LIKENESS, *n.* : mînahî, wêne, xudik, wekîne.

LIKENING, *n.* : mînanekirin.

LIKEWISE, *adv., conj.* : dîsa, dîsan.

LIKING, *n.* : hezkirin, begemkirin.

LILAC, *n., adj.* : şilêr.

LILACEOUS, *adj.* : şilêrî.

LILIED, *adj.* : şilêrî.

LILLIPUT, *n.* : Lilîput : girava aşopiya mirovqutu (rewile).

LILLIPUTIAN, *n., adj.* : Lilîputî.

LILT, *n.* : strana şad.

LILT, *vt.i.* : (şad) stirandin.

LILTING, *n.* : awazî, şad.

LILY, *n.* : şilêr, zembeq, lale, pelezêsk, pelezî, zebat, sosin.

- **LIVERED** : tirsonek.
- **OF THE VALLEY** : şilêra dolê.
- **PAD** : belga serav.
- **WHITE** : bêgunehî, spi wek befrê.

LIMACINE, *adj.* : lolekî, badoke.

LIMB(S), *n.* : dest û pê, pîlax, çiwarpel.

LIMB, *vt.* : birrîn (endam û parçe) nemaze çiqên darî.

LIMBATE, *adj.* : perwazdar.

LIMBER, *n., adj., vt.i.* : berahiya topê, nerm, çeleng, nerm bûn.

LIMBERLY, *adv.* : bi nermî, nermîkî.

LIMBERNESS, *n.* : nermîtî, cirîtî.

LIMBLESS, *adj.* : bê dest û pê.

LIMBO, *n.* : zîndan, feramoşî, hêvişandin.

LIMBUS, *n.* : dehmena rengkirî.

LIME, *n.* : kalsiyom, hodax, kils, sincûv.

- **GLASS** : şûşeyê semeberdê asayî.
- **KILN** : kûrheya semeberdê.
- **LIGHT** : ronahiya semeberdî.
- **STONE** : semeberd.
- **TWIG** : bista hodarî, telhe, tepik.
- **WATER** : ava sincûvî (ko dijtirşî ye).
- **WORT** : heleza kilsê.

LIME, *vt.* : sincûv kirin.

LIMED, *adj.* : sincûvkirî.

LIMERICK, *n.* : helbesta pênc malkî ya tiraneyî.

LIMICOLINE, *adj.* : beravnişte.

LIMINAL, *adj.* : pêwendidarê ber derazînka hişê.

LIMING, *n.* : sincûvkirin.

LIMIT, *n.* : sinor, rade, ewper.

LIMIT, *vt.* : rade kirin, kurt kirin, diyar kirin.

LIMITABLE, *adj.* : radebar.

LIMITARY, *adj.* : radedar, radeyî, dorgirtî.

LIMITATION, *n.* : radekirin, gîrdan.

LIMITATIVE, *adj.* : radedar, radekirî.

LIMITED, *adj.* : radekirî, sinorkirî, mişlaq.

LIMITING, *adj.* : radedar, dûmahîkî, radekirî.

- **VALUE** : bihayê dûmahî, nirxê ewper, bihayê radeyî.

LIMITLESS, *adj.* : bêsinor, bêrade.

LIMITROPHE, *adj.* : devera sinorî, serhedî.

LIMN, *vt.* : neqş kirin, melheze kirin.

LIMNED, *adj.* : neqşkirî.

LIMNER, *n.* : neqşker.

LIMNETIC, *adj.* : pêwendidarê ava zelal.

LIMNING, *n.* : neqşkirin.

LIMNOLOGY, *n.* : avzelalzanî, gol yan deryaçe zanî.

LIMONITE, *n.* : limonît : oksîdê aviyê asinê.

LIMOUSINE, *n.* : otombîlek mezin, limûzîn.

LIMP, *n., adj.* : leng, lengîn, lengandin, kulek, şil, qop, lenger, şelîn, sist.

LIMP, *vi.* : kulîn, lengîn.

LIMPED, *adj.* : kulî, lengî, lengiya, kulandî.

LIMPET, *n.* : şeytanokê, pêzikê keviran, mirovê xwe bi karî ve digirit.

LIMPID, *n.* : zelal (av).

LIMPIDITY, *n.* : zelalîtî.

LIMPIDLY, *adv.* : bi zelalî, zelalîkî.

LIMPIDNESS, *n.* : zelalîtî.

LIMPING, *n.* : kulîn, lingirîn, şelîn, kulandin.

- **ANIMAL** : şext.

LIMPKIN, *n.* : balindeyek wek leglegeyî.

LIMPLY, *adv.* : bi lengî, lengîkî.

LIMPNESS, *n.* : lengîtî, sistî, kulekîtî.

LIMPSY, *adj.* = **LIMP.**

LIMY, *adj.* : hodarî, sincûvî, semeberdî.

LINAGE, *n.* : hejmara rêzên çapkirî (bo bihakirinê).

LINALOOL, *n.* : linalol, texlîtek alkuhol e.

LINCHPIN, *n.* : bizmarê çerxê.

LINCRUSTA, *n.* : kaxezek dîwarî ye.

LINCTUS, *n.* : derman (bo alistinê).

LINDANE, *n.* : îzomerê belûriyê bêrengê hekzoklorîd yê benzînê ko pêtkuj e.

LINDIN, *n.* : sincûv, darê sincûv, exlamor.

LINDY, *n.* : texlîtek sema ye.

LINE, *n.* : rêz, dêr, xêz, xîç, sîle, tabûr, qor, cixiz, malbat.

- **ALL ALONG THE ~** : ji destpêkê tako dûmahiyê.
- **DANCE** : govend.
- **HARD ~** : bextreş.
- **HORIZONTAL ~** : rêz yan hêla asoyî.
- **INCLINED ~** : rêza xwar.
- **IN ~ WITH** : pêkhatî.
- **ENGAGED** : hêla telefonê mijûl e.
- **PERPENDICULAR ~** : rêza şaqolî.
- **STRAIGHT ~** : rêz yan hêla rast.
- **TO BRING A PERSON INTO ~** : qayil kirin.
- **TO COME INTO ~ WITH** : pêk dihêt li gel.
- **TO GIVE ONE ~ ENOUGH** : delîveyek dî bo vekirin (li dûv berdan).
- **TO GO UP THE ~** : ji binkî çûn berê şerî.
- **TO READ BETWEEN THE ~S** : di navbera rêzan de xwandin.
- **TO TAKE ONE'S OWN ~** : serbixwe kar kirin.
- **TO TOE THE ~** : çîz kirin, ferman qebûl kirin.
- **WIDE ~** : şift.

LINE, *vt.i.* : rêz kirin, xêz kirin.

- **TO ~ ONE'S PURSE** : berîkên xwe tijî kirin (dirav : ên ku her li berjewendiya xwe bi tenê digerit), rêzekê li bin peyivekê dadinit bo rakirinê).
- **TO ~ OUT** : neqş kirin, melheze kirin, rêzekê li bin peyivekê dadinit bo rakirinê.

LINEAGE, *n.* : binemale, babik, bavik, malbat, tuxm.

LINED, *adj.* : rêzkirî, xîzkirî.

- **PAPER** : rûpela xîzkirî.

LINEAL, *adj.* = **LINEAR.**

LINEAMENT, *n.* : nişan, dêhm, rûçik.

LINEAR, *adj.* : xêzî, rêzî, hêlî.

- **EQUATION** : hevkêşeya hêlî.
- **MEASURE** : dirêjîpîv.
- **PERSPECTIVE** : dirêjî yan hêlî bîn.

LINEATION, *n.* : cixizkirin.

LINEN, *n.* : kinc, perûk.

LINEOLATE(D), *adj.* : (bi rêzên zirav) dirfkirî.

LINER, *n.* : gemiya hêlî, berê stûnî.

LINESMAN, *n.* : harîkerê navbêjî.

LING, *n.* : masiyek deryayî zirav û dirêj e.

LINGA(M), *n.* : kîr.

LINGER, *vt.i.* : paş keftin, dudilî kirin.

LINGERED, *adj.* : paşketî.

LINGERIE, *n.* : binkirasên jinan.

LINGERING, *n.* : şondaman, paşdaman, hêvişandin.

LINGO, *n.* : zimanê gêre yan biyanî.

LINGU-, LINGUI-, LINGUO-, *pref.* : pêşgir e ko ziman e.

LINGUA, *n.* : ziman, derhatiyek wek zimanî, yan ezmanî.

- **FRANCA** : hevziman.

LINGUA-FORMA, *adj.* : şikilziman, wek zimanî.

LINGUAL, *adj.* : zimanî.

LINGUIST, *n.* : zimanzan, zimanewan.

LINGUISTICS, *n.* : zimanzanî, zarzanî.

LINGULATE, *adj.* : şikil ziman.

LINIMENT, *n.* : melhem, hetwan.

LINING, *n.* : ber, cixiz, rûkêş, napûş, estar, xêzkirin, berkirin, rûkêşkirin, nawpûşîn, rûpişt.

LINING UP : QORGIRTIN, qorkirin, rêzbûn.

LINK, *n.* : pêgirek.

- **BOY** : çirahelgir.
- **OF CHAIN** : rewq, bazinek.

LINK, *vt.i.* : girêdan (pêkve).

LINKAGE, *n.* : zincîra bazinan yan bistan, pêgirekî bendekî, bend, girêdan.

LINKED, *adj.* : (pêkve) girêdayî, zincîrekirî.

LINKMAN, *n.* : = **LINKBOY.**

LINKS, *n.* : zîrên beravî, meydana golfê.

- **MAN** : yarîkerê golfê.

LINK UP, *n.* : kombûn, gehîn, pêwendî.

LINKWORK, *n.* : zincîr.

LINNET, *n.* : sêvikî : balindeyek strînî ye.

LINOLEIC, *n.* : tirşiya linolik (tirşiya ronê kitanî).

LINOLEUM, *n.* : raxistek mûmî.

LINOTYPE, *n.* : tîprêj.

LINSANG, *n.* : canewerek memikdar e wek kitkê ye.

LINSEED, *n.* : tovê kitanî.

LINSEY-WOOLSEY, *n.* : kirasê zivrê hiriyê.

LINSTOCK, *n.* : topagirker.

LINT, *n.* : pêça kitanî.

- **WHITE = LINNET.**

LINTEL, *n.* : sîvandeya serderî.

LINTER, *n.* : paşmayiya pembûyî (piştî jenînê).

LINTY, *adj.* : (pembû) paşmayiyî.

LINY, *adj.* : bi rêzan nişankirî.

LION, *n.* : şêr.

- **CUB** : çêlşêr, têşikşêr.
- **HEARTED** : şêrdil.
- **KILLER** : şêrkuj.
- **'S MANE** : milek.
- **'S MOUNTAIN** : şêrko.

LIONESS, *n.* : dêleşêr, mêşêr.

LIONIZATION, *n.* : giringkirin.

LIONIZE, *vt.i.* : giring kirin, rêz girtin.

LIONIZED, *adj.* : giringkirî.

LIONIZING, *n.* : giringkirin.

LIP, *n.* : lêv, lêw.

- **SERVICE** : pişt gîriya nejidil.
- **STICK** : sorav.
- **TO BITE ONE'S ~** : lêvên xwe kirandin (ji bêzariyê yan da ko nekenit).
- **TO HANG ON A PERSON'S ~** : qenc guhdarî kirin.
- **TO MAKE A ~** : lêvên xwe miç kirin.

LIP, *vt.* : stirandin, gotin, maçî kirin.

LIP(O)-, *pref.* : pêşgir e ko rûn e yan bez e.

LIPASE, *n.* : haveyna rûnşîtelker.

LIP-DEEP, *adj.* : lêvikî (ne ji dil).

LIPID(E), *n.* : bez û mûm.

LIPOGRAPHY, *n.* : rakirina tîp ya peyivan (ji nivîsînê).

LIPOID, *n., adj.* : rûn (ron), bez, bezî.

LIPOLYSIS, *n.* : rûn yan bez şitelkirin.

LIPOMA, *n.* : porgebez.

LIPOPROTEIN, *n.* : pirotînê bezî yan rûnî.

LIPPED, *adj.* : lêvdar.

LIPPY, *adj.* : lêvî, rûqayim.

LIP-READ, *vt.i.* : lêv xwandin.

LIP-READER, *n.* : lêvxwendiyar.

LIP-READING, *n.* : lêvxwendin.

LIPSING, *n.* : pis(kirin).

LIQUATE, *vt.* : cuda kirin (bi buhujînê).

LIQUATED, *adj.* : cudakiri (bi buhujînê).

LIQUATING, *n.* : cudakirin.

LIQUEFACTIENT, *n.* : buhujinker.

LIQUEFACTION, *n.* : buhujtin, şilkirin, bostin.

LIQUIFIABLE, *adj.* : avekîbar.

LIQUIFIED, *adj.* : şil, avekîkirî.

LIQUIFY, *vt.i.* : şil kirin, avekî kirin, buhujtin, buhujandin.

LIQUIFYING, *n.* : avekîkirin.

LIQUESCENT, *adj.* : buhujî.

LIQUEUR, *n.* : meya bîhnxoşkirî.

LIQUID, *n., adj.* : avekî, rohn, leşav, şile, avî, şil, ron.

- **AIR** : bayî şil.

- **MEASURE** : şilpîv.

LIQUIDATE, *vt.i.* : qirandin, birhandin, şil kirin, diravî kirin, kuştin, deyn dan.

LIQUIDATED, *adj.* : qirandî, qelandî, birhandî, kuştî.

LIQUIDATING, *n.* : qirandin, avekîkirin (dirav).

LIQUIDATION, *n.* : qirandin, qelandin, birhandin, avekîkirin (dirav).

LIQUIDATOR, *n.* : dabeşker (diravî damezrînekî).

LIQUIDITY, *n.* : diravî, ronayî, şilîtî, rohnî.

LIQUIDIZE, *vt.* : avekî kirin.

LIQUIDS, *n.* : avekî, şilemenî.

LIQUIDUS, *n.* : kirva avekiyê.

LIQUOR, *n.* : mey.

- **SALESMAN** : meyfiroş.

LIQUORICE, *n.* : sos, binebelek.

LIQUORISH, *adj.* : vexwar.

LIRA, *n.* : yekeya diraviya îtalî.

LIRIPIPE, *n.* : kulavê ser tilî, temezî.

LISLE, *n.* : benikê pembûyê badayî.

LISP, *n.* : zimanfisî.

LISP, *vi.t.* : zimanfisî axiftin.

LISPER, *n.* : zimanfis.

LISSOM(E), *adj.* : ferz, nerm, lewend, şoş.

LISSOMENESS, *n.* : lewendîtî, nermîtî.

LIST, *n.* : siyayî, rêzar, tomar, rex, kenar, parçeyek lakêşeteng.

LIST, *vt.i.* : xahr bûn, qayil kirin, kêr hînan, siyayî kirin, tomar kirin, guhdarî kirin.

LISTEN, *vi.t.* : bihîstin, guh dan, guhdarî kirin.

LISTENABLE, *adj.* : bihîstinbar.

LISTENED, *adj.* : bihîstî.

LISTENER, *n.* : guhdar, bihîstyar.

LISTENING, *n.* : guhdarî, guhdan, guhdêrî.

LISTER, *n.* : hevcar.

LISTING, *n.* : siyayî, siyayîkirn, xişte.

LISTLESS, *adj.* : tembel, dilsar.

LISTLESSNESS, *n.* : dilsarîtî.

LIT = LIGHT.

LITANY, *n.* : laveyîn dêrê.

LITCHI, *n.* : mîweyek çînî şirîn e.

- **LITE**, *suff.* : paşgir e ko kan e, kevir e, berdîne ye.

LITER OR LITRE, *n.* : letir, litre : pîva qebareyê (temet qebareyê kîlogramek avî).

LITERACY, *n.* : sîwa, zanîna xwendin û nivîsînê, xwendewarî.

LITERAE HUMANIORES, *n.* : nameyên rûmetdar.

LITERAL, *n., adj.* : tîpî, sade, heyberî.

LITERALITY, *adv.* : bi torî, torîkî.

LITERALINESS, *n.* : torîtî.

LITERALITY, *n.* : tîpîtî : ravekirina tîpî.

LITERALIZATION, *n.* : tîpîbûn.

LITERALIZE, *vt.* : tîpî kirin : watayî tîpî girtin.

LITERALIZED, *adj.* : tîpîkirî.

LITARALIZING, *n.* : tîpîkirin.

LITERALLY, *adv.* : bi tîpî, tîpîkî.

LITERARY, *adj.* : torî.

LITERATE, *n., adj.* : xwenda, xwendewar, rewşenbîr.

LITERATELY, *adv.* : bi xwendewarî, xwendewarîkî.

LITERATENESS, *n.* : xwendewaritî.

LITERATI, *n.* : torevan.

LITERATIM, *adv., adj.* : tîpî, tîpkî.

LITERATION, *n.* : (peyiv yan deng) tîpkirin.

LITERATOR, *n.* : hînkerê seretayî.

LITERATURE, *n.* : tor, wêje.

LITH(O)-, *pref.* : pêşgir e ko ber, lityon e.

LITHARGE, *n.* : yekem oksîdê zirêç.

LITHE OR LITHESOME, *adj.* : lewend, ferz, nerm.

LITHENESS, *n.* : nermî, lewendî.

LITHIA, *n.* : oksîdê lîtyomê spî.

- WATER : ava lîtî : ava kaniyê : xwêya lityom têde heye.

LITHIASIS, *n.* : berçêbûn (di zerdavdankê de).

LITHIC, *adj.* : tîtyonî, (wek) berî yan kevirî.

LITHIUM, *n.* : hêmanek metalî reng zîv e.

LITHO-, *pref.* : pêşgir e ko ber e, kevir e.

LITHOPRINT : çapkirina ofsêtî.

LITHOGRAPH, *n.* : berçapkirin.

LITHOGRAPH, *vt.* : ber çap kirin.

LITHOGRAPHER, *n.* : berçapker.

LITHOGRAPHIC, *adj.* : berçapkirî.

LITHOGRAPHY, *n.* : berçapkirin (çapkirina li ser berî).

LITHOLOGY, *n.* : berzanî, kevirzanî (yan nasî).

LITHOMARGE, *n.* : axek çînî xest e.

LITHOTRIPTIC, *n., adj.* : dermanê berşikên (di mîzdankê de).

LITHOPHYTE, *n.* : helezê li ser kevirî şîn dibit, kevircanewer (wek mercanî).

LITHOPONE, *n.* : renge spiyê sulfatê zinkî û sulfatên baryom.

LITHOSPHERE, *n.* : hişkatî, bejê hişk.

LITHOTOMY, *n.* : berderînan (ji mîzdankê).

LITHOTRITY, *n.* : hişkatî, bejê hişk.

LITIGABLE, *adj.* : gilîbar.

LITIGANT, *n., adj.* : dozvan.

LITIGATE, *vt.i.* : (dadwerî) gilî kirin.

LITIGATED, *adj.* : gilîkirî.

LITIGATING, *n.* : gilîkirin.

LITIGATION, *n.* : dozname.

LITIGIOUS, *adj.* : şerker, gilîxwaz.

LITIGIOUSLY, *adv.* : bi gilîxwazî, gilîxwazîkî.

LITIGIOUSNESS, *n.* : gilîxwazîtî.

LITMUS, *n.* : boyeya gulberojê.

- **PAPER** : kaxeza gulberojê.

LITOTES, *n.* : dariştinek rewanbêjî ye (ko bo erêyî nerê bi kar diêt).

LITRE, *n.* = **LITER.**

LITTER, *n.* : gilêş, qilêr, helgirk, mef, xul, qerqot.

LITTER, *vt.i.* : gilêş kirin.

LITTERATEUR, *n.* : hozan, torevan.

LITTLE, *n., adj.* : hindek, hindik, hinek, pitek, piçek, kêm, biçûk, piçkûk, çendek, çik, piçûk.

- ~ **BY** ~ : piçpiç.

- **FINGER** : qilîc(k), tila başikan.

- **FLOWER** : gulîk, kulîlk.

- **GRAIN** : danik.

- **HAIR** : rihçik, rehçik, sihrik.

- **PIECE** : pirtik, piç.

- **WHILE** : bistek, bêhnek, taw, gavek.

LITTORAL, *n., adj.* : berav, devera beravî.

LITURGIC(AL), *adj.* : olkariyî.

LITURGICS = **LITURIOLOGY.**

LITURIOLOGY, *n.* : olkarîzanî.

LITURGIST, *n.* : olkarîzan, bawermendê karê olî.

LITURGY, *n.* : olkarî.

LIVABLE, *adj.* : jiyanbar, kêrhatî bo jiyanê.

LIVE, *adj.* : zindewer, zindî, jî.

- **COAL** : pel, bizot, pît.

- **OAK** : zîndeberrû (berrûyek emerîkanî her kesk e).

LIVE, *vi.t.* : jiyan.

- **TO** ~ **AND LET** ~ : jiyan û hêlan, ewê dî jî (wek bivêt) bijît.

- **TO** ~ **CLOSE** : rezîl yan çikos dijît.

- **TO** ~ **DOWN** : wesa dijît da ko bedkarê kirî ji bîr bikin an lê biborin.

- **TO** ~ **OUT THE NIGHT** : çalak man (di nav de).

LIVEABLE, *adj.* : kêrhatî bo jiyanê, jiyanbar.

LIVEABLENESS, *n.* : jiyanbarîtî.

LIVE-BOX, *n.* : sindoqa jiyanê (bo canewerên avî).

LIVED, *n.* : jiyayî, jiyandar.

LIVELIHOOD, *n.* : debar, jiyar.

LIVELY, *adv.* : çalak, çeleng, çapik, jîwer, zindî.

- **HEART** : dilbijîn, dilzindî.

LIVEN, *vt.i.* : geş kirin, jiyanî kirin.

LIVENED, *adj.* : geşkirî, jiyanîkirî.

LIVENING, *n.* : geşkirin, jiyanîkirin.

LIVER, *n.* : kezeb, cerg, ceger, pişa reş, pişa spî.

- **COMPLAINT** : nesaxiya cergî.

- **FLUKE** : kirmikê cergî.

LIVERIED, *adj.* : cilkirî, kinckirî.

LIVERISH, *adj.* : cergî, cegerî, bedmad, cergnesax.

LIVERWORT, *n.* : giyayê cegerî, helezek kevzî ye.

LIVERY, *n.* : cil û xurek (bo xizmetkaran), alîka hespan, cilên taybetî yên hevkarî yan xizmetkarî, endamiya hevkariya bajêrî, guhaztina samanî.

- **COMPANY** : yekîtiya pîşegeran.

- **MAN** : pîşegerê yekîtiyê.

- **STABLE** : tewleya erebaneyan.

LIVERY, *adj.* : cergî (reng û birîtî), cegerî, bedcerg, bedmad, enirok.

LIVESTOCK, *n.* : terş, dewar, ajel.

LIVEWIRE, *adj.* : mirovê dirrê çalak.

LIVID, *adj.* : pêtî, şîn (ji lêdanê).

LIVING, *n., adj.* : jîyan, jîn, giyandar, aborî, debar, jînkarî, zîndewer, jîwarî.

- **BEING** : zîndewer.
- **DEATH** : jîyana mirinî (ne hêja).
- **ROOM** : biwara jîyanê.
- **WAGE** : têr kirê (ko têra jîyanê bikit).

LIXIVIATE, *vt.* : delîn kirin, sepî kirin.

LIXIVIATED, *adj.* : delînkirî, sepîkirî.

LIXIVIATING, *n.* : delînkirin, delandin, sepîkirin.

LIZARD, *n.* : kimkime, marmêlke, bafişmar, dêlemar, gumgimok, marmarok, marijok, sûsmar, şewgerd, bûkmar, marmaroşk, pezmişk, margêsk.

- **GECKO** : marmarok.
- **SMALL ~** : marmarok.

LOACH, *n.* : masiyek biçûk rûbarî ye.

LOAD, *n.* : lod, bar, piştî.

- **LIFTING** : barhelgirtin, barkêşî.

LOAD, *vt.i.* : bar kirin, dagirtin (tifeng ...).

- **TO ~ UP** : barî lê kirin.

LOADED, *adj.* : barkirî.

LOADER, *n.* : barker.

LOADING, *n.* : barkirin, (bar) dagirtin, tijîkirin.

- **CHARGE** : barane.
- **UP** : bar lê kirin.

LOADS, *n.* : bar, barxane.

LOAF, *n.* : kolêre, sewik.

LOAF, *vi.* : tembelî kirin, ba pîvan.

LOAFER, *n.* : tolaz.

LOAFING, *n.* : bapîvanî.

LOAM, *n.* : têkiliya teqn û xîz û zilkan, axa vî têkiliyê (bo qalibên darîştinê).

LOAN, *n.* : pêşîne, wam.

- **WORD** : peyiva biyanî (dizimanekê de).

LOAN, *vt.* : qer kirin.

LOANABLE, *adj.* : qerbar.

LOANEE, *n.* : qerbir.

LOANER, *n.* : qerker.

LOANING, *n.* : bêriya çêlan, kolan.

LOATH, *adj.* : bêzar.

LOATHE, *vt.* : bêzar kirin.

LOATHED, *adj.* : bêzarkirî.

LOATHING, *n.* : bêzarkirin, qêz, bêzkirdin.

LOATHINGLY, *adv.* : bi bêzarî.

LOATHLINESS, *n.* : bêzarîtî.

LOATHLY, *adj., adv.* : zinx, bi bêzarî, bêzarîkî.

LOATHSOME, *adj.* : bêzar, kîndar.

LOB, *n.* : mirovê gewc yan xirpo, tepka havêtî (kirîkit yan tenîs).

LOB, *vt.i.* : tepk havêtin (kirîkit yan tenîs), hêdî û giran livîn.

LOB(O)-, *pref.* : pêşgir e ko kakilkî ye.

LOBER, *adj.* : kîzîkirî.

LOBATE(D), *adj.* : kizîkirî.

LOBATION, *n.* : kîzî (kirin).

LOBBIED, *adj.* : bizavkirî (bo qayilkirinê).

LOBBY, *n.* : daman yan jora civatê (bo bizava qayilkirinê).

LOBBY, *vt.i.* : bizav kirin ko endamên civatekê qayil bikit (li babetî karekê yan qanûnekî).

LOBBYING, *n.* : bizavkirin (bo qayilkirinê).

LOBE, *n.* : pil, falik.

- **OF EAR** : nermika guhî.

LOBECTOMY, *n.* : helkêşana falikekî yan kîziyekê (ji pişeyî, bo nimûne).

LOBED, *adj.* : kîzîkirî, falikirî.

LOBELID, *n.* : helezek giyayî gul şîn, sor yan binefşî ye.

LOBLOLLY, *n.* : gewc.

- **BOY, MAN** : harîkerê neşterkarî.

LOBOTOMIZE, *vt.* : berahiya mejî helkêşan, bêhêz yan bêhiş kirin.

LOBOTOMIZED, *adj.* : bêhêzkirî, bêhişkirî, falikek ji mejiyê berahî helkêşayî.

LOBOTOMIZING, *n.* : bêhêzkirin, bêhişkirin, helkêşana falikekê ji mejiyê berahiyê.

LOBOTOMY, *n.* : helkêşana kîzî yan falikê mejiyê berahiyê.

LOBSCOUSE, *n.* : amanek (danek) goşt û zerzewate.

LOBSTER, *n.* : kêvjaleyê deryayî, kuliyê deryayî.

- **POT** : telheya girtina kêvjaleyê deryayî.

LOBULAR, *adj.* : kîzîkî.

LOBULATE, *adj.* = **LOBULAR.**

LOBULE, *n.* : kîzîk.

LOBWORM, *n.* : kirmek axê mezin e (bo timloka masiyan).

LOCAL, *n., adj.* : cîkî, ciyî, cihî(kî), xumalî, rawestayî li hemî êzgehan, hevkêşa radîwestit li hemû êzgehan, nûçeyek cîkî (di nav rêkxirawekê).

- **COLOUR** : rengê cîkî (bo nûçeyê yan bûyerê).

- **GOVERNMENT** : hikumeta cîkî (bajêrvanî).

- **OPTION** : mafê deverî, helbijartina cîkî.

LOCALE, *n.* : dir.

LOCALISM, *n.* : cîkîtî.

LOCALITE, *n.* : gerekî, tax.

LOCALITY, *n.* : dever, gerek, tax.

LOCALIZABILITY, *n.* : cîkî kirin barîtî.

LOCALIZABLE, *adj.* : cîkîkirinbar.

LOCALIZATION, *n.* : cîkîkirin.

LOCALIZE, *vt.* : cîkî kirin.

LOCALIZED, *adj.* : cîkîkirî.

LOCALIZING, *n.* : cîkîkirin.

LOCALLY, *adv.* : bi cîkî yan ciyî, cîkîkî.

LOCATE, *vt.* : (cî) diyar kirin, nişte kirin, danan.

LOCATION, *n.* : dever, cî, cih, şûn, dir, der.

LOCATIONAL, *adj.* : şûnî, dirî.

LOCATIONALLY, *adv.* : bi dirî, direyekî.

LOCATIVE, *n., adj.* : hokerê cihikî.

LOCH, *n.* : gol, ger.

LOCHIA, *n.* : derbûna malbiçûkî piştî biçûkbûnê.

LOCHIAL, *adj.* : pêwendidarê derbûna malbiçûkî.

LOCK, *n.* : kod, çilmîre, guliya pirçê yan porê.

- **OF HAIR** : gulî, perçem.

- **OF WOMAN'S HAIR** : bisk.

- **OUT** : derkirin, derxistin.

LOCK, *vt.i.* : girtin, bi kilîlê girtin, zîndan kirin, pengî borandin.

- **TO ~ AWAY** : wêve danan.

- **TO ~ IN** : mirovek girtin (kirin nav jorekê de).

- **TO ~ OUT** : li derve hêlan (bi girtina derî).

LOCKABLE, *adj.* : daxistinbar.

LOCKAGE, *n.* : penge bo borandina gemiyê di nav nukendî de.

LOCKER, *n.* : dolaba kodkirî, sindoqa girtî.

- **PAPER** : kaxeza pêçana xureka befirkirî û embarkirî.

- **ROOM** : jora kodkirî.

LOCKET, *n.* : qotîk (bi stûvankî ve).

LOCKING, *n.* : zitim.

LOCKJAW, *n.* : guhreqî, derdegupan.

LOCKNUT, *n.* : pêçgira qayimkirinê.

LOCKOUT, *n.* : derxistin.

LOCKSMITH, *n.* : kodkar.

LOCK STITCH, *n.* : dirîna dutayî.

LOCK STOCK AND BARREL, *adv.* : hemû, hemî.

LOCKUP, *n.* : girtin, zindankirin.

LOCO, *n., adj.* : dîn, har, heleza hariyê.

LOCO, *vt.* : (terşî) har kirin yan dîn kirin, jehr kirin.

LOCOFOCO, *n.* : zilkê şixatê ko bi lêkxişînê helbûn, endamê partiya demokrata wîlayetên yekgirtiyên emerîkanî.

LOCOISM, *n.* : harî yan dîniya terşî.

LOCOMOTE, *vt.* : gerandin, livandin.

LOCOMOTED, *adj.* : gerandî, livandî.

LOCOMOTING, *n.* : gerandin, livandin.

LOCOMOTION, *n.* : livîn, guhêz.

LOCOMOTIVE, *n., adj.* : guhêzdar, livîndar, guhêzî, gerok.

- **ENGINE** : bizwên yan makîneya livînê.

LOCOMOTOR, *adj.* : livînkî.

- **ATAXIA** : têkçûna destgeha demarî.

- **ORGANS** : endamên livînê.

LOCOMOTORY, *adj.* : livîndar.

LOCOWEED, *n.* : heleza hariyê.

LOCULAR OR LOCULATED, *adj.* : kunikî, kilorî, xanedar.

LOCULATION, *n.* : kilorbûn.

LOCULE, *n.* : xaneya hêkdanka pêkhatî.

LOCULUS, *n.* : kilor, valatî.

LOCUM TENENS, *n.* : cîgirê oldarê yan pijîşkî.

LOCUS, *n.* : cihê endazyarî, cêgay endazyarî, dir, cih.

- **CLASSICUS** : hevok yan derbirrîna nemir.

LOCUST, *n.* : kulî, kule.

LOCUTION, rêbaza axiftinê, derbirrîn.

LOCUTORY, *n.* : jora berhevdanê (li dêrê).

LODE, *n.* : celal.

LODE STAR, *n.* : stêra rêber nexasme ezmîn.

LODE STONE, *n.* : berê magnetîzî, her tiştê kêşdarê qayim.

LODGE, *n.* : pena, xaniyê nişstebûna demdarî.

LODGE, *vt.i.* : hewandin, hewîn.

LODGED, *adj.* : hewandî.

LODGER, *n.* : nişteçî, nişstcê (mêvanê kirê didit).

LODGING, *n.* : jîngeh, rasipartin, hewandin, siparde.

- **HOUSE** : xaniyê bi jorên raxistî bo kirê.

LODGMENT OR LODGEMENT, *n.* : xanî, pena, hewandin, rasipartin, gilîkirin, tiştê kombûyî, mal, jora kirêkirî (li mala mirovek dî), karê bergiriyê demdarî li ser erdê dijminî.

LOFT, *n.* : bilindî, qat yan nihûmê bilind, kadîn, embara kayê, lêdana bilinda tepkê, berzî, balayî.

LOFT, *vt.i.* : embar kirin (li oliyê), li tepkê dan (da ko tîj bilind bibit), bala kirin.

LOFTER, *n.* : berê golfê.

LOFTILY, *adv.* : bi balayî, balayîkî.

LOFTINESS, *n.* : balayîtî, berzîtî, berzayî, semyan.

LOFTY, *adj.* : berz, bala, bilind, şikûdar.

LOG, *n.* : logarîtm, kolkedar, darê sotandinê, êzing, gizre, tomar, kirat.

- **BOOK** : tomar (ya gemiyê, balafirê û her karî).

- **SELLER** : êzingfiroş.

- **WOOD** : darê êzingî.

LOG, *vt.* : tomar kirin.

LOG(O)-, *pref.* : pêşgir e ko peyiv e, axiftin, hizir e.

LOGANBERRY, *n.* : tiya logan.

LOGAOEDIC, *adj.* : kêştêkil.

LOG = LOGARITHM, *n.* : logarîtm.

LOGARITHMIC, *adj.* : logarîtmî.

LOGE, *n.* : loc : xaneya sînemayê yan şanogeriyê.

LOGGED, *adj.* : girankirî, tomarkirî.

LOGGER, *n.* : darbirr, darvan, êzingvan.

LOGGERHEAD, *n.* : sermezin (kîseleyek deryayî mezin e), gewc, xirp.

- **AT ~S WITH** : şer kirin, cerenîx kirin.

LOGGING, *n.* : darbirrîn, tomarkirin.

LOGIC, *n.* : jîrbêjî, jîrî.

LOGICAL, *adj.* : jîrbêj.

LOGICALITY, *n.* : jîrbêjîtî.

LOGICALLY, *adv.* : bi jîrbêjî, jîrbêjîkî.

LOGICIAN, *n.* : jîrbêjzan.

LOGION, *n.* : pendeaxiftin, pend.

LOGISTIC, *n.* : jîrbêjîya hêmayî, kardariya şerî.

LOGISTICS, *n.* : kardarîzaniya şerî.

LOGJAM, *n.* : tengavî, têgîrane.

LOGO, *n.* : dirûşm.

LOGOGRAM, *n.* : tîp, nîşan yan hêma ya nimînenderê peyivê.

LOGOGRAPH, *n.* = **LOGOGRAM.**

LOGOGRAPHER, *n.* : kevnedîrokvanê pexşaniyê Girek.

LOGOGRIPH, *n.* : alozî yan meteloka bêjeyî.

LOGOMACHY, *n.* : şerbêjeyî.

LOGORRHEA, *n.* : pirbêjî, çenebazî.

LOGOS, *n.* : hiş, seretaya hişiya gerdûnî, peyiva xudayî.

LOGOTYPE, *n.* : du yan sê tîp pêkve darîştî.

LOGROLLING, *n.* : girêlkirina daran (di nav avê de).

- **LOG OR -LOGUE**, *suff.* : paşgir e ko berhevdan e, suhbet e, axiftin e.

LOGILY, *adv.* : bi zexelî, zexelîkî.

LOGY, *adj.* : zexel.

- **LOGY**, *suff.* : paşgir e ko derbirrîna lêvikî yan nivîskî ye.

LOIN, *n.* : şermecê, navqed.

- **CLOTH** : damen, piştemal.

LOITER, *vi.* : bapîvî kirin, tembelî kirin, gîro bûn.

LOITERER, *n.* : serserî.

LOITERING, *n.* : ba pîvanî, serserîtî.

LOLL, *vt.i.* : sist bûn, dahêlan, tembelî kirin.

LOLLIPOP, *n.* : şirînayî (çoklêt), şekirk.

LOLLOP, *vi.* : tembelî kirin, xwe sist kirin, lîtikî çûn.

LOLLY, *n.* : şirînayî.

LOLLYGAG, *vi.* : bapîvanî kirin.

LOMBARD, *n.* : diravkar.

- **STREET** : kolana diravkariya London.

LOMENT, *n.* : texlîtek tovê helezî yê ko dişkêt hînga digehit.

LONDON, *n.* : serbajêr yan paytextê dewleta Brîtanya Mezin.

LONE, *adj.* : bêkes, bêheval, tenya.

LONELINESS, *n.* : yekanî, têkî, bêkesîtî, tenyayî.

LONELY, *adj.* : bêkes, tenya, yekane, bîçûn.

LONENESS, *n.* : tenyatî.

LONESOME, *adj.* : bêkes.

LONG, *n., adj., adv.* : dirêj.

- **A ~ FACE** : rûyê mirîto.
- **AS ~ AS** : hindî ko.
- **AT ~ LAST** : dûmahiyê, piştî hind xwe girtinê.
- **IN THE ~ RUN** : dûmahîkê.
- **CLOTHES** : cilkên savayî.
- **DRINK** : vexwarina di nav perdaxa dirêj de.
- **DAGGER** : qeme, qame (xencera dirêj).
- **EARS** : xirpoyê wek kerî (guhdirêj).
- **FAMILY** : têrbiçûk (malbat).
- **FINGER** : tila duwem.
- **IN THE TOOTH** : pîr.
- **JUMP** : bazdana dirêj.
- **LEECH** : zêroyê dirêj.
- **LIVE !** = her bijî!.
- **MEASURE** : pêveka dirêjiyê : mîl, yarde, kîlometir....
- **RANGE** : mewda dirêj.
- **ROBE** : cilên qanûnî.
- **SERVICE** : serbaziya demdirêj.
- **SO ~** : bi xatra te, ûxir.
- **SUFFERING** : aram, dilfireh.
- **SUIT** : karê mirov têde bi ser dikevit.
- **TERM** : demdirêj.
- **THE ~ AND THE SHORT OF IT** : hemû tiştê pêviyayî gotin.
- **TON** : ten ya înglîzî (2240 pawin).
- **TONGUE** : zimandirêj.
- **VACATION** : pişoya dirêj.
- **WAVE** : pîla dirêj.
- **WINDED** : bêhndirêj.
- **WISE** : dirêjane.

LONG, *vi.* : bêrî kirin.

LONGANIMITY, *n.* : peşedirêjî, aramî.

LONG BOAT, *n.* : belema dirêj.

LONG BOW, *n.* : kevana dirêj.

LONG-DISTANCE, adj, *adv., n.* : dûr, dûr û dirêj, dirêj, dûrbihîsa dûr, pêwendîdarê vê dûrbihîsa dûr.

LONG DIVISION, *n.* : dabeşkirina dirêj.

LONG DOZEN, *n.* : derzenê dirêj (sêzdeh şûna diwazdehan).

LONGERON, *n.* : perasûyê dirêjê serekî.

LONGEVITY, *n.* : jîdirêjî.

LONGEROUS, *adj.* : jîdirêj.

LONG HAIR, *n.* : hunerxwaz, hizirvanê nekirdar (dirêje pirç yan por).

LONG-HAIRED, *adj.* : pirç yan por dirêj : hizirvanê nekirdar, hunerxwaz.

LONG HAND, *n.* : nivîsîna asayî (bi destî).

LONG HEAD, *n.* : mirov yan serê kîlox dirêj.

LONGHEADED, *adj.* : pendiyar.

LONGHORN, *n.* : qoçdirêj.

LONGI-, *pref.* : pêşgir e ko dirêj e.

LONGICAUDAL, *adj.* : dûvdirêj.

LONGICORN, *n., adj.* : şaxikî : kêzên şaxdirêj, duşaxikên hestiyarên dirêj, kêza du şax gelek dirêj.

LONGING, *n.* : awat, bêrîkarî, arezû, bêrîkirin, bêrî, pirge, xwezî, soj, mehbîran, mehgiran, dilxwazî.

LONGISH, *adj.* : piçekê dirêj.

LONGITUDE, *n.* : hêla dirêjiyê.

LONGITUDINAL, *adj.* : dirêjkî.

LONGITUDINALLY, *adv.* : bi dirêjkî, dirêjkî.

LONG-LIVED, *adj.* : jîdirêj, berdewam, demekdirêj.

LONG PLAY, *n.* (**LP**) : qawinê tîrek 10-12 înç.

LONG-SHOREMAN, *n.* : karkerê valakirin yan barkirina gemiyê.

LONG SHOT, *n.* : pêşbezê zehmet bi ser bikevit.

LONGSIGHTED, *adj.* : (çav) dûrbîn.

LOOBY, *n.* : mirovî hol.

LOOF, *n.* = **LUFF.**

LOOFAH, *n.* : tovê helezê tof e.

LOOK, *n.* : dîtin, bîn, nêrîn, awîrek, nigar, fekirîn, bal, mêzekirin, avir, mêze.

LOOK, *vi.t.* : nêrîn, dîtin, mêze kirin, berê xwe dan.

- **ALIVE! ~ SHARP!** : zû! bilezîne!.
- **TO ~ AT** : dîtin, nêrîn, temaşe kirin.
- **TO ~ ABOUT ONE** : hişyar bûn, wurya bûn.
- **TO ~ AFTER** : guhê xwe dan (kesekê yan tiştekê), sexbirî kirin.
- **TO ~ AHEAD** : berê xwe dan pêş anko paşerojê.
- **TO ~ A PERSON INTO THE FACE** : aza rûberî kirin.
- **TO ~ BACK** : berê xwe dan paş.
- **TO ~ BLACK** : enirî yan mirîto diyar bûn.
- **TO ~ BLUE** : mirîto yan tore, enirî, diyar bûn.
- **TO ~ DOWN OR UPON** : guh nedan, nizim dîtin.
- **TO ~ DOWN ONE'S NOSE** : nîv kirêtî berê xwe danê.
- **TO ~ FOR** : lê gerîn.
- **TO ~ FORWARD TO** : bêrî kirin.
- **TO ~ IN OR ON HIM** : kurt sera dan (yan serdan kirin).
- **TO ~ INTO** : qenc berê xwe dan, kitêb bi lez dîtin yan xwandin.
- **TO ~ ON OR UPON WITH DISTRUST** : gomandarî dîtin.
- **TO ~ ONESELF AGAIN** : sax bûn.
- **TO ~ OUT** : agehdar bûn, hindav dîtin.
- **TO ~ SOMETHING OUT** : helbijartin.
- **TO ~ OVER** : seh kirin, pişkinandin, lê borîn.
- **TO ~ ROUND** : berê xwe dan dor û bera (berî tiştekê bikit).
- **TO ~ THROUGH** : taze çavê xwe gerandin.
- **TO ~ TO** : zêrevanî kirin, tiştek hîvî kirin, guh dan.
- **TO ~ UP** : çavê xwe rakirin selal.
- **TO ~ (A PERSON) UP** : serdana filanî kirin.
- **TO ~ (A PERSON) UP AND DOWN** : berê xwe dan ser û binê bêvanî.

LOOKER, *n.* : bîner.

- **ON** : temaşeker.

LOOKING, *n.* : dîtin, nêrîn, bînîn, mêzekirin, fekirîn.

- **FOR** : lêgeran.
- **SHARPLY** : zîq dîtin.
- **UP** : serveçûn.

LOOKING GLASS, *n.* : xwedîk, awêne.

LOOKS, *n.* : bejn û bal.

LOOKOUT, *n.* : dîdevan.

LOOM, *n.* : xanût, şebengdor, tevn, tewn, diyarbûna şêliya tiştek dûr, li tariyê yan di nav mijê de.

LOOP-PIT, *n.* : pêçal.

LOOM, *vt.* : (şêlî) diyar bûn.

LOON, *n.* : bapîv, gundiyê xirpo, bapîv, har û dîn, sade, sakar, balindeyek noqar masîxwer e.

LOON(E)RY, *adj.* : dînoke.

LOOP, *n.* : gêjena daxistî, girê, kolpek, qulle.

LOOP, *vt.i.* : gîjen temam kirin, firîn û wergêran, girîdan, kolpekî girtin.

LOOPER, *n.* : cobirr.

LOOP-HOLE, *n.* : qulêr, kunka havêtinê, derbazî (bin).

LOOP-HOLE, *vt.* : qulêr kirin, kunk vekirin.

LOOSE, *adj.* : sist, şil, nehedan, serbest (berdayî), vekirî, felîte.

- **BOWELS** : (hinav) zikçûyî.
- **BOX** : deftera jîmêryarî ko her kaxez yan laper jê derdikevin.
- **BUILD** : bejinkirêt.
- **END** : rexê berdayî, dahêlayî.
- **FIELDING** : ne hişyar.
- **JOINTED** : movik vekirî, serbest ko bilivit.
- **LEAF** : laperê dihêt der.
- **REIN** : hefsar berdayî.
- **TONGUE** : pirbêj, çenebaz.
- **ON THE ~** : berdayî.
- **THERE IS A SCREW ~ SOMEWHERE** : tiştek çewt e li direkê.
- **TO GIVE A ~ TO** : devê xwe vekirin.
- **TO HAVE A SCREW ~** : piçekê dîn e.
- **TO LET OR SET ~** : berdan.

LOOSE, *vt.* : sist kirin, vekirin.

LOOSED, *adj.* : sistkirî.

LOOSELY, *adv.* : bi sistî, sistîkî.

LOOSEN, *vt.i.* : sist kirin.

LOOSENED, *adj.* : sistkirî.

LOOSENESS, *n.* : sistî, xaw bûn, dahêzran.

LOOSENING, *n.* : sist kirin, dahêzran, sistbûn.

LOOSING, *n.* : sistkirin.

LOOT, *n., vt.i.* : talan, talan kirin.

LOOTING, *n.* : talan, rifandin.

LOP, *n.* : çiqê birrî, çiqê biçûk, kizax.

- **EARED** : guhşorkirî.

LOP, *vt.i.* : baz dan, şor bûn, birrîn, law kirin (dar), kezax kirin.

LOPE, *n.* : bazdan, fort.

LOPE, *vi.* : baz dan, fortekî çûn.

LOPER, *n.* : bazder.

LOPPED, *adj.* : kezaxkirî.

LOPPER, *n.* : bodemkar, kezaxkar.

LOPPING, *n.* : bodemkirîn, kezax, bodem, pejilanding.

LOPPY, *adj.* : sist, xav.

LOPSIDED, *adj.* : rexekî, nehevseng, kêrnehatî.

LOPSIDEDLY, *adv.* : bi rexekî, rexekîkî, kêrehatîkî.

LOPSIDEDNESS, *n.* : rexekîtî.

LOQUACIOUS, *adj.* : çenebaz.

LOQUACIOUSLY, *adv.* : bi çenebazî, çenebazîkî.

LOQUACIOUSNESS, *n.* : çenebazîtî.

LOQUACITY, *n.* : çenebazî(tî).

LOQUAT, *n.* : darek gulî ye, berdar e.

LORAN, *n.* : alava loran : bo diyarkirina cihê balafirê yan gemiyê.

LORD, *n.* : lord, mîr, beg, axa, Xweda.

- **CHAMBERLAIN** : serekrazgir.
- **CHANCELLOR** : serokê civata lordan (pîran).

LORD, *vi.t.* : zordarî kirin.

LORDLINESS, *n.* : lordîtî, serdestî, şikûdarî, rûmetî.

LORDLING, *n.* : lordê biçûk : lordik.

LORDLY, *adj.* : lordî, şikûdar, rûmetdar.

LORDOSIS, *n.* : pişt qopî, fort.

LORD'S DAY, *n.* : yekşemb, êkşemb.

LORDSHIP, *n.* : xonkarî.

LORD'S PRAYER, *n.* : nivêja Xudayî.

LORD'S SUPPER, *n.* : şîva Xudayî.

LORD'S TABLE, *n.* : sifreya Xudayî.

LORE, *n.* : zanîn.

LORICA, *n.* : zirêyê Romanî.

LORICATE, *adj.* : zirêkirî.

LORIKEET, *n.* : texlîtek tûtî ye.

LORIS, *n.* : meymûnek Hindî ye.

LORN, *adj.* : hejar.

LORRY, *n.* : lorî : barkêş.

LOSABLE, *adj.* : windabar, berzebar, doranbar.

LOSE, *vt.i.* : winda kirin, berze kirin, dorandin.

- **TO ~ FACE** : bê rûmet bûn.
- **TO ~ GROUND** : paşve çûn, çîz kirin.
- **TO ~ ONE'S HEAD** : şaş bûn.
- **TO ~ ONE'S PLACE** : şûna rêza kitêbê (dir) ji bîr kirin.
- **TO ~ ONE'S REASON (OR SENSES)** : har bûn.
- **TO ~ ONE'S TEMPER** : enirîn.
- **TO ~ OUT** : dorandin (pêşbirke yan pêşbezîn).

LOSEL, *n.* : pûçemirov.

LOSER, *n.* : dorankar.

LOSING, *n.* : windakirin, hindakirin, dorandin, berzekirin.

LOSS, *n.* : bizir, hindakirin, windakirin, berzekirin, dorandin, ziyan, tern.

- **OF CONSCIOUSNESS** : veporsîn.
- **OF HAIR** : mûwerîn.
- **OF MEMORY** : bêbîrî.
- **RATIO** : rêjeya dorandinê.

LOST, *adj.* : gum, şaş, dorandî, bizir, hinda, winda, win, hindabûyî, berze.

LOT, *n.* : lat, peşk, çîtik, axpîne, behr, hejmarek zehf, pir(r), gelek, zorbext, têrûpişk.

- **TO CAST ~S** : bext kêşan.
- **TO DRAW ~S** : bext kêşan.

LOT, *vt.* : dabeş kirin.

LOTHARIO, *n.* : jinbaz.

LOTION, *n.* : hetwan, nermker.

LOTTED, *adj.* : dabeşkirî.

LOTTERY, *n.* : peşk, pişk.

LOTTING, *n.* : dabeşkirin.

LOTTO, *n.* : geme yan yariya bextî wek peşkî.

LOTUS, *n.* : zebat, nîlûfer, mertek, lotis.

- **EATER** : zebatxwer.
- **LAND** : welatê zebatê.

LOUD, *adj., adv.* : bilind, berz, denggirs, boq.

- **BURST OF LAUGHTER** : tîq, pirq.
- **SPEAKER** : dengbilindker, dengewere, gewrekerê.
- **WEEPING** : zêmar, qareqar.

LOUDEN, *vt.i.* : biling kirin, bilind bûn (deng).

LOUDISH, *adj.* : piçekê bilind.

LOUDLY, *adv.* : bi dengberzî.

LOUDMOUTHED, *adj.* : pirbêjê dengzil.

LOUDNESS, *n.* : dengbilindî, dengbilindkî.

LOUGH, *n.* : ger(av), kendaw.

LOUIS, *n.* : kevnediravê firensî.

LOUNGE, *n.* : velezîn.

- **CAR** : fargona vesihînê (velezînê).

LOUNGE, *vi.t.* : velezîn.

LOUR, *n.* : rûtirş.

LOUR, *vi.* : rûyê xwe tirş kirin.

LOUSE, *n.* : speh.

- **WORT** : giyaspeh.

LOUSINESS, *n.* : çepelîtî, pisî, kotî.

LOUSY, *adj.* : spehî, pîs, çepel.

LOUT, *n.* : mirovê gewc, xirpo, hol.

LOUT, *vi.t.* : çîz kirin, (bi rûmet) çemîn.

LOUTISH, *adv.* : piçekê hol, xav.

LOUTISHLY, *adv.* : bi holî.

LOUTISHNESS, *n.* : holîtî, holîkî.

LOUTS, *adj.* : lotî.

LOUVRE, *n.* : kelşa bayî, kulîn.

LOVABLE, *adj.* : evînbar, hezbar.

LOVAGE, *n.* : texlîtek giya ye.

LOVE, *n.* : evînî, evîndarî, dildarî, evdalî, hez.

- **FOR ~ OR MONEY** : bi awayekê.
- **FOR THE ~ OF** : bo xatra.
- **IN ~ WITH** : evîndar.
- **AFFAIR** : yarî.
- **ALL** : sifr (hîç) bo her du yarîkeran.
- **BEGOTTEN** : bîjî.
- **APPLE** : bacansork (temate), firingî.
- **BIRD** : tûtiya evîndar.
- **BUD** : bişkova evîniyê (bîjî).
- **CHILD** : bîjî.
- **GOD** : kupîd : Xudayê evînê.
- **FEAST** : vexwendina hezkirinê.
- **KNOT** : girêka evîniyê.
- **LETTER** : nameya evîniyê.
- **LOCK** : guliya evînê.
- **LORN** : bêevînî.
- **MAKING** : daketin, gankirin, kutan.
- **MATCH** : jinînan yan şûkirina evîndarî.
- **PASSION** : şeydayî, viyan.
- **SEAT** : kursîka duwane.
- **SICK** : şeyda.
- **SOME** : dilgir.
- **SONG** : dîlok, dîlan.
- **STORY** : çîroka evînê.
- **TOKEN** : nîşana evînê.
- **WORTHY** : evînstêle.
- **TO PLAY FOR ~** : bo xoşiyê leyistin (ne bo para).

LOVE, *vt.i.* : hez kirin, evînî kirin.

LOVED, *adj.* : dildayî.

LOVELESS, *adj.* : bêevînî.

LOVELINESS, *n.* : qeşengî, ciwanî, rinditî, tazeyîtî.

LOVELY, *adj.* : taze, ciwan, rind, dilber, daylan, nazenîn.

LOVER, *n.* : evîndar, yar, dildar, dilketî, berdil, berdilk, xoşewist, xoşevî, evînker, evdal, sewdaser, şeyda, hezker.

- **OF THE HOMELAND** : welatperwer.

LOVING, *n., adj.* : hezkirin, evîndar, biyar.

- **CUP** : kaska evînê : tirarek mezin neqşkirî du destik yan pitir.

LOVINGLY, *adv.* : bi evînî, evînîkî.

LOVINGNESS, *n.* : evînîtî.

LOW, *n., adj., adv.* : nizm, çepel, borbor, çav hiz, kiz, mirîto, lawaz, mirî, kotî, nizman, tise, rijde, dêran, ser nizm, serşor, sîwelek.

- AND ROUND TABLE : xanik, xwençe.
- BEAM : ronahîya nizma otombîlê.
- BORN : bêbinyat.
- BOY : dolaba biçûk.
- BRED : bêrûmet.
- BROW : mirovê kêmperwerde.
- DEPRESSION : qilot.
- DOWN : rastiya rût.
- ESTEEM : kêmqedir.
- FREQUENCY : kêmlere, nizmelere.
- GATES : nizmedergeh.
- GRADE : bed, nebaş, xirab.
- KEY : tarî, nizimkirî.
- LAND : nizme zevî yan bej.
- LEVEL : nizmerêkar, bed.
- MINDED : çepel.
- NOTE : nizmeawaz.
- OPINION : nizmehizir.
- PITCHED : awaznizim, kêmnişîv.
- PRESSURE : nizmepestan.
- PRICE : nizmebiha, erzan.
- SPIRITED : pest, xemdar, dilgiran.
- SUNDAY : yekşemba li dûv cejna ramanê.
- TEMPERATURE : nizmegermî.
- TENSION : nizmetingijîn.
- TIDE : nizmeradan.
- TONE : nizmeawaz.
- WAGES : nizmekirê.
- WATER : nizmeradan.
- TO LAY ~ : kevandin, kuştin.

LOWER, *n., adj.* : nizimtir, bin, jêr.

- CLASS : çîna civakiya jêrî.
- MOST : jêrtirîn.
- PART : nizmeparçeya leşî.
- WORLD : cîhana jêr, dojeh.

LOWER, *vi.* : nizim kirin.

LOWERED, *adj.* : nizimkirî.

LOWERING, *n.* : nizimkirin, dakirin, dahiştin, daxistin, dahêlan, înanxar.

LOWIN, *n.* : ûrîn, borîn.

LOWLINESS, *n.* : kotî, kotîtî, nizmatî, nizmayî.

LOWLY, *n., adj.* : kotî.

LOWNESS, *n.* : kotîtî, kêmîtî, nizmîtî, nizmatî, nizmayî.

LOX, *n.* : oksîjena avekî.

LOYAL, *n., adj.* : aramdar, dilrast, emekdar, taswas.

- FRIEND : destbira.

LOYALISM, *n.* : emekdarîtî.

LOYALIST, *n.* : emekdar.

LOYALLY, *adv.* : bi dilsozî, dilsozîkî.

LOYALTY, *n.* : emek, dilsozî, algirîn, canbican, taswasî, heyran, sifet, emekdarî, bextewarî.

LOZENGE, *n.* : lozîn : şiklê çar layên yeksane û du goşeyên tûj û du goşeyên vekirî.

LOZENGED, *adj.* : lozîneyî.

LSD, *n.* : madeyek tezînker e (el-es-dî).

LUBBER, *n.* : mirovê gewdemezin, hol û xirpo, deryavanê neşehreza.

LUBBERLINESS, *n.* : gewcîtî.

LUBBERLY, *adj., adv.* : gewc, bi gewcî, gewcîkî.

LUBE, *n.* = **LUBRICANT.**

LUBRICANT, *n., adj.* : rûn (bo hilîsandinê û kêmkirina lêkxişanê).

LUBRICATE, *vt.* : rûn kirin (makîne...).

LUBRICATED, *adj.* : rûnkirî.

LUBRICATING, *n.* : rûnkirin.

LUBRICATION, *n.* : rûnkirin.

LUBRICATIVE, *adj.* : rûndar.

LUBRICATOR, *n.* : rûnker.

LUBRICIOUS, *adj.* : hilî, felîte, fêtbar.

LUBRICITY, *n.* : hilîtî, ronîtî.

LUBRITORIUM, *n.* : rûngeh.

LUCAN, *adj.* : loqayî : pîroz yan Încîla Loqa.

LUCE, *n.* : kevnerim.

LUCENCY, *n.* : geşbûn, geşitî, teyisîn, zelalî.

LUCENT, *adj.* : geş, teyisî, zelal.

LUCERN(E), *n.* = **ALFALFA.**

LUCID, *adj.* : zelal, rohn, diyar.

LUCIDITY, *n.* : zelalîtî, rohnîtî, rewayî, dorbînî, rohniya hizir û rêbaz e.

LUCIDNESS, *n.* : zelalîtî, diyarbûn.

LUCIFER, *n.* : şeytan.

LUCIFERIN, *n.* : (madeyên) ronahî çêker.

LUCIFUGOUS, *adj.* : ronahî nexwaz.

LUCITE, *n.* : şûşeyê sivikê qayim.

LUCK, *n.* : dawer, bext, pay, felek.

- **MONEY** : pareyên bextî.
- **PENNY** : pareyên bextî (filsê bextî).
- **TO BE DOWN ON ONE'S ~** : kêmbext.

LUCKILY, *adv.* : bi bextewerî, bextewerîkî.

LUCKINESS, *n.* : bextewerîtî.

LUCKLESS, *adj.* : bedbext.

LUCKY, *adj.* : bextewer, bextiyar, bextdar.

LUCRATIVE, *adj.* : havildar.

LUCRE, *n.* : havil, dirav.

LUCRETIAN, *n.* : jina nimûneya namûsê.

LUCUBRATE, *vi.* : qenc kar kirin, nivîsîn, dirêj kirin, xwandin (bi şev).

LUCUBRATION, *n.* : kar yan xwandin, berhemê ramanê.

LUCULENT, *adj.* : diyar, qayilbar.

LUCULLAN, *adj.* : destvekirî, dilvera, dest berdayî.

LUDDITE, *n., adj.* : endamê desteyek karkeran ko makîne dişikand di salên 1811-1816 li Brîtanya.

LUDICROUS, *adj.* : gêre, pêkenînî.

LUDE, *n.* : leyiztinek zaran e.

LUES, *n.* : firengî, ateşk.

LUFF, *n., vi.* : derketina gemiyê ber bayî ve, ber bayî ve derkeftin.

LUG, *n.* : babireka çarla, fort, guh, mirovê gewc yan hol, gefkirin bo diravkêşanê.

LUG, *vt.i.* : kêşan, zehmet helgirtin.

LUGE, *n.* : şemtoka yekrûnîştek.

LUGGAGE, *n.* : çenteyên rêbariyê, tişt.

LUGGER, *n.* : gemiya babireka çar layan pitir.

LUGSAIL, *n.* : babireka çarlayî.

LUGUBRIOUS, *adj.* : kovan, mirîto, qehirî.

LUGWORM, *n.* : kirmek girûvir e (timlok e bo girtina masiyan).

LUKEWARM, *n., adj.* : şiletên, dilsar, xemsar.

LULL, *n.* : bêbazarî, mendî, hedariya demdar.

LULL, *vt.i.* : lorîn, hejandin (zaroki bo nivistinê) hedar kirin.

LULLABY, *n.* : laylayî, lorî, lorandin.

LULLABY, *vi.* : lorîn (bo zaroki da ko binivit).

LULU, *n.* : nayab.

LUM, *n.* = **CHIMNEY** : kulîn.

LUMBAGO, *n.* : pistêş : azarî sêbende, birk, reqîte.

LUMBOR, *n., adj.* : kêlik, keleke.

- **PUNCTURE** : kunbûna kêlikî.

LUMBER, *vi.* : gîro kirin, kom kirin (belave), dar birrîn û xîzar kirin.

LUMBER, *n.* : dar (xîzarkirî), xirûmirê pûç.

- **JACK** = **LOGGER** (darbirr, darvan).

- **MAN** : darbirr, darfiroş.

- **MERCHANT** : darfiroş.

- **MILL** : xîzargeh.

- **SCALER** : darvanê hilpirjînê.

- **YARD** : meydanka daran, dira embarkirinê û firotinê.

LUMBERIFOID, *n.* : kirmek wek kirmê axê ye.

LUMBERING, *n.* : êzingkirin.

LUMBO-ABDOMINAL, *adj.* : zik û hinavî.

LUMBRICAL, *adj.* (muscle) : yek ji masûlkeyên tilên dest û pêyan livandin.

LUMEN, *n.* (pl. lumina or lumens), valatiya endamek lolekî, valatiya loleyî, yekeya pîvana vizikîna ronahiyê ji çirayekê.

LUMIN-, *pref.* : pêşgir e ko ronahî ye.

LUMINANCE, *n.* : teyisîn, cirîskan.

LUMINARY, *n.* : hesar e.

LUMINESCE, *vi.* : teyisîn, geş bûn.

LUMINESCED, *adj.* : teyisî, çirisî.

LUMINESCENCE, *n.* : geşi(ti).

LUMINESCENT, *adj.* : teyisî, çirîskdar, geş.

LUMINESCING, *n.* : teyîsîn, çirîsîn.

LUMINIFEROUS, *adj.* : geş, teyîsî, ronahî.

LUMINIST, *n.* : ronahîkar, wênegirê guh didit kartêkirina ronahiyê li ser tiştên rengkirî.

LUMINOSITY, *n.* : teyis, çirîskînî, şewqdan, geşîtî.

LUMINOUS, *adj.* : teyîsî, tavî, ronek, ronak, rondar.

- **DENSITY** : tîrî yan xestiya teyîsînê, çirî çirîskeyî.

- **FLAME** : guriya çirîskeyî.

- **FLUX** : vizikîna ronahiyê.

- **INTENSITY** : xurtiya ronahiyê.

- **RADIATION** : tîrêj yan tişkeya ronahiyê.

LUMINOUSLY, *adv.* : bi teyîsînî, teyîsinekî.

LUMINOUSNESS, *n.* : teyîsînîtî.

LUMP, *n.* : serik, parçe, topel, yok, girê, perçiftin, pejbûn, gewde mezin nemaze gewc, engotik.

- **OF MEAT** : tilxê goştî.

- **OF SUGAR** : şekira pirtik (parçe, ne hûr).

LUMP, *vt.i.* : topel kirin, kom kirin (tevlhevî) livandin (bi herayî), çûn (têrdeng).

LUMPECTOMY, *n.* : helkêşana girê yan pejbûna memikî.

LUMPEN PROLETRARIAT *n.* : proletarya mişexwer.

LUMPER, *n.* : kirêkar (bo barkirin û valakirina gemiyê).

LUMPING, *n.* : topelkirin.

LUMPISH, *adj.* : sist, tembel, giran.

LUMPISHLY, *adv.* : bi tembelî, tembelîkî.

LUMPISHNESS, *n.* : tembelîtî, topelîtî, gewcîtî.

LUMPY, *adj.* : sext, gewc, giran, topelî, pêllêkdayî.

LUNACY, *n.* : sewsbûn, dînatî, dîne kîtî, şêtî, dînî.

LUNAR, *adj.* : heyvî, mangî.

- **CAUSTIC** : nîtratên buhujînên zîvî.

- **DISTANCE** : dûriya heyvê.

- **ECLIPSE** : heyvgirtin, heyvgiran.

- **MONTH** : heyvek, meha heyvî (nêzik 29 _ roj).

- **OBSERVATION** : zêrevaniya heyvî, rewangeh ya heyvî.

- **POLITICS** : pirsyarên nekirdar (rêzika heyvî).

- **RAINBOW** : kesk û sor a tirêjên heyvê.

- **YEAR** : sala heyvî.

LUNARIAN, *n.* : heyvezan, nîştecêyê heyvê.

LUNATE, *adj.* : nûheyvî.

LUNATIC, *n., adj.* : dîn, dînok, mêxolî.

- **FRINGE** : civata serkêş.

LUNATION, *n.* : meha heyvî : dem ji heyvek nû ta heyva nûya dî (nêzik 29 _ roj).

LUNCH, *n.* = **LUNCHEON** : têşt, firavîn, sertêşt.

- **ROOM** : jora têştê, menzela taştê.

LUNCH, *vi.t.* : têşt xwarin.

LUNCHEONETTE, *n.* : xwaringeh.

LUNES, *n. pl.* : demên dîniyê.

LUNETTE, *n.* : kuna taqî, kuna nûheyvê, çeper.

LUNG, *n.* : piş, sîpelk, spîlak, kezeba spî, sî, mêlaka sor.

- **HE HAS GOOD ~S** : dengê wî xurt e yan zîl e.

- **BLEEDING**, *n.* : pişerisîn.

LUNGE, *n., vt.* : lêdanek, derb, derb lê dan.

LUNGED, *adj.* : pişekirî, pişedar.

LUNGER, *n.* : lêdankar, lezok.

LUNGFISH, *n.* : pişmasî.

LUNGWORT, pişgiya.

LUNISOLAR, *adj.* : heyvroji.

LUNITIDAL, *adj.* : heyvradanî.

LUNKER, *n.* : mezin nexasme masî.

LUNKHEAD, *n.* : xirpo, gewc.

LUNT, *n.* : çira, kibrit yan gogirda hêdî disojit, dûkêl, hilma germ.

LUNULATE, *adj.* : nûheyvîkî, nûheyvdar.

LUNULE, *n.* : nîşana nûheyvî.

LUPANAR, *n.* : karxane.

LUPERCALIA, *n.* : şehyaneya aviskirinê.

LUPIN(E), *n.* : teraşek çîmenî yan alîf, çiq dirrî ye guldar e.

LUPINE, *adj.* : ziyandar, gurgî (wek gurgî).

LUPUS, *n.* : nesaxiyek çermî kulikî ye, gorg e.

- **VULGARIS** : gorgeya asayî : nesaxiya çermî.

LURCH, *n.* : xwehrbûn, xahrbûn, veweşîn, şikestin (yarî).

LURCH, *vi.* : xahr bûn, veweşîn.

LURCHER, *n.* : sîxor, seyê durih (melez).

LURE, *n.* : fêtkirin, telhe, timlok, perên helûvanî (bo meşqkirinê).

LURE, *vt.* : helûyî vegerandin, fêt kirin, qayil kirin.

LURED, *adj.* : vegerandî.

LURID, *adj.* : pêtî, geş wek agirî, bizdihîn, bahozî, rengdar, fêtkar.

LURIDLY, *adv.* : bi geşî, geşîkî.

LURIDNESS, *n.* : tirsîn, bizdihîn, geşîtî.

LURING, *n., adj.* : daylan.

LURK, *n.* : (li) bervedan, melas.

LURK, *vi.* : zêrevanî kirin, melas kirin, xweveşartin, sîxorî kirin.

LURKING, *n.* : melas.

- **PLACE** : molge, veşartingeh.

LUSCIOUS, *adj.* : bêhnxweş, şirîn, regezî, zayendî, fêtkar, neqşkirî.

LUSCIOUSLY, *adv.* : bi fêtkarî, fêtkarîkî.

LUSCIOUSNESS, *n.* : bêhnxweşitî, fêtkarîtî.

LUSH, *n., adj.* : têr giya yan şînatî, têrbelg, kesk, pirber, ava, havildar, avdar, tamdar, fêtkar, dewlemend, serxweş, mest.

LUSH, *vt.i.* : vexwarin (mey).

LUSHLY, *adv.* : bi têrbelgî, şînatîkî.

LUSHNESS, *n.* : têrbelgîtî yan şînatî.

LUST, *n.* : harî, bi gune, çilîsî, belqitandin.

LUST, *vi.t.* : (daketin) divêt.

LUSTER OR LUSTRE, *n., vt.* : qeşeng, qeşeng kirin.

LUSTERED, *adj.* : qeşengkirî.

LUSTERLESS, *adj.* : pêtî.

LUSTERWARE, *n.* : amanên ferfûrî.

LUSTFUL, *adj.* : bedxu, har (regezî), belqitîndar.

LUSTIHOOD, *n.* : belqitîn, çalakî.

LUSTILY, *adv.* : bi belqitînî, belqitînekî.

LUSTINESS, *n.* : belqitînîtî.

LUSTRAL, *adj.* : paqijker, paker.

LUSTRATE, *vt.* : pak kirin.

LUSTRATED, *adj.* : paqijkirî, pakirî.

LUSTRATING, *n.* : paqijkirin, pakirin.

LUSTRING, *n.* = **LUTE STRING.**

LUSTRATION, *n.* : paqijbûn, pakbûn.

LUSTROUS, *adj.* : çirisî, teyîsî, birûskedar.

LUSTRUM OR LUSTRA, *n.* : paqijkirina gelemperî, serhejmartîn (Romanî), demê pênc salam.

LUSTY, *adj.* : belqitî, fêtkar, xurt, çalak.

LUSUS NATURAE : gêreyî yan ecêbiya xweristî.

LUTANIST, *n.* : kivancevan.

LUTE, *n.* : kivance, teqn, qur.

- STRING : jîha kivanceyî, tevnê avirmîsê teyîsî.

LUTEOUS, *adj.* : zerê pirteqalî yan sor.

LUTETIUM, *n.* : girantirîn hêmana lantanaydî ye.

LUTING, *n.* : seyandin, teqn, qur.

LUTIST, *n.* : kivancevan.

LUX, *n.* : luks : yekeya ronahiyê (yek lomin, li ser metrek çargoşe).

LUXATE, *vi.* : xelandin.

LUXATED, *adj.* : xelandî.

LUXE, *n.* = **LUXURY.**

LUXURIANCE, *n.* : dewlemendiyə bêqam.

LUXURIANT, *adj.* : berdar, berhemdar, zehf werar, dewlemend, avdar, neqşkirî.

LUXURIATE, *vi.* : zehf werar bûn, zayîn (zan), dest berdayî jiyan, dirêj kirin.

LUXURIOUS, *adj.* : dewlemend, neqşkirî.

LUXURIOUSLY, *adv.* : bi dewlemendî, dewlemendîkî.

LUXURIOUSNESS, *n.* : dewlemendîtiya bêqam.

LUXURY, *n.* : dewlemendî (bêqam).

- LY, *suff.* : paşgir e ko wekî ye, hemî ye.

LYCANTHROPE : gurgîn (harî ye), gurgbûyî (mirovî hizir dikit ko ew yê bûyî gurg).

LYCANTHROPY, *n.* : gurgînî.

LYCEE, *n.* : dibistana amadeyî.

LYCEUM, *n.* : sif yan jora gotar û berhevdana gelemperî.

LYCHNIS, *n.* : helezek mêxekî gul sor û spî ye.

LYCOPOD, *n.* : texlîtek kivark e.

LYCOPDIUM, *n.* : toza hûra zayendên kivarkê (mijek e bo nijdariyê û agirbaziyê).

LYDDITE, *n.* : teqemeniyek xurt e birîtiye ji tirşî ya pikrîkî.

LYDIAN, *n.* : ziman yan welatiyê kevne Lîdya li rojavaya Asyaya biçûk (Tirkiyaya niho).

LYE, *n.* : gîrava qilî.

LYING, *n., adj.* : dirêjkirî, virrekî, derewkirin.

- **DOWN** : veketin.

- **IN** : li ber biçûkî.

LYMPH, *n.* : lemf : ava bijîn : şileyek yan avekiyek nêzîk bêreng e ji demarên lemfî birîtiye ji pilazma xwînê û topikên spiyên xwînê.

LYMPH(O)-, *pref.* : pêşgir e ko tevnê lemfî ye.

LYMPHADENITIS, *n.* : kênc, strême.

LYMPHATIC, *n., adj.* : tembel, lemfî.

LYMPH NODULE, *n.* : girêka lemfî.

LYMPHOCYTE, *n.* : topika lemfî.

LYMPHOCYTIC, *adj.* : pêwendîdarê topika lemfî.

LYMPHOCYTOSIS, *n.* : zehfbûna topikên lemfî di nav xwînê de.

LYMPHOID, *adj.* : lemfî.

LYMPHOMA, *n.* : pejbûn yan perçiftina lemfî.

LYMPHOMATOUS, *adj.* : pêwendîdarê perçiftina lemfî.

LYNCE, *n., adj.* : tîj dîtin yan tûjbîn.

LYNCH, *n., vt.* : kuştin (bê dadgerîn), kuştina bêdadgerîn bi destê xelkê.

- **LAW** : qanûna daristanê, sizakirina mirovî (nexasme kuştin) bi destê xelkê enirî bêdadgerîn.

LYNX, *n.* : werşaq.

- **EYED** : tijbîn.

LYONNAISE, *n.* : liyonez : xwarin e.

LYOPHILIC, *adj.* : şilewaz, şilevîn yan şilexwaz.

- **SOIL** : axa şilenevîn, xakî şilenevîn.

LYOPHILIZE, *vt.* : tezî (sar yan qerisî), hişk kirin yan zuha kirin.

LYOPHILIZED, *adj.* : hişk yan zuhakirî.

LYOPHILIZING, *n.* : hişk yan zuhakirin.

LYOPHOBIC, *adj.* : şilewaz, şilenevîn.

- **SOIL** : axa şilenevîn, xakî şilewaz.

LYRA, *n.* : koma stêrên bakur.

LYRATE(D), *adj.* : gîtarî.

LYRE, *n.* : gîtar.

- **BIRD** : balîndeyê gitarî.

LYRIC, *n., adj.* : strana helbest.

- **SONGS** : dîlok.

LYRICAL, *adj.* : gîtarî, strana helbestî.

LYRICALLY, *adv.* : bi helbestî, helbestîkî.

LYRICISM, *n.* : stranîtî, helbestîtî.

LYRICIST, *n.* : hozanê stranan, helbestvanê stranan.

LYRISM, *n.* = **LYRICISM**.

LYRIST, *n.* : gîtarjen.

LYSIS, *n.* : dahêzran.

- **LYSIS**, *suff.* : paşgir e ko şî yan şîtelkar e.

LYSOL, *n.* : lîsol : gîravek ronî paqijker e.

- **LYTE**, *suff.* : paşgir e ko madeyek şikirinbar e.

LYTIC, *adj.* : buhujînî.

- **LYTIC**, *suff.* : paşgir e ko şîkar e.

LYTTA, *n.* : kirmikê zimanî : kirkirokek dirêj şikil kirm e di zimanê seyî de.

- **YZE**, *suff.* : paşgir e ko şîkar e.

LYSOGEN, *n.* : texlîtek bakterya ya nermenîşkî ye.

LYSOGENIC, *adj.* : nermenîşkî.

LYSOGENIZATION, *n.* : nermenişkîbûn.

LYSOGENIZE, *vt.* : nermenîşk kirin.

LYOGENIZED, *adj.* : nermenişkirî.

LYSOSOMAL, *adj.* : pêwendîdarê endameyiyek xaneyî kîskeyî.

LYSOSOME, *n.* : endamekiyek xaneyî wek kîskî ye.

LYTIC, *adj.* : pêwendîdarê dahêzranê.

M

M, m : êm : tîpa sêzdehema elfabeya înglîzî.

MA, *n.* : yadê, dayk, dê..

M. A. (MAGISTER ARTIUM) : Macistêr : seydayê huneran yan zanistan.

MACABRE, *adj.* : tirsinak, bizdihîn, mijadmirin, çepel.

MACACO, *n.* : texlîtek meymûn e.

MACADAM, *n.* : cercîr, rêya bi cercîrê rastkirî.

MACADAMIZE, *vt.* : (rê) rast kirin bi cercîrê.

MACADAMIZED, *adj.* : rastkirî(rê).

MACADAMIZING, *n.* : rastkirin (rê).

MACAQUE, *n.* : mekak : meymûnek asyayî ye.

MACARONI, *n.* : makaronî : lawê rêbaz ne xweristî, xortê înglîziyê kevnegerok.

MACARONIC, *n., adj.* : têkilî, têkil jî du zimanan, têkil jî peyîvên welatî û peyivên Latînî.

MACAROON, *n.* : makaron : şirînayiya spîlka hêkê, şekir û bahîvan.

MACAW, *n.* : tûtiyek emerîkanî mezin dûvdirêj e.

MACCABEES, *n. pl.* : **BOOKS OF THE** : çar kitêbên dîrok û ayînzaniya Cihiyan.

MACE, *n.* : gurz, dardest.

- **BEARER** : dardesthelgir.

MACER, *n.* : dardesthelgir.

MACERATE, *vt.i.* : lawaz kirin, lawaz bûn.

MACERATION, *n.* : lawaz bûn (jî rojîgirtinê), nermkirin (bi şilkirinê).

MACHETE, *n.* : bivir yan kêrikek mezin bo birrina levenî.

MACHIAVEL, *n.* : Makyavel : kevnedewletvanê Florensî (li îtalya), nivîserê kitêba pêgotî Mîr : ew e yê ko dibêjit armanc awayê behane dikit, ko her karê desthelatiya dewletê qayim bikit rewa ye (çend bê sincî bit).

MACHIAVELLIAN, *adj.* : makyavelî, xapînok.

MACHIAVELLIANISM, *n.* : makyavelîtî, xapînokîtî.

MACHICOLATE, *vi.* : kulek kirin, kunkî kirin (bo havêtina moşekan).

MACHICOLATION, *n.* : kulekîkirin.

MACHINABILITY, *n.* : çerxkirinbarîtî.

MACHINABLE, *adj.* : çerxkirinbar.

MACHINATE, *vt.* : pîlan kirin.

MACHINATION, *n.* : pîlangêrî.

MACHINATOR, *n.* : pîlangêr.

MACHINE, *n.* : makîne, sîkene, alav.

- **GUN** : topa xwekar.

- **GUNNER** : havêjê topa xwekar.

- **LIKE** : wek makîneyê.

- **MADE** : bi makîneyê çêkirî.

- **TOOL** : alava makîneyê (wek rendeyê).

MACHINE, *vt.* : çêkirin (bi alavekê), çerx kirin.

MACHINED, *adj.* : çerxkirî.

MACHINERY, *n.* : alav û makîne pêkve, kerese, kereste, alaviya karkirinê.

MACHINING, *n.* : çerxkirin.

MACHINIST, *n.* : mekanîk, kargerê makîneyê.

MACH NUMBER, *n.* : Jimara Mak : renûs e ko rêjeye navbera leza leşekê û leza bayê li dor.

MACHOMETER, *n.* : makpîv.

MACKEREL, *n.* : masiyek deryayî ye.

- **BREEZE** : ziryan.
- **SKY** : esmanê pinikirî bi ewrê spî.

MAKINAW, *n.* : belem, mêzer.

MAC(K)INTOSH, *n.* : makîntoş : paltoyê baranê.

MACKLE, *n., vt.* : leke, gemar, gemar kirin, leke kirin.

MACLE, *n.* : belûra cêmik yan cot, elmasa pan.

MACRO-, *pref.* : pêşgir e ko dirêj e, mezin e.

- **MOLECULE** : gerdî mezin.

MACRO, *adj.* : hemûkî.

MACROCEPHALOUS, *adj.* : ser yan kilox mezin.

MACROCOSM, *n.* : gerdîn, cihana mezin.

MACROCYTE, *n.* : hevaloka mezin.

MACRON, *n.* : nîşana dirêjiyê.

MACRONUTRIENT, *n.* : xwerkerê mezin.

MACROREVOLUTION, *n.* : guhorîna mezin.

MACROPTEROUS, *adj.* : çeng yan balmezin.

MACROSCOPIC, *adj.* : berçavî.

MACRURAL, *adj.* : dûvdirêj.

MACRUROUS, *adj.* : dûvdirêj.

MACULA, *n.* : lek, pinî, gemar.

MACULATE(D), *adj.* : pinîkirî, lekirî, gemarkirî.

MACULATION, *n.* : pîs, pinî, lek, gemar.

MACULE, *n.* : dîn, dînok, dêwane, şêt, har, mêxolî, şeyda.

- **BRAINED** : hol.
- **CAP** : hol.
- **HOUSE** : dînxane.
- **MAN** : dîn, har.

MAD, *vt., i.* : dîn kirin, enirandin.

MADAM, *n.* : sitî, xanim.

MADDEN, *vt., i.* : dîn kirin, dîn bûn, enirandin, tore kirin, har kirin.

MADDENED, *adj.* : enirandî, torekirî, dînkirî, harkirî.

MADDENING, *adj.* : harker, dînker.

MADDER, *n.* : ronerîs, roniyas.

MADDERED, *adj.* : ronerîsî.

MADDING, *adj.* : har.

MADDISH, *adj.* : piçekê har.

MADE, *adj.* : çêkirî.

- **OF ASPHALT** : qîrîn.
- **UP OF** : çêkirî ji.

MADNESS, *n.* : haritî, dînîtî, dînayî, şêtbûn, dînbûn, seswbûn.

MADONNA, *n.* : Meryem, dayka Îsa pêxemberî.

MADREPORE, *n.* : tovê mercanê sodar, canewerê ko vî tovî berhem dikit.

MADRIGAL, *n.* : helbesta kurta evînî.

MADRISAL, *n.* : kurte helbesta evînî.

MADWORT, *n.* : harhelezk.

MAELSTROM, *n.* : zivreka mezin nexasme li rojava berava Norvejê.

MAFFICK, *vt.* : ahenga qîjîn dikit.

MAFIA, *n.* : mafya : dijqanûn : civata nijdevanên Sicîlya li îtalya.

MAFIOSO, *n.* : endamê civata mafya.

MAGAZINE, *n.* : kovar, embar.

MAGAZINIST, *n.* : kovarvan, nivîserê kovarê.

MAGDALEN(E), *n.* : Meryem ya mecdelî.

MAGENTA, *n.* : boyeya sora şîn, rengê sorê erxiwanî.

MAGGOT, *n.* : meyrok, mîrok, kirmoke.

MAGGOTY, *adj.* : kirmokeyî, fêtkar.

MAGI, *adj.* : mecosî.

MAGIC, *adj., n.* : cadû, xirs, nêreng.

- **CIRCLE** : çemere yan cixiza cadûyî.
- **EYE** : çavcadû.
- **WORK** : cadûkarî, xirskarî.

MAGICAL, *adj.* : cadûyî, xirsî.

MAGICALLY, *adv.*: bi cadûyî, bi xirsî, xirsîkî.

MAGICKED, *adj.* : cadûkirî, xirskirî.

MAGICKING, *n.* : cadûkirin, xirskirin.

MAGICIAN, *n.* : cadûbaz, cadûger, xirsker, cadûkar.

MAGIC LANTERN, *n.* : çirayê cadûyî yan xirsî.

MAGISTERIAL, *adj.* : şikûdar, fermandar, vebirr, magisterî : pêwendîdarê bawernemeya magistêrî.

MAGISTRACY, *n.* : dadwerî.

MAGISTRAL, *adj.* = **MAGISTERIAL**.

MAGISTRALLY, *adv.*: bi şikûdarî, şikûdarîkî.

MAGISTRATE, *n.* : dadwer, dadger, dadpirs, qazî.

MAGISTRATE SHIP, *n.* : dadwerîtî.

MAGISTRATICAL, *adj.* : dadwerî.

MAGISTRATICALLY, *adv.*: bi dadwerî, dadwerîkî.

MAGISRTACY, *n.* : dadwerîtî, dadgerîtî.

MAGISTRATURE, *n.* : dadwerîtî, dadgerîtî.

MAGMA, *n.* (*pl.* **MAGMATA OR MAGMAS**) : tilp, hevîr, buhujk.

MAGNA CHARTA OR CARTA, *n.* : peymana mezin : mafnameya azadiya kesî û ramyariya înglîzî ko jî qiral Con hate standin sala 1215.

MAGNALIUM, *n.* : magnalyom : darişteyek sivik û qayima aluminyom û magnisyomî.

MAGNANIMITY, *n.* : merdî, mêranî, dilfirehî, dilverayî, rûnermî, hinir.

MAGNANIMOUS, *adj.* : dilvera, rûnerm, camêr, merd.

MAGNANIMOUSLY, *adv.*: bi merdî, bi camêrî, bi dilverayî, camêrîkî.

MAGNATE, *n.* : mirovê mezin, dewlemend yan şikûdar.

MAGNESIA, *n.* : magnesya : metalî magnesyom.

MAGNESITE, *n.* : magnesayt : karbonatên magnesyom.

MAGNESIUM, *n.* : megnisyom : metal e.

MAGNET, *n.* : magnetîz, asinkês, miqnetîz.

MAGNETIC, *adj.* : magnetîzî.

- **ATTRACTION** : rakêşana magnetîzî.
- **AXIS** : tewereya magnetîzî.
- **CIRCUIT** : gêjana magnetîzî.
- **CURRENT** : rewtek yan lozewa magnetîzî.
- **DECLINATION** : lariya magnetîzî.
- **EFFECT** : kartêkirina magnetîzî.
- **FIELD** : zeviya magnetîzî.
- **FIELD STRENGTH** : hêza zeviya magnetîzî.
- **FLUX** : derperîna magnetîzî, vizika magnetîzî.
- **FORCES** : hêzên magnetîzî.
- **INDUCTION** : handana magnetîzî.
- **INTENSITY** : xurtiya magnetîzî.
- **MERIDIAN** : hêla nemana megnezîtî.
- **MOMENT** : zebrî magnetîzî.
- **NEEDLE** : derziya magnetîzî.
- **NORTH** : bakura magnetîzî.
- **PENDULUM** : pendola magnetîzî.
- **POLARIZATION** : cemserbûna magnetîzî.
- **POLE** : cemsera magnetîzî.
- **RECORDING** : tomarkirina magnetîzî.
- **REPULSION** : hevdorkirina magnetîzî.

- **RESONANCE** : veziringîna magnetîzî.
- **SOUTH** : başûra magnetîzî.
- **SUSCEPTIBILITY** : pezêra magnetîzî.
- **WAVE** : pêlên magnetîzî.

MAGNETICALLY, *adv.*: bi magnetîzî, magnetîzîkî.

MAGNETISM, *n.* : magnetizîtî, magnetîzm.

MAGNETITE, *n.* : oksîdê asinê reş

MAGNETIZATION, *n.* : magnetizkirin, magnetîzbûn.

MAGNETIZE, *vt.* : magnetîz kirin.

MAGNETIZED, *adj.* : magnetîzkirî.

MAGNETIZING, *n.* : magnetîzkirin.

MAGNETOELECTRICITY, *n.* : kehreba magnetîzî.

MAGNETOMETER, *n.* : magnetîzpîv.

MAGNETON, *n.* : magneton : yekeya zebriya magnetîzî.

MAGNETRON, *n.* : derçeya valakiriya zeviya magnetîzdar.

MAGNIFIC, *adj.* : nayab, ciwan, şikûdar.

MAGNIFICAL, *adj.* : nayab.

MAGNIFICALLY, *adv.*: bi nayabî, nayabîkî.

MAGNIFICATION, *n.* : mezinkirin, gewrekirin.

MAGNIFIENCE, *n.* : debdebeyi, nayabî.

MAGNIFICENT, *adj.* : debdebe, nayab, mezin, gewre, bedew, ferwar.

MAGNIFICENTLY, *adv.*: bi nayabî, nayabîkî.

MAGNIFIED, *adj.* : mezinkirî, gewrekirî.

MAGNIFY, *vt.* : mezin kirin, gewre kirin.

MAGNIFYING, *n.* : mezinkirin, gewrekirin.

- **POWER** : hêza mezinkirinê.

MAGNILOQUENCE, *n.* : mezinkirin(axifitn).

MAGNILOQUENT, *adj.* : mezinkirî.

MAGNITUDE, *n.* : çendî, tibab, beha, mezinî, gewreyî, qebare, bayex, qeware.

MAGNOLIA, *n.* : magnolya : helezek belg û gul ciwan e.

MAGNUM, *n.* : şûşeya şerabê yan meyê ya mezin (sêkeya galonê).

MAGPIE, *n.* : qijk.

MAGUS, *n.* : mecos.

MAGYAR, *n., adj.* : Macar, zimanê Macarî (welatî û zimanê Hengariya).

MAHARACA, *n.* : meharaca : mîrê Hindî.

MAHARANÎ, *n.* : jinmîra Hîndî.

MAHAYANA, *n.* : tîreyek Bodî ye.

MAHOGANY, *n.* : darek emerîkanî ye bo kel û pelî bi kar hatin.

MAHOUND, *n.* : kevnenavê Mehemed pêxemberî.

MAHOUT, *n.* : filkar, filhajo.

MAID, *n.* : xidam, zerî, keç, kiç, berbûk.

- **IN-WAITING** : yawera jinqiralê yan jinmîrê.
- **OF HONOUR** : yawera abrû.
- **SERVANT** : xidam, bermalî.

MAIDEN, *n., adj.* : kiç, nakan, bêpele.

- **HEAD** : kiçîtî, perdeya kiçatiyê.
- **HOOD** : kiçatî.
- **NAME** : navê gotara endamê civata gelî.

MAIDENLINESS, *n.* : şermîtî.

MAIDENLY, *adj.* : kiçayî, kiçayîkî.

MAIDHOOD, *n.* = **MAIDENHOOD**.

MAIEUTIC, *adj.* : pirsyarî.

MAIGRE, *n.* : roja nexwarina goştî.

MAIL, *n.* : poste.

- **BAG** : torbeyê posteyî, çenteyê posteyî.
- **BOX** : sindoqa posteyî.
- **COACH** : erebaneya posteyî.
- **MAN** : posteçî.

- **ORDER** : xwesteka postetî.

MAIL, *vt.* : hinartin (bi posteyî).

MAILABLE, *adj.* : postebar.

MAILED, *adj.* : postêkirî, hinartî.

- **FIST** : gefa şerê çekdarî.

MAILER, *n.* : şandiyar.

MAILING, *n.* : postekirin, hinartin.

MAIN, *adj., n.* : serekî, hêza leşî, paniya deryayî, parçe yan xalka serekî, hêla serekî, babireka serekî, bijîn, binyat.

- **IN OR FOR THE ~** : bi serekî yan têkreyî.

- **THE ~ CHANCE** : pirsa serekî, berjewendiya kesî, havil yan sûd.

- **WITH MIGHT AND ~** : herçî bişêt bikit, (hindî jê bêt...).

- **TO HAVE AN EYE TO THE ~ CHANCE** : çavê wî li berjewendiya kesî ye.

MAINLAND, *n.* : bej, hişkatî.

MAINLY, *adv.*: bi serekî, serekîkî.

MAINMAST, *n.* : darbabireka serekî.

MAIN ROAD, *n.* : serek rê, şa rê, bala rê, rêya serekî.

MAIN SAIL, *n.* : babireka serekî.

MAIN SHEET, *n.* : werîsê babirekê serekî.

MAIN SPRING, *n.* : zenbelka serekî, hoyê serekî.

MAIN STAY, *n.* : werîsê darbabirekî, ding, serekî, binyat.

MAINSTEM, *n.* : qemê serekiyê rûbarî, kolana serekî, hêla serekiya rêasinî.

MAINSTREAM, *n.* : arasteya serekî yan zal, baw.

MAINSTREET, *n.* : kolana serekî.

MAINTAIN, *vt.* : parastin.

MAINTAINABILITY, *n.* : parêzbarîtî.

MAINTAINABLE, *adj.* : parêzbar.

MAINTAINED, *adj.* : parastî.

MAINTAINER, *n.* : parêzkar.

MAINTENANCE, *n.* : parastin.

MAINTOP, *n.* : herzala serekî (li serê darê babirekê).

MAINTOPMOST, *n.* : dar babirekê bala.

MAIN YARD, *n.* : karîteyê babirekê serekî.

MAISON(N)ETE, *n.* : xanîk.

MAITRE D'HOTEL, *n.* : serek xizmetkar yan çavnêr.

MAIZE, *n.* : garis, zorat, genimê şamê.

- **OIL** : zeyt yan rûnê garisî.

MAJESTIC, *adj.* : şikûdar, sam.

MAJESTICALLY, *adv.*: bi şikûdarî, samekî.

MAJESTY, *n.* : şikû, ewreng, sam, şikûdarî, xawênşikû.

MAJOR, *n., adj.* : mezin, berbext, serheng.

- **DOMO** : serek xizmetkar.

- **GENARAL** : serhêz.

- **PARTY** : parta pitiratiyê yan mezin.

- **PREMISE** : pêşekiya mezin.

- **TERM** : radeya mezintir.

MAJORITY, *n.* : pitiratî, pêtiratî, piranî, pirîne, zorbe, pitir.

- **RULE** : rêzik yan binkeya pitiratiyê yan pirîneyê.

- **TO JOIN THE ~** : mirin.

MAJUSCULE, *n.* : tîpa mezin.

MAKE, *n.* : çêkirin, dirustkirin, texlîtek sirûşt yan avahiya mirovî.

- **ON THE ~** : li ber çêbûnê ye, bêriya diravî yan payeberziyê dikit.

MAKE, *vt., i.* : çêkirin, afirandin, dirust kirin, ava kirin, danan, amade kirin, damezrandin, kaxezên leyîztinê têkvedan, encam kirin, têhînander, rade kirin, qanûn danan, gêjêya kehrebê girtin yan temam kirin.

- TO ~ ACCOUNT OF : guh dan.

- TO ~ A CLEAN BREAST : hemî gotin, nas kirin.

- TO ~ AGAINST : dijayetî kirin.

- TO ~ A FACE : rûtirş bûn.

- TO ~ AS IF : diyar kirin heçko (dê bikit).

- TO ~ AT : êrîş kirin.

- TO ~ AWAY WITH : kuştin, herifandin, xerc kirin (dest berdayî).

- TO ~ BELIEVE : diyar kirin (ko bawerê pê biînit).

- TO ~ BOLD : serkêşî kirin.

- TO ~ BONES : dudilî kirin.

- TO ~ EYES : bi çavê evîniyê ditin.

- TO ~ FUN : tirane pê kirin.

- TO ~ GAME OF : tirane pê kirin.

- TO ~ GOOD OF : piştrast kirin.

- TO ~ HAY (WHILE THE SUN SHINES) : ko delîveyê bigirit.

- TO ~ HEAD : pêş keftin.

- TO ~ LIGHT OR LITTLE OF : pûte pê nekirin.

- TO ~ LOVE : evînî kirin, gan kirin, dakutan.

- TO ~ MUCH OF : mezin kirin.

- TO ~ NO DOUBT : pişrast bûn.

- TO ~ OFF : revîn.

- TO ~ OR MAR : bûn hoyê serketinê yan binketinê.

- TO ~ OUT : diyar kirin, têgehiştin, serkeftin, dirûv kirin, temam kirin.

- TO ~ OVER : xudanî guhaztin.

- TO ~ PLACE OR ROOM : cih kirin.

- TO ~ PUBLIC : eşkera kirin.

- TO ~ SAIL : babirek rakirin, deryayî diçit (dest bi rêbariya deryayî kirin).

- TO ~ SURE : piştrast kirin.

- TO ~ TIME : zû çûn, dem (rizgar) kirin yan werdan kirin.

- TO ~ TRACKS : revîn.

- TO ~ UP : çêkirin, pêçîn (pêçan), kom kirin, dahînan.

- TO ~ WATER : av çûn nav gemiyê de, mîztin.

- TO ~ WAY : rê dan (kesek dî), rê vekirin.

MAKER, *n.* : çêker, pêkner, pîşesaz, çêkirok, pîşeger, pîşekar.

MAKE FAST, *n.* : pêgira gemiyê.

MAKEREADY, *n.* : dawî amade.

MAKE SHIFT, *n.* : berdêla demdar.

MAKE UP, *n.* : amademenî, sorav û spiyav, temamkirin.

MAKING, *n.* : çêkirin, afirandin.

- ASLEEP : xewandin, nivandin.

- HEAR : dabihîstin.

- OUT : qişirandin.

- TURBID : şêlîkirin.

MAL-, *pref.* : pêşgir e ko bed, xirab yan kêm e.

MALAC-, *pref.* : pêşgir e ko nerm e, nermoke ye.

MALACHITE, *n.* : karbonatên misiyê avkirî.

MALACOLOGY, *n.* : nermokezanî (liqek ji zanyariya zîndewerzaniyê).

MALACOSTRACAN, *adj.* : kelpikî.

MALADAPTATION, *n.* : bedgoncandin, bedbijarekirin.

MALADJUSTMENT, *n.* : bedgoncandin.

MALADMINISTER, *vt.* : bedkardarî kirin.

MALADMINISTRATION, *n.* : bedkardarî.

MALADROIT, *adj.* : kêmşehreza.

MALADROITNESS, *n.* : kêmşehrezayî(tî).

MALADY, *n.* : derd, nesaxî, nexweşî, merezarî.

MALAFIDE, *adv., adj.* : karê bedniyaz.

MALAISE, *n.* : sivikta, leşêş, nehleta.

MALAGASY, *n., adj.* : welat, welatî yan zimanê Melegasî.

MALAMUTE, *n.* : seyê Eskîmo.

MALAPROP(ISM), *n.* : bedpeyivbêjî.

MALAPROPOS, *adv., adj., n.* : ne di cih û demî de.

MALAR, *adj., n.* : rûçikî.

- **BONE** : hestiyê rûçikî.

MALARIA, *n.* : ta û lerz, ta, lerzeta (malarya).

MALARIALOGY, *n.* : ta yan malaryazanî.

MALATHION, *n.* : madeyek pêtkuj e (fosfor têde ye).

MALCONTENT, *n.* : bêzarî, enirîn, bêzar.

MALE, *adj., n.* : nêr.

- **CAT** : xone.

- **CHILD** : gede.

MALEDICTION, *n.* : nifrîn, nifr.

MALEFACTION, *n.* : gunehî, tawan.

MALEFACTOR, *n.* : tawankar, gunehkar, bedkar.

MALEFIC, *adj.* : kuj, ziyankar, çikos.

MALEFICENT, *adj.* : kîndar.

MALEVOLENCE, *n.* : kîn.

MALEVOLENT, *adj.* : dilreş, zikreş, kîndar, duşvan, garîs, kîno.

MALEVOLENTLY, *adv.*: bi kîndarî, kîndarîkî.

MALFEASANCE, *n.* : bedkarkirin.

MALFORMATION, *n.* : kirêtî.

MALFORMED, *adj.* : şêwan, kirêt.

MALFUNCTION, *n., vi.* : bedkarkirin, bedkar kirin.

MALIC ACID, *n.* : tirşaneya sêvê.

MALICE, *n.* : kîn, kîne.

MALICIOUS, *adj.* : zikreş, dilreş, kîndar, duşvan, garîs, kîno.

MALICIOUSLY, *adv.*: bi kîndarî, kîndarîkî.

MALICIOUSNESS, *n.* : kîndarîtî.

MALIGN, *adj.* : kuj, ziyandar, çikos.

MALIGNANCE, *n.* : bedî, kindarî, duşvanî, ziyandarî, kujî, bed perçiftin yan pejbûn.

MALIGNANCY, *n.* : bedî, kujî, duşvanî, bed perçiftin yan pejbûn, kîndarî.

MALIGNANT, *adj.* : bedduşvan, bedpejbûnî.

MALIGNANTLY, *adv.*: bi zikreşî, bi duşvanî, duşvanîkî.

MALIGNITY, *n.* : bedîtî.

MALIGNLY, *adv.*: bi bedî, bi duşvanî, bedîkî.

MALINGER, *vi.* : xwe nesax yan nexoş kirin.

MALINGERING, *n.* : xwenesaxkirin.

MALISON, *n.* : nifrîn.

MALISM, *n.* : bedîtî : baweriya ko ev cihane bed e, xirab e.

MALKIN, *n.* : jinek pis, kitik, kêvrûşka kûvî.

MALL, *vt., n.* = **MAUL**.

MALLARD, *n.* : werdeka kûvî.

MALLEABILITY, *n.* : nermîtî, kutekbarîtî, qutanbarîtî, şilûmilîtî.

MALLEABLE, *adj.* : nerm, kutekbar, şil û mil, qutanbar.

MALEABLENESS, *n.* : nermîtî, kutekbarîtî, qutanbarîtî.

MALLEMUCK, *n.* : balindeyek deryayî mezin e.

MALLENDERS, *n.* : pejbûn, kelikiya pişt çoka hespî.

MALLEOLUS, *n.* : hestiyê gozekê.

MALLET, *n.* : kaşo, çakûç, kutik, kutek, mîkut, mêkuk, karan.

MALLEUS, *n.* : hestiyê kutek.

MALLOW, *n.* : hêro.

MALM, *n.* : texlîtek semeberdê tebeşîrê nerm e.

MALMAISON, *n.* : texlîtek qerenfil, mêxek e.

MALMSEY, *n.* : şerabek şirîn bêhnxoş e.

MALNOURISHED, *adj.* : bedxwer, bedxwer.

MALNUTRITION, *n.* : bedxwerî.

MALODOR, *n.* : bedbêhn, bêhna genî.

MALODOROUS, *adj.* : genî, bogen.

MALPOSITION, *n.* : bedşûn, şûwên çewt.

MALPRACTICE, *n.* : bedreftar, bedrewişt.

MALPRACTITIONER, *n.* : bedreftarkar.

MALT, *n.* : molt : cehê şilkirî, avceh.

- **LIQUOR** : şeraba moltî (wek bîreyê).

MALT, *vt., i.* : molt kirin, avceh kirin.

MALTA, *n.* : welatê Malta (girav).

MALTASE, *n.* : maltêz : havên yan enzîm e ko şekira cehî dikit glukoz (şekira tirî) yan nîşa.

MALTED MILK, *n.* : şîrê moltkirî, şeraba moltkirî.

MALTHA OR MALTHITE, *n.* : madeyek reş e, lince, navber neft û ziftê ye.

MALTHUSIAN, *adj., n.* : bawerkar yan bawermendê Maltusî yê ko pêşniyazkirî ko za û zê kêm bibit dako berhemê xwarinê têra xelkê bikit.

MOLTING, *n.* : avcehkirin.

MALTOSE, *n.* : maltoz : şekira maltî yan cehî.

MALTREAT, *vt.* = **ILL-TREAT** (diêşandin).

MALTREATMENT, *n.* : êşandin.

MALTSTER, *n.* : maltçêker yan firoş.

MALVERSATION, *n.* : bedkardarî.

MALVOISIE, *n.* = **MALMSEY**.

MAMBA, *n.* : marek efrîqayî jehrî ye.

MAMBO, *n.* : semayek lezîn e.

MAMBO, *vi.* : (semaya) mambo kirin.

MAM(M)A, *n.* : dayk.

MAMELON, *n.* : zîrkê biçûkê girûvir.

MAMMA, *n.* : memik.

MAMMAL, *n.* : mêşîr, şîrdar, memikdar, guhandar.

MAMMALIAN, *adj., n.* : memikdarî, guhandar.

MAMMALOGIST, *n.* : memikdarzan.

MAMMALOGY, *n.* : memikdarzanî.

MAMMARY, *n.* : memikdar.

- **GLAND** : livika memikgirêjî.

MAMMEE, *n.* : darek emerîkanî ye.

MAMMIFORM, *adj.* : memikî.

MAMMILLA, *n.* : çiçe, serçiçik, sermemik.

MAMMILARY, *adj.* : memikdar.

MAMMILATE(D), *adj.* : memikî, çiçikî.

MAMMOCK, *vt.* : dirandin, çirandin.

MAMMON, *n.* : saman, şeytanê saman û çikosiyê.

MAMMONISM, *n.* : samançikosîtî.

MAMMONIST, *n.* : samanperist.

MAMONITE, *n.* : samanperist.

MAMMOTH, *n., adj.* : zebelah, ejdeha, mezin.

MAMMY, *n.* : dayk.

MAN, *n.* : mêr, mirov, zelam, piyaw, piyak, mêrd.

- **A ~ OF LETTERS** : torevan, wêjevan, hozan.

- **A ~ OF THE WORLD** : mirovê têr serhatî.

- AS ONE ~ : pêkve, hemûkî.
- AND BOG : ji bisporî û pê de.
- OF HIS WORD : dev bi gotî.
- OF LETTERS : hozan, wêjer, nivîser.
- OF WAR : gemiya şerî, cengkeştî.
- SLAUGHTER : mirovkuştin.
- THE ~ IN THE STREET : mêrkê kolanê : mirovê sade.
- TO A ~ : hemî, bê awarte.

MAN, *vt.* : asê kirin, serbaz pitir kirin.

MANA, *n.* : hêza sirûştî, desthelatiya torî, rûmeti.

MAN-ABOUT-TOWN, *n.* : dewlemendê tembel yê ko demê xwe her li yane, şanoger û pêşbirkeyan diborînit.

MANACLE, *n.* : çîdan, zincîr, bend.

MANACLE, *vt.* : zincîr kirin, bend kirin.

MANACLED, *adj.* : pabend, bendewar.

MANAGE, *n.* : kehîkirina hespî, dibistana siwarçakiyê.

MANAGE, *vi., t.* : kardarî kirin, destê xwe girtin, debar kirin, ser keftin.

MANAGEABLE, *adj.* : pêbir, sernerm, dilsivik, nerm.

MANAGEMENT, *n.* : kardarî, kargerî, kargêrî, gerge, gerînge, qedandin, serkarî.

- SCIENCE : kardarîzanî, kargêrîzanî.

MANAGER, *n.* : kardar, karger, serkar, berêweber, serek, serwer, serkar.

MANAGERIAL, *adj.* : kardarî.

MANAGING, *n.* : kardarkirin.

MAN APE, *n.* : meymûnê bala (wek mirovî).

MAN AT ARMS, *n.* : serbaz.

MANATEE, *n.* : pezê deryayî.

MANCHET, *n.* : sewik, (nanê genimê baş).

MANCIPLE, *n.* : belênderê azoqeyî.

MANDAEAN, *n., adj.* : endam yan zimanê tîrekî ginosti, Mendaî (sabiî).

MANDALA, *n.* : wêneyê hêmayiyê girûvir, hêmayê ayîniyê cîhaniyê.

MANDAMUS, *n.* : fermana dadwerî.

MANDARIN, *n.* : fermanberê çînî.

- ORANGE : pirtiqalek biçûk e, mandarîn.

MANDATORY, *n.* : sipardeyî, sipardekirî.

MANDATE, *n.* : rasiparde, dagîr, jêrfermanî.

MANDATE, *vt.* : siparde kirin, dagîr kirin.

MANDATED, *adj.* : sipardekirî.

- TERRITORY : dagîrgeh.

MANDATING, *n.* : sipardekirin.

MANDATORY, *adj., n.* : sipardeyî, sipardekirî.

MANDIBLE, *n.* : lama jêrî, arçêm.

MANDIBULAR, *adj.* : lamî (pêwendîdarê lamê).

MANDIBULATE, *adj., n.* : dulam.

MANDINGO, *n.* : milletek zincî ye li rojavaya Efrîqa.

MANDOLIN(E), *n.* : mandolîn : alavek mûzîqeyî ye.

MANDOLINIST, *n.* : mandolînjen.

MANDRAKE, *n.* : helezek bacanî ye.

MANDREL OR MANDRIL, *n.* : stûna zivirîna rendeyî.

MANDRILL, *n.* : meymûnek mezin ziyankar e li rojavaya Efrîqa.

MANDUCATE, *vt.* : cûtin (cîtin), xwarin.

MANDUCTION, *n.* : cîtin, xwarin.

MANDUCTORY, *adj.* : cîtinî.

MANE, *n.* : bij, jih, yal.

- LION'S ~ : milek.

MAN-EATER, *n.* : mirovxwer.

MANELESS, *adj.* : bêbij.

MANEUVER, *n.* : pîlan geran, anîn û birîn (leşker), rahînan, meşq, gemeya şerî.

MANEUVRE, *vi., t.* : pîlan gerandin, hînan û bûn, neqş kirin, gemeya şerî leyiztin.

MANEUVRED, *adj.* : rahînayî, neqşkirî, înayî û birî.

MANEUVERING, *n.* : pîlan gerandin, înan û birîn, rahînan, gemeleyiztina şerî.

MANFUL, *adj.* : mêr, kelepiyaw.

MANGABEY, *n.* : meymûnek biçûk dûvdirêj e.

MANGAN(O)-, *pref.* : pêşgir e ko manganez e.

MANGANATE, *n.* : manganet : xwêya tirşiya manganezî.

MANGANESE, *n.* : manganez : hêmanek kanî ye yan metalî ye.

MANGANESE SPAR, *n.* = **RHODONITE**.

MANGANIC, *adj.* : manganezî.

- **ACID** : tirşiya manganezî.

MANGANITE, *n.* : manganît : oksîdê manganezê avî.

MANGE, *n.* : gir(r), gurî.

MANGEL-WURZEL, *n.* : şilindirê dewaran.

MANGER, *n.* : afir, delav, dangî.

MANGLE, *n.* : lîtiya stûneyî.

MANGLE, *vt.* : kirêt kirin, zehê kirin, têk dan, çirandin.

MANGO, *n.* : embe.

MANGONEL, *n.* : bereyişk, çimçir.

MANGOTEEN, *n.* : texlîtek darek rojhelata Hindistanêye, berê vî darî ko wek teraqî ye.

MANGROVE, *n.* : darê deverên yeksanekerî ko rihên nû ji çiqan didit.

MANGY, *adj.* : kotî, gurî.

MANHANDLE, *vt.* : reqî diyar kirin (êşandin), bi dest kar kirin (bê makîne).

MANHATTAN, *n.* : texlîtek koktêl e (vexwarin).

MANHOLE, *n.* : kunmirov : kuna mirov diçît jor yan di nav de bo karekê wek paqijkirinê yan çakkirinê.

MANHOOD, *n.* : mêranî, piyawetî, peyakî, zelamî, zelamîti.

MAN-HOUR, *n.* : kardemjimêr.

MANHUNT, *n.* : mirovnêçîr : nêçîr bo girtina mirovî.

MANIA, *n.* : harîti.

MANIAC(AL), *adj., n.* : har, hewesdar.

MANIACALLY, *adv.*: bi harî, harîkî.

MENIAL, *adj.* : netişt.

MANIC, *adj., n.* : har, harî.

- **DEPRESSIVE** : harmirîto.

MANICHEAN, *adj.* : Manewî.

MANICURE, *n.* : nînûk, neynûk, nînûkbirr.

MANICURE, *vt.* : nînûk kurt û boye kirin.

MANICURIST, *n.* : nînûk kurtker û boyeker (manîkûr).

MANIFEST, *n., adj.* : barname, diyar, xuya, şanî, eşkera.

MANIFEST, *vt.* : eşkera kirin, diyar kirin.

MANIFESTANT, *adj., n.* : nişande, birrok, nîşanker : mirovê nîşandanê dikit.

MANIFESTATION, *n.* : diyarkirin, ravedan, xuyakirin, derxistin, nîşandan.

MANIFESTING, *n.* : diyarkirin, xuyakirin.

MANIFESTLY, *adv.*: bi eşkerayî, eşkerayîkî.

MANIFESTO, *n.* : şanîdan, ragehandina mîrî, belavok, weşînek.

MANIFESTO, *vt.* : ragehandin belav kirin.

MANIFOLD, *adj., n.* : çend carî, fire, zor, hercor.

MANIKIN, *n.* : manîkan : nîşankera cilan.

MANIL(L)A, *adj., n.* : kaxeza manîla, ji

kaxeza manîla çêkirî, ji kaxeza kindirî çêkirî, kindira manîla.

MANIPLE, *n.* : zendek.

MANIPULAR, *adj.* : destkarî.

MANIPULATE, *vt.* : destkarî kirin.

MANIPULATED, *adj.* : destkarîkirî.

MANIPULATING, *n.* : destkarîkirin.

MANIPULATION, *n.* : destkarîkirin.

MANIPULATIVE, *adj.* : destkarî(dar).

MANIPULATIVELY, *adv.*: destkarî, destkarîkî.

MANIPULATIVENESS, *n.* : destkarîtî.

MANIPULATOR, *n.* : destkarker.

MANIPULATORY, *adj.* : destkarkerî.

MANLIKE, *adj.* : wek mirovî, mêrkî.

MANLINESS, *n.* : mirovatî, mêranî, zelamî, zelamîtî, peyakî, peyatî, merdî, piyaweti.

MANLY, *adj.* : merd, mêrxas, mêrane, piyawane.

MANNA, *n.* : gezû.

MANNED, *adj.* : têr mêr yan mirovkirî.

MANNEQUIN, *n.* : manikin.

MANNER, *n.* : rêbaz, çawayî, çewanî, cor, şêwe, awa, çitoyî, çitovî, reftar, celeb, celew, şêwaz, teher, rewişt.

MANNERED, *adj.* : sinckirî.

MANNERISM, *n.* : sincîtî, rêbazîtî, rewiştî.

MANNERLESS, *adj.* : dilreq, bêrewişt, bêreftar.

MANNERLY, *adj., adv.*: rûmetdar, bi rûmetdarî.

MANNERS, *n.* : rewişt, sincî.

MANNING, *n.* : (têr) mêr yan mirovkirin.

MANNISH, *adj.* : mêr.

MANNITE OR MANNITOL, *n.* : manîtol : madeyek alkuholî bo sehkirina karê gulçîskê bi kar dihêt.

MANNOSE, *n.* : şekira amade dikin bo oksîdkirina manîtolî.

MANOEUVRE, *n., vi., t.* = **MANEUVRE.**

MANOMETER, *n.* : pestanpîv.

MANOMETRIC(AL), *adj.* : pestanpîvî.

MANOR, *n.* : xaniyê zevîdarî, çandingeh.

- **HOUSE** : xaniyê zevîdarî.

MANPOWER, *n.* : kar, kardest.

MANSE, *n.* : xaniyê qeşeyî.

MANSION, *n.* : sera, koçk.

MANSERVANT, *n.* : xizmetkar (xulam).

MAN-SIZE(D), *adj.* : kêrhatî, zelamî, mêrkî.

MANSLAYER, *n.* : mêrkuj.

MANSUETUDE, *n.* : destvilkî.

MANTEL, *n.* : texçik.

MANTELET, *n.* : ebayek bêhiçik û kurt e.

MANTIC, *adj.* : berbînî.

MANTLE PIECE, *n.* : texçik.

MANTICORE, *n.* : canewerek efsaneyî ye.

MANTILLA, *n.* : eba yan poşiya kurt û tenik.

MANTIS, *n.* : hêştira Cihiyan.

MANTISSA : deheka logarîtmî.

MANTLE, *n.* : qalik, dapoşîn, poşî, palto, berg.

MANTELED, *adj.* : bergkirî.

MANTLE, *vt., i.* : nixaftin, belav bûn, dirêj bûn.

MANTLING, *n.* : dapoşîn.

MANTRAP, *n.* : (mirov) telhe : bo girtina mirovî.

MANTUA, *n.* : kevneebayê firehê jinan.

MANUAL, *adj., n.* : destkar, namêlke.

- **ALPHABET** : elfabeya destî (bo ker û lalan).

- **TRAINING** : rahînana destkarî (kirdarî).

MANUALLY, *adv.*: destkarî, destkarîkî.

MANUFACTORY, *n.* : kargeh.

MANUFACTURE, *n.* : pîşesazî, tiştê ji madeyên xav çêkirî, çêkirin (bi destî yan makîneyê).

MANUFACTURE, *vt.* : çêkirin (bi destî yan makîneyê).

MANUFACTURED, *adj.* : çêkirî.

- **GAS** : gaza çêkirî.

MANUFACTURER, *n.* : pîşeger, pîşesaz.

MANUFACTURING, *n.* : çêkirin (bi destî yan makîneyê).

MANUMISSION, *n.* : azakirina benî yan bendeyan.

MANUMIT, *vt.* : (benî) aza kirin, serbest kirin.

MANUMITTED, *adj.* : azakirî.

MANUMITTING, *n.* : azakirin.

MANURE, *n.* : rîx, sergîn, peyîn, zibil, serkil, liban, tepk.

- **DRIED ~ (AS FUEL)** : tert, tertik.

MANURING, *n.* : peyînkirdin, zibilkirin.

MANUS, : dest, desthelatî (ya babê li ser biçûkan...).

MANUSCRIPT, *adj., n.* : desnûs, destnivîs, nivîsar, peyaz (destnivîsî).

- **IN ~** : hêşta destnivîs e.

MANWARD, *adj.* : ber mirovî ve, arasteyî mirovî.

MANX CAT, *n.* : kitikek kehî û bê dûvik e.

MANY, *adj., n.* : gelek, zor, pol, tijî, teji.

- **SIDED** : çend rex, layî yan al.

- **TO BE ONE ~ FOR** : jîrtir û şehrezatir.

MANZANITA, *n.* : teraşek Emerîkanî ye.

MAP, *n.* : nexşe.

MAP, *vt.* : nexşe kirin, melheze kirin, pîlan kirin, rêk xistin.

MAPPED, *adj.* : nexşekirî.

MAPPER, *n.* : nexşevan.

MAPPING, *n.* : nexşekirin.

MAPLE, *n.* : îsfendan, darê îsfendanî.

- **SUGAR** : şekira îsfendanî.

MAQUETTE, *n.* : nemûneyek pêşekî biçûk.

MAQUILLAGE, *n.* : ciwanemenî.

MAQUIS, *n.* : pêşmergeyê frensî (bergirê nihênî).

MAR, *vt.* : têk dan.

MARABOU(T), *n.* : texlîtek avirmîş, leglege.

MARAKA, *n.* : kulindk.

MARASMUS, *n.* : lawazbûna bereber.

MARATHON, *n.* : pêşbirke yan pêşbeziya dirêj.

MARAUD, *vi.* : êrîş kirin, talan kirin, pelamar kirin.

MARAUDER, *n.* : talanker, êrîşker, pelamarker.

MARBLE, *n., adj.* : mermer.

- **CAKE** : kiloca wek mermerî.

- **SCULPTURE** : mermertiraş.

MARBLE, *vt.* : mermer kirin.

MARBLED, *adj.* : mermerkirî.

MARBLIZE, *vt.* = **MARBLE**.

MARBLING, *n.* : mermerkirin.

MARBLY, *adj.* : mermerî.

MARCASETE, *n.* : asin û kibrîtê belûrî.

MARCEL, *n., vt.* : pirç yan por pêlî, (pirç) pêlî bûn.

MARCESCENT, *adj.* (helez) qurmiçî.

MARCH, *n.* : adar, avdar.

MARCH, *n.* : rewtek, rêrew, rêvçûnek.

- **PAST** : leşker niwandin yan bijar kirin.

MARCH, *vi., t.* : bi rê ve çûn.

MARCHEN, *n.* : çirok, çîvanok.

MARCHER, *n.* : bi rêveçûyî.

MARCHESA, *n.* : markîza : jina markîzî (xanedanek e).

MARCHESE, *n.* : xanedanê îtalî.

MARCHING, *n.* : birêveçûn.

MARCHIONESS, *n.* = **MARCHESA**.

MARCONIGRAM, *n.* : birûska têlî(markonî).

MARE, *n.* : canî, canîk, hesp.

MARE, *n.* (*pl.* **MARIA**) : derya.

- **CLAUSUM** : deryayê daxistî.

- **LIBERUM** : deryayê vekirî.

MAREMMA, *n.* : çirava nizma beravî.

MARE'S NEST, *n.* : serab, tevlihevî.

MARGARIC ACID, *n.* : tirşiya margarîk.

MARGARİNE, *n.* : rûnê heleziyê pîşesazî.

MARGAY, *n.* : kitikek pilingî emerîkanî biçûk.

MARGIN, *n.* : perawêz, rex, rade, têvelî li navbera behayê kirîn û firotinê, dabînkirdina darayî.

MARGIN, *vt.* : têbînî kirin, perawêz kirin, rexekî kirin.

MARGINAL, *adj.* : perawêzî, radeyî.

- **LAND** : zeviya radeyî, beyar.

- **PRODUCER** : berhemdarê radeyî.

- **RETURN** : dahatina radeyî.

- **WORKER** : karkerê radeyî (kirê hindî berhemî).

MARGINALIA, *n. pl.* : têbîniyên perawêzî.

MARGINALITY, *n.* : perawêzîtî.

MARGINALLY, *adv.*: bi perawêzî, perawêzîkî.

MARGINATE(D), *adj., vt.* : perawêzkirî, perawêz kirin.

MARGRAVE, *n.* : xanedanê elmanî, parêzgarê leşkeriyê deverek elmanî (ser sinorî yan serhedî).

MARGUERITE, *n.* : dawudiyê çavga.

MARIAN, *adj.* : Meryemî, ji Mariya Tudorî (1553-1558), yan Mryema dayka Îsayî.

MARIANIST, *n.* : oldarê Frensiyê perwerdekar.

MARIACHI, *n.* : tîpek mûzîqeyî Meksîkî gerok e.

MARICULTURE, *n.* : çandina deryayî.

MARIGOLD, *n.* : mexmork, heleza gul zêrîn.

MARIHUANA OR MARIJUANA, *n.* : marîcwana : texlîtek giya (heşîş) ya sivik.

MARIMBA, *n.* : alavek mûzîqeyî efrîqayî.

MARINA, *n.* : ger yan gol bo lenger û çakirina gemiyan.

MARINADE, *n.* : tirşiya şerabê, sihikê û beharatan, masî û goştê hosa tirşîkirî.

MARINE, *adj., n.* : deryayî, serbazê deryayî, bazirganî deryayî.

- **GLUE** : stirka deryayî.

MARINER, *n.* : deryavan, deryager.

- **'S COMPASS** : qiblenimaya deryavanî.

MARIOLATRY, *n.* : peristina Meryemê (dayka Îsa pêxemberî).

MARIONETTE, *n.* : leyizokên livînî.

MARITAL, *adj.* : şûkirinî, jinînanî.

MARITIME, *adj.* : deryayî, bazirganî-deryayî.

MARJORAM, *n.* : nefel, merze.

MARK, *n.* : nîşane, nîşan, kêl, rêzanî, hêma, şeqil, şanik, nîşandek, navnîşan.

- **SHOOTING** : şêlik.

- **SAVE THE ~** : gaziya tiraneyî.

- **TO HIT THE ~** : ser keftin, li armancê dan.

- **TO MISS THE ~** : bi ser nekeftin, li armance nedan.

MARK, *vt.* : nîşan kirin, armanc kirin.

- **TO ~ DOWN OR UP** : behayî kêm kirin yan zêde kirin.

- **TO ~ OFF** : cuda kirin (bi rêzekê yan radeyekê).

- **TO ~ OUT** : rêzek nexşe kirin da ko sinorê tiştekê derkevit.

- **TO ~ OUT FOR** : helbijartin.

- **TO ~ TIME** : li direkê man (rawestayî, bê pêşveçûn).

MARKDOWN, *n.* : beha kêmkirin.

MARKED, *adj.* : nîşankirî, navdar, diyar, gumandar.

MARKEDLY, *adv.*: bi nîşankirinî.

MARKER, *n.* : nîşanker.

MARKET, *n.* : bazar.

- **GARDEN** : zeviya zerzewatî, çîmena zerzewatî.

- **PLACE** : bazar, meydana bazarî.

- **TO BRING ONE'S EGGS TO A BAD OR THE WRONG ~** : ser nakevit çima ko bazarê xwe li direk nebaş dikit.

- **TO FIND A ~** : baş firotin.

MARKET, *vi.* : bazar kirin, bazirganî kirin.

MARKETABILITY, *n.* : bazarbarîtî, firotinbarîtî.

MARKETABLE, *adj.* : bazarbar, firotinbar.

MARKETING, *n.* : bazarkirin, firotin.

MARKHOR, *n.* : marxor : bizinek kûvî mezin şaxbadayî (li bakura Hindistanê).

MARKING, *n.* : nîşankirin, navnîşan, kotîn, deqandin.

MARKSMAN, *n.* : sekvan, nîşandar.

MARKUP, *n.* : beha bilindbûn.

MARL, *n.* : axa lîmî û karbonatên semeberdî.

MARLIN, *n.* : texlîtek masî ye.

MARLIN(E), *n.* : werîsê duta.

- **SPIKE** : alavek dar yan asin tîj e bo vekirina tayên werisî.

MARLITE, *n.* : texlîtek axa lîmî ye ko xwe li ber bayî digirit.

MARMALADE, *n.* : riçal, laçe.

MARMITE, *n.* : nimûneya havêna niya bîreyê.

MARMOLITE, *n.* : berê marî (kesk pêtî).

MARMOREAL OR MARMOREAN, *adj.* : mermerî.

MARMOSET, *n.* : meymûnek emerîkanî biçûk e.

MORMOT, *n.* : canewerek kirinde yan kirînk e.

MAROCAIN, *n.* : perûkê avirmîşê kirasî.

MARONITE, *n.* : Maronî (endamê ola filehiya Maronî).

MAROON, *n.* : rengê sorê tarî, mirovê havêtî ber ava çol, yan di barek bêhîvî de.

MAROON, *vt.* : mirovî dihavêt ber avek çol, yan mirovekê di barek bêhîvî de dihêlit.

MARPLOT, *n.* : zanxwazê têkdankar.

MARQUEE, *n.* : konê mezin, seywan.

MARQUESS, *n.* : markîz : texlîtek xanedan e.

MARQUISE, *n.* : markîza : jinmarkîz (jina markîzî).

MARQUETRY, *n.* : sefkirin, qurandin, serdilkirin.

MARRAM, *n.* : giyayê baravê.

MARRED, *adj.* : şewliqî.

MARRIAGE, *n.* : mare, şûkirin, bûkînan, jînînan, şû, hawserî, hevserî, mêrkirin, mehr.

- **BROKER** : xwazgîn, xazgîn.
- **LINES** : bawernameya şûkirinê yan jînînanê, marebirrî.
- **PROPOSAL** : xwazgînî.

MARRIAGEABLE, *adj.* : şûkirinbar.

MARRIED, *adj.* : şûkirî, jînînayî, hevserkirî, hawserkirî.

MARRON, *n.* : şahberû, riçala şahberûyê.

- **GLACE** : şahberûya şekirkirî.

MARROW, *n.* : mejî.

- **BONE** : hestiyê mejî, herdu çok.
- **FAT** : texlîtek kelpikên mezin e.

MARRY, *vt., i.* : şû kirin, jinêhînan.

MARRYING, *n.* : şûkirin, jînînan, mehrkirin, hevserkirin.

- **OFF** : jindan.

MARS, *n.* : Mars : Xudayê şerî.

- **SIGN OF ZODIAC** : xerçeng.

MARSEILLAISE, *n.* : Marseyez : sirûda nîştimaniya Frensî.

MARSH, *n.* : avgîr, zong, zelkaw, meraze.

- **ELDER** : beqlê zongî yan merazeyî.
- **GAS** : mîtên : gaza zong û kanzayan.
- **HEN** : mirîşka zongî yan merazeyî.
- **MARIGOLD** : azeryon (gulzêrîn) : mexmorka zongî.

MARSHAL, *n.* : marşal (serleşker), serekê polîsî, bajêrvan, yawerê dadwerî.

MARSHAL, *vt.* and i. : rêk kirin, rêk xistin, rêk bûn, rêberî kirin.

MARSHALLED, *adj.* : rêkxistî, rêkirî.

MARSHALLING, *n.* : rêkxistin, rêkirin.

MARSHINESS, *n.* : avgîrî, zongî, zongawî, merazeyîtî.

MARSHMALLOW, *n.* : espon.

MARSHY, *adj.* : zongî, merazeyî.

MARSUPIAL, *adj., n.* : (canewerê) hebanî yan kîskdar.

MARSUPIUM, *n.* : heban.

MART, *n., vt.* : bazar, bazirganî kirin, firotin.

MARTAGON, *n.* : zebat, şlêr.

MARTELTO TOWER, *n.* : birc yan kelheya çemereyî.

MARTEN, *n.* : delek, koje, koze.

MARTENSITE, *n.* : parçeya serekiya asinê reqkirî.

MARTIAL, *adj.* : cengî.

- **LAW** : qanûna cengî (ûrfî).

MARTIAN, *adj., n.* : marsî.

MARTIN, *n.* : hacireşk, pereslêr.

MARTINET, *n.* : efserê bandûbariyê.

MARTINETISM, *n.* : bendûbarîtî.

MARTINGALE, *n.* : qayîşa tenga xurcezînî.

MARTINI, *n.* : martînî : texlîtek şerab e.

MARTLET, *n.* : hacireşk, pereslêr.

MARTYR, *n.* : giyanbexş, şehîd.

MARTYRDOM, *n.* : giyanbexşî, cangorîtî.

MARTYRIZATION, *n.* : şehîdbûn, cangoribûn.

MARTYRIZE, *vt.* : şehîd kirin.

MARTYROLOGY, *n.* : tomara şehîdan.

MARTYRY, *n.* : şehîdgeh.

MARVEL, *n.* : ecêb, sosret.

MARVEL, *vt.* : ecêbî girtin, sosret girtin.

MARVELLED, *adj.* : ecêbîgirtî, sosretgirtî.

MARVELLING, *n.* : sosretgirtin, ecêbgirtin.

MARVELLOUS, *adj.* : serzivirîn, sersorîn, ecêb.

MARXIAN, *adj., n.* : Marksî : bawermendê îdeolojiya Karl Marksî.

MARXISM, *n.* : marksîzm : dîtaneya ramyarî û aboriya Marksî bo helweşîna samanê xwemalî û avakirina civatek civakî.

MARZIPAN, *n.* : şirînayî (bahîv, şekir û spîlka hêkê).

MASCARA, *n.* : kil, matik.

MASCON, *n.* : madeyê dagirtiyê rakêşerê xurt li jêr rûyê heyvê.

MASCOT, *n.* : bextdar.

MASCULINE, *adj., n.* : nêr, nêrîn.

- **FORELOK** : bijî.

MASCULINITY, *n.* : nêrîtî, mêranî, zelamî(tî).

MASER, *n.* : meyzer, *n.* : alave bo mezinkirina pirteya kehrebî (bi derperîn û handana tîrêjan).

MASH, *n.* : lepeherîşan (genim yan malt " ceh " şilkirî û tenkvedayî di nav ava germ de bo çekirina bîreyê, têkiliya genim, pîne û ava germ (bo alîkê), şeydayî.

MASH, *vt.* : herişandin, şil kirin, evînî kirin.

MASHED, *adj.* : kutayî, qutayî, herişandî.

- **POTATOES** : kartola kutayî yan herişandî.

MASHER, *n.* : alavka herişandinê, evînkar.

MASHIE, *n.* : texlîtek darê golfê ye.

MASHITE, *n.* : asinkê golfê.

MASK, *n.* : bizmik, hendeg, rûpûş, rûbend, maske.

MASK, *vt.* : hendeg kirin, rûpûş kirin.

MASKED, *adj.* : hendegkirî, rûpûşkirî.

MASKER(QUER), *n.* : rûpûşkar, rûbendkar.

MASKING, *n.* : hendegkirin, perdekirin.

MASKINONGE, *n.* : masiyek mezin e.

MASOCHISM, *n.* : hezkirina xwelêdanê yan xweazarkirinê û xweêşandinê (masoşîstî).

MASOCHIST, *n.* : hezkerê xwelêdanê û xweêşandinê (masoşîst).

MASOCHISTIC, *adj.* : pêwendîdarê xwelêdanê.

MASON, *n.* : hostayê avakirinê, avakerê serbest, avaker (fermeson).

- **BEE** : mêşhingvîna avaker.

- **JAR** : cerê avakerî (amanek dijba ye).

- **WASP** : zilkêtka avakerî.

MASON, *vt.* : ava kirin.

MASON-DIXON, ~ **LINE**, *n.* : sinorê navbera wîlayetên Merîlend û Pensilvanya ko radeyê bendeyiyê bo li wîlayetên yekgirtiyên Emerîka.

MASONIC, *adj.* : avakerî, masonî (fermesonî).

MASONRY, *n.* : avagerî, avahî, avakirin.

MASQUE OR MASQUERADE, *n.* : kurteşanogerî.

MASQUER, *n.* = **MASKER**.

MASQUERADE, *n.* : ahenga qirdikî (nepenî kirinî), cilên nepenîkirinê, nepenîkirin(qirdikî).

MASQUERADE, *vi.* : nepenî kirin, qirdikî kirin, beşdariya ahenga qirdikîkirinê.

MASQUERADED, *adj.* : nepenîkirî.

MASQUERADING, *n.* : nepenîkirin.

MASS, *n.* : nivêja giroyî (filehên katolîk) yan civarî.

MASS, *n.* : lok, comik, barist, gomçik, topel, çînên karker, gulor, komelî.

- **CARD** : karta agehdariya nivêja giroyî (civarî).

- **DESTRUCTION** : komkuj.

- **SPECTRUM** : şebenga barist.

MASS, *vt., i.* : topel kirin, lok kirin.

MASSACRE, *n.* : qelaço, kuştar, serbirrgeh, komkujî, komelkujî, kuştarî.

MASSACRE, *vt.i.* : ser jê kirin, kom kuştin (kuştarî).

MASSACRED, *adj.* : kuştarkirî.

MASSACRING, *n.* kuştan kirin.

MASSAGE, *n.* : perxan, têdan, gemirandin.

MASSAGE, *vt.* : perxankirin, gemirandin.

MASSAGED, *adj.* : perxandî, gemirandî.

MASSAGING, *n.* : perxandin, gemirandin.

MASSASAUGA, *n.* : zengdarê biçûk (mar).

MASSES, *n.* : elalet, xelk, komelan, civar.

MASSETER, *n.* : masûlkeya cûtinê.

MASSICOT, *n.* : yekem oksîdê zirêçê.

MASSIF, *n.* : parçeya serekiya çiyayî yan sirta çiyayî.

MASSIVE, *adj.* : ejdeha, mezin, gewre, zil.

MASSIVELY, *adv.*: bi ejdehayî, ejdehakî.

MASSIVENESS, *n.* : ejdehayîtî.

MASS PRODUCE, *n.* : komberhemkirin.

MASS PRODUCTION, *n.* : komberhemkirin.

MASSY, *adj.* : mezin, giran.

MAST, *n., vt.* : darbabirek, darala, dar babirek kirin.

MAST-, *pref.* : pêşgir e ko çiçik e, memik e.

MASTABA, *n.* : gorrek Firewnî lakêşe ye.

MASTECTOMY, *n.* : çiçikbirrîn, memikrakirin.

MASTER, *n.* : hosta, seyda, axa, rajor, xudan, rajorek, serwer.

- **AT-ARMS** : efserê bendûbariya gemiyê.
- **KEY** : kilîla gîştî.
- **PIECE** : nawaze, nayab, qetlaz, şakar.
- **'S SON** : pisaxa.
- **STROKE** : karek hostayî.
- **WORK** : nawaze, qetlaze, şakar.

MASTER, *vt.* : tepeser kirin, pispor bûn.

MASTERFUL, *adj.* : zordar, şehreza.

MASTERFULLY, *adv.*: bi şehrezayî, şehrezakî.

MASTERFULNESS, *n.* : şehrezayîtî.

MASTERLINESS, *n.* : hostayî(tî), hostatî.

MASTERLY, *adj., adv.*: hostayî, bi hostayî.

MASTERMIND, *n.* : hişa rêber, serekpîlangêr.

MASTER OF CEREMONIES, *n.* : kardarê şahînetan.

MASTERSHIP, *n.* : rajorî, serdestî, serwerî.

MASTERSINGER, *n.* : hostastranbêj.

MASTERY, *n.* : serdestî, axayî, axatî, serwerî, zalî, şarezayî, hunerwerî.

MASTIC, *n.* : qaçik, dare qaçikî, mestekî.

- **TREE** : darê qaçikî.

MASTICATE, *vt.* : hevîr kirin, cûtin.

MASTICATED, *adj.* : cûtî, cîtî.

MASTICATING, *n.* : cîtin, cûtin.

MASTICATION, *n.* : cîtin, cûtin, cûn, cûyîn, loçkandin, cûtin.

MASTICATOR, *n.* : cîtinkar, cûtinkar.

MASTICATORY, *adj.* : cîtinî, cûtinî, benîşt, qaçik.

MASTIFF, *n.* : texlîtek seyê pasewanî.

MASTITIS, *n.* : memikkulî.

MASTODON, *n.* : dehbeyek nemayî (wek fîlî bû).

MASTOID, *adj., n.* : hestîmemikî, hestîmemikî kulbûn, çiçeyî, memikî, çiçikî.

- **CELL** : xaneya hestîmemikî.
- **OPERATION** : kirdara hestîmemikî.

MASTOIDECTOMY, *n.* : helkêşana hestîmemikî.

MASTOIDITIS, *n.* : kulbûna hestîmemikî.

MASTURBATE, *vi.* : destperî kirin.

MASTURBATED, *adj.* : destperîkirî.

MASTURBATING, *n.* : destperîkirin.

MASTURBATION, *n.* : destperîkirin.

MASTURBATORY, *adj.* : pêwendîdarê destperîkirinê.

MASURIUM, *n.* : masoryom : hêmanek kîmyayî ye.

MAT, *n., adj.* : hêşîl, qisîl, kezîk, perawêza wêneyî, balgeha kulmbaziyê.

MAT, *vt., i.* : vehînan, (wêneyî) perawêz kirin, kezî kirin, hêsîl kirin (dirê).

MATADOR, *n.* : matador : şervanê serekiyê şeregayî.

MATCH, *n.* : qam, yarî, geme, zilk.

- **BOARD** : depê hevta ko pêkve nêr û mê kirî ye.

- **BOOK** : deftera darikan, qotika darikên kibrîtî.

- **PLAY** : pêşbirkeya golfê.

- **POINT** : xalka serketinê.

MATCH, *vt.* : hevta bûn, guncîn.

MATCHABLE, *adj.* : guncanbar, hevtabar.

MATCHET, *n.* : kêrikek mezin e (çek û alav e).

MATCHLESS, *adj.* : bêhawta, bêhevta, qetlaz, bêhemta, bêqam, bêmanend, bêmîna.

MATCHLOCK, *n.* : fitîlka tifengê.

MATCHMAKER, *n.* : xwazgîn, xazgîn .

MATCHWOOD, *n.* : qirşikên darî.

MATE, *n.* : hogir, hevrê, hawrê, hevser, heval, mêr yan jin, kuştina şahî(li şetrencê), cotbûn.

MATE, *vt.i.* : şahî kuştin (şetrenc), cot kirin, bi mêr (yan jin) kirin.

MATED, *adj.* : cotkirî, daketî.

MATER, *n.* = **MOTHER** (dayik).

MATER FAMILIAS, *n.* : kabanî.

MATERIAL, *adj., n.* : maye, kereste, kerese, made, madeyî, diravî.

- **RAW** : kereseya xav.

MATERIALISM, *n.* : mayekîtî, madexwazîtî.

- **DIALECTICAL ~** : bêjyariya mayekîtî.

MATERIALIST, *n.* : madeyî.

MATERIALISTIC, *adj.* : madeyiyî (pêwendîdarê madeyî).

MATERIALITY, *n.* : made, madeyîtî.

MATERIALIZATION, *n.* : madekirin, leşdarbûn.

MATERIALIZE, *vt.i.* : madeyî kirin, leşdar kirin, çêbûn.

MATERIALLY, *adv.*: bi madeyî, madekî.

MATERIA MEDICA, *n.* : medeyê pijişkî.

MATERIEL, *n.* : kereste.

MATERNAL, *adj.* : dayikane, dayikî.

MATERNITY, *n.* : dayikayîtî.

MAT(E)Y, *adj.* : civakîbar.

MATH, *n.* = **MATHEMATICS** (bîrkarî).

MATHEMATICAL, *adj.* : bîrkariyî.

- **LOGIC** : jîrbêjiya bîrkarî.

MATHEMATICALLY, *adv.*: bi bîrkarî, bîrkarîkî.

MATHEMATICIAN, *n.* : bîrkar.

MATHEMATICS, *n.* : bîrkarî, jimarkarî.

MATHEMATIZATION, *n.* : bîrkarîkirin.

MATICO, *n.* : bîbera çolê (kûvî).

MATIN, *adj.* : spêdeyî (nivêj).

MATINAL, *adj.* : spêdeyî, berbangî.

MATINEE, *n.* : ahenga rojkî.

MATING, *n.* : cotbûn.

MATINS, *n.* : nivêja nîva şevê yan berê spêdê.

MATR-, MATRI- OR MATRO-, *pref.* : pêşgir e ko dayik e.

MATRIARCH, *n.* : serekdayik.

MATRIARCHAL, *adj.* : serekdayikî.

MATRIARCHATE, *n.* : malbat yan dewleta (serek) dayikî, qonox yan koçeya dayikîtiya civakî.

MATRIARCHY, *n.* : rêzika dayikîtî.

MATRICIDAL, *adj.* : dayikkujîyî.

MATRICIDE, *n.* : dayikkujî (kuştina dayikê bi destê kurî yan keçê).

MATRICULANT, *n.* : xwendekarê navkirî (bo qebûlkirinê li zankoyê yan zanîngehê).

MATRICULATE, *vt.i.* : qebûl bûn li civatê, zanistgeh yan zankoyê.

MATRICULATION, *n.* : qebûlkirin li zankoyê.

MATRILINEAL, *adj.* : dayikîniyî (malbat).

MATRILOCAL, *adj., n.* : rêzika ko mêr diçit mala jinê bo jiyanê piştî şûkirinê.

MATRIMONIAL, *adj.* : şûkirinî.

MATRIMONY, *n.* : şûkirin (yan jinînan).

- **VINE** : çalûk, muxeylan, tûtirk.

MATRIX, *n.* (*pl.* **MATRICES OR MATRIXES**) : rêzgeh, qalib, madeyê tevnî (li navbera xaneyan), jêder, malbiçûk dayik (qalibê dayik li rêjgehê), qawinê dayik..

MATRON, *n.* : kabanî, serek civata jinan.

- **OF HONOUR** : yawera abrûyî (demê şûkirinê).

MATRONIZE, *vt.* : dayikane sexbîrî kirin.

MATRONLY, *adj.* : dayikedarî, rûmetdar (jin).

MATT(ER), *n.* = **MAT**.

MATTED, *adj.* : şêlî.

MATTER, *n.* : made, maye, babet, pirs, nêm, tiştê giring, gû, mîz, tibabek nêzîk, poste, tîpên rêzkirî bo çapkirinê.

- **A HANGING ~** : tawana siza kuştin.

- **FOR THAT ~** : bo wê çendê (yan êkê).

- **IN THE ~ OF** : hindî ko.

- **NO LAUGHING ~** : tiştek giring e (ne yê kenînê ye).

- **NO ~ WHAT** : çi bibit yan biqewmit.

MATTER, *vi.* : xem kirin (ko giring e).

MATTER-OF-COURSE, *adj.* : pirsa demî ye (ko dê her çêbit).

MATTER-OF-FACT, *adj.* : rastî, kirdarî.

MATTERY, *adj.* : edabî, nêmî.

MATTING, *n.* : hêşîl, madeyê hêşîlê.

MATTOCK, *n.* : paç, dudevik.

MATTOID, *adj.* : hişgêre (dînoke û jîr pêkve).

MATTRESS, *n.* : şilte, doşek, mitêl, qisîl, nohlîk.

- **COVER** : rûdoşek.

MATURATE, *vi.* = **MATURE** (gehiştin).

MATURATION, *n.* : gehiştin, sewhan.

MATURE, *adj.* : gehiştî, puxte, pijî, tewzî, qerd, berbext, sewhayî.

MATURE, *vt.i.* : gehiştin, sewhan.

MATURED, *adj.* : gehiştî, pijiyayî, sewhayî.

MATURELY, *adv.*: bi gehiştinî, sewhayîkî.

MATURENESS, *n.* : gehiştinîtî.

MATURING, *n.* : gehiştin, hirmijîn, sewhandin.

MATURITY, *n.* : gehiştin, berbextî, lêketin, herze, geyîn, sewhan.

MATUTINAL, *adj.* : zû, spêdeyî.

MATZO, *n.* : nanê hevîrê netirşkirî.

MAUD, *n.* : kirasê xîçkiriyê şivanê Skotlendî.

MAUDLIN, *adj., n.* : mest, perûş.

MAUL, *n.* : mîkut, mêkut, kutek.

MAUL, *vt.* : lê dan, herişandin, darî kelişandin.

MAULSTICK, *n.* : darê neqşekerî.

MAUND, *n.* : min (yekeya kêşanê temet 82,28 pawinan e).

MAUNDER, *vi.* : çenebazî kirin, bapîvî kirin.

MAUNDY, *n.* : şehyaneya şûştina pêyên hejaran û belavkirina diravê vê xêrê.

Mauser, *n.* : kevnetifenga " mawîzer ".

MAUSOLEUM, *n.* : gor : mezin û hêja.

MAUVE, *n., adj.* : binefşiyê vekirî, mor, tolkî.

MAVERICK, *n.* : dervek, çêl yan bizina nedaxkirî.

MAVIS, *n.* : balindeyê strankar.

MAW, *n.* : ûr, tovdank, dev, gerû yan herdu lam.

MAWKISH, *adj.* : bêz, soza.

MAWSEED, *n.* : tovê xeşxaşa efyonê.

MAXI, *adj., n.* : dirêj, kirasê dirêj.

MAXILLA, *n.* : lama jorî.

MAXILLARY, *adj., n.* : lamî.

MAXILLIPED(E), *n.* : pêlamk.

MAXILLO-, *pref.* : pêşgir e ko lam e.

MAXIM, *n.* : binka rewiştî, seretaya binyatî, pend.

MAXIMAL, *adj.* : mezintirî, bilindtirî, tekûztirî.

MAXIMALIST, *n.* : serçil (şorişgêr), kesê mezintirîn û tekûztirîn daxwazan dikit.

MAXIMALIZE, *vt.* = **MAXIMIZE**.

MAXIMIZATION, *n.* : ewperîbûn.

MAXIMIZE, *vt.i.* : ewperî kirin, berfireh rave kirin.

MAXIMIZED, *adj.* : ewperîkirî.

MAXIMIZING, *n.* : ewperîkirin.

MAXIMUM, *n.* : ewper, mezintirîn.

- **BOILING POINT** : mezintirîn xalka kelînê (xalka mezintira kelînê).
- **DENSITY : MEZINTIRÎN TÎRÎ**, xestî yan çirî.
- **FORCE** : mezintirîn hêz.
- **VELOCITY** : mezintirîn lez yan xêrayî.
- **WORK** : mezintirîn kar.

MAXWELL, *n.* : yekeya vizika magnetîzî.

MAY, *n., v. aux.* : belko, maçî ye, qey, renge, lewaneye, guhîj, guwêj.

- **NOT** : ne.
- **YOU ~ NOT ENJOY YOUR MEAL** : kerafî bit!.

May, *n.* : gulan.

Mayan, *adj.* : pêwendîdarê kelepûrê kevne gelê Maya.

MAYAPPLE, *n.* : texlîtek giyayek emerîkanî ber şikilhêk e, berê vî giyayî.

MAYBE : ma çî ye, belko, qey.

May Day, *n.* : cejna yekema gulanê, cejna paleyan.

MAYFLOWER, *n.* : gul yan kulilka gulanê.

MAYFLY, *n.* : mêşa gulanê.

MAYHAP, *adv.*: belko.

MAYHEM, *n.* : kevandin, azar, ziyan, kirêtiya birrîna endamek leşî.

Maying, *n.* : şeyaneya cejna yekî gulanê.

MAYONNAISE, *n.* : amanê hêk, sihk, ron û beharatî (caran li gel goştê mirîşkê û masiya samon).

MAYOR, *n.* : bajêrvan, şarevan, serbajêr, serokê bajêrî, kedxweda, koxe, keyatî, pêşmam.

MAYORAL, *adj.* : serbajêrî.

MAYORALTY, *n.* : bajêrvanî, keyatî, serbajêrî(tî).

MAYORESS, *n.* : seroka bajêrî, serbajêr(mê).

MAYORSHIP, *n.* : bajêrvanîtî, serbajêrîtî.

MAYPOLE, *n.* : daralaya cejna gulanê.

MAYPOP, *n.* : gula derdan.

MAY QUEEN, *n.* : şahbanûya gulanê.

MAY TIDE OR MAY TIME, *n.* : heyva gulanê.

MAYWEED, *n.* : beybûna genî.

MAZARINE, *n., adj.* : şînê tarî.

MAZDAISM, *n.* : zerdeştî.

MAZE, *n.* : şaşge, şaşî, şepirzî.

MAZE, *vt.* : şaş kirin, şepirze kirin, guhişandin.

MAZER, *n.* : tirarek dar û mezin e.

MAZURKA, *n.* : semayek Polendî ye, mûzîqeya mazurkaya vê semayê.

MAZY, *adj.* : aloz, alînî, şepirzeyî.

MAZZARD, *n.* : texlîtek gêlaz e.

ME, *pron.*: min.

MEAD, *n.* : mîd : şeraba hingvîn, avceh û havênî.

MEADOW, *n.* : mêrg, çimen, aran.

- **FIELD** : firêze.
- **GRASS** : giyaziravk.
- **LARK** : şivankujê mêrgan (balinde).
- **SAFFRON** : zehferana mêrgan.
- **SWEET** : mecrîsok, gulbevdiya mêrgan.

MEAGRE, *adj.* : kêm, piçek, kem.

MEAGRELY, *adv.*: bi kêmî, kêmkî.

MEAGRENESS, *n.* : kêmîtî, piçekîtî, piçekîkî.

MEAL, *n.* : dan, jem, xwarin, nan, arê (ardê) genimî yan arê genimê şamê.

- **TIME** : demê danî (xwarinê).
- **WORM** : kirmê arî.

MEAL, *vt.* : xwarin xwarin.

MEALIE, *n.* : garis.

MEALY, *adj.* : danî.

MEALBUG, *n.* : pêtika şerabê.

MEALYMOUTHED, *adj.* : nermbêj, têkşêl.

MEAN, *n., adj.* : navî, navincî, sefîl, rezîl, kotî, sîtar, xwaro, têkra, pîs.

- **BY ALL ~ S** : bi her awayî.
- **BY ANY ~ S** : bi her awayekê.
- **BY ~ S OF** : bi awayê.
- **BY NO ~ S** : êkcar (ne).
- **BY SOME ~ S (OR OTHER)** : bi awayekê.
- **DEVIATION** : (ladana navî yan navincî).
- **DISTANCE** : têkraya dûrayî.
- **FREE PATH** : rêya serbesta navîn.
- **LIFE** : jiyê navîn, temenê nawend.
- **TO AN END** : awa ye bo armancekê.
- **MOLECULAR VELOCITY** : navîna leza gerdî (leza navîna gerdî).
- **POINT** : xalka navî.
- **PROPORTION** : rêjeya navî.
- **SQUARE VELOCITY** : leza navîna ducarî.
- **TIME** : demê navî.

MEAN, *vt.i.* : wate kirin, niyaz kirin, mebest kirin.

- **TO ~ WELL BY OR TO** : dostane niyaz kirin.

MEANDER, *n.* : çep û çîr kirin, badan, teriqîn, ba pîvan.

MEANDERED, *adj.* : çep û çirkirî.

MEANDRINE, *adj.* : têr çep û çîr.

MEANDERING, *adj.* : çep û çîr kirin.

MEANING, *n., adj.* : wate, gote, çemik.

MEANINGFUL, *adj.* : watedar, têrwate.

MEANNESS, *n.* : rijdî, rezîlî, çikosî, qelasî,

nizmî, nizmatî, nizmayî, sîtarî, rû reşî, timtêl.

MEANS, *n.* : ho, loke, awa, behane, pergal.

- **OF LIVELIHOOD** : av û tav.
- **TEST** : azmûna neheyînê.

MEANT, *adj.* : niyazkirî, watakirî.

MEANTIME, *n.* : demê navber.

- **FOR THE ~** : niho, noke, vê gavê, vî demî, êsta.
- **IN THE ~** : di demê navbera ... de.

MEASLED, *adj.* : sorikkirî.

MEASLES, *n.* : sorik, sorêje.

MEASLY, *adj.* : sorikî.

MEASURABILITY, *n.* : pîvanbarî(tî), pîvebarî(tî).

MEASURABLE, *adj.* : pîvanbar, pîvebar, pîvekdar, hevden.

MEASURE, *n.* : pîv, pîvan, pîvek, tibab, çend.

- **BEYOND** : ~ : bêqam, gelek mezin.
- **GREATEST COMMON ~** : mezintirîn hev dabeşker.
- **IN A ~** : ta radeyekê.
- **IN A GREAT (LARGE) ~** : ta radeyek dûr yan mezin.
- **IN SOME ~** : ta radeyekê.
- **MADE TO ~** : bo leşê mirovî çêkirî ye yan dirûtî ye (qaydekirî ye).
- **TO SET ~ S TO** : radeyekê (bo) dadinit.
- **TO TAKE ~ S** : pêngavên pêviyayî wergirtin.
- **TO TAKE ONE'S ~** : (dirûnker) pîvanên leşî wergirtin.
- **WITHOUT ~** bêqam.

MEASURE, *vt.* : pîvan, kêr hatin.

MEASURED, *adj.* : pîvayî, hunandî, hevrist.

MEASURELESS, *adj.* : bê pîvan, bê rade, bê qam.

MEASUREMENT, *n.* : pîvan, pîvek.

MEASURING, *n.* : pîvan, pîvandin, pêwane.

MEAT, *n.* : goşt.

- **BOILED ~** : goştê kelandî.
- **BONELESS ~** : nerme.
- **BROTH** : avgoşt.
- **ROAST** : goştê biraştî (yan birajtî).
- **LUMP OF ~** : tilxê goştî.
- **MAN** : goştfiroş.

MEATUS, *n.* : borî.

MEATY, *adj.* : têrgoşt.

MECHAN(O)-, *pref.* : pêşgir e ko mekanîk e.

MECHANIC, *n.* : destkar, mekanîk.

MECHANICAL, *adj.* : amêrsaz, amêrger, xweger, mekanîkî.

- **ADVANTAGE** : havil yan sûda mekanîkî.
- **BALANCE** : terazûya mekanîkî yan xwegerî.
- **COMPLIANCE** : berdestiya mekanîkî.
- **CONTRIVANCE** : sîkeneya mekanîkî.
- **DRAWING** : wênekirina mekanîkî.
- **EQUIVALENT** : hevhêza mekanîkî.
- **EQUIVALENT OF HEAT** : hevhêza mekanîkiya germiyê.
- **RESISTANCE** : bergiriya mekanîkî.

MECHANICIAN, *n.* : mekanîkê şehreza.

MECHANISTIC, *adj.* : amêrgerî, xwegerî.

MECHANIZATION, *n.* : amêrgerkirin, xwegerkirin, mekanîkîkirin.

MECHANIZE, *vt.* : amêrger kirin, xweger kirin, mekanîkî kirin.

MECHANIZED, *adj.* : amêrger(kirî), amêrsaz(kirî), xweger(kirî), mekanîkîkirî.

MECONIUM, *n.* : madeyek reş e ji biçûkî derdikevit (piştî biçûk bûnê).

MEDAL, *vt.* : xelat, aferîn, medalî.

- **BEDECKED** : (bi medaliyan) xemilandî.

- **FOR MERIT** : medaliya stêlehî yan jêhatinê.

- **PLAY** : pêşbirkeya golfê.

MEDALLED, *adj.* : medalîkirî.

MEDALLIC, *adj.* : xelatî.

MEDALLION, *n.* : nîşan, medaliya mezin.

MEDALLIST, *n.* : medalî çêker, dahênerê medaliyan.

MEDDLE, *vi.* : têkilî kirin, têkvedan kirin.

MEDDLER, *n.* : têkildar, têkvedankar.

MEDDLE SOME, *adj.* : têkvedankar.

MEDE, *n.* : gelê Mîdya.

MEDI(O)-, *pref.* : pêşgir e ko navî ye.

MEDIA, *n.* : awayên ragehandinê, çîna navî(ji dîwarê demarê xwînê).

MEDIACY, *n.* : navîtî.

MEDIAL, *adj.* : navî, navincî.

MEDIAN, *n., adj.* : Mad, Mîdî.

MEDIAN, *adj.* : navî, navincî, nîvanî, nawendî.

MEDIANLY, *adv.*: bi nîvanî, nîvanîkî.

MEDIANT, *n.* : sêyema her pêştirka mûzîqeyî.

MEDIA STINAL, *adj.* : nîvekî.

MEDIASTINUM, *n.* : nîvek.

MEDIATE, *adj., vt., i.* : navî, navbêjî kirin, rêkkeftin çare kirin.

MEDIATED, *adj.* : navbêjîkirî.

MEDIATING, *n.* : navbêjîkirin.

MEDIATION, *n.* : navbêjîkirin.

MEDIATIVE, *adj.* : navbêjîdar.

MEDITIZATION, *n.* : girtina dewletekê (li gel hêlana fermanrewayî û hindek mafan).

MEDIATIZE, *vt.* : dewletek girtin.

MEDIATOR, *n.* : navbêj, navber, navbercî.

MEDIATORIAL, *adj.* : navbêjî.

MEDIATORY, *adj.* : navbêjî.

MEDIATORESS, *n.* : navbêj (mê).

MEDIATRICE OR MEDIATRIX, *n.* = **MEDIATRESS**.

MEDIC, *n.* : pijîşk, xwendekarê pijîşkiyê.

MEDICABLE, *adj.* : çarebar.

MEDICAL, *adj., n.* : pijîşkî.

- **EXAMINER** : pijîşkê mîrî.

- **JURISPRUDENCE** : pijîşkiya dadwerî.

MEDICALLY, *adv.*: bi pijîşkî, pijîşkîkî.

MEDICAMENT, *n.* : çare, çareserî, dermankirin.

MEDICARE, *n.* : rêzika sexbîriya tendirustî.

MEDICASTER, *n.* : cerbeze.

MEDICATE, *vt.* : derman kirin, çare kirin, têkilî madeyek pijîşkî kirin.

MEDICATED, *adj.* : dermankirî.

MEDICATING, *n.* : dermankirin.

MEDICATION, *n.* : dermankirin, derman, çare.

MEDICINABLE, *adj.* : dermankirinbar.

MEDICINAL, *adj.* : dermanî, pijîşkî.

MEDICINALLY, *adv.*: bi dermanî, dermankî.

MEDICINE, *n.* : derman, darû.

- **BALL** : tepka pijîşkî (giran e).

- **MAN** : cerbeze.

MEDICINE, *vt.* : derman kirin.

MEDICK, *n.* : helezek wek beqlî ye.

MEDICO, *n.* : pijîşk, xwendekarê pijîşkî.

MEDIEVAL, *adj.* : pêwendîdarê rojgarên navîn.

MEDIEVALISM, *n.* : rojgariya navîn.

MEDIAVALIST, *n.* : dîrokvanê rojgarên navîn.

MEDIOCRE, *adj.* : asayî, sakar.

MEDIOCRITY, *n.* : sakarî, mirovê şehreza navîn, navincî.

MEDITATE, *vt., i.* : raman kirin, karek kirin.

MEDITATED, *adj.* : ramankirî.

MEDITATING, *n.* : raman kirin.

MEDITATION, *n.* : raman (kirin).

MEDITATIVE, *adj.* : ramandar, ramankarî.

MEDITATIVELY, *adv.*: bi ramandarî, ramandarkî.

MEDITATIVENESS, *n.* : ramandarîtî, ramankarîtî.

MEDITERRANEAN, *adj.* : navîn, deryayiyê navîn.

MEDITERRANEAN SEA, *n.* : deryayê navîn.

MEDIUM, *n., adj.* : dorûber, war, asayî, navend, navîn, awa, navber.

- **THROUGH THE ~ OF** : navincî, navendî.

MEDIUM FREQUENCY, *n.* : lereya navîn.

MEDIUM OF EXCHANGE, *n.* : awaguhêrgeh.

MEDLAR, *n.* : guhij, guwêj.

MEDLEY, *n., adj.* : têkil, awazê têkil.

MEDOC, *n.* : şeraba sora Bordo.

MEDULLA : mejiyê hestî.

- **OBLANGOTA** : mejiyê lakêşe.
- **RENALIS** : kakiloka gulçiskî.

MEDULLARY, *adj.* : (hestî) mejiyî.

- **SHEATH** : kalanê mejiyî.

MEDULLATED, *adj.* : mejî kalandar.

MEDUSA, *n.* : laleya deryayî, pişa deryayî, çirayê deryayî, masiya celatînî, yek ji sê xweşkên kirêtên pirçmarên efsaneya Girekî.

MEDUSAL, *adj.* : laleyî.

MEDUSOID, *adj.* : pêwendîdarê masiya celatînî.

MEED, *vt.* : kêrhatî, civîn, civîngeh, kirê, siza, xelat.

MEED, *vt.* : kêr hatin, kom bûn, yek girtin, pêşwazî kirin.

- **TO ~ A PERSON HALFWAY** : nîv rê (li gel mirovekê pêk hatin).

MEEK, *adj.* : hejar, stûxwar, destvîlk, sernerm.

MEEKLY, *adv.*: bi hejarî, hejarkî.

MEEKNESS, *n.* : hejarîtî, destvîlkî.

MEERKAT, *n.* : deryakitik, canewerek wek kozeyî ye.

MEESCHAUM, *n.* : silîketa magnesyoma avkirî.

MEET, *n.* : civîna zelam û tajiyan bo nêçîrê, civîna çerxsiwaran.

MEET, *vt.i.* : civîn, kom bûn.

MEETING, *n.* : civîn, berhevbûn, kombûn, pêrgîn, xirvebûn, hevcivîn, berbirrîn, vêketin.

- **HOUSE** : peristgeh.
- **PLACE** : civîngeh.
- **SPOT** : levîdarî.

MEGA-, *pref.* : pêşgir e ko mezin e.

MEGACEPHALOUS, *adj.* : sermezin.

MEGACYCLE, *n.* : mêgasîkl : milyonger.

MEGAHIT, *n.* : karek nayab.

MEGAL(O)-, *pref.* : pêşgir e ko mezin e.

MEGALITH, *n.* : berek mezin kevnar e.

MEGALOMANIA, *n.* : dînatiya meznatiyê.

MEGALOMANIAC, *adj.* : nesaxê dînatiya meznatiyê.

MEGALOPOLIS, *n.* : bajarê mezin.

MEGAPHONE, *n.* : dengzilker.

MEGAPOD(E), *n.* : balindeyek Awistirali ye (hêka di nav kavlan de kirin).

MEGASCOPIC, *adj.* : mezinbîn, diyar (bo çavî).

MEGASPORANIUM, *n.* : kîskê tovî.

MEGASPORE, *n.* : tovê mezin (zayende).

MEGATON, *n.* : megaton : hêza peqîn (milyon ton, biritî ye ji sêyem netratên tolîn).

MEGAWATT, *n.* : megawat : milyon wat.

MEGILP, *n.* : madeyek şîreyî neqşker bi kar hînan.

MEGOHM, *n.* : mêgom : milyon om.

MEGRIM, *n.* : serêşa dijwar, mirîtoyî, gêji, mirûsî.

MEIOSIS, *n.* : dabeşbûna nîvekî.

MEIOTIC, *adj.* : dabeşbûniya nîvekî.

melamine : pêkhatiyek belûrî spî ye.

MELAN(O)-, *pref.* : pêşgir e ko reş e.

MELANCHOLIA, *n.* : maxolya, melankoliya.

MELANCHOLIC, *adj.* : cangiran, pest, dilgiran.

MELANCHOLY, *n.* : maxolan, melankolî, can giranî, maxolya, mirûzî, mirûsî, ahîn, pest, dilgiranî, sewda, girjbûn.

MELANESIAN, *n., adj.* : welatiyê Melanezya, melenezî.

MELANGE, *n.* : têkilî.

MELANIC, *adj.* : reş, tarîreng.

MELANIN, *n.* : heş(reng) tarî.

MELANISM, *n.* : (reng) tarîtî.

MELANITE, *n.* : berek hêja reş e.

MELANIZE, *vt.* : reş kirin, tarî kirin.

MELANIZED, *adj.* : tarîkirî.

MELANIZING, *n.* : tarîkirin.

MELANOID, *adj.* : reşî.

MELANOMA, *n.* : pejbûna reş.

MELANOSIS : têrbûna reşî.

MELANOUS, *adj.* : pirçreş û çermtarî.

MELAPHYRE, *n.* : kevrek agir pijînî ye.

MELBA TOAST, *n.* : nanê tenikê birajtî.

MELCHITE OR MELKITE, *n.* : melkî (file yan fele).

MELD, *n.* : vekirin (kaxezan), eşkera kirin.

MELD, *vt.i.* : eşkera kirin, vekirin.

MELILOT, *n.* : gulbendiya qiralî.

MELINITE, *n.* : teqemeniyek dijwar e.

MELIORATE, *vt.i.* : çak bûn.

MELIORATED, *adj.* : çakkirî.

MELIORATING, *n.* : çakkirin.

MELIORISM, *n.* : çakbûnîtî, baweriya ko dinya ber bi çakiyê ve diçit, ko mirov dişêt çak bikit.

MELIORIST, *n.* : çakbawer.

MELISMA, *n.* : awaza mûzîqeyî.

MELL, *vt.i.* : têkil bûn, têkil kirin.

MELLIFEROUS, *adj.* : hingvînçêker.

MELLIFLUENCE, *n.* : hingvînkirin.

MELLIFLUENT OR MELLIFLUOUS, *adj.* : hingvînkirî.

MELLIFLUOUSLY, *adv.*: hingvînkirinî.

MELLIFLUOUSNESS, *n.* : hingvînkiriniti.

MELLOW, *adj.* : ter, nerm, nazik, şad, serxoş (piçekê), şirîn, şîrezî, gehiştî.

MELLOW, *vt.i.* : nerm kirin, nerm bûn, gehandin (şerab).

MELODEON, *n.* : ergena borîzana biçûk.

MELODIOUS, *adj.* : xoşawaz.

MELODIC, *adj.* : awazî.

MELODIST, *n.* : ahengbêj, stranbêj, dengbêj, awazvan, awazbêj, bestekar, awazker.

MELODIZE, *vi.t.* : awaz kirin.

MELODIZER, *n.* : awazvan, awazker, awazbêj.

MELODRAMA, *n.* : melodrama : şanogeriya soza û handanî.

MELODRAMATIC, *adj.* : melodramî : soza-handanî.

MELODRAMATICALLY, *adv.*: bi melodramî, bi soza-handanî.

MELODRAMATICS, *n.* : melodramîkî, rewişta soza-handanî, soza-handanîkî.

MELODRAMATIZE, *vt.* : melodramî (melodramatize) kirin, soza-handanî kirin.

MELODRAMIST, *n.* : soza-handankar.

MELODY, *n.* : lawik, leylan, newa, aheng.

MELOID, *adj., n.* : kêzî.

MELON, *n.* : gundor.

- **RINDS** : kaşil.
- **SMALL AND FRAGRANT ~** : şemam.
- **WATER ~** : zebeş, şutî.

MELT, *n.* : buhuj, tiwawe.

- **WATER** : ava buhujî (ji befrê).

MELT, *vt.i.* : buhujîn.

MELTED, *adj.* : bivaştî.

MELTING, *n.* : buhujîn, bivaştin, şilbûn, tiwanewe, pûstin, xewirandin, buhuştin.

- **POINT** : xalka buhujînê.
- **POT** : bote.

MELTON, *n.* : kurtepûrtî (perûk).

MEMBER, *n.* : endam, lebat.

- **OF ACADEMY** : endamê korê.
- **OF PARLIAMENT** : niminender (endamê civata gelî).

MEMBERSHIP, *n.* : endamî : lebatî.

MEMBRANACEOUS, *adj.* : perdeyî.

MEMBRANCE, *n.* pergî.

MEMBRANE, *n.* : perde, çermik, pûstik.

MEMBRANEOUS, *adj.* : perdeyî, perdedar.

- **LABYRINTH** : lerze avika perdeyî.

MEMBRANOUS, *adj.* = **MEMBRANEOUS**.

MEMENTO, *n.* : yadgar, bîranînek.

MEMOIR, *n.* : yadname, tomara bûyeran, bîrîn, yadaşt, bîrewerî.

MEMORABILIA, *n.* : tiştên bîranînê.

MEMORABLE, *adj.* : bîrewer, bîrawer.

MEMORABLY, *adv.*: bi bîrewerî, bîrewerkî.

MEMORANDUM, *n.* : bîranîn, bîrname.

MEMORIAL, *adj., n.* : kêlka bîrê, bîranîn.

- **DAY** : roja yadgarê yan bîratiyekê.

MEMORIALIZE, *vt.* : yadgarname pêşkêş kirin, bîrname pêşkêş kirin, bîranînek vejandin.

MEMORIA TECHNICA, *n.* : alava bîranînê.

MEMORIZE, *vt.* : ji ber kirin.

MEMORY, *n.* : bîranîn, yadgar, yad, bîr, bal, bîrewerî.

MEMSAHIB, *n.* : jina biyanî (li Hindistanê).

MEN (*pl.* **OF MAN**), *n.* : mêr.

MEN(O)-, *pref.* : pêşgir e ko mehik e.

MENA, *n.* : gezû.

MENACE, *n.* : gef, goreşe, metirsî, hereşe, gefkirin.

MENACE, *vt.* : gef kirin, tirsandin.

MENACING, *n.* : hereşe, gef kirin.

MENAGE, *n.* : damezrîna malê : jinûmêr.

MENAGERIE, *n.* : nîşangeha dehbeyan.

MENARCHE, *n.* : destpêka mehikê yan xwînditinê.

MEND, *n.* çakirin, veçinîn.

- **ON THE ~** : yê çak dibit (ber bi çakbûnêveye).

MEND, *vt.i.* : pate kirin, veçinîn, çak kirin, rast kirin.

- **TO ~ A FIRE** : agir xoş kirin.

- **TO ~ ONE'S ACE** : lez kirin.

MENDABLE, *adj.* : çakbar, veçinînbar.

MENDACIOUS, *adj.* : derewkar, derewker, derewîn, derewbêj.

MENDACITY, *n.* : derew, derewkarî, derewbêjî, derewkirin.

MENDELEVIUM, *n.* : mendelevyom : hêmanek tîrêjdar e.

MENDELISM, *n.* : Mendileti, olek zikmakî ye (pêwendîdarê dîtaneya paşmayîzaniya zana, G.J. Mendil (1822-1884).

MENDICANCY, *n.* : parsêkî.

MEDICANT, *n.* : parsêk, geda.

MENDICITY, *n.* = **MENDICANCY**.

MENDING, *n.* : veçinîn, çakkirin.

MENHADEN, *n.* : texlîtek masî ye.

MENHIR, *n.* : peykerê berê stûneyî.

MENIAL, *adj., n.* : tise.

MENINGEAL, *adj.* : mejûtevnî.

MENINGES, *n.* : mejûtevn.

MENINGITIS, *n.* : kulbûna tevnê mejî .

MENINX, *n. pl.* : meninges.

MENISCUS, *n.* : nûheyv, nûheyvî, movikê kirkirokî, nîskeya rûçalkoqîz.

MENOLOGY, *n.* : rojname nemaze ya dêra Girekî.

MENOPAUSAL, *adj.* : jîbêhîvî(jin).

MENOPAUSE, *n.* : jiyê bêhîviyê (jin : bê mehik jî 45-50 sal).

MENSE, *vt.* : rûmetdar kirin.

MENSED, *adj.* : rûmetdarkirî.

MENSES, *n.* : mehik, xwîndîtin.

MENSHEVÎK, *n.* : menşevîk : kêmayiya partiya civakiya dîmokratiya karkerên rûs.

MENSING, *n.* : rûmetdarkirin.

MENSTROUS, *adj.* : mehikî, xwîndîtinî.

MENSTRUAL, *adj.* : mehikî.

MENSTRUATE, *vt.* : xwîn dîtin (jin), mehik bûn.

MENSTRUATED, *adj.* : mehikî, xwîndîti.

MENSTRUATING, *n.* : xwîndîtin.

MENSTRUOUS, *adj.* : mehikî.

MENSTRUUM, *n.* : buhujker.

MENSURABLE, *adj.* : pîvanbar.

MENSURAL, *adj.* : pîvanî.

MENSURATION, *n.* : pîvan.

MENTAL, *adj., n.* : hiş, hîşî.

- **HOSPITAL** : dînxane, şêtxane.

MENTALISM, *n.* : hişîtî.

MENTALIST, *n.* : hişzan.

MENTALITY, *n.* : hiş, hûş, hişîtî.

MENTALLY, *adv.*: bi hişî, hişkî.

MENTATION, *n.* : hişkar.

MENTHENE, *n.* : mentîn : hîdrokarbonek rûnî û bêreng e.

MENTHOL, *n.* : mentol : madeyek jî rûnê pîngî çêkiriye : êşkuj e.

MENTHOLATED, *adj.* : mentolkirî.

MENTION, *n.* : nîşankirin.

- **HONOURABLE ~** : xelatê jêhatiyê, serhatiyê nemaze li azmûnê şerî.

MENTION, *vt.* : nîşan kirin.

MENTIONABLE, *adj.* : nîşanbar.

MENTIONED, *adj.* : nîşankirî.

MENTIONER, *n.* : nîşanker.

MENTIONING, *n.* : nîşankirin.

MENTOR, *n.* : pendiyar, seydayê dilsoz.

MENU, *n.* : siyayiya xwarinê.

MEOW, *n.* : mewjandin, miyewmiyew.

MEOW, *vt.* : miyew miyew kirin.

MEPACAINE, *n.* : dermanê dijî lerzetayê.

MEPHISTOPHELES, *n.* : bedgiyan.

MEPHITIC, *adj.* : genî, jehrî.

MEPHITIS, *n.* : genîtî, bêhna genî.

MER-, *pref.* : pêşgir e ko derya ye.

MERCANTILE, *adj.* : bazirganî.

MERCANTALISM, *n.* : bazirganîtî.

MERCAPTAN, *n.* : merkeptan : pêkhatiyek kimyayî alkuholî ye.

MERCATOR, *n.* : (**PROJECTION**) : nexşeyê cîhanê li ser stûnê.

MERCENARINESS, *n.* : caşitî.

MERCENARY, *n., adj.* : caş, kirêgirtî.

MERCER, *n.* : perûkfiroş.

MERCERIZE, *vt.* : çare kirin (pembûyê ristî, bi daxesoda bo qayimkirinê û tazekirinê, heşxurt kirin).

MERCERIZED, *adj.* : heşxurtkirî.

MERCERIZING, *n.* : heşxurtkirin.

MERCERY, *n.* : perûkfiroşî.

MERCHANDISE, *n., adj.* : pirtal, kotal, pertal.

MARCHANDISE, *vi.t.* : bazirganî kirin.

MERCHANDISER, *n.* : bazarker, bazirgan.

MERCHANDISING, *n.* : bazarkirin, bazirganî.

MERCHANDIZE, *n.* : mita, pirtal yan pertal.

MERCHANDIZED, *adj.* : bazarkirî.

MERCHANDIZING, *n.* : bazarkirin.

MERCHANT, *n., adj.* : bazirgan, bazarvan.

- **MAN** : keştî(gemî) ya bazirganî.
- **MARINE** : gelekeştiya bazirganiyê.
- **PRINCE** : bazirganê dewlemend (mîr-bazirgan).
- **SHIP** : gemiya bazirganiyê.

MERCHANTABILITY, *n.* : bazarbarîtî.

MERCHANTABLE, *adj.* : bazarbar, kêrhatî bo bazarî, firotinbar.

MERCIFUL, *adj.* : mihirvan, dilovan, mihreban.

MERCIFULLY, *adv.*: bi dilovanî, bi mihirvanî.

MERCIFULNESS, *n.* : dilovanîtî, mihirvanîtî.

MERCILESS, *adj.* : bêdilovanî, bêbezeyî, dilreq.

MERCILESSLY, *adv.*: bi dilreqî, bi bêdilovanî, bêdilovanîkî.

MERCUR(O)-, *pref.* : pêşgir e ko cîwe ye.

MERCURATE, *vt.* : cîwe kirin.

MERCURATED, *adj.* : cîwekirî.

MERCURATING, *n.* : cîwekirin.

MERCURIAL, *adj.* : cîweyî, demdemî.

MERCURIC, *adj.* : cîweyî.

MERCUROCHROME, *n.* : merkurokrom : madeyek paqijker û mîkrobkuj e.

MERCURY, *n.* : cîwe.

- **VAPOUR LAMP** : çirayê helmî yê cîweyî.

MERCY, *n.* : dilovanî, piyarî, bezeyî, mihirivanî.

MERDE, *n.* : rîx.

MERE, *n., adj.* : ger, gol, tenê, her.

MERELY, *adv.*: bes, her, bi tenê.

MERETRICIOUS, *adj.* : xapînok, derewkar, felîte, dêhl.

MERETRICIOUSLY, *adv.*: bi xapînî, xapînkî.

MERETRICIOUSNESS, *n.* : xapînîtî.

MERGANSER, *n.* : qaza noqar.

MERGE, *vt.i.* : têkil bûn, têkil kirin (bûn yek).

MERGED, *adj.* : têkilkirî, yekbûyî.

MERGENCE, *n.* : têkilbûn, yekbûn.

MERGER, *n.* : yekbûn, têkilbûn, yekgirtin.

MERGING, *n.* : têkilkirin, yekkirin.

MERIDIAN, *n., adj.* : dirêjehêl.

MERIDIONAL, *n., adj.* : başûrî, nîştecêyê başûrî.

MERIDIONALLY, *adv.*: bi başûrî, başûrkî.

MERINGUE, *n.* : mering : şirînayiya şekir û spîlka hêkê, kiloca vê şirînayiyê.

MERINO (SHEEP), *n.* : pezê îspaniyê spî û hirîhêja.

MERISTEM, *n.* : tevnê piziyê " dabeşbar ".

MERISTIC, *adj.* : birgehî.

MERISTICALLY, *adv.*: bi birgehî, birgehkî.

MERIT, *n.* : jêhatin, lêhatin, beha.

- **SYSTEM** : rêzika jêhatinê.

MERITED, *adj.* : stêle, jêhatî.

MERITOCRACY, *n.* : hikumeta jêhatiyan.

MERITORIOUS, *adj.* : jêhatî, berketî bo rêz û rêzaneyê.

MERITORIOUSLY, *adv.*: bi stêleyî, bi jêhatî, stêlekî.

MERITORIOUSNESS, *n.* : stêleyîtî, jêhatîtî.

MERL(E), *n.* : şalûl.

MERLIN, *n.* : helûyek biçûk e.

MERLON, *n.* : dîwar (du kunên telarê kelheyê cuda kirin).

MERMAID, *n.* : periya deryayî.

MERMAN, *n.* : canewerê deryayiyê efsaneyî : gewde mêr û dûv masî ye.

MEROBLASTIC, *adj.* : parçekelşînî (wek hêkê).

MERRILY, *adv.*: bi şadî, şadkî.

MERRIMENT, *n.* : şênahî, şadî, keyfxoşî.

MERRY, *adj.* : tewzî, keyfxoş, şa.

- **ANDREW** : zirtek.
- **GO-ROUND** : gerînek.
- **MAKER** : zirtek.
- **MAKING** : zirtekî, şayî.
- **TO MAKE ~** : keyf kirin.
- **TO MAKE ~ OVER** : tirane pê kirin.

MERRY THOUGHT, *n.* : hestiyê qirka balindeyî.

MES-, *pref.* : pêşgir e ko navîn e.

MESA, *n.* : banikê rastê rex nişîvî.

MESALLIANCE, *n.* : şûkirin yan jinînana nehevta.

MESCAL, *n.* : darê kaktusiyê meksîkî, şeraba vî darî.

MESENCHYMAL, *adj.* : çîna navînî (pêwendîdarê çîna navîn).

MESENCHYME, *n.* : çîna navîn.

MESENTRIC, *adj.* : kinteyî.

- **ARTERY** : sordemarê kinteyî.

MESENTERON, *n.* : kunka torî, hinavpêç.

MESENTERY, *n.* : kinte.

MESH, *n.* : nêrûmê, tor, tele.

- **WORK** : tele.

MESH, *vt.i.* : nêr û mê bûn (yan kirin), keftin telhê, goncan bûn.

MESHED, *adj.* : torasa, nêrûmêkirî, nêrûmêbûyî.

MESHING, *n.* : nêrûmêkirin.

MESHY, *adj.* : torkirî.

MESIAL, *adj.* : navîn (ko canewerî dabeş dikit rast û çep).

MESIALLY, *adv.*: bi navînî, navînkî.

MESITYLENE, *n.* : mesîtlîn : hîdrokarbonek rûnî ye.

MESMERIC, *adj.* : nivandiniya magnetîzî.

MESMERIST, *adj.* : razankarê magnetîzî.

MESMERIZATION, *n.* : nivandina magnetîzî, dilgîrkirin.

MESMERIZE, *vt.* : magnetîz nivandin, dilgîr kirin.

MESMERIZED, *adj.* : şeyda, dêwane, dilgîkirî.

MESMERIZING, *n.* : nîvandin, şeydakirin.

MESNE, *adj.* : navîn.

MESNE LORD, *n.* : derebegê biçûk (zeviyê ji derebegek mezintir bi kirê digirit).

MESOBLAST, *n.* : çîna navîna pizî.

MESOCARP, *n.* : berîk, kakil.

MESOLITHIC, *adj.* : pêwendîdarê rojgarê beriyê navîn.

MESON, *n.* : mezon : hûreke (lok di navbera proton û elektronê de ye).

MESONEPHRIC, *adj.* : gulçîskiya navîn.

MESONEPHROS, *n.* : gulçîsk navîn.

MESONIC, *adj.* : mezonî.

MESOPHYLL, *n.* : tevnê navîn (yê belgê helezî).

MESOPHYTE, *n.* : heleza qenceaxê.

MESOPOTAMIA, *n.* : welatê nîhala du rûbar.

MESOSPHERE, *n.* : çînek ji bergê esmanî (bayî) ye 250 mîlan bilind e (li ser rûyê erdî).

MESOTHELIUM, *n.* : çîna hunînî (berê valatiyên pizî).

MESOTHORAX, *n.* : kîzîka navîna singê pêtikê.

MESOTHORIUM, *n.* : toryoma navîn.

MESOTRON, *n.* = **MESON**.

MESOZOIC, *adj.* : rojgarê navîn.

MESS, *n.* : bêserûber, şêlûbêl, tevlihev.

MESS, *vt.i.* : tevlihev kirin.

MESSAGE, *n.* : peyam, name.

- **OF CONDOLENCE** : şînname, behîname.

MESSALINE, *n.* : tevnek avirmîş tenik e.

MESSED UP, *adj.* : perîşan.

MESSENGER, *n.* : şandiyar, şandiyek, peyamber, şandox, namebir, peyik, pêşvenêr.

MESSIAH, *n.* : Îsa pêxember, Mesîh.

MESSIANIC, *adj.* : mesîhî.

MESSILY, *adv.*: bi tevlihevî yan bêserûberî, tevlihevîkî.

MESSINESS, *n.* : tevlihevîtî, bêserûberîtî.

MESS JACKET, *n.* : sindoqa serbaziya xwarinê.

MESSRS (*pl.* **OF MISTER**) : rêzdar(an).

MESSUAGE, *n.* : xanî (li gel erd û avahî).

MESSY, *adj.* : bê ser û ber, pîs, nerêk, marêk.

MESTIZO : durih (melez).

MET, *p.* **OF MEET** : kombo.

MET-, META-, *pref.* : pêşgir e ko piştê, paşê.

METABOLIC, *adj.* : jînkar.

METABOLISM, *n.* : metabolîzm : jînkarî(ti) : kirdara ko xurek ava dikit madeyek jînî û protoplazim diherifit bo afirandina wîzeyî.

METABOLITE, *n.* : madeyê jînkarî çêdikit.

METABOLIZATION, *n.* : jînkarîbûn.

METABOLIZE, *vt.* : jînkarî kirin.

METABOLIZED, *adj.* : jînkarîkirî.

METABOLIZING, *n.* : jînkarîkirin.

METACARPAL, *n., adj.* : şehî.

METACARPUS, *n.* : şehê zendî.

METACENTRE, *n.* : nîveka navber : nîveka rakêşana leşê serav.

METACHROMATISM, *n.* : rengguhorîn.

METAGALAXY, *n.* : hesareyên derekî, gerdûn.

METAGENESIS, *n.* : zayîna ladanî.

METAL, *n.* : kan, metal.

- **BAR** : şîş, bista metalî.
- **RECTIFIER** : rastkerê kanî yan metalî.
- **SEMI STABLE ~** : kanê nîvsirewto.
- **STATE** : barê kanî.

METAL, *vt.* : kan kirin, metal kirin.

METALANGUAGE, *n.* : zimanê berhevdanê.

METALLED, *adj.* : kankirî, metalkirî.

METALLIC, *adj.* : kanî, metalî.

METALLIFEROUS, *adj.* : kandar.

METALLING, *n.* : kankirin, metalkirin.

METALLIZE, *vt.* : kan kirin.

METALLOGRAPHER, *n.* : kanzan, metalzan.

METALLOGRAPHIC, *adj.* : pêwendîdarê kanzaniyê.

METALLOGRAPHY, *n.* : kanzanî.

METALLOID, *n., adj.* : nekan, nemetal, nîv yan nîmce kan, nekanî.

METALLOPHONE, *n.* : alava mûzîqeyî wek darînkî lê bi bistên asinî.

METALLURGIC(AL), *adj.* : kanî, metalî.

METALLURGIST, *n.* : kanzan, metalzan.

METALLURGY, *n.* : kanzanî, metalzanî.

METAL WORKING, *n.* : çêkirina alavên kanî yan metalî.

METAMERE, *n.* : parçeyek ji zincîreya leşê hevparçe.

METAMERIC, *adj.* : pêwendîdarê hevpêkhatin û kêşa gerdîlê (bi taybexuya têvel).

METAMERISM, *n.* : hevpêkhatin û kêşa gerdîlê taybexuya têvel.

METAMORPHIC, *adj.* : şikilguhorî, şêweguhorî.

METAMORPHISM, *n.* = **METAPHORSIS**.

METAMORPHOSE, *vt.i.* : şikil yan şêwe guhartin.

METAMORPHOSING, *n.* : şikil yan şewe guhartin.

METAPHOR, *n.* : xwaze, xwastinî.

METAPHORIC(AL), *adj.* : xwazeyî.

METAPHORICALLY, *adj.* : bi xwazeyî, xwazekî.

METAPHRASE, *n., adj.* : wergêran nemaze wergêrana tîpî (peyiv bi peyiv).

METAPHRASE, *vt.* : wergêran (tîp yan peyiv).

METAPHYSIC, *n., adj.* : paşsirûşt, sersirûşt, nepenî, paşxwerist.

METAPHYSICAL, *adj.* : paşsirûştî, sersirûştî.

METAPHYSICIAN, *n.* : paşsirûştzan.

METAPHYSICS, *n.* : paşsirûşt, piştsirûştî.

METAPLASIA, *n.* : tevinbûn : guhorin ji tevnekê ko dibit tevnek dî (kirkirok dibit hestî...).

METAPLASM, *n.* : dariştin, derhînan.

METAPLASMIC, *adj.* : derhînanî.

METAPOLITICS, *n.* : rêzaniya zanistiya bijîn.

METAPOLITICAL, *adj.* : pêwendîdarê rêzaniya zanistiya bijîn.

METAPOLITICIAN, *n.* : rêzanê zanistiya bijîn.

METAPROTEIN, *n.* : madeyê ji protînî derhatî yan derînayî.

METAPSYCHICS, *n.* : jîrzaniya dîtaneyiya bûn û zanînê, jîrzaniya hişê.

METAPSYCHOLOGY, *n.* : derûn ramanzanî.

METASOMATIC, *adj.* : guhorîna kanî yan metalî.

METASTABLE, *adj.* : nîvhedar.

METASTASIS, *n.* : belavbûn.

METASTASIZE, *vi.* : belav bûn.

METATARSAL, *n., adj.* : şehê pêyî.

METATARSUS, *n.* : şehê pê.

METATHETIC(AL), *adj.* : guhorînî.

METATHESIS, *n.* : guhorîn (dir yan bar).

META THORAX, *n.* : paşsîng.

META ZOA, *n. pl.* : canewerên zehfxane.

METAZOAN, *n., adj.* : canewerek zehfxane.

METE, *n.* : rade.

METE, *vt.* : belav kirin (beş).

METEMPIRIC(S), *n.* : jîrzaniya heyberên derveyî serhatiyan.

METEM PSYCHOSIS, *n.* : paşkoçkirin.

METENCEPHALIC, *adj.* : paşmejiyî.

METENCEPHALON, *n.* : paşmejî.

METENCEPHALOUS, *adj.* : paşmejiyî.

METEOR, *n.* : şolik, nêze, tîrêjstêr.

METEORIC, *adj.* : nêzeyî.

METEORICALLY, *adv.*: bi nêzeyî, nêzekî.

METEORITE, *n.* : stêra rijyar, nêze.

METEORITICS, *n.* : nêzezanî.

METEOROGRAPH, *n.* : alavka tomarkirina diyardeyên banimayî.

METEOROGRAPHIC, *adj.* : pêwendîdarê alavka tomarkirina diyardeyên banimayî.

METEOROID, *n.* : nêzeya gerok (li dor rojê).

METEOROLOGIC(AL), *adj.* : banimayî.

- **AIRCRAFT** : balafira banimayê.

METEOROLOGIST, *n.* : banimazan.

METEOROLOGY, *n.* : banimayîzanî, keşzanî.

METER OR METRE, *n.* : metir, pira metrî.

METHACRYLATE, *n.* : xwêya tirşiya mêtakrilîk.

METHADONE, *n.* : dermanek hedarker.

METHAMPHETAMINE, *n.* : dermanek çalakker.

METHANE, *n.* : mîtên : gaza zong, çal û komiran.

METHANOL, *n.* : mêthanol : avekiyek alkuholî gurîbar û jehr e.

METHEDRINE, *n.* : dermanê çalakkerê hîdrokloriki.

METHEGLIN, *n.* : şeraba hingvîniya dermankirî yan beharatkirî.

METHEMOGLOBINE, *n.* : pêkhatiya oksîjen û gilomobîn.

METHANAMINE, *n.* : qijilandarê tirşiya mîzî.

MRTHIONINE, *n.* : tirşiyek emînî ye.

METHOD, *n.* : rêbaz, awa, cor, şêwe, çitoyî, şêwaz, loke, teher, reftar, rewişt, rewşek.

METHODIC, *adj.* : melhezeyî, rêzikî.

METHODICAL, *adj.* : rêzikî, pêrewî, melhezeyî.

METHODICALLY, *adv.*: bi rêzikî, melhezekî.

METHODICALNESS, *n.* : rêzikîtî.

METHODISM, *n.* : dêr û tîre ya mêtodiya încîlî.

METHODIST, *n.* : endamê tîreya mêtodiya filehî, melhezeyî.

METHODISTIC, *adj.* : melhezeyî.

METHODIZE, *vt.* : melheze kirin, rêbaz kirin.

METHODIZED, *adj.* : melhezekirî, rêbazîkirî.

METHODIZING, *n.* : melhezekirin, rêbazîkirin.

METHODOLOGY, *n.* : melhezezanî.

METHUSELAH, *n.* : oldarek berî Nûh pêxemberî.

METHYL, *n.* : riha hîdrokarbona alkuholî (spîrto ya darî), metîl.

METHYLAL, *n.* : pêkhatiyek avekî ye (bo nivandinê), metîlal.

METHYLAMINE, *n.* : gazek teqemenî û gurîbar e, metîlamîn.

METHYLATE, *n., vt.* : pêkhatiyek mêtanolî ye, mêtanol kirin, metîlat.

METHYLATED SPIRIT, *n.* : alkuhola mêtanolkirî : bo ronahîkirin û germkirinê.

METHYLENE, *n.* : rihek hîdrokarbonî du hevtayî : metîlen.

METIC, *n.* : biyanî.

METICULOUS, *adj.* : miçink.

METIER, *n.* : pîşe, pîşegerî.

METIS, *n.* : zarokê mirovê spî û hindokê sor.

METOL, *n.* : toza derhînana filman.

METONIC, *adj.* (~ cycle) : demê 19 salan (235 heyv) ko hemî guhorînên heyvê diyar dikit.

METONYM, *n.* : bêjeya berdêl.

METONYMICAL, *adj.* : pêwendîdarê bêjeya berdêlî.

METONYMY, *n.* : bêje berdêlî.

METOPE, *n.* : vekirina ko du baran cuda dikit.

METOPON, *n.* : dermanek tezînî morfînî ye.

METRAZOL, *n.* : dermane bo çalakkirina dilî û pişî.

METRE, *n.* : metir, metre : yekeya dirêjiyê (sed sentîmetre).

METRIC, *adj.* : metrî.

METRIC(AL), *adj.* : hevrist, pîvayî, hunandî.

METRIC HUNDRED WEIGHT, *n.* : yekeya kêşanê (pêncî kîlogram e).

METRICS, *n.* : helbestzanî.

METRIST, *n.* : rêzik, şehrezayê pîvanên helbestê (helbestzan).

METRITIS, *n.* : kulbûna malbiçûkî (pizdankî).

METRO, *n.* : mêtro : hevkêşa jêrerdî.

METROLOGY, *n.* : pîvanzanî, rêzika pîvan û kêşanê.

METRONOME, *n.* : alava demgira awazan.

METROPOLIS, *n.* : bajar yan welatê serekî, serbajêr, paytext, metranxane.

METROPOLITAN, *n., adj.* : metran, paytextî, (ser)bajêrî.

METRORRHAGIA, *n.* : xwîn verestina malbiçûkî, riskîna malbiçûkî(pizdankî).

METTLE, *n.* : aram, mad, çalakî.

- **ON ONE'S ~** : handayî da ko hindî bişêt bikit.

METTLED, *adj.* : çalak, çeleng.

MEW, *n.* : mewjandin, miyewmiyew (dengê kitikê).

MEWL, *vi.* : giryan (girîn) (wek biçûkî).

MEWS, *n.* : çend axûr yan afirên girûvirên li meydankek vekirî.

MEXICAN HAIRLESS, *n.* : Meksîkiyê bêmû (seyek biçûk kêmmû ye).

MEZEREON, *n.* : helezek erxiwanî ye.

MEZZANINE, *n.* : qat yan nihûma navîn, tilarê jêrî.

MEZZO FORTE, *adj., adv.*: bilind (navîn).

- **RELIEVO** : neqşenavîn, neqşê navê derketî.

MEZZOTINT, *n.* : neqşkirina sihkirî(rêbazek neqşkirinê îtalî ye).

MHO, *n.* : yekeya gehînbariya kehrebî ye.

MI(O)-, *pref.* : pêşgir e ko kêmtir e, biçûktir e.

MIAOW, *n.* : mewjandin, miyewmiyew.

MIASMA, *n.* : genîtiya hilmê.

MIASMAL, *adj.* : hilmgeniyî.

MICA, *n.* : madeyek nîvşûşeyî ye (bo cudakirinê).

MICAWBER, *n.* : tembelmirov.

MICE, *n.* (*pl.* of mouse) : mişk.

MICELLE, *n.* : leşikê kehrebkirî di nav madeyek nîv şirêzî de.

MICK, *n.* : (*sl.*, **DERG.**) : Îrlendî (kirêtkirinî).

MICK(E)Y, (*sl.*) (**TO TAKE THE ~ OUT OF**) : tirane kirin.

MICKLE, MUCKLE, *n., adj.* (*arch.*) : gelek.

MICRO, *adj.* = **MICROSCOPIC**.

MICRO-, *pref.* : pêşgir e ko hûr e, biçûk e.

MICROBAROGRAPH, *n.* : pestapîvê biçûk.

MICROBE, *n.* : mîkrob, xore, dirm.

MICROBIC, *adj.* : mîkrobî, dirmî.

MICROBIAL, *adj.* : mikrobî, dirmî.

MICROBICIDE, *n.* : mîkrobkuj.

MICROBIOLOGY, *n.* : hûrzindewerzanî, mîkrobiyolojî.

MICROCLIMATE, *n.* : keş yan banima ya deverî.

MICROCLINE, *n.* : maykroklayn : texlîtek kan e.

MICROCOPY, *n.* : rûnivîsa biçûk.

MICROCOSM, *n.* : gerdûna biçûk, mirov.

MICROCRYSTALLINE, *n.* : hûrbelûrî.

MICROCYTE, *n.* : hûrtopel.

MICROREVOLUTION, *n.* : hûrguhorîn.

MICROFILM, *n., vi., t.* : hûrfilm (filmik), filmik kirin.

MICROGAMETE, *n.* : hûrzayende.

MICROGRAM, *n.* : yek ji milyon giramê, mîkrogram.

MICROGRAPHY, *n.* : sehkirina hûrbînî, derhînana wêneyî.

MICROGROOVE, *n.* : hurkelş.

MICROMETEORITE, *n.* : hûr nêze.

MICROMETER, *n.* : hûrpîv.

- **CALIPER** : hûrstûrpîv.

MICROMETRY, *n.* : hûrpîvî.

MICROMICRON, *n.* : yek ji milyon mîkronî.

MICRON, *n.* : yek ji hezar milîmetrê, mîkron.

MICRONIZE, *vt.* : hûr kirin.

MICRO-ORGANISM, *n.* : hûrzindî.

MICROPALEONTOLOGY, *n.* : hûrkevneberdînezanî.

MICROPARASITE, *n.* : hûrmişexwer.

MICROPHONE, *n.* : dengkêş, dengweş, mîkrofon.

MICROPHOTOGRAPH, *n.* : hûrwêne.

MICROPRINT, *n.* : hûrçap.

MICROPROJECTOR, *n.* : hûrarastek : bo havêtina wêneyê mezinkirî li ser perdeyê.

MICROPYLE, *n.* : kunik.

MICRORADIOGRAPH, *n.* : hûrwêneyê tîrêjî.

MICROREADER, *n.* : hûrxwendeyar.

MICROSCOPE, *n.* : hûrbîn.

MICROSCOPIC(AL), *adj.* : hûrbînî.

MICROSCOPY, *n.* : hûrbînkarî.

MICROSECOND, *n.* : yek ji milyon çirkeyî.

MICROSEISM, *n.* : lerzik yan lerzek (hûrlerze).

MICROSOME, *n.* : mîkrosom, libek (hûrek) ji protoplazme.

MICROSPOROPHYLL, *n.* : tovbelg.

MICROSTRUCTURE, *n.* : hûrbinyat (yan avahî).

MICROWAVE, *n.* : hûrpêl.

MICTURATE, *vi.* : mîztin, mîz kirin.

MICTURITION, *n.* : mîzkirin, destav.

MID, *adj., prep.* : nîv, navîn.

MIDAS, *n.* ~ touch : şiyana destveînana para.

MIDBRAIN, *n.* : nîvê mejî.

MIDDAY, *n.* : nîvro.

- **MEAL** : firavîn.

MIDDEN, *n.* : gûfik, gûmik, koma rîxê.

MIDDLE, *n., adj.* : navincî, nawend, navî, nav, navîn, nîvanî, nîvek, nîvnîve, nîvî, navber, navrêz.

- **AGE** : navîna jî, kalî, nîvincayî, pîrî.

- **AGED** : reşkal, navsere, nivinci, nawerastî temen.

- **CLASS** : çîna navîn, çînî nawerast, pî.

- **DISTANCE** : pêşbeziya navîn (400-1500 metir).

- **EAST** : rojhelata navîn.

- **FINGER** : navçar, tila navîn, doli demkêş.

- **MAN** : kostek, miyankar.

- **TERM** : radeyê navîn.

- **WAVE** : pêla navîn.

- **WEIGHT** : navîkêş(kulmbazî).

MIDDLE AGES, *n.* : sedên navîn (ji sale 500 p.z. ta 1500 p.z.).

MIDDLEBREAKER OR MIDDLE BUSTER, *n.* : gêsin, gasin, hevcar, (cot).

MIDDLEBROW, *n., adj.* : rewşenbîrê navîn (çandonavîn).

MIDDLE ENGLISH, *n.* : îngîliziya navîn : zimanê înglîzî yê nivîsî ji seda 12 ta seda 16.

MIDDLE FRENCH, *n.* : frensiya navîn : zimanê frensî yê nivîsî ji seda 14 ta seda 16.

MIDDLING, *n., adj.* : navincî, asayî.

MIDDORSAL, *adj.* : nîvpiştî.

MIDDY, *n.* : sedvanyarê deryayî.

MIDGE, *n.* : mêşk.

MIDGET, *adj.* : quto, rîwele.

MIDI, *n.* : kirasê dirêjê navî.

MIDIRON, *n.* : şînkê asin.

MIDLAND, *n., adj.* : navîna welatî.

MIDMOST, *adj., adv., n.* : navincî, nivî.

MIDNIGHT, *n.* : nîva şevê, nîvşev.

- **SUN** : roja nîvşevê.

MIDNIGHTLY, *adv.*: nîvşevî, nîvşevîkî.

MIDNOON, *n.* : nîvro.

MIDPOINT, *n.* : xalka navîn yan nîvê.

MIDRIB, *n.* : lanavî (belgê helezê).

MIDRIFF, *n.* : perdeya navbirê, parxan, parhan, pincik.

MIDSECTION, *n.* : beşê navîn.

MIDSHIPMAN, *n.* : sedvanyarê deryayî.

MIDST, *n., prep.* : nav, di nav de.

MIDSUMMER, *n.* : nîva havînê.

- **DAY** : 24 hizêranê (roja nîva havînê).

- **MADNESS** : dînatiya temam.

MIDWAY, *n.* : nîveka rê.

MIDWEEK, *n., adj.* : nîv hefte.

MIDWEEKLY, *adj.* : li nîv heftiyê, nîv heftikî.

MIDWEST, *n., adj.* : rojavaya navî.

MIDWIFE, *n.* : dapîr, maman, mamano.

MIDWIFERY, *n.* : dapîrî, dapîrzanî, mamanî.

MIDWINTER, *n.* : nîva zivistanê.

MIDYEAR, *n.* : nîva salê.

MIEN, *n.* : rûxsar, bejnûbal.

MIFF, *n.* : bêzarî.

MIFF, *vt.i.* : bêzar kirin.

MIGHT, *n.* : hêz, zordestî, zorayî, pergal.

MIGHT, *p.* **OF MAY** : belko, ma çi ye.

MIGHTILY, *adv.*: bi hêzdarî, gelek, hêzdarkî.

MIGHTINESS, *n.* : zorbazî, hêzdarîtî.

MIGHTY, *adj., adv.*: zîl, zorbaz, hêzdar, koto, kote.

MIGRAINE, *n.* : şeqeser, nîvserêşî.

MIGRANT, *n., adj.* : koçer.

MIGRATE, *vi.* : koçer bûn, mişext bûn.

MIGRATED, *adj.* : koçerkirî, mişextbûyî.

MIGRATING, *n.* : koçerkirin, koçerî, koç, mişextbûn.

MIGRATION, *n.* : koç, koçerî, barkirin, vekoçandin.

MIGRATOR, *n.* : koçer.

MIGRATORY, *adj.* : rewend.

MIKADO, *n.* : qiralê Japonî.

MIKE, *n., vi.* (*sl.*) : tembel, tembelî kirin.

MIKE, *n.*(COLLOQ) = MICROPHONE.

MIKE, *n., sl.* = MICK : FOR THE LOVE OF MIKE, FOR HEAVEN'S SAKE : bo xatra Xudê.

MILADY, *n.* : jina înglîz ya xanedan.

MILAGE, *n.* = MILEAGE.

MILCH, *n.* : şîrde.

MILD, *adj.* : nerm, fênik, niyan, destvîlk.

MILDEN, *vt.i.* : nerm kirin (polayî).

MILDEW, *vt.i.* : jeng, jengar, genî, kufik.

MILDEWY, *adj.* : genî, kufikbûyî.

MILDLY, *adv.*: nermîkî.

MILDNESS, *n.* : nermîtî, destvîlkî.

MILE, *n.* : mîl : yekeya dirêjiyê : 5280 pê, 1760 yard.

- **POST** : nîşaneya mîlî.
- **STONE** : nîşane.

MILEAGE, *n.* : dirêjî bi mîlan.

MILFOIL, *n.* : hezar belg.

MILIARIA, *n.* : garisîtî : kulbûna çermî li gel xurîn û xwehdanê.

MILIARY, *adj.* : garisî : pêwendîdarê nesaxiya garisîtiyê ye.

MILIEU, *n.* : dorûber, jîngeh.

MELILOT, *n.* : kinêr.

MILITANCY, *n.* : şerkarî, şerdarî, xebatkarî, bizavkarî.

MILITANT, *adj.* : şerkar, şerdar, koşa.

MILITANTLY, *adv.*: bi şerkarî, şerkarkî.

MILITARILY, *adv.*: bi leşkerî, leşkerkî.

MILITARISM, *n.* : leşkerîtî.

MILITARIST, *n.* : leşkerî(kar), serbaz.

MILITARISTIC, *adj.* : leşkerî(karî).

MILITARIZATION, *n.* : leşkerîkirin, sûpahîkirin.

MILITARIZE, *vt.* : leşkerî kirin, sûpahî kirin.

MILITARIZE, *adj.* : leşkerîkirî, sûpahîkirî.

MILITARIZING, *n.* : leşkerîkirin, sûpahîkirin.

MILITARY, *n., adj.* : leşkerî, sûpahî, cengî, serbazî.

- **ARMOUR** : çekbend.
- **COURT** : dadgeha leşkerî.
- **SERVICE** : leşkerî, xizmeta serbazî.

MILITATE, *vi.* : xebitîn, bizav kirin, kar têkirin.

MILITATED, *adj.* : kartêkirî, bizavkirî.

MILITATING, *n.* : kartêkirin, bizavkirin.

MILITIA, *n.* : leşkerê nerêzikî : milîs.

- **MAN** : şerkerê nerêzikî.

MILIUM, *n.* (*pl.* MILIA) : keresteya garisî : pirzik e li ser çermî wek dêndika garisî ye.

MILK, *n.* : şîr.

- **AND HONEY** : şîr û hingvîn : têrxoşî.
- **AND WATER** : sivik.
- **BAR** : firoşgeha şîremenî.
- **CRUST** : lîra biçûkan.
- **FEVER** : şîrta.
- **FLOAT** : erebaneya şîrî.
- **LEG** : şîrling, pejbûna lingî ya zayînî.
- **LIVERED** : tirsinok.
- **MAID** : şîrdoş.
- **MAN** : şîrfiroş.
- **OF HUMAN KINDNESS** : şîrê dilovanîtiya mirovî.

- OF MAGNESIA : şîrê magnesya (bo zikçûnê).
- POWDER : şîrtoz.
- PRODUCTS : şîremenî, spiyatî.
- PUDDING : birincşîr.
- PUNCH : şeraba alkuhol û şîr û şekirê.
- SHAKE : hêkûşîr (têkvedayî).
- SICKNESS : şîrnesaxî.
- SUGAR : şîrşekir : laktoz.
- STRAINER : şîrparzong, şîrpalek.
- TOOTH : didanşîrî, didanê şîrî.
- WALK : gerana şîrfiroşî.
- WATERED ~ : xara.
- WEED : şîrgiya.
- WORT : şîrhelez.

MILK, *vt.* : dotin.

MILKED, *adj.* : dotî, doşandî.

MILKER, *n.* : şîrde, bêrîvan.

MILKING, *n.* : dotin, doştin, doş, doşîn, doşandin, doşanî.

MILKSOP, *n.* : nêrmok.

MILKY, *adj.* : şîrî.

MILKY WAY, *n.* : kadiz, rakêşe, rêya kadizan.

MILL, *n.* : aş, kargeh.

- BOARD : kaxeza qayimkirî (karton).
- DAM : sikrê aşî.
- MAN : aşger, aşvan.
- OPERATOR : aşger.
- STONE : beraş, berê aşî.
- WHEEL : çerxa aşî, çerxa hêranê.
- WRIGHT : aşkar.

MILL, *vt.i.* : hêran (hêrîn).

MILLENARIAN, *n., adj.* : hezarî, hezarsalî, baweriya hatina rojgarê bextiyarê hezarsal.

MILLENARIANISM, *n.* : hezarîtî : baweriîtiya rojgarê bextiyarê hezarsal.

MILLENARY, *n., adj.* : hezar, hezarsal, bawer karê rojgarê bextiyarê hezarsal.

MILLENNIAL, *adj.* = MILLENARY.

MILLENNIUM, *l.* (*pl.* MILLENIA OR MILLENIUMS): hezarsal, rojgarê hezarî, bîrhatiyek hezarî, yadgarî hezarî.

MILLEPED OR MILLIPED, *n.* : hezarpê (kirm e).

MILLEPORE, *n.* : hezar kun yan kunîle, mercanek mezin e.

MILLER, *n.* : aşvan, aşewan, qeraş.

MILLER INDICES, (s) : pêristên Miler.

MILLERITE, *n.* : milerît : sulfadên nikilî.

MILLER'S THUMB, *n.* : beranê aşvanî : masiyek şaperdirrik e.

MILLESIMAL, *n., adj.* : yek ji hezarê.

MILLET, *n.* : garis, baçik, herzin.

MILLI-, *pref.* : pêşgir e ko parçeyek e ji hezarê.

MILLIAMPER, *n.* : milîamper : yek ji hezar ji amperê (1/1000 ampér), miliamper.

MILLIARD, *n.* : hezar milyon.

MILLIARY, *adj.* : pêwendîdarê milê Romanî ko 1620 yarde ye.

MILLIBAR, *n.* : yekeya pestanpîvanê ye (1/1000 barî), milîbar.

MILLICURIE, *n.* : yek ji hezar ji kurî (milîkurî).

MILLIFARAD, *n.* : yek ji hezar ji faradî, milîfarad.

MILLIGRAM, *n.* : yek ji hezar ji giramê, milîgram.

MILLIHENRY, *n.* : yek ji hezar ji henrî, milîhenrî.

MILLILAMBERT, *n.* : yek ji hezar ji lambertê, milîlambert.

MILLILITER, *n.* : yek ji hezar ji litre, mililitre).

MILLIMETER, *n.* : yek ji hezar ji metre, milimetre).

MILLIMICRON, *n.* : yek ji hezar ji mikronê, milimikron.

MILLINER, *n.* : çêker, dahêner yan firoşê kulavên jinan.

MILLING, *n.* : rexê kuhkiriyê diravî.

- **CUTTER** : birrokê firêzî.

- **MACHINE** : makîneya firêzî.

MILLION, *n.* : milyon : hezar hezar.

MILLIONNAIRE, *n.* : milyonêr : xudanê milyon dolaran.

MILLIONTH, *n., adj.* : yek ji milyonî.

MILLIOROENTGEN, *n.* : yek ji hezar ji rontgnê (milirontgen).

MILLISECOND, *n.* : yek ji hezar ji çirkeyê.

MILLIVOLT, *n.* : yek ji hezar ji voltê (milivolt).

MILLIPOND, *n.* : gêra aşî.

MILLS, *n.* ~ **BOMB** : narincok.

MILLSTREAM, *n.* : celalê aşî.

MILOMETER, *n.* : milpîv.

MILORD, *n.* : xanedanê înglîz.

MILT, *n.* : tuxmavk, masî, tov.

MILT, *vt.* : tov kirin, peyandin.

MILTER, *n.* : nêremasî.

MILTONIAN OR MILTONIC, *adj.* : miltonî : pêwendîdarê rêbaza hozanê înglîz (Milton).

MIME, *n.* : kirdarê mit : zirtek, şanogeriya mit.

MIME, *vt.* : tirane kirin, mit kirin.

MIMED, *adj.* : (mit) kirdarîkirî.

MIMING, *n.* : (mit) kirdarî kirin.

M.I. MECH.E (*abrr.* **FOR MEMBER OF THE INSTITUTE OF MECHANICAL ENGINEERS**) : kurtiya endamê amojgeha endazyarên mekanîk.

MIMEOGRAPHER, *n.* : rûnivîsk.

MIMEOGRAPH, *vt.* : rûnivîs kirin (rû nivîsîn).

MIMESIS, *n.* : lasayî, çavlêkirin, nepenîkirina jîngehî.

MIMETIC, *adj.* : çavlêkirinî, pêwendîdarê nepenîkirina jîngehî.

MIMIC, *n., adj.* : kirdarê bêdeng (mit), çavlêker, zir, derewkar.

MIMIC, *vt.* : tirane pê kirin, çav lê kirin, wek jîngehî diyar bûn.

MIMICRY, *n.* : nepenîbûna jîngehî, çavlêkirin.

MIMOSA, *n.* : şermîn (helez), mîmoza.

MIMULUS, *n.* : heleza gulî (tuxm).

MINA, *n.* : yekeya kevna kêşanê (min).

MINACIOUS, *adj.* : gefdar.

MINACIOUSLY, *adv.*: bi gefdarî, gefdarki.

MINACITY, *n.* : gefdarî(tî).

MINARET, *n.* : minare.

MINATORY, *adj.* : gefdar.

MINCE, *n.* : qîme (goşt).

- **MEAT** : goştê qîme.

- **PIE** : kadeya qîmeyî.

MINCE, *vt.i.* : qîme kirin.

MINCED, *adj.* : qîmekirî, hencandî, hûrkirî.

MINCING, *n.* : qîmekirin, hencandin, hencinîn.

MIND, *n.* : hiş, bîr, bal, sewda, hûş, hûşmendî, jîrî.

- **NOT TO KNOW ONE'S OWN** ~ : dudil.

- **OUT OF ONE'S (RIGHT)** ~ : dîn.

- **OUT OF SIGHT, OUT OF** ~ : dûr ji çavî dûre ji dilî.

- **TIME OUT OF ~** : ji mêje.

- **TO BE IN TWO ~ S** : dudilî kirin.

- **TO BE OF A ~** : yek hizrîn.

- **TO BE OF A PERSON'S ~** : li gel mirovekê pêk hatin.

- **TO BE OF THE SAME ~** : yek hizre yan yek hizrîn.

- **TO CALL(BRING)TO ~** : hînan bîra xwe.

- **TO HAVE A GOOD(GREAT) ~ TO** : qenc hez kirin.

- **TO HAVE HALF A ~** : piçekê hez kirin.

- **TO ONE'S ~** : bi hizra wî, bi hewesa wî(wê).

- **TO PUT ONE IN ~ OF** : hînan bîrê.

- **TO SET ONE'S ~ ON** : biryar kirin (ko tiştekê bikit).

- **TO SPEAK ONE'S ~** : eşkera gotin yan axiftin.

MIND, *vt.* : berhelisti kirin, serinc kirin, hişyar bûn, qebûl nekirin.

- **NEVER ~** : xem nakit.

MINDED, *adj.* : niyazkar, hişdar.

MINDFUL, *adj.* : hişyar, wurya.

MINDFULLY, *adv.*: bi hişdarî, hişdarkî.

MINDFULNESS, *n.* : hişyarî(tî).

MINDLESS, *adj.* : bêmejî, hov, naşî, bêhiş.

MINDLESSLY, *adv.*: bi bêhişî, bêhişkî.

MINDLESSNESS, *n.* : bêhişîtî, bê hişyarîtî.

MIND READER, *n.* : hişxwendiyar.

MIND'S EYE, *n.* : aşop.

MINE, *poss. pron., adj.* : ya min, yê min.

MINE, *n.* : mîn, kan, kangeh, tepînk.

- **DETECTOR** (alav) sehkera mînê.

- **LAYER** : cenggemiya mînçin (mîn çandin).

- **SWEEPER** : cenggemiya mîn mal (mîn malîn).

MINE, *vi.t.* : mîn kirin.

MINER, *n.* : komirvan, kanger.

MINERAL, *n., adj.* : kanza, kanzayî, bêgiyan.

- **WATER** : kanav.

MINERALIZABLE, *n.* : kankirinbar.

MINERALIZATION, *n.* : kankirin.

MINERALIZE, *vt.* : kan kirin.

MINERALIZED, *adj.* : kankirî.

MINERALIZING, *n.* : kankirin.

MINERALOGICAL, *adj.* : kanzaniyî.

MINERALOGIST, *n.* : kanzan.

MINERALOGY, *n.* : kanzanî.

MINERVA, *n.* : Xudabanûya pendiyê (li nik Romanan).

MINESTRONE, *n.* : şorbe yan giraza tîr (birinc û zerzewat).

MINGLE, *vt.i.* : têkil bûn, têkil kirin.

MINGLED, *adj.* : têkilkirî.

MINGLING, *n.* : têkilkirin, têkilbûn.

MINGY, *adj.* : çikos, sefil, rezîl.

MINI-, *pref.* : pêşgir e ko biçûk e.

MINIATE, *vt.* : (bi heşa sor) neqş kirin.

MINIATURE, *n., adj.* : nîgarok, biçûkkirî.

MINIATURIST, *n.* : nîgarokvan.

MINIATURIZE, *vt.* : biçûk kirin.

MINIATURIZED, *adj.* : nîgarokkirî.

MINIATURIZING, *n.* : nîgarokkirin.

MINICAB, *n.* : guhêzoka biçûk.

MINICAMERA, *n.* : wênegira biçûk, kamêraya biçûk.

MINIFY, *vt.* : kêm kirin, bereş kirin.

MINIFYING, *n.* : kêmkirin, bereşkirin.

MINIKIN, *n., adj.* : hûremirov.

MINIM, *n., adj.* : nîvawaz, gelek hûr yan

biçûk, xalik yan dilop : yekeya kêşana avekiyan.

MINIMAL, *adj.* : kêmtir.

MINIMALIST, *n.* : kêmtirkar, nermkar, bawermendê kêmtir dixwazit.

MINIMIZATION, *n.* : kêmtirkirin, bereşkirin.

MINIMIZE, *vt.* : kêmtir kirin, bereş kirin.

MINIMIZED, *adj.* : kêmtirînkirî.

MINIMIZING, *n.* : kêmtirînkirin, bereşkirin.

MINIMUM, *n.* : emper, kêmtirîn, kemtirîn, biçûktirîn.

- **THERMOMETER** : germepîva biçûktirîn yan kêmtirîn.

- **WAGE** : kirêya biçûktirîn yan kêmtirîn.

MINING, *n.* : kanzanî, kanzakirin.

- **COAL ~** : komir kankirin yan kanzanî.

- **GOLD** : zêr kankirin yan kanzanî.

MINION, *n.* : erkdar, pêrew.

MINI SKIRT, *n.* : kurtekirasê jinan.

MINISTER, *n.* : şahyar, şalyar, wezîr, oldar, balyoz, nêroy.

- **PLENIPOTENTIARY** : şalyarê destheladtarê reha.

- **RESIDENT** : şalyarê nîştecê.

- **WITHOUT PORTFOLIO** : şalyarê dewletê, wezîrê bêwezaret.

MINISTER, *vi.t.* : oldarî kirin, harî kirin, yarmetî dan.

MINISTERED, *adj.* : oldarîkirî.

MINISTERING, *n.* : oldarî kirin.

MINISTERIAL, *adj.* : oldarî, şalyarî.

MINISTRANT, *n., adj.* : harîker, xizmetkar.

MINISTRATION, *n.* : xizmeta oldarî.

MINISTRY, *n.* : wezaret, şalyarî.

MINIUM, *n.* : minyom : oksîdê zirêçê sor.

MINIVER, *n.* : kurkê spiyan pinîkirî.

MINK, *n.* : qîjk.

MINNOW, *n.* : zîtke, masiyek ewropî biçûk e.

MINOAN, *n., adj.* : pêwendîdarê şaristaniya Girîtî (3000-1500 B.Z.) li ser navê qiralî (Mînos).

MINOR, *n., adj.* : biçûk, negehiştî : negiring.

- **PREMISE** : pêşekiya biçûktir (kurt).

- **SUIT** : rêzika biçûk.

- **TERM** : radeyê biçûktir.

- **TRAP** : davik.

MINORESS, *n.* : rebena tîreyek filehan.

MINORITE, *n.* : rebenê tîreyek filehan.

MINORITY, *n.* : kêmayetî, kemayeti, kemine, kêmî, kemêtî.

MINATAUR, *n.* : mirovê serga (efsane).

MINSTER, *n.* : dêr.

MINSTREL, *n.* : stranbêj, dengbêj.

MINSTRELSY, *n.* : stranbêjî, dengbêjî, helbesta stranbêjî.

MINT, *n.* : lêdange, pûng, pîng, tehtavik, dariştgeha diravî yan pareyan.

MINT, *vt.* (diravî) : lê dan.

MINTAGE, *n.* : (dirav) lêdan.

MINTED, *adj.* : lêdayî (dirav), pûngkirî.

MINUEND, *n.* : tibab yan jimara ko jimarek dî jê kêm bibit.

MINUET, *n.* : semayek hêdî û giran e, mûzîqeya vê semayê.

MINUS, QUASI- *prep., adj.* : kêm, der, nîşander (-).

MINUSCULE, *n., adj.* : biçûk, hûr, pirtikek.

MINUTE, *n., adj.* : pûç, hûr, hûrek, taw, bîrname.

- **HAND** : destikê hûrekan (demjimêr).

- **STEAK** : parçeya goştî ya zû disewhit.

MINUTE, *vt.* : bi kurtî nivîsîn.

MINUTED, *adj.* : (bi kurtî) nivîsî.

MINUTELY, *adv.*: bi hûrî, hûrîkî.

MINUTENESS, *n.* : hûrî(tî).

MINUTES, *n.* (**OF A MEETING**) : civatname, karname zayend, guzarişta kombûnê.

MINUTIAE, *n. pl.* (*sing.* **MINUTIA**) : hûrî, dirêjî.

MINUTING, *n.* : nivîsîn (bi kurtî).

MINX, *n.* : keçika rûqayim.

MIOCENE, *adj.* : Miyosînî : rojgarê sêyekiyê navîn.

MIOSIS, *n.* = **MYOSIS**.

MIR, *n.* : civaka gundê rûsî.

MIRACLE, *n.* : derasa, ecêb, bûyera sersirûştî.

MIRACULOUS, *adj.* : sersirûşt.

MIRACULOUSLY, *adv.*: bi sersirûştî(tî).

MIRADOR, *n.* : berbank yan telarê derketî.

MIRAGE, *n.* : leylan, serab, seraw, tirawîlke.

MIRE, *n.* : herî, qur, teqn.

MIRE, *vt.* : teqn kirin, noqî bûn (di nav teqnê de).

MIRED, *adj.* : çikilî (di nav teqnê de).

MIRING, *n.* : çikilîn.

MIRROR, *n.* : awêne, neynik, xwedîk, qudîk, eynik, mirêk.

- **CONCAVE ~** : xwedîka rûçal.

- **CONVEX ~** : xwedika koqizkûr.

- **PLANE ~** : rastexwedîk.

MIRROR, *vt.* : (wek xwe) diyar kirin, awêne kirin.

MIRRORED, *adj.* : awênekirî.

MIRTH, *n.* : şadî.

MIRTHFUL, *adj.* : şad, dilgeş, sivikcan.

MIRTHFULLY, *adv.*: bi şadî, şadkî.

MIRTHFULNESS, *n.* : dilgeşîtî.

MIRTHLESS, *adj.* : bê şadî.

MIRT, *adv.*: teqnî, qurî.

MIS-, *pref.* : pêşgir e ko bed e, xirab e.

MISADVENTURE, *n.* : bextreşî.

MISALIGN, *vt.* : çewt rêz kirin.

MISALLIANCE, *n.* : çewtpeyman (peymana nerêk), çewthevbendî.

MISANTHROPE, *n.* : dijmirov.

MISANTHROPIC(AL), *adj.* : dij mirovî.

MISANTHROPICALLY, *adv.*: bi dij mirovî, dijmirovkî.

MISANTHROPIZE, *vt.* : dijî mirov kirin.

MESAPPLICATION, *n.* : bed rahênan.

MISAPPLY, *vt.* : bed rahênan.

MISAPPREHEND, *vt.* : çewt têgehîştin, tênegehîştin.

MISAPPREHENSION, *n.* = **MISUNDERSTANDING**.

MISAPPROPRIATE, *vt.* : dizîn, çewt bi kar hînan.

MISAPPROPRIATION, *n.* : (dirav) dizîn.

MISBECOME, *vt.* : kêr nehatin.

MISBEGOTTEN, *adj.* : bîjî.

MISBEHAVE, *vt.* : xirabî kirin, bêrewişti kirin.

MISBEHAVIOUR, *n.* : çewtrewişt, bedreftar.

MISBELIEF, *n.* : çewtbawer, çewthizir.

MISBELIEVER, *n.* : zendîq.

MISBRAND, *vt.* : qelp kirin, zir kirin.

MISCALCULATE, *vt.i.* : çewt hejmartin yan hizir kirin.

MISCALCULATION, *n.* : çewt hejmartin yan hizir kirin.

MISCALL, *vt.* : çewt nav kirin.

MISCARRIAGE, *n.* : êxistin, jiberçûn(biçûk).

MISCARRY, *vi.* : jî ber çûn, keftin (biçûk).

MISCAST, *vt.* : çewt dabeş kirin (kirdaran).

MISCASTING, *n.* : çewtdabeşkirin.

MISCEGENATION, *n.* : têkilbûna regezan (bi şûkirinê).

MISCELLANEA, *adj.* : tişt yan nivîsînên têvel yan hemecor.

MISCELLANEOUS, *adj.* : keşkol, têvel, hemecor.

MISCELLANEOUSLY, *adv.*: bi hemecorî, bi têvelî, hemecorkî.

MISCELLANEOUSNESS, *n.* : hemecorîtî, têvelîtî.

MISCELLANIST, *n.* : nivîserê hemecorî yan têvelî.

MISCELLANY, *n.* : pirtûk.

MISCHANCE, *n.* : bedbextî, bextreşî.

MISCHIEF, *n.* : şeytanî, ziyankarî.

- **TO MAKE ~** : têkvedanê (du berekiyê)kirin.

- **TO PLAY THE ~ WITH** : têkdan, êşandin.

MISCHIEVOUS, *adj.* : ziyankar.

- **PERSON** : şofar.

MISCHIEVOUSLY, *adv.*: bi ziyankarî, ziyankarkî.

MISCHIEVOUSNESS, *n.* : ziyankarîtî.

MISCHMETALL, *n.* : têkiliya kanên lantanîdê ko agirî digirin gava dikevin ber bayî.

MISCIBLE, *adj.* : têkilbar.

MISCONCEIVE, *vt.* : çewt têgehiştin yan hizir kirin.

MISCONCEPTION, *n.* : çewtbawerî.

MISCONDUCT, *n.* : çewt rewişt, çewt kardarî, bed reftar, bêrûmetî.

MISCONDUCT, *vt.* : bêrûmetiyê kirin.

MISCONSTRUCTION, *n.* : çewt têgehiştin yan ravekirin.

MISCONSTRUE, *vt.* : çewt têgehiştin.

MISCOPY, *vt.* : çewt rûnivîs kirin.

MISCOUNT, *n.* : çewt hejmartin.

MISCOUNT, *vt.i.* : çewt hejmartin.

MISCOUNTING, *n.* : çewt hejmartin.

MISCREANT, *n., adj.* : bîjî, bêol.

MIS-CUE, *n.* : çewtlêdan (bilyard).

MIS-CUE, *vi.* : çewt lê dan (bilyard).

MISDATE, *vt.* : çewt roj kirin, çewt dîrok kirin.

MISDEAL, *vt.i.* : çewt balav kirin (kaxezanê).

MISDEAL, *n.* : çewtbalavkirin.

MISDEED, *n.* : bedkar, tawan, guneh.

MISDEEM, *vt.i.* : çewt hizir kirin.

MISDEMEANANT, *n.* : gunehkar, gunahkar.

MISDEMEANO(U)R, *n.* : guneh, gunah, serkeşî.

MISDIRECT, *vt.* : şaş kirin.

MISDIRECTION, *n.* : şaşkirin.

MISDO, *vt.* : çewtî kirin.

MISDOING, *n.* : bedkar, tawan.

MISDOUBT, *n.* : guman, dudilê.

MISDOUBT, *vt.* : guman kirin, dudilî kirin.

MISE, *n.* : pêkhatin.

MISER, *n.* : rijd, kodo, perist, rezîl, destgirtî, çikos, çikod, destmiç, diravgenî, babidest, xopan, malwêran.

MISERABLE, *adj.* : şepirze, perîşan, qelender, hejar, jar, melûl, pepûk, belengaz, reben, xizan, xopan, xembar, bêbext, bi kul, sefîl, stûxar.

- **WOMAN** : porkoz.

MISERABLENESS, *n.* : hejarîtî, perîşanîtî, belengazîtî.

MISERABLY, *adv.*: bi hejarî, bi perîşanî, belengazkî.

MISERICORD, *n.* : xanîkê vesihînê li dêrê.

MISERLINESS, *n.* : çikosîtî, destmiçandin.

MISERLY, *adj.* : çikos, rijd, qinot, qarnan, mendebûr, leçer, xizanî, diravgenî, malwêranî, kinoj, kinos.

MISERY, *n.* : xopanî, rijdî, xembarî, jarîtî, belengazî, perîşanî, sefîlî, stûxarî.

MISESTEEM, *vt.* : rêz negirtin (bêqedir kirin).

MISESTIMATE, *vt.* : çewt xeml yan texmîn kirin.

MISFEASANCE, *n.* : çewt bi karînana qanûnê yan desthelatiyê.

MISFILE, *vt.* : çewt fayel kirin.

MISFIRE, *n.* : neteqîn (çek).

MISFIRE, *vi.* : neteqîn (çek) (ya çewt teqîn).

MISFIT, *n.* : bedgoncan, kêrnehatin.

MISFORTUNE, *n.* : bedbextî, bextreşî, dewbirr, qeş, mere, belengazî, sergerandî, nuşistî.

MISGIVE, *vt.* : guman kirin.

MISGIVEN, *adj.* : gumankirî.

MIDGIVING, *n.* : diltepî.

MISGOVERN, *vt.* : çewt hukim yan kardarî kirin, çewt fermanrewayî kirin.

MISGOVERNMENT, *n.* : çewt hukimkirin yan ferman rewayîkirin.

MISGUIDANCE, *n.* : şaşkirin, xapandin.

MISGUIDE, *vt.* : xapandin.

MISGUIDED, *adj.* : şaş(kirî).

MISGUIDEDLY, *adv.*: bi şaşî, şaşkî.

MISGUIDEDNESS, *n.* : şaşîtî.

MISHANDLE, *vt.* : çewt kardarî kirin, xirab rakirin û danan (pirsê).

MISHAP, *n.* : bedbextî, bûyera bextreş.

MISHEAR, *vt.* : çewt bihîstin.

MISHEARD, *adj.* : çewt bihîstî.

MISHEARING, *n.* : çewt bihîstin.

MISHIT, *n.* : lênedan, vêneketin.

MISHIT, *vt.* : lê nedan.

MISHMASH, *n.* : têkiliya şaş.

MISHNA(H), *n.* : binyata telmodî.

MISINFORM, *vt.* : çewt ragehandin.

MISINFORMATION, *n.* : çewt ragehandin yan ragehîn.

MISINFORMING, *n.* : çewtragehandin.

MISINTERPRET, *vt.* : çewt rave kirin, çewt têgehiştin.

MISINTERPRETATION, *n.* : çewt ravekirin, çewt têgehiştin.

MISJUDGE, *vt.i.* : çewt biryar dan.

MISKNOW, *vt.* : çewt zanîn, çewt têgehiştin.

MISLAID, *adj.* : winda, hinda, wun, berze.

MISLAY, *vt.* : winda kirin, hinda kirin, wun(d) kirin, berze kirin.

MISLEAD, *vt.* : sews kirin, dagerandin, xapandin, şaş kirin.

MISLEADING, *n.* : şaş kirin, sews kirin, dagerandin.

MISLED, *adj.* : şaşkirî, sewskirî.

MISLIKE, *vt.* : hez nekirin, nevêtin.

MISMANAGE, *vt.* : çewt kardarî kirin.

MISMANAGEMENT, *n.* : çewtkardarî.

MISMANAGING, *n.* : çewtkardarîkirin.

MISMARRIAGE, *n.* : çewtşûkirin (yan jinînan), şûkirina kêrnehatî.

MISMATCH, *vt.* : kêrnehatî şûkirin.

MISNAME, *vt.* : çewt nav kirin yan nav gotin.

MISNOMER, *n.* : çewtnavkirin, çewtenav.

MISO-, *pref.* : pêşgir e ko kîn e.

MISOGAMIST, *n.* : kîndarê şûkirinê (yan jinînanê).

MISOGAMY, *n.* : kîna şûkirinê yan jin înanê.

MISOGYNY, *n.* : kîna jinan.

MISOLOGY, *n.* : kîna hizirkirinê berhevdanê yan ronakbîriyê.

MISONEISM, *n.* : kîna nû û nûkirinê.

MISPLACE, *vt.* : çewt danîn (li dira çewt danîn).

MISPLACEMENT, *n.* : çewtdanîn.

MISPLAY, *n., vt.* : çewt leyiztin, çewt yarî kirin.

MISPRINT, *n.* : çewtçapî.

MISPRISION, *n.* : serkêşî, hêvişandina erkî, veşartina tawanê, kotkirin.

MISPRISON, *n.* : çewt bendkirin yan zîndan kirin.

MISPRIZE, *vt.* : kotî kirin, bêrûmet kirin.

MISPRONOUNCE, *vt.* : çewt bil lêv kirin.

MISPRONUNCIATION, *n.* : çewtbilêvkirin.

MISQUOTATION, *n.* : çewtlêwergirtin.

MISQUOTE, *vt.* : çewt lê wergirtin.

MISREAD, *vt.* : çewt xwendin.

MISREAD, *adj.* : çewt xwendî.

MISREADING, *n.* : çewtxwendin.

MISRECKON, *vt.i.* : çewt hejmartin yan hizir kirin.

MISREMEMBER, *vt.* : çewt bîr kirin.

MISREPORT, *vt.* : çewt gotin yan guhaztin (gotinê).

MISREPRESENT, *vt.* : çewt kirin (ne rast gotin), guhartin (axiftin yan bûyer).

MISREPRESENTATION, *n.* : çewtgotin.

MISRULE, *vt.* : çewt hukim kirin.

MISRULE, *vt.* : çewt hukim kirin.

MISS, *n.* : şahbanûya ciwaniyê.

MISS, *n.* : xatû, xatûn, lênedan, ketin, bêrîkirin.

MISSISH, *adj.* : xatûnî, xatûyî.

MISSISHNESS, *n.* : xatûnîtî, xatûyîtî.

MISS, *vt.i.* : hêvişandin, bêrî kirin, xwe vedan, lê nedan.

MISSAL, *n.* : kitêba nivêjên hemî salê.

MISSEL, *n.* ~ **THRUSH** : balindeyek mezin strankar e.

MISSEND, *vt.* : çewt hinartin.

MISSHAPE, *vt.* : kirêt kirin (çewt şikil kirin).

MISSHAPEN, *adj.* : kirêtkirî, (çewtşikilkirî).

MISSILE, *n., adj.* : moşek, havêjbar.

MISSILEER, *n.* : moşekhavêj.

MISSILERY, *n.* : moşekzanî, moşek.

MISSING, *adj.* : winda, hinda, berze.

- **LINK** : elqeya berze.

MISSION, *n.* : şandek, şandin, spare, hinartok, şandik, şandî, nêrdraw, desta, mijdeberî, hinartî, nêrje.

MISSIONARY, *n., adj.* : mîjdeber.

MISSIONED, *adj.* : şandî.

MISSIONER, *n.* : mijdeber.

MISSIONING, *n.* : şandin.

MISSIVE, *n., adj.* : nameya destnivîsî, hinartî.

MIS-SPELL, *vt.* : çewt hecan kirin.

MISSPELLING, *n.* : çewthecanî.

MISSPEND, *vt.* : çewt xerc kirin, destê xwe berdan.

MISSPENDING, *n.* : destberdan, çewtxerckirin.

MIS-STATE, *vt.* : çewt gotin.

MISSTATEMENT, *n.* : çewtgotin.

MISSTEP, *n.* : çewthengav (yan pêngav).

MISSY, *n.* : xatû(n), keçika law.

MIST, *n.* : mij, xunav, şewnim, tem, temûmij, perde (li ser çavan).

MIST, *vi.t.* : perde girtin, (çav) şêlî bûn, mij bûn, pizirîn.

MISTAKABLE, *adj.* : çewtbar.

MISTAKE, *n.* : çewtî, şaşî, çevtî, şepînî, hele, pin.

- **AND NO ~** : bê guman.

- **BY ~** : bi çewtî.

MISTAKE, *vt.i.* : çewtî kirin.

MISTAKEN, *adj.* : şepnî, çewt, şaş.

MISTAKER, *n.* : şepnî, çewtkar.

MISTER, *n.* : birêz, rêzdar, kak(e).

MISTILY, *adv.*: bi mijî, bi şêlî, bi şaşî, mijkî.

MISTIME, *vt.* : çewt dem kirin.

MISTINESS, *n.* : mijîtî.

MISTLESS, *adj.* : bêmij, sahî.

MISTLETOE, *n.* : demokane : helezek mişexwer e debîşî ye li ser darê sêvê şin dibit, heke kiçek li Kirismisê (Noelê) li bin vê darê rawestit mirov dişêt wê maçî bikit (edet e).

MISTRAL, *n.* : bayê sar û dijwar yê bakurî.

MISTRANSLATE, *vt.* : çewt wergêran, nerast tercime kirin.

MISTRANSLATION, *n.* : çewt wergêran yan tercime kirin.

MISTREAT, *vt.* : dilreqî yan zordarî kirin.

MISTRESS, *n.* : dostik, yarik, jinaxa, yara, kebanî (kabanî).

MISTRIAL, *n.* : çewt dadpirsî yan dadgerî.

MISTRUST, *n.* : gumankirin, bawerîpênehînan.

MISTRUST, *vt.* : guman kirin, bawerî pê nehînan.

MISTRUSTFUL, *adj.* : gumandar.

MISTRUSTFULLY, *adv.*: bi gumandarî, gumandarkî.

MISTRUSTFULNESS, *n.* : gumandarîtî.

MISTY, *adj.* : mijî.

MISUNDERSTAND, *vt.* : çewt têgehiştin.

MISUNDERSTANDING, *n.* : çewttêgehiştin.

MISUNDERSTOOD, *adj.* : çewt têgehiştî.

MISUSAGE, *n.* : çewtbikarînan.

MISUSE, *n.* : çewtbikarînan.

MISUSE, *vt.* : çewt bi kar hînan.

MISVALUE, *vt.* = **UNDERVALUE**.

MISVENTURE, *n.* = **MISADVENTURE**.

MISWRITE, *vt.* : çewt nivîsîn.

MITE, *n.* : tiştek biçûk, morane, speha genimî, xorik (xîrk) parçebiçûka diravî.

MITER OR MITRE, *n.* : kulavê metranî.

MITER OR MITRE, *vt.* : kirin metran (kulavê metran kirin serî), dep pêkve jî goşeyan rast girê dan.

MITER BOX, *n.* : goşegir.

MITHRA(S), *n.* : Xudaroj, Mîtra.

MITHRAIC, *adj.* : Xudarojî (pêwendîdarê Xudarojî), Mîtrayî.

MITHRIDATE, *n.* : tiryak (dijjehr e).

MITHRIDATISM, *n.* : parêziya (dij) jehrî.

MITHRIDATIZE, *vt.* : dijjehrî kirin.

MITICIDE, *n.* : soskuj yan beltîkkuj.

MITIGABLE, *adj.* : hedarbar.

MITIGATE, *vt.* : sivik yan hedar kirin, sivik kirin (êş).

MITIGATION, *n.* : hedarkirin, hedirandin.

MITIGATIVE, *adj.* : hedardar.

MITIGATOR, *n.* : hedarkar.

MITOCONDRION, *n.* : avahiya taybetiya xaneyê (bo enzîman).

MITOSIS, *n.* : dabeşbûna dirêjki (taykî) ya xaneyê yan kakilî.

MITRAL, *adj.* : kulavî.

- **VALVA** : serdevk yan derçeyê kulavî.

MITRE, *n.* : kulav.

MITT, *n.* : lepika jinaniya tilvekirî.

MITTEN, *n.* : texlîtek desgork e.

- **TO GET THE ~** : derdixin.

- **TO GIVE THE ~** : derxistin.

MIX, *n.* : têkil, têk, col.

MIX, *vt.i.* : têkil kirin, têkil bûn.

MIXABLE, *adj.* : têkilbar.

MIXED, *adj.* : têkilkirî, têkel, bernavdayî.

- **FARMING** : çandina têkil.

- **NUMBER** : hejmara şikeste.

- **SECTOR** : birgeha têkel, beşê têkil (aborî).

- **UP** : gebar, şaş.

MIXEDNESS, *n.* : têkilkirîtî.

MIXEN, *n.* : koma rixê.

MIXER, *n.* : têkilker, nawşêl.

MIXING, *n.* : têkilkirin, levdan, bernavdan.

MIXTURE, *n.* : têkilî, col, têkil, têkel, têkilêk.

MIZZEN, *n.* : babirekê li ser darê paşiya gemiyê.

- **MAST** : darbabirekê paşî.

MIZZLE, *vi.t.* : (pizûrk) barîn.

MIZZLED, *adj.* : (pizûrk)barî.

MIZZLING, *n.* : (pizûrk)barîn.

MOAN, *n.* : nalîn, nike, axîn, nalenal.

MNEMONIC, *n., adj.* : bîrkark, pêwendîdarê bîranînê.

MNEMONICS, *n.* : bîrkirinzanî.

MOA OR MO, *n.* : kevnebalindeyek Neozelandî ye.

MOAN, *n.* : nike, nirke, nalîn, axîn, harjîn.

MOAN, *vi.t.* : nalîn.

MOANED, *adj.* : nalî.

MOANER, *n.* : axdar.

MOANING, *n.* : nalîn, nal, nikîn, oxîn, gilî, nikandin, axîn.

MOAT, *n.* : çal yan kendalê avê (ya ko li dor kelhê dikolin).

MOAT, *vt.* : çal yan kendalê avê li dor kelhê kolîn.

MOB, *n.* : kom, eşamet, birrek mirov, cerde, nijdeya gunehkarî.

MOB, *vt.i.* : cerdeyî kirin.

MOBBED, *adj.* : cerdekirî.

MOBBING, *n.* : cerdekirin.

MOBBISH, *adj.* : cerdeyî.

MOBCAP, *n.* : kulavek jinanî ye (li bin erzînkê girê didin).

MOBILE, *adj.* : gerok, bizok, livînbar, guhêzdar.

- **BED** : textguhêz (textê guhêzbar).

- **FORCE** : hêzguhêz : hêza gerok, hêza tevger.

MOBILIARY, *n.* : samanê guhêzbar.

MOBILITY, *n.* : livînbarî(tî).

MOBILIZABLE, *adj.* : lêkdanbar, têhilanbar.

MOBILIZATION, *n.* : lêkdan, têhilan, têhilandin.

MOBILIZE, *vt.i.* : lêkdan, livandin, destdihilandin.

MOBILIZED, *adj.* : lêkdayî, desthilandî, têhilanî.

MOBILIZING, *n.* : lêkdan, desthilandin, têhilan.

MOBOCRACY, *n.* : hukmê cerbezan, çîna cerbezan, nijdevanîtî.

MOBSTER, *n.* : cerbez, tawanbar, nijdevan.

MOCCASIN, *n.* : sola bê panî, pêlava bê panî.

MOCHA, *n.* : qehweya Yemenê.

MOCK, *n., adj.* : pêkenîn, tirane pêkirin.

- **HEROIC** : tiranekerî.

- **ORANGE** : zirpirteqal.

- **UP** : nimûneyê qebare xweristî.

MOCK, *vt.i.* : pê kenîn, tirane pê kirin.

MOCKED, *adj.* : tiranepêkirî, pêkenî, pêkenandî.

MOCKER, *n.* : tevzker, pêkenok.

MOCKERY, *n.* : tinaz, qeşmerî, tirane, pêkenîn, tevzkerî, tevz, finaz, tewz(e), tîz, galte.

MOCKING, *n.* ~ at : pêkenîn, pêkenandin.

- **BIRD** : balindeya strankara emerikanî.

MOCKINGLY, *adv.*: bi tiraneyî, tiranekî.

MODAL, *adj.* : merckirî, şiklê negewherî.

MODALITY, *n.* : mercîtî, şiklî.

MODE, *n.* : çitoyî, çawayî, cor, awa, baw, şêwaz, rêbaz.

- **OF OSCILLATION** : corek ler e.

- **OF VERB** : rawe.

MODEL, *n.* : nimûne, nexşe, modêl.

MODEL, *vt.* : nimûne kirin.

MODELER, *n.* : nîşankera cilan.

MODENA, *n.* : binefşiyê tarî.

MODERATE, *n., adj.* : nermenîşk, nîvnîve, negiran, navîn, hedar, nerm, navîn.

MODERATE, *vt.i.* : nerm kirin, hedar kirin, serokatiya civînekê kirin, navîn kirin.

MODERATED, *adj.* : nermkirî.

MODERATELY, *adv.*: bi nermî, bi navînî, navînkî.

MODERATENESS, *n.* : nermenişkîtî, navînîtî.

MODERATING, *n.* : nermenîşkirin, navînkirin.

MODERATION, *n.* : hêwarîn, hawsanî, navînî.

MODERATO, *adj., adv.*: hedar, nerme rêbaz, navîn.

MODERATOR, *n.* : hêwrênk.

MODERN, *n., adj.* : nûwîn, nû, nî, nûhîn, nûjen, taze, nûwê, nivar.

MODERNESS, *n.* : nûjenîtî, nûbûn, nîbûn.

MODERNISM, *n.* : nûjenîtî.

MODERNIST, *n.* : nûjenkar.

MODERNISTIC, *adj.* : nûjenkarî.

MODERNITY, *n.* : nûjenî.

MODERNIZATION, *n.* : nûjenkirin.

MODERNIZE, *vt.i.* : nûjen kirin.

MODERNIZER, *n.* : nûjenkar.

MODEST, *adj.* : bêfêz nefsbiçûk.

MODESTLY, *adv.*: bi bêfêzî, bêfêzkî, nefsbiçûkî.

MODESTY, *n.* : bêfêzî, bêfêziyetî.

MODICUM, *n.* : tibabek kêm yan biçûk.

MODIFIABLE, *adj.* : guhêrbar.

MODIFICATION, *n.* : guhorînkarî, goorankarî, rastkirin.

MODIFIER, *n.* : guhêr, nermker, rastker.

MODIFY, *vt.* : rast kirin, nerm kirin, guhorîn.

MODISH, *adj.* : nûjen, mode, baw.

MODIST, *n.* : dirûnkerê nûjen yê cilên jinan.

MODULATE, *vt.i.* : dengî guhorîn, rast kirin, derbaz bûn (ji awazekê bo êke dî).

MODULATED, *adj.* : dengguhartî.

- **WAVE** : pêla dengê guhartî.

MODULATION, *n.* : şiqîn, şeqîn, kotkirin, dengguhorîn, deng goncandin yan rastkirin.

MODULATOR, *n.* : guhêr.

MODULATORY, *adj.* : guhêrkar.

MODULAR, *adj.* : pîvayî.

MODULE, *n.* : yekeya pîvanê, guhêzoka heyvê.

MODULUS, *n.* : pîver, pêwer, hawkolke.

- **OF ELASTICITY** : pîverê çiriyê.

- **OF RIGIDITY** : pîverê reqiyê.

MODUS VIVENDI : rêbaza jiyanî, pêkhatina demdar.

MOF(F)ETTE, *n.* : kuna li ser erdî ko duwem oksîdê karbonî û hindek nîtrojen û oksîjen jê derdikevit.

MOGUL, *n., adj.* : Mexol, teftik.

MOHAIR, *n.* : merez.

MOHO, *n.* (Mohorovicic discontinuity) (geol.) : neberdewamiya rû û qalkê zemînê (yan navbera kevrên bazeltî û kevrên hindurî).

MOHOCK, *n.* : kevnecerbezê şevêyê xanedanê London (seda 18).

MOHOLE, *n.* : kuna pêşniyazkirî bo kolanê ji binê deryayî ta qalkê zemînê.

MOHS' SCALE, *n.* : pêstirka Mohs (ya reqiya kanan).

MOIETY, *n.* : nîv, parçe.

MOIL, *n.* : rêncberî.

MOIL, *vt.* : rêncberî kirin, pîs kirin, şil kirin (karê teqnê).

MOILER, *n.* : rêncber (karê teqnê...).

MOILING, *n.* : zehmet kêşî, rêncberî, kedkirin.

MOIRE, *n., adj.* : perûkê pêlkirî, pêlkirî, wêneyê pêlkirî (li ser pûlî).

MOIST, *adj.* : ter, şil, şê, tem, şil û mil.

MOISTEN, *vt.i.* : şil kirin, ter kirin.

MOISTENED, *adj.* : şilkirî, temkirî.

MOISTENING, *n.* : şikirin, temkirin.

MOISTNESS, *n.* : şilîtî.

MOISTLY, *adv.*: bi şilî, şilkî.

MOISTURE, *n.* : xunav, şilatî, terî, xîsar, şê, şilî, şilîtî.

MOISTURIZE, *vt.* : ter kirin, şil kirin.

MOLAL, *adj.* : gerdî, pêwendîdarê gerdîgiranî (di nav litrek qijilandarî de).

MOLAR, *adj.* : gerdîgiranî.

MOLAR, *n.* : hêran, didanê hêranê.

- **TOOTH** : didanê kursî yan hêranê.

MOLARITY, *n.* : peytiya gerdîgiranî (di nav litrek qijilandarî de).

MOLASS(ES), *n.* : celaqî (doşava kelandî).

- **ICED ~** : befirdoşav.

- **SWEET ~** : herîr.

MOLD, *n.* : gûfik, genîbûn, darêje, dariştin.

- **BOARD** : depê dariştina çimentoyê, asinkê gêsinî yê ko axê radikit û werdigêrit.

MOLDER, *vi.* : rizîn, genî bûn.

MOLDINESS, *n.* : genîbûn.

MOLDING, *n.* : dariştin, selende, sivîng.

MOLDY, *adj.* : rizok, genî.

MOLE, *n.* : korebeşk, koremişk, xal, mol, avahiyê mezin, kêşana gerdîgiranî, qulind.

- **SKIN** : kurkê koremişkî.

MOLECULAR, *adj.* : gerdî.

- **WEIGHT** : kêşa gerdî.

MOLECULE, *n.* : gerd.

MOLEHILL, *n.* : girkê korebeşkî.

- **TO MAKE A MOUNTAIN OUT OF A ~** : pirs yan giriftarî mezin kirin.

MOLEST, *vt.* : caris kirin, şepirze kirin, tengav kirin.

MOLESTATION, *n.* : cariskirin, daberzîn, tengavkirin.

MOLESTING, *n.* : cariskirin.

MOLINE, *adj.* : serik tûj û pan yê paşçemayî.

MOLL, *n.* : dê(h)l, qehpe, yara rêgirî, leyiztok.

MOLLIENISIA, *n.* : masiyek rengîn e.

MOLLIFICATION, *n.* : hedarkirin, hawîşkirin, mitkirin.

MOLLIED, *adj.* : hawîşkirî.

MOLLIFY, *vt.* : hedar kirin, hawîş kirin, mit kirin.

MOLLUSC, *n.* : canewerê nermik (wek şeytanokî).

MOLLUSCAL, *adj.* : pêwendîdarê canewerê nermikî.

MOLLUSCOID, *adj.* : nermikî (wek şeytanokî).

MOLLUSCOUS, *adj.* : nermikî.

MOLLY OR MOLLIE, *n.* = **MOLLIENISIA**.

MOLLY, *n.* : mêrik yan kurikê nêrmok.

- **CODDLE** : nazdar kirin.

MOLT, *vi.t.* : mû yan per jî bo demekê havêtin yan werhandin.

MOLTEN, *adj.* : buhujî, givaştî.

- **SNOW** : lox.

MOLY, *n.* : helezek efsaneyîhêz û cadûyî yê rihreş û gulspî ye.

MOLYBDENNE, *n.* : kanek şîn e (molîbdîn).

MOLYBDENUM, *n.* : molîbdînom : hêmanek metalî wek kromî ye (bo qayimkirina polayî).

MOMENT, *n.* : zebir, gav, çirke, nizûke, bîstek, kêlîk, bêhnek, taw, birûke, pêlek.

- **OF COUPLE** : zebra cotbûnê.

- **OF FORCE** : zebra hêzê.

- **OF INERTIA** : zebra berdewamiyê.

- **OF DEATH** : merg, akamî.

- **THE MAN OF THE ~** : mêrê demjimêrê (gavê).

- **THE ~ THAT** : gava.

- **TO THE ~** : di demî de.

MOMENTARILY, *adv.*: gavdarî, gavîkî.

MOMENTARY, *adj.* : gavî, katî.

MOMENTLY, *adv.*: hergav, gavekê, gav bi gav.

MOMENTOUS, *adj.* : (bêqam)giring.

MOMENTOUSLY, *adv.*: bi giringiya bêqam, giringkî.

MOMENTOUSNESS, *n.* : giringîtiya bêqam.

MOMENTUM, *n.* : tewjim.

MOMUS, *n.* : Momos : Xudayê tiraneyê (li nik Girekan).

MON(O)-, *pref.* : pêşgir e ko yek e.

MONACHAL, *adj.* = **MONASTIC**.

MONACHISM, *n.* = **MONASTISM**.

MONAD, *n.* : hêman, gerdîle yan riha yek hevhêzî, yeke, hûrik, yek, gewherê yek (li nik mirovên berê), yek jî hêmanên seretayên hebûnê(li nik hindek jirzanan).

MONADIC, *adj.* : yekeyî.

MONADISM, *n.* : yekeyîtî.

MONADELPHOUS, *adj.* : yekbira (helezên hevbask).

MONADNOCK, *n.* : banikê erdê rûtkirî.

MONANDROUS, *adj.* : yekmêr (şûkirin), yekmêrik (helez e).

MONANDRY, *n.* : yekmêrî (şûkirin).

MONARCH, *n.* : şah, qiral, şahbanû : pelpelîtkek mezin e.

MONARCHAL, *adj.* = **MONARCHIAL** (şahî, qiralî).

MONARCHIC(AL), *adj.* : şahî, qiralî.

MONARCHISM, *n.* : şahîtî, qiralîtî.

MONARCHIST, *n., adj.* : şahî, qiralî.

MONARCHY, *n.* : qiralîtî, şahîtî, padîşahî.

MONARDA, *n.* : pûng yan pîngê emerîkanî.

MONASTERIAL, *adj.* : dêrî.

MONASTERY, *n.* : dêr.

MONASTIC, *adj.* : rebenî, dêrî.

MONASTICISM, *n.* : rebenîtî.

MONATOMIC, *adj.* : yekgerdîleyî.

MONAURAL, *adj.* = **MOMPHONIC**.

MONAXIAL, *adj.* : yektewereyî.

MONAZITE, *n.* : monazît : fosfata sîryom û lintanom.

MONDAY, *n.* : duşemb.

MONDAYISH, *adj.* : oldarê pişokarê duşembî.

MONDIAL, *adj.* : cîhanî, dinyayî, zemînî.

MONETARILY, *adv.*: bi diravî, diravkî.

MONETARY, *adj.* : diravî, malîne, pareyî.

MONETIZE, *vt.* : dirav lê dan, kirin diravê qanûnî.

MONETIZED, *adj.* : diravkirî.

MONEY, *n.* : dirav, pare, pûl.

- **BAG** : dewlemendî, saman, kîskê paran.
- **BAGS** : dewlemend, çikos, çavhar.
- **CHANGER** : dirav guhêr.
- **CHANGING** : diravguhêrgeh.
- **GRUBBER** : paregir.
- **LENDER** : pareqerker.
- **MAKER** : parekomker.
- **ORDER** : pareguhêz.
- **SPENT** : (pare)têçûn.
- **SPINNER** : kêza biçûka bextî.

MONEYED, *adj.* : dewlemend.

MONEYER, *n.* : diravçêker (ji kanî yan metalî).

MONGER, *n.* : bazirgan, çemçî.

MONGER, *vt.* : bazirganî kirin, çemçîtî kirin.

MONGERED, *adj.* : bazirganîkirî.

MONGERING, *n.* : bazirganîkirin, çemçîtî.

MONGOLE, *adj.* : Mexolî.

MONGOLISM, *n.* : nesaxiya Mexolî (biçûkê kêmmejî).

MONGOLOID, *adj.* : mexolî (tuxm).

MONGOOZE, *n.* : koze.

MONGREL, *n.* : se, seg, durih, dureg, melezî, piç.

- **DOG** : qoyese yan nijadnezan.

MONGRELIZATION, *n.* : durihkirin.

MONGREELIZE, *vt.* : du rih kirin.

MONIAL, *n.* = **MULLION**.

MONIKER, *n.* : naznav.

MONILIFORM, *adj.* : stûvankî, yekînîtî.

MONISTIC, *adj.* : yekantî, yekînîyî, yektî.

MONITION, *n.* : agehkirin, hişa hindurî, çûna ber dadgehî.

MONITOR, *n.* : zêrevank, agehker, raber.

MONITOR, *vt.i.* : zêrevanî kirin, rêzik kirin.

MONITORED, *adj.* : zêrevankirî.

MONITORIAL, *adj.* : zêrevankî.

MONITORING, *n.* : zêrevanîkirin.

MONITORY, *n., adj.* : agehkerî, nameya agehdarkirinê.

MONK, *n.* : reben, qeşe, oldar.

- **'S CLOTH** : perûkê rebenî (ji hiriya zivr e).

MONKERY, *n.* : qeşeyî, rebenî.

MONKEY, *n., vt.* : meymûn, xirpo, xirpoyî kirin.

- **BUSINESS** : finaz.
- **JACKET** : saqoyê kurtê û tengê zelamî.

- **NUT** : zirfisteq.
- **WRENCH** : kilîla înglîzî.

MONKEYISH, *adj.* : (wek) meymûnî.

MONKEYSHINE, *n.* : yarî yan fêlbaziya pêkenînê.

MONKHOOD, *n.* : oldarîtî, rebenîtî, qeşeyîtî.

MONKISH, *adj.* : rebenî, oldarî.

MONKSHOOD, *n.* : kulavê oldarî : giyayek jehrî ye.

MON(O)-, *pref.* : pêşgir e ko yek e, tak e.

MONOACID, *n., adj.* : yektirşî.

MONOBASIC, *adj.* : yekqilê.

MONOCARPELLARY, *adj.* : yekhêkdankî.

MONOCARPIC, *adj.* : yekber.

MONOCELL, *n.* : yekxane.

MONOCHASIUM, *adj.* : yektewere.

MONOCHLAMYDEOUS, *adj.* : yekjîngehî.

MONOCHORD, *n.* : yekjê (yan jih) : (alavek mûzîqeyî ye).

MONOCHROMAT, *n.* : rengkore.

MONOCHROMATIC, *adj.* : tekreng.

- **LIGHT** : ronahiya yekreng.
- **RADIATION** : tîrêja yekreng.

MONOCHROMATISM, *n.* : rengkoreyîtî.

MONOCHROME, *n., adj.* : yekreng.

MONOCLE, *n.* : yekçavik (berçavk).

MONOCLINAL, *n., adj.* : yeklarî, yeklêjî.

MONOCLINE, *n.* : (pêça) yeklêj.

MONOCOQUE, *n.* : yekkelpik.

MONOCOT OR MONOCOTYL, *n.* = **MONOCOTYLEDON**.

MONOCOTYLEDON, *n.* : yekkîzî.

MONOCOTYLEDONOUS, *adj.* : yekkîziyî.

MONOCRACY, *n.* : yek hukmî yan fermanrewayî, hukmê yekmirovî.

MONOCRAT, *n.* : zordar, sitemkar.

MONOCULAR, *adj.* : yekçavik.

MONOCULTURE, *n.* : yekçandî.

MONOCYCLE, *n.* : yekçerx.

MONOCYCLIC, *adj.* : yekger.

MONODRAMA, *n.* : yekşanogerî ko her mirovek bi tenê pê radibit.

MONODY, *n.* : yekhelbestî ko her mirovek bi tenê distirit.

MONOECIOUS, *adj.* : nêr(e)mok, yeknişteyî : gulnêr û gulmê di nav yek helezî de.

MONOECISM, *n.* : yeknişteyîtî.

MONOECY, *n.* : yeknişte.

MONOENERGETIC, *adj.* : yekwizeyî.

MONOFUEL, *n.* = **MONOPROPELLANT**.

MONOGAMIC, *adj.* = **MONOGAMOUS**.

MONOGAMIST, *n.* : yekjinî (yekşûyî).

MONOGAMOUS, *adj.* : yekjinî.

MONOGAMOUSLY, *adv.* : bi yekjinî, yekjinkî.

MONOGAMY, *n.* : yekjinî (yek jin înan).

MONOGENESIS, *n.* : yeknijad.

MONOGENIC, *adj.* : yeknijadî.

MONOGRAM, *n.* : tîpewêne.

MONOGRAM, *vt.* : tîpewêne kirin.

MONOGRAMMED, *adj.* : tîpewênekirî.

MONOGRAMMING, *n.* : tîpewênekirin.

MONOGRAPH, *n.* : name, gotar, namîlke, peya.

MONOGRAPH, *vt.* : name nivîsîn.

MONOGRAPHER, *n.* : namenivîs.

MONOGRAPHIC, *adj.* : nameyî.

MONOGRAPHIST, *n.* : namenivîs.

MONOGYNOUS, *adj.* : yekjin.

MONOGYNY, *n.* : yekjinî.

MONOLATRY, *n.* : yekpestin.

MONOLINGUAL, *adj.* : yekziman.

MONOLITH, *n.* : berê mezinê tekaneyê stûnê.

MONOLITHIC, *adj.* : pêwendîdarê berê tekaneyê stûnê, yekaneyî : qenc yekbûyî.

MONOLOGIST, *n.* : yekaxiftinker.

MONOLOGUE, *n.* : yekaxiftin.

MONOMANIA, *n.* : yekhewesî.

MONOMANIAC, *adj.* : yekhewes.

MONOMARK, *n.* : yeknîşan : pêkhatî ye ji tîp û wêneyan li ser pişta metayî yan pirtalî.

MONOMETALLIC, *adj.* : yek kan yan metal.

MONOMETALLISM, *n.* : yek kanîtî yan metalîtî.

MONOMIAL, *n., adj.* : yek bêje yan nav.

MONOMOLECULAR, *adj.* : yekgerd.

MONOMORPHIC, *adj.* : yek şikil yan wêne.

MONONUCLEAR, *adj.* : yek nafk yan kakil.

MONOPHAGOUS, *adj.* : yekxwarin.

MONOPHASE, *adj.* : yek qonax yan koçe.

MONOPHOBIA, *n.* : yektirsî : tirsiya mana bi tenê yan bitenêbûnê.

MONOPHONIC, *adj.* : yekdeng.

MONOPHONY, *n.* : awaza yekdengî.

MONOPHTONG, *n.* : dengê tekaneyê sade.

MONOPHLETIC, *adj.* : yekbabik, yeknijad.

MONOPHYSITE, *adj.* : filehê bawermendê ko Îsa pêxember yek xwerist e yan sirûşt e.

MONOPHYSTIC, *adj.* : yek xwerist yan sirûşt.

MONOPHYSTISM, *n.* : yekxweristîtî, yeksirûştîtî.

MONOPLANE, *n.* : yekrû (ban).

MONOPODE, *n.* : yekpêyî.

MONOPODIAL, *adj.* : yekpê.

MONOPOLIST, *n.* : malgir, pawankar.

MONOPOLISTIC, *adj.* : pawankarî.

MONOPOLIZATION, *n.* : pawankirin, malgirtin, gîrdan.

MONOPOLIZE, *vt.* : pawan kirin, mal girtin.

MONOPOLIZED, *adj.* : pawankirî, malgirtî.

MONOPOLY, *n.* : pawan, gîrdan, malgirtin.

MONOPROPELLANT, *n.* : yek êzînga paldar.

MONORAIL, *n.* : yekhêlasin.

MONOSACCHARIDE, *n.* : şekira sade ya ko nabuhujit di nav şîtela avê de.

MONOSEPALOUS, *adj.* : yekgulegenim.

MONOSPERMOUS, *adj.* : yektuxmav.

MONOSTYLOUS, *adj.* : yekqelem.

MONOSYLLABIC, *adj.* : yekbirgehî.

MONOSYLLABLE, *n.* : yekbirgeh (peyiv).

MONOTHEISM, *n.* : yekxudayîtî.

MONOTHEIST, *n.* : yek xudayî.

MONOTHEISTIC, *adj.* : yekxuda (bawerî bi Xudayekê bi tenê kirin).

MONOTINT, *n.* : yekrengî.

MONOTONE, *n., adj.* : yekawazî.

MONOTONIC, *adj.* : yekawaz.

MONOTONOUS, *adj.* : yekawaz, bêzar, caris.

MONOTONY, *n.* : carisî, bêzarî, yekbarî.

MONOTREMATOUS, *adj.* : yekderîn.

MONOTEMATA, *n.* : yekderînî (canewerên memikdar yên ko her derînek hene bo endamên zayendî, mîzî û givêrî).

MONOTYPE, *n.* : yektexlîtekî, yekcorî.

MONOTYPIC, *adj.* : yektexlîtek, yekcor.

MONOVALENCE, *n.* : yekhevhêzî.

MONOVALENCY, *n.* : yekhevhêzî.

MONOVALENT, *adj.* : yekhevhêz.

MONOVULAR, *adj.* : yekhêkî.

MONOXIDE, *n.* : yekoksîdî.

MONROE, *n.* (~ **DOCTRINE**) : seretaya netêkilkirin di nav pirsên biyanî de.

MONSIGNOR, *n.* : monsinyor : naznavê metranî.

MONSOON, *n.* : werzeba.

MONSOONAL, *adj.* : werzebayî.

MONSTER, *n.* : dehbe, dirrende, bêtar, kûvî, dirrinde.

MONSTRANCE, *n.* : amanê qorbana pîroz.

MONSTROSITY, *n.* : dirrendeyî, hovîtî, dirrindeyî.

MONSTROUS, *adj.* : dirrende, dirrinde, hov.

MONTADALE, *n.* : pezê spî yê bêqoç (bêşax) yê emerîkî.

MONTAGE, *n.* : berhemê têkil, wêneyê pêkhatî.

MONTAGE, *vt.* : wêne helbijartin û rêk kirin.

MONTANE, *adj.* : çiyayî (mirov yan tiştê ji welatê çiyayî).

MONTAN WAX, *n.* : mûmê çiyayî : mûmek kanî ye.

MONTE, *n.* : texlîtek leyiztina kaxezanê ye.

MONTERO, *n.* : kulavê nêçîrvanî.

MONTGOLFIER, *n.* : balona bayê germ.

MONTH, *n.* : meh, heyv, mang.

MONTHLY, *n., adj.* : heyvane, heyvî, mehane, mehî, mangane, mangî.

- **PERIOD** : mehik.
- **WAGE** : mangane.

MONTHS MIND, *n.* : nivêja sihê(ya filehî).

MONTICULE, *n.* : zîrê biçûk, banik, girik.

MONUMENT, *n.* : peyker, kêla bîrê.

- **VICTORY** ~ : kêla serketinê.

MONUMENTAL, *adj.* : mezin, yadgarî.

MONUMENTALITY, *n.* : mezinîtî.

MONUMENTALIZE, *vt.* : nemir kirin (bi kêla bîrê).

MONUMENTALLY, *adv.*: bi mezinayî, mezinayîkî.

MONURON, *n.* : texlîtek firêzkuj e.

MONZONITE, *n.* : kevrek agirpijîn û belûrî ye.

MOO, *n., vi.* : bor(r)în, ûrîn, ûrîn kirin.

MOOCH, *vi.t.* : bapîvî kirin.

MOOD, *n.* : rawe, hewes, beşer, rengdêrî, mad, mêd, teher.

- **BAD** ~ : mirûz.
- **IMPERATIVE** ~ : teherê fermaniyê.

MOODILY, *adv.*: bi mirîtoyî, mirîtoyîkî.

MOODINESS, *n.* : mirîtoyîtî, demdemîtî.

MOODY, *adj.* : mirîto, pest, demdemî.

MOOING, *n.* : ûrîn, bor(r)în.

MOON, *n.* : heyv, mang, ronahiya heyvê.

- **BEAM** : tîrêja heyvê.
- **BLIND** : şevkore.
- **BLINDNESS** : şevkoreyî.
- **CALF** : gewc, canewer yan helezê neasayî, dilgij.
- **EYED** : çavzil.
- **FISH** : heyvmasî : masiyek kurt û pan û rengzîvî ye.
- **FLOWER** : gula heyvê.
- **LIGHT**, *n.* : tavheyv.
- **LIGHTER**, *n.* : duerk, dukar.
- **LIKE FACE** : heyvrû.
- **RISE** : heyv derketin.
- **SCAPE** : rûheyv.
- **SEED** : tovheyv : helezek tovheyvî û reşber e.
- **SET** : avabûna heyvê.
- **SHINE** : ronahiya heyvê.

- **SHINER** : çêker yan firoşê wiskiya nerewa.

- **STONE** : kevirê heyvê, berê heyvê.

- **STRUCK** : dîn.

- **TYPE** : rêzika nivîsînê bo koreyan.

MOON, *vi.t.* : xewn bandin, tembelî kirin.

MOONISH, *adv.*: heyvî (wek heyvê).

MOONLET, *n.* : heyvik (heyva biçûk).

MOONLIGHT, *vi.* : karekî duwem kirin.

MOONLIGHTED, *adj.* : karekî duwem kirî.

MOONLIGHTING, *n.* : karekî duwem kirin.

MOONY, *adj.* : nû yan niheyvî, girûvir, xewnî, heyvî.

MOOR, *n.* : zong, erdşor.

MOOR, *vt.i.* : lenger kirin, girê dan.

Moor, *n.* : Merakişî, Emeziqî, Mexribî.

Moorish, *adj.* : Emeziqê Mexribî.

MOORAGE, *n.* : lenger girtin.

MOORHEN, *n.* : mirişka avê, mirîk.

MOORING, *n.* : lenger giritn.

MOOSE, *n.* : mos : canewerek mezin e wek pezkûvî ye (li bakura Emerîka).

MOOT, *n., adj.* : kevnecivata geliya înglîzî, berhevdangeh.

- **COURT** : dadgeha wêneyî (bo rahêna na xwendekaran).

MOOT, *vt.* : berhevdan kirin.

MOP, *n.* : gêsik, malîk, gulî, nîşangeha payizê.

- **BOARD** , *n.* = **BASE BOARD.**

MOP, *vt.* : malîn, paqij kirin.

- **TO ~ UP** : paqij kirin (ji leşkerê dijminî), revandin, kar temam kirin, mukur xwarin.

- **TO ~ THE FLOOR WITH (A PERSON)** : êkcar revandin yan şikandin.

MOPE, *n., v.i, t.* : mirîto, dilsar, mirîto hizir kirin, bapîvî kirin.

MOPED, *adj.* : makînekirî (du çerx).

MOPISH, *adj.* : sist, dilsar, mirîto, bêhnteng.

MOPISHLY, *adv.*: bi mirîtoyî, mirîtoyîki.

MOPISHNESS, *n.* : mirîtoyîtî.

MOPOKE, *n.* : kundeboya Nûzelandî (balind ye).

MOPPET, *n.* : zaro, bispor, biçûk.

MOPPING, *n.* : kejmal.

MOQUETTE, *n.* : derrik yan tevnemûyê mexmûrî.

MOR, *n.* = **HUMUS.**

MORAINE, *n.* : koma ax û beran ko rûbarê seholî dimalit.

MORAL, *n., adj.* : wire, sinc, sincî, rewişt, akar, şopeweriya çirokê, torî.

- **ACTION** : kiryara sincî.

- **COURAGE** : dilêriya sincî.

- **EXCELLENCE** : pakî, paqijî.

- **HAZARD** : metirsiya sincî.

- **LAW** : qanûna sincî.

- **PHILOSOPHY** : jîrzaniya sincî.

- **SCIENCE** : zanyarî yan zaniştiya sincî.

- **TEACHING** : hînkirin yan fêrkirina sincî.

MORALE, *f.* : wire.

MORALISM, *n.* : sincîtî, akarîtî.

MORALIST, *n.* : sinc yan rewiştxwaz.

MORALISTIC, *adj.* : sincîxwazî, rewiştxwazî.

MORALITY, *n.* : sincîtî, sinc, rewişt, rewiştayîtî.

MORALIZATION, *n.* : rewiştkirin, sincîkirin.

MORALIZE, *vt.* : rewiştî kirin, sincî kirin, pend kirin.

MORALIZED, *adj.* : sincîkirî.

MORALIZING, *n.* : sincîkirin.

MORALLY, *adv.*: bi sincî, bi akarî, sincîkî.

MORALS, *n.* : rewişt, sinc.

MORASS, *n.* : meraze, zong, zelkaw.

MORATORIUM, *n.* : biryara rawestandina çalakiyê, demê gîrokirinê, gîrokirina deyndanê.

MORAY, *n.* : texlîtek marmasî ye.

MORBID, *adj.* : nesax, mirîto, xemdar, bizdihîn.

MORBIDITY, *n.* : nesaxîtî.

MORBIDLY, *adv.*: bi xemdarî, xemdarkî.

MORBIDNESS, *n.* : nesaxîtî, mirîtoyîtî.

MORBIFIC, *adj.* : nesaxbar.

MORBILLI, *n. pl.* : piniyên wek sorikan.

MORDACIOUS, *adj.* : gezkar, gezok, gezende.

MORDICITY, *n.* : geztin, gezkarî, gezlêdan.

MORDANT, *n., adj.* : gezok, gezkar, gezdar, gezende.

MORDENT, *n.* : awaza serbar (pêneviyayî).

MORE, *adj., adv.*: pitir, bêtir, gelektir, zortir, hêş, êdî, zor.

- **AND ~** : pitir û pitir.
- **OR LESS** : nêzîk.
- **TO BE NO ~** : mirin, mirî.

MOREEN, *n.* : perûkê perdeyan.

MOREL, *n.* : qarçik.

MORELLO, *n.* : gêlaz.

MOREOVER, *adv.*: hêş pitir, hêş.

MORES, *n. pl.* : nerît, edet.

MORESQUE, *n., adj.* : Mexribî.

MORGANATIC, *adj.* : şûkiriniya nehevta.

MORGANITE, *n.* : berek hêja ye.

MORGUE, *n.* : mirîgeh.

MORIBUND, *adj.* : mirî, cankêş.

MORION, *n.* : xodeyek rengtarî ye, texlîtek beriste ye.

MORMON, *n., adj.* : endamê tîreyek ayînî yê felehiyê.

MORMONISM, *n.* : tîreyek ayînî felehî ko çendjiniyê rewa dikit.

MORN, *n.* : spêde, beyan.

MORNAY, *n.* : êxiniya penîrî.

MORNING, *n.* : spêde, serê spêdê, beyanî.

- **GLORY** : stêra spêdê, gelawêj, şevgeş.
- **SICKNESS** : êlinci (dilxirabûn yan dilxelandin) ya spêdê nexasma ya jina bitişt.
- **STAR** : gelawêj, stêra spêdê, karwankuj.
- **TWILIGHT** : kebar.

MORNINGS, *n.* : her spêde.

MOROCCO, *n.* : Merakişî : kevlê hêjayê bizinî.

MORON, *n.* : xirpo, lajig, gemjel, gemje.

MORONIC, *adj.* : gejmel, xirpo, lajig.

MOROSE, *adj.* : mon, bedmad, rûtirş, çirt, miçûmor, mirûs.

MOROSELY, *adv.*: bi mirûsî, mirûskî.

MOROSENESS, *n.* : çirt, rûtirşî, girj, miçûmorîtî, mirûstî.

MOROSITY, *n.* : mirûstî, çirt, miç û morîtî, rûtirşîtî.

MORPH, *n.* : şiklê yekeya zimanî.

MORPHEME, *n.* : biçûktirîn yekeya watedara zimanî.

MORPHEMIC, *adj.* : pêwendîdarê biçûktirîn yekaya watedara zimanî.

MORPHENICS, *n.* : xwendinzaniya avahiya peyivê.

MORPHEUS, *n.* : Xudayê xewnan li nik Girekan.

MORPHIA OR MORPHIN, *n.* : morfîn : madeyê tezînker.

MORPHINISM, *n.* : bengiya morfînî.

MORPHOGENESIS, çêbûna şiklî yan şêweyî.

MORPHOLOGICAL, *adj.* : şêweyî (pêwendîdarê şêwezanî).

MORPHOLOGIST, *n.* : şêwezan.

MORPHOLOGY, *n.* : şêwe, wêne, şikl : şêwezanî, wuşesazî, peyivsazî, rêzimanzanî, (peyiv) çêbûnzanî.

MORRIS, *n., adj.* : semayek înglîzî çalak e (bo mêran bi cilên gêre û zengilan).

- **CHAIR** : kursîka bi du destikan û bi piştik.

MORROW, *n.* : sube.

MORSE, *n., adj.* : tomarkera birûskê.

MORSE, *n.* : sinceqa ebayê oldarî.

MORSEL, *n.* : parî, kurtêl, kurtol, çinî, parçe, tike, pencik.

MORSE, *vt.* : çinî kirin, parî belav kirin.

MORSEL(L)ED, *adj.* : parîkirî.

MORSEL(L)ING, *n.* : parîkirin.

MORT, *n.* : kuştin, tibabek mezin, pifa nêçîrê : borîzanlêdana ko gava pezkûvî digirin.

MORTAL, *n., adj.* : kuj, mirok, nemîn, nemanî.

MORTALITY, *n.* : nemînî, mirin, mirdin, nemanîtî.

MORTALLY, *adv.*: bi kujî, kujîkî, nemankî.

MORTAR, *n.* : hawin (top), qur, teqn, cebl, mole.

- **BOARD** : depê teqnê (bo helgirtinê).

MORTAR, *vt.* : cebl kirin.

MORTARED, *adj.* : seyandî.

MORTARING, *n.* : seyandin, molekirin.

MORTGAGE, *n.* : girew, barimte, merc, girewa aqarî.

- **DEED** : girewname.

MORTGAGE, *vt.* : girew kirin.

MORTGAGED, *adj.* : girewkirî.

MORTGAGING, *n.* : girewkirin.

MORTGAGOR, *n.* : girewker.

MORTICIAN, *n.* : mirîkar : yê ko miriyan bo veşartinê lêk didit.

MORTIFICATION, *n.* : mirandina leşî, bezek, riswakirin, şerm.

MORTIFIED, *adj.* : mirandî.

MORTIFY, *vt.i.* : leş mirandin, riswa kirin, bezek bûn.

MORTIFYING, *n.* : mirandin.

MORTISE OR MORTICE, vt., *n.* : pêkve girtin, dar kolîn, kûrka darî (bo zimanokî).

MORTISED, *adj.* : qayimgirêdayî.

MORTISING, *n.* : qayimgirêdan.

MORTMAIN, *n.* : samanê bexşînê.

MORTUARY, *n., adj.* : termgeh, mirinî.

MORULA, *n.* (*pl.* **MORULAE**) : loka şaneyên topelî ko ji dabeşbûna hêkê çêdibit.

MORWONG, *n.* : masiyek Awistiralyayî ye.

MOSAIC, *n., adj.* : mozayîk : hunera neqşkirinê ko wêneyî bi şûşeyî û berikan çêdikin, nesaxiya mozayîkî : gava ko helezekê digirit belgê wê pinî pinî dibin.

MOSAIC, *vt.* : mozayîk kirin.

MOSAIC, *adj.* : Mûsayî (Cihî).

MOSAICIST, *n.* : mozayîk çêker yan firoş.

MOSASAURUS, *n.* : xişokek deryayî û mezin e ko nemaye.

MOSES, *n.* : Mûsa pêxember.

MOSEY, *vt.* : koçer bûn, mişext bûn, hêdî û bêarmanc çûn.

MOSEYED, *adj.* : wêveçûyî.

MOSEYING, *n.* : wêveçûn.

MOSLEMAN, *n., adj.* : Musilman.

MOSQUE, *n.* : mizgeft, mizgewt.

- **SERVANT** : micêwir.

MOSQUITO, *n.* : pêşî, axîrke, kelemêş.

- **NET** : tora pêşiyan.

MOSS, *n.* : kevz, kevzer, qewze.

- **AGATE** : şîlana kevzkirî : wek kefza reş û kesk pinîkirî ye.

- **BACK** : kîselê kevzkirî : (pişt wek kevzê ye), masiyek mezin e hêdî dilivit, kevneperist.

- **GROWN** : kevn, kevzkirî.

- **PINK** : bizotê simtokî.

- **TROOPER** : rêgir, talankerê bûngî.

MOSS, *vt.* : kevz kirin.

MOSSBUNKER, *n.* = **MENHADEN**.

MOSSY, *adj.* : kevzî.

MOST, *adv., adj.* : gelek, zorbe, zorîne, pir(r), pitir, zor.

- **FOR THE ~ PART** : gelemperî.

- **OF** : piraniya.

MOSTLY, *adv.*: bi piranî, piranîkî.

MOTE, *n.* : pirtika tozê.

MOTEL, *n.* : otêl yan mêvangeha li ser rê.

MOTET, *n.* : rêwîxane.

MOTH, *n.* : mîrg, pelpelîtk, morane, xork, xêrk, xwêrîk, perperok.

- **BALL** : tepka xêrkî (neftalîn).

- **EATEN** : moranekirî, mîrgkirî, xêrkxwarî.

MOTHER, *n., adj.* : dayik, dê, da, mak.

- **IN-LAW** : xesû, xesî.

- **TONGUE** : zimanê dayikê.

- **WIT** : jîriya zikmakî.

MOTHER, *vt.* : biçûkî bûn, xudan kirin (dayik bûn).

MOTHERHOOD, *n.* : dayikîtî, dayîktî.

MOTHERLAND, *n.* : welat, nîştiman, welatê dayik.

MOTHERLESS, *adj.* : sêwî.

MOTHERLINESS, *n.* : dilovanî, dayikîtî.

MOTHERLY, *adv.*: dayikane, dayikî.

MOTHER-OF-PEARL, *n.* : mirarî.

MOTHER'S DAY, *n.* : roja dayikê (yekşemba duwema gulanê).

MOTIF, *n.* : mijad : hizra serekiya karê hunerî, wêne yan reng, hander.

MOTILE, *adj.* : livînbar, livandî.

MOTION, *n.* : tevger, cole, livîn, cimcim : alav, rîtin.

- **PICTURES** : wêneyên livîn (sîneme).

- **SICKNESS** : gêjiya livînê.

MOTION, *vt.i.* : nîşan kirin.

MOTIONAL, *adj.* : livînî.

MOTIONLESS, *adj.* : bêlivek, bêlivîn, tewat, rawestayî, mit.

MOTIONLESSLY, *adv.*: bi bêlivînî, bi tewatî yan bêlivkî, bêlivînkî.

MOTIONLESSNESS, *n.* : bêlivekîtî, bêlivînîtî, tewatîtî.

MOTIVATE, *vt.* : han dan.

MOTIVATED, *adj.* : hankirî.

MOTIVATING, *n.* : hankirin.

MOTIVATION, *n.* : handan.

MOTIVATIONAL, *adj.* : handanî.

MOTIVATIONALLY, *adv.*: bi handanî, handanîkî.

MOTIVATIVE, adj handar.

MOTIVATOR, *n.* : hankar.

MOTIVE, *n., adj.* : hander.

- **POWER** : hêza hander.

MOTIVE, *vt.* = **MOTIVATE**.

MOTIVELESS, *adj.* : bêhander.

MOTIVELESSLY, *adv.*: bi bêhanderî, bêhanderkî.

MOTIVITY, *n.* : livînkarî, wize yan ûza berdest.

MOT JUSTE, *f.* : peyiva rast û rewa yan kêrhatî.

MOTELY, *n., adj.* : çend reng yan texlîtek, hemecor.

MOTMOT, *n.* : balindeyek devera yeksanekeriya Emerika.

MOTONEUTRON, *n.* : xaneya demariya livînkar.

MOTOR, *n., adj.* : bizwên, bizwêner, guhêzok, motor.

- **BIKE** : duçerxa agirîn (motorsîklet).

- **BOAT** : belema bizwênî yan makînekirî.

- **BUS** = **MOTOR COACH.**

- **CAR** : otombîl, guhêzok.

- **COACH** : pas.

- **CYCLE** = **MOTOR BIKE.**

- **CYCLIST** : hajoyê motorsîkletê (duçerxa agirîn).

- **DROME** : meydana pêşbirkeya otombîlan.

- **TRUCK** : guhêzoka barkêş, otombîla barkêş.

MOTOR, *vi.t.* : otombîl yan guhêzok hajotin, (bi otombîlê) guhaztin.

MOTORCADE, *n.* : karwanê guhêzokan yan otombîlan.

MOTORIST, *n.* : guhêzvan, hajoyê otombîlan (otombîlajo).

MOTORIZE, *vt.* : bizwên kirin (bi motor kirin).

MOTOR WAY, *n.* : rêya taybetiya otombîlan.

MOTTE, *n.* : girkê kelhê.

MOTTLE, *n.* : xalka rengkirî, piniya rengkirî.

MOTTLED, *adj.* : pinîkirî.

MOTTLING, *n.* : pinîkirin.

MOTTO, *n.* : dirûşm.

MOUFLON, *n.* : pezkûvî (li başûra Ewropa).

MOUJIK, *n.* : cotyarê rûs, mûjîk.

MOULD OR MOLD, *n.* : qalib, qapîlke, darêjgeh, darêjdan, kefik.

MOULD, *vt.i.* : dariştin.

MOULDER, *n.* : darêjkar.

MOULDER, *vi.* : rizîn.

MO(U)LDING, *n.* : dariştin, darêjî.

MO(U)LDY, *n., adj.* : kefikî.

MOULT, *n., vt.* = **MOLT.**

MOUND, *n.* : gir, girik, tilm, girdolke.

MOUNT, *n.* : çiya, çeper, siwarbûn, siwarkirin.

MOUNT, *vt.i.* : siwar bûn, serkeftin, hilkişîn, zehfbûn, nîşa dan, kom kirin.

MOUNTAIN, *n.* : çiya, şax, kêw.

- **ASH** : xweliya çiyayî : darek belgtenik û ber wek tîşşembiyê ye.

- **CHAIN** : sirt, pasar, rêza çiyayan.

- **FOOT** : pal, palik, binar, kûntar, kermil .

- **GOAT** : bizina çiyayî.

- **LION** : şêrko, şêrê çiyayî.

- **PASS** : gelî, derbend, gedûk, gêdûk.

- **PROTRUDING ROCK** : zinar.

- **SIDE** : rex yan nişîviya çiyayî.

- **TOP** : gopîtka çiyayî, kop, kopek.

- **TOPS** : şax, gaz û bêlan.

- **VERSANT** : lovtar, bermil, binar.

MOUNTAINEER, *n., vt.* : çiyayî, şaxewan, bi ser çiyayî keftin.

MOUNTAINEERING, *n.* : şaxewanî, biserçiyaketin.

MOUNTAIN-HIGH, *adj.* : bilind wek çiyayî.

MOUNTAIN LAUREL, *n.* : gulbenda çiyayî.

MOUNTAINOUS, *adj.* : çiyayî, şaxdar.

MOUNTAINY, adj çiyayî, çiyabaz.

MOUNTANT, *n.* : stirk.

MOUNTEBANK, *vi.* : cerbezî kirin.

MOUNTEBANKERY, *n.* : cerbez, zirtek.

MOUNTED, *adj.* : siwar, perikî.

MOUNTER, *n.* : siwar, hilpirj.

MOUNTING, *n.* : siwarbûn, perikîn, hilkişîn.

MOURN, *vi., t.* : şînî kirin, dilobandin.

MOURNER, *n.* : reşpûş.

MOURNFUL, *adj.* : şîndar, behîdar.

MOURNFULLY, *adv.*: bi şîndarî, bi behîdarî, şîndarîkî, behîdarîkî.

MOURNFULNESS, *n.* : şîndarîtî, behîdarîtî.

MOURNING, *n.* : şîn, tazî, şînî, lobandin.

- **CLOACK** : ebayê behiyê : pelpelîtkek reş e.

- **DOVE** : kotira behiyê yan kevoka şîn e : balindeyek emerîkanî dengmirîto ye.

MOUSE, *n.* : mişk, tirsonek.

- **EAR** : guhmişk (helez e).

- **TRAP** : xefk, dav.

MOUSE, *vi.t.* : mişk girtin, bi dizîkî ve gerîn, peyda kirin.

MOUSED, *adj.* : mişkgirtî.

MOUSER, *n.* : kitika mişkgir.

MOUSING, *n.* : mişkgirtin.

MOUSQUETAIRE, *n.* : siwarçakê şahî yan qiralî.

MOUSSAKA (MOUSAKA), *n.* : amanê (danê) qîmê, bacan û hêkê.

MOUSSE, *n.* : serşîrê (sertûk) tamadarkirî.

MOUSSELINE, *n.* : mûslîn, keşîde (moslînjî).

M(O)USTACHE, *n.* : simbêl, simêl.

MOUSY OR MOUSEY, *adj.* : mişkî (wek mişkî).

MOUTH, *n.* : dev, dem, zar, derîk, rêjgeha rûbarî, devikê amanî.

- **AND LIPS DISEASE** : nexweşiya dev û lêvan (terş).

- **DOWN IN THE ~** : mirîto.

- **OF THE RIVER** : rêjgeh, berdevê rûbarî, navgeh.

- **TO GIVE ~** : rewîn (wek seyî).

- **TO MAKE ~ S** : lêvên xwe gerandin (riswayîkî).

- **TO MAKE A WRY ~** : lêvên xwe bi riswayî dimiçinît yan digerandin.

- **TO STOP THE ~ OF** : devê bêvanî girtin.

MOUTH, *vt.i.* : axiftin, xwarin, dubare kirin, alistin, hizra xwe derbirrîn, lêvên xwe bi riswayî gerandin.

MOUTH BREEDER, *n.* : masiya devikî (masiyek e hêk û têşkên xwe di devê xwe de heldigirit).

MOUTHFUL, *n.* : parî, firik, tibabek biçûk, peyivek dirêj.

- **DRINK** : qurt.

MOUTH ORGAN, *n.* : harmonîka : alavek mûzîqeyî ye.

MOUTHPIECE, *n.* : demrast, devparçeya devikî (ya lixavî yan alava mûzîqeyî).

MOUTHY, *adj.* : pirbêj, bêjinde.

MOVABILITY OR MOVEABILITY, *n.* : livînbarîtî.

MOVABLE, *n., adj.* : livînbar, bizok.

- **BED** : texterewan.

MOVE, *n.* : liv, livîn, tevger, lepitîn, livek, tof.

- **ON THE ~** : pêşveçûyî, guhaztî, livok.

- **TO GET A ~ ON** : lez kirin.

MOVE, *vt., i.* : livîn, livandin, leqandin, lepitandin.

- **TO ~ ON** : guhaztin.

- **TO ~ HEAVEN AND EARTH** : her çî bişêt bikit.

MOVED, *adj.* : livandî, livî, leqandî, lebitî, lebitandî.

MOVELESS, *adj.* : bêlivîn, rawestayî.

MOVELESSLY, *adv.*: bi bêlivînî, bêlivînkî.

MOVELESSNESS, *n.* : bêlivînîtî.

MOVEMENT, *n.* : cim, livîn, tevger, bizav, bizavtin, livek, milmilandin, libat, tevdan, livbazî, lebat, lebitîn, bizotin, colanewe, cimcim, lebt.

- **OF AIR (SLIGHT)** : şine.

- **ROTARY ~** : livîna destarî.

- **UNWILLFUL ~** : livîna nevênî.

- **WILLFUL ~** : livîna vênî.

MOVER, *n.* : bizwêner, livînker.

MOVIES, *n.* : sînema.

MOVING, *n.* : livandin, lepitandin (lebitandin), livîn, lepitîn (lebitîn), tevgerandin (tevgerîn), milmilandin, bizok, bizavtin.

- **COIL** : pêçika livîn.

- **FAST** : rewan.

- **FORCE** : palhêz, hêzî bizwên.

- **PICTURE** : wênelivekî.

- **STAIRCASE OR STAIRWAY = ESCALATOR.**

MOVINGLY, *adv.*: bi sozyarî, sozyarkî.

MOW, *n.* : kadîn, lêv gerandin yan miçandin.

MOW, *vt.* : kuştin (bi kom û bêdilovanî), dirîtin, birrîn, kevandin, herişandin.

MOWER, *n.* : giyabirr.

MOWING MACHINE, *n.* : makîneya giyabirr.

MOXIE, *n.(sl.)* : ûze, wize, azayî, dilêrî, wêran (wêrîn).

MOYA, *n.* : teqna agirpijînî (birkanî).

M.P. *abbr.* **MEMBER OF PARLIAMENT**, *n.* : endamê perlemanî.

MR., *n.* (**MISTER**) : birêz, rêzdar.

MRS., *n.* (**MISSIS**): xanim.

MUC-, MUCI-, MUCO, *pref.* : pêşgir e ko kilmîş e, çilm e.

MUCH, *adj., adv., n.* : gelek, tijî, teji, zor, pir, zehf, pol.

- **AS ~ AS YOU WANT** : hindî te bivêt.

- **HE WAS TOO ~ FOR ME** : ji min qayimtir bû.

MUCHNESS, *n.* : gelekîtî, zehfîtî, pirbûn.

MUCIC, *adj.* : debişî, şirêzî.

MUCIFEROUS, *adj.* : kilmîşî, çilmî.

MUCILAGE, *n.* : şirêza helezî, avekiya şirêzî.

MUCIN, *n.* : çilmik.

MUCK, *n.* : pîs, virhavêştin, polk, teqn, zibil (rixa çêlê).

MUCK, *vt., i.* : pîs kirin.

MUCKER, *n.* : viravêj.

MUCKY, *adj.* : viravêjî.

MUCKRAKE, *vi.*, riswa kirin.

MUCKRAKER, *n.* : riswaker.

MUCOID, *n., adj.* : çilmî, kilmîşî.

MUCOPROTEIN, *n.* : pêkhatiya şekirê di nav tevnî de.

MUCOSA, *n.* : qaşgê lîçikî, perdeyê lîçikî.

MUCOSEROUS, *adj.* : xwînî.

MUCOUS, *adj.* : çilmî.

- **FLOWAGE** : lik, likav.

- **MEMBRANE** : perdeyê lîçikî, qaşgê lîçikî.

MUCRO, *n.* : sertîj yan sertûj (belg).

MUCRONATE(D), *adj.* : sertûj.

MUCUS, *n.* : lîçik, çilm, kilmîş, çilmok, lîkav.

MUD, *n.* : teqn, qur, herî, qilêr.

- **TO THROW ~ AT** : (bizav kirin dako) bêrûmet bikit, kirêt kirin, (teqnê dihavêt mirovî da ko pîs bikit).

MUD, *vt.* : şêlî kirin, teqn kirin.

MUD BATH, *n.* : germava teqnê.

MUD DAUBER, *n.* : stênga teqnê.

MUDDIED, *adj.* : şêlîkirî.

MUDDILY, *adv.*: bi şêlî, şêlîkî.

MUDDINESS, *n.* : teqnbûn, şêlîbûn, şaşbûn, teqnîtî.

MUDDING, *n.* : seyandin.

MUDDLE, *n.* : têkçûn, bêserûberî, şêlûbêl, alozyan, şepirzeyî.

MUDDLE, *vt., i.* : şaş kirin, şêlî kirin.

MUDDLED, *adj.* : şêlîkirî.

MUDDLEHEADED, *adj.* : şaş (sergêj).

MUDDLING, *n.* : şêlîkirin, têkvedan.

MUDDY, *adj.* : lêl, şêlî, teqnî, rêvin, lêxin.

- **LAYER** : tewek.

MUDDY, *vt.* : şêlî kirin, teqnî kirin.

MUDDYING, *n.* : şêlîkirin, teqnîkirin.

MUDGUARD, *n.* : teqn parêz (otombîl).

MUDEJAR, *n.* : Merakişiyê felekirî.

MUD PUPPY, *n.* : texlîtek kimkimeyê bejavî.

MUD SILL, *n.* : derazînka jêrî.

MUDSLINGER, *n.* : viravêj, riswaker.

MUD STONE, *n.* : teqnber.

MUD TURTLE, *n.* : kîseleyê axê yan teqnê.

MUENSTER, *n.* : texlîtek penîr e.

MUFF, *n.* : desgork, mirovê kêm şehrezayê werzişî, karê neşehreza.

MUFF, *vt.* : neşehreza kar kirin.

MUFFIN, *n.* : kesmeya tenika girûvir.

MUFFINEER, *n.* : xwêker yan şekirker.

MUFFLE, *n.* : difn û lêva seriya canewerê kayî, qazan, jora kûrheyê bo gilkariyê.

MUFFLE, *vt.* : pêçîn, girtin (çav), deng kêm kirin yan birrîn.

MUFFLER, *n.* : dengbirr, rûpûş, stûpêç.

MUFTÎ, *n.* : miftî (olzan).

MUG, *n.* : sewîl(k), mesîn, dêhm, gemje, sade.

MUG, *vi., t.* : rû badan (bo tirane), wêne girtin, êriş kirin (ji pişt ve bo şelandinê).

MUGGED, *adj.* : şelandî.

MUGGING, *n.* : şelandin.

MUGGER, *n.* : tîmsahê aviyê asyayî.

MUGGILY, *adv.*: bi germ û şilî.

MUGGINESS, *n.* : germûşilîtî.

MUGGINS, *n.* : xirpo, yariya domînê.

MUGGY, *adj.* : germûşil (keş).

MUGWORT, *n.* : heleza darkirmî.

MUGWUMP, *n.* : serbixwe (hizirvanê ramyariyê serbixwe).

MUHAMMADAN OR MOHAMEDAN, *n.* : Musilman.

MULATTO, *n., adj.* : zarokê ji miroveki spî û reşikekê.

MULBERRY, *n.* : tî, tû, tîşembî, şêmî.

- **TREE** : dartû, dartî.

MULCH, *n., vt.* : pîne, ka yan pîne li ser erdê belav kirin (bo parastina helezî).

MULE, *n.* : hêstir, wulax, meya, qatir.

- **BELT** : teng.

- **DEER** : pezkûviyê guhdirêj.

MULED, *adj.* : hêstirkirî.

MULETEER, *n.* : hêstirvan, hêstirajo.

MULEY OR MULLEY, adj bêqoç, bêşax.

MULIEBRITY, *n.* : mêyîtî, mêyatî, jinîtî, jinatî.

MULING, *n.* : hêstirkirin.

MULISH, *adj.* : bi rikdarî, rikdarîkî.

MULISHNESS, *n.* : hêstirîtî, rikdarîtî.

MULL, *n.* : bêserûberî, tevlihevî, têkdan, perûkê pembû yan avirmîşê tenik.

MULL, *vt.* : raman kirin, tevlihev kirin, bêserûber kirin.

MULLAH, *n.* : mela.

MULLEIN OR MULLEN, *n.* : guhên hirçê (helezek giyayî ye).

MULLER, *n.* : berê hêranê.

MULLET, *n.* : texlîtek masî ye.

MULLIGAN : xwarin e : zerdewat û goşt yan masî.

MULLIGATAWNY, *n.* : şorbeya mirîşkê li gel beharata.

MILLIGRUBS, *n. pl.* : zikêş, pestbûn, mirîtoyî.

MULLION, *n.* : karîteyê berî yan dingê pencerkê nîve kirin.

MULLION, *vt.* : pencerk nîve kirin bi karîteyê berî.

MULTI-, *pref.* : pêşgir e ko gelek, pir, tijî, pol, zor e.

MULTIANGULAR, *adj.* : çendgoşe.

MULTI CELLULAR, *adj.* : çendxaneyî.

MULTI COLOURED, *adj.* : çendreng, rengareng.

MULTI DIMENSIONAL, *adj.* : çenddûrayetî.

MULTI FARIOUS, *adj.* : zor, gel, gelêr, fireh.

MULTIFID, *adj.* : çendparçe.

MULTIFOLD, *adj.* : (manifold) zor, fire.

MULTIFORM, *n., adj.* : çend şikil yan şêwe.

MULTILATERAL, *adj.* : çendrex, çendla.

MULTILATERALLY, *adv.*: bi çend rexekî, çendalîkî.

MULTILINGUAL, *adj.* : çendziman.

MULTILINGUALISM, *n.* : çendzimanîtî.

MULTILINGUALLY, *adv.*: bi çendzimanî, çendzimankî.

MULTIMILLIONAIRE, *n.* : milyonêrê mezin.

MULTINATIONAL, *adj.* : çendnetewe.

MULTINOMIAL, *adj.* : çendsinor.

MULTINOMINAL, *adj.* : çendnav.

MULTINUCLEAR, *adj.* : çend nafk yan kakil.

MULTIPAROUS, *adj.* : çendzayîn.

MULTIPARTITE, *adj.* : çendparçe, çendqol, çendber.

MULTIPED, *n., adj.* : çendpê.

MULTIPHASE, *adj.* : çend qonax yan koçe.

MULTIPLE, *n., adj.* : çendcare, zor, fireh, pol, çendcar, çendîne.

- **CHOICE** : çendhelbijar.
- **STAR** : çendstêr (komek stêr).
- **VOTING** : çenddengdanî.

MULTIPLEX, *adj.* : zor, gelek, zehf, fireh.

MULTIPLEX, *vi.*, çend name yan nîşana hinartin.

MULTIPLIABLE, *adj.* : lêkdanbar.

MULTIPLIABLE, *adj.* : lêkdanbar.

MULTIPLICABLE, *adj.* : lêkdanbar.

MULTIPLICANT, *n.* : lêkdayî.

MULTIPLICATE, *adj.* : çendcar.

MULTIPLICATION, *n.* : za û zê, zorbûn, lêkdan.

MULTIPLICATIVE, *adj.* : çendcarî.

MULTIPLICITY, *n.* : zehfîtî.

MULTIPLIED, *adj.* : çendcarkirî, lêkdayî.

MULTIPLIER, *n.* : lêkdank, lêkdanker, çendcarker.

- **FREQUENCY** : lerezorker.

MULTIPLY, *adv.*: çend pêç yan qatekî.

MULTIPLY, *vt.* : lêkdan.

MULTIPOLAR, *adj.* : çendtewere.

MULTIRACIAL, *adj.* : çendregez.

MULTISTAGE, *adj.* : çend koçe yan qonax.

MULTISTOREY, *adj.* : pirqat, çendnihum.

MULTITUDE, *n.* : elalet, zehf, piranî.

MULTITUDINESS, *n.* : zehfî, têr xelkî, çendhêmanî.

MULTIDUDINOUS, *adj.* : zehf, têrxelk, gelek, çendhêman.

MULTIVALENCE, *n.* : pirbiha.

MULTIVALENT, *adj.* : çend hevhêz yan biha.

MULTIVERSITY, *n.* : zanko yan zemîngeh ya mezin.

MULTURE, *n.* : behra aşvanî jî genimî yan arî (kirê).

MUM, *n., adj., inter.* : hiş, mit, gulzêr, bîreya xurt.

MUM, *vi.*, keyf kirin (nihînî), kirdar kirin (nihînî).

MUMBLE, *n.* : mirmirîn, zimangiran.

MUMBLE, *vt., i.* : mirmirîn kirin.

MUMBLING, *n.* : mirmirîn.

MUMBO-JUMBO, *n.* : pûçbêjî.

MUMCHANCE, *adj., adv.*: mitîkî, bi mitî.

MUMMER, *n.* : zirtek.

MUMMERY, *n.* : şanogeriya mit.

MUMMIFICATION, *n.* : mûmyakirin.

MUMMIFIED, *adj.* : mûmyaykirî.

MUMMIFIER, *n.* : mûmyakar.

MUMMIFY, *vt.* : mûmya kirin.

MUMMIFYING, *n.* : mûmyakirin.

MUMMY, *n.* : mûmya, dayik.

MUMP, *vi.*, parsêkî kirin, mit bûn.

MUMPS, *n.* : bineguh.

MUNCH, *vt., i.* : cûtin (bi dengek bilind).

MUNCHING SOUND, *n.* : milç.

MUNDANE, *adj.* : cîhanî, dinyayî.

MUNDANELY, *adv.*: bi dinyayî, dinyakî.

MUNDANENESS, *n.* : dinyayîtî.

MUNG, *n. pl.* : hiriya tatî (bo perûkî).

MUNICIPAL, *adj.* : bajêrvanî.

- **CHIEF** : bajêrvan.
- **COUNCIL** : civata bejêrvanî.

MUNICIPALITY, *n.* : bajêrvanîtî, şarewanîtî.

MUNICIPALIZE, *vt.* : bajarî kirin.

MUNIFICENCE, *n.* : merdî.

MUNIFICENT, *adj.* : merd, têrnan.

MUNIFICENTLY, *adv.*: bi merdî, merdkî.

MUNIMENT, *n.* : destavêj, belgename, qoçan.

MUNITION, *n.* : cebe.

- **DEPOT** : cebexane,cebirxane.

MUNITION, *vt.* : cibe yan cebe kirin.

MUNTJAK, *n.* : asikê biçûkê başûra rojhelata Asya.

MUNTZ, *n.* (~ **METAL**) : têkiliya 60% mesî û 40% zinkî bo avakirina leşê gemiyan.

MUON, *n.* : pirtika seretayiya nehedar wek elektronê li bariste 200 caran girantir, muon.

MURAGE, *n.* : baca avakirinê.

MURAL, *n., adj.* : dîwarî, neqşê dîwarî.

MURDER, *n.* : kuştin, mêrkujî (tawan).

MURDER, *vt.* : kuştin.

MURDERED, *adj.* : kuştî.

MURDERER, *n.* : mêrkuj, kuj, kujek, kujyar.

MURDERESS, *n.* : kuj (mê).

MURDERING, *n.* : kuştin.

MURDEROUS, *adj.* : kujî, kujtar.

MURDEROUSLY, *adv.*: bi kujî, kujîkî.

MURDEROUSNESS, *n.* : kujîtî.

MURE, *vt.* = **IMMURE**.

MUREX, *n.* : mor.

MURIATE, *n.* : muryat (klorîd).

MURIATIC ACID, *n.* : tirşiya muryatîk.

MURICATE(D), *adj.* : dirrik, dirrikdar.

MURINE, *n., adj.* : mişkî, pêwendîdarê mişkan.

MURK, *adj.* : tarî, şêlî.

MURKY, *adj.* : tarî, mijî, şêlî, telx.

MURMUR, *n.* : pitpit, himîn, mirmirîn, bêzarî, bolandin, şingîn, xumxum, nûz.

- **OF WATER** : xurxur, xur.

MURMUR, *vi., t.* : mirmirîn kirin.

MURMURER, *n.* : pitpitok.

MURMERING, *n.* : nûz, himîn, mirmirîn, şirşirandin.

MURMEROUS, *adj.* : himînî.

MURMEROUSLY, *adv.*: bihimînî, himînîkî.

MURPHY, *n.* : kartol.

MURRAIN, *n.* : reşava terşî, mişe.

MURRE, *n.* : balindeyê deryayên başûr.

MUSCADINE, *n.* : tiriyê bêhnmisk.

MUSCARINE, *n.* : kivarkek jehrî ye.

MUSCATEL, *n.* : mêwîjên tiriyê bêhnmisk.

MUSCLE, *n.* : masûlke, zeblek, şilik, werse, hêza zeblekî, wersele, lemlate, hêz.

- **BOUND** : bendgeha zeblekan, rev.

- **SENSE** : hişa zeblekî.

- **TISSUE** : tevnê zeblekî.

MUSCLE, *vt.* : (rêya xwe bi zorî) birrîn.

MUSCOLOGY, *n.* : xwendina kevzê (kevznasî).

MUSCOVADO, *n.* : şekira nebijînkirî.

MUSCOVITE, *n., adj.* : Moskoyî.

MUSCOVY DUCK, *n.* : werdeka Moskoyî.

MUSCUL(O)-, *pref.* : pêşgir e ko masûlke ye, zeblek e.

MUSCULAR, *adj.* : zeblekî, masûlkedar, masûlkeyî.

- **DYSTROPHY** : lawaziya zeblekan yan masûlkeyan.

MUSCULAPITY, *n.* : zeblekîtî, masûlkeyîtî.

MUSCULTURE, *n.* : rêzika zeblekî yan masûlkeyiya leşî.

MUSE, *n.* : serinc, hozan, jêderê sirûşî nexasme bûka helbestê.

MUSE, *vi., t.* : hizir kirin, raman kirin.

MUSED, *adj.* : ramankirî.

MUSEUM, *n.* : mûzexane, entîkxane.

MUSH, *vt.* : seyran kirin (bi tehîsoka ko se dikêşin), pirtikandin.

MUSHROOM, *n.* : kivark, kivar, kakvîrk, karok, kakvîlk, kembelok, kulavê hacîreşkê, gidark, qarçik.

MUSHROOM, *vi.*, zehf bûn, şîn bûn (ji nişekê ve).

MUSHY, *adj.* : ter, tenik, sozyar.

MUSIC, *n.* : mûzîqe, saz.

- **PLAYER** : sazjen.

MUSICAL, *adj., n.* : sazî, mûzîqeyî.

- **BOX** : sindoqa mûzîqeyê.

- **CHORD** : jî, jih, perdan.

- **ECHO** : dengvedana mûzîqeyî.

- **INSTRUMENT** : saz.

- **INTERVALS** : navbirrên mûzîqeyî.

- **SOUND** : dengê mûzîqeyî.

MUSICALITY, *n.* : mûzîqeyîtî.

MUSICALIZE, *vt.* : mûzîqeyî kirin.

MUSICALIZED, *adj.* : mûzîqeyîkirî.

MUSICALIZING, *n.* : mûzîqeyîkirin.

MUSIC HALL, *n.* : şanoya huneran (sema, stran...).

MUSICIAN, *n.* : mûzîqevan, sazvan, sazbend.

MUSICOLOGY, *n.* : mûzîqezanî.

MUSING, *n.* : ramankirin, hizirkirin, serinc.

MUSK, *n.* : misk.

- **DEER** : asikê miskî (miskasik).

- **ELLUNGE** : masiyek mezin e (ya bakura Emerîka).

- **MELON** : şemamok.

- **PLANT** : heleza miskî : giyayek gulzer e.

- **SPRINKLER** : miskrêj.

- **TURTLE** : reqê miskî (miskreq).

MUSKET, *n.* : tifeng.

MUSKETEER, *n.* : (serbaz) tifenghelgir.

MUSKETRY, *n.* : tifengavêjî, agirê tifengan.

MUSKINESS, *n.* : miskîtî.

MUSK OX, *n.* : gayê miskî, miskga.

MUSKRAT, *n.* : mişkê miskî, canewerek avî wek mişkî ye (yê bakura Emerîka), qîjkê mişkê miskî.

MUSKY, *adj.* : miskî.

MUSLIN, *n.* : mozlîn, keşîde, moslîn.

MUSQUASH, *n.* = **MUSKRAT**.

MUSS, *n.*, *vt.* : bêserûberî, tevlihevî, bêserûber kirin, tevlihev kirin, cirenîx kirin.

MUSSEL, *n.* : qesp yan xurmeya deryayî : texlîtek nermoke ye.

MUSSY, *adj.* : tevlihev, bêserûber.

MUST, *n.* : gerek, pêviyayî, pêtivî, pêwîstî, genîbûn, genîtî, şîrêza tirî, şeraba nû.

MUST, aux., v. : pê divêtin, divêtin, gerekî, pêwist, ille.

MUST, *n.*, *adj.* : nêrhêştir yan fîlê har.

MUSTACHE, *n.* = **MOUSTACHE** (simbêl).

MUSTACHIO, *n.* : simbêl nemaze simbêlên mezin.

MUSTACHIOD, *adj.* : simbêlkirî.

MUSTANG, *n.* : hespê kûvî.

MUSTARD, *n.* : xerdelk, xerdel.

- **GAS** : gaza xerdelî.

- **PLASTER** : riskînka xerdelî.

MUSTER, *n.* : kombûn, civîn, mester (li zîndanê).

- **ROLL** : tomara yekeya leşkerî û gemiyê, tomara serbaz û efseran, tomara bendiyan.

- **TO PASS ~** : kêrhatî, (serketî di serhatiyê de).

MUSTER, *vt.*, *i.* : kom kirin, civandin (bo hejmartinê).

- **TO ~ OUT** : derxistin (ji karî).

MUSTERED, *adj.* : civandî.

MUSTERING, *n.* : civandin.

MUSTINESS, *n.* : genîtî.

MUSTY, *adj.* : genî.

MUTABILITY, *n.* : guhêrbarîtî, nehedarî.

MUTABLE, *adj.* : guhêrbar.

- **ROTATION** : zivirîna guhêrbar.

MUTABLY, *adv.*: guhêrbarî, guhêrbarîkî.

MUTAFACIENT, *adj.* : guhêrbar.

MUTAGEN, *n.* : hokarê guhorînê.

MUTANT, *adj.* : guhêr(bar), şikil yan şêweyê encamê guhorînê.

MUTATE, *vt., i.* : guhorîn.

MUTATED, *adj.* : guhartî.

MUTATING, *n.* : guhartin.

MUTATION, *n.* : guhorîn.

MUTATIS MUTANDIS : piştî berpêkirina hemî guhorînên pêviyayî.

MUTCH, *n.* : kulavê perûkê jinê yan zarokî.

MUTE, *n., adj.* : lal, mit, ker, çirtkirin, tîpa mit.

MUTE, *vt.* : zilq kirin, deng kêm kirin, reng sivik kirin.

MUTED, *adj.* : mitkirî.

MUTEDLY, *adv.*: bi mitî, mitkî.

MUTENESS, *n.* : lalî(tî), lalbûn.

MUTILATE, *vt.* : parçe parçe kirin (leşî), birrîn, kirêt kirin.

MUTILATED, *adj.* : parçeparçekirî (leş).

MUTILATING, *n.* : parçeparçe kirin(leş).

MUTILATION, *n.* : parçeparçe kirin(leş), kirêtkirin (term).

MUTILATOR, *n.* : parçeparçeker, kirêtker.

MUTINE, *vi.* : serkêşî kirin, yaxî bûn.

MUTINED, *adj.* : serkêşikirî, yaxîbûyî.

MUTINEER, *n.* : serkêş, barnebir, yaxî.

MUTINING, *n.* : serkêşikirin, yaxîbûn.

MUTINOUS, *adj.* : barnebir, serkêş, yaxî.

MUTINY, *n.* : serkêşî, serbizaftin, serpêçî, yaxîtî.

MUTINY, *vt.* : serkêşî kirin.

MUTISM, *n.* : mitî(tî), lalî(tî).

MUTITING, *n.* : lalbûn.

MUTT, *n.* : sade, gewd, seyê durih (melez).

MUTTER, *vi., t.* : mirmirîn kirin.

MUTTERED, *adj.* : mirmirî.

MUTTERING, *n.* : mirmirîn, himîn.

MUTTON, *n.* : goştê pezî, goştê mihê.

- **CHOP** : parçegoştê mihê.

- **COOPERATION** : hevarî kirin.

- **RISSOLE** : şifte.

MUTUAL, *adj.* : pêkguhork, alûgorane, berdêlvanî.

- **SAVINGS BANK** : benq (diravge) ya werdana hevkarî.

MUTUALISM, *n.* : hevhavilîtî, berdêlvanîtî.

MUTUALITY, *n.* : hevhavilîtî, berdêlvanîtî.

MUTUALIZATION, *n.* : hevhavilkirin, pêkguhorkirin.

MUTUALIZE, *vt.* : hevhavîl kirin, pêkguhorî kirin.

MUTUALIZED, *adj.* : pêk guhorkîkirî, berdêlkîkirî.

MUTUALIZING, *n.* : pêkguhorkîkirin, berdêlkîkirin.

MUTUEL, *n.* = **TOTALIZATION**.

MUU-MUU, *n.* : kirasê firehê rengînê jinê.

MUZZLE, *n.* : devgirtin, devkak, hendeg, lûle, demamk, poz.

MUZZLE, *vt.* : dev girtin, hendeg kirin.

MUZZLED, *adj.* : hendegkirî.

MUZZLING, *n.* : hendegkirin.

MUZZILY, *adv.*: bi hendegî, hendegkî.

MUZZY, *adj.* : mest, şaş, bêhnteng.

MY, *poss., adj., pron., interj.* : ya min, yê min, hîmin.

MY- OR MYO-, *pref.* : pêşgir e ko masûlke ye.

MYALGIA : êşa masûlkeyî.

MYALISM, *n.* : cerbezî : texlîtek cerbezî ye li giravên Hindiyên rojavayî (karîbî).

MYALL, *n.* : darê akasyayê awistiralî.

MYASTHENIA, *n.* : lawazbûna masûlkeyî.

MYC(O)-, *pref.* : pêşgir e ko qarçik e.

MYCELIUM, *n.* : çiqik, torika parçeya heleziya qarçikî.

MYCETOPHAGOUS, *adj.* : qarçikxwer.

MYCOBACTERIA, *n.* : mîkrob yan bakteryaya qarçikî.

MYCOLOGIC(AL), *adj.* : qarçikî (li deverekê).

MYCOLOGIST, *n.* : qarçikzan.

MYCOLOGY, *n.* : qarçikzanî.

MYCORRHIZA, *n.* : kivarkê hevjîn.

MYCOSIS, *n.* : nesaxiya qarçikî.

MYCOTIC, *adj.* : qarçikî.

MYCOTROPY, *n.* : heleza rihhevjîn.

MYDRIASIS, *n.* : dirêjbûna bîbiya çavî.

MYEL(O)-, *pref.* : pêşgir e ko mejî ye.

MYELENCEPHALON, *n.* : paşiya mejî.

MYELIN, *n.* : mejîn.

MYELINIC, *adj.* : mejînî.

MYELIN SHEATH, *n.* : kalanê mejînî.

MYELITIS, *n.* : kulbûna mejiyê stûyî.

MYELOGENOUS, *adj.* : pêwendidarê mejiyê hestî.

MYELOID, *adj.* : hestîmejiyî.

MYELOMA, *n.* : pejbûna mejiyê hestî.

MYNA(H), *n.* : balindeyek asyayî ye.

MYOCARDIAL, *adj.* : dilî masûlkeyî.

- **INFRACTION** : rawestana dilî.

MYOCARDIOGRAPH, *n.* : tomarkera livîna masûlkeya dilî, dilnexşeker.

MYOCARDITIS, *n.* : kulbûna masûlkeya dilî.

MYOCARDIUM, *n.* : masûlkeya dilî.

MYOGENIC, *adj.* : masûlkeyî.

MYOGLOBIN, *n.* : miyoglobîn : boyeya protîniya wek hemoglobînî.

MYOGRAPH, *n.* : nexşekerê masûlkeyî.

MYOLOGY, *n.* : masûlkezanî.

MYOMA, (*pl.* **MYOMAS OR MYOMATA**) : pejbûnek tevnmasûlkeyî ye.

MYOMATOUS, *adj.* : pêwendîdarê pejbûna tevnmasûlkeyê.

MYOMOMENTRUM, *n.* : masûlkeya malbiçûkî.

MYONEURIA, *adj.* : masûlkeyî-demarî.

MYOPE, *n.* : kurtbîn.

MYOPIA, *n.* : kurtbînî, şevkorî.

MYOPIC, *adj.* : şevkor.

MYOSIN, *n.* : miyosîn : zeblekîn : protînek (neqijlandî di nav avê de) di nav plazma ya masûlkeyî de.

MYOSIS, *n.* : (çav) bîbî tengbûn.

MYOSITIS, *n.* : guhmişk.

MYOTIC, *adj., n.* : (çav) bîbîtengî.

MYRIAD, *n., adj.* : dehhezar, jimarek bêqam gelek.

MYRIA METER, *n.* : deh hezar metir.

MYRIAPOD, *n., adj.* : pirpê, pirpêyî.

MYRIAPODA, *n.* : pirpê.

MYRMEC(O)-, *pref.* : pêşgir e ko mêrî ye.

MYRMECOLOGY, *n.* : mêrîzanî.

MYRMECOPHAGOUS, *adj.* : mêrîxwer.

MYRMECOPHILE, *n.* : mêrîxwaz : pêtika hez dikit li gel mêriyan bijît.

MYRMEDON, *n.* : cerde yan nijdevanê kirêgirtî.

MYROBALAN, *n.* : meyweyek wek hilîkê ye.

MYRRH, *n.* : mirr : şirêza baskê darê (mirr).

MYRTACEOUS, *adj.* : tawkî.

MYRTLE, *n.* : tawik, mitek, mord, mortik, texlîtek helalîk e.

- **GROVE** : mordane.

MYSELF, *pron.*: xwe, xo, ez bi xwe.

MYSTAGOGUE, *n.* : seydayê razên ayînî.

MYSTERIOUS, *adj.* : aloz, lêl.

MYSTERIOUSLY, *adv.*: bi alozî, alozkî.

MYSTERIOUSNESS, *n.* : alozîtî.

MYSTERY, *n.* alozî, raz, metele, metel, mamik.

MYSTIC, *adj.* : sofî.

MYSTICAL, *adj.* : sofî, giyanî, hindurî, derûnî.

MYSTICALLY, *adv.*: bi giyanî, giyankî.

MYSTICISM, *n.* : sofigerî.

MYSTIFICATION, *n.* : alizandin, şaş kirin.

MYSTIFIED, *adj.* : nepenîkirî, nihînî, alizî.

MYSTIFY, *vt.* : şaş kirin, alizîn, nepenî kirin.

MYSTIFYING, *n.* : nepenîkirin, alizandin.

MYSTIQUE, *n.* : sofî.

MYTH, *n.* : efsane, pirûpûç.

- **MAKER** : efsaneçêker.
- **MAKING** : efsaneçêkirin.

MYTHICAL, *adj.* : efsaneyî.

MYTHICALLY, *adv.*: bi efsaneyî, efsanekî.

MYTHICIZE, *vt.* : efsane kirin.

MYTHICIZED, *adj.* : efsanekirî.

MYTHICIZER, *n.* : efsaneker.

MYTHICIZING, *n.* : efsanekirin.

MYTHO-, *pref.* : pêşgir e ko efsane ye.

MYTHOGRAPHER, *n.* : efsanevan, efsanenivîs.

MYTHOLOGER, *n.* = **MYTHOLOGIST**.

MYTHOLOGIC(AL), *adj.* : efsaneyî.

MYTHOLOGIST, *n.* : efsanezan.

MYTHOLOGIZATION, *n.* : efsanekirin.

MYTHOLOGIZE, *vt., i.* : efsane kirin yan kirin efsane.

MYTHOLOGIZED, *adj.* : efsanekirî.

MYTHOLOGIZER, *n.* : efsaneker.

MYTHOLOGIZING, *n.* : efsanekirin.

MYTHOLOGY, *n.* : efsanezanî.

MYTHOMANIA, *n.* : hewesa efsaneyî, hewesa derewkirin û mezinkirinê.

MYTHOPOEIA, *n.* : çêkirina efsaneyan.

MYTHOPOETIC(AL), *adj.* : pêwendîdarê çêkirina efsaneyan.

MYXEDEMA, *n.* : nesaxiya jînkarî-çermî (ji ber kulbûna livika zençelokî) ko çermî hişk dikit û çalakiya hişê û leşî lawaz dikit).

MYXEDEMATOUS, *adj.* : pêwendîdarê nasaxiya jînkarî-çermî.

MYXOMA, *n.*(*pl.* **MYXOMAS OR MYXOMATA**) : pejbûna jelatînê tevnê pêgirek.

MYXOMYCETE, *n.* : qarçikê şirêzî.

MYXOMYCETOUS, *adj.* : qarçikiya şirêzî.

N, n : ên : tîpa çardehema elfabeya înglîzî.

NA, *adv.*: ne.

NAB, *vt.* : girtin, giriftar kirin.

NABOB, *n.* : parêzger, mirovê dewlemendê payeberz.

NACARAFT, *n.* : rengê sorê zerê vekirî.

NACRE, *n.* : mirarî.

NADA, *n.* : nadan.

NADIR, *n.* : nizimtirîn.

NA(E)VUS, *n.* : xal, şanik.

NAG, *n.* : hespê biçûk.

NAG, *vi., t.* : şepirze kirin, bêzar kirin, pitpit kirin.

NAGANA, *n.* : nesaxiyek terşi ye li Efrîqa.

NAGGED, *adj.* : pitpitkirî.

NAGGING, *n., adj.* : pitpitok, pitpitkirin.

NAGGINGLY, *adv.*: bi pitpitî, pitpitkî.

Naiad, *n.* : neyad : periya avan (efsane).

NAIL, *n.* : nînûk, neynûk, bizmar, çîw, mêx.

- **BRUSH** : firçeya neynûkan.
- **HEAD** : serê bizmarî.
- **HEADED** : ser bizmarî.
- **TO HIT THE RIGHT ~ ON THE HEAD** : li nîva armancê dan.

NAIL, *vt.* : bizmar kirin.

- **TO ~ A LIE TO THE COUNTER** : axiftin derew hînan der.
- **TO~ (A PERSON) DOWN TO A PROMISE** : we kirin ko mirovek peyiva xwe bi cih bînit.
- **TO ~ ONE'S COLOUR TO THE MAST** : hizra xwe eşkera kirin.

NAILER, *n.* : bizmarçêker.

NAILING, *n.* : bizmarkirin.

NAINSOOK, *n.* : texlîtek perûk e (wek mûzlînî ye).

NAIVE, *adj.* : sade, naşî, hûv, sawêlke, xam, nezan, sakar.

NAIVETÉ, *n.* : sakarî, xamî.

NAIVETY, *n.* : sadeyî.

NAKED, *adj.* : rût, rîs, tazî, zilît, bêkinc, kot.

- **EYE** : bêdûrbîn.
- **FACTS** : rastî.
- **TRUTH** : rastî.

NAKEDLY, *adv.*: bi rûtî, bi zilîtî, rûtekî.

NAKEDNESS, *n.* : tazîtî, rîsîtî, rûtîtî, zilîtî.

NAKER, *n.* : def.

NALED, *n.* : texlîtek pêtikkuj e.

NALIDIXIC ACID, *n.* : tirşiyek dijbakterya ye.

NALOPHINE, *n.* : pêkhatiyek belûrî û spî ye ko dijjehra morfînê ye.

NAMBY-PAMBY, *n.* : taze, nerm, sist.

NAME, *n.* : nav, naw.

- **ABSTRACT ~** : nav.
- **OF THE FAMILY** : navê malbatê.
- **PLATE** : depikê navî.
- **SAKE** : hevnan, hawnaw.
- **TO CALL A PERSON ~S** : xeber (cinêw) gotin mirovekê.
- **TO TAKE A ~ IN VAIN** : navek (nexasme navê Xudayî) bêtewş hînan.

NAME, *vt.* : nav kirin : navbir kirin.

- **TO ~ THE DAY** : roja dawetê diyar kirin.

NAMED, *adj.* : navkirî, navandî, navbirî.

NAME DAY, *n.* : cejna mehdervanî.

NAMELESS, *adj.* : bênav.

NAMELESSLY, *adv.*: bi bênavî, bênavkî.

NAMELESSNESS, *n.* : bênavîtî.

NAMELY, *adv.*: anko.

NAMENESS, *n.* : navîtî.

NAMING, *n.* : navkirin, nav lêkirin, navandin.

NANCY, *n., adj.* : jinane.

NANKEEN OR NANKIN, *n.* : texlîtek perûkê pembû ye.

NANNY, *n.* : dadok, dayîn, dayen.

- **GOAT** : mêbizin.

NANOGRAM, *n.* : yek ji milyon gramê.

NANOMETER, *n.* : yek ji milyon metrê.

NAOS, *n.* (*pl.* **NAOI**) : parçeya hindurî ya peristgehî.

NAP, *n.* : xilmaş, nivistina sivik, tift, leyîztinek kaxezan e.

NAP, *vi., t.* : nivistin, ponijîn.

- **TO BE CAUGHT ~ PING** : ji nişkekê ve hatin girtin.

NAPALM, *n.* : napalm : madeyek bêqam gurîbar e bo bombayan bi kar dihînin.

NAPE, *n.* : patik, pat, pişt stûyî, stû.

NAPERY, *n.* : fotkên nav malê (nexasme yên ser mêzê).

NAPTH(O)-, *pref.* : pêşgir e ko neft e, naftalîn e.

NAPHTHA, *n.* : nafta, (ronê neftê).

NAPHTHALENE OR NAPHTALINE, *n.* : naftalîn.

NAPHTHENE, *n.* : naften.

NAPHTHOL, *n.* : naftol.

NAPIER, *n.* (**~ S BONES**) : xilîsokên hestî (bo jîvarkarî).

NAPIFORM, *adj.* : (şikil) şêlimî.

NAPKIN, *n.* : dersok, destesir.

NAPOLEON, *n.* : kevnediravek zêrî yê frensî ye; şirînayî, leyîztinek kaxezan e.

NAPOLEONIC, *adj.* : napolyonî : pêwendîdarê Napolyonî.

NAPPED, *adj.* : siviknivistî.

NAPPER, *n.* : nivistî.

NAPPING, *n.* : ponijîn.

NAPPY, *n., adj.* : şelqandin, xurt (şerab) : amanek qam e.

NARCEINE, *n.*: helezek tezînker û tiryakî ye.

NARCISM, *n.* : nêrgizî, ezperistîn.

NARCISSIST, *n., adj.* : nêrgizî : ezperistînî.

NARCISSISTIC, *adj.* : nêrgiziyî, ezperistîniyî.

NARCISSUS, *n.* : nêrgiz.

NARCOLEPSY, *n.* : xewgir.

NARCOLEPTIC, *adj.* : xewgirî.

NARCOSIS, *n.* : tezînk.

NARKOTIC, *n., adj.* : tezînker, sirker, hedarker, beng.

NARCOTICALLY, *adv.*: bi tezînkerî.

NARCOTISM, *n.* : tezînkerîtî.

NARCOTIST, *n.* : tezînkar.

NARCOTIZATION, *n.* : bengkirin, tezînkirin.

NARCOTIZE, *vt.* : tezandin, beng kirin.

NARCOTIZED, *adj.* : bengkirî, tezîn kirî.

NARCOTIZING, *n.* : bengkirin, tezînkirin.

NARD, *n.* : helezek melhemek bêhnxoş jê çêdibit.

NARIAL, *adj.* : ximximî.

NARINE, *adj.* : ximximî.

NARIS, *n.* : ximxim.

NARK, *n.* : şîxor.

NARRATE, *vt.* : çîrok gotin, vegêran.

NARRATED, *adj.* : vegêrayî.

NARRATING, *n.* : vegêran, çîrok gotin.

NARRATION, *n.* : çîrok.

NARRATIVE, *n., adj.* : çîrok, vegêran.

NARRATIVELY, *adv.*: bi çîrokî.

NARRATOR, *n.* : çîrokbêj.

NARATRESS, *n.* : çîrokbêj (jin).

NARROW, *n., adj.* : teng, tesk.

- **A ~ ESCAPE** : jê verestina bi kotekî.
- **A ~ MAJORITY** : piraniya kêm.
- **A ~ VICTORY** : serketina bi kotekî.
- **LANE** : rêçik.
- **MINDED : DEMARGÎR**, mejîhişk.
- **MINDEDLY** : bi mejîhişkî.
- **MINDEDNESS** : mejîhişkîtî.
- **OUTLOOK** : tengbînî.
- **THE ~ WAY** : rêka teng, rêka pakiyê.

NARROW, *vi., t.* : teng kirin, teng bûn.

NARROWING, *n.* : tengkirin, tengbûn.

NARROWISH, *adj.* : piçek teng.

NARROWLY, *adv.*: bi tengî.

NARROWNESS, *n.* : tengayî, tengîti.

NARWHALE, *n.* : texlîtek masî ye (hespê deryayî).

NAS-, *pref.* : pêşgir e ko difn e.

NASAL, *n., adj.* : difnî, ginginok.

- **CAVITIES** : valatiyên difnê, kûnkên difnê.
- **HEMORRHAGE** : riskandin.
- **MUCUS** : çilm, kilmîş.

NASALITY, *n.* : axiftina jîdifnê, axiftina ximximkî.

NASALIZATION, *n.* : axiftina jîdifnê, ximximkî axiftin.

NASALIZE, *v.i, t.* : jî difnê axiftin, ximximkî axiftin.

NASCENCE, *n.* : nijad, zayîn, zan.

NASCENCY, *n.* : zayîn.

NASCENT, *adj.* : nû, nî, taze.

NASOPHARYNGEAL, *adj.* : difngerûyî.

NASPHARYNX, *n.* : gerûyiya difnî.

NASTILY, *adv.*: bi kîndarî.

NASTINESS, *n.* : çepelîtî, pîsîtî, kirêtîti.

NASTORIUM, *n.* : helezek tamtûj e wek pêrpînê.

NASTY, *adj.* : çepel, pîs, kirêt.

NATAL, *adj.* : zanî, zayînî.

NATALITY, *n.* : rêjeya zayînê.

NATANT, *adj.* : serav, melevan, ajnêker.

NATATION, *n.* : melevanî, ketinavî, ajnê, (avjenî).

NATATORIAL, *adj.* : melevanî, ajnêyî.

NATATORIUM, *n.* : gol yan gera melevaniyê, ajnêgeh.

NATATORY, *adj.* : melevanî, ajnêyî.

NATES, *n.* : kemax.

NATION, *n.* : netewe, nîştiman, millet, dewlet.

- **STATE** : dewletnetewe.

NATIONAL, *n., adj.* : neteweyî, nîştimanî, welatî, hevwelatî.

- **ANTHEM** : sirûda neteweyî.
- **ASSEMBLY** : civata nîştimanî, encumenî nîştimanî.
- **CHAUVINISM** : demargîriya neteweyî.
- **MINORITY** : kême yan kêmayetiya neteweyî.
- **PRODUCT** : berhemê neteweyî.
- **SOCIALIST** : nazî.

NATIONALISM, *n.* : neteweyîtî : hişa neteweyî, neteweperwerî, seretayên neteweyî, netewayetî, xebata neteweyî.

NATIONALIST, *n., adj.* : neteweyî, gelkî, neteweperist, nîştiman perist yan perwer.

NATIONALISTIC, *adj.* : pêwendîdarê neteweyî, nîştimanperwer.

NATIONALITY, *n.* : netewe, regezname, neteweyetî.

- **CERTIFICATE** : zayendname, regezname.

NATIONALIZATION, *n.* : neteweyîkirin, millîkirin.

NATIONALIZE, *vt.* : neteweyî kirin, millî kirin.

NATIONALIZED, *adj.* : neteweyîkirî, millîkirî.

NATIONALIZING, *n.* : neteweyîkirin, millîkirin.

NATIONHOOD, *n.* : netewe, neteweyîtî.

NATIONWIDE, *adj.* : (netewe) berfireh.

NATIVE, *n.* : welatî, binecî, binekî, nîştimanî, sade, sakar, sirûştî, bajêrî.

- **COUNTRY** : welat, nîşingeh.

- **LAND** : welat.

NATIVENESS, *n.* : welatîtî.

NATIVES, *n.* : xelk.

NATIVISM, *n.* : welatîtî.

NATIVITY, *n.* : zayîn, cejna zayînê, zayîna Îsa pêxemberî.

N.A.T.O., NATO : *abbr.* **NORTH ATLANTIC TREATY ORGANIZATION** : rêxistina peymana bakura Etlesî.

NATRON, *n.* : karbonatên sodyoma avekiya sade (sirûştî).

NATTER, *vi., n.(colloq.)* : çenebazî kirin, çenebaz.

- **JACK** : beqa biçûk.

NATTIER BLUE, *n.* : şînê vekirî.

NATTILY, *adv.*: bi lawî, lawekî.

NATTINESS, *n.* : ciwanpûşîtî.

NATTY, *adj.* : lêkdayî, karkirî, ciwanpûş, law.

NATURAL, *n., adj.* : sirûştî, xweristî, xwerisk, zikmak, zikmakî.

- **GAS** : sirûştegas.

- **SELECTION** : bijartina sirûştî.

NATURALISM, *n.* : sirûştîtî, xweristîtî : ola sirûştî : ko çi bûyer ne sirust e, ko zanyarî (yan zanistî) dişêt hemû diyardeyan rave bikit, rastekiya huneran.

NATURALIST, *n.* : xweristkar, sirûştger, sirûşt dîrokzan, bawermendê ola sirûştî.

NATURALISTIC, *adj.* : sirûştgerî.

NATURALIZATION, *n.* : welatîkirin, sirûştîkirin.

NATURALIZE, *vt., i.* : sirûştî kirin, welatî kirin.

NATURALIZED, *adj.* : sirûştîkirî, welatîkirî.

NATURALIZING, *n.* : sirûştîkirin, welatîkirin.

NATURALLY, *adv.*: helbet.

NATURE, *n.* : sirûşt, sirist, xweris, çole, mad, mêd, rewişt, rewş, sincî, xwe, rewş, nihad.

NATURISM, *n.* : sirûştîtî.

NATUROPATH, *n.* : çarekerê sirûştî.

NATUROPATHY, *n.* : çarekirina sirûştî.

NAUGHT, *n., prep., adj.* : sifir, çine, netişt, hîç, bêbiha.

NAUGHTY, *adj.* : lasar, şîm.

NAUMACHIA, *n.* : zirbezma deryayî (li nik Romanan).

NAUPLIUS, *n.* : yekem şiklê jiyana hindek qertîşiyan (wek kêvjaleyan).

NAUSEA, *n.* : dilrabûn, levbûn, dilxirabûn, êlincî, levdan, xelan, qêz, hilavêtin.

NAUSEATE, *vt., i.* : bêzar bûn, bêz bûn, dilxirab bûn, dil rabûn.

NAUSEATED, *adj.* : bêzarbûyî, tûsm, xelya, bêzbûyî.

NAUSEATING, *n.* : bêzarkirin.

NAUSEATINGLY, *adv.*: bi levdanî, levdankî.

NAUSEATINGNESS, *n.* : bêzarîtî.

NAUTCH, *n.* : govenda keçikan (li Hindistanê).

NAUTICAL, *adj.* : deryayî.

- **ALMANAC** : salnameya deryayî.
- **MILE** : mîlê deryayî (6080 pê).

NAUTICALLY, *adv.*: bi deryayî.

NAVAL, *adj.* : keştiyî, deryayî.

NAVE, *n.* : nafka çerxî, tewereya çerxî, rûniştgeha dêrê.

NAVEL, *n.* : nafik, navik.

- **ORANGE** : pirteqala nafikdar.
- **STRING** : werîskê nafikî.

NAVICULAR, *n.* : belemî (wek belemê).

NAVIGABILITY, *n.* : deryagerîbarî(tî).

NAVIGABLE, *adj.* : deryagerîbar.

NAVIGATE, *vi., t.* rêberiya balafirê yan gemiyê kirin, balafirê yan gemiyê dihajot, derya kirin, araste kirin.

NAVIGATED, *adj.* : hajotî, rêberîkirî, arastekirî.

NAVIGATING, *n.* : rêberîkirin, arastekirin, hajotin.

NAVIGATION, *n.* : gemîvanî, deryagerî.

NAVIGATIONAL, *adj.* : deryageriyî.

NAVIGATIONALLY, *adv.*: bi deryagerî.

NAVIGATOR, *n.* : deryavan, gemîvan, keştîvan, deryager.

NAVVY, *n.* : karker.

NAVY, *n.* : gelekeştî, keştîgel.

- **BLUE** : şîntarî.

NAY, *n., adj.* : ne.

NAZE, *n.* : berzezevî, parçeçiyayê di nav deryayî de.

NAZI, *adj.* : Nazî : endamê partiya civakiyetiya neteweyiya elmanî.

NAZIFICATION, *n.* : nazîkirin.

NAZIFY, *vt.* : nazî kirin.

NAZISM, *n.* : nazîtî.

NE', *adj.* : bûyî (nav li bûnê).

NEANDERTHAL, *adj.* : pêwendîdarê mirovê Neandertal (li rojgarê kevnê berê), nihala bi vî navî li Elmanya.

NEAP, *adj., n.* ~ tide : radan, radana temam, gemiya li ser erdê, li benderî man (bi rabûna radanê).

NEAR, *adv., adj., prep.* : nêzîk, nêzok, nêzî, nik, kin, cem, nêzîkahî.

- **EAST** : rojhelata nêzîk.
- **SIGHTED** : kurtbîn.

NEAR, *v.i., t.* : nêzîk bûn.

NEARBY, *adj.* : nêzîk.

NEARCTIC, *n.* : devereke li bakura Emerîka (cihana nû).

NEARER, *adj.* : nêzîktir.

NEARING, *n.* : nêzîkbûn.

NEARISH, *adj.* : nêzîk.

NEARLY, *adv.*: nêzîk, bi nêzîkî, hema.

- **NOT** ~ : ne wesa.

NEARNESS, *n.* : nêzîkahî, nêzîkîtî, nêzîkatî.

NEARSIGHTEDLY, *adv.*: bi kurtbînî.

NEARSIGHTEDNESS, *n.* : kurtbînîtî.

NEAT, *n., adj.* : ciwanpûş, şîl, rêkûpêk.

- **HANDED** : şehreza.

NEAT, *adj.* : netêkil (vexwarin), paqij, nerm, sade.

NEATEN, *vt.* : lêk dan, law kirin.

NEATENED, *adj.* : lêkdayî, lawkirî.

NEATENING, *n.* : lêkdan, lawkirin.

NEATH, *prep.* : jêr.

NEATHERD, *n.* : şivan, gavan.

NEATLY, *adv.*: taze.

NEATNESS, *n.* : lêkdan.

NEB, *n.* : nikil.

NEBBISH, *n., adj.* : (*colloq.*) : tirsonek.

NEBULA, *n.* : ewrê li ser çavî, ewrê tenik, beyava geş yan tarî (ji ber vebeyîn yan mijîna ronahiyê ji layê ewrê tozê yan xazê ve).

NEBULAR, *adj.* : ewrî, hewrî.

- **HYPOTHESIS** : girîmane stêrzaniya ewrî.

NEBULISITY, *n.* : şêlîtî, mijî, ewrê tenik.

NEBULIUM, *n.* : nebyûliyûm : hêman e.

NEBULIZATION, *n.* : pizrûkbûn.

NEBULIZE, *vt.* : pizrûk bûn, pizrandin.

NEBULIZED, *adj.* : pizrûkkirî.

NEBULIZING, *n.* : pizrûkkirin.

NEBULOUS, *adj.* : ewrî, şêlî, mijî.

- **STAR** : komek stêrên nenas (ne qenc diyar).

NEBULOUSLY, *adv.*: bi ewrî.

NEBULOUSNESS, *n.* : ewrîtî.

NECESSARIAN, *n., adj.* = **NECESSIRTARIAN**.

NECESSARIANISM, *n.* : dawerîtî, bêdestîtî.

NECESSARILY, *adv.*: bi gerekî, bi pêviyanî.

NECESSARY, *n., adj.* : gerek, pêviyayî, pêwistî, daxwaz.

NECESSITARIAN, *n., adj.* : dawerîmend, bawermendê bêdestiyê.

NECESSITARIANISM, *n.* : dawerîtî : dîtaneya kar yan kiryar encama peyhatiya neguhora egerên berê ne.

NECESSITATE, *vt.* : pêdivêtin, peviya bûn.

NECESSITATED, *adj.* : pêviyayîkirî.

NECESSITATING, *n.* : pêviyayîkirin.

NECESSITIES, *n.* : pirtîng.

NECESSITOUS, *adj.* : destteng, hejar.

NECESSITY, *n.* : gerek, tewzim, pêviyan, pêwîstin, naçarbûn, pêvî, vîn.

- **OF ~** : pêviyan, neçarî.

- **KNOWS NO LAW** : pêviyan rê didit nehêlanê.

- **TO MAKE A VIRTUE OF ~** : ji neçarî dikit lê dikit pakî.

NECK, *n.* : stû, hefk, gerden.

- **AND CROP** : zû.

- **AND ~** : gelek nêzîkî hev (pêşbirke).

- **OR NOTHING** : bê hîvî.

- **TIE** : stûben.

- **TO GET IT IN THE ~** : dijwar hatin siza kirin.

- **TO WIN BY THE ~** : bi kotekî bi ser keftin (bi dirêjî ya stûyê hespî -pêşbirke yan pêşbezîn).

NECK, *vt., i.* : maçî kirin, teng bûn, kuştin.

NECKERCHIEF, *n.* : dersoka stûyî.

NECKING, *n.* : ramûsan.

NECKLACE, *n.* : stûvank, gelwaz, gerdenî, ristok.

NECKLET, *n.* : çek yan qîjkê parêzê stûyî.

NECK PAIN, *n.* : tihnuşk.

NECR(O)-, *pref.* : pêşgir e ko mirî ye, term e.

NECROLATRY, *n.* : mirîperistin.

NECROLOGY, *n.* : tomargeha miriyan, agehiya mirinê.

NECROMANCER, *n.* : cadûbaz, canînankar, xirsker.

NECROMANCY, *n.* : cadûbazî, xirskerî, canînankarî.

NECROPHAGIA, *n.* : kelexwer, termxwer.

NECROPHAGOUS, *adj.* : termxwerî.

NECROPHILIA, *n.* : mirîxwaz.

NECROPHILY, *n.* : mirîxwazî.

NECROPHOBIA, *n.* : mirin yan miritirsî.

NECROPOLIS, *n.* : mirîgeh, goristana mezin (mirîstan).

NECROPSY, *n.* : vekelişîna termî.

NECROSIS, *n.* : dirmirî : dira tevnê zindî dimrît.

NECROTIZE, *vi.* : (direk) mirin.

NECROTIZING, *n.* : (dir) mirandin.

NECTAR, *n.* : şîle, şirav, şîrê gulê.

NECTARINE, *n.* : teraqî.

NECTAROUS, *adj.* : şîravî.

NECTARY, *n.* : livika şîravî.

NEE, *n.* : zayî, bi zayînî.

NEED, *n.* : wic, wirc, pêviyan, pêwîstin, daxwaz, hewceyî, desttengî.

NEED, *vi., t.* : hewce bûn, pêviyayî bûn.

NEEDFUL, *adj.* : wicdar, hewce(dar).

NEEDFULLY, *adv.*: bi hewcedarî.

NEEDFULNESS, *n.* : hewceyî, hewcedarîtî, hejarî, desttengî.

NEEDINESS, *n.* : hejarî, hewceyî.

NEEDLE, *n.* : derzî, derziya magnetîzî, nêş, çizo.

- **CASE** : derzîdan.
- **LARGE ~** : sûjin, sîjin.
- **FISH** : derzîmasî.
- **POINT** : sertûj.
- **WOMAN** : jina derzîkar.
- **WORK** : nexşandin.

NEEDLE, *vt., i.* : dirûtin (dirîtin), kun kirin, zixt (lê) dan.

NEEDLED, *adj.* : zixtkirî, şepirzekirî.

NEEDLER, *n.* : derzîker.

NEEDLESS, *adj.* : bêwic, bêhewceyî.

NEEDMENTS, *n.* : wirc, wic, hewcemenî.

NEEDS, *adj.* : gerek, bi pêviyanî.

NEEDY, *adj.* : hejar, hewce, pepûk, atac, destteng, destkurt.

NEEM, *n.* : darek rojhelata Hindî mezin e û tîviltal û xurtker e.

NEGATE, *vt.* : nerênî kirin, mandel kirin.

NEGATED, *adj.* : nerêkirî, mandelkirî.

NEGATING, *n.* : mandelkirin.

NEGATION, *n.* : nîn, neyîn, nerê, mandel, mandelkirin, mandelbûn.

NEGATIONIST, *n.* : mandelkar.

NEGATIVE, *n., adj.* : neyînî, neyîn, neyî, nerê, ne, nîn, mandelî, nahemwarî, sar(d).

- **POLE** : cemserê nerê.

NEGATIVE, *vt.* : mandel kirin, derewîn kirin, helweşandin, dij kirin, nerê kirin.

- **IN THE ~** : nerê, nerêyî.

NEGATIVELY, *adv.*: bi nerêyî.

NEGATIVISM, *n.* : nerêyîtî.

NEGATIVIST, *n.* : nerêyîkar.

NEGATOR, *n.* : mandelker.

NEGATRON OR NEGATON, *n.* = **ELECTRON**.

NEGLECT, *n.* : feramoşkirin, havêtin piştguh, hêvişandin, kêmî, sistgirtin, feramoş.

NEGLECT, *vt.* : feramoş kirin, havêtin piştguhî, ihmal kirin.

NEGLECTED, *adj.* : feramoş.

NEGLECTFUL, *adj.* : feramoşkar, hêvişandî, xawîlke, sersar.

NEGLECTFULLY, *adv.*: bi feramoşî.

NEGLECTFULNESS, *n.* : feramoşkarî, sersarî.

NEGLECTING, *n.* : feramoşkirin, îhmalkirin.

NEGLIGÉE, *n.* : kirasê dirêj, kirasê navmalê.

NEGLIGENCE, *n.* : zexelî, kêmxemî, tembelî, feramoşî, sistgirtin, feramoşkirin, hêvişandin, piştguhî, sersarî.

NEGLIGENT, *adj.* : tembel, feramoşkar, hêvişandî, xawîlke, piştguh, kemterxem, barote, sersar.

NEGLIGENTLY, *adv.*: bi tembelî, bi feramoşî bi sersarî.

NEGLIGIBLE, *adj.* : kêm, kem, feramoşbar.

NEGOTIABLE, *adj.* : danûstandinbar.

NEGOTIANT, *n.* : danûstandinkar.

NEGOTIATE, *vi., t.* : dan û standin, çixirandin.

NEGOTIATED, *adj.* : dayî û standî, çixirandî.

NEGOTIATING, *n.* : çixirandin, danûstandin.

NEGOTIATION, *n.* : çixirandin, danûstandin, giftûgo, hevaxiftin.

NEGOTIATOR, *n.* : danûstandinkar, hevaxiftinkar.

NEGRESS, *n.* : reşek (jin), zincî (jin).

NEGRILLO, *n.* : reşkok.

NEGRITO, *n.* : rîweleyê Asyayî.

NEGRITUDE, *n.* : reşekîtî.

NEGRO, *n.* : reşek, zincî (mêr).

NEGROID, *adj.* : reşekî.

NEGROISM, *n.* : reşekîtî : pêşketinxwaziya reşekan.

NEGROPHIL(E), *n., adj.* : reşekxwaz.

NEGROPHOBE, *n., adj.* : dijreşek.

NEGROPHOBIA, *n.* : dijreşekî.

NEGUS, *n.* : naznavê qiralê Etyopî (Hebeşî).

NEIGH, *n.* : şihîn, hîrhîr, zirîn.

NEIGH, *vi.* : zirîn, şihîn (kirin), hîrhîr kirin.

NEIGHBOUR, *n., adj.* : hevsî, dirawsê.

NEIGHBOUR, *vt., i.* : hevsî kirin, hevjîn kirin, hevtixûb bûn.

NEIGHBOURED, *adj.* : hevsîkirî.

NEIGHBOURHOOD, *n.* : tax.

NEIGHBOURING, *n.* : rex, dirawsê, sinordaşî.

NEIGHBOURLINESS, *n.* : hevsîtî.

NEIGHBOURLY, *adj.* : kêrhatî, dost.

NEITHER, *adv., adj., conj., pron.*: ne.

NEKON, *n.* : melevanîkirin, ajnê.

NELLY, *n.* : balindeyek deryayî ye.

NELSON, *n.* : girtina gemşî (destek li bin û destê dî li ser stûyî).

NELUMBO, *n.* (*pl.* **NELUMBOS**) : helezek wek zebatî yan nîloferî ye.

NEMAT(O)-, *pref.* : pêşgir e ko ta ye, sîm e, ben e, kirmê zirav e.

NEMATHELMINTH, *n.* : kirmê lûlekî.

NEMATIC, *adj.* : pêwendîdarê qonaxa belûrê avekî.

NEMATOCIDAL, *adj.* : kirmê ziravkuj.

NEMATOCIDE, *n.* : kirmê ziravkujî.

NEMANOCYST, *n.* : porga tayî (benî).

NEMATOLOGY, *n.* : benkirmzanî.

NEMBUTAL, *n.* : xwêya sodyoma pêntbarbîton (aramker).

NEMERTEAN, *n., adj.* : kirmê beravî, pêwendîdarê vî kirmî.

NEMERTINE, *n.* : kirmê beravî.

NEMESIS, *n.* : Xudaya tolê li nik Girekan, tolvekir, dijminê bizdihîn, tolvekirin, nifrîn.

NEMOPHILA : çavşîniya biçûkî.

NE'NE, *n.* : qaza Hawayî.

NENUPHAR, *n.* : zebat.

NEO-, *pref.* : pêşgir e ko nû (nî) ye.

NEOCENE, *n., adj.* : neosen : dûmahiya rojgarê sêyekî.

NEOCOLONIALISM, *n.* : dagîrîtiya nû (aborîramyarî).

NEODARWINISM, *n.* : Darwîniya nûjenkirî : dîtaneya ko bijartina sirûştî hoyê binyatiyê guhorînê ye û paşmayîkirina rûçikên wergirtî mandel dikit.

NEODYMIUM, *n.* : neyodîmyom : hêmanek metal e.

NEOGENESIS, *n.* : nûçêbûn, vejiyan.

NEOIMPRESSIONISM, *n.* : hunera têçespaniya nû.

NEOLITH, *n.* : alava berî (ji rojgarê berî yê sêyekî).

NEOLITHIC, *adj.* : kevn, rojgariyê berî yê sêyekî.

NEOLOGIAN, *n., adj.* : nûbêjekarî (olzanî).

NEOLOGICAL, *adj.* : nûbêjeyî.

NEOLOGISM, *n.* : nûbêjeyîtî, nûderbirrîn.

NEOLOGY, *n.* : bikarînana bêje yan derbirrîna nû.

NEO-MALTHOSIANISM, *n.* : raserkirina za û zêyê.

NEOMYCIN, *n.* : neomîsîn : dermanek dijmikrob e.

NEON, *n.* : neon, çirayê neon.

NEONATAL, *adj.* : pêwendîdarê savayî yan nûzayî.

NEONATE, *adj.* : nûzayî.

NEONATOLOGY, *n.* : sava yan nûzayîzanî.

NEOPHILIA, *n.* : hezkirin yan viyana tiştê nû.

NEOPHYTE, *n.* : destpêker, bawermendê nû, oldarê nûyê katolîk.

NEOPLASIA, *n.* : bedpejbûn.

NEOPLASM, *n.* : amas.

NEOPLASTIC, *adj.* : çêkirî, pejbûnî.

NEOPLASTY, *n.* : çêkirin : çakirina nijdarî.

NEOPLATONISM, *n.* : jîrzaniya Eflatoniya nûjenkirî.

NEOPRENE, *n.* : lastîka pîşesazî.

NEOTENY, *n.* : parastina rûçikê savayî (li meziniyê).

NEOTERIC, *adj.* : nivîserê nûjenî, nî, nû, nûjen.

NEOTROPICAL, *adj.* : nûyeksanekeriyê başûra Emerîkanî.

NEPALI, *n., adj.* : şeraba dilnewayê Nepalî (anko ji Nepalê).

NEPENTHE, *n.* : kevrê tariyê agirpijînî.

NEPENTHES, *n.* : dermanê jibîrbirinê.

NEPHANALYSIS, *n.* : ewr yan hewr şîtekirin.

NEPHELINE, *n.* : kanek belûrî birîtî ye ji silîkatên sodyom, potasyom û aluminyomî.

NEPHELINITE, *n.* : kevirek agirpijîn dendikhûr e.

NEPHELOMETER, *n.* : alava pîvana şêlîtiya avekiyê.

NEPHEW, *n.* : biraza, xwarza, xalza.

NEPHOSCOPE, *n.* : ewrbîn.

NEPHOLOGY, *n.* : ewrzanî.

NEPHR(O)-, *pref.* : pêşgir e ko gulçisk e.

NEPHRALGIA, *n.* : gulçiskêş.

NEPHRECTOMY, *n.* : gulçiskhelkêşan.

NEPHREDIUM, *n.* : gulçisk.

NEPHRITE, *n.* : nefrît : berek hêja ye.

NEPHRITIC, *adj.* : gulçiskî, pêwendîdarê kulbûna gulçiskê.

NEPHRITIS, *n.* : gulçiskkulbûn.

NEPHROGENIC, *adj.* : gulçîskî.

NEPHROLOGY, *n.* : gulçîskzanî.

NEPHROPATH, *n.* : nesaxiya gulçîskê.

NEPHROTOMY, *n.* : kelişandina gulçîskê (bo derînana berî).

NEPHROTOXIC, *adj.* : gulçîskjehrî.

NEPLUS ULTRA, *n.* : nehêlana pêşketinê.

NEOPOTISM, *n.* : mirov (xizm), hevyazîtî.

NEPTUNE, *n.* : Xudayê deryayî (li nik Romanan).

NEPTUNIAN, *n., adj.* : deryayî, avkarî, Xudaderyayî.

NEPTUNIUM : neptunyom : hêmanek kanî tîrêjdar e (wek uranyom).

NEREID, *n.* : Nerîd : periyek deryayî bo (keça Xudayê deryayî Nêrosî -efsane-).

NEROLI OIL, *n.* : rûnê nerolî : rûnek bêhnxoş e ji gula pirteqalê dihînin der.

NERV-, NERVI- OR NERVO-, *pref.* : pêşgir e ko demar e.

NERVATION, *n.* : rêzika rihan (belg).

NERVATE, *adj.* : rihdar (belg), rihên wek perasûyên belgê.

NERVE, *n.* : demar, rih, hêz, çalakî, reh, reg, azayî, mêrxasî, rûqayimî.

- **CELL** : xaneya demarî.
- **CENTRE** : nîveka demarî.
- **FIBRE** : rîşalê demarî.
- **GAS** : xaza demarî (demarî û pişa diêşînit).
- **GLAND** : livîka demarî.
- **TISSUE** : tevnê demarî.

NERVE, *vt.* : xurt kirin, qayim kirin, aza kirin.

NERVED, *adj.* : azakirî, xurtkirî, qayimkirî.

NERVELESS, *adj.* : tirsonek, sist, bêdemar.

NERVLESSLY, *adv.*: bi tirsonekî, (bi bêdemarî).

NERVELESSNESS, *n.* : tirsonekîtî, (bêdemarîtî).

NERVE-RACKING OR NERVE-WRACKING, *adj.* : demarwestîn, sehm, bizdihîn.

NERVINE, *n., adj.* : demarhedarker.

NERVINESS, *n.* : demargirîtî, azayîtî, rûqayimîtî.

NERVING, *n.* : xurtkirin, azakirin.

NERVOUS, *adj.* : demarî, dehrî, giradar, quto, zîz, bêhnteng, dilzîz, sergerm, serlep, zirz.

- **BREAKDOWN** : herifîna demarî, demarşikestin.
- **NELLIE** : sist, tirsonek.
- **SYSTEM** : rêzika demarî.

NERVOUSLY, *adv.*: bi tirsonekî.

NERVOUSNESS, *n.* : hêris hêrs), hêzir, sergermîtî, zîzîtî.

NERVY, *adj.* : tirsonek.

NESCIENCE, *n.* : nezanî.

NESCIENT, *adj.* : nezan.

NESS, *n.* : çiyayê çûyî nav deryayî de.

- **NESS** : *suff.* : paşgir e ko bar e, pile ye, nîşane ye.

NEST, *n.* : hêlîn, lîs, hêlane, lehn.

- **EGG** : hêka hêlînê (da ko mirîşk hêş hêka li wêrê bikit).

NEST, *vt., i.* : hêlîn çêkirin.

NESTER, *n.* : hêlînçêker.

NESTLE, *vi., t.* : war kirin.

NESTLED, *adj.* : warkirî.

NESTLING, *n.* : warkirin.

NESTOR, *n.* : rêber, pîremêrê pendiyar.

NESTORIAN, *n., adj.* : Nestorî : bawer-

mendê ola Nestorî yê ko bawer dikit Îsa pêxemberî kesîtiya Xudayî û mirovî hebûn.

NESTORISM, *n.* : Nestorîtî.

NET, *n., adj.* : sotal, sotar, tor, têkra, poxte.

- **WORK** : tor (wek ewa êzgeh û televizyonê).

NET, *vt., i.* : girtin, nixavtin (bi torî), havil kirin, bi dest keftin.

NETHER, *adj.* : jêr, jêrerd.

- **MOST** : nizimtirîn, jêrtirîn.

- **WORLD** : cîhana jerî.

NETHERLANDER, *n.* : welatiyê Holande.

NETHERLANDS, *n.* : erdê nizm, Holande.

NETLESS, *adj.* : bêtor.

NETLIKE, *adv.*: wek torî.

NETT, *n.* = **NET.**

NETTED, *adj.* : torkirî.

NETTING, *n.* : torkirin, torkarî, destketin, qazanckirin, benê vehînanê.

NETTLE, *n.* : helezek dirrî ye, stirî ye.

- **RASH** : lîra dirrikî.

NETTLE, *vt.* : enirandin, arandin.

NETTLED, *adj.* : arandî, zixtkirî.

NETTLING, *n.* : arandin, zixtkirin.

NETTLESOME, *adj.* : enirînî, handanî.

NEUM(E), *n.* : nîşana stranê.

NEUR(O)-, *pref.* : pêşgir e ko demar e, demarî ye.

- **ANATOMY**, *n.* : parçedemar û tevnê rêzika demarzanî.

- **BIOLOGY**, *n.* : jîndemarzanî.

- **CHEMISTRY**, *n.* : kîmyaya tevnê demaran.

NEURAL, *adj.* : demarî.

NEURALGIA, *n.* : tevnê pêgira demarî.

NEURASTHENIA, *n.* : herifîna demarî.

NEURATION, *n.* : belavbûna demarên (rihên) serekî (belg).

NEURILEMMA, *n.* : demarkalan.

NEURITIS, *n.* : demarkulbûn.

NEUROGENIC, *adj.* : nijaddemar.

NEUROGLIA, *n.* : tevnê pêgirê demarî.

NEUROLOGIST, *n.* : pijîşkê nesaxiya demarî.

NEUROLOGY, *n.* : demarzanî, xwendina rêzika demarî.

NEUROMA, *n.* : peybûna demarî.

NEUROMUSCURAL, *adj.* : masûlkeyî-demarî.

NEURON(E), *n.* : demark, xaneya demarî.

NEURONIC, *adj.* : demarkî.

NEUROPATHY, *n.* : nesaxiya demarî.

NEUROPTERAN, *n.* : çengtor.

NEUROSIS, *n.* : tevdana demarî.

NEUROTIC, *adj.* : nêrgizî (ezperistî), şepirze, perîşan.

NEUROTOMY, *n.* : demar birrîn (nijdarî).

NEUTER, *n., adj.* : nêtar, ne nêr û ne mê (ziman).

NEUTON, *n.* : niyoton : yekeya hêzê.

NEUTRAL, *n., adj.* : nêtar, bêalgir, bêlayen.

- **AXIS** : tewereyê nêtar.

- **MOLECULAR** : gerdê nêtar.

- **RED** : sorê nêtar : heşek fênazînî.

NEUTRALISM, *n.* : nêtarîtî.

NEUTRALIST, *n.* : nêtar (kar).

NEUTRALITY, *n.* : nêtarîtî, bêlayenîtî.

NEUTRALLY, *adv.*: bi nêtarî, nêtarkî.

NEUTRALIZATION, *n.* : nêtarbûn, nêtarkirin.

NEUTRALIZE, *vt.* : nêtar kirin.

NEUTRALIZED, *adj.* : nêtarkirî.

NEUTRALIZING, *n.* : nêtarkirin.

NEUTRINO, *n.* : hûreka seretayiya hevseng (barist biçûktir e jî ewa protonî).

NEUTRO, *n.* : notron : hûreka seretayiya hevseng ko barist e, temet ewa protonî ye).

- **BOMB** : bombaya notronî.
- **STAR** : pirtikiya stêra jî xwe ve navik notron e.

NEUTROPHIL, *n.* : xaneyek hûr ya xwînêya made-biyanîxwer.

NEVER, *adj.* : êkcar, çicar, yekcar, tucar, hîç, tew(z), hergiz, tur.

- **MIND** : xem nakit, ne xem e.
- **MORE** : êkcar ne jî evro pê ve.
- **NEVERLAND** : dira aşopî.

NEVERTHELESS, *adv.*: li gel hindê.

NEVUS, *n.* : xalik, xaliçe.

NEW, *adv., adj.* : nû, nî, nûjen, taze, niwê, nûser, nîvar, nihanî.

- **BORN** : nûzayî.
- **COMER** : nûhatî.
- **FOUND** : nûpeydakirî.
- **LOOK** : nûdîtin, nûbînin.

NEWELL, *n.* : stûna derazînkê.

NEWFANGLED, *adj.* : nûjen, nûxwaz (nîxaz), nûmode.

NEWFASHIONED, *adj.* : nûjen.

NEWISH, *adj.* : piçekê nû.

NEWLY, *adv.*: jî nû ve.

NEWLYWED, *n.* : nûşûkirî.

NEWMARKET, *n.* : saqoyek teng û dirêj.

NEW MOON, *n.* : nûheyv.

NEWNESS, *n.* : nûyîtî.

NEWROZ, *n.* : Newroz, 21ê adarê, cejna neteweyî ya Kurdan.

NEWS, *n.* : nûçe, salox, hewal, dengûbas.

- **AGENT** : rojname û kovar firoş.
- **BOY** : rojnamefiroş.
- **BREAK** : nûçeya giring.
- **CAST** : weşîna nûçeyan.
- **CASTER** : weşînker yan weşînvanê nûçeyan.
- **LETTER** : nameya nûçeyî.
- **MAN** = **NEWSPAPERMAN**.
- **MONGER** : nûçeger.
- **PAPER** : rojname.
- **PAPER EDITOR** : rojnamnivîs.
- **PAPER PUBLISHER** : rojnameweşyar.
- **PRINT** : kaxeza rojnameyan.
- **REEL** : rojnameya sînemayî.
- **ROOM** : jora rojnameyan (li kitêbxaneyê).
- **STAND** : westageha rojnameyan.
- **TELLER** : nûçevan, nûçebêj, nûçevegêr.
- **VENDOR** : rojname û kovar firoş.

NEWSY, *n., adj.* : têrnûçe, nûçedar, rojnamfiros.

NEWT, *n.* : texlîtek kimkimeyê avê.

NEW TESTAMENT, *n.* : rojgarê nû, beşê duwemê Încîlê.

NEWTON, *n.* : niyoton : yekeya hêzê.

NEW WAVE, *n.* : pêla nû : tevgerek sînemayî nûjenî ye.

NEXT, *adj., adv., prep.* : nêzîk, nik, dev, dahatî.

- **DAY** : dîtira rojê.
- **DOOR** : hevsî, xaniyê li rex.
- **TO IMPOSSIBLE** : bêqam dûr e.
- **TO NOTHING** : nêzîk ne tiştek e.

NEXT FRIEND, *n.* : nimînenderê qanûnî yê zarokî.

NEXT OF KIM, *n.* : xizm yan mirovê nêzîktir.

NEXUS, *n.* : pêgirek, pêwendî.

NIACIN, *n.* : tirşiya nîkotînî.

NIAGARA, *n.* : leyî, sûlava bakura Emerîka.

NIB, *n.* : nikil, nikilandin.

NIB, *vt.* : nikil lê dan.

NIBBLE, *n.* : kir(r)andin, vîsal.

NIBBLE, *vt., i.* : ki(r)randin.

NIBBLED, *adj.* : kir(r)andî.

NIBBLING, *n.* : kir(r)andin.

NIBLICK, *n.* : lêdankê asinê golfê.

NIBS, *n.* : mirovê giring û payedar.

NICOLITE, *n.* : nîkolît : kanek çirîskdar e.

NICE, *adj.* : hestîsivik, taze, xwînşirin, girnoş, law, keleş, nazenîn, nazik, melahîm, nerm, razirav.

- **AND BEAUTIFUL WOMAN** : xirnig.
- **TUNE** : xoşawaz.
- **YOUTH** : terlawik.

NICELY, *adv.*: bi tazeyî.

NICENESS, *n.* : tazeyîtî.

NICER, *adj.* : tazetir.

NICETY, *n.* : tazeyî(ti), nermî.

NICHE, *n.* : cih, dir (der), şiwên, şûn.

NICHROME, *n.* : neqandin, awirkirin.

NICITATED, *adj.* : awirkirî.

NICITATING, *n.* : awirkirin.

NICK, *n.* : derz, kelş, zerave yan şûna şikestî (ji amanê ferfûrî).

- **OLD ~** : şeytan.

NICK, *vt., i.* : kelişîn, derizîn, derizandin, xapandin, êrîşên biçûk kirin, yektir temam kirin (zikmakî).

NICKEL, *n.* : nîkil : kan yan metal e.

- **SILVER** : darîştina nîkil û zîvê elmanî.
- **STEEL** : darîştina asin û nîkili.

NICKEL, *vt.* : nîkil kirin, bi nîkilî hinîn (hûnan).

NICKLED, *adj.* : nîkilkirî.

NICKELIC, *adj.* : nîkilî.

NICKELIFEROUS, *adj.* : nîkilî.

NICKELING, *n.* : nîkilkirin.

NICKELOUS, *adj.* : nîkilî.

NICKER, *n.* : kenîn, şihên.

NICKER, *vi.* : kenîn, şihên kirin.

NICKERED, *adj.* : şihênkirî, kenî.

NICKERING, *n.* : şihênkirin.

NICKNAME, *n., vt.* : naznav, naznaw, naznav kirin.

NICOL, *n.* (**PRISM**) : alava du parçeyên pêkvegirtî yên karbonatên kalsyoma belûrî da ko ronahiya guhaztî yan vebeyandî cemser bikit.

NICOTIANA, *n., adj.* : texlîtek tûtin e.

NICOTINE, *n.* : nîkotîn : madeyek jehrî ye di nav tûtinê de.

NICOTINIC, *adj.* : nîkotînî.

- **ACID** : tirşiya nîkotînî.

NICTITATE, *vi.* = **WINK** (çav neqandin û vekirin).

NICTITATED, *adj.* : neqandî.

NICTITATING, *n.* : neqandin.

NICTITATING MEMBRANE, *n.* : perdeya neqînkar (perdeya tenik li bin berê çavî).

NICY, *n.* : şirîn.

NIDAMENTAL, *adj.* : kalanxirzî.

- **CAPSULE** : kîskê kalanxirzî.
- **GLAND** : livika kalanxirzî.
- **RIBBON** : şerîta kalanxirzî.

NID(D)ERING, *n., adj.* : mirovê tirsonek û çepel.

NIDDLE-NODDLE, *adj., vt., i.* : çemayî, lerizî, veweşîn, veweşî, xwe çemandin.

NIDE, *n.* : çiçeloka porê.

NIDICOLOUS, *adj.* : liskirî.

NIDIFICATE, *vi.*: hêlîn ava kirin.

NIDIFICATION, *n.* : hêlînavakirin.

NIDIFUGOUS, *adj.* : (hêlîn) hêlayî.

NIDIFY, *vi.* : hêlîn ava kirin.

NID-NOD, *vi., t.* : her xwe çemandin.

NIDUS, *n.* : tovgeh, hêkgeha moraneyan yan pêtikan, dir yan şûna nijadiya nesaxiyê, rûçik yan olê amanê sirûştî.

NIECE, *n.* : xwarza, biraza.

NIELLO, *n.* (*pl.* **NIELLI OR NIELLOS**) : pêkhatiya reş ya gogirdî li gel zîv û zîrêç yan mesî bo tijîkirina rêzên neqşî.

NITZSCHEAN, *n., adj.* : bawermend yan piştgirê Nîtşeyî (jîrzanê elmanî) û hizra mirovê bala.

NIFF, *n.(sl.)* : bêhn, genî.

NIFTY, *adj.* law, nayab.

NIGGARD, *n., adj.* : çikos, rezîl.

NIGGARDLINESS, *n.* : çikosîtî, destmiçandin.

NIGGARDLY, *adj., adv.*: rijd, kinoj, miçke, çikos, kinos.

NIGGER, *n.* : zincî, reşo.

NIGGLE, *vi., t.* : kirandin, bêqam gazinde kirin, destgirtî dan, bêtewş, xebitîn yan bizav kirin.

NIGGLED, *adj.* : pûçkirî.

NIGGLING, *adj.* : çepel, kotî, pûç, biçûk.

NIGGLINGLY, *adv.*: bi çepelî.

NIGH, *adv., adj., prep.* : kurt, nêzîk, nêzîktir.

NIGHT, *n.* : şev, şew.

- **AND DAY** : şev û roj, herdem.
- **AWAKE** : şevnişîn.
- **BEFORE LAST** : şevtir, şeva dî.
- **BIRD** : konde.
- **BLIND** : şevkor.
- **BLINDNESS** : şevkorîtî.
- **BOAT** : şevkeştî.
- **CAP** : şevkulav (kulavê şevê).
- **CLOTHES** : şevcil (cilên şevê).
- **CLUB** : bezmgeh, yaneya şevê (bo govendan).
- **CRAWLER** : kirmê axê.
- **DRESS** : kirasê nivistinê, şevkiras.
- **FALL** : şevêvar, rojavabûn.
- **FLIER** : şevfir.
- **FLOWER** : gula şevê, şevgul (şev vedibit).
- **GHOST** : reşê şevê.
- **GLOW** : şevteyisîn.
- **GOWN** : kirasê nivistinê.
- **GRAZING** : şevîn, şevînî.
- **HAWK** : şevhelû, şevçalak.
- **LATCH** : şevkod.
- **LONG** : hemî şev.
- **MAN** : şevkarker.
- **OUTSIDE** : şevder.
- **SCHOOL** : şevdibistan.
- **SHIRT** : şevkiras, kirasê nivistinê.
- **SOIL** : gû.
- **STICK** : darê polîsî yan balbazî.
- **THIEF** : şevdiz.
- **WAGE** : şevane.
- **WAKEFUL** : şevnişîn.
- **WALKER** : şevdiz.

- **WATCHMAN** : şevger.
- **WORK** : şevkar (karê şevê).

NIGHT HAWK, *n.* : şevgerok.

NIGHT HERON, *n.* : qira şevê.

NIGHTINGALE, *n.* : bilbil.

NIGHTJAR, *n.* : bizinmij, şevhelû.

NIGHT LETTER, *n.* : şevbirûsk.

NIGHTLY, *adv., adj.* : herşev, şevane, şevî.

- **IRRIGATION** : şevderî.

NIGHTMARE, *n.* : xewna giran, şevpest, mêrdezme, mûtoke.

NIGHTMARISH, *adj.* : mêrdezmeyî.

NIGHTS, *adv.*: her şev.

NIGHTSHADE, *n.* : şevsîber (helez e).

NIGHT UNSLEEPING, *n.* : şevnişîn.

NIGHT UP, *n.* : şevnişîn.

NIGRESCENCE, *n.* : reşî.

NIGRESCENT, *adj.* : reş.

NIGRITUDE, *n.* : reşîtî, reşahî, reşî.

NIHIL, *adj.* : hîç, netişt, bêbiha.

NIHILISM, *n.* : netiştî, hîçî, nadanî(tî).

NIHILITY, *n.* : nebûnîtî, netiştîtî, nehebûnîtî, tunebûnîtî, neyînîtî, nemanîtî, nadanîtî.

NIL, *n.* : hîç, sifir, çine, netişt, nadan.

NILGAI, *n.* : pezkûviyek hindî mezin û şaxbiçûk e.

NILE RIVER, *n.* : Rûbarê Nîlê.

NILL, *vt., i.* : qayil nebûn.

- **WILL HE ~ HE** : (wî) bivêt nevêt.
- **WILL YOU ~ YOU** : te bivêt nevêt.

NILOMETER, *n.* : karîteyek pilekirî ye bo pîvana rabûna ava rûbarê Nîlê.

NILOTIC, *adj.* : Nîlî (pêwendîdarê Nîlê(xelk yan dever).

NIM, *n.* : texlîtek yarî ye.

NIMBLE, *adj.* : çalak, gurc, sivik.

- **FINGERED** : tilsivik.

NIMBLENESS, *n.* : çalakîtî, gurcîtî, sivikîtî.

NIMBLY, *adv.*: bi çalakî.

NIMBUS, *n.* : ewrê panê têrbaran.

NIMBO-STRATUS, *n.* : ewrê nizm.

NIMBUS, *n.* : xirmaneya ronahiya pîrozan.

NIMIETY, *n.* : bêqamî.

NIMINY-PIMINY, *adj.* : lawiya destkarî, nêremok.

NIMROD, *n.* : nêçîrvan yan yarîkerê mezin.

NINCOMPOOP, *n.* : sade, sakar, xirpo, gewc.

NINE, *n., adj.* : neh, no.

- **DAYS WONDER** : bûyera deng vedidit û paşî xelk zû ji bîr dikin.
- **TIMES OUT OF TEN** : (bi) gelemperî, giştî.
- **TO THE ~ S** : tekûz.

NINEFOLD, *adj., adv.*: nehcar, bi nehcarî.

NENEPINS, *n.* : yariya neh darikan.

NINETEEN, *n.* : nozdeh.

NINETEENTH, *n.* : nozdehem, nozdehek, nozdehemîn, nozdehî.

NINETH, *n., adj.* : nehek, nehemîn, nohem, nehem.

NINETIETH, *n., adj.* : nodem, nodhemîn.

NINETY, *n., adj.* : nod (not), nohet.

NINEVITE, *n.* : Nînewayî : xelkê Nînewa.

NINNY, *n.* : sade, sakar, xirpo, gewc.

NINON, *n.* : kirasê sivikê avirmîş.

NINTH, *n., adj.* : nehek, nehem, nohemîn.

NINTHLY, *adv.*: nehemîn, nehemî.

NIOBE, *n.* : jina bişîn û nebehîbar.

NIOBIUM, *n.* : niyobyom : hêmanek kanî yan metalî ye.

NIP, *n.* : quncirîk, qurincîk.

NIP, *vt., i.* : quncirîk lê dan.

- **TO ~ ALONG** : lez kirin.

- **TO ~ IN** : axiftina mirovekê birrîn, zû hatin jor (berî kesek dî).

- **TO ~ IN THE BUD** : di landikê de kuştin (nahêlit mezin bibit), hêş bişkoj herişandin.

NIP AND TUCK, *adv.*: (pêşbirke) hevbez, hevkêş.

NIPPER(S), *n.* : gasik, peyşe, kelbetan.

NIPPILY, *adv.*: bi gezokî.

NIPPINESS, *n.* : gezokîtî.

NIPPING, *n.* : giroker, kir(r)inkar.

NIPPLE, *n.* : sermemik, serçiçik, çiçe, gomkî, bişkoja memikî, gopka memikî, çiçik.

NIPPON, *n.* : Japon.

NIPPY, *adj.* (sl.) : sar, law, gezok.

NIRVANA, *n.* : ciwaniya Bûdî (nemana mirovî di nav giyanê bala de) .

NISI, *conj.*: eger ne, heke(r) ne, ger ne, mercdar.

NISSEN HUT, *n.* : zinc.

NIT, *n.* : rişkhêka spehê.

NITER, *n.* : nîter : nîtratên sodyom yan potasyom.

NITR(O)-, *pref.* : pêşgir e ko nîtrat e, nîtrojen e.

NITID, *adj.* : geş.

NITRATE, *n.* : xwêya tirşiya naytrîkî, nîtratên sodyom yan potasyom wek zibilî (peyîn).

NITRATE, *vt.* : nîtrat kirin : çare kirin bi tirşiya naytrîkî yan nîtratî, yan têkilî van kirin.

NITRATED, *adj.* : naytrêtkirî.

NITRATING, *n.* : naytrêtkirin.

NITRIC, *adj.* : naytrîk : ko nîtrojena pênc hevhêz têde heye.

NITRIDE, *n.* : pêkhatiya duwaneya nîtrojenî.

NITRIFICATION, *n.* : nîtratkirin, nîtrojenkirin.

NITRIFY, *vt.* : nîtrat kirin : pêkhatiya amonya guhartin nîtrat yan nîtratê, axê bi nîtratê têr kirin, bi nîtrojenê yan pêkhatiya nîtrojenê têkil yan têr kirin.

NITRILE, *n.* : netrîl.

- **RUBBER** : lastîka nîtrîl.

NITRITE, *n.* : nîtrît : xwêya tirşiya nîtrî.

NITRO-, *pref.* : pêşgir e ko pêwendîdarê tirşiya nîtrîk, nîter yan nîtrojenê ye.

- **ACID** : pêkhatiya tirşiya nîtrîk û tirşiya endamî.

- **BENZENE** : rûnê zerê jehrî.

- **CELLULOSE** : seluloza nîtratî.

- **CHALK** : peyîna kalsiyom : karbonat û nîtrata amonya.

NITROGEN, *n.* : nîtrojen : arzot, hêmanek gazî ye.

NITROGENOUS, *adj.* : nîtrojenî.

NITROGLYCERIN, *n.* : rûnek bêreng e û teqemeniyek dijwar e.

NITROPARAFFIN, *n.* : parafina nîtrîtî.

NITROUS, *adj.* : nîtrî.

- **ACID** : tirşiya nîtrî.

- **OXIDE** : oksîdê nîtrî (gazek bêreng e).

NITS, *n.* : rişk.

NITTY-GRITTY, *n.(sl.)* : rastiyên binyat.

NITWIT, *n.* : mirovê gewc yan xirpo.

NIX, *n.* : ecine yan canê avê (efsane), netişt.

NIXIE, *n.* : ecineya avê.

NO, *adj., adv., n.* : ne, no, na.

- **LONGER** : nema, êdî ne, hew.

- **MORE** : nema, hew, êdî no.

- **SMOKING** : cigarekêşan qedexe ye !.

- **SOONER SAID THAN DONE** : dem û dest bi cih hînan.

NOACHIAN OR NOACHIC, *adj.* : Nûhî (pêwendîdarê Nûh pêxemberî).

NOAH, *n.* : Nûh pêxember (otonepiştmê Sumerî).

NOB, *n.* : ser, xanedan.

NOB, *vt.* : li serî dan.

NOBBLE, *vt.* : kêşan alê xwe, hesp (bi dermanî), lawaz kirin, dizân, fêlbazî kirin, xapandin.

NOBBLED, *adj.* : hesp bêhêzkirî yan lawazkirî.

NOBBLING, *n.* : bêhêzkirin (hesp).

NOBBUT, *adv.*: her, bitenê.

NOBBU, *adj.* : çeleng, nayab.

NOBELIUM, *n.* : nobilyom : hêmanek çalak û tîrêjdar e.

NOBEL PRIZE, *n.* : xelata Nobel.

NOBILIARY, *adj.* : xanedan.

NOBILITY, *n.* : xanedanîtî, rûsorîtî.

NOBLE, *n., adj.* : xanedan, rûsor, maqûl, nayab, begzade, cindî, pisaxa.

- **GAS** : gaza degmen yan qetlaz.

- **MAN** : xanedan.

NOBLENESS, *n.* : xanedanîtî.

NOBLES, *n.* : giregir.

NOBLESSE, *n.* : çîna xanedanan.

- **OBLIGE** : xanedanî xwastin (ko erk e).

NOBODY, *pron., n.* : (ne) kes.

NOCENT, *adj.* : êşdar, ziyandar.

NOCK, *n.* : parçeyek metalî yan nermoke bi serê rimî ve, kelşa tîrî ko jena kevanê dikevit nav de.

NOCK, *vt.* : binê tîrî kelişandin, tîr tingijandin.

NOCT-, NOCTI- OR NOCTO-, *pref.* : pêşgir e ko şev e.

NOCTAMBULATION, *n.* : şevbirêveçûn.

NOCTAMBULISM, *n.* = **NOCTAMBULATION.**

NOCTIVAGRANT, *adj.* : şevgerok.

NOCTULE, *n.* : çekçekîle.

NOCTURN, *n.* : parçeyek ji nivêja spêdê ye (feleh).

NOCTURNAL, *adj.* : şevî.

- **FEVER** : şevta.

NOCTURNALLY, *adv.*: bi şevî.

NOCTURNE, *n.* : şevkeval, birgeha xewnî (mûzîqe).

NOCUOUS, *adj.* : jandar.

NOD, *vi., t.* : ser çemandin.

- **TO ~ OFF** : nivistin.

NOD, *n.* : serçemîn (bo pêkhatinê yan silavê), nîşan, veweşîn, serçemîna bêhemdî gava di xew çûnê de.

- **THE LAND OF ~** : cîhana nivistinê.

NODAL, *adj.* : girêkî.

NODALITY, *n.* : girêkîtî.

NODALLY, *adv.*: bi girêkî.

NODDED, *adj.* : ser çemandî.

NODDING, *n.* : serçemandin.

NODDLE, *n.* : ser.

NODDLE, *vt., i.* : serê xwe çemandin.

NODDY, *n.* : xirpo, sade, sakar, texlîtek balindeye ko gewc diyar bûn.

NODE, *n.* : girê.

NODICAL, *adj.* : vêketinî, xalka nîvekiya rêzikekê, xalik yan rêza rawestana leşek lereyî, xalka xubirrîna kirvê.

NODOSE, *adj.* : girêkî.

NODOSITY, *n.* : girêk, girêkîtî.

NODULAR, *adj.* : girêkî.

NODULATION, *n.* : girêkbûn.

NODULE, *n.* : girêk, girê, ginî.

NODULOSE, *adj.* : hûrgirêkî.

NODUS, *n.* : girêk, zehmetî, giriftarî.

NOEL, *n.* : sirûda zayînî.

NOETIC, *n., adj.* : hişî, hişzanî.

NOG, *n., adj.* : sing, depê dîwarî yê bizmaran, bîreyek giran, şerabek mestî (caran li gel hêk û şîrî).

NOGGIN, *n.* : serê mirovî, tibabek şerab, dolke yan mesînê biçûk.

NOGGING, *n.* : berên ko valatiyên peykerek darî tijî dikin.

NOHOW, *adv.*: êkcar, hergiz.

NOIL, *n.* : gulî, dinok (hirî yan avirmîş).

NOISE, *n.* : girêç, xirûcir, galegot, qajeqaj, qareqar, şingênî, şingîn, teqûreq, jawe, çerqîn, deng, ferwar, pêjîn, qerqeşe, zilzile, zelezel, qîrûqîj, dinoyek, dengedeng, girr, gongeşe, kimekim.

NOISE, *vi.* : girêç kirin.

NOISED, *adj.* : girêçkirî.

NOISING, *n.* : girêçkirin.

NOISELESS, *adj.* : bê girêç.

NOISELESSLY, *adv.*: bi girêçî.

NOISELESSNESS, *n.* : bêgirêçîtî.

NOISE MAKER, *n.* : girêççêker, girêçkar.

NOISE OF FEET, *n.* : kutkut.

NOISE POLLUTION, *n.* : şepirzekirina girêçî, carisiya girêçî.

NOISETTE, *n.* : parçeyek goştê girûvir, texlîtek gul.

NOISILY, *adv.*: bi girêçî.

NOISENESS, *n.* : girêçîtî.

NOISOME, *adj.* : ziyandar.

NOISOMELY, *adv.*: bi carisî, bi ziyandarî.

NOISOMENESS, *n.* : ziyandarîtî, carisîtî.

NOISY, *adj.* : girêçî.

NOMA : lareşeya devî, bezeka devî.

NOMAD, *n., adj.* : koçer, rewend, çolger, qeraçedar.

- **ENCAMPMENT** : koç.

NOMADIC, *adj.* : koçer, rewend.

- **WAY OF LIFE** : koçerî.

NOMADICALLY, *adv.*: bi koçerî.

NOMADISM, *n.* : koçerîtî, çolnişînî.

NOMADIZE, *vi.*, : koçerî kirin.

NO-MAN'S-LAND, *n.* : devera qedexe, devera bêxelk û çek, devera şer li ser.

NOMBRIL, *n.* : nafik.

NOM DE GUERRE, *n.* : navê tevgerî, navê nihînî.

NOM DE PLUME, *n.* : navê nivîserê nepenî.

NOMEN, *n.* : navê duhem.

NOMENCLATOR, *n.* : kolî, bendexwar, bende li kevne Roma, navkar (navdahêner).

NOMENCLATORIAL, *adj.* : bendewarî.

NOMENCLATURIAL, *adj.* : navlêkirin.

NOMENDUBIUM, *n.* : navê gumandar.

NOMEN NUSDUN, *n.* : her nav.

NOMINAL, *adj.* : navekî, wek navekî, wêneyî.

- **RENT** : nêzîk herwe (kirêya navekî).

- **SUM** : sercemê navekî.

- **VALUE** : bihayê navekî.

- **WAGE** : kirêya navekî.

NOMINALLY, *adv.*: bi navekî.

NOMINALISM, *n.* : navekîtî : ditaneya ko rastiyê çi gewhera gerdûnî nîne, ko

hiş neşêt hizrekê danit bo zaravek giştî hemûkî.

NOMINALIST, *n.* : bawermendê dîtaneya navekîtiyê.

NOMINATE, *vt.* : nav kirin, destnîşan kirin, pêşniyaz kirin (bo helbijartinê).

NOMINATED, *adj.* : navkirî, navlêkirî.

NOMINATING, *n.* : navkirin, navlêkirin.

NOMINATION, *n.* : destnîşankirin, navkirin, palawtin.

NOMINATIVAL, *adj.* : naviyî.

NOMINATIVE, *n., adj.* : navî, navkirî bo karekê, barê kirdarî.

NOMINEE, *n.* : navkirî, destnîşankirî, palewraw.

NOMOGRAM OR NOMOGRAPH, *n.* : nexşeyek ravekirî.

NOMOLOGICAL, *adj.* : pêwendîdarê sirûşt jîrbêjîzanî.

NOMOLOGY, *n.* : sirûşt û jîrbêjî-qanûnzanî.

NOMOPHETIC, *adj.* : qanûndananî.

NON, *pref.* : pêşgir e ko ne ye.

- **ACCEPTANCE** : neqayilî.
- **APPEARANCE** : nederketin.
- **EFFECTIVE** : nekarîger.
- **EGO** : neezî.
- **INTERFERENCE** : netêkilî.
- **MEMBER** : neendam.
- **MEMBERSHIP** : neendamîtî.
- **METAL** : nemetal.
- **MORAL** : nesincî.
- **PAYMENT** : nedan.
- **PERCEPTION** : netêgeheştin.
- **PERFORMANCE** : nekarkirin.
- **POLAR** : necemserî, neteweri.
- **USAGE** : nebikarînan.
- **USE** : nebikarînan.
- **USER** : nebikarber.

NONAGE, *n.* : jiyê negehiştinê, pisporî.

NONAGENERIAN, *n., adj.* : jî 89-100 salî, nohetî.

NONAGON, *n.* : nehgoşe, neh al yan la.

NONALIGNED, *adj.* : bêlagir, bêalgir.

NONALIGNEMENT, *n.* : belagîrî, bêlayenî, bêalgirî.

NONARY, *n.* : nehekî.

NONBEING, *n.* : nebûn, tunebûn, neyîn, neman.

NONCE, *n., adj.* : niha, niho, noke, êsta.

NONCHALANCE, *n.* : xwegirî, guhnedan, xweragirî.

NONCHALANT, *adj.* : xwegirtî, sar, xweragirtî.

NON COMBATANT, *adj.* : neşerker.

NON COMMISSIONED OFFICER, (N.C.O.) : sedvan.

NON COMMITTAL, *adj.* : nederbest.

NON CONDUCTOR, *n.* : negehîn.

NON CONFORMIST, *n., adj.* : netebayî.

NON COMFORMITY, *n.* : netebayîtî.

NON COOPERATION, *n.* : neharîkirin.

NON DESCRIPT, *adj.* : gêre, neravbar.

NONE, pron., *adv., n.* : ne yek ji, hîç, kes.

- **THE LESS** : herçend ko.

NONENTITY, *n.* : nekesîtî, neyîn, nehebûnî, neman.

NONES, *n.* : êvar, nivêja êvarî.

NONESUCH, *n., adj.* : qetlaz, bêhemta.

NOEXISTENCE, *n.* : nebûn, neheyîn, tunebûn, neyîn, neyînî, nîn, neman, nadan.

NON EXISTENT, *adj.* : neheyî.

NONFEASANCE, *n.* : kêmî, hêvîşandin.

NONFEROUS, *adj.* : neasinî.

NON INDUCTIVE, *adj.* : nehandanî.

NON INTERVENTION, *n.* : netêkilî.

NONJURING, *n.* : nesondxwarî.

NON METAL, *n.* : ne metal yan kan.

NONMETALLIC, *adj.* : nekanî.

NON OBJECTIVE, *adj.* : neheyberî.

NONPAREIL, *n., adj.* : qetlaz, degmen, êkane, bêhemta.

NON PARTISAN, *n.* : nepartîgir, nealgir.

NON PASSERINE, *adj.* : nelîs.

NONPLUS, *n.* : şepirze, helwela.

NONPLUS, *vt.* : şepirze kirin.

NONPLUSSED, *adj.* : metelkirî, metelmayî, şepirzekirî.

NONPRODUCTIVE, *adj.* : bê ber yan berhem.

NONREPRESENTATIONAL, *adj.* : nenimînenderî.

NON RESIDENCE, *n.* : nenişînî.

NON RESIDENCY, *n.* : nenişînî.

NON RESIDENT, *adj.* : nenişîn.

NON RESISTANCE, *n.* : nebergirî.

NON RESISTANT, *adj.* : nebergir.

NONRIGID, *adj.* : nereq.

NONSCHEDULED, *adj.* : nemelhezekirî.

NONSE, *n.* : nehemroj.

NONSECTARIAN, *adj.* : netîreyî.

NONSENSE, *inter.* : gezav, gevezeyî, tirhêw, gevezî, pir û pûç, pelpel, pûçbêjî, kelevajî, turehat.

NONSENSICAL, *adj.* : gevezeyî, qor, ayex.

NONSENSICALNESS, *n.* : gewcîtî, gevezeyîtî.

NONSEQUITUR, *n.* : encamkirina paşekî.

NONSIGNIFICANT, *adj.* : neşopewer, pûç, negiring.

NONSKED, *n.* : ne siyayîkirî, hêla bayiya ne rêzikî.

NON SKID, *n., adj.* : netehîsok.

NONSPORTING, *adj.* : nenêçirvan (ne wek seyên nêçîrê).

NON STANDARD, *adj.* : nepîvanî.

NONSTOP, *adj.* : bêbirrîn, berdewam.

NON SUIT, *n.* : helweşandina doza gilîvanî.

NON SUIT, *vt.* : doza gilîvanî helweşandin.

NON SUPPORT, *n.* : nejiyandarî.

NONTRIBAL, *n.* : tat.

NON UNION, *adj.* : neyekyetî : neendamê yekîtiyek karkeran.

NONVERBAL, *adj.* : nelêvikî : neşehrezayê bêjeyê.

NONVIABLE, *adj.* : nejiyanbar.

NON VIOLENCE, *n.* : nedijwarî.

NONVIRGINITY, *n.* : nekeçîtî.

NOODLE, *n.* : rijde, sade.

NOOKE, *n.* : qojbin, veder (şûn), kunca veder.

NOON, *n.* : nîvro, nîro, nîwro.

NOONDAY, *n., adj.* : nîvro, nîvroyî, nîva rojê.

NOONING, *n.* : firavîn.

NOONTIDE, *n.* : nîvro, gopîtk.

NOONTIME, *n.* : nîvro.

NOON OF NIGHT, *n.* : nîva şevê.

NOOSE, *n.* : girê, telhe, xapîn.

NOOSE, *vt.* : êxistin nav telhê de, (werîsî) girê dan, sêdare kirin.

NOPAL, *n.* : hêjîra dirrik.

NO-PAR OR NO-PAR-VALUE, *adj.* : bêbihayê navekî.

NOR, *adv., conj.*: ne.

NORDIC, *n., adj.* : bakurî, Skandînavî.

NORLAND, *n.* = **NORTHLAND** : devera bakur.

NORM, *n.* : rêbaz, binik, pîvanî, nimûne, sereta, pend, gotina mezinan, têkraya hejmarî.

NORMAL, *n., adj.* : asayî, reşokî, remekî.

- **SCHOOL** : dibistana seretayî.

- **SOLUTION** : gîrava asayî, gîrawey asayî.

NORMALCY, *n.* : asayîtî.

NORMALITY, *n.* = **NORMALCY**.

NORMALIZABLE, *adj.* : asayîkirinbar.

NORMALIZATION, *n.* : asayîkirin, asayîbûn.

NORMALIZE, *vt.* : asayî kirin.

NORMALIZED, *adj.* : asayîkirî.

NORMALIZING, *n.* : asayîkirin.

NORMALLY, *adv.*: bi asayî.

NORMAN, *n., adj.* : Normandî, pêwendîdarê Normandî ya frensî.

NORMATIVE, *adj.* : pîvanî, pîvandar.

NORMATIVENESS, *n.* : pîvanîtî.

NORMOTENSIVE, *n.* : xwînpestêna asayî.

NORMOTHERMIAN, *n.* : germiya asayî.

NORN, *n.* : Xudaya qederê.

NORSE, *n., adj.* : norwecî, zimanê norwecî.

NORTH, *n., adj., adv.*: bakur, rajor, jor.

- **BOUND** : ber bi bakurî ve (çûn).

- **EAST** : bakura rojhelatê.

- **EASTERLY** : ber bi bakura rojhelatî ve.

- **EASTERN** : bakuriyê rojhelatî.

- **EASTERNER** : bakurî rojhelatî.

- **EASTWARD(S)** : ber bi bakura rojhelatê ve.

- **POLE** : cemserê bakur.

- **WEST** : bakura rojava.

- **WIND** : bayê bakur.

NORTHER, *n.* : bakurî : bayê bakur.

NORTHERLY, *adv.*: ber bi bakurî ve.

NORTHERN, *n., adj.* : bakurî.

- **CITIZEN** : welatjorî.

- **CROSS** : xaça bakur (şeş stêr).

- **LIGHTS** : hingura tewera bakur.

- **POLE** : cemserê bakur.

NORTHERNER, *n.* : bakurî.

NORTHING, *n.* : bakurî (pêşketin yan ladan).

NORTH STAR, *n.* : stêra bakur.

NORTHWARD(S), *n., adj., adv.*: ber bi bakurî ve, bakurî, berewjorû.

NORTHWARDLY, *adv., n.* : ber bi bakurî ve.

NORTHWEST, *n., adj., adv.*: bakura rojava.

NORTHWESTER, *n.* : bayê bakuriyê rojava.

NORTHWESTERLY, *adv.*: ber bi bakura rojavayî ve.

NORTHWESTERN, *adj.* : bakuriyê rojavayî.

NORTHWESTERNER, *n.* : bakurbayê rojavayî.

NORTHWESTWARD, *adv., adj.* : bakurî rojavayî, bakura rojava, ber bi bakura rojavayî ve.

NORTHWESTWARDS, *adv.*: ber bi bakura rojavayî ve.

NORWEIGIAN, *n.* : welatî û zîmanê Norwecê.

NOSE, *n.* : difn, kep, lot, poz, bêvil, kotelot.

- **A ~ OF WAX** : mirovê nermê zû qayil dibit.

- **BAND** : ser difn, lixav, hevsar.

- **BLEED** : riskandin.

- **RING** : xizêm.

- (RIGHT) UNDER ONE'S VERY ~ : li ber çavan.

- TO BITE A PERSON'S ~ OFF : enirî li gel kesekê axiftin.

- TO COUNT ~ S : deng yan ser hejmartin.

- TO CUT OFF ONE'S ~ TO SPITE ONE'S FACE : ziyan gehandin (berjewendiya) xwe, bi enirînê (difna xwe birrîn da ko rûyê xwe biêşînit).

- TO FOLLOW ONE'S ~ : rast pêş keftin.

- TO KEEP ONE'S ~ TO THE GRINDSTONE : çalak li karî dimînit.

- TO LEAD (A PERSON) BY THE ~ : (jî difnê dikêşit), li dûv xwe dibit.

- TO PAY THROUGH THE ~ : bihayek pitir dan.

- TO TURN UP ONE'S ~ AT : bi kotî dîtin.

NOSE, *vt.* : bêhn kirin, têkilî kirin, hişyar pêş keftin.

- TO ~ AROUND : seh kirin, berê xwe dan dor û beran.

- TO ~ DOWN : balafir nişîv bûn ser erdê.

NOSE BAG, *n.* : cuhor.

NOSE CONE, *n.* : şeyporê berahiyê (bo parastina moşekan).

NOSE DIVE, *n.* : êrîşa serekî, ketina dijwara nişkî.

NOSED, *adj.* : bêhnkirî, sehkirî (bi bêhnê).

NOSE GAY, *n.* : çepik.

NOSE PIECE, *n.* : difnpûş.

NOSER, *n.* : bayê xurtê serî.

NO-SHOW, *n.* : nediyar : rêbarê cihî digirit (bo manê li direkê) û paşî diyar nabit.

NOSILY, *adv.*: bi zanxwazî.

NOSINESS, *n.* : zanxwazîtî.

NOSING, *n.* : bêhnkirin, sehkirin (bi bêhnê), zanxwazî.

NOSOGRAPHY, *n.* : nesaxîzanî.

NOSOLOGIC(AL), *adj.* : pêwendîdarê ravekirina nesaxiyan.

NOSOLOGY, *n.* : nesaxîpolênzanî.

NOSTALGIA, *n.* : bêrîkirin, xweziya berê.

NOSTALGIC, *adj.* : bêrîkirinî, xwezîkirî (berê).

NOSTOC, *n.* : kevza yekxane.

NOSTRADAMUS, *n.* : xefzan.

NOSTRIL, *n.* : ximxim(k), bêvil, poz, lût (lot), kepî, firnik, kunkên difnê.

NOSTRUM, *n.* : derman.

NOSY OR NOSEY, *adj.* : difnmezin, demdirî.

NOT, *adv.*: ne.

- ALIVE : nezindî, nejî.

- AT ALL : êkcar, tu çar, çu car, tew.

- BUT THAT (OR WHAT) : her çend ko.

- GOOD : ne baş.

- HALF : bêqam, gelek.

- IN IT : ne têde, nezan.

- IN THE RUNNING : nehêjayî hizrê ye (her ne di pêşbezînê de ye).

- REMAINED : nema.

- THAT : ne be ko.

- TO : ne ko, ne be ko, nek, neg.

- TO BE THOUGHT OF : dûr e.

NOT(O)-, *pref.* pêşgir e ko pişt e, paş e.

NOTA BENE : serinc, têbînî, perawêz.

NOTABILITY, *n.* : navdarî, ozerî.

NOTABLE, *adj.* : rihspî, nasraw, serincbar, navdar.

NOTABLENESS, *n.* : serincbarîtî.

NOTABLY, *adv.*: dadgerî.

NOTARIALITY, *n.* : demrastî, dadgerîtî.

NOTARIALLY, *adv.*: bi dadgerî.

NOTARIZATION, *n.* : dadgerîkirin.

NOTARIZE, *vt.* : dadgerî kirin.

NOTARIZED, *adj.* : dadgerîkirî.

NOTARIZING, *n.* : dadgerîkirin.

NOTARY, *n.* = **NOTARY PUBLIC.**

NOTARY PUBLIC, *n.* : dadger.

NOTATE, *vt.* : tomar kirin, nivîsîn.

NOTATED, *adj.* : tomarkirî.

NOTATING, *n.* : tomarkirin.

NOTATION, *n.* : tomarkirin, nivîsîn (bi hêma û nîşanan), komek hêmayan (wek nîşanên mûzîqeyê), nûsîn.

NOTCH, *n.* : kelş, zerave, derbazgeha çiyayî, didan, lele.

NOTCH, *vt.* : kelişandin, bi dest keftin, nivîsîn, tomar kirin.

NOTE, *n.* : têbînî, bîrname, nîşan, serinc, zengil, strîn, kurtegotar, navdarî, nîşank, şanek, awaz, deng.

- **BOOK** : defter, pirper.
- **CASE** : çizdan.
- **MUSICAL ~** : awaz, peldeng.
- **WORTHY** : şayanî bas e, hêja, berketî.

NOTE, *vt.* : serinc kirin, nîşan kirin, tomar kirin, dîtin, nivîsîn.

NOTED, *adj.* : demrast, serinckirî.

NOTELESS, *adj.* : nemûzîqeyî (bêawaz), kesnezan.

NOTE OF HAND, *n.* : çekê belênî, kompiyale.

NOTE PAPER, *n.* : kaxeza nameyan.

NOTHING, *n., adv.*: netişt, tutişt, çutişt, nebûn, tunebûn, hîç.

- **DOING** : kirina bêdudili.
- **FOR ~** : herwe, bêtewş.
- **TO COME TO ~** : êkcar keftin, negehiştin armancê.
- **TO MAKE ~ OF** : tênegehiştin.

NOTHINGNESS, *n.* : nebûn, tunebûn, hîçîtî.

NOTICE, *n.* : agehî, sehîtî, berben, agadarî.

- **AT SHORT ~** : bê agehkirin.
- **BOARD** : dep yan texteyê agehiyan.
- **TO TAKE ~** : seh kirin, dîtin, hizir jê kirin.

NOTICE, *vt.* : seh kirin.

NOTICEABLE, *adj.* : seh(kirin)bar, hêjayî dîtinê ye.

NOTICEABLY, *adv.*: bi sehbarî.

NOTICED, *adj.* : sehkirî, dîtî.

NOTIFIABLE, *adj.* : agehbar.

NOTIFICATION, *n.* : agehkirin, nasandin, berben, ragehandin, agehdarî.

NOTIFIED, *adj.* : ragehandî, agehkirî.

NOTIFY, *vt.* : ageh kirin, ragehandin.

NOTIFYING, *n.* : ragehandin, agehkirin.

NOTION, *n.* : hizir, raman, ray, rêman, pêjin, diyarîtî.

NOTIONAL, *adj.* : dîtaneyî, aşopî, hizrî.

NOTIONALITY, *n.* : dîtaneyîtî.

NOTIONALLY, *adv.*: bi dîtaneyî, dîtanekî.

NOTO = **NOT.**

NOTOCHORD, *n.* : werîskê piştê.

NOTORIETY, *n.* : bednavîtî, natore.

NOTORIOUS, *adj.* : bednav, navtoyî.

NOTORIOUSLY, *adv.*: bi bednavî, bednavekî.

NOTORIOUSNESS, *n.* : bednavîtî.

NOTORNIS, *n.* : balindeyek nûzelandî qetlaz e (nefir e, bêfirîn e).

NOTRE-DAME, *n.* : dêra (katedrala) Parîsê.

NOTWITHSTANDNG, *prep., adv.*: li gel hindê, herçend ko.

NOUGAT, *n.* : çoklêta şekir, hingvîn, giwêz û spîlka hêkê.

NOUGHT, *n.* = **NAUGHT** (çine, sifir).

NOUMENON, *n.* : heyber yan têgehiştina heyberî bi xwe wek bo hişê diyar dibit.

NOUN, *n.* : nav (rêziman), naw, navok.

- **COMMON ~** : pirenav.

- **OF THINGS** : navên tiştan.

NOURISH, *vt.* : xudan kirin, xurek kirin, bi xwarin kirin.

NOURISHER, *n.* : xurekker.

NOURISHING, *adj.* : xurekdar.

NOURISHMENT, *n.* : qît, xwar(d)in, xurek.

NOUS, *n.* : hiş.

NOVA : geşek : stêr.

NOUVEAU RICHE : nûkîse.

NOVATION, *n.* : guhorîna derbestiyê.

NOVEL, *n.* : nû, nuwê, nuwêjen, roman.

NOVELETTE, *n.* : kurteroman.

NOVELIST, *n.* : romannivîs.

NOVELISTIC, *adj.* : romanî : pêwendîdarê romanê.

NOVELIZATION, *n.* : romanbûn, romankirin.

NOVELIZE, *vt.* : roman kirin.

NOVELIZED, *adj.* : romankirî.

NOVELIZING, *n.* : romankirin.

NOVELLA, *n.* : kurteçîrok.

NOVELTY, *n.* : nûyayî.

NOVEMBER, *n.* : çiriya paşî, yazdehemîn heyva salê.

NOVENA, *n.* : nehekî, neh rojî, nivêja emekdariya peyhatî.

NOVERICAL, *adj.* (**ARCH**) : zirdayikî.

NOVICE, *n.* : despêker, feqî, oldar.

NOVICIATE (TIATE), *n.* : rebenî, rebengeh.

NOVOCAINE, *n.* : dir (der) yan şûn tezînkerê cihikî (ji tirşiya bênziwîkî çêdibit) : novokayîn.

NOW, *adv., conj., n.* : niha, niho, noke, êsta, vê gavê, êdî.

- **AND THEN** : car car.

- **NOW** : ha..ha.

NOWADAY, *adj.* : evroyî, van rojanî.

NOWADAYS, *adv., n.* : evro, van rojan, evroke, niho.

NOWAY OR NOWAYS, *adv.*: ne, êkcar.

NOWHERE, *adv.*: ne direkê yan şûnekê.

NOWHERES, *adv.*= **NOWHERE**.

NOWHITHER, *adv.*: ne ber bi direkê ve, bêarmanckî.

NOWISE, *adv.*: êkcar, ne.

NOXIOUS, *adj.* : caris, ziyandar, kîndar, kuşinde, kuj yan kujende.

NOXIOUSLY, *adv.*: bi kîndarî, bi carisî.

NOXIOUSNESS, *n.* : carisîtî.

NOYAU, *n.* : meya brandî (li gel kakilên mîweyî tamdarkirî).

NOZZLE, *n.* : zarik.

NOUANCE, *n.* : ciyawaziyek hûr, siha ciyawaziyî.

NUB, *n.* : girêk, parçe yan loka biçûk, girêka biçûk.

NUBIAN, *n., adj.* : Nubî : mirov yan welatê Nubî (li Afrîqa).

NUBILE, *adj.* : şûdar, şûbar.

NUBILITY, *n.* : şûdarîtî.

NUBILOUS, *adj.* : aloz, şêlî.

NUCELLAR, *adj.* : giwêzî.

NUCELLUS, *n.* : giwêz, parçeya hêkê ko pizdankî digirit.

NUCHAL, *adj.* : pêwendîdarê zîpera patkê.

NUCI-, *pref.* : pêşgir e ko kakil e.

NUCEFEROUS, *adj.* : kakilî.

NUCLEAR, *adv.* : navikî, navokî, nafikî, kakilî, nawokî.

- **BOMB** : bombaya nafikî (gerdîleyî) yan kakilî.
- **CHARGE** : bargehê nafikî yan kakilî.
- **DISINTEGRATION** : daweşana nafikî (gerdîleyî) yan kakilî.
- **ENERGY** : wizeya nafikî (gerdîleyî), wizey nawokî, wizeya kakilî.
- **FISSION** : kelişîna nafikî, letbûna nawokî.
- **FUEL** : êzinga nafikî yan kakilî.
- **FUSION** : tuwanî nawokî, buhujîna nafikî yan kakilî.
- **INDUCTION** : handana kakilî.
- **PHYSICS** : fizyaya kakilî yan gerdîleyî.
- **POWER** : hêza kakilî yan gerdîleyî.
- **REACTOR** : karlêka kakilî yan gerdîleyî.
- **TRANSFORMATION** : guhorîna kakilî.
- **WAR** : şerê gerdîleyî.

NUCLEATE, *adj., vt., i.* : kakilî kirin, kakilkirî.

NUCLEATION, *n.* : kakilkirin.

NUCLEI, *n.* : *pl.* **OF NUCLEUS.**

NUCLEIN, *n.* : kakilîn (nafikîn) : madeyek e ko ji kakila xaneyan dihînin der.

NUCLEOLAR, *adj.* : kakilî, nafikî.

NUCLEOLATE, *adj.* : nafikî, kakilî.

NUCLEOLATED, *adj.* : kakilîkirî.

NUCLEOLE, *n.* : nafikok, kakilk, (di nav kakilek dîda).

NUCLEOLUS, *n.* : kakilok, kakilk, nafikok.

NUCLEON, *n.* : nafikok.

NUCLEONICS, *n.* : kakilzanî, nafikzanî (gerdîle).

NUCLEOPHILE, *adj.* : kakilxwaz.

NUCLEOPLASM, *n.* : plazma (xwînav) ya kakilî yan nafikî.

NUCLEOPROTIN, *n.* : protînê nafikî yan kakilî.

NUCLEUS, *n.* : nawok, kakil, nafik, sîsk.

NUCLIDE, *n.* : kakil, nafik.

NUCLIDIC, *adj.* : (şikil) kakilî.

NUDE, *adj.* : rîs, rût, zilît, tazî, kot, rûs.

NUDELY, *adv.*: bi rîsî, bi rûtî, rûtkî.

NUDENESS, *n.* : rîsîtî, rûtîtî.

NUDGE, *n.* : paldan.

NUDGE, *vt.* : pal dan.

NUDIBRANCH(IA), *n.* : ximximrût.

NUDISIM, *n.* : rîsîtî, rûtîtî, rûsîtî.

NUDIST, *n.* : rîskar, rûtkar, rûskar.

NUDITY, *n.* : rîsîtî, rûtîtî, taziti, rûtayî.

NUGATORY, *adj.* : pûç, bêbiha, nehêja.

NUGGAR, *n.* : belemek berahî pan û mezin.

NUGGET, *n.* : kerê zêrî, axa zêr.

NUISANCE, *n.* : carisî, cariskirin, tengavkirin, azar.

- **TAX** : bacakîndar : ko êkser ji têberî distînin.

NUKE, *n.(sl.)* : bombaya gerdîleyî.

NULL, *n., adj.* : pûç, nerewa.

- **AND VOID** : helweşandî, helweşayî.
- **POINT** : xalka sifrê, xalka temirînê (vekujînê).
- **VALENCE** : hevhêz, sifir.

NULLA, *n.* : şînkê dar.

NULLAH, *n.* : celal, nihal.

NULLIFICATION, *n.* : helweşandin, rakirin.

NULLIFIDIAN, *n., adj.* : mirovê bê ayîn yan ol.

NULLIFIED, *adj.* : helweşandî.

NULLIFY, *vt.* : helweşandin.

NULLIFYING, *n.* : helweşandin.

NULLIPARA, *n.* : jina jêrebiçûknebûyî.

NULIPAROUS, *adj.* : stewr.

NULLIPORE, *n.* : şiklek helezî ko dişêt sincûvî derbikit.

NULLITY, *n.* : neman, pûçkirin, tunebûn, nebûn.

NULL LINE, *n.* : hêla temirînê yan vekujînê.

NULL PLANE, *n.* : rêkarê temirînê.

NUMB, *adj.* : mit, bêhiş, bêhest.

- **FISH** : tîrêja kehrebî yan torpido.

NUMB, *vt.* : mit bûn.

NUMBER, *n.* : hejmar, jimar, jimare, renûs.

- **ABSOLUTE ~** : hejmara reha yan bijin.
- **BY THE ~ S** : bi rêzikî yan alavkî.
- **COMPLEX ~** : hejmara aloz yan awête.
- **DECIMAL ~** : hejmara şikesti.
- **HIS ~ IS UP** : li ber mirinê ye.
- **INTEGER ~** : hejmara tekûz.
- **TO LOOK AFTER ~ ONE** : guhê xwe dan serokî.
- **THEORY** : dîtaneya jîmareyên tekûz.
- **WHOLE ~** : jîmareya tekûz.
- **WITHOUT ~** : bêqam, bê hejmar.

NUMBER, *vt.* : hejmartin.

NUMBERED, *adj.* : hejmartî.

NUMBERER, *n.* : hejmarker.

NUMBERING, *n.* : hejmarkirin.

- **SIGNS OR MARKS** : nîşandank.

NUMBERLESS, *adj.* : bêhejmar, bêqam gelek.

NUMBER OF PEOPLE, *n.* : mixrîk.

NUMBING, *n.* : tezînok.

NUMBINGLY, *adv.*: bi sirî, bi bêhişî, tezînkî.

NUMBLY, *adv.*: bi bêhişî.

NUMBNESS, *n.* : sirbûn.

NUMDAH, *n.* : tatiyê xemilkirî.

NUMEN, *n.* (*pl.* numina) : giyan yan hêza Xudayî.

NUMERABLE, *adj.* : hejmardar yan hejmarbar.

NUMERAL, *n.* : hejmar, jimar(e).

NUMERALLY, *adv.*: bi hejmarî.

NUMERARY, *adj.* : hejmarî.

NUMERATE, *vt.* = **ENUMERATE** : hejmartin.

NUMERATED, *adj.* : hejmarkirî, hejmartî.

NUMERATING, *n.* : hejmarkirin, hejmartin.

NUMERATION, *n.* : hejmartin.

NUMERATOR, *n.* : sere, serbeş.

NUMERIC, *n.* : jimar.

NUMERICAL, *adj.* : jimareyî, hejmarî, jimarîn.

NUMERICALLY, *adv.*: bi hejmarî, hejmarkî.

NUMEROLOGICAL, *adj.* : hejmarî.

NUMEROLOGIST, *n.* : hejmarzan.

NUMEROLOGY, *n.* : hejmarzanî.

NUMEROUS, *adj.* : zehf, pir, gelek, boş, zor, fireh, bêqam.

NUMEROUSLY, *adv.*: bi zehfî, firehî, gelekî yan zorî.

NUMEROUSNESS, *n.* : boşîtî, zehfîtî, firehî, gelekîtî, bêqamîtî, boşakî.

NUMINOUS, *n.* : pîroz, giyanî.

NUMISMATIC, *adj.* : diravî, pareyî.

NUMISMATICS, *n.* : diravzanî, dirav û medalîzanî.

NUMISMATIST, *n.* : diravzan.

NUMISMATOLOGY, *n.* : parezanî, diravzanî.

NUMMARY, *adj.* : diravî, pareyî.

NUMMET, *n.* : têşt yan firavîn.

NUMMILITIC (LIMESTONE), *adj.* : kevirê çîna rojgarê sêyemê crdî.

NUMMULAR, *adj.* : çemereyî yan hêkeyî.

NUMMULARY, *adj.* : çemereyî, cixizî yan hêkeyî.

NUMMULITE, *n.* : qalkê berdîneyê wek sewkê (ji endamkê kunîleyê çîna erdiya sêyem).

NUMNAH, *n.* : perûkê bin xurcezînî.

NUMSKULL, *n.* : serê mirovê gewç, xirpo.

NUN, *n.* : reben, perîstar.

- **BUOY** : seravka nîv girûvîr û rex nişîv.
- **'S CLOTH** : perûkê tenikê hirî.
- **LIKE** : wek rebenê.
- **'S THREAD** : tayê ziravê pembûyê dirûnê.
- **'S VEILING** : perûkê tenikê kirasî.

NUNATAK, *n.* : serê kevirê ji bin befrê yan seholê derketî.

NUNCIATURE, *n.* : balyozxaneya papayî, şandiyê papayî.

NUNCIO, *n.* : balyozê papayî.

NUNCLE, *n.* : ap, mam.

NUNCUPATE, *vt.* : qewîtî yan rasipêrî li zarokî kirin yan (bi devkî) agehdar kirin.

NUNCUPATIVE, *adj.* : bi devkî (ne nivîskî).

NUNHOOD, *n.* : rebenî.

NUNNERY, *n.* : rebengeh.

NUNNISH, *adj.* : (wek) rebenê.

NUNSHIP, *n.* : rebenî.

NUPTIAL, *n., adj.* : bûkînan, şûkirin.

- **PLUMMAGE** : rengbûna perên nêrebalindeyê.

NUPTIALITY, *n.* : têkraya şûkirinê.

NURSE, *n.* : nexoşevan, dadok, dayîn, nexoşnêr, peristar.

- **MAID** : dadok.

NURSE, *vt., i.* : mêtin (mêjtin), mêjandin, sexbîrî kirin.

- **TO ~ A COLD** : persîve çare kirin (li germiya malê).

NURSED, *adj.* : mêjandî.

NURSER, *n.* : peristar, sexbîrkar.

NURSERY, *n.* : koşgireh, dayîngeh, şitilgeh.

- **MAID** : dadok, koşgir.
- **MAN** : xudanê şitilgehê.
- **PLANT** : şitil, derkik, derik.
- **RHYME** : lorî.
- **SCHOOL** : dayîngeh.
- **SHARK** : texlîtek sêmasî.

NURS(E)LING, *n.* : şîrmij, bermak, sava, memikmijîn.

NURSING, *n.* : berşîr, memikandin, meyterî, mêjandin, mêjtin, nexweşnêrî, şîrdan.

- **BOTTLE** : şûşeyê şîrî.

NURTURE, *n.* : qît, xudankirin, xwarindan, xwarandin, perwerde.

NURTURE, *vt.* : xwarin dan, xudan kirin.

NURTURED, *adj.* : xurekkirî, xwarandî, xudankirî.

NURTURING, *n.* : xurekkirin, xwarandin, xudankirin.

NUT, *n.* : giriftarî, dînoke, pêçgir.

NUT, *n., vt.* : guwêz, kakila guwêzî, guwêzan kom kirin serê mirovî, gewc, giwêz.

- **A HARD ~ TO CRACK** : giriftariya sext, mirovê neşikestok.
- **BUTTER ~** : guwêznîvişk.
- **CRACKER** : guwêzşkên.
- **FOR ~S** : êkcar ne.
- **GALL** : mazî.
- **GRASS** : giyaguwêz (rih wek guwêzan e), pîvok.

- OFF HIS ~ : serxoş, mest, dîn.

- OIL ~ : guwêza rûnî.

- TO BE ~ S OR DEAD~S ON : şad.

- TREE : darguwêz, darê gîzê yan giwêzê.

NUTANT, *adj.* : dahêlayî, şorbûyî.

NUTATE, *vi.* : şor kirin, dahêlan, serî çemandin.

NUTATED, *adj.* : serçemandî.

NUTATING, *n.* : serçemandin.

NUTATION, *n.* : serşorî (dahêlan) ji ber xewê.

NUT-BROWN, *adj.* : qehweyî, genimî.

NUT HATCH, *n.* : guwêzşikên : balindeyek guwêzxwer e.

NUTLIKE, *adj.* : guwêzî (wek guwêzê).

NUTLET, *n.* : guwêzk.

NUT MEG, *n.* : guwêza bêhnxweş.

- APPLE : berê darguwêza bêhnxweş.

- TREE : darguwêza bêhnxwêş.

- LIVER : cergnesaxî.

NUTPICK, *n.* : kakilgir.

NUTRIA, *n.* : kevl yan qijkê seavî.

NUTRIENT, *adj.* : xurekî.

NUTRIMENT, *n.* : xurek, xwardemenî.

NUTRIMENTAL, *adj.* : xurekî.

NUTRITION, *n.* : xurek, xwarin, xwarandin.

NUTRITIONAL, *adj.* : xwarandinî.

NUTRITIONALLY, *adv.*: bi xwarandinî.

NUTRITIONIST, *n.* : xurekzan.

NUTRITIOUS, *adj.* : xurekî.

NUTRITIOUSLY, *adv.*: bi xurekî.

NUTRITIOUSNESS, *n.* : xurekîtî.

NUTRITIVE, *adj.* : xurekdar.

NUTRITIVELY, *adv.*: bi xurekdarî, xurekdarekî.

NUTS AND BOLTS, *n.* : hêman yan alavên karî.

NUTSHELL, *n.* : kelpikê guwêzê.

- IN A ~ : kurt û kirmancî.

NUTTINESS, *n.* : dînokîtî, têrguwêzî.

NUTTY, *adj.* : têrguwêz, guwêzî, gêre, dînoke.

NUX VOMICA : guwêza veriştinê, darê dermanê isterkininê, berê vê darê.

NUZZLE, *vt.i.* : bi difnê (pozê) kolan, kar kirin, difna xwe kirin nav axê de (wek berazî).

NUZZLED, *adj.* : bi difnê karkirî.

NUZZLING, *n.* : (bi difnê) karkirin.

NYALA(S), *n.* : texlîtek pezkûvî ye.

NYCT-, NYCTI-, NYCTO-, *pref.* : pêşgir e ko şev e.

NYCTALOPIA, *n.* : şevkoreyî.

NYCTALOPIC, *adj.* : şevkore.

NYCTITROPIC, *adj.* : şevger.

NYLGHAU, *n.* = NIGLAI (INDO-EUR : NYL : BLUE, GAI : GA OR GE).

NYLON, *n.* : goreyên naylon : madeyek çêkirî ye, tayê qayim û nerm e bo tevnî û nermokî.

NYMPH, *n.* : perî, zerî, kirmoke.

- LIKE : wek periyê.

NYMPHALID, *n.* : pelpelîtk.

NYMPHEAN, *adj.* : wek perî.

NYMPHET, *n.* : periya pispor.

NYMPHISH, *adj.* : wek periyê.

NYMPHO, *n.(sl.)* = NYMPHOMANIAC.

NYMPHOLEPSY, *n.* : perîharî, hariya sozyarî, hariya mirovê periyê cadû dikir (efsane).

NYMPHOLEPTIC, *adj.* : pêwendîdarê perîhariyê.

NYMPHOMANIA, *n.* : heşîr, heşerî.

NYMPHOMANIAC, *n., adj.* : heşer.

NYSTAGMIC, *adj.* : pêwendîdarê lerziya topka çavî.

NYSTAGMUS, *n.* : lerza topka çavî.

NYX, *n.* : Xudabanûya şevê (di efsaneya romayî de).

O, o : tîpa pazdehema elfabeya înglizî.

O, *interj.* : hey !.

O(O)-, *pref.* : pêşgir e ko hêk e.

OAF, *n.* : zarokê ecineyê, berdêlê zarokî, sade, gewc.

OAFISH, *adj.* : xirpo, sade.

OAFISHNESS, *n.* : gewcîtî.

OAK, *n.* : berû, dar berû, çilî, çilo, palîte, berî.

- **APPLE** : sêva berûyî : pirzika li ser darberûyî ko mêşberû çêdikit.
- **BRANCH** : deqelok.
- **FIG** : hêjîra berû : pirzika li ser darberûyî.
- **GALL** : barû, mazî.
- **MOSS** : kivarka berûyî : pirzika darberûyî.
- **PLUM** : hilîk yan helojeya berûyî : pirzika darberûyî.
- **POTATO** : kartola berûyî : pirzika darberûyî.
- **SPANGLE** : teyisoka berûyî (pirzik).
- **TIMBER** : darberû.
- **TREE** : darberû.
- **WART** : pirzika berûyî ko mêşberû çêdikit.
- **WILT** : nesaxiya dijwara darberûyî : çilmisîn, bêrengî û belg werhan ji ber kivarkî.
- **WOOD** : darberû.

OAKEN, *adj.* : berûyî.

OAKLET, *n.* : berûk (berûya biçûk).

OAK-LEAF CLUSTER, *n.* : medaliya belgê berû.

OAKLING, *n.* : berûk.

OAKUM, *n.* : benê kevnewerîsî.

OAR, *n.* : şelpî, sewl.

- **CHAINED TO THE ~** : zehmetkêş.
- **TO LIE OR REST ON THE ~** : vesihîn, bêhna xwe vekirin.
- **TO PUT ONE'S ~ IN** : têkilî berhevdanê bûn.
- **TO SHIP ~ S** : sewl yan şelpî li cihî danan.

OAR, *vt., i.* : sewl kirin, şelpî kirin.

OARED, *adj.* : şelpîkirî, sewlkirî.

OARFISH, *n.* : şelpîmasî, sewlmasî (texlîtek masî ye).

OARLESS, *adj.* : bêsewl, bêşelpî.

OARLOCK, *n.* : malka sewlî yan şelpî.

OARSMAN, *n.* : sewlvan, şelpîvan.

OARSMANSHIP, *n.* : sewlvanî, şelpîvanî.

OARSWOMAN, *n.* : sewlvan, şelpîvan (jin).

OARSWOMANSHIP, *n.* : sewlvanî, şelpîvanî (jin).

OASIS, *n.* : mêrg (nexasme li çolê yan sehrayê).

OAST, *n.* : kûrheyê zuhakirina giyadînarî.

- **HOUSE** : xanîkê kûrheyê yê zuhakirina giyadînarî.

OAT(S), *n.* : cehdarî, çewdar, cehdasî, wilêre, perişt, xirpok.

- **CAKE** : kiloca çewdarî.
- **GRASS** : giya çewdar.
- **MEAL** : danê çewdarî.
- **STEM** : baskê çewdarî.
- **TO FEEL ONE'S ~ S** : şad û çalak hiş kirin.
- **TO SOW ONE'S WILD ~** : serserî bûn (serserîtî kirin).

OATEN, *adj.* : çewdarî.

OATH, *n.* : sond.

- **TAKING** : sondxwarin, sonddan.

OB-, *pref.* : pêşgîr e ko vajî ye.

OBBLIGATO, *n., adj.* : xurt, kotekî, necudabar (mûzîqe : ji note yan awaza nivîsî), pêviyayî, gerek.

OBCONIC(AL), *adj.* : qoçekiyê ser û bin.

OBCORDATE, *adj.* : wek dilî.

OBDURACY, *n.* : rikdarî, dilreqî, gunehkarî.

OBDURATE, *adj.* : rikdar, dilreq, gunehkar.

OBDURATELY, *adv.*: bi rikdarî.

OBDURATENESS, *n.* : rikdarîtî.

OBEDIENCE, *n.* : rajêrbûn , rambûn , mildan, guhdarî, bihîstyarî.

OBEDIENT, *adj.* : ram, mildayî, bihîstyar.

OBEDIENTLY, *adv.*: bi mildanî.

OBEDIENTIARY, *n.* : erkdarê (olî) yê ko li jêr rêberiya oldarekê li dêrê karkirin.

OBEDIENTLY, *adv.*: bi mildanî, bi rambûnî.

OBEISANCE, *n.* : çîzbûn , bindestî.

OBEISANT, *adj.* : çîzbûyî.

OBEISANTLY, *adv.*: bi çîzbûnî, çîzbûnkî.

OBELIA, *n.* : canewerek seretayî yê deryayî ye (wek darî kom dibit).

OBELISK, *n.* : kokel.

OBELIZE, *vt.* : nîşan kirin (bi (-) yan %), peyiv yan bendên bi guman.

OBELIZED, *adj.* : nîşankirî.

OBELIZING, *n.* : nîşankirin.

OBELUS, *n.* : nîşana (-) yan (%) ko berê bi kar dihînan bo peyivên bi guman.

OBERON, *n.* : qiralê folklorî yê periyan.

OBESE, *adj.* : qelew.

OBESITY, *n.* : qelewî(tî).

OBEY, *vt., i.* : mil dan, guh dan.

OBEYED, *adj.* : mildayî.

OBEYER, *n.* : mildayî.

OBEYING, *n.* : mildan.

OBFUSCATE, *vt.* : reş kirin, şaş kirin.

OBFUSCATED, *adj.* : şaşkirî.

OBFUSCATING, *n.* : şaşkirin.

OBFUSCATION, *n.* : şaşbûn .

OBFUSCATORY, *adj.* : şaşî.

OBIT, *n.* = **OBITUARY**.

OBITER, *adv.* : bo axiftinê yan gotinê, û bi vê helketinê.

- **DICTUM** : hizra (ne biryara) dadwerî.

OBITUARIST, *n.* : behîker, şînîker.

OBITUARY, *n.* : şînî (li gel kurtejînnameyê).

OBJECT, *n.* : heyber, armanc, amanc, tişt, şit, pêkirî, têker, têrker, berkar, mebest.

- **BALL** : tepka armanc.

- **FINDER** : peydakera heyberî (kamêra...).

- **GLASS** : nîskeya heyber.

- **LESSON** : waneya kirdarî, têr serhatî (nimûneya kirdarî ya seretayekê).

- **PLATE** : depkê heyberî (ko tiştî li ser dadinin bo dîtinê).

- **STAFF** : darê rastkirinê (yê pîverî).

OBJECT, *vt., i.* : berhelistî kirin, bergirî kirin.

OBJECTIFICATION, *n.* : heyberîkirin.

OBJECTIFIED, *adj.* : heyberîkirî.

OBJECTIFY, *vt.* : heyberî kirin.

OBJECTIFYING, *n.* : heyberîkirin.

OBJECTING, *n.* : berhelistî, berrabûn , berperç, bergirî.

OBJECTION, *n.* : berperç, berhelistî, berrabûn .

OBJECTIONABLE, *adj.* : berperçbar, berhelistîbar, kirêt.

OBJECTIONABLENESS, *n.* : berhelistîbarî(tî), berperçbarîtî.

OBJECTIONABLY, *adv.* : bi berhelistînbarî, bi berperçbarî.

OBJECTIVE, *n., adj.* : armanc, heyber(î), babetî, mebest.

- **LENS** : niskeya heyberî.

- **POINT** : xalka heyberî.

OBJECTIVELY, *adv.* : bi heyberî, heyberîki.

OBJECTIVENESS, *n.* : heyberîtî.

OBJECTIVISM, *n.* : heyberîtî.

OBJECTIVIST, *n.* : heyberî (mirov).

OBJECTIVISTIC, *adj.* : heyberiyî (pêwendîdarê mirovê heyberî).

OBJECTIVITY, *n.* : heyberîtî.

OBJECTLESS, *adj.* : bêarmanc, bêheyber, bêmebest.

OBJECTNESS, *n.* : heyberîtî.

OBJECTOR, *n.* : berhelist, berrabûyî, berperçker.

OBJET D'ART, *n.* : heyber yan tiştê hunerî.

OBJURGATE, *vt.* : (dijwar) têxurîn.

OBJURGATION, *n.* : têxurîn.

OBJURGATORY, *adj.* : têxurînî.

OBLANCEOLATE, *adj.* : rimikî-serûbinî.

OBLATE, *adj.* : pan û serperitî.

OBLATE, *n.* : xizmetkarê dêrê.

OBLATENESS, *n.* : nizmîtî, panîtî (li nik teweran).

OBLATION, *n.* : qurbanî, gorîkirin, pêşkêşî : bo meremek ayînî yan xêrxwazî.

OBLIGATE, *vt.* : derbest kirin.

OBLIGATE, *adj.* : pêviyayî, gerek.

OBLIGATED, *adj.* : derbestkirî.

OBLIGATELY, *adv.* : bi pêviyayî yan gerekî.

OBLIGATING, *n.* : derbestkirin, gerekîkirin, pêviyayîkirin.

OBLIGATION, *n.* : qebale, best, vexwegirtin, erk, tewzîm, belên.

OBLIGATIONAL, *adj.* : belênî, erkî.

OBLIGATORY, *adj.* : kotek, zoremilî, zorkî, kotekî, bêhemd, pêwîst, vîn, tewzim.

OBLIGE, *vt.* : derbest kirin.

OBLIGED, *adj.* : derbestkirî, neçar.

OBLIGEE, *n.* : derbest bo kirî (derbestkirî).

OBLIGING, *adj.* : qenc, rûmetdar, destfireh, taze.

OBLIGINGLY, *adv.* : bi qencî.

OBLIGINGNESS, *n.* : qencîtî.

OBLIGOR, *n.* : peyivdar, belêndar.

OBLIQUE, *adj.* : lader, ladaw, lar, nişîv, xwehr (xahr).

- **ANGLE** : goşeya lar.

- **PROJECTION** : ketingeh yan xistinî lar.

OBLIQUE, *vi.*: xwehr (xahr) yan lar bûn.

OBLIQUELY, *adv.* : bi xwehrî yan larî.

OBLIQUENESS, *n.* : xwehrîtî, larîtî, larbûn .

OBLIQUITY, *n.* : xwehrîtî, larîtî.

- **OF THE ECLIPTIC** : larîtiya hêlkeyî.

OBLIQUUS EXTERNUS ABDOMINIS, *n.* : qepirxe.

OBLITERATE, *vt.* : qirandin, nehêlan, heşifandin, birhandin.

OBLITERATED, *adj.* : heşaftî, heşifandî, qirandî, birhandî.

OBLITERATION, *n.* : heşifandin, qirandin, birhandin.

OBLITERATIVE, *adj.* : qutkirinî, qirkirinî, birhandinî.

OBLIVION, *n.* : feramoş, lêborîn, matbûn .

- **FALL INTO ~** : ji bîr çûn, (êdî) bi kar nehînan, (dihêt) ji bîr kirin.

OBLIVIOUS, *adj.* : mat, şaş, feramoşkar.

- **TO** : hay jî xwe ne, neagedar.

OBLIVIOUSLY, *adv.* : bi matî, bi şaşî.

OBLIVIOUSNESS, *n.* : matîtî, şaşîtî.

OBLONG, *n., adj.* : lakêşe (rexên nêzîk hev ne yeksan e).

OBLOQUY, *n.* : riswa, şerm.

OBMUTESCENCE, *n.* : mitiya rikdar.

OBNOXIOUS, *adj.* : kirêt, kîndar, golor.

OBNOXIOUSLY, *adv.* : bi kindarî, kîndarkî.

OBNOXIOUSNESS, *n.* : kîndarîtî.

OBNUBILATE, *vt.* = **BECLOUD** (tarî kirin, veşartin, ewr kirin).

OBNUBILATED, *adj.* : tarîkirî, ewrkirî.

OBNUBILATING, *n.* : tarîkirin, ewrkirin.

OBNUBILATION, *n.* : tarîkirin, ewrkirin.

OBOE, *n.* : zirna, zurna (yan zirne û zurme).

OBOEIST, *n.* : zirnavan.

OBOL, *n.* : diravek Girekî (şeşyeka derhemî).

OBOVATE, *adj.* : hêkî (vajî wek hindek meyweyan).

OBSCENE, *adj.* : tirek, çepel, pîs, kirêt, xirabkar.

OBSCENELY, *adv.* : bi tirekî.

OBSCENENESS, *n.* : tirekîtî.

OBSCENITY, *n.* : tirekîtî, xirabkarîtî.

OBSCURANT, *n., adj.* : giroker, tarîkarî (dijpêşketin).

OBSCURANTISM, *n.* : tarîkarî, gîrokirin.

OBSCURANTIST, *n.* : gîrokar.

OBSCURE, *n., adj.* : şêlî, tarî, nediyar, veşartî, nenas, nepenî, lêl.

OBSCURE, *vt.* : veşartin, tarî kirin.

OBSCURED, *adj.* : veşartî.

OBSCURELY, *adv.* : bi veşartî.

OBSCURENESS, *n.* : veşartinîtî.

OBSCURING, *n.* : veşartin, tarîkirin.

OBSCURITY, *n.* : tarîtî, cudayî, dûrî, şêlî, nenasî, kesnezanîtî.

OBSECRATION, *n.* : germelave.

OBSEQUIES, *n.* : term, darbest.

OBSEQUIOUS, *adj.* : rûbaz, tepeser.

OBSERVABLE, *adj.* : zêrevanbar, sehkirinbar.

OBSERVABLY, *adj.* : bi zêrevanî.

OBSERVANCE, *n.* : zêrevanî.

OBSERVANCY, *n.* : zêrevanî(kirin).

OBSERVANT, *n., adj.* : zêrevan, têbîn.

OBSERVANTLY, *adv.* : bi zêrevanî.

OBSERVATION, *n.* : zêrevanî, nêrvanî, dîdevanî, pandîn.

- **BALLOON** : balona zêrevaniyê.

- **POST** : dîdgeh.

OBSERVATIONAL, *adv.* : zêrevanî.

OBSERVATIONALLY, *adv.* : bi zêrevanî.

OBSERVATORY, *n.* : zêrevangeh, dîdgeh, ruwangeh, nêrîngeh, pandîgeh, têbîn.

OBSERVE, *vt., i.* : zêrevanî kirin, temaşe kirin.

OBSERVED, *adj.* : zêrevanîkirî.

OBSERVER, *n.* : zêrevan, nêrevan, pavan, pandî, bîner, nêrînvan, dîdevan, çavdêr.

OBSERVING, *n.* : zêr, zêrevanîkirin, nêrevanî, çavdêrî, zêrevanîkirin.

OBSERVINGLY, *adv.* : bi zêrevanî yan nêrevanî.

OBSESS, *vt.* : hewes kirin.

OBSESSED, *adj.* : hewesdar.

OBSESSION, *n.* : hewes dîltepî, waswasî.

OBSESSIVE, *adj.* : hewesdar.

OBSESSIVELY, *adv.* : bi hewesdarî.

OBSESSIVENESS, *n.* : hewesdarîtî.

OBSIDIAN, *n.* : şûşeyê agirpijînê yê reş.

OBSOLESCE, *vi.* : kevn bûn.

OBSOLESCENCE, *n.* : kevnbûn , kevnatî.

OBSOLESCENT, *adj.* : kevn.

OBSOLESCENTLY, *adv.* : bi kevnî.

OBSOLETE, *adj.* : kevn, kûn, dêrîn, rizok.

OBSOLETED, *adj.* : kevnkirî.

OBSOLETENESS, *n.* : kevnîtî.

OBSOLETING, *n.* : kevnbûn .

OBSOLETISM, *n.* : kevnîtî.

OBSTACLE, *n.* : kosp, gîro, tegere, rêgir, berbest, berpêk.

- **RACE** : pêşbirkeya tegereyan, pêşbezîna berbestan.

OBSTETRIC(AL), *adj.* : dapîrî (pêwendîdarê dapîrê).

OBSTETRICALLY, *adv.* : bi dapîrî, dapîrkî.

OBSTETRICIAN, *n.* : dapîr, pijşkê biçûkbûnê.

OBSTETRICS, *n.* : dapîrîzanî.

OBSTINANCY, *n.* : rik, rikdarî, lasarî.

OBSTINATE, *adj.* : rikdar, lasar, sehend.

OBSTINATELY, *adv.* : bi rikdarî, rikdarkî.

OBSTINATENESS, *n.* : rikdarîtî.

OBSTREPEROUS, *adj.* : şemûz, sext, qîrûqîjî (qerqeşeyî).

OBSTREPEROUSLY, *adv.* : bi şemûzî yan qerqeşeyî, şemûzkî.

OBSTREPEROUSNESS, *n.* : şemûzîtî, qerqeşeyîtî.

OBSTRUCT, *vt., i.* : gîro kirin, rê girtin.

OBSTRUCTION, *n.* : tegere, gîrokirin, berbest, kosp, astengî, berpêk (lêdan).

OBSTRUCTIONISM, *n.* : gîrokirinîtî, tegereyîtî, berbestîtî.

OBSTRUCTIONIST, *n.* : gîroker.

OBSTRUCTIONISTIC, *adj.* : gîrokerî.

OBSTRUCTIVE, *n., adj.* : gîrokar, rêgir, gîrodar.

OBSRTRUCTIVENESS, *n.* : gîrokarîtî.

OBSTRUCTOR, *n.* : gîroker.

OBSTUPEFY, *vt.* : gewc yan xirpo kirin, bêhiş kirin.

OBTAIN, *n.* : standin, (bi) dest ketin.

OBTAIN, *vt.* : standin, peyda kirin, (bi) dest keftin.

OBTAINABILITY, *n.* : destketinbarîtî, standinbarîtî.

OBTAINABLE, *adj.* : destketinbar, standinbar.

OBTAINER, *n.* : standinkar.

OBTAINING, *n.* : standin, destxistin.

OBTAINMENT, *n.* : destgirkirin, standin, berpekirin.

OBTECT, *adj.* : kalankirî, req bergkirî.

OBTEST, *vt.* : hîvî kirin, lave kirin, gewah kirin, bêzarî kirin.

OBTESTATION, *n.* : lave, lavekî, hîvî.

OBTRUDE, *vt.* : mişexwerî kirin, diyar kirin, axiftin (bê rêdan yan destûr).

OBTRUDED, *adj.* : diyarkirî, derhatî.

OBTRUDER, *n.* : mişexwer.

OBTRUDING, *n.* : derhatin, diyarkirin, têkilbûn .

OBTRUSION, *n.* : diyarkirin, mişexwerî, têkilbûna bê destûr.

OBTRUSIVE, *adj.* : destketî (derhatî), mişexwer, zanxwaz.

OBTRUSIVELY, *adv.* : bi mişexwerî, bi derhatî.

OBTRUSIVENESS, *n.* : mişexwerîtî, diyarkirinîtî.

OBTRUNCATE, *vt.* : ser jê kirin.

OBTUND, *vt.* : kuh kirin.

OBTURATE, *vt.* : girtin, daxistin.

OBTURATION, *n.* : daxistin, girtin.

OBTURATOR, *n.* : serdevk.

- **NERVE** : demarê serdevk.

OBTUSE, *adj.* : vekirî, gelho, xirpo.

- **ANGLE** : goşevekirî, goşekiraw.

OBTUSELY, *adv.* : bi vekirinî.

OBTUSENESS, *n.* : vekiritî.

OBTUSITY, *n.* : vekiritî.

OBVERSE, *n., adj.* : rûber, beramber, binteng, rûyê diravî, rexê diyê rastiyê.

OBVERSELY, *adv.* : bi rûberî yan beramberî.

OBVERSION, *n.* : vajî.

OBVERT, *vt.* : wergêran (da ko rûyek nû diyar bikit).

OBVIATE, *vt.* : xwe vedan, nehêlan.

OBVIATED, *adj.* : nehêlayî.

OBVIATING, *n.* : nehêlan.

OBVIATION, *n.* : nehêlan, ewşandin, xwevedan.

OBVIOUS, *adj.* : eşkera, diyar, kifş, xûya, şanî, aşkar, belû.

OBVIOUSLY, *adv.* : bi eşkerayî.

OBVIOUSNESS, *n.* : eşkerayîtî.

OBVOLUTE, *adj.* : alandî, pêkhatî.

OCARIANA, *n.* : alavek mûzîqeyî yê sade (bayî ye).

OCCAM, ~'S RAZOR : seretaya ko kêmtir baştir e.

OCCASION, *n.* : car, bûyer, qewmîn, helketin, fesal, delîve, kar, aheng, eger.

- **ON ~** : caran, car car.

- **TO RISE TO THE ~** : dest hilandin.

- **TO TAKE ~ TO** : delîve girtin.

OCCASION, *vt.* : qewmandin, çêkirin.

OCCASIONAL, *adj.* : caran, bûyerî, helketinî.

OCCASIONALISM, *n.* : qewmînîtî, bûyerîtî.

OCCASIONALITY, *n.* : bûyerîtî, qewmînîtî.

OCCASIONALLY, *adv.* : (bi) caran, car car.

OCCASIONED, *adj.* : helketîkirî, qewmî.

OCCASIONING, *n.* : helketîkirin, qewmandin.

OCCIDENT, *n.* : rojava.

OCCIDENTAL, *n., adj.* : rojavayî.

OCCIDENTALLY, *adv.* : bi rojavayî.

OCCIDENTALISM, *n.* : rojavayîtî (çanda rojava).

OCCIDENTALIST, *n.* : rojavayîxwaz.

OCCIDENTALIZATION, *n.* : rojavayîbûn , rojavayîkirin.

OCCIDENTALIZE, *vt.* : rojavayî kirin.

OCCIDENTALIZED, *adj.* : rojavayîkirî.

OCCIDENTALIZING, *n.* : rojavayîkirin.

OCCIPITAL, *adj.* : patikî.

- **BONE** : hestikê patikê.

OCCIPITALLY, *adv.* : bi patikî.

OCCIPUT, *n.* : patik.

OCCIPUTAL, *adj.* : patikî.

OCCLUDE, *vt.* : girtin, mêtin, bend kirin.

OCCLUDED, *adj.* : daxistî, gîrokirî.

OCCLUDENT, *adj.* : girtî.

OCCLUDING, *n.* : daxistin, gîrokirin.

OCCLUSAL, *adj.* : pêwendîdarê rûyê didanî yê leqê (geztinê) yan hêranê.

OCCLUSION, *n.* : girtin, ritmîn, daxistin.

OCCLUSIVE, *adj.* : girtî, daxistî.

OCCULT, *n., adj.* : şêlî, nepenî, cadûyî, razdar, aloz, xirsî.

- **SCIENCES** : xirsî û stêrzanî.

OCCULT, *vt.* : veşartin, nepenî kirin.

OCCULTATION, *n.* : veşartin, nepenîkirin.

OCCULTING, *n.* : veşartin.

OCCULTISM, *n.* : nepenîti.

OCCULTIST, *n.* : nepenîkar, xirsker.

OCCULTLY, *adv.* : bi nihînî yan nepenî.

OCCULTNESS, *n.* : nihînîtî, nepenîti.

OCCUPANCY, *n.* : dagîrkirin, xudanî, nîştin.

OCCUPANT, *n.* : nişîn.

OCCUPATION, *n.* : pîşe, kar, pîşegerî, dagîrkirin, bindestî.

OCCUPATIONAL, *adj.* : pîşeyî.

- **DISEASE** : nesaxiya pîşeyî.
- **THERAPY** : çarekirin bi karî.

OCCUPATIONALLY, *adv.* : bi pîşeyî.

OCCUPIED, *adj.* : dagîrkirî, mijûl, xerîk, bindest.

OCCUPIER, *n.* : dagîrker.

OCCUPY, *vt.* : dagîr kirin.

OCCUR, *vi.* : qewmîn, çêbûn.

OCCURED, *adj.* : qewimî, çêbûyî.

OCCURRENCE, *n.* : qewmîn, bûyer, rûdaw, helketin, hatinser, çêbûn .

OCCURENT, *adj.* : helketî, qewimî.

OCCURING, *n.* : qewmîn, çêbûn .

OCEAN, *n.* : zerya, okyanûs.

- **GOING** : zeryager, deryager (gemî).
- **GREYHOUND** : gemiya lezîn.

OCEANIA, *n.* : giravên zeryayê (derya).

OCEANIC, *adj.* : zeryayî, deryayî, oqyanûsî.

OCEANID, *n.* : periya zeryayî.

OCEANOGRAPHER, *n.* : deryazan.

OCEANOGRAPHIC, *adj.* : deryazanî (pêwendîdarê deryazanî).

OCEANOGRAPHY, *n.* : deryazanî.

OCEANOLOGY, *n.* = **OCEANOGRAPHY**.

OCEANUS, *n.* : Xudayê mezin yê derveyî deryayî (efsane).

OCELLAR, *adj.* : nimûnekî.

OCELLATED, *adj.* : nimûnekdar, wek nimûnekî.

OCELLUS, *n.* : çavê sadeyê pêtikê.

OCELOT, *n.* : dehbeyek emerîkanî wek pilingî ye.

OCH, *interj., exp.* : guhişîn yan derbirrîna guhişînê.

OCHER, *n.* : axa gilî (û hîdrata oksîdê asinî).

OCHEROUS, *adj.* : pêwendîdarê axa gilî.

OCHLOCRACY, *n.* : desthelatiya ebebozan.

OCHLOCRAT(IC), *adj.* : ebebozî.

OCHRE, *n.* = **OCHER**.

OCHROUS, *adj.* = **OCHEROUS**.

OCHRY, *adj.* = **OCHROUS**.

O'CLOCK, *n.* : demjimêr.

OCREA, *n.* : kalanê baskê biçûk (helez e).

OCREATE, *adj.* : kalanî(kirî) : pêwendîdarê baskê biçûk.

OCTA-, OCTO-, *pref.* : pêşgir e ko heşt e.

OCTAHORD, *n., adj.* : heşt jê.

OCTACHORDAL, *adj.* : heştjêyî, heştar.

OCTAD, *n.* : heştekî.

OCTAGON, *n., adj.* : heşt la yan al, heşt layî yan alî, heştgoşe, heştek, heştparsû.

OCTAGONAL, *adj.* : heştkunci, heştlayî, heştalî, heştrexî, heşgoşe.

OCTAGONALLY, *adj.* : bi heşt goşeyî yan alî (layî).

OCTAHEDRAL, *adj.* : heştrû.

OCTAHEDRALLY, *adv.* : bi heştrûyî.

OCTAHEDRON, *n.* : heştrû.

OCTAL, *adj.* : heştekî.

OCTAMEROUS, *adj.* : heştparçeyî.

OCTAMETER, *n.* : heştînekpîv.

OCTANE, *n.* : oktan : hîdrokarbona heştgerdîle.

- **NUMBER** : hejmara (renûs) oktanî.

OCTANGULAR, *adj.* : heştgoşe.

OCTANT, *n.* : heşteka beyava çemereyî (goşeya 45°), heştînek : alava pîvana goşeyan ko kevan 45° dabeşkirî ye).

OCTAPEPTIDE, *n.* : pirtik yan gerda protînî ko birîtî ye jî heşt tirşiyên amîno bi zincîreya polî peptîd pêkve girêdayî.

OCTARCHY, *n.* : koma heşt şanişînên biçûk.

OCTASTYLE, *n., adj.* : heştkarîte (ber yan pişta avahî).

OCTATEUCH, *n.* : heşt kitêbên yekem yên Încîlê.

OCTAVE, *n.* : awazî welamheşteyî, awaza bersivheştmalikî (helbest), heştînek.

- **COUPLER** : pêgirek kilîlên yan pêkarkên organî.

- **FLUTE** : neyrawesta organî.

OCTAVO, *n.* : heştekbirrîn, kitêb yan kaxeza heştekbirrînê.

OCTET(TE), *n.* : heştik (awaza heştalav yan heştdeng).

OCTILLION, *n.* : hêza heştemîna milyonê (1,000,000^8).

OCTOBER, *n.* : çiriya berê, çiriya pêşî : heyva dehema salê.

OCTOCENTENARY OR OCTOCENTENNIAL, *n.* : heştsedemîn salane.

OCTODECIMO : hejdemî (heşt+deh) : qebareya pirtûkê ko 18 rûpel li ser yek kaxezê dihên çapkirin.

OCTOGENERIAN, *n., adj.* : heştêyî (mirovê jî 80-90 sal).

OCTONAL, *adj.* : heşt heşt pêveçûn.

OCTONARIAN, *n., adj.* : heştpîv (rêz).

OCTONARIUS, *n.* : helbesta heştpîv (pê).

OCTONARY, *n., adj.* : heştikî.

OCTOPLOID, *adj.* : heşt parçe yan nîjyar.

OCTOPOD, *n., adj.* : heştpê.

OCTOPODA, *n.* : heştpê.

OCTOPUS, *n.* : heştpê, heştepê.

OCTOSYLLABIC, *n., adj.* : heştbirgehî, heştbêjeyî, heştmalkî (helbest).

OCTOROON, *n.* : zarokê jina parçereşek û mêrê spî.

OCTOSYLLABIC, *n., adj.* : heştbirgehî.

OCTOSYLLABLE, *n., adj.* : heştbirgeh, heştbêje, heştmalik.

OCTROI, *n.* : baca bajêrî (li hindek welatên ewropî).

OCTUPLE, *vt.* : heştcar kirin.

OCULAR, *n., adj.* : çavikî.

- **LENS** : nîskeya çavkî.

OCULARIST, *n.* : pijîşkê çavan.

OCULATE(D), *adj.* = **OCELLATE**.

OCULIST, *n.* : çavsaz.

OCULISTIC, *adj.* : (pêwendidarê) çavsazî.

OCULOMOTOR, *adj.* : çavlivînk.

OD, *n.* : hêza girîmanekiya sirûştî.

ODAL = **UDAL**.

ODALOSQUE, *n.* : carî, bendewar, navmalî, bermalî.

ODD, *n., adj.* : kit, nejê, seyr, gêre, beloq, tek, awêze.

- **BALL** : rewiştgêre.

- **FELLOW** : gêremirov.

- **MAN** : mirovê gêre.

- **MAN OUT** : mirovê karê têvel dikit.

ODDITY, *n.* : gêreyîtî, seyrîtî.

ODD LOT, *n.* : tibaba ne di nav bazarî de.

ODDLY, *adv.* : bi gêreyî.

ODDMENT, *n.* : gêreyî.

ODDNESS, *n.* : gêreyîtî.

ODDPINNATE, *adj.* : baskokiyê her du rex belgkirî û yek belgik li serî.

ODDPINATELY, *adv.* : bi baskokî (baskê biçûk).

ODDS, *n.* : ciyawazî, têvelî, hevyazî, nîşane, pêşbiryarî, havil, lêketin, şer, lagirî.

- **AND ENDS** : pirtûk.
- **AT ~ WITH** : bi şere (li gel), lêketiye.
- **BY LONG ~** : bi têveliyek mezin.
- **IT MAKES NO ~** : çi ciyawazî nîne.
- **WHAT IS THE ~** : û çi têvel e ?.

ODDS-ON, *adj.* : li ber serketinê ye.

ODE, *n.* : helbest, dastan, hunrawey goranî.

O'DEAR : teh.

ODEUM, *n.* : şano.

ODIC, *adj.* : pêwendîdarê hêza girîmanekiya sirûştî.

ODIOUS, *adj.* : kîndar, bogen, genî, kirêt.

ODIOUSLY, *adv.* : bi kîndarî, bi kirêtî, kîndarkî.

ODIOUSNESS, *n.* : genîtî, bogenîtî, kirêtîtî, kîndarîtî.

ODIUM, *n.* : kîndarî, riswa, şerm, rûreşî.

ODOGRAPH, *n.* : pêngavpîv (terş).

ODOMETER, *n.* : lezpîv, rêpîv.

ODONTATE, *n.* : texlîtek pêtik e.

ODONT(O)-, *pref.* : pêşgir e ko didan e.

-ODONT, *suff.* : paşgir e ko didandar e.

-ODONTIA, *suff.* : paşgir e ko şiklê didanî ye.

ODONTOID, *adv.* : wek didanî.

ODONTOLOGY, *n.* : didanzanî.

ODO(U)R, *n.* : bêhn.

ODORANT, *n., adj.* : bêhndar.

ODORED, *adj.* : bêhndar.

ODORIFEROUS, *adj.* : bêhindar, rewiştkirêt.

ODORIFEROUSLY, *adv.* : bi bêhndarî.

ODORIFEROUSNESS, *n.* : bêhndarîtî.

ODORIZE, *vt.* : bêhndar kirin.

ODORIZED, *adj.* : bêhndarkirî.

ODORIZING, *n.* : bêhndarkirin.

ODORLESS, *adj.* : bê bêhn.

ODOROUS, *adj.* : bêhngenî, bêhndar.

ODOROUSLY, *adv.* : bi bêhndarîtî.

ODOROUSNESS, *n.* : bêhndarîtî.

ODOUR, *n.* = **ODOR**.

ODYSSEY, *n.* : dastana Girekî ya Homerusî, Odîsey.

OECIST, *n.* : danerê dagirgehê.

OECOLOGY, *n.* = **ECOLOGY**.

OECUMENICAL, *adj.* = **ECUMENICAL**.

OECUMENICITY, *n.* : cîhanîtî (dêr yan tevgera katolikiya cîhanî).

OEDEMA, *n.* : tevnpejbûn .

OEDEMATOSE, OEDEMATOUS, *adj.* : tevnpejbûnî.

OEDIPAL, *adj.* : Odîpî : pêwendîdarê girêka Odîpî.

OEDIPUS COMPLEX, *n.* : girêka Odîp : hezkirina kurî bo dayikê û hezkirina keçê bo babê.

OEILLADE, *n.* : dîtina çavî (nexasme evînî).

OENOPHILE, *n.* : şerabzan.

OERSTED, *n.* : oristid : yekeya xurtiya magnetîzî.

OESOPHAGUS, *n.* : sorçik, sorsorik.

OESTROGEN, *n.* : hormona zayendî.

OESTROUS, OESTRUS, = **ESTROUS, ESTRUS.**

OESTRUM(US), *n.* : hander, viyana dijwar, harî, mêşega (mêşa hesp û terşî).

ŒUVRE, *n.* : hemû karê daner yan nivîserekê.

OF, *prep.* : daçek : wek : ji, li, bi, di.

OFAY, *n.* : mirovê spî yan nezincî.

OFF, *adv., prep., n., adj., vt.* : der, ji wê ve, dûr, helweşandin.

- **BADLY ~** : destteng e.
- **AND ON** : demdemî.
- **BEAT** : rewiştgêr, neasayî.
- **CAST** : feramoşkar, feramoşkirî.
- **CHANCE** : kêm, piçekê dûr e.
- **COLOUR** : leşêş, pêtî.
- **DAY** : roja wiçanê.
- **DRIVE** : ji wê ve, darkê yekemê armancê yê kirîkitê (darkê (jî) wê ve yan derveyî : ji her sê darkan : derveyî, navî, ling.
- **DUTY** : ne li karî ye, ne di erkî de ye.
- **HAND** : req, demekî.
- **HANDED** : serpilkî.
- **HANDEDLY** : bi serpilkî.
- **HANDEDNESS** : serpilkîtî.
- **HOUR** : demê neasayî.
- **KEY** : nerêzikî.
- **LICENCE OR LICENSE** : rênedayî.
- **LOAD** : bar hînan xwehrê.
- **ONE'S FEED** : dilneçûna xwarinê.
- **PEAK** : ne ewperî.
- **PRINT** : ji çapê (jî çapkiriya nijadî).
- **ROAD** : varê.
- **SCREEN** : neberçav.
- **SEASON** : nekeşî.
- **SHOOT** : çiq.
- **SHORE** : piçekê dûr ji ber avê.
- **SIDE** : çewt (yarîkerê hember li pişt berevanî di nav beyava sizayî de : tepka pêyan û hokî.
- **SMOKING** : cigarenekêş.
- **STAGE** : wêveyî şanoyî.
- **THE MAP** : nemayî.
- **THE POINT** : çi pêwendî li gel xalkê nîne.
- **THE PRICE** : biha kêmkirî.
- **THE RECORD** : nihînî, ne bo belavkirinê yan weşînê.
- **THE SHELF** : berdest.
- **THE WALL** : bêqam neasayî.
- **WELL ~** : dewlemend.
- **WHITE** : spî yan gewrê ber bi zerî ve.
- **WITH YOU!** : here!.
- **WITH HIS HEAD!** : serî jêveke!, serî bibirre !
- **YEAR** : sala bêhelbijartin yan çalakî.

OFF, *vt.* : xwe (ve)kêşan (ji danûstandinê), gîro kirin yan bi dûmahî hînan.

OFFAL, *n.* : gilêş, paşmawe, sûçger.

OFFENCE, *n.* = **OFENSE.**

OFFEND, *vi., t.* : gunehî kirin, şepirze kirin, êşandin, enirandin.

OFFENDED, *adj.* : enirandî, dilmayî, dilhêlayî.

OFFENDEDLY, *adv.* : bi dilmanî, dilmankî.

OFFENDER, *n.* : gunehkar, serpêç.

OFFENDING, *n.* : şepirzekirin, çêr.

OFFENSE, *n.* : serpêçî, riswakirin, sûç, serkeşî, riswa, kirêtkirin, êrîş, enirîn, gunehî.

OFFENSELESS, *adj.* : bêgunehî, bêşepirze.

OFFENSIVE, *n., adj.* : êrîş, hêriş, destdirêjî, şepirzeyî, gulor.

- **ARMS** : çekên êrîşê.

- **LANGUAGE** : zimanê kirêt (bê rûmet).

OFFENSIVELY, *adv.* : bi êrîşî, êrîşkî.

OFFENSIVENESS, *n.* : êrîşîtî.

OFFER, *n.* : pêşkêşkirin, bexşîn, bizav, jinxwastin, bihayê pêşniyazkirî, pêşniyaz.

OFFER, *vt., i.* : pêşkêş kirin, pêşniyaz kirin, nivêj kirin, jin xwastin.

- **AS OCCASION ~S** : gava delîve vebit.

- **TO ~ A FREE PARDON** : lêborîn pêşkêş kirin.

- **TO ~ AN OPINION** : hizra xwe derbirrîn.

- **TO ~ NO APOLOGY** : poşman nebûye, lêborînê naxwazit.

OFFERED, *adj.* : pêşkêşkirî.

OFFERING, *n.* : pêşkêşkirin.

OFFERTORY, *n.* : pêşkêşkirina qurbanî, nivêja qurbanê, komkirina xêran.

OFFICE, *n.* : dîwan, nivîsxane, nivîsîngeh, nûsînge, fermangeh, desgeh, gerînk, xaf.

- **GOOD ~** : qencnavbêjî, navçîtî.

- **BOY** : kurkê nivîsîngehê (bo erkên sivik).

- **HOLDER** : erkdar, fermanber.

- **HOURS** : demjimêrên karî.

- **THE LAST ~S** : nivêja li ser mirî.

OFFICER, *n.* : efser, fermanber, mûçexwer, serbend.

OFFICER, *vt.* : kardarî kirin, rêberî kirin, ferman kirin.

OFFICIAL, *n., adj.* : fermanber, mîrî, fermî, dîwanî, mûçexwer, gizîr.

- **DUTIES** : erkên mîrî.

- **GOVERNMENT ~** : fermanber.

OFFICIALDOM, *n.* : çîna fermanberan.

OFFICIALISM, *n.* : fermanberîtî.

OFFICIALLY, *adv.* : bi mîrî yan mîrkarî, mîrekî.

OFFICIANT, *n.* : oldarê sernivêjan.

OFFICIARY, *n., adj.* : efser, fermanber, erkdar.

OFFICIATE, *vi., t.* : erkî kirin (pêrabûn), fermanberî kirin.

OFFICIATED, *adj.* : erkirî.

OFFICIATING, *n.* : erkirin.

OFFICIATION, *n.* : erkirin.

OFFICINAL, *adj.* : lêkdayî, amade, berkar, têz, pijîşkî, qanûnî (derman), dermanê têz yan amade, heleza pijîşkî.

OFFICINALLY, *adv.* : bi têzî.

OFFICIOUS, *adj.* : zanxwaz, nemîrî.

OFFICIOUSLY, *adv.* : ne bi mîrî, bi zanxwazî.

OFFICIOUSNESS, *n.* : zanxwazîtî, nebimîrîtî.

OFFING, *n.* : deryayê beravê, paşeroja nêzîk.

- **IN THE ~** : nêzîk e çebit, ne gelek dûr e.

OFFISH, *adj.* : cudaxwaz, dûrketî.

OFFSCOURING, *n.* : gilêş.

OFFSET, *n., adj.* : berdêl, çiq, birale, guhorîn, çapkirina ofsêt.

OFFSET, *vt., i.* : hevseng kirin, hevta kirin, çiq dan, berdêl kirin.

OFF SPRING, *n.* : ber, tov, del, weçe, bere, devl, dondan, pêço, nevî.

OFF STAGE, *n.* : dûr jî şanoyê.

OFT, *adv.*= **OFTEN**.

OFTEN, *adj.* : gelek caran.

OFTEN TIMES, = **OFTTINESS**, *adv.*= **OFTEN**.

OGDOAD, *n.* : hejmar, heşt.

OGEE, *n.* : darêj.

OGE-OG, *n.* : xişir (xeml) ya avahî.

OG(H)AM, *n.* : kevneelfabeya bîsttîpî ya Brîtanî-îrlendî.

OGIVAL, *adj.* : pêwendîdarê kevana sertîj.

OGIVE, *n.* : kevana sertîj, parsûyê ladayî.

OGLE, *n.* : dîtina evînî.

OGLE, *vi., t.* : bi çavê evîniyê dîtin.

OGLED, *adj.* : dîtî (evîndarî).

OGLING, *n.* : dîtin (evîndarî).

O, GOD : o Xudêyo!.

OGRE, *n.* : dêw, ejdehayê mirovxwer.

OGYGIAN, *adj.* : berî dîrokî.

OGREISH OR OGRISH, *adj.* : dêwî.

OH, *interj., n.* : oh, ax!.

OHM, *n.* : om : yekeya bergiriya kehrebî.

- **'S LAW** : qanûna om.
- **METER** : ompîv.

OHMAGE, *n.* : bergiriya omî.

OHO, interj. : oho!.

OIL, *n.* : rûn, neft, newt, dûhn.

- **BEETLE** : kêza rûnî (pê rûnhavêj e).
- **CAKE** : kiloca rûnî : tilpa tovê pembûyî.
- **CAN** : rûndank : tenekeyê rûnî.
- **CLOTH** : perûkê rûnî (bo sifrê).
- **COLOUR** : rengrûnî.
- **COOKING ~** : rûnê lênanê yan patinê.
- **CRUDE ~** : nefta xav.
- **DREDGE** : rûnpaqijkirin.
- **DREGS** : tilp.
- **FIELD** : zeviya neftê, newtî zewî.
- **GAUGE** : rûnpîv.
- **MAN** : rûnfiroş.
- **PALM** : rûnê darên devera yeksanekerî.
- **PAN** : axlewîk, amanê rûnî (otombîl).
- **PRESS** : rûnpestên.
- **SHALE** : rûnê qêr.
- **SILK** : avirmîşê rûnkirî.
- **SLICK** : nefta seravî.
- **STONE** : berê rûnî (bo tijkirinê).
- **STRIKE** : peydakirin neftê.
- **TANKER** : gemiya neftguhêz.
- **WELL** : çaleneft, çala neftê.

OIL, *vt., i.* : rûn kirin.

- **TO ~ A PERSON'S PALM** : mirovek bertîl kirin.

OILED, *adj.* : rûnkirî.

OILER, *n.* : rûnvan, rûnkar.

OILILY, *adv.* : bi rûnî.

OILINESS, *n.* : rûnîtî.

OILING, *n.* : rûnkirin.

OILY, *adj.* : rûnî, kiz, tewaş, dûhnî.

OINK, *n.* : girêça sirûştiya berazî.

OINTMENT, *n.* : hetwan, melhem, cirk.

O.K. : serçava, baş e, O.K..

OKAPI, *n.* : canewerek kayî rengvekirî û parçerêzkirî wek kerê zêbra ye.

OKRA, *n.* : helezek dirêj efrîqayî zerzewatî ye bo tirkirina girazî bi kar dihêt, bamya.

OLD, *adj.* : pîr, kal, kevn, kevnaretî, kûn, serspî, şûnewarî, kevnarî, dêrîn, kevnar.

- **ANY ~ THING** : her tiştek.
- **AGE** : pîrîtî, kalî, pîrî, pîrbûn , kalîtî.
- **AGE PENSIONER** : xanenişîn.
- **BIRD** : şehreza, hişyar.

- **COUNTRY** : welatê kevnê koçerî nemaza Ewropa.
- **ENGLISH** : kevne zimanê înglîzî (seda VII ta seda XI).
- **FANGLED** = **OLD FASHIONED**.
- **FASHIONED** : kevnemode.
- **FOGEY** : keftar.
- **HAND** : têr serhatî (mirov), qeyre.
- **MAID** : qeyre.
- **MAN** : pîremêr, pîr.
- **MASTER** : kevne seyda.
- **PAPERS** : tertepêl.
- **ROSE** : sorê gewr.
- **SCHOOL** : kevnedibistan, parêzkar.
- **SQUAW** : werdeka deryayî.
- **TESTAMENT** : kevnerojgar : beşê yekemê kitêba pîroz (Încîl).
- **TIME** : kevn.
- **WIFE** : jina pîr.
- **WIFE'S TALE** : çîroka pîrejinan.
- **WOMAN** : pîrek, pîrejin.
- **WOMAN'S COLD** : sermaya pîrejinê.
- **WORLD** : Ewropa.

OLDEN, *vt.* : pîr bûn.

OLDER, *adj.* : mezintir (pîrtir).

- **BROTHER** : kek, kak.

OLDEST, *adj.* : mezintirîn, pîrtirîn.

OLD GLORY, *n.* : alaya emerîkanî (wîlateyên yekgirtî).

OLD GUARD, *n.* : kevnedesteka parêzkar.

OLDISH, *adj.* : piçekê kevn yan pîr.

OLDNESS, *n.* : pîrîtî, mezinîtî.

OLDSTER, *n.* : pîr, kal.

OLD-WORLD, *adj.* : kevn, pêwendîdarê kevnecîhanê.

OLEACEOUS, *adj.* : wek tuxmê zeytûn û yasemînê.

OLEAGINOUS, *adj.* : rûnî.

OLEANDER, *n.* : jale, rolik, sinco, zol, wirk.

OLEANDOMYCIN : dijzîndewer (derman).

OLEASTER, *n.* : sinc, gosinc, zeytûna hov.

OLEATE, *n.* : oleat : rûnan.

OLECRANON, *n.* : serenîşk.

OLEFIN(ES), *n.* : olifen hîdrokarboniya etilenî.

OLEIC, *adj.* : rûnî, pêwendîdarê tirşiya rûnî.

OLEIFEROUS, *adj.* : berhemdarê rûnî.

OLEO, *n.* : rûnê pîşesazî.

OLEOGRAPH, *n.* : zirkeval.

OLEOGRAPHIC, *adj.* : pêwendîdarê zirkevalî.

OLEOGRAPHY, *n.* : zirkevalî.

OLEOMARGARINE, *n.* : bezê destkar (pîşesazî).

OLEORESIN, *n.* : rûnşirêz.

OLERICULTURE, *n.* : çandin û firotina zerzewatî.

OLEUM, *n.* (*pl.* **OLEA**) : rûn.

OLFACTION, *n.* : bêhnkirin, hişa bêhnkirinê.

OLFACTIVE, *adj.* : bêhndar.

OLFACTOMETER, *n.* : bêhnpîv.

OLFACTORY, *n., adj.* : bêhn, bêhnî.

- **NERVE** : bêhndemar (demara bêhnê).

OLIBANUM, *n.* : helm, hilm.

OLID, *adj.* : genî.

OLIG(O)-, *pref.* : pêşgir e ko piçek e, kêm e, hindik e.

OLIGARCH, *n.* : endamê desteka hikûmeta biçûk.

OLIGARCHIC(AL), *adj.* : pêwendîdarê hukmê girûhek biçûk.

OLIGARCHY, *n.* : desteka girûha biçûk ya hukimdar.

OLIGOCENE, *n.* : rojgarê nûjenê paşî.

OLIGOCLASE, *n.* : texlîtek kan e.

OLIGOCYTHEMIA, *n.* : sorkêmî : kêmiya topkên sor yên xwînê.

OLIGODENDROCYTE, *n.* : xaneyek demarî ye.

OLIGODENDROGLIA, *n.* : şiklek tevnê pêgirekê demarî ye.

OLIGOMER, *n.* : texlîtek polîmer e.

OLIGOPHAGOUS, *adj.* : kêmxwarinxwerî.

OLIGOPOLY, *n.* : pawaniya kêmiyê.

OLIGOPSONY, *n.* : kawdanek bazarî ko çend kiriyar kartêkirinek mezin dikin.

OLIGOSACCHARIDE, *n.* : şekira kêm yekeyên şekira sade têde (zincîreyê ji 2 ta 10).

OLIGOTROPHIC, *n.* : kêmxureka helezî.

OLIO, *n.* : danê têkil.

OLIVACEOUS, *adj.* : keskê zeytûnî.

OLIVERY, *adj.* : zeytûnî.

OLIVE, *n.* : zeytûn, darzeytûn, rengzeytûn.

- **BRANCH** : çiqê zeytûnê : hêma yan nîşana aştiyê.
- **DRAB** : zerê ber bi keskî ve.
- **GREEN** : keskê zeytûnî, sewzîzeytûnî.
- **OIL** : rûnê zeytûnê, tewaş.

OLIVENITE, *n.* : olîvnît : xwêya tirşiya zirnîxî ya mesî (kanek binyat keskzeytûnî, qehweyî, pêtî, yan zer e).

OLIVER, *n.* : kutekê çemikî (bo rastkirina bizmaran).

OLIVINE, *n.* : berê hêja yê keskzeytûnî.

OLIVINIC, *adj.* : zeytûnî.

OLIVINITIC, *adj.* : zeytûniyî.

OLLA, *n.* : qazan.

OLM, *n.* : kimkimeyê şikeftan.

OLYMPIAD, *n.* : olimpiyad : pêşbirkeya cîhaniya her çar salan çarekê.

OLYMPIAN, *adj.* : olimpî.

- **GAMES** : geme yan yariyên werzişiyên olimpî.

OLYMPIC, *adj.* = **OLYMPIAN**.

OLYMPUS, *n.* : çiyayê grekî ko hizir dikirin nişîngeh yan jîngeha Xudayan e.

OMASUM, *n.* : pêçdar : ûrkê sêyemê canewerê kayî.

OMBRE, *n.* : yariya kaxezan (bo sê kesan).

OMBRO-, *pref.* : pêşgir e ko baran e.

OMBUDSMAN, *n.* : nêrevan, zêrevan.

OMEGA, *n.* : tîpa grekî ya dûmahiyê.

OMELET(TE), *n.* : hêkên qelandî.

OMEN, *vt.* : berbîn kirin.

OMENTUM, *n.* : perdeya beziya pêgira parçeyên hinavan.

OMENTUMAL, *adj.* : pêwendîdarê perdeya beziya ûrkî.

OMINOUS, *adj.* : enîreş, enîbeş.

OMINOUSLY, *adv.* : bi enîbeşî.

OMINOUSNESS, *n.* : enîbeşîtî.

OMISSIBLE, *adj.* : feramoşbar.

OMISSION, *n.* : feramoş, hilqetandin, hilqetîn, guhnedan.

OMISSIVE, *adj.* : hilqetîndar.

OMIT, *vt.* : hilqetandin, rakirin, guh nedan.

OMITTED, *adj.* : hilqetandî, rakirî.

OMITTING, *n.* : hilqetandin, rakirin.

OMMATIDIUM, *n.* : hêmanek çavî ya çavên pêkhatiyên movikiyan.

OMNI-, *pref.* : pêşgir e ko hemî yan hemû ye.

OMNIBUS, *n., adj.* : bes, pas (otombîl).

OMNIDIRECTIONAL ANTENNA, *n.* : hewayiya hemû al yan arasteyan.

OMNOFARIOUS, *adj.* : hemecor, hemû texlît.

OMNIFICENT, *adj.* : afirînkarê hemûkî.

OMNIPOTENCE, *n.* : hêzdariya hemûkî, hêza hemûkî.

OMNIPOTENT, *adj.* : şiyayê hemûkî, tuwanayê hemûkî, şiyaniya hemûkî.

OMNIPRESENCE, *n.* : hebûna hemûkî.

OMNIOPRESENT, *adj.* : hebûniya hemûkî.

OMNIRANGE, *n.* : mewdayê hemela.

OMNISCIENCE, *n.* : hemûkîzanî.

OMNISCIENT, *adj.* : hemûkîzan.

OMNIUM GATHERUM, *n.* : koma hemecorî.

OMNIVORA, *n.* : hemûxwer.

OMNIVOROUS, *adj.* : pêwendîdarê hemûxwerî.

OMPHALO-, *pref.* : pêşgir e ko nafik e.

OMPHOLOS, *n.* : nîvek, serkê metalî.

ON, *prep., adv., adj.* : ser, di ber, ber, li ser, cem, nik.

- **AGAIN, OFF AGAIN**, *adj.* : kurtehebûn paşî windabûn .
- **AND OFF** : car caran.
- **AND ~** : berdewam.
- **FOOT** : peya, peyade.
- **PURPOSE** : qestî.
- **SALE** : berfirotin.
- **THE CARPET** : (li ser berkê) sizakirî.
- **THE CHEAP** : erzan.
- **THE OTHER HAND** : li aliyê dî, ji layê dî ve.
- **THE TAPIS** : ber çavî.
- **THE WHOLE** : bi tevayî, giştî yan-gelemperî.
- **TIME** : di demî de.

ONAGER, *n.* : kerê kûvî.

ONANISM, *n.* : kêmdaketin, tuxmav, havêtina derve, tuxmav havêtina bi destî.

ONCE, *adv., conj., n.* : carekê, yekcar.

- **ALL AT ~** : ji nişkekê ve, di yek demî de.
- **OR TWICE** : carekê yan didwan.
- **AND AGAIN** : çend caran.
- **FOR ALL** : dûmahî, carekê û hew.
- **FOR (THIS) ~** : bes ev care, her vê carê.
- **IN A WHILE** : carekê ji caran.
- **OVER** : lez dîtin.
- **UPON A TIME** : carek ji caran.

ONCO-, *pref.* : pêşgir e ko pej e.

ONCOGENESIS, *n.* : pejbûn yan pej(çê)kirin.

ONCOGENIC, *adj.* : pejbûnî.

ONCOGENICITY, *n.* : pejbûnîtî, pejkirinîtî.

ONCOLOGY, *n.* : pejzanî.

ONCOMING, *n.* : hatî, nêzîkbûnî.

ONCORN VIRUS, *n.* : girûha vîrûsên pejbûnê.

ONE, *adj., n., pron.* : yek, êk, kit, tek, kesek.

- **AFTER THE OTHER** : yeke yeke, yek li dûv yek.
- **AT A TIME** : yeke yeke.
- **AND ALL** : hemû.
- **BY ONE** : yeke yeke, yek yek, tek tek.
- **CHAIN** : yekrizde, yekzincîre.
- **EYED** : yekçav, tircal.

- **FIFTH** : pêncek.

- **LEGGED** : yekling.

- **NINETEENTH** : nozdehek.

- **OPINION** : yekraman, yekhizir, yekrayî.

- **SEEDED** : yektovî.

- **THIRTIETH** : sihyek, siyek.

- **WITH ANOTHER** : bi gelemperî, bi gişti, bi tebayî.

- **TO BE MADE ~** : şûkirin.

ONE-EGG, *adj.* = **MONOVULAR.**

ONE-HORSE, *adj.* : yekhesp (kişan).

ONEIRO-, *pref.* : pêşgir e ko xewn e.

ONEIROCRITICAL, *adj.* : xewnraveyî.

ONEIROCRITICISM, *n.* : xewnraveyîtî.

ONEIROMANCY, *n.* : xewnravekirin.

ONE LINER : kurtetirane.

ONENESS, *n.* : yekîtî.

ONER, *n.* : navdar.

ONEROUS, *adj.* : sext, zehmet.

ONEROUSLY, *adv.* : bi zehmetî, bi sextî.

ONEROUSNESS, *n.* : zehmetîtî, sextîtî.

ONESELF, *pron.*: xwe (xo).

ONE-SHOT, *adj.* : yekberik.

ONE-SIDED, *adj.* : yek-rex.

ONE-STEP, *n.* : yekpêngav (sema).

ONE-TAILED, *adj.* : (yekdûv) : azmûna hejmarî.

ONE-TIMER, *adj.* : berê, kevn.

ONE-TRACK, *adj.* : yekrê, teng.

ONE-WAY, *adj.* : yekrê, yekaraste, yekber.

ONGOING, *adj.* : pêşveçûyî (werar).

ONION, *n.* : pîvaz, piyaz.

- **DOME** : quba pîvazî.

- **GREEN ~** : pîvazterk.

- **SEA ~** : pîvaza kûvî.

- **SKIN** : kaxezpîvazî (kaxezek qayim û rohn e).

ONIONRY, *adj.* : pîvazî.

ONIUM, *n.* : iyona erêbargehkirî.

ONE-LINE, *n.* : li ser hêla rêasinî.

ONLOOKER, *n.* : bîner, temaşeker.

ONLY, *adj., adv.* : her, tenha, tenê, tinê, encex, meger.

ONOMASTIC, *adv.* : navî : pêwendîdarê nav û navan.

ONOMASTICS, *n.* : peyivzanî.

ONOMATOLOGY, *n.* = **ONOMATICS.**

ONOMATOPOEIA, *n.* : navkirina tiştan ji dengan.

ONOMATOPEIC, *adj.* : pêwendîdarê navkirina tiştan ji dengan.

ON RUSH, *n.* : vizik, êrîş, pêşveçûn.

ONSET, *n.* : sereta, destpêk.

ON SHORE, *adj., adv.* = **ASHORE.**

ON SIDE, *adj., adv.* : li rexê rast.

ONSLAUGHT, *n.* : pelamar, êrîş, hêriş.

ONT(O)-, *pref.* : pêşgir e ko heyîn e, zindî ye.

ON-THE-JOB, *adj.* : li ser karî (rahînan).

ONTIC, *adj.* : rastheyî.

ONTO, *prep.* : li ser, jor, hîdar.

ONTOGENESIS, *adj.* : pêwendîdarê guhorîna mirovî.

ONTOGENY, *n.* : guhorîna mirovî.

ONTOLOGICAL, *adj.* : hebûnî, hebûnîzanî.

ONTOLOGIST, *n.* : hebûnzan.

ONTOLOGY, *n.* : hebûnzanî.

ONUS, *n.* : erk, bar, berpirs.

ONWARD(S), *adv., adj.* : pêşve.

- ONYM, *suff.* : paşgir e ko nav e, peyiv e.

ONYMOUS, *adj.* : penî.

ONYX, *n.* : oniks : berek hêja ye, texlîtek kiwartz e.

- MARBLE : mermerê oniksî.

OOCYTE, *n.* : (piz) hêk berî gehiştinê.

OOGAMETE, *n.* : mêzayend.

OOGAMOUS, *adj.* : (çêkirî) ji çend zayendên nêrikên livok û gelek zayendên mêyên nelivok.

OOGENESIS, *n.* : çêbûn û gehiştina (piz) hêkê.

OOH, *interj.* : oh!.

OOLITE, *n.* : kilsa dêndikî.

OOLOGY, *n.* : balindehêkzanî.

OOLONG, *n.* : çapa girana Çînî.

OOMPH, *n.* : çalakî, çelengî, dilber, rakêşana zayendî.

OONT, *n.* : hêştir.

OOSPHERE, *n.* : (piz) hêka nepeyînkirî.

OOSPORE, *n.* : peyînker.

OOTHECA, *n.* : kelpikê reqê hêkê.

OOTID, *n.* : hêkxane.

OOZE, *n.* : teşene, zengaw, zong, şîrbûyî, delîn, lîm, teqn.

OOZE, *vt.* : dilop kirin, delîn kirin.

OOZED, *adj.* : delînkirî.

OOZING, *n.* : teşenekirin.

OOZY, *adj.* : şirî, teqnî, delînî.

OPACITY, *n.* : tarîtî, lêlî.

OPAH, *n.* : texlîtek masiya deryayî ye.

OPAL, *n.* : opal : berek hêja ye (rengî diguhorit).

OPALESCENCE, *n.* : çirîskbûn , teyisîn.

OPALESCENT, *adj.* : çirîskdar.

OPALESCENTLY, *adv.* : bi çirîskdarî.

OPALINE, *n., adj.* : opalî, çirîskdarî, teyisî.

OPAQUE, *n., adj.* : tarî, lêl.

OPE, *adj., vt., i.* = **OPEN**.

O.P.E.C. **ABBR. FOR ORGANIZATION OF PETROLEUM EXPORTING COUNTRIES**: rêxistina welatên hinartinderên neftê.

OPED PAGE, *n.* : laperê gotarên taybet.

OPEN, *n., adj.* : vekirî, kiraw, ve, beş.

- AIR : derve.

- AND-SHUT : gelek asan diyar.

- CHAIN : rizde yan zincîra vekirî.

- CIRCUIT : gera vekirî, gêjenî kiraw.

- DOOR : derî vekirî (bo hemûyan).

- EARS : guhdar.

- ENDED : neradekirî.

- EYED : hişyar, çavvekirî, wurya.

- EYES : hişyar.

- HAND : merd, dilvera.

- HANDED : destvekirî, destfireh, têrnan.

- HANDEDLY : bi destfirehî.

- HANDEDNESS : destfirehîtî.

- HEARTED : dilsoz, rast, dilovan.

- HEARTEDLY : bi dilsozî.

- HEARTH PROCESS : rêbaza kûrheya vekirî (bo çêkirina polayî).

- HEARTH STEEL : polayê kûrheya vekirî.

- HOUSE : mala vekirî (bo mêvanan).

- MINDED : dilfireh, bêpêşbiryar.

- MINDEDLY : bi dilfirehî, bi bêpêşbiryar.

- MINDEDNESS : dilfirehîtî, bêpêşbiryarîtî.

- MOUTHED, *adj.* : guhişî.

- PLACE : evş.

- POLINATED : peyînxweristî.

- **SESAME** : weke kuncî : cadûgerî : çiroka Elî Baba û çil dizan (ji hezar û şev) .

- **SEASON** : demê nêçîrê û masîgirtinê.

- **SHOP** : kargeha vekirî (bo endam û ne endamên yekîtiya karkeran).

- **SYSTEM** : rêzika vekirî, pêroy kirawe.

- **WORK** : neqşê kunkirî.

- **WEATHER OR WINTER** : nesirî (neqerisî).

- **THE ~** : nîva deryayî, çol, bayêhîn.

- **TO COME UP INTO THE ~** : hizra xwe eşkera kirin.

- **WITH ~ ARMS** : germepêşwazî.

OPEN, *vt.i.* : vekirin, vebûn, dest pê kirin.

- **TO ~ A BUSINESS** : karek dest pêkirin.

- **TO ~ AN ACCOUNT** : hejmarek li diravgehî vekirin yan dest pê kirin.

- **TO ~ A CAMPAIGN** : dest bi xebata helbijartinê kirin.

- **TO ~ FIRE** : teqe kirin, agir vekirin.

- **TO ~ ONE'S EYES** : çavên xwe vekirin (anko guhişînê diyar dikit).

- **TO ~ THE HEART** : dil vekirin, eşkera axiftin.

- **TO ~ THE MIND** : hiş berfireh kirin.

OPEN-OUT, *vt.i.* : vekirin, berfireh kirin.

OPENABLE, *adj.* : vekirbar.

OPENED, *adj.* : vekirî, vebûyî.

OPENER, *n.* : vekirek, qotîbirr.

OPENING, *n.* : vekirin, vebûn , kunîle, keliştek, derçe.

OPENING-TIME : demê vekirinê (bo karî), demê destpêkirina karî.

OPENLY, *adv.* : vekirî, bi eşkerayî.

OPENNESS, *n.* : vekirîtî.

OPEN-UP, *vt.* : diyar kirin, berdest kirin.

O PEOPLE : gelî xelkê, gidyano.

OPERA, *n.* : opera : kirdara dramiya stran û mûzîqeyî.

- **COMIC ~** : operaya tiraneyî.

- **GRAND ~** : operaya şikûdar (bê berhevdan).

- **GLASS** : dûrbîn.

- **HOUSE** : opera xane.

- **LIGHT ~** : operaya sivik.

OPERABILITY, *n.* : karbarîtî, karkirinbarîtî.

OPERABLE, *adj.* : karbar (karkirinbar).

OPERAND, *n.* : çarebariya nijdarî, tibaba kirdarî.

OPERANT, *adj.* : karîger.

OPERANTLY, *adv.* : bi karîgerî.

OPERATE, *vi.t.* : kar kirin, kar têkirin, nişterî li ser kirin.

OPERATED, *adj.* : karkirî.

OPERATIC, *adj.* : operayî.

OPERATING, *n.* : dadan, gerandek, geranek, kirdarkirin, karkirin (makîne).

- **ROOM** : jora nijdariyê.

- **TABLE** : mêzanijdariyê.

- **THEATRE** : nijdarîgeh.

OPERATION, *n.* : kirdarî, kirde, dadan, geranek, kirdar, gerandek, tevger, kiryar, karpêkirin, karkirin (makîne).

- **CENTRE OF ~S** : nîveka tevgeran.

OPERATIONAL, *adj.* : nijdarî, kirdarî.

OPERATIONALISM, *n.* : hizra ko zaravên gotinên zanistî yên neşîtelî pêviyayî diyarkirinê ne (bi kirdarên naskirinbar û dubarebar).

OPERATIVE, *n., adj.* : karîger.

OPERATIVENESS, *n.* : karîgerîtî.

OPERATIZE, *vt.* : operayî kirin.

OPERATOR, *n.* : mekanîk, karker, nijdar, kardarê pîşesazî yan bazirgamî.

OPERCULAR, *adj.* : serdevkî.

OPERCULATE(D), *adj.* : serdevkirî.

OPERCULUM, *n.* : serdevk.

OPERETTA, *n.* : operet : opera ya kurt û sivik.

OPEROSE, *adj.* : sext, zehmet, zehmetkêş.

OPEROSELY, *adv.* : bi sextî yan zehmetî.

OPEROSENESS, *n.* : sextîtî, zehmetîtî.

OPHIDIAN, *n., adj.* : mar, marî.

OPHIO-, *pref.* : pêşgir e ko mar e.

OPHIOLATRY, *n.* : marperistin.

OPHIOLOGY, *n.* : marzanî.

OPHIOPHAGOUS, *adj.* : marxwer.

OPHITE, *n.* : mar, marber : kevirek pinîkirî ye.

OPHITIC, *adj.* : marî.

OPHTHALM(O)-, *pref.* : pêşgir e ko çav e.

OPHTHALMIA, *n.* : çavkulî.

OPHTHALMIC, *n., adj.* : çavî.

OPHTHALMITIS, *n.* : çavkulî.

OPHTHALMOLOGIC(AL), *adj.* : çavpijîşkî.

OPHTHALMOLOGICALLY, *adv.* : bi çavpijîşkî.

OPHTHALMOLOGIST, *n.* : çavpijîşk.

OPHTHALMOLOGY, *n.* : çavijîşkî.

OPHTHALMOTOMY, *n.* : çavpijîşkî.

OPHTHALMOSCOPE, *n.* : çavbîn.

OPHTHALMOSCOPIC, *adv.* : (pêwendîdarê) çavbînî.

OPHTHALMOSCOPY, *n.* : çavbînîtî.

OPIATE, *n., adj.* : afyon, razanker, sirker, tezînker, hedarker.

OPIATE, *vt.* : tezandin, sir kirin, hedar kirin.

OPINE, *vt.* : (hizrê) derbirrîn.

OPINED, *adj.* : (hizir) derbirrî.

OPINING, *n.* : derbirrîn.

OPINION, *n.* : hizir, raman, ra, bîr.

- **LEGAL (RELIGIOUS) ~** : rêdana ayînî.
- **TO ACT UP TO ONE'S ~** : wek hizir bikit karî bikit.
- **TO HAVE THE COURAGE OF ONE'S ~** : ko aza bit wek dibêji ko hizra wî ye.

OPINIONATED, *adj.* : rikdar (li ser hizra xwe man).

OPINIONATIVE, *adj.* : rikdar, bawermendî.

OPINIONATIVENESS, *n.* : rikdarîtî.

OPINIONED, *adj.* : hizirdar.

OPIOID, *adj.* : (wek) afyonî.

OPISOMETER, *n.* : kirvpîv.

OPISTHO-, *pref.* : pêşgir e ko paş e, pişt e.

OPISTHOGRAPH, *n.* : kevlê li ser herdu rûyan nivîsin.

OPIUM, *n.* : afyon, tiryak.

- **~ DEN** : afyongeh (ko afyonê dikêşin).
- **~ HABIT** : afyonbûngî.
- **~ POPPY** : xişxaş, nîsanî.
- **~ SMOKER** : afyonkêş.

OPIUM, *vt.* : (bi afyonê) çare yan derman kirin.

OPIUMISM, *n.* : afyonîtî.

OPIUMIZE, *vt.* : afyon kirin.

OPODELDOC, *n.* : hetwana ji sabûnê çêkirî.

OPOPANAX, *n.* : şîrêzek genî ye.

OPOSUM, *n.* : canewerek emerîkanî hebandar e.

OPPIDAN, *n.* : nişteciyê bajêrî.

OPPILATE, *vt.* : gîro kirin.

OPPILATION, *n.* : gîrokirin.

OPPONENCY, *n., adj.* : neyarî(tî).

OPPONENT, *adj.* : neyar, dijmin, mêmil, hewane.

OPPORTUNE, *adj.* : kêrhatî.

OPPORTUNELY, *adv.* : bi kêrhatinî, di demî de.

OPPORTUNENESS, *n.* : kêrhatinîtî.

OPPORTUNISM, *n.* : xwegehînkî, helperistî, delîvegirî, keysgirî.

OPPORTUNIST, *n.* : keysgir, delîvegir, helperist, xwegehînk, helxwa, gihanok, keysbaz.

OPPORTUNISTIC, *adj.* : helperistî, keysbazî.

OPPORTUNISTICALLY, *adv.* : bi keysgirî.

OPPORTUNITY, *n.* : derf, keys, delîve, hel, fesal, derfet.

OPPOSABILITY, *n.* : bergirbarîtî, berhelistbarîtî.

OPPOSABLE, *adj.* : bergirbar, berhelistbar.

OPPOSE, *vt.* : dijî kirin, vepijilandin, rikeberî kirin.

OPPOSED, *adj.* : vepijilandî, hevdij, hawdij, bergirîkirî, rikeberkirî.

OPPOSELESS, *adj.* : bêbergir.

OPPOSER, *n.* : dijber, rikeber.

OPPOSING, *n.* : bergirîkirin, rikeberîkirin.

OPPOSITE, *adj.* : hevdij, hawdij, vajî, pêşber, hevber, hember, beramber, bevil, helgerayî, pêş, li ber, rûber, pêşber.

- **DIRECTIONS** : dijaraste.
- **NUMBER** : berdêlê hevber.
- **SEX** : zayendê yan regezê beramber.
- **TO** : dij.

OPPOSITELY, *adv.* : bi hemberî, hemberkî.

OPPOSITENESS, *n.* : hemberîtî, beramberîtî.

OPPOSITION, *n.* : dijî, dijayetî, rikeberî, beraberî, bergirî, hevrikî, neyarî, rûberî, berberekanî, pêşgirtin.

OPPOSITIONAL, *adj.* : dijkarî (pêwendîdarê dijkarî), rikeberî, berhelistî.

OPPOSITIONIST, *n.* : dijkar (endamê dijayetî yan rikeberiyê), rikeber, berhelistkar.

OPPOSITIVE, *adj.* : neyarîxwaz.

OPPRESS, *vt.* : tepeser kirin, mirîto kirin.

OPPRESSED, *adj.* : tepeserkirî.

OPPRESSION, *n.* : tepeserî, zordarî, pêstûrî, çewsandin, zor, azardan, sitem, sitemkarî, sitemî, serkutkirin.

OPPRESSIVE, *adj.* : sitemkar, zordar.

OPPRESSIVELY, *adv.* : bi zordarî.

OPPRESSIVENESS, *n.* : zordarîtî, tepeserîtî.

OPPRESSOR, *n.* : zordar, zordest, sitemkar.

OPPROBRIOUS, *adj.* : gileyî, gazindeyî.

OPPROBRIUM, *n.* : kotî, şermizarî, riswayî.

OPPUGN, *vt.* : êrîş kirin, berhevdan kirin, derew hînan der.

OPPUGNANCE, *n.* : êrîşkirin, vepijilîn, dijayetî.

OPPUGNANCY, *n.* = **OPPUGNANCE**.

OPPUGNANT, *adj.* : dij, êrîşker.

OPPUGNATION, *n.* : vepijilandin, dijkirin, êrîşkirin.

OPPUGNER, *n.* : êrîşker, berhevdanker.

OPS, *n.* : xudabanûya dirûnê li nik Romanan.

OPSINATH, *n.* : mirovê dereng hîn dibit.

OPSONIC, *adj.* : sîrêji.

OPSONIN, *n.* : opsonîn : madeyek di nav xwînavê de, sîrêj.

OPSTETRICS, *n.* : dapîrzanî.

-OPSY, *suff.* : paşgir e ko azmûn e.

OPT, *vt.* : hevyaz kirin, helbijartin.

- **TO ~ OUT** : (jê) derketin.

OPTANT, *n.* : helbijêr.

OPTATIVE, *n., adj.* : bilanî, hîvîxwaz, gerane.

- **MOOD** : desteyek ji lêkerên hîviyê.

OPTATIVELY, *adv.* : bi hîvîxwazî.

OPTIC, *n., adj.* : çavî, dîtinî, bînayî.

- **AXIS** : tewereya bînayî.

- **NERVE** : demar yan riha dîtinê.

- **THALAMUS** : mejîriha dîtinê.

OPTICAL, *adj.* : dîtinî, bînayî.

- **ABERRATION** : ladana dîtinî yan bînayî.

- **ACTIVITY** : çalakiya dîtinî.

- **IMAGE** : wêney bînayî.

OPTICALLY ACTIVE, *adj.* : bînayî çalak.

OPTICIAN, *n.* : bînayîzan, bînayîwan, dîtinzan, berçavikfiroşî, çêkerê berçavikan.

OPTICS, *n.* : dîtinzanî, bînînzan, bînayîzanî.

OPTIMAL, *adj.* : baştir, çaktir, tekûz.

OPTIMALITY, *n.* : baştirîtî, tekûzîtî.

OPTIMALLY, *adv.* : bi baştirî, bi tekûzî.

OPTIMISM, *n.* : geşbînî, başbînî.

OPTIMIST, *n., adj.* : geşbîn, çakbîn.

OPTIMISTIC, *adj.* : geşbîn.

OPTIMISTICALLY, *adv.* : bi geşbînî, geşbînkî.

OPTIMIZATION, *n.* : baştirînkirin, çaktirîn kirin.

OPTIMIZE, *vi.t.* : baştirîn kirin, çaktirîn kirin.

OPTIMIZED, *adj.* : baştirîn kirî, çaktirînkirî.

OPTIMIZER, *n.* : baştirînker, çaktirînker.

OPTIMIZING, *n.* : baştirînkirin, çaktirîn kirin.

OPTIMUM, *n.* : baştirîn, çaktirin, nimûnetirîn, goncaw, tekûz.

OPTION, *n.* : helbijartin.

OPTION, *vt.* : helbijartin, arezû kirin, niyaz kirin.

OPTIONAL, *adj.* : arezûyî, helbijartinî.

OPTIONALLY, *adv.* : bi helbijartinî, bi arezûyî, helbijartinkî.

OPTOMETER, *n.* : dîtinpîv, bînahîpîv.

OPTOMETRIC, *adj.* : dîtinpîvî.

OPTOMETRIST, *n.* : dîtinpîvzan.

OPTOMETRY, *n.* : dîtinpîvan, bînînpêwan.

OPTOPHONE, *n.* : alava ronahiyê diguhorît dengî (ronahî-dengguhêr).

OPULENCE, *n.* : dewlet, saman, newa, dewlemendî, bextiyarî.

OPULENT, *adj.* : dewlemend, zehf.

OPULENTLY, *adv.* : bi dewlemendî, bi zehfî yan mişeyî.

OPUNTIA, *n.* : hêjîra dirrikî.

OPUS, *n.* : parçeyek mûzîqe.

OPUSCULE, *n.* = **OPUSCULUM**.

OPUSCULUM, *n.* : nivîserê mûzîqeyî yan kurtetorî.

OR, *conj., n.* : yan, an, ya.

-OR, *suff.* : paşgir e ko kiryar e.

ORACH, *n.* : helezê baxçeyê malê, spînaxa çiyayî.

ORACLE, *n.* : oldar, navbêjê sirûsî, sirûşgeh, sirûşa Xudayî, rawêjipendiyar, bersiva pendiya binecih.

ORACULAR, *adj.* : aloz, şikûdar, pendiyar, sirûşî, pêxemberî.

ORACULARITY, *n.* : sirûşîtî.

ORACULARLY, *adv.* : bi sirûşî, sirûşkî.

ORACY, *n.* : şiyana, axiftina rewan, rewanbêjî.

ORAL, *n., adj.* : lêvikî, zarkî, devkî, bi devî.

- **EXAMINATION** : azmûna lêvikî yan zarkî (ne nivîskî).

- **HISTORY** : zanîna dîrokî bi didarî li gel mirovên jêhatî kom dibit.

ORALITY, *n.* : zarkîtî.

ORALLY, *adv.* : bi zarkî, bi devî yan lêvikî.

ORANGE, *n.* : pirteqal, pirteqalî.

- **BITTER ~** : narinc.
- **BLOSSOM** : gulpirteqal.
- **COLOR** : pirteqalî.
- **CHROMIDE** : masiyek zer yan zerê sor û pinîkirî.
- **FIN** : texlîtek masî ye (wek mêkê).
- **HAWKWEED**, *n.* : firîziyek ewropî li ser gulpirteqalê sortîrêjî.
- **MAN** : endamê civatek nihînî (protî) li Îrlende.
- **PEEL** : zivir wek tîvilê priteqalê.
- **PEKOE** : çaya nayaba hindî yan Sirîlankî.
- **STICK** : darkê pirteqalî.
- **TIP** : texlîtek pelpelîtk e.
- **WIFE** : pirteqalfiroş (jin).
- **WOOD** : darpirteqal.

ORANGEADE, *n.* : şîrêza pirteqalan.

ORANGERY, *n.* : pirteqalgeh : xanîkê şûşe yê ji bo çandina pirteqalan li welatên sar.

ORANGISH, *adj.* : piçekê pirteqalî.

ORANG(E)Y, *n.* : rengpirteqalî.

ORATE, *vt.* : axiftin (qebeyî).

ORATED, *adj.* : qebeaxiftî (bêjayî).

ORATING, *n.* : qebeaxiftin (bêjayî).

ORATION, *n.* : axiftin (qebe yan bêjayî).

ORATOR, *n.* : bêja, axiftinker.

ORATORESS, *n.* : bêja yan axiftinker (jin).

ORATORIAN, *n.* : axiftinkerê oldar.

ORATORICAL, *adj.* : bêjayî.

ORATORIO : sirûda ayînî, parçemûzîqeya ayînî.

ORATORIZE, *vi.* = **ORATE.**

ORATORY, *n.* : nivêjgeh, gotar, gotarzanî.

ORB, *n.* : cixiz, xûlgeh, ger, stêr, çav, tepk.

ORBICULAR, *adj.* : cixizî, çemereyî, xûlgehî, tekûz.

ORBICULARIS ORIS, *n.* : têwera devî.

ORBICULARIS PARPEBRARUM : masûlkeya qepûlkê.

ORBICULARLY, *adv.* : bi çemereyî yan xûlgehî.

ORBICULATE, *adj.* : girûvir.

ORBIT, *n.* : govek, ger, dêrîn, felek, xûlgeh, sûrgeh, ziviringeh, çerx.

ORBITAL, *adj.* : xûlgehî, sûrgehî, govekî.

- **ELECTRON** : elektirona govekî yan xûlgehî.
- **VELOCITY** : leza govekî, xûlgehî yan sûrgehî.

ORBITER, *n.* : xûlgeh ger, govekger.

ORBITLESS, *adj.* : bê govek yan ger, bê xûlgeh.

ORC(A), *n.* : dehbeyê deryayî.

ORCHARD, *n.* : rez, bîstan, bax, cinîk.

- **GRASS** : rezgiya.
- **MAN** : rezvan.

ORCHARDIST, *n.* : rezvan.

ORCHESTIC, *adj.* : dawetî, semayî, govendî, dîlanî.

ORCHESTRA, *n.* : orkestra : sazbend.

ORCHESTRAL, *adj.* : sazbendî.

ORCHESTRALLY, *adv.*: bi sazbendî, sazbendkî.

ORCHESTRATE, *vt.i.* : sazbend kirin, rêk xistin.

ORCHESTRATED, *adj.* : sazbendkirî, rêkxistî.

ORCHESTRATING, *n.* : sazbendkirin, rêkxistin.

ORCHESTRATION, *n.* : sazbendkirin, rêkxistin, orkestrakirin.

ORCHESTRATIONAL, *adj.* : orkestrayî, sazbendî, rêkxistinî.

ORCHESTRINA OR ORCHESTRON, *n.* : alavek mekanîkî dengê orkestrayî didit.

ORCHID, *n.* : orkîd, texlîtek helez e, rengê sivikê erxiwanî.

ORCHIDACEOUS, *adj.* : (pêwendidarê) orkidî.

ORCHIL(LA), *n.* : heşa sor yan binefşî (ji kevzekê çêdikin).

ORCHIS, *n.* : orkidê çolê.

ORCHITIS, *n.* : gunkulbûn .

ORCIN(OL), *n.* : madeyek belûrî yê kevzî û bêreng e (bo heşê bi kar dihêt).

ORDAIN, *vt.* : oldar kirin, ferman kirin, dadimezrandin.

ORDAINER, *n.* : oldarker.

ORDAINMENT, *n.* : oldarkirin.

ORDEAL, *n.* : tomat, domat, naxoşî.

ORDER, *n.* : ferm, ferman, rêz, rêk, paye, şêwaz, rêzik, ser û berî, ferkar, ferwar, pergel, pile.

- **A LARGE (TALL) ~** : erkek zehmet yan sext.
- **IN ~** : rew, rêk, rêzikî, peyhatî.
- **IN ~ OF SIZE OR IMPORTANCE** : qebare yan giringiya peyhatî.
- **IN ~ TO** : da ko.
- **IN SHORT ~** : dem û dest, di cih de.
- **MADE TO ~** : wek viyayî çêkirî.
- **ON ~** : xwastî, berdest.
- **BOOK** : deftera xwastinê (bo firotinê).
- **FORM** : nimûneya xwastinê.
- **OF BATTLE** : rêkînana bezmê.
- **OF BUSINESS** : melhezeya karî.
- **OF MAGNITUDE** : beyava mezniyê.
- **OF THE DAY** : karnameya rojê.
- **OF PAPER** : karnameya civata gelî (perlemanî).
- **OUT OF ~** : kêrnehatî.
- **TO TAKE (HOLY) ~S** : bûn oldar.

ORDER, *vt.* : ferman kirin.

- **TO ~ (A PERSON) ABOUT** : hirve û wêve bûn (hinartin), zordarî kirin.

ORDERED, *adj.* : şîl, fermankirî, rêkxistî, rêzikî.

ORDERING, *n.* : fermankirin.

ORDERLY, *adj., adv.* : ser û ber, serhev.

- **BIN** : sindoqa gilêşî.
- **BOOK** : tomara fermanan.
- **OFFICER** : efserê xizmetê.

ORDINAL, *n., adj.* : rêzdar, rêza jimar, nameya oldarkirinê.

- **NUMBER** : jimarrêzkirinî.

ORDINANCE, *n.* : karek Xudayî, ayînî, ferman, qanûna deverî.

ORDINAND, *n.* : navkirî bo oldarî.

ORDINARILY, *adv.* : bi asayî, asayekî.

ORDINARINESS, *n.* : asayîtî.

ORDINARY, *n., adj.* : asayî, asa.

- **IN ~** : di xizmeta kirdarî de.

ORDINATE, *n.* : tewereya stûnî.

ORDINATION, *n.* : oldarkirin.

ORDNANCE, *n.* : cebexame, tom, topxane, barût û gulle, keresteyên şerî.

- **DATUM** : têkraya rêkara deryayî.
- **SURVEY** : rûpîvana mîrî.

ORDINEE, *n.* : nû qeşe yan oldarkirî.

ORDONNANCE, *n.* : lêkdana rêzikî.

ORDOVICIAN, *n.* : (period) demê duhemê rojgarê kevn.

ORDURE, *n.* : gû, rix, pîs, pîsatî.

ORE, *n.* : kanzaya xav, kanzayî xaw.

- **DRESSING** : paqijkirina kanê xav.

OREAD, *n.* : periya çiyayî.

ORECTIC, *adj.* : niyazî, dilçûnî.

OREGANO, *n.* : nefela hişk (bo biharatkirinê).

OREGON GRAPE, *n.* : teraşek her kesk e û gulzer e ber wek tûyê ye piçekê şînreş e.

OREIDE, *n.* : texlîtek pirincê wek zêrî ye.

OREOGRAPHY OR OREOLOGY, *n.* = **OROGRAPHY**.

ORFE, *n.* : masîzêrin.

ORGAN(O)-, *pref.* : pêşgir e ko endam e.

ORGAN, *n.* : endam, lebat, organ (alava mûziqeyî) org, demrast (rojname, kovar).

- **GRINDER** : organjenê kolanan.

-**S OF THE CHEST CAVITY** : hinav.

ORGANDIE, *n.* : organdî : texlîtek pembûyê tenik e wek mûslînî.

ORGANELLE, *n.* : avahiya rêkxistî di nav xameyêda.

ORGANIC, *adj.* : endamî.

ORGANICALLY, *adv.* : bi endamî, endamkî.

ORGANICITY, *n.* : endamîtî.

ORGANISM, *n.* : zîndewer.

ORGANIST, *n.* : organjen, orgjen.

ORGANIZATION, *n.* : dezgeh, damezran, rêkxistin, rêkxiraw.

ORGANIZATIONAL, *adj.* : rêxistinî.

ORGANIZABLE, *adj.* : rêxistinbar.

ORGANIZE, *vt.i.* : bi rêk xistin, damezrandin.

ORGANIZED, *adj.* : rêkxistî, serhev, seryek, rêkxiraw.

ORGANIZER, *n.* : rêkxer.

ORGANIZING, *n.* : ser û ber kirin, damezrandin.

ORGANOGENESIS, *n.* : zayîn û çêbûn a endaman.

ORGANOGRAPHY, *n.* : endam ravekirin.

ORGANOLEPTIC, *adj.* : pêwendîdarê endamên sehkirinê.

ORGANOLOGY, *n.* : endamzanî.

ORGANOMERCURIAL, *n.* : pêkhatiya endamiya cîwe têde ye.

ORGANOMETALLIC, *adj.* : pêwendîdarê pêkhatiya endamî ya ko kanek bi karbonî ve girêdayî têde ye.

ORGANON, *n.* : awayê zanînê, rêbaza hizirkirinê.

ORGANOTHERAPY, *n.* : endamkirin (bikarînana endamên caneweran bo çarekirinê).

ORGANUM, *n.* : çenddengî.

ORGANZA, *n.* : perûkê tenikê rohnê avirmîşî.

ORGANZINE, *n.* : ta (ben) yê avirmîş.

ORGASM, *n.* : hejîna daketinê, perîn.

ORGASMIC, *adj.* : perînî.

ORGASTIC, *adj.* : perînî.

ORGEAT, *n.* : şeraba bahîvan (ne alkuholî ye).

ORGIASTIC, *adj.* : sitarî, serseriyî.

ORGIASTICALLY, *adv.* : bi sitarî yan serserîtî, sitarkî.

ORGONE, *n.* : oz yan wizeya jiyandarî.

ORGULOUS, *n.* : serfiraz.

ORGY, *n.* : serserîtî, sitarîtî.

ORIBATID, *n.* : zêndiyên hûrên caneweran.

ORIBI, *n.* : pezkûviyek efrîqayî biçûk e.

ORIEL, *n.* : pencerka derhatî (ji diwarî).

ORIENT, *n.* : rojhelat, xorhelat.

ORIENT, *vt.* : rojhelat kirin, araste kirin, jêhatî kirin, guhartin.

ORIENTAL, *adj.* : rojhelatî.

- **FRUIT MOTH** : moraneya mîweyan.

ORIENTALISM, *n.* : rojhelatnasî.

ORIENTALIST, *n.* : rojhelatnas.

ORIENTALIZE, *vt., i.* : rojhelatî kirin, rojhelatî bûn.

ORIENTALLY, *adv.* : bi rojhelatî, rojhelatkî.

ORIENTATE, *vt., i.* : ber bi rojhelatî ve kirin (avahî), hîn kirin (têgehandin).

ORIENTATED, *adj.* : ber bi rojhelatî ve kirî, hînkirî.

ORIENTING, *n.* : ber bi rojhelatî ve kirin, hînkirin.

ORIENTATION, *n.* : araste kir(d)in, şayandin, hînkirin, ber bi rojhelatî ve kirin.

ORIENTED, *adj.* : hînkirî (rewşenbirî arastekirî).

ORIENTEERING, *n.* : werzîşa rênaskirinê (peya û li devera sext yan asê).

ORIFICE, *n.* : kunik, derik, kelîştek.

ORIFLAMME, *n.* : alaya şerî yan cengî.

ORIGAN OR ORIGANUM, *n.* : nefela çolê.

ORIGIN, *n.* : jêder, nijad, nijadî, regez, rih, sifn, ûcax, binçîne, binyat, kanîgeh, bingeh, hîm, bineret, kan, bineçe, binc, mak, tewar, xîm.

- **IN EVERY THING** : sifn.

ORIGINAL, *adj.* : resen, nijad, torîn, babikî, nuwêjen, xwerû, xweristî.

- **SIN** : guneha nijadî (ketina Adem pêxemberî).

ORIGINALITY, *n.* : resenîtî, torînîtî.

ORIGINALLY, *adv.* : bi resenî, resenkî.

ORIGINATE, *vt., i.* : vezikîn, peyda bûn.

ORIGINATED, *adj.* : vezikî, nû(wê)jen bûyî.

ORIGINATING, *n.* : nijadkirin.

ORIGINATION, *n.* : vezikîn, peydabûn, nûjen.

ORIGINATIVE, *adj.* : dahênerî.

ORIGINATOR, *n.* : dahêner.

ORINASAL, *n.* : dengê difnî-devî.

ORIOLE, *n.* : balinde ye (wek qirê ye).

ORION, *n.* : leyî û mecnûn, komik.

ORIONID, *n.* : yek ji rêzika nêzeyî (ko ser geş e li komikî).

ORISMOLOGY, *n.* : zaravzanî.

ORISON, *n.* (*arch.*) : nivêj.

ORLE, *n.* : şerîta zirava rexê metalî.

ORLOP, *n.* (**ORLOPDECK**) : pişta jêriya gemiyê.

ORMAZD, *n.* : Ahûramazda.

ORMER, *n.* : texlîtek şeytanok (guhder-ya).

ORMOLU, *n.* : pirinc yan mifriqê zêrkirî (zêrkêş) bo xirûmirî.

ORNAMENT, *n.* : xeml, xişir, rewş, zêwer.

ORNAMENT, *vt.* : xemlandin.

ORNAMENTAL, *adj.* : xemlî(nî).

ORNAMENTALISM, *n.* : xemlînîtî.

ORNAMENTALIST, *n.* : xemlkar.

ORNAMENTALLY, *adv.* : bi xemlînî, xemlkî.

ORNAMENTATION, *n.* : xemlandin.

ORNAMENTED, *adj.* : zêrkêş, xemlandî.

ORNATE, *adj.* : (bêqam) xemlandî.

ORNATELY, *adv.* : bi xemlînî.

ORNATENESS, *n.* : xemlîtî.

ORNERINESS, *n.* : rikdarîtî, kotî.

ORNERY, *adj.* : rikdar, bedmad, şerok.

ORNITH(O)-, *pref.* : pêşgir e ko balinde ye.

ORNITHIC, *adj.* : balindeyî.

ORNITHISCHIAN, *n., adj.* : dînesorê giyaxwer.

ORNITHOLOGIC(AL), *adj.* : balindezanî(tî).

ORNITHOLOGIST, *n.* : balindezan.

ORNITHOLOGY, *n.* : balindezanî.

ORNITHOPTER, *n.* : balafira çenglivîn.

ORNITHOSIS, *n.* : nesaxiya tûtiyan.

ORO-, *pref.* : pêşgir e ko dev e, çiya ye, devî ye.

OROGENIC OR OROGENETIC, *adj.* : çiyaçêbûnî.

OROGENY OR OROGENESIS, *n.* : çiyaçêbûn .

OROGRAPHIC, *adj.* : çiyayî.

OROGRAPHICAL, *adj.* : çiyayî (pêwendîdarê çiyayan).

OROGRAPHICALLY, *adv.* : bi çiyayî.

OROGRAPHY, *n.* : çiyazanî.

OROHIPPUS, *n.* : canewerek çarpê yê berdîn û giriman e ko pêşîneyê hespî ye.

OROIDE, *n.* : dariştina zêrîn (mes û tûtya).

OROLOGICAL, *adj.* : çiyayî.

OROLOGIST, *n.* : çiyazan.

OROLOGY, *n.* : çiyazanî.

OROMETER, *n.* : çiya(bilindî)pîv.

OROPHARYNX, *n.* : serhefk (sergerû).

OROTUND, *adj.* : zil, box, boq.

ORPHAN, *n.* : sêwî, êtîm.

- **' COURT** : dadgeha çakirina sêwiyan.

ORPHAN, *vt.* : sêwî kirin.

ORPHANAGE, *n.* : sêwîxane.

ORPHANED, *adj.* : sêwîkirî.

ORPHANHOOD, *n.* : sêwîtî.

ORPHANING, *n.* : sêwîkirin.

ORPHIC OR ORPHEAN, *adj.* : orfiyosî : pêwendîdarê mûzîqevanê efsaneyî yê oldarî.

ORPHERY, *n.* : hêvisandina nayab, gulavdona dehmena kirasê oldarî.

ORPIMENT, *n.* : texlîtek kan e (tirîsulfadê zirnîxê bo heşa zer bi kar dihêt).

ORPINE, *n.* : helezek giyayî gulbinefş e.

ORPINGTON, *n.* : mirîşkek înglîzî mezin e.

ORNERY, *n.* : stêrbînk.

ORSIS, *n.* : texlîtek çavdan (gul) e.

- **ROOT** : riha bêhnxoş ya vê gulê.

ORT, *n.*(**ARCH**) : çinî.

ORTH(O), *pref.* : pêşgir e ko rast e, stûnî ye.

ORTHO, *adj.* : tirş yan tirşî.

ORTHOCENTRE, *n.* : çeqîstûnan.

ORTHOCEPHALIC, *adj.* : kiloxrast.

ORTHOCHROMATIC, *adj.* : rastrengdarî, hestiyarê hemû rengan lê sor netê.

ORTHODONTIC, *adj.* : rastkiriniya didanan.

ORTHODONTICS, *n.* : pijişkiya didanrastkirinê.

ORTHODONTIST, *n.* : (didansazê) didan rastker.

ORTHODOX, *adj.* : rastbewermend, asayî, ortodoksî.

ORTHODOXY, *n.* : ortodoxî(tî), bîrrastî.

ORTHOEPIC, *adj.* : rastbêje.

ORTHOEPY, *n.* : bêjezanî, rastbêjeyî.

ORTHOGENESIS, *n.* : rastçêbûn : dîtaneya ko têveliya babîkan vebirr e û her dê çêbit bê kartêkirina hoyên derveyî.

ORTHOGENETIC, *adj.* : rastçêbûnî.

ORTHOGENETICALLY, *adv.* : bi rastçêbûnî, rastçêbûnkî.

ORTHOGNATHOUS, *adj.* : rastlam.

ORTHOGONAL, *adj.* : hevstûnî, hevbirr, yektirbirr.

- **CIRCLES** : çemere yan cixizên hevstûnî.

ORTHOGONALITY, *n.* : hevstûnîtî.

ORTHOGONALIZATION, *n.* : hevstûnîkirin.

ORTHOGONALLY, *adv.* : bi hevstûnî, hevstûnkî.

ORTHOGRADE, *n.* : rastbejn (repçûyîn).

ORTHOGRAPHIC, *adj.* : hevstûnî, rênivîsî (pêwendîdarê rênivîszaniyê).

- **PROJECTION** : ketingeha hevstûnî.

ORTHOGRAPHICALLY, *adv.* : bi rênivîszanî, rênivîszankî.

ORTHOGRAPHY, *n.* : rênivîszanî, ketingeha pergalî li ser nexşê û bilindayiyê).

ORTHOMOLECULAR, *n.* : çarekirina nesaxiya bi vegerandina madeyên leşî.

ORTHOPEDIC OR ORTHOPAEDIC, *adj.* : hestîgiriyî.

ORTHOPEDICS OR ORTHOPAEDICS, *n.* : keldan, hestîgirî, rastkirina endamên leşî.

ORTHOPEDIST, *n.* : hestîgirek, şikestebend, keldayek.

ORTHOPEDY, *n.* : çarekirina kirêtiyên biçûkan.

ORTHOPSYCHIATRY, *n.* : pijîşkiya nesaxiyên hişê.

ORTHOPTER, *n.* = **ORNITHOPTER**.

ORTHOPTERA, *n. pl.* : çeng yan bal rast.

ORTHOPTERAN OR ORTHOPTEROUS, *adj.* : çengrastî.

ORTHOPTIC, *adj.* : rastdîtinî.

ORTHOPTIST, *n.* : rastdîtinzan.

ORTHORHOMBIC SYSTEM, *n.* : rêzika rastlozîneyî.

ORTHOTROPIC, *adj.* : stûnekî.

ORTHOTROPOUS, *adj.* : tovikrast.

ORTOLAN, *n.* : bilbilê cehî (balindeyek biçûk wek çûçikê ye).

- **ORY**, *suff.* : paşgir e ko şûn e, dir (der)e, cih e, -geh e.

ORYX, *n.* : gakuvî.

OS, *n.* : hestî, dev, devik, kun.

- **NASAL** : hestîkê difnê.

- **ZYGOMATICUM** : şikelkê rûyî, hestîkê berê çavî.

OSCILLATE, *vi.* : hejîn, lerîn (lere kirin).

OSCILLATION, *n.* : şeke, lere, helor, şek, borebore, hejan, hejîn.

OSCILLATIONAL, *adj.* : lereyî.

OSCILLATOR, *n.* : lerok.

OSCILLATORY, *adj.* : lerekî.

- **MOTION** : livîna lerekî.

OSCILLOGRAM, *n.* : neqşelereyî.

OSCILLOGRAPH OR OSCILLOSCOPE, *n.* : lerekêş, bînekî lereyî.

OSCITATION, *n.* : bawişîn, feramoşî, piştguhî.

OSCULAR, *adv.* : (pêwendîdarê) devî.

OSCULATE, *vt.* : maçî kirin, ramûsan.

OSCULATION, *n.* : maçîkirin, ramûsan.

OSCULATORY, *adj.* : ramûsanî.

OSCULUM, *n.* : kunka wek devî.

OSIER, *n.* : selp.

OSIRIS, *n.* : kevnexudayek misrî ye.

OSMIC, *adj.* : osmiyomî (delandinî).

- **ACID** : tirşiya osmiyomî : tetroksîda osmiyomî.

OSMIUM, *n.* : osmiyom : hêmanek metalî yan kanî û req û giran e.

OSMOL, *n.* : yekeya pîvaniya wişara livîna tiwênerî yan qijîlandarî.

OSMOLALITY, *n.* : tîriya gîrava tiwênerî yan qijîlandarî.

OSMOLARITY, *n.* : tîriya gîrava tiwênerî yan qijîlandarî.

OSMOMETER, *n.* : delîn pestênpîv.

OSMOMETRY, *n.* : delîn pestênpîvî.

OSMOSE, *vt.* : delîn kirin, dilop kirin.

OSMOSIS, *n.* : delandin, delîn.

OSMOTIC, *adj.* : delînî, têçûnî.

- **COEFFICIENT** : kolkey delînî.
- **PRESSURE** : wişar yan pestênî delînî.

OSMOUS, *adj.* = **OSMIC.**

OSPERY, *n.* : texlîtek balinde ye (texlîtek helû ye).

OSSEIN, *n.* : hestîn (madeyê hestî).

OSSEOUS, *adj.* : hestiyî.

OSSICLE, *n.* : hestîk.

OSSICULAR OR OSCICULATE, *adj.* : hestîkî.

OSSIFICATION, *n.* : hestîbûn .

OSSIFIED, *adj.* : hestîkirî.

OSSIFRAGE, *n.* : hestîşikên, helû.

OSSIFY, *v.i, t.* : hestî bûn (bûn hestî).

OSSIFYING, *n.* : hestîbûn , hestîkirin.

OSSUARY, *n.* : hestîgeh (bo parastina hestiyên miriyan).

OSTE(O)-, *pref.* : pêşgir e ko hestî ye.

OSTEAL, *adj.* = **OSSEOUS.**

OSTEITIS, *n.* : hestîkulî.

OSTENSIBLE, *adj.* : diyar, nerast, ji xwe ve.

OSTENSIBLY, *adj.* : diyar e, heçko.

OSTENSIVE, *adj.* : nîşandar.

OSTENTATION, *n.* : fortekî.

OSTENTATIOUS, *adj.* : fortek, bitir.

OSTEOBLAST, *n.* : hestîxane (xaneya hestî).

OSTEOCLAST, *n.* : hestîpûçker.

OSTEOGENESIS, *n.* : hestîçêbûn .

OSTEOID, *adj.* : hestiyî.

OSTEOLOGIST, *n.* : hestîzan.

OSTEOLOGY, *n.* : hestîzanî, êsikzanî.

OSTEOMA, *n.* : pejbûna hestî (ne bed e).

OSTEOMALACIA : hestînermî.

OSTEOMYELITIS, *n.* : hestîkilorî.

OSTEOPATH, *n.* : hestîgirek.

OSTEOPATHY, *n.* : (çarekirina) hestîgirekî.

OSTEOPHYTE, *n.* : hestîderhatin.

OSTEOPLASTY, *n.* : hestîpênekirin.

OSTEOTOMY, *n.* : hestîbirrîn.

OSTIARY, *n.* : dergehvanê dêrê.

OSTINATO : birgeha dubare.

OSTIUM, *n.* : derîk, kun.

OSTRACISM, *n.* : tepeserî(tî).

OSTRACIZE, *vt.* : tepeser kirin.

OSTRICH, *n.* : hêştirma, wuştirmirx.

OT(O)-, *pref.* : pêşgir e ko guh e.

OTHER, *adj., adv., n., pron.* : yê dî, yadî, dî.

- **EVERY ~ DAY OR WEEK** : carekê her du rojan yan carekê her du heftiyan.
- **ON THE ~ HAND** : weko dî, ji rexê dî ve.
- **THINGS BEING EQUAL** : eger tiştên dî wek xwe bimînin.

OTHERNESS, *n.* : dîtirî.

OTHERWHERE, *adv.* : li direk (derek) dî, li şûnek dî.

OTHERWHILE, *adv.* : li demek dî.

OTHERWISE, *adv., adj.* : eger ne, heke ne, egîna.

OTIC, *adj.* : guhî, bihîstinî.

OTIOSE, *adj.* : tembel, lasar.

OTITIS, *n.* : guh kulî.

OTO-, *pref.* : pêşgir e ko guh e.

OTOCYST, *adj.* : porgê bihîstinê.

OTOLARYNGOLOGY, *n.* : pijişkiya difn, guh û gerûyê.

OTOLITH, *n.* : berkê guhî.

OTTER, *n.* : seav, se.

- **HOUND** : tajiyê seavî.

OTTOMAN, *n., adj.* : osmanî.

OUCH, *n., interj.* : gewher, malka berkê hêja (gûstîrk), ox!.

OUGHT, *v. aux.* : pêdivêt, gerek e.

OUNCE, *n.* : ons : yekeya kêşanê : duwazdehek (yek ji duwazdeh) yan şazdehek (yek ji şazdehî) pawinî.

OUR, *n., adj.* : kêmtîbab, pilingê spî (befrî).

OUR, *adj.* : yême, yame.

OURS, *pron., pred., adj.* : ewên me, ewê me, ewa me.

OURSELF, *pron.*(*pl.* **OURSELVES**) : em, me, ême.

OURSELVES, *pron.*: me, ême, xweman.

OUST, *vt.* : derkirin, derxistin.

OUSTED, *adj.* : derxistî, qewitandî.

OUSTER, *n.* : derxistin, derkirin, dervedan.

OUSTING, *n.* : qewitandin, derxistin, derkirin.

OUT, *pref.* : der, li der, derve, le derewe.

- **AND AWAY** : bêqam.
- **OF BREATH** : bêhnçik.
- **OF CURIOSITY** : ji zanxwaziyê.
- **OF DATE** : kevne.
- **OF IT** : pûte pênekirî, çewt, perîşan.
- **OF MONEY** : bê pare.
- **OF PHASE** : bare der.
- **OF PRINT** : hemû hatiye firotin, nemaye (kitêb).
- **OF SIGHT** : xeware, nediyar.
- **OF SPIRITS** : pest, xemdar, mirîto.
- **OF TEMPER** : enirî.
- **OF TRIM** : şaş.
- **OF WORK** : bêkar.

OUTAGE, *n.* : dorandin, rawestan.

OUT-AND-OUT, *adv.* : eşkera, sedê sed.

OUT-AND-OUTER, *n.* : serçil.

OUT BALANCE, *vt.* : kêşan jêr.

OUTBID, *vt.* : zortir kirin (herac...).

OUTBIDDING, *n.* : zortirkirin.

OUTBOARD, *adj., adv.* : derveyî (derekî), dûr ji nîva gemiyê yan balafirê.

- **MOTOR** : motor (bizwên) ya peşî.

OUTBRAVE, *vt.* : qeb kirin.

OUTBREAK, *n.* : belavbûna nesaxiyê, teqîn, citbûn .

OUTBROKEN, *adj.* : citbûyî.

OUTBUILDING, *n.* : seravayî.

OUTBURST, *n.* : beliqîn, harî.

OUTCAST, *n., adj.* : hawot.

OUTCASTE, *n.* : kot.

OUTCOME, *n.* : akam, serencam, dawî, dûmahî, pêjor, têkrayî, berencam, soxî.

OUTCROP, *n., vi.* : derhatin, derketin, diyar bûn.

OUTCROSS, *n., vt.* : durih, durih kirin.

OUTCROSSING, *n.* : durihkirin.

OUTCRY, *n., vi.* : hawar, hawar kirin.

OUTDATED, *adj.* : kevn, rizok, kûn.

OUTDISTANCE, *vt.* : pêş keftin, jê bûn (pêşbirke).

OUTDO, *vt.* : dan ser.

OUTDOOR, *adj.* : derve.

OUTDOORS, *n., adj.* : derve, derveyî.

OUTER, *n., adj.* : derveyî (derekî), rûyî.

- **CANTHUS** : duvask.
- **DIRECTED** : rêk civakî.
- **EAR** : guhê derve.
- **MOST** : derveyî.

- **SPACE** : valatiya derve.

- **THE ~ MAN** : diyarbûn a derveyiya mirovî.

OUTFACE, *vt.* : qeb kirin, zil dîtin.

OUTFALL, *n.* : rêjgeh.

OUTFIELD, *n.* : şûna dora meydana yariyan (beysbol).

OUTFIGHT, *vt.* : revandin, zora wî bûn.

OUTFIT, *n.* : kinc, cil, kereste kirin, lêk dan.

OUTFITTER, *n.* : kerestekar.

OUTFLANK, *vt.* : xwe vedan, li dor zivirîn.

OUTFLOW, *n.* : beliqîn, teşene, rêjende, rêjine.

OUTFLOWING, *n.* : rijîn, serdaçûyî.

OUTFOOT, *vt.* : leztir çûn.

OUTFOX, *vt.* : jîrtir bûn (çêtir xapandin).

OUTGAS, *vt.* : xazê paqij kirin.

OUTGENERAL, *vt.* : zal bûn (li ser serokê dijminî).

OUTGO, *n., vt.* : derîk, derketin, zîrektir bûn.

OUTGOING, *n.* : narde.

OUTGROW, *vt.* : mezin bûn (vêca cil teng dibin).

OUTGROWTH, *n.* : werar.

OUTGUESS, *vt.* : xapandin, merem zanîn.

OUTHAUL, *n.* : werîsê babirekî yan daralayî.

OUTHOUSE, *n.* : avdesta derve.

OUTING, *n.* : seyran.

OUTLAND, *n., adj.* : biyanî, erdê biyanî.

OUTLANDER, *n.* : biyanî.

OUTLANDISH, *adj.* : biyanî, gêre, seyr.

OUTLANDISHLY, *adv.* : bi gêreyî.

OUTLANDISHNESS, *n.* : gêreyîtî.

OUTLAST, *vt.* : pitir xwe girtin.

OUTLAW, *n., vt.* : çete, nijdevan, qedexe kirin.

OUTLAWRY, *n.* : qedexekirin.

OUTLAY, *n., vt.* : xerc(î), xerc kirin.

OUTLET, *n.* : derçe, kun, derîn, cihderk (cîderk).

OUTLINE, *n.* : kurtî, kurte, poxte.

OUTLINE, *vt.* : kurt kirin.

OUTLIVE, *vt.* : pitir jîyan.

OUTLOOK, *n.* : helwêst, boçûn, dîmen, xuyanek.

OUTLYING, *adj.* : dor.

OUTMANOEUVRE, *vt.* : revandin, şkandin, şehrezatir bûn (li pîlangêriyê).

OUTMARCH, *vt.* : pitir çûn, dûrtir çûn.

OUTMATCH, *vt.* : ser keftin, jê bûn.

OUTMODE, *vt.* : kevn kirin (mode), nebaw kirin.

OUTMODED, *adj.* : kevnkirî, nebawkirî.

OUTMODING, *n.* : kevnkirin, nebawkirin.

OUTMOST, *adj.* = **OUTERMOST**.

OUTNSS, *n.* : derveyîtî.

OUTNUMBER, *vt.* : jê pitir bûn (dibin).

OUT OF DOORS, *n.* : derve, li ber bayî.

OUT-OF-THE-WAY, *adj.* : dûr, veder, neasayî.

OUTPACE, *vi.* : leztir çûn.

OUTPATIENT, *n.* : nesaxê derve.

OUTPLAY, *vt.* : revandin (yarî).

OUTPOINT, *vt.* : pitir xalkan bûn (pêşbirkê yan pêşbezîn).

OUTPOST, *n.* : binkê berahî.

OUTPOUR, *n., vt., i.* : beliqîn, rijîn, têkirin.

outpouring : beliqandin.

OUTPUT, *n.* : berhem, ber, derço, derav.

OUTRAGE, *n.* : enirîn.

OUTRAGEOUS, *adj.* : enirînî.

OUTRANGE, *vt.* : jêbûn.

OUTREACH, *n., vt., i.* : dirêjе kêşan, dûrtir çûn.

OUTRIDE, *vt.* : pitir siwar bûn (dirêjtir).

OUTRIGGER, *n.* : destik, palgeh.

OUTRIGHT, *adv., adj.* : hemî, hemû, di cih de, eşkera, tekûz, sercem.

OUTRUN, *vt.* : pitir bezîn.

OUTRUNNER, *n.* : harîkerê bezokî.

OUTSELL, *vt.* : pitir firotin.

OUTSET, *n.* : sereta, destpêkirin.

OUTSHINE, *vt., i.* : pitir yan baştir teyisîn.

OUTSHOOT, *vt., i.* : zal bûn (sekvanî), baştir sekvanî kirin.

OUTSIDE, *n., adj., adv., prep.* : der, derve, derveyî (derekî), rûyî.

OUTSIDER, *n.* : biyanî, bêgane, dereke.

OUT-SISTER, *n.* : rebena derveyî.

OUTSIT, *vt.* : pitir rûniştin.

OUTSIZE, *n., adj.* : qebare bêqam mezin.

OUTSKIRTS, *n.* : dorûber, kêlek.

OUTSMART, *vt.* : jîrtir bûn.

OUTSOAR, *vt.* : bilindtir bûn.

OUTSOLE, *n.* : sola derveyî, pêlava derveyî.

OUTSPEAK, *vt.* : çêtir axiftin.

OUTSPOKEN, *adj.* : bêja, eşkera (axiftî).

OUTSPOKENLY, *adv.* : bi eşkerayî(axiftin).

OUTSPOKENNESS, *n.* : eşkerayîti(axiftin).

OUTSPREAD, *adj., vt.* : belav, teşene, belav bûn.

OUTSTAND, *vt., i.* : bergirî kirin, berz bûn.

OUTSTANDING, *adj.* : diyar, payeberz.

OUTSTATION, *n.* : binkek dûr.

OUTSTAY, *vt.* : pitir man.

OUTSTRIP, *vt.* : pêş keftin (li pêşbirkeyê).

OUTTHINK, *vt.* : baştir hizir kirin.

OUTTHOUGHT, *adj.* : baştir hizirkirî.

OUTTHRUST, *n.* : pestêna derveyî.

OUTTURN, *n.* : berhem, ber.

OUTVALUE, *vt.* : bihatir kirin.

OUTVOICE, *vt.* : bilindtir axiftin.

OUTVOTE, *vt.* : pitir deng wergirtin, li dengdanê şkandin.

OUTWARD, *adj., adv., n.* : rûyî, derveyî.

- **BOUND** : deryaberî.
- **FORM** : nijyar, diyarbûn .
- **THINGS** : tiştên diyar, desdanî.
- **TO ~ SEEMING** : diyarbûnî, we diyar e.

OUTWARDLY, *adv.* : ber bi derveyî ve, derveyî, bi diyarbûnî.

OUTWARDNESS, *n.* : derveyîtî.

OUTWARDS, *adv.* : derveber.

OUTWATCH, *vt.* : pitir hişyar man.

OUTWEAR, *vt.* : kevn bûn, (pitir) berdewam kirin.

OUTWEIGH, *vt.* : girantir bûn, pitir kêşan.

OUTWIT, *vt.* : xapandin (jîrtir bûn).

OUTWORK, *n.* : çeper yan sengerên derveyî.

OUTWORK, *vt.* : pitir kar kirin, temam kirin.

OUTWORN, *adj.* : kevnbûyî, peritî.

OV-, OVI-, OVO-, *pref.* : pêşgir e ko hêk e.

OVA, *n.* = **OVIUM**.

OVAL, *n., adj.* : hêkî, hêlkeyî.

- **WINDOW** : pencerka hêlkeyî.

OVALBUMIN, *n.* : spîlka hêkê.

OVALLY, *adv.* : bi hêlkeyî.

OVALNESS, *n.* : hêkîtî, hêlkeyîtî.

OVARIAN, overial, *adj.* : hêkdankî.

OVARIECTOMY, *n.* : helkêşan yan birrîna hêkdankê.

OVARIETOMY, *n.* : birrîna hêkdankê.

OVARITIS, *n.* : kulbûna hêkdankê.

OVARY, *n.* : hêkdank, hêkdan, hêlkedan(k).

OVATE, *adj.* : hêkî, hêlkeyî.

OVATION, *n.* : germepêşwazî (nexasme rabûn û dest qutan).

OVEN, *n.* : etûn, veytûn kûrhe, firn, artûn.

- **BIRD OR ~| BUILDER** : balindeyê kûrhevan.

- **PROOF** : bergir yan dijgermiya kûrheyê.

OVER, *adv., adj., n., prep.* : raser, li ser, selal, jî, jor.

OVER, *vt.* : baz dan (li ser re).

OVERABSTRACT, *adj.* : bêqam rût yan kurt.

OVERABUNDANCE, *n.* : zehfîtî.

OVERABUNDANT, *adj.* : zehf.

OVERACT, *vt., i., adj.* : mezin kirin, mezinkirî (bûyer).

OVERACTIVE, *adj.* : bêqam çalak.

OVER ACCENTUATE, *vt.* : bêqam dupat kirin.

OVER ADJUSTMENT, *n.* : bêqam rastkirin.

OVER ADVERTISE, *vt.* : bêqam agehdar kirin.

OVER AGAIN, *adj.* : dîsan, carek dî.

OVER AGAINST, *adj.* : rûber, beramber, hember.

OVER AGE, *adj.* : jîmezin, pîr.

OVER AGRESSIVE, *adj.* : bêqam dijwar, bêqam destdirêjkar.

OVER ALERT, *adj.* : bêqam hişyar, bêqam wurya.

OVERALL, *adj., adv.* : hemûkî.

OVERAMBITIOUS, *adj.* : bêqam berzîxwaz.

OVERAMPLIFY, *vt.* : bêqam mezin yan gewre kirin (dengî).

OVER AND ABOVE : li ser hindê re.

OVER AND OVER : dubare.

OVER ANXIETY, *n.* : perîşaniya bêqam.

OVER ARM, *adj.* : berpekirî bi rakirina destî li ser milî (beysbol).

OVERAROUSAL, *n.* : arhana bêqam.

OVERAWE, *vt.* : bizdihandin.

OVERBALANCE, *vt.* : baştir kêşan.

OVERBEAR, *vt., i.* : zor kirin, bêqam zayîn (zan), zal bûn.

OVERBEARING, *adj.* : basinbêj, zordar.

OVERBID, *n., vt.* : zêdekirin, pêşkêşkirina bihayek pitir, zêde kirin, bihayek pitir pêşkêş kirin.

OVERBLEACH, *vt.* : bêqam spî kirin (bêreng kirin).

OVERBLOWN, *adj.* : puf, qelew, mezinkirî.

OVERBOIL, *vt.* : bêqam kelandin.

OVERBRUTAL, *adj.* : bêqam dirrinde.

OVERBUILD, *vt.* : bêqam ava kirin.

OVERBURDEN, *vt.* : bêqam bar giran kirin.

OVERBURN, *vt.* : bêqam sotin, bêqam şewitandin.

OVERBUSY, *adj.* : bêqam mijûl.

OVERCAPITALIZE, *vt.* : bêqam feyde kirin, bêqam sermaye kirin.

OVERCAREFUL, *adj.* : bêqam hîdar.

OVERCAST, *n., adj., vt.* : tarî, tarî kirin.

OVERCAUTIOUS, *adj.* : bêqam hişyar yan wurya .

OVERCENTRALIZATION, *n.* : bêqam nîvekîkirin yan navincîkirin.

OVERCENTRALIZE, *vt.* : bêqam nîvekî kirin.

OVERCHILL, *vt.* : bêqam sar kirin.

OVERCHARGE, *n.* : biha yan nirxê giran : bargehê bêqam.

OVER-CLASSIFICATION, *n.* : bêqam polên kirin.

OVER-CLASSIFY, *vt.* : bêqam polên kirin.

OVER-CLEAN, *n., adj.* : bêqam paqij.

OVER-CLEAR, *n., adj.* : bêqam rohn yan diyar.

OVERCLOTHES, *n.* : cilên derveyî.

OVERCLOUD, *vt., i.* : ewr kirin, ewr bûn.

OVERCOAT, *n.* : qapût, palto (paltû), kepen, qut.

- OF ANGORA : zaxo.

OVERCOME, *vt., i.* : zal bûn, revandin, ser keftin.

OVERCOMING, *n.* : zalbûn .

OVERCOMMERCIALIZATION, *n.* : bêqam bazirganîkirin.

OVERCOMMERCIALIZE, *vt.* : bêqam bazirganî kirin.

OVERCONSIENTIOUS, *adj.* : bêqam xudanwijdan.

OVER-CONSERVATIVE, *adj.* : bêqam parêzer.

OVER-CONSUMPTION, *n.* : bêqam têçûn.

OVER-CONTROL, *n.* : raserbûna bêqam.

OVER-COOK, *vt.* : bêqam lê nan yan gotin.

OVER-COOL, *vt.* : bêqam sar kirin.

OVER-COOLING, *n.* : bêqam sarkirin.

OVER-COUNT, *vt.* : bêqam hejmartin.

OVER-CRITICAL, *adj.* : bêqam rexnegir.

OVER-CROWD, *vt.i.* : apor kirin, apor bûn.

OVERCROWDED, *adj.* : aporbûyî.

OVERDECORATE, *vt.* : bêqam xemlandin.

OVERDECORATION, *n.* : bêqam xemlandin.

OVER-DEVELOP, *vt.* : (film) bêqam diyar kirin (rohn kirin).

OVER-DIVERSITY, *n.* : bêqam belav yan teşenebûn .

OVER-DO, *vt.i.* : bêqam kirin, mezin kirin.

OVERDOSE, *n., vt.* : qurta mezin yan zêde, qurt kirin.

OVERDRAFT, *n.* : kişana zêdeya diravî.

OVER-DRAMATIZE, *vt.* : bêqam mezin kirin (bûyer).

OVERDRAW, *vt.i.* : zêde kêşan (diravî ji benqê ~).

OVERDRESS, *n.* : serkiras.

OVER-DRINK, *vt.* : bêqam vexwarin.

OVER-DRIVE, *vt.* : westandin (bi karî).

OVER-DRIVE, *n.* : rêzika rêjeya gêrê bo hajotina ser leza otombîlê.

OVER-DRY, *adj.* : bêqam zuha yan hişk.

OVERDUE, *adj.* : dereng (dem boriye).

OVERED, *adj.* : bazdayî (li ser re).

OVER-EAGER, *adj.* : bêqam perûş.

OVER-EDUCATE, *vt.* : bêqam hîn yan perwerde kirin.

OVER-EDUCATION, *n.* : bêqam hînkirin yan perwerdekirin.

OVER-ELABORATE, *vt.* : bêqam rave kirin.

OVER-ELABORATION, *n.* : bêqam ravekirin.

OVER-EMPHASIS, *n.* : bêqam dupatkirin.

OVER-EMPHASIZE, *vt.i.* : bêqam dupat kirin.

OVER-ENTHUSIASM, *n.* : bêqam dilgermî.

OVER-ENTHUSIASTIC : bêqam dilgerm.

OVER-EMPHATIC, *adj.* : bêqam dupatkirî.

OVER-EQUIPPED, *adj.* : bêqam kerestekirî.

OVER-ESTIMATE, *n., vt.* : bêqam xemlkirin, bêqam xeml kirin.

OVER-ESTIMATION, *n.* : bêqam xemlkirin.

OVER-EVALUATION, *n.* : bêqam bihakirin.

OVER-EXAGGERATION : bêqam mezinkirin.

OVER-EXERT, *vt.* : bêqam bizav kirin.

OVER-EXERTION, *n.* : bêqam bizavkirin.

OVER-EXPAND, *vt.* : bêqam pan bûn.

OVER-EXPLAIN, *vt.* : bêqam rave yan şirove kirin.

OVER-EXPOSE, *vt.* : bêqam dan ber ronahiyê.

OVER-EXTRACTION, *n.* : bêqam helkêşan.

OVER-EXTRAPOLATION, *n.* : bêqam encamkirin yan xemlkirin.

OVER-FAMILIAR, *adj.* : bêqam bisteh.

OVER-FAMILIARITY, *n.* : bêqam bistehîtî.

OVER-FEED, *vt.* : bêqam xwarin dan.

OVER-FILL, *vt.* : bêqam teji kirin (rijan).

OVER-FLOW, *n., vt., i.* : serde çûn, hilçûn, rîştin, rijan, di ser re çûn, fihûrîn.

OVER-FLOWING, *n.* : hilçûn, serdeçûn, rîştin.

OVER-FULFILL, *vt.* : bêqam berpê kirin.

OVER-FULL, *adj.* : lêvrêj.

OVER-GARMENT, *n.* : serkiras.

OVER-GENERALIZATION, *n.* : bêqam gelemperîkirin yan giştîkirin.

OVER-GENERALIZE, *vt.* : bêqam gelemperî kirin.

OVER-GENEROSITY, *n.* : bêqam dilverayî.

OVER-GENEROUS, *adj.* : bêqam dilvera.

OVER-GLAMORIZE, *vt.* : bêqam xeml yan taze kirin.

OVER-GLAZE, *n.* : hinîna derveyî.

OVER-GOVERN, *vt.* : bêqam hukm kirin.

OVERHANG, *n.* : şor, dahêlayî.

OVER-HASTY, *adj.* : bêqam lezîn, lezok.

OVERHAUL, *n.* : çakkirin.

OVERHEAD, *n., adj., adv.* : li esmanî, jorî, li ser, li ser serî, kaşxank (ban), li ser serê mirovî.

OVERHEAD AND EARS, *adj.* : êkcar yan bêqam mijûl.

OVERHEAD CHARGES OR EXPENSES, *n.* : têçûna giştî.

OVERHEAD CONDUCTOR, *n.* : gehênerê jorî.

OVERHEAD RAILWAY, *n.* : rêasina hilawîstî.

OVERHEAR, *vt., i.* : bihîstin (bi helketinî).

OVERHEAT, *vt., i.* : bêqam germ kirin.

OVERHEATING, *n.* : bêqam germ kirin.

OVER-IDEALISTIC, *adj.* : bêqam nimûneyî.

OVER-INDULGE, *vt., i.* : bêqam keyfê kirin.

OVER-INDUSTRIALIZATION, *n.* : bêqam pîşesazîkirin.

OVER-INDUSTRIALIZE, *vt.* : bêqam pîşesazî kirin.

OVERING, *n.* : bazdan (li ser re).

OVER-ISSUE, *n., vt.* : derhînana bêqam, bêqam hinain der.

OVERJOY, *vt.* : bêqam şa bûn.

OVERKILL, *n.* : mezinkirin.

OVERLAND ROAD, *n.* : bejrê.

OVER-LENGTHEN, *vt.* : bêqam dirêj kirin.

OVERLAP, *n., vt.* : sertêkdeçûn, ser têkde çûn.

OVERLAPPING, *n.* : sertêkdeçûn, têkhelkêş, hawawazêl.

OVERLAY, *n., vt.* : rûkêş, rûkêş kirin.

OVERLAYING, *n.* : rûkêşkirin.

OVERLEAF, *n.* : rex yan rûyê dî yê laperî (rûpelî).

OVERLIE, *vt.* : ser tiştekê keftin.

OVERLOAD, *n., vt.* : serbar, serbar kirin, bêqam bar kirin.

OVERLONG, *adj., adv.* : bêqam dirêj.

OVERLOOK, *vt.* : bexşîn, ji bîr kirin, hindav bûn, zêrevanî kirin, seh kirin, feramoş kirin.

OVERLOOKING, *n.* : feramoş, hindavî, çavgirtînk.

OVERLORD, *n.* : axayê bala, hukimdar yan fermanrewa yê bala (bêpayan).

OVER-LOUD, *adj.* : bêqam bilind.

OVERLY, *adv.* : bêqam, neqam.

OVERMAN, *n.* : serkar.

OVERMAN, *vt.* : bêqam karker yan zelam kirin.

OVERMASTER, *vt.* : zal bûn, tepeser kirin, revandin.

OVERMATCH, *vt.* : revandin, ser keftin, jê bûn (jî pêşbirkeyê).

OVER-MATURE, *adj.* : pilûx, bêqam gehiştî.

OVER-MATURITY, *n.* : bêqam pilûxî yan gehiştin.

OVER-MEDICATION, *n.* : bêqam dermankirin.

OVER-MILK, *vt.* : bêqam dotin.

OVER-MINE, *vt.* : bêqam kan kirin (karê kanî anko kan hînan der).

OVER-MIX, *vt.* : bêqam têkil kirin.

OVERMUCH, *adj., adv., n.* : bêqam, pitirî.

OVER-MUSCLED, *adj.* : bêqam masûlkekirî.

OVERNIGHT, *n.* : şevê dî, hemû şev.

- **BAG** : çenteyê rêbariya şevê.

OVERNOURISH, *vt.* : bêqam xurek kirin.

OVER-NUTRITION, *n.* : bêqam xurekkirin.

OVER-OBVIOUS, *adj.* : bêqam rohn û eşkera.

OVER-OPTIMIST, *n.* : bêqam geşbîn.

OVER-OPTIMISTIC, *adj.* : bêqam geşbînî.

OVER-OPTIMISTICALLY, *adv.* : bi geşbîniya bêqam.

OVER-ORCHESTRATE, *vt.* : bêqam kardar kirin.

OVER-ORGANIZE, *vt.* : bêqam bi rêk xistin.

OVER-PARTICULAR, *adj.* : bêqam taybet.

OVERPASS, *n.* : derbazgeha bilind (wek pirê).

OVERPASS, *vt.* : derbaz bûn.

OVERPAY, *vt.* : serbar yan bêqam dan (dirav).

OVERPAYMENT, *n.* : serbardan.

OVER-PEDAL, *vt.* : bêqam payder kirin.

OVER-PEOPLE, *vt.* : têrxelk kirin (bêqam).

OVERPERSUADE, *vt.* : qayil kirin.

OVER-PLAN, *vt.* : bêqam melheze kirin.

OVER-PLANT, *vt.* : bêqam çandin.

OVERPLAY, *vt.* : kirdar kirin (karê şanoyî).

OVERPLOT, *vt.* : bêqam pîlan kirin.

OVERPLUS, *n.* : bêqamî, zehfî, mişeyî.

OVER-POPULATION, *n.* : bêqam za û zêyî yan xelkî (zêdexelk).

OVER-POTENT, *adj.* : bêqam xurt yan hêzdar.

OVERPOWER, *vt.* : zal bûn, revandin (şikandin), zor bûn, (pê) şiyan.

OVERPOWERING, *adj.* : zordar, zal, dijwar, nebergirbar.

OVERPRAISE, *vt.* : bêqam pesn kirin.

OVER-PRESCRIBE, *vt.* : bêqam dermanî dan (diyar kirin).

OVER-PRESCRIPTION, *n.* : bêqam dermandan (diyarkirin).

OVER-PRESSURE, *n.* : bêqam pestên.

OVERPRICE, *vt.* : gîranbiha kirin.

OVERPRINT, *n.* : serçapkirin.

OVERPRINT, *vt.* : serçap kirin.

OVER-PRIZE, *vt.* : bêqam biha (xelat) kirin.

OVERPRODUCE, *vt.* : bêqam berhem kirin.

OVERPRODUCTION, *n.* : bêqam berhemkirin, berhemî ya bêqam.

OVER-PROMISE, *vt., i.* : bêqam soz dan.

OVER-PROTECT, *vt.* : bêqam parastin.

OVER-PROTECTION, *n.* : bêqam parastin.

OVER-PROTECTIVE, *adj.* : bêqam parastindar.

OVERPROUD, *adj.* : fortek, basimbêj.

OVER-QUALIFIED, *adj.* : bêqam jêhatî.

OVER-RATE, *vt.* : bêqam xeml yan biha kirin.

OVERREACH, *vt., i.* : dûr çûn yan gehiştin, mezin kirin, belav bûn, xapandin, fêlbazî kirin.

OVER-REACTION, *n.* : karlêkirina dijwar, bêqam kardarî.

OVER-REFINED, *adj.* : bêqam palandî yan sepîkirî.

OVER-REFINEMENT, *n.* : bêqam palandin yan sepîkirin.

OVER-REGULATE, *vt.* : bêqam rêzikî kirin.

OVER-REGULATION, *n.* : bêqam rêzikî kirin.

OVER-RICH, *adj.* : bêqam dewlemend.

OVERRIDE, *vt.* : dan ser, pûç kirin, zal bûn.

OVERRIPE, *adj.* : bêqam gehişti, pilûx.

OVERRULE, *n.* : danser.

OVERRUN, *vt.* : dan ser, herişandin, pêş bezîn, di pêş rakirin.

OVERRUNNING, *n.* : ramalîn, berbirin.

OVER-SATURATE, *vt.* : bêqam têr kirin.

OVER-SATURATION, *n.* : bêqam têrkirin.

OVER-SCRUPULOUS, *adj.* : bêqam sincî.

OVERSEA, *n.* : paşderyayî.

OVERSEE, *vt.* : dîdevanî kirin, serperiştî kirin.

OVERSEEING, *n.* : serkarî, dîdevanî, serperiştî.

OVERSEER, *n.* : çawdêr, şehne, nêrevan, dîdevan, serkar, nêroy.

OVERSELL, *vt.* : bêqam firotin.

OVERSENSITIVE, *adj.* : bêqam hestiyar.

OVERSET, *n.* : şepirze kirin, caris.

OVERSET, *vt.* : perîşan kirin, caris kirin, kevandin, wergerandin.

OVERSEXED, *adj.* : har (regezî).

OVERSHADOW, *vt.* : tarî kirin, xeware kirin (kirin bin sih yan sîbera xwe de).

OVERSHOOT, *vt.* : bêqam havêtin (agir), zêde çûn, jê bûn (sekvanî).

OVERSHOT, *adj.* : gerandî (bi paldana jorî), jorlamderketî.

OVERSIGHT, *n.* : feramoş, hele, çewtî.

OVER-SIMPLIFY, *vt., i.* : bêqam asan kirin.

OVERSIZE, *adj.* : bêqam nivistin, dereng jî xewê rabûn.

OVER-SMOKE, *vt.* : bêqam cigare kêşan.

OVERSOUL, *n.* : canê bala, rastiya reha yan bijîn.

OVER-SPECIALIZATION, *n.* : bêqam pisporbûn .

OVER-SPECIALIZE, *vt., i.* : bêqam pispor kirin yan bûn.

OVERSPEND, *vt., i.* : bêqam xerc kirin, têçûn.

OVERSPREAD, *vt.* : belav bûn ser, kevn bûn, belav kirin ser.

OVER-STABILITY, *n.* : bêqam hedarî, ragirtin yan seqamgîrî.

OVERSTAY, *vt.* : dirêj kirin (man), zêde man.

OVERSTEP, *vt.* : ji radeyî yan sinorî borîn.

OVER-STIMULATE, *vt.* : bêqam han dan.

OVER-STIMULATION, *n.* : bêqam handan.

OVERSTOCK, *n.* : bêqam (zêde) embarkirin.

OVERSTOCK, *vi.* : bêqam embar kirin.

OVERSTRAIN, *n.* : erkkêşan, mandîkirin, westandin.

OVERSTRAIN, *vt.* : mandî kirin, westandin.

OVER-STRETCH, *vt.* : bêqam (zêde) dirêj kirin.

OVER-STREW, *vt.* : pijikandin, belav kirin ser (li ser werhandin).

OVER-STRUCTURED, *adj.* : bêqam avakirî.

OVERSTRUNG, *adj.* : bêqam tingijî, bêqam hestiyar.

OVERSTUFF, *vt.* : bêqam dagirtin.

OVER-SUSPICIOUS, *adj.* : bêqam gumandar.

OVER-SWEET, *adj.* : bêqam şirîn.

OVER-SWEETEN, *vt.* : bêqam şirîn kirin.

OVERT, *adj.* : eşkera, vekirî, seravkî.

OVERTLY, *adv.* : bi eşkerayî.

OVER-TALK, *vt.* : bêqam axiftin.

OVER-TALKATIVE, *adj.* : pirbêj (bêqam).

OVERTAKE, *vt.* : gehiştin, (jê) borîn, tirsîn, guhişandin.

OVERTAX, *vt.* : serbac kirin.

OVER-THIN, *adj.* : bêqam zirav.

OVER-THINK, *vt.* : bêqam hizir kirin.

OVERTHROW, *n.* : havêtin, êxistin, kevandin.

OVER-TIGHT, *adj.* : bêqam qayim.

OVER-TIGHTEN, *vt.* : bêqam qayim kirin.

OVERTIME, *n., adj., adv.* : serdem, demjimêrên serbar, demê serbar.

OVER-TIRED, *adj.* : bêqam mandî, westayî yan qerimî.

OVERTONE, *n.* : rêkawaz, rengê ronahiyê (li ser rûyê ronkirî).

OVERTOP, *vt.* : giringtir bûn, bilindtir bûn, pêştir keftin.

OVERTRADE, *vi.* : bêqam bazirganî kirin.

OVERTRAIN, *vi.* : bêqam meşq kirin.

OVER-TREAT, *vt.* : bêqam (zêde) çarekirin.

OVER-TREATMENT, *n.* : bêqam çarekirin.

OVERTUNE : serawaz.

OVERTURE, *n.* : pêşawaz, pêşekî, sereta.

OVERTURE, *vt.* : pêşniyaz kirin.

OVERTURN, *n.* : wergeran.

OVERTURN, *vt., i.* : wergerandin, wergeran.

OVERTURNED, *adj.* : wergerandî, niqot.

OVERTURNING, *n.* : niqotkirin, wergerandin.

OVER-USE, *n., vt.* : bikarînana bêqam, bêqam bi kar hînan.

OVER-UTILIZATION, *n.* : bêqam bikarhînan.

OVER-UTILIZE, *vt.* : bêqam bi kar hînan.

OVER-VOLTAGE, *n.* : servoltî.

OVER-WATER, *vt.* : bêqam (zêde) avdan.

OVERWEAR, *vt.* : kevn bûn, peritîn.

OVERWEARY, *vt.* : mandî kirin, qerimandin.

OVERWEENING, *adj.* : qapan, bêqam.

OVERWEIGH, *vt.* : pitir kêşan, bar giran kirin, hevyaz bûn (bi kêşanê).

OVERWEIGHT, *n., adj.* : barê giran, serbar, bêqam (zêde) qelew.

OVERWEIGHT, *vt.* : bêqam giring kirin, bar bêqam giran kirin.

OVERWHELM, *vt.* : dan ser, şepirze kirin, herişandin, şikandin, revandin.

OVERWHELMED, *adj.* : pêwerhatî, pêwerhayî, revandî.

OVERWHELMING, *n.* : ramalîn, berbirin, pêwerhatin, revandin, şikandin.

OVERWIND, *vt.* : bêqam dan berbayî.

OVER-WORD, *n.* : peyiva dubare.

OVERWORK, *n.* : karê serbar, zehmetkêşî.

OVERWORK, *vt., i.* : westandin, westan (westîn), mandî bûn, zehmetê kêşan, bêqam (zêde) kar kirin.

OVERWORKED, *adj.* : mandî, westayî, bêqam karkirî.

OVERWRITE, *vt., i.* : bêqam nivîsîn, qebe nivîsîn, li ser rûyekê nivîsîn.

OVERWROUGHT, *adj.* : mandî, qerimî, enirî, bêqam tazekirî.

OVER-ZEAL, *n.* : halana bêqam, perûşiya bêqam.

OVERZEALOUS, *adj.* : bêqam perûş, bêqam dilgerm.

OVERZEALOUSNESS, *n.* : bêqam perûşîtî yan halan.

OVI-, *pref.* : pêşgir e ko hêk e, hêlke ye.

OVICIDAL, *adj.* : hêk yan xirz (xerz) kujek.

OVICIDE, *n.* : hêk yan xirz (xerz) kuj.

OVIDUCT, *n.* : rîvîka xirzî.

OVIDUCTAL, *adj.* : pêwendîdarê rîvîka xirzî (xerzî).

OVIFORM, *adj.* : şikilhêk, şêwehêlke.

OVINE, *adj.* : wek pezî.

OVIPARA, *n.* : hêkker, hêlkeker.

OVIPARITY, *n.* : hêkkirin, hêlkekirin.

OVIPAROUS, *adj.* : hêkdar, hêlkedar.

OVIPOSIT, *vi.* : hêk kirin.

OVIPOSITION, *n.* : hêkdarî, hêlkedarî, (hêk helgirtin).

OVIPOSITIONAL, *adj.* : hêk helgirtinî.

OVIPOSITOR, *n.* : hêk helgir, (endamê lûleyiyê hêkhelgir).

OVO-, *pref.* : pêşgir e ko hêk e.

OVOID, *adj., n.* : hêkî, hêlkeyî.

OVOLO, *n.* : hêke : (çekek girûvire).

OVOTESTIS, *n.* : endamê berhemkirina xirzî (xerzî) û tovî.

OVOVIVIPAROUS, *adj.* : hêkberhemdar (ko di nav zikî de digehit).

OVULAR, *adj.* : xirzî (xerzî).

OVULATE, *vi.* : hêk kirin yan berhem kirin.

OVULATED, *adj.* : hêkkirî.

OVULATING, *n.* : hêkkirin.

OVULATION, *n.* : hêkkirin, xirzkirin (xerzkirin), hêkderketin (jî hêkdankî).

OVULATORY, *adj.* : xirzikî (xerzikî).

OVULE, *n.* : xirzik (xerzik).

OVUM, *n.* : xirz (xerz), xaneya mê.

OW, *interj.* : wey (derbirrina guhişînê).

OWE, *vt., i.* : deyndar bûn, di dilê xwe de hêlan.

- **TO ~ ALLEGIANCE TO ONE'S COUNTRY** : dilsoz û emekdarê welatî bûn.

OWED, *adj.* : deynkirî, deyndar.

OWING, *adj., pref.* : deyndarî.

- **TO** : ji ber ko.

OWL, *n.* : kundebû, kund, kunde, kundebebû, pepûk.

OWLET, *n.* : kundebûk.

OWLISH, *adj.* : wek kundeyî.

OWLISHLY, *adv.* : kundebûkkî.

OWLISHNESS, *n.* : kundebûkîtî.

OWN, *adj., vt.* : samandar, xudan bûn, samandar bûn, malxwe bûn.

- **BROTHER OR SISTER** : xwîşk yan bira ji dayik û babê.

- **TO BE ONE'S ~ MAN** : ko (serbest) bo xwe kar kirin.

- **TO DO THE WORK ON HIS ~** : kar bi xwe kirin.

- **TO LIVE ON HIS ~** : bi tenê jiyan (cuda ji dayik û babê).

OWNER, *n.* : xudan, kirdekar, xawen, xwedî, malxwe.

OWNERLESS, *adj.* : bêxudan, bêxawen, bêxwedî.

OWNERSHIP, *n.* : xudanî, xawendarî, malxweyî, malxweyîtî.

OX, *n.* : ga, box.

- **LIKE** : wek gayî.

OX(O)-, *pref.* : pêşgir e ko oksîjen e.

OXACILIN, *n.* : penîsilîna xurt û nîvdestkar.

OXALATE, *n.* : tirşiya oksalatî.

OXALIC, *adj.* : oksalik : tirşokî.

- **ACID** : tirşiya oksalîkî (sîr û jehrî ye).

OXALOACETATE, *n.* : xwêya tirşiya oksalosetat.

OXAZEPAM, *n.* : dermanek hedarker e.

OX BLOOD, *n.* : rengê sorê qehweyî yê vekirî.

OXBOW, *n.* : ganîr.

OXBRIDGE, *n.* : Oksford û Kêmbric : pêwendîdarê her du zankoyên Înglîzî Oksford û Kembric.

OXEN, *n.* (*pl.* **OF OX**) : ga.

OXFORD, *n.* **~ACCENT** : zarav yan rêbaza bêjegotina îngliziya Oksfordê.

- **BAGS** : şelwarên gelek fireh.

- **BLUE** : şînê tarî.

- **CLAY** : gila şînê req.

- **GROUP OR MOVEMENT** : tevgera ayîniya sala 1921 ko damezra bi berhevdana giriftariyên kesî.

OXHEART, *n.* : gadil.

OXIDANT, *n.* : oksîdker.

OXIDASE, *n.* : haveynek oksîdker e.

OXIDATION, *n.* : oksîdkirin, oksandin, jeng, jingar.

- **NUMBER** : pileya şiyaniya oksandina hêmanek yan gerdîleyekê.

- **REDUCTION** : kêmkirina oksandinê.

OXIDE, *n.* : pêkhatiya didwane ya oksîjenî (oksîd).

OXIDIZABLE, *adj.* : oksîd (yan oksandin) bar.

OXIDIZE, *vt., i.* : oksîd bûn (jingar girtin), oksîd kirin (têkilî oksîjenê kirin (kar lê kirin).

OXIDIZED, *adj.* : oksîdkirî.

OXIDIZER, *n.* : oksîdker.

OXIDIZING, *n.* : oksîdkirin.

- **AGENT** : hokar (made) yê tiştekê oksîd dikit.

OXLIP, *n.* : galêv.

OXONIAN, *n., adj.* : Oksfordî (pêwendîdarê Oksfordê).

OXTAIL, *n.* : gadûv : (nemaze dûvkê terşî yê girazê jê çêdikin).

OXTER, *n., vt.* : kefş, harî kirin bi girtina destî û binkefşî.

OXTONGUE, *n.* : gûriz, gewriz (gaziman).

OXY-, *pref.* : pêşgir e ko oksîjen e, tûj e.

OXYACETYLENE, *adj.* : oksîjenî-asetilenî (her du gazên lehîmkirinê).

OXYACID, *n.* : tirşiya oksîjen têde.

OXYCALICIUM, *adj.* : oksîjenî-kalsiyomî.

OXYCARPOUS, *adj.* : ber yan mûyê tûjkirî.

OXYGEN, *n.* : oksîjen : hêmanek gaza bêreng, bêtam û bêbêhn e di nav bayî de ye (21%), yan pêkhatiye di nav avê, kevir û kanan (metalan) de.

OXYGENATE, *vt.* : oksîjen kirin.

OXYGENATED, *adj.* : oksîjenkirî.

OXYGENATING, *n.* : oksîjenkirin.

OXYGENATION, *n.* : oksîjenkirin.

OXYGENATOR, *n.* : oksîjenker.

OXYGEN CYCLE, *n.* : ger yan çerxa oksîjenê.

OXYGENIC, *adj.* : oksîjenî.

OXYGENIZE, *vt.* : oksîjen kirin.

OXYGEN MASK, *n.* : rûpoşa oksîjenî : ko oksîjen têre dihêt kêşan.

OXYGEN TENT, *n.* : konê oksîjen : ko teji oksîjen e bo nesaxî.

OXYHEMOGLOBIN, *n.* : hemoglobîn-oksîjen dan tevnî.

OXYHYDROGEN, *adj.* : oksîjenî-hîdrojenî : têkiliya her du xazan.

OXYMEL, *n.* : skencebîn.

OXYMORON, *n.* : yekbûna du bêjeyên hevdij.

OXYPHILIC, *adj.* : oksîjenxwaz.

OXYSALT, *n.* : xwêya oksîjen têde.

OXYSULFIDE, *n.* : pêkhatiyek oksîjen û kibrîtî (gogirdî).

OXYTOCIC, *adj.* : zêker.

OXYTOCIN, *n.* : hormonek çilmî ye (bo derkirina şîrî).

OXYTONE, *n., adj.* : peyiva ko birgeha dawî xurt e.

OXYURIASIS, *n.* : nesaxiya kirmê denbozî.

OYER, *n.* : dadgerîna tawanî.

- **AND TERMINER** : bihîstin û biryardan.

OYES, OYEZ, *interj.* : gelî mirovan! guh bidin! bibihîsin!.

OYSTER, *n.* : şeytanok, guwêçkemasî, robyan.

- **BANK** : şeytanokgeh (dir yan şûna zehfiya şeytanokan).

- **BED** : şeytanokge (binê ava şeytanok têde zehf in).

- **CATCHER** : şeytanokxwer, şeytanokgir (texlîtek balindeyê deryayî ye).

- **CRAB** : kêvjaleyê şeytanokî (di nav şeytanokî de dijît).

- **CRACKER** : biskiwîta şeytanokî (ev biskiwîte li gel şeytanokî dihêt xwarin).

- **FARM** : çandingeha şeytanokî : binê deryayî bo xudankirina şeytanokî.

- **KNIFE** : kêrika şeytanokî (pê dixwin).

- **MAN** : şeytanok komker yan firoş.

- **PARK** = **OYSTERBED OR OYSTER FARM.**

- **PLANT** : gerbelok.

OYSTERING, *n.* : şeytanok girtin yan firotin.

OYSTER WHITE, *adj.* : spî li gel gewrê pêtî.

OZOKERITE, *n.* : têkiliyek kanî hîdrokarbonî wek mûmî ye.

OZON, *n.* : ozon : oksîjena peyt (xest yan tîr) ko sê gerdîle hene di nav yek gerdî de.

OZONIC, *adj.* : ozonî.

OZONID, *n.* : pêkhatiyek ozonî ye.

OZONIFEROUS, *adj.* : ozonî (ozondar).

OZONIZE, *vt., i.* : ozon kirin, têrozon kirin, têkilî ozon kirin, bi ozonî çarekirin, ozonê diguhorit oksîjenê.

OZONIZATION, *n.* : ozonkirin.

OZONIZED, *adj.* : ozonkirî.

OZONIZER, *n.* : ozonker.

OZONIZING, *n.* : ozonkirin.

OZOMETER, *n.* : ozonpîv.

OZONOSPHERE, *n.* : çîna ozonî, keşîozon, bayê ozon.

OZONOUS, *adj.* : ozonî.

OZOSTOMIA, *n.* : bêhngenî, bêhna genî ya devî.

P, p : pî : tîpa hevdehemîn ya elfabeya înglîzî.

P.A., *abbr.* : per annum, bi salê, bi salekê.

PA, *n.* : bab, bav, bawk.

PABULUM, *n.* : xurek, parçetora pûç.

PACA, *n.* : canewerek kirindeyê Emerîkaya navîn e.

PACE, *n.* : zûyî, lez, pêngav, hengaw, pêngav havêtin, rêje yan têkraya pêşketinê.

- **CAR** : otomobîla ko rêberiya pêşbirkeyê dikit.

- **MAKER** : lezker, pirteker.

- **SETTER** : lezker, pirteker.

PACE, *vi., t.* : pîvan (bi pêngavan), hatin û çûn, pêş keftin, çargav kirin (hêdî).

PACED, *adj.* : bi pêngavan pîvayî.

PACER, *n.* : hesp hêdî çargav kirin.

PACHYDERM, *n.* : çermqayim (canewerên memikdar, nekaya û simdar wek fil û hespî).

PACHYDERMATOUS, *adj.* : çermstûr.

PACIFIABLE, *adj.* : aştkirinbar.

PACIFIC, *n., adj.* : hedar, hêmin, asûde.

- **OCEAN** : zeryayê hedar.

PACIFICATION, *n.* : aştkirin, hedarkirin, hêminkirin.

PACIFICATORY, *adj.* : hedarî, hêmindar.

PACIFIED, *adj.* : hedarkirî, hedirî, aştkirî.

PACIFIER, *n.* : hedarker, mitker, aştker, aramker.

PACIFISM, *n.* : aştî (dijserî).

PACIFIST, *n.* : aştkar, dijser.

PACIFISTIC, *adj.* : (pêwendîdarê) aştkarî.

PACIFISTICALLY, *adv.* : bi aştkarî, aştkarkî.

PACIFY, *vt.* : hedar kirin, aşt kirin.

PACIFYING, *n.* : hedarkirin, aştkirin.

PACING, *n.* : (bi pêngavê) pîvan.

PACK, *n.* : beste, gurze, quto, qutik, qûtî.

- **ANIMAL** : dewar, wulax, qûş.

- **HORSE** : hespê barî, bergîr (bargîr, beygîr).

- **ICE** : beyava sehola serav.

- **MAN** : firoşyarê gerok.

- **RAT** : mişkê darî.

- **SACK** : kurtan.

- **SADDLE** : palan.

- **THREAD** : benê sûjînê.

PACK, *vt., i.* : tijî kirin, bar kirin, dagirtin.

- **TO ~ UP** : kar rawestandin.

PACKAGE, *n.* : gurze, beste, qûtî.

- **DEAL** : pêkhatina gişti.

PACKAGED, *adj.* : hepişandî, dagirtî.

PACKAGING, *n.* : dagirtin, hepişandin.

PACKED, *adj.* : tijî, tijîkirî, dagirtî, sift.

PACKER, *n.* : bestebend.

PACKET, *n.* : beste, qûtî.

PACKING, *n.* : hepişandin, dagirtin, daçirandin, vepêçan, pestawtin, pêçranewe.

- **CASE** : sindoqa dagirtinê.

- **HOUSE** : goştgeh.

- **NEEDLE** : sûjin.

- **NEEDLE HEAD** : sersûjin.

PACT, *n.* : peyman.

PAD, *n.* : serîn, pişti, pêç, pêyê caneweri, belga serav, xanîk, jor, herzala havêtinê.

PAD, *vt., i.* : çûn (peya), ber kirin, deng birrîn.

PADDED, *adj.* : (peya) çûyî.

PADDING, *n.* : ber kirin, nawpûşîn, hepişandin.

PADDLE, *n.* : sewl, şelpî.

- **BOAT** : belema payder.

- **BOX** : sindoqa çerxa sewlî yan şelpî.

PADDLE, *vi., t.* : sewl kirin, şelpî kirin, siza kirin, lê dan.

- **TO ~ ONE'S OWN CANOE** : xwe li ser bizava xwe girtin (barê xwe bi xwe rakirin).

PADDLED, *adj.* : sewlkirî, şelpîkirî.

PADDLER, *n.* : sewlker, şelpîker.

PADDLING, *n.* : sewlkirin, şelpîkirin.

PADDOCK, *n.* : zevîk (bo rahênana hespî).

PADDY, *n.* : birinc, zeviya birincî, mereze.

PADLOCK, *n.* : çilmîre, kod.

PADLOCK, *vt.* : girtin, daxistin.

PADOUK, *n.* : texlîtek darê depî ye.

PADRE, *n.* : qeşe.

PADUASOY, *n.* : perûkê qayimê avirmîş.

P(A)ED(O)-, *pref.* : pêşgir e ko biçûk e, zaro ye.

P(A)EDERASTY, *n.* : lotîyayî.

PAEDIATRIC, *adj.* = **PEDIATRIC.**

P(A)EDOGENESIS, *n.* : za û zê yan canewerên biçûk.

PAELLA, *n.* : pilav, pilaw, (girara birincî).

PAEON, *n.* : pîvan-pêya helbestê : birgehek dirêj yekem, duhem, sêhem yan çarem û sê birgehên kurt.

PAGAN, *n., adj.* : pot, gawir, pûtperist.

PAGANISM, *n.* : pûtîtî.

PAGANIZE, *vt.* : pûtî kirin.

PAGANIZER, *n.* : pûtîker.

PAGANIZING, *n.* : pûtîkirin.

PAGE, *n.* : kurkê xizmetkar, laper, rûpel, per, rûper, pere, berdest.

- **BOY** : lêz.

PAGE, *vt.* : gazî kirin, laper hejmar kirin.

PAGEANT, *n.* : gerdûne.

PAGEANTRY, *n.* : mehrecan, debdebeyî, mezinatiya vala.

PAGED, *adj.* : rûpelkirî, laperkirî, xizmetkirî.

PAGER, *n.* : rûpeljimêr, rûpelnîşanker.

PAGINAL, *adj.* : rûpelî, laperî.

PAGINATE, *vt.* : rûpel hejmar kirin.

PAGINATED, *adj.* : rûpelkirî.

PAGINATING, *n.* : rûpelkirin.

PAGINATION, *n.* : rûpelkirin.

PAGING, *n.* : rûpelkirin, laperkirin.

PAGODA, *n.* : peristgeh (li Çînê, Hindistanê...).

PAGURIAN, *n., adj.* : pêwendîdarê kêvjaleyê postnişîn.

PAH, interj. expr : peh.

PAHLAVI, *n.* : zimanê Eceman yê dema Sasaniyan, pehlewî.

PAID, *p.* **OF PAY** : da.

PAID, *pp.* **OF PAY**, *adj.* : dayî.

- **OUT** : lêçûyî.

- **WORK** : (agriculture) : sipanî.

PAIL, *n.* : elb, dewlik, avdank, sitil.

PAILFUL, *adj.* : dewlikek tejî.

PAILLASE, *n.* : doşeka qirşikan.

PAILLETE, *n.* : parçeyek metalê rengîn yê bo xemilkirinê.

PAIN, *n.* : jan, dax, cefa, kovan, arhan, şikenc(e), azar, ês, êşan, derd, renc, kirrên.

- **TO SPARE NO ~** : her çi bişêt dê bikit.
- **TO TAKE ~ S** : dê bizavek mezin bikit.
- **UNDER ~ OF** : li ber gefa sizakirinê.

PAIN, *vt., i.* : êşandin, êşîn.

PAINFUL, *adj.* : eşdar, derdedar, liyan, derdnak, rencor, jandar.

PAINFULLY, *adv.* : bi êşdarî, êşdarkî.

PAINFULNESS, *n.* : êşan.

PAINKILLER, *n.* : êşbir(r), êşkuj.

PAINLESS, *adj.* : bêêş, bêazar.

PAINLESSLY, *adv.* : bi bêêşî, bêazarkî.

PAINLESSNESS, *n.* : bêêşanî(tî), bêazarîtî.

PAINS, *n.* : cefa, dilêş.

PAINSTAKING, *n.* : hûrkarî, rêncberî, kedker.

PAINSTAKINGLY, *adv.* : bi hûrkarî.

PAINT, *n.* : boye, boyax, reng, den.

- **BOX** : qutîka boye yan rengan.
- **BRUSH** : firçeya wênekirinê yan boyekirinê.

PAINT, *vt., i.* : wêne kirin, boye kirin.

PAINTED, *adj.* : boyekirî, kevalkirî, sihandî, wênekirî.

- **BUNTING** : çûçikek rengîn e.
- **LADY** : pelpelîtk.
- **TRILLIUM** : gula sêyîne (tirilyom).

PAINTER, *n.* : rengrêj, boyeçî, boyevan, wênekêş, nîgarkêş.

- **CUT THE ~** : cuda kirin.

PAINTERLY, *adj.* : rengrêjî.

PAINTING, *n.* : rûkeş, wêne, rengrêjî, nîgar, keval, sihandin.

PAINTY, *adj.* : boyeyî.

PAIR, *n.* : cot.

- **BOND** : pêkhatina dengnedanê (du mirovên neyar), pêwendiya xêzaniya yekjinî.
- **OAR** : cote sewl yan şelpî.
- **OARED** : cot sewlkirî yan şelpîkirî.
- **OF SCISSORS** : cawbirr.
- **OF TONGS** : gasik.
- **OF TROUSERS** : şelwar, penteron, ranik, pantor, pantalon.

PAIR, *vt., i.* : şû kirin, dan şû, cot kirin, cot cot kirin.

- **TO ~ OFF** : cot cot çûn.

PAIRED, *adj.* : cote, cotkirî.

- **ECHO** : cotedengvedan.

PAISLEY, *n., adj.* : tevnê hiriyê yê neqşkirî.

PAJAMAS, *n.* : pêcame.

PAL, *n.* : dost, heval, hevrê, hawrê.

PAL, *vi.* : hevalî kirin, dost bûn.

PALADIN, *n.* : qehreman, qareman, gernas (girnas), siwar, yek ji duwazdeh mîrên şarlemanî, qehremanê dozekê, qehremanê mîrê derebeg.

PALACE, *n.* : koşk, koçk, telar.

PALAEARCTIC, *adj.* : pêwendîdarê devera cemserî.

PALAEO-, *pref.* : pêşgir e ko kevn e.

- **MAGNETISM** : magnetîziya mayî di nav keviran de.

PALAESTRA, *n.* : amojgeha gemşê li nik Girekan, zorxane.

PALAFITTE, *n.* : zincê berî dîrokê.

PALANQUIN, *n.* : helgirk, erebaneya girtî.

PALATABILITY, *n.* : tamdarîtî, tambarîtî.

PALATABLE, *adj.* : xweş, xoş, tamdar, tambar.

PALATABLENESS, *n.* : tambarîtî, tamdarîtî.

PALATABLY, *adv.* : bi xoşî, bi tamdarî.

PALATAL, *adj.* : pêwendîdarê panka devî.

PALATALIZATION, *n.* : axiftina ji panka devî.

PALATALIZE, *vt.* : jî panka devî axiftin.

PALATALIZED, *adj.* : jî panka devî axiftî.

PALATALIZING, *n.* : jî panka devî axiftin.

PALATE, *n.* : panka devî, alome, pidî, polke, melasû.

PALATIAL, *adj.* : nayab, koşkî.

PALATIALLY, *adv.* : bi nayabî.

PALATIALNESS, *n.* : nayabîtî.

PALATINATE, *n.* : dever.

PALATINE, *n., adj.* : mîrê derebeg, erkdarê mezin, kurkê stûyî û ser milî.

PALATOGRAM, *n.* : tomara bikarînana panka devî (bo derînana dengî).

PALAVER, *n.* : rûbazî, pûçbêjî, berhevdan, gotina xapîn.

PALAVERED, *adj.* : pûçbêjkirî.

PALEVERING, *n.* : pûçbêjîkirin.

PALE(O)- OR PALAE-, *pref.* : pêşgir e ko lêgerokê şiklên kevn e, kevn, seretayî.

PALE, *adj.* : pêtî, vemirtî, virmor, kêmreng, spîçolk, bêreng.

- **COLOUR** : virtonî.

- **FACE** : pêtî, rûzerk.

PALE, *vt., i.* : pêtî bûn.

PALEO, *n.* : belgê gula giyayî.

PALED, *adj.* : pêtîbûyî.

- **FACE** : rûzerk.

PALEETHNOLOGY, *n.* : mirov, nijadzanî.

PALENESS, *n.* : vemirtin, pêtîbûn.

PALEOANTHROPOLOGICAL, *adj.* : kevnemirovzaniyî.

PALEOANTHROPOLOGIST, *n.* : kevnemirovzan.

PALEOANTHROPOLOGY, *n.* : kevnemirovzanî.

PALEOBOTANY, *n.* : helezberdînezanî.

PALEOCENE, *n.* : rojgarê nûjenê berê.

PALEOGRAPHER, *n.* : kevnenivîsînzanî.

PALEOGRAPHIC, *adj.* : kevnenivîsînzaniyî.

PALEOGRAPHY, *n.* : kevnenivîsînzaniyî.

PALEOLITH, *n.* : alavkê berî jî rojgarê kevnê berî.

PALEOLITHIC PERIOD, *n.* : rojgarê kevnê berî.

PALEONTOLOGIC(AL), *adj.* : hûrberdîne-hestîzaniyî.

PALEONTOLOGIST, *n.* : hûrberdîne-hestîzan, berdînezanî, zevîkolzanî.

PALEOZOIC ERA, *n.* : rojgarê kevn.

PALEOZOOLOGICAL, *adj.* : kevne canewerzaniyî.

PALEOZOOLOGY, *n.* : kevnecanewerzanî.

PALETOT, *n.* : ebayek fireh e, palto.

PALETTE, *n.* : depkê rengan.

- **KNIFE** : kêrika rengan (bo têkilkirinê).

PALFREY, *n.* : hespê hûr.

PALIMPSET, *n.* : dep yan kevalê paqijkirî.

PALIDROME, *n.* : bêje yan risteya ji her du seran dihêt xwendin.

PALINDROME, *n., adj.* : peyiv, helbest ko wek yek pêş û paş dihêt xwendin wek : nik-kin, al-la, tîp-pît, xîz-zîx (bi înglîzî : level...).

PALINDROMIC, *adj.* : peyiva pêş û paşî yek xwendinî.

PALING, *n.* : tan, teyman, perjîn.

PALINGENESIS, *n.* : za û zê, vejiyan.

PALINGENETIC, *adj.* : za û zêyî, vejiyanî.

PALINODE, *n.* : helbesta paşveçûnê, paşveçûn.

PALISADE, *n.* : tan, perjîn, teyman.

PALISADE, *vt.* : tan kirin.

PALISADED, *adj.* : tankirî.

PALISADING, *n.* : tankirin.

PALISH, *adj.* : piçekê pêtî.

PALL, *n.* : term, derbest, serterm.

- **BEARER** : termhelgir.

PALL, *vi., t.* : nixaftin, pûç bûn, pûç kirin.

PALLADIAN, *adj.* : pêwendîdarê zirrêbaza avahîkariya Îtalî ya seda şazdehemê.

PALLADIUM, *n.* : wêne yan peykerê (palas) yê Xudaya pendê li nik Girekan ko dibêjin palasa Atênê ko bawer dikirin (Terewade) diparast, parêzer, hêmanek metalî (kanî) wek platînî ye.

PALLAS, *n.* : Xudaya pendê li nik Girekan.

PALLED, *adj.* : hogirîkirî.

PALLING, *n.* : hogirîkirin.

PALLET, *n.* : doşeka pîşî, depkê bin kefşî, hestîv.

PALLETIZE, *vt.* : guhaztin (bi herzala guhêzbar).

PALLETIZED, *adj.* : guhaztî.

PALLETIZING, *n.* : guhaztin.

PALLIASSE, *n.* : nivînên pîşî.

PALLIATE, *vt.* : hedar kirin.

PALLIATED, *adj.* : hedarkirî.

PALLIATING, *n.* : hedarkirin.

PALLIATIVE, *n., adj.* : hedar(dar).

PALLIATIVELY, *adv.* : bi hedarî.

PALLID, *adj.* : pêtî, virmor, qels.

PALLIDLY, *adv.* : bi qelsî, qelskî.

PALLIDNESS, *n.* : pêtîtî, qelsîtî.

PALLIUM, *n.* : kelpikê mejî, kirasê lakêşeyê mêrî.

PALL-MALL, *n.* : kevneyarî ye (tepka dar di nav bazina asinî de diborînin).

PALLOR, *n.* : pêtîtî, zerayî.

PALLY, *adj.* : hevalî.

PALM, *n.* : lep, çing, çep, berê destî, darqesp, texlîtek darên deverên yeksanekerî, serketin, çiqê darqespê.

- **OF THE HAND** : lep, navmist, navdest, şep.

- **TREE** : hevrîs.

- **TO BEAR THE ~** : bi ser keftin (zal bûn).

- **TO HAVE AN ITCHING ~** : bertîlxwer.

- **TO YIELD THE ~ TO** : çîz kirin.

PALM, *vt.* : bertîl kirin, xapandin.

- **TO ~ OFF** : xapandin, xirandin.

PALMA CHRISTI, *n.* : genek (darê dermanê zikçûnê).

PALMAR, *adj.* : lepikî.

PALMARIS LONGUS : masûlkeya panka lepî.

PALMARY, *adj.* : serek, birêz, baştir, berz.

PALMATE(D), *adj.* : lepî.

PALMATELY, *adv.* : bi lepî, lepkî.

PALMATIFIED, *adj.* : lepvebûyî.

PALMATION, *n.* : lepkirin yan lepbûn.

PALMER, *n.* : heçiyê xaçkirî (bi çiqên darqespî).

- **WORM** : kirmê darên berhemdar.

PALMETTE, *n.* : xemila gulperên tîrêjî.

PALMETTO, *n.* : texlîtek darqesp e.

PALMIPED(E), *n., adj.* : pêlepî (pêyê til pêkve).

PALMIST, *n.* : lepbîn.

PALMISTRY, *n.* : lepbînî, destxwendin.

PALMITATE, *n.* : xwêya tirşiya darqespî.

PALMITIC ACID, *n.* : tirşiya darqespî.

PALMITIN, *n.* : darqespîn.

PALM SUNDAY, *n.* : yekşemba berî roja cejna qiyametê : yekşemba hevrisî ko roja Îsa pexember çûyî Qudsê û belgên hevrisî li ser rê lê werhandin.

PALMY, *adj.* : têrdarqesp.

PALMYRA, *n.* : tedmur, darqespek çiqbaweşînk e.

PALOLO, *n.* : kirmek kevirên zeryayê hedar ko xoş dihên xwarin.

PALOMINO, *n.* : hespê zêrîn yan zerê vekirî.

PALOVERDE, *n.* : darek bi stirî û gulzer e.

PALP = PALPUS.

PALP, *vt.* : seh kirin, rakirin û danan.

PALPABILITY, *n.* : destdanbarîtî, berhestbarîtî, sehkirinbarîtî.

PALPABLE, *adj.* : destdanbar, berhest, seh(kirin)bar, eşkera, diyar, nêreban.

PALPABLY, *adv.* : bi berhestî, bi nêrebanî.

PALPAL, *adj.* : sehkirî.

PALPATE, *vt.* : sehkirin (destdanî).

PALPATED, *adj.* : sehkirî (destdanî).

PALPATING, *n.* : sehkirin.

PALPEBRA, *n.* : qepûlk.

- **INFERIOR** : berê çavî.

- **SUPERIOR** : pişta çavî.

PALPEBRAL, *adj.* : qepûlkî.

PALPITANT, *adj.* : pirteyî, lereyî.

PALPITATE, *vt.* : pirte kirin, qutîn.

PALPITATION, *n.* : dilkutî, dilhilavêtin, teptep, pirte, levdan, nukuç.

PALPUS, *n.* : sehker, şaxîhestiyar.

PALSHIP, *n.* : hogirîtî.

PALSIED, *adj.* : şeht.

PALSTAVE, *n.* : alavek pirinc ya berî dîrokê bo kelşa destikî.

PALSY, *n.* : şehtî, falinc, goçî.

- **WALSY** : hevalê gelek nêzîk.

PALSY, *vt.* : şehtî kirin.

PALTER, *vt.* : bazar kirin, fêlbazî kirin, têk vedan kirin, xapandin.

PALTERED, *adj.* : xapandî, fêlbazîkirin.

PALTERING, *n.* : fêlbazîkirin, xapandin.

PALTRINESS, *n.* : pûçî, kotî, potalî.

PALTRY, *adj.* : potal, bêbiha, nehêja.

PALUDAL, *adj.* : zongî, zengawî.

PALUDISM, *n.* = **MALARIA (TA).**

PALUDRINE, *n.* : palodrîn : dermanê tayê (malarya).

PALY, *adj.* : piçekê pêtî.

PALYNOLOGICAL, *adj.* : (helez) gerikî.

PALYNOLOGY, *n.* : (helez) gerikzanî.

PAMPA, *n.* : deştek mezin û bêdar e li başûra Amazonê.

PAMPER, *vt.* : nazdar kirin, rû dan.

PAMPERED, *adj.* : nazdarkirî.

PAMPERING, *n.* : nazdarkirin, rûdan.

PAMPERO, *n.* : bayê sarê çiyayê Endîz.

PAMPHLET, *n.* : belavok, namîlke.

PAMPHLETEER, *n., vt.* : belavokvan, namîlkevan, belavok yan namîlke nivîsîn û belav kirin.

Pan, *n.* : Xudayê daristanan, kozan û şivanan.

PAN, *n.* : tawe, axlewîk, çalayî, nizman.

- **FISH** : masiya biçûk ya qelandinê (hemû).

- **OF SCALES** : ta.

PAN, *vt., i.* : bi axlewîkê bijartin.

- **TO ~ OFF** : cercîr yan bestîloka zêrî bi axlewîkê bijartin (wek bêjingê).

- **TO ~ OUT** : cercîr yan bestîloka zêrî bi axlewîkê bijartin (bêjing kirin), zêrî berhem kirin.

PAN, *pref.* : pêşgir e ko hemî, hemû ye.

- **American** : Emerîkanî (hemû).

- **Americanism** : bizava yekitiya Emerîkanî.

- **HELLENISM** : yekitiya Yûnanî (bizav yan tevger).

- **HUMAN** : pêwendîdarê hemû mirovatiyê.

- **ISLAMIC** : bizava yekitiya musilmanî yan îslamî, pan îslamî.

- **LOGISM** : jîrbêjî (Hegelî) ko her hişdar rast didît.

- **LOGISTIC** : pêwendîdarê jîrbêjiya Hegelî.

- **SEXUAL** : fireregezî.

- **SEXUALITY** : fireregezîtî.

PANACEA, *n.* : dermanê hemû derdan, hibirman.

PANACHE, *n.* : gurzeyê peran li ser xodeyî (bo xemlê).

PANADA, *n.* : qawît.

PANAMA, *n.* : şefqeyê qirşikî.

PANAMANIAN, *n., adj.* : Panamayî.

PANCAKE, *n.* : zilopî.

PANCAKE, *vi., t.* : li ser binî hatin xwarê (danan : balafir).

PANCAKE LANDING, *n.* : dahatin (danan), ya li ser binî.

PANCHAYAT, *n.* : civata gundî ya Hindî.

PANCHROMATIC, *adj.* : hestiyarê hemû rengên şebengî.

PANCRATIC, *adj.* : pêwendîdarê pêşbirkeya werzişî ya grekî.

PANCRATIUM, *n.* : pêşbirkeya werzişî ya grekî (zoranî û kulmbazî pêkve).

PANCREAS, *n.* : şêlav.

PANCREATIC JUICE, *n.* : şîrêza şêlavê.

PANCREATIN, *n.* : penkiryatîn : têkiliya haveynên şîrêza şêlavê.

PANCREATITIS, *n.* : şêlavkulî.

PANCYTOPENIA, *n.* : nesaxiya kêmxwînê.

PANDA, *n.* : dehbeyê wek hirçê (biçûktir e).

PANDECT, *n.* : kitêba qanûnên Romanî.

PANDEMIC, *n., adj.* : derdê vegir.

PANDEMONIUM, *n.* : xiroş.

PANDER, *n.* : qeprax, gewad.

PANDER, *vi., t.* : gewadî kirin.

PANDERED, *adj.* : gewadîkirî.

PANDERING, *n.* : gewadîkirin.

PANDIT, *n.* : pendiyar (Hindî).

PANDOR, *n.* : pendor : alavek mûzîqeyî wek gîtarê ye.

- **'S BOX** : sindoqa pandora : ko hîvî bi tenê têde maye û hemû xirabkarî jê derketine.

PANDORA OR PANDORE, *n.* : alavek mûzîqeyî jenîn (pendor).

PANDOWDY, *n.* : şirînayiya sêvê.

PANDURATE, *adj.* : kivanceyî.

PANDURIFORM, *adj.* : (wek) kivanceyî.

PANDY, *vt.* : (şagird) siza kirin.

PANDYING, *n.* : sizakirin.

PANE, *n.* : parçeya cama pencerê yan pêçgirê, beşek jî rûpelê pûlên posteyî.

PANEGYRIC, *n., adj.* : pesn, stayîş.

PANEGYRICAL, *adj.* : pesnî, pesindar.

PANEGYRICALLY, *adv.* : bi pesnî, pesinkî.

PANEGYRIST, *adj.* : pesinkar.

PANEGYRIZE, *vt.* : pesn kirin.

PANEL, *n.* : deste, dep, dehmen, girûhek berhevdankaran (berpirsên rêzikî civakî ~), xişteya dadbexşan, desteka dadbexşan.

- **DOCTOR** : pijîşkê xişteyî (ko kesên navên xwe li nik dinivîsîn çare dikit).

- **HEATING** : germkirina tîrêjî.

- **TRUCK** : barkêşa biçûk ya sivik.

PANEL, *vt.* : dep kirin, dadbexş helbijartin.

PANEL(L)ED, *adj.* : depkirî.

PANEL(L)ING, *n.* : depên darî ko dîdarî dinixêvin.

PANELIST, *n.* : endamê desteka rawêjan.

PANFUL, *adj.* : axlewîkek (axlewîkek tejî).

PANG, *n.* : niquç, çizandin, zixtik, jana nişkî.

PANGA, *n.* : bivirê Efrîqayî.

PANGENESIS, *n.* : hemûyatiya bûnê : dîtaneyek ko hemû xaneyên zindewerî leşikên zikmakî dihavên û li nav leşî de digerin û dizên (bi dabeşbûnê) û kom dibin di nav hêkan de ko birîtî ne ji leşikên parçe yên babî bi xwe.

PANGOLIN, *n.* : canewerek mêrîxwer e.

PANHANDLE, *n., vt.* : destikê axlewîkê, deverek ji welatekê ketî navbera du welatên dî de, parsêkî kirin.

PANIC, *n., adj.* : tirs, sehm, sahmek, hejivîn.

- **BUTTON** : karê tengavî.
- **MONGER** : tirsgêr.
- **STRICKEN** : bizdihiya, bizdihî, tirsayî.
- **STRUCK** : tirsayî, bizdihayî.

PANIC, *vt., i.* : tirsîn.

- **GRASS**, *n.* : texlîtek giya ye.

PANICKED, *adj.* : toqandî, tirsayî, bizdihayî.

PANICKING, *n.* : toqandin.

PANICKY, *adj.* : tirsinok.

PANICLE, *n.* : îşî, gulîşî.

PANICLED, *adj.* : îşikirî.

PANICUM, *n.* : giya.

PANIFICATION, *n.* : nanpehtin.

PANJANDRUM, *n.* : zirerkdar, (kesê) karbidest, bernavê tiraneyê mirovê giring, giremirov.

PANMIXIA, *n.* : têkiliya koraneya za û zêyî.

PANNAGE, *n.* : (bihayê) kirêya kozê.

PANNE, *n.* **(~ VELVET)** : perûkê qedîfe yan mexmel).

PANNED, *adj.* : axlewîkkirî (sepîkirî bo zêrî).

PANNIER, *n.* : berşîne, sewî, selik, sebet, kirasê firehkirî (bo olkî), olkê kiras (ko nermok e bo firehkirinê).

PANNIKIN, *n.* : tirar, qazana biçûk.

PANNING, *n.* : sepîkirin (bo peydakirina zêrî).

PANOPLIED, *adj.* : kinckirî, zirêkirî.

PANOPLY, *n.* : kinc, zirê.

PANOPTICON, *n.* : zindana girûvir.

PANORAMA, *n.* : panorama : dîtina berfireha hemûkî, zincira wêneyan.

PANORAMIC, *adj.* : panoramî, dîtina hemûkî.

PANORAMICALLY, *adv.* : bi dîtina hemûkî.

PANPIPE(S), *n.* : fîtke : alavek mûzîqeyî ji boriyên dirêj û peyhatî çêkirî ye û dengî wek fîtikan dihînit der.

PANSY, *n.* : nêremok, lotî, texlîtek binefş.

PANT, *n.* : pirte, navkutik, helkelk.

- **DRESS** : cilkek kiras dabeşkirî.
- **SUIT** : deste cilên vî kirasî.

PANT, *vt., i.* : helkelkê kirin, pirte kirin, helm kirin.

PANTAGRUELION, *n.* : tiranekerê geveze.

PANTAGRUELISM, *n.* : tiraneyîtiya gevezeyî.

PANTALETS, *n.* : bin şelwar.

PANTALOON, *n.* : penteron, zirtek, pantor, pantalan.

PANTECHNICON, *n.* : erebane yan barkêşa girtî (daxistî).

PANTHEISM, *n.* : yeketiya hebûnê : ola dibêjit ko Xuda û sirûşt yek tişt e, ko gerdûnê madî û mirov diyardeyên xwe yên Xudayî ne.

PANTHEIST, *n.* : bawermendê yekitiya hebûnê, panteîst.

PANTHEISTIC(AL), *adj.* : pêwendîdarê bawermendê yekitiya hebûnê.

PANTHEISTICALLY, *adv.* : bi baweriya yeketiya hebûnê.

PANTHEON, *n.* : panteon : xudageh, goristana mezinên neteweyekê.

PANTHER, *n.* : piling.

PANTHERESS, *n.* : (mê) piling.

PANTIE, *n.* : kurtederpê.

- **GIRDLE** : piştêna jinanî.

PANTIHOSE, *n.* : derpê.

PANTILE, *n.* : kerpûçê pêliyê pêkhatî yan awêtê.

PANTING, *n.* : navkutik, nîxenîx, helkelk.

PANTISOCRACY, *n.* : civata aşopî ko hemû xelk yeksane ne û hemû hukim dikin.

PANT(O)-, *pref.* : pêşgir e ko hemî, hemû ye.

PANTOFLE, *n.* : şimik.

PANTOGRAPH, *n.* : rûnivîsk : bo rûnivîsîna nexşe û dahênanan.

PANTOGRAPHIC, *adj.* : rûnivîskî.

PANTOLOGIC, *adj.* : zanîniya cîhanî (hemûkî).

PANTOLOGY, *n.* : dîtina rêzikiya hemû zanîna mirovî.

PANTOMIME, *n.* : kirdarê yan kirdara şanogeriya nîşankerî, nîşankerîtî, hunera kirdariya nîşankerî.

PANTOMIME, *vt., i.* : kirdar kirin (nîşankerî).

PANTOMIMIC, *adj.* : nîşankerî.

PANTOMIMED, *adj.* : kirdarkirî (bi nîşanê).

PANTOMIMING, *n.* : kirdarkirin (bi nîşanê).

PANTOMIMIST, *n.* : kirdarê nîşanker.

PANTOMORPHIC, *adj.* : hemû şikil, hemecor.

PANTOSCOPE, *n.* : wênegira hemûkî, nîskeya goşeberfire.

PANTOSCOPIC, *adj.* : hemûkî binî.

PANTOTHENIC ACID, *n.* : vîtamîna grûpa (B) ko pêviya ye (di nav kezebê de) bo werarê.

PANTROPIC, *adj.* : bûyeriya yeksanekerî.

PANTRY, *n.* : jor yan mezelka azoqeyî û amanan, jora çêkirina xwarinên sar.

- **MAN** : azoqevan.

PANTS, *n.* : şelwar, derpê, ranik.

PANTY OR PANTIE, *n.* : hevalkiras.

- **HOSE** : binkirasê jinê (derpê).

- **WAIST** : qonde.

PANZER, *n., adj.* : zirêpûş.

- **DIVISION** : tîpa zirêpûş.

PAP, *n.* : çiçe, çiçikî, xureknerm bo zaro û nesaxan.

PAPA, *n.* : bab.

PAPACY, *n.* : papatî, papayî.

PAPAIN, *n.* : anzîma pirteqalek lakêşeyî negehiştî (bo nazikkirina goştî bi kar dihêt).

PAPAL, *adj.* : papayî.

- **CROSS** : xaça papayî.

- **INFALLIBILITY** : neçewtiya papayî.

PAPARAZZO, *n.* : wênegirê çalakê navdaran.

PAPAVERACEOUS, *adj.* : xurîfkî.

PAPAVERINE, *n.* : nîvtiftek belûrî ye.

PAPAVEROUS, *adj.* : xurifkî.

PAPAW (PAW PAW), *n.* : pirteqalek lakêşî ye, darek jî bakura Emerîka gulbinefşî û ber lakêş e ko pirteqal e.

PAPAYA = PAWPAW.

PAPER, *n., adj.* : kaxez, pel, pelk, belg, per.

- **BACK** : kitêba bergtenik (kaxez).

- **BIRCH** : heyzeranê Emerîkanî.
- **BOARD** : karton, kaxeza qayimkirî.
- **BOUND** : bergkaxez.
- **CUTTER** : kaxezbirr, kêrika kaxezan.
- **HANGER** : kaxezkerê dîwaran.
- **HANGING (DİWAR)** : kaxezkirin.
- **HOLDER** : kaxezgir.
- **KNIFE** : kaxezbirr.
- **MILL** : aşê kaxezan (çêkirin).
- **MONEY** : kaxeza diravî.
- **MULBERRY** : tiya kaxezan.
- **WEIGHT** : girankera kaxezan (senga kaxezan).
- **WORK** : karê kaxezî.

PAPER, *vt., i.* : kaxez kirin.

PAPERINESS, *n.* : kaxezîtî.

PAPERING, *n.* : kaxezkirin.

PAPERY, *adj.* : kaxezî.

PAPHEAN, *n., adj.* : felîte, jinbaz, sîtar, bêsincî, pêwendîdarê evîniya regeziya nerewa : pafosî, ji kevnebajarê Pafosê Qinrisî ko Afrodît diperistin.

PAPILIONACEOUS, *adj.* : pelpelîtkî.

PAPILLA, *n.* : çiçik, çiçe (wek sermemikî yan çiçeyî li ser leşî).

PAPILLARY, papillate, papillose, *adj.* : çiçeyî.

PAPILLOMA, *n.* : pejbûna çiçeyî.

PAPILLO, *n.* : seyê biçûk, tîle.

PAPIST, *n.* : papayî (katolîk).

PAPISTIC(AL), *adj.* : (mirovê) katolîkî (papayî).

PAPISTICALLY, *adv.* : bi papayî.

PAPOOSH, *n.* : pêpûş (baboç).

PAPPUS, *n.* : derhatina hêkdankê yan berê hindek helezan.

PAPRIKA, *n.* : bîber.

PAPULA, *n.* : zîpik, pirzik.

PAPULAR, *adj.* : zîpkî, pirzikî.

PAPULE, *n.* : zîpik, rîşik, pirzik.

PAPYRACEOUS, *adj.* : kaxezî.

PAPYRO-, *pref.* : pêşgir e ko kaxez e.

PAPYROLOGICAL, *adj.* : kevnekaxeznasiyî.

PAPYROLOGIST, *n.* : kevnekaxeznas.

PAPYRUS, *n.* : leven, zel, kaxeza levenî, papîrûs.

PAR, *n.* : bihayê navekî, yeksanî, bihayê hevtayiya du diravan.

- **ABOVE ~** : pitir e ji bihayê navekî.
- **AT ~** : bihayê navekî.
- **BELOW OR UNDER ~** : kêmtir ji bihayê navekî.

PARA-, *pref.* : pêşgir e ko pişt, nerêk (nerêzik), çewt, rexekî, berdêl, wek e.

PARABASIS, *n.* : axiftina korsî û guhdaran li şanogerî ya tiraneyî ya grekî.

PARABIOSIS, *n.* : yekîtiya kelşînî û endamerkzanî.

PARABLE, *n.* : çîroka hêmayî, metelok.

PARABOLA, *n.* : birrîna hevta.

PARABOLIC(AL), *adj.* : birrîniya hevtayî.

PARABOLICALLY, *adv.* : bi birrîniya hevtayî.

PARABOLOID, *n.* : leşê zivrokiyê hevtayî.

PARACETAMOL, *n.* : dêndik (cebik) ya pêkhatiya toza belûriya spî, hedarkerek nerm û dijtayê ye.

PARACHROMATIC, *adj.* : hestiyarê rengî, hestiyarê bireng.

PARACHRONISM, *n.* : çewtiya dîroktomarî.

PARACHUTE, *n.* : paraşût, sêwaneya dahatinê (hatin xarê).

PARACHUTE, *vt., i.* : hatin xarê (bi paraşûtê).

PARACHUTIC, *adj.* : paraşûtî.

PARACHUTIST, *n.* : paraşûtvan.

PARACLETE, *n.* : rawêjkar, parêzer.

PARADE, *n.* : leşkerniwandin : gerdûne, bijarkirin, san.

PARADE, *vt., i.* : bijar kirin.

PARADED, *adj.* : bijarkirî.

PARADICHLOROBENZE, *n.* : belûriyek spî dij morane yan xorik.

PARADIDDLE, *n.* : dehol (ya lêdana du darikan).

PARADIGM, *n.* : nimûne.

PARADIGMATIC(AL), *adj.* : nimûneyî.

PARADIGMATICALLY, *adv.* : bi nimûneyî, nimûnkî.

PARADISE, *n.* : beheşt, behişt.

PARADISAIC(AL), *adj.* = **PARADISIACAL.**

PARADISAL, *adj.* = **PARADISIACAL.**

PARADISIACAL OR PARADISIAC, *adj.* : beheştî.

PARADOS, *n.* : bilindiya erdî li pişt çeperî yan sengzirî bo parastina paşiyê.

PARADOX, *n.* : netebayî, nerêkî, narêkayetî.

PARADOXIC(AL), *adj.* : nerêk.

PARADOXICALITY, *n.* : nerêkîtî.

PARADOXICALLY, *adv.* : bi nerêkî, nerêkeyî.

PARADOXURE, *n.* : texlîtek sivoreyê darqespan.

PARADOXY, *n.* : nerêkî.

PARAFFIN, *n.* : parafîn : ji darî, rejiya komirî û neftê çêdikin û bo mûmikan bi kar dihînin.

PARAFORMAL DEHYDE, *n.* : toza spî ya formaldîhayd.

PARAGENESIS, *n.* : peydabûna lêkxişanî (kan).

PARAGENETIC, *adj.* : peydabûniya lêkxişanî.

PARAGENETICALLY, *adv.* : bi peydabûna lêkxişanî.

PARAGOGE, *n.* : berdansera tîpekê yan birgehekê li ser peyivekê.

PARAGON, *n.* : nayab.

PARAGRAPH, *vt.* : birgeh yan bend kirin.

PARAGRAPHER, *n.* : nivîserê kurtegotaran nemaze sergotaran.

PARAGRAPHIC, *adj.* : birgehî.

PARAGRAPHICALLY, *adv.* : bi birgehî, birgehkî.

PARAGRAPHIST, *n.* : bendnivîs.

PARAHELIOTROPISM, *n.* : xwaziya helezî ko berê belgan terîb bikit li gel ketina tîrêja rojê.

PARAHELIOTROPIC, *adj.* : pêwendîdarê xwaziya helezî ko berê xwe bidit rojê.

PARAHYDROGEN, *n.* : gerda hîdrojenê ko kakil dij araste dizivirîn.

PARAINFLUENZA VIRUS, *n.* : vîrûsa persîva zarokan.

PARAKEET (PARAQUET), *n.* : tûtiyek biçûk e û dûv dirêj e.

PARALAMBDACISM, *n.* : zimanfisî, zimanxwarî.

PARALANGUAGE, *n.* : karîgeriya bijare ya dengiya ko wateyê diyar dikit.

PARALDEHYDE, *n.* : polîmera oldîhayd (hedarker û tezînker e).

PARALIPOMENA, *n. pl.* : kitêbên dîrokî yên Tewratê.

PARALIPSIS, *n.* : dîtiniya têvel.

PARALLACTIC, *adj.* : dîtintêvelî.

PARALLAX, *n.* : dîmentêvelî, şûnciyawazî, têveliya şûna tiştî nemaze stêran) ji ber guhartina xalka zêrevaniyê.

PARALLEL, *n., adj.* : terîb, terîbî, hember, bateve, rêk, hawşan, parsûyî, hevhesû, mişlaq.

- **BARS** : hevhesûyî yan asûyî.

- **FORCES** : hêzên terîbî, hêzên parsûyî.

- **LINES** : xêzên hevhesû, rêzên hevhesû, xiçên hevhesû, dêrên terîb.

- **S OF LATITUDE** : hêlên pana.

- **VEINES** : demarên terîbî.

PARALLEL, *vt.* : hev hesû yan asû kirin, parsûyî kirin, terîb kirin.

PARALLELISM, *n.* : hevhesûyîtî yan hevasûyîtî, terîbîtî.

PARALLELOGRAM, *n.* : pelterîbî, la yan al terîb.

PARALOGISM, *n.* : nejîrbêjîtî.

PARALYSATION, *n.* : şehtî, goçî, demle.

PARALYSED, *adj.* : şat, şeht.

PARALYSIS, *n.* : falic, falinc, felc, şehtî, demle, goçî, şeple, îflîcbûn, felcbûn.

PARALYTIC, *adj.* : şeht, şehtî, felcî.

PARALYTICALLY, *adv.* : bi şehtî, bi felcî.

PARALYZATION, *n.* : şehtbûn, felcbûn.

PARALYZE, *vt.* : şeht kirin, felc kirin.

PARALYZED, *adj.* : şehtbûyî, felcbûyî.

PARALYZING, *n.* : şehtkirin, felckirin.

PARAMAGNET, *n.* : magnetîzterîb.

PARAMAGNETIC, *adj.* : magnetîziya parsûyî yan terîbî.

PARAMAGNETISM, *n.* : parsûyîtiya magnetîzî.

PARAMATTA, *n.* : tevnek tenik e (hirî û avirmîş yan hirî û pembû).

PARAMETER, *n.* : tîbaba neguhor.

PARAMILITARY, *n., adj.* : wek leşkerî.

PARAMNESIA, *n.* : nesaxiya bîrê nemaze wateyên peyivan.

PARAMORPHIC OR PARAMORPHOUS, *adj.* : guhurîniya belûrî.

PARAMORPHISM, *n.* : guhurîna belûrî.

PARAMOUNT, *n., adj.* : bala, serokî, bêqam.

- **IMPORTANCE** : bêqam giring.

PARAMOUNTCY, *n.* : serdestî.

PARAMOUNTLY, *adv.* : bi giringî, bi serdestî, serdestkî.

PARAMOUR, *n.* : yar, hevalk.

PARAMYLUM, *n.* : karbohîdrata kevzî (wek nişayê).

PARANG, *n.* : şûr yan kêrika kurt.

PARANOIA, *n.* : dînatiya tepeseriyê, dînatiya mezinatiyê, dînatiya guman û dudiliyê, paranoya.

PARANOIAC, *adj.* : pêwendîdarê dînatiya mezinatiyê yan guman û dudiliyê.

PARANORMAL, *adj.* : paşasa.

PARANYMPH, *n.* : birazava, xuşkbûk.

PARAPET, *n.* : çeper, senger, berbesta banî, pirê yan berbankî.

- **OF TRENCH** : sper.

PARAPETED, *adj.* : çeperkirî, berbestkirî, sengerkirî.

PARAPH, *n.* : neqşa mohrkirina îmzayê (dij zirkirinê).

PARAPHERNALIA, *n.* : kereste, samanê kesî yê jinê, samanê kesî.

PARAPHRASE, *n.* : dariştinve (riste yan hevok).

PARAPHRASE, *vt.* : dadirêjîtve (risteyê), wate bi peyivên dî derbirrîn.

PARAPHRASER, *n.* : darêjer (jî nûve).

PARAPHRASING, *n.* : dariştinve.

PARAPHRASTIC, *adj.* : raveyî, şiroveyî.

PARAPHRASTICALLY, *adv.* : bi şiroveyî.

PARAPHSIS, *n.* : tovta.

PARAPLEGIA, *n.* : şehtiya lingan û jêr leşî.

PARAPSYCOLOGICAL, *adj.* : derûnzaniyî.

PARAPSYCHLOGIST, *n.* : derûnzan.

PARAPSYCHOLOGY, *n.* : derûnzanî, parapsîkolojî.

PARAQUAT, *n.* : giyakujê dijwar.

PARASANG, *n.* : fersex : 3 _mîl (sêmîl û nîv).

PARASELENE, *n.* : zirheyv.

PARASITE, *n.* : mişexwer, miftxwer, dûvdehol, terefe, hewantexwer, çilterîfe, lakot.

PARASITIC(AL), *adj.* : mişexwerî, terîfeyî, lakotî.

PARASITICALLY, *adv.* : bi mişexwerî, bi terîfeyî, bi lakotî.

PARASITICIDAL, *adj.* : mişexwerkuj, lakotkuj.

PARASITICIDE, *n.* : mişexwerkuje, lakotkujî.

PARASITISM, *n.* : mişexwerîtî, pelmişîn.

PARASITIZATION, *n.* : mişexwerbûn, lakotbûn.

PARASITIZE, *vt.* : lakot kirin.

PARASITOLOGIC, *adj.* : lakotî.

PARASITOLOGICAL, *adj.* : lakotiyî.

PARASITOLOGICALLY, *adv.* : bi lakotî, lakotkî.

PARASITOLOGY, *n.* : lakotîzanî.

PARASITOSIS, *n.* : nesaxiya mişexwerî yan lakotî.

PARASOL, *n.* : sîbera rojê, sîwan, sêhwane.

PARASYMPATHETIC, *adj.* : dost.

- **NERVOUS SYSTEM** : rêzika demariya dost.

PARASYNTHESIS, *n.* : çekirina peyivan (bi derînan û pêkînanê).

PARASYNTHETIC, *adj.* : çêkirinî.

PARASYNTHETICAL, *adj.* : çêkiriniyî.

PARASYNTHETICALLY, *adv.* : bi bêgirêdanî yan bê risyanî.

PARATHION, *n.* : jehrek pêtik, zendî yan edî kuje.

PARATHYROID, *adj.* : rex hefkî, rex zençelok.

PARATROOP, *adj.* : paraşûtî, serbaziya paraşûtî.

PARATROOPER, *n.* : paraşûtî : serbazên paraşûtan.

PARATYPHOID, *adj.* : wek giranetayê.

PARAVANE, *n.* : mînmalîk.

PARBOIL, *vt.* : bêqam germ kirin, kelîn (parçekî).

PARBUCKLE, *n.* : werîs : du girê, jî nîvê bilind girêdayî bo nizimkirina birmîlan û topan.

PARCEL, *n.* : boxçe, beste, gurze, bapêç, parçe, parçeyî.

- **POST** : posteyê gurze yan besteyan.

- **GILT** : parçe zêrkirî.

PARCEL, *vt.* : belav kirin, pêçîn.

PARCELLED, *adj.* : parçekirî.

PARCELLING, *n.* : belavkirin, dabeşkirin.

PARCENARY, *n.* : hevkariya mîratî, beşgeha pêmayî.

PARCENER, *n.* : hevkarê mîratî.

PARCH, *vi., t.* (sivik) biraştin, zuha kirin, têhnî kirin, zuha bûn, têhnî bûn.

PARCHED, *adj.* : hişk yan zuha.

- **PEAS** : leblebî.

PARCHMENT, *n.* : keval, kevlê tenik.

PARCHMENTY, *adj.* : kevalî.

PARCLOSE, *n.* : perde yan asinkê cudakirina perisgehê dêrê.

PARD, *n.* : dost, heval, piling.

PARDNER, *n.* : dost, heval.

PARDALOTE, *n.* : balindeyek biçûk û rengîn ya Awistiralî ye.

PARDON, *n.* : bexşîn, lêborîn, têborîn, bexşandin.

- **I BEG YOUR ~ ?** : bibore? belê? lebê?.

PARDON, *vt.* : bexşîn, lêborîn.

PARDONABLE, *adj.* : bexşbar.

PARDONABLENESS, *n.* : bexşbarîtî.

PARDONABLY, *adv.* : bi bexşbarî.

PARDONED, *adj.* : bexşkirî, lêborî.

PARDONER, *n.* : bexşînfiroş, têbor, lêbor.

PARDONING, *n.* : têborandin.

PARE, *vt.* : kezax kirin, lêl kirin, spî kirin.

PARED, *adj.* : bodemkirî, kezaxkirî, lêlkirî.

PAREGORIC, *adj.* : afyoniya hedar kirinê.

PAREIRA, *n.* : dermanê riha teraşek brazîlî (bo mîzkirinê bi kar dihêt).

PARENCHYM, *n.* : madeyê gewheriyê livik yan endamî.

PARENCHYMATOUS, *adj.* : pêwendîdarê madeyê gewheriyê livikî yan endamî.

PARENT, *n.* : bab yan dayk.

PARENTAGE, *n.* : malbat, binemale, dayk û bab.

PARENTAL, *adj.* : babînî, bavînî.

PARENTALLY, *adv.* : bi deybavî.

PARENTERAL, *adj.* : nerîvîkî, nesorçikî.

PARENTERALLY, *adv.* : bi nesorçikî.

PARENTHESIS, *n.* : peyiv yan risteya di navbera du kevanan de.

PARENTHESIZE, *vt.* : kevane kirin (kirin di navbera du kevanan de).

PARENTHETIC(AL), *adj.* : kevanekirî (riste), duwemîn.

PARENTHETICALLY, *adv.* : bi risteya kevanekirî.

PARENTHOOD, *n.* : deybabî.

PARENTING, *n.* : xudankirina zarokî (bi deybaban).

PARENTS, *n.* : deybab.

PARERGON, *n.* : karê harîker.

PARESIS, *n.* : şehtiya parçekî ko masûlke ya nesehkera digirit.

PARESTHESIA, *n.* : şaşiya sehkirinê.

PARESTHETIC, *adj.* : şaşiya sehkirinê.

PARETIC, *n., adj.* : şeht yan şehtî (parçekî).

PAREVE, *adj.* : bêşîr û goşt çêkirî.

PAR EXCELLENCE, êkane, baştirîn, nayab, qetlaz.

PAR EXAMPLE : bo nimûne.

PAR FLECHE, *n.* : kevlê terşî.

PARFOCAL, *n.* : nîvtîrêjî, nîmçetîşkoyî.

PARFOCALIZE, *vt.* : nîv tîrêjî kirin.

PARGE, *n.* = **PARGET.**

PARGET, *n.* : gêç, gêçkarî.

PARGET, *vt.* : gêç kirin.

PARGETED, *adj.* : gêçkirî.

PARGETING, *n.* : gêçkirin.

PARGYLINE, *n.* : texlîtek anzîm e.

PARHELIC CIRCLE, *n.* : cixiza rojikî.

PARHELION, *n.* : rojik, zirroj.

PARIES, *n.* : dîwar, dîwarê endamê valayî.

PARITAL, *adj.* : dîwarî.

- **BONE** : yek ji cote hestiyên berdeyî, hestîkê tatî.

- **CELL** : xaneya tirşiya hîdrolîkî çêkirin.

PARING, *n.* : kezax, bodem, lêkirin, pijilandin, teşkirin.

- **KNIFE** : kêrika kezaxê.

PARING CHISEL, *n.* : hilkolkê spîkirinê.

PARIS, *n.* : Parîs : paytext yan serbajêrê Fransa.

- **GREEN** : madeyek kîmyayî jehrî ye (bo rengî û pêtik yan edîkujî).

PARISH, *n.* : bajêr, devera dêrekê.

PARISIAN, *n.* : Parîsî : xelkê Parîsê.

PARISON, *n.* : gomçika germa şûşeyî.

PARISYLLABIC, *adj.* : hevbirgeh.

PARITY, *n.* : hevyekî, yeksaneyî, hevhêzî, hawhêzî, hemberiyekî, hawmanendî.

- **BIT** : pirtika yeksanekirinê.

PARK, *n.* : çîmen, parîz, seyrangeh, medan.

- **WAY** : kolana pana darkirî.

PARK, *vt.* : rawestandin (otomobîl) û li meydanê hêlan.

PARKER, *n.* : rawestker.

PARKING, *n.* : kiloca riçalî (bi zencebîlî tamandî).

PARKING LOT, *n.* : meydana rawestandina otomobîlan, parking.

PARKING METER, *n.* : rawestanpîv, parkmetir.

PARKINSON'S DISEASE, *n.* : nesaxiya parkinsonî : şehtiya lerziyê.

PARKY, *adj.* (*sl.*) : sar.

PARLANCE, *n.* : suhbet, berhevdan (mîrî, ziman).

PARLAY, *n.* : girew (pêşbeziya hespan).

PARLAY, *vt.* : girew kirin.

PARLEY, *n.* : danûstandin (nemaze li gel dijminî), suhbet, berhevdan.

PARLEY, *vt.* : dan û standin kirin (dan û distandin).

PARLEY VOO, *n., vi.* (*joc*) : Fransî, zimanê fransî, fransî axiftin yan zanîn.

PARLIAMENT, *n.* : parleman : civata gelî, encumena nîştimanî.

PARLIAMENTARIAN, *n.* : parlemanî : endamê parlemanî yan civata gelî.

PARLIAMENTARY, *adj.* : parlemanî.

- **GOVERNMENT** : hikûmeta parlemanî.
- **LAW** : qanûna parlemanî.

PARLOUR, *n.* : bermal, dalan, jora pêşxwaziyê, damerzan.

- **BEAUTY ~** : ciwangeh, xemilgeh.
- **CAR** : jor xwemaliya hevkêşê.
- **MAID** : xidam (bo mêhvanan).

PARLOUS, *adj., adv.* : sehm, metirsî.

- **SHE IS ~ ! HANDSOME** : bêqam taze yan law e.

PARMA, *n.* (**~ VIOLET**) : binefşa gulxizêmê.

PAROCHIAL, *adj.* : radedar, teng.

- **SCHOOL** : dibistana dêrê.

PAROCHIALISM, *n.* : hiştengîtî.

PAROCHIALITY, *n.* : hiştengîtî.

PAROCHIALIZE, *vt.* : teng yan tengdeverî kirin.

PAROCHIALLY, *adv.* : bi hiştengî.

PARODIC, *adj.* : tiranekerî.

PARODIST, *n.* : tiraneker.

PARODY, *n.* : tirane : karê torî yan mûzîqeyî ko çav li kesek dî dikit bo tirane pê biket.

PARODY, *vt.* : tirane kirin.

PAROL, *n., adj.* : lêvikî, bêje.

PAROLE, *n.* : berdana merckirî, raz, perol.

PAROLE, *vt.* : berdan (bi merc).

PAROLED, *adj.* : berdayî (bi merc).

PAROLEE, *n.* : berdayî (bi merc).

PAROLING, *n.* : berdan (bi merc).

PARONOMASIA, *n.* : peyivleyiztin.

PARONOMASTIC, *adj.* : peyivleyiztinî.

PARONYCHIA, *n.* : pizî, nêrik, kolemê.

PARONYM, *n.* : bêjeya hevrih, hevrihî.

PARONYMOUS, *adj.* : hevrik.

PAROTID, *n., adj.* : livik, nik guhî.

- **GLAND** : livika bin guhî.

- **SALIVA GLAND** : gilîziya bin guhî.

PAROTITIS, *n.* : bineguh.

PAROUS, *adj.* : zayî, berdayî, berhemdayî.

PAROXYSM, *n.* : pejî.

PAROXYTONE, *n., adj.* : xurtkirina gotina birgehan.

PARPEN, *n.* : berê dûmahiyê : berê di nav dîwarî re.

PARQUET, *n.* : bermala depkirî, darê bermalê.

PARQUTED, *adj.* : depkirî.

PARQUETING, *n.* : depkirin.

PARQUETRY, *n.* : darê neqşkirî.

PARR, *n.* : masiya biçûk ya samon.

PARRAKEET, *n.* : tûtiyek biçûk e.

PARRAMATTA, *n.* : perûkê sivik yê kirasî (hirî, pembû yan avirmîş).

PARRIED, *adj.* : xwevedayî.

PARROT, *n., adj.* : tûtî, tûtiyî.

- **FASHION** : dubarekirin, wek tûtî.

- **FEVER = PSTTACOSIS.**

- **FISH** : tûtîmasî.

PARROT, *vt.* : dubare kirin (wek tûtî).

PARRY, *n.* : xwevedan.

PARRY, *vt.* : xwe vedan (ji lêdanekê).

PARRYING, *n.* : xwevedan.

PARSE, *vt.* : rêzimanî kirin.

PARSEC, *n.* : fersexa stêrî : yekeya pîvana dûratiya stêran.

PARSED, *adj.* : rêzimankirî.

PARSEE, *n.* : zerdeştî, zimanê farisî.

PARSEEISM, *n.* : zerdeştîtî.

PARSÎ, *n.* : zerdeştiyê neviyê penaberê bombayê (li Hindistanê).

PARSIMONY, *n.* : rijdî.

PARSIMONIOUS, *adj.* : rîjd, çirûk, çavmiç, qinût.

PARSIMONIOUSLY, *adv.* : bi rijdî, bi çikosî.

PARSIMONY, *n.* : destmiçandin, çikosî.

- **LAW** : qanûna hindikayî : ko çi hêz yan doz nehên girîmankirin jî ewên pêviyayî pêve bo rastiyan.

PARSING, *n.* : rêzimankirin, hevoksazî.

PARSLEY, *n.* : medenos, bexdenûs.

- **WILD ~** : zorik.

PARSNIP, *n.* : gêzera spî.

PARSON, *n.* : oldar.

PARSONAGE, *n.* : oldargeh.

PARSONIC, *adj.* : qeşeyî, oldarî.

PART, *n., adj.* : parçe, par, paj, pert, behr, kert, teş, tax, tar, tîş, pişk, parek, beş, rol.

- **FOR MY ~** : ji al yan layê min ve.

- **FOR THE MOST ~** : şîmaneya pitir.

- **IN GOOD ~** : bi aramî, bi bêhn firehî, bi dilniyayî.

- **IN ~** : parçeyî, parçkî.

- **ON THE ~ OF** : ji alê yan layê filanî ve.

- **OF SPEECH** : beşek axiftinê.

- **TO PLAY A ~** : xapandin.

- **TO TAKE ~ (IN)** : beşdarî kirin.

- **TO TAKE THE ~ OF** : lagîrî kirin, tagîrî kirin.

PART, *vi., t.* : cuda bûn, belav bûn, mirin, çûn, parçe kirin.

- **TO ~ WITH** : (jê) cuda bûn.

- **TO ~ COMPANY** : cuda bûn, jêkve bûn.

PARTAKE, *vi., t.* : beşdar bûn, beşdarî kirin.

PARTAKER, *n.* : beşdar.

PARTAKING, *n.* : beşdarkirin.

PARTAN, *n.* : kêvjal.

PARTHENOCARPIC, *adj.* : (ber) bêpeyînî yan gerikî.

PARTHENOCARPY, *n.* : bergirtina bêpeyîn yan bêgerik.

PARTHENIGENESIS, *n.* : zayîna keçî.

PARTHENOGENETIC, *adj.* : zayîniya keçî.

PARTHENON, *n.* : peykerê xudabanû etîna.

PARTHIA, *n.* : Part(iya) : kevneqiraliya rojavaya Asiya (bakura Îranê).

PARTHIAN, *adj.* : partiyayî.

PARTIAL, *adj.* : parçekî, alîgir, hevaldar, pertî, parçeyî, hindikî.

- **ECLIPSE** : roj yan hevgirtina parçekî.

- **FRACTIONS** : şikesteyên parçeyî.

- **TONE** : parçeawaz.

PARTIALITY, *n.* : alîgirîtî, lagîrî, layengirî, tagirî, bendîtî, hewes, hevaldarî, dubendî.

PARTIAL PRESSURE, *n.* : pestên yan wişara parçekî.

PARTIBLE, *adj.* : dabeşbar.

PARTICIPANT, *adj.* : pêşkdar, beşdar.

- **IN A CELEBRATION** : beşdarê şayiyan.

PARTICIPATE, *vt., i.* : beşdar bûn.

PARTICIPATED, *adj.* : beşdarkirî.

PARTICIPATING, *n.* : beşdarkirin.

PARTICIPATION, *n.* : hevpişkî, hevbehrî, beşdarî.

PARTICIPATIONAL, *adj.* : hevbehriyî, beşdariyî.

PARTICIPATOR, *n.* : pişkdar, beşdar, hevbehr.

PARTICIPATORY, *adj.* : pişkdarî.

PARTICIPIAL, *adj.* : pêwendîdarê navê karan.

PARTICIPLE, *n.* : navê karan, navê heyber.

PARTICLE, *n.* : pirtik, gerdîle, gerd, leşik, tenoçke.

- **PHYSICS** : fizyaya (fizika) leşikan.

PARTI-COLOURED, *adj.* : rengandî, renga-rengkirî.

PARTICULAR, *adj., n.* : taybet, taybetî.

- **IN ~** : bi taybetî.

- **NOUN** : serenav.

- **TO GO INTO ~S** : bi dirêjî vegêrîn yan rave kirin.

PARTICULARISM, *n.* : taybetîtî.

PARTICULARIST, *n.* : taybetmend.

PARTICULARITY, *n.* : şan, ged.

PARTICULARIZATION, *n.* : taybetîkirin.

PARTICULARIZE, *vt.* : taybetî kirin.

PARTICULARIZED, *adj.* : taybetîkirî.

PARTICULARIZING, *n.* : taybetîkirin.

PARTICULARLY, *adv.* : bi taybetî, nemaze, nexasme.

PARTICULATE, *adj.* : hûrkar.

- **INHERITANCE** : paşmayiya rûçikan bi guhaztina bi corî qanûna Mendel.

PARTIED, *adj.* : ahengkirî.

PARTIES, *n.* : part, partî.

- **TWO ~** : dubendî.

PARTING, *n., adj.* : çûn, mirin, jêvebûn, du riyan, têvelî, cudayî, koçkirî.

PARTI PARIS : alîgirî, pêşbiryarî.

PARTISAN, *n.* : alîkar, hevdest, lagir, hevpişt, hevaldar.

PARTISANSHIP, *n.* : bendîtî, dubendî, hevpiştî, hevaldarî.

PARTITE, *adj.* : dabeşkirî.

PARTITION, *n.* : dabeşkirin, parçekirin, parçeparçekirin, perde, sikir, berbest.

PARTITION, *vt.* : dabeş kirin, parçe kirin.

PARTITIONIST, *n.* : cudaxwaz.

PARTITIVE, *adj.* : parçeyî, parçedar.

- **GENITIVE** : nîşandarê hemû yan parçekî dabeşkirî.

PARTITIVELY, *adv.* : bi parçekî.

PARTIZAN, *n.* = **PARTISAN.**

PARTLET, *n.* : kirasek (bo stûyî û sermilan).

PARTLY, *adv.* : bi parçekî.

PART MUSIC, *n.* : mûzîqeya parçekirî (bo mûzîqevanan da ko serbixwe lê bidin).

PARTNER, *n.* : hevkar, hawkar, hevrê, hevbeş, pardar, hevpişk.

PARTNER, *vt.* : hevkarî kirin.

PARTNERSHIP, *n.* : hevayî, hevbeşî, pardarî, hevkarî.

PARTRIDGE, *n.* : por, sîsk, kew.

- **BLACK ~** : por.
- **FIGHTING ~** : kewê ribat.
- **HUNTING EXPEDITION** : karekew.
- **MALE ~** : nêrekew.
- **FEMALE ~** : mêkew, marî.

PART-SONG, *n.* : parçestran.

PART-TIME, *adj.* : parçeyî (ji demê karî).

- **TEACHING** : hînkirin yan fêrkirina parçeyî.

PARTURIENT, *adj.* : li ber biçûkbûnê, zêstanî.

PARTURITION, *n.* : biçûkbûn, zêstan.

PARTY, *n., adj.* : şayî, aheng, partî, şadî, bezm, bend, part.

- **COLOUR** : rengandî, rengareng.
- **LINE** : hêl, rêz yan rêzika partî.
- **WALL** : dîwarê hevbeş.

PARTYING, *n.* : ahengkirin.

PARURE, *n.* : taxima çekan (gewheran).

PARVENU, *n., adj.* : nû dewlemend.

PARVIS, *n.* : pêşmal.

PAS, *n.* : mafê berahiyê, pêngava semayê, sema.

PASCH, *n.* : cejna qiyametê.

PASCHAL LAMB, *n.* : pezê qurbanê.

PASHM, *n.* : kej.

PASQUE FLOWER, *n.* : gula qiyametê.

PASQUINADE, *n.* : rexnek, birgehek rexneki.

PASS, *n.* : gelî, rêrew, guhaztin, serketin, hinartina tepk (borandin) bo yarîkerek dî, derbend, derbaz.

- **TO HOLD THE ~** : piştgîrî yan bergîrî kirin (gelî parastin yan girtin).
- **TO SELL THE ~** : xinizî kirin.
- **WORD** : raz, perol, dirûşm.
- **WATER ~** : bor.

PASS, *vt., i.* : serkeftin, borandin, hinartin, borîn.

- **TO ~ A BALL** : tepik borandin.
- **TO ~ A REMARK** : serinc kirin, têbîniyek yan gotinek gotin.
- **TO ~ AWAY** : çûn, mirin.
- **TO ~ BY** : ji ber yan jê borîn, ji bîr kirin.
- **TO ~ BY THE NAME OF** : bi filan navî dihêt naskirin yan nasîn.
- **TO ~ FOR ANOTHER** : wek mirovek dî diyar bûn (hizir dikin ku mirovek dî ye).
- **TO ~ OFF** : wêve çûn, zir kirin.
- **TO ~ OUT** : dilgirtin, mirin.
- **TO ~ OVER** : guh nedan.
- **TO ~ THE TIME OF DAY** : silav kirin.
- **TO ~ THROUGH** : têre borîn, kêşan.
- **TO ~ THE WATER** : mîztin.

- TO ~ TO : rahişîn, derbaz bûn, borandin bo.

- TO ~ UP : qebûl nakit, berperç kirin.

PASSABLE, *adj.* : borînbar.

PASSABLY, *adv.* : bi qencî.

PASSAGE, *n.* : rê, rêguzar, derbazkirin, têperkirin, parçe, bend, bor, daborîn.

- IN ~ : bê pişkinîn, bi lez.

- OF ARMS : şer.

- WAY : rêgozar.

- WATER ~ : bor.

PASSAGED, *adj.* : derbazkirî.

PASSAGING, *n.* : derbazkirin.

PASSBOOK, *n.* = BANK BOOK.

PASS DEGREE, *n.* : bawernameya bi pileya serketinê (ne nayab).

PASSÉ, kevn, qurmiçî, pîr.

PASSEL, *n.* : birr, jimar yan tîbabek mezin, girûhek.

PASSENGER, *n.* : rêbar, rêwî, geştyar.

PASSER, *n.* : rêbar.

- BY : rêbar, rêbiwar, rêbor.

PASSERINE, *n., adj.* : lûskirî, lûsîn.

PASSIBILITY, *n.* : derdmendîbarî(tî).

PASSIBLE, *adj.* : derdmendîbar.

PAS SEUL : sema (daweta yek mirovî).

PASSIM, *n.* : li vêrê û wêrê û her dirê.

PASSIMETER, *n.* : alavka xwekariya pisûlekirîna hevkêşê.

PASSING, *n.* : borandin, rêborîn, derbazbûn, derbazkirin, têperkirin, avabûn, rewandin, dabor, têperîn, borîn.

- AWAY : candan, mirin.

- OVER : çavgirtînk.

- THROUGH : borîn.

PASSING BELL, *n.* : zengila şînîyê yan behiyê.

PASSION, *n.* : evdalî, giz, bengî, viyan, yarî, helçûn, sewda, sewda serî, hewes, şeydayî.

PASSIONAL, *n., adj.* : soza, pirtûka pîrozan.

PASSIONATE, *adj.* : sewda, giz.

- LOVE : şeydayî.

- LOVER : şeyda, giz.

PASSION FLOWER, *n.* : gula kovanan.

PASSION FRUIT, *n.* : berê hindek gul kovanan.

PASSION PLAY, *n.* : şanogeriya derasa.

PASSION SUNDAY, *n.* : yekşemba êşan yan kovanan.

PASSION WEEK, *n.* : heftiya êşan yan kovanan.

PASSIVE, *n., adj.* : sist, aştî, lêkirî.

- DEBT : deynê bêsûd.

- RESISTANCE : bergiriya nerêyî.

- VOICE : lêkerên karî nîşan dikin kesekê.

PASSIVELY, *adv.* : bi nerêyî.

PASSIVENESS, *n.* : nerêyîtî.

PASSIVISM, *n.* : nerêyîtî.

PASSIVITY, *n.* : sistî, nerêtî, helçûn.

PASSKEY, *n.* = MASTER KEY (kilîla taybet).

PASSOVER, *n.* : cejna Qiyametê (li nik Cihiyan).

PASSPORT, *n.* : derbazname, geştname, paseport.

PASSWORD, *n.* : peyiva borînê, peyiva razê, peyiva naskirinê, parola.

PAST, *adj., n., adv., prep.* : borî, berê, demborî, raburdû, dîrok, mêj, mêjedem.

- AT HALF ~ THREE : sê û nîv (demjimêr).

- ACTION : kar yan demê borî.

- ENDURANCE : barê bêqam giran.

- **LIFE** : pîşe yan karê borî.
- **PRAYING FOR** : bêhîvî.
- **TIME** : mêj.
- **VERB** : borî.
- **WORK** : êdî ne yê karî ye.

PASTA, *n.* : hevîr.

PASTE, *n.* : stirk, hevîr, çevrink, getîre, hewîr, şirêz.

- **BOOK BINDER'S ~** : golk.
- **SHOEMAKER'S ~** : golk, şirêz.

PASTE, *vt.* : venûsîn.

PASTED, *adj.* : venûsî, nûsikandî, risyayî.

PASTEL, *n.* : heşa şîn, rengvekirî, tenik, wêneyek torî raveyî sivik, toza çêkirina qelemên rengî, hevîrê hişkê heşî û ava şirêzî.

PASTEL(L)IST, *n.* : xamekar.

PASTER, *n.* : zendê dewarî.

PASTEURISM, *n.* : pastorîtî : pakkiriniti (paqijkiriniti).

PASTEURIZATION, *n.* : pastorkirina (pakkirin) şîrî.

PASTEURIZE, *vt.* : pak kirin.

PASTEUR TREATMENT, *n.* : çarekirina pastorî : (rêbaza Pastorî bo parêziyê ji nesaxiyan).

PASTEURIZED, *adj.* : pakkirî.

PASTEURIZING, *n.* : pakkirin.

PASTICCIO, *n. pl.* = **PASTICHE.**

PASTICHE, *n.* : girew, têkilî, berheliste.

PASTIL(LE), *n.* : tepka xoşhilmê bo malê.

PASTIME, *n.* : mijûlî, mijûlbûn, mijûlahî.

PASTINESS, *n.* : hevîrîti, pêtîti.

PASTING, *n.* : venûsîn, nûsikandin.

PAST MASTER, *n.* : pispor, serokê civatê yê berê.

PASTORAL, *n., adj.* : şivanî, terşî, gundewarî, sade, oldarî, nameya oldarî.

PASTORALE, *n.* : operaya şivanî yan gundewarî.

PASTORATE, *n.* : erkê oldarê bajêrî, desteyek ji oldarên bajêrî.

PAST PARTICIPLE, *n.* : navê lêkirî.

PAST PERFECT, *n., adj.* : dariştina borî yê berê.

PASTRAMIT, *n.* : bastirme.

PASTRY, *n.* : hevîrk.

- **STUFFED ~** : şemborak.

PAST TENSE, *n.* : dem borî.

PASTURAGE, *n.* : çêre, warkoz, koz, çîm, çeran, giya, pinçar, aran, çerangeh, çêregeh, mêrg, çere, lewer, çerandin, terşî, çerîn.

- **LAND** : warkoz.

PASTURE, *vt., i.* : çerandin, çerîn.

PASTURED, *adj.* : çerandî.

PASTURING, *n.* : çeran, çerandin, şivaniti.

PASTY, *n., adj.* : hevîr, pêtî, borek.

PAT, *n., adj., adv.* : tepa (lêdana)sivik, tibabek, nîvişk, kêrhatî, di demî de, lêkdayî, amade.

- **TO STAND ~** : li ser ya xwe man, bergirî li dijî her guhorînê kirin.

PAT, *vt., i.* : hêdî tep lê dan.

PATAGIUM, *n.* : perdeya çengî.

PATCH, *n.* : pîne, pinî, paç, pate, axîne, parçe, rastik, pinig.

- **NOT A ~ ON** : bê hemta.
- **TEST** : azmûna hestiyariyê.
- **WORK** : pinîkirin.

PATCH, *vt.* : pinî yan pîne kirin.

PATCHINESS, *n.* : pîneyîti.

PATCHING, *n.* : refîn, pînekirin, pinîkirin.

PATCHOULI, *n.* : giyabêhnxoş, paçûlî.

PATCHY, *adj.* : pinîkirî.

PATE, *n.* : veçinîn.

PATELLA, *n.* : serçok.

PATELLAR, PATELLATE, *adj.* : axlewîkî (biçûk).

PATEN, *n.* : aman, amanê qurbanan.

PATENCY, *n.* : belûyî.

PATENT, *n.* : belû.

- **AGENT** : niwêner (nimînender) yê dabînkirina belûyan.

- **OFFICE** : fermangeha belûyan.

PATENT, *vt.* : belû kirin.

PATENTABILITY, *n.* : belûbarîtî.

PATENTABLE, *adj.* : belûbar.

PATENTEE, *n.* : xudanbelû.

PATENT FLOUR, *n.* : arê genimê nayab.

PATENT LEATHER, *n.* : çermê teyîsî.

PATENTLY, *adv.* : bi belûyî.

PATENT MEDICINE, *n.* : dermanê belûkirî (pêkhînan nihînî mayî).

PATENTOR, *n.* : belûkar.

PATENT RIGHT, *n.* : mafê belûyî.

PATER, *n.* : bab, nivêja Xudayî.

PATERFAMILIAS, *n.* : sermalbat, serxêzan, mezinê malê.

PATERNAL, *adj.* : daybabî.

- **AUNT** : met, metik.

- **GRANDFATHER** : bapîr (jî alê babê ve).

- **UNCLE** : mam, ap.

PATERNALISM, *n.* : babîtî.

PATERNALIST, *n., adj.* : babînî.

PATERNALISTIC, *adj.* : babî.

PATERNITY, *n.* : babînîtî, bavanî, babanî.

PATERNOSTER, *n.* : nivêja Xudayî, daristina dubare.

PATH, *n.* : rêguzer, şiverê, rêgeh, rageh, rêrew, rê .

- **MOUNTAIN ~** : rêç.

- **ROUGH ~** : şiverê.

- **FINDER** : pêşeng.

PATHETIC(AL), *adj.* : hejar, perîşan, mirîto.

- **PERSON** : gede.

PATHLESS, *adj.* : berê.

PATHOGEN, *n.* : nesaxker.

PATHOGENESIS, *n.* : nesaxî çêbûn, nesaxbûn.

PATHOGENETIC, *adj.* : nesaxbûnî (pêwendîdarê nesaxî çêbûnê).

PATHOGNOMONIE, *adj.* : nîşaneya nesaxiyekê.

PATHOLOGIC, *adj.* : nesaxiyî.

PATHOLOGIST, *n.* : nesaxîzan.

PATHOLOGY, *n.* : nesaxîzanî, nexoşîzanî.

PATHOMETER, *n.* : alava sehkirina derewan, derewpîv.

PATHWAY, *n.* : rarew, têpergeh.

PATIENCE, *n.* : aram, rû, bêhn firehî, rûk, hedar, hedan.

- **TO HAVE NO ~ WITH** : bêzar bûn li gel....

PATIENT, *adj.* : nesax, nexweş, bêhnfireh, dilnerm, gorbez, peşedirêj, milyan.

PATIENTLY, *adv.* : bi peşedirêjî yan bêhn firehî.

PATINA, *n.* : kevne deq yan perde, amanê qurbana pîroz.

PATINATED, *adj.* : kevneperdekirî.

PATINE, *n.* : perdeya kevinbûnê.

PATINE, *vt.* : kevn kirin (perde digirit wek pûrtî yan tevnî ~).

PATIO, *n.* : hewş.

PATISSERIE, *n.* : firoşgeha hevîrkan.

PATOIS, *n.* : zarav.

PATRIAL, *n., adj.* : mirovê mafdarê akincibûnê yan nîştîmaniyê li Brîtaniya ji ber zayîna babê yan daykê li wêrê.

PATRIALITY, *n.* : mafê nîştimaniyê.

PATRIARCH, *n.* : serxêzan, sermalbat, patriyark.

PATRIARCHAL, *adj.* : patriyarkî.

PATRIARCHATE, *n.* : patrîkxane.

PATRIARCHY, *n.* : rêzika babînî.

PATRICIAN, *n., adj.* : xanedan, xanedanî.

PATRICIATE, *n.* : xanedanî, payeya xanedanî, xanedan (aristokratî).

PATRICIDAL, *adj.* : babkujiyî.

PATRICIDE, *n.* : babkujî, babkuj.

PATRILINEAL, *adj.* : babikî.

PATRILOCAL, *adj.* : pêwendîdarê şûkirin û jiyana jinê li mala mêrî.

PATRIMONIAL, *adj.* : kelepûrî, mîratî.

PATRIMONY, *n.* : paşmayî, mîrat, kelepûr.

PATRIOT, *n.* : nîştimanperwer, welatperwer, welatparêz.

PATRIOTIC, *adj.* : nîştimanperist, welatparêz, welatînî, nîştimanperwer.

- **SONG** : strana welatînî.

PATRIOTICALLY, *adv.* : bi welatînî.

PATRIOTISM, *n.* : welatînîtî, nîştimanperwerîtî.

PATROL, *n.* : pasewan, pasvan, pas, desteyek pêşdaran.

- **MAN** : pasvan (gerok).

- **NIGHT** : şevger.

- **WAGON** : guhêzoka pasvanî (girtî).

PATROL, *vt., i.* : pasvanî kirin.

PATROLLED, *adj.* : pasvanîkirî.

PATROLLING, *n.* : pasvanîkirin.

PATROLOGY, *n.* : xwendinzaniya nivîsînên hîmdarên dêrê.

PATRON, *n.* : hevpişt, nanda, piştîvan, parêz, kiriyar.

- **SAINT** : pîrozê parêz, pîrozî lavekar.

PATRONAGE, *n.* : çavdêrî, çawdêrî, guhdan, algirîn, piştîvanî, sexbîrî.

PATRONAL, *adj.* : pêwendîdarê pîrozê parêzer.

PATRONESS, *n.* : hevpişt (mê), kiriyar.

PATRONIZATION, *n.* : piştîvan, parêz, sexbîrkirin.

PATRONIZE, *vt.* : sexbîr kirin, piştgîrî kirin, hevyaz kirin ko ji firoşgehekê bikirin.

PATRONIZED, *adj.* : sexbîrkrî, piştgirtî, hevyazkirî (bo kirinê).

PATRONIZING, *n.* : sexbîrkirin, piştgirtin.

PATRONIZINGLY, *adv.* : bi sexbîrî, bi hevyazî yan piştgîrî.

PATRONYMIC, *n., adj.* : navê babê yan malbatê.

PATROON, *n.* : zevîdar.

PATTED, *adj.* : (sivik) tep lêdayî.

PATTEN, *n.* : darşimik.

PATTER, *n.* : zimanê dizan, axiftina firoşê gerok, pirbêjî, pûçbêjî.

PATTER, *vt., i.* : pit pit kirin, bilez axiftin yan stirandin, sivik bezîn.

PATTERN, *n.* : rêbaz, awa, nimûne, şewaz, nexşe, şêwe.

PATTERN, *vt.* : nexşe kirin, nimûne kirin, xemilandin.

PATTERNING, *n.* : nexşekirin, nimûnekirin, çêkirin (wek tiştekê).

PATTERNLESS, *adj.* : bê şêwaz yan nexşe.

PATTING, *n.* : teplêdan (sivik).

PATTY OR PATTIE, *n.* : kade, kadeya goştê hencandî.

PATULOUS, *adj.* : belav.

PAUCITY, *n.* : hindikayî, kêmatî.

PAUNCH, *n.* : til, zikê mezin, ûrkê yekem (canewerên kayî), zik.

PAUNCHINESS, *n.* : zikbelîtî.

PAUNCHY, *adj.* : zikbel, zikden.

PAUPER, *n.* : reben, hejar, zugird, sîwelek, cîwelek, ebeboz, sefîl, kesîb, kesîv, pepûk, sergerdan, destteng.

PAUPERISM, *n.* : hejarî, rûtî, ebebozî.

PAUPERIZATION, *n.* : hejarkirin.

PAUPERIZE, *vt.* : hejar kirin.

PAUPERIZED, *adj.* : hejarkirî.

PAUPERIZING, *n.* : hejarkirin.

PAUSE, *n.* : vehêsan, vesih, rawest, rawestan, navbirrî, dudilî, xalik.

- **TO GIVE ~ TO** : we (hosa) dikit ko filanî dudilî bikit.

PAUSE, *vi.* : dudilî kirin, rawestîn.

PAUSED, *adj.* : rawestayî.

PAUSING, *n.* : rawestan.

PAVAGE, *n.* : rastkirin (rê), baca rastkirinê.

PAVAN(E), *n.* : semaya dewletî.

PAVE, *vt.* : rast kirin, qîr kirin, reqf kirin.

- **TO ~ THE WAY** : rê vekirin yan amade kirin.

PAVED, *adj.* : rastkirî (rê).

PAVEMENT, *n.* : peyare, peyaderê, şûste, rexrê, peyarê.

- **ARTIST** : hunermendê şûsteyî.

PAVER, *n.* : reqfker.

PAVID, *adj.* : tirsonek.

PAVILION, *n.* : şaneşîn.

PAVING, *n.* : reqf, reqfkirin, pêraxistin.

PAVIO(U)R, *n.* : reqfker.

PAVO (THE PEACOK), *n.* : (stêrzanî) : tawûs : stêrek başûrî ye.

PAVONINE, *adj.* : (wek) tawûsî.

PAW, *n.* : penc, lep, pêyê canewerî, destê mirovî.

PAW, *vt., i.* : pence lê dan, qayim girtin, erd bi simî kolîn.

PAWKY, *adj.* : jîr, tiraneker.

PAWN, *n.* : girew, yarî, awa, peyak, peyade (şetrenc).

- **BROKER** : girewker.

- **SHOP** : girewgeh.

PAWN, *vt.* : girew kirin.

PAWNEE, *n.* : girewkar.

PAWNER, *n.* : girewdar.

PAWNING, *n.* : girewdan.

PAX, *n.* : aştî.

PAY, *n., adj.* : kirê, dan, mûçe, siza, hêjadar.

- **IN THE ~ OF THE ENEMY** : kirêgirtiyê dijminî.

PAY, *vt., i.* : dirav dan, paredan, havil kirin, havil dan.

- **TO ~ ATTENTION** : guh dan.

- **TO ~ (MONEY) BACK** : zivirandin, vegerandin (deynî).

- **TO ~ A CALL ON SOMEBODY** : sera dan, serdana kesekê kirin, çûn serdanê.

- **TO ~ SOMEONE A VISIT** : serdana kesekê dan.

- **TO ~ FOR** : biha dan (bo çewtiyê), siza dan.

- **TO ~ FOR ONE'S WHISTLE** : bihayek giran dan (bo sîtariyê).

- **TO ~ OFF** : hemû deyn dan, tol vekirin, havil yan sûd dan, derxistin.

- **TO ~ ONE'S WAY** : xwe jî deynî vedan.

- **TO ~ A PERSON OUT** : siza kirin, tole jê distandin.

- **TO ~ (MONEY) OUT** : xerc kirin.

- **TO ~ UP** : hemû deynê xwe dan.

PAYABLE, *adv.* : danbar, havilbar.

PAY DAY, *n.* : roja danê (mûçe).

PAY DIRT, *n.* : axa têrkan yan metal.

PAYEE, *n.* : havilkar, wergir.

PAYER, *n.* : dankar.

PAYING, *n.* : dirav yan paredan.

PAYLOAD, *n.* : barê teqemenî, barê bijîn, barê petî.

PAYMASTER, *n.* : mûçevan.

PAYMENT, *n.* : xelat, siza, paredan, edakirin.

PAYOFF, *n., adj.* : mûçedan, sûd, havil.

PAYOLA, *n.* : bertîl.

PAYROLL OR PAY SHEET, *n.* : xişteya mûçeyan.

PAY STATION, *n.* : telefona gelemperiya diravkar.

PDQ, *abbr.* **OF PRETTY DAMN QUICK**, *adv.* : di cih de, demûdest.

PEA, *n.* : maş, kelî, polke.

- **AS LIKE AS TWO ~ S** : wek yek bûn.
- **WILD ~** : şolik.

PEACE, *n.* : aştî.

- **LOVER** : aştîxwaz, asayîşperwer.
- **LOVING** : aştîxwaz.
- **MAKER** : aştîçêker.
- **MAKING** : aştîçêkirin.
- **OF MIND** : bal hêsayî, hiş vesihîn.
- **TREATY** : peymana aştiyê.
- **TO HOLD ONE'S ~** : mit bûn.
- **TO KEEP THE ~** : mil dan qanûnan.
- **TO MAKE ~** : aşt bûn, şer rawestandin.

PEACEABLE, *adj.* : aştîxwaz, destvîlk.

PEACEABLENESS, *n.* : aştîxwazîtî, destvîlkî.

PEACEABLY, *adv.* : bi aştîxwazî, aştîkî.

PEACEFUL, *adj.* : hêsa, ser sivik, hawîş, mit, hedar, hêmin, barsivik, asode.

- **CO-EXISTENCE** : hevjîyana aştî.

PEACEFULLY, *adv.* : bi aştî.

PEACEFULNESS, *n.* : aştîtî.

PEACELESS, *adj.* : bêaştî.

PEACE OFFERING, pêşkêşiya aştiyê.

PEACE OFFICER, *n.* : efserê asayîşê, balbaz.

PEACE TIME, *n.* : aştiyî, demê aştiyê.

PEACH, *n.* : xox, erûk.

- **BLOW** : hinîna xoxî.
- **BLUE** : şînê xoxî.

PEA-CHICK, *n.* : çîçeloka tawûsî.

PEACHY, *adj.* : nayab, erûkî, wek xoxê.

PEACOCK, *n.* : tawûs.

- **BLUE** : şînê tawûsî.
- **BUTTERFLY** : çeng nimûnekî.
- **COAL** : komirê sorbûyî, pelê komirî.

PEACOCKISH, *adj.* : tawûsî.

PEACOCKY, *adj.* : tawûsî.

PEA-FOWL, *n.* : tawûs.

PEA-GREEN, *n.* : keskê vekirî.

PEA-HEN : mêtawûs.

PEA JACKET, *n.* : saqoyê deryavanî.

PEAK, *n., adj.* : gopîtk, lotke, ewc, navser, raser, dûçik.

- **LOAD** : girantirîn bar.

PEAK, *vi., t.* : lawaz bûn.

PEAKED, *adj.* : sertîj, pêtî.

PEAKEDNESS, *n.* : gopîtkîtî.

PEAKS, *n.* : gaz û bêlan.

PEAKY, *adj.* : gopîtkî, lawaz, nesax.

PEAL, *n.* : zing, zirezir, gûrijî, qûrijî, reqreq, tîqetîq, girmêna topan.

PEAL, *vt.* : reqreq kirin, zirezir kirin, deng vedan.

- **TO ~ BELLS** : zengil lê dan.

PEALING, *n.* : zingîn.

PEANUT, *n.* : zirfisteq.

- **OIL** : ronê zirfisteqî.

PEAR, *n.* : hermî, hermê, hirmîk.

- **TREE** : hermî.

- **WILD ~** : şekok.

PEARL, *n.* : mirarî, mirwarî, durr.

- **ASH** : karbonatên potasyom (xuliya mirarî).

- **BARELY** : cehê dêndik yan savar.

- **DANIO** : mirarî masî.

- **DIVER** : nêçîrvanê mirariyan.

- **GRAY** : şînê vekirî, gewrê vekirî.

- **MILLET** : herzin, baçik.

- **ONION** : pîvazek biçûk e.

- **OYSTER** : mirarîşeytanok.

- **POWDER** : toza mirarî (bo karê spîkirinê anko ciwankariyê).

- **SHELL**, *n.* = **MOTHER-OF-PEARL.**

- **WHITE** = **PEARL POWDER.**

PEARL, *vt.* : mirarî kirin, dêndik kirin.

PEARLED, *adj.* : mirarîkirî.

PEARLESCENCE, *n.* : teyisîna mirarî.

PEARLESCENT, *adj.* : teyisî wek mirarî.

PEARLIES, *n.* : kirasê mîwe yan zerzewat firoşî ko têrqopçeyên mirarî ne.

PEARLINESS, *n.* : mirarîtî.

PEARLITE, *n.* : pêrlayt : têkiliya oksîdê asinî û karbîda asinî.

PEARLITIC, *adj.* : pêrlaytî.

PEARLIZED, *adj.* : mirarîkirî.

PEARLY, *adj.* : mirariyî, biha giran.

- **GATES** : derwazeyên beheştê.

- **KING** : mîwefiroş, zerzewatfiroş.

- **QUEEN** : jîna mîwefiroşê mirarî li ber.

- **WHITE** : gever.

PEAR MAIN, *n.* : hermîsêv.

PEAR SHAPED, *adj.* : wek hermî (şikil hermî).

PEART, *adj.* : çeleng, keyfxwêş, çapik.

PEASANT, *n.* : cotyar, gundî, ladîv.

- **LANDLESS ~** : tat.

- **SHOE(S)** : kelaş.

PEASANTRY, *n.* : cotyar, gundîtî.

PEASE, *n.* = **PEA.**

- **PUDDING** : kadeya kelîkî.

PEA-SHOOTER, *n.* : tifenga kelîkiya yariyan.

PEA-SOUP, *n.* : şorbe yan giraza kelîkan.

PEAT, *n.* : pît : heleza aviya nîv reji (êzîng).

- **BOG** : çirava vî êzîngê pîtî.

- **FIRE** : agirê (êzîng) pîtî.

- **MOSS** : çirava (êzîngê) pîtî.

- **REEK** : dûkêla (êzîngê) pîtî.

PEATERY, *n.* : pîtgeh.

PEATY, *adj.* : pîtî.

PEAV(E)Y, *n.* : nuwêl (darbirr bi kar dihînin).

PEBBLE, *n.* : tebel, bestîlok, xilk, tozik, cercûr, nîskeya berçavikan ko ji belûrê kevrî çêkirî ye, gaşe, berik, zegir, cercîr.

PEBBLE, *vt.* : bestîlok kirin.

PEBBLE DASH, *n.* : teqîn (cebil) li gel bestîlokî bo hinîna dîwarî.

PEBBLED, *adj.* : bestîlokirî.

PEBBLING, *n.* : bestîlokirin.

PECCADILO, *n.* : hele, guneha sivik.

PECCANCY, *n.* : gunehkarî.

PECCANT, *adj.* : gunehkar.

PECCANTLY, *adv.* : bi gunehkarî.

PECCARY, *n.* : çêlî : dehbeyek wek berazî ye.

PECCAVI, *int., n.* : naskirina gunehiyê.

PECK, *n.* : tibabek mezin, maçek yan ramûsanek lezîn.

- **ORDER = PECKING ORDER.**

PECK, *vt.i.* : kun kirin, bêzar kirin, hêdî kirandin.

PECKER, *n.* : azayî, dilçûna xwarinê, şadî, balindeyê kutok, difn, dev, kep.

PECKING ORDER, *n.* : rêzika desthelatiya civakî.

PECKSNIFFIAN, *adj.* : zirdîndar.

PECKY, *adj.* : kunkirî.

PECTEN, *n.* : perdeya şehî (di çavêt balinde û xişokan de).

PECTIC ACID, *n.* : tirşiya pêktinî.

PECTIN : pektin : madeyek avekî di nav sêvên pilox de.

PECTINACEOUS, *adj.* : pektinî.

PECTINATE(D), *adj.* : şehî, wek didanên şehî.

PECTINATION, *n.* : şehîkirin.

PECTORAL, *n., adj.* : wijdanî, sîngî.

- **CROSS** : xaça sîngî.

- **GIRDLE** : kemera sîngî.

PECTOSE, *n.* : madeyek wek silulozî ne buhujînbar e.

PECULATE, *vt.* : dizîn.

PECULATION, *n.* : dizîn.

PECULATOR, *n.* : diz.

PECULIAR, *n., adj.* : gêre, seyr, nejê.

PECULARITY, *n.* : şan, ged, gêreyîtî, taybetîtî.

PECULARLY, *adv.* : bi gêreyî, gêrekî.

PECUNIARY, *adj.* : malîne.

PED- OR PAED-, *pref.* : pêşgir e ko pê ye.

PEDAGOGIC(AL), *adj.* : pêwendîdarê fêrzan yan hînzanî.

PEDAGOGICALLY, *adv.* : bi hînzanî, hînzankî.

PEDAGOGICS, *n.* : hînzanî.

PEDAGOGISM, *n.* : hînzanîtî, fêrkarîtî.

PEDAGOGUE, *n.* : hînker, fêrker, mamosta, fêrkar, seyda.

PEDAGOGY, *n.* : hînkarîzanî, fêrkarîzanî, fêrkirin, hînkirin, hînkirinzanî.

PEDAL, *n., adj.* : pêkark, payder.

- **LINE** : rêza payderî, rastpayderî.

- **POINT** : awaza tek yan zal.

- **PUSHERS** : şelwarê jinanî (digehît belekê).

PEDAL, *vi., t.* : payder kirin, lî duçerxê siwar bûn.

PEDAL, *adj.* : pêyî.

- **TRIANGLE** : sêgoşeya çêdibit ji ketingehên serkan.

PEDAL(L)ED, *adj.* : payderkirî.

PEDAL(L)ING, *n.* : payderkirin.

PEDANT, *n.* : hînkar, fêrkar, zanekar.

PEDANTIC, *adj.* : hînkarî, zanekarî.

PEDANTICALLY, *adv.* : bi zanekarî.

PEDANTIZE, *vt. i.* : hîn kirin.

PEDANTRY, *n.* : fêrkarî, hînkarî.

PEDATE, *adj.* : pêdar.

PEDDLE, *vi. t.* : gerîn bo firotina pertalî.

PEDDLED, *adj.* : gerandî.

PEDDLER OR PEDDLAR, firoşyarê gerok, çerçî (çemçî).

PEDDLING, *adj.* : pûç, kotî.

PEDERAST, *n.* : lotî, qûnek.

PEDERASTIC, *adj.* : qûnekî (pêwendîdarê qûnê).

PEDERASTY, *n.* : qûnekî, lotîtî.

PEDESTAL, *n.* : binyat, binikê stûnî yan peykerî.

- **TO SET A PERSON ON A ~** : mirovekê rûçik tekûz dîtin.

PEDESTAL, *vt.* : binik kirin, li ser binikî danan.

PEDESTAL(L)ED, *adj.* : binyatkirî.

PEDESTALLING, *n.* : binyatkirin.

PEDESTRIAN, *n.* : peya, peyade, peyar, rêbar.

PEDESTRIANSHIP, *n.* : peyatî.

PEDESTRIANISM, *n.* : peyayîtî.

PEDIATRIC, *adj.* : pêwendîdarê pijîşkiya zarokan.

PEDIATRICIAN, *n.* : pijîşkê zarokan.

PEDIATRICS, *n.* : pijîşkiya zarokan.

PEDIATRISM, *n.* : pijîşkîtiya zarokan.

PEDIATRIST, *n.* : pijîşkê zarokan.

PEDICAP, *n.* : duçerxkêş (erebane).

PEDICLE, *n.* : avahiyê biçûkê helezî yan canewerî.

PEDICELLATE OR PEDICULATE, *adj.* : pêwendîdarê avahiyê biçûkê helezî yan canewerî.

PEDICULAR, *adj.* : têrspeh.

PEDICULOSIS, *n.* : spehkirin.

PEDICULOUS, *adj.* : spehî, têr speh.

PEDICURE, *n.* : pisporê pêyan.

PEDICURIST, *n.* : pisporê pêyan.

PEDIGREE, *n.* : bavçî, xanedan, torîn, bijîn, resen.

- **CATTLE** : terşê bijîn.

PEDIGREED, *adj.* : nijadî, xanedan.

PEDIMENT : nîşanek sêgoşe li ser berahiya avahî.

PEDIMENTAL (ED), *adj.* : sêgoşeyî.

PEDI-PALP, *n.* : her yek ji her du şaxikên sehkerên kêzê.

PEDLAR, *n.* : çemçî, çerçî, firoşyariya gerokî.

PEDOCAL, *n.* : axa reqa karbonatî.

PEDOGENESIS, *n.* : axçêbûn.

PEDOGENETIC, *adj.* : axçêbûnî.

PEDOLOGIST, *n.* : zarokjîyanzan.

PEDOLOGY, *n.* : axzanî.

PEDOLOGY, *n.* : zarokjîyanzanî.

PEDOMETER, *n.* : pêngavpîv.

PEDOPHILE, *adj.* : zaroxwaz.

PEDRAIL, *n.* : çerxzincîr : bo çerxên guhêzokên giran (li ser erdê sext).

PEDUNCLE, *n.* : baskokê gul yan îşî helgirtî.

PEDUNCLED, *adj.* : pêk, dûvik.

PEDUNCULATE(D), *adj.* : pêkdar, baskokdar.

PEEK, *n.* : dîtin, bînîn yan nêrîna dizîkî.

PEEK, *vi.* : bi dizîkî ve dîtin.

PEEKABO, *n.* : kirasê rohn yan kunikdar.

PEEL, *n.* : hestîv, tîvil, şelqî, qaşil.

PEEL, *vt.i.* : spî kirin (tîvil rakirin).

- **TO ~ OFF** : ladan bo danînê yan êrîşê.

PEELED, *adj.* : spîkirî, qaşkirî, lêlkirî.

PEELER, *n.* : spîkerk, balbaz, qurm.

PEELING, *n.* : spîkirin, tîvilrakirin, lêlkirin, qaşkirin.

PEEN, *n.* : serkê tûjê çakûçî yan mêkutî.

PEEP, *n.* : çivte, derketin, bêzariya sivik.

- **OF DAY** : spêde, berbang.

- **SHOW** : sindoqa temaşekirinê.

- **SIGHT** : nîşankirina tifengê.

PEEP, *vi.* : çivte kirin, dîtin (bi dizîkî ve), piçekê diyar kirin.

PEEPER, *n.* : beqbîner (nemaze jî kunekê).

PEEP-HOLE, *n.* : kuna derî, kuna dîtina dizîkî.

PEEPING TOM, *n.* : mirovê bi dizîkî ve û ne rewa berê xwe dan karekê yan direkê.

PEER, *n.* : mîr, hevta, hemta, yeksan, rûsor, qam, berdêl.

PEER, *vt.i.* : zil dîtin, diyar bûn.

PEERAGE, *n.* : mîratî.

PEERESS, *adj.* : jinmîr.

PEERLESS, *adj.* : qetlaz, bêhevta, bêhemta.

PEERLESSLY, *adv.* : bi qetlazî, bi bêhevtayî.

PEERLESSNESS, *n.* : bêhevtayîtî, qetlazîtî.

PEEVE, *vt.* : enirandin, şepirze kirin, caris kirin.

PEEVED, *adj.* (*sl.*) : enirî, zîz.

PEEVING, *n.* : zîzkirin.

PEEVISH, *adj.* : çirt, sergerm, şerker, dilzîz.

PEEVISHLY, *adv.* : bi zîzî.

PEEVISHNESS, *n.* : sergermîtî.

PEEWEE, *n.* : gelek biçûk, mirovê gewdehûr.

PEG, *n., adj.* : sing, spîn, arêx, mêx, piwaz.

- **A QUARTER ~ IN A ROUND TABLE** : mirovê kêrî erkî nehêt.

- **TO TAKE A PERSON DOWN A ~ OR TWO** : nizim kirin (paye kêm kirin).

PEG, *vt.i.* : sing kirin, polên kirin, biha rade kirin.

- **TO ~ AWAY(AT)** : kar berdewam kirin.

- **TO ~ OUT** : mirin, qerimîn, bêpare man.

PEGGED, *adj.* : singkirî.

PEGGING, *n.* : singkirin.

PEGASUS, *n.* : sirûşa helbestê, hespê çengdar (efsane).

PEG LEG, *n.* : lingê deskar.

PEGMATITE, *n.* : texlîtek ber yan beriste ye.

PEG TOP, *n.* : şelwar, texlîtek balinde ye.

PEJORATIVE, *adj.* : avirî.

PEKAN, *n.* : canewerek memikdar û goştxwerê qîjikgiranê bakura Emerîka ye (wek delekî ye).

PEKING MAN, *n.* : mirovê pekîng (yê rojgarê kevnê nêziktir).

PEKOE, *n.* : çaya reşa baş.

PELAGE, *n.* : pûrt, mû, hirî (canewerên çarpê).

PELAGIAN, *n., adj.* : cênişînê deryayê vekirî.

PELAGIC, *adj.* : zeryayî.

PELARGONIUM, *n.* : pêlargonyom : h[illegible]ezek guldar e.

PELERINE, *n.* : pûşiyek jinkanî dirêj û teng e.

PELF, *n.* : pare, dirav, dewlemendî.

PELICAN, *n.* : seqakuj.

PELISSE, *n.* : saqoyek jinanî yê kurkî û hiçik kunkunî ye.

PELLAGRA, *n.* : derdê genimê şamê : nesaxiya kêmxwarinê.

PELLAGRIN, *n.* : nesaxê kêmxwarinê.

PELLET, *n.* : lib, balme, saçme, tepik, dêndika dermanî, bomba, berik (fişek) yê topê, zirfişek.

PELLETIZATION, *n.* : libkirin, dêndikkirin.

PELLETIZE, *vt.* : lib kirin, dêndik kirin.

PELLETIZED, *adj.* : libkirî, dêndikkirî.

PELLETIZING, *n.* : libkirin, dêndikkirin.

PELLICLE, *n.* : germê tenik, perde, pûstik, kelpik.

PELLICULAR, *adj.* : kelpikî.

PELLITORY, *adj.* : şûşegiya.

PELL-MELL, *adv., adj., n.* : tev li hev, bê ser û ber, tarîvarî.

PELLUCID, *adj.* : rûtenik, rûşen, ron, sa, sahî.

PELLUCIDITY, *n.* : rûtenikîtî .

PELMANISM, *n.* : rêbaza nû ya rahênana bîrê.

PELMET, *n.* : kurteperde li ser derî yan pencerkê.

PELORUS, *n.* : alava dîtinê.

PELOTA, *n.* : gemeyek Baskî wek tenisê ye.

PELT, *n.* : kevl, lêdan.

PELT, *vt.i.* : bi lez çûn, kevl kirin, lê dan, havêtin, kevir kirin, beran lê dan.

PELTA, *n.* : metalek biçûk ya grekî.

PELTATE, *adj.* : metalî.

PELTING, *n.* : kevirandin.

PELTRY, *n.* : pûrt, kevl, post (nemaze nedebaxkirî).

PELVIC, *adj.* : qorikî, mîzvegîrî.

PELVIS, *n.* : qorik, valatiya qorikî, mîzvegîr, valatiya gulçiskê ko mîz diçitê berî biborînit beravkujî.

PELVISIC, *adj.* : qorikî, mîzvegîrî.

PEMMICAN, *n.* : kiloca goştê hişk yê qutayî û li gel bezî têkilkirî.

PEMOLINE, *n.* : pêmolin: dermamek e bo xurtkirina bîrê.

PEMPHIGOUS, PEMPHIGOID, *adj.* : pêwendîdarê nesaxiya çermî û perdeya çilmî (zîpikên mezin li ser diyar dibin).

PEMPHIGUS, *n.* : nesaxiya derketina zîpikên mezin li ser çermî û perdeya çilmî.

PEN, *n.* : pênivîsê merekebî, pênûs, pawan, gov, gem, hevşî, axûr, gom, kor, korî, dom, qamir, xame, qelem.

- **ANIMAL ~** : axûr.
- **FEATHER ~** : perê nivîsînê.
- **FOUNTAIN ~** : xameyê merekebî.
- **KNIFE** : çeqok.
- **MAN** : destnivîser.
- **MANSHIP** : nivîsînkarî.
- **OPEN ANIMAL ~** : mexel.

PEN, *vt.* : nivîsîn, pawan kirin.

PENAL, *adj.* : sizayî.

- **CODE** : qanûna sizayî.
- **COLONY** : molgeha sizayî.
- **SERVITUDE** : zîndankirina li gel karê zehmet.

PENALIZE, *vt.* : siza kirin.

PENALLY, *adv.* : bi sizayî, sizakî.

PENALTY, *n.* : siza.

- **AREA** : beyava sizayî: beyava li ber golê ko siza li wêrê tîzika golê ye jî yazdeh yardeyan).
- **FOR OFFENCE** : tawane.
- **KICK** : tîzika sizayê yazdeh yardeyan.
- **SHOT** : tîzika sizayê yazdeh yardeyan.

PENANCE, *n.* : tûvanî, xwesizayî.

- **TO DO ~** : xwe siza kirin.

PENANCED, *adj.* : xwe siza kirî.

PENANCING, *n.* : xwe sizakirin.

PENATES, *n.* : Xudayên malê (li nik Romanan).

PENCE, *n.* (*pl.* **OF PENNY**) : diravek înglîzî biçûk e (yek ji duwazdehî şilinî ye ko bi xwe yek ji bistê pawinî ye).

PENCHANT, *n.* : hez, meyl.

PENCIL, *n.* : xame, qelem, pênivîs, penûs, qelemê soravê, gurz, qelem zirêç.

- **LEAD ~** : qelem zirêç yan qurquşm.

PENCIL, *vt.* : nivîsîn, neqş kirin.

PENCIL(L)ED, *adj.* : neqşkirî (bi xameyî), şûşekirî.

PENCIL(L)ING, *n.* : karê xameyî.

PENCRAFT, *n.* : karê nivîsînê.

PENDANT, *n., adj.* : dahêlayî, stûvank, guhark, şemedan, werîsê kurtê dahêlayî ji darê babirekê, paşko, dûvik.

- **NOMINATIVE**: bêlêker.

PENDENCY, *n.* : şorbûn.

PENDENT, *adj.* : şor, derhatî.

PENDENTIVE, *n.* : sêgoşeyîn gogî yên hindek avahiyan.

PENDING, *adj., prep.* : li ber çêbûnê ye, hilawîstî (hêşta bê biryar e).

PENDRAGON, *n.* : xunkar.

PENDULAR, *adj.* : mendolî.

PENDULATE, *vi.* : hejîn (wek mendolî).

PENDULINE, *adj.* : hilawistî, dahêlayî (hêlîn).

PENDULOUS, *adj.* : hilawîstî, dahêlayî.

PENDULOUSLY, *adv.* : bi lereyî, bi mendolî.

PENDULUM, *n.* : pendol, mendol, pandol.

PENEPLAIN, *n.* : deşt.

PENETRABILITY, *n.* : têreçûnbarîtî.

PENETRABLE, *adj.* : têreçûnbar.

PENETRALIA, *n.* : nax, nihînî, naz, koratî.

PENETRAMETER, *n.* : têreçûnpîv.

PENETRANCE, *n.* : têreçûnîtî.

PENETRANT, *adj.* : têreçû.

PENETRATE, *vt.* : têre çûn, têre kirin.

PENETRATED, *adj.* : têreçûyî.

PENETRATING, *n.* : têreçûn, jîr, bîrtîj.

PENETRATINGLY, *adv.* : bi kûrî.

PENETRATION, *n.* : têreçûn, têxistin, tîjrewî.

PENETRATIVE, *adj.* : tîj, tîjrew, jîr.

PENETRATIVELY, *adv.* : bi tîjrewî.

PENETRATIVENESS, *n.* : tîjrewîtî, têreçûnîtî.

PENETRATOR, *n.* : kunker.

PENETROMETER, *n.* : têreçûnpîv.

PEN FISH, *n.* : masî qelem.

PENGUIN, *n.* : petrik (balinde ye).

PEN HOLDER, *n.* : perdank.

PENIAL, *adj.* : kîrî.

PENICILLAMINE, *n.* : tirşiyek amînî ye ko ji penîsilînê derdikevit.

PENICILLATE, *adj.* : rîşokî, gulîkî.

PENICILIN, *n.* : penîsilîn: dermanê dijmîkrob, penîsîlîn.

PENICILLIUM, *n.* : qarçik ko hindek texlît bo penîrî û hindek bo penîsilînê bikar dihên.

PENILE, *adj.* : kîrî.

PENINSULA, *n.* : nîvgirav, girave, girgirav, nîvada, niwdûrge, nîvdûrge.

PENINSULAR, *n., adj.* : nîvgiravî.

PENINSULATE, *vt.* : (beşî) nîvgiravî kirin.

PENIS, *n.* : kîr.

PENIS ORIFICE : kuna kîrî.

PENIS OUTLET : mîzok.

PENITENCE, *n.* : jûvanî, poşmanî.

PENITENT, *n., adj.* : jûvan, pêşeman, poşman.

PENITENTIAL, *adj.* : jûvanî.

PENITENTIALLY, *adv.* : bi jûvanî.

PENITENTIARY, *n., adj.* : zîndan, jûvangeh, siza, zîndan, oldar.

PENITENTLY, *adv.* : bi jûvanî.

PENNA, *n.* : per (ji çengî yan dûvikî).

PEN NAME, *n.* : navê xameyî : navê xwaza yê nivîserî.

PENNANT, *n.* : alaya sêgoşeyî, alaya qehremaniyê.

PENNATE(D), *adj.* : (şikil) perî.

PENNED, *adj.* : nivîsî.

PENNING, *n.* : nivîsîn.

PENNILESS, *adj.* : bêpare, (miflis).

PENNON, *n.* : ala, çeng, bal, per, alaya dirêj.

PENNY, *n.* : penî : diravek înglizî hûr e (1/12 şilinî).

- **A PRETTY ~** : tibabek mezin ji diravî.

- **WISE AND POUND FOOLISH** : destmiç bo tiştên pûç û dest berdayî bo tiştên giring.

- **TO TURN AN HONEST ~** : dirav bi karek sivik bi dest dikevit.

PENNY-A-LINE, *n.* : erzan.

PENNY ARCADE, *n.* : bezmgeha erzan.

PENNY DREADFUL, *n.* : romana erzan.

PENNY-PINCHING, *n.* : dest miçandin, rijd, çikos.

PENNY ROYAL, *n.* : tehtavik.

PENNY WEIGHT, *n.* : yekeyek kêşanê ya biçûk e (24 libyên genimî).

PENNYWORT, *n.* : nafka erdî (texlîtek heleze).

PENNYWORTH, *n.* : bayê peniyekê (polekê yan filsekê anko erzan).

PENOLOGY, *n.* : sizazanî.

PENSILE, *adj.* : şor, dahêlayî (wek hindek hêlînan).

PENSION, *n.* : xanenişînî, karkenarî.

PENSION, *vt.* : xanenişîn kirin.

- **TO ~ OFF** : derxistin (li gel xane-nişînê).

PENSIONABLE, *adj.* : xanenişînbar, karkenarbar.

PENSIONARY, *n.* : xanenişîn.

PENSIONED, *adj.* : xanenişînkirî.

PENSIONER, *n.* : xanenişîn, karkenar, karkener.

PENSIONING, *n.* : xanenişînkirin, karkenarkirin.

PENSIONLESS, *adj.* : bêxanenişîn, bêkarkenar.

PENSIVE, *adj.* : mirîto, ramankerê xemdar.

PENSIVENESS, *n.* : mirîtoyîtî, mirûsîtî.

PENSTEMON, *n.* = **PENTSTEMON.**

PENSTER, *n.* : nivîser nemaze nivîserê kirêgirtî.

PENSTOCK, *n.* : dergehê embara avê, co yan boriya avê.

PENT, *adj.* : pest, tepeserkirî.

PENT(A)-, *pref.* : pêşgir e ko pênc e.

PENTACHORD : alavek mûzîqeyî bi pênc jen e.

PENTACLE, *n.* : stêra pêncser (hêmaya cadûyî).

PENTACHLOROPHENOL, *n.* : pêkhatiyek belûrî bo parastina darî.

PENTAD, *n.* : hejmar pênc.

PENTADACTYL, *adj.* : pênctil.

PENTAGON, *n.* : pêncal, pêncla, pêncrex, pênckunc.

PENTAGONAL, *adj.* : pêncalî, pênclayî.

PENTAGONALLY, *adv.* : bi pêncalî, bi pênclayî, pêncalekî.

PENTAGRAM OR PENTACLE, *n.* = **PENTANGLE.**

PENTAGYNOUS, *adj.* : pêncmêyek.

PENTAHEDRON, *n.* : leşdarê pencalî yan layî.

PENTALON, *n.* : şelwar, penteron, pantalon.

PENTAMEROUS, *adj.* : pênc parçe.

PENTAMETER, *adj.* : pêncpîv (helbest).

PENTANDROUS, *adj.* : pênc nêrek.

PENTATONIC, *adj.* : pênc gerdîle.

PENTANE, *n.* : hîdrokarbona parefiniya pênc gerdîle di nav gerdê de (avekiyek bê reng e di nav neftê de).

PENTARCHY, *n.* : hikûmeta pêncan.

PENTATEUCH, *n.* : her pênc kitêbên yekem yên Tewratê.

PENTATHLON, *n.* : pêşbirkeya pênc yariyan.

PENTATONIC, *adj.* : pêncawaz.

PENTAVALENT, *adj.* : pênchevhêz.

PENTACOST, *n.* : şayiya dirînê ya Cihiyan.

PENTHOUSE, *n.* : xanîkê serbanî, sîvendek, avahiyê serbarî.

PENTIMENTO, *n.* : diyarbûna şûna kevalê pêşî.

PENTOBARBITAL, *n.* : dermanek tezînker e.

PENTODE, *n.* : derçe pêncîne.

PENTOMIC, *adj.* : pênceyî : leşkerê pênc tîpen şerker.

PENTOSE, *n.* : şekira sade ya gerda pênc karbûn.

PENTOXIDE, *n.* : pêncemîn oksîd, pentoksîd.

PENT-ROOF, *n.* : banê rexek nişîv.

PENTSTEMON, *n.* : giyayek emerîkanî gul şîn, zer yan spî ye.

PENULT, *n., adj.* : birgeha berî dûmahiyê.

PENULTIMATE, *n., adj.* : birgeha berî dûmahiyê.

PENUMBRO, *n.* : nîvsîber, nîmçesîber.

PENUMBRAL, *adj.* : nîvsîberî.

PENURIOUS, *adj.* : hejar, rijd.

PENURY, *n.* : hejarî, desttengî.

PEON, *n.* : xizmetkar.

PEONAGE, xizmetkarî.

PEONY, *n.* : xaç darik : helezek gul mezin sor, binefşî yan spî ye.

PEOPLE, *n.* : gel, xelk, millet, netewe, com, zom, şênî.

- **NUMBER OF ~** : mixrîk.

PEOPLE, *vt.* : nişîman kirin.

PEOPLED, *adj.* : nişîmankirî, ava.

PEOPLING, *n.* : akincîkirin, avakirin.

PEP, *n.* : çalakî, çelengî.

- **PILL** : dêndika dermanê vejiyanê.
- **TALK** : axiftina xurtkirinê.

PEP, *vt.* : çalak kirin, vejînî kirin.

PEPERINO, *n.* : kevirê xîzî.

PEPLUM, *n.* : serkiras.

PEPO, *n.* : meyweyek wek zebeşî ye.

PEPPER, *n.* : îsot, bîber.

- **AND-SALT** : belek.
- **BOX** : bîberdank.
- **CORN** : tovbîber, berdêlê navekê.
- **MINT** : tehtavik, pîng, pûng.
- **POT** : bîberdank.
- **RED ~** : bîbera sor.
- **TREE** : darbîber.

PEPPER, *vt.* : bîber kirin, têr pirsiyar kirin.

PEPPERGRASS, *n.* : dêjink (giyabîber).

PEPPERY, *adj.* : bîberî, tîj, gezok.

PEPPINESS, *n.* : çalakîtî, jîndarîtî.

PEPPING, *n.* : xurtkirin.

PEPPY, *adj.* : çalak, jîndar.

PEPSIN, *n.* : pêpsîn : givêrîn : haveyna givêrtinê.

PEPSINOGEN, *n.* : madeyek di livikên ûrkî de pêpsînê berhem dikit (pêpsînçêker).

PEPTIC, *n., adj.* : givêr, givêrtin.

- **GLAND** : toşpiya givêrtinê, livika givêrtinê.
- **ULCER** : kulka givêriya ûrkî.

PEPTIDE, *n.* : pêkhatiya di nav xwînê de çêdibit piştî birînê û janê çêdikit.

PEPTIZE, *vt.* : nîvşirêz kirin.

PEPTIZED, *adj.* : nîvşirêzkirî.

PEPTIZING, *n.* : nîvşirêzkirin.

PEPTONE, *n.* : givêrînk : madeyek ji pirotînan çêdibit piştî givertinê.

PEPTONIZE, *vt.* : givêrînk kirin.

PER, *prep.* : pêrg.

- **USUAL** (*loc.*) : wek asayî.

PER ACID, *n.* : tirşiya têroksîjen.

PERADVENTURE, *adv., n.* : helketinî, belkî.

PERAMBULATE, *vt.* : derbaz bûn, gerîn.

PERAMBULATED, *adj.* : derbazkirî.

PERAMBULATING, *n.* : derbazkirin.

PERAMBULATION, *n.* : derbazbûn, geran.

PERAMBULATOR, *n.* : erebaneya zarokan, dûratîpîv.

PER ANNUM : salane.

PERBORATE, *n.* : xweyê (birîtî ye ji borat û duwem oksîdê hîdrojenî).

PERCALE, *n.* : perûkek pembû ye.

PERCALINE, *n.* : perûkek pembûyî (bo bergên kitêban).

PER CAPITA, *adv., adj.* : bo her mirovekê yan serekê.

PERCEIVABLE, *adj.* : têgehiştinbar.

PERCEIVE, *vt.* : têgehiştin, têhînander.

PERCEIVED, *adj.* : têgehiştî, têhînayîder.

PERCEIVING, *n.* : têgehiştin, têhînander.

PERCENT, *adv., n.* : ji sedê.

PERCENTAGE, *n.* : rêjeya sedî, sedî.

- **ERROR** : çewtiya sedî, heleyî.

- **LOSS** : ziyana sedî, dorandina sedî, zehîbûna sedî.

PERCENTILE, *n.* : yek ji 99 bihayên guhor.

PERCENTUM, *n.* : ji sedê.

PERCEPT, *n.* : sehkirina desdanî.

PERCEPTIBILITY, *n.* : sehkirinîtiya desdanî.

PERCEPTIBLE, *adj.* = **PERCEIVABLE.**

PERCEPTIBLY, *adv.* : bi têgehiştinî yan têhînanderî.

PERCEPTION, *n.* : têgehişin, têderxistin, hiştêhînander, zanîn, çavbelî, pêzanîn, ragirtin, hest, agehî, agehîbûn.

PERCEPTIONAL, *adj.* : têderxistî.

PERCEPTIVE, *adj.* : têgehiştî, ragehiştî.

PERCEPTIVE, *adj.* : têgehiştî, ragehiştî, bîna, agehdar, têghiştindar.

PERCEPTIVELY, *adv.* : bi agehdarî, agehdarkî.

PERCEPTIVENESS, *n.* : têgehiştinîtî, têderxis-tinîtî.

PERCEPTIVITY, *n.* : têgehiştinîtî, têderxistinîtî.

PERCEPTUAL, *adj.* : têgehiştindar, têderxistindar.

PERCEPTUALLY, *adv.* : bi têgehiştindarî.

PERCH, *n.* : texlîtek masiyê gol û çêman, lîs, lûs, qada dahatinê.

- **COME OFF YOUR ~** : were xarê (ji lîsê xwe).

PERCH, *vt.i.* : dilîsîn, dilûsîn, venişîtin.

PERCHANCE, *adv.* : bi helketinî, belko.

PERCHED, *adj.* : venişti.

PERCHING, *n.* : venîştin, dahiştin, lûsîn.

PERCHLORATE, *n.* : xwêya tirşiya perklorîkî.

PERCIPIENCE, *n.* = **PERCEPTION.**

PERCIPIENT, *n., adj.* : agehdar.

PERCOID, *n., adj.* : ferxî, ferx (masiyek mezin, dirr û şapere).

PERCOLATE, *vi.t.* : dilop kirin, delîn kirin, çalak bûn, şa bûn.

PERCOLATED, *adj.* : delînkirî, dilopkirî.

PERCOLATING, *n.* : delînkirin.

PERCOLATION, *n.* : delîn, delandin, palawtin.

PERCOLATOR, *n.* : cezoyê qehwê.

PERCONTRA, ji alekdî, bervajî.

PER CURIAM DECISION, *n.* : biryara kurt ya dadgehê.

PERCUSS, *vt.* : (hêdî û nazik) sehkirin (bi destî yan alavê) bo êşnasîn e.

PERCUSSION, *n.* : dakutandin, alavên dakutandinê (mûzîqe).

- **CAP** : kapsûla barota çekî.

- **INSTRUMENT** : alavka dakutandinê.

- **LOCK** : têzek.

PERCUSSIONIST, *n.* : dakutanvan.

PERCUSSIVE, *adj.* : dakutandar, dakutanî.

PERCUSSIVELY, *adv.* : bi dakutanî, dakutankî.

PERCUSSIVENESS, *n.* : dakutanîtî.

PERCUTANEOUS, *adj.* : çermî.

PERCUTANEOUSLY, *adv.* : bi çermî, çermkî.

PERDIEM, *n.* : rojane.

PERDITION, *n.* : dojeh, mirina giyaniya herdemî.

PERDU(E), *adj.* : binikê nepeniyê berahiyê.

PERDURABILITY, *n.* : qayimbarîtî.

PERDURABLE, *adj.* : qayimbar.

PERDURABLY, *adv.* : bi qayimî.

PERDURE, *vi.* : berdewam kirin, dê hebit.

PERDURED, *adj.* : berdewamkirî, hebûyî.

PERDURING, *n.* : berdewamkirin, hebûn.

PEREGRINATE, *vi.* : rêbarî kirin (peya).

PEREGRINATED, *adj.* : rêbarîkirî (peya).

PEREGRINATING, *n.* : rêbarîkirin, rêwîtî.

PEREGRINATION, *n.* : rêbarîbûn, rêwîtî.

PEREGRINATOR, *n.* : rêbar, rêwî, rêvingî.

PEREGRINE, *adj.* : biyanî, şahîn, dubrak.

PEREMPTORILY, *adv.* : bi vebîrrî, vebirrkî.

PEREMPTORINESS, *n.* : vebirrîtî.

PEREMPTORY, *adj.* : vebirr, dûmahîkî.

PERENNATE, *vi.* : jîyan.

PERENNATED, *adj.* : jîyayî.

PERENNATING, *n.* : jîyan.

PERENNATION, *n.* : jîyan yan jîn.

PERENNIAL, *n., adj.* : berdewam, hemû salê, herdemî, nemir.

PERENNIALITY, *n.* : berdewamîtî.

PERENNIALLY, *adv.* : bi herdemî yan berdewamî.

PERFECT, *n., adj.* : nimûneyî, pêkel, serpak, sip, sax, tewz, tekûz, saz, temam, tewaw, bêxewş, sift, rebeq.

- **GAS** : gaza nimûneyî.

- **SQUARE** : çargoşeyê tekûz.

- **TENSE** : risteya tekûz, hevoka tekûz.

PERFECT, *vt.* : tekûz kirin, temam kirin.

PERFECTED, *adj.* : tekûzkirî.

PERFECTER, *n.* : tekûzker.

PERFECTIBILITY, *n.* : tekûzbarîtî.

PERFECTIBLE, *adj.* : tekûzbar.

PERFECTING, *n.* : bertekûzî.

PERFECTION, *n.* : qebal, temambûn, temamî, tewawî, başbûn, tekûzbûn, serpakî, berdarbûn.

PERFECTIONISM, *n.* : tekûzîtî.

PERFECTIONIST, *n.* : tekûzkar.

PERFECTIVE, *adj.* : tekûzdar.

PERFECTIVENESS, *n.* : tekûzîtî.

PERFECTLY, *adv.* : bi siftî, bi tekûzî, tekûzkî.

- **CLEAR** : çik sayî.

PERFERVID, *adj.* : geş yan perûş.

PERFIDIOUS, *adj.* : bed, napak, cegermij.

PERFIDIOUSLY, *adv.* : bi napakî yan bedî.

PERFIDIOUSNESS, *n.* : bedîtî, napakîtî.

PERFIDY, *n.* : cegermijî, bêbextî.

PERFOLIATE, *adj.* : pêwendîdarê basikê di belgê re diçit.

PERFORATE, *vt.i.* : kun kirin.

PERFORATED, *adj.* : kunkirî, birrkî.

PERFORATING, *n.* : kunkirin.

PERFORATION, *n.* : kun, simt, kunkirin.

PERFORATIVE, *adj.* : kundar.

PERFORATOR, *n.* : simtok, qulker.

PERFORCE, *adv., n.* : neçarî (ji ber mercan, wirc yan kotekiyê).

PERFORM, *vt. i.* : berpe kirin, çax kirin, kar kirin, çêkirin, kirdar kirin.

PERFORMABILITY, *n.* : karbarîtî, kirdarbarîtî.

PERFORMABLE, *adj.* : karbar, kirdarbar.

PERFORMANCE, *n.* : kar, karkirin, aheng, kirin, şanogerî, çalakî, costî.

PERFORMATIVE, *n.* : derbirrîna karî.

PERFOMATORY, *adj.* : karkirinî.

PERFORMER, *n.* : kirker, karker.

PERFORMING, *n.* : kirin, karkirin.

PERFUME, *n.* : bêhna xweş, bêhnok, gulav.

PERFUME, *vt.* : gulav kirin.

PERFUMED, *adj.* : bêhndar, bêhnxweşkirî, gulavkirî.

PERFUMER, *n.* : bêhn(xweş)kar, bêhnçêker, bêhnfiroş, gulavfiroş.

PERFUMERY, *n.* : bêhngeh, gulavgeh.

PERFUMING, *n.* : bêhnxweş kirin, gulavkirin.

PERFUMELESS, *adj.* : bêbêhn.

PERFUNCTORILY, *adv.* : bi rûtînî yan alavkî, rûtînkî.

PERFUNCTORINESS, *n.* : têr bêhnîtî, alavkîtî yan rotînîtî (ne jî dil).

PERFUNCTORY, *adj.* : alavkî, rotînî (ne jî dil), feramoşî.

PERFUSATE, *n.* : avekiyek delînî ye.

PERFUSE, *vt.* : nixaftin, kinc kirin, delîn kirin, têr kirin.

PERFUSED, *adj.* : nixaftî.

PERFUSING, *n.* : nixaftin.

PERFUSION, *n.* : delandin, nixaftin, kinckirin.

PERFUSIVE, *adj.* : delîndar.

PERGAMENTOUS, *adj.* : kevalî.

PERGOLA, *n.* : kepre.

PERGUNNAH OR PERGANA, *n.* : zevî dabeşkirin li Hindistanê, girûhek gundan.

PERHAPS, *adj.* : meger, belko, maçiye, rengeh, tavil, qey, belkî, qaşo.

PERI, *n.* : perî.

PERI-, *pref.* : pêşgir e ko dûr, nik yan kemere ye.

PERIANTH, *n.* : bergê gulê.

PERIAPT, *n.* : niviştî, nuşte.

PERICARDIAC(AL), *adj.* : dilperdeyî.

PERICARDITIS, *n.* : kulbûna perdeya dilî.

PERICARDIUM, *n.* : qaşigê dilî.

PERICARP, *n.* : kelpikê tovî yan berikî (meywe).

PERICHONDRIL, *adj.* : pêwendîdarê perdeya kirkirokî.

PERICHONDRIUM, *n.* : kilox, perdeya kiloxî.

PERICYCLE, *n.* : perdeya çemereyî.

PERIDOT, *n.* : berê hêja : zeberced.

PERIDOTITE, *n.* : kevirê agirpijînî yan beristeyî.

PERIGEN, *adj.* : pêwendîdarê nizmiya heyvê.

PERIGEE, *n.* : nizmiya heyvê.

PERIGLACIAL, *adj.* : deveriya nik rûbarê seholê.

PERIGYNOUS, *adj.* : kemereyî.

PERIHELIAL, *adj.* : pêwendîdarê nizmiya rojê.

PERIHELION, *n.* : nizmiya rojê.

PERIL, *n.* : metirsî, sehmî, tewekelî.

PERIL, *vt.* : metirsî kirin.

PERILLED, *adj.* : metirsîkirî.

PERILLING, *n.* : metirsîkirin.

PERILOUS, *adj.* : tirsinak, metirs.

PERILOUSLY, *adv.* : tirsinakî.

PERILOUSNESS, *n.* : tirsinakîtî.

PERILUNE, *n.* : xalka li xulgeha heyberî ko nêziktir nîva heyvê ye.

PERIMETER, *n.* : çêwe, kemere, çarkinar.

PERIMETRIC, *adj.* : kemereyî.

PERIMORPH, *n.* : belûra li dor belûrek dî.

PERINATAL, *adj.* : yekser berî û piştî zanê.

PERINEAL, *adj.* : qûnî.

PERINIUM, *n.* : qûn.

PERINEURITIS, *n.* : kulbûna perdeya demarî.

PERIOD, *n., adj.* : dem, demek, mawe, çerx, serdem, kat, çax, bêhnek, taw, gav, xal, şanik, çendek, seb, bihnek, mewda, xûl (xol).

- **MONTHLY ~** : mehik, xwîndîtin.

PERIODIC, *adj.* : zivrekî, çerxî, demî, demkî.

- **CURVE** : çemîna zivrekî.
- **DECIMAL** : şikesteyên zivrekî.
- **FUNCTION** : nîşaneya zivrekî.
- **LAW** : qanûna xûlî, qanûna gerî.
- **MOTION** : livîna demkî ya çerxî.
- **TABLE** : xiştey xûlî, cedwela çerxî.

PERIODICAL, *n., adj.* : kovar, gerî.

PERIODICALLY, *adv.* : bi gerî, bi demkî.

PERIODICITY, *n.* : gerîtî, demkîtî.

PERIODIZATION, *n.* : dabeşkirina dîrokiya rojgaran.

PERIODONTAL, *adj.* : dordidanî.

PERIODONTOLOGY, *n.* : zanîna avahiya dor û berên didanî.

PERIONYCHIUM, *n.* : bernînok (berahiya nînokê).

PERIOSTEAL, *adj.* : hestîperdeyî.

PERIOSTEUM, *n.* : hestîperde.

PERIOSTITIS, *n.* : kulbûna hestîperdeyî.

PERIOTIC, *adj.* : dorguhî.

PERIPATETIC, *n., adj.* : gerok, gerokî, gerîn, Eristotalî.

PERIPATECISM, *n.* : gerokîtî.

PERIPETEIA, *n.* : guhorîna nişkiya bextî.

PERIPHERAL, *adj.* : çarkînarî.

PERIPHERALLY, *adv.* : bi çarkînarî.

PERIPHERY, *n.* : kemere, çarkinar, perawêz.

PERIPHRASIS, *n.* : dirêjkirin.

PERIPHRASTIC, *adj.* : çiv.

PERIQUE, *n.* : perîk : tûtina emerîkanî (liwîzyanî) yan bêhn xurt.

PERISCOPE, *n.* : asûbîn.

PERISCOPIC, *adj.* : asûbînî.

PERISH, *vt. i.* : birhîn, birhandin, mirin, mirandin, nemandin, lawaz kirin.

PERISHABILITY, *n.* : nemanbarîtî, birhînbarîtî, zehêbarîtî, rizînbarîtî.

PERISHABLE, *n., adj.* : nemanbar, birhînbar, zehêbar, rizînbar.

PERISHING, *n.* : neman.

PERISHINGLY, *adv.* : bi nemanî.

PERISPAME, *n., adj.* : peyiva birgeha dawî nîşankirî.

PERISPORE, *n.* : perdeya tovî (zayendî).

PERISSODACTYLA, *n.(pl.)* : tilcudayî.

PERISSODACTYLATE, *adj.* : tilkit.

PERISTALSIS, *n.* : girjbûnîtî (dîwarên rîvîkan bo paldana têxistî bo pêşve).

PERISTALTIC, *adj.* : girjbûnî.

PERISTOME : lêva didankirî dor devê ne movikiyan.

PERISTYLE, *n.* : hola stûnkirî.

PERITONE- OR PERITONEO, *pref.* : pêşgir e ko perîton e anko perdeya nav leşî ye.

PERITONIUM, *n.* : perdeya nav leşî.

PERITONITIS, *n.* : kulbûna perdeya perîtonî.

PERIWIG, *n.* : peruke (baroke).

PERIWINKLE, *n.* : helezek gulşîn e, şeytanokê deryayî.

PERJURE, *vt.* : derew sond xwarin.

PERJURED, *adj.* : derew sondxarî.

PERJURER, *n.* : sondşikên, gewahê zor.

PERJURING, *n.* : sondşikandin, şehdezorî.

PERJURIOUS, *adj.* : bi derewî, bi şehdezorî.

PERJURY, *n.* : şehdezorî, sondxwarina derew.

PERK, *adj.* : bûng, fortek.

PERK, *vi., t.* : (fêzdarî) serê xwe rakirin, şa çûn, karê xwe kirin, çalak bûn, xemilandin, şa kirin.

PERKY, *adj.* : şad, law, fêzbûyî, çenedirêj, qapan, bûng, fortek.

PERLITE, *n.* : şûşeyê birkanî (agir pijînî).

PERM, *n.* : pêliya berdewam.

PERMAFROST, *n.* : sehola herdemî.

PERMALLOY, *n.* : darişteya nîkil û asinî (gelek hestiyarî magnetîzê ye).

PERMANENCE, *n.* : herdemê, berdewamî.

PERMANENCY, *n.* : pardarî, herdemî, berdewamî.

PERMANENT, *adj.* : herî, paydar, herdem, hemîşe, berdewam.

- **GAS** : gaza herdem yan hemîşe.
- **MAGNET** : magnetîza herdem.
- **SET** : mercê metalî pişti bi kar hînana sext.
- **TEETH** : didanên pîriyê.
- **WAVE** : pêla herdem.
- **WAY** : binyata temama rêya rêasinî.

PERMANENTLY, *adv.* : hemîşeyî, herdemî.

PERMANENTNESS, *n.* : hemîşeyîtî, herdemîtî.

PERMANGANATE, *n.* : permanganat : mîkrobkuj e.

PERMANGANIC, *adj.* : permanganikî.

- **ACID** : tirşiya permanganikî.

PERMEABILITY, *n.* : delînbarîtî.

PERMEABLE, *adj.* : delînbar delînk.

PERMEANCE, *n.* : delandin.

PERMEASE, *n.* : madeyek e ko borîna madeyek dî di nav perdeya xaneyê re hêsan dikit.

PERMEATE, *vt.* : delandin, dilop kirin.

PERMEATED, *adj.* : delendî.

PERMEATING, *n.* : delandin, delîn kirin.

PERMEATION, *n.* : delandin, delîn, dilopkirin.

PERMENSEM, *adv.* : her heyv.

PERMIAN, *n.* : dûmahiya rojgarê kevn.

PERMIL(L), *adv.* : jî hezarê.

PERMISSIBILITY, *n.* : rewabarîtî.

PERMISSIBLE, *adj.* : rewabar, bêbend, rêdanbar.

PERMISSIBLENESS, *n.* : rewabarîtî, rêdanbarîtî.

PERMISSIBLY, *adv.* : bi rewayî, bi rêdanî.

PERMISSION, *n.* : rêdan, hêlan, destûr, qîmîş, rewakirin, derfet, hêştin.

PERMISSIVE, *adj.* : rewa, berdayî, rêdayî, destûrdayî.

PERMISSIVELY, *adv.* : bi rêdanî.

PERMISSIVENESS, *n.* : berdayîtî.

PERMIT, *n.* : hêlan, rêdan, destûr(dan), hêl.

PERMIT, *vt.i.* : hêlan, destûr dan, rêdan.

PERMITIVITY, *n.* : hêlanîtî, rêdanîtî.

PERMITTED, *adj.* : rewa, hêlayî, rêdayî.

PERMITTER, *n.* : rêdanker, hêlanker.

PERMITTING, *n.* : hêlan, hiştin.

PERMUTABLE, *adj.* : guhêrbar, rêzkirinvebar.

PERMUTATION, *n.* : guhorîn, gorîn.

PERMUTATIONAL, *adj.* : guhorînî.

PERMUTE, *vt.* : rêz kirinve, rêk xistinve.

PERMUTED, *adj.* : rêzkirîve, rêkxistinve.

PERN, *n.* : hingvîn-helû yan eylo.

PERNICIOUS, *adj.* : kuj, ziyankar.

- **ANEMIA** : bed kêm xwînî.

PERNICIOUSLY, *adv.* : bi ziyankarî, ziyankarkî.

PERNICIOUSNESS, *n.* : ziyankarîtî.

PERNICKETY, *adj.* : hûr, zehmet (bo qayilkirinê).

PERNOCTATION, *n.* : şevborandin.

PERNOD, *n.* : araqek fransî, perno.

PERONEAL, *adj.* : telezmî.

PERORAL, *adj.* : devî, zarî.

PERORATE, *vi.* : gotarek dirêj gotin.

PERORATED, *adj.* : dirêjkirî (gotar).

PERORATING, *n.* : (gotar) dirêjkirin.

PERORATION, *n.* : gotardirêj, dûmahiya gotarê.

PEROXIDE, *n.* : peroksîd : peroksîd.

- **BLOND** : jina pirç yan por zer.

PEROXIDE, *vt.* : peroksîd kirin nemaze pirçê bi peroksîdê spî kirin.

PEROXIDED, *adj.* : perîoksîdkirî.

PEROXIDING, *n.* : peroksîdkirin.

PEROXY, *n.* : girûha duhevhêz (o-o) têde.

PERPEND, *n.* : berê girtinê, berê mezinê dîwarî.

PERPEND, *vt.i.* : qenc hizir kirin.

PERPENDICULAR, *n., adj.* : stûnî, karîte, stûna yekbirr, şaqolî.

- **LINE** : hêlî stûnî, rêza şaqolî.

- **PLANE** : rûyê stûnî.

PERPENDICULARLY, *adv.* : bi stûneyî, stûnkî.

PERPETRATE, *vt.* : tawan kirin.

PERPETRATED, *adj.* : tawankirî.

PERPETRATING, *n.* : tawankirin.

PERPETRATION, *n.* : tawankirin.

PERPETRATOR, *n.* : tawankar.

PERPETUAL, *adj.* : hemîşeyî, berdewamî.

- **CALENDAR** : rojnameya herdem.

- **CHECK** : yeksaneya kişkirina şahî li şetrencê.

- **CURATE** : oldarê nû.

- **MOTION** : livîna hetaheta.

PERPETUATE, *vt.* : nemir kirin, herdemî kirin.

PERPETUITY, *n.* : herbûn, herdemîti.

PERPLEX, *vt.* : şepirze kirin, perîşan kirin.

PERPLEXED, *adj.* : şepirzekirî, sergera, şaşmayî, metelmayî.

PERPLEXEDLY, *adv.* : bi şepirzeyî, şepirzkî, perîşankî.

PERPLEXING, *n.* : şepirzekirin, şaşkirin.

PERPLEXINGLY, *adv.* : bi şepirzeyî, şepirzekî.

PERPLEXION, *n.* : sergerdan.

PERPLEXITY, *n.* : şaşman, wer, wir, şepirzeyî, lêbûn, helwela.

PERQUISITE, *n.* : kirêya serbar, bexşîn.

PERRON, *n.* : pêpikên ber herzala deriyê dêrê.

PERRY, *n.* : şerbeta hermiyan.

PER SE, *adv.* : bi xwe.

PERSE, *n., adj.* : gewr-şîn.

PER SECOND, *adv.* : di çirkeyî de, her çirkeyî.

PERSECUTE, *vt.* : tepeser kirin.

PERSECUTED, *adj.* : tepeserkirî.

PERSECUTING, *n.* : tepeserkirin.

PERSECUTION, *n.* : tepeserkirin, zor, sitemî.

PERSECUTOR, *n.* : zordar, tepeserker, sitemkar.

PERSECUTORY, *adj.* : tepeserî.

PERSEUS, *n.* : qehremanek grekî efsaneyî ye.

PERSEVERANCE, *n.* : peşedirêjî, xweragirî.

PERSEVERANT, *adj.* : peşedirêj.

PERSEVERATE, *vi.* : karî dirêj kirin.

PERSEVERATION, *n.* : dirêjkirina karî.

PERSEVERE, *vi.* : bizav kirin.

PERSEVERED, *adj.* : bizavkirî.

PERSEVERING, *n.* : bizavkirin.

PERSEVERINGLY, *adv.* : bi peşedirêjî, peşedirêjkî.

PERSIAN, *n., adj.* : farisî, ecem, welatî yan zimanê farisî.

- **CARPET OR RUG** : mehfûra ecemî.
- **LAMB** : pezê ecemî (bo hiriya kulavan).

PERSIMMON, *n.* : darek ber zerî ve ye, berê meyweyê persimon.

PERSIST, *vi.* : pelp kirin, berdewam kirin.

PERSISTENCE, *n.* : pêdaçûn, berdewamî, loblob, kefteleftî, reço, reko, pelpkirin.

PERSISTENCY, *n.* : berdewamî, pelpkirin.

PERSISTENT, *adj.* : zarzar, pelpkar.

PERSISTENTLY, *adv.* : bi berdewamî, berdewamkî.

PERSISTER, *n.* : berdewamker, pelpker.

PERSISTING, *n., adj.* : rekokar, reçokar.

- **IN DEMAND** : xwestok.

PERSNICKETY, *adj.* : gazindok.

PERSON, *n.* : mirov, kes, kesane, xwe, zelam.

- **ARTIFICIAL ~** : kesê wateyî (civat ~).
- **IN ~** : bi xwe, kesî.
- **NATURAL ~** : kesê rast.

PERSONA, *n.* : mirov, kes.

PERSONABLE, *adj.* : law, hestî sivik, dilgir.

PERSONABLENESS, *n.* : hestî sivikîtî.

PERSONAGE, *n.* : rûmetdar, kes.

PERSONA GRATA : kesê viyayî.

PERSONAL, *n., adj.* : kesî, xweyî.

- **EFFECTS** : xir û mirên kesî.
- **EQUATION** : hevkêşeya kesî.
- **FORM** : serborîname.
- **FREEDOM** : serbestiya kesî.
- **PRONOUN** : cihnavê kesî, kesînî, ranavê kesî.
- **STATUS COURT** : dadgeha olkî.

PERSONALISM, *n.* : kesayetîtî.

PERSONALITY, *n.* : kesayetî, kesîtî, kesdarî, kesiyatî.

PERSONALIZATION, *n.* : kesîkirin, kesîbûn.

PERSONALIZE, *vt.* : kesî kirin.

PERSONALIZED, *adj.* : kesîkirî.

PERSONALIZING, *n.* : kesîkirin.

PERSONALLY, *adv.* : kesane(kî), bi kesîtî.

PERSONAL PROPERTY OR ESTATE, *n.* : aqarê kesî.

PERSONALTY, *n.* : aqarê kesî.

PERSONA NON GRATA, L. : kesê neviyayî.

PERSONATE, *adj.* : kesî kirin.

PERSONATED, *adj.* : kesîkirî.

PERSONATING, *n.* : kesîkirin.

PERSONATION, *n.* : kesîkirin.

PERSONATIVE, *adj.* : kesdar.

PERSONATOR, *adj.* : kesdar.

PERSONHOOD, *n.* : kesayetî.

PERSONIFICATION, *n.* : kesîkirin, mirovîkirin.

PERSONIFIED, *adj.* : mirovîkirî, kesîkirî.

PERSONIFIER, *n.* : kesker.

PERSONIFY, *vt.* : kesî kirin, leşdar kirin.

PERSONIFYING, *n.* : mirovîkirin, kesîkirin.

PERSONNEL, *n.* : xweyîtî (xuyetî).

- **DEPARTMENT** : beşê xweyetî, fermangeha xweyetî.

- **MANAGER** : kargerê xweyetiyê.

PERSPECTIVAL, *adj.* : berçavî.

PERSPECTIVALLY, *adv.* : bi berçavî, berçavkî.

PERSPECTIVE, *n., adj.* : berçav, berçaw, pergal.

PERSPECTIVELY, *adv.* : bi berçavî, berçavkî.

PERSPEX, *n.* : texlîtek şîşeyê qayim e.

PERSPICACIOUS, *adj.* : jîr, hiş, tij.

PERSPICACIOUSLY, *adv.* : bi jîrî, jîrkî.

PERSPICACIOUSNESS, *n.* : jîrîtî.

PERSPICACITY, *n.* : hiştîji.

PERSPICUOUS, *adj.* : diyarî, hêsanî.

PERSPICUOUSNESS, *n.* : hêsanîtî.

PERSPIRABLE, *adj.* : diyar, asa.

PERSPIRATION, *n.* : xuhdan.

PERSPIRATORY, *adj.* : xuhdanî.

PERSPIRE, *vi. t.* : xuh dan.

PERSPIRED, *adj.* : xuhdayî.

PERSPIRING, *n.* : xuhdan.

PERSUADABLE, *adj.* : qayilbar.

PERSUADE, *vt.* : qayil kirin.

PERSUADED, *adj.* : qayilkirî.

PERSUADER, *n.* : qayilker.

PERSUADING, *n.* : qayilkirin.

PERSUASIBILITY, *n.* : qayilbarîtî.

PERSUASIBLE, *adj.* : qayilbar.

PERSUASION, *n.* : qayilkirin.

PERSUASIVE, *adj.* : qayilkar.

PERSUASIVELY, *adv.* : bi qayil kirinî, qayilkarkî.

PERSUASIVENESS, *n.* : qayilkirinîtî, qayilkarîtî.

PERT, *adj.* : pêşketî, zimandirêj, zimantal.

PERTAIN, *vi.* : kêr hatin, pêwendî kirin li gel.

PERTINACIOUS, *adj.* : rikdar.

PERTINACIOUSLY, *adv.* : bi rikdarî, rikdarkî.

PERTINACIOUSNESS, *n.* : rikdarîtî.

PERTINACITY, *n.* : keftelefti.

PERTINENCE, *n.* : pêwendîdariya mukim.

PERTINENCY, *n.* : pêwendîdariya mukim.

PERTINENT, *adj.* : pêwendîdarê mukim.

PERTINENTLY, *adv.* : bi pêwendîdariya mukim.

PERTLY, *adv.* : bi zimantalî.

PERTNESS, *n.* : zimantalîtî.

PERTURB, *vt.* : şaş kirin.

PERTURBABLE, *adj.* : şaşbar.

PERTURBATION, *n.* : şaşbûn.

PERTURBATIONAL, *adj.* : şaşbûnî.

PERTURBATIVE, *adj.* : şaşbûnî, şaşdar.

PERTURBED, *adj.* şaşbûyî, şaş, şiloq, peşûk.

PERUKE, *n.* : zirpirç, baroke.

PERSUAL, *n.* : xwendin, têrxwendin.

PERUSE, *vt.* : xwendin, qenc xwendin.

PERUSED, *adj.* : xwendî, sehkirî.

PERUSER, *n.* : sehker.

PERUSING, *n.* : xwendin.

PERUVIAN, *n., adj.* : perûyî : welatiyê Perû.

- **BARK** : tîvilê darê perûyî (dermanê kinînê jê çêdikin).

PERVADE, *vt.* : belav bûn (bedî).

PERVADED, *adj.* : belavkirî, belavbûyî.

PERVADING, *n.* : belavkirin.

PERVASION, *n.* : belavbûn.

PERVASIVE, *adj.* : belavbûnî, belavdar, belave.

PERVASIVELY, *adv.* : bi belavbûnî, belavkî.

PERVASIVENESS, *n.* : belavbûnîtî, belavekîtî.

PERVERSE, *adj.* : bed, çewt, nerast, gewc, bedmad, rikdar, bedkar, çikos, gelaç, xirab.

PERVERSELY, *adv.* : bi gelaçî, gelaçkî.

PERVERSENESS, *n.* : gelaçîtî.

PERVERSION, *n.* : gelaçî, ladab, tevdank, hevanî.

PERVERSITY, *n.* : gomrayî.

PERVERSIVE, *adj.* : ewan, agirok, awan.

PERVERSIVELY, *adv.* : bi agirokî, bi ewanî, awankî.

PERVERSIVENESS, *n.* : ewanîtî, agirokîtî.

PERVERT, *vt.* : bedkar, gelaç, çivo.

PERVERT, *vt.* : şaş kirin, wate guhorîn, xirab bikar hînan.

PERVERTED, *adj.* : bed, gelaç.

PERVERTEDLY, *adv.* : bi gelaçî, gelaçkî.

PERVERTEDNESS, *n.* : gelaçîtî.

PERVIOUS, *adj.* = **PERMEABLE.**

PERVIOUSNESS, *n.* : têreçûnîtî.

PESETA, *n.* : pêse (dirave).

PESHITO OR PESHITTA, *n.* : Tewrata binyatiya siryanî.

PESHWA, *n.* : pêşewa.

PESKY, *adj.* : caris, perîşanker.

PESO, *n.* : diravê zîvê îspanî, peso.

PESSARY, *n.* : fitîlka şermecêyî bo nehêlana avisiyê, alavka şermecêhelgir.

PESSIMISM, *n.* : reşbînî.

PESSIMIST, *n.* : reşbîn.

PESSIMISTIC, *adj.* : reşbîniyî.

PESSIMISTICALLY, *adv.* : bi reşbînî, reşbînkî.

PEST, *n.* : derd, êş nemaze reşav, pêtika ziyandar, giriftar.

- **HOLE** : şûna nesaxiyan, êşwar.

- **HOUSE** : nexoşxaneya nexoşiyên êşdar yan vegir.

PESTER, *vt.* : perîşan kirin, şepirze kirin, caris dike, tengav kirin.

PESTERED, *adj.* : şepirzekirî.

PESTERING, *n.* : şepirzekirin, tengavkirin.

PESTICIDE, *n.* : mêş yan mişkkuj.

PESTIFEROUS, *adj.* : bed : metirsî li ser civat, akar yan asayîşê.

PESTIFEROUSLY, *adv.* : bi derdî, derdkî.

PESTIFEROUSNESS, *n.* : bedîtî, derdîtî.

PESTILENCE, *n.* : reşav, êş, nesaxî.

PESTILENT, *adj.* : kuj, jehrî, metirsî, vegir, giriftar.

PESTILENTIALLY, *adv.* : bi derdî, derdkî, êşkî.

PESTILENTLY, *adv.* : bi giriftarî, giriftarkî.

PESTLE, *n.* : destikê hawinî, kutik, kutek, mîkut.

PESTLE, *vt.* : bi kar hînan, qutan, kutan, lêdan.

PESTELED, *adj.* : qutayî.

PESTLING, *n.* : qutan.

PESTOLOGICAL, *adj.* : derdî, êşî.

PESTOLOGIST, *n.* : derdzan, êşzan.

PESTOLOGY, *n.* : derdzanî, êşzanî.

PET, *n., adj.* : nazdar, dilber, enirîn, zarok yan canewerê nazdar.

- **ONE'S ~ AVERSION** : tiştê mirovî neviyayî.

- **NAME** : navê nazdariyê.

PET, *vt.* : nazdar kirin, maçî kirin, enirîn, sil bûn.

PETAL, *n.* : perê gulê, gul per, pere.

PETAL-LIKE : wek perê gulê.

PETAL(L)ED, *adj.* : gulperkirî.

PETALOID, *adj.* : gulperdar.

PETALOUS, *adj.* : gulperkirî.

PETARD, *adj.* : bereyişk.

PETASUS, *n.* : şefqeyê efsaneyê çengkiriyê grekî (yûnanî).

PETAURIST, *n.* : canewerê kîsdar.

PETCOCK, *n.* : pêtikê biçûk.

PETECHIA, *n.* : zîpik, pirzik.

PETER, *vi.* : qerimîn, westîn, namandin.

- **TO ~ OUT** : temirîn.

PETER PAN, *n.* : qehremanê romana bi vî navî yê ko dijît bêî ko mezin bibit (li aşopistanê).

PETER'S PENCE, *n.* : pensê Pitrisî : baca yek pensî ko malbata Înglîzî dida Papayî, bêşa salane ko katolîk didin papayî.

PETERSHAM, *n.* : şerîta avirmîş, kevnesaqo yan berciz.

PETHIDINE, *n.* : madayek qilêyî, qijilînbar û hedarker e.

PETIOLAR, *adj.* : pêkî, baskî (pê biçûk).

PETIOLATE, *adj.* : pêkdar, baskdar.

PETIOLE, *n.* : pêkok (pêyê biçûk), baskok.

PETIOLED, *adj.* : baskokirî.

PETIOLULE, *n.* : baskê belgikî.

PETIT, *adj.* : biçûk, hûr.

- **BOURGEOIS** : burjiwaziya biçûk.

- **JURY** : desteka sondxwarên biçûk.

- **LARCENY** : diziya biçûk.

PETITE, *adj.* : hûr, gewd, biçûk û law.

PETITENESS, *n.* : hûrîtî.

PETITFOUR, *n.* : kilocek biçûk e.

PETITION, *n.* : berxistek, skalaname, hilname, dawxaz.

PETITION, *vt. i.* : hîvî kirin, daxwaz kirin.

PETITIONARY, *adj.* : berxistekî, xwastî.

PETITIONED, *adj.* : daxwazkirî, berxistekî.

PETITIONER, *n.* : xwaz.

PETITIONING, *n.* : xwastin.

PETR-, PETRI- OR PETRO-, *pref.* : pêşgir e ko ber e, kevir e.

PETREL, *n.* : balindeyek deryayî ye.

PETRIDISH, *n.* : amanê pêtrî : amanek şûşê tenik û devek nerm e.

PETRIFACTION, *n.* : berkirin, berbûn, berîn, kevrîn.

PETRIFACTIVE, *adj.* : berkerî, kevirkerî.

PETRIFY, *vt.* : ciniqîn, kirin ber, mirandin, şeht kirin, ber yan kevir kirin.

PETROCHEMICAL, *n., adj.* : petrokîmyayî.

PETROCHEMISTRY, *n.* : kîmyaya keviran.

PETROGENESIS, *n.* : nijad yan çêbûna keviran.

PETROGRAPHER, *n.* : pisporê keviran, kevirzan.

PETROGRAPHIC(AL), *adj.* : pisporiya keviran.

PETROGRAPHY, *n.* : kevirzanî.

PETROL, *n.* = **GASOLINE** (petrol, neft).

PETROLATUM, *n.* : madeyek petrolî, nêtar, bêreng û bêbêhn e.

PETROLEUM, *n.* : petrol, neft, newt.

PETROLIC(AL), *adj.* : petrolî, neftî.

PETROLOGICALLY, *adv.* : bi petrolî, petrolkî.

PETROLOGIST, *n.* : petrolzan, neftzan, kevirzan.

PETROLOGY, *n.* : kevrzanî, petrolzanî.

PETRONEL, *n.* : kevnedebanceya mezin.

PETROSAL, *adj.* : kevrî.

PETROUS, *adj.* = **PETROSAL.**

PETTED, *adj.* : nazdarkirî.

PETTING, *n.* : nazdarkirin.

PETTICOAT, *n., adj.* : hevalkiras.

- **GOVERNMENT** : hukmê jinan.

- **INSULATOR** : cudakerî qepûçkî yan binkirasî.

PETTIFOG, *vt.* : xapandin (di pirsên qanûnî de), berevaniya pirsên biçûk kirin.

PETTIFOGGER, *n.* : perêzerê biçûk.

PETTIFOGGING, *n.* : pûç, mijûlê pûçatiyan.

PETTILY, *adv.* : bi pûçîtî, pûçkî.

PETTINESS, *n.* : pûçîtî, kotî.

PETTING, *n.* : nazdarkirin, rûdan.

PETTISH, *adj.* : enirok, bedmad.

PETTISHLY, *adv.* : bi bedmadî, bedmadkî.

PETTISHNESS, *n.* : çirtîtî.

PETTITOES, *n.* : pêyên mirovî nemaze zarokî, pêyên berazî bo kêpayî (paçe) ye.

PETTY, *adj.* : pûç, hûr, negiring, biçûk, nizm, hîçek.

- **CASH** : diravê hûr.

- **OFFICER** : efserk (deryayî).

- **STATE** : dewletok (dewleta biçûk).

PETULANCE, *n.* : çirtî.

PETULANCY, *n.* = **PETULANCE.**

PETULANT, *adj.* : çirt.

PETULANTLY, *adv.* : bi çirtî.

PETUNIA, *n.* : helezek gul kovikkî, spî, binefşî yan sor e.

PETUNTSE, *n.* : berê giranîtê yê spî tozkirî bo gilkariyê.

PEW, *n.* : xanîk li dêrê, textê dirêj yê rûniştinê (piştkirî) li dêrê, rûnîştek.

- **OPENER** : raberê rûnîştekan li dêrê.

PEWEE, *n.* : balindeyek mêşrevîn e.

PEWIT, *n.* : balindeyek serreş e.

PEWTER, *n.* : darişteyê gewr yê teneke û qurquşmî, amanê ji vê darişteyê çêkirî.

PHAETON, *n.* : payton.

- **PHAGE**, *suff.* : paşgir e ko xwer yan daûrk e.

PHAGED(A)ENA, *n.* : kulbûna belav.

PHAGOCYTE, *n.* : daûrk : xaneyeke leşên biyanî daûrîn.

PHAGOCYTICE INDEX, *n.* : raberê daûrkî.

PHAGOCYTIZE, *vt.* : daûrîn.

PHAGCYTOSIS, *n.* : daûrandin.

- **PHAGOUS**, *suff.* : paşgir e ko xwer e.

- **PHAGY**, *suff.* : paşgir e ko xwer yan xwerê madeyekê yan tiştekê ye.

PHALANGE, *n.* : tilhestî.

- **DIGITAL** : bûne movik.

PHALANGEAL, *adj.* : tilhestiyî.

PHALANSTERY, *n.* : avahiya komeleya civakiyetî.

PHALANX, *n.* : movik (tilên dest û pêyan), rêza rezma şerî, komeleya civakiyetî.

PHALAROPE, *n.* : balindeyek avî ye.

PHALLIC, *adj.* : kîrî, kîrperistinî.

PHALLICISM, *n.* : kîrperistin.

PHALLUS, *n.* : kîr, sawîrê kîrî.

- **OUTLET** : mîzok, mûzî.

PHANEROGAM, *n.* : helezek guldar e, mêyek û nêrek (herdu) hene.

PHANEROGAMIC OR PHANEROGAMOUS, *adj.* : jî heleza mêyekî û nêrekî pêkve.

PHANTASM, *n.* : peş, şebeng, aşop.

PHANTASMA, *n.* = **PHANTASM.**

PHANTASMAGORIA, *n.* : diyardeyek bînayî ye ko wêne diyar dibit heçko wêve diçit yan hirve dihêt.

PHANTASMAL, *adj.* : aşopî.

PHANTASMIC, *adj.* = **PHANTASMAL.**

PHANTASY, *n.* = **FANTASY.**

PHANTOM, *n.* : peş, şebeng, sawîr, leylan.

- **TUMOUR** : zir perçiftin yan peybûn.

PHARAOH, *n.* : Fîron, Firêwn, qiral.

- **ANT** : mêriya fironî (mêriyek biçûk û sor e).

PHARISAIC(AL), *adj.* : zirdîndar.

PHARISAICALLY, *adv.* : bi zirdîndarî, zirdîndarkî.

PHARISAISM, *n.* : zirdîndarîtî.

PHARISEE, *n.* : zirdîndar, Cihiyê demê Îsa pêxemberî.

PHARMACEUTIC(AL), *adj.* : (pêwendîdarê) dermansazî.

PHARMACEUTICS, *n.* = **PHARMACY.**

PHARMACIST, *n.* : dermansaz, dermanfiroş.

PHARMACO-, *pref.* : pêşgir e ko derman e.

PHARMACODYNAMICS, *n.* : dermanzanî.

PHARMACOLOGIC(AL), *adj.* : dermansazî.

PHARMACOLOGIST, *n.* : dermansaz.

PHARMACOLOGY, *n.* : dermansazî, dermanzanî.

PHARMACOPOEIA, *n.* : destûr yan kitêba dermansazî.

PHARMACOTHERAPY, *n.* : çarekirin bi dermanî.

PHARMACY, *n.* : dermanxane.

PHAROS, *n.* : fener, far.

PHARYNG(O)-, *pref.* : pêşgir e ko gewrî, gerû ye.

PHARYNGEAL, *adj.* : gerûyî, gewriyî.

PHARYNGITIS, *n.* : gerûkulî, gewrîkulbûn.

PHARYNGOLOGY, *n.* : gewrîzanî.

PHARYNGOSCOPE, *n.* : gewrîbîn, gerûbîn.

PHARYNGOTOMY, *n.* : gewrî yan gerû birîn yan helkêşan.

PHARYNX, *n.* : gewrî, hefk, zengilok.

PHASE, *n.* : gîhanek, qonax, bar, tewr, koçe.

- **IN ~** : hevdemî.

- **ANGLE** : goşeya tewr, goşeya koçeyî.

- **DIAGRAM** : neqşeya tewr yan koçeyî.

- **REVERSAL** : berevajî tewr yan koçeyî.

- **OUT OF ~** : nehevdemî.

PHASE, *vt.* : koçe kirin (melheze).

- **TO ~ OUT** : rawestandin (berhem yan kar).

PHASED, *adj.* : qonarkî, koçeyî.

PHASIC, *adj.* : koçeyî.

PHASICALLY, *adv.* : bi koçeyî, koçekî.

PHASING, *n.* : hevdemkirin, qonaxkirin, koçekirin.

PHATIC, *adj.* : axiftiniya qenc ya gişti.

PHATICALLY, *adv.* : bi axiftina qenc.

PHEASANT, *n.* : por, tirac, çor, qerqawon, tezero.

PHELLEM, *n.* : çînek, xaneyên tepedorî.

PHELLODERM, *n.* : çermê tepedorî.

PHELLOGEN, *n.* : tepedorzê.

PHEN(O)-, *pref.* : pêşgir e ko fenîl e : madeyê qetranê (qîra reşiyê).

PHENACAIN(E), *n.* : fenakaîn.

PHENACETIN, *n.* : dermanê (dij) tayê (esîtîl), fenasetîn.

PHENOBARBITAL, *n.* : dermanê hedarkerê barbîturît.

PHENOL, *n.* : fenol : pakker, paqijker.

PHENOLOGICAL, *adj.* : pêwendîdarê keş û jîn zanistiyê.

PHENOLOGY, *n.* : zanyarî yan zanistiya keşî û diyardeyên jînî yên gerî.

PHENOMENA, *n.* = **PHENOMENON.**

PHENOMENAL, *adj.* : diyardeyî, awarte, mezin, neasayî.

PHENOMENALISM, *n.* : zanîna diyardeyî, diyardeyîtî.

PHENOMENALIST, *n.* : diyardekar.

PHENOMENALISTIC, *adj.* : diyardekarî.

PHENOMENOLOGICAL, *adj.* : pêwendîdarê mirovagehzanî.

PHENOMENOLOGISM, *n.* : mirovagehzanî, diyardeyî.

PHENOMENOLOGIST, *n.* : diyardezan, mirovagehzan.

PHENOMENOLOGY, *n.* : mirovagehîzanî, diyardezanî.

PHENOMENON, *n.* : diyarde, diyare, şanîk.

PHENOTYPIC, *adj.* : pêwendîdarê rûçikên mirovî.

PHENOTYPE, *n.* : rûçikên nimûneyî yên mirovî.

PHENYL, *n.* : riha benzînî pişti rakirina gerdîleya hîdrojenî.

PHEROMONAL, *adj.* : pêwendîdarê madeyê şûn sehkirinê.

PHEROMONE, *n.* : madeyê derkirî bo şûnsehkirinê.

PHEW, *int. exp.* : way, wax.

PHIAL, *n.* : şûşe, kemole.

PHIL(O)-, *pref.* : pêşgir e ko xwaz e.

PHILADELPHUS, *n.* : texlîtek teraş e.

PHILANDER, *vi.* : jinbazî kirin.

PHILANDERED, *adj.* : jinbazîkirî.

PHILANDERER, *n.* : jinbaz.

PHILANDERING, *n.* : jinbazîkirin.

PHILANTHROPE, *n.* = **PHILANTHROPIST.**

PHILANTHROPIC, *adj.* : xêrkarî, xêr, qencî.

PHILANTHROPICAL, *adj.* : xêrkarî.

PHILANTHROPICALLY, *adv.* : bi xêrkarî.

PHILANTHROPISM, *n.* : xêrkarîtî.

PHILANTHROPIST, *n.* : xêrkar.

PHILANTHROPIZE, *vt. i.* : xêran kirin, xêrkarî kirin.

PHILANTHROPY, *n.* : xêrkarî.

PHILATELIC, *adj.* : polî, pûlî.

PHILATELICALLY, *adv.* : bi polî.

PHILATELIST, *n.* : polkomker.

PHILATELY, *n.* : polkomkirin.

PHILHARMONIC, *n., adj.* : mûzîqexwaz, civatiya mûzîqeyî nemaze orkestra.

PHILHELLENE, *n., adj.* : yûnanxwaz.

PHIHELLENIC, *adj.* : yûnandost.

PHIHELLENISM, *n.* : yûnanîxwazîtî, yûnandostî.

PHIHELLENIST, *n.* : yûnanîxwaz.

- **PHILIA**, *suff.* : paşgir e ko viyan e.

- **PHILIC**, *suff.* : paşgir e ko xwaz e, hez e.

PHILISTINE, *n.* : mirovê kevnxwaz, kevnefilistînî.

PHILISTINISM, *n.* : kevnxwazîtî.

PHIL(O)-, *pref.* : pêşgir e ko xwaz e, hezker e.

PHILOGYNY, *n.* : jinviyan.

PHILOLOGIAN, *n.* = **PHILOLOGIST.**

PHILOLOGIST, *n.* : zimanzan.

PHILOLOGICAL, *adj.* : zimanzanî.

PHILOLOGICALLY, *adv.* : bi zimanzanî, zimanzankî.

PHILOLOGY, *n.* : zimanzanî, peyivzanîn.

PHILOMEL, *n.* : hezar, bilbil.

PHILOPROGENETIVE, *adj.* : berdar, zayîndar.

PHILOSOPHE, *n.* : filosof : nivîser yan ramankerê serbest.

PHILOSOPHER, *n.* : jîrzan, zorzan (feylesof).

PHILOSOPHER'S STONE, *n.* : berê jîrzanan : ji xwe ve metalên erzan diguhorit zêr û zîvî û jiyê mirovî direj dikit.

PHILOSOPHIC(AL), *adj.* : jîrzanî.

PHILOSOPHICALLY, *adv.* : bi jîrzanî, jîrzankî.

PHILOSPHISM, *n.* : filosofîtî : rêzika jîrzaniyê.

PHILOSOPHIZE, *vt.i.* : jîrzanî kirin.

PHILOSOPHIZED, *adj.* : jîrzanîkirî.

PHILOSOPHIZER, *n.* : jîrzanker.

PHILOSOPHIZING, *n.* : jîrzankirin.

PHILOSOPHY, *n.* : jîrzanî, zorzanî, sincîzanî, jîrbêjîzanî.

- **OF LIFE** : dîtin yan jîrzaniya jiyanê.

- **PHILOUS**, *suff.* : paşgir e ko xwaz e.

PHILTER(R), *n.* : şeraba evîniyê, şeraba cadûyî yan xirsî.

PHIMOSIS, *n.* : tengbûna çermê serê kîrî.

PHLEBITIS, *n.* : kulbûna şîndemarî.

PHLEBOGRAM, *n.* : wêne yan tomara livîna demarî.

PHLEBOGRAPHIC, *adj.* : pêwendidarê wêneyê demarî.

PHLEBOGRAPH, *n.* : hunera wênegirtina demarî.

PHLEBOLOGY, *n.* : demarzanî.

PHLEBOMITIST, *n.* : şîndemarbirr yan şîndemarkelêş.

PHLEBOTOMIST, *n.* : pisporê verestina xwînê.

PHLEBOTOMIZE, *vi.t.* : birrîn, kelêşîn.

PHLEBOTOMUS FEVER, *n.* : taya mêşa xîzî.

PHLEBOTOMY, *n.* : şîndemarkelêşîn.

PHLEGETHON, *n.* : rûbarek agirî.

PHLEGM, *n.* : bilxem, sarî, tembelî, neguhdanî.

PHLEGMATIC, *adj.* : bilxemî, tembel, lasarî.

PHLEGMATICALLY, *adv.* : bi tembelî, bi lasarî.

PHLEGMON, *n.* : qunêr yan pejbûn kul.

PHLEGMONIC, *adj.* : kul qunêrî yan pejbûnî.

PHLEGMONOUS, *adj.* = **PHLEGMONIC.**

PHLEGMY, *adj.* : bilxemî.

PHLOEM, *n.* : tîvil, tûvil, tûşil, kewl, qaşil, qaşik.

- **RAY** : demarek tîrêjî ya tûşilî.

PHLOGISTIC, *adj.* : kulî (kulbûnî), tayî.

PHLOGISTON, *n.* : flociston : guriya aşop di nav madeyan de ko berê dihat bawerkirin (berî peydakirina oksîjenê) ko ewe sotinê çêkirin.

PHLOGOPITE, *n.* : şiklek qehweyî sor e ji n:ika (nîvşûşeyî).

PHLOX, *n.* : çirîsk.

PHLYCTENULE, *n.* : pirzik, zîpika gilêneyî.

- **PHOBE, SUFF.** : paşgir e ko tirsayî ye jî, kîndar e.

PHOBIA, *n.* : tirs, segeztî.

PHOBIC, *adj.* : segeztî.

- **PHOBIC OR -PHOBOUS**, *suff.* : paşgir e ko nexwaz e, nehez e, kîndar e.

PHOEBE, *n.* : balindeyek emerîkanî mêşgir e.

PHOEBUS, *n.* : roj (hozanî).

PHOENICIAN, *n.* : Fînîqî.

PHOENIX, *n.* : sîmerx.

PHOLAS = PIDDOCK.

PHON, *n.* : fon : yekeya bilindiya dengî yan dengbilindî.

PHONATE, *vi.* : bêje kirin, gotin.

PHONATED, *adj.* : bêjekirî.

PHONATING, *n.* : bêjekirin.

PHONATION, *n.* : bêje, gotin.

PHONATORY, *adj.* : bêjeyî.

PHONE, *vt.i.* : telefon kirin.

PHONE, *n.* : telefon, dûrbihîs, deng.

- **METER** : dengpîv.

- **TELE ~** : dûrbihîs, bihîstok, telefon.

- **PHONE**, *suff.* : paşgir e ko deng e.

PHONEME, *n.* : fonem : yekeya axiftinê ko bêjeyê diyar dikit.

PHONEMIC, *adj.* : dengî.

PHONEMICS, *n.* : fonemzanî.

PHONENDOSCOPE, *n.* : dengçêker (alav e).

PHONETIC(AL), *adj.* : dengî.

PHONETICALLY, *adv.* : bi dengî, dengkî.

PHONETICIAN, *n.* : dengzan.

PHONETICISM, *n.* : dengzanîtî.

PHONETICS, *n.* : dengzanî, dengnasî.

PHONETIST, *n.* : dengzan, dengnas.

PHONETIZE, *vt.* : dengî kirin.

PHONEY, *adj.* : zir.

PHONIC, *adj.* : dengî, zarî.

PHONICALLY, *adv.* : bi dengî, dengkî.

PHONICS, *n.* : dengzanî, dengnasî.

PHONILY, *adv.* : bi zirî, zirkî.

PHONINESS, *n.* : zirîtî.

PHONO-, *pref.* : pêşgir e ko deng e.

- **CARDIOGRAM** : tomara dengê dilî.

- **FILM** : newar.

PHONOCARIOGRAPH, *n.* : tomara dengê dilî.

PHONOCARDIOGRAPHIC, *adj.* : pêwendîdarê tomara dengê dilî.

PHONOCARDIOGRAPHY, *n.* : tomarkirina dengê dilî.

PHONOGRAM, *n.* : hêmaya peyivekê yan birgehekê, tîpên yek bihayê dengî hene.

PHONOGRAPH, *n.* : fonograf : bêjek.

PHONOGRAPHICALLY, *adv.* : bi bêjekî.

PHONOGRAPHY, *n.* : neqşkirin yan nivîsîna peyivan wek bêjeyê (gotinê).

PHONOLITE, *n.* : kevrê birkanî (agir pijînî).

PHONOLOGIC(AL), *adj.* : pêwendîdarê dengzanî.

PHONOLOGIST, *n.* : (axiftin) dengzanî, dengsazî, (deng) axiftinzanî.

PHONOMETER, *n.* : dengpîv.

PHONON, *n.* : çendeya dengî.

PHONORECEPTION, *n.* : dengbihîstin.

PHONOSCOPE, *n.* : dengdoz.

- **PHONY**, *suff.* : paşgir e ko deng e.

PHOOEY, *int. expr.* : derbirrîna bêzariyê.

- **PHORE**, *suff.* : paşgir e ko helgir e.

- **PHORESIS**, *suff.* : paşgir e ko guhastin e.

PHORMIUM, *n.* : helezek wek sosinê ye.

- **PHOS, SUFF.** : paşgir e ko ronahî ye.

PHOSGENE, *n.* : gazek jehr e.

PHOSPH(O)-, *pref.* : pêşgir e ko fosfor e.

PHOSPHAMIDON, *n.* : moranekuj yan edîkuj.

PHOSPHATE, *n.* : fosfat, madeyê peyîna fosfatî : şerabek helçûyî.

PHOSPHATIC, *adj.* : fosfatî.

PHOSPHATID, *n.* : fosfatîd : yek ji pêkhatiyên ronî.

PHOSPHATIZATION, *n.* : fosfatkirin.

PHOSPHATIZE, *vt.* : fosfat kirin, bi tirşiya fosforîk yan fosfatî çare kirin.

PHOSPHATIZED, *adj.* : fosfatkirî.

PHOSPHATIZING, *n.* : fosfatkirin.

PHOSPHATURIA : mîz fosfatî : fosfata bêqam di nav mîzê de.

PHOSPHENE, *n.* : fosfin : wêneyê ronahî (ji handana alavekî torê çêdibit).

PHOSPHIDE, pêkhatiya fosforî li gel hêmanên dî.

PHOSPHINE, *n.* : gazek gurîbar jehrî ye bêreng û bêhn e, genî ye (fosfîn).

PHOSPHITE, *n.* : fosfît : xwêya tirşiya fosforî.

PHOSPHONIC, *adj.* : fosfonî.

PHOSPHOR, *n.* : fosfor : madeyê geşdar yan teyisok.

PHOSPHORATE, *vt.* : fosfor kirin : têkilî fosforî kirin.

PHOSPHOR-BRONZE, *n.* : fosforê pirincî : darişteyek req û qayim e.

PHOSPHORESCE, *vi.* : fosfor bûn, çirisîn yan teyisîn wek fosforî.

PHOSPHORESCED, *adj.* : fosforîkirî.

PHOSPHORESCENCE, *n.* : çirîsîn (teyisîn), fosforbûn.

PHOSPHORESCENT, *adj.* : çirisî, teyisî.

PHOSPHORESCING, *n.* : fosforkirin.

PHOSPHORET(T)ED, *adj.* : fosforkirî.

PHOSPHORIC, *adj.* : fosforî.

PHOSPHORISM, *n.* : jehrbûna fosforî.

PHOSPHORITE, *n.* : fosfata kalsium û filorîda ne belûrî.

PHOSPHOROUS, *n.* : fosfor : hêmanek ne metalî, madeyek zer wek-mûmî hêdî disojit vêca diteyisit.

PHOSPHORYLASE, *n.* : haveyna tirşiya fosforî şitel kirin.

PHOSPHORYLATE, *vt.* : fosfata endamî guhorîn.

PHOT, *n.* : fot : yekeya derketina ronahiyê.

PHOT(O)-, *pref.* : pêşgir e ko ronahî ye.

PHOTIC, *adj.* : ronahiyî, ronakî.

PHOTISM, *n.* : hişa aşopî yan bînayiya ronahiyê.

PHOTO, *n., adj.* : ronahî.

- **BIOTIC** : ronahîxwaza jînî.

- **CELL** = **PHOTO ELECTRIC CELL.**

- **CHEMICAL** : kîmyayî-ronahî.

- **CHEMISTRY** : kîmyaya-ronahî.

- **CHRONOGRAPH** : wênegirê demekî.

- **CONDUCTIVE** : gehînê ronahîkî.

- **COPY** : rûnivîsê ronahîkî.

- **CURENT** : rewtek yan lozewa ronahîkî.

- **DRAMA** : filma sînemayî.

- **DYNAMIC** : dînamîkî(livînî) ronahîkî.

- **ELECTRIC** : kehrebî-ronahîkî.

- **ELECTRIC CELL** : xaneya kehrebî-ronahî.

- **ELECTRIC EMISSION** : derdana kehrebî-ronahî.
- **ELECTRICITY** : kehrebî-ronahîkî.
- **ELECTRON** : elêktrona ronahîkî.
- **ENGRAVING** : neqşkirina ronahîkî.
- **FINISH** : pêşbirkeya hevta (soxî).
- **FLASH** : mûmikê kehrebî.
- **FLOOD** : geşmûmik.
- **GEN** : texlîtek parafîn e.
- **GENIC** : kêrhatî bo wênegiriyê, ronahîkî, çirisî.
- **GRAM** : wêneyê beyaviyê ronahîkî.
- **GRAMMETRY** : wênegiriya beyaviya ronahîkî.

PHOTO, *vt. i.* : wêne girtin.

PHOTOGRAPH, *vt.* : wêne girtin.

PHOTOGRAPHER, *n.* : wênegir, wênekêş, wênevan.

PHOTOGRAPHIC, *adj.* : wêneyî.

PHOTOGRAPHY, *n.* : wênegirî.

- **STUDIO** : nîgargeh.

PHOTOKINESIS, *n.* : livîna ronahîkî.

PHOTOKINETIC, *adj.* : lîvîniya ronahîtî.

PHOTOLITH, *n., adj.* : litografî (çapa berî) ya ronahîkî, litografî-ronahîkî, litografî-ronahîkî.

PHOTOLITHOGRAPH, *n.* : çapa berî-ronahîkî.

PHOTOLITHOGRAPHY, *n.* : litografiya ronahîkî.

PHOTOLYSIS, *n.* : şîtelbûna ronahîkî.

PHOTOMAP, *n.* : nexşeya ronahîkî.

PHOTOMECHANICAL PRINTING, *n.* : çapkirina makîneyî ya ronahîkî.

PHOTOMETER, *n.* : ronahîpîv.

PHOTOMETRIC(AL), *adj.* : ronahîpîvî.

PHOTOMETRY, *n.* : pîvana ronahiyê (ronahî pîvî).

PHOTOMICROGRAPH, *n.* : wêneyê hûrpîvî.

PHOTOMICROGRAPHIC, *adj.* : pêwendîdarê wêneyê hûrpîv.

PHOTOMURAL, *n.* : wêneyê li ser dîwarî.

PHOTON, *n.* : **FOTON** : yekeya tîbaba ronahiyê.

PHOTO-OFFSET, *n.* : çapkirina wêneyî.

PHOTOPERIOD, *n.* : demronahî.

PHOTOPERIODIC(AL), *adj.* : demî-ronahî.

PHOTOPHILIC, *adj.* : ronahîxwaz.

PHOTOPHOBIA, *n.* : tirsa ronahiyê, ronahînexwaz.

PHOTOPHOBIC, *adj.* : ronahîtirsî.

PHOTOPLAY, *n.* : şanogeriya sînemayî.

PHOTORECEPTION, *n.* : dîtin, bînîn.

PHOTOSENSITIVE, *adj.* : ronahîhestiyar, hestiyarî ronahîkî.

PHOTOSPHERE, *n.* : tepka (goga) ronahîkî, rûyê ronahiyê rojê.

PHOTOSTAT, *n.* : fotostat : alavka rûnivîsa wênegirî.

PHOTOSYNTHESIS, *n.* : pêkhînan yan çêkirina ronahîkî.

PHOTOSYNTHETIC, *adj.* : ronahîkî çêkirî.

PHOTOTACTIC, *adj.* : livînî ronahîkî.

PHOTOTAXIS, *n.* : livîna ronahîkî.

PHOTOTELEGRAPHY, *n.* : birûskiya ronahîkî.

PHOTOTHERAPY, *n.* : çarekirina ronahîkî.

PHOTOTHERMIC, *adj.* : germî-ronahîkî.

PHOTOTROPISM, *n.* : ronahî xwazî.

PHOTOTUBE, *n.* : lûleya ronahîkî.

PHOTOVOLTAIC, *adj.* : voltiya ronahîkî.

- **CELL** : xaneya voltiya ronahîkî.

PHOTOZINCOGRAPHY, *n.* : neqşkirina zinkografî.

PHRASAL, *adj.* : risteyî (ziman) yan hevokî.

PHRASE, *n.* : peyiv, riste, destewaj, rêbaza derbirrîne, birgeh, derbirrîn, hevok.

PHRASE, *vt.* : derbirrîn, dabeşkirin derbirîna mûzîqeyî.

PHRASEOGRAM, PHRASEOGRAPH, *n.* : hêmaya derbirrînê.

PHRASEOLOGICAL, *adj.* : dariştiniya mîrî, darêjî, bêjeya dariştî.

PHRASEOLOGIST, *n.* : (bêje) dariştinsaz, hevoksaz.

PHRASEOLOGY, *n.* : rêbaz, zimanê nîşandar, hevok yan ristesazî.

PHRASING, *n.* : rawe.

PHRATRY, *n.* : hoz.

PHREN(O)-, *pref.* : pêşgir e ko hiş e, perdeya navbirrê ye.

PHRENETIC, *adj.* = **FRANTIC.**

PHRENIC, *adj.* : hişikî.

PHRENOLOGIC(AL), *adj.* : pêwendîdarê kiloxzanî.

PHRENOLOGIST, *n.* : kiloxzan.

PHRENOLOGY, *n.* : kiloxzanî.

PHRONTISTERY, *n.* : ramangeh, hizirgeh.

PHTALEIM, *n.* : boyeyek endamî çêkirî.

PHTHARIASIS, *n.* : spehîbûn, spehketin.

PHTHISIC, *n., adj.* : êşa zirav, êşa ziravî.

PHTHISIS, *n.* : êşa zirav.

PHYCOLOGY, *n.* : qarçikzanî.

PHYCOMYCETE, *n.* : qarçika kevzî.

PHYL(O)-, *pref.* : pêşgir e ko hoz e.

PHYLACTERY, *n.* : nivistî.

PHYLESIS, *n.* : gorankarî.

PHYLETIC, *adj.* : tuxmî, regezî.

PHYLL(O)-, *pref.* : pêşgir e ko belg e.

PHYLLINE, *adj.* : belgî.

PHYLLOCLADE, *n.* : baskê belgî.

PHYLLOME, *n.* : belg.

PHYLLOMIC, *adj.* : belgî.

PHYLLOPHAGOUS, *adj.* : belgxwer.

PHYLLOPOD, *n., adj.* : belgpê.

PHYLLOPODAN, *n., adj.* : belgpê.

PHYLLOPODOUS, *adj.* : belgpêyî.

PHYLLOTACTIC, *adj.* : belgrêk.

PHYLLOTAXIS, *n.* : belgrêkî.

- **PHYLLOUS**, *suff.* : paşgir e ko çend belg e.

PHYLLOXERA, *n.* : texlîtek speha helezî ye.

PHYLO-, *pref.* : pêşgir e ko hoz e.

PHYLOGENETIC, *adj.* : dîrokiya nijadî.

PHYLOGENY, *n.* : dîroka nijadî.

PHYLUM, *n.* : liq, xêzan.

PHYSI(O)-, *pref.* : pêşgir e ko sirûşt e.

PHYSIC, *n.* : fîzya, fizîk, şiyafîk, şîlik.

PHYSIC, *vt.* : çare kirin, derman kirin.

PHYSICAL, *adj.* : sirûştî, leşî, tenî.

- **EDUCATION** : perwerdiya leşî.

- **THERAPY** : çarekirina sirûştî.

- **TRAINING** : werzişî, werzişvanî, werzan, werzişetanî, rahênana leşî.

PHYSICIAN, *n.* : pijîşk, doktor.

PHYSICIST, *n.* : fîzyazan, fizîkzan.

PHYSIO CHEMICAL, *adj.* : kîmya-fîzyayî.

PHYSICS, *n.* : fîzya, fizîk, sirûştzanî.

PHYSIOCRACY, *n.* : ola serbestiya bazirganî-pîşesazî.

PHYSIOGNOMIC, *adj.* : jîrî.

PHYSIOGNOMY, *n.* : jîrzanî.

PHYSIOGRAPHER, *n.* : sirûştzan.

PHYSIOGRAPHIC, *adj.* : pêwendîdarê sirûştzanî.

PHYSIOGRAPHY, *n.* : sirûştzanî.

PHYSIOLOGIC(AL), *adj.* : endamerkî.

PHYSIOLOGIST, *n.* : endamerkzan.

PHYSIOLOGY, *n.* : (leş) endamerkzanî.

PHYSIOTHERAPY, *n.* = **PHYSICAL THERAPY.**

PHYSIQUE, *n.* : binyatê leşî.

PHYT(O)-, *pref.* : pêşgir e ko helez e.

- **PHYTE**, *suff.* : paşgir e ko helezek taybetî ye.

PHYTIN, *n.* : pêkhatiya endamiya fosforî.

PHYTOGENESIS, *n.* : helezek guharkarî.

PHYTOGENIC, *adj.* : nijad helezî.

PHYTOGENY, *n.* : helezek guharkarî yan gorankarî.

PHYTOGEOGRAPHY, *n.* : erdnîgariya helezî.

PHYTOGRAPHY, *n.* : helezravezanî.

PHYTOLOGY, *n.* : heleznasî.

PHYTOPATHOLOGIC(AL), *adj.* : pêwendîdarê heleznesaxîzanî.

PHYTOFAGOUS, *adj.* : helezxwer.

PHYTOPLANKTON, *n.* : helezên noqî yan hilawîstî.

PHYTOSOCIOLOGY, *n.* : helez civakîzanî.

PHYTOTOXIC, *adj.* : jehrî bo helezî.

PI, *n.* : rêjeya neguhor (22/7).

PIAFFE, *vi.* : hêdî çargavî kirin.

PIAL, *adj.* : daykiya dilovan.

PIA MATER, *n.* : dayka dilovan.

PIANISM, *n.* : hunera piyanolêdanê.

PIANIST, *n.* : piyanovan.

PIANO, *adj., adv.* : birgeh bo nermelêdanê.

PIANO(IT.), *n.* : piyano.

- **ACCORDION** : akordiyona piyanoyî.

- **FORTE** : piyano.

PIANOLA, *n.* : piyanoya xwekar.

PIASTER, *n.* : pêse (dirav), qirş.

PIAZZA, *n.* : meydan.

PICA, *n.* : yekeya qebareya tîpê.

PICADON, *n.* : siwarê rimbaz.

PICADOR, *n.* : siwarê ga şerî dest pê dikit.

PICARESQUE, *adj.* : ebebozî.

PICARO, *n.* : ebeboz.

PICAROOM, *n.* : diz.

PICALILLI, *n.* : tirsî.

PICCANINNI, *n.* : zarokê reşekê biçûk.

PICCOLO, *n.* : zirna, zurna.

PICEOUS, *adj.* : zifti, qîrî.

PICK, *vt. i.* : çinîn, helbijartin, goşîn.

- **TO HAVE A BONE TO ~ WITH** : ho dîtin bo gazindeyê.

- **TO ~ AT** : rexne kirin, şepirze kirin, dan şermê.

- **TO ~ OFF** : rût kirin, verûçkandin, nîşan kirin (bo kuştinê).

- **TO ~ ON** : şepirze kirin, perîşan kirin.

- **TO ~ ONE'S WAY(STEPS)** : hişyar çûn.

- **TO ~ OUT** : helbijartin, diyar kirin.

- **TO ~ OVER** : bijartin.

- **TO ~ TO PIECES** : şîtel û rexne kirin.

- **TO ~ UP** : bilind kirin, rakirin, hilgirtin, hildan.

- **TO ~ UP WITH** : hevalî kirin, bûn dost.

PICKABACK, *adv.* : li ser pişt û milan.

PICKAX(E), *n.* : pîk, dudevok.

PICKED, *adj.* : goşî, çinî, helbijartî.

PICKER, *n.* : çin.

PICKEREL, *n.* : texlîtek masiya biçûk e.

PICKERELWEED, *n.* : giya, helezavî.

PICKET, *n.* : serkarê lêdanê (mangirtinê),

berevanê lêdanê (mangirtinê), paşvan, sing.

PICKET, *vt. i.* : sing kirin.

PICKING, *n.* : çinîn, helgirtin.

- **A QUARREL** : daberzîn.

- **UP** : rakirin.

PICKINGS, *n.* : çinîn.

PICKLE, *n.* : sihik, tirşî, tibabek biçûk (piçek, hindek).

- **TO HAVE A ROD IN ~ FOR** : darî berdest kirin bo sizakirina mirovekê.

PICKLE, *vt.* : sihik kirin, tirşî kirin, çare yan paqij kirin bi germava tirşiyê.

PICKLED, *adj.* : tirşîkirî, sihikkirî.

- **VEGETABLES** : tirşî.

PICKLING, *n.* : sihikkirin.

PICKLOCK, *n.* : diz, kodvekir, çilmîrevekir.

PICK-ME-UP, *n.* : vejiyank : şeraba xurt.

PICK POCKET, *n.* : berîk bir, destbir.

PICKUP, *n.* : barkêş, wergir.

PICKY, *adj.* : gazindeker.

PICNIC, *n.* : seyran, geşt.

- **AND TOUR** : geşt û seyran.

- **SITE** : seyrangeh.

PICNIC, *vi.* : seyran kirin, çûn seyranê.

PICNICKER, *n.* : seyranî.

PICOT, *n.* : kulpeka xemlê.

PICOT, *vt.* : kulpek kirin (bo xemlê).

PICOTEE, *n.* : binefş.

PICRATE, *n.* : xwêya tirşiya bekrîk.

PICRIC ACID, *n.* : madayek zer û gelek tal e bo heşê, birînkariyê û teqemeniyê bi kar dihêt.

PICTOGRAPHIC, *adj.* : pêwendîdarê nivîsîna wênehêmayî.

PICTOGRAPHY, *n.* : wêne yan tîpa hêma ko şûna hizrekê bi kar dihêt.

PICTORIAL, *adj.* : wêneyî, wênekirî.

PICTURE, *n.* : wêne, nîgar, şikil, reng, rû nîgarî.

- **BOOK** : kitêba wênekirî.

- **GALLERY** : wênegeh.

- **HAT** : kulavek jinan û law e.

- **POSTCARD** : karta posteyî-wêneyî.

- **THEATRE** : sîneme, sînema.

- **WRITING** : nivîsîna wêneyî.

PICTURE, *vt.* : wêne kirin.

PICTURED, *adj.* : neqşkirî.

PICTURESQUE, *adj.* : taze, ciwan.

PICTURESQUENESS, *n.* : tazeyîtî.

PICTURING, *n.* : wênegirtin, wênekirin, neqşkirin, nîgarkirin.

PICTURIZATION, *n.* : wênebûn, wênekirin, nîgarkirin.

PICTURIZE, (**-ISE**), *vt.* : wêne kirin, nîgar kirin.

PICTURIZED, *adj.* : wênekirî, nîgarîkirî.

PICTURIZING, *n.* : wênekirin, nîgarkirin.

PICUL, *n.* : kêşan yan senga çînî ye (133 1/3 pawin).

PIDDLE, *vi.* : ba pîvan, dem zeh kirin.

PIDDLED, *adj.* : mîzkirî, mîzî.

PIDDLING, *adj.* : erzan, bêbiha, pûç.

PIDDOCK, *n.* : texlîtek şeytanok e.

PIDGIN, *n.* : zimanê asankirî.

PIE, *n.* : kade, şirînayî, canewerê rengareng, qîjk.

- **AS A PIECE OF ~** : bêqam hêsan.

- **IN THE SKY** : xweşiya paşerojê pişti derdê demî.

- **TO HAVE A FINGER IN THE ~** : tila wî di nav pirsê de ye.

- **MAN** : kadefiroş.

PIEBALD, *n., adj.* : belek, têkil, rengîn, baçe.

PIECE, *n.* : zîvar, leh, parçe, pirtik, telîş, ker, let, pel.

- **A ~ OF ONE'S MIND** : hizra eşkera (rast-bêjî).
- **IN ~ S** : şikestî.
- **OF OR ONE ~ (WITH)** : heman texlît e.
- **BY ~** : pela pel.
- **OF LAND** : siltênî, silûmî.
- **OF SOAP** : leheka bikef, sabûn.
- **WORK** : parçe karî.
- **TO ~ S** : parçe parçe.
- **TO WORK BY THE ~** : bi parçe kar kirin.

PIECE, *vt.* : pinî kirin, çak kirin, pîne kirin, pate kirin.

- **TO ~ OUT** : temam kirin.
- **TO ~ UP** : pîne kirin.

PIECED, *adj.* : nûkirî, çakkirî.

PIECE-DYE, *vt.* : heş kirin (piştî ristinê).

PIECE OF GOODS, *n. pl.* : kutal.

PIECE MEAL, *adv., adj., n.* : parçe parçe, bere ber.

PIECE OF MERCHANDISE, *n.* : kutal.

PIECING, *n.* : çakkirin.

PIED, *adj.* : belek, baçe, çend reng.

PIEDMONT, *adj.* : rawend yan benar.

PIEPLANT, *n.* : rêvaza bistanî.

PIER, *n.* : dingê pirê, karîte, stûn.

- **GLASS** : xudîka dîwarî.
- **TABLE** : mêza bin xudîka biçûk.

PIERCE, *vt.i.* : kun kirin, tê re çûn, tê re kirin, têgehiştin.

PIERCED, *adj.* : kunkirî, têrekirî.

PIERCER, *n.* : nikilderek.

PIERCING, *n.* : kunkirin, tijtew, simtin.

PIERCINGLY, *adv.* : bi kunkirinî.

PIERCING SPRING, *n.* : kaniya zanîn û sirûşta helbestê.

PIERCING THROUGH, *n.* : daçikandin.

PIERROT, *n.* : zirtek.

PIETA, *n.* (*I.*) : girînkar (wêneyê Meryema li ser Îsayî digirît).

PIETISM, *n.* : dîndarîtî, tevgera ayînî ya almanî seda 17 ko bizivirin ser Încîlê.

PIETIST, *n.* : dîndar.

PIETISTIC, *adj.* : dîndarî.

PIETY, *n.* : dîndarîtî.

PIEZO-, *pref.* : pêşgir e ko pestên, wişar e.

PIEZOELECTRIC, *adj.* : kehrebewişarî.

PIEZOELECTIRCITY, *n.* : kehrebewişarî.

PIEZOMETER, *n.* : kehrebwişarpîv.

PIEZOMETRY, *n.* : kehrebwişarpîvî.

PIFFLE, *n.* : pûçbêjî.

PIFFLE, *vt.* : pûç axiftin, pûçbêjî kirin.

PIFFLED, *adj.* : pûçbêjîkirî.

PIFFLING, *n.* : pûçbêjîkirin.

PIG, *n.* : beraz.

- **BED** : darêjdana berazî : qalibê xîzî bo darijtina asinî.
- **BOAT** : noqar.
- **HEADED** : serhişk, serzeq, rikdar.
- **S MIGHT FLY** : ma çî ye ecêbî çêbin.
- **TO BRING ONE'S ~ TO THE WRONG MARKET**: baş nafiroşit (çûnko ne xoş yan ne rast bazar e).
- **TO BUY A ~ IN A POK** : tiştekê dikirit bê ko bibînit.
- **TO MAKE A ~ OF ONESELF** : wek berazî xwarin.

PIG, *vi.* : wek berazî jiyan.

PIGEON, *n.* : kotir, kevok, totak, keç, sade, fatimok.

- **ATTENDANT, N.** : kevokbaz.

- **BREEDING** : kevokbazî.

- **PAIR** : cêmik (kur û keç), yan zarok kur û keç bi tenê.

- **POUTER ~** : kevoka teqla.

PIGEON, *vt.* : xapandin.

PIGEON BREAST, *n.* : sîngê kotirê : kirêtiya sîngî.

PIGEON BREASTED, *adj.* : sîngkotir.

PIGEON HAWK, *n.* : eyloyê kotiran (kotirxwer e).

PIGEON HEARTED, *adj.* : tirsinok.

PIGEON HOLE, *n., vt.* : kotirgeh, kunik yan kelşa nameyan (ya derî), rêz kirin, polên kirin.

PIGEON-LIVERED, *adj.* : nazik.

PIGEON PEA, *n.* : kotirkelîk.

PIGEONRY, *n.* : kotirgeh.

PIGEON-TOED, *adj.* : pêkotir (til hindûrî diçin).

PIGEON WING, *n.* : çengê kotirê : texlîtek sema ye.

PIG FISH, *n.* : masîberaz : masiyek deryayî ye.

PIGGERY, *n.* : berazgeh.

PIGGED, *adj.* : berazkirî.

PIGGIN, *n.* : dolkeya bidestik.

PIGGING, *n.* : berazkirin, paqijkirin (borî).

PIGGISH, *adj.* : berazî (wek berazî).

PIGGY, *n., adj.* : berazk.

PIGGYBACK, *adv., adj.* : li ser pişt û milan.

PIG IRON, *n.* : asinê xav (piştî derketinê ji kûrheya buhujînê).

PIG LEAD, *n.* : zirêçexav.

PIGLET, *n.* : kodik.

PIGMENT, *n.* : reng, heş, boye.

PIGMENTARY, *adj.* : heşî, boyeyî.

PIGMENTATION, *n.* : heşbûn, boye.

PIGMY, *n.* = **PYGMY** : rîwele.

PIG NUT, *n.* : dargiwêza emerîkanî.

PIGPEN, *n.* : pawana berazan, dir yan şûna pîs.

PIG SKIN, *n.* : kevlê berazî, xurcezîn, tepka pêyan.

PIG STICK, *vt.* : bi rimî kirina nêçîra berazan.

PIGSTY, *n.* : pawana berazan.

PIGTAIL, *n.* : kezî.

PIGTAILED, *adj.* : kezîkirî.

PIGWASH, *n.* : xwarina berazan.

PIGWEED, *n.* : pêqazê (giya ye).

PIKA, *n.* : canewerek memikdar wek kêvrûşkê ye.

PIKE, *n.* : bizmarê dirêj yê sertîj, serê rimî, rim, singo, texlîtek masî, dergeh (li ser rê).

PIKE, *vi.*: rêya xwe birrîn, kuştin yan birindar kirin, nişkî çûn (bi rimî).

PIKED, *adj.* : sertûjkirî.

PIKELET, *n.* : kilocek biçûk ya çayê.

PIKEMAN, *n.* : rimbaz.

PIKE PERCH, *n.* : (masî) ferxê wek rimî.

PIKER, *n.* : çivo, qomarçiyê biçûk.

PIKE STAFF, *n.* : darê wek rimî, kunka rimî.

PIL-, PILI- OR PILO-, *pref.* : pêşgir e ko mû ye, pirç e, por e.

PILAF, PILAFF OR PILAU, *n.* : pelav (birinc).

PILASTER, *n.* : karîte yan stûna lakêşe.

PILCH, *n.* : cilên savayî.

PILCHARD, *n.* : texlîtek masî ye.

PILE, *n.* : kom, pûrt, tift, ro, rok, lot, lod,

qorç, cez, gidîş, serê rimî, tibabek mezin, saman, karlêker, avahiyek mezin, bargegeh, nasor, bawesîr.

- **ATOMIC ~** : karlêgeha gerdîleyî.

- **BREEDER ~** : karlêgeha çêker.

- **CARBON ~** : karlêgeha karbûn.

PILE, *vt.i.* : kom kirin, ro kirin.

PILEATE(D), *adj.* : komkirî, rokirî.

PILED, *adj.* : komkirî.

PILE DRIVER, *n.* : kuteka komê.

PILE HAMMER, *n.* : kuteka singan yan karîteyan.

PILEOUS, *adj.* : mûyî, mûdar, têrmû.

PILES, *n.* : bawesîr, basûr, bayê sûr.

PILEUS, *n.* : qarçikan : kulavkê tatiyî.

PILEWORT, giya basûr.

PILFER, *vi. t.* : dizîn (jî firoşgehan).

PILFERAGE, *n.* : dizî.

PILFERED, *adj.* : dizî.

PILFERER, *n.* : diz, hûrdiz.

PILFERING, *n.* : dizîn, hûrdizî.

PILGARILIK, *n.* : keçel.

PILGRIM, *n., vt.* : hecî, hec kirin.

PILGRIMAGE, *n., vt.* : hec, heckirin, hec kirin.

PILGRIMIZE, *vt.* : hec kirin, çûn hecê.

PILIFEROUS, *adj.* : mûdar, pirçdar, pûrdar.

PILIFORM, *adj.* : mûyî (wek mûyî).

PILING (UP), *n.* : komkirin, kokirin, rokirin, gidîşkirin, xomandin, ding.

PILL, *n.* : dêndik (derman), mirovê kîndar, tepka tenisê, golf, hebik.

- **BOX** : dêndikdan.

- **PILL**, *vt.* : kelpik bûn, spî kirin, talan kirin, (dij) deng dan, (dermanî) dêndik kirin.

PILLAGE, *n.* : şelandin, talankirin, talan, yexterme.

PILLAGE, *vt.* : talan kirin.

PILLAGER, *n.* : talanker.

PILLAR, *n.* : ding, karîte, stûn.

- **BOX** : sindoqa gelemperiya posteyî.

- **FROM ~ TO POST** : hatin û çûn, hirve û wêve.

PILLARED, *adj.* : karîtekirî.

PILL BUG, *n.* : kirmikê dêndikî (gogî) : kirmikê zovikî yê ko xwe girûvir dikit gava mirov dest bikitê.

PILLION, *n., adv.* : xurcezîna sivik (bo jinan), xurcezîna ser barî, balifka li ser xurcezînê (bo hevsiwarî), li ser xurcezînê.

PILLIWINKS, *n.* : alava azardanê (tilgivêj), alava eşkenceyê.

PILLORY, *n.* : navdarok : alava eşkencedanê yan kirêtkirinê.

PILLORY, *vt.* : eşkence kirin, (nav) kirêt kirin.

PILLOW, *n.* : balîfk, balge, serîn, balgî, berpal, palik.

- **BLOCK** : rûniştek.

- **CASE** : kîskê balîfkê.

- **SHAM** : kîskê xemilandî yê balîfkê.

PILOW, *vt. i.* : balifk kirin, li ser balîfkê rûniştin, serê xwe danan ser balîfkê.

PILO-, *pref.* : pêşgir e ko mû ye.

PILOCARPINE, *n.* : madeyek nîv qilê ye.

PILOSE, *adj.* : mûkirî.

PILOSITY, *n.* : mûkirin.

PILOT, *n.* : rêberê dezgînê yan gemiyê, notî, balafirvan, firokevan.

- **AUTOMATIC ~** : dezgîna xwekar.

- **BALOON** : balona azmûnî.

- **HOUSE** : rêbergeh.

- **SCHEME** : melhezeya azmûnî.

PILOT, *vt.* : rêberî kirin, hajotin.

PILOTAGE, *n.* : kirêya rêberî.

PILOT ENGINE, *n.* : makîneya berahiyê.

PILOT FISH, *n.* : texlîtek masî ye (li rex gemiyan diçit).

PILOT LIGHT, *n.* : çirayê rêberî.

PILULAR, *adj.* : dêndikî.

PILULE, *n.* : dêndik.

PILULOUS, *adj.* : dêndikî.

PIMENTO, *n.* : bîbera şirîn.

- **CHEESE** : penîrê bîberkirî.

PI-MESON, *n.* : pîmezon : mezona bariste mezin.

PIMOLA, *n.* : zeytûna bîberkirî.

PIMP, *n.* : teres, gewad, qeprax, karxaneçî.

PIMP, *vi.* : gewadî kirin.

PIMPERNEL, *n.* : gijnija rûvî (rovî).

PIMPING, *adj.* : pûç, biçûk, lawaz.

PIMPLE, *n.* : zîpik, pirzik, bizrok, zilp, rîşik, germişk, pîzoke.

PIMPLED, *adj.* : pirzikî, zîpikî, germişkî.

PIMPLY, *adj.* : pirzikî, germişkî.

PIN, *n.* : mêx, sing, topiz, toq, cilgir, arêx.

- **DON'T CARE A ~** : êkcar guh nedan (pûte pê nekirin).

- **ON ~ S AND NEEDLE** : bêqam bêrî kirin.

- **CARRIER** : gurzvan.

- **S AND NEEDLES** : hîşa tezînî.

PIN, *vt.* : girê dan.

- **TO ~ ONE'S FAITH TO** : xwe êkcar li ser girtin (tiştekê yan mirovekê).

PINACEOUS, *adj.* : sinewberî.

PINAFORE, *n.* : pêşmal(k).

PINASTER, *n.* : sinewbera çolê.

PINBALL MACHINE (PINBALL GAME), *n.* : yariya tepk û denbozan (filipers).

PIN BONE, *n.* : kilot, nêk.

PINCE-NEZ, *n.* : berçavika ber difnê.

PINCERS, *n.* : kelbetan, gasik, pense.

PINCH(ING), *n.* : qurincîk, quncirîk, nuqurc, qurçî.

- **AT A ~** : gava pê viyabit.

- **IF IT COMES TO THE ~** : gava bişarhit.

PINCH, *vt.* : dizîn, qurincîk lê dan, qurmiçîn.

PINCH BAR, *n.* : gasik.

PINCH BECK, *n., adj.* : erzan, têkiliya mis û zinkî.

PINCH COCK, *n.* : zimaneya nuquçiyan (bo marpêçan).

PINCHER, *n.* : gasik.

PINCH-HIT, *vt.* : berdêl lê dan (li tepkê).

PINCH HITTER, *n.* : yarîkerê berdêl (beysbol).

PINCH CURL, *n.* : guliya toqî.

PINCH CUSHION, *n.* : balîfka derziyan (bo helgirtinê).

PINDLING, *adj.* : lawaz, nesax.

PINE, *n.* : sinewber, kaj.

- **APPLE** : enenas.

- **BRANCH** : kajok.

- **CONE** : deq.

- **DROPS** : giyayek emerîkanî (li bin sinewberî şîn dibit)- dilopa kajî-.

- **MARTEN** : delekê sinewberî.

- **NEEDLE** : derziya sinewberî.

- **NUT** : sinewber.

- **SISKIN** : çûçika sinewberî.

- **TAR** : qetrana sinewberî.

- **TREE** : darê sinewber, kaj, qaç.

- **WOOD** : daristana sinewberî.

PINE, *vt.* : lawaz bûn.

PINEAL, *adj.* : sinewberî, qaçî.

- **BODY** : livîka sinewberî.

- **GLAND** : livîka sinewberî.

PINENE, *n.* : paynîn.

PINERY, *n.* : sinewbergeh, daristana sinewberî.

PINETUM, *n.* : sinewbergeh.

PIN FEATHER, *n.* : perik.

PIN FOLD, *n., vt.* : kozik, pawan, dom, korî, kor, gom, gov, pawan kirin.

PING, *n.* : dengê fîşekan.

PING, *vt.* : deng vedan (fîşek).

PING-PONG, *n.* : ping-pong (tenîsa mêzê).

PINGUID, *adj.* : bezdar, qelew.

PINGUIM, *n.* : meyweyek enenasî ye.

PIN HEAD, *adj.* : xirpo, serdenbozî (bê mejî).

PIN HEADED, *adj.* : gewc.

PINHOLE, *n.* : kunik.

PINING, *n.* : pirgeh.

PINION, *n.* : nêr û mê, çeng, per.

PINION, *vt.* : girê dan, bend kirin.

PINK, *n.* : al, soravî, sorê vekirî, gulfam, mêxek, pîvazî, qerenfil, pembeyî.

PINK, *vt.* : kun kirin, birîndar kirin, xemilandin.

PINK EYE, *n.* : kulbûna hindura qepûlkê çavî.

PINKIE OR PINKY, *n.* : qiliç (tila biçûk).

PINKING SHEARS, *n.* : cawbirra binefşî.

PINKINESS, *n.* : al.

PINK LADY, *n.* : koktêla cin, brandî û şîrêza lêmonê.

PINKNOT, *n.* : girêka darî.

PINKO, *n.* : çepramanê nerm, rihdarê nerm, soro.

PINK ROOT, *n.* : giyayek emerîkanî, guldar û rih sor e.

PINKSTER, *n.* : gula al.

PIN MONEY, *n.* : xerciya berîkê.

PINNA, *n.* : kirûje, çeng, per, belgik.

PINNACLE, *n.* : gopîtk, ewc, lotke, raser, dûçik.

PINNACLE, *vt.* : li ser direk bilind danan, birc kirin.

PINNANCE, *n.* : gemiya biçûk ya babirekî.

PINNATE(D), *adj.* : (şikil) perî, wek perî.

PINNATELY, *adv.* : bi perî.

PINNER, *n.* : kulavek jinanî (bi du rexên dirêj yên şor).

PINNIPED, *adj.* : pêşaperî.

PINNULA, *n.* : mûyek jî baskê perî.

PINNULAR, *adj.* : mûyekî, perikkî (wek perên biçûk).

PINNULATED, *adj.* : perikdar.

PINNULE, *n.* : perik.

PINOLE, *n.* : ar, ard.

PINON, *n.* : texlîtek dargiwêz (dargûz) e.

PINPOINT, *n.* : bêqam rast, serê denbozê, tiştê hûr yan pûç.

PINPOINT, *v.* : armanc qenc diyar kirin, stêrk baş girtin.

PIN PRICK, *n.* : kunik.

PINPRICK, *vt. i.* : şepirze kirin.

PINT, *n.* : payint : yekeya kêşanê ye (nemaze bîreya ko temet perdaxek mezin e).

PINTABLE, *n.* = **PINBALL MACHINE.**

PINTADO, *n.* : balindeyek deryayî wek kotirê ye.

PINTAIL, *n.* : dûv perdirêj wek werdekê.

PINTLE, *n.* : texlîtek sing e.

PINTO, *n., adj.* : pinîkirî, hespê pinîkirî.

PINT POT, *n.* : amanê yek payentî.

PINT-SIZE(D), *adj.* : biçûk.

PINUP, *n., adj.* : tiştê bi dîwarî ve dihilawîsin, çira.

- **GIRL** : wêneya keçika ciwan, keçika dîwarî (wêne).

PINWHEEL, *n.* : çerxa bayî.

PIN WORM, *n.* : kirmê denbozî : kirmek tayî û biçûk.

PINY, *adj.* : sinewberî.

PIONEER, *n.* : pêşeng, pêşdar, rêber, pêşrew.

PIONEER, *vt.* : rêberî kirin.

PIOSITY, *n.* : dîndarîtî.

PIOUS, *adj.* : dîndar, ayîndar, ayînxwaz.

PIOUSLY, *adv.* : bi dîndarî, dîndarkî.

PIOUSNESS, *n.* : dîndarîtî, ayîndarîtî.

PIP, *n., vi., t.* : dênik, sîsik, berik, tov, şikandin, (ji hêkê) derkeftin.

PIPA, *n.* : beq.

PIPAGE, *n.* : borî, guhaztin bi boriyan.

PIPAL, *n.* : darhêjîrek mezin e.

PIPE, *n.* : borî, lûle (lolî), zirna, kezîn, kêzîn, qelîn, bask, sebîl, defdefink, fiteya bilûrê.

- **BAG** : cihar.

- **DREAM** : hîviya derew (aşopî).

- **MAJOR** : serkarê devîkevanan.

- **MAKER** : sebîlsaz.

- **SMOKER** : sebîlkêş.

PIPE, *vt.i.* : guhaztin (bi boriyan), serinc kirin, dîtin.

- **TO ~ DOWN** : mit bûn, hedar bûn, sar bûn.

- **TO ~ UP** : dest bi axiftin û stranan kirin.

PIPE-CLAY, *n.* lîma boriyan (spî ye).

PIPE-CLAY, *vt.i.* : spî kirin yan paqij kirin bi lîma spî.

PIPECUTTER, *n.* : borîbirr.

PIPE FISH, *n.* : masiya lûleyî.

PIPE FITTER, *n.* : borîçaker, borîdirêjker (lehîmker).

PIPE FITTING, *n.* : borî çakirin yan dirêj kirin.

PIPEFUL, *adj.* : têrborî.

PIPELESS, *adj.* : bêborî.

PIPELINE, *n.* : hêleborî.

- **IN THE ~** : li ber çêbûnê ye.

PIPER, *n.* : bilûrvan, zurnavan.

PIPERAZINE, *n.* : madayek qilêyî (rîvîkê ji kirman paqij dikit).

PIPERIDINE, *n.* : madeyek qilêyî û avekî ye.

PIPERINE, *n.* : medeyek nîv qilêyî di nav bîberan de heye.

PIPERONAL, *n.* : madeyek bêhnxweşî ye.

PIPESTONE, *n.* : berê baskî.

PIPETTE OR PIPET, *n.* : lûleya biçûk, mijok.

PIPING, *n.* : tora boriyan, awaza zurnayê, tijhedar.

- **HOT** : bêqam germ, gelek tij.

PIPIT, *n.* : balindeyek wek şivankujî ye.

PIPKIN, *n.* : qazana biçûk.

PIPPING, *n.* : sêv, berik, mirov yan tiştê nayab.

PIPSISSEWA, *n.* : giyayek dermanî ye.

PIP-SQUEAK, *n.* : mirovê pûç yê kotî.

PIPY, *adj.* : dengtij, lûleyî.

PIQUANCY, *n.* : zimangezî.

PIQUANT, *adj.* : zimangez.

PIQUANT, *n.* : enirîn, hempaziya birîndar.

PIQUE, *vt.* : henpazî yan şanaziya kesekê birîndar kirin (di êşandin).

- **TO ~ ONESELF ON OR UPON** : serfirazî kirin.

PIQUET, *n.* : texlîtek leyiztina kaxizan e.

PIRACY, *n.* : talanî, deryagirî.

PIRAGUA, *n.* : belemek zirav û dirêj e.

PIRANHA OR PIRAYA, *n.* : masiyek dirr û rûbarî ye.

PIRATE, *n.* : cerde, deryagir, korsan (korsar).

PIRATE, *vt.i.* : talan kirin.

PIRATICAL, *adj.* : deryagirî, talankerî.

PIROGUE, *n.* : belema darî (jî qurmî çêdikin).

PIROUETTE, *n.* : zivirîn (li ser pêyekê yan tilekê : balêt).

PIROUETTE, *vi.* : li ser pêyekê yan tilan sema kirin.

PISCARY, *n.* : masîgeh, mafê masîgirtinê.

PISCATORIAL, *adj.* : masîgirtinî.

PISCATORY, *adj.* = **PISCATORIAL.**

PISCES, *n.* : herdumasî (Bîrca Nehem).

PISCI-, *pref.* : pêşgir e ko masî ye.

PISCICULTURE, *n.* : masîxudankirin.

PISCINA, *n.* : gera masiyan.

PISCINE, *adj.* : masiyî.

PISCIVOROUS, *adj.* : masixwer.

PISH, *interj.* : eh.

PISIFORM, *n., adj.* : kelikî.

PISMIRE, *n.* : mêrî.

PISOLITE, *n.* : ber yan kevrek kilsî ye.

PISS, *n.* : mîz.

PISS, *vt.i.* : mîztin.

- **TO ~ OFF** : derkeftin.

PISSED, *adj.* : enirî, bêzar.

PISTACHIO, *n.* : fisteq, piste, darfisteq.

PISTIL, *n.* : mêyek : endamê mêyatiya gulê.

PISTILLATE, *adj.* : mêyekî.

PISTILLEFEROUS, *adj.* : mêyekî.

PISTILLINE, *adj.* : mêyekî.

PISTOL, *n.* : debance, werwer, şeşgir, şeşderb, pişto, piştok.

- **BUTT** : qontaxa debanceyê.

- **GRIP** : destikê debanceyê.

- **SHOT** : fişek.

PISTOL, *vt.* : agir jî debanceyê berdan.

PISTOLE, *n.* : diravê kanî, biyanî.

PISTOLEER, *n.* : debancehelgir.

PISTON, *n.* : pestên, pestêw, pistin, mîrkut.

- **PIN** : bizmarê pestênî.

- **ROD** : destikê pestênî.

PIT, *n.* : çal, tepk, kûrik, kûr, kortal, goncal, kangeh.

- **HEAD** : serkangeh.

PIT, *vt.i.* : çal kirin, kirin nav çalê de.

PIT-A-PAT, *adv., n.* : tep tep.

PIT-A-PAT, *vi.* : teptepkirin.

PITCH, *n.* : qîr, pile, bilindî (deng), xurtiya awaza dengî.

- **BALL** : reşgog.

- **BLACK** : tarî, reş tarî (bê ronahî).

- **BLENDE** : kanek reş û teyisî ye (oksîdê uranyom ko radyomê berhem dikit).

PITCH, *vt.i.* : qîr (zift) kirin, vegirtin, vedan.

- **TO ~ IN** : hevkarî kirin, karî dest pê kirin.

- **TO ~ INTO** : mijûl bûn, dijwar êrîş kirin.

- **TO ~ ON OR UPON** : helbijartin.

- **TO ~ OUT** : havêtin, dest jê berdan.

- **TO QUEER SOMEBODY'S ~** : pîlanên filanî têk dan.

PITCH-AND-TOSS, *n.* : yariya diravî.

PITCH-DARK, *adj.* : reş tarî.

PITCHED BATTLE, *n.* : bezma dijwar.

PITCHER, *n.* : mesîn, şikev.

- **COPPER** : mesîn.

- **PLANT** : megezgire.

PITCHFORK, *n.* : karêj, milêb, tebûr.

PITCHFORK, *vt.* : milêbî kirin.

PITCHING, *n.* : vedan.

PITCHMAN, *n.* : şûstefiroş : mêrkê her li direkê li ser şûsteyî difiroşit.

PITCH PINE, *n.* : sinewbera şirêzê.

PITCH PIPE, *n.* : devîkeya awazî.

PITCH STONE, *n.* : berê ziftî.

PITCH WOMAN, *n.* : jinka li direkê (şûnekê) difiroşit.

PITCHY, *adj.* : reş tarî, ziftî, debîşî.

PITEOUS, *adj.* : hejar, (dilê mirovî pê ve man).

PITEOUSLY, *adv.* : bi hejarî, hejarkî.

PITEOUSNESS, *n.* : hejarîtî.

PITFALL, telhe, metirsî yan tengaviya nepenî.

PITH, *n.* : nax, nawcerge, kakil, gewher, mejiyê hestî.

PITH, *vt.* : ser jê kirin (terşî).

PITHECANTHROPE, *n.* : mirovmeymûn.

PITHECANTHROPUS, *n.* : mirovê Cawa (mirovek seretayî û birhayî (wek meymûnê bû).

PITHILY, *adv.* : bi naxî, bi kakilî, kakilkî.

PITHINESS, *n.* : naxîtî, kakilîtî.

PITHY, *adj.* : naxî, kakilî, qayim, rewabêj; têr hêz, made yan jî wate .

PITIABLE, *adj.* : dilovanbar, pûç, kotî.

PITIABLENESS, *n.* : dilovanbarîtî.

PITIER, *n.* : dilovan.

PITIFUL, *adj.* : reben, belengaz.

- **PERSON** : gede.

PITIFULLY, *adv.* : bi dilovanî.

PITILESS, *adj.* : bêdilovanî.

PITILESSLY, *adv.* : bi bêdilovanî, bêdilovankî.

PITILESSNESS, *n.* : bêdilovanîtî.

PITMAN, *n.* : komirvan, karkerê kangehê.

PITON, *n.* : singê kevrî (bo serketinê).

PITPAN, *n.* : lûleya goşe rast û çemandî (bo pîvana leza balafirê).

PIT SAW, *n.* : belema kolayî.

PITTANCE, *n.* : kêmkire, tibabek biçûk, serbarê biçûk.

PITTED, *adj.* : nikilandî, kûrkirî, çalkirî.

PITTER-PATTER, *n., adj., vi.* : teqtek, teqtek kirin.

PITTING, *n.* : nikilandin, kûrkirin, çalkirin.

PITUITARY, *n., adj.* : çilm, kilmîş, livika kilmîşî.

- **GLAND** : livika kilmîşî yan çilmî.

PITUITRIN, *n.* : çilmîn.

PITY, *n.* : dilovanî, bezeyî, cergsojî, bana, behenya, xemdarî, kovanî, mihrvanî.

PITY, *vt. i.* : dil pê ve man, dilovanî kirin.

PITYING, *adj.* : dilovan.

PITYRIASIS, *n.* : pînek : nesaxiyek çermî (kelpikê wek pîneyî derdikevit).

PIVOT, *n., adj.* : gare, sing, tewere, nawçeq.

PIVOT, *vi. t.* : tewere kirin, sertewereyî gerandin.

PIVOTAL, *adj.* : jînî, giring, binyatî.

PIXIE OR PIXY, *n., adj.* : yerîker, ecine.

PIXILATED, *adj.* : dînoke.

PIZZA, *n.* : pîtza (xwarinek e).

PIZZERIA, *n.* : pîtzaxane, pîtzafiroşî.

PIZZICATO, *n.* : awaza destjen.

PIZZLE, *n.* : kîrê gayî.

PLACABILITY, *n.* : bexşbarîtî, nermîtî.

PLACABLE, *adj.* : bexşbar, nerm.

PLACABLENESS, *n.* : bexşbarîtî, nermîtî.

PLACABLY, *adv.* : bi nermî.

PLACARD, *n.* : agehdarî (li direk gişti hilawîstî), agehdariya helgirtî yan bi dîwaran ve hilawîstî.

PLACARD, *vt.* : agehdar kirin.

PLACATE, *vt.* : aşt kirin, qayil kirin, hedar kirin.

PLACATED, *adj.* : aştkirî, qayilkirî, hedarkirî.

PLACATER, *n.* : aştker, qayilker, hedarker.

PLACATING, *n.* : aştkirin, qayilkirin, hedarkirin.

PLACATION, *n.* : aştkirin, qayilkirin, hedarkirin.

PLACATIVE, *adj.* : aştdar, qayildar.

PLACATORY, *adj.* : aştkerî.

PLACE, *n.* : dir, şûn, cî, cih, dever, war, cigeh.

- **OF BIRTH** : bûngeh.
- **OF CONSOLATION** : şûngeh, behîgeh.
- **OF ORIGIN** : serkanî, serçav, nijad, jêder.
- **OF WORK** : şûnkar.
- **OF WORSHIP** : peristgeh.
- **IN ~** : li dir yan şûna rast.
- **IN ~ OF** : şûna.
- **IN THE FIRST ~** : yekem : li berî her tiştî.
- **OUT OF ~** : ne di cihê xwe de ye.
- **TO GIVE ~** : rê vekirin, çîz kirin.
- **TO GIVE ~ TO** : cihê xwe dan mirovek dî.
- **TO KNOW ONE'S ~** : ko qedrê xwe bizanit.
- **TO TAKE ~** : çêbûn (/çêdibit), qewimîn (/diqewimit).
- **TO TAKE THE ~ OF** : cihê kesekê girtin.

PLACE, *vt.i.* : danan, danîn.

PLACEBO, *n.* : nivêja êvarî bo canê mirî, hedarker dermanê dilniyakirina nesaxî.

PLACED, *adj.* : danayî.

PLACE-KICK, *n.* : pehîna tepka pêyan piştî danana ser erdê.

PLACE-KICK, *vt.i.* : pehîn (tizik) li tepkê dan.

PLACELESS, *n.* : bêcî, bêcih, bêşûn.

PLACEMAN, *n.* : fermanber yan erkdarê hikûmetê.

PLACEMENT, *n.* : danan, diyarkirina şûna kêrhatî.

PLACE-NAME, *n.* : navê şûnekê (erdnîgarî).

PLACENTA, *n.* : hevalbiçûk, hevalok, hijî.

PLACENTAL, *adj.* : hevalokî.

PLACENTATION, *n.* : hijîbûn, hevalokbûn, çêbûna hevalbiçûkî.

PLACER, *n.* : cercîr, cercîrgeh (bo şûştin û peydakirina zêrî).

- **MINING** : cercîr şûştin bo peydakirina pirtikên zêrî.

PLACE SETTING, *n.* : amanên mêzê (bo mirovekê).

PLACID, *adj.* : hedar, hêmin, asode, mit.

PLACIDITY, *n.* : hedarîtî, hêminîtî, mitîtî.

PLACIDLY, *adv.* : bi hedarî, bi mitî, bi nermî, mitkî.

PLACIDNESS, *n.* : mitîtî, nermîtî.

PLACING, *n.* : danan, danîn.

PLACKET, *n.* : berîk.

PLAGE, *n.* : pilac : berava deryayî.

PLAGIARISM, *n.* : raman yan peyiv dizîn.

PLAGIARIST, *n.* : raman yan peyivdiz.

PLAGIARIZE, *vt.i.* : raman yan peyiv dizîn.

PLAGIARIZER, *n.* : raman yan peyivdiz.

PLAGIARY, *n.* : raman yan peyivdizî.

PLAGUE, *vt.* : reşav girtin, enirandin, azar dan, eşkence dan, derdek girtin.

PLAGUEY OR PLAGUY, *adj.* : caris.

PLAICE, *n.* : texlîtek masî ye.

PLAID, *n., adj.* : perûkê hirî (çargoşe neqşkirî).

PLAIN, *adj., adv., n.* : rohn, zelal, petî, eşkera, tisî, sade, diyar, şanî, zebloq, deşt, asayî, lûs, rastbêj, dilsoz, kirêt.

- **PAPER** : rûpel yan berpera sade.

PLAIN, *vt.* : gazinde kirin, tazî kirin, behî kirin.

PLAIN-CLOTHES MAN, *n.* : polîsê nihênî.

PLAIN DEALING, *n.* : bazarê eşkera.

PLAIN SAILING, *n.* : asan, hêsan, sanahî, deryageriya hêsan.

PLAINSMAN, *n.* : deştî (mirov).

PLAINSONG, *n.* : mûzîqe yan awaza çend dengan.

PLAINSPOKEN, *adj.* : eşkera axiftin.

PLAINT, *n.* : gazinde, bêzarî, tawankirin, gunehkirin.

PLAINTIFF, *n.* : gilîkar, gazindeker, dawakar, dadxwaz, gilîdar.

PLAINTIVE, *adj.* : dilkovan, mirîto, keserî, mirûs.

PLAINTIVELY, *adv.* : bi mirîtoyî, bi mirûsî, mirûskî.

PLAINTIVENESS, *n.* : mirîtoyîtî, mirûsîtî.

PLAIT, *n.* : kezî, vehînek, wîna, hûna, pêlik, gulî.

PLAIT, *vt.* : vehandin.

PLAITING, *n.* : vehandin, çermiqandin.

PLAN, *n.* : melheze, nexşe, pîlan.

PLAN, *vt.i.* : nexşe kirin, melheze kirin.

- **TO ~ TO** : dan xwe.

PLAN(O)-, *pref.* : pêşgir e ko gerok e, pan e.

PLANAR, *adj.* : pêwendîdarê rasterûyî, rûyî.

PLANARIAN, *n.* : belgokî : kirmek biçûk û pan e wek belgê helezî ye.

PLANCHET, *n.* : sewka lêdanê : metalê rastrûyê lêdana diravî.

PLANE, *n.* : rasterû, rasteban, rast, balafir, çinar, deşt, rende, rene, sac, merx.

- **CO-ORDINATE** : tewereya rasterûyî.
- **FOCAL ~** : rasterû tîşko.
- **INCLINED ~** : rasterû lar yan nişîv.
- **LAND** : rastik.
- **OF POLARIZATION** : rasterû cemserbûn.
- **OF SYMMETRY** : rasterûyê hevdîtinî.
- **SECTION** : zivar(tîş) ya rasterûyî.
- **TRIGONOMETRY** : sêgoşekariya rasterûyî.
- **VIBRATION** : rasterû lerzîn.

PLANE, *vt.i.* : rast kirin, firîn, bilind bûn, rene kirin.

PLANE ANGLE, *n.* : goşeya rasterû.

PLANED, *adj.* : renekirî.

PLANE GEOMETRY, *n.* : endaziya rasterûyî.

PLANER, *n.* : rende, rastker.

PLANE TREE, *n.* : çinar.

PLANET, *n.* : stêr, hesare, stêra gerok.

PLANE TABLE, *n.* : depê rasterû (bo rûpîviya erdê).

PLANETARIUM, *n.* : stêr yan hesaregeh : nimûneyê rêzika rojkî.

PLANETARY, *adj.* : stêrî, gerokî, gerok, ejdeha.

PLANETESIMAL, *n.* : stêrok.

- **HYPOTHESIS** : girîmaneya stêrokî.

PLANETOID, *n.* : stêrokatî.

- **STRICKEN** : stêrlêdayî, bizdihî.

PLANETOLOGY, *n.* : stêrzanî.

PLANET WHEEL, *n.* : çerxa stêrokî.

PLANI-, *pref.* : pêşgir e ko rasterû ye.

PLANGENT, *n.* : pêl, pêlok, tij, nalîn (deng).

PLANIMETER, *n.* : rûpîvk.

PLANIMETRIC, *adj.* : rûpîvkî.

PLANIMETRY, *n.* : rasterû pîvan.

PLANISH, *vt.* : rast kirin, qutan, vemiştin.

PLANISPHERE, *n.* : nexşeya nîv goga esmanî.

PLANESPHERIC, *adj.* : pêwendîdarê nexşeya nîv goga esmanî.

PLANK, *n.* : texte, dep, textedar, bendek serekî jî rêzik yan bernameyê.

PLANK, *vt.* : dep kirin, di cih de dan.

PLANKING, *n.* : dardep, depkirin.

PLANK-SHEER, *n.* : depê stûrê darî li rexê derekî yê gemiyê.

PLANKTON, *n.* : hilawîstok : zindewerên hilawîstî yan serav.

PLANKTONIC, *adj.* : hilawîstokî.

PLANLESS, *adj.* : bêmelheze (bûyer).

PLANNED, *adj.* : melhezekirî, neqşekirî, rêzger.

PLANNING, *n.* : melhezekirin, rêzgerî, xêzandin, nexşekêşan.

PLANO-CONCAVE, *n.* : rasterû çal.

PLANO-CONVEX, *n.* : rasterû koqiz.

PLANOGRAPHY, *n.* : çapkirina rûrast.

PLANOMETER, *n.* : rastpîva rûyan.

PLAN POSITION INDICATOR, *n.* : nîşankerê şûna ketgehê.

PLANT, *n.* : şînayî, rowok, helez, badak, karge, heliz, pincar, pin.

- **KINGDOM** : helezistan, cîhana helezan.

- **LIKE** : wek helezî.

PLANT, *vt.* : çandin.

- **TO ~ A TREE** : dar çikandin.

PLANTABE, *adj.* : çandinbar.

PLANTAR, *adj.* : pêwendîdarê sola pêyî.

PLANTATION, *n.* : çandingeh.

- **GUARD** : şehne.

PLANTED, *adj.* : çandî, daçandî, çikilandî.

PLANTER, *n.* : çandiyar, çêner.

PLANT FOOD, *n.* : xwarina helezî, peyîn, zibil.

PLANTIGRADEN, *n., adj.* : panîro : canewer yan bûnewerê li ser paniyên pêyan diçît wek hirçê û mirovî.

PLANTING, *n.* : daçikilandin, çikilandin, çandin, daçandin, daçikandin, rewandin.

PLANTLET, *n.* : helezk (helezê biçûk).

PLANT LOUSE, *n.* : speha helezî.

PLANTOCRACY, *n.* : hikûmet yan ferman-rewiya çandiyaran.

PLANTS, *n.* : şînyayî.

PLANXITY, *n.* : sema yan dawetek Îrlandî ye.

PLAQUE, *n.* : depê neqşkirî, sinceqa xemlê.

PLASH, *n., vt., i.* = **SPLASH.**

- **PLASIA OR -PLASY**, *suff.* : paşgir e kobûn, çêbûn e.

PLASM, *n.* = **PLASMA.**

PLASM(O)-, *pref.* : pêşgir e ko plasm, xwînav e.

PLASM, *n.* : plasma, xwînav.

PLASMAGENE, *n.* : protoplazma celatînî.

PLASMA MEMBRANE, *n.* : perdeya protoplazmî.

PLASMATIC, *adj.* : xwînavî.

PLASMODIUM, *n.* : kefok : komika yekem xwînav (protoplazm) ko ji yekbûna çend xaneyan çêdibit, mîkroba tayê.

PLASMOLOSIS, *n.* : girnijîna yekem xwînava xaneyî.

PLASMOLYZE, *vt.i.* : protoplazmê girnijandin.

- **PLAST**, *suff.* : paşgir e ko xane ye.

PLASTER, *n.* : mole, borek, gêç.

PLASTER, *vt.* : seyandin, gêç kirin.

PLASTER BOARD, *n.* : depê gêçê (bo cudakirinê).

PLASTER CAST, *n.* : darêjdanka gêçê.

PLASTERED, *adj.* : mest, serxoş.

PLASTERING, *n.* : seyandin, molekirin, lêdan, revîn.

PLASTER OF PARIS, *n.* : gêça Parîsê.

PLASTIC, *adj.* : plastîk : şil û mil, nermoke, nerm.

- **CLAY** : gila plastîkî yan nermokeyî.

- **COLLISION** : nerme lêkdan, lêkdiranî nacîr.

- **DEFORMATION** : kirêtiya nermokeyî.

- **IMPACT** : lêkdana nermokeyî.

- **SWEEPER** : nermokemal.

PLASTICALLY, *adv.* : bi nermokeyî.

PLASTICINE, *n.* : lîm, gil.

PLASTICITY, *n.* : nermokeyîtî, nacîrîtî.

PLASTICIZATION, : nermokebûn.

PLASTICIZE, *vt.* : nermoke kirin.

PLASTICIZED, *adj.* : nermokekirî.

PLASTICIZER, *n.* : nermokeker.

PLASTICIZING, *n.* : nermokekirin.

PLASTICS, *n.* : nermoke, nermokezanî.

PLASTIC SURGEON, *n.* : nijdarê nermokeyî, pisporê ciwankariyê : nijdariya rastkirin yan berdêlkirina endamên leşî.

PLASTIC SURGERY, *n.* : nijdariya nermokeyî.

PLASTID, *n.* : yekem xwînavk (protoplazma biçûk).

PLASTRON, *n.* : sîngparêz.

PLAT, *n.* = **PLAIT.**

PLAT, *n.* : parçeya biçûka erdî, nexşeya erdî yan bajarî, erd yan bajar.

PLAT, *vt.* : nexşe kirin.

PLATAN, *n.* : çinar, sac.

PLATE, *n.* : dep, defn, sênî, aman, lalî, qap, sênik, dan, lalîk, keval, kanê hêja, depik,tewereyê erê yê kogehî, xelatê pêşbirke nemaze hesppêşbezînê.

- **FLAT ~** : vêl.

- **LONG ~** : tevsî.

PLATE, *vt.* : depik kirin, rûkeş kirin (bi zêrî yan zîvî).

PLATEAU, *n.* : ban, banik, bano, bane, helem, qîş.

PLATEAU, *vt.* : vesihîn, gehîştin koçeya hedarbûnê.

PLATED, *adj.* : rûkeşkirî.

PLATEFUL, *n.* : amanek(teji).

PLATE GLASS, *n.* : belûrê xudîk û pencerên mezin.

PLATE LIKE, *adj.* : depikî.

PLAT(T)EN, *n.* : birmîlê makîneya çapkirinê yan stûnkê tîpnivîsînê.

PLATER, *n.* : hespê bêxêr yê pêşbirke yan pêşbezînê.

PLATERESQUE, *adj.* : têrxemilandî (wek zîvî).

PLATFORM, *n.* : herzal, şûste, berzek, seko, melheze, bername.

- **RAISED ~** : herzal.

- **SCALE** : terazûya herzalî.

PLATFORM, *vt.i.* : li ser bernameyê axiftin, danan ser şûsteyî.

PLATIN(O)-, *pref.* : pêşgir e ko platîn e.

PLATINO, *n.* : platîn.

PLATINIC, *adj.* : platînî.

PLATINIRIDIUM, *n.* : dariştina platînî û îrîdyom.

PLATINIZE, *vt.* : platîn kirin.

PLATINIZED, *adj.* : platînkirî.

PLATINIZING, *n.* : platînkirin.

PLATINOID, *n., adj.* : platînî (wek platînî).

PLATINOTYPE, *n.* : çapa platînî, çapkirina platînî.

PLATINUM, *n.* : platîn.

- **BLACK ~** : tora nerma platîna kanî.

PLATITUDE, *n.* : pûçî, têbînî yan serinca pûç.

PLATITUDINAL, *adj.* : pûç.

PLATITUDINARIAN, *n.* : geveze.

PLATITUDINIZE, *vt.* : pûç, yan gevezeyî axiftin.

PLATITUDINIZED, *adv.* : gevezeyî axiftinkirî.

PLATITUDINIZING, *n.* : geveze axiftinkirin, pûçbêjî.

PLATITUDINOUS, *adj.* : pûç, pûçbêj.

PLATITUDINOUSLY, *adv.* : bi gevezeyî, bi pûçbêjî, pûçbêjkî.

PLATO, *n.* : Eflaton : jîrzanê grekî (li sala 347 b.z. mir).

PLATONIC, *adj.* : eflatonî, navekî, dîtaneyî, nekirdarî, nimûneyî (aşopî).

PLATONICALLY, *adv.* : bi dîtaneyî, bi navekî, dîtanekî.

PLATONIC LOVE, *n.* : evîniya eflatonî (canî).

PLATONISM, *n.* : eflatonîtî : jîrzaniya eflatonî, evîniya eflatonî, eflatoniya nûjen.

PLATONIST, *n.* : eflatonî : bawermendê jîrzaniya eflatonî.

PLATONISTIC, *adj.* : eflatoniyî.

PLATONIZE, *vi.* : eflatonî kirin (hizir), eflatonî bûn.

PLATONIZED, *adj.* : eflatonîkirî (hizir).

PLATONIZING, *n.* : eflatonîkirin.

PLATOON, *n.* : pel, deste.

- **LEADER** : serpel.

PLATTER, *n.* : sênî, qawinê stranan.

- **WIDE ~** : lenger, lengerîk.

PLATY-, *pref.* : pêşgir e ko pan e, fireh e, rastrû ye.

PLATYHELMINTHES, *n.* : pankirin.

PLATYPUS, *n.* : koremişkê avê.

PLATYRRHINE, *n., adj.* : difn pan û kurt.

PLAUDIT, *n.* : dest qutana pesnê.

PLAUSIBILITY, *n.* : bawerbarîtiya diyare, qayilbarîtiya diyare.

PLAUSIBLE, *adj.* : bawerbariya diyare, qayilbariya diyare.

PLAUSIBLY, *adv.* : bi bawerbarî, bi qayilbarî, bawerbarkî.

PLAUSIVE, *adj.* : pesndar.

PLAY, *n.* : jent, jend, leyiz, lîz, geme, temaşename, yarî, şanogerî, leyiztin.

PLAY, *vi.t.* : leyiztin, yarî kirin.

- **TO BE ~ ED OUT** : pêçûyî, bêhêz û bêtewş, man.

- **TO ~ AT** : xwe mijûl kirin (bêtewş, bêhavil).

- **TO ~ BACK** : qawin yan şerît bihîstinve (êkser piştî tomarkirinê).

- **TO ~ DOWN** : giringî yan bihayê bûyerekê kêm kirin.

- **TO ~ FAIR** : pak û rast yarî yan rewişt kirin.

- **TO ~ FOUL** : req û fêlbazî leyiztin.

- **TO ~ INTO THE HANDS OF** : we kirin ko bo neyarî baş bit.

- **TO ~ ON OR UPON** : pirsekê yan xalkekê bi kar hînan bo berjewendî ya xwe.

- **TO ~ ONE PERSON OFF AGAINST ANOTHER** : mirovek dijî êke dî arandin.

- **TO ~ OUT** : bêhêz bûn, ta dawiyê çûn.

- **TO ~ UP** : dupat kirin, berz kirin, diyar kirin.

- **TO ~ UP TO** : rûbazî kirin.

- **TO ~ UPON WORDS** : yariyan bi peyivan dike.

- **TO ~ WITH** : hizra karekê kirin (hizrekê kirin).

PLAYACT, *vi.* : pîşekarê kirdarê bûn.

PLAYBACK, *n.* : bihîstinveya qawinî (êkser piştî tomarkirinê).

PLAYBILL, *n.* : agehdariya şanogerî, bernameya ahenga şanogerî.

PLAY BOY, *n.* : (keyf) gerok.

PLAY-BY-PLAY, *adj.* : yarî bi yarî, dirêjî.

PLAYED, *adj.* : leyizti, yarîkirî, jenî.

PLAYER, *n.* : yarîker, lîzbaz, lîstikvan, leyizvan, canbaz, lîzker, lîzevan.

PLAYFIELD, *n.* : zirtxane, yarîgeh, meydana yariyan.

PLAYFUL, *adj.* : leyizok.

PLAYGOER, *n.* : şanogerîxwaz.

PLAY GROUND, *n.* : yarîgeh, zirtxane.

PLAY HOUSE, *n.* : şano.

PLAYING, *n.* : leyiztin, yarîkirin, jenîn, lîstin, hiwaxtin.

- **CARD** : kaxeza leyiztinê.

- **FIELD** : zirtxane.

- **ON A MUSICAL INSTRUMENT** : jenandin.

PLAYMATE, *n.* : hogirê yariyan.

PLAY-OFF, *n.* : yariya biryar.

PLAY OPEN, *n.* : pawana guhêz.

PLAY ROOM, *n.* : jora leyiztin û yariyan.

PLAY SUIT, *n.* : cilên leyiztinê (bo jin û zarokan).

PLAYTIME, *n.* : demê yarî û bezmê.

PLAYWRIGHT, *n.* : nivîserê şanogerî.

PLAZA, *n.* : meydan, gerdek, fêz.

PLEA, *n.* : pelatî, dilnewayî, pelpgirtin.

PLEACH, *vt.* : aliztin.

PLEAD, *vi.t.* : hîvî kirin, karê xwe behane kirin, berevanî kirin (ya pirsekê).

PLEADABLE, *adj.* : berevanbar, behanebar.

PLEADER, *n.* : berevan.

PLEADING, *n.* : pelpgirtin, dadgerîn, berevanîkirin, behanekirin.

PLEADINGLY, *adv.* : bi berevanî, bi behaneyî, berevankî.

PLEASANCE, *n.* : şadî, seyrangeh.

PLEASANT, *adj.* : xem revîn, şox, rûxoş.

PLEASANTLY, *adv.* : bi şadî, bi keyfxoşî, bi tazeyî, keyfxoşkî, tazekî.

PLEASANTNESS, *n.* : xoşîtî, tazeyîtî, şirînîtî.

PLEASE, *vi.t.* : tika kirin, şa kirin, keyfxoş kirin, dilniya kirin.

- **IF YOU ~** : jî kerema xwe, tika ye.

- **GOD** : Xudê hez kit.

PLEASED, *adj.* : keyfxweş, şakirî, şabûyî.

PLEASING, *n.* : şakirin, keyfxweşkirin.

PLEASURABILITY, *n.* : keyfxoşbarîtî, şabarîtî.

PLEASURABLE, *adj.* : keyfxoşbar, şabar.

PLEASURABLENESS, *n.* : şabarîtî.

PLEASURE, *n.* : şa, şabûn, şayî, xweşî, xoşî, keyf.

PLEAT, *n.* : pêç, deq.

PLEAT, *vt.* : pêçîn (pêçan).

PLEATING, *n.* : çermiqandin.

PLEB OR PLEBEIAN, *n.* : gelêkî, mîzmîzok.

PLEBE, *n.* : şagirdê pola yekem : (li dibistana leşkerî yan deryayî).

PLEBEIAN, *n.* : sade, welatiyê sade, gelêkî.

PLEBISCITARY, *adj.* : hizirwergirtinî.

PLEBISCITE, *n.* : hizirwergirtin, rawergirtin.

PLEBS, *n.* : xelk.

PLECTOGNATH, *n., adj.* : lamgirtî : texlîtek masî ye.

PLECTRUM, *n.* : perê jenî.

PLEDGE, *n.* : soz, belênî, qebale, peyiv, belên, peyivdan, desteberî, girew, girêv.

- **OF ALLEGIANCE** : peyiva emekê.

- **TO TAKE THE ~** : soz yan peyiv dan ko êdî ne vexwit (mey).

PLEDGE, *vt.* : soz dan, girew kirin.

PLEDGED, *adj.* : belênkirî, peyivdayî, sozdayî.

PLEDGEE, *n.* : girewker.

PLEDGER, *n.* : girewkar, desteber.

PLEDGET, *n.* : pêç (bo birînan).

- **PLEGIA**, *suff.* : paşgir e ko falinc e.

PLEDGING, *n.* : sozdan, belênkirin, peyivdan.

PLEIADES, *n.* : pêvir, pêwir.

PLEITO-TROPIC, *n.* : komika sêwiyan (stêr), berhemdarê ji zayendekê pitir.

PLEIOTROPY, *n.* : berhemkirina ji zayendekê pitir.

PLEIOSTOCENE, *n., adj.* : rojgarê nûjen yê nêzîktir.

PLENARY, *adj.* : tekûz, temam, hemûkî, hemûyî.

- **INDULGENCE** : lêborîna reha.

- **SESSION** : civata temam.

PLENIPOTENT, *adj.* : desthelatdarê reha.

PLENIPOTENTIARY, *n., adj.* : şandiyê rêzikî yê desthelatdarê reha.

PLENISH, *vt.* : kerese kirin, azoqe kirin.

PLENITUDE, *n.* : zehfî, tekûz.

PLENITUDINOUS, *adj.* : zehf, qelew, mişe.

PLENTEOUS, *adj.* : zehf, teji, berdar, mişe.

PLENTEOUSLY, *adv.* : bi zehfî.

PLENTEOUSNESS, *n.* : zehfîtî.

PLENTIFUL, *adj.* : zehf, teji, pir(r), zor, gelek, boş, mişe, pelesing.

PLENTY, *n., adv., adj.* : mişt, zehfî, gelekî, zorî, piranî, zor, têrhatî, boş, boşayî, zehf, pir(r), pirbûn, gelek.

PLENUM, *n.* : civata tekûz yan temam, tejîbûn.

PLEOCHROISM, *n.* : rengguhorîn : çend rengbûn (belûrî).

PLEOMORPHIC, *adj.* : çend şikilî yan şêweyî.

PLEOMORPHISM, *n.* : çend şikilbûnîtî (di gera jiyana helezî de), çend şêwebûnîtî.

PLEONASM, *n.* : pufdan, dirêjkirin (axiftin).

PLEOPHAGOUS, *adj.* : têvel xwarinxwer.

PLEOPOD, *n.* : zik pêyî.

PLESIOSAURUS, *n.* : xişokek deryayî nemayî ye.

PLETHORA, *n.* : zehf xwînî, bêqamî.

PLETHORIC, *adj.* : zehf xwîn.

PLEURA, *n.* : perderexekî.

PLEURAL, *adj.* : perdeyê rexekî.

PLEURO-, *pref.* : pêşgir e ko rexek e, tenişt e.

PLEURISY, *n.* : av sîngî.

PLEURODYNIA, *n.* : jana kêlekê(teniştê).

PLEUROPNEUMONIA, *n.* : avsîng û firik.

PLEXIFORM, *adj.* : kezîkî.

PLEXIGLASS, *n.* : nermokeyê rohn.

PLEXOR, *n.* : kutekê biçûk, çekûçê biçûk.

PLEXUS, *n.* : kezî, tora demaran.

PLIABILITY, *n.* : nermbarîtî, nermîtî.

PLIABLE, *adj.* : nermbar.

PLIABLENESS, *n.* : nermbarîtî.

PLIABLY, *adv.* : bi nermî, nermkî.

PLIANCY, *n.* : nermî, kêrhatî, pêçbar.

PLIANT, *adj.* : nerm, şil û mil, kêrhatî.

PLIANTLY, *adv.* : bi nermî, nermkî.

PLICA, *n. pl.* **PLICAE OR PLICASE** : pêç.

PLICATE(D), *adj.* : pêçayî, baweşînî.

PLICATING, *n.* : pêçandî, pêçayî.

PLICATION, *n.* : pêçan, pêçandin, pêçbûn.

PLIED, *adj.* : vehînayî, badayî.

PLIERS, *n.* : kelbetan.

PLIGHT, *n.* : tengavî, derd, keser, soz, belên, xwazgînî (dezgîrî).

PLIGHT, *vt.* : soz dan (nemaze gava keçkekê bixwazit).

PLIM, *vt.i.* : puf bûn, qelew bûn.

PLIMSOLL, *n.* : (sivik) sol.

- **MARK** : hêl, rêz yan nîşana barkirinê.

PLINK, *n.* : (deng) zinga kanan yan metalan.

PLINK, *vi.* : (deng) zing kirin .

PLINTH, *n.* : binkê çargoşe yê karîteyî.

PLIOCENE, *n., adj.* : rojgarê nûjen yê nêzîk.

PLIOFILM, *n.* : texlîtek perdeya lastîkî ye bo palto û pêçana meyweyî.

PLOD, *n.* : çûna giran, dengê pêyan.

PLOD, *vi.t.* : giran çûn.

PLOIDY, *n.* : pileya zehfbûna kromosemên xaneyê.

PLOP, *n.* : dengê ketinê (di nav avê de).

PLOSION, *n.* : verestina nişkî ya henaseyê, (bêjeya) dengdarê rawest.

PLOSIVE, *adj.* : teqînî, teqîndar (wek bêjeya P).

PLOT, *n.* : pîlan, weyn, oyn, axpîne, levdan, ping, parçe zevî, nexşe, tevn û bestin, pişk.

PLOT, *vt.* : nexşe kirin, pîlan kirin.

PLOTONISM, *n.* : eflatonîtî (jîrbêjî).

PLOTONIST, *n.* : bawermendê jîrbêjiya eflatonî.

PLOTTAGE, *n.* : pişkar, rûpîva dirê yan şûnê, beyava erdî.

PLOTTER, *n.* : pişkar.

PLOTTING, *n.* : pîntkarî : binvekolan, pîlankirin.

PLOUGH, *n.* : cot, gêsin, gasin, hevcar.

- **MECHANICAL ~** : gêsinê xweger.

PLOUGH, *vt., i.* : kêlan, cot kirin.

PLOUGHED, *adj.* : kêlayî.

PLOUGHED FIELD, *n.* : şûv, kewşen.

PLOUGHING, *n.* : kêlan, cotkarî, şûvrakirin, cotkirin.

- **EQUIPMENT** : ombora cotî.

- **TOOL** : ziqaf.

PLOVER, *n.* : texlîtek balinde ye.

PLOW, *n.* : gasin, gêsin, hevcar.

- **TO PUT ONE'S HAND TO THE ~** : kar dest pê kirin.

PLOW, *vt.* : kêlan, befir malîn, helkêşan.

- **TO ~ BACK THE PROFITS OF A BUSINESS** : sûd yan havil vegerandin (ser semayeyî).

- TO ~ THE SAND : xîz kêlan, karek bêtewş kirin.

- TO ~ UNDER : veşartin (gor kirin) birhandin.

PLOWABLE, *adj.* : kêl yan kêlanbar.

PLOW BOY, *n.* : kurkê kêlanê, kurkê gundî.

PLOWMAN, *n.* : cotyar, cotkar.

PLOWSHARE, *n.* : gasin, gêsin.

PLOY, *n.* : laban, leban, xap, fêl, gizî.

PLUCK, *n.* : binketin, derkirin.

- OUT : pirçikandin, vepirtik.

PLUCK, *vt.* : çinîn, kêşan, goşîn.

- TO ~ AT : tişt girtin û kêşan.

- TO ~ UP : helkêşan.

- TO ~ UP HEART OR COURAGE : li xwe dan.

PLUCKED, *adj.* : çinî, goşî.

- OUT : çirikandî.

PLUCKINESS, *n.* : azayîtî, dilêrîtî, wêranîtî.

PLUCKING, *n.* : çin, çinîn, rûçikandin.

- OUT : rûçikandin, helkêşan.

PLUCKY, *adj.* : aza, wêra, dilêr, bi cerg.

PLUG, *n.* : pişk, serbend, serdevk, devik.

PLUG, *vi., t.* : girtin (kunk).

- TO ~ IN : serbendê kehrebê gehandin (serdevkî kirin nav kunka kehrebî de).

PLUGGED, *adj.* : serbendkirî.

PLUG HAT, *n.* : kulavê bilind.

PLUG-UGLY, *n.* : mirovê req û kirêtok.

PLUM, *n.* : hilîk, dembol, heloje.

- TREE : darhilîk, dembol.

PLUMAGE, *n.* : per.

PLUMAGED, *adj.* : perkirî.

PLUMASSIER, *n.* : perfiroş, perkar.

PLUMATE, *adv.* : perkî (wek perî).

PLUMB, *n., adj., adv.* : kûrpîv, dîwar, rastpîv, di cih de, dem û dest, temam, tekûk, sedê sed, êkser, giraniya zirêç.

- BOB : giraniya zirêçî.

- LINE : benê şaqolî.

- OFF ~ : neşaqolî, nerast.

- OUT OF ~ : neşaqolî, nerast.

PLUMB, *vt., i.* : bi zirêçî rast kirin, qenc seh kirin.

PLUMB(O)-, *pref.* : pêşgir e ko zirêç e.

PLUMBAGINOUS, *adj.* : girafîtî.

PLUMBAGO, *n.* : girafît, zirêçok : helezek yeksanekerî û gul ciwan e.

PLUMBEOUS, *adj.* : zirêçî.

PLUMBER, *n.* : asinkut, zireçfiroş.

- SNAKE : marê zirêçî : bistek nerm e bo paqijkirina boriyên girtî.

PLUMBERY, *n.* : asinkutî.

PLUMBIC, *adj.* : zirêçî.

PLUMBIFEROUS, *adj.* : zirêçî.

PLUMBING, *n.* : asinkutî.

PLUMBISM, *n.* : zirêçîtî.

PLUMBOUS, *adj.* : zirêçî.

PLUMB RULE, *n.* : rasteka zirêçî.

PLUME, *n.* : perê balindeyî, nîşana hemyazê, per, dûvikê gij yê balindeyî.

PLUME, *vt., i.* : perkirin, perê xwe rêk kirin.

- TO ~ ONESELF ON : serfirazî kirin, hemyazî kirin.

PLUMED, *adj.* : perkirî.

PLUMELET, *n.* : perik (perê biçûk).

PLUMLIKE, *adj.* : xoxî (yan hilîkî).

PLUMICROM, *n.* : guliya guhî ya kundebûyî.

PLUMING, *n.* : perkirin.

PLUMMER BLOCK : sindoqa kanî (metalî) ya berpalka şivê zivirok.

PLUMMET, *vi.* : şaqolî hatin xwarê.

PLUMMY, *adj.* : têrhilîk.

PLUMOSE, *adj.* : perdar.

PLUMP, *n., adj.* : teji, qelew.

PLUMP, *vt., i.* : qelew kirin.

PLUMPER, *n.* : lam tejîker, ketina nişkiya qayim, lêdanek qayim.

PLUMPISH, *adj.* : piçekê teji (qelew).

PLUMPLY, *adv.* : bêdudilî, ji naxê dilî.

PLUMPNESS, *n.* : tejîbûn, gewd, eşkera, qelewîtî.

PLUMULACEOUS, *adj.* : basika piziyî.

PLUMULAR, *adj.* : baskiya piziyî.

PLUMULE, *n.* : baskê piziyî, perê pûrtî.

PLUMY, *adj.* : perî, perkirî, perdar.

PLUNDER, *n.* : talan, talanî, yexterme, tarac.

PLUNDER, *vt.* : talan kirin, şelandin.

PLUNDERABLE, *adj.* : talanbar.

PLUNDERAGE, *n.* : talanî, talankirin.

PLUNDERED, *adj.* : talankirî.

PLUNDERER, *n.* : talanker.

PLUNDERING, *n.* : talankirin, tarackirin, şelandin.

PLUNDEROUS, *adj.* : talanî.

PLUNGE, *n.* : niqo, niqûm, çikandin, noqîbûn.

- **TO TAKE THE ~** karê biryar dikit.

PLUNGE, *vt.* : niqûm bûn, çikandin, noqî bûn, girew kirin, (gewcî) qumar kirin, xwe havêtin ....

PLUNGED, *adj.* : noqîkirî.

PLUNGER, *n.* : noqîk, pestên, qumarçî.

PLUNGING, *n.* : niqombûn, noqîbûn, niqo.

- **FIRE** : agir yan topbarana topên direk bilind.

- **NECKLINE** : pêsîra nizim vekirî.

- **BATH** : serşoka mezin.

- **INTO** : daçikandin.

PLUNK, *n., adj.* : jenîn, lêdana qayim, çingîn, bi tekûzî, dolar, bi dengê nerm, bi temamî.

PLUNK, *vt., i.* : (jehên kivanceyê) jenîn, noqî bûn, hêdî strandin, piştgîrî kirin.

PLUPERFECT, *n.* : hevok nîşan kirin, karê temamkirî berî demek radekirî.

PLURAL, *n., adj.* : piranî, kom, gelejimar.

- **NUMBER** : gelejimar.

- **SOCIETY** : civaka çend regez yan netewe.

- **VOTE, VOTER, VOTING** : gele dengdan.

PLURALISM, *n.* : piranî, piratî, pirbûn, çendîtî : ko pitir ji rastiyekê heye.

PLURALIST, *n.* : bawermendê çendîtiyê.

PLURALISTIC, *adj.* : çendîtiyî.

PLURALISTICALLY, *adv.* : bi çendîtî.

PLURALITY, *n.* : piratî, piranî, pirbûn.

PLURALIZATION, *n.* : kokirin, çendîtîkirin.

PLURALIZE, *vt.* : ko kirin, çendîtî kirin.

PLURALIZED, *adj.* : kokirî, çendîtîkirî.

PLURALIZING, *n.* : kokirin, çendîtîkirin.

PLURALLY, *adv.* : bi gelejimarî, çendkî.

PLURI-, *pref.* : pêşgir e ko gelek e, çend e.

PLURIAXIAL, *adj.* : çend tewere.

PLURILITERAL, *adj.* : riha sêtîpî pitir.

PLUS, *n., adj.* : ko, pitir.

- **FOURS** : şelwarek werzişî teng û kurt (jêr çokê).

- **SIGN** : nîşana kokirinê.

PLUSH, *n.* : qotînî, destfirehî, texlîtek perûkê avirmîş yan pembû.

PLUSHLY, *adv.* : bi destfirehî yan destberdayî.

PLUSHY, *adj.* : destfirehî.

PLUSSAGE, *n.* : tibaba serbar.

Pluto, *n.* : Xudayê miriyan û dojehê li cem Girek û Romanan.

PLUTOCRACY, *n.* : hikûmeta dewlemendan, çîna dewlemend ya hukimdar.

PLUTOCRAT, *n.* : mirovê dewlemend yê desthelatdar.

PLUTOCRATIC, *adj.* : pêwendîdarê hikûmeta dewlemendan.

PLUTOCRATICALLY, *adv.* : bi desthelatiya dewlemendan.

PLUTOLATRY, *n.* : samanperêsî.

PLUTON, *n.* : kevirê diyarbûyî pişti reqbûnê di kûratiya mezin de.

PLUTONIAN, *adj.* : dojehî.

PLUTONIC, *n.* : plutonî.

- **ROCK** : kevirê reqbûyî di kûratiya mezin de.

- **THEORY** : dîtaneya plutonî : ko behra pitira diyardeyên erdnasî karê germiya hindurî ye.

PLUTONIST, *n.* : bawermendê dîtaneya plutonî.

PLUTONIUM, *n.* : plutonyom : (hêmane).

PLUTONOMIST, *n.* : aborîzanê ramyarî.

Plutus, *n.* : Xudayê dewlemendiyê li nik Romanan.

PLUVIAL, *adj.* : baranî.

PLUVIOMETER, *n.* : baranpîv.

PLUVIOMETRICAL, *adj.* : baranpîvî.

PLUVIOUS, *adj.* : zehf baran.

PLY, *n.* : pêç, stûrî, tayê benî.

- **WOOD** : darê tenik.

PLY, *vt., i.* : vehînan.

PLYING, *n.* : vehînan.

P.M. (POST MERIDIEN), *l.* : piştî nivro (p.n.).

- **PNEA OR -PNOEA**, *suff.* : paşgir e ko bêhn e.

PNEUM-, *pref.* : pêşgir e ko ba ye, gaz e, henase ye.

PNEUMATIC, *n., adj.* : bayî, bakar.

- **TIRE** : tayera bayî.

PNEUMATICALLY, *adv.* : bi bayî, bakî.

PNEUMATICITY, *n.* : bayîtî.

PNEUMATICS, *n.* : ba mekanîkzanî, ba karzanî, ba û gaz xuyîtîzanî.

PNEUMATO-, *pref.* : pêşgir e ko ba ye, giyan e, bêhn e.

PNEUMATOCIST, *n.* : kîskê bayê balindeyan.

PNEUMATOLOGICAL, *adj.* : bayî, pişeyî, henaseyî.

PNEUMATOLOGY, *n.* : bûnewer û giyandiyardezanî.

PNEUMATOMETER, *n.* : pişbêhnkêşanpîv.

PNEUMECTOMY, *n.* : helkêşana tevnê pişeyî.

PNEUMOBACCILUS, *n.* : mîkroba darkiya pişeyî (hoyê firikê).

PNEUMOCOCOCCUS, *n.* : mîkroba firika (sefî).

PNEUMOCONIOSIS, *n.* : tozekî tozbana pişeyî.

PNEUMOGASTRIC, *adj.* : pişeyî-ûrkî.

PNEUMOGRAPH, *n.* : nexşika bêhnkêşanê.

PNEUMONECTOMY, *n.* : (p[illegible]rçe)pişetevnhelkêşan.

PNEUMONIA, *n.* : firik, pizo, sîawşan.

- **PLAGUE** : reşava pişeyî.

PNEUMONIC, *adj.* : pişeyî, firikî.

PNEUMONIST, *n.* : nesaxê firikî.

PNEUMONOTIS, *n.* : pişekulbûn.

PNEUMO THORAX, *n.* : sîngbayî.

POACH, *vt., i.* : hêk kelandin (perçiqandin di nav ava kelandî de), dest dirêjî kirin ser erdê mirovek dî, nêçîr yan masî dizîn, endam ji civatek dî wergirtin (standin), çikilîn di nav teqnê de.

POACHARD, *n.* : qazek sermezin e.

POACHER, *n.* : diz.

POCK, *n.* : peqîşka xurîkî.

POCKET, *n.* : berîk, girfan, gîrfan, gêvan, paxil, paşil.

- **BATTLESHIP** : keştiya biçûka cengî.
- **BOOK** : cizdan, kitêba berîkê (biçûk).
- **EDITION** : çapa berîkê (biçûk).
- **HANDKERCHIEF** : dersoka berîkê.
- **KNIFE** : çeqok.
- **MONEY** : pare yan diravê hûr.
- **VETO** : vetoya berîkê : ya serokê emerîkanî yê ko karê qanûnan heldiweşînit bi xwegirtinê ta ko mawe yan dem di ser re bîborit.

POCKET, *vt.* : kirin berîkê de, dizîn, kirin nav paxlê de.

POCKETABLE, *adj.* : (dirav) birinbar.

POCKETFUL, *adj.* : teji berîkekê.

POCKETLESS, *adj.* : bêberîk.

POCKMARK, *n., vt.* : nîşana xurîkan, xurîkî kirin.

POCOCURANTE, *n., adj.* : mirovê nêtar, lasar.

POD, *n.* : kelş, heban, garan, rivde, kîskên hêkên kulî, jorîka êzîngê (li bin çengê balafirê).

- **POD**, *suff.* : paşgir e ko pê ye.

PODAGRA, *n.* : movik kulbûn, janegeh.

PODAGRIC, *adj.* : janegehî.

PODAGROUS, *adj.* : janegehî.

PODGY, *adj.* : kurt û qelew.

PODIATRIC, *adj.* : pêwendîdarê pêçarekirinê.

PODIATRIST, *n.* : pêçarekar.

PODIATRY, *n.* : pêzanî, pêçare.

PODIUM, *n.* : nizmedîwar, herzala bilind, pê, dir yan şûna xwendinê (li ser rawestan).

PODOPHYLLIN, *n.* : şirêzek zer û tal e bo ziknermkirinê baş e.

PODZOL OR PODSOL, *n.* : ax.

PODZOLIZE, *vt.* : ax kirin.

POEM, *n.* : helbest, nitrik.

- **'S OPENING** : serbend.

POESY, *n.* : helbest.

POET, *n.* : hozan, helbestvan, newşekar, hozanvan.

POETASTER, *n.* : rêzikvan, hozank.

POETESS, *n.* : hozan (mê).

POETIC(AL), *adj.* : vehandî, helbestî, hunandî.

POETICALLY, *adv.* : bi helbestî, helbestkî.

POETICALNESS, *n.* : helbestîtî.

POETICIZE, *vt.* : helbestî kirin.

POETICIZED, *adj.* : helbestîkirî.

POETICIZING, *n.* : helbestîkirin.

POETIC JUSTICE, *n.* : dadiya aşopî.

POETIC LICENCE, *n.* : rêdana helbestî.

POETICS, *n.* : helbestzanî.

POETIZE, *vi., t.* : helbestî kirin, vehandin.

POET LAUREATE, *n.* : hozanê mîrî.

POETRY, *n.* : helbest.

- **LINE** : rêza helbestî, malik.
- **MEASURE** : hevden.

- **METER** : hevden.

POGO, *n.* : leyiztok.

POGONO-, *pref.* : pêşgir e ko rihin e.

POGNOLOGY, *n.* : rihzanî.

POGONOTOMY, *n.* : rihtirşîn.

POGROM, *n.* : kuştar : komkujî, komelkujî.

POGROM, *vt.* : kuştin (komkujkî, kuştarkî...).

POGROMIST, *n.* : komkuj.

POIGNANCY, *n.* : tîjî, tûjî, jîrî.

POIGNANT, *adj.* : tûj, jîr, karîger.

POIKILOTHERM, *n.* : canewerê xwînsar.

POINSETTAW, *n.* : helezek meksîkî ye.

POINT, *n.* : pit, xal, xalik, şanik, ser, çimik.

- **A ~ OF HONOUR** : pirsa namûsê.

- **A ~ OF VIEW** : hizir, helwêst.

- **AT OR ON THE ~ OF** : li bere (çêbit, biqewmit).

- **IN ~** : mijadî ye.

- **IN ~ OF FACT** : rastî.

- **OFF (OR AWAY FROM) THE ~** : dûr e ji mijadî.

- **DUTY** : erkê polisê borînê.

- **'S MAN** : karkerê guhorîna rêasinî.

- **THE ~ OF NO RETURN** : xalka nevegerînê.

- **TO CARRY (GAIN) ONE'S ~** : ewên dî qayil kirin ko armanc yan merema wî qebûl bikin.

- **TO MAKE A ~ OF** : pelp kirin.

- **TO THE ~** : di naxê mijadî de ye, pêwendiyek baş li gel mijadî heye.

- **WHEN IT CAME TO THE ~** : gava demê karî hat.

POINT, *vt., i.* : tîj kirin, nîşan kirin.

POINT-BLANK, *adj., adv.* : nîşankirî armancê (ji nêzîk yan êkser), bi eşkerayî.

POINTED, *adj.* : tîjkirî.

POINTEDNESS, *n.* : (ser) tîjîtî.

POINTER, *n.* : nîşanker, destik (demjimêr), mil, pêşker.

POINTILLISM, *n.* : rêbaza berhemkirina karîgeriya ronahiyê.

POINTILLIST, *n.* : berhemkarê ronahiyê.

POINTING, *n.* : nîşankirin, xalbendî.

POINT LACE, *n.* : neqşê derziyê.

POINTLESS, *adj.* : bêfeyde, bêxalik, bêtewş.

POINTLESSLY, *adv.* : bi bêtewsî, bi bêxalkî, bêtewşkî.

POINTLESSNESS, *n.* : bêtewşîtî, bêxalkîtî.

POINTY, *adj.* : sertîj, dirr.

POISE, *n.* : rawest, hawsengî, rêbaza çûn û rûniştinê.

POISE, *vt., i.* : hevsengî kirin, hevsengî bûn, hejandin (çeng).

POISED, *adj.* : hevsengîkirî.

POISON, *n.* : jehr, jar, axo.

- **GAS** : gaza jehr.

- **IVY** : jehrelûrik.

- **OAK** : jehredarberû.

- **PEN** : xameyê jehrkirî (ji ber nivîsîna kîndar û bênav).

- **SUMAC** : teraşek çiravî û emerîkanî ye.

POISON, *vt.* : jehr kirin.

POISONED, *adj.* : jehrkirî.

POISONER, *n.* : jehrker.

POISONING, *n.* : jehrkirin, jehrdan, jehrdarî.

POISONOUS, *adj.* : jehrî, jehrîn, jehrawî.

POISONOUSLY, *adv.* : bi jehrayî, jehrkî.

POKE, *n.* : telîs, çente, torbe, zixt.

- **BONNET** : şefqeyek jinan ko berahî yan rex derhatî ye.

- **WEED** : helezek dirêj û ber tû ye (tiriyên gurgî yan rûvî).

POKE, *vt., i.* : pal dan, zixt lêdan.

- **TO ~ NOSE** : xwe têkilî pirsekê kirin (tila xwe kirin nav karekê de).

- **TO ~ FUN AT SOMEBODY** : tirane pê kirin.

POKE BERRY, *n.* : tiriyên gurgî.

POKED, *adj.* : zixtkirî.

POKER, *n.* : poker : leyiztina kaxezan, bista asin (bo agirxoşkirinê).

- **FACE** : rûyê bêderbirrîn (dahînanê).

POKER, *vt.* : bi cih hînan (dahînan), xemilandin.

POKEY, *n.* : zîndan.

POKING, *n.* : zixtkirin.

POKY, *adj.* : bêtam, teng, nelaw, gelho.

POLACRE, *n.* : gemiya sêbabirek ya bazirganiya deryaya navîn.

Poland, *n.* : Polonya, Lehistan (welat).

- **CHINA** : berazek emerîkanî, reş e û spî pinîkirî ye.

POLAR, *n., adj.* : cemserî, tewereyî.

- **ANGLE** : goşeya qutkeyî yan cemserî.

- **AXIS** : tewereya qutkeyî yan cemserî.

POLAR BEAR, *n.* : hirça cemserî : ya spî û mezina cemserê bakur.

POLAR BODY, *n.* : xaneya cemserî.

POLAR CIRCLES, *n.* : çemere yan cixizên cemserî : devera cemserê bakur û devera cemserê başûr.

POLAR CO-ORDINATES : tewereyên cemserî.

POLAR FRONT, *n.* : bereyê cemserî : sinorê navbera bayê sar yê cemserî û bayê germ yê nêzîkî hêla yeksaneker.

POLARIMETER, *n.* : cemserpîv : alava diyarkirina cemserbûna ronahiyê, pîveka zivirîna rêkara cemseran.

POLARIS, *n.* : ezmin.

POLARISCOPE : cemserbîn.

POLARISCOPIC, *adj.* : cemserbînî.

POLARITY, *n.* : cemseriti.

POLARIZABILITY, *n.* : cemser(bûn)barîtî.

POLARIZABLE, *adj.* : cemser(bûn)bar.

POLARIZATION, *n.* : cemserbûn, cemserkirin.

POLARIZE, *vt., i.* : cemser kirin, cemser bûn.

POLARIZED, *adj.* : cemserkirî.

POLARIZER, *n.* : cemserker.

POLARIZING, *n.* : cemserkirin.

POLAROGRAPHY, *n.* : şîtelkirina kîmyayî.

POLAROID, *n.* : madeyê cemserkerê ronahiyê (di nav çirayên kehrebî de).

POLAR STAR, *n.* : ezmîn.

POLDER, *n.* : erd yan zeviya nizm ya çakiriya deryayî.

POLE, *n.* : karîte, sing, cemser, jemser, stûn, tewere.

- **STAR** : ezmîn.

POLE, *vt.* : pal dan (bi karîteyî), karîte kirin.

Pole, *n.* : welatiyê Polonyayê, polonî, leh.

POLE-AXE, *n.* : bivrê şerî.

POLECAT, *n.* : fisos.

POLED, *adj.* : paldayî (bi karîteyî), karîtekirî.

POLE HORSE, *n.* : hespê şivakî.

POLEMIC, *n., adj.* : êrîşa dijwar (li ser hizr û seretayên mirovekê), devberdan (vekirin), hunera berhevdanê, berhevdankeriya dijwar.

POLEMICAL, *adj.* : devberdanî (pêwendîdarê êrîşa axiftinê).

POLEMICIST, *n.* = **POLEMIST.**

POLEMIST, *n.* : berhevdankerê dijwar.

POLEMICIZE, *vt.* = **POLEMIZE** : dijwar behevdan kirin.

POLER, *n.* : hespê şivakî.

POLE VAULT, *n., vi.* : bazdana bilind bi darî, baz dan (bi darî).

POLICE, *n.* : polîs, balbaz.

- **COURT** : dadgeha serkeşiyê.
- **DOG** : seyê polîsî.
- **MAN** : polîs, balbaz.
- **OFFICER** : polîs, efserê polîsî.
- **REPORTER** : sîxurê polîsî.
- **STATE** : dewleta polîsî.
- **STATION** : polîsxane.
- **WARRANT OFFICER** : rasipêre.

POLICE, *vt.* : hêminî parastin, paqij kirin.

POLICLINIC, *n.* : tîmargeha nexoşxaneyê.

POLICY, *n.* : ramyarî, rêzik.

POLICY HOLDER, *n.* : xudanê belêniya dabînkirinê.

POLING, *n.* : paldan (bi karîteyî).

POLIO, *abbr.* **FOR POLIOMYELITIS**, *n.* : şehtiya zarokan.

POLIOMYELITIC, *n.* : jî şehtiya zarokan.

POLIS, *n.* : dewleta bajêrî.

- **POLIS**, *suff.* : paşgir e ko bajêr e.

POLISH, *n.* : boye, polonî.

POLISH, *vt.i.* : vemiştin, şimşat kirin, teyisandin.

- **TO ~ OFF** : teyisandin.

POLISHABLE, *adj.* : boyebar.

POLISHED, *adj.* : çirisandî, teyisandî, perdaxkirî, vemiştî, şimşatkirî, sîqal, zebloq, milşkirî.

POLISHER, *n.* : şimşatker.

POLISHING, *n.* : teyisandin, çirisandin, hesîn, ronikandin, şimşatkirin.

- **STONE** : kevirê (berê) hûrik.

POLITBURO, *n.* : nivîsgeha ramyarî.

POLITE, *adj.* : terziman, qencrewiştî.

POLITELY, *adv.* : bi rûmetî.

POLITENESS, *n.* : qencrewişt, rûmetîtî, edeb.

POLITIC, *adj.* : xapînok, jîr, ramyar, pendiyar.

POLITICAL, *adj.* : ramyarî, rêzanî.

- **AGGRESSION** : destdirêjiya ramyarî.
- **CRISIS** : tengaviya ramyarî.
- **DISTURBANCE** : pişêwa ramyarî.
- **ECONOMY** : aboriya ramrayî.
- **GEOGRAPHY** : erdnîgariya ramyarî.
- **SCIENCE** : ramyarizanî, zanyariya ramyarî.
- **SITUATION** : rewş yan rewşiya ramyarî.

POLITICIAN, *n.* : ramyar, siyasî.

POLITICIZE, *vt.* : ramyarî kirin.

POLITICK, *vi.* : xebat yan bizava ramyarî kirin.

POLITICO-, *pref.* : pêşgir e ko ramyarî ye.

POLITICS, *n.* : rêzanî, ramyarîzanî.

POLITY, *n.* : hikûmet, rêzika hukmî, dewlet.

POLKA, *n.* : texlîtek dawet, sema û govend e.

POLKA, *vt.* : dawet yan sema ya polka kirin.

POLL, *n.* : serê mirovî, dengdan, hejmara dengan.

- **TAX** : baca dengdanê.

POLL, *vt., i.* : deng standin, deng dan.

POLLACK OR POLLOCK, *n.* : texlîtek masî ye.

POLLAN, *n.* : masiya gola Îrlendî.

POLLARD, *n.* : bêşax, bêqoç, dara serbirrî.

POLLARD, *vt.* : serê darê birrîn.

POLLED, *adj.* : bêşax, bêqoç.

POLLEN, *n.* : gultozek, gejmîrek, helale.

POLLENLESS, *adj.* : bêgultozek.

POLLENIC, *adj.* : gultozekî.

POLLEX, *n.* : (til) beran.

POLLICAL, *adj.* : (til) beranî.

POLLICITATION, *n.* : soza helweşînbar.

POLLIN-, *pref.* : pêşgir e ko gultoze.

POLLINATE, *vt.* : helale kirin.

POLLINATED, *adj.* : helalekirî.

POLLINATING, *n.* : helalekirin.

POLLINATION, *n.* : helalekirin.

POLLINIC, *adj.* : helaleyî.

POLLINIFEROUS, *adj.* : helaleyî.

POLINIUM, *n.* : helalek.

POLLINIZE, *vt.* = **POLLINATE.**

POLLINOSE, *adj.* : (helale) tozkirî.

POLLINOSIS, *n.* : havîneta.

POLLIWOG, *n.* : şînik (beqa biçûk).

POLSTER, *n.* : hizirzan.

POLLUTE, *vt.* : pîs kirin, herimandin.

POLLUTED, *adj.* : pîskirî, herimî.

- **WATER** : devoş.

POLLUTION, *n.* : pîsbûn, herimîn.

POLLYANA, *n.* : bêqam geşbîn.

POLO, *n.* : holan, texlîtek kaşo ye.

POLONAISE, *n.* : paltoyê jinanî, semayek hêdî polonî ye, mûzîqeya vê semayê.

POLTROON, *n.* : tirsinok, bêzirav.

POLTROONERY, *n.* : tirsonekî.

POLTROONISH, *adj.* : tirsonekî.

POLY-, *pref.* : pêşgir e ko gelek e, çend car e.

POLYADELPHOUS, *adj.* : hevbirayetî (nêrikên pêkve).

POLYANDRIC, *adj.* : çendmêrî (jin).

POLYANDRIST, *n.* : jina biçendmêr.

POLYANDROUS, *adj.* : çendnêrikî (helez), çendmêrî (jin).

POLYANDRY, *n.* : çendmêrî (jin), çendnêrik (helez).

POLYANTHUS, *n.* : nêrgiz.

POLYATOMIC, *adj.* : çend gerdîleyî.

POLYBASIC, *adj.* : çendqilêyî.

POLYCHROMATIC, *adj.* : çendrengî.

POLYCHROME, *n.* : çendrengî, xemilandî.

POLYCHROMY, *n.* : hunera rengxemilandinê.

POLYCLINIC, *n.* : nexoşxaneya giştî.

POLYCYTHEMIA, *n.* : sorbûna bêqama xwînê.

POLYDACTYL, *adj.* : çendtilî.

POLYDIPSIA, *n.* : têhna dijwar.

POLYEMBRYONY, *n.* : çendbûna pizî.

POLYESTER, *n.* : rîşalê destkarê tevnî.

POLYGALA, *n.* : heleza şîrdar.

POLYGAMIC, *adj.* = **POLYGAMOUS.**

POLYGAMIST, *n.* : çendjinî.

POLYGAMIZE, *vi.* : çend jin hînan.

POLYGAMOUS, *adj.* : çendjinî.

POLYGAMY, *n.* : çendjinî(tî).

POLYGENESIS, *n.* : çendtuxmî, çendnijadî.

POLYGENETIC, *adj.* : çendtuxmî, çendnijadî.

POLYGLOT, *adj.* : çendzimanî.

POLYGLOTISM, *n.* : çendzimanî(tî).

POLYGON : çend al yan la, pirgoşe, firela.

POLYGONAL, *adj.* : çend alî, pirgoşeyî, çend layî.

POLYGONUM, *n.* : şiv, şiver.

POLYGRAPH, *n.* : alavka rûnivîsê.

POLYGYNOUS, *adj.* : çend jinî, pirjinî.

POLYGYNY, *n.* : çend jinî, pirjinî.

POLYHEDRAL, *adj.* : çend rûyî, firerû, pirrû.

POLYHEDRAL ANGLE, *n.* : goşeya çend rû.

POLYHEDRON, *n.* : leşdarê çend rû, tendarê firerû, leşdarê pirrû.

POLYHISTOR, *n.* : pirzana.

POLYMATH, *n., adj.* : çend çandayî, ferhengî.

POLYMATHIC, *adj.* : çend çandayî.

POLYMATHY, *n.* : çend çandayî(tî).

POLYMERIC, *adj.* : çend hevparçe.

POLYMERIZATION, *n.* : pelmere kirin (çend hevparçe kirin), yekîtiya du gerdan pitir dako pêkhatiyek gerd girantir çêbit.

POLYMEROUS, *adj.* : çend parçe yan endam.

POLYMORPH, *n.* : çend şikil, hemeşêweyî.

POLYMORPHIC, *adj.* : çend şiklî.

POLYMORPHICALLY, *adv.* : bi çend şiklî.

POLYMORPHISM, *n.* : çend şiklîtî, çend şêweyîtî.

POLYMORPHOUS, *adj.* : çend şiklî.

POLYMORPHOUSLY, *adv.* : bi çend şiklî.

POLYNOMIAL, *n., adj.* : çend sinorî.

POLYNUCLEAR, *adj.* : çend nafik yan kakil.

POLYNYA, *n.* : beyavek avê vekirî di nav sehol yan cemeda deryayî de.

POLYP, *n.* : canewerê sadeyê avê wek mercanî.

POLYPETALOUS, *adj.* : çend gulper.

POLYPHAGIA, *n.* : çilî, xwerê xwarinên têvel.

POLYPHAGOUS, *adj.* : têvel xwarinxwerî.

POLY-PHASE, *adj.* : çend koçe yan qonax.

POLY-PHASIC, *adj.* : çend koçeyî.

POLYPHLETIC, *adj.* : çend tuxm, çend nijad.

POLYPHLETICALLY, *adv.* : bi çend tuxmî yan nijadî.

POLYPHONE, *n.* : tîpa çend dengî.

POLYPHONOUS, *adj.* : çend dengî.

POLYPHONOUSLY, *adv.* : bi çend dengî.

POLYPHONY, *n.* : çend dengî(tî), çend awazên yekgirtî.

POLYPIDE, *n.* : texlîtek canewerê hûrê dagirgehê deryayî.

POLYLOID, *adj.* : çend nijyar.

POLYPLOIDY, *adj.* : çend nijyarî.

POLYPNEA, *n.* : pişîna lezikî yan birrî.

POLYPOD, *n., adj.* : çend pê, pirpê.

POLYPODY, *adj.* : çend pêyî.

POLYSACCHARIDE, *n.* : şekira çendeyî, çend şekirî.

POLYSEMOUS, *adj.* : çend wate.

POLYSYLLABIC, *adj.* : çend birgehî, pirkîteyî.

POLYSYLLABLE, *n.* : çend birgeh, pirkîte.

POLYTECHNIC, *n., adj.* : pirhuner, çend hunerî (zanistgeh).

POLYTHENE, *n.* = **POLYETHYLEINE** : texlîtek plastik e (nermoke).

POLYTHEISM, *n.* : çend xudayî(tî).

POLYTHEIST, *n.* : bawermendê çend xudayî.

POLYTHEISTIC, *adj.* : çend xudayî.

POLYTHEISTICAL, *adj.* : çend xudayiyî.

POLYTONAL, *adj.* : çend awazî.

POLYTONALITY, *n.* : çend awazîtî.

POLYTROPHIC, *adj.* : çend xwarinî.

POLYTYPIC(AL), *adj.* : çend nimûneyî, çend texlîtî.

POLYUNSATURATED, *adj.* : dewlemend bi bendên netêrkirî.

POLYURIA, *n.* : pirmîz.

POLYVALENCE, *n.* : çend hevhêzî.

POLYVALENT, *adj.* : çend hevhêz.

POLYWOG, *n.* = **POLLIWOG.**

POMACE, *n.* : tirî yan sêvên herişî.

POMACEOUS, *adj.* : sêvî.

POMADE, *n.* : melhem.

POMADE, *vt.* : ron kirin (bi melhema bêhnxweş).

POMANDER, *n.* : tepka bêhnxweş, qotîka tepka bêhnxweş.

POMATUM, *n.* = **POMADE.**

POMBE, *n.* : vexwarinek mestî ya rojhelata Efrîqa.

POME, *n.* : meyweyê leşqayim (sêv, hermî...).

POMEGRANATE, *n.* : hinar, henar.

- **BLOSSOM** : gulhenar.

POMELO, *n.* : meyweya (girêpfirot).

POMFRET, *n.* : texlîtek masî ye.

- **CAKE** : kadeyek girûvir û meykirî.

POMICULTURE, *n.* : meyweçandin.

POMIFEROUS, *adj.* : sêvî, darsêvî.

POMMARD, *n.* : şerabek sor ya fransî ye.

POMMEL, *n.* : qerpor, girêka girûvir ya destikê şûrî yan xencerê.

- **HORSE** : kereseyek werzişî ye bo hevsengiyê.

POMMEL, *vt.* : lê dan (kulm).

PUMMY OR PUMMEL, *n.* : koçerê brîtanî.

POMOLOGICAL, *adj.* : meyweyî.

POMOLOGIST, *n.* : meywezan.

POMOLOGY, *n.* : meywezanî, fêqîzanî.

POMONA, *n.* : Xudabanûya darên berdar.

POMP, *n.* : debdebe, fort.

POMPADOUR, *n.* : karek pirçî (rakirî paş).

POMPANONO, *n.* : texlîtek masî ye.

POMPEY, *n.* : navê gelêriyê bajêrê Portsmot (li Înglîzistanê).

POMPIER, *adj.* : portsmotî.

POMPIER-LADDER, *n.* : pêstirka agirkujî.

POMPON, *n.* : xemilandin.

POMPOSITY, *n.* : fêz, hempazî, fortekî.

POMPOUS, *adj.* : fêzbûyî, mezinî, xwegiringî, bûng, fortek.

POMPOUSLY, *adv.* : bi fêzî, bi fortekî.

POMPOUSNESS, *n.* : fêzîtî, fortekîtî, bûngîtî, hempazîtî.

PONCE, *n.* : teres.

PONCE, *vi.* : teresî kirin.

PONCEAU, *n.* : sorê vekirî.

POND, *n.* : gol, avgir, ger, awgir.

- **LILY** : zebat.

- **SCUM** : kevza golê.

POND, *vt., i.* : peng kirin.

PONDAGE, *n.* : pengkirin.

PONDER, *vt., i.* : hizir kirin, raman kirin.

PONDERABILITY, *n.* : hizirbarîtî, ramanbarîtî.

PONDERABLE, *adj.* : hizirbar, ramanbar.

PONDERATION, *n.* : hizirkirin, ramankirin.

PONDERED, *adj.* : hizirkirî, ramankirî.

PONDERER, *n.* : hizirker, ramanker.

PONDERING, *n.* : hizirkirin, ramankirin, serinckirin.

PONDERINGLY, *adv.* : bi hizirkirinî.

PONDEROSITY, *n.* : giranî, hestîgiranî.

PONDEROUS, *adj.* : hestîgiran, neşehreza, giran.

PONDEROUSLY, *adv.* : bi giranî, girankî.

PONDEROUSNESS, *n.* : giran, hestîgiranî.

PONE, *n.* : nanê genimê şamê.

PONGEE, *n.* : perûkê avirmîşê nerm.

PONGID, *n.* : texlîtek meymûn e (wek mirovî ye).

PONGO, *n.* : texlîtek meymûn e.

PONIARD, *n.* : xencere.

PONIARD, *vt.* : lê dan (bi xencerê).

PONTIC, *adj.* : pêwendîdarê deryayê reş e.

PONTIFEX, *n.* : endamê civata oldaran.

PONTIFF, *n.* : papa, metran, serek oldar.

PONTIFICAL, *n., adj.* : papayî, metranî, nayab, kitêba metranî (ko erkên metranî diyar dikit).

PONTIFICALIA, *n. pl.* : pêwendîdarên papayî.

PONTIFICALLY, *adv.* : bi papayî, papakî.

PONTIFICATE, *n.* : fermangeha papayî.

PONTIFICATE, *vi.* : nivêja metranî kirin, metranî axiftin yan desthelatî kirin, ferman kirin yan biryar dan (metranî).

PONTIFY, *vi.* : papayî kirin.

PONTONEER OR PONTONIER, *n.* : piravaker.

PONTOON, *n.* : belem, kerx yan keleka pirê.

- **BRIDGE** : pira seravê.

PONTOON, *vt.* : derbaz bûn (bi pira seravê).

PONY, *n.* : hespê biçûk, wergêrana tîpî, hespê pêşbirke, biçûktir (ji qebareya rêzikî).

- **EXPRESS** : rêzika lezîn bo guhaztina posteyî bi hespên biçûk.

POOCH, *n.* (*sl.*) : dûvê hespî : texlîtek kezî ye.

POOD, *n.* : sengek rûsî ye (36 pawin).

POODLE, *n.* : tîle, kîçik.

POODLE, *vt.* : tîleyî tiraştin yan pûrt kurt kirin.

POOH, *int. exp.* : derbirrîna bêaramiyê û kotîkirinê.

POOH-POOH, *vi., t.* : bêzar kirin, tirane pê kirin.

POOL, *n.* : gol, ger, lîç, avgir, avzêl, bêrim, hevgirew, estêl, desteka pisporan, pêkhatiya navbera bazirganan yan hevkariyan bo danana bihayan.

- **SWIMMING ~** : **GOLA AVJENÎ**, ajnêgeh, gola melevanî.

POOL, *vt.* : berhev kirin (erkek yan sindoqek).

POOLROOM, *n.* : nivîsgeha girewa pêşbirkeya hespan.

POON, *n.* : darek rojhelata Asya.

- **OIL** : rûnê vî darî (derman e û bo çirayan bi kar dihêt).

POONTANG, *n.* (*sl.*) : gan, daketin.

POOP, *n.* : paşiya gemiyê, bilindiyek e li paşiya gemiyê.

POOP, *vt.* (pêl) li paşiya gemiyê dan, westîn, mandî bûn, westandin, mandî kirin, qerimîn, qerimandin.

POOR, *adj.* : hejar, jar, xizan, axereş, dêran, cîwelek, reben, belengaz, sefil, destteng, bestezman, recal.

- **CONSOLATION** : berdêla kêmbiha.

- **CREATURE** : hejar.

- **FARM** : çandingeha hejaran (bo xudankirinê yan karkirinê).

- **FELLOW** : jaro.

- **HOUSE** : tekye.

- **LAW** : qanûna harîkirina hejaran.

- **MAN** : hejar, destteng.

- **MOUTH** : gotina hejariyê.

- **SPIRITED** : tirsinok.

- **TRADING**, *n.* : bazarsar.

- **WHITE** : mirovê hejar yê spiyê emerîkanî.

- **WHITE TRASH** : mirovê spiyê pûç.

POORISH, *adj.* : piçekê hejar.

POORLY, *adv., adj.* : nexweş, nesax, hejar, bi hejarî, bi nesaxî, hejarkî.

POORNESS, *n.* : hejarîtî, jarîtî, kêmatî.

POP, *n.* : şîqîn, şilqîn, girvark.

- **IN ~** : girewkirî.
- **EYED** : çavbeloq.
- **TO GO ~** : peqîn.

POP, *vi., t.* : peqîn.

- **TO ~ OFF** : çûn (ji nişkekê ve) mirin.
- **TO ~ THE QUESTION** : xwastin (bo şûkirinê).

POPCORN, *n.* : genimê şamê yê bijartî.

Pope, *n.* : Papa.

POPERY, *n.* : papayîtî, katolîkîtî.

POPGUN, *n.* : tifenga bayî yan tepedorî.

POPINJAY, *n.* : fêzkar, pirbêj, basimbêj.

POPISH, *adj.* : katolîkî.

POPLAR, *n.* : spîndar, xûr.

- **TREE** : spîndar, evran.

POPLARISM, *n.* : rêzika harîkirina destberdayî.

POPLIN, *n.* : perûkek pembû ye.

POPLITEAL, *adj.* : navçokî.

POP-OFF, *n.* : axiftinkerê dengbilind.

POPOVER, *n.* : kadeya hêk, şîr û arî.

POPPER, *n.* : amanê birajtina genimê şamê.

POPPET, *n.* : xoşevî, dilber, rêber.

- **HEAD** : paşiya serî yan dûvkî.

POPPIED, *adj.* : tezînkirî.

POPPING, *n.* : pêrbind.

POPPLE, *n.* : spîndar, firhana avê gava kelandinê, deryayê pêllêkdayî.

POPPLE, *vi.* : av firihîn (gava kelandinê), pêl li hev dan.

POPPY, *n.* : xeşxaş, xişxaş, nîsanî, heleza tezînker (efyonê jê çedikin), efyon, rengê sorê vekirî.

- **OPIUM ~** : nîsaniya efyonê.

POPPYCOCK, *n.(sl.)* : pûçbêjî.

POPPY DAY, *n.* : roja bîrhatinê (roja şehîdan li Brîtanya).

POPPY HEAD, *n.* : serkê tovê nîsaniyê.

POPSY OR POPSIE, *n. (colloq.)* : zaravê xoşeviyê nemaze bo jina law.

POPULACE, *n.* : xelk, elalet.

POPULAR, *adj.* : şadîk, gelênî, xoşevî, xoşewîst, millî, gelêrî, gelekî, oflaz.

- **DEMAND** : daxwaza gelî.
- **ELECTION** : helbijartina gelemperî.
- **FRONT** : bereyê gelêrî (gelî).
- **HERO** : qehremanê gelêr.
- **HOTEL** : xan.
- **LANGUAGE** : zimanê gelêrî.
- **SCIENCE** : zanistî yan zanyariya gelêr.
- **SINGING** : strana gelî.
- **SOVEREIGNTY**, *n.* : serdestiya gelî.

POPULARITY, *n.* : gelêrîtî, gelbûn, şênî.

POPULARLY, *adv.* : bi gelêrî, gelêrkî.

POPULARIZATION, *n.* : gelêrîkirin.

POPULARIZE, *vt.* : gelêrî kirin.

POPULARIZING, *n.* : gelêrîkirin.

POPULATE, *vt.* : nişîn bûn, ava kirin, têr xelk kirin.

POPULATED, *adj.* : nişînkirî, ava.

POPULATING, *n.* : nişînkirin, avakirin.

POPULATION, *n.* : xelk.

- **EXPLOSION** : zehfbûna xelkê (xelk peqîn).

POPULATIONAL, *adj.* : xelkî.

POPULISM, *n.* : gelkîtî.

POPULIST, *n.* : gelkî.

POPULOUS, *adj.* : têrxelk, apore.

POPULOUSLY, *adv.* : bi têrxelkî.

POPULOUSNESS, *n.* : têrxelkîtî.

PORBEAGLE, *n.* : texlîtek sêmasiya biçûk e.

PORCELAIN, *n.* : çînî, kirêç, kalot, ferfûrî, gil.

- **CLAY** : gila kirêçî.

- **CONTAINER (FOR SHAKING YOGURT)** : sersûm.

PORCEL(L)ANEOUS, *adj.* : gilî, kirêçî, kalotî.

PORCEL(L)ANIC, *adj.* : kalotî.

PORCELAINIZE, *vt.* : kalot kirin, gil kirin.

PORCELAINIZED, *adj.* : kalotkirî.

PORCELAINIZING, *n.* : kalotkirin.

PORCELAINOUS, *adj.* : kalotî.

PORCH, *n.* : derîk, dalan, telar.

PORCHED, *adj.* : telarkirî.

PORCHLESS, *adj.* : bêtelar.

PORCINE, *adj.* : berazî.

PORCUPINE, *n.* : sîxur.

PORCUPANISH, *adj.* : sîxurî.

PORCUPANY, *adj.* : sîxurî.

PORE(S), *n.* : sû, kunik, kuncik.

- **OF THE SKIN** : çavika xuhê.

PORE, *vi., t.* : zil dîtin, raman kirin, kûr xwandin.

- **TO ~ OVER** : bi xwendinê mijûl bûn.

- **TO ~ ONE'S EYES OUT** : çavên xwe bi xwendinê ve westandin.

PORED, *adj.* : kunikî, kunîleyî, kuncikî.

PORGY, *n.* : texlîtek masî ye.

PORIFER, *n.* : kunikdar, hewrekdar.

PORIFERAN, *n., adj.* : kundarî, hewrekdarî.

PORIFEROUS, *n., adj.* = **PORED.**

PORING, *n.* : zil dîtin.

PORISM, *n.* : kêşe yan pirsa çarebara bêhejmar (bîrkarî).

PORISMATIC, *adj.* : pêwendîdarê pirsa bêqam çarebar.

PORISTIC, *adv.* : pêwendîdarê pirsa çarebara bêhejmar.

PORK, *n.* : goştê berazî.

PORKY, *adj.* : berazî.

PORNOCRACY, *n.* : desthelatiya dêhlan, dest û dariya dêhlan.

PORNOGRAPHER, *n.* : tirekar.

PORNOGRAPHIC, *adj.* : tirek.

PORNOGRAPHY, *n.* : tirekî.

POROPLASTIC, *adj.* : kuncikî, (kunîle) û nermoke.

POROSITY, *n.* : sûsûyî, kunkatî, kunîledarî, kuncikîtî.

POROUS, *adj.* : kunikdar, kuncikî, sûdar, kunoçkedar, sûsû.

POROUSNESS, *adj.* : kunîledarîte, kuncikîtî.

PORPHIRITIC, *adj.* : pêwendîdarê kevirê simaqî.

PORPHYRIA, *n.* : nesaxiyek wek dînatiyê ye.

PORPHYRY, *n.* : ber yan kevirê simaqî.

PORPOISE, *n.* : dolîn.

PORRECT, *vt.* : dirêj kirin, qebale kirin, belgename pêşkêş kirin.

PORRIDGE, *n.* : keşkek, dewîn, qawît.

PORRINGER, *n.* : amanê şorbe yan girazê.

PORT, *n., adj.* : qelafet, dergeh, lengergeh, bende, texlîtek şerab, mey.

- **HOLE** : kuna li rexê gemiyê yan balafirê bo ba û ronahiyê.

- **WINE** : şerabek xurt, sor û tarî ye.

PORT, *vt.* : çepdan, zivirîn çepê (keştî).

PORTABILITY, *n.* : rakirin û guhêzbarî(tî).

PORTABLE, *adj.* : rakirin û guhêzbar.

- **RADIO** : radyoya guhêzbar.

PORTABLY, *adv.* : bi guhêzbarî, guhêzbarkî.

PORTAGE, *n.* : helgirtin, rakirin.

PORTAGE, *vt.* : helgirtin, rakirin.

PORTAGED, *adj.* : helgirtî, rakirî.

PORTAGING, *n.* : helgiritn, rakirin.

PORTAL, *n.* : der, dergeh.

- **CIRCULATION** : gêra demarên cergî.

PORTAL, *n., adj.* : derîk : nemaze derîkê koşkê, derî : xalka ko tiştek jê diçit nav leşî de.

PORTAL VEIN, *n.* : şîndemarê deriyî (xwînê ji endamên givêrtinê û spilî dibit cergî).

PORTATIVE, *adj.* = **PORTABLE.**

PORTCULLIS, *n.* : berbesta torkirî bo asêkirina derîkê kelheyê.

PORTE, *n.* : Dergehê Bala (dewleta Osmanî).

PORTEND, *vt.* : nîşan kirin, agehdar kirin, mizgînî dan.

PORTENT, *n.* : mizgînî, gef, ecêbî.

PORTENTOUS, *adj.* : gefdar, mizgîn, ecêb, nayab, ejdeha, awarte.

PORTENTOUSLY, *adv.* : bi ecêbî, ecêbkî.

PORTER, *n.* : kolhelgir, dergehvan, kolî, barbir, barhelgir.

PORTERAGE, *n.* : barane.

PORTERHOUSE, *n.* : meyxane, parçeyek ji goştê çêlê.

PORTFIRE, *n.* : amîreta havêtina moşekan û teqandina teqemeniyê li kanzayê.

PORTFOLIO, *n.* : wezaret, paye yan şûnkarê wezîrî, çente bo kaxez û belgenameyan.

- **MINISTER WITHOUT ~** : wezîrê bêberpirsiyariya beşek dewletê.

PORTICO, *n.* : sivde.

PORTION, *n.* : beş, tîş, teş, parçe, behr, pişk.

PORTION, *vt.* : dabeş kirin.

PORTIONLESS, *adj.* : bêbeş.

PORTLAND, *n.* (**~ CEMENT**) : çimentoya tebeşîr û gilî.

PORTLINESS, *n.* : qelewî, şikûdarî.

PORTLY, *adj.* : qelew, şikûdar.

PORTMANTEUA : çenteyê rêbariyê.

PORT OF CALL, *n.* : benderê rawestanê.

PORT OF ENTRY, *n.* : benderê gehiştinê.

PORTRAIT, *n.* : keval, wêne, nîgar.

PORTRAITIST, *n.* : kevalvan, nîgarvan.

PORTRAITURE, *n.* : hunera wênegirî, nitirandin, tiraşîn û şirovekirinê.

PORTRAY, *vt.* : wêne girtin, wêne, şirove.

PORTRAYING, *n.* : wênekirin, nitirandin.

PORTREEVE, *n.* : bajêrvan (dîrok).

PORTRESS, *n.* : kevalvan, nîgarvan (mê).

PORTUGESE, *n., adj.* : ziman yan welatiyê portugalê.

- **MAN OF WAR** : cengkeştiya Portugalî : canewerek wek babirekî ye.

PORTULACA : perpar (giyayek devera yeksaneker gul hemereng e).

POSADA : xan.

POSE, *n.* : rawestîna wênegerî, diyarkirin.

POSE, *vt., i.* : rawestîn, pisyar kirin, şaş kirin.

POSED, *adj.* : şaşkirî.

POSEIDON, *n.* : Xudayê deryayî li nik Girekan.

POSER, *n.* : netelok, pirsiyara şaşker.

POSH, *adj.* : law, nayab, çeleng.

POSHLY, *adv.* : bi nayabî, nayabkî.

POSHNESS, *n.* : nayabîtî.

POSING, *n.* : şaşkirin.

POSIT, *vt.* : girîman kirin.

POSITED, *adj.* : girîmankirî.

POSITING, *n.* : girîmankirin.

POSITION, *n.* : rawest, dir (der), şûn, paye, awa, bingeh, helwêst.

- **PAPER** : biryarname li ser pirsekê.

POSITION, *vi.* : danan (direk diyarkirî ya kêrhatî), dir diyar kirin.

POSITIONAL, *adj.* : şûnî (pêwendîdarê şûnê yan dirê).

POSITIONALLY, *adv.* : direkî.

POSITIONED, *adj.* : danayê şûnê yan dirê.

POSITIONING, *n.* : danan (li şûnê yan dirê).

POSITIVE, *n., adj.* : erênî, vebirr, erê, sakar, hamwarî, germ, xwegir, erêdar.

- **ADVERB** : hokera erênî.
- **CASE** : doza erênî.
- **CHARGE** : bergeha erênî.
- **POLE** : cemserê ber bi bakurî ve.
- **RAY** : tîrêja pirtikên diçin nizmekê.
- **SIGN** : nîşana kokirinê(+).

POSITIVELY, *adv.* : bi rastî, bi qinyatî, rastkî.

POSITIVENESS, *n.* : erênîtî, qinyatîtî.

POSITIVISM, *n.* : jîrzaniya dananî ko her guhê xwe dan diyarde û bûyerên qinyatî, danatîtî, qinyatîtî.

- **LOGICAL ~** : qinyatiya jîrbêjî.

POSITIVIST, *n.* : bawermendê jîrzaniya dananî, qinyatî.

POSITIVISTIC, *adj.* : qinyatiyî.

POSITIVITY, *n.* : dananîtî, qinyatîtî, erênîtî.

POSITRON, *n.* : pozîtron : leşikê erênî (bariste temet ewa elektironî ye).

POSITONIUM, *n.* : rêzike pozîtron û elektronê.

POSOLOGY, *n.* : dermanzanî.

POSSE, *n.* : birr, girûh, hêza qayim.

POSSESS, *vt.* : xudan bûn, zanîn, xwe ragirtin, bi dest keftin, dagîrtin.

- **TO ~ ONESELF OF** : bo xwe bûn.

POSSESSED, *adj.* : hewesgirtî, dagîrayî, dînoke, bedgiyangirtî.

- **BE ~ OF** : malxwe bûn.

POSSESSEDLY, *adv.* : dînokeyî.

POSSESSEDNESS, *n.* : dînokeyîtî.

POSSESSION, *n.* : saman, xudanbûnî, heyetî, xweyîtî, xweragirtin, dêran.

POSSESSIONAL, *adj.* : samanî, dêranî.

POSSESSIONS, *n.* : xirûmir.

POSSESSIVE, *n., adj.* : heyî, arizî, xweyîtî.

- **CASE** : barê samandarî (ziman).
- **PRONOUN** : ranavê xweyîtî.

POSSESSIVELY, *adv.* : bi xweyîtî.

POSSESSIVENESS, *n.* : xudanîtî, xweyîtî, dêranîtî.

POSSESSOR, *n.* : xudan, xweyî, samandar.

POSSESSORY, *adj.* : xudanî, dêranî.

POSSIBILIST, *n.* : çêbûnkar.

POSSIBILITY, *n.* : çêbûnbarîtî, luwan.

POSSIBLE, *adj.* : çêbûnbar.

POSSIBLES AND PROBABLES, *n.* : tîpên azmûniyên tepika pêyan.

POSSIBLY, *adv.* : heye ko, dibit ko, dibe ko, çêdibit ko.

POSSUM, *n.* : posom.

- **TO PLAY ~** : xwe nesax kirin, xwe mirandin.

POST, *n.* : poste, pasgeh, kiran, şinkar, sing, ragire.

- **BAG** : torbeyê posteyî.
- **BOX** : sindoqa posteyî.
- **BOY** : nameber, posteçî.
- **CARD** : karta posteyî.
- **MAN** : nameber.
- **MARK** : kêl.
- **MASTER** : namevan (kargerê postexaneyê).
- **MILL** : aşê bayî.
- **MISTRESS** : nameber (mê).
- **OFFICE** : postexane.
- **OFFICE BOX** : namedan.
- **PARTUM** : çille.
- **BEATEN AT THE ~** : li dûmahiyê revandî.
- **DEAF AS A ~** : kerrê temam (nabihîsit).
- **LEFT AT THE ~** : ji destpêkê li pişt xwe hêlayî.

POST, *adv.* : paş, pişt.

- **AXIAL** : pişt tewereyî.
- **CARDINAL** : pişt dilî.
- **CLASSICAL** : paş kilasikî.
- **COMMUNION** : paş wergirtina qurbanî.
- **DILUVIAN** : paş tofan.
- **DOCTORATE** : paş bawernameya doktorayê.
- **GRADUATE** : paş derçûnê.
- **HYPNOTIC** : piştî nivandina magnetîzî.
- **MILLINEAL** : paş hezarî.
- **MORTEM** : piştî mirinê.
- **NASAL** : pişt difnê.
- **NUPTIAL** : paş şûkirinê.
- **ORBIT** : piştî mirinê.
- **PARTUM** : paş biçûkbûnê, zêstanî.
- **PRANDIAL** : piştî firavînê.
- **TAX** : paş bacê (dahatî).
- **WAR** : piştî şerî yan cengî.

POST, *vt., i.* : hinartin, poste kirin, damezrandin, bi lez çûn.

POSTAGE, *n.* : kirêya posteyî.

- **STAMP** : pare yan dirav guhêz.

POSTAL, *adj.* : posteyî.

POST CHAISE, *n.* : guhêzoka çarçerxî (bo kirê).

POSTER, *n.* : hespek posteyî, mûsank (bo agehdariyê yan ragehînê).

POSTERIOR, *n., adj.* : paş, pil, qûrik.

- **CHAMBER** : valatiya paşî.
- **RING** : zûçik.

POSTERIORITY, *n.* : paş hatin.

POSTERITY, *n.* : nevî, weçe, bere.

POSTERN, *n.* : paşî, rexî, deriyê paşî.

POST EXCHANGE, *n.* : firoşgeha leşkerî.

POST EXILE : paş sirgûna Cihiyan.

POST FACE, *n.* : têbînî li paşiya pirtûkê.

POST-FREE, *adj.* : posteya herwe.

POST GLACIAL : paş rojgarê seholê.

POST HASTE, *adv., n.* : bêqam bilez.

POST HOC : ji ber vê, piştî vê.

POST-HORSE, *n.* : hespê posteyî.

POSTHUMOUS, *adj.* : piştî mirina babî (bûn).

POSTHUMOUSLY, *adv.* : li piştî mirinê.

POSTICHE, *n.* : zirpirç, zirpor.

POSTICOUS, *adj.* : paşî, piştî.

POSTIL, *n.* : têbînî yan lêdiwan li ser deqê Încîlê.

POSTIL(L)ION, *n.* : siwarê hespê nêziktirê serokî.

POSTILIMINY, *n.* : vegerandina mafan (piştî sirgûnkirinê yan aştiyê).

POSTING, *n.* : hinartin, pêguhastin, virêkirin.

POSTLUDE, *n.* : paşmayî, paşmawe.

POST MERIDIAN, *adj.* : qewmîna piştî nîvro.

POST MERIDION : piştî nîvro.

POST OPERATIVE : piştî kirdarê.

POST ORBITAL : pişt kuna çavî.

POST PAID, *adj.* : poste kirêdayî, kirêya bijîn.

POSTPONABLE, *adj.* : paşxistinbar.

POSTPONE, *vt., i.* : paş xistin, dan paş, gîro kirin.

POSTPONED, *adj.* : paşxistî, paşvexistin, danpaş, paşdexistin, hêlan.

POSTPONING, *n.* : paşxistin, gîrokirin.

POST POSITION, *n.* : pirtik yan bêjeya paşhevxistî, bêjeya paşxistî.

POST POSITIVE, *adj.* : peyiv paşdamayî.

POST ROAD, *n.* : rêya posteyî.

POSTSCRIPT, *n.* : têbînî.

POSTULANT, *n.* : navkirî nemaze bo rebeniyê.

POSTULATE, *n.* : seretaya binyatî, girîmankarî.

POSTULATE, *vt., i.* : girîman kirin, xwastin.

POSTULATED, *adj.* : daxwazkirî, xwestî.

POSTULATING, *n.* : daxwazkirin.

POSTULATION, *n.* : daxwazkirin.

POSTULATOR, *n.* : girîmankar.

POSTULE, *n.* : pirzik, pizik, rîşik, pizrûk.

POSTURAL, *adj.* : rawestî.

POSTURE, *n.* : mad, bar, rawest, helwêst.

POSTURE, *vt.* : rawest yan helwêst wergirtin.

POSTURER, *n.* : rawestker.

POSTURIZE, *vt., i.* = **POSTURE.**

POST VOCALIC, *adj.* : piştî tîpa nedengdar.

POST WAR, *adj.* : piştî şerî.

POSY, *n.* : neqşa malka helbestê, gul, destikê gulan, çepik.

POT, *n.* : sincik, qap, aman, berûş (beroş), qûşxane, lalîk.

- **BELLIED** : zikmezin.
- **BELLY** : zikmezin.
- **BIG ~** : mencel.
- **BOILER** : karê destketinê (karê hunerî û torî bo diravî).
- **BOY** : meygêr.
- **COOKING ~** : qazan.
- **HOLE** : kûrka liserrê, kûrka zivrekî.
- **HOOK** : çembilê qazanê.
- **HOUSE** : meyxane, meyfiroşgeh.
- **HUNTER** : nêçîrvanê karî yan pîşeyî.
- **HUNTING** : nêçîrvanê pîşeyî.
- **LIQUOR** : avgoşt, avka zerzewatî (metfînî).
- **LUCK** : çi hebit bo xwarinê (bextqazan).
- **PIE** : kadeya goştî, metfîniya goştê mirîşkê yan golikî.
- **ROOST** : goştê çêlê (birajtî paşî kelandî).
- **SHOT** : fîşeka danî : nêçîr bo xwarinê, serinca rexneyî.
- **SMALL ~ (WITH HOLDER)** : mencelok.
- **STILL** : nit, bêlivîn.
- **STONE** : dêndiksabûn.
- **VALIANT** : mestaza.
- **VALOUR** : mestazayî.
- **TO KEEP THE ~ BOILING** : ked kirin, pirs yan kar bi çalakî berdewam kirin.

POT, *vt., i.* : pehtin, kirin nav qazanê de : fîşek berdan yan havêtin.

POTABILITY, *n.* : vexwarinbarî(tî).

POTABLE, *n., adj.* : vexwarinbar, vexwarin.

POTABLENESS, *n.* : vexwarinbarî(tî).

POTAGE, *n.* : giraz yan şorbeya tîr.

POTAMIC, *adj.* : rûbarî.

POTAMOLOGY, *n.* : rûbarîzanî.

POTASH OR POTASS, *n.* : potas (madeyek qilêyî).

- **CAUSTIC ~** : hîdroksîd yan hîdrat ya potasyom.

- **WATER** : vexwarinek firhayîkirî.

POTASSIC, *adj.* : potasyomî.

POTASSIUM, *n.* : potasyom : hêmanek metalî, spî, nerm û qilêyî ye.

POTATION, *n.* : vexwarin, qurt, fir.

POTATO, *n.* : kartol.

- **BEETLE OR BUG** : kîza kartolî.

- **CHIP(S)** : pirtik yan kîzîka kartolî, çips.

POTATORY, *adj.* : vexwarinî.

POTBOIL, *vi.* : karê torî yan hunerî bo diravî kirin (pîşeyî).

POTENCE, *n.* : hêz, çalakî, desthelatî, mêrayî.

POTENCY, *n.* : hêzdarî, karîgerî, çalakî, karîn, qam, hêz, nêrayî, çêbûnî.

POTENT, *adj.* : xurt, hêzdar, çalak, nêr.

POTENTATE, *n.* : xonkar, qiral, şah, fermandar.

POTENTATES, *n.* : giregir.

POTENTIAL, *n., adj.* : mit, erk, erkî, şiyanî.

- **DIFFERENCE** : cudayiya erkî, ciyawaziya erkî.

- **ENERGY** : wizeya mit, ozya mit.

POTENTIALITY, *n.* : şiyanîtî, mitîtî, erkîtî.

POTENTIALLY, *adv.* : bi şiyanî, şiyankî.

POTENTIALIZE, *vt.* : erkî kirin.

POTENTIATE, *vt.* : çalak kirin, qayim kirin, xurt kirin.

POTENTIATED, *adj.* : xurtkirî.

POTENTIATING, *n.* : xurtkirin.

POTENTIATION, *n.* : xurtbûn.

POTENTILLA, *n.* : hêzgiya (giyayê hêzê).

POTENTIOMETER, *n.* : erkpîv, erkpêw.

POTENTIOMETRIC, *adj.* : erkpîvî.

POTENTLY, *adv.* : bi hêzdarî, hêzdarkî.

POTFUL, *adj.* : qazanek (teji qazankê).

POTHER, *n.* : toz yan dûkêla xeniqîn, şaşî, jawe, şepirzeyî, arhan, teqûreq.

POTHER, *vt., i.* : perîşan kirin, şepirze kirin, perîşan bûn, arhan (arihîn).

POTHERB, *n.* : giyayê xwarinê : her giyayê lênanê yan patinê, giyayê tamê.

POTHERED, *adj.* : şepirzekirî.

POTHERING, *n.* : şepirzekirin.

POTICHE, *n.* : guldank yan amanê kirêçî (kaloti).

POTION, *n.* : qurt, firek.

POTLATCH, *n.* : şayî yan mehrecana zivistanê, diyarî.

POTLATCH, *vt.i.* : diyarî dan yan kirin, pêşkêş kirin.

POTOROO, *n.* : mişkekengeroyê difndirêj.

POTSHERD, *n.* : kevneamanê şikestî.

POTSHOT, *n.* : derbê hêsan.

POTTAGE, *n.* : şorbe, giraz.

POTTER, *n.* : qewaq, gosker, pirût.

- **'S CLAY** : (potter's earth) : lîma gilkarî.

- **'S FIELD** : zeviya gilkarî : goristana hejar, kesnezan û tawankaran.

- **'S WHEEL** : çerxa gilkarî.

POTTER, *vi. t.* : gilkarî kirin.

POTTERY, *n.* : kirêç, gilkarî, çînî, ferfûrî, goskerî, gilêne.

POTTING, *n.* : qehfik, gilkarî.

POTTLE, *n.* : nîv gelen : şerabek mestî, selka meyweyî.

POTT'S DISEASE, *n.* : nesaxiya poł : êşa zirava karîteyê piştê.

POTTY, *n.* : bêşûpewerî, negiring, pûç, sincik.

POUCH, *n.* : tûrk, kîsk, çente, berîk, gurz, girjîya bin çavî.

- **OF THE CHEEK** : lam.

POUCH, *vt.i.* : dirav danê, daûran, heban kirin (kirin heban).

POUCHED, *adj.* : hebanî, hebankirî.

POUCHY, *adj.* : hebanî.

POUDRETTE, *n.* : têkiliya gû û rejiyê.

POUFE, *n.* : guliya pirçê, parçeya pufa kirasî.

POULARD(E), *n.* : mirîşka mezin û qelewkirî.

POULPE, *n.* : heştpê.

POULT, *n.* : varik, çîçelok.

POULTERER, *n.* : miîşkfiroş.

POULTICE, *n., vt.* : kemade, koma nermenan, kemade (pate) danan ser pejbûnê yan şûna êşê.

POULTRY, *n.* : kehîbalinde (qaz, werdek, mirîşk ~), perdar, çîneker.

- **LICE** : pembok.

- **MAN** : xudankerê mirîşkan.

POUNCE, *n.* : êrîş, hêriş, penca balindeyî, toza hûra zuhakirinê.

- **BOX** : tozdank.

POUNCE, *vt.i.* : êrîş kirin, toz kirin (merekebî), zuha kirin.

POUNCED, *adj.* : êrîşkirî, tozkirî, gemirandî.

POUNCET BOX, *n.* : qotîka tepka bêhnxweş.

POUNCING, *n.* : tozkirin, êrîşkirin.

POUND, *n.* : pawin (pare, dirav), pawin (pîvana kêşanê), pawana terşî, lêdanek yan kulmek qayim, gov, gem.

- **CAKE** : kiloca yek pawin.

- **FOOLISH** : xirpo.

- **NET** : tora pêkhatî.

- **STERLING** : pawinê înglîzî.

POUND, *vt.* : lê dan, herişandin, kutan, qutan, rêncberî kirin.

POUNDAGE, *n.* : girtin, zîndankirin, baca pawinî.

POUNDAL, *n.* : yekeya hêzê ye.

POUNDER, *n.* : kutek, kutik, mîkut, sîrkut, mêkut.

POUR, *n.* : rištin, barîn, rištin, şelpîn, şerpilîn, rêj, rêtin.

- **POINT** : xalika rištinê.

POUR, *vt.i.* : têkirin, rištin, ro kirin, barîn.

POURED, *adj.* : verêtî, rištî, rijandî, porkirî.

POURED, *p.* **OF POUR** : porkir, rišt, rijiya.

POURING, *n., adj.* : têkirin, verêtin, rijan, darijtin, helrêjan, porkirin, rokirin, rijandin, rištin, rêtin, rijîn, barîn (giran).

POUSSETTE, *n.* : govend.

POUSSETTE, *vi.* : sema yan dawet kirin (govend).

POUSSETTED, *adj.* : semakirî.

POUSSETTING, *n.* : semakirin.

POUSSING, *n.* : çîçeloka mirîşkê (bo xwarinê xudankirî).

POUT, *n.* : masıyek sermezin e.

POUT, *vt.i.* : rûyê xwe tirş kirin.

POUTER, *n.* : texlîtek kotir yan kevok e.

POUTY, *adj.* : rûtirşkirî, zîz.

POVERTY, *n.* : hejarî, jarî, tengjîn, xizanî, jarbûn, rebenî, belengazî, dijgonî, perîşanî, sefîlî.

- **STRICKEN** : hejar, destteng.

POW, *n.* : ser dengê teqînê, peqînê yan lêdanekê.

POWAN, *n.* : gulmasî.

POWDER, *n.* : toz, şore, gejmîrek.

- **BLUE** : rengek şînê vekirî ye.

- **HORN** : qoç yan cerê gejmîrê.

- **MAGAZINE** : embara gejmîrê.

- **METALLURGY** : metalzaniya tozekan.

- **MONKEY** : meymûnê şoreyê : xizmetkarê guhastina şoreyî.

- **ROOM** : jora karê jinan.

- **TUBE** : wezn.

POWDER, *vt.* : toz kirin, hêran.

POWDERED, *adj.* : ardik, arik, hêrayî, piloxe.

POWDERING, *n.* : tozkirin.

POWDER PUFF, *n.* : qedîfeyê tozkirina rûyî.

POWDERY, *adj.* : tozî.

POWER, *n., adj.* : hêz, wize, oz, desthelatî, şiyan, tîn, şên, zorayî, dor, karîn, kanîn, pêkarîn, zor, qam, muxtarî, pergel, zordestî, tiwanayî.

- **IN ~** : li ser hukmî, desthelatdar.

- **THE ABOVE ~** : Xuda (Xweda), Xudê(Xwedê), Xuwa.

- **THE ~ THAT BE** : karbidest, hukimdar, desthelatdar.

POWER, *vt.* : bi hêz kirin, bi êzîng kirin, hêzdar kirin.

POWER BOAT, *n.* : belema bizwênkirî yan makînekirî.

POWER DRIVE, *n.* : êrîşa lezandî bi hêza bizwênê yan makîneyê.

POWER-DRIVEN, *adj.* : amêrsaz, amêrger, xwekar, bizwênhajotî.

POWERED, *adj.* : bizwênkirî, amêrgerî.

POWERFUL, *adj.* : hêzdar, tund, xurt, zorbaz, zordest, dijwar, pît, bihêz.

POWERFULLY, *adv.* : bi hêzdarî, hêzdarkî.

POWER HOUSE, *n.* : kehrebgeh.

POWERLESS, *adj.* : sist, sefîl, qels, lawaz, bêşên, bêhêz.

POWERLESSLY, *adv.* : bi bêhêzî, bêhêzkî.

POWERLESSNESS, *n.* : bêhêzîtî, lawazîtî, bêkare.

POWER PACK, *n.* : koma kargeha hêzê (helhênîn).

POWER PLANT, *n.* : kargeha hêzê (kehrebê).

POWER POLITICS, *n.* : rêzika hêzê (desthelatiyê).

POWER SERIES, *n.* : zincîreyên hêzê.

POWER SHOVEL, *n.* : ramala amêrgerî.

POWER STATION, *n.* : kargeha hêzê (kehrebê).

POW POW, *n.* : oldar yan pijîşkê Hindokên sor.

POX, *n.* : nesaxiya pinîkan (wek xurîkan), ateşek, firengî.

PRACTICABILITY, *n.* : kirdarbarîtî.

PRACTICABLE, *adj.* : kirdarbar.

PRACTICAL, *adj.* : kirdarî, kirdenî.

- **JOKE** : gevezeyî.

- **NURSE** : peristara serhatî.

PRACTICALLY, *adv.* : bi kirdarî, kirdarkî.

PRACTICALNESS, *n.* : kirdarîtî.

PRACTICE OR PRACTISE, *n.* : nerît, pêrabûn, baw, rêzik, meşq, rewişt.

PRACTICE, *vt.* : kirdar kirin, kar kirin.

PRACTICED OR PRACTISED, *adj.* : kirdarkirî, serhatî, pispor.

PRACTICIAN, *n.* : karker.

PRACTISE, *vt.* = **PRACTICE.**

PRACTISED, *adj.* = **PRACTICED.**

PRACTISING, *n.* : kirdar kirin, meşq kirin.

PRACTITIONER, *n.* : pîşekar, karmend.

PRAECOCIAL, *adj.* : balindeyî.

PRAEDIAL, *adj.* : aqarî.

PRAENOMEN, *n.* : navê yekem.

PR(A)E POSTOR, *n.* : dibistana xwemalî.

PRAETOR, *n.* : dadwer (li nik Romanan).

PRAETORIAN, *adj.* : împaratorî.

PROFLUENT, *adj.* : rêjende.

PRAGMATIC, *adj.* : behaneyî, kirdarî.

- **SANCTION** : ferman.

PRAGMATICAL, *adj.* : behaneyî, mehaneyî.

PRAGMATICALLY, *adv.* : bi behaneyî yan mehaneyî.

PRAGMATISM, *n.* : behaneyîtî, mehaneyîtî.

PRAGMATIST, *n.* : behanegir, mehanekar.

PRAGMATISTIC, *adj.* : behangerî, behaneyî.

PRAGMATIZE, *vt.* : behane kirin, mehane kirin.

PRAIRIE, *n.* : mêrg, çol, deşt.

- **BREAKER** : gêsinê deştan yan mêrgan.

- **CHICKEN** : mirîşka deştan : (texlîtek mirîşka emerîkanî ye).

- **DOG** : seyê mêrgan : canewerek kirinde yê emerîkanî ye.

- **SCHOONER OR WAGON** : erebaneya deştan yan mêrgan.

PRAISE, *n.* : pesn, fort, zort, aferîn, stayiş, qepe.

- **FALSE ~** : fort.

PRAISE, *vt.* : pesn kirin.

PRAISED, *adj.* : pesinkirî.

PRAISER, *n.* : pesinker, pesindar (yan pesinkar).

PRAISING, *n.* : pesinkirin, pesandin.

PRAISEWORTHILY, *adv.* : bi pesindarî.

PRAISEWORTHINESS, *n.* : pesindarîtî.

PRAISEWORTHY, *adj.* : pesindar.

PRAKRIT, *n.* : zaravê bakur û navîna Hindistanê.

PRALINE, *n.* : texlîtek şekirok.

PRALL TRILLER, *n.* : rawestana awazek mûzîqeyî nivîsî : lezîn paşî awazek li ser re.

PRAM, *n.* : erebaneya zarokan.

PRANCE, *n.* : bazdan, fêz, fort, lîtik.

PRANCE, *vi.t.* : bazdan, dawet kirin, lîtik havêtin.

PRANCED, *adv.* : bazdayî, lîtikhavêtî.

PRANCER, *n.* : fêzkar.

PRANCING, *n.* : fort.

PRANDIAL, *adj.* : firavînî.

PRANG, *n., vt.* : vêketin, vêketin.

PRANK, *n.* : yarî, finaz.

PRANK, *vt.i.* : xemilandin.

PRANKFUL, *adj.* : finazkar.

PRANKISH, *adj.* : tiranekerî, finazî, yarîkerî.

PRANKISHLY, *adv.* : bi finazî, finazkî.

PRANKISHNESS, *n.* : finazîtî.

PRANKSTER, *n.* : yarîker.

PRASE, *n.* : berek hêja ye.

PRASEODYMIUM, *n.* : hêmanek kanî yan metalî ye jî zincîreya lantandî.

PRATE, *n.* : çenebazî, pirbêjî.

PRATE, *vi.t.* : çenebazî kirin, pirbêjî kirin.

PRATED, *adj.* : pirbêjîkirî.

PRATER, *n.* : çenebaz, pirbêj.

PRATFALL, *n.* : çewtiya gêre.

PRATING, *n.* : pirbêjîkirin.

PRATINCOLE, *n.* : balindeyek wek çûçikê ye.

PRATIQUE, *n.* : rêdana dan û standinê li gel bendergehê.

PRATTLE, *n.* : eletewş, pirbêjî, kelevajî, çenebazî.

PRATTLE, *vi., t.* : pirbêjî kirin, çenebazî kirin.

PRATTLED, *adj.* : pirbêj.

PRATTLER, *n.* : devşîl, çenebaz, pelpelo.

PRATTLING, *adj.* : pirbêjî, pelpel, pitat, pûçbêjî, çenebazî, devşîlî.

PRAVITY, *n.* : devî.

PRAWN, *n.* : kêça deryayî, robyan.

PRAWN, *vi.* : robyan girtin.

PRAWNER, *n.* : robyangir (wek masîgirî).

PRAXIS, *n.* : meşq, rahînan.

PRAY, *vt., i.* : nivêj kirin.

PRAYER, *n.* : nivêj, nimêj, nuwêj, lavayî, lavahî.

- **BEADS** : tizbî.
- **LEADER** : rêberê nivêjê, nivêjber, pêşnivêj.
- **NICHE** : nivêjgeh.
- **ROOM** : xaneqa.
- **RUG** : şemilk.

PRAYER BOOK, *n.* : kitêba nivêjan.

PRAYERFUL, *adj.* : nivêjdar.

PRAYERLESS, *adj.* : bênivêj.

PRAYING, *n.* : nivêjkirin.

- **PAST ~ FOR** : bêhîvî (çûyî, naveresit).

PRE-, *pref.* : pêşgir e ko berî ye.

PRE-CAST, *adj.* : berî dariştinê (çimento).

PRE-ELECTION : berî helbijartinê.

PRE-ENGAGEMENT : berî dezgiriyê.

PRE-EXISTENCE : berî hebûnê.

PRE-HISTORIC : berî dîrokê.

PRE-PERCEPTION : berî têgehiştinê.

PREACH, *vi.t.* : pend kirin.

- **TO ~ DOWN** : daşikandin, mit kirin (bi pendî).

PREACHABLE, *adj.* : pend bar.

PREACHER, *n.* : amojgar, mûçkar, reben, pendiyar, pêşgo, oldar.

PREACHIFY, *vi.* : pend kirin (mirûsî).

PREACHING, *n.* : temî, pendiyarî.

PREACHMENT, *n.* : pendkirin (mirûsî).

PREACHY, *adj.* : pendxwaz.

PREADOLESCENT, *adj.* : pêşherzekar, pêşsîpe.

PREAMBLE, *n.* : pêşgotin, pêşekî, berahî.

PREAMBLE, *vi.* : pêşekî nivîsîn.

PREARRANGE (MENT), *n.* : pêşrêkxistin.

PREATOMIC, *adj.* : pêşgerdîleyî.

PREAUDIENCE, *n.* : mafê parêzeriyê pêş bihîstinê.

PREAXIAL, *adj.* : ber yan pêştewere.

PREBEND, *n.* : oldar, mûçeyê oldarî, bexşa dêrê.

PREPENDARY, *n.* : oldarê bimûçe, oldarê avrûyî.

PRECANCEL, *vt.* : helweşandin yan rakirin (berî bi karînanê).

PRECANCEROUS, *adj.* : pêşpenceşêr (penceşêrbar).

PRECARIOUS, *adj.* : xilole, leqîn, gumandar, metirsî, nehedar, neqayim, neseqamgîr.

- **LIFE** : jiyana bêhedarî.
- **LIVING** : jiyana bêhedarî.

PRECARIOUSLY, *adv.* : bi xiloleyî, bi metirsî.

PRECARIOUSNESS, *n.* : xiloleyîtî, metirsîtî.

PRECATIVE, *adj.* : lavayî, hîvîdar.

PRECATORY, *adj.* : hîvîdar, lavayî (spardeyî).

- **TRUST** : peyiva desteber.

- **WORDS** : hîvî ko tiştek çêbit.

PRECAUTION, *n.* : hişyarî, wuryayî, parêz, haş, hay, qayimekarî.

PRECAUTIONARY OR PRECAUTIONAL, *adj.* : parêzî.

PRECAUTIOUS, *adj.* : wurya, hişyar, parêzî.

PRECEDE, *vt.i.* : serkeftin (paye), pêşkeftin, berî hatin, destpêkirin.

PRECEDED, *adj.* : pêşxistî.

PRECEDENCE, *n.* : pêşkî, pêşîn, berahî.

PRECEDENCY, *n.* : pêşkî, berahî.

PRECEDENT, *n., adj.* : pêşberîn, rabirde, pêşkî.

PRECENTED, *adj.* : pêşkîkirî.

PRECEDING, *adj.* : berî, pêşî, pêşxistî.

PRECENSOR, *vt.* : berê xwe dan, temaşe kirin (temaşekirina filmî berî bo xelkê nîşandanê).

PRECENTOR, *n.* : serekdengbêjê dêrê.

PRECENTORSHIP, *n.* : serekdengbêjî.

PRECEPT, *n.* : ferman, pend, sereta, rasipar, fêrkirina sincî.

PRECEPTIVE, *adj.* : hînkirinî, fêrkirinî.

PRECEPTOR, *n.* : mamosta, hînker, fêrker, seyda.

PRECEPTORIAL, *adj.* : hînkerî.

PRECEPTORSHIP, *n.* : hînkerîtî.

PRECEPTORY, *n.* : hînkerî.

PRECEPTRESS, *n.* : hînker, fêrker (mê).

PRECESSION, *n.* : pêşkirin.

PRECESSIONAL, *adj.* : pêşkirinî.

PRECINCT, *n.* : tax, gerek, dever (bo helbijartinê), tûxîb.

PRECIOSITY, *n.* : zimanhilîtî.

PRECIOUS, *adj., adv.* : giran, bihadar, binirx, kaw, berketî, nirxdar, pirbiha, bihadar, hêja, rûbaz.

- **METALS** : metalên hêja.

- **STONE** : berê hêja.

PRECIOUSLY, *adv.* : bi nirxdarî, bihakî.

PRECIOUSNESS, *n.* : nirxdarîtî, bihadarîtî.

PRECIPICE, *n.* : zang, kendal, şax, teht.

PRECIPITABILITY, *n.* : nîştebarîtî.

PRECIPITABLE, *adj.* : nîştebar.

PRECIPITANCE, *n.* : nîşte.

PRECIPITANCY, *n.* : nîşte.

PRECIPITANT, *adj.* : nîştêner.

PRECIPITANTLY, *adv.* : bi nîştenêrî.

PRECIPITATE, *n.* : nîşte, lezo, nîşto, pirk.

PRECIPITATED, *adj.* : nîştebûyî, nîşteyî.

PRECIPITATENESS, *n.* : nîştbûn, holî.

PRECIPITATING, *n.* : nîştokirin.

PRECIPITATION, *n.* : nîştin, nîşte.

PRECIPITATOR, *n.* : nîşteker.

PRECIPITIN, *n.* : leşê bergirê nîşteker, leşê dijmîkrob ko di xwînê de peyda dibit, pîştî qutanê û madeyên nîşte nîv spîlkî çêdikit.

PRECIPITIOUS, *adj.* : nişîviya tîj, hol.

PRECIPITIOUSNESS, *n.* : holîtî.

PRECIS, *n.* : kurtî, kurte, puxte.

PRECIS, *vt.* : kurt kirin.

PRECISE, *adj.* : rast, hûr, wurd.

PRECISELY, *adv.* : bewurdî, bi siftî, bi hûrî, bi rastî, siftekî.

PRECISENESS, *n.* : siftîtî.

PRECISIAN, *n.* : vebirrî.

PRECISIANISM, *n., adj.* : vebirrîtî.

PRECISION, *n., adj.* : rastî, hûrî, wurdî, qayim, pêtbûn.

PRECLINICAL, *adj.* : berî diyarbûna nîşanên nesaxiya nivînî.

PRECLUDE, *vt.* : gîro kirin, qedexe kirin, hînan der, dûre kirin, derxistin.

PRECLUSIVE, *adj.* : gîro, qedexe, berbest.

PRECLUSIVELY, *adv.* : bi berbestî, berbestkî.

PRECOCIAL, *adj.* : şiyaniya çalakiya serxwebûn.

PRECOCIOUS, *adj.* : zûwerar, zûberdayî (helez), zûçêbûyî, berî demî gehiştî.

PRECOCIOUSLY, *adv.* : zû werarî yan gehiştî, zûwerarkî.

PRECOCIOUSNESS, *n.* : zûgehiştin.

PRECOGNITION, *n.* : dûrbînî, dûrdîtin.

PRECONCEIVE, *vt.* : pêşhizir kirin.

PRECONCEPTION, *n.* : pêşhizirkirin, pêşbiryarî.

PRECONCERT, *vt.* : pêş pêk hatin.

PRECONDITION, *n., vt.* : merc, pêşlêkdan.

PRECOOK, *vt.* : pêş pehtin.

PRECRITICAL, *adj.* : pêştengavî.

PRECURSOR, *n.* : mizgîn, gef, pêşî.

PRECURSORY, *adj.* : mizgîndar, gefdar, destpêkî.

PREDACEOUS OR PREDACIOUS, *adj.* = **PREDATORY.**

PREDACITY, *n.* : dirrî, rawirî, cinawirî.

PREDATE, *vt.* : pêş yan berî hatin.

PREDATION, *n.* : rawirî.

PREDATOR, *n.* : rawir, cinawir.

PREDATORIAL, *adj.* : rawirî.

PREDATORY, *adj.* : rawirî.

- **ANIMAL** : rawir.

PREDECEASE, *vt.i.* : berî yan pêşekî mirin (berî mirovek dî).

PREDECEASED, *adj.* : berî mirî.

PREDECEASING, *n.* : berî mirin.

PREDECESSOR, *n.* : pêşîn.

PREDESIGNATE, *vt.* : pêş bijartin.

PREDESTINARIAN, *n., adj.* : pêşbiryardanî, qederî.

PREDESTINARIANISM, *n.* : qeder, pêşbiryardayîtî, berî biryardarîtî.

PREDESTINATE, *adj., vt.* : pêşbiryardayî, pêşbiryarkirî.

PREDESTINATING, *n.* : pêşbiryarkirin.

PREDESTINATION, *n.* : pêşbiryardan, pêşbiryarkirin, qeder.

PREDESTINE, *vt.* = **PREDESTINATE.**

PREDETERMINATE, *adj.* : pêşbiryardayî.

PREDETERMINATION, *n.* : pêşbiryardan, qeder.

PREDETERMINE, *vt.* : pêşbiryar dan.

PREDETERMINER, *n.* : rastkerê navîn.

PREDIABETES, *n.* : berî şekirmîzî (pêşnîşan).

PREDIABETIC, *adj.* : nesaxê berî şekirmîzî.

PREDIAL, *adj.* : gundî, qarî.

PREDICABILITY, *n.* : selmênbarî.

PREDICABLE, *adj.* : selmênbar.

PREDICAMENT, *n.* : tengavî, berveketin, têgîrane, çîn, gor, cor, texlît, tûş.

PREDICAMENTAL, *adj.* : tengaviyî.

PREDICANT, *n., adj.* : pendiyar.

PREDICATE, *n., adj.* : selmandî, selmandin, selmênraw.

PREDICATE, *vt.* : selmênîn, nîşan kirin, binyat dike.

PREDICATED, *adj.* : selmênraw, selmandî, têrker.

- **SENTENCE** : hevoka têrkerî.

PREDICATING, *n.* : nîşankirin, binyatkirin.

PREDICATION, *n.* : selmandin.

PREDICATIVE, *adj.* : selmandî, dûpatkirî, dupatî.

PREDICATORY, *adj.* : pendî.

PREDICT, *vt.* : berbîn kirin, vegotin, pêşbînî kirin (berî dîtin).

PREDICTABILITY, *n.* : berbînbarî(tî).

PREDICTABLE, *adj.* : berbînbar.

PREDICTABLY, *adv.* : bi berbînî, berbînkî, pêşbînkî.

PREDICTED, *adj.* : berbînkirî, vegotî, pêşbînkirî.

PREDICTING, *n.* : pêşbînî, berbînî.

PREDICTIVE, *adj.* : berbîndar.

PREDICTIVELY, *adv.* : bi berbîndarî, berbîndarkî.

PREDICTION, *n.* : pêşbînkirin, berbêjî, xeftbêjî, vegotin, bergotin, berbînî, pêşbînî.

PREDICTOR, *n.* : berbêj, xeftbêj, berbîn, pêşbîn.

PREDIGEST, *vt.* (pê) givêrtin.

PREDIGESTION, *n.* : pê givêrtin.

PREDILECTION, *n.* : hewes, lagîrî.

PREDISPOSE, *vt.* : xwaza kirin.

PREDISPOSITION, *n.* : lêkdan, amadebûn.

PREDNISONE, *n.* : dermanek wek (kortîzon) lê xurtir e.

PREDOMINANCE, *n.* : raserbûn, zalî.

PREDOMINANCY, *n.* : zalî, zalbûn.

PREDOMINANT, *adj.* : zal, baw.

PREDOMINANTLY, *adv.* : bi zalî, zalkî.

PREDOMINATE, *adj.* = **PREDOMINANT.**

PREDOMINATE, *vi.* : zal bûn.

PREDOMINATION, *n.* : zalbûnî, zalî.

PREDOMINATIVELY, *adj.* : bi zaldarî, zaldarkî.

PREE, *vt.* : seh kirin, tam kirin.

PREED, *adj.* : sehkirî, tamkirî.

PREEING, *n.* : sehkirin, tamkirin.

PRE-EMERGENCE, *n.* : berî derketina helezê tovî.

PRE-EMINENCE, *n.* : nayabî.

PRE-EMINENT, *adj.* : nayab.

PRE-EMINENTLY, *adv.* : bi nayabî, nayabkî.

PRE-EMPT, *vt.i.* : pêşdagîr kirin (bo kirînê û xudaniyê).

PRE-EMPTION, *n.* : mafê pêş dagîriyê.

PRE-EMPTIVE, *adj.* : parêzî, pêş dagîrî, pêşdagîrdar.

PRE-EMPTOR, *n.* : pêşdagîrker.

PRE-EMPTIVELY, *adv.* : bi pêş dagîrî yan parêzî, pêşparêzkî.

PREEN, *vt., n.* : law kirin, perî (bi niklî) rast kirin, serfirazî kirin, karê xwe kirin, sinceq (biroş).

- **GLAND** : toşpî yan livîka bin dûvikê balindeyî).

PRE-EXILIAN, *adj.* : pêş sirgunî.

PRE-EXIST, *vi., t.* : pêş hebûn.

PRE-EXISTENCE, *n.* : pêş bûnê yan hebûnê.

PRE-EXISTENT, *adj.* : pêşbûnî.

PRE-FAB, *n.* : avahiyê pêş (berî) çêkirî (ava kirin).

PRE-FABRICATE, *vt.* : pêş çêkirin (ava kirin).

PRE-FABRICATION, *n.* : pêşçêkirin (avakirin).

PREFACE, *n.* : pêşekî, pêşgotin, berahî, sereta, serrû.

PREFACE, *vt.i.* : pêşekî kirin (dinivîsit), pêşgotin nivîsîn.

PREFACED, *adj.* : pêşekîkirî.

PREFACER, *n.* : pêşekîker.

PREFACING, *n.* : pêşekîkirin.

PREFATENAL, *adj.* = **PREFATORY.**

PREFATORY, *adj.* : beramber, destpêkî.

PREFECT, *n.* : zêrevan, serperişt, kardarê balbazî, fermanrewayê Romayî.

- **APOSTOLIC** : kardarê peyamberî.

PREFACTORAL OR PREFECTORIAL, *adj.* : zêrevanî, deverî, fermanrewayî.

PREFECTORIAL, *adj.* : deverî.

PREFECTURAL, *adj.* = **PREFECTORIAL.**

PREFECTURE, *n.* : dever, karê parêzkarî, ostan, karê parêzgerî.

PREFER, *vt.* : hevyaz kirin.

PREFERABILITY, *n.* : hevyazbarî(tî).

PREFERABLE, *adj.* : hevyazbar.

PREFERABLY, *adv.* : bi hevyazbarî, hevyazbarkî.

PREFERENCE, *n.* : hevyaz, pesindkirin.

- **BOND** : qoçana hevyaz.
- **SHARE** : behra hevyaz.
- **STOCK** : qoçana hevyaz.

PREFERENTIAL, *adj.* : hevyazî.

PREFERENTIALLY, *adv.* : bi hevyazî.

PREFERMENT, *n.* : pêşxistin, hevyaz.

PREFERRED, *adj.* : hevyazkirî.

- **DEBT** : deynê hevyaz (pêşî standin).
- **STOCK** : beşê hevyaz.

PREFERRING, *n.* : hevyazkirin.

PREFIGURATION, *n.* : pêşwênekirin.

PREFIGURE, *vt.* : pêşwêne kirin, aşop kirin.

PREFIGUREMENT, *n.* : pêşwênekirin.

PREFIX, *n.* : pêşgir, pêşko.

PREFIXION, *n.* : pêşgirî.

PREFLIGHT, *n.* : pêşfirîn.

PREFORM, *vt.* : pêş çêkirin.

PREFORMATION, *n.* : pêşçêkirin : dîtaneya ko hemû endamên pizî pêş çêkirîne di nav tovî de.

PREFORMATIVE, *n., adj.* : pêşçêbûnî, pêşçêbûndar.

PREFRONTAL, *adj.* : pêşberahî, pêşber.

PREGNABLE, *adj.* : têreçûnbar, neasê.

PREGNANCY, *n.* : bitiştî, zikpirî, avisî.

PREGNANT, *adj.* : bitişt, bizik, pir(r), bizar, zar, avis, hamîle.

PREGNANTLY, *adv.* : bi avisî, aviskî.

PREHEAT, *vt.* : pêş germ kirin.

PREHENSIBLE, *adj.* : girtinî (çêkirî bo girtina tiştekê).

PREHENSILITY, *n.* : girtinîtî.

PREHENSION, *n.* : girtin, têgehiştin, sehkirin.

PREHISTORIC, *adj.* : pêşdîrokî, pêşmêjûyî.

PREHISTORY, *n.* : pêşdîrok, pêşmêjû.

PREHOMINID, *n.* : seretayê wek mirovê nemayî.

PRE-IGNITION, *n.* : pêşrivînkirin, pêşdadan.

PRE JUDGE, *vt.* : pêş biryar dan.

PREJUDGMENT, *n.* : pêşbiryardan.

PREJUDICATION, *n.* : pêşbiryardan.

PREJUDICE, *n.* : pêşbiryarî.

- **TO THE ~ OF SOMEBODY'S RIGHTS** : ko ziyan gehandin mafê filanî.
- **WITHOUT ~** : bê pêşbiryarî.

PREJUDICE, *vt.* : pêşbiryar kirin.

PREJUDICED, *adj.* : pêşbiryar (kirî).

PREJUDICIAL, *adj.* : pêşbiryar.

PREJUDICIALNESS, *n.* : pêşbiryarîtî.

PREJUDICIALLY, *adv.* : bi pêşbiryarî, pêşbiryarkî.

PREJUDICING, *n.* : pêşbiryarkirin.

PREJUDICIOUS, *adj.* : ziyandar.

PRELACY, *n.* : kar yan şûnkarê metranî, desteka metranan, hikûmeta metranan.

PRELATE, *n.* : petrek, sermetran, oldarê mezinê dêrê.

PRELATESS, *n.* : seroka dêra rebenan.

PRELATIC(AL), *adj.* : metranî, petrekî.

PRELATICALLY, *adv.* : bi metranî, metrankî.

PRELATIZE, *vt.* : dêrê danan ber hukmê petrekî.

PRELATURE, *n.* : desthelatiya metranî.

PRELECT, *vi.* : gotar gotin, axiftin.

PRELECTION, *n.* : gotar, axiftin.

PRELECTOR, *n.* : gotarkar.

PRELIBATION, *n.* = **FORETASTE.**

PRELIMINARILY, *adv.* : bi destpêkî, destpêkkî.

PRELIMINARY, *n., adj.* : seretayî, destpêkî.

- **TAILORING** : şêlandin.

PRELITERATE, *adj.* : pêşnivîsînî.

PRELUDE, *n.* : pêşekî, berahî.

PRELUDE, *vt. i.* : dest pê kirin (bi pêşekiya mûzîqeyî), pêşkiya mûzîqeyî lê dan.

PRELUDED, *adj.* : destpêkirî.

PRELUDIAL, *adj.* : pêşekiyî.

PRELUDING, *n.* : destpêkirin.

PRELUDIZE, *vt.* : pêşekî kirin.

PRELUSION, *n.* : pêşekî, berahî, destpêk.

PRELUSIVE, *adj.* : destpêkî.

PRELUSIVELY, *adv.* : bi destpêkî.

PREMATING, *n.* (**FOR ANIMALS**) guhnêl.

PREMATURE, *adj.* : pêşdem, negehiştî, kavişkî.

- **BABY** : zarokê berî demî bûyî.

- **BIRTH** : kavişkî.

PREMATURELY, *adv.* : bi kavişkî, kavişkkî.

PREMATURENESS, *n.* : kavişkîtî.

PREMATURITY, *n.* : kavişkîtî.

PREMEDIAN OR PREMEDIAL, *adj.* : nîvleşî.

PREMEDICAL, *adj.* : pêşpijîşkî (xwendin).

PREMEDITATE, *vt.* : raman kirin.

PREMEDITATED, *adj.* : ramankirî, hizirkirî, qestî.

PREMEDITATEDLY, *adv.* : bi qestî, bi ramanî, ramankî.

PREMEDITATOR, *n.* : ramanker.

PREMEDITATION, *n.* : ramankirin.

PREMEDITATIVE, *adj.* : ramandar.

PREMEDITATIVELY, *adv.* : bi ramandarî.

PREMENSTRUAL, *adj.* : berî yan pêş mehikî.

PREMENSTRUALLY, *adv.* : bi pêşmehikî, pêşmehikkî.

PREMIER, *n., adj.* : serekwezîr.

PREMIER, *n., adj.* : yekem pêşkêşkirin (şano, sîneme).

PREMIER, *vt.i.* : yekem car pêşkêş kirin (şano, sîneme).

PREMIERED, *adj.* : (yekem car) pêşkêşkirî yan nîşandayî.

PREMIERING, *n.* : nîşandan (yekem car).

PREMIERSHIP, *n.* : serekwezîrî.

PREMILLENARIAN, *n.* : bawermendê ko hatina duwema Îsayî dê berî rojgarê hezarî bit.

PREMILLENNIAL, *adj.* : pêwandîdarê pêşrojgarê hezarî.

PREMILLENNIALISM, *n.* : baweriya ko hatina Îsayî dê berî rojgarê hezarî bit.

PREMISE, *n.* : girîmankarî, avahî, binyat, pêşekiya jîrbêjî.

PREMISE, *vt.* : girîman kirin, pêşekiya jîrbêjî kirin.

PREMISING, *n.* : girîmankirin.

PREMISS, *n.* : gotina berê ko gotinek dî nîşan dikit.

PREMIUM, *n.* : xelat, padaşt, diyarî, beşa dabînkirinê, awarte.

- **AT A ~** : hêja, giran, ji bîhayê asayî pitir e.

- **TO PUT A ~ ON** : xurt kirin.

PREMIX, *vt.* : pêş têkil kirin (berî bi kar înanê).

PREMOLAR, *n., adj.* : pêşdidanên hêranê yan xirê.

PREMONISH, *vt.i.* : pêşageh kirin.

PREMONITION, *n.* : pêşagehkirin, diltepî.

PREMONITOR, *n.* : pêşagehker.

PREMONITORILY, *adv.* : bi pêşagehî, pêşagehkî.

PREMONITORY, *adj.* : pêşagehî.

PREMORSE, *adj.* : dûmahî (ser) birrî (helez).

PREMUNE, *adj.* : pêşparêz.

PREMUNITION, *n.* : pêşparêzî.

PRENAME, *n.* : yekem nav.

PRENATAL, *adj.* : pêşzayîn.

PRENOMEN, *n.* = **PRAENOMEN.**

PRENOTION, *n.* : hewes, weswas, diltepî, xûlya.

PRENTICE, *n.* = **APPRENTICE.**

PREOCCUPANCY, *n.* : mijûlbûn.

PREOCCUPATION, *n.* : mijûlî, pêşbiryarî, kar, berî nişînî.

PREOCCUPIED, *adj.* : mijûl.

PREOPERATIVE, *adj.* : pêşkirdarî (nijdarî).

PREOCCUPY, *vt.* : mijûl bûn.

PREORBITAL, *adj.* : pêşgerî, pêşxûlgehî.

PREORDAIN, *vt.* : pêşbiryar kirin.

PREORDAINED, *adj.* : pêşbiryardayî.

PREORDAINMENT, *n.* : pêşbiryardan.

PREORDINATION, *n.* = **PREORDAINMENT.**

PREP, *vi., t.* : lêk dan, (li dibistana amadeyî) xwandin.

PREPAID, *adj.* : pêşînekirî.

PREPARATION, *n.* : lêkdan, amadekirin, karkirin, şayandin, vegurizîn, pêkhînan, amadebûn, amadeyî, karûbar, xweşkirin.

PREPARATIVE, *n., adj.* : amadeyî, lêkdayî, lêkdanî.

PREPARATIVELY, *adv.* : bi lêkdanî, lêkdankî.

PREPARATIVELY, *adv.* : bi lêkdanî, lêkdankî, amadekî.

PREPARATORY, *n., adj.* : lêkdanî, amadeyî, xweşkirin.

- **SCHOOL** : dibistana amadeyî.

PREPARE, *vt.i.* : lêk dan, amade kirin, vegurizîn, pêk hînan, pêk hatin.

PREPARED, *adj.* : amade, vegurizî, şaşbûn, hazir, şazkirî, têzbûyî, têz, kare, karkirî, berdest.

PREPARED FOR TILLAGE : bercot.

PREPAREDLY, *adv.* : bi amadeyî, amadekî.

PREPAREDNESS, *n.* : karûbar, lêkdan, lezda, amadeyîtî.

PREPARING, *n.* : têzkirin, lêkdan, sazkirin, pêkhînan, amadekirin, xweşkirin.

PREPAY, *vt.* : pêşîne dan.

PREPAYING, *n.* : pêşînedan.

PREPAYMENT, *n.* : pêşîne.

PREPENCE, *n.* : niyazî, qestî.

PREPENSELY, *adv.* : bi qestî, biryarkî.

PREPONDERANCE, *n.* : zalbûn, bawbûn .

PREPONDERANCY, *n.* = **PREPONDERANCE.**

PREPONDERANT, *adj.* : zal, baw.

PREPONDERANTLY, *adv.* : bi zalî, zalkî.

PREPONDERATE, *vi.* : zal bûn.

PREPONDERATED, *adj.* : zalbûyî.

PREPONDERATING, *n.* : zalbûn.

PREPOSITION, *n.* : daçek, bernav.

PREPOSITIONAL, *adj.* : daçekî.

PREPOSITIVE, *adj.* : pêşgirî.

PREPOSSESS, *vt.* : hewesî kirin, dilgir kirin, pêşbiryar kirin.

PREPOSSESSING, *adj.* : dilgir.

PREPOSSESSINGLY, *adv.* : bi dilgirî, dilgirkî.

PREPOSSESSINGNESS, *n.* : dilgirîtî.

PREPOSSESSION, *n.* : pêşbiryarî.

PREPOSTEROUS, *adj.* : dûre, nejîrbêj.

PREPOSTEROUSLY, *adv.* : bi dûreyî, dûreykî.

PREPOSTEROUSNESS, *n.* : dûreyîtî, nejîrbêjîti.

PREPOTENCE, *n.* : têr yan pir hêzdarî.

PREPOTENCY, *n.* : pirhêzdarî.

PREPOTENT, *adj.* : pirhêzdar.

PREPOTENTLY, *adv.* : bi pirhêzdarî, pirhêzdarkî.

PRE PREFERENCE, *n.* : pêşbehrên hevyaz.

PREPRINT, *n.* : pêşçapkirinê (bo belav kirinê), çapa berî belavkirinê.

PREPUBERAL, *adj.* : pêşherzekar yan sîpe.

PREPUBERTY, *n.* : pêş (berî) herzekarî yan sîpeyî.

PREPUBESCENCE, *n.* : pêşherzekarî, pêşsîpeyî.

PREPUBESCENT, *adj.* : pêşherzekar, pêşsîpe.

PREPUCE, *n.* : çermê pêşiyê, çermê dûmahiya kîrî (serî).

PREPUTIAL, *adj.* : pêwendîdarê çermê serê kîrî.

PRE RECORD, *vt.* : pêştomar kirin.

PRE REGISTRATION, *n.* : pêştomarkirin.

PREREQUISIT, *n., adj.* : pêviyayî, merec, gerekî, pêwîstî, pêviyan, pêwîstin.

PREROGATIVE, *n., adj.* : maf.

PRESAGE, *n.* : mizgînî, gef, hişa hindurî, hişkirin, berbînkirin, agehî.

PRESAGED, *adj.* : agehkirî.

PRESAGING, *n.* : agehkirin.

PRESBY(O)-, *pref.* : pêşgir e ko pîrî ye.

PRESBYOPIA, *n.* : pîrdîtin yan bînîn.

PRESBYTER, *n.* : oldar, qeşe.

PRESBYTERAL, *adj.* : pîrekî.

PRESBYTERATE, *n.* : pîrê dêrê, kar yan şûnkarê oldarî, desteka oldar yan pîrên dêrê.

PRESBYTERSHIP, *n.* : pîrkarî.

PRESBYTERIAN, *n., adj.* : pîrekî, pîrkarî : endamê dêrek piroti ko pîrên yeksane û helbijartî kardariya dêrê dikin.

PRESBYTERIANISM, *n.* : pîrekîtî : rêzika dêra ko pîrekên yeksan û helbijartî kardariya dêrê dikin.

PRESBYTERY, *n.* : civata dêra pîrekî, mala oldarî, parçeya dêrê bo oldarên kara.

PRESCHOOL, *n.* : pêşdibistan, zarokistan.

PRESCIENCE, *n.* : pêşbînî, pêşzanî, dûrbînî.

PRESCIENT, *adj.* : dûrbîn, pêşzan.

PRESCIENTIFIC, *adj.* : pêşzanyarî.

PRESCIND, *vt.i.* : guh nedan, birrîn (berî demî yan nişkî).

PRESCORE, *vt.* : pêştomar kirin (dengî).

PRESCRIBE, *vt.i.* : ferman kirin, derman (bo nesaxî) nivîsîn yan bijartin, mafê bi kar înanê xwastin, maf keftin (ji ber borîna demî).

PRESCRIBED, *adj.* : fermanker, çareker, nivîserê dermanî yan derman nivîsîn.

PRESCRIPT, *n.* : ferman, qanûn, binik.

PRESCRIPTION, *n.* : mafê demborînê (kevnbûnê), rêzikdanan, ferman, nivîsîna dermanî, dermanê pijişkî nivîsî (bo nesaxî).

PRESCRIPTIVE, *adj.* : rêberî, fermanî, kutekî, demborînî (kevnbûnî).

PRESELECT, *vt.* : pêş helbijartin.

PRESELECTION, *n.* : pêşbijartin.

PRESELECTIVE, *adj.* : pêşbijartî.

PRESENCE, *n.* : pêşber, pêşçavî, pêşçav, berçav, hentes.

- **IN THE ~ OF** : li ber çavê ...., di hizûra...

- **CHAMBER** : jora pêşwaziyê.

- **OF MIND** : jîrî, hişyarî, bi hişî.

PRESENT, *n., adj.* : niho, noke, êstekî, berçav, dan, pêşkêş, diyarî, demê niho, raneburdû, bero, amade, hazir, ayînde, pêşkêş, dayîn, êste, xelat, bexşandin, perwe, şabaş.

- **BY THESE ~** : bi van peyivan yan belgenameyan.

- **FOR THE ~** : demdarî, niho.

PESENT, *vt.i.* : pêşkêş kirin.

- **ARMS!** : çek silav bike, çek pêşkêş bike!.

- **TO ~ WITH** : pêşkêş kirin.

PRESENTABILITY, *n.* : çaknijyarîtî, lawîtî, tazeyîtî.

PRESENTABLE, *adj.* : çaknijyar, taze, law.

PRESENTABLENESS, *n.* : tazeyîtî.

PRESENTATION, *n.* : pêşkêşkirin, berxistek, dadgerîn, pengizandin, pêşînan, aheng, bexşîn, diyarîkirin, ruquçandin.

PRESENTATIONAL, *adj.* : pêşkêşkirinî.

PRESENTATIONALISM, *n.* : hizir yan baweriya ko bi têgehiştinê hiş di cih de heyberî dinasit, pêşkêşkirinîtî.

PRESENTATIONALIST, *n.* : bawermendê pêşkêşkirinîtiyê.

PRESENTATIONISM, *n.* : baweriya ko li têgehiştinê, hizir di cih de heyberî dîtin.

PRESENTATIVE, *adj.* : ji mafê pêşkêşkirinê, pêşkêşkiriniya hizrekê (bo hiş e).

PRESENT-DAY, *adj.* = **CURRENT.**

PRESENTED, *adj.* : diyarîkirî, ruquçandî.

PRESENTEE, *n.* : oldarê pêşkêşkirî, mirovê pesindkirî bo karî, mirovê li şanişînê pêşkêşkirî.

PRESENTIENT, *adj.* : pêjinî, hişdar (hindurî).

PRESENTIMENT, *n.* : pêjin.

PRESENTING, *n.* : pêşkêşkirin, pêşînan, diyarîkirin.

PRESENTIVE, *adj.* : pêşkêşdar : pêwendîdarê peyiva ko heyberê yan hizrê êkser pêşkêşî hişî dikit.

PRESENTLY, *adv.* : niho, zû, di cih de, noke, nêzîk.

PRESENTMENT, *n.* : sûsekirdin, ruquçandin.

PRESENTNESS, *n.* : berçavîtî.

PRESENT PARTICIPLE, *n.* : navê karan.

PRESENT PERFECT, *n.* : karê tekûzê niho.

PRESENT TENSE, *n.* : niho (hevok).

PRESERVABILITY, *n.* : parêzbarîtî.

PRESERVABLE, *adj.* : parêzbar.

PRESERVATION, *n.* : parêz, parastin, hilxistin.

PRESERVATIVE, *n., adj.* : parêz, parezdar.

PRESERVE, *n.* : erd yan zeviya parastî, pawanî bo parastina caneweran yan daran, xwarina qotîkirî.

PRESERVE, *vt.* : parastin, werdan.

PRESERVED, *adj.* : parastî, werdayî.

PRESERVER, *n.* : parêzker.

PRESERVING, *n.* : parastin.

PRESET, *vt.* : pêş (alav) vedan yan lêk dan.

PRESHRUNK, *adj.* : pêşgirnijî.

PRESIDE, *vt.* : serokî kirin (civat), araste kirin, serperişt kirin.

PRESIDED, *adj.* : serokirî.

PRESIDENCY, *n.* : serokî, pêşewayî, serîne, serokayetî, serokîtî.

PRESIDENT, *n.* : serok, pêşewa, serkomar.

PRESIDENTESS, *n.* : jinserok, serok (mê).

PRESIDENTIAL, *adj.* : serokî.

- **SYSTEM** : rêzika serokî.

PRESIDENTSHIP, *n.* = **PRESIDENCY.**

PRESIDIAL, *adj.* : serokî, pasvanî.

PRESIDIARY, *adj.* = **PRESIDIAL.**

PRESIDING, *n.* : serokîkirin.

PRESIDIUM, *n.* : serokayetî.

PRESIGNIFY, *vt.* : gef kirin.

PRESS, *n.* : rojnamegerî, berzxan, givaştin, dînge, çapxane, givaştek, çapkirin, çap, pestên, çapegerî, guşar.

PRESS, *vt.i.* : givaştin, tepeser kirin, tepandin.

PRESS AGENCY, *n.* : nuwêneriya agehdarî, nimînendeyî yan şûnkariya agehdarî yan rojnamegerî.

PRESS AGENT, *n.* : nimînendeyê agehdarî yan rojnamegerî, şûnkariya rojnamegerî.

PRESS BOARD, *n.* : civata rojnamegerî.

PRESS-CLIPPING, PRESS CUTTING, *n.* : parçe kaxeza rojnamegerî.

PRESS CONFERENCE, civîna rojnamegerî.

PRESSED, *adj.* : givaştî, tepeserkirî, tepandî, pestandî, puwandî.

- **FRUIT ROLL** : herîr, çirk.

PRESS GALLERY, *n.* : xanîkê rojnameger yan rojnamevanan.

PRESS GANG, *n.* : taxima serbazkirinê.

PRESSING, *n., adj.* : givaştin, tepandin, pestan, pestên, lezdar, dakirin, vegivaştin, puwîn, ûtî, perûş, pestane.

PRESS LORD, *n.* : xudanê çend rojname û kovaran.

PRESSMAN, *n.* : rojnamevan, rojnameger.

PRESS MARK, *n.* : nîşana kitêbê (li kitêbxanêyê).

PRESS RELEASE, *n.* : danezanîna rojnameyî.

PRESS ROOM, *n.* : çapgeh, çapxane (jora çapkirinê).

PRESS RUN, *n.* : çap, hejmara çapkirî.

PRESSURE, *n.* : pesto, weraftin, tepeserî, pestandin, tewjim, wuşar, givaştin, pestên, pestawtin, hemet, germişandin, puwandin, pestin.

- **BLOOD ~** : xwînpestin.

PRESSURE, *vt.* : pestên kirin, tewjim kirin, hemet kirin.

PRESSURE CABIN, *n.* : jora rast hemetkirî yan puwandî.

PRESSURE-COOKER, *n.* : qazana hemetî.

PRESSURED, *adj.* : hemetkirî, pestênkirî, puwandî.

PRESSURE GROUP, *n.* : girûha hemet kirinêyan pestênkirinê.

PRESSURING, *n.* : pestandin, hemet kirin, puwandin.

PRESSURIZATION, *n.* : pestandin, hemetkirin, puwandin.

PRESSURIZE, *vt.i.* : hemet kirin, pestan kirin.

PRESSURIZED, *adj.* : pestênkirî, hemetkirî, puwandî.

PRESSURIZING, *n.* : pestênkirin, hemetkirin, puwandin.

PRESSWORK, *n.* : karê tîpnivîsan.

PRESTIDIGATOR, *n.* : cerbez.

PRESTIGE, *n.* : paye, şikû, avrû, reçaw, rûmetî, meznahî, meznayî, serfirazî.

PRESTIGEFUL, *adj.* : şikûdar.

PRESTIGOUS, *adj.* : şikûdar, rûmetdar.

PRESTIGOUSLY, *adv.* : bi şikûdarî.

PRESTISSIMO, *adv., adj., n.* : lez, lezîn, lezdar.

PRESTO, *adj., adv.* : zû, lez.

PRESTRESSED, *adj.* : pêşerkirî, têl qayimkirî.

PRESUMABLE, *adj.* : girîmane.

PRESUME, *vt.i.* : girîman kirin.

PRESUMED, *adj.* : girîmankirî.

PRESUMEDLY, *adv.* : girîmankî.

PRESUMING, *adj.* : rûqayim, fêzbûyî.

PRESUMINGLY, *adv.* : girîmankî, bi girîmanî.

PRESUMPTION, *n.* : fêzbûn, girîmankirin, rûqayimî.

PRESUMPTIVE, *adj.* : girîmankirî.

PRESUMPTOUS, *adj.* = **PRESUMING** (fêzbûyî).

PRESUMPTOUSLY, *adv.* : bi fêzî, bi rûqayimî, rûqayimkî.

PRESUMPTOUSNESS, *n.* = **PRESUMPTION.**

PRESUPPOSE, *vt.* : girîman kirin, nîşan kirin.

PRESUPPOSITION, *n.* : girîmankarî.

PRESUPPOSITIONAL, *adj.* : girîmankariyî.

PRESYNAPTIC(AL), *adj.* : pêwendîdarê xalka torbûna demarî.

PRETENCE, *n.* = **PRETENSE.**

PRETEND, *vt.i.* : diyar kirin (derew), daxwaz kirin (ne rewayî), wêrîn.

PRETENDED, *adj.* : zir, derew diyarkirî.

PRETENDEDLY, *adv.* : bi derewînî, derewînkî.

PRETENDER, *n.* : daxwazker.

PRETENSE, *n.* : doz, behane, gotin.

PRETENSION, *n.* : dozname, behane, daxwaz, fêz, têkurkî.

PRETENSIONLESS, *adj.* : bêfêz.

PRETENTIOUS, *adj.* : fêzî, bitir, gilîdar, rûqayim.

PRETENTIOUSNESS, *n.* : fêzîtî, rûqayîmîtî.

PRETER-, *pref.* : pêşgir e ko paşî, piştpitir e.

- **HUMAN** : paşmirovî.

- **NATURAL** : paşsirûştî, awarte.

- **NATURALISM** : paşsirûştîtî.

PRETERIT(E), *n., adj.* : borî, dariştina borî.

- **TENSE** : hevoka karê berê derdibirrît.

- **PRESENT** : hevoka nijad demê berê bû lê bo niho bi kar dihêt.

PRETERITION, *n.* : feramoş.

PRETERMINAL, *adj.* : pêşmirinî.

PRETERMISSION, *n.* : feramoş.

PRETERMIT, *vt.* : rakirin, feramoş kirin, guh nedan, birrîn, rawestandin, paş xistin.

PRETEST, *n.* : azmûna seretayî.

PRETEST, *vt.* : seretayî azmûn kirin.

PRETEXT, *n.* : behane, mehane, bûne.

PRETEXT, *vt.* : behane kirin, mehane kirin.

- **ON OR UNDER THE ~** : bi behaneya ko.

PRETONE, *n.* : birgeh yan tîpebizwêna berî birgeha zebirkirî.

PRETONIC, *adj.* : pêwendîdarê birgeh yan tîpebizwêna berî birgeha zebirkirî.

PRETOR OR PRETORIAN, = **PRAETOR, PRAETORIAN.**

PRE TREATMENT, *n.* : pêşçarekirin.

PRETTIED, *adj.* : tazekirî.

PRETTIFIED, *adj.* : tazekirî, lawkirî.

PRETTIFY, *vt.* : taze kirin, ciwan kirin, law kirin.

PRETTIFYING, *n.* : tazekirin.

PRETTILY, *adv.* : bi tazeyî, tazekî.

PRETTINESS, *n.* : tazeyîtî, ciwanîtî, rindîtî, qeşengîtî.

PRETTY, *n., adj.* : bedew, ciwan, çeleng, tît, rind, spehî, şen, şepal, xweş, xiş, toflaz, neşmîle, taze, delal, qeşeng.

- **PENNY** : tîbabek mezin ji diravî.

- **PRETTY** : zirtaze, netaze.

- **MUCH** : nêzîk.

- **SITTING ~** : dewlemend, bar yan rewşbaş.

- **SPOKEN** : suhbetxweş.

PRETTYING (UP), *n.* : tazekirin, rindkirin.

PRETTYISM, *n.* : tazeyîtî.

PRETZEL, *n.* : biskwîta xwêkirî.

PREVAIL, *vt.* : zal bûn, bi ser keftin.

PREVAILING, *n.* : zal, zalbûn.

PREVAILINGLY, *adv.* : bi zalî, zalkî.

PREVALENCE, *n.* : belavbûn, zalbûn, bawbûn.

PREVALENT, *adj.* : belav, zal, baw.

PREVALENTLY, *adv.* : bi zalî, zalkî.

PREVARICATE, *vi.* : ladan (ji rastiyê), fêlbazî kirin, dûr keftin (ji rastiyê).

PREVARICATED, *adj.* : ladayî, fêlbazîkirî, vedayî.

PREVARICATING, *n.* : ladan, fêlbazîkirin, vedan.

PREVARICATION, *n.* : çîv.

PREVARICATOR, *n.* : çîvo.

PREVENANCE, *n.* : rêzgirtin, (ber hizir) diyarkirin.

PREVENIENCE, *n.* = **PREVENANCE.**

PREVENIENT, *adj.* : rabînî, parêz, berê.

PREVENIENTLY, *adv.* : bi rabînî, rabînkî.

PREVENT, *vt., i.* : berbend kirin, qedexe kirin, nehêlan, gîro kirin.

PREVENTABILITY, *n.* : nehêlanbarî(tî).

PREVENTABLE, *adj.* : nehêlanbar, nehêlbar.

PREVENTATIVE, *adj.* = **PREVENTIVE.**

PREVENTATIVELY, *adv.* = **PREVENTABLE.**

PREVENTED, *adj.* : nehêlayî, ewşandî.

PREVENTER, *n.* : nehêlkar.

PREVENTIBLE, *adj.* = **PREVENTABLE.**

PREVENTION, *n.* : nehêlan, ewşandin, nehiştin, qedexekirin, berbendkirin.

PREVENTING, *n.* : nehêlan.

PREVENTIVE, *n., adj.* : nehêl, parêzî.

- **AGENT** : hokarê nehêl.

- **SERVICE** : gomrika dijqaçaxiyê.

PREVENTIVELY, *adv.* : bi nehêlî, nehêlkî.

PREVENTIVENESS, *n.* : nehêlîtî, nehêlanîtî.

PREVIEW, *n.* : pêşditin (berî nîşandanê bo xelkê).

PREVIEW, *vt.* : pêş yan berî nîşandanê bo xelkê.

PREVIEWER, *n.* : dîtinkar (berî nîşandanê yan ruçuqandinê).

PREVIOUS, *adj., adv.* : berê, dêrîn.

- **QUESTION** : pirsa serokî (li berhevdana parlemanî).

PREVIOUSLY, *adv.* : ji berê ve, berêkî.

PREVIOUSNESS, *n.* : berêtî.

PREVISE, *vt.* : pêşageh kirin.

PREVISION, *n.* : pêşditin, pêşbînî.

PREVISION, *vt.* : pêşbînî kirin, berbînî kirin.

PREVISIONAL, *adj.* : pêşbînî, berbînî, pêşditinî.

PREVISIONED, *adj.* : pêşbînîkirî.

PREVISIONING, *n.* : pêşbînîkirin.

PREVOCALIC, *adj.* : pêş tîpebizwênî.

PREVOCATIONAL, *adj.* : pêşqebûliya dibistanî.

PREWAR, *adj.* : pêş cengî yan şerî.

PREWRITING, *n.* : berî yan pêş nivîsînê (hizir).

PREX(Y), *n.* : serok nemaze serokê zanistgehê.

PREY, *n.* : nêçîrkirin, êrîşkirin, zehêkirin, herifandin, êşandin.

- **TO ~ ON OR UPON** : qayil kirin (pişti pelpkirinê).

PREYER, *n.* : nêçîrkar.

PRIARIC, *adj.* : kîrî.

PRIAPISM, *n.* : repî(tî).

PRIAPUS, *n.* : Xudayê mêraniyê (di hizra grekî-Romanî de).

PRICE, *n.* : biha, nirx.

- **AT ANY ~** : bi her bihayî, çend pê bivêt.

- **BEYOND ~** : bêqam giran û hêja.

- **EVERYMAN HAS HIS ~** : her mirovekê bihayê xwe heye.

PRICE, *vt.* : biha kirin, nirx kirin.

PRICE-CUTTER, *n.* : bihaşikên (kêmkirina bihayî ji ber hevrikiyê).

PRICED, *adj.* : bihakirî, giran, viyayî.

PRICE FIXING, *n.* : bihakirina pêkhatinî.

PRICELESS, *adj.* : bêqam giran, bihadar, giranbiha, kaw, bêbiha.

PRICER, *n.* : bihaker.

PRICING, *n.* : bihakirin, nirxandin.

PRICK, *vt., i.* : zixt lê dan, kun kirin, nîç bûn (guhên dewarî).

- **TO ~ IN, OFF OR OUT** : tov kirin.

- **TO ~ UP ONE'S EAR** : guhê xwe nîç kirin.

PRICKER, *n.* : stirî, simtok.

PRICKET, *n.* : pezkûvî.

PRICKING, *n.* : niquç, çizandin, zixtkirin, zixt, niquçandin, ajinîn.

PRICKLE(S), *n.* : zixt, dirrik, stirî, dirrî.

PRICKLE, *vt., i.* : kun kirin, zixt lê dan.

PRICKLED, *adj.* : zixtkirî.

PRICKLINESS, *n.* : dirrikîtî.

PRICKLING, *n., adj.* : dirrikî.

PRICKLY, *adj.* : dirrikî, çiqildar.

- **ASH** : helezek emerîkanî û gul zer e.

- **HEAT** : germişk, giremişk.

- **PEAR** : hêjîra dirrikî.

- **POPPY** : xeşxaşa dirrikî.

PRIDE, *n.* : şahnazî, şanazî, serfirazî, fortekî, hempazî, kawî, serbilindî, lûtberzî.

- **OF CHINA** : ezderext.

PRIDE, *vt.* : hempazî kirin, serfirazî kirin.

- **TO ~ ONESELF ON** : serfirazî kirin bi.

PRIDED, *adj.* : serfirazkirî.

PRIDEFUL, *adj.* : qebe, serfiraz, bûng.

PRIDING, *n.* : serfirazkirin.

PRIDELESS, *adj.* : bêserfirazî, bêhempazî.

PRIED, *adj.* : sehkirî.

PRIER, *n.* : sehkerê zanxwaz.

PRIEST, *n.* : qeşe, oldar.

PRIEST, *vt.* : qeşe kirin.

PRIESTCRAFT, *n.* : oldarzanî.

PRIESTHOOD, *n.* : qeşeyîtî, oldarîtî.

PRIESTLINESS, *n.* : qeşeyîtî, oldarîtî.

PRIESTLESS, *adj.* : bêqeşe, bêoldar.

PRIESTLIKE, *adj.* : wek qeşeyî yan oldarî.

PRIESTLY, *adj.* : qeşeyî, oldarî.

PRIEST-RIDDEN, *adj.* : bi qeşeyan tepeserkirî, li bin destê yan hukmê qeşeyan yan oldaran.

PRIG, *n.* : serhişk, fortek, diz, rastiya axiftin, rêbaz yan sinciyê.

PRIGGERY, *n.* : serhişkî.

PRIGGISH, *adj.* : bûng, serhişk.

PRIGGISHNESS, *n.* : serhişkîtî.

PRIGGISM, *n.* : serhişkîtî.

PRIM, *adj.* : law, zirgiran.

PRIM, *vi., t.* : xwe giran kirin, law kirin.

PRIMA, *adj.* : yekem.

- **DONNA** : yekem stranbêja opera.
- **BALLERINA** : yekem semakera balê.

PRIMACY, *n.* : biserketin, serdestî, pêşengî, rajorî, raserbûn, zalî.

PRIMA FACIE, *n.* : diyare, berder, jixweve, dîtinî. Bes e bo çespandina qewmînê yan dozê ger belge mandel nekin.

PRIMAGE, *n.* : kirêya serbar.

PRIMAL, *adj.* : serekî, seretayî, binyatî, serokî.

PRIMALITY, *n.* : seretayîtî.

PRIMALLY, *adv.* : bi serekî, seretakî.

PRIMARILY, *adv.* : bi serekî, seretakî.

PRIMARY, *n., adj.* : serekî, seretayî, berîn, berayî.

- **CELL** : xaneya seretayî.
- **EDUCATION** : perwerdeya seretayî.
- **SCHOOL** : dibistana seretayî.
- **SYPHILIS** : sûsenekiya seretayî (destpêkî).

PRIMATE, *n.* : serekmetran, petrek, serek giyanewer.

PRIMATIAL, *adj.* : serekgiyanewerî.

PRIMATOLOGICAL, *adj.* : serekgiyanewerî.

PRIMATOLOGIST, *n.* : serekgiyanewerzan.

PRIMATOLOGY, *n.* : serekgiyanewerzanî.

PRIME, *n., adj.* : serok, sereta, serejimar, berayî, baştir, nayab, beng, serekî, heret, tolazî.

- **COST** : bihayê nijadî.
- **MERIDIAN** : hêla dirêjî ya serokî.
- **MINISTER** : serekwezîr, serekşalyar.
- **MOVER** : bizwêner.
- **NUMBER** : serejimar.
- **OF YOUTH** : gomil.
- **RATE** : kêmtirîn têkraya havila deynkirî.
- **TIME** : girantirîn bihayê agehdariyê (televizion...).

PRIME, *vt., i.* : bargeh kirin, lêk dan (bo karî), tejî kirin.

PRIMED, *adj.* : amadekirî (ronkirî).

PRIMER, *n.* : yekem kitêb (bo hînkirin yan fêrkirina xwendinê), tîpa çapê (mezin yan biçûk), kitêba seretayî, rivînk.

PRIMARO, *n.* : leyîztinek kaxezane.

PRIMEVAL, *adj.* : seretayî, sade.

PRIMIER, *n.* : serekwezîr, serekşalyar.

PRIMING, *n.* : amadekirin, ronkirina destpêkê (makîne), rivînk.

PRIMIPARA, *n.* : nixrî, mêya yekzikbûyî.

PRIMIPAROUS, *adj.* : pêwendîdarê mêya yekzikbûyî.

PRIMITIVE, *n., adj.* : sereta, hov, sakar, kûvî, rih, seretayî, sirûştî, kevn.

PRIMITIVELY, *adv.* : bi hovî, hovkî.

PRIMITIVENESS, *n.* : hovîtî, seretayîtî.

PRIMITIVISM, *n.* : seretayîtî, hovîtî, xweristîtî, hunera xweristî.

PRIMITIVIST, *n.* : bawermendê xweristitiyê.

PRIMITIVISTIC, *adj.* : xweristiyî.

PRIMLY, *adv.* : bi zirgiranî, zirgirankî.

PRIMMED, *adj.* : lawkirî.

PRIMMING, *n.* : lawkirin.

PRIMNESS, *n.* : zirgiranîtî.

PRIMOGENITAL, *adj.* : babikî, pêşîn.

PRIMOGENITARY, *adj.* : babikî, pêşîn.

PRIMOGENITOR, *n.* : babîk, pêşîne.

PRIMOGENITURE, *n.* : nixrînî, mafê nixrîniyê.

PRIMORDIAL, *adj.* : seretayî, nijadî, binyatî.

- **MATTER** : heyola.

PRIMORDIUM, *n.* : seretaya endamî.

PRIMP, *vt., i.* : xemilandin, xemilîn.

PRIMROSE, *n.* : gulbihar.

- **PATH** : rêbaza keyfê, çepeliyê.

- **YELLOW** : zerê vekirî.

PRIMULA, *n.* = **PRIMROSE.**

PRIMUS, *n.* : pirêmiz : germkera gazî yan neftî.

PRIMUS, *n.* : serokê dêra Epîskopiya Skotlendî.

PRINCE, *n.* : mîr.

- **CHARMING** : mîrê xewna dezgirtiyê viyayî.

- **CONSORT** : mêrê şahbanûyê.

PRINCEDOM, *n.* : mîrîtî, mîrnişînî.

PRINCEKIN, *n.* : mîrik.

PRINCELET, *n.* : mîrik, mîrek.

PRINCELINESS, *n.* : mîrîtî.

PRINCELING, *n.* : mîrik, pismîr.

PRINCELY, *adj.* : mîrekî (wek mîrî).

PRINCE OF DARKNESS, *n.* : şeytan.

PRINCE OF PEACE, *n.* : Îsa pêxember, mîrê aştiyê.

PRINCE REGENT, *n.* : mîrê pêsipêr.

PRINCE ROYAL, *n.* : mîrê qiralî : cihgîrê qiralê nişîn.

PRINCESHIP, *n.* : mîrgeh.

PRINCESS, *n.* : jinemîr, jinmîr, dotmîr.

- **OF THE BLOOD** : keç yan neviya qiralê brîtanî.

- **ROYAL** : keça mezin ya qiralî.

PRINCIPAL, *n., adj.* : berayî, serekî, ragir.

- **BOY, girl** : kirdara karê serekî, nêr yan mêbûn li şanogeriya bêdeng.

- **SENTENCE** : hevoka serekî ko êke dî li dûv diçit.

- **PARTS (OF VERB)** : parçeyên serekiyên karî ko parçeyên dî jê derdikevin.

PRINCIPALITY, *n.* : mîrayetî, mîrîtî, mîrnişîn, mîrek.

- **CAPITAL** : mîrgeh, mîrnişîn.

PRINCIPALLY, *adv.* : berî her tiştî, bi serekî.

PRINCIPALSHIP, *n.* : serokayetî, ragirayetî.

PRINCIPALE, *n.* : dewleta mîr hukim dikit.

PRINCIPIUM, *n.* : seretaya binyat.

PRINCIPLE, *n.* : sereta, binik, binçîne, ol, gewher, bingeh, prensîb.

PRINCIPLED, *adj.* : seretadar, xwedî prensîb.

PRINK, *vt., i.* : xemilandin, xemilîn.

PRINT, *n.* : çap, tîp, çapkirin.

- **OUT OF ~** : çap nemayî ko hemû dane hatine firotin.

PRINT, *vt.* : çap kirin.

PRINTABILITY, *n.* : çapkirinbarî(tî).

PRINTABLE, *adj.* : çapkirinbar, çapdar.

PRINTED, *adj.* : çapkirî.

PRINTER, *n.* : çapker, çapger, çapder.

- **'S DEVIL** : kurkê xizmetkarê çapê.

- **'S MARK** : nîşana çapê.

PRINTERY, *n.* : çapxane.

PRINTING, *n.* : çapemenî, çapgerî, çapxane, çapkirin, çap.

- **HOUSE** : çapxane.

- **PLATE** : kilîşe.

PRINTLESS, *adj.* : bêçap.

PRIOR, *n., adj., adv.* : berê, berî, oldarê dêrê.

PRIORATE, *n.* : dêr, kar yan şûnkarê oldarî.

PRIORESS, *n.* : seroka rebenên dêrê.

PRIORITIZATION, *n.* : pêşxistin.

PRIORITIZE, *vt.* : pêş xistin (karî).

PRIORITIZING, *n.* : pêşxistin.

PRIORITY, *n.* : pêşkî, pêşîtî.

PRIOR TO, prep. : berî.

PRIORY, *n.* : dêra rebenan.

PRISM, *n.* : puwazk.

- **BINOCULARS** : dûrbîna puwazka sêgoşe (bo kurtkirina alavî).

PRISMAL, *adj.* : puwazkî.

PRISMATIC, *adj.* : puwazkî.

- **SURFACE** : rûyê puwazkî.

PRISMATICALLY, *adv.* : bi puwazkî.

PRISMOID(AL), *adj.* : puwazkî.

PRISMY, *adj.* : puwazkî.

PRISON, *n.* : zîndan, bendîxane, girtîxane, bendî, (hebs, qolik).

- **CAMP** : serbazgeha zîndaniyan.

- **CELL** : zîndan.

- **BREAKING** : revîn ji zîndanê.

- **FEVER** : reşegiraneta.

- **GUARD** : zîndanvan, wurdiyan.

PRISON, *vt.* : bend kirin, zîndan kirin, hebs kirin, girtin.

PRISONER, *n.* : bend, zîndanî, gîrode, dîl, girtî, hebsî.

- **OF WAR** : dîlê şerî.

PRISSILY, *adv.* : bi lawî, lawkî.

PRISSY, *adj.* : law.

PRISTINE, *adj.* : nijadî, seretayî, kevn, resen.

PRIVACY, *n.* : cudayî, nihînîtî.

PRIVATE, *n., adj.* : taybet, taybetî, kesî, xwemalî, xweqal, xwexweyî.

- **ACT, BILL** : qanûndanana li ser kesan yan hevkariyan.

- **CAPITAL** : arizî.

- **COMPANY** : hevkariya xwemalî.

- **PARTS** : şermecê.

- **PRACTICE** : karê xweyî.

- **PROPERTY** : samanê xweyî.

- **SCHOOL** : dibistana xwemalî.

- **SECTOR** : birgeha taybetî, beşexweyî.

PRIVATEER, *n.* : gemiya derya giran, fermandarê vê gemiyê.

PRIVATEER, *vi.* : êrîş kirin ser gemiya dijminî.

PRIVATELY, *adv.* : bi nepenî, nependîkî.

PRIVATION, *n.* : hejarî, desttengî.

PRIVATISM, *n.* : taybetîtî.

PRIVATIVE, *adj.* : hejarkar.

PRIVATIZATION, *n.* : xwemalîkirin.

PRIVATIZE, *vt.* : xwemalî kirin.

PRIVATIZED, *adj.* : xwemalîkirî.

PRIVATIZING, *n.* : xwemalîkirin.

PRIVET, *n.* : teraşek her kesk e, gul zer e û ber tûreş e bo tanî bi kar dihêt.

- **HAWK** : pelpelîtkek mezin e ko hêkan li ser vî teraşî dikit.

PRIVILEGE, *n.* : serbarî, serpişk, nazyarî, berbijarî.

PRIVILEGE, *vt.* : nazyar kirin, serbarî kirin, berbijar kirin.

PRIVILEGED, *adj.* : berbijarkirî.

PRIVILEGING, *n.* : berbijarkirin.

PRIVILY, *adv.* : bi nihînî, bi kesî.

PRIVITY, *n.* : hevagehî.

PRIVY, *n., adj.* : kesî, nihînî, agehî, avdest.

- **COUNCIL** : civata rawêja qiralî(li Brîtaniya), civata rawêjkarî.

- **PURSE** : mûçeya qiralî.

- **SEAL** : mohra qiralî.

PRIZE, *n., adj.* : xelat, padaşt, talan, nayab.

- **COURT** : dadgeha talanan.

- **FIGHT** : pêşbirkeya kulmbaziya diravî.

- **FIGHTER** : kulmbazê pîşeger.

- **FIGHTING** : kulmbaziya diravî (destketinê).

- **MONEY** : diravê talanî.

- **RING** : meydanka kulmbaziyê.

PRIZE, *vt.* : biha kirin, xeml kirin, biha giran kirin, bilind kirin yan livandin(bi kotek).

PRIZED, *adj.* : bihakirî.

PRIZING, *n.* : bihakirin.

PRO, *n., adv., adj., prep.* : piştgir, hizra piştgir, pîşeker.

- **THE ~S AND CONS** : erê û nerê.

PRO-, *pref.* : pêşgir e ko berî ye, alîgir e, şûn e, araste ye, derketî ye, berdêl e, piştgir e.

- **CATHEDRAL** : dêra şûna katedralê, katedrala demdar.

PROBABILISM, *n.* : şiyanîtî.

PROBABILITY, *n.* : şiyanîtî, şiyan, çêbûn, şîmane, bilanî.

- **FORMULA** : raweya bilanî.

- **IN ALL ~** : şîmanek.

PROBABLE, *n., adj.* : şîmanek, şiyaw, şiyanî.

- **MOST ~** : şîmanektir.

- **ERROR** : heleya şîmanekî.

PROBABLY, *adv.* : bi şîmanekî, şîmanekî.

PROBANG, *n.* : paqijkerê sorçikê.

PROBATE, *n.* : çespandina rasipêra mirî, rastandina vê rasipêrê.

- **COURT** : dadgeha rastandinê.

PROBATE, *vt.* : rasipardî çespan kirin.

PROBATED, *adj.* : azmûnkirî.

PROBATING, *n.* : azmûnkirin.

PROBATION, *n.* : azmûn yan sehkirina dijwar, siza nemaze dijî herzekaran, berdan û zêravanî.

- **OFFICER** : efserê zêrevan (bo herzekarên sizakirî û berdayî).

PROBATIONAL, *adj.* : azmûnî.

PROBATIONALLY, *adv.* : bi azmûnî, azmûnkî.

PROBATIONARY, *adj.* = **PROBATIVE.**

PROBATIONER, *n.* : azmûndar, siza hilawistî.

PROBATIVE, *adj.* : dirûvdar.

PROBATORY, *adj.* : dirûvdar.

PROBE, *n.* : azmûn, sehkirin, sehker (alav), pelmişîn.

- **FOR** : dapelandin.

PROBE, *vt.* : seh kirin, dapelandin.

- **TO ~ FOR** : lêgerîn.

PROBED, *adj.* : sehkirî, lêgerayî.

PROBER, *n.* : sehker.

PROBING, *n.* : pelmişîn, pelmişandin, pakî.

PROBIT, *n.* : yekeya şîmanekî.

PROBITY, *n.* : qencî, qencîtî.

PROBLEM, *n.* : kêşe, giriftarî, pirsiyarî, teşqele, teşxele, alozî, gelsen, gelş, pirs, pirsgirêk, derdeserî, gîrûgirift.

PROBLEMATIC(AL), *adj.* : kêşawî, kêşeyî, giriftar, zehmet, sext, pirgirêkî.

PROBLEMATICALLY, *adv.* : bi zehmetî.

PROBLEM(AT)IST, *n.* : giriftarîzan, şetrenczan.

PRO BONO PUBLICO : bo berjewendiya gîştî.

PROBOSCIDEAN, *adj.* : pêwendîdarê bîvilê filî.

PROBOSCIDIFORM, *adv.* : wek bîvilê filî.

PROBOSCIS, *n.* : bîvilê filî, bêvilê pêtikî, difna mirovî nemaze heke berz bit.

PROCEDURAL, *adj.* : awayî, rêbazî.

PROCEDURE, *n.* : awa, rêbaz, rêgeh.

PROCEED, *vi.* : borîn, pê ve çûn, dest pê kirin.

PROCEEDING, *n.* : radan.

PROCEEDS, *n.* : destketin, deskewt, deramet.

PROCELEUSMATIC, *n., adj.* : çarbirgeh (helbest).

PROCEPHALIC, *adj.* : eniyî.

PROCESS, *n.* : doz, dozname, derketik, kirdarî, rêbaz, pêşketin, dox.

- **IN ~** : berdeste.

- **IN THE ~ OF TIME** : li gel borîna demî.

PROCESS, *vi.* : doz kirin, kirdar kirin, rêveçûn kirin.

PROCESSING, *n.* : sazandin.

PROCESSION, *n.* : rêveçûnek, kerwan, karwan, rêrew, gerdûne.

PROCESSIONAL, *adj.* : karwanî, rêveçûneka ayînî.

PROCESSIONALIST, *n.* : beşdarê rêveçûnekê.

PROCESSIONALLY, *adv.* : rêveçûneki, bi rêveçûnî.

PROCESS PRINTING, *n.* : çapkirina şêwazî.

PROCESS SERVER, *n.* : xizmetkarê dadgehê (yê ko doznameyan didit xudanan bo hatinê).

PRO-CHOICE, *adj.* : piştgiriya jiberbirinê.

PRO-CHOICER, *n.* : piştgirê mafê jiberbirinê.

PRO-CHRONISM, *n.* : diroka bûyerê.

PROCLAIM, *vt.* : eşkera kirin, ragehandin, diyar kirin, damezrandin.

PROCLAIMER, *n.* : ragehînkar.

PROCLAMATION, *n.* : diyarkirin, ragehandin, beyanname, danezanîn.

PROCLAMATORY, *adj.* : ragehandinî.

PROCLITIC, *n., adj.* : peyiva yekbirgeha pêwendîdarê bêjeya peyhatî.

PROCLIVITY, *n.* : xwazayî.

PROCONSUL, *n.* : fermandarê desthelatdar, rawêjkarê Romanî yê erkdirêjkirî.

PROCRASTINATE, *vi., t.* : gîro kirin, dirêj kirin, berpêk kirin.

PROCRASTINATED, *adj.* : gîrokirî.

PROCRASTINATING, *n.* : gîrokirin.

PROCRASTINATION, *n.* : gîrokirin, berpêk.

PROCRASTINATIVE, *adj.* : gîroyî, gîrodar, berbêkî.

PROCRASTINATOR, *n.* : gîroker.

PROCREANT, *adj.* : berdar, zaûzêyî.

PROCREATE, *vt.* : zan(zayîn), berhem dan.

PROCREATED, *adj.* : zayî.

PROCREATING, *n.* : zan.

PROCREATION, *n.* : zaûzê.

PROCREATIVE, *adj.* = **PRECREANT.**

PROCREATOR, *n.* : bab, bav, bawk, berhemdar.

PROCRUSTEAN, *adj.* : pêwendîdarê prokristiz : dizê grekî yê efsaneyî yê ko pêyên girtî yên xwe dirêj dikirin yan dibirrîn da ko temet nivînan bikit, goncankirina dijwar, rêbaza kotekî, pîlan yan rav.

- **BED** : nivînên prokrostiz : pîlana dilreq.

PROCTOLOGIC, *adj.* : qûnî.

PROCTOLOGICAL, *adj.* : qûniyî.

PROCTOLOGIST, *n.* : (pijîşkê) qûnzan.

PROCTOLOGY, *n.* : pijîşkiya qûnê û rîviya rast.

PROCTOR, *n.* : zêrevan (nemaze yê azmûnan), serperişt.

PROCTORIZE, *vt.* : zêrevanî kirin, serperiştî kirin.

PROCUMBENT, *adj.* : raxistî, pankirî.

PROCURABLE, *adj.* : berpeasan, berpebar, peydabar.

PROCURANCE, *n.* = **PROCUREMENT.**

PROCURATION, *n.* : nimînendeyî, niwanerî, nimînendekirin, niwênerkirin.

PROCURATOR, *n.* : nimînende, niwêner, kardarê (Romanî) darayî, niwêner yan nimînendeyê karî, şûnkar.

PROCURATORAL, *adj.* : niwênerî, nimînendeyî, şûnkarî.

PROCURATORY, *n.* : niwênerî, nimînendeyî (desthelatî ko şûna mirovek dî bi karekê rabit), şûnkar.

PROCURE, *vt., i.* : dabîn kirin, peyda kirin, bi dest keftin (kereseyek...).

PROCURED, *adj.* : peydakirî, dabînkirî.

PROCUREMENT, *n.* : peydakirin, destgîrkirin.

- **DEPARTMENT** : fermangeha dabînkirinê (peydakirinê).

PROCURER, *n.* : dabînker, peydaker.

PROCURING, *n.* : dabînkirin, peydakirin.

PROD, *n.* : zixtik.

PROD, *vt., i.* : zixt kirin (zixt lê dan), han dan, hajotin.

PRODDER : zixtker, hander, hajo.

PRODDING, *n.* : zixtkirin, handan, hajotin.

PRODELISION, *n.* : pêkvenan yan venûsikîna tîpa bizwên.

PRODIGAL, *n., adj.* : destvekirî, destberdayî, werar, mirovê destberdayî.

- **SON** : gerokê zivirî, gunehkarê jûvan (tobedar).

PRODIGALITY, *n.* : werarîtî, destberdanîtî.

PRODIGALLY, *adv.* : bi destberdayî, destberdayîkî.

PRODIGALIZE, *vt.* : (destberdayî) xerc kirin.

PRODIGIOUS, *adj.* : mezin, gêre, seyr, ejdeha, awarte.

PRODIGIOUSLY, *adv.* : bi gêreyî yan awarteyî, gêrekî.

PRODIGIOUSNESS, *n.* : awarteyîtî.

PRODIGY, *n.* : zarokê ecêb(jîr), tiştê nayab.

PRODROMAL, *adj.* = **PRODROMIC.**

PRODROME, *n.* : nîşana nesaxiyê.

PRODROMIC, *adj.* : pêwendîdarê nîşana nesaxiyê.

PRODUCE, *n.* : deramet, ber, berhem.

PRODUCED, *adj.* : berhemkirî.

PRODUCER, *n.* : berhemdar, berhemhêner.

- **GAS** : gaza sotebar.

- **GOODS** : keresteyên berhemkirinê.

PRODUCIBLE, *adj.* : berbar, berhembar.

PRODUCING, *n.* : ber, berhem(kirin).

PRODUCT, *n.* : ber, berhem, encam, helberî, soxî.

- **DAIRY ~** : şîremenî, spiyayî.

PRODUCTION, *n.* : helberînî, berhem, ber, berkêşan.

- **INSTRUMENTS OF ~** : pergalên berkêşanê.

- **CONTROL** : rêkxistina berhemî.

PRODUCTIONAL, *adj.* : berhemî.

PRODUCTIVE, *adj.* : berdar, pirber, berder, berhemdar.

PRODUCTIVELY, *adv.* : bi pirberî, bi berdarî, berdarkî, berhemdarkî.

PRODUCTIVENESS, *n.* : pirberî, berderî, berdarîtî.

PRODUCTIVITY, *n.* : berhemdarî, berdanî, werarî, berhemdanî.

PROEM, *n.* : pêşgotin, pêşekî.

PROEMIC, *adj.* : pêşgotinî.

PROF, *n.* = **PROFESSOR.**

PROFANATION, *n.* : pîskirin, kirêtkirina pîrozan.

PROFANATORY, *adj.* : kirêtî, bêrûmetî, bêqedrî.

PROFANE, *vt.* : kirêt kirin, pîs kirin, bêrûmet kirin.

PROFANED, *adj.* : kirêtkirî, rêznegirtî.

PROFANELY, *adv.* : bi kirêtî, bi bêqedrî, kirêtkî.

PROFANENESS, *n.* : kirêtîtî.

PROFANING, *n.* : kirêtkirin, pîskirin, bêrûmetkirin.

PROFANITY, *n.* : kirêtîtî (di derheqê pîrozan de), pîsatî.

PROFESS, *vt., i.* : eşkera kirin, agehdar kirin, diyar kirin, kar kirin, nas kirin, qebûl kirin (bo rebeniya ayînî), xêrên rebeniyê kirin.

PROFESSED, *adj.* : qebûlkirî (bo rebeniyê), naskirî, diyarkirî, pispor, şehreza.

PROFESSEDLY, *adv.* : eşkerayî, bi diyareyî, eşkerakî.

PROFESSION, *n.* : kar, pîşe, sîlke.

PROFESSIONAL, *n., adj.* : pîşeger, pîşegerî, pîşeyî, pîşekar, pîşeker, pîşegir, pîşebaz.

PROFESSIONALISM, *n.* : pîşekarî(tî), pîşebazî.

PROFESSIONALIZATION, *n.* : pîşebazîkirin, pîşekarîkirin.

PROFESSIONALIZE, *vt.* : pîşebaz kirin, pîşekar kirin.

PROFESSOR, *n.* : mamosta, seyda, hosta, profesorê zanîngehê.

PROFESSORATE, *n.* : mamostayî.

PROFESSORHOOD, *n.* : mamostayîtî, profesorî.

PROFESSORIAL, *adj.* : seydayî, mamostayî.

PROFESSORAT(E), *n.* : desteka seydayan yan mamostayan.

PROFESSORSHIP, *n.* : seydayîtî, mamostayîtî, profesorîtî.

PROFFER, *n.* : pêşniyaz, berxistek.

PROFFER, *vt.* : pêşniyaz kirin, pêşkêş kirin.

PROFICIENCY, *n.* : jêhatîn.

PROFICIENT, *adj.* : jêhatî, lêhatî, jîr, zîrek, xasok, pispor, şehreza, şareza, karame.

PROFICIENTLY, *adj.* : bi şehrezayî, bi jêhatînî, jîrekî, şehrezakî.

PROFILE, *n.* : dêhm, dêm, jînname, wêneyê rexekî, nijyarê rexekî.

PROFILE, *vt.* : jînnameyek kurt nivîsîn.

PROFIT, *n.* : havîl, qazanc, feyde, sûd.

- **AND LOSS** : havil û dorandin.

- **SHARING** : beşdariya havilî.

PROFIT, *vt., i.* : havil kirin, sû kirin.

PROFITABILITY : havilbarî(tî), sûbarî.

PROFITABLE, *adj.* : havilbar, sûbar.

PROFITEER, *n., vi.* : berjewendkar, berjewendî yan havil kirin.

PROFITING, *n.* : havilkirin.

PROFITLESS, *adj.* : bêhavil, bêsûd.

PROFITLESLY, *adv.* : bi bêhavilî, bi bêsûdî, bêhavilkî.

PROFLIGACY, *n.* : tirekî, destberdan.

PROFLIGATE, *n., adj.* : forq, qehpe, tol, dawênpîs, tirek.

PROFLIGATELY, *adv.* : bi tirkî.

PROFLUENT, *adj.* : çeleng.

PRO FORMA, *adj.* : wêneyî, şiklî, bo şiklî.

PROFOUND, *n., adj.* : pispor, kûr.

PROFOUNDLY, *adv.* : bi kûrî, kûrkî.

PROFOUNDNESS, *n.* : kûrîtî.

PROFOUNDITY, *n.* : ramankûrî, bêqam kûr, tiştê kûr yan zehmet.

PROFUSE, *adj.* : pelesing, zor, boş, destberdayî.

PROFUSELY, *adv.* : bi zehfî, zehfkî.

PROFUSNESS, *n.* : zehfîtî, boşakîtî.

PROFUSION, *n.* : zehfî, boşakî.

PROG, *vi.* : lê geran.

PROGAMETE, *n.* : xaneya zayendeyan dizêt (nêr yan mê).

PROGENIVITE, *adj.* : berhemdar, berdar.

PROGENITOR, *n.* : pêşîne, bapîrê mezin, babik.

PROGENITURE, *n.* : zayîn.

PROGENY, *n.* : zaye, binemale, malbat, bere, nejad, weçe, zaya, tov, tuxm.

PROGESTATIONAL, *adj.* : pêşavisî.

PROGESTRONE OR PROGESTIN, *n.* : pirocêstîn : hormonek zayende ye ko malbiçûkî lêk didit (bo hêkika peyînkirî).

PROGESTOGEN, *n.* : madeyek wek pirocêstînî ye, progestojen.

PROGGED, *adj.* : lêgerayî.

PROGGING, *n.* : lêgeran.

PROGLOTTID, *n.* : kîzîka gehiştiya kirmê ziravî ko endamên zayendeyên nêr û mê hene.

PROGLOTTIS, *n.* = **PROGLOTTID.**

PROGMATHIC, *adj.* = **PROGNATHOUS.**

PROGNATHISM, *n.* : lamderketin.

PROGNATHOUS, *adj.* : lam berz yan derketî.

PROGNATHY, *n.* : lamderketin, lamberzî.

PROGNOSIS, *n.* : berbînî ko nesaxî dê çewa çêbit.

PROGNOTIC, *n., adj.* : gefî, berbînî, gef.

PROGNOSTICABLE, *adj.* : berbînbar, pêşbînbar.

PROGNOTICATE, *vt.* : berbîn kirin, pêşbîn kirin, gef kirin, mizgînî dan.

PROGNOSTICATED, *adj.* : berbînkirî.

PROGNOSTICATING, *n.* : berbînkirin.

PROGNOSTICATION, *n.* : pêşbîn kirin, nîşana gefê yan mizgîniyê.

PROGNOSTICATIVE, *adj.* : pêşbîndar.

PROGNOSTICATOR, *n.* : berbînkar.

PROGNOSTICATORY, *adj.* : pêşbîndar.

PROGRADE, *adj.* : xûlgehî.

PROGRAM(ME), *n.* : melheze, bername, rêraz, pêrew, pironivîs.

PROGRAM(ME), *vt.* : melheze kirin, bername kirin.

PROGRAMMATIC, *adj.* : bernameyî, melhezeyî.

PROGRAMMATICALLY, *adv.* : bi melhezeyî, melhezekî.

PROGRAMMED, *adj.* : bernamekirî, melhezekirî.

- **MUSIC** : mûzîqeya wêne yan nûgarkirî.

PROGRAMMING, *n.* : pironivîsîn, bernamerêjî.

PROGRESS, *n.* : pêşveçûn, pêşkewtin, pêşketin, serçûn, pêşdeçûn, rewt.

- **IN ~** : çêbûye, pêşdeçûye.

PROGRESS, *vt.* : pêşkeftin, pêşde çûn.

PROGRESSING, *n.* : pêşketin.

PROGRESSION, *n.* : peyhatîk, pêşketin, rewez.

- **NUMERICAL ~** : rewez, jimarkî.

PROGRESSIONALISM, *n.* : pêşketinxwazîtî.

PROGRESSIONIST, *n.* : pêşketinxwaz.

PROGRESSIST, *n.* : pêşketinxwaz.

PROGRESSIVE, *adj.* : pêşketinxwaz, pêşketî.

PROGRESSIVELY, *adv.* : berebere, gav bi gav.

PROGRESSIVENESS, *n.* : pêşketîtî.

PROGRESSIVISM, *n.* : pêşketinxwazî.

PROHIBIT, *vt.* : qedexe kirin, nehêlan, berbend kirin.

PROHIBITED, *adj.* : berbendkirî, heram, bende, qedexe, qedexekirî, heramkirî, herimandî, hamoş.

PROHIBITER, *n.* : qedexeker, nehêl.

PROHIBITION, *n.* : nehêlan, nehiştin, heramkirin, qedexe.

PROHIBITIVE, *adj.* : nehêldar.

PROHIBITIVELY, bi nehêldarî, nehêlkî.

PROHIBITIVENESS, *n.* : nehêldarîtî.

PROHIBITORY, *adj.* = **PROHIBITIVE.**

PROJECT, *n.* : kar, proje, mebest, gelale, tevdîr, hizra wênekirî.

- **RELIGIOUS ~** : oldan.

PROJECTABLE, *adj.* : melhezekirinbar.

PROJECTIBLE, *n., adj.* : havêj.

PROJECTION, *n.* : çene, derhatin, kewtgeh.

PROJECTIONAL, *adj.* : kewtgehî.

PROJECTIONIST, *n.* : nexşvan, arasteker.

PROJECTIVE, *adj.* : kewtgehî.

- **GEOMETRY** : endazyariya kewtgehî.

PROJECTIVELY, *adv.* : bi kewtgehî, kewtgehkî.

PROJECTOR, *n.* : melhezeker, pîlanker, arastek (alava arastekirina ronahiyê).

PROLACTIN, *n.* : hormona şîrê memikdaran rêk êxistin.

PROLAMIN(E), *n.* : protînek sade û di nav tovî de mişe ye.

PROLAN, *n.* : hormonek zayendî ye bi taybetî di nav mîza avisan de.

PROLAPSE, *n.* : şorbûn, dahêlan : şorbûna endamekê wek malbiçûkî jî cihê rast.

PROLAPSE, *vt.* : şor bûn.

PROLAPSED, *adj.* : şorbûyî.

PROLAPSING, *n.* : şorbûn.

PROLAPSUS, *n.* : şorbûn yan pêş-livîna malbiçûkî.

PROLATE, *adj.* : dirêjkirî nemaze ber tîrekê cemserî ve, werarbûyî.

PROLATELY, *adv.* : dirêjkî.

PROLATIVE, *adj.* : dirêjdar, tekûzkerê pêşbîniyê.

PROLEG, *n.* : zikpê.

PROLEGOMENON, *n.* : pêşekiya rexnekiya kitêbê.

PROLEPSIS, *n.* : rabînîn, çewtpêşxistina dîrokê.

PROLEPTIC, *adj.* : hîvîdar.

PROLETARIA, *n.* : proletarya : çîna karkeran, pale, zehmetkêş.

PROLETARIAN, *n., adj.* : karker, pale, proletarî.

PROLETARIANISM, *n.* : proletarîtî : hevkariya karkerên cîhanê.

PROLETARIANIZATION, *n.* : proletarîkirin.

PROLETARIANIZE, *vt.* : proletarî kirin.

PROLETARIANIZED, *adj.* : proletarîkirî.

PROLETARIANIZING, *n.* : proletarîkirin.

PROLETARIAT, *n.* : rencber, rencder, pale, karker.

- **DICTATORSHIP OF THE ~** : dîktatoriya çîna karkeran yan paleyan.

PROLICIDAL, *adj.* : ber yan berhem kuj.

PROLICIDE, *n.* : berkujî.

PRO-LIFE, *adj.* : dijmafê jî berbirinê (biçûkî).

PROLIFERATE, *vi., t.* : zehf bûn, boş bûn, zor bûn.

PROLIFERATED, *adj.* : zehfbûyî, zorbûyî.

PROLIFERATING, *n.* : zehfbûn, boşbûn, zorbûn.

PROLIFERATION, *n.* : zehfbûn, zorbûn, zaûzê.

PROLIFERATIVE, *adj.* : zehfdar, zorbûnî, boşdar.

PROLIFEROUS, *adj.* : zehfbûyî, boşbûyî, zaûzêbûyî.

PROLIFIC, *adj.* : zehfzayî.

PROLIFICACY, *n.* : zehfzayîn.

PROLIFICACY, *n.* = **PROLIFICINESS.**

PROLIFICINESS, *n.* : zehfzayînîtî, zehfzaûzêyîtî.

PROLINE, *n.* : gotar.

PROLIX, *adj.* : dirêj (axiftin).

PROLIXITY, *n.* : dirêjî (axiftin).

PROLIXLY, *adv.* : bi dirêjî, dirêjkî (axiftin).

PROLOCUTOR, *n.* : serek civîn, axiftinkerê civatekê yan partekê.

PROLOGIZE, *vi.* : pêşekî gotin.

PROLOGIZED, *adj.* : pêşekîkirî.

PROLOGIZING, *n.* : pêşekîkirin.

PROLOGUE, *n.* : pêşekiya romanê yan helbestê, kar yan bûyera borî yan destpêkî, kirdarê pêşekiyê gotin, destpêk.

PROLONG, *vt.* : dirêj kirin.

PROLONGATE, *vt.* = **PROLONG.**

PROLONGATION, *n.* : dirêjkirin, davezelandin.

PROLONGER, *n.* : dirêjker.

PROLUSION, *n.* : yekem serhatin, azmûna yekem, gotara destpêkê.

PROLUSORY, *adj.* : destpêkî.

PROM, *n.* : ahenga semayî.

PROMENADE, *n.* : seyran, seyrangeh.

- **DECK** : seyrangeha pişta gemiyê.

PROMENADE, *vt.* : seyran kirin.

PROMENADED, *adj.* : seyrankirî.

PROMENADER, *n.* : seyranî, seyranker.

PROMENADING, *n.* : seyrankirin.

PROMETHAZINE, *n.* : dermanê dijhestiyariyê.

PROMETHEAN, *n.* : şehreza, dahîner.

PROMETHEUS, *n.* : agirdizê ji esmanî û hînkerê mirovî ko çewa bi kar bihînin.

PROMETHIUM, *n.* : prometyom : hêmanek metalî ye.

PROMINENCE, *n.* : berzbûn, derketin, helkewtin, qîtî, berzî, meznatî, giregirî, navdarî.

PROMINENCY, *n.* : qîtî, navdarî, giregirî, helkewtin, şewata rojê.

PROMINENT, *adj.* : rîspî, berz, giregir, qît, diyar, zeq, navdar, demrast.

PROMINENTLY, *adv.* : bi berzî, berzkî, diyarkî.

PROMISCUITY, *n.* : mêbazî, pêwendiya zayendî yan regezî ya nerewa, şaşî.

PROMISCUOUS, *adj.* : mêbaz, şaş, nediyar.

PROMISCUOUSLY, *adv.* : bi mêbazî, mêbazkî.

PROMISCUOUSNESS, *n.* : mêbazîtî.

- **BATHING** : ajne yan melevaniya têkil.

- **HOSPITALITY** : mêhvandariya têkil.

- **MASS** : xelkê têvel yê têkil.

- **MASSACRE** : kuştara têkil.

- **SEXUAL RELATIONS** : pêwendiya regezî ya têkil.

PROMISE, *n.* : belên, soz, peyiv, peyman, vexwegirtin.

PROMISE, *vt.* : soz kirin, peyiv dan.

- **TO ~ WELL** : soz bi cih hînan.

PROMISED, *adj.* : belênkirî, sozdayî.

- **LAND** : warê hîviyan, hîvîstan.

PROMISE, *n.* : peyivbir.

PROMISER, *n.* : peyivkar, sozkar.

PROMISING, *adj.* : peyivdar, geşpaşeroj, sozkirin, serketindar.

- **BEGINNING** : xweşdestpêk.

- **BOY** : kurkê zîrek.

PROMISINGLY, *adv.* : bi xweşdestpêkî.

PROMISOR, *n.* : belêndar.

PROMISSORY, *adj.* : belênî, sozî, peyivî.

- **NOTE** : belgenameya belênî, qoçan, belêna nivîsî ko tibabek diravî bidit kesekê li dem û dira viyayî.

PROMONORY, *n.* : bilindezevî, derhatiyên leşî, parçeya çiyayiya çûyî di nav deryayî de.

PROMOTABILITY, *n.* : serxistinbarî(tî).

PROMOTABLE, *adj.* : serxistinbar.

PROMOTE, *vt.* (paye) berz kirin, bi ser xistin, qayim kirin, damezrandin.

PROMOTED, *adj.* : berzkirî, biserxistî.

PROMOTER, *n.* : serxister.

PROMOTING, *n.* : biserxistin.

PROMOTION, *n.* : berzkirin, balakirin, biserxistin.

PROMOTIONAL, *adj.* : serxistinî.

PROMOTISM, *n.* : serxistinîtî.

PROMOTIVE, *adj.* : serxistindar, biserxistinî, xurtkirî, payeberzkirî.

PROMOTIVENESS, *n.* : biserxistinîtî.

PROMPT, *n., adj.* : biryar, lêkdayî, bîrxistin, bîrxistinî, hişyar, di cih de, dem û dest.

- **BOOK** : daneya kitêba bîrkerî (li şanoyê).

- **BOX** : kunca bîrkerî.

- **DECISION** : biryara demûdest.

- **PAYMENT** : dana demûdest.

- **REPLY** : bersiva demûdest yan dicihde.

PROMPT, *vt.* : hajotin (ajotin), bîrhînan.

PROMPTER, *n.* : bîrker, hander.

PROMPTITUDE, *n.* : hişyarî, wuryayî, amadebûn (bo karî).

PROMPTLY, *adv.* : yekser, xêrayî, di cih de, dem û dest.

PROMPTNESS, *n.* : demûdestî, yekserî, dicihdeyî.

PROMPT SIDE, *n.* = **PROMPT BOX.**

PROMULGATE, *vt.* : weşandin, agehdar kirin, belav kirin.

PROMULGATED, *adj.* : weşandî, agehdarkirî.

PROMULGATING, *n.* : weşandin, agehdarkirin, belavkirin.

PROMULGATION, *n.* : weşîn, belavkirin, agehdarkirin.

PROMULGATOR, *n.* : belavker.

PROMULGE, *vt.* (*arch.*) : belav kirin.

PRONAOS, *n.* : meydana li ber peristgehê.

PRONATE, *vt.* : dest vekirin (berê destî li jêr).

PRONATION, *n.* : destvekirin (berê destî li jêr).

PRONATOR, *n.* : masûlkeya destvekir.

PRONE, *adj.* : xwaz bo, pankirî (li ser rûyî), panbûyî (ketî ser erdê).

PRONELY, *adv.* : li ser rûyî, li ser rûyîkî, (devdevkî) li ser zikî.

PRONENESS, *n.* : panbûn (li ser rûyî yan zikî).

PRONG, *n., vt.* : serkek çetelî, çetel (wek karêjî), derhatiya sertîj, riha didanê hêranê, şaxê pezkûvî, lêdan, têre kirin.

- **BUCK** : pezkûviyê emerîkanî yê şaxdirr.

- **HORN** : şaxdirr, pezkûviyek emerîkanî û kayî ye.

- **HORNED ANTELOPE** : pezkûviyê şaxdirr.

PRONGED, *adj.* : çetelkirî.

PRONOMINAL, *adj.* : ranavî.

PRONOMINALLY, *adv.* : bi ranavî, ranavkî.

PRONOUN, *n.* : bernav, pronav, cînav, ranav, ranaw.

- **DEMONSTRATIVE ~** : cihnavê pêşker, ranavê nîşankirinê.

- **INDEFINITE ~** : ranavê pirskirinî yan pirsiyariyê.

- **PERSONAL ~** : ranavê kesînî.

- **QUANTITATIVE** : ranavê tibabî (çiqasî).

- **RECIPROCAL ~** : ranavê hevdutî (hev).

- **REFLEXION ~** : ranavê liserxwezivirandî (xwe).

- **RELATIVE ~** : ranavê pêwendî (ko).

- **SUBJECTIVE ~** : ranavê bîrdar.

PRONOUNCE, *vt.* : gotin, dey kirin.

PRONOUNCEABILITY, *n.* : bêjebarî(tî).

PRONOUNCEABLE, *adj.* : bêjebar.

PRONOUNCED, *adj.* : bêjekirî, gotî, diyar, vebirr, eşkera.

PRONOUNCEDLY, *adv.* : bi qayimî, bi qayîmî, nîşankirî, diyarkî.

PRONOUNCEMENT, *n.* : gotin, wute, diwan, bêjekirin.

PRONOUNCIAMENTO, *n.* : agedarî.

PRONOUNCING, *n.* : bêjekirin, deykirin.

- **DICTIONARY** : ferhenga bêjekirinê.

PRONUNCIATION, *n.* : bêje, gotin, wutin, dengkirin, zarkirin, denganî, waje.

PRONUNCIATIONAL, *adj.* : zarî.

PRONUNCIATORY, *adj.* : bêjeyî, wajeyî.

PROOF, *n., adj.* : selmandin, dirûv, girûv, paje, (çapkirina azmûnî).

PROOF, *vt.* : girûv kirin, dirûv kirin.

PROOFREAD, *vt.* : (çapkirina azmûnî) rast kirin.

PROOF READER, *n.* : rastkerê çapkirina azmûnî.

PROOF ROOM, *n.* : jora rastkirinê.

PROOF SPIRIT, *n.* : meya pîvanî.

PROP, *n.* : berpalk, palpişt, karîte, ragirtin, nêrgeh, xirûmirên şanoyê.

PROP, *vt.* : qayim kirin, pişt girtin.

PROPAEDEUTIC, *n., adj.* : destpêkî, xwendina destpêkî.

PROPAEDEUTICAL, *adj.* : destpêkî.

PROPAGABLE, *adj.* : çaveravber.

PROPAGANDA, *n.* : çaverav, çaweraw.

PROPAGANDISM, *n.* : çaveravîtî.

PROPAGANDIST, *n.* : çaveravkar, nuwênerê çaveravê.

PROPAGANDISTIC, *adj.* : çaveravî.

PROPAGANDIZE, *vi., t.* : çaverav kirin.

PROPAGATE, *vt.* : zayîn (zan), za û zê kirin, belav kirin, weşandin, guhastin, boş bûn, dirêj kirin, pitir kirin.

PROPAGATED, *adj.* : zayî.

PROPAGATION, *n.* : teşene, belavbûn, zaûzê, zorbûn, boşbûn.

PROPAGATIVE, *adj.* : zaûzêyî, zorbûnî.

PROPAGATOR, *n.* : belavker.

PROPANE, *n.* : propan : hîdrokarbona gazî.

PRO PATRIA : bo welatî, bo nîştimanî.

PROPEL, *vt.* : paldan, handan.

PROPELLED, *adj.* : paldayî, pêşvebirî.

PROPELLENT OR PROPELLANT, *n., adj.* : teqemeniya paldana havêjan, pêşvebir, paldar, êzînga paldar.

- **SHAFT** : şiva palder.

- **TURBINE** : tûrbîna palder.

PROPELLER, *n.* : perwane.

PROPELLING, *n.* : paldan.

PROPEND, *vi.* : divêtin, arezû kirin, niyaz kirin.

PROPENSE, *adj.* : hezî, viyanî.

PROPENSITY, *adj.* : amadeyî, arezûyî, niyazî.

PROPER, *adj.* : rast, kêrhatî, goncaw, serestî, berketî.

- **ADJECTIVE** : rengdêrî navdarî.
- **FRACTION** : şikesteyê rast.
- **NAME** : serenav.
- **NOUN** : serenav.
- **TIME** : demê rast.
- **WAY** : rêya rast.

PROPERLY, *adv.* : bi serrastî, serrastîkî.

PROPERNESS, *n.* : kêrhatîtî.

PROPERTIED, *adj.* : taybexudar, samandar.

PROPERTIES : taybexu, rûxsar, rûçik.

PROPERTY, *n.* : saman, mal, xweyîtî, aqar, ged, zewîzar, rûçik, rûkar.

- **MAN OR MASTER** : maldar.
- **OWNER** : maldar, malxwe.
- **TAX** : malane.

PROPERTY DAMAGE INSURANCE, *n.* : dabînîya ziyana samanî.

PROPERTYLESS, *adj.* : bêsaman.

PROPHASE, *n.* : yekem qonax yan koçe (dabeşbûna xaneyê).

PROPHECY, *n.* : vegotin, berbêjî, bergotin, pêşbînî, rûda.

PROPHESIED, *adj.* : vegotî, pêşbînîkirî.

PROPHESYING, *n.* : vegotin.

PROPHET, *n.* : pêxember, peyamber.

PROPHETESS, *n.* : pêxember (mê yan jin).

PROPHETHOOD, *n.* : peyamberîtî, pêxemberîtî (peyama pêxemberî).

PROPHETSHIP, *n.* : pêxemberîtî.

- **TRADITION** : hedîs, fermûde.

PROPHETICAL, *adj.* : berbînî, pêxemberî.

PROPHETICALLY, *adv.* : bi pêşbînî, pêşbînkî, berbînkî.

PROPHILACTIC, *adj.* : parêz (ji nesaxiyan), parêzî, tiştek parêzdar wek alavka parêz ya li dijî nesaxiya zayendeyî, dermanê dijavisbûnê.

PROPHYLAXIS, *n.* : parêzî (ji nesaxiyan), çarekirina parêzî.

PROPINQUITY, *n.* : xizmatî, nêzîkiya dem yan dirê, mirovatî.

PROPIONATE, *n.* : avekiya dilopandina daran.

PROPIONIC, *adj.* ~ **ACID** : tirşiya berhemên dilopandina daran.

PROPINE, *vt.* : nûşî can kirin.

PROPINED, *adj.* : nûşîcankirî.

PROPINING, *n.* : nûşîcankirin.

PROPITIABLE, *adj.* : qayilbar.

PROPITIATE, *vt.* : qayil kirin, hîvî kirin.

PROPITIATED, *adj.* : qayilkirî.

PROPITIATING, *n.* : qayilkirin, hîvîkirin.

PROPITIATION, *n.* : qayilkirin, hîvîkirin, qurbanî, bo jûvanê yan qayilkirinê.

PROPITIATORILY, *adv.* : bi qurbanî, qurbankî.

PROPITIATORY, *n., adj.* : qayildarî, hîvîdarî.

PROPITIOUS, *adj.* : mizgîn, mijdeder.

PROPITIOUSLY, *adv.* : bi dilverayî, bi kêrhatî, dilverakî.

PROPITIOUSNESS, *n.* : kêrhatîtî, dilverayîtî.

PROPJET ENGINE, *n.* : bizwêna baweşînî ya tûrbînî.

PREPMAN, *n.* = **PROPERTY MAN.**

PROPOLIS, *n.* : mûma mêşhingivînî (ji bişkovên daran çêdibit).

PROPONE, *n., vt.* : pêşniyaz kirin.

PROPONENT, *n.* : alîkar.

PROPORTION, *n., vt.* : rêje, hevgirî, hawgirî, pêrgehî, hawrêjeyî, hevrêjeyî, rêkî, beş, parçe, rêjeya sedî, pile, qebare, rêje kirin, dabeş kirin, parçe rêk kirin.

- IN ~ TO : bi rêjeya.

- OUT OF ~ TO : ne rêje ye li gel.

PROPORTIONABLE, *adj.* : rêjebar.

PROPORTIONABLY, *adv.* : rêjekî, bi rêjeyî.

PROPORTIONAL, *adj.* : rêjeyî, hawrêj, hawgir, hevgir, rastevane.

- REPRESENTATION : nimînenderiya rêjeyî.

PROPORTIONALIST, *n.* : rêjekar, bawermendê nimînenderiya rêjeyî.

PROPORTIONALITY, *n.* : hawrêjî, rêjeyîtî.

PROPORTIONALLY, *adv.* : bi hevrêjeyî, hevrêjekî.

PROPORTIONATE, *adj.* : rêje kirin.

PROPORTIONATELY, *adv.* : rêjekî, bi rêjeyî.

PROPORTIONATENESS, *n.* : hawrêjîtî, hevrêjeyîtî.

PROPORTIONED, *adj.* : hawrêjekirî, hevrêjekirî.

PROPORTIONMENT, *n.* : rêjekirin.

PROPOSAL, *n.* : pêşniyaz, pêşniyar.

PROPOSE, *vt., i.* : pêşniyaz kirin.

PROPOSED, *adj.* : pêşniyazkirî, girîmankirî.

PROPOSITION, *n., vt.* : pêşniyazkirin, girîmankirin, pirs, doz, ruquçandin, nûçe, pêşniyaz kirin.

PROPOSITIONAL, *adj.* : pêşniyazkirinî.

PROPOSITIONED, *adj.* : pêşniyazkirî.

PROPOSITIONING, *n.* : pêşniyazkirin.

PROPOUND, *vt.* : pêşniyaz kirin.

PROPOUNDER, *n.* : pêşniyazker.

PROPOXYPHENE, *n.* : hedarker.

PROPPED, *adj.* : berpalkirî, palpiştkirî.

PROPPING, *n.* : berpalkirin, palpiştkirin.

PROPRIETARY, *n., adj.* : xudan, desteyek xudanan, (xudanên saman, zevî...).

- COLONY : derebegiya xudanan.

PROPRIETOR, *n.* : xudan, xwedan, xawen, xawend.

PROPRIETORSHIP, *n.* : xweyiyî, xudanîtî, xawenîtî.

PROPRIETRESS, *n.* : xudan (mê).

PROPRIETRY, *n.* : rastî, qencî, layiqî, goncan.

PROPRIOCEPTIVE, *adj.* : wergirî, xuyî.

PROP ROOT, *n.* : riha palînî.

PROPTOSIS, *n.* : çavboqî.

PROPULSION, *n.* : paldan, pêşvebirin, palder, pêşvebir.

PROPULSIVE, *adj.* : paldar.

PROPUNDITY, *n.* : pêşhînan.

PROPYL, *n.* : riha (C3H7) ko ji propan derdikevît.

PROPYLAEUM, *n.* : derîkê peristgehê.

PROPYLENE, *n.* : propîlen : gazek hîdrokarbonî û gurîgir e.

PROPYLITIC, *adj.* : propîlînî.

PROPYLON, *n.* : derîk (yê peristgehê).

PRO RATA : bi rêjeyî.

PRORATE, *vt.* : dabeş kirin, belav kirin (rêjeyî).

PRORATED, *adj.* : dabeşkirî.

PRORATING, *n.* : dabeşkirin.

PROROGATE, *vt.* : gîro kirin, (parlemanî demdarî) girtin.

PROROGATION, *n.* : gîrokirin, girtin (daxistin) ya demdariya parlemanî.

PROROGATE, *vt.* (civînên parlemanî) paşxistin.

PROSAIC, *adj.* : kirdarî, sade, pexşanî, bêzar, pêşeyî.

- LIFE : jîna sade.

- PERSON : mirovê sade.

- VIEW : awira sade.

PROSAICALLY, *adv.* : bi sadeyî, sadekî.

PROSAISM, *n.* : pexşanîtî, rêbaza pexşanî, derbirrîna pexşanî, pêşeyîtî.

PROSAISIT, *n.* : pêşekar, nivîser.

PROSATEUR, *n.* : pêşekar, pexşankar, nivîser.

PROSCRIBE, *vt.* : bende kirin, qedexe kirin.

PROSCRIBED, *adj.* : berbendkirî, bende, tembî, qedexe.

PROSCRIBING, *n.* : berbendkirin.

PROSCRIPTION, *n.* : berbendkirin, qedexekirin, heramkirin.

PROSCRIPTIVE, *adj.* : qedexedar, heramdar, berbendar.

PROSCRIPTIVELY, *adv.* : bi berbendarî, bi qedexeyî, berbendkî.

PROSE, *n., adj.* : pexşan, pêşe, pêşeyî, pêşezanî.

- **WRITER** : pêşekar, pexşannivîs.

PROSE, *vi.* : pêşe nivîsîn, pexşan nivîsîn, mirûs nivîsîn yan axiftin.

PROSED, *adj.* : pexşankirî.

PROSECTOR, *n.* : kelişîn yan kelîştinkar.

PROSECUTABLE, *adj.* : gilîbar.

PROSECUTE, *vt.* : gilî kirin.

PROSECUTED, *adj.* : gilîkirî.

PROSECUTING, *n.* : gilîkirin.

- **ATTORNEY** : gilîkarê gîştî.

PROSECUTION, *n.* : gilîkirin, dozkirin.

PROSECUTOR, *n.* : gilîdar.

PROSECUTORIAL, *adj.* : gilîdarî.

PROSELYTE, *n., vt.* : bawermendê nû, rênasî, araste kirin, rêberî kirin, rast kirin, rêk nîşa dan, alîkar û piştgir civandin.

PROSELYTING, *n.* : arastekirin.

PROSELYTISM, *n.* : rênasîn, guhartina ayînî yan partî, rênasîn : bawerînana xelkê bi ayînek nû.

PROSELYTIZE, *vt.* = **PROSELYTE.**

PROSELYTIZE, *n.* : rênas (nû).

PROSELYTIZED, *adj.* : arastekirî (rêya rast).

PROSELYTIZING, *n.* : arastekirin (rêya rast).

PROSENCEPHALIC, *adj.* : pêşmejiyî.

PROSENCEPHALON, *n.* : berahiya mejî.

PROSENCHYMA, *n.* : helbesta pêşeyî yan pexşanî.

PROSENCHYMAL, *adj.* : pêwendîdarê helbesta pêşeyî yan pexşanî.

PROSENCHYMATOUS, *adj.* : helbestiya pêşeyî.

PROSER, *n.* : pexşankar, pêşekar, axiftinker yan nivîserê mirûs.

PROSIFY, *vt., i.* : pexşanî kirin, pêşeyî kirin.

PROSILINESS, *n.* : pêşeyîtî, pexşanîtî, mirûsîtî.

PROSILY, *adv.* : bi pêşeyî, pexşanî yan mirûsî, pêşekî, mirûskî.

PROSING, *n.* : pexşankirin, pêşekirin.

PROSIT, *interj.* : nûşî can!.

PROSLAVERY, *n.* : piştgîriya bendetiyê yan benîtiyê.

PROSODIAL, *adj.* : pêşeyî, pexşanî.

PROSODIC(AL), *adj.* : pîvanî (ji pîvanzaniya helbestê).

PROSODICALLY, *adv.* : bi pîvanî, pîvankî.

PROSODIST, *n.* : pîvanzanê helbestê.

PROSODY, *n.* : helbestzanî, pîvanzanî : zanîna danana helbestê.

PROSOPOGRAPHIC, *adj.* : rabînîn, pergal, dîtina gelemper, çêbûnî yan şîmanek, şûna ko belge nîşan dikin ko kan yan metal heye.

- **IN ~** : rabîne, nêzîke.

PROSPECT, *vi., t.* : kolîn (li kanî geran), lê geran.

PROSPECTLESS, *adj.* : bêpaşeroj.

PROSPECTOR, *n.* : lêgerokê zêr û neftê....

PROSPECTIVE, *adj.* : paşerojî, dûrbîn, rabîn, şîmaneyî, hîvîdar yan hîvîkirî.

PROSPECTIVELY, *adv.* : bi rabînî, rabînkî.

PROSPECTIVENESS, *n.* : rabînîtî.

PROSPECTUS, *n.* : belavok, namîlke (nemaze ya melhezeya salê ya dibistanê).

PROSPER, *vi., t.* : dewlemend bûn, serkeftin, (aborî) geş bûn, halxweş bûn, zengîn bûn.

PROSPERED, *adj.* : dewlemendbûyî, zengînbûyî.

PROSPERING, *n.* : dewlemendbûn, zengînbûn.

PROSPERITY, *n.* : dewlemendî, zengînî, şînyakî, vegeş, xweşî, tenayî, şînahî, avahî, bêr, zengînî.

PROSPEROUS, *adj.* : ava, malava, şîn, şên, dewlemend, zengîn, avabûn.

PROSPEROUSLY, *adv.* : bi dewlemendî, dewlemendkî.

PROSPEROUSNESS, *n.* : dewlemendîtî, zengînîtî.

PROSTAGLANDIN, *n.* : tirşiya qelewî ko masûlkeya memikdarî teng dikit.

PROSTATE, *n., adj.* : lû, livik yan toşpiya prostatî.

- **GLAND** : livik yan toşpiya prostatî.

PROSTATECTOMY, *n.* : helkêşan yan rakirina livik yan toşpiya prostatî.

PROSTATIC, *adj.* : prostatî.

PROSTATITIS, *n.* : kulbûna prostatî.

PROSTHESIS, *n.* : serbarkirina pêşgirekê, dengekê yan tîpebizwênê li ser peyivekê, nijdariya pînekirinê : serbarkirina endamek çêkirî wek pêyî yan çavî li ser leşê mirovî.

PROSTHETIC, *adj.* : serbarkirinî.

PROSTHETICS, *n.* : nijdarkirina pînekirinê.

PROSOTHODONTICS, *n.* : pijîşkiya didanpînekirinê.

PROSOTHODONTIST, *n.* : pijîşkê didanpînekirinê.

PROSTITUTE, *n., vt.* : felîte, şelf, qehpe, pûşt, selîte, dawênter, gander, hîz, fahîşe, tero, hizî kirin.

PROSTITUTED, *adj.* : hîzîkirî, hîzbûyî.

PROSTITUTING, *n.* : hîzîkirin.

PROSTITUTION, *n.* : hîzîkirin, lewendî, hîzî.

PROSTRATE, *adj.* : çokdayî, vezelandî, rûxiştî, devdevkî.

PROSTRATE, *vt.* : vezelandin, şikandin.

PROSTRATED, *adj.* : panbûyî, vezelandî.

PROSTRATING, *n.* : rûxistin.

PROSTRATION, *n.* : vezelandin, çokdan, panbûn, rûxistin, şeketkirin.

PROSTYLE, *n.* : sivdeya nepitir ji çar karîteyan hebit.

PROSY, *adj.* : pêşeyî, pexşanî, mirûsî.

PROT(O)-, *pref.* : pêşgir e ko yekem e, nijadî ye, seretayî ye.

PROT, *n.* : gosker.

PROTACTINIUM, *n.* : protaktînyom : hêmanek metalî ye.

PROTAGONIST, *n.* : qehremanê romanê, serokê pirsekê yan dozekê.

PROTAMINE, *n.* : protamîn : protînek tift sade ye.

PROTASIS, *n.* : destpêkiya şanogerî yan helbesta çîrokî.

PROTE(O)-, *pref.* : pêşgir e ko protîn e.

PROTEA, *n.* : texlîtek dar e (bo xemilandinê diçînin).

PROTEAN, *adj.* : demdemî.

PROTEASE, *n.* : haveyna protîna qijilandar.

PROTECT, *vt.* : parastin, pawandin, peristin.

PROTECTANT, *n.* : hokarê parêzer.

PROTECTING, *n.* : pawandin, parastin, parêz.

PROTECTION, *n.* : parastin, qefandin, evşandin, piştîvanî.

- **CATHODIC ~** : parastina nizmkî.

PROTECTIONISM, *n.* : parêzîtî.

PROTECTIONIST, *n.* : parêzkar, piştgirê ola parastina berhemê nîştimanî.

PROTECTIVE, *adj.* : parêz (dar).

- **TARIFF** : baca parastinê.

PROTECTIVELY, *adv.* : bi parastînî, parastinkî.

PROTECTIVENESS, *n.* : parastinîtî.

PROTECTOR, *n.* : piştmêr, piştvan, peristo, pîber, hevgel, parêzker, parastinkar.

- **SUN ~** : rojşikên (tav).

PROTECTORAL, *adj.* : parastinî.

PROTECTORATE, *n.* : paraste, hikûmeta siparde ko pêsipêr serok e.

PROTECTORSHIP, *n.* : parastin, parastinîtî.

PROTECTORY, *n.* : penageh.

PROTECTRESS, *n.* : peristo (mê).

PROTEGE, *n.* : parastî, pêrew.

PROTEID(E), *n.* : protîd, protîn.

PROTEIFORM, *adj.* : bêqam şikil yan şêwe guhêrbar.

PROTEIN, *n., adj.* : protîn : madeyek leşavaker e di nav hêk, şîr û goştî de.

PROTINACEOUS, *adj.* : protînî, wek protînî.

PROTEINASE, *n.* : protînêz, haveyna proteînqijildar e.

PROTEINOUS, *adj.* : protînî.

PROTEINURIA, *n.* : mîza protînî, hebûna protînî li gel mîzê (di nav mîzê de).

PROTEM : demdar.

PROTEOLYSIS, *n.* : şitelbûna protînî.

PROTEOSE, *n.* : protîna di nav avê de diqijilîn.

PROTEOZOIC ERA, *n.* : rojgarê spêdeyî.

PROTEST, *n.* : bêzarî, mostre, sosret.

PROTEST, *vt., i.* : bêzarî kirin.

PROTESTANT, *n., adj.* : piroti (filehê piroti).

PROTESTANTISM, *n.* : pirotîtî.

PROTESTATION, *n.* : berhelistin, bêzarî, bêzarkî.

PROTEUS, *n.* : mirov yan tiştê demdemî.

PROTHALAMION, *n.* : strana serê zavano.

PROTHALAMIUM(ION), *n.* : strana serê zavano.

PROTHALLUS, *n.* : havêtina dengekê yan birgehekê ser destpêka bêjeyê.

PROTHETIC, *adj.* : pêwendîdarê havêtina ser dengekê yan birgehekê.

PROTHONATORY, *n.* : nivîser yan mîrzayê yekem (li dadgehê).

PROTHORACTIC, *adj.* : sîngî : pêwendîdarê kîziya berahiya sîngê pêtikê.

PROTHORAX, *n.* : sîng.

PROTHROMBIN, *n.* : hokarek xwînmeyîn e.

PROTISTA, *n.* : bûnewerên nediyar e ko canewer yan helez in.

PROTISTAN, *adj.* : pêwendîdarê bûnewerên nediyar ko canewer yan helez in.

PROTIUM, *n.* : îzotopa asayiya hîdrojenê.

PROTO-, *pref.* : pêşgir e ko nijad, serek, seretayî ye.

- **CLOTH** : yekem perûk (berî 9000 salan nêzîkî Diyarbekrê hat peyda kirin).

- **KURD** : yekem Kurd, pêşe-Kurd.

PROTOACTINUM, *n.* = **PROTACTINIUM.**

PROTOCOL, *n.* : protokol : rêzika şahîneta diplomasî û leşkerî, rûnivîsa resen, civatnameya kongreyê ramyarî, pêkhatina serbara navdewletî.

PROTOGINE, *n.* : texlîtek granît e.

PROTHISTORY, *n.* : dîrokzaniya berî nivîsînê.

PROTHUMAN, *adj.* : miroviya seretayî.

PROTOLITHIC, *adj.* : spêdeyiya rojgarê berê.

PROTOMARTYR, *n.* : yekem şehîd.

PROTON, *n.* : **PROTON** : pirtika gerdîleyî, yekeya bergehê erênî yê gerdîleyê.

PROTONATE, *vi.* : protonek nû kirin.

PROTONOTARY, *n.* = **PROTHONOTARY** (serek mîrza).

PROTONIC, *adj.* : protonî.

PROTONYMPH, *n.* : kirnî (di qonax yan koçeya gorankariya seretayî de).

PROTOPATHIC, *adj.* : seretayî.

PROTOPHYTE, *n.* : heleza yekxane.

PROTOPLASM, *n.* : protoplazm : yekem xwînav, madeyê zindiyê binyatî di nav xaneyên canewerî û helezî de.

PROTOPLASMAL, *adj.* : protoplazmî.

PROTOPLASMIC, *adj.* : protoplazmî.

PROTOPLAST, *n.* : protoplast : madeyê xaneya protoplazmî ko yekeyek jînî ye, xane yan yekeya jînî ya nijadî, yekem nimûne.

PROTOPLASTIC, *adj.* : protoplastî.

PROTOTROPHIC, *adj.* : xurekxwerê ji jêderên neendamî.

PROTOTYPAL, *adj.* : texlîtek seretayî.

PROTOTYPE, *n.* : texlîte seretayî, nimûneyê seretayî.

PROTOTYPIC(AL), *adj.* : nimûneyiyê seretayî.

PROTOZOA, *n.* : canewerên yekxane.

PROTOZOAN, *adj.* : yek xaneyî.

PROTOZOOLOGY, *n.* : zindewerzaniya yekxaneyan.

PROTOZOON, *n.* = **PROTOZOA** = **PROTOZOAN.**

PROTOZYLEM, *n.* : yekem tevnê seretayî.

PROTRACT, *vt.* : gîro kirin, paş xistin, dirêj kirin, hêl û goşe nexşe kirin (bi goşepîvî).

PROTRACTILE, *adj.* : dirêjbar.

PROTRACTION, *n.* : dirêjkirin, davezelandin.

PROTRACTOR, *n.* : goşepîv, goşepêw.

PROTRUDE, *vt., i.* : derkeftin, pengizîn.

PROTRUDED, *adj.* : vepengizî, derhatî.

PROTRUDENT, *adj.* : vepengizî.

PROTRUDING, *n.* : rep.

PROTRUSIBLE, *adj.* : vepengizînbar.

PROTRUSILE, *adj.* : vepengizî.

PROTRUSION, *n.* : qîçî(didan), derhatin, tildan, memileberzek.

PROTRUSIVE, *adj.* : qîç, vepengizî.

PROTRUSIVELY, *adv.* : bi qîçî, qîçkî.

PROTUSIVENESS, *n.* : qîçîtî.

PROTUBERANCE, *n.* : memile, awsan, çene.

PROTUBERANT, *adj.* = **PROTRUSIVE.**

PROTUBERATE, *vi.* : berz bûn, vepengizîn.

PROTYLE, *n.* : girîmane ko madeyê nijadî ye yê ko hêmanên kîmyayî jê çêdibin.

PROUD, *adv., adj.* : şahnaz, serfiraz, serbilind, qebe, fortek, fizîn.

- **FLESH** : tevnê goştgirtinê.

PROUDFUL, *adj.* : serfiraz.

PROUDHEARTED, *adj.* : bûng, çenedirêj, fêz.

PROUDLY, *adv.* : bi serfirazî, serfirazkî.

PROVABLE, *adj.* : dirûvbar.

PROVABLENESS, *n.* : dirûvbarîtî.

PROVABLY, *adv.* : bi dirûvbarî, dirûvbarkî.

PROVE, *vt., i.* : dirûv kirin.

PROVED, PROVEN, *adj.* : dirûvkirî, aşkartî.

PROVENANCE, *n.* : jêder, nijad.

PROVENDER, *n.* : alîk, êm.

- **SELLER OF** : êmfiroş.

PROVENIENCE, *n.* = **PROVENANCE.**

PROVER, *n.* : dirûvker.

PROVERB, *vt.* : metelokî kirin.

PROVERBIAL, *adj.* : navdar, nimûneyî, metelokî, pêgotî.

- **WISDOM** : pendiya metelokî.

PROVERBIALLY, *adv.* : bi metelokî, metelokkî.

PROVIANT, *n.* : azoqe, nemaze bo leşkerî.

PROVIDE, *vi., t.* : azoqe kirin, dabîn kirin, pêk hînan, merc kirin.

- **TO ~ AGAINST** : hay jî xwe bûn.

- **TO ~ FOR** : xudan kirin.

- **TO ~ WITH** : azoqe kirin.

PROVIDED, *adj., conj.* : heke, eger, sazkirî, pêkhatî.

PROVIDENCE, *n.* : xuda, sexbîriya xudayî, destgirtin, hişyarî, qenckardarî.

PROVIDENT, *adj.* : pêşbîn, pendiyar, destgirtî.

PROVIDENTIAL, *adj.* : pêwendîdarê sexbîriya Xudayî.

PROVIDENTIALLY, *adv.* : (berpekirî) bi sexbîriya Xudayî.

PROVIDENTLY, *adv.* : bi sexbîriya Xudayî.

PROVIDER, *n.* : dayende.

PROVIDING, *conj.* = **PROVIDED.**

PROVINCIAL, *adj.* : deverî.

PROVINCIALISM, *n.* : deverîtî.

PROVINCIALIST, *n.* : deverî, gundî.

PROVINCIALITY, *n.* = **PROVINCIALISM.**

PROVINCIALIZATION, *n.* : deverîbûn.

PROVINCIALIZE, *vt.* : deverî kirin.

PROVINCIALIZED, *adj.* : deverîkirî.

PROVINCIALIZING, *n.* : deverîkirin.

PROVINCIALLY, *adv.* : bi deverî, deverkî.

PROVING, *n.* : dirikandin.

- **GROUND** : meydana azmûnê.

PROVISION, *n.* : azoqe, nandan, merc, pêdan, yedek, pîtak.

- **A ~ MERCHANT** : ronfiroş.

- **BAG** : heban, xiltik, xeltik.

PROVISION, *vi.* : azoqe kirin.

PROVISIONAL, *adj.* : hekînkirinî, demî, demdar, demikî, çaxî, berwext, yedekî, berçavî.

PROVISIONALITY, *n.* : demdarîtî.

PROVISIONED, *adj.* : azoqekirî.

PROVISIONER, *n.* : azoqekar.

PROVISIONING, *n.* : azoqekirin.

PROVISIONLESS, *adj.* : bêazoqe, bêpîtak.

PROVISIONMENT, *n.* : azoqedan, pîtakdan.

PROVISIONARY, *adj.* = **PROVISIONAL.**

PROVISO, *n.* : merc.

PROVISOR, *n.* : damezrandiya karekê (hêş nevala).

PROVISORY, *adj.* : mercdar, mercî.

PROVITAMIN, *n.* : provîtamîn, madeyek dibit vîtamîn.

PROVOCATION, *n.* : handan, arandin, bizivandin, daberzîn, hêriskirin, arîn, tûjik, tûjikdan.

PROVOCOTIVE, *adj.* : arandar, hafundar.

PROVOCOTIVELY, *adv.* : bi arandî, arandinkî.

PROVOCOTIVENESS, *n.* : arandinîtî.

PROVOKE, *vt.* : arandin, hajotin.

PROVOKED, *adj.* : arandî.

PROVOKER, *n.* : arankar.

PROVOKING, *adj.* : hander.

PROVOKINGLY, *adv.* : bi arandinî, arandinkî.

PROVOLONE, *n.* : penîrek hişk û îtalî ye.

PROVOST, *n.* : bajêrvan, serek dêr yan zanistgeh.

- **COURT** : dadgeha leşkerî ya seretayî.

- **GUARD** : polîsê leşkerî.

- **MARSHAL** : fermandarê polîsê leşkerî.

PROW, *n.* : gemî, berahiya gemiyê yan balafirê, derbazker (ji rûbarî).

PROWESS, *n.* : mêrxasî, azayî, azayetî.

PROWL, *vt., i.* : geran (dizîkî bo nêçîrê yan talanê), vedizîn.

PROWL CAR, *n.* : otomobîla geroka polîsî.

PROWLER, *n.* : gerokê dizîkî.

PROWLING, *n.* : gerana dizîkî, sûrikî, sûrikandin.

PROXIMAL, *adj.* : nêzîktir, nêzîktir xalka nîvekiya leşî.

PROXIMALLY, *adv.* : bi nêzîkî.

PROXIMATE, *adj.* : nêzîktirîn.

PROXIMATELY, *adv.* : nêzîkî.

PROXIMATENESS, *n.* : nêzîkîtî.

PROXIMITY, *n.* : nêzîkî, sinordaşî.

- **OF BLOOD** : xizmatî, mirovatî.

- **FUSE** : alava radyoyî ko havêjê ji dûr dipeqînit.

PROXIMO, *adj.* : heyva hatî.

PROXY, *n.* : belgenameya desthelatkirinê, nimînendeyî, nuwênerî, desthelatkirin.

- **MARRIAGE** : şûkirina nimînendeyî.

PRUDE, *n.* : jina bêqam şermîn.

PRUDENCE, *n.* : pendiyarî, hişyarî, wuryayî, destgirtin.

PRUDENT, *adj.* : pêşbîn, serest.

PRUDENTIAL, *adj.* : hişdarî, destgirtî.

PRUDENTIALISM, *n.* : hişyarîtî, wuryayîtî.

PRUDENTIALLY, *adv.* : bi hişyarî, bi wuryayî, bi pendî, bi dest girtinî, hişyarkî.

PRUDENTLY, *adv.* : bi hişyarî, hişyarkî.

PRUDERY, *n.* : şermiya bêqam.

PRUDISH, *adj.* : bêqam şermîn.

PRUDISHLY, *adv.* : bi şermîniya bêqam, şermînkî.

PRUINOSE, *adj.* : xûsarkirî, (bi madeyê spî yê tozî) nixaftî.

PRUNE, *n.* : hilîkên hişk (mirovê) hestî giran.

PRUNE, *vt.* : kezax kirin, ade kirin, pejilandin.

PRUNED, *adj.* : adekirî, pejilî, kezaxtî.

PRUNELLA, *n.* : avirmîşê qayim, ta, kulbûna gerûyê.

PRUNELLO, *n.* : hilîkên hişkên nayab.

PRUNER, *n.* : kezaxker.

PRUNERS, *n.* : cawbirra kezaxê.

PRUNING, *n.* : kezax, adekirin, bodem, pijilandin pencinandin.

- **HOOK** : dasa kezaxtinê, kêlendî.

PRUNING SHEARS, *n.* : cawbirr (bo kezaxtinê).

PRUNT, *n.* : parçeya şûşeyê xemilandinê.

PRURIENCE, *n.* : belqitîn.

PRURIENT, *adj.* : belqîtî, har (regezî yan zayendeyî).

PRURIENTLY, *adv.* : bi harî, harkî.

PRURIGINOUS, *adj.* : xurînî.

PRURIGO, *n.* : rivayî : xurîna dijwar.

PRURITIC, *adj.* : xurînî.

PRURITUS, *n.* : xurina dijwar ya çermî.

PRUSSIAN, *n., adj.* : prûsyayî : welatiyê Prûsya (Elmanya Rohelat).

- **BLUE** : şînê prûsyayî : boyeyek şîn tarî ye.

PRUSSIANISM, *n.* : prûsyatî : giyanê leşkerî î zordariyê.

PRUSSIC, *adj.* : pêwendîdarê şînê prûsyayî.

- **ACID** : tirşiya hîdrosiyanîk.

PRY, *n.* : sehkirin, lêgeran.

PRY, *vi.* : (zanxwazî) sehkirin, zehmet vekirin.

PRYER, *n.* = **PRIER.**

PRYING, *adj.* : tildirêj, zanxwaz.

PRYINGLY, *adv.* : bi zanxwazî, sehkirinî, zanxwazkî.

PSALM, *n.* : sirûda pîroz.

- **BOOK** : kitêba sirûden pîroz.

PSALMIST, *n.* : sirûdnivîs.

PSALMODIC, *adj.* : sirûdiya pîroz.

PSALMODIST, *n.* : sirûda pîroznivîs.

PSALMODY, *n.* : strîna sirûdên pîroz.

PSALTER, *n.* : pirtûka sirûdan.

PSALTERIUM, *n.* : ûrkê sêyemê kayînî.

PSALTERY, *n.* : sentor.

PSEPHOLOGICAL, *adj.* : pêwendîdarê hizirzanî.

PSEPHOLOGIST, *n.* : hizirzan (helbijartin).

PSEPHOLOGY, *n.* : hizirzanî (demê helbijartinê).

PSEUD(O)-, *pref.* : pêşgir e ko zir e, derew e.

PSEUD EPIGRAPHA, *n.* : zirnivîsîn.

PSEUD EPIGRAPHAL, *adj.* : zirnivîsînî.

PSEUDEPIGRAPHIC(AL), *adj.* : zirnivîsînî.

PSEUDO, *adj.* : destewa, zir, derew.

PSEUDOCLASSIC, *n., adj.* : zirklasîkî.

PSEUDOCYESIS, *n.* = **PSEUDOPREGNANCY.**

PSEUDOGRAPH, *n.* : zirkarê torî.

PSEUDOLOGER, *n.* : derewker.

PSEUDOMORPH, *n.* : zir şikil yan şêwe (kan), şikil yan şêweyê xapîn yan neasayî, kanê şikil yan şeweyê wî yê derekî wek şiklê derekî dî yê kanekê ye.

PSEUDOMORPHIC, *adj.* : zir şikil yan şêwe.

PSEUDOMORPHISM, *n.* : zirşiklîtî.

PSEUDOMORPHOSIS, *n.* : zirşiklîtî.

PSEUDOMORPHOUS, *adj.* : zir şikil yan şêwe.

PSEUDONYM, *n.* : zirnav, navê aşopî, nasnav, paçnav, naznaw.

PSEUDONYMITY, *n.* : zirnavîtî.

PSEUDONYMOUS, *adj.* : zirnavî(nivîser).

PSEUDONYMOUSLY, *adv.* : bi zirnavî, zirnavkî.

PSEUDONYMOUSNESS, *n.* : zirnavîtî.

PSEUDOPOD, *n.* : zirpê.

PSEUDOPODIUM, *n.* : vepengiziya demdarî ya protoplazmê (ji xaneyê bo livînê).

PSEUDOPREGNANCY, *n.* : ziravisî.

PSEUDOPREGNANT, *adj.* : ziravis.

PSEUDOSALT, *n.* : zirxwê.

PSEUDOSCIENCE, *n.* : zirzanistî.

PSEUDO TUBERCULOSIS, *n.* : zirêşa zirav.

PSHAW, *interj., n., vt., i.* of of kirin.

PSILANTHROPIC, *adj.* : pêwendîdarê miroviya Îsa pêxemberî.

PSILANTHROPISM, *n.* : baweriya ko Îsa pêxember her mirov bû.

PSILANTHROPIST, *n.* : bawermendê ko Îsa pêxember her mirov bû.

PSILOSIS, *n.* : rîskirin.

PSITTACEOUS, *adj.* : tûtiyî.

PSITTACINE, *adj.* : tûtiyî.

PSITTACOSIS, *n.* : nesaxiya tûtiyan.

PSORIASIS, *n.* : hişkebîrov.

PSORIATIC, *adj.* : hişkebîrovî.

PSOAS, *n.* (~ **MAJOR OR MINOR**) : du masûlkeyên ranî.

PSYCH(O)-, *pref.* : pêşgir e ko derûn, giyan, hiş e.

PSYCHASTHENIA, *n.* : mandîbûna derûnî.

PSYCHE, *n.* : giyan, derûn, hiş, zerîmîra Kiyopîdî hez jê kirî.

- **KNOT** : girêka qoçekî ya pirçê (li ser patkê).

PSYCHEDELIC, *adj.* : tezînî.

PSYCHIASTER, *n.* = **PSYCHIATRIST.**

PSYCHIATRIC, *adj.* : pijîşkiya derûnî.

PSYCHIATRIST, *n.* : derûnzan, (pijîşkê derûnî).

PSYCHIATRY, *n.* : derûnzanî.

PSYCHIC(AL), *adj.* : derûnî, hişî, sersirûştî.

PSYCHIC, *n.* : navberemirovê girîman e ko bêqam hestiyarê hêzên giyanî yan sersirûştî ye, mirovê girîman e ko gehîne navbera cîhana gerdûnî û cîhana giyanan (li nivandina magnetîzî).

PSYCHICAL, *adj.* : hişî, giyanî, sersirûştî.

PSYCHICALLY, *adv.* : bi hişî yan derûnî, hişkî, derûnkî.

PSYCHICISM, *n.* : hişîtî, derûnîtî.

PSYCHICIST, *n.* : hişzan, derûnzan.

PSYCHO : şîtelkirina derûnî, dîn.

- **ANALYSE**, *vt.* : derunî şîtel kirin.
- **ANALYSIS**, *n.* : şîtelkirina derûnî.
- **ANALYST**, *n.* : şîtelkarê derûnî.
- **ANALYTIC**, *adj.* : şîtelkariya derûnî.
- **BIOLOGY**, *n.* : zindewerzaniya derûnî.
- **DYNAMIC**, *adj.* : dînamîkê derûnî.
- **GENESIS**, *n.* : peydabûna derûnî.
- **GENETIC**, *adj.* : peydabûniya derûnî.
- **GNOSIS**, *n.* : hişsehkirin.
- **GRAPH**, *n.* : neqşê derûnî.
- **LOGIC(AL)**, *adj.* : derûnî, psîkolojî.
- **LOGICAL MOMENT**, *n.* : gava derûnî.
- **LOGISM**, *n.* : derûnîtî, psîkolojîtî.
- **LOGIST**, *n.* : derûnzan, psîkolog.
- **LOGY**, *n.* : derûnzanî, psîkolojî.
- **METRY**, *n.* : derûnpîvî, psîkometrî.
- **MOTOR** : livîna derûnî, psîkomotor.
- **NEUROSIS**, *n.* : tevdana demariya derûnî.
- **PATH**, *n.* : dînoke, psîkopat.
- **PATHIC**, *n., adj.* : dînoke, psîkopatî.
- **PATHOLOGIST**, *n.* : derûnzanê nesa-xiyan.
- **PATHOLOGY**, *n.* : derûnzaniya nesaxiyan.
- **PATHY**, *n.* : dînoketî, psîkopatî.
- **PHYSICAL**, *adj.* : leşzaniya derûnî.
- **PHYSICIST**, *n.* : leşzanê derûnî.
- **PHYSICS** : leşzaniya derûnî, psîkofizîk.
- **SOMATIC**, *adj.* : leşî-derûnî, psîkosmatîk.
- **SOMATICS**, *n.* : pijîşkiya leşderûnî.
- **THERAPEUTIC**, *adj.* : çareyiya derûnî.
- **THERAPEUTICS** = **PSYCHOTHERAPY.**
- **THERAPIST**, *n.* : pijîşkê derûnê.
- **THERAPY**, *n.* : çarekirina derûnî, psîkoterapî.

PSYCHOSIS, *n.* : dinatî, psîkoz.

PSYCHOTIC, *adj.* : dîn, psîkotîk.

PSYCHRO-, *pref.* : pêşgir e ko sar e, serma ye.

PSYCHROMETER, *n.* : şê yan şîtel pîv.

PSYLLA, *n.* : kêça helezî.

PTARMIGAN, *n.* : texlîtek mirîşk e.

PT BOAT, *n.* : belema tûrbîdî.

PTERID OR PTERIODO-, *pref.* : pêşgir e ko çeng e, bal e.

PTERIOLOGIST, *n.* : dargez zan yan nas.

PTERIODOLOGY, *n.* : dargez zanî yan nasî.

PTERIDOPHITE, *n.* : dargez, gez.

PTERODACTYL, *n.* : xişokê çengdar.

PTEROPOD, *n., adj.* : çengpê.

- **PTEROUS**, *suff.* : paşgir e ko çengdar e, baldar e.

PTEYGOID, *n., adj.* : çengdar, baldar.

- **BONE** : hestiyê çengî.

PTERYLA, *n.* : riha perî.

PTISAN, *n.* : avgeh.

PTO (*abbr.* **PLEASE TURN OVER**) : tika ye rûpelî wergêre.

PTOLMAIC, *adj.* : petlîmosî.

PTOMAIN(E), *n.* : madeyek jehr e.

- **POISONING** : jehrbûna tomênî.

PTOSIS, *n.* : şorbûna mijîlankî.

PTYALIN, *n.* : gilîzîn : haveyna gilîza mirovî û hindek caneweran.

PTYALISM, *n.* : gilîzîtî : derketina bêqam gilîzî.

PUB, *n.* : meyxane.

- **CRAWLER** : gerokê meyxaneyan.

PUBERTAL, *adj.* : herzekar, sîpe.

PUBERTY, *n.* : lêketin, herzekarî, sîpeyî.

PUBERULENT, *adj.* : pûrtî, pûrtkirî, mûkirî.

PUBES, *n.* : binzik, rûvik, rîvî, pistic, rûv, rêv.

PUBESCENCE, *n.* : gehiştin, pûrt, purtîtî, mû, mûyîtî.

PUBESCENT, *adj.* : gehiştî, pûrtî, mûyî.

- **BOY** : pişkorî.

PUBIC, *adj.* : binzikî, rûvikî, rîviyî, pisticî.

- **HAIR** : rîvî, rêv.

- **ISCHIADIC** : geha piştikiya yekparçe.

PUBIO-ISCHIADIC, *n.* : masûlkeya nêk û piştikê.

PUBIS, *n.* : hestiyê şermecêyî.

PUBLIC, *n., adj.* : xelk, elalet, gişt, giştî, gelemper, gelemperî, teba.

- **ADDRESS SYSTEM** : rêzika dengbilindkirinê.

- **ACT** : qanûn.

- **ASSEMBLY** : civata gelî yan milletî.

- **AUCTION** : herac.

- **BILL** : qanûn.

- **CRIER** : dellal, gazîkerê giştî.

- **DOMAIN** : samanê dewletê.

- **EDUCATION** : perwerdeya dibistanê.

- **HOUSE** : meyxane, otêl.

- **NOTARY** : nivîsarê dadperwerî.

- **PROSECUTOR** : gilîkarê giştî.

- **PROTEST** : bêzariya giştî.

- **SALE** : herac.

- **SCHOOL** : dibistana xwemalî.

- **SECTOR** : beşegiştî, birgehgiştî.

- **SERVANT** : erkdar, fermanber.

- **SPIRIT** : welatperwerî.

- **SQUARE** : meydan, gerdek.

- **UTILITY** : xizmetkariya giştî.

- **UTTERANCE** : ragehandina giştî.

- **WORKS** : karên giştî, karên dewletê wek rê, dibistan....

PUBLICAN, *n.* : meyvan.

PUBLICATION(S), *n.* : çap, kitêb, belavkirin, belavok, çapemenî, weşin.

PUBLICIST, *n.* : rojnamevan, nivîser, belavker.

PUBLICISTIC, *adj.* : belavkerî.

PUBLICITY, *n.* : agehdarî, belavkirin, eşkerayî, navdarî.

PUBLICLY, *adv.* : bi eşkerayî, eşkerakî.

PUBLICIZE, *vt.* : belave kirin.

PUBLICIZED, *adj.* : belavekirî.

PUBLICIZING, *n.* : belavekirin, caridan.

PUBLISH, *vt.* : belav kirin, weşandin.

PUBLISHABLE, *adj.* : belavbar.

PUBLISHED, *adj.* : belavkirî, weşandî.

PUBLISHER, *n.* : weşiyar, belavker, belavkar.

- **NEWS ~** : nûçeweş.

PUBLISHING, *n.* : weşîn, weşandin, belavkirin, pejilandin.

PUCCOON, *n.* : helezek emerîkanî.

PUCE, *adj.* : gewrê binefşî, helezek boyeyek zer yan sor jê dihêt der, boyeya vî helezî.

PUCK, *n.* : dêw, bedgiyan.

PUCKA = PUKKA.

PUCKER, *n.* : girnijîn, qurmiçîn.

PUCKERED, *adj.* : girnijandî, qurmiçî.

PUCKERING, *n.* : girnijandin.

PUCKERY, *adj.* : girnijî, qurmiçî.

PUCKISH, *adj.* : hewesbazî.

PUCKISHLY, *adv.* : bi hewesbazî, hewesbazkî.

PUCKISHNESS, *n.* : hewesbazîtî.

PUD, *n.* : destê zarokî.

PUDDING, *n.* : şirînayiya ar, şîr, hêk, meywe û şekir e : pudîng.

- **FACE** : dêhm mezin û qelew.

- **HEAD** : xirpo, gewc.

- **HEART** : tirsinok.

- **PIE** : texlîtek hevîrkarî.

- **STONE** : kevir yan berê tebelên girûvir.

PUDDINGY, *adj.* : pudîngî : pêwendîdarê şirînayiya pudîng.

PUDDLE, *n.* : teqn, lîç, gol (ya ava baranê).

- **RAINWATER ~** : lîç.

PUDDLE, *vi., t.* : şaş kirin, şêlî kirin, teqn kirin.

PUDDLED, *adj.* : şêlîkirî, golkirî.

PUDDLER, *n.* : teqnker.

PUDDLING, *n.* : têkvedana asinê buhujî (bo derxistina karbûnî).

PUDDLY, *adj.* : teqnî.

PUDENCY, *n.* : şermî, fedî.

PUDENTAL, *adj.* : şermecêyî.

PUDENDIC, *adj.* : şermecêyî.

PUDENDUM, *n.* : poz, quz, şermecê.

PUDGINESS, *n.* : kurtîtî, qelewîtî.

PUDGY, *adj.* : kurt û qelew.

PUDSEY, *adj.* : qelew.

PUEBLO, *n.* : bajêrk yan gund li Emerîkaya Latînî.

PUERILE, *adj.* : zarokî, pûç.

PUERILELY, *adv.* : bi zarokî, mindalkî.

PUERILISM, *n.* : rewişta zarokî yan mindalî.

PUERILITY, *n.* : pûçîtî, zaroyîtî, mindalîtî.

PUERPERAL, *adj.* : za û zêyî.

- **FEVER** : zistaniya çilî, taya zayînî.

PUERPERIUM, *n.* : zistanî.

PUFF, *n.* : puf, fit, awsan, pif, pej.

- **ADDER**, *n.* : marê pufker.

- **BALL** : qarçika vizikdar (toza helale derdikit).

- **PASTE** : hevîrê kade û kesmeyan.

PUFF, *vt., i.* : puf kirin, pif kirin.

- **UP** : serfirazî kirin.

PUFFED, *adj.* : hicol.

- **UP** : qij, gij.

PUFFER, *n.* : pufker, pifker.

PUFFERY, *n.* : pufkirin, agehdarî.

PUFFIN, *n.* : texlîtek balindeyê deryayî ye.

PUFFINESS, *n.* : pufîtî, pifkirinîtî.

PUFFING, *n.* : pifdan, pufdan, vezîn.

PUFFY, *adj.* : pişpişî.

PUG, *n.* : kulmbaz, difnpan, texlîtek se, cebl, têkiliya av û gilî.

- **MILL** : aşê ceblê.

- **NOSED** : pelc, felc.

PUG, *vt.* : teqn kirin, cebl kirin, av kirin ser gilî (gilîkarî).

PUGGED, *adj.* : teqnkirî.

PUGGING, *n.* : teqn kirin.

PUGG(A)REE, *n.* : şaşika Hindî.

PUGILISM, *n.* : kulmbazî.

PUGILIST, kulmbaz.

PUGILISTIC, *adj.* : kulmbazî.

PUG MARK, *n.* : şûnpê.

PUGNACIOUS, *adj.* : şerker, sert, zirrek, dirr, gurêx, miqers.

PUGNACIOUSLY, *adv.* : bi gurêxî, gurêxkî.

PUGNACIOUSNESS, *n.* : miqersîtî, gurêxîtî.

PUGNACITY, *n.* : şerkirin, gurx, gurêxî, miqersîtî.

PUISNE, *n., adj.* : davdanê biçûk, biçûktir.

PUISSANCE, *n.* : hêzdarî.

PUISSANT, *adj.* : hêzdar.

PUISSANTLY, *adv.* : bi hêzdarî, hêzdarkî.

PUKE, *n.* : hilavêtin, dirş.

PUKE, *vi., t.* : vereşîn, hilevêtin.

PUKING, *n.* : vereşîn, hilavêtin, dirş.

PUKKA, *adj.* : nayab, rast, nijadî, resen.

PUKU, *n.* : pezkîviyê sor yê Efrîqa.

PULCHRITUDE, *n.* : ciwanî.

PULE, *vi.* : nalîn.

PULICIDE, *n.* : kêçkuj.

PULL, *n.* : kêşan, xerandin.

- **OUT** : paşveçûn, pirçikandin.

PULL, *vt., i.* : kêşan.

- **TO ~ ABOUT** : kotekî lêkirin.

- **TO ~ APART** : peritandin, dirrandin.

- **TO ~ AWAY** : revîn, paşve çûn.

- **TO ~ DOWN** : wêran kirin, herifandin, kêm kirin (bihayî).

- **TO ~ FOR** : harî kirin, yarmetî dan.

- **TO ~ IN** : girtin, rawestandin.

- **TO ~ OFF** : berpe kirin, bi ser keftin.

- **TO ~ ONESELF TOGETHER** : xwe ragirtin.

- **TO ~ ONE'S LEG** : xapandin, yarî kirin.

- **TO ~ ONE'S PUNCHES** : dijwar êrîş kirin.

- **TO ~ ONE'S TEETH** : bêdidan (ziyan) kirin (didanê mirovekê helkêşan).

- **TO ~ ONE'S WEIGHT** : erkê xwe yê karî baş kirin.

- **TO ~ OUT** : paşve çûn, wêve çûn.

- **TO ~ OVER** : otomobîl li rexê rê rawestandin.

- **TO ~ ROUND** : sax bûn, sax kirin.

- **TO ~ (UP) STAKES** : singan helkişandin, koçer bûn.

- **TO ~ STRINGS OR WIRES** : kertêkirina nihînî kirin.

- **TO ~ THROUGH** : derbaz bûn, zal bûn.

- **TO ~ TOGETHER** : hevkarî kirin (yan dikin).

- **TO ~ PIECES** : dirrandin, peritandin.

- **TO ~ UP** : helkêşan, girtin.

- **TO ~ UP WITH** : gehiştin, pê re gehiştin.

PULLBACK, *n.* : paşveçûna rêkxistî.

PULLED, *adj.* : kişandî.

PULLET, *n.* : varik, çîçelok.

PULLEY, *n.* : çerx, çirrik, dartûn, xuloke, xilênke, çirrêk.

- **BLOCK** : dartûnk.

PULLMAN, *n.* : jora xwemaliya hevkêşê.

PULLICATE, *n.* : perûkê dersoka rengîn.

PULLING, *n.* : kişandin, kêşer, rakişan, kişan, kêşan.

- **OUT** : rûçikandin.

- **UP** : helkêşan.

PULLOUT, *n.* : rastbûn : balafir barê êrîşê diguhorit barê firîna asayî.

PULLOVER, *n.* : biloz(cil).

PULLULANT, *adj.* : zehf.

PULLULATE, *vi.* : boşbûyî, zehfbûyî.

PULLULATING, *n.* : zehfbûn, boşbûn.

PULLULATION, *n.* : berdan, zehfbûn, boşbûn.

PULMO-, *pref.* : pêşgir e ko piş e, sî ye.

PULMONARY, *adj.* : pişî.

- **ARTERY** : sordemarê pişî.

- **CIRCULATION** : gêra demarên pişî.

- **VEIN** : şîndemarê pişî.

PULMONATA : pişdarî.

PULMONATE, *adj.* : pişdar, pişî.

PULMONIC, *adj.* : pişî.

PULMOTOR, *n.* : pişînk : alavka pişînî ya ko oksîjenê dikit nav pişa xeniqî yan xendiqî de.

PULP, *n.* : hevîrkê kaxezê, lepe, kakil (dar yan meywe) pirtûk yan kovara kaxeza zivir.

- **WOOD** : darê kakilî yan nafikî.

PULP, *vt.i.* : kakil hînan der, kakil bûn, çap kirin (pirtûk yan kovar) li ser kaxeza zivir.

PULPAL, *adj.* : kakilî, nafikî.

PULPALLY, *adv.* : bi kakilî, bi nafikî, kakilkî.

PULPIFY, *vt.* : kakil kirin, nafik kirin.

PULPINESS, *n.* : nafikîtî, kakilîtî.

PULPIT, *n.* : berzek.

PULPITARIAN, *n., adj.* : pendiyarê pîşekar.

PULPITEER, *n.* : pendiyarê pîşekarî.

PULPITEER, *vi.* : pend kirin.

PULPITEERING, *n.* : pendkirin.

PULPLESS, *adj.* : pûç, bêkakil, bênafik.

PULPOUS, *adj.* : kakilî, nafikî.

PULPY, *adj.* : kakilî, nafikî.

PULQUE, *n.* : vexwarina mestî ya meksîkî : pelk.

- **BRANDY** : brandiya vexwarîna pelkî.

PULSANT, *adj.* : pirteyî.

PULSAR, *n.* : jêderê gerdûnî yê nîşanên pirteyên radyoyî.

PULSATE, *vt.i.* : pirte kirin.

PULSATED, *adj.* : pirtekirî.

PULSATILE, *adj.* : pirtedar.

PULSATILLA : gula ramanê yan qiyametê (ava wê derman e).

PULSATING, *n.* : pirtekirin.

PULSATION, *n.* : pirte, pirtepirt, pirt, pil, dilkutî.

PULSATOR, *n.* : pirteker.

PULSATORY, *adj.* : pirteyî.

PULSE, *n.* : pirte, lêdan, pil, teptep, nukuç, nukuçek, firt, pirtepirt, dilkutî.

- **JET ENGINE** : makîneya vizikî ya pirteyî.

- **MODULATION** : pirteguhêz.

- **TIME MODULATION** : pirtedemguhêz.

PULSE, *vi., t.* : pirte kirin.

PULSED, *adj.* : pirtekirî.

PULSELESS, *adj.* : bêpirte.

PULSER, *n.* : pirteker.

PULSIMETER, *n.* : pirtepîv.

PULSING, *n.* : pirtekirin.

PULSOMETER, *n.* : pirtehilmij.

PULVERABLE, *adj.* : şayikbar.

PULVERIZABLE, *adj.* = **PULVERABLE.**

PULVERIZATION, *n.* : şayikbûn, safkirin.

PULVERIZE, *vt., i.* : toz kirin, şayik kirin.

PULVERIZED, *adj.* : şayikirî.

PULVERIZER, *n.* : safker, şayiker.

PULVERULENT, *adj.* : tozî.

PULVILUS, *n.* : serê venûskî yê pêyê mêşê.

PULVINATE(D), *adj.* : balgehî, balifkî.

PULVINUS, *n.* : pufbûnek wekî balgehî li binê belgî.

PUMA, *n.* : koger, kurk (pûrt) yê kogerî.

PUMICE, *n.* (~ **STONE**) : berê (kevrê) sivik yê zivr (bo paqijkirina destî).

PUMICE, *vt.* : paqij yan hilî kirin.

PUMICEOUS, *adj.* : berzivr.

PUMICITE, *n.* : toza birkanî (agirpijînî).

PUMMEL, *vt.* : lê dan, qutîn, kutîn.

PUMMEL(L)ED, *adj.* : lêdayî, kutayî.

PUMMEL(L)ING, *n.* : lêdan, qutan.

PUMONARY ARTERY, *n.* : sordemarê piştê.

PUMONARY VEINS, *n.* : şîndemarê stûyî.

PUMP, *n.* : hilmij, tirompe, pestêwk, dil, pêlava sivik (bê qeytan).

- **BOX** : hilmijdank.

- **WELL** : çalika hilmijê.

PUMP, *vi., t.* : hilmijîn, bilind û nizm kirin, ragehîn xurtî standin.

PUMPERNICKEL, *n.* : nanê birincî (zivr û piçekê tirş e).

PUMPING, *n.* : helêncan.

PUMKIN, *n.* : kulind, kundir.

PUMKIN SEED, *n.* : tovê kulindî, texlîtek masiya rûbarî ye.

PUN, *n.* : tiraneya peyivan.

PUNA, *n.* : banikek bêdar û ba-lêdayî.

PUNCH, *n.* : kulm, kunker, vexwarin (şerab, mey li gel ava germ yan şîrî), kunkirin, nikilderek.

- **PLEASED AS ~** : şad .

PUNCH, *vt.* : lê dan (kulm), kun kirin.

- **TO ~ IN** : (demê hatina xwe bo karî bi demjîmêra karî) tomar kirin.

- **TO ~ OUT** : demê derketinê tomar kirin.

PUNCH-DRUNK, *adj.* : nesaxê mejî (ji ber kulmbaziyê) veweşayî.

PUNCHED, *adj.* : kulmlêdayî, kunkirî, birekî.

PUNCHEON, *n.* : kurtekarîte.

PUNCHER, *n.* : kulmbaz, kunker.

PUNCHING BAG, *n.* : heban yan tûrikê kulmbaziyê.

PUNCH PRESS, *n.* : pestênka kunkirinê.

PUNCHY, *adj.* = **PUNCH DRUNK.**

PUNCTATE(D), *adj.* : pinîkirî, xalikdar.

PUNCTATION, *n.* : xalikirîn.

PUNCTILIO, *n.* : rewişta taze.

PUNCTILIOUS, *adj.* : hûrkar, erkbaz.

PUNCTILIOUSLY, *adv.* : bi erkbazî, erkbazkî.

PUNCTILIOUSNESS, *n.* : erkbazîtî.

PUNCTUAL, *adj.* : xalikî, hûrkar, zûhatî, di cih de.

PUNCTUALITY, *n.* : zûyîtî.

PUNCTUALLY, *adv.* : zûka, zûkî.

PUNCTUATE, *vt.* : gotar birrîn (bi dirûşmê), dupate kirin, xalbendî kirin.

PUNCTUATED, *adj.* : xalbendkirî.

PUNCTUATING, *n.* : xalbendkirin.

PUNCTUATION, *n.* : xalbendî, xalrêjî, xaldarî.

- **MARK** : nîşandek.

PUNCRUM, *n.* : xalik.

PUNCTURE, *n.* : kunbûn, kun, pençer.

PUNCTURE, *vt., i.* : kun bûn, kun kirin, pençer bûn.

PUNCTURED, *adj.* : kunkirî, kunbûyî, birekî, fişyayî.

PUNCTURING, *n.* : kunkirin.

PUNDIT, *n.* : zana, seyda, hindûzan (sanskrîtî, jîrzanî, ayîn û qanûn yên Hindistanê).

PUNG, *n.* : xişke.

PUNGENCY, *n.* : tîjî, tûjî.

PUNGENT, *adj.* : tûj, tîj, zimangez, ton.

PUNGENTLY, *adv.* : bi tûjî yan tîjî, tîjkî.

PUNGLE, *vt.* : bêş kirin.

PUNGLED, *adj.* : bêşkirî.

PUNGLING, *n.* : bêşkirin.

PUNIGLY, *adv.* : bi lawazî, pûçkî, lawazkî.

PUNINESS, *n.* : lawazîtî, pûçekîtî.

PUNISH, *vt.* : siza kirin, êşandin.

PUNISHABILITY, *n.* : sizabarî(tî).

PUNISHABLE, *adj.* : sizabar.

PUNISHABLY, *adv.* : bi sizayî, sizabarkî.

PUNISHED, *adj.* : sizakirî.

PUNISHER, *n.* : sizaker.

PUNISHING, *n.* : sizakirin.

PUNISHMENT, *n.* : siza, sizakirin.

PUNITION, *n.* = **PUNISHMENT.**

PUNITIVE, *adj.* : sizayî, sizadar.

PUNITIVELY, *adv.* : bi sizayî, sizakî.

PUNITIVENESS, *n.* : sizayîtî.

PUNITORY, *adj.* : sizayî.

PUNJABI, *n., adj.* : welatiyê Pencabê, pencabî.

PUNK, *n., adj.* : lawaz, felîte, hîz, qehpe, pîşê beristeyî (agirî), pûçbêjî, kurik (pispor), rêgirê biçûk.

PUNKY, *adj.* : felîteyî, lawazî, nesax, xirab.

PUNNER, *n.* : alavk yan keresteyê erdkutanê (li dor karîteyî).

PUNNET, *n.* : sebeta meywe yan zerzewatî.

PUNSTER, *n.* : yarîkerê peyivan.

PUNT, *n.* : belema dirêj ya teng, bin pan, her du rex çargoşe, bi şeqleyî (sewlî yan şelpî) diçit ko li binê avê didit, (tîzik) lêdana tepkê (berî bi erdê bikevît).

PUNT, *vt.* : belem pal dan, tizik li tepkê dan.

PUNTER, *n.* : şeqlevan !

PUNTIST, *n.* : şeqlevan.

PUNTY, *n.* : bista asinî (bo pifdana şûşeyî bi kar dihêt).

PUNY, *adj.* : hûr, biçûk, lawaz, bêweç, sîxn.

PUP, *n.* : kûçir, tîle, tule, kîçik.

PUP, *vt., i.* : tîlekan zayîn (zan).

PUPA, *n.* : pêtika ji koçeya kirmikeyî digehit.

PUPAL, *adj.* : pêtikî, zêndiyî.

PUPARIUM, *n.* : qalikê derveyî.

PUPATE, *vt.* : gehiştin (pêtik yan zêndî).

PUPATED, *adj.* : gehiştî (pêtik yan zêndî).

PUPATING, *n.* : gehiştin.

PUPATION, *n.* : gehiştin (pêtik yan zêndî).

PUPIL, *n.* : bîbî, xwendekar, siyar, şagird, qutabî, reşika çavan, fêrxwaz, hinxwaz, bîbiya.

- **OF THE EYE** : gilare, çavdan, pîbok.

PUPIL(L)AGE, *n.* : şagirdatî.

PUPILLARY, *adj.* : şagirdî.

PUPIPAROUS, *adj.* : zayînî.

PUPPED, *adj.* : (tîlek) zayî.

PUPPET, *n.* : leyiztok, leyiztoka livek.

- **PLAY** : şanogeriya leyiztokan.
- **SHOW** : şanogeriya leyiztokan.
- **STATE** : dewleta leyiztokî.

PUPPETEER, *n.* : leyiztokvan.

PUPPETRY, *n.* : leyiztok, hunera leyiztok livandinê.

PUPPING, *n.* : tîlekzan.

PUPPISH, *adj.* : tîleyî.

PUPPY, *n.* : cewrik, kîçik, kûçik, tule, tîle, kudik, gewc.

- **LOVE = CALF LOVE.**

PURANA, *n.* : helbesta pîroz ya Sanskrîtî.

PURBECK, *n.* (~ **STONE**) : ber yan kevrê qayim û kilsî yê avakirinê.

PURBLIND, *adj.* : nîvkore.

PURBLINDLY, *adv.* : bi nîvkoreyî, nîvkorekî.

PURBLINDNESS, *n.* : nîvkoreyîtî.

PURCHASABLE, *adj.* : kirînbar.

PURCHASE, *n.* : kirîn.

- **MONEY** : bihayê kirînê.

PURCHASE, *vt.* : kirîn.

PURCHASED, *adj.* : kirî.

PURCHASER, *n.* : kirî, kiriyar, xerîdar.

PURCHASING, *n.* : kirîn, kiriyarî.

- **POWER** : hêza kirînê.

PURDAH, *n.* : perde.

PURE, *adj.* : paqij, pak, bijîn, xawên, torin, petî, rûspî, sazkar, xwerû.

- **BLOOD(ED)** : xwînbijîn.
- **MATHEMATICS** : bîrkariya bijîn.
- **ORIGIN** : xanedan.
- **SILVER** : zîvê xwerû.

PUREE, *n.* : xwarina kelandî (paşî palandî yan sepîkirî), giraz yan şorbeya tîr.

PUREED, *adj.* : (xwarin) hevîrkirî.

PUREEING, *n.* : hevîrkirin.

PURELY, *adv.* : bi bijînî, bijînkî.

PURENESS, *n.* : pakîtî, bijînîtî.

PURFLE, *n.* : xemilandin (dehmen).

PURFLE, *vt.* : (dehmen) xemilandin.

PURFLED, *adj.* : (dehmen) xemilandî.

PURFLING, *n.* : xemilandina rexî ya pişt û berê kivanceyê.

PURGATION, *n.* : paqijkirin, bijînkirin, paqijtî.

PURGATIVE, *n., adj.* : paqijker, rewanker.

PURGATORIAL, *adj.* : paqijkerî.

PURGATORY, *n., adj.* : paqijker, paqijkerî.

PURGE, *n.* : pakirin, paqijkirin, zikçûn, dermanê zikçûnê.

PURGE, *vt.* : paqij kirin, pak kirin (partekê), zik nerm kirin, bêsûc kirin, jûvan bûn.

PURGED, *adj.* : pakkirî, paqijkirî.

PURGING, *n.* : paqijkirin, pakkirin.

PURIFICATION, *n.* : bijîn kirin, paqijkirin, palîn, sepîkirin.

PURIFACTOR, *n.* : paqijker, pateyê paqijkirina tirarkê nivêjî.

PURIFACTORY, *adj.* : bijînkirî, pakkirinî, pakkirî.

PURIFIED, *adj.* : bijînkirî.

PURIFIER, *n.* : bijînker.

PURIFY, *vt.* : bijîn kirin, pak kirin.

PURIFYING, *n.* : paqijkirin, pakkirin, bijîn kirin.

PURIM, *n.* : şayiya Cihiyan (li bîrhatina şikandina pîlana Hamanî).

PURINE, *n.* : pêkhatiyek spî û belûrî ye.

PURISM, *n.* : pakxwazîtî.

PURIST, *n.* : pakxwaz.

PURISTIC(AL), *adj.* : pakxwazî.

PURITAN, *n., adj.* : pakdar : endamê tîrek pirotî ye yê ko dixwazit erkên peristinê sade bin û karê pak eseh dikit.

PURITANIC(AL), *adj.* : pakdarî.

PURITANICALLY, *adv.* : bi pakdarî.

PURITANISM, *n.* : pakdarîtî.

PURITANIZE, *vi.* : pakdar kirin.

PURITY, *n.* : bijînîtî, pakîtî, rûspîtî.

PURL, *n.* : şingîn, guvguv, şirşir.

PURL, *vt., i.* : şirşir kirin.

PURLIEU, *n.* : dorûber, pena, penageh, sinor, rêka li dor daristanê.

PURLIN(E), *n.* : stûna kaşxanka.

PURLING, OF WATER, *n.* : şirşirandin, xulîn.

PURLOIN, *vt.* : dizîn.

PUROMYCIN, *n.* : texlîtek dijzindîwerî.

PURPLE, *n.* : mor, al, argon, erxiwanî, desthelatiya împaratoriya qiralî, pile yan payeya kardînalî, payeberzî, samanek mezin, gezok.

- **DARK ~ COLOUR** : sîs.

- **HEART** : dilê erxiwanî (medaliyek emerîkanî ye).

PURPLE, *vt., i.* : erxiwanî kirin yan bûn, mor kirin.

PURPLED, *adj.* : erxiwanîkirî, morkirî.

PURPLING, *n.* : erxiwanîkirin, morkirin.

PURPLISH, *adj.* : piçekê erxiwanî yan mor.

PURPLY, *adj.* = **PURPLISH.**

PURPORT, *n.* : hiş, wate, çemik.

PURPORT, *vt.* : gotin, diyar kirin.

PURPORTED, *adj.* : gotî.

PURPORTEDLY, *adj.* : ji xwe ve.

PURPOSE, *n.* : kam, armanc, amanc, niyaz, mebest, merem, daxwaz, awat.

- **OF SET ~** : qenc hizirkirî.

- **ON ~** : ji qestî.

- **TO GOOD ~** : bo meremek baş, bi rêbazek baş û berhemdar.

- **TO NO ~** : bê tewş.

- **TO THE ~** : di cihê xwe de.

PURPOSE, *vt.* viyan, xwastin, niyaz kirin.

PURPOSED, *adj.* : niyazkirî, meremkirî, armanckirî.

PURPOSEFUL, *adj.* : armancdar, şopewer, zebirdar.

PURPOSEFULLY, *adv.* : armanckî, bi armancî.

PURPOSEFULNESS, *n.* : armancîtî, niyazîtî.

PURPOSELESS, *adj.* : bêarmanc, bêmerem, bêmebest, bêwate.

PURPOSELESSLY, *adv.* : bi bêarmancî, bêarmanckî.

PURPOSELESSNESS, *n.* : bêarmancîtî.

PURPOSELY, *adv.* : bi qestî, bi niyazî, bi meremî, niyazkî.

PURPOSING, *n.* : mebestkirin, meremkirin, armanckirin.

PURPOSIVE, *adj.* : armancdar.

PURPOSIVENESS, *n.* : armancîtî.

PURPURA, *n.* : pirzik, pirzikî (reng mor).

PURPURE, *n.* : mor.

PURPURIC, *adj.* : pirzikî(mor).

PURPURIN, *n.* : madeyek rengsorker e.

PURR, *n.* : xirxir, mirxe.

PURR, *vi., t.* : xirxir kirin.

PURRING, *n.* : xirxir kirin, miremir, mirxemirx.

PURRINGLY, *adv.* : xirxirkî.

PURSE, *n.* : cizdan.

- **TO HOLD THE ~ STRINGS** : berpirsiya xerckirina diravî kirin.

- **TO TIGHTEN OR LOOSEN THE ~** : destê xwe girtin yan berdan (vekirin).

PURSE, *vt.* : kirin (nav) cizdanê de : girnijandin (lêv, biro...).

PURSED, *adj.* : cizdankirî, helgirtî, girnijandî.

PURSE-PROUD, *adj.* : serfiraz e bi samanê xwe (saman- serfiraz).

PURSER, *n.* : efserê defterdariya gemiyê.

PURSE RACE : pêşbirkeya diravî.

PURSE SEINE, *n.* : torek mezin e bo girtina masiyan.

PURSINESS, *n.* : qelewî, bêhntengiya qelewiyê, fortekîtî, fêz, bûng.

PURSING, *n.* : cizdankirin.

PURSLANE, *n.* : perpal, pelpîne, (helezek giyayî ye).

PURSUABLE, *adj.* : peyçûnbar, şeqînbar.

PURSUANCE, *n.* : peyçûn, şeqandin.

PURSUANTLY, *adv.* : bi peyçûnî, peyçûnkî.

PURSUE, *vt., i.* : berdewam kirin, pey çûn, (bi) dûv keftin, şeqandin.

PURSUED, *adj.* : şeqandî, bi dûvketî, veşûnketî.

PURSUER, *n.* : xwazeker, şeqînkar.

PURSUING, *n.* : peyçûn, şeqandin, şeqîn.

PURSUIT, *n.* : şeqîn, dûvketin, şwênkewtin.

- **PLANE** : balafira şeqînker.

PURSUIVANT, *n.* : harîker.

PURSY, *adj.* : bêhnteng (ji ber qelewiyê), qelew, bûng, fêz, bêqam dewlemend.

PURTENANCE, *n.* : hinavên, canewerî.

PURULENCE, *n.* : kêm, kêmbûn, edab, nêm.

PURULENT, *adj.* : kêmî, edabî, nêmî.

PURULENTLY, *adv.* : bi edabî, bi nêmî, nêmkî.

PURVEY, *vt., i.* : azoqe kirin.

PURVEYANCE, *n.* : azoqe, azoqekirin, jiyandin.

PURVEYED, *adj.* : azoqekirî, jiyandî.

PURVEYING, *n.* : azoqekirin, jiyandin.

PURVEYOR, *n.* : azoqekar.

PURVIEW, *n.* : naxê qanûnê, sinor, armanc û mewdayê qanûnê, mewdayê desthelatî, çalakî yan berpirsiyê.

PUS, *n.* : kêm, nêm, edab, zûxaw, zirînçk.

- **WITH BLOOD** : şij.

PUSH, *n.* : pal, paldan, tîz.

- **BUTTON** : bişkok.

- **TO GET THE ~** : hatin derxistin.

- **TO GIVE SOMEBODY THE ~** : derxistin.

- **WHEN IT COMES TO THE ~** : gava biqewmit.

PUSH, *vt., i.* : paldan.

- **TO BE ~ED FOR TIME, MONEY ETC.** : zehmet dîtin ji ber kurtiya demî û destkurtiya diravî.

- **TO ~ ALONG, ON OR FORWARD** : karê xwe berdewam kirin.

- **TO ~ OFF** : çûn, derkeftin.

PUSHBALL, *n.* : girêlekirina tepkê (yarî ye), tepk.

PUSH BICYCLE, *n.* : duçerx.

PUSH BUTTON WARFARE, *n.* : şerê bişkovan.

PUSHCART, *n.* : galîske.

PUSHER, *n.* : palder.

PUSHFUL, *adj.* : paldanî.

PUSHILY, *adv.* : bi dest dirêjî, destdirêjkî.

PUSHINESS, *n.* : destdirêjîtî.

PUSHING, *n.* : paldan.

PUSHPIN, *n.* : denboza dîwarî yan depî.

PUSHOVER, *n.* : neyarê sist (lawaz) yan erkê hêsan.

PUSH-PULL, *n.* : paldanî-kêşanî, palderkêşer.

- **CIRCUIT** : gêjena paldan û kêşanê.

PUSHTU OR PUSHTO, *n.* : zimanê paştûyî, paştû.

PUSH, *adj.* : destdirêj, dijwar.

PUSILLANIMITY, *n.* : tirsonekî, nemêrî.

PUSILLANIMOUS, *adj.* : tirsonek, tirsinok.

PUSILLANIMOUSLY, *adv.* : bi tirsonekî.

PUSS, *n.* : keç, rû, kitik, kêvrûşka kûvî.

PUSSL(E)Y, *n.* = **PURSLANE.**

PUSSY, *n.* : kitik, pişîle.

PUSSY, *adj.* : edabî, nêmî.

PUSSYFOOT, *vt.* : bi dizîkî ve çûn, hizra xwe eşkera nakit.

PUSTULANT, *n., adj.* : zîpikî, pirzikî, zîpikdar.

PUSTULAR, *adj.* : zîpikî.

PUSTULATE, *vt., i.* : pirzikî kirin, zîpikî kirin yan bûn.

PUSTULATE(D), *adj.* : zîpikî, pirzikî.

PUSTULATION, *n.* : pirzik, zîpik, pirzkbûn, zîpikbûn.

POSTULE, *n.* : pirzik, zîpik, zîpke, germişk.

PUT, *n.* : havêtin, mirovê gêre, çikilî.

- **OFF** : paşxistin, vemirandin, gîrokirin.

- **ON** : kirin berxwe (cil).

PUT, *vt., i.* : danan, çikilandin, damezrandin, berpirsiyar kirin, bi lez çûn (lez kirin).

- **TO ~ ABOUT** : gemî arasteyê diguhorînit, çaverav belav kirin, şepirze kirin, perîşan kirin.

- **TO ~ ACROSS** : xapandin, berpe kirin.

- **TO ~ A MAN'S BACK UP** : enirandin.

- **TO ~ ASIDE** : hilandin, dest jê berdan.

- **TO ~ AWAY** : li şûnekê danan, hilandin, jina xwe berdan, veşartin, kuştin, xwarin û vexwarin.

- **TO ~ BACK** : vegerandin, gîro kirin.

- **TO ~ BY** : hilandin, feramoş kirin.

- **TO ~ DOWN** : danan, nizm kirin, tepeser kirin, tomar kirin, nivîsîn.

- **TO ~ FORTH** : belave kirin, berdan.

- **TO ~ FORWARD** : pêşkêş kirin, pêşniyaz kirin.

- **TO ~ HER AGE** : jiyê wê xeml yan texmîn kirin.

- **TO ~ IN** : kar kirin, agehdar kirin, daxwaz kirin.

- **TO ~ IN A GOOD WORD FOR SOMEBODY** : raspartin.

- **TO ~ IN MIND** : bîr kirin.

- **TO ~ OFF** : vemirandin.

- **TO ~ ON** : kirin ber xwe (cil).

- **TO ~ ON A BELT** : rapêçîn.

- **TO ~ OUT** : vekuştin, belav kirin, şepirze kirin.

- **TO ~ OVER** : paş xistin, berpe kirin.

- **TO ~ SOMEBODY TO DEATH** : kuştin, li sêdarê dan (sêdare kirin).

- **TO ~ SOMEBODY TO RANSOM** : girewek kirin, (dîl) girtin ta ko xwînê bidit.

- **TO ~ SOMEBODY TO THE BLUSH** : dan şermê.

- **TO ~ SOMEBODY THROUGH** : eşkence dan, azmûn kirin.

- **TO ~ SOMEBODY UP TO SOMETHING** : şarandin, nîşa dan ko çi bikit.

- **TO ~ SOMETHING IN HAND** : dest pê kirin.

- **TO ~ THE ARM ON** : dirav xwastin.

- TO ~ THROUGH : berpe kirin, gehandin.

- TO ~ TO : gemî berav bûn.

- TO ~ TO BED : nivandin.

- TO ~ TO FLIGHT : revandin.

- TO ~ TOGETHER : civandin, pêkhînan, danan (dinivîsîn ~).

- TO ~ UP : kalan kirin, kirin nav kîskî de, dagirtin, qotî kirin, nivêj kirin, bergirî kirin, dest nîşan kirin, pîlan kirin, hatin xwarê (li malekê yan otêlekê).

- TO ~ UPON : xapandin.

- TO ~ UP WITH : peşe dirêj kirin, bêhna xwe fireh kirin (li gel kesekê yan li ber tiştekê).

PUT, *adj.* : danayî.

PUTATIVE, *adj.* : girîmankirî, gumankirî.

PUT LOG, *n.* : pira skeleya avahî.

PUT-ON : diyar e.

PUT-PUT, *n.* : pirt-pirta otomobîlê, teptepa otomobîlê.

PUTREFACTION, *n.* : rizî, rizîn, genîbûn, genîn, gûfik, gûfikbûn.

PUTREFACTIVE, *adj.* : genî.

PUTREFIED, *adj.* : genîkirî.

PUTREFY, *vi., t.* : genî kirin.

PUTREFYING, *n., adj.* : genî.

PUTRESCENCE, *n.* : genîtî, rizîn, gûfik.

PUTRESCENT, *adj.* : rizî, genî.

PUTRESCIBLE, *adj.* : rizîdar, genîbar.

PUTRESCINE, *n.* = PTOMAINE.

PUTRID, *adj.* : genî, rizî, gûfikbûyî.

- SMELL : koreder.

PUTRIDITY, *n.* : geniyatî, riziyatî, kevziç, gûfik.

PUTRIDLY, *adv.* : bi geniyatî, genîkî.

PUTRIDNESS, *n.* : rizînîtî, genîtî.

PUTCH, *n.* : bizava nişkî û nihînî bo wergerandina hikûmetê.

PUTT, *n.* : lêdana hêdî (ya tepka golfê).

PUTT, *vi., t.* : hêdî li tepka golfê dan.

PUTTEE, *n.* : lingpêç, çaqpêç.

PUTTER, *n.* : kaşoyê golfê.

PUTTER, *vi.* : bapîvî kirin, bêtewş xwe mijûl kirin.

PUTTIER, *n.* : hevîrker.

PUTTING, *n.* : danan.

- BY : hilxistin.

- DOWN : danan.

- GREEN : meydank yan zeviya golfê.

- IRON : kaşoyê golfê.

- UP : hilxistin.

PUTTO, *n.* : bejna zarokî.

PUTTOO, *n.* : perûkê jî kejê zivr yê bizinî çêkirî.

PUTTY, *n.* : hevîr, mirovê sistûnerm, rengê gewrê zer.

PUTTY, *vt.* : hevîr kirin.

PUTTYROOT, *n.* : helezek emerîkanî ye.

PUT-UP, *adj.* : pîlankirî.

PUT-UPON, *adj.* : xapandî.

PUY, *n.* : qoçekê biçûk yê birkanî (agirpijînî).

PUZZLE, *n.* : metel, metelok, mamik, qewsel, şaşî, şepirzeyî, alozî, tiştanok.

PUZZLE, *vt., i.* : şaş kirin, şepirze kirin.

- TO ~ SOMETHING OUT : têr hizra pirsekê kirin (bo çareseriyê).

- TO ~ OVER A PROBLEM : qenc hizra giriftariyekê kirin.

PUZZLED, *adj.* : şaş, sergera, metelmayî.

PUZZLE HEAD, *adj.* : şaş.

PUZZLEMENT, *n.* : şaşî, sergerdan, helwela, şaşman herêna.

PUZZLER, *n.* : şaşker.

PUZZLING, *n.* : şaşkirin.

PY(O)-, *pref.* : pêşgir e ko edab e, kêm e, nêm e.

PYAEMIA, *n.* : xwînjehrbûn.

PYAEMIC, *adj.* : xwînjehrî.

PYCNIDIUM, *n.* : zayendeyê bergkirî.

PYCNOMETER, *n.* : kêşexwepîv.

PYCRONMETER, *n.* : çirîpîv, xestîpêw, tirîpîv.

PYELITIS, *n.* : kulbûna gulçîskê.

PYELONEPHRITIS, *n.* : kulbûna çalkê û gulçîskê.

PYGMY, PIGMY, *n., adj.* : quto, rewîle, rewîleyî.

PYJAMAS, *n.* : (*paj.*) : pêcame, pîjama.

- **JACKET** : saqoyê pêcameyî.

- **TROUSERS** : şelwarê pêcameyî.

PYKNIZE, *n., adj.* : qut û qelew, quto, rewîle.

PYLON, *n.* : dergehê mezin, birca têlên kehrebê.

PYLORIC, *adj.* : dergehî, derîkî.

PYLORUS, *n.* : botika ûrkî, devê duwazdehgirêyî.

PYODERMA : çermnêmebûyî, edabî.

PYOGENIC, *adj.* : edabî, nêmebûyî.

PYORRH(O)EA, *n.* : derketina edabê yan nêmê.

PYRACANTHA, *n.* : agirstirî : helezek dirrî ye.

PYRALIDID, *n.* : agirok : pelpelîtka şevçirisî.

PYRAMID, *n.* : peyker, ehram, qoçek, şeypor.

PYRAMIDAL, *adj.* : qoçekî, şeyporî.

PYRAMIDALLY, *adv.* : bi qoçkî.

PYRARGYRATE, *n.* : pîrargîrat : kanek yan metalek ber reşî ve ye.

PYRE, *n.* : koma daran (bo sotina termî).

PYRENE, *n.* : berik (sîsk).

PYRETHRUM, *n.* : texlîtek beybûn e.

PYRETIC, *adj.* : tadar (tayê çêdikit).

PYRETOLOGY, *n.* : tazanî.

PYREX, *n.* : pîreks : amanek şûşe dijgermî ye.

PYREXIA, *n.* : ta.

PYREXIAL, PYREXIC, *adj.* : tayî.

PYRHELIOMETER, *n.* : germpîva rojê.

PYRIDINE, *n.* : pîridîn : avekiyek firhayî û qilêyî (dermane bo bêhntengiyê).

PYRIFORM, *adj.* : şikil yan şêwe hermîkî.

PYRITE, PAYRAYT : kanê zer yê kibrît û asinî.

PYRITES, *n.* : **PAYRAYTS** : kibrîtodê asinî.

PYRITIFEROUS, *adj.* : kibrîtodiyê asinî.

PYRITOUS, *adj.* : kibrîtodiyê asinî.

PYRITOUS, *adj.* : kibrîtodiyê asinî.

PYRO-, *pref.* : pêşgir e ko agir e.

PYROCHEMICAL, *adj.* : kîmyagermayî.

PYROCLASTIC, *adj.* : kanî birkanî (agirpijînî).

PYROELECTRIC, *adj.* : kehrebegermayî.

PYROELECTRICITY, *n.* : kehreba germiyê.

PYROGEN, *n.* : madeyek tahelgir e.

PYROGENIC, *adj.* : tayî, agirîn, tahelgir.

PYROGRAPHY, *n.* : daxkirina deqkirinê.

PYROLATRY, *n.* : agirperistin.

PYROLYSIS, *n.* : şîtela germayî.

PYROLYZABLE, *adj.* : germşîtelbar.

PYROLYZE, *vt.* : germşîtel kirin.

PYROLYZED, *adj.* : germşîtelkirî.

PYROLYZER, *n.* : germşîtelker.

PYROLYZING, *n.* : germşîtelkirin.

PYROMANCY, *n.* : pêşbîniya bi agirî.

PYROMANIA, *n.* : sotinxwazî.

PYROMETER, *n.* : germebalapîv.

PYROMETRIC, *adj.* : germebalapîvî.

PYROMETRICALLY, *adv.* : bi germ pîvî, gerpîvkî.

PYROMETRY, *n.* : germebalapîvan.

PYROMORPHITE, *n.* : kanek klorîdê zirêçî (qurquşmî) û fosfatî.

PYROMORPHOUS, *adj.* : buhujbelûrî.

PYROPE, *n.* : berê hêja yê sor.

PYROPHYLLITE, *n.* : pîrofilît : kanek yan metalek spî yan kesk e (sewz e).

PYROSIS, *n.* = **HEART BURN.**

PYROSTAT, *n.* : pîrostat : alava agedarkirina agirî (sotinê), alava rêkxistina germiyê.

PYROTECHNIC, *adj.* : agirî, yariyên agirî, wek yariyên agirî, hander, geş, agirbazî.

PYROTECHNICS, *n.* : hunera yariyên agirî (agirbazî).

PYROTECHNIST, *n.* : pisporê yariyên agirî (agirbaz).

PYROTECHNY, *n.* = **PYROTECHNICS.**

PYROTOXIN, *n.* = **PYROGEN.**

PYROXENE, *n.* : pîroksen : silîkatên magnezyom yan magnetîzî.

PYROXENITE, *n.* : kevirek birkanî ye.

PYROXYLIN(E), *n.* : pîroxilîn : madeyek ji netratkirina hindek silulozî çêdikin (bo nermoke û şimşatan).

PYRRHIC, *n., adj.* : helbest : pîvana du kurtebirgehan.

- **VICTORY** : serketina giranbiha.

PYRRHONISM, *n.* : eznezaniya jîrzanî, baweriya gumanê, gumanîtiya reha.

PYRUS, *n.* : dar (hermî, sêv ~).

PYRUVIC, *n.* ~ **ACID** : tirşiya endamiya pêviyayî bo çêkirina ozeyî (ji xurekî).

PYTHAGOREAN, *n., adj.* : Pîtagorî : pêwendîdarê Pîtagorî : zana, bîrkar û jîrzanê Girek (582-500 b.z.).

- **THEOREM** : dîtaneya Pîtagorî : ko di sêgoşeya goşerast de ducayî jê yî temet sercemê ducayiya her du parsûyên dî ne.

PYTHIAD, *n.* : mawe yan demê çar salan di navbera du mehrecanên werzişî (pityadî) de.

PYTHIAN, *adj.* : pîtyadî : pêwendîdarê Xuda-yê Girek Apolo yan peristgehê Delfî.

- **GAMES** : mehrecana werzişiya yarî yên pîtyadî : bo Xuda Apolo her çar salan carekê.

PYTHON, *n.* : pîton : marek ejdeha ye.

PYTHONESS, *n.* : oldara peristgehê Delfî, xefzan.

PYTHONIC, *adj.* : pîtonî (oldarî, xefzanî).

PYTHONINE, *adj.* : pîtonî (mar).

PYURIA, *n.* : edąbmîz, kêmemîz, nêmemîz .

PYX, *n.* : mafê qurbana pîroz, mafê diravî, sindoqa nimûneyên diravî.

PYXIDIUM, *n.* : kelpikê tovî yan berikî ko ber panî ve vedibit.

PYXIE, *n.* : helezek pêhilçûyî emerîkanî ye.

PYXIS, *n.* : qotîka gewheran.

Q, q : kiyû : tîpa hejdehema elfabeya înglîzî.

Q FEVER, *n.* : nesaxiyek wek reşegiran e, taya sivik.

QUA, *conj.* : wek.

QUACK, *n., adj.* : meravî, dengê meravî, derewîn, derewkar, dirozin, nezan, sexteçî, şaş, xapînok.

- **DOCTOR** : pijîşkê cerbez.
- **GRASS** : boş, bot.

QUACK, *vi.* : cerbezî kirin.

QUACKER, *n.* : cerbez.

QUACKERY, *n.* : cerbezîtî.

QUACKISH, *n., adj.* : cerbez.

QUACKSALVER, *n.* : cerbez, pijîşkê cerbez.

QUAD, *n.* = **QUADRUPLET, QUADRANGLE.**

QUAD, *n.* : cudak : asinkê navbera peyivên çapkirinê fireh kirin.

QUADDED, *n., adj.* : (rêza tîpan) tejîkirî (bi valatiya nenivîsî).

QUADDING, *n.* : tîptejîkirin.

QUADRABLE, *n., adj.* : nimînendebar bi çargoşeyek hevta yan zaravên cebrî.

QUADRAGENERIAN, *n., adj.* : çilsalî.

QUADRAGESIMA, *n.* (~ **SUNDAY**) : yekem yekşemba ramana mezin.

QUADRAGESIMAL, *n., adj.* : çil roj dirêjkirî.

QUADRANGLE, *n.* : çiwargoşeyî, çiwargoşekî, çiwarla.

QUADRANGULAR, *n., adj.* : çiwargoşeyî, çiwarlayî.

QUADRANT, *n., adj.* : çaryekî, çarêkî.

- **ANGLE** : goşeya çaryekî (çarêkî).

QUADRANTAL, *n., adj.* : çaryekî, çarêkî.

QUADRAPOL, *n.* : cemserî çiwarîne.

- **MOMENT** : zebrî çiwarîne.

QUADRAT, *n.* : cudak.

QUADRATE, *n., adj.* : çiwargoşe yan wek çargoşe yan lakêşe, hestiyê çargoşe : yek ji du hestiyên movikdarên seretayî.

QUADRATE, *vt., i.* : saz kirin, goncaw kirin, saz bûn, goncaw bûn.

QUADRATIC, *n., adj.* : ducarekî.

- **EQUATION** : hevkêşa ducarekî.

QUADRATICS, *n.* : beşê hevkêşên ducarekî yan duwaneyî.

QUADRATURE, *n.* : ducarek, ducarekiya cixizê, ducarekî kirin.

QUADRENNIAL, *n., adj.* : çarekî : çar sal kêşan, her çar salan carekê çêdibit.

QUADRANTIUM : çarsal.

QUADR(I)-, *pref.* : pêşgir e ko çar, çiwar, çarîne ye.

- **LATERAL**, *n., n., adj.* : çarparsû, çarla, çarîn, çiwarlayekî.
- **LINGUAL**, *n., adj.* : çarzimanî.
- **NOMINAL**, *n., adj.* : çiwarsinorkî.
- **PARTITE**, *n., adj.* : çarpartî, çarparçeyî, çarqolî.
- **SYLLABIC**, *n., adj.* : çarbirgeh.
- **SYLLABLE**, *n.* : çarbirgehî.

QUADRIC, *n., adj.* : duwane, ji pileya didwan.

QUADRICEPS, *n.* : masûlkeya çarser (li pêşiya ranî).

QUADRIFIED, *n., adj.* : çarbeşî.

QUADRIGA, *n.* : erebaneya duçerxî ko çar hesp dikêşin.

QUADRILLE, *n.* : leyiztinek kaxezan e bo çar kesan, semayek e bo çar cotan, çargoşeyî yan lakêşeyî.

QUADRILLION, *n.* : hêza çareya milyonê ($1.000.000^4$).

QUADRIPLEGIA, *n.* : şehtiya herdu destan û herdu pêyan.

QUADRIVALENT, *n., adj.* : çar hevhêzî.

QUADRIVIUM, *n.* : çarîne : xwendina çar babetan (jimarkarî, mûzîqe, endaziyarî û stêrzanî li sedeyên navîn).

QUADROOM, *n.* : zarokê mirovê spî û jina nîvreş.

QUADROUMANOUS, *n., adj.* : çardest.

QUADRUPED, *n., adj.* : çarpê.

QUADRUPEDAL, *n., adj.* : çarpêyî.

QUADRUPLE, *n., adj.* : çarîn, çar car.

QUADRUPLE, *vt.* : çarcar kirin.

QUADRUPLED, *n., adj.* : çarcarkirî.

QUADRUPLET, *n.* : çar (cêmik), yek ji çar cêmikan (biçûkan).

QUADRUPLICATE, *n., adj.* : çarcarî.

QUADRUPLICATED, *n., adj.* : çarcarî lêkdayî, çarcarkirî.

QUADRUPLICITY, *n.* : sirûştî çarcarî, çarcar.

QUADRUPLING, *n.* : çarcarkirin.

QUADRUPLY, *n., adj.* : çarcarî.

QUADRUPOLE, *n.* : cemserî çarîne.

- **MOMENT** : zebrî çarîne.

QUAERE, *vt.* : pirsîn.

QUAFFER, *n.* : vexwar.

QUAG, *n.* : çirav, zongaw.

QUAGGA, *n.* : kerek kûvî ye û nemayî ye.

QUAGGY, *n., adj.* : zongawî, çiravî.

QUAGMIRE, *n.* : çirav, avzêm, lerzek.

QUAHOG, quahug, *n.* : şeytanokek xwarbare.

QUAISH, quaigh, *n.* : texlîtek tirar e.

QUAIL(S), *n.* : lor, lorî, kotefir.

QUAINT, *n., adj.* : xweş, gêre, seyr, taze.

QUAINTLY, *adv.* : bi tazeyî, tazekî.

QUAINTNESS, *n.* : tazetî, gêretî, seyrîtî.

QUAKE, *n.* : şek, hejîn, lerze, hejek, lerz, lerzîn.

- **EARTH ~** : melerze.

QUAKE, *vi.* : hejîn, lerzîn, melerze bûn.

QUAKED, *n., adj.* : hejayî, lerizî.

QUAKER, *n.* : heval (endamê civata hevalan : feleh), dost, lerzok (yek ji tîreyek protî) (qiwêkers).

- **GUN** : topa wêneyî (ji darî : li ser gemiyê yan kelhê da ko diyar bikin ew ne hezên şerî ne).

- **MEET** : civîna hevalî bo peristinê ko gelek bêdeng e.

QUACKERISH, *n., adj.* : dostî, hevalî.

QUACKERISM, *n.* : dostîtî, hevalîtî.

QUACKERLY, *adv.* : bi dostî yan hevalî, hevalkî.

QUACKING, *n.* : hejîn, lerekirin.

QUACKINGLY, *adv.* : bi lereyî, lerekî.

QUACKY, *n., adj.* : lereyî.

QUALE, *n.* : rûçik.

QUALIFACTORY, *n., adj.* : jêhatinî.

QUALIFIABLE, *n., adj.* : jêhatinbar.

QUALIFICATION, *n.* : jêhatin, lêhatin, goncan (goncîn).

QUALIFIED, *n., adj.* : hekînkirî, jêhatî, lêhatî.

QUALIFIEDLY, *adv.* : bi jêhatinî, jêhatinkî.

QUALIFIER, *n.* : jêhatinker, mercker.

QUALIFY, *vt., i.* : merc kirin, rade kirin, rast kirin, sivik kirin, jêhatî kirin, rewa kirin, desthelat kirin, hekînî kirin.

QUALIFYING, *n.* : şiyandin, şayandin.

QUALITATIVE, *n., adj.* : corî, corekî, çewanî, çawanî.

- **ANALYSIS** : şîtelkirina corekî.

QUALITATIVELY, *adv.* : bi corekî.

QUALITY, *n.* : cor, çewanî, çonî, rûçik, coryetî, çewayî, çewayetî, çonîtî, coretî, xwetî, rûxsar, corîbaş, rûkar.

QUALM, *n.* : hişa nişkiya nesaxiyê nemaze ya dilxirabûnê, guman yan tirsa nişkî, jana wijdanî, xelan.

QUALMISH, *n., adj.* : xelanî.

QUALMISHLY, *adv.* : bi xelanî, xelankî.

QUALMISHNESS, *n.* : xelanîtî.

QUANDARY, *n.* : têgîrane, tengavî.

QUANT, *n.* : şeqle : darê dirêjê gemiyê ko pê pal didin.

QUANTA, *n.* (*pl.* **OF QUANTUM**) : çendek, tibab.

QUANTAL, *n., adj.* : çendekî, tibabî.

QUANTIC, *n.* : hokarê du guhoran (yan pitir).

QUANTIFIABLE, *n., adj.* : çendekbar.

QUANTIFICATION, *n.* : tibabkirin, çendekirin.

QUANTIFICATIONAL, *n., adj.* : tibabkirinî.

QUANTIFICATIONALLY, *adv.* : bi tibabkirinî, tibabkirinkî.

QUANTIFIED, *n., adj.* : tibabkirî.

QUANTIFYING, *n.* : tibabkirin.

QUANTITATE, *vt.* : çendekî kirin, tibab kirin.

QUANTITATED, *n., adj.* : tibabkirî, çendekîkirî.

QUANTITATING, *n.* : tibabkirin, çendekîkirin.

QUANTITATIVE, *n., adj.* : çendatî, tibabî, birrî.

- **ANALYSIS**, *n.* : şîtelkirina çendkî.

QUANTITATIVELY, *adv.* : bi tibabî yan çendkî, tibabkî.

QUANTITATIVENESS, *n.* : tibabîtî, çendekîtî.

QUANTITY, *n.* : tibab, çend, çendî, çende, hijmarî, hind, qab, qas, birre, çendetî.

QUANTIVALENCE, *n.* : çendhevhêzî : şiyana gerdîleyek hêmanekê ko gerdîleyên hêmanek dî bigirit (pêkhatî).

QUANTIZATION, *n.* : tibabkirin, çendekirin, dabeşkirinve.

QUANTIZED, *n., adj.* : tibab kirin, çende kirin, dabeşkirinve.

QUANTIZED, *n., adj.* : tibabkirî, çendekirî, dabeşkirîve.

QUANTIZING, *n.* : tibabkirin, çendekirin.

QUANTUM, *n.* : çendik.

- **EFFICIENCY** : besayetî çendik.
- **MECHANICS** : mekanîka çendik.
- **NUMBER** : jimareya çendik.
- **THEORY** : dîtaneya çendik ko oz çendikî diguhêzit (anko guhaztina ozî çendikî ye).
- **YIELD** : berhemê çendik.

QUAQUAVERSAL, *n., adj.* : nîşankirina hemû layî.

QUARANTINABLE, *n., adj.* : dabirrînbar.

QUARANTINE, *n.* : qedexe (kerentîne), dabirrîn.

QUARANTINE, *vt.* : dabirrîn, cuda kirin.

QUARANTINED, *n., adj.* : dabirrî, cudakirî.

QUARANTINING, *n.* : cudakirin.

QUARK, *n.* : yek ji sê parçeyên pirtikên seretayî.

QUARREL, *n.* : şer, çirt, gelş, duberî, gelc, lêketin, qayiş, dubendî, kêşe, qirên.

QUARREL, *vi.* : şer kirin.

QUARREL(L)ED, *n., adj.* : şerkirî.

QUARREL(L)ING, *n.* : şerkirin.

QUARRELSOME, *n., adj.* : zirrek, şerker, gelşok, mizawir, mukur, miqers, sert, şeranî, şerok, şeroyî.

QUARRELSOMELY, *adv.* : bi şerkerî, şerkerkî.

QUARRELSOMENESS, *n.* : şerkerîtî, miqersî, mizawirî.

QUARRIED, *n., adj.* : kolayî (kevir).

QUARRIER, *n.* : kevirvan, berkar.

QUARRY, *n.* : kevirvan, ber, kevir, nêçîr.

- **MAN** : karkerê kevir kanî.
- **TILE** : xiştê bermalê.

QUARRY, *vt., i.* : berî yan kevrî hînan der, kevirkanî kirin.

- **TO ~ LAND** : kevrikan kirin.

QUARRYING, *n.* : kevrikanî.

QUART, *n.* : çarêk gelen.

- **TO PUT A ~ INTO A PINT POT** : bizava dore (bêtewş) kirin.

QUART, *vi.* : şûn di şîrbaziye de, pey hatina çar kaxezan di leyiztina (pîk) de.

QUART, *vi., t.* : şûna şîrbaziyê bi kar hînan, paşve çûn.

QUARTAN, *n., adj.* : çarî (her çar rojan).

- **FEVER** : taya sar.

QUARTATION, *n.* : têkilkirina sê behrên zîvî li gel behrek zêrî (bo karê bijînkirina zêrî).

QUARTER, *n.* : çaryek, çarêk, çarek, tax, gerek, war, çarêk demjimêr, keş, giro, şûn, dir, pena, xanî, dilovanî.

- **A BAD ~ OF AN HOUR** : serhatiya tal.
- **AT CLOSE ~ S** : nêzîk.

QUARTER, *vt.* : xudan kirin, hewandin, pena kirin, çarêk kirin.

QUARTERAGE, *n.* : çarêkîtî, bac yan kirêya sê heyvan.

QUARTERBACK, *n.* : piştgirê çarêkî (tepka pêyan).

QUARTERBACK, *vt.* : êrîşa tîpê araste kirin, serokatî kirin.

QUARTER DAY, *n.* : yekem roja keşî, roja keşî.

QUARTER DECK, *n.* : paşiya gemiyê, parçeya gemiya şerî bo efseran.

QUARTERED, *n., adj.* : çarekirî, nişînkirî, hewandî.

QUARTER FINAL, *n., adj.* : çarêk dûmahî (pêşbirkeya tepka pêyan : ko heşt tîp dileyzin).

QUARTER HORSE, *n.* : hespê çarêkî (bezoke nemaze li pêşbeziya çarêk mîlî).

QUARTER HOUR, *n.* : çarêk demjimêr.

QUARTERING, *n.* : dabeşkirina çarêkî, hewandin, nişînkirin, hevbirrina goşerast.

QUARTERLY, *n., adj., adv., n.* : keşî, keşîtî, kovara ko salê çar caran derdiçit.

QUARTER MASTER, *n.* : serokê deryayî : piledare, berpirsê leşkerî yê azoqeyî : nîşandan û serperiştiya keresteyên deryayî.

QUARTERN, *n.* : çarêk, çarî : nanê çar pawin.

QUARTER NOTE, *n.* : awaza çarêkî.

QUARTER PHASE, *n.* : dukoçeyî.

QUARTER-SECTION, *n.* : zevî yan erdê beyavê yê nîv mîlê çargoşe.

QUARTER SESSION, *n.* : dadgeha keşî.

QUARTER STAFF, *n.* : doq.

QUARTET(TE), *n.* : tîpa mûzîqevanan, awaza çardengan.

QUARTIC, *n., adj.* : pêwendîdarê pileya çarem.

QUARTO : rûpîva çarêk, kitêba rûpîv çarêk.

QUARTZ, *n.* : ber, beriste, kiwartz, mermer.

- **GLASS** : şûşeyê kiwartzî.

QUARTZIFEROUS, *n., adj.* : beristeyî.

QUARTZITE, *n.* : (berê) beriste, kevrê beristeyî.

QUASAR, *n.* : zirstêr.

QUASH, *vt.* : helweşandin, herişandin.

QUASHING, *n.* : helweşandin, herişandin.

QUASI-, *conj., pref., n., adj., adv.* : pêşgir e ko zir e, wekî ye, nîmçe ye, nîv e.

- **CONDUCTOR** : nîvgehîn, zirgehîn.
- **DIALECTRIC** : nîvnegehînê kehrebî.

QUASSIA, *n.* : darek başûra Emerîka (nemaze li Sorînam)dar, tîvil û rih tal e, derman e (kirmkuj e di nav zeblot û rîvîkê de).

QUARTER CENTENARY, *n., adj.* : şehyaneya çarsedsalî.

QUATERNARY, *n.* : çarîn, çar çar, jimar çar, girûhek ji çaran, rojgarê çarem.

QUATERNION, *n.* : çarîne : çar parçe (tişt yan mirov).

QUATERNITY, *n.* : çarîtî.

QUATORZAIN, n : helbesta çardehrêz.

QUATRAIN, *n.* : çarîne : parçeya helbesta çarmalik.

QUATREFOIL, *n.* : gula çarîne : gula çarper, belgê çarper.

QUAVER, *n.* : lerz, lere, awazek mûzîqeyî.

- **REST** : gavik.

QUAVER, *vi., t.* : lerzîn, hejîn.

QUAVERED, *n., adj.* : lerizî.

QUAVERINGLY, *adv.* : bi lerzî, lerzkî.

QUAVERY, *n., adj.* : lereyî.

QUAY, *n.* : şûsteyê benderî (bo barkirin û valakirina gemiyan).

QUAYAGE, *n.* : baca şûsteyî, şûnek ji şûsteyê benderî.

QUAYSIDE, *n.* : rexê şûsteyî, erdê li rex şûsteyî.

QUEAN, *n.* : keçka bêfihêt.

QUEASINESS, *n.* : levdan, xelan, dilxirabûn.

QUEAS(Z)Y, *n., adj.* : levdanî.

QUEBRACHO, *n.* : darek depê baş e (tîvil derman e).

QUEEN, *n.* : şahbanû, şajin, qiz (li kaxezanê), şajina şetrencê, şajina mêrî yan mêşhingivînî.

- **CONSORT** : mêrê şajinê.

- **DOWAGER** : şajina bîjin.

QUEEN, *vt., i.* : şahbanû kirin, kirin şajin (şetrenc).

- **TO ~ IT** : şahbanû leyiztin.

QUEENDOM, *n.* : şajinatî.

QUEENHOOD, *n.* : şajinatî.

QUEENING, *n.* : texlîtek sêv e.

QUEENLINESS, *n.* : şajin(tî), şahbanûyî(tî).

QUEENLY, *n., adj.* : şajinî.

QUEEN MOTHER, *n.* : şajina dayk, jina şahê berê û dayka şahî.

QUEEN OLIVE, *n.* : zeytûna şahî (Îspaniye).

QUEEN POST, *n.* : stûna gemelonî.

QUEEN REGENT, *n.* : şajina hukimdar, şajina pêsipêr, xudana tacê.

QUEEN REGNANT, *n.* : şajina hukimdar.

QUEER, *n.* : gêre, seyr, lotî, pûç, zir, bed, gêj, mest.

QUEER, *vt.* : têk dan, tûş kirin.

QUEERISH, *n., adj.* : piçekê gêre.

QUEERLY, *adv.* : bi gêreyî, gêrekî.

QUEERNESS, *n.* : gêreyîtî.

QUELL, *vt.* : tepeser kirin, herişandin, hedar kirin, ser jê kirin.

QUELLER, *n.* : tepeserker.

QUENCH, *vt., i.* : vekuştin, temirandin, tepeser kirin, hedar bûn, seqa kirin (polayê germkirî ji nişkekê ve têhilandin nav ava sar de yan ronî de.

QUENCHABLE, *n., adj.* : vekujbar.

QUENCHED STEEL, *n.* : polayê seqakirî.

QUENCHER, *n.* : vekuj(ker).

QUENCHLESS, *adv.* : bêvekujî.

QUENELLE, *n.* : goga hevîrê goştî yan masiyan.

QUERCITRON, *n.* : texlîtek berû ye.

QUERIED, *n., adj.* : pirsiyarkirî.

QUERIST, *n.* : pirsiyarker.

QUERN, *n.* : distar, aşik, geroşe.

- **STONE** : berê distarî.

QUERULOUS, *n., adj.* : gazindeker, bêzar.

QUERULOUSLY, *adv.* : bi şerkerî, şerkerkî.

QUERULOUSNESS, *n.* : şerkerîtî.

QUERY, *n.* : pirsiyar, pirsîn.

QUERY, *vt., i.* : pirsîn.

QUERYING, *n.* : pirsiyarkirin.

QUEST, *n.* : daxwaz, pişkinîn, pirsiyarî.

- **IN ~ OF** : lêgeran.

QUEST, *vi., t.* : nêçîr kirin (se ~).

QUESTER, *n.* : lêgerok.

QUESTION, *n.* : pirs, pirsiyar, doz.

- **IN ~** : pirsa liberaxiftinê.
- **MARK (?)** : pirsek, nîşandeka pirsê.
- **OUT OF THE ~** : dûr e.
- **QUESTION!** pirsiyar!.
- **TO CALL SOMETHING IN ~** : guman kirin.
- **TO COME INTO ~** : berhelistî kirin.
- **TO PUT THE ~** : pirs danan ber dengdanê.
- **WITHOUT ~** : bêguman.

QUESTION, *vt., i.* : pirsîn, pirsiyar kirin, guman kirin.

QUESTIONABLE, *n., adj.* : gumanbar, cêguman.

QUESTIONABLENESS, *n.* : gumanbarîtî.

QUESTIONABLY, *adv.* : bi gumanbarî, gumanbarkî.

QUESTION ARTICLE, *n.* : qey, gay.

QUESTIONARY, *n.* = **QUESTIONNAIRE.**

QUESTIONED, *n., adj.* : vepirsî, pirsî, pirsyarkirî.

QUESTIONER, *n.* : pirsiyarker, haypirs.

QUESTIONING, *n.* : pirsiyar kirin, vepirsîn, pirsîn, gumankirin.

QUESTIONINGLY, *adv.* : bi pirsiyarkirinî yan gumanî, pirsiyarkirinkî.

QUESTIONLESS, *n., adj.* : bêpirsiyar, bêguman, tekûz.

QUESTIONNAIRE, *n.* : pirsiyarname.

QUETZAL, *n.* : balindeyek ciwan e : kiwîtzal.

QUEUE, *n.* : rêz, pêlk, rêzbûn.

- **UP** : dor girtin, qor girtin.

QUEUE, *vt., i.* : rêz bûn, rêz kirin.

QUEUED, *n., adj.* : rêzkirî, rêzbûyî.

QUEU(E)ING, *n.* : rêzbûn.

QUEUER, *n.* : dordar.

QUIBBLE, *n.* : (sivik) rexne yan gazinde, çiv.

QUIBBLE, *vi.* : rexne kirin, gazinde kirin, berhelistî kirin, xapandin, xwe ji xalikê vedan.

QUIBBLED, *n., adj.* : rexne yan gazindekirî.

QUIBBLER, *n.* : çivo.

QUIBBLING, *n., adj.* : xapînok, gazindok.

QUICK, *n., n., adj., adv.* : lezo, lez, zû, zî, xêra, lezgîn, zindî, çalak, az, çapik, çeleng.

- **BREAD** : nanê lezîn (haveyn têde ye ko pêjê bilezînit).
- **EAR** : hişyarî.
- **EARED** : hişyar.
- **MOVING PERSON** : zeroq.
- **SAND** : xîzdaîrk.
- **SIGHT** : hişyarî, wuryayî.
- **SIGHTED** : hişyar, wurya.
- **SILVER** : cîwe, cûve.
- **STEP** : lezpêngav : texlîtek sema yan govend e.

QUICKEN, *vt., i.* : lezandin, lez kirin.

QUICKENED, *n., adj.* : lezkirî.

QUICKENING, *n., adj.* : lezdan.

QUICK-FIRING, *n.* : (fişek) lezhavêj.

QUICK-FREEZE, *vt.* : zû befrîn kirin, sir kirin, zû qerisandin.

QUICKIE, *n.* : lezok.

QUICK-LIME, *n.* : kilsa zindî (ne vekujandî).

QUICKLY, *adv.* : zûka, zû, xêra, bi xêrayî, bi lez.

QUICKNESS, *n.* : zûyîtî, zûkdanî, lez, xêrayî.

QUICKSET, *n.* : guhîj, tan yan dehlê guhîjan.

QUICK-TEMPERED, *n., adj.* : madtûj.

QUICK TIME, *n.* : çûna lezîna serbazan.

QUICK WITTED, *n., adj.* : jîr.

QUID, *n.* : cûtinek nemaze tûtin.

QUIDDITY, *n.* : gewherê heyberî yan tiştî.

QUIDNUNC, *n.* : nûçeger.

QUID PRO QUO, *n.* : berdêl, beramber.

QUIESCENCE, *n.* : mitî, hedarî, bêdengî.

QUIESCENCY, *n.* : mitî, bêdengî.

QUIESCENT, *n., adj.* : mit, bêdeng.

QUIESCENTLY, *adv.* : bi mitî, mitkî.

QUIET, *n., n., adj., adv.* : mit, mitbûn, aşt, hedar, kip, hêmin, hêsa, hişbûn, huşbûn, aram, hedan, tewat, sitar, bêdeng, ker, kipbûyî.

- **ON THE ~** : nihînî, bi dizîkî ve.

QUIET, *vt., i.* : mit kirin, mit bûn, hedar kirin, dilniya kirin, bêdeng kirin, bêguman kirin.

- **TO ~ DOWN** : mit kirin, mit bûn.

QUIETEN, *vt., i.* : mit kirin, mit bûn.

QUIETENED, *n., adj.* : mitkirî.

QUIETING, *n.* : mitkirin, rawestandin.

QUIETISM, *n.* : mitîtî, mitdarî(tî), hedan.

QUETIST, *n.* : mitkar.

QUIETLY, *adv.* : hêdî, mitekî.

QUIETNESS, *n.* : mitîtî, hêminîtî, aştî, kipîtî.

QUIETUDE, *n.* : kipî, mitî, hedan.

QUIETUS, *n.* : berdan, wergirtin.

- **TO GIVE A PERSON HIS ~** : kuştin yan êrîş kirin.

- **TO GIVE A ~ TO A RUMOUR** : radeyekê danan bo çaveravê.

QUILL, *n., vt.* : stûna zivroka vala, per, qamir, alandin (benî).

QUILL DRIVER, *n.* : nivîser, xamehelgir.

QUILLING, *n.* : pêça biçûk.

QUILT, *n., vt.* : mitêl, lihêfk, lêve, lihêfkê çêkirin.

QUILTER, *n.* : lihêfçêker.

QUILTING, *n.* : lihêfçêkirin.

QUINACRINE, *n.* : kînakrîn : dermanê (dij) tayê.

QUINARY, *n., adj.* : pêncîne (biriîtiye jî pêncan).

QUINATE, *n., adj.* : pêncekî, pênce pênc, pêncîne.

QUINCE, *n.* : bih, bî, bîhok.

QUIN CENTENARY, *n., adj.* : pênceyî.

QUINCUNCIALLY, *adv.* : pênckî.

QUINCUNX, *n.* : danana pênc heyberan (tiştan) : çar li qoncalên çarçikî yan lakêşeyî de û yek li nîvê de.

QUINDECAGON, *n.* : pazdehkî.

QUINDECENNIAL, *n., adj.* : pazdehkî : bîrhatina pazdehsalî.

QUINGENTENARY, *n., adj.* : pêncsedsalî.

QUINIDINE, *n.* : kiwîndîn : dermanek wek kinînê (dermanê Malarya).

QUININE, *n.* : kinîn : madeyek nîvtift e û gelek tal e, dermane bo lerzetayê (malarya).

QUININEWATER, *n.* : ava kirînê : şerabek gazî ye li gel piçek kinîn û lêmona tirş.

QUINOID, *n.* : kînoyd : pêkhatiyek wek (kînon).

QUINOIDINE, *n.* : kînodîn : berdêlê erzanê kinînê.

QUIN QUAGENERIAN, *n., adj.* : pêncîhemînî, mirovê pênci-şêst salî.

QUINONE, *n.* : pêkhatiyek belûrî ye.

QUINONOID, *n., adj.* : kînonoyd : wek kînonî.

QUINQUAGENARY, *n., adj.* : pêncî salî.

QUINQUAGESIMA, *n.* : yekşemba berî ramanê, (pêncîhemîn roj).

QUINQUE-, *pref.* : pêşgir e ko pênc e, pênckî ye.

QUINQUEFOLIOLATE, *n., adj.* : pêncperî (helez e).

QUINQUENNIAL, *n., adj.* : pêncsalî.

QUINQUEREME, *n.* : kevnebelema pênccotşelpî.

QUINQUEPARTITE, *n., adj.* : pênc parçeyî yan qolî.

QUINQUEVALENT, *n., adj.* : pênchevhêzî.

QUINSY, *n.* : kulbûna gerû yan gewriyê.

QUINT, *n.* : rêzika pênckî (pênc kaxezên yekreng).

QUINTA, *n.* : xaniyê gundî li gel rezî.

QUINTAN, *n., adj.* : armanc.

QUINTAL, *n.* : qentar.

QUINTAN, *n., adj.* : taya pêncî, pêncî : her pênc rojan carekê diqewmit.

QUINTE, *n.* : rawesta pêncem ji heşt rawestên şûrbaziyê.

QUINTESSENCE, *n.* : gewher, nimûne, puxte.

QUINT ESSENTIAL, *n., adj.* : gewherî.

QUINTET(TE), *n.* : kirkerên parçeyk pênc alavên mûzîqeyî yan pênc dengan.

QUINTIC, *n., adj.* : pêwendîdarê pileya pêncem.

QUINTILLION, *n.* : hêza pêncama milyonê ($1.000.000^5$).

QUINTUPLE, *n., adj.* : pênckî : birîtî ji pênc yeke yan pênc endaman.

QUINTUPLE, *vt., i.* : pênc kar kirin, pênccar bûn.

QUINTUPLED, *n., adj.* : pênccarkirî, pênccarbûyî.

QUINTUPLET, *n.* : pêncik : pênc biçûk.

QUINTUPLICATE, *n., adj.* : pênc rûnivîs.

QUINTUPLICATED, *n., adj.* : pênccarkirî.

QUINTUPLICATING, *n.* : pênccarkirin.

QUINTUPLICATION, *n.* : pênccarkirin.

QUINTUPLING, *n.* : pênccarkirin.

QUINTUPLY, *adv.* : pênckarkî.

QUIP, *n.* : peyiv yan serinca şehreza, taze yan tirane, yarî, tirane, karê gêre.

QUIP, *vt.i.* : tirane kirin.

QUIPPED, *n., adj.* : (jîr) tiranekirî.

QUIPPING, *n.* : (jîr) tiranekirin.

QUIRE, *n.* : best, benda kaxezan (24 rûpel), tîpa stranbêjan, çar kaxezên pêçandî 8 rûpelan.

QUIRK, *n.* : pîşk, xapîn, finaz, canbazî, alandina nivîsînê.

QUIRK, *vt.i.* : alandin, badan.

QUIRKILY, *adv.* : bi finazî, finazkî.

QUIRKINESS, *n.* : finazîtî.

QUIRKY, *n., adj.* : xapîn, finaz.

QUIRT, *n.* : tajanga siwarî.

QUIRT, *vt.* : tajang kirin, (bi tajangî) lê dan yan hajotin.

QUIZLING, *n.* : xiniz.

QUIT, *n., adj.* : koçerbûn, verestî, berdayî, deyndan (pakbûn).

QUIT, *vt.* : rizgar kirin, koçer bûn, çîz kirin, kar berdan, deyn dan.

QUITCLAIM, *vt.* : dest jê berdan.

QUITCLAIM DEED, *n.* : qoçana destjêberdanê.

QUITE, *adv.* : temam, hemû, pêkve.

- **SURE** : piştrast.

QUIT-RENT, *n.* : kirêya derebegî (bo xizmeta pêşkêş dikit).

QUITS, *pred., n., adj.* : pakbûn (deyn).

- **TO BE ~ WITH** : li gel pak bûn.

QUITTANCE, *n.* : pakkirin (ji deynî yan derbestiyê), qoçana pakkirinê, şûndan (berdêlî).

QUITTED, *n., adj.* : berdayî.

QUITTING, *n.* : derketin, derhatin, berdan.

QUITTOR, *n.* : kulbûna têrnêm ya pêyêd hespî.

QUIVER, *n.* : hejîn, lerzîn, rahejîn, tîrdan, lerz, gerîze, serm, cimcim.

QUIVER, *vi., t.* : hejîn, lerzîn.

QUIVERED, *n., adj.* : lerizî.

QUIVERING, *n.* : veweşînek, hejîn, rahejandin, lerzîn, lerizandin.

QUIXOTE, *n.* : pêwendîdarê Don Kîşotî (qehremanê romana îspanî).

QUIXOTICAL, *n., adj.* : Don Kîşotî.

QUIXOTICALLY, *adv.* : bi aşopî, wek Don Kîşotî, aşopekî.

QUIXOTICISM, *n.* : Don Kîşotî, aşopîtî.

QUIXOTRY, *n.* : Don Kîşotî, aşopetî.

QUIXOTIZE, *vt.i.* : aşopî kirin (wek Don Kîşotî).

QUIZ, *n.* : mirovê gêre, tiraneya kirdarî, kurteazmûn.

- **MASTER** : rêberê azmûnkirinê.

- **SHOW** : nîşangeha azmûnkirinê.

QUIZ, *vt.* : azmûn kirin, tirane pê kirin, zanxwazî dîtin.

QUIZZED, *n., adj.* : azmûnkirî.

QUIZZICAL, *n., adj.* : gêre, tiraneyî, pêkenînî.

QUIZZICALITY, *n.* : azmûnîtî, gêreyîtî.

QUIZZICALLY, *adv.* : azmûnkî.

QUIZZING, *n.* : azmûnkirin.

QUOD, *n.* : zîndan.

QUOD, *vt.* : zîndan kirin, hebs kirin.

QUOD, *abrr.* **Q.E.D QUI ERAT DEMONSTRANDUM** : ewe ya ko viyayî.

QUODLIBET, *n.* : berhevdana mijadek jirzanî.

QUOIN, *n.* : quncala derveyî (ya avahî), berê quncalê, amêreta çespandina tîpan.

QUOIN, *vt.* : tîp çesp kirin, berê quncalê bo dîwarê danan.

QUOIT, *n.* : bazina havêtinê : yariya havêtina bazinan (ser singekê).

QUOIT, *vt.i.* : bazin havêtin (ser singî).

QUONDAM, *n., adj.* : (rûçik) berê hebû lê niho nîne.

QUORUM, *n.* : jimareya pêviyayî bo qanûnî yan rewayiya civînê.

QUOTA, *n.* : beş, beşe, rêjeyî.

QUOTABLE, *n., adj.* : lêwergirtinbar, hêjayî lêwergirtinê.

QUOTATION, *n.* : nirxandin, wergirtin, lêwergirtin.

- **MARKS** : nîşandekên lêwergirtinê.

QUOTATIVE, *n., adj.* : lêwergirtindar, lêwergirtinî.

QUOTE, *n.* : lêwergirtin, nîşandeka lêwergirtinê.

QUOTE, *vt.* : lêwergirtin, gewahî pê kirin, nimûne kirin, biha dan (ko çend e), ragehîna hûr dan, kirin nav nîşandekan de.

QUOTED, *n., adj.* : lêwergirtî.

QUOTH, *vt.* : got.

QUOTHA, *interj.* : derbirrîna guhişînê.

QUOTIDIAN, *n., adj.* : rojane, her ro.

QUOTIENT, *n.* : berket, berkewt, kolke.

QUOTING, *n.* : lêwergirtin.

QURAN, *n.* : Quran.

R, r : ar : tîpa nozdehema elfabeya înglîzî.

Ra, *n.* : **re** : Xudayê roj̃ê li nik kevne misriyan û Xudayê mezin yê wan.

rabato, *n.* : gumiz yan yaxeya req.

rabbet, *vt.* : nêrûmê kirin (serê depî).

rabbi, *n.* : oldarê Cihiyan, xaxam.

- **chief ~** : serekxaxam.

rabbin, *n.* : rabbîn.

rabbinate, *n.* : xaxamkarî.

rabbinic(al), *adj.* : xaxamî.

rabbinism, *n.* : xaxamîtî.

rabbinist, *n.* : bawermendê Telmûdê (qanûn û hînkariyên Cihiyan).

rabbit, *n.* : kêvrûşk, kurkê kêvrûşkê (pûrt).

- **punch** : kulma kêvrûşkê : kulma ser patikê yan binê kiloxî.

rabbit, *vt.* : nêçîra kêvrûşkan kirin.

rabbitry, *n.* : kêvrûşkgeh.

rabble, *n.* : cerde, birrek mirovan, tiştên têkilkirî, bista asinê serçemandî bo têkvedana mêtalên buhujî.

- **rouser = demagogue.**

rabble, *vt.* : têkvedan (têkvedan di nav xelkê de kirin).

rabbled, *adj.* : êrîşkirî.

rabbling, *n.* : êrîşkirin.

rabic, *adj.* : derdeseyî.

rabid, *adj.* : dijwar, enirî, dirr, har.

rabidity, *n.* : dijwarîtî, harîtî.

rabidly, *adv.* : bi dijwarî, bi harî, dijwarkî, harkî.

rabidness, *n.* : dijwarîtî, harîtî.

rabies, *n.* : derdese, harî.

raccoon or racoon, *n.* : dehbeyek emerîkanî goştxwer û memikdar e.

race, *n.* : regez, tuxum, nijad, rih, bez, bezîn, pêşbezîn, pêşbirke, dudeman, hevbezîn.

- **his ~ is nearly run** : gehiştî dûmahiya jiyê xwe.

- **card** : bernameya pêşbirkeyê.

- **course** : meydana pêşbirkeya hespan yan seyan.

- **horse** : hespê pêşbirkê yan pêşbezînê.

- **meeting** : bûyera pêşbirkêya hespan.

- **riot** : tevdana regezî.

- **runner** : bezokê pêşbirkeyê yan pêşbezînê.

- **track** : rêya pêşbezînê.

race, *vi.t.* : pêşbirke kirin, pêşbezîn kirin.

raced, *adj.* : pêşbirkekirî, pêşbezînkirî.

raceme, *n.* : îşî, ûşî.

racemic, *adj.* : tîrêjxav, tîşkxaw, (jimareyên yeksane yên tîrêjên zivirînên gerdên pêkhatiyekê).

racemiform, *adj.* : îşîkî, ûşîkî (wek ûşî).

racemization, *n.* : tîşkxavî, tîşkxawî.

racemize, *vt.* : tîşkxav bûn.

racemose, *adj.* : ûşîkî, îşîkî.

racer, *n.* : pêşbez, marek emerîkanî ye.

race runner, *n.* : kimkimeyek jî bakura Emerîka ye û lezok e.

rachis, *n.* : baskê giyayî.

rachitis, *n.* : hestînermî, êskenerme.

racial, *adj.* : regezî.

- **originality** : nijadî.

racialism, *n.* : regezîtî.

racialist, *n.* : regezmend.

RACIALISTIC, *adj.* : regezmendî.

RACIALLY, *adv.* : bi regezî, regezkî.

RACILY, *adv.* : bi gezînî, bi çalakên gezînkî.

RACINESS, *n.* : gezîniti, çalakîti.

RACING, *n.* : bez, pêşbezî, pêşbirke, teratên, kaye, xaranê, pêşbezîn.

RACISM, *n.* : regezperistin.

RACIST, *n.* : regezperist.

RACK, *n.* : texçik, ruxan, kavil, ewrê bilind, alîv, zan, jêderê janê.

- **ON THE ~** : di jana dijwar de.

RACK, *vt.i.* : êşandin, westandin, kirê giran kirin.

RACKET, *n.* : rekit : lêkdana tenîsê, lêkdana tenîsa mêzê, qîrûqij, xapîn, kar, pîşe, çalakiya civakî.

- **TO GO (TO BE) ON THE ~** : bi keyfê ve mijûl bûn.

- **TO STAND THE ~** : bi berpirsiyê rabûn, xwe li ber zehmetiyê girtin.

RACKET, *vi.* : qîr û qîj kirin, jawe kirin, keyfê kirin.

RACKETEER, *n.* : gefker (bo diravî).

RACKETY, *adj.* : keyfkar, qîr û qîjî.

RACK RAIL, *n.* : şerîta didankiriya asinî.

RACK RAILWAY, *n.* : rêasinê didankirî.

RACK RENT, *n.* : kirêya giran.

RACK-RENT, *vt.* : kirê giran kirin.

RACK-RENTER, *n.* : kirêdarê giran (bi kirê) girtî.

RACONTEUR, *n.* : çîrokbêj.

RACOON, *n.* = **RACCOON.**

RACY, *adj.* : bêhnxweş, çalak, çeleng.

RAD, *n.* : yekeya qurta tîrêja eyonkirî ya mijandî.

RADAR, *n.* : radar, diyarker.

- **BEACON (RACON)** : fenera radarî.

- **MAN** : radarkar.

- **SCOPE** : perdeya radarê.

RADDLE, *n.* : vehînan, oksîdê asinîkê sor.

RADDLE, *vt.* : vehînan, bi oksidê asinîkî sorkirin.

RADDLED, *adj.* : vehînayî, sorkirî.

RADDLING, *n.* : vehînan, sorkirin.

RADIAL, *n., adj.* : tîrêjî, nîvtîreyî, nîwtîreyî, pêwendîdarê zendê stûr.

- **ACCELERATION** : lezkirina ber tîreyî ve.

- **BEARING** : helgira nîvtîreyî.

- **DRILL** : simtoka nîvtîreyî.

- **ENGINE** : bizwêna (makîne) nîvtîreyî.

- **NERVE** : demarê zendê stûr.

- **VEIN** : şîndemarê zendê stûr.

- **VELOCITY** : leza nîvtîreyî.

RADIALIZATION, *n.* : tîrêjkirin, tîşkirin.

RADIALIZED, *adj.* : tîrêjkirî.

RADIALLY, *adv.* : bi tîreyî, tîrekî.

RADIAN, *n.* : goşeya nîvtîreyî.

RADIANCE, *n.* : rûgeşî, teyis, teyisîn, teyisandin, şewqdan, tîşkdarî, tîrêjdarî.

RADIANCY, *n.* : rengdêrî, tîşkdarî, tîrêjdarî, ronek, rûgeş, pira şeng.

RADIANT, *adj.* : rengdêr, tîrêjder, tîşkder, tîrêjdar.

- **ENERGY** : tîrêja ozeyî, tîşkî wizeyî.

- **FLUX** : derperîna tîrêjî.

- **HEAT** : germiya tîrêjî.

RADIATE, *adj.* : geş, tîrêjî, tîrêjdar.

RADIATE, *vi.t.* : geş kirin, geş bûn, tîrêj dan, çirisîn, tîrêj yan germî derkirin.

RADIATED, *adj.* : tîrêjkirî.

RADIATING, *n.* : ronavêj.

RADIATION, *n.* : tîrêj, tîşk, tîrêjdan, tîşkdan, radyasyon.

- **CHEMISTRY** : kîmyaya tîrêjî : xwendina kartêkirina kîmyaya tîrêjkirî li ser madeyî.

- **SICKNESS** : nesaxiya tîrêjî.

RADIATIONAL, *adj.* : tîrêjî, tîşkî.

RADIATIONLESS, *adj.* : bêtîrêjî, bê tîşk.

RADIATIVE, *adj.* : tîrêjdar, tîşkdar.

RADIATOR, *n.* : sarker (otomobîl), germker (mal), tîşkar, tîrêjkar.

RADICAL, *n., adj.* : rihdar, binyatî, binereti, binci.

- **AXIS** : tewereyê binyatî, tewerey bineret.

RADICALISM, *n.* : rihdarîti.

RADICALIZATION, *n.* : rihdarîbûn, rihdarîkirin.

RADICALIZE, *vt.* : rihdarî kirin.

RADICALIZED, *adj.* : rihdarîkirî.

RADICALLY, *adj.* : bi rihdarî, rihkî, rihdarkî.

RADICALNESS, *n.* : rihdarîtî.

RADICAL QUANTITY, *n.* : çendika rihdarî.

RADICAND, *n.* : çendika li bin nîşana rihê.

RADICATE, *adj.* : rihkirî, rihdar.

RADICATE, *vt.* (bi) rih kirin, qayim çikilandin.

RADICEL, *n.* : *pl.* **OF RADIX.**

RADICLE, *n.* : rihk, binc, rihka pizî, rihçik, rayek.

RADIO, *n., adj.* : radyo : hinartin û vegerandina bêtêlî ya pirte û nîşanên kehrebî di rêka pêlên kehrebî de, peyama bêtêlî, (radyo) alava wergirtina bêtêlî, tîrêjî, bêtêlî, damezrîna êstgeha weşînê, êstgeha bêtêlî ya weşînê.

RADIO, *vt.i.* : (bi bêtêlê) hinartin yan axiftin.

RADIO-, *pref.* : pêşgir e ko tîrêj e, nîvtire ye, ozeya tîrêjî yan tîşkî ye, tîrêj yan tîşkdar e, radyom e, tîrêj yan tîşka êkse (x), radyowe.

RADIOACTIVE, *adj.* : tîrêjdar, tîşkdar, radyoaktîf.

RADIOACTIVITY, *n.* : tîrêjdarîtî (çalakiya tîrêjî), tîşkdarîtî (çalakiya tîşkî), radioaktîvîte.

RADIOASTRONOMY, *n.* : stêrzaniya tîrêjî yan tîşkî.

RADIOAUTOGRAPH, *n.* : wênegiriya xweyî ya tîrêjî.

RADIO BEACON, *n.* : fenerê bêtêlî.

RADIOBIOLOGY, *n.* : zîndewerzaniya tîşkî.

RADIOBROADCAST, *vt.* : weşandin (ji radyoyê).

RADIOCAR, *n.* : otomobîla radyoya bêtêlî.

RADIOCAST, *vt.* : weşandin (ji radyoyê).

RADIOCHEMICAL, *adj.* : kîmyayî tîrêjî.

RADIOCHEMISTRY, *n.* : kîmyaya tîrêjî.

RADIOCOMPASS, *n.* : cihnimeya tîrêjdar.

RADIOGENIC, *adj.* : tîrêjçêkirî (bi çalakiya tîrêjî çêkirî).

RADIOGRAM, *n.* = **RADIOGRAPH.**

RADIOGRAPH, *n.* : wênetîrêj.

RADIOGRAPHIC, *adj.* : wênetîrêjî.

RADIOGRAPHY, *n.* : wênegirtina tîrêjî.

RADIOISOTOPE, *n.* : îzotop (hevta) ya tîrêjî, radyoîzotop.

RADIOLARIAN, *adj.* : canewerê yekxaneyî tîrêjdar.

RADIOLOCATION, *n.* : şûnkirin bi radyoyê.

RADIOLOGICAL, *adj.* : pêwendîdarê pijîşkiya tîrêjî yan tîreja gerdîleyî.

RADIOLOGIST, *n.* : pisporê bikarînana oze yan tîrêjî.

RADIOLOGY, *n.* : pijîşkzaniya tîrêjî.

RADIOMETEORGRAPH, *n.* : zêrevangeha keşiya bêtelî.

RADIOMETER, *n.* : tîrêjpîv, tîşkpêw.

RADIOMETRIC, *adj.* : tîrêjpîvî.

RADIOPHONE, *n.* : telefona bêtêl, bihîstika bêtêl.

RADIOPHOTOGRAPH, *n.* : wêneyê tîşkî.

RADIOPHOTOGRAPHY, *n.* : wênegirtina tîşkî.

RADIOSCOPE, *n.* : tîrêjbîn.

RADIOSCOPY, *n.* : tîrêjbînî.

RADIOSENSITIVE, *adj.* : tîrêjhestiyar.

RADIOSONDE, *n.* : pufdanka tîrêjî.

RADIO SPECTRUM, *n.* : şebenga tîrêjî.

RADIO TELEGRAM, *n.* : birûska bêtêlî.

RADIO TELEGRAPH, *n.* : birûskdana bêtêlî.

RADIOTELEGRAPHY, *n.* = **RADIOTELEGRAPH.**

RADIOTELEPHONE, *n.* : telefona bêtêl, bihîstika bêtêl.

RADIOTELEPHONY, *n.* : bihîstika bêtêlî.

RADIOTHERAPY, *n.* : çarekirina tîrêjî.

RADISH, *n.* : tevr, tûr.

RADIUM, *n.* : radyom : hêmanek kanî yan mêtalî û tîrêjdar e.

- **EMANATION** : derperîna radyom.
- **THERAPY** : çarekirina radyomî.

RADIUS, *n.* : nîvtîr, zend, govek, zendê stûr, hestiyê zendê stûr.

- **VECTOR** : dûratiya cemserî.

RADIX, *n.* : binyat, rih, rihk, nemaze ya demarî.

RADOME, *n.* : radom : gomiza nermokeya hewayî yê radanê.

RADON, *n.* : radon : gaza radonê.

RAFF, *n.* = **RIFF RAFF.**

RAFFIA, *n.* : rîşalê selk.

- **PALM** : darê rîşalê selkî.

RAFFINOSE, *n.* : şekira kêm şirîn ya şilindir û berikên pembûyî.

RAFFISH, *adj.* : tirek.

RAFFLE, *vt.i.* : peş kirin.

RAFT, *n.* : kerx.

RAFT, *vt.i.* : kerx çêkirin, (bi kerxê) guhaztin.

RAFTER, *n.* : kerxçêker.

RAFTSMAN, *n.* : kerxvan.

RAG, *n.* : sîpal, qirpal, qepal, pût, pate, tîtik, kerkun, repal, kincir, rojname, ala, perde, babirek, kaxeza diravî, pûçemirov, kevrê req, kevnîl.

- **SELLER** : kincirfiroş.
- **SLIPPERS** : kelaşe.

RAG, *vt.i.* : gazinde kirin, gileyî kirin, lê xurîn, enirandin.

RAGAMUFFIN, *n.* : kincirkirî, pîs.

RAG-AND-BONE-MAN, *n.* : kiriyarê kincir û kevne amanan.

RAGE, *n.* : xurîn, enirîna dijwar, tûreyî, enir, niyaza dijwar, harî, rabûna pêlan, dijwariya bahozî.

RAGE, *vi.* : enirîn, dijwar berdewam kirin, teşene (belav) bûn (reşav).

RAGED, *adj.* : sîpal, enirî (dijwar), harbûyî.

RAGGED, *adj.* : tîtîk, perrîtî, kincik, navketî, zivr, şaxdan, rizok, xerbende.

RAGGED ROBIN, *n.* : helezek gul pîvazî yan spî ye.

RAGGED SCHOOL, *n.* : dibistana herwe (bo zarokên hejaran).

RAGGEDY, *adj.* : kinco, porgij.

RAGGEDNESS, *n.* : zivrîtî, şaxîtî, kincirokîtî.

RAGING, *adj.* : hovehov, har, dijwar, jandar, mezin, awarte, ejdeha.

RAGINGLY, *adv.* : bi harî, bi dijwarî, dijwarkî.

RAGMAN, *n.* : pate yan gilêş firoş (yan komker).

RAGOUT, *n.* : medfînî, êxînî, yexnî.

RAGPICKER, *n.* : komkerê pate û gilêşî (ji kolanan).

RAGTAG, *adj.* : kinco, gij, herifînbar.

- **AND BOBTAIL** : cerde, nijde.

RAGTIME, *n.* : mûzîqeya emerîkanî ya reşikan.

RAGULY, *adj.* : wek rêzek çiqên xîzarkirî.

RAGWEED, *n.* : giyayek emerîkanî ye.

RAGWORT, *n.* : gula pîrî.

RAID, *n.* : nijde, talanî, êrîş, pelamar, şalaw, helmet, danserî.

RAID, *vi.t.* : êrîş kirin, dan ser, talan kirin.

RAIDED, *adj.* : talankirî, pelamarkirî, êrîşkirî.

RAIDER, *n.* : êrîşker, hêrîşber.

RAIDING, *n.* : êrîşkirin, talankirin, nijde, hewdan.

RAIL, *n.* : berbest, tan, hilawîstok (bo cil û şefqeyan), rêasin.

- **LINE** : rêasin, hêla rêasinî.

RAIL, *vt.i.* : gileyî yan gazinde kirin, havêtin.

RAIL HEAD, *n.* : dûmahiya rêasinî.

RAILING, *n.* : nerde, bêzarî, gileyî, gazinde, destgirk (pêstirk).

RAILLERY, *n.* : tirane, yarî.

RAILROAD, *n.* : rêasin.

RAILROADING, *n.* : rêasin avakirin.

RAIL-SPLITTER : belavekerê bistên tanê darî.

RAILWAY, *n.* : rêasin.

RAIMENT, *n.* : pûşak, cil.

RAIN, *n.* : baran, barov.

- **COAT** : berbaran, baranî.
- **DOWNPOUR ~** : tavîn, şerpîn, şelpîn.
- **DROP** : pesk.
- **FALL** : barîn.
- **FORESTS** : daristanên barenê.
- **GAUGE** : baranpîv.
- **GLASS** : pestanpîv.
- **HEAVY AND MOMENTOUS ~** : tavî.
- **MAKING** : baran çêkirin.
- **PROOF** : dijbaran.
- **STORM** : barov.
- **WATER** : ava baranê.
- **WEAR** : cilên dijbaran.
- **WORM** : kirmê axê.

RAIN, *vi.t.* : barîn, têkirin, dilverayî dan.

- **TO ~ OUT** : baran radiwestit.

RAINBOW : KESK Û SOR, pelke zêrîn.

- **FISH** : masiya reng teyisîn.

RAINING, *n.* : dabarîn, barîn, barandin.

RAINLESS, *adj.* : bêbaran.

RAINY, *adj.* : baranî, şiloke, seqayê baranî, keşê baranî.

- **DAY** : roja baranî, roja reş, roja tengaviyê.
- **MONTH** : heyva baranî.
- **WEATHER** : keş yan seqayê baranî.

RAISE, *vt.* : hildan, rakirin, bilind kirin.

- **TO ~ A DUST** : toz rakirin, (rastî) şêlî kirin.
- **TO ~ A LAUGH** : pê kenîn.
- **TO ~ HELL** : heşir kirin.
- **TO ~ INCOME TAX** : baca dahatinê zêde kirin.
- **TO ~ ONE'S HAT** : xwe çemandin, silav kirin.
- **TO ~ ONE'S EYES** : berê xwe dan jor, çavên xwe rakirin.
- **TO ~ PRICE** : bihazêde (pitir) kirin.
- **TO ~ THE WIND** : tevdan kirin, dirav peyda kirin.

RAISED, *adj.* : rakirî, hilanî, helgirtî, derketî.

RAISER, *n.* : çandiyar, terşvan.

RAISIN, *n.* : mêwîj, kişmiş.

RAISING, *n.* : rakirin, hilbirîn, hildan, hilanîn, rahiştin, bilindkirin.

RAISON D'ETRE : hoyê hebûnê, behane, mehane.

RAJA(H), *n.* : şah yan mîrê Hindî.

RAKE, *n., adj., vt., i.* : xwehrî, dawênpîs, nişîv, makîneya kakomker, alavka çeteli bo komkirina giyayî, goşeya ladanê, tirek, nişîv bûn, xwehr bûn, nêrîn, giya kom kirin, ax rast kirin, zû û zehf dirav bi dest keftin, şeqandin, birrîn, dijwar rexne lê girtin.

RAKED, *adj.* : nişîvkirî.

RAKE HELL, *n.* : serserî.

RAKE-OFF, *n.* : beşek (ji havilî), destbihaya nerewa, rêjeya sedî ya nerewaya havilî.

RAKING, *n.* : nişîvkirin.

RAKISH, *adj.* : dawênpîs, çavçepel.

RAKISHLY, *adv.* : bi tirekî.

RAKISHNESS, *n.* : tirekîtî, çavçepelîtî.

RALE, *n.* : xirxira pisînê.

RALLICAR(T), *n.* : erebaneyek duçerxe.

RALLIED, *adj.* : civandî.

RALLIFORM, *adj.* : şikil yan şêwe kelişî.

RALLY, *n.* : civîn, civandin, kombûn.

RALLY, *vt., i.* : kom bûn, civîn.

RALLYING, *n.* : sulusat, civîn, kombûn, berhevbûn.

RAM, *n.* : beran, hogiç, kutek, bereyişk, berdeqanî.

RAM, *vi., t.* : qoç lê dan, pestên kirin, dagirtin, kutan, dijwar vêketin.

RAMADAN, *n.* : Remezan (heyva Remezanê).

RAMAL, *adj.* : çiqî, liqî.

RAMAN, *n.* ~ **EFFECT** : guhorîna lereya belavkirina tîrêjê li ser beyavekê.

RAMATE, *adj.* : çiqî, çiqildar, liqdar.

RAMBLE, *n.* : geran, seyran.

RAMBLE, *vi.* : geran (gerîn), bê ser û ber axiftin yan nivîsîn.

RAMBLED, *adj.* : gerayî.

RAMBLER, *n.* : gerok, gula keprekirî.

RAMBLING, *adj.* : gerok, nerêzikî melhezekirî, hilçûyî.

RAMEKIN, *n.* : texlîtek xwarin e(penîr li gel çiniyên nanî û hêkan, pêjayî).

RAMIE, *n.* : kindir yan kenderê Siyamî (Taylendî).

RAMIFICATION, *n.* : dawî, dûmahî, akam, encam, soxî.

RAMIFIED, *adj.* : liqdar, çiqdar.

RAMIFORM, *adj.* : liqdar, çiqdar.

RAMIFY, *vi., t.* : çiq dan, liq dan, beş kirin, parçeparçe kirin.

RAMIFYING, *n.* : çiqdan.

RAM JET ENGINE, *n.* : bizwênê (makîne) vizikdarê pestênkar.

RAMMED, *adj.* : sift.

RAMMER, *n.* : bankut.

RAMMING, *n.* : hepişandin.

RAMMISH, *adj.* : beranî.

RAMOSE, *adj.* : çiqdar, liqdar.

RAMOUS, *adj.* : çiqdar, liqdar.

RAMP, *n.* : rêya nişîv, pêstirka balafirê, nişîvî, alîn, badan, harî, rawestana li ser pêyên paşî û rakirina pêyên pêşî.

RAMPAGE, *n.* : harî, çavsorî, serkêşî.

RAMPAGE, *vi.* : har bûn, ser kêşî kirin.

RAMPAGED, *adj.* : harbûyî.

RAMPAGEOUSLY, *adv.* : bi harî, bi dijwarî, harkî.

RAMPAGEOUSNESS, *n.* : harîtî, dijwarîtî.

RAMPAGING, *n.* : harbûn.

RAMPANCY, *n.* : çavsorî, rawestan li ser paşepêyan û rakirina pêşepêyan.

RAMPANT, *adj.* : çavsor, har.

RAMPANTLY, *adv.* : bi çavsorî, çavsorkî.

RAMPART, *n.* : çeper, beden, şorheyê parêz.

RAMPION, *n.* : şêlima çolê.

RAMROD, *n.* : darê kutek bo dagirtina kevneçekan, req, zivr, dijwar.

RAMSHACKLE, *adj.* : xilole, li ber herifînê.

RAMSON, *n.* : sîr.

RAMULOS, *adj.* : têrçiqik.

RAMULOUSE, *adj.* = **RAMULOS.**

RAMUS, *n.* : çiq yan liqê helezî yan hestî.

RANCH, *n.* : terşgeh.

RANCH, *vt.i.* : terş xudan kirin.

RANCHER, *n.* : terşvan.

RANCHMAN, *n.* = **RANCHER.**

RANCID, *adj.* : genî.

RANCIDITY, *n.* : genîtî.

RANCIDNESS, *n.* : genîtî.

RANCOROUS, *adj.* : duşvan, zikreşî.

RANCOROUSLY, *adv.* : bi zikreşî, bi kîndarî, kîndarkî.

RANCOUR, *n.* : zikreşî, rik, girr, kîndarî.

RAND, *n.* : berê paniya pêlavê.

RANDAN, *n.* : rêbaza şelpîkirinê (bo sê mirovan).

RANDAN, *n.* : vexwarin, keyf.

RANDEM, *adv., n.* : bi sê hespan peyhatî, girêdayî, erebane yan tîpa hosa hajotî.

RANDINESS, *n.* : zimandirêjî.

RANDOM, *n., adj.* : korane.

- **DISTRIBUTION** : dabeşkirina korane.

RANDOMIZATION, *n.* : (korane) rêzkirin.

RANDOMIZE, *vt.* : bi berên nerêzik ava kirin.

RANDOMIZED, *adj.* : (korane) rêzkirî.

RANDOMIZING, *n.* : (korane) rêzkirin.

RANDOMLY, *adv.* : heremekî, gotre.

RANDOMNESS, *n.* : heremekîtî, gotreyîtî.

RANDY, *adj.* : belqitî, har, zimandirêj.

RANEE OR RANI, *n.* : şahbanûya Hindî.

RANGATIRA, *n.* : serok yan xanedanê Maûrî (li Zelanda nû).

RANGE, *n.* : sirt, mewda, biwar, sefin, zincîr, himbêz.

- **FINDER** : alava peydakirina dûrahiya heyberî (bo wênegirtinê).

- **WITHIN ~** : di nav mewdayî de (ketî ber derbî).

RANGE, *vt.i.* : rêz kirin.

RANGED, *adj.* : qorkirî.

RANGER, *n.* : nêrevanê daristanê yan çîmenê, paşvanê gerok, serbazê şerê nêzîk.

- **FOREST ~** : şehne, nêrevan.

RANGING, *n.* : qorkirin.

- **ROD** : nîşankerê endaziyarî.

RANGY, *adj.* : gerok, mewdadar.

RANK, *n., adj.* : pile, zivr, genî, kirêt, paye, tifre, nîşan, rêzik.

- **THE ~ S, OTHER ~ S** : serbaz û piledar.

- **TO REDUCE TO THE ~** : piledarî hînan xarê û kirin serbaz (siza kirin).

- **TO RISE FROM THE ~** : ji serbazî bereber bûn efser.

RANK, *vt.i.* : rêz kirin, berztir bûn, payeyek girtin.

RANK-AND-FILE, *n.* : serbazên sade û piledar.

RANKER, *n.* : efserê ji serbazî rabûyî.

RANKING, *n.* : payedar.

RANKLE, *vi.* : enirîn, enirandin, kul bûn, firhan (ji kînê).

RANKLED, *adj.* : enirî, firhayî.

RANKLING, *n.* : enirîn, firhan.

RANKLY, *adv.* : bi paye, payekî.

RANKNESS, *n.* : payeyîtî.

RANSOM, *n.* : xwînbiha, xwînbihadan.

RANSOM, *vt.* : dîl rizgar kirin (bi xwînbihadanê), xwîn biha dan.

RANSOMER, *n.* : xwîn bihaker.

RANT, *n.* : zimanê hilî, soza vala, keyf, qîrûqîj.

RANT, *vt.i.* : têxurîn, fort kirin, dijwar gileyî kirin, gazinde kirin, qîr û qîjî yan şanogerî axiftin.

RANTER, *n.* : gazindeker.

RANTING, *n.* : gazindekirin.

RANULA, *n.* : kîskê pejê li bin zimanî.

RANUNCULUS, *n.* : giyabiro.

RAP, *n.* : tawankirin, lêdan, tiştê pûç, pirte, gileyî, gazinde, biryara bendkirinê, têxurîn, rexneya dijwar.

- **I DO NOT CARE A ~** : ez çi pûteyê pê nakim.

- **TO TAKE THE ~** : xwe li ber sizayî girtin.

RAP, *vt.i.* : dijwar rexne kirin, mirovek girtin û tawanbar kirin, şad kirin, xurt û eşkera axiftin, dijwar lê dan.

RAPACIOUS, *adj.* : çilês, xwarok, talankar, şelînkar, ziyankar, nijdekar.

RAPACIOUSLY, *adj.* : bi çilêsî, bi çepelî, çilêskî.

RAPACIOUSNESS, *n.* : çepelîtî.

RAPACITY, *n.* : çepelîtî, dijwarîtî, çavharî.

RAPE, *n.* : kutana kotekî, revandina mirovî, cariskirin, şêlim.

- **OIL** : ronê şêlimî.

- **SEED** : tovê şêlimî, şêlim.

RAPE, *vt.* : şelandin, bi xurtî kutan.

RAPED, *adj.* : cariskirî, kutandî yan kutayî (bi xurtî).

RAPHIDE, *n.* : belûrê şikil yan şêwe derziyê helezî.

RAPID, *n., adj.* : lez, lezî, lezîn, xêra, zû, çeleng.

- **FIRE** : fişek havêtina lezîn.

- **TRANSIT** : guhaztina lezîn.

RAPIDITY, *n.* : lezîtî, lezahî, lez.

RAPIDLY, *adv.* : bi lez, lezkî.

RAPIDNESS, *n.* : lezîtî.

RAPIER, *n.* : şûr.

RAPINE, *n.* : talan, şelîn.

RAPING, *n.* : caris, kutandina kotekî.

RAPIST, *n.* : cariskar, kutankarê kotekî.

RAPAREE, *n.* : rêgir, çete.

RAPPED, *adj.* : dijwar lêdayî.

RAPPEE, *n.* : birnûta tûj.

RAPPER, *n.* : derî kut yan qut.

RAPPING, *n.* : lêdan, revandin, axiftin.

RAPPORT, *n.* : tebayî, peyam, çakpêwendî.

RAPPROACHMENT, *n.* : pêkhatin, aştî.

RAPSCALLION, *n.* : bîjî.

RAPT, *adj.* : melevanê cîhanek dî, ramankar, şeydakirî.

RAPTOR, *n.* : balindeyê dirrinde.

RAPTORIAL, *adj.* : dirrinde, dirr, şikên, xwer.

RAPTURE, *n.* : keyf, şadî.

RAPTURE, *vt.* : bêqam şadkirin.

RAPTURED, *adj.* : (arch.) : şadkirî.

RAPTUROUS, *adj.* : şad, keyfxweş.

RAPTUROUSLY, *adv.* : bi şadî, şadkî.

RAPTUROUSNESS, *n.* : şadîtî.

RARA AVIS, *n.* : balindeyek qetlaz e, mirov yan tiştê gêre.

RARE, *adj.* : qetlaz, degmen, nayab.

- **METAL** : mêtalê qetlaz yan degmen.
- **WORK** : şakar.

RARE BIT, *n.* : penîrê qijilandî ser nanê birajtî.

RARE-EARTH ELEMENTS, *n.* : hêmanên qetlazên erdî.

RAREE-SHOW, *n.* : sindoqa temaşekirinê (ya dinyayê).

RAREFACTION, *n.* : danekemî, xestî yan tîrî kêmkirin.

RAREFACTIVE, *adj.* : bijînî, kêm xestî yan tîrî.

RAREFIED, *adj.* : bijînkirî, xestî yan tîrî kêmkirî.

RAREFY OR RARIFY, *vt.i.* : bijîn kirin, kêm xestî yan tîrî kirin.

RARELY, *adv.* : kêm caran, bi jîriya qetlazî.

RARENESS, *n.* : hindikayî, sêrek, kêmîtî.

RARERIPE, *n., adj.* : meyweya zûgehiştî, zûgehiştî.

RARING, *n.* : dilgerm, perûş, bêrîker.

RARITY, *n.* : sêrkî, degmenî, qetlaz, teremendeyî, nawaze, hindikayî.

RASCAL, *n., adj.* : fêlbaz, çepel, garîs,caris, riswa, kotî.

RASCALISM, *n.* : garîsîtî, caristî.

RASCALITY, *n.* : carisîtî.

RASCALLY, *adv.* : bi carisî, cariskî.

RASE, *vt.* : birhandin, heşivandin, rakirin.

RASED, *adj.* : rakirî, birhandî, heşivandî.

RASH, *n., adj.* : lezo, heleşe, lez, girr, şaşbûyî, sivikser, şelqandin, xilt, hol.

RASHED, *adj.* : şelqandî.

RASHER, *n.* : lezok.

RASHLY, *adv.* : bi lez, holkî.

RASHNESS, *n.* : holîtî, lezokîtî.

RASING, *n.* : rakirin, birhandin, heşivandin.

RASORIAL, *adj.* : kulek.

RASP, *n.* : veren, kardik, qewre, dengê zil.

RASP, *vt.i.* : verenandin, şepirze kirin, zil axiftin yan gotin.

RASPATORY, *n.* : verenkê nijdariyê.

RASBERRY, *n.* : tûtirk.

RASPER, *n.* : verenk.

RASPEY, *adj.* : zivr, zil, arandar.

RASSE, *n.* : texlîtek sivoreyê bêhnxweşiyê ye.

RASTER, *n.* : rêbaza rastkirina rêzan (bo wêneyê lûleya tîrêja nizmek).

RAT, *n.* : cird, rizq, mişk, xiniz.

- **RATS!** pirbêjî, axiftina pûç.
- **TO SMELL A ~** : guman kirin.

RAT, *vt.* : xinizî kirin, mişk girtin, mandel kirin.

RATA, *n.* : darek Zelanda nû ya law e.

RATABLE, *adj.* : kirêbar.

RATAFIA, *n.* : vexwarin (tamdayî bi kakilên bahîv, xox, zerdele û gêlasan).

RATAL, *n.* : tibabê binyatê bihakirina bacê.

RATAPLAN, *n.* : dengê deholê yan simên hespî.

RATAPLAN, *vt.i.* : dehol lê dan.

RAT-A-TAT, *n.* : derî kutan yan qutan.

RATCHET, *n.* : bista didankirî.

- **WHEEL** : çerxa didankirî.

RATE, *n.* : bac, kirê, pêrg, têkra, biha, nirx, rêje.

- **AT ANY ~** : çi bitin.
- **AT THIS (THAT) ~** : bi vi (wî) rengî.
- **OF INTEREST** : nirxê sûd, bihayê havilê.

RATE, *vt.i.* : xeml kirin, biha kirin, bacdar kirin, pokên kirin.

RATEABLE, *adj.* : bacbar.

RATED, *adj.* : bihakirî, nirxkirî, lêxurî.

- **LOAD** : barê xemilkirî.

RATEL, *n.* : hingvînxwer (canewer e).

RATE PAYER, *n.* : bacdankar.

RATER, *n.* : xemilker.

RATHE, *adj.* : hatin, gulvebûna zû.

- **RIPE** : zûgehiştî.

RATHER, *adv.* : rastîtir, belko.

RATICIDE, *n.* : mişkkuj.

RATIFICATION, *n.* : rastandin.

RATIFY, *vt.* : rastandî kirin.

RATING, *n.* : lêxurin, bihakirin, nirxandin.

RATIO, *n.* : rêje, raje.

RATIOCINATE, vi. : egerî kirin, encam kirin, jîrbêjî nîşan kirin.

RATIOCINATED, *adj.* : egerîkirî, encamkirî.

RATIOCINATING, *n.* : encamkirin, egerîkirin.

RATIOCINATION, *n.* : encamkirin, nîşankirina jîrbêjî.

RATIOCINATIVE, *adj.* : encamdar, nîşankirindar.

RATION, *n.* : bijêwî, qar, beş, behr.

RATION, *vt.* : beş kirin.

RATIONAL, *n., adj.* : jîrbêj, hişyarane, hişdar, agehdar, hişikî, aqilane.

- **EQUATION** : hevkêşa pêrgî yan jîrbêjî.
- **NUMBER** : jimara jîrbêj(dar).

RATIONALE, *n.* : ho, binyata jîrbêjî, biyano, mehane, behane.

RATIONALISM, *n.* : ola hişdarîtî : ko hiş jêderê balayê zanînê ye, jîrbêjîtî.

RATIONALIST, *n., adj.* : bawermendê hişdarîtiye yan jîrbêjîtiyê.

RATIONALISTIC, *adj.* : hişyariyî, jîrbêjiyî.

RATIONALISTICALLY, *adv.* : bi hişdarî, hişdarkî.

RATIONALITY, *n.* : hişdarîtî, jîrbêjîtî.

RATIONALIZATION, *n.* : hişdarkirin, jîrbêj kirin.

RATIONALIZE, *vt.i.* : hişdar kirin, jîrbêj kirin.

RATIONALIZED, *adj.* : hişdarîkirî, jîrbêjîkirî.

RATIONALIZING, *n.* : jîrbêjîkirin.

RATIONALLY, *adv.* : hişyarane, jîrbêjkî.

RATITE, *n.* : balindeyek wek hêştirmayî ye.

RAT LIKE, *adj.* : wek mişkî.

RATLINE, *n.* : pêstirka werîsî ya gemiyê.

RATOON, *n.* : riha jînûveşînbûyî.

RATOON, *vi.* : werar bûn, şîn bûn.

RAT RACE, *n.* : hevrikiya dijwar.

RATSBANE, *n.* : zirnîx, jehra mişkan.

RAT SNAKE, *n.* : marê mişkan, marê mişkxwer.

RAT'S TAIL, *n.* : dûvkê mişkî, tiştê wek dûvkê mişkî nemaze kardikê dûvkê mişkî.

RAT-TAIL, *n.* : dûvkê kêmmûyê hespî, nesaxiya hespî, kêmmûyê dûvkî.

RAT(T)AN, *n.* : texlîtek darqespek hilpirjînî ye (li rojhelata Hindê).

RATTED, *adj.* : xinizîkirî.

RATTER, *n.* : mişkgir nemaze kitika mişkgir.

RATTING, *n.* : xinizîkirin.

RATTLE, *n.* : çeqçeq, reqreq, reqreqîn, şîngîn, zirîn.

- **BRAIN** : mirovê hol.

- **SNAKE** : zengilmar, marê zengildar, marê zengdar.

RATTLE, *vi., t.* : xişxiş kirin, şepirze kirin, hişyar kirin.

RATTLED, *adj.* : xişxişkirî, şepirzekirî.

RATTLER, *n.* : pirbêj, marê zengdar.

RATTLE TRAP, *n.* : kevneotomobîl.

RATTLING, *adj., adv.* : lezok, nayab, bêqam.

RATTLINGLY, *adv.* : bi xişxişokî, xişxişkî.

RATTLY, *adj.* : xişxişok, zengdar.

RATTON, *n.* : mişk, cird.

RAT TRAP, *n.* : tengavî.

RATTY, *adj.* : mişkî, xiniz, çepel.

RAUCITY, *n.* : qebaretî.

RAUCOUS, *adj.* : qebare.

RAUCOUSLY, *adv.* : bi qebareyî, qebarkî.

RAUNCHILY, *adv.* : bi rûqayimî.

RAUNCHY, *adj.* : rûqayim.

RAVAGE, *n.* : wêran, wêran kirin, herifandin, xapûr, talankirin, kavilkirin, zehêkirin.

RAVAGE, *vt.i.* : wêran kirin, kavil kirin, zehê kirin, herifandin, xapûr kirin.

RAVAGED, *adj.* : barketî, wêrankirî, xapûrkirî.

RAVAGER, *n.* : kavilker, wêranker.

RAVAGING, *n.* : wêrankirin.

RAVE, *n.* : firave, fişar, jiberaxiftin, şeydabûn, pesn, pesnî.

RAVE, *vt.i.* : har bûn, êrîş kirin (dijwar), ji ber axiftin.

RAVED, *adj.* : harbûyî.

RAVEL, *n.* : alizî, girê, alizbûn, alozbûn.

RAVEL, *vt.i.* : alizîn, vekirin, şaş kirin.

RAVELIN, *n.* : karê derveyî çeperan.

RAVEL(L)ING, *n.* : alizîn (ben).

RAVELMENT, *n.* : şaşbûn.

RAVEN, *n., adj.* : texlîtek balinde ye (wek qirê ye).

RAVEN, *vt.i.* : talan kirin.

RAVENOUS, *adj.* : zikonî, çavbirsî, zor birsî, çilek, kolb.

- **EATER** : zik mezin, zik kûr, kolb, çilek.

RAVENOUSLY, *adv.* : bi zikonî, zikonkî.

RAVENOUSNESS, *n.* : zikonîtî.

RAVIN, *n.* : dizî, şelandin.

RAVINE, *n.* : nihal, kendal, xerend, gelî, zang.

RAVING, *n.* : fişar, firave, dengê bayî.

- **BEAUTY** : ciwaniya bêqam.

RAVIOLI, *n.* : stir(h)andin yan hevîrkirina hûra qîmeyî.

RAVISH, *vt.* : revandin, şelandin.

RAVISHED, *adj.* : şelandî, cariskirî, talankirî.

RAVISHER, *n.* : caris.

RAVISHING, *n.* : ciwan, daylan, dilgir.

RAVISHINGLY, *adv.* : bi dilgirî, dilgirkî.

RAVISHMENT, *n.* : talankirin, wêvebirin, cariskirin, xweşî, keyfxweşî.

RAVISHLY, *adv.* : bi dilgirî, dilgirkî.

RAW, *n., adj.* : xang, xav, xaw, kal, reşokî, nepatî, zordar, rîs (tazî), neşehreza, xirpo.

- **BONED** : barîk, lawaz, zirav.

- **CLOTH** : perûkê ne paqij û ne stûr(kirî).

- **DEAL** : nexweşbazar, bed.

- **GRAIN** : tovê neşilkirî.

- **HIDE** : kevl, tajang.

- **MATERIAL** : keresteyê xav.
- **SPIRIT** : meyane, sivikirî.
- **TO TOUCH ONE ON THE ~** : li şûna hestiyar dan.

RAW, *vt.* : gemirandin (pişta hespî) ta hestiyariyê yan xaviyê.

RAWHIDED, *adj.* : tajangkirî.

RAWHIDING, *n.* : tajangkirin.

RAWISH, *adj.* : piçekê xav, xavî.

RAWLY, *adv.* : bi xavî, xavkî.

RAWNESS, *n.* : xavîtî, hestiyarîtî.

RAY, *n.* : tîşk, tîrêj, pertew.

- **OF GENIUS** : tîrêja bilîmetî, jîr.
- **OF HOPE** : tîrêja hîviyê.
- **OF TRUTH** : tîrêja rastiyê.

RAY, *vi.t.* : tîrêj dan.

RAYLESS, *adj.* : bê tîrêj.

RAYON, *n., adj.* : avirmîşê destkarî.

RAZE, *vt.* : helweşandin, herifandin.

- **TO ~ DOWN** : hilşandin.

RAZED, *adj.* : herifandî.

RAZING, *n.* : hilşîn.

RAZOR, *n.* : gîzan.

- **BACK** : berazê kûvî yê emerîkanî.
- **BILL** : nikilgîzan.
- **BLADE** : gîzan.

RAZOR EDGE, *n.* : sirta tûj ya çiyayan.

RAZZ, *n.* : rexneya dijwar.

RAZZ, *vt.* : tirane pê kirin.

RE, *prep.* : sebaret, dîsan, -ve.

RE-, *pref.* : pêşgir e ko dîsan, ji nû ve ye.

REABSORB, *vt.* : mîştinve.

REACH, *n.* : gehîn, gehîştin, dirêjekêşan, li ber dest.

REACH, *vt.i.* : gehîn, gehîştin.

REACHABLE, *adj.* : gehînbar, gehîştinbar.

REACHER, *n.* : gihayî.

REACHES, *n. pl.* : şûnên giring, payeyên berz.

REACT, *vt.* : kar lê kirin.

REACTANCE, *n.* : karlêker.

REACTANT, *n.* : karlêkir.

REACTION, *n.* : karlêkirin, dijekirdar, paşketin, karlêk, kardanî.

REACTIONARY, *n., adj.* : kevneperist, koneperist, paşketî.

REACTIONARYISM, *n.* : kevneperistîtî.

REACTIONIST, *n., adj.* : kevneperist, paşketî.

REACTIVATE, *vt.i.* : vejandin, çalak kirinve.

REACTIVATION, *n.* : vejandin, çalakirinve.

REACTIVE, *adj.* : karlêkirî.

REACTIVELY, *adv.* : bi karlêkirinî, karlêkirinkî.

REACTIVENESS, *n.* : karlêkirinîtî.

REACTIVITY, *n.* : karlêkirîtî.

REACTOR, *n.* : karlêker.

- **NUCLEAR ~** : karlêkerê nafkî yan kakilî.

READ, *n., adj.* : demê xwendinê.

READ, *vt.i.* : xwandin, rave kirin, nîşan kirin.

- **TO ~ : BETWEEN THE LINES** : navbera rêzan xwandin, qenc xwandin û têgehîştin.
- **TO ~ THE RIOT ACT** : ferman kirin ko belav bibin, ferman kirin ko êdî nekit, dijwar têxurîn.
- **TO ~ OUT** : derxistin (ji civatekê).

READABILITY, *n.* : xwendinbarî(tî).

READABLE, *adj.* : xwendinbar.

READABLY, *adv.* : bi xwendinbarî, xwendinbarkî.

READER, *n.* : xwendewar, xwendî, xwende, xwendevan, xwendox.

READERSHIP, *n.* : xwendinîtî, xwendevan (yê kovar yan rojnameyekê).

READIED, *adj.* : lêkdayî, amadekirî.

READILY, *adv.* : di cih de, dem û dest, ser çavan, bi asayî.

READINESS, *n.* : lêkdan, amadebûn, pêkhatin, lezdan, vegurzîn.

READING, *n.* : xwendin.

- **HALL** : xwendingeh.

READJUST, *vt.* : rast kirinve.

READJUSTMENT, *n.* : rastkirinve.

READOUT, *n.* : derxistin (ji civatekê yan rêkxirawekê), xwendika : alavka ragehînê ku bi jimar diyar dikit).

READY, *n., adj.* : lêkdayî, amade, kare, têz, sazbûn, vegurzî, berkar, berdest.

- **MADE** : amade, erzan.
- **TO WEAR** : amade (cilên dirî).
- **WITTED** : jîr.

READY, *vt.* : lêkdan, xweş kirin.

READYING, *n.* : amadekirin, xweşkirin, lêkdan.

REAFFIRM, *vt.* : dupatekirinve.

REAFFIRMATION, *n.* : dupatekirinve.

REAFFOREST, *vt.* : daristan kirinve.

REAFFORESTATION, *n.* : daristankirinve.

REAGENCY, *n.* : hêza karlêkirinê yan kirdarkirinê.

REAGENT, *n.* : madeyê karlêkirinê çêkirin.

REAGGREGATE, *vt.* : ko kirinve.

REAGGREGATION, *n.* : kokirinve.

REAL, *n., adj.* : rast, rasteqîne.

- **ESTATE** : aqar, zewîzar.
- **LIFE** : jîna rastî.
- **MAN** : rastezelam, mêr.
- **NUMBER** : rastejimare.
- **OBJECT** : rasteheyber, tenî rasteqîne.
- **THING** : tiştê rast.

REALGAR, *n.* : zirnîxa sor.

REALIGN, *vt.i.* : rêzkirinve, rêzbûnve.

REALIGNMENT, *n.* : rêzkirinve, rêzbûnve.

REALISING, *n.* : berketok.

REALISM, *n.* : rastîtî, kirdarîtî.

REALIST, *n., adj.* : bawermendê rastîtiyê yan kirdarîtiye.

REALISTIC, *adj.* : rastiyî, kirdariyî.

REALISTICALLY, *adv.* : bi rastî, birratî, rastiyatî.

REALITY, *n.* : rastiyîtî, rastî, birratî, rastiyatî.

- **IN ~** : bi rastî.

REALIZABLE, *adj.* : berpebar.

REALIZATION, *n.* : berpekirin, rastandin, berpebûn, agehî, têgehiştin, têgehîn.

REALIZE, *vt.* : têgehiştin, berpe kirin.

REALIZED, *adj.* : têgehiştî, berpekirî.

REALIZER, *n.* : têgehiştî.

REALIZING, *n.* : têgehiştin, têgehîn, berpekirin.

RE-ALLOCATE, *vt.* : dabeşkirinve.

REALLY, *adv.* : ese, bi rastî, temez.

REALM, *n.* : gerdûn, cîhan.

REAL-POLITIK, *n.* : rêzika rastî : ko kirdarî berjewendî ye.

REALTOR, *n.* : aqarfiiroş.

REALTY, *n.* : aqar, zewîzar.

REAM, *n.* : amanek kaxez, tîbabek mezin.

REAM, *vt.* : rast kun kirinve.

REAMER, *n.* : kunmezinker, kungewreker.

REANIMATE, *vt.* : vejandin.

REAP, *vt.i.* : çandin, dirîn.

REAPED, *p.* OF **REAP** : çinî, goşî.

REAPER, *n.* : das, dirînker.

- **CASUAL ~** : sepan.

REAPING, *n.* : çin, çinîn.

- **HOOK** : das.

REAPPAREL, *vi.t.* : çekdar kirinve.

REAPPEAR, *vi.* : diyar bûnve.

REAPPEARANCE, *n.* : diyarbûnve.

REAPPOINT, *vt.* : damezrînve.

REAPPORTION, *vt.* : dabeş kirinve.

REAPPORTIONMENT, *n.* : dabeşkirinve.

REAPPRAISAL, *n.* : bihakirinve.

REAR, *n., adj.* : paş, pişt, paşeng, qurik.

- **ADMIRAL** : serhêzê deryayî.
- **END** : qûrik.
- **GUARD** : paşeng, paşdar.
- **GUARD ACTION** : şerê paşiyê : şerê berevaniyê yan gîrokirinê ko hêza paşiyê pê radibit.
- **WARD**, *n., anj., adv.* : paşî nemaze paşiya leşkerî yan keştiyê, paşve, pişti.
- **WARDS**, *adv.* : paşve, ber paşiyê, bo pişve, ber paşiyê ve.

REAR, *vt.i.* : xudan kirin, ava kirin.

REARISE, *vi.* : rabûnve.

REARLINESS, *n.* : paşengîti, paşdarîtî.

REARM, *vt.i.* : çekdar kirinve (bi çek kirinve).

REARMAMENT, *n.* : çekdarkirinve, çekdarbûnve.

REARMOST, *adj.* : dawî, dawîtir, pişt, paştirîn.

REARMOUSE, *n.* : çekçekîle.

REASCEND, *vt.* : ser evraz bûnve, bi ser keftinve.

REASON, *n.* : eger, egerî, ho, sedem, qirax, semed, sewda, ûşt.

- **BY ~ OF** : ji ber vê (vî).
- **IN ~** : hişdar.
- **IT STANDS TO ~ THAT** : eşkera ye (bo hişê) ko.
- **TO BRING A PERSON TO ~** : hiş hînan serê mirovekê.

REASON, *vi.t.* : qayil kirin, encam kirin.

REASONABILITY, *n.* : hişikîti, hişbarîtî.

REASONABLE, *adj.* : hişbar, hişdar, bi cî, hişikî, goncaw, aqil.

REASONABLENESS, *n.* : hişbarîtî, goncawî.

REASONER, *n.* : qayilker.

REASONING, *n.* : hoyetî.

REASONLESS, *adj.* : bêho, bêhiş.

REASSEMBLE, *vt.* : civandinve, kom kirinve.

REASSEMBLY, *n.* : komkirinve, kombûnve, civînve.

REASSESS, *vt.* : bihakirinve, xemilkirinve.

REASSESSMENT, *n.* : bihakirinve, xemilkirinve.

REASSERT, *vt.* : esehî kirinve.

REASSERTION, *n.* : esehî kirinve.

REASSIGN, *vt.* : hinartinve, şandinve.

REASSIGNMENT, *n.* : hinartinve.

REASSUME, *vt.* : girîman kirinve.

REASSURANCE, *n.* : dilniyabûn, çespandin, hedan.

REASSURE, *vt.* : piştrast kirinve.

REASSURED, *adj.* : piştrastkirîve.

REAVE, *vi.* : bi xurtî standin.

REAWAKE, *vt.* : hişyar kirinve, vejandinve.

REAWAKENING, *n.* : vejîyan, jîyanewe, hişyarbûnve.

REBAPTIZE, *vt.* : nav kirinve.

REBARBATIVE, *adj.* : kirêt (tor).

REBARBARIZE, *n.* : hovkirinve.

REBATE, *n.* : daşikandin.

REBATE, *vt.* : daşkandin.

REBEC(K), *n.* : rebab.

REBEL : serkêş, yaxî, serpêç.

REBELLED, *adj.* : yaxîkirî, serkêşkirî.

REBELLING, *n.* : serkêşîkirin, yaxîkirin.

REBELLION, *n.* : serkêşî, hilgaftin, lephilanîn, serbizaftin, serpêçî, serhildan, şoriş.

REBELLIOUS, *adj.* : serpêç, serkêş, yaxîger, asê, serkeş.

REBELLIOUSLY, *adv.* : bi serkêşî, serkêşkî.

REBELIOUSNESS, *n.* : serkêşîtî.

REBELLOW, *vi.t.* : deng vekirinve.

REBID, *vi.* : derbest kirinve.

REBIND, *vt.* : girêdanve.

REBIRTH, *n.* : vejîn, vejîyan : nûbûna giyanî.

REBOANT, *adj.* : dengvedayî, hilavêtîve, dangdayîve.

REBORE, *vt.* : kun kirinve.

REBORN, *adj.* , *pp.* : nûbûn, vejîyanî.

REBOUND, *n.* : rabûnve, dengvedan, vegerîn.

REBOUND, *vt.* : rabûnve, bazdan, vegeran (vegerîn), vegerandin.

REBROADCAST, *n.*, *vt.* : weşandinve, weşandinve.

REBUFF, *n.* : paşvebirin, tirokirdin, ewşandin.

REBUFF, *vt.* : paşve bûn, vegerandin, berhelistî kirin.

REBUFFING, *n.* : ewşandin, paşve birin.

REBUILD, *vt.* : ava kirinve.

REBUILDING, *n.* : avakirinve.

REBUILT, *adj.* : avakirîve.

REBUKE, *n.* : têxurîn, lêheytandin, lêhilatin, lêxurîn, serzenişt, serkone.

REBUKE, *vt.* : lê xurîn, têxurîn, lê heytandin, xurrîn.

REBUKED, *adj.* : têxurî.

REBUKING, *n.* : têxurîn.

REBUKINGLY, *adv.* : bi têxurînî, têxurînkî.

REBURIAL, *n.* : veşartinve.

REBURY, *vt.* : veşartinve.

REBUS, *n.* : nimînendekirina derbirrînekê yan peyivekî bi wêneyî.

REBUT, *vt.* : zivirandinve, paşve bûnve, vegerandinve.

REBUTTAL, *n.* : zivirandinve, vegerandinve, mandel kirin, paşve birin (bi dirûvan).

REBUTTED, *adj.* : paşvebirîve.

REBUTTER, *n.* : paşvebirina gotinên gilîkarî.

REBUTTING, *n.* : paşvebirinve.

REBUY, *vt.* : kirînve.

RECALCITRANCE, *n.* : şîmî.

RECALCITRANT, *adj.* : şîm, şemûz, şehmûz, şebûz.

RECALCULATE, *vt.* : hejmartinve.

RECALCULATION, *n.* : hejmartinve.

RECALESCE, *vi.* : germ bûnve.

RECALESCENCE, *n.* : germbûnve.

RECALL, *n.* : gazîkirinve, hînanve, bîrkirin.

RECALL, *vt.* : gazî kirinve, hînanve.

RECALLABILITY, *n.* : înanvebarî(tî).

RECALLABLE, *adj.* : înanvebar.

RECALLER, *n.* : înanvekar.

RECANT, *vt.i.* : lêvebûnve.

RECANTATION, *n.* : lêvebûnve.

RECAP, *n., vt.* : kurtî, kurt kirin.

RECAPITALIZATION, *n.* : binyat kirinve (hevkarî).

RECAPITALIZE, *vt.* : binyat kirinve.

RECAPITULATE, *vt.* : gotinve(bi kurtî), kurt kirin.

RECAPITULATED, *adj.* : kurtkirîve.

RECAPITULATING, *n.* : kurt kirinve.

RECAPITULATION, *n.* : kurtî, dubarekirina kurt.

RECAPTURE, *n.* : vegerandin, destbiserdegirtin.

RECAPTURE, *vt.* : girtinve.

RECAST, *n., vt.* : dariştinve.

RECAST, *adj.* : dariştîve.

RECASTING, *n.* : dariştinve.

RECEDE, *vt.i.* : paşve çûn, kêm bûn, digirnijit, nizm bûn, dakeftin.

RECEDED, *adj.* : paşveçûyî, çûyî xarê, daketî.

RECEDING, *n.* : paşveçûn, nizmbûn.

RECEIPT, *n.* : standin, pete, pisole, wergirname, wergirtin, gehiştek.

RECEIPT, *vt.* : pisole nivîsîn.

RECEIPTS, *n.* : deramet.

RECEIVABLE, *adj.* : wergirbar.

RECEIVABLES, *n. pl.* : qoçanên wergirtinê.

RECEIVE, *vt.* : wergirtin.

- **TO ~ A LETTER** : nameyek wergirtin.

RECEIVED, *adj.* : wergirtî.

RECEIVER, *n.* : wergir, pêlgir.

RECEIVERSHIP, *n.* : rasipêriya dadgehî, wergiritî.

RECEIVING, *n.* : standin, wergirtin.

- **ORDER** : biryara dadgeha nabotbûnê bi damezrandina rasipêrê dadgehê.

- **SET** : radyo.

RECENCY, *n.* : nûjenî.

RECENSION, *n.* : bijarekirina deqî.

RECENT, *adj.* : niwê, nûhanî, nîhanî, taze, nû, nî, nûser.

RECENTLY, *adv.* : vê dûmahiyê, berî demek kurt.

RECENTNESS, *n.* : nûjenî, nûyî.

RECEPTACLE, *n.* : vêl, fera, firax, ferax, aman, qap, defr.

RECEPTION, *n.* : pêşwazî, vehêlan, wergirtin.

- **HALL** : koçk.

- **ROOM** : dîwanxane.

RECEPTIONIST, *n.* : pêşwaz.

RECEPTIVE, *adj.* : wergir, hestiyar.

RECEPTIVELY, *adv.* : bi wergirî, wergirkî.

RECEPTIVENESS, *n.* : wergirîtî.

RECEPTIVITY, *n.* : wergirîtî.

RECEPTOR, *n.* : hişek, sehker.

RECESS, *n.* : navbirrî, sistî, pişo, paşveçûn, cudageh, nax, valatî.

RECESS, *vt.* : li nav valatiya dîwarî danan, paşxistin.

RECESSION, *n.* : paşveçûn, pengiya aborî, sistî, bêbazarî, paşekişe, mendî, bazarsarî.

RECESSION, *n.* : vegerandin, paşveçûna oldar û desteka sirûdbêjan.

RECESSIONAL, *n., adj.* : paşveçûnî, dûmahîkî, sirûda paşveçûnê.

RECESSIVE, *adj.* : paşveçûyî.

- **CHARACTER** : kesiya mitkirî.

RECHARGE, *n., vt.* : bargehkirinve, bargeh kirinve.

RECHEAT, *n.* : borîzana lêkdana seyên nêçîrê.

RECIDIVISM, *n.* : paşveçûnîtî nemaze bo tawanbariyê.

RECIDIVIST, *n.* : tawanbar, paşveçûnxwaz.

RECIDIVISTIC, *adj.* : tawanbarî.

RECIPE, *n.* : rêbaz, raveka pijîşkî, raveka lênanê yan pêjtinê.

RECIPIENCY, *n.* : wergirî.

RECIPIENT, *n.* : wergir.

RECIPROCAL, *n., adj.* : pêkguhorî, berdêlvan.

RECIPROCALLY, *adv.* : berdêlkî.

RECIPROCATE, *vt.i.* : berdêl kirin, pêk guhorîn, lere kirin (pêş û paş).

RECIPROCATED, *adj.* : berdêlkirî.

RECIPOCATING, *n.* : pêşve û paşveçûn (lerekirin).

- **ENGINE** : makîneya lereyî (pêşve û paşve çûnî).

RECIPROCATION, *n.* : berdêlvanî, pêkguhorîn.

RECIPROCATIVE, *adj.* : berdêldar, pêkguhor, leredar (livîn).

RECIPROCITY, *n.* : pêkguhorîtî.

RECIRCULATE, *vt.* : weşandinve, belav kirinve.

RECIRCULATING, *n.* : weşandinve, belavkirinve.

RECISION, *n.* : helweşîn, rakirin.

RECITAL, *n.* : reqandin, şiqîn, xwendin (dengbêjî), çîrok, roman, rave, şirove, ahenga mûzîqeyî ya yekmirovî.

RECITALIST, *n.* : xwendevan, dengbêj.

RECITATION, *n.* : xwendin, beşê hînkirinê.

RECITATIVE, *n., adj.* : xwendindar, xwendinî, çîrokî, xwendina awazkirî.

RECITE, *vt.i.* : xwandin (dengbêjî).

RECITED, *adj.* : xwendî (denganî), dengbêjî.

RECITER, *n.* : xwendevan (denganî, dengbêjî).

- **OF ROMANCE EPICS** : dengbêj.

RECITINGS, *n.* : xwendin (denganî).

RECIVILIZE, *vt.* : bajêrî (şaristanî) kirinve.

RECK, *vi., t.* : guh dan, guhdarî kirin, pêşve yan paşve bûn.

RECKLESS, *adj.* : sivikser, hol, qeşmer, tewekel, çavsor.

RECKLESNESS, *n.* : holîtî, qeşmerîtî.

RECKON, *vt.i.* : hizir kirin, hejmartin.

- **A MAN TO BE ~ED WITH** : kesê ko pê divêt mirov hizrê jê bikit.
- **TO ~ (SOMETHING) IN** : tiştê ko mirov hizrê jê bikit.

RECKONED, *adj.* : hejmartî.

RECKONER, *n.* : hizirker, hejmarker.

RECKONING, *n.* : hejmartin, jimartin, xemilkirin, siyayiya jimartinê.

RECLAIM, *vt.i.* : zeviye çak kirin, hiş hînan serê mirovî, kehî kirin, lastîk (ji sirînî) çêkirin.

RE-CLAIM, *vt.* : daxwaz kirinve.

RECLAMATION, *n.* : çakkirin, kehîkirin, zevîçakkirin.

RECLAIMING, *n.* : çakkirin.

RECLASSIFICATION, *n.* : polênkirinve.

RECLASSIFY, *vt.* : polên kirinve.

RECLINATE, *adj.* : dahêlayî (ser li jêr).

RECLINE, *vt.i.* : paşve paldan, veketin.

RECLINED, *adj.* : veketî.

RECLINING, *n.* : veketin.

RECLOTHE, *vt.* : bi kinc kirinve.

RECLUSE, *n., adj.* : koçek, qelender.

RECLUSION, *n.* : rebenî, qelenderî.

RECOGNITION, *n.* : nasîtî, naskirin, agehî, venasîn, xwenas, nasîn.

- **IN ~ OF HIS SERVICES** : ji bo rêzgirtina xizmetguzariya wî.

RECOGNITORY, *adj.* : naskirinî.

RECOGNIZABILITY, *n.* : naskirinbarî(tî).

RECOGNIZABLE, *adj.* : naskirinbar, nasînbar.

RECOGNIZABLY, *adv.* : bi naskirinî, naskirinkî, nasînkî.

RECOGNIZANCE, *n.* : stûva desteberî, desteberî.

- **TO ENTER INTO ~** : stûva desteberî îmza kirin.

RECOGNIZANT, *n.* : nasdar.

RECOGNIZE, *vt.* : nas kirin, nasîn.

RECOGNIZED, *adj.* : naskirî, nasyarragirtî.

RECOGNIZER, *n.* : nasker.

RECOGNIZING, *n.* : naskirin, nasyarî.

RECOIL, *n.* : vegerîn, paşveçûn (çek).

RECOIL, *vi.* : vegerîn, paşve çûn (gava çek havêtinê).

RECOILING, *n.* : vegerîn, paşveçûn.

RECOILLESS, *adj.* : bê paşveçûn.

RECOIN, *vt.* : dirav kirinve.

RE-COLLECT, *vt.* : kom kirinve, civandinve.

RE-COLLECT, *vt.i.* : bîr kirin.

RECOLLECTED, *adj.* : xweragirtî, hedar.

RECOLLECTION, *n.* : bîrkirin, yadgar.

RECOLLECTIVE, *adj.* : bîrdar, yadgarî.

RECOLONIZATION, *n.* : dagîrkirinve.

RECOLONIZE, *vt.* : dagîr kirinve.

RECOLOUR, *vt.* : reng kirinve.

RECOMBINATION, *n.* : yekirinve.

RECOMBINE, *vt.* : yek bûnve, yek kirinve.

RECOMFORT, *vt.* : (li) berdilî danve.

RECOMMENCE, *vt.i.* : dest pê kirinve.

RECOMMENCEMENT, *n.* : destpêkirinve.

RECOMMEND, *vt.* : pesind kirin.

RECOMMANDABLE, *adj.* : pesindbar.

RECOMMENDATION, *n.* : sipartek, qewîtî, rasiparde, rasipêrî, rasipardin, pesind, rasipêrî .

RECOMMENDATORY, *adj.* : pesindî.

RECOMMIT, *vt.* : tawan kirinve, tawanbarî, vegerandinve (zîndanê).

RECOMMITMENT, *n.* : tawankirinve, vegerandinve.

RECOMMITTAL, *n.* : tawankirinîve, vegerînîve.

RECOMPENSE, *n.* : xelat, padaşt, siza, berdêl.

RECOMPENSE, *vt.* : xelat kirin, siza kirin, berdêl kirin.

RECOMPENSED, *adj.* : berdêlkirî.

RECOMPOSE, *vt.* : pêk hînaneve, rêk kirinve, ragir kirinve.

RECOMPOSITION, *n.* : pêkhînanve.

RECOMPENSING, *n.* : berdêlkirin.

RECOMPOUND, *vt.* : pêk hînanve, yek girtinve.

RECONCILABE, *adj.* : aştbar.

RECONCILE, *vt.* : aşt kirin, pêk hînan.

RECONCILED, *adj.* : aşt, pêkhatî.

RECONCILEMENT, *n.* : aştbûn.

RECONCILIATION, *n.* : tebayî, pêkhatin, aştkirin, rêkketin.

RECONCILIATORY, *adj.* : aştdar.

RECONCILING, *n.* : aştkirin, pêkhînan.

RECONDITE, *adj.* : lêl, şikeva.

RECONDITELY, *adv.* : bi şikevayî, şikevakî.

RECONDITENESS, *n.* : şikevayîti.

RECONDITION, *vt.* : çak kirinve.

RECONDITIONING, *n.* : çakkirin.

RECONDUCT, *vt.* : rêberî kirinve, araste kirinve, guhastinve (germiyê).

RECONFIRM, *vt.* : rastandinve.

RECONFIRMATION, *n.* : rastandinve.

RECONNAISSANCE, *n.* : pişkinîn, nêrevanî.

- **PLANE** : balafira nêrevan.

RECONNECT, *vt.* : girêdanve.

RECONNECTION, *n.* : girêdanve.

RECONNOITRE, *vt.* : nêrevanî kirin.

RECONNOITERER, *n.* : pêşeng.

RECONNOITERING, *n.* : dîdevanî.

RECONQUER, *vt.* : dagîr kirinve, şkandinve, vekirinve.

RECONSIDER, *vt.i.* : hizir kirinve.

RECONSIDERATION, *n.* : hizirkirinve.

RECONSOLIDATE, *vt.i.* : qayim kirinve.

RECONSOLIDATION, *n.* : qayimkirinve.

RECONSTITUTE, *vt.* : çêkirinve.

RECONSTITUTION, *n.* : çêkirinve, damezrandinve.

RECONSTRUCT, *vt.* : ava kirinve.

RECONSTRUCTIBLE, *adv.* : avakirinbar.

RECONSTRUCTION, *n.* : avakirinve.

RECONSTRUCTOR, *n.* : avaker.

RECONVENE, *vi.t.* : civandinve.

RECONVERSION, *n.* : guhorînve.

RECONVERT, *vt.* : guhorînve.

RECONVEY, *vt.* : guhaztinve.

RECONVERYANCE, *n.* : guhaztinve.

RECORD, *n., adj.* : tomar, nivîsîn, qawin, pîvanî.

- **ANNUAL ~** : salname.

- **OFF THE ~** : nemîrî, ne bo belavkirinê.

- **ON ~** : tomarkirî, eşkerakirî.

- **HEIGHT** : bilindtirîn tomar.

- **PAGE** : leztirîn tomar.

- **PLAYER** : bêjek.

- **TO BREAK A ~** : renûsek pîvanî şikandin (werziş).

RECORD, *vt.* : tomar kirin, nivîsîn.

RECORDATION, *n.* : tomarkirin, nivîsîn.

RECORDED, *adj.* : tomarkirî, nivîsî.

RECORDER, *n.* : tomarker, tomarkar, tomargir.

- **GENERAL ~** : tomarkarê gişti.

- **LEGAL ~** : tomargirî qanûnî.

- **TAPE ~** : tomarker.

RECORDING, *n.* : tomarkirin, nivîsîn.

RECORDIST, *n.* : tomarker.

RECOUNT, *n.* : hejmartinve.

RECOUNT, *vt.* : vegerînve.

RE-COUNT, *vi.t.* : hejmartinve.

RECOUP, *vt.i.* : vegerînve, berdêl kirin, daskandin, berdêl bûn.

REDDENING, *n.* : sorbûn.

REDDING, *n.* : lêkdan.

REDDISH, *adj.* : soravî, sorbelek, mor, sore.

- **BROWN** : şerabî.

REDDLE, *n.* : **REDDLEMAN = RUDDLE, RUDDLEMAN.**

REDECORATE, *vt.* : xemilkirinve (xemlandinve).

REDECORATION, *n.* : xemlkirinve.

REDECORATOR, *n.* : xemlker.

REDEEM, *vt.* : vegerandinve, qorbanî dan, berpe kirin, berdêl kirin, bihayê

qoçanê dan, guhorîn (diravî), girewê vekirin.

REDEEMABLE, *adj.* : vegerînbar.

REDEEMER, *n.* : rizgar(ker), Îsa pêxember, qorbanker.

REDEMPTION, *n.* : qorbandan, mizdan, vegerandin, rizgarkirin, nûkirin, çakkirin, girew, berdan, têçûna qoçanan.

REDEMPTIVE, *adj.* : qorbandar, rizgardar, berdêldar, berdandar.

REDEMPTORY, *adj.* : qorbankirî, rizgarkirinî, berdanî.

REDEPLOY, *vt.* : guhaztin (hêz yan karker).

REDESCEND, vi. : nişîv bûnve.

REDESIGN, *vt.* : dahînanve, nexşe kirinve.

REDEVELOPMENT, *n.* : avakirinve.

RED-EYE, *n.* : wiskiyên erzan.

REDFIN, *n.* : şapersor (texlîtek masî ye).

RED FISH, *n.* : masîsork.

RED FLAG, *n.* : alaya sor.

RED HEAD, *n.* : sersor.

RED-HEADED, *n.* : pirçsor, porsor, qijsor.

RED HEAT, *n.* : germa sor.

RED HERRING, *n.* : texlîtek masî ye, varêkirin.

REDIAL, *vt.* : telefon kirinve.

REDIFFUSION, *n.* : belavkirinve.

RED INDIAN, Hindokê sor.

REDINTEGRATE, *vt., i.* : nû bûnve, nû kirinve.

REDIRECT, *vt.* : araste kirinve.

REDIRECTED, *adj.* : arastekirîve.

REDIRECTION, *n.* : arastekirinve.

REDISCOUNT, *n., vt.* : daşikandinve, daşikandinve.

REDISCOVER, *vt.* : peyda kirinve.

REDISCOVERY, *n.* : peydakirinve.

RIDISSOLVE, *vt.i.* : buhujandinve, veqijilandinve.

REDISTRIBUTE, *vt.* : belavkirinve.

REDISTRIBUTION, *n.* : belavkirinve.

REDISTRIBUTIONAL, *adj.* : belavkirinveyî.

REDISTRIBUTIVE, *adj.* : belavdarve.

REDISTRICT, *vt.* : dever kirinve (ji nûve diyar kirin).

REDIVIDE, *vt.* : dabeş kirinve.

REDIVISION, *n.* : dabeşkirinve.

REDIVIVUS, *adj.* : veîyayîve.

RED LEG, *n.* : lingsor (balindeyek sor e).

RED-LETTER, *adj.* : bûyera bêqam şad, jî bîr naçît.

- **A ~ DAY** : roja bêqam şad.

RED LIGHT DISTRICT, *n.* : tax yan gereka karxaneyan.

RED MULBERRY, *n.* : tûsor.

REDNESS, *n.* : sorbûn, sorîtî.

REDO, *vt.* : kirinve.

REDOLENCE, *n.* : bêhnxweşî.

REDOLENT, *adj.* : bêhnxweş.

REDOUBLE, *vt.i.* : ducar kirinve (bizavê...), li xwe danve.

REDOUBLING, *n.* : ducarkirinve, li xwedanve.

REDOUT, *n.* : çeper.

REDOUTABLE, *adj.* : şikûdar, tirsnak.

REDOUTABTABLY, *adv.* : bi şikûdarî, şikûdarkî.

REDOUBTED, *adj.* : (arch.) : şikûdar, bizdihîn.

REDOUND, *vi.* : serbar kirin, qayim kirin, vegerinve.

REDOX, *n., adj.* : pêwendîdarê oksîdkirinê û kurtkirinê.

RED-PENCIL, *vt.* : zêrevanî kirin (çapemenî), çavdêrî kirin, rast kirin, bijare kirin.

REDPOLL, *n.* : çûçikek sersor e.

RED RAG, *n.* : perûkê sor : tiştê ko mirovî dienirînit.

REDRAW, *vt.* : neqş kirinve.

REDRESS, *n., vt.* : çakkirin, berdêlkirin, rêbaza çarekirinê, çak kirin, tole vekirin, berdêl kirin.

RED ROOT, *n.* : rihsor : helezek emerîkanî ye.

RED SHANK, *n.* : çûçika tîtelaniya sor.

RED SKIN, *n.* : Hindokê sor.

RED SNOW, *n.* : befra sor (ji ber tozê).

RED START, *n.* : balindeyek ewropî û dengbêj e (strankar).

RED TAPE, *n.* : karê rotînî, qirtasiye.

RED TOP, *n.* : giyayek emerîkanî ye.

REDUCE, *vt.i.* : biha kêm kirin, buhujîn, hîdrojen kirin, kêm bûn, xest yan tîr bûn, beres kirin, kêm kirin, biçûk kirin, kurt kirin, tepeser kirin, mawaz kirin, herişandin.

- **TO ~ TATTERS** : parçe parçe kirin, perîtandin, zivar zivar kirin.

- **TO ~ AN OFFICER TO THE RANKS** : efser zivirandinve serbazî, serbaz kirinve (efserî), kêm kirin (pile yan paye).

REDUCED, *adj.* : bereşkirî, lawazkirî, biçûkkirî, kêmkirî.

REDUCER, *n.* : kêmker, lawazker, biçûker.

REDUCIBILITY, *n.* : kêmkirinbarî(tî), biçûkirinbar.

REDUCING, *n.* : bereşkirin.

REDUCTION, *n.* : kêmkirin, kurtkirin, daşikandin, biçûkkirin.

REDUCTIONAL, *adj.* : kêmkirinî, kurtkirinî.

REDUCTIONISM, *n.* : kêmkirinîtî, kurtkirinîtî.

REDUCTIVE, *adj.* : kêmkirî, kêmdar, sivikirî, biçûkkirî, kurtdar, kurtkirî.

REDUNDANCY, *n.* : zehfî, zêdeyî.

REDUNDANT, *adj.* : zêde.

REDUNDANTLY, *adv.* : bi zêdeyî, zêdekî.

REDUPLICATE, *vt., adj.* : dubare kirin, rûnivîsînve, dubarekirî, ducarkirî, guhaztokirî.

REDUPLICATION, *n.* : rûnivîskirinve, guhaztokirinve.

REDUPLICATIVE, *adj.* : rûnivîsdar, guhaztodar.

REDUPLICATIVELY, *adj.* : bi rûnivîsdarî, bi guhaztodarî.

REDWING, *n.* : balindeyek qelew û stranbêj ye : (çengsor).

REDWOOD, *n.* : darê sor.

REDYE, *vt.* : heş kirinve.

REEBOK, *n.* : pezkûviyek şaxtûj e.

REECHO, *vi.t.* : deng vedanve, mole kirin.

REED, *n.* : leven; zil, zel, zîlik, çîtik, sîpelk, pîke, qamîş.

- **BABBLER BIRD, WARBLER OR WREN** : balindeya levenan.

- **FLUTE** : zirna, zurna.

- **LONG HOLLOW ~** : kelkele.

- **PHEASANT** : por (ya levenan).

- **PIPE** : zurna, zirna.

- **STOP** : orgen-rawestan levenî.

REEDBUCK, *n.* : pezkûviyê levenan.

RE-EDIFIED, *adj.* : avakirîve.

RE-EDIFY, *vt.* : ava kirinve.

RE-EDIFYING, *n.* : avakirinve.

RE-EDIT, *vt.* : bijar kirinve.

RE-EDITION, *n.* : bijarkirinve.

REEDING, *n.* : xişlek biçîk û gomizî ye.

REEDLING, *n.* : pora levenan.

RE-EDUCATE, *vt.* : perwerde kirinve, hîn kirinve.

REEF, *n.* : sirta kevrê avê, kospê metirsî, riha kanî, kêmkirina beyava babirekê (bi pêçanê), pêça babirekê.

- **KNOT** : girêya babirekî.

REEF, *vt.* : dar alayî nizm kirin, babirek pêçan.

REEFER, *n.* : saqoyê teng (perûk stûr), guhêzok, sarker.

REEK, *n.* : dûkêl, hilm, mij.

REEK, *vi.* : hilm kirin, xuh dan, dûkêl kirin, bêhna xweş dan.

REEKY, *adj.* : hilm qayim yan genî.

REEL, *n.* : alandin, çirîk, dartûn, bekre, xuloke, xilênke, xingilîn, veweşîn, qenek, gotolk, tire, xiloke.

- **OFF THE ~** : bi lez û hêsan.

REEL, *vt.i.* : veweşîn, xingilandin .

- **TO ~ OFF** : bi lez û hêsan gotin.

RE-ELECT, *vt.* : helbijartinve.

RE ELECTION, *n.* : helbijartinve.

RE-ELEGIBLE, *adj.* : kêrhatîve.

REELING, *n.* : xingilîn, veweşîn, leqîn.

- **MOTION** : livîna veweşîn.

REELINGLY, *adv.* : bi veweşînî, veweşînkî.

RE-EMBARK, *vi.t.* : siwarbûnve.

RE-EMERGE, *vi.* : derketinve.

RE-EMERGENCE, *n.* : derketinve.

RE-EMERGENT, *adj.* : derketîve.

RE-ENABLE, *vt.* : şiyanî kirinve.

RE-ENACT, *vt.* : qanûnî kirinve, kirdar kirinve.

RE-ENACTMENT, *n.* : kirdarkirinve.

RE-ENERGIZE, *vt.* : oze kirinve, wize kirinve.

RE-ENFORCE, *vt.i.* = **RE-INFORCE.**

RE-ENGINE, *vt.* : bi makîne kirinve.

RE-ENTER, *vi.t.* : hatin jorve.

RE-ENTRANCE, *n.* : çûn bi nav de ve.

RE-ENTRANT (ANGLE), *n.* : goşeya ber lunduri ve.

RE-ENTRY, *n.* : vegerandina samanî, hatina bi nav de ve.

RE-EQUIP, *vt.* : kereste kirinve.

RE-EQUIPMENT, *n.* : kereste kirinve.

RE-ERECT, *vt.* : damezrandinve (avakirinve).

RE-ESTABLISH, *vt.* : damezrandinve.

RE-ESTABLISHMENT, *n.* : damezrandinve.

RE-ESTIMATE, *vt.* : xeml kirinve.

RE-EVALUATE, *vt.* : biha kirinve.

RE-EVALUATION, *n.* : bihakirinve.

REEVE, *n.* : girêdan (werîsî kirin nav kunê de yan li dor tiştekê alandin).

REEVED, *adj.* : girêdayî (werîs).

RE-EXAMINATION, *n.* : sehkirin yan pirsiyarkirinve.

RE-EXAMINED, *vt.* : seh kirinve, pirsiyar kirinve.

RE-EXIST, *vt.* : hebûnve.

RE-EXPORT, *vt.* : hinartinve derve.

REFACE, *vt.* : rûkirinve.

REFASHION, *vt.* : nû kirinve, rast kirinve.

REFECTION, *n.* : têrkirin, avdan, têrbûn, xurek, xwarin, dan (xwarin).

REFECTORY, *n.* : jora xwarinê (li dêrê yan zanistgehê).

- **TABLE** : mêza dirêja zirav.

RE-FEEL, *vt.* : seh kirinve.

REFEL, *vt.* : paşve bûn, qebûl nekirin.

REFELLED, *adj.* : paşvebirî.

REFELLING, *n.* : paşve birin.

REFER, *vt.i.* : nîşan kirin, vegerînve (ser), sûc kirin, hinartin (bo çarekirin, harîkirin, ragehîn yan biryardanê).

REFERABLE, *adj.* : nîşankirinbar, jêderkirinbar.

REFERED, *adj.* : guhaztî.

REFEREE, *n., vi.t.* : dawer, navbêj, navbêjî kirin.

REFEREED, *adj.* : navbêjîkirî.

REFEREEING, *n.* : navbêjîkirin.

REFERENCE, *n.* : gewahiya jêhatinê, jêder, jêderkirî, nîşandan.

- **IN OR WITH ~ TO** : nîşan bi.
- **TERMS OF ~** : mewdayê desthelatiyê.
- **TO MAKE ~ TO** : nîşan kirin, hînan bîrê.
- **WITHOUT ~ TO** : bê nîşankirina.

REFERENCE, *vt.* : jêder kirin, nîşan kirin.

REFERENCE BOOK, *n.* : kitêba jêder.

REFERENCE LIBRARY, *n.* : kitêbxaneya jêder.

REFERENCED, *adj.* : jêderkirî.

REFERENCE MARK, *n.* : nîşana jêderkirinê.

REFERENCING, *n.* : jêderkirin.

REFERENDUM, *n.* : hizirwergirtin.

REFERENT, *n.* : peyiva hêmadar.

REFERENTIAL, *adj.* : jêderî.

REFERRING, *n.* : guhaztin.

REFILL, *n., vt.* : tejîkirinve, tejî kirinve.

REFINE, *vt.i.* : palandin, parzîn kirin, bijîn kirin, sepî kirin .

RE-FINE, *vt.* : siza kirinve.

REFINED, *adj.* : meles, nislî, palandî, nislandî, sepîkirî.

- **PERSON** : xwenda.

REFINEMENT, *n.* : bijînkirin, palandin, sepîkirin.

REFINER, *n.* : palanvan.

REFINERY, *n.* : palanek, palawgeh, parzong, sepî.

REFINING, *n.* : nislîn, parzinîn, palandin, palawtin, sepîkirin.

REFINISH, *vt.* : rû nû kirinve.

REFIT, *n., vt.* : çakkirin, nûkirin, nîpêdan, nû kirin, çak kirin, pêdan danve.

REFLATE, *vt.* : dirav zehf kirin.

REFLATION, *n.* : parezehfkirin.

REFLECT, *vt.i.* : vebeyandin (ronahî, germî, deng), diyar kirin, vebeyîn, riswa kirin, kirêt kirin (nav), raman kirin, serbaz kirin.

REFLECTANCE, *n.* : hokarê vebeyînê.

REFLECTED, *adj.* : vebeyî.

REFLECTING, *n.* : vebeyandin.

REFLECTINGLY : bi vebeyandinî, vebeyînkî.

REFLEXION OR REFLECTION, *n.* : serinc, vebeyîn, hizirkirin, rengdan.

- **TO CAST ~ S ON** : rexne kirin, gomandar kirin.

REFLECTIONAL, *adj.* : vebeyînî.

REFLECTIVE, *adj.* : vebeyîndar, perçî, vebeyînî, ramanî.

REFLECTIVELY, *adv.* : bi ramanî, ramankî.

REFLECTIVENESS, *n.* : ramanîtî, vebeyînîtî.

REFLECTOR, *n.* : vebeyînker, perça, wêne, helgêr.

REFLECTORIZE, *vt.* : vebeyandin.

REFLECTORIZED, *adj.* : vebeyî.

REFLECTORIZING, *n.* : vebeyandin.

REFLEX, *n., adj.* : ronahî, germî yan rengê vebeyî, wêneyê vebeyî, vedan, nevên, rûnivîsa wek resenî, karê bêhemdî, vebeyîna bêhemdî, rêbaza hizr û rewiştê, çemîn, badan.

REFLEX ACTION, *n.* : karê bêhemdî.

REFLEX ANGLE, *n.* : goşeya vebeyînê.

REFLEX CAMERA, *n.* : kamêreya wêneyê vebeyî.

REFLEXIBLE, *adj.* : vebeyînbar.

REFLEXION, *n.* = **REFLECTION.**

REFLEXIVE, *n., adj.* : vebeyî, vebeyîndar.

- **PRONOUN** : ranavê vebeyî yê ko vegerit ser karayê risteyê (hevokê).

REFLEXIVELY, *adv.* : bi vebeyînî, vebeyînkî.

RE-FLOAT, *vt.* : serav kirinve.

REFLOW, *n.* : avrabûnve, radana nizm, kêmbûn.

REFLOW, *vi.* : av kêm bûn yan boş bûn.

REFLUENCE, *n.* : dakişan, avdahatin.

REFLUENT, *adj.* : kêm radanî.

REFLUX, *n.* : dakişan.

REFOCILLATE, *vt.* : vejandinve.

RE-FOLD, *vt.* : pêçînve.

REFOOT, *vt.* : pêlav nû kirinve.

REFOREST, *vt.* : daristan kirinve, (dar çandinve).

REFORESTATION, *n.* : daristan kirinve.

REFORAGE, *vt.* : çêkirinve.

REFORM, *n.* : sazkirin, başkirin, çakkirin, saz.

- **SCHOOL** : çakgeha herzekaran.

REFORM, *vt.* : çak kirin, saz kirin.

RE-FORM, *vt. i.* : çêkirinve, civînve.

REFORMABILITY, *n.* : sazbarîtî.

REFORMABLE, *adj.* : sazbar, çakbar.

RE-FORMATION, *n.* : civînve.

REFORMATION, *n.* : çakkirin, başkirin.

REFORMATIONAL, *adj.* : çakkirinî, başkirinî.

REFORMATIVE, *adj.* : çakkirinî, çakdar.

REFORMATORY, *n., adj.* : çakgeh, çakkirin.

REFORMED, *adj.* : çakkirî, pirotî.

- **SPELLING** : vekitandina çakkirî.

REFORMER, *n.* : çakkar.

REFORMISM, *n.* : çakkirînîtî.

REFORMIST, *n.* : çakker.

REFORMULATE, *vt.* : darêştinve.

REFOUND, *vt.* : damezrandinve.

REFRACT, *vt.* : şikestin (tîrêja ronahiyê).

REFRACTING TELESCOPE, *n.* : dûrbîna şikestinî (ya şikestina ronahiyê), ladan.

REFRACTION, *n.* : şikestin (ronahî), şikanewe, ladan.

- **ANGLE OF ~** : goşeya ladanê.

- **DOUBLE ~** : ladana du tîrêjan li du arasteyên têvel.

REFRACTIONAL, *adj.* : şikestinî, ladanî.

REFRACTIVE, *adj.* : şikestinî, şikêndar.

- **INDEX** : hokarê şikestinê yan ladanê.

REFRACTIVELY, *adv.* : bi şikêndarî, bi ladandarî, şikêndarkî.

REFRACTOMETER, *n.* : tîrêjşikestinpîv.

REFRACTOR, *n.* = **REFRACTING TELESCOPE.**

REFRACTORINESS, *n.* : rikdarîtî, şemûzîtî, serkêşîtî.

REFRACTORY, *n., adj.* : rikdar, şemûz, serkêş, bergirê çarekirinê yan çareyê, bergir, dijbuhujîn.

REFRAIN, *n.* : biryar, derbirrina dubarebûnê (li helbestê yan stranê).

REFRAME, *vt.* : çarkinar kirinve, dagirtinve.

REFRANGIBILITY, *n.* : vebeyînbarîtî (yan mewdayê wê).

REFRANGIBLE, *adj.* : vebeyînbar.

REFRANGIBLENESS, *n.* : vebeyînbarîtî.

REFRESH, *vt.i.* : vejandin, nû kirin, hîn kirin, bîr kirin, vegeş kirin.

REFRESHEN, *vt.* = **REFRESH.**

REFRESHER, *n.* : vejînker, vexwarina vejînker, bîranîn, vegeş.

REFRESHING, *adj.* : hîn, xweş, nuwê, nû, çak, vegeşkirin.

REFRESHINGLY, *adv.* : bi hînî yan vegeşî, hînkî.

REFRESHMENT, *n.* : xweşî, xweşkirin, vegeş, sardemenî.

REFRIGERANT, *n., adj.* : sarker, dermanê germiyê nizm kirin.

REFRIGERATE, *vt.i.* : sar kirin, befr kirin (bo parastinê), qerisandin.

REFRIGERATED, *adj.* : sarkirî, befrkirî, berfkirî.

REFRIGERATION, *n.* : sarkirin, befrkirin, berfkirin.

REFRIGERATOR, *n.* : avsark, berfdan, befrîk, sarik, qerisînk.

REFRIGATORY, *n., adj.* : sarkarî, befrdanî, sarker.

REFRINGEMENT, *n.* : ladan.

REFRINGENT, *adj.* : şikên, şikestinî.

REFUEL, *vt.i.* : êzing kirinve.

REFUGE, *n.* : pena, penageh, qef, nivan, sitar.

REFUGE, *vt.i.* : pend kirin, hewandin.

REFUGED, *adj.* : penakirî, hewandî.

REFUGEE, *n.* : penaber, aware, mişext.

REFUGING, *n.* : penakirin.

REFULGENCE, *n.* : şewqdan, birûske.

REFULGENT, *adj.* : birûskedar.

REFULGENTLY, *adv.* : bi birûskdarî, birûsikdarkî.

REFUND, *n.* : diravzivirandinve (vegerandinve).

REFUND, *vt.* : dirav zivirandinve, deyn guhorîn şiklek yan şêweyek dî.

REFUNDMENT, *n.* : diravzivirandinve.

REFURBISH, *vt.* : vemiştin, nûkirin.

REFURBISHER, *n.* : nûker, vemiştker.

REFURBISHMENT, *n.* : nûkirin, vemiştin.

REFURNISH, *vt.* : raxistinve.

REFUSAL, *n.* : berperç, newîstin, neviyan, milnedan.

REFUSE, *n.* : zibil, kestek, tert, paşmawe, gilêş.

REFUSE, *vt.i.* : qebûl nekirin, qedexe kirin, şemûz bûn, berperç kirin.

RE-FUSE, *vt.* : fiyoz kirinve.

REFUSED, *adj.* : berperçkirî, qebûlnekirî.

REFUSING, *n.* : berperçkirin, qebûlnekirin.

REFUTABLE, *adj.* : berperçbar, mandelbar.

REFUTAL, *n.* : berperç, mandel.

REFUTE, *vt.* : berperç kirin, mandel kirin.

REFUTED, *adj.* : berperçkirî, mandelkirî.

REFUTING, *n.* : berperç kirin, mandel kirin.

REGAIN, *n. vt.* : vegerandin, qazanc kirinve, (bi) dest keftinve.

REGAL, *adj.* : şahî, nayab, şahane, şahanî.

REGALE, *n.* : xweş xwarin û vexwarin.

REGALE, *vt.i.* : şad kirin, xweş kirin, xweşî pê bûn.

REGALED, *adj.* : şadkirî.

REGALIA, *n.* : cîlên taybet, maf û nazyarên xunkarî, dirûşm û hêmayên xunkarî.

REGALING, *n.* : şadkirin.

REGALISM, *n.* : şahîtî, şanişîn, maf yan nazyarên şahî.

REGALITY, *n.* : şahîtî.

REGARD, *n.* : silav, xwezî, guhdarî, rêz, rêzgirtin, qedirgirtin, ditin.

- **IN ~ TO** : ya bo.

REGARD, *vt.i.* : rêz girtin, rûmet girtin.

- **AS ~S** : ya bo, sebaret.

REGARDANT, *adj.* : paşvedîtînî, zêrevanê çavzil.

REGARDFUL, *adj.* : guhdar, rûmetdar.

REGARDFULLY, *adv.* : bi rûmetdarî, rûmetdarkî.

REGARDFULNESS, *n.* : rûmetdarîtî.

REGARDING, *prep.* : sebaret, derbare, derhev, li ser, ji bo.

REGARDLESS, *adj.* : çi bitin, bê pûte.

- **OF** : bê ko, herçend ko.

REGARDLESSLY, *adv.* : çi biqewmit, bi bêpûteyî, bê pûtekî.

REGARDLESSNESS, *n.* : bê pûteyîtî.

REGARDS, *n.* : rêz, silav.

RE-GATHER, *vt.* : kom kirinve.

REGATTA, *n.* : pêşbirkeya beleman.

REGELATE, *vi.* : qerisînve, cemedbûnve, seholbûnve.

REGELATION, *n.* : qerisînve, cemedbûnve, seholbûnve.

REGENCY, *n.* : pêsipardî, sipardin.

- **COUNCIL** : civata sipardînê, encumenî sipardin.

REGENERATE, *adj.* : çêkirîve, nûkirî.

REGENERATE, *vt.i.* : nû kirin, nû bûn, nû endam kirin, nû giyan kirin, vejîyandinve, çak kirin, nû tevn kirin.

REGENERATION, *n.* : vejîyan, jiyanewe, nûkirin, nûbûn, leş yan endam nûbûn.

REGENERATIVE, *adj.* : nûkirînîve, nûyî.

REGENERATOR, *n.* : nûkar, vegêr, alava bayî yan gazê germ kirînve.

REGENESIS, *n.* : kombûnve, civînve.

REGENT, *n.* : pêsipêr.

REGENTAL, *adj.* : pêsiperî.

REGENTSHIP, *n.* : pêsiperîtî.

REGERMINATE, *vt.* : zêr kirinve.

REGERMINATION, *n.* : zêrkirinve.

REGICIDAL, *adj.* : şahkuj.

REGICIDE, *n.* : şahkujî, şahkuştin.

REGIE, *n.* : pawaniya tûtinê yan xwê.

REGILD, *vt.* : zêrkirinve.

REGIME, *n.* : rêzik, parêz, rejîm, rêbaza hukmî yan kardarî, rêzika hukmî yan civakî.

REGIMEN, *n.* : parêz, pehrêz.

REGIMENT, *n.* : tîp, fewc.

- **OF ARTILLERY** : fewca topan (topxaneya fewcekê).

REGIMENT, *vt.* : fewc çêkirin, qayim rêk xistin.

REGIMENTAL, *adj.* : fewcî.

REGIMENTATION, *n.* : fewcdiristkirin, rêkxistina req.

REGINA, *n.* : şahbanû.

REGINAL, *adj.* : şahbanûyî.

REGION, *n.* : dever, herêm, nawçe, navçe, olke.

REGIONAL, *adj.* : herêmî, deverî.

REGIONALISM, *n.* : herêmîtî, deverîtî.

REGIONALIST, *n.* : deverzan.

REGIONALIZATION, *n.* : deverîkirin.

REGIONALIZE, *vt.* : deverî kirin.

REGIONALIZED, *adj.* : deverîkirî.

REGIONALIZING, *n.* : deverîkirin.

REGISTER, *n.* : tomarker, jimêrk, jimara tomarkirî siyayî, xiste, rêzik, xane, şiyana dengî, tomarkirin.

- **ANNUAL ~** : salname.

REGISTER, *vt.i.* : tomar kirin, nivîsîn, rêzikî bûn, nameyên tomarkirî hinartin.

REGISTERED, *adj.* : tomarkirî, nivîsî.

- **LETTER** : nameya tomarkirî.
- **NURSE** : peristara jêhatî (tomarkirî).
- **POST** : posteyê tomarkirî.

REGISTRABLE, *adj.* : tomarbar.

REGISTRAR, *n.* : tomarvan, nûser, nivîser, tomarker.

REGISTRARY, *n.* : tomargeh.

REGISTRATION, *n.* : tomarkirin, nivîsîn, nûsîn.

- **CENSUS ~** : navnivîsîn, sernivîsîn.
- **MARK** : renûsa tomarkirina otomobîlê.

REGISTRY, *n.* : tomargeh, nivîsgeh.

- **OFFICE** : tomargeh.

REGLET, *n.* : titika dar yan mêtal bo cudakirina tîpan yan qalîban.

REGNAL, *adj.* : şahî.

- **YEAR** : sala şahî (destpêkirina fermanrewayiya şahî yan bîrhatinê).

REGNANT, *adj.* : zal, baw yan gelemper, xunkar.

REGORGE, *vt.i.* = **DISGORGE.**

REGRANT, *adj., vt.* : bexş nûkirinve, xurek pawankarî kirîn.

REGRATER OR REGRATOR, *n.* : kiriyarê pawankar.

REGRESS, *n., vt.i.* : paşveçûn, vegerîn, paşketin, paşveçûn, vegerîn, paş keftin.

REGRESSION, *n.* : paşveçûn, paşketin.

REGRESSIVE, *adj.* : paşketindar, paşve-(çûn)dar.

- **TAXATION** : baca kêmdar (ko hindî dahatî) pitir bibit bac kêmtir dibit (rêje).

REGRESSIVELY, *adv.* : bi paşketindarî, bi paşvedarî, paşketindarkî.

REGRESSIVENESS, *n.* : paşketindarîtî, paşvedarîtî.

REGRET, *n.* : pêşemanî, poşmanî, jûvanî, keser, mixabin.

REGRET, *vt.* : pêşeman bûn, vehatin.

REGRETFUL, *adj.* : polpoşman, jûvan, pêşeman, keserkêş, karpoşman, poşman.

REGRETFULLY, *adv.* : bi jûvanî, jûvankî.

REGRETLESS, *adj.* : bêjûvanî, bê poşmanî.

REGRETTABLE, *adj.* : jûvanbar, poşmanbar.

REGRETTABLY, *adv.* : bi jûvanî, bi poşmanî, poşmankî, jûvankî.

REGRETTED, *adj.* : vehatî, pêşeman, jûvankirî.

REGRETTING, *n.* : karpoşman, keserkêşî.

RE-GRIND, *vt.* : hêranve.

REGROUP, *vt.i.* : civandinve, civînve.

REGULABLE, *adj.* : rêkxistbar, rêzikbar.

REGULAR, *n., adj.* : rêkûpêk, rêzikî, rêk, asayî, serhev.

- **ARMY** : leşkerê rêzikî.
- **HOURS** : demjimêrên asayiyên karî.
- **LIFE** : jiyana asayî.
- **VERB** : lêkera rêzikî.

REGULARITY, *n.* : rêzikîtî, rêkxistinîtî, asayîti.

REGULARIZATION, *n.* : rêzikîkirin, rêkxistin.

REGULARIZE, *vt.* : rêk xistin, rêzikî kirin.

REGULARLY, *adv.* : bi rêzikî, rêzikkî.

REGULATE, *vt.* : rêzikî kirin, rast kirin, rêk xistin.

REGULATION, *n.* : rêzikîkirin, asayî, rêzikî, qanûn.

- **SPEED** : leza asayî.

REGULATIVE, *adj.* : rêzikdar.

REGULATOR, *n.* : lezkar, demjimêra hûr, rêzikar.

REGULUS, *n.* : şêrdil, xunkark, şahik, stêra geşa birca şêrî, baristeyê kan yan mêtalê nebijîn.

REGURGITATE, *vt.* : hilavêtin, vereşîn, havêtin yan riştin paş.

REGURGITATION, *n.* : hilavêtin, vereşîn, vereşandin, paş havêtin yan riştin.

REHABILITATE, *vt.* : şayan kirin.

REHABILITETED, *adj.* : şayandî.

REHABILITATING, *n.* : şayandin.

REHABILITATION, *n.* : şayandin.

REHANDLE, *vt.* : kardarî kirinve, çare kirinve.

REHANG, *vt.i.* : hilawîstinve.

REHASH, *n., vt.i.* : qîmekirinve, qîme kirinve.

REHEAR, *vt.* : bihîstinve.

REHEARED, *adj.* : bihîstîve.

REHEARING, *n.* : bihîstinve.

REHEARSAL, *n.* : meşq, rahênan.

REHEARSE, *vt.i.* : meşq kirin, rehênan.

REHEARSED, *adj.* : meşqkirî, rahênayî.

REHEARSER, *n.* : meşqkar, rahêner.

REHEARSING, *n.* : meşqkirin, rahênan.

REHEAT, *n., vt.* : germkirinve, germ kirinve.

REHINGE, *vt.* : reze kirinve.

RE-HIRE, *vt.* : (bi) kirê girtinve, kirê kirinve.

REHOBOAM, *n.* : butlê mezin yê şerabê.

REHOUSE, *vt.* : nişînkirinve, akincîkirinve, bi xanî kirinve (yan bi mal kirinve).

REHUMANIZE, *vt.* : mirovî kirinve.

REHYDRATABLE, *adj.* : avdarkirinbar.

REHYDRATE, *vt.* : avdarkirinve.

REHYDRATATION, *n.* : avdarkirinve.

REICH, *n.* : dewleta elmanî ya pêş Komarê, Rayş.

REICHSTAG : parlemanê elmanî (Hitlerî), Rayştag.

REIFICATION, *n.* : madeyîkirin, madeyî yan mayeyîbûn.

REIFICATORY, *adj.* : pêwendîdarê madeyîkirinê.

REIFIED, *adj.* : madeyî yan mayeyî kirî.

REIFY, *vt.* : madeyî yan mayeyî kirin.

REIFYING, *n.* : madeyî yan mayeyî kirin.

REIGN, *n.* : rajorî, serdestî, axayî, axatî, desthelatî, zal, rojgar : demê hukmê fermanrewayî (ya qiralî).

REIGN, *vi.* : hukim kirin, fermanrewayî kirin.

REIGNED, *adj.* : fermanrewayîkirî.

REIGNING, *n.* : hukimkirin (qiral), fermanrewayî.

- **BEAUTY** : ciwan yan ciwaniya balaya demî (şahbanûya ciwaniyê).

- **QUEEN** : şahbanûya hukimdar.

REIGNITE, *vt.i.* : dadanve, hilkirinve.

RE-IMAGINE, *vt.* : aşop kirinve.

REIMBURSABLE, *adj.* : (dirav) vegerandinbar.

RE-IMBURSE, *vt.* : dirav danve, dirav vegerandinve.

REIMBURSED, *adj.* : dirav vegerandîve.

RE-IMBURSEMENT, *n.* : diravvegerandinve.

RE-IMBURSING, *n.* : diravdanve.

RE-IMPLANTATION, *n.* : çandinve.

RE-IMPORT, *vt.* : hînanve nav.

REIMPOSE, *vt.* : dananve (barek, biryarek).

RE-IMPOSITION, *n.* : dananve.

REIN, *n.* : cilav, cilaw, lixav, rişme, hefsar, desgîn, cilew.

- **TO GIVE ~ TO** : serî berdan, veresandin.
- **TO HOLD THE ~S OF GOVERNMENT** : hukm kirin (hukim di destî de bûn).

REIN, *vt.i.* : hesp girtin, araste kirin.

- **TO ~ IN** : hesp hedar kirin.

REINCARNATE, *vt.* : vegerandinve (giyan).

REINCARNATION, *n.* : vegerandinve (giyan).

REINCORPORATE, *vt.* : yek kirinve.

REINDEER, *n.* : texlîtek pezkûvî ye.

RE-INDUSTRIALIZE, *vt.* : pîşesazî kirinve.

RE-INFECTED, *adj.* : vegirtîve.

REINFORCE, *vt.* : qayim kirin.

REINFORCEABLE, *adj.* : peresekirinbar.

REINFORCED, *adj.* : qayimkirî.

- **CONCRETE** : konkirît (çimento) yê asinrêj.
- **FORTRESS** : kelheya asêkirî.

REINFORCEMENT, *n.* : qayimkirin, teyet, peresekirin.

REINGRATIATE, *vt.* : xwe şirîn kirinve.

RE-INHABIT, *vt.i.* : nişîn bûnve, akincî kirinve.

REINING, *n.* : lixav kirin, hefsar kirin.

REINLESS, *adj.* : bêcilav, bêhefsar (ser berdayî).

RE-INOCULATE, *vt.* : qutînve.

REINSERT, *vt.* : kirin nav de ve.

RE-INSERTION, *n.* : kirinnavdeve.

RE-INSPECT, *vt.* : seh kirinve.

REINSTATE, *vt.* : damezrandinve (erkdar, karker).

REINSTATED, *adj.* : damezrandîve, zivirandîve.

REINSTATEMENT, *n.* : damezrandinve, zivirandinve.

REINSTATING, *n.* : damezrandinve.

REINSURANCE, *n.* : dabînkirinve.

REINSURE, *vt.* : dabîn kirinve.

REINTER, *vt.* : veşartinve.

REINTEGRATE, *vt.* : yek kirinve, tekûz kirinve.

REINTEGRATED, *adj.* : yekkirîve, tekûzkirîve.

REINTEGRATING, *n.* : yekkirinve, tekûzkirinve.

REINTERPRET, *vt.* : rave kirinve.

RE-INVADE, *vt.* : êrîş kirinve, dagîr kirinve.

RE-INVASION, *n.* : êrîşkirinve, dagîrkirinve.

REINVEST, *vt.* : anîn ber kirinve.

RE-INVESTIGATE, *vt.* : lê geranve, pirsiyar kirinve.

REINVESTMENT, *n.* : anînberkirinve.

REINVIGORATE, *vt.* : çalak kirinve.

REINVIGORATION, *n.* : çalakkirinve.

REISSUE, *n., vi.t.* : anînderve, weşîn yan belavkirinve, hinanderve, weşandin yan belav kirinve.

REITERATE, *vt.* : dubare kirin.

REITERATED, *adj.* : dubarekirî.

REITERATION, *n.* : dubarekirin.

REITERATIVE, *adj.* : dubaredar, dubareyî.

REIVE, *vi.* : talan kirin.

REIVED, *adj.* : talankirî.

REIVER, *n.* : talanker.

REIVING, *n.* : talankirin.

REJECT, *n.* : berperç.

REJECT, *vt.* : berperç kirin, qebûl nekirin.

REJECTABLE, *adj.* : berperçbar, neqebûlbar.

REJECTAMENTA, *n. pl.* : gilêş, tiştê deryayî havêtî beravê.

REJECTER, *n.* : berperçker, neqebûlker, milnedayî.

REJECTING, *n.* : berperç(kirin), qebûlnekirin.

REJECTINGLY, *adv.* : bi berberçî, berperçkî.

REJECTION, *n.* : neviyan, newîstin, berperç, milnedan.

REJECTOR, *n.* = **REJECTER.**

REJIG, *vt.* : alav kirinve, kereste kirinve.

REJOICE, *vt.i.* : şad bûn yan kirin.

REJOICED, *adj.* : şadkirî.

REJOICING, *n.* : şabûn, hilşabûn, dilgeş, rûgeş, geşbûn, rûgeşî, geşûgewzbûn.

REJOIN, *vt.i.* : endam bûnve, girêdanve.

REJOINDER, *n.* : bersiv.

REJUDGE, *vt.* : dadger kirinve.

REJUVENATE, *vt.i.* : genc kirinve, nû kirin, law bûnve, nî bûn.

REJUVENATED, *adj.* : nûkirîve.

REJUVENATING, *n.* : nûkirinve, genckirin.

REJUVENATION, *n.* : lawbûnve, gencbûnve.

REJUVENATOR, *n.* : lawker, gencker.

REJUVENIZE, *vt.i.* : law kirin, genc kirin.

REJUVENESCE, *vi.t.* : law kirin, genc kirin, xurt kirin.

REJUVENESCENCE, *n.* : lawkirin, lawbûn, gencbûn.

REJUVENESCENT, *adj.* : lawker, gencker.

REKINDLE, *vt.i.* : hilkirinve, hilbûnve.

RE-KNIT, *vt.* : vehûnanve.

RELABLE, *vt.* : navnîşan kirinve, nîşan kirinve.

RELAPSE, *n.* : ketin, ketinve, vegerîn, paşveketin (nesax), nişîvbûn.

RELAPSE, *vi.* : keftin, keftinve, nişîv bûn, paşve keftin (nesax), xirabtir bûn.

RELAPSED, *adj.* : ketîve.

RELAPSING, *n.* : nişîvbûn (nesax), xirabtirbûn.

- **FEVER** : taya veger.

RELATE, *vt.i.* : vegêran (çîrok), gotin, gehiştin, gehîn.

RELATED, *adj.* : vegêrayî, xizm, mirov, pêwend.

RELATEDNESS, *n.* : xizmîtî, mirovîtî.

RELATING, *n.* : vegêrîn, vegêran.

RELATION(S), *n.* : mirovatî, xizmatî, ristek, pêwendî, kesûkar, pêwendiya zayendeyî (regezî).

- **IN OR WITH ~ TO** : sebaret bi.

RELATIONAL, *adj.* : xizmî, vegêrî.

RELATIONALLY, *adv.* : bi xizmî, bi pêwendî, pêwendkî.

RELATIONSHIP, *n.* : mirovatî, mirovanî, xizm, xizmîtî, ristek, pêwendî, îşk.

- **BETWEEN LOVERS** : yarî.

RELATIVAL, *adj.* : rêjeyî.

RELATIVE(S), *n., adj.* : xizm, mirov, pêwend, kesûkar.

- **HUMIDITY** : nem yan nemiya rêjeyî.

RELATIVELY, *adv.* : bi rêjeyî, rêjekî, izafî.

RELATIVISM, *n.* : rêjeyîtî, ola rêjeyî : dîtaneya ko rastî rêjeyî ye, ko rastiyên sincî dihên guhartin pêrga mirov û dir (şûn) û mercan.

RELATIVITY, *n.* : rêjeyîtî : ko tişt rêjeyî ye : dîtaneya Einstein li babetê gerdûnî, ko pîvanên dir (şûn) û demî rêjeyî ne, izafiyet.

RELATIVIZE, *vt.* : xizm kirin.

RELATIVIZED, *adj.* : xizmkirî.

RELATIVIZING, *n.* : xizmkirin.

RELATOR, *n.* : vegêr, çîrokbêj.

RELAX, *vt.i.* : vesihîn.

RELAXATION, *n.* : vesihîn, vehêsan, vesihandin, vehesan.

RELAXED, *adj.* : vesihî, vesihandî, vehêsandî.

RELAXEDLY, *adv.* : bi vesihînî, vesihînkî.

RELAXING, *n.* : vesihîn.

RELAY, *n.* : guhaztin (koçeyî), guhorîn (zelam, hesp), pêşbirkeya guhorkî yan nobetdarî, koçeya vê pêşbirkeyê, koçe.

- **STATION** : êstgeha hinartinê yan nardinê (koçe).

RELAY, *vt.i.* : guhaztin (koçe), tîp guhorîn.

RE-LAY, *vt.i.* : dananve.

RELEARN, *vt.* : hîn bûnve, fêr bûnve.

RELEASABLE, *adj.* : berdanbar.

RELEASE, *n.* : berdan, reha, verestin, veresîn, vemistin, vizikandin, azakirin.

RELEASE, *vt.* : berdan, verestin, veresîn, aza kirin ; past : verest, berda, vemist, veresî.

RE-LEASE, *vt.* : kirê kirinve, kirê girtinve.

RELEASED, *adj.* : berdayî, verestî, azakirî.

RELEASER, *n.* : berdankar, azaker.

RELEASING, *n.* : berdan, azakirin.

RELEGATE, *vt.* : nizm kirin (paye), kêm kirin, sirgum kirin.

RELEGATED, *adj.* : nizmkirî (paye), kêmkirî (paye).

RELEGATING, *n.* : nizmkirin, kêmkirin.

RELEGATION, *n.* : nizmkirin, kêmkirin (paye).

RELENT, *vi.* : nerm bûn, dilovan bûn.

RELENTINGLY, *adv.* : bi nermî, nermkî.

RELENTLESS, *adj.* : bê dilovanî, req.

RELEVANCE, *n.* : bestina pêwendiyê, pêwendîdarî.

RELEVANCY, *n.* = **RELEVANCE.**

RELEVANT, *adj.* : pêwendîdar.

RELEVANTLY, *adv.* : bi pêwendîdarî, pêwendîdarkî.

RELIABILITY, *n.* : bawerbarîtî, hemet.

RELIABLE, *adj.* : bawerbar, hemetbar, merd.

RELIABLENESS, *n.* : bawerbarîtî, hemet.

RELIABLY, *adv.* : bi hemetî, hemetkî.

RELIANCE, *n.* : ewl, ewlehî, berbaweri, dilniyayî, mitmane, rapermon, bawermendîtî, hemet.

RELIANT, *adj.* : piştrast, hemetkar.

RELIANTLY, *adv.* : bi piştrastî, bi hemetkarî.

RELIC, *n.* : yadgar, paşmayî, şop.

RELICT, *n.* : bîjin.

RELICTION, *n.* : avkêmbûn, kêmradan.

RELIED, *adj.* : hemetkirî.

RELIEF, *n.* : helet, harîkarî, firyager, hedirîn, pîtak, vesihîn, vesihandin, firyaguzarî.

- **MAP** : nexşeya leşdar.

RELIER, *n.* : hemetkar.

RELIEVABLE, *adj.* : vesihînbar.

RELIEVE, *vt.* : rizgar kirin, harî kirin, vesihandin, şûn girtin (erk).

RELIEVED, *adj.* : vesihandî, şûngirtî.

RELIEVING, *n.* : vesihandin, hedirandin, şûngiritn.

RE-LIGHT, *vt.* : (ronahî) hilkirinve.

RELIGION, *n.* : ayîn, ol, dîn.

- **ESTABLISHED ~** : ayîn yan dînê damezrandî.
- **FREEDOM OF ~** : serbestiya dînî.
- **PRESERVER** : olperist.

RELIGIONER, *n.* : ayîndar, dîndar.

RELIGIONISM, *n.* : ayînîtî.

RELIGIONIST, *n.* : dîndar, ayîndar.

RELIGIONIZE, *vt.* : ayîn kirin.

RELIGIONLESS, *adj.* : bêdîn, bêayîn.

RELIGIOSE, *adj.* : olkî.

- **COURT** : dadgeha olkî.

RELIGIOSITY, *n.* : dîndarîtî, ayînîtî.

RELIGIOUS, *adj.* : olwer, olperist, dîndar, ayîndar.

- **ADVISOR** : olzan.
- **HOUSE** : dêr, mizgeft.
- **LAW** : qanûna ayînî.
- **MAN** : dîndar.
- **PSALMS AND HYMNS** : qewl, beyt (êzidî).
- **RULE** : rêzika dînî.

RELIGIOUSLY, *adv.* : bi dîndarî, dîndarkî.

RELIGIOUSNESS, *n.* : dîndarîtî, ayîndarî(tî), olwerî.

RELINE, *vt.* : rêz kirinve, ber kirinve.

RELINQUISH, *vt.* : dest jê berdan.

RELINQUISHMENT, *n.* : destjêberdan.

RELIQUARY, *n.* : şopdank.

RELISH, *n.* : tam, çej, meze, berqut, çeştin, tibabek biçûk, çeştinxwazî.

RELISH, *vt.i.* : xweşî pêbûn, çeştin.

RELISHABLE, *adj.* : xweşbar.

RELISHING, *n.* : çeştin.

RE-LIVE, *vt.i.* : jiyanve.

RE-LOAD, *vt.* : bar kirinve.

RELOCATE, *vt.i.* : war guhorînve, şûn guhaztin.

RELOCATION, *n.* : war yan şûn guhartin.

RELUCENT, *adj.* : teyisî.

RELUCT, *vi.* : bergirî kirin, berhelistî kirin.

RELUCTANCE, *n.* : berhelistî, neviyanî, pênexweşî.

RELUCTANT, *adj.* : bergir, berhelist, pênexweş.

RELUCTANTLY, *adv.* : bi pênexweşî, pênexweşkî.

RELUCTATE, *vi.* : bergirî kirin, berhelistî kirin.

RELUCTIVITY, *n.* : bergirîtî, berhelistîtî, pênexweşîtî, bergiriya magnetîzî.

RELUME, *vt.* : sotinve, hilbûnve.

RELUMED, *adj.* : hilkirîve.

RELUMING, *n.* : hilkirinve.

RELY, *vi.* : hemet kirin.

RELYING, *n.* : hemet (kirin).

REM, *n.* : yekeya mijîna qurta tîrêja iyonkirî ji layê tevnê leşî.

REMAIN, *n.* : şûnwar, paşdaketin, şûndaketin.

REMAIN, *vi.* : man, paşde keftin.

REMAINDER, *n.* : paşmayî, paşmawe, pelot, bermayî, bermawe, mawe, mayende.

REMAINING, *n.* : man, mayîn, qer, qar, mayî, pêna.

- **BEHIND** : paşde mayîn.

REMAINS, *n.* : term, laş.

REMAKE, *vt.* : çêkirinve.

REMAN, *vt.* : (bi) zelam kirinve, mêrxas kirinve.

REMAND, *n.* : vegerandina doznameyê (bo dadgehek nizmtir), vegerandin

bo zîndanê (ta ko roja dadgerînê, girtina demekî, gunehbarê bo girtîxaneyê hatiye vegerandin).

- **HOME** : girtîxane.

REMAND, *vt.* : ferman kirin (dadwer) ko dozname biçit dadgehek nizmtir, ferman kirin (dadwer) ko girtî hêş bimîne di nav girtîxaneyê de.

REMANENCE, *n.* : vizîka magnetîzî ya mayî.

REMANENT, *adj.* : paşketî, paşmayî.

REMANUFACTURE, *vt.* : sazkirinve.

REMARGIN, *vt.* : perawêz kirinve.

REMARK, *n.* : serinc, têbînî, lêdiwan.

REMARK, *vt.i.* : serinc kirin, têbînî kirin.

REMARKABLE, *adj.* : payedar, nîşandar, dêrîne, nayab.

- **DEED** ; qencîk.

REMARKEBLENESS, *n.* : payedarîtî, nayabîtî.

REMARKABLY, *adv.* : bi nayabî, nayabkî.

REMARRIAGE, *n.* : şûkirinve.

REMARRY, *vi.t.* : şû kirinve.

REMATCH, *n.* : pêşbirkeve, pêşbezînve.

REMAST, *vt.* : babirek kirinve, dar ala kirinve.

RE-MEASURE, *vt.* : pîvanve.

REMEASUREMENT, *n.* : pîvanve.

REMEDIABLE, *adj.* : çarebar.

REMEDIAL, *adj.* : çareserî.

REMEDIALLY, *adv.* : bi çareserî, çareserkî.

REMEDIATION, *n.* : çare.

REMEDILESS, *adj.* : bêçare.

REMEDY, *n., vt.* : çare, derman, çareserî, çare kirin.

REMEDYING, *n.* : çarekirin.

REMEET, *vt.* : civînve.

REMEMBER, *vi.* : bîr kirin.

REMEMBERABLE, *adj.* : bîrbar.

REMEMBERANCE, *n.* : bîrkirin, yadgar.

- **DAY** : roja bîrkirinê (roja şehîdan).

REMEMBERANCER, *n.* : deynkomker, bîrker, yad.

REMEMBERED, *adj.* : bîrkirî, li bîr, hate bîr.

REMEMBERING, *n.* : bîrkirin.

REMERGE, *vt.* : yek bûnve.

REMEX, *n.* : perê balindeyî.

REMIGRATE, *vt.* : koçer bûnve.

REMIGRATION, *n.* : koçerbûnve.

REMILITARIZATION, *n.* : leşkerîkirinve.

REMIMLITARIZE, *vt.* : leşkerî kirinve.

REMIND, *vt.* : hînan bîrê.

REMINDER, *n.* : anînbîr nemaze nameya bîrxistinê.

REMINDFUL, *adj.* : bîrdar

REMINDING, *n.* : bîrkirin, bîrxistin.

REMINISCE, *vt.* : bîr kirin.

REMINISCENCE, *n.* : yadgar.

REMINISCENT, *adj.* : yadewer.

REMINISCENTIAL, *adj.* : bîrdar.

REMINT, *vt.* (dirav) lê danve.

REMISE, *vt.* : dest jê kêşan yan berdan, raspartin.

REMISED, *adj.* : berdayî.

REMISING, *n.* : berdan.

REMISS, *adj.* : hêvişandî, xawîlke, kemterxem.

REMISSIBLE, *adj.* : lêborînbar.

REMISSION, *n.* : lêborîn.

REMISSLY, *adv.* : bi lêborîn(bar)î, lêborîn(bar)kî.

REMISSNESS, *n.* : feramoş, hêvişandin, havêtin piştguh.

REMIT, *n.* : hinartina doznameyê bo dadgehek dî.

REMIT, *vt.i.* : lê borîn, rakirin (siza), hinartin (dozname) dadgehek dî, vegerandin (nemaze bo zîndanê), paşxistin, dirav guhaztin yan hinartin, sivik bûn (nesaxî).

REMITMENT, *n.* : lêborîn, guhaztin.

REMITTAL, *n.* = **REMISSION.**

REMITTANCE, *n.* : guhaztina diravî, diravguhêz.

- **MAN** : guhêzkar.

REMITTENT, *adj.* : mewdayî.

- **FEVER** : taya mewdayî.

REMITTER, *n.* : diravhinêr.

RE-MIX, *vt.* : têkil kirinve.

REMNANT, *n.* : paşmayî, paşmawe, şûndar.

REMOBILIZATION, *n.* : lêkdanve (hêz).

REMOBILIZE, *vt.* : lêkdanve.

REMODEL, *vt.* : darêştinve, avakirinve, pêk hînanve, binyat kirinve.

REMOISTEN, *vt.* : şil kirinve, nem kirinve.

REMOLD, *vt.* (dirav) darêştinve.

REMONETIZATION, *n.* : bikarînanve, qanûnî kirinve (dirav).

REMONETIZE, *vt.* : bi kar hînane (dirav), qanûnî kirinve (dirav).

REMONSTRANCE, *n.* : bêzarî, berhelistî, sosre, mostre.

REMONSTRANT, *adj.* : bêzar, gazindeker.

REMONSTRANTLY, *adv.* : bi bêzarî, bi gazindeyî, gazindekî.

REMONSTRATE, *vt.i.* : bêzarî kirin, berhelistî kirin, mostre kirin, sosre kirin.

REMONSTRATED, *adj.* : bêzarîkirî.

REMONSTRATING, *n.* : bêzarîkirin.

REMONSTRATION, *n.* : bêzarî(kirin), sosre, mostre.

REMONSTRATINGLY, *adv.* : bi bêzarî, bêzarkî.

REMONSTRATIVE, *adj.* : bêzar(dar).

REMONSTRATOR, *n.* : bêzarker.

REMONSTRANT, *adj.* : gula salê ko ji carekê pitir vedibit.

REMORA, *n.* : texlîtek masiyê ko dişêt xwe bi meyka avî, gemiyan û kîselan ve bigrit, gîro.

REMORSE, *n.* : pêşemanî, poşmanî, jûvanî.

REMORSEFUL, *adj.* : pêşeman, poşman, jûvan, polpoşman.

REMORSEFULLY, *adv.* : bi jûvanî, jûvankî.

REMORSEFULNESS, *n.* : jûvanîtî, poşmanîtî.

REMORSELESS, *adj.* : bêjûvanî, bêpoşmanî, req.

REMORSELESSLY, *adv.* : bi reqî, bê jûvankî.

REMORSELESSNESS, *n.* : reqîtî, bêjûvanîtî, bêpoşmanîtî.

REMOTE, *adj.* : dûr, dîr.

- **CONTROL** : dabînkirina dûr.

REMOTELY, *adv.* : bi dûrî, dîrkî.

REMOTENESS, *n.* : dûrîtî, dîrîtî.

REMOTION, *n.* = **REMOVAL.**

REMOULD, *vt.i.* : darêştinve.

REMOUNT, *n.* : hespê berdêl.

REMOUNT, *vt.i.* : siwar bûnve.

REMOVABILITY, *n.* : guhêzbarîtî.

REMOVABLE, *n., adj.* : guhêzbar.

REMOVAL, *n.* : rakirin, labirdin, helpesardin, nehêlan, hilanîn, lebtek, qirqirin.

- **OF THE VEIL** : servekirin.

REMOVE, *n.* : hilînan, rakirin, rahiştin.

REMOVE, *vt.i.* : rakirin, rahiştin.

REMOVED, *adj.* : rakirî.

REMOVING, *n.* : derxistin, derêxistin, rakirin.

REMUNERATE, *vt.* : bexş kirin, berdêl kirin.

REMUNERATED, *adj.* : bexşkirî.

REMUNERATING, *n.* : bexşkirin.

REMUNERATION, *n.* : xelatkirin, kirê, bexşîn.

REMUNERATIVE, *n.* : bexşîndar, bexşînî.

REMUNERATIVELY, *adv.* : bi bexşîndarî, bexşîndarkî.

REMUNERATIVENESS, *n.* : bexşîndarîtî.

REMUNERATORY, *adj.* : bexşînî.

RENAISANCE, *n.* : vejiyan, jiyanewe, raperîn.

- **PAINTERS** : kevalvanên vejiyanî.

RENAL, *adj.* : gulçîskî.

- **ARTERY BRANCHES** : tayên sordemarê gulçîskê.
- **VEIN BRANCHES** : tayên şîndemarê gulçîskê.

RENAME, *vt.* : nav kirinve.

RENAMED, *adj.* : navkirîve.

RENAMING, *n.* : navkirinve.

RENASCENCE, *n.* : vejiyan, jiyanewe, vegeşî.

RENASCENT, *adj.* : vejiyanî, vegeş.

RENATURE, *vt.*: sirûştî kirinve, nijadî kirinve.

RENATURED, *adj.* : sirûştîkirîve.

RENATURING, *n.* : sirûştîkirinve.

RECOUNTER, *vt.i., n.* : vêketin (helketinî), vêketin (helketinî), bezm, lêketin (cerenîx).

REND, *vt.i.* : guhorîn, buhujandin, vedêran.

RENDER, *n.* : hinîn, berdêl.

RENDER, *vt.* : strandin, rave kirin, wêne kirin, vegêran, hinîn, rawestandin, guhorîn, guhastin, jenîn, dest jê berdan.

- **DULL (PAIN)** : hedar kirin.

RENDERED, *adj.* : vedêrayî.

RENDERING, *n.* : pêrabûn, jenîn, stranbêjî yan wergêran.

RENDEZVOUS, *n.* : civîn, civîngeh.

RENDEZVOUS, *vi.* : civîn, vêketin.

RENDEZVOUSED, *adj.* : civandî, vêketî.

RENDEZVOUSING, *n.* : civandin, vêketin.

RENDING, *n.* : vedêran, dirrandin.

RENDITION, *n.* : wergêran, jenîn, kirdarî.

RENEGADE, *adj.* : xiniz, neasayî.

RENEGADE, *vi.* : xinizî kirin.

RENEGADED, *adj.* : xinizîkirî.

RENEGADING, *n.* : xinizîkirin.

RENEGE, *vt.* : mandel kirin (gotina xwe), peyiva xwe şkandin.

RENEGED, *adj.* : peyivşikandî.

RENEGER, *n.* : peyivşikên.

RENEGING, *n.* : peyivşikandin.

RENEGOTIABLE, *adj.* : çixirandinbar.

RENEGOTIATE, *vt.* : çixrandinve.

RENEGOTIATION, *n.* : çixirandinve.

RE-NEST, *vt.* : hêlîn kirinve.

RENEW, *vt.i.* : nû kirin.

RENEWABLE, *adj.* : nûkirinbar.

RENEWAL, *n.* : nûkirin, nûjen.

RENEWED, *adj.* : nûkirî, nîkirî, tazekirî.

RENEWER, *n.* : nûker.

RENEWING, *n.* : nûkirin, nîkirin, nûhîtî, tazekirin.

RENIFORM, *adj.* : şikil yan şêwe gulçîsk.

RENIN, *n.* : pirotîna di nav xwînê de ko xwînpestênê zêde dikit : (rênin).

RENITENCY, *n.* : bergirî, berhelistî.

RENITENT, *adj.* : bergir.

RENNET, *n.* : şîrê meyî, şêlav(k).

RENNIN, *n.* : haveynê penîrçêkerê şîrî.

RENOMINATE, *vt.* : navkirinve (bo helbijartinê), berbijar kirinve.

RENOMINATION, *n.* : navkirinve, berbijarkirinve.

RENOUNCE, *n.* : qayilbûna destjêberdanê, mandelkirin(ol).

RENOUNCE, *vt.i.* : mandel kirin (bawerî), dest ji dînê xwe berdan, reben bûn, cuda bûn, xwe ji kurê xwe dûr kirin, dest ji mafê textî berdan, dev ji berdan.

RENOUNCED, *adj.* : mandelkirî(ol).

RENOUNCEMENT, *n.* : destjêberdan (text...).

RENOUNCING, *n.* : destjêberdan (maf), mandelkirin(ol).

RENOVATE, *vt.* : nû kirin, nûjen kirin, çak kirin, vejandin.

RENOVATED, *adj.* : nûkirîve.

RENOVATING, *n.* : nûkirinve, nûkirin.

RENOVATION, *n.* : nûkirin, nûjenkirin, vejînkirin.

RENOVATOR, *n.* : nûkar.

RENOWN, *n.* : rûmet, pêgotin, navdarî, nawbangî, navûdeng.

RENOWNED, *adj.* : pêgotî, navdar, nawbang.

RENT, *n.* : kirê.

- **PAYER** : mizder.

RENT, *vt.i.* : kirê kirin, kirê girtin.

RENTABILITY, *n.* : kirêbarîtî.

RENTABLE, *adj.* : kirêbar.

RENTAL, *n.* : kirê.

- **LIBRARY** : kitêbxaneya kirêkirinê.

RENTED, *adj.* : kirêdayî, kirêgirtî.

RENTER, *n.* : kirêdar, kirêyar.

RENTIER, *n.* : xudan dahatin (ji erd û qoçanan).

RENTING, *n.* : kirêdan, kirêgirtin, kirêkirin.

RENUMBER, *vt.* : hejmar kirinve.

RENUNCIANT, *n., adj.* : destjêberdayî (maf).

RENUNCIATION, *n.* : destjêberdan(maf).

RENUNCIATIVE, *adj.* : destjêberdayî.

RENUNCIATORY, *adj.* : destjêberdayî.

RE-OBSERVE, *vt.* : zêrevanî kirinve.

REOCUUPY, *vt.* : dagîr kirinve.

REOCCUPATION, *n.* : dagîrkirinve.

RE-OCCUR, *vt.* : qewmînve.

REOPEN, *vt.i.* : vekirinve, vebûnve.

REORDER, *n., vt.* : xwastinve.

REORGANIZATION, *n.* : rêkxistinve.

REORGANIZE, *vt.* : rêk xistinve.

REORGANIZER, *n.* : rêkxistinveker.

REORIENT, *vt.* : araste kirinve.

REORIENTATE, *vt.* : berkirinve, araste kirinve.

REORIENTATION, *n.* : arastekirinve, berkirinve.

REP(P), *n.* : tevnê perûkî (bo perdeyan).

REPACK, *vt.* : dagirtinve.

REPAID, *adj.* : dayîve.

REPAINT, *n., vt.* : boyekirinve, boye kirinve.

REPAIR, *n.* : çakkirin, ezgerî, hendu, dizgûnkirin.

- **IN ~** : baş e, bikarbar e, çak e.
- **IN BAD ~** : ne baş e, ne bikarbar e.
- **IN GOOD ~** : baş e, çak e.
- **OUT OF ~** : ne baş e, ne çakbar e.

REPAIR, *vt.* : çak kirin, çêkirin, dizgûn kirin, hendu kirin.

REPAIRABILITY, *n.* : çakbarîtî, dizgûnbarîtî.

REPAIRABLE, *adj.* : çakbar.

REPAIRER, *n.* : çakker, henduker.

REPAIRING, *n.* : çakkirin, hendukirin.

- **TOOLS** : amîretsazî.

REPAIRMAN, *n.* : çakker, henduker.

REPAND, *adj.* : pêlî.

REPAPER, *vt.* : kaxez kirinve.

REPARABLE, *adj.* = **REPAIRABLE.**

REPARATION, *n.* : çakkirin, hendukirin, berdêlkirin, şûndan.

REPARATIVE, *adj.* : berdêldar, çakkirindar.

REPARTEE, *n.* : bersiva zû yan şehreza, jîr, şehrezayiya bersivê.

REPARTITION, *n., vt.* : dabeşkirinve, belav kirin, dabeş kirinve.

REPASS, *vi.t.* : derbaz bûnve, zivirînve, derbaz kirinve.

REPAST, *n.* : xwarin, dan.

REPATRIATE, *vt.i.* : (mirovî) zivirandinve (welatê wî yan wê anko derve...).

REPATRIATED, *adj.* : zivirandîve (derve bo welatê nijadî).

REPATRIATING, *n.* : zivirandinve (welatê mirovî).

REPATTERN, *vt.* : nimûne kirinve.

RE-PAVE : reqfkirinve, rastkirinve(rê).

REPAY, *vt.i.* : deyn dan, bexş kirin.

REPAYABLE, *adj.* : (dirav) danvebar.

REPAYING, *n.* : danve.

REPAYMENT, *n.* : deyndan, seza, siza.

REPEAL, *n., vt.* : helweşan, rakirin, rakirin, helweşandin (biryar).

REPEALABLE, *adj.* : rakirinbar, helweşîn-bar.

REPEALING, *n.* : rakirin, helweşîn.

REPEAT, *n., vt.i.* : dubare, dubare kirin, ducare kirin.

REPEATABILITY, *n.* : dubarebarî(tî).

REPEATABLE, *adj.* : dubarebar.

REPEATED, *adj.* : dubarekirî, dubare, ducarekirî, dupat.

REPEATEDLY, *adv.* : bi dubareyî, dubarekî.

REPEATER, *n.* : dubareker.

REPEATING, *n.* : dubarekirin, patkirdin.

RE-PEG, *vt.* : sing kirinve.

REPEL, *vt.i.* : paşve bûn, bergirî kirin, bêz kirin, derxistin.

REPELLED, *adj.* : paşvebirî.

REPELLENCY OR REPELLENCE, *n.* : bêzkirin, paşvebirin.

REPELLENT, *adj.* : bêzkar, kîndar, paşvebir, pêtikdûrker, dermanê lêr û pejbûna çermî.

REPELLENTLY, *adv.* : bi bêzkarî, bêzkarkî.

REPELLING, *n.* : paşvebirin.

REPENT, *adj.* : xişok.

REPENT, *vt.i.* : fehêt, pêşeman bûn.

REPENTANCE, *n.* : jûvanî, poşmanî, pêşemanî.

- **DEEP ~** : polpoşman.

REPENTANT, *adj.* : jûvan, poşman, tobedar.

REPENTANTLY, *adv.* : bi jûvanî, jûvankî.

REPENTING, *n.* : jûvan, poşman.

REPEOPLE, *vt.* : ava kirinve, nişîn kirinve.

REPERCUSSION, *n.* : dirjang.

REPERCUSSIVE, *adj.* : dirjangdar.

REPERTOIRE, *n.* : karên şanogerî yan mûzîqeyî û awazî ko tîpek dişêt pêşkêş bikit.

REPERTORY, *n.* = **REPERTOIRE** : embar, cebe.

- **THEATRE** : şanoya karên tîpek şanogerî ko hemî kesî pêşkêş dikitve.

REPETEND, *n.* : şikesteyê dubare (jimarkarî).

REPETITION, *n.* : dubarekirin, ducarî, helbesta jiberkirinê, dubarebûn, rûnivîs.

REPETITIONAL, *adj.* : dubareyî.

REPETITIONARY, *adj.* = **REPETITIONAL.**

REPETITIOUS, *adj.* : dubare (bêqam).

REPETITIOUSLY, *adv.* : bi dubareyî, dubarekî.

REPETITIOUSNESS, *n.* : dubareyîtî.

REPETITIVE, *adj.* : dubare(dar).

REPETITIVELY, *adv.* : bi dubareyî, dubarekî.

REPETITIVENESS, *n.* : dubareyîtî.

REPHOTOGRAPH, *vt.* : wêne kirinve.

REPHRASE, *vt.* : hevok kirinve.

REPIECE, *vt.* : pêkve girtinve.

REPINE, *vi.* : gazinde kirin.

REPININGLY, *adv.* : bi gazindeyî, gazindekî.

REPIQUE, *n.* : leyiztinek kaxezan : feydekirina sihxalkan berî carek dî ko (pîk) bileyizit.

REPIQUE, *vt.i.* : vegerandin, guhorîn.

REPLACE, *vt.* : cihê kesek girtin.

REPLACEABLE, *adj.* : guhorînbar, berdêlbar.

REPLACEMENT, *n.* : cihgirtin (guhartin).

REPLACER, *n.* : cihgir, cêgir.

REPLAN, *vt.* : melheze kirinve.

REPLANT, *vt.* : çandinve, çikilandinve.

REPLANTATION, *n.* : çandinve.

REPLAY, *n., vt.* : leyiztinve, leyizandinve.

REPLEDGE, *vt.* : belên kirinve.

REPLENISH, *vt.* : tejî kirinve, êzîng kirinve, temam kirin, tekûz kirin.

REPLENISHABLE, *adj.* : tejîkirinvebar.

REPLENISHER, *n.* : tejîkirinve, temamkirinve.

REPLENISHMENT, *n.* : tejîkirinve, temamkirinve.

REPLETE, *adj.* : hilçûyî, lêvrêj.

REPLETENESS, *n.* : têrkirinîtî, temam kirinîtî.

REPLETION, *n.* : têrkirin, têrbûn, temam kirin, lêvrêjî, hilçûn.

REPLEVIED, *adj.* : vegerandîve (tiştên dest bi ser de girtî).

REPLEVIED, *adj.* : vegerandîve.

REPLEVIN, *n.* : vegerandinveya destebériya mitayên dest bi ser de girtî.

REPLEVY, *vt.* : vegerandinve (bi destebérî).

REPLEVYING, *n.* : vegerandinve.

REPLICA, *n.* : wêneyê guhaztî (guhazto), rûnivîs.

REPLICATE, *adj.* : dubare, ducare, rûnivîs.

REPLICATE, *vt.* : dubare kirin, pêçan yan paşve badan.

REPLICATED, *adj.* : rûnivîskirî, dubarekirî.

REPLICATING, *n.* : rûnivîskirin, dubarekirin.

REPLICATION, *n.* : bersiv, dengvedan, rûnivîsek rast, rûnivîskirin, dubarekirina serhatiyê li heman dir û demê rojê.

REPLICATIVE, *adj.* : berhemkirinveyî.

REPLIED, *adj.* : bersivdayî.

REPLOT, *vt.* : pîlan kirinve.

REPLY, *n., vi.t.* : bersiv, welam, bersiv dan.

REPLYING, *n.* : bersivdan.

REPOINT, *vt.*: (movikê avahî) tejî kirin (bi ceblê yan çimentoyê), kun kirinve.

REPOLARIZATION, *n.* : tewerekirinve, cemserkirinve.

REPOLARIZE, *vt.* : tewere kirinve, cemser kirinve.

REPOLISH, *vt.* : vemiştînve.

REPOPULATE, *vt.* : nişîn kirinve, ava kirinve.

REPORT, *n.* : biryarname, gotar, şiqîn, şilqîn.

REPORT, *vt.i.* : (peyam) hinartin.

REPORTABLE, *adj.* : hinêrbar, nardinbar.

REPORTAGE, *n.* : rîportac, biryarname, peygerîna rojnamegerî, roportaj.

REPORTER, *n.* : peyamnêr, nûçebêj, xeberdok.

REPORTORIAL, *adj.* : nûçebêjî, demrast.

REPOSAL, *n.* : rasipêrkirin.

REPOSE, *n.* : vesihîn, bêhnvekirin, vezelandin, hedan, dilniyabûn, mitbûn, hêmin, xwe dirêjkirin, sirewt.

REPOSE, *vt.i.* : vesihîn, rasipêr kirin, veketin.

REPOSED, *adj.* : veketî, vesihî, vezelandî.

REPOSEFUL, *adj.* : mit, hedar.

REPOSEFULLY, *adv.* : bi hedarî, hedarkî.

REPOSING, *n.* : vesihîn, veketin.

REPOSITORY, *n.* : kogeh.

REPOSSESS, *vt.* : vegerandinve, ziviran-dinve (saman).

REPOSSESSION, *n.* : vegerandinve (saman).

REPOSSESSOR, *n.* : vegerandinveker.

REPOST, *vt.* : hinartinve.

REPOT, *vt.* : bi qehfik kirinve.

REPOWER, *vt.* : hêzdar kirinve, bi makîne kirinve.

REPPED, *adj.* : rûzivr.

REPREHEND, *vt.* : têxurîn, lê heytandin, gunehbar kirin.

REPREHENSIBILITY, *n.* : gunehbarîtî.

REPREHENSIBLE, *adj.* : gunehbar.

REPREHENSIBLENESS, *n.* : gunehbarîtî.

REPREHENSIBLY, *adv.* : bi gunehbarî, gunehbarkî.

REPREHENSION, *n.* : serkune, serzenişt, gazinde, têxurîn, gileyî, lêheytandin.

REPREHENSIVE, *adj.* : serkunedar, serzenîştî.

REPRESENT, *vt.* : nimînende kirin.

REPRESENTATION, *n.* : nimînendekirin, niwandin, nuwênerî, nimînandin, nimînendingeh.

REPRESENTATIONAL, *adj.* : nimînendeyî.

REPRESENTATIONISM, *n.* : nimînendeyîtî.

REPRESENTATIVE, *n., adj.* : nimînender, niminende, nuwêner, şandiyar.

REPRESENTATIVELY, *adv.* : bi nimînedeyî, nimînendekî.

REPRESENTATIVENESS, *n.* : nimînendeyîtî, niwandin.

REPRESENTED, *adj.* : nimînendekirî.

REPRESENTING, *n.* : nimînendin, nitirandin.

REPRESS, *vt.* : tepeser kirin.

REPRESSED, *adj.* : tepeserkirî.

REPRESSIBILITY, *n.* : weraftinbarîtî : pestanbarîtî.

REPRESSIBLE, *adj.* : weraftinbar, pestanbar.

REPRESSION, *n.* : tepeserkirin, serçemandin, kujandin.

REPRESSIVE, *adj.* : zordar, zordarane, tepeserdar.

REPRESSIVELY, *adv.* : bi tepeserdarî, tepeserdarkî.

REPRESSIVENESS, *n.* : tepeserdarîtî.

REPRIEVAL, *n.* = **REPRIEVE.**

REPRIEVE, *n.* : paşxistina sêdarekirinê, rizgarbûna demekî.

REPRIEVE, *vt.* : paşxistin (sêdarekirin).

REPRIEVED, *adj.* : paşxistî, rizgarbûyî (demekî).

REPRIEVING, *n.* : rizgarkirina demekî (ji qenarê).

REPRIMAND, *n.* : riswabûn, lêhilatin, serkune, kopere, serzenişt.

REPRIMAND, *vt.* : têxurîn, xurîn, serkune kirin.

REPRIMANDING, *n.* : riswakirin, têxurin, serzenişt.

REPRINT, *n., vt.* : çapkirinve, çap kirinve.

REPRISAL, *n.* : tol, dagîrkirinve.

REPRISE, *n.* : kirêdana salaneya aqarî, destpêkirinveya karî.

REPRISE, *vt.* : dubare kirin (destpêkirinve).

REPRISED, *adj.* : dubarekirî (destpêkirîve).

REPRISING, *n.* : dubarekirin (destpêkirinve).

REPRISTINATE, *vt.* : vegerandinve (wek berê).

REPRISTINATING, *n.* : vegerandinve.

REPRO, *n.* : rûnivîsa diyar.

REPROACH, *n.* : gazin, gazinde, gileyî, serzenişt, serkune, lêgirtin.

REPROACH, *vt.* : têxurîn, gazinde kirin, lê girtin.

REPROACHED, *adj.* : lêgirtî.

REPROACHER, *n.* : lêgir.

REPROACHFUL, *adj.* : lêgirî, lêgirdar.

REPROACHFULLY, *adv.* : bi lêgirî, gazindekî.

REPROACHFULNESS, *n.* : lêgirîtî.

REPROACHING, *n.* : lêgirtin.

REPROACHINGLY, *adv.* : bi lêgirî, gazindekî.

REPROACHLESS, *adj.* : bêlêgirî, bêlome.

REPROBATE, *n., adj.* : bed, çikos, bedkar, garîs.

REPROBATE, *vt.* : kembax kirin, nifrîn lê kirin, gunehbar kirin.

REPROBATED, *adj.* : tawanbarkirî, gunehbarkirî.

REPROBATION, *n.* : gunehbarkirin, neviyan, derxistin (ji desteyek qencan).

REPROBATIVE, *adj.* : gunehbardar.

REPRODUCE, *vt.i.* : zayînve, berdanve, zayîn(zan), pitir bûn, zaûzê kirin, zehf bûn.

REPRODUCER, *n.* : berdar, berhemdar.

REPRODUCIBILITY, *n.* : berkirinvebar, berhemkirinvebar.

REPRODUCIBLY, *adv.* : bi berkirinvebarî, bi berhemkirinvebarî.

REPRODUCTION, *n.* : zorbûn, zaûzê.

REPRODUCTIVE, *adj.* : berhemdar.

REPROGRAPHIC, *adj.* : pêwendîdarê rûnivîskarî.

REPROGRAPHY, *n.* : rûnivîszanî, rûnivîskarî.

REPROOF, *n.* : têxurîn, gileyî, serzenişt, gazin.

REPROOF, *vi.* : av bergir kirinve.

REPROVABLE, *adj.* : serzenîştbar, gazinbar.

REPROVAL, *n.* = **REPROOF.**

REPROVE, *vt.* : têxurîn, xurîn, gazin kirin, serzenîştkirin.

REPROVED, *adj.* : têxurî.

REPROVER, *n.* : gazindeker.

REPROVING, *n.* : têxurin, serzenişt.

REPROVINGLY, *adv.* : bi têxurînî, bi gazinî, gazindekî.

REPROVISION, *vt.* : (bi) azoqe kirinve, jiyandinve.

REPTANT, *adj.* : xişok.

REPTILE, *n., adj.* : xişok.

REPTILIAN, *adj.* : xişok.

REPTIFEROUS, *adj.* : xişokî.

REPTILIFORM, *adj.* : xişokî.

REPUBLIC, *n.* : komar.

- **DAY** : roja damezrandina komarê.

REPUBLICAN, *adj.* : komarî.

REPUBLICANISM, *n.* : komarîtî, komariyetî.

REPUBLICANIZATION, *n.* : komarîkirin.

REPUBLICANIZE, *vt.* : komarî kirin.

REPUBLICANIZED, *adj.* : komarîkirî.

REPUBLICANIZING, *n.* : komarîkirin.

REPUBLICATION, *n.* : belavkirinve, weşandinve.

REPUBLISH, *vt.* : belav kirinve, weşandinve.

REPUBLISHER, *n.* : weşînveker.

REPUDIATE, *vt.i.* : mandel kirin.

REPUDIATED, *adj.* : mandelkirî.

REPUDIATING, *n.* : mandelkirin.

REPUDIATION, *n.* : mandel, mandelkirin.

REPUDIATOR, *n.* : mandelker.

REPUGN, *vi.t.* : bergirî kirin, berhelistî kirin.

REPUGNANCE, *n.* : qêz, bêzkirdin.

REPUGNANT, *adj.* : botik, hestîgiran, şenî, xuntal.

REPUGNANTLY, *adv.* : bi şenî, botikî yan xuntalî.

REPULSE, *n., vi.* : paşvebirin (dijmin), bêhîvîkirin, paşve birin (dijmin), bêhîvî kirin, neviyan, qebûl nekirin, paşve bûn (neyarî yan dijminî).

REPULSED, *adj.* : paşvebirî.

REPULSING, *n.* : paşvebirin.

REPULSION, *n.* : dûrkirin, paşvebirin, ewşandin, newîstin, helzeqîn.

REPULSIVE, *adj.* : hestîgiran, reşkotî, gulor, şenîdar, kirêt, xuntal.

REPULSIVENESS, *n.* : kirêtîtî, sikbûnîtî.

REPURCHASE, *n., vt.* : kirînve.

REPURCHASED, *adj.* : kirîve.

REPURCHASING, *n.* : kirînve.

REPUREFY, *vt.* : bijin kirinve.

REPUTABILITY, *n.* : rûmetbarîtî.

REPUTABLE, *adj.* : rûmetbar.

REPUTABLY, *adv.* : bi rûmetbarî, rûmetbarkî.

REPUTATION, *n.* : rûmet, nav û deng.

- **BAD ~** : navno.

REPUTATIONAL, *adj.* : nav û dengî.

REPUTE, *n., vt.* : rûmet, rûmetî kirin, dihêt danan ko axa ye.

REPUTED, *adj.* : rûmetdar, bawerkirî.

REPUTEDLY, *adv.* : bi rûmetdarî, bi navûdengî, bi bawerî, rûmetdarkî.

REPUTING, *n.* : rûmetkirin.

REQUEST, *n.* : xwastin, daxwaz, dawa, lawekarî, hîvî, lavayî, lava.

- **FORM** : xwazname.

- **PROGRAMME** : bernameya xwaza.

REQUEST, *vt.* : xwastin, lave kirin.

REQUESTED, *adj.* : xwastî.

REQUESTER, *n.* : lawekar, hîvîker, xwazok, xwaze, xwazeker.

REQUESTING, *n.* : pirsîn, xwastin.

REQUICKEN, *vi.* : lez kirinve.

REQUIM, *n.* : nivêj (bo giyanê mirî).

REQUISCAT, *n.* : hîvî bo hedana mirî.

REQUIRE, *vt.i.* : xwastin, ferman kirin, pêviyan, gerekî kirin.

REQUIRED, *adj.* : pêviyayî, gerek, pêwîstî, lêxwaz.

REQUIREMENT, *n.* : pêviyan, gerek.

REQUIRING, *n.* : pêviyan, gerek.

REQUISITE, *n., adj.* : pêviyayî, pêwîstî, gerek, merc.

REQUISITENESS, *n.* : pêviyanîtî, pêwîstîtî, pêviyan, gerekîtî.

REQUISITION, *n.* : xwastin (name), merc, destbiserdegirtin, xwastina sipardeya tawanbaran.

REQUITAL, *n.* : tol, seza, yadaşt.

REQUITE, *vt.* : rûberî kirin, tol vekirin, seza (yan siza) kirin, bexş kirin.

REQUITED, *adj.* : tolvekirî, sezakirî.

REQUITING, *n.* : tolvekirin, sezakirin.

RERADIATION, *n.* : tîrêjkirinve, tîşkirinve.

RE-READ, *vt.* : xwandinve.

RE-RECORD, *vt.* : tomarkirinve.

REREDOS, *n.* : berbestê paşî (li dêrê).

REREGISTER, *vt.* : tomar kirinve.

REREMOUSE, *n.* : çekçekîle.

REROUTE, *vt.* : bi rêyek dî verê kirin.

RESADDLE, *vt.* : xurc kirinve.

RESAIL, *vi.* : deryager bûnve.

RESAILABLE, *adj.* : deryagerîbar.

RESALE, *n.* : firotinve (firotina tiştek kirî).

RE-SCHEDULE, *vt.* : melheze kirinve.

RESCIND, *vi.* : heldiweşandin.

RESCINDER, *n.* : helweşînker.

RESCINDMENT, *n.* : helweşîn.

RECISSION, *n.* : helweşan.

RESCRIPT, *n.* : nivîsînve, bersiva nivîsî ya qiralî.

RESCUABLE, *adj.* : rizgarbar.

RESCUE, *n.* : hawar, rizgarkirin, qurtalkirin.

- **BID** : bizava rizgarkirinê.

RESCUE, *vt.* : rizgar kirin, qurtal kirin.

RESCUED, *adj.* : rizgarkirî, qurtalkirî.

RESCUING, *n.* : rizgarkirin, qurtalkirin.

RESEARCH, *n.* : vekolan, vekolîn, lêgeran, lawekarî, lêkolîn, lêgerîn, lêgerandin.

- **WORK** : karê vekolînê.

RESEARCH, *vi.* : vekolîn kirin.

RESEARCHABLE, *adj.* : vekolînbar.

RESEARCHER, *n.* : lêkol, pişkinyar, lawekar, lêger, hêreker, peyger, lêkolînvan, lêgerok, tiwêjer.

RESEARCHIST, *n.* : vekolînkar.

RESEAT, *vt.* : rûniştinve.

RESEAU, *n.* : tor.

RESECT, *vt.* : helkêşan (nijdarî û parçekî).

RESECTION, *n.* : helkêşana parçekî ya endamek leşî.

RESEDA, *n.* : helezgiyayî, rengê keskê pêti.

RESEEK, *vt.* : lê geranve.

RESEGREGATE, *vt.* : cuda kirinve.

RE-SEGREGATION, *n.* : cudakirinve.

RE SEIZE, *vt.* : girtinve.

RE SIEZURE, *n.* : girtinve.

RE SELL, *vt.* : firotinve.

RESEMBLANCE, *n.* : wekîtî, mînahî.

RESEMBLANT, *adj.* : wekî, mîna.

RESEMBLE, *vt.* : hevyek kirin.

RESEMBLED, *adj.* : hevyekîkirî.

RESEMBLING, *n.* : hevyekîkirî.

RESEND, *vt.* : hinartinve.

RESENT, *vt.* : enirîn, bêz bûn, şepirze bûn.

RESENTENCE, *vt.* : hukim kirinve (dadgeh).

RESENTFUL, *adj.* : caris, enirî.

RESENTFULLY, *adv.* : bi carisî, cariskî.

RESENTFULNESS, *n.* : carisîtî.

RESENTMENT, *n.* : carisbûn.

RESERPINE, *n.* : madeyek nîv qilêyî û helezî ye.

RESERVATION, *n.* : parastin, girtin.

RESERVE, *n.* : mînek, yedeg.

- **BANK** : benq yan diravgeha yedeg.

RESERVE, *vt.* : yedeg kirin.

RE-SERVE, *vt.* : xizmet kirinve, li tepkê danve (tenis li destpêkê).

RESERVED, *adj.* : şermesar, totak, şermîn.

RESERVEDLY, *adv.* : bi totakî.

RESERVEDNESS, *n.* : totakîtî.

RESERVING, *n.* : parastin.

RESERVIST, *n.* : serbazê yedeg.

RESERVOIR, *n.* : sarinc, embar, lîç.

RESET, *n., vt.* : tîp danan, tîp danîn.

RESETTLE, *vt.* : nişîn kirinve, akincî kirinve.

RESETTLEMENT, *n.* : nişînkirinve, akincîkirinve.

RESHAPE, *vt.* : şêwe kirinve, şikl çêkirinve.

RE-SHAVE, *vt.* : tiraşînve.

RESHIP, *vt.* : hinartinve.

RE-SHOW, *vt.* : nîşa danve.

RESHUFFLE, *n., vt.* : têkvedan (kaxez, şûnkarên wezaretê), têkve dan, belav kirinve.

RESIDE, *vt.* : nişîn bûn, akincî bûn, hêwirîn.

RESIDED, *adj.* : nişînbûyî, akincîbûyî.

RESIDENCE, *n.* : xanî, nişîngeh, qar, qer, hêwirgeh, xanman, war, hêwir.

- **NOMADIC ~** : zom.

RESIDENCY, *n.* : nişîngeh.

RESIDENT, *n., adj.* : cihnişîn, nîştecih, rûniştevan, rûniştman, nîştenî, nîşt.

RESIDENTIAL, *adj.* : nîştinî.

RESIDENTIARY, *n., adj.* : nîştecihî.

RESIDER, *n.* : akincî, nîştiman, rûniştman.

RESIDING, *n.* : nîştin, rûniştin, qer, qar.

RESIDUAL, *adj.* : tilp, paşmayî.

- **CHARGE** : bargeyê paşmayî.
- **MAGNETISM** : magnetîziya paşmayî.

RESIDUALLY, *adv.* : bi tilpî, tilpkî.

RESIDUARY, *adj.* : tilpî.

- **LEGATEE** : mîratxwerê tilpî (paşmayî).

RESIDUE, *n.* : tirp, tirok, gilêş, xult, mawe.

RESIDIUM, *n.* : tilp, nîşte.

RESIGN, *vt.i.* : dest ji kar vekêşan, kar berdan.

RE-SIGN, *vt.* : îmza kirinve.

RESIGNATION, *n.* : karberdan, waz hînan (ji karî), xwe ji kar xistin, dest ji kar vekêşan, çizkirin.

RESIGNEDLY, *adv.* : bi çîzî, bi xanenişînî, çîzkî.

RESIGNEDNESS, *n.* : çîzîtî.

RESIGNER, *n.* : çîzker.

RESILE, *vi.* : vegerînve (leşê lastîkî).

RESILIENCE, *n.* : nermî.

RESELIENT, *adj.* : nerm, cîr.

RESELIENTLY, *adv.* : bi nermî, bi cîrî, nermkî.

RESILING, *n.* : vegerînve.

RESIN, *n.* : şirêz, cewî, mestkî.

RESIN, *vt.* : şirêz kirin.

RESINATE, *vt.* : şirêz kirin.

RESINATING, *n.* : şirêzkirin.

RESINIFEROUS, *adj.* : şirêzî.

RESINIFORM, *adj.* : şirêzî.

RESINIFY, *vt.i.* : şirêz kirin, şirêz bûn.

RESINING, *n.* : şirêzkirin.

RESINOID, *n., adj.* : şirêzî, mayeyê şirêzî.

RESINOUS, *adj.* : şirêzî.

RESIPISCENCE, *n.* : çewtînaskirin.

RESIPISCENT, *adj.* : çewtînaskirî.

RESIST, *n.* : bergir, mayeyê hinîna rûyekî bo bergiriya daxwarinê, dij.

RESIST, *vt.i.* : bergirî kirin.

RESISTANCE, *n.* : bergirî, ragirtin, liberxwedan, dijberî, liberdan, bergirtin.

RESISTANT, *adj.* : bergir, dijber.

RESISTENT, *adj.* : bergir.

RESISTER, *n.* : bergir.

RESISTIBILITY, *n.* : bergirîbarî(tî).

RESISTIBLE, *adj.* : bergirbar.

RESISTING, *n.* : bergirîkirin.

RESISTIVE, *adj.* : bergirdar.

RESISTIVITY, *n.* : bergirîtî.

RESISTLESS, *adj.* : bê bergirî.

RESISTLESSLY, *adv.* : bi bêrgirîtî, bêbergirkî.

RESISTOR, *n.* : bergir.

RESIT, *vt.* : azmûn kirinve (pîştî ketinê).

RE-SIZE, *vt.* : qebare kirinve.

RE-SOAK, *vt.* : şil bûnve, mêjtinve.

RESOCIALIZATION, *n.* : civakîkirinve.

RESOCIALIZE, *vt.* : civakî kirinve.

RESOLD, *adj.* : firotîve.

RESOLE, *vt.* : panî kirinve (pêlav).

RESOLIDIFICATION, *n.* : reqbûnve.

RESOLIDIFY, *vt. i.* : req bûn, req kirin.

RESOLUBLE, *adj.* = **SOLUBLE.**

RESOLUTE, *adj.* : vebirr, biryar, zebrî.

RESOLUTELY, *adv.* : bi vebirrî, vebirrkî.

RESOLUTENESS, *n.* : micik, micin.

RESOLUTION, *n.* : vebirrî, biryarî, dahatineve, zebr, micik, micin.

RESOLUTIVE, *n., adj.* : buhujînî, buhujîndar.

RESOLVE, *n.* : zebr, lezdan, biryar, micik, micin.

RESOLVE, *vt.i.* : vebirrîn, biryar dan, şîtel kirin.

RESOLVABLE, *adj.* : şîtelbar, çarebar.

RESOLVED, *adj.* : şîtelkirî, çarekirî.

RESOLVEDLY, *adv.* : bi zebrî, zebirkî.

RESOLVENT, *n., adj.* : buhujînker, dermanê kulbûnê.

RESOLVING POWER, *n.* : şiyana têgehiştinê.

RESONANCE, *n.* : ziringîn, ziringeh, rimîn.

RESONANT, *adj.* : zeŧal, ziringehdar.

RESONATE, *vt.* : ziringeh kirin.

RESONATED, *adj.* : ziringehkirî.

RESONATING, *n.* : ziringehkirin.

RESONOTOR, *n.* : ziringdar, ziringehdar.

RESORB, *vt.* : mêjtinve.

RESORBENCE, *n.* : mêjtin.

RESORBENT, *adj.* : mêjek.

RESORCINOL, *n.* : pêkhatiyek endamî belûrî ye (bo heş, derman û stirkan bi kar dihêt).

RESORPTION, *n.* : mêjandin.

RESORPTIVE, *adj.* : mêj, mêjikî, mêjdar.

RESORT, *n.* : feraşîn, penageh, (her) hatina direkê.

- **HEALTH ~** : tendirustgeh.
- **LAST ~** : bizava dûmahî.
- **SUMMER ~** : zozan, zom, zozanvanî, hawîn, hawar, havîngeh.

RESORT, *vt.* : dest havêtin, her hatin direkê.

RESORTING (TO), *n.* : dager.

RE-SORT, *vt.* : cuda kirinve, belav kirinve.

RESOUND, *vi. t.* : deng vedan, zil axiftin, vegerandin (vingî).

RESOUNDING, *n.* : molekirin.

RESOUNDINGLY, *adv.* : bi dengvedanî, dengvedankî.

RESOURCE, *n.* : deramet, heyîn.

- **A MAN OF ~** : çalak, şehreza.
- **LEFT TO ONE'S OWN ~** : ko kes harî nakit, (bi tenê maye).

RESOURCEFUL, *adj.* : çalak, çeleng.

RESOURCEFULLY, *adv.* : bi çalakî.

RESOURCEFULNESS, *n.* : hunerîtî, çalakîtî.

RESOURCELESS, *adj.* : bê heyîn, bê deramet.

RESPECIFICATION, *n.* : taybetîkirinve.

RESPESIFY, *vt.* : taybetî kirinve.

RESPECT, *n.* : rêz, rêzgiritn, qedirgirtin, odegirtin, rûmetgirtin, rûkeşkirin, rûmet.

- **IN ~ OF OR TO** : ji layê, le mer.
- **IN ~ THAT** : ji ber ko.
- **TO PAY ONE'S ~ S TO** : rêz û rûmet kirin.
- **WITH ~ TO** : ji layê, le mer.

RESPECT, *vt.* : rêz girtin, (bi) rûmet kirin.

RESPECTABILITY, *n.* : rêzdarîtî.

RESPECTABLE, *n., adj.* : rêzdar, birêz.

RESPECTABLY, *adv.* : bi rêzdarî, rêzdarkî.

RESPECTED, *adj.* : rûmetgirtî, odegirtî, rêzdar, qedirgiran.

RESPECTFUL, *adj.* : rêzdar, birêz, ode.

RESPECTFULLY, *adv.* : bi rêzdarî, rêzdarkî.

RESPECTFULNESS, *n.* : rêzdarîtî.

RESPECTING, *n.* : odegiritn, rûmetkirin, rêzgirtin.

RESPECTIVE, *adj.* : sebaret, derbare.

RESPECTIVELY, *adv.* : peyhevî, sebaretî.

RESPECTIVENESS, *n.* : peyhevîtî.

RESPELL, *vt.* : hincandinve.

RESPIRABLE, *adj.* : pişînbar.

RESPIRATION, *n.* : henasedan, pişîn.

RESPIRATOR, *n.* : pişînk : alava pişînkirina destkarî, rûpûşa dij pişîna jehregazan.

RESPIRATORY, *adj.* : pişînî.

RESPIRE, *vi.t.* : bêhn kêşan, pişîn kirin.

RESPIRED, *adj.* : pişînkirî.

RESPIRING, *n.* : pişînkirin.

RESPITE, *n.* : mawdayê vesihînê.

RESPITE, *vt.* : paş xistin.

RESPLENDENCE, *n.* : şewqdan, nayabî.

RESPLENDENCY, *n.* = **RESPLENDENCE.**

RESPLENDENT, *adj.* : şewqdayî, nayab.

RESPLENDENTLY, *adv.* : bi şewqdanî, şewqdankî.

RESPOND, *n.* : nîvkarîte, kurtekirûd.

RESPOND, *vi.* : bersiv dan, qayil bûn, berpirs bûn (bo diravdanê).

RESPONDENCE, *n.* : bersivkar.

RESPONDENT, *n., adj.* : cabdar, nûvelêkirî.

RESPONDER UNIT, *n.* : yekeya bersivkar.

RESPONSE, *n.* : bersiv, hevdengî.

- **POSITIVE ~** : erênî.

RESPONSIBILITY, *n.* : berpirsî(tî), berpirsiyarî, cabdarî.

RESPONSIBLE, *adj.* : berpirsiyar, berpirs, cabdar.

RESPONSIBLY, *adv.* : bi berpirsî, berpirskî.

RESPONSIVE, *adj.* : hevdeng, hawdeng.

RESPONSIVELY, *adv.* : bi hevdengî, hevdengkî.

RESPONSIVENESS, *n.* : qayilbûnîtî.

RESPONSORY, *n., adj.* : qayilbûnî, sirûda nivêjê.

RESPRAY, *vt.* : pirijînînve.

RESPUBLICA, *n.* : dewlet, komar.

REST, *n.* : vesihîn, mayî, pişo, mawe, mitbûn, hedar, berpalk, jêmayî, vehêsan, palpişt, aram, wiçan, vesîn, hêsabûn, mayende, hêsandin.

- **AND (ALL) THE ~ (OF IT)** : û hêta dûmahiyê.
- **AT ~** : mit, mirî, vesihî, nivistî.
- **FOR THE ~** : ya bo pirsên mayîn.
- **TO LAY TO ~** : veşartin (mirî).

REST, *vi. t.* : vesihîn.

- **TO ~ ON ONE'S OARS** : vesihîn, demekê (şelpî nekirin).

RESTAMP, *vt.* : pol kirinve.

RE-STANDARDIZATION, *n.* : pîvanîkirinve.

RE-STANDARDIZE, *vt.* : pîvanî kirinve.

RESTART, *vt., i.* : **RESTATE**, *vt.* : gotinve.

RESTATMENT, *n.* : gotinve.

RESTAURANT, *n.* : çeştxane, aşxane, xwarinxane, xurekxane.

RESTFUL, *adj.* : hedar, vesihî, vesihînkî.

RESTFULNESS, *n.* : vesihînîtî.

REST-HARROW, *n.* : giyayek rih qayim e.

RESTIFF, *adj.* = **RESTIVE.**

RESTING, *n.* : vesihîn, vesihandin, hêsabûn.

- **PLACE** : şûna vesihînê.

RESTITUTE, *vt. i.* : vegerandinve (wek berê).

RESTITUTED, *adj.* : vegerandinve.

RESTITUTING, *n.* : vegerandinve, vegerandina samanî bo xudanî.

RESTIVE, *adj.* : bêhnteng, şemûz, şehmûz, şebûz.

RESTIVELY, *adv.* : bi şemûzî, şemûzkî.

RESTIVENESS, *n.* : şemûzîtî, şilejan, şemûzayetî.

RESTLESS, *adj.* : bêaram, şiloq, bêvesihîn.

RESTLESSLY, *adv.* : bi şiloqî.

RESTLESSNESS, *n.* : şiloqîtî.

- **FLY CATCHER** : balindeyek Awistiralî û mêşgir e.

REST MASS, *n.* : baristeyê mitiyê.

RESTOCK, *vt., i.* : embar kirinve.

RESTORATION, *n.* : ezgerî, nûkirin, vegerandina şahîtiyê (li Înglîzistanê), vegerandin, vejiyandin, çakkirin, saxbûn.

RESTORATIONISM, *n.* : vegerandinîtî.

RESTORATIVE, *n., adj.* : vegerandinî, vejiyandar, saxkerî, hokarê harîker bo hişhatinê yan saxbûnê, vegerîndar.

RESTORATIVELY, *adv.* : bi vegerandinî, vegerandinkî.

RESTORABLE, *adj.* : vegerînbar.

RESTORE, *vt.* : vegerandinve.

RESTORED, *adj.* : vegerandîve.

RESTORER, *n.* : vegerînkar.

RESTORING, *n.* : vegerandinve.

RESTRAIN, *n.* : sarkirin (mirov), girtin.

RE-STRAIN, *vt.* : westandinve, palandinve.

RESTRAIN, *vt.* : girtin, bend kirin, xerandin, bend kirin.

RESTRAINABLE, *adj.* : vebestbar.

RESTRAINED, *adj.* : vebestî.

RESTRAINEDLY, *adv.* : bi vebestî, vebestkî.

RESTRAINER, *n.* : vebestkar.

RESTRAINING, *n.* : xerandin, vebestin.

RESTRAINT, *n.* : vebestin, gîrdan.

- **IN ~ OF** : da ko bigirit.

- **OF TRADE** : karê girtina bazirganiya serbest.
- **WITHOUT ~** : serbest û aza.

RESTRICT, *vt.* : rade kirin, gîrdan kirin.

RESTRICTED, *adj.* : radekirî, radeder, gîr.
- **AREA** : beyava lez radekirî.

RESTRICTEDLY, *adv.* : bi radedarî, bi gîrdanî, gîrdankî.

RESTRICTEDNESS, *n.* : gîrdanîtî.

RESTRICTION, *n.* : gîrdan.

RESTRICTIONISM, *n.* : gîrdanîtî.

RESTRICTIVE, *adj.* : gîr(dar).

RESTRICTIVELY, *adv.* : bi gîr(dar)î, gîrdarkî.

RESTRICTIVENESS, *n.* : gîr(dar)îtî.

RESTRUCTURE, *vt.* : ava kirinve, pêkhînanve.

RESTUDY, *vt.* : xwandinve.

RESTUFF, *vt.* : tejî kirinve, dagirtinve.

RESTYLE, *vt.* : şêwe kirinve.

RESULT, *n.* : encam, tewş, dawî, dûmahî, kuta, soxî, soxîn, akam, dûmahîk.

RESULT, *vi.* : encam kirin.

RESULTANT, *n., adj.* : têkrayî, berencam.

RESULTANTLY, *adv.* : bi berencamî, berencamkî.

RESULTFUL, *adj.* : encamdar.

RESULTLESS, *adj.* : bê encam.

RESUMÉ, *n.* : poxte, kurtî, kurte.

RESUME, *vt., i.* : dest pê kirinve, kurt kirin, vegerandin, dagîr kirinve.

RESUMED, *adj.* : destpêkirîve.

RESUMING, *n.* : destpêkirinve.

RESUMMONS, *vt.* : gazî kirinve.

RESUMPTION, *n.* : destpêkirinve, vegerîn (bo diravê lêdayî).

RESUMPTIVE, *adj.* : destpêkirînîve.

RESUPINATE, *adj.* : vajî, serûbinkirî (belg), paşpaldayî.

RESUPINATION, *n.* : vajîbûn.

RESURFACE, *vt., i.* : ser av keftinve, ser av bûnve.

RESURGE, *vt.* : rabûnve, vejîyanve.

RESURGED, *adj.* : vejîyayîve.

RESURGENCE, *n.* : vejîyan, jiyanewe.

RESURGENT, *adj.* : vejîyayî.

RESURGING, *n.* : vejîyanve.

RESURRECT, *vt.* : vejandin.

RESURRECTION, *n.* : vejandin, vejîyan, vejîyîn, jiyanewe.
- **DAY** : eleste, heşrûmeşr.

RESURRECTIONAL, *adj.* : vejînî.

RESURRECTIONIST, *n.* : vejîndar, termdiz.

RESURVEY, *vt.* : rûpîv kirinve.

RESUSCITATE, *vt., i.* : vejandin.

RESUSCITATED, *adj.* : vejîyandî.

RESUSCITATING, *n.* : vejîyandin.

RESUSCITATION, *n.* : vejîn, vejandin.

RESUSCITATIVE, *adj.* : vejîndar.

RESYSTEMATIZE, *vt.* : rêzikî kirinve.

RET, *vt., i.* : nerm kirin (kindir yan kitan).

RETABLE, *n.* : texçik.

RETAIL, *n.* : tak, kit, parçekî, firotina parçekî.
- **SELLER** : takfiroş.

RETAIL, *vt., i.* : parçek firotin, vegêran.

RETAILER, *n.* : takfiroş.

RETAIN, *vt.* : parastin, bûn, hêlan, girtin.

RETAINABLE, *adj.* : parêzbar.

RETAINER, *n.* : dûvik, dûvelank, peyrew, pêşkar.

RETAKE, *n., vt.* : birinve, bûnve, standinve.

RETAKEN, *adj.* : birîve, standîve.

RETAKING, *n.* : birinve, standinve.

RETALIATE, *vt., i.* : tol vekirin.

RETALIATED, *adj.* : tolvekirî.

RETALIATING, *n.* : tolstandin, tolvekirin.

RETALIATION, *n.* : tolstandin, tolvekirin, tolestandin, tol.

RETALIATIVE, *adj.* : tolvekirî, toldar.

RETALIATORY, *adj.* : toldar, tolvekirinî, tolsênî.

RETARD, *n., vt.i.* : gîrokirin, paşketin, giro kirin, gîro bûn.

RETARDANT, *n., adj.* : gîroker.

RETARDATE : paşketî, mirovê (hişdarî) paşketî.

RETARDATION, *n.* : gîrokirin, duwaxistin, gîrobûn.

RETARDATIVE, *adj.* : gîroyî, gîrodar.

RETARDATORY, *adj.* : gîroyî.

RETARDED, *adj.* : gîrokirî, paşketî.

RETARDMENT, *n.* : gîrobûn.

RETARGET, *vt.* : armanc kirinve.

RETASTE, *vt.* : tam kirinve.

RETCH, *n.* : hilavêtin, verişandin.

RETCH, *vi., t.* : vereşan, hilavêtin.

RETELL, *vt.* : vegêranve, gotinve.

RETENE, *n.* : hîdrokarbonek belûrî ye.

RETENTION, *n.* : parastin, helgirtin (li nik xwe hêlan).

RETENTIONIST, *n.* : parêzkar.

RETENTIVE, *adj.* : mayî, girtinî, girtî, bîrqayim.

RETENTIVELY, *adv.* : bi girtinî, girtinkî.

RETENTIVENESS, *n.* : girtinîtî.

RETENTOR, *n.* : masûlkeya girtinî.

RETEST, *n.* : azmûna duwem, azmûna dubare.

RETHINK, *vt.* : hizir kirinve.

RETIARUS, *n.* : torker.

RETIARY, *adj.* : torî.

RETICENCE, *n.* : nihînî, kêm axiftin, hişyarî.

RETICENCY, *n.* = **RETICENCE.**

RETICENT, *adj.* : kêm axiftin.

RETICENTLY, *adv.* : bi nihînî, nihînkî.

RETICLE, *n.* : tork : tora hêlan yan xalikan di nav çavika alavka dîtinê de wek hûrbînê.

RETICULAR, *adj.* : torî.

RETICULATE, *adj.* : torî, torkirî nemaze demar û rîşalên torkirî.

RETICULATE, *vt., i.* : tor bûn, belav kirin : bi torê belavkirina kehrebê yan avê .

RETICULATED, *adj.* : torkirî.

RETICULATING, *n.* : torkirin.

RETICULATION, *n.* : torbûn, tor.

RETICULE, *n.* : çenteyê jinê.

RETICULUM, *n.* : tor, tevna torî, ûrê duwem (canewerên kayî).

RETIFORM, *adj.* : torî.

RETIGHTEN, *vt.* : qayim kirinve.

RETIME, *vt.* : dem kirinve.

RETINA, *n.* : tora çavî, tore.

RETINAL, *adj.* : torî : nemaze ya çavî.

RETINITIS : kulbûna torê çavî.

RETINOSCOPE, *n.* : torbîn (çav).

RETINOSCOPY, *n.* : torbînî, sehkirina torê çavî.

RETINUE, *n.* : serbend, darûdest, piştmêr, mifridî.

RETIRACY, *n.* : xanenişînî, karkenarî.

RETIRE, *vi., t.* : xanenişînî, karkenarî.

RETIRE, *n.* : şiqitîn, xanenişînî.

RETIRE, *vi.t.* : xanenişîn bûn, şiqitîn.

RETIRED, *adj.* : xanenişîn, karkenar.

RETIREDLY, *adj.* : bi xanenişînî, xanenişînkî.

RETIREDNESS, *n.* : xanenişînîtî.

RETIREMENT, *n.* : sitar, xanenişînî, karkenarî.

RETIRING, *adj.* : totak.

RETIRINGLY, *adv.* : bi xanenişînî, xanenişînkî.

RETIRINGNESS, *n.* : xanenişînîtî.

RETOOK, *adj.* : standîve.

RETOOL, *vt.* : kereste kirinve, alav kirinve.

RETORT, *n.* : lêxurîn, gurcewelam, amanê stûdirêj û ber jêrî ve xwehr bo dilopandina avekiyan.

RETORT, *vt., i.* : lê xurîn, bijîn kirin (cîweyî bi germkirinê).

RETORTION, *n.* : paşve çemandin, tole, tol.

RETOUCH, *n., vi.t.* : destdanve, dest danve.

RETRACE, *vt.* : paşve çûnve, şop kirinve.

RE-TRACE, *vt.* : neqş kirinve.

RETRACT, *vt.i.* : paşve kêşan, girnijîn, paşve çûn (gunehbar) ji gotinên xwe.

RETRACTABLE, *adj.* : paşve birinbar.

RETRACTILE, *adj.* : paşvebirbar, qurmisînbar.

RETRACTILITY, *n.* : paşvebirbarî.

RETRACTION, *n.* : qurmisandin.

RETRACTIVE, *adj.* : qurmisîndar, qurmisînî.

RETRACTOR, *n.* : qurmisînker, dûrker : alavka herdu rexên birînê vekirî dihêlit demê kirdarê.

RETRAL, *adj.* : paşekî.

RETRANSFER, *vt.* : guhaztinve.

RETRANSFORM, *vt.* : guhorînve.

RETRANSFORMATION, *n.* : guhorînve.

RETRANSLATE, *vt.* : wergêranve, tercîme kirinve.

RETRANSLATION, *n.* : wergêranve, tercimekirinve.

RETRANSMIT, *vt.* : guhaztinve.

RETREAD, *n., vt.* : kenar(tayer)nûkirin, kenar (tayer) nû kirinve.

RETREADED, *adj.* : nûkirî (kenar).

RETREADING, *n.* : nûkirinve (kenar).

RETREAT, *n.* : paşveçûn, kişanewe, vekişan, nivan, penageh, nîştgeh, paşdaçûn, pişta pişt, vekişîn, paşda kişandin.

- **TO BEAT A ~** : paşve çûn.

RETREAT, *vi., t.* : paşve çûn, vekişan.

RETREATED, *adj.* : paşdaçûyî.

RETREATING, *n.* : paşdaçûn.

RETRENCH, *vt.i.* : senger kirinve, çeper kirin, dest girtin, xercî kêm kirin, rakirin.

RETRENCHMENT, *n.* : çeper, sengerkirinve, çeperkirin, destgirtin.

RETRIAL, *n.* : dadkirinve, dadgerînve.

RETRIBUTION, *n.* : siza, seza.

RETRIBUTIVE, *adj.* : sezayî, sezadar.

RETRIBUTIVELY, *adv.* : bi sezadarî, sezadarkî.

RETRIBUTORY, *adj.* : sezayî.

RETRIEVABILITY, *n.* : vegerandinbarî(tî), hînanbarîtî.

RETRIEVABLE, *adj.* : vegerandinbar, hînanbar.

RETRIEVAL, *n.* : vegerandin, hînan, şiyana vegerandinê.

RETRIEVE, *n.* : vegerandin, hînan.

RETRIEVE, *vt.* : vegerandin, hînan, peyda kirin (nêçîr), bîrkirinve, vegerandin, rizgar kirin, çak kirin, nû kirin, berdêl kirin.

RETRIEVED, *adj.* : vegerandî.

RETRIEVER, *n.* : seyê nêçîrê, vegêr.

RETRIEVING, *n.* : vegerandin, hînan.

RETRO-, *pref.* : pêşgir e ko paşve ye.

RETROACT, *vi.* : kar lê dan kirin.

RETROACTION, *n.* : pişta pişt, karê paşveyî, karlêdanî.

RETROACTIVE, *adj.* : paşvedar, paşve karlêkirinî.

RETROACTIVELY, *adj.* : bi paşvedarî, paşvedarkî.

RETROACTIVITY, *n.* : paşvedarîtî, paşveyîtî.

RETROCEDE, *vi.t.* : paşve çûn, hinduri lê dan, vegerandinve xudanî (zevî).

RETROCEDED, *adj.* : vegerayî.

RETROCEDENCE, *n.* : paşveçûn.

RETROCEDENT, *adj.* : paşveçûyî.

RETROCEDING, *n.* : vegerîn.

RETROCESSION, *n.* : paşveçûn.

RETROCESSIVE, *adj.* : paşveçûyî.

RETROCHOIR, *n.* : parçeyek dêrê li pişt qorbangeha bilind.

RETRODEN, *adj.* : (ta) nûkirî, hêdî pêlêkirî.

RETROFLECTED, *adj.* : paşve zivirî yan çemayî.

RETROFLEX, *adj.* : paşve zivirî yan çemayî.

RETROFLEXED, *adj.* : paşve zivirî yan çemayî.

RETROFLEXION, *n.* : paşveçûn, paşketin.

RETROGRADE, *adj., vi.* : paşveçûnî, paşve çûn, paşve keftin.

- MOTION : livîna paşveçûnî.

RETROGRADELY, *adj.* : bi paşveçûnî, paşveçûnkî.

RETROGRESS, *vi.* : paşve çûn, paşve livîn.

RETROGRESSIVE, *adj.* : paşveçûyî, koneperîst.

RETROGRESSIVELY, *adv.* : bi paşveçûnî, paşveçûnkî.

RETROGRESSION, *n.* : paşveçûn.

RETROJECT, *vt.* : paşve havêtin.

RETROLENTAL, *adj.* : paş nîskeya çavî.

RETROLINGUAL, *adj.* : paş, (yan nik) binê zimanî.

RETROPULSION, *n.* : vegirtina nesaxiyê ji derveyî û jorveyî leşî.

RETRO-ROCKET, *n.* : paşve-moşek.

RETRORSE, *adj.* : paşvebirî, paşve yan pêşve çemandî.

RETROSPECT, *n., adj.* : vegerandina bûyerên berê, ramankirin li babetê van bûyerên berê.

RETROSPECT, *vi.t.* : raman kirin li babetê bûyerên berê.

RETROSPECTION, *n.* : ramankirin li ser bûyerên berê.

RETROSPECTIVE, *adj.* : ramandariya bûyerên berê.

RETROVERT, *vt.* : paşve çûn.

RETROVERSION, *n.* : paşveçûn, vegerîn, paşveçûna malbiçûkî yan pizdankî.

RETRY, *vt.* : bizav kirinve (hewl danve).

RETSINA, *n.* : şeraba yonaniya tam-mêwîj.

RETTED, *adj.* : nermkirî (kitan, guş).

RETTERY, *n.* : nermgeh (bo kitanî, guşî).

RETTING, *n.* : nermkirin (kitan...).

RETUNE, *vt.* : awaz kirinve.

RETURF, *vt.* : giya kirinve.

RETURN, *n.* : vegerok, zivirîn, vegerîn, vegeryan.

- **BY ~** : bi posteyê vegerayî.
- **IN ~** : şûna hindê yan wê êkê.
- **ON SALE OR ~** : bi firotin yan vegerandin.
- **POINT OF NO ~** : xalka bê vegerîn.
- **ING OFFICE** : fermanberê helbijartinê.

RETURN, *vi.t.* : zivirîn yan zivirandin, vegerîn yan vegerandin.

RETURNABLE, *adj.* : vegerînbar.

RETURNED, *adj.* : vegerandî, dagerandî.

- **EMPTY** : şûşeyên valayên vegerandî.

RETURNEE, *n.* : vegerayî.

RETURNING, *n.* : vegerîn, vezivirîn, vegerandin, dagerandin, vezivirandin.

RETURNS, *n.* : deramet.

RETUSE, *adj.* : gopîtk girûvir.

RETYPE, *vt.* : tîp kirinve.

REUNIFY, *vt.* : yek kirinve.

REUNION, *n.* : vêkketin, yekbûnve.

REUNIONISM, *n.* : yekbûnîtiya tîreyan.

REUNITE, *vt.i.* : vêk ketin, yek bûnve.

REUNITING, *n.* : vêkxistin, yekkirin.

REUSABILITY, *n.* : bi karînanvebarî(tî).

REUSABLE, *adj.* : bi karînanvebar.

REUSE, *n.* : bikarînanve.

REUSE, *vt.* : bi kar hînanve.

REUTILIZATION, *n.* : bikarînanve.

REUTILIZE, *vt.* : bi kar hînanve.

REVACCINATE, *vt.* : qutanve (leşî dij nesaxiyê).

REVACCINATION, *n.* : qutanve.

REV, *n., vi.t.* : zivirîn, ger, zivirîn, geran pitir kirin.

REVALENTA, *n.* : xwarine (nîsk û arê cehî).

REVALIDATE, *vt.* : rewa kirinve.

REVALIDATION, *n.* : rewakirinve.

REVALORIZATION, *n.* : bihakirinve (dirav).

REVALORIZE, *vt.* : biha kirinve.

REVALUATE, *vt.* : biha kirinve.

REVALUATION, *n.* : bihakirinve.

REVALUE, *vt.* : biha kirinve.

REVAMP, *vt.* : nû kirinve, çak kirin, rast kirin.

REVANCHE, *n.* : tol.

REVANCHISM, *n.* : tolîtî : rêzika vegerandina deverên dorandî.

REVANCHIST, *n.* : bawermendê tolîtiyê.

REVASCULARIZATION, *n.* : xwîndan (bo leşî yan endamek leşî).

REVEAL, *vt.* : eşkera kirin, diyar kirin, sirûş kirin, vewerandin.

- **TO ~ ITSELF** : eşkera bûn, diyar bûn.

REVEALER, *n.* : belok.

REVEALING, *n.* : dirîkandin, diyarkirin, dander, nêrandin.

REVEILE, *n.* : borîzana hişyarkirina serbazan (lêdana spêdeyê).

REVEL, *n., vt.* : şehlewendî, şehlewendî kirin.

REVELATION, *n.* : dander, diyarkirin, vewerandin.

REVELATOR, *n.* : diyarker.

REVELATIONIST, *n.* : bawermendê diyarkirina Xudayî.

REVELATORY, *adj.* : sirûş.

REVELIER, *n.* : şehlewend.

REVELLED, *adj.* : şehlewendîkirî.

REVELLING, *n.* : şehlewendîkirin.

REVELOUS, *adj.* : şehlewendiyî.

REVERLY, *n.* : şehlewendî.

REVENANT, *n.* : vegerayî, şebeng : ko ji mirinê ziviriye.

REVENDICATION, *n.* : daxwazkirinve.

REVENGE, *n.* : tole, tol, heyf.

- **LAW** : ola tolstandinê.
- **TAKING** : tol standin yan vekirin.

REVENGEFULLY, *adv.* : bi tol standinî, tolstandinkî.

REVENGEFULLNESS, *n.* : tolstandinîtî.

REVENGING, *n.* : tolstandin, tolvekirin.

REVENUE, *n.* : dirav, berhem, deramet, destkewtin, bac, destkewt.

- **COLLECTOR**, *n.* : bacbir.

REVERBERANT, *adj.* : dengvedayî.

REVERBERATE, *vt.i.* : deng vedan, vegerandin (dengî), vebeyandin (ronahî, germî), vebeyîn.

REVERBERATION, *n.* : dengvedan, berdeng.

REVERBERATIVE, *adj.* : berdengî, berdengdar.

REVERBERATOR, *n.* : dengvegêr.

REVERBERATORY, *n., adj.* : kûrheya vebeyînî, dengvegêrî, vegerînî, vebeyînî.

REVERE, *n., vt.* : rûmetî, rêzgirtin, pîroz dîtin, rûmet kirin.

REVERED, *adj.* : rêzgirtî, rûmetdar.

REVERENCE, *n., vt.* : rûmetgirtin, rêzgirtin, şikûdarî, rêzdarî, rûmetdar kirin, rêzdar kirin.

REVEREND, *n., adj.* : oldar, rêzdar, birêz, rûmetdar.

REVERENT, *adj.* : rêzdar, birêz.

REVERENTIAL, *adj.* : rûmetî, rêzdarî.

REVERENTLY, *adv.* : bi rûmetî, bi rêzdarî, rêzdarkî.

REVERENTIALLY, *adv.* : bi rêzdarî, rêzdarkî.

REVERIE, *n.* : xewroj.

REVERING, *n.* : rêzgirtin.

REVERSAL, *n.* : berevajî, vajî.

REVERSE, *n., adj.* : berevaj, bervaj, niqot, dijînan, vajî, berevajî, pêçewane.

- **MOTION** : livîna berevaj (paşve).
- **POLICY** : rêzika berevaj.

REVERSE, *vt.i.* : vajî kirin, berevaj kirin.

REVERSED, *adj.* : niqot, berevajî, bervajîkirî, vajîkirî, vajîbûyî.

REVERSIBILITY, *n.* : berevajîbarî-tî).

REVERSIBLE, *adj.* : veger, berevajîbar.

- **REACTION** : karlêkirina vajîbar.

REVERSION, *n.* : vegerîna samanî yan mafî, saman yan mafê vegerayî, mafê cihgirtina yan xudaniya paşerojê.

REVERSIONAL, *adj.* : pêwendîdarê mafê cihgirtinê yan xudaniya paşerojê.

REVERSIONALLY, *adv.* : bi vegerînî, vegerînkî.

REVERSIONARY, *adj.* : vegerînî.

REVERSIONER, *n.* : xudanmafê cihgirtinê yan xudaniya paşerojê.

REVERT, *vi.t.* : vegerîn, zivirîn, saman vegerandin bo xudanî.

REVERTIBLE, *adj.* : vegerînbar.

REVERY, *n.* = **REVERIE.**

REVEST, *vt.* : vegerandinve bo xudanî yan desthelatî kirinve.

REVET, *vt.* : cercîr yan çimento kirin, kinc kirinve.

REVETMENT, *n.* : cercîr yan çimento kirin, dîwar yan berbest (ji telîsên xîzî).

RE-VETTED, *adj.* : kinckirîve.

REVETTING, *n.* : kincirkirinve.

REVICTUAL, *vt.i.* : azoqe kirinve.

REVIEW, *n., vt., i.* : kovara rexneyî, rexne, bijarkirin, niwandin, san leşker niwandin, dîdara gelemperî, bijar kirin, xwandinve, rexne kirin, niwan kirin (leşkerî).

REVIEWABLE, *adj.* : rexnebar.

REVIEWAL, *n.* : bijarkirin.

REVIEWER, *n.* : rexnekerê torê.

REVILE, *vt.i.* : nifrîn kirin, xeber gotin, cinêw dan.

REVILED, *adj.* : kirêtkirî, dijûnkirî.

REVILEMENT, *n.* : xeber, dijûn, cinêw.

REVILER, *n.* : devçêr.

REVILING, *n.* : cinêw, cinêwdan, ciwêndan.

REVISABLE, *adj.* : bijarbar.

REVISAL, *n.* : bijarkirin.

REVISE, *n., vt.* : bijarkirin, rastkirin, azmûna duwema çapî, bijar kirin, rast kirin, guhorîn.

REVISED, *adj.* : bijarekirî.

REVISING, *n.* : bijarekirin.

REVISION, *n.* : bijarkirin, bijarekirdin, pêdaçûn.

REVISIONAL, *adj.* : bijarî.

REVISIONARY, *adj.* : bijarî yan bijareyî.

REVISIONER, *n.* : bijarkar.

REVISIONISM, *n.* : bijarîtî.

REVISIONIST, *n.* : bijareker.

REVISORY, *adj.* : bijarî, desthelatdarê bijarkirinê.

REVISIT, *vi.* : seredan kirinve.

REVITALIZATION, *n.* : vejandin, vejîn.

REVITALIZE, *vt.* : vejandin, vejandinve.

REVITALIZED, *adj.* : vejîyandî.

REVITALIZING, *n.* : vejîyandin.

REVIVABLE, *adj.* : vejînbar.

REVIVAL, *n.* : vejîn, vejandin, vegeş, jiyanewe, vejiyan.

REVIVALISM, *n.* : vejînîtî.

REVIVALIST, *n.* : vejînkar, canvejîn.

REVIVALIZER, *n.* : canvejîn.

REVIVE, *vi.t.* : vejandinve, vejînve, vegeşbûnve, çalak kirinve, çalak bûnve.

REVIVED, *adj.* : vejîyandîve.

REVIVER, *n.* : vejînkar, vejînk.

REVIVICATION, *n.* : vegeşkirinve.

REVIVIFY, *vt.* : çalak kirin, vegeş kirin, vejandin.

REVIVING, *n.* : vejîyandin.

REVIVISCENCE, *n.* : vejîyan, jiyanewe.

REVIVISCENT, *adj.* : vejîyanî, vegeşî.

REVIVOR, *n.* : vejînkar.

REVOCABLE, *adj.* : helweşînbar.

REVOCATION, *n.* : helweşan.

REVOCATORY, *adj.* : helweşînî.

REVOKABLE, *adj.* = **REVOCABLE.**

REVOKE, *vt.i.* : helweşandin, vekişan, pûç kirin.

REVOKED, *adj.* : helweşandî.

REVOKING, *n.* : helweşandin.

REVOLT, *n.* : serhildan, bizav, şoriş, raperîn.

- **IN ~** : şorişkirî.

REVOLT, *vi. t.* : şoriş kirin, ser hildan, bêz bûn, bêz kirin.

REVOLTER, *n.* : bêzker.

REVOLTING, *adj.* : kirêt, bêzî.

REVOLTINGLY, *adv.* : bi kiretî, bi bêzî, kirêtkî.

REVOLUTE, *adj.* : paşve yan jêrve alandî.

REVOLUTE, *vt.* (*sl.*) : şoriş kirin.

REVOLUTION, *n.* : şoriş, zivirîn, rabûn, şoreş, serxwerabûn, vizbûn, gerîn, gerger.

- **COUNTER ~** : dijşoriş.

- **COUNTER** : zivirînpîv.

REVOLUTIONARLY, *adv.* : bi şorişgêrî, şorişgêrkî.

REVOLUTIONARINESS, *n.* : şorişgêrîtî.

REVOLUTIONARY, *n., adj.* : şorişgêr, şorişgêrî.

REVOLUTIONISM, *n.* : şorişgêrîtî.

REVOLUTIONIST, *n.* : şorişgêr.

REVOLUTIONIZE, *vt.* : şoriş kirin.

REVOLUTIONIZED, *adj.* : şorişkirî.

REVOLUTIONIZING, *n.* : şorişkirin.

REVOLVE, *vt.i.* : zivirandin, zivirîn, gerandin, gerîn.

REVOLVED, *adj.* : zivirî, gerandî.

REVOLVER, *n.* : debance, şeşar, şeşagir.

REVOLVING, *n.* : zivrek, zivirîn, badek.

- **DOOR** : deriyê zivrekî.

REVOTE, *vt.* : deng danve.

REVUE, *n.* : şanogeriya tiraneyî ko têkil e ji sema, axiftin û stranê.

REVULSION, *n.* : qêz, bêzkirin.

REVULSIVE, *n., adj.* : bêz, bêzdar.

REWAKE, *vi.* : hişyar kirinve.

REWAKE(REWOKE), *adj.* : hişyarkirî.

REWAKEN, *vi.* : hişyar kirinve.

REWAKING, *n.* : hişyarkirinve.

REWARD, *n.* : rêzane, bexşîş, padaşt, şabaş, pero, seza, xelat, veanîn, hibodî.

- **FOR BRINGING GOOD NEWS** : mizgîn.

REWARD, *vt.* : bexş kirin, xelat kirin.

REWARDABLE, *adj.* : xelatbar, bexşbar.

REWARDER, *n.* : bexşker.

REWARDING, *n.* : bexşkirin, xelatkirin.

REWARDINGLY, *adv.* : bi bexşkirinî, bexşkirinkî.

REWARDLESS, *adj.* : bêbexş, bêxelat.

REWARM, *vt.* : germkirinve, têhnşîr kirinve.

REWASH, *vt.* : şûştinve.

REWEAVE, *vt.* : vehûnanve.

REWIN, *vt.* : serkeftinve.

REWIND, *vt.* : badanve.

REWIRE, *vt.i.* : têl kirinve.

REWORD, *vt.* : peyiv kirinve, darêştinve.

REWORK, *vt.* : kar kirinve.

REWRITE, *n., vt.* : nivîsînve, nivîsînve.

REWRITING, *n.* : nivîsînve.

REWRITTEN, *adj.* : nivîsîve.

REX, *n.* : qiral, şah.

REXINE, *n.* : çermê destkar.

REYRARD, *n.* : rûvî.

REZONE, *vi.* : dever kirinve.

RHABDOMANCY, *n.* : berbînî bi bistê (bo peydakirina kan û kaniyan).

RHAMNUS, *n.* : mûrtek, mûrt.

RHAETO-ROMANCE, *n.* : zaravê başûra rojhelata Swîs û Tîrolê.

RHAPSODE, *n.* : kevne stranbêjê grekî (yonanî)yê helbestên dastanî.

RHAPSODIC(AL), *adj.* : sozayî, perûşî.

RHAPSODIST, *n.* : vegêrê helbestên dastanî.

RHAPSODIZE, *vt.* : perûşî axiftin yan nivîsîn.

RHAPSODIZED, *adj.* : perûşî axiftî.

RHAPSODIZING, *n.* : perûşî axiftin.

RHAPSODY, *n.* : awaza serpilkî, parçe helbesta dastanî, şadî.

RHATANI, *n.* : helezek emerîkanî (rih zikgîr e) ye.

RHEA, *n.* : balindeyek wek hêştirman e.

RHENISH, *n.* : şeraba navçeya Rayn li Elmanya.

RHENIUM, *n.* : renyom : hêmanek mêtalî û giran e wek magnetîzî ye.

RHEOLOGICAL, *adj.* : pêwendîdarê rewanî û herişînzanî ya madeyî.

RHEOLOGIST, *n.* : rewanî û herişînzanê madeyî.

RHEOLOGY, *n.* : rewanî û herişînzaniya madeyî.

RHEOMETER, *n.* : alava pîvan yan rêkxistina rewtek yan lozewa kehrebê yan xwînê.

RHEOSTAT, *n.* : bergirê guhorek, bergirî gorek.

RHEOTROPE, *n.* : bervajkerê rewtek yan lozewê (kehrebê).

RHEOTROPIC, *adj.* : bervajkerî ya rewtekî.

RHEOTROPISM, *n.* : bervajkerîtiya rewtekî.

RHETOR, *n.* : gotarbêj, axiftinker, seydayê rewanbêjiyê.

RHETORIC, *n.* : rewanbêjî, ciwanbêjîzanî.

RHETORICAL, *adj.* : rewanbêj.

- **QUESTION** : pirsiyara rewanbêjî ko bersiv bo nevêt.

RHETORICALLY, *adv.* : bi rewanbêjî, rewanbêjkî.

RHETORICIAN, *n.* : rewanbêj, axiftinker, mamostayê rewanbêjiyê.

RHETORICS, *n.* : rewanbêjîzanî.

RHEUM, *n.* : rondik, persîv, lik, litak.

RHEUMATIC, *n., adj.* : honik, romatizmî.

- **DISEASE** : nesaxiya honikî.
- **FEVER** : honiketa.
- **HEART** : honika dilî.

RHEUMATICALLY, *adv.* : bi honikî, honikkî.

RHEUMATICKY, *adj.* : honikî.

RHEUMATISM, *n.* : badar, bawî, honik, honikûba, movikkulî.

- **ACUTE ~** : honika dijwar.
- **MUSCULAR ~** : jana masûlkeyî.

RHEUMATOIDARTHRITIS, *n.* : jana geha bawî.

RHEUMATOLOGICAL, *adj.* : honikî.

RHEUMATOLOGIST, *n.* : honikzan.

RHEUMATOLOGY, *n.* : honikzanî.

RH FACTOR, *n.* : hokarê ar êç (Rh) (xwîn).

RHINAL, *adj.* : difnî.

RHINE, *n.* : coka mezina vekirî.

RHINENCEPHALON, *n.* : parçe mejiyê bêhnkirinê.

RHINOSTONE, *n.* : ber yan kevrê Raynê (navçeyek Elmanya): zirelmas.

RHINITIS, *n.* : difnkulî.

RHINO-, *pref.* : pêşgir e ko difn e.

- **PHARYNGEAL** : pêwendîdarê difn û gerûyê.
- **PLASTIC, PLASTY** : pêwendîdarê nijdariya difnê.

RHINO, *n.(sl.)* : hespavî.

RHINOCEROS, *n.* : hespavî.

RHINOCEROTIC, *adj.* : hespaviyî.

RHINOSCOPY, *n.* : difnbînî.

- **RHIZA**, *suff.* : paşgir e ko rih e.

RHIZO-, *pref.* : pêşgir e ko rih e.

RHIZOBIUM, *n.* : texlîtek bakterya (wek darkî ye).

RHIZOCTONIA, *n.* : qaçikê rihan.

RHIZOGENIC, *adj.* : rihzê.

RHIZOID, *n.* : rihî (wek rihê).

RHIZOIDAL, *adj.* : rihiyî.

RHIZOMATOUS, *adj.* : koterî.

RHIZOME, *n.* : koter, kotar.

RHIZOMORPHOUS, *adj.* : rihî, şikil rihî, şêwe ridên.

RHIZOPOD, *n.* : pêrihî.

RHIZOPUS, *n.* : qarçikên rihî.

RHIZOTOMY, *n.* : birrîna pêşî yan paşiya rihên demarên mejiyê karîteyê piştê.

Rh-NEGATIVE, *n.* : ar êç (Rh) nerênî (xwîn).

RHOD(O)-, *pref.* : pêşgir e ko gulî ye, sor e.

RHODAMINE, *n.* : rodamîn : boyeya sor.

RHODIUM, *n.* : rodyom : hêmanek mêtalî, spî û zîvî ye.

RHODOCROSITE, *n.* : rodokrosît : texlîtek mêtal e.

RHODODENDRON, *n.* : texlîtek gul e (rododendron).

RHODOLITE, *n.* : eqîq : berê hêja (rodolît).

RHODOPSIN, *n.* : mor.

RHODORA, *n.* : texlîtek teraş e.

RHOMB, *n.* = **RHOMBUS.**

RHOMBENCEPHALON, *n.* : paş mejî.

RHOMBIC, *adj.* : lozîneyî.

RHOMBO HEDRAL, *adj.* : piwazşeşekî.

RHOMBOHEDRON, *n.* : piwazka şeşekî.

RHOMBOID, *n., adj.* : lozîneyî(yî) (wek lozîneyî).

RHOMBOIDEUS MAJOR, *n.* : masûlkeya bin şepilkî.

Rh-POSITIVE, *n.* : hokar Rh erênî (xwîn).

RHUBARB, *n.* : rawend, rêvaz, rêwaz, ravend, ravent.

RHUMB, *n.* : yek ji arasteyên cîhetnameyê.

- **LINE** : hêla larî yeksane.

RHUMBA, *n.* : rumba (sema ye).

RHYME OR RIME, *n.* : helbest, paşbend, serwa, çame.

- **WITHOUT ~ OR REASON** : bê wate, bê rêzik û jîrbêjî.

RHYME, *vi.t.* : awaz kirin, helbest nivîsîn, çame kirin.

- **TO ~ CLEAN AND KEEN** : du bêjeyên hevristî berhevkirî.

RHYMED, *adj.* : serwakirî.

RHYMER, *n.* = **RHYMESTOR** : hozank (helbestnivîs).

RHYMING, *n.* : serwakirin.

RHYMIST, *n.* : hozan, helbestvan.

RHYOLITE, *n.* : giranîtê buhujî.

RHYTHM, *n.* : kêşa helbestî, pîvayî yan hevristî.

RHYTHMIC, *adj.* : kêşdar, hevrist, pîvayî.

RHYTHMICITY, *n.* : kêşîtî, hevristîtî, pîvanîtî.

RHYTHMICS, *n.* : kêşanzanî, hevristzanî, pîvzanî.

RHYTHMLESS, *adj.* : bê kêş, bê pîv.

RHYTHMIST, *n.* : kêşzan, pîvzan.

RHYTHMIZATION, *n.* : kêşkirin, pîvkirin.

RHYTHMIZE, *vt.* : kêş yan pîvanî kirin.

RHYTHMIZED, *adj.* : pîvanîkirî.

RHYTHMIZING, *n.* : pîvanîkirin.

RIALTO, *n.* : bazar, taxa şano yan melbenda bazirganî.

RIANT, *adj.* : girnijî, bişkurî.

RIB, *n.* : parsû, perasî, perasû, karîte, jin, rih, tirane.

RIB, *vt.* : kenîn, tirane kirin, (bi) perasî kirin.

RIBALD, *n., adj.* : tirek.

RIBALDRY, *n.* : tirekî.

RIBAND, *n.* : şerît, dersok.

RIBBAND, *n.* : depê dirêj yê rexê gemiyê.

RIBBED, *adj.* : tiranekirî, perasîkirî.

RIBBED, *adj.* : tiranekirî, perasîkirî.

RIBBING, *n.* : tiranekirin, perasîkirin.

RIBBON, *n.* : şerît, qirdêle, qeytan.

- **DEVELOPMENT** : avakirina dirêjkî.
- **FISH** : masiya şerîtî.

RIBBY, *adj.* : perasûyî.

RIBES, *n.* : kişmiş.

RIB GRASS, *n.* : giyakavir, giyaperasîk.

RIBLESS, *adj.* : bê perasî.

RIBOFLAVIN, *n.* : vîtamîne (di nav şîr, hêk, goşt û zerzewatî de) : (rîboflavîn).

RIBONUCLITIC, *adj.*, (~ **ACID**) : tirşiyek kakilî ko şekirê berhem dikit (bi şîtelkirinê).

RIBOSE, *n.* : şekira kakilî, texlîtek şekira sade ye.

RIBOSME, *n.* : pirtika pirotînçêker.

RIB WORT, *n.* = **RIB GRASS.**

RICE, *n.* : birinc, pilaw, pilav.

- **AND GRAM MEAL** : maşbirinc.
- **BIRD** : balindeyê birincî.
- **PAPER** : kaxeza birincî.
- **PILE** : soxar.
- **PUDDING** : birincşîr.
- **PUDDY** : mereze.
- **SOUP** : giraz yan şorbeya birincî.

RICH, *adj.* : zengîn, dewlemend, jêhatî, paredar, têr, zom (têrron), xanedan, maldar, destfire, maqûl.

- **PERSON** : maldar, dewlemend, zengîn.

RICHEN, *vt.* : dewlemend kirin, zengîn kirin.

RICHENED, *adj.* : dewlemendkirî, zengînkirî.

RICHENING, *n.* : dewlemendkirin, zengînkirin.

RICHES, *n.* : dewlemendî, saman.

RICHITIS, *n.* : gêrî, kirotî.

RICHLY, *adv.* : bi dewlemendî, dewlemendkî.

RICHNESS, *n.* : saman, dewlet, dewlemendî, destfirehî.

RICIN, *n.* : pirotînek spî û jehrî ye.

RICINOLETIC ACID, *n.* : tirşiya rîsînolîk.

RICINUS, *n.* : gen.

RICK, *n.* : kom, gidiş, girîş.

RICK, *vt.* : badan, kom kirin.

RICKETS, *n.* : gêrî, kirotî, êskenerme.

RICKETTSIA, *n.* : mişexwera dirmiya reşegiranetayê.

RICKETTSIAL, *adj.* : pêwendîdarê dirmê reşegiranetayê.

RICKETY, *adj.* : kirotiyî : xilole, lawaz.

RICKEY, *n.* : şerabek meyî yan gazî ye.

RICKSHO(W), *n.* : erebaneya duçerx ya ko zelamek dikêşit yan pal ddit.

RICOCHET, *n.* : vebeyîna fîşekê.

RICOCHET, *vi.t.* : vebeyîn.

RICOCHET(T)ED, *adj.* : vebeyî.

RICOCHET(T)ING, *n.* : vebeyîn.

RICRAC, RICKRACK, *n.* : kezîkirina çep û rasta kirasî.

RICTAL, *adj.* : devbeşiyî.

RICTUS, *n.* : devbeşî.

RID, *vt.* : rizgar kirin.

- **TO GET ~ OF** : jê rizgar bûn, derxistin.

RIDABLE, *adj.* : siwarbar.

RIDDANCE, *n.* : rizgarbûn, qurtalbûn, rizgarkirin.

- **GOOD ~** : qêrisî.

RIDDED, *adj.* : (jê) rizgarbûyî.

RIDDEN, *pp.* **OF RIDE** : siwarbûyî.

RIDDING, *n.* : jê rizgarbûn yan rizgarkirin.

RIDDLE, *n.* : mamik, qewsel, bêjîng, pirs, alozî, apîk, têderxistinok, tiştanok,

tiştik, xaçerêz, serend, metel, metelok.

RIDDLE, *vi.t.* : rave kirin, şaş kirin, kirêt kirin, kun kirin (wek bêjingê).

RIDDLED, *adj.* : aloz, metelokî.

RIDDLINGLY, *adv.* : bi alozî, alozkî.

RIDE, *vi.t.* : siwar bûn.

- **TO ~ AGAIN** : çalak bûnve.
- **TO ~ DOWN** : kevandin, westandin (bi siwariyê) pê re gehiştin, gehîn.
- **TO ~ FOR A FALL** : holî siwar bûn.
- **TO ~ HIGH** : biserketî.
- **TO ~ OUT OF A STORM** : silamet jî tengaviyekê derkeftin.
- **TO ~ ROUGHSHOD OVER** : req û avirî radikit û dadinit.

RIDER, *n.* : siwar.

RIDERSHIP, *n.* : hejmara siwaran.

RIDGE, *n.* : sirt, gopîtk(çiya), kendek, pişta dewarî.

- **POLE** : stûna kaşxankî.
- **WAY** : rêya (li ber) sirtî.

RIDGE, *vt.i.* : kereste kirin, sirt kirin, gopîtk kirin, dirêj kirin (wek sirtî).

RIDGED, *adj.* : sirtkirî, çimkirî.

RIDGING, *n.* : sirtkirin, çimkirin.

RIDGELING, *n.* : guno (parçekî).

RIDGY, *adj.* : sirtî, gopîtkî.

RIDICULE, *n.* : tirane, galte, pêkenîn, finaz, qeşmerî, tevz, tewz, henek.

RIDICULE, *vi.* : tirane pêkirin.

RIDICULED, *adj.* : pêkenandî.

RIDICULER, *n.* : tiraneker.

RIDICULING, *n.* : tiranepêkirin.

RIDICULOUS, *adj.* : sersar.

RIDICULOUSLY, *adv.* : bi sersarî, bi tiraneyî, tiranekî.

RIDICULOUSNESS, *n.* : sersarîtî, tiraneyîtî.

RIDING, *n.* : siwarbûn.

- **ANIMAL** : qoş.
- **BREECHES** : bercis.
- **HABIT** : cilên siwariyê.
- **MASTER** : hosta (fêrker) yê siwariyê.

RIDOTO, *n.* : ahenga semaya nepenikirî.

RIFE, *adj.* : baw, mişe, zehf.

RIFENESS, *n.* : bawîtî, mişeyîtî.

RIFF, *n.* : kurteawaza caz ya dubarekirî.

RIFFLE, *n.* : nişiviya rûbarî, pêla biçûk, têkvedan yan dengê kaxezên leyiztinê.

RIFFLE, *vt.* : têkve dan (kaxezên leyiztinê).

RIFFLED, *adj.* : têkvedayî (desteyê kaxezan).

RIFFLING, *n.* : têkvedan(kaxez).

RIFFRAFF, *n.* : ebeboz, tilp.

RIFLE, *n.* : tifeng, çifte.

- **BARREL** : lûle.
- **BUTT** : qondax.
- **CARRIER** : tifenghelgir.
- **MAKER** : tifeng saz yan çêker.
- **REPAIRER** : tifengsaz.
- **SAFETY** : amînî.
- **WAR** : şerê tifengan.

RIFLE, *vt.i.* : şelandin, talan kirin, qayim havêtin.

RIFLEMAN, *n.* : tifenghavêj (serbaz).

RIFLERY, *n.* : havêtin bi tifengan.

RIFLING, *n.* : çeqçeqokîkirina çeqçeqokî, çeqçeqoyiya lûleya tifengê.

RIFRAT, *adj.* : pêrût.

RIFT, *n.* : derzek, kelş, derz, dir(şûn) ya qam yan kevriya rûbarî.

- **VALLEY** : nihala nişîvî.

RIFT, *vt.* : kelişîn, derizîn.

RIFTING, *n.* : derizandin.

RIFTLESS, *adj.* : bêkelş, bêderz.

RIFTY, *adj.* : kelşî, kelşdar.

RIG, *vt.i.* : (bî) kinc kirin, ava kirin, damezrandin, xapandin (helbijartin), fêlbazî kirin (bi bihayî).

RIGADOON, *n.* : texlîtek govend e, awaza vê govendê.

RIGESCENE, *n.* : reqî.

RIGESCENT, *adj.* : req.

RIGG, *n.* : semasî.

RIGGED, *adj.* : avakirî, skelekirî.

RIGGER, *n.* : per yan firçeya zirav û dirêj ya neqşkirinê, berbesta darî, mekanîkê çengên balafirê.

RIGGING, *n.* : cil, kereste, werîsên babirekî.

RIGHT, *n., adj., adv.* : rast, dirist, dirust, rewa, maf, sax, saz, serest, serestî, sip, sift, qenc, dadger.

- **AWAY** : di cih de, dem û dest.
- **BY ~ S** : bi rastî, bi mafî, bi dadî, bi rewayî.
- **IN ONE'S OWN ~** : bi mafê kesî.
- **IT SERVES HIM ~** : qenc lê hat.
- **DOWN** : bi her awayî, sedê sed.
- **OFF** : di cih de, dem û dest.
- **YOU ARE!** : tu rast dibêjî, rast e!.
- **SHE IS STILL ON THE ~ OF SIXTY** : ew hêş ji şêst salî kêmtir e (hêş nebûye şêst salî).
- **THERE AND THEN** : cî bi cî, di cih de, dem û dest.
- **THE ~ SIDE** : rastteng.
- **TO GET SOMETHING ~** : rast kirin, çak kirin.
- **TO PUT OR SET SOMETHING ~** : çak kirin.
- **TO SEND SOMEBODY TO THE ~ ABOUT** : derxistin.
- **TO SET A ROOM TO ~ S** : jorê lêkdan.

RIGHT ANGLE, *n.* : goşeya rast, goşeya westaw.

RIGHT ASCENSION, *n.* : goçika rastê.

RIGHT AURICLE, *n.* : kirojeyê rastê(guh).

RIGHT DENIER, *n.* : mafkuj.

RIGHTEOUS, *adj.* : rast, pak, dilpak, rûpak, destpak.

RIGHTEOUSNESS, *n.* : qencîtî.

RIGHT FLANK, *n.* : rastteng.

RIGHTFUL, *adj.* : mafdar.

RIGHT HAND, *n.* : destê rastê.

RIGHT-HAND, *adj.* : rexê rastê.

RIGHT HANDED, *adj.* : destrast.

RIGHT HANDER, *n.* : rastan.

RIGHTISM, *n.* : rastbîrîtî.

RIGHTIST, *n.* : rastbîr.

RIGHTLESS, *adj.* : bêmaf.

RIGHTLY, *adv.* : bi rastî, bi dadî, rastkî.

RIGHTMINDED, *adj.* : rasthiş.

RIGHTMINDEDNESS, *n.* : rasthişîtî.

RIGHTNESS, *n.* : rastîtî.

RIGHT OF ASYLUM, *n.* : mafê penabirinê yan penaberiyê.

RIGHT OF SEARCH, *n.* : mafê pişkinînê yan lêgeranê.

RIGHT OF SELF-DETERMINATION, *n.* : mafê xwebiryarê, mafê çarenivîsînê (çarenûsînê).

RIGHT OF WAY, *n.* : mafê rê, mafê borînê yan têra borînê, mafê rêdanê.

RIGHT OF LIFE, *n.* : mafê jiyanê : dijjiberxwebirinê, dijê xwekuştinê, dijê xwemirandinê.

RIGHT SIDE, *n.* : rexê rastê.

RIGHT TRIANGLE, *n.* : sêgoşeya rast.

RIGHT TURN, *n.* : çepa rast.

RIGHT VENTRICLE, *n.* : ûrkê rastê.

RIGHT WARD, adj., *adv.* : ber rastê(ve).

RIGHTWARDS, *adv.* : ber rastveyî.

RIGHT WING, *n.* : rastbîrî, desterast, rastgêr.

RIGHT WINGER, *n.* : rastbîr, rastraman, rastgêr.

RIGID, *adj.* : req, pitew.

RIGIFIED, *adj.* : reqkirî, reqbûyî.

RIGIDIFY, *vt.i.* : reqkirin, reqbûn.

RIGIDIFYING, *n.* : reqkirin.

RIGIDITY, *n.* : reqîtî, pitewîtî.

RIGIDLY, *adv.* : bi reqî, reqkî.

RIGIDNESS, *n.* : reqîtî, reqbûn.

RIGMAROLE, *n.* : pelpel, pûçbêjî.

RIGOR, *n.* : sarî û lerziya berî tayê.

- **MORTIS** : leşhişkbûn (piştî mirinê).

RIGOUR, *n.* : zebrî, tînî, dijwarî, micin.

RIGORISM, *n.* : zebrîtî, dijwarîtî, micinîtî.

RIGORIST, *n.* : zebrkar.

RIGOROUS, *adj.* : tîj, tûj, tund, dijwar.

RIGOROUSLY, *adv.* : bi tîjî, bi tundî, bi dijwarî, tîjkî, dijwarkî.

RIGOROUSNESS, *n.* : tîjîtî, tundîtî, dijwarîtî.

RILE, *vt.* : enirandin, şêlî kirin.

RILEY, *adj.* : enirî, şêlî.

RILL, *n.* : com, celal, solîn.

RILL, *vi.* : çûn (wek celalî).

RILLE, *n.* : nihala heyvê.

RILLET, *n.* : celal.

RIM, *n.*, *vt.* : perwaz, kenar, kevî, kenar kirin, perwaz kirin.

RIME, *n.*, *vt.* : xûsar, xûsar kirin.

RIMED, *adj.* : xûsarkirî.

RIMER, *n.* = **REAMER.**

RIMING, *n.* : xûsarkirin.

RIMLESS, *adj.* : bêkenar, bêperwaz.

RIMMED, *adj.* : kenerkirî, perwazkirî.

RIMMING, *n.* : çimkirin.

RIMO(U)SE, *adj.* : kelişî.

RIMU, *n.* : nerme darek Zelanda nû ye.

RIMY, *adj.* : xûsarî.

RIND, *n.* : qaşil, qalik, tivil, şelqî.

RIND, *vt.* : tivil kirin, spî kirin.

RINDED, *adj.* : spîkirî.

RINDERPEST, *n.* : reşava terşî.

RING, *n.* : gustîl, gustîrk, çember, engustîle, gew, olk, xelek, qulp, peldeng.

- **FINGER** : babelûç.

RING, *vi.t.* : telefon kirin, zengil lê dan, elqe bûn.

- **TO ~ OFF** : telefon (axiftin) temam kirin.

- **TO ~ SOMEBODY UP** : telefon kirin.

- **TO ~ THE BELL** : gazî xizmetkarî kirin (bi lêdana zengilê), serkeftin.

- **TO ~ THE CHANGES** : zengila dêrê lê dan.

RINGBOLT, *n.* : bizmarê bi bazin.

RINGBONE, *n.* : hestiyê zendî : werara hestîkî ko nesaxiya zendê dewarî ye û dibit hoyê kulînê.

RINGDOVE, *n.* : kotira bazinkirî.

RINGED, *adj.* : bazinkirî.

RINGENT, *adj.* : devbeş.

RINGER, *n.* : bêqam şehreza (di karekê de), beşdarê nerewayê pêşbirkeyê, mirov yan tiştê mîna êke dî baz yan nala dihavên ser singî (yarî), havêtina hosa.

RINGHALS, *n.* : marek wek kobra ye (xelekek rengî li dor stûyî ye).

RINGING, *n.* : ziringe, peldeng, çingîn, çarmekirin, ringandin : ving, çarme.

RING LEADER, *n.* : serokê şorişê yan pîlankeran.

RINGLET, *n.* : gulî, çemk.

RINGLIKE (CURVE), *adj.* : xelekîn.

RING MASTER, *n.* : kardarê canbazxaneyê.

RINGNEK, *n.* : balindeyê bazinkirî.

RING SIDE, *n.* : rexê canbazxaneyê, dir yan şûna mirov dişêt bûyeran bi çav bibînit.

RINGTOSS, *n.* : yariya havêtina bazinan (ser singî).

RING WORM, *n.* : nexoşiya çermî ya bazinî.

RINK, *n.* : meydanka hilisîna seholî (cemedî).

RINKER, *n.* : hilisinker.

RINSE, *n.* : şûştin, şûke.

RINSE, *vt.* : şûştin.

RINSED, *adj.* : şûştî(nazik).

RINSING, *n.* : şûke, balavkirin, şûştin (nazik).

RIOT, *n.* : hera, ajawe : keyfa qîr û qîjî, boşî, zehfî, mişeyî, tiştê serketî, bêhêminî.

- **GUN** : tifenga dijajawe.

RIOT, *vi.t.* : keyfa qîr û qîj kirin, holê dem borandin, bêhêminî kirin.

RIOTER, *n.* : ajawekar.

RIOTOUS, *adj.* : şêtgêr.

RIOTOUSLY, *adv.* : bi şêtgêrî, şêtgêrkî.

RIOTOUSNESS, *n.* : şêtgêrîtî.

RIP, *n.* : hespê bêbiha(bê kêr), çirandin.

- **CORD** : werîsê fişandina pufdankê, werîsê vekirina paraşûtê.

RIP, *vt.i.* : çirrandin, vedêrîn.

- **TO ~ APART** : jêkve kirin, zivar zivar kirin, parçe parçe kirin.

RIPE, *adj.* : gehiştî (bo çinînê), ragehiştî.

RIPELY, *adv.* : bi gehiştinî, gehiştinkî.

RIPEN, *vt.i.* : gehiştin, rengizîn, tewizîn.

RIPENED, *adj.* : gehiştî.

RIPENESS, *n.* : gehiştin, geyîn.

RIPENING, *n.* : hirmijîn, gehiştin, gehîn.

RIPIENO, *n.* (*pl.* **RIPIENOS OR RIPIENI**) : leyizvan yan alava serbar.

RIPOSTE, *n.* : bersiva gezdar, lêdanek lezîn (şûrbazî), tolkar.

RIPPED, *adj.* : çirrandî.

RIPPER, *n.* : dirrînkar.

RIPPING, *n.* : dirrîn, çirrîn, çirrandin, fetilîn.

RIPPLE, *n.* : pêlkirin, pêlik, şewldan.

RIPPLE, *vt.i.* : pêl bûn.

RIPPLED, *adj.* : pêldar.

RIPPLET, *n.* : pêlik (pêla biçûk), şilq.

RIPPLING, *n.* : pêlkirin.

RIPPLY, *adj.* : pêlî, pêldar.

RIPRAP, *n.* : şikeste ber yan kevr bo binyatî yan dîwarî.

RIPRAP, *vt.* : dîwarî yan binyatî bi şikeste ber yan kevr ava kirin.

RIP-ROARING, *n.* : şadiya qerqeşe.

RIPSAW, *n.* : here, xîzar.

RIPSNORTING, *n.* : nayab.

RIP VAN WRINKLE, *n.* : mirovê xudan hizir yan ragehîna bêqam kevn û gêre.

RISE, *n.* : rabûn, evraz, helsan, vepengizîn, hilhatin.

- **TO GIVE ~ TO** : bûn egerê qewmînê.

RISE, *vi.t.* : rabûn, hilhatin, bilind bûn, raperîn ; past (rose) : rabû.

RISEN, *adj.* : *pp.* : rabûyî, vepengizî.

RISER, *n.* : hişyar (ji nivistinê), parçeya rasteka pêstirkê.

RISIBILITY, *n.* : şadî, tiraneyîtî, kenîn, kenî, kenînbarîtî.

RISIBLE, *adj.* : kenînbar, kenik, kenînî.

RISIBLES, *n.* : tiraneyîtî.

RISING, *n.* : rabûn.

- **TIDE** : avrabûn, radan.

RISK, *n.* : metirsî, sehmî, karê ziyandar, tewekelî.

- **AT ONE'S OWN ~** : li ser berpirsiya xwe(mirovî).

- **AT OWNER'S ~** : li ser berpirsiya xudanî.

- **TO RUN OR TAKE A ~** : xwe dan ber ziyanê.

RISK, *vt.* : karê ziyandar kirin.

RISKER, *n.* : hol.

RISKLESS, *adj.* : bê metirsî, bê ziyanbar.

RISK MONEY, *n.* : diravê metirsiyê.

RISKY, *adj.* : tewekel, tewakel.

RISORIUS, *n.* : masûlkeya pêkenînê.

RISQUE, *adj.* : (çîrok) berdayî yan bêşermî.

RISOTTO, *n.* : birinc (li gel goşt û penîrî).

RISSOLE, *n.* : kifte, kutilk yan kiloca goştî yan masiya qelandî.

RITARDANDO, *n., adj.* : derhînana mûzîqeyî, hêdîtir, nizmbûna hêdiya dengî.

RITE, *n.* : ol, karek ayînî.

RITELESS, *adj.* : bê ol.

RITENUTO, *n.* : parçemûzîqe (ya ko di cih de deng nizm dibit).

RITUAL, *n., adj.* : kitêba olî, nerît, olî, nivêjî.

RITUALISM, *n.* : olîtî.

RITUALIST, *n.* : olkar.

RITUALISTIC, *adj.* : olkarî.

RITUALISTICALLY, *adv.* : bi olkarî, olkarkî.

RITUALIZATION, *n.* : olîkirin.

RITUALIZE, *vi.* : olî kirin.

RITUALIZED, *adj.* : olîkirî.

RITUALIZING, *n.* : olîkirin.

RITUALLY, *adv.* : bi olkarî, olkarkî.

RITZY, *adj.* (**COLLOQ**) : payeberz.

RIVAGE, *n.* : berav.

RIVAL, *n., adj.* : hevrik, mêmil.

RIVAL, *vt.i.* : hevrikî kirin, hevrik bûn.

RIVAL(L)ED, *adj.* : hevrikîkirî.

RIVAL(L)ING, *n.* : hevrikîkirin.

RIVALROUS, *adj.* : hevrik.

RIVALRY, *n.* : hevrikî, berberekanî.

RIVE, *vt.i.* : kelişîn, dirrandin.

RIVED OR RIVEN, *adj.* **AND** *pp.* : dirrandî.

RIVEL, *vi. t.* : qurmiçîn, qurmiçandin.

RIVER, *n.* : kelişkar.

RIVER, *n.* : rûbar, çem.

- **BANK** : ceber, berav.

- **BANK (ROCKEY)** : zinar.

- **BED** : nihal.

- **MOUTH** : berdev, navgeh.

- **OF BLOOD** : kuştara bêqam.

- **WAVE** : şilqav, şeqil.

RIVERAIN, *n., adj.* : rûbarî.

RIVER FISH, *n.* : keşîne.

RIVER HEAD, *n.* : serrûbar, zê, kanî yan jêderê rûbarî.

RIVER HORSE, *n.* = **HIPPOPOTAMUS.**

RIVERINE, *adj.* : rûbarî.

RIVERLESS, *adj.* : bê rûbar.

RIVER SIDE, *n.* : berav, rexrûbar, kenarê rûbar.

RIVET, *n.* : bizmar, sing, berçim.

RIVET, *vt.* : bizmar kirin, berçim kirin.

RIVETER, *n.* : bizmarkar, makîneya bizmarkirinê.

RIVIERE, *n.* : stûvank, stivank.

RIVING, *n.* : zirandin.

RIVULET, *n.* : rûbark, celal, cok, coge, çem, delav, solîn.

ROACH, *n.* : texlîtek masî ye, sisirk (bi kurtkirin).

ROACH, *vt.* : (wek biji) birrîn.

ROAD, *n.* : rê, rêga.

- **COUNTRY ~** : şive.
- **GUIDE** : rêname (rêberê rê).
- **MAP** : rêname (nexşeyê rê).
- **RURAL ~** : şiverê.
- **STRAIGHT ~** : rasterê.
- **TO TAKE THE ~** : dest bi rêbariyê kirin.

ROADABILITY, *n.* : rêbarî(ti).

ROADAGENT, *n.* : rêgir.

ROADBED, *n.* : rêbinyat (bo otomobîlan yan rêasinî).

ROAD BLOCK, *n.* : rêgîro, çeperê rê.

ROAD HOG, *n.* : rêberaz : hajoyê rêgîroyê.

ROAD HOUSE, *n.* : rêmêvangeh.

ROADLESS, *adj.* : bê rê.

ROAD METAL, *n.* : cercîr.

ROAD ROLLER, *n.* : rêbagurdan.

ROAD RUNNER, *n.* : rêgerok : balindeyek emerîkanî ye.

ROADSIDE, *n., adj.* : rexê rê.

ROADSTEAD, *n.* : texlîtek balinde ye (li ser rêyan).

ROADSTER, *n.* : hespê rê.

ROAD TEST, *n.* : rêazmûn.

ROADWAY, *n.* : rê.

ROAM, *vi.t.* : geran (gerîn).

- **TO ~ ABOUT** : teriqîn.

ROAMED, *adj.* : teriqî.

ROAMING, *n.* : gerîn, geran, koçerî, geryan, bêrê.

ROAN, *n.* : çermê nerm, şê (bo hespî).

ROAR, *n.* : gurjîn, gurmîn, nere, nirrên, tîq, reqreq, rimîn, ringering, terq, ving, giregir, hirmijîn, hirmijandin.

ROAR, *vi.t.* : merijîn, hirmijîn, nirrên kirin, gurîn kirin.

ROARED, *p.* **OF ROAR** : meriji, hirmijandî, hirmijî.

ROARING, *n.* : hirmijîn, hirmijandin, merijîn.

ROARINGLY, *adv.* : bi hirmijînî, hirmijînkî.

ROAST, *n., adj.* : goştê birajtî, birajtin, birijandin.

ROAST, *vt.i.* : birajtin.

ROASTED, *adj.* : birajtî.

ROASTER, *n.* : birajker, alavkê birajtinê.

ROASTING, *n.* : birajtin, bahîn.

ROAVING, *n.* : geryan.

ROB, *vt.i.* : şelandin, dizîn, talan kirin.

ROBALO, *n.* : texlîtek masî ye (zehfe li Emerîka).

ROBAND, *n.* : werîsê girêdana babirekî.

ROBBED, *adj.* : şelandî, dizî, talankirî.

ROBBER, *n.* : diz, talanker, keleş, qeçax, nijdevan.

- **FLY** : mêşek rawrî ye.

ROBBERY, *n.* : dizî, talanî, talan, cerd, nijde.

ROBBING, *n.* : dizî, talankirin.

ROBE, *n.* : kûrtek, benîş, pûşenî, kiras.

- **DE CHAMBRE** : pûşenê bermalê.
- **OF HONOURS** : perwe, pero.

ROBE, *vt., i.* : (bi) kiras kirin, kinc kirin.

ROBED, *adj.* : kiraskirî, kinckirî.

ROBIN, *n.* : robin : balindeyek sîngsor e.

ROBING, *n.* : kiraskirin.

ROBLE, *n.* : darberû (li Kalîforniya û Meksîkê).

ROBORANT, *n., adj.* : dermanê qayimker.

ROBOT, *n.* : robot : mirovê alavkî.

- **BOMB** : bombaya arastekirî.

ROBOTIZATION, *n.* : alavkirin, xwekarîkirin.

ROBOTIZE, *vt.* : xwekar kirin, alavî kirin.

ROBOTIZED, *adj.* : alavîkirî, xwekarîkirî.

ROBOTIZING, *n.* : alavîkirin, xwekarîkirin.

ROBUST, *adj.* : qayim, çalak, stûr, dijwar, nevemiştî.

ROBUSTIOUS, *adj.* : zivr, stûr, qayim.

ROBUSTIOUSLY, *adv.* : bi qayimî, qayimkî.

ROBUSTIOUSNESS, *n.* : qayimîtî.

ROC, *n.* : balindeyek efsaneyî (wek sîmerxê) ye.

ROCAMBOL, *n.* : sîrê îspanî.

ROCHELLE SALT, *n.* : xwêya Roşêl (bo zikçûna sivik).

ROCHET, *n.* : komlekê oldarî.

ROCK, *n.* : kevir, helan, şax, hîm, koç, kevr.

- **BASS** : texlîtek masî ye.
- **BIG ~** : qiş.
- **FISH** : kevirmasî.
- **FLOWER** : gulkevrok.
- **JAGGED ~** : şaxor.
- **LITTLE ~** : şaxorkevirok.
- **MASSIVE ~** : zinar (ji çiyayî derketî).
- **ON THE ~** : bê pare.
- **PARTRIDGE** : sûsk.

ROCK, *vt., i.* : hejîn, hejandin, lorandin.

ROCK AND ROLL, *n.* : texlîtek sema ye.

ROCK AND RYE, *n.* : texlîtek wiskî ye.

ROCK AWAY, *n.* : erebaneya çarçerxî.

ROCK BOTTOM, *n., adj.* : bin.

ROCKBOUND, *adj.* : kevrî.

ROCKBRAKE, *n.* : kevrebelûr.

ROCK DOVE, *n.* : kewê şîn (kotir yan kevoka keviran).

ROCKER, *n.* : hejînk, pêpikên kevaniyên landikê, landika zêrkangerî.

ROCKER ARM, *n.* : destikê hejîn.

ROCKERY, *n.* : koma keviran.

ROCKET, *n.* : moşek, cercîr, tîra agirî, xompar.

- **BOMB** : bombaya moşekî.
- **LAUNCHER**, *n.* : moşekhavêj.
- **PLANE** : balafira moşekî.
- **PROPULSION** : paldana moşekî.
- **SHIP** : gemiya moşekî.

ROCKET, *vt., i.* : (wek) moşekî çûn, bi moşekî guhaztin.

ROCKETEER, *n.* : moşekzan.

ROCKETRY, *n.* : moşekzanî.

ROCK GARDEN, *n.* : çîmena kevirî.

ROCKING CHAIR, *n.* : kursiya hejîn.

ROCKING HORSE, *n.* : hespê darê hejîn.

ROCK OIL, *n.* : neft (rûnê keviran).

ROCK PIGEON, *n.* : (kotir yan kevoka keviran) kewê şîn.

ROCK RIBBED, *adj.* : kevrî.

ROCKSHAFT, *n.* : şîş.

ROCK WEED, *n.* : kevirgiya.

ROCK WOOL, *n.* : kevirhirî : madeyek cudaker e wek rîşalên hiriyê ji kevirê buhujî çêkiriye.

ROCKY, *adj.* : kevirî.

- **A ~ STORY** : (çiroka)tirek.

ROCOCO, *n., adj.* : xemilkariya avahî.

ROD, *n.* : şîş, dar, hêz, seza, çogan, gopal, bist.

- **TO HAVE A ~ IN PICKLE FOR** : sezayek dijwar li ber mirovekê ye.

- **TO SPARE THE ~** : seza nekirin.

RODE, *vi.* : êvarî difirit hindur (mirîşka kûvî).

RODLESS, *adj.* : bêdar.

RODLET, *n.* : darik.

RODLIKE, *adj.* : wek darî, darikî.

RODENTIA, *n.* : kirînk.

RODENTS, *n., adj.* : (canewerên) kirînk (wek mişkî).

RODENTICIDE, *n.* : mişkkuj.

RODEO, *n.* : bazarê terşî.

RODMAN, *n.* : harîkerê beyavpîverî.

RODOMONTADE, *n.* : fêz, fort, bûngî.

ROE, *n.* : asik, pezkûvî (biçûk).

ROEBUCK, *n.* : nêreasik.

ROEDEER, *n.* : asik.

ROENTGEN, *n., adj.* : rontgen : yekeya navdewletiya tîrêja îks(x), rontgenî.

ROENTGENIZE, *vt.* : dan ber tîrêja êks(x).

ROENTGENOGRAPH, *n.* : wêneyê tîrêja êks(x).

ROENTGENOGRAPHY, *n.* : wênegiriya tîrêja êks(x).

ROENTEGENOLOGY, *n.* : tîrêjêkszanî.

ROENTGEN RAYS, *n.* : tîrêj yan tîşka êks(x).

ROGATION, *n.* : sirûda pîrozan.

ROGER, *int.* : baş e (ko peyam gehişt).

ROGUE, *n.* : al, sorê vekirî, garîs, bed, muqurbaz, tiro, dirrinde, cerbeze, semend.

ROGUE, *vi., t.* : xapandin, fêlbazî kirin.

ROGUED, *adj.* : helkêşayî.

ROGUE ELEPHANT, *n.* : filê derbeder (teriqî).

ROGUERY, *n.* : garîsî, dilxapî, labandin, cerbezî.

ROGUES' GALLERY, *n.* : tomara tawanbaran.

ROGUISH, *adj.* : bed, xapînok, fêlbaz.

ROGU(E)ING, *n.* : helkêşan.

ROIL, *vt.* : şêlî kirin, şepirze kirin, perîşan kirin, enirandin.

ROILING, *n.* : şêlîkirin.

ROILY, *adj.* : şêlî, teqnî, enirî.

ROISTER, *vi.* : keyfa qîr û qîj kirin.

ROISTERED, *adj.* : şehlewendkirî.

ROISTERING, *n.* : şehlewendî.

ROLE, *n.* : rol, kar.

- **PLAYING** : karkirina wek erkî.

ROLL, *n.* : babole, gindirîn, gêr, gerandin, gergerok, reqreq, xil.

- **AROUND** : gevizîn.

- **OF HONOUR** : tomara serfiraziyê.

- **UP** : alandin.

- **TO STRIKE OFF THE ~** : rakirin (derxistin).

ROLL, *vt., i.* : girêl kirin, gêrîn, gevizandin, gevizîn.

- **TO ~ BACK** : paşve bûn, erzan kirin.
- **TO ~ OUT** : ji xew rabûn.
- **TO ~ UP** : kom kirin, gidîş bûn.

ROLLBACK, *n.* : paşve çûn, erzankirin.

ROLL CALL, *n.* : gazîkirin (bo hejmartinê ~).

ROLLER, *n.* : qenek, selîlalk, şilkak, gilolk.

ROLLER, *n.* : bagurdan, bagirdîn, bangurdan, banger(e).

- **BEARING** : helgira gindirkî.
- **COASTER** : rêasina bilinda çepûçîrî.
- **FILM** : filmê pêçayî.
- **SKATE** : hiliskera çerxkirî.
- **TOWEL** : xawliya zivirok.

ROLLICK, *n., vi.* : werbûn, keyf kirin.

ROLLING, *n.* : gindirandin, tilandin, balorkî, virvirî, pêçandin, pêçan, badekî, xil, gindirîn, gêr, girgir, bangerîn, bagerîn.

- **ABOUT** : gevizandin.
- **IN** : gevaztin.
- **PIN** : tîra hevîrî.
- **STOCK** : hevkêş.
- **UP** : hilmiştin, dapêçan.

ROLI-POLI, *adj.* : qut û qelew.

ROLLTOP DESK, *n.* : mêza serdana pêçîn.

ROLYPOLY, *n.* : kiloca pêçekî, mirovê qut û qelew.

ROMAIC, *n., adj.* : zimanê nûjenê grekî.

ROMAINE, *n.* : texlîtek kaho ye.

ROMAN, *n., adj.* : welatî û zimanê Roma, katolîkî, Latînî, piçekê xwehr (difn).

ROMAN-A-LIEF : çîroka rûpoşkirî : çiroka mirov û bûyerên rast bi rêbazek Romayî.

ROMAN CANDLE, *n.* : mûma Romayî : leyiztina agir baziyê.

ROMAN CATHOLIC : katolîkî.

ROMAN CATHOLICISM : katolikîtî.

ROMANCE, *n.* : romansî : helbest, roman yan çîroka evînîya dijwar, giyansoza yan sirûştê romansî, çîrokên efsaneyî aşopî yan qehremanî, zimanên romansî wek frensî, Îtalî.

ROMANCE, *vt.* : xwe bi evîndarê dijwar diyar kirin, çîrok û nûçe çêkirin, derew kirin, mezin kirin.

ROMANCED, *adj.* : mezinkirî, evînîkirî.

ROMANCER, *n.* : romannivîs, çêkerê çîrok û nûçeyan.

ROMANCING, *n.* : mezinkirin, evînîkirin.

ROMANESQUE, *n.* : hunera avahî.

ROMANIAN, *n., adj.* : welatî yan zimanê Romanya.

ROMANIC, *n., adj.* : romansî, Romayî, zimanê romansî.

ROMANISM, *n.* : katolîkîtî.

ROMANIST, *n.* : katolîk, romazan.

ROMANIZE, *vt.* : romanî yan latînî kirin, tîp latînî kirin (tîpên latînî bi kar hînan).

ROMAN NUMERALS, *n.* : renûsên latînî (I, II, III).

ROMANO, *n.* : texlîtek penîrê tûj û req e.

ROMANTIC, *adj.* : romansî, dildaryane.

ROMANTICISM, *n.* : romansîtî.

ROMANTICIZE, *vt., i.* : romansî kirin.

ROMANY, *n., adj.* : Qereç, Qereçî.

ROMISH, *adj.* : katolîk, romayî.

ROMNEY, *n.* : texlîtek teraş e.

ROMP, *n.* : keçika felîte, bezm, bezîna serketî (li pêşbezînê yan pêşbirkeyê), leyiztina zarokan, jin yan zaroyê ko hez ji vê leyiztinê dikit.

ROMP, *vi.* : bezm kirin, bezîn (bi lez û serkeftin li pêşbeziyê).

ROMPER, *n.* : kirasê fireh yê zarokan.

ROMPING, *n.* : bezmeyarî.

- **GROUND** : gevizk.

RONDEAU, *n.* : helbestek deh yan sêzdeh malik yan rêze.

RONDEL, *n.* : heyberê xelekî.

RONDO : parçeyek nûzîqeyiya awaza serekî dubare dibit.

RONDUE : çemere, çepdan.

ROOD, *n.* : xaç.

- **ARCH** : taqê di navbera sirûdgeh û avahiyê dêrê de.

- **CLOTH** : perûkê nixaftina xaçê.

- **SCREEN** : berbestê dar yan ber di navbera sirûdgeh û avahiyê dêrê de.

ROOF, *n.* : kaşxank, ban, banik, sapîte, bineban, binmîç, serban.

- **BEAM** : mertak, nîrgeh, karîte.

- **GUTTER** : pilosk.

ROOF, *vt.* : sîber kirin, kaşxank kirin, ban kirin.

ROOFER, *n.* : spasnameya serdankerî piştî çûnê.

ROOFING, *n.* : kaşxank, bankirin, ban.

ROOFLESS, *adj.* : bêpena, bêban.

ROOFTOP, *n.* : sapîte.

ROOFTREE, *n.* : ban, xanî, stûna kaşxankî.

ROOINEK, *n.* : koçerê brîtanî li başûra Efrîqa.

ROOK, *n.* : qijk, çivo, dilxap, kelheya şetrencê, lêbok, qel.

ROOK, *vt.* : fêlbazî kirin, xapandin.

ROOKERY, *n.* : darên têrqir, hêlînên qiran.

ROOKIE, *n.* (sl.) serbazê nû.

ROOKY, *adj.* : xanî û zincên hejaran.

ROOM, *n.* : jor, mezelk, ode, dir, şûn, firehî.

ROOM, *vi., t.* : hewandin, pena kirin, nişte kirin.

ROOMER, *n.* : kirêdar.

ROOMETTE, *n.* : jora nivistinê ya hevkêşê.

ROOMFUL, *adj.* : teşiya mezelekî, teşiya jorekê.

ROOMINESS, *n.* : firehîtî.

ROOMING HOUSE, *n.* : xaniyê kirêkirina joran.

ROOMMATE, *n.* : hevnişîn : hevalê jorê (ko du mirov pêkve nişte ne).

ROOMY, *adj.* : fireh, firawan, delp.

ROORBACK, *n.* : derew (bo kirêtkirina ramyarî).

ROOSE, *vt.* : pesn kirin.

ROOST, *n.* : dahiştin, lîsbûn, lîs, lûs.

ROOST, *vi., t.* : lîs kirin, dahiştin.

ROOSTER, *n.* : keleşêr, fêlbaz.

ROOSTING, *n.* : dahiştin, lûsîn.

ROOT, *n.* : rih, reg, regez, binyat, bineret, nijad.

- **AND BRANCH** : hemû : rih û çiq.

- **HAIR** : rîşal.

- **STOCK** : riha petrûmekirî.

- **TO TAKE OR STRIKE ~** : rih girtin, qayim bûn.

ROOT, *vt., i.* : rih girtin, kolîn, kolan (bo xwarinê).

- **TO ~ OUT** : helkêşîn.

ROOTAGE, *n.* : rihgirtin, rêzika rihan.

ROOT BEER, *n.* : bîreya rihan : vexwarinek gazî yan firhayiya rih û giyayan.

ROOTING, *n.* : ripindan.

ROOTLESS, *adj.* : bê rih.

ROOTLESSNESS, *n.* : bêrihîtî.

ROOTLET, *n.* : rihçik.

ROOTY, *adj.* : têrrih, rihdar.

ROPABLE, *adj.* : (bi werîsî) serketinbar.

ROPE, *n.* : ben, werîs, gorîs, benik, kap, pet, werîsê sêdareyê (qenareyê), mirin bi sêdarekirinê, tenafe.

- **DANCER** : delo, delîdoman, pehlewan, palewan, werîsliz, canbaz.
- **TO GIVE SOMEBODY PLENTY OF ~** : serbest kirin (serî berdan).
- **TO KNOW (LEARN) THE ~ S** : kar zanîn yan hîn bûn.

ROPE, *vt., i.* : girê dan (bi werîsî), fêtkarî kirin.

ROPED, *adj.* : girêdayî (bi werîsî).

ROPEWALK, *n.* : werîsgeh.

ROPEWALKER, *n.* = **ROPEDANCER.**

ROPINESS, *n.* : werîsîtî.

ROPING, *n.* : werîskirin (girêdan).

ROPY, *adj.* : werîsî, debîşî, şirêzî, stirkî, lincî.

ROQUE, *n.* : yariyek tepka daran e.

ROQUEFORT, *n.* : texlîtek penîr e.

ROQUELAURE, *n.* : kevne´ebayê zelamî ko digehişt çokê.

RORQUAL, *n.* : texlîtek neheng e.

ROSACE, *n.* : pencerka gulan, xemla wek gulê.

ROSACEAE, *n. pl.* : gul.

ROSACEOUS, *adj.* : gulî.

ROSANILINE, *n.* : boyeya sore.

ROSARIAN, *n.* : gulçîn.

ROSARIUM, *n.* : baxçeyê gulan.

ROSARY, *n.* : baxçeyê gulan, tizbî.

- **BEAD** : liba tizbiyê.

ROSCOE, *n.(sl.)* : tifeng.

ROSE, *n., adj.* : gul, gulebax, pembe, sordale, lorik, qirjale, rolik, ronik, jale.

- **BAY = OLEANDER.**
- **COLOURED** : soravî, gulgulî, gulfam.
- **GARDEN** : gulîzar.
- **QUARTZ** : gulber.
- **QUARTZ FLASK** : gulavdan.
- **STAR** : gulstêr.
- **WILD** : şîlan.

ROSE, *vt.* : gul dan.

ROSE, *p.* **OF RISE** : rabo, helsa, serhilda.

ROSEATE, *adj.* : gulgulî, pembe, sorik, soravî.

ROSE FEVER, *n.* : gulta : texlîtek taya pîşî ye (li biharê yan destpêka havînê belav dibit).

ROSEMARY, *n.* : helezek bêhn xweş e.

ROSE OF JERICHO, *n.* : gula Erîha.

ROSEOLA, *n.* : lîra gulê : nemaze sorikên elmanî.

ROSEOLAR, *adj.* : liriya gulê.

ROSERY, *n.* : gulzar, baxçeyê gulan.

ROSETTA STONE, *n.* : berê Reşîdî yê Misrê.

ROSETTE, *adj.* : pembeyî.

ROSEWATER, *n.* : gulav.

ROSE WINDOW, *n.* : pencerka gulî.

ROSE WOOD, *n.* : guldar : darek taze ye bo kelûpelî bi kar dihêt.

ROSH HASHANAH, *n.* : sala nû ya Cihiyan.

ROSILY, *adv.* : bi gulrengî, bi şadî, bi geşbînî, geşbînkî.

ROSIN, *n., vt.* : şirêz, şirêz kirin.

ROSINED, *adj.* : şirêzkirî.

ROSINING, *n.* : şirêzkirin.

ROSINESS, *n.* : gulîtî, gulbûn.

ROSINY, *adj.* : şirêzî.

ROSTER, *n.* : karname.

ROSTRAL, *adj.* : berzekî, nikildar.

ROSTRATE, *adj.* : berzekî, nikildar, duwangehî.

ROSTRATED, *adj.* : nikilkirî, duwangehî.

ROSIFEROUS, *adj.* : niklî.

ROSIFORM, *adj.* : wek niklî.

ROSTRUM, *n.* : duwangeh, berzek, nikil.

ROSY, *adj.* : gulî, sor, pîvazî, piyazî, pembe, pembeyî, gulfam, algon.

ROT, *n.* : komik, rizîn, genîn, rizî, kevziç, pûsan.

ROT, *vi., t.* : rizîn, rizandin, genî bûn, peritîn.

ROTA, *n.* : ger, siyayiya rêzika zivrînê.

- **METER** : avekîpîv.

ROTARIAN, *n.* : endamê yaneya Rotarî.

ROTARY, *n., adj.* : zivirok, gerînek, xulawe, badek, zivirek.

- **CULTIVATOR** : gêsinê zivirok.
- **ENGINE** : bizwêna (makîne) zivirok.
- **PRESS** : çapa zivirok.
- **WING AIRCRAFT** : helîkopter.

ROTARY CLUB, *n.* : yaneya Rotary (kardar û bazirgan).

ROTATABLE, *adj.* : zivirok, zivirînbar.

ROTATE, *vi., t.* : zivirîn, zivirandin, gerandin.

ROTATED, *adj.* : zivirî, zivirandî, gerandî.

ROTATING, *n.* : zivirîn.

ROTATION, *n.* : gerîn, zivirîn, ger, vizbûn, xulanewe gerger.

- **IN ~** : peyhatî.
- **OF CROPS** : peyhatina derametî.

ROTATIONAL, *adj.* : peyhatî.

ROTATIVE, *adj.* : zivirok, peyhatî(dar).

ROTATOR, *n.* : zivirok, gerîn.

ROTATORY, *adj.* : gerînek.

ROTE, *n.* : her nerît dubare kirin (bê têgehiştin), kevnealavka mûzîqeyî (wek gîtarê), rotîn, dengê şilqavê.

ROTIFER, *n.* : zivirok (canewer).

ROTIFERAL, *adj.* : (rotiferan), zivirokî.

ROTISSERIE, *n.* : birajgeh.

ROTOGRAPH, *n.* : çapkerê girûvir yê hestiyar (rotograf).

ROTOGRAVURE, *n.* : wênegiriya rotografî, çapkirina rotografî.

ROTOR, *n.* : zivirek, sorek.

ROTOTILL, *vt.* : kêlan (kêlîn) (bi gêsinê zivirok).

ROTOTILLER, *n.* : gêsinê zivirok.

ROTTED, *adj.* : rizî.

ROTTEN, *adj.* : genî, rizî, bonkirdû, çirûk, merqandî, pelot, rizok, pûsanî.

ROTTENLY, *adv.* : bi rizokî, rizokkî.

ROTTENNESS : genîtî, kofik, kevziç.

ROTTENSTONE, *n.* : berê rizî : berek qîrî û helweşayî (bo vemiştinê).

ROTTER, *n.* : genî : mirovê êkcar pûç.

ROTTING, *n.* : rizîn.

ROTTWEILER, *n.* : seyek reş û bilind e.

ROTUND, *n., adj.* : kaye, girûvir, xir.

- **ABOUT** : çoleçiv.

ROTUNDA, *n.* : avahiyê girûvir, girûvir.

ROTUNDATE, *adj.* : girûvir.

ROTUNDITY, *n.* : girûvirîtî.

ROTUNDLY, *adv.* : bi girûvirî, girûvirkî.

ROUBLE, ruble, *n.* : yekeya diravê rûsî.

ROUGE, *vt., i.* : sorav kirin.

ROUGED, *adj.* : soravkirî.

ROUGH, *n., adj., adv.* : dirişt, girs, sext, zivr, dijwar, req, qube, hişk, wuşk, qert.

- IN ~ : nêzîk.
- CAST : hinîna seretayî.
- CLOTH : qestûr, palas.
- COUNTRY : gundewariya sext.
- COPY : rûnivîsa zivir.
- DRAFT : rûnivîsa zivir.
- HANDS : destên zivir (karker, pale...).
- LEAF : belgê seretayî.
- LUCK : bextreş.
- MANNERS : bêrewişt, rewişta req.
- RIDER : siwarê yek hespî (hespşikên).
- RICE : şiltîk.
- ROAD : rêya sext.
- SKIN : çermê zivir.
- SEA : deryayê sext (têrpêl).
- TONGUE : zimangez.
- TRANSLATION : wergêrana nêzîk.
- WATER : ava dijwar (rûbar yan derya).
- WEATHER : seqayê dijwar.
- WORDS : peyivên kirêt.
- WORK : karê sext yan dijwar.

ROUGH, *vt.* : zivir kirin, zivir bûn, sereta neqş kirin.

ROUGHAGE, *n.* : xwarina zivir (wek pîne yê).

ROUGHCAST, *n., vt.* : hinîna seretayî, hinîna seretayî kirin.

ROUGHDRY, *vt.* : zuha kirin.

ROUGHEN, *vt., i.* : zivir kirin, girs kirin.

ROUGHENED, *adj.* : zivirkirî.

ROUGHENING, *n.* : zivirkirin.

ROUGH HEW, *vt.* : dar birrîn.

ROUGHISH, *adj.* : zivir yan piçekê har.

ROUGHLY, *adv.* : bi zivirî, nêzîk.

ROUGHNECK, *n.* : mirovê req.

ROUGHNESS, *n.* : xavî, girsîtî.

ROUGHSHOD, *adj.* : solzivirkirî : sola bizmarderketî da ko nehilisit.

- TO RIDE ~ OVER : dijwar bûn.

ROULADE, *n.* : awazên lezînên peyhatî di strana yek birgehî de.

ROULEAU, *n.* (*pl.* ROULEAUX) : gilolk yan pêçeya diravî.

ROULETTE, *n.* : rolêt : yariya qumarê, çerxik.

R(O)UMANIAN, *adj.* : welatî yan zimanê Romaniya.

ROUNCIVAL, *n.* : texlîtek kelîk e.

ROUND, *n., adj. prep., adv.* : girûvir, xir, mat, biger, des.

- IN THE ~ : şanoya hemû nîşan diyar, şanoya ko temaşeker ji hemû rexan dibînin.
- ABOUT : nêzîk.
- SOMEWHERE ~ : dor û berî.
- TO GET ~ A PERSON : xapandin.
- TO GO THE ~ OF : nûçe belav bûn.
- TO GO THE ~ S : nobetdarî kirin.
- TO MAKE ONE'S ~ : nobetdariya xwe kirin.
- TO SLEEP THE ~ : ji diwazdeh saetan pitir nivistin.
- TO TAKE IT ALL ~ : pirs ji hemû layan dîtin.

ROUND, *vt., i.* : zivirîn, çep dan, girûvir bûn, teji bûn (leş), vemiştîn, temam bûn, tekûz bûn.

- TO ~ OFF : temam kirin (şakarî).
- TO ~ ON OR UPON : êrîş kirin.
- TO ~ UP : terş kom kirin, derbeder civandin.

ROUNDABOUT, *n., adj.* : rêya çepûçîrî yan neêkser û xwehr, kevnesaqoyê kurt û teng yê zelam û kurikan, meydana girûvira daborînê.

ROUND ANGLE, *n.* : goşeya temam (360°).

ROUND BREAD, *n.* : sewik, kiloc, gilor, gildî, dorik.

ROUND DANCE, govend.

ROUNDED, *adj.* : lêwerkirî, lêwerhatî.

ROUNDEL, *n.* : girûvir.

ROUNDLAY, *n.* : kurtestran, meqam.

ROUNDER, *n.* : alava girûvir kirinê, destberdayî, bengê mey, tawankar, kulmbazî.

ROUNDHEADED, *adj.* : sergirûvir.

ROUNDHOUSE *n.* : xaniyê girûvir.

ROUNDING, *n.* : lêwerkirin.

ROUNDISH, *adj.* : piçekê girûvir.

ROUNDLET, *n.* : girûvirk, xirik.

ROUNDLY, *adv.* : vebirr, bi eşkerayî.

ROUNDNESS, *n.* : girûvirîtî.

ROUND ROBIN, *n.* : zincîre, skalanameya girûvir îmzakirî, beyaname.

ROUNDSMAN, *n.* : belavker (şîr, nan li ser malan ~) pişkîner, zêrevan.

ROUND SURFACE, *n.* : rûyê girûvir.

ROUND TABLE, *n.* : mêza girûvir.

ROUND TRIP, *n.* : rêwîtî yan geşta çûnûhatina yekrê.

ROUNDUP, *n.* : komkirin (terş), girtin (xelk), kurtî, civandina derbederan yan mişextan.

ROUNDWORM, *n.* : kirmê girûvir (di nav rîvîka mirovî de).

ROUP, *n., vt.* : herac, herac kirin yan firotin.

ROUPY, *adj.* : nesax (mirîşk).

ROUSE, *n.* : rakirin, hişyarkirin, arandin.

ROUSE, *vt.* : rakirin, hişyar kirin, arandin, har kirin, xwê kirin (masî).

ROUSED, *adj.* : harkirî, arandî.

ROUSEMENT, *n.* : harkirin, arandin, şarandin, sergermkirin.

ROUSER, *n.* : harker, hişyarker, aranker.

ROUSING, *n.* : harkirin, arandin, fêt, fêtdan, belqitîn.

ROUST ABOUT, *n.* : pale, karkerê benderan.

ROUTE, *n., vi., t.* : şikestin (şikandina leşkerî), şikandin (neyarî yan dijminî).

ROUTE, *n.* : sêpil, çûndin, rê, rêga, rêge, kêş.

- **EN ~** : li ser rê ye.
- **MARCH** : rêya rêveçûnê.

ROUTE, *vt.* : hinartin jî yan ser rêyekê.

ROUTED, *adj.* : bi rêvekirî, hinartî.

ROUTER, *n.* : hespê peşedirêj.

ROUTINE, *n.* : rotîn, asayî, karê rotînî.

ROUTING, *n.* : birêkirin, hinartî.

ROUTINISM, *n.* : rotîniti.

ROUTINIST, *n.* : rotînkar.

ROUTINIZATION, *n.* : rotînîkirin (kar).

ROUTINIZE, *vt.* : rotînî kirin (karî).

ROUTINIZED, *adj.* : rotînîkirî.

ROUTINIZING, *n.* : rotînîkirin.

ROUX, *n.* (*pl.* **ROUX**) : têkiliya bezî nemaze nîvişkî û arî bo çêkirina êxiniyan.

ROVE, *n., vt.* : koçerî, geran, teriqîn.

ROVED, *adj.* : teriqî.

ROVER, *n.* : gerok, deryagir, gerîde, geral.

ROVING, *n.* : geran, derodero, koçerî.

ROW, *n.* : qerqeşe, sîle, rêz, şelpî.

- **A HARD ~ TO HOE** : erkê zehmet yan sext.
- **TO GET INTO A ~** : lê ketin, cerenîx kirin.
- **TO MAKE (PICK UP) A ~** : şer kirin.

ROW, *vi., t.* : şelpî kirin, sewl lê dan.

ROWAN, *n.* : texlîtek tûşembî.

ROWAN TREE, *n.* : darê tûşembiyê.

ROWBOAT, *n.* : belema şelpîkirinê.

ROWDILY, *adv.* : bi reqî, reqkî.

ROWDINESS, *n.* : çelonîtî.

ROWDISH, *adj.* : piçekê çelon.

ROWDISM, *n.* : çelonîtî.

ROWEL, *n., vt.* : zixtika rikêbê, zixt lê dan.

ROWEL(L)ED, *adj.* : zixt lêdayî.

ROWEN, *n.* : encam.

ROWING, *n.* : şelpîkirin, xerandin, sewllêdan.

ROW LOCK, *n.* : alava girtina şelpiya belemê.

ROYAL, *n., adj.* : şah, şahî, qiral, qiralî, şahane, şahanî.

- **COURT** : şanîşîn.
- **RESIDENCE** : şanîşîn.
- **ROAD** : şahrê.

ROYAL BLUE, *n.* : şînşahî : rengê şînê erxiwanî.

ROYALIST, *n.* : şahî : piştgîrê hukmê şahîtiyê.

ROYAL JELLY, *n.* : hingvînê şahî.

ROYALLY, *adv.* : bi nayabî, bi şikûdarî, şikûdarkî.

ROYAL PALM, *n.* : darqespa şahî (darek dirêj e her bo xemlê ye).

ROYAL PURPLE, *n.* : erxiwaniyê şahî.

ROYALTY, *n.* : şahîtî, qiralîtî.

ROYSTON, *n.* ~ **CROW** : qira gewr yan kulavkirî.

RUB, *n.* : gemirandin, vemiştin, zehmetî, giriftarî, tirane, kosp, têxurîn, rexneya gezdar, xurîn.

RUB, *vt., i.* : gemirandin, hesîn, enirîn, rakirin, rabûn, xurandin, enirandin, têxurîn, arandin, vemiştin.

- **TO ~ DOWN** : gemirandin (leş).
- **TO ~ IN** : gotina nexoş dubare kirin.
- **TO ~ OFF** : rakirin yan rabûn bi xurînê yan gemirandinê.
- **TO ~ THE RIGHT WAY** : dilniya kirin, hedar kirin.
- **TO ~ THE WRONG WAY** : enirandin, şepirze kirin.

RUB-A-DUB, *n., vi.* : dengê deholê, dengê deholê çêkirin (wek dehol lê dan).

RUBATO, *n.* : mûzîqeya lezguhor.

RUBBED, *adj.* : gemirandî, pişaftî, hilpişaftî, sotkirî.

RUBBER, *n.* : gemirvan, lastîk.

- **CEMENT** : likana lastîkî.
- **CHECK** : çekê vegerandî (bê dirav).
- **STAMP** : mohra lastîk.

RUBBER, *vt.* : serê xwe zivirandin.

RUBBERIZE, *vt.* : lastîk kirin.

RUBBERLIKE, *adj.* : lastîkî, wek lastîkê.

RUBBERNECK, *n.* : gerok, zanxwaz.

RUBBER-STAMP, *vt.* : mohr kirin, zû pêk hatin.

RUBBERY, *adj.* : lastîkî.

RUBBING, *n.* : hesîn, sotkirin, gemirandin, têdan.

RUBBISH, *n.* : zibil, gilêş, paşmawe, xol, pîsîtî.

RUBBISHLY, *adv.* : bi gilêşî, gilêşkî.

RUBBLE, *n., vt.* : kavil, koma şikeste ber yan mêtalan, kavil kirin.

RUBBLED, *adj.* : kavilkirî.

RUBBLEWORK, *n.* : avahiyê kavil.

RUBBLING, *n.* : kavilkirin.

RUB DOWN, *n.* : gemirandin.

RUBE, *n.* : gewc, gundiyê xirpo.

RUBEFACIENT, *n., adj.* : sorker (bo çermî).

RUBEFACTION, *n.* : sorbûn.

RUBEFY OR RUBIFY, *vt.* : sor kirin.

RUBELLA, *n.* : sorikên elmanî.

RUBELLITE, *n.* : roblît : tormalînê sor (berê nîv hêja).

RUBEOLA, *n.* : sorik, sorikên elmanî.

RUBICON, *n.* : sinorê ko mirov derbaz dibit berî ko derbest bibit karî, serketin li yariyê berî neyar sed xalikan bibit (pikit : leyiztina kaxezan).

RUBICON, *vt.* : neyar şkandin berî ko sed xalikan bibit (leyiztina pikit).

RUBICUND, *adj.* : sor yan ber sorî ve.

RUBICUNDITY, *n.* : sorîtî.

RUBIDIUM, *n.* : robidyom : hêmanek mêtalî, reng zîv wek potasyomî ye.

RUBIGINOUS, *adj.* : rengjingar.

RUBIOUS, *adj.* : sor, sorê tarî.

RUBLE, *n.* : rûbil : yekeya diraviya Rûsî.

RUBRIC, *n.* : navnîşana jêbirrî (beş), navnîşan, nav, fermana rêvebirina nivêjan, pîroz, bi sorî çapkirî.

RUBRICAL, *adj.* : sor, sornîşankirî, taybet nivîsî yan çapkirî.

RUBRICALLY, *adv.* : bi sorî, sorkî.

RUBRICATE, *vt.* : sor nîşan kirin, sor kirin.

RUBRICATED, *adj.* : sorkirî, sornivîsî.

RUBRICATING, *n.* : sorkirin.

RUBRICATION, *n.* : (sor) nîşankirin.

RUBRICATOR, *n.* : sorker, (sor)nîşanker.

RUBRICIAN, *adj.* : sorî.

RUBRICANISM, *n.* : sorîtî.

RUBRICANIST, *n.* : sorker.

RUBRICISM, *n.* : sorîtî.

RUBRICIST, *n.* : sorker.

RUBUS, *n.* : texlîtek tû ye.

RUBY, *n., adj.* : yaqût, berê giran (bihadar).

RUBY, *vt.* : sor heş kirin.

RUCHE, *n.* : guliya qeytanan, kiloşê cilan.

RUCHED, *adj.* : gulîkirî, kiloşkirî (cil).

RUCHING, *n.* : gulîkirin, kiloşkirin.

RUCK, *n.* : koma yarîkerên (bezok) ji pêşbeziyê derketîn.

RUCK, *n.* : tegere, qurmiçîn.

RUCKLE, *vt., i.* : qurmiçîn.

RUCKLE, *n., vi.* : xirxira berî mirinê, xirxir kirin.

RUCKSACK, *n.* : parzîn.

RUCTION, *n.* : lêketin, tatêl, harî.

RUDD, *n.* : texlîtek masî ye.

RUDDER, *n.* : dezgîn, rêber, arasteker (gemî).

RUDDER POST OR RUDDER STOCK, *n.* : stûnka dezgînî.

RUDDINESS, *n.* : soratî, geşîtî, gulîtî.

RUDDLE, *n.* : sorboye (oksîdê asinîk).

- **MAN** : sorboyefiroş.

RUDDLE, *vt.* : sor kirin.

RUDDLED, *adj.* : sorkirî.

RUDDLING, *n.* : sorkirin.

RUDDOCK, *n.* : sîngsor (balinde ye).

RUDDILY, *adv.* : bi geşî, geşkî.

RUDDY, *adj.* : gulfam, algon, dêhmsor, guli, sor, ber sorî ve.

- **DUCK** : qazek emerîkanî ye.

RUDDY, *vt.* : geş bûn.

RUDE, *adj.* : req, rûqayim, hov, zimandirêj, bê avrû, rûhişk, nîvekîr.

RUDELY, *adv.* : bi rûqayimî, rûqayimkî.

RUDENESS, *n.* : rûqayimîtî, bê arîtî, zimandirêjî, rûhişkîtî, reqîtî, xavî, bê avrûyîtî.

RUDERAL, *n., adj.* : firîzî.

RUDERY, *n.* : rûqayimî.

RUDIMENT, *n.* : sereta, destpêk, şûn yan şopa endamekê.

RUDIMENTAL, *adj.* : seretayî, şopî.

RUDIMENTARILY, *adv.* : bi seretayî, seretakî.

RUDIMENTARINESS, *n.* : seretayîtî, şopîtî.

RUDIMENTARY, *adj.* : seretayî, şopî, paşketî.

RUDISH, *adj.* : piçekê rûqayim.

RUE, *n.* : jûvanî, poşmanî, espend, spend : helezek (teraş) pijişkî belg tale bêhndare berê bo dermanî bi kar dihat.

RUED, *adj.* : jûvan, poşman, jûvanbûyî, poşmanbûyî.

RUEFUL, *adj.* : mirîto, perûş, poşman.

RUEFULLY, *adv.* : bi mirîtoyî, mirîtokî.

RUEFULNESS, *n.* : mirîtoyîtî.

RUEING, *n.* : jûvanbûn, poşmanbûn.

RUFESCENT, *adj.* : ber sorî ve.

RUFF, *n.* : masiyek rûbarî ye, stûyî, dûvekê perî li dor stûyê balindeyî, balindeyek avî ye, havêtina kaxeza feydekirinê.

RUFF, *vt., i.* : kaxeza feydekirinê havêtin.

RUFFED GROUSE, *n.* : balindeya dûvekî ya emerîkanî.

RUFFIAN, *n., adj.* : hov, dirremirov.

RUFFIANISM, *n.* : dirrîtî, hovîtî.

RUFFIANLY, *adj.* : dirr, hov.

RUFFLE, *n.* : şaşî, perîşanî, şepirzeyî.

RUFFLE, *vt., i.* : şaş bûn, şepirze bûn, perîşan bûn, enirîn, enirandin, şepirze kirin.

RUFFLED, *adj.* : gij.

RUFFLING, *n.* : perîşankirin.

RUFOUS, *adj.* : ber sorî ve.

RUG, *n.* : berrik, merş, şemilk, şevilk, cacim, tej.

- **MAKER** : berrikçêker, berrikvan.
- **SELLING** : berrikfiroş.

RUGA, *n.* : qurmiçîn yan pêça rûvîstûrî.

RUGATE, *adj.* : qurmiçî.

RUGBY, *n.* : regbî : texlîtek tepka pêyan e (bi dest û pêyan dileyizin).

RUGGED, *adj.* : sext, zazor, gever.

RUGGEDIZE, *vt.* : qayim kirin.

RUGGEDIZED, *adj.* : qayimkirî.

RUGGEDIZING, *n.* : qayimkirin.

RUGGEDNESS, *n.* : sextîtî.

RUGGER, *n.* (*sl.*) : tepka pêyan (regbî).

RUGOSE, *adj.* : qurmiçî.

RUGOSELY, *adv.* : bi qurmiçînî, qurmiçînkî.

RUGOSITY, *n.* : qurmiçîtî.

RUGOUS, *adj.* : qurmiçî.

RUGULOSE, *adj.* : hûr (qurmiçî).

RUIN, *n.* : kavil, herifîn, ruxan, wêran, malxirabî, şûnwar.

RUIN, *vt.* : kavil kirin, têk dan, wêran kirin, têk çûn.

RUINATE, *adj.* : herifî, kavil.

RUINATE, *vt.* : wêran kirin, kavil kirin, herifandin.

RUINATION, *n.* : felişandin, ruxandin, kavilkirin, kembax(kirin).

RUINED, *adj.* : kavilkirî, wêrankirî, zehîkirî, zehî, wêran, berbad, herifî.

RUINER, *n.* : wêranker.

RUING, *n.* : jûvanbûn, poşmanbûn.

RUINING, *n.* : wêrankirin, zehîkirin.

RUINOUS, *adj.* : herifî, kavil, wêrankirî.

RUINOUSLY, *adj.* : bi wêrankerî.

RUINOUSNESS, *n.* : kavilîtî, wêranîtî.

RULE, *n.* : hukimdarî, rajorî, axayî, axatî, rêsa, serdestî, rêzan, destûr, binke.

- **AS A ~** : wek rêzikê yan destûrî.

- **TO WORK TO ~** : êkcar destûrî yan rêzikî kar kirin (ko bêzarî ye : destê xwe nahavêt tiştek dî ji (karê xwe yê) erkî pê ve.

RULE, *vt., i.* : hukim kirin, biryar dan.

- **TO ~ SOMETHING OFF** : cuda kirin (bi hêlekê).

- **TO ~ SOMETHING OUT** : agehdar kirin yan biryar dan ko çênabit.

RULED, *adj.* : hukimkirî, biryardayî.

RULE OF THREE, *n.* : destûra sêyan, rêzika sêyan.

RULE OF THUMB, *n.* : rêzika beranî : pîvan yan hejmartina nêzîk, biryardan ji serhatiyê.

RULER, *n.* : fermanrewa, raste, rastek, kardar, fermandar, xunkar, karbidest, homan.

RULING, *n.* : fermandan, biryardan, hukimkirin.

- **CLASS** : çîna rajor.

RUM, *n.* : rem : şerabek meyî, zehmet, gêre.

- **RUNNER** : qaçaxê vexwarinê nemaze remê, gemiya vê qeçaxiyê.

RUMANIAN, *n., adj.* = **ROMANIAN.**

RUMBA, *n.* : texlîtek govenda reşên Kûba ye.

RUMBLE, *n.* : bêzariya gîştî yan gelemperî, gurijîn, reqreq, lêketina kolanê nemaze di navbera cerde-herzekaran yan cimêran de.

- **OF WATER** : xolexol.

RUMBLE, *vi., t.* : reqreq kirin.

RUMBLED, *adj.* : reqreqkirî.

RUMBLING, *n.* : reqreq, reqreqkirin.

- **SOUND** : gimîn.

RUMBUSTIOUS, *adj.* : dengedengî, qîrûqîjî, galegotî.

RUMBUSTIOUSLY, *adv.* : bi galegotî yan reqreqî.

RUMBUSTIOUSNESS, *n.* : galegotîtî, reqreqîtî.

RUMBLY, *adj.* : reqreqî.

RUMEN, *n.* : ûrk, çilpirt.

RUMINAL, *adj.* : ûrkî.

RUMINANT, *adj.* : kayî.

RUMINANTLY, *adv.* : bi kayî.

RUMINATE, *vt., i.* : kayîn, vekayîn, raman kirin.

RUMINATED, *adj.* : vekayî.

RUMINATING, *n.* : vekayîn.

RUMINATION, *n.* : kayîn, ramankirin, karêj.

RUMINATIVE, *adj.* : kayîndar.

RUMINATIVELY, *adv.* : bi kayîndarî, kayîndarkî.

RUMINATOR, *n.* : kayî, conker, xunendek.

RUMMAGE, *n.* : lêgeran, sehkirin, pişkinîn, tiştên têvelên têkil, xurde bo firotinê.

- **SALE** : xurdefiroşî.

RUMMAGE, *vt., i.* : vekolîn, lê geran (gerîn), hûr seh kirin, peyda kirin (bi vekolînê).

RUMMAGED, *adj.* : lêgeranî, lêgerayî, pişkinînî.

RUMMAGER, *n.* : sehker.

RUMMAGING, *n.* : lêgeran (di nav tiştan de).

RUMMER, *n.* : tirarê mezin.

RUMMY, *adj.* : gêre, seyr.

RUMOUR, *n.* : çirçir, gotegot.

- **MONGER** : çirçirgêr, gotegotkar.

RUMOUR, *vt.* : çirçir kirin.

RUMOURED, *adj.* : gotegotkirî, çirçirkirî.

RUMOURING, *n.* : gotegotkirin, çirçirkirin.

RUMP, *n.* : kemax, terkî, qarçik, ran.

- **STEAK** : parçegoştê ranê çêlê.

RUMPLE, *n.* : qurmiçîn, pêjî.

RUMPLE, *vt., i.* : qurmiçîn, qurmiçandin.

RUMPLED, *adj.* : qurmiçî.

RUMPUS, *n.* : tevdan, qîrûqîj.

RUMPY, *n.* : kitika bêdûvik ya Manks (girava Man).

RUN, *n.* : bez, bezîn, rakirdin, xar.

- **ON THE ~** : revî.

- **AWAY** : revî.

- **OFF** : gera biryar (helbijartin), ava baranê.

RUN, *vi., t.* : revîn, bezîn, kirin xar, geran (gerîn), pena kirin, kêm derkirin, (pêşbirkeya) helbijartinê kirin (navkirin bo helbijartinê).

- **TO ~ ABOUT** : geran (gerîn) (ji derekê çûn derek dî).

- **TO ~ ALONG** : koçer bûn, çûn, derkeftin.

- **TO ~ ACROSS** : vêkeftin (helketinî).

- **TO ~ AFTER** : şeqandin, bi dûv keftin.

- **TO ~ AGAINST** : nakok bûn, berhelist yan dijî kesekê bûn (helbijartin).

- **TO ~ A TEMPERATURE** : ta girtin, ta hatin.

- **TO ~ AWAY** : direvit, baz dan.

- **TO ~ AWAY WITH** : dizîn, têçûn, enirîn, bi ser keftin (şanogerî).

- **TO ~ BACK** : hizra berê kirin.

- **TO ~ DOWN** : rawestîn, westîn, sivik kar kirin.

- **TO ~ DRY** : zuha bûn, hişk bûn.

- **TO ~ FOR IT** : revîn.

- **TO ~ IN** : girtin û bend kirin, hêdî hajotîn.

- **TO ~ INTO** : vêkeftin, deyndar bûn.

- **TO ~ ITS COURSE** : pêve çûn.

- **TO ~ OFF** : revîn, dizîn, vala kirin.

- **TO ~ ON** : berdewam kirin, li dor geran (gerîn), pêve çûn, xiftin.

- **TO ~ OUT** : kêm bûn, gehîştin dûmahiyê, qerimîn.

- **TO ~ OVER** : bi ser de çûn, bi ser ve çûn.

- **TO ~ ROUND** : seredanek lezîn kirin.

- **TO ~ SHORT** : kêm bûn.

- **TO ~ SHORT OF** : dirav neman yan kêm bûn.

- **TO ~ THROUGH** : zehê kirin (saman), lê dan (şûrî).

- **TO ~ TO** : gehîştin.

- **TO ~ TO FAT** : qelew diyar bûn.

- **TO ~ TO RUIN** : kavil bûn, herifîn.

- **TO ~ UP** : zû werar bûn, bilind bûn, dadan.

- **TO ~ UP AGAINST** : vêkeftin.

- **TO ~ UPON** : li dor mijadî geran (gerîn).

- **TO ~ WILD** : wek bivêtin kirin.

RUN, *adj. (pp.)* : bazda.

RUNABOUT, *n.* : gerok.

RUNAROUND, *n.* : xapîn, nivîsîna tîprêzkirî.

RUNAWAY, *n., adj.* : revîn, revî, bezîn.

RUNCIBLE, *n.* (~ spoon) : çetelê wek kefçikê kevanekirî.

RUNCINATE, *adj.* : didan xîzarî.

RUNDALE, *n.* : hevdagîriya zeviyê.

RUNDLE, *n.* : pêpikê pêstirkê.

RUNDLET, *n.* : birmîlk (birmîlê biçûk).

RUN-DOWN, *n.* : kurtî, kurte.

RUNE, *n.* : kevnetîpa elfabeya skandînavî, dabeşkirina helbesta finlendî, torkê mexolî.

RUNG, *n.* : pêpik (pêstirka guhêzbar).

RUNIC, *adj.* : bi kevnetîpên skandînavî neqşkirî.

RUN-IN, *n.* : lêketin, nivisîna serbar bo çapê.

RUNLET OR RUNNEL, *n.* : celal.

RUNNER, *n.* : bezok, beza, rake, hevber.

RUNNER-UP, *n.* : pêşbezê duwemderketî.

RUNNING, *n.* : bez, rewan, bazdan, revende, herane, bezîn.

- **TO BE IN THE ~** : hîvî kirin ko bi ser bikevit (pêşbirke, helbijartin).
- **TO BE OUT OF THE ~** : bêhîvî.

RUNNING AGROUND, *n.* : kêlekdan.

RUNNING BOARD, *n.* : çamlix (otomobil).

RUNNING GEAR, *n.* : gêr (otomobil).

RUNNING HEAD (LINE), *n.* : navnîşana dubare.

RUNNING KNOT, *n.* : girêka hilisînî (bo firehkirina kunika werîsî).

RUNNING MATE, *n.* : hevalê rêvingî.

RUNNING TITLE, *n.* : navnîşana kitêbê (li ser rûpelan).

RUNNY, *adj.* : delînî, dilopdar.

RUN-OF-THE-MILL, *n.* : asayî, navincî.

RUN-OF-THE-MINE, *n.* : asayî, navincî.

RUN-OVER, *n.* : serbar.

RUNOVER, *n.* : mayeyê serbar.

RUNT, *n.* : ga, çêl (biçûk).

RUN-THROUGH, *n.* : xwendina bilez.

RUN WAY, *n.* : dahatingeh, bezgeh, rêfirîn, rawerî, firgeh.

RUPEE, *n.* : rupî (dirav).

RUPTURE, *n.* : pêbirrîn, çirrîn, şelqî, birrîn, dirran.

RUPTURE, *vt., i.* : şikestin, peqîn, çirrandin.

RUPTURED, *adj.* : çirrandî.

RUPTURING, *n.* : çirrandin.

RURAL, *adj.* : gundî, ladêyî, gundewarî.

- **AREA** : kewşen.

RURALITY, *n.* : gundewarî(tî).

RURALIZE, *vt.*, i. : gundewarî kirin.

RURBAN, *adj.* : gundî, bajêrî.

RURIDECANAL, *adj.* : pêwendîdarê dêr yan oldarê gundî.

RURITANIA, *n.* : şahîtiyek aşopî li Ewropaya navîn.

RUSA, *n.* : asikek mezin e.

RUSE, *n.* : dek, laban, leban, xap, finaz, hiner.

RUSH, *n., adj.* : rakeş, êrîş, birh, berbûn, lez, zûkanî, tekan, zûyetî, zûyîtî.

- **HOUR** : demê apor (ji ber pêkve derketinê).
- **WITH A ~** : zû, ji nişkî.

RUSH, *vt.*, i. : lezandin, lez kirin, bezîn.

- **TO ~ AT** : êrîş kirin.
- **TO ~ DOWN** : bi lez hatin xarê.

RUSH CANDLE OR RUSH LIGHT, *n.* : mûmika gezî (ron dikin).

RUSHER, *n.* : lezker.

RUSHING, *n.* : lezkirin, berbûn, birh, rakeş, lezgîn.

RUSHY, *adj.* : lezîn.

RUSK, *n.* : parçeyek nan (texlîtek biskît e).

RUSSET, *n.* : sorbelek, mor, al, soravî, şerabî.

RUSSET(T)ING, *n.* : parçeya zivra meyweyî.

RUSSIA, *n.* : Rûsya.

RUSSIAN, *n., adj.* : Rûs, welatî yan zimanê rûsî.

RUSSOPHILE, *adj.* : hez rûs, rûshiz.

RUSSOPHOBE, *adj.* : dij (nehez) rûs.

RUSSOPHOBIA, *n.* : dij rûsî.

RUST, *n.* : jeng, jingar, zeng.

RUST, *vi., t.* : jingar girtin.

RUSTED, *adj.* : jingarî, jingargirtî.

RUSTIC, *adj.* : zivir, gundî, cotyar, sade, gewc, sakar.

RUSTICAL, *adj.* : sadeyî, gewcî.

RUSTICALLY, *adv.* : bi sadeyî, sadekî.

RUSTICITY, *n.* : sadeyîtî, gundiyatî.

RUSTICATE, *vi., t.* : (gundî) dijît.

RUSTICATED, *adj.* : (gund) jiyanî.

RUSTICATING, *n.* : (gund) jiyan.

RUSTICATION, *n.* : gundîbûn.

RUSTICATOR, *n.* : gundî.

RUSTILY, *adv.* : bi jengî.

RUSTINESS, *n.* : jengîtî.

RUSTLE, *n.* : reqreq, reqreqîn, sirwe, şingîn, xuşîn, lirfe.

RUSTLE, *vi., t.* : şingîn kirin, xuşîn kirin, lirfe kirin.

RUSTLED, *adj.* : şingînkirî, lirfekirî.

RUSTLER, *n.* : xuşînkar, lirfekar.

RUSTLINGLY, *adv.* : bi şingînî, bi lirfeyî, şingînkî.

RUSTY, *adj.* : jengî, jengarî, jingarî, jengdar.

RUT, *n.* : lûç, kendek, kend, kûr, çal, best, rê, cok, kelş, rotîn, gera perînê (li nik canewerî, belqitîn, fêtkarî).

RUT, *vt., i.* : kolîn, kelişîn, perîn.

RUTABAGA, *n.* : şêlima zer.

RUTH, *n.* : dilovanî.

RUTHENI OR RUTHENIOUS, *adj.* : ratinyomî : pêwendîdarê rotinyom (hêman).

RUTHENIUM, *n.* : rotinyom : hêmanek mêtalî qetlaz e.

RUTHERFORD ATOM, *n.* : gerdileya Rezerfordî : gerdîleyek kakil biçûk û erênî ye ko elektironên wek stêrên gerok li dor dizivirin.

RUTHERFORDIUM, *n.* : hêmanek kîmyayî tîrêjdar e.

RUTHFUL, *adj.* : dilovan.

RUTHFULLY, *adv.* : bi dilovanî, dilovankî.

RUTHFULNESS, *n.* : dilovanîtî.

RUTHLESS, *adj.* : dilreq, bêbezeyî, bêdilovanî.

RUTHLESSLY, *adv.* : bi dijwarî, bêbezeyî yan bêdilovanî.

RUTHLESSNESS, *n.* : dilreqîtî, dijwarîtî, bêdilovanîtî.

RUTILANT, *adj.* : geş, teyisî.

RUTILE, *n.* : rotîl : oksîdê Titanyom.

RUTTED, *adj.* : çalkirî, kûrkirî.

RUTTING, *n.* : çalbûn, kûrbûn, çalkirin.

RUTTISH, *adj.* : fêtkar, belqitînî.

RUTTY, *adj.* : kûrikî, çalikî, kelişkî.

R-VALUE, *n.* : pîvana gîrokirina têraçûna germiyê.

RYE, *n.* : cehder, cehdarî (helez), axayê qereç.

- **BREAD** : nanê cehderî.
- **GRASS** : giyacehder.
- **WHISKY** : wiskiya cehderî.

RYAKAN, *n.* : meyxaneya japonî.

RYOT, *n.* : cotyar, çandiyar.

S, s : ês : tîpa bîstem ya elfabeya Înglîzî.

SABA, *n.* " tune " : awaza seba.

SABADILLA, *n.* : helezek meksîkî belgdirêj û tovtal e.

SAB(A)EAN, *n., adj.* : welatiyê kevne Yemenê.

SABAISM, *n.* : stêrperistin.

SABBATARIAN, *n., adj.* : Cihiyê ko roja şembiyê vesihîn bo peristinê.

SABBATH, *n.* : roja şembiyê : roja vesihînê li nik Cihiyan û hindek feleyan, roja yekşembê : roja vesihîn û peristinê li nik feleyan, demê vesihînê.

SABBATIC(AL), *adj.* : şembiyî yan yekşembiyî, pişoyî, vesihînî.

SABBATICAL YEAR, *n.* : sala vesihînê li nik Cihiyan (her sala heftem), destûr yan rêdana mamostayî (bi asayî her sala heftem bo vesihîn, rêbarî yan vekolînê).

SABBATIZE, *vt., i.* : şembiyî kirin, roja şembiyê girtin.

SABEAN, *n., adj.* : sabiî, mendaî.

SABICU, *n.* : darê hêja yê Kûbayî.

SABIN, *n.* : yekeya mêjtina dengî.

SABLE, *n., adj.* : reş, cilên behiyê, reş girêdan.

- **ANTELOPE** : pezkûviyek mezin û şax qayim, nêr û reş e.

SABLED, *adj.* : reşkirî, behîkirî.

SABLY, *adv.* : bi reşî, behî yan şînî, şînkî.

SABOT, *n.* : pêlava darî.

SABOTAGE, *n.* : helweşandin, têkdan.

SABOTAGE, *vt. i.* : helweşandin, têk dan.

SABOTAGED, *adj.* : helweşandî.

SABOTAGING, *n.* : têkdan, helweşandin.

SABOTEUR, *n.* : têkder, kavilker.

SABRE, *n.* : şûrê siwarî, kahor.

- **TOOTHED** : didanşûr (çiq).

SABRE, *vt.* : lê dan, kuştin (bi şûrê siwarî).

SABRED, *adj.* : kuştî (bi şûrî).

SABRING, *n.* : kuştin (bi şûrî).

SABULOUS, *adj.* : xîzî (xîzê di nav endamên mîzê de).

SABURRA, *n.* : madeyê genî yê di nav ûrkî de, rix.

SAC, *n.* : telîs, çilek, çilkek.

SACATON, *n.* : giyayek Emerîkanî ye.

SACCADE, *n.* : kurtelivîna lerîna çavî.

SACCADIC, *adj.* : pêwendîdarê kurtelivîna lerîna çavî.

SACCATE, *adj.* : kîskî, berîkî.

SACCHAR-, SACCARI OR SACCARO-, *pref.* : pêşgir e ko şekir e.

SACCHARATE, *n.* : xwêya tirşiya şekirî.

SACCHARIC, *adj.* : tirşiya şekirê.

SACCHARIDE, *n.* : şekira sade.

SACCHARIFICATION, *n.* : şekirkirin.

SACCHARIFORM, *adj.* : şekirî (wek şekirî).

SACCHARIFY, *vt.* : şekir kirin (guhorînt şekirê).

SACCHARIMETER, *n.* : şekirpîv.

SACCHARIN, *n.* : pêkhatiyek belûrî ji şekira şirîntir e.

SACCHARINE, *adj.* : şekirî.

SACCHAROID, *adj.* : dêndikî wek şekirê.

SACCHAROMRTER, *n.* = **SACCARIMETER.**

SACCHAROSE, *n.* : şekira asayî.

SACCIFORM, *adj.* : wek kîskê.

SACCULAR, *adj.* : kîskî.

SACCULATE(D), *adj.* : kîsdar.

SACCULATION, *n.* : kîsbûn.

SACCULE, *n.* : kîsk, himbank.

SACERDOCY, *n.* : oldarîtî.

SACERDOTAGE, *n.* : oldarîtî : dewleta li bin destê oldaran.

SACERTOTAL, *adj.* : oldarî.

SACERDOTALISM, *n.* : oldarîtî.

SACHEM, *n.* : serokê bala yê hindek hozên Hindokên sor.

SACHET, *n.* : kîskê biçûk yê bêhnxweş (besteyek ji) bêhnxweşiya hişk (ko dikin nav cilan de).

SACK, *n.* : telîs, torbe, tor, mêşok, cemtêr, têrr, cem, bendik, cewal, şelandin, talankirin.

- **CLOTH** : parçeperûkê zivir yê ji mûyê hêştirê çêkirî.
- **COAT** : saqoyê telîsî (kurt û fireh).
- **LARGE ~** : têrr.
- **RACE** : pêşbirkeya telîsan, pêşbezîna telîsan.
- **(SMALL)** : tûrik.
- **TO GET THE ~** : hatin derxistin.
- **TO GIVE THE ~** : derxistin (ji karî).

SACK, *vt.* : talan kirin, derxistin (ji karî), kirin nav telîsî de.

SACKBUT, *n.* : lerek.

SACKFUL, *adj.* : teji telîsekê.

SACKING, *n.* : guş.

SAQUE, *n.* : saqoyê zarokî.

SACR-, *pref.* : pêşgir e ko pîroz e yan paşî ye.

SACRAL, *adj.* : pîroz, kemaxî, kortîxî.

SACRAMENT, *n.* : raza pîroz, qurbana pîroz.

SACRAMENT, *vt.* : sond xwarin.

SACRAMENTAL, *n., adj.* : razî, nihîniya pîroz, nepeniya pîroz.

SACRAMENTALISM, *n.* : razîtî, baweriya nihîniya pîroz.

SACRAMENTALIST, *n.* : bawermendê nihîniya pîroz.

SACRAMENTALLY, *adv.* : bi nepeniya pîrozî.

SACRAMENTARIAN, *adj.* : mandelker (yê hazirbûna rasta leş û xwîna Îsa pexemberî).

SACRARIUM, *n.* : penageha dêrê.

SACRED, *adj.* : pîroz.

- **BOOK** : kitêba pîroz.
- **COLLEGE** : civata pîroz.
- **COW** : çêla pîroz : mirovê di ser rexnê re.
- **DUTY** : erkê pîroz.
- **HEART** : dilê pîroz (Îsa pêxember).
- **NUMBER** : (jimara pîroz (wek 7).
- **RIGHT** : mafê pîroz.
- **WRITINGS** : nivîsînên pîroz.

SACREDLY, *adv.* : bi pîrozî, pîrozkî.

SACRAMENTARISM, *n.* : mandelkerîtiya hazirbûna rast ya leş û xwîna Îsa pêxemberî.

SACREMENTARIST, *n.* : mandelker : yê hazirbûna rast.

SACREDNESS, *n.* : pîrozîtî.

SACRIFICE, *n.* : xwebexşkirin, xwebexşîn, qurban.

SACRIFICED, *adj.* : gorîkirî.

- **SELF ~** : cangorî, xwebexşîn, xwequrbanî.

SACRIFICE, *vt., i.* : gorî kirin, qurban kirin.

SACRIFICIAL, *adj.* : gorîgirinî, qurbanîkirinî.

SACRIFICIALLY, *adv.* : bi gorîkirinî.

SACRIFICING, *n.* : gorîkirin.

SACRILEGE, *n.* : pîskirina pîroziyan.

SACRILEGIOUS, *adj.* : pîskiriniya, pîroziyan.

SACRILEGIOUSLY, *adv.* : bi pîskirinî.

SACRILEGIOUSNESS, *n.* : pîskirinîtî.

SACRILEGIST, *n.* : pîskerê pîroziyan.

SACRIST, *n.* : erkdarê parastina amanên pîroz.

SACRISTAN, *n.* : parêzerê jora pîroziyan (li dêrê).

SACRISTY, *n.* : jora pîroziyan û cilên oldaran.

SACROSANCT, *adj.* : bêqam pîroz.

SACROSANCTITY, *n.* : pîrozîtî.

SACRUM, *n.* : kortîx, hestiyê kemaxî.

SAD, *adj.* : kovan, dilgîr, melûl, serkiz, xemgîn, mirîto, dilkovan, mirûç, mirûs, neşa, xemdar, xembar, xemkêş, xemxwer, mat, pest.

- **SONG** : pehîzok, payizok.

SADDEN, *vt.* : gerandin, mirîto kirin.

SADDENED, *adj.* : qehro, xemgirtî, xemgînkirî, nuhurandî.

SADDENING, *n.* : qehirandin, nuhurandin.

SADDISH, *adj.* : piçekê xembar.

SADDLE, *n.* : xurc, zîn, kurtan, palan, menegî, qerpûz.

- **BACK** : pişîzîn, qaşazîn.
- **BAG** : benok, xurcezîn, xurc, têrr, kurtan, xurcik.
- **CLOTH** : perûkê ser (yan) palan.
- **COVER** : serpalan.
- **GIRTH** : kejî, teng, qoş.
- **HORSE** : hespê siwarbûnê.
- **IN THE ~** : serdest, desthelatdar.
- **MAKER** : zînker (zînçêker).
- **TIE ~** : teng, qoş.
- **TRAINED** : nîvzînî.

SADDLE, *vt. i.* : zîn kirin, bar giran kirin.

SADDLEBOW, *n.* : berahiya kevaniya zînî.

SADDLED, *adj.* : zînkirî.

SADDLELESS, *adj.* : bê zîn.

SADDLER, *n.* : zînker.

SADDLERY, *n.* : zînkarî.

SADDLETREE, *n.* : peykerê zînî.

SADDLING, *n.* : zînkirin.

SADIRON, *n.* : ûtiya giran.

SADISM, *n.* : sadîtî : ladanek regezî ko keyfa mirovî dihêt bi azardana dilberî, şadî bi êşandinê, êşandina bêqam.

SADIST, *n.* : sadî : hezkerê azardanê.

SADISTIC, *adj.* : sadiyî.

SADLY, *adj.* : bi mirûzî, bi mirîtoyî, mirîtokî.

SADNESS, *n.* : mirûz, daman, damayîn, qehr, qehirîn, xudîkî, melûlî, kizî, keser, axîn, ahîn, kovan, xem, şîn, serkizê neşayî.

- **AND GRIEF** : şîn û girî.

SADO MASOCHISM, *n.* : masoşîstiya sadî : nesaxiyek regezî ye ko mirov xweşiyê bi azardana xwe yan jî kesek dî dibînit.

SADRI, *n.*(rice) : sedrî (birinc).

SAD SACK, *n.* : mirovê kêm şehreza.

SAFARI, *n.* : rawegeşt.

- **PARK** : meydana şeran(bo temaşe).

SAFE, *n., adj.* : xezîne, xezne, gencîne, piştrast, silamet, êrya.

- **BLOWER** : gencîneşikên.
- **BREAKER = SAFE CRACKER.**
- **CONDUCT**, *n.* : derbazname, berbijariya borînê.
- **CRACKER**, *n.* : diz, gencîneşikên.
- **GUARD**, *n.* : parêz, parêzer, alavka parastinê, derbazname, parastin.

- **GUARD**, *vt.* : parastin.

- **LIGHT**, *n.* : ronahiya êryayê (silametiyê).

- **KEEPING** : parastin.

- **METHOD** : rêbaza êryayî.

SAFELY, *adv.* : bi êryayî, bi silametî, êryakî.

SAFENESS, *n.* : êryayîtî, silametîtî.

SAFETY, *n.* : êrya, êryayî, silametî, asayiş, saxî.

- **BELT**, *n.* : kemerbend yan qayişa êryayê yan silametiyê.

- **CURTAIN**, *n.* : perdeya êryayê yan silametiyê.

- **ISLAND**, *n.* : girava êryayê (beyava di nav rêya apore de).

- **LAMP** : çirayê êryayê (di kangehê de wek yê komirvanî).

- **MATCH**, *n.* : şixateya êrya.

- **PIN**, *n.* : maşek.

- **RAZOR**, *n.* : gîzana êrya.

- **VALVE**, *n.* : derçeya êrya yan silametiyê.

- **ZONE**, *n.* : devera êrya yan silametiyê.

SAFETYING, *n.* : asayişkirin.

SAFFIAN, *n.* : çerm yan kevlê bizinê yan pezî bi simaqê debaxkirî û reng vekirî û heşkirî.

SAFFLOWER, *n.* : helezek dirrî ye, heşa sor didit perên (belg) vî helezî, heşa ji van belgan (yan peran) çêkirî.

SAFFRON, *n., adj.* : zehferan.

- **CAKE**, *n.* : kiloca zehferanî.

- **COLOURED** : rengzehferanî.

SAFFRON, *vt.* : bi zehferanê reng kirin, wek zehferanî reng kirin.

SAFFRONY, *adj.* : zehferanî.

SAFRANIN(E), *n.* : madeyê rengkerê zehferanê, sorê zerê qetranî yê zehferanê.

SAFROLE, *n.* : avekiyek bêreng e (bo kulavan bi kar dihêt) : safrol.

SAG, *n.* : şorbûn, dahêlana rexekî, kêmbûna bihayî.

SAG, *v.i.t.* : şor bûn, sist bûn.

SAGA, *n.* : çîroka têrkarê qehremanî.

SAGACIOUS, *adj.* : hişyar, wurya, degel, çavbêl, bîrewer, bîrbir, zîrek, jîr, zên.

SAGACIOUSLY, *adv.* : bi jîrî, jîrkî.

SAGACITY, *n.* : hişyarîtî, jîrîtî.

SAGAMORE, *n.* = **SACHEM.**

SAGE, *n.* : giyakê bêhnxweş yê belg gewrkeskê lênan yan pêjandindar.

- **BRUSH** : şînkatiya tiftî li hindek deverên beyarên Wîlayetên yekgirtî yên Emerîka.

- **CHEESE** : penîrê vî giyayê tiffî têkilkirî.

- **COCK** : keleşêrê van deveran.

- **GREEN** : rengê belgên vî giyakî tiftî.

- **GROUSE** : balindemirîşkiya van deverên : beyarên Emerîka.

- **HARE** : rûviyê van deverên beyar.

- **LEAVES** : belgên giyakî.

- **TEA** : dermanê li gel giyakî têkilkirî.

SAGE, *n., adj.* : pendiyar, jîr, zana, hişdar, hozak.

SAGENESS, *n.* : pendiyarîtî.

SAGESHIP, *n.* : pendiyarî.

SAGGAN, *n.* : qalibê gilî bo patina kaloti.

SAGGED, *adj.* : şor, dahêlayî, mirtandî.

SAGGING, *n.* : mirtîn, mirtandin, dahêlan, şorbûn.

SAGITTA, *n.* : tîr (stêrên bakur).

SAGITTAL, *adj.* : tîrî, wek tîrî.

SAGITTARIUS, *n.* : birc (nîşana nehem ya çerxa bircan), tîr û kevan, tîrbaz, kevanevan.

SAGITTATE (ATED), *adj.* : tîrî, wek sertîrî.

SAGO, *n.* : arê nîşayî yê nafka darqespê sagoyî.

- **PALM** : darqespê sago (li Hindistanê û Malîzya).

SAGUARO, *n.* : heleza kaktosa mezin.

SAGY, *adj.* : giyakî.

SAHARA, *n.* : sehraya mezin ya Lîbya.

SAHARAN, *adj.* : sehrayî.

SAHARIAN, *adj.* : sehrayî.

SAHARIC, *adj.* : sehrayî.

SAID, *p.* **OF SAY** : got.

SAID, *adj.* : gotî.

SAIGA, *n.* : pezkûvî.

SAIL, *n.* : babirek, perdedar, hêlekan.

- **IN ~** : di gemiya bebirekî de.
- **BOAT** : gemiya hêlekanî yan babirekî, bagemî, keştîba.
- **CLOTH** : perûkê babirekî.
- **VESSEL** : gemiya hêlekanî.
- **TO MAKE ~** : dest bi rêwîtî kirin, babirek vekirin.
- **TO SET ~** : dest bi rêwîtiyê kirin.
- **TO TAKE IN ~** : beyava babirekan kêm kirin.
- **UNDER ~** : babirekvekirî.

SAIL, *v.i.t.* : çûn, dest bi rêwîtiya deryayî kirin.

- **TO ~ IN** : çalak dest bi karî kirin.
- **TO ~ INTO** : êriş kirin.

SAILABLE, *adj.* : deryabar.

SAILER, *n.* : bagemî.

SAILFISH, *n.* : masiyek mezin e nemaze şapera piştê.

SAILING, *n.* : keştîkirin, gemîvanî, babirekvanî.

- **BOAT** : belema perdedar yan çarokedar.
- **SHIP** : bagemî, bakeştî.
- **VESSEL** : bakeştî.

SAILOR, *n.* : gemîvan, keştîvan, deryavan, deryager.

- **A BAD ~** : deryavan yan deryagerê gêjekî.
- **A GOOD ~** : deryagerê negêjekî.
- **'S CHOICE** : bijarê deryayan.

SAILPLANE, *n.* : balafira babirekî (bê makîne).

SAIN, *vt.* : pîroz kirin, xaç kirin (li ser singî xaç nîşan kirin).

SAINFOIN, *n.* : helezek gul qerenfil e.

SAINT, *adj.* : pîroz, pîr.

SAINT, *vt.* : pîroz kirin.

SAINTDOM, *n.* : pîrozîtî.

SAINTED, *adj.* : pîrozkirî.

SAINTHOOD, *n.* = **SAINTSHIP.**

SAINTLINESS, *n.* : pîrozîtî.

SAINTLY, *adj.* : pîroz, pak.

SAINTSHIP, *n.* : pîrozîtî.

SAITHE, *n.* : texlîtek masî ye.

SAKE, *n.* : xatir, armanc, mebest, berjewendî.

SAKER, *n.* : laçîn, baz (seqrê Erebî).

SAKI, *n.* : texlîtek meymûn e.

SAL, *n.* : xwê.

- **FOR YOUR ~** : bo xatra te.

SALABILITY, *n.* : firoşbarîtî.

SAL(E)ABLE, *adj.* : firoşbar.

SALACIOUS, *adj.* : har, belqitî.

SALACIOUSLY, *adv.* : bi harî, harkî.

SALACIOUSNESS, *n.* : harîtî, belqitin.

SALAD, *n.* : zelete.

- **DAYS** : rojên holiyê.
- **DRESSING** : sos yan êxiniya zeletê.

SALADE, *n.* = **SALLET.**

SALAMANDER, *n.* : texlîtek kimkime ye (ji xwe ve di nav agirî de dijît), asinê germ yê sor (bo tophavêtin û barûtê).

SALAMI, *n.* : texlîtek sosîs : rîvîka bi qîmeyî dagirtî.

SAL-AMMONIAC, *n.* : nûşadir, nişadir.

SALANGUANE, *n.* : çiçika hêlîna xwarinbar çêdikit.

SALARIAT, *n.* : mûçexwer.

SALARIED, *adj.* : mûçekirî.

SALARY, *n.* : mûçe, mangane, heyvane.

- **CUT** : mûçebirrî.

SALAMENDRIAN, *adj.* : pêwendîdarê asinê, germê sor.

SALAMENDRINE, *adj.* = **SALAMENDRIAN.**

SALAMENDROID, *adj.* : kimkimeyî.

SALE, *n.* : firotin.

- **FOR ~** : bo firotinê.
- **ON ~** : bo firotinê.

SALE OF WORK, *n.* : bazarê xêrxwazî.

SALEP, *n.* : danê xurekî yan nîşayî (yê baskê heleza orkidê).

SALERATUS, *n.* : bîkarboneta sodyom yan potasyom.

SALERING, *n.* : xeleka kiriyaran (li heracê).

SALESMAN, *n.* : firoşyar.

SALESMANSHIP, *n.* : firoşyarîtî.

SALESWOMAN, *n.* : firoşyar (jin).

SALES RESISTANCE, *n.* : bergiriya firotinê, mejîreqî.

SALI-, *pref.* : pêşgir e ko xwê ye.

SALICET, *n.* : texlîtek orgen e.

SALICIN, *n.* : pêkhatiyek spî, tal û blûrî ye, derman e bo tayê.

SALICIONAL, *n.* : orgena dengnerm.

SALICYL, *n.* : salisîl.

SALICYLATE, *n., vt.* : salisîlêt, salisîlêt kirin.

SALICYLIC, *adj.* : salisilîkî.

- **ACID** : tirşiya salisilîkî.

SALICYLISM, *n.* : salisilîkîtî.

SALICYLIZE, *vt.* : salisilîkî kirin.

SALIENCE, *n.* : xalik yan nîşana berz, tişt yan parçeya derhatî, berzayî, vizik, lîtik.

SALIENCELY, *adv.* : berzkî.

SALIENCY, *n.* : berzayî, vizik, lîtik, derhatî, nîşanaberz.

SALIENT, *n., adj.* : diyar, berz, hendef.

SALIENTATION, *n.* : berzbûn, qol.

SALIENTIAN, *n., adj.* : bazder : canewerê bazderê bejavî wek beqê.

SALIENTLY, *adv.* : bi berzî, berzkî.

SALIFEROUS, *adj.* : têrxwê (erdek yan çînek erdî).

SALIFY, *vt.* : xwê kirin, kirin xwê, şor kirin.

SALIMETER, *n.* : şorpîv.

SALINA, *n.* : sûr, şor, şorezar.

SALINE, *adj.* : şor, şorav, sûr, siwêr.

SALINE METER, *n.* = **SALIMETER.**

SALINITY, *n.* : şorîtî, sûrîtî, şore, şorî (av û xwê).

SALINIZATION, *n.* : şorîkirin.

SALIN(IZE), *vt.* : şorî kirin.

SALINIZED, *adj.* : şorîkirî.

SALINIZING, *n.* : şorîkirin.

SALINOMETER, *n.* = **SALIMETER.**

SALIVA, *n.* : lîk, tuk, tif, girêz, gilîz, gilîzî, avadevî, xuzav.

SALIVARY, *adj.* : gilîzî, lîkî.

- **GLAND** : livîk yan toşpiya gilîzî.

SALIVATE, *vt. i.* : (gelek) gilîz kirin, gilêz hatin xarê, gilîz derkirin.

SALIVATED, *adj.* : gilîzkirî.

SALIVATING, *n.* : gilîzkirin.

SALK, *n.* (~ **VACCIN**) : yekem qutan dijî şehtiya zarokan.

SALLET, *n.* : xodeyê sivik.

SALLOW, *n., adj.* : pêtî.

SALLOW, *vt. i.* : pêtî bûn yan kirin.

SALLOW, *n.* : selp.

SALLOWISH, *adj.* : piçekê pêtî.

SALLOWNESS, *n.* : pêtîtî.

SALLOWY, *adj.* : selpî.

SALLY, *n.* : êrîş (hêzên abloqekirî), çalakiya nişkî, peqîn, tirane, rêwîtî.

SALLY, *v.i.* : êrîş kirin, seyran kirin.

SALLY, *n.* : livîna yekem ya zengilê (bo lêdanê).

SALMAGUNDI, *n.* : têkiliya gelemper, amanê goştî, masî, hêk û pîvazê.

SALMI, *n.* : êxinî.

SALMON, *n.* : masiya samon (masîxatûnk).

- **BERRY** : texlîtek firîz e.

- **LADDER, LEAP, PASS, STAIR** : pêngav yên borîna masiyê ji sikrî.

- **PINK** : rengê qerenfilê ber zerî ve.

SALOMONIC, *adj.* : silêmanî.

SAMANOID, *adj.* : samonî, masî, xatûnkî.

SALOON, *n.* : sif, sevik, bermal.

- **BAR** : meyxane.

- **KEEPER** : meyxanevan.

- **PISTOL** : debanceya mewdakurt.

- **RIFLE** : tifenga mewdakurt.

SALPIGLOSSIS, *n.* : zimanzirna : helezek gul kovikî û mezin e.

SALPINGIAN, *adj.* : pêwendîdarê boriya ostakî.

SALPINGITIS, *n.* : kulbûna boriya ostakî (boriya guhlêbûnê, bihîstinê).

SALPINX, *n.* : boriya ostakî.

SALSE, *n.* : birkan yan agirpijîna teqnê.

SALSIFY, *n.* : şing, gêzbelok.

SAL SODA, *n.* : karbonatên soda.

SALT, *n.* : xwê.

- **NOT WORTH ONE'S ~** : pûç, bernaketî bo helgirtinê yan parastinê.

- **OF THE EARTH** : xwêya erdê : qencemirov.

- **TO EAT A PERSON'S ~** : mêhvan bûn.

- **WITH A GRAIN OF ~** : piçek gumandarî (bi kêm bawerî yan hişyarî).

SALT, *vt.* : xwê kirin.

SALTANT, *adj.* : semadar, bazdar.

SALTATION, *n.* : bazdan, lîtik, sema.

SALTATORIAL, *adj.* : bazdar, semadar.

SALTATORY, *adj.* : bazdar, semadar.

SALTCELLAR, *n.* : xwêdan.

SALTED, *adj.* : xwêkirî.

SALTER, *n.* : xwêfiroş, xwêçêker.

SALTERN, *n.* : kargeha xwê.

SALTIGRADE, *adj.* : pîrhevoka bazder.

SALTILY, *adv.* : xwêkî, bi xwê.

SALTINESS, *n.* : xwêyîtî.

SALTING, *n.* : xwêkirin.

SALTISH, *adj.* : piçekê şor.

SALTLESS, *adj.* : ne şor, bê xwê.

SALT MARSH, *n.* : zonga şorav.

SALTPETER, *n.* : kevirxwê.

SALTUS, *n.* : guhartina nişkî.

SALTWATER, *n.* : şorav, şoraw.

SALTWORKS, *n.* : xwêgeh.

SALTWORT, *n.* : heleza karbonatên soda jê dihînin der (xwêhelez).

SALTY, *adj.* : sûr, şor.

- **LAND** : şorek, şorax.

SALUBRIOUS, *adj.* : saxdar, saxlem.

SALUBRIOUSLY, *adv.* : saxdarkî, bi saxdarî.

SALUBRIOUSNESS, *n.* : saxdarîtî.

SALUBRITY, *n.* : saxdarî, saxlemîtî.

SALUKI, *n.* : tajî (siloqiyê Erebî).

SALUTARIAN, *adj.* : saxlem.

SALUTARY, *adj.* : havildar, saxdar.

SALUTATION, *n.* : silav, dirûd.

SALUTATIONAL, *adj.* : silavî.

SALUTARY, *adj.* : saxlem, havildar.

SALUTATORIAN, *n.* : xwendekarê ko gotara xêrhatinê dibêjit (demê derçûna polekê).

SALUTE, *n.* : silav.

- **TAKE THE ~** : silav wergirtin.

SALUTE, *vt. i.* : silav kirin.

SALUTING, *n.* : silavkirin.

SALVABLE, *adj.* : rizgarbar.

SALVAGE, *n.* : rizgar, rizgarkirin, hawar, samanê rizgarkirî, rizgarkirina gemiyê û barî ji noqîbûnê, berdêla rizgarkirinê.

SALVAGE, *vt.* : rizgar kirin.

SALVAGER, *n.* : rizgar.

SALVARSAN, *n.* : dermanê firengî.

SALVATION, *n.* : rizgarkirin, azadkirin, azakirin, hawar.

- **ARMY** : leşkerê rizgarkirinê (olek feleyî û nîvleşkerî ye li Brîtanya).

SALVATIONISM, *n.* : rizgarîtî.

SALVATIONIST, *n.* : rizgar(ker).

SALVE, *n.* : melhem.

SALVE, *vt.* : melhem kirin, hedar kirin, rizgar kirin (gemî, bar jî noqîbûnê).

SALVED, *adj.* : melhemkirî.

SALVER, *n.* : sênî (bo pêşkêşkirina xwarinê yan vexwarinê).

SALVIA, *n.* : helezek gul şîn yan sor e.

SALVING, *n.* : melhemkirin.

SALVO, *n.* : havêtin (top yan bomba bi derbekê), silav, peqîna nişkî, bahoz.

SAL VOLATILE, *n.* : karbonatên nişadirî (avekiyek bêhndar e bo dillborînê bi kar dihêt).

SALVOR, *n.* : rizgar (mirov yan keştî).

SAMARA, *n.* : meyweya çengdar ya yek berik ya ko venabit, tîvil wek çengî ye (wek dirdar yan reşdarî).

SAMARITAN, *n.* : xêrker.

SAMARIUM, *n.* : hêmanek metalî û qetlaz e (samaryom).

SAMARSKITE, *n.* : metalê asin, kalisyom, uranyom, zirêç û toryom.

SAMBA, *n.* : samba : texlîtek sema ye.

SAMBAR, *n.* : pezkûviyek mezin e.

SAMBO, *n.* : zaroyê dutuxim.

SAMBUR, *n.* : pezkûviyê mezin yê hindî.

SAME, *adj., pron., adv.* : heman, jî xwe, bi xwe.

- **ALL THE ~** : li gel hindê.

- **IT IS ALL THE ~ TO ME** : heman (yan her) yek e bo min.

- **JUST THE ~** : bi heman awayî, li gel hindê.
- **ONE AND THE ~** : heman tişt e.
- **THE VERY ~** : heman tişt.

SAMEL, *adj.* : têrnepêjtî (kelpûç).

SAMENESS, *n.* : hevyekîtî.

SAMITE, *n.* : tevnê avirmîşî li gel tayê zêr û zîvî.

SAMLET, *n.* : masiya samon ya biçûk.

SAMOAN, *n., adj.* : ziman yan welatiyê Samwa.

SAMOVAR, *n.* : semawer.

SAMOYED, *n., adj.* : welatiyê milletê sîbêrî moxolî.

SAMP, *n.* : savarê genimê şamê.

- **POST** : posteyek erzan.

SAMPAN, *n.* : belemek biçûk e (çînî).

SAMPHIRE, *n.* : heleza kendalan (belg stûr û şor bo tirşiyê ~).

SAMPLE, *n.* : nimûne, soste, rastek.

- **ROOM** : nîşangeha nimûneyan.

SAMPLE, *vt.* : nimûne bûn, bijare kirin, azmûn kirin.

SAMPLED, *adj.* : nimûnekirî.

SAMPLER, *n.* : azmûnker yan kokerê nimûneyan, bijare, parçeyek ji karê derziyê, alava derhînana nimûneyan.

SAMPLING, *n.* : nimûnekirin.

SAMSON, *n.* : şemşûnê ejdeha.

SAMSONIAN, *adj.* : şemşûnî (pêwendîdarê şemşûnê ejdeha).

SANATIVE, *adj.* : saxkerdar.

SANATORIUM, *n.* : bojangeh, saxgeh.

SANBENITO, *n.* : kirasê zerê jûvanê.

SANCTIFICATION, *n.* : pakbûn, pirozbûn.

SANCTIFIED, *adj.* : pak, bêguneh, pîrozkirî, rûbaz (zir dîndar).

SANCTIFIER, *n.* : pîrozker.

SANCTIFY, *vt.* : pîroz kirin, pak dan, rewa kirin.

SANCTIMONIOUS, *adj.* : rûbaz.

SANCTIMONIOUSLY, *adv.* : rûbazkî, bi rûbazî.

SANCTIMONIOUSNESS, *n.* : rûbazîtî.

SANCTIMONY, *n.* : rubazî.

SANCTION, *n.* : piştgîrî, siza ferman, qanûn, rastandin, nehêl.

SANCTION, *vt.* : rastandin, rê dan, rewa kirin.

SANCTIONLESS, *adj.* : bê rastandin, bê rewakirin.

SANCTITY, *n.* : pîrozîtî, rêz.

SANCTUARY, *n.* : penageh, nîştgeh, qef, mezar.

- **TO TAKE ~** : çûn penagehê.

SANCTUM, *n.* : dir yan şûna pîroz.

- **SANCTORUM** : pîrozê pîrozan.

SANCTUS, *n.* : sirûda ayînî (pîroz, pîrozmûzîqeya vê sirûdê).

SAND, *n.* : xîz, zîx, ritam, şîlik.

- **BAG** : telîsê xîzî.
- **BANK** : girê xîzî.
- **BATH** : germika xîzî.
- **BLAST** : rewteka xîzî (bo paqijkirinê).
- **BOX** : xîzdan.
- **GROUSE** : qitk, kurkure.
- **HILL** : zîr yan girkê xîzî.
- **PAPER** : kaxeza cimbad, kaxeza xîzî, simarte.
- **PIPER** : çûçika tîtelanî.
- **STONE** : kevir yan ber xîz (zirdîndar).
- **THE ~ ARE RUNNING OUT** : dem li ber e ko temam bibit, bêqam dereng e.

SAND, *vt.* : xîz kirin, bi xîzî nixavtin yan teji kirin, bi xîzî yan kaxeza xîzî paqijkirin.

SANDAL, *n.* : şimik, pêlav, sol, şekal, texlîtek dar e.

- **TREE** : darsendel.
- **WOOD** : darê sendel.
- **WOOD OIL** : rûnê darê sendelî.

SANDARAC, *n.* : şirêzek e (sanderak).

- **TREE** : darê şirêza sanderakî.

SAND BAR, *n.* : xîzê ko radan yan rewteka avê çêdikit.

SAND BLIND, *n.* : nîvkore.

SANDBOY, *n.* : kurkê xîzî : pêtika wek kêçê ye.

SAND-CAST, *vt.* : dariştin nav xîzî de.

SAND CASTING, *n.* : dariştina nav xîzî de.

SANDER, *n.* : xîzker.

SANDERLING, *n.* : balindeyek wek çûçika tîtelanî.

SANDERS, *n.* : darê sendel.

SANDGLASS, *n.* = **HOUR GLASS.**

SANDINESS, *n.* : xîzîtî.

SANDING MACHINE, *n.* : makînaya xîzkirinê.

SANDIVER, *n.* : gilêşa avekiya şûşeyî.

SAND LAUNCE OR EEL, *n.* : marmasiya xîzî.

SAND-LOT, *n.* : yarîgeha xîzî bo zarokan.

SANDMAN, *n.* : xîzvan : ko efsane dibêjit ko zarokan dipîvit û bi pizirûkên xîzan dihavêtin ser çavan.

SAND TABLE, *n.* : mêza xîzî (bo meşqê yan zarokan).

SANDWITCH, *n.* : nanê duta, kadik, hoç, tûtik, kade, sandwîç.

SANDWICH MAN, *n.* : mêrkê sandiwîç : yê ko du agehdariyan heldigirit yek li ser sîngî û yek li ser piştî.

SANDWORT, *n.* : gulxîz.

SANDY, *adj.* : xîzî.

SANE, *adj.* : jîr, hişyar.

SANG FROID, *n.* : netre, xweragirî, hedarî.

SANGUIFICATION, *n.* : xwînçêkirin (ji xurekî).

SANGUINARILY, *adv.* : bi xwînrêji, xwînrêjkî.

SANGUINARINESS, *n.* : xwînrêjîtî.

SANGUINARY, *adj.* : xwînrêj, devxwîn, xwînî, xwînxwaz.

SANGUINE, *vt.* : (bi) xwîn kirin.

SANGUINEOUS, *adj.* : devxwîn, geşbîn, piştrast, sortarî, xwînrêj, xwînî, têrxwîn.

SANGUINITY, *n.* : xwînîtî.

SANGUINILENT, *adj.* : xwînî : ko xwîn tê de ye yan xwînkirî ye.

SANICLE, *n.* : helezek ûşîdar ko berê dermanî bû.

SANIES, *n.* : avekiya rohn ya xwînî ya ko qunêr derdikit.

SANIFY, *vt.* : saxlem kirin.

SANITARIAN, *n., adj.* : saxdarî, saxlemî, dirustaneyî, dirustane.

SANITARILY, *adv.* : bi dirustaneyî yan saxdarî, dirustanekî.

SANITARINESS, *n.* : dirustaneyîtî, saxdarîtî, saxlemîtî.

SANITARIUM, *n.* = **SANATORIUM.**

SANITARY, *adj.* : dirustane, saxdar.

- **NAPKIN** : dersoka dirustane.

SANITATE, *vt.* : dirustane kirin, bi awayên dirustane kirin.

SANITATED, *adj.* : dirustanekirî.

SANITATING, *n.* : dirustanekirin.

SANITATION, *n.* : dirustanekirin.

SANITIZATION, *n.* : paqijkirin, dirustanekirin.

SANITIZE, *vt.* : dirustane kirin (bi paqijkirinê).

SANITIZED, *adj.* : paqijkirî, dirustanekirî.

SANITIZING, *n.* : dirustanekirin.

SANITY, *n.* : hiş, hest.

SANK, *p.* **OF SINK** : noqî kir, noqî bû.

SAN(N)YASI, *n.* : parsêkê olî yê Hindî.

SANS, *prep.* : bê.

SANSKRIT, *n., adj.* : sansikrîtî, kevnezimanê pîroz yê Hindistanê.

SANSKRITIC, *adj.* : sanskrîtî.

SANSKRITISM, *n.* : sanskrîtîtî.

SANTA CLAUS, *n.* : Santa Kloz (Baba Noël).

SANTIR, *n.* : sentor.

SANTOLINA, *n.* : teraşek bêhnxweş e.

SANTONICA, *n.* : kirmek darî ye.

SANTONIN, *n.* : pêkhatiyek jehrî û belûrî ye.

SANTOUR, *n.* : sentor.

SAP, *n.* : av yan şîrê darî, çeper, awig, lawaz kirin (bawerî, zebrî, azayî).

SAP, *vt.* : (dar) hişk kirin, çeper çêkirin, lawaz kirin.

SAPAJOU, *n.* : meymûnka biçûk ya başûra Emerîka.

SAPANWOOD, *n.* : darê heşa sor.

SAPELE, *n.* : darek qayim e.

SAPHEAD, *n.* : gewc, serê, berahiya çeperî.

SAPHEADED, *adj.* : xirpo, gewc.

SAPID, *adj.* : tamxweş, bêhnxweş.

SAPIDITY, *n.* : tam yan bêhnxweşîtî.

SAPIENCE, *n.* : pend, pendiyarî.

SAPIENCY, *n.* = **SAPIENCE.**

SAPIENT, *adj.* : pendiyar.

SAPIENTIAL, *adj.* : pendiyar.

SAPLESS, *adj.* : lawaz, hişk, dilsist.

SAPLING, *n.* : sava, şitil, derik, derxik, devî, nemam, teraş, lawik, bispor.

SAPODILLA, *n.* : guhiya emerîkanî.

SAPONACEOUS, *adj.* : sabûnî.

SAPONATED, *adj.* : sabûnkirî.

SAPONIFIABLE, *n., adj.* : sabûnbar.

SABONIFICATON, *n.* : sabûnkirin.

SAPONIFIER, *n.* : sabûnker.

SAPONIFY, *vt., i.* : sabûn kirin.

SAPONIN, *n.* : sabûnîn.

SAPONITE, *n.* : sabûnît : silîkatên magnesyom û aluminyom yên sabûnî.

SAPOR, *n.* : tam, behn.

SAPPER, *n.* : endaziyarê leşkerî.

SAPPHIC, *adj.* : helbestiya çarrêz.

SAPPHIRE, *n., adj.* : safîr (berê hêja, yaqotê şîn).

- **WEDDING** : borîna 45 salan (6 şûkirin).

SAPPHIRINE, *n., adj.* : safîrî.

SAPPHISM, *n.* : jinbaziya jinan.

SAPPINESS, *n.* : terîtî, têravî (helezek e).

SAPPY, *adj.* : avis, awis, çalakî, çalak, ter, gewc.

SAPR(O)-, *pref.* : pêşgir e ko rizî ye.

SAPREMIA, *n.* : taya genî : texlîtek jehrbûna xwînê ye.

SAPROGENIC, *adj.* : genî.

SAPROLITE, *n.* : saprolît : kevnekevirê nerm yan rizî.

SAPROPHAGOUS, *adj.* : genî yan rizîxwer.

SAPROPHYTE, *n.* : rizîxwer.

SAPROPHYTIC, *adj.* : pêwendîdarê rizîxwerî.

SAPROZOIC, *adj.* = **SAPROPHYTIC.**

SAPSAGO, *n.* : penîrek req û kesk yê swisî.

SAPSUCKER, *n.* : av mêj : wek darkutukî.

SAPWOOD, *n.* : avdar : navbera tivil û nafka hişk.

SARABAND, *n.* : kevnegovenda îspanî.

SARACEN, *n.* : koçerê sehrayê, Ereb, musilmanê demê şerê xaçperêsan.

SARACENIC, *adj.* : erebî, musilmanî.

SARC(O)-, *pref.* : pêşgir e ko goşt e.

SARCASM, *n.* : pertav, tirane, henek, qeşmerî, tîz, galte, tinaz, tevz.

SARCASTIC, *adj.* : tevzker, tîzî.

SARCELLE, *n.* : qazek biçûk e.

SARCENET, *n.* : tevnê tenik yê avirmîş.

SARCOCARP, *n.* : nafik yan kakila meyweyî.

SARCODE, *n.* : protoplazm (avxwîn)a canewerî.

SARCOLOGY, *n.* : neşterbariya parçeyên goştdar yên leşî.

SARCOPLASM, *n.* : madeyê nav rîşaliyê masûlkeyî de.

SARCOMA, *n.* : perçiftina tevnê pêgir yê seretayî.

SARCOPHAGIC, *adj.* = **CARNIVOROUS.**

SARCOPHAGUS, *n.* : darbestberî.

SARCOUS, *adj.* : zeblekî, masûlkeyî, goştî.

SARD, *n.* : sard : berê hêja yê sorê ber zerî ve.

SARDELLE, *adj.* : masiyî (wek masî).

SARDINE, *n.* : texlîtek masiya hûrhûr e.

- **FISH** : masîhûrk.

SARDINIA, *n.* : welatî yan zimanê girava Sardînya.

SARDUS, *n.* : berek hêja ye.

SARDONIC, *adj.* : tevzker, teraneker, devtal.

SARDONYX, *n.* : onîks (berek hêja ye).

SARGESSO, *n.* : kevza deryayî.

SARGEANT, *n.* : serdehan, nasker çawîş.

SARI, *n.* : kirasê jinên Hindistanê, kewa.

SARK, *n.* : kumlek.

SARKING, *n.* : depê di navbera stûnê û kaşxankan de.

SARMENTOSE, *adj.* : çiqzirav.

SARONG, *n.* : cilên malezî yên millî, perûkê van cilan.

SAROS, *n.* : hejdeh sal di navbera dubarebûna rojgirtinê de.

SARSEN, *n.* : helanên berxîz.

SARSENET, *n.* : avirmîşê nerm û tenik.

SARTORIAL, *adj.* : diryarî.

SARTORIUS, *n.* : beqa ranî.

SASH, *n.* : kemerbend, dersok, kenarên pencerkê.

- **CORD** : benê kenarî.
- **LINE** : benê qayim yê kenarî.
- **POCKET** : valatiya li her du rexên kenarên pencerkê.
- **PULLEY** : dartûna benê kenarî.
- **TOOL** : texlîtek firçeya şûşevanî yan kevalvanî ye.
- **WEIGHT** : senga kenarî (pencerk).
- **WINDOW** : pencerka kenarkirî.

SASHAY, *n.* : rêwîtî, rêbarî.

SASHAY, *v.i.* : tehisîn, çûn, pêngavên bûngî havêtin.

SASHED, *adj.* : kenarkirî.

SASHLESS, *adj.* : bêkenar.

SASIN, *n.* : pezkûvî (Nepalî-Hindî).

SASINE, *n.* : xudanê samanê derebegî.

SASS, *n.* : bersiva req.

SASS, *v.t.* : req axiftin.

SASSABY, *n.* : pezkûviyek mezin (yê başûra Efrîqa).

SASSAFRAS, *n.* : darek biçûk e.

SASSANIAN, *adj.* : malbatiya şahên farisî, sasanî.

SASSANID, *adj.* = **SASSANIAN.**

SASSENACH, *n.* : mirov yan tiştên Înglîzî yên nimûneyî.

SASSWOOD, *n.* : darê tîviljehr yê efrîqayî (sasdar).

SASSY, *adj.* = **SAUCY.**

SASSY BARK, *n.* : têvilê darê sas.

SAT, *p.* **OF SITE** : danîşt, rûnişt.

SATAN, *n.* : şeytan, Ehrîmen.

SATANIC, *adj.* : şeytanî.

SATANICALLY, *adv.* : şeytankî, bi şeytanî.

SATANISM, *n.* : şeytanîtî, şeytanperistin, bedxwazî.

SATANIST, *n.* : bedxwaz.

SATANOLOGY, *n.* : şeytanzanî.

SATCHEL, *n.* : parzîn, torbe, çenteyê dibistanê.

SATCHELLED, *adj.* : çentedar.

SATE, *vt.* : têr kirin.

SATED, *adj.* : têr, têrî, têrayî, têrûpir, têrkirî.

SATEEN, *n.* : perûkê pembû yan hiriya teyisî.

SATELLITE, *n.* : stêrkok, dîvelank.

SATELLITIC, *adj.* : dîvelankî.

SATIABLE, *adj.* : têrbar.

SATIATE, *n.* : têrkirî.

SATIATE, *vt.* : têr kirin.

SATIATED, *adj.* : têrkirî.

SATIATING, *n.* : têrkirin.

SATIATION, *n.* : têrbûn.

SATIETY, *n.* : têrbûn, zorxwerî.

SATIN, *n.* : perûkê avirmîş, satan.

- **BEAUTY** : mehfûr.
- **CLOTH** : perûkê hirî yê wek satanî vehînayî.
- **FINISH** : hilîkirina zîvî bi firçeya metalî.
- **GYPSUM** : gêça rîşalî ya wek mirarî.
- **PAPER** : kaxeza teyisî ya nivîsînê.
- **STONE** = **SATIN GYPSUM.**
- **WOOD** : darê depê nayab.

SATINET, *n.* : satanê nehêja yê pambûkirî.

SATING, *n.* : têrkirin.

SATINY, *adj.* : satanî.

SATIRE, *n.* : lêbok, virrhawîştin, daşorî.

SATIRIC(AL), *adj.* : nitrek, tevzker.

- **POEM OR POETRY** : virrhawîştin.

SATIRICALLY, *adv.* : bi tevzkerî, tevzkerkî.

SATIRIST, *n.* : tiranekar, pesqel, pesxel.

SATIRIZE, *vt.* : tiraneyî êrîş kirin.

SATISFACTION, *n.* : dilniyayî, dilniyakirin, dilxweşî, têrbûn, hedar, dabîn, qayilî, razîbûn, hedan, qinyat, qîm, qîmbûn, asûdeyî.

SATISFACTORILY, *adv.* : bi dilniyayî, dilniyakî.

SATISFACTORY, *adj.* : dilniya, asûde.

SATISFIABLE, *adj.* : qayilbar, dilniyarbar.

SATISFIED, *adj.* : têr, rûnandî, qayildar, têrkirî, piştrast, dilxweş, çavtêr, dilhêsa, qayilkirin, hedirîn, hedirandin.

SATISFYING, *adj.* : dilniyadar, qayildar, qayil, rûnandin, asûdedar.

SATRAP, *n.* : serkarê deverê, derebeg, fermanrewayê deverê.

SATRAPY, *n.* : fermanrewayiya deverê, derebegî.

SATURABLE, *adj.* : têrbar.

SATURANT, *n.* : têrker.

SATURATE, *vt., adj.* : têr, têrkirin.

SATURATED, *adj.* : têr, têrkirî.

- **COMPOUND** : awîtey têr.
- **SOLUTION** : gîrawey têr.

SATURATION, *n.* : têrkirin, nemandin, têrbûn.

- **CURRENT** : lozew yan rewteka têrbûnê.
- **POINT** : xalka têrbûnê.

SATURDAY, *n.* : şembî, şembe.

SATURN, *n.* : keywan, Astan, Xudayê çandinê li nik Romanan.

SATURNALIA, *n.* : şayiya keywanî.

SATURNIAN, *n., adj.* : keywanî.

- **AGE** : rojgarê zêrîn.
- **METER** : pîvana helbesta romayî.
- **VERSE** : helbesta romayî.

SATURNIC, *adj.* : keywanî.

SATURNINE, *adj.* : tiraneyî, mirûs, mirîto, madmirûs, girêçî.

SATURNINELY, *adv.* : mirûskî, bi mirûsî.

SATURNISM, *n.* : jehrbûna girêçî.

SATYAGRAHA, *n.* : bergiriya nerêyî yan nedijwar.

SATYR, *n.* : mirovê belqitî, Xudayê daristanê (guh û dûv hesp).

SATYRIASIS, *n.* : belqitîn (viyana regeziya bêqam ya mêrî(nêrî).

SATYRIC, *adj.* : tiraneyî.

SATYRID, *n.* : pelpelîtk.

SAUCE, *n.* : medfînî, êxinî, zerzewatên li gel goştî, meyweyê lênanê, rûqayimî, sos.

- **BOX** : mirovê rûqayim.
- **PAN** : axlewîk.
- **TOMATO ~** êxinî yan sosa bacansorkan.
- **WHITE ~** : sosa nîvişk û arî.

SAUCE, *vt.* : tomdar kirin, rûqayîmî axiftin.

SAUCELESS, *adj.* : bê sos yan êxinî.

SAUCER, *n.* : sênîk yan kaska fincanê.

- **EYE** : çavê mezin yê girûvir.

SAUCERFUL, *n.* : teşî kasikê.

SAUCERLESS, *adj.* : bê kasik.

SAUCILY, *adv.* : bi rûqayimî.

SAUCINESS, *n.* : rûqayimîtî, bêarî.

SAUCY, *adj.* : zimantal, rûqayim, law.

SAUDI : welatiyê Erebistana Siûdî.

SAUGER, *n.* : masiyek rûbarî ya emerîkanî ye.

SAUNA, *n.* : germav yan serşoka hilmî.

SAUNTER, *n.* : geran.

SAUNTER, *v.i.* : geran.

SAUNTERER, *n.* : baguhêr.

SAUNTERING, *n.* : geran, seyran, baguhorîn.

SAUREL, *n.* : texlîtek masî ye.

SAURIAN, *n., adj.* : tuxmê kimkimeyî timsah jî li gel!.

SAUROPOD, *n.* : **SOROPOD** : texlîtek dînozor e.

SAURY, *n.* : texlîtek masî ye.

SAUSAGE, *n.* : sosec : rîvîka dagirtî (bi goştê qîmekirî û beharatan).

- **FILLER (OR GRINDER OR MACHINE)** : keresteyên çêkirina sosecî (bo qîmekirin û dagirtinê).
- **MEAT** : goştê sosecê, qîme.
- **ROLL** : goştê sosecê di nav hevîrî de bo pêjtinê.

SAUTE, *n., v.i.* : xwarina zû diqelit, zû qelandin.

SAUTERNE, *n.* : şerabek spî ye.

SAVABLE, *adj.* : rizgarbar.

SAVAGE, *n., adj.* : hov, dirr, dirrinde, gurêx, hoveber.

SAVAGE, *vt.* : dijwar êrîş kirin.

SAVAGENESS, *n.* : dirrîtî, hovîtî, dirrindeyîtî.

SAVAGELY, *adv.* : bi hovî, bi gurêxî, gurêxkî.

SAVAGERY, *n.* : hovîtî, gurêxî, gurêx, hoveberî.

SAVANNA(H), *n.* : deşta bêdar.

SAVANT, *n.* : zana, zanyar.

SAVATE, *n.* : kulmbaziya dest û pê têde bi kar dihên.

SAVE, *n.* : rizgarî, qurtal, werdan, hilînan (dirav).

SAVE, *vt. i.* : hilandin, werdan, rizgar kirin, qurtal kirin.

SAVE, *prep., conj.* : netê, têne.

SAVED, *adj.* : rizgarkirî, werdayî, hilxistî.

SAVELOY, *n.* : texlîtek sosec e.

SAVEN, *n.* : rizgar.

SAVIN(E), *n.* : texlîtek teraş e (ji serik rûnek firinde jê derdikevit wek dermanî bi kar dihêt).

SAVING, *n.* : rizgarkirin, danalî, hawar, hilxistin, paşdaxistin, werdan, rizgarî, hilînan.

SAVINGLY, *adv.* : bi rizgarî.

SAVINGS, *n.* : werdan, paşekewt, paşrojî, paşroj, nûtekirdin.

- **BANK** : benk yan diravgeha werdanê.

SAVIOUR, *n.* : rizgarker, rizgarkar, rizgar.

SAVORY, *n.* : giyayek wek pûngî ye bo pêjtinê bi kar dihêt.

SAVOUR, *n.* : tamdar, bêhnxweş, çej, tam, guman.

SAVOUR, *v.i. t.* : tamdar kirin, pêşniyaz kirin.

SAVOURILY, *adv.* : bi tamdarî, dilçûnî, damdarkî.

SAVOURINESS, *n.* : tamdarîtî.

SAVO(U)RY, *n., adj.* : tamdar, tamdarî.

SAVOY, *n.* : texlîtek kelem e, lehen.

SAVVY, *adj.* : rizî.

SAW, *n.* : xîzar, şeqe, here, birrek, mişar.

- **DUST** : pîne, kepek, teliş, telaş.

SAW, *vt. i.* : birrîn (bi xîzarî).

SAW, *p.* OF **SEE** : dît, bînî, nihêrî.

SAWBILL, *n.* : meravî.

SAW BUCK, *n.* = **SAWHORSE.**

SAWDER, *n.* : pesneaxiftin.

SAWDOCTOR, *n.* : makîneya çêkirina didanên xîzarî.

SAWED, *adj.* : xîzarkirî.

SAWFISH, *n.* : masîxîzark.

SAWFRAME, *n.* : destikê kêra xîzarî.

SAWGATE, *n.* = **SAWFRAME.**

SAWFLY, *n.* : mêşa xîzarî.

SAWGRASS, *n.* : giyayê xîzarî, belg didankirî (wek xîzarî).

SAWHORSE, *n.* : hespê xîzarî ko darî li ser dadinin bo xîzarî.

SAWING, *n.* : vedêran.

SAWLOG, *n.* : qurmê darê kêr dihêt bo xîzarkirinê (bo depan).

SAWMILL, *n.* : aşê xîzarkirinê.

SAWNEY, *n., adj.* : gewc.

SAWTOOTH, *adj.* : didanxîzar.

SAWYER, *n.* : xîzarker, kêza darkunker.

SAX, *n.* = **SAXOPHONE.**

SAX, *n.* : bivr.

SAXATILE, *adj.* : zindewerî (jiyan û werar) di nav keviran de.

SAXE, *n.* : kaxezek wênegirtinê ye.

SAXHORN, *n.* : borîzan.

SAXICOLOUS OR SAXICOLINE, *adj.* = **SAXATILE** : kevirnişîn.

SAXIFRAGE, *n.* : berşikîn (gulek e).

SAXON, *n., adj.*, **SAKSON** : mirovê yan zimanê gelek elmanî yê ko parçeyek Înglîzistanê dagîrkirî di seda 5-6 b.z de.

SAXONY, *n.* : hiriya hûr û nerm.

SAXOPHONE, *n.* : saksofon : alavek mûzîqeyî.

SAXTUBA, *n.* : borîzanek mezin e.

SAY, *n., adv.* : gotin.

SAY, *vt. i.* : gotin, deykirin.

- **THAT IS TO ~** : anko.
- **TO ~ OF** : Eve, jî bilî.

SAYING, *n.* : gotin, deykirin, gotar.

SAY-SO, *n.* : gotin.

SCAB, *n.* : girr, kelpik, şeliqî, gurrî, qalikê şûrî, dijyekîtî.

SCAB, *v.i.* : gurrî bûn, gurrî girtin.

SCABBARD FISH, *n.* : masiyek deryayî ye spî û zîvî wek kalanê şûrî ye.

SCABBLE, *vt.* : (kevrî) zivir tiraşîn.

SCABBY, *adj.* : girr, gurrî.

- **HEADED** : keçel.

SCABIES, *n.* : gurrî.

SCABIETIC, *adj.* : gurriyî.

SCABIOSA, *n.* : gulgurrî.

SCABIOUS, *n., adj.* : gurrî, girr.

SCABROUS, *adj.* : aloz, zehmet, sext, zivir, piçekê şerm, ber deryayî.

SCAD, *n.* : texlîtek masî ye, tibabek mezin.

SCAFFOLD, *n.* : sêdare, qemare, şano, skelle, peyker, herzal.

SCAFFOLD, *vt.* : skelle kirin, peyker kirin.

SCAFFOLDING, *n.* : peyker, skelle, keresteyên skelleyê.

SCAGILOLA, *n.* : zirmermer.

SCALABLE, *adj.* : serketinbar, hilpirjbar.

SCALAGE, *n.* : pîvan, nizmkirina kêmiyê (bi rêjeyek sedî).

SCALAR, *adj.* : pêpikî, jimarî.

- **PRODUCT** : lêkdayê jimarî.
- **QUANTITY** : tibaba nearastekirî.

SCALA, *n.* : texlîtek masî ye.

SCALARIFORM, *adj.* : pêpikî.

SCALAWAG, *n.* : bîjî, kêrnehatî.

SCALD, *n.* : sotina leşî (bi ava germ), sotin û reşbûna tevnê helezî jî ber germê û tavê.

- **HEAD** : nesaxiya pîstê serî.

SCALD, *vt.* : germkirin, sotin, paqijkirin (bi ava germ û hilmê).

SCALDING, *adj.* : sotindar.

SCALE, *n.* : terazû, pêwer, pîver, kelpik, terazî, şehîn.

- **FOR CHECKING LEVEL** : şaqol.
- **TO HOLD THE ~ EVEN** : bi dadwerî hukim kirin, bi terazûyê rast kêşan.
- **TO REMOVE THE ~ S FROM HER EYES** : perde jî ser çavên wê rakirin da ko rastiyê bibînit.
- **TO THROW INTO ~** : kirin nav kêşeyê de.
- **TO TURN THE ~ (S)** : pirs vebirr kirin (rexek bi ser xistin anko zal kirin).

SCALE, *vt. i.* : kêşan, perikîn.

- **TO ~ DOWN** : kêm kirin (bihayî).
- **TO ~ UP** : berz (pitir) kirin.

SCALE ARMOUR, *n.* : metalê zirêkirî.

SCALE BOARD, *n.* : depê tenik yê piştxudîkê.

SCALE-DOWN, *n.* : nizmkirin, kêmkirin.

SCALE INSECT, *n.* : speha helezî.

SCALENE, *n., adj.* : la(yan al) neyeksan yan neterîb.

- **TRIANGLE** : sêgoşeya ciyala : sêgoşeya altêvel.

SCALE MOSS, *n.* : heleza belgkelpikî.

SCALEMAN, *n.* : sênîya terazûyê, tayê terazûyê.

SCALER, *n.* : hilpirj, bijmêr, jimêrk.

SCALES, *n.* : qertîş.

SCALETAIL, *n.* : dûveqertîş.

SCALE-UP, *n.* : zêdekirina kirê yan mûçeyî (bi rêjeyekê).

SCALING, *n.* : hilpirj, perikên, lêlkirin.

- **LADDER**, *n.* : pêstirka zêdekirina kirê yan mûçeyî bi rêjeyekê.

- **TEARS** : rondikên kovanên behiyan.

SCALL, *n.* : kelpike serî.

SCALLION, *n.* : qurad, pîvazterk.

SCALLOP, *n.* : şeytanokê baweşîn, parçeyek goştê tenik.

SCALLOP, *vt.* : şeytanokê wek baweşînî kom dikit, kartol yan masiyê bi êxinî dipêjin.

SCALLYWAG, *n.* : canewerê hûr yan qels, mirovê pûç.

SCALP, *n.* : pîstê serî.

- **OUT FOR ~** : ewlehî ye ko dijminî bişkînit.

SCALP, *vt.* : (pîstê) serî kevil kirin.

SCALPEL, *n.* : neşter.

SCALP LOCK, *n.* : guliya qebkirinê yan berhengariyê.

SCALPER, *n.* : kevilkerê pîstê serî.

SCALPIFORM, *adj.* : (didan tîj) çîq.

SCALY, *adj.* : qertîşî.

- **FINNED** : şaper qertîşî.

SCAMMONY, *n.* : skamonî : leblaba ji rehan şirêza zikçûnê dihînin der, reha skamonî, şirêza skamonî.

SCAMP, *vt.* : bi lez û bez kar kirin.

SCAMPER, *n.* : revîn, bezîn.

SCAMPER, *v.i.* : revîn, bezîn.

SCAMPERED, *adj.* : bezî, revî.

SCAMPERING, *n.* : bezîn.

SCAMPI, *n.* : amanê mezîn yê robyanî.

SCAN, *n.* : sehkirina hûr, birrîna helbestê.

SCAN, *vt. i.* : qenc seh kirin, pîvan, li armancê geran (bi radarê).

SCANDAL, *n.* : qehbet, abrûbere, abrûçûn, riswa(bûn).

- **MONGER** : qumsî.

SHEET : rojnameya qehbetan.

SCANDALIZE, *vt.* : bêabrû kirin.

SCANDALIZED, *adj.* : bêabrûkirî, riswakirî.

SCANDALIZING, *n.* : bêabrûkirin, riswakirin.

SCANDALOUS, *adj.* : rûreşî, abrûber.

SCANDALOUSLY, *adv.* : riswakî, bi riswayî.

SCANDALOUSNESS, *n.* : riswayîtî.

SCANDENT, *adj.* : badak.

- **VINE** : sexme, suxme, sixme.

SCANDIUM, *n.* : skandiyom : hêmanek metalî û spî ye.

SCANDINAVIAN, *n., adj.* : welatî û zimanê Skandînavya : (Danimark, Norvêj, Swêd û Ayslende).

SCANNABLE, *adj.* : sehkirinbar.

SCANNED, *adj.* : sehkirî.

SCANNER, *n.* : sehker(alav).

- **HEART ~** : dilbîn.

SCANNING, *n.* : sehkirin.

SCANSION, *n.* : birrîn : parçekirina pîvanî ya helbestê.

SCANSORIAL, *adj.* : serketinî, hilpirjînî.

SCANT, *adj., adv.* : çikos, destmiç, rezîl, degmen, kêm, lawaz, bi zehmet, bi kotekî.

SCANT, *vt.* : kêm kirin, nizm kirin, dest girtin.

SCANTILY, *adv.* : bi hindikî, bi kêmî, hema, hindikkî, kêmkî.

SCANTINESS, *n.* : hindikîtî, kêmîtî.

SCANTLING, *n.* : tibabek kêm, parçeyek biçûk, parçeyek dar, dûratiyên darî yan berî (bo avakirinê).

SCANTY, *adj.* : kêm, kem, kêmek, lawaz, nebes.

SCAPE, *n.* : baskokê rehî : baskê biçûk yê bê belg yê ko jî rehê derdikevit, stûna karîteyî : parçeyê serekê di navbera ser û binî de.

- **SCAPE**, *suff.* : paşgir e ko dîmen e.

SCAPEGOAT, *n.* : bizin yan beranê qurbaniyê, qurban.

SCAPEGOATING, *n.* : berpirskirin(sûçkirin)a kesek dî.

SCAPEGRACE, *n.* : bîjî, garîsê çak nabit.

SCAPEMENT, *n.* : revîn.

SCAPHOID, *adj.* : hestiyê wek belemê.

SCAPEPOSE, *adj.* : baskdarê rehî.

SCAPULA, *n.* : kelekoç, kelkelok, şepîlk.

SCAPULAR, *n., adj.* : kirasê fireh yê bê hiçik, nîşana milî, hestiyê milî, perê milî (balinde ye).

- **FEATHERS** : perên binçengî.

- **REGION** : paşmil.

SCAPULARY, *n., adj.* = **SCAPULAR.**

SCAR, *n.* : birîn, şûnbirîn, bizmate, şeqitîn, cêbirîn, şopa mayî li ser baskî pişti werhana belgî, şopa ziyana sozyarî.

SCAR, *vt. i.* : birrîndar kirin yan bûn, wesa azar dan ko şûn bimînit.

SCARAB, *n.* : kêza pîroz ya rîxê li Misra kevn.

SCARABAEID, *n., adj.* : kêz (bi gişti), kêzî.

SCARABAEOID, *adj.* : kêzî (wek kêzê).

SCARABAEUS, *n.* = **SCARAB.**

SCARAMOUCH(E), *n.* : fortek.

SCARCE, *adj., adv.* : kêm, bi zehmet, bi kotek.

SCARCELY, *adv.* : hew, encex.

SCARCEMENT, *n.* : paşveçûna dîwarî, derza vê paşveçûnê.

SCARCENESS, *n.* : hindikîtî, kêmîtî.

SCARCITY, *n.* : hindikîtî, kêmîtî, degmenîtî, kêmayî, hindikayî.

SCARE, *n.* : tirs, hejîvîn.

- **CROW** : kalo.

- **HEAD** : navnîşana hestiyara rojnameyê.

- **MONGER** : tirskar.

SCARE, *vt.* : tirsandin, bizdihandin.

SCARED, *adj.* : tirsayî, tirsandî, bizdihî, hilçandî, toqandî, hejîvî, hejivandî.

- **AWAY** : terpilî, terpilandî, revandî (ji tirsa).

SCARER : tirsînok.

SCARF, *n.* : milpêç, stûpêç.

- **PIN** : sinceqa stûpêçê.

- **SKIN** : kelpikê çermî.

SCARF, *vt.* : dûmahî pêkve girtin (dep, metal yan çerm).

SCARIFICATION, *n.* : şeqitandin, rûşandin.

SCARIFY, *vt.* : şeqitandin, birîndar kirin, (xirmişandin).

SCARING, *n.* : hilçandin, toqandin, bizdandin, tirsandin.

- **AWAY** : terpilandin.

SCARIOUS, *adj.* : hişkperdeyî.

SCARLATINA, *n.* : soreta, taya sor.

SCARLESS, *adj.* : bê birîn, (bê xirmişîn) bê şeqitîn.

SCARLET, *n., adj.* : sor, al, qirmiz(î).

- **FEVER** : soreta, taya sor.
- **LETTER** : tîpa qirmizî : tîpa (A) ko gunehkarên tîrekî pê dax dikirin.
- **RUNNER** : heleza lobiyan.
- **WOMAN** : dêhl.

SCARP, *n.* : berê çeperî : nişîvî yan dîwarî çeperî, nişîviya tîj.

SCARP, *vt.* : nişîv bûn, (şaqolî) birrîn.

SCARRED, *adj.* : şeqitî.

SCARRY, *adj.* : şeqitî.

SCARUS, *n.* : masiyek rengîn e û lam wek niklî ye.

SCARY, *adj.* : bizdihîn, tirsînok.

SCAT, *n.* : strana bê wate yan şopewerî.

SCAT, *vt.* : derxistin, zû çûn, strana bêwate gotin.

SCAT(O)-, *pref.* : pêşgir e ko pîs e, gû ye.

SCATHE, *n.* : ziyan, azar.

SCATHE, *vt.* : êşandin, azar dan, dijwar rexne kirin.

SCATHED, *adj.* : êşandî.

SCATHING, *adj.* : bêqam req (rewişt), gezîn, tîj.

SCATOLOGY, *n.* : gûzanî.

SCATOPHAGOUS, *adj.* : rîxxwer, gûxwer.

SCATTER, *n.* : weşandin, belavekirin, weşek.

- **GOOD** : zehîker, destberdayî.

SCATTER, *vt. i.* : belave kirin, werandin, pijikandin ; past : belavebû, vepijikandin.

SCATTER BRAINED, *adj.* : gewc.

SCATTERED, *adj.* : belave, werandî, çirv, çirvandî, tarûmar, pest, hawîr, pijikandî, pêwerkirî, pijilandî, vepijikandî, vereviyayî.

SCATTERING, *n.* : perşbûn, çirvandin, çirv, belavekirin, werandin, werham, pijikandin, vedan, pertbûn.

SCATTERINGLY, *adv.* : belavbûnkî.

SCATTERING OF LIGHT, *n.* : belavbûna ronahiyê.

SCATTER RUG, *n.* : berrika biçûk (bo raxistinê li şûnek vala li jor).

SCATTILY, *adv.* : hişlawazkî, bi hişlawazî.

SCATTINESS, *n.* : hişlawazîtî.

SCATTY, *adj.* : hişlawaz, xirpo, gewc.

SCAUP, *n.* : texlîtek werdek e.

SCAUPER, *n.* = **SCALPER.**

SCAVENGE, *vt. i.* : maliştin, malîn, paqij kirin, li xwarinê geran, gaza sotî derxistin, metalê buhujî buhujandin.

SCAVENGER, *n.* : pakevan, zibilkêş, pakewan.

SCAVENGER, *v.i.* : li xwarinê geran (di nav gûfikan de : wek simsiyarkî) gaza sotî derxistin.

SCAVENGING, *n.* : paqijkirin.

SCAZON : pîvanek helbesta grekî yan Romayî.

SCENARIO, *n.* : deqa sînemayî, senaryo, melheza şanogerî yan sînemayî.

SCENARIST, *n.* : senaryonivîs.

SCENE, *n.* : dîdar, dîmen, çavbînek.

- **BEHIND THE ~** : nihînî, lipişt perdeya şanoyê, nepenî.
- **PAINTER** : kevalvanê dîmenan.
- **SHIFTER** : nirovê dîdarî yan dîmenî ko li şanoyê diguhorit.

SCENERY, *n.* : dîdar, dîmen, keresteya şanoyê.

SCENESHIFTER, *n.* : guhêrê dîmenan (li şanoyê).

SCENIC, *adj.* : şanoyî, kirdarî, dîmenî.

SCENICALLY, *adv.* : bi dîmenî, dîmenkî.

SCENOGRAPHER, *n.* : neqşkarê dîmenî.

SCENOGRAPHIC, *adj.* : pêwendîdarê neqşkariya dîmenî.

SCENOGRAPHY, *n.* : neqşkariya dîmenî.

SCENT, *n.* : bêhn, bêhnxweş(î), berame, şiyana sehkirinê, sehkirina bêhnê.

- **BOTTLE** : şûşeyê gulavê.
- **GLAND** : livika bêhnê.
- **TO THROW OFF THE ~** : xapandin, şûn berze kirin (winda kirin).

SCENT, *vt. i.* : bêhn kirin, seh kirin, bêhn jê hatin.

SCENTED, *adj.* : bêhnxweş, bêhnkirî.

SCENTLESS, *adj.* : bêbêhn.

SCEPSIS, *n.* : gumana jîrzanî.

SCEPTIC, *n.* = **SKEPTIC.**

SCEPTICAL, *adj.* = **SKEPTIC.**

SCEPTICISM, *n.* : gumankarîtî.

SCEPTRE, *n.* : çogan.

SCHAPPE, *n.* : perûk yan benê avirmîşê paşmayî.

SCHEDULE, *n.* : melheze.

- **ACCORDING TO ~** : wek melhezekirî.

SCHEDULE, *vt.* : melheze kirin.

SCHEDULED, *adj.* : melhezekirî.

- **FLIGHT** : firîna melhezekirî (balafir).

SCHEDULING, *n.* : melhezekirin.

SCHEELITE, *n.* : tengistêta kalsiyoma belûrî.

SCHEMA, *n.* : melheze, hêlkarî.

SCHEMATIC, *adj.* : melhezeyî, pîlanî.

SCHEMATIZE, *vt.* : melheze kirin.

SCHEMATIZED, *adj.* : melhezekirî.

SCHEMATIZING, *n.* : melhezekirin.

SCHEME, *n.* : pîşk, pîlan, melheze, bername.

SCHEME, *v.i.* : pîlan kirin, melheze kirin.

SCHEMER, *n.* : pîlangêr, pîşkar.

SCHEMING, *n.* : ewan, duberî, binvekolan.

SCHERZANDO, *adv., adj.* : mûzîqeyiya şad .

SCHERZO, *n.* : mûzîqeya çalak, sivik û şad.

SCHISM, *n.* : duberekîtî, rêbazgeh, duberî.

SCHISMATIC, *n., adj.* : dubereki, duberîker.

SCHISMATIST, *n.* = **SCHISMATIC.**

SCHISMATIZE, *v.i.* : dubereki kirin.

SCHIST, *n.* : kevrê çînên têvel yên kanî.

SCHISTOSE, *adj.* : pêwendîdarê kevirê çînên têvel yên kanî.

SCHISTOSOME, *n.* : kirmê xwînmizkî.

SCHISTOSOMIASIS, *n.* : xwînmîzîtî (bilharizya).

SCHIZANTHUS, *n.* : texlîtek gul e, spî binefşî û qirmizî ye.

SCHIZ(O)-, *pref.* : pêşgir e ko kelş e.

SCHIZO, *n.* : tirazank.

SCHIZOCARP, *n.* : meyweyek e (li gehiştinê yek berik e).

SCHIZOGENESIS, *n.* : zaûzêya kelşînî.

SCHIZOGONY, *n.* = **SCHIZOGENESIS.**

SCHIZOID, *adj.* : tirazanî.

SCHIZOPHRENE, *n.* : tirazandar (nesaxê tirazanê).

SCHIZOPHRENIA, *n.* : tirazan.

SCHIZOPHRENIC, *adj.* : tirazanî.

SCHIZOPOD, *n., adj.* : pêkelşî.

SCHIZOPODOUS, *adj.* : pêkelş.

SCHIZOTHYMIC, *adj.* : tirazanbarîtiyî.

SCHIZOTHYMIA, *n.* : tirazanbarîtî.

SCHMALTZ, *n.* : hişa serkirî.

SCHNORKEL, *n., v.i.* : alava bakêşana noqarî, ba kêşan .

SCHOLAR, *n.* : zana, hozan, pirzana, pişkniyar, nas.

SCHOLARLY, *adj.* : pispor, zana, rewşenbîr.

SCHOLARSHIP, *n.* : rewşenbîrî, zanyarî, nas, bexşa xwendinê.

SCHOLASTIC, *n., adj.* : dibistanî, zankoyî, jîrbêjiyî.

- **AGENT** : pêşkarê karî bo dîtina seydayan.
- **THEOLOGY** : olzaniya hûr.

SCHOLASTICALLY, *adv.* : bi ravekirinî.

SCHOLASTICISM, *n.* : ravekirinîtî.

SCHOLIAST, *n.* : raveker, perawezker, rêzimanzan, lêdiwankar.

SCHOLIASTIC, *adj.* : rêzimanî.

SCHOLIUM, *n.* : rave, têbînî, perawêz.

SCHOOL, *n.* : dibistan, hîngeh, xwendegeh, fêrgeh, qotabxane, celebê masiyan.

- **PRIMARY ~** : dibistana seretayî.
- **SECONDARY ~** : dibistana amadeyî.
- **BAG** : çenteyê dibistanê.
- **BOY** : şagird, qotabî.
- **CERTIFICATE** : fêrname.

SCHOOL, *v.i.* : hîn kirin, fêr kirin.

SCHOOLABLE, *adj.* : dibistanbar (hînbar).

SCHOOL BOARD, *n.* : civata dibistanê.

SCHOOL BOOK, *n.* : kitêba dibistanê.

SCHOOL EDITION, *n.* : çapa dibistanê (kitêb).

SCHOOL FELLOW, *n.* : hogirê dibistanê.

SCHOOL GIRL, *n.* : keçika li dibistanê, qotabî(keç).

SCHOOLHOUSE, *n.* : avahiyê dibistanê.

SCHOOLING, *n.* : têçûna fêrkirinê, rahînan, perwerde kirin, hînkirina dibistanê.

SCHOOL INSPECTOR, *n.* : pişkinêrê dibistanê.

SCHOOLMAN, *n.* : kardarê dibistanê, seyda, mamosta.

SCHOOLMASTER, *n.* : seyda yan kardarê dibistanê.

SCHOOLMATE, *n.* : hevalê dibistanê.

SCHOOLMISTRESS, *n.* : kardara dibistanê.

SCHOOL TEACHER, *n.* : hînker yan fêrkerê dibistanê.

SCHOOL TIME, *n.* : demê xwendinê.

SCHOONER, *n.* : keştî, gemiya babirekî, tirarê mezin yê bîreyê.

SHORL, *n.* : berek reş û nivhêja ye.

SCHUSS, *n., vt. i.* : hilisîna rasta gelek lezîn, nişîviya hilîsînê, hilisîn kirin (nişîvî).

SCHWA, *n.* : dengê bizwênê nediyar.

SCIAGRAPHY, *n.* : hunera tarîkirinê (li neqşkirinê).

SCIAGRAM, *n.* : wêneyê tîrêja îks, wênegirî bi tîreja îks.

SCIAMACHY, *n.* : şerê aşopî.

SCIATIC, *adj.* : kemaxî, janerehî.

- **ARTERY** : sordemarê kemaxî.
- **NERVE** : şîndemarê kemaxî.

SCIATICA, *n.* : janereh, rehêşan, reha *bayî, rehêş.*

SCIENCE, *n.* : zanîn, zanyarî, zanistî, zanatî, zanist, hîn.

- **APPLIED ~** : zanîstiya rahînî.
- **PURE ~** : zanistiya bijîn.
- **FICTION** : aşopiya zanistî.
- **OF LAW** : qanûnzanî.

SCIENTER, *adv.* : jîrekî.

SCIENTIAL, *adj.* : zanînî.

SCIENTIFIC, *adj.* : zanistî, zanyarî.

- **BOOKS** : kitêbên zanistî.

- **INSTITUTE** : zanîngeh.
- **METHOD** : rêbaza zanistî.
- **TERMINOLOGY** : zaravzaniya zanistî.

SCIENTIFICATION, *n.* : aşopkirina zanistî.

SCIENTIFICALLY, *adv.* : bi zanistî.

SCIENTISM, *n.* : zanistîtî, zanyarîtî.

SCIENTIST, *n.* : zana, zanistdar, hîna zanyar.

SCIENTIZE, *v.i.* : zanistî kirin.

SCIENTIZED, *adj.* : zanistîkirî.

SCIENTIZING, *n.* : zanistîkirin.

SCIENTOLOGY, *n.* : ola ayînî ya zanistî û karê giyanî li ser bûna madî.

SCILICET, *adv.* : anko.

SCILLA, *n.* : helezek wek zebatî ye.

SCIMITAR, *n.* : şûrê çemayî.

SCINTIGRAPHY, *n.* : wênegiriya endam yên leşî.

SCINTILLA, *n.* : gerdîle, tîbabek.

SCINTILLANT, *adj.* : çirîskî, teyisî.

SCINTILLATE, *v.i.t.* : teyisîn, çirîsîn.

SCINTILLATED, *adj.* : çirîsî.

SCINTILLATING, *n.* : tirûske, teyisîn.

SCINTILLATION, *n.* : kilpe, tirûske.

SCINTOLLO COUNTER : tirûskejimêr.

SCINTOLLOMETER, *n.* = **SCINTOLLOCOUNTER.**

SCIOLISM, *n.* : zirzanayî.

SCIOLIST, *n.* : zirzana.

SCIOLOSTIC, *adj.* : pêwendîdarê zirzanayî.

SCIOMANCY, *n.* : berbîniya sawîrî, (berbînî bi sawîriya mirî).

SCION, *n.* : nevî, timlok.

SCIRRHOID, *adj.* : peji : wek pêjbûna tîraveya req.

SCIRRHOSITY, *adj.* : pejîtî.

SCIRRHOUS, *adj.* : pejî.

SCIRRHUS, *n.* = **SIRRHOSITY.**

SCISSILE, *adj.* : birrdar, kelşdar.

SCISSION, *n.* : birrîn, dabeşbûn.

SCISSOR, *vt.* : birrîn.

SCISSORS, *n.* (**PAIR OF ~**) : cawbirr.

- **AND PASTE** : danana kitêban ji birrîna kitêbbendî.

SCIUROID, *adj.* : sivoreyî, wek dûvê sivoreyî.

SCIURINE, *adj.* : ji tuxmê sivoreyî.

SCLER(O)-, *pref.* : pêşgir e ko req e, hişk e.

SCLERA, *n.* : spîlka çavî.

SCLERENCHYMA, *n.* : tevnê req yê xaneyê.

SCLERIASIS, *n.* : hişkbûna tevnî.

SCLERODERMA, *n.* : çermhişkî, qeşamî.

SCLEROID, *adj.* : tevnhişkî, hişk.

SCLEROMA, *n.* : reqbûna tevnê mirî.

SCLEROMETER, *n.* : hişkîpîv.

SCLEROPHYLL, SCLEROPHATE, *n.* : heleza têrtevnreq ko nahêlit av ziwa bibit.

SCLEROSE, *vt. i.* : req bûn, req kirin.

SCLEROSED, *adj.* : reqbûyî.

SCLEROSIS, *n.* : reqbûn.

- **DISSEMINATED ~** : reqbûnbelave.
- **MULTIPLE ~** : reqbûna kevn ya tevnê mejî û karîteyê piştê.

SCLEROTIC, *adj.* : pêwendîdarê reqbûna perdeyan.

SCLEROTITIS, *n.* : reqbûna perdeya spîlka çavî.

SCLEROUS, *adj.* : req, reqbûyî.

SCOBS, *n.* : pîne.

SCOFF, *n.* : pêkenîn, tirane, tevz.

SCOFF, *v.i.* : pêkenîn, tirane kirin.

SCOFFER, *n.* : tiraneker.

SCOFFING, *n.* : tirane(kirin), henek, tewz.

SCOLD, *n.* : têxurîn.

SCOLD, *v.i.t.* : rezîl kirin, xurîn, têxurîn.

SCOLDING, *n.* : tehandin, lêhilatin, rezîlkirin.

SCOLEX, *n.* : serê kirmê şerîtî.

SCOLIOSIS, *n.* : ladana rexekî ya karîteyê piştê.

SCOLLOP, *n., vt. i.* = **SCALLOP.**

SCOLOPACEOUS, *adj.* : wek tivîrkî (balinde ye).

SCOLOPENDRA, *n.* : zov.

SCOLOPENDRINE, *n.* : sedpê.

SCOLOPENDRIUM, *n.* : heleza sevxes, (gez).

SCOMBLER, *n.* : texlîtek masî ye.

SCONCE, *n.* : çeper, ser, kilox, hiş, mûm, kêlka nerm, sikrê axê.

SCONCE, *vt.* : çeper kirin, asê kirin.

SCONE, *n.* : kiloca pan ya girûvir.

SCOOP, *n.* : heske, hesko, çemçik, hesk, çemçe, kefgîr, kefçî, simkut.

- **NET** : tora heskî (bo maliştina binê rûbarî).

SCOOP, *vt.* : bi heskî bûn, bi heskî vala kirin, zûtir nûçe belav kirin.

SCOOPER, *n.* : belavkerê zûtir yê nûçeyê.

SCOOT, *n.* : derketina bilez.

SCOOT, *v.i.* : bi lez çûn.

SCOOTER, *n.* : yekçerx (bo zarokan).

SCOOTERIST, *n.* : hajoyê duçerxa bizwênerî.

SCOPA OR SCOPULA, *n.* : guliya mûyê biçûk yê wek firçeyê nemaze li ser lingên mêşan.

SCOPATE, SCOPIFEROUS, SCOPIFORM, SCOPULATE OR SCOPULIFORM, *adj.* : pêwendîdarê guliya mûyê biçûk yê wek firçeyê.

SCOPE, *n.* : dûrbîn, perdeya radarê, merem, armanc, delîve, mewda, mawe.

- **NET** : tora heskî (bo maliştina binê rûbarî).

- **SCOPE**, *suff.* : paşgir e ko bîn e, dîtin e.

SCORBUTIC, *adj.* : eskerpotî (nesaxiyek ye), skorbûtî.

SCORCH, *n.* : şewat, sotina rûyekî, reşbûna tevnê helezî ji ber nesaxiyê yan germiyê.

SCORCH, *vt. i.* : erd û saman sotin, gezîn (bi tiraneyê), bi lez hajotin.

SCORCHER, *n.* : şewat, kel, nemaze roja bêqam germ.

SCHORCHING, *n.* : agirnak, sotan, kel, gezîn.

SCORCHINGLY, *adv.* : bi sotinî, bi şewatî, sotinkî.

SCORE, *n.* : sercem, encam, pêkan, birîn, xirmişîn, nîşana destpêkê yan dumahiyê, jimar, deyn, nîşana jîmartinê.

- **ON MORE ~ S THAN ONE** : ji hoyekê pitir.

- **ON THAT ~** : ji wî layî yan rexî ve.

- **TO PAY (SETTLE) OLD ~** : tole vekirin yan standin.

SCORE, *vt. i.* : tomar kirin, jîmartin, xirmişandin, li armancê dan.

SCOREBOARD, *n.* : depê pêkanan.

SCOREKEEPER, *n.* : tomarkerê pêkanan.

SCORER, *n.* : nîşandar, yarîkerê pêkanan bûn.

SCORIA, *n.* : paşmayiya metalê buhujî.

SCORING, *n.* : vêketin, lêketin, nîşandarî.

SCORIACEOUS, *adj.* : pêwendîdarê paşmayiya metalê buhujî.

SCORIFICATION, *n.* : rakirina paşmayiya metalî.

SCORIFY, *vt. i.* : paşmayiya metalî rakirin (bi buhujînê).

SCORING, *n.* : pêketin, vêketin.

SCORN, *n.* : tevz, avir.

- **TO LAUGH (SOMEBODY) TO ~** : tirane pê kirin.

- **TO TAKE (OR THINK) ~** : kot kirin.

SCORN, *vt.* : kot kirin, nizm kirin, (rûmetî).

SCORNFUL, *adj.* : riswa, tiro, tevzdar.

SCORNFULLY, *adv.* : bi tevzdarî, bi riswayî, tevzdarkî.

SCORNFULNESS, *n.* : riswayîtî, nizoyîtî.

SCORPAENID, *n., adj.* : dûpişkî.

SCORPIO, *n.* : dûpişk (bircek e).

SCORPIOID, *n., adj.* : dûpişkî.

SCORPION, *n.* : dûpişk.

- **FISH** : masîdûpişk.

- **FLY** : mêşdûpişk.

- **GRASS** : giyadûpişk.

SCOT, *n.* : Skotlendî, skoç.

SCOT, *n.* : paredan (wek baca niho).

- **AND LOT** : barê hemî bajêrî helgirtin.

SCOTCH, *n., adj.* : Skotlendî, şeqîtek Skotî, Skoç.

- **MAN** : skotlendî.

- **TAPE** : şerîta şeqitînê.

- **TERRIER** : seyek nêçîrê ling kurt e.

- **VERDICT** : biryara nevebirr.

- **WOMAN** : jina skotlendî.

- **WOODCOCK** : hêkên li ser masiya enkovî ya birajtî.

SCOTCH, *vt.* : xirmişandin, herişandin, tepeser kirin, gîro kirin.

SCOTER, *n.* : werdedek daryayî û mezin e.

SCOT-FREE, *adj.* : bê ziyan, bê bac, bêsiza, saxlem.

SCOTIA, *n.* : qalibê rûçal nemaze li binê kanîteyî.

SCOTLAND YARD, *n.* : Skotlendyard, polîsê Londonê.

SCOTO-, *pref.* : pêşgir e ko tarî ye.

SCOTODINA, *n.* : gêjîtî.

SCOTOMA, *n.* : tarîtî : piniya tarî ya dîtinê.

SCOTS, *n., adj.* : skotlendî.

SCOT(T)ICE, *adj.* : bi skotî.

SCOTTICISM, *n.* : hevoka skotî.

SCOTTICIZE, *v.i.t.* : skotî kirin (edet zarav).

SCOTTISH, *adj.* : skotlendî.

- **RITE** : ola skotlendî (avakerên serbest : fermeson).

SCOUNDREL, *adj.* : garîş, rûreş, çepel.

SCOUNDRELDOM, *n.* : çepelîtî, garîsîtî.

SCOUNDRELISM, *n.* = **SCOUNDERLDOM.**

SCOUNDRELLY, *adv.* : bi garîsî.

SCOUR, *n.* : paqijkirin, vemiştin, zikçûn.

SCOUR, *vt.* : paqij kirin, zik çûn, vemiştin.

SCOURED, *adj.* : pişaftî, hesikandî.

SCOURER, *n.* : paqijker.

SCOURGE, *n.* : tajang, karesat, bobelat.

SCOURGE, *vt.* : siza kirin, celde dan, eşkence dan, dijwar rexne kirin.

SCOURGED, *adj.* : (dijwar) sizakirî.

SCOURGING, *n.* : celdekirin.

SCOURING, *n.* : pişaftin, hilpişaftin.

SCOUT, *n.* : dîdevan, gerîde, dîtevan, mirov, çapok, çost, pêşrew, pêşeng, lawik.

- **CAR** : otomobîla gerîde.

- **MASTER** : rêberê pêşengan.

- **'S CAMP** : hobey çapokan.

SCOUT, *v.i. t.* : zêrevanî kirin, seh kirin, tirane yan tevz pê kirin.

SCOUTER, *n.* : pêşeng, sehker, nêrevan.

SCOUTING, *n.* : nêrevanî.

SCOUTS, *n.* : çapok, pêşrew(an).

SCOW, *n.* : sendel, aman, texlîtek belem e.

SCOWL, *n.* : mirûs, rûtalî.

SCOWL, *v.i. t.* : mirûs yan mirîto bûn.

SCOWLING, *n.* : rûtal, rûtehl, miçû mor, mirûsî.

SCOWLINGLY, *adv.* : bi rûtalî, bi mirûşî, bi miçûmorî.

SCRABBLE, *vi.* : (bê ser û ber) nivîsîn.

SCRABBLED, *adj.* : (bê serûber) nivîsî.

SCARBBLING : nivîsîna bêserûber.

SCRAG, *n.* : mirov yan canewerê (leş) lawaz.

SCRAG, *vt.* : sêdare kirin, xeniqandin, stû şikandin.

SCRAGGED, *adj.* : sêdarekirî, stûşkandî.

SCRAGGING, *n.* : sêdarekirin, stûşikandin.

SCRAGGY, *adj.* : barik, lawaz, zirav.

SCRAM! INTERJ. : wêde! wêde here! wêve here!.

SCRAMBLE, *n.* : xuşîn, hilpirjîn, paldan(bi milan).

SCRAMBLE, *v.i. t.* : xuşîn, hilpirjîn, kom kirin yan bi dest ketin (nerewayî), pal dan, lez kirin (bizdihayî), têkil kirin.

SCRAMBLED, *adj.* : paldayî (bi milan).

SCRAMBLING, *n.* : paldan (bi milan).

SCRAMMED, *adj.* : (cihde) wêve çûyî.

SCRAMMING, *n.* : (cihde) wêve çûn.

SCRANNEL, *adj.* : lawaz (deng), req, nemûzîqeyî (guh êşandin).

SCRANNY, *adv.* : zirav, barîk.

SCRAP, *n.* : sirîn, paşmawe, paşmayî, sikrap, şer, cerenîx.

- **BOOK** : tomara birriyan.
- **HEAP** : koma metalê havêtî (sikrap).
- **IRON** : asinê havêtî.

SCRAP, *vt.* : havêtin, şer kirin, cerenîx kirin.

SCRAPE, *n.* : verenîn, tengavî, cerenîx, şûna verenî.

SCRAPE, *vt.* : verenîn, rêya xwe bi zehmet birrîn, kolîn, hilandin (werdan).

SCRAPER, *n.* : renek.

SCRAPIE, *n.* : nesaxiya xurîniya pezi.

SCRAPING, *n.* : verenîn, çeltandin, lêlkirîn, verotîn.

- **OFF** : verenîn, dataşîn.

SCRAPPER, *n.* : şerker, şerok.

SCRAPPLE, *n.* : rehkên berazî : qîmeyê goştê berazî li gel arî wek rehkan diqelînin.

SCRAPPY, *adj.* : şerok, şikesteki, destdirêj.

SCRATCH, *n., adj.* : şeqîtek, şeqitî, şeqitîn, xurîn, roşan.

SCRATCH, *vt. i.* : xurandin, xurmişandin.

SCRATCHED, *adj.* (**OFF**) : şeqîtî, roşandî.

SCRATCHINESS, *n.* : xurînîtî.

SCRATCHING, *n.* (~ **OFF**) : verenîn, verandin, roşandin, xurandin, verotîn, şeqitandin.

- **GROUND** : gevzek.
- **UP TO ~** : wek meremê.

SCRATCH LINE, *n.* : xalka derketinê (pêşbirke yan pêşbezîn).

SCRATCH PAPER, *n.* : kaxeza reşnivîsê.

SCRATCH SHEET, *n.* : weşîna hespên ji pêşbirkeyê derxistîn yan kişayîn.

SCRATCH TEST, *n.* : azmûna hestiyarî (bo dermanî).

SCRATCHY, *adj.* : dirr, têrstirî, xurînî, feramoşî yan bi lez berpekirî, ne lêkdayî, tîreçîrî.

SCRAWL, *v.i. t.* : bê ser û ber nivîsîn yan neqş kirin.

SCRAWNY, *adj.* : lawaz, barîk.

SCRAY, *n.* : balindeyek deryayî ye.

SCREAK, *n., vi.* : qîj, qîj kirin.

SCREAKY, *adj.* : qîjî.

SCREAM, *n.* : hawar, qîr, qîj, qarqar, qêrqêr, qûrîn.

SCREAM, *v.i. t.* : qîj kirin, qîr kirin, qûrîn.

SCREAMER, *n.* : qîjker.

SCREAMING, *n.* : qîjkirin, qîrkirin, qijandin, qîjîn, qûrîn, zarezar.

SCREAMINGLY, *adv.* : bi qîjî, qîjkî.

SCREAMY, *adj.* : qîjî.

SCREE, *n.* : ber, berik, koma berikan.

SCREECH(ING), *n.* : qîja tirsê yan janê, çîrkeçîrk, çîrçîr.

SCREECH, *v.i. t.* : qîjkirin (ji tirsê yan janê).

SCREECH OWL, *n.* : kundeboya qîjker.

SCREED, *n.* : gotara dirêj, peyv yan gotara nemîrî, darê rêberê stûriyê.

SCREEN, *n.* : perde, bend, berdest, sikir, serend, bejing, nevberek, rîq, rûbend.

- **LAND** : pîşesaziya sînemayê.
- **PLAY** : deqê sînemayî.
- **TEST** : azmûna perdeyî (nîşandana filmî).

SCREEN, *vt.* : perde kirin, verakirin ; past : verakir.

SCREENABLE, *adj.* : perdebar, berbestbar.

SCREENED, *adj.* : verakirî, riqandî, berbestkirî, perdekirî, nîşadayî.

SCREENING, *n.* : verakirin.

SCREEN-TEST, *vt., i.* : (perde) azmûn kirin, (rûyê nû).

SCREW, *n.* : pêçek, bizmarê badek, badoke, burxî, cer.

- **EYE** : rezînk, reze, zerzînek.
- **TO GIVE SOMEBODY ANOTHER TURN OF THE ~** : pitir givaştin (pitir zorî lê kirin).
- **TO PUT THE ~ ON SOMEBODY** : mirovekê givaştin (zorî lê kirin).

SCREW, *vt. i.* : badan.

- **TO HAVE ONE'S HEAD ~ ED** : qenc û pendiyarî hizir kirin.
- **TO ~ OUT** : bi zorî standin.
- **TO ~ UP ONE'S COURAGE** : li xwe dan.
- **TO ~ UP ONE'S EYES** : çav nîv neqandin.
- **TO ~ UP ONE'S FACE** : miçûmer bûn, mirûs yan mirîto bûn.

SCREWBALL, *n., adj.* : gewc, gêre.

SCREW DRIVER, *n.* : badek, cerbader.

SCREW AXIS, *n.* : tewereya badokeyî.

SCREW PINE, *n.* : darek awistralî, bask zirav e wek darqespê ye.

SCREW PROPELLER, *n.* : perwaneya lûlekî.

SCREW THREAD, *n.* : cerê(didanê) lûleyê.

SCREWY, *adj.* : dînoke, gewc, xirpo.

SCRIBBLE, *n.* : nivîsîna bêserûber.

SCRIBBLE, *vt. i.* : bê ser û ber nivîsîn.

SCRIBBLER, *n.* : nivîserê pûç yan bêserûber.

SCRIBE, *n.* : danyar, daner, rûnivîser, nivîser, mîrza, hêlker.

SCRIBE, *vt.* : nivîsîn, xirmişandin yan nîşan kirin (bi alavek tîj).

SCRIBED, *adj.* : nivîsî, mîrzakirî.

SCRIBER, *n.* : hêlker : çetela nîşankirina darî yan metalî berî birrînê.

SCRIM, *n.* : perûkê pembûyî bo cilan û perdeyên pencerka.

SCRIMMAGE, *n.* : gelc, rahiştin, bezma biçûk lêketina herayî.

SCRIMMAGE, *vi.* : rahiştin.

SCRIMMAGED, *adj.* : rahiştî.

SCRIMMAGING, *n.* : rahiştin.

SCRIMP, *vt. i.* : kêm kirin, dest miçîn, çikosî kirin.

SCRIMPY, *adj.* : kêm, piçek, lawaz.

SCRIMSHAW, *n., v.i. t.* : aca tiraşî, şehreza berpe kirin (karek amêrgerî).

SCRIP, *n.* : qoçan, bawername, siyayî, cixiz, diravê kaxezî.

SCRIPT, *n.* : elfûbê, deqê nivîsî, destnivîsîn, qoçana resen, nivîsîn.

- **WRITER** : deqnivîser.

SCRIPTORIUM, *n.* : nivîsîngeh.

SCRIPTURAL, *adj.* : încîlî.

SCRIPTURE, *n.* : Încîl, kitêba pîroz, tiştê nivîsî, birgehek ji kitêba pîroz.

- **LESSON** : waneya Încîlî.

- **READER** : xwendekarê Încîlê (bo malên hejaran).

SCRIVENER, *n.* : nivîsarê dadperwerî.

SCROBICULATE(D), *adj.* : çalkirî, kûrkirî.

SCROD, *n.* : masiyek biçûk e (kod).

SCROFULA, *n.* : nesaxiya livikpejbûnê (texlîtek êşa zirav e).

SCROFULOUS, *adj.* : pêwendîdarê nesaxiya livikpejbûnê, pîs, sinc, berazî.

SCROLL, *n.* : tomar, belgenameya çermî yan kaxeza levenî, nivîsîn, siyayî, serê kivanceya çemayî, belgenameya wek xişli nîvpîwazkî yan lûleyî.

SCROLL LATHE, *n.* : çerxa karê lûlekî.

SCROLL SAW, *n.* : xîzara xemilandinê : xîzara zirav bo birrîna darî ya xemlî û hêl lûlekî.

SCROLLWORK, *n.* : xemilandinlûlekî.

SCROOGE, çikos.

SCROTAL, *adj.* : gunî.

SCROTITIS, *n.* : kulbûna gunî.

SCROTUM, *n.* : gun, ritil, hêlk, pîstê gunî.

SCROUGE, *vt.* : apore kirin.

SCROUGED, *adj.* : aporekirî.

SCROUGING, *n.* : aporekirin.

SCROUNGE, *vt. i.* : dizîn, parsekî kirin.

SCROUNGED, *adj.* : aporekirî dizi.

SCROUNGER, *n.* : diz.

SCROUNGING, *n.* : dizîn.

SCRUB, *n.* : teraş, dêhl, dara nizm, verenîn, gemirandin, paqijkirin.

- **BRUSH** : firçeya req.

- **WOMAN = CHARWOMAN.**

SCRUB, *vt.i.* : verenandin, gemirandin, paqij kirin, helweşandin.

SCRUBBED, *adj.* : pişaftî, hesikandî, hilpişaftî.

SCRUBBER, *n.* : alava şûştina gazê.

SCRUBBINESS, *n.* : pişaftîn, hilpişaftin.

SCRUBBING, *n.* : xurandin.

SCRUBBY, *adj.* : leş hûr, bed texlîtek, kurt, kotî, teraşkirî.

SCRUFF, *n.* : patik.

SCRUFFILY, *adv.* : bi bêserûberî, bi bêlêkdanî, bêserûberkî.

SCRUFFY, *adj.* : kotî.

SCRUMP, *n.* : nîvberevan (tepka pêyaregbî).

SCRUMMAGE, *n.* : girûhbûna êrîşkeran (regbî).

SCRUMPTIOUS, *adj.* : nayab.

SCRUMPY, *n.* : givaşa sêva nebaş.

SCRUNCH, *n.* : kirîn, herişin, givaştin.

SCRUNCH, *vt. i.* : kirandin, herişandin, givêştin.

SCRUPLE, *n.* : kêş : 1295 gram, akar, sincî, tibabek kêm, guman, dudilî, şaşî, weswas.

SCRUPLE, *v.i. t.* : guman kirin, dudilî kirin, şaş bûn.

SCRUPULOSITY, *n.* : weswasîtî, şaşîtî, dudilîtî.

SCRUPULOUS, *adj.* : gumandar, hûrbîn, akarî, sinciyî.

SCRUPULOUSLY, *adv.* : bi sincî, bi akarî, sincîkî.

SCRUPULOUSNESS, *n.* : sincîtî, akarîtî, rewiştîtî.

SCRUTATABLE, *adj.* : çarebar, têgehiştinbar.

SCRUTATOR, *n.* : hûrbîn, sehker.

SCRUTINEER, *n.* : pişkêner, sehker.

SCRUTINIZE, *vt.* : ponijîn.

SCRUTINIZER, *n.* : hûrnêr, hûrbîn.

SCRUTINY, *n.* : lêgerîn, ponijîn.

SCRY, *v.* : (bi belûrî) xefzanî kirin.

SCRYER, *n.* : (belûr) xefzan.

SCUBA, *n.* : keresteya pişîna bin avî.

- **DRIVER** : noqkar.

SCUD, *n.* : bezîn, derketin, ewrê tenikê ba dibit, barana sivik ya nişkî, bayek, mij, baran yan befra ba belave dikit.

SCUD, *vi.* : bezîn, li ber bayî kirin xar.

SCUDDED, *adj.* : bezî.

SCUDDING, *n.* : bezîn.

SCUFF, *n.* : şimik, dengê kişana pêyan.

SCUFF, *vi.* : kevn bûn, peritîn, pê kêşan .

SCUFFILY, *adv.* : peritînkî, bi peritînî.

SCUFFLE, *n.* : lêketin, cerenîx, gelc.

- **HARMLESS ~** : gelte.

SCUFFLE, *vi.* : cerenîx kirin.

SCUFFLED, *adj.* : cerenîxkirî.

SOUFFLING, *n.* : cerenîxkirin.

SCUG, *n.* : mirovê nemaze xwendekarê bêsincî, ne çalak û ne civakî.

SCULL, *n.* : şelpiyê paşiya gemiyê, şelpiyê yek mirovî.

- **CAP** : tiranê serî, qepaxka kiloxî.

SCULL, *vt. i.* : gemî bi şelpiya paşî hajotin, şelpî kirin.

SCULLER, *n.* : şelpîvan, sewlvan.

SCULLERY, *n.* : jora şûştina amanan, lêdangeha paşî.

SCULLION, *n.* : harîkerê girarpêjî (ko erkê serekî şûştina amanan e).

SCULPIN, *n.* : texlîtek masî ye.

SCULPTOR, *n.* : taşer, peykertiraş.

- **MARBLE** : mermer.

SCULPTRESS, *n.* : peykertiraş(jin).

SCULTURAL, *adj.* : peykertiraşî.

SCULPTURE, *n.* : kiroz, tiraşerayî.

SCULPTURE, *vt. i.* : tiraşîn.

SCULPTURED, *adj.* : tiraştî.

SCULPTURESQUE, *adj.* : şikûdar, wek peykerî.

SCULPTURING, *n.* : tiraştin, kiroz.

SCUM, *n.* : gilêş, kef, gilêşa civakî, mirdarê bi ser rûyê avê dikevit.

SCUM, *vt. i.* : kef dan, mirdar yan nebijîn rakirin.

SCUMBLE, *vt.* : rohn kirin, tenik kirin.

SCUMMY, *adj.* : gilêşî.

SCUNCHEON, *n.* : ber yan taqên qoncalên bircа çargoşeyî ko rexên hevgel digirin.

SCUNNER, *n.* : neviyan yan neheza xurt.

SCUNNER, *vt. i.* : bêzar kirin, bêzar bûn.

SCUP, *n.* : masiyek deryayî (leşpestêne) ye.

SCUPPER, *n.* : avrêja gemiyê.

SCUPPERNONG, *n.* : tiriyek emerîkanî yan şeraba vî tiriyî.

SCURF, *n.* : kelpik, kevşik, keletor, bîrov, kelpikê serî, nemes.

- **PEA** : kelpika dijxurînê.

SCURFINESS, *n.* : kelpikîtî.

SCURFY, *adj.* : kelpikî.

SCURRIED, *adj.* : pîsîtî, tirekî, gewcîtî, xirpotî.

SCURRILOUS, *adj.* : gewc, tirek.

SCURRILOUSLY, *adv.* : bi tirekî, bi gewcî, tirekkî.

SCURRY, *n.* : bezîn, xar.

SCURRY, *vi.* : bezîn, kirin xar.

SCURRYING, *n.* : lezkirin.

SCURVILY, *adv.* : bi kotî, kotîkî.

SCURVY, *n., adj.* : kotî, eskerpot.

- **GRASS** : giya kefçik yan eskerpot.

SCUT, *n.* : kurtedûvik, mirovê kotî.

SCUTAGE, *n.* : berdêl yan şûndaniya serbaziyê.

SCUTAL, *adj.* : qertîşî.

SCUTATE, *adj.* : gêrî, qertîşî.

SCUTCH, *n.* : vejandin.

- **BLADE** : alava jenîna pembûyî.

SCUTCH, *vt.* : vejandin.

SCUTCHER, *n.* : alava jenîna pembû yan kitanî.

SCUTE, *n.* : zirêya kîselî, qertîşa mezin.

SCUTCHEON, *n.* = **ESCUTCHEON** : depikê pirincokî, depikê navî yan nivîsînê.

SCUTELLATED, *adj.* : zirêyî, qertîşî.

SCUTELLATION, *n.* : qertîşbûn.

SCUTELLUM, *n.* : mertalê biçûk.

SCUTIFORM, *adj.* : gêrî.

SCUTTER, *n., vi.* = **SCURRY.**

SCUTTLE, *n.* : dolkeya rejiyê, dolik, setil, liban, tepk, kun yan kulîn li rex yan li ser banê gemiyê, serdevkê vê kulînê, zembîl.

- **SELLER** : zembîlfiroş.

SCUTTLE, *vi.* : noq kirin (gemî), bezîn.

- **BUTT** : birmîlê ava vexwarinê (li ser gemiyê).

SCUTUM, *n.* : zirêya hestî yan şaxî ya kîselî.

SCYLLA, *n.* (~ **AND CHARYBDIS**) : du tewekelî ko mirov xwe li êkê vedidit ya dî xirabtir dibit.

SCYPHOZOAN, *n., adj.* : tuxmê masîcelatînî.

SCYPHUS, *n.* : tiranê dudestik.

SCYTHE, *n., vt.* : melexan, kêlendî, merendî, das (bi dasê) diritin.

SCYTHED, *adj.* : daskirî.

SCYTHIAN, *n.* : welatî yan zimanê kevne Skîtya.

SEA, *n.* : derya.

- **TO FOLLOW THE ~** : karê deryavanî yan deryagerî kirin.

- **TO GO TO THE ~** : rêwîtî kirin (deryayî), bûn deryavan.

- **TO PUT TO ~** : rêwîtiya deryayî dest pê kirin.

SEA ANCHOR, *n.* : lengergeha serav.

SEA ANEMONE, *n.* : gongiloka deryayî, canewerek deryayî wek kulîlkê ye bi kevzan ve diminît.

SEA BASS, *n.* : masiyek deryayî ye.

SEA BED, *n.* : binê deryayî.

SEA BOARD, *n.* : berav, hevav, berzivk, kenarê derya.

SEA BOAT, *n.* : gemiya deryayî.

SEA CALF, *n.* : gamasî, golikê avê.

SEA COAST, *n.* : berzivk, berav, kenar.

SEA COW, *n.* : çêla deryayî yan avî.

SEA CUCUMBER, *n.* : aroyê deryayî.

SEA DOG, *n.* : seyê deryayî, deryavanê şehreza.

SEA EAGLE, *n.* : simsiyarkê deryayî.

SEA-EAR, *n.* = **ABALONE.**

SEA FARER, *n.* : deryager.

SEA FOOD, *n.* : her masî yan şeytanokê deryayî.

SEA GULL, *n.* : newres.

SEA HORSE, *n.* : hespê avê.

SEAL, *n.* : golikê avê, gamasî, mohr, gustîrk, gostîlk, qaş, goş.

- **CALF**, *n.* : gamasî.
- **MAKER**, *n.* : mohrçêker.

SEAL, *v.t. t.* : mohr kirin.

SEA LAVENDER, *n.* : xizêma deryayî.

SEALED, *adj.* : sermohr, mohrkirî.

SEA LEVEL, *n.* : astê derya, rêkarê deryayî.

SEA LILY, *n.* : zebatê deryayî.

SEALING, *n.* : mohrkirin.

- **WAX** : mûma sor (bo daxistinê).

SEA LION, *n.* : şêrê avê yan deryayê.

SEAL RING, *n.* : gustîrkmohr.

SEAL SKIN, *n.* : kevlê golikê avê.

SEAM, *n.* : tîk, derza dirînê, çina metalî, şûnbirîn, girnijîn, qurmiçîn.

SEAM, *vt.* : dirîn, qurmiçîn, girnijîn, kelişîn.

SEA MAID OR SEA MAIDEN, *n.* : periya deryayî, Xudaya deryayî.

SEA MAN, *n.* : deryavan.

SEAMANSHIP, *n.* : deryavanî.

SEA MARK, *n.* : fener, nîşana deryayî : hêla beravî ko sinorê radanê ye.

SEA MEW, *n.* : newres.

SEA MILE, *n.* = **NAUTICAL MILE.**

SEAMLESS, *adj.* : bêderz.

SEAMSTER, *n.* : cildirû.

SEAMSTRESS, *n.* : cildirû(jin).

SEAMY, *adj.* : pîstirîn, xirabtirîn.

SEANCE, *n.* : civat, civîn, rûniştin.

SEA ONION, *n.* : pîvaza kûvî.

SEA OTTER, *n.* : deryase.

SEA PLANE, *n.* : balafira deryayî.

SEA PORT, *n.* : bender.

SEA POWER, *n.* : deryahêz.

SEAQUAKE, *n.* : deryalerz.

SEAR, *n., adj.* : qurmiçî, zimank (parçeya êryayê ya tifengê), sotin, sotî.

SEAR, *vt.* : qurmiçîn, req bûn, sotin.

SEA RAVEN, *n.* : masiyek emerîkanî mezin e.

SEARCH, *n.* : lêgeran, gerîn, pişkinîn, lêgerandin, dozîn, peygerîn, kad, sorax, lêgerîn, lêkolîn.

- **IN ~ OF** : lêgeran.
- **LIGHT** : mûmika kehrebî, ronahîker.
- **WARRANT** : destûra pişkinînê.

SEARCH, *vt. i.* : lêgeran.

SEARCHER, *n.* : peyger, poyan.

SEARCHING, *n.* : peygeran, lêgeran, sehkirin, po.

SEA RIDER, *n.* : beravî.

SEARING, *n.* : sotandin.

SEA ROBIN, *n.* : texlîtek masî ye.

SEA ROOM, *n.* : beyava hêmina deryayî.

SEA ROVER, *n.* : derya gir.

SEA SCORPION, *n.* : dûpişkê deryayî.

SEA SCOUT, *n.* : pêşengê deryayî.

SEA SHORE, *n.* : berav, kenar, berzivk.

SEA SICK, *adj.* : deryagêj.

SEA SICKNESS, *n.* : gêjî yan gêjeka deryayî.

SEA SIDE, *n.* : berav, berzivk, kenar.

SEA SNAKE, *n.* : marê deryayî (marek avî û jehrî ye).

SEASON, *n.* : demsal, saledem : bihar, havîn, payiz, zivistan, dem, keş, kij, hevrong, werz, demê serekî yê pişûyê.

- **FOR A ~** : demek kurt.
- **IN A ~** : di demî de.
- **IN AND OUT OF ~** : li her demî.
- **OUT OF ~** : ne di demî de.
- **THE FOUR ~ S** : çiwar keş :, çiwar kije, çiwar saledem.

SEASON, *vt.* : xwê kirin, beharat kirin.

SEASONABLE, *adj.* : kêrhatî, dembar, di demî de.

SEASONED, *adj.* : alat yan beharatkirî.

SEASONAL, *adj.* : werzî, saledemî.

- **WIND** : werzeba.

SEASONER, *n.* : beharat, bikarhînerê beharatan.

SEASONING, *n.* : beharatkirin, alatkirin.

SEA STAR, *n.* : stêrmasî.

SEASTRAND, *n.* : berava deryayî.

SEAT, *n.* : serîne, rûniştek, rûnek.

- **BELT**, *n.* : navkêla rûniştekî (bo girtinê gava firîn yan dahatina balafirê).

SEAT, *vt.* : rûnandin, rûniştek kirin, çak kirin.

SEATING, *n.* : serîne, rûniştekirin, rû yan nixêva rûniştekan.

SEA TRAIN, *n.* : hevkêşa deryayî (gemiya guhaztinê).

SEA URCHIN, *n.* : jijiya deryayî.

SEA WALL, *n.* : dîwarê deryayî (berbesta dij radanê).

SEAWARD, *n., adj., adv.* : ber deryayî ve, dûrîbejî.

SEAWAY, *n.* : deryarê, harderya, pêşketina gemiyê di nav pêlan de.

SEAWEED, *n.* : kevza deryayî.

SEAWORTHY, *adj.* : deryabar, kêrhatî dij bahozan.

SEBACEOUS, *adj.* : bezdar, bezî (rûnî).

SEBORRH(O)ED, *n.* : derbûna zêdeya toşpiya bezî.

SEBUM, *n.* : toşpiya bezî.

SEC, *adj.* : neşirîn.

SECANT, *n.* : dabirr.

SECATEUR, *n.* : alava kezaxê, cawbirra rezvanî.

SECCO, *n.* : hunera neqşkirinê li ser gêça hişk.

SECCOTINE, *n.* : sikotîn : madeyek avekî ko berdêl e bo stirkê.

SECCOTINE, *vt.* : verûsîn.

SECEDE, *vi.* : cuda bûn (ji dêrê, partî yan welatî).

SECEDED, *adj.* : cudakirî.

SECEDER, *n.* : cudaker, cudakar.

SECEDING, *n.* : cudabûn.

SECERN, *vt.* : cuda kirin.

SECERNENT, *n., adj.* : cudakirî.

SECESSION, *n.* : cudabûn.

SECESSIONISM, *n.* : cudabûnîtî.

SECESSIONIST, *n.* : cudaker.

SECLUDE, *vt.* : veqetandin, silikandin.

SECLUDED, *adj.* : goşegîr, tenekirî, kuncnişîn, sikilandî, goşenişîn, veqetandî.

- **PLACE** : telde.

SECLUDING, *n.* : veqetandin.

SECLUSION, *n.* : veqetandin, tenekirin, silikandin, amoşî.

SECOND, *n., adj.* : çirke, duhem, bistek, bêhnek, gavek.

- **EVERY ~ YEAR** : her du salan carekê.
- **CHILDHOOD** : zarokîtî.
- **CLASS** : pileya duhem.
- **DIVISION** : tîpa duhem.
- **FIDDLE** : karê duhem.
- **HAND** : kevn, bi kar înayî.
- **LIEUTENANT** : efserê yekstêr.
- **NATURE** : sirûştê duhem.
- **RATE** : bed, pileya duhem.
- **THOUGHT** : hizir kirinve.
- **TO NONE** : yekem, baştirîn.

SECOND, *vt.* : pejirandin, piştgirtin.

SECONDARY, *n., adj.* : duhemîn, duhemkî.

- **CELL** : xaneya duhemîn.
- **COLOUR** : rengê duhemîn.
- **EMISSION** : derperîna duhemkî.
- **SCHOOL** : dibistana amadeyî.

SECONDE, *n.* : rawesta duhem ya heştên şûrbazî.

SECONDING, *n.* : piştgirtin, lêweşîn, lêweşandin, pejirandin.

SECONDLY, *adv.* : duhem.

SECONDMENT, *n.* : lêweşandin, lêweşîn.

SECRECY, *n.* : nihînîtî.

- **IN ~** : dizîkî, dizê, nepenî.

SECRET, *n., adj.* : nihên, nepenî, raz, nihênî.

- **IN ~** : dizîkî, dizê.
- **'S DEPOT** : embara razan.
- **OF THE HEART** : dildizî.
- **SERVICE** : saloxgerî.
- **SOCIETY** : civata nihînî yan nepenî.

SECRETLY, *adv.* : bi dizîkî ve, dizîkî, dizî, pelpel, teletel.

SECRETARIAL, *adj.* : razgirî.

SECRETARIAT(E), *n.* : razgir.

SECRETARY, *n.* : razgir, razyar, razpûş, wezîr.

- **BIRD** : balindeyek mezin û xişok-xwer e.
- **GENERAL** : razgirê gelemper, emîndarê giştî.
- **OF STATE** : wezîr yan şalyarê dewletê.

SECRETE, *vt.* : derkirin, veşartin, (nihênî kirin), nepenî kirin.

SECRETIN, *n.* : hormona ûrkî ya ko şêlav û cergî çalak dikit (bo derkirinê).

SECRETION, *n.* : nependin, xweberdan, derdan, rijandin.

- **BODY** : lîk.

SECRETIVE, *adj.* : razdar, mit, derdar, derdarî, handarê derkirinê, razgir.

SECRETIVELY, *adv.* : bi razgirî, razgirkî, nepenîkî.

SECRETIVENESS, *n.* : razgirîtî, nepenîtî.

SECRETORY, *n., adj.* : derkir, derkirî, handerê derkirinê, livika derkirinê, endamê derkirinê.

SECRETS, *n.* : raz û nihênî.

SECT, *n.* : tîre, rêbaza olî, rêbaza ayînî, com, zom.

SECTARIAN, *n.* : tîrebaz, tofkî, rêbazxwaz.

SECTARIANISM, *n.* : tîrebazîtî, bendîtî, tîregerîtî.

SECTARIANIZE, *vt.* : tîrebaz kirin, dubere-kî kirin.

SECTARY, *n.* : tîrebaz.

SECTILE, *adj.* : birrdar.

SECTION, *n.* : birgeh, bend, liq, tax, koz, kîzî, teş, tîş, tof, zivar, zol, pirtik, beş.

SECTION, *vt. i.* : birrîn, dabeş kirin, dabeş bûn.

SECTIONAL, *adj.* : birgehî, deverî, vekirbar.

SECTIONALISM, *n.* : kertkirin, kerkirin.

SECTOR, *n.* : ker, kert, çixim.

SECTOR, *vt.* : kert kirin, birgeh kirin.

SECTORED, *adj.* : kertkirî, birgehkirî.

SECTORIAL, *n., adj.* : birgehî.

SECTORING, *n.* : kertkirin, birgehkirin.

SECULAR, *n., adj.* : dinyayî.

- **AFFAIRS** : pirsên dinyayî.
- **EDUCATION** : perwerdeya dinyayî.
- **FAME** : navdariya dinyayî.

SECULARISM, *n.* : dinyayîtî.

SECULARIST, *n.* : bawermendê dinyayîtiyê.

SECULARITY, *n.* : dinyayîtî.

SECULARIZATION, *n.* : dinyaîkirin.

SECULARIZE, *vt.* : dinyayî kirin, zanistî yan ne oldarî kirin.

SECULARIZED, *adj.* : dinyayîkirî.

SECULARIZER, *n.* : dinyayîker.

SECULARIZING, *n.* : dinyayîkirin.

SECULARLY, *adv.* : dinyakî.

SECUND, *adj.* : rexekî.

SECUNDINE, *n.* : hiji, heval biçûk, hevalok.

SECURABLE, *adj.* : hêminbar, dabînbar.

SECURE, *adj.* : qayim, pitew, asê.

SECURE, *vt.* : qayim kirin, hêmin kirin, dabîn kirin.

SECURED, *adj.* : hêminkirî, qayimkirî, piştrast(kirî), dabînkirî.

SECUREMENT, *n.* : dabînkirin, hêminkirin.

SECURING, *n.* : dabînkirin.

SECURITIES, *n.* : qoçan.

SECURITY, *n.* : asayîş, parastin, desteberî, bistehî, tenahî, hedar, qoçan.

- **COUNCIL** : encumena asayişê, civata asayîşê (hêminiyê).

SEDAN, *n.* : otomobîl, helgirk.

- **CHAIR** : kursîka helgirk.

SEDATE, *adj.* : hêmin, giran (sincî).

SEDATE, *vt.* : hêmin kirin, hedar kirin.

SEDATED, *adj.* : hedarkirî.

SEDATENESS, *n.* : hedarîtî.

SEDATING, *n.* : hêdarkirin.

SEDATION, *n.* : hêminbûn, hedarbûn.

SEDATIVE, *n., adj.* : hêmindar, hêminker, aramdar, aramder, dermanê hedarker.

SEDENTARILY, *adv.* : nişstimanekî.

SEDENTARINESS, *n.* : nişstimanîtî.

SEDENTARY, *n., adj.* : nişteçî, nişstiman, têrrûnişstin, nekoçer.

SEDER, *n.* : nivêja şeva yekem ya du şevên cejna qiyameta Cihiyan .

SEDERUNT, rûniştina civata oldaran.

SEDGE, *n.* : texlîtek giya ye (kawîr).

- **WARBLER** : balindeyê strankarê giyayî wek kawîrî.

SEDGY, *adj.* : giyayî.

SEDILE, *n.* : doşk (bo rûniştina oldaran).

SEDIMENT, *n.* : nîştin, tilp, nîşto, tilf, dûrd.

SEDIMENTARY, *adj.* : nîştenî, nîşteyî.

SEDIMENTATION, *n.* : nîştemenî, nîştin, nîştandin.

SEDITION, *n.* : teçandin, gelacî, ajawe, têkdan, hevanî, tevdan, tevlokî.

SEDITIONARY, *n., adj.* : teçandin, gelac.

SEDITIOUS, *adj.* : ajaweger, hilweşyar, gelac.

SEDITIOUSLY, *adv.* : bi hilweşyarî, bi gelacî, gelackî.

SEDUCE, *vt.* : fêtkarî kirin, qayil kirin (regezî).

SEDUCED, *adj.* : fêtkirî.

SEDUCER, *n.* : firîweder, fêtkar.

SEDUCEMENT, *n.* : fêtkarî.

SEDUCIBLE, *adj.* : fêtbar, qayilbar (regezî).

SEDUCING, *n.* : fêtkirin.

SEDUCTION, *n.* : fêtkarî, aran.

SEDUCTIVE, *adj.* : fêtdar.

SEDUCTIVENESS, *n.* : fêtkarîtî.

SEDUCTRESS, *n.* : fêtkar, firîweder(jin).

SEDULITY, *n.* : renc, bizav.

SEDULOUS, *adj.* : bizavkar, renckar.

SEDULOUSNESS, *n.* : bizavîtî.

SEDUM, *n.* : giyayek gul zer yan spî ye.

SEE, *n.* : dîtin, bîn, nêrîn.

SEE, *v.i. t.* : dîtin, nêrîn, têgehiştin.

- **TO ~ INTO** : seh kirin, têgehiştin.
- **TO ~ OUT** : berpe kirin, temam kirin.
- **TO ~ OVER** : bi çavekê dîtin.
- **TO ~ SOMEBODY OFF** : oxir kirin.
- **TO ~ SOMEBODY OUT** : oxir kirin tako ber derî.
- **TO ~ SOMEBODY THROUGH** : harî kirin (tako dûmahiyê).
- **TO ~ SOMETHING THROUGH** : berdewam kirin yan pêve çûn ta dûmahîkê.
- **TO ~ THE BACK OF SOMEBODY** : jê rizgar bûn.
- **TO ~ THROUGH** : têgehiştin, rastî zanîn.

SEEABLE, *adj.* : dîtinbar.

SEED, *n.* : tov, sîsk, dendik, dêndik, berik, dan, danik, tuxm, tum, xubar, lib.

- **CORN** : tovê genimî.
- **CULVITATOR** : tovçîn.
- **SACK** : tovdank.
- **TIME** : demê tovî.

SEED, *v.i. t.* : tov kirin.

SEEDCAKE, *n.* : kiloca tovî, kilocek şirîn û bêhnxweş e.

SEEDCASE, *n.* : kelpikê tovî.

SEEDED, *adj.* : tovkirî, bijarekirî.

SEEDER, *n.* : tovker.

SEEDFUL, *adj.* : berhemdar, têrber, têrtov.

SEEDING, *n.* : tovkirin.

- **GRAIN** : ore.

SEEDLESS, *adj.* : bê berik, bê tov.

- **RAISINS** : kişmiş.

SEEDLING, *n.* : derxik, derik, rewz, şitil, birale, nemam.

SEED OYSTER, *n.* : şeytanokê tovî (gelek biçûk e).

SEED PEARL, *n.* : mirariya biçûk.

SEEDS, *n.* : tov, dexl.

SEEDSMAN, *n.* : tovçîn.

SEED VESSEL, *n.* : kelpikê tovî.

SEEDY, *adj.* : pîs, perîtî, tovdar, bednav, beşêş.

SEEING, *n., conj.* : bînîn, bîn, nêrîn, dîtin, bînayî, ji ber ko.

- **EYE** : seyê koreyan (çavê dîtinê).

SEEK, *vt. i.* : bizav kirin, xwastin, lê girtin, hîvî kirin, qest kirin, çûn bo.

SEEKER, *n.* : xwazeker.

SEEKING, *n.* : daxwaz, lêgeran, lêgerandin.

- **PROTECTION** : penakirin, penaxwazî.
- **REFUGE** : penabirin.
- **SHELTER** : penabirin, hewîn, hewan.

SEEM, *vi.* : diyar bûn.

SEEMING, *n., adj.* : diyar, diyarbûna dereki yan derveyî.

SEEMINGLY, *adv.* : diyare.

SEEMLINESS, *n.* : rûmet.

SEEMLY, *adj., adv.* : berketî, rûmetî, hêja, berketkî.

SEEN, *pp.* **OF SEE** : dîtî.

SEEP, *n.* : kaniya biçûk, delên, delandin.

SEEP, *vi.* : delên kirin.

SEEPAGE, *n.* : delandin, teşene.

SEER, *n.* : bîner, xefzan, dîtox, berbîn, bîna, sengek, Hindî-Efxanî.

SEERESS, *n.* : xefzan, berbîn (jin).

SEERSUCKER, *n.* : tevnê pembûyê hêlkirî.

SEESAW, *adj., adv.* : qirnaqoş, hêlkzî-qûzîr, zemzîlok, hêsk.

- **SMALL** ~ : çinçolek.

SEESAW, *vi.* : qirnaqoş.

SEETHE, *n.* : kel, kelîn.

SEETHE, *vt. i.* : şil bûn, kelandin, kelîn, har bûn, şepirze bûn, kef dan.

SEETHED, *adj.* : kelî (derûnî).

SEETHING, *adj.* : kel, har, bêqam germ.

SEGA, *n.* " Kurdish tune " : sêgah.

SEGMENT, *n.* : kîzî, kerte, parçe, parçeya cixiz, ker.

SEGMENT, *v.i. t.* : cuda kirin, parçe kirin, kîzî kirin, ker kirin.

SEGMENTAL, *adj.* : kerteyî, birgehî.

SEGMENTALLY, *adv.* : birgehekî.

SEGMENTARY, *adj.* : kerteyî, birgehî.

SEGMENTATION, *n.* : parçebûn, kertbûn, kîzîbûn.

SEGO, *n.* : helezek bakura Emerîka (gul ûşî ye û kesk û spî ye).

SEGREGATE, *n., adj.* : cuda.

SEGREGATE, *v.i. t.* : cuda kirin, veqetandin.

SEGREGATED, *adj.* : cudakirî, veqetandî.

SEGREGATING, *n.* : cudakirin.

SEGREGATION, *n.* : cudakirin, veqetandin, cudabûn.

SEGREGATIONIST, *n.* : cudaker.

SEGREGATIVE, *adj.* : cudadar, cudaxwaz.

SEGUE, *vi.* : berdewam kirin (mûzîqe).

SEGUED, *adj.* : berdewamkirî.

SEGUING, *n.* : berdewamkirin.

SEIDLITZ POWDERS, *n. pl.* : gejmireka sîdlitz : tozek firhandar û sivik e, bo ziknermkirinê.

SEIGNIOR, *n.* : axa nemaze derebeg.

SEIGNIORY, *n.* : derebegî.

SEINE, *n.* : tora masiyan.

SEINE, *vt. i.* : masî girtin (bi torî).

SEINED, *adj.* : masîgirtî.

SEINER, *n.* : masîgir.

SEINING, *n.* : masîgirtin.

SEISIN, *n.* : xudaniya zeviya kirêkirî.

SEISM, *n.* : lerzîn, lere, lerze.

SEISMAL, *adj.* : lerzeyî.

SEISMIC, *adj.* : lerzeyî.

SEISMICITY, *n.* : lerzeyîtî.

SEISMISM, *n.* : lerzeyîtî.

SEISMO-, *pref.* : pêşgir e ko lerze ye.

SEISMOGRAM, *n.* : neqşkirina lerzeyan bi lerzenivîsê.

SEISMOGRAPH, *n.* : lerze nivîs, neqşkera lerzeyan.

SEISMOGRAPHIC(AL), *adj.* : lerzenivîsî.

SEISMOLOGICAL, *adj.* : lerzeyî, melerzezaniyî.

SEISMOLOGIST, *n.* : lerzezan.

SEISMOLOGY, *n.* : lerzezanî.

SEISMOMETER, *n.* : lerzepîv.

SEISMOMETRY, *n.* : lerzepîvî.

SEISMOSCOPE, *n.* : hejeknivîs : alava tomarkirina qewmîn û demê lerzeyî.

SEIZABLE, *adj.* : girtinbar.

SEIZE, *vt. i.* : girtin, vegirtin, dagîrkirin, delîve girtin, dest bi serde girtin, pêve man.

SEIZED, *adj.* : vegirtî, girtî.

SEIZIN, *n.* : xudaniya rehaya erdî.

SEIZING, *n.* : pêkvegirok, pêkvegirêdana werîsan.

SEIZOR, *n.* : dagîrker.

SEIZURE, *n.* : girtin, vegirtin.

SEJANT, *adj.* : rûniştiniya repa li ser kemaxê.

SELACHIAN, *n., adj.* : texlîtek masî ye.

SELAH, *n.* : li dawiya helbest yan sirûda ayînî, ji xwe ve baş, arastekirina mûzîqeyî.

SELDOM, *adv.* : kêm caran.

SELECT, *adj.* : bijare, bijar, helbijarde, berbijartî, sergol.

- **COMMITTEE** : licneya bijare.

- **MAN** : mirovê helbijartî yê rewêjkarê civata bajêrî.

SELECTED, *adj.* : helbijartî, bijare, vebijartî, bijarte, sergol, qijnaye.

SELECTEE, *n.* : jêgirtî, helbijartî nemaze bo serbaziyê.

SELECTION, *n.* : helbijartin, jêgirtin, vebijartin, bijartin.

- **RULES** : rêzanên bijartinê, resakanî bijartin.

SELECTIVE, *adj.* : bijare, bijarde.

- **SERVICE** : xizmeta bijare ya leşkerî (kotekî).

SELECTIVELY, *adv.* : bijarekî.

SELECTIVENESS, *n.* : bijareyîtî.

SELECTIVITY, *n.* : bijareyîtî, bijardeyî.

SELECTOR, *n.* : helbijêr.

SELENATE, *n.* : xwêya tirşiya silînî.

SELENE, *n.* : selîna : xudabanûya heyvê (li nik Grekan).

SELENIC, *adj.* : selenyomî : pêwendîdarê hêmanê selenyom.

- **ACID** : tirşiya selenyomî.

SELENIFEROUS, SELENIOUS, *adj.* : pêwendîdarê selenyomî.

SELENITE, *n.* : gêça wek belûra dîweder.

SELENIUM, *n.* : selenyom : hemanek ne metalî ye.

- **CELL** : xaneya selenyomî.

SELENTIC, *adj.* : pêwendîdarê gêça dîweder.

SELENO-, *pref.* : pêşgir e ko heyv e, mang e.

SELENOGRAPHER, *n.* : zanayê heyvnîgariya sirûştî.

SELENOGRAPHIC, *adj.* : pêwendîdarê heyvnîgariya sirûştî.

SELENOGRAPHY, *n.* : heyvnîgariya sirûştî.

SELENILOGIST, *n.* : heyvzan.

SELENOLOGY, *n.* : heyvzanî.

SELENOSIS, *n.* : jehrbûna selenyomî : jehrbûna terşî bi selenyomî.

SELF, *pron., n., adj.* : xwe, xu, xo, xweyî.

SELF-, *pref.* : pêşgir e ko xweyî, xwe ye.

SELF-ABANDONED, *adj.* : verestî keyfxweşiyan.

SELF-ABANDONMENT, *n.* : xwemandelkirin (gorîkirin).

SELF-ABASEMENT, *n.* : xwekotîkirin.

SELF-ABNEGATION, *n.* : xwemandelkirin.

SELF-ABSORBED, *adj.* : mijûlê hizran yan ramanan, mijûlê pirsên xweyî.

SELF-ABSORPTION, *n.* : xwemijîn.

SELF-ABUSE, *n.* : xwekêmkirin, destperkirin.

SELF-ACCUSATION, *n.* : xwegunehbarkirin.

SELF-ACQUIRED, *adj.* : xwedestketî, destketî bo berjewendiya xweyî.

SELF-ACTING, *adj.* : amêrsaz, amêrger.

SELF-ACTION, *n.* : xwekarî.

SELF-ACTIVE, *adj.* : xwekar.

SELF-ACTIVITY, *n.* : xwekarîtî.

SELF-ADDRESSED, *adj.* : xwenavnîşankirî.

SELF-ADJUSTING, *adj.* : xwerastker.

SELF-ADMIRATION, *n.* : fortekî, xwebînî.

SELF-AFFECTED, *adj.* : fortek.

SELF-ANALYSIS, *n.* : xweşîtelkirin.

SELF-ANNIHILATION, *n.* : xwebirhandin.

SELF-APPROBATION, *n.* : xwepesindî.

SELF-ASSERTION, *n.* : xwedupatkirin.

SELF-ASSERTIVE, *adj.* : xwesepên.

SELF-ASSUMPTION, *n.* : qapanî.

SELF-ASSURANCE, *n.* : xwebawerî, piştrastî.

SELF-BINDER, *n.* : dirînkera gurzeker, alava genimî didirît û gurze dikit (gidîş dikit).

SELF-BORN, *adj.* : xwewerar, xweçêbûn.

SELF-CENTERED, *adj.* : xwepesind.

SELF-CENTREDNESS, *n.* : xwekamîtî.

SELF-CLOSING, *adj.* : xwedaxistinî.

SELF-COLLECTED, *adj.* : xweragirtî.

SELF-COLOURED, *adj.* : yekreng.

SELF-COMMAND, *n.* : xwegirtin.

SELF-COMPLACENCY, *n.* : xwedilmiyayî.

SELF-COMPOSED, *adj.* : aza, hedar, xweragirtî.

SELF-CONCEIT, *n.* : tifre, xwedîtî, xwebînî.

SELF-CONDEMNATION, *n.* : xwetawankirin.

SELF-CONFIDENCE, *n.* : xwebawerî, piştrastî.

SELF-CONSCIOUS, *adj.* : xwezan, şermîn.

SELF-CONSEQUENCE, *n.* : fortekî, qapanî.

SELF-CONSISTENT, *adj.* : xwesaz, hevparçe.

SELF-CONTAINED, *adj.* : xweparêz.

SELF-CONTEMPT, *n.* : xwekotikirin, xwenizmkirin.

SELF-CONTENT OR SELF-CONTENTMENT, *n.* : xwedilniyayî.

SELF-CONTRADICTION, *n.* : xwenakokî.

SELF-CONTROL, *n.* : xweraserbûn, xweraberî, xwegir.

SELF-CULTURE, *n.* : xweçanda.

SELF-DECEIT, *n.* : xwexapandin.

SELF-DECEIVER, *n.* : xwexapîn.

SELF-DECEICER, *n.* : xwexapîn.

SELF-DECEIVING, *adj.* : xwexapînî.

SELF-DECEPTION, *n.* : xwexapandin.

SELF-DEFENCE, *n.* : xwebergirî, xweberevanî.

- **IN THE ~ : BI BERGIRIYA XWEYÎ**, bi berevaniya xweyî.
- **THE ART OF ~** : hunera xwebirgirî (kulmbazî).

SELF-DELUSION, *n.* : xwexapandin.

SELF-DENIAL, *n.* : xwenemas.

SELF-DEPENDANCE, *n.* : xwehemet, xwemitmane.

SELF-DEPRECIATION, *n.* : xwesivikirin.

SELF-DESTRUCTION, *n.* : xwekuştin.

SELF-DETERMINATION, *n.* : çarenûs, xweçarenivîsîn.

SELF-DEVOTION, *n.* : xwegorîkirin, .

SELF-DISCHARGE, *n.* : xwevalakirin.

SELF-DISCIPLINE, *n.* : xwegirtin.

SELF-DISCOVERY, *n.* : xwenaskirin.

SELF-DISTRUST, *n.* : xwegumankirin (ji xwenepiştrast).

SELF-DIVISION, *n.* : xwedabeşî.

SELF-DOUBT, *n.* : xwegumanî.

SELF-DRIVEN, *adj.* : amêrsaz, amêrger, xwehajotin.

SELF-EDUCATED, *adj.* : xweperwerdekirî.

SELF-EFFACEMENT, *n.* : xweqirandî, xwebirhandî, xweqelandî, xwedûrkirî.

SELF-EMPLOYED, *adj.* : pêşegerê serbest.

SELF-ESTEEM, *n.* : xwerêzgirtin, difnbilindî, lûtberzî, semax, nîşank.

SELF-EVIDENT, *adj.* : eşkera, diyar.

SELF-EXCITED, *adj.* : xwehandayî.

SELF-EXECUTING, *adj.* : xweraperî yan bi cihînayî.

SELF-EXILED, *adj.* : xwesirgumkirî.

SELF-EXISTENT, *adj.* : hebûndarê serbest, xweheyî.

SELF-EXPLANATORY, *adj.* : xweraveker.

SELF-EXPRESSION, *n.* : xwederbirrîn.

SELF-FERTILIZATION, *n.* : xwepeyîn.

SELF-FORGETFUL, *adj.* : xwemandel.

SELF-FORGETTING, *adj.* : nexweperist, xwemandel.

SELF-FORMED, *adj.* : xweçêkirî, xweçêbûyî.

SELF-GIVING, *adj.* : ezezît.

SELF-GLORIFICATION, *n.* : xwemezinkirin.

SELF-GLORIFYING, *adj.* : fortek.

SELF-GOVERNED, *adj.* : xwegirtî, serbixwe.

SELF-GOVERNING, *adj.* : serbixwe.

SELF-GOVERNMENT, *n.* : serxwebûn, serbixweyî.

SELF-GRATIFICATION, *n.* : xwetêrkirin (ji keyfxweşiyê).

SELF-HARDENING, *adj.* : xwereqkirin.

SELF-HEAL, *n.* : saxker : heleza dermanî.

SELF-HELP, *n.* : xweharîkirin.

SELF-HOOD, *n.* : yekîtî, ezîtî, xweyîtî.

SELF-IGNITION, *n.* : xwedadan, xwerivinkirin.

SELF-IMMOLATION, *n.* : xwegorîkirin.

SELF-IMPORTANT, *adj.* : xwegiring.

SELF-IMPOSED, *adj.* : xwedanayî (bi kotekî).

SELF-INCLUSIVE, *adj.* : xwetekûz.

SELF-INCRIMINATION, *n.* : xwetawankirin.

SELF-INDUCED, *adj.* : xwehandayî.

SELF-INDUCTANCE, *n.* : xwehandan.

SELF-INDUCTION, *n.* : xwehandan.

SELF-INDULGENCE, *n.* : xweverestin (bo keyfê).

SELF-INFLICTED, *adj.* : xwelêdayî.

SELF-INSTRUCTED, *adj.* = **SELF-TAUGHT.**

SELF-INSURANCE, *n.* : xwedabînkirin.

SELF-INTEREST, *n.* : berjewendiya xweyî.

SELF-INTROSPECTION, *n.* : xwesehkirin.

SELF-INVOLVED, *adj.* = **SELF-ABSORBED.**

SELFISH, *adj.* : xweperist, xwebîn, ezît, xweviyayî, xwewîst.

SELFISHNESS, *n.* : ezîtî, ezperes, çikos, xweperistin, xweyî, qapan, teqo, xwe kamî, ezezî, xwebînî.

SELF-JUSTIFICATION, *n.* : xwebehanekirin.

SELF-KNOWLEDGE, *n.* : xwezanîn.

SELFLESS, *adj.* : cankole, neezît, nexweperist.

SELF-LOADER, *n.* : çekê (agirî) nivxwekar (xwebarker).

SELF-LOADING, *n.* : xwebarkirin.

SELF-LOCKING, *adj.* : xwezitim.

SELF-LOVE, *n.* : ezîtî, xweevînî, qapan.

SELF-LUBRICATING, *adj.* : xweronker.

SELF-LUMINOUS, *adj.* : xweteyis.

SELF-MADE, *adj.* : xweçêkirî.

SELF-MAILER, *n.* : weşîna pêçayî : (bê zerf çûn) .

SELF-MAILING, *adj.* : weşîna pêçayî (bo posteyî).

SELF-MASTERY, *n.* : xwegirtin.

SELF-MURDER, *n.* : xwekuştin.

SELF-NAUGHTING, *n.* = **SELF-EFFACEMENT.**

SELFNESS, *n.* : ezîtî, xweperistî, kesayetî.

SELF-OPERATING OR SELF-OPERATIVE, *adj.* : xwekar.

SELF-OPINION, *n.* : fêz, rikdarî, qapanî.

SELF-OPINIONATED, *adj.* : qapan, rikdar.

SELF-ORGANISATION, *n.* : xwerêkxistin.

SELF-ORIGINATING, *adj.* : xwezayî.

SELF-PARTIALITY, *n.* : xwedemargirî.

SELF-PITY, *n.* : xwedilsozî.

SELF-POLLINATION, *n.* : xwepeyînkirin.

SELF-POLLUTION, *n.* : destperkirin.

SELF-PORTRAIT, *n.* : xwekeval.

SELF-POSSESSED, *adj.* : xwegirtî, hedar.

SELF-PRAISE, *n.* : helat.

SELF-PRESERVATION, *n.* : xweparastin.

SELF-PROPELLED, *adj.* : amêrsaz, amêrger (xwepaldayî).

SELF-PROPULSION, *n.* : xwepaldan.

SELF-PROTECTION, *n.* : xweparastin, xweparêzî.

SELF-PUNISHMENT, *n.* : xwesîzakirin.

SELF-PURIFICATION, *n.* : xwebijînkirin, xwepakirin.

SELF-REALISATION, *n.* : xwenasîn.

SELF-RECORDING, *n.* : xwetomarkirin.

SELF-REFLEXION, *n.* = **SELF INTROSPECTION.**

SELF-REFORMATION, *n.* : xweçakirin.

SELF-REGARD, *n.* : xwerêzgirtin, sexbîriya berjewendiya kesî.

SELF-REGISTERING, *adj.* : xwetomarkirin.

SELF-RELIANCE, *n.* : xweewlehî.

SELF-RENUNCIATION, *n.* : xwemandelkirin.

SELF-REPROACH, *n.* : xwegazinde.

SELF-RESPECT, *n.* : semax, nîşank, lûtberzî, difnbîlindî.

SELF-RESTRAINT, *n.* : xweragirtin.

SELF-REVELATION, *n.* : xweeşkerakirin, xwediyarkirin.

SELF-REWARDING, *adj.* : xwehibûdî, xwebexş.

SELF-RIGHTEOUS, *adj.* : xwerastbîn.

SELF-SACRIFICE, *n.* : xwebexşîn.

SELFSAME, *adj.* : heman.

SELF-SATISFACTION, *n.* : xwedilniyabûn.

SELF-SCRUTINY, *n.* = **INTROSPECTION.**

SELF-SEALING, *adj.* : xweqayimkirin.

SELF-SEEKER, *n.* : xweperistin, ezît.

SELF-SEEKING, *n.* : xwekamî.

SELF-SELECTION, *n.* : xwehelbijartin.

SELF-SERVICE, *n.* : xizmeta xweyî, xwexizmet.

SELF-SLAPPING, *n.* : (li) xwelêdan.

SELF-SLAUGHTER, *n.* : xwekuştin.

SELF-SOWN, *adj.* : xweçandî.

SELF-STARTER, *n.* : xwedestpêker (destpêkera xwelivîn).

SELF-STARTING, *adj.* : xwedespêker yan dadan.

SELF-STUDY, *n.* : xwexwendin.

SELF-STYLED, *adj.* : zir (xwenavkirî).

SELF-SUBMISSION, *n.* : xwesipartin.

SELF-SUFFICIENCY, *n.* : xwebesatî.

SELF-SUFFICING, *adj.* = **SELF-SUFFICIENT.**

SELF-SUGGESTION, *n.* : xwepêş, niyaz (pêşniyaza xweyî).

SELF-SUPPORTING, *adj.* : xwexwedanker.

SELF-SURRENDER, *n.* : xweçîzî.

SELF-TAUGHT, *adj.* : xwefêrkirî, xwehînkirî.

SELF-TORMENT, *n.* : xweazardan, xweeşkencedan.

SELF-TREATMENT, *n.* : xweçarekirin.

SELF-TRUST, *n.* : xweewlehî, xwebawerî.

SELF-UNDERSTANDING, *n.* : xwenasîn.

SELF-UNLOADING, *n.* : xwevalaker.

SELF-WILL, *n.* : rikdarî.

SELF-WINDING, *adj.* : xwebarker, xwebadan.

SELF-WORSHIP, *n.* : xweperistin.

SELJUK, *n.* : serokê malbata Selçûqiyan (seda 11-13 z).

SELL, *n.* : firotin, firoştin, xapîn.

SELL, *vt. i.* : firotin.

- **TO ~ OFF** : (hemû pertalên firoşgehê) erzan firotin.
- **TO ~ ONE'S LIFE DEARLY** : aza û bihagiran mirin (piştî kuştina gelekan jî dijminî).
- **TO ~ OUT** : saman bo deyndanê firotin, hemû pertal firotin, xinizî kirin.
- **TO ~ SOMEBODY A PUP** : xapandin.
- **TO ~ THE PASS** : xiniziya welatî kirin (gel firotin).
- **TO ~ UP** : samanê mirovê bêdiravbûyî firotin.

SELLER, *n.* : firoşyar, firoş.

- **OF GRAPES** : şilank.
- **OF LOGS** : êzîngfiroş.
- **OF PROVENDER** : êmfiroş, danfiroş.

SELLING, *n.* : firotin.

SELL-OFF, *n.* : nizmbûna bihayî.

SELLOTAPE, *n., vt.* : venûsîn, venûsandin.

SELL-OUT, *n.* : xinizî, firotina hemû pertalî, ahenga ko têde hemû pisole dihên firotin.

SELSYN MOTOR, *n.* : bizwên yan makîneya xwedemî.

SELTZER, *n.* : ava kaniya firhayî.

SELVAGE, *n.* : dehmen.

SEMANTEME, *n.* : hêmanê hizrê yan wêneyê derbirrînê.

SEMANTIC, *n.* : zanînana wate û guhorîna bêjeyan.

SEMANTICALLY, *adv.* : watekî.

SEMANTICIST, *n.* : watezan .

SEMANTICS, *n.* : bêjewatezanî, bêjenîşanzanî.

SEMAPHORE, *n.* : alava rêkxistina borîna hevkêşan, nîşana ronahiya amêrgerî bo vê êkê, ragehîna nîşanekî : rêzika nîşandanê bi du alayan.

SEMAPHORE, *vt., i.* : nîşan kirin yan dan.

SEMAPHORIC, *adj.* : nîşanî.

SEMAPHORICALLY, *adv.* : nîşankî.

SEMASIOLOGY, *n.* : zanîna guhorîna wateyên bêjeyan.

SEMATIC, *adj.* : haydanî, agehdarî.

SEMBLABLE, *adj.* : (*arch.*) wekbar.

SEMBLANCE, *n.* : şêwe, wekî, mînahî, wekîti.

SEMEIOLOGY, SEMEITICS, *n.* = **SEMIOLOGY.**

SEMEN, *n.* : afik, tom, tov, nêmik, tuxmav.

SEMESTER, *n.* : keş : nîvsala xwendinê, nîvsal.

SEMESTRAL, *adj.* : nîvsalî.

SEMESTRIAL, *adj.* = **SEMESTRAL.**

SEMI-, *pref.* : pêşgir e ko nîv e.

SEMI-ABSTRACT, *adj.* : nîvrût.

SEMI-ANNUAL, *adj.* : nîvsalkî.

SEMI-AUTOMATIC, *adj.* : nîvxwekar.

SEMI-BREVE, *n.* : awaza dirêjtirîn.

SEMI-CENTENARY, *n., adj.* = **SEMI-CENTENNIAL.**

SEMICENTENNIAL, *n., adj.* : nîvsedî.

SEMICIRCLE, *n.* : nîvcixizî, nîvçemereyî.

- **CANAL** : coka nîvcixizî.

SEMI CLASSIC, *adj.* : nîvklasîkî.

SEMI-CLASSICAL, *adj.* : karê mûzîqeyî yê nîvklasîkî.

SEMICOLON, *n.* : nîşandeka xalbendî (;) li nivîsîn û çapkirinê.

SEMICOLONIAL, *adj.* : nîvdagirkirî.

SEMICONDUCTOR, *n.* : nîvgehîn.

SEMI-CONSCIOUS, *adj.* : nîvhişyar.

SEMI DARKNESS, *n.* : nîvtarîtî.

SEMIDETACHED, *adj.* : nîvcuda (xaniyê hevdîwar li gel xaniyek dî).

SEMI DIAMETER, *n.* : nîvtîrek.

SEMI DIURNAL, *adj.* : her nîv roj berpekirî, her nîv roj qewmî, nîv roji.

SEMIDOME, *n.* : nîvgomiz.

SEMI DRYING, *adj.* : nîvzuha.

SEMIELLIPTICAL, *adj.* : nîvhêkeyî (şikil yan şêwe).

SEMIERECT, *adj.* : nîvrep.

SEMI-FEUDAL, *adj.* : nîvderebegî.

SEMIFINAL, *adj.* : nîvdumahîkî, pêşbirkeya berî dûmahiyê.

SEMIFINALIST, *n.* : yarîker yan tîpa nîvdûmahîkî.

SEMIFINISHED, *adj.* : nîvçêkirî, nîvtemamkirî.

SEMIFLUID, *n., adj.* : nîvavekî.

SEMIFORMAL, *adj.* : nîvmîrî.

SEMIGLOBE, *n.* : nîvqad.

SEMIGLOBULAR, *adj.* : nîvqadeyî, nîvgogî.

SEMILEGENDARY, *adj.* : nîvefsaneyî.

SEMILIQUID, *adj.* : nîvavekî.

SEMILITERATE, *adj.* : nîvxwenda.

SEMILUNAR, *adj.* : nîvheyvî, dasî.

- **BONE** : hestiye nîvheyvî.
- **VALVE** : derçeya nîvheyvî.

SEMIMAT(TE), *adj.* : nîvteyisî.

SEMIMEMBRANEOUS, *adj.* : nîvperdeyî.

SEMIMETAL, *n.* : nîvmetal (wek zormatî) (zirnîxê).

SEMIMOIST, *adj.* : nîvşil.

SEMIMONASTIC, *adj.* : nîvoldarî.

SEMIMONTHLY, *n., adj., adv.* : nîvheyvî, kovara nîvheyvî.

SEMINAL, *adv.* : tuxmavî, tovî.

SEMINAR, *n.* : xeleka xwendinê, mijad yan babetê.

SEMINARIAN, *n.* : xwendekarê amojgeha ayînî.

SEMINARTIST, *n.* = **SEMINARIAN.**

SEMINARY, *n.* : amojdeha perwerdeyiya bala (yan amadeyî).

SEMI-NATURAL, *adj.* : nîvsirûştî.

SEMINIFEROUS, *adj.* : tuxmavî, tovhelgir yan berhemdar, tovî.

SEMINOVOROUS, *adj.* : tovxwer.

SEMINOMADIC, *adj.* : nîvkoçer.

SEMI-OFFICIAL, *adj.* : nîvmîrî.

SEMIOLOGICAL, *adj.* : pêwendîdarê zimanhêma û nîşanzanî.

SEMIOLOGY, *n.* : zimanhêma û nîşanzanî.

SEMIOSIS, *n.* : zindeerk.

SEMIOTIC(AL), *adj.* : hêma û nîşanî.

SEMIPERMANENT, *adj.* : nîvherdem.

SEMIPERMEABLE, *adj.* : nîvdelîn.

SEMIPOLITICAL, *adj.* : nîvrêzikî, nîvramyarî.

SEMIPORCELAIN, *n.* : nîvkalot, nîvgilkarî.

SEMIPOSTAL, *n.* : nîvposteyî.

SEMIPRECIOUS, *adj.* : nîvhêja.

SEMIPRO, *adj.* = **SEMIPROFESSIONAL.**

SEMIPROFESSIONAL, *adj.* : nîvpîşekar.

SEMIQUAVER, *n.* : dudidanî.

SEMIRELIGIOUS, *adj.* : nîvayînî, nîvdîndar.

SEMI-RETIREMENT, *n.* : nîvxanenişînî.

SEMISACRED, *adj.* = **SEMIRELIGIOUS.**

SEMISEDANTRY, *adj.* : nîvjiyarî.

SEMISKILLED, *adj.* : nîvşehreza.

SEMISOFT, *adj.* : nîvnerm.

SEMISOLID, *n.* : nîvreq.

SEMITE, *n.* : Samî.

SEMITIC, *n., adj.* : samî, ziman yan zimanên sami (wek Erebî).

SEMITICS, *n.* : samîzanî : xwendina ziman, tor û dîroka gelên samî.

SEMITISM, *n.* : samîtî : rûçik û rûxsarên samî, bêjeya samî, rêzika piştgîra Cihiyan.

SEMITIST, *n.* : samîzan.

SEMITIZE, *vt.* : samî kirin.

SEMITONE, *n.* : nîvawaz.

SEMI TRANSLUCENT, *adj.* : nîvrohn, nîvdîweder.

SEMI TRANSPARENT, *adj.* : nîvrohn, nîvdîweder.

SEMITROPIC(AL), *adj.* : nîvyeksanekerî.

SEMIVOWEL, *n.* : nîvtîpebizwên, nîvdengnerm.

SEMIWEEKLY, *n., adj., adv.* : nîvheftaneyî yan nîvhefteyî.

SEMIWORKS, *n. pl.* : kargeha azmûnan (bo azmûna berhemkirina pertalekê).

SEMI YEARLY, *n., adj., adv.* : nîvsalî.

SEMMIT, *n.* : binkumlek.

SEMOLINA, *n.* : dan (ko ji ber arî dimîne).

SEMPER FIDELIS : emekdarê herdemî.

SEMPER IDEM : neguhor.

SEMPER PARATUS : herdem lekdayî.

SEMPERVIRENT : herdem kesk.

SEMPER VIVUM, *n.* : giyayên ewropî.

SEMPITERNAL, *adj.* : nermir, herdemî, heta hetayî.

SEMPITERNALLY, *adj.* : herdemîkî.

SEMPSTRESS = **SEAMSTRESS.**

SENARIUS, *n.* : helbesta şeşpîv.

SENARY, *adj.* : şeşek.

SENATE, *n.* : civata pîran.

SENATOR, *n.* : pîr (endamê civata pîran).

SENATORIAL, *adj.* : pîrî.

SEMPLE, *adj.* : hejar zayî.

SEMPLICE, *adj., adv.* : sade.

SEMPRE, *adv.* : herdem, hemîşe.

SENATORIALLY, *adv.* : pîrîkî.

SENATORSHIP, *n.* : pîriyetî.

SENATUS, *n.* : civata zankoyan.

SEND, *n.* : hêza paldana pêlan yan rakirina gemiyê, hander.

SEND, *vt. i.* : hinartin, verêkirin, şandin.

- **TO ~ AWAY** : dûr kirin, sirgûm kirin, hinartin (bi posteyî).
- **TO ~ BACK** : vegerandin, zivirandinve.
- **TO ~ DOWN** : derxistin (xwendekar ji zankoyê).

- **TO ~ FOR** : vexwastin, gazî kirin.
- **TO ~ FORTH** : belg dan (helez), derkirin, veresandin (germê), tîrêj hinartin.
- **TO ~ IN** : hinartin (name), navê xwe yan karta xwe dan xizmetkarî (demê serdanê) yarîkerî kirin nav pêşbirke de, keval yan kitêb pêşkêş kirin bo pêşbirkeyê.
- **TO ~ OUT** : kartên vexwendinê hinartin, ronahiyê derkirin, şandin der, germa derkirin, belgên nû dan (bo helezan).
- **TO ~ ROUND** : beyannameyek belav kirin, name yan peyamber hinartin.
- **TO ~ (SOMEBODY) OFF** : oxir kirin (li êstgeha hevkêşê yan li ber balafirê).
- **TO ~ (SOMEBODY) PACKING** : derxistin.
- **TO ~ (SOME THING) OFF** : hinartin (bi posteyî).
- **TO ~ UP** : zîndan yan bend kirin, di nav zîndanê de.
- **TO ~ WORD** : peyv hinartin.

SENDAL, *n.* : sendal : tevnê tenik yê avirmîş.

SENDER, *n.* : şandiyar.

SENDING, *n.* : rêkirin, rêxistin, hinartin, bizaftin, şandin, nardin, verêkirin.

- **AWAY** : hinartin.
- **OUT** : derkirin, derhînan.

SEND-OFF, *n.* : oxirkirin, hîvîkirina serketinê (li destpêka karî).

SENEGA, *n.* : dermanek kuxkê ji reha helezek emerîkanî bi vî navî (sênêga) hatiye çêkirin.

SENESCENCE, *n.* : pirîtî, pîrbûn, kalî, helhilîn.

SENESCENT, *adj.* : pîr, kal.

SENESCHAL, *n.* : serkarê derebegî, fermanberê dêrê.

SENILE, *adj.* : pîr, xurifî, helhilî.

- **OLD MAN** : ferfot.

SENILITY, *n.* : helhilîn, pîrîtî, kalîtî, xurifîn.

SENIOR, *n., adj.* : mezin, mezintir, payeberztir.

- **CITIZEN** : pîr, gewre.
- **HIGH SCHOOL** : dibistana bala ya amadeyî.
- **OFFICER** : efserê payeberz.

SENIORITY, *n.* : pêşdestî.

SENNET, *n.* : gaziya borîzanê.

SENNIT, *n.* : vehînana werîs, zilik yan giyanan.

SENOR : axayê îspanî, senyor.

SENORA : xanima îspanî, senyora.

SENORITA : kêçaxaya îspanî, senyorîta.

SENSATE, *adj.* : têgehiştî (bi sehkeran), pêwendîdarê hişê.

SENSATELY, *adv.* : hişkî, bi hişî.

SENSATION, *n.* : hiş, hest, hewes.

SENSATIONAL, *adj.* : hejên, hander, hestiyar.

SENSATIONALLY, *adv.* : bi hestiyarî, hestiyarkî.

SENSATIONALISM, *n.* : hestiyarîtî.

SENSATIONALIST, *n.* : nivîser yan axiftinkerê hestiyar.

SENSATIONALIZE, *vt.* : hestiyarî kirin.

SENSATIONALIZED, *adj.* : hestiyarîkirî.

SENSATIONALIZING, *n.* : hestiyarîkirin.

SENSE, *n.* : hiş, hest, jîrî, sehker, sewda, hûş, hişek, hestkar.

- **OF FEELING** : sehkera destan yan pelandinê.
- **OF HONOUR** : nîşank, semax.
- **OF SEEING** : sehkera dîtinê.

- **OF SIGHT** : sehkera dîtinê.
- **OF TASTE** : sehkera tamê.
- **OF TASTING** : sehkera tamê yan tamkirinê.
- **OF TOUCH** : sehkera desdanê yan pelandinê.
- **ORGAN** : sehker, hişek.
- in a ~ bi wateyekê.
- **IN ONE'S RIGHT ~** : hişdar.
- **OUT OF ONE'S ~ S** : dîn.
- **TO FRIGHTEN SOMEBODY OUT OF HIS ~** : bizdihandin, dîn kirin.
- **TO MAKE ~** : jîrbêj bûn, mirov têgehiştin.
- **TO MAKE ~ OF** : têgehiştin.

SENSE, *vt.* : seh kirin, hiş kirin, pelîn.

SENSED, *adj.* : sehkirî.

SENSEFUL, *adj.* : hişdar, diyar.

SENSELESS, *adj.* : bêhiş, bêhest, bêmejî.

SENSER, *n.* : sehker, hişek.

SENSES, *n.* (**THE FIVE ~**) : pênc hişek, pênc sehker.

SENSIBILITY, *n.* : hestiyarî(tî), hest, hişdarîtî, têgehiştin, hîşa nazik.

SENSIBLE, *adj.* : hişbar, hişdar, hestiyar, têgehiştî, zîrek, zên, aqil.

SENSIBLY, *adv.* : jîrekî, bi jîrî.

SENSING, *n.* : pelandin.

SENSITIVE, *n., adj.* : hestiyar, hestewer, dilovan, zirz, dilnazik, diltenik, nazdar, hişdar.

- **BALANCE**, *n.* : teraziya hestiyar.
- **PLANT (MEMOSA)** : şermînok, naznaz.
- **PLATE** : depê hestiyar.

SENSITIVELY, *adv.* : bi hestewerî.

SENSITIVENESS, *n.* : dilovanîtî.

SENSITIVITY, *n.* : dilovanîtî, hest, hestiyarî, zirzî.

SENSITIZATION, *n.* : hestiyarkirin.

SENSITIZE, *vt.* : hestiyar kirin.

SENSITIZED, *adj.* : hestiyarîkirî.

SENSITIZING, *n.* : hestiyarîkirin.

SENSITOMETER, *n.* : hestpîv.

SENSOR, *n.* : sehker.

SENSORIAL, *adj.* : hişî.

SENSORIALLY, *adv.* : hişekî, bi hişî.

SENSORIUM, *n.* : nîveka hişkirinê (ya mejî).

SENSORY, *adj.* : hişî, hişdar.

SENSUAL, *adj.* : hişî, leşî, belqitînî.

SENSUALISM, *n.* : belqitînîtî.

SENSUALIST, *n.* : belqitînkar.

SENSUALITY, *n.* : belqitînîtî.

SENSUALIZATION, *n.* : belqitînkirin.

SENSUALIZE, *vt.* : belqitandin.

SENSUALIZED, *adj.* : belqitînkirî.

SENSUALIZING, *n.* : belqitandin.

SENSUALLY, *adv.* : bi tirekî.

SENSUM, *n.* : zanîna hişê.

SENSUOUS, *adj.* : hişî.

SENSUOUSLY, *adv.* : hişekî.

SENSUOUSNESS, *n.* : hişekîtî, hişîtî.

SENT, *p., pp.* **OF SEND** : hinart, verêkir, şand.

- **AWAY** : derkirî, derxistî, wêve birî yan hinartî.

SENTENCE, *n.* : hevok, rist, riste, peyv, siza, biryar.

- **SEMI ~** : sariste, nîvhevok.
- **SUCCESSIVE ~** : hevokên rêzikirî.

SENTENCE, *vt.* : hukimkirî, sizakirî.

SENTENCING, *n.* : hukimkirin.

SENTENTIAL, *adj.* : hevokî.

SENTENTIOUS, *adj.* : wêjeyî, risteyî, hevokî, kurtkirmancî, mirûs, pendî, pendkar.

SENTENTIOUSLY, *adv.* : bi pendî, pendkî.

SENTENTIOUSNESS, *n.* : pendîtî.

SENTIENCE, *n.* : hestiyarî.

SENTIENCY, *n.* = **SENTIENCE.**

SENTIENT, *adj.* : hestiyar.

SENTIENTLY, *adv.* : bi hestiyarî, hestiyarkî.

SENTIMENT, *n.* : hiş, hest, soz, hizir, sozyarî, hişa nazik.

SENTIMENTAL, *adj.* : sozyar, hestiyar, dilnazik.

SENTIMENTALLY, *adv.* : bi sozyarî, sozyarkî.

SENTIMENTALISM, *n.* : sozyarîtî.

SENTIMENTALIST, *n.* : sozyar.

SENTIMENTALITY, *n.* : sozyarîtî.

SENTIMENTALIZATION, *n.* : sozyarîtî.

SENTIMENTALIZE, *v.i. t.* : sozyarî kirin.

SENTIMENTALIZED, *adj.* : sozyarîkirî.

SENTIMENTALIZING, *n.* : sozyarîkirin.

SENTINEL, *n.* : pasvan, nêrevan, pasewan.

- **TO STAND ~** : parastin.

SENTINEL, *vt.* : paşvanî kirin.

SENTIL(L)ED, *adj.* : nêrevanîkirî.

SENTIL(L)ING, *n.* : nêrevanîkirin.

SENTRY, *n.* : dîdevan.

- **BOX** : xanîk (kuşk) yê dîdevanî.

SEPAL, *n.* : yek ji beşên qepûçkî, belgê qepûçkî.

SEPARABILITY, *n.* : cudabarîtî.

SEPARABLE, *adj.* : cudabar.

SEPARABLENESS, *n.* : cudabarîtî.

SEPARABLY, *adv.* : bi cudabarî.

SEPARATE, *n., adj.* : cuda, ciya, hawîr, ciyawaz.

SEPARATE, *vt.* : cuda kirin, veqetandin, hilqetandin.

SEPARATED, *adj.* : cudakirî, veqetandî, cudabûyî, hilborî.

SEPARATELY, *adv.* : yeke yeke.

SEPARATENESS, *n.* : cudayîtî.

SEPARATING, *n.* : cudakirin, hilqetandin.

SEPARATION, *n.* : cudabûn, cudakirin, hilqetin, reqetandin, veqetîn, hilborîn, vedan, dûrayî, veqetandin.

SEPARATISM, *n.* : cudayîtî.

SEPARATIST, *n.* : cudaker.

SEPARATIVE, *adj.* : cudadar, cudayî, cudakar.

SEPARATOR, *n.* : cudaker.

SEPARATORY, *adj.* : cudakerî.

SEPHARDIC, *adj.* : Cihiyê îspanî yan portoxalî, sefarad.

SEPHARDIM, *n.* : Cihiyê rojhelatî.

SEPIA, *n.* : avekiya reş ya masîmerekeb, heşa gewr ya qehweyiya vî avekî bo neqşkirina yekreng û rengavan.

SEPOY, *n.* : serbazê hindî di nav leşkerê înglîzî de.

SEPS, *n.* : kimkimeyê marî.

SEPSIS, *n.* : genîbûn, pisbûn (ji birîna daye bin), jehrbûna xwînê.

SEPT, *n.* : êl, hoz.

SEPT-, SEPTEM, -SEPTI-, *pref.* : pêşgir e ko heft e.

SEPTA = **SEPTUM.**

SEPTAL, *adj.* : heftî.

SEPTAN, *n.* : taya her heft rojî.

SEPTANGLE, *n.* : heftgoşe.

SEPTANGULAR, *adj.* : heftgoşeyî.

SEPTATE, *adj.* : cuda yan berbestkirî (bi perde yan berbest cudaker).

SEPTATION, *n.* : parçekirin.

SEPTEMBER, *n.* : îlon, rezber.

SEPTENARIUS, *n.* : helbesta heftpîv.

SEPTENARY, *adj.* : heftî : pêwendîdarê renûsa heftê.

SEPTENNATE, *n.* : heftsalî.

SEPTENNIAL, *adj.* : heftî : her heft salan (carekî).

SEPTENTRIONAL, *adj.* : bakurî.

SEPTET(TE), *n.* : awaza heft dengan yan alavan.

SEPTIC, *adj.* : genî.

- **TANK** : sarinca avrêjê.

SEPTICALLY, *adv.* : bi genîtî, genîkî.

SEPTIC(A)EMIA, *n.* = **SEPSIS** (jehrbûna xwînê).

SEPTICIDAL, *adj.* : perdecuda.

SEPTICITY, *n.* : genîtî.

SEPTILATERAL, *adj.* : heft al yan la.

SEPTIMAL, *adj.* : heftî (jimare 7).

SEPTIME, *n.* : heft rawesta heftema şûrbazî.

SEPTUAGENARIAN, *adj.* : heftiyî, mirovê heftê salî.

SEPTUAGENERY, *adj.* : heftêyî.

SEPTUAGINT, *n.* : Tewrata bi zimanê grekî (yonanî).

SEPTUM, *n.* : perde, berbest.

SEPTUPLE, *n.* : heft carî.

SEPTUPLET, *n.* : yek ji heftzarokên pêkve bûyîn.

SEPULCHRAL, *adj.* : gorî, veşartinî, mirûs.

SEPULCHRE, *n.* : gor, mezar.

- **THE HOLY ~** : gorê pîroz yê Îsa pexemberî.

- **WHITED ~** : rûbaz.

SEPULTURE, *n.* : veşartin, gorkirin.

SEQUACIOUS, *adj.* : teba, saz, rêberxwaz.

SEQUACIOUSLY, *adj.* : tebakî, bi tebayî.

SEQUACIOUSNESS, *n.* : tebayîtî.

SEQUEL, *n.* : encam, paşmayî, paşmawe.

SEQUELA, *n.* : akam yan derdê paşhatî.

SEQUENCE, *n.* : akam, encam, piştyekî, dûvyekî, berdewamî, peyhatin.

SEQUENCE, *adj., vt.* : encam dan (peyhatî).

SEQUENCED, *adj.* : encamkirî, peyhatî.

SEQUENCING, *n.* : encamkirin (peyhatî).

SEQUENCY, *n.* = **SEQUENCE.**

SEQUENT, *n., adj.* : peyhatî, encam, dûvda.

SEQUENTIAL, *adj.* = **SEQUENT.**

SEQUENTIALLY, *adv.* : bi peyhatî, peyhatîkî.

SEQUESTER, *vt.* : dest bi ser de girtin, derxistin, cuda kirin.

SEQUESTRABLE, *adj.* : destbiserdananbar, girtinbar.

SEQUESTRAL, *adj.* : pêwendîdarê hestiyê mirî.

SEQUESTRATE, *vt.* = **SEQUESTER.**

SEQUESTRATED, *adj.* : cudakirî.

SEQUESTRATING, *n.* : cudakirin.

SEQUESTRATION, *n.* : destbiserdegirtin, cudabûn.

SEQUESTRATOR, *n.* : destbiserdegir.

SEQUESTROTOMY, *n.* : helkêşana hestiyê mirî.

SEQUESTRUM, *n.* : telezm : parçeya hestiyê mirî yê ko ji hestiyek sax cuda dibit.

SEQUI-, *pref.* : pêşgir e ko carûnîv e.

SEQUICENTENNIAL, *adj.* : yad yan bîrewe-riya sedûpênciyê.

SEQUIN, *n.* : pirtikên xemla cilên jînan, diravê kevn yê zêrê Venîê (Îtalya).

SEQUIPEDALIAN, *adj.* : dirêj : têrbirgehên bêjeyî.

SEQUOIA, *n.* : darek Kalîforniya (Emerîka) ko kajê dirêj û gelek bilind e (nêzîk 300 pê).

SERAC, *n.* : loka mezin ya sehola (cemed) serava rûbarî.

SERAGLIO, *n.* : koşka dîwarkirî, koşka sultanî, heremxane.

SERAI, *n.* = **CARAVANSERAI** (sera yan koşka sultanî).

SERANG, *n.* : serhengê leşkerî.

SERAPIS, *n.* : kevnexudayek misrî.

SERAPE, sarape or zarape, *n.* : şala îspa-nî û emerîkanî ya wek ebayî.

Seraph : bûnewerê esmanî.

SERAPHIC, *adj.* : bûneweriya esmanî.

SERAPHINE, *n.* = **HARMONIUM.**

SERASKIER, *n.* : serleşker.

SERB, *n., adj.* : welatî yan zimanê sirbî.

SERBIAN, *n., adj.* = **SERB.**

SERE, *n.* : encama civakî ya helezî yan canewerî.

SEREIN, *n.* : barana hûr (pizrûk).

SERENADE, *n.* : awaz yan stran nemaze ewa dildar li bin pencerka dilberê lê didit yan dibêjit.

SERENADE, *vi. t.* : awaz lê dan, stran gotin.

SERENADER, *n.* : stranbêj.

SERANATA, *n.* : strana korisiya şivanî, şiklê sadeyê orkstrayî.

SERENADING, *n.* : stran gotin.

SERENIPITY, *n.* : şiyana helketinî ya pey-dakirina tiştên hêja yan bextewer, şemale.

SERENDIPITOUS, *adj.* : şemaleyî.

SERENE, *n., adj.* : hemin, rûmetdar, firê-qet, hedan, asûde.

SERENELY, *adv.* : bi rûmetdarî, bi rûmet-darkî, hêminî.

SERENENESS, *n.* = **SERENITY.**

SERENITY, *n.* : rûmetdarî(tî), hêminîtî, hedan.

SERF, *n.* : benî, bende, kolî, zêrkirrî.

SERFAGE, *n.* : beniyî, bendeyî.

SERFDOM, *n.* : bendeyîtî.

SERFHOOD, *n.* : bendeyîtî.

SERGE, *n.* : perûkê hirî yê qayim, çoxe.

SERGEANCY, *n.* : çawîşî.

SERGEANT, *n.* : çawîş, nasker.

- **AT LAW** : parêzer.
- **AT ARMS** : efserê rêzikê.
- **FISH** : masiyek deryayî ye : masî-çawîş!.
- **MAJOR** : serekasker.

SERIAL, *n., adj.* : zincîre, zincîreyî.

- **NUMBER** : jimara zincîreyî.
- **PUBLICATION** : belavoka zincîreyî.
- **STORY** : çîroka zincîre.

SERIALIZATION, *n.* : zincîrekirin.

SERIALIZE, *vt.* : zincîre kirin.

SERIALIZED, *adj.* : zincîrekirî.

SERIALIZING, *n.* : zincîrekirin.

SERIALLY, *adv.* : zincîrekirî.

SERIATE(D), *adj.* : zincîrekirî.

SERIATE, *vt.* : zincîre kirin.

SERIATIM, *adv.* : yek yek, peyhatî.

SERIATING, *n.* : zincîrekirin.

SERIC, *adj.* : çînî.

SERICEOUS, *adj.* : avirmîşî, pûrtî.

SERICIN, *n.* : pêkhatiyek (awêteyek) endamî ko celatînî ye ji avirmîşî dihînin der.

SERICULTURAL, *adj.* : çandiniya avirmîşî.

SERI(CI)CULTURE, *n.* : xudankirina kirmê avirmîşî bo berhemkirina avirmîşê xav.

SERIEMA, *n.* : balindeyek lingdirêj û dengbilind e (brazîlî yan arjantînî).

SERIES, *n.* : zincîre, rêz.

- **WINDING** : pêçana peyhatî.
- **WOUND FIELD** : zeviya (kehrebî) ya pêçana peyhatî.

SERIF, *n.* : hêla zirav ya li jor yan jêrdûmahiya tîpê.

SERIGRAPHER, *n.* : çapkerê bi awayê perdeya avirmîşî dadihînit.

SERIGRAPHY, *n.* : çapkirin bi perdeya avirmîşî.

SERIN, *n.* : çûçikek ewropî ye.

SERINE, *n.* : tirsiyek emînî belûrî ye.

SERIO-COMIC, *adj.* : montevzî.

SERIOUS, *adj.* : giring, tirsnak, mon.

SERIOUSLY, *adv.* : ese, ji dil, heterî.

SERIOUSNESS, *n.* : micin, micik, monîtî.

SERJEAN ~ AT LAW, *n.* : parêzerê payeberz.

- **COMMON ~** : dadwer.

SERJEANTSHIP, *n.* : parêzeriya, payeberz.

SERMON, *n., vt.* : pend, pend kirin.

SERMONOC(AL), *adj.* : pendî.

SERMONIZE, *vt.* : pend kirin.

SERMONIZED, *adj.* : pendkirî.

SERMONIZER, *n.* : pendker.

SERMONIZING, *n.* : pendkirin.

SERO-, *pref.* : pêşgir e ko avxwîn e, sêrom e.

SEROLOGICAL, *adj.* : avxwînî.

SEROLOGIST, *n.* : pisporê avxwînê, avxwînzan.

SEROLOGY, *n.* : sêromzanî, avxwînzanî.

SEROSITY, *n.* : sêromîtî, avxwînîtî.

SEROTINAL, *adj.* : paşhavînî.

SEROTINE, *n.* : çekçekîleyek ewropî ye.

SEROTINOUS, *adj.* : gîrobûyî yan paşketî (werar û guldan).

SEROTONING, *n.* : pêkhatiye di nav avxwînê de.

SEROUS, *adj.* : sêromî, avxwînî.

- **MEMBRANE** : perdeya avxwînî.

SERPENT, *n.* : mar, şeytan, bed, çivo, marîtî : texlîtek yariya agirîn e, kevnealavek mûzîqeyî.

- **CHARMER** : maravan.
- **EATER** : balindeyê xişokxwer yan marxwer.
- **GRASS** : giyayek badayî û gul sor e.
- **LIZARD** : kimkimeyê marî.
- **TONGUE** : marziman : helezek serxesî ye.

SERPENTINE, *n., adj., vi.* : marî, şeytanî, fêtkar, alandî, kevirek nerm, kesk, tarî û wek pinîkirî, wek marî livîn.

- **VERSE** : rêza helbestê ya ko bi heman peyvê dest pê dikit û temam dibit.
- **WISDOM** : pendiya kûr.

SERPENTINELY, *adv.* : markî.

SERPIGINOUS, *adj.* : belav, xişokî, marî.

SEPULA, *n.* : texlîtek kirmê deryayî ye.

SERRA, *n.* : endam, binyat yan rexê didankirî.

SERRADILLA, *n.* : texlîtek sêper (nefel) bo alîfê diçînin.

SERRAN, *n.* : masiyek goştxwer e.

SERRANID, *n., adj.* : texlîtek masî ye, kelpikî.

SERRANOID, *n., adj.* = **SERRANID.**

SERRATE, *adj.* : didanî, xizarî.

SERRATE, *vt.* : didanî kirin, xîzarî kirin.

SERRATED, *adj.* : didanî, didandar.

- **STONE** : şaxor.

SERRATING, *n.* : didan kirin.

SERRATION, *n.* : xizarîbûn, didanîbûn.

SERRI-, *pref.* : pêşgir e ko didanîkirî ye.

SERRIED, *adj.* : milmil, didanî, didandar.

SERRULATE, *adj.* : hûrdidandar.

SERRULATION, *n.* : hûrdidanbûn.

SERRY, *vt.* : tejî kirin, apore kirin.

SERUM, *n.* : xwîn, sêrom(sîrêj), şîrêj.

SERVAL, *n.* : kitika pilingî.

SERVANT, *n.* : xizmetkar, noker, xidam, xulam, berdest, pêkar, lêz, çaker, qerwaş, pîşekar, çawîş, benî.

- **BOY** : xulam.
- **DINING TABLE'S ~** : sifreger.
- **GIRL** : bermalî, xidam.

SERVE, *vt. i.* : xizmet kirin, serbazî kirin, sifre danan, bi kêr hatin.

- **AS OCCASION ~ S** : hînga delîve vebit.
- **TO ~ ONE A TRICK** : xapandin.
- **TO ~ (SOMEBODY) OUT** : tole vekirin.
- **TO ~ TWO MASTERS** : xizmeta du axayan kirin.

SERVED, *adj.* : xizmetkirî.

SERVER, *n.* : xizmetkar.

SERVICE, *n., adj.* : berdestî, karguzarî, xizmet, nokerî, karûbar, sexbîrî, xulamîtî.

- **JUDICIAL ~** : xizmeta dadwerî.

SERVICE, *vt.* : çak kirin.

SERVICEABLE, *adj.* : havil, qayim, xizmetbar.

SERVICEABLENESS, *n.* : xizmetbarîtî.

SEVICEABLY, *adv.* : bi xizmetî.

SERVICE BOOK, *n.* : kitêba nivêjan.

SERVICE CEILING, *n.* : bilindiya balatirîn ya kirdar.

SERVICE CHARGE, *n.* : bexşîş yan kirêya xizmetê (li otêl û aşxaneyan).

SERVICE CLUB, *n.* : yaneya serbazan, yaneya pîşekaran.

SERVICE DRESS, *n.* : cilên meydanê.

SERVICED, *adj.* : xizmetkirî.

SERVICE FLAT : xanîkê xizmetê (ko kirêxizmet li gel e).

SERVICE MAN : serbaz.

SERVICE MEDAL : nîşan yan medalya xizmetê (leşkerî).

SERVICING, *n.* : xizmetkirin.

SERVIETTE, *n.* : dersoka ser mêza xwarinê.

SERVILE, *adj.* : noker, stûxwar.

- **CREATURE** : mirovê stûxwar.
- **SPIRIT** : giyanê stûxwar.

SERVILITY, *n.* : nokerîtî, posepos, stûxwarîtî.

SERVING, *n.* : têkirinek xwarin yan vexwarinê.

SERVITOR, *n.* : xizmetkar, nêr.

SERVITUDE, *n.* : xulamîtî, benîtî.

SERVO CONTROL, *n.* : alava dabîna harîker.

SERVOMECHANISM, *n.* : amêrgeriya harîker.

SERVO MOTOR, *n.* : bizwêna harîker, motora harîker.

SESAME, *n.* : kuncî.

- **OIL** : rûnê kuncî, sering.

SESAMOID, *adj.* : kunciyî.

SESBANIA, *n.* : qereqac.

SESSILE, *adj.* : bêbask (gul yan belg ko êkser li ser binî ye).

SESSION, *n.* : gera civatê, civîn, civat, kombûn, gera perwerdeyê.

- **IN ~** : civiye, kombûye.

SESSIONAL, *adj.* : civînî, dubare, demekî.

SESTERTIUM, *n.* : kevnediravê romayî.

SESTET, *n.* : awaza şeş dengan yan şeş alavan.

SESTINA, *n.* : helbesta şeşk : şeş birgeh her yek şeş malik.

SET, *n., adj.* : deste, derxik, derik, taxim, deq, destek, romandî, vedayî, serdilkirî.

- **BACK** : noşistî.
- **OF TEETH** : taxima didanan.
- **OF PLIERS** : kêlbetan.
- **UP** : qelafet.

SET, *vt.* : vedan, danan.

- **TO ~ ABOUT** : dest pê kirin, êriş kirin, belav kirin.
- **TO ~ APART** : hilandin, guh nedan.
- **TO ~ ASIDE** : hilandin, helweşandin, wêve bûn.
- **TO ~ AT** : êriş kirin.
- **TO ~ AT DEFIANCE** : qeb kirin.
- **TO ~ AT EASE** : dilniya kirin, vesihandin.
- **TO ~ AT LIBERTY** : serbest kirin.
- **TO ~ BACK** : gîro kirin.
- **TO ~ CLOCK** : demjimêr rast kirin.
- **TO ~ DOWN** : tomar kirin, nivîsîn, danan.
- **TO ~ EYES ON** : dîtin (çavên xwe danan ser).
- **TO ~ FIRE TO** : sotin.
- **TO ~ FORTH** : diyar kirin, belav kirin.
- **TO ~ FORWARD** : rêwîtî kirin, demjimêr pêş xistin.
- **TO ~ IN** : dest pê kirin, gemî birin beravê.
- **TO ~ OFF** : diyar kirin, berdêl kirin, xemilandin.
- **TO ~ ON** : êriş kirin, han dan, arandin.
- **TO ~ ONESELF TO** : biryar dan.
- **TO ~ ONE'S FACE AGAINST** : bergirî kirin.
- **TO ~ ONE'S SEAL TO A DOCUMENT** : mohr kirin.
- **TO ~ ONE'S HEART (HOPE, MIND)** bêrî kirin.
- **TO ~ ONE'S TEETH** : didan qayim girtin : biryar dan.
- **TO ~ OUT** : agehdar kirin, diyar kirin, rave kirin, dest pê kirin.
- **TO ~ PEN TO PAPER** : dest bi nivîsînê kirin.
- **TO ~ A PRICE ON SOMEBODY'S HEAD** : biha danan bo kuştina kesekê.
- **TO ~ SET THE AXE TO** : birrîn (darî), têkirin.
- **TO ~ THE FASHION** : baw kirin, mode afirandin.
- **TO ~ THE PACE** : şer dest pê kirin, kar çalak kirin.
- **TO ~ UP** : vegirtin.
- **TO ~ : UPON** : dijwar êriş kirin.
- **TO ~ WITH THE STONE** : sef kirin.

SETA, *n. pl.* : mûyê req.

SETACEOUS, *adj.* : dirr, têrstirî.

SETBACK, *n.* : şikestin.

SETBACK, *n.* : şikestin.

SET CHISEL, *n.* : hilkolka serpan.

SET HAMMER, *n.* : kuteka pankirî.

SETIFEROUS, *adj.* : gij.

SETLINE, *n.* : nikloka zincîrekirî.

SETOFF, *n.* : rêbarî, rêwîtî, çek, xişil, xeml, berdêl.

SETON, *n.* : tayê pembûyî.

SETOSE, *adj.* : setaceous.

SETOUT, *n.* : nîşandan, rêzkirin, alav, destpêk.

SET SCREW, *n.* : badokeya qayimkirinê.

SET SQUARE, *n.* : sêgoşeya neqşkirina rastgoşeyan.

SETTEE, *n.* : text, qenepe.

SETTER, *n.* : seyek nêçîrê ye.

- **WORT** : helezê pêhirçê.

SETTING, *n.* : rûnandin, danan, danîn qurdanîn, serdilkirin, avabûn.

- **ON FIRE** : sotin, agir berdan, agir dadan.
- **STICK** : darikê mûzîqevanî.
- **TRAP** : telhe vedan.
- **UP** : vedan.
- **WITH STONE** : sef kirin.

SETTLE, *n.* : danîştin, rûniştin, damezrîn.

SETTLE, *vt. i.* : hewîn, damezrandin, vebirrîn, tebitîn.

- **TO ~ UP OR ON** : helbijartin.
- **TO ~ UPON OR ON** : saman dan kesekê.

SETTLED, *adj.* : nîşti, çareserkirî.

SETTLEMENT, *n.* : damezrîn, nîştin, molgeh, çareserkirin, nîştecîbûn.

- **OF A DEBT** : deyn eda kirin.

SETTLER, *n.* : akincî, nîştecî, çareker.

SETTLING, *n.* : nîşto, qer, qar, tebitîn.

- **DOWN** : nîştecî bûn, damezrandin.

SET-TO, *n.* : şer, lêketin, cerenîx, kulmbazî.

SETUP, *n.* : çûn, pêkhatin, bejn, nijyar, erkê hêsan, kar, pîşbirkê hêsankirî, kulmbazê ko pêşbirkeyê dikit bêî ko hîvî hebit ko bi ser bikevit.

SETWALL, *n.* : helezek gul al û spî ye.

SEVEN, *n., adj.* : heft.

- **PLANETS** : heft stêrên gerok.
- **SAGES** : heft pendiyar.
- **SLEEPERS** : heft nivistî.
- **UP** : vexwarina gazî.

SEVENFOLD, *adj., adv.* : heft car, heftane.

SEVENTEEN, *n.* : hevdeh.

- **YEAR LOCUT** : kuliyê hevdeh salî.

SEVENTEENTH, *n., adj.* : hevdem.

SEVENTH, *n.* : heftem, heftemîn.

- **DAY** : roja heftem.
- **HEAVEN** : esmanê heftem.

SEVENTHLY, *adv.* : heftemî.

SEVENTIETH, *n., adj.* : heftêhemîn.

SEVENTY, *n., adj.* : heftê.

- **EIGHT** : heftê û heşt.
- **FIVE** : heftê û pênc.

SEVER, *vt.* : birrîn, cuda kirin, dirrandin.

SEVERABLE, *adj.* : birrînbar.

SEVERAL, *adj.*, pron. : çend, gelek, cuda, zehf.

- **COLLECTIVE AND ~ RESPONSABILITY** : berpirsiya pêkve yan nijyar.

SEVERALLY, *adv.* : peyhatî, yekeyek e.

SEVERALTY, *n.* : diyar, serxwebûn, xudanî.

SEVERANCE, *n.* : dabirrîn, jêbirrîn, pêbirrîn, jêkirin, jêvekirin.

SEVERE, *adj.* : dirr, tund, sext, dijwar, qayim.

- **BEATING** : hetrek.

SEVERED, *adj.* : birrî, warkor.

- **SWORD** : gord.

SEVERLY, *adv.* : bi mirûsî, req, tîj, dijwarî, zehmet, metirsî.

SEVERITY, *n.* : micik, micin, zebr, tîn, metirsîtî, dijwarî.

SÈVRES, *n.* : kalotê nayab.

SEVERY, *n.* : xaneya kaşxanka taqkirî.

SEW, *vt. i.* : dirîn (dirûtin).

SAWAGE, *n.* : pîsav, pork, nuvên.

- **WATER** : sîkav.

SEWER, *n.* : avrêjgeh, serekxizmetkarê mêzê (sifrê).

SEWER, *n.* : cildirû.

SEWER, *vt.* : vala kirin yan wêve kêşan (pîsavî).

SEWERAGE, *n.* : pîsav.

SEWING, *n.* : dirîn, terzîtî.

SEX, *n.* : regez, zayend.

- **APPEAL** : rakêşana regezî yan zayendî.

- **ORGANS** : şermecî.

SEX, *vt.* : rakêşana regezî qayim kirin, belqitînî kirin, regez diyar kirin.

SEX-, sexi-, *pref.* : pêşgir e ko şeş e.

SEXAGENERIAN, *n., adj.* : şêstî (şêst heftê sal).

SEXAGENARY, *adj.* : şêstî.

SEXAGESIMAL, *adj.* : şêstî, şêstemîn.

SEXAGONAL, *adj.* : şeş al yan la, şeşrex.

SEXCENTENARY, *n., adj.* : şeşsed salî.

SEX CHROMOSOME, *adj.* : rengîniya zayendî.

SEXED, *adj.* : regezî yan zayendî viyayî.

SEXLESS, *adj.* : bê regez, bê zayend.

SEXOLOGY, *n.* : regezzanî, zayendzanî.

SEX PARTITE, *adj.* : şeşek.

SEXT, *n.* : fermangeha demjimêra nivêja şeşem ya rojê (fele...).

SEXTAN, *adj.* : pêwendîdarê taya her şeş rojî.

SEXTANT, *n.* : yekşeşa cixizê, alava yekşeşiya pilekirî bo pîvana bilindiya stêran.

SEXTANTS, *n.* : koma yekşeşiya stêran.

SEXTET(TE), *n.* : awaza şeşekî (bo şeş dengan yan alavan), şeşekî : wek jena şeş kesî, tîpa yariya hokî.

SEXTO, *n.* : qebareyê kitêbê ko her rûpel şeşekê rûpelê çapeyê.

SEXTON, *n.* : xizmetkarê dêrê.

SEXTUPLE, *adj.* : şeşek, şeş car.

SEXTUPLET, *vt. i.* : şeş car kirin.

SEXTUPLET, *n.* : girûha şeşekî yek ji (cêmikên) şeşek.

SEXTUPLICATE, *adj.* : şeşem, rûnivîsa şeşem, birîtî ye ji şeş rûnivîsan (guhaztoyan).

SEXTUPLICATE, *vt.* : şeş guhazto kirin, şeş kar kirin.

SEXTUPLICATED, *adj.* : şeş carikirî.

SEXTUPLICATING, *n.* : şeşcarkirin.

SEXTUPLING, *n.* : şeşcarkirin.

SEXUAL, *adj.* : regezî, zayendî.

- **APPETITE** : belqitîn.

- **EXCITEMENT** : belqitandin.

SEXUAL GENERATION, *n.* : zaûzêya regezî(zayendî).

SEXUAL INTERCOURSE " PEOPLE ", *n.* : gan, gankirin, kutan.

SEXUAL INTERCOURSE "ANIMAL", *n.* : daketin, perîn.

SEXUALITY, *n.* : regezîtî, zayendîtî.

SEXUALIZATION, *n.* : regezkirin, zayendkirin.

SEXUALIZE, *n.* : regezîkirin, zayendîkirin.

SEXUALIZED, *adj.* : zayendkirî.

SEXUALIZING, *n.* : zayendkirin, regezkirin.

SEXUALLY, *adv.* : bi regezî, bi zayendî, zayendkî.

- **AROUSED** : belqitandin.

SEXUAL SELECTION, *n.* : helbijartina regezî yan zayendî.

SEXY, *adj.* : regezî, handerê regezî yan zayendî.

SFORZANDO, SFORZANTO, *n.* : dupatkirina nişkî ya mûzîqeyî.

SHABBILY, *adv.* : rizokkî.

SHABBINESS, *n.* : navketin, peritandin.

SHABBY, *adj.* : rizok, peritandî, qerade, xerbende.

- **GENTEE** : mirovê cilperitî.

SHABBYISH, *adj.* : piçekê rizok.

SHABRACK, *n.* : perûkê xurcezînê.

SHACK, *n.* : zinc, kepr.

SHACK, *vi.* : nişîn bûn.

SHACKLE(S), *n.* : kot, kelepçe, bendan, paşbend, pêbend.

- **BOLT** : singê bendan.

SHACKLE, *vt.* : pabend kirin, bend kirin.

SHACKLED, *adj.* : pêbenkirî, bendewar, pabend.

SHACKLING, *n.* : pêbendkirin.

SHAD, *n.* : texlîtek masî ye : (şad).

SHADBERRY, *n.* : guhîjok.

SHADDOCK, *n.* : lêmona beheştê : texlîtek girêpfirût yan lêmona hindî ye.

SHADE, *n.* : sîber, sî, sih, sîtav, nenas, cuda, dojeh, giyan, sawîr.

SHADE, *vt. i.* : sîber kirin, perde kirin, tarî kirin, bereber tarî kirin.

SHADED, *adj.* : sîberkirî, sîdar, sihkirî, sîkirî.

- **PART " OF A HILL OR A HEIGHT "** : nizar, zimak.

SHADELESS, *adj.* : bê sîber.

SHADILY, *adv.* : bê abrûkî, bi sîberî.

SHADINESS, *n.* : bê abrûyîtî, sîberîtî.

SHADING, *n.* : sîberkirin, sîkirin, sihkirin, tarîkirin.

SHADOW, *n., adj.* : sîber, sih, sî, sîtav.

- **BOXING** : kulmbaziya aşopî.

- **CABINET** : civata sîbera wezîran (rikeberî).

- **FACTORY** : kargeha sîber : ko dişêt berhemî ji pertalê jiyarî biguhorit keresteyê leşkerî.

- **GRAPH** : wêneyê tîrêja îks.

- **PLAY**, *n.* : aşopa sîberî : şanogeriya sîbera leyiztokan yan kirdaran li ser perdeyê.

SHADOW, *vt.* : sîber kirin, nîşan kirin (berbînî), mirîto kirin, (bi dizîkî ve) li dûv çûn.

SHADOWILY, *adv.* : bi sîberî.

SHADOWINESS, *n.* : sîberîtî.

SHADOWLESS, *adj.* : bê sîber.

SHADOWY, *adj.* : aşopî, şêlî, sîberî.

SHADOW ZONE, *n.* : dever yan navçeya sîber.

SHADY, *adj.* : sîberî, gemandar, sîberkirî, aloz.

- **ON THE ~ SIDE OF FIFTY** : ji pêncî salî pitir.

- **PLACE** : bindarok.

SHAFT, *n.* : şeqle, şiv, şivîk, şivak, stûna karîteyî, destik, rim, darê rimê, tîr, tîrêj, çirîsk, qurm, karîte, karîteyê gerandinê, derîkê kangehê (pêdanê).

- **HALF ~** : nîvşiv.

SHAFT, *vt.* : bi karîteyê gerandinê kirin (dan), bi derbazgeha serî kirin (dan).

SHAFT BEARINGS, *n.* : helgirên karîteyê gerandinê.

SHAFT FURNACE, *n.* : kûr heya serî : ko metalan jî serî têdikin bo buhujînê û jî binî dihînin der.

SHAFTING, *n.* : kereste yan karîteyên gerandinê.

SHAG, *n.* : mû yan pûrtê gij, perûkê zivr yê hirî, semaya litkî.

SHAG, *vt.*, t. : gij bûn, gij kirin.

SHAGGY, *adj.* : pûrt, tevn yan rû zivr, şaş, porgij, zibr, pulûc.

SHAGREEN, *n.* : kevlê nedebaxkirî, rûdêndikî, kevlê zivr yê hindek seaviyan bo hilîkirinê yan gemirandinê.

SHAH, *n.* : şah, qiralê eceman.

SHAKABLE, *adj.* : hejînbar.

SHAKE, *n.* : şek, serm, lerz, hejîn, tekan, hejek, weşek, lere, tekandin, lerizîn, desthejandin, lerzeta (malarya), kelişîn, veweşîn, gav, giring yan şehreza.

- **UP** : rahejandin.

SHAKE, *v.i.t.* : hejandin, hejîn, weşandin, werandin, lerizîn.

- **A CARPET** : berrîk daqutan.

- **DOWN** : demkî nişîn bûn, hewîn, hedar kirin, gemî yan balafir seh kirin (azmûn kirin).

- **HANDS** : destan hejandin (bo silavê).

- **OFF** : dawestandin, vepijikandin.

- **OUT** : (a sail) babirek vekirin.

- **UP** : daweşandin.

- **WITH FEAR** : lerizîn (jî tirsan).

SHAKEN, *pp.* : hejandî, weşandî, dawerandî.

- **OFF** : daweşandî, vepikijandî, tekandî, werandî.

SHAKER, *n.* : hejînk (alavê hejandî).

SHAKER, *n.* : endamê tîreyek ayînî ko bawer dikit hatina duhem ya Îsa pêxemberî çêbû, tîrek navdar e bi semaya ayînî wek hindek derwêşan.

SHAKERESS, *n.* : endama vê tîreyê.

SHAKERISM, *n.* : baweriya vê tîreyê (hejînîtî).

SHAK(E)SPE(RIAN), *adj.* : şekspirî (pêwendîdarê şanogerînîvîsê Îngîiz).

SHAKING, *n.* : cimcim, hejandin, şek, lerzîn, hejîn, rahejandin, raweşandin.

- **OFF** : daweşandin, hejek, çeliqîn, colandin.

- **UP** : daweşandin.

SHAKILY, *adv.* : bi şiloqî, şiloqkî.

SHAKINESS, *n.* : şiloqîtî.

SHAKO, *n.* : şefqeyek leşkerî ye.

SHAKY, *adj.* : siloq, xilole, leşêş, derzdar.

SHALE, *n.* : temox (ber yan kevirên gilî ko bi hêsanî dikelişin depan.

- **BITUMINOUS ~** : zifta vî kevirî.

- **OIL** : nefta vî kevirî.

SHALL, *v.aux.* : dê.

SHALOON, *n.* : perûkê tenik yê hirî.

SHALLOP, *n.* : gemiyek biçûk û sivik e.

SHAL(L)OT, *n.* : texlîtek qurad e, yan pîvaz e.

SHALLOW, *n., adj.* : qam, tenik, lîtaw, vêl.

- **BRAINED** : mejîsivik.

- **HEARTED** : dilsar, dilqamsar.

SHALLOW, *v.i. t.* : qam bûn, qam kirin.

SHALLOWER, *n.* : qamtir.

SHALLOWLY, *adv.* : bi qamî, qamkî.

SHALLOWNESS, *n.* : qamîtî, tenikîtî, tenikayî.

SHALOM, *n.* : silav.

SHALWAR, *n.* : şelwa.

SHAM, *n., adj.* : zir, derew, wêneyî, rûbazî, xapîn, yariya fêlbazî.

- **FIGHT** : zirşer, şerê xapînî.

SHAM, *v.i. t.* : xapandin, zir kirin.

SHAMAN, *n.* : oldarê cadûbaz yan xirsker.

SHAMANISM, *n.* : şamanîtî : ayînek seretayî yê hozên Sîberya (bawerî bi Xudayên duhemekî dikit û şiyana oldaran ko kartêkirinê li wan bikit).

SHAMANIST, *n.* : bawermendê şamanîtiyê.

SHAMANISTIC, *adj.* : pêwendîdarê bawermendê şamanîtiyê.

SHAMATEUR, *n.* : werzişvanê nivxulya.

SHAMBLE, *n.* : çûna giran.

SHAMBLE, *vi.* : giran çûn.

SHAMBLED, *adj.* : veweşî, girançûyî.

SHAMBLES, *n. pl.* : kavil, qesabxane, erdê têrxwîna kuştiyan, bêserûberî.

SHAMBLING, *adj.* : giranliv.

SHAME, *n.* : şerm, şermizarî, fihêt, fehêt, neng, rûreşî, fehît, riswa, şoreyî, serşorkirin, şehmizarî, fedî, way!.

- **TO CRY ~ ON SOMEBODY** : gotin şerm e! (dibêjit filanî ko ji xwe şerm bike).

- **TO PUT TO ~** : dan şermê, bi ser ketin, şerm kirin.

SHAME, *v.i. t.* : şerm kirin, rûşikandin.

SHAMED, *adj.* : rûşikandî.

SHAMEFACED, *adj.* : şermîn.

SHAMEFUL, *adj.* : rûreşî, bê rûmet abrûber, şermizar, fehêtkar, neng.

SHAMEFULLY, *adv.* : bi şermizarî, bi rûreşî.

SHAMEFULNESS, *n.* : rûreşîtî, şermizarî, şermbûn, şermendeyî.

SHAMELESS, *adj.* : bêşerm, rûqayim, xirabkar, bêfedî.

- **GYPSY** : tilok.

SHAMELESSLY, *adv.* : bi rûqayimî, bi bêşermî, bêşermkî.

SHAMELESSNESS, *n.* : bêarî, sûtarî, bêşermîtî.

SHAMING, *n.* : rûreşkirin, rûşikandin, danşermê, şermkirin.

SHAMMED, *adj.* : zirkirî.

SHAMMER, *n.* : cerbez.

SHAMMING, *n.* : zirkirin.

SHAMOY, *n.* = **CHAMOIS.**

SHAMPOO, *n.* : sabûn, şampo, şampuan.

SHAMPOO, *vt.* : sabûn kirin, şampo kirin.

SHAMPOING, *n.* : sabûnkirin, şampokirin.

SHAMROCK, *n.* : texlîtek sêper, nefel e.

SHAMUS, *n.* : balbaz, polîs.

SHANDY, *n.* : vexwarina têkil (bîre û soda).

SHANDYGAFF, *n.* : meya bîre têkilî zencebîlê dikin.

SHANGRI-LA : yutopya : bajarê pak.

SHANK, *n.* : bask, pin, lem, ling, pê, parçeya teng ya pêlavê, parçeya dûmahî.

- **PIECE** : berêlingî, panka kevaneya pêyî, sîpelk, çîp.

SHANK, *v.i. t.*. (off) : ketin (gol ji ber rizîna baskî).

SHANNY, *n.* : texlîtek masiya deryayî Ewropî û lakêşe ye.

SHANTY, *n.* : zinc.

- **MAN** : zincnişîn.

- **TOWN** : bajarê zincan.

SHAPABLE, *adj.* : tonbar.

SHAPE, *n.* : şikil, şêwe, texlîtek, ton, tonî, teşe, dilq.

SHAPE, *vt. i.* : şikil kirin, tonî kirin.

SHAPED, *adj.* : şikilkirî, tonîkirî.

SHAPELESS, *adj.* : bê ton, bê şikil, bê wêne.

SHAPELESSLY, *adv.* : bi bêşikilî, bê şêweyî.

SHAPELESSNESS, *n.* : bêşiklîtî, bêşêweyîtî.

SHAPELINESS, *n.* : şengî.

SHAPELY, *adj.* : lewend, ciwan, ferz, şeng, bejnzirav.

SHAPEN, *adj.* : tondar.

SHAPER, *n.* : tonker.

SHARD, *n.* : parçe, ker, kelpik, qertîş.

SHARE, *n.* : pişk, behr, kêra gêsinî beş, serane.

- **CROPPER** : cotyarê li zeviyê diçînit beramberî beşek berhemî.
- **HOLDER** : pardar, behrdar, beşdar.
- **HOLDING** : hevbehrî.
- **ON ~ S** : hevkarî : li ser binyata sûd(havil) û dorînê.
- **TO GO ~ S** : beşdar bûn, berhev kirin.

SHARE, *v.i. t.* : beşdar bûn, beşdar kirin.

SHARED, *adj.* : beşdar, behrdar.

SHARER, *n.* : behrdar, hevbeş, hevpişk.

SHARING, *n.* : hevbeşkî, hevbeşî.

SHARK, *n.* : sêmasî, meyîka avê.

- **SKIN** : kevlê sêmasî.

SHARK, *v.i. t.* : fêl kirin.

SHARKING, *adj.* : fêlbaz.

SHARP, *n., adj., adv.* : tîj, tûj, bîrewer, bîr-bir, jîr, zîrek, dijwar, dirr, çeleng.

- **CUT** : tûj birrîn.
- **EYED** : çavtûj.
- **FANGED** : didantûj, tiraneker, tevzker.
- **IRON TIP** : zixt.
- **MODE** : madtûj.
- **NOSED** : bêhnker, difnsertûj.
- **PRACTICE** : fêlbazî.
- **SHOOTER** : sekvan, segman, nîşandar.
- **TONGUED** : zimantûj, zimantal, zimangez.
- **WITTED** : bîrtûj, jîr.

SHARP, *vt. i.* : tûj kirin.

SHARPEN, *vt. i.* : hesan kirin, tûj kirin, sûyîn.

SHARPENED, *adj.* : hesandî, seqakirî.

SHARPENER, *n.* : tûjker.

SHARPENING, *n.* : hesankirin, tûjkirin, seqakirin.

SHARPER, *n.* : çivo, tûjker, dilxop.

SHARPLY, *adv.* : bi tûjî, tûjkî.

SHARPNESS, *n.* : tûjîtî, tîjîtî, tûjbûn, zimangezî, tûjayî.

SHARPY, *n.* : gemiyek barbirekî, zirav û dirêj e.

SHASTA, *n.* ~ **DAISY** : gulbihara mezin.

SHATTER, *n.* : şikandin, şikestin.

SHATTER, *vt. i.* : şikandin, pijikandin, belave kirin.

SHATTERED, *adj.* : şikestî, şikandî, pijikî, palax.

- **NERVES** : demarên pijikî.
- **HOPES** : hîviyên pijikî.

SHATTER(ING), *n.* : daşikandin, şikandin.

SHAVE, *n.* : tiraşîn, verenîn : tiraştin, destdana sivik ya nazîk, verenk, pîne.

- **A CLOSE** : ~ rizgarbûna sosretî.

SHAVE, *vt. i.* : tiraşîn, verenîn, kêm kirin, nizm kirin, nêzîkî tiştekê bûn.

- **HIS BEARD** : rihên xwe tiraşîn.
- **OFF HIS BEARD** : rihên xwe tiraşîn.

SHAVED, *adj.* : tiraşî.

- **WITH SHORT HAIR(WOMAN)** : porkor.

SHAVELING, *n.* : lawik, oldar, sîpe.

SHAVEN, *pp., adj.* : tiraşî, tiraştî.

SHAVETAIL, *n.* : hêstir.

SHAVING, *n.* : tiraş, tiraşîn.

- **MACHINE** : tiraşînk.
- **OFF** : lêkirin.

SHAVER, *n.* : tiraş.

SHAW, *n.* : dehl.

SHAWL, *n.* : şal, şalik, çarok, gerden bend, sermil.

- **PATTERN** : neqşe wek yê şala rojhelatî.

SHAWL, *vt., i.* : nixaftin (bi şalê).

SHAWM, *n.* : kevnealava mûzîqeyî wek zurnayê.

SHE, pron., *n.* : wê, ewê.

- **ASS** : maker, mêker.
- **CAMEL** : arvane, dundil.
- **DOG** : dêle, dêhl.
- **PIG** : mahû.
- **WOLF** : dêlegur.

SHEA, *n.* : darek giwêza rojavaya Efrîqa (bo rûnê helezî).

SHEAF, *vt.* : kîzî kirin.

SHEAR, *n.* : birrîn, cawbirr.

- **GRASS** : giyayê birrînê.
- **MODULUS** : hawkolkî birrîn.
- **STEEL** : polayê birrînê.
- **STRAIN** : erk birrîn.
- **WATER** : avbirr : texlîtek balindeyek deryayî ye.

SHEAR, *vt. i.* : birrîn.

- **SHEEP** : pezê(hirî) birrînê.

SHEARED, *adj.* : rûtik.

SHEARER, *n.* : cawbirr.

SHEARING, *n.* : pez(hirî) birrîn.

- **FORCE** : hêza birrînê (jêvekirinê).
- **MACHINE** : makîneya birrînê.
- **STRESS** : erkê birrînê.

SHEARS, *n.* : hevring, hevrîng, cawbirr, qilx.

SHEAT-FISH, *n.* : masiya mezin û rûbarî ya ewropî ye.

SHEAT, *n.* : kalan, qap.

SHEAT BILL, *n.* : nikilkalal : balindeyek deryeyî û spî ye.

SHEATHE, *vt.* : kalan kirin, nixaftin.

SHEATED, *adj.* : kalankirî.

SHEATING, *n.* : kalankirin, bergkirin, berg.

SHEATH KNIFE, *n.* : kêra kalanî.

SHEATHLESS, *adj.* : bê kalan.

SHEAVE, *n.* : dartûna kîzîkirî.

SHEAVE, *n.* : dartûna kizikirî.

SHEAVE, *vt.* : gurze kirin, vajî şelpî kirin.

SHEAVED, *adj.* : gurzekirî.

SHEAVES, *pl.* **OF SHEA** : kîzî, gurze.

SHEAVING, *n.* : gurzekirin.

SHEBANG, *n.* : zinc, xanî, damezrîn, pirs, doz.

SHEBEEN, *n.* : meyxancya bêrêdan (nedestûrî).

SHED, *n.* : xanîk, zinc, werhan.

SHED, *vt.* : rişţin, rondik kirin, têkirin, perên xwe dem dem guhorandin, kevandin (tov yan belg), belave bûn, xwîn rişţin, werhandin, werandin, cuda kirin, qimitîn.

- **TO ~ LIGHT ON** : rave kirin, ronahî berdan ser pirsekê.
- **TO ~ LOVE** : evînî derperandin.
- **PERFUME** : gulav pirijandin (werhandin yan havêtin ser).

- **RADIANCE** : geşî derperandin.

SHEDDED, *adj.* : xanikkirî.

SHEDDER, *n.* : havêj, werhînker.

- **OF BLOOD** : xwînrêj, devxwîn.

SHEDDING, *n.* : rîştin.

- **ABUNDANT TEARS** : barote.

SHEEN, *n.* : teyisîn, qeşatî, rewş, pergal.

SHEENY, *adj.* : cihî.

SHEEP, *n.* : pez, bizin û mih, mer, berx, terş, dermale.

FEMALE ~ : mih, mî.

- **MALE ~** : kavir.

- **BERRY** : peztî : helezek emerîkanî yan berê vî helezî ye.

- **DIP** : şûştina pezî.

- **DUNG** : rîx, koşpil, peyîn.

- **FLOCK** : celeb.

- **FOLD** : gom, bêrî.

- **MERCHANT** : celebdar.

- **MILKMAID** : bêrîvan.

- **PEN** : koz, pawan.

-**'S FAT** : dûng, dîng.

-**'S FLANK** : serçeng.

-**'S SHEARS** : hevring, abring.

- **TWO YEARS OLD ~** : berdîr, bêndî.

SHEEPISH, *adv.* : tirsonek, xirpo, şermîn, şepirze.

SHEEPISHLY, *adv.* : bi tirsonekî.

SHEEPISHNESS, *n.* : tirsonekîtî.

SHEEP'S EYE, *n.* : dîtina şermîn, têrevînî.

SHEEPSHANK, *n.* : girêka kurtkirinê (werîs), tiştê pûç, zirav (barîk) û lawaz.

SHEEPSHEARER, *n.* : birrokê hiriya pezî.

SHEEPSKIN, *n.* : kevlê pezî, heban, bawername.

SHEEP SORREL, *n.* : tirşok.

SHEEPWALK, *n.* : çera pezî.

SHEER, *n., adj., adv.* : bijîn, petî, rohn, reha, tenê, temam şaqolê nişîv.

SHEER, *vi.* : ladan (gemî, araste guhorandin).

SHEESH, *n.* : bist, şîş.

SHEESH KEBAB : kebab.

SHEET, *n.* : mitîl, per, pere, çerçev, raxistek.

- **IN ~S** : ne bergkirî.

- **RAIN CAME DOWN IN ~S** : baran giran (tavî) barî.

SHEET, *vi.* : nixaftin, çerçev (bi) çerçev kirin.

SHEET ANCHOR, *n.* : lengergehê mezin, penayê dûmahî.

SHEET GLASS, *n.* : sûşeyê depikî.

SHEETING, *n.* : perûkê çerçevan, berê depikî nixaftina darî yan asinî.

SHEET IRON, *n.* : asinê depikî.

SHEET METAL, *n.* : depê metalî (metalê depikî).

SHEIKH, *n.* : şêx.

SHEKEL, *n.* : seng (Babilî), diravê : îsraîlî.

SHELF, *n.* : texçik, safa, sefane, sivîng, depik, ref.

- **ON THE ~** : feramoş.

SHELL, *n.* : qapîlk, kelpik, qalik, tîvil, qepêlke.

- **TO COME OUT OF ONE'S ~** : ji qalikî derketin, têkiliya xelkê kirin.

- **TO RETIRE INTO ONE'S ~** : paşve çûn nav qalika xwe de (êdî têkiliya xelkê nakit).

SHELL, *vt. i.* : havêtin (bomba), berhev kirin (qalikên şeytanoka) spî kirin.

- **TO ~ OUT** : dirav dan.

SHELLAC, *n.* : lek, şirêza bijînkirî, gîrava lekî di nav alkuholî da.

SHELLAC, *vt.* : bi lekî çare kirin yan nixaftin.

SHELLBACK, *n.* : deryavanê serhatî.

SHELLBEAN, *n.* : texlîtek lobî yan fasolî ye.

SHELLFIRE, *n.* : havêtin (bomba, fîşek, moşek).

SHELLFISH, *n.* : canewerê şeytanokê avê.

SHELLING, *n.* : bombakirin, burdomankirin.

SHELLJACKET, *n.* : saqoyê kurt û tenik.

SHELLPROOF, *adj.* : bergirê bombayan : ko bomba neşên tê re biçin yan bikin.

SHELLSHOCK, *n.* : hejeka bombayan, nesaxiya demarî yan hişî ko mirov bêbîr diaxivit û dibit.

SHELLY, *adj.* : qalikî, têrqalik.

SHELTER, *n.* : pena, penageh, ewlegeh, êwirgeh, qef, teld, dalde, berîhek.

- **BELT** : kemera kesk : berbesta dar û teraşan bo parastina axê û çandinê (ji bayî) û kêmkirina rûtbûn û daxûranê.

- **DOOR SHED** : sivde, sîvande.

- **TENT** : xîveta pena : du parçe perûk ko bergirê avê yê pêkve qupçe dikin.

SHELTER, *vt. i.* : hewîn, hewandin, pena kirin.

SHELTERED, *adj.* : hewandî, qefandî, êwirandî, penakirî.

SHELTERER, *n.* : penaker.

SHELTERING, *n.* : penakirin, hewandin, vehewandin, qefandin, êwirandin.

SHELTERLESS, *adj.* : bê pena.

SHELTY, *n.* : tileyê şetlendê.

SHELVE, *vt. i.* : texçik kirin, li ser texçikê danan.

SHELVED, *adj.* : texçikkirî, derxistî (ji karî).

SHELVES (*pl.* **OF SHELF**) : texçik.

SHELVING, *n.* : texçikkirin, danana ser texçikê, feramoşî, keresteyê texçikan, texçik, nişîvbûn, nişîvî, pileya nişivbûnê, derxistin (ji karî).

SHELVY, *adj.* : nişîv, xwehr, nişîvbûyî.

SHENANIGAN, *n.* : fêlbazî.

SHEND, *vt.* : têk dan, êşandin.

SHEOL, *n.* : doje, cihana miriyan.

SHEPHERD, *n.* : şivan, şiwan, gavan, oldar.

- **'S OVERCAST** : kepen, sermil, kadan.

- **'S PURSE** : kîskê şivanî : giyayek gul spî ye.

SHEPHERD, *vt.* : çerandin.

SHEPHERDESS, *n.* : şivan (jin), keçika gundî.

SHEPHERDING, *n.* : şivanî.

SHEPHERDIZE, -ISE, *vt.* : hinîn (seyandin), (asin yan pola) bi tûtyayî bi germkirinê li gel toza tûtyayî.

SHERBERT, *n.* : şerbet.

SHERIFF, *n.* : bijêrvan.

SHERLOCK, *n.* : polisê nihênî yan nepenî.

SHERRY, *n.* : şêrî : texlîtek şerab e.

SHERPA, *n.* : yek ji gelên Hîmalayî li ser sinorên Nepal û Tîbet.

SHEWBREAD, *n.* = **SHOWBREAD.**

SHIAH, SHIITE, *n.* : şîe : tîreyeka musilmanî.

SHIBBOLETH, *n.* : azmûnpeyv, sereta, rewişt yan hizra ezmûnî ko mirovî diyar dikit ko xinizî yan part yan neteweyî dikit, kevnebaweri.

SHIED, *p.* **AND OF SHY** (şermkir).

SHIELD, *n.* : zirê, qelxan, mertal, metal, spêr, zire, zirx, qepêlk.

SHIELD, *vt.* : perde kirin, parastin (bi metalî), veşartin.

SHIELDED, *adj.* : qefandî.

SHIELDING, *n.* : parastin, metalkirin.

SHIELDING, *n.* : zincê çiyayî yê şivanan, koza pezî (havînî, çiyayî).

SHIER, *n.* : şermîntir.

SHIEST, *n.* : şermîntirîn.

SHIFT, *n.* : nobe, nobet, xizîn, fêl, lêb, laban, awa, çiv, kumlek, kumlekê bin kirasê jinan, tîpa nobetdar.

- **GUARD** : pasvanê nobetdar.
- **GUARDING** : nobedarî (pasvanî).
- **WORKER** : karkarê nobedar.
- **WORKING** : karê nobedar.
- **TO MAKE ~** : zehmet nanî debar dikit.

SHIFT, *vt. i.* : guhorandin, guhaztin, fêlbazî kirin, debare kirin.

- **TO ~ OFF** : xwe rizgar kirin ji, paşxistin, gîro kirin.
- **TO ~ ONE'S GROUND** : hizra xwe yan helwêsta xwe guhorandin.

SHIFTINESS, *n.* : xapîn, fêlbazî, çiv.

SHIFTLESS, *adj.* : tiral, bêdebar.

SHIFTMAN, *n.* : nobedar.

SHIFTY, *adj.* : çivo, fêlbaz.

SHIGELLA, *n.* : bakteriyek bayî.

SHIH-TZY, *n.* : seyek mûdirêj û pêkurt e.

SHIKAR, *n.* : nêçîr.

SHIKAR, *vt. i.* : nêçîr kirin.

SHIKARÎ, (SHIKAREE, SHEKARRY), *n.* : nêçîrvanê pîşekar yê hindî.

SHILL, *n.* : hevkarê timlok.

SHILLELAGH, *n.* : topiz, gurz, darê lêdanê, şînik, tûtik.

SHILLING, *n.* : şiling : diravê îngîlîzî (derhem).

SHILLY-SHALLY, *n., adj., adv.* : dudilî, dudil, bi dudilî, dudilkî.

SHILLY-SHALLY, *vi.* : dudilî kirin, dem zehî kirin.

SHIM, *n.* : şim : parçeyek metalî yan dar tenik bo tejîkirin, rastkirin û cudakirina rûyan.

SHIM, *vt.* : cuda kirin, tejî kirin, rast kirin (bi şimî).

SHIMMED, *adj.* : tejîkirî.

SHIMMER, *n.* : teyisîn, çirisîn.

SHIMMER, *vt. i.* : teyisîn, çirîsîn.

SHIMMERY, *adj.* : teyisî.

SHIMMY, *n.* : lerzîn nemaze ya çerxên berahî yên otomobîlê, semayek cazê emerîkanî, kumlek.

SHIMMY, *vi.* : lerizîn (bêserûber), hejîn yan lerizîn wek semayê, sema kirin.

SHIN, *n.* : teşk, çîp, dirûşe, sîpelka pê.

- **GUARD** : pateyê stûr yê parastina lingî (fotbol).

SHIN, *v.i. t.* : bi helpirjînê ser ketin (dar yan babirek) .

SHINBONE, *n.* : sîpelk, çîp.

SHINDING, *n.* : lêketin, harî.

SHINE, *n.* : şewq, rewş, tirûsk, çirûsk, teyisandin, teyisîn.

- **RAIN OR ~** : çi baran bit yan sahî bit.
- **TO TAKE A ~ TO** : hez kirin.

SHINE, *v.i. t.* : teyisîn, çirîsîn.

- **TO ~ UP TO** : nêzîk bûn (ji hevalî yan baweriyê).

SHINED, *adj.* : çirisî, teyisî.

SHINER, *n.* : teyisî (wek stêr, elmas yan diravî).

SHINGLE, *n.* : depê darê biçûk (bo nixaftina kaşxankan), dep yan depnîşana biçûk, tiraşîna kurt ya pora jinan, berik, cercîr, bestîlok.

SHINGLE, *vt.* : pora jinê kurt tiraşîn, asin

kutan, (bo bijînkirinê), nixaftin (kaşxankan bi depên darî).

SHINGLED, *n.* : depkirî.

SHINGLER, *n.* : depkar.

SINGLES, *n.* : derdê deverê, nesaxiya çermî ko xelekek peyî li ser leşî çêdikit (kêleka rexê rastê).

SHINGLING, *n.* : depkirin (kaşxank).

SHINGLY, *adj.* : bestîlokî.

SHINING, *adj.* : teyisî, çirisî, sîqal, ronek.

SHINLEAF, *n.* (*pl.* **SHINLEAVES**) : giyayek emerîkanî ye.

SHINN(E)Y, *n.* : texlîtek yariya kaşoyê, kaşo, dar yan şînika vê yariyê.

SHINNY, *vi.* : serketin (bi hilpirjînê).

SHINPLASTER, *n.* : diravek kaxez kêmbiha ye, venûsînka çîpê yan teşkê.

SHINTO, *n., adj.* : ayîna japonî.

SHINY, *adj.* : teyisî, çirisî, ronek, birûskedar.

- **WHITE** : sîsir.

SHIP, *n.* : keştî, gemî.

- **WHEN ONE'S ~ COMES HOME OR IN** : hînga dewlemend bûn.

SHIP, *vt. i.* : hinartin, şandin.

- **SAILING** : ~ bakeştî.

- **TO ~ OARS** : şelpî ji nav avê de hînan der û kirin nav keştî de.

- **SHIP**, *suff.* : paşgir e ko bar e, kar e, paye ye.

SHIPBOARD, *n.* : ban yan hindurê keştî.

SHIP CANAL, *n.* : nukenda keştiyan.

SHIP CHANDLER, *n.* : bazirganê keresteyên keştiyan.

SHIP FEVER, *n.* : reşegiraneta, şînik.

SHIPMAN, *n.* : deryavan.

SHIPMASTER, *n.* : serokê keştiyê, hajoyê keştiyê.

SHIPMATE, *n.* : hogirê deryavan.

SHIPMENT, *n.* : pertalê barkirî yan hinartî, barkirina keştiyê.

SHIP MONEY, *n.* : baca keştiyê : baca benderî demê şerî.

SHIP OF THE LINE, *n.* : keştiya mezin ya şerî.

SHIPPABLE, *adj.* : barkirinbar (bi keştî).

SHIPPED, *adj.* : hinartî, barkirî (gemî).

SHIPPER, *n.* : berker.

SHIPPING, *n.* : pîşesaziya barkirina gemiyan, barkirin bi keştî, gemî, keştî.

SHIPPING ARTICLES, *n.* : belêna xizmetê (navbera serok yan hajoyê gemiyê û deryavanan).

SHIPPING CLERK, *n.* : erkdarê barkirinê.

SHIPPING ROOM, *n.* : jora barkirinê : jora kargehê ko pertal lê dihên barkirin.

SHIPSHAPE, *adj., adv.* : rêzikî, rêzkirî, bi rêzikî.

SHIP'S PAPERS, *n.* : kaxez yan belgenameyên gemiyê.

SHIPWAY, *n.* : keştîgeh : şûna avakirin yan nizmkirina keştiyê.

SHIPWORM, *n.* : kirmê gemiyê : canewerek nerm dikevit nav darê keştiyê ya li bin avê de û ziyanê digehînit gemiyên dar.

SHIPWRECK, *n.* : gemîşikestin, gemiya noqîbûyî, şikestiya gemiyê, noqîbûna gemiyê, zehîbûn.

SHIPWRECK, *vt.* : gemî noqî kirin.

SHIPWRIGHT, *n.* : dartaşê gemiyê.

SHIPYARD, *n.* : gemîgeh, keştîgeh.

SHIRE, *n.* : dever, herêm, nawçe, hespê înglîzî yê kişanê.

- **TOWN** : bajêrê deverê.

SHIRK, *n.* : revîn (ji karî), xwe vedan (ji karî), bi cih nehînan (erk) zexelî.

SHIRK, *v.i. t.* : xwe vedan (ji erkî).

SHIRKED, *adj.* : şolkî.

SHIRKER, *n.* : revî.

SHIR(R), *n.* : vehînana lastîkî, kişana tevnî bi tayê lastîkî, tayê lastîka.

SHIR(R), *vt.* : tevn kişandin bi tayê lastîk.

SHIRT, *n.* : kiras, kumlek.

- **TO KEEP ONE'S ~ ON** : xwe ragirtin, demar sar man.
- **TO LOSE ONE'S ~** : her tişt dorandin.
- **TO PUT ONE'S ~ ON** : girew bi her tiştî kirin.

SHIRTING, *n.* : perûkê kumlekan.

SHIRT MAKER, *n.* : kumlekdirû, kirasek jinane wek kumlekê mêran e.

SHIRTWAIST, *n.* : çepekê jinan (wek kumlekê mêran e).

SHISTMIASIS, *n.* : mîzxwîn, bilharizya.

SHISTOSOMUM, *n.* : xwînmîz.

SHIT, *n.* : (vulg) gû.

SHITTIM (WOOD), *n.* : texlîtek dar e.

SHIVER, *n.* : lerz, lerze, serm, girêze, telezm.

SHIVER, *v.i. t.* : lerizîn, şikestin, telezm bûn, şikandin, babirek hejandin.

SHIVERED, *adj.* : lerizî.

SHIVERING, *n.* : lerzîn, girîze, moçirk.

SHIVERY, *adj.* : lerzî, lerzînî, lerzîna ji serma, şikestebar.

SHOAL, *n., adj.* : qam, ava qam, celebê masiyan.

SHOAL, *v.i. t.* : (masî) kom bûn, qam bûn.

SHOAT, *n.* : berazê yeksalî.

SHOCK, *n., adj.* : ratekandin, hejek, weşek, ciniqîn, vêketina dijwar, pirça gij, melû.

- **ABSORBER** : mijek hejek yê otomobîlê.
- **BRIGADE** : hêza karkeran bo erkek taybet.
- **HEADED** : sergij.
- **TACTICS** : hunera lêketinê.
- **THERAPY** : çarekirina hejekî(kehrebî).
- **TROOPS** : serbazên lêketinê.
- **WORKERS** : karkerên erkek taybet.

SHOCK, *vt. i.* : hejandin, bêzar kirin, enirandin, ciniqandin.

SHOCKER, *n.* : romana erzan ya hestiyar, nimûneyê bed yê her tiştî.

SHOCKING, *adj., adv.* : ciniqînî, hejekî.

SHOCKINGLY, *adv.* : bi ciniqînî.

SHOCKINGNESS, *n.* : ciniqînîtî.

SHOD, *adj.* : nalkirî, naldar, çerxdar.

SHODDILY, *adv.* : bi pulûçî.

SHODDINESS, *n.* : pulûçîtî.

SHODDY, *n., adj.* : qerade, pulûç, rizok, hirî yan tevnê hiriya xirab.

SHOE, *n.* : pêlav, çarx, sol, potîn, mala girtekê otomobîlê, nala.

- **ANOTHER PAIR OF ~S** : pirsek têvel.
- **DEAD MAN'S ~S** : mîrat, şûnkarê vala bi mirinê.
- **TO BE IN ANOTHER MAN'S ~S** : li şûna mirovek dî bûn.
- **TO DIE IN ONE'S ~S** : kuştî bimirit nemaze bi sêdarekirinê yan bi qanarekirinê.
- **TO KNOW WHERE THE ~ PINCHES** : derd zanîn.

SHOE, *vt.* : kinc kirin (bo parastin, qayimkirin yan xemlkirinê), nal kirin.

SHOEBILL, *n.* : şobil : balindeyek avî ye.

SHOEHORN, *vt.* : dagirtin, tejî direk teng kirin.

SHOELACE, *n.* : qeytana pêlavê.

SHOEMAKER, *n.* : solger, solker, pêlavker.

SHOE OF GOAT'S HAIR, *n.* : zergal.

SHOEPAC(K), *n.* : pêlava bergir ya ava zivistanê.

SHOESHINER, *n.* : boyeçî, paqijkerê pêlavan.

SHOESTRING, *n.* : ben yan qeytana pêlavan, diravek, biçûk yan sermayeyek kêm.

SHOETREE, *n.* : qalibê pêlavê.

SHOFAR, *n.* : borîzana şaxî.

SHOGUN, *n.* : fermanrewayê leşkerî yê Japonî.

SHOO, *vt.* interj. : tirsandin, bizdihandin (balindeyî), gaziya tirsandina balindeyî.

SHOO-IN, *n.* : navkiriyê (berbijarê) bi sanahî ser dikevit.

SHOOK, *p.* OF SHAKE : daweşiya.

- OFF : daweşand.

SHOOK, *n.* : depikên darî bo çêkirina birmilî, parçeyên çêkirina sindoqê, gurz(qirşî), kom (qirşik).

SHOOT, *n.* : bişkov, bişkoj, rewz, gopke, birale, weç.

SHOOT, *v.i. t.* : teqandin, kuştin, havêtin (agirê çekî).

- TO ~ AT OR FOR : armanc kirin, bizav bo kirin.

- TO ~ AWAY : berdewam kirin, havêtin (tifeng), hemû fişek havêtin (berdan).

- TO ~ A LINE : fortekî kirin.

- TO ~ ONE'S BOLT : hindî bişêt kirin.

SHOOTER, *n.* : sekvan, nêçîrvan.

SHOOTING, *n.* : raw, nêçîr, rav, hevêtin, hawêştin, pindik, teqandin, agirberdan.

SHOOTING GALLERY, *n.* : meydana armancê.

SHOOTING IRON, *n.* : tifeng, debance, çekê agirî.

SHOOTING STAR, *n.* : nêze, şolik.

SHOOTING WAR, *n.* : şerê germ.

SHOP, *n.* : dikan, dukan, firoşgeh.

- ALL OVER THE ~ : bê ser û ber, belave.

- TO SHUT UP ~ : êdî kar nekirin (kepenk hînan xarê, girtin).

- TO TAKE ~ : li ser kar axiftin.

SHOP, *vi.* : kirîn.

SHOPBOY, *n.* : kurkê firoşgehê (harîkerê firoşyarî).

SHOPGIRL, *n.* : keçika firoşgehê (harîkera firoşyarî).

SHIOKEEPER, *n.* : dikandar.

SHOPLIFTER, *n.* : dizê pertalê dikanê.

SHOPPER, *n.* : kiriyar.

SHOPSTEWARD, *n.* : nimînenderê yekîtiya karkeran.

SHOPWINDOW, *n.* : berê firoşgehê.

SHOPWORN, *adj.* : kevnepertal (li dikanê).

SHORE, *n.* : kenar, berav, qirax, qerax, qeyar, rex, lêv, lêwar, berzivk, rexav, rox.

- ROCKY ~ : zinar.

SHORE, *vt.* : ragirtin.

SHOREBIRD, *n.* : balindeyê beravê.

SHORE DINNER, *n.* : firavîn yan şîva deryayî yan şîva pêtir masî.

SHORED, *adj.* : berpalkirî.

SHORE PATROL, *n.* : polîsê leşkerî yê gelekeştî.

SHORING, *n.* : piştgirtin, harîkirin.

SHORT, *n., adj., adv.* : kurt, qut, kem, kim, kêm, kurtkirî, nizm, lawaz, hişk(rewişt), şikestebar, firoşyarê nexudanê pertalî, biçûk, bi hişkî, bi kurtî, gilêş, qoçana demkurt, kurteşelwar, kurtebinşelwar.

- **FOR ~** : bo kurtiyê.

- **IN ~** : bi kurtî.

SHORT, *vt.* : xapandin.

SHORTAGE, *n.* : kêmî, kurtî, kêmayî, hindikayî.

SHORTBREAD, *n.* : kiloca rûn û şekirê.

SHORTCAKE, *n.* : kiloca rûn û şekirê.

SHORT CHANGE, *vt.* : xapandin, dirav kêm vegerandin.

SHORT CIRCUIT, *n.* : kurtegêjen.

SHORT-CIRCUIT, *vt.* : kurtegêjen kirin, gîro kirin.

SHORT COMING, *n.* : kemayetî, kêmahî, kêmasî, kêmatî.

SHORTCUT, *n.* : rêkurt, rêbir.

SHORT DIVISION, *n.* : kurtedabeşkirin.

SHORT EARLOCK, *n.* : binbisk.

SHORTEN, *vt. i.* : kurt kirin.

SHORTENED, *adj.* : kurtkirî.

SHORTENING, *n.* : kurtkirin.

SHORTHAND, *n., adj.* : kurtkirin, kurtkirî, kurtî, kurtedestnivîsîn.

SHORTHANDED, *adj.* : kêmzelam yan harîker.

SHORTHORN, *n.* : şaxkurt : çêla şaxkurt.

SHORT LIFE, *n.* : kurtejiyan.

SHORTLINE, *n.* : kurtehêl.

SHORTISH, *adj.* : piçekê kurt.

SHORT-LIVED, *adj.* : kurtejî, kurtedem.

SHORTLY, *adv.* : bi kurtî, bi hişkî, nêzîk.

SHORTNESS, *n.* : kurtîtî, kurtayî, kinayî.

SHORT ORDER, *n.* : xurek yan xwarina lezîn : xwastina xwarina ko bi lez mirov dişêt amade bikit.

SHORT OVERCOAT, *n.* : miltiyan.

SHORTS, *n.* : kurteşelwar, nîvşelwar.

SHORT SALE, *n.* : firotina gîrokirî : ko pertalî paşî bidit hînga biha kêmtir bibit.

SHORT SHRIFT, *n.* : demê naskirinê berî li qenaredanê, bêdilovanî û gîrokirin.

SHORT SIGHTED, *adj.* : şevkor, kurtbîn, nêzîkbîn.

SHORT SIGHTEDNESS, *n.* : şevkorîtî, kurtbînîtî.

SHORT SNORTER, *n.* : endamê yaneya nemîrî ya balafirvanên zeryayî, bawernameya endamê nû (ko dolarek îmza kiriye).

SHORT-SPOKEN, *adj.* : (rewişt) hişk, req û kurte axiftin.

SHORT-TEMPERED, *adj.* : zîzok, enirok.

SHORT-TERM, *adj.* : demkurt.

SHORT-TIME, *n.* : taw, gavek, bestek, bêhnek.

SHORT TON, *n.* : tona emerîkanî (2000 pawin).

SHORTY, *adj.* : quto, bejnkurt, kurtebala.

SHORTWAVE, *n.* : kurtepêl, pêla kurt.

SHORTWHILE, *n.* : bistek, bêhnek, gavek, taw.

SHORT-WINDED, *adj.* : bêhnteng.

SHOT, *n., adj.* : saçme, balme, berikê çekî.

SHOTE, *n.* : berazk.

SHOTGUN, *n., adj.* : çifte, tifenga rawê, tifenga nêçîrê.

- **MARRIAGE** : şokirina bixurtî.

SHOT HOLE, *n.* : kuna pêtikan ko kunker çêdikit, kuna teqemeniya dagirtî.

SHOT PUT, *n.* : havêtina goga asinî.

SHOTTEN, *n., adj.* ~ **HERING** : masiya hêring ya xerzkirî.

SHOULDER, *n.* : mil, şan, pîk, pî, pîl, pol.

- **STRAIGHT FROM THE ~** : bi eşkera.

- **TO PUT ONE'S ~ TO THE WHEEL** : zehmetiyek mezin kêşan.

- **TO STAND HEAD AND ~ S ABOVE OTHERS** : ser bi hemûyan ketin (bejn, jîrî û sincî).

- **TO TURN OR GIVE A COLD ~ TO** : xwe jê dûr kirin, xwe jê vedan.

SHOULDER, *vt. i.* : pal dan, rakirin (li ser milî).

SHOULDER BLADE, *n.* : pîl, sermil, heşiyê milî, şepîlk, navmil.

SHOULDER BOARD, *n.* : mileka li ser milê, serbazî ko payeya wî diyar dikit.

SHOULDERED, *adj.* : rakirî(bar).

SHOULDERING, *n.* : rakirin.

SHOULDER JOINT, *n.* : movîka milî, qulqulana milî.

SHOULDER KNOT, *n.* : girêka milî (bo xemlê).

SHOULDER MARK, *n.* : nîşana milî.

SHOULDER PUSHING, *n.* : gamil.

SHOULDER STRAP, *n.* : milek : şerîta milî, helgira milî (bo girtina kirasî li ser milî).

SHOUT, *n.* : qîj, qîr, gazî, hawar.

- **SONG** : qîjstran (li nik reşên başûra Emerîka).

SHOUT, *vt. i.* : qîjkirin, qîr kirin.

SHOUTING, *n.* : qîjkirin, qîrkirin, qîj, qîrîn, bangîn.

SHOVE, *n.* : paldan.

SHOVE, *vt. i.* : pal dan.

SHOVED, *adj.* : paldayî.

SHOVEL, *n.* : nerbêl, mer, ramal.

- **BOARD** : yariya havêtina depkek wek sewkê li ser direk diyarkirî li ser gemiyê.

SHOVEL, *vt. i.* : rakirin (bi merê).

SHOVEL(L)ED, *adj.* : rakirî (bi merê).

SHOVEL(L)ER, *n.* : mervan, werdek yan qazek avî ye.

SHOVELFUL, *n.* : merek : tejî merekê.

SHOVEL HAT, *n.* : kulavê merbêlî (ko oldarên înglîz dikin serê xwe).

SHOVELHEAD, *n.* : masiya sermerbêlî.

SHOVEL(L)ING, *n.* : rakirin (bi merê).

SHOVELMAN, *n.* : mervan.

SHOVEL NOSE, *n.* : difnmerbêl (masî û canewer).

SHOVELNOSED, *adj.* : difnmêrbêliyî.

SHOVING, *n.* : paldan.

SHOW, *n.* : nîşangeh, nîşandan, pêşangeh, aheng.

- **MAN** : derhênerê şano yan bijareya şanoyî.

- **OFF** : fortek, lewçe.

- **PIECE** : nawaze.

- **ROOM** : nîşangeh, pêşangeh.

SHOW, *vt. i.* : diyar kirin, nîşandan, vewerandin.

- **TO ~ OFF** : fortekî kirin, lewçeyî kirin.

- **TO ~ ONE'S HANDS OR CARDS** : merem, niyaz yan melhezeya xwe diyar kirin (kaxe-zên xwe eşkera kirin yan vekirin).

- **TO ~ SOMEBODY THE DOOR** : derxistin.

- **-TO ~ UP** : diyar bûn, hatin.

SHOWBILL, *n.* : agehdariya mezin.

SHOWBOAT, *n.* : şanoya serav, keştiya kirdarê (bo ahengên şanoyî).

SHOWBREAD, *n.* : nanê pêşkêşkirinê (li nik Cihiyan).

SHOWCASE, *n.* : camekana nîşandanê (li firoşgehê yan mûzexaneyê), vîtrîn, camekan.

SHOWDOWN, *n.* : bezm, vebirrkirin, şerê vebirr.

SHOWER : pizrûk, dûş, pirjebarîn, rehêle, eşkerakirina kaxezan (li poker û rêzikê), ahenga bo keçika li ber şûkirinê

bo pêşkêşkirina diyariyan, komek (taviyek) ji pirsan.

- **BATH** : serşûştina bi bizrûkê, dûş.

SHOWED (SHOWN), *adj.* : serê xwe bi pizrûkê şûştî.

SHOWER, *vt. i.* : baran barîn, şil kirin, serê xwe bi pizrûkê şûştin, bexş kirin (bexşîş dan), dûş kirin.

SHOWERING, *n.* : weşandin, weşîn, lêrik.

SHOWERY, *adj.* : pizrûkî.

SHOW-OFF, *n.* : fortek.

SHOWGIRL, *n.* : keçika bijare ya ko distirit û sema dikit yan bo xemlkirinê derdikevit li şanogeriyek mûzîqeyî.

SHOWILY, *adv.* : bi nayabî yan xemlkarî, xemlkarkî.

SHOWING, *n., adj.* : nîşandan, belge, pêşandan, şanîdan, şirovekirin vewerandin, belkirin, nêrandin, pengizandin, pêşkirin, pêşhînan, derxistin, niwandin.

- **OFF** : fortekî kirin.

- **UP** : riswa kirdin, diyar bûn.

SHOW-ME, *adj.* : gumandar, bawermendê dirûva destdayî bi tenê.

SHOWN, *pp.* **OF SHOW** : şanîdayî, veweranDî, nîşandayî.

SHOWPIECE, *n.* : nimûneyê nayab.

SHOWPLACE, *n.* : dir yan şûna nayab, nimûneya ciwanî û hunerî (bo gerîdeyan), nîşangeh.

SHOW WINDOW, *n.* : pencerk yan berê nîşandanê ya firoşgehê.

SHOWY, *adj.* : nayab, xamilandî, tamsarî, xemilkirî.

SHRAM, *vt.* : tezandin.

SHRANK, *p.* **OF SHRINK** : qurmiçî, kurt bû.

SHRAPNEL, *n.* : saçme, telezm.

SHRED, *n.* : sîpal, kinc, çat, tîtik.

SHRED, *vt.* : çirandin, dirrandin.

SHREDDED, *adj.* : çirandî.

SHREDDING, *n.* : çirandin.

SHREW, *n.* : jina şetah, canewerek pêtikxwer e wek mişkî ye.

SHREWD, *adj.* : jîr, zîrek, degel, bîrbir, hişyar, wurya, dijwar, gezîn, zên, bîrewer, çavbêl.

- **FACE** : jîrrû.

- **GUESS** : jîrpêjîn.

- **OBSERVER** : jîrzêrevan.

SHREWDLY, *adv.* : bi jîrî, jîrkî.

SHREWDNESS, *n.* : jîrîtî, zîrekîtî.

SHREWISH, *adj.* : şetah, bedsirûştî, zimangez.

SHREWISHNESS, *n.* : setahîtî.

SHRIEK, *vt. i.* : qîj kirin, qîr kirin, qor kirin.

- **OUT** : qîj kirin.

- **WITH LAUGHTER** : tîqtîq kirin.

SHRIEKING, *n.* : zirîk, qîjkirin, qijandin.

SHRIEVAL, *adj.* : bajêrvanî.

SHRIEVALTY, *n.* : pajêrvanîtî (fermangeh).

SHRIFT, *n.* : naskirin (bo oldarî) lêborîna gunehê, gerdenazakirin.

SHRIKE, *n.* : kirkak (balinde ye caran dibêjinê balinde kuj).

SHRILL, *adj.* : qîj (tûj), lêrîn.

- **CRIES OF JOY** : lêlan, tilîlî, litandin.

- **SOUND** : şerqîn.

SHRILL, *v.i. t.* : qîj (tûj) qîj kirin.

SHRILLY, *adv.* : bi qîjî, qîjkî.

SHRILLNESS, *n.* : qîjîtî.

SHRIMP, *n.* : robyan.

SHRIMP, *vi.* : robyan girtin.

SHRIMPER, *n.* : robyangir.

SHRINE, *n.* : mezar, ziyaret, mergeh, nizirgeh.

SHRINE, *vt.* : çûn ser mezarî.

SHRINK, *n.* : girjbûn, girnijîn, kurtbûn.

SHRINK, *v.i. t.* : girnijîn, qurmiçîn, girj bûn, kurt bûn.

SHRINKAGE, *n.* : kêmbûn yan kêmkirin, çilmisîn, girjbûn, qurmisandin.

SHRINKING, *n.* : kêmkirin, çilmisin, girjbûn, kurtbûn, qurmisandin.

SHRINKING VIOLET, *n.* : binefşa girnijî : mirovê şermîn.

SHRIVE, *vt. i.* : nas kirin (oldar), gerden aza kirin.

SHRIVEL, *vt. i.* : qurmiçîn, girnijîn, lawaz bûn, sist bûn.

SHRIVELING, *n.* : çilmisandin, reng berdan, çirmisîn, pirçom, qurmiçandin.

SHROFF, *n.* : diravguhêr.

SHROFF, *vt.* : cuda kirin (diravê baş ji yê xirab).

SHROUD, *n.* : qerqer, kifn, perde, nixav, werîsê alavgirê paraşûtê.

- **TAILOR** : qerqerdirû.

SHROUD, *vt.* : qerqer kirin, nixaftin, veşartin.

SHROUD-LAID, *adj.* : çarkezî.

SHRUB, *n.* : tereş, dewen, darçik, devî, tûm.

SHRUB, *n.* : şirûb.

SHRUBBERY, *n.* : teraşistan (wek daristanê).

SHRUG, *n.* : nilhejandin (nîşana guhnedanê yan neviyanê).

SHRUG, *vt.* : nil hejandin (guh nedanî yan neviyanî).

- **TO ~ OFF** : guhnedan, cilên xwe(badayî) xistin.

SHRUGGED, *adj.* : guhnedayî.

SHRUGGING, *n.* : guhnedan.

SHRUNK(EN), *p., pp.* **OF SHRINK**, *adj.* : girj.

SHUCK(S), *n.* : kelpik, zilik, zil, salax.

SHUCK, *vt.* : spî kirin, qaş kirin.

SHUCKED, *adj.* : spîkirî, qaşkirî.

SHUCKING, *n.* : spîkirin, qaşkirin.

SHUDDER, *n.* : serm, tirs, lerzîn, girîze, lerzî, tevz, moçirk.

SHUDDER, *vi.* : lerizîn.

SHUDDERED, *adj.* : lerizî.

SHUDDERING, *n.* : lerzîn, ratekandin.

SHUFFLE, *n.* : têkvedan.

- **BOARD** : yariya havêtina pepke yan pare yan ser xalikên taybet li ser mêzek hilî, mêza vê yariyê.

SHUFFLE, *v.i. t.* : têk vedan.

- **TO ~ CARDS** : kaxez têk vedan (berî belavkirinê).

- **TO ~ OFF** : jê rizgar bûn, dest jê berdan.

SHUFFLER, *n.* : têkveder.

SHUN, *vt.* : xwe (ji tiştekê) dûr kirin, xwe vedan.

SHUN !, *interj.* : peyva fermanê bo lêkdanê.

SHUNT, *n.* : parçekerê rewtek yan lozewa kehrebê, liqkêş.

- **WINDING**, *n.* : pêça terîb : pêçeka terîbî gehandî.

- **WOUND**, *adj.* : terîbî gehandî.

SHUNT, *vt. i.* : guhorandin : hevkêşekê ji hêlekê bo hêlek dî, guhorandin (parçeyek rewtekê yan lozewê di rêka gêjenk terîb de, guhaztin rexekê, ji rê dûr ketin, guhaztin (hevkêş) ji hêlekê bo hêlek dî yan ji xalkekê bo êke dî.

SHUNTER, *n.* : guhêr, karkerê guhartinê yê rêasinî.

SHUT, *n., adj.* : girtin, daxistin.

SHUSH, *n., interj.* : huş! neaxive!.

SHUT, *vt. i.* : girtin, daxistin, pêve dan.

- **TO ~ DOWN** : daxistin yan girtin (kargeh).

-**TO ~ OFF** : girtin rawestîn (êdî kar nekirin), derxistin.

- **TO ~ OUT** : derî li rû girtin, nahêlit bi jor bikevit, derî girtin, derî hatin girtin.

- **TO ~ TO** : derî girtin yan hatin girtin.

- **TO ~ UP** : mit kirin, mit bûn, êdî nenivîsîn û neaxiftin, derî û pencerk girtin, firoşgeh girtin, parastin.

SHUT, *adj.* : girtî, daxistî.

SHUT DOWN, *n.* : daxistin.

SHUT-IN, *n.* : danîştek, mit, cudawaz, nefta girtî (di nav çalê de).

SHUTOFF, *n.* : birrek, rawestek, birrîn, rawestandin.

SHUTOUT, *n.* : pêşbirkeya bêpêkan.

SHUTTER, *n.* : derwaze, kilom.

SHUTTER, *vt.* : daxistin yan girtin (bi derwazeyî).

SHUTTING, *n.* : pêvedan, zetim, miçandin, daxistin, girtin.

- **ONE'S EYES** : çav neqandin.

SHUTTLE, *n.* : mekok, pizik.

- **COCK** : yariya lêdana tepedora perkirî ko dihêt û diçit.

- **DIPLOMACY** : diplomasiya mekokî (hatûçûyî) yan pizikî.

SHY, *n., adj.* : rûgirtî, rûsar, şermîn, şermende, rûzer, fedok, şermok, fehêtok.

- **TO FIGHT ~ OF** : xwe dûr kirin, xwe vedan.

SHY, *vi.* : şerm kirin.

SHYING, *n.* : potketin.

SHYNESS, *n.* : şermîtî, şermîn, şerm, terîqî, fedî, fihêt, fehêtî, şermokî, fehêt.

SHYLOCK, *n.* : şaylok : sûd yan havil xwerê dilreq.

SHYSTER, *n.* : parêzerê çivo.

SIALOAGOGIC, *adj.* : gilîzî.

SIALAGOGUE, *n.* : gilîzker : dermanê gilîzkirinê.

SIAMANG, *n.* : texlîtek meymûn e.

SIAMESE, *n., adj.* : welatî yan zimanê Siyamê (Taylend).

- **CAT** : kitika Siyamê : kitikek (pisîsek) kehî û zirav û çavşîn e.

- **TWINS** : cêmikê pêkve.

SIB, *n., adj.* : mirov, xizm.

SIBILANCE, *n.* : dengê fitikê.

SIBILANCY, *n.* = **SIBILANCE.**

SIBILANT, *n., adj.* : fitkî, fikekar, tîpa fitikî.

SIBILANTLY, *adv.* : bi fikeyî.

SIBILATE, *vt. i.* : fişîn kirin.

SIBILATED, *adj.* : fikekirî.

SIBILATING, *n.* : fikekirin.

SIBILATION, *n.* : fişîn, fişkîn, wizwiza maran, kofîn.

SIBLING, *n.* : xizm, mirov, bira yan xuşk.

SIBYL, *n.* : pîrhevî, berbîn, oldar, xefzan (jin).

SIBYLINE, *adj.* : pêwendîdarê pîrejîna berbîn.

SIC, *adv., vt.* : êrîş kirin, arandin bo êrîşê wesa.

SICCATIVE, *n., adj.* : zuhaker (ya merekebê).

SICK, *adj.* : nesax, nexweş, bîmar, kovandar, qels, bedhal, tûsm, zilik.

- **BAY** : nexweşxaneya keştî, nexweşane.

- **BED** : nivînên nesaxî.

- **ROOM** : jora çarekirinê.

SICKEN, *v.i. t.* : nesax bûn, nexweş bûn, bêzar bûn, bêzar kirin.

SICKENED, *adj.* : bêzar.

SICKENER, *n.* : bêzarker.

SICKENING, *adj.* : bêzardar, nesaxdar.

SICKISH, *adj.* : leşêş, bêzar.

SICKLE, *n.* : das, merendî.

- **BILL** : nikildas : her balindeyê ko nikilxwehr e.
- **FEATHER** : perê dasî (perê dirêj yê dûvê keleşêrî).
- **SMALL ~** : dasik.

SUCKLINESS, *n.* : sivikta, monî.

SICKLY, *adj.* : lawaz, mon, qels, bê av û reng, pepûk.

SICKNESS, *n.* : êş, nexweşî, nesaxî, dilxirabûn, levdan, xelan, levbûn.

- **CASE** : awayê nexweşî.

SIDE, *n.* : rex, tenişt, al, newq, olax, oltax, kêlek, la.

- **ARM** : çekê kêlekê (wek debanceyê).
- **BURNS** : cênik.
- **DISH** : amanê rexekî : xwarina neserekî.
- **EFFECT** : karîgera rexekî.
- **GLANCE** : dîtin yan têriwana rexekî.
- **HAIR** : bisk.
- **ISSUE** : pirsa rexekî (ne serekî).
- **KICK** : dostê dilsoz.
- **LIGHT** : ronahiya rexekî.
- **LINE** : rêz, dêra hêla rexekî.
- **LOCK** : bisk.
- **LONG** : rexekî, ne êkser, ladayî.
- **OF THE CHEST** : tenişt.
- **OF THE HUMAN BEING** : kêlek.
- **ON THE RIGHT ~ OF FORTY** : ji çilê (sal) kêmtir e.
- **ON THE ~** : li ser vêra yan hindêra.
- **ON THE WRONG ~ OF FORTY** : ji çilê pitir e(jî).
- **TO PUT ON ~** : difna xwe bê behane bilind kirin.
- **TO SPLIT OR BURST ONE'S ~** : têr kenîn.
- **TO TAKE ~ S WITH** : lagîrî kirin, tagîrî kirin, layek girtin.

SIDE, *vi.* : pişt girtin, layek girtin, piştgîrî kirin.

SIDED, *adj.* : piştgîrkirî.

SIDER(O), *pref.* : pêşgir e ko asin e.

SIDEREAL, *adj.* : stêrî.

- **DAY** : roja stêrî (23 demjimêr, 56 hûrek û 4,09 çirke).
- **HOUR** : demjimêra stêrê : _ ji roja stêrê.
- **MINUTE** : 1/60 ji demjimêra stêrê.
- **MONTH** : heyva stêrî : (27 roj, 7 demjimêr, 43 hûrek û 11,5 çirke).
- **TIME** : demê stêrî.
- **YEAR** : sala stêrî : demê gerana erdê li dor rojê pêrgstêrên rawestayî : 365 roj, 6 demjimêr, 9 hûrek û 9,54 çirke).

SIDERITE, *n.* : karbonata asinî.

SIDE ROAD, *n.* : riçe.

SIDEROSIS, *n.* : nesaxiya karê asinî.

SIDES, *n.* : hawîr.

SIDESADDLE, *n.* : xurcezîna rexekî.

SIDESHOW, *n.* : nîşangeh yan dîmenê rexekî.

SIDESLIP, *n., vi.* : tehisîna rexekî, rexekî tehisîn.

SIDESPIN, *n.* : zivirîna rexekî.

SIDESPLITTING, *adj.* : kêlekêş : (ji keninê yan pêkenîne).

SIDESTEP, *v.i. t.* : pêngava rexekî.

SIDESTEP, *v.i. t.* : pêngava rexekî havêtin, xwe vedan.

SIDESWIPE, *n., vt.* : lêdanek rexekî, rexekî lê dan.

SIDETRACK, *n., vt.* : hêl yan şûna rexekî, duhem paye, paye kêm kirin.

SIDEWALK, *n.* : peyare.

SIDEROGRAPHY, *n.* : neqşkirina li ser polayî.

SIDEWARD(S), *adj., adv.* : rexekî.

SIDEWAY, *n., adj., adv.* : rêya rexekî, rexekî.

SIDEWAYS, *adj., adv.* : rexekî, ji rexî.

SIDE-WHEEL, *adj.* : rexekî çerxkirî.

SIDE-WHEELER, *n.* : belema rexekî çerxkirî.

SIDE-WHISKERS, *n. pl.* : simbêlên rexekî.

SIDEWINDER, *n.* : kulma rexekî ya dijwar, marek biçûk û zengildar e.

SIDING OR SIDETRACK, *n.* : depên diwarên derveyî avahiyên darî.

SIDLE, *n.* : çûna rexekî.

SIDLE, *vi.* : rexekî çûn.

SIEGE, *n.* : alboqe(dan), dorgirtin, werhatin, gemaro.

- **GUN** : topa dorgirtinê.
- **WORKS** : çeper, pena (bo dorgirtinê).

SIEGE, *vt.* : dorgirtin, abloqe kirin.

SIEGING, *n.* : rexûdorgirtin, çarhêlgirtin.

SIENNA, *n.* : ax.

SIERRA, *n.* : sirta çiyayên zinarkirî.

SIERRAN, *adj.* : pêwendîdarê çiyayên gopîtk zinarkirî.

SIESTA, *n.* : nivistina nîvro.

SIEVE, *n.* : bêjing, hêleg, êleg, dobjen, serend, karmax.

- **COARSE ~** : seren.
- **MAKER** : bêjingçêker.
- **SELLER** : bêjingfiroş.
- **TUBE** : boriya bêjingî, parçeyek ji tîvilî wek boriyê biriti ye ji xaneyên wek bêjingê kunkirî.

SIEVE, *n.* : bêjînkirin.

SIEVING, *n.* : bêjingkirin.

SIFAKA, *n.* : canewerek memikdar wek meymûnê dûv dirêj û reş û spî.

SIFT, *vt. i.* : bêjing kirin, dan ber bêjingê.

SIFTER, *n.* : bêjingvan.

SIFTING, *n.* : bêjingkirin.

SIGH, *n.* : bawiş, axîn, pirze, ah, ahîn.

SIGH, *v.i. t.* : bawişîn ; past : bawişî.

SIGHING, *n.* : bawişîn.

SIGHT, *n.* : dîdar, awirek, dîmen, dîtin, bîn, bînayî.

- **AT OR ON ~** : gava dîtinê.
- **IN ~ OF** : li ber çavan.
- **OUT OF ~** : veşartî.

SIGHT, *vt.* : dîtin.

SIGHTBILL OR SIGHT DRAFT, *n.* : diravguhêz (dan gava dîtinê).

SIGHTED, *adj.* : dîtî.

SIGHTING, *n.* : dîtin.

SIGHTLESS, *n.* : kore, bêdîtin.

SIGHTLESSLY, *adv.* : korekî, bi koreyî.

SIGHTLESSNESS, *n.* : koreyîtî.

SIGHTLINESS, *n.* : ciwanî.

SIGHTLY, *adj.* : ciwan, taze.

SIGHTMETER, *n.* : dîtinpîv, bînahîpîv.

SIGHT-SEER, *n.* : gerîde.

SIGHT-SEEING, *n.* : dîmendîtin.

SIGIL, *n.* : bêje yan alava girîmane ko hêza cadûyî(xirsî) heye.

SIGILLATE, *adj.* : wek mohra nîşankirî nimûne çespandî (gilkarî).

SIGMA, *n.* : tîpa (hejdem ya) grekî.

SIGMOND COLON, *n.* : zeblota badayî.

SIGN, *n.* : nîşane, rêzanî, nîşan, nîşanek, hêma, şeql.

- **CONVENTION** : nîşaneya amaje.
- **POST** : kêla nîşanê.

SIGN, *v.i. t.* : îmza kirin.

- **OFF** (weşînê) rawestandin, dûmahiya bernameyê agehdar kirin.

SIGNABLE, *adj.* : îmzabar.

SIGNAL, *n., adj.* : nîşan, nîşane, hêma, berz, nayab.

- **MAN** : nîşanger.
- **OF DISTRESS** : hawar.
- **STRENGH** : nîşana xurtiyê.

SIGNAL, *vt. i.* : nîşan kirin.

SIGNALIZATION, *n.* : nîşankirin.

SIGNALIZE, *vt.* : nîşan kirin.

SIGNALIZED, *adj.* : nîşankirî.

SIGNALIZING, *n.* : nîşankirin.

SIGNALLED, *adj.* : nîşankirî.

SIGNALLER, *n.* : nîşanker.

SIGNALLING, *n.* : nîşankirin.

SIGNALLY, *adv.* : bi nayabî, bi berzî.

SIGNALMENT, *n.* : raveya hûr ya mirovekê.

SIGNARY, *n.* : siyayiya nîşanên ko dibin elfabeya zimanekê.

SIGNATORY, *n., adj.* : îmzaker (li ser belgenameyê).

SIGNATURE, *n.* : îmza.

- **TUNE** : awaza nimûneyî ya êzgehekê (êstegehekê) yan bernameyekê.

SIGNBOARD, *n.* : depê agehdariyan.

SIGNER, *n.* : îmzaker.

SIGNET, *n.* : mohr.

SIGNIFICANCE, *n.* : şopewerî, kirok, çemik, bayex, giringî.

SIGNIFICANCY, *n.* : derbirrînîtî.

SIGNIFICANT, *adj.* : şopewer.

SIGNIFICANT FIGURES, *n.* : jimareyên şopewerî, renûsên jimareyî ko bihayî diyar dikin.

SIGNIFICANTLY, *adv.* : bi şopewerî, şopewerkî.

SIGNIFICATION, *n.* : wate.

SIGNIFICATIVE, *adj.* : nîşandar, dirûva girîmane.

SIGNIFY, *vt. i.* : nîşan kirin.

SIGNING, *n.* : îmzakirin, navdanîn.

SIGN LANGUAGE, *n.* : zimanê nîşankirinê, zimanê kerran yan yê nezanên zimanekê.

SIGN MANUAL, *n.* : navdanîn nemaze navdanîna qiralî li serê belgenameyê.

SIGNORY, *n.* : derebegî.

SIKE, *n.* : celal.

SIKH, *n.* : sîk.

SILAGE, *n.* : saylo, sîlo.

SILAGE, *vt.* : kirin nav sîloyê.

SILENCE, *n.* : huşbûn, mitî, bêdengî.

SILENCE, *vt.* : bêdeng kirin, mit kirin.

SILENCER, *n.* : mitker, kipker.

SILENCING, *n.* : mitkirin, huşkirin.

SILENT, *adj.* : mit, mat, bêdeng, mat.

- **FILM** : filmê bêdeng.
- **PARTNER** : hevkarê mit : hevkarê bêdeng (li kardariya karî).

SILENTLY, *adv.* : teletel, bi mitî, mitkî.

SILENTS, *n.* : filmên bêdeng yên sînemayî.

SILENUS, *n.* : pîremêrê wek Xudayê daristanê.

SILESIA, *n.* : perûkê kitan yan pembûyê tenik.

SILEX, *n.* : oksîdê duhem yê silîkonê, cama bergirê germiyê.

SILHOUETTE, *n.* : reşî : wêneyê sîberî.

SILHOUETTE, *v.* : wêneyê sîberî neqş kirin.

SILIC(O)-, *pref.* : pêşgir e ko silîkon e.

SILICA, *n.* : silîka : oksîdê duhem yê silîkonî.

- **GEL** : texlîtek silîkaya celatînî ye.

SILICATE, *n.* : xwêya tirşiya silîka.

SILICEOUS OR SILICIOUS, *adj.* : silikonî.

SILICO-, *pref.* : pêşgir e ko silîka ye.

SILICIC, *adj.* : silikî, silîkayî.

- **ACID** : tirşiya silîkî, tirşiya silîkayî.

SILICOCOLOUS, *adj.* : silîkonî.

SILICIDE, *n.* : silîsîd.

SILICIFEROUS, *adj.* : silîkayî.

SILIFICATION, *n.* : silîkakirin.

SILICIFIED WOOD, *n.* : darê silîkakirî.

SILICIFY, *vt. i.* : silîka kirin.

SILCILE, *n.* : ber (meywe) ya xerdelkî.

SILICON, *n.* : silîkon : hêmanek ne metalî ye.

SILICONE, *adj.* : xerdelkî.

SILICOSIS, *n.* : jehrbûna silîkonî : bêhntengiya toza silîkonî.

SILIQUA, *n.* : texlîtek xerdel e.

SILK, *n., adj.* : avirmîş, awrîşim.

- **GLAND** : avirmîş derker yan derper.
- **HAT** : kulavê avirmîş.
- **OAK** : darberûyê avirmîşî.
- **PURE ~** : çilîk.
- **VELVET** : mexmûrê avirmîşî.
- **WORM** : kirmê avirmîşî.

SILK, *vi.* : reh hînan der (ya genimî).

SILKALINE, *n.* : perûkê pembûyê tenik bo perdeyan.

SILKEN, *adj.* : avirmîşî.

- **MATERIAL** : qutînî.

SILKILY, *adv.* : nermkî, bi nermî.

SILKINESS, *n.* : avirmîşîtî.

SILK-STOCKING, *adj.* : goreyên avirmîş.

SILKWEED, *n.* : giyaavirmîş.

SILKY, *adj.* : nerm, avirmîşî.

SILL, *n.* : derîzan.

SILLABUB, *n.* : texlîtek xwarin e (şîr û şerab li gel keşkî).

SILLER, *n.* : dirav, pare, zîv.

SILLERY, *n.* : texlîtek şampên e (vexwarin).

SILLILY, *adv.* : bi gewcî, gewckî.

SILLIMANITE, *n.* : silîmenît.

SILLINESS, *n.* : bodilî, xirpoyî, kerîtî, herzeyî, kenokî.

SILLY, *n., adj.* : debeng, gelho, tiro, bodil, legam, sersam, tirok herze, zirrek, gewc, xirpo, cilfir.

SEASON : demê tirane (havîn bo rojnameyan).

SILMANAL, *n.* : dariştinek metalî.

SILO, *n.* : sîlo, kendo, seylo.

SILT, *n.* : mîl, lîm, sêlak, sêlax, sonk, lîte, tilol.

SILT, *vt. i.* : lîm bûn, teji lîm bûn.

SILURID, *n.* : masiyek rûbarî ye.

SILVA, *n.* : dar, teraş (li deverekê yan welatekî).

SILVAN, *adj.* : xudabanûya teraşan, teraşî : teraşnişîn.

SILVER, *n.* : zîv, zîw.

SILVER, *v.i. t.* : zîv kirin.

SILVER AGE, *n.* : rojgarê zîvî.

SILVER ARTICLES, *n.* : keresteyên zîvî.

SILVER BELL, *n.* : teraşek gulspî û zengilî ye.

SILVERBERRY, *n.* : tûzîv : teraşek belg û ber zîvîn e (reng).

SILVER BROMIDE, *n.* : biromîdê zîvî : pêkhatiyê hestiyarê ronahiyê bo wênegiriyê.

SILVER CHLORIDE, *n.* : klorîdê zîvî : herdem magnetkirî ye.

SILVER CORD, *n.* : werîsê zîvî : pêgirika sozyarî ya daykê bo zarokî.

SILVERED, *adj.* : zîvkirî.

SILVER FISH, *n.* : zîvmasî, şekiralîs, pêtika kirînde.

SILVERING, *n.* : zîvkirîn.

SILVER LINING, *n.* : berzîv.

SILVER NITRATE, *n.* : zîvav, kevreagir.

SILVER PAPER, *n.* : kaxeza zîvî.

SILVER-PLATED, *adj.* : zîvkirî.

SILVER SCREEN, *n.* : zîvperde : perdeya sînemayê.

SILVER SIDES, *n.* : masiya teniştzîvî.

SILVERSMITH, *n.* : zîvger, zîvker.

SILVERSMITHY, *adj.* : zîvgerî.

SILVER-TONGUED, *adj.* : zimanhilî.

SILVERWARE, *n.* : amanên zîv.

SILVER WEDDING, *n.* : bireweriya bîstû-pêncsaliya şûkirinê.

SILVERY, *adj.* : zîvî.

SILVICULTURE, *n.* : daristanzanî.

SIMAR, *n.* : kirasê fireh yê jinan.

SIMIAN, *n., adj.* : meymûn, meymûnî.

SIMILAR, *adj.* : wek hev, wek yek, hevcor, hevta, wekê, weko, wek, şiptî, manend, mîna, nol, nolanî, hevreng.

SIMILARITY, *n.* : çonyekî, wekyekî, hevyekî, mînahî, hevtayî.

SIMILE, *n.* : mînandin, lêkçûn.

SIMILITUDE, *n.* : wekîtî, rûwekî, wekîkirin, wêneyê wek resenî.

SIMILIZE, *v.i. t.* : wek hev kirin.

SIMMER, *n.* : kelîn.

SIMMER, *v.i. t.* : kelîn.

SIMNEL-CAKE, *n.* : kiloc bo cejna pişt yan paş ramanê.

SIMONIAC, *n.* : kiriyar yan firoşiyarê şûnkarê oldarî.

SIMONIACAL, *adj.* : bazarê payedariya ayînî.

SIMONIZE, *vt.* : vemiştin (bi mûmî).

SIMON PURE, *n.* : rastemirov, heyberê bijîn.

SIMONY, *n.* : kirîn û firotina payedariya ayînî.

SIMOOM, *n.* : sebûn, gireba.

SIMPER, *n.* : bişkurîn (ne jî dil).

SIMPER, *v.i. t.* : bişkurîn (ne jî dil).

SIMPERED, *adj.* : bişkurî.

SIMPERING, *n.* : bişkurîn.

SIMPLE, *n., adj.* : sade, sakar, asan, sawîlk, sana, sanahî, kawik, hêsan, asayî, sadeyî, sefîl.

- **BEAUTY** : ciwaniya nexemilkirî.
- **DIET** : xwarina sade.
- **EQUATION** : hevkêşeya sade.
- **FRACTION** : şikesteya sade.
- **FRACTURE** : şikestina sivik.
- **HEARTED** : dilsade.
- **IDEA** : hizra sade.
- **INTEREST** : sûd yan havila sade.
- **MINDED** : hişsade, xirpo.
- **TENSE** : boriya têdeyî.

- **VERB** : lêkera sade.
- **VOW** : sonda sade : ko dihêlit oldar jinê bihînit.
- **WORD** : peyva sade.

SIMPLETON, *n.* : mirovok, gemje, gemjel, lajik.

SIMPLEX, *adj.* : sade, tek.

SIMPLICISM, *n.* : sadeyîtî.

SIMPLICITY, *n.* : asanîtî, hêsanîtî, sadeyîtî.

SIMPLIFICATION, *n.* : sadekirin, asankirin.

SIMPLIFIED, *adj.* : sadekirî, asankirî.

SIMPLIFY, *vt.* : sade kirin, asan kirin, hêsan kirin.

SIMPLISM, *n.* : (bêqam) sadeyî.

SIMPLY, *adv.* : bi sadeyî, sadekî.

SIMULACRUM, *n.* : wêneyê tiştekê.

SIMULANT, *adj.* : handan.

SIMULATE, *vt.* : han dan.

SIMULATED, *adj.* : handayî.

SIMULATING, *n.* : handankirin.

SIMULATION, *n.* : handan(bûn).

SIMULCAST, *n., vt.* : weşîna êzgeh û televizyon di yek demî de, hosa weşandin.

SIMULTANEITY, *n.* : hevdemîtî.

SIMULTANEOUS, *adj.* : hevdem, yekdem, hawkat.

- **EQUATIONS** : hevkêşeyên hevdemî.

SIMULTANEOUSLY, *adv.* : bi hevdemî.

SIMULTANEOUSNESS, *n.* : hevdemîtî.

SIMURGH, *n.* : sîmerx.

SIN, *n.* : guneh, gunehî, gunah, ayilî, sûç, beze.

SIN, *v.i. t.* : guneh kirin.

SINAITIE, *adj.* : Sînayî (çiya).

SINANTHROPUS, *n.* : mirovê wek meymûnî.

SINAPISM, *n.* : venûsînka xerdelê.

SINCE, *adv.*, prep., conj. : jî, hînga, lewra, ji ber ko.

SINCERE, *adj.* : dilrast, canecan, dilsoz, dirustkar, dilqenc, rastbêj, rastgo, heyran.

SINCERELY, *adv.* : dilsozkî, bi dilsozî.

SINCERENESS, *n.* : dilsozîtî.

SINCERITY, *n.* : dilsozî, heyranî, canbicanî, dirustkarî, dilqencî.

SINCIPUT, *n.* : ser (ji eniyê ta serî).

SINE, *n.* : berîk (sêgoşezanî).

- **CURVE OR WAVE** : kirv yan pêla berîkî.
- **OF ANGLE** : berîka goşeyî.
- **VERSED ~** : yeke kêm hawberîk.

SINECURE, *n.* : erkê nekarîger.

SINECURVE, *n.* : kirv yan kevana berîkî.

SINE DIE, *adv.* : tako demek ne diyarkirî.

SINE QUA NON, (*l.*) : mercê pêviyayî.

SINEW, *n.* : hêz, jêder, jê, reh.

SINEW, *vi.* : qayim kirin.

SINE WAVE, *n.* : pêla berîkî.

SINEWY, *adj.* : qayim, jêdar, jêyî, jehî demarî.

SINFONIA, *n.* : serawaz, sîmfonî.

SINFONEITTA, *n.* : simfonîk.

SINFUL, *adj.* : gunehbar, gunehkirî, hamoş.

SINFULLY, *adv.* : bi gunehdarî.

sinfulness : gunekarîtî.

SINLESS, *adj.* : bêguneh.

SINLESSNESS, *n.* : bêgunehîtî.

SING, *vi.* : strandin, stran gotin.

SINGE, *n., v.i.t.* : sotina serveyî, sotin.

SINGEING, *n.* : sotandin, sotin.

SINGER, *n.* : dengbêj, stranbêj, goranîbêj,

meqambêj, dîlokvan, dîlokbêj, lavijbêj, hozan.

SINGH, *n.* : şerker (Hindî).

SINGING, *n.* : strîn, strandin, laje.

- **BIRD** : balindeya strankar.

- **VOICE** : dengstranî.

SINGLE, *n., adj.* : tekane, tek, tak, yek, kit, tenya, raçandî, raçandin.

SINGLE, *vt.* (out) : nimûne kirin, helbijartin.

- **TO ~ OUT** : helbijartin.

SINGLE-BREASTED, *adj.* : yekrêz (qopçe).

SINGLE COMBAT, *n.* : şerê tekî (di navbera du mirovan de).

SINGLE ENTRY, *n.* : tektomar (defterdarî).

SINGLE-HANDED, *adj., adv.* : tekdestî, bi tenê.

SINGLE-HEARTED, *adj.* : rastok, dilsoz, emekdar.

SINGLE-MINDED, *adj.* : dilsoz, yekarmanc.

SINGLE-NAME PAPER, *n.* : yekîmza (qoçan).

SINGLENESS, *n.* : tekîtî.

SINGLE-PHASE, *adj.* : yek qonax yan koçe.

SINGLES, *n., adj.* : pêşbirkeya tekî, pêşbezîna tekî.

SINGLE-SPACE, *vt.* : tîpkirin yan çapkirina bê rêz hêlan.

SINGLET, *n.* : tak, bin kumlekê mêran.

SINGLE TAX, *n.* : yekbac : baca li ser yek tiştî.

SINGLE TICKET, *n.* : pisoleya yekrê (carekê).

SINGLETON, *n.* : tekkaxez, tekzayî (ne cêmik).

SINGLE-TRACK, *adj.* = **ONE TRACK.**

SINGLY, *adv.* : bi tekî, tekkî.

SINGSONG, *n., adj.* : helbest yan strana yekawaz.

SINGULAR, *n., adj.* : tak, kit, yekînî.

- **NUMBER** : peyva jimartak.

SINGULARITY, *n.* : tekîtî, takîtî, gêreyîtî, kesîtî.

SINGULARIZATION, *n.* : takirin.

SINGULARIZE, *vt.* : tek kirin, gêre kirin.

SINGULARLY, *adv.* : bi gêreyî, awarteyî yan êkaneyî.

SINHALES, *n., adj.* : welatî yan zimanê gelê Sirîlanka (berê Seylan).

SINISTER, *adj.* : garîs, anîbeş, anîreş.

SINISTERLY, *adj.* : destçepekî, bidestçepî.

SINISTERNESS, *n.* : bedîtî, garîsîtî.

SINISTRAL, *adj.* : destçep.

SINISTRALITY, *n.* : bi destçepîtî.

SINISTRALLY, *adj.* : destçepekî, bi destçepî.

SINISTRO-, *pref.* : pêşgir e ko çep e.

SINISTRORSE OR SINISTRORSAL, *adj.* : çepan.

SINK, *n.* : pêşok.

- **DOWN** : herbilîn.

- **HOLE** : avrêj, destşok, kuna kevrî ko av tê re diçit.

SINK, *v.i. t.* : noqî bûn, noqî kirin.

SINKABLE, *adj.* : noqîbar.

SINKAGE, *n.* : qilot, nizman, çalayî, kolîn, dakolin.

SINKER, *n.* : noqîker.

SINKING, *n.* : noqîkirin, binavbûn, nuqumbûn, noqîbûn, qilotî.

- **FUND** : diravê deyndanê yan têçûnê.

SINLESS, *adj.* : bêguneh.

SINLESSLY, *adv.* : bi bêgunehî.

SINLESSNESS, *n.* : bêgunehîtî.

SINNER, *n.* : gunehkar, gunehbar, şuçdar, bezekar.

SINNET, *n.* = **SENNIT.**

SINO-, *pref.* : pêşgir e ko Çîn e.

SINOLOGIST, *n.* : çînîzan.

SINOLOGUE, *n.* : çînîzan.

SINOLOGY, *n.* : çînîzanî.

SINTER, *n.* : kevir.

SINUATE, *adj.* : girnijî, kenar yan rex pêlî.

SINUATE, *vi.* : girnijîn, kenar pêlî kirin.

SINUATELY, *adv.* : bi kenarpêlî, kenarpêlkî.

SINUATION, *n.* : kenarpêl.

SINUOSITY, *n.* : alandin, şewildan.

SINUOUS, *adj.* : alandî, çepan, aloz, kenarpêl.

SINUOUSLY, *adv.* : bi alozî, alozkî.

SINUS, *n.* : kuna hestî yan tevnî.

SINUSITIS, *n.* : kulbûna berîkên difnê.

SINUSOID : kevana berîkî.

SINUSOIDAL, *adj.* : pêwendîdarê kevana berîkê.

- **SION**, *suff.* : paşgir e bo çêkirina navî.

SIOUX, *n.* (*pl.* **SIOUX**) : mirov yan zimanê girûhek ji hozên Hindokên sor yên bakura Emerîka.

SIP, *n.* : fir.

SIP, *vt. i.* : fir kirin, helçinîn.

SIPE, *n.* : çalika tayerê (bo girtina baştir).

SIPHON, *n.* : kêşer, hilmêjk.

- **BAROMETER** : pestanpîva hilmêjkî.
- **BOTTLE** : şûşeyê hilmêjkî.
- **CUP** : alava ronkirinê.
- **GAUGE** : hilmêjkpîv.

SIPHON, *v.i. t.* : hilmijîn.

SIPHONAL, *adj.* : hilmêjkî.

SIPHONED, *adj.* : hilmêjkirî.

SIPHONIC, *adj.* : hilmêjkî.

SIPHONET, *n.* : lûleya hingvînî ya kêça helezî.

SIPHONING, *n.* : hilmêjkirin.

SIPHONIPHONE, *n.* : canewerek zeryayî awête ye.

SIPHUNCLE, *n.* = **SIPHON.**

SIPPET, *n.* : keriyê (ker) nanî.

SIPPING, *n.* : hilçinîn, firkirin, helmijandin.

SIR, *n.* : axa, cenab.

SIRDAR, *n.* : serdar.

SIRE, *n.* : bab, bav, bawk, ezbenî.

SIRE, *vt.* : zayîn (canîk, dewar).

SIRED, *adj.* : zayî (dewar).

SIREN, *n.* : şawirê agadarî, jin, nîv jin û nîv balind e (efsane), fitik.

- **WARNING ~** : zengî agadarî.

SIRENIAN, *n.* : canewerek memikdar û giyaxwer, avî û mezin e.

SIRGANG, *n.* : balindeyek asyayî kesk û çengsor e.

SIRIASIS, *n.* : tavlêdan.

SIRING, *n.* : zayîn (dewar).

SIRKAR, *n.* : hikûmet, serokê hikûmetê yan malbatê (li Hindistanê).

SIRLOIN, *n.* : goştê kêleka çêlê (mange).

SIROCCO, *n.* : bayê jehrî yê digehit Îtaliya.

SISAL, *n.* : rîşalek helezî yê werîsan.

SISKIN, *n.* : texlîtek çûçik e.

SISSY, *adj.* : qûnde.

SISTER, *n.* : xweh, xwîşk, xuşk.

- **IN LAW** : tî, jinti, diş, jinbira.
- **OF GROOM** : berbûk.
- **UTERINE** : xuşka jî dayikê bi tenê.

SISTERHOOD, *n.* : xuşkîtî.

SISTERLESS, *adj.* : bê xuşk, bê xweh, bê xwîşk.

SISTERLINESS, *n.* : xuşkîtî.

SISTERLY, *adv.* : xuşkane, bi xuşkayî.

SISTINE, *adj.* : pêwendîdarê Papa sîkstosî.

- **CHAPEL** : dêrika Sikstîn li Vatîkanê.

SIT, *n.* : rûniştin, daniştin.

SIT, *v.i.t.* : rûniştin, daniştin.

- **TO ~ BACK** : vesihîn, çi kar nekirin.
- **TO ~ DOWN** : rûniştin.
- **TO ~ ON** : xwandin, lê geran.
- **TO ~ ON A COMMITTEE** : beşdarî karê licneyê bûn.
- **TO ~ OUT** : beşdar nebûn.
- **TO ~ TIGHT** : nit bûn, li ser ya xwe (êka xwe) man.
- **TO ~ UNDER** : beşdarî nivêj, wane yan qotara oldarî yan seydayî bûn.
- **TO MAKE SOMEBODY ~ UP** : mirovek bizdihandin.
- **TO ~ UP** : rep rûniştin, hişyar man.
- **TO ~ UPON** : têxurîn, beşdarî dadgehê kirin.

SITAR, *n.* : alavek mûzîqeyî yê hindî ye (wek tembûrê ye).

SIT-DOWN, *n.* : rûniştin.

SITE, *n.* : şûn, şiwên, şiwênewar, dir (der), ping.

SITE, *vt.* : dir helbijartin yan diyar kirin.

SITED, *adj.* : şûnkirî.

SIT-IN, *n.* : asêbûna rûniştinê (wekî nîşandanê).

SITKA, *n.* (**~ CYPRESS**) : darek wek kajî ye.

SITOLOGY, *n.* : xurekzanî.

SITOMANIA, *n.* : zikûniya nesaxî.

SITOPHOBIA, *n.* : xureknexwaz.

SITTER, *n.* : kurk (balinde ye), guhdarê zarokan.

- **IN** : dayîn.

SITTING, *n., adj.* : rûniştî, rûniştin, danîştin, veniştin, danîştek.

- **CROSS-LEGGED** : rûniştina çarmêrkî.
- **DUCK** : armanca hêsanî bo êrîşê yan rexneyê.

SITUATE, *vt.* : direk (şûnek) diyar kirin bo, danan direkê yan li nav mercekê de.

SITUATED, *adj.* : di nav barekê de (baş yan xirab), dir yan şûn girtî.

SITUATING, *n.* : danan.

SITUATION, *n.* : rewş, bar, dox, rewşî, awa, pergal, ton, tonî, kawdan.

SITUS, *n.* : dir, şûn.

SIVA, *n.* : Xudayê hindî.

SIX, *n.* : şeş.

- **AT ~ ES AND SEVEN** : bê ser û ber, bê rêzik tev li hev.
- **CARDINAL DIRECTIONS** : şeşder.
- **FINGERED PERSON** : şeşe.
- **FOLD** : şeş carî.
- **FOOTER** : şeşpê.
- **HUNDRED** : şeş sed.
- **LEAVED** : şeşperî, şeşbelgî.
- **PENNY** : şeş penî (nîv derhem).
- **SHOOTER** : debanceya şeşderb.

SIXTEEN, *n.* : şazdeh, şanzdeh.

SIXTEENTH, *n.* : şazdehemîn.

SIXTH, *n., adj.* : şeşem, şeşemîn.

- **SENSE** : hişa şeşem.
- **TOOL** : şûnpîvk.

SIXTHLY, *adv.* : şeşemîn.

SIXTIETH, *n.* : şêstem.

SIXTUPLE, *adj.* : şeşîne.

SIXTY, *n.* : şêst.

SIZABLE, *adj.* : girş, mezin, gewre, qebe.

SIZAR, *n.* : xwedekarê yarmetîdayî (harîkirî).

SIZE, *n.* : qebare, qeware, meznayî, boşerok.

- **OF A ~** : yek qebare, yek pîv.

SIZE, *vt. i.* : qebare kirin.

- **TO ~ UP** : hizir kirin, qebare kirin, diyar bûn.

SIZEABLE, *adj.* : mezin.

SIZED, *adj.* : qebarekirî, qebaredarê diyar.

SIZER, *n.* : qebareker.

SIZING, *n.* : şirêzkirin, madeyê şirêzî.

SIZZLE, *n., v.i. t.* : gizîn, gizîn kirin.

SIZZLING, *n., adj.* : gizîn, bêqam germ.

SKAT, *n.* : leyiztinek kaxezanê ye.

SKATE, *n.* : hilisîn, tehisîn, texlîtek masî ye.

SKATE, *vi.* : hilisîn, tehisîn.

- **TO ~ OVER A DELICATE PROBLEM** : hişyar nîşan kirin.

- **TO ~ OVER THIN ICE** : li ser babetek hestiyar axiftin.

SKATED, *adj.* : hilisî, tehisî.

SKATER, *n.* : çerixandin, şemitandin.

SKATING, *n.* : hilisîn, şemitandin, çerixandin, xişîn, xilîskan, tehisîn.

SKEAN, SKENE OR SKAIN, *n.* : xencer (Skotlendî, Îrlendî).

SKEE SICKS, *n.* : pûçe mirov.

SKEET, *n.* : werzişa armancê yan nîşan girtinê (sekvaniyê).

SKEETER, *n.* : mêşî, gemiya seholiya yek babirekî.

SKEIN, *n.* : şerîtk.

SKELETAL, *adj.* : qerdodeyî.

SKELETOGRAPHY, *n.* : qerqodezanî.

SKELETON, *n.* : qerqode, qeltax, kelex, wersel.

- **IN THE CUPBOARD OR CLOSET** : şermizariya veşartî.

- **KEY** : kilîla serekî.

- **STAFF** : kêmtirîn kes bo karî.

SKELETONIZE, *vt.* : qerqode kirin, kurt kirin, kêm kirin.

SKELP, *vt. i.* : zilehê, lê dan, çalak pêngavê havêtin.

SKELP, *n.* : zileh, çilaq, çimaq.

SKELPED, *adj.* : lêdayî.

SKELPING, *n.* : lêdan.

SKEP, *n.* : selka girûvir, şaneya mêş hingvînî.

SKEPTIC, *adj.* : gumanxwaz, gumandar, bawermendê gumandarîtiyê.

SKEPTICAL, *adj.* : gumandar.

SKEPTICISM, *n.* : gumandarîtî.

SKERRY, *n.* : girava kevirî.

SKETCH, *n.* : neqş, hêlkarî, dîmena şanoya tiranekerî.

- **BOOK** : namîlkeya hêlkarî, kitêba kurte gotarên torî.

- **MAP** : nexşeya hêlkarî.

- **ROUGH ~** : reşek.

SKETCH, *vt. i.* : reşnivîs kirin, hêlkarî neqş kirin.

SKETCHER, *n.* : neqşker.

SKETCHILY, *adv.* : bi hêlkarî, hêlkarkî.

SKETCHINESS, *n.* : hêlkarîtî.

SKETCHING, *n.* : hêlkar kirin, neqşkirin.

SKETCHY, *adj.* : hêlkar, destpêk, kêm, aloz, lawaz, serveyî.

SKEW, *adj.* : nakok, lader, ladayî, ladan.

SKEW, *v.i. t.* : taqê xwehr.

SKEWBACK, *n.* : banê nişîv.

SKEWBALD, *adj.* : qole.

SKEWER, *n.* : sîx, bist, derabe, şiş, bistik, şîşik.

- **BALD ~** : hespê pinîkirî.

SKEWER, *vt.* : bist kirin.

SKEW LINES, *n.* : hêlên nakok.

SKEWNESS, *n.* : xwehrî, ladan, nakokî.

SKEW RAYS, *n.* : tîşk yan tîrêjên lar.

SKI, *n.* : xişke, şemtok, sorîn, şema.

- **BOOTS** : cezmeyên şemtokî.
- **JUMP** : nişîva şemtokî.

SKI, *vi.* : hilisîn, tehisîn.

SKIAGRAM, SKIAGRAPH, *n.* = **RADIOGRAPH.**

SKIASCOPE, *n.* : ladanpîv : bo pîvana şikestina ronahiyê di nav çavî de.

SKIASCOPY, *n.* : ladanpîvî.

SKID, *n.* : xişke, xişîn, şemtok, sorîn.

- **FIN** : şaperê hevsengî ya rexekî.
- **ROW** : kolana ketinê (kolana xirabkariyê).

SKID, *vt. i.* : hilisîn (bi şemtokê), parastin, girtin (bi şemtokî).

SKIDDED, *adj.* : hilisî.

SKIDDING, *n.* : şemitîn, hilisîn, çerixîn, xişînok, xişîn, xişok.

- **GROUND** : şematok.
- **PLACE** : şematok, xişingeh.

SKIDDOO, *vi.* : çûn.

SKIER, *n.* : hilisînker.

SKIFF, *n.* : belem (sivîk).

SKIFFLE, *n.* : mûzîqeyek folklorî ye ko girûhek lê didit.

SKIING, *n.* : hilisîn, şemitandin, xilîskan, çerixandin.

- **GROUND** : şematok, tehîsok, xişingeh.
- **PLACE** : şematok, tehîsok, xişingeh.
- **RINK** : hilîsgeh.

SKIJORING, *n.* : tehisîna kişanî.

SKI JUMP, *n.* : tehisîna bazdanî.

SKI LIFT, *n.* : bilindkera tehisînê (bilindkera kehrebî bo guhaztina werzişvanan).

SKILL, *n.* : şehrezayî, pisporî, wuryayî, hunêr, hostayî, şarezayî, huner, karameyî.

SKILLED, *adj.* : şehreza, fêris, xasok, karame.

SKILLET, *n.* : axlewîk.

SKILLFUL, *adj.* : şehreza, zîrek, xasok, şehbaz, karame.

SKILLFULLY, *adj.* : bi şehrezayî, şehrezakî.

SKILL-LESS, *adj.* : bêşehrezayî.

SKILLY, *n.* : virrk, giraza rohn.

SKIM, *n., adj.* : tûk, tûkbirin, sertûkê (bêqam) tenik.

- **MILK** : şîrê sertûkbirî.

SKIM, *vt. i.* : sertûk rakirin, kef rakirin, bi lez yan sivik di ser re çûn.

SKIMBLE-SKAMBLE, *adj.* : şaş, pûç.

SKIMMER, *n.* : sertûkgir.

SKIMMIA, *n.* : teraşek her kesk û ber sor e.

SKIMMING, *n.* : sertûk.

SKIMP, *n.* : lawaz.

SKIMP, *vt. i.* : çikosî kirin, bi lez û feramoşî kar kirin.

SKIMPY, *adj.* : çikos, lawaz.

SKIN, *n.* : çerm, pist, pûst, qalik, kevil, tiwêj, dodik, dodank.

- **INFLATED ~** : derf.
- **IN OR WITH A WHOLE ~** : saxlem, bê ziyan.
- **TO ESCAPE BY THE ~ OF ONE'S TEETH** : bi ecêbî rizgar bûn.

- **TO KEEP ONE'S EYES ~ NED** : wurya bûn, hay ji xwe.

- **TO SAVE ONE'S ~** : xwe rizgar kirin.

SKIN, *vt.* : kevil kirin, girtin.

- **TO ~ ONE ALIVE** : revandin, eşkence dan.

SKIN AND BONE, *adj.* : lawaz.

SKIN (BAG), *n.* : meşk, hîz.

SKIN-DEEP, *adj.* : sivik (bawerî), bi kûriya çermî.

SKIN DIVE, *n.* : melevaniya binavê.

SKIN EFFECT, *n.* : lîr, xilt.

SKIN FLINT, *n.* : rijd, çikos.

SKIN FOR FAT, *n.* : hîzê rûn, rûndan.

SKIN GRAFT, *n.* : pîneya çermî.

SKIN GRAFTING, *n.* : pînekirina çermî.

SKINK, *n.* : texlîtek kimkime ye.

SKINK, *vt.* : şerab têkirin.

SKINLESS, *adj.* : bê pûst, hestiyar.

SKINNED, *adj.* : pûstkirî, kevilkirî.

SKINNER, *n.* : kevilfiroş.

SKINNINESS, *n.* : qelsbûn, lêlkirî, qerf.

SKINNING, *n.* : kevilkirin, lêlkirin, pûstkirin, gurîn, gurandin.

SKINNY, *adj.* : weza, lawaz, qels, çermîn, çermok.

SKIN TIGHT, *adj.* : gelek teng, kirasê teng.

SKIP, *n.* : bazdan, rakirin, rêberê tîpa werzişî.

SKIP, *v.i. t.* : bazdan, di ser re çûn, wêve çûn, rakirin, rêberiya tîpa werzişî kirin.

SKI PANTS, *n.* : şelwarê tehisînê.

SKIPJACK, *n.* : masiyek bazder e, kêza çeqçeqok.

SKIPPER, *n.* : serekê balafirê yan gemiyê, kirmê penîrî, kêza çeqçeqok, pelpelîtkek biçûk û lezîn e, kurkê sakar.

SKIPPET, *n.* : sindoqek darî û biçûk e bo parastina mohrê.

SKIPPING, *n.* : bazdan, hêlan.

SKIRL, *n.* : dengê hebanzirnayê.

SKIRL, *v.i. t.* : awaz dan (hebanzirna), hebanzirna lê dan.

SKIRMISH, *n.* : rahiştin.

SKIRMISH, *vi.* : rahiştin.

SKIRMISHER, *n.* : rahiştinker.

SKIRR, *n.* : rimîn, gurjîn.

SKIRR, *v.i. t.* : firîn, bezîn.

SKIRRET, *n.* : helezek reh xwarinbar e.

SKIRT, *n.* : kiras, fîstan, daw, keç, jin, dawên, tiştê dahêlayî.

SKIRT, *vt. i.* : (bi) dehmen kirin, dor girtin, alîn, dor ketin, ji tirsa yan ji rîswabûnê xwe vedan, ecêb rizgar bûn, li dor kenarî geran.

SKIRTED, *adj.* : kiraskirî.

SKIRTING, *n.* : kenar, dehmen, tevn (perûk) yê kirasan.

SKIRTLESS, *adj.* : bêkiras.

SKI RUN, *n.* : nişîva hilisînê.

SKI SUIT, *n.* : saqoyê hilisînê.

SKIT, *n.* : serinc yan têbîniya tirane, kurteşanogeriya tiraneyî.

SKI TOW, *n.* : bilindkera hilisînkeran.

SKITTER, *vi.* : hilisîn yan law bezîn, lerizî şok kêşan , bi lez hilisîn.

SKITTISH, *adj.* : şermîn, ciniqî, bizdihî, demdemî, felîte, yarîker.

SKITTLE, *n.* : yariya stûnkên darî (li ser mêza bilyardê), stûnka darî (ko neh stûnk in û bi tepkên bawlingê dixînin).

SKITTLE, *vt.* : yariya skîtil leyîstin.

SKIVE, *vt.* : tenik birrîn, verenîn (kevlê canewerî), parçetenik kirin (kevl yan lastîk).

SKIVED, *adj.* : (tenik) birrî.

SKIVER, *n.* : kevlê tenik (bo bergkirina kitêbê).

SKIVING, *n.* : (tenik) birrîn.

SKIVVY, *n.* : xidam, bincil (şelwar û kumlekê hiçikkurt).

SKOAL, *intej.* : noş !, nûşî can bit !.

SKUA, *n.* : hefçî.

SKULDUGGERY, *n.* : fêlbaziya xapîn, çiv, fêlbazî, xapîn.

SKULK, *n.* : revî, veşartî, sorikî, xeware-bûyî, revdeyek rûviyan.

SKULK, *vi.* : bi dizîkî ve çûn, revîn, xeware bûn (ji tirsa).

SKULL, *n.* : kilox, kapol, kelle, qepol.

SKULL AND CROSS BONES, *n.* : kilox û du hestiyên xaçkirî : dirûşmê deryagirî.

SKULL CAP, *n.* : kulavê teng : texlîtek helez e.

SKUNK, *n.* : mirovê kotî, canewerek emerîkanî memikdar û biçûk, bêhngenî ye, pûrtê vî canewerî.

- **CABBAGE** : lehena genî.

SKUNK, *vt.* : revandin, pare yan dirav nedan, xapandin.

SKY, *n.* : asman, esman.

- **OUT OF CLEAR ~** : ji nişkekê ve, ne li ber çêbûnê.

- **BLUE** : şînê esmanî, rengê şînê esmanî.

- **BORNE** : bi balafirê guhaztî.

- **CAP** : kolhelgirê balafirê.

- **CLAD (JOC.)** : tazî, rîs, rût.

- **COACH** : balafira bazirganî : ya kêm xizmet.

- **HIGH** : bêqam bilind, bala, parçe parçe dirrandî.

- **LIGHT** : rojîn, rodank, rojne, rojin.

- **LARK** : kilawkore, şivankuj, şivanmijûlk.

- **LINE** : asû yan aso.

- **MAN** : balafirvan.

- **PILOT** : oldar, qeşe, balafirvan.

- **ROCKET**, *n., v.i.t.* : moşek, tîra agirî, bilind kirin, ji nişkekê ve bilind bûn.

- **SCRAPER** : ewravahî (avahiyê bilind).

- **WARD(S)** : ber esmanî ve, bala.

- **WAVE** : pêla esmanî.

- **WRITE** : bi nivîsîna esmanî neqş kirin.

- **WRITTING**, *n.* : neqşkirina bi nivîsîna esmanî (balafir bi dûkêlê).

SKYER, *n.* : lêdanek bilind li yariya kirîkitê.

SLAB, *n., adj.* : parçe goşt yan penîr, dep, xişt, xeşt, debîş, tîr.

- **FLAT ~** : ferş.

- **SIDED** : rexraste (banî), dirêj û lawaz.

SLAB, *vt.* : dabeş kirin (dep yan parçe), têr ron kirin, nixaftin (kaşxank bi dep, xişt yan kerpîçan).

SLABBED, *adj.* : reqfkirî.

SLABBING, *n.* : reqf, hêvişandin.

SLACK, *n., adj., adv.* : sist, dilsar, lawaz, şil, neçalak, xav, qels.

- **SUIT** : kirasê fireh.

- **WATER** : ava peng, demê pengiya avê di navbera radan û nizmbûnê de.

SLACK, *vt. i.* : sist bûn, sist kirin, lawaz bûn.

- **TO ~ AWAY** : (werîsî) sist kirin, xwe vedan(ji erkî û karî), temirîn, lawaz bûn.

- **TO ~ OFF** : sist kirin, zexelî kirin.

- **TO ~ UP** : lez kêm kirin.

SLACKEN, *vt. i.* : sist kirin, sist bûn.

SLACKENED, *adj.* : sistkirî.

SLACKENING, *n.* : sistkirin, dilsarî, sistbûn, dahêzran, zexelî, mirtîn.

SLACKER, *n.* : revî (ji karî û erkî nemaze ji serbaziyê di demê şerî de).

SLACKLY, *adv.* : bi sistî, sistkî.

SLACKNESS, *n.* : sistîtî, rexe, dahêzran, hêvişandin, dilsarî, bêbazarî, mendî, mirtîn.

SLAG, *n.* : kozer (bo tovî û metalên buhujî).

SLAG, *vi.* : kozer bûn.

SLAGGY, *adj.* : kozerî.

SLAIN, *pp.* **OF SLAY** : serjêkirî.

SLAKE, *v.i. t.* : sivik kirin, têr kirin, şil kirin, av dan, lawaz kirin, temirandin, dilniya kirin.

SLAKED, *adj.* : dilniyakirî.

SLAKED LIME, *n.* : qislaw.

SLAKING, *n.* : dilniyakirin.

SLALOM, *n.* : hilisîna çep û çir, pêşbirkeya hilisîna çep û çir.

SLAM, *n.* : serketina nayab, lêdanek dijwar.

SLAM, *vt. i.* : dijwar lê dan, qayim daxistin, şingîn kirin, qayim û bi lez û şingînî pal dan, livandin yan danan.

SLAM-BANG, *adv.* : bi dijwarî, şingînî û holî (daxistin yan girtin).

SLAMMED, *adj.* : dijwar daxistî.

SLAMMING, *n.* : dijwar daxistin yan pêvedan (wek derî).

SLANDER, *n.* : şiltax, polik, bobelat, şiltaq, nebûyî, neweyî, dexesî, ewanî, geveztî.

SLANDER, *vt.* : rûmet kirêt kirin, bêbextî li kesekê kirin, (polik kirin).

SLANDERED, *adj.* : nengîkirî.

SLANDERER, *n.* : paşbêj, paşgo, zimanreş, kinos, duziman.

SLANDERING, *n.* : şiltaxkirin, paşbêjî, polikî, qumsîtî.

SLANDEROUS, *adj.* : bêbext, neng.

SLANDEROUSLY, *adv.* : bi bêbextî, bi nengî, nengkî.

SLANDEROUSNESS, *n.* : nengîtî, bêbextîtî.

SLANG, *n., adj.* : gelêr, zimanê gelêrî.

SLANG, *vt.* : xapandin, req û kirêt êrîş kirin.

SLANGY, *adj.* : pêwendîdarê zimanê gelêrî.

SLANT, *n.* : lader, larî, nişîv.

- **HEIGHT** : bilindiya nişîv.

SLANT, *v.i. t.* : nişîv bûn, xwehr kirin.

SLANTED, *adj.* : çemandî, lader, xol.

SLANTENDICULAR, *adj.* : xwehr, xahr, nişîv.

SLANTING, *n.* : lar, lader, çemandin, nişîv, xolbûn.

SLANTWAYS, *adv.* : bi nişîvî, nişîvkî, bi laderî, bi xwehrî.

SLANTWISE, *adv., adj.* : bi nişîvî, bi xwehrî, xwehrkî.

SLAP, *n., adv.* : çilaq, çimaq, şeqam, lêdan, zileh, weş, sîl, sîlak, çepîn, çelpandin, tep, şap.

- **BANG** : bi dijwarî, bi lez yan qayim.

- **DASH** : bi lez, bi holî, hol, lez dikit, çewa bit.

SLAP, *vt.* : tepeser kirin.

- **TO ~ DOWN** : pabend kirin, qedexe kirin.

SLAPPED, *adj.* : lêdayî (zille).

SLAPPING, *n.* : şaplêdan.

SLAPJACK, *n.* : kiloca şîr û hêk, yariyek kaxezanê ye.

SLAPSTICK, *n., adj.* : komediya erzan û bêqam req, têr dijwarî û reqî.

- **COMEDY** : komediya erzan.

SLAP-UP, *adj.* : nayab.

SLASH, *n.* : kelş, birrîn, erdê vala (li daristanan), çiqmirî, werhana çiqên mirî, kelşa dirêj ya kirasî.

SLASH, *v.i. t.* : kelişandin (bi derbên şûrî yan kêrê), req û gezîn rexne kirin, mûçe kêm kirin, birîndar kirin (bi dirrindeyî, bi şûrî, kêrê yan gîzanê).

SLASHED, *adj.* : kelişandî.

SLASHING, *n., adj.* : keişa dirêj ya kirasî, gezîn, req, çalak, ejdeha, zehf, teyisî.

SLASHINGLY, *adv.* : bi gezînî, gezînkî.

SLAT, *n., adj.* : kemax, kulm, zileh, alê pişta kursîkê, parçetenika dirêj û teng ya dar.

SLAT, *vi.* t. : havêtin yan dijwar lê dan.

SLATE, *n.* : ferş, kevirê ferşan bo nixaftina kaşxankan û nivîsînê, rengê gewr yê tariyê ber erxiwanî ve.

SLATE, *vt.* : dijwar rexne kirin, ferş kirin, nav tomar kirin yan nivîsîn, dem diyar kirin bo, dijwar kulm lê dan.

SLATED, *adj.* : ferşkirî.

SLATER, *n.* : kirmek pirpê (yê ko xwe dipêçit yan girûvir (gogî) dikit eger kesek dest biditê).

SLATHER, *n.* : tibabek mezin, jimarek zehf.

SLATHER, *vt.* : destberdayî xerc kirin, hinîn (bi boyeyê yan nivişkî).

SLATHERED, *adj.* : zehîkirî.

SLATHERING, *n.* : zehîkirin.

SLATING, *n.* : ferşkirin.

SLATTED, *adj.* : lakirî, alkirî.

SLATTER, *n., adj.* : felîte, dêhl, pîs.

SLATTER, *n., vt.* : zehî kirin.

SLATY, *adj.* : gewr.

SLAUGHTER, *n.* : serjêkirin, kuştin, nemaze serjêkirina terşî, kuştar.

- **HOUSE** : gurînxane.

SLAUGHTER, *vt.* : ser jê kirin, kuştin.

SLAUGHTERED, *adj.* : serjêkirî, gorandî.

SLAUGHTERER, *n.* : serjêker.

SLAUGHTERING, *n.* : serjêkirin, gurîn, gurandin.

SLAUGHTERINGLY, *adj.* : bi serjêkirinî, kuştarkî.

SLAUGHTEROUS, *adj.* = **MURDEROUS.**

SLAV, *n., adj.* : Slav, yek ji neteweyên rojhelata ewropî (wek Rûs, Sirb, Bulxar, Polonî...) .

SLAVISM, *n.* : slavîtî.

SLAVE, *n.* : kolî, kol, kole, dîl, carî, bende, zêrkirî, benî, lêz.

- **ANT** : bendemêrî, benîmêrî.
- **DRIVER** : hajo yan zêrevanê bendeyan.
- **GIRL** : navmalî.
- **HOLDER** : xudanê bendeyan.
- **HOLDING** : xudaniya bendeyan.
- **MAKING ANT** : mêriya bendegir.
- **TRADER** : bendefiroş.
- **WORKER** : kolî, benî.

SLAVE, *vi.* : kolîtî kirin, benîtî kirin.

SLAVER, *n.* : bende yan benîfiroş, gemiya benîfirotinê, koledar, bazirganê bendejinan.

SLAVER, *n.* : gilîz.

SLAVER, *vi.* : gilîz hatin xarê.

SLAVERY, *n.* : koleyî, benîtî, bendeyî, koledarî.

SLAVE STATE, *n.* : wîlayeta bendekirina rewa (qanûnî).

SLAVIC, *n., adj.* : zimanê regezê slavî.

SLAVISH, *adj.* : tepeser, kolî, bendeyî.

SLAVOCRACY, *n.* : bendexwazî.

SLAVONIC, *adj.* : slavonî (slavî).

SLAW, *n.* : seleteya kelemî.

SLAY, *v.i. t.* : ser jê kirin, kuştin, gurîn, gurandin.

SLAYED, *adj.* : serjêkirî, gurandî.

SLAYER, *n.* : kuj, serjêker.

SLAYING, *n.* : kuştin, serjêkirin, gurîn, gurandin.

SLEAVE, *n.* : ben, benik.

SLEAVE, *vt.* : (cuda) vebûn (da biibit benên ziravtir).

SLEAZY, *n.* : peritî, tevnê peritî, erzan, nesincî.

SLED, *n.* : xişke, şemtok, sorîn, taxork, cencer, xilîske.

SLED, *vt. i.* : li şemtokî siwar bûn, bi şemtokî guhaztin.

SLEDDING, *n.* : şemtok, xişke.

SLEDGE, *v.i. t.* = **SLED.**

SLEDGE, *n.* : taxork, karan, çekûç, gerran.

SLEDGED, *adj.* : şemitandî.

SLEDGE HAMMER, *n.* = **SLEDGE.**

SLEDGE HAMMER, *adj.* : dijwar, qayim.

SLEDGING, *n.* : şemitandin, çerixandin.

SLEEK, *adj.* : şayik, hilis, hilî, ciwanpûş, tîş, zebloq, los.

SLEEK, *vt.* : vemiştin, hilî kirin.

SLEEKEN, *vt.* : vemiştin.

SLEEKENED, *adj.* : vemiştî.

SLEEKENING, *n.* : vemiştin.

SLEEKER, *n.* = **SLICKER.**

SLEEKY, *adv.* : bi ciwanpûşî.

SLEEKNESS, *n.* : ciwanpûşîtî.

SLEEP, *n.* : razan, nivistin, xew, nûstin, raketin, xewa temar.

- **INDUCING** : xewînk.
- **MAKING ~** : lorandin.
- **WALKER** : şevger, xewger.

SLEEP, *v.i. t.* : nivistin, razan, raketin, veketin.

- **TO ~ ON** : nivistin berdewam kirin.
- **TO ~ ON OR OVER A PROBLEM** : pirs paş xistin (hêş hizir kirin).
- **TO ~ THE CLOCK ROUND** : duwazdeh demjimêran nivistin.
- **TO ~ WITH** : daketin (li gel).

SLEEPER, *n.* : nivistî, razayî.

- **HEAVY ~** : xewgiran.

SLEEPILY, *adv.* : xewekî, bi xewî.

SLEEPINESS, *n.* : xewverevîn, xewdarî, wenewz.

SLEEPING, *n., adj.* : raketin, nivistin, razan, raketî, veketî.

- **BAG** : tûrkê nivistinê.
- **DIFFICULTY** : xewgiranî.
- **MAT** : doşek.
- **PARTNER** : hevkarê nivistî (nenas).
- **PILL** : xewînk.
- **PLACE** : xewgeh.
- **SICKNESS : XEWOKÎ**, nesaxiya nivistinê.
- **SUIT** : pêcame, pîjama.

SLEEPLESS, *adj.* : xewrevîn, bêxew.

SLEEPLESSNESS, *n.* : bêxewîtî, xewverevîn, xewzirran.

SLEEPWALK, *vi.* : xewînk geran.

SLEEPWALKING, *n.* : xewgeran.

SLEEPY, *adj.* : xewînk, xewok.

SLEET, *n.* : lox, pûk, gijik, terze.

SLEET, *vi.* : terze barîn, gijik barîn.

SLEETINESS, *n.* : loxîtî, pûkîtî.

SLEETY, *adj.* : loxî, pûkî.

SLEEVE, *n.* : huçik, hiçik, çîlan, qol, pî, levandan, qilçik.

- **TO HAVE SOMETHING UP ONE'S ~** : hêşta tiştek di paxlê de heye (tiştekê veşartî, hêşta negotiye).
- **TO WEAR ONE'S HEART ON ONE'S ~** : evînî diyar kirin.

SLEEVE, *vt.* : hînan, (bi) hiçik kirin.

SLEEVED, *adj.* : hiçikkirî.

SLEEVELESS, *adj.* : bê hiçik.

SLEEVELET, *n.* : hiçikok.

SLEIGH, *n.* : xişke, taxork.

SLEIGHT, *n.* : lêb, gizî, fêlbazî, canbazî, laban.

- **OF HAND** : destsivik, cerbez.

SLENDER, *adj.* : weza, ferz, lawaz, zirav, barîk, rift, narîn, nazik, jar, qels, tîtelaskî.

- **GIRL** : keçika zirav û hûr.
- **HOPES** : bêhîvî.
- **INCOME** : kêmdahatî.
- **MEANS** : destteng.
- **WAIST** : kemerzirav.

SLENDERIZE, *vt., i.* : zirav kirin, zirav bûn.

SLENDERIZED, *adj.* : ziravkirî.

SLENDERIZING, *n.* : zirav kirin.

SLENDERLY, *adv.* : ziravkî, biziravî.

SLENDERNESS, *n.* : narînî.

SLEPT, *p.* **OF SLEEP** : nivist.

- **WITH** : daket.

SLEUTH, *n.* : polîsê nihênî yan nepenî.

- **HOUND**, *n.* = **BLOOD HOUND.**

SLEUTH, *vi.* : wek polîsê nihênî yan nepenî kar kirin.

SLEW = SLEU, *n.*

SLEW, *p.* **OF SLAY** : kuşt, ser jê kir.

SLEY, *n.* : levenê comkerî.

SLICE, *n.* : teliş, kûz, qaş, zivar, zol, çênî, kîzî.

- **A SMALL ~** : gepek.
- **BY SLICE** : pelpel.
- **OF BREAD** : parî, loq.

SLICE, *vt. i.* : kîzî kirin, kelişandin.

SLICED, *adj.* : pelpelkirî, kîzîkirî.

SLICER, *n.* : zivarker, pelpelker.

SLICING, *n.* : zivar kirin, pelpelkirin.

SLICK, *adj., adv.* : şehreza, nayab, vemiştî, hilî, los, tîş, şayik.

SLICK, *vt.* : hilî kirin.

SLICKENSIDE, *n.* : kevre rûyê hilî.

SLICKER, *n.* : fêlbaz, xapîn, bajêrî.

SLID, *adj.* : hilisî.

SLIDABLE, *adj.* : hilisînbar.

SLIDE, *v.i. t.* : hilisîn.

- **TO ~ OVER** : sivik nîşan kirin (mijadê nazik).

SLIDE, *n.* : şemitîn, hilisîn, xişîn, tehisîn, xişok, xilîskan.

- **FASTENER** : zincîrgir.
- **RULE** : jimarerastek, rasteya bijmêr.
- **VALVE** : derçeya hilisînê.
- **WAY** : rêhilisîn.

SLIDING, *n.* : şemitîn, xilîskan, hilisîn, çerxîn, xişok, xişînok, xuşîn, şiqitîn.

- **DOOR** : deriyê hilîsok.
- **SCALE** : pîveka hilisînê (bo kirê).

SLIGHT, *n., adj.* : piçek, kêm, kem, peritî, pûç, kotî, feramoşî.

- **ATTENTION** : kêm guhdarî yan sexbîrî.
- **OBSERVATION** : kêmzêrevanî.

SLIGHT, *vt.* : feramoş kirin, guh nedan, sivik berê xwe dan.

SLIGHTING, *adj.* : sivikî.

SLIGHTINGLY, *adv.* : bi sivikî, sivikkî.

SLIGHTLY, *adv.* : bi kêmî, piçekê, kêmkî, hindikkî.

SLIGHTNESS, *n.* : hindikayî.

SLIM, *adj.* : rift, jar, zirav, lawaz, barîk, qels, hoqil, weza.

SLIM, *vi.* : zirav bûn.

SLIME, *n.* : pîsatî, lîm, qur, herî, teqn.

- **MOLD** : kivarê lîmî.
- **JIM** : barîk, lawaz.

SLIME, *vt.* : bi teqnê pîs kirin, bi teqnê hinîn.

SLIMLY, *adv.* : qelsekî, bi qelsî.

SLIMMED, *adj.* : ziravbûyî.

SLIMMER, *n.* : ziravker : leşziravkirin.

SLIMMING, *n., adj.* : ziravker : leşziravkirin (wek parêzê).

SLIM(P)SY, *adj.* : lawaz, peritî.

SLIMY, *adj.* : teqnî, lîmî, lîk, debîş, pîs.

SLING, *n.* : berdeqanî, kevirkanî, darlastîk, havêtin, werîsê bilindkirinê, tora werîsan, (bo bilindkirina barî).

- **SHOT** : kevirkanî, berdeqanî.
- **SHOT WAR** : şerê berdeqanî.
- **WAR** : şerê berdeqanî.

SLING, *vt. i.* : qayim havêtin, bi berdeqaniyê havêtin, bilind kirin yan nizm kirin, dahêlan, hilawîstin.

SLINGER, *n.* : berdeqanîvan, kevirkanîvan.

SLINK, *n., adj.* : vedizîn, barîk, lawaz, leş yan hiş yan kesîtiya lawaz.

SLINK, *vt. i.* : vedizîn.

- **AWAY** : şelyan.

SLINKED OR SLUNK, *adj.* : vedizî.

SLINKING, *n.* : vedizîn, sorkandin.

- **AWAY** : şelyan.

SLINKY, *adj.* : vedizînî.

SLIP, *n.* : hilisîn, xiliskan, xişîn, sorikandin, xişok.

- **TO GIVE THE ~ TO** : jê veresîn.
- **TO LET ~THE DOGS OF WAR** şer dest pê kirin.

SLIP, *v.i. t.* : terişîn, şelyan, hilisîn, tehisîn, nizm bûn, veresandin, vekirin, cil zû kirin ber xwe yan xistin.

- **INTO** : vedizîn nav de (cil, nivîn).
- **TO ~ UP** : çewtî kirin.

SLIPCOVER, *n.* : nixava hilisînê.

SLIPE, *vt.* : parçetenik kirin, spî kirin.

SLIP-ON, *n.* : hilîsok : tiştê mirov hêsan dikit ber xwe yan pê xwe.

SLIPPAGE, *n.* : zehîbûn.

SLIPPED, *adj.* : hilisî.

SLIPPER, *n.* : pêlav, sol, şimik.

SLIPPERILY, *adv.* : bi hilîskî, hiliskkî.

SLIPPERINESS, *n.* : hilîskîtî.

SLIPPERY, *adj.* : xiz, xilisk, hilîsk.

SLIPPING, *n.* : sorikandin, hilisîn, çerxîn, xirikîn, şemitîn, xuşîn, xişok, şemitandin.

- **AWAY** : verestin.

SLIP PLANE, *n.* : rastebanîhilisk.

SLIPPY, *adj.* = **SLIPPERY.**

SLIP RING, *n.* : bazina hilisînê (ya bizwênê yan makîneyê).

SLIP SHEET, *n.* : laperê cudaker (di navbera du laperan de).

SLIP SHOD, *adj.* : kevn, peritî, şekalkirî, feramoş.

SLIPSLOP, *n.* : pirbêjî, pûçbêjî, gevezeyî.

SLIPSTREAM, *n.* : bayê vedayî (bi perwaneya balafirê).

SLIPUP, *n.* : çewtî, hele.

SLIP, *n.* : qelş, simt, qol, celx, kelş, derz, kelîştok, pişkivîn.

SLIT, *n., adj.* : dere, derçe, kelş.

SLIT, *vt. i.* : kelîştin (dirêjekî), birrîn.

SLITHER, *n.* : tehisîn.

SLITHER, *vi.* : tehisîn, wek marî xuşîn, tehisandin.

SLITHERING, *n.* : xişok, xişîn, şemitîn, xiliskan.

SLITHERY, *adj.* : şemitînî.

SLIVER, *n.* : şelêlka hirî yan pembûyî, telezm.

SLIVER, *vt. i.* : telezm kirin, telezm bûn.

SLIVERED, *adj.* : telezmkirî.

SLIVERING, *n.* : telezmkirin.

SLOB, *n.* : teqn, sehola deryayî, sade, gewc, pîs, kinco.

SLOBBER, *n.* : gilîz, axiftin yan karê sozyarî (sade).

SLOBBER, *v.i. t.* : gilîz kirin, bi gilîzî pîs kirin, sozyarî axiftin.

- **TO ~ OVER SOMEBODY** : hezkirin yan hijmekarî diyar kirin.

SLOBBERED, *adj.* : gilîzkirî.

SLOBBERING, *n.* : gilîzkirin.

SLOE, *n.* : texlîtek hilîk e.

- **EYED** : çavtarî (reng).
- **GIN** : cin(mey) bi hilîkê tamkirî.

SLOG, *n.* : rêncberî, derbê qayim, dana nav teqnê de, pêşketina zehmet.

SLOG, *v.i. t.* : xurt lê dan, zehmet rêka xwe birrîn, dan nav teqnê de, rêncberî kirin.

SLOGAN, *n.* : dirf, dirûşm.

SLOGANEER, *n., vi.* : dirûşmvan, dirûşm kirin.

SLOGANIZE, *vt.* : dirûşm kirin, kurt û qayim derbirrîn.

SLOID, *n.* : rahînana destkarî.

SLOOP, *n.* : gemiya babirekî (tekdarbabirek).

- **RIGGED** : wek gemiya tekbabirek.

SLOP, *n.* : cil û pertal bo deryavanan, teqnrohn, ava pîs, kirasê fireh, cilên erzan, gilêş.

- **CHUTE** : boriya gilêşî.

SLOP, *v.i. t.* : pîs kirin (bi pizrûka teqnê), (şepirzeyî) xwarin têkirin, zikûnî yan deng bilind xwarin yan vexwarin.

SLOPE, *n., adj.* : xwarayî, xêm, evraz, larî, lêj, nişîvî, berwar.

- **OF HILL** : kaş.
- **UP** : evraz.

SLOPE, *vt.* : nişîv bûn.

SLOPED, *adj.* : nişîv.

SLOPING, *n.* : nişîv, nişivbûn, çemandin.

SLOPPY, *adj.* : neşehreza, (bêqam) zarokî, pîskirî (avekî), teqnî, pîs, rohn, tenik, şil.

SLOPWORK, *n.* : karê neşehreza.

SLOSH, *n.* = **SLUSH** : dengê avê, vexwarina rohn.

SLOSH, *vt.* : bê armanc geran, têk vedan (avekî).

SLOT, *n.* : qol, kun, dere, derçe.

- **MACHINE** : kunkemakîne.

SLOT, *vt.* : kun kirin.

SLOTH, *n.* : tembelî, zexelî, canawerek bê mû li daristanên başûra Emerîka.

- **BEAR** : hirça zexel (tembel) ya reş, hingvînxwera Sirîlanka.
- **MONKEY** : meymûnek Sirîlankî.

SLOTHFUL, *adj.* : zexel, sist, tembel.

SLOTTED, *adj.* : kunkirî.

SLOTTING, *n.* : kunkirin.

SLOUCH, *n.* : mirovê gewc, tembel û jênehatî, çûn, rûniştin.

- **HAT** : şefqeyê dahêlayî : (rex pan û dahêlayî).

SLOUCH, *v.i. t.* : tembel çûn, rûniştin yan rawestîn.

SLOUCHILY, *adv.* : bi sistî, şorîtî.

SLOUCHINESS, *n.* : sistîtî, şorîtî.

SLOUCHING, *n.* : dahêlan.

SLOUCHY, *adj.* : tembel (çûn, rûniştin yan rawestan).

SLOUGH, *n.* : lok yan barişta tevnê miriyê qunêrê, qemitîn.

- **OF DESPOND** : bê hîvîtî.

SLOUGH, *v.i. t.* : qemitîn, qimitîn ; **PAST** : qemiti, qimiti.

- **TO ~ OVER** : pûte pê nekirin.

SLOUGHY, *adj.* : teqnî, kevlî.

SLOVAK, *n., adj.* : slovaki (slavî).

SLOVAKIAN, *n., adj.* = **SLOVAK.**

SLOVEN, *n., adj.* : pîsemirov, leş yan cil pîs, paşketî.

SLOVENE, SLOVENIAN, *n.* : welatî yan zimanê Slovenya.

SLOVENLINESS, *n.* : qirêjîtî, qirêjayî, gemarîtî.

SLOVENLY, *adj., adv.* : xerbende, çepel, cil yan leş rêvîn, feramoş, pîs, bi rêvînî, bi xerbendeyî, rêvinkî.

SLOVENRY, *n.* : bêserûberî.

SLOW, *adj., adv.* : hêdî, hemîn, tewat, mend, xurcilîn, sist.

- **AND SURE** : bê holî.
- **COACH** : mirovê hêdî diçit, hizir kevn û gelho.
- **DOWN** : lez yan kar kêm kirin.
- **DIGESTION** : derenggivêr.
- **FOOTED** : gelho.
- **NEUTRON** : notronên sist.
- **WITTED** : pergele.
- **WORM** : kimkimeyek bêpê ye.

SLOW, *v.i. t.* : hêdî çûn, xurcilîn.

SLOWISH, *adj.* : piçekê hêdî.

SLOWLY, *adv.* : hêdîka, aheste, hêdî.

SLOWNESS, *n.* : hêdîtî.

SLOWPOKE, *n.* : kîselî : mirovê bêqam hêdî (giran) diçit.

SLOYD, *n.* = **SLOID.**

SLUB, *n.* : hiriya piçekê badayî berî ristinê.

SLUB, *vt.* : ristin.

SLUBBED, *adj.* : ristî.

SLUBBING, *n.* : ristin.

SLUBBER, *vt. i.* : pîs kirin, tembelî kar kirin.

SLUBBERED, *adj.* : (neşehreza) karkirî.

SLUBBERING, *n.* : (neşehreza) karkirin.

SLUBBING, *n.* : ristin.

SLUDGE, *n.* : teqn, herî, qur.

SLUDGY, *adj.* : teqnî.

SLUG, *n.* : zexel, tembelxwaz, şeytanokê bê qalik ko helezî dikujît, fîşeka ne rêzikî, gumçika metalî, rêza tîpî.

SLUG, *v.i. t., n.* = **SLOG.**

SLUGFEST, *n.* : pêşbirkeya dijwar (kulmbazî, beysbol).

SLUGGARD, *adj.* : tembel.

SLUGGARDLY, *adv.* : bi tembelî, tembelkî.

SLUGGED, *adj.* : lêdayî, qurquşm yê çapkerî berdayî ser.

SLUGGER, *n.* : kulmbaz yan yarîker yê beysbolê dijwar.

SLUGGISH, *adj.* : gelho, temel, tembel, leşgiran.

SLUGGISHLY, *adv.* : bi tembelî.

SLUGGISHNESS, *n.* : bê bazarîtî, mendîtî.

SLUICE, *n.* : co, derçe, beravek.

- **GATE** : dergehê hilîsok.
- **WAY** : coka beravekî.

SLUICE, *vt. i.* : barîn (baran), şuştin (ax û xîzê zêrhelgir), milîn (milyan).

SLUICY, *adj.* : tavî barîn.

SLUIT, SLOOT, *n.* : geliyê kûr yê baranê çêkirî.

SLUM, *n.* : zinc, taxa hejaran.

SLUM, *vi.* : serdana taxa hejaran kirin.

SLUMBER, *n.* : xew, nivistin, razan, raketin, xewa, temar, xilmaş, hênijîn.

- **WEAR** : cilên nivistinê.

SLUMBER, *v.i. t.* : nivistin, razan, raketin, hênijîn ; past : raket, raza, nivist.

- **TO ~ AWAY** : dem bi nivistinê borandin.

SLUMBERED, *adj.* : nivistî, razayî.

SLUMBERER, *n.* : nivistî.

SLUMBERING, *n., adj.* : nivistin, razan, veketî, nivistî.

SLUMBEROUS, *adj.* : tembel, zexel, hedar, xewî, hewîn.

SLUMMED, *adj.* : serdankirî (zincan).

SLUMMING, *n.* : serdankirin(zincan).

SLUMP, *n.* : datekan, bêbazarî, mendî, ketin yan kêmbûna bihayan yan nirxan.

SLUMP, *vi.* : ji nişkekê ve ketin, tembel çûn, nizm bûn, kêm bûn.

SLUNG, *p.* AND *pp.* OF **SLING** : havêt(î).

SLUNGSHOT, *n.* : berdeqanî, kevirkanî.

SLUNK, *p.* AND *pp.* OF **SLINK** : vedizî.

SLUR, *n.* : nîşandeka pêgira mûzîqeyî, têkilbûna awazan, bêjeya şêlî.

SLUR, *vt. i.* : pîs kirin, kirêt kirin, riswa kirin, paşbêjî kirin, dan avê, şelî gotin yan nivîsîn yan tîp kirin.

SLURP, *vt. i.* : xwarin yan vexwarin (dengdanî).

SLURRIED, *adj.* : teqnkirî.

SLURRY, *n.* : teqna rohn.

SLURRYING, *n.* : teqnkirin.

SLUSH, *n.* : gilêş, bez (bo makîneyan), hinîn (bo parastina keresteyî), şilove, şilop, teqn.

- **FUND** : diravê gilêşfirotinê, diravê bertilan.

SLUSH, *n.* : hinîn, teqn kirin, dan nav teqnê de, berz kirin.

SLUSHY, *adj.* : pûç, teqnî.

SLUT, *n.* : felîte, dêhl.

SLUTTERY, *n.* : dêhlîtî.

SLUTTISH, *adj.* : dêhl, felîte.

SLUTTISHLY, *adv.* : dêhlkî, bidêhlî, hîzkî, bi hîzî.

SLUTTISHNESS, *n.* : dêhlîtî, hîzîtî.

SLY, *adj.* : fêlbaz, kose, çivo, dilxap, xapînok.

- **DOG** : mêbazê nepenî.
- **ON THE ~** : bi dizîkî ve.

SLYBOOTS, *n.* : çivo.

SLYLY, *adv.* : bi dizîkî ve, bi çivî, bi nihêni, bi fêlbazî, nepenîkî.

SLYNESS, *n.* : dek, pîp, weyn.

SLYPE, *n.* : rê yan derbazgeha nixaftî (ji dêrê bo oldargehê).

SMACK, *n.* : lêdana dijwar, çimaq, zileh, maça qayim (ramûsan).

- **DAB**, *adv.* : bi temamî, bi tekûzî, êkser, tekûzkî.

SMACK, *v.i. t.* : qayim ramûsîn, maçî kirin, dijwar lê dan.

SMACKER, *n.* : lêdayek.

SMACKING, *n.* : nayab, ejdeha, qayim, çalak.

SMALL, *n., adj.* : biçûk, pis, hûr, kulek, firozî, pit, pitik, çik.

- **AGRICULTURAL PLOT** : lehtik.
- **ARMS** : çekên biçûk (debance...).
- **BULL** : golik.
- **BASKET** : navbark.
- **BOIL** : pirzik, pizik.
- **BRANCH** : pejik.
- **FAN** : baweşînk.
- **FAWN** : xifşik.
- **FILE** : kardik.
- **HAND** : destik.
- **HOUSE** : xanîk.
- **HUT** : zinc, kol.
- **ISLAND** : êle (girava biçûk).
- **JUG** : mesîn yan dolkeyê biçûk.
- **LETTER** : tîpa hûrek.
- **MOSQUE** : xaneqa.
- **PARCEL** : taxik, gurzik.
- **PIECE** : piçek.
- **RIVER** : rûbarok.
- **SHOT** : saçme.
- **SNAKE** : çêlmar.
- **SPADE** : hestîv.
- **STICK** : darik.
- **STONES** : berik, cercîr, bestik, xilik.
- **WHEEL** : çerxik.
- **WINDOW** : qulêr.

SMALLAGE, *n.* : kerefsa çolê.

SMALL HAIR, *n.* : mûtik, portek, sihrik.

SMALLISH, *adj.* : piçekê biçûk.

SMALLNESS, *n.* : biçûkîtî, hûrîtî, hûrayî.

SMALLPOX, *n.* : xurîk.

- **INOCCULATION** : xurikqutan.

SMALL ULCER, *n.* : pirzik, pizik, qunêra biçûk.

SMALT, *n.* : heşa şîn, şûşeyê şînkirî.

SMART, *n., adj.* : şehreza, dilkovanî, çivo, dijwar, jîr, req, gezîn, law, rûqayim, giran (biha), jana dijwar, şêl, zîrek, bîrewer, bîrewer, bîrbir, bijwên.

- **ALECK** : fortek.
- **LOOK** : lez bike.
- **MONEY** : jîredirav : siza yan berdêl.
- **WEED** : şiv, şiver, giyagirêçk.

SMART, *vi.* : siza dan, êşîn, êşandin, law kirin.

SMARTEN, *vt., i.* : law kirin.

SMARTENED : lawkirî.

SMARTENING, *n.* : lawkirin.

SMARTISH, *adj.* : jîr.

SMARTLY, *adv.* : jîrekî, jîrkî, bi jîrî.

SMARTNESS, *n.* : şêl, lêhatin, jêhatin, zirekîtî.

SMASH, *n., adv.* : derb yan lêdanek dijwar, êrîşa zal, texlîtek şerab, serketina nayab, herifîn, şikestin, lêketina dijwar, rûtbûn (pare), bi himênî.

- **UP** : herifîna temam, lêketin yan vêketina du otomobîlan.

SMASH, *vt.* : şikandin, perçiqandin, pirtikandin.

SMASHED, *adj.* : şikandî, şikestî, pelixandî, palax.

SMASHER, *n.* : kavilker, herifînker, şikêner.

SMASHING, *n.* : şikandin, daşikandin.

SMATTER, *vt.* : lalî axiftin, pirbêjî kirin, xulyayî xwandin yan karîkirin.

SMATTERING, *n.* : kêm zanîn, jimarek kêm û belave.

SMAZE, *n.* : têkiliya dûkel û mijê.

SMATTERING, *n.* : kêm zanîn, jimarek kêm û belav.

SMEAR, *n.* : leke.

SMEAR, *vt. i.* : seyandin.

SMEARED, *adj.* : lekekirî.

SMEARING, *n.* : lekekirin, seyandin.

SMEARLY, *adv.* : seyînekî, bi seyînî.

SMEARY, *adj.* : pîskirî, leke, linc.

SMEECH OR SMITCH, *n.* : bêhna sotinê.

SMEGMA, *n.* : derperîna pêça çermî ya wek kefê : nemaze derperîna çermê dûmahiya kirî.

SMEGMATIC, *adj.* : pêwendîdarê derperîna wek kefê.

SMEEL, *n.* : bêhn, bihn, bon.

SMELL, *vt. i.* : bêhn kirin.

SMELLER, *n.* : bêhnker.

SMELLING, *n.* : bêhnkirin, bonkirin, vepirsîn, vepirsandin, bêhnkirin.

- **BOTTLE** : xwêdanka bêhnê.
- **NERVES** : rehên bêhnê.
- **SALTS** : xwêyên bêhnê.

SMELL-LESS, *adj.* : bê bêhn.

SMELLY, *adj.* : bêhndar nemaze genî.

SMELT, *n.* : masiyek deryayî biçûk û parezîv e.

SMELT, *vt.* : buhujandin, bijandin (metal).

SMELTER, *n.* : buhujîngeh, buhujinker.

SMELTERY, *n.* : buhujîngeh.

SMELTING, *n.* : bişaftin.

SMEW, *n.* : texlîtek werdek e (spî ye).

SMIDGEN, *n.* : tibabek biçûk.

SMILAX, *n.* : helezek hilpirjîn e.

SMILE, *n.* : kenek, bişkurîn, mizmizok, bize, miziç.

SMILE, *v.i. t.* : bişkurîn, kenîn, mizmizîn.

SMILED, *p.* OF **SMILE** : bişkurî, mizmizî.

SMILELESS, *adj.* : mirîto, bê bişkurîn.

SMILER, *n.* : kenok, rûken, devken.

SMILING, *adj.* : ken, kenîn, bişkurîn.

- **FACE** : rûgeş.

SMILINGLY, *adv.* : bi bişkurînî, bişkurînkî.

SMIRCH, *n.* : leke, riswa.

SMIRCH, *vt.* : leke kirin, pîs kirin, rûmet kirêt kirin.

SMIRCHED, *adj.* : lekekirî.

SMIRK, *n.* : zirbişkurîn.

SMIRK, *vi.* : (ne jî dil) bişkurîn.

SMIRKY, *adj.* : (gevezeyî) bişkurî.

SMITE, *vt. i.* : qayim lê dan, kuştin, dijwar êşandin, bizdihandin, derdar kirin, dilgîr kirin, derbekê lê dan.

SMITER, *n.* : lêdayek.

SMITH, *n.* : asinger, hesinger, asingir.

SMITHEREENS, *n.* : kerî (ker), şikeste.

SMITHERS, *n.* : kerî (ker), pirtik, şikeste.

SMITHERY, *n.* : asingerîgeh, asingerî.

SMITHFIELD, *n.* : bazarê goştî li Londonê.

SMITHY, *n.* : kargeha asingerî, asinger.

SMITTEN (PP SMITE), *adj.* : hicrankirî, petakirî, şeyda.

SMOCK, *n.* : serkirasê fire (bo parastina cilan).

- **FROCK** : serkirasê karkeran.

SMOCK, *vt.* : nixaftin (bi serkirasî), neqş kirin wek sewka hingvînî.

SMOCKING, *n.* : neqşkirin wek sewka hingvînî.

SMOG, *n.* : mijdûkêl.

SMOGGY, *adj.* : mijdûkêlî.

SMOKABLE OR SMOKEABLE, *adj.* : kêşanbar (cigare).

SMOKE, *n.* : dûkêl, dûman, dû.

- **HOLE** : rojîn, kulîn.

- **THICK ~** : telp.

- **TO END UP IN ~** : çi encam nedan (pûç).

SMOKE, *v.i. t.* : dûkêl kirin, (cigare) kêşan.

SMOKE CHASER, *n.* : agirkuj nemaze li daristanan.

SMOKED, *adj.* : dûkêlkirî.

SMOKE FILLED ROOM, *n.* : jora têrdûkêl.

SMOKEHOUSE, *n.* : dûkêlgeh : avahiyê dûkêlkirina goştî yan masiyê.

SMOKE JUMPER, *n.* : paraşûtvanê agirkuj.

SMOKELESS, *adj.* : bê dûkêl.

- **POWDER** : şûre yan gejmîreka bêdûkêl.

SMOKELESSLY, *adv.* : bi bêdûkêlî, bêdûkêlkî.

SMOKELESSNESS, *n.* : bêdûkêlîtî.

SMOKEPROOF, *adj.* : dûkêlbergir, (dijdûkêl).

SMOKER, *n.* : cigarekêş.

SMOKE SCREEN, *n.* : perdeya dûkêlê : (bo veşartinê ji dijminî).

SMOKE STACK, *n.* : dûkêlgeh, kulîn.

SMOKING, *n.* : cigarekêşan, dûkêlkirin.

SMOKING JACKET, *n.* : saqoyê cigarekêşanê.

SMOKY, *adj.* : dûkêlî, dûkêldar.

SMOLDER, *n.* : agirê dûkêlî (bê gurî).

SMOLDER, *v.i. t.* : sotin û dûkêl kirin (bê gurî), temirîn, hedar bûn, li bin ve kelîn (ji enirînê).

SMOLT, *n.* : masîxatûnka biçûk ya zîvî.

SMOOCH, *n., vt. i.* : maç, ramûsan, maç kirin, leke, leke kirin.

SMOOTH, *n., adj.* : los, şayik, hilî, nerm, niyan, şimşat, tîş, zebloq.

- **BORE** : lûlehilî (çek).

- **FACED** : rûnerm.

- **TONGUED** : zimanşirîn.

SMOOTH, *vt. i.* : nerm kirin, hilî kirin, hinîn.

SMOOTHED, *adj.* : şayikkirî, sîqal, perdaxkirî.

SMOOTHEN, *vt. i.* : nerm kirin, hilî kirin.

SMOOTHING, *n.* : nermkirin, hinîn, hunîn, zebloqî, hilîkirin, tîşkirin, şayikkirin.

SMOOTHLY, *adv.* : bi nermî, nermkî.

SMOOTHNESS, *n.* : nermîtî, hilîtî.

SMOOTHY OR SMOOTHIE, *n.* : zimanşirîn, mirovê jixwepiştrast.

SMOTE, *p.* **OF SMITE** : dijwar lê da.

SMOTHER, *n.* : dûkêla giran ya xeniqîn, temirîn, agirê dûkêlî yê bêgurrî, ewrê tozê yan mijê yan befrê, têkilî xuliya pelî (germ).

SMOTHER, *vt. i.* : revandin, xeniqandin (bi dûkêlê), xeniqîn, temirandin, (agirek), veşartin (raz) ragirtin (enirîn), agir dûkêlî kirin.

SMOTHERY, *adj.* = **STIFLING** (xeniqînî).

SMOULDER, *n.* : sotina bêgurrî.

SMOULDER, *vi.* : bê gurrî sotin.

SMOULDERED, *adj.* : sotî.

SMOULDERING, *n.* : sotin.

SMUDGE, *n.* : leke.

- **POT** : qazana lekeyî.

SMUDGE, *vt. i.* : leke kirin.

SMUDGED, *adj.* : lekekirî.

SMUDGING, *n.* : lekekirin.

SMUDGY, *adj.* : lekeyî.

SMUG, *n., adj.* : xweragiritn, xweragirtî, paqij, law.

SMUGGLE, *vt.* : revandin, qeçaxî kirin.

SMUGGLED, *adj.* : revandî, qeçaxîbirî.

SMUGGLER, *n.* : qeçax, revandek.

SMUGGLING, *n.* : qeçaxî.

SMUGLY, *adv.* : bi rêzdarî, bi xweragirî.

SMUGNESS, *n.* : rêzadarîtî, xweragiritî.

SOARING FLIGHT, *n.* : firîna babirekî : firîn bi balafira babirekî.

SOARING THOUGHTS, *n.* : ramanên bala.

SOB, *n., adj.* : niske, girî, lobandin.

SOB, *v.i. t.* : girîn, lobandin.

SOBBED, *adj.* : girî.

SOBBING, *n.* : niske, îs, girîn.

SOBER, *adj.* : destgir (li xwarinê û vexwarinê), xwegir, jîr, giran, rûmetdar, hedar, kirdar.

- **MINDED** : hişyar, hişgiran.

SOBER, *v.i. t.* : hişyar bûn (ji mestiyê).

SOBERED, *adj.* : hişyar.

SOBERING, *n.* : hişyarbûn.

SOBERIZE, *vi.* : hişyar bûn.

SOBERIZED, *adj.* : hişyarbûyî.

SOBERIZING, *n.* : hişyarbûn.

SOBERLY, *adv.* : bi jîrî, bi hişyarî.

SOBERSIDED, *adj.* : mirovê giran (jixweşerm).

SOBERSIDES, *n.* : mirovê giran (sincî) rûmetdar.

SOBRIETY, *n.* : xwegirtin, şîwaz.

SOBRIQUET, *n.* : naznaw.

SOB SISTER, *n.* : rojnamegerê sozyar.

SOB STORY, *n.* : çîroka sozyar.

SOC(C)AGE, *n.* : kirêkirina derebegî ya erdî.

SO-CALLED, *adj.* : ewê navkirî, ewê dibêjinê.

SOCCER, *n.* : tepka pêyan.

SOCIABILITY, *n.* : civakbarîtî, civakxwazîtî.

SOCIABLE, *n., adj.* : civakbar, civak xwaz.

SOCIABLENESS, *n.* : civakxwazîtî.

SOCIABLY, *adv.* : bi civakî, civakkî.

SMUT, *n.* : tenî, nesaxiya helezî ko genimî tenî dikit, pîs, axiftin, pîsçîrok.

SMUT, *vt. i.* : tenî kirin, tenî bûn, tenî girtin.

SMUTCH, *n., vt. i.* = **SMUDGE.**

SMUTCHED, *adj.* : lekekirî.

SMUTTY, *adj.* : tenîkirî, tenîgirtî, teniyî, pîs.

SNACK, *n., vi.* : meze, danê sivik, danek sivik xwarin.

- **BAR** : firoşgeha damên sivik.

- **TABLE** : mêzeya sivik ya guhêz bo xwarin û vexwarina mirovekê.

SNAFFLE, *n.* : germ.

SNAFFLE, *vi.* : germ kirin, standin (bi fêlbazî).

SNAFFLED, *adj.* : standî (bi fêlbazî).

SNAFFLING, *n.* : standin (bi fêlbazî).

SNAG, *n.* : parçeya mayî ji çiqê birrî (bi darî ve), qurm, derhatî, didanê derhatî (çîq), gîroyek nepenî yan nihênî, pirsgirêk, rûbar ji qurman paqij kirin.

SNAG, *vt.* : çiq birrîn (lê qurm dimînin), bi qurmê yan çiqê (bi avî) ketin, gîro kirin, helkêşan.

SNAGGLETOOTH, *n.* : didanê çîq yan şikestî.

SNAGGY, *adj.* : têrgîro, têr yan tûj derhatî.

SNAIL, *n.* : guhşeytan, hisênok, şeytanok, guhmasî, qepûşk.

- **GRASS** : giyaqepûşk.

- **LIKE**, *adj.* : wek şeytanokî.

- **PACED** : hêdî.

SNAKE, *n.* : mar.

- **BITE** : marpêvedan.

- **CERASTES** : marê biqoç.
- **CHARMER** : marvan.
- **CORAL ~** : şilemar.
- **CREEPING** : marxuşin.
- **FLYING** : marê firok.
- **GARTER** : marê pinpinî.
- **GIANT ~** : ejdeha, ziremar.
- **HOLE** : rêmar.
- **LACERTINE** : marê reş.
- **PLANT** : şîrmar.
- **POISONOUS ~** : margesk, koremar.
- **RATTLE ~** : marê bizengil.
- **WATER ~** : maravî.
- **WHITE ~** : marê spî.

SNAKE, *vi.* : wek marî livîn.

SNAKY, *adj.* : marî, têrmar, mardar.

SNAP, *n., adj., adv.* : leq, gez, tiştê hêsan, pirtik, helkêşan, livîna nişkiya lezîn, teqteq, axiftina kurt û tûj, çalakî, sivikî, nişkî, bêqam hêsan.

SNAP, *vi.* : gezîn, piçîn, piçandin, (zû) wergirtin, herîfîn, revandin, wêne girtin.

- **TO ~ A PERSON'S HEAD OFF** : req li gel mirovekê axiftin.
- **TO ~ A PERSON UP** : req axiftin birrîn.
- **TO ~ ONE'S FINGERS UP** : pûte pê nekirin.
- **TO ~ OUT OF IT** : jî nişkekê ve helwêsta xwe guhorandin.

SNAP BRIM, *n.* : şefqeyê berahî rakirî û paşî nizmkirî.

SNAPDRAGON, *n.* : helezek gul spî, zer yan qirmizî.

SNAPPER, *n.* : texlîtek masiya mezin ya deryayî, kîselegezîn, kêza teqteqokî.

- **BACK** : navîn li tepka pêyan.

SNAPPILY, *adv.* : bi nişkî.

SNAPPING, *n.* : bizdîn.

- **BEETLE** : kêza teqteqok.
- **TURTLE** : kîseleyê gezîn.

SNAPPISH, *adj.* : gezîn.

SNAPPISHLY, *adv.* : bi gezînî.

SNAPPISHNESS, *n.* : gezînîtî.

SNAPPY, *adj.* : lezîn, nişkî, çalak, law, hîn, teqteqî.

SNAP SHOT, *n.* : wênegirtinek lezîn.

SNAPSHOT, *vt.* : bi lez wêne girtin.

SNARE, *n.* : dav, neşter, tele, tehle, pûs, sûtal, jê, sûtar.

- **DRUM** : dahola jêgirtî.

SNARE, *vt.* : dav kirin, (bi davê) girtin, kirin nav davê de.

SNARER, *n.* : davkar.

SNARK, *n.* : canewerek aşopî ye.

SNARL, *n.* : girêk, herbilîn, alozbûn, alizîn, xurîn, koma têkil, alozî.

SNARL, *v.i. t.* : rewîn, enirîn, har bûn, alizandin, girêk kirin, qij axiftin yan derbirrîn, lê xurîn.

SNARLER, *n.* : rewînkar.

SNARLING, *n.* : alizîn, badan.

SNARLY, *adj.* : hol, alizî, aloz, enirî.

SNATCH, *n.* : revandin (biçûk), mewda.

- **BLOCK** : dartûna birrî (li rexekê).

SNATCH, *vt. i.* : revandin, delive girtin, helkêşan, jî nişkî girtin, (zû) maç kirin yan ramûsîn.

SNATCHILY, *adv.* : bi lez, lezkî.

SNATCHY, *adj.* : birrî (axiftin).

SNATH(E), *n.* : destikê dasê.

SNAZZY, *adj.* : dilgîr.

SNEAK, *n., adj.* : sorikandin, qumsî.

- **PREVIEW** : nîşandana pêşekî.
- **THIEF** : dizê malan (yê ko ji derî yan pencerkê diçit jor).

SNEAK, *vi.t.* : dizîkî çûn, şelîn.

- **INTO** : vedizîn.

SNEAKED, *adj.* : sorikandî, soriyî.

SNEAKER, *n.* : sorikanker.

SNEAKILY, *adv.* : teletel, bi dizîkî ve.

SNEAKING, *n.* : sorikandin.

SNEAKINGLY, *adv.* : bi dizîkî ve, bi sorikî, dizîkî.

SNEAKY, *adj.* : tirsonek, kotî.

SNECK, *n.* , *vi.t.* : daxistin yan girtin (bi çilmîreyî).

SNEER, *n.* : axiftin yan têbîniya tirane, gotina tirane, tirane, tevz.

SNEER, *v.i. t.* : tirane pê kirin, pirxepirx kirin (bi dengê difnê), xirrin kirin, tirane gotin.

SNEERER, *n.* : tevzker.

SNEERING, *n.* : tevzkirin, pêkenîn.

SNEERINGLY, *adv.* : bi tevzkirinî, tevzkirinkî.

SNEEZE, *n.* : pijmîn, bênijîn, bênijik, binişîn.

- **WEED** : giyayê bênijînê.
- **WORT** : darkê bênijînê.

SNEEZE, *vi.* : bênijîn.

- **TO ~ AT** : nizm yan sivik dîtin, difna xwe bilind kirin, lûtberzî kirin.

SNEEZED, *adj.* : bênijî.

SNEEZING, *n.* : bênijîn.

SNEEZY, *adj.* : bênijînî.

SNELL, *n., adj.* : lezîn, jêya kurt bo dirêjkirina şokê.

SNIB, *n., vt.* : sirgîn, girtin, daxistin, sirgînkirin.

SNICK, *vt.* : xirmişandin, (sivik) birîndar kirin.

SNICKER, *n.* : kenîn (nîvveşartî).

SNICKER, *vi.* : kenîn (nîvveşartî).

SNICKERSNEE, *n.* : kêrik yan şûrê mezin.

SNIDE, *adj.* : ewan, zir, qelp, xapîn, kotî.

SNIDELY, *adv.* : xapînekî, bi xapînî.

SNIDENESS, *n.* : xapînîtî.

SNIDER, *n.* : tifeng.

SNIFF, *n.* : bênijîn, bêhnkirin, bêhn.

SNIFF, *vt. i.* : bêhn kirin, bênijîn.

SNIFFILY, *adv.* : bi kotî, kotîkî.

SNIFFING, *n.* : vepirsîn, vepirsandin.

SNIFFISH, *adj.* : fortekî, vepirsînî, qapanî.

SNIFFISHLY, *adv.* : bi vepirsînî.

SNIFFISHNESS, *n.* : vepirsînîtî.

SNIFFLE, *n., vi.* : persîva li gel çilmî, bêhn kişan, bêhn kêşan.

SNIFFY, *adj.* : qapan, fortek.

SNIFTER, *n.* : qurtek (şerab), kase.

- **VALVE** : derçeya derketin û jorketina gaz û hilmê.

SNIFTING-VALVE, *n.* : derçeya derketina gazê li stûnka bizwên yan makîneya hilmî.

SNIGGER, *n.* : pêkenîna tiraneyî ya nîvveşartî.

SNIGGER, *vi.* : (nîvveşartî) pê kenîn.

SNIGGERED, *adj.* : pêkenî.

SNIGGERING, *n.* : pêkenin.

SNIGGLE, *v.i. t.* : marmasî girtin.

SNIP, *n.* : dirûnkar, birrîn, çinîn, tîtik, parçeyek biçûk, mirovê pûç yan rûqayîm .

SNIP, *vt. i.* : birrîn.

SNIPPED, *adj.* : birrî.

SNIPPING, *n.* : birrîn.

SNIPE, *n.* : balindeyek nikildirij e, mirovê koti.

- **EEL**, *n.* : marmasiya lembûz zirav û dirêj.
- **FISH** : masiya lembûz lûleyî û dirêj.

SNIPE, *vi.* : raw kirin (serbazê dijminî kuştin).

SNIPED, *adj.* : rawkirî.

SNIPER, *n.* : rawker.

SNIPING, *n.* : rawkirin.

SNIPPET, *n.* : tîtik.

SNIPETTY, *adj.* (**SNIPPY**) : kêm, piçek, tîtikî.

SNIPPY, *adj.* : hol, enirok, req, fortek.

SNITCH, *v.i. t.* : sîxorî kirin, bi dizîkî ve bûn, tibabek kêm yan piçek dizîn.

SNIVEL, *n.* : persîv, mijîn, kilmîşê milyayî.

SNIVEL, *vt.* : kilmîş hatin xarê, zarezar kirin, (derew) girîn.

SNIVEL(L)ED, *adj.* : kilmîşkirî.

SNIVELLER, *n.* : kilmîşok.

SNIVELLING, *n.* : milyana kilmîşî, kilmîşkirin.

SNOB, *n.* : fortek.

- **APPEAL** : gaziya fortek.

SNOBBERY, *n.* : fortekîtî.

SNOBBISH, *adj.* : fortek.

SNOBBISHLY, *adv.* : bi fortekî, fortekkî.

SNOBBISHNESS, *n.* : fortekîtî.

SNOBBISM, *n.* : fortekîtî.

SNOBOCRACY, *n.* : fermanrewayiya fortekan.

SNO-CAT, *n.* : şemitok.

SNOEK, *n.* : masiyek deryayî ye.

SNOLLYGOSTER, *n.* : cerbez.

SNOOD, *n.* : tora pora jinê, jêyê kurt (bo girêdana bi benek dirêjtir).

SNOOD, *vt.* : bi jêyî girêdan, bi torî girê dan.

SNOODED, *adj.* : torkirî (por).

SNOOK, *n.* : texlîtek masî ye : (sinok).

SNOOKER, *n.* : yariya li ser mêza bilyardê.

SNOOP, *n.* : zanxwaz.

SNOOP, *v.i. t.* : zanxwazî kirin, vedizîn.

SNOOPER, *n.* : zanxwaz (ne rewayî).

SNOOPY, *adj.* : zanxwazkar.

SNOOT, *n.* : fortek, difn, lût.

SNOOTILY, *adj.* : bi fortekî.

SNOOTINESS, *n.* : fortekîtî.

SNOOTY, *adj.* : qapan, fortek.

SNOOZE, *n.* : xilmaş.

SNOOZE, *vi.* : sivik kirin.

SNOOZLE, *v.i. t.* = **NUZZLE.**

SNORE, *n.* : xirxir, pixîn.

- **ECHO** : şingîn.

SNORE, *v.i. t.* : pixîn kirin.

SNORER, *v.i. t.* : pixîn kirin.

SNORER, *n.* : pixînker.

SNORING, *n.* : şingîn.

SNORKEL, *n., vi.* : lûleya bayî ya noqarî, kar yan melevanî kirin bi vê lûleyê.

SNORKELED, *adj.* : kar yan melevanîkirî.

SNORKELING, *n.* : kar yan melevanîkirin (bi lûleya noqarî).

SNORT, *n.* : xirrîn, xirxir, pixpix, pirxepirx.

SNORT, *v.i. t.* : pirxepirx kirin.

SNORTER, *n.* : xirxirker.

SNORTING, *n.* : xirrîn, pixpix, pirxepirx, lirxe.

SNOT, *n.* : kilmîş, çilm, liçik.

- **RAG** : dersok.

SNOTTILY, *adv.* : çilmkî, bi çilmî.

SNOTTINESS, *n.* : çilmîtî.

SNOTTY, *n., adj.* : çilmok, kilmîşok.

SNOUT, *n.* : poz, lemûz, lembûz.

- **BEETLE** : kêza ser nikilî.
- **OF A SWINE** : lembûzê berazî.

SNOUTED, *adj.* : lembûzkirî.

SNOUTISH, *adj.* : lembûzî.

SNOUTY, *adj.* : lembûzî.

SNOW, *n.* : berf, bef(i)r.

- **AND RAIN FALL** : befreşo, şilope.
- **BOUND** : berfgirtî (asêbûyî).
- **BROTH** : lox, lêlav.
- **CAP** : gopîtka befrîn (berfîn) (ya çiya).
- **CAVE-IN** : aşûte.
- **CRASH** : şap, şîp, şape, aşûte.
- **DRIFT** : ziryan.
- **DROP** : pîvok.
- **FALL** : berf barîn.
- **GAUGE** : berfpîv.
- **FLAKE** : peşk, pejik.
- **MELTING ~** : loxbûn, şilove, şilope.
- **SHOE** : lekan.
- **SHOVEL ~** : berfmerbêl.
- **STORM** : badev, bamişt, horeş, ziryan, tozan, bager.
- **SWEEPER** : berfmalk.
- **WET ~** : şilove, şilope.
- **WHITE** : gever, befrespî.

SNOW, *v.i. t.* : befir barîn, berf barîn.

SNOWBALL, *n.* : tepkebefir.

SNOWBALL, *vt. i.* : pitir û mezintir bûn.

SNOWBERRY, *n.* : tûbefrî.

SNOWBIRD, *n.* : çûçikek spî ye.

SNOW-BLIND(NESS), *adj.* : befirkore : (neşîyana dîtinê ji ber spiyatiya befrê).

SNOW DEVIL, *n.* : şeytanê befrê : karîteyê befra hûr ya ko ba jî direkê radikit.

SNOWDRIFT, *n.* : befra bayî komkirî.

SNOWING, *n.* : befirbarîn.

SNOWLESS, *adj.* : bê befir.

SNOW WATER, *n.* : lêlav.

SNOWY, *n., adj.* : befrîn, befrî, oxlime.

- **MOUNTAIN** : sîpan, çiyabefir.

SNUB, *n., adj.* : difna kurt û pan.

- **A ~ NOSE** : difnpan.
- **NOSED** : difnpan, moç, difnmoç, felc.

SNUB, *vt.* : têxurîn, kirêt kirin.

SNUBBED, *adj.* : kirêtkirî, têxurî.

SNUBBER, *n.* : kirêtker.

SNUBBING, *n.* : têxurîn, kirêtkirin.

SNUBBINGLY, *adv.* : bi têxurînî, têxurînkî.

SNUFF, *n.* : birnût, tûtina hûr, bernût.

- **BOX** : birnûtdank.

SNUFF, *v.i. t.* : birnût kêşan.

- **TO ~ IT** : mirin.
- **TO ~ OUT** : mirin, temirandin, radeyek bo danan.
- **UP TO ~** : jîr, ne hêsan bo xapandinê.

SNUFFER, *n.* : birnûtkêş.

SNUFFING, *n.* : vepirsîn, veçirisandin.

SNUFFLE, *v.i. t.* : bêhn kêşan (dengdanî), pişîn kirin (dengdanî), ji difnê axiftin.

- **TO ~ OUT** : derbirrîn (bênijînî).

SNUFFLE, *n.* : bênijîn, bêhnkirin.

SNUFFLED, *adj.* : bêhnkirî.

SNUFFLER, *n.* : bêhnker, bênijînker.

SNUFFLING, *n.* : bêhnkirin.

SNUFFY, *adj.* : birnûtî, kîndar, birnûtkirî.

SNUG, *n., adj., adv.* : qenc avakirî, deryakêrhatî, qayim û xweş, veşartî, jorîka xumalî li meyxaneyê.

SNUG, *v.i. t.* : veşartin, germ kirin, kiras qayim çêkirin.

SNUGGERY, *n.* : jorbiçûk, dira germ û xweş.

SNUGGLE, *v.i. t.* : germ kirin, xwe nêzîkî kesekê yan direkê kirin (bo germiyê yan parastinê).

SNUGGLED, *adj.* : xwepêçayî.

SO, *adv., conj., int., pron.* : vêca, wesa, nexwe, hind, awa, wiha, ewqas, wilo, ca, boye, zor, lewma, da, hosa, herwa, herweha, ho, weha.

- **MUCH** : ewqas, hinde.
- **THAT** : ca, da, da ko, ko, ta, ta ko, vêca, wesa, weha.
- **MANY** : hinde.
- **AND ~ FORTH** : (htd) heta dûmahîyê.
- **FAR** : ta niho, ta êste.
- **FAR FROM** : berevajîya şûna hindê.
- **LONG AS** : hindî ko.
- **MUCH NONSENSE** : her pûçbêjî ye.
- **MUCH THAT** : ta ko.

SOAK, *n.* : şil, girew, serxoş.

SOAK, *vt. i.* : şil kirin, şil bûn, têr kirin, bêqam vexwarin.

SO-AND-SO, *n.* : filan û bêvan.

SOAKAGE, *n.* : nemandin, şilkirin.

SOAKED, *adj.* : nem, şil, nemdar.

SOAKER, *n.* : şilker.

SOAKING, *n.* : nemandin, şilkirin.

SOAP, *n.* : sabûn, abikef.

- **BUT NO ~** : bê tewş.
- **BOILER** : sabûnker.
- **BOX** : sabûndank, sindoqa sabûnê.
- **FACTORY** : kargeha sabûnê.
- **MAKER** : sabûnker.
- **PIECE (SMALL)** : pişavk.
- **WORKS** : kargeha sabûnê.

SOAP, *vt. i.* : sabûn kirin.

SOAPBERRY, *n.* : darsabûn : ko caran şûna sabûnê bi kar dihînin.

SOAPILY, *adv.* : bi sabûnî, rûbazî yan tehisînî.

SOAPPINESS, *n.* : sabûnîtî.

SOAPLESS, *adj.* : bê sabûn.

SOAP OPERA, *n.* : operaya sabûnî : şanogeriya zincîreyî ya radyoyê.

SOAP PLANT, *n.* : heleza sabûnê.

SOAP STONE, *n.* : berê sabûnê.

SOAPSUD, *n.* : kefa sabûnê.

SOAPWORT, *n.* : giyasabûn : heleza givaşa belg û rehan ya di şûna sabûnê de bi kar dihêt.

SOAPY, *adj.* : sabûnî, hilî, rûbaz.

SOAR, *n.* : firîn, balabûn, balayî, bilindiya balabûyî.

SOAR, *vi.* : bilind bûn, bala bûn li esmana, firîn.

SOARING FLIGHT, *n.* : firîna babirekî : firîn bi balafira babirekî.

SOARING THOUGHTS, *n.* : ramanên bala.

SOB, *n., adj.* : niske, girî, lobandin.

SOB, *v.i. t.* : girîn, lobandin.

SOBBED, *adj.* : girî.

SOBBING, *n.* : niske, îs, girîn.

SOBER, *adj.* : destgir (li xwarinê û vexwarinê), xwegir, jîr, giran, rûmetdar, hedar, kirdar.

- **MINDED** : hişyar, hişgiran.

SOBER, *v.i. t.* : hişyar bûn (ji mestiyê).

SOBERED, *adj.* : hişyar.

SOBERING, *n.* : hişyarbûn.

SOBERIZE, *vi.* : hişyar bûn.

SOBERIZED, *adj.* : hişyarbûyî.

SOBERIZING, *n.* : hişyarbûn.

SOBERLY, *adv.* : bi jîrî, bi hişyarî.

SOBERSIDED, *adj.* : mirovê giran (ji xwe şerm).

SOBERSIDES, *n.* : mirovê giran (sincî rûmetdar).

SOBRIETY, *n., adj.* : xwegirtin, şîwazî.

SOBRIQUET, *n.* : naznaw.

SOB SISTER, *n.* : rojnamegerê sozyar.

SOB STORY, *n.* : çîroka sozyar.

SOC(C)AGE, *n.* : kirêkirina derebegî ya erdî.

SO-CALLED, *adj.* : ewê navkirî, ewê dibêjinê.

SOCCER, *n.* : tepka pêyan.

SOCIABILITY, *n.* : civakbarîtî, civakxwazîtî.

SOCIABLE, *n., adj.* : civakbar, civakxwaz.

SOCIABLENESS, *n.* : civakxwazîtî.

SOCIABLY, *adv.* : bi civakî, civakkî.

SOCIAL, *adv., n.* : civakî, civatî, komeleyî.

- **AFFAIRS** : pirsên civakî.
- **ANIMAL** : mirov (canewerê civakî).
- **CLASS** : çîna civakî.
- **CONTRACT** : belêna civakî.
- **DEMOCRAT** : demokratê civakî.
- **DISEASE** : peta yan nesaxiya civakî.
- **EVIL** : derdê civakî.
- **INSURANCE** : dabînkirina civakî.
- **JUSTICE** : dadiya civakî.
- **ORDER** : pergal.
- **RANK** : payeya civakî, şûnika civakî.
- **RELATIONSHIP** : ristika civakî.
- **SCIENCE** : zanistiya civakî.
- **SECRETARY** : razgirê civakî.
- **SECURITY** : hêminiya civakî.
- **SERVICE** : sexbîriya civakî.
- **STUDIES** : xwendinên civakî.
- **WELFARE** : vejiyana civakî.
- **WORK** : karê civakî.
- **WORKER** : karkerê civakî.

SOCIALISM, *n.* : civakîtî, civakiyetî.

SOCIALIST, *n., adj.* : civakî (bawermendê civakîtiyê), sosyalist.

SOCIALISTIC, *adj.* : civakiyî.

SOCIALISTICALLY, *adv.* : bi civakiyî.

SOCIALITE, *n.* : demrast.

SOCIALITY, *n.* : civakîtî.

SOCIALIZATION, *n.* : civakîkirin.

SOCIALIZE, *vt.* : civakî kirin.

SOCIALIZED, *adj.* : civakîkirî.

- **MEDICINE** : dermanê civakîkirî (dewlet erzan yan herwe didit nesaxan).

SOCIALIZING, *n.* : civakîkirin.

SOCIALLY, *adv.* : bi civakî.

SOCIETAL, *adj.* : civanok.

SOCIETY, *n.* : civak, civat, komel, kom.

- **VERSE** : helbesta civatan.

SOCIO-, *pref.* : pêşgir e ko civat e, civakî ye.

SOCIO BIOLOGICAL, *adj.* : pêwendîdarê civakzaniyê.

SOCIOBIOLOGIST, *n.* : civakzan.

SOCIOBIOLOGY, *n.* : civakzanî.

SOCIO ECONOMIC, *adj.* : civakî-aborî.

SOCIOLOGIC(AL), *adj.* : civakzaniyî.

SOCIOLOGICALLY, *adv.* : bi civakzaniyî, civakzanînî.

SOCIOLOGIST, *n.* : civakzan.

SOCIOLOGY, *n.* : civakzanî, komelzanî.

SOCIOMETRIST, *n.* : civakzan.

SOCIOMETRY, *n.* : civakpîvî (pîvana pêwendiyên civakî).

SOCIOPOLITICAL, *adj.* : civakî rêzanî yan ramyarî.

SOCK(S), *n., adj.* : gore, gorewî, komîdya, kulm yan lêdanek dijwar, nayab serketî, sindoqa diravî hilanîn.

SOCK, *vt.* : lê dan.

- **TO ~ AWAY** : dirav hilandin, dirav anînber kirin.
- **TO ~ IT** : xurt kar kirin, axiftin yan derbirrîn.

SOCKDOLAGER, *n.* : tiştê biryar, tiştê berz yan awarte.

SOCKET, *n.* : sokêt : kungeh, lozew yan rewtek der.

SOCKET, *vt.* : bi kungeh kirin.

SOCKEYE, *n.* : xatûnmasiya sor.

SOCLE, *n.* : pêlavk : parçeya derhatî li binê dîwarî yan karîteyî.

SOCRATIC, *adj.* : Soqratî.

SOD, *n.* : mêrg, nêrbaz, lotî, çîna serî ya axê (li gel giya û rehan), bûngeh.

SOD, *vt.* : erd bi çîna serî ya axê nixaftin.

SODA, *n.* : soda : karbonatên sodyom, qilê, sodaya nanî, avên gazî, vexwarina van avan, sodyom.

- **ASH** : karbonata sodyoma bazirganî (xuliya sodyom).
- **BISCUIT** : biskita soda : biskita şîr û sodaya nanî.
- **CRACKER** : biskita sodaya şikestik.
- **FOUNTAIN** : kaniya soda.
- **JERK OR JERKER** : sodagêr.
- **LIME** : kilsa soda.
- **POP** : ava gazî.
- **WATER** : ava qilê.

SODALITE, *n.* : sodelît : metalek rohn û teyisî.

SODALITY, *n.* : civat nemaze civata xêrxwazî.

SODDED, *adj.* : kefkirî.

SODDEN, *adj.* : têrav, têraw, xirpo, gewc nemaze ji vexwarina bêqam ya meyê, nanê netirşkirî.

SODDEN, *vt.* : xirpo yan gewc kirin, têr av kirin, şil bûn.

SODDENED, *adj.* : şilkirî.

SODDENING, *n.* : şilkirin.

SODDENNESS, *n.* : xirpotî, gewcîtî.

SODDING, *n.* : kefkirin.

SODIUM, *n.* : sodyom : hêmanek metalî ye.

- **SULPHATE** : zaxa qilê.
- **VAPOUR LAMP** : çirayê hilma soda.

Sodom, *n.* : sodom : nimûneyê bedbajêrî.

Sodomite, *n.* : qûnek, nêrbaz.

SODOMITIC(AL), *adj.* : nêrbaziyî.

SODOMIZE, *vt.* : nêrbazî kirin.

SODOMIZED, *adj.* : mitandî, letandî.

SODOMIZING, *n.* : nêrbazîkirin.

SODOMY, *n.* : qûnekî, mitandin, nêrbazîtî.

SO EVER, *suff., adv.* : êkcar, çewa bit.

SOFA, *n.* : text, qenepe.

- **BED** : qenepeyê textî.

SOFFIT, *n.* : rûyê jêrî yê taqî.

SOFI, *n.* : sofî.

SOFI(SM) OR SUFFISM, *n.* : sofîtî.

SOFT, *n., adj., adv., int.* : nerm, niyan, hilî,

şil û mil, hestiyar, dilnerm, lawaz, gewc, koş.

- **AND LIMP** : sist, sis.
- **BOILED** : nîvkelandî (negehiştî), sozyar.
- **COAL**, *n.* = **BITUMINOUS COAL.**
- **CURRENCY** : diravê lawaz.
- **GRASS** : giyanermik.
- **HEAD** : gewc.
- **HEARTED** : dilnerm.
- **LEATHER** : sextiyan.

SOFTEN, *vt. i.* : nerm kirin.

SOFTENED, *adj.* : nermkirî, nermandî.

SOFTENING, *n.* : nermkirin, nermandin, nermhajok, safkirdin.

SOFT IRON, *n.* : nermeasin.

SOFTISH, *adj.* : piçekê nerm.

SOFTLY, *adv.* : bi nermî, aheste.

SOFTNESS, *n.* : nermîtî, nermbûn, nermî, rexe, sistî, zebloqî, nermayî.

SOFT NOTHINGS, *n.* : suhbetên evîniyê.

SOFT PALATE, *n.* : nermerzînk.

SOFT PEDAL, *n.* : nermepêtark : nemaze pêpikê nizmkirina dengê piyanoyê.

SOFT SELL, *n.* : nermfirotin.

SOFT-SHELLED TURTLE, *n.* : kiseleyê zirênerm.

SOFT SOAP, *n.* : nermesabûn (nîvavekî), rûbaz.

SOFT SOAP, *vt.* : rûbazî kirin.

SOFT-SPOKEN, *adj.* : zimanxweş, deng nerm yan nazik.

SOFTWARE, *n.* : bernameyên kompiyoter.

SOFT WOOD, *n.* : nermedar.

SOFTY OR SOFTIE, *n.* : sistok, mirovê beqam sozyar.

SOGGILY, *adv.* : bi têrî.

SOGGINESS, *n.* : têrîtî.

SOGGY, *adj.* : ter, têrav.

SOH, so, *n.* : awaza pêncem ya pêstirka rêzika livînbar du (mûzîqe).

SOHO, *n.* : taxa nîva London (bezmgeh).

SOIL, *n.* : ax, xak, gil, leke, xul, gilêş, zevî, pîsatiya avrêjê, gû.

- **PIPE** : boriya pîsatiyê yan gilêşî.

SOIL, *vt. i.* : pîs kirin, bêabrû kirin, terş çerandin.

SOILAGE, *n.* : pîskirin, pîsbûn, leke.

SOILED, *adj.* : nepak, pîskirî, lekekirî, senimandî.

SOILING, *n.* : senimîn, senimandin, pîskirin, navnokirin.

SOILLESS, *adj.* : bê ax, bê leke.

SOILURE, *n.* : pîskirin, pîsbûn, leke.

SOIREE, *n.* : êvara civakî, şehyaneya êvarî.

SOJOURN, *n.* : man.

SOJOURN, *vi.* : man.

SOKE, *n.* : mafê dadweriya deverê.

SOL, *n.* : gîrava şirêzî di nav avekî de, kevnediravek fransî.

SOL, *n.* : Xudayê rojê li nik Romanan, roj, zêr (li nik kevnekîmyavanan).

SOLA, *n.* : heleza baskqayim, çiravên deverên yeksanekerî.

SOLACE(MENT), *n.* : serxweşî, şîn, şîwen, pirse, behî, dilnewayî.

SOLACE, *vt.* : vexwandin.

SOLACED, *adj.* : pirsekirî, behîkirî.

SOLACING, *n.* : pirsekirin, behîkirin.

SOLANACEASE, *n. pl.* : bacan.

SOLANACEOUS, *adj.* : bacanî.

SOLANDER, *n.* : sindoqa wek kitêbê bo helgirtina kaxezan.

SOLAN-GOOSE, *n.* : balindeyek avî ye.

SOLANINE, *n.* : solanîn : madeyek nîvqilêyî û jehrî ye.

SOLANUM, *n.* : helezên xişok yên xemlê gulan yan belgan.

SOLAR, *adj.* : rojî, xorî.

- **BATTERY** : kogeh yan xankoya rojî.
- **CONSTANT** : neguhorê rojî : ko çend germiya rojê dikevit ser bayê derveyê erdê.
- **DAY** : rojxorekî.
- **ECLIPSE** : rojgiran.
- **ENERGY** : wizeya rojê.
- **HOUSE** : xanikê rojê.
- **MONTH** : heyva rojî.
- **MYTH** : her efsaneya rojê.
- **PIT** : çala rojê.
- **PLEXUS** : devê ûrkî, tora demarên ûrkî.
- **SPECTRUM** : şebengê xorî, şebeng yan sîtavka rojê.
- **SYSTEM** : xorbend, rêzika rojê.

SOLARISM, *n.* : rojîtî : bawerî bi efsaneyên rojê wek jêdera serekî ya efsanezanî.

SOLARIST, *n.* : bawermendê rojîtiyê.

SOLARIUM, *n.* : rojgeh.

SOLARIZATION, *n.* : tavkirin, tavdan.

SOLARIZE, *v.i. t.* : bêqam dan ber tavê.

SOLARA RADIATION, *n.* : têşkdana xorekî yan rojî.

SOLAR SPOTS, *n.* : peleya xorekî yan rojî, piniyên rojî.

SOLATIUM, *n.* : şûn, berdêl.

SOLD, *p.* OF **SELL** : firot, firoşt.

SOLDANELLA, *n.* : texlîtek helezê çiyayê elp.

SOLDER, *n.* : pêgirek, qelayî, baristeya lehîmê.

SOLDER, *vt.* : qela kirin, lehîm kirin.

SOLDERED, *adj.* : lehîmkirî.

SOLDERING, *n.* : qelakirin, lehîm kirin.

- **IRON** : alava qelakirinê.

SOLDIER, *n.* : serbaz.

- **ANT** : mêriya karker.
- **BEETLE** : pêtikek sor e.
- **CRAB** : kêvjaleyê qelinder.
- **FISH** : masiyek sor e.
- **LIKE** : wek serbazî.
- **OF FORTUNE** : caş.
- **'S WIND** : qencebayê deryayî.

SOLSIER, *vi.* : serbazî kirin.

SOLDIERED, *adj.* : serbazkirî.

SOLDIERING, *n.* : serbazîkirin.

SOLDIERLY, *adv., adj.* : bi azayî, aza, bi girnasî (gernasî).

SOLDIERY, *n.* : serbaz.

SOLE, *n., adj.* : sol, paniya pêyî, texlîtek masî ye, tenê, tenya, binpê.

- **LEATHER** : çermê solî.

SOLE, *vt.* : bi panî kirin (pêlav).

SOLE, *adj.* : tek, tenê.

SOLECISM, *n.* : çewtiya rêzimanî yan zaravî, ladan, çewtiya neritî.

SOLECIST, *n.* : rêzimanzan.

SOLECISTIC, *adj.* : pêwendîdarê rêzimanzanî.

SOLELY, *adv.* : her, bi tenê.

SOLEMN, *adj.* : giran, samnak, pîroz, olî, merc qanûnî, şikûdar, mirûs.

- **OATH** : sonda giran.
- **OCCASION** : helketina giran.
- **PROMISE** : soza giran.
- **TRUTH** : rastiya giran.
- **VOW** : sondşikûdara gelemperî.

- **WARNING** : haydana giran.

SOLEMNESS, *n.* : şikûdarîtî, şîwazîtî.

SOLEMNIFY, *vt.* : şikûdar yan şîwaz kirin.

SOLEMNIFYING, *n.* : şîwazkirin.

SOLEMNITY, *n.* : şîwazîtî.

SOLEMNIZATION, *n.* : şikûdarkirin.

SOLEMNIZE, *vt.* : mezin kirin, şahî kirin.

SOLEMNIZED, *adj.* : şikûdarkirî.

SOLEMNIZING, *n.* : şikûdarkirin.

SOLEMNLY, *adv.* : bi şîwazî, şîwazkî, şikûdarkî.

SOLEN, *n.* : duderçe, gîzan qalik.

SOLENOID, *n.* : pêça lûlekî.

SOLENOIDAL, *adj.* : lûlekî.

SOLEPRINT, *n.* : şûna paniya pêyî.

SOLEUS MUSCLES, *n.* : masûlkeya paniya pêyî.

SOL-FA, *n., adj., v.i. t.* : sol-fa : birgehên mûzîqeya stranan, awazkirin, bikarînana van birgehan bo nîşankirina awazên mûzîqeyî.

SOL-FA, *v.i. t.* : awaz kirin.

SOLI, *pl.* **OF SOLO** : (tenê).

SOLICIT, *vt. i.* : hîvî kirin, qayil kirin, pelp kirin, han kirin, parsêkî kirin, fêt kirin, kêşan , pêdivêtin.

SOLICITANT, *n.* : fêtkar, parsêk, pelpker, hîvîker.

SOLICITATION, *n.* : pelatî, fêtkarî.

SOLICITOR, *n.* : parisêk, parêzer.

- **GENERAL** : perêzerê gelemper.

SOLICITOUS, *adj.* : mîqat, şiloq.

SOLICITUDE, *n.* : heyhêz, waswas.

SOLID, *n., adj.* : req, zeb, xwegir, sert, pitew, qayim, hişk, leşdar, berceste, bêcan, girdan.

- **ANGLE** : goşeya berceste yan leşdar.

- **WOMAN** : siqme.

SOLIDARISM, *n.* : hevkarîtî, hawkarîtî.

SOLIDARIST, *n.* : hevkarker.

SOLIDARITY, *n.* : hevkarî, hawkarî, hevkarîkirin, yekgirtin, hevgirtin.

SOLIDIFIABLE, *adj.* : reqbar.

SOLIDIFICATION, *n.* : reqkirin, reqbûn.

SOLIDIFIED, *adj.* : reqkirî.

SOLIDIFY, *vt.* : req kirin, qayim kirin.

SOLIDIFYING, *n.* : reqandin, reqkirin.

SOLID GEOMETRY, *n.* : endaziyariya leşdarî.

SOLIDITY, *n.* : reqîtî, reqî, qayimî, yekbestin, pitewî, hevgirtin.

SOLIDLY, *adv.* : bi qayimî.

SOLIDNESS, *n.* : reqîtî.

SOLIDS, *n.* : leşên req, leşdar.

SOLID-STATE, *adj.* : reqbar, bêderçeyên elektronî.

SOLIDUNGULAR(ATE), *adj.* : simreq (hesp).

SOLIDUS, *n.* : diravê zêr yê Romayî, nîşandeka xwehr.

SOLIFIDIAN, *n., adj.* : baweriya ko olî bi tenê bes e bo rizgarbûnê.

SOLIFLUCTION, *n.* : hatina xarê ya teqnê li ser nişîviyê.

SOLILOQUITST, *n.* : xweaxiftinker.

SOLILOQUIZE, *vi.* : li gel xwe axiftin.

SOLILOQUIZED, *adj.* : xweaxiftî.

SOLILOQUIZING, *n.* : xweaxiftinkirin.

SOLILOQUY, *n.* : xweaxiftin.

SOLIPED, *n., adj.* : dewarê simpê.

SOLIPSISM, *n.* : ezîtî : dîtaneya dibêjit ko tiştek dî nîn e ji min pê ve : her ez im.

SOLIPSIST, *n.* : bawermendê ezîtî.

SOLIPSISTIC, *adj.* : pêwendîdarê bawermendê ezîtî.

SOLITAIRE, *n.* : yariya kaxezanê ko mirovek bi tenê dileyîzit, reben, tek elmasa gustîrkê yan gustirka tekelmas.

SOLITARILY, *adv.* : bi tenêyî.

SOLITARINESS, *n.* : tenêtî.

SOLITARY, *n., adj.* : yekane, tenekirî, pûstnişîn, kuncnişîn, selt.

- **CELL** : salûl.
- **CONFINEMENT** : zîndana tenêyî.

SOLITUDE, *n.* : tenêyî, tenyayî, takî, tekitî, tenêtî.

SOLMIZATE, *vi.* : solfa kirin (awazî).

SOLMIZATION, *n.* : solfa kirin (awazî).

SOLO, *n., adj., adv., vi.* : tenê, tak, tenya, bi tenê karek kirin (nemaze firîn).

- **FLIGHT** : tekfirîn.
- **FLYING** : tekfirîn.

SOLOIST, *n.* : tekbalafirvan, tek stranbêj yan jen.

SOLOMON, *n.* : Silêman pêxember.

SOLON, qanûndanerê pendiyar.

SOLSTICE, *n.* : wergeran : wergerana roja havînê yan zivistanê.

SOLSTITIAL, *adj.* : wergeranî.

SOLUBILITY, *n.* : qijilînbarîtî, tiwanewebarîtî, buhujînbarîtî.

- **CURVE** : çemaweya tiwanewe, kirva buhujînbarî.

SOLUBILIZATION, *n.* : qijilînbarkirî.

SOLUBILIZE, *vt.* : qijilînbar kirin.

SOLUBILIZED, *adj.* : qijilînbarkirî.

SOLUBILIZING, *n.* : qijilînbarkirin.

SOLUBLE, *adj.* : qijilînbar, tiwanewebar, buhujînbar.

- **GLASS** : şûşyê avî, buhujîna şûşeyî.

SOLUNAR, *adj.* : rojiheyvî.

SOLUS, *adj.* : tenî.

SOLUTE, *n.* : buhujtî.

SOLUTION, *n.* : çare, qelîn, çarekirin, gîrawe, gîrav, vebuhujîn, şîkar, bersiva pirsgirêkê, qijilandin, neman, qijilîn.

SOLUTION, *vt.* : rû yan ber lastik kirin.

SOLUTIONIST, *adj.* : çarekerê pîşekar yê qewselên rojnameyan.

SOLUTREAN, -IAN : çandayê rojgarê kevn yê berî.

SOLVABILITY, *n.* : çare yan ravebarîtî.

SOLVABLE, *adj.* : çare yan ravebar.

SOLVAY PROCESS, *n.* : kirdara solvay : çêkirina soda ji xwêya asayî.

SOLVATE, *n.* : qijilîn : pêkgirtina qijilandî li gel gerdîleyên qijilînkerê.

SOLVE, *vt.* : çare kirin (pirsgirêk), deyn dan.

SOLVENCY, *n.* : deyndanî (şiyan), buhujînbarî, qijilînbarî.

SOLVENT, *n., adj.* : tiwêner.

SOLVER, *n.* : çareker.

SOMA, *n.* : vexwarinek mestî.

SOMALI, *n.* : Somalî.

SOMATIC, *adj.* : leşdar, dîwarî.

- **DEATH** : mirina hemû leşî.
- **CELL** : xaneya leşdar.

SOMATO-GENIC, *adj.* : leşnijad.

SOMATOLOGY, *n.* : (zindî) leşzanî.

SOMATOPLASM, *n.* : protoplazma xaneyên leşî, protoplazma leşî.

SOMATOPLEURE, *n.* : çîna dîwarî (leş).

SOMATO TYPE, *n.* = **PHYSIQUE.**

SOMBRE OR SOMBER, *adj.* : giriji, monî, hişyar.

SOMBRELY, *adv.* : bi hişyarî, hişyarkî.

SOMBRENESS, *n.* : hişyarîtî.

SOMBRERO, *n.* : şefqeyê rex yan kenar pan.

SOMBROUS, *adj.* : hişyar, haydar.

SOME, *adj., pron., adv.* : çend, hind, hin, hinek, hendêk, hend, hindek, piçek, birrek, hendê, beşek.

- **BODY** : kesek, kesêk, mirovek, bejnek.
- **DAY** : rojekê.
- **HOW** : bi awayekê.
- **ONE** : kes, bejnek, yekek, yekêk.
- **PLACE** : direk, şûnek, êver, mihzik.
- **THING** : tiştek, tişt, şitêk, çîg, êver.
- **TIME** : carekê, demekê.
- **TIMES** : caran, hindek caran.
- **WAY** : bi awayekê.
- **WHAT** : çendekê, parçeyekê, tişt yan mirovê giring.
- **WHEN** : demekê.
- **WHERE** : direkê, şûnekê.
- **WHITHER**, *adj.* : bi direkê yan şûnekê.

SOMERSAULT, *n.* : teqle, teql.

SOMITE, *n.* : kîzî : leşê dirêjê hindek caneweran.

SOMITIC, *adj.* : kîziyî, kîzîdar.

SOMNAMBULANT, *adj.* : geraniyê di xewê de.

SOMNAMBULATE, *vt.* : nivistî geran.

SOMNAMBULATED, *adj.* : nivistî gerayî.

SOMNAMBULATING, *n.* : nivistîgeran.

SOMNAMBULISM, *n.* : karê di nivistinê de.

SOMNAMBULIST, *n.* : xewger.

SOMNAMBULISTIC, *adj.* : xewgerî.

SOMNAMBULISTICALLY, *adv.* : bi xewgerî, xewgerkî.

SOMNIFACIENT, *adj.* : xewînk, xewdar.

SOMNIFEROUS, *adj.* : xewînk.

SOMNI-LOQUIST, *n.* : xewaxiftinker.

SOMNI-LOQUY, *n.* : xewaxiftin.

SOMNIPATHY, *n.* : xewa nivandînî.

SOMNOLENCE, *n.* : xewdarî, wenewz.

SOMNOLENCY, *n.* : xew, xewdarî.

SOMNOLENT, *adj.* : nivandî, xwedar.

SOMNOLENTLY, *adv.* : bi xewdarî, xewdarkî.

SON, *n.* : kur, role, law, pis.

- **IN LAW** : zava.
- **OF HIS FATHER** : kurê babê xwe ye (wek babê xwe ye).
- **OF BITCH** : kurê dêhlê.
- **OF THE MASTER** : pisaxa.

SONANCY, *n.* : deng.

SONANT, *n., adj.* : dengî, dengdar.

SONAR, *n.* : alava sehkirina tiştên binav bi bikarînana pêlên dengan : sonar.

- **MAN** : sonarvan : bikarhênerê alava sonar.

SONATA, *n.* : sonata : awaza mûzîqeya yekalavî wek piyano yan du alavan wek piyano û kivanceyê.

SONATINA, *n.* : sonataya kurt ya sade.

SONDE, *n.* : alava peydakirina zanîna mercên bayî.

SONG, *n.* : stran, lawîk, lawje, goranî, awaz.

- **HEROIC ~** : lawij.
- **LOVE ~** : lawje.
- **NOTHING TO MAKE A ~ ABOUT** : pûç, ne giring, bernakevit, berneketî.
- **OLD ~** : çîroka kevn, diravek kêm, kevneçîrok.
- **RELIGIOUS ~** : lawij.
- **SAD ~** : lawije.
- **FOR CHILD** : lorî.
- **THRUSH** : balindeya strankar.

SONGFUL, *adj.* : strandar, xweşawaz.

SONGLESS, *adj.* : bê stran.

SONGSTER, *n.* : stranbêj.

SONGWRITER, *n.* : strannivîs.

SONHOOD, *n.* : kurîtî.

SONIC, *adj.* : dengî.

- **BARRIER** : berbestê dengî.
- **DEPTH FINDER** : alava kûrahîzanînê bi dengî.
- **MINE** : mîna bi dengê gemiyê peqîn.

SONIFEROUS, *adj.* : dengguhêz, dengber.

SONLESS, *adj.* : bêkur.

SONLY, *adj.* : kurî.

SONNET, *n.* : helbesta çardehrêz, sonet.

- **SEQUENCE** : peyhatiya sonetê.

SONNETEER, *n.* : sonetvan, hozan yan helbestvanê sonetan.

SONNETIZE, *v.i. t.* : sonet vehandin.

SONNETIZED, *adj.* : sonetkirî.

SONNETIZING, *n.* : sonetkirin.

SONNY, *n.* : kuro.

SONO BUOY, *n.* : serava dengî : alava dengguhaztinê ji bin avê.

SONOMETER, *n.* = **AUDIOMETER.**

SONORANT, *n.* = **RESONANT** : ziringedar.

SONORESCENCE, *n.* : dengderperîn.

SONORESCENT, *adj.* : dengderper.

SONORIFIC, *adj.* : dengber.

SONORITY, *n.* : dengzilî(tî).

SONOROUS, *adj.* : ziringdar, denggirs, boq, box.

SONOROUSLY, *adj.* : bi ziringdarî.

SONOROUSNESS, *n.* : ziringdarîtî.

SONSHIP, *n.* : kuratî.

SONSY, *adj.* : qelew.

SOOL, *vt.* : se arandin da ko êrîş bikit.

SOON, *adv.* : zû, hema.

SOONER, *n.* : zûtir, zû.

SOONER OR LATER, *adv.* : zû yan dereng.

SOOT, *n.* : tenî, xilte.

- **CANCER** : nesaxiya gunan (li nik paqijkerên kulînan).
- **WART** : nesaxiya gunan (li nik paqijkerên kulinan).

SOOT, *vt.* : tenî kirin.

SOOTHE, *vt.* : aşt kirin, dilniya kirin, qayil kirin, hedar kirin.

SOOTHED, *adj.* : dilniyakirî.

SOOTHER, *n.* : hedarker.

SOOTHING, *adj.* : hedar.

SOOTHINGLY, *adv.* : bi hedarî, hedarkî.

SOOTHSAY, *vi.* : berbîn kirin, pêşbîn kirin.

SOOTHSAYER, *n.* : xefzan, falvekir, pêzan, remildar, pêşbîn, berbêj, falbêj.

SOOTHSAYING, *n.* : remildarî.

SOOTILY, *adv.* : bi tenî ve.

SOOTINESS, *n.* : tenîtî.

SOOTLESS, *adj.* : bê tenî.

SOOTY, *adj.* : teniyî.

SOP, *n.* : bertîl, têhilînk : parçenanê mirov têdihilînit di avekî de (wek mastî yan êxiniyê) berî xwarinê.

SOP, *vt., i.* : têhilandin, paqij kirin, rakirin (bi mijînê), bertîl kirin.

SOPHISM, *n.* : berhevdana xapîn, sefsete.

SOPHIST, *n.* : kevne grekê seydayê jîrzanî û rewanbêjiyê, çenebaz, jîrzanê xapîn, sefsetekar.

SOPHISTER, *n.* : xwendekarên zankoyê.

SOPHISTIC(AL), *adj.* : sefsetekarî.

SOPHISTICALLY, *adv.* : bi sefsetekarî.

SOPHISTICATE, *vt. i.* : alizandin, xapandin.

SOPHISTICATED, *adj.* : dilbaz, aloz, karame.

SOPHISTICATING, *n.* : alozkirin.

SOPHISTICATION, *n.* : alozkirin, alozbûn.

SOPHISTRY, *n.* : alozîtî.

SOPHOMORE, *n.* : xwendekarê sala duhem li zanistgehê.

SOPHOMORIC, *adj.* : fortekê kêmzanîn, pêwendîdarê xwendekarê sala duhem li zanistgehê.

-SOPHY, SUFF. : paşgir e ko pendiyarî ye, jîrzanî ye, zanîn e.

SOPORIFEROUS, *adj.* : xewink.

SOPORIFEROUSNESS, *n.* : xewînkîtî.

SOPORIFIC, *n., adj.* : xewînk.

SOPPED, *adj.* : şilkirî.

SOPPING, *adj., adv.* : têhilandî, şilkirî.

- **WITH RAIN** : baranşilkirî.

SOPPY, *adj.* : barînî, sozyar, têravkirî, şil.

SOPRANINO, *n.* : alavek dengtîj.

SOPRANO, *n.* : baladengê jinan û kuran.

SOPRANOIST, *n.* : stranbêjê dengbilind.

SORA, *n.* : balindeyek çiravan (li Karolayna Emerîka).

SORB, *n.* : darê meyweyê wek sêvê yan berê vî darî.

SORB, *vt.* : mêjtin, mijîn.

SORBABILITY, *n.* : vemijînbarî(tî).

SORBABLE, *adj.* : vemijînbar.

SORBATE, *n.* : darê meyweyî.

SORBEFACIENT, *n., adj.* : dermanê mijek.

SORBENT, *adj.* : mijek.

SORBET, *n.* : ava sar ya tamdar.

SORBIC, *adj.* : pêwendîdarê darê meyweyî.

SORBITOL, *n.* : sorbitol : madeyek şekirî bo şirînkirina vexwarinan.

SORBONIST, *n.* : Sorbonî, ji zanîngeha Sorbonê li Parîsê.

SORCERER, *n.* : cerbez, cadûbaz, xirsker, cadûger, efsûnbaz.

SORCERESS, *n.* : xirsker(jin), pîrhevî.

SORCEROUS, *adj.* : cadûyî, xirsî.

SORCERY, *n.* : nêreng, cerbezî, cadûbazî, efsûn.

SORDID, *adj.* : koti, çikos, pis.

SORDIDLY, *adv.* : bi kotî, kotîkî.

SORDIDNSS, *n.* : pisîtî, kotîtî.

SORDINE, *n.* : mitker yan nizmkerê dengî.

SORDINO, *n.* : awaznizm.

SORDOR, *n.* = **SORDIDNESS.**

SORE, *n., adj., adv.* : pirzik, kulik, kul, qunêr, kunêr.

- **EYE** : çavê kul.
- **EYED** : çavkul.
- **HEAD** : mirovê hol.
- **HEADED** : enirok, holî.

SOREL, *n.* : asikê nêr (sê salî).

SORELY, *adv.* : bi dijwarî, bêqam, bi janî.

SORENESS, *n.* : kulîtî.

SORGHUM, *n.* : texlîtek helez e wek garisî, givaşa vî helezî, tiştê bêqam şirîn yan sozyar.

SORGO, *n.* : genimê şamî yê şekirî.

SORITES, L. : hevberî yan pîvana zincîreyî yan peyhatî.

SORITICAL, *adj.* : zincîreyî.

SORN, *vi.* : mêhvanî kirin.

SOROPTIMIST, *n.* : endama civatek cihanî ya yaneyên jinan.

SORORATE, *n.* : du yan pitir xuşk înan.

SORORICIDE, *n.* : xuşkkujî.

SORORITY, *n.* : xuşkatiya heyranî, yaneya keçan yan jinan (nemaze li zanîngehê).

SOROSIS, *n.* : meyweya pêkhatî.

SORPTION, *n.* : likan, mijîn.

SORRA, *n.* = **SORROW.**

SORREL, *n.* : tirşok, şê (hesp).

SORRILY, *adj.* : jûvankî, bi jûvanî, bi şermizarî.

SORRINESS, *n.* : jûvanîtî, şermizanîtî.

SORROW, *n.* : derd, heyf, xem, ahîn, kovan, axîn, keser, dax, daman, xemûpejar, kiz, mirûz, şîn, xefet, şayiş.

- **WORD** : way.

SORROWER, *n.* : xemdar.

SORROWFUL, *adj.* : xemdar, mat, ahkêş, dilgiran, pest.

SORRY, *adj.* : şermizar, şehmizar, ahkêş, jûvan, poşman, vehatî, pest.

SORT, *n.* : awa, texlît, cure, cor.

- **AFTER A ~** : ta radeyekê.
- **IN A ~** : ta radeyekê.
- **OF ~ S** : bedtexlîtek.
- **OF A ~** : bedtexlîtek.
- **OUT OF ~ S** : enirok, madbed.

SORT, *vt.* : cuda kirin, hevnişîn bûn, saz bûn, rêz kirin.

SORTER, *n.* : cudakerê nameyan.

SORTIE, *n.* : êrîş.

SORTILEGE, *n.* : cadûgerî, xirs, xefzanî, berbînî (bi kişana bextî).

SORTITION, *n.* : bextkişan.

SORUS, *n.* : îşî, kom, ûşî.

S. O. S., *n.* : hawar, feryad.

SO SO, *pred., adj., adv.* : ne gelek baş, nîv nîv.

SOSTENUTO, *adv.* : dirêjkirî (awaz).

SOT, *n.* : serxoş, meybeng.

SOT, *vi.* : serxoş bûn.

SOTERIOLOGY, *n.* : ola rizgarkirinê.

SOTHIC, *adj.* : stêreseyî.

SOTTISH, *adj.* : mest, gewc, serxoş.

SOTTISHLY, *adv.* : bi mestî, mestkî.

SOTTISHNESS, *n.* : mestîtî.

SOU, *n.* : kevnediravê fransî.

SOUBRETTE, *n.* : keçika xizmetkar.

SOUFFLE, *n., adj.* : xwarina pufkirî.

SOUGH, *n.* : nalîn (bi dengek bilind).

SOUGH, *vt.* : nalîn, pirxepirxê kirin.

SOUGHT, *p.* **OF SEEK** : lê gera.

SOUJOURN, *n.* : qer, qar.

SOUK, *n.* : bazar.

SOUL, *n.* : can, giyan.

- **REFRESHING** : can vejandin.
- **SURRENDER** : giyan sipartin.
- **TAKER** : giyankêş.
- **TRAQUILIZER** : canvesîn.

SOULED, *adj.* : giyandar.

SOULFUL, *adj.* : dilovan, giyandar.

SOULFULLY, *adv.* : bigiyandarî, giyandarkî.

SOULFULNESS, *n.* : giyandarîtî.

SOULLESS, *adj.* : sist, bê giyan.

SOUL MATE, *n.* : yar.

SOUL SEARCHING, *n.* : xweşîtelkirin, xweazmûniya wijdanî nemaze hander û sinciyên karî.

SOUND, *adj., adv.* : kos, saxlem, qenc, gumîn, serest, qayim, rast, baş.

SOUND, *n.* : deng.

- **DEGREE** : pêpika dengî.
- **GAUGE** : dengpîv.
- **OF BIRDS** : qix.

- **OF BOILING WATER** : şirpeşirp.
- **OF BREAKING** : çirp.
- **OF EATING** : mişe.
- **OF RAIN FALLING** : reprep.
- **OF SNAKE** : fiş.
- **OF SPLASHING** : çilpe, çilpeçilp.
- **OF SPOUTING** : şirşir.
- **WAVE** : pêla dengî.

SOUND, *v.i. t.* : deng dan, azmûn yan seh kirin.

SOUND, *n.* : geliyê avê.

SOUND BARRIER, *n.* : berbestê dengî.

SOUND BOW, *n.* : kevana dengî ya zengli.

SOUND BOX, *n.* : sindoqa dengî : parçeya destikê sindoqa stranan ya ko derziyê heldigirit.

SOUND CAMERA, *n.* : kameraya dengî : ya ko pêkve dengî tomar dikit û wêneyî digirit.

SOUNDER, *n.* : dengder.

SOUNDING, *n., adj.* : sehkirin, dengdar, hizirzanîn, lereyî.

- **BOARD** : dengarasteker, depê dengzalker.
- **LINE** : benê kûrahîzanînê.
- **ROCKET** : moşeka sehker (bo zanîna awayê bayî yan seqayî).

SOUNDLESS, *adj.* : mit, bêdeng.

SOUNDLY, *adv.* : baş, rast.

SOUP, *n.* : giraz, şorbe, firrik, tengavî.

- **FRITTERED BREAD ~** : giraz yan şorbeya nanê çinî.
- **LENTIL ~** : giraz yan şorbeya nîskî.
- **MILK ~** : giraz yan şorbeya şîrî.
- **MUSHROOM ~** : giraz yan şorbeya kivarkî.
- **RICE ~** : giraz yan şorbeya birincî.
- **VEGETABLE ~** : giraz yan şorbeya şînatî (zerzewatî).

SOUP, *n.* : qayimtir kirin.

SOUPCON, *n.* : tibabek bêqam biçûk.

SOUP KITCHEN, *n.* : aşxaneya hejaran.

SOUPY, *adj.* : girazî, şorbeyî.

SOUR, *vt. i.* : tirş bûn, şemixîn.

SOUR, *n., adj.* : tirş, tirşî, şemixîn.

- **CHERRIES** : belalok.
- **DOUGH** : hevîrtirş, haveyn.
- **GRAPES** : bêsîre, şilor.
- **MILK** : şîrê tirş.
- **MODE** : madtirş.
- **VERY ~** : toraq.
- **WOOD** : darê tirş : darek belgtirş e.

SOURCE, *n.* : jêder, kanî, serkanî, çavkanî, kanîgeh, deramet, zindîlok, cihdek, serçawe.

SOURCE BOOK, *n.* : jêder.

SOURCE CRITICISM, *n.* : rexneya jêderên têvel yên torî û dîrokî.

SOURED, *adj.* : tirşbûyî, şemixandî, pilpixî, pilpixandî.

SOURING, *n.* : pilpixîn, şemixandin, tirşandin.

SOURISH, *adj.* : piçekê tirş.

SOURLY, *adj.* : bi tirşî, tirşkî.

SOURNESS, *n.* : tirşîtî, tirşî, tirşayî.

SOUSE, *n.* : têhilîn, noqîkirin, şilkirin, sihkirin, sihikkirin, serxoş, vexwarina bêqam, pirxwarina sihikkirî, nemaze masî û goştê berazî.

SOUSE, *vt. i.* : sihik kirin, şil kirin, têr av kirin, serxoş kirin, serxoş bûn.

SOUSED, *adj.* : sihikkirî.

SOUSING, *n.* : sihikkirin.

SOUTAGE, *n.* : keziya pan û tenik ya xemlî.

SOUTERRAIN, *n.* : jora derbazgeha binerdî.

SOUTH, *n., adj., adv.* : başûr, berjêr, xwarû, rajêr.

- **BOUND**, *adj.* : ber başûrî ve.
- **EAST**, *n., adj., adv.* : ber rojhelata başûrî ve.
- **EASTER**, *n.* : ba yan bahoza rojhelata başûrî.
- **EASTERLY**, *adj., adv.* : ber rojhelata başûr ve.
- **EASTERNER**, *n.* : rojhelata başûrî.
- **EASTWARD**, *adv., adj., n.* : ber rojhelata başûr.
- **EASTWARDS**, *adv.* : ber rojhelata başûrî ve.

SOUTHER, *n.* : ba yan bahoza başûrî.

SOUTHERLY, *adv.* : başûrane, başûrî.

SOUTHERN, *n., adj.* : başûr, jêr.

- **CITIZEN** : welatiyê jêrî.
- **CROSS** : xaça başûr.
- **CROWN** : taca başûr.
- **LIGHTS** : hingûra cemserê başûr.

SOUTHERNER, *n.* : başûrî.

SOUTHERNISM, *n.* : başûrîtî.

SOUTHERNLY, *adj.* : başûrî.

SOUTHERMOST, *adj.* : li binê başûrê.

SOUTHERNWOOD, *n.* : dara başûr : texlîtek darkirm û belg bêhnxweş e.

SOUTHING, *n.* : başûrbûn.

SOUTHPAW, *n., adj.* : çepe.

SOUTHWARD(S), *adv.* : berew başûr, ber bi başûr.

SOUTHERWESTER, *n.* : bayê başûra rojava.

SOUTHWESTERLY, *adj., adv.* : ber rojavaya başûrî ve.

SOUTHWESTERNER, *n.* : rojavaya başûr.

SOUTHWESTWARDS, *adv.* : ber rojavaya başûr ve.

SOUVENIR, *n.* : yad.

- **SHEET** : polên bîranînê.

SOUWESTER, *n.* : bayê başûra rojava.

SOVEREIGN, *n., adj.* : serbixwe, serxwebûn, şikûdar, rajorek, serwer.

SOVEREIGNLY, *adv.* : bi serxwebûnî.

SOVEREIGNTY, *n.* : rajorî, serdarî, serdestî, zal, serwerî, payebilindî, şikûdarî, axatî, axayî.

SOVIET, *n.* : Sovyet : şûra.

SOVIETISM, *n.* : Sovyetîtî, şûrayî.

SOVIETIZE, *vt.* : Sovyetî kirin, civatî kirin, şûrayî kirin.

SOVKHOZ, *n.* : çandingeha hikûmetê, sovxoz.

SOW, *n.* : mêberaz.

- **BELLY** : goştê xwêkiriyê barazî.

SOW, *vt.* : çandin, tov kirin.

SOWER, *n.* : tovçîn.

SOWING, *n.* : tovkirin, çandin, tovçînî.

SOWN, *adj.* : çandî, tovkirî.

- **FIELD** : zevî, kewşen.

SOYA(BEAN), *n.* : baqila soya.

SOZZLED, *adj.* (*sl.*) : bêqam mest.

SPA, *n.* : germav, gerav, geraw.

SPACE, *n.* : valatî, valayî, valayetî, vala, bor, esman, asman, kûlên.

SPACE, *vt. i.* : (peyv) ji yek dûr kirin.

SPACE CHARGE, *n.* : bargehê valatiyê.

SPACECRAFT, *n.* : keştîvalayî.

SPACED, *adj.* : cudakirî.

SPACE FLIGHT, *n.* : firîna valatiyê.

SPACE LATTICE, *n.* : tora beyavî : rêzkirina gerdîleyan di nav belûrî de.

SPACELESS, *adj.* : bêvalatî, bêsinot.

SPACEMAN, *n.* : asmanger.

SPACEMARK, *n.* : nîşana cudakirin yan firehkirinê.

SPACE MEDICINE, *n.* : pijîşkiya valatiyê.

SPACE PORT, *n.* : valageh.

SPACE STATION, *n.* : êzgeha valatiyê.

SPACE SUIT, *n.* : cilên valatiyê.

SPACE TIME, *n., adj.* : demê valatiyê.

SPACEWARD, *adv.* : ber valatî ve.

SPACE WRITER, *n.* : nivîserê valatiyê.

SPACIAL, *adj.* : valayî, beyavî, dirî yan şûnî.

SPACING, *n.* : dûrkirin (navbera peyvan), fireyî.

SPACIOUS, *adj.* : fireh, berfireh, firewan, firawan.

SPACIOUSLY, *adv.* : bi firewanî, bi berfirehî.

SPACIOUSNESS, *n.* : firehîtî, firewanî.

SPACKLE, *n.* : hevîr (bo tejîkirina derzan berî boyekirinê).

SPACKLE, *vt.* : hevîr kirin.

SPACKLED, *adj.* : hevîrkirî.

SPACKLING, *n.* : hevîrkirin.

SPADE, *n.* : merbêl, mer, bêl, dolemer.

- **WORK** : bêlkarî.
- **SMALL ~** : hestîv **(FOR FIRE PLACE)**.

SPADE, *vt.* : kolîn.

SPADED, *adj.* : kolayî (bi merbêlê).

SPADEFUL, *n.* : teji merê.

SPADER, *n.* : merbêlvan.

SPADGER, *n.* : çûçik, çiçik.

SPADILLE, *n.* : asê sînek (bêliyanê yan kaxezanê).

SPADING, *n.* : dakolîn, kolîn.

SPADIX, *n.* : stiriya gulê.

SPADO, *n.* : guno, nemêr.

SPAE, *v.i.t.* : berbîn kirin, pêşbîn kirin.

SPAGHETTI, *n.* : rijde, herişte, spageti, rişte.

- **FLAT ~** : rişte.

SPAHI, *n.* : siwarê nerêzikî yê sipayê.

SPAKE, *p.* **OF SPEAK** : axift.

SPALL, *vt. i.* : telezm kirin, telezm bûn.

SPALLATION, *n.* : telezmbûn.

SPALPEE, *n.* : mirovê çikos.

SPAM, *n.* : xureka qotikirî.

SPAN, *n.* : dirêjî, bost, mawe, bist.

- **OF BRIDGE** : dirêjiya pirê.

SPAN, *vt. i.* : pîvan, derbaz bûn, dirêj kirin, bost kirin, pîvan (bi bostê).

SPANDREL, *n.* : valatiya navbera milê taqî û çarkinarê dorgirtî.

- **WALL** : dîwarê li ser kirva taqî avakirî.

SPANG, *adv.* : bi tekûzî.

- **IN THE MIDDLE** : tekûz.

SPANGLE, *n.* : teyisok (bo xemla kirasî).

SPANGLE, *vt.* : xemilandin (bi teyisokên hûr).

SPANGLY, *adj.* : teyisokî.

SPANIARD, *n.* : îspanî, spanî.

SPANIEL, *n.* : tîle.

SPANISH, *n., adj.* : welatî yan zimanê îspanî.

- **AMERICAN** : Emerîkanî-îspanî.
- **BAYONET** : singoyê îspanî : helezek zebatî ye.
- **FLY** : mêşa îspanî : pêtikek kesk û teyisokî ye.
- **MACKEREL** : masiyek deryayî mezin e.
- **OMELET** : hêkên qelandî li gel bîber, pîvaz û bacansorkan (temate).
- **PAPRIKA** : bîbera îspanî.

- **RICE** : birincê îspanî (li gel pîvaz, bîber û bacansorkan).

SPANK, *n.* : lêdan, derbên dengdanî.

SPANK, *vt. i.* : lê dan (nemaze li kemaxê), têxurîn ketin (dengdanî).

SPANKER, *n.* : babireka paşî, hespê lezîn, tiştê nayab, awarte yan mezin.

SPANKING, *n.* : nayab, mezin, law, çalak.

SPANLESS, *adj.* : bê pîvan.

SPANNED, *adj.* : pîvayî.

SPANNER, *n.* : vekok, kilîl, spane.

SPAN-NEW, *adj.* = **BRAND-NEW.**

SPANNING, *n.* : pîvan.

SPAN ROOF, *n.* : banê du rex nişîv.

SPAR, *n.* : tewereyê qayim, darala yan babirek, çengil : çengê balafirê, livîna êrîş yan berevanî (kulmbazî), spar : metalek teyisî û belûrî ye.

SPAR, *vt.* : gemş kirin (wek keleşêran), şer kirin, berhevdan kirin, zirkulmbazî kirin.

SPARABLE, *n.* : bizmarê biçûk yê bêser.

SPARAXIS, *n.* : helezek sosinî ye.

SPARE, *n., adj.* : yedek, barîk, çikos, zirav, lawaz, kêm, destgirtî, çerxa serbar, endamê serbar (tîpa werzişî).

- **HORSE** : êdek, êrdek.
- **PARTS** : parçeyên yedek, spêr.
- **RIB** : parçeya goştê perasûyê nemaze ya berazî.

SPARE, *vt. i.* : hilandin, lêborîn, hêlan, awarte kirin, xwe vedan, çikosî kirin, dilovanî kirin, nerm bûn.

- **MY LIFE** : min nekuje.

SPARED, *adj.* : hêlayî.

SPARELY, *adv.* : bi çikosî, bi destmiçî.

SPARENESS, *n.* : çikosîtî, destmiçîtî.

SPARE RIBS, *n. pl.* : goştê perasûyê berazî.

SPARGE, *vt. i.* : şil kirin, pirijandin, delîn kirin, dilop kirin.

SPARGED, *adj.* : pirijandî.

SPARGER, *n.* : pirijînker, şilker, delênker.

SPARGING, *n.* : pirijîn, weşîn, weşandin.

SPARING, *adj.* : hêlan, lawaz, çikos, destmiç.

SPARINGLY, *adv.* : bi çikosî.

SPARINGNESS, *n.* : çikosîtî.

SPARK(S), *n.* : pilîse, çîk, çirûsk, pirşing, çirîsî, pilîk, bilêç, pîzik, peşk, pît, kilpe, pirîşk, mozrîk.

- **ARRESTOR** : çirîsîgir.
- **COIL** : pêça çirîskê.
- **GAP** : valatiya çirîskê.
- **OF GENEROSITY** : çirîska cîwamêrî yan dilverayiyê.
- **OF LIFE** : çirîska jiyanê.
- **PLUG** : serbenda çirîskê.
- **TRANSMITTER** : gûhêzê çirîskê.

SPARK, *vi.* : pirisîn.

SPARKING PLUG, *n.* = **SPARK PLUG.**

SPARKING WINE, *n.* : şeraba peqîşkî.

SPARKLE, *n.* : çirîsk, çirs, çirûskek, çirîskok, teyisandin.

SPARKLE, *vi.* : çirîsîn, teyisîn.

SPARKLED, *adj.* : teyisî, çirisî.

SPARKLER, *n.* : elmas.

SPARKLESS, *adj.* : bê çirîsk.

SPARKLET, *n.* : çirîskok.

SPARKLING, *n.* : teyisandin, birûsîn.

SPARKLOUS, *adj.* : zelal.

SPARRING, *n.* : şerkirin.

- **PARTNER** : hevalê şerkirinê (kulmbaz bo meşqkirinê).

SPARROW, *n.* : çûçik, çîçik, çûçelek, qijû-

le, çivîk, çivîk, waşe, guncêşk, guncîşk, beytik.

- **SMALL MULTI COLOURED ~** : sivsivîlk.

- **HAWK** : dobrakê çîçikan.

SPARRY, *adj.* : wek yan têr (spar) : kanê belûrî, sparî.

SPARSE, *adj.* : kêm, belave, bilaw, tenik.

SPARSENESS, *n.* : hindikayîtî.

SPARSITY, *n.* : kêmî, kemî.

SPATACIST, *n.* : spartakî.

SPARTAN, *n.* : welatiyê kevne Sparta.

SPAR VANISH, *n.* : boyeya darbabirekan ko bergirî avê ye.

SPASM, *n.* : tevz, rênc, reqbûn, kirjbûn, moçirk.

SPASMODIC(AL), *adj.* : birrî, (ne berdewam), harî, kirjî.

SPASMODICALLY : bi kirjî.

SPASMOLOGY, *n.* : kirjîzanî.

SPASTIC, *adj.* : kirjî, nîvşeht.

SPASTICALLY, *adv.* : şehtkî, bi şehtî.

SPASTICITY, *n.* : kirjîtî.

SPAT, *n.* : gelc, şeytanoka biçûk, hêka şeytanokî, lêketin, çilaq, çimaq, dengê qutanê, serpêlav.

SPAT, *v.i. t.* : şer kirin, çilaq lê dan.

SPAT, *p.* **OF SPIT** : tif kir.

SPATCHCOCK, *n.* : mirîşka serjêkirî paşî vepirtikandî (verûçikandî), vekirî û di cih de pêjtî.

SPATE, *n.* : tibabek zehf, avrabûn, boşbûn, peqîna nişkî.

SPATHACEOUS, *adj.* : nîvkovikî.

SPATHE, *n.* : nivkovikê gulan.

SPATHIC, *adj.* : wek şerê keleşêrî yan kulmbazî yan livîna xelekî.

- **IRON ORE = SIDE RITE.**

SPATIAL, *adj.* : beyavî, valayî.

SPATIALITY, *n.* : beyavîtî, valayîtî, şûnîtî, dirîtî.

SPATIALIZE, *vt.* : valayî kirin.

SPATIALLY, *adv.* : beyavkî.

SPATIOTEMPORAL, *adj.* : di demî û dirî de.

SPATTED, *adj.* : lêdayî.

SPATTEE, *n.* : goreya lingî ya hirî ko jin û zaro bi kar dihînin li ser pêlav û goreyan.

SPATTER, *n.* : pirijîn, pizrûk, leke, pinî, weşîn.

SPATTER, *vt. i.* : kirêt kirin (rûmet pirijandin, pinî kirin, belave kirin, pîs kirin (bi teqnê).

SPATTERDOCK, *n.* : zebata avî ya zer ya bakura Emerîka.

SPATTERING, *n.* : weşandin, weşîn.

SPATTING, *n.* : lêdan.

SPATULA, kefçik yan hestîvka dermansazî.

SPATULATE, *adj.* : (wek) hestîvkî.

SPATULE, *n.* : parçeya pan ya şînkî yan şepîlkî nemaze dûmahîya dûvperê balindeyî.

SPATULAR, *adj.* : pêwendîdarê parçeya pan ya şînkî.

SPATULATE, *adj.* = **SPATULAR.**

SPATULIFORM, *adj.* = **SPATULAR.**

SPAVIN, *n.* : nesaxiya pejbûna navçoka hespî.

- **BLOOD BOG** : pejbûna movikî.

SPAVINED, *adj.* : pêwendîdarê pêjbûna movikî.

SPAWN, *n.* : xerz : hêkên masiyên tov.

SPAWN, *vt. i.* : xerz kirin, hêk kirin (masî), berhem kirin.

SPAY, *vt.* : guno kirin, hêkdank helkêşan.

SPEAK, *v.i. t.* : axiftin.

- **FOR** : bo kesekê axiftin.
- **FOR ONESELF** : bo xwe axiftin, hizra xwe bi xwe derbirrîn.
- **OF** : li ser babetî axiftin.
- **OUT** : eşkera û serbest axiftin.
- **UP** : eşkera û serbest axiftin.
- **WELL OF** : qenc li ser axiftin.
- **SO TO ~** : heker mirov bişêt bêjit.

SPEAKEASY, *n.* : meyxane.

SPEAKER, *n.* : axiftinker, peyvyar, qiseker, gotarbêj, bêje, diwanbêj, dengbilindker, peyvdar.

SPEAKING, *n.* : lêdiwan, axiftin, peyivîn, peyivandin, qisekirin, rewanbêjî.

- **ACQUAINTANCE** : nas.
- **TUBE** : boriya axiftinê li nav avahî de.

SPEAR, *n., adj.* : rim, zergeh, tîr, tirok, nêze, nize, cerîd.

- **FISH** : rimmasî : masiyek deryayî û mezin e.
- **HEAD** : serê rimê, zergehxişt.
- **MAN** : rimbaz.
- **MINT** : tehtavîk, pîng, pûng.
- **SIDE** : çiqê nêr yê malbatê.
- **WORT** : helezek giyayî ye.

SPEAR, *vt.* : kun kirin (bi rimî).

- **FISH** : masî girtin (bi rimî).

SPEARER, *n.* : rimbaz.

SPECIAL, *n., adj.* : taybet, taybetî, serxwe, xweser, xwemalî.

- **ACT** : qanûna taybet.
- **DELIVERY** : pêdana taybet.
- **EDITION** : çapa taybet (kitêb, rojname...).
- **LICENCE** : rêdana taybet.
- **LOGIC** : jîrbêjiya taybet.
- **PLEADER** : rawêjkar.
- **PLEADING** : gotina layekê li dadgehê dijî gotina layê dî.
- **PURPOSE** : merema taybet.
- **TRAIN** : hevkêşa taybet.

SPECIALISM, *n.* : taybetîtî, taybetbûn.

SPECIALIST, *n.* : pispor, karedar.

SPECIALISTIC, *adj.* : pisporî, karedarî.

SPECIALITY, *n.* : pisporîtî, taybetîtî, karê taybet, taybetbûn, xwemal.

SPECIALIZATION, *n.* : pisporîtî, pisporî, taybetbûn.

SPECIALIZE, *vt. i.* : pispor bûn.

SPACIALIZED, *adj.* : pispor.

SPECIALIZING, *n.* : pisporîkirin.

SPECIALLY, *adv.* : nemaze, nexasme.

SPECIALTY, *n.* : taybetbûn.

SPECIATION, *n.* : eger yan hoyê çêbûna texlîtekên nû (bi kirdara guhorînê).

SPECIE, *n.* : dirav, pare, pol.

- **IN ~** : heman, bi diravî, bê guhartin.
- **TO RETURN INSULT IN ~** : kirêtî bi heman çavî vegerandinve.

SPECIES, *n.* : cor, texlîtek, pol, self.

SPECIFIC, *n., adj.* : taybet, corekî, taybetî, corî.

- **CHARACTER** : kesîtî yan kesayetiya taybet.
- **DUTY** : erkê taybet.
- **GRAVITY** : kêşeya taybet.
- **HEAT** : germiya taybet, germexwe, germiya conî.
- **HEAT CAPACITY** : firehiya germiya taybet.
- **INDUCTIVE CAPACITY** : firehî handaniya taybet.

- **IONIZATION** : iyonbûna taybet.
- **POWER** : hêza taybetî.
- **RESISTANCE** : bergiriya taybetî.
- **ROTATION** : zivirîna taybetî.
- **SURFACE** : rûyê taybetî.
- **VISCOSITY** : çiriya taybetî, linciya taybetî.
- **VOLUME** : qebareya taybetî.
- **WEIGHT** : kêşexwe, kêşana taybetî.

SPECIFICALLY, *adv.* : bi taybetî, taybetkî.

SPECIFICATION, *n.* : taybet.

SPECIFICITY, *n.* : taybetîti.

SPECIFICNESS, *n.* : taybetîtî.

SPECIFIABLE, *adj.* : taybetkirinbar.

SPECIFIED, *adj.* : taybetkirî.

SPECIFY, *vt.* : taybet kirin.

SPECIFYING, *n.* : taybetkirin.

SPECIMEN, *n.* : nimûne, rastek.

SPECIOLOGICAL, *adj.* : corîzanî pêwendîdarê zanîna nijadê coran.

SPECIOLOGY, *n.* : corzanî, zanîna nijadê coran.

SPECIOSITY, *n.* : firehîtî.

SPACIOUS, *adj.* : çaka serveyî (xapînî).

SPECIOUSITY, *n.* : çakîtiya serveyî (xapînî).

SPECIOUSLY, *adv.* : bi çakiya serveyî.

SPECIOUSNESS, *n.* : çakîtiya serveyî.

SPECK, *n.* : pinî, leke, pirtik, tibabek bêqam biçûk, goştê qelew, goştê berazî, gamasî yan nehengî, piniya rizî ya meyweyî.

SPECK, *vt.* : pinî kirin.

SPECKLE, *n.* : pinî yan lekeya biçûk.

SPECKLE, *vt.* : pinî yan pîne kirin.

SPECKLED, *adj.* : pinîpinî, pinîkirî, çîl, pitpitk.

SPECKLESS, *adj.* : bê pinî, bê leke.

SPECS, *n. pl.* : berçavik.

SPECTACLE, *n.* : temaşe, dîmen, dîdar.

SPECTACLED, *adj.* : berçavikirî, çawîlkekirî.

- **BEAR** : hirça başûra Emerîka.
- **COBRA** : marê kobrayê Hindî.

SPECTACLES, *n.* : çavik, çavînk, çawîlke, berçavik.

- **CASE** : çavikdank.

SPECTACULAR, *adj.* : temaşe, dîdarî, dîmenî, hestiyar.

SPECTACULARLY, *adv.* : bi hestiyarî, bi dîmenî, hestiyarkî.

SPECTATE, *vi.* : temaşe kirin.

SPECTATED, *adj.* : temaşekirî.

SPECTATING, *n.* : temaşekirin.

SPECTATOR, *n.* : temaşeker, bîner, seyrker, nêrevan.

- **SPORT** : werzişa temaşekeran.

SPECTATRESS, *n.* : temaşeker (keç yan jin).

SPECTRAL, *adj.* : reşekî, sawîrî.

- **LINE** : hêla sawîrî.

SPECTRE, *n.* : sawîr, şebeng, peş, termayî, cendexewn, helamet, reşek, sihme.

- **OF DEATH** : xêz.

SPECTRO-, *pref.* : pêşgir e ko şebengeh e.

- **GRAM** : wêneyê reşekî yan şebengî.
- **GRAPH** : neqşkera şebengeh (alav).
- **GRAPHY** : neqşkeriya şebengî.
- **HELIOGRAPH** : neqşkera şebengê rojê(alav).
- **HELIOSCOPE** : rojşebengbîn.
- **METER** : şebengpîv.
- **METRIC** : şebengpîvî.
- **METRY** : şebengpîvîtî.

- **PHTOMETER** : şebengpîva ronahîkî.

SPECTROSCOPE, *n.* : şebengbîn.

SPECTROSCOPIC(AL), *adj.* : şebengbînî.

SPECTROSCOPICALLY, *adv.* : bi şebengbînî, şebengbînkî.

SPECTROSCOPIST, *n.* : şebengbînzan.

SPECTROSCOPY, *n.* : şebengbînî, şebeng şîtelkarî.

SPECTRUM, *n.* : şebeng, reşek.

- **A WIDE ~ OF INTERESTS** : hewesdarê gelek pirsan.
- **ANALYSIS** : şîtelkirina şebengî.
- **ATOMIC ~** : şebenga gerdîleyî.
- **BAND** : bendîşebeng.
- **EMISSION** : derperîna şebengî.
- **LINE** : hêlîşebeng.

SPECULAR, *adj.* : rûhilî, xudîkî, berçavkî, vebeyînî.

- **IRON** : oksîdê asinî.
- **SURFACE** : rûhiliyê vebeyînî.

SPECULATE, *vi.* : hizir kirin, raman kirin, bazirganiya qoçanên derayî kirin.

SPECULATED, *adj.* : hizirkirî.

SPECULATION, *n.* : hizirkirin, ramankirin, bazarkariya qoçanên diravî.

SPECULATIVE, *adj.* : hizirdar, ramandar, bazarkariya qoçanên diravî.

SPECULATIVELY, *adv.* : metirskî, bi metirsî (bazar).

SPECULATIVENESS, *n.* : metirsîtî (bazar).

SPECULATOR, *n.* : bazarkerê qoçanên darayî.

SPECULUM, *n.* : berçavikên pijîşkî, kevnexudîk, vebeyînker, wêne yan neqşa ko şûnên rêjê yên stêrên gerok diyar dikit.

- **METAL** : darêja mis û temekeyî (bodûrbînan).

SPED, *p.* **OF SPEED** : lez kir.

SPEECH, *n.* : axiftin, gotar, qise, zarav, gilî, bêje, lêdiwan.

- **FREEDOM OF ~** : serbestiya derbirrîna hizrê.
- **THERAPY** : çarekirina çewtaxiftin.

SPEECHFUL, *adj.* : pirpêj.

SPEECHIFICATION, *n.* : axiftinkirin, gotin.

SPEECHIFIER, *n.* : gotarbêj, axiftinker.

SPEECHIFY, *vi.* : gotar gotin, axiftin kirin.

SPEECHLESS, *adj.* : bêaxiftin, lal.

SPEECHLESSLY, *adj.* : mitkî, bi mitî, bi bê axiftinî, bê axiftinkî.

SPEECHLESSNESS, *n.* : bê axiftinîtî, lalîtî, matbûn, matman.

SPEED, *n.* : zûyî, pele, lez, xêrayî, lezitî, lezanî.

- **AT ~** : bi lez.
- **BOAT** : belema lez.
- **LIMIT** : sinorê lezê, leza ewperî.
- **UP** : lezkirina karî.
- **VIBRATION** : lerza lezê.
- **WAY** : rêya lezê, lez rê.

SPEED, *vt. i.* : lez kirin.

- **TO ~ UP** : bi leztir çûn, bi leztir kirin.

SPEEDER, *n.* : lezker.

SPEEDILY, *adv.* : lezkî, bi lez.

SPEEDINESS, *n.* : lezîtî.

SPEEDING, *n.* : lezkirin, xêrakirin, lezgîn, lezîn.

SPEEDOMETER, *n.* : lezpîv.

SPEEDILY, *adv.* : bi lez, reverev.

SPEEDINESS, *n.* : lezîtî.

SPEEDSTER, *n.* : lezker.

SPEEDWELL, *n.* : giyayek biçûk, bask xişok yan hilçûyî û gul şînê vekirî ye.

SPEEDY, *adj.* : lezgîn, sivik pê, lezîn.

SPEISS : pêkhatî yan awêteya zirnîx û asinî ko çêdibit di demê buhujîna kanê xav ê qurquşmî de.

SPELAEAN, *n., adj.* : şikeftnişînî.

SPELEOLOGICAL, *adj.* : pêwendîdarê şikeftzanî.

SPELEOLOGIST, *n.* : şikeftzan.

SPELEOLOGY, *n.* : şikeftnişînzanî.

SPELL, *n.* : niviştî, cadû, xirs, rîq, serdestî yan kêrtêkirina zal, ger, dem.

SPELL, *vt.* : hincandin, dilgir kirin, cadû yan xirs kirin, hêdî û zehmet xwarin.

- **WORD** : peyv hincandin.
- **TO ~** : revandin (bi hincandinê).
- **TO ~ OUT** : diyar kirin.

SPELLBLIND, *vt.* : cadû kirin, xirs kirin, dilgir kirin.

SPELLBINDER, *n.* : çakaxiftinker, bêja.

SPELLBOUND, *adj.* : dêwane, şeyda.

SPELLER, *n.* : hincanker, kitêba hînkirina hincandinê.

SPELLING, *n.* : hincandin, diyarkirin, vehincandin.

SPELT, *p.* **OF SPELL** : vehicandî.

SPELT, *n.* : genimê resen.

SPELTER, *n.* : zink, tûtya.

SPELUNKER, *n.* : heweskarê dîtin û xwendina şikeftan.

SPELUNKING, *n.* : heweskariya dîtin û xwendina şikeftan.

SPENCER, *n.* : kurtesaqo, babir(r).

SPENCER, *n.* = **TRYSAIL.**

SPENCERIAN, *adj.* : bawermendiya guhorîna xwegerî (mekanîkî)ya gerdûnî.

SPENCERIST, *n.* : bawermendê ola guhorîna xwe gerî.

SPEND, *vt. i.* : xerc kirin, mezaxtin, mezixandin.

- **THRIFT** : destberdayî.

SPENDABLE, *adj.* : xercbar.

SPENDING, *n.* : xerckirin, xerc, lêçûn, bizaftin, mezixandin.

SPENT, *p.* **OF SPEND** : xerc kir.

SPENT, *adj.* : lêçûyî, xerckirî.

SPERM, *n.* : tov, nêmik, tuxmav, tuxmaw, avik, tom.

- **WHALE** : nehengek mezin û didandar e yê ko madeyek mûmî berhem dikit jî serî.

SPERM(O)-, *pref.* : pêşgir e ko tov e, tuxmav e.

SPERMACETI, *n.* : madeyê mûmê rûnê serê nehengî.

SPERMADUCT, *n.* : borî yan kerxa tuxmavî.

SPERMARY, *n.* : livika tuxmavê nêr, gun.

SPERMAT-, *pref.* : pêşgir e ko tov e, avik e, mîkrob e.

SPERMATIC, *adj.* : tuxmavî.

- **CORD** : rîviya tuxmavî.
- **FLUID** : nêmik, ava xweş.

SPERMATID, *n.* : xaneya bûn zayendê nêrîk.

SPERMATISM, *n.* : perîna tuxmavî.

SPERMATIUM, *n.* : tuxmavgeh.

SPERMATOCIDAL, *adj.* : tuxmavkuj.

SPERMATOCYTE, *n.* : xaneya tuxmavî.

SPERMATO-GENESIS, *n.* : çêbûna tuxmavî.

SPERMATOGENIUM, *n.* : xaneya nêrî ya tuxmavî.

SPERMATOGENIST, *n.* : tuxmavzan.

SPERMATOGENOUS, *adj.* : (nêr) tuxmavî.

SPERMATOGENY, *n.* : tuxmavzanî.

SPERMATOLOGIST, *n.* : tuxmavzan.

SPERMATOLOGY, *n.* : tuxmavzanî.

SPERMATOPHORE, *n.* : tuxmavdank.

SPERMATOPHYTE, *n.* : helezê tovî.

SPERMATOZOID, *n.* : nêr.

SPERMATOZOON, *n.* (ZOO) : zayendê tyxmavkî.

SPERMINE, *n.* : spêrmîn : madeyek tiftî, rûnî û belûrî ye di nav tuxmavî de.

SPERM OIL, *n.* : zeyta nehengî.

SPERMOPHILE, *n.* : canewerek kirinde ye.

SPERM WHALE, *n.* : nehengek mezin didandar e.

SPEW, *n., v.i. t.* : vereşîn, vereşan, serda çûn.

SPHAGNUM, *n.* : texlîtek kevz e.

SPHALERITE, *n.* : kibrîtîda zinkê.

SPHENE : silikêta kalsiyom û titanyom.

SPHEN(O)-, *pref.* : pêşgir e ko sing e, spîn e.

SPHENOID, *n., adj.* : singî, spînî, hestiyê spînî.

SPHENOIDAL, *adj.* : singî, spînî.

SPHERAL, *adj.* : gogî, saz, hevta.

SPHERE, *n.* : hol, govek, gok, go, biwar, tepik, deretan.

SPHERE, *vt.* : gog kirin.

SPHERED, *adj.* : gogkirî.

SPHERIC, *n., adj.* : gogî.

SPHERICAL, *adj.* : gogî, girûvir.

- **ABERRATION** : ladana gogkî.
- **ANGLE** : goşeya gogkî.
- **COORDINATE** : tewera gogkî.
- **EXCESS** : pêtîriya gogkî.
- **GEOMETRY** : endazyarîzaniya gogkî.
- **TRIGONOMETRY** : sêgoşezaniya gogkî.

SPHERICALLY, *adv.* : gogkî, bi gogî.

SPHERING, *n.* : gogkirin.

SPHEROID, *n.* : gogek, tengogîn, leşgogîn.

SPHEROIDAL, *adj.* = **SPHEROID.**

SPHEROIDALLY, *adv.* : bi gogkî.

SPHEROMETER, *n.* : gogpîv.

SPHERULAR, *adj.* : gogkî.

SPHERULATE, *adj.* = **SPHERULAR.**

SPHERULE, *n.* : kevnegogik.

SPHERULITE, *n.* : gogika şûşeyî.

SPHERULITIC, *adj.* : pêwendîdarê kevre gogik şûşeyî.

SPHERUTIZE, *vt.* : gogikşûşeyî kirin.

SPHERY, *adj.* : gogik.

SPHINCTER, *n.* : givêşk : zebleka givêşk.

SPHINCTERAL, *adj.* : pêwendîdarê zebleka givêşkî.

SPHINCTERIAL, *adj.* : givêşkî.

SPHINCTERIC, *adj.* : hestigivêşkî.

SPHINX, *n.* : sifinks (ebulhol) : bûnewerek efsaneyî ya Girekî ko leş şêr û çeng e, ser û sîng yê jinê ne.

SPHRAGISTIC, *adj.* : gustîrkî, kevrî.

SPHRAGISTICS, *n.* : gustîrk û mohrzanî.

SPHYGMOGRAPH, *n.* : neqşqerê firtê yan pirteyê.

SPHYGMOMANOMETER, *n.* : xwînpestanpîv.

SPHYGMOMETER, *n.* = **SPHYGMOGRAPH.**

SPHYGMUS, *n.* : qutan.

SPICA, *n.* : gulegenim : pêçeya gulegenimî.

SPICATE, *adj.* : gulegenimî, gulegenimdar.

SPICATED, *adj.* : gulegenimî.

SPICE, *n.* : beharat, alat, biharat.

- **DEALER** : beharatfiroş.

SPICE, *vt.* : beharat kirin, alat kirin.

SPICEBERRY, *n.* : çaya Kanada.

SPICED, *adj.* : beharatkirî, alatkirî.

SPICERY, *n.* : alat, beharat.

SPICING, *n.* : alatkirin, beharatkirin.

SPICK, *adj.* : law, nû.

SPICK-AND-SPAN, *adj.* : law, nû.

SPICILY, *adv.* : bi alatî yan beharatî.

SPICINESS, *n.* : alatîtî, tûjîtî.

SPICULAR, *adj.* : stirîkirî.

SPICULATE, *adj.* : stirîkirî.

SPICULE, *n.* : kelem, stirî.

SPICY, *adj.* : alatî, beharatî, tûj, gezîn.

SPIDER, *n.* : pîrik, pîrhevok, dapîroşk, pêtavent, tevnpind.

- **CRAB** : kêvjaleyê pîrhevokî.
- **MONKEY** : meymûnka pîrhevokî.
- **'S WEB** : tevnepîrk.
- **WASP** : stênga kunka xwe li bin pîrhevokê çêdikit (bo zilkêtkan).
- **WORT ~** : gulşîn.

SPIDERY, *adj.* : pîrhevokî.

SPIED, *adj.* : sixorîkirî.

SPIEL, *n., vi.* : axiftin, suhbet, suhbet kirin.

SPIF(F)LICATE, *vt.* : herifandin.

SPIFY, *adj.* : nayab.

SPIGNEL, *n.* : helezek giyayî, gul spî û bêhnxweş e.

SPIGOT, *n.* : serbend, serdevk, berdevk.

SPIK, *n.* (*dereg.*) : Îspaniyê emerîkanî.

SPIKE, *n.* : sing, gulegenim, texlîtek masî ye, şav, gulîşî, rezînek, reze, zerzipnek, .

- **HEEL** : paşpaniya bizmarî : bilind û sertûj bo pêlava jinan.
- **OF CORN OR WHEAT** : serî.

SPIKE, *vt.* : gîro kirin, kun kirin (bi bizmarî), têk dan, reze kirin, alkuhol berdan ser şerabê.

SPIKED, *adj.* : gulgenimkirî, dirrik, gulgenimdar.

SPIKELET, *n.* : gulgenimk, îşîkê gulan.

SPIKENARD, *n.* : melhemê nardî, gulgenima bêhnxweş.

SPIKY, *adj.* : dirrik, têrstirî.

SPILE, *n., vt.* : serdevk, ding, borî, boriyek biçûk dikin nav ava derê de bo derhînana avikî, girtin (daxistin), avika darê bi borî hînan der, qayim kirin, bi ding kirin.

SPILING, *n.* : ding.

SPILL, *vt.* : rištin.

- **TO ~ BLOOD** : xwîn rištin.
- **TO ~ THE BEANS** : raz eşkera kirin.

SPILL, *n.* : hilçûn, serdaçûn.

- **OVER** : serdaçûn.
- **WAY** : cok bo ava serdaçûnê.

SPILL, *n.* : dep.

SPILLAGE, *n.* : ava serdaçûyî.

SPILLED, *adj.* : serdaçûyî.

SPILLING, *n.* : rištin.

- **OVER** : hilçûn.

SPILLIKIN, *n.* : telezma darî yan hestî.

SPILT, *p.* **OF SPILL** : rişt.

SPILTH, *n.* : tiştê rištî.

SPIN, *vt. i.* : ristin, zivirîn, zivirandin.

- **TO ~ A YARN** : çîrokek derew çêkirin.

SPIN, *n.* : reş, gerr, rêsandin, ristin, zivirîn, badan.

- **HEAD** : nîk, nûk.
- **ORBIT COUPLING** : cotbûnî badan û surgeh.
- **QUANTUM NUMBER** : jimareka çendikî û badan.

SPINA BIFIDA : çewtiya derhatî ya karîteyê mejî.

SPINACH, *n.* : spînax.

SPINAL, *adj.* : movikî, girêkî.

- **CANAL** : parçeya rêzika demarî ya nîvekî.
- **COLUMN** : stûnka piştê, moregeha pişt.
- **CORD** : mejiyê piştê.
- **NERVE** : reha qolincê.

SPINDLE, *n., adj.* : teşî, wek teşiyê, tewere yan stûna gerînê.

- **HEAD** : serteşî.
- **LEGGED** : ling zirav û dirêj.
- **LEGS** : lingên zirav û dirêj.
- **SHANKED** : ling zirav û dirêj.
- **SHAPED** : wek teşiyê (teşiyî).

SPINDLE, *vi.* : zirav û dirêj bûn.

SPINDLED, *adj.* : baskbûyî.

SPINDLING, *adj.* : zirav, barîk, dirêj, lawaz.

SPINDLY, *adj.* : zirav û dirêj.

SPINDRIFT, *n.* : kefa pêlê, pizrûka pêlê.

- **CLOUDS** : ewrên sivik yên wek peran.

SPINE, pirûsk, mazmazk, karîteyê piştê, stirî, dirrik, birrebirre.

- **CHILLER** : kitêba çiroka bizdihîn.
- **CHILLING** = **SPINE CHILLING.**

SPINED, *adj.* : dirrikdar.

SPINEL, *n.* : texlîtek kan yan metal (reng têvel û belûrî).

- **RUBY** : yaqûta sorê tarî.

SPINELESS, *adj.* : nemovik, lawaz, sist.

SPINES, *n.* : porjan.

SPINESCENT, *adj.* : dirrik.

SPINET, *n.* : piyanoya biçûk.

SPINIFEX, *n.* : giyayek zivr û belgteşiyî ye.

SPININESS, *n.* : dirrikîtî.

SPINNAKER, *n.* : babireka sêkoçikî û mezin.

SPINNED, *adj.* : rêsandî, rêstî, ristî, rîstî, rîsandî.

SPINNER, *n.* : rês, rîsyar.

- **WALL'S ~** : hirîrês.

SPINNERET, *n.* : rêsker : endamê tevnçêkirinê yê pîrhevok û kirmê avirmişî.

SPINNEY, *n.* : dehlê teraşî.

SPINNING, *n.* : rêstin, rêsandin, ristin, rîsandin, rîstin, badek, rês.

- **COTTON** : pembûrês.
- **JENNY** : kevneteşiya xwekarî.
- **HOUSE** : xaniyê çakirina dêhlan (teşirêsan).
- **MACHINE** : makîneya ristinê.
- **OF THREADS** : dezîrêsî.
- **WHEEL** : çerx ristin, çerxa ristinê, xerek.

SPINOSE, *adj.* : têrstirî, dirrik.

SPINOSITY, *n.* : dirrikîtî.

SPINOUS, *adj.* : dirrik, tûj.

- **PROCESS** : werara dirrikî.

SPINOZISM, *n.* : jîrzaniya spinoza ko her madeyek neradedar bi tenê dirêjbûna hiş û rûçik in û mirov şiklên gewher in.

SPINOZIST, *n.* : bawermendê jîrzaniya spinoza.

SPINSTER, *n.* : teşirêş, bijin, jinebî, qeyre.

SPINSTERHOOD, *n.* : bijinîtî.

SPINTHARISCOPE, *n.* : tîrêjbîna elfa.

SPINULE, *n.* : stûnka piştê, dirrik, stîrk.

SPINULIFEROUS, *adj.* : stirîkî, dirrikî.

SPINULOUSE, spinulous, *adj.* : pêwendîdarê stûnka piştê (mejîkî), dirrikî.

SPINY, *adj.* : dirrikî, têrstirî.

- **FINNED** : dirrşaper.
- **LOBSTER** : kêvjaleyê dirrîkî yê deryayî.

- **RAT** : mişkek mûzivr e.

SPIRACLE, *n.* : devê pişînê (yê pêtik û nehengan).

SPIRACULAR, *adj.* : devpişînî.

SPIRACULATE, *adj.* = **SPIRACULAR.**

SPIRACULUM, *n.* = **SPIRACLE.**

SPIRAL, *n., adj.* : badoke, lûlekî, lol, pêç, alandin, alandî, çeqçeqokî, çeqçeqok.

- **GALAXY** : hesareya lûlekî.
- **LINE** : xêza badayî.
- **SPRING** : zenbelek.
- **WHEEL** : çerxa lûlekî.

SPIRAL, *vt.* : lûlekî alîn, lûlekî çûn.

SPIRALITY, *n.* : lûlekîtî.

SPIRALLED, *adj.* : lûleyîkirî.

SPIRALLING, *n.* : lûleyîkirin.

SPIRALLY, *adv.* : bi lûlekî, lûlekî.

SPIRANT, *n., adj.* = **FRICATIVE.**

SPIRE, *n.* : gopîtk, lûtke, birc, gopîtka sertîj, belgê giyayî.

SPIRE, *v.i. t.* : weran yan şîn bûn, (ser tîj) bilind bûn, lûlekî bilind yan nizm bûn.

SPIREA, *n.* : gulbend : texlîtek helez e.

SPIRED, *adj.* : lûlekî, sertîj, bircî.

SPIRIFEROUS, *adj.* : lûlekî (bûyî).

SPIRILLUM, *n.* : lûlek : bakteriyek lûlekî ye.

SIRING, *n.* : basîkirin.

SPIRIT, *n., vt.* : can, giyan, giyanê pîroz, keş, çelengî, çalakî, sawîr, bedgiyan, çalak kirin, xurt kirin, giyandar kirin, revandin.

- **LEVEL** : şaqûla asoyî.
- **RAPPING** : giyan gazîkirin (bi qutanê yan kutanê...).
- **IN HIGH ~ S** : şad, keyfxweş.
- **IN POOR OR LOW ~** : mirîto, mirûs, bêhnteng.
- **OUT OF ~** : mirîto, mirûs, bêhnteng.

SPIRITED, *adj.* : çalak, çeleng, aza.

SPIRITEDLY, *adv.* : bi azayî, azakî.

SPIRITEDNESS, *n.* : giyanîtî.

SPIRITISM, *n.* : giyankîtî, înanveya giyanî, baweriya ko giyanê mirî digehit zindî dirêka navbêjî de.

SPIRITIST, *n.* : bawermendê giyankîtiyê.

SPIRITLESS, *adj.* : sist, tirsonek, mirî, mirûs.

SPIRITS, *n.* : vexwarinên sermestî.

- **OF HARTSHORN** : ava nişadirê.
- **OF TURPENTINE** : rûnê kezwanî.
- **OF WINE** : alkuhol, giyanê şerabê.

SPIRITUAL, *n., adj.* : giyanî, can, ayînî, oldar.

- **COURT** : dadgeha olkî.
- **(RELIGIOUS) SCIENTIST** : ayînzan.

SPIRITUALISM, *n.* : giyankîtî : bawermendiya giyanî ko rastî hemû giyanî ye, înanveya giyanan.

SPIRITUALIST, *n.* : bawermendê giyankîtiyê.

SPIRITUALISTIC, *adj.* : pêwendîdarê bawermendiya giyankîtiyê.

SPIRITUALITY, *n.* : giyankirî(tî), giyandarîtî.

SPIRITUALIZATION, *n.* : giyanîkirin.

SPIRITUALIZE, *vt.* : giyanî kirin.

SPIRITUALIZED, *adj.* : giyanîkirin.

SPIRITUALIZING, *n.* : giyanîkirin.

SPIRITUALLY, *adv.* : giyankî, bi giyanî.

SPIRITUALNESS, *n.* : giyanîtî.

SPIRITUOSITY, *n.* : alkuholîtî, giyanîtî.

SPIRITUOUS, *adj.* : alkuholî.

SPIRIT WRITING, *n.* : nivîsîna giyanî, nivîsîna xwekarî ko girîmane ji ber kartêkirina giyanî dibit.

SPIRO-, *pref.* : pêşgir e ko pişîn e, bêhnkişan e.

SPIROCHETAL, *adj.* : badekî.

SPIROCHETE, *n.* : bakteriya yan dirma badekî.

SPIROCHETOSIS, *n.* : nesaxiya badekiyan.

SPIROGRAPH, *n.* : neqşkera pişînê.

SPIROGYRA, *n.* : kevza kesk ya rûbarî.

SPIROMETER, *n.* : pişînpîv.

SPIROMETRY, *n.* : pişînpîvî.

SPIRY, *adj.* : lûlekî, sertûj, bircî badayî.

SPIT, *n.* : tif, bist, şîş, şîşk, ava devî, sîx, tûk.

SPIT, *n.* : kûratiya merbêlêya erdê.

SPIT, *vi.* t. : tif kirin.

- **TO ~ COTTON : ENIRÎN**, kef dan.

- **TO ~ IT OUT** : derbirrîn.

SPIT AND POLISH, *n.* : vemiştin, paqijî, hinîn û hisîn.

SPITBALL, *n.* : tepka tifkiriya beysbolê, tepka kaxeza cûtî yan cîtî berî havêtinê.

SPITCH-COCK, *n.* : marmasiya birajtî yan qelandî.

SPITCHCOCK, *vt.* : marmasî birrîn bo birajtinê.

SPIT CURL, *n.* : guliya pirça alayî.

SPITE, *n.* : kîn, rik, qîn, zikreşî, enirîn, enirandin, kîne.

SPITE, *vt.* : enirandin, kîn kirin.

SPITED, *adj.* : kîmekirî.

SPITEFUL, *adj.* : kîndar, kînawî, kîno, dilreş, diltarî, doşvan.

SPITEFULLY, *adv.* : kîndarkî, bi kîndarî.

SPITEFULNESS, *n.* : kîndarîtî.

SPITFIRE, *n.* : agirhavêj (wek agirpijî, topê yan balafirê), balafira cengî, enirok.

SPITING, *n.* : kînekirin.

SPITTER, *n.* : tifker.

SPITTING, *n.* : tif, tifkirin.

SPITTLE, *n.* : lîk, tif, gilîz, tûk.

- **BUG** : pêtika tifker : pêtikek bazder e (kirmokeyên wê kefek wek tifê derdikit).

SPITTOON, *n.* : tifdank.

SPITZ, *n.* : texlîtek tîle ye.

SPIV, *n.* : bapîv.

SPLANCHNIC, *adj.* : hinavî.

SPLANCHNOLOGY, *n.* : hinavzanî.

SPLANCHNOTOMY, *n.* : helkêşana parçehinavî.

SPLASH, *n.* : pizrûk, weşîn, pinî, leke, şilq, şileq, kurtenoqîbûn, fortekî, berzkirina nûçeyê.

- **TO MAKE A ~** : serinc kirin.

SPLASH, *vt. i.* : weşandin, pinî kirin, şil kirin (rû û çavan), berz kirin (nûçe).

- **TO ~ ONE'S MONEY ABOUT** : dirav zehî kirin.

SPLASHBOARD : depikê bergirê avê yan teqnê.

SPLASH DOWN, *n.* : dahatina ser avê.

SPLASHER, *n.* : parêzera pizrûkê.

SPLASH GUARD, *n.* : parêzeriya pizrûkî ya çerxên paşî yên otomobîlê.

SPLASHING, *n.* : weşîn, weşandin.

SPLASHY, *adj.* : pizrûkî, pinîkirî, teqnî, hestiyar.

SPLAT, *n.* : balagiya dirêj, darê pişta kursîkê.

SPLATTER, *vi.* : weşandin.

SPLATTERING, *n.* : weşîn, weşandin.

SPLAY, *n., adj.* : nişîv, nişîvî, lar, larî, xwehrî, dirêjbûn, neşehreza.

- **FOOT(ED)** : pê pan û rast.
- **MOUTH** : devmezin.

SPLAY, *vt. i.* : nişîv yan xwehr bûn, dirêj kirin, raxistin, nişîv yan xwehr kirin.

SPLEEN, *n.* : sipil, dêdik, peşa reş, patereş, fatereş.

- **WORT** : giyaspil.

SPLEENFUL, *adj.* : kîndar, enirî, çirt, mirûs, şerker.

SPLEENISH, *adj.* : enirî, kîndar, çirt.

SPLEENLESS, *adj.* : bê sipil.

SPLEENY, *adj.* : sipilî.

SPLEENOLOGY, *n.* : sipilîzanî.

SPLEENOTOMY, *n.* : sipilhelkêşan.

SPLENDENT, *adj.* : navdar, teyisî, ronahî.

SPLENDID, *adj.* : nayab, baş, rind, cindî, çeleng, ferwar, pêgotî, mezin, teyisî.

SPLENDIDLY, *adv.* : bi nayabî, nayabkî.

SPLENDIDNESS, *n.* : nayabîti.

SPLENDIFEROUS, *adj.* = **SPLENDID.**

SPLENDOUR, *n.* : rengûrû, rewş, pergal, rewneq, çelengî, ferwar, şewqdan, qeşeng.

SPLENECTOMIZED, *adj.* : sipilhelkêşayî.

SPLENECTOMY, *n.* : sipilhelkêşan.

SPLENETIC, *n., adj.* : sipilî, çirt, şerker.

SPLENIAL, *adj.* : pêwendîdarê pejbûn yan mezinbûna sipilî.

SPLENIC, *adj.* : sipilî.

- **CIRCULATION** : gêra demarên sipilî.
- **FEVER** : nesaxiya pezî.

SPLENITIS, *n.* : kulbûna peşa reş.

SPLENIUS : masûlkeya rex û paşiya stûyî bo paşve birin yan kişana serî.

SPLENOID, *adj.* : pêwendîdarê nesaxiya pezî.

SPLENOLOGY, *n.* : peşareşzanî.

SPLENOMEGAL, *adj.* : sipilstûr.

SPLENOMEGALY, *n.* : sipilstûrî.

SPLENIZATION, *n.* : guhartina peşeyî bo sipilî.

SPLICE, *n.* : şûkirin, kezîkirin, pêkvegirêdan (bi kezîkirinê pêkvenan, girêdana kezîkirî).

SPLICE, *vt.* : dan şû, pêkve girêdan (bi kezîkirinê).

SPLINE, *n.* : depik (dar yan metal e ko dirêj û zirav e), zimanok, kelş.

SPLINE, *vt.* : (bi zimanokî) qayim kirin.

SPLINT, *n.* : şepk, depikê metalî, depikê tenik yê dar, telezm, mezinbûna hestiyê serê lingê hespî.

- **BONE** : hestiyê telezmî : yek ji her du hestiyên wek telezmî li rexê lingê hespî.
- **COAL** : rejiya req ya têrgermî.

SPLINT, *vt.* : girtin (hestî bi telezmî).

SPLINTER, *n.* : telezm, parçe, qirş, kerî(ker), desteyek duberekî.

- **GROUP** : girûhek biçûk ya duberekî.
- **PARTY** : partiyek biçûk ya duberekî.

SPLINTER, *vt. i.* : parçe parçe kirin yan bûn, telezm bûn, dirandin, derketin (ji partî).

SPLINTER, *adj.* : telezmkirî.

SPLINTERING, *n.* : telezmkirin.

SPLINTERY, *adj.* : telezmî.

SPLIT, *n., adj.* : kelş, derz, celx, derzek, kelşî, parçekirî, dabeşkirî, kelişîn, duberekî, girûha duberek, derizandî, pelpelkirî, pijilandî, şeqitîn, şeqitî, şikafti.

- **PERSONALITY** : kesîtiya kelişî.

- **SECOND** : gav, bêhnek.

- **TICKET** : kaxeza helbijartina parçekirî.

SPLIT, *vt. i.* : pilijîn, kelişandin.

- **TO ~ HAIRS** : berhevdana tiştê pûç dikit.

- **TO ~ ONE'S SIDE** : bêqam kenîn (peqîn ji keniyê).

- **TO ~ STRAWS** : şer li ser tiştek pûç kirin.

- **TO ~ THE DIFFERENCE** : pêkhatin li ser binyata nîvkirina têveliyê.

SPLITTING, *n.* : kelişandin, derizîn, derizandin, çirîn, bizdîn, pijilîn, kelaştin, şeqitandin, şikaftin, tirazan.

SPLOTCH, *n., vt.* : leke, leke kirin.

SPLOTCHED, *adj.* : lekekirî, lekedar.

SPLOTCHING, *n.* : lekekirîn.

SPLOTCHY, *adj.* : lekeyî.

SOLURGE, *n.* : fortekî.

SPLURGE, *vi.* : fortekî kirin, fortekî yan destberdayî xerc kirin.

SPLURGED, *adj.* : destberdayî.

SPLURGING, *n.* : destberdan.

SPLUTTER, *n., v.i. t.* : têkşêlan, têk şêlan.

SPODE, *n.* : kalotê nayab.

SPODUMENE, *n.* : spodomîn : texlîtek metal e.

SPOIL, *n.* : talan, şelîn, yexterme zehîbûn, pertalê seqet.

SPOIL, *vt. i.* : têkdan, têkçûn.

SPOILAGE, *n.* : kaxeza têkçûya çapkirinê, zehî.

SPOILED, *adj.* : zehîkirî, şewliqî, zehî.

SPOILER, *n.* : doxman.

SPOILING, *n.* : doxman, talan, zehîkirin.

SPOILS, *n.* : talan, têkdan, gilahe.

- **MAN** : endamê helperistê partî.

- **SYSTEM** : rêzika talanan.

SPOILT, *adj.* : têkdayî, berbad.

SPOKE, *n.* : tirêjka çerxî, pêpikê pêstirkê, girteka erebaneyê.

- **BONE** : nîvtîreya zendî.

- **SHAVE** : gîzana di navbera du destikan de.

SPOKE, *vt.* : bisttîrêjî kirin.

SPOKE, *p.* OF **SPEAK** : axift.

SPOKED, *adj.* : bisttîrêjîkirî.

SPOKESHAVE, *n.* : parçereneya di navbera du destikan de.

SPOKESMAN, *n.* : qiseker, axiftinker, gotebêj, peyvdar, berdevk, bêjinde, şandiyar.

SPOKESWOMAN, *n.* : peyvdar (jin).

SPOLIATE, *vt.* : talan kirin, şelandin.

SPOLIATION, *n.* : talan.

SPOLIATOR, *n.* : talanker.

SPOLIATORY, *adj.* : talanî.

SPONDAIC, *adj.* : spondî : pêwendîdarê şeş pîveyî (helbest) ko (spondî) pîveya pêncem e.

SPONDEE, *n.* : pîveka helbestî ya du birgeh dirêj.

SPONDULICKS, *n. pl. (sl.)* : dirav, pare.

SPONDYLITIS : kulbûna movikan.

SPONGE, *n.* : hewrek, ewrik.

- **TO THROW UP THE ~** : çîz kirin.

SPONGE, *vt. i.* : bi hewrekî paqij kirin, rakirin.

- **TO ~ OUT** : paqij kirin, hemî şop rakirin.

SPONGE BAG, *n.* : çenteyê avbergir.

SPONGE CAKE, *n.* : kiloca hewrek (kiloca şirîn, tenik û kunîlkeyî).

SPONGE CLOTH, *n.* : perûkê hewrekî.

SPONGED, *adj.* : paqijkirî (bi hewrekî).

SPONGER, *n.* : dûvdehol, mişexwer.

SPONGE RUBBER, *n.* : lastîka hewrekî, lastîka kunîleyî.

SPONGING, *n.* : paqijkirin (bi hewrekî).

SPONGING HOUSE, *n.* : zîndana deyndaran.

SPONGINESS, *n.* : hewrekîtî.

SPONGOLOGIST, *n.* : hewrekzan.

SPONGOLOGY, *n.* : hewrekzanî.

SPONGY, *adj.* : hewrekî.

SPONSION, *n.* : desteberî.

SPONSON, *n.* : herzala rexekî, şaper (bo hevsengiya balafira avî).

SPONSOR, *n.* : desteber.

SPONSOR, *vt.* : desteber kirin.

SPONSORED, *adj.* : desteberkirî, sexbîrkirî.

SPONSORIAL, *adj.* : desteberkirî, sexbîrkirî.

SPONSORING, *n.* : sexbîrkirin, desteberkirin.

SPONSORSHIP, *n.* : algirtin, desteberkirin.

SPONTANEITY, *n.* : serpilkîtî.

SPONTANEOUS, *adj.* : xweyî, xweres.

- **COMBUSTION** : sotina xweresî.
- **GENERATION** : helhênana xweresî.

SPONTANEOUSLY, *adv.* : bi xweresî.

SPONTANEOUSNESS, *n.* : xweresîtî.

SPOOF, *n.* : xapîn, fêlbazî, pûçbêjî, çavlêkirina tiraneyî.

SPOOF, *vt.* : xapandin.

SPOOK, *n., vt. i.* : sawîr, ciniqîn, bizdihandin.

SPOOKY, *adj.* : ciniqînî, sawîrî, demarî.

SPOOL, *n.* : qenek, çirrik, dartûn, alandin, xuloke.

SPOOL, *vt.* : alandin (ser qenekî), alîn.

SPOOLING, *n.* : dapêçan.

SPOON, *n.* : kefçik, kewçik, kefçî.

- **PERFORATED** ~ : kefçî.
- **STRAINING** ~ : kefçî.
- **WOODEN** ~ : kefçikê darî.

SPOON, *vt. i.* : têkirin (bi kefçikî), çal (wek kefçikî) vedan, evînî kirin.

SPOONBILL, *n.* : balindeyek nikil kefçikî ye.

SPOONDRIFT, *n.* : kef yan pizrûka kefçikî ye.

SPOON BEAK, *n.* : werdeka nikilmer.

SPOON BREAD, *n.* : nanê kefçikî şilkî ye ji arê genimê şamê, hêk şîr û nivişkî çêkiriyê.

SPOONEY, *n., adj.* = **SPOONY.**

SPOON-FED, *adj.* : nazdar, bi kefçik xwarindayî.

SPOON-FEED, *vt.* : bi kefçikî xwarin danê.

SPOON FOOD, *n.* : xwarina bikefçikî.

SPOONFUL, *adj.* : kefçikek, piçek.

SPOONILY, *adv.* : xirpokî, bi xirpoyî.

SPOONINESS, *n.* : xirpotî.

SPOON MEAT, *n.* : xureka bikefçikî.

SPOONY, *n., adj.* : gewc, xirpo, sade.

SPOOR, *vt.* : li dûv şopê çûn.

SPOORER, *n.* : şopzan.

SPORADIC, *adj.* : birrî (ne berdewam), belave, qewmîna li vêrê û wêrê.

SPORANGIUM, *n.* : tovdank, zayendedank.

SPORE, *n.* : zayende.

- **CASE** = **SPORANGIUM.**

SPORE, *vi.* : (zayende) berhem kirin.

SPORED, *adj.* : zayende berhemkirî.

SPORI-, *pref.* : pêşgir e ko tov e, zayend e.

SPORICIDAL, *adj.* : tov yan zayende kuj.

SPORICIDE, *n.* : zayendekujî.

SPORIC PERIOD, *n.* : qonax yan koçeya zayendeyî.

SPORIFEROUS, *adj.* : zayendeyî, tovî.

SPORING, *n.* : zayendeberhemkirin.

SPORO-, *pref.* : pêşgir e ko tov e, zayend e.

SPOROBLAST, *n.* : dirma zayendeyî.

SPOROCYST, *n.* : kîskê zayendeyî.

SPOROGENESIS, *n.* : zayîna zayendeyî.

SPOROGONY, *n.* : zaûzêya zayendeyî.

SPOROPHORE, *n.* : zayendehelgir.

SPOROPHYLL, *n.* : belgê zayendeyî.

SPOROPHYTE, *n.* : neveya zayendeyî, werara zayendeyî.

SPOROZOAN, *n.* : zayendeyî (canewerê mişexwer yê ko zaûzêyê bi zayendeyê dikit).

SPOROZOITE, *n.* : zindikê zayendeyî.

SPORRAN, *n.* : kîskê pare yan diravî (Skotlandî).

SPORT(S), *n.* : werzişyarî, keyf, tirane, pêkenîn, werz.

- **'S FIELD** : zevî yan meydana werzişî.
- **'S MAN-SHIP** : werzişvan(keç, jin).
- **FOR ~, IN ~** : bo yarî yan tirane.
- **TO MAKE ~ OF** : pêkenîn.

SPORT, *vt.* : keyf kirin, ladan, pê kenîn.

SPORT(S), *adj.* : werzişvanî.

SPORTFISH, *n.* : masiya keyfê (tazeyiyê ne ya xwarinê).

SPORTFUL, *adj.* : yarîkar, tiranekar, keyfxweş.

SPORTING, *adj.* : werzişî, qumarî, felîteyî.

SPORTIVE, *adj.* : rageş, leyizok.

SPORTCAST, *n.* : bernameya werzişî.

SPORTMAN, *n.* : werzyar.

SPORTSMANSHIP, *n.* : werzyarî.

SPORTSWEAR, *n.* : cilên werzişî.

SPORTSWRITER, *n.* : nivîserê werzişî.

SPORTY, *adj.* : werzişyarîkar, law, xemildar.

SPORULAR, *adj.* : zayendî.

SPORULATE, *vi.* : zayende bûn.

SPORULATION, *n.* : zayendebûn.

SPORULE, *n.* : zayendek, zayendik.

SPOT, *n., adj.* : rohnkirin, dem yan agedariya navbera du bernameyan, pinî, cî, axpîne, ping, rastik, şanik, şehnik, qan, yane, dir, şûn, dever, deq, kekmek, leke.

- **ON THE ~** : dem û dest, di cih de.
- **UPON THE ~** : tengav, li dira berpirs.
- **BEAUTY ~** : şame, xalik, xalîçe.
- **BLACK ~** : şame, xalik.
- **CHECK** : sehkirina bilez.
- **LIGHT** : ronahiya şanoyê, ronahiya direkî, rohnkirin.

SPOT, *vt. i.* : rohn kirin, pinî kirin, seh kirin, leke kirin, şûn kirin.

SPOTLESS, *adj.* : pak, bê pinî, pinîkirî, pitpitk, çil, lekedar.

SPOTTED FEVER, *n.* : taya pinîker nemaze reşegiraneta.

SPOTTER, *n.* : zêrevan, sehker, balafira sehkirinê, firokeya nêrevaniyê.

SPOT TEST, *n.* : azmûna nimûneyî.

SPOTTILY, *adv.* : bi pinîkirinî.

SPOTINESS, *n.* : pinîkirinîtî.

SPOTTY, *adj.* : reşbaz, pinîkirî, xaldar.

SPOUSAL, *n., adj.* : şûkirin, şûkirinî.

SPOUSE, *n.* : mêr yan jin.

SPOUT, *n.* : pilosk, şirrik, derçe.

- **UP THE ~** : girewkirî, desttengî, tengavî.
- **WATER ~** : pilosk.

SPOUT, *vt. i.* : vizikîn.

SPOUTED, *adj.* : vizkirî.

SPRAG, *n.* : girtekê çerxî : parçeyek dar yan asin ko nahêlit çerxa erebaneyê paşve biçit.

SPRAIN, *n.* : xelandin yan badana nişkî û dijwariya movikî.

SPRAIN, *vt.* : xelîn (movik).

SPRAINTS, *n.* : koşpilên seavî.

SPRANG, *p.* **OF SPRING** : baz da.

SPRAT, *n.* : siprat, masiyek biçûk e, pûçemirovê biçûk.

SPRAT, *vi.* : masiya siprat girtin.

SPRATTER, *n.* : masîgirê sipratê.

SPRATTING, *n.* : masîgiriya siprati.

SPRAWL, *n.* : dirêjkirin, vezelîn, belavebûna nesaziya pirçê yan porê.

SPRAWL, *v.i. t.* : vezelîn, nesaz belave yan dirêj bûn, dirêj kirin.

SPRAWLING, *n.* : vezelîn.

SPRAY, *n.* : pirjîn, pirj, çiqik, çiqilk, reqişandin, pizrûk.

- **GUM** : alava reqişandinê.

SPRAY, *vt.* : pirjandin.

SPRAYED, *adj.* : reqişandî.

SPRAYER, *n.* : alava reqişandinê, reqişandinker.

SPRAYING, *n.* : reqişandin.

SPREAD, *n., adj.* : belav, belave, belavkirin, pejilîn, pertbûn, pervedan, pijikandin, pijikandî, raxer, raxistî, raçandin, teşene.

SPREAD, *vt. i.* : pejilandin, pejilîn, belav kirin.

SPREAD, *adj.* : raçandî, belavkirî.

SPREADABILITY, *n.* : belavbarî(tî).

SPREADABLE, *adj.* : belavbar.

SPREAD EAGLE, *n.* : helûyê çengvekirî : (hêmaya wîlayetên yekgirtî yên Emerîkanî), fortek.

SPREAD-EAGLE, *v.i. t.* : (wek helûyî) dest û pê vekirin, belave bûn, palewanî tehisîn (dest û pê vekirî).

SPREADER, *n.* : belavker : alava belavkirin yan dirêjkirina tiştekê, kêrika belavekirina nîvişkî li ser nanî.

SPREADING, *n.* : belavkirin, belavbûn, pijikandin, raçandin, pertbûn, teşene, bilawbûn, peresandin.

- **OUT** : raxer.

SPREE, *n.* : vexwarina bêqam, şadiya şingîn, çalakî û mijûliya bêqam.

SPREE, *vi.* : bêqam mijûl bûn (bi kirinê, vexwarînê...).

SPREWED, *adj.* : werhayî.

SPRIG, *n.* : çilpî, çirpî, çirp, qatork, çiqilk, nevî, lawik, çekê wek çiqilkî yan belgê helezî, bizmarê biçûk yê bêser.

SPRIG, *vt.* : xeml kirin (bi çiqilandin), qayim kirin (bi bizmarên bêser).

SPRIGGED, *adj.* : çiqilkirî.

SPRIGGING, *n.* : çiqilkirin.

SPRIGGY, *adj.* : çiqilkî.

SPRIGHTLY, *adj.* : çalak, çeleng.

SPRING, *vt. i.* : vizikîn.

- **FROM** : vemiztin.

SPRING, *n., adj.* : kanî, çavkanî, serkanî, kehnî, çindik, selef bazdan, zenbelekî, çalakî, çelengî, bihar, biharî, behar, firqaş.

SPRING, *v.i. t.* : bazdan, berdan, westandin, xurt badan, teqandin (mîn), bilind bûn, vegeranve (wek zenbelekê) werar bûn, peyda bûn.

SPRINGAL(D), *n.* : lawik.

SPRING BACK, *n.* : vegerîna paşve.

SPRING BALANCE, *n.* : terazûya zenbelekî.

SPRING BEATY, *n.* : ciwana biharê.

SPRING BED, *n.* : doşeka zenbelekî.

SPRING BEGINNING, *n.* : nûbihar.

SPRINGBOARD, *n.* : herzala bazdanê, xalika derketinê (destpêkirinê).

SPRINBOK, *n.* : aska başûra Efrîqa.

SPRING CHICKEN, *n.* : mirîşka biçûk (mirîşka biharê : bo xwarinê).

SPRING-CLEANING, *n.* : paqijkirina temam.

SPRINGE, *n., vt., i.* : dav, dav vedan.

SPRING FLOWER, *n.* : pîvok.

SPRINGER, *n.* : bazder, parçeya kevaniya taqî, jêriya taqî, çêla li ber zanê.

- **SPANIEL** : seyê bazder : texlîtek seyê nêçîrê.

SPRINGFIELD, *n.* : tifenga sprîngfîld.

SPRINGHALT, *n.* : lingirîn yan kirjiya paşpêyên hespî.

SPRINGHOUSE, *n.* : xanîkê li ser kanî yan celalî.

SPRINGING, *n.* : zan, bazdan, vemiztin.

SPRINGINESS, *n.* : zenbelekîtî.

SPRINGLET, *n.* : kanîk.

SPRINGLOCK, *n.* : kodê zenbelekê.

SPRING ONION, *n.* : pîvazterk.

SPRING RAIN, *n.* : tavan.

SPRING SONG, *n.* : serêlî, serêlok.

SPRING TIDE, *n.* : firhan, radana biharê (destpêk yan nîva mehê (mangê, heyvê).

SPRING TIME, *n.* : demê biharê, axlêv, bihar, behar.

SPRING WAGON, *n.* : erebaneya zenbelekî.

SPRING WORM, *n.* : kirmê biharê.

SPRINGY, *adj.* : biharî, cîr.

SPRINKLE, *n.* : pirz, pizrûk.

SPRINKLE, *vt.* : bêjing kirin, werhan, vepijikandin.

SPRINKLED, *adj.* : werhayî, pêwerkirî, reqişandî.

SPRINKLER, *n.* : pirjên.

- **MUSK'S ~** : miskrêj.

SPRINKLING, *n.* : pirjandin, pêwerkirin, lêrîk, reqişandin.

SPRINT, *n.* : bez.

SPRINT, *vi.* : bezîn.

SPRINTER, *n.* : bezok.

SPRINTING, *n.* : bezîn.

SPRIT, *n.* : darê babirekî.

SPRITE, *n.* : perî.

SPRITSAIL, *n.* : babirekê vekirî.

SPROCKET, *n.* : didanê çerxa didankirî.

- **WHEEL**, *n.* : çerxa didankirî.

SPROUT, *n.* : firajî, bişkoj, bişkov, rewz, riwan, pindik, gopke, kurik.

SPROUT, *v.i. t.* : çizirîn, bişkoj dan, pişkivîn, zû şîn bûn.

SPROUTED, *adj.* : çizirî, bişkojî.

SPROUTING, *n.* : çizirîn, bişkojîn, bişkovîn.

SPRUCE, *n., adj.* : ciwanpûs, şêl, darek sinewberî : merx.

- **BEER** : bîreya merxî.

- **TREE** : kaj, merx, darok.

SPRUCE, *vt.* : ciwanpûş kirin, law kirin, law bûn (cilên law kirin ber xwe).

SPRUCED, *adj.* : ciwanpûşkirî.

SPRUCING, *n.* : ciwanpûşkirin.

SPRUCY, *adj.* : law, ciwanpûş.

SPRUE, *n.* : zikçûna deverên germ, darişte : kuna dariştina qalibî.

SPRUIT, *n.* : celalek (başûra Efrîqa).

SPRY, *adj.* : sivik, çalak.

SPRYLY, *adv.* : bi çalakî, çalakkî.

SPRYNESS, *n.* : sivikîtî, çalakîtî.

SPUD, *n.* : merbêl, kartol.

- **BASHING** (*sl.*) : erkê spîkirina kartolan.

SPUD, *vt.* : kolîn, birrîn (firîzî).

SPUDDED, *adj.* : kolayî (bi merê).

SPUDDING, *n.* : kolan.

SPUDDLE, *vi.* : sivik kolîn.

SPUME, *n., vi.* : kef, kef dan.

SPUMED, *adj.* : kefdayî.

SPUMINESCENCE, *n.* : kefbûn.

SPUMINESCENT, *adj.* : kefdar.

SPUMINESCOUS, *adj.* : kefî.

SPUMINESS, *n.* : kefîtî.

SPUMING, *n.* : kefdan.

SPUMOUS, *adj.* : kefî.

SPUMY, *adj.* : kefî.

SPUN GLASS, *n.* : şûşeyê ristî, şûşeyê rengrîşalî.

SPUNK, *n.* : dilêrî, çalakî, çelengî, mêrxasî, boketî, azayî, wêran.

SPUNK, *vi.* : çalak bûn, bêqam enirîn.

SPUNKY, *adj.* : mêrxas, dilêr, aza.

SPUN RAYON, *n.* : reyonê ristî.

SPUN SUGAR, *n.* : ristina şekirî, ristina keçan, şiriniya şekira wek rîsî.

SPUN THREAD, *n.* : ben, benik, rîs, rês.

SPUN YARN, *n.* : werîsk (ne qenc badayî).

SPUR, *n.* : hajok, zixt, zixtik, xurîn, ajok, hender.

- **ON THE ~ OF THE MOMENT** : serpilkî, di gavê de.

- **TO WIN ONE'S ~ S** : serketin, meznatî ava kirin.

SPUR, *vt.* : hajotin, xurîn.

- **TO ~ ON** : hajotin.

SPUR GEAR, *n.* : gêr (didan terîbî-tewereyî).

SPURGE, *n.* : helezek şirêz û şîr tal e.

- **LAUREL** : teraşê dargulbendî : teraşek guldar belg her kesk e.

SPURIUOS, *adj.* : derew, zir, nerewa, qelp, nejîrbêj, sexte, bîjî.

SPURN, *n., vt. i.* : pehîn, tîzik, kotîkirin, kotî kirin, kirêt kirin, nizm kirin, qebûl nekirin.

SPURNING, *n.* : qebûlnekirin.

SPUR-OF THE MOMENT, *adj.* : serpilkî.

SPURRED, *adj.* : dirrik, hajotî, zixtkirî.

SPURRIER, *n.* : zixtçêker.

SPURRING, *n.* : hajotin, zixtkirin.

SPURR(E)Y, *n.* : giyayek ewropî û gul spî ye.

SPURT, *n.* : vemiztin, belqîn, vizikandin.

SPURT, *vi.* : vizikîn.

SPUR TRACK, *n.* : hêla liqî ya rêasinî.

SPUR WHEEL, *n.* : çerxa didankirî.

SPUR WORT, *n.* : heleza belgdidankirî.

SPUTNIK, *n.* : spotnîk : yekem (stêr) dîvelanka destkar.

SPUTTER, *n.* : peqîn, axiftina têkil yan har, pirjîn.

SPUTTER, *vt. i.* : peqîn, pirjîn, (bi lez peyv) gotin, têkil û har, havêtin (pizrûk, tif û xwarinê ji devî).

SPUTTERER, *n.* : pirjînker, havêj (peyv, xwarin) ji devî.

SPUTTERING, *n.* : kirin, pirjandin.

SPUTUM, *n.* : tif.

SPY, *n.* : sîxor, desgîz, guhbel.

- **HOLE** : kuna derî.

SPY, *vt. i.* : sîxorî kirin.

SPYGLASS, *n.* : dûrbînk.

SPYING, *n.* : guhbelî, sîxorî, sose.

SQUAD, *n., adj.* : mirovê qut û qelew, qut û qelew.

- **CHICK** : çiçelok (balindeyê bêper).

SQUABLBE, *n.* : circir, gelc, lêketin, cirenîx (yan cerenîx) şerê qîr û qîjî.

SQUABBLE, *v.i. t.* : şer kirin, cirenîx kirin, circir kirin, rêzkirina tîpan têk dan.

SQUABB, *adj.* : qut û qelew.

SQUABBLING, *n.* : cerenîxkirî.

SQUABBY, *adj.* : qut û qelew.

SQUAB PIE, *n.* : kadeya goştê koterê, kateya goştê pezî, pîvaz û sêvê.

SQUACCO, *n.* (*pl.* **SQUACCOS**) : sikwako : balindeyek biçûk, ling û stû dirêj e.

SQUAD, *n.* : taxim, girûh, pehlanî, komele, deste, bolik, pel.

- **AWKWARD ~** : serbazên nû yên hêşta ne meşqkirî.

- **CAR** : otomobîla polîsî.

SQUAD, *vt.* : rêk xistin (desteyek).

SQUADDED, *adj.* : polênkirî, rivdekirî.

SQUADDING, *n.* : polênkirin, rivdekirin.

SQUADRON, *n.* : rivdek, tebûr, pol, girûhek, keştîgel.

- **LEADER** : sertabûr, serrivdek.

SQUADRON, *vt.* : rivdek yan tabûr kirin (zelam).

SQUAIL, *n.* : yariya havêtina depikên biçûk û girûvir ser depek mezin.

- **BOARD** : depê mezin yê vê yariyê.

SQUAILER, *n.* : texlîtek gopal e (serik zirêçkirî) bo lêdan yan havêtina ser sivoreyan.

SQUALID, *adj.* : koti, pîs, dawpîs.

SQUALIDITY, *n.* : kodîtî, pisîtî, gemarîtî.

SQUALIDLY, *adv.* : bi pîsî yan gemarî.

SQUALIDNESS, *n.* : pîsîtî, gemarîtî.

SQUALL, *n.* : qîj, qîjkirin, lêketin, bayê dijwar (li gel baran û befrê), cirenîx.

SQUALL, *vi.* : qîj kirin, qor kirin.

SQUALLER, *n.* : qîjker.

SQUALLY, *adj.* : bi qîjî, qîjkî.

SQUALOID, *n.* : masiya wek meyika avê.

SQUALOR, *n.* : qirêj, gemar, xewş, kesas, qilêr, pirrîk.

SQUAM(O)-, *pref.* : pêşgir e ko kelpik e.

SQUAMAE, *n.* : qertîş.

SQUAMATE, *adj.* : qertîşî.

SQUAMATION, *n.* : qertîşbûn.

SQUAMOUS, *adj.* : qertîşkirî, têrqertîş.

SQUAMULOSE, *adj.* : qertîşbiçûk.

SQUANDER, *n.* : zehîkirin, destberdan.

SQUANDER, *vt.* : belave kirin (leşkerî), zehî kirin.

SQUANDERED, *adj.* : zehîkirî.

SUANDERER, *n.* : destberdayî.

SQUANDERING, *n.* : zehîkirin.

SQUANDERINGLY, *adv.* : bi zehîkirinî, zehîkirinkî.

SQUARE, *n., adj., adv.* : çarling, çarpê, duca, çarçing, çarçik, zirtxane, çarînkirî, çare, meydan, fêz, ducarî, çargoşe, ducayî, gerdek, çargoşeyî.

- **ALL ~** : hevkêş.

- **ON THE ~** : rast, pak, li ser goşeya rast.

- **OUT OF ~** : ladayî, ne li ser goşeya rast, nerêzkirî, nerêzikî, çewt.

- **DEAL** : pakî, rastî, dadî.

- **ROOT** : reha ducar, regî ducarî.

SQUARE, *vt. i.* : çarçik kirin, azmûn kirin.

- **TO ~ UP TO DIFFICULTIES** : rûberî zehmetiya bûn.

- **TO ~ UP THE PROBLEMS** : rûberî giriftariyan bûn.

- **TO ~ AWAY** : lêk dan nemaze bo şerî.

- **TO ~ OFF** : xû lêk dan (bo şerî).

- **TO ~ THE CIRCLE** : cixiz yan çemere çarçik kirin.

SQUARE DANCE, *n.* : semaya çarçik, (semaker çarçikî govendê dirust dikin).

SQUARED, *adj.* : çargoşekirî, ducarkirî.

SQUARE MEASURE, *n.* : pêvana çargoşe.

SQUARER, *n.* : çarçikker, karkerê darî yan berî çarçik dibirrit.

SQUARE SAIL, *n.* : babirekê çar al yan la.

SQUARE SHOOTER, *n.* : rastok, pak nexasme li yariyan.

SQUARE-TOED, *adj.* : parêzer, kevnxwaz.

SQUARE-TOES, *n.* : parêzer, kevnxwaz.

SQUARING, *n.* : ducarkirin.

SQUARISH, *adj.* : piçekê çarçik.

SQUARISHLY, *adv.* : bi çarçikî.

SQUARISHNESS, *n.* : çarçikîtî, çargoşeyîtî.

SQUARROSE (OUS), *adj.* : zivr.

SQUARSON, *n.* : zevîdar-oldar.

SQUASH, *n., adv.* : herişîn, nerm, şirêz, qutan, bi şingînî, çepçepa nav teqnê, sikwaş.

- **BALL** : goga per, yariya werzişî wek tenisê.

- **BUG** : axîrkeya kulindî.

SQUASH, *vt. i.* : herişandin, tepser kirin (şoriş), dan nav teqnê de, xwe têkil kirin.

SQUASHY, *adj.* : herişînî, nerm (pilox).

SQUAT, *n., adj.* : tût, tûtbûn, tûtvedan, tûndan, tetikan, qelefisk.

SQUAT, *v.i. t.* : qelefisk rûniştin, dagîr kirin (erd bêmaf û bêkirê), nişîn bûn (li ser erdekê) da ko anînber bike.

SQUATT, *adj.* : tûtrûniştî.

SQUATTER, *n.* : niştimanê erdekê da ko anînber bikit, niştimanê erdekê nerewayî û bêkirê.

SQUATTING, *n.* : qelefisk, qelefiskî, çoçikandin, tûtvedan, tûtvedan, tûtbûn, tûndan, tût, tûtbûn.

- **PERSON** : niştimanê bêmaf û bêkirê.

SQUATTY, *adj.* : nizm û pan, kurt û stûr.

SQUAW, *n.* : jin, jinka hindoka sor ya emerîkanî.

- **MAN** : mêrê spî yê ko jinek hindoka sor ya emerîkanînayî.

SQUAWK, *n.* : dengê tij yan tûjê bilind, skalaya dijwar, qîja bêzariyê, qîja gazindeyî.

- **BOX** : (colloq.) denggewreker.

SQUAWK, *v.i. t.* : qîj gilî kirin, deng bilind bêzarî kirin.

SQUEAK, *v.i. t.* : dengek kurt û tij hînan der, çîreçîr kirin, xinizî kirin (ji tirsa), zehmet rizgar bûn yan bi ser ketin.

SQUEAKING, *n.* : çîreçîr, çîrkeçîrk.

SQUEAKY, *adj.* : çîreçîrî.

SQUEAL, *n.* : qîja dirêj û tij, hawar.

SQUEAL, *v.i. t.* : qîj kirin, hawar kirin, xinizî kirin yan nihînî eşkera kirin (ji tirsa), bêzarî kirin, gilî kirin.

SQUEALER, *n.* : qîjker.

SQUEAMISH, *adj.* : bêqam şermîn, bêqam hestiyarê sincî, diltev.

SQUEEGEE, *n.* : malîka lastîk, bagirdanê lastîkê biçûk yê wênegir yan çapkerî.

SQUEEGEE, *vt.* : maliştin (malîn) yan paqij kirin (bi malîka lastîk).

SQUEEGEED, *adj.* : maliştî.

SQUEEGEEING, *n.* : maliştin.

SQUEEZABILITY, *n.* : givaşbarîtî.

SQUEEZABLE, *adj.* : givaşbar.

SQUEEZE, *n.* : givaştin, givaş, guşîn.

- **BOTTLE** : şûşeyê nermokeyî.

- **PLAY** : givaştina gefê.

SQUEEZE, *v.i. t.* : givaştin.

SQUEEZED, *adj.* : givaştî, guvaştî.

SQUEEZER, *n.* : guvêşk.

SQEEZING, *n.* : givaştin, vegivaştin.

SQUELCH, *n.* : tepeserkirin, mitkirin, bersiva mitker, dengê dana nav avê yan teqnê de.

SQUELCH, *vt.i* : çepçep kirin, dan nav avê yan teqnê de, herişandin, mit kirin, tepeser kirin.

SUIB(S), *n.* : rexneya tiranekerî, rexneya gezîn, peyva bê ser û ber hatî nivîsîn, peqîn yan teqîn (agirbazî).

SQUID, *v.i. t.* : peqîn, teqîn (agirbazî), rexne kirin (tiraneyî), bi lez (lê ne berdewam) çûn.

SQUID, *n.* : masiyek biçûk e bo timlokî, timlokê destkar.

SQUID, *vt. i.* : masî girtin (bi timlokê destkar) anko masiya biçûk.

SQUIFFED, *adj.* : mest, serxoş.

SQUIFFY, *adj.* : (*sl.*) piçekê serxoş.

SQUIGGLE, *n.* : nivîsîna kurt û alandî.

SQUIGGLE, *v.i. t.* : kurt û alandî nivîsîn.

SQUIGGLY, *adj.* : kurt û alandî (nivîsîn).

SQUILL, *n.* : helezek zebatî, pîvaza çolê (kûvî).

SQUILLA, *n.* : canewerek qertîşî û devpê (ko kuna xwe li bin teqnê yan berê di ava qam de dikolit).

SQUINCH, *n.* : taqê li ser quncala jorê bo qayim kirina avahî.

SQUINT, *n., adj.* : çavla, xêl, çavêr, çavxêl, şox.

- **EYED** : xeyle, çavxwar, şaş, kecbîn.

SQUINT, *v.i. t.* : çav xêl bûn, agirîn nihêrîn, nîvçavneqandî dîtin, çavên xwe nîv neqandin (li berêxwedanê yan dîtinê).

SQUINT(ING), *n.* : şaşî, çavxwarî.

SQUINTY, *adj.* : xeyle.

SQUIRE, *n.* : zevîdar, xudan zevî, zirêhelgir, yawer, mêbaz.

SQUIRE, *vt.* : yaweriya jinê kirin (bo parastin û rêz girtinê).

SQUIR(E)ARCH, *n.* : axa, zevîdar.

SQUI(E)ARCHAL, *adj.* : axayî.

SQUIR(E)ARCHIDAL, *adj.* : axayî.

SQUIR(E)ARCHY, *n.* : axayîtî, hikûmeta axayan (zevîdaran).

SQUIREEN, *n.* : pisaxa, zevîdark.

SQUIREHOOD, *n.* : zevîdarîtî, axayîtî.

SQUIRELET, *n.* : pisaxa, zevîdark.

SQUIRELING, *n.* : zevîdark, pisaxa.

SQUIRELY, *adj.* : zevîdarî.

SQUIRESHIP, *n.* : zevîdarîtî.

SQUIRM, *n.* : alîn.

SQUIRM, *vi.* : alîn, şepirze bûn, şerm kirin, tengav bûn.

SQUIRREL, *n.* : sivore, simore, mişkê xurmê, pilor.

- **CORN** : genimê sivoreyî : giyayek bakura Emerîka.

- **HAWK** : helûya li ser sivoreyan dijît.

- **MONKEY** : meymûnek mûnerm e.

- **RIFLE OR GUN** : tifenga sivoreyî : tifengek lûlekurt e.

SQUIRT, *n.* : lawikê rûqayim, vizk, avekiya vizkî.

SQUIRT, *v.i. t.* : vizikîn.

SQUIRTING CUCUMBER, *n.* : şilinga kerî.

SQUISH, *n.* : çepçepkirin, çepçepîlivîn.

SQUISHY, *adj.* : çepçepî.

STAB, *n.* : lêdanek, derb, pîj, pîjek, linc.

- **CULTURE** : çandina bakteriyan bi derziya kûrtêrekirinê.

STAB, *vt. i.* : lê dan, tevizandin.

STABBED, *adj.* : lêdayî, tevizandî.

STABBER, *n.* : lêdayek.

STABBING, *n.* : lêdan, tevizandin, tifanc.

STABILITY, *n.* : tenahî, tenayî, hedan, aştî, ragirtin, tebitîn, seqamgîrî, hêwirîn, cihgirtin.

STABILIZATION, *n.* : xweragirî, tebitîn, hêwirîn, çespandin, seqamgîrkirin.

STABILIZE, *v.i. t.* : hêwir yan hedar kirin, seqamgîr kirin.

STABILIZED, *adj.* : hederkirî, seqamgîrkirî.

STABILIZER, *n.* : ragir, tenaker.

STABILIZING, *n.* : çespandin, tenakirin, seqamgîrkirin.

STABLE, *n.* : tewle, afir, tewîle, pageh, piştir, stewl.

- **BOY, LAD** : kûrikê li tewleyê kar dikit.
- **FOR HORSES** : axur, axîr.
- **FOR SHEEP** : gov.
- **MAN** : mehter, meyter, seyis.
- **MATE** : hespê heman tewleyê.

STABLE, *adj.* : ragirtî, qayim, xweragir, damezrandî, seqamgîr, ragîraw, tebitî, cihgirtî, çespaw.

STABLE, *vt. i.* : tewlenişîn bûn.

STABLED, *adj.* : tewlekirî.

STABLENESS, *n.* : xweragirtî, seqam girîtî.

STABLER, *n.* : tewledar.

STABLING, *n.* : tewle, hesphewîn.

STABLY, *adv.* : bi hevsengî, bi qayimî, bi ragirî, bi çespanî.

STACCATO, *n., adj.* : birrî, birrîkirî, awaza birrî.

- **MARK** : nîşana birrînê.

STACK, *n.* : cez, gidîş, kerm, komel, kom, lod.

- **GRAIN ~** : ceza genimî.
- **STAND** : westageha gidîşan.

STACK, *vt.* : kom kirin, gidiş kirin.

STACKED, *adj.* : gidîşkirî.

STACKING, *n.* : komkirin, xumîn, gidîşkirin.

STACTE, *n.* : alat yan beharatek şirîn e bo çêkirina bêhnxweşan.

STACTOMETER, *n.* : diloppîv (lûleyek pîvana avekiyê bi dilopan).

STADDLE, *n.* : binê koma qirşikan, ding, berpalk.

STADIA, *n.* : dorpîv.

STADIOMETER, *n.* : çemînpîv.

STADIUM, *n.* : yarîgeh, zirtxane.

STAD(T)HOLDER, *n.* : cîgirê şahî yan fermanrewayê deverekê (li Holandê).

STAFF, *n.* : topiz, stûn, karîte, payedar, darala, deste, doq, şîş, binyat, qeyisk, tûtik, gurz, çogan, çomax, karger, harîker, efserê karger (stûn).

- **TIP** : zixt.

STAFF, *vt.* : karker, mamosta û harîker dabîn kirin.

STAFFAGE, *n.* : keresteyê kevalkirinê.

STAFFER, *n.* : endamê desteyekê nemaze rojnamevan.

STAFF OFFICER, *n.* : efserê karger (stûn yan karîte).

STAFF SERGEANT, *n.* : çawîşê yekem yan karger.

STAG, *n., vt.* : pezkûvî, şivir, (nêre)asik, (bêjin) aheng kirin.

- **AMERICAN ~** : sivrê mos.
- **BEETLE** : kêza pezkûvî (yên nêr lamên dirêj wek pezkûvî hene).

STAGE, *n.* : koçe, qonax, pile, êzgeh, rade, şano, gîhanek, eskeleya palan.

- **ARTIST** : hunermendê şanoyê.
- **COACH** : erebaneya rêbarî (û posteyî).
- **COACHMAN** : hajoyê erebaneya rêbarî.
- **CRAFT** : pîşegeriya şanoyî.
- **DIRECTIONS** : rêberiyên şanoyî.
- **DOOR** : deriyê paşî yê şanoyê.
- **EFFECT** : kartêkirin yan karîgeriya şanoyê.
- **FEVER** : hariya viyana çûna ser şanoyê : (taya şanoyê).
- **FRIGHT** : tirsa şanoyê.
- **MANAGER** : derhînerê şanoyê.
- **PLAYER** : şanoger.
- **RIGHT** : mafê şanoyê : mafê taybetî yê pêşkêşkirina şanogeriyê.
- **SET** : keresteya şanoyê (amandekirin).
- **STRUCK** : hewesdarê şanoyê.
- **TIMBER** : hovik.
- **WHISPER** : pistbilind, pista şanoyê, pistepista bilind ya kirdarî ko temaşeker dibihîsin lê ne kirdarên dî.

STAGE, *vt. i.* : li ser şanoyê derhînan, pêşkêşî xelkê kirin.

- **MANAGE** : şanogerî derhînan.

STAGEABLE, *adj.* : şanokirinbar.

STAGED, *adj.* : şanokirî.

STAGER, *n., adj.* : pispor, serhatî.

STAGFLATION, *n.* : demê zehfbûna diravî (bê pitirbûna berhemî).

STAGGED, *adj.* : ahengkirî.

STAGGER, *n., adj.* : veweşîn, leqîn, ferkosî, xingilîn.

STAGGER, *v.i. t.* : veweşîn, xingilîn.

STAGGERED, *adj.* : veweşî.

STAGGERING, *n.* : veweşîn, leqîn, ferkosî, xingilîn, licmandin.

- **BLOW** : lêdanek yan derbê dijwar.

STAGGERINGLY, *adv.* : bi dijwarî.

STAGGING, *n.* : (bêjin) ahengkirin.

STAGHOUND, *n.* : tajiyê şivrî.

STAGING, *n.* : pêşkêşkirina şanogeriyê, eskele, bi rêvekirina erebaneya rêbariyê.

- **AREA** : devera qonaxê bo civîna leşkerî berî bi karek nû rabit.
- **POST** : binikê destpêkirinê (rêwîtî).

STAGIRITE, *n.* : Arîsto (ko xelkê Stagîra bû).

STAGNANCY, *n.* : mendî, bêbazarî, rawestanî (aborî).

STAGNANT, *adj.* : westayî, westaw, rawestayî, genaw, peng, avgenî.

- **WATER** : peng, çirav.

STAGNANTLY, *adv.* : bi mendî.

STAGNATE, *vi.* : peng bûn, mend bûn, kevizî bûn.

STAGNATED, *adj.* : mend, peng, pengkirî, kevzî, çiravkirî.

STAGNATION, *n.* : mendî, bêbazarî, westan, kevizîn.

STAGNICOLOUS, *adj.* : çiravî.

STAGY, *adj.* : şanoyî, ne ji dil.

STAID, *adj.* : giran, (sincî), xwegir, sengîn.

STAIDLY, *adv.* : bi giranî, bi xwegirî, bi sengînî, xwegirkî.

STAIDNESS, *n.* : xwegirîtî.

STAIN, *n.* : xewş, gemar, leke, pinî, boye, şermizarî.

STAIN, *v.i. t.* : gemar kirin, leke kirin, xewş kirin, pîs kirin, pinî kirin, şermizar kirin, reng kirin, boye kirin.

STAINABLE, *adj.* : lekebar.

STAINED, *adj.* : lekekirî, lekedar.

STAINER, *n.* : boyeker, boye.

STAINING, *n.* : pîskirin, navnokirin.

STAINLESS, *adj.* : bê jeng, bê pinî, pac, bê leke.

- **STEEL** : polayê bêjengî.

STAIR(S), *n.* : peyje, pêstirk, pêpilok.

STAIRCASE, *n.* : pêstirk, pêpeling, pêlok, peyje, nerdewan (nerdiwan).

STAIRWAY, *n.* : pêstirk.

STAIRWELL, *n.* : çala pêstirkê, malka pêstirkê.

STAITH(E), *n.* : depe yan embara komirî li beravê bo barkirinê.

STAKE, *n.* : arêx, sing, merc, girew, mêx.

- **BODY** : leşê singkirî : leşê otomobîla vekirî li ser herzalê singkirî bo barrakirinê.
- **HOLDER** : girewhelgir.
- **TRUCK** : barkêşa singkirî.

STAKE, *vt.* : kuştin (singkirî), sotin, girew kirin, dewarî bi singî ve girê dan, pişt girtin (darayî), sing kirin bo nîşanê.

STAKES, *n.* : xelat, padaşt.

STALACTITE, *n.* : zengilok, zembelîlk.

STALACTITIC, *adj.* : zengilokî.

STALACTIFORM, *adj.* = **STALACTIC.**

STALACTITIC, *adj.* : zengilokî.

STALAG, *n.* : serbazgehê elmanî yê serbaz û piledarên dîl.

STALAGMITE, *n.* : zembelîlk.

STALAGMITIC, *adj.* : zembelîlkî.

STALAGMITICALLY, *adv.* : bi zembelîlkî.

STALE, *n., adj.* : bêsî, tisî, mîza dewarî, erzan, kevn, mirîdar : ne rewa ji ber borîna demî, westayî, lawaz.

STALE, *vt. i.* : tisî kirin, bêsî bûn, bêsî kirin, tisî bûn, (hêştir yan hesp) mîztin.

STALE BREAD, *n.* : nanê genî yan kevn.

STALED, *adj.* : bêsî.

STALELY, *adv.* : bi tisîkî.

STALEMATE, *n., vt.* : têgîrane, tengavî, tengav kirin, têgîrane kirin.

STALENESS, *n.* : tisîtî.

STALING, *n.* : bêsî kirin.

STALK, *n.* : lem, pin, qisil, qersel, bistî, sab, bask, qed, dûvik, çûna fortekî.

- **DRY ~** : piş, girze.
- **EYED** : çavbaskî (kêvjale ye).
- **OF CEREAL** : pîke.

STALK, *vt. i.* : (bi dizî ve) şeqandin, hêdî, req yan fortekî çûn, hêdî belavbûna petê, li nêçîrê geran.

STALKLESS, *adj.* : bê bask.

STALKLET, *n.* : lemik, pinik.

STALKING-HORSE, *n.* : hespê veşartina nêçîrvanî bo bistehkirina nêçîrê.

STALKY, *adj.* : baskî.

STALL, *n.* : behane, rûpûş, navkirî, vebijarkirî, (destnîşankirî) li helbijartinê da ko navkiriyek dî ser bikevit, rûnişteka berahiya şanoyê, kalana tilê, jorik, heritîn, xapîn, fêlbazî, harîkerê berîkbirî, afir, rawestgeha otomobîlê, rûniştek (li dêrê).

- **FED** : êmdayî.
- **FEED**, *vt.* : alîf kirin (bo qelewkirinê).

STALL, *vt. i.* : gîro kirin, li rastgehê danan, (bi fêlbazî) paş xistin, ji nişkekê ve rawestîn (bizwên yan makîne), herifîn.

STALLAGE, *n.* : beyav bo rûniştekê.

STALLING ANGLE, *n.* : goşeya herifînê.

STALLING SPEED, *n.* : leza herifînê.

STALLION, *n.* : hesp (bo perînê).

STALWART, *n., adj.* : qayim, zeblekî, aza, wêra, bawermend yan piştgirê çespan.

STALWARTLY, *adv.* : bi qayimî, bi hêzdarî, hêzdarkî.

STALWARTNESS, *n.* : qayimîtî, hêzdarîtî.

STAMEN, *n.* : nêrik, nêrek (helezê gulan e).

STAMENEAL, *adj.* : nêrekî.

STAMENEOUS, *adj.* = **STAMENEAL.**

STAMENIFEROUS, *adj.* : nêrekî.

STAMIN(I)-, *pref.* : pêşgir e ko nêrek e.

STAMINA, *n.* : hêz, barbirin, xwegirî, şiyana aramî yan rakêşanê.

STAMINAL, *adj.* : nêrekî.

STAMINATE, *adj.* : nêrekdar.

STAMMER, *n.* : devmirî, entî, zimangiran, lalkî (piçek).

STAMMER, *vt. i.* : zimangiran yan lalkî axiftin.

- **TO ~ OUT** : lalî axiftin.

STAMMERER, *n.* : zimangiran.

STAMMERING, *n.* : devmirî, entî.

- **SPEECH** : gotara lalkî.

STAMMERINGLY, *adv.* : bi lalkî, lalkî.

STAMP, *n.* : pol, pîlat, mohr, nîşan, nîşne, şeql.

- **COLLECTOR** : komkerê polan.

- **DUTY** : baca polî.

STAMP, *vt.t.* : pol kirin, mohr kirin, herişandin (bi kotekî yan alavek giran), dan ser, dirav lê dan, medaliya darîştin.

STAMPED, *n.* : belavbûna bizdihîna terşî, revîna hemûkî.

STAMPEDE, *v.i. t.* : revîn (ji tirsan), dan ser.

STAMPEDED, *adj.* : revî (û dayî ser).

STAMPEDING, *n.* : revîn.

STAMPER, *n.* : mohrker (li postexaneyê).

STAMPING GROUND, *n.* : wargehê asayî.

STAMPING MILL, *n.* : aş, kargeh yan alava herişandina kan yan metalê xav.

STAMPLESS, *adj.* : bê pûl.

STANCE, *n.* : rawest, helwest.

STANCH OR STAUNCH, *vt. i.* : veresîna xwînê rawestandin, sinorek bo danan, rawestandin, girtin : bergirî avê kirin.

STANCHION, *n.* : berpalkê rast, dingê karîteyî, neyrê girêdana çêlê li pawanê.

STANCHION, *vt.* : pişt girtin, çêl pabend kirin.

STAND, *v.i. t.* : rawestîn, rabûn, rep bûn, bergirî kirin, man, peng bûn : helwêst diyar kirin, hatin nav kirin (bo helbijartinê).

- **TO ~ ASIDE** : li rexekê rawestîn, hema temaşe kirin.

- **TO ~ AT EASE** : vesihîn.

- **TO ~ BY** : berdest man.

- **TO ~ CLEAR** : dûr bûn, xwe dûr kirin jî, xwe vedan.

- **TO ~ DOWN** : rakêşan ji rawestgeha gewahî, rakêşan ji helbijartinê.

- **TO ~ FAST** : xwe ragirtin.

- **TO ~ FIRE** : xwe li ber agirê dijminî girtin.

- **TO ~ FIRM** : bergirî kirin, mûyek ji xwe şaş nekirin.

- **TO ~ FOR** : nimînenderî kirin, nîşan kirin, piştgirî kirin, xebat kirin, hêma bûn.

- **TO ~ IN** : şûn girtin, beşdarî xerciyê kirin.

- **TO ~ OFF** : palan demarî derxistin, xwe dûr kirin, ji ber avê dûr ketin, gîro kirin.

- **TO ~ ON** : berdewam kirin (çûn yan pêşketin).
- **TO ~ ON OR UPON** : pelp kirin.
- **TO ~ ON END** : pirç rabûn (ji tirsa).
- **TO ~ ONE'S GROUND** : li ser ya xwe man, cihê xwe bernedan (leşkerî).
- **TO ~ OUT** : bergirî kirin, berz bûn, eşkera bi ser ketin.
- **TO ~ OVER** : paş xistin, qenc zêrevanî kirin.
- **TO ~ READY** : amade bûn.
- **TO ~ STILL** : rawestîn (bê livîn).
- **TO ~ TO WIN** : dê qazanc bikit.
- **UP** : rabin!, rabe!, hestin!, hilo!, hilo rabe!.
- **TO ~ UP FOR** : piştgirî kirin.
- **TO ~ UP TO** : (aza) rûberî kirin.
- **TO ~ UP WITH** : cihê xwe li gel hevkarî girtin bo semayê.

STAND, *n.* : bergirî, helwêst, westageh, rawestan rawestgeha gewahî li dadgehê, repbûn, çend dar û bar, parçeyek ji pêpîkiya şanoyê yan yarîgehê, herzal, xanîk (kişik), mêz, binik, helawîstgeh.

- **IN ~** : awir.
- **POINT** : helwêst, hizir.
- **STILL** : westan, bêbazî.
- **UP** : rep, rawestayî.

STANDARD, *n.* : pîvane, pîvanî, seng, baw, asayî, pîvaneyî, pêwaneyî, ala, bandîr, peydax, pîvek.

- **BEARER** : bêraqdar, alahelgir, aladar.
- **CELL** : xaneya pîvaneyî.
- **DEVIATION** : ladana pîvaneyî.
- **ERROR** : çewtî yan heleya pîvaneyî.
- **POTENTIAL** : erkê pîvaneyî.
- **PRESSURE** : wişanê pîvaneyî.
- **SOLUTION** : gîrava pîvaneyî.
- **TEMPERATURE** : pileya germî ya pîvaneyî.

STANDBY, *n.* : berdest, yedek.

- **STABLEMAN** : yedekkêş.

STANDARDIZATION, *n.* : pîvanekirin.

STANDARDIZE, *vt.* : pîvane kirin.

STANDARD OF LIVING, *n.* : astiya gozeran.

STANDARD OF REVOLT, *n.* : alaya şorişê.

STANDING, *n., adj.* : mîç, boq, miç, rawestan, yaye, rabûn, raweş, rawestîn, rawestayî.

STANDING, *adj.* : ji piya, rawestayî, sekinî.

- **ARMY** : leşkerê kara (herdemî yan rêzikî).
- **COMMITTEE** : licneya herdemî.
- **CORN** : tedrî.
- **DISH** : danê herdemî.
- **ORDERS** : fermanên karî.
- **ROOM** : beyava rawestanê.
- **RULE** : rêzika karî.
- **UP** : rabûyî, rabûn.
- **WAVE** : pêla rawestayî.
- **WATER** : peng.

STANDOFF, *n.* : totak, vehisîn, hevta (li pêşbirke) yan pêşbezînê.

STANDOFFISH, *adj.* : totak, dilsar.

STAND OIL, *n.* : rûnê tîr (bo boye yan varnîşî).

STANDOUT, *n., adj.* : nayab, berz.

STAND-PAT, *n., adj.* : parêzer, dij guhorîn û nûkirinê.

STANDPATTER, *n.* : parêzer, dij guhorînê.

STANDPIPE, *n.* : boriya serî.

STANDPOINT, *n.* : helwêst, hizir.

STANDSTILL, *n., adj.* : mendî.

STAND-UP, *adj.* : rep, rawestayî.

STANHOPE, *n.* : erebaneya sivik ya yekrûnîştek.

STANIEL, *n.* : helûyê biçûk.

STANK, *p.* OF **STINK** : genî bû.

STANK, *n.* : sikrê biçûk, ger yan kelşa av têde.

STANNARY, *n., adj.* : kangeha tenekeyî.

- **COURT** : dadgeha rêkxistina kangêyên tenekeyî.

STANNATE, *n.* : teneke.

STANNIC, *adj.* = **STANOUS** (tenekeyî).

STANNIFEROUS, *adj.* : tenekeyî.

STANNITE, *n.* : teneke.

STANNOUS, *adj.* = **STANNIFEROUS.**

STANZA, *n.* : birgeha helbestî.

STANZAIC, *adj.* : birgehiya helbestî.

STAPEDIAL, *adj.* : menekî : pêwendîdarê hestiyê menekî yê guhê navîn.

STAPELIA, *n.* : helezek gul bedbêhn e.

STAPES, *n.* : hestiyê menekî.

STAPHYLOCOCCAL, *adj.* : pêwendîdarê bakteriyên kemberhemdar.

STAPHYLOCOCUCUS, *n.* : bakteriyek ûşiyî (kêmberhemdar).

STAPLE, *n.* : rezînek, zerzînek, reze.

STAPLE, *vt.* : reze kirin.

STAPLE, *n.* : pertal yan berhemên serekî li welatekê, bajêrê melbendê firotin yan înandera berhemî, pertalê herdem pêviyayî, hêmanê serekî, madeyê xav, rîşalê pembû yan hirî, dirêjî yan başiya vî rîşalî, pîvanî, herdem daxwaz kiriye yan pêviyaye, serekî, herdem berhem kiriye, jêder.

STAPLE, *vt.* : cuda kirin (pembû yan hirî bi corê rîşalî).

STAPLED, *adj.* : rezekirî.

STAPLER, *n.* : cudakerê rîşalî, alava pêkxistina kaxezan.

STAPLING MACHINE : alava pêkxistina kaxezan (bi têlê).

STAR, *n., adj.* : stêr, estêre, teyisî, nayab.

- **A ~ DIPLOMAT** : geşediplomasî (serketî).
- **FALLING ~** : nêzik, şolik.
- **MOVING ~** : stêra gerok.
- **ROSE ~** : gulstêr.

STAR, *vt. i.* : teyisîn di karêkê de, stêr kirin : kirdar pêşkêş kirin ko stêr yan qehremanê filmî ye, stêr bûn.

STARBOARD, *n.* : rexê rastê (keştî yan gemî).

STARCH, *n.* : nişa, nişaste, mîrî (dîwanî).

STARCH, *vt.* : nişa kirin, req kirin (bi nişayî).

STAR CHAMBER, *adj.* : dadgeha nihênî (nepenî) yan zordar.

STAR-CHAMBER, *adj.* : nihênî, sitemkar, zordar, nepenî.

STARCHED, *adj.* : nişakirî.

STARCHER, *n.* : nişaker.

STARCHILY, *adv.* : bi nişayî, nişakî.

STARCHINESS, *n.* : nişatî.

STARCHY, *adj.* : nişayî, req.

STAR-CROSSED, *adj.* : bedbext.

STARDOM, *n.* : stêrîtî, desteka stêrên sinemayî.

STAR DUST, *n.* : toza stêrê : stêrên bêqam hûr, madeyê mezin yê ji valatiya esmanî dikevit, ciwanî, dilberî.

STARE, *n.* : sehkirin, zîl, zîq, zoq.

STARE, *v.i. t.* : seh kirin, zil berê xwe dan, eşkera berz bûn, pirç rawestîn (rep bûn).

- **TO ~ ONE IN THE FACE** : zîl difekrit rûyê filanî, rastî ketin ber çavan.

- **TO ~ DOWN** : zil dinêritê da ko dudilî yan çîz bikit.

STARED, *adj.* : zil dîtin.

STARFISH, *n.* : stêremasî.

STARFLOWER, *n.* : stêregul, stêrk.

STARGAZE, *vi.* : zil berê xwe dan stêran, ketin nav xewrojan de.

STARGAZER, *n.* : stêrbîn, stêrnas, masiya stêrbîn : texlîtek masiya deryayî ye ko çav li ser serî ne.

STAR GRASS, *n.* : stêregiya, giyayek gul stêrî ye.

STARK, *adj., adv.* : reha, tekûz, dijwar, req wek mirî, rût, eşkera, bi dijwarî, bi temamî.

- **EFFECT** : pijilîna rêza şebengî.
- **MAD** : dînê eşkera.
- **MADNESS** : dînatiya eşkera.
- **NAKED** : temam rût (rîs, tazî, zilît).

STARKLY, *adv.* : bi zilîtî, bi reqî, dijwarkî, bi dijwarî.

STARKINESS, *n.* : zilîtî, dijwarîtî.

STARLIGHT, *n.* : ronahiya stêrê.

STARLIKE, *adj.* : wek stêrê, teyisî wek stêrê.

STARLING, *n.* : çûçik, çiçik, çûleke, reşêle, cîq, zerzorî, alik, rîşole.

STAR-OF-BETHLEHEM, *n.* : stêra Bêtlehim : helezek pîvazî-zebatî ye.

STARRED, *adj.* : stêrkirî, wek stêrê, stêr nîşankirî.

STARRING, *n.* : stêrkirin, qehremanî.

- **RÔLE** : girmasî.

STARRY, *adj.* : bilind, teyisî yan şikil stêr, stêrî.

- **EYED** : xewkar, bêqam geşbîn.

STARS AND STRIPS, *n.* : stêr û şerît : alaya wîlayetên yekgirtî yên Emerîka.

STAR STONE, *n.* : berê safirê hêja.

STAR SHELL, *n.* : fişeka ronahîkirina wek stêrê dipeqit da ko şorên dijminî diyar bikit.

STAR SPANGLED, *adj.* : stêr û şerîtkirî.

START, *n.* : destpêk, pêdan, danrê, kobarî, şevtirsik, bazdan, ciniqîn, sereta, bazdan, derketin, xalka destpêkê, hevyazî.

START, *v.i. t.* : dest pê kirin, dan rê, bazdan, ciniqîn, vizikîn, peyda bûn, derketin (rêwîtî), beşdar bûn (pêşbirke), damezrandin, gêran.

- **WITH** : bo destpêkê.

STARTER, *n.* : destpêker, nûkar.

STARTING, *n.* : destpêkirin, terpilandin, hilfirîn, dadan.

- **HANDLE** : destikê dadana otomobîlê.
- **OFF** : berbûn.
- **PISTOL** : debanceya destpêkirina pêşbezînê.
- **POINT** : sereta.
- **POST** : xalka dest pêkirinê.

STAR THISTLE, *n.* : helezek dirrî û gul lûlekî ye.

STARTLE, *n.* : ciniqîn.

STARTLE, *v.i. t.* : ciniqîn, ciniqandin, bizdihandin (ji nişkekê ve).

STARTLED, *adj.* : ciniqî, terpilî, veciniqî.

- **HORSE** : hespê terpilandî.

STARTLING, *n.* : ciniqandin, ciniqîn, veciniqandin, terpilandin, tertilandin, hilfirîn.

STAR TURN, *n.* : hunermendê yekem yan birgeh(çalakî)ya serekî ya şahiyê.

STARVATION, *n.* : birsîbûn, birsîtî, birçîtî, birs, mirina ji birsê.

- **WAGES** : kirêya besatiyê : kirêya têra pêviyanên asayî yên jiyanê nekirin.

STARVE, *v.i. t.* : birsî bûn (bêqam), ji birsa mirin, birsî mirandin.

STARVELING, *n., adj.* : birsî, hejar, rût, lawaz, barîk (ji birsa).

STASH, *vt.* : nixaftin, veşartin hêlan, rawestandin.

STASIS, *n.* : mendî, pengî, mendiya ûrkî.

STASIS : rawestana gera avekiyek leşî.

-STAT, *suff.* : paşgir e ko alav e.

STATABLE, *adj.* : derbirînbar.

STATAL, *adj.* : dewletî (pêwendîdarê dewletê).

STATE, *n., adj.* : dewlet, wîlayet, bar, rewş, ton, pergal, awa, tonî, dox, bedhal, payedariya bala, payedarî, mezinati, çîna ramyarî yan civakî, mîrî, hikûmetî.

- **HEAD OF ~** : serekdewlet.
- **TO LIE IN ~** : term nîşa xelkê dan berî veşartinê.

STATE, *vt.* : derbirrîn, biryar dan, damezrandin, gotin, diyar kirin, dariştin (peyv), agehdar kirin.

STATE ATTORNEY, *n.* : parêzerê giştî.

STATE CAPITALISM, *n.* : sermayedariya dewletê.

STATE COLLEGE, *n.* : zanistgeha wîlayetê.

STATECRAFT, *n.* : dewletvanî : hunera kardariya pirsên dewletê, hunera hukmî.

STATED, *adj.* : derbirrî, eşkerakirî, agehdarkirî, diyarkirî, sinirkirî, rêzikî.

STATEDLY, *adv.* : bi rêzikî, bi diyarkirina rastiyan bo dadgehê.

STATE DOCUMENT, *n.* : belgenameya dewletê.

STATEHOUSE, *n.* : avahiya civata qanûndananê.

STATELINESS, *n.* : debdebe, şikûdarîtî.

STATELY, *adj., adv.* : mezin, gewre, bi şikûdarî.

STATEMENT, *n.* : danezanîn, gotin, qise, aşkerakirin.

STATE OF AFFAIRS (OR THINGS) : barûdox, awa.

STATE OF EMERGENCY, *n.* : barê nakawî yan tengavî.

STATE OF MIND, *n.* : mad (barê hişê).

STATE OF WAR, *n.* : barê şerî.

STATER, *n.* : kevnediravê grekî zêr yan zîv.

STATEROOM, *n.* : jorek taybet di nav hevkêş yan keştî de.

STATESMAN, *n.* : dewletvan.

STATESMANSHIP, *n.* : dewletvanî.

STATE SOCIALISM, *n.* : civakîtiya dewletê.

STATIC, *n., adj.* : rawestayî, westaw, westan, cêgir.

- **ELECTRICITY** : kehreba rawestayî, kehrebaya westaw.
- **LINE** : werîskê rawestayî ko serek bi balafirê ve girêdaye û serê dî bi paraşûtê ve da ko vebit li gel dahêlanê.
- **PRESSURE** : pestan yan wişara rawestayî.

STATICAL, *adj.* = **STATIC.**

STATICS, *n.* : westanzanî, rawestanzanî.

STATING, *n.* : gotin.

STATION, *n.* : êstgeh, êzgeh, rawestek, war.

- **HOUSE** : avahiya êzgehê.
- **MASTER** : kardarê êzgehê.
- **WAGON** : otomobîla stêşin.

STATION, *vt.* : rawestandin, şandin, danan, damezrandin, nişandin.

STATIONARINESS, *n.* : rawestanîtî.

STATIONARY, *adj.* : necolî, neguhêr, neguhêrdar, ne livandî, rawestayî.

- **CURRENT** : rewtek yan lozewa rawestayî, lozewî necol.

- **ENGINEER** : endazyarê makîneyên rawestayîn.

- **FRONT** : berê mit, bereyê mit.

- **PERSON** : mirovê rawestayî.

- **WAVES** : pêlên rawestayî, şepolên necol.

STATION BREAK, *n.* : êzgehrawestana nasandinê : bo şandina êzgehê yan weşîna beyannameyekê.

STATIONED, *adj.* : şandî (warekî).

STATIONER, *n.* : nivîsemenîfiroş.

STATIONERY, *n.* : nivîsemenî, nûsînemenî, kaxezîtî.

STATIONING, *n.* : hinartin (bo warekê yan şûnekê).

STATISM, *n.* : dewletîtî : rêzika ko desthelatiya aborî û melhezeya aborî di destê dewletê de biminit.

STATIST, *n.* : dewletî.

STATISTIC(AL), *adj.* : jimarî, hejmarî.

STATISTICALLY, *adv.* : bi jimarî, jimarkî.

STATISTICIAN, *n.* : jimarzan, hejmarzan.

STATISTICS, *n.* : jimartinzanî, jimartin, jimarzanî, hejmarzanî, amargirî, heljimar.

STATOCYST, *n.* : kîskê hevsengiyê (yê nemovikdaran).

STATOLITH, *n.* : berikê hevsengiyê (di nav kîskê hevsengê de).

STATOR, *n.* : rawestok : parçeya rawestayî ji makîne yan alavê ko parçeyek dî di nav de yan li dor digerit.

STATOSCOPE, *n.* : pestanpîv, hûrbilindpîv.

STATUARY, *n., adj.* : peykertaşîn, peyker, peykertiraş, peykerdar.

- **MARBLE** : mermerê spî yê nayab.

STATUE, *n.* : peyker, kotal.

STATUED, *adj.* : peykerkirî.

STATUESQUE, *adj.* : peykerî.

STATUESQUELY, *adv.* : bi peykerî, peykerkî.

STATUESQUENESS, *n.* : peykerîtî.

STATUETTE, *n.* : peykerok.

STATURE, *n.* : bejn, payeberzî.

STATUS, *n.* : bar, rewş, dox, awa.

- **COURT** : dadgeha olkî.

STATUTABLE, *adj.* : sizabar, qanûnî (qanûnîrewa).

STATUTABLY, *adv.* : bi qanûnî .

STATUTE, *n.* : qanûn, qanûndanîn, rêzika binyatî.

- **BOOK** : tomar yan (kitêba) koma qanûnan.

- **LAW** : qanûna ji civata qanûndanînê derketî.

- **MILE** : mîlê qanûnî (5280 pê yan 1760 yard e).

STATUTORY, *adj.* : qanûnî.

STAUNCH, *adj.* : emekdar, qayim, dilxurt.

- **FRIEND** : dostê dilsoz.

- **SUPPORTER** : piştgirê dilsoz.

STAUNCH, *vt.* : çikandin.

STAUNCHING, *n.* : çikandin.

STAUNCHLY, *adv.* : bi dilxurtî, dilxurtkî.

STAUNCHINESS, *n.* : dilxurtîtî.

STAUROSCOPE, *n.* : alava sehkirinê ya kartêkirina ronahiya cemserkirî li ser belûrî.

STAVE, *n.* : dar, topiz, alê birmîlî, pêpik, birgeh, helbest, pêstirka mûzîqeyî.

- **RHYME** : helbesta dubare.

STAVE, *vt. i.* : wêve bûn, kun kirin (birmîl), herişandin, lezkirin, şikandin, kun bûn, lê dan (bi darî yan topizî).

- **TO ~ OFF** : wêve bûn.

STAVESACRE, *n.* : helezek tov jehr e bo pêtikan.

STAY, *n.* : man, qer, qar.

- **AT HOME** : mirovê li mal.
- **IN STRIKE** : lêdan (mangirtin)a rûniştinê.
- **OF EXECUTION** : gîrokirina biryara sêdarekirinê.

STAY, *vt. i.* : man.

- **IN** : li jor man.

STAYED, *p.* **OF STAY** : ma, awirî.

- **BEHIND** : dama.
- **IN** : lisya.

STAYER, *n.* : pabend, berpalk.

STAYING, *n.* : şûnde ketin, mayîn, mayî, man.

- **BEHIND** : paşde man.
- **POWER** : peşedirêjî, rakêşan.

STAYSAIL, *n.* : babireka girêdayî.

STEAD, *n.* : sûd, havil.

- **TO STAND IN GOOD ~** : bi kêr hatin.

STEAD, *vt.* : havil dan, bi kêr hatin.

STEADFAST, *adj.* : dilxurt, nebez, kolneder.

STEADFASTLY, *adv.* : bi nebezî, nebezkî.

STEADFASTNESS, *n.* : azayîtî, bergiriti, xweragiritî, ragirtin, xweragirtin, nebezîtî.

STEADILY, *adv.* : bi qayimî yan berdewamî, berdewamkî.

STEADINESS, *n.* : çespanîtî, berdewamîtî.

STEADING, *n.* : çandingeha biçûk.

STEADY, *n., adj.* : seqamgîr, tebitî, çespan, hogir, dildar, dostê herdemî, bi berdewamî yan çespanî.

- **CURRENT** : rewtek yan lozewê yekbar.
- **FLOW** : rewanî yan milyana yekbar.
- **GOING** : haydar.
- **STATE** : barê yekbar.

STEADY, *vt. i.* : çespan kirin, seqamgîr kirin, berdewam kirin.

STEADYING, *n.* : hedarkirin, seqamgîrkirin.

STEAK, *n.* : parçegoşt (ga, beraz, masî), qîme.

STEAL, *n.* : dizîn, tiştê dizî, bazarê havildar.

STEAL, *vt. i.* : dizîn, şelandin, (bi dizîkî ve) nişîv bûn.

- **TO ~ INTO** : vedizîn.
- **TO ~ THE SHOW** : ji hemûyan baştir kar kirin.

STEALER, *n.* : diz.

STEALING, *n.* : dizîn, dizî.

STEALTH, *n.* : xiniz, nihênî, vedizîn, nepenî.

- **BY ~** : xiniz.

STEALTHILY, *adv.* : pelpel, bi dizî ve, dizî, dizîkî, bi xinizî, bi dizîkî ve, bi dizîkî.

STEALTHINESS, *n.* : nihênîtî, dizîkîtî.

STEALTHY, *adj.* : dizîkî.

STEAM, *n.* : hilm, helm, helaw.

- **TO LET OFF ~** : dilê xwe vekirin yan hîn kirin.
- **BOAT** : gemiya hilmî.
- **CHEST** : sindoqa hilmî : jorika makîneya hilmî ko hilm jê diçit stûnkî.
- **CALORIMETER** : germepîva hilmê.
- **DISTILLATION** : dilopandina hilmî.
- **DRY ~** : hilma bêdilopên avê.
- **ENGINE** : bizwên yan makîneya hilmî, bizwênê helmî.
- **GAUGE** : pestanpîva hilmî.
- **HAMMER** : kutekê hilmî.

- **HEAT** : germiya hilmî.
- **POWER** : hêza hilmî.
- **SATURATED** : hilma têr.

SHIP : gemiya hilmî, papor.

- **WET ~** : hilma li gel dilopên avê.

STEAM, *vt. i.* : hilm kirin, hilm bûn.

- **TO ~ UP** : arandin, enirandin.

STEAMER, *n.* : gemiya hilmî.

STEAMINESS, *n.* : hilmîtî.

STEAMROLLER, *n.* : bangere.

STEAM TABLE, *n.* : mêza hilmî : (mêzek kunkirî ye bo helgirtina keresteyên xwarina li ser hilma li bin lê dinin).

STEAM TURBINE, *n.* : tûrbîna hilmî.

STEAMY, *adj.* : hilmî, helmî.

STEARATE, *n.* : xwêya tirşî ya stiyarî.

STEARIC, *adj.* : stiyarî, rûnî, bezî.

- **ACID** : tirşiya stiyarî (madeyek spî û hişk e ji hindek rûn û bezan derdikevit bo mûmî).

STEARIN(E), *n.* : stiyarîn : madeyek bêreng û bêhn e, binyat gelek rûnên canewerî û helezî ye.

STEARINERY, *n.* : çêkirina stiyarînî.

STEASPIN, *n.* : haveyna rûnî.

STEATITE, *n.* : texlîtek bersabûn e.

STEATIC, *adj.* : bersabûnî.

STEAT(O)-, *pref.* : pêşgir e ku bez e, rûn e.

STEATOPYGLIA, *n.* : qelewbûna kemaxan.

STEED, *n.* : hesp, nemaze hespê şerî.

STEEDLESS, *adj.* : bê hesp.

STEEL, *n.* : pola.

- **BLUE** : şînê polayî.
- **ENGRAVING** : neqşkirina ser polayî.
- **WORK** : kargeha polayî, alav û keresteyên polayî.

STEEL, *vt.* : req bûn, pola bûn.

STEELIFY, *vt.* : pola kirin.

STEELING, *n.* : polakirin.

STEELINESS, *n.* : polayîtî, reqîtî.

STEELY, *adj.* : polayî.

- **SPIRIT** : canpolayî.

STEELYARD, *n.* : terazûya qepanî.

STEENBOK, *n.* : asikê keviran : asikê efrîqayî ko biçûk e di nav wargehên kevirî de digerit.

STEENING, *n.* : berkirina (bi berî) kaniyê.

STEEP, *n., adj.* : nişîv, tîj, tûj, az, şilkirin, têhilîn, şildank, avekiya şilkirinê.

- **SLOPE** : kendal, kaş.

STEEP, *vt. i.* : şil kirin, têhilandin, têr kirin.

STEEPEN, *v.i. t.* : nişîvî kirin.

STEEPENED, *adj.* : nişîvîkirî.

STEEPENING, *n.* : nişîvîkirin.

STEEPER, *n.* : amanê şilkirinê, şildank.

STEEPLE, *n.* : birca dêrê.

STEEPLECHASE, *n.* : pêşbirke yan pêşbezîna berbestan.

STEEPLECHASER, *n.* : werzişvanê berbestan.

STEEPLEJACK, *n.* : çakerê kulînan yan bircan.

STEEPLY, *adv.* : nişîvkî, bi nişîvî.

STEEPNESS, *n.* : nişîvîtî.

STEEPY, *adj.* : nişîv.

STEER, *n.* : gayê gunokirî, golik, ga.

STEER, *n.* : hajoyê keştî yan gemiyê.

STEER, *vt. i.* : hajotin, araste kirin.

- **TO ~ CLEAR OF** : xwe dûr kirin ji, xwe vedan jî.

STEERAGE, *n.* : hajotin, araste kirin.

- **WAY** : dûratiya pîvayî bo raserkirina gemiyê.

STEERING, *n.* : dezgîn, arastekirin.

STEERING ARM, *n.* : dezgîn (destikê hajotinê).

STEERING COLUMN OR POST, *n.* : stûnkê dezgînî.

STEERING GEAR, *n.* : gêra dezgînî.

STEERING WHEEL, *n.* : dezgîn.

STEERMAN, *n.* : dezgînvan.

STEERSMANSHIP, *n.* : dezgînvanîtî.

STEEVE, *n.* : helgira komkirinê.

STEEVE, *vt.* : kom kirin (li embara gemiyê), bar kirin.

stegosaurus : texlîtek dînosorê ejdeha ye.

STEIN, *n.* : mesînê kalot (bo bîre ye).

STEINBOCK, *n.* : bizina kûvî.

STELA, *n.* : stûna berî ya rep û neqşkirî.

STELE, *n.* : stûnka tewereyî ya bask yan reha helezê demardarî.

STELLAR, *adj.* : texlîtek yekem, nayab, serekî, stêrî.

STELLATE(D), *adj.* : tîrêjî, wek stêrê, rêkxistî.

STELLIFORM, *adj.* : wek stêrê.

STELLULAR, *adj.* = **STELLIFORM.**

STEM, *n.* : bask (qelûn), reh (peyv), babik, çiq, bask (helez).

- **FROM ~ TO ~** : jî dira dûrtirîna gemiyê bo dira dûrtirîna gemiyê.

STEM, *vt. i.* : encam bûn, bask rakirin, gîro kirin, paşve bûn, verestin rawestandin, verestin rawestîn.

STEMLESS, *adj.* : bê bask.

STEMMA, *n.* : darê malbatê, babikresenî, encambûn.

STEMMED, *adj.* : baskdar, baskjêvekirî.

STEMMER, *n.* : baskê bêbelgûber.

STEMMING, *n.* : encambûn, baskkirin, sikirkirin (girtin).

STEMMY, *adj.* : pirbask.

STEMPLE, *n.* : stûnên berpalkên kangehê.

STEMWARE, *n.* : kaska baskdar.

STEM-WINDER, *n.* : demjimêra gerandinê, demjimêra barkirinê.

STEM-WINDING, *adj.* : demjimêrbarkirinî.

STEN, *n.* (~ **GUN**) : tifenga xwekarî ya sivik.

STENCH, *n.* : genîtî, bêhna genî.

STENCHFUL, *adj.* : genî.

STENCHY, *adj.* = **STENCHFUL.**

STENCIL, *n.* : stensil : rûpelê tenikê kan yan metal, kaxeza qayimkirî yan mûmkirî, nivîsîna kunkirinî li ser vê kaxezê.

STENCIL, *vt.* : neqş yan tîp kirin li ser kaxeza stensilî.

STENCILIZE, *vt.* : neqş yan tîp kirin li ser kaxeza stensilî.

STENCIL(L)ED, *adj.* : stensilkirî, stensilnivîsî.

STENCILLING, *n.* : (stensil) nivîsîn.

STENOGRAPH, *n.* : kurtkirin, alavka wek tîpnivsiya kurtkirinê.

STENOGRAPH, *vt.* : nivîsîn kurt kirin.

STENOGRAPHER, *n.* : kurtker, mîrzayê kurtkirinê.

STENOGRAPHIST, *n.* : mîrzayê kurtkirinê, kurtker (nivîsîn).

STENOGRAPHY, *n.* : kurtkirin, nivîsîn bi kurtkirinê.

STENOPETALOUS, *adj.* : perteng.

STENOPHAGOUS, *adj.* : kêmxoralxwer.

STENOSED, *adj.* : tengdar : nesaxê tengiyê.

STENOSIS, *n.* : tengîtî : tengiya rewtekî yan demarî.

STENOTOPIC, *adj.* : pêwendîdarê kêmrahatinbarî li gel guhorîna jîngehî.

STENOTOPY, *n.* : kêmrahatinbarî li gel guhorîna jîngehî.

STENOTYPE, *n.* : nivîsera fonogramî : alava biçûk ya wek tîpnivîsê bo tomarkirina axiftinê.

STENTOR, *n.* : mirovê dengzil.

STENTORIAN, *adj.* : dengzil.

STENTORPHONE, *n.* : (bêqam) deng bilindker yan gewreker.

STEP, *n.* : pêngav, pêgav, hingav, pêpilk, pêpilok, gav, hengaw, pêpik, çûn, şûnpê, qonax, koçe, dûratiya kurt, paye, balakirin.

STEP, *v.i. t.* : (bi) pêpik kirin, pîvan (bi pêngavan), çûn, lez kirin, pêngav havêtin.

- **TO ~ ASIDE** : wêve çûn, şiqitîn.
- **TO ~ BACK** : paşve çûn.
- **TO ~ DOWN** : voltiya rewtekî yan lozewî nizm kirin (bi guhêrokê).
- **TO ~ FORWARD** : çûn pêş, pêşve çûn.
- **TO ~ HIGH** : çargav kirin.
- **TO ~ IN** : têkilî kirin, serdanek kurt kirin.
- **TO ~ OUT** : xinizî kirin, mirin, bi lez çûn, derketin.
- **TO ~ THROUGH A DANCE** : mijûlbûn (bi çalakiya civakî), pêngavên semayê havêtîn.
- **TO ~ UP** : bala bûn, pêtir bûn, pêş ketin, pêtir kirin.

STEP-, *pref.* : pêşgir e ko xizmê yan mirovê şûkirinê ye.

STEP BROTHER, *n.* : zirbira.

STEP-BY-STEP, *adj.* : bereber.

STEPCHILD, *n.* : zirbiçûk, helî, helek.

STEPDAUGHTER, *n.* : nevisî.

STEP-DOWN, *n., adj.* : kêmbûn.

STEPFATHER, *n.* : zirbab, zirbav.

STEPHANOTIS, *n.* : helezek hilçûyî ya devera yeksanekerî û gul monî ye.

STEP-IN, *n.* : bi şelwarê kurt yê jinan.

STEPLADDER, *n.* : pêstirk, peyje.

STEPMOTHER, *n.* : jinbab, zirdayk, zirmak.

- **IN LAW** : zirxesû.

STEP ONE, *n.* : pêngava yekem.

STEPPARENT, *n.* : jinbab yan zirbab.

STEPPE, *n.* : deşt, çol, deşta fireh ya bêdar.

STEPPED, *adj.* : latik, pêngavhavêtî.

- **UP** : qayimkirî, lezdayî, pitirkirî.

STEPPER, *n.* : semaker, hespê lezîn.

STEPPING, *n.* : pêngav (kirin yan havêtin).

- **ON** : pê dan, dan ser.

STEPROCKET, *n.* : moşeka çend koçe yan qonax.

STEPS, *n.* : pêstirk, pêpelank.

STEPSISTER, *n.* : zirxuşk.

STEPSON, *n.* : nevisî.

STEP-UP, *n.* : pitirbûn, zorbûn.

STEPWISE, *adj.* : bereber.

STERADIAN, *n.* : yekeya goşeya leşdar.

STERCORACEOUS, *adj.* : rixî, pêwendîdarê rîxê.

STERCORAL, *adj.* = **STERCORACEOUS.**

STERCORICOLOUS, *adj.* : rîxxwer.

STERE, *n.* : metra şeşçikî, metra xiştekî.

STERE(O)-, *pref.* : pêşgir e ko req e, leşdar e.

STEREO, *n., adj.* : wêneyê leşdar, rêbaza leşdarî, req, hişk.

STEREOBATE, *n.* : bin yan binyatê avahî.

STEREOCHEMISTRY, *n.* : kîmyaya leşdarî.

STEREOGRAM, *n.* : neqşê leşdarî, nexşeya tendar.

STEREOGRAPH, *n.* : weneyê leşdarî.

STEREOGRAPHY, *n.* : wênegiriya leşdarî.

STEREOMETRY, *n.* : qebarepîvî.

STERIOMICROSCOPE, *n.* : hûrbîna leşdarî.

STEREOPHONIC, *adj.* : leşdar : dengê heçko ji du diran yan pêtir dihêt.

STEREOPHONICALLY, *adv.* : bi dengê leşdar.

STEREOPHONY, *n.* : dengleşdarî.

STEREOSCOPE, *n.* : leşbîn.

STEREOCOPIC(AL), *adj.* : pêwendîdarê leşbînî.

STEREOSCOPY, *n.* : leşbînî.

STEREOTOMY, *n.* : hunera birrîna beran yan keviran.

STEREOTYPE, *n.* : depikê çapî, depikîtiya çapî, qalibgir (neguhor).

STEREOTYPE, *vt.* : qalibî kirin, dubare kirin (bê guhartin).

STEREOTYPED, *adj.* : qalibîkirî.

STEREOTYPOGRAPHY, *n.* : çapkirina qalibîkirî.

STEREOTYPY, *n.* : depikîtiya çapî.

STERILE, *adj.* : xawên, bêber, stewr, nezok, sihr, şorek, bêweç, bêwer.

STERILITY, *n.* : nezokî, stewrî (tî) bêwerî, şorekî.

STERILIZATION, *n.* : stewrkirin, paqijkirin, pakkirin.

STERILIZE, *vt.* : pak kirin, paqij kirin, bêweç kirin, bêber kirin, nezok kirin, stewr kirin.

STERILILIZED, *adj.* : stewrkirî.

STERILIZER, *n.* : paqijker, pakker, nezokker.

STERILIZING, *n.* : stewrkirin.

STERLET, *n.* : masiyek biçûk e (kavyar jî xerzî çêdibit).

STERLING, *n., adj.* : sterling : diravê brîtanî, zîvê bijîn yan keresteyên jê çêkirî.

- **AREA** : dever yan beyava sterling (ko vî diravî bi kar dihînin).

STERN, *n., adj.* : dir, mon, req, qayim, mirûs, dijwar, paşiya gemiyê, paşî.

- **FAG** : werîs yan zincîra girêdana gemiyê bi şûsteyê benderî ve.

- **LOOK** : dûçik.

STERNAL, *adj.* : pêwendîdarê karîteyê singî.

STERN CHASE, *n.* : şerkeştiya şeqandinê.

STERN CHASER, *n.* : şerkeştiya şeqînker.

STERNFOREMOST, *adv.* : paşveçûnî.

STERNLY, *adv.* : bi dijwarî.

STERNNESS, *n.* : zebr, tîn, girj, dijwarîtî.

STERNMOST, *adv.* : nêzîktirê paşiya keştî.

STERNOCOSTAL, *adj.* : pêwendîdarê hestiyê singî û perasûyî.

STERNOLOGY, *n.* : singêşî.

STERNPOST, *n.* : karîteyê paşiya gemiyê.

STERNUM, *n.* : karîteyê singî.

STERNUMAL, *adj.* : pêwendîdarê karîteyê singî.

STERNUTATION, *n.* : bênijîn.

STERNUTATIVE, *adj.* : bênijîndar.

STERNUTATOR, *n.* : bênijînker.

STERNOTATORY, *n., adj.* : bênijînî.

STERNWAY, *n.* : paşveçûna gemiyê.

STEROID, *n.* : girûhek mezin ji pêkatî yan awêteyên endamî bi çar xelkên karbonî.

STEROL, *n.* : sterol : madeyek alkuholî hişke wek kolestrolî.

STERTOR, *n.* : pirxepirx.

STERTOROUS, *adj.* : pirxepirxî.

STERTOROUSLY, *adv.* : bi pirxepirxî, pirxepirxkî.

STERTOROUSNESS, *n.* : pirxepirxîtî.

STET, *v.i. t.* : (rastkirin) ferman kirin (li çapkirina azmûnî).

STETHOSCOPE, *n.* : bihîstok, bihîstoka pijişkî.

STETHOSCOPE, *v.i. t.* : seh kirin (nesaxî bi bihîstokê).

STETHOSCOPIC, *adj.* : bihîstokî.

STETHOSCOPIST, *n.* : bistokvan.

STETHOSCOPY, *n.* : sehkirina bihîstokî.

STETSON, *n.* : şefqeyek rex fireh e.

STEVEDOR, *n.* : karkerê gemiyê bar dikit yan vala dikit.

STEVEDORE, *vi.* : bar kirin yan vala kirin (gemî).

STEVENGRAPH, *n.* : wêneyê rengîn yê avirmîşê vehînayî.

STEW, *n.* : karxane, germî yan aportî, têkilî, êxinî, germav (serşok), perîşanî.

- **PAN** : axlewîk.
- **POT** : qazan.

STEW, *vt. i.* : lênan (hêdi kelandin, xuh dan (ji germa).

- **TO ~ IN ONE'S OWN JUICE** : berpirsê karê xwe yan rewişta xwe ye.

STEWARD, *n.* : serkar (derebegî), kardar, serperişt, nimînenderê yekîtiya karkeran li kargehê, erkdarê darayî, pêkar di nav keştî de.

STEWARD, *vt. i.* : serkarî yan kardarî kirin.

STEWARDESS, *n.* : nimînendera yekîtiya karkeran.

STEWARDSHIP, *n.* : kardarîtî.

STHENIC, *adj.* : dijwar, kurt û qelew.

STIBINE, *n.* : stibîn : gazek jehrî û bê reng e.

STICHOMYTHIA, *n.* : axiftina duqoliya helbestî ya şanogeriya grekî.

STICK, *n.* : dar, doq, darik, gurz, gopal, tûtik, çogan, çomaq, şiv, şîş, çov.

- **TIP** : zixt.
- **TO URGE ON** : zixt lê dan, şarandin, xurt kirin.

STICK, *v.i. t.* : venûsikîn.

- **TO ~ AROUND** : man, xwe girtin.
- **TO ~ AT** : dudilî kirin, li kar man, venûsîn, bi tiştê pûç ve mijûl bûn.
- **TO ~ DOWN** : danan, tomar kirin, venûsîn.
- **TO ~ OUT** : hînan der, pelp kirin, kar lê dan.
- **TO ~ IT OUT** : zehmetê kêşan ta dûmahiyê.
- **TO ~ TO** : dilsoz man, berdewam kirin.
- **TO ~ TOGETHER** : yek girtin.
- **TO ~ UP FOR** : bergirî kirin, piştgirî kirin.
- **TO ~ UP TO** : bergirî kirin (dijî êrîşê).

STICKER, *n.* : lêdayek, kêr, likarmayî, kefteleftker.

STICKFUL, *adj.* : teji rêzê (tîpên çapkirinê).

STICKILY, *adv.* : venûsînkî.

STICKINESS, *n.* : debîşîtî, lincîtî.

STICKING, *n.* : nûşandin, venûşkîn, resandin, çikandin.

- **PLASTER** : gêça venûsînê.
- **UP** : rep, mîç.
- **IN THE MUD** : mirovê kevneperist.

STICKLE, *vi.* : her gazinde kirin.

STICKLEBACK, *n.* : masiyek pişt dirrikî ye (şaper tûj e).

STICKLER, *n.* : gazindok.

STICK PIN, *n.* : denboza bendikî.

STICKSEED, *n.* : texlîtek giya ye (bi cilên mirovî ve man).

STICKTIGHT, *n.* : giyayek awête û ber dirrikî ye bi cilan ve dimînit.

STICKUP, *n.* : dizîn (li gel gefa kuştinê).

STICKY, *adj.* : debîş, linc.

STIFF, *n., adj.* : req, hişk, qayim, mest.

- **MARKET** : bazarê biha û çespandî (neguhor).
- **MANNERS** : req yan hişke rewişt.
- **NECKED** : stûreq, rikdar.
- **PRICE** : bihayê giran.
- **RECEPTION** : pêşwaziya hişk yan req.
- **SUBJECT** : mijadek zehmet.

STIFFEN, *vt. i.* : hişk kirin, req kirin, hişk bûn, qayim bûn.

STIFFENED, *adj.* : qayimkirî, hişkirî.

STIFFENER, *n.* : qayimker.

STIFFENING, *n.* : qayimbûn, qayim kirin.

STIFFISH, *adj.* : piçekê hişk.

STIFFLY, *adv.* : bi hişkî, hişkkî.

STIFFNESS, *n.* : hişkîtî, reqîtî, pitewî, reqî.

STIFLE, *n.* : jêya nav çoka dewarî, xeniqînker.

STIFLE, *vt. i.* : tepeser kirin, pabend kirin, gîro kirin, xeniqandin, xeniqîn.

STIFLED, *adj.* : xeniqandî, tepeserkirî.

STIFLER, *n.* : tepeserker.

STIFLING, *adj.* : xeniqandin, tepeserkirin.

STIGMA, *n.* : dax, şermizarî, leke, nîşan, şûnbirîn, parçeya jorî ya mêkutê gulê.

STIGMATIC, *n., adj.* : kirêtkirî, kîndar, xalikî, xalawî.

STIGMATICALLY, *adv.* : bi xalawî.

STIGMATOSE, *adj.* : xalawî.

STIGMATISM, *n.* : xalawîtî, çavxaldar.

STIGMATIST, *n.* : xalikiya çavî.

STIGMATIZATION, *n.* : daxkirin.

STIGMATIZE, *vt.* : daxkirin.

STIKKE, *n.* : yariyek werzişî wek tenisê ye.

STILBENE, *n.* : madeyek e bo çêkirina : boyeyan : stilbîn.

STILBITE, *n.* : stilbît : metalek birîtî ye ji silîkatên aluminyom û kalsiyoma avî.

STILBOESTROL, *n.* : hormonek zayendî û xurt e.

STILE, *n.* : deriyê zivirok, derbazgeh (yê tanî yan dîwarî), parçeya serî ji kenarê derî.

STILETTO, *n.* : xencerek kunker.

STILL, *n., adj., adv.* : hêmin, mit, mitî, dîsa, daha, diha, êdî, hîna, hê, bi mitî, hêjka, ne fîrhandar, meger, hêj.

- **ALARM** : heydana mit (bo agirî).
- **BIRTH** : biçûkbûna mirî.
- **BORN** : mirîbûyî.
- **HOUSE** : kargeha dilopandinê.
- **HUNT** : şeqandina mit yan veşartî ya nêçîrê.
- **LAKE** : gera peng.
- **LIFE** : rawestayî : kevalê gul yan meyweyî.
- **MAN** : kargehvanê dilopandinê.

STILL, *vt.* : mit kirin, mit bûn, hedar kirin yan bûn, dilop kirin, dilopandin.

STILLAGE, mêz, kenar bo rakirina keresteyî demê paqijkirinê yan barkirinê.

STILLICIDE, *n.* : maf yan erkê riştina avê ji sîvandeyekê li ser erdê mirovek dî.

STILLNESS, *n.* : mitîtî, mitbûn.

STILLY, *adj., adv.* : mit, bi mitî, hedar, bi hedarî.

STILT, *n.* : darpêk, berpalka avahî, balindeyek avî û lingdirêj e.

- **SANDPIPER** : çûçika titelanî ya lingdirêj.

STILT, *vt.* : rakirin (bi berpalkî).

STILTED, *adj.* : berpalkirî, mirî, lar, vingî.

STILTEDLY, *adv.* : bi vingî, vingkî.

STILTEDNEDD, *n.* : vingîtî, berpalkîtî.

STILTON, *n.* : texlîtek penîr e (şîn demarkirî li gel nîvişkî).

STILUS, *n.* = **STYLUS.**

STIMULANT, *n., adj.* : hander, ajok, hişyarker, wuryaker.

- **AGENT** : hokarê hander.

STIMULATE, *vt.* : pal dan, handan, hêrs kirin.

STIMULATED, *adj.* : hêrskirî.

STIMULATING, *n.* adj. : hêrskirin, tevdan, fêlker, aranker, şaranker, hêrsker, wuryaker.

STIMULATION, *n.* : aran, şaran, tevdan, paldan, fêtdan, hêrskirin.

STIMULATIVE, *adj.* : hişyardar, wuryadar, hêrsdar.

STIMULATOR, *n.* : hişyarker, wuryaker.

STIMULUS, *adj.* : hander, ajok, wuryaker.

STIMY, *n., vt.* = **VAR. OF STYMIE.**

STING, *vt. i.* : pêvedan, gezîn.

STING, *n.* : pêvedan, zixtek, niqûç, gez, vegezandin, gezandin, çizîn, çizandin.

- **RAY** : masiya deryayî wek sêmasî.

- **WINKLE** : masiya celatînî ya lembûzdar.

STINGER, *n.* : jene.

STINGILY, *adv.* : bi çikosî, çikoskî.

STINGINESS, *n.* : çikosîtî, destmiçinî.

STINGING, *n.* : pêvedan, gezandin, çizîn, zixt, niqûçandin.

- **NETTLE** : stirî.

STINGLESS, *adj.* : bê çizîn.

STINGY, *adj.* : rijd, çikos, micke, çavmiç, rezîl, qinot.

STINK, *n.* : kevzî, genî, koreder, bêhna genî, bêzariya gîştî ya dijwar.

STINK, *v.i. t.* : genî bûn, bêsincî bûn, bêrûmet bûn, tamsar bûn.

- **TO ~ OUT** : nêçîr ji kunê hînan der (bi dûkêla genî).

STINKARD, *n.* : kotî.

STINKBUG, *n.* : axîrkeya genî.

STINKER, *n.* : genî, kotî, bêqam bed yan xirab, balinde, genî, tiştê bêqam zehmet.

STINKHORN, *n.* : kivarkê genî.

STINKING, *adj.* : genî, bogen, kevzîn.

- **WATER** : avgenî.

- **WEED** : darçînek bêhn nexweş e.

STINKING SMUT, *n.* : nesaxiyek genimî ye.

STINKPOT, *n.* : qazana genî : qazanek teqemenî têde ye ko hilma genî yê xeniqîn jê derkevit.

STINKSTONE, *n.* : bergenî.

STINKWEED, *n.* : giyagenî.

STINKWOOD, *n.* : dargenî.

STINKY, *adj.* : genî, sifto.

STINT, *n.* : erk, karê diyarkirî, rade, çiçika titelanî.

STINT, *vt. i.* : çikosî kirin, dest miçandin, sînor yan rade kirin.

STINTLESS, *adj.* : bê sînor, bê rade, bê dûmahî.

STIPE, *n.* : baskok (baskê biçûk).

STIPEL, *n.* : guhka belgî.

STIPEND, *n.* : mûçe, kirê.

STIPENDIARY, *n., adj.* : mûçexwer, mûçedar, mûçeyî.

STIPES, *n.* : kîziyê duhem ji lama jêrî ya pêtikan û gertîşyan.

STIPIFORM, *adj.* : baskî.

STIPITATE, *adj.* : baskok (baskê biçûk).

STIPITIFORM, *adj.* = **STIPIFORM.**

STIPPLE, *n.* : wêneyê xalkirî, neqşê xalkirî.

STIPPLE, *vt.* : neqş yan wêne kirin, (bi piniyan) xal kirin, pinî kirin.

STIPPLED, *adj.* : neqşkirî.

STIPPLER, *n.* : neqşker.

STIPPLING, *n.* : neqşkirin.

STIPULAR, *adj.* : pêwendîdarê cotederhatina belgî.

STIPULATE, *v.i. t.* : merc kirin, belên kirin, merc danan.

STIPULATE, *adj.* : mercdar.

STIPULATED, *adj.* = **STIPULATE.**

STIPULATING, *n.* : merckirin.

STIPULATION, *n.* : merckirin.

STIPULATOR, *n.* : mercker.

STIPULATORY, *adj.* : mercdar.

STIPULE, *adj.* : cotederhatina belgî (li binê pêgirek belgî).

STIR, *n.* : livîn, leqîn.

STIR, *vt. i.* : şeliqîn, livandin, livîn, bizaftin, leqandin, çeliqîn, têk vedan, tev dan.

- **TO ~ THE BLOOD** : xwîngerm kirin.
- **TO ~ UP** : têkil kirin (bi têkvedanê).

STIR, *n.* (*sl.*) : zîndan.

- **CRAZY** : dînokê jiberzîndankirinê.

STIR ABOUT, *n.* : teşrîb : avgoşt (li gel nanî).

STIRLESS, *adj.* : bê têkvedan.

STIRK, *n.* : golikê yan golika biçûk.

STIRP, *n.* : babik.

STIRPICULTURE, *n.* : xudankirina tuxmên taybet.

STIRPS, *n.* : malbat, sermalbat, tayek ji malbatê.

STIRRED, *adj.* : arandî, girgîn, zîz, têkvedayî.

STIRRER, *n.* : têkvedank.

STIRRING, *adj.* : fêt, çelqînî, hander, hestiyar, çalak, hejîn, lipat, keyandinî.

- **EVENT** : bûyer yan qewmîna hestiyar yan lipat.
- **SPEECH** : gotar yan axiftina hestiyar yan lipat.
- **TIMES** : demên lipat.
- **UP** : têk vedan.

STIRRINGLY, *adv.* : bi çalakî, lipatkî.

STIRRUP, *n.* : zengî, zengo, rikêb, hestiyê menekê.

STIRRUP CUP, *n.* : kasika zengî.

STIRRUP JACK, *n.* : cerê destikkevanî.

STIRRUP LEATHER OR STRAP, *n.* : (pêgirek yan hilawîstoka zengî).

STIRRUP PUMP, *n.* : helmija zengî.

STITCH, *n.* : teqel, jana tûj ya nişkî nemaze ya kêlekê.

- **IN ~ S** : kenîna bêhemdî.
- **WHEEL** : çerxa kunkirina çermî bo dirînê.
- **WORT** : helezek bask rep û gul spî û stêrî ye.

STITCH, *vt. i.* : dirîn.

STITCHING, *n.* : dirîn.

STITHY, *n.* (*arch.* **OF POET**) : dikana asingerî.

STIVER, *n.* : diravê mezin yê (wek qemerî) fils halandî tibabek biçûk yan pûç.

STOAT, *n.* : canewerek wek delekî ye.

STOAT, *vt.* : dirîn (bi tayê nediyar).

STOCHASTIC, *adj.* : ber hukmê qanûnên şîmaneyî.

STOCHOSTICOLLY, *adv.* : bi şîmaneyî.

STOCK, *n., adj., adv.* : asayî, erzan, zanî, berdewam embarkirî, danayî bo xudankirina terşî, beş, qurm, nijad, tuxm, binemale, baristeya darî, metfînî, madeyê xav, bawerî bi tiştê bêjiyan nemaze pût, gewc, stûn, berpalk, skeleya darî, destikê tifengê, destikê tajangê yan şokê, alavek eşkencedanê (bo girêdana dest û pêyan), destikê kunkerê baskê helezî, dar yan helezê şiltan, xêzana zimanan, alav û kereste û pertalê embarkirî, terş.

- **IN ~** : embar kiriye : amade kiriye bo firotinê yan bo bikarînanê.

- **ON THE ~ S** : li ber avakirin, çêkirin yan amadekirinê.

- **OUT OF ~** : nemaye (pertal).

- **TO TAKE ~** : hejmartin, xeml kirin.

- **TO TAKE ~ IN** : beşên hevkarî kirîn, guhê xwe dan, giring dîtin.

STOCK, *vt. i.* : bi terş kirin (çandingeh) embar kirin, terş çerandin, (berdewam) embar kirin.

STOCKADE, *n.* : pawanê bi asinî tankirî, berbest, girtîxaneya bi têla dirrek dorgirtî, gom, gov, hevsî.

STOCKADE, *vt.* : (bi têla dirrek) asê kirin yan dorgirtin.

STOCKED, *adj.* : asêkirî.

STOCKADING, *n.* : asêkirin.

STOCKBROKER, *n.* : kostekê beş yan pişkên darayî, kostekê pêkguhartinê.

STOCK CAR, *n.* : erebaneya terşî (di hevkêşê de), otomobîla pîvanî.

STOCK CERTIFICATE, *n.* : belgenameya beşan ko mirovî çend beş hene ji hevkarî.

STOCK COMPANY, *n.* : hevkariya beşdarî, tîpa çend şanogeriyan ko li ser şanoyekê pêşkêş dikin şûna yekê bi tenê, tîpa bêstêr.

STOCK DOVE, *n.* : totak, tatak, tivlî.

STOCK EXCHANGE, *n.* : bazarê kaxezên darayî, pêkguhartingeha beşan.

STOCK FISH, *n.* : masiya qelandî (bê xwê).

STOCKHOLDER, *n.* : behrdar, pişkdar.

STOCKILY, *adv.* : bi qelewî, bi stûrî.

STOCKINESS, *n.* : qelewîtî, stûrîtî.

STOCKINET(TE), *n.* : perûkê pembû.

STOCKING, *n.* : gore.

- **FILLER** : diyariya biçûkan ya Krismis (Noelê) di nav goreyê da.

- **FRAME LOOM MACHINE** : makîneya vehînanê.

STOCKING CAP, *n.* : kulavek dirêj û qoçekî ye.

STOCKINGLESS, *adj.* : bê gore.

STOCK-IN-TRADE, *n.* : pertalê serekî yê embarkirî, keresteya pîşegerî, kereste, alav.

STOCKISH, *adj.* : gewc, xirpo.

STOCKIST, *n.* : embarker.

STOCKJOBBER, *n.* : kostekê pêkguhartinê (ne cihê baweriyê).

STOCKMAN, *n.* : xudankerê terşî.

STOCK MARKET, *n.* : bazarê pêkguhartinê, bihayên kaxezên darayî, kirîn û firotin li bazarê pêkguhartinê.

STOCK PILE, *n., vi.* : embara yedek, yedek embar kirin.

STOCK POT, *n.* : qazana metfîniyê, amanê tiştê têkil.

STOCK ROOM, *n.* : jor (li otêlê) ko bazirgan pertalî nîşa xelkê didin.

STOCKTAKING, *n.* : xemlkirin, bihakirin, hejmartina pertalên embarê.

STOCKY, *adj.* : kurt, qayim û leş teji.

STOCKYARD, *n.* : bermala terşî (berî serjêkirinê yan firotinê).

STODGE, *n.* : xwarina giran, danê temam, zikûnî.

STODGE, *vt. i.* : stûr, giran, neciwanpûs, dagirtî pir yan zîkûnî xwarin, parêzer yan kevneperist.

STODGED, *adj.* : pargirtî (xwarin).

STODGILY, *adv.* : bi zîkunî, bi tejîkirinî.

STODGINESS, *n.* : tejîkirinîtî.

STOGIE OR STOGY, *n.* : pêlav yan potîna giran.

STOIC, *n., adj.* : jîrzan yan jîrzaniya pakî yan nayabiya sincî.

STOICALLY, *adv.* : bi jîrzanî.

STOICHIOMETRIC, *adj.* : pîvaniya kêşana heyvekiyan û madeyan li karlêkirinên kîmyayî.

STOICHIOMETRY, *n.* : pîvana kêşana hevyekiya û madeyan di kartêkirinên kîmyayî de.

STOICISM, *n.* : jîrzaniya pakî.

STOKE, *vt. i.* : agir hilkirin, têr kirin, agir kar kirin (di nav gemî yan hevkêşa de).

STOKEHOLD, *n.* : koçgeh yan qazangeh (di nav keştî de).

STOKEHOLE, *n.* : deriyê kûrhe yan etûnê.

STOKER, *n.* : bersêl, agirgîr.

STOKES, *n.* (*pl.* **STOKES**) : yekeya lincî yan çiriya lêvînî.

STOLE, *p.* **OF STEAL** : dizî.

STOLE, *n.* : perûkê dirêj yê stûyê oldarî, kirasê dirêj yê fireh.

STOLID, *adj.* : gewc.

STOLON, *n.* : çiqê ko li ser erdê dixuşit û rehan belav dikit, şînatiya wek rehê.

STOLONATE, *adj.* : pêwendîdarê çiqê ko rehê dihînit der.

STOLONIFEROUS, *adj.* = **STOLONATE.**

STOMA, *n.* : kunika wek devî (ya canewerên seretayî).

STOMACH, *n.* : ûrk, ûr, zik, dilçûn, viyan, arez, niyaz.

- **ACHE** : zikêş, qulinc, ûrêşan, hinavêş.
- **GAS** : bayê zikî.
- **PAIN** : ûrêş.

STOMACH, *vt. i.* : enirîn, bêzar bûn.

STOMACHER, *n.* : parçeyek kirasê jinê ko ûrkê û singî digirit (dinixêvit).

STOMACHIC, *n., adj.* : çareya ûrkî, givêjindar, ûrkî.

STOMACHY, *adj.* : enirok, ûrkmezin.

STOMATAL, *adj.* : devkî.

STOMATIC, *adj.* = **STOMATAL.**

STOMATITIS, *n.* : kulbûna devî.

STOMATO-, *pref.* : pêşgir e ko dev e.

STOMATOLOGICAL, *adj.* : pêwendîdarê nesaxiya devî.

STOMATOLOGIST, *n.* : devzanî, devnesaxîzanî.

STOMATOPOD, *n., adj.* : devpê.

STOMATOPODA, *n.* : canewerên devpê.

STOMATOUS, *adj.* : devikdar.

STOMODEUM, *n.* : parçeya berahiya kunka devî.

STOMP, *n.* : texlîtek semaya caz e.

- **STONY**, *suff.* : paşgir e ko çêkirina kunkek nijdarî û herdemî ye bo endamek leşî.

STONE, *n., adj.* : ber, berd, qaş, kevir berik, dendik, dêndik, sîsk, xilk, seng.

- **FLAT AND THIN ~** : ferş.
- **TO CAST THE FIRST ~** : yekem rexneker, yekem ber havêtin.

- **TO LEAVE NO ~ UNTURNED** : herçî bişêt dikit.

- **WIND AND THIN ~** : tefş.

STONE, *vt.* : zebandin.

STONE AGE, *n.* : rojgarê berî.

STONE-BLIND, *adj.* : koreyê temam.

STONE-BROKE, *adj.* : nabot, rûto, bêpare, mendebûr.

STONECHAT, *n.* : balindeyek strankar e.

STONE CURLEW, *n.* : kerwan : balindeyek dengxweş e.

STONECUTTER, *n.* : kevirbirr, berbirr, sengtiraş, alava berbirrînê.

STONED, *adj.* : zebandî, kevirkirî berkirî.

STONE-DEAF, *adj.* : kerrê temam (êkcar nabihîsit).

STONE-DRESSER, *n.* = **STONECUTTER.**

STONE-DRILL, *n.* : kevir simtok.

STONE FRUIT, *n.* : meyweya berikdar (wek zerdelî).

STONE LAND, *n.* : şehwan, şawan.

STONELESS, *adj.* : bê ber, bê kevir.

STONE MASON, *n.* : avaker.

STONE (OF A RING), *n.* : sef.

STONE PIT, *n.* : bergeh, çala berî.

STONES, *n.* : (for crossing) : pêbask.

STONE-STILL, *adj.* : bê livîn.

STONE-STUDDING, *n.* : sefkirin.

STONE-TABLET, *n.* : selbend.

STONE WALL, *n.* : dîwar yan şûrheyê ber (bê cebil) bo dorgirtina zeviyê.

STONEWARE, *n.* : kalotê berî.

STONEWORK, *n.* : avahiyê berî, parçeyek ber jî avahî, bertiraşî.

STONEWORT, *n.* : bergiya : kevza rûbarî ya kesk ko bi kilsê nixaftiye.

STONILY, *adv.* : bi reqî, reqkî.

STONINESS, *n.* : kevrîtî, berîtî.

STONING, *n.* : şikêr, kevirkirin, kevirandin, berkirin, zebandin.

STONK, *n., vt.* : topbarankirin, topbaran kirin.

STONKER, *vt.* (*sl.*) : guhoşandin, şikandin (neyar).

STONY, *adj.* : berîn, berdîn, bizdihîn.

- **HEARTED** : dilreq.

- **LAND** : şehwan, şawan.

- **AND RUGGED PLACE** : zaxor.

STOOD, *p.* **OF STAND** : rabû, rawesta, helsa.

STOOGE, *n.* : zirtek, noker, sîxor.

STOOGE, *vi.* : nokerî kirin, sîxorî yan zirtekî kirin.

STOOGED, *adj.* : nokerîkirî.

STOOGING, *n.* : nokerîkirin.

STOOL, *n.* : gû, eskembîl, rîtin, gûkirin, timlok, qurmê helezî, çiqê rehê, derazîna pencerkê.

- **PIGEON** : sîxor, qumsî.

- **TO FALL BETWEEN TWO ~** : dudilî : deliye ji dest çûn ji ber dudiliyê.

STOOL, *vt.* : gû kirin, rîtin.

STOOLIE, *n.* = **STOOL PIGEON.**

STOOP, *v.i. t.* : çemîn, tepeser bûn, çîz kirin, qeloz bûn, piştqop bûn.

STOOP, *n.* : çemîn, çîzbûn, xwe nihandin, dest jê berdan, nizm bûn (derew kirin, dizî).

STOOPPINGLY, *adv.* : bi çemînî, çemînkî.

STOP, *n.* : rawest, rawestek, rawes, biryan.

- **BATH** : germava rawestandinê, germava rawestandina diyarkirinê (wêne).

- **COCK** : pilosk.

- **GAP** : berdêlê demdar.
- **LIGHT** : ronahiya rawestanê.
- **OVER** : rawestan li rêbariyê.

STOP, *vt.* : rawestandin, rawestîn.
- **A THIEF** : dizî bigire!.
- **FLOWING** : çik kirin.
- **ONE'S BREATH** : bêhna mirovekê çik kirin.
- **WATCH** : demgir, katgir, çaxgir.

STOPE, *n.* : parçeya wek pêpilkê li kangehê.

STOPPAGE, *n.* : rawestan, lêdan (mangirtin, çikandin).

STOP PAYMENT, *n.* : rawestandina diravdanê (ferman bo diravgehê).

STOPPED, *adj.* : rawestandî.

STOPPER, *n., vt.* : serbend, serbend kirin.

STOPPERED, *adj.* : serbendkirî.

STOPPERING, *n.* : serbendkirin.

STOPPING, *n.* : rawestandin, rawestîn, rawes, rawestan, biryan, sekinandin, çikandin.
- **THE FLOW OF WATER** : çikandin.

STOPPLE, *n.* : serdevk.

STOPPLE, *vt.* : (serdevkî) girtin.

STOPPLED, *adj.* : girtî (serdevk).

STOPPLING, *n.* : serdevkî (girtin).

STOP PRESS, *n.* : nûçeya dawî yan dûmahî.

STOP VALVE, *n.* : derçeya girtinê.

STORAGE, *n.* : embarkirin, embar, axtin, hilxistin.
- **BATTERY** : koker, batriya bargehkirinê.
- **SKIN(DRY)** : hemban, himban.
- **UNDERGROUND ~** : sêrîc.

STORAX, *n.* : dar yan teraşek têrşirêz e, madeyek şirêzî û hişk jî vî darî dihêt der.

STORE, *n.* : firoşgeh, dikan, embar.
- **HOUSE ~** : stêrrk.
- **ROOM** : embar.
- **WIDE ~** : gişt : hemî pertalên dikanê yan firoşgehê.
- **WHEAT AND FLOUR ~** : kewar.
- **STORE**, *vt.* : embar kirin.

STORED, *adj.* : helgirtî, embarkirî.

STOREY, *n.* : nihûm, qat, max.
- **MULTI ~** : pirqat (ûlî).

STORIED, *adj.* (**STOREYED**) : nihûmdar, nihûmî.

STORIATED, *adj.* : xemilandî (bi dahînanên dîrokî, efsaneyî yan dirûşmî).

STORIED, *n.* : pêgotî, navdar.

STORIETTE, *n.* : kurteçîrok.

STORING, *n.* : embarkirin, hilxistin.

STORK, *n.* : leglege.

STORK'S BILL, *n.* : niklê leglegeyî : helezek guldanî ye.

STORM, *n.* : ziryan, bahoz, barov, gerdelol, bazor, şilêwe, ferwar, êrîş.
- **IN A TEA CUP** : tiştek pûç.
- **TO TAKE BY ~** : danser, bi êrîşê dagîr kirin.

STORM, *v.i. t.* : danser, harbûn, enirîn, êrîş kirin, bahoz bûn.

STORM CELLAR, *n.* : serdaba bahozan.

STORM CENTRE, *n.* : nîveka bahozê.

STORM DOOR, *n.* : deriyê bahozê (qayim).

STORMER, *n.* : êrîşker, hêrişker.

STORMING, *n.* : êrîşkirin, pelamardan.

STORMILY, *adv.* : bi êrîşî, bi hêrişî, êrîşkî, bahozkî.

STORMINESS, *n.* : bahozîtî, êrîşîtî.

STORM PETREL, *n.* : çûçika biçûk ya avî.

STORM TROOPS, *n. pl.* : serbazên bahozî (êrîşê).

STORM WINDOW, *n.* : pencerka bahozê.

STORMY, *adj.* : barovî, ferwar, dirr.

- **PETREL** : çûçika bahozî.
- **WIND** : bareş, bayê reş, reşeba.

STORY, *n.* : çîrok, efsane, derew, dîrok, roman.

- **FICTIONAL ~** : xewrojk.
- **BOOK** : kitêba çîrokan.
- **TELLER** : çîrokbêj.

STORY, *vt.* : vegêran, çîrok gotin.

STOUP, *n.* : dem, gosk.

STOUT, *n., adj.* : aza, dilêr, wêra, xurt, stûr, gomre, qelew, çeleng.

- **HEART** : azayî.
- **HEARTED** : dilgerm, aza, dilêr.
- **HEARTEDLY** : bi dil germî, bi azayî, dilgermkî.
- **HEARTEDNESS** : dilgermîtî, azayîtî.

STOUTEN, *vt. i.* : qayim kirin, aza kirin, qelew kirin.

STOUTNESS, *n.* : qelewîtî.

STOVE, *n.* : zope.

- **PIPE** : boriya sopeyê.

STOVE, *vt.* : germ kirin, zuha kirin (li ser sopeyê).

STOVER, *n.* : alîk, alîf.

STOW, *vt.* : embar kirin, pena kirin, hewandin, rawestandin yan rawestîn, dagirtin, rêz kirin, tejî kirin.

- **TO ~ AWAY** : rêwîtî kirin (bi dizîkî ve, veşartî li ser gemiyê).

STOWAGE, *n.* : pertalê embarkirî, qebareya embarkirinê.

STOWAWAY, *n.* : rêvingê veşartî (li ser gemiyê).

STRABISMAL, *adj.* : çavxêl : pêwendîdarê çavxêlî.

STRABISMIC, *adj.* : çavxêl.

STRABISMUS, *n.* : çavxêlî, çavxwarî, şaşî, xêl, çavla, çaval.

STRABOTOMY, *n.* : çavxêlîtî çakkirin.

STRADDLE, *vi.* : pê jêk dûr kirin (demê rûniştinê), belav bûn (çiq), pişt girtin (yan heçko pişt digirit), her du rexêd pirsê girtin.

STRADDLE, *n.* : pêjêkdûrkirin (li rûniştinê, rawestan yan vesihînê), kirîn û firotina pêkhatî.

STRAFE, *n., vt.* : bombbarankirin, êrîşa dijwar, siza, bombbaran kirin, dijwar êriş kirin, siza kirin.

STRAGGLE, *n., vi.* : belavebûna bêrêzikî, teriqîn, derbeder bûn.

STRAGGLED, *adj.* : teriqî.

STRAGGLER, *n.* : teriqî, mişext.

STRAGGLINGLY, *adv.* : bi teriqînî, teriqînkî.

STRAGGLY, *adj.* : teşene, belave (bê rêzikî).

STRAIGHT, *n., adj., adv.* : rast, pak.

- **AWAY OR OFF** : dem û dest.
- **OUT** : bê dudilî.
- **LINE** : rêza rast, xêz.
- **ROAD** : rasterê.
- **TO KEEP A ~ FACE** : nekenîn.

STRAIGHT ANGLE, *n.* : goşeya rast.

STRAIGHTEN, *vt. i.* : rast kirin.

STRAIGHT FIGHT, *n.* : bezma rast, ko herdu jî qenc bizavê dikin bo serketinê.

STRAIGHTFORWARD, *adv., adj.* : rast, eşkera.

STRAIGHTFORWARDNESS, *n.* : eşkerayîtî.

STRAIGHTNESS, *n.* : rastîtî, rastbûn, rasterewî.

STRAIGHT TICKET, *n.* : dengên bo hemî navkiriyên partekê.

STRAIN, *n., vt. i.* : renc, erk, qerimîn, tingijîn, westan, kêşan, keftedan, babik, nijad, şop, hêman, kêşan, sepandin, westandin, tingijandin, bizav kirin.

- **TO ~ A POINT** : dûr çûn (di gotinekê de).

STRAINABLE, *adj.* : erkbar.

STRAINED, *adj.* : tingijî, sepîkirî.

STRAINER, *n.* : sepî, palênk, palêw, sefok.

STRAINING, *n.* : dakirin, palandin, şelik, sepîkirin.

STRAIT(S), *n., adj.* : gelî, navbirk, avteng, derbend, tengavî.

STRAITEN, *vt.* : bend kirin, teng kirin, tengav kirin.

- **IN ~ ED CIRCUMSTANCES** : di tengaviya darayî de.

STRAITLY, *adv.* : bi tengî.

STRAIT JACKET, *n., vt.* : saqoyê dînan yan girtiyan, pabendê wek vî saqoyî, bi vî saqoyî bend kirin.

STRAKE, *n.* : parçeerd.

STRAMINEOUS, *adj.* : pûç, bêbiha, qirşikî, zer.

STRAMONIUM : helezek jehrî ye, belgên vî helezî (stramonyom).

STRAND, *n.* : derya, ger, rûbar, berav, gol, benê werîsî, kezî, têla vehînayî.

STRAND, *vt. i.* : hajotin ber avê, gemî xwar bûn, werîs vehînan, li şûnekê yan welatek biyanî hêlan (bê pare û bê ko bişêt vegerit).

STRANDED, *adj.* : asêbûyî.

STRANDER, *n.* : vehînker : alava vehînana werîsî.

STRANDING, *n.* : kêlekdan.

STRAND LINE, *n.* : berav.

STRANGE, *adj.* : gêre, seyr, namo, entike, awêze, semere.

STRANGELY, *adv.* : bi gêreyî, gêrekî.

STRANGENESS, *n.* : gêreyîtî.

STRANGE WOMAN, *n.* : dêhl, dêl, felîte.

STRANGER, *n.* : biyanî, dereke.

STRANGLE, *vt. i.* : xeniqandin, xeniqîn, qinare kirin.

STRANGLED, *adj.* : xeniqandî, xeniqî, tasaw.

STRANGLEHOLD, *n.* : girtina qayim (di hefkê re).

STRANGLES, *n.* : taya hespî.

STRANGLING, *n.* : xeniqandin.

STRANGULATE, *vt.* : xeniqandin.

STRANGULATED, *adj.* : xeniqandî.

STRANGULATION, *n.* : xeniqandin, xeniqîn.

STRANGURIOUS, *adj.* : pêwendîdarê mîzkirina dilop û jandar.

STRANGURY, *n.* : mîza dilop, mîzkirina hêdî û dilop dilop li gel janê.

STRAP, *n., vt.* : piştên, hemyane, pihet, piştan, tajang, piştan, qeytana pêlavê, tasme, pêlava qeytankirî, şerît, şîtik, qayîş (bo tijkirinê), heymane girêdan, tîj kirin (bi qayîşê), celde dan, tajang kirin.

STRAPHANGER, *n.* : siwarê qayişgir : yê ko di basê de rawestayî (bê cih).

STRAPLESS, *adj.* : bêşerît.

STRAPPADO, *n.* : texlîtek eşkencedan (hilawîstin û kevandin).

STRAPPED, *adj.* : qayimkirî (bi qayîşê).

STRAPPER, *n.* : mirovê bejnbala.

STRAPPING, *n., adj.* : gir, bilind, gewdemezin.

STRASS, *n.* : şûşeyê teyisî bo çêkirina zirgewheran.

STRATA, *n.* : çîn.

STRATAGEM, *n.* : lêban, lêbek, lêb, xapîn, fêl, gizî, hiner, laban.

STRATEGIC, *adj.* : stratejîk : pêwendîdarê hunera şerî.

STRATEGICAL, *adj.* = **STRATEGIC.**

STRATEGICALLY, *adv.* : bi stratejîkî.

STRATEGIST, *n.* : stratej, stratejîzan.

STRATEGY, *n.* : strateji(tî) : hunera şerî, dorarmancî, gelemperîtî.

STRATH, *n.* : nihala fireh, binê nihalê.

STRATICULATE, *adj.* : çîn tenik û terîp.

STRATIFICATION, *n.* : çînbûn.

STRATIFIED ROCKS, *n.* : kevirên çînbûyî.

STRATIFORM, *adj.* : çînkirî.

STRATIFY, *vt. i.* : çîn kirin.

STRATIGRAPHER, *n.* : erdçînzan.

STRATIGRAPHIC, *adj.* : pêwendîdarê çînzanî (zevî yan bej).

STRATIGRAPHY, *n.* : çînzanî (zevî yan bej).

STRATOCRACY, *n.* : hikûmeta leşkerî.

STRATOSPHERE, *n.* : çîna zehmerî, tarî gewr.

STRATUM, *n.* : çîna bejî yan esmanî.

STRATUS, *n.* : çîna nizm ya ewrê gewr yê berfireh.

STRAW, *n.* : sap, pîş, zilik, qirşik, poş, pîş, gizre, qisil, qersel, kagirs, zilore.

- **COLOUR** : kareng, kayîn.
- **HAT** : kulav yan şefqeyê qirşikî.
- **MAT** : hêsîl.
- **MATTRESS** : doşeka qirşikî.
- **STACK** : kadîn.
- **STEM** : zilik (baskê qirşikî).
- **STORE** : kadîn.
- **TRANSPORTING NET** : serkene.

STRAWBERRY, *n.* : firîz.

STRAWBERRY SHRUB, *n.* : texlîtek teraş e.

STRAWBERRY TOMATO, *n.* : giyayek emerîkanî ye û ber wek tirî ye, şirîn û zer e.

STRAWBERRY TREE, *n.* : teraşek ewropî ye û gul spî û ber wek firîzî ye.

STRAW MAN, *n.* : kartona ji kayê çêkirî.

STRAW VOTE, *n.* : dengdana serpilkî (bo sehkirina hizrê).

STRAW WINE, *n.* : şeraba qirşikî : şeraba tiriyê li ser qirşikî hişkkirî.

STRAW WORM, *n.* : kirmê kayê.

STRAW YELLOW, *n.* : zerê kayê : zerê pêti.

STRAY, *n., adj., vi.* : sergerdan, winda, hinda, derodero, aware, bêrê, berze, winda yan berze bûn, çewtî yan gunehî kirin, teriqîn.

- **BULLET** : fişeka teriqî.
- **CUSTOMER** : kiriyarê teriqî.
- **RADIATION** : tîşkî awekî.
- **EYED** : çavzerik.

STRAYED, *adj.* : şaş, bêrê, rêwindakirî.

STREAK, *n.* : tîşk, tirêj, hêl, gavbir, şerît, zincîreya berdewam.

- **LIKE A ~** : wek birûskî.

STREAK, *vi.* : hêl yan rêz kirin (xîç kirin), bi lez çûn (wek birûskî).

STREAKED, *adj.* : rêzkirî (xîçkirî).

STREAKILY, *adv.* : bi xîçî, xîçkî.

STREAKINESS, *n.* : rêzîtî (xîçîtî).

STREAKY, *adj.* : rêzkirî, perîşan, şepirze, leş êş, ne cihê baweriyê.

STREAM, *n.* : çem, şîp, tewijm, tîl, awero, co, cogeh, celal, sêpil, tîra avî, zaboq, çûndin, rûbarok, qem, rewanî.

- **ON ~** : bi kar e.
- **LINE** : borê rewan, hêla rewanî.
- **LINE FLOW** : borîn yan rewteka rewan.
- **LINER** : hevkêş yan balafira rewan.

STREAM, *v.i. t.* : borîn, rewan çûn, vizikîn.

STREAMER, *n.* : alaya hejîn, tîtika dirêj, navnîşana mezin (li ser rûpelê rojnameyê).

STREAMING, *n.* : rewan, revende, herane, çûna yan rewteka rewan.

STREAMLET, *n.* : solîn.

STREET, *n.* : kolan, şeqam, koçe, felîteyî, cade.

- **CLEANER** : zibilkêş, paqijkerê kolanan.
- **CRIES** : qîjên firoşyarên gerok.
- **SWEEPER** : zibilkêş, kolanmal.
- **URCHIN** : gede.
- **VIRUS** : bedvîrûs.
- **WALKER** : felîte.
- **WALKING** : felîteyî.

STRENGTH, *n.* : hêz, zor, xurtî, şiyan, karîn, saxî, qam, qertbûn, şên, pergal, pek, xurtayî.

- **OF BODY** : hêza leşî.
- **ON THE ~ OF** : li ser binyata.
- **OF HORSE** : hêza hespî.
- **OF JUDGMENT** : hêza biryarê.
- **OF MEMORY** : hêza bîrê.
- **OF MIND** : hêza hişê.
- **OF WILL** : hêza vînê.

STRENGTHEN, *vt. i.* : xurt kirin, qayim kirin, bi hêz kirin (hêzdar kirin).

STRENGTHENED, *adj.* : qayimkirî, hêzdarkirî.

STRENGTHENER, *n.* : qayimker, hêzînk.

STRENGTHENING, *n.* : qayimkirin, asêkirin, bihêzkirin, dijwarkirin, tepet.

STRENGTHLESS, *adj.* : bêhêz, bêxêr, sist, lawaz.

STRENUOUS, *adj.* : çalak, dilgerm, zehmet, sext, dijwar.

STRENUOUSLY, *adv.* : bi qayimî, bi dilgermî.

STRENUOSITY, *n.* : çalakîtî, dilgermîtî.

STRENUOUSNESS, *n.* : çalakîtî, dilgermîtî, dijwarîtî.

STREPTO-, *pref.* : pêşgir e ku zincîrî ye.

STREPTOCOCCAL, *adj.* : girûvirî, girêkî.

STREPTOCOCCUS, *n.* : girûvirê girêkî.

STREPTOMYCIN, *n.* : dermanek dijmîkrob e wek penisilînê : streptomisîn.

STREPTOTHRICIN, *n.* : dermanek dijmikrob e wek streptomisînê.

STRESS, *n.* : zebr, keftedan, erkkêşan, pestan, giringî, dupatkirin.

- **AT A ~** : berdewam.
- **DISEASE** : nesaxiya tingijîna kargeran.

STRESS, *vt.* : pestan kirin, dupat kirin.

- **TO ~ A POINT** : dûrtir çûn (li ser pirsekê yan xalkekê).

STRESSFUL, *adj.* : tingijî.

STRESSLESS, *adj.* : bê pestan.

STRETCH, *vt. i.* : vekêşan, dirêj kirin, rakêşan, vezelîn.

- **TO ~ ONESELF** : vesihîn, vezelîn.
- **TO ~ OUT HAND, FOOT** : vesihîn (pêyê xwe dirêj kirin).

STRETCH, *n.* : dirêjekêşan, dûrî, mewda, kişan, dirêjkirin.

- **OUT** : dirêjbûn, rêzika dirêjbûnê.

STRETCHIBILITY, *n.* : dirêjbarî(ti).

STRETCHABLE, *adj.* : dirêjbar.

STRETCHED, *adj.* : dirêjkirî.

STRETCHER, *n.* : darterm, cardar, darbest.

- **BEARER** : darbesthelgir, mef.

STRETCHINESS, *n.* : dirêjîtî, kişanîtî.

STRETCHING, *n.* : vekişan, dirêjekirin, vezelîn, rakişan.

STRETCHY, *adj.* : nerm, kişanbar.

STREW, *vt.* : belave kirin, vepijikandin.

STREWING, *n.* : pêwerkirin, tovkirin.

STREWN, *adj.* : pêwerkirî.

STRIA, *n.* : rêza nîşana li ser rûyî.

STRIATE, *adj.* : kîzîkirî, kelişandî, rêzkirî, hêlkirî.

STRIATE, *vt.* : kelişandin, kîzî kirin, rêz kirin, hêl kirin.

STRIATELY, *adv.* : bi kelişînî, kelişenkî.

STRIATION, *n.* : kîzîkirin.

STRIATURE, *n.* : kîzîbûn.

STRICKEN, *adj.* : lêdayî.

- **IN YEARS** : pîr.

STRICKLE, *n.* : rastker (bo pîvana genimî yan rûyê qalibî).

STRICKLE, *vt.* : rast kirin.

STRICT, *adj.* : dijwar, hûr, teng, req, tekûz, tund, qayim.

- **CODE** : deq, destûr yan sinciya micik.
- **CONFIDENCE** : ewleya qayim.
- **MORALS** : sincî yan akarên tund.
- **ORDERS** : fermanên tund yan micik.
- **SENSE** : hişa tund yan micik.

STRICTLY, *adv.* : bi tekûzî yan tundî, bi micikî, micikkî.

STRICTNESS, *n.* : tundîtî, micikîtî, micin.

STRICTURE, *n.* : rexneya dijwar, tengbûn, pabend.

STRIDE, *n., vt. i.* : rêveçûn, pêngava dirêj, gopîtka çalakiyê, pêngavên mezin havêtin, ling (vekirî), rawestîn, bi pêngavên mezin çûn.

- **TO HIT ONE'S ~** : bi leza asayî çûn.
- **TO MAKE GREAT OR RAPID ~S** : zû pêş ketin.
- **TO TAKE IN ONE'S ~** : bêzehmet û bêdudilî kar kirin.

STRIDDEN, *adj.* : pêngava mezin havêtî.

STRIDENCY, *n.* : dengbilindî.

STRIDENT, *adj.* : awazbilind, tîj.

STRIDENTLY, *adv.* : bi tundî, bi micikî.

STRIDOR, *n.* : çîreçîr, dengê tîj ê pişînê.

STRIDULANT, *adj.* : çîreçîrî.

STRIDULATE, *vi.* : çîreçîr kirin, dengê tîj hînan der.

STRIDULATED, *adj.* : çîrçîrkirî.

STRIDULATING, *n.* : çîrçîrkirin.

STRIDULATION, *n.* : çîrkeçîrk, çîreçîr.

STRIDULATOR, *n.* : çîreçîrker.

STRIDULATORY, *adj.* : çîreçîrî.

STRIDULOUS, *adj.* = **STRIDULATORY.**

STRIFE, *n.* : hevxistin, cirre, têkoşîn, xebat, bizav, lêketin.

STRIGIL, *n.* : çermveren (bo germavê).

STRIGOSE, *adj.* : kelpik yan mû kurt û req.

STRIGOUS, *adj.* = **STRIGOSE.**

STRIKE, *vt.* : lê dan, mangirtin kirin, xebat kirin, lez derketin, agir hilkirin, vêketin, têre çûn, êrîş kirin, sotin, tirsandin, dilber kirin.

- **TO ~ A BARGAIN** : bazarî kirin (bi dest hejandinê yan lêdanê).
- **TO ~ AGAINST** : lê dan (li amancekê yan dijminêkê).
- **TO ~ A LIGHT** : şixatê berdanê.
- **TO ~ A MATCH** : zilkê şixatê berdanê.
- **TO ~ DOWN** : kevandin.
- **TO ~ FOR HIGHER WAGES** : lêdan yan mangirtin kirin bo kirêzêdekirinê (pêtirkirinê).
- **TO ~ IN** : axiftina mirovekê birrîn.
- **TO ~ OFF** : serê keskê birrîn, çap kirin (hejmarek radedar ji kitêbekê).
- **TO ~ OUT** : dest bi karekê kirin, bi

asayî çêkirin, çalak pêş ketin, bi asanî rêk xistin yan awaz kirin.

- **TO ~ UP** : dest pê kirin, dest bi stranê yan awazî kirin.

STRIKE, *n.* : lêdan (mangirtin), qutan, lêdanek, derb, weş, lêxistinok.

- **BOUND** : lêdangirtî.

- **BREAKER** : lêdanşikên.

- **FORCE** : hêza lêdanê.

STRIKELESS, *adj.* : bê lêdan yan mangirtin.

STRIKEOVER, *n.* : lêdana seryek.

STRIKER, *n.* : lêdanker, lêdayekê tepkê, rimê nêçîra nehengî, asinger, serbazê dilxaz bo xizmeta efseran.

STRIKING, *n.* : lêxistin, lêdan, dakutandin, kutan, repandin.

STRIKINGLY, *adv.* : bi lêdanî, bi kutanî, bi nayabî.

STRIKINGNESS, *n.* : lêdanîtî.

STRING, *n.* : ben, benik, ta, jih, perdan, kostek, perdanpêt, kerwan, awa, zincîre, merc, berpalka pêstirkê, werîsê qenarê, hêl, rêz, benê tizbî yan stûvankî, pêt.

STRING, *vt. i.* : jê kirin, girê dan, hilawîstin, qayim kirin (bi benî).

- **TO ~ ALONG** : xapandin, li gel pêk hatin.

- **TO ~ UP** : kuştin (bi qenareyê, we kirin ko li hîviyê bimînit).

STRING BEAN, *n.* : lobî, fasolî.

STRINGBOARD, *n.* : depê berpalkê pêstirkê.

STRING COURSE, *n.* : dorgirtina berî ya neqşkirî ya avahî.

STRINGED, *adj.* : jihdar, jihkirî.

- **INSTRUMENT** : alava jihî.

STRIGENCY, *n.* : zebr, tîn, micik, tundî, dijwarî, kêmdarayî, hêza behaneyê yan qayil kirinê.

STRINGENDO : raberiya mûzîqeyî : lezandin.

STRINGENT, *adj.* : teng, tund, dijwar, pelp, pêviyayî, tengav (darayî), qayilkar.

STRINGENTLY, *adv.* : bi tundî, micikî yan dijwarî.

STRINGER, *n.* : benkar, harîkerê peyamnêrî.

STRINGHALT, *n.* : lingirîna pêyên paşî yên hespî.

STRINGINESS, *n.* : benikîtî.

STRINGING, *n.* : benkirin.

STRINGPIECE, *n.* : pêgireka dirêj.

STRING QUARTET, *n.* : çarjenî.

STRINGY, *adj.* : benikî.

STRIP, *n., vt. i.* : tîtik, şerît, zolak, şelandin, rût kirin, spî kirin (tîvilî rakirin), (xwe) rîs kirin, cuda kirin (hêmanên têkilkê yan gîravekê).

- **TO ~ OFF THE SKIN** : girjîn, girjan.

STRIPE, *vt.* : rêz (xîç) kirin, hêl kirin.

STRIPE, *n.* : zol, şêlît, xîç, hêl, nîşana payeya leşkerî, texlît, cor.

STRIPED, *adj.* : xîçkirî, rêzkirî, hêlkirî.

- **BASS** : gurgê xîçkirî yê deryayê.

STRIPER, *n.* : payedar, nîşandar.

STRIPINESS, *n.* : rêzîtî, xîçîtî.

STRIPING, *n.* : rêzkirin, xîçkirin, hêlkirin, rêz, xîç, hêl.

STRIPLING, *n.* : lawikê herzekar, sîpe.

STRIPPED, *adj.* : zilît, rîs, rût, rûtkirî.

- **OFF** : şelandî, perpitandî.

STRIPPER, *n.* : rûtker.

STRIPPING, *n.* : rûtkirin, rûtkerî, kezax.

- **OFF** : perpitandin, şelandin.

STRIPTEASE, *n.* : xwerûtkirin, xwerîskirin.

STRIPTEASE, *vi.* : xwe rût kirin, xwe rîs yan tazî kirin.

STRIPY, *adj.* : rêzkirî, hêlkirî, xîçkirî.

STRIVE, *vi.* : bizav kirin, xebat kirin.

- **TOGETHER** : pêkve bizav kirin.

STRIVED, *adj.* : bizavkirî.

STRIVER, *n.* : têkoşer, xebatker, bizavker.

STRIVING, *n.* : xebatkirin, bizavkirin, têkoşîn.

- **HARD**, *adj.* : jîr.

STROBILA, *n.* : leş yan tenê kirmê şerîtî.

STROBILE, *n.* : qoçek : berê sinewberî yan qoçekî.

STROBOSCOPE, *n.* : stroboskop : ger yan zivirînpîv.

STROKE, *n.* : lêdan nemaze bi çekî, livîna rêzikî, tepa mejî, kutkut, zor, tibab, erkê xurt, karê, nayab, firt, kişana xameyî.

- **OAR** : şelpî, serekşelpîvan.

STROKE, *vt.* : nazdar kirin, lê dan, pirç yan pora xwe hêdî paşve birin, dest bi serî de danan.

- **OF GENIUS** : karek bi lîmet.
- **OF LUCK** : karek bextewerî.
- **OF PISTON** : karek pestênî.
- **OF WORK** : pirtikek jî karî.

STROKING, *n.* : destbiserdeînan.

STROKINGLY, *adv.* : bi nazdarî, nazdarkî (destî bi serî de înan).

STROLL, *n.* : seyran, seyrangeh, ger(r), baguhorîn, peyarî.

STROLL, *v.i. t.* : geran, seyran kirin.

STROLLER, *n.* : seyranî, baguhêr.

STROLLING, *n.* : seyrankirin, peyarîkirin.

- **PLAYERS** : yarîkerên gerok.

STROMA, *n.* : tevnê pêgirek ko made yan binyata xane yan endamî ye.

STROMAL, STROMATAL, STROMATIC, *adj.* : pêwendîdarê tevnê pêgirek.

STRONG, *adj.* : qayim, az, aze, gurbiz, tund, dijwar, zorbaz, sert, xurt, girdan, qert.

- **ARM** : dijwarî.
- **ARMY** : leşkerê qayim.
- **BOX** : xezne, xezîne.
- **CHARACTER** : kes yan kesîtiya xurt.
- **CONSTITUTION** : destûrê qayim (yê ko bi hêsanî nahêt guhartin).
- **CONVICTION** : baweriya qayim.
- **DRINK** : vexwarina xurt ya mestî.
- **FAITH** : ola xurt, baweriya qayim.
- **FORTRESS** : keleya asê.
- **FOUNDATION** : binyata qayim.
- **HOLD** : binikê qayim, kele.
- **MAN** : qertemêr.
- **MARKET** : bazarê bihabilind.
- **MEASURES** : pêngavên xurt.
- **MEMORY** : pirbîr.
- **MIND** : hişa qayim.
- **MINDED** : hizirserbest.
- **ROOM** : jora dij dizan.
- **WILLED** : vênxurt.
- **WIND** : pûk, pûg.

STRONGISH, *adj.* : piçekê qayim.

STRONGLY, *adv.* : bi tundî, xurtî yan qayimî, qayîmkî.

- **WORDED** : zaravdijwar.

STRONGYLE, *n.* : texlîtek kirmê girûvir e : stronjîl.

STRONGYLOSIS, *n.* : nesaxiya kirmê stronjîlî.

STRONTIA, *n.* : oksîdê strontiyom.

STRONTIANITE, *n.* : strontiyanît.

STRONTIC, *adj.* : strontiyomî.

STRONTIUM, *n.* : strontiyom : hêmanek metalî yan kan tîrêjdar e.

STROP, *n.* : hesan.

STROP, *vt.* : tîj kirin yan hesandin (gîzanê bi qayîşê).

STROPHANTHIN, *n.* : strofantîn : madeyek jehrî û tal e, derman e bo handana dilî, ji teraşê strovantos dihêt der.

STROPHANTHUS, *n.* : teraş e yan tovê teraş e, strovantos.

STROPHE, *n.* : strana govendê (grekî).

STROPPED, *adj.* : hesankirî, tijkirî.

STROPPING, *n.* : hesankirin, tijkirin.

STROPPY, *adj.* : bedmad.

STROVE, *p.* **OF STRIVE** : bizav kir.

STRUCK, *p.* **OF STRIKE** : lê da.

STRUCK, *adj.* : lêdayî.

STRUCTURAL, *adj.* : binyatî.

- **ADJECTIVE** : rengdêra pêşker.
- **ENGINEERING** : dahînan û avakirina sikr û piran.
- **FORMULA** : darîştina rêkxistina gerdîleyan di nav gêrda pêkhatiyê de.
- **LINGUISTICS** : xwendina zimanî wek rêzika hêmanên pêwendîdar.
- **PSYCHOLOGY** : xwendin, rêkxistin û pêkhatina barên (rewşên) hişî û serhatiya hişdarî.
- **STEEL** : polayê nerm bo avakirinê.

STRUCTURALISM, *n.* : ola dibêjit ko avahî ne erk giring e (avahîtî).

STRUCTURALIST, *n.* : bawermendê avahîtiyê.

STRUCTURALIZE, *vt.* : binyat kirin.

STRUCTURALIZED, *adv.* : binyatkirî.

STRUCTURALIZING, *n.* : binyatkirin.

STRUCTURALLY, *adv.* : bi binyatkî.

STRUCTURE, *n.* : binyat, avahî, endiz.

STRUCTURED, *adj.* : binyatkirî.

STRUCTURELESS, *adj.* : bê binyat, bê avahî.

STRUGGLE, *vt.* : xebitîn, bizav kirin, cerenîx kirin.

- **THROUGH** : berdewam xebitîn yan bizav kirin.

STRUGGLE, *n.* : kêferat, xebat, bizav, cerenîx, teqela, têkoşîn, xemûr, berxwedan, têkoşan, hevxistin.

- **FOR EXISTENCE** : xebata manê.

STRUGGLED, *adj.* : bizavkirî, xebatkirî.

STRUGGLER, *n.* : xebatker, têkoşer.

STRUGGLING, *n.* : têkoşîn, bizav, gevizîn.

STRUM, *v.i. t.* : (ne şehreza) yarî kirin yan leyîstin bi jihên alava mûzîqeyî.

- **OF GUITAR** : dengê jena gîtarê.

STRUMA, *n.* : perîzade, mezinbûna livîk yan toşpiya hefkê.

STROMOSE, *adj.* : perîzadeyî.

STRUMOUS, *adj.* = **STRUMOSE.**

STRUMPET, *n.* : dêhl.

STRUNG, *p.* **OF STRING** : bada.

STRUT, *vi.* : fortekî kirin, puf bûn, fortî, cil, çek yan berpekirinên xwe nîşa mirovî dan.

STRUT, *n.* : fort.

STRUTHIOUS, *adj.* : wek hêştirmayî.

STRUTTED, *adj.* : fortkirî.

STRUTTING, *n.* : fortek, fort.

STRYCHNIC, *adj.* : straykininî.

STRYCHNINE, *n.* : straykinin, madeyek jehrî ye.

STRYCHNINISM, *n.* : straykinînîtî.

STUB, *n.* : qurmê darê, binê didanê şikestî, rîşalê kanê nivîsînê serik kurt û pan, qopkê cigareyê, xameyî yan

mûmî, tiştek bêqam kurt û stûr, binê mayiyê çekî yan pisoleyî.

- **AXLE** : kurtetewereyê erebaneyê.

STUB, *vi.* : ji rehan girtin yan helkêşan, erd ji giyayî paqij kirin (bi helkêşana rehan), dar ji qurmî birrîn, cigare temirandin (bi herişandina qopkî), vêkketin).

- **TO ~ OUT** : cigare temirandin.

STUBBED, *adj.* : vekujandî.

STUBBING, *n.* : vekujandin.

STUBBLE, *n.* : dexlê mayî piştî dirûnê firizî.

- **FIELD** : zeviya firîze.

STUBBLY, *adj.* : qurmikî.

STUBBORN, *adj.* : rikdar, rikeber, kemot, serreq, serhişk, rûteht, riko, rikî, şemûz, rikgirtî.

STUBBORNLY, *adv.* : bi rikdarî, bi kemotî, rikdarkî.

STUBBORNESS, *n.* : serhişkîtî, rikgirtin, rik, serxweçûn, rikdarîtî.

STUBBY, *adj.* : qurmikî.

STUCCO, *n.* : gêç.

STUCCO, *vt.* : gêçkarî kirin.

STUCK-UP, *adj.* : qapan, fortek.

STUD, *n.* : bizmarê sermezin, darê rast bo avahî yan dîwarî, hejmarek ji hespên xudankirî (bo zanê yan pêşbirke).

- **BOOK** : kitêba babikên hespan.

- **FARM** : çandingeha hespên xudankirinê.

- **HORSE** : hespê xudankirinê bo perînê.

STUD, *vt.* : werandin, darê rast dabîn kirin, sef kirin, qordanî kirin, rûnandin.

STUDDED, *adj.* : serdilkirî, qordanî, rûnandî.

STUDDING, *n.* : rastedar, qordanîn, rûnandin, serdilkirin.

STUDDING SAIL, *n.* : babirka sivik.

STUDENT, *n.* : şagird, xwendekar, siyar.

- **GOVERNMENT** : hikûmeta xwendekaran.

- **TEACHER** : xwendekarê hînker, hînkirê rahînanê.

STUDENTSHIP, *n.* : xwendekarîtî.

STUDIED, *adj.* : xwendî.

STUDIEDLY, *adv.* : bi xwendinî, xwendinkî.

STUDIO, *n.* : hunergeh, nîgarxane, nîgargeh.

STUDIOUS, *adj.* : bizavkar, xwendinî, kêrhatî bo xwendinê.

STUDWORK, *n.* : karê sefkirinê yan qorkirinê.

STUDY, *n.* : xwendin, xandin, xwîndin, lêgerandin.

- **HALL** : jora xwendinê.

STUDY, *vt. i.* : xwandin, seh kirin.

STUDYING, *n.* : xwendin.

STUFF, *n.* : tiştê mirov dadiûrit : xwarin, vexwarin û derman madeyê xav, kereste, tişt, pûçbêjî, gewherê tiştî, kar û axiftin, zanîn û şiyana taybet.

STUFF, *vt. i.* : dagirtin, tejî kirin, mûmya kirin.

STUFFED, *adj.* : hepişandî, dagirtî.

- **PASTRY** : şemborek.

- **SHIRT** : qapan û parêzer.

- **VEGETABLES** : dolme.

- **VINE LEAVES** : îprax.

STUFFING, *n.* : hepişandin, axinîn.

- **BOX** : sindoqa dagirtinê.

STUFFY, *adj.* : hizirteng, bayê xirab, rû tal û tirş, enirî.

STULL, *n.* : berpalkê darî nemaze li kangehê.

STULTIFICATION, *n.* : helweşandin.

STULTIFY, *vt.* : têkdan, gewc kirin.

STUM, *n.* : guvaşa tiriyê netirşbûyî.

STUM, *vt.* : nahêlit tirş bibit.

STUMBLE, *n.* : helingivîn, pejik, setme, teripîn, hilkumîn, hilkumî.

STUMBLE, *v.i. t.* : helingivîn, setimîn, terpilîn, terişîn, hilkumîn , likumîn.

STUMBLEBUM, *n.* : kulmbaz yan mirovê neşehreza.

STUMBLED, *adj.* : pêxistî, şilepandî, hilkumî.

STUMBLING, *n.* : terpilandin, pêxistin, teripandin, şilepandin, hilkumîn.

STUMBLING BLOCK, *n.* : gîro, be.ê helingivînî, berbest.

STUMER, *n.* : parçe yan kaxeza zirdirav.

STUMP, *n.* : qurm, qopkê xameyî, mûmî yan cigareyî, çûna giran, qeb, gotargeh, pê, pêyê darî.

- **ON THE ~** : gerokê axiftinker yê ramyarî.

- **TREE ~** : qurm, gilare, gunc.

- **UP A ~** : şepirze.

STUMP, *vi.* : qeb kirin, birrîn, şepirze kirin, qut kirin, dar helkêşan, geran (bo xebata ramyarî).

- **TO ~ UP** : helingivîn (ber yan qurm), dirav yan deyn dan.

STUMPILY, *adv.* : bi qurmî.

STUMPINESS, *n.* : qurmîtî, kurtûqelewîtî.

STUMP SPEAKER, *n.* : bêjayê ramyarî.

STUMP-TAILED, *adj.* : dûv kurt yan birrî.

STUMPY, *adj.* : qurmikî, kurt û qelew.

STUN, *n.* : hejek, gêjî, gêjbûn.

STUN, *vt.* : hejandin, bêhiş kirin, gêj kirin.

STUNDISM, *n.* : tîreyek ayînî yê feleyî yê rûsî ko binyat cotyar e.

STUNNED, *adj.* : gêj, gêjbûyî.

STUNNER, *n.* : bêqam ciwan.

STUNNING, *adj.* : ciwan, dilber, gêjdar.

STUNNINGLY, *adv.* : bi gêjdarî, gêjdarkî.

STUNT, *n.* : rawestana werara sirûştî, canewer yan heleza werar rawestayî, nesaxiya werarê gîro kirin.

STUNT, *vt.* : werar gîro kirin, quto yan rewîle kirin.

STUNT, *n.* : karê hestiyar, karê şehreza yan wêra (wek karê pelewanî).

STUNT, *vi.* : karê hestiyar kirin.

STUNTMAN, *n.* : mirovê karhestiyar.

STUPA, *n.* : peristgehê girûvir yê Bûdî.

STUPE, *n.* : perûkê germker (piştî givaştin û derkirina ava germ).

STUPE, *vt.* : perûkê germker danan (ser eniyê).

STUPEFACIENT, *n., adj.* : tezîker, sirker, bêhişker.

STUPEFACTION, *n.* : tezîkirin, sirkirin, bêhişkirin.

STUPEFACTIVE, *adj.* : sirkerî, tezîkerî.

STUPEFIER, *n.* : sirker, tezinker.

STUPEFY, *vt.* : sir kirin, tezî kirin.

STUPENDOUS, *adj.* : mezin, ejdeha, guhoşîn.

STUPENDOUSLY, *adv.* : bi guhoşînî, guhoşînkî.

STUPENDOUSNESS, *n.* : guhoşînîtî, nayabîtî.

STUPEOUS, *adj.* : kelpikiyê zivrê wek tayê benî.

STUPID, *adj.* : gewc, xirpo, debeng, lajîk, gemjel, gemje, gelho, kellereq, zirrek, bodîl, gendel, nezan, pergele, cilfir, bêhiş, sersam, sersem, tiro, hênc, mirûs.

STUPIDITY, *n.* : gewcîtî, kenokî, kerîtî, bodilî, keretî, keratî, kerayî.

STUPIDLY, *adv.* : bi gewcî, gewckî.

STUPIDNESS, *n.* : gewcîtî.

STUPOR, *n.* : sahmek, gêjî, sehm, bêhişî, sir(r), mitî guhoşîn.

STUPOUS, *adj.* : gêj.

STUPOSE, *adj.* : pêwendîdarê guliya mûyê dirêj yê wek tayê benî.

STURDIED, *adj.* : qayimkirî.

STURDILY, *adv.* : bi azayî, bi qayimî, qayimkî.

STURDINESS, *n.* : qayimîtî, xamîtî.

STURDY, *adj.* : girdan, qayim, xiwat, pitew, çespan.

- **PATRIOTISM** : niştimanperweriya xurt, welatparêziya qayim.

STURGEON, *n.* : masiyek mezin e (kavyarê jê dihînin der).

STUTTER, *n.* : lalî, entî.

STUTTER, *vt.*(**OUT**) : lal axiftin.

STUTTERING, *n.* : lalî.

STUTTERINGLY, *adv.* : bi lalî, lalkî.

STY, *n.* : gom, gov, pawana berazan.

STY, *v.i. t.* : li şûnek pîs nişandin, li pawanê yan şûnek pîs hewandin.

STY OR STYE, *n.* (*pl.* **STIES**) : kulbûna mijûlankan.

STYED, *adj.* : pawankirî.

STYGIAN, *adj.* : dojeyî, reşbînî, xemdar.

STYING, *n.* : pawankirin.

STYL-, *pref.* : pêşgir e ko stûn e, kesayetî ye.

- **STYLAR**, *suff.* : paşgir e ko çend stûn e.

STYLAR, *adj.* : xameyî (qelemî), derziyî.

STYLE, *n.* : rêbaz, şêwe, şewaz, awa, terz, terpûşî, xame, bernav, neqşkera nivîsînê li ser depê mûmê.

- **BOOK** : kitêba cilan.

STYLE, *vt.* : dahînan yan çêkirin (wek cilên nû), nav kirin, sernav kirin.

STYLED, *adj.* : navkirî.

STYLER, *n.* : dahîner.

STYLET, *n.* : alava zirav ya sertîj.

STYLIFORM, *adj.* : xameyî, pênivîsî, qelemî.

STYLING, *n.* : dahînan, navkirin.

STYLISH, *adj.* : law, terpûşî.

STYLISHLY, *adv.* : bi terpûşî, terpûşkî.

STYLISHNESS, *n.* : terpûşîtî.

STYLIST, *n.* : rêbazvan, nivîser yan bêjayê xudan rêbaz, dahînerê cilan yan xemilandina hindûrî.

STYLISTIC, *adj.* : rêbazî.

STYLISTICS, *n.* : torrêbazzanî.

STYLITE, *n.* : oldarê feleyê ko li ser serê karîteyî dijit (qelender).

STYLIZE, *vt.*(**-ISE**) : rêbazî kirin.

STYLO-, *pref.* : pêşgir e ko zebleki ye.

STYLOBATE, *n.* : binyat yan binikê karîteyên peykerî.

STYLOGRAPH, *n.* : xame yan pênivîsê merekebî.

STYLOGRAPHIC, *adj.* : xameyî, merekebî.

STYLOGRAPHICALLY, *adv.* : bi xameyê merekebî.

STYLOGRAPHY, *n.* : nivîsîn yan neqşkirin bi xameyê merekebî.

STYLOID, *n., adj.* : xameyî, derziyî, zirav û sertîj.

STYLOLITE, *n.* : karîteyê biçûk yê kizikirî.

STYLOPODIUM, *n.* : pejbûna qoçekî li binê hindek helezên gêzerî.

STYLUS, stilus, *n.* : pênivîs, xame, derziya tomarkinê li ser qewanan, derziya bejekî.

STYMIE, *n., vt.* : tengavî, barê ko tepka yarîker li navbera tepka hevrikî û kunkê de ye (li golfê), gîro yan tengav kirin.

STYMIED, *adj.* : gîrokirî.

STYMIEING, *n.* : gîrokirin.

STYPIC, *n., adj.* : pêgirekê tevnê zindî.

STYRAX, *n.* : şirêza bêhnxweş, teraşê vê şirêzê.

STYRENE, *n.* : madeyek hîdrokarbonî, avekî û bêhnxweş e bo çêkirina lastîk û nermokeyan bi kar dihêt.

STYX, *n.* : efsaneya rûbarê jêrcîhanê, heşa reş.

SUABLE, *adj.* : gilîbar.

SUASION, *n.* : qayilkirin.

SUASIVE, *adj.* : qayildar.

SUAVE, *adj.* : nazik, taze, terziman, qencrewişt.

SUAVELY, *adv.* : bi nazikî, bi tazeyî.

SUAVENESS, *n.* : nazikîtî, terzimanîtî.

SUAVITY, *n.* : nazikîtî, tazeyîtî.

SUB, *n., vi.* : noqar, berdêl, jêr, bin, duhemî, efserê yekstêr, berdêl kar kirin.

SUB-, *pref.* : pêşgir e ko bin e, jêr e.

SUB, *vt.* : bijare kirin.

SUBABDOMINAL, *adj.* : binzikî.

SUBACID, *adj.* : piçekê tirş.

SUBACUTE, *adj.* : nîvtîj.

SUBADULT, *n.* : nîvgehiştî.

SUBAERIAL, *adj.* : bin bayî yan ser bejî.

SUBAGENT, *n.* : niwênerê duhem, şûnkarê duhem.

SUBALPINE, *adj.* : binariyê çiyayê Alp, werariya binarên girk û zîran.

SUBALTERN, *n., adj.* : duhemî, peyrew, gizîr efserê dustêr.

SUBALTERNATE, *n., adj.* : duhemî, nîvpeyhatî, doza xwegirtî bi doza serekî ve.

SUBAPOSTOLIC, *adj.* : êkser piştî peyamberên Îsa pêximberî.

SUBAQUA, *n.* : werzişa bin avê.

SUBAQUATIC, *adj.* : nîvavî.

SUBAQUEOUS, *adj.* : jêravî, jêrav qewmî yan berpekirî, jêrav bi kar hatî.

SUBARCTIC, *adj.* : nik devera cemserê bakur, pêwendîdarê (dirên) başûra devera cemserê bakur.

SUBASSEMBLER, *n.* : karkerê komkirina liqekî.

SUBASSEMBLY, *n.* : civîniya liqekî, kom yan civînkirina liqekî (ne serekî).

SUBASTRAL, *adj.* : bejî.

SUBATMOSPHERIC, *adj.* : kêmtir ji germiya bergê bayî.

SUBATOM, *n.* : parçeya gerdîleyî (wek proton û elektironê).

SUBATOMIC, *adj.* : jêrgerdîleyî.

SUBAUDITION, *n.* : veşartin, hizrên veşartî, nihênîkirin, nepenîkirin.

SUBAVERAGE, *adj.* : jêrnavî, jêrtêkrayî.

SUBAXILLARY, *adj.* : bin yan jêrkefşî.

SUBBASE, *n.* : jêrbinik, binikê serbaziyê bayî, jêrbinyat.

SUBBASEMENT, *n.* : nihûmê nizimtir yê jêrî.

SUBBED, *adj.* : berdêlkirî.

SUBBING, *n.* : berdêlkirin.

SUB-BRANCH, *n.* : jêrçiq.

SUB-BREED, *n.* : jêr tuxm yan texlît.

SUBCALIBER, *adj.* : pîvhûrkirî.

SUBCARTILAGINOUS, *adj.* : jêrkirkirokî, piçekê kirkirokî.

SUBCATEGORY, *n.* : jêrcor.

SUBCAUDAL, *adj.* : jêrdûv.

SUBCELESTIAL, *adj.* : jêresmanî nemaze dinyayî.

SUBCELLAR, *n.* : jêrserdab.

SUBCENTRAL, *adj.* : jêrnîvekî, piçekê nîvekî.

SUBCHLORIDE, *n.* : jêrklorîd : klorîdê kêmklorîn.

SUBCLASS, *n.* : jêrçîn.

SUBCLAVIAN, *n.* : jêrkililka milî.

SUBCLINICAL, *adj.* : jêrpijşkî, netextî : nesaxiya zehmet ko mirov bişêt nas bikit ji sehkirina ser textî.

SUBCOLLEGIATE, *adj.* : jêrzanistgehî.

SUBCOMMISSION, *n.* : jêrlicne.

SUBCOMMITTEE, *n.* : lêjne yan licneya liqî.

SUBCONICAL, *adj.* : jêrqoçekî.

SUBCONSCIOUS, *n., adj.* : jêrhişî, piçekê bêhiş.

SUBCONSCIOUSLY, *adv.* : bi jêrhişî, jêrhişkî.

SUBCONSCIOUSNESS, *n.* : jêrhişîtî.

SUBCONTINENT, *n.* : nîvzevî, qad yan kerte.

SUBCONTRACT, *n.* : jêrbelên yan peyv, belêna liqî.

SUBCONTRACT, *vt. i.* : (ji pişt re) belên kirin.

SUBCOSTAL, *adj.* : jêrperasî, zebleka jêrperasiyê.

SUBCRANIAL, *adj.* : jêrkiloxî.

SUBCRITICAL, *adj.* : jêrbaristeyê tengavî.

SUBCONTRACTOR, *n.* : jêrbelênkar.

SUBCONTRARY, *n., adj.* : pêşniyaza rast beramberî êke dî di heman demî de.

SUBCORDATE, *adj.* : jêrdilî.

SUBCORTICAL, *adj.* : jêrtîvilî.

SUBCULTURAL, *adj.* : jêrçandayî.

SUBCULTURE, *n.* : jêrçanda.

SUBCUTANEOUS, *adj.* : jêrçermî.

SUBTICULAR, *adj.* : jêrçermî.

SUBCYLINDRICAL, *adj.* : jêrstûnkî.

SUBDEACON, *n.* : şemaşê harîker, harîkerê qeşeyî.

SUBDEAN, *n.* : jêrşemas.

SUBDEANERY, *n.* : jêrşemasî.

SUBDEBUTANTE, *n.* : keçika herzekdar.

SUBDELIRIOUS, *n.* : nîv jiberaxaftinî yan eletewşî.

SUBDELIRIUM, *n.* : nîv jiberaxaftin yan eletewş.

SUBDEPOT, *n.* : depeya serbar.

SUBDIVIDE, *vt. i.* : dîsan dabeş kirin, dabeş kirin parçeyên biçûktir, biçûktir dabeş bûn.

SUBDIVISION, *n.* : beşek biçûk, parçeya erdî ya dabeşkirî bo frotinê, dabeşkirinve.

SUBDOMINANT, *n.* : awaza jêrzal.

SUBDUABLE, *adj.* : tepeserbar, serçemînbar.

SUBDUAL, *n.* : serçemandin.

SUBDUCE, *vt.* = **SUBDUCT** (kêm kirin).

SUBDUCTION, *n.* (arch) : paşvebirin, kêmkirin, rakirin.

SUBDUE, *vt.* : tepeser kirin, xwe girtin.

SUBDUED, *adj.* : şerçemandî, tepeserkirî.

SUBEDITE, *vt.* : bijare kirin.

SUBEDITOR, *n.* : nivîserê harîker, jêrnivîser.

SUBERECT, *adj.* : nîvrep.

SUBEREOUS, *adj.* : tepedorî.

SUBERIC, *adj.* = **SUBEREOUS.**

SUBERIC ACID, *n.* : tirşiya tepedorî.

SUBERIN, *n.* : soberîn : madeyek rûnî awête ye ko binyata tepedorî ye.

SUBERIZATION, *n.* : soberîn : têrkirina dîwarên xaneyan bi soberînî û guhartin bi tepedorî.

SUBERIZE, *vt.* : soberîn kirin.

SUBEROSE OR SUBEROUS, *adj.* : tepedorî.

SUBESSENTIAL, *adj.* : jêr binyatî yan gewherî, piçekê gewherî, jêrdehker.

SUBFAMILY, *n.* : jêrmalbat yan xêzan.

SUBFEBRILE, *adj.* : nîvtayî.

SUBFLOOR, *n.* : binyatê bermalê.

SUBFREEZING, *adj.* : jêrqerisîn yan bestin.

SUBFUSC, *n., adj.* : tarî, (reng) tarîtî.

SUBGENUS, *n.* : zayendok.

SUBGLACIAL, *adj.* : jêrsehol yan rûbarê seholî.

SUBGROUP, *n.* : jêrgirûh, hoz, beşek ji tîre yan girûhî.

SUBHEAD, *n.* : serokê hariker (li zanistgehê), jêrnavnîşan, navnîşana liqî.

SUBHEADING, *n.* : jêrnavnîşan.

SUBHEPATIC, *adj.* : nîvkezebî.

SUBHUMAN, *adj.* : nîvmirov, jêrmirov, kêrnehatî bo mirovan.

SUBINFEUDATION, *n.* : derebegiya hindurî : ko derebeg parçeyek ji derebegiya xwe didit derebegehî duhemî.

SUBIRRIGATE, *vt.* : jêr av dan : jêrerdî av dan bi boriyên kunîle.

SUBJACENT, *adj.* : jêrî.

SUBJECT, *n., adj.* : babet, mijad, kara, xwe, fermanker, kirde, rajêrek, kirdar, biker, niyar, kirar.

- **MATTER : MIJADÊ PIRSÊ YAN KITÊBÊ**, mijadê li ber dest yan mijadê nîşankirî.
- **OF A NOMINAL SENTENCE** : mijad.
- **TO APPROVAL** : bi mercê pesindkirinê.
- **TO CONSENT** : bi mercê qayilbûnê.
- **TO CORRECTION** : bi mercê rastkirinê.

SUBJECT, *vt.* : dan ber.

SUBJECTED, *adj.* : tepeserkirî, dayîber.

SUBJECTING, *n.* : tepeserkirin, bindestkirin.

SUBJECTION, *n.* : paşkoteyî, bindestî, stûxwarî, serçemandin.

SUBJECTIVE, *adj.* : xweyî.

- **ADJECTIVE** : rengdêrê xweyî.
- **PRONOUN** : ranevên bîrdar.

SUBJECTIVELY, *adv.* : xweyîkî, bi xweyî.

SUBJECTIVENESS, *n.* : xweyîtî.

SUBJECTIVISM, *n.* : xweyîtî.

SUBJECTIVITY, *n.* : xweyîtî.

SUBJOIN, *vt.* : têbînî kirin, serbar kirin, berdan ser.

SUBJOINT, *n.* : jêrmovik.

SUB JUDICE : hêşta li ber dadgehê yan dadwerî de.

SUBJUGATE, *vt.* : tepeser kirin, bende kirin.

SUBJUGATED, *adj.* : serçemandî, olamgirtî.

SUBJUGATION, *n.* : olamgirtin, serçemandin, bindestkirin.

SUBJUNCTION, *n.* : girtin, rajêrkirin.

SUBJUNCTIVE, *n., adj.* : gerane, mercî, bilanî, dariştina mercî.

- **MOOD** : bilanî.

SUBKINGDOM, *n.* : cîhanek.

SUBLATE, *vi.* : mandel kirin, rakirin.

SUBLEASE, *n.* : kirêkirina hindurî.

SUBLEASE, *vt.* : hindurî kirê kirin.

SUBLEASEE, *n.* : kirêdarê hindurî.

SUBLESSOR, *n.* : kirêkerê hindurî.

SUBLET, *n.* : xaniyê kirêkirina hindurî.

SUBLET, *vt.* (hindurî) kirê kirin.

SUBLIEUTENANT, *n.* : efserê yekstêr.

SUBLIMABLE, *adj.* : balabar.

SUBLIMATE, *n., adj.* : balakirî, vemiştî.

SUBLIMATE, *vt. i.* : bala kirin, bala bûn, bilind kirin : madeyek hişk sepandin bi germkirinê paşê bi xestkirinê.

SUBLIMATION, *n.* : helçûn, helkişan.

SUBLIME, *n., adj.* : bala, payeberz, gopîtk, helçiwandin, helkişan, lûtke, mezin, ejdeha, şikûdar.

- **AMBITION** : berxwaziya bala.

- **BEAUTY** : ciwaniya bala.
- **GENIUS** : bilîmetiya bala.
- **HEROISM** : girnasiya (gernas) bala.
- **INDIFFERENCE** : feramoşiya êkcar.
- **LOVE** : evîniya bala.
- **SELF-SACRIFICE** : xwe gorînkirina bala.
- **THOUGHT** : ramana bala.

SUBLIME, *vt.* : bala kirin.

SUBLIMED, *adj.* : balakirî.

SUBLIMELY, *adv.* : bi balayî.

SUBLIMENESS, *n.* : balayîtî.

SUBLIME PORTE, *n.* : deriyê bala : hikûmeta dewleta Osmanî.

SUBLIMER, *n.* : balaker.

SUBLIMINAL, *adj.* : bêhişî, jêrsehkirinî.

- **SELF** : parçeyek kesîtiya mirovî li derveyî hişa hayê.

SUBLIMINALLY, *adv.* : bêhişkî, bi bêhişî.

SUBLIMITY, *n.* : şikûdarîtî, payeberzîtî, balayîtî.

SUBLINGUAL, *adj.* : jêrzimanî.

SUBLINGUAL SALIVARY GLAND, *n.* : gilîziya bin zimanî.

SUBLITERARY, *adj.* : jêrtoriyî.

SUBLITERATE, *adj.* : jêrxwenda.

SUBLITORAL, *adj.* : jêrberavî.

SUBLUNARY, *adj.* : jêrheyvî, dinyayî.

SUBLUXATION, *n.* : gehçûna parçekî.

SUBMACHINEGUN, *n.* : topa xwekark.

SUBMAN, *n.* : mivro.

SUBMARGINAL, *adj.* : jêrkêmtirîn rade, nik têbînî yan perawêz.

SUBMARINE, *n., adj.* : noqar, noqav, keştiya noqar.

- **CHASER** : şeqînkera noqaran.

SUBMARINE, *vt.* : erîş kirin (bi noqarê).

SUBMARINED, *adj.* : êrîşkirî (bi noqarê).

SUBMARINER, *n.* : noqarvan.

SUBMASTER, *n.* : harîkerê kargerê dibistanê.

SUBMAXILLA, *n.* : arçêm, lama jêrî.

SUBMAXILLARY, *n., adj.* : hestiyê lama jêrî, livika gilîziya bin jêrlamî, pêwendîdarê lama jêrî, hestiyê lama jêrî, yan livika bin lama jêrî.

- **GLAND** : livika gilîziya bin jêrlamê.
- **SALIVARY GLAND** : gilîzê bin laman.

SUBMEDIAN, *adj.* : nik nîvê.

SUBMEDIANT, *n.* : mûzîqe : awaza şeşm ya pêstirka duawaz ya kilîlekê.

SUBMENTAL, *adj.* : jêrerzînkî yan jêrçeneyî.

SUBMERGE, *vt. i.* : noqî kirin, noqî bûn, veşartin, dan nav avê de.

SUBMERGED, *adj.* : noqîbûyî (hejarî û belengazî), nihênî, nepenî, veşartî, noqî, noqum.

- **THE ~ TENTH** : çîna ebebozan yan hejaran.

SUBMERGENCE, *n.* : noqîbûn.

SUBMERGING, *n.* : noqî, noqum, niqo.

SUBMERSED, *adj.* : noqîbûyî (bin avê), werarbûyî (bin avê).

SUBMERSIBLE, *n.* : noqar.

SUBMERSION, *n.* : noqîkirin, têhelkêşan.

SUBMICROSCOPIC, *adj.* : jêrhûrbînî : hûrtir ko mirov bişêt bi hûrbînê bibînit.

SUBMINIATURE, *adj.* : jêrbiçûkî, bêqam biçûk.

SUBMISSION, *n.* : bindestî, stûxwarkirin, sipartin, rasipartin, çivîn, mildan, çizbûn.

SUBMISSIVE, *adj.* : destvîlk, stûxwar, milkeç.

SUBMISSIVENESS, *n.* : stûxwarîtî.

SUBMIT, *vt. i.* : çîz kirin, rahiştin, çîz bûn, pêşniyaz kirin.

SUBMITTAL, *n.* : çîzbûn.

SUBMITTED, *adj.* : çîzkirî.

SUBMITTING, *n.* : çîzkirin.

SUBMONTANE, *adj.* : binarî.

SUBMUCOSO, *n., adj.* : jerperdeya çilmî.

SUBMULTIPLE, *n.* : dabeşrast.

SUBNORMAL, *n., adj.* : jêrasayî.

SUBNORMALITY, *n.* : jêrasayîtî.

SUBNUCLEAR, *adj.* : jêrkakilî, jêrnavokî.

SUBOCEANIC, *adj.* : jêrzeryayî.

SUBOCULAR, *adj.* : jêrçavî.

SUBOESOPHAGEAL, *adj.* : jêrsorsorokî.

SUBORBITAL, *adj.* : jêrxulgehê çavî.

SUBORDER, *n.* : hozik.

SUBORDINAL, *adj.* : hozikî.

SUBORDINATE, *n., adj.* : duhemî, peyrew, gizîr, bindest, fermanber.

SUBORDINATE, *vt.* : bindest kirin.

SUBORDINATENESS, *n.* : paşkoyetî.

SUBORDINATION, *n.* : paşkoyîtî.

SUBORDINATIVE, *adj.* : jêrdestdar.

SUBORN, *vt.* : qayil kirin da ko gewahiya derew bidit, arandin (da ko tawanekê bikit).

SUBORNATION, *n.* : tawana gewahiya derew.

SUBOXIDE, *n.* : jêroksîd : tibabek kêm ji oksîjenê.

SUBPHYLUM, *n.* : daykok.

SUBPLOT, *n.* : jêrgirêya şanogerî.

SUBPOENA, *vt.* : hînan (ber dadgehê).

SUBPRIOR, *n.* : hevîker yan cîgirê serek oldarê dêrê.

SUBPRINCIPAL, *n.* : karîte yan stûnê duhemî, kardar yan serokê hevîker.

SUBREGION, *n.* : beşê devera canewerî.

SUBREPTION, *n.* : sûd yan havil di rêka veşartin yan kirêtkirina rastiyan, kirêtkirina rastiyan.

SUBROGATE, *vt.* : şûna kesek dî danan, şûnkar kirin.

SUB ROSA : nihênî, nepenî.

SUBROUTINE, *n.* : bernameya rotînî ya kompiyoterê.

SUBSALINE, *adj.* : piçekê sûr yan şor.

SUBSATURATED, *adj.* : nîvtêrkirî.

SUBSATURATION, *n.* : nîvtêrkirin, nîvtêrbûn.

SUBSCAPULAR, *n., adj.* : jêrhestiyê milî, masûke yan sordemarê milî.

SUBSCRIBE, *vt. i.* : beşdarî kirin (bi abonedana rojname yan kovarekê), piştgîrî kirin, îmza kirin.

SUBSCRIBER, *n.* : beşdar, abonedar.

SUBSCRIPT, *n., adj.* : hêmaya jêrî yan rêberî, jêrtîpî nivîsî.

SUBSCRIPTION, *n.* : abone, kiriyarî, barbo, bêş.

SUBSECTION, *n.* : jêrbeş, parçeyek ji beşî.

SUBSEQUENCE, *n.* : piştî, qewmîn, paşhatî, encam.

SUBSEQUENT, *adj.* : piştî, paşî, encamî.

SUBSEQUENTLY, *adv.* : encamkî, bi encamî.

SUBSERVE, *vt.* : asan kirin, hêsan kirin, harî kirin, havil kirin.

SUBSERVICE OR SUBSERVIENCY, *n.* : pûsepûs.

SUBSERVIENT, *adj.* : serşor, stûxwar, çilmisî.

SUBSERVIENTLY, *adv.* : serşorkî, bi serşorî, bi pûsepûsî.

SUBSHRUB, *n.* : terasê biçûk.

SUBSIDE, *vi.* : kêm bûn, danan.

SUBSIDENCE, *n.* : kêmbûn, hevyan, hevyanbûn.

SUBSIDIARILY, *adv.* : bi hevyanî.

SUBSIDIARY, *n., adj.* : (karê) hariker, liq.

SUBSIDING, *n.* : kêmbûn, sirewt.

SUBSIDIZATION, *n.* : jiyandinkirin.

SUBSIDIZE, *vt.* : jiyandin kirin, harîkirina darayî pêşkêş kirin, bertîl kirin.

SUBSIDIZED, *adj.* : jiyandinkirî.

SUBSIDIZER, *n.* : jiyandinker.

SUBSIDIZING, *n.* : jiyandin.

SUBSIDY, *n.* : kûmek, bijêwî.

SUBSIST, *v.i. t.* : xudan kirin, jiyan, xwara kirin, man, berdewam kirin, hebîn.

SUBSISTENCE, *n.* : debar, bijêw, jîwarî, jînkarî, hebûn, man, jiyan.

- **FARMING** : çandin bo malê (ne bazarî).
- **LEVEL** : rêkariya her manê.
- **WAGE** : kirêya her manê.

SUBSISTENT, *adj.* : bûnewer, heye, gewherî, dehkerî.

SUBSISTING, *n.* : jînkarî, jîwarî.

SUBSOCIAL, *adj.* : jêrcivakî.

SUBSOIL, *n.* : jêrax.

SUBSOIL, *vt.* : kêlan da ko axê wergirit.

SUBSOLAR, *adj.* : jêrrojî, yeksanekerî.

SUBSONIC, *adj.* : jêrleza dengî.

SUBSPECIES, *n.* : corik, texlîtk (jêr cor yan texlîtk).

SUBSPECIFIC, *adj.* : jêrcor.

SUBSTANCE, *n.* : gewher, heyber, made, maye, çiyetî, dehker.

- **IN ~** : rastî, bi gewherî.

SUBSTANDARD, *adj.* : jêrpîvanî.

SUBSTANTIAL, *n., adj.* : madî, rastî, gewherî, binyatî, giring, qayim, dewlemend, tiştê rast, gewherî yan giring, mezin, dehkerî.

SUBSTANTIALLY, *adv.* : bi rastî, bi gewherî, bi qayimî yan gewreyî, dehkerkî.

SUBSTANTIALISM : jîrzanî : ko li pişt her diyardeyê rastiyên madî hene : gewherîtî, dehkerîtî.

SUBSTANTIALIST, *n.* : bawermendê gewherîtiyê, bawermendê dehkerîtiyê.

SUBSTANTIATED, *adj.* : aşkartkirî.

SUBSTANTIATE, *vt.* : aşkart kirin, madî kirin, qayim kirin, leşdar kirin, dirûv kirin.

SUBSTANTIATION, *n.* : aşkartin, çespandin, dirûvkirin, dirûv, belge.

SUBSTANTIVAL, *adj.* : navekî.

SUBSTANTIVALLY, *adv.* : bi navekî.

SUBSTANTIVE, *n., adj.* : nav, peyvên wek navî, serbixwe, rastî, mayî, herdemî, gewherî, binyatî, mezin, hebûnî, bûnewerî, dehkerî.

- **NOUN** : nav.
- **RIGHT** : mafê binyatî (wek jiyan û azadiyê).

SUBSTATION, *n.* : êzgeha liqî, postexaneya liqî.

SUBSTITUENT, *n., adj.* : berdêl : nemaze gerdîle (yan girûhek gerdîleyan) ko şûna gerdîle (yan girûhek gerdîleyan) digirit.

SUBSTITUTABLE, *adj.* : berdêlbar.

SUBSTITUTE, *n., adj.* : berdêl, şûn, dêl, dupişkî, hevgel, tole.

SUBSTITUTE, *vt. i.* : şûngirtin, guhorandin, berdêl kirin.

SUBSTANTIAL, *n.* : bawermendî, gewherî, binyatî.

SUBSTANTIATED, *adj.* : aşkartkir.

SUBSTANTIATING, *n.* : aşkartkirin.

SUBSTITUTION, *n.* : şûngirtin, berdêl kirin, bobijardin, guhartin.

SUBSTITUTIONAL, *adj.* : berdêlî.

SUBSTITUTIONARY = SUBSTITUTIONAL.

SUBSTITUTIVE, *adj.* : şûngirtinî, berdelî, şûndar.

SUBSTRATE, *n.* = **SUBSTRATUM.**

SUBSTRATOSPHERE, *n.* : stratosfer : bergê esmanî yê jêrçîna zimherî.

SUBSTRATUM, *n.* : madeyê li ber kartêkirina haveynî.

SUBSTRUCTION = SUBSTRUCTURE, *n.* : binyat.

SUBSTRUCTURAL, *adj.* : berpalkiya binyatî.

SUBSUME, *vt.* : polên kirin (di nav komelek mezintir yan jêrseretayek gelemperî de).

SUBSUMED, *adj.* : polênkirî.

SUBSUMING, *n.* : polêkirin.

SUBSUMPTION, *n.* : kurtepêşekî, tiştek polênkirî di nav komelek mezintir yan jêrseretayek giştî de.

SUBSURFACE, *n., adj.* : jêrava yekser li bin rûyê bejî, çîna jêrserveyî : axa yekser li ser axa serveyî.

SUBTANGENT, *n.* : jêrlêkete.

SUBTEEN, *n.* : bispor nemaze keçika jêr sêzdehsalî.

SUBTEMPERATE, *adj.* : pêwendîdarê devera navî ya sartir, jêrnavî.

SUBTENANCY, *n.* : jêrkirêdarî.

SUBTENANT, *n.* : kiredarê hindurî, jêrkirêdar.

SUBTEND, *vt.* : jêr tiştekê (yan tê re) dirêj bûn, rûberî kirin, beramber kirin.

SUBTENDED ANGLE, *n.* : goşeya beramber.

SUBTENSE, *n.* : rastê beramber.

SUBTER-, *pref.* : pêşgir e ko jêr e.

SUBTERFUGE, *n.* : fêl, gizî, hiner, behane, lêb, laban.

SUBTERMINAL, *adj.* : nêzîk dûmahiyê.

SUBTERRANEAN, *adj.* : jêrbej, nepenî.

SUBTILIZATION, *n.* : nepenîkirin.

SUBTILIZE, *vt.* : bijîn kirin, parzîn (sepî) kirin, bilind kirin, bala kirin, tij kirin (hiş yan sehkirin) tenik kirin, pisporî yan şehreza kirin, nepenî kirin.

SUBTITLE, *n., vt.* : navnîşana liqî ya kitêbê, perawêza sînemayî, navnîşana liqî kirin.

SUBTILIZED, *adj.* : nepenîkirî.

SUBTILIZING, *n.* : nepenîkirin.

SUBTLE, *adj.* : bed, çivo, hûr, wird, bîrtîj, fêris, nazik, vemiştî.

- **AIR** : bayê sivik.
- **ART** : hunera nazik.
- **CHARM** : dilberiya nazik.
- **MAGIC** : xirs yan cadûya nihênî yan nepenî.
- **PHILOSOPHER** : jîrzanê nihênî yan nepenî.

SUBTLETY, *n.* : jêhatin, lêhatin, nazikîtî, bîrtîjî, tiştê tenik yan hûr.

SUBTLY, *adv.* : bi nihênî, nepenîkî.

SUBTONIC, *adj.* : jêrawazî (deng).

SUBTOPIA, *n.* : avahiyên kirêt.

SUBTOTAL, *adj.* : jêrsercem.

SUBTRACT, *vt. i.* : kêm kirin, der kirin.

SUBTRACTION, *n.* : kêm kirin, derkirdin.

SUBTRACTIVE, *adj.* : derkirî, kêmkirî, derdar, kêmdar.

SUBTRAHEND, *n.* : kêmker, derker.

SUBTRIBE, *n.* : hozik, jêrhoz.

SUBTROPICAL, *adj.* : rûçikiya deverên serhedên yeksanekerî.

SUBTROPICS, *n. pl.* : deverên nîvyeksanekerî.

SUBULATE, *adj.* : sûjinî, kunkerî.

SUBURB(S), *n.* : qerax, dorûberên bajêrî.

SUBURBAN, *n., adj.* : pêwendîdarê dorûberên bajêrî, rexbajêrî.

SUBURBANIZATION, *n.* : bajêrîkirin.

SUBURBANIZE, *vt.* : bajêrî kirin.

SUBURBANIZED, *adj.* : bajêrîkirî.

SUBURBANIZING, *n.* : bajêrîkirin.

SUBURBIA, *n.* : dorûberên bajerî.

SUBVARIETY, *n.* : corik, jêrcor yan texlît.

SUBVENTION, *n.* : harîkariya darayî, pêşkêşkirina harîkariya darayî.

SUBVERSIVE, *adj.* : têkder, herifînkar, kavilker.

SUBVERSIVELY, *adv.* : têkderkî, bi têkderî.

SUBVERSIVENESS, *n.* : têkderîtî.

SUBVERT, *vt.* : têk dan, herifandin, xirab kirin, kavil kirin, gelacî kirin, tevlokî kirin.

SUBVOCAL, *adj.* : jêrdengî(hiş).

SUBVOCALIZATION, *n.* : jêrdengîbûn.

SUBVOCALIZE, *vi.* : jêrdengî bûn.

SUBVOCALLY, *adv.* : bi jêrdengî, jêrdengkî.

SUBWAY, *n.* : jêrrê, hevkêşa kehrebî ya jêrrê, jêrrêya peyayan.

SUBZERO, *n.* : jêrsifir (pileya germiyê).

SUCCEDANEOUS, *n.* : berdêlî.

SUCCEDANEUM, *n.* : berdêl.

SUCCEDENT, *adj.* : paşekî, dahatî, peyhatî.

SUCCEED, *v.i. t.* : pey hatin, ci girtin nemaze textî, bi ser ketin.

SUCCENTOR, *n.* : cîgirê serekdengbêjê dêrê.

SUCCENTORSHIP, *n.* : cîgiriya serekdengbêjê dêrê.

SUCCESS, *n.* : biserketin, serkewtin, helkewtin, kamuranî, serçûn, serfirazî, levanîn.

SUCCESSFUL, *adj.* : biserketî, resîw.

SUCCESSFULLY, *adv.* : biserketinkî, bi serketinî.

SUCCESSION, *n.* : şûngirtin, cihgirî.

- **DUTY** : baca mîratî.

SUCCESSIONAL, *adj.* : cihgirî.

SUCCESSIONALLY, *adv.* : cihgirkî, bi cihgirî.

SUCCESSIVE, *adj.* : peyhatî.

- **DIFFERENTIATION** : hevyazkarî yan cudakariya peyhatî.

SUCCESSIVELY, *adv.* : serhev, seryek.

SUCCESSOR, *n.* : cîgir, mîratber yan mîratagîr.

SUCCINATE, *n.* : kehreman.

SUCCINCT, *adj.* : kurtiya nayab, rewanbêj, qayim, teng.

SUCCINCTLY, *adv.* : bi rewanbêjî, rewanbêjkî.

SUCCINCTNESS, *n.* : rewanbêjîtî.

SUCCINIC ACID, *n.* : tirşiya saksinîk : tirşiyek belûrî û dugerdîle ya hîdrojena guhorbar e ko ji kehremanî derdikevit.

SUCCORY, *n.* = **CHICORY.**

SUCCOTASH, *n.* : xureka genimeşamî û lobiyan.

SUCCOUR, *n.* : penageh, hevarî, pîtak, harîkarî, hawar, yarmetî, harîkirin.

SUCCOUR, *vt.* : harî kirin, yarmetî dan, hewandin, pena kirin, hedar kirin, sivik kirin.

SUCCOTH, *n.* : şayiya payizî ya spasiya Cihiyan bo penageha hovîstanê.

SUCCUBA, (bus) : dêwbanû, mêdêw.

SUCCULENCE, *n.* : terî, têravî.

SUCCULENT, *adj.* : ter, têrav, avdar.

SUCCULENTLY, *adv.* : têravekî, bi têravî, bi terî.

SUCCUMB, *vi.* : çîz kirin, mirin, ketin bin destî, jêr yan bin dest bûn.

SUCCURSAL, *adj.* : harîkerî (oldarî).

SUCCUSION, *n.* : hejek, hejîn.

SUCH, *adv., n.* : wesa, we, ev, hosa, wilo.

- **AND ~** : û her wesa.
- **AS ~** : vêca wesa.

SUCK, *vt. i.* : hilmijîn, mêjtin, mijîn, fir kirin.

- **TO ~ UP TO** : rûbazî kirin.

SUCK, *n.* : mijîn, mêtin, mêjtin, fir.

- **TO GIVE ~ TO** : şîr dan.

SUCKER, *n.* : memikmij, mijek, şîrmij, vemêjok, mijok, mije, xirp.

SUCKER, *vt. i.* : (helez) rehên mijok şîn kirin, rût kirin (dar û teraşî jî rehên mijok).

SUCKERED, *adj.* : (darik) paqijkirî.

SUCKING, *n.* : hilmijandin, memik mijîn, firkirin, hilçinîn.

- **FISH** : masîhilmij : texlîtek masî ye.

SUCKLE, *vt.* : mêjtin, mijîn, mêjandin, şîr dan.

SUCKLED, *adj.* : şîrdayî.

SUCKLING, *n.* : mêjandin, şîrmij, berşîr, bersîngî, bermakî.

SUCROSE, *n.* : sekiroz : şekira leven û şilindirê.

SUCTION, *n.* : hilmijîn, mêjtin, mijîn.

- **CHAMBER** : jorika hilmijîne.
- **PIPE** : boriya hilmijînê.
- **PUMP** : tirompey mijok, pestêwka mijok.
- **STROKE** : lêdana hilmijînê.

SUCTIONAL, *adj.* : hilmijînî, hilmij, mijok.

SUDANESE, *adj.* : Sûdanî (welatiyê Sûdanî).

SUDATORIUM, *n.* : xuhgeh : jora xuhdanê (li germavê).

SUDATORY, *n., adj.* : xuhgehî, xuhgeh, xuhdanî.

SUDD, *n.* : heleza serav.

SUDDEN, *n., adj.* : nişkî, nişk, niş, kirp.

- **ALL OF A ~** : jî nişkekê ve, jî nişkî ve.
- **ON A ~** : jî nişkekê ve, jî nişkî ve.
- **STRIKE** : terpetozek.

SUDDENLY, *adv.* : nakaw, le pir, niş, jî nişka ve, jî nişkekê ve, jî nişkekê, nişkî ve.

SUDDENNESS, *n.* : nişkîtî, lepirîtî.

SUDORIFEROUS, *adj.* : xuhî.

SUDORIFIC, *n., adj.* : xuhdar, dermanê xuhkirinê.

SUDRA, *n.* : çîna nizimtirîn ya her çar çînên hindurî.

SUDS, *n. pl.* : kefa av û sabûnê.

SUDS, *n., vt. i.* : kefa sabûnê, bîre, şoya sabûnê, kef kirin, bi şoya sabûnê şûştin.

SUDSY, *adj.* : têrkef, kefî.

SUE, *vt. i.* : gilî kirin, hîvî kirin, evînî kirin.

SUEDE, *n.* : çermê lepik û cezmeyan.

SUET, *n.* : bez.

SUETY, *adj.* : bezî.

SUFFER, *vt. i.* : derd kêşan, siza helgirtin, êşan(êşîn), azar bûn, biha dan.

SUFFERABLE, *adj.* : rakêşbar.

SUFFERANCE, *n.* : rakêşan.

SUFFERED, *p.* **OF SUFFER** : kêşa.

SUFFERER, *n.* : herasan, zorkêş.

SUFFERING, *n.* : jan, arhan, êşan, azar, derd, derdmendî, êş, jangirtin,

êşandin, liyan, jarîtî, rakêşan, rojreşî, şikenc, eşkence.

SUFFICE, *vt. i.* : bes kirin, têra kirin, dilniya kirin.

- **IT TO SAY** : her bes e mirov bêjit.

SUFFICED, *adj.* : beskirî.

SUFFICIENCY, *n.* : besbûn, qîm.

SUFFICIENT, *adj.* : bes, hew, têrakirî.

SUFFICIENTLY, *adv.* : bi têrayî.

SUFFICING, *n.* : beskirin, hewkirin.

SUFFIX, *n.* : paşko, paşgir, paşpirt.

SUFFIX, *vt.* : paş girtin.

SUFFIXING, *n.* : paşgirî.

SUFFOCATE, *vt. i.* : xeniqandin, xeniqîn.

SUFFOCATED, *adj.* : xeniqî.

SUFFOCATING, *n.* : xeniqandin.

SUFFOCATINGLY, *adv.* : bi xeniqînî.

SUFFOCATION, *n.* : xeniqîn.

SUFFRAGAN, *n., adj.* : harîker, metranê harîker.

SUFFRAGE, *n.* : deng (li helbijartinê), dengdan, mafê dengdanê, pêkhatin, rastandin, hîvî yan kurte nivêj.

SUFFRAGETTE, *n.* : xebatker (jin) bo mafê dengdana jinan.

SUFFRAGIST, *n.* : piştgirê mafê dengdana jinan.

SUFFRAGON, *n.* ~ bishop : metranê harîker.

SUFFUSE, *vt.* : noqî kirin, belave kirin, reng kirin.

SUFFUSED, *adj.* : belavkirî.

SUFFUSING, *n.* : belavkirin, belavbûn.

SUFFUSION, *n.* : belavebûn.

SUFI, *n.* : sofî, derwêş.

SUFIC, *adj.* : sofiyî.

SUFISM, *n.* : sofîtî.

SUGAR, *n.* : şekir, qend.

- **CANDY** : nuqul.

SUGAR, *vt. i.* : şekir kirin.

SUGAR APPLE, *n.* : biha hindî.

SUGAR BASIN, *n.* = **SUGAR BOWL** (şekirdan).

SUGAR BEET, *n.* : şilindira şekirî.

SUGAR BOWL, *n.* : şekirdan.

SUGAR BUSH, *n.* : dehlê şekirê : (têrîsfendan).

SUGAR CANE, *n.* : qenda şekirê.

SUGARCOAT, *vt.* : şekirberg kirin : şirîn kirin li ber çavan.

SUGARCOATING, *n.* : bergê şekirê : herçî tiştî şirîn bikit (li ber çavî).

SUGAR CORN, *n.* : genimê şamê yê şekirê.

SUGAR DROPS, *n.* : qendav.

SUGARED, *adj.* : hingvîndar, şekirkirî, bi şekirê bergkirî, têkilkirî yan şirînkirî bi şekirê.

SUGAR HOUSE, *n.* : şekirgeh.

SUGARINESS, *n.* : şekirîtî.

SUGARLESS, *adj.* : bê şekir.

SUGAR LOAF, *n.* : çiyayê şikil qoçekî, kovikê şekirê : baristeyek şekira şikil qoçekî.

SUGAR MAPLE, *n.* : îsfendana şekirê (helez e).

SUGAR MILL, *n.* : aşê şekirê : bo herisandina qendê û derhînana şekirê.

SUGAR REFINER(Y), *n.* : sepî yan bijînkarê şekirê.

SUGAR SHAKER, *n.* : alava reqişandina şekirê, şekirhejînk.

SUGAR SOLUTION, *n.* : qendav, şekirav, (girava şekirê).

SUGAR TONGS, *n.* : gasikek biçûk e bo rakirina şekirê (ji ser mêzê).

SUGARY, *adj.* : şekirî, qendî.

SUGGEST, *vt.* : pêşniyaz yan pêşniyar kirin, nîşan kirin.

SUGGESTED, *adj.* : pêşniyazkirî.

SUGGESTIBILITY, *n.* : pêşniyazbarî(tî).

SUGGESTIBLE, *adj.* : pêşniyazbar, pêşniyazbarê nivandina magnetîzî.

SUGGESTING, *n.* : pêşniyazkirin.

SUGGESTION, *n.* : pêşniyaz, pêşniyar.

SUGGESTIVE, *adj.* : pêşniyazdar, berdayî, bêrûmet.

SUGGESTIVELY, *adv.* : bi pêşniyazî, pêşniyazkî.

SUGGESTIVENESS, *n.* : pêşniyazîtî.

SUICIDAL, *adj.* : xwekuştinî.

SUICIDALLY, *adj.* : xwekujkî, bi xwekujî.

SUICIDE, *n.* : xwekuştin.

SUI GENERIS, *l.* : awarte, yekane.

SUI JURIS, *l.* : jêhatiyê qanûnê.

SUILLINE, *adj.* : berazî.

SUING, *n.* : gilîkirin, dozkirin.

SUIT, *n.* : çox, çoxe, kêr, qat, deste, doz-name, şal û şepk.

SUIT, *vt. i.* : bi kêr hatin, bi cil kirin, bi kêr hînan.

- **TO ~ ONESELF** : wek bivêt bikit.

SUITABILITY, *n.* : bikêrhatin, kêrhatinbarîtî.

SUITABLE, *adj.* : bikêrhatî, berketî, saz, nermenîşk, lebar, goncaw, hinkov, bicih, lêhatî, kêr.

- **PLACE** : ciraz.

SUITABLENESS, *n.* : bikêrhatin.

SUITABLY, *adv.* : bi kêrhatinî, kêrhatinkî.

SUITCASE, *n.* : çenteyê rêwîtiyê.

SUITE, *n.* : darûdest, piştmêr, mifridî.

SUITER, *n.* : çenteyê çend deste.

SUITING, *n.* : çox yên cilan.

SUITOR, *n.* : awaz, gilîkar, gilîdar.

SULCATE(D), *adj.* : kîzîkirî.

SULCUS : kelş, nemaze li navbera du pêçên mejî de.

SULF-, *pref.* : pêşgir e ko gogird e, kibrît e.

SULFA, *adj.* : sulfonamîdî, selfayî : dermanê sulfa.

SULFADRUGS OR SULFAS, *n. pl.* : dermanên sulfa.

SULFANILAMIDE, *n.* : sulfanîlamîd.

SULFATE, *n.* : selfêt, kibrîtat, sulfat.

SULFATE, *vt. i.* : gogird kirin, kibrît kirin.

SULFATED, *adj.* : çarekirî bi kibrîtat yan tirşiya kibrîtî.

SULFATING, *n.* : çarekirin bi kibrîtat yan tirşiya kibrîtî.

SULFIDE, *n.* : xwêya sulfîd, kibrîtîd.

SULFONAMIDE, *n.* : sulfonamîd.

SULFONATE, *n.* : xwêya tirşiya sulfonî.

SULFONATE, *vt.* : çare kirin bi xwêya tirşiya sulfonî.

SULFONATING, *n.* : çarekirina bi xwêya tirşiya sulfonî.

SULFONE, *n.* : sulfon.

SULFONIC ACID, *n.* : tirşiya sulfonî.

SULFONIUM, *n.* : sulfonyom.

SULFONYL, *n.* : sulfonîl.

SULFUR, *n.* : kibrît, gogird.

SULFUR, *vt.* : kibrit kirin, gogird kirin.

SULFURATE, *vt.* : gogird kirin, têkil yan têrkibrît kirin.

SULFUR DIOXIDE, *n.* : oksîdê duhem yê kibrîtî.

SULFUR(E)OUS, *adj.* = **SULFUROUS.**

SULFURET, *n.* : kibrît.

SULFURET, *vt.* : kibrît kirin.

SULFURIC, *adj.* : kibrîtî.

SULFURIC ACID, *n.* : tirşiya kibrîtî.

SULFURIZE, *vt.* : kibrît kirin.

SULFURIZED, *adj.* : kibrîtkirî.

SULFURIZING, *n.* : kibrîtkirin.

SULFUROUS, *adj.* : kibrîtî, dojeyî, tal, bêqam, bêqam dijwar yan req, çêr, dijûn, cinêw.

- **ACID** : tirşiya kibrîtî.

SULFURYL, *n.* : sulforîl.

SULK, *n.* : silbûn, zîzbûn.

SULK, *vi.* : enirîn, zîz bûn, sil bûn.

SULKINESS, *n.* : rûtalî, rûbadan.

SULKILY, *adv.* : zîzkî, bi zîzî.

SULKY, *n., adj.* : sil, enirî, zîz, miçûmir, rûtal, miçûmor.

SULLAGE, *n.* : avrêjî, pîsatî, sêlax, lîm, sonk, lîte, tilol.

SULLEN, *adj.* : miçûmir, rûtal, zîz, sil, enirî.

SULLENLY, *adv.* : bi zîzî, zîzkî.

SULLENNESS, *n.* : rûtalîtî, rûbadanîtî, girjîtî, mon, matman, miçûmorîtî.

SULLIED, *adj.* : lekekirî, senimandî.

SULLY, *vt. i., n.* : pîs bûn yan kirin, leke, pîsî.

SULLYING, *n.* : senimîn, senimandin, pîskirin.

SULPHA, *adj.* = **SULFA.**

SULPHAMIC, *adj.* (**~ACID**) : tirşiyek xurt û firîzîkuj e, amîda tirşiya kibrîtî.

SULPHATE OR SULFATE, *n., v.i. t.* : xwêya tirşiya kibrîtîk.

SULPHIDE OR SULFIDE, *n.* : awêteya kibrîta duhêman.

SULPHITE OR SULFITE, *n.* : xwêya tirşiya kibrîtoz.

SULPHONAMIDE, *n.* = **SULFONAMIDE**, *n.* : (derman e) madeyek ji amîda tirşiya sulfonîk derdikevit.

SULPHONATION, *n.* : sulfonkirin.

SULPHONIC, *adj.* : sulfonî.

SULPHONE, SULFONE, *n.* : sulfon : pêkhatî yan awêteyek endamî birîtî ye ji duhem oksidê kibrîtî (SO2) li gel du gerdîleyên karbonî.

SULPHONIUM OR SULFONIUM, *n.* : sulfonyom.

SULPHUR, *n., vt.* = **SULFUR** : gogird, kibrît, liftek, kibrît kirin.

SULPHURATE OR SULFURATE, *vt.* : kibrît kirin.

SULPHURATION, *n.* : kibrîtkirin.

SULPHURATOR, *n.* : kibrîtker.

SULPHURDIOXIDE, *n.* = **SULFUR DIOXIDE.**

- **MATCH**, *n.* : şixate.
- **ORE**, *n.* : xameyê kibrît.

SULPHUREOUS, *adj.* = **SULFUREOUS.**

SULPHURET, *n., vt.* = **SULFURET** : kibrît, kibrît kirin.

SULPHURETTED, *adj.* : kibrîtkirî.

- **HYDROGEN** : hîdrojena kibrîtkirî, kibrîtîda hîdrojenê.

SULPHURIC, *adj.* = **SULFURIC.**

- **ACID** : zaxav.

SULPHURIZE OR SULFURIZE, *vt.* : kibrîtî kirin.

SULPHUROUS, sulfurous or sulphureous, *adj.* : kibrîtiyê hezhêznizm.

SULPHUROUS ACID, *n.* = **SULFUROUS ACID.**

SULPHUR YELLOW, *n.* : zerê kibrîtî : zerê ber keskî ve.

SULTAN, *n.* : xunkar, sultan, padîşa, qiral, xaqan.

SULTANA, *n.* : kişmiş, yara şahî, keç, jin, bermalî yan dayka sultanî.

SULTANATE, *n.* : xunkarî, padîşahî, mîrayetî.

SULTRY, *adj.* : bêqam germ û nem.

SUM, *n.* : sercem, ko, kijî, maye.

- **TOTAL** : sercem, temamî.

SUM, *vt. i.* : sercem kirin, ko kirin.

- **TO ~ UP** : sercem kirin.

SUMAC(H), *n.* : simaq, sîvok.

SUMERIAN, *n.* : Sumerî.

SUMA CUM LAUDE : bûnseriya nayab.

SUMMARILY, *adv.* : bi kurtî, bi lez, bê gîro, bê duwaketin, bê gîrokî.

SUMMARIZATION, *n.* : kurtkirin, puxtekirin (nivîsîn, axiftin).

SUMMARIZE, *vt. i.* : kurt kirin.

SUMMARIZED, *adj.* : kurtkirî (nivîsîn).

SUMMARIZING, *n.* : kurtkirin.

SUMMARY, *n., adj.* : kurte, kurtî, puxte, vebirrîn.

SUMMATE, *vt.* : ko kirin.

SUMMAT, *n.* : kokirî.

SUMMATING, *n.* : kokirîn.

SUMMATION, *n.* : kokirin.

SUMMATIONAL, *adj.* : kokirinî.

SUMMATIVE : kokirinî, kokirindar.

SUMMER, *n., vt. i.* : havîn, hawîn, zozanî kirin.

- **CAMP** : zom, havîn war.
- **CROP** : terekal.
- **CYPRESS** : gez.
- **HOUSE** : sîbergeh (kepir) ya havînî li baxçeyî, xaniyê havînî.

SUMMERING, *n.* : geşt, zozanî, hawîne.

SUMMER KITCHEN, *n.* : lênangeh yan têştxaneya havînî.

SUMMERLESS, *adj.* : bê havîn.

SUMMERLY, *adj.* : havînî.

SUMMER PASTURE, *n.* : zom, zozan.

SUMMER QUARTERS, *n.* : zozan.

SUMMER RESORT, *n.* : peraşîn, feraşîn, hawînehawar, kiwêstan, zozan, havîngeh, sermîyan, zom.

SUMMER RESIDENCE, *n.* : zom, zozan, kiwêstan, hawînehawar.

SUMMER RETREAT, *n.* : havîngeh.

SUMMER SAUSAGE, *n.* : sosec (rîvîka dagirtî) ya havînê : dûkêlkirî yan li ber bayî zuhakirî.

SUMMER SOLSTICE, *n.* : guhorîna havînî.

SUMMERTIME, *n.* : demê havînê.

SUMMER TIME, *n.* : havîn.

SUMMER VACATION, *n.* : zozankarî, pişûya havînê.

SUMMER VACATIONING, *n.* : zozankarî, pişûkirina havînê, zozanî, zozanvanî.

SUMMER VACATIONIST, *n.* : zozanî, zozanvan, havînwer.

SUMMER VISITOR, *n.* : zozanî, havînwer.

SUMMERY, *adj.* : havînî.

SUMMING-UP, *n.* : sercemkirin.

SUMMIT, *n.* : dûçik, lûtke, gopîtk, kimt, kop, kumbet, navser, raser, tepel, ewc, kumik, sin, kêre.

SUMMITLESS, *adj.* : bê lûtke, bê gopîtk.

SUMMITRY, *n.* : civîna serek dewletan, gopîtkî, lûtkeyî.

SUMMITS, *n.* : gazûbêlan.

SUMMON, *vt.* : vexwastin, civandin.

SUMMONED, *adj.* : gazîkirî.

SUMMONER, *n.* : gazîker.

SUMMONING, *n.* : gazîkirin.

SUMMONS, *n.* : vexwestin.

SUMMONS, *vt.* : vexwastin.

SUMMONED, *adj.* : vexwestî.

SUMMONING, *n.* : vexwestin, bangkirin.

SUMMUM BONUM : qenciya bala.

SUMO, *n.* : texlîtek gemşa japonî ye.

SUMP, *n.* : pork.

SUMPTER, *n.* : hêstir, olax, wulax, qoş, dewarê barî yan hajotinê.

- **HORSE** : hespê barî.
- **MULE** : hêstira barî.
- **PONY** : hespê biçûk yê barî.

SUMPTUARY, *adj.* : têçûnî, xercî nemaze bo xurek û cilan.

SUMPTUOSITY, *n.* : nayabîtî, dilverayîtî.

SUMPTUOUS, *adj.* : nayab, dilvera, dewlemend.

SUMPTUOUSLY, *adv.* : bi dilverayî.

SUMPTUOUSNESS, *n.* : nayabîtî.

SUN, *n.* : roj, tav, ro, xor.

- **A TOUCH OF THE ~** : şopa tavê : esmeriya çermî ji ber tîrêja rojê(tavê).

SUN, *vt. i.* : tav kirin, li ber tavê yan tîrêja rojê danan.

SUNBATH, *n.* : germava tavê.

SUNBATHE, *vi.* : xwe dan ber tavê (germava tavê), çûn ber tavê.

SUNBATHING PLACE, *n.* : berberojk.

SUNBEAM, *n.* : tîrêja rojê, tav.

SUNBIRD, *n.* : rojbalinde : balindeyek taze û strankar e.

SUN BONNET, *n.* : kulavek jinanî bo parastinê ji tavê.

SUNBOW, *n.* : kevana rojê : kevanek wek kesk û sorî ye gava roj di nav mijê de derdikevit.

SUNBURN, *n.* : sotin ji ber tîrêja rojê.

SUNBURN, *vt. i.* sotin (bi tîrêja rojê).

SUNBURST, *n.* : rojderketina nişkî (ji navewran de), sinceqa wek rojê ya xemlê.

SUNDAE, *n.* : texlîtekek dondirme ye.

SUN DANCE, *n.* : semaya rojê : semayek ayînî ya Hindokên sor demê guhorîna havînê.

SUNDAY, *n., adj.* : êkşemb, yekşemb.

SUNDAY, *vi.* : roja yekşembê borandin.

SUNDAY BEST, *n.* : baştirîn cilên mirovî.

SUNDAY-GO-TO-MEETING, *adj.* : baştirîn cilên liberkirinê bo çûna dêrê roja yekşembê.

SUNDAY PUNCH, *n.* : lêdana kulmbaziya vebirr, livîn bo vê lêdanê.

SUNDAY SCHOOL, *n.* : dibistana yekşembê.

SUNDER, *vt. i.* : cuda kirin, jêve kirin.

SUNDERANCE, *n.* : dabirrîn, jêbirrîn, cudakirin, jêvekirin, pêbirrîn, şelqî.

SUNDEW, *n.* : rojxûnav : helezek giyayî ye ya ko belgguvaşek debişî dihînit der da ko pêtik pêve bimînin û bi mêjit.

SUNDIAL, *n.* : demjimêra rojê.

SUNDISK, *n.* : sewka rojê : sewka çengkirî, hêmaya Xudarojê Misra kevn.

SUNDOG, *n.* : seroj : rojik, zirroj, kesk û sor ya biçûk yan ne tekûz.

SUN DOWN, *n.* : avabûn, êvar.

SUN-DRIED, *adj.* : (bi tavê) zuhakirî.

SUNDRIES, *n. pl.* : pirtok, hemecor.

SUNDRY, *n., adj.* : têvel, çend.

- **ALL AND ~** : hemû, bê awarte.

SUNFAST, *adj.* : rojbergir ko pêtî yan reş nabit bi tîrêja rojê.

SUNFISH, *n.* : rojmasî : masiyek deryayî û mezin e, masiyek rûbarî û biçûk e.

SUNFLOWER, *n.* : berberoj.

SUN GLASSES, *n.* : rojşikên.

SUNKEN, *adj.* : çal, noqî : nemaze li binê deryayî yan rûbarî.

SUNK FENCE, *n.* : tanê noqî : dîwar yan berbestê di nav çalê de bo dabeşkirina erdî bê kiretkirina dîmenî.

SUNLAMP, *n.* : rojçira : çirayê kehrebî û serbinefşî bo çarekirina hindek nesaxiyan.

SUNLESS, *adj.* : bê roj.

SUNLESSNESS, *n.* : bêrojîtî.

SUNLIGHT, *n.* : tav, ronahiya rojê.

SUNLIT, *adj.* : hetavkirî, tavkirî, ronahîkirî bi tava rojê.

SUNN, *n.* (~ **HEMPS**) : rîşalê werîsan (yê rojhelata Hindistanê).

SUNNA(H), *n.* : sunî, sine.

SUNNED, *adj.* : bertavkirî.

SUNNILY, *adv.* : tavkî, bi tavî.

SUNNINESS, *n.* : tavîtî.

SUNNING, *n.* : bertav kirin.

SUNNITE, *adj.* : sunî, sinî (tîreya musilmanî).

SUNNY, *adj.* : tavdar, bertav.

- **SIDE** : beroj.

SUN PARLOUR, SUN PORCH OR SUN-ROOM, *n.* : jora rojê : jora camkirî li ber tîrêja rojê.

SUN PROTECTOR, *n.* : rojşikên.

SUN RAYS, *n.* : tîrêjên rojê, pejn.

SUNRISE, *n.* : rojderketin, rojhilatin, tavatî.

SUNRISING, *n.* : tavdan.

SUNSET, *n.* : rojava, rojavabûn, zerketav.

- **TIME** : hingûr, hengûr.

SUNSHADE, *n.* : sîtav, sih, sîvan, sîwan.

SUNSHINE, *n.* : tav, hetav, hetaw.

- **ROOF** : kaşxank yan banê livînî (li ser otomobîla biçûk ya rêbaran yan siwaran).

SUNSHINY, *adj.* : şad, tavî, hetavî.

SUN SPECTRE, *n.* : şebeng.

SUNSPOT, *n.* : piniya rojê : piniyek tarî ye ko caran li ser rûyê rojê diyar dibit.

SUNSTROKE, *n.* : rojgezî, tavgez.

SUNSTRUCK, *adj.* : rojgezkirî.

SUNSUIT, *n.* : destecilên rojê : cilên kurt bo yariyan û tavê.

SUNTAN, *n.* : esmerê tîrêja rojê.

SUNWARD(S), *adv.* : ber rojê ve.

SUNWARD, *adj.* : ber yan hevberî rojê.

SUNWORSHIPPING, *n.* : rojperestin.

SUP, *vt. i.* : fir kirin, heliçînîn.

SUP, *n.* : fir.

SUPER, *n., adj., adv.* : nayab, ejdeha, perûkê pembûyê mûmkirî bo bergê kitêbê, bêqam.

SUPER, *vt.* : paşiya kitêbê qayim kirin (bi perûkê mûmkirî).

SUPER-, *pref.* : pêşgir e ko ser e, jor e, mezintir e, serbar e, bêqam e.

SUPERABLE, *adj.* : zalbar.

SUPERABOUND, *vi.* : bêqam zehf kirin.

SUPERABUNDANCE, *n.* : zehfiya bêqam.

SUPERABUNDANT, *adj.* : peleseng.

SUOERABUNDANTLY, *adv.* : bi pelesengî, pelesengkî.

SUPERADD, *vt.* : berdan yan havêtin ser, ko kirin.

SUPERADDITION, *n.* : havêtinser.

SUPERALTAR, *n.* : kêla ferşê pîrozkirî şûna qurbangeha nepîroz.

SUPERANNUABLE, *adj.* : xanenîşbar.

SUPERANNUATE, *vt. i.* : xanenîşîn bûn,

kevn bûn, xanenişîn kirin (ji ber nesaxiyê yan pîriyê).

SUPERANNUATED, *adj.* : xanenişîn, bêkar (ji ber nesaxiyê yan pîriyê).

SUPERANNUATING, *n.* : xanenişîn kirin.

SUPERANNUATION, *n.* : xanenişînî yan mûçeya xanenişînî.

SUPERAQUEOUS, *adj.* : ser av.

SUPERB, *adj.* : nayab, berbijartî, şikûdar, dilber.

SUPERBLY, *adv.* : bi nayabî, nayabkî.

- **BEAUTIFUL FLOWER** : şaha gul.

SUPERBNESS, *n.* : nayabîtî.

SUPERCARGO, *n.* : berpirsê bar yan barkirina gemiyê.

SUPERCELESTIAL, *adj.* : ser esmanî.

SUPER CHARGER, *n.* : bargehker : alava makîneya sotin-hindurî da ko tibabek serbar jî oksîjenê bidit stûnkan.

SUPERCILLIARY, *adj.* : biroyî : nik biroyan li ser çavî.

SUPERCILIOUS, *adj.* : çavsor, fêzbûyî, difnbilind, lûtberz.

SUPERCILIOUSLY, *adv.* : fêzkî, bi fêzî, difnbilindî, fêz, fêzbûn.

SUPERCLASS, *n.* : nayab.

SUPER COLUMNAR, *adj.* : karîte seryekve.

SUPER COLUMNATION, *n.* : karîte seryekvebûn.

SUPERCONDUCTING, *n.* : sergehîn, bêqamgehîn.

SUPERCONDUCTIVE, *adj.* : ser yan bêqam gehîn.

SUPERCONDUCTIVITY, *n.* : sergehînîtî, gehînîtiya bêqam.

SUPERCONDUCTOR, *n.* : sergehîn, bêqamgehîn.

SUPERCONSCIOUS, *adj.* : bêqam hişdar.

SUPERCONSCIOUSLY, *adv.* : bi hişdariya bêqam.

SUPERCOOL, *vt.* : ser yan bêqam sar kirin.

SUPERCRITICAL, *adj.* : serbarê tengavî.

SUPERDREADNOUGHT : zirêpûşa ejdeha.

SUPEREGO, *n.* : ezê bala, serezî.

SUPERELEVATION, *n.* : pitiriya rexê derve yê çimê rê ji rexê hindurî.

SUPEREMINENCE, *n.* : berzî.

SUPEREMINENT, *adj.* : bêqam berz yan serketî.

SUPEREMINENTLY, *adv.* : bi berziya bêqam.

SUPEREROGATION, *n.* : serkarkirin.

SUPEREROGATORY, *adj.* : serkarkirinî.

SUPEREXCELLENCE, *n.* : nayabiya bêqam.

SUPER EXCELLENT, *adj.* : bêqam nayab.

SUPER EXCELLENTLY, *adv.* : bi nayabiya bêqam.

SUPER FAMILY, *n.* : sermalbat, malbata bala.

SUPERFATTED, *adj.* : têrbezkirî (sabûn).

SUPERFETATION, *n.* : avisbûna duhem (di nav malbiçûkî de).

SUPERFICIAL, *adj.* : serveyî, rûyî.

- **KNOWLEDGE** : zanîna serveyî, zanîna serpilkî.

- **PLOUGHING** : yekgêsinî, reşkirin.

SUPERFICIALLY, *adv.* : bi serveyî, serveyîkî.

SUPERFICIES, *n.* : rû, nijyarê devreyî.

SUPERFICIES VEINS, *n.* : şîndemarên serve yên dest û pêyan.

SUPERFINE, *adj.* : bêqam bijîn yan nayab.

SUPERFLUITY, *n.* : zehfîtî, tiştê serbar yan pêneviyayî.

SUPERFLUOUS, *adj.* : serpilkî, serrêj.

SUPERFLUOUSLY, *adv.* : bi serpilkî.

SUPERFLUOUSNESS, *n.* : serpilkîtî.

SUPER GALAXY, *n.* : hesareya mezin, koma mezin ya stêran.

SUPER GIANT, *n.* : stêra ejdeha (bêqam geş û mezin).

SUPERHEAT, *vt.* : qemandin, bêqam germ kirin.

SUPERHEAT, *n.* : germiya bêqam.

SUPERHEATED, *adj.* : bêqam germkirî.

- **STEAM** : hilma bêqam germkirî.

SUPERHEATER, *n.* : bêqam germker.

SUPERHETERODYNE, *n., adj.* : wergir bi karê bêqam guhorînê, alava wergira bi karê bêqam guhorîn.

SUPER HIGH FREQUENCY, *n.* : lereya serbala.

SUPERHIGHWAY, *n.* : rêya bêqam fireh û dirêj.

SUPERHUMAN, *adj.* : ser mirov, zebelah.

SUPERHUMANITY, *n.* : sermirovîtî.

SUPERHUMANLY, *adv.* : bi zebelahî.

SUPERHUMANNESS, *n.* : zebelahîtî.

SUPERHUMERAL, *n.* : cilê ser milê oldarî.

SUPERIMPOSE, *vt.* : li ser hev danan, têk helkêşan.

SUPERIMPOSED, *adj.* : têk helkêşan, ser hev danan.

SUPERIMPOSITION, *n.* : têkhelkêşan, serhevdanan.

SUPERINCUMBENT, *adj.* : giran, qurs, pestên, serî : li ser tiştek dî danayî.

SUPERINDUCE, *vt.* : bûn ho yan eger, çêkirin, qewmandin, berdan ser, serbar kirin.

SUPERINTEND, *vt.* : zêrevanî kirin, kargerî kirin, serperiştî kirin.

SUPERINTENDENCE, *n.* : serkarî, serperiştî, zêrevanî, kargerî.

SUPERINTENDENT, *n.* : serkar, zêrevan, serperişt, karger.

SUPERIOR, *n., adj.* : berz, bilind, baştir, berbijartî, serdest, serketî, torîn, serok, fermande.

- **GENERAL** : serokê gelemperî (li rebengehê).

- **NUMBERS** : têr zelam yan mirov.

- **PERSONS** : mirovên zana.

SUPERIORITY, *n.* : berzîtî, torîn, baştiritî, balayîtî, çêtiritî, başbûn, bûnserî, raserbûn, serdestî, serketin.

- **COMPLEX** : girêka berzîtiyê, girêka çêtiriyê, baweriya mirovî bi çêtiriya xwe.

SUPERIORLY, *adv.* : bi çêtirî, ber balatir ve.

SUPERJACENT, *adj.* : seryekî : li ser tiştek dî danayî.

SUPERLATIVE, *n., adj.* : baştir, serketîtir.

- **TO TALK IN ~** : mezin kirin, mezin axiftin.

SUPERLATIVELY, *adv.* : balakî, bi balayî.

SUPERLATIVENESS, *n.* : nayabîtî.

SUPERLINER, *n.* : keştiya mezin ya hêla lezîn.

SUPERLUNARY, *adj.* : esmanî, ser yan pişt heyvî.

SUPERMAN, *n.* : sûperman : mirovê nimûneyî, kesê hêzdar û berpekerê ser mirovî.

SUPERMARKET, *n.* : ser bazar : firoşgeha mezin ko firotin xwexizmetiyê.

SUPERMUNDANE, *adj.* : ser gerdûnî : balayî, nedinyayî.

SUPERNACULUM, *adv., n.* : ta dilopa dawî.

SUPERNAL, *adj.* : balayî, esmanî.

SUPERNALLY, *adv.* : bi balayî, balakî.

SUPERNATANT, *n., adj.* : madeya serav, seravî.

SUPERNATURAL, *n., adj.* : hêz, kartêkirin yan diyardeya ser sirûştî, sersirûşt.

SUPERNATURALISM, *n.* : sersirûştîtî, baweriya bi hêzeka sersirûştî.

SUPERNATURALIST, *n.* : sersirûştiyî.

SUPERNATURALLY, *adv.* : bi sersirûştî.

SUPERNATURALNESS, *n.* : sersirûştîtî.

SUPERNORMAL, *adj.* : asayî, sersirûştî.

SUPERNOVA, *n.* : stêra nûgeş (ji ber peqînê).

SUPERNUMERARY, *n., adj.* : mirov yan tiştê serbar, kirdarê karkurt, serbarê jimara jimarek pitir.

SUPER ORDER, *n.* : texlîtekê polênê ya navbera rêzikê û çînê.

SUPERORDINAL, *adj.* : pêwendîdarê polênê yê vî texlîtî.

SUPERORDINATE, *adj.* : giringtir û payeberztir.

SUPERORGANIC, *adj.* : ser endamî yan balatir, derûnî.

SUPERPHOSPHATE, *n.* : ser yan superfosfat.

SUPERPHYSICAL, *adj.* : paş yan serfîzyayî : ko nahêt ravekirin bi seretayên fizyayî.

SUPERPOSE, *vt.* : siwar kirin, danan ser tiştek dî, hevyek kirin.

SUPERPOSED, *adj.* : siwarkirî (li ser yek).

SUPERPOSING, *n.* : siwarkirin (li ser yek).

SUPERPOSITION, *n.* : siwarîtî, hevyekîtî.

SUPERPOWER, *n.* : hêz yan dewleta mezin, desthelatiya dewletî ya mezin, wizeya mezin.

SUPER SATURATE, *vt.* : ser têr kirin.

SUPERSATURATION, *n.* : sertêrbûn.

SUPERSCRIBE, *vt.* : li ser rû (yê derve) yan li ser tiştekê nivîsîn.

SUPERSCRIPT, *n., adj.* : tîpa serî, li serî nivîsî.

SUPERSCRIPTION, *n.* : tiştê nivîsî yan neqşkirî li ser rû yan derveyî tiştek dî.

SUPERSEDE, *vt.* : cî girtin, helweşandin, şûn girtin.

SUPERSEDURE, *n.* : cîgirtin, şûngirtin.

SUPERSESSION, *n.* : cîgirtin, şûngirtin.

SUPERSENSIBLE, *adj.* : giyanî, derûnî, paş yan ser sehkirinê.

SUPERSENSITIVE, *adj.* : ser hestiyar yan bêqam hestiyar.

SUPERSONIC, *n., adj.* : serdeng.

SUPERSONICALLY, *adv.* : bi serdengî, serdengkî.

SUPERSONICS, *n. pl.* : serdengzanî, serdengnasî.

SUPERSTITION, *n.* : rîf, efsane.

SUPERSTORE, *n.* : bazar yan serfiroşgeh (firoşgeha mezin).

SUPERSTRATUM, *n.* : serçîn.

SUPERSTRUCTURAL, *adj.* : seravahiyî.

SUPERSTRUCTURE, *n.* : seravahî.

SUPER SUBSTANTIAL, *adj.* : ser made, ser gewherî, ser dehker.

SUPER SUBTLE, *adj.* : bêqam bîrtîj.

SUPERSUBTILITY, *n.* : bîrtîjîya bêqam.

SUPERTANKER, *n.* : sarincîka, baca serbar.

SUPERTEMPORAL, *adj.* : jor eniyê.

SUPERTERRANEAN, *adj.* : ser beji.

SUPERTERRENE, *adj.* : ser bejî : ji devera jor bejî, esmanî.

SUPERTONIC, *n.* : serawazî.

SUPERVENE, *vi.* : qewmîn, helketin, pey hatin, li dûv hatin.

SUPERVENIENT, *adj.* : qewmînî, helketinî.

SUPERVENTION, *n.* : guhorîn.

SUPERVISE, *vt.* : zêrevanî kirin, serperiştî kirin.

SUPERVISED, *adj.* : serperiştîkirî.

SUPERVISING, *n.* : serperiştîkirin.

SUPERVISION, *n.* : çavnêrî, çavdarî, serperiştî, serkarî, dîdevanî, çavdêrî.

SUPERVISOR, *n.* : çavdêr, çavdar, çavik, serkar, serperişt, nêrevan.

- **OF COWHERD** : gavan, gole.

SUPERVISORY, *adj.* : zêrevanî, serperiştî.

SUPINATE, *vt.* : dirêj bûn yan ketin ser piştê.

SUPINATED, *adj.* : ketî ser piştê.

SUPINATING, *n.* : ketina kevandina ser piştê.

SUPINATION, *n.* : dirêjkirin li ser piştê, ketina ser piştê, vezelandin (li ser piştê).

SUPINATOR, *n.* : zeblek yan masûlkeya dirêjeker.

SUPINE, *n., adj.* : serpiştî, serpişt, sist, dilsar, zexel, navê lêkerî.

SUPINELY, *adv.* : bi serpiştî, serpiştkî.

SUPINESS, *n.* : serpiştîtî.

SUPPER, *n.* : paşîv, şîv, şêw.

SUPPERLESS, *adj.* : bê şîv.

SUP, *n.* : fir.

SUP, *vt. i.* : şîv xwarin, fir kirin.

SUPPING, *n.* : firkirin, hilçinîn.

SUPPLANT, *vt.* : helkêşan, şûngirtin nemaze bi kotekî û bêbextî.

SUPPLANTER, *n.* : şûngir.

SUPPLE, *adj.* : nerm, tûrt.

SUPPLE, *vt. i.* : nerm kirin, hedar kirin.

SUPPLED, *adj.* : nermkirî.

SUPPLELY, *adv.* : bi nermî.

SUPPLEMENT, *n.* : serbar, paşko, paşik, paşmayî.

SUPPLEMENT, *vt.* : temam kirin, berdan ser.

SUPPLEMENTAL, *adj.* : serbar, temamî.

SUPPLEMENTARY, *adj.* : hevpişt.

- **ANGLES** : goşeyên tekûz yan temamker (bo 180°).

SUPPLEMENTATION, *n.* : tekûzkirin, temamkirin.

SUPPLENESS, *n.* : nermîtî.

SUPPLIANT, *n., adj.* : lavekar, mehdervan.

SUPPLIANTLY, *adv.* : bilavekarî, hîvîkarî yan mehdervanî.

SUPPLICANT, *n.* : lavekar, mehdervan, laveker.

SUPPLICATE, *vt. i.* : hîvî kirin.

SUPPLICATINGLY, *adv.* : bi hîvîkarî, hîvîkarkî, lavekarkî.

SUPPLICATION, *n.* : daxwaz, lave, dilnewayî, lavekî.

SUPPLICATORY, *adj.* : lavekî, hîvîkarî, mehderkarî.

SUPPLIER, *n.* : jîyandinker.

SUPPLING, *n.* : nermkirin, hedarkirin.

SUPPLY, *vt.* : jîyandin kirin, bi azoqe kirin, bi kereste kirin.

SUPPLY, *n.* : jîyandin, pert, azoqe, azoxe, pîtak.

- **AND DEMAND** : jîyandin û xwastin.

- **DEPARTMENT** : beşê jîyandinê.

- **OF COAL** : azoqe yan jîyandina reşî yan komirî.

- **OF FISH** : jîyandina yan azoqeya masî.

- **OF WATER** : jîyandina avê.

SUPPORT, *vt.* : piştgirtin, harî kirin.

SUPPORT, *n.* : hevdestî, helgir, piştvan, piştgirî, palpişt, darî, berpalk palpişt, harîkirin, piştemêr, piştevanî, mildanber, berpal, alîkirin, lagirî, ragirtin, dakokî, harîkarî, yarîdedan.

- **RESOLUTION** : biryara harîkirinê.

- **VINE'S ~** : çirpî.

SUPPORTABILITY, *n.* : piştgirtinbarî(tî).

SUPPORTABLE, *adj.* : pişţgirtinbar.

SUPPORTABLY, *adv.* : bi pişţgirtinî, pişţgirtinkî.

SUPPORTED, *adj.* : berpale, paldayî, harîkirî, alîkar.

SUPPORTER, *n.* : pişţgîr, hevdest, pişţemêr, hewadar, pişţevan.

SUPPORTING, *n.* : pişţgirtin, alî, algirtin, lagîrî.

SUPPORTIVE, *adj.* : pişţgirdar.

SUPPORTIVENESS, *n.* : pişţgirdarîtî.

SUPPORTLESS, *adj.* : pişţbirrî, bê pişţ, bê pişţevanî.

SUPPOSABLE, *adj.* : girîmanbar, girîmane, girîmanî.

SUPPOSAL, *n.* : girîmankirin.

SUPPOSE, *vt. i.* : girîman kirin.

SUPPOSED, *adj.* : girîmankirî.

SUPPOSEDLY, *adv.* : bi girîmanî, girîmankî.

SUPPOSING, *n.* : girîmankirin.

SUPPOSITILY, *adv.* : bi berdêlî, berdêlkî.

SUPPOSITION, *n.* : girîman.

SUPPOSITIONAL, *adj.* : girîmanî.

SUPPOSITIONALLY, *adv.* : bi girîmanî, girîmankî.

SUPPOSITIOUS, *adj.* : derewîn, berdêlkirî, zir, nerewa, aşopî, efsaneyî, girîmanekî.

SUPPOSITINESS, *n.* : berdêlîtî.

SUPPOSITIVE, *adj.* : zir, derewîn, girîmanî.

SUPPOSITORY, *n.* : şaf, matif.

SUPPRESS, *vt.* : tepeser kirin, qedexe kirin, nihênî kirin, gîro kirin (werara sirûştî).

SUPPRESSED, *adv.* : tepisî, tepeserkirî, serçemandî.

SUPPRESSIBLE, *adj.* : tepeserbar, nihênbar, nepenîbar.

SUPPRESSION, *n.* : tepeserkirin, serçemandin, herişandin.

SUPPRESSIVE, *adj.* : tepeserdar.

SUPPRESSOR, *n.* : tepeserker, mitker, kipker.

- **GRID** : torê mitker, torê kipker.

SUPPURATE, *vi.* : pirzik bûn, kêm (nêm) yan edabî bûn, edab der kirin.

SUPPURATING, *n.* : nêmkirin, edabkirin.

- **PISTULE**, *n.* : pirzika edabî yan nêmî.

SUPPURATION, *n.* : nêmbûn.

SUPRA-, *pref.* : pêşgir e ko li pişţ e, paş e li ser e.

SUPRALIMINAL, *adj.* : ser derazînkî.

SUPRAMOLECULAR, *adj.* : ser gerdî.

SUPRA NATIONAL, *adj.* : ser neteweyî.

SUPRA ORBITAL, *adj.* : ser kunka çavî.

SUPRA PROTEST, *n.* : dana diravê jî alê yan layê kesê sêyem.

SUPRARENAL, *n., adj.* : ser gulçîskî.

SUPRARENAL GLAND, *n.* : livik yan toşpiya erdînal.

SUPREMACY, *n.* : bûnserî, berzî, zalbûn, rajorî, raserbûn, pergal.

SUPREME, *n., adj.* : bala, berz, zal, serdar.

- **COMMANDER** : serfermandar, serleşker.

- **COURT** : dadgeha bala.

- **TO MAKE THE ~ SACRIFICE** : bo welatî mirin, xwe gorî welatî kirin.

SUPREMA BEING, *n.* : Xuda, Xudê, Xuwa, Bûnewerê Bala.

SUR OR SUPER-, *pref.* : pêşgir e ko li ser e, serre ye.

SURAH, *n.* : tevnê avirmîş yê hindî.

SURAL, *adj.* : belekî (ling).

- **ARTERY** : demarê belekî.

SURBASE, *n.* : xemlek avahî li ser binê dîwarî.

SURCEASE, *vt. i.* : rawestîn, dawî kirin.

SURCEASE, *n.* : rawestan, dawîkirin.

SURCHARGE, *n.* : serbac, serbiha, serkirê, barê giran, pûlê diravî yê mohrkirî, mohra li ser pûlê diravî yan posteyî yan kaxeza diravî.

SURCHARGE, *vt.* : bar giran kirin, bêqam bar kirin, pûl yan kaxeza mirovî mohr kirin.

SURCINGLE, *n.* : kemera zînî, kemera kirasê oldarî.

SURCOAT, *n.* : palto.

SURCULOSE, *adj.* : berhemdarê rehên biçûk.

SURD, *n., adj.* : mit, ker, tîpa mit ya ne dengdar ko bi pişînê anko bi nedengî mirov dibêjit (wek : p, s, b, v, z...).

SURE, *adj., adv.* : piştrast, dilniya, binecih, piştrastkî.

- **FOR ~** : piştrast, bê guman.
- **ENOUGH** : rastî.
- **FOOTED** : pêçespan.
- **TO BE ~** : rastî, bê guman.

SURE-ENOUGH, *adj.* : rast, resen.

SUREFIRE, *adj.* : bawerdar.

SURELY, *adv.* : bi piştrastî, piştrastkî.

SURENESS, *n.* : piştrastîti, qinyat.

SURETY, *n.* : bawerîti, destberî, kirîv, desteber.

SURF, *n.* : pêlên şikest.

SURFACE, *n., vt. i.* : serrû, rû, bi ser avê ketin.

- **CHARGE DENSITY** : bargehçiriyê rû.
- **CURVED ~** : rûçemandî.
- **DENSITY ~** : rûçirî.
- **ENERGY** : rûwize.
- **LOWER ~** : rûjêrîn.
- **ROUND ~** : rûyê girûvir.
- **MAIL** : posteyê asayî (bejî).
- **OF REVOLUTION** : rûyê zivirînê.
- **PLANE** : rûrast.
- **PLATE** : rûdepik.
- **SPHERICAL ~** : rû gilokî yan gogî.
- **TENSION** : rûtingijîn.
- **UPPER ~** : rûjorîn.

SURF BOARD, *n.* : depê yariya pêlên şikestî.

SURF BOAT, *n.* : belema yariya pêlên şikestî.

SURFEIT, *n.* : bêqamî, zorxwerî, tibabek mezin.

SURFEIT, *vt. i.* : bêqam yan zor xwarin.

SURF FISH : texlîtek masî ye.

SURF RIDING : siwarbûna pêlên avê.

SURFY, *adj.* : şikestepêlî.

SURGE, *vi.* : şilqan.

SURGE, *n.* : şilqan, çilqan, pêl.

SURGED, *adj.* : şilqayî.

SURGENT, *pres. part.* : rabûyî (pêl).

SURGEON, *n.* : birînsaz, neşterdar, neşterkar, birînkar, birînbaz, nijdar.

- **KNIFE** : neşter.

SURGEONCY, *n.* : birînkarî, şûnkariya birînkarî.

SURGEONFISH, *n.* : masiyek devera yeksanekerî ye.

SURGEON GENERAL, *n.* : serekbirînkar.

SURGEON KNOT, *n.* : girêka birînkarê : girêka girêdana demarên xwînê.

SURGERY, *n.* : birînkarî, nijdarî, neşterkarî, birînsazî.

SURGICAL, *adj.* : nişterî, nojdarî.

- **FEVER** : taya nojdarî (vegirtin ji pirzika rizî).
- **OPERATION** : nişterî, birînkarî.

SURGICALLY, *adv.* : bi nişterî, nişterkî.

SURGING, *n.* : rakeş, şilqandin, çilqandin, pêlpêlok.

SURICATE, *n.* : canewerek memikdar e wek koremişkî ye.

SURINAM, *n.* (**~TOAD**) : beqa Surînamê ko mê hêk û şînikan li ser pişta xwe heldigirit.

SURINJECTION, *n.* : raberê bîrkarî.

SURLILY, *adv.* : bi piştrastî.

SURLINESS, *n.* : girjî, miçûmor.

SURLY, *adj.* : mon, girj.

SURMISE, *n.* : pîjin, sosekirin, hizirkirin, têhînander.

SURMISE, *vt. i.* : hizir kirin, guman kirin, têhînan der.

SURMISED, *adj.* : hizirkirî, têhînayî der.

SURMISING, *n.* : hizir kirin, têhînander.

SURMOUNT, *vt.* : zal bûn, bi ser ketin (hilçûn), bala bûn.

SURMOUNTABLE, *adj.* : serketinbar.

SURMULLET, *n.* : erzînkar : texlîtek masî ye.

SURNAME, *n.* : sernav, bernav, naznaw, navê malbatê.

SURNAME, *vt.* : sernav kirin.

SURPASS, *vt.* : jê borandin, bi ser ketin, jê borîn, (jê) çêtir bûn.

SURPASSABLE, *adj.* : jêborînbar.

SURPASSING, *adj.* : nayab.

SURPASSINGLY, *adv.* : bi nayabî, nayabkî.

SURPLICE, *n.* : kirasek oldarî û spî ye.

SURPLICED, *adj.* : (oldar) spîkiraskirî.

SURPLUS, *n., adj.* : serrêj.

- **POPULATION** : xelkê serrêj.

SURPLUSAGE, *n.* : serbar, serrêj.

SURPRISAL, *n.* : nişkî, guhoştî.

SURPRISE, *vt.* : guhoşandin, rahêjandin.

SURPRISED, *adj.* : rahêjandî, guhoşandî.

SURPRISEDLY, *adv.* : bi rahêjanî, rahêjandkî.

SURPRISING, *adj.* : rahêjanî, guhoşînî.

SURPRISINGLY, *adv.* : bi guhoşînî, guhoşînkî.

SURRA, *n.* : texlîtek kêmxwîniya kujî ya hesp û terşî li deverên yeksanekerî.

SURREALISM, *n.* : serrealîtî : serrastî : olek fransayî û nûjen di huner û torê de ko çalakiyên hişa hindurî bê ser û ber derdibirrît.

SURREBUTTER, *n.* : bersiva gilîkarî dijê gilîlêkerî.

SURREJOINDER, *n.* : bersiva gilîkarî dijî berevanî.

SURRENDER, *vt. i.* : çîz kirin, dest jê berdan.

SURRENDER, *n.* : çîz, mildan, dandest.

SURRENDERING, *n.* : çîzkirin, rasipartin.

SURREPTITIOUS, *adj.* : veşartî, telînî, nihênî, zir, dizî.

SURREPTITIOUSLY, *adv.* : teletel.

SURREY, *n.* : erebaneyek çarçerxî û bi durûnîştek.

SURROGATE, *n.* : cîgir, niwêner, fermanberê dadwerî yê ko rastiya rasipêriyan çespan dikit kardariya samanê miriyan dikit.

SURROGATE, *vt.* : cîgirî kirin, şûnkarî kirin, niwênerî kirin, şûn girtin.

SURROGATED, *adj.* : cîgirkirî, pêşkarkirî.

SURROGATESHIP, *n.* : nimênenderîtî, niwênerîtî, berdêlî, şûnîtî, şûnkarîtî.

SURROGATING, *n.* : cîgirkirin, pêşkarkirin.

SURROUND, *n.* : dorgirtin.

SURROUND, *vt.* : dor girtin.

- **COUNTRY** : gundewarî.

SURROUNDED, *adj.* : pêwerhatî, dorgirtî, dapêçkirî.

SURROUNDING(S), *n.* : dormedar, çarmedar, werhatin, çarhêlgirtin, çarpar, dorgirtin, dorahî, dorûber, dorber, têwerhatin, têwerandin, dorhêl.

SURTAX, *n., vt.* : serbac, baca serbar, baca serbar standin.

SURTOUT, *n.* : paltoyê teng.

SURVEIL, *vt.* : desteser kirin.

SURVEILLANCE, *n.* : dîdevanî, çavdêrî.

SURVEILLANT, *n.* : dîdevan, zêrevan.

SURVEILLED, *adj.* : desteserkirî.

SURVEILLING, *n.* : desteserkirin.

SURVEY, *n.* : pîvan, pêwan, rûpîvî.

SURVEY, *vt.* : pîvan.

SURVEYED, *adj.* : pîvayî, sehkirî.

SURVEYING, *n.* : zevîpîvî, erdpîvî.

SURVEYOR, *n.* : pîver, erdpîv, pîvyar, zevîpîv.

- **'S CHAIN** : zincîra zevîpîvî.

SURVEYOR'S LEVEL, *n.* : terazûya rûpîverî.

SURVEYOR'S MEASURE, *n.* : pîvana rûpîverî.

SURVIVABILITY, *n.* : manbarî(tî), mandarî(tî).

SURVIVABLE, *adj.* : manbar, mandar.

SURVIVAL, *n.* : man, veman, mayîn, debar.

- **OF THE FITTEST** : mana jêhatîtirî.

SURVIVE, *vt. i.* : (zindî) man.

SURVIVED, *adj.* : vemayî.

SURVIVOR, *n.* : vemayî.

SUSCEPTANCE, *n.* : kartêkirin.

SUSCEPTIBILITY, *n.* : hestiyarbarî(tî), kartêkirin.

SUSCEPTIBLE, *adj.* : hestiyarbar, kartêkirinbar.

SUSCEPTIBLENESS, *n.* : hestiyarîtî.

SUSCEPTIBLY, *adv.* : bi hestiyarî, bi kartêkirinî, hestiyarkî.

SUSCEPTIVE, *adj.* = **RESCEPTIVE** (hestiyardar).

SUSLIK, *n.* : canewerek kirinde ye wek sivoreyî, pûrte vî canewerî.

SUSPECT, *vt.* : guman kirin.

SUSPECT, *n., adj.* : guman, gumanî.

SUSPECTABLE, *adj.* : gumanbar.

SUSPECTED, *adj.* : gumankirî.

SUSPEND, *vt. i.* : dahêlan, derxistin (demdarî), rawestandin yan gîro kirin (demdarî), hilawîstin.

SUSPENDED, *adj.* : daliqandî, hilawîstî, helwesrawe, dahêlayî.

SUSPENDER, *n.* : hilawîstok, helgira şelwarî yan goreyî.

SUSPENSE, *n.* : hilawîstin, dahêlan, çavnihêrîn, paşxistin, perîşanî, şaşî, bêrîkirin.

- **IN ~** : hilawîstî, perîşan.

SUSPENSEFUL, *adj.* : hilawîstindar.

SUSPENSIBLE, *adj.* : hilawistinbar, gîrobar.

SUSPENSION, *n.* : dahêlan, helwasîn, hilawîstin, daliqandin, daliqîn.

- **BRIDGE** : pira hilawîstî.

- **POINTS** (...) : nîşana rakirinê (...).

SUSPENSIVE, *adj.* : hilawîstî, paşxistî-(demdarî), bêhnçiker, dudil, (biryar) paşxistinxwaz.

SUSPENSIVELY, *adj.* : bi hilawîstinî, hilawîstinkî.

SUSPENSORY, *adj.* : hilawîstî.

SUSPENSORY LIGAMENT, *n.* : pêgirka hilawîstî (çav û cerg).

SUSPICION, *n.* : şop dîltepî, guman.

- **ABOVE ~** : li ser gumanê re (ji gumanê dûr e).
- **UNDER ~** : gumanbar.

SUSPICION, *vt.* : guman kirin.

SUSPICIONED, *adj.* : gumankirî.

SUSPICIONING, *n.* : gumankirin.

SUSPICIONLESS, *adj.* : bê guman.

SUSPICIOUS, *adj.* : gumangir, gumanî, gumandar, gumanbar, gumanxwaz, berguman.

SUSPICIOUSLY, *adv.* : bi gumanî, gumankî.

SUSPICIOUSNESS, *n.* : gumanîtî.

SUSPIRATION, *n.* : bawişîn.

SUSPIRE, *v.i. t.* : bawişîn, bêrî kirin.

SUSPIRED, *adj.* : bawişkirî.

SUSPIRING, *n.* : bawişkirin.

SUSTAIN, *vt.* : harî kirin, piştgirtin, çespan kirin, qayim kirin, jiyandin kirin, hêlan, man dirêj kirin.

SUSTAINABLE, *adj.* : jiyandinbar, piştgirtinbar.

SUSTAINED, *adj.* : berpale.

SUSTAINER, *n.* : nandar.

SUSTAINING, *n.* : harîkirin.

- **PROGRAMME** : bernameya serbixwe.

SUSTAINMENT, *n.* : alîkirin, piştgirî.

SUSTENANCE, *n.* : xwarin, xwardin, nandan, nandarî, xurek, debar, bijîw, pişgîrî.

SUSTENATION, *n.* : piştgîrî.

SUSURRANT, *adj.* : pistpistker.

SUSSURATION, *n.* : pistpistkirin, pispis(kirin).

SUSURRUS, *n.* : pistpist.

SUTLER, *n.* : dikandarê serbazgehî.

SUTRA, *n.* : pendên torî yên sansikrîtî, çend pend.

SUTTEE, *n.* : sotina bîjina hindî li gel mêrê wê yê mirî.

SUTURAL, *adj.* : dirînî.

SUTURATING, *n.* : dirîna birînan.

SUTURE, *n.* : ta (bo dirîna birînan), dirîna birînan, rêza pêgirtina hestiyên kiloxî, rêza girtina parçeyên nêzîkî helezî yan canewerî.

SUTURE, *vt.* : dirîn.

SUTURED, *adj.* : dirî.

SUTURING, *n.* : dirîn, yekgirtin.

SUZERAIN, *n.* : derebeg, dewlet yan fermanrewa ko serdestiya navkî heye yan raserbûna giştî li ser dewleta nîv-serxwebûnî yan otonomî.

SUZERANITY, *n.* : serdestî, fermanrewayî.

SVELTE, *adj.* : bejnzirav, rift, lewend, ferz, kinf, barik, nazik, vemiştî.

SVELTENESS, *n.* : zirav̂tî, şengîtî, lewendîtî.

SWAB, *vt.* : bi malîkê paqij kirin.

SWAB, *n.* : malîka lûleya çekê agirî, deryavan, baristeyek ji madeyek mijok bi serê darî ve bo paqijkirina şûnek, banê gemiyê, mirovê pûç yan kotî.

SWABBED, *adj.* : malîştî.

SWABBER, *n.* : mirovê pûç yan kotî.

SWADDLE, *n.* : destraz, pêça zarokî.

SWADDLE, *n., vt.* : alandin, pêçan (zarokî).

SWADDLING CLOTHES, *n. pl.* : pêçan.

SWAG, *v.i. t.* : veweşîn, şor bûn, veweşandin, dahêlan.

SWAG, *n.* : dahêlan, veweşîn, şorbûn.

SWAGE, *n.* : qalibê qutanê : alava qutana metalan.

- **BLOCK** : qurmê qalibî.

SWAGE, *vt.* : qutan (metalî).

SWAGGED, *adj.* : veweşî.

SWAGGER, *v.i. t.* : fortekî çûn, fêz kirin, (bi gef) standin.

SWAGGER, *n., adj.* : fortekî, fêzî, fort, fêz, ciwanpûş.

- **STICK** : darê kurt yê efseran.

SWAGGERER, *n.* : fêzkar.

SWAGGERING, *n.* : fort, fortek, zir.

SWAGGERINGLY, *adv.* : bi fortî, fortekkî.

SWAGGING, *n.* : veweşîn.

SWAHILI, *n.* : ziman yan gelê swahilî (li Zencebar û rojhelata Efrîqa).

SWAIN, *n.* : şivan, gundî, cotyar, dildar, evîndar.

SWALE, *vt. i.* : sotin.

SWALLET, *n.* : karêz.

SWALLOW, *vt. i.* : daûran, qurt kirin, hişavtin.

SWALLOW, *n.* : qurt, gulpe, hacîreşk, dumeqesk, meqasok, firek, pereslêr, pereslêra singsor, peresêlke.

SWALLABLE, *adj.* : daûranbar.

SWALLOWED, *adj.* : daûrayî, daqutandî.

SWALLOWING, *n.* : daûran, lerqandin, daxwarin, dalelandin, hişavtin, qurtandin, loşdan.

SWALLOWTAIL, *n.* : dûvpereslêrî.

SWAM, *p.* **OF SWIM** : ket avê (ajnê kir).

SWAMI : potê hindî, seydayê ayînî yê hindî.

SWAMP, *n.* : meraze, çirav, avgir, zong, zelkaw, pingav, genav, avgîr, comaq.

SWAMP, *vt.i.* : noqî bûn, rê birrîn (bi rakirina daran), noqî kirin.

SWAMPER, *n.* : çiravnişîn, yawer, harîker.

SWAMPINESS, *n.* : çirrvîtî.

SWAMPY, *adj.* : çiravî.

SWAN, *n.* : qurmî, werdek, qaz.

- **DIVE** : noqiya werdekî.

- **HERD** : xudankerê werdekan.

SWAN, *n., vi.* : agehdar kirin, cinêw dan, xeber gotin.

SWAN, *vi.* : geran (bê armanc).

SWANK, *n., adj.* : fortekî, fort, law, ciwanpûş.

SWANK, *vi.* : fort kirin.

SWANKY, *adj.* : fortek.

SWANNED, *adj.* : gerayî.

SWANNERY, *n.* : qazgeh.

SWANNING, *n.* : geran.

SWANSDOWN, *n.* : pûrtê qazê yan werdekê, perûkê pembû yê pûrtî.

SWANSKIN, *n.* : çermê qazê.

SWANSONG, *n.* : strana werdekê (strana li ber mirinê), karê dûmahî (berî mirinê).

SWAP, *n., vt. i.* : pêk guhorîn, pêk guhorandin.

SWARAJ, *n.* : serxwebûna hindî.

SWARD, *n.* : mêrg, erdê giyakirî.

SWARF, *n.* : pirtik (telezm) yên darî, kanî yan mûmî yên birrîna qawinan.

SWARM, *n.* : şilx, şilh, koma kuliyan, koma xelkê pêşve diçin.

SWARM, *vt. i.* : kom bûn, firîn (mêş hingvîn).

SWARMING OF BEES, *n.* : baris.

SWART, *adj.* = **SWARTHY.**

SWARTH, *n., adj.* : sward, reng tarî yan çerm esmer.

SWARTHINESS, *n.* : rengtarîtî.

SWARTHY, *adj.* : reng tarî yan çerm esmer.

SWASH, *n.* : fortekî, fêzî, çûna avê (jî pêlên şikestî) bo ber avê ve, dengê vê avê, coka avê (ji ber avê bo çalek xîzî).

SWASH, *vt. i.* : fort kirin, fêz kirin.

SWASHBUCKLER, *n.* : zirt.

SWASHBUCKLING, *adj.* : zirtî.

SWASH LETTERS, *n. pl.* : tîpên dûvkirî (bo xemilandinê).

SWASTIKA, *n.* : xaça xwehr, bextewer, hêmaya naziyan.

SWAT, *n.* : lêdana dijwar.

SWAT, *vt. i.* : dijwar lê dan.

SWATCH, *n.* : tîtikek yan nimûneyek perûkî, parçeyek biçûk, girûhek biçûk.

SWATH, *n.* : piniya birrîna dasê ya carekê, rêzek ji giyanî yan gulegenimî bi dasê yan cawbirrê hatî birrîn.

SWATHE, *vt.* : girê dan, pêçan.

SWATHE, *n.* : swath, pêç.

SWATHING, *n.* : pêçan, panisman.

SWATHY, *adj.* : reşboz.

SWAY, *v.i. t.* : xingilîn, veweşîn.

SWAY, *n.* : veweşîn, ferkosî, desthelatî, xingilîn.

SWAYED, *adj.* : vehejandî.

SWAYING, *n.* : şeke, veweşîn, licimandin, ferkosî, vehejîn, vehejandin, xelîn, leqîn, xingilîn.

- **MOTION** : livîna veweşînî.

SWEAR, *n., vt. i.* : çêr, sond xwarin, dupat kirin.

- **TO ~ AT** : xeber gotin, cinêw kirin, ciwên dan.

- **TO ~ BY** : sond xwarin bi.

- **TO ~ FOR** : desteber kirin.

- **TO ~ IN** : şûnkar kirin.

- **TO ~ OFF** : dest jê berdan.

SWEARER, *n.* : devçêr.

SWEARING, *n.* : çêr, navdan, sond.

- **BY " OATH "** : sond xwarin.

SWEARWORD, *n.* : virtoqî, dijûn, ciwên, cinêw, xeber, çêr.

SWEAT, *n.* : xuh.

- **GLAND** : livîka xuhdanê.

- **GLAND DUCT** : kerxexuh.

- **SHIRT** : kumlekê werzişvanan.

- **SHOP** : kargeha xuhdanê (kêmkirê û nexweş).

SWEAT, *v.i. t.* : xuh dan.

- **TO ~ BLOOD** : rêncberî kirin, bêqam perîşan bûn.

SWEATBAND, *n.* : şerîta xwe mijîna şefqeyî.

SWEATBOX, *n.* : sindoqa xuhdanê : xuhdangeh, dira mirov lê xuh didit, tengesindoqa girtiyan.

SWEATED, *adj.* : xuhdayî.

- **GOODS** : pertalê xuhdayî (bi kêmkirê û mercên nexweş berhemkirî).

- **LABOUR** : karê xuhdayî : rêncberiya sext ya kêmkirê û cih û merc nexweş).

- **WORKERS** : karkerên xuhdayî, ko karê sext dikin, (kêmkirê û merc nexweş).

SWEATER, *n.* : saqo yan bilozê hirî, rêncber, xuhker.

- **GIRL** : memikbel.

SWEATING, *n.* : xuhdan.

- **ROOM** : jora xuhdanê.

SWEATY, *adj.* : xuhdanî.

SWEDE, *n.* : welatiyê Swêdê.

SWEDISH, *n., adj.* : welatî yan zimanê Swêdî.

- **MASSAGE** : gemirandina swêdî : gemirandin bi livînên werzişî yên swêdî.

- **MOVEMENTS** : livînên swêdî : rêzika livînên werzişî bo rahênana zeblekan.

SWEENY, *n.* : lawazbûna zeblekî nemaze ya milê hespî.

SWEEP, *vi.* : ramalîn, maliştin, malîn.

- **TO ~ THE CARPET** : mehfûr maliştin (malîn).

- **TO ~ THE FLOOR** : bermalê maliştin (malîn).

SWEEP, *n.* : berbirîn, ramalîn, maliştin, malîn, berbirin.

- **BACK** : dirêjbûn, paşveçûna çengî.

- **STAKE(S)** : pêşbirke, texlîtek girewa li ser hespî ko altdar hemû yan behra pitir jî girewan dibit, peşk, pêşbezîn.

SWEEPER, *n.* : gêsik, bermalk, gêzîvan, malîk, şivînk, rêş, cerîfk.

SWEEPING, *n., adj.* : gêzîkirin, malîn, maliştin, rêşkirin, radan, gewre.

- **AWAY** : ramalîn.

- **CURRENT** : rewtek yan şîpa avê.

- **FLOW** : şîpa avê.

- **STREAM** : şîpa avê.

SWEEP-SECOND, *n.* : destikê çirkeya ramalîn (lêkdayî li ser destikên dî yên demjimêrê).

SWEEPY, *adj.* : maliştinî.

SWEET, *n., adj.* : şirîn, herîr, neşmîle, şekirî, şîranî, dobe, şîranî(tî).

- **AT ONE'S OWN ~ : WILL** : wek bivêt (bikit).

- **TO BE ~ ON OR UPON** : şeyda.

SWEET ALYSSUM, *n.* : elîsoma şirîn : helezê elîsoma deryayî.

SWEET APPLES, *n.* : sêvên şirîn.

SWEET BABY, *n.* : zarokê şirîn, hestîsivik.

SWEET BASIL, *n.* : rêhan, rihan.

SWEET BAY, *n.* : gulbend, magnolyaya emerîkanî.

SWEET BREAD, *n.* **(SOAKED IN MOLASSES OR TREACLES)** : şilik, şîlawok, şêlava golikî yan berxî.

SWEETBRIER, *n.* : nisrîna seyan (helez).

SWEET DEW, *n.* : gezû.

SWEET DRIED MOLASS, *n.* : herîr.

SWEETEN, *vt. i.* : şirîn kirin.

SWEETENED, *adj.* : şirînkirî.

- **WATER** : qenav.

SWEETENING, *n.* : şirînkirin.

SWEET FLAG, *n.* : şirînala : helezekê wek levenî ye.

SWEET HEART, *n.* : berdil, berdilk.

SWEETING, *n.* : texlîtek sêvên şirîn e.

SWEETISH, *adj.* : piçekê şirîn.

SWEETMEATS, *n.* : şîranî.

SWEET MELON, *n.* : şemamok, gundor.

SWEETNESS, *n.* : şirînayî, şirîn, şirînî.

SWEET OIL, *n.* : rûnê şirîn (wek rûnê zeytûnê).

SWEET PASTRY, *n.* : poxîn.

SWEET PEA(S), *n.* : kelî, polke.

SWEET POTATO, *n.* : kartola şirîn.

SWEET RICE PUDDING, *n.* : birincşîr.

SWEETS, *n.* : piştxwarin, şirînî, şirînî, nuqul.

SWEET SLEEP, *n.* : şirînxew.

SWEET SMILE, *n.* : şekirkenî.

SWEETSOP, *n.* : biha hindî.

SWEET SORGHUM, *n.* = **SORGO.**

SWEET-TALK, *vt. i.* : rûbazî kirin.

SWEET-TALK, *n.* : şirîndev.

SWEET TOOTH, *n.* : şirînxwaz.

SWEET WALNUT, *n.* : giwêzeber.

SWEET WEED, *n.* : espon.

SWEET WILLIAM, *n.* : texlîtek mexêk yan qerenfil.

SWEET WORD, *n.* : şirînpeyv.

SWELL, *v.i. t.* : pej bûn, pendifin, puf bûn, werimîn.

SWEEL, *n.* : pufbûn, boge, pejbûn, amas.

SWELLED HEAD, *n.* : fêzî, qapanî, qebeyî.

SWELL HEAD, *n.* : fêz, fortek, qapan.

SWELLING, *n.* : puf, pufdan, awsan, pejîn, pejbûn, deq, pejkirin, bagirtin, pirotandin, petam, amas, babergirtin, gopkirin, nepexek.

SWELTER, *v.i. t.* : bêqam xuh dan, tengav bûn (ji ber germê).

SWELTER, *n.* : perîşanî, bêhntengî, harî, demargirî, perîşanî, germa dijwar (li gel nemê), xuhdan bêqam.

SWELTERED, *adj.* : bêqam xuhdayî.

SWELTERING, *adj.* : bêqam germ, bêhiş yan tengav ji ber germê.

- **HORSES** : hespên xuhdayî.
- **SKY** : esmanê sotî (ji germa).

SWEPT, *adj.* : rêşkirî, malîştî, paşve çûyî wek çengê balafirê.

SWEPT, *p.* **OF SWEEP** : malî, ramalî.

SWERVE, *v.i. t.* : la dan, la bûn.

SWERVE, *n.* : ladan.

SWIFT, *n., adj., adv.* : hacîreşk, zû, lez, lezîn, pereslêr.

- **FOOTED** : lezîn.
- **HANDED** : destsivik.
- **WINGED** : lezîn.

SWIFTLET, *n.* : texlîtek kimkimeyê biçûk e.

SWIFTLY, *adv.* : bi lez, lezkî.

SWIG, *n.* : qurta mezin.

SWIG, *vt. i.* : qurt kirin yan vexwarin, (bi zikûnî).

SWIGGED, *adj.* : qurtkirî, vexwarî.

SWIGGING, *n.* : qurtkirin.

SWILL, *n.* : qurta şerabê, zibil, gilêş, xureka berazî.

SWILL, *vt. i.* : paqij kirin, xwarin dan berazî, bêqam vexwarin, (qurtên mezin) qurt kirin, xurt yan dijwar pêş ketin.

SWIM, *n.* : melevanî, ketin avê, avjenî.

- **BLADDER** : pufdanka masiyê.

SWIMMER, *n.* : avjen, soberber, soba, ajneker, melevan.

SWIMMING, *n., adj.* : sobayî, ajne, ajneberî, melevanî, ketin avê.

- **POOL** : gola avjenî, ajnegeh, gola ketin avê, gola melevaniyan.

SWIMMINGLY, *adv.* : bi melevanî, melevankî.

SWIMMY, *adj.* : gêj, gêjkirî.

SWINDLE, *vt.* : xapandin, fêlbazî kirin, şelandin, (bi xapînî) standin.

SWINDLE, *n.* : fêl, labandin, cerbezî, dilxapîn, xapîn.

SWINDLED, *adj.* : xapandî, xirandî.

SWINDLER, *n.* : fêlbaz, dekedar, canbaz, ewan, hevan, tepo, xapan, dilxap, çivo, cerbez, lêbok.

SWINDLING, *n.* : xapandin, labandin, dilxapî.

SWINE, *n.* : beraz, mirovê kotî.

SWINEHERD, *n.* : ker yan celebê berazan.

SWINERY, *n.* : berazgeh.

- **BREAD** : dembelan.
- **FEVER** : taya berazî.

- **PLAGUE** : reşava berazî, nesaxiya vegir ya pişa berazî.

SWING, *vt. i.* : hejîn, veweşîn.

SWING, *n.* : weşîn, veweşîn, colang, hêsk, hêzok, zemzîlok, hêlekan, colan, colane, hejîn, dolîdang, dêdî, deydik.

SWING BRIDGE, *n.* : pira livîn yan zivirok.

SWINGE, *vt.* : siza kirin, lê dan, celde dan, tajang kirin.

SWINGED, *adj.* : sizakirî.

SWINGEING, *adj.* : bêqam dijwar, ejdeha, nayab.

SWINGING, *n.* : vehejîn, vehejandîn, xelîn, lorîn, lerzok.

- **CRADLE** : colane, landik.

SWINGINGLY, *adv.* : bêqamkî.

SWINGLE, *n.* : şînkê kitanî (bo vejenînê).

- **TREE** : stûna asoyî ya erebaneyê (bo kişanê).

SWINGLE, *vt.* : kitan paqij kirin (bi lêdana şînikî), vejenîn.

SWING MUSIC, *n.* : mûzîqeya hejînê : texlîtek caz.

SWINISH, *adj.* : zikûnî, pîs, berazî, dewarî.

SWINISHLY, *adv.* : berazkî.

SWINISHNESS, *n.* : berazîtî.

SWINK, *n.* : rêncber.

SWINK, *vi.* : rêncberî kirin.

SWIPE, *n.* : metyer, derb yan lêdanek dijwar.

SWIPE, *v.i. t.* : dijwar lê dan, dizîn, maliştin, malîn.

SWIPED, *adj.* : dizî.

SWIPES, *n. pl.* : bîreya nebaş.

SWIPING, *n.* : dizîn, lêdan.

SWIRL, *v.i. t.* : zivirîn, geran.

SWIRL, *n.* : zivirîn, gerîn.

SWIRLINGLY, *adv.* : zivirînkî, bi zivirînî.

SWIRLY, *adj.* : zivirok.

SWISH, *vi. t.* : xuşîn.

SWISH, *n., adj.* : xuşîn.

SWISHY, *adj.* : xuşînî.

SWISS, *n., adj.* : Swisî, penîrê swisî, perûkê pembû yê swisî (ji Swîsê).

SWITCH, *vt. i.* : guhorîn.

- **TO ~ ON** : vekirin (kehreb).

SWITCHBACK, *n.* = **ROLLER COASTER** (rêya çep û çîr).

SWITCHBLADE KNIFE, *n.* : kêrika zenbelekî vedibit.

SWITCHBOARD, *n.* : depê kilîlan.

SWITCH KNIFE, *n.* = **SWITCHBOARD KNIFE.**

SWITCH LEVER, *n.* : niwêl û destikê kilîlê.

SWITCHMAN, *n.* : guhêr : karkerê ko rêasinî diguhorit.

SWITCHYARD, *n.* : meydana guhartinê (li êzgeha rêasinî).

SWITHER, *vi.* : dudilî kirin, guman kirin.

SWITHER, *n.* : guman, dudilî.

SWIVEL, *n.* : helgira ko kursîk li ser dizivirit.

- **CHAIR** : kursîka zivirok.

SWIVEL, *v.i. t.* : zivirîn.

SWIVEL(L)ED, *adj.* : zivirî.

SWIVEL(L)ING, *n.* : zivirîn, surîn.

SWIVET, *n.* : hariya hişî yan sozyariya dijwar.

SWIZZLE, *n.* : texlîtek kokteyl e : tekiliya mey, givoşa lêmonê û şekirê.

- **STICK** : darîkê têkvedana vê kokteylê.

SWIZZLE, *vt. i.* : têkil yan têkve dan, bêqam vexwarin.

SWIZZLED, *adj.* : (bêqam) vexwarî.

SWIZZLING, *n.* : (bêqam) vexwarin.

SWOLL, *p.* **OF SWELL** : pendifi.

SWOLLEN, *pp.* **OF SWELL** : pejbûyî, pej kirî, gop kirî, ba berketî, werimî, ba girtî, pirotandî, awisa.

SWOON, *vi.* : bêhiş bûn, tep girtin, berber lawaz bûn, şad bûn.

SWOON, *n.* : dilborîn, bêhişbûn, boranewe.

SWOONER, *n.* : dilborî.

SWOONING, *n.* : dilborîn.

SWOONINGLY, *adv.* : bi dilborînî, dilborînkî.

SWOOP, *v.i. t.* : daûran, helkêşan, êriş kirin.

SWOOP, *n.* : êriş, hêriş, pelamar.

SWOOSH, *n., vt.* : girêça nişkî ya avekî yan bayî, girêça livîn, girêç çêkirin.

SWOP, *vt. i., n.* = **SWAP.**

SWORD, *n.* : şûr, şimşîr, şemşîr, şimşer, şemşûr, şîr, soranî.

- **AT ~ 'S POINT** : dijminiya dijwar, lêkdayî bo dij êrişê.
- **TO PUT TO THE ~** : serî bi şûr birrîn.

SWORD BAYONET, *n.* : singoyê wek şûrî.

SWORDBILL, *n.* : nikilşûr : balindeyek başûra Emerika ko nikil jî leşî dirêjtir e.

SWORDCRAFT, *n.* : hêz, şehrezayî yan pisporiya leşkerî, şûrbazî.

SWORD DANCE, *n.* : semaya şûran : govenda zelamên şûr helgirtîn yan li dor şûrî digerin.

SWORD DUELLING, *n.* : şûrbazî.

SWORDFISH, *n.* : şûrmasî : masiyek zeryayî, mezin û nikildirêj e.

SWORD GRASS, *n.* : şûrgiya : giya yan helezek belgdirêj e.

SWORD IRON, *n.* : nêriz, deban.

SWORD KNOT, *n.* : şûrgirê : girêya xemilandinê li nik destikê şûrî.

SWORDLESS, *adj.* : bê şûr, bê çek.

SWORDPLAY, *n.* : şûrbazî.

SWORD RATTLING, *n.* : şingîna şûran.

SWORDSMAN, *n.* : şûrbaz, şîrbaz, şûrger, serbazê şûrhelgir.

SWORDTAIL, *n.* : şûrdûv : masiyek rûbarî, emerîkanî û biçûk e.

SWORE, *p.* **OF SWEAR** : xeber got.

SWOT, *vt. i.* : baş xwandin, dijwar lê dan.

SWOT, *n.* : xwendekar yan şagirdê zîrek.

SWUM, *p.* **OF SWIM** : kete avê, melevanî kir.

SWUNG, *p.* **OF SWING** : vehejand, dahêla, hilawîst.

SWUNG, *adj.* : vehejandî.

SWUNG DASH, *n.* : birrek xwehr : nîşana(~) li çapkirinê, şûnapeyva dubarekirî bo aboriya rûpîvî.

SYBARITE, *n., adj.* : mirovê jînane yê dewlemend.

SYBARITICAL, *adj.* : jînaneyî.

SYBARITISM, *n.* : jînanitî.

SYCAMINE, *n.* : darê yan berê tûyê, darê tûreş, tûreş.

SYCAMORE, *n.* : texlîtek darhejîr, çinar.

SYCE, *n.* : meter, seyis, mehter, meyter, berdest, xulam, pêkar.

SYCONIUM, *n.* : berê tûyê, tûyîtî, meyweyek wek hêjîrê ye.

SYCHOPHANCY, *n.* : rûbaziya stûxwarî yan belengazî.

SYCHOPHANT, *n., adj.* : dilrevîn, bêbar, rûbazê stûxwar.

SYCHOPHANTIC, *adj.* : rûbaziya stûxwar.

SYCHOPHANTISH, *adj.* = **SYCHOPHANTIC.**

SYCHOPHANTLY, *adv.* : bê barkî, bi bêbarî.

SYCOSIS, *n.* : derdê tûyî : nesaxiya pirzikî ya çermê mûkirî (rû(rih) û ser (pirç).

SYENITE, *n.* : kevirê eswanî : kevirê agirî yê bajarê kevn yê Misrî (Eswan).

SYENITIC, *adj.* : pêwendîdarê kevirê Eswanê.

SYLLABARIUM, *n.* = **SYLLABARÎ.**

SYLLABARY, *n.* : elfabeya birgehî : ko birgehên bêjeyî wek tîpan bi kar dihên (li Japonî).

SYLLABIC, *adj.* : birgehî, dengê birgehî, bêjeyî.

SYLLABICATE, *vt.* : birgeh kirin, parçe kirin birgehên bêjeji.

SYLLABICATED, *adj.* : birgehkirî.

SYLLABICATING, *n.* : birgehkirin.

SYLLABICATION, *n.* : birgehbûn.

SYLLABIFIED, *adj.* : birgehkirî.

SILLABIFY, *vt.* = **SYLLABICATE.**

SILLABIFYING, *n.* : birgehkirin.

SYLLABIZE, *vt.* = **SYLLABICATE.**

SYLLABLE, *n.* : birgeha bêjeyî, biçûktirîn yekeya tiştî.

SYLLABLE, *vt. i.* : birgeh kirin, birgeh bêje kirin, axiftin, birgehî kirin.

SYLLABLED, *adj.* : birgehîkirî.

SYLLABLING, *n.* : birgehîkirin.

SYLLABUS, *n.* : melheze yan kurtiya lêkolîn yan bernameya xwendinê.

SYLLEPSIS, *n.* : wêneyê axiftinê.

SYLLEPTIC, *adj.* : pêwendîdarê wêneyê.

SYLLOGISM : jîrbêjî pîvana : pîvana jîrbêjî.

SYLLOGISTIC(AL), *adj.* : pîvanî.

SYLLOGIZE, *vt. i.* : pîvan : pîvana jîrbêjî çêkirin, ho kirin, eger kirin.

SYLLOGIZED, *adj.* : hokirî, pîvayî.

SYLLOGIZING, *n.* : hokirin, pîvan, egerkirin.

SYLPH, *n.* : keçika ciwan ya bejn bala, zerî, silf : bûnewerê efsaneyî li esmanan.

- LIKE, *adj.* : wek bûnewerê esmanî yê efsaneyî.

SYLPHID, *n.* : silfê biçûk, silfik.

SYLVA, *n.* = **SILVA.**

SYLVAN, *n., adj.* : sîlven.

SYLVANITE, *n.* : sîlvanît (têlorîdê zîv û zêrî).

SYLVICULTURE, *n.* = **SILVICULTURE.**

SYLVINE, *n.* : klorîdê potasyoma sirûştî.

SYLVITE, *n.* : sîlvît.

SYMBIONT, *n.* : zîndewerê hevjîn.

SYMBIOSIS, *n.* : hevjîniya zîndeweriyan.

SYMBIOTIC(AL), *adj.* : hevjînî.

SYMBOL, *n.* : pêwar, nîşane, hêma, nîşan, rêzanî, hîma.

SYMBOL, *v.i. t.* : hêma yan nîşan kirin.

SYMBOL(L)ED, *adj.* : hêmakirî.

SYMBOLIC(AL), *adj.* : hêmayî.

- LOGIC : jîr bêjiya hêmayî.

SYMBOLICALLY, *adv.* : hêmakî, bi hêmayî.

SYMBOLING, *n.* : hêmakirin.

SYMBOLISM, *n.* : pêwarî, rêzik yan çend hêma, hêmayîtî : nemaze ya helbestê.

SYMBOLIST, *n.* : hêmavan : mirovê hêmayan yan hêmayîtiyê bi kar dihînit, hêmayî : pisporê ravekirina hêmayan (hêmazan).

SYMBOLISTIC, *adj.* : hêmayî helbestvan, hozan.

SYMBILIZATION, *n.* : hêmayîkirin.

SYMBOLIZE, *vt. i.* : hêmayî kirin.

SYMBOLIZED, *adj.* : hêmayîkirî.

SYMBOLIZING, *n.* : hêmayîkirin.

SYMBOLOGY, *n.* : hêmazanî, derbirrîna hêmayî.

SYMMETALISM, *n.* : têkilîtiya kanî yan metalî : rêzika diravî ko yekeya dira-

vî têkil bit kêşek diyarkirî ji têkiliya du kanan yan pêtir.

SYMMETRIC(AL), *adj.* : hevta.

SYMMETRICALIZE, *vt.* : hevta kirin.

SYMMETRICAL LENSES, *n. pl.* : nîskeyên hêvta.

SYMMETRICALLY, *adv.* : bi hevtayî, hevtayîkî.

SYMMETRIZE, *vt.* : hevta kirin.

SYMMETRIZED, *adj.* : hevtakirî.

SYMMETRIZING, *n.* : hevtakirin.

SYMMETRY, *n.* : hevyekî, berdêl, hawrêjî, hawbînî, şêwaz hevtayî, hawrêkî.

SYMPATHECTOMY, *n.* : helkêşana girêka nebed.

SYMPATHETIC, *adj.* : hevderd, cergsoz, hevdil, dilsoz.

- **INK** : merekeba nihênî yan nepenî.
- **NERVOUS SYSTEM** : rêzika demarî.
- **STRIKE** : lêdana hevdilî, mangirtina hevdilî.
- **VIBRATION** : lere yan hejîna kartêkirinî.

SYMPATHETICALLY, *adv.* : bi hevdilî.

SYMPATHIZE, *v.i.* : dilsozî kirin, hevdilî kirin, saz bûn.

SYMPATHIZED, *adj.* : hevdilkirî.

SYMPATHIZER, *n.* : hevdil, hewadar.

SYMPATHIZING, *n.* : hevdilkirin.

SYMPATHY, *n.* : dilsozî, soz, bezeyî, hevdilî, dilovanî.

- **STRIKE** : lêdan yan mangirtina hevdilî.

SYMPHONIC, *adj.* : pêwendîdarê simfoniyê, saz, hevawaz.

- **BALL** : semaya baleyê li ser dengê simfoniyê.
- **DANCE** : semaya li ser dengê simfoniyê.
- **POEM** : helbesta simfonî : awaza dirêj ya mûzîqeyî bo lêdana orkestraya simfonî.

SYMPHONIOUS, *adj.* : hevawaz, saz.

SYMPHONIST, *n.* : simfonîvan : nivîserê simfoniyan.

SYMPHONY, *n.* : hevawazî, simfonî : awaza dirêj ya mûzîqeyî bo lêdana orkestraya simfonî.

- **ORCHESTRA** : orkestraya simfonî.

SYMPHYSEAL, *adj.* : venûskînî yan venûsînî.

SYMPHYSIS, *n.* : venûsîn.

SYMBODIAL, *adj.* : zirtewer.

SYMPOSIARCH : serekcivat yan vexwendin yan noşîcan.

SYMPOSIUM, *n.* : şahînet yan şahiya vexwarinê, vexwendin yan şahînet, sîmpozyom : civîna ko çend axiftinker gotarên kurt pêşkêş dikin li ser babetekê yan hevbabetan, çend hizrên li ser babetekê, berhevdan.

SYMPTOM, *n.* : berjeng, nîşane.

SYMPTOMATIC, *adj.* : berjengî, nîşaneyî.

SYMPTOMATICALLY, *adv.* : bi nîşaneyî, berjengkî.

SYMPTOMATOLOGY, *n.* : (nesaxî) nîşanezanî, berjengzanî.

SYMPTOMLESS, *adj.* : bê nîşane, bê berjeng.

SYN(A)ERESIS, *n.* : kêmkirina du tîpên bizwên û bikaranîna tîpek bizwên yan yekgirtina du dengan.

SYNAESTHESIA, *n.* = **SYNESTHESIS.**

SYNAESTHESIS, *n.* : saziya hevdemî.

SYNAGOGUE, *n.* : kinîşte, kenîst.

SYNAPSE, *n.* : xalka torbûnê.

SYNAPSE, *v.i.* : tor bûn.

SYNAPSED, *adj.* : torkirî.

SYNAPSING, *n.* : torkirin.

SYNAPSIS, *n.* : yekgirtina boyeyî, yekgirtina kromozomatan.

SYNAPTOSOME, *n.* : serikê demarî yê cudakirî ji tevnê rêzikî yê demarî.

SYNARTHROSIS, *n.* : movika tewat.

SYNCARPOUS, *adj.* : ber yan meywe yekgirtî.

SYNCHONDROSIS, *n.* : movikîkirina nêzîk nelivîna hestî.

SYNCHRO-, *pref.* : pêşgir e ko hevdem e.

SYNCHRO-CYCLOTRON, *n.* : sîklotrona hevdem.

SYNCHROFLASH, *adj.* : çirisîna hevdem.

SYNCHROMESH, *n.* : rêzika gêrguhorînê.

SYNCHRONAL, *adj.* = **SYNCHRONOUS.**

SYNCHRONIC(AL), *adj.* : hevdem.

SYNCHRONICALLY, *adv.* : bi hevdemî, hevdemkî.

SYNCHRONISM, *n.* : hevdemîtî, hawkatî.

SYNCHRONIZATION, *n.* : hevdemkirin, hawkatkirin.

SYNCHRONIZE, *v.i. t.* : hevdem kirin, hawkat kirin.

SYNCHRONIZING, *n.* : hevdemkirin.

SYNCHRONIZED, *adj.* : hevdemkirî, hawkatkirî.

SYNCHRONIZER, *n.* : hevdemker.

SYNCHRONOUS, *adj.* : hevdem, hawkat.

SYNCHRONOUSLY, *adv.* : bi hevdemî, hevdemkî.

SYNCHRONOUS MOTOR, *n.* : motor yan bizwêna hevdem.

SYNCHRONOUSNESS, *n.* : hevdemîtî.

SYNCHRONY, *n.* : hevdemî.

SYNCHROSCOPE, *n.* : hevdembîn.

SYNCHROTON, *n.* : sînkroton : hevdemkê lezandina elektronan.

SYNCLASTIC CURVATURE, *n.* : çemîna saz yan hevyek.

SYNCLINAL, *n., adj.* : rûçal, rûçalî.

SYNCLINE, *n.* : rûçalk.

SYNCOPATE, *vt.* : sivik kirin (bi rakirina tîpekê yan pêtir ji peyvê bo sivikiyê), kurt kirin, (berzezimanî) gîro kirin.

SYNCOPATED, *adj.* : kurtkirî, puxtekirî.

SYNCOPATING, *n.* : puxtekirin.

SYNCOPATION, *n.* : birgeha (berzeziman) gîrokirî, (berzeziman) gîrokirin.

SYNCOPATER, *n.* : kurtker.

SYNCOPE, *n.* : dilborîn, bêhişbûn, boranewe, tep, sivikirina navincî yan nîvekî.

SYNCRETIAL, *adj.* : baristeya protoplazm li gel çend gerdîleyan lê di nav yek xaneyê de.

SYNCRETIC, *adj.* : pêkînana li nav bera baweriyên olî yan ayîniyên hevdij, bizav yan tevgera pêkînanî yan tebayî.

SYNCRETIST, *n.* : bawermendê pêkînana ayînan.

SYNCRETIUM, *n.* : baristeya protoplazma çend gerdîleyan di nav yek xaneyê de.

SYNCRETIZE, *vt. i.* : (ol û seretayên hevdij) tebayî kirin.

SYNDACTYL(E), *n., adj.* : balinde yan canewerê memikdar yê til yekgirtî, til yekgirtî : du til yan pêtir yên yekgirtî.

SYNDESIS, *n.* : yekgirtina boyeyî : yekgirtina kromozoman.

SYNDESMOSIS, *n.* : yekgirtin, bestin yan pêgirekiya hestiyan.

SYNDETIC, *adj.* : pêgirek, yekgirtinî, bestinî.

SYNDIC, *n.* : fermanberê hikûmetî (wekî bajêrvanî).

SYNDICAL, *adj.* : pêwendîdarê yekîtiyê.

SYNDICALISM OR TRADE UNIONISM, *n.* : yekîtîtî.

SYNDICALIST, *n.* : endamê yekîtiya paleyan yan karkeran.

SYNDICATE OR TRADE UNION, *n.* : yekîtiya karkeran.

SYNDICATE, *vt. i.* : yek kirin di nav yekîtiya karkeran de, karê torî yan huneri firotin bo belavkirina hevdemî di nav çend kovar û rojnameyan de.

SYNDICATED, *adv.* : hevdem belavkirî.

SYNDICATING, *n.* : hevdem belavkirin.

SYNDICATION, *n.* : belavkirin yan weşîna hevdemî.

SYNDICATOR, *n.* : belavkerê hevdem.

SYNDROME, *n.* : girûhek hevdem, nîşaneyên hevdem, berjengên hevdem.

SYNECDOCHE, *n.* : xwazeyiya hinartî : wêneyê rewabêjî, ko parçe şûna hemûyê bi kar dihêt.

SYNECOLOGICAL, *adj.* : pêwendidarê jîngeha civakên jîngehî.

SYNECOLOGY, *n.* : jîngeha civakên jîngehî.

SYNERESIS, *n.* : yekgirtin yan yekbûna du tîpên dengdar.

SYNERGETIC, *adj.* : hevkar, hevgirtî, hevarîkar.

SYNERGIC, *adj.* : hevariyî.

SYNERGISM, *n.* : hevarîkirin, havarîtî.

SYNERGISTIC, *adj.* : hevarî.

SYNERGY, *n.* : hevarî kirin, hevarîtî.

SYNESIS, *n.* : avakirinek rêzimanî ye (ko wate, ne ristesazî, nîşane).

SYNESTHESIA, *n.* : hişa hevdem.

SYN-FUEL, *n.* : êzînga avekî yan xazî ye ko ji êzîngek berdeyî (wek komirî) derdikevit.

SYNGAMY, *n.* : yekgirtin : zan bi yekgirtina zayendeyan.

SYNGENESIS : mirovatî (xizmî), zaûzê, yekîtiya nijadî.

SYNIZESIS, *n.* : yekgirtina du tîpên dengî.

SYNKARYON : kakila hevgir : kakila ji du kakilên dî çêbûyî.

SYOND, *n.* : civat, civata dêrê.

SYNODIC(AL), *adj.* : yekgirtinî, dêrî.

SYNOECIOUS, *adj.* : pêwendîdarê heleza endamên nêr û me di nav yek guldankî yan helgirî de.

SYNONYM, *n.* : ciyok, berdêl, hevwate.

SYNONYMIC(AL), *adj.* : ciyokî.

SYNONIMITY, *n.* : hevwateyî, ciyokîtî.

SYNONYMIZE, *vt.* : ciyokî kirin.

SYNONYMIZED, *adj.* : ciyokîkirî.

SYNONYMIZING, *n.* : ciyokî kirin.

SYNONYMOUS, *adj.* : hevwate, berdêlî.

SYNONYMOUSLY, *adv.* : bi ciyokî, ciyokkî.

SYNONYMY, *n.* : rêza hev, rêza yek, hevwate, ciyokîzanî.

SYNOPSIS, *n.* : kurte, puxte.

SYNOPSIZE, *vt.* : kurt kirin.

SYNOPSIZED, *adj.* : kurtkirî.

SYNOPSIZING, *n.* : kurtkirin.

SYNOPTIC(AL), *adj.* : hemûkî, sercemî, asûfire, hevhizir, naverok yan rêz.

SYNOPTIST, *n.* : nivîserê kurtiyê.

SYNOSTOSIS, *n.* : venûsîna hestiyan.

SYNOVIA, *n.* : avekiya hilisînî ya perdeya movikan derdikit.

SYNOVITIS, *n.* : kulbûna perdeya movikî.

SYNTACTIC(AL), *adj.* : rêzimanî, pêwandîdarê avakirina hevokê.

SYNTAGMA, *n.* : hêmana avakirina hevokê.

SYNTAX, *n.* : rêziman, hevoksazî, avakirina hevokê, ristesazî.

SYNTHESIS, *n.* : pêkînan, pêkanîn, pêkhînan.

SYNTHESIZE, *vt.* : berhem kirin (pîşesazî), ava kirin, pêk hînan.

SYNTHESIZED, *adj.* : pêkhînayî.

SYNTHESIZER, *n.* : pêkhîner.

SYNTHESIZING, *n.* : pêkhînan.

SYNTHETIC(AL), *n., adj.* : çêkirî, pêkînayî, têrpeyvên pêkhatî yan awête.

SYPHIL(O)-, *pref.* : pêşgir e ko firengî ye ateşek e.

SYPHILIS, *n.* : ateşek, firengî.

SYPHILITIC, *adj.* : ateşekî.

SYPHILOLOGIST, *n.* : pispor yan pîjîşkê ateşekî yan firengiyî.

SYPHILOID, *n.* : ateşek.

SYPHILOLOGY, *n.* : ateşek yan firengîzanî.

SYPHILOMAL, *adj.* : pejbûna ateşekî.

SYPHON, *n., vt. i.* = **SIREN.**

SYRETTE, *n.* : alava derzî lêdanê.

SYRIAC, *adj., n.* : Aramiya rojava, zimanê kevn yê Sûriyê.

SYRIAN, *n., adj.* : Sûrî.

SYRINGA, *n.* : teraşek gul bêhnxweş e.

SYRINGE, *vt.* : şirenqe yan derzî lê dan.

SYRINGEAL, *adj.* : pêwendîdarê boriya dengî.

SYRINGOMYELIA, *n.* : şikeftbûn yan klorbûna mejî.

SYRINX, *n.* (*pl.* **SYRINGES OR SYRINXES**) : boriya dengî, endamê dengî yê balindeyan.

SYRPHID, *n.* : mêşa du çeng yan bal.

SYRUP, *n.* : doşav, xoşaw, xoşav, guvaş, şekirav, şerbet, şîle, guşîn.

SYRUPY, *adj.* : doşavî.

SYSSARCOSIS, *n.* : hevgirtina hestiyan (bi masûlkeyan).

SYSTALTIC, *adj.* : pirteyî, pirtedar.

SYSTEM, *n.* : rêz, rêzik, tor, pêro, rist, sazî, pergal, şêwaz, rijêm.

- **BLOOD CIRCULATORY ~** : rist yan rêzika xwîngerînê.
- **DIGESTIVE ~** : rist yan rêzika dehandinê, rêzika givêrînê.
- **METRIC ~** : rêzik yan rista demarî.
- **RESPIRATORY ~** : rêzik yan rista bêhnkêşanê (pişînê) yan bêhndanê.
- **URINARY ~** : rêzika yan rista mîzê.

SYSTEMATIC(AL), *adj.* : rêzikî.

SYSTEMATICALLY, *adv.* : bi rêzikî.

SYSTEMATICS, *n.* : polênzanî.

SYSTEMATISM, *n.* : rêzikîtî.

SYSTEMATIST, *n.* : rêzikîkar.

SYSTEMATIZATION, *n.* : rêzikîkirin, pirtûk danîn.

SYSTEMATIZE, *vt.* : rêzikî kirin.

SYSTEMATIZED, *adj.* : rêzikîkirî.

SYSTEMATIZING, *n.* : rêzikîkirin.

SYSTEMIC(AL), *adj.* : rêzikî, alavî, dezgehî : nemaze ya gelemperî ko hemû leşî digirit.

SYSTEMATICAL, *adj.* : rêzikî.

SYSTEMIZE, *vt.* = **SYSTEMATIZE.**

SYSTEM LESS, *adj.* : bê rist, bê rêzik.

SYSTEMS ANALYSIS, *n.* : şî yan şîtelkirina rêzikê yan ristê.

SYSTOLE, *n.* : diltengî, sivikirina birgehek bêjeyî yê dirêj.

SYSTOLIC, *adj.* : sivikirinî, pêwendîdarê diltengiyê.

SYZYGIAL, *adj.* : rûberî, yekgirtinî.

SYZYGY, *n.* : xalka yekgirtina yan rûberiya heyvê.

T, t : tî : tîpa bîstema elfabeya înglîzî.

T - SQUARE, *n.* : rastekê wek T.

TA, *n.* : sipas.

TAAL, *n.* : zimanê holandî yê başûra Efrîqa.

TAB, *n.* : çek, nirx, biha, zêrevaniya dijwar, guhik, ziman, destik, depik, qupçekun, jimêr.

TAV, *vt.* : nav kirin, siyayî kirin.

TABANID, *n., adj.* : çîz, mêşa mezin ya gezok.

TABARD, *n.* : kirasê fireh yê siwarçakî li ser zirê yan metalî, kevnekirasê kurtê stûrê hejaran.

TABARET, *n.* : perûkê şitûmekî.

TABASCO, *n.* : tabasko : êxinî (sos) ya tûj.

TABBED, *adj.* : xemilandî.

TABBING, *n.* : xemilandin.

TABBY, *n., vt.* : jinka paşgotinbêj, kitika kehî, kitika pûrt gewr, reş, pinîkirî û rêzkirî, tevneavirmîşê pêlî, bîjin yan qeyre, (perûk) pêlî kirin.

TABEFACTION, *n.* : lawazbûn yan ziravbûn ji ber nesaxiyê.

TABERDAR, *n.* : zanayê zanistgeha Kiwîn (Oksford).

TABERNACLE, *n.* : kun, pena, mal, leş, peristgeh, amanê nanê qurbanê.

TABERNACLE, *vi.* : leşdar bûn, nişte bûn (demekî).

TABERNACLED, *adj.* : nîştebûyî.

TABERNACLING, *n.* : nîştebûn.

TABES, *n.* : lawazî, barîkî, ziraviya kevnenesaxiyê.

TABESCENCE, *n.* : nesaxiya mejiyê piştê.

TABESCENT, *adj.* : nesaxê mejiyê piştê.

TABETIC, *adj.* : nesaxê piştemejî, barîk, zirav.

TABIC, *adj.* : nesaxê mejiyê piştê.

TABID, *adj.* = **TABIC.**

TABIDLY, *adv.* : bi nesaxî, nesaxkî.

TABINET, *n.* : perûkê avkiriyê avirmîş û hirî.

TABITUDE, *n.* : nesaxiya mejiyê piştê.

TABLA, *n.* : cotek daholên biçûk.

TABLATURE, *n.* : wêneyê zeytî yê dîwarî yan kaşxankî, kêla neqşkirî, nîşaneyên mûzîqeyî (bo jen yan tilê).

TABLE, *n.* : texte, tawle, pêrk, mêz, xişte, mase, sterk, perbûn.

- **BREAKFAST ~** : mêza lexrîniyê.

- **WATER ~** : siyayiya avê (ko av çend jêr erd e).

- **TEA ~** : mêza çayê.

- **TO TURN THE ~ S** : merc yan bar wergêran.

TABLE, *vt.* : pêşniyaz kirin, danan ser berrikê.

TABLING, *n.* : pêşniyazkirin.

TABLEAU, *n.* : tablo : dîmenê jînê, wêne, dîmen.

- **CURTAIN** : perdeya şanogerî (ji nîvê vedibit).

TABLE CLOTH, *n.* : sermêz, fotik, sifre, raxistek.

TABLE COVER, *n.* : rûmêz, sermêz.

TABLED, *adj.* : pêşniyazkirî, danayî (ser mêzê).

TABLE-HOP, *vi.* : ji mêzekê çûn mêzek dî (bo axiftinê li gel hevalan).

TABLE-KNIFE, *n.* : kêrika mêzê.

TABLE LAND, *n.* : banik, ban, deşta bilind.

TABLE LINEN, *n.* : perûkên mêzê.

TABLE OF CONTENTS, *n.* : naverok, serecem.

TABLE SPOON, *n.* : kefçik.

TABLE SPOONFUL, *n.* : kefçikek, teji kefçikekê.

TABLET, *n.* : dep, text.

TABLE TENNIS, *n.* : tepkanêya mêzê, pîngpong.

TABLE WARE, *n.* : amanên mêzê.

TABLE WINE, *n.* : şeraba li gel xwarinê.

TABLIER, *n.* : berkirasê jinê.

TABLING, *n.* : pêşniyazkirin, danana ser mêzê.

TABLOID, *n., adj.* : rojnameya (qebare) biçûk, peyt, kurtkirî, kurtî, puxte.

- **JOURNALISM** : rojnamegeriya kurtî û têrwêne û (qebare) biçûk.

TABOO, *n., adj.* : tembîkirî, cuda, tembîkirin, cudakirin.

TABO(U)R, *vi.* : tembûr, tembûr lê dan.

TABO(U)RER, *n.* : tembûrvan.

TABOURET, *n.* : tembûrk, mêza nizm, kursîk (bêpişt û destik).

TABRET, *n.* : tembûrk.

TABU, *n.* = **TABOO.**

TABULAR, *adj.* : rûrast, siyayîkirî.

- **COMPUTATIONS** : jimêriya siyayîkirî.
- **FORM** : pirsnameya siyayîkirî.
- **RESULTS** : encamên siyayîkirî.
- **STATEMENT** : beyannameya siyayîkirî.
- **SURFACE** : rûrast.
- **VALUES** : bihayên siyayîkirî.

TABULA RASE, *n.* : depikê nivîsînjêrakirî.

TABULATE, *vt.* : siyayî kirin.

TABULATED, *adj.* : siyayîkirî.

TABULATING, *n.* : siyayîkirin.

TABULATION, *n.* : siyayîkirin, pirtûkdanîn.

TABULATOR, *n.* : siyayîkerk : alavek tîpnivîsê ye, siyayîkar, makîneya rêkxistina siyayiyan.

TACAMAHAC, *n.* : şirêzek benîştî ye.

TACE, *vi.* : mit bûn.

TACET : nîşandana mûzîqeyî ko deng yan alav mit bibit.

TACH(E), *n.* : pêgirek.

TACHINID, *n.* : mêş.

TACHISM, *n.* : kevalkirina kirdar.

TACHISTOSCOPE, *n.* : kurtheyberbîn.

TACHISTOSCOPIC, *adj.* : kurtheyberbînî.

TACHOGRAPHY, *n.* : lezpîva otomobîlan.

TACHOMETER, *n.* : lezpîv, zivirînpîv.

TACHY, *adj.* : lezîn.

TACHY CARDIA, *n.* : lezdan yan lezkirina dilî.

TACHYGRAPHIC(AL), *adj.* : pêwendîdarê nivîsîna kurtkirî ya grekî û romayî ya sedên navîn.

TACHYGRAPHY, *n.* : kurtkirin (nivîsîn).

TACHYLYTE, *n.* : takîlît : berê bazaltê reş yê şûşeyî.

TACHYLYTIC(AL), *adj.* : pêwendîdarê berê takîlîtê bazaltî.

TACHYMETER, *n.* : dûratîpîv.

TACHYON, *n.* : pirtikek girîmanekî ko ji ronahiyê leztir diçit.

TACIT, *adj.* : mitî, nîşanî.

- **AGREEMENT** : pêkhatina mitî.
- **CONSENT** : qayilbûna mitî.

TACITLY, *adv.* : bi mitî, nîşankî, mitkî.

TACITNESS, *n.* : mitîtî.

TACITURN, *adj.* : kêmaxiftin, mit.

TACITURNITY, *n.* : mitîtî, kêmaxiftinîtî.

TACK, *n.* : bizmark, quncalka babirekî, werisê girêdana quncalka babirekî, xurek, rêbaz, lincî, livîna çepûçîrî.

TACK, *vt.i.* : qayim kirin (bi bizmarî), bi lez girêdan, havêtin ser, arasteya gemiyê guhorîn.

TACKER, *n.* : guhêr.

TACKIFIED, *adj.* : nelêkdayî.

TACKIFY, *vt.* : (bi şirêzê) lêk dan.

TACKIFYING, *n.* : lêkdan (bi şirêzê yan stirkê).

TACKILY, *adv.* : bi lêkdanî, lêkdankî.

TACKINESS, *n.* : lêkdanîtî.

TACKING, *n.* : guhorîn, bizmarkirin.

TACKLE, *n.* : werîs û dartûnên bilindkirinê û nizmkirinê, werîsên babirek û daralayan, kereste, girtina neyarê tepkhelgirtî (leyîstika regbî).

- **FISHING ~** : şok.

TACKLE, *vt.i.* : çare kirin (giriftarî), girtin, eşkera li gel kesekê axiftin, neyarê tepk helgirtî girtin (tepka pêyan : regbî).

TACKLED, *adj.* : çarekirî.

TACKLING, *n.* : çarekirin.

TACKY, *adj.* : debîşî, linc, nizm, kotî, erzan xemlkirî.

TACONITE, *n.* : takonît : kevirê beristeyî.

TACT, *n.* : şehrezayî, hestiyarî, rewişt.

TACTFUL, *adj.* : şehreza, hestiyar, qisezan.

TACTFULLY, *adv.* : bi şehrezayî, bi tazeyî, şehrezakî.

TACTFULNESS, *n.* : şehrezayîtî, tazeyîtî (rewişt, reftar).

TACTIC, *n., adj.* : awa, sazdan, rêzikî, taktîk (huner) yê şerî.

TACTICAL, *adj.* : sazdanî, taktîkî, awayî, zimanrewan, helperist.

TACTICALLY, *adv.* : bi taktîkî.

TACTICIAN, *n.* : taktîkdar, şehrezayê taktîkê şerî.

TACTICS, *n.* : taktîk : hunera rêkxistin û tevgera hêzên şerî, rêbaz, melheze.

TACTILE, *adj.* : destdanî.

- **CORPUSCULE** : dûmahiya endamê sehkirinê.

TACTILELY, *adv.* : bi destdanî, destdankî.

TACTILITY, *n.* : destdanîtî.

TACTION, *n.* : destdan, hilmişîn.

TACTLESS, *adj.* : bêrûmet, bêrewişt.

TACTLESSLY, *adv.* : bi bêrûmetî, bi reqî (rewişt).

TACTLESSNESS, *n.* : bê rûmetîtî.

TACTUAL, *adj.* : destdanî, pêwendîdarê (endamê)sehkirinê.

TACTUALLY, *adv.* : bi destdanî, bi sehkirinî, sehkirinkî.

TAD, *n.* : kurik, rewal, lawik.

TADPOLE, *n.* : şînik.

TAEDIUM VITAE : westana jiyanê.

TAENIA, *n.* : dersok yan şerîta eniyê, kirmê şerîtî.

TAENIACIDE OR TENIACIDE, *n.* : kirmê şerîtkuj.

TAENIASIS, *n.* : nesaxiya kirmê şerîtî.

TAFFETA, *n.* : tefte : tevnê avirmîş yê tenik.

TAFFRAIL, *n.* : serpaşiya gemiyê.

TAFFY, *n.* : şirînayiya req û debîşî, rûbazî.

TAFIA, *n.* : texlîtek şerab e.

TAG, *n.* : tîtik, nîşanka navnîşanî, serkê metalî yan nermokeyî, qeytana pêlavê, kunka kirasî ya hilawîstinê, karta bihayî, rêza dûmahî ya stranê, şop, yariya zarokan (ko yek berdidit ewên dî dest dikit wan).

TAG, *vt.* : nîşan kirin (biha), nav kirin, dest kirin, serbar kirin, şeqandin, helbijartin.

TAGALOG, *n.* : welatî yan zimanê serekî yê gelê giravên Filipînê.

TAGBOARD, *n.* : kaxeza qayim (bo nîşankirina bihayî).

TAGEND, *n.* : dûmahî, parçe.

TAGETS, *n.* : helezek gul zer e.

TAGGED, *adj.* : nîşankirî.

TAGGER, *n.* : nîşanker, şeqînker.

TAGGING, *n.* : nîşankirin.

TAG LINE, *n.* : rêza dawî yan dûmahî.

TAG, RAG, AND BOBTAIL, *n.* : ebeboz.

TAHITIAN, *n., adj.* : Tahîtî, welatiyê Tahîtî.

TAIGA, *n.* : daristana sinewbera şoravî.

TAIL, *n.* : dûv, dîv, dûvik, kilk, boçik, daw.

- **OF SHEEP** : dûng.

- **TO BE UNABLE TO MAKE HEAD OR ~ OF** : tênagehit, neşêt têbigehit, çi serî tênahînit der.

- **TO TURN ~** : revîn.

- **TO TWIST THE ~ OF** : şikandin, eşkence kirin.

- **WITH THE ~ BETWEEN THE LEGS** : bizdihî, tirsayî.

TAIL, *vt.i.* : şeqandin, li dûv çûn.

- **TO ~ AFTER** : bi dûv ketin.

- **TO ~ AWAY OR OFF** : kêm bûn (bereber, hêdî hêdî).

TAILBOARD, *n.* : paşderî.

TAILCOAT, *n.* : saqoyê dawîvekirî.

TAIL COVERT, *n.* : kasika dûvî.

TAILED, *adj.* : dûvkirî.

TAIL END, *n.* : qûn, dawî, dûmahî.

TAILER, *n.* : sîxor.

TAILGATE, *n.* : deriyê paşî (yê erebaneyê).

TAILGATE, *vi., t.* : li dûv otomobîlek dî çûn.

TAIL LIKE, *adv.* : wek dûvikî.

TAILING, *n.* : (li) paşmayî.

TAILLESS, *adj.* : bê dûvik.

TAIL LIGHT, *n.* : ronahiya dûmahiyê (otomobîl).

TAILOR, *n., vt.i.* : dirûnker, dirîn (dirûn).

TAILOR BIRD, *n.* : balindeyê dirûnker : balindeyek biçûk yê ko hêlîna xwe ji belgan û bi rihan didirît.

TAILORED, *adj.* : dirî (li nik dirûnkerî).

TAILORESS, *n.* : dirûnker (jin).

TILORING, *n.* : dirûn, dirûnkerî.

TAILOR-MADE, *adj.* : bo meremê çêkirî, law, wek viyayî çêkirî, li nik dirûnkerî dirî.

TAILOR-PIECE, *n.* : neqşê biçûk (li dawiya beşê kitêbê, paşko, dûv).

TAILOR'S CHALK, *n.* : berikê sabûnê.

TAIL-PIPE, *n.* : boriya kêşan yan derkirina xazê.

TAIL-PLANE, *n.* : rûyê dûvikî yê asûyî.

TAIL-RACE, *n.* : coka jêrî ya aşî.

TAIL SKID, *n.* : xişoka dûvê balafirê.

TAILSPIN, *n.* : ketina lûlekî ya ser dûvikî, şaşî.

TAILSTOCK, *n.* : paşiya dûvî (çerx yan tûrne).

TAIL WIND, *n.* : bayê paşiyê (balafir).

TAIN, *n.* : tenekeyê pişt xudîkê.

TAINT, *vt., i.* : rizîn, rizandin, genî kirin, jehrî kirin, pîs kirin, leke kirin.

TAINT, *n.* : mîkrob, şermî, kirêtî, leke.

TAINTLESS, *adj.* : pak, bijîn, bê leke.

TAIPAN, *n.* : serokê karê biyanî li Çînê, mezintirîn marê jehrî li Awistiraliya.

TAKE, *n.* : standin.

TAKE, *vt.* : standin, wergirtin, bûn, girtin, têgehştin, bawer kirin, pena kirin, birin.

- **TO ~ ACCOUNT OF** : hizir jê kirin.

- TO ~ ADVICE : şîret wergirtin.
- TO ~ A FANCY TO : hez ji tiştekê kirin.
- TO ~ A FORTRESS : kelhek girtin.
- TO ~ AFTER : wek wî yan wê ye, çav lê kirin, pêve çûn.
- TO ~ AIM : stêrk girtin.
- TO ~ APART : vekirin.
- TO ~ AWAY : derxistin, guhaztin, rakirin, wêve bûn, şelandin.
- TO ~ BY SURPRISE : rahiştin.
- TO ~ CARE : guh dan, hişyar bûn.
- TO ~ EFFECT : dest pê kirin (ko karîger bûn).
- TO ~ FIRE : sotin, şewitîn.
- TO ~ FOR : hizir kirin ew....
- TO ~ FORM : tekûz bûn.
- TO ~ HEED : guh dan û kirin.
- TO ~ HOLD : cihê xwe girtin.
- TO ~ IN : xapandin, têgehştin, pena kirin, birin polîsxaneyê, teng yan kurt kirin.
- TO ~ INTO ACCOUNT : hizir jê kirin.
- TO ~ INTO CUSTODY : bend kirin, girtin.
- TO ~ INTO ONE'S CONFIDENCE : baweri pê hînan.
- TO ~ NO NOTICE : guh nedan.
- TO ~ OATH : sond xwarin.
- TO ~ OFF : rakirin, şelandin, birrîn.
- TO ~ ON : berhengar bûn, kar kirin.
- TO ~ ONE'S TIME : hizra xwe kirin.
- TO ~ OUT : hînan der.
- TO ~ IT OUT ON : enirîna xwe di serê kesek dî de hînan der.
- TO ~ OVER : zal bûn, dagîr kirin, ferman kirin.
- TO ~ PLACE : qewmîn.
- TO ~ THE OFFER : pêşniyaz qebûl kirin.
- TO ~ TROUBLE : zehmet kêşan.
- TO ~ UP : piştgîrî kirin, berevanî kirin.
- TO ~ UP THE CUDGEL : berhengar bûn.
- TO ~ UP WITH : hez kirin, mijûl bûn, hevalî kirin, hevjînî kirin.

TAKEDOWN, *n., adj.* : herifîn, vekirin, belavekirin, lawazkirin, tepeserkirin, nivîsîn, tomarkirin.

TAKE HOME PAY, *n.* : kirêya bijîn.

TAKE-IN, *n.* : xapîn.

TAKEN, *adj., p.p.* : wergirtî, birrî.

TAKE OFF, *n.* : firîn, rabûn, rakirin, derketin.

TAKE OUT, *n.* : rakirin, birrîn.

TAKE-OVER, *n.* : lêwergirtin.

TAKER, *n.* : birinkar nemaze yê girewê.

TAKE-UP, *n.* : rakirin, firotin, mijîn.

TAKIN, *n.* : canewerê kayî yê şaxdarê Tibetê.

TAKING, *n.* : birin, wergirtin, standin, girtin.
- AWAY : rakirin, rahiştin, birin, hilanîn.
- BRIBES : bertîl xwarin.
- OFF : rakirin.
- OUT : anîn der, înan der.
- PLACE : hatin ser, serhatî, qewmîn.
- UNAWARES : rahêjandin.

TAKING, *n.* : dahatî, deramet, nêçîr.

TALAPOIN, *n.* : texlîtek meymûn e, oldarê Bûdî li Sirîlanka û Siyam (Tayland).

TALARIA, *n.* : sendelên çengdar yên peyamberên Xudayan (efsaneya romayî).

TALBOT, *n.* : seyek nêçîrê ye mezin û guh dirêj e.

TALCK, *n., vt.* : talk : (silîkatê magnîsyom) bo rûnkirina makîneyan bi kar dihêt, bi talkî çare kirin.

TALCKY OR TALCOSE, *adj.* : talkî.

TALCITE, *n.* : tîbabek mezin ji talkî.

TALCUM POWDER, toz yan gejmîreka talkî.

TALE, *n.* : çîrok, çirçîrok, serborî.

- **BEARER** : paşbêj, duziman.
- **BEARING** : gevezetî.
- **TELLER** : çîrokbêj.
- **TO TELL ~ S** : gotegot kirin.

TALENT, *n.* : jîrî, tiwana, huner, behrê.

TALENTED, *adj.* : jêhatî, jîr, zîrek, mend, behremend.

TALENTLESS, *adj.* : bêjîrî, jênehatî, neşehreza.

TALENT SCOUT, *n.* : peydakerê jêhatiyê.

TALENT SHOW, *n.* : bijareya jêhatiyê.

TALESMAN, *n.* : sondxwerê berdêl.

TALIACOTIAN, *adj.* ~ **OPERATION** : çêkirina difnek nû ji çermê serê destî.

TALION, *n.* : tola hevber yan beramber.

TALIONIC, *adj.* : toliya beramber.

TALIPED, *n., adj.* : pêşînk, pêgûrk.

TALIPES, *n.* : pêşînikî, pêgûrkî.

TALIPOT, *n.* : texlîtek darqesp e, nişaya vî darî.

TALISMAN, *n.* : niviştî, destbend, telsim, dêwbend, rîv, nûşte.

TALISMANIC, *adj.* : destbendî, telismî.

TALK, *n.* : gotin, axiftin, qise.

TALK, *vi., t.* : axiftin, peyivîn.

- **TO ~ ABOUT** : berhevdan kirin.
- **TO ~ AT** : pelp û dirêj axiftin.
- **TO ~ AWAY** : demî bi axiftinê zehê kirin.
- **TO ~ BACK** : req bersiv dan.
- **TO ~ BIG** : qebe axiftin.
- **TO ~ DOWN** : (bi dengek bilind) mit kirin.
- **TO ~ ONE'S HEAD OFF** : şepirze kirin bi axiftinê.
- **TO ~ OUT** : rave kirin yan aşt kirin (bi axiftina yan berhevdana yekser), bi vî awayî çare kirin.
- **TO ~ OVER** : berhevdan kirin, xwandin, qayil kirin.
- **TO ~ ROUND** : qayil kirin.
- **TO ~ SENSE** : jîrbêjî axiftin (rast gotin).
- **TO ~ THROUGH ONE'S HAT** : ne jîrbêjî axiftin.
- **TO ~ UP** : berevanî kirin, piştgîrî kirin.

TALKATHON, *n.* : berhevdana gelemperî ya dirêj.

TALKATIVE, *adj.* : pirbêj, zorbêj, çenebaz, lewçe, pelpel, geveze, devteqîn.

TALKATIVENESS, *n.* : pirbêjîtî, çenebazîtî.

TALKEE-TALKEE, *n.* : pirbêjî yan çenebaziya berdewam.

TALKER, *n.* : axiftinker, bêja, peyivyar, qiseker.

TALKFEST OR TALKATHON, *n.* : civîna nemîrî bo berhavdana gelemperî.

TALKIE, *n.* : *sl.* : filmê dengdarî.

TALKING, *n.* : axiftin, peyivîn, gilî, zar, zarav.

- **BOOK** : kitêba bêjend, qawinê bêjekî.
- **MACHINE** : sindoqa bêjek.
- **PICTURE** : filmê sînemayî yê bêjekî.
- **POINT** : xalka axiftinê : piştgira behane yan pêşniyazkî.

TALKING-TO, *n.* : têxurîn, lêheytandin.

TALKY, *adj.* : pirbêj, çenebaz.

TALL, *adj., adv.* : bala, bilind, dirêj, berz.

- ORDER : daxwaza nejîrbêj.

- STORY : çiroka mezinkirî.

- TALK : axiftina mezinkirî.

TALLAGE, *n.* : baca derebegî.

TALLBOY, *n.* : dolaba cilkan.

TALLIED, *adj.* : jimartî.

TALLISH, *adj.* : piçekê dirêj.

TALLITH, *n.* : dersoka nivêjê ya Cihiyan.

TALLNESS, *n.* : bilindîtî, dirêjîtî.

TALLOIL, *n.* : rûnê sinewberî (bo çêkirina sabûnê).

TALLOW, *n.* : çewr, bez, pêw.

- CHANDLER : çêkerê şemalkên bezî.

TALLOW, *vt.* : bez kirin.

TALLOWISH, *adj.* : bezdar.

TALLOWY, *adj.* : bezî.

TALLY, *n.* : jimar, darê jimarê, nîşana naskirinê.

- MAN : tomarker, firoşyarê bipajî.

- SHEET : tomar (yarî yan deng).

- SHOP : firoşgeha bipajî.

TALLY, *vt., i.* : tomar kirin, jimartin.

TALLYHO, *n.* : gaziya nêçîrvanî (li gel dîtina rûvî bo berdana seyan).

TALLYING, *n.* : jimartin.

TALMI-GOLD, *n.* : pirincê tenikzêrkirî.

TALMUD, *n.* : Telmûd : kitêba ayînî ya Cihiyan (qanûn û efsane).

TALMUDIC(AL), *adj.* : Telmûdî.

TALMUDIST, *n.* : bawermendê Telmûdê, Telmûdzan, komker yan nivîserê Telmûdê.

TALON, *n.* : penc, bale, neperûşk.

TALUS, *n.* : hestiyê gozekê.

TAMABILITY, *n.* : kehîtî, kehîbarî(tî).

TAMABLE, *adj.* : kehîbar.

TAMALE, *n.* : xwarinek meksîkî ye : goştê biharatkirî li gel arê genimê şamê (kelandî yan qelandî).

TAMANDUA, *n.* : canewerek mêrîxwer e.

TAMANOIR, *n.* : mêrîxwerê mezin.

TAMARACK, *n.* : texlîtek sinewberê emerîkanî ye.

TAMARIN, *n.* : meymûnkek biçûk û dûvdirêj e (li başûra Emerîka).

TAMARIND, *n.* : temerhind.

TAMARISK, *n.* : gez, dargez.

TAMBOUR, *n.* (kurdish musical string instrument) : tembûr.

TAMBOURER, *n.* : tembûrvan.

TAMBOURIN, *n.* : daholek zirav û dirêj e, mûzîqeya vê daholê (bo govendê).

TAMBOURINE, *n.* : tar, dimbik, def, erebane.

- PLAYER : defjen.

TAME, *adj.* : kehî, kedî, destvîlk.

TAME, *vt., i.* : kehî kirin.

TAMEABILITY, *n.* = TAMABILITY.

TAMEABLE, *adj.* = TAMABLE.

TAMED, *adj.* : kehîkirî, şelqandî.

TAMELESS, *adj.* : şîm.

TAMELY, *adv.* : bi kehîkirinî, kehîkî.

TAMENESS, *n.* : kehîtî, destvîlkî, kedîtî, kedîbûn.

TAMER, *n.* : kehîker.

TAMING, *n.* : kehîkirin, şelqandin.

TAMIL, *n., adj.* : welatî yan zimanê Tamîl (li Hindistan û Sirîlanka).

TAMMANY, *n., adj.* : rêkxistina navindî yan serekî ya parta demokratî ya emerîkî.

- HALL : hola Tamanî : baregehê parta

demokratî li New York ko pîlanên ramyarî yên bê sincî radiperandin.

TAMMY, *n.* : kulav (teng li ser biroyan û fireh li ser de).

TAMP, *n.* : kutek.

TAMP, *vt.* : kutan, dagirtin, tejî kirin.

TAMPAN, *n.* : kirniya jehrî ya başûra Efrîqa.

TAMPER, *n.* : alavka kutana çimentoyî.

TAMPER, *vi., t.* : kar têkirin (nerewayî), çewt kirin, guhorandin (belgename), fêlbazî kirin, destkarî (tê de) kirin.

TAMPERED, *adj.* : destkarkirî.

TAMPERER, *n.* : destkarker.

TAMPERING, *n.* : destkarîkirin, guhorîna ne rewa.

TAMPION, *n.* : serdevk (bo lûleya tifengê).

TAMPON, *n., vt.* : serdevk (bo rawestandina (veresîna) xwînê, serdevk kirin, girtin, dagirtin.

TAMPONADE, *n.* : serdevkirin (bikarînana serdevkî) bo girtina birînê.

TAMPONAGE, *n.* : serdevkirin, girtin(birîn).

TAMPONMENT, *n.* : serdevkirin.

TAM-TAM, *n.* : zengila girûvir.

TAN, *n., adj.* : debax, esmer.

- **BARK** : tivilê debaxan (tivilê debaxê).

TAN, *vt., i.* : debax kirin, esmer bûn (bi tava rojê).

TANAGER, *n.* : balindeyek emerîkanî û biçûk e.

TANAGRA, *n.* : peykerokê teqnê kevn yê grekî (yonanî).

TANDEM, *n., adj., adv.* : erebaneya ko du hesp dikêşin (yek li dûv yek), peyhatî, motorsîkla durûnîştek (yek li paş yek).

- **AIRPLANE** : balafira çengpeyhatî.

- **ENGINE** : bizwên (makîne) ya stûn peyhatî.

TANDOOR, *n.* : tenîr, tenûr.

TANG, *n.* : parçeşûrê di nav destikî de, tam yan bêhna tûj, şop : tibabek biçûk.

TANG, *vt.* : bi destik kirin (şûrî), tam yan bêhn tûj kirin.

TANG, *n.* : çingîn, zing, zengillêdan.

TANG, *vi., t.* : çingîn kirin, zengil lê dan.

TANG, *n.* : texlîtek kevza deryayî ye.

TANGELO, *n.* : tancîlo, dar yan meyweya mizremenî ya durehî (lalengî û lêmon).

TANGENCY, *n.* : vêketin.

TANGENT, *n., adj.* : lêkete, lêkewte, vêket, sîbera goşeyî, varêbûn, parçeyek rast jî rêya asinî.

- **LINE** : hêlê vêket, xîça vêket, xêza vêket, hêlê lêkewte.

- **PLANE** : rasterûyê vêketî.

- **TO FLY OFF OR GO OFF AT A ~** : varê bûn (ji rêza karî yan hizrê).

TANGENTIAL, *adj.* : vêket, vêketî, varê.

TANGENTIALLY, *adv.* : bi vêketî, vêketkî.

TANGERINE, *n.* : lalengî (îsif efendî).

TANGHIN, *n.* : darê Madagaskar (meywe yan ber mezin e, kakil jehrî ye û bo azardanê bi kar dihat).

TANGIBILITY, *n.* : destdanbarî(tî).

TANGIBLE, *n., adj.* : destdanbar, diyar.

- **ADVANTAGES** : sûd yan havilên destdanî.

- **ASSETS** : samanên destdanî yan rast.

- **DISTINCTION** : cudayiya destdanî.

- **SCHEME** : melhezeya destdanî.

TANGIBLENESS, *n.* : destdanbarîtî.

TANGIBLY, *adv.* : bi destdanî, destdankî.

TANGLE, *n.* : alizîn, şaşbûn, girêbûn, şaşî, tûşî, lêketin şepirzeyî, berhevdan, baristeya torkirî.

TANGLE, *vt., i.* : alizîn, tûş kirin, alizandin, kevandin nav telhê de, şer yan berhevdan kirin.

TANGLED, *adj.* : alizî.

- **AFFAIR** : pirsa alizî.

TANGLING, *n.* : alizandin.

TANGLY, *adj.* : alizî.

TANGO, *n.* : sema yan govenda tango (texlîtek dawet).

TANGO, *vt.* : sema yan daweta tango kirin.

TANGRAM, *n.* : çarçika metelokî ya Çînî.

TANGI, *adj.* : tamdar yan bêhntûj.

TANK, *n.* : tankî, sarinc, gol, mezelk(jor) ya zindanê.

TANK, *vt.* : sarinc kirin, embar kirin.

TANKA, *n.* : helbesta pênc rêz yan xêz ya japonî.

TANKAGE, *n.* : qebareya sarincî, kirêya embarkirinê di nav sarincî de.

TANKARD, *n.* : şikev, koz.

TANK CAR, *n.* : erebaneya sarincê di nav hevkêşê de.

TANK DESTROYER, *n.* : wêrankera tankan (keştî).

TANKER, *n.* : sarincîk (bo guhaztina neftê).

TANK TOWN, *n.* : bajêrk (yê ko hevkêş lê radiwestin).

TANNAGE, *n.* : debaxkirin, debaxbûn.

TANNATE, *n.* : xwêya tirşiya tanîk.

TANNER, *n.* : debax, çermçî, çermsar, pûsttiraş, çermtiraş, keviltiraş, poyînker.

TANNERY, *n.* : debaxgeh, debaxxane.

TANNIC, *adj.* : tanîk, maziyî, debaxî.

- **ACID** : tirşiya tanîk.

TANNIN, *n.* : debax.

TANNING, *n.* : debaxkirin, esmerkirin (li ber tavê, nemaze keç...).

TANSY, *n.* : giyayê kirman : giyayek belgzer û dijkirm e û beharati ye.

TANTALATE, *n.* : xwêya tirşiya tantalîk.

TANTALIC ACID, *n.* : tirşiya tantalîk.

TANTALITE, *n.* : tantelît.

TANTALIZATION, *n.* : azarkirin, zirhîvîdarkirin.

TANTALIZE, *vt.* : azar kirin, eşkence kirin, hîvîdar kirin paşî bêhîvî kirin (zirhîvîdar kirin).

TANTALIZED, *adj.* : zirhîvîdarkirî.

TANTALIZER, *n.* : zirhîvîker.

TANTALIZING, *n.* : azardan, hîvîdarkirin.

TANTALUM, *n.* : tantalom (hêmanek metalî ye).

TANTALUS, *n.* : sindoq (girtî lê nav de diyar).

TANTAMOUNT, *adj.* : hevber, yeksan, temet, (heçko).

TANTARA, *n.* : dengê borîzanê.

TANTIVITY, *n., adj., adv., interj.* : lezîn, bezîn.

TANTRA, *n.* : nivîsîna olî ya sanskrîtî.

TANTRUM, *n.* : enirîn.

TAO, *n.* : Taw : yekem sereteya ayîna Tawî ko hebûn û guhorîn li vî gerdûnê jê derdikevit rêya pakiyê.

TAOISM, *n.* : jîrzaniya ayînî çînî ko Law Tisî damezrand.

TAP, *n.* : meyxane, mey, pilosk, serdevk, qûrne.

- **ON ~** : amade bûn, (li) ber dest bûn.

TAP, *vt., i.* : vekirin, pilosk kirin, helbijartin, sivik çûn, lê dan (daholê), (tep) lê dan.

TAPA, *n.* : tîvilê darê kaxeza tûyê, perûkê stûr.

TAP DANCE, *n.* : semaya lêdanê : li gel dengê lêdana xurt ya pêyan.

TAP-DANCE, *vt.* : dawet yan semaya pêlêdanê kirin.

TAPE, *n.* : şerît, şelît.

- **MEASURE** : şerîta pîvanê.

- **RECORDER** : şerîta tomarker.

- **WORM** : kirmê pan yan şerîtî.

TAPE, *vt.* : qayim kirin (bi şerîtî), pîvan (bi şerîtê).

TAPED, *adj.* : şerîtkirî, girêdayî (bi şerîtê).

TAPELESS, *adj.* : bê şerît.

TAPER, *n., adj.* : sertîj, sertîjî, ronahiya lawaz, mûm, fitîl, kêmbûna bereber.

TAPER, *vi., t.* : zirav bûn, ser tîj bûn, kêm bûn (bereber), lar bûn.

- **TO ~ OFF** : kêm bûn (bereber), zirav bûn, zirav kirin, rawestîn (bereber).

TAPE-RECORD, *vt.* : tomar kirin (li ser şerîtî).

TAPE-RECORDER, *n.* : tomarker (alava tomara şerîtî).

TAPERED, *adj.* : ziravkirî, larkirî.

TAPERING, *n.* : ziravkirin, larkirin.

TAPERNESS, *n.* : ziravbûn, larbûn, kêmbûna bereber.

TAPERSTRIED, *adj.* : mafûrkirî (dîwar).

TAPESTRY, *n.* : tevnê wênekirî.

- **CARPET** : mafûrê ta yan tevn rengkirî.

TAPESTRY, *vt.* : xeml kirin bi tevnê wêne yan rengkirî.

TAPHOLE, *n.* : kunka serdevkî.

tapioka : nîşaye bo şirînahiyê.

TAPING, *n.* : şerîtkirin.

TAPIR, *n.* : dehbeyek emerîkanî wek berazî ye.

TAPIS, *n.* mijadî.

- **BE, ON, COME, THE ~** : yê mijadî, berbiryar, mehfûr (mafûr), tevnê wênekirî.

TAPOTEMENT, *n.* : lêdan ko parçeyek ji çareya gemirandinê ye.

TAPPED, *adj.* : (tep)lêdayî.

TAPPET, *n.* : destik, dûvek, çerxegirk bo birrîna livîna makîneyê.

TAPPING, *n.* : lêdan, qutan, vekirin (serdevk).

TAPPIT, *adj.* : serkirî.

TAP RATE, *n.* : bihayê nihokî yê qoçanên gencîneya dewletê.

TAPROOT, *n.* : binyat, gewher, reha serekiya singî.

TAPS, *n. pl.* : lêdana daholê (ya behiya leşkerî).

TAPSTER, *n.* : meygêr.

TAR, *n.* : zift, qîr, qetran, deryavan.

- **PAPER** : kaxeza ziftkirî.

TAR, *vt.* : zift kirin, qetran kirin, han dan.

TAR(R)ADIDDLE, *n. colloq.* : derewa biçûk, pûçbêjî.

TARANTELLA, *n.* : texlîtek govend e (Îtalî).

TARANTISM, *n.* : hariya govendî.

TARANTULA, *n.* : tevinpîrkê reş yê mezin yê başûra Emerîka.

TARATANTARA, *n.* : dengê borîzanê.

TARAXACUM, *n.* : helezek reh ziknermker e.

TARDENOISEAN, *adj.* : pêwendîdarê çandayê rojgarê berî yê navî ko beriste bi kar dihat.

TARDI GRADE, *n., adj.* : dewarê hêdî dilivit yan diçit.

TARDILY, *adv.* : hêdî, bi zexelî, bi derengî, bi tembelî, tembelkî.

TARDINESS, *n.* : zexelîtî, livgiranî, derengîtî, tembelîtî.

TARDY, *adj.* : zexel, tembel.

TARE, *n.* : zîwan, firîzî, kêşa berg, qalik yan amanê tişt tê de, kêmkirina vê kêşê, kêşa hevseng.

TARE, *vt.* : kêşan (kêşa berg yan aman kêmkirî).

TARED, *adj.* : kêmkirî (kêş).

TARGET, *n.* : amanc, armanc, mebest, nîşan.

- **DATE** : dîrok yan demê armanckirî bo temamkirina karî.

TARGETABLE, *adj.* : armancbar.

TARGETED, *adj.* : armanckirî, demkirî.

TARGUM, *n.* : şiroveya aramî û keldî bo nivîsîna kevna îbrî.

TARGUMIC, *adj.* : şiroveyî.

TARGUMISTIC, *adj.* = **TARGUMIC.**

TARIFF, *n., vt.* : bac, bac kirin.

TARING, *n.* : kêmkirin (kêş).

TARLATAN, *n.* : moslînê tenik (perûk).

TARMAC, *n.* : rêya ziftkirî.

TARMACADAM, *n.* : peyardeya ziftkirî.

TARN, *n.* : gol yan gera çiyayî, bêrm, bêrmek.

TARNAL OR TARNATION, *adj.* (*sl.*) : kembax.

TARNISH, *n.* : pîsatî, pîsbûn, leke, windabûna teyisînê yan çirisînê.

TARNISH, *vt., i.* : pîs kirin, vekuştin (teyisînê yan çirisînê), pîs bûn, kirêt kirin, kêm kirin, leke kirin.

TARNISHABLE, *adj.* : pîsbar, lekebar.

TARNISHED, *adj.* : lekekirî, şêlî, lêl.

TARO, *n.* : texlîtek beqle ye.

TAROE, tarot, *n.* : leyiztina kaxezan.

TARPAN, *n.* : hespê kûvî yê teterî.

TARPAULIN, *n.* : mişema (mûm perûk).

TARPEIN, *adj.* (**ROCK**) : jî kendalê havêtina tawanbaran (di demê Romanan de).

TARPON, *n.* : texlîtek masî ye (tarpon).

TARRAGON, *n.* : terxûn.

TARRE, *vt.* : hajotin.

TARRED, *adj.* : ziftkirî.

TARRING, *n.* : ziftkirin, hajotin.

TARRY, *vi.* : xurcilîn.

TARRYING, *n.* : xurcilîn, hêvişandin, zexelî.

TARSAL, *n., adj.* : zendî, gozekî.

TARSAND, *n.* : xîza ziftkirî.

TARSIA, *n.* : karê neqşê darî.

TARSIER, *n.* : texlîtek meymûn e.

TARSUS, *n.* : gozek, hestîkên gozekê, lingê pêyê balindeyî, kirkiroka pişt û berê çavî.

TART, *adj.* : zimangez, tûj, tirş.

TART, *n.* : kesmeya meyweyî (wek sêvê) û rîçalî, dêhl, mizr.

TARTAN, *n., adj.* : kirasê skotlandî, perûkê hirî yê rêzkirî, neqşê vî perûkî, gemiya yek babirekî.

TARTAR, *n.* : tilp yan nîşteya birmîlên şerabê, mirovê enirok, mirovê hov, teter, zeratî yan keskatiya li ser dadinit.

- **EMETIC** : tirşiya hilavêtinê yan veriştinê, xwêyek jehrî ye bo derman û pîşesazî.

TARTAREAN, *adj.* : dojehî.

TARTARIC, *adj.* : terterîk.

- **ACID** : tirşiya terterîk.

TARTARIZATION, *n.* : terterîkbûn, terterîkkirin.

TARTARIZE, *vt.* : terterîk kirin.

TARTARUS, : dojeh (li kevneefsanezaniyê).

TARTISH, *adj.* : piçekê tirş.

TARTLET, *n.* : kesme yan kadeya biçûk.

TARTLY, *adv.* : bi tûjî, tûjkî.

TARTNESS, *n.* : tûjîtî.

TARTRATE, *n.* : xwêya tirşiya terterî.

TARTRATED, *adj.* : terterkirî.

TARTU(F)LE, *n.* : rûbazê ayînî.

TARZAN, *n.* : Tarzan.

TASK, *n.* : erk, sipare, ferman, karê sext yan zehmet.

- **FORCE** : hêza erkî.
- **MASTER** : kardarê erkî.
- **MISTRESS** : kardara erkî.
- **WORK** : rêncberî, karê zehmet yan sext.

TASK, *vt.* : westandin, erkdar kirin.

TASMANIAN, *adj.* : nişînê Tasmanya.

- **DEVIL** : dêwê tasmanî (dehbeyek kîskdar e).

TASSEL, *n.* : reşalok, rîş, rîşî, rîşok.

TASSEL, *vt.* : reşalok kirin.

TASSEL(L)ED, *adj.* : reşalokkirî.

TASSEL(L)ING, *n.* : reşalokkirin.

TASTABLE, *adj.* : tamdar, tambar.

TASTE, *n.* : tam, hez, çêştî, çêştin, çêjtin.

- **SENSE OF ~** : sehkera tamkirinê, çêjtin.
- **BUD** : bişkoj yan çiçeyê tamkirinê li serê ezmanî.

TASTE, *vt., i.* : tam kirin.

TASTED, *adj.* : tamkirî.

TASTEFUL, *adj.* : tamdar, tamxweş.

TASTEFULLY, *adv.* : bi tamdarî, tamdarkî.

TASTEFULNESS, *n.* : xweş(tam).

TASTELESS, *n.* : bêtam, tamsar, bêmirês, bêsî.

TASTELESSLY, *adv.* : bi tamsarî, bi bêtamî, tamsarkî.

TASTELESSNESS, *n.* : bêtamîtî, tamsarîtî.

TASTER, *n.* : tamker.

TASTILY, *adv.* : bi tamdarî yan çêjtinî, çêştinkî.

TASTING, *n.* : çêştin, tamkirin, çêjtin.

TASTY, *adj.* : xweş, tamdar, şirîn.

TAT, *n.* : lêdanek, derb.

TAT, *vi., t.* : kun kirin (kunkên girêkî).

TA-TA, *int.* : oxir.

TATAR, *n.* : Teter.

TATER, *n.* : kartol.

TATTER, *n.* : sîpal, tîtik, pate, pîne, kinc.

- **DEMALION** : kinco.

TATTER, *vt., i.* : sîpal bûn, tîtik bûn, peritîn.

TATTERED, *adj.* : kinco, rizok, pînekirî, peritî.

TATTERSAL, *n.* : perûkê wek tartanê kira-sê skotlandî.

TATTERY, *adj.* : sîpalî.

TATTING, *n.* : qeytana girêkirî.

TATTLE, *n.* : çenebazî, pitat, pirbêjî.

TATTLE, *vi., t.* : çenebazî kirin, pirbêjî kirin.

TATTLED, *adj.* : pirbêjîkirî.

TATTLER, *n.* : pirbêj, duziman, qirpal, paşbêj, qepal.

TATTLE TALE, *n.* : qumsî, sîxor, paşbêj.

TATTLING, *n.* : pirbêjîkirin.

TATTOO, *n.* : deqandin, deq, dax, xal, nîşan.

TATTOO, *vi.* : nîşan kirin, dax kirin.

TATTOOER, *n.* : daxker.

TATTOING, *n.* : deqandin.

TAU, *n.* : tîpa grek T, texlîtek masî ye.

TAUGHT, *p.* **OF TEACH** : hînkir, fêrkir.

TAUNT, *n.* : tiranepêkirin, tehnlêdan.

TAUNT, *vt.* : tirane pêkirin, tehn lê dan.

TAUNTER, *n.* : tiranepêker, tehnker.

TAUNTING, *n.* : tehn, tehnlêdan.

TAUNTINGLY, *adv.* : bi tehnî, tehnkî.

TAUPE, *n.* : gewrê tarî.

TAURINE, *adj.* : wek gayî.

TAURINE, *n.* : pêkhatî yan awêteyek belûrî û bê reng e.

TAURO CHOLIC ACID, *n.* : tirşiyek buhujîn wek xwêya sodyom.

TAUROMACHY, *n.* : şerga.

TAURUS, *n.* : komeka stêran, nîşana duhem ya bircî, birca gayî.

TAUT, *adj.* : tingijî, teng, paqij, girêdayî, qayim, law.

TAUTEN, *vt., i.* : tingijîn, tingijandin, girê dan.

TAUTENED, *adj.* : tingijîkirî.

TAUTENING, *n.* : tingijîkirin.

TAUTLY, *adv.* : bi tingijînî, tingijînkî.

TAUTO-, *pref.* : pêşgir e ko heman e, yek e.

TAUTOCHRONE, *n.* : heman dem.

TAUTOCHRONISM, *n.* : heman demîtî.

TAUTOG, *n.* : masiyek etlesî û emerîkanî ye.

TAUTOLOGIC(AL), *adj.* : dubareyî.

TAUTOLOGICALLY, *adv.* : bi dubareyî, debarekî.

TAUTOLOGIST, *n.* : dubarekar.

TAUTOLOGIZE, *vi.* : dubare kirin (wateyî û pêneviyayî).

TAUTOLOGOUS, *adj.* : dubare.

TAUTOLOGOUSLY, *adv.* : bi dubareyî, dubarekî.

TAUTOLOGY, *n.* : dubarekirin, dubarekarî.

TAUTOMER : pêkhatî yan awêteyek endamî ye (heçko gerd çend avahî ye).

TAUTOMERIC, *adj.* : wek pêkhatiyê endamî yê heçko gerd çend avahî ye.

TAUTOMERISM, *n.* : karlêkirînîtiya gerda heçko çend avahî ye.

TAVERN, *n.* : xan, meyxane.

TAW, *n.* : leyiz yan gemeya tebelan.

TAW, *vt.* : kevl kirin çerm (bê debax, bi şilkirinê di nav gîrava zax û xwê de).

TAWDRILY, *adv.* : bi xemlînî, xemlînkî.

TAWDRINESS, *n.* : xemlîtî.

TAWDRY, *n., adj.* : xemilandî, xemilandin.

TAWNINESS, *n.* : gewrê zerîtî.

TAWNY, *adj.* : gewrê ber zerî ve, gewratiya zer.

TAWS(E), *n.* : (tajangî) sizakirina zarokan.

TAX, *n.* : bac, olam, bêş, perû, xolî.

- **DEFENCE ~** : bergirane.
- **GRAZING ~** : pûşane, pîşane.
- **HEAD ~** : serane.
- **INCOME ~** : dahatane.
- **LAND ~** : zeviyane.

TAXABLE, *adj.* : berbac, bacbar.

TAXATION, *n.* : bacdanan.

TAX COLLECTION, *n.* : bacgirtin.

TAX COLLECTOR, *n.* : bacgir, bacdar.

TAX EVATION, *n.* : bacnedan (xwe vedan ji bacdanê).

TAX-EXEMPT, *adj.* : bacbexşandî, nebacbar.

TAX FREE, *adj.* : bêbac.

TAX GATHERER, *n.* : bacgir, bacdar.

TAXI, *n., vt., i.* : teksî, teqsî : otomobîla kirê, teksî kirê kirin, danan (balafir).

TAXI CAB, *n.* : teksî : otomobîla kirê.

TAXI DANCER, *n.* : semakera kirêgirtî.

TAXI DERM, *n.* : hunera mûmyakirina caneweran (pûst yan çerm dagirtî).

TAXI DERMAL, *adj.* : pêwendîdarê mûmyakirina caneweran.

TAXIDERMIC, *adj.* = **TAXIDERMAL.**

TAXIDERMIST, *n.* : mûmyakerê caneweran.

TAXIDERMY, *n.* : mûmyakirina caneweran.

TAXIED, *adj.* : danayî, hatî xarê, dahatî (balafir).

TAXIMAN, *n.* : teksîhajo.

TAXI METER, *n.* : kirêpîva teksiyê.

TAXIN, *n.* : şirêza belgên darek wek sinewberî.

TAXING, *adj.* : sext, zehmet.

TAXIS, *n.* : polênkirin, rêzik, rakêşan, rêkxistin, pestêna vegerandina parçeyên birinê bo cihê berê.

TAXI STAND, *n.* : raweşgeh ya teksiyan.

TAXITE, *n.* : kevirek agir pijîn e (birkanî ye).

TAXI WAY, *n.* : rêgeha balafiran.

TAX OFFICE, *n.* : bacgeh.

TAX OF THE TENTH, *n.* : dehko.

TAXONOLOGY, *n.* : polênzanî.

TAXONOMIC(AL), *adj.* : polênî.

TAXONOMIST, *n.* : polênzan.

TAXONOMY, *n.* : polênzanî.

TAXPAYER, *n.* : bacder.

TAX PAYMENT, *n.* : bacdan.

TAXYING, *n.* : dahatin, danan, (balafir) hatin xarê.

Tb, *abbr.* **TUBERCULOSIS**, *n.* : êşa zirav, jana zirav.

TE (TI), *n.* : awaza heftem ya pêstirka mûzîqeyî li rêzika duya livbar.

TEA, *vi., t.* : ça, çay, çay vexwarin.

TEA BALL, *n.* : tepk yan kîskê çayê.

TEA BISCUIT, *n.* : kiloca çayê, biskita li gel çayê.

TEA BOARD, *n.* : sêniyê çayê.

TEA BOWL, *n.* : piyale.

TEA CADDY, *n.* : amanê belgên çayê.

TEA CAKE, *n.* : kiloca çayê.

TEACH, *vt., i.* : fêr kirin, hîn kirin.

TEACHABILITY, *n.* : hînbarî(tî), fêrbarî(tî).

TEACHABLE, *adj.* : hînbar, fêrbar.

TEACHABLENESS, *n.* : hînbarîtî, fêrbarîtî.

TEACHER, *n.* : hînker, fêrker, fêrkar, hînyar, hînkar, hosta, seyda, mamosta, wanevan.

TEACHERSHIP, *n.* : şûnkarê hînkirinê.

TEACH-IN, *n.* : civîna xwendinê (li zankoyê).

TEACHING, *n.* : fêrkirin, hînkirin, mamostayî, hîndarî.

- **CERTIFICATE** : fêrname.

TEACUP, *n.* : kopê çayê.

TEACUPFUL, *n.* : kopek çayê (tejî kopekê).

TEA DANCE, *n.* : ahenga semayî ya êvarî.

TEA GLASS, *n.* : piyale.

TEAK, *n.* : tik : texlîtek dar e, sac.

TEA KETTLE, *n.* : çaydan.

TEAL, *n.* : meravî, werdek.

TEAL BLUE, *n.* : şînê keskî, rengê şînê ber keskî ve.

TEAM, *vt., i.* : dewar bi erebanê yan coti ve girê dan, barkêşî hajotin, bûn endamê tîpekê, erebane hajotin, bi erebane guhaztin.

TEA MAKER, *n.* : çayçêker.

TEAMMATE, *n.* : hevalkar, hevaltîp, hogirê tîpê.

TEAMSTER, *n.* : hajoyê barkêşê.

TEA PARTY, *n.* : ahenga çayê, lêketin.

TEA POT, *n.* : çaydan, qorî.

TEAPOY, *n.* : mêzeya çayê (sê yan çar pê).

TEAR, *n., vi.* : rondik, hêsîr, lorik, firmêsk, sirişk, ersîn, rondik kirin, rondik hînan xarê (rêjtin).

TEAR, *n., vt.i.* : piçirîn, dirrîn, dirran, dirrandin, çirandin, pişkivîn.

- **TO ~ AROUND** : har geran, hol jiyan.
- **TO ~ ASUNDER** : çirandin, zivirandin.
- **TO ~ AWAY** : bes kirin.
- **TO ~ DOWN** : zehê kirin, herifandin, vekirin (makîne), kirêt kirin (nav).
- **TO ~ IT** : bêhîvî kirin.
- **TO ~ OFF** : zû nivîsîn yan bi lez kar kirin.
- **TO ~ OUT** : helkêşan.
- **TO ~ TO PIECES** : parçeparçe kirin, zivirandin, çirandin, vegevizandin.
- **TO ~ UP** : kelişîn, kolan, kolîn.

TEAR BOMB, *n.* : bombaya rondikan.

TEARDOWN, *n.* : vekirin (makîne).

TEARDROP, *n.* : rondik, firmêsk.

TEARER, *n.* : dirrînkar.

TEARFUL, *adj.* : çavter, firmêskarî.

- **EYE** : çavter.

TEARFULNESS, *n.* : kelegirîn.

TEAR GAS, *n.* : xaza rondikrêj.

TEARING, *n.* : zivarkirin, vedirrandin, çirandin.

- **DOWN** : hilşîn, hilşandin.
- **RAGE** : bizdîn, fetilîn, enirîna harî.
- **TO PIECES** : zivêr.

TEA JERKER, *n.* : rondikbarînk.

TEARLESS, *adj.* : bê rondik.

TEA ROSE, *n.* : çaygul.

TEARS : rondik, firmêsk, sirîşk.

TEAR SHEET : rûpel yan tîtika ragehînî.

TEAR STAIN, *n.* : pinî yan lekeya rondikê.

TEAR STRIP, *n.* : tîtika dirrînê : şerîta vekirina qotîkan.

TEARY, *adj.* = **TEARFUL.**

TEASE, *n.* : şepirze, tengavker, eşkencekar.

TEASE, *vt.* : şeh kirin (hirî), şepirze kirin, tengav kirin, tirane pê kirin.

TEASED, *adj.* : gij, qij.

TEASEL, TEAZEL, TEAZLE, *n., vt.* : helezek serik tûj e bo dirînê bi kar dihêt, van serik tûjan bo dirînê bi kar dihînin.

TEASER, *n.* : giriftariya sext yan zehmet, tengavker.

TEASING, *n.* : tengavkirin.

TEA SERVICE, *n.* : taxima çayê.

TEA SHOP, *n.* : çayxane, aşxane.

tea spoon : kefçikê çayê.

TEA SPOONFUL, *n.* : kefçikek çayê : teji kefçikek çayê.

TEAT, *n.* : sermemik, serçiçik, çiçe.

TEATED, *adj.* : çiçekirî.

TEATIME, *n.* : demê çayê.

TEA TRAY, *n.* : sêniya çayê.

TEA URN, *n.* : amanê mezin yê çayê (nexasme li çayxaneyan).

TEA WAGON, *n.* : erebaneya çayê.

TEAZEL = TEASEL.

TECHNETIUM, *n.* : teknîtyom, hêmanek metalî ye.

TECHNIC OR TECHNIQUE, *n.* : teknîk, awa, hunerî, rêgeh, rêbaz.

TECHNICAL, *adj.* : hunerî, teknîkî, zanistiya rahînanî.

- **ASSAULT** : êrîş (li ber çavê qanûnê).
- **EDUCATION** : dibistan, hînkirin yan perwerdeya hunerî (teknîkî).
- **KNOCK OUT** : dawîanîna kulmbaziyê ji ber neşiyana kulmbazekê ko berdewam bike.

TECHNICALITY, *n.* : teknîkîtî, hunerîtî.

TECHNICALIZATION, *n.* : teknîkîkirin, hunerîkirin.

TECHNICALIZE, *vt.* : teknîkî kirin, hunerî kirin.

TECHNICALIZED, *adj.* : teknîkîkirî, hunerîkirî.

TECHNICALIZING, *n.* : teknîkîkirin, hunerîkirin.

TECHNICALLY, *adv.* : bi teknîkî, bi hunerî, hunerkî.

TECHNICIAN, *n.* : pispor.

TECHNICOLOUR, *n.* : wênegiriya rengareng.

TECHNIQUE, *n.* = **TECHNIC.**

TECHNO-, *pref.* : pêşgir e ko teknîk e, huner e, pîşe ye.

TECHNOCRACY, *n.* : hikûmeta pisporan.

TECHNOCRAT, *n.* : pispor.

TECHNOCRATIC, *adj.* : pisporî, hunerî, kardarî, teknokratî.

TECHNOLOGIC(AL), *adj.* : teknolojîk.

TECHNOLOGIST, *n.* : hunerzan, hunerkar, teknolojîzan.

TECHNOLOGIZE, *vt.* : teknolojî kirin.

TECHNOLOGIZED, *adj.* : teknolojîkirî.

TECHNOLOGIZING, *n.* : teknolojîkirin.

TECHNOLOGY, *n.* : technolojîzanî, hunerzanî, teknolocî.

TECHY = **TETCHY.**

TECOLOGY, *n.* : dapîrzanî.

TECTONIC, *adj.* : avayî-tektonî : peydabûniya kelpikê erdê.

TECTONICALLY, *adv.* : bi avayî, avakî.

TECTONICS, *n.* : avayîzanî, tektonîtî : peydabûna kelpikê erdê, kevirçêbûnzanî.

TECTORIAL, *adj.* : kelpikdar.

TECTRIX, *n.* (*pl.* **TECTRICES**) = **COVERT.**

TED, *vt.* : ka belav kirin (bo zuhakirinê).

TEDDED, *adj.* : belavkirî.

TEDDING, *n.* : belavkirin.

TEDDY BEAR, *n.* : hirçok (leyiztok bo zarokan).

TEDIOUS, *adj.* : mirûs, bêzar (ker).

TEDIOUSLY, *adv.* : bi mirûsî, bi bêzarî, mirûskî.

TEDIUM, *n.* : toqandin, toq, mirûs, canbêzarî, toqbûn.

TEE, *n.* : tîpa T (tî), wêne yan şêweya T(tî).

TEE, *n.* : nîşan (golf), qub, komka xîzî (yan dar, lastîk) ya ko tepka golfê li ser dadinin.

TEE, *vt.* : tepka golfê li ser komka xîzî danan.

- **TO ~ OFF** : xurt lê dan, dest pê kirin, têxurîn, lêheytandin.

TEED, *adj.* : danayî (tepka golfê li ser komka xîzî).

TEEING, *n.* : tepk danan.

TEE HEE = **TEHEE.**

TEEM, *vt., i.* : ber yan berhem dan, vala kirin, têkirin, avis bûn, apore bûn.

- **PLANS WERE ~ING IN HIS MIND** : melheze tejî (zehf) yan apore kirin nav hişa wî de.

TEEMED, *adj.* : avisbûyî, dadgirtî, tejîkirî.

TEEMER, *n.* = **TEEN-AGER** : herzekar.

TEEMING, *n.* : avisbûn, tejîkirin.

-TEEN, *suff.* : paşgir e ko deh e.

TEENAGE, *n.* : herzekar.

TEENAGER, *n.* : cihêl, sîpe, sêzdeh ta nozdeh salî, herzekar.

TEENER, *n.* : herzekar, sîpe.

TEENS, *n. pl.* : herzekar, 13-19 salî.

TEENSY-WEENSY, *adj.* : biçûk.

TEENY-BOPPER, *n.* : keçika herzekar ya tayarkar.

TEE SHIRT OR T- SHIRT, *n.* : kumlekê şikil T.

TEETHE, *vi.* : didan derketin.

TEETHED, *adj.* : didan, didanderketin.

- **RING** : bazina didanan : bazina lastîk yan nermoke bo leqlêdana zarokî hînga didan derdikevin.

TEETOTAL, *adj.* : pêwendidarê meyne-vexwerî.

TEETOTAL(L)ER, *n.* : meynevexwer.

TEETOTALISM, *n.* : meynevexwarinîti.

TEETOTALIST, *n.* : meynevexwer.

TEETOTALLY, *adv.* : bi nevexwarinî(mey), nevexwarinkî.

TEETOTUM, *n.* : leyizîna bextî ya zarokan (zivirok yan nîşankirî : havil yan doran).

TEFF, *n.* : giyagenimek efrîqayî ye.

TEG, *n.* : berx.

TEGMEN, *n.* : perdeya hindurî ya canewerî yan helezî.

TEGMENTAL, *adj.* : pêwendidarê perdeya hindurî ya canewerî yan helezî.

TEGMENTIUM, *n.* : perde yan nixava leşî.

TEGULAR, *adj.* : kerpûçî (yan kerpîçî).

TEGULARLY, *adv.* : bi kerpîçî.

TEGULATED, *adj.* : kerpîçkirî.

TEGUMENT, *n.* : perde, kelpik.

TEGUMENTAL, *adj.* : perdeyî, kelpikî.

TEGUMENTARY, *adj.* : kelpikî.

TEHEE, *n., vi.* : keniya dirrdar, dirrdar kenîn.

TEIL OR TEIL TREE, *n.* : darê zeyzefon.

TEINED, *n.* : bac.

TEKNONYMY, *n.* : navkirina babî ji navê zarokî (babê filanî...).

TEKTITE, *n.* : tektît : kevirek yan berek şûşeyî ye.

TEKTAYTIC, *adj.* : tektîtî.

TEL(O)-, *pref.* : pêşgir e ko dûmahî ye, kûtayî ye, dawî ye.

TELAESTHESIA, *n.* : dûrtêgehiştin.

TELAESTHETIC, *adj.* : dûrtêgehiştinî.

TELAMON, *n.* : telamon : peykerê mirovî (ko şûna karîteyî dadinin).

TELAUTOGRAM, *n.* : birûsk yan nivîsîn guhêz.

TELAUTOGRAPH, *n.* : birûsk (hêl yan wêne guhêz).

TELE-, *pref.* : pêşgir e ko dûr e.

- **CAMERA** : kamereya televizyonî.
- **METER** : dûrpîv.
- **METRIC** : dûrpîvî.
- **METRICALLY** : bi dûrpîvî, dûrpîvkî.
- **METRY** : dûrpîvî.
- **THERMOMETER** : dûrgermpîv.

TELEARCHICS, *n.* : hunera dabînkirina bêtêlî (balafir).

TELECAST, *n., vi., t.* : weşîna televizyonî, weşandin (televizyonî).

TELECASTER, *n.* : weşînker.

TELECASTING, *n.* : dûr gehîn (yan weşîn) zanî.

TELECOMMUNICATION, *n.* : dûrgehîn.

TELECOURSE, *n.* : hînkirina televizyonî.

TELEFILM, *n.* : filmê televizyonî.

TELEGENIC, *adj.* : nîşandanbara televizyonî.

TELEGONIC, *adj.* : kartêkiriniya babikê berê.

TELEGONY, *n.* : kartêkirina babikê berê (li ser babikê paşiyê heman daykê).

TELEGRAM, *n.* : birûske, birûskename.

TELEGRAMMED, *adj.* : birûskekirî.

TELEGRAMMING, *n.* : birûskekirin, birûskenêr.

TELEGRAPH, *n.* : birûsk.

- **LINE** : hêla birûskeyê.

- **POLE** : karîteyê birûskeyê.
- **POST** : karîte yan stûnê birûskeyê.
- **WIRE** : têla birûskeyê.

TELEGRAPH, *vt., i.* : birûske hinartin.

TELEGRAPHER, *n.* : karkerê birûskeyê.

TELEGRAPHESE, *n., adj.* : nivîsîna birûskeyî(badayî).

TELEGRAPHIC, *adj.* : birûskeyî.

TELEGRAPHICALLY, *adv.* : bi birûskeyî, birûskekî.

TELEGRAPHIST, *n.* : karkerê birûskeyê, birûskekar.

TELEGRAPH PLANT, *n.* : heleza birûskeyî.

TELEGRAPHY, *n.* : birûskeyî.

TELEKINESIS, *n.* : dûrlivîn, dûrlivek.

TELEKINETICALLY, *adv.* : bi dûr livekî, dûrlivekkî.

TELEMAN, *n.* : deryavanê berpirsê birûskekariyê.

TELEMARK, *n.* : zivirîna pisporiya hilisînê.

TELEMECHANICS, *n.* : hunera hinartina hêzê (kehrebî) bi radyoyê û dabînkirina makîneyan.

TELENCEPHALON, *n.* : mejiyê dawî yan dûmahîkî.

TELEOLOGIC(AL), *adj.* : armancî.

TELEOLOGICALLY, *adv.* : bi armancî, armankî.

TELEOLOGIST, *n.* : armanczan.

TELEOLOGY, *n.* : armanczanî : armancîtî (ko her tiştî (sirûşt û kirdar) armancek heye, ko her tiştê sirûştê yê hatî çêkirin bo armancekê.

TELEOSAURUS, *n.* : tuxmê ber tîmsahan.

TELEOST, *n.* : têrhestî : texlîtek masî ye.

TELEPATHIC, *adj.* : dûrhişkar yan dûrhişdar.

TALEPATHICALLY, *adv.* : bi dûrhişkarî, dûrhişkarkî.

TELEPATHIST, *n.* : dûrhişker.

TELEPATHY, *n.* : dûrhişkarî.

TELEPHONE, *n.* : telefon, bihîstok, dûrbihîs.

- **BOOK** : raberê telefonê.
- **BOOTH** : jorika telefonê.
- **BOX** : jorika giştî ya telefonê.
- **DIRECTORY** : raberê telefonê.
- **EXCHANGE** : telefongeh.
- **RECEIVER** : bihîstok.
- **SET** : alavka telefonê.

TELEPHONIC, *adj.* : bihîstokî, telefonî.

TELEPHONIST, *n.* : bihîstokvan.

TELEPHONY, *n.* : hinartina bihîstokî (telefonî).

TELEPHOTO, *n., adj.* : dûrwênegirî, wêneyê bi birûskeyê guhaztî, nîskeya wênegirtina nêzîkkirî.

TELEPHOTOGRAPH, *n.* : wêneyê birûskî.

TELEPHOTOGRAPHIC, *adj.* : pêwendîdarê dûrwênegiriya birûskî.

TELEPHOTOGRAPHY, *n.* : dûrwênegiriya birûskî.

TELEPHOTO LENS : nîskeyên dûrwênegiriyê.

TELEPLAY, *n.* : şanogeriya televizyonî.

TELEPORT, *vt.* : dûr livandin.

TELEPRINTER, *n.* : dûrçapker.

TELERAN, *n.* : firîna televizyon û radarê bi kar hînan.

TELERGY, *n.* : hêza ji xwe ve li ser mejî kar dikit li hişkariyê.

TELESCOPE, *n.* : dûrbîn.

- **BOX** : sindoqa pêkhatî yan awête.

TELESCOPE, *vt., i.* : kurt kirin, pestên kirin, kirin nav hev de, dûrbîn kirin.

TELESCOPED, *adj.* : dûrbînkirî.

TELESCOPIC, *adj.* : dûrbînî, navhevî.

TELESCOPICALLY, *adv.* : bi dûrbînî, dûrbînkî.

TELESCOPING, *n.* : dûrbînkirin.

TELESCOPIST, *n.* : dûrbînzan.

TELESCOPY, *n.* : dûrbînzanî.

TELESPECTROSCOPE, *n.* : dûrpêşbîn, dûrşebengbîn.

TELE STEREOSCOPE, *n.* : leşikdûrbîn.

TELETHERMOSCOPE, *n.* : dûrgermpîv.

TELETHON, *n.* : bernameya dirêj.

TELETYPESETTER, *n.* : dûrtîprêzeker.

TELETYPE WRITER, *n.* : dûrtîpnivîs.

TELETYPIST, *n.* : dûrtîpnivîser.

TELEVIEW, *vi.* : temaşe kirin (televizyon).

TELEVISE, *vt.* : televizyonî kirin (weşandin), wergirtin (televizyon).

TELEVISION, *n.* : televizyon.

TELEVISIONAL, *adj.* : televizyonî.

TELEVISOR, *n.* : alavka televizyon : hinêr yan wergir, weşînkerê televizyonî.

TELEVISUAL, *adj.* : televizyonî.

TELEX, *n.* : teleks : birûskeya yekser.

TELIC, *adj.* : armancdar.

TELL, *vt., i.* : gotin, vegêran, diyar kirin.

- **TO ~ A STORY** : çîrokek gotin.

- **TO ~ OFF** : lêheytandin, têxurîn.

TELLER, *n.* : çîrokbêj, dengjimêr, kencevan (diravgeh), xeberdok.

TELLING, *adj.* : xurt, kartêker, karîger, pêşbîn.

TELLINGLY, *adv.* : bi karîgerî, karîgerkî.

TELLTALE, *n.* : paşbêj.

TELLURIAN, *adj.* : zemînnişînî, zemînî.

TELLURION OR TELLURIAN, *n.* : alavka diyarkirina şev û rojê.

TELLURIC, *adj.* : zemînî, teloryomî (pêwendîdarê hêmana têloryomê).

TELLURIDE, *n.* : pêkhatiyek yan awêteyek ji teloryom û metalekê.

TELLURITE, *n.* : xwêya tirşiya teloryomî, duwem oksîdê teloryom.

TELLURIUM, *n.* : teloryom : hêmanek spî ber şînî ve ye wek gogirdî ye (kibrîtî).

TELLUROUS, *adj.* : teloryomî.

TELOPHASE, *n.* : koçeya dûmahiya ji dabeşbûna fitîlê.

TELSON, *n.* : kîziya dûmahiya leşê canewerê kelpikê.

TELSTAR, *n.* : heyva televizyonî (bo ragehînê).

TELUG, *n.* : Telogo : ziman yan mirovek ji gelê Diravîdiyê Hindistanê.

TEMERITY, *n.* : holîtî, lez, şaşbûn.

TEMPER, *n.* : mad, hewes, çole, nermî yan reqiya polayî piştî seqakirinê, tûjî, dijwarî (mad), rengê polayî piştî seqakirinê, têkirî.

TEMPER, *vt., i.* : cebl kirin, nerm kirin, çak kirin, çare kirin, polayî seqa kirin, rast kirin (awazî).

TEMPERA, *n.* : rêbazek kevalkirinê (gejmîreka rengî li gel zerik yan spîlka hêkê).

TEMPERABLE, *adj.* : seqabar.

TEMPERATIVE, *adj.* : seqadar, seqayî.

TEMPERAMENT, *n.* : mad, çole.

TEMPERAMENTAL, *adj.* : madtûj : enirok.

TEMPERAMENTALLY, *adv.* : bi madtûjî, enirokkî.

TEMPERANCE, *n.* : xwegirtin, hêwarîn.

- **LEAGUE** : civata dijmeyvexwarinê.

- **MOVEMENT** : tevgera dijmeyvexwarinê.

- **SOCIETY** : civata dijmeyvexwarinê.

TEMPERATE, *adj.* : hevsan, navîn, hedar.

- **ZONE** : devera hevsan.

TEMPERATELY, *adv.* : bi hevsanî.

TEMPERATENESS, *n.* : hevsanîtî.

TEMPERATURE, *n.* : pileya germê, ta.

- **HIGH AMBIAN ~** : kelkel.

TEMPERATURE GRADIENT, *n.* : nişîviya germiyê : guhorîna germiyê ji ber (guhorîna) bilindiyê.

TEMPERED, *adj.* : seqakirî.

TEMPERING, *n.* : seqakirin.

TEMPEST, *n.* : bager, bahoz, bazor, bapêç, barov, reşeba, boran, şilêwe, gerdelol.

TEMPEST, *vt.* : bahoz kirin.

TEMPESTOUS, *adj.* : bahozî.

TEMPESTOUSLY, *adv.* : bi bahozî, bahozkî.

TEMPESTOUSNESS, *n.* : bahozîtî.

TEMPLAR, *adj.* : peristgehî.

TEMPLATE, *n.* = **TEMPLET.**

TEMPLE, *n.* : peristgeh, cênîk, cinîk, enî, dêr.

TEMPLED, *adj.* : peristgehkirî.

TEMPLET, *n.* : nimûne bo pîvanê.

TEMPO, *n.* : dem, leza livînê (mûzîqe).

TEMPORAL, *n., adj.* : demkî, demdar, dinyayî, mêjikî, cênîkî.

- **ARTERY** : sordemarê cênîkê.

- **MATTERS** : pirsên dinyayî.

- **POWER** : hêza dinyayî.

TEMPORALITY, *n.* : desthelatiya demkî, desthelatiya jiyarî yan rêzikî (ne ya giyanî yan oldarî).

TEMPORALIZE, *vt.* : dinyayî kirin.

TEMPORALIZED, *adj.* : dinyayîkirî.

TEMPORALIZING, *n.* : dinyayîkirin.

TEMPORALLY, *adv.* : bi demdarî yan demkî, demdarkî.

TEMPORALNESS, *n.* : dinyayîtî.

TEMPORARILY, *adv.* : bi demdarî, demdarkî.

TEMPORARINESS, *n.* : demdarîtî.

TEMPORARY, *adj.* : katî, demdar, serdemî, demekî, demkî.

TEMPORIZATION, *n.* : dirêjkirin (bo dem kêşanê).

TEMPORIZE, *vi.* : dirêj kirin (bo merema xwe).

TEMPORIZED, *adj.* : dirêjkirî (dem).

TEMPORIZER, *n.* : dirêjker.

TEMPORIZING, *n.* : dirêjkirin dem).

TEMPORIZINGLY, *adv.* : bi dirêjkirinî, dirêjkirinkî.

TEMPT, *vt.* : qayil kirin, handan, şerûd kirin, fêtkarî kirin, azmûn kirin, taqî kirin.

TEMPTABILITY, *n.* : fêtbarîtî.

TEMPTABLE, *adj.* : fêtbar.

TEMPTATION, *n.* : fêtkarî, fêtdan, aran, galdan.

TEMPTER, *n.* : fêtkar.

TEMPTING, *n.* : fêtkarî, fêt, galdan.

TEMPTRESS, *n.* : fêtkar (jin).

TEMPTURA, *n.* : aman yan danê masiyê (japonî).

TEN, *n.* : deh.

- **FOLD** : deh car.

TENABILITY, *n.* : parêzbarîtî.

TENABLE, *adj.* : parêzbar.

TENABLY, *adv.* : bi parêzbarî, parêzbarkî.

TENACE, *n.* : helgirê du kaxezan : yek li ser û yek li bin du kaxezên hevrikî.

TENACIOUS, *adj.* : sift, pitew, qayim, linc, debîşî, rikdar, bîrdar.

TENACIOUSLY, *adv.* : bi rikdarî, rikdarkî.

TENACIOUSNESS, *n.* : rikdarîtî.

TENACITY, *n.* : hevgirtin, yekbestin, kefteleft, lincî, rikdarî, bîrdarî.

TENACULUM, *n.* : nikloka nijdarî.

TENAIL, *n.* : karê ber çeperî yan sengerî.

TENANCY, *n.* : kirêkirin, demê kirêkirinê, saman yan zeviya kirêkirî.

TENANT, *n.* : kirêkirî.

TENANT, *n.* : kirêdar.

- **FARMER** : cotyarê kirêdar.

- **RIGHT** : mafê kiredarî.

TENANT, *vt.* (bi) kirê girtin.

TENANTABLE, *adj.* : kirêbar.

TENANTLESS, *adj.* : bêkirêdar, neava.

TENANTRY OR TENANCY, *n.* : kirdar (giro).

TENCH, *n.* : masiyek rûbarî ya ewropî ye.

TEN COMMANDMENTS, *n.* : deh rasiparde yan qewîtî.

TEND, *vi., t.* : guh dan, xudan kirin, dîtin, karî kirin.

TEND, *vi.* : hez kirin, araste bûn, gehandin, niyaz kirin, arezû kirin.

TENDANCE, *n.* : guhdan.

TENDENCY, *n.* : arezû, merem, hezkirin.

TENDENTIOUS OR TENDENCIOUS, *adj.* : pêşbiryar, lagîr, meremdar.

TENDENTIOUSLY, *adv.* : bi meremdarî, meremdarkî.

TENDENTIOUSNESS, *n.* : meremdarîtî.

TENDER, *n.* : dilovan, hezker, hestiyar, gemiya azoqeyî dîdit gemiyek dî, gemiya ji beravê diçit gemiyek mezintir, sarinca êzing yan ava hevkêşê (rêasin).

TENDER, *n.* : derbestî, qebalegirtin, dirav, pêşkêşkirina bihayî (bo girtina qebale yan belênê).

TENDER, *n., adj.* : rengîn, naz, nazik, rengdêr, ter, masik, şikestok, şepal, nazenîn, dilovan.

- **AGE** : jiyê nazik, negehiştî.

- **FOOT** : destpêker, nûhatî.

- **HEART** : dilnaz.

- **HEARTED** : dilnaz.

- **HEARTEDLY** : bi dilnazî, dilnazkî.

- **HEARTEDNESS** : dilnazîtî.

- **LOIN** : parçeya ter ya kemerî yan kêlekê : taxa tirek.

- **SKINNED WOMAN** : nermek.

- **STEAK** : parçegoştê nerme yê nazik.

TENDER, *vt., i.* : lawaz kirin, qebale kirin, belên kirin.

TENDERED, *adj.* : qebalekirî, belênkirî.

TENDERING, *n.* : qebalekirin, belênkirin.

TENDERLY, *adv.* : bi nazikî, bi dilovanî, dilovankî.

TENDERNESS, *n.* : dilnazîtî, nermîtî, dilovanîtî.

TENDINOUS, *adj.* : jêdar, jêyî.

TENDON, *n.* : reh, jêyê zeblekî.

TENDINITIS OR TENDONITIS, *n.* : kulbûna jêyî.

TENDRIL, *n.* : hilawîstik : parçeya zirav ya helezê keprikî ko palînî digirit, terz.

TENEBRAE, *n. pl.* : nivêjên feleyan yên her sê rojên dûmahî yên heftiya pîroz (berî yekşemba qiyametê).

TENEBRIFIC, *adj.* : tarî.

TENEBRISM, *n.* : rêbazek kevalî ye.

TENEBROUS, *adj.* : telx, tarî.

TEN-EIGHTY : 1080 (hezar û heştê).

TENEMENT, *n.* : xanîk, mal, xanî, avahiyê çend xanîk.

- **HOUSE** : avahiyê çend xanîk nemaze li taxek hejaran.

TENEMENTAL, *adj.* : xanîkî.

TENEMENTARY, *adj.* : xanîkî, zincî.

TENESMUS, *n.* : mîzkirina li gek janê.

TENET, *n.* : sereta, bawer.

TENFOLD, *adj., adv.* : deh car.

TENNER, *n.* : deh pawin yan dolar.

TENNIS, *n.* : gemeya tenis : ko bi lêdanka sivik li tepkê didin da ko li ser torê re biborit û yarîker vegerînit (heke bişêt), du yan du cot dileyizin.

- **BALL** : tepka tenisê.

- **COURT** : meydanka tenisê (yarîgeha tenisê).

TENNIST, *n.* : yarîkerê tenisê.

TENON, *n., vt.* : zimane, zimane kirin.

TENONER, *n.* : zimanekar.

TENOR, *n., adj.* : şopewerî, nawerok, stranbêjê dengbilind, baw, dengbilindî.

- **VOICE** : dengê bilind.

TENORIST, *n.* : stranbêjê dengbilind.

TENOTOMY, *n.* : jêbirînzanî nemaze pêkoşî.

TENPIN, *n.* : darikê yariya polîng.

TENREC, *n.* : canewerek wek jiji ye.

TENS, *n.* : dehan.

TENSE, *n.* : dem, hevok.

TENSE, *vt., i.* : tingijîn, tingijandin.

TENSED, *adj.* : tingijandî.

TENSELY, *adv.* : bi tingijînî, tingijînkî.

TENSENESS, *n.* : tingijîtî.

TENSIBILITY, *n.* : tingijînbarî(tî).

TENSIBLE, *adj.* : tingijînbar.

TENSIBLE, *adj.* : kişanî, tingijînî.

- **STRENGH** : bergiriya kişanê.

- **STRESS** : erkê kişanê.

TENSIBILITY, *n.* : kişanbarîtî.

TENSIMETER, *n.* : pestênpîv.

TENSING, *n.* : tingijandin.

TENSION, *n., vt.* : tingijîn, girj, kişan, tingijandin.

- **MEMBER** : endamê kişanê.

TENSIOMETER, *n.* : tingijînpîv.

TENSIOMETRIC, *adj.* : tingijînpîvî.

TENSIOMETRY, *n.* : tingijînpîvî.

TENSIONAL, *adj.* : tingijînî.

TENSIONLESS, *adj.* : bê tingijîn.

TENSITY, *n.* : tingijîn.

TENSIVE, *adj.* : tingijî, tingijîndar.

TENSON, *n.* : hevrikiya hozanî yan helbestî (di navbera stranbêjan de).

TENSOR, *n.* : masûlkeya kişandar, tibaba dirêjbûyî.

TEN-STRIKE : derb yan lêdanek dehekî (leyiztina polîng), serketî.

TENT, *n.* : çadir, kon, xivet, reşmal.

- **GROUP OF ~ S** : zom.

- **MAKER** : konevan.

- **ROPE** : tenaf.

- **SETTING** : konvedan.

TENT, *vi., t.* : kon vedan.

TENTACLE, *n.* : şaxê hestiyar (canewer) yan sehker.

TENTACLED, *adj.* : şaxkirî.

TENTACULAR, *adj.* : şaxdar.

TENTACULATE(D), *adj.* : şaxkirî.

TENTAGE, *n.* : kon, keresteyên konî, xivetî yan çadirê.

TENTATIVE, *n., adj.* : katî, demekî, demdar.

TENTATIVELY, *adv.* : demdarî, demkî.

TENTATIVENESS, *n.* : demdarîtî.

TENTED, *adj.* : konkirî, xivetkirî.

TENTER, *n., vt.* : konvan : berpirsê alavan li kargehê, kişank (bo rîsî tako zuha bibit), rîsî kişandin.

TENTERHOOK, *n.* : çingalê kişandinê.

- **ON ~ S** : tingijî, perîşan, şepirze.

TENTH, *n.* : dehek, dehem, dehemîn, deyem, deheyek.

TENTHLY, *adv.* : dehemkî.

TENTH RATE, *adj.* : piledehem, pilenizm.

TENTIFORM, *adj.* : wek konî.

TENTLESS, *adj.* : bê kon.

TENTORIUM, *adj.* : konê mejîkê

TENT-PEG, *n.* : singê konî.

TENT-PEGGING, *n.* : pêşbirkeya singan.

TENTH-STICH, *n.* : dirîna konî ya xahr.

TENUIS, *n.* : rawestana bêdeng.

TENUITY, *n.* : lawazî, ziravî, barîkî, nazikî, tenikîtî, qetlazî (ba, avekî), sadeyîtî.

TENUOUS, *adj.* : lawaz, zirav, biçûk, şêlî, tenik.

TENUOUSLY, *adv.* : bi lawazî, ziravî.

TENUOUSNESS, *n.* : ziravîtî, barîkîtî, tenikîtî.

TENURE, *n.* : şûnkarî yan demê şûnkariyê, xudaniya derebegî ya zeviyê, damezrîn (ya mamostayî piştî taqîkirinê), dabînkirin.

TENURED, *adj.* : xudanbûyî.

TENURIAL, *adj.* : damezrînî, xudanî.

TENURIALLY, *adv.* : bi xudanî, xudankî.

TEPEL, *n.* : xîvetê qoçekî yê çermî (yê Hindokên sor).

TEPEFACTION, *n.* : têhnşirbûn.

TEPEFY, *vt., i.* : sar kirin, sar bûn, têhnşir bûn.

TEPHIGRAM, *n.* : neqşeyê seqayî.

TEPHTITE, *n.* : kevirê nû yê agirpijînî (birkanî).

TEPID, *adj.* : têhnşîr, şîrtên, şiletên.

TEPIDITY, *n.* : têhnşîrî.

TEPIDLY, *adv.* : bi têhnşîrî, têhnşîrkî.

TEPIDNESS, *n.* : têhnşîrî.

TER, *adv.* : sê car.

TERAI, *n.* : kulavê tatî yê rex fireh.

TERAPHIM, *n. pl.* : potên kevne Samiyan dikirin xudawendên malê.

TERATO-, *pref.* : pêşgir e ko dehbe ye.

TERATOLOGICAL, *adj.* : (canewer) gêre.

TERATOLOGY, *n.* : gêrezanî.

TERATOMA, *n.* : perçivtina gêre.

TERBIUM, *n.* : terbiyom : hêmanek metalî ye.

TERCE, *n.* : nivêja demjîmer nehî spêdê (fele).

TERCEL, *n.* : nêrebaz (bazê nêr).

TERCENTENARY, *n., adj.* : bîrhatin yan bîreweriya sêsed salî.

TERCENTENNIAL, *adj.* : her sêsed salan (carekê diqewmit).

TERCET, *n.* : sê zarok yan biçûk, sêmik.

TEREBENE, *n.* : têrêbîn : texlîtek hîdrokarbon e (pêkhatî ye ji rûnê têrbintîn û tirşiya kibrîtî).

TEREBIC, *adj.* : kezwanî, benokî.

TEREBINTH, *n.* : kezwan, darben, ben.

- **TREE** : benok.

TEREBINTHINE, *adj.* : rûnkezwanî, têrbintînî.

TEREBRA, *n.* : şaxikê kunkerê hêkkirinê (yê li nik hindek pêtikan yan ediyan).

TEREDO, *n.* : keştîkirm (kirmê gemiyan).

TERETE, *adj.* : stûnî, sertûj.

TERGAL, *adj.* : pişti (pêwendîdarê pişti).

TERGEMINATE, *adj.* : pêwendîdarê belgên ko du belg bi binî ve ne û çetelî dibin li ser çiqan.

TERGIVERSATE, *vt.* : çivî kirin, fêlbazî kirin, vegeranve, xinizî kirin (ya partî yan baweriyê).

TERGIVERATED, *adj.* : xinizîkirî.

TERGIVERSATING, *n.* : xinizîkirin.

TERGIVERSATION, *n.* : xinizî, çiv.

TERGUM, *n.* : pişt.

-TERIA, *suff.* : paşgir e ko damezrîna xwe xizmet e.

TERM, *n.* : zarav, zarawe, bêje, merc, dem, pêkhatin.

- **IN ~S OF** : bi vî zimanî yan wateyî.
- **ON GOOD (BAD) ~S WITH** : pêwendî baş bûn (yan xira bûn) li gel..
- **TO BE ON ~S WITH** : pêwendî baş bûn li gel.
- **TO BRING A PERSON TO ~S** : mirovekê qayil kirin (bi merc).
- **TO COME TO ~S WITH** : pêk haatin li gel.
- **TO MEET SOMEBODY ON EQUAL ~S** : rûberî yeksan kirin.

TERM, *vt.* : nav kirin.

TERMAGANCY, *n.* : şetahî, qîjkerî, şerkerî.

TERMAGANT, *adj.* : jinka şetah (ziman gez û qîjker).

TERM DAY, *n.* : roja deyndanê.

TERMER, *n.* : bendkirî, zîndanî, hebsî.

TERMINABLE, *adj.* : demdar, dûmahîbar.

TERMINABLY, *adv.* : bi dûmahîbarî, dawîbarkî.

TERMINABLENESS, *n.* : dûmahîbarîtî.

TERMINAL, *n., adj.* : dûmahî.

- **STATION** : êzgeha dûmahî.
- **VELOCITY** : leza dûmahî.

TERMINALLY, *adv.* : bi dûmahî, dûmahîkî.

TERMINATE, *vt., i.* : bi dumahî hînan, dûmahî kirin, helweşandin (pêkhatinê...).

TERMINATED, *adj.* : dawîkirî, dûmahîkirî, helweşandî.

TERMINATING, *n.* : dûmahîkirin, dawîkirin, helweşandin.

TERMINATION, *n.* : hêvişîn, dûmahîkirin, dawîkirin, rawestandin, beskirin, kûtayî, serencam, dûmahî.

TERMINATIVE, *adj.* : dûmahîdar, dûmahîbûyî.

TERMINATOR, *n.* : tayê cudaker (navbera parçeya ronahî û parçeya tariya heyvê yan stêra gerok).

TERMINISM, *n.* : baweriya ko her kesekê mercek rade heye bo jûvaniyê.

TERMINOLOGICAL, *adj.* : zaravî.

TERMINOLOGICALLY, *adv.* : bi zaravî, zaravkî.

TERMINOLOGY, *n.* : zaravzanî, zaravî.

TERM INSURANCE, *n.* : dabînkirina demkî.

TERMINUS, *n.* : êzgeha dûmahî.

TERMITARIUM OR TERMITARY, *n.* : hêlîna moraneyan.

TERMITE, *n.* : mirg, morane, moreqe, darsim, mêriya spî.

TERMLESS, *adj.* : bê merc, bê rade yan sinor.

TERMLY, *adj.* : keşî.

TERMOR, *n.* : zevî girtî bo çend salan yan hemî jiyanê.

TERM PAPER : nameya keşî (vekolîna keşî ya xwendekarê zankoyê).

TERM, TARM, *n.* : balindeyek deryayî ye.

TERN, *n., adj.* : taxima sêyan nemaze ya peşkî, xelatê vê peşkê.

TERNAL, *adj.* : sêyî, sêkî.

TERNARY, *adj.* : sêyî.

TERNATE, *adj.* : sêpêkhînayî.

TERNATELY, *adv.* : bi sêkesî, sêkesekî.

TERNE, *n.* (~ **PLATE**) : tenekeyê nebaş (li gel zirêçî).

TERPENE, *n.* : giroya mezin ya hîdrokarbonî di nav ronî de.

TERPSICHOREAN, *adj.* : semayî, govendî.

TERRA, *n.* : ax, lîm, gil.

- **ALBA** : gileya qelûnê.

- **INCOGNITA** : bej yan devera nenas yan ne sehkirî.

TERRACE, *n.* : telan, serbank, berbank, doşk, erdê nîv rast li ber deryayî, rûbarî yan gerê.

TERRACE, *vt.* : doşkî kirin, telankirin.

TERRACED, *adj.* : berbankirî, serbankirî, telankirî.

TERRACING, *n.* : telankirin, serbankirin.

TERRACOTA, *n.* : teqna delên.

TERRAFIRMA, *n.* : bej.

TERRAIN, *n.* : zevî, erd, dever.

- **DIFFICULT** ~ : çeqel.

TERRAMARE, *n.* : texlîtek axtilp (birîtî ye jî hestî û fosfatî bo zîblî bi kar dihêt).

TERRAMYCIN, *n.* : teramîsîn : dermanê dijmîkrob.

TERRANE, *n.* : dever, erd, zewî, çêbûnek erdî.

TERRANEOUS, *adj.* : şînkatiya bejî.

TERRAPIN, *n.* : req, texlîtek kîsel e.

TERRAQUEOUS, *adj.* : bejav.

TERRARIUM : koz (bê av).

TERRENE, *n., adj.* : dinyayî, zemînî, axî, bej, erd yan dever, zewî.

TERREPLEIN, *n.* : çeper.

TERRESTRIAL, *n., adj.* : bejî, bejekî, dinyayî, erdnîştecî.

TERRESTRIALLY, *adv.* : bi dinyayî, dinyakî.

TERRET, *n.* : bazina hefsarî.

TERRE-VERTE, *n.* : axa kesk ya nerm (bo heşê bi kar dihêt).

TERRIBLE, *adj.* : samnak, bizdihîn, tirsîn, tirsdar.

TERRIBLENESS, *n.* : bizdihînîtî.

TERRIBLY, *adv.* : bi samnakî, bi bizdihînî, bêqam bizdihînkî.

TERRICOLOUS, *adj.* : axxwer, axjîn.

TERRIER, *n.* : seyek çalak e, tûxîbê aqaran.

TERRIFIC, *adj.* : tirsinak, tirsdar, tirsîn, bêqam bed, bizdihîn, nayab.

TERRIFICALLY, *adv.* : bi bizdihînî, nayabkî.

TERRIFIED, *adj.* : çavtirs, tirsayî, bizdihî, tirsandî.

TERRIFY, *vt.* : bizdihandin, tirsandin.

TERRIFYINGLY, *adv.* : bizdihînî, bizdihînkî.

TERRIGENOUS, *adj.* : axber (berhemê axê).

TERRINE, *n.* : amanê gilî.

TERRITORIAL, *n., adj.* : herêmî, deverî, nawçeyî, serbazê deverî.

- **ARMY** : leşkerê deverî.

- **WATERS** : ava welatî.

TERRITORIALISM, *n.* : deverîtî, derebegîtî.

TERRITORIALIST, *n.* : bawermendê deverîtiyê.

TERRITORIALITY, *n.* : deverîtî, derebegîtî.

TERRITORIALIZE, *vt.* : deverî kirin.

TERRITORIALIZED, *adj.* : deverîkirî.

TERRITORIALIZING, *n.* : deverîkirin.

TERRITORIALLY, *adv.* : deverkî.

TERRITORY, *n.* : dever, herêm, erdê dewletî.

TERROR, *n.* : saw, sehm, tirsa bâqam, bizdihîn, tirs, hejiqîn, çavtirsandin, toqandin, toqîn, suhîn.

TERRORISM, *n.* : tirskarî, tirskerî, toqandin, hejivîn.

TERRORIST, *n.* : tirskar, tirsker, toqêner, hejivînkar.

TERRORISTIC, *adj.* : tirskerî, tirskarî, hejivînî.

TERRORIZATION, *n.* : tirsandin, bizdihandin, hejivandin.

TERRORIZE, *vt.* : bizdihandin, tirsandin, hejivandin.

TERRORIZED, *adj.* : bizdihandî, tirsandî, hejivandî, bizdok, hewînak.

TERRORIZING, *n.* : teriqandin, bizdihandin, hejivandin.

TERRORLESS, *adj.* : bêtirs, wêra.

TERROR-STRICKEN, *adj.* : tirsayî, bizdihayî.

TERRY, *n.* : koma perûkî (gulî nebirrî), pûrtiyî, perûkê pûrtiyî (wek xawliyê).

TERSE, *adj.* : kurt, qayim, vemiştî, rûmetdar.

TERSELATE, *vt.* : mûzayîk kirin.

TERSELATED, *adj.* : mûzayîkkirî.

TERSELATING, *n.* : mûzayîkkirin.

TERSENESS, *n.* : vebirrîtî.

TERTIAL, *n., adj.* : firînî, perê firînî.

TERTIAN, *n., adj.* : sêkî, her sê rojî.

- **FEVER** : taya sêro, taya sêrojî, noreta.

TERTIARY, *n., adj.* : sêyem, sêyekî (ji rojgarê sêyekî), pêwendîdarê pileya sêyem, perê firînê.

- **COLOUR** : rengê sêyem (ji têkilkirina du rengan).

TERTIUM QUID : maye yan hêmanê sêyem.

TERTIUS, *n.* : sêyek nav, partê sêyem.

TERVALENT, *adj.* : sêhevhêzî.

TERYLENE, *n.* : terîlîn : polyesterê destkarî (bo tevnî).

TESLA, *n.* : yekeya handana magnetîzî, pêça handera lozewî yan rewtekê lerebalayê guhor.

TESSELLATE(D), *adj.* : neqşkirî (bi mûzayîkî).

TESSELLATE, *vt.* : neqş kirin (bi mûzayîkî).

TESSELLATING, *n.* : neqşkirin.

TESSELLATION, *n.* : mûzayîk, neqşkirin (bi mûzayîkî).

TESSERA, *n.* : gomçika biçûk ya req (bo karê mûzayîkî).

TESSERAL, *adj.* : gomçikî (lokî) ya biçûk ya req (bo karê mûzayîkî).

TESSITURA, *n.* : mewdayê asayî yê dengî.

TEST, *n.* : hîn, azmûn, taqî, pîvan, kelpikê req.

- **GLASS** : (perdax) şûşeyê azmûnê yan taqîkirdinê.

- **MATCH** : gemeya kirîkit.

- **MIXER** : têkilkerê azmûnê.

- **PAPER** : kaxeza azmûnê.

- **PILOT** : balafirvanê azmûnê.

- **TUBE** : lûleya azmûnê.

TEST, *vt.* : azmûn kirin, taqî kirin, ceribandin.

TESTA, *n.* (*pl.* **TESTAE**) : kelpikê req yê berikî.

TESTABILITY, *n.* : azmûnbarîtî, taqîbarîtî.

TESTABLE, *adj.* : azmûnbar, taqîbar.

TESTACEAN, *n., adj.* : qalik, qalikî.

TESTACEOUS, *adj.* : sortarî, qalikî (şeytanok), bi qalikê req yê berdewam.

TESTACY, *n.* : hêlana qewîtiyê (ji layê mirî ve).

TESTAMENT, *n.* : qewîtî, rasipêrî.

TESTAMENTARILY, *adv.* : bi qewîtî, qewîtkî.

TESTAMENTARY, *adj.* : qewîtiyî, rasipêriyî.

TESTAMUR, *n.* : bawernameya zankoyî.

TESTATE, *n., adj.* : (mirî) rasipêrî yan qewîtî hêlayî.

TESTATOR, *n.* : rasipêr yan qewîtîker.

TESTATRIX, *n. pl.* : rasipêr yan qewîtîker (mê).

TESTED, *adj.* : azmûnkirî, taqîkirî.

TESTEE, *n.* : azmûnbir.

TESTER, *n.* : azmûnker, kulle.

TESTICLE, *n.* : gun, hêlik, ritil, bato.

TESTICULAR, *adj.* : gunî, hêlikî.

TESTIFIED, *adj.* : gewahîkirî, stûvkirî.

TESTIFY, *vt., i.* : gewahî dan, stûv kirin.

TESTIFYING, *n.* : gewahîdan, stûvdan.

TESTILY, *adv.* : bi enirînî, bi holî.

TESTIMONIAL, *n.* : birwaname, gewahname, stûv, belgename.

TESTIMONIALIZE, *vt.* : stûv kirin.

TESTIMONY, *n.* : gewahî, belgename, stûv.

TESTINESS, *n.* : enirînîtî.

TESTING, *n.* : azmûnkirin, taqîkirdin, ceribandin.

TESTIS, *n.* : gun, , hêlik.

TESTON, *n.* : kevnediravê Ewropî.

TESTOSTERONE, *n.* : hormona gunî.

TESTUDINARIOUS, *adj.* : pinîkirî (sor, zer û reş).

TESTUDINATE, *n., adj.* : kîsele, kîseleyî.

TESTY, *adj.* : enirok, hol.

TETANIC, *adj.* : pêwendîdarê guhreqiyê.

- **SPASM** : êrîş (nore) ya guhreqiyê.

TETANIZATION, *n.* : guhreqîbûn.

TETANIZE, *vt.* : guhreqî kirin.

TETANIZED, *adj.* : guhreqîkirî.

TETANIZING, *n.* : guhreqkirin.

TETANUS, *n.* : guhreqî, zikreqî, derdegopan.

TETANY : guhreqîtî.

TE(T)CHILY, *adv.* : bi enirokî.

TE(T)CHINESS, *n.* : enirokitî.

TE(T)CHY, *adj.* : enirok, hestiyarê dijwar.

TETA-E-TETE, *adv., adj.* : berhevdana nihêni, rûberî, taybet, xwemalî, qenepeya rûberî.

TETE-BECHE, *adj.* : (*pol.*) ser û bin yan rexekî çapkirî.

TETHER, *n.* : bend, mewda, werîsê dewarî ko bi singî ve girêdidin da ko wesa biçerit.

TETHER, *vt.* : gir êdan (bi werîsî).

TETRA, *n.* : masiyek devera yeksanekerî ye.

TETRA-, *pref.* : pêşgir e ko ça re, çarîn e.

TETRABASIC, *n.* : çar qilî yan tift.

TETRACHLORIDE, *n.* : klorîdê çarîn.

TETRACYCLIC, *adj.* : çarçerxî.

TETRAD, *n.* : hejmar çar, desteka çaran.

TETRADACTYL, *n., adj.* : çartîl.

TETRADYMITE, *n.* : tetradîmît : kibrîtîdê teluryom yê bizmotî.

TETRA ETHYL LEAD, *n.* : etîla zirêça çarîn.

TETRA FLUORIDE, *n.* : florîda çarîn.

TETRAGON, *n.* : çargoşe, çar al yan la.

TETRAGONAL, *adj.* : çargoşeyî, çar alî yan layî.

- **SYSTEM** : rêzika çarîn (belûr).

TETRAGRAM, *n.* : peyiva çartîp.

TETRAGYNOUS, *adj.* : çar mêkokî yan mêkikî.

TETRAHEDRAL, *adj.* : çarrû.

TETRAHEDRITE, *n.* : tetrahêdrît : kibrîtîdê çarbelûr (mis, asin û antîmon tê de ye).

TETRAHEDRON, *n.* : çarrûyî.

TETRAHYDRATE, *n.* : hîdrata çarîn : gîrava kîmyayî, çarparçeavî.

TETRALOGY, *n.* : çarîne : çar şanogerî yan opera.

TETRAMEROUS, *adj.* : çarîne : dabeşkirî çar parçeyan.

TETRAMETER, *n.* : çarpîv (helbest).

TETRANDROUS, *adj.* : çarnêrikî.

TETRAPETALOUS, *adj.* : çarper (gul).

TETRAPOD, *n., adj.* : çarpê, çarling.

TETRAPTEROUS, *adj.* : çarçeng, çarbal.

TETRARCH, *n.* : yek ji çarên hikûmeta çaran.

TETRARCHY : hikûmeta çaran.

TETRASTICH, *n.* : giroya çarrêz yan dêrên helbestê.

TETRASTYLE, *n.* : avahiyê çarkarîte.

TETRASYLLABLE, *n.* : peyiva çarbirgeh.

TETRATOMIC, *adj.* : çargerdîleyî.

TETRAVALENT, *adj.* : çarhevhêzî.

TETRODE, *n.* : serdevk yan derçeya çarîn, derçeya çiwarcemserî.

TETROXIDE, *n.* : oksîdê çarîn.

TETRYL, *n.* : tetrîl : madeyek teqemenî ye.

TETTER, *n.* : bîrov.

TEUTON, *n., adj.* : Tiyotonî, Cermenî, Elmanî.

TEUTONIC, *adj.* : tiyotonî, cermenî, elmanî.

TEUTONICALLY, *adv.* : bi elmanî yan cermenî, cermenkî.

TEUTONISM, *n.* : elmanzanî.

TEUTONIST, *n.* : elmanzan.

TEUTONIZE, *vt.* : elmanî kirin.

TEUTONIZED, *adj.* : elmanîkirî.

TEUTONIZING, *n.* : elmanîkirin.

TEXAS, *n.* : parçeya bilind ya belema bizwênî.

TEXAS FEVER, *n.* : taya Teksasê (terşî digirit).

TEXAS TOWER, *n.* : birca Teksas : herzala radarkirî di nav deryayî de.

TEXT, *n.* : naverok, deq, saye, gifte, minho.

- **BOOK** : kitêba dibistanê.
- **EDITION** : çapa dibistanê.
- **HAND** : destnivîsa mezin.

TEXTILE, *n., adj.* : tevn, tevnkirî, ben yan rîs bo tevnî.

TEXTUAL, *adj.* : deqî.

- **CRITICISM** : rexneya deqî.
- **ERROR** : heleya deqî.

TEXTUALISM, *n.* : deqîtî.

TEXTUALIST, *n.* : bawermendê deqê kitêba pîroz, deqî.

TEXTUALLY, *adv.* : bi deqî, deqkî.

TEXTUARY, *n., adj.* = **TEXTUALIST.**

TEXTURAL, *adj.* : tevnî.

TEXTURE, *n., vt.* : tevn, tevn kirin.

TEXTURED, *adj.* : tevnkirî.

TEXTURELESS, *adj.* : bê tevn.

TEXTURING, *n.* : tevnkirin.

TEXTURIZE, *vt.* = **TEXTURE.**

THAI, *n.* : welatî yan zimanê Taylandê.

THALAMENCEPHALON, *n.* : parçeya paşî ya mejiyê pêşî (ser).

THALANIC, *adj.* : pêwendîdarê mejiyê pêşî yê serî.

THALAMUS, *n.* : qepûşk, mejî (nemaze yê dîtinê).

THALASSIC, *adj.* : deryayî, zeryayî.

THALOSSOCRACY, *n.* : zalî yan serdestiya deryayî.

THALER, *n.* : diravê zîv yê elmanî.

THALIA, *n.* : ramana tiraneyî yan helbesta şivanî.

THALIDOMIDE, *n.* : talîdomîd : dermanê hedarker yê ko zarokan kirêt dikit heke dayka bitişt bi kar anî.

THALLIC, *adj.* : talyomî : pêwendîdarê hêmanê talyom.

THALLIUM, *n.* : talyom : hêmanek metalî wek zirêçî ye.

THALOGEN, *n.* : talojen : helezek pêkhatî ye ji xaneyên pêkve.

THALLOID, *adj.* : pêwendîdarê helezên pêkhatî.

THALLOPHYTE, *n.* : talofît : helezek pêkhatî ye ji xaneyên pêkve (bê bask û bê reh û belg) wek kevzê yan qarçikan.

THALLOUS, *adj.* : talyomî.

THALLUS, *n.* : leşek helezî û sade ye (bê belg û reh).

THALWEG, *n.* : rêza ko du nişîvên berambêr vêk dikevin li binê nihalê, rûbarî yan gerê, sinorê di navbera du dewletan de li nîva rûbarî.

THAMES, rûbarê înglîzî ko di nav Londonê re diborit.

THAN, *conj.* : tako, ji, meger.

- **WHOM** : beramber.

THANAGE, *n.* : paye yan zeviya derebegî.

THANATO-, *pref.* : pêşgir e ko mirin e.

THANATOID, *adj.* : wek mirinê.

THANATOLOGICAL, *adj.* : pêwendîdarê mirinzaniyê.

THANATOLOGIST, *n.* : mirinzan.

THANATOLOGY, *n.* : mirinzanî.

THANATOS, *n.* : mirinxwazî.

THANE, *n.* : derebegê anglo-saksonî yan skotlandî.

THANESHIP, *n.* : derebegîtî.

THANK, *n.* : spas, malava.

-**S TO** : bi saya, dewlet serê, qenc e bo, mala ... ava.

THANK, *vt.* : spas kirin.

- **GOD** : mala Xudê ava.

- **GOODNESS** : qenc e.

THANKED, *adj.* : spaskirî.

THANKFUL, *adj.* : spasdar, minêkar.

THANKFULLY, *adv.* : bi spasdarî, spasdarkî.

THANKFULNESS, *n.* : spasîtî, malava.

THANK HEAVEN(S) : mala Xudê ava.

THANKING, *n.* : spaskirin, malavayî, malavakirin.

THANKS, *n.* : malava, spas.

THANKSGIVING, *n.* : spaskirin, spasdan.

THANKSGIVING DAY, *n.* : roja spasdanê (kirinê).

THANKWORTHY, *adj.* : stêlespasî.

THANK-YOU-FOR-NOTHING : mandelkirin ko spas pêviya ye.

THANK-YOU-MA'AM, *n.* : girik yan kûrika rê.

THAR, *n.* : bizina kûvî ya Nepalê.

THAT, *pron., adj., conj., adv.* : ew, ewê, ca, da, ko, da ko, ewe, hanê, yê ko, ya ko, wê, wî.

- **ALL ~** : ew hemî, wek wê.

- **AND ~ HTD** : (heta dûmahî).

- **AT ~** : li ser hindê re.

- **IS OR ~ IS TO SAY** : anko, yan.

- **IS WHY** : lewma, anko.

- **MUCH** : ew çend.

THATCH, *n.* : banê pîşî yan zilkan, pîş yan zilik bo banê (xanî).

THATCH, *vt.* : pîş yan zilik kirin.

THAUMATURGE, *n.* : doreçêker.

THAUMATURGIC (AL), *adj.* : doreçêkerî.

THAUMATURGIST, *n.* : doreçêker nemaze cadûger yan cadûbaz.

THAUMATURGY, *n.* : dore çêkirin nemaze cadûger yan cadûbazî (xirskerî).

THAW, *n., vt., i.* : bawişk, bawişîn, buhujîn.

THE, *def.art* : bendik yan amraza naskirinê.

THEANDRIC, *adj.* : pêwendîdarê baweriya yekîtiya sirûştê xudayî û mirovî yê Îsa peximberî.

THEANTHROPIC(AL), *adj.* : her du xudayî û mirovî pêkve, dêwiya di nav mirovî de.

THEARCHY, *n.* : hikûmeta Xuda yan Xudayan, rêzik yan payeya Xudayan.

THEATRE OR THEATER, *n.* : şano.

- **GOER** : gerokê şanoyan.

THEATRE-IN-THE-ROUND, *n.* : şanoya girûvir.

THEATRICAL, *adj.* : şanoyî, kirdariya şanoyî, zir.

THEATRICALISM, *n.* : şanoyîtî.

THEATRICALITY, *n.* : şanoyîtî.

THEATRICALIZATION, *n.* : şanogerîkirin.

THEATRICALIZE, *vt.* = **DRAMATIZE.**

THEATRICALIZED, *adj.* : şanogerîkirî.

THEATRICALIZING, *n.* : şanogerîkirin.

THEATRICS, *n. pl.* : kirdariya şanoyî.

THEBAN, *n., adj.* : xelkê Tîbe (kevnebajêrê Misrî).

THECA : qotîk, kîsk, kalan, kîskê zayendeyî.

THE DAMSANT, *n.* : çaya pîştî nîvro (li gel semakirinê).

THEE, *pron.* : tu.

THEFT, *n.* : dizî, dizîn.

THEGN, *n.* = **THANE.**

THEIC, *n.* : çayvexwar (bêqam).

THEINE, *n.* : çayîn : kafayîna çayê.

THEIR, *pron.* : ewan, wan.

THEIRS, *pron.* : yê (yan ya) wan.

THEISM, *n.* : bawerî yan ola yekxudayî.

THEIST, *n., adj.* : yekxuda.

THEISTIC, *adj.* : yekxudayî.

THEISTICAL, *adj.* : yekxudayî.

THEISTICALLY, *adv.* : bi yekxudayî, yekxudakî.

THEM, *pron.* : ew, ewan, wan.

THEMATIC(AL), *adj.* : mijadî, babetî.

THEMATICALLY, *adv.* : mijadkî, babetkî.

THEME, *n.* : mijad, niyaz, babet.

- **SONG** : strana mijadî.

THEMSELVES, *prom.* : xwe, xwe, ew bi xwe.

THEN, *n., adj., adv., conj.* : hîngê, paşî, ne xwe, ne we, înca, îca, êdî, xwe ne, axer, vêca, pa.

- **AND THERE** : demûdest.

THENAR, *n., adj.* : paniya pêyî, lepê destî.

THENCE, *adv.* : ji hîngê were, paşî, ji wê dirê.

THENCEFORTH, *adv.* : ji wî demî ve.

THENCEFORWARD(S), *adv.* : ji wê dirê yan ji wî demî ve.

THEO-, *pref.* : pêşgir e ko Xuda ye.

THEOBROMINE, *n.* : teobromîn : pêkhatiyek belûrî û tal e di nav tovî û kekewê de.

THEOCRACY, *n.* : teokrasî : hikûmeta ayînî, hikûmeta oldaran.

THEOCRAT, *n.* : endam, serek yan piştgirê hikûmeta oldaran.

THEOCRATICALLY, *adv.* : bi hikûmeta oldaran, ayînîkî.

THEODICY, *n.* : behanekirina sexbîriya xudayî (li ser hebûna bediyê).

THEODOLITE, *n.* : goşepîva rûpîvanê.

THEODOLITIC, *adj.* : pêwendîdarê goşepîva rûpîvanê.

THEOGONY, *n.* : xudazanî.

THEOLOGIAN, *n.* : feqî, feqeh, oldar.

THEOLOGICAL, *adj.* : oldarî, olî, ayînî.

THEOLOGIZE, *vi., t.* : olî yan ayînî kirin.

THEOLOGIZED, *adj.* : ayînîkirî.

THEOLOGIZING, *n.* : ayînîkirin.

THEOLOGUE, *n.* : xwendekarê ayînî, olî yan ayînî.

THEOLOGY, *n.* : olzanî, ayînzanî, dînzanî, yekxudazanî, feqîtî.

- **SCHOLASTIC ~** : axiftinzanî.

- **STUDENT** : feqî, feqeh.

THEOMACHY, *n.* : şerê xudayan.

THEOMANIA, *n.* : baweriya dîniya ko mirovek Xuda ye.

THEOMANIAC, *adj.* : pêwendîdarê bawariya ko mirovek Xuda ye.

THEONOMOUS, *adj.* : xudahukimkirî.

THEONOMY, *n.* : hukmê xudayî.

THEOPHANY, *n.* : diyarbûna xudayî bo mirovî.

THEOPHYLLINE, *n.* : madeyek nîv qilêyî, spî û belûrî ye ji çayê dihêt der.

THEORBO, *n.* : alava mûzîqeyî ya dustû ya wek kivanceyê.

THEOREM, *n.* : dîtane, doz, pirs, dîtaneya dirûvkirî, selmênraw.

THEOREMATIC, *adj.* : dîtaneyî.

THEOREMATIST, *n.* : dîtanekar.

THEORETIC(AL), *adj.* : dîtaneyî.

THEORETICALLY, *adv.* : bi dîtaneyî, dîtanekî.

THEORETICIAN, *n.* : dîtanevan, dîtanezan.

THEORIST, *n.* : dîtanevan, dîtanezan.

THEORIZATION, *n.* : dîtanekirin.

THEORIZE, *vt.* : dîtane kirin.

THEORIZED, *adj.* : dîtanekirî.

THEORIZER, *n.* : dîtanekar.

THEORIZING, *n.* : dîtanekirin.

THEORY, *n.* : dîtane, têriwanî.

THEORY OF EQUATION, *n.* : dîtaneya hevkêşan, têrîwaniya hawtayî.

THEORY OF GROUP, *n.* : dîtaneya giroyan, têriwaniya giroyan.

THEOSOPHER, *n.* : xudazan, xudanas.

THEOSOPHIC(AL), *adj.* : xudazanînî.

THEOSOPHIST, *n.* : xudazan, xudanas.

THEOSOPHY, *n.* : teosofî : xudazanîn yan xudanasîn di rêya sehkirina sofî yan ramana jîrzanî de.

THERAPEUTIC(AL), *adj.* : çarekirinî.

THERAPEUTICS, *n.* : çarekirinzanî, hunera saxkirinê, çarezanî.

THERAPEUTIST, *n.* : pisporê dermankirinê, çarezan.

THERAPY, *n.* : çare, çarekirina dermandarî, dermankirin.

THERE, *adv., n., interj.* : wira, wêrê, wir.

- **ALL ~** : hişyar, wurya, hişdar, ne dîn.

THERE ABOUT(S), *adv.* : nêzîk.

THEREAFTER, *adv.* : ji hîngê were, piştî hîngê.

THEREAT, *adv.* : li wê dirê, li wî demî.

THEREBY, *adv.* : bi wî awayî, vêca.

THEREFOR, *adv.* : lewra, lewma, vêca, êdî.

THEREFROM, *adv.* : ji wêrê.

THEREIN, *adv.* : li wê dirê, li wî tiştî, li wê pirsê.

THEREINAFTER, *adv.* : li parçeya dahatî (ji belgenameyê).

THEREINTO, *adv.* : bo wê dirê, bo wê pirsê, bo wê êkê.

THEREMIN, *n.* : teremîn : alavek mûzîqeyî ya elektironî ye.

THEREOF, *adv.* : li ser hindê, yekser piştî wê.

THERETO, *adv.* : dîsan, serbarî hindê, bo wê êkê.

THERETOFOR, *adv.* : berî hîngê, tako hîngê.

THEREUNDER, *adv.* : li ser wê.

THEREUPON, *adv.* : vêca, li ser hindê, di cih de, ji ber hindê.

THEREWITH, *adv.* : bi hindê, yekser piştî hîngê.

THEREWITHAL, *adv.* : li ser hindê re, li gel hindê.

THERIAC, *n.* : tiryak.

THERIANTHROPIC, *adj.* : peristinî, bûnewera canewerê mirovî.

THERIANTHROPISM, *n.* : peristinîtî, bûneweriya canewerî-mirovî.

THEREOMORPHIC, *adj.* : şikil yan şêwe canewerî.

THERM, *n.* : tihn, têhn, tîn, germî, yekeya germiyê : (100 000 yekeyên germiyên brîtanî).

THERM-, *pref.* : pêşgir e ko germ e, kehrebîgermî ye.

-THERM, *suff.* : paşgir e ko germdar e.

THERMAE, *n.* : serşoka gelemperî.

THERMAL, *n., adj.* : germî : germkî, tîn.

- **CAPACITY** : firehiya germiyê, firawaniya germekî.

- **CONDUCTION** : gehandina germiyê, geyandina germekî.

- **CONVECTION** : guhastina germiyê, giwastineweya germekî.

- **DIFFUSION** : belavebûna germiyê, bilawbûneweya germekî.

- **DISSOCIATION** : helweşandina germiyê, helweşandineweya germekî.

- **EXCITATION** : wirujaniya germiyê.

- **EXPANSION** : dirêjbûna germiyê.

- **NEUTRON** : notronên germiyê.

- **RESISTANCE** : bergiriya germiyê.

- **SPRING** : kaniya germ.

- **UNIT** : germoke.

THERMALIZE, *vt.* : germî kirin.

THERMALIZED, *adj.* : germîkirî.

THERMALIZING, *n.* : germîkirin.

THERMALLY, *adv.* : bi germî, germkî.

THERMIC, *adj.* : germî.

- **CONDITIONS** : mercên germî.

- **RAYS** : tîrêjên germî.

THERMIDOR, *n.* (**LOBSTER ~**) : têkiliya goştê kêvjaleyê deryayî, kivark, nîvişk, zerka hêkê û şeraba şîrî di nav qalikê vî kêvjaleyî de pêjandî.

THERMION, *n.* : termiyon : hûrekkehrebbargehkirî, ji madeyek geş derketinî.

THERMIONIC, *adj.* : termiyonî : hûrekiya bargehkirî.

- **CURRENT** : lozew yan rewteka termiyonî.

- **EMISSION** : dolaneya yan derperîna germekî.

THERMIONICS, *n.* : termiyonzanî.

THERMISTOR, *n.* : termistor : bergirê germî.

THERMIT(E), *n.* : termit : tekiliya toza aluminyom û oksîdê asinî.

THERMO-, *pref.* = **THERM.**

THERMOCHEMICAL, *adj.* : germekîmyayî.

THERMOCHEMIST, *n.* : germekîmyazan.

THERMOCHEMISTRY, *n.* : germekîmyazanî.

THERMOCOUPLE, *n.* : cotekê germî.

THERMODYNAMIC, *n., adj.* : dînamîgermî, dînamîtî germekî.

THERMODYNAMICAL, *adj.* : pêwendîdarê dînamîgermî.

THERMODYNAMICALLY, *adv.* : bi dînamîgermî, dînamîgermkî.

THERMODYNAMICIST, *n.* : dînamîka germîzan.

THERMOELECTRIC COUPLE, *n.* : cotekê kehrabagermî.

THERMOELECTRICITY, *n.* : kehrebagermî.

THERMOLYSIS, *n.* : şîtelbûna germî, xwenegirê germî.

THERMOMETER, *n.* : germpîv.

THERMOMETRY, *n.* : germpîvî.

THERMONUCLEAR, *n.* : nafikîgermî, kakiligermî.

THERMOPILE, *n.* : pîveka hûr ya germiyê, karîteyê germiyê.

THERMOPLASTIC, *adj.* : germenermoke.

THERMOREGULATION, *n.* : rêkxistina germî.

THERMOREGULATOR, *n.* : rêkxistekê germî.

THERMOS OR THERMO BOTTLE, *n.* : tînparêz.

THERMOSCOPE, *n.* : germbîn.

THERMOSETTING, *n.* : reqkirina germî.

THERMOSPHERE, *n.* : çîneasmanîgermekî.

THERMOSTABLE, *adj.* : tewata germî (yan germetewat).

THERMOSTAT, *n.* : germîrêkxer : alavka xwekarî ya rêkxisteka germiyê, termostat.

THERMOTAXIS, *n.* : dûrbûn yan nêzîkbûna bûnewerê zindî ji germiyê, germiya leşî.

THEROID, *n.* : dirrxirpo.

THEROLOGIST, *n.* : şîrdar yan memikdarzan.

THEROLOGY, *n.* : şîrdarzanî, memikdarzanî.

THESAURUS, *n.* : embar yan sarinca zanînê, ferheng.

THESE, *pl.* **OF THIS** : eve, ev, van, evan.

THESIS, *n.* : hevjîn, pêşxistek, havêjek.

THESPIAN, *n., adj.* : şanogerî, kirdarê şanogerî.

THEURGIC, *adj.* : cadûbazî, cadûgerî, xirsî.

THEURGICAL, *adj.* : cadûgerî, xirsî.

THEURGIST, *n.* : cadûger, cadûbaz, xirsker.

THEURGY, *n.* : cadûyî, cerbezî, xirs.

THEW(S), *n.* : hêz, zeblek, hêza zeblekî.

THEY, *pron.* : ew, ewan, wan.

THI(O)-, *pref.* : pêşgir e ko kibrît e.

THIAMINE, *n.* : tiyamîn : vîtamîn be (B).

THIAZINE, *n.* : tiyazîn : pêkhatî yan awêteyek kîmyayî ye.

THICK, *n., adj., adv.* : tîr, çir, stûr, estûr.

- **A BIT ~** : qalind, kusp, stî, kusb.
- **AS ~ AS THIEVES** : hevalên dilsoz.
- **FOREST** : rêl.
- **HEADED** : xirpo, gewc, gelho.
- **OVER GARMET** : lop.
- **SET** : xest, qut û qelew, stûr.
- **WITTED** : gelho.
- **SKINNED** : rûqayim.
- **THROUGH THIN AND ~** : li xweşiyê û nexweşiyê.
- **TO LAY IT ON ~** : bêqam pesn yan gileyî kirin.

THICKEN, *vt., i.* : stûr bûn, stûr kirin, têr bûn, tîr kirin.

THICKENED, *adj.* : tîrbûyî, tîrkirî.

THICKENING, *n.* : tîrkirin, riçîn, meyîn.

THICKET, *n.* : teraş, dehl, devî, mêrg, dewen, lêr, bêşe, bêşelan.

THICKETED, *adj.* : teraşkirî.

THICKLY, *adv.* : bi tîrî, stûrî yan zehfî.

THICKNESS, *n.* : stûrîtî, estûrî, tîrî, xestî.

THIEF, *n.* : diz, rêbir, rêgir, şawî, destbir, keleş, kelîşo.

- **OBSERVER** : paşdir.

THIEVE, *vi.* : dizî kirin, dizîn.

THIEVED, *adj.* : dizî, dizîkirî.

THIEVERY, *n.* : dizî, dizîtî, destbirî.

THIEVING, *n.* : dizîn.

THIEVISH, *adj.* : dizînxwaz.

THIEVISHLY, *adv.* : bi dizîkî ve.

THIEVISHNESS, *n.* : dizîkîtî.

THIGH, *n.* : kemax, ran, hêt, teşk.

- **BONE** : hestiyê ranî.

- **BOOT** : cezmeya digehit ranî.

THILL, *n.* : keprika erebaneyê.

THIMBLE, *n.* : kiştîban, hungistir, gozvan.

THIMBLEBERRY, *n.* : tiya kiştibanî.

THIMBLEFUL, *adj.* : kiştibanek, teji kiştibanekê, tibabek biçûk.

THIMBLE JOINT, *n.* : lûleya kurta metalî.

THIMBLERING, *n., vt.* : gemeya kiştibanî (tepkek biçûk dadinin nav yek ji sê kiştibanan de, evan dilivînin û dixwazin mirov bizanit tepk li bin kîşkê de ye.

THIMBLE PIE, *n.* : lêdana li ser serî (bi kiştibanî) ko sizaye.

THIN, *adj., adv.* : barîk, zirav, tenik, weza, bêweç, meles, narîn.

- **LAYER** : tû(k).

- **SKINNED** : çerm tenik, hestiyar.

THIN, *vt., i.* : tenik kirin yan bûn.

THINE, *pron.* : ya te ye, bo te, bo te ye.

THING, *n.* : tişt, çig, şit, çişt, pirs, bar, kar, qewmîn, boyer, ferman, xalik, hizir, kes, tirs, sivîk.

THINGAMY, *n.* : bênav, filan, bêvan, navê wî çî ye.

THINGUMAJIG, *n.* : wanek.

THINGUMMY, *n., adj.* : bê nav, filan.

THINK, *n., vt., i.* : raman, hizir, raman kirin, hizir kirin, niyaz kirin.

- **TO ~ ABOUT** : hizir kirin, hizra tiştekê kirin.

- **TO ~ ALOUD** : hizir derbirrîn.

- **TO ~ OF** : hizir kirin.

THINKABLE, *adj.* : ramanbar, hizirbar.

THINKABLENESS, *n.* : hizirbarîtî.

THINKABLY, *adv.* : bi hizirbarî, hizirbarkî.

THINKER, *n.* : ramanvan, hizirvan.

THINKING, *n., adj.* : hizirkirin, pir bîr.

- **CAP** : tayarê hizrê, madê ramanê.

THINLY, *adv.* : bi tenikî, bi sivikî.

THINNED, *adj.* : tenikkirî, rohnkirî.

THINNER, *n.* : tenikker.

THINNESS, *n.* : tenikîtî, ziravî, barîkî, narînî, jarî.

THINNISH, *adj.* : piçekê zirav.

THINNING, *n.* : tenikkirin.

THIOKOL, *n.* : texlîtek lastîka destkarî ye.

THION-, *pref.* : pêşgir e ko kibrît e.

THIONIC, *adj.* : kibrîtî.

- **ACID** : tirşiya kibrîtî.

THIRD, *n., adj.* : sêyem, yek sêk, sêyemîn.

- **CLASS** : pileya sêyem.

- **DEGREE** : eşkencedan (bo axiftinê).

- **DIMENSION** : dûratiya sêyem, stûrî, tîrî.

- **ESTATE** : çîna sêyem.

- **FORCE** : hêza sêyem.

- **PARTY** : partê sêyem.
- **PERSON** : dariştina bizir (rêziman).
- **QUARTILE** : çarêka sêyemîn.
- **RAIL** : asinê sêyem (bo guhaztina lozewa kehrebî bo bizwên yan makîneya hevkêşê).
- **RATE** : pileya sêyem.
- **READING** : xwendina sêyem : karê qanûndananê.

THIRDLY, *adv.* : sêyem.

THIRL, *n., vt.* : kun, kun kirin, hejandin.

THIRST, *n., vt.* : têhn, tên, têhnayî, tîn, têhnî bûn.

THIRSTILY, *adv.* : bi têhnî, têhnkî.

THIRSTSTINESS, *n.* : têhnîtî.

THIRSTING, *n.* : tîker.

THIRSTLESS, *adj.* : bêtêhn, netêhnî.

THIRSTY, *adj.* : têhnî.

THIRTEEN, *n.* : sêzdeh.

THIRTEENTH, *adj.* : sêzdehem.

THIRTIETH, *adj.* : sihem, sihemîn, siyemîn.

THIRTY, *n., adj.* : sî, sih.

- **EIGHT** : sih û heşt.
- **THREE** : sih û sê.
- **TWO** : sih û du.

THIS, *pron., adj.* : ev, eve, vî, vê, hanê.

- **DAY** : evro, îro, emro.
- **MUCH** : ev çend.
- **NIGHT** : ev şeve, îşev, em şew.
- **TIME** : ev car(e), îcar, em car.
- **YEAR** : ev sal, îsal, em sal.

THISNESS, *n.* : eveyîtî.

THISTLE, *n.* : givzong : helezek dirrî ye.

- **BLUE ~** : tîso.
- **DOWN** : pûrtê heleza dirrîk.
- **EATEN BY DONKEYS** : kerbeş.

THISTLY, *adj.* : dirrikî.

THITHER, *adv., adj.* : bo wêrê, dûr.

THITHERTO, *adv.* : tako wê gavê.

THITHERWARD(S), *adv.* : bo wêrê.

THIXOTROPY, *n.* : rûçika avekîbûna demdarî gava hejandinê.

THOLE, *n.* : palîna şelpî yan sewlî.

- **PIN** : palîna sewlî.

THOLE, *vt., i.* : peşedirêj kirin yan bûn.

THOLED, *adj.* : peşedirêjkirî.

THOLING *n.* : peşe dirêjkirin.

THOLOS : gomiz.

THONG, *n.* : qayiş, dor, zol, qayişa tajangî.

THORACIC, *adj.* : sîngî.

THORACIC CAGE, *n.* : girêya piştê.

THORACIC CAVITY, *n.* : valatiya sîngî.

THORACIC DUCT, *n.* : boriya sîngî.

THORACIC VERTEBRAE, *n.* : girêya piştê.

THORACOPLASTY, *n.* : sîngçêkirin.

THORACOTOMY, *n.* : sîngkelişîn.

THORAX, *n.* : sîng.

THORIA, *n.* : torya : oksîdê toryom.

THORIANITE, *n.* : toranît : metalek tîrêjdar e.

THORIC, *adj.* : toryomî.

THORITE, *n.* : torît : metalek qetlaz e.

THORIUM, *n.* : toryom : metalek tîrêjdar e.

THORN, *n.* : kelem, stirî, porjan, guhîj, giwêj, dirdirk, dirrî.

- **APPLE** : helezek dirrik jehrî ye (sêva stirî).
- **BACK** : piştdirrik.
- **BUSH** : kelem, dirrik, dirrî, dirdirk.

THORNLESS, *adj.* : bê dirrî, bê stirî.

THORNY, *adj.* : stirîdar, dirrîkdar.

- **TREE** : zincîk.

THORON, *n.* : toron : hêmanek metalî û tîrêjdar e.

THROUGH, *n., prep., adj., adv.* : hemûkî, temam, qenc.

- **CHANGE** : guhorîna hemûkî.
- **FARE** : rêya gistî, borîn, rê.
- **GOING** : hemûkî, serçil, sedê sed.
- **PACED** : jêhatî, tekûz, sedê sed.
- **PIN** : pejbûna jiha nav çoka hespî.

THOROUGHBRED, *adj.* : resen, law, nayab, şehreza.

THOROGHLY, *adv.* : qenc, bi hemûkî.

THOROUGHNESS, *n.* : hemûkîtî.

THOROUGH-PACED, *adj.* : tekûz, hemûkî, têr rahînan yan meşq.

THORP(E), *n.* : gund.

THOSE, *pron.* : evan, wan, ew .

THOU, *pron.* : tu.

THOUGH, *conj., adv.* : herçend.

THOUGHT, *n.* : raman, hizir, bîr.

THOUGHT, *p.* **OF THINK** : hizir kir.

THOUGHTFUL, *adj.* : hizirdar, ramandar.

THOUGHTFULLY, *adv.* : bi ramandarî, ramankî.

THOUGHTFULNESS, *n.* : ramandarîtî.

THOUGHTLESS, *adj.* : bê hizir, bê raman, qeşmer.

THOUGHTLESSLY, *adv.* : bi bêramanî, bi holî, holkî.

THOUGHT-OUT, *adj.* : xwendî, ramankirî, ramandar.

THOUGHTWAY, *n.* : rêbaza ramanê.

THOUSAND, *n.* : hizar, hezar.

- **APOLOGIES** : hezar lêborîn.
- **PARDONS** : hezar bexşîn.
- **THANKS** : hezar spas.

THOUSAND FOLD, *adj., adv.* : hezar car.

THOUSANDTH, *n., adj.* : hezarem, hezarî.

THRALL, *n., adj.* : bende, benî, kolî, zêrkirî.

THRALL, *vt.* : benî kirin, kolî kirin.

THRAL(L)DOM, *n.* : benîtî.

THRASH, *n.* : holîkirin.

THRASH, *vt., i.* : holî kirin.

THRASHED, *adj.* : holîkirî.

THRASHER, *n.* : cencer, holî.

- **ABOUT = LIPAT.**

THRASONICAL, *adj.* : basimbêj, çenedirêj, gîv, qebe, bong, fêz.

THRASONICALLY, *adv.* : bi gîvî, gîvkî.

THRAWN, *adj.* : gelaç, bedmad.

THREAD, *n.* : ben, benik, ris, ta, qazim, dezî.

- **BARE** : kevn, rizok, pîs, kinco, bêserûber.
- **BARENESS** : rizokîtî, kevnîtî.
- **FIN** : masiyek sîngşaper û benikî ye.
- **LIKE** : wek benikî.
- **MARK** : nîşana benî (zirav) li ser diravên kaxez li dijî zirkirinê.
- **WORM** : kirmê zirav.

THREADILY, *adv.* : bi tayî yan benî.

THREADINESS, *n.* : benikîtî.

THREADLESS, *adj.* : bê ben, bê benik, bê ta.

THREADY, *adj.* : bê benî, bê benikî yan tayî.

THREAT, *n.* : gef, gefîn, hereşe, zirt.

THREATEN, *vt., i.* : hereşe kirin, gef kirin.

THREATENED, *adj.* : hereşekirî, gefkirî.

THREATENER, *n.* : gefok.

THREATENING, *n.* : gefok, hereşekirin, gefkirin.

THREATENINGLY, *adv.* : bi gefî, bi hereşeyî, gefkî.

THREE, *n., adj.* : sê, sisê.

- **DECKER** : sêban, gemiya sênihûm.
- **DIMENSIONAL** : sêdûrayî.
- **LANE** : sêrê.

THREE-COLOURED BINDWEED, *n.* : şevgeş.

THREEFOLD, *adj.* : sêcar.

THREE-HANDED, *adj.* : sêkî, yariya sêkesî.

THREE-MILE LIMIT : sinorê sêmilî (ava herêmî).

THREE-PHASE, *adj.* : sêkoçe, sêqonax.

THREE PIECE : sêparçe, sêparçeyî.

THREE-PLY : sê tebeq yan pêç.

THREESCORE, *n., adj.* : şêst (3x20).

THREESOME, *n.* : desteyek sêkesî.

THREMMATOLOGY, *n.* : xudankirinzaniya helezî û giyanewerî.

THRENODE, *n.* : strana behiyan.

THRENODIAL, *adj.* : pêwendîdarê strana behiyan.

THRENODY, *n.* : strana behiyan.

THRESH, *n., vt., i.* = **THRASH.**

THRESHER, *n.* : gêrî, gêrekar, holî.

THRESHING, *n.* : holikirin, gêre.

- **FLOOR** : bêder, coxîn.
- **FLOOR'S SITE** : coxîngeh.
- **MACHINE** : cencer.
- **SLEDGE** : cencer.

THRESHOLD, *n.* : derazîn, şîpane, şîftik, pêpink, derçik, şêmik, şêpik, dermal.

- **CURRENT** : lozewa derazîn.
- **ENERGY** : wizeya derazîn.
- **FREQUENCY** : lereya derazîn.

THREW, *p.* OF **THROW** : havêt.

- **STONES AT** : zeband.

THRICE, *adv.* : sêcar.

THRIDACE, *n.* : givaşa kahûyî.

THRIFT, *n.* : aborî, miqatî, werara qayim, helezek gul spî yan qerenfelî ye.

THRIFTILY, *adv.* : bi dewlemendî.

THRIFTLESS, *adj.* : pûç, bê biha, destberdayî.

THRIFTLESSLY, *adv.* : bi pûçî.

THRIFTLESSNESS, *n.* : pûçîtî, bêbihayîtî.

THRIFTY, *adj.* : miqat.

THRILL, *n.* : handan, hejîn, lerizîn.

THRILL, *vt., i.* : lerizîn, hejîn, handan, hejandin.

THRILLED, *adj.* : şeyda, dêwane.

THRILLER, *n.* : handar.

THRILLING, *n.* : hankirin, handan.

THRIPS, *n.* : pêtik yan texlîtek moraneya helezmêj e vêca berhemî zehê dikit.

THRIVE, *vi.* : ava bûn, vegeş bûn.

THRIVED, *adj.* : avabûyî, vegeşbûyî.

THRIVING, *n.* : avabûn, vegeşbûn.

THRIVINGLY, *adv.* : bi avayî, bi vegeşî, vegeşkî.

THRIVINGNESS, *n.* : avayîtî, vegeşîtî.

THRO = **THROUGH.**

THROAT, *n.* : gerû, gewrî, gelû, gelî, gewrîk, qurk, qurtim, qirk, gerden, derbazgeha teng.

THROAT, *vt., i.* : strandin (him himî).

THROATED, *adj.* : dengê qebareyî (ji panka devî), gerûkirî, gewrîkirî.

THROATILY, *adv.* : bi gerûyî, gerûkî.

THROATINESS, *n.* : gerûyîtî, gewriyîtî.

THOATY, *adj.* : qebare.

THROB, *n.* : pit, qutan, dilkutî, nukuç.

THROB, *vi.* : dil kutan.

THROBBED, *adj.* : dilqutayî, levdanî.

THROBBER, *n.* : dilkut.

THROBBING, *n.* : dilkutî, levdan, nukuçek, nukuç.

THROBBINGLY, *adv.* : bi levdanî, levdankî.

THROE(S), *n.* : nişkî, xebata dijwar, berbiçûkî, êşa biçûkbûnê.

- **OF CHILD'S BIRTH** : zihê.

THROE, *vi.* : êşîn.

THROMB(O)-, *pref.* : pêşgir e ko tîrbûn yan meyîna xwînê ye.

THROMBIN, *n.* : meyînker, xwîntîrker.

THROMBO PLASTIC, *adj.* : meyînî.

THROMBOPLASTIN, *n.* : haveyna tîriyê.

THROMBOSIS, *n.* : xwîntîrî, xwînmeyîn.

- **BLOOD ~** : pengxwîn.

THROMBOTIC, *adj.* : xwînmeyînî.

THROMBUS, *n.* : tîrbûn, meyîna xwînê.

THRONE, *n.* : text, sindirok, sindorek.

- **ROOM** : jora textî.

THRONE, *vt.* : li ser textî rûniştin.

THRONED, *adj.* : sertextkirî.

THRONELESS, *adj.* : bê text.

THRONG, *n.* : şîp, aporî, gelêr, cir, qelebalix.

THRONG, *vi., t.* : civîn, apor bûn, kom bûn.

THRONGED, *adj.* : aporkirî.

THRONGING, *n.* : aporkirin.

THRONING, *n.* : sertextkirin.

THROSTLE, *n.* : balindeyek (strankar) e.

THROTTLE, *n.* : xeniqîn (makîne).

- **HOLD** : destik yan dabînkera xeniqînê.

- **LEVER** : destikê xeniqînê.

- **VALVE** : derçeya xeniqînê.

THROTTLE, *vt., i.* : xeniqandin, xeniqîn.

THROTTLED, *adj.* : xeniqandî.

THROTTLING, *n.* : xeniqandin.

THROUGH, THRO, *prep., adv.* : tê re.

- **~ AND ~** : hemûkî, temam.

- **THE DOORWAY** : di nav dergehî re.

- **THE WINDOW** : jî nav pencerkê re.

THROUGHOUT, *adv., prep.* : seranser.

THROVE, *p.* **OF THRIVE** : avakir, vegeşkir.

THROW, *n.* : havêtin, fir.

- **RUG** : berrika biçûk.

THROW, *vt., i.* : havêtin, veweşandin.

- **TO ~ ABOUT** : hirve û wêve havêtin.

- **TO ~ AWAY** : wêve havêtin.

- **TO ~ BACK** : paşve bûn, gîro kirin.

- **TO ~ DOWN** : kevandin.

- **TO ~ DOWN THE GLOVE** : qeb kirin.

- **TO ~ IN** : serbar kirin, serinc kirin, çîz kirin, nêrûmê kirin.

- **TO ~ LIGHT ON THE MATTER** : ronahî kirin, (pirsê) rave kirin.

- **TO ~ OFF** : wêve havêtin, jê rizgar bûn, kirêt kirin.

- **TO ~ ONESELF AT** : xwe havêtin ser.

- **TO ~ ONESELF DOWN** : xwe havêtin xarê.

- **TO ~ ONESELF INTO** : çalak kar kirin.

- **TO ~ ONESELF ON OR UPON** : xwe havêtin ser.

- **TO ~ (SOMETHING) OPEN** : vekirin.

- **TO ~ OUT** : helfirandin, havêtin der.

- **TO ~ OVER** : mandel kirin, dest jê berdan.

- **TO ~ TOGETHER** : kom kirin, civandin.

- **TO ~ UP** : zû helgirtin, dest jê berdan.

THROWAWAY, *n.* : ragehîna bi dest belav dibit.

THROWER, *n.* : havêj.

- **STONE ~** : berdeqanî, kevirkanî.

THROWING, *n.* : havêtin.

- **OUT** : derkirin, derxistin, qewitandin.

THROWN, *adj.* : havêtî.

THROW RUG, *n.* : berrika biçûk.

THROWSTER, *n.* : avirmîşhavêj.

THRUM, *n.* : parçeyên ben yan rîsê dehmenê, parçeyên biçûk yên benê werîsan, parçeya biçûk, dengê jenî yan lêdana ser mêzê.

THRUM, *vi., t.* : nixaftin (bi rîsê dehmenî), ji rîsê dehmenî çêkirin, jenîn, mirûs axiftin.

THRUMMY, *adj.* : (dehmen) rîsî.

THRUSH, *n.* : balindeyek emerîkanî û strankar e (wek kotefirê ye), nesaxiyek zarokan (devûgerû).

THRUST(ING), *n.* : çikandin, linc, êrîş, hêriş, paldan, pestêna berdewam, livîna birrek mirovan bo alekê ve.

THRUST, *vt., i.* : çikandin, pal dan, lê dan, rêka xwe birrîn.

- **TO ~ ASIDE** : wêve pal dan.

THRUSTER, *n.* : êrîşker.

THRUSTFUL, *adj.* : xurt.

THRUSTING, *n.* : çikandin.

THUD, *n., vt.* : tep, tirpên, tepkirin.

THUG, *n.* : rêgir, kuj, xwînrêj, cerde, nijdevan.

THUGGEE, *n.* : kuştin, xwînrîştin, dizîn.

THUGGERISM, *n.* : xwînrêjîtî, cerdeyîtî.

THUGGERY, *n.* : xwînrêjî, cerdeyî.

THUJA (THUYA), *n.* : darê berqoçek.

THULIUM, *n.* : tolyom : hêmanek metalî ye.

THUMB, *n.* : qamik, tila beranî, beranek.

- **'S DOWN** : nîşana neviyanê.

- **'S UP** : nîşana pêkhatinê.

- **UNDER THE ~ OF** : li bin sîbera kesekê de.

THUMB, *vt.* : nîşan kirin, wergêran (laper, rûpel...).

- **TO ~ ONE'S NOSE** : tila beranî danan ser difna xwe û tilên dî vekirin (nîşana kotîkirinê).

THUMBBLUE, *n.* : pirtikên heşaşîna şûştinê.

THUMBHOLE, *n.* : kuna tila beranek (ya alavka mûzîqeyî).

THUMB INDEX, *n.* : rêberê tila beranî (bo nîşankirina rûpelan).

THUMBLESS, *adj.* : bê (til)beran.

THUMBMARK, *n.* : nîşana beranekî.

THUMBNAIL, *n., adj.* : nînoka beranî, biçûk, kurte.

THUMBNUT, *n.* : pêçgira beranî (bi tila beranî dizivirînin).

THUMBPRINT, *n.* : çapa beranî (wek mohrkirinê).

THUMB SCREW, *n.* : pêçeka beranî.

THUMBTACK, *n.* : bizmark.

THUMP, *n.* : lêdan (bi tiştek giran yan kuh), dengê vê lêdanê.

THUMP, *vt., i.* : lê dan (dengek tepê derketinî), tajang kirin, êkcar revandin, ketin, (dengek nixaftî hînan der wek tepê).

THUMPER, *n.* : lêdanek.

THUMPING, *n.* : mezin, nayab.

THUNDER, *n.* : bilêc, girme, gurên, reqreq, gurmînî, gurjîn, gurgur, guregur.

- **BIRD** : balindeyê gurjîn yan bilêc (efsane).

- **BOLT** : birûsk, şîşa birûskê, tîra birûskê.

- **CLAP** : reqreq, gurgur, gurjîn.

- **PEAL** : gurgur.

- **STORM** : bahoza gurgurî.

THUNDER, *vt., i.* : qurgur kirin.

THUNDER CLOUD, *n.* : ewrê gurgurî.

THUNDERED, *adj.* : gurgurkirî.

THUNDERER, *n.* : gurgurker.

THUNDER GUST, *n.* : bahoza gurgurî.

THUNDER HEAD, *n.* : ewrê berî bahoza gurgurî (diyar dîbe).

THUNDERING, *adj.* : mezin, ejdeha, gurmîn.

- **SOUND** : gimîn.

THUNDERINGLY, *adv.* : bi gimînî, gimînkî.

THUNDEROUS, *adj.* : gurgurî, gurmînî, bilêcî.

THUNDEROUSLY, *adj.* : bi gurjînî, bi guregirî.

THUNDER-STRIKE, *vt.* : veciniqandin, bilêc lê dan.

THUNDERY, *adj.* : bilêcî, gurjînî, guregirî.

THURI-, *pref.* : pêşgir e ko helm e, bêhnxweş e.

THURIBLE, *n.* : helmker.

THURIFER, *n.* : helmkerhelgir.

THURSDAY, *n.* : pêncşemb.

THUS, *adv.* : vêca, herwa, hosa, herweha, ne xwe.

- **FAR** : ne xwe, wiha, wilo, ta vêrê.

THWACK, *n., vt.* : lêdanek (bi tiştek pan û giran), lêdan bi tiştek hosa.

THWAITE, *n.* : çol (beyar).

THWART, *n., adj., adv.* : bi panî, bi ladanî, berhelist, rikdar, şemûz, rûnişteka şelpkarî.

THWART, *vt.* : berhelistî kirin, bergirî kirin, gîro kirin, têk dan (êrîş), pûç kirin, nehêlan.

THWARTING, *n.* : têkdan, rûsarkirin.

THWARTINGLY, *adv.* : bi têkdanî, bi nehêlanî, nehêlankî.

THWARTWISE, *adv.* : bi panî, pankî.

THY, THINE, *pron., n.* : tu, hewe.

THYLACINE, *n.* : gurgê kerhov (tasmanî).

THYME, *n.* : catir.

THYMIC, *adj.* : catirî, livikiya catirî.

THYMINE, *n.* : timîn : catirîn.

THYMOL, *n.* : timol : mayeyek catirî (paqijker e).

THYMUS, *n.* : livika catirî (li binê stûyî).

THYMY, *adj.* : catirî.

THYR(O)-, *pref.* : pêşgir e ko zençelokî ye.

THYRATON, *n.* : tîraton : derçeyek elektronî sêyîn e û teji xaze.

THYROID, *n., adj.* : zençelok.

- **ARTERY** : demarê zençelokî.
- **BODY** : leşik yan livika zençelokî.
- **CARTILAGE** : kirkiroka zençelokî.
- **GLAND** : livik yan toşpiya zençelokî.

THYROIDECTOMY, *n.* : helkêşana livika zençelokî.

THYROIDITIS, *n.* : kulbûna livika zençelokî.

THYROXIN(E), *n.* : hormona livika zençelokî.

THYRSUS, *n.* : guldar, darikê serxemilkirî.

THYSANOPTERAN, *n., adj.* : çengmijûlank.

THYSANURAN, *n., adj.* : dûvmijûlank.

THYSELF, *pron.* : tu.

TI, *n.* : texlîtek dar e.

TIERA, *n.* : şaşik.

TIBETAN, *n., adj.* : Tîbetî : welatî yan zimanê Tibet.

TIBIA, *n.* : çîp, çaq, lolaqa stûr, zirma.

TIBIAL, *adj.* : çaqî.

TIBIOTARSUS, *n.* : hestiyê balindeyî (wek çîpî ye).

TIC, *n.* : neqandin.

TICE, *n.* : tepk.

TICK, *n.* : çirk, gav, kirmî, genî, bezmik, xalik yan nîşana biçûk, rûyê balîfkê yan balgeyê, deyn.

- **ON ~** : bi deyn, (ser jimarê).

TICK, *vt., i.* : borîn, nîşan kirin.

- **TO ~ AWAY** : borîn (dem).

- **TO ~ OFF** : nîşan kirin.

- **TO ~ OUT** : nûçe hînan der (şerîta tîpnivîsê).

TICKER, *n.* : dil, demjimêr, birûskeya nivîsker.

- **TAPE** : şerîta birûskeya nivîsker.

TICKET, *n.* : pisole, rastî, siyayiya navkirî (destnîşankirî) yên partekî, pisûle.

- **TO VOTE THE STRAIGHT ~** : bo vê siyayiyê deng dan.

TICKET, *vt.* : pisole dan.

TICKET AGENCY, *n.* : pêşkariya pisoleyan.

TICKET AGENT, *n.* : pêşkarê pisoleyan.

TICKET OFFICE, *n.* : nivîsgeha pisoleyan.

TICKET-OF-LEAVE, *n., adj.* : pisoleya berdanê.

TICK FEVER, *n.* : taya kirnî.

TICKING, *n.* : perûkê rûyê balgehan.

TICKLE, *n.* : diqdiqank, yarî, şadkirin, hişa zixtika sivik, temar yan timar.

TICKLE, *vt., i.* : diqdiqank vekirin, şad kirin, temar kirin, dilniya kirin, yarî kirin, hiş kirin (bi zixtikek sivik).

TICKLED, *adj.* : diqdiqankirî, temarkirî.

TICKLER, *n.* : perê zixtkirinê, pirs yan barê şaş, bîrname.

TICKLING, *n.* : temar, timar.

TICKLISH, *adj.* : diqdiqankî, sirkî, temarî.

TICKLISHLY, *adv.* : bi temarî, temarkî, bi diqdiqankî.

TICKLISHNESS, *n.* : diqdiqankîtî, temarîtî.

TICKLY, *adj.* : diqdiqankî, temarî.

TICK TACK OR TICTAC, *n.* : tiktik.

TICK TOCK, *n.* : tiktika demjimêra mezin.

TICK TREFOIL, *n.* : heleza sêbelg.

TICK POLONGA, *n.* : marê jehrî yê Hindistanê û Sirîlanka.

TIDAL, *adj.* : radanî-nizmî.

- **WAVE** : pêla radanî-nizmî.

TIDALLY, *adv.* : bi radanî, radankî.

TID BIT, *n.* : mizgînî, xwarina xweş, nûçeya şad.

TIDDLER, *n.* : masiya biçûk.

TIDDY-WINK, *n.* : jimêra leyiztina lêdana amanê ya ser mêzê.

TIDE, *n.* : radan, xêzaw, delîve, ava zeryayî, ava dijînizmbûnê çûyî, lozew, rewtek.

- **GATE** : dergehê radanê.

- **GAUGE** : radanpîv.

- **LOCK** : pengeha radanê.

- **MARK** : nîşana radanê yan nizmbûnê.

- **WAITER** : pişkinêrê gumrukî yê li ser gemiyê.

- **WATER** : ava radanê.

- **WAY** : sêpila radanê.

TIDE, *vi., t.* : zal bûn (li ser giriftariyê yan zehmetiyê, harî mirovekê kirin da ko zal bibit, guhaztin bi radan û nizmbûna avê.

TIDELESS, *adj.* : bê radan.

TIDINGS, *n.* : nûçe.

TIDILY, *adv.* : bi lêkdanî, lêkdankî.

TIDINESS, *n.* : lêkdan, timtêl.

TIDY, *n., adj.* : paqij, lêkdayî, çilayek.

TIDY TIPS, *n.* : helezek belgpan e.

TIE, *vt.i.* : bestin, girê dan.

- **TO ~ INTO** : êriş kirin, pelamar kirin, daûran, çalak kar kirin.

- **TO ~ UP** : qayim girê dan.

TIE, *n.* : pêgirek, bend, girê, bendik, hevtayî (yarî).

- **OF BLOOD** : mirovatî, xizmatî.

- **OF FRIENDSHIP** : benda hevaliyê.

TIEBACK, *n.* : werîskê xemlî yê perdeyê.

TIE BEAM, *n.* : stûna darî ya pêgirek.

TIED, *adj.* : girêdayî, hilistî, beste, girêdar, bendewar.

TIE-IN, *n.* : pêgirek, pêwendiya nihênî.

TIER, *n.* : berkoşa zarokan, bendik.

TIER, *n., vt.* : rêz, tebeq, rêz kirin.

TIERCE, *n.* : sêyekî (kevnekêş : 42 gelen), sêyîne (se kaxezên yek rêzikên peyhatî li kaxezanê).

TIERCEL, *n.* = **TERCEL.**

TIERCET, *n.* = **TERCET.**

TIE-UP, *n.* : pêwendî, bendergeh, pawana çêlan, rawestana karî yan çûnê.

TIFF, *n.* : lêkketin, şerê sivik.

TIFF, *vt.i.* : lêk ketin, şerek sivik kirin.

TIFFANY, *n.* : texlîtek moslînê torkirî ye.

TIFFIN, *n., vt.* : firavîn, firavîn xwarin.

TIG, *n.* : geme yan yariya veşartin û lêgaranê.

TIGER, *n.* : piling, kitika xîz yan xîçkirî, xwînrêj, xwînrêjî, masiya mezin ya dîrr, bewr.

- **BEETLE** : kêz.

- **CAT** : kitika pilingî.

- **EYE** : çavê pilingî : berek gewr ber zerî ve ye.

- **LIKE**, *adj.* : wek pilingî (bo çekî yan xişlî).

TIGERISH, *adj.* : pilingî, dirrinde, hov.

TIGERISHLY, *adj.* : bi dirrindeyî, bi hovî.

TIGERISHNESS, *n.* : pilingîtî.

TIGERLILY, *n.* : zebata pilingî.

TIGHT, *n., adj., adv.* : teng, rijd, sift, tingijî, pihêt, qayim.

- **FISTED** : rijd, destmiç, destgirtî.

- **FISTEDNESS** : dest miçandin.

- **KNOTS** : girêkên qayim.

- **ROPE** : werîsê tingijî.

- **SHOE** : pêlava teng.

- **WIRE** : têla pehlewanî (yan palewanî).

TIGHTEN, *vt., i.* : qayim kirin, teng kirin, (şidandin).

TIGHTENED, *adj.* : qayimkirî, tengkirî, pihêt, girêdayî.

TIGHTENER, *n.* : qayimker.

TIGHTENING, *n.* : tengkirin, qayimkirin, cirandin, şidandin.

TIGHTLY, *adv.* : bi qayimî, bi tengî.

TIGHTNESS, *n.* : tengîtî, pihêtî.

TIGHTS, *n.* : kirasê tengê semakerî.

TIGHTWAD, *n.* : çikos.

TIGON, *n.* : têşkê pilingî yan şêrî.

TIGRESS, *n.* : mêpiling.

TIGRIS RIVER, *n.* : rûbarê Dicle.

TIKE, *n.* : se, mirovê gêre, zarok.

TIL, *n.* : kuncî.

TILBURY, *n.* : erebaneya sivik ya duçerxî.

TILDE, *n.* : nîşandeka (~).

TILE, *n.* : xişt, kerpîç.

TILED, *adj.* : kerpîçkirî.

TILEFISH, *n.* : masiyek binefşî û mezin e, derhatiyek yan derketinek goştî li ser serî ye.

TILER, *n.* : xiştker.

TILING, *n.* : kerpîçkirin, kerpîç, kerpûç.

TILL, *prep., conj.* : tako, ta.

TILL, *vt.* : teqna req (li gel ber û keviran) sindoqa diravî yan tiştên hêja.

TILL, *vt.* : kêlan, bêcer kirin.

TILLABLE, *adj.* : kêlanbar.

TILLAGE, *n.* : cot, bercot, cotyarî, kêlan.

TILLER, *n.* : cotyar.

TILLER, *n.* : destikê serê arastekerê dezgînî (gemî).

- **CHAIN OR ROPE** : zincîra destikî bi çerxê ve girê dan.

TILLER MAN, *n.* : kardarê destikê arastekerî (gemî).

TILLING, *n.* : kêlan, bêcerkirin.

TILLY, *adj.* : pêwendîdarê teqna reqa beran.

TILT, *n.* : nişîvî, xwehrbûn, xwehrkirin, lez, rimbazî.

- **HAMMER** : kutekê giran yê garekirî (bo asinqutanê).

- **METER** : nişîvpîv.

- **YARD** : meydanka rimbaziyê.

TILT, *vi., i.* : xahr kirin, xahr bûn, nişîv bûn, lar bûn, êrîş kirin, rimbazî kirin.

- **TO ~ AGAINST** : pal dan tiştekê.

- **TO ~ THE TABLE** : mêz xahr kirin.

TILTABLE, *adj.* : xahrkirinbar.

TILTER, *n.* : xahrker.

TILTH, *n.* : çandin.

TILTING, *n.* : çemandin, xahrkirin.

TIMBAL, *n.* : dahol.

TIMBALE, *n.* : texlîtek kade ye.

TIMBER, *n.* : dar (yê avakirinê).

- **MAN** : darbirr, darfiroş.

- **YARD** : meydana daran.

TIMBER, *vt.* : dep kirin, dar kirin.

TIMBERED, *adj.* : darkirî, têrdarûbar, ji darî çêkirî yan avakirî.

TIMBERING, *n.* : dar, jîdarçêkirin.

TIMBERLAND, *n.* : daristan, dargeh.

TIMBERLINE, *n.* : darmewdayî.

TIMBER WOLF, *n.* : gurgê daristanan.

TIMBER WORK, *n.* : karê darî (ji darî çêkirî).

TIMBRE, *n.* : texlîtekî cuda yê dengî.

TIMBREL, *n.* : tembûr.

TIMBUCTOO, *n.* : dir yan şûna bêqam dûr.

TIME, *n.* : dem, mêj, gav, heyam, çax, kat, car, taw, mêjikî.

- **AT A ~** : her car.

- **AT ONE ~** : carekê.

- **AT ~ S** : caran.

- **IN NO ~** : di gavekê de, bi gavekê, di cih de.

- **IN ~** : di demê kêrhatî de, zû yan dereng.

- **NEAR HER ~** : li ber biçûkbûnê ye.

- **THE ~ OF DAY** : dem yan demjimêra rojê.

- **THE ~ OF ONE'S LIFE** : demê bextiyarê mirovî.

- **AND AGAIN** : car li dûv car, dubare.

- **-S WITHOUT NUMBER** : carên bêhejmar.

- **TO KEEP GOOD (BAD) ~** : (demjimêr) : dem ragehandin, rast yan çewt dem kirin.

TIME, *vt.* : dem kirin yan girtin.

TIME AND A HALF, *n.* : car û nîv (kirê).

TIME CAPSULE, *n.* : amanê tomara dîrokê li bin binyata avahî.

TIME CARD, *n.* : karta karî.

TIME CLOCK, *n.* : demjimêra karî.

TIME CONSUMING, *n.* : demzehêker, dirêjkirin.

TIMED, *adj.* : demkirî.

TIME EXPOSURE, *n.* : demê berdana ber ronahiyê (film).

TIME FUSE, *n.* : derçeya demî.

TIME-HONURED, *adj.* : edetê abrûkirî.

TIME IMMEMORIAL, *n.* : kevnedem (ji mêj).

TIME KEEPER, *n.* : demgir, katgir.

TIME KILLER, *n.* : demkuj, demzehêker.

TIMELESS, *adj.* : nemir, herdemî.

TIMELESSLY, *adv.* : bi nemirî, bi herdemî, herdemkî.

TIME LOAN, *n.* : deynê demkirî.

TIMELY, *adv., adj.* : di demî de.

TIMEOUS, *adj.* : di demî de.

TIME-OUT, *n.* : gîrokirin, gîrokirina demkî ya leyiztinê.

TIMEPIECE, *n.* : demjimêr.

TIMER, *n.* : demjimêr (demker) nemaze ya pêşbirkeyê .

TIMES, *prep.* : caran (lêdkan).

TIME-SAVER, *n.* : demwerdanker.

TIME SAVING, *n.* : demwerdankirin.

TIME SERVER, *n.* : bêbar, helperist, delîvegir.

TIME SERVING, *n., adj.* : helperistî.

TIME SHEET, *n.* : kaxeza demjimêrên karî.

TIME TABLE, *n.* : siyayiya deman (balafir, hevkêş...).

TIME WORK, *n.* : karê kirêkirî (bi demî).

TIMEWORM, *adj.* : rizok.

TIME ZONE, *n.* : deverek demî.

TIMID, *adj.* : tirsinok, şermîn.

TIMIDITY, *n.* : tirs, şermî.

TIMIDLY, *adv.* : bi tirsî.

TIMIDNESS, *n.* : şermîtî, tirsîtî.

TIMING, *n.* : demkirin.

TIMOCRACY, *n.* : hikûmeta li ser samanî yan mezinatiyê avakirî.

TIMOCRATIC, *adj.* : pêwendîdarê hikûmeta li ser samanî, meznatiyê yan abrûyî avakirî.

TIMOROUS, *adj.* : tirsonek.

TIMOROUSLY, *adv.* : bi tirsonekî.

TIMOROUSNESS, *n.* : tirsonekîtî.

TIMOTHY, *n.* : alîfa giyayî.

TIMOUS, *adj.* = **TIMEOUS.**

TIMPAN(O), *n.* : qorîdahol.

TIMPANI, *n.* : dahol (du yan sê pêk ve).

TIMPANIST, *n.* : daholvan.

TIN, *n.* : tenek, qotîk, derew, zir.

- **FOIL** : kaxeza tenekeyî (bo pêçanê).
- **OPENER** : qotîkvekirek.
- **MAN** : tenekeçî.
- **PLATING** : spîkirin, qelakirin.

TIN, *vt.* : teneke kirin, qotî kirin.

TINAMOU, *n.* : balindeyek wek porê ye.

TINCAL, *n.* : tinkal : boraksa nebijîn.

TINCT, *n., adj.* : boyekirî, rengkirî, boye, reng.

TINCTORIAL, *adj.* : boyeyî, rengî.

TINCTURE, *n.* : boye, reng, şopa sivik.

TINCTURE, *vt.* : boye kirin, têr kirin.

TINCTURED, *adj.* : boyekirî, rengkirî.

TINCTURING, *n.* : boyekirin, rengkirin.

TINDER, *n.* : sotemen, agirîn.

- **BOX** : sindoqa pîş û beristeyî.

TINE, *n.* : sertîj, stirî, çetel.

TINEA, *n.* : kirmê xelek : nesaxiyek çermî û vegir e.

- **SOLIUM** : kirmepan.

TING, *n., vt.* : rengê sivik, şop sivik reng kirin, tamdar kirin, bêhndar kirin.

TINGED, *adj.* : (sivik) : rengkirî.

TINGING, *n.* : zing, rengrêjî.

TINGLE, *n., vt., i.* : zixtika sivik, hişa zixta sivik, zing kirin, hiş bi zixtikan sivik kirin.

TINGLED, *adj.* : zingkirî.

TINGLING, *n.* : zingkirin.

TIN HAT, *n.* : kulavê teneke.

TIN HORN, *n.* : mirov yan qumarçiyê qapan.

TINKER, *n.* : pîlewer, tenekeçî, karkerê neşehreza.

TINKER, *vt., i.* : (bê tewş) xwe mijûl kirin, tenekeçîtî kirin, neşehreza kar kirin, çak kirin (ne baş).

TINKERED, *adj.* : çakkirî (ne baş).

TINKERING, *n.* : çakkirin (ne şehreza).

TINKER'S DAM(N), *n.* : tiştê bêbiha.

TINKLE, *n., vi., t.* : zing, cingil, cincil, zing kirin, cincil kirin.

TINKLED, *adj.* : zingkirî, cingilkirî.

TINKLING, *n.* : zingkirin, cingilkirin.

TINNED, *adj.* : qotîkirî.

- **MEAT** : goştê qotîkîrî.

TINNER, *n.* = **TINMAN.**

TINNING, *n.* : spîkirin, qelakirin.

TINNITUS, *n.* : zinga guhî.

TINNY, *adj.* : tenekeyî.

TINPLATE, *n.* : depikê teneke yan polayê spîkirî.

TIN-PLATE, *vt.* : spî kirin (bi tenekeyî yan qelayî).

TINSEL, *n., adj.* : xeml : ben yan şerîtên kanî (metalî), kaxezî yan nermokeyî, teyisî bo xemilkirina tevnî yan darên Krismisê (Noelê).

TINSEL, *vt.* : xeml kirin, vehînan.

TINSLED, *adj.* : xemilkirî, vehînayî, xemilandî.

TINSLING, *n.* : xemilkirin, vehînan, xemilandin.

TINSMITH, *n.* : asinkut, pîlewer.

- **'S IRON** : ûtiya perçome.

TINT, *n., vt.* : boyeya pirçê yan porê, paşekî, şop, tarîkirin, rengê sivik, sivik reng kirin.

TINTING, *n.* : rengrêjî.

TINTINNABULARY, *adj.* : zingî, cingilî.

TINTINNABULATION, *n.* : lêdan yan cingila zengilan.

TINTOMETER, *n.* : rengpîv.

TINWARE, *n.* : amanên teneke.

TINWORK, *n.* : karê teneke (tiştê jî tenekeyî çêkirî).

TINY, *adj.* : biçûk, hûrik, giçke.

TIP, *n., vt.* : serikê tûj yê tiştî, serik, gopîtk, serik tûj kirin, serik xemilandin, kezax kirin.

TIP, *n., vt., i.* : wergerandin, xahrkirin, nişîvkirin, larkirin, wergerandin, xahr kirin, xahr bûn, wergergeh : gûfik.

TIP, *n., vt.* : hizra qenc, ragehîna nihênî, ragehîna nihênî dan.

TIP, *n.* : serik, gomik, çemîn, lûtke, qilçik, kevî bexşîş, şabaş, çimik.

- **ON THE ~ OF ONE'S TONGUE** : li ser serê zimanê mirovî ye.

TIP, *vt., i.* : çemîn, çemandin, ragehandin, bexşîş dan.

TIPCART, *n.* : erebaneya wergêr.

TIP-OFF, *n.* : ragehandina nihêniyan.

TIPPED, *adj.* : bexşîşkirî, (nihênî) ragehandî, (sivik)tep lêdayî.

TIPPER, *n.* : barkêşa wergêr.

TIPPET, *n.* : serê hiçkî yan stûpêçê, stûpêça dûvkirî.

TIPPING, *n.* : şabaş, bexşîşkirin, çemandin.

- **SINGERS** : şabaşkirina stranbêjan.

TIPPLE, *vi., t.* : fir kirin (mey), vexwarin.

TIPPLE, *n.* : mey, wergêr : alava wergerandina barkêşan (bo valakirinê).

TIPPLED, *adj.* : serxoş, vexwarî.

TIPPLER, *n.* : meyvexwar, meyfirker.

TIPPLING, *n.* : serxoşbûn, vexwarin.

TIPPY, *adj.* : têr bişkojên belgên çayê tê de.

TIPSIFY, *vt.* : mest kirin, serxoş kirin.

TIPSILY, *adv.* : bi mestî, bi serxoşî, serxoşkî.

TIPSINESS, *n.* : mestîtî, serxoşîti.

TIPSTAFF, *n.* : darê bin metalkirî, balbaz.

TIPSTER, *n.* : nihênfiroş(pêşbirke).

TIPSY, *adj.* : serxoş, xilole, xwenegir, li ber wergeranê yan ketinê.

TIPTOE, *n., adj., adv.* : serên tilên pêyî.

- **ON ~** : li ser tilên pêyan çûn.

TIPTOE, *vi.* : li ser tilên pêyan çûn.

TIP-TOP, *n., adj.* : gopîtk, lûtke, dûçik.

TIRADE, *n.* : nitrik, axiftina dirêj ya dijwar.

TIRE, *n.* : tayer (çerx).

TIRE, *n., vt.* : şerîta serê jinê, xeml kirin.

TIRE, *vt., i.* : qerimîn yan qerimandin, mandî bûn yan mandî kirin, westîn yan westandin.

TIRED, *adj.* : qerimî, westayî, mandî-(bûyî), qefilî, piş pişî, cef.

TIREDNESS, *n.* : toqbûn, toq, milkare, westan, mandîbûn, qerimîn, şeketkirin.

TIRELESS, *adj.* : bê westan.

TIRELESSLY, *adv.* : bi bêwestanî, bêwestankî.

TIRELESSNESS, *n.* : bêwestanîtî.

TIRESOME, *adj.* : şepirze, mirûs.

TIREWOMAN, *n.* : şehker, yawer (jin).

TIRING, *n.* : qerimîn, qefilîn, westiyan.

- **ROOM** : jora xemlê yan karî (şano).

TIRO, TYRO, *n.* : destpêker, şagird.

TIROCINIUM, *n.* : şagirdîtî.

TISSUE, *n.* : tevn.

- **PAPER** : kaxeza tenik ya nîvrohn (wek kilînêks).

TISSUED, *adj.* : tevnkirî.

TISSUEY, *adj.* : tevnî.

TIT, *n.* : **(COLLOQ.) = TEAT.**

TIT, *n.* : serreşe (balindeyek biçûk û nikilkurt e).

- **FOR TAT** : tol.

TITAN, *n., adj.* : ejdeha.

TITANOTE, *n.* : tîtenêt : silîkatên kalsiyom û tîtanyom li gel asin yan manganêzî.

TITANIC, *adj.* : ejdehayî, tîtanî (pêwendidarê tîtanîn).

- **ACID** : tirşiya tîtanyomî.

TITANIFEROUS, *adj.* : tîtanyomî.

TITANISM, *n.* : berhengarîtî yan şorişgîrîtî.

TITANOSAUR, *n.* : dînozorê başûra emerîka.

TITANOUS, *adj.* : tîtanyomî.

TITBIT, *n.* : parî yan xwarina xweş.

TITHABLE, *adj.* : bacbar.

TITHE, *n., vt.* : bac (dehka), bac kirin.

TITHED, *adj.* : backirî.

TITHER, *n.* : backar.

TITHING, *n.* : bacwergirtin, backirin.

TITI, *n.* : meymûnkek başûra Emerîka .

TITIAN, *n.* : pirç yan pora sor ya vekirî.

TITILLATE, *vt.* : şad kirin, temar kirin, diqdiqank vekirin.

TITILLATED, *adj.* : şadkirî, keyfxweşkirî, temarkirî.

TITILLATING, *n.* : temar(kirin), timar, şadkirin.

TITILLATINGLY, *adv.* : bi şadî, bi temarî, temarkî.

TITIVATE, *vt., i.* : law kirin, law bûn, ciwanpûş kirin.

TITIVATED, *adj.* : lawkirî.

TITIVATING, *n.* : lawkirin.

TITLARK, *n.* = **TIT.**

TITLE, *n.* : navnîşan, nasnav, naznaw, bernav, qoçan, serrû.

- **DEED** : qoçana xudaniyê.

- **RÔLE** : karê serekî.

TITLE, *vt.* : navnîşan dan, nav kirin, bernav kirin.

TITLED, *adj.* : nasnavkirî, xanedan.

TITLEHOLDER, *n.* : nasnavhelgir.

TITLE PAGE, *n.* : rûperê navnîşanê.

TITLING, *n.* : navnîşankirin.

TITMOUSE, *n.* : serreşe : balindeyek biçûk û nikilkurt e.

TITRATE, *vt., i.* : pîvan.

TITRATION, *n.* : pîvan (bi şîtelkirina qebareyî).

TITTER, *n., vt.* : kenîn.

TITTLE, *n.* : nîşan yan xal li ser tîpê.

TITTLEBAT, *n.* : gerdîle, tibabek biçûk, masiyek biçûk û şaper tûj e.

TITTLE-TATTLE, *n., vi.* : paşgotin, pirbêjî, paşgotin kirin.

TITTUP, *n., vi.* : bazdan, qebeçûn, qebe çûn.

TITTUPPED, *adj.* : qebeçûyî.

TITTUPPING, *n.* : qebeçûn.

TITTUPPY, *adj.* : qebeyî, bazdanî.

TITUBATION, *n.* : perîşanî (li gel livîna demargîrî).

TITULAR, *n., adj.* : navikî, abrûyî, nasnavhelgir, nasnavî, mirovê xanedan.

TITULARLY, *adv.* : navkî.

TIZZY, *n.* : enirîna dijwar (li ser tiştek pûç).

TMESIS, *n.* : cudakirina parçeyên peyiva pêkhatî.

TNT, *n.* : (trînîtro tuluene) : tî ên tî (TNT): dînamît e.

TO, *prep., adv.* : da, da ko, bo.

- **AND-FRO** : hatin û çûn.

- **HELL** : qêrisî.

TOAD, *n.* : beq, pûçemirov.

- **EATER** : rûbaz.

TOADFISH, *n.* : beqmasî : masiyek sermezin û devpan e.

TOADSTONE, *n.* : beqber (bo niviştiyan).

TOADSTOOL, *n.* : texlîtek qarçik e.

TOADY, *vt., i.* : rûbazî kirin, bêbarî kirin.

TOAST, *n.* : nanê birajtî, nûşecanî.

- **MASTER** : kardarê nûşecanê.

TOAST, *vt., i.* : nan birajtin yan sor kirin, nûşecan kirin.

TOASTED, *adj.* : birajtî, (nan) sorkirî.

- **CLOTH** : perûkê qemandî.

TOASTER, *n.* : nan birêj yan sorker.

TOASTING, *n.* : sorkirin (nan), nanbirajtin, nûşecankirin.

TOBACCO, *n.* : tûtin.

- **DUST** : dûmar.

- **HEART** : dilnesaxiya cigarekêşana bêqam.

- **HORNWORM** : kirmê şaxdar yê ko tûtinê dixwit.

- **PIPE** : qelûna tûtinê.

- **POUCH** : kîskê tûtinê.

- **ROAD** : devera hejaran, gundewarî.

TOBACCONIST, *n.* : tûtinfiroş, cigarefiroş.

TOBOGGAN, *n.* : şemtok, sûrîn.

- **SLIDE** : hilîsgeha şemtokî.

TOBOGGANER, *n.* : şemtokvan.

TOBOGGANING, *n.* : şemtokkirin.

TOBOGGANIST, *n.* : şemtokvan.

TOBY, *n.* : dolkeya bîreyê, cigareya dirêj ya erzan.

TOCCATA, *n.* : texlîtek awaz e.

TOCHARIAN, *n.* : zimanek hindû ewropî ye (ji Asyaya Navîn) û ji hezara zayînî ve nemaye .

TOCHER, *n.* : next, mehr.

TOCOLOGY, *n.* : dapîrkarî, dapîrzanî.

TOCOPHEROL, *n.* : pêkhatî yan awêteya avekiya ronî ya giroya vîtamîn (E).

TOCSIN, *n.* : zengila agehkirinê.

TOD, *n.* : rûvî, rîvî.

TODAY OR TO-DAY, *adv., n.* : evro, emro, îro, îmro.

TODDLE, *n.* : rêveçûna pêngav kurt û veweşîn (wek ya zarokan).

TODDLE, *vi., t.* : pêngav kurt û veweşî çûn.

TODDLED, *adj.* : veweşayî (wek çûna zarokan).

TODDLEHOOD, *n.* : savayîtî.

TODDLER, *n.* : zarok, biçûk, mindal.

TODDLING, *n.* : veweşîn, geran.

TODDY, *n.* : şîrêza texlîtekek darqespî ye (tirş dikin bo ereqê).

TO-DO, *n.* : harî, qîrûqîjî.

TODY, *n.* : texlîtek balinde ye.

TOE, *n.* : til, pêçî, tila pêyî.

- **BIG ~** : tila beranî.

- **ON ONE'S ~** : lêkdayî bo karî û deliverîgirî, çalak, vejiyanî.

TOE, *vt., i.* : hişyar çûn, bizmar kirin.

- **TO ~ THE LINE** : derbestî rêzikê yan ramyarê dikit.

TOED, *adj.* : bizmarkirî, (pê) tilkirî.

TOE DANCE, *n.* : semaya ser tilan.

TOE HOLD, *n.* : şûn bo serê tilan (bo serketinê), til, şûn, şûna sade ya tilî.

TOE-IN, *n.* : nêzîkbûna çerxên berahiyê.

TOELESS, *adj.* : bê til.

TOENAIL, *n.* : nînoka tila pêyî, bizmarê xwehrqutayî.

TOENAIL, *vt.* : qayim kirin (bi bizmarê xwehrqutayî).

TOFF, *n.* : law, ciwanpûş, mirovê cil yan bejn law.

TOFFEE OR TOFFY, *n.* : şirînayiya req û debişî.

TOFT, *n.* : zevî.

TOFTMAN, *n.* : zevîdar.

TOG, *n., vt.* : cil, kinc kirin.

TOGA, *n.* : kirasek romayî û fireh e.

TOGAVIRILIS : kirasê spî yê mêranî (yê ko kurkên romayî dikirin ber xwe).

TOGETHER, *adv.* : pêk ve, berhev, vêk re, pêra, tev, tevî, hev re, tevayî, têk, pêk, pêkewe, tev de, vêk.

- **WITH** : li ser hindê re.

TOGETHERNESS, *n.* : tevayîtî.

TOGGED, *adj.* : taze, law yan qenc kinckirî.

TOGGERY, *n.* : kinc, cil.

TOGGING, *n.* : kinckirin.

TOGGLE, *n.* : sing yan bizmarê girêka werîsî.

- **IRON** : rimê nêçîrê (kêr livînbar).

- **JOINT** : çok : pêgirka movikî.

- **PRESS** : çapa bi pêgirka movikî kar dikit.

- **ROPE** : werîsê destik dar û girêdûmahî.

- **SWITCH** : kilîla movikî.

TOGGLE, *vt.* : girê dan (bi singî ve).

TOGGLED, *adj.* : girêdayî.

TOGGLING, *n.* : girêdan.

TOIL, *n., vt.* : renc, rencberî, rêncberî, teqela, erk kêşan, rencberî kirin.

TOILE, *n.* : perûk (nemaze yê cilan).

TOILED, *adj.* : rencdayî.

TOILER, *n.* : rêncber, kedker, pale, zehmetkêş, karker, kedkar, rencber.

TOILERING, *n.* : şilandin.

TOILET, *n.* : avrêj, avdestxane, edebxane, çolik, destav, kar, karkirin.

TOILET COVER, *n.* : fotika mêza karî.

TOILET PAPER, *n.* : kaxeza destavê.

TOILET POWDER, *n.* : toz yan gejmireka karî.

TOILETRY, *n.* : sabûn, gulav yan toza xemlê.

TOILET SET, *n.* : taxima karkirinê.

TOILET SOAP, *n.* : sabûna bêhnxweş ya xemlê, sabûna karî.

TOILET TABLE, *n.* : mêza karî.

TOILET WATER, *n.* : ava karî : gulav.

TOILFUL, *adj.* : sext, zehmet.

TOILS, *n. pl.* : tor, dav.

TOILSOME, *adj.* : zehmet, rencî.

TOILWORN, *adj.* : mandî, qerimî, westayî.

TOING, *n.* ~ **AND FROING** : hatin û çûn.

TOKEN, *n.* : nîşan, nîşane, girêv, şeql.

- **BY THE SAME** ~ : bi heman hoyî yan egerî.

- **STRIKE** : lêdan yan mangirtina hêmayî.

TOKEN MONEY, *n.* : diravê hêmayî.

TOKEN PAYMENT, *n.* : (deyn)dana hêmayî (tibabek kêm ji deynî dan).

TOKEN VOTE, *n.* : dengdana hêmayî.

TOLA, *n.* : yekeya kêşanê li Hindistanê.

TOLBOOTH = **TOLL.**

TOLD, *p.* **OF TELL** : got, vegêra.

TOLEDO, *n.* : şûrê Toledo (li îspaniya).

TOLERABILITY, *n.* : arambarîtî.

TOLERABLE, *adj.* : arambar, qayilbar.

TOLERANCE, *n.* : aramî, hemwarî, barbirîn, bergeh girtin.

TOLERANT, *adj.* : aram, mêşîn, peşedirêj.

TOLERANTLY, *adv.* : bi aramî, bi peşedirêjî, aramkî.

TOLERATE, *vt.* : hêlan, rê dan, peşedirêj bûn, helgirtin (barî).

TOLERATED, *adj.* : peşedirêjkirî, helgirtî (bar).

TOLERATING, *n.* : peşedirêjkirin, helgirtin (bar).

TOLERATION, *n.* : birdebarî.

TOLL, *n.* : bac, serane, zengillêdan.

- **BRIDGE** : pira bacî (ko derbazbûn jî pirê bi pare ye).

TOLL, *vt., i.* : bac kirin, bac standin, zengil lê dan.

TOLL OR TOLE, *vt.* : timlok dan yan kirin.

TOLLABLE, *adj.* : bacbar.

TOLLBAR, *n.* : dar, asin yan berbestê gumrukê.

TOLL CALL, *n.* : telefona giran yan dûr.

TOLL COLLECTION, *n.* : qolçîtî.

TOLL COLLECTOR, *n.* : qolçî.

TOLL GATE, *n.* : dergehê gumrukê : xalka gumrukdanê.

TOLL HOUSE, *n.* : bacgeh, xaniyê bacvanî, nivîsgeha gumrukê.

TOLLING, *n.* : zengillêdan.

TOLL KEEPER, *n.* : bacdarê li ser rê yan pirê.

TOLLMAN, *n.* : bacdar (li ser rê yan pirê).

TOLU, *n.* : belsemek bêhnxweş ya gewr û jî darek başûra Emerîka ye (bo gulav yan dermanî).

TOLUENE, *n.* : avekiyek bê reng (wek benzînê) ji qetrana rejûyê çêdikin bo qijilandin û çêkirina teqemenî û boye yan tolowîn.

TOLUIC ACID, *n.* : tirşiya tolowînî.

TOLUIDINE, *n.* : tolyodîn : pêkhatî yan awêteya emînî ji tolowînî, derdikevit bo çêkirina boye û dermanan.

TOLUOL, *n.* = **TOLUENE.**

TOM, *n.* : kitika nêr.

- **BOY** : keçika kurkîne.
- **BOYISH** : keçika kurkîneyî.
- **BOYISHNESS** : keçika kurkîneyîtî.
- **FOOL** : xirpo.
- **FOOLERY** : xirpoyî.

TOM, *vi.* : xirpotî kirin.

TOMAHAUK, *n., vt.* : bivrê şerî, lê dan, kuştin (bi bivrê tomahok).

TOMALLEY, *n.* : kezeba robyanî.

TOMAN, *n.* : diravê ecemî.

TOM AND JERRY, *n.* : şerabek tûj e.

TOMATO, *n.* (*pl.* **TOMATOES**) : bacansork, temate.

TOMB, *n.* : gor.

- **STONE** : kêl, berkêl, kêla gorî.

TOMB, *vt.* : gor kirin, veşartin.

TOMBAC, têkiliya mis û zinkî (tûtyayî).

TOMBLESS, *adj.* : bê gor.

TOMBOLA, *n.* : dombele.

TOMCOD, *n.* : masiyek hûr e.

TOM, DICK AND HARRY, *n.* : herkes.

TOME, *n.* : qebare (mezin).

TOMENTOSE, *adj.* : tok, pirç yan pûrt gij.

TOMENTUM, *n.* : texlîtek rûvî yên mûyên wan wek tati hirî (helez e).

TOOMFOOLERY, *n.* : xirpoyî, pûçbêjî, gevezeyî.

TOMMY, *n.* : navê bistehiyê Tom, asikek biçûk e.

- **GUN** : tifenga xwekar.
- **ROT** : nanê nerm û nûpêjayî.
- **SHOP** : firoşgeh, nanpêjgeh.

TOMOGRAPHIC, *adj.* : pêwendîdarê wênegiriya êşnasînê (naskirina nesaxiyê).

TOMOGRAPHY, *n.* : hunerek wênegiriya êşnasînê ye bi tîrêja êks.

TOMORROW, TO-TOMORROW, *adv., n.* : sube.

- **MORNING** : sube spêdê.
- **THE DAY AFTER ~** : dusube.

TOMPION, *n.* = tampion.

TOM-TOM, *n.* : dahol (ya bi dest qutanê).

TOM THUMB, *n.* : quto yan rewîle, rewîleyê dastanan.

TOMTIT, *n.* : balindeyek biçûk e.

TON, *n.* : ten (1000 kîlo giram), pîvana kêşanê, tibabek mezin.

TONAL, *adj.* : awazî.

TONALITY, *n.* : awazîtî.

TONALLY, *adv.* : bi awazî, awazkî.

TONDO, keval yan neqşê girûvir.

TONE, *n.* : awaz, rêbaz, çalakî, saxî, zarav, giyan, pileya dengî yan ronahî, mad, sirûşt.

TONE, *vt., i.* : pile kirin (deng yan ronahî), awaz kirin.

- **TO ~ DOWN** : nizm kirin, hedar kirin.

- **TO ~ UP** : xurt kirin, qayim kirin.

TONE ARM, *n.* : destikê sindoqa stranan.

TONE COLOUR, *n.* : rengê awazê.

TONED, *adj.* : awazkirî.

TONELESS, *adj.* : bê awaz.

TONELESSLY, *adv.* : bêawazkî.

TONELESSNESS, *n.* : bêawazîtî.

TONEM, *n.* : yekeya axiftinê yan bêjeya ko her bi awazî cuda dibit jî êke dî.

TONE VALUE, *n.* : bihayê boyeyî.

TONG, *n.* : civat yan civata nihênî ya Çînî.

TONGA, *n.* : guhêzoka duçerxî (Hindî).

TONGS, *n., vt., i.* : gasik, (bi gasikê) rakirin.

TONGUE, *n.* : ziman, ezman.

- **TO GIVE ~** : rewîn.

- **TO HOLD ONE'S ~** : devê xwe girtin, mit bûn.

TONGUE, *vt., i.* : alîstin, firîzî vedan.

TONGUE AND GROOVE, *n.* : movika ziman û kelşî.

TONGUED, *adj.* : zimanrewan, alîstî, zimankirî.

TONGUE-LASH, *vt., i.* : gazinde kirin (devê xwe lê vekirin).

TONGUE-LASHING, *n.* : gazindekirin (devê xwe lê vekirin).

TONGUELESS, *adj.* : lal, bêziman.

TONGUE-TIED, *adj.* : zimangirtî (girêdayî).

TONGUING, *n.* : zimankirin, alîstin.

TONIC, *adj.* : vejîn, awazî, biryar, binyat, tingijînî, dermanê qayimker.

- **ACCENT** : birgeh xurtkirin.

- **MAJOR AND MINOR** : kilîlên heman serekawaz.

TONICITY, *n.* : awazîtî, xurtî, saxî.

TONIGHT OR TO-NIGHT, *adv., n.* : ev şeve, îşev, em şew.

TONING, *n.* : awazkirin.

TONISH, *adj.* : baw, mode.

TONITE, *n.* = tonight.

TONKA BEAN, *n.* : tovê reşê bêhnxweş yê jî başûra Emerîka.

TONNAGE, *n.* : baca ser binyata tenê, giraniyê.

TONNE, *n.* : tena metrî (1000 kg) - ten.

TONNER, *n.* : keştiya çend ten.

TONOMETER, *n.* : awazpîv.

TONSIL(S), *n.* : gilale, hêstil, alo, hestîk.

TONSILLAR, *adj.* : hestîkî, gilaleyî.

TONSILLECTOMY, *n.* : helkêşana hestîkan yan gilaleyan.

TONSILLITIS, *n.* : hestîketin, kulbûna gilaleyan, gilaleketin, alokewtin.

TONSILLOTOMY, *n.* : helkêşana hestîkan.

TONSORIAL, *adj.* : tiraşî, berberî.

TONSURE, *vt.* : (hemî serî) tiraşîn.

TONSURED, *adj.* : tiraşî.

TONSURING, *n.* : tiraşîn.

TONTINE, *n.* : texlîtek dabînkirina tevre yan hevreyî (ko yek bimirit maf digehit ewên mayîn).

TONUS, *n.* : tingijîna zeblekê rast.

TONY, *adj.* : baw, mode.

TOO, *adv., adj.* : jî, dîsa, dîsan, bêqam, gelek.

TOOK, *p.* **OF TAKE** : bir.

TOOL, *n.* : kerese, dardest, amêr, alav, amraz, ewzar.

TOOL, *vt.* : ber tiraşîn.

TOOL ENGINEERING, *n.* : endaziya alavan.

TOOLER, *n.* : hilkolkê hostayî (avakerî) bo bertiraşînê.

TOOL HOLDER, *n.* : alavgir.

TOOL HOUSE, TOOLSHED, *n.* : embara alav yan keresteyan.

TOOLING, *n.* : bertiraşîn.

TOOL MAKER, *n.* : alavçêker, keresteçêker.

TOOL ROOM, *n.* : jora alav û keresteyan.

TOON, *n.* : darek awistralî ye.

TOOT, *n., vt., i.* : totîk, dengê totîkî, totîkvan, fitik, totîk lê dan, fitik lê dan.

TOOTH, *n.* (*pl.* **TEETH**) : didan.

- **ACHE** : didan êşan, janedidan.
- **BILLED** : nikildidan(kirî).
- **BRUSH** : firçeya didanan.
- **CANINE ~** : didanê tûj.
- **CARIES** : didankilor.
- **EXTRACTION** : didan helkêşan.
- **INCISOR ~** : didanê birr.
- **MOLAR ~** : didanê hêranê.
- **PASTE** : hevîrê didanan, dermanê didanan.
- **PICK** : darikê didanan.
- **PICK PLANT** : xiltan.
- **POWDER** : toza didanan (bo paqijkirinê).

TOOTH, *vt.* : didan kirin.

TOOTHED, *adj.* : didankirî, didandar.

- **OR SERRATED STONE** : şaxor.

TOOTHFUL, *n.* : firek mey.

TOOTHING, *n.* : didanok, didankirin, berên (yan kerpîçên) serê dîwarî bo avakirina dahatî.

TOOTHLESS, *adj.* : bê didan.

TOOTHSOME, *adj.* : xweşxwarin, tamdar, dilkêş (zayendî).

TOOTHY, *adj.* : didançîq.

TOOTLE, *vi., t.* : tûtîk nazik yan dubareyî yan jî bi berdewamî lê dan.

TOP, *n., adj. pop.* : nîk, tewq, dûçik, jor, lûtke, ser, gopîtk, leyizok, raser, komik.

TOP, *vt.* : bilindtir çûn, serdevk kirin, (serî) rakirin yan birrîn.

TOPAZ, *n.* : topaz (gewher e) : kanê rohnê silîkatên aluminyom.

TOPAZOLITE, *n.* : berê hêja yê topazolît.

TOP BILLING, *n.* : yekem paye.

TOP BOOT, *n.* : cezme, pêlava qaçdirêj.

TOP COAT, *n.* : palto yan qapotê sivik.

TOP DOG, *n.* : serok, rêber, desthelatdar, zal.

TOP DRAWER, *n.* : çîna balatir ya civakî yan desthelatî yan jî berbijarî.

TOP-DRESS, *vt.* (rûyê zevî) zibil kirin.

TOPE, *vt.* : bêqam vexwarin (mey).

TOPED, *adj.* : bêqam vexwarî.

TOPEE, *n.* = **TOPI.**

TOP FLIGHT, *n.* = top drawer.

TOPFUL(L), *adj.* : serdaçûyî, tejî.

TOP GALLANT, *n.* : babirekê bilind, berzî, gopîtk, bilind.

TOP HAT, *n.* : kulavê mîrî (şefqeyê bilind).

TOP-HEAVY, *adj.* : sergiran.

TOPHET, *n.* : dojeh.

TOP-HOLE, *adj.* : nayab.

TOPH(US), *n.* : kevirê zivir yê agirpijînî (birkanî), pirka xîziya movikkulî yan li dor danan.

TOPI, *n.* : kulav, şefqe.

TOPIARY, *adj.* : lêkdayî, tazekirî, baxçeyê lêkdayî yê gulan.

TOPIC, *n.* : mijad, babet.

TOPICAL, *adj.* : mijadî, babetî, heyberî.

TOPING, *n.* : bêqam (mey)vexqarin.

TOP KNOT, *n.* : xişlê serî (per, şerît yan gul).

TOPLESS, *adj.* : sîngberdayî (rîs, rût).

TOPLOFTY OR LOFTICAL, *adj.* : qapan, bong.

TOPMAST, *n.* : parçeya duwem yan navîn ya darê babirekî.

TOPMOST, *adj.* : balatir, bilindtir.

TOPNOTCH, *n.* : gopîtk.

TOP-NOTCH, *adj.* : nayab.

TOPNOTCHER, *n.* : mirov yan tiştê nayab yan payeberz.

TOPOGRAPHIC, *adj.* : pêwendîdarê rûzevîzaniyê.

- **RELIEF** : helet.

TOPOGRAPHY, *n.* : rûzevîzanî.

TOPOLOGICAL, *adj.* : pêwendîdarê zanîna endazyarî û pêwendiyên valatiyê.

TOPOLOGIST, *n.* : pisporê zanîna endazyarî û pêwendiyên valatiyê.

TOPOLOGY, *n.* : zanîna rûçikên endazyarî û pêwendiyên valatiyê.

TOPONYM, *n.* : navê erdnasiya derekê yan şûnekê.

TOPONYMY, *n.* : şûnnavzanî.

TOPPED, *adj.* : serkirî.

TOPPER, *n.* : mirov yan tiştê nayab.

TOPPING, *n., adj.* : şikûdar, bala, nayab, bilind, tişt (wek baristeyê porê yan perî) li ser gopîtkê, tebeqeya serî ya şirînayiyê, çiqên (kezaxê) havêtî.

TOPPLE, *n.* : êxistin, kevandin.

TOPPLE, *vi., t.* : êxistin, kevandin, ketin.

TOPPLED, *adj.* : kevandî, êxistî.

TOPPLING, *n.* : êxistin, kevandin.

TOPS, *adj.* : serketî (baştir ji hogiran).

TOP SECRET, *adj.* : (raz) bêqam nihênî.

TOP SERGEANT, *n.* : serekçawîş.

TOPSIDE, *n.* : desthelatiya bala, rexê bilind.

TOPSIDE(S), *adv.* : di nîveka desthelatî yan hêzê de, li ser pişta gemiyê, bo ser piştê ve yan parçeya bilind ve (gemî).

TOP SOIL, *n.* : axa serve.

TOP SPEED, *n.* : leza ewper, leztirîn.

TOPSY TURVY, *n., adj., adv.* : berûvajî, serûbin, tevlehev.

TOPSY TURVY, *vt.* : serûbin kirin.

TOQUE, *n.* : kulav.

TOQUILLA, *n.* : rîşalên belgên darek başûra Emerîka wek darqespî.

TOR, *n.* : şax, zîr.

TORAH, *n.* : Tewrat.

TORC, *n.* = **TORQUE.**

TORCH, *n.* : çira, bilêse, meşxel, xetîre, pîl, mêlede.

- **FISHING** : masîgirtin (bi) çirayî.

- **LIGHT** : çira, mûmik.

TORCHERE, *n.* : mêza şemalkê.

TORCHON, *n.* : texlîtek kiloşê pembûyî yan kitanî.

- **BOARD** : mêza bi kaxeza zivir nixaftî.

- **PAPER** : kaxeza rûzivir (bo neqşê di nav rengan de).

TORCHWOOD, *n.* : darê çirayan.

TORE, *p.* **OF TEAR** : çirrand, dirrand, çirtikî, dirriya, çirriya.

TOREADOR, *n.* : gaşerker (siwar).

TORERO, *n.* : gaşerker (peya).

TOREUTIC, *n., adj.* : pêwendîdarê neqşê derketiyê metalan.

TORGOCH, *n.* : masiyek ziksor e.

TORIC, *adj.* : (wek) qepûçkî.

TORII, *n.* (*pl.* **TORII**) : derîkê peristgehê şînto (Japon).

TORMENT, *n.* : êş, azar, arhan, derdmendî, cefa.

TORMENT, *vt.* : êşandin, azar kirin, eşkence kirin.

TORMENTED, *adj.* : êşandî, dilazar.

TORMENTIL, *n.* : giyayê gulzer.

TORMENTING, *n.* : êşandin, azarkirin, eşkencedan.

TORMENTOR OR TORMENTER, *n.* : azardayek, eşkenceker.

TORMENTRESS, *n.* : eşkenceker (jin).

TORMINA, *n.* : jan yan êşa dijwar ya hinavan.

TORN, (*pp.* OF **TEAR**), *adj.* : dirryayî, dirrandî, şirr.

- **TO PIECES** : perîtî.

TORNADIC, *adj.* : bahozî.

TORNADO, *n.* : bahoz, bahoza babelîskî, boran.

TOROID, *adj.* : şikil yan şêwe koqizî.

TOROIDAL, *adj.* : (wek) koqizî.

TOROUS OR TOROSE, *adj.* : stûnî (li gel pufî yan pejiya navberî), girêkî.

TORPEDO, *n.* : havêja xwekarî bo têkşikanda gemiyên dijminî, kuj yan xwînrêjê pişekar, torpîd, mîna noqaran.

- **BOAT** : şerkeştiya biçûk û lez ya torpîdhavêj, belema torpîdî.

- **BOAT DESTROYER** : şerkeştiya têkşikên ya gişti.

- **BODY** : leşê torpîdî (bo pêşbirkeyê).

- **GUN BOAT** : têkşikên (belem) ya şerkeştiyên torpîdan.

- **TUBE** : lûle yan havêja torpîdan.

TORPEDO, *vt.* : torpîd kirin, torpîd lê dan.

TORPEDOED, *adj.* : torpîdkirî, torpîd lêdayî.

TORPEDOING, *n.* : torpîdkirin, torpîdlêdan.

TORPEFY, *vt.* : tezî yan mit kirin.

TORPID, *adj.* : sar, tezî, mit, gewc.

TORPIDIFIC, *adj.* : tezî, mit.

TORPIDIFY, *vt.* : mit kirin, tezî kirin.

TORPIDLY, *adv.* : bi mitî, tezîkerkî.

TORPIDITOR, *adj.* : mitdar, tezîdar.

TORPIDITY, *n.* : mitîtî, tezîtî.

TORPIDNESS, *n.* : mitîtî.

TORPOR, *n.* : tevzî, xewa temar, gewcî.

TORPORIFIC, *adj.* : tezîdar, tezîker.

TORQUATE(D), *adj.* : stûvankiyê bazinî.

TORQUE, *n.* : zebrê badanê, stûvank (ji metalî çêkirî).

TORQUED, *adj.* : (badan) zebrîkirî.

TORQUING, *n.* : (badan) zebrîkirin.

TORQUOISE, *n.* : pîroze, feyroz.

TORR, *n.* : yekeya wişarpestana esmanî ko temet wişara yek milîmetra cîweyî ye.

TORREFACTION, *n.* : vemandin, zuhakirin, bijartin.

TORREFY, *vt.* : birajtin, qemandin, zuha kirin.

TORRENT, *n.* : leyî, lehî, tavî, eşqelî, nihêl, şap, tirav, xişêk.

- **SUDDEN ~** : şap.

TORRENTIAL, *adj.* : şapî, lehiyî, zehfî.

- **RAIN** : lehî baran.

- **SUDDEN ~ STREAM** : şap.

TORRENTIALLY, *adv.* : bi zehfî, zehfkî.

TORRICELLIAN, *adj.* (~ experiment) : taqî yan azmûna Toriçelî (bi cîweyî bo pestanpîvê).

TORRID, *adj.* : bêqam germ(erd), tavsotî(erd), germ.

- **ZONE** : devera erdê navbera herêmên germ.

TORRIDITY, *n.* : germîtî, erdgermîtî.

TORRIDNESS, *n.* : germîtî, erdgermîtî.

TORSE, *n.* = **WREATH.**

TORSEL, *n.* : xemla aloz.

TORSION, *n.* : badek, badan, wergeran.

- **BALANCE** : teraziya badankî, terazûya badan.

TORSIONAL, *adj.* : badekî.

TORSIONALLY, *adv.* : bi badekî, badanekî.

TORSIVE, *adj.* : badekî.

TORSK, *n.* : texlîtek masî ye.

TORSO, *n.* : qurmê peykerî yan mirovî, leş (bê ser û dest û pê).

TORT, *n.* : çewtî, ziyan, erknekirin (şikandina erkî).

- **FEASOR** : mirovê erkşikên.

TORTE, *n.* : kiloc.

TORTICOLLIS, *n.* : stûreqî.

TORTILE, *adj.* : badayî, çemayî.

TORTILITY, *n.* : badanîtî.

TORTILLA, *n.* : nanê meksîkî, nanê sewik yan dorik, nanê garisî yan genimî.

TORTIOUS, *adj.* : çewt.

TORTOISE, *n.* : kîsel, kîsele, req, kîsilfis, kûsî, şikeftalok.

- **BEETLE** : kêza kîselî.

- **SHELL** : hestiyê pişta kîselî.

TORTRIX, *n.* : texlîtek pelpelîtk e.

TORTUOS, *adj.* : çivo, badayî, xwehr, xahr, xwar.

TORTUOSITY, *n.* : qurmiçîn, badan, wergeran.

TORTUOUS, *adj.* : badayî, dolkan.

TORTUOUSLY, *adv.* : bi dolkanî, dolkankî.

TORTUOUSNESS, *n.* : badayîtî, dolkanîtî.

TORTURE, *n.* : azar, azarî, azarek, azardan, eşkence, eşkencî.

TORTURE, *vt.* : azar dan, eşkence kirin.

TORTURED, *adj.* : dilazar, êşandî, azardayî, azarkirî, eşkencedayî.

TORTURER, *n.* : eşkenceker, azardayek.

TORTURING, *n.* : şkencedan, azardan, azarkirin, êşandin.

TORTUROUS, *adj.* : eşkencî, azarî, êşanî.

TORTUROUSLY, *adv.* : bi eşkenceyî, eşkencekî.

TORULA, *n.* : zincîreya gogî ya bakterya, qarçikê wek haveynî.

TORUS, *n.* : xişla koqizî, qepûçk.

TORY, *n., adj.* : parta parêzkera birîtanî, parêzker.

TORISM, *n.* : parêzkerîtî.

TOSH, *n.* : (*sl.*) : pûç.

TOSS, *n.* : havêtin, serrakirin, (tire-kitbekirin).

TOSS, *vt., i.* : veweşîn, ala livîn, wergeran (di nav nivînan de), perîşan kirin, berhevdan kirin, hilavêtin (pêl gemiyê), hejandin, têkil kirin, qurt kirin, havêtin (diravî bo tire-kitbeyê).

TOSSED, *adj.* : havêtî.

TOSSING, *n.* : havêtin.

- **COIN** : hilavêtina diravî (tire-kitbe).

- **UP** : hilavêtina diravî (bo biryardanê).

TOSS POT, *n.* : vexwar, beng.

TOSSUP, *n.* : havêtina diravî bo biryardana pirsekê, pirsa bextî.

TOT, *n.* : zarok, qurt, sercem.

TOT, *vt.* : sercem kirin, hejmartin.

TOTAL, *n., adj.* : sercem, hemû, hemî, hemûkî, temam, ko, sercem.

- **ABSTINENCE** : nevexwarina êkcar (mey).

- **IGNORANCE** : nezanîna hemûkî.

TONNAGE : giranî yan baca tenî ya hemûkî.

TOTAL(L)ED, *adj.* : kokirî, sercemkirî.

TOTAL(L)ING, *n.* : kokirin, sercemkirin.

TOTALISM, *n.* : zordarîtî.

TOTALITARIAN, *adj.* : zordar.

TOTALITARIANISM, *n.* : zordarîtî.

TOTALITARIANIZE, *vt.* : zordarî kirin.

TOTALITARIANIZED, *adj.* : zordarî(lê)kirî.

TOTALITARIANIZING, *n.* : zordarîkirin.

TOTALITY, *n.* : hemûkîtî, sercem, tomerî.

TOTALIZE, *vt., i.* : kurt kirin, sercem kirin, hemûkî kirin.

TOTALIZED, *adj.* : sercemkirî.

TOTALIZER, *n.* : jimêrînk.

TOTALIZING, *n.* : sercemkirin, kokirin.

TOTAQUINE OR TOTAQUINA, *n.* : dermanek dijî tayê (totakîn).

TOTE, *n., vt.* : guhaztin, barkirin, bar (giranî), guhaztin, helgirtin.

TOTEM, *n.* : totem : helez yan canewerê hêmayê malbatê yan êlê, pot bo vê meremê.

TOTEMIC, TOTEMISTIC, *adj.* : totemî.

TOTEMISM, *n.* : totemîtî.

TOTEM POLE, *n.* : karîteyê totemî (Hindokên Sor li ber malên xwe diçikilînin).

TOTHER, *adj., pron.* : ewê dî.

TOTIES QUOTIES : hercar.

TOTIPALMATE, *adj.* : tilpêkveyê hemûkî.

TOTTED, *adj.* : sercemkirî.

TOTTER, *n., vt.* : xingilîn, leqîn, ferkosî, veweşîn.

TOTTERED, *adj.* : xingilî.

TOTTERING, *n.* : ferkosî, xingilîn, leqîn, veweşîn.

TOTTERINGLY, *adv.* : bi veweşînî, veweşînkî.

TOTTERY, *adj.* : xingilî.

TOTTING, *n.* : sercemkirin.

TOUCAN, *n.* : balindeyek devera yeksanekerî ya Emerîka.

TOUCH, *n., vt., i.* : pelandin, destkirin, destlêdan, hengav, destdan, hilmişîn, hingavtin, dest kirin, dest lê dan.

- **AND GO** : jî xalkekê bo êke dî, barê hestiyar yan tewekelî (metirsî).

- **TO ~ DOWN** : danan, hatin xarê (balafir).

- **TO ~ OFF** : hûr û şehreza rave kirin.

- **TO ~ ON** : nêzîk bûn (ser pirsê), nîşan kirin.

- **TO ~ UP** : livandin, han dan, bijar kirin, rast kirin.

- **TO ~ UPON** : nêzik bûn (mijadî), nîşan kirin.

- **TO ~ WOOD** : dest kirin darî : dij dexsê.

TOUCH DOWN, *n.* : dahatina balafirê, gava bextî.

TOUCHED, *adj.* : destdayî, pelandî.

TOUCH FOOTBALL, *n.* : tepka pêyan ya destdayî (texlîtek tepka pêyan ya emerîkanî).

TOUCH HOLE, *n.* : kuna sotinê : kuna tifengê ya sotina barûtê yan şûreyê.

TOUCHILY, *adv.* : bi gurêxî.

TOUCHINESS, *n.* : gurêxîtî, bedmadî, hestiyarî.

TOUCHINGLY, *adv.* : bi destdanî, bi hestiyarî.

TOUCH-ME-NOT, *n.* : dest-neke-min : helezek demarên tovî vedibin heke dest bikinê.

TOUCH OF RHEUMATISM, *n.* : honik yan romatîzma sivik.

TOUCHSTONE, *n.* : azmûn (taqî), awayê azmûnê, azmûn (taqî) ya zêrî.

TOUCH SYSTEM, *n.* : rêzika destdanê : (rêbaza lêdana tîpnivîsê).

TOUCH-TYPE, *vt., i.* : destdanî tîpnivîsê kirin.

TOUCHY, *adj.* : enirok, bedmad, hûr, hestiyar (bêqam), teqe yan sotinbar.

TOUGH, *n., adj.* : dijwar, çetin, sext, qert, zorbaz.

TOUGH, *n.* : qayim, tûrt.

- **MINDED** : aza, xurt.

TOUGHEN, *vt., i.* : qayim kirin.

TOUGHENED, *adj.* : qayimkirî.

TOUGHENING, *n.* : qayimkirin.

TOUGHIE OR TOUGHY, *n.* : mirovê req, pirsa sext.

TOUGHISH, *adj.* : piçekê req.

TOUGHNESS, *n.* : qayimîtî, reqîtî, hişkîtî.

TOUPEE, *n.* : zirpirç, zirpor.

TOUPET, *n.* : berê zirpirçê.

TOUR, *n.* : rêvingî, rêwîtî, geşt.

- **DE FORCE** : hinera hêzê yan şehrezayiyê.

- **OF OBSERVATION** : gerîdeya zêrevaniyê.

TOUR, *vi., t.* : geran, rêvingî kirin.

TOURACO, *n.* (*pl.* **TOURACOS**) : balindeyek efrîqayî û mezin e (per sor û kesk e).

TOURED, *adj.* : geryayî.

TOURER, *n.* : gerîde.

TOURING, *n.* : geran, gerîn, rêvingî.

- **CAR** : guhêzok yan otomobîla rêvingî yan geranê.

TOURISM, *n.* : rêgerî, ger, geştî, rêvingî, geşt, geran, guzar û geşt.

TOURIST, *n.* : geştok, rêger, rêvingî, gerîde, geryayî, gerok, geşteker, geştewer, geştiyar.

- **CARD** : karta gerîdeyî (şûna paseportê).

- **CLASS** : pileya gerîde.

TOURISTIC, *adj.* : geştyarî, gerîdeyî.

TOURISTICALLY, *adv.* : bi geştiyarî.

TOURMALIN(E), *n.* : tormalîn : berek nîv hêja ye.

- **GRANITE** : granît yan beristeyê tormalîn.

TOURNAMENT, *n.* : pêşbirke, gera pêşbirkeyê (di navbera çend yarîkeran de).

TOURNAY, *n.* : perûkê kelûpeli.

TOURNEDOS, *n.* (*pl.* **TOURNEDOS**) : goştê çêlê (bezkirî).

TOURNEY, *n.*= **TOURNAMENT.**

TOURNEY, *vt.* : beşdarî pêşbirkeyê kirin.

TOURNIQUET, *n.* : badank yan pestênker bo rawestandin yan veresîna xwînê.

TOURNURE, *n.* : kemaxmal.

TOUSE, *n.* : ajawe.

TOUSE, *vt.* : giv kirin.

TOUSED, *adj.* : givkirî.

TOUSING, *n.* : givkirin.

TOUSLE, *n.* : pirç yan pora gij, pêjî.

TOUSLE, *vt.* : gij kirin.

TOUSLED, *adj.* : gij (kirî), giv.

TOUSLING, *n.* : gijkirin.

TOUSY, *adj.* : zivr.

TOUT, *n.* : sehkerê nûçeyên pêşbezîna hespan (bo girewê), gerok (bo piştgirtinê yan kiriyaran).

TOUT, *vt.* : nûçeyên tewleyan seh kirin û sîxoriya meşqên yan rahînanên pêşbezînê kirin (bo girewên hespan), rave kirin, ragehandin, li bajarî geran (bo dengan).

TOUTER, *n.* = **TOUT.**

TOW, *n.* : kişan, gemî yan guhêzoka kişandî, benê qetandî yê kitanî, perûkê vî benî, werîs yan zincîra kişanê.

- **IN ~** : kişandî.

- **BOAT** : belema kişandinê.
- **CAR** : otomobîla kişandinê.

TOW, *vt.* : kişan.

TOWAGE, *n.* : kişandin.

TOWARD(S), prep. : ber bi, berew bo, hemberî.
- **THE SEA** : ber deryayî ve.
- **US** : ber me ve.

TOWARDLY, *adj.* : hîvîdar, nerm.

TOWEL, *n.* : pêştemal, xawlî, pêşgîr, destmal.

TOWEL, *vt., i.* : zuha kirin.

TOWEL(L)ED, *adj.* : zuhakirî (bi xawliyê).

TOWEL(L)ING, *n.* : zuhakirin (bi xawliyê).

TOWER, *n.* : birc, kela (kelo).
- **LIKE** : wek bircê.
- **OF STRENGTH** : qayim, xurt, hêzdar.

TOWER, *vi.* : bilind bûn.

TOWERED, *adj.* : bilindbûyî, berzbûyî.

TOWERING, *adj.* : berz, bilind, bala.

TOWERY, *adj.* : bilind, bircî, kelayî (keloyî).

TOWHEAD, *n.* : pirçkitanî, porkitanî, ser yan mirovê pirç yan por nerm û spî.

TOWHEADED, *adj.* : pirçkitanî, porkitanî.

TOWHEE, *n.* : sivanok (balinde ye) ya bakura Emerîka.

TOWING, *n.* : kişandin.

TOWIT, *adv.* : anko.

TOWLINE, *n.* : werîsê kişanê.

TOWN, *n.* : bajêr, bajar, bajêrok, şaroçke.
- **CLERK** : mîrzayê bajêrî.
- **COUNCILLOR** : endamê civata bajêrî.
- **CRIER** : bangdêr, gazîker.
- **HALL** : civatgeha bajêrî.

TOWNEE, TOWNIE, TOWNY, *n.* : bajêrî.

TOWNHOUSE, *n.* : xaniyê bajêrî.

TOWNSFOLK, *n. pl.* = **TOWNS PEOPLE.**

TOWNSHIP, *n.* : bajêrk, dever.

TOWNSPEOPLE, *n.* : bajêrî, xelkê bajêrî.

TOWNSMAN, *n.* : bajêrî.

TOWNSWOMAN, *n.* : bajêrî (jin).

TOWROPE, *n.* : werîsê kişanê.

TOW TRUCK, *n.* : barkêşa kişanê.

TOWY, *adj.* : kişandinî.

TOX(O)-, *pref.* : pêşgir e ko jehr e, jehrî ye.

TOX(A)EMIA, *n.* : jehrbûna xwînê.

TOXEMIC, *adj.* : nesaxê jehrbûna xwînê.

TOXIC, *adj.* : jehrî.
- **SYMPTOMS** : berjengên jehrî.

TOXICANT, *n., adj.* : jehrî, jehr.

TOXICITY, *n.* : jehrîtî.

TOXICOGENIC, *adj.* : jehrzê.

TOXICOLOGIC(AL), *adj.* : pêwendîdarê jehrzanî.

TOXICOLOGICALLY, *adv.* : bi jehrzanî, jehrzankî.

TOXICOLOGIST, *n.* : jehrzan.

TOXICOLOGY, *n.* : jehrzanî, jarzanî.

TOXICOSIS, *n.* : jehrbûn.

TOXIFY, *vt.* : jehr kirin.

TOXIGENIC, *adj.* : jehrdar, jehrberhemdar.

TOXIN, *n.* : toksîn, jehrîn.

TOXOID, *n.* : jehrîna lawazkirî (sivikkirî).

TOXOPHILITE, *n.* : tîrbaz, hezkerê armancgirtinê, armancstêrikxwaz.

TOXIPHILITIC, *adj.* : stêrikxwaz.

TOXOPLASMOSIS, *n.* : nesaxiya rêzika nîvekiya demarên zarokî.

TOY, *n., adj.* : leyiztok, leyiztokî, leyizok, wek leyiztokê, tiştê biçûk nemaze canewer.

- **SHOP** : firoşgeha leyiztokan.

- **SOLDIER** : serbazê leyiztokî.

TOY, *vi.* : leyiztin.

- **TO ~ WITH** : bi hizir leyiztin.

TOYON, *n.* : teyisok : teraşek emerîkanî û ber sor û teyisî ye.

TRABEATED, *adj.* : karîteasoyî avakirî.

TRABEATION, *n.* : avahiyê karîteasoyî.

TRABECULA, *n.* : berbestik, (berbestê biçûk).

TRABECULAR, *adj.* : berbestikî.

TRABECULATE, *adj.* = **TRABECULAR.**

TRACASSERIE, *n.* : enirînîtî.

TRACE, *n.* : rêç, şop, şûn, nîşan, xişînok, xiştinek, rêş, şûnpê.

TRACE, *vt.* : neqş kirin, şop kirin, şûn kirin, vegerandin, ho kirin, peyda kirin, vegeran.

TRACEABILITY, *n.* : şûnbarîtî, şopbarîtî.

TRACEABLE, *adj.* : şûnbar, şopbar.

TRACEABLENESS, *n.* : şopbarîtî.

TRACEABLY, *adv.* : bi şopbarî.

TRACED, *adj.* : şopkirî, şûnkirî, şûnketî.

TRACELESS, *adj.* : bê ser û şûn, bê şûn.

TRACER, *n.* : sehker (name yan gurzeyan), neqşker, havêja neqşker, hêmanê sehker (tîrêjdar), şopgerîn, neqşgeh.

TRACERY, *n.* : xemla çiqdar(î).

TRACHE(O)-, *pref.* : pêşgir e ko kirkirok e.

TRACHEA, *n.* : zengelor, kirkirok.

TRACHEAL, *adj.* : zengelorî, kirkirokî.

TRACHEARY, *adj.* : pişîna zengelorî yan kirkirokî.

TRACHEATE, *adj.* : zengelorî, kirkirokî, kirkirokdar.

TRACHEITIS, *n.* : kulbûna zengelorî yan kirkirokî.

TRACHEOTOMY, *n.* : kunkirina kirkirokî.

TRACHOMA, *n.* : bîrova çavî, çavbîrov, qiltiş, teraxoma.

TRACHOMATOUS, *adj.* : çavbîrovî.

TRACHYTE, *n.* : kevirek agirpijîn e (birkanî ye), tirakît.

TRACHYTIC, *adj.* : pêwendîdarê kevirê tirakîtî.

TRACING, *n.* : dûvketin, şopandin, dîvketin, şûnketin, neqşekirin, peydozî.

- **CLOTH** : perûkê şopandinê.

- **PAPER** : kaxeza şopandinê.

TRACK, *n.* : rêç, bor, şûn, rê, şûnpê, meydan (ya pêşbezînê), zincîra bûyeran û hizran, paniya guhêzokê, pêşbezîna meydanê.

TRACK, *vt., i.* : li dûv çûn, bi şûn de çûn, zêrevaniya hêla havêjê kirin, derbaz bûn, çûn, koçer bûn.

- **TO ~ DOWN** : şûna pê hêlan.

TRACKAGE, *n.* : mafê hevkariyek rêasinî ko hêlek hevkariyek dî bi kar bihînit, kirêya vî mafî, hêlên rêasinî.

TRACK-AND-FIELD, *n.* : pêşbezîna meydanê.

TRACKED, *adj.* : rêkirî, şûnkirî.

TRACKER, *n.* : peyger.

TRACKING, *n.* : peydozî.

TRACK LAYER, *n.* : rêkêş.

TRACKLESS, *adj.* : bê rê, bê şûn.

- **TROLLEY** = **TROLLEY BUS.**

TRACK WALKER, *n.* : peyayê hêlê : karkerê berpirsê parastina parçeyek ji hêla rêasinî.

TRACT, *n.* : alav, parçeerd yan zevî, weşîn, namîlke.

- **OF SAND** : parçeerdê xîzî.

TRACTABILITY, *n.* : pêbirîtî, pêbirbar.

TRACTABLE, *adj.* : pêbir, destvîlk, pêbirbar.

TRACTABLENESS, *n.* : pêbirîtî.

TRACTABLY, *adv.* : bi pêbirî.

TRACTATE, *n.* : gotar, name.

TRACTILE, *adj.* : dirêjbar, kişanbar.

TRACTION, *n.* : kişan, kişandin, hêza kişandinê.

- **ENGINE** : bizwên yan makîneya kişanê.

- **WHEEL** : çerxa kişanê.

TRACTIONAL, *adj.* : kişanî.

TRACTIVE, *adj.* : kişandar.

TRACTOR, *n., adj.* : rakêş, tirakter.

TRADE, *n., adj.* : bazirganî, kirîn û firotin, pîşe, pîşegerî.

- **BOOK** : kitêba bazirganî (bo xwendina gîştî), çapa bazirganî (ji kitêbekê).

- **IN** : pertalê pêkguhorkî.

- **BOARD** : civata bazirganiyê.

- **FAIR** : nîşangeha bazirganî.

- **NAME** : navê bazirganî.

- **PRICE** : bihayê bazirganî.

- **ROUTE** : rêya bazirganî.

- **SCHOOL** : dibistana bazirganî.

- **SHOW** : nîşangeha bazirganî.

- **UNION OR TRADES UNION** : yekîtiya karkeran.

- **WIND** : bayê bazirganî.

TRADE, *vt., i.* : bazirganî kirin, (ji bazarî) kirîn.

- **TO ~ IN** : pêkguhorîn (li gel cudabihadanê).

- **TO ~ OFF** : firotin, hevgel bi kar hînan.

- **TO ~ ON OR UPON** : olam kirin, hînan ber.

TRADER, *n.* : bazirgan, bazarvan.

TRADECANTINA, *n.* : giyayek her şîn e (gul mezin, şîn, spî yan sorê vekirî ye).

TRADED, *adj.* : bazirgankirî.

TRADESMAN, *n.* : bazirgan.

TRADING, *n.* : bazirganî, bazar, bazarkirin, bazarkarî.

TRADITION, *n.* : nerît, rêzik, baw, lasayî, qewat, bastan, tore.

TRADITIONAL, *adj.* : nerîtî.

TRADITIONALLY, *adv.* : bi nerîtî, nerîtkî.

TRADITIONARY, *adj.* = **TRADITIONAL.**

TRADITIONALISM, *n.* : nerîtîtî, qewatîtî.

TRADITIONALIST, *n.* : nerîtgir, qewatgir.

TRADITIONALIZE, *vt.* : nerêtî kirin, qewatî kirin.

TRADITIONALIZED, *adj.* : nerîtîkirî, qewatîkirî.

TRADITIONALIZING, *n.* : nerîtîkirin, qewatîkirin.

TRADITIONLESS, *adj.* : bê nerît, bê qewat.

TRADITOR, *n.* : fele yan file yê tirsonek (li destpêka filehiyê).

TRADUCE, *vt.* : paşbêjî kirin, bêrûmetî kirin, êrîş yan hêriş kirin (rexne).

TRADUCED, *adj.* : paşbêjîkirî.

TRADUCEMENT, *n.* : paşbêjî.

TRADUCER, *n.* : paşbêj.

TRADUCIAN(IST), *n.* : mirovê bawer dikit ko giyan li gel leşî, dizêt (çêdibit).

TRADUCING, *n.* : paşbêjîkirin.

TRAFFIC, *n.* : borîn, daborîn, hatinûçûn, raborîn, rêborîn.

- **CIRCLE** : meydana girûvir ya daborînê.

- **COURT** : dadgeha daborînê.

TRAFFICABILITY, *n.* : borînbarîtî.

TRAFFICABLE, *adj.* : borînbar.

TRAFFICATOR, *n.* : alava nîşankera borînê.

TRAFFIC ENGINEERING, *n.* : endazeya daborînê.

TRAFFIC JAM, *n.* : pir(r) daborîn, aporeya daborînê.

TRAFFICKED, *adj.* : daborînkirî.

TRAFFICKER, *n.* : bazirgan.

TRAFFICKING, *n.* : bazirganî, daborînî.

TRAFFIC SIGNAL OR LIGHT, *n.* : kiloşk, ronahiya daborînê.

TRAFFIC WARDEN, *n.* : harîker yan wirdyanê daborînê.

TRAGACONTH, *n.* : benîştek spî yan sor e (ji helezekê bo derman derdiêxin).

TRAGEDIAN, *n.* : nivîserê tirajedî (kovanî).

TRAGEDY, *n.* : tirajedî, kovan.

TRAGIC(AL), *adj.* : kovanî.

TRAGICALLY, *adv.* : bi kovanî, kovankî.

TRAGICOMEDY, *n.* : kenîkovanî.

TRAGICOMIC, *adj.* : kenînîkovanî.

TRAGOPAN, *n.* : por yan tiracê şaxdar.

TRAGUS, *n.* : singok (li pêşiya guhî).

TRAIL, *n.* : şiverê, dûv, karwan, şûn, şop, derbazgeh.

TRAIL, *vt., i.* : kişan (ser erdê), li dûv çûn, (qerimî) çûn, dihêt dahêlan, xuşîn, paş ketin (pêşbezîn).

TRAILED, *adj.* : şûnketî, şeqandî.

TRAILER, *n.* : rakêşek, filmek kurt, helezek hilpirjîn e.

- **CAMP, COURT OR PARK, N.** : meydan yan rawestgeha rakêşekan.

TRAILERABLE, *adj.* : kişanbar.

TRAILING, *n.* : dûvketin, peyçûn, şeqandin, peydozî, şûnketin.

- **EDGE** : rexê paşî (ji çengî).

TRAIN, *n.* : hevkêş, rêzgel, boş.

- **OF IDEA** : zincîra hizran.

TRAIN, *vt., i.* : meşq kirin, hîn kirin, fêr kirin, rahînan.

TRAINABILITY, *n.* : meşqbarîtî, rahînanbarîtî.

TRAINABLE, *adj.* : meşqbar, hînbar, rahînanbar.

TRAINBEARER, dûvhelgir (ya kirasê bûkê).

TRAINED, *adj.* : rahînayî, meşqkirî, rêkirî.

- **NURSE** : peristar yan nexoşevana rahînayî.

TRAINEE, şagird, siyar.

TRAINER, *n.* : meşqvan, meşqyar, hînker.

TRAINING, *n.* : meşqkirin, hînkirin, rahînan, meşq, rêkirin, sermeşq.

- **COLLEGE** : zanistgeha rahînanê.

- **SCHOOL** : dibistana rahînanê.

TRAININGLESS, *adj.* : bê meşq, bê rahînan.

TRAINLOAD, *n.* : barê hevkêşê.

TRAIN MAN, *n.* : karkerê hevkêşê.

TRAIN OIL, rûnê nehengî.

TRAIN SICK, *adj.* : (rêvingî) gêjê hevkêşê.

TRAIPSE, *n.* : çûna mandî, geran.

TRAIPSE, *vi., t.* : çûn, geran, bapîvî kirin.

TRAIPSED, *adj.* : gerayî.

TRAIPSING, *n.* : geran.

TRAIT, *n.* : şan, ged, rûxsar, sincî, rewişt, taybetî, rûçik.

TRAITOR, *n.* : xiniz, ewan, napak, zexel, tepreş, bêbext, doxman.

TRAITOROUS, *adj.* : xinizkar, cegermij.

TRAITOROUSLY, *adv.* : bi xinizî, bi doxmanî, xinizkî.

TRAITRESS, *n.* : xiniz, doxman (jin).

TRAJECT, *n., vt.* : guhaztin.

TRAJECTION, *n.* = **TRAJECT.**

TRAJECTORY, *n.* : rêge, rêya kirviya havêj, dûvelank yan stêra gerok.

TRA-LA, *interj.* : derbirrîna şadiyê.

TRAM, *n.* : tiram : barkêş (li kanzayê).

TRAM, *n., vi., t.* : guhêzok, tiram, komir guhaztin (bi barkêşê li kanzayê), li tiramê siwar bûn.

- **CAR** : guhêzok, tirama barkêş (li kanzayê).

- **LINE** : hêla tiramê.

TRAMMED, *adj.* : guhaztî (bi tiramê).

TRAMMEL, *n.* : tor (bo girtina masî yan balindeyan), kot, alava neqşkirina hêkeyî, bend, gîro, çingalê koçikî bo hilawîstina qazanan li ser agirî.

TRAMMEL, *vt.* : (bi torî) girtin, gîro kirin, davkirin, bend kirin, kevandin di nav telhê de.

TRAMMEL(L)ED, *adj.* : davkirî.

TRAMMEL(L)ING, *n.* : davkirin.

TRAMMING, *n.* : guhaztin (bi tiramê).

TRAMONTANA, *n.* : bayê sar yê bakurî yê Adriyatikê.

TRAMONTANE, *n., adj.* : nişteyê rexê dî yê çiyayê biyanî, li rexê dî yê çiyayê Alp.

TRAMP, *n.* : gerok (bo parsêkiyê), felîte, gede, êperî, serserî, bapîv, dengê pêyan.

TRAMP, *vi., t.* : bapîvî kirin, dan ser, rêbarî kirin (peya).

TRAMPLE, *n., vt., i.* : bazdanser, pêpes kirin, tepisandin, pelixandin, dan ser.

TRAMPLED, *adj.* : pêpeskirî.

TRAMPLER, *n.* : pêpesker.

TRAMPLING, *n.* : pêpeskirin, tepisandin.

- **DOWN** : dan ser.

TRAMPOLINE, *n.* : pehlewanîtî, palewanîtî, herzala pehlewanî.

TRAMROAD, *n.* : rê yan hêla tiramê.

TRAMWAY, *n.* : rêya tiramê.

TRANCE, *n.* : bêhişî, mestî, dilşadî, şeydayî.

TRANCE, *vt.* : bêhiş bûn, mest bûn, bêqam dilşad bûn.

TRANCED, *adj.* : bêhişbûyî.

TRANCHE, *n.* : parçeyek nemaze jî dahatî.

TRANQUIL, *adj.* : hedar, hêmin, asûde, aram.

- **MIND** : hişa hedar.

- **SCENE** : dîmenê hedar.

- **SURFACE (OF POND)** : rûgera hedar.

TRANQUILITY, hedarî(tî), hêminî(tî), mitbûn, dilniyabûn, hedan, aram.

TRANQUIL(L)IZATION, *n.* : hedarkirin, hêminkirin, hedirandin.

TRANQUIL(L)IZE, *vt.* : mit kirin, hêmin kirin, hedar kirin.

TRANQUIL(L)IZER, *n.* : êşrawes, êşbirr, hêminkar, dermanvezîn, aramdar.

TRANQUILLY, *adv.* : bi hedarî, hedarkî.

TRANQUILNESS, *n.* : hedarîtî.

TRANS-, *pref.* : pêşgir e ko tê re ye.

TRANSACT, *vi., t.* : kar kirin, kar li gel kirin, kar-bazarî kirin, bazar kirin.

TRANSACTION, *n.* : karligelkirin, karkirin, bazar, kar-bazar.

TRANSACTIONAL, *adj.* : kar-bazarî.

TRANSALPINE, *n., adj.* : nişteciyê piştçiyayê Alp, ketî piştçiyayê Alp.

TRANSAMINASE, *n.* : enzîma guhaztina amînî.

TRANSAMINATION, *n.* : guhaztina amînî.

TRANSATLANTIC, *adj.* : piştEtlentîkî, di Etlentîkî re (zerya).

TRANSCEIVER, *n.* : hinêr û wergir.

TRANSCEND, *vt., i.* : jê borandin, bi ser ketin, di ser re borîn, balatir bûn.

TRANSCENDENCE OR TRANSCENDENCY, *n.* : balabûn, serketin.

TRANSCENDENT, *adj.* : bala, jê borandî, şêlî, aloz, ji bûnewerê ser hebûna mayeyî.

TRANSCENDENTAL, *adj.* : aloz, paşmewdayê serhatinê.

- **FUNCTION** : hokarê balayî.

- **OBJECT** : heyberê rast.

- **MEDITATION** : ramankirina balabûnî.

- **UNITY** : yekîtiya têgehiştinê.

TRANSCENDENTALISM, *n.* : jîrzaniya ko mirov rastiyê bi hizirkirinê, ne bi azmûnê, taqîkirinê yan serhatiyê, dizanit.

TRANSCENDENTALIST, *n., adj.* : jîrzan yan bawermendê balayatiyê.

TRANSCONTINENTAL, *adj.* : nav qareyî, nav kerteyî.

TRANSCRIBE, *vt.* : rûnivîs kirin, tomar kirin, wergêran, awaz rast kirin (bi hêmayên dengî), weşandin, (bernameya êzgehî yan televizyonî ya tomarkirî), nivîsîn.

TRANSCRIBED, *adj.* : rûnivîskirî, tomarkirî.

TRANSCRIBER, *n.* : nivîser, wergêr.

TRANSCRIBING, *n.* : rûnivîskirin.

TRANSCRIPT, *n.* : rûnivîs, deftera pileyên şagirdî (tomara dibistanê).

TRANSCRIPTION, *n.* : rûnivîs, qawin (bo lêdanê li êzgehê), awaz rastkirin.

TRANSCRIPTIONAL, *adj.* : rûnivîsî.

TRANSCRIPTIONALLY, *adv.* : bi rûnivîsî, rûnivîskî.

TRANSCRIPTIONIST, *n.* : rûnivîsker.

TRANSCRIPTIVE, *adj.* : rûnivîsî, rûnivîsdar.

TRANSCURRENT, *n.* : lozew yan rewtekê panî.

TRANSCUTANEOUS, *adj.* : di nav çermî re.

TRANSDUCE, *vt.* : guhorîn (wize...).

TRANSDUCED, *adj.* : guhorî.

TRANSDUCER, *n.* : wizeguhor : alava guhartina tibabek ji tiştekê bo êke dî (wek pestanê bo voltiyê).

TRANSDUCING, *n.* : guhorîn.

TRANSECT, *vt.* : pan birrîn.

TRANSECTION, *n.* : panbirrîn.

TRANSEPT, *n.* : rexê dêrê.

TRANSEPTAL, *adj.* : pêwendîdarê rexê dêrê.

TRANSEXUAL = TRANSSEXUAL.

TRANSFER, *n.* : guhaztin, guhêz.

- **FORM** : guhêzname, guwazname.

TRANSFER, *vt.* : guhaztin.

TRANSFERABILITY, *n.* : guhêzbarîtî.

TRANSFERABLE, *adj.* : guhêzbar.

TRANSFEREE, *n.* : guhaztî, bo guhazî.

TRANSFERENCE, *n.* : guhaztin.

TRANSFERER, *n.* : guhêz : ji direkê yan şûnekê bo direk dî.

TRANSFEROR, *n.* : guhêz : dest ji mafî yan xudaniyê berdayî.

TRANSFERRED, *adj.* : guhaztî.

TRANSFERRIN, *n.* : pirotîna asinî di xwîna canewerî de guhaztin.

TRANSFIGURATION, *n.* : diyarbûna îsa pêxemberî li ser çiyayî, ceŋna (vê) diyarbûnê, guhorîna nijyar yan şiklê derveyî.

TRANSFIGURE, *vi.* : nijyar guhorîn, şikûdar kirin.

TRANSFINITE, *adj.* : paş rade yan sinor, pitir ji hemî jimarên radedar.

TRANSFIX, *vt.* : têre kirin, kun kirin, lê dan, qayim kirin (bi lêdanê, qutanê).

TRANSFIXION, *n.* : kunkirin, têrekirin.

TRANSFORM, *vt.* : guhorîn.

TRANSFORMABLE, *adj.* : guhorbar.

TRANSFORMATION, *n.* : guhorîn, gorîn, guhoran, guhartin.

TRANSFORMATIONAL, *adj.* : guhorî.

TRANSFORMATIONALLY, *adv.* : bi guhorî, guhorkî.

TRANSFORMATIVE, *adj.* : guhêr (dar).

TRANSFORMER, *n.* : gurer, gurênk.

TRANSFUSABLE, *adj.* : guhêzbar.

TRANSFUSE, *vt.* : guhaztin, xwîn guhaztin, têre çûn.

TRANSFUSED, *adj.* : guhaztî (xwîn...).

TRANSFUSIBLE, *adj.* : guhêzbar.

TRANSFUSING, *n.* : guhaztin.

TRANSFUSIVE, *adj.* : guhêzdar.

TRANSGRESS, *vt.* : çirandin, serkêşî kirin, gunehî kirin, dest dirêjî kirin.

TRANSGRESSION, *n.* : têperîn, sûç, gunehî, destdirêjî.

TRANSGRESSIVE, *adj.* : têperînî, destdirêjdar.

TRANSGRESSOR, *n.* : serkêş, destdirêj.

TRANSHUMANCE, *n.* : guhaztina keşiya terşî.

TRANSIENCE, *n.* : (zû) nemanî.

TRANSIENT, *adj.* : demdar, katî, penese, zûnemayî, mêvanê demek kurt, mirovê gerok (bo peydakirina karî).

TRANSIENTLY, *adv.* : demkî.

TRANSILLUMINATE, *vt.* : (rohnî) seh kirin.

TRANSILLUMINATION, *n.* : sehkirina rohnî.

TRANSILLUMINATOR, *n.* : sehkerê rohnî.

TRANSIRE, *n.* : destûra derhînanê.

TRANSISTOR, *n.* : guwazînok : tiranzistor : alava elektironî ya radyoyê.

TRANSISTORED, *adj.* : tiranzistorkirî.

TRANSISTORIZATION, *n.* : tiranzistorkirin.

TRANSISTORIZE, *vt.* : tiranzistor kirin.

TRANSISTORIZED, *adj.* : tiranzistorkirî.

TRANSISTORIZING, *n.* : tiranzistorkirin.

TRANSIT, *n.* : daborîn, têperîn, vekuçandin, derbaz.

- **COMPASS** : alavpîvyarî bo pîvana goşeya asoyî, borîna jî xuleya leşê esmanî jî dîra dirêjehêlê.

- **DUTY** : baca derbazbûnê ji welatekê.

- **INSTRUMENT** : alava zêrevaniya leşên esmanî ji dirêjehêlê, dûrbîna derbazbûnê.

TRANSITION, N. : guhaztin, guhartin, birgeha guhêzî.

- **STAGE** : koçeya guhêzî.

- **TUMOUR** : pej yan perçiftina guhêzî.

TRANSITIONAL, TRANSITIONARY, *adj.* : guhêzî.

TRANSITIONALLY, *adv.* : bi guhêzî, guhêzkî.

TRANSITIVE, *adj.* : têper, gerandî, derbazdar.

- **VERB** : lêkera têper yan gerandî, karê lêker yan têper.

TRANSITIVELY, *adv.* : bi têperî, têperkî.

TRANSITIVENESS, *n.* : têperîtî.

TRANSITIVITY, *n.* : têperîtî.

TRANSITORILY, *adv.* : bi demdarî, demkî.

TRANSITORINESS, *n.* : demkîtî.

TRANSITORY, *adj.* : demdar, avabûyî.

TRANSLATABILITY, *n.* : wergêrbarî(tî), tercimebarîtî.

TRANSLATABLE, *adj.* : wergêrbar, tercimebar.

TRANSLATE, *vt.* : wergêran, tercime kirin.

TRANSLATED, *adj.* : wergêrayî, tercimekirî, paçvankirî.

TRANSLATING, *n.* : wergêran, tercimekirin, wergerandin.

TRANSLATION, *n.* : wergêran, tercime.

TRANSLATIONAL, *adj.* : wergêranî.

TRANSLATIVE, *adj.* : wergêrdar.

TRANSLATOR, *n.* : wergêr, terciman, paçvan, paçzan.

TRANSLATORY, *adj.* : pêwendîdarê livîna rêzikî.

TRANSLITERATE, *vt.* : zimanekê bi tîpên zimanek dî nivîsîn.

TRANSLITERATED, *adj.* : nivîsîniya zimanekê bi tîpên zimanek dî.

TRANSLITERATING, *n.* : nivîsîna zimanekê bi tîpên zimanek dî.

TRANSLITERATION, *n.* : nivîsîna zimanekê bi tîpên zimanek dî.

TRANSLITERATOR, *n.* : nivîserê zimanekê bi tîpên zimanek dî.

TRANSLOCATE, *vt.* : guhaztin, şûn guhorîn.

TRANSLOCATION, *n.* : guhaztin (şûn).

TRANSLUCENE, *n.* : rohnî, ronî.

TRANSLUCENCY, *n.* = **TRANSLUCENCE.**

TRANSLUCENT, *adj.* : rohn, ron.

TRANSLUNARY, *adj.* : paşheyvî.

TRASMARINE, *adj.* : di nav deryayî re, ji paşderyayî hatî, nîştecêyê paşderyayî.

TRANSMEMBRANE, *adj.* : di nav perdeyî re, di perdeyî re.

TRANSMIGRATE, *vi.* : koçer bûn, leşdar bûn.

TRANSMIGRATION, *n.* : koçerbûn, leşdarbûn.

TRANSMIGRATOR, *n.* : koçer.

TRANSMIGRATORY, *adj.* : koçerî.

TRANSMISSIBILITY, *n.* : dirmî, guhêzbarîtî.

TRANSMISSIBLE, *adj.* : dirm, guhêzbar.

TRANSMISSION, *n.* : gehandin, nardin, hinartin, raguhaztin, raguwêztin.

TRANSMISSIVE, *adj.* : guhêzdar, guhêzî.

TRANSMISSIVITY, *n.* : guhêzdarîtî, guhêzîtî.

TRANSMIT, *vt.* : guhaztin, hinartin, têre çûn (ronahî).

TRANSMITTABLE, *adj.* : guhêzbar.

TRANSMITTAL, *adj.* : guhêzî.

TRANSMITTANCE, *n.* : guhaztin.

TRANSMITTED, *adj.* : guhaztî, hinartî, nardî.

TRANSMITTER, *n.* : nêrer, pêlweş, nêryar.

TRANSMITTING, *n.* : hinartin, nardin.

- **SET** : alava nêrer.

- **STATION** : êzgeha pêlweşîn.

TRANSMOGRIFICATION, *n.* : guhartin.

TRANSMOGRIFIED, *adj.* : guharti.

TRANSMOGRIFY, *vt.* : guhorîn (wek cadûgerî).

TRANSMOGRIFYING, *n.* : guhartin.

TRANSMONTANE, *adj.* = **TRAMONTANE.**

TRANSMUTABILITY, *n.* : guhorînbarîtî.

TRANSMUTABLE, *adj.* : guhorbar.

TRANSMUTATION, *n.* : guhoran, guhartin, guhorîn, guhartina mayeyê erzan (bo zêr û zîvî), guhorîna hêmanekê yan berdêlekê bo êke dî.

TRANSMUTATIVE, *adj.* : guhorînî, guhorînbar.

TRANSMUTE, *vt., i.* : guhorîn (şiklî, sirûştî yan mayeyî).

TRANSMUTED, *adj.* : guhartî.

TRANSMUTER, *n.* : guhêr.

TRANSMUTING, *n.* : guhartin.

TRANSNATIONAL, *adj.* : navneteweyî.

TRANSNATURAL, *adj.* = **SUPER NATURAL.**

TRANSNORMAL, *adj.* : paşasayî.

TRANS OCEANIC, *adj.* : navzeryayî.

TRANSOM, *n.* : beşt.

- **DOOR** : deriyê beşt.

- **WINDOW** : pencerka beşt.

TRANSONIC OR TRAN-SONIC, *adj.* : nêzîkî leza dengî.

TRANSPACIFIC, *adj.* : di nav zeryayê hêmin re, paşzeryayê hedar.

TRANSPADANCE, *adj.* : li paş (sercemî).

TRANSPARENCE, *n.* = **TRANSPARENCY.**

TRANSPARENCY, *n.* : dîwederî, rohnîtî, tiştê rohn, çirûskdarîtî.

TRANSPARENT, *adj.* : çirûskdar, roşen, ron, dîweder.

- **BODY** : rû tenik, leşê ron yan rohn.

TRANPARENTLY, *adv.* : bi rohnî, rohnkî, dîwederkî.

TRANSPARENTNESS, *n.* : rohnîtî.

TRANSPARENTIZE, *vt.* : rohn kirin.

TRANSPARENTIZED, *adj.* : rohnkirî.

TRANSPARENTIZING, *n.* : rohnkirin.

TRANSPERSONAL, *adj.* : paşmirovî.

TRANSPICUOUS, *adj.* = **TRANSPARENT.**

TRANSPIERCE, *vt.* : têre çûn.

TRANSPIRATION, *n.* : xuhdan, xuha helezî, xuh.

TRANSPIRE, *vi., t.* : eşkera bûn, diyar bûn, delên bûn, xuh dan.

TRANSPIRED, *adj.* : diyarbûyî.

TRANSPIRING, *n.* : diyarbûn.

TRANSPLACENTAL, *adj.* : qewmîniya hevalbiçûkî yan hevalokî (hijî).

TRANSPLACENTALLY, *adv.* : bi qewmîniya hevalokî.

TRANSPLANT, *n.* : şetil, neman.

TRANSPLANT, *vt., i.* : guhaztin (helezî).

TRANSPLANTABILITY, *n.* : çandinvebarî(tî).

TRANSPLANTABLE, *adj.* : çandinvebar.

TRANSPLANTATION, *n.* : çandinve.

TRANSPLANTER, *n.* : çandiyar.

TRANSPOLAR, *adj.* : di nav cemserê bakurî yan başûrî re.

TRANSPONDER, *n.* : wergirê bersivdar (alavka radyo yan radarê ya ko gava nîşanekê werdigirit di cih de bersivê dihînêrit).

TRANSPONTINE, *adj.* : ketî rexê dî yê pirê.

TRANSPORT, *n.* : veguhaztin, guhaztin, guhêz, guhastin, keyf, şadî, gemiya guhaztina serbaz û keresteyan, rêzika guhaztinê, tawanbarê sirgumkirî, balafira guhaztina mirov û pertalî.

- **AIRPLANE** : balafira barkêş.

- **CHARGES** : barane (kirêya veguhaztinê).

- **BRIDGE** : pira veguhaztinê.

TRANSPORT, *vt.* : guhaztin, sirgum kirin, dûr kirin.

TRANSPORTABILITY, *n.* : guhêzbarîtî.

TRANSPORTABLE, *adj.* : guhêzbar.

TRANSPORTATION, *n.* : veguhaztin, guhaztin, raguhaztin.

- **COSTS** : barane (kirêya veguhaztinê).

TRANSPORTATIONAL, *adj.* : veguhaztinî.

TRANSPORTED, *adj.* : veguhaztî, guhaztî, guhastî.

TRANSPORTER, *n.* : guhêz.

- **BRIDGE** : pir bo helgirtina otomobîlan, guhaztinê û derbazkirinê.

TRANSPORTING, *n.* : guhaztin, guhêzî.

TRANSPOSABLE, *adj.* : guhartinbar.

TRANSPOSE, *vt.* : guhorîn, guhaztin, wergêran, pêstirk guhorîn, şûn yan barê tiştî guhorîn, guhaztin (ji rexek hevkêşê bo rexek dî).

TRANSPOSED, *adj.* : guhartî.

TRANSPOSING, *n.* : guhartin.

TRANSPOSITION, *n.* : guhaztin, guhartin.

TRANSSEXUAL, *adj.* : nav regezî yan zayendî : mirovê bi rûçikên sirûştiyên regezekê û rûçikên derûniyên regezek dî.

TRANSSEXUALISM, *n.* : rûçikîtiya sirûştiya regezekê.

TRANSSEXUALITY, *n.* : rûçikîtiya sirûştiya regezekê.

TRANSSHAPE, *vt.* : (şikil yan şêwe) guhorîn.

TRANSSHIP, *vt., i.* : guhaztin (ji gemiyekê yan otomobîlekê bo êke dî).

TRANS-SONIC, *adj.* = **TRANSONIC.**

TRANSSUBSTANTIATE, *vt., i.* : guhorîn (madeyekê bo êke dî).

TRANS SUBSTANTIATION, *n.* : guhartin, guhorin.

TRANSUDATE, *n.* : borîn (avekî) di nav so (kunik) yan valatiya perdeyî re.

TRANSUDATION, *n.* : borîn (avekî) di nav so (kunik) yan valatiya perdeyî re, helmîn.

TRANSUDE, *vi., t.* : avekî di nav kunika yan valatiya perdeyî re borîn yan borandin.

TRANSUDED, *adj.* : derbazbûyî (avekî di nav perdeyî re).

TRANSUDING, *n.* : derbazbûn (ji nav perdeyî re).

TRANS URANIC, *adj.* : paş ûranyomî : ko jimara gerdîleyî mezintir e ji jimara gerdîleyî ya ûranyomî.

TRANSURANIUM, *n.* : paş ûranyom : hêmana bi jimara gerdîleyî mezintir ji ewa ûranyom.

TRANSVALUATE, *vt.* = **TRANSVALUE** : biha kirinve.

TRANSVALUATED, *adj.* : bihakirîve.

TRANVALUATING, *n.* : bihakirinve.

TRANSVERSAL, *n., adj.* : panî, hêla panî, hêla ladekî.

TRANSVERSE, *n., adj.* : rûpanî, ladekî.

- **AXIS** : tewereya ladekî.
- **COLON** : zeblota rakêşayî.
- **WAVE** : pêla rûpan.

TRANSVERSELY, *adv.* : bi ladekî, (bi) panekî.

TRANSVEST, *vt.* : cilên regezê hevber kirin ber xwe.

TRANTER, *n.* : helgirê pertalî (bo firotinê), firoşyarê gerok.

TRAP, *n.* : dav, xefk, tele, telhe, pûs, bose, sûtar, sûtal, davik, daw, hêlek.

- **CELLAR** : valatiya bin şanoyê.
- **DOOR** : davderî.
- **ROCK** : kevirê birkanî (agirpijîn).
- **SETTING** : davvedan.

TRAP, *vt.* : dav kirin, xemilandin.

TRAPES, *n.* = **TRAIPSE.**

TRAPEZE, *n.* : hêska pehlewanî yan werzişî.

TRAPEZIUM, *n.* : çar layên nerêzikî ko cotek layên hevber teribîn e.

TRAPEZIUS, *n.* : zebleka nîvladayî (li her du rexên piştê).

TRAPEZOHEDRON, *n.* : rûyê lozîneyî yê ladayî.

TRAPEZOID, *n.* : nîv la yan la terîb.

TRAPEZOIDAL, (çar la) nîv la terîb.

TRAPEAN, *adj.* : pêwedîdarê kevirê birkanî.

TRAPPED, *adj.* : davkirî, xemilandî.

TRAPPER, *n.* : davker.

TRAPPING, *n.* : davkirin, xemilandin, xapandin.

TRAPPINGS, *n.* : xeml, nîşan.

TRAPPY, *adj.* : xapîn.

TRAPS, *n. pl.* : kelûpelên kesî.

TRAPSHOOTER, *n.* : nêçîrvanê kotirên axê ko bilind dihavên (bo stêrkê yan armancê).

TRAP SHOOTING, *n.* : nêçîra kotirên axê ko bilind dihavên (bo stêrkê).

TRASH, *n.* : karê pûç yê hunerî, pûçbêjî, paşmawe, xult, gilêş, kestek, tert.

- **MAN** : gilêşkar.

TRASH, *vt.* : spî (bêtîvil) kirin.

TRASHY, *adj.* : pûç.

TRASS, *n.* : kevirek birkanî (agirpijîn) ê Renê (li elmanya).

TRAUMA, *n.* : azar, birîn, ratekandin, vepûn.

TRAUMATIC, *adj.* : ratekandî, herişî, vepûnî, birînî.

TRAUMATISM, *n.* : birîn, vepûnîti.

TRAUMATIZATION, *n.* : êşandin.

TRAUMATIZE, *vi.* : êşandin, birîndar kirin.

TRAUMATIZED, *adj.* : êşandî, birîndarkirî.

TRAUMATIZING, *n.* : êşandin.

TRAVAIL, *n., vi.* : kar nemaze rêncberî, erk, azar, jan, êş, zihê bûn, rêncberî kirin.

TRAVE, *n.* : stûnê pan yê banî.

TRAVEL, *n.* : rêbarî, rêwîti.

- **AGENCY** : pêşkariya rêbariyê.
- **AGENT** : pêşkarê rêbariyê.
- **TICKET** : rêname.

TRAVEL(L)ED, *adj.* : rêbarkirî.

TRAVELLER, *n.* : rêbar, rêbwar, rêwî, rêvingî, welatger, rêborî, rêwîk, geral.

- **'S CHECK(CHEQUE)** : çekê rêbariyê.

TRAVELLING, *n.* : rêbarîkirin.

- **BAG** : xurc, çente.
- **CRANE** : helgira gerok (guhêzbar).

TRAVELOGU(E), *n.* : gotara wênekirî li ser rêbariyê.

TRAVERSABLE, *adj.* : derbazbar.

TRAVERSAL, *adj.* : borînî, derbazî.

TRAVERSE, *n.* : borîn, derbazbûn.

TRAVERSE, *vt., i.* : borîn, çûn.

TRAVERSED, *adj.* : derbazbûyî.

THAVERSER, *n.* : rêbar, rêvingî.

TRAVERSING, *n.* : daborîn, borîn.

TRAVERTIN(E), *n.* : berek yan kevirek qirî ye.

TRAVESTY, *n.* : ladan, çavlêkirina pêkenînî, zirwêne (dadî yan demokratî).

TRAVESTY, *vt.* : çav lê kirin (bi tiraneyî yan pêkenînî).

TRAVOIS, *n.* : barkêşê Hindokên Sor.

TRAWL, *n.* : tirol : tora masîgirtinê (mezin û qoçekî ko li binê deryayî dihêt kişandin), nikloka zincîrekirî.

- **LINE** : benê tirolî.
- **NET** : tora tirolî.

TRAWL, *vt.* : masî girtin bi tora tirolî yan niklokên zincîrekirî.

TRAWLER, *n.* : gemiya masîgirî.

- **MAN** : masîgir (yê tirolî).

TRAWLING, *n.* : masîgirtin (ya tirolî).

TRAY, *n.* : sênî, sînî, tepsî, bergeş, lenger, lengerîk, berkeşok.

- **WIDE ~** : lengerî.

TREACHEROUS, *adj.* : cegermij, tepreşî, bêbext, xiniz.

TREACHEROUSLY, *adv.* : bi bêbextî, bi xinizî, xinizkî.

TREACHEROUSNESS, *n.* : bêbextîtî, xinizîtî.

TREACHERY, *n.* : cegermijî, xinizî, bêbextî, napakî, tepreş.

TREACLE, *n.* : doşava şekirê.

TREACLY, *adj.* : doşavî.

TREAD, *n.* : destdank : parçeya bi erdî ve ji pêyî yan pêlavê yan jî tayerî, şûn yan dengê pêlêkirinê, pêlêkirin, pêngav.

TREAD, *vi., t.* : dan ser, pê lê kirin, tepeser kirin, herişandin, pêngav havêtin, çûn, daketin (nêrê balindeyî li ser mêyê).

- **TO ~ DOWN** : pê lê kirin.

- TO ~ IN SOMEBODY'S STEPS : çav li mirovekê kirin.

- TO ~ ON AIR : şad yan bextiyar hiş kirin.

- TO ~ OUT : şepirze kirin yan êşandin.

- TO ~ UNDER FOOT : pê lê kirin.

- TO ~ WATER : pê û dest dilivandin da ko noqî nebit.

TREADED, *adj.* : dayî ser, pêlêkirî.

TREADING(ON), *n.* : pêlêkirin.

TREADLE, *n.* : pêlêkerk : destikê bi pêyî karkirin.

TREADLE, *vi.* : pêlêkerkî bi kar hînan.

TREADMILL, *n.* : aşê pêlêkirinê (bo eşkencedanê), rotînê mirûs.

TREASON, *n.* : xinizî, bêbextî.

TREASONABLE, *adj.* : xinizbar.

TREASONABLY, *adv.* : bi xinizbarî, xinizkî.

TREASONOUS, *adj.* = **TREASONABLE.**

TREASURABLE, *adj.* : hêja, bihagiran.

TREASURE, *n.* : gencîne, xezne, xezîne, pergel, samal.

- HOUSE : gencînexane.

- TROVE : gencîneya veşartî, peydakirin, dîtin.

TREASURE, *vt.* : gencîne kirin.

TREASURED, *adj.* : gencînekirî, hêja.

TREASURER, *n.* : xeznedar, gencedar, gencînevan.

TREASURING, *n.* : gencînekirin.

TREASURY, *n.* : gencîne, gence, xezîne.

- MANAGEMENT : gencevanî, xeznedarî.

TREASURY NOTES, *n. pl.* : kaxezên diravî yên xezîneyê.

TREAT, *n.* : vexwendin (bo xwarin û vexwarinê), xweşî.

TREAT, *vi., t.* : çare kirin, dan û standin kirin, bihayê vexwendinê dan, mêvandarî kirin.

TREATABLE, *adj.* : çarebar.

TREATED, *adj.* : çarekirî, vexwendî.

TREATER, *n.* : çareker.

TREATING, *n.* : çare, sazandin, sazan.

TREATISE, *n.* : havêjek, zanistname.

TREATMENT, *n.* : çare, çarekirin, îş, sazandin, dermankirin, danûstandin.

TREATY, *n.* : peyman, hevalbendî.

TREBLE, *n., adj., vt.i.* : sêcar, sêcar kirin.

TREBLED, *adj.* : sêcarkirî.

TREBLING, *n.* : sêcarkirin.

TREBLY, *adv.* : sêcarkî.

TREBUCHET, TREBUCKET, *n.* : çimçîr.

TREE, : dar, direxT, xaç, destik, stûn, karîte, sêdare, qalibê pêlavê, peykerê xurcê, tewereyê erebaneyê, darê malbatê.

- FERN ~ : serxes, gez.

- NAIL : sing (kun puf bûn heke şil bibit).

- OF HEAVEN : dara esmanî.

- OF LIBERTY : dara azadiyê.

- OF LIFE : dara jiyanê.

- PLANE ~ : çinar.

- SHREW : canewerek memikdar e wek sivoreyî.

- 'S SIDE SHOOT : derx.

- STUMP : qurm, gonc, gilare.

- SURGEON : nijdarê daran, pisporê nijdariya daran.

- SURGERY : nijdariya daran.

- TEAK ~ : kevot.

- TOAD : beqê daran.

- TRUNK : qurm.

TREE, *vt.* : şeqandin ser darî, tengav kirin, pêlav fireh kirin (bi qalibî).

TREED, *adj.* : tengavkirî.

TREEING, *n.* : tengavkirin.

TREELESS, *adj.* : bê dar.

TREELIKE, *adj.* : wek darî.

TREFOIL, *n., adj.* : sêpar, sêper, nefel, wênce.

TREHALA, *n.* : gezû.

TREHALOSE, *n.* : şekira belûrî (di nav haveyn û hindek qarçikan de).

TREILLAGE, *n.* : keprika mêwî.

TREK, *n.* : rêbarîya erebaneya gayan nemaze koçeriya hemûkî.

TREK, *vi.* : rêya xwe hêdî û zehmet birrîn, rêbarî kirin, koçer bûn (bi erebaneya gayan).

TREKKED, *adj.* : koçerbûyî.

TREKKER, *n.* : rêbarê erebaneya gayî.

TREKKING, *n.* : koçerbûn.

TRELLIS, *n.* : keprik (kepra biçûk).

- **WORK** : keprik.

TRELLIS, *vt.* : kepir çêkirin.

TREMATODE, *n.* : kirmek pan e.

TREMBLE, *n., vi.* : lerz, lerzîn, serm, girîze, gizgiz, lerizîn, hejîn.

TREMBLED, *adj.* : lerizî, hejandî, gizgizandî.

TREMBLER, *n.* : lerzok.

TREMBLING, *n.* : lerzîn, hejandin, gizgizandin, tevz, weş, lerzok.

- **POPLAR** : spîndara lerzok, wêneyî : jiyan yan çarenivîsa mirovî.

TREMBLY, *adj.* : lerizî.

TREMELLOSE, *adj.* : hejînî, wek cêlî (helez e).

TREMENDOUS, *adj.* : mezin, gewre, ejdeha, zor.

- **DIFFERENCE** : cudayî yan têveliya mezin.

TREMENDOUSLY, *adv.* : mezinkî.

TREMENDOUSNESS, *n.* : mezinîtî, gelekîtî.

TREMOLITE, *n.* : tirêmolît : metalek silîkatên kalsiyom û magnesyom.

TREMOLO, *n.* : kartêkirina lerzî li ser stranbêjiyê yan leyiztina alavên jenî.

TREMOR, *n., vi.* : lere, lerz, serm, şek, gerîze, gizgiz, tevz, lerzîn, lerizîn, hejîn.

TREMULANT OR TREMULENT, *adj.* : lerzok, tirsayî, bizdihî.

TREMULOUS, *adj.* : lerzok, leredar.

- **HAND** : destê lerizî.

- **LEAVES** : belgên lerizî.

- **LINE** : ben yan benikê lerizî.

- **VOICE** : dengê lerizî.

TREMULOUSLY, *adv.* : bi lerzokî, lerzkî.

TREMULOUSNESS, *n.* : lerzokîtî.

TRENAIL, *n.* = **TREE NAIL.**

TRENCH, *n.* : çeper, gundik, senger, tapî, tebî, talade, xendek, xendeq, kozik.

- **COAT** : paltoyê baranê.

- **FEVER** : taya çeperan (dihêt serbazên di nav çeperan de).

- **FOOT** : pêyê çeperê (nesaxiya pêyên serbazên di nav çeperan de).

- **MORTAR** : teqna çeperan.

TRENCH, *vt., i.* : çeper kolan, neqş kirin, kolan, kolîn, (bî) çeper kirin, parastin (bi çeperî), nêzik bûn.

TRENCHANCY, *n.* : tûjî, dijwarî.

TRANCHANT, *adj.* : tûj, dijwar, çalak, gezdar, diyar.

- **SWORD** : şûrê tûj.

TRENCHANTLY, *adv.* : bi tûjî, bi dijwarî, dijwarkî.

TRENCHER, *n.* : depik (bo pêşkêşkirina xwarinê wek sêniyê).

TREND, *n.* : baw, arezo, niyaz, cilên baw (mode), tayar.

- **SETTER** : rêberê tayarî, bawker.

TREND, *vi.* : niyaz kirin, hez kirin.

TRENDILY, *adv.* : bawekî, tayarkî.

TRENDY, *adj.* : baw, tayarî.

TRENTAL, *adj.* : sih nivêjên peyhatî bo mirî.

TREPAN, *n.* : dav, fêlbaz, çivo, xîzarê kiloxî, simtoka mezin (bo derîkê kangehan).

TREPAN, *vt.* : xapandin, kun kirin (derîkê kangehî), kevandin nav davê de.

TREPANG, *n.* : aroyê deryayî : canewerek deryayî ye.

TREPANNED, *adj.* : xapandî.

TREPANNING, *n.* : xapandin.

TREPHINATION, *n.* : davkirin.

TREPHINE, *n.* : xîzarê kiloxî.

TREPID, *adj.* : tirsonek.

TREPIDATION, *n.* : tirs, lerz, bizdihîn.

TREPONEMA, *n.* : bakterya yan dirmek badekî (nemaze ewa firengiyê çêdikit).

TRESPASS, *n.* : zêdegavî, giliya zêdegaviyê, gunehî, destdirêjî.

TRESPASS, *vi.* : zêdegavî kirin, gunehî kirin, destdirêjî kirin.

TRESPASSER, *n.* : dijminkar yan dûjminkar.

TRESS, *n.*, *vt.* : guliya pirçê yan porê, pinc, zilf, kezî, kezî kirin.

TRESSED, *adj.* : kezîkirî.

TRESSURE, *n.* : şerîta teng.

TRESSY, *adj.* : keziyî.

TRESTLE, *n.* : helgir, berpalk.

- **BRIDGE** : pira helgirî : pira li ser helgiran yan berpalkan.

- **TABLE** : mêza helgirî yan berpalkî.

- **WORK** : skele.

TREWS, *n.* : tengeşelwar.

TREY, *n.* : sê (li leyiztina tewlê, domînê û kaxezan).

TRI-, pref : pêşgir e ko sê ye.

TRIABLE, *adj.* : azmûnbar, taqîbar, dadgerînbar.

TRIABLENESS, *n.* : azmûnbarîtî, dadgerînbarîtî.

TRIACID, *n.* : tirşiya sêyî : tirşiyek bi sê gerdîleyên hîdrojenî ye.

TRIAD, *n.* : sêyîne.

TRIADIC, *adj.* : sêyîneyî.

TRIADICALLY, *adv.* : sêyînekî.

TRIAGE, *n.* : cudakirina (çewatî).

TRIAL, *n.* : dadpirsî, dadgerîn, bizav, teqela.

- **ON ~** : li ber dadgehê ye, li ber azmûnê ye.

- **AND ERROR** : azmûn û hele, bizav û hele.

- **BALANCE** : terazûya azmûnê (li jimara bazirganî).

- **BALLOON** : balona azmûnî.

- **FOR MURDER** : dadgerîna kuştinê.

- **HEAT** : pêşbezîna seretayî.

- **MATCH** : pêşbezîna azmûnî.

- **RUN** : bi karînana azmûnî, azmûn, taqî (kirin).

TRIANGLE, *n.* : sêgoşe, sêkoçik, sêkoçke.

- **EQUILATERAL ~** : sêgoşeya layeksan.

- **ISOSCELES ~** : sêgoşeya cotla (du la yan la yeksan e).

- **RIGHT ANGLED ~** : sêgoşeya goşerast.

- **SCALENE ~** : sêgoşe latêvel (neyeksan).

TRIANGULAR, *adj.* : sêgoşeyî, sêkuncî.

TRIANGULARITY, *n.* : sêgoşeyîtî.

TRIANGULARLY, *adj.* : sêgoşekî.

TRIANGULATE, *adj.*, *vt.* : sêgoşeyî, sêgoşe kirin.

TRIANGULATION, *n.* : sêgoşekirin, sêgoşebûn.

TRIANTELOPE, *n.* : kêzek awistralî ya mezin e.

TRIARCHY, *n.* : hikûmeta sêyan.

TRIASSIC, *adj.* : pêwendîdarê kevirê curasî yê sêtebeq.

TRIATOMIC, *adj.* : sêgerdîleyî.

TRIAXIAL, *adj.* : sêtewere.

TRIBADE, *n.* : jina mêbaz.

TRIBADISM, *n.* : jinmêbazîtî.

TRIBAL, *adj.* : hozî, êlî.

- **CHIEF** : axa, serekhoz.
- **LEADER** : axa, serekhoz.

TRIBALISM, *n.* : hozîtî, êlîtî.

TRIBALLY, *adv.* : hozkî, êlkî.

TRIBASIC, *adj.* : sêtiftî (qilêyî).

TRIBE, *n.* : hoz, êl, hoze.

- **NOMADIC ~** : êl.
- **PART OF A ~** : zom.
- **SUB ~** : tîre.

TRIBESMAN, *n.* : zelamê hozê, mirovê êlê, eşîr.

TRIBLET, *n.* : stûna ziviroka rendeyî bo çêkirina lûle û xelekan.

TRIBO-, *pref.* : pêşgir e ko lêxuşîn e.

TRIBOELECTRICITY, *n.* : kehrebeya lêxuşînê.

TRIBOLOGICAL, *adj.* : lêxuşînî.

TRIBOLOGIST, *n.* : lêxuşînzan.

TRIBOLOGY, *n.* : lêxuşînzanî.

TRIBOLUMINESCENCE, *n.* : derkirina ronahiyê ji madeyekê bi gemirandinê yan lêxuşînê.

TRIBOPHYSICS, *n.* : fîzyaya lêxuşînê.

TRIBRACH, *n.* : sêbirgeh.

TRIBRACHIC, *adj.* : sêbirgehî.

TRIBULATE, *vt.* : derd girtin.

TRIBULATED, *adj.* : derdgirtî.

TRIBULATING, *n.* : derdgirtin.

TRIBULATION, *n.* : derd, rencî.

TRIBUNAL, *n.* : kost, dadgeh.

TRIBUNATE, *n.* : duwangeh.

TRIBUNE, *n.* : duwangeh, berevana milletî.

TRIBUNESHIP, *n.* : (erkê) berevanîtiya milletî.

TRIBUTARY, *n.*, *adj.* : çem, zê.

TRIBUTE, *n.* : serane, stayîş, zolt, bac, pesn, xûkî (xûgî).

TRICAR, *n.* : otomobîla sêçerx.

TRICARBOXYLIC, *adj.* : birîtî ji sê giroyên karboksîlî.

TRICARPELLARY, *adj.* : sêmêkikxane.

TRICE, *n.* : gav.

TRICE, *vt.* : babirek rakirin û bi werîsî qayim kirin.

TRICEPS, *n.*, *adj.* : (zeblek) : sêser nemaze li paşiya zendî.

TRICH(O)-, *pref.* : pêşgir e ko mû ye, por e, pirç e.

TRICHIASIS, *n.* : kitîkor.

TRICHINA, *n.* : tiraykina : kirmek biçûk û zirav e di nav rûvîka mirovî, berazî û mişkî de.

TRICHINOSIS, *n.* : nesaxiya kirmê tiraykîna.

TRICHINIZE, *vt.* : bi nesaxiya kirmê tiraykînayê ketin, kirmê tiryakîna rûvî girtin.

TRICHINIZED, *adj.* : kirmê tiraykînagirtî.

TRICHINIZING, *n.* : kirmê tiraykîna girtin.

TRICHINOUS, *adj.* : tiraykinayî (kirmê tiraykînagirtî).

TRICHITE, *n.* : tiraykat : leşek metalî û mûyî ye di nav hindek kevirên birkanî de.

TRICHLORIDE, *n.* : sêyem kilorayd : ko sê gerdîle kilorîn e (tiraykilorayd).

TRICHOCYST, *n.* : kîskê helgir : endamê ziravê gezdar di nav leşê canewerê yek xane de.

TRICHOID, *adj.* : mûyî.

TRICHOLOGY, *n.* : mûzanî.

TRICHOME, *n.* : werarka mûyî ya tîvelê helezî.

TRICHOMONAD, *n.* : canewerê yekxane yê xişokî.

TRICHORD, *n., adj.* : sêjen.

TRICHOSIS, *n.* : nesaxiya mûyî (her nesaxiya mûyî, pirçê yan porê).

TRICHOTOMOUS, *adj.* : sêparçe(yî).

TRICHOTOMOUSLY, *adv.* : (bi) sêparçekî.

TRICHROIC, *adj.* : sêreng.

TRICHOTOMY, *n.* : dabeşbûna sêparçe yan hêmanan.

TRICHROMATIC, *adj.* : sêreng.

TRICHROMATISM, *n.* : sêrengîtî, bikarînana sê rengan (wênegirî).

TRICHROMIC, *adj.* : belûriyê sê rengan diyar dikit.

TRICK, *n., vt., i.* : dek, ladan, lêdan, lêbek, pîle, pîşk, xap, rîb, xapîn, finaz, fêl, teşqele, delese, gizî, xapandin.

TRICKED, *adj.* : xapandî.

TRICKER, *n.* : fêlbaz, canbaz, çivo, dilxap.

TRICKERY, *n.* : canbazî, fêl, labandin, destbirin.

TRICKINESS, *n.* : rîb û teşqele.

TRICKING, *n.* : pîlebazî, xapandin.

TRICKISH, *adj.* : xapîn, fêlbaz.

TRICKISHLY, *adv.* : bi fêlbazî, bi xapînî, fêlbazkî, xapînekî.

TRICKISHNESS, *n.* : xapînîtî.

TRICKLE, *n.* : zaboqa lawaz.

TRICKLE, *vt., i.* : dilop kirin, hêdî çûn (avekî), bereber hatin.

TRICKLED, *adj.* : dilopkirî.

TRICKLET, *n.* : zaboqa bêqam lawaz (hema dilop diborit).

TRICKLING, *n.* : dilopkirin.

TRICKSINESS, *n.* : xapînîtî.

TRICKSTER, *n.* : davdoz, kose, dekekar, canbaz, lêbok, pîlebaz, fêlbaz, dilxap, rîpo, xapan, xapînok, çivo.

TRICKSY, *adj.* : yarîker, lawik, dilgir, gîre.

TRICK TRACK, *n.* : texlîtek tewle ye (leyiztin).

TRICKY, *adj.* : kune, aloz.

TRICLINIC, *adj.* : (belûr) sêtewerexwehr.

TRICOLINE, *n.* : (boblîn) : pêrûkê nerm yê pembûyê wek avirmişî.

TRICOLOUR, *n., adj.* : sêreng, alaya sêreng ya fransî.

TRICORN, *n., adj.* : kulavê sêgoşe, sê rex yan goşe.

TRI CORNERED, *adj.* : sêgoşe, sêkuçke, sêqozî.

TRI COSTATE, *adj.* : sêla, sêal.

TRICOT, *n.* : tirîko : tevnê dest vehînayî.

TRICOTINE, *n.* : trîkotîn : tevnek hirî ye.

TRICUSPID, *n., adj.* : sê rex yan derhatin.

TRICUSPIDATE, *adj.* = **TRICUSPID.**

TRICYCLE, *n., vi.* : sêçerx, li sêçerxê siwar bûn.

TRICYCLIC, *n.* : sêçerxî.

TRICYCLIST, *n.* : siwarê sêçerxê.

TRIDACTYL OR TRIDACTYLOUS, *adj.* : sêtil.

TRIDENT, *n.* : sêtel, rimê sêtel.

TRIDENTATE, *adj.* : sêtel yan didan.

TRIDIMENSIONAL, *adj.* : sêdûrayî.

TRIDUUM, *n.* : sê roj nivêjên amadeyî bo roja pîrozî.

TRIDYMITE, *n.* : şiklek silika ye.

TRIED, *adj.* : serhatî, cihê baweriyê, derddîtî, dadgerînkirî.

TRIENNIAL, *adj.* : sêsalkî, sêsal, her sê salan carekê, sê sal berdewam.

TRIENNIUM, *n.* : demê sêsalan, bîrhatina sêsalî.

TRIER, *n.* : dadwer, sehker, serhatî, bizavker, ezman.

TRIFID, *adj.* : sêkelş, sê tel yan didan.

TRIFLE, *n.* : kiloca şekirkirî li gel rîçal, meywe û sertûkî.

TRIFLE, *vi., t.* : demî zehê kirin, yarî kirin, tirane kirin.

- **TO ~ WITH** : pê leyiztin.

TRIFLED, *adj.* : tiranekirî.

TRIFLER, *n.* : yarîker, tiraneker, bapîvek.

TRIFLING, *adj.* : zexel, pûç, bapîv, tiraneyî.

TRIFOCAL, *n., adj.* : sêtîşkoyî, nîskeya sêtîşkoyî, berçavikên sêtîşkoyî.

TRIFOLIATE, *adj.* : sêbelg.

TRIFOLIOLATE, *adj.* : belgsêyîne.

TRIFORM : sê şikil(şêwe) yan sirûşt.

TRIFURCATE, *adj.* : sê çiq yan liq.

TRIFURCATION, *n.* : sê çiqî yan çiqbûn.

TRIG, *n., adj., vt.* : law, sax, qayim, sing yan ber (bo rawestandina birmîlî yan çerxî), lawkirin, rêkxistin, rawestandin (bi berî yan singî).

TRIGEMINAL, *n., adj.* : pêwendîdarê demarê kiloxî : sê rû yan cêmik.

- **NERVE** : demarê kiloxî (sê rû yan cêmik).

TRIGAMIST, *n.* : sêjinî.

TRIGAMOUS, *adj.* : sêjin.

TRIGAMY, *n.* : sêjinîtî.

TRIGEMINAL, *n., adj.* : sê cêmikî yan dêhmî (rûyî).

- **NERVE** : demarê kiloxî.

TRIGEMINUS, *n.* : dîkolk, têzek, pîtîk.

TRIGGER, *vt.* : teqandin, teqe kirin, berdan.

TRIGGERED, *adj.* : teqandî, teqekirî.

TRIGGERFISH, *n.* : masiyek pan e.

TRIGGERING, *n.* : teqandin.

TRIGLYCERIDE, *n.* : pêkhatiyek (awêteyek) endamî ronî ye.

TRIGON, *n.* : sêyînetî : kevnegîtarek sêgoşe : sêyî, sêyîne, sêgoşe.

TRIGONAL, *adj.* : sêgoşeyî.

TRIGONIC, *adj.* : sêgoşeyî.

TRIGONOMETRIC(AL), *adj.* : sêgoşezaniyî.

- **FUNCTION** : hokarê sêgoşezaniyî.

TRIGONOMETER, *n.* : sêgoşepîv.

TRIGONOMETRY, *n.* : sêgoşezanî, sêqozyarî.

TRIGONOUS, *adj.* : sêgoşeyî.

TRIGRAPH, *n.* : sêtîp (bo dengekê).

TRIHEDRAL, *n., adj.* : sêrû.

TRIHEDRO, *n.* : rûsêyîne.

TRIHYBRID, *n.* : sê tuxmî yan rihî.

TRIHYDROXY, *adj.* : sê haydroksîlê (yek hevhêz nemaze hîdrojenek li gel oksicînekê).

TRIJUGATE, *adj.* : belgsêcot.

TRILAMINAR, *adj.* : sêtebeq.

TRILATERAL, *adj.* : sê al (la) yan perasû.

TRILBY, *n.* : şefqe.

TRILINEAR, *adj.* : sê rêz yan hêl.

TRILINGUAL, *adj.* : sêziman.

TRILITERAL, *n., adj.* : sêtîp, reh yan bêjeya sêtîp.

TRILITH, *n.* : peykerê sêkeviran.

TRILL, *n., vt., i.* : tilîlî, lêrîn, lê dan, tilîlî vedan.

TRILLING : lîtandin, lêlandin.

- **CRIES OF JOY** : tilîlî, lêrîn, lêlan.

- **LAUGHTER** : kenîna tîqtîq.

TRILLION, *n., adj.* : trilyon : yek dozdeh sifir li rastê yan yek hejdeh sifir li rastê.

TRILLIUM, *n.* : tirilyom : gulsêyîne.

TRILOBATE(D) OR TRILOBED, *adj.* : sê kîzî yan sef.

TRILOBITE, *n.* : kîzîsêyîne.

TRILOCULAR, *adj.* : sê xane yan valatî.

TRILOGY, *n.* : sêyîne.

TRIM, *n., adj., adv.* : law, rêkxistî, xeml, hevsengî, ade, cil yan nijyarê mirovî, bar, rêzik, bi lawî.

TRIM, *vt., i.* : ade kirin, xeml kirin, lê dan, celde kirin, pertalên taze nîşa dan (li berê firoşgehî), hevseng bûn (gemî), revandin, şikandin, xapandin, hizrên xwe helperistî guhorîn.

TRIMARAN, *n.* : kerxa wek gemî ye.

TRIMER, *n.* : pêkhatî yan awête yê ko gerda wî sê car gerdîle hene beramberî pêkhatiyek dî.

TRIMERIC, *adj.* : pêwendîdarê pêkhatiya gerd se carî.

TRIMEROUS, *adj.* : sêyîn.

TRIMESTER, *n.* : keş : sê heyv yan mang.

TRIMESTERAL OR TRIMESTRIAL, *adj.* : keşî.

TRIMETER, *n.* : helbesta sêpîv.

TRIMETRIC, *adj.* : (helbest) sêpivî.

TRIMMED, *adj.* : adekirî.

TRIMMER, *n.* : alava lêkdana barî (gemî), helperist, alava adekirinê, stûnê pan.

TRIMMING : bodem, ade, adekirin, kezax, pejilîn, pejilandin.

TRIMOLECULAR, *adj.* : sêgerdî.

TRIMONTHLY, *adj.* : sêheyvî.

TRIMORPH, *n.* : (made) sê şikil yan şêwe.

TRIMORPHIC, *adj.* : şiklê sêyekî.

TRIMORPHISM, *n.* : sê şiklîtî yan şêweyîtî.

TRIMORPHOUS, *adj.* : sê şiklî yan şêweyî.

TRIMOTOR, *n.* : sê bizwênî yan makîneyî.

TRIM SIZE, *n.* : qebareyê kirdarî.

TRINAL, *adj.* : sêyî.

- **FEVER** : taya sêroj, taya sêyî.

TRINARY, *adj.* : sêyê.

TRINDLE, *n., vi.* : (tişt) girûvir nemaze çerx, zivirîn.

TRINE, *adj.* : sêcar, sêcarî.

- **ASPERSION OR IMMERSION** : pizirûka sêcar (şûştina filehî).

TRINITARIAN, *n., adj.* : sêyî, (bawerî) sêyî, bawermendê sêyîna pîroz.

TRINITROCRESOL, *n.* : teqemeniyek dijwar e (tiray nîtrokrêsol).

TRINITROTOLUENE OR TNT, *n.* : tî ên tî : tirînîtro tuluwîn teqemeniyek dijwar e.

TRINITY, *n.* : sê, cejna sêpîrozan, sêpîroz: bab, kur û giyanê pîroz.

TRINKET, *n.* : xişl, tiştê pûç yan kêmbiha, tiştê biçûk yê taze.

TRINKET, *vi.* : pîlan gerandin.

TRINKETRY, *n.* : çek yan xişlê biçûk (gustîr, guhar...).

TRINOCULAR, *n., adj.* : hûrbîn (mîkroskop) ya du çavik li gel nîskeyek wênegirtinê.

TRINOMIAL, *n., adj.* : sênavî, sêpeyiv, navê sêpeyiv, derbirrîna sêrade, sêradeyî, sêzaravî.

TRINOMIALISM, *n.* : sêzaravîtî.

TRIO, *n.* : sêyatî.

TRIOL : pêkhatî yan awêteyek kîmyayî ya sê giro hîdroksîl e.

TRIOD, *n.* : derçesêyîne, lûleya sêyîne.

TRIOLET, *n.* : helbesta heştrêz.

TRIOR, *n.* = **TRIER.**

TRIOSE, *n.* : şekira sê gerdîle karbon.

TRIOXIDE, *n.* : sêyem oksîd.

TRIP, *n.* : geşt, guzer, rêwîtî, serşî, şemtî.

TRIP, *vt., i.* : guzer kirin, çewtî kirin, ketin.

TRIPARTITE, *adj.* : sêqol.

TRIPARTITION, *n.* : dabeşkirina sêqolî.

TRIPE, *n.* : zerzewatek tal û kevzî ye, tiştê pûç, kîndarî, pizûr.

- **MAN** : mirovê zerzewatê kevzî lêk didit û difiroşit.

TRIPETALOUS, *adj.* : sêper (gul e).

TRIP-HAMMER, *n.* : kutekê daketî.

TRIPHANE, *n.* : metalek pîroksînî : silîkatên kalsiyom û magnesyom.

TRIPHIBIAN, *adj.* : lêkdayî bo karê bej, av, ba û befrê, fermandarî leşkerî yê bej, derya û bayî (hewayî), serdarê bej, av û bayî (hewayî), bikarînana hêzên bej, derya û bayî, balafira bej avî û bayî.

TRIPHIBIOUS, *adj.* : bejî, deryayî û bayî (esmanî).

TRIPHYLITE, *n.* : trîfilît : metalek binyat fosfata lityom, asin û manganêz e.

TRIPHTHONG, *n.* : yekîtiya sêdengan.

TRIPHTHONGAL, *adj.* : pêwendîdarê yekîtiya sêdengan.

TRIPLANE, *n.* : balafira sêçeng (yek li ser yek).

TRIPLE, *adj.* : sêcar, sêyîn, sêcarkirî, sê car pitir.

- **ALLIANCE** : peyman yan hevalbendiya sêqolî.

- **HEADER** : sê pêşbezîn di heman demî de.

TRIPLE, *vt., i.* : sêcar kirin.

TRIPLED, *adj.* : sêcarkirî.

TRIPLESPACE, *vt., i.* : çap kirin bi tîpnivîsê ko du rêzan dihêlit piştî her rêzê.

TRIPLET, *n.* : yek ji sê cêmikan, sêyîne : yekeyek ji sê malikên helbestê, sê awazên ko demê du awazan dikêşin, sêyîn : giroyek ji sêyan.

TRIPLETAIL, *n.* : sêdûv : masiyek mezin e.

TRIPLEX, *n., adj.* : sêyîn : her tiştê sêyîn e.

TRIPLICATE, *n., adj.* : sêyem, sêrûnivîsî, bi sê rûnivîsan.

TRIPLICATE, *vt.* : sê car kirin, sêyîn çap kirin (li ser tîpnivîsê bi sê rûnivîsan).

TRIPLICATED, *adj.* : sêcarkirî, sêyînkirî.

TRIPLICATING, *n.* : sêcarkirin.

TRIPLICATION, *n.* : sêrûnivîs.

TRIPLICITY, *n.* : sêyîne, sêyînîtî, giroya sê nîşanan li cixiza bircan.

TRIPLING, *n.* : sêcarkirin.

TRIPLITE, *n.* : triplît : metalek gewrê tarî ye.

TRIPLOID, *n., adj.* : (zîndewerzanî) : endam yan xane ko sê deste xaneyên kromozom tê de hene.

TRIPLY, *adj.* : sêcar.

TRIPOD, *n.* : sêpa, sêpê.

TRIPODAL, *adj.* : sêpayî.

TRIPOLI, *n.* : tirîpolî : berê rizî, madeyek metalî bo vemiştina metalan û keviran.

TRIPOS, *n.* : azmûna zankoya Cambridge bo bawernameya bakaloryosê.

TRIPPED, *adj.* : ketî.

TRIPPER, *n.* : hilkumî, helingiftî, gerok.

TRIPPET, *n.* : çerxe girk yan derhatin.

TRIPPING, *n.* : alîn, helingiftin, hilkumîn, ketin.

TRIPTANE, *n.* : trîptên : êzinga avekî bo xurtkirina benzîna balafiran (ey.tî.key.).

TRIPTYCH, *n.* : neqş yan wêne li ser sê depên cuda, depê sêyîne : depê sêparçe yê nivîsînê.

TRIPUDIATE, *vi.* : sema yan dawet kirin (bo xweşî û şadiyê).

TRIQUETRA, *n.* (*pl.* **TRIQUETRAE**) : xemilandina hevtayî ya sêgoşetijan.

TRIQUETROUS, *adj.* : goşetîja sêyîne.

TRIRADIATE, *adj.* : sêyîntîrêj yan liqtîrêj.

TRIREME, *n.* : sêşelpî.

TRISACCHARIDE, *n.* : sêşekir.

TRISAGON, *n.* : lawijeya dêra rojhelatî ko sê caran navê Xudayî dihînin ko pîroz e.

TRISECT, *vt.* : sêgoşe kirin.

TRISECTION, *n.* : sêgoşekirin.

TRISEPTATE, *adj.* : sê perde yan berbest.

TRISERIAL, *adj.* : sêrêz.

TRISHAW, *n.* : guhêzoka sêçerx ya rojhelata dûr.

TRISKELION OR TRISKELE, *n.* : sêpêyî.

TRISOCTAHEDRON, *n.* : bîst û şeş rû.

TRISODIUM PHOSPHATE, *n.* : fosfata sêsodyomî.

TRISMUS, *n.* : lama girtinê.

TRISOMY, *n.* : xaneya sêdeste (şûna dudeste) kromozom.

TRISTE, *adj.* : mirûs, mirîto.

TRISTFUL, *adj.* : (*arch.*) : mirûs, mirîto.

TRISTFULLY, *adv.* : bi mirîsî, mirîskî.

TRISTFULNESS, *n.* : mirûsîtî.

TRISTIGMA, *n.* : sêberjeng.

TRISTIGMATIC, *adj.* : sêberjengî.

TRISYLLABIC, *adj.* : sêbirgeh.

TRISYLLABICALLY, *adj.* : sêbirgehkî.

TRISYLLABLE, *n.* : peyiva sêbirgeh.

TRITAGONIST, *n.* : kirdarê sêyem (şanogeriya grekî).

TRITE, *adj.* : pûç.

TRITELY, *adj.* : pûçkî.

TRITENESS, *n.* : pûçîtî.

TRITHEISM, *n.* : sêyîtî : baweriya bi sê Xudayan nemaze baweriya ko bab, kur û giyanê pîroz sê Xudayên cuda ne.

TRITHEIST, *n.* : bawermendê sêyîtî anko sêxudayan.

TRITHEISTIC(AL), *adj.* : pêwendîdarê bawermendê sêyîtî.

TRITIATED, *adj.* : tiraytoyomî : ko tiraytiyom tê de ye.

TRITICALE, *n.* : tovek wek genimî-cehderî.

TRITIUM, *n.* : hevta yan berdêlê hîdrojenî (kêşa gerdîleyî), trîsyom.

TRITOMA, *n.* : helezek lîlakî.

TRITON, *n.* : nîvxudayê deryayî (li nik Girekan leş mêr, dûv jin e), kimkimê avê, nafk yan kakila tiraytiyomî, canewerek deryayî pêzikî ye.

TRITURATE, *vt.* : hûr hêran.

TRITURATING, *n.* : hûrhêran.

TRITURATION, *n.* : hûrik.

TRIUMPH, *n., vi.* : serketin, zalbûn, serfirazî, bi ser ketin, zal bûn.

TRIUMPHAL, *adj.* : serketî, zal.

- **ARCH** : taqê serketinê.

TRIUMPHALISM, *n.* : serketinîtî, zalîtî : baweriya ko ayînek ji hemiyan baştir e.

TRIUMPHANT, *adj.* : serketî, zal.

TRIUMPHANTLY, *adv.* : bi serketinî, bi zalî, zalkî.

TRIUMVIR, *n.* : endamê hikûmeta sêyîne.

TRIUMVIRATE, *n.* : sêyîne, hikûmeta sêyan.

TRIUNE, *adj.* : sêyiya pîroztir, sêyî.

TRIUNITY, *n.* : sêyîtiya pîroztir, (yekîtiya) sêyîtî.

TRIVALENCE OR TRIVALENCY, *n.* : hevhêz sêyîn.

TRIVALENT, *adj.* : hevhêz sêyîne.

TRIVET, *n.* : helgirê sêpê.

TRIVIA, *adj.* : hîçek, potal, kêm, kem, sade, pûç.

- **LOSS** : kem yan kêm dorandin.

- **MATTERS** : pirsên pûç.

- **OBJECTIONS** : bergirê yan berhelistiya pûç.

TRIVIALIST, *n.* : pûçkar.

TRIVIALITY, *n.* : hîçekkirin, pûçkirin.

TRIVIALIZED, *adj.* : pûçkirî.

TRIVIALIZING, *n.* : pûçkirin.

TRIVIALLY, *adv.* : pûçkî, bi hîçekî.

TRIVIUM, *n.* : (dîrok) xwendina zankoyî ya rêziman, rewanbêjî û jîrbêjiyê li sedên navîn (anko xwendina van sê mijadan).

TRIWEEKLY, *n., adj.* : weşîna ko heftiyê sê car yan karekê her sê heftiyan derdikevit, carek ji her sê heftiyan, hefti sê car.

TROAT, *vi.* : qîja regezî ya pezkûvî, qîj kirin.

TROCAR, *n.* : alavek sertîj û borîkirî.

TROCHAL, *adj.* : çerxî.

TROCHAIC, *adj.* : pêwendîdarê pîvana helbestî : birgehek dirêj paşî birgehek kurt.

TROCHANTER, *n.* : serkê hestiyê ranî, nêk.

TROCHANTERAL, *adj.* : nêkî.

TROCHANTERIC, *adj.* = **TROCHANTERAL.**

TROCHE, *n.* : lib, dêndik yan hebka kuxkê.

TROCHEE, *n.* : pîvana helbestî : birgehek kurt paşî birgehek kurt.

TROCHILUS, = HUMMING BIRD (balindeyê tîmsahî).

TROCHLEA, *n.* (*pl.* **TROCHLEAE**) : movikê dartûnî, dartûn.

TROCHLEAR, *adj.* : dartûnî.

TROCHLEATE, *adj.* : dartûnî.

TROCHOID, *n., adj.* : kevana çêdibit bi xalka rêkara kirvekê ko girêl dibit ser kirvek dî, zivirîna ser tewereya xwe.

- **JOINT** : texlîtek şeytanok e.

- **CURVE** : texlîtek şeytanok e.

TROCHEMETER, *n.* : çerpîv.

TROCHUS, *n.* : qalkê serî.

TROD(DEN), TRODE, *p.* **OF TREAD** : pê lê kir.

TROGLODYTE, *n.* : şikeftnişîn.

TROGLODYTIC(AL), *adj.* : şikeftnişînî.

TROGLODISM, *n.* : şikeftnişînîtî.

TROGON, *n.* : balindeyek devera yeksanekerî.

TROIKA, *n.* : erebaneya sêhespî.

TROJAN, *n., adj.* : trûwayî : pêwendîdarê kevnebajêrê grekî ko niho li rojavaya Tirkiya ye, aza, girnas.

- **HORSE** : hespê trûwayî : hespê mezin yê vala yê Girekî, teji serbaz ko bi xapînî birin pişt şûrheya bajêrî demê şerî, tiştê lêkdayî bo herifandina nav de.

TROLL, *n.* : timlok, şok (ya masiyan) : ben niklok û timlok.

TROLL, *vt., i.* : masî bi şokê girtin, timlok kirin, stirandin, strana peyhatî stirîn, peyhatî yan deng bilind axiftin, qayil kirin, bi lez axiftin.

TROLLING, *n.* : (masî girtin) bi şokê, stirîna peyhatî yan deng bilind.

- **SPOON** : timlok (bo masiyan).

TROL(L)Y, *n.* : erebane, helgira livekî : bo guhaztina gurzeyan li firoşgehê.

- **CAR** : erebaneya kehrebî.

- **BUS** : pasa kehrebî.

TROLLEY, *vt., i.* : siwar bûn (pasa kehrebî), guhaztin (bi helgira livekî).

TROLLEYED OR TROLLIED, *adj.* : guhaztî (bi erebaneyê).

TROLLEYING, *n.* : guhaztin (bi erebaneyê).

TROLLOP, *n.* : tero, jinka tero.

TROLLOPISH, *adj.* : teroyî.

TROLLOPY, *adj.* : teroyî.

TROMBA, *n.* : zirna.

TROBIDIASIS, *n.* : derdê kêçan, kêçbûn.

TROMBONE, *n.* : trombon : lerek, alava mûzîqeyî.

TROMBONIST, *n.* : lerekvan.

TROMMEL, *n.* : bêjingeh : bo ber, komir yan kanê xav.

TROMOMETER, *n.* : hûrlerepîv (bo pîvana erdhejînê).

TROMPE, *n.* : alava têkvedana kûrheyî.

TROOP, *n.* : serbaz, rem, giro, tîpa nêrevanî, jimarek mezin.

- **CARRIER** : serbazhelgir.

TROOP, *vi., t.* : çûn, birrek pêşve çûn, kom bûn.

TROOPER, *n.* : siwar, hespê siwarî, balbazê siwar, paraşûtdar.

TROOPSHIP, *n.* : gemiya serbazan (bo guhaztinê).

TROPAEOLUM, *n.* : helezek başûra Emerîka (xişok yan hilpirjînî ye).

TROPE, *n.* : xwaze, peyiv yan derbirrîna xwaze.

TROPHALLAXIS, *n.* : pêkguhartina xurekî li navbera endaman de.

TROPHIC, *adj.* : xurekî.

- **NERVES** : demarên xurekî.

- **NEUROSIS** : kêmxurekî.

TROPHOBLAST, *n.* : zindîloka xurekî.

TROPHOBLASTIC, *adj.* : pêwendîdarê zindîloka xurekî.

TROPHOPLASM, *n.* : seretaya xurekî.

TROPHY, *n.* : yadgar.

TROPIC, *n., adj.* : çerx, xulgeh, yeksanekerî, çerxî yeksanekerî, devera yeksanekerî, kartêkerê livikî.

- **OF CANCER** : xerceng, xulgeha qirjal, çerxa kêvjaleyî.

- **OF CAPRICON** : çerxa kehrikî, xulgeha karjole.

TROPICAL, *adj.* : çerxî, xulgehî, yeksanekerî.

- **AQUARIUM** : xudankiringeh (gol yan aviya yeksanekerî (bo masiyan).

- **CYCLONE** : bahoza yeksanekerî.

- **FISH** : masiya (devera) yeksanekerî.

TROPICALIZE, *vt.* : yeksanekerî (dever) kirin.

TROPICALIZED, *adj.* : yeksanekerîkirî.

TROPICALLY, *adv.* : bi yeksanekerî, yeksanekerî.

TROPICS, *n.* : herêm yan devera yeksanekerî.

TROPICOPOLITAN, *n., adj.* : (helez yan canewer) yê devera yeksanekerî.

TROPISM, *n.* : karê nexwazî ya canewerî (yan helezî) ko bilivît yan bizivirit bersiva handerî ye.

TROPISTIC, *adj.* : pêwendîdarê karê bersivî yê ber handerî ve.

TROPOLOGIC(AL), *adj.* : xwazeyî, sincî, akarî.

TROPOLOGICALLY, *adv.* : xwazekî.

TROPOLOGY, *n.* : şirovekirina xwazeyî, xwazeyîtî.

TROPOMYOSIN, *n.* : pirotînek masûlkeyî.

TROPOMIN, *n.* : pirotînek masulkeyî.

TROPOPAUSE, *n.* : joriya çîna jêrî jî bergê bayî yan esmanî.

TROPOPHILOUS, *adj.* : keşdar : ko leş lêk daye bo jiyanê li gel guhorîna keşiya germê, nemê yan ronahiyê.

TROPOSPHERE, *n.* : çîna jêrî ya bergê bayî.

TROPOSPHERIC, *adj.* : pêwendîdarê çîna jêrî ya bergê bayî.

TROPOTAXIS, *n.* : rêzika guhorîna canewerekê.

TROT, *n.* : çargav, çarbazî.

TROT, *vi., t.* : çargav kirin.

- **TO ~ OUT** : nîşa xelkê dan.

TROTH, *n.* : xwastin, dezgirî, peyman, bawerî, emekî, dilsozî.

TROTH, *vt.* : peyman dan, xwastin (keçik).

TROTTED, *adj.* : çargavkirî, loqkirî.

TROTTER, *n.* : pepik, hespê çargavê.

TROTTING, *n.* : loq, lok.

TROTYL, *n.* = **TRINITROTOLUENE (T.N.T.).**

TROBADOUR, *n.* : dengbêj.

TROUBLE, *n.* : giriftarî, tengavî, dilêş, azar, têkil, derd, perîşanî, kêş, nesaxî, zehmetî.

- **MAKER** : geveze, ewan, giriftarîçêker.

- **MAKING** : gevezeyî, ewanî.

- **SHOOTER** : çarekerê giriftariyan (giriftarîkuj).

TROUBLE, *vt., i.* : giriftar kirin, şepirze kirin.

TROUBLED, *adj.* : giriftar, tengav, şêlî.

TROUBLES, *n.* : derdeserî.

TROUBLESOME, *adj.* : giriftar, caris, sext.

TROUBLESOMELY, *adv.* : bi carisî, bi giriftarî, giriftarkî.

TROUBLESOMENESS, *n.* : giriftarîtî, carisîtî.

TROUBLING, *n.* : tengavkirin, cariskirin, şepirzekirin.

TROUBLOUS, *adj.* : têrgiriftarî, şepirze, perîşan, caris, bahozî.

TROUBLOUSLY, *adj.* : şepirzekî, (bi şepirzeyî).

TROUBLOUSSNESS, *n.* : şepirzeyîtî.

TROUGH, *n.* : aman, alîf, cok, nizmî, noken, xalka jêrî jî gera aborî.

- **WOODEN ~** : şikev.

TROUNCE, *vt.* : siza kirin, celde dan, revandin, tajang kirin.

TROUNCED, *adj.* : şikandî, revandî.

TROUNCING, *n.* : şikandin.

TROUPE, *n.* : tîp yan giroyek stranbêj yan kirdar.

TROUPE, *vi.* : rêbarî kirin (li gel tîpê).

TROUPED, *adj.* : rêbarîkirî (li gel tîpê).

TROUPER, *n.* : endamê tîpek şanogerî, kirdarê kevn.

TROUPIAL, *n.* : balindeyek emerîkanî ye.

TROUPING, *n.* : rêbarîkirin (li gel tîpê).

TROUSER, *adj.* : penteronî, şelwarî.

TROUSERS, *n.* : şelwar, şel, şal, penteron, ranik, derpî, parntor, pantalon.

- **AND JACKET** : şal û şepik.

- **LOWER OPEN ENDS OF THE ~** : deling.

TROUSSEAU, *n.* : rehêl, rehal, qelen, dermalî, dermal, cihaz.

TROUT, *n.* : keşîne, masiya samona pinîkirî.

TROUTY, *adj.* : keşîne : têrmasî (tirawt).

TROUVERE, *n.* : kevnehozanê dastanî yê fransî (seda 11-14 z.), dengbêj.

TROVE, *n.* : gencîne, peydakirin.

TROVER, *n.* : gilî : bo vegerandina samanê kesî ko mirovek dî bi kar îna.

TROW, *vi.* : bawerkirin, hizir kirin.

TROWEL, *n.* : malinc.

TROWEL, *vt.* : malinc kirin, alava ko helezê biçûk pê radikin.

TROWLED, *adj.* : malinckirî.

TROWLING, *n.* : malinckirin.

TROY, *n.* : rêzika kişanan.

- **WEIGHTS** : rêzika kişanan.

TRUANCY, *n.* : ebebozî.

TRUANT, *n., adj.* : ebeboz, bapîv, pîwar, revî nemaze şagirde dibistanê, xeware, bizir, zexel, mer.

- **TO PLAY ~** : erkê xwe yê dibistanê nekirin, revîn (ji dibistanê).

TRUANT, *vi.* : (bê destûr) pîwar bûn.

TRUANT OFFICER, *n.* : efser yan erkdarê pêwarê.

TRUANTRY, *n.* = **TRUANCY.**

TRUANT SCHOOL, *n.* : dibistana şagirdên revîn.

TRUCIAL, *adj.* : şerragirtinî.

TRUCE, *n.* : şerrawestan, çekdanîn.

TRUCE, *vi., t.* : şer rawestandin.

TRUCED, *adj.* : agirbestî.

TRUCELENT, *adj.* : sert.

TRUCING, *n.* : agirbestin.

TRUCK, *n., vt., i.* : barkêş, çemberî, çerxa biçûk, erebaneya guhaztinê, erebaneya nizm û pan, barkêşê dihajot, (bi barkêşê) guhaztin.

TRUCKAGE, *n.* : kirêya barkêşê, guhaztin bi barkêşê.

TRUCKER, *n.* : hajoyê barkêşê, karkerê guhaztina pertalî (bi barkêşê), çandiyarê zerzewatî, pêkguhor.

TRUCK FARM, *n.* : çandingeh yan bîstanê zerzewatî.

TRUCKING, *n.* : barkirin yan guhaztin (bi berkêşê), çandina zerzewatî (bo firotinê), pêkguhartin.

TRUCKLE, *n.* : çerxa biçûk, dartûn.

TRUCKLE, *vi.* : çîz kirin, tepeser bûn.

TRUCKLE BED, *n.* : textê nizm yê çerxdar.

TRUCKLED, *adj.* : çîzkirî.

TRUCKLER, *n.* : tepeser, stûxwar, milkeç, çilmisî.

TRUCKLING, *n.* : çîzkirin.

TRUCKMAN, *n.* : hajoyê barkêşê, barker : şolker yan karkerê barkirina pertalî.

TRUCK SYSTEM, *n.* : rêzika kirêdanê bi pertalî (ne diravî).

TRUCULENCE, *n.* : harî, dijwarî, dirrî.

TRUCULENCY, *n.* = **TRUCULENCE.**

TRUCULENT, *adj.* : dirr, har, paşdir, req, gezdar, şerker.

TRUCULENTLY, *adv.* : dirrindekî, bi harî, bi dijwarî.

TRUDGE, *n., adj.* : çûna dirêj ya westîn.

TRUDGE, *vi., t.* : westayî û giran derbaz bûn, mandî yan qerimî çûn.

TRUDGED, *adj.* : çûyî (westayî).

TRUDGEN, *n.* : çûn (westayî).

- **STROKE** : melevanî : bi destê çepê yan rastê paşî wekî dî.

TRUDGING, *n.* : çûn (westayî).

TRUE, *n., adj., adv.* : rast, çak, dilsoz, emekdar, dirist, rewa, diristkar, nimûneyî, kirdarî, nijadî, rastî, barê rast.

- **TO COME ~** : rast çêbûn yan derketinî, hîvî yan xewna rast derketinî.

- **BILL** : tawankirina qebûlkirî.

- **BENEFACTOR** : xêrxwaz yan xêrkarê rast.

- **BLUE** : dilsozê, emekdarê rast.

- **BORN** : resen.

- **BRED** : qenc xudankirî.
- **HEARTED** : diristkar.
- **HEARTEDNESS** : diristkarî(tî).
- **JUDGEMENT** : rastebiryar.
- **LOVE** : dildar, evîndar, rasteevînî.
- **LOVE KNOT** : girêka rasteevîniyê.
- **MEN** : mirovên pak.
- **WORD** : rastbêjî.

TRUE, *vt.* : rast kirin, rast gotin.

TRUED, *adj.* : rastkirî, rêkarkirî.

TRUENESS, *n.* : rastîtî, dilsozîtî, saxîtî.

TRUE PENNY, *n.* : dilsoz, emekdar.

TRUFFLE, *n.* : dombelan, kiyarik, kidarik.

TRUG, *n.* : selka qama baxçeyî (ji tenikedarî çêkiriye), axlewîka dar ya şîrî.

TRUING, *n.* : rastkirin.

TRUISM, *n.* : rastiya eşkera.

TRULL, *n.* : hîz, tero, dêhl.

TRULY, *adv.* : bi rastî, bi dilsozî, bi hûrî, eseh, rastî.

- **ALARMING** : rastî bizdihîn.
- **COURAGEOUS ACT** : kiryarek rastî aza.
- **GRATEFUL** : rastî sipasdar yan guzar.

TRUMEAN, *n.* : parçeyek dîwarî yan karîteyî li navbera valatiyan de.

TRUMP, *n.* : borîzan, dengê borîzanê, kaxeza havil (kaxezanê), mirovê nayab.

TRUMP, *vt., i.* : bi ser ketin, kaxeza havil leyiztin, bi kaxezek havil bûn.

- **TO ~ UP** : bêbextî kirin.

TRUMPED-UP, *adj.* : derew, bêbextî.

TRUMPERY, *n., adj.* : tiştên pûç, zirçek (xişil), pûç, pûçbêjî, bêtewş, bêbiha, xemilkirî.

TRUMPET, *n., vt., i.* : zirna, borîzan (tûtak), nefîr, qîj yan hawara bilind, zirnavan, bilind agehdar kirin, borîzan lê dan.

- **CALL** : gazî (kirin) bi dengê borîzanê, gaziya borîzanî.
- **CREEPER** : xişoka zirnayî, guldîwara emerîkanî (gul sor û mezin wek zirnayê ye).
- **FLOWER** : gul zirnayî : heleza gulzirnayî yan gula vî helezî.

TRUMPETER, *n.* : zirnavan.

TRUMPETLIKE, *adj.* : wek zirnayê, zirnayî.

TRUMPING, *n.* : sexte.

TRUNCAL, *adj.* : qurmî.

TRUNCATE(D), *adj.* : serbirrî, ser çargoşe yan pan kurt.

TRUNCATE, *vt.* : kezax kirin, birrîn, ade kirin.

TRUNCATING, *n.* : kurtkirin.

TRUNCATION, *n.* : kurtkirin, serbirrîn (dar).

TRUNCHEON, *n., vt.* : dar, doq, totik, gurz, bi totikî, gurz yan dar lêdan.

TRUNDLE, *n., vt., i.* : erebaneya nizm û çerxbiçûk, girêlek, dartûn, textê pêpikçerxkirî, girêle bûn yan kirin, li ser çerxê çûn.

TRUNDLED, *adj.* : girêlekirî.

TRINDLING, *n.* : girêlekirin.

TRUNK, *n.* : qed, poz, qurm, leş, cok.

- **CALL** : telefona dûr.
- **FISH** : masiyek biçûk e.
- **ROAD** : rêya serekî.

TRUNK, *vt.* : metalê xav cuda kirin (di nav cokê de).

TRUNKLINE, *n.* : hêla serekî (rêasin, co yan telefon).

TRUNNION, *n.* : stûnên berpalkên topê, teşî, xalka girtina zivirînê.

TRUSS, *n.* : gurze, gurzeya pîşî, îşiyê

gulê yan meyweyî, kemera derzê : ketîbe, skele yan endiza palîn, giroyek stûnên sêgoşe bo palîna kaşxankan yan pirê.

- **BRIDGE** : pira endiza palîn.

TRUSSING, *n.* : parçeyên palînê.

TRUST, *n.* : ewlehî, rasipêrî, siparde, telp, ewl, bawerî, dilniyayî, yekîtî yan hevkariya pawanî, berpirsî, mitmane, rapermon, bawermendîtî, berbawerî, hemet.

- **IN ~** : bûn rasiperdeya beşekê yan razekê.

- **ON ~** : bi deyn, bi bawerî.

- **DEED** : qoçana rasipêrî.

- **WORTHINESS** : berbawerîtî, mitmaneyî.

- **WORTHY** : berbawer, mitmane.

TRUST, *vt., i.* : bawerî pê kirin, bawer kirin, bi deyn firotin, hîvî kirin.

- **TO ~ TO** : bawerî pê kirin.

TRUSTABILITY, *n.* : bawerbarî(tî).

TRUSTABLE, *adj.* : bawerbar.

TRUST COMPANY, *n.* : hevkariya bazirganî, diravgeha bazirganî.

TRUSTED, *adj.* : berbawer.

TRUSTEE, *n., vt., i.* : pêsipêr, razgir, welat yan dewleta rasipêriya deverekê dikit.

TRUSTEED, *adj.* : rasipêrîkirî.

TRUSTEEING, *n.* : rasipêrîkirî.

TRUSTEESHIP, *n.* : rasipêrî, welatê li bin rasipêriyê.

TRUSTER, *n.* : bawerkar, ewledar.

TRUSTFUL, *adj.* : bawerdar, ewledar.

TRUSTFULLY, *adj.* : bi bawerkarî, bawerkarkî.

TRUSTFULNESS, *n.* : bawerkarîtî.

TRUSTING, *n.* : ewledarî, bawerî (pêkirin).

TRUSTINGLY, *adv.* : bi ewledarî, ewledarkî.

TRUSTINGNESS, *n.* : ewledarîtî.

TRUSTLESS, *adj.* : bê bawerî, bê ewleyî.

TRUST TERRITORY, *n.* : dever yan erdê ewledar.

TRUSTY, *n., adj.* : ewledarî, ewledar.

TRUTH, *n.* : rastî, birati, rastiyarî.

TRUTHFUL, *adj.* : rastyar, rastok, rast, rastgo, rastbêj.

TRUTHFULLY, *adv.* : bi rastî.

TRUTHFULNESS, *n.* : rastîtî, rastînî.

TRY, *n.* : bizav, hewl.

TRY, *vt., i.* : bizav kirin, hewl dan, ceribandin.

- **TO ~ ON** : pîvan (kiras), azmûn yan taqî kirin.

TRYING, *n.* : bizav, hewldan, zehmet.

- **PLANE** : rendeya rastker.

TRYINGLY, *adv.* : bi zehmetî yan sextî.

TRYOUT, *n.* : azmûn, azmûnkirin, taqîkirin.

TRY PANOSOME, *n.* : simtokîtî : canewerê seretayê mişexwerî.

TRY PANOSOMISIS, *n.* : derdê simtokitiyan, xewokî.

TRYPSIN, *n.* : tiripsîn : heveyna givaşa şêlavê.

TRYPTOPHAN, *n.* : tirşiya emînî ya belûrî.

TRYSAIL, *n.* : babireka bahozî (li berahî û paşiya gemiyê).

TRY SQUARE, *n.* : goşeya rast ya rastkirinê.

TRYST, *n., vt.* : civîngeh, dem, civîngeh çêkirin.

TRYSTING PLACE, *n.* : civîngeh.

TRY-WORKS, *n.* : kûrheya kerpîçî.

TSAR, *n.* = **CZAR.**

TSETSE FLY, *n.* : mêşa nivistinê.

T-SHIRT, *n.* : kumlekê şikil T.

T-SQUARE, *n.* : rastekê wek T.

TUAREG, *n.* : Tiwareg : milletê koçer yê bakur û navîna Efrîqa.

TUATARA, *n.* : xişokê mezin yê wek kimkimeyî.

TUB, *n.* : serşokdan, şikev, kodik.

- **THUMPER** : axiftinker yan pendiyarê dijwar.

TUB, *vt., i.* : ser şûştin (li serşokdanê).

TUBA, *n.* : alava pirinca dengzal.

TUBAL, *adj.* : lûlekî.

TUBAR, *adj.* : lûleyî.

TUBATE, *adj.* : lûleyî.

TUBBED, *adj.* : şûştî.

TUBBING, *n.* : şûştin.

TUBBY, *adj.* : kurt, qut û qelew.

TUBE, *n.* : borî, lûle, kezîn, kêzîn.

- **LIKE** : wek lûleyî.

- **POWDER ~** : wezn.

TUBE, *vt.* : lûle(yî) kirin.

TUBECTOMY, *n.* : rakirina rîvîka xirzî.

TUBELESS TIRE, *n.* : tayera bêlûle (bêçop).

TUBER, *n.* : şirpenceya rehî, koqizk.

TUBIFORM, *adj.* : şikil yan şêwe lûleyî.

TUBERCLE, *n.* : şirpencek, koqizk.

TUBERCLE BACILLUS, *n.* : dirm, mîkrob yan basîla êşa zirav yan şirpence.

TUBERCULAR, *n., adj.* : êşa ziravgirtî, êşa ziravî, êşa zirav, şirpence.

TUBERCULATE(D), *adj.* : nesaxê êşa zirav, êşa ziravî, şirpenceyî.

TUBERCULATION, *n.* : koqizbûn.

TUBERCULIN, *n.* : avekiya dirmê şirpenceyî.

TUBERCUL(AR)IZE, *vt.* : êşa zirav girtin, şirpence girtin.

TUBERCULOID, *adj.* : şirpenceyî.

TUBERCULOSIS, *n.* (TB) : êşa zirav, şirpenceyî.

TUBEROSE, *n.* : miskê romê : helezek nêrgizî ye.

TUBEROSITY, *n.* : koqizîtî.

TUBEROUS, *adj.* : şirpenceyî.

- **ROOT** : reha şirpenceyî.

TUBEROUSNESS, *n.* : şirpenceyîtî.

TUBI-, *pref.* : pêşgir e ko borî ye, lûle ye.

TUBIFEX, *n.* : kirmek sor û zirav e.

TUBIFICID, *n.* : kirmek avî ye.

TUBING, *n.* : lûle, borî, tora boriyan.

TUBILINGUAL, *adj.* : zimanlûleyî (balinde ye).

TUBUCURARINE, *n.* : tiftek endamî û jehrî ye.

TUBULAR, *adj.* : lûleyî.

TUBULE, *n.* : lûlek.

TUBULIFEROUS, *adj.* : lûlekî.

TUBULIFLORAL, *adj.* : gullûleyî.

TUBULIN, *n.* : pirotînek gogî.

TUBULOUS, *adj.* : lûleyî, lûlekanî, birîtî jî lûleyan.

TUBULURE, *n.* : kurtekunika lûlekî.

T.U.C., *abbr.* **TRADES UNION CONGRESS** : Kongreya Yekîtiya Karkeran (li Brîtanya).

TUCK, *n.* : çalakî, xurtî, pêç, lêdana deholê.

- **OUT** : danek temam (xwarin).

TUCK, *vi., t.* : dehmen rakirin, binê kumlekî kirin nav de, kirin bin kefşî de, nixaftin, kirin bin de, (kirasî) pêçan.

- **TO ~ AWAY** : (zikanî) xwarin û vexwarin.

TUCKED, *adj.* : nixaftî, dehmen rakirî.

- **UP** : hilmiştî.

TUCKER, *n.* : kunikên stûyê kirasî.

TUCKER, *vt.* : westandin.

TUCKERED, *adv.* : westandî.

TUCKERING, *n.* : westandin.

TUCKING, *n.* : dehmen rakirin.

- **UP** : hilmiştin.

TUCK-SHOP, *n.* : firoşgeha şirînayiyê.

TUCUM, *n.* : texlîtek darqespê brezîlî.

TUDOR, *adj.* : pêwendîdarê Tudorî (qiralên înglîz).

TUESDAY, *n.* : sêşemb.

TUFA, *n.* : kevirê zivir yan tevnê xaneyî yê agirpijînî(birkanî).

TUFF, *n.* : rîşok, berê soyî (kunîleyî) yê xuliya birkanî.

- **CONE** : xuliya qoçekiya birkanî.

TUFT, *n.* : rîşok, rîş, rîşî, gurze per yanben yan jî giya, gulî.

TUFT, *vt., i.* : gulî kirin, rîşok kirin.

TUFTED, *adj.* : rîşokî.

TUFTY, *adj.* : rîşokî.

TUG, *n., vt., i.* : werîsê kişanê, kişan, kişana dijwar, zehmetkêşî, erkê mandîbûnî, kêşa di navbera du hêzên dijdar, gemiya kişanê, qayim kişan, xebat kirin, rêncberî kirin.

- **BOAT** : gemiya kişanê.

- **OF WAR** : kêşa dijwar, werîskişan (yarî).

TUGGED, *adj.* : kişayî, bizavkirî.

TUGGING, *n.* : kişan.

TUGHAR, *n.* : texar yan tixar (du ten).

TUI, *n.* : balindeyê oldarî : per reş û gewrê spî û rîşokî.

TUISM, *n.* : duwemîtî : baweriya ko hemû raman arastekirî ne bo mirovek duwem.

TUITION, *n.* : xwendin, fêrkirin, hînkirin kirê yan fêrkirinê yan hînkirinê.

TUITIONAL, *adj.* : xwendinî.

TULAREMIA, *n.* : nesaxiya kirînk, ko mirov û hindek canewerên kehî digirit : bo mirovî tayeke çend heftiyan dikêşit.

TULCHAN, *n.* : çermê golikî teji kaykirî yan raxistî nik çêlê bo şîr dotinê.

TULIP, *n.* : lale, helal, xizêm.

- **TREE** : darxizêm.

- **WOOD** : darxizêm.

TULIPOMANIA, *n.* : dînatiya helalê (hezkirin).

TULIPOMANIAC, *n.* : dînê helalê (hezker).

TULLE, *n.* : avirmîşê tenik yê pûşî yan xêliya jinan.

TULLIBEE, *n.* : texlîtek masî ye.

TULWAR, *n.* : şûrê bakur yê Hindistanê.

TUM, *n.* : dengê banco (alava mûzîqeyî ya jeniya wek gîtarê).

TUMBLE, *n.* : gêr, gevizandin, teqil, datekandin.

- **BUG** : kêza rîxê.

- **DOWN** : xilole (li ber herifînê).

TUMBLE, *vi., t.* : ketin.

- **TO ~ DOWN** : nişkî yan dijwar ketin.

- **TO ~ FROM** : ketin ji.

- **TO ~ IN** : pêkve girê dan, nişkî yan dijwar ketin.

- **TO ~ INTO BED** : ketin (bezîn) nav nivînan de.

- **TO ~ OFF** : dijwar ketin.

- **TO ~ OUT OF BED** : bazdan derveyî nivînan.

- **TO ~ OVER** : jî nişkekê ve yan dijwar ketin.

- **TO ~ UP THE STAIRS** : bezîn ser pêstirkan.

TUMBLED, *adj.* : gevizandî, hilkumî.

TUMBLER, *n.* : sekre, gevaztî, tirar, pehlewan, kotira pehlewanî, piyale, leyiztoka çemîn, birmîlê zivirok (bo zuhakirina cilan).

TUMBLING, *n.* : teqil, gevişk.

TUMBREL OR TUMBRIL, *n.* : erebane.

TUMIFACIENT, *adj.* : pejkirî, pejbûyî, bawî.

TUMIFACTION, *n.* : pufbûn, pejbûn, awsan, amas.

TUMIFACTIVE, *adj.* : amasî, pejdar, awsanî.

TUMIFY, *vt., i.* : pejbûn, pejkirin.

TUMESCENCE, *n.* : perçiftin, pejbûn, pejkirin, pejîn, pej.

TUMESCENT, *adj.* : pejkirî, pejbûyî.

TUMIDITY, *n.* : pejîn, pejîtî.

TUMIDNESS, *n.* : pejînîtî, pejîtî.

TUMIDLY, *adv.* : pejînkî, bi pejînî.

TUMMY, *n.* : ûr(k).

TUMOUR, *n.* : qûner, girê, perçiftin, pej, pejbûn, stûrbûn, awsan, petam.

- **CANCER ~** : tîrave, penceşêr.

TUMOURIGENESIS, *n.* : nesaxiya pejbûnê, pejzê.

TUMOURIGENIC, *adj.* : berhemdarê pejbûnê, pejzêyî.

TUMOURIGENICITY, *n.* : pejzêyîtî.

TUMOUROUS, *adj.* : pej(bûyî), pejkirî.

TUMP, *n.* : zîr, koma daran, teraşan yan giyayan.

TUMTUM, *n.* = **TUM.**

TUMULAR, *adj.* : banikî.

TUMULARY, *adj.* = **TUMULAR.**

TUMULT, *n.* : şilejan, qîrûqîj, galegot, kir qerqeşe.

TUMULTUARY, *adj.* : şilejanî, qîrûqîjî, têkil.

TUMULTOUS, *adj.* : qîr û qîj, qerqeşe, dijwar, têkil, ewan, har.

TUMULTOUSLY, *adv.* : bi şilejanî, bi qerqeşeyî.

TUMULTOUSNESS, *n.* : şilejanîtî, qerqeşeyîtî.

TUMULUS, *n.* : koma axê (li ser gorî).

TUN, *n.* : birmîlê şerabê yan bîreyê, kodikê tirşandina bîreyê, kop.

- **DISH** : texlîtek kovikê bîreyê.

TUN, *vt.* : (di nav birmîlî de) embar kirin.

TUNA, *n.* : tuna : texlîtek masî ye.

TUNABLE OR TUNEABLE, *adj.* : awazbar.

TUNABLENESS, *n.* : awazîtî, awazbarîtî.

TUNABLY, *adv.* : awazkî, bi awazî.

TUNDISH, *n.* : kovik.

TUNDRA, *n.* : tundira : deşta rût li devera cemseriya bakurî.

TUNE, *n.* : awaz, heyranok, leylan, newa, deng, helwêst, madê hişê, pileya rast ya awazê, sazbûn, barê baş.

TUNE, *vt., i.* : awaz kirin, saz kirin, saz bûn (deng).

- **TO ~ IN** : saz kirin, danan ser êzgehê.

- **TO ~ OUT** : êzgeh rast kirin.

TUNED, *adj.* : awazkirî, sazkirî.

TUNEFUL, *adj.* : têrawaz, awazdar, xweşdeng, saz, mûzîqeyî, awazeyî.

TUNEFULLY, *adv.* : awazkî.

TUNEFULNESS, *n.* : awazîtî.

TUNER, *n.* : alava rastkirina awazî.

TUNE-UP, *n.* : azmûna seretayî : rastkirina awazî.

TUNELESS, *adj.* : bê awaz.

TUNG-OIL, *n.* : rûnê tungî : ji darê tongî yê Çînî dihînin der bo vemiştina darî.

TUNGSTEN, *n.* : tengistin : hêmanek metalî (bo seqakirina polayî û çêkirina silîkata di navçirayên kehrebî de).

TUNGSTENIC, *adj.* : tengîstinî.

TUNGSTENOUS, *adj.* = **TUNGSTENIC.**

TUNGSTIC, *adj.* : tengistinî.

- **ACID** : tirşiya tengistinî.

TUNGSTITE, *n.* : tengistît.

TUNG-TREE, *n.* : darê tungî : darê çînî (bo rûnê tungiyê vemiştina darî).

TUNIC, *n.* : kirasek girekî yan romayî dirêj ko kemerbend li dor navqedî girê didin, saqoyê kurt yê serbaz û balbazî, kirasê oldarî, kirasê serve yê kurt.

TUNICA, *n.* : perde, berg.

TUNICATE, *n., adj.* : bergkirî, perdekirî, çînên hev nîvek, canewerek deryayî (wek meşkî).

TUNICLE, *n.* : kurtekirasek oldarî.

TUNING, *n.* : awazkirin, lerekirin, ziringekirin.

- **FORK** : ziringeçetel.

TUNISIAN, *n.* : Tûnisî (xelkê Tûnisê).

TUNNEL, *n.* : kezîn, kun, kêzîn, binkend, nihûn, borî.

- **BORER** : kezînkunker.

- **EFFECT** : karê tûnêl, karê kêzînê.

- **NET** : tora masîgirtinê (dev fireh û bin teng).

TUNNEL, *vt.* : kêzîn kun kirin yan bi kar hînan.

TUNNEL(L)ED, *adj.* : kêzînîkirî, nihûnkirî.

TUNNEL(L)ING, *n.* : kêzînîkirin, nihûnkirin.

TUNNY, *n.* : texlîtek masî ye.

TUNY, *adj.* : awazdar.

TUP, *n.* : beran, leşê giran yê metalî.

TUP, *vt.* : perîn, xwe havêtin ser.

TUPAMARO, *n.* : pêşmergeyên ûrûgûwayî.

TUPPED, *adj.* : perî.

TUPPENCE, TUPPENY, *n.* = **TWO PENCE** (du pens).

TUPELO, *n.* : darê mezin yê çiravên bakura emerîka.

TUPI, *n., adj.* : mirov yan zimanê gelê nihala Emazonî (Hindokên sor).

TUQUE, *n.* : kulavê kanadî.

TOQUOQUE, *n.* : tûjî.

TURANIAN, *adj.* : Toranî (demargîrê Tirkî).

TURBAN, *n.* : şaşik, kum, cemedanî.

TURBANED, *adj.* : kumkirî, şaşkirî.

TURBARY, *n.* : şilqvedank : kirmek pan e û mijûlankdar e ko avê şilq didit.

TURBELLARIAN, *adj.* : (kirm) şilqvedankî.

TURBID, *adj.* : şêlî, şêlû, lêl, lêxin.

TURBIDITY, *n.* : şêlîtî, şêlîbûn, lêl.

TURBIDLY, *adv.* : şêlîkî, bi lêlî.

TURBIDNESS, *n.* : şêlîtî, lêlî.

TURBIDIMETER, *n.* : şêlîpîv.

TURBIDIMETRIC, *adj.* : şêlîpîvî (pêwendîdarê şêlîpîvî).

TURBIDIMETRICALLY, *adv.* : bi şêlîpîvî, şêlîpîvkî.

TURBIDIMETRY, *n.* : şêlîpîvî.

TURBINAL, *n., adj.* : hestiyê badayî.

TURBINATE(D), *adj.* : qoçekiyê ser û bin, badayî, lûleyî.

TURBINATION, *n.* : qoçekîbûn (ser û bin).

TURBINE, *n.* : tûrbîn : livînerê çerxkirî yê ko bi avê, hilmê yan bayî dihêt gerandin.

TURBONIFORM, *adj.* : qoçekî (ser û bin).

TURBINOID, *adj.* = **TURBINIFORM.**

TURBIT, *n.* : kotirek ser û nikil kurt e.

TURBO-, *pref.* : pêşgirê ko tûrbîn e.

TURBOCAR, *n.* : guhêzok yan otomobîla tûrbînî (makîne).

TURBOCHARGER, *n.* : bargehkerê tûrbînî.

TURBOFAN, *n.* : baweşîna tûrbînî, livînerê tûrbînî yê baweşî.

TURBOJET, *n.* : tûrbînê vizikî.

- **ENGINE** : livîner, bizwên yan makîneya tûrbînî yê vizikî.

TURBOPROP, *n.* : livînerê tûrbînî yê baweşînî.

TURBOPROPELLER ENGINE, *n.* : livînerê tûrbînî yê baweşînî.

TURBOSUPERCHARGER, *n.* : (ser) bargehkerê tûrbînî.

TURBOT, *n.* : têrbot : texlîtek masî ye.

TURBULENCE OR TURBOLENCY, *n.*: peşêwî, şilejan, şêlîtî.

TURBULENT, *adj.* : şêlî.

- **FLOW** : rewaniya şêlî, şîpa şêlî, rewteka şêlî.

TURBULENTLY, *adv.* : şêlîkî.

TURCO-, TURKO-, *pref.* : pêşgir e ko Tirk e.

TURCOMAN, *n.* = Turkoman (Tirkiman).

TURD, *n.* : gumçika gûyî.

TURDOID, *adj.* : wek balindeyê strankar e.

TURDINE, *adj.* : wek balindeyê kotefirê ye.

TUREEN, *n.* : amanê kûr yê nixaftî bo giraz, şorbe yan metfîniya zerzewatî.

TURF, *n.* : meydana pêşbezîna hespan, pêşbezîna hespan, mêrg, axa serveyî erdê (giyakirî).

- **DRAIN** : axnixaftî.

TURF, *vt.* : giya kirin.

TURFMAN, *n.* : bazkar : mirovê hez ji pêşbezîna hespan dikit.

TURGESCENCE, *n.* : pej(bûn), pufbûn, awsan (nesaxî).

TURGESCENT, *adj.* : fêz, basimbêj (xwazeyî), pej, perçiftinî.

TURGISCIBLE, *adj.* : pejbar.

TURGID, *adj.* : pej, puf, basimbêj (xwazekî).

TURGIDITY, *n.* : pufbûn, pejbûn, awsanî, pejbûnîtî, perçiftinîtî.

TURGIDNESS, *n.* : pejbûnîtî, perçiftinîtî.

TURGOR, *n.* : pufbûn, pejbûn, awsan.

TURION, *n.* : rewza kelpikiya biçûk ya ji erdî radibit.

TURIONIFEROUS, *adj.* : rewzî.

TURK, *n.* : Tirk, Turk, Romî, Rom.

- **'S HEAD** : serê Tirkî : girêka wek şaşikê.

TURKEY, *n.* : welatê Tirkan.

TURKEY, *n.* : elok, eloşîş, bûqelemûn.

- **HEN : ELOK**, eloelo.

TURKISH, *n., adj.* : tirkî, zimanê tirkî.

- **BATH** : germav yan serşoka tirkî.

- **DELIGHT** : rehet.

- **TOWEL** : xawliya tirkî : xawlîkek pûrtdirêj e.

TURKUMAN OR TURCOMAN, *n.* : Tirkiman.

TURMERIC, *n.* : riha zer.

TURMOIL, *n.* : harî, giriftarî, qîrûqîj, galeqot, qerqeşe.

TURMOIL, *vt.* : giriftarî kirin.

TURN, *n.* : zivirin, sûrîn, nore, pil, gêran, ger, geran, guhorîn, pêşbirke, pêşbezîn, pêç, pêçan, alandin, niyaz, nesaxî, ladan, çepdan, nobeta karî, çerxa rêsanê, daxwaz, rengdêr, dariştina zimanî, bazar (firotin).

- **A GOOD ~** : xizmet, qencî, karê dostanî.

- **AN ILL ~** : karê xirab, bedkar.

- **AT EVERY ~** : herdem, di her fesalê de.

- BY ~ S : peyhatî.

- IN ~ : li dûv yek.

- OUT OF ~ : ne rêk, nependiyarî, ne di dem û şûna rast de.

- TO A ~ : baş yan tekûz.

- ABOUT : zivirîn (rûber guhartin).

TURN, *vt., i.* : zivirîn, zivirandin, gerandin, wergeran.

- TO ~ ABOUT : helgerandin.

- TO ~ AGAINST : dijî kirin.

- TO ~ AWAY : paşve bûn, derxistin, vegerandin.

- TO ~ BACK : paşve bûn, paşve wergerandin, vegeran, zivirîn.

- TO ~ COLOUR : pêtî bûn, rû sor bûn, reng guhorîn (mirov).

- TO ~ DOWN : berperç kirin, ser û bin kirin, pêçan, kêm kirin (ronahiya çirayî).

- TO ~ IN : çûn nav nivînan de, zivirîn û çûn jor, dibêjit polîsî ko, xwe bi dest ve dan.

- TO ~ INFORMER : sîxorî kirin, bûn sîxor.

- TO ~ KING'S OR QUEEN'S EVIDENCE : gewahî dan dijî hevalan.

- TO ~ LOOSE : berdan, rizgar kirin, agir berdan, (axiftin) dirêj kirin.

- TO ~ OFF : girtin (avê), derxistin, firoştin, çêkirin, xwe vedan, berpe kirin, vekuştin (ronahî), sêdare kirin, xirab bûn.

- TO ~ ON : bergirî kirin, êrîş kirin, pelamar kirin, hilkirin (ronahî), vekirin (av).

- TO ~ ONE'S COAT : saqoyê xwe wergêran : parta xwe guhorîn (bo diravî yan havilî).

- TO ~ ONE'S HAND (OR TO ~ A HAND) : bi karî ve mijûl bûn, karê destî kirin.

- TO ~ OUT : derxistin, vala kirin (bo paqijkirinê), berhem kirin, vekuştin , bûn.

- TO ~ OVER : hilgerandin, wergerandin.

- TO ~ (A)ROUND : hilgerandin.

- TO ~ THE SCALE : vebirr kirin, kêşan.

- TO ~ THE TRICK : (erkî) berpe kirin.

- TO ~ TO : bi karî ve mijûl bûn, çalak karî kirin.

- TO ~ TURTLE : ser û bin bûn, tev li hev bûn.

- TO ~ UP : peyda kirin, çira bilind kirin, xurt kirin (ronahî yan radyo), pêçan yan wergêran jor, lê geran (peyiv yan rastiyek di nav pirtûkê de) berdan, zivirîn kitêbê, kuştin , diyar kirin, hatin, diyar bûn, dirûv kirin, dest jê berdan, rizgar kirin.

TURN BUCKLE, *n.* : qeytank.

TURN COAT, *n.* : xiniz, lêvebûyî (guhorîna hizrê yan emekdariyê).

TURN DOWN, *n.* : berperç, pêçbarî, vajîbarî.

TURNED, *adj.* : zivirî, hilmişti, gevizandî, badayî, gevizandî, hilgerandî, niqot, gerger.

TURNER, *n.* : tûrnevan.

TURNING, *n.* : alîn, zivirîn, çermiqîn, badan, wergerandin, hilgerandin, zivirandin, vizbûn, gevşik.

- A COLD SHOULDER TO : rû jê gerandin.

- OFF : dagerandin.

- OUT TO BE : derhatin, derketin yan diyarbûn ko.

- OVER : hilgerandin, wergeran.

- POINT : xalka wergêr (guhorîn), xal gorîn.

- UPSIDE DOWN : ser û binkirin, hilgerandin.

TURNING CHISEL, *n.* : hilkolkê tûrneyê.

TURNIP, *n.* : şêlim.

TURNIX, *n.* : balindeyek biçûk e.

TURNKEY, *n.* : wirdyan, zindanvan.

TURN KEY, *adj.* : kilîl zivirîn (proce) : lêkdayî, hazir bo bikarînanê.

TURN OFF, *n.* : lêdan (mangirtin), civîn, karkerê lêdayî (mangirtî), berhemê bijîn, cil, alavk.

TURNOVER, *n.* : erebane (li gel hesp û keresteyan), wergeran, wergêr.

TURNPIKE, *n.* : kirîn û firotin, kade, kiloc, guhorîn, rêkxistinve (damezrîn), wergeran, rêya serekî, gera sermayeyî, karkerên (serbar) hatî kirê kirîn, dergehê bacdanê.

TURNSOLE, *n.* : berberoj.

TURNSPIT, *n.* : bist, bistgêr, kūçik (tule).

TURNSTILE, *n.* : deriyê zivirok (nemaze yê yarîgeha tepka pêyan).

TURNSTONE, *n.* : şivankujê avî (balinde ye).

TURNTABLE, *n.* : mêza zivirok, sênîka zivirok, qawinê zivirok, qawin.

TURNUP, *n.* : (jor) pêçbar, lêketin, pêça jorî (wek pêça lingê penteronî).

TURPENTINE, *n.* : terebentîn : rûnê kezwanî, derebin.

TURPENTINE, *vt.* : terpintayn çare kirin, terepentînê hînan der.

TURPETH, *n.* : reha helezek zikçûnî (Hindistanê).

TURPITUDE, *n.* : karê kirêt, tirekî.

TURQUOISE, *n.* : feyroz, feyrozî : rengê keskê şîn.

TURRET, *n.* : bircik, birca êrîşê (li ser çerxan), birca tankê li ser keştî yan balafirê.

- **LATHE** : rendeya bircî.

TURRETED, *adj.* : birckirî.

TURTLE, *n.* : kîsel, kîsele, kosî, req, cile, şikeftalok.

- **BACK** : piştqof.

- **DOVE** : totak, qumrî, tûtûk, kewa kurk.

- **NECK** : stûvaneka teng ya rawestanî.

TURTLE, *vi.* . kîsel girtin.

TURVES, *n.* : pl. of turf.

TUSCAN, *n.* : zimanê pîvanî yê îtalî (jî Tuskanî).

TUSH, *n., interj.* : şifre, kêlbedidan (hesp), nîşana bêhntengiyê yan kotiyê.

TUSK, *n.* : şifre, qîl, kêlbedidan.

- **ELEPHANT ~** : qîlê filî.

TUSK, *vt.* : peritandin, dirandin (bi kêlbedidanî).

TUSKER, *n.* : filê qîldar (bi qîl).

TUSKY, *adj.* : qîlî, qîldar.

TUSSER, TUSSOR OR TUSSAH, *n.* : kirmê berûxwer yê avirmîşî, avirmîşê zivr yê vî kirmî.

TUSSIVE, *adj.* : kuxkî.

TUSSLE, *n.* : cerenîx, gemşkirin, kêş, lêketin.

- **HARMLESS ~** : gelte.

TUSSLE, *vi.* : kêş kirin, xebat kirin, kêferat kirin, kefteleft kirin, cerenîx kirin.

TUSSLED, *adj.* : cerenîxkirî.

TUSSLING, *n.* : cerenîxkirin.

TUSSOCK, *n.* : loka werana giyayî.

TUT, TUT, TUT, *interj.* : (derbirrîn) bêhntengî, kotîkirin, lêheytandin.

TUT-TUT, *vi.* : lêheytandin.

TUTELAGE, *n.* : desthelatî, rasipêrî, rêbarî, kartêkirin.

TUTELAR(Y), *n., adj.* : parêz, rasipêr, Xuda yan pîrozê parêz.

- **AUTHORITY** : desthelatiya rasipêrî.

- **GUARDIAN** : hevgel.

TUTENAG, *n.* : tûtya (zink) yê Çînê yan giravên rojhelata Hindê.

TUTOR, *n.* : seyda yan mamostayê taybet, mamosta (hînker) li zankoyê, raberê xwendekaran li zankoyê.

TUTOR, *vt., i.* : (taybetî) hîn kirin, rahînan, xwe ragirtin, (taybetî) fêr bûn.

TUTORAGE, *n.* : kirêya fêrkirin yan hînkirina taybet, raberî, fêrkirin, erkê fêrkarê taybet.

TUTORESS, *n.* : fêrkar yan raber (jin).

TUTORIAL, *adj.* : fêrkariya taybet, waneyiya taybet.

TUTORSHIP, *n.* : sexbîrî, raberîtî.

TUTTI, *n.* : dengê pêkve yê hemû stranbêj û alavên mûzîqeyî.

TUTTI-FRUTTI, *n.* : şirinayiya befrî ya meyweyî.

TUTTY, *n.* : oksîdê nebijînê tûtyayê (bo vemiştinê).

TU-WHIT, TU-WHOO, *n., vi.* : qîja kundî yan kundebûyî, wek kund yan kundebûyî qîj kirin.

TUX, *n.* : taqoyê mêran (reş), cilên nîvmîriyên şevahengê.

TUXEDO, *n.* : saqoyê firavînê.

T.V. ABBR. TELEVISION, *n.* : televizyon.

TWADDLE, *n., vi.* : çenebazî, pirbêjî, pirbêjî kirin.

TWADDLED, *adj.* : pirbêjîkirî.

TWADDLING, *n.* : pirbêjîkirin.

TWAIN, *n.* : du, cot.

TWANG, *n.* : zaravê deverekê, dengê di difnê re, ziringîna kevanê, qare, jana tûj ya nişkî, tam, bêhn, şop.

TWANG, *vi., t.* : ziringîn kirin, pirte pirt kirin (jî ber jan û êş û tingijînê), di difnê re axiftin.

TWANGED, *adj.* : di difnê re axiftî.

TWANGING, *n.* : di difnê re axiftin.

TWANKAY, *n.* : keskeçay.

TWAT, *n.* (vulg.) : şermecê (yê mirov nemaze jinan).

TWAY BLADE, *n.* : texlîtek orkîde ye (helezek gul kesk e yan xemr e û tek cotebelg e).

TWEAK, *n.* : quncîrk, qurincîk, nuquş, qurçî, quncirîk.

TWEAK, *vt.* : qurincîk lê dan.

TWEAKING, *n.* : qurincîklêdan.

TWEE, *adj.* : xweş, xoş, nazdar.

TWEED, *n.* : tiwîd : perûkê zivr yê hirî, destecilên vî perûkî.

TWEEDLEDUM AND TWEEDLEDEE : du mirov yan tiştên wek yek (wek keçel Hesen û Hesen keçel!).

TWEET, *n., vi.* : çifte çift, çifteçift kirin.

TWEEZE, *vt.* : mû kêşan yan kişan (helkêşan).

TWEEZED, *adj.* : mû kişayî yan kêşayî.

TWEEZER(S), *n.* : mûkêş.

TWEEZING, *n.* : mûkişan.

TWELFTH, *n.* : duwazdehem.

TWELFTH DAY, *n.* : roja duwazdehem, cejna diyarbûnê.

TWELFTH NIGHT, *n.* : şeva duwazdehem, şeva cejna diyarbûnê.

TWELVE, *n., adj.* : duzdeh, duwazdeh, duwanzdeh.

TWELVEMONTH, *n.* : duwazdeh heyv yan mang, sal, duwazdeh meh.

TWENTIETH, *adj.* : bîstem.

TWENTY, *n., adj.* : bîst.

- **ONE** : bîst û yek.

- **TWO** : bîst û du.

- **FIVE** : bîst û pênc.

TWERP, *n.* (*sl.*) : mirovê gewc, xirpo.

TWICE, *adv.* : ducar, ducare.

TWICE-BORN, *adj.* : bûyîve, du car bûyî.

TWICE-LAID, *adj.* : dubare çêkirî (ji kevnewerîsan).

TWICE-TOLD, *adj.* : (ducar) vegêrayîve, kevn, erzan.

TWICER, *n. sl.* : çivo.

TWIDDLE, *vt., i.* : xwe (bi tiştê pûç ve) mijûl kirin, bapîvî kirin.

- **TO ~ ONE'S THUMB** : demî zehê kirin, bapîvî kirin.

TWIDDLED, *adj.* : (pûç) mijûlbûyî.

TWIDDLING, *n.* : (pûç) mijûlbûn, bapîvanî.

TWIDDLY, *adj.* : pûçmijûlî, bapîvî.

TWIG, *n.* : çiq, çiqik, liqik, cil, baw, mode, çêlke, weç.

TWIG, *vt.* : nîşan kirin, serinc kirin, tê hînan der, têgehştin, zanîn.

TWIGGED, *adj.* : çiqkirî, têgehiştî.

TWIGGING, *n.* : têgehiştin, têhînander.

TWIGGY, *adj.* : çiqdar.

TWIGLESS, *adj.* : bêçiq.

TWILIGHT, *n.* : soriya asoyê demê avabûna rojê, nîvtarî, hingûr.

- **SLEEP** : nivistin yan tezîna jî derzî lêdana morfînî.

TWILIGHTED OR TWILET, *adj.* : tarî ronahîkirî (tariya sivik).

TWILL, *n.* : perûk yan tevnê qayim yê pembûyî, bentîrekî.

TWILL, *vt.* : tîrek tevn kirin.

TWILLED, *adj.* : tîrekîkirî (tevn).

TWIN, *n., adj.* : cêmik, duwane, cêmî, hevalza.

- **BED** : cotetext.

- **CRYSTAL** : belûra cêmik yan duwane.

- **ENGINED** : dumakînekirî.

- **FLOWER** : heleza keprikî ya herdem kesk.

TWIN, *vt., i.* : cot kirin, cêmkek bûn (zayîn).

TWINE, *n., vt., i.* : badan, badan.

TWINED, *adj.* : badayî.

TWINGE, *n.* : zixt, niqûç, çizîn, çizandin, zixtek.

TWINGE, *vt.* : zixt kirin, zixt lê dan, jan kirin.

TWINGED, *adj.* : zixtkirî.

TWING(E)ING, *n.* : zixtkirin, êşandin.

TWINNING, *n.* : hilçandin, badan.

- **MACHINE** : makîneya badanê.

TWINKLE, *n., vi.* : girs, teyisîn, çirisîn, çav neqîn (lerizîn).

TWINKLED, *adj.* : (çav) lerizî.

TWINKLING, *n.* : teyisîn, gav, neqekçavî, birûsîn.

- **OF AN AGE** : gavek rojgarî.

- **OF AN EYE** : gavek, neqekçavî.

TWINNED, *adj.* : cotkirî, cêmikkirî.

TWINNING, *n.* : cotkirin, cêmikkirin.

TWIN-SCREW, *n.* : cêmikê pêçek (yan burxî).

TWIRLE, *n.* : zivirîn, gerîn, zivirandin, gerandin, badek, ger.

TWIRL, *vt., i.* : badan, gerandin, zivirandin, havêtin.

TWIRP, *n.* : **TWERP.**

TWIST, *n.* : pêçan, pêç, badek, badan, çemîn, bade, wergeran, lolbûn, lolan.

- **DRILL** : simtoka baddekî.

TWIST, *vt., i.* : badan, alîn, alandin, hûnîn.

- TO ~ OFF : şikandin (bi badanê).

- TO ~ UP : badoke kirin.

TWISTABLE, *adj.* : badanbar.

TWISTED, *p.* OF TWIST : alya.

TWISTED, *adj.* : badayî, xîs.

- CARTILAGE : kirkirok badayî.

- MOUTH : devxwar.

TWISTEDNESS, *n.* : badekîtî, wergeran, lolbûn, lolan.

TWISTER, *n.* : bager, bahoz, babelîsk, giriftarî, erkê zehmet, çivo, mirovê xapîn(ok), li tepka çemeriyî diçit.

TWISTING, *n.* : alyayî, lolan, kirjî, çoleçiq, çepçep, badan, alandin, hûnan, hûnandin, hûnîn, hilçandin.

TWISTY, *adj.* : têr badan.

TWIT, *n., vt.* : tirane, gileyî, gazinde, tirane pê kirin, gazinde kirin, gileyî kirin.

TWITCH, *n., vt., i.* : neq, neqandin, helkêşan.

TWITCHILY, *adv.* : bi neqandinî.

TWITCHING, *n.* : neqandin, destbirî.

TWITE, *n.* : sêvikiya çiyayî (balinde ye).

TWITTED, *adj.* : tiranepêkirî.

TWITTER, *n.* : pirbêjî, lerz, strîn, keniyek nivnixaftî.

TWITTER, *vi., t.* : hejîn, lerizîn, pirbêjî kirin, bi dizîkî ve (nepenî ve) yan nîvnixaftî kenîn.

TWITTERY, *adj.* : lerzin, hejîn.

TWITTING, *n.* : tiranepêkirin.

TWIXT, abbr. betwixt, prep., *adv.* : navber.

TWO, *n., adj.* : du, didu.

- TO PUT ~ AND ~ TOGETHER : ji rastiyan encam dikit yan têdihînit der.

- BIT : pûç, erzan, (du dolarî!).

- BITS : pûç yan kêmbiha, çarêkek dolar.

- ~ BY-FOUR : du bi çar (du înc stûr û çar pan), biçûk, teng, radedar.

- DIMENSIONAL : dudûratî.

- EDGED : dukenar.

- FACED : durû, durûyî, salos, rûbaz.

- FISTED : xurt, çalak.

- FOLD : duyîne, duwane, du car, du carî.

- HANDED : du destî, (bi her du destan kar kirin, nivîsîn...), pêviya du destan (xîzar), xurt.

- HEADED : duserî.

- NIGHT OLD (CRESCENT) : heyva duşeve.

- PENCE : dupensî, dupens, dupensane, diravê înglîzî, pûç, erzan.

- PENNY : pûç, erzan, (dupenî, dupeniyane, diravê metalî yê înglîzî).

- PHASE : dukoçe, duqonax.

- PLY : dupêç.

- PRONGED BEARD : duçiqrîh .

- SEATED : durûniştek.

- SIDED : durex.

- WAY : durê.

- WAY STREET : kolan yan rêya duaraste.

- YOLK EGG : hêka duzerik.

TWOFER, *n.* : pisoleya herwe : ko xudan dişêt nîv biha pisoleya şanogerî bikirit.

TWOSOME, *n., adj.* : pêşbirkeya tenane (golf), cot, du, duwane.

TWO-STEP, *n.* : dugav (sema).

TWO-TIME, *vt.* : xinizî kirin, (jin/mêr) xiniziya yekûdu dikin.

TWO-TIMER, *n.* : xapo, xiniz, xapînok.

TWO-WAY, *adj.* : duwane, berdêlkî, durê (derçe), duaraste, hinêr-wergir.

TYCHISM, *n.* : ditaneya ko bext gerdûnê raser dikit.

TYCHONIAN OR TYCHONIC, *adj.* : pêwendîdarê rêzika stêrzaniya taykobrahî.

TYCOON, *n.* : bêqam dewlemend, rêberê xurt.

TYING, *n.* : girêdan, bestin.

TYKE, *n.* = **TIKE.**

TYLOPED, *n., adj.* : cenewerê pêpan (ne sim) wek hêştirê.

TYLOPODOUS, *adj.* : pêpanî.

TYLOSIS, *n.* : kulbûna qepûlkçavî (li gel hişkbûna kenaran).

TYLOTIC, *adj.* : pêwendîdarê kulbûna qepûlkaçavî.

TYMBAL, *n.* : dehol, dahol.

TYMP, *n.* : serkunika li ber agirî ya kûrheya buhujîna metalan.

TYMPAN, *n.* : pereyê dirêjkirî yê perdeyî yan metalê tenik, kenar bo yeksanekirina wişar yan pestanî.

TYMPANIC, *adj.* : daholî, pêwendîdarê dahola guhî.

- **MEMBRANE** : perdeya daholî.

TYMPANIST, *n.* : timpanist.

TYMPANITES, *n.* : peĵbûna zikî ji ber xaza hinavan.

TYMPANITIC, *adj.* : peĵiya zikî.

TYMPANITIS, *n.* : kulbûna berê perdeyî yê guhê naverastê.

TYMPANO, *n.* = **TIMPANO.**

TYMPANUM, *n.* : guhê naverastê.

TYMPANY, *n.* : nepexek.

TYNE, *n.* : stirî, dirrik, dirrî, her tiştê sertîj.

TYNWALD, *n.* : civata qanûndananê ya girdava Man li Brîtanya.

TYPAL, *adj.* : nimûneyî.

TYPE, *n.* : texlît, awa, nimûne, cor, solf, sûstem, tîp.

- **CASTING** : dubarekirina heman karê kirdarî.

- **SETTER** : rêzkerê tîpên çapî.

- **SETTING** : rêzkirina tîpên çapî.

- **SETTING MACHINE** : makîneya rêzkirina tîpên çapî.

TYPE, *vt.* : tîp kirin.

TYPECAST, *vt.* : heman karî dan kirdarî.

TYPED, *adj.* : tîpkirî.

TYPE FOUNDER, *n.* : dariştê tîpên çapî.

TYPE FOUNDRY, *n.* : dariştgeha tîpên çapî.

TYPE HIGH, *n.* : dabirrina kêrhatî bo tîpkirinê.

TYPE METAL, *n.* : metal yan kanê tîpên çapî (zirêç, qurquşim).

TYPE SCRIPT, *n.* : rûnivîsa tîpkirî (li ser tîpnivîsê).

TYPE SET, *vt.* : tîp rêz kirin.

TYPE SPECIES, *n.* : texlîtekê nimûneyî.

TYPE SPECIMENT, *n.* : nimûneyê texlîtekî.

TYPEWRITE, *vt., i.* : tîpnivîs kirin (tîp yan çap kirin bi tîpnivîsê).

TYPEWRITER, *n.* : tîpnivîs, tîpnûs.

TYPEWRITING, *n.* : tîpnivîsîn, tîpnûsîn.

TYPHILITIS, *n.* : kulbûna rûvîka kurt û rûvîka dirêj.

TYPHYLITIC, *adj.* : pêwendîdarê kulbûna rûvîka kurt û rûvîka dirêj.

TYPHOID, *n., adj.* : êşa giran, giraneta, êşgerm, tîfoîd.

- **CONDITION** : berjenga giranetayê.

- **FEVER** : taya giran, bîvîrî, giraneta, êşa giran.

- **PNEUMONIA** : firka giraneta.

TYPHOIDAL, *adj.* : giranetayî.

TYPHOMANIA, *n.* : eletewşa reşegiranetayê.

TYPHOON, *n.* : bahoza devera yeksaneke-

rî (li Filipînê yan Çînê), babelîsk, gêjeloke.

TYPHONOC, *adj.* : bahozî, gêjelokeyî.

TYPHOUS, *adj.* : reşegiranetayî.

TYPHUS, *n.* : şînik, reşegiraneta, tîfos.

TYPIC, *adj.* = **TYPICAL.**

TYPICAL, *adj.* : nimûneyî.

TYPICALITY, *n.* : nimûneyîtî.

TYPICALNESS, *n.* : nimûneyî.

TYPIFIED, *adj.* : nimûnekirî.

TYPIFY, *vt.* : nimûne kirin, nimînende kirin, wêne kirin, hêma kirin.

TYPIFYING, *n.* : nimûnekirin.

TYPING, *n.* : tîpkirin.

TYPIST, *n.* : tîpkar.

TYPO, *n.* (*sl.*) (*pl.* **TYPOS**) = **TYPOGRAPHER.**

TYPOGRAPHER, *n.* : tîprêzker, çapker.

TYPOGRAPHIC(AL), *adj.* : çapî.

TYPOGRAPHICALLY, *adv.* : çepkî, bi çapî.

TYPOGRAPHY, *n.* : çapgerî, çapemenî.

TYPOLOGICAL, *adj.* : çapgeriyî (pêwendîdarê çapgeriyê).

TYPOLOGICALLY, *adv.* : bi çapgerî, çapgerkî.

TYPOLOGIST, *n.* : çapgerîzan.

TYPOLOGY, *n.* : çapgerî, çapgerîzanî.

TYPONYM, *n.* : navê li ser binyata corî yan texlîtekî danayî.

TYPY, *adj.* : nimûneyî.

TYRAMINE, *n.* : tîramîn : emînek finoli ye.

TYRANNIC(AL), *adj.* : zordar, pêstûr, sitemkar.

TYRANNICALNESS, *n.* : zordarîtî, sitemkarîtî.

TYRANNICIDAL, *adj.* : zordariyî (pêwendîdarê kuştin yan kujê zordar).

TYRANNICIDE, *n.* : kuştin yan kujê zordar.

TYRANNIZE, *vi.* (**-RISE**) : zordarî kirin, sitemkarî kirin.

TYRANNIZED, *adj.* : zordarîkirî, zordarîlêkirî.

TYRANNIZING, *n.* : zordarîkirin.

TYRANNOSAUR, *n.* : berdîneyê dînozorê dupê.

TYRANNOUS, *adj.* : sitemkar, zordar.

TYRANNOUSLY, *adv.* : bi sitemkarî, bi zordarî, zordarkî.

TYRANNY, *n.* : zordarî, bêdadî, serbirr, zordestî, sitemkarî, zorî, sitemî, zorbazî, zorayî, sitem, zorkerî, zînat.

TYRANT, *n.* : zordar, bêdad, zînetkar, zorker, serbirr, zordest, sitemkar, kotek.

- **BIRD** : mêşgirê ejdeha.

TYRE, *n.* = **TIRE.**

TYRIAN, *n.*, *adj.* : xelkê sor (li Libnanê).

TYRIAN-PURPLE, *n.* : erxiwanê sorî.

TYROCIDINE(E), *n.* : tîrosidîn : derman e (dijî dirm e).

TYROLEAN, *adj.* : tîrolî : rojavaya Awistirya (Nemsa, Otrîş).

TYROSINASE, *n.* : enzîm yan haveyna oksîdker (di nav tevnê canewer yan helezî de).

TYROSINE, *n.* : tîrosîn : tirşiyek emînî ji şîtelbûna pirotînî çêdibit.

TYROTOXICON, *n.* : leşikê tiftî (behra pitir jehrî) di nav şîr û penîrî de.

TZAR, *n.* = **CZAR** (qiralê Rûsya).

TZARISM, *n.* = **CZARISM** (qiralîtî li Rûsya).

TZIGANE, *n.*, *adj.* : Qereç, Qereçî.

U, u : yo : tîpa bîst û yekem ya elfabeya înglîzî.

UBIETY, *n.* : bûna li şûnek radedar, kûdeyî, kûveyî, şûnîti.

UBIQUINONE, *n.* : texlîtek kînon (pêkhatîya belûrî).

UBIQUITARIAN, *n., adj.* : bawermendê hebûna hemûkî ya leşê Îsa pêxemberî.

UBIQUITARIANISM, *n.* : bawermendiya hebûna hemûkî ya leşê Îsa pêxemberî.

UBIQUITIOUS, *adj.* : hebûniya hemûkî.

UBIQUITIOUSLY, *adv.* : bi hebûna hemûkî.

UBIQUITIOUSNESS, *n.* : (hebûna) hemûkîtî.

UBIQUITY, *n.* : hebûna hemûkî, bûna li her dirê yan şûnê, yan li jimareyek ji dirên yan şûnên bêrade li heman demî de.

UBI SUPRA : wek li rûpel yan benda berî hatî nîşan kirin.

U-BOAT, *n.* : noqara elmanî.

UDAL, *n.* : xudaniya serbestî ya erdî yan zeviyê berî derebegiyê.

UDAL MAN : xudanê serbest yê erdî yan zeviyê..

UDALLER, *n.* : xudanê serbest yê erdî yan zeviyê.

UDDER, *n.* : guhan, gandîl, ciçik (çêl), qîl, guhandîr, lem, guwan.

U.D.C., *abbr.* : universal decimal classification : polêna dehekî ya cîhanî.

U.D.I., *abbr.* : **UNILATERAL DECLARATION OF INDEPENDANCE** : agehdariya yeklayî ya serxwebûnê.

UDOMETER, *n.* : baranpîv.

UFO, *abbr.* : **UNIDENTIFIED FLYING OBJECT**, *n.* : heyberê firînî yê nenaskirî.

UFOLOGICAL, *adj.* : pêwendidarê heyberê firînî yê nenaskirî.

UFOLOGY, *n.* : xwendin yan zanîna heyberên firî yên nenas.

UGARITIC, *n.* : ogarîtî, zimanê samî yê kevn yê ogarît (wek finîqî û îbranî).

UGARITIC, *adj.* : pêwendidarê kevnebajêrê Ogarît.

UGH, *interj. expr.* : dengê bêzariyê, ox!.

UGLIFIED, *adj.* : kirêtkirî (netazekirî).

UGLIFY, *vt.* : kirêt kirin, netaze kirin.

UGLINESS, *n.* : kirêtî, nerindî, netazeyî.

UGLY, *adj.* : kirêt, botik, sik, zişt, sefîl.

- **AMERICAN** : Emerîkanê kirêt, bedrewişt yan sefîl.
- **CHARACTER** : sefîl, kesîtîkirêt.
- **DUCKLING** : mirovê bêxasiyet diyar lê belê paşî jêhatiyek bilînet derdikevit.
- **FACE** : rûkirêt, rûş.
- **FIGURE** : bejnkirêt, botik.
- **LOOK** : dîtina kirêt, nêrîna kirêt.
- **NAME** : navkirêt.
- **NATURE** : sirûşt yan mad kirêt.
- **WORD** : bêjekirêt.

UGRIAN OR UGRIC, *adj.* : finlendî (navî hozekê).

UHLAN, *n.* : siwarê rimbaz.

UINTAITE, *n.* : texlîtek zift e.

UITLANDER, *n.* : biyanî.

UK, *abbr.* **UNITED KINGDOM** : Şahîya Yekgirtî (Brîtaniya).

UKASE, *n.* : ferman, fermana hikûmeta qiralî ya rûsî.

UKRANIAN, *n.* : welatî yan zimanê Ûkraniya.

UKULELE, *n.* : gîtara Hawayî ya çarjen.

ULCER, *n.* : qunêr, kulik, cedew, zam, dombel, peqijîn.

- **SMALL ~** : pirzik, xudok.

ULCERATE, *vt.i.* : kul bûn, peqijîn.

ULCERATED, *adj.* : kulbûyî, xudokbûyî.

ULCERATING, *n.* : kulbûn, xudokbûn.

ULCERATION, *n.* : kulbûn, peqijîn, helqirçan, belekîtî, xudokbûn.

ULCERATIVE, *adj.* : kulbûnî, xudokî, kuldar, kulikdar.

ULCEROGENIC, *adj.* : kulbûndar.

ULCEROUS, *adj.* : kulbûyî.

ULCEROUSLY, *adv.* : bi kulbûnî, kulbûnkî.

-ULENT, *suff.* : paşgir e ko zehf e, mişe ye.

ULEXITE, *n.* : uleksît, texlîtek kan yan metal e.

ULIGINOSE, *n.* : şînbûn li şûn (dir) yên teqnî.

ULLAGE, *n.* : kêmatiya dagirtin yan tejîbûna birmîlî.

ULMIN, *n.* : madeyek stirkî (şirêzî) û reş ji darê dirdarî (reşdarî) derdikevit.

ULMINIC, *adj.* : pêwendîdarê vî madeyê şirêzî yê dirdarê.

ULNA, *n.* : hestiyê zendî (beramberî tila beranî).

ULNAR, *adj.* : pêwendidarê hestiyê zendî.

ULOTRICHAN, *n., adj.* : pirç yan por giij.

ULOTRICHOUS, *n.* : pirçgij.

Ulster, *n.* : Elster, devera bakura Îrlandê.

ULTERIOR, *adj.* : nihênî, nepenî, dortir, li rexê dûrtir.

- **MOTIVE** : handerê nihênî yan nepenî.
- **OBJECT** : heyberê nihênî yan nepenî.
- **PLANS** : helhezeyên nihênî yan nepenî.
- **VIEWS** : hizrên nihênî yan nepenî.

ULTIMA, *adj.* : dûmahî, dawî, dortirîn, (birgeh) dûmahî.

- **RATIO** : behane yan tîra dûmahî (berî bikarînana hêzê).

ULTIMACY, *n.* : dûmahîtî, dawîtî.

ULTIMATE, *adj.* : dûmahîk, gewherî, binyatî, seretayî.

- **ANALYSIS** : şîtel yan dûmahî.
- **CAUSE** : ho yan egera dûmahî (ko çi dî li paş nîne).
- **FACTS OF NATURE** : rastiyên dûmahî yên sirûştê (ko nahên şîtel kirin).
- **PRINCIPLES** : seretayên dûmahîkî (ko çi dî li paş nîne).
- **TRUTHS** : rastiyên dûmahî.

ULTIMATE, *vt.* : dawî bûn.

ULTIMATED, *adj.* : dawîkirî, dûmahîkirî.

ULTIMATELY, *adv.* : (bi) dumahîkî, bi gewherî, bi binyatî.

ULTIMA THULE : pileya bilindtir, ewper, bakura dûr.

ULTIMATUM, *n.* : teyrîr, haydan, agehdarî.

ULTIMO GENITURE, *n.* : rêzika mîratbirina kurê biçûktir, miratiya biçûktir.

ULTRA, *n., adj.* : serçil, mirovê serçil.

ULTRA, *pref.* : pêşgir e ko pişt e, paş e, sere ye.

ULTRABASIC, *adj.* : bêqam binyatî.

ULTRACAREFUL, *adj.* : bêqam hişyar.

ULTRACAUTIOUS, *adj.* : bêqam wurya.

ULTRACENTRIFUGE, *n.* : perenawa bêqam lezîn.

ULTRACIVILIZED, *adj.* : bêqam rûmetdar.

ULTRACLASSICAL, *adj.* : kilasîkiya serçil.

ULTRACLEAN, *adj.* : bêqam paqij, pak.

ULTRACONSERVATISM, *n.* : parêzeriya serçil.

ULTRACONSERVATIVE, *adj., n.* : parêzerê serçil.

ULTRACONTEMPORARY, *adj.* : bêqam nûjen.

ULTRACOSMOPOLITAN, *adj., n.* : cîhaniyê serçil.

ULTRACOOL, *adj.* : bêqam sar.

ULTRACRITICAL, *adj.* : rexnegiriya serçil.

ULTRADEMOCRATIC, *adj.* : demokratê serçil, demokratiyê serçil.

ULTRAFAMILIAR, *adj.* : bêqam biste.

ULTRAFASHIONABLE, *adj.* : terpûşê serçil.

ULTRAGLAMOROUS, *adj.* : bêqam ciwan.

ULTRAHAZARDOUS, *adj.* : bêqam tewekelî.

ULTRAHEAVY, *adj.* : bêqam giran (qurs).

ULTRAHIGH FREQUENCY, *n.* : lereya bala (ji 300 tako 3000 mêga hêrtz).

ULTRAISM, *n.* : serçilîtî.

ULTRAIST, *n.* : serçil.

ULTRALEFTIST, *n.* : çepê tundrew, çepbawerê serçil.

ULTRAMARINE, *adj., n.* : şîn, boyeya şîn, ji paş deryayî hatî, paş deryayî.

ULTRAMASCULINE, *adj.* : pêqam nêr.

ULTRAMICROCHEMISTRY, *n.* : kîmyaya tibabên hûr.

ULTRAMICROMETER, *n.* : hûrpîva hûr.

ULTRAMICROSCOPE, *n.* : mîkroskop yan hûrbîna hûr.

ULTRAMICROSCOPIC, *adj.* : bêqam hûr, pêwendîdarê hûrbîna hûr.

ULTRAMILITANT, *adj., n.* : xebatkerê serçil.

ULTRAMODERN, *adj.* : bêqam nûjen.

ULTRAMONTANE, *adj., n.* : piştgirê serdestiya rehaya papayî, başûra çiyayê Elp, paş çiyayê Îtalî.

ULTRAMONTANISM, *n.* : piştgirîtiya serdestiya rehaya papayî.

ULTRANATIONALISM, *n.* : nîştimanperwerîtî yan welatperistîtiya serçil.

ULTRANATIONALIST, *n.* : nîştimanperwerê serçil, neteweperistê serçil.

ULTRAPARTISAN, *n.* : alîgir yan lagîrê serçil.

ULTRAPROGRESSIVE, *adj.* : pêşkewtinxwazê tundrew, pêşketinxwazê serçil.

ULTRAPURE, *adj.* : bêqam bijîn.

ULTRARELIGIOUS, *adj.* : dîndarê serçil.

ULTRAREVOLUTIONARY, *adj.* : şorîşgîrê tundrew.

ULTRASECRET, *n.* : bêqam nihênî yan nepenî.

ULTRASENSITIVE, *adj.* : bêqam hestiyar.

ULTRASHORT WAVE, *n.* : pêla bêqam kurt.

ULTRASONIC, *n., adj.* = **SUPERSONIC** (serdengî).

ULTRASOUND, *n.* : dengê lereserdeng.

ULTRASTRUCTURE, *n.* : avahiyê zindeweri ko bi hûrbîna çavî nahêt dîtin.

ULTRA-VIOLET, *n.* : serbinefşî.

ULTRA-VIOLET LIGHT : (tîrêj) ronahiya serbinefşî.

ULTRA-VIOLET RADIATION : tîrêjdana serbinefşî.

ULTRA-VIRUS, *n.* : vîrûsê bêqam hûr.

ULULANT, *adj.* : rewî.

ULULATE, *vt.* : rewîn, lê heytandin.

ULULATED, *adj.* : rewî, lêheytandî.

ULULATING, *n.* : rewîn, lêheytandin.

ULULATION, *n.* : rewîn, lê'eytandin.

UMBEL, *n.* : xîvet : gulbûna xîvetî.

UMBELLAR, *adj.* : xîvetî.

UMBER, *n., adj.* : gewrê zer, boyeya gewrê zer, texlîtek masî ye.

- **BIRD** : balindeyek efrîqayî wek leglegeyî ye.

UMBERED, *adj.* : gewrzerkirî.

UMBERING, *n.* : gewrzerkirin.

UMBERY, *adj.* : gewrzerî.

UMBILICAL, *adj.* : nafkî yan werîskiyê nafkî.

UMBILICAL CORD : werîskê nafkê.

UMBILICATE, *adj.* : nafikdar, nafkî.

UMBILICATED, *adj.* : nafikkirî, kûrikkirî wek nafkê.

UMBILICATING, *n.* : nafikkirin.

UMBILICATION, *n.* : nafikbûn.

UMBILICUS, *n.* : nafik.

UMBILICUS CUTTING : nafik birrîn.

UMBILIFORM, *adj.* : nafikî, şikil yan şêwe nafik.

UMBLES, *n.* : hinavên caneweri nemaze asikî.

UMBO, *n.* : serikê metalî, bilindiya girûvir (ya dahola guhî), girê yan bişkoja xemlî.

UMBONAL, *adj.* : serikî.

UMBONATE, *adj.* : **UMBONAL.**

UMBONIC, *adj.* : serikî.

UMBRA, *n.* : sîber, sih, tarîtî, dir yan şûna sihkirî, mêvanê nevexwendî yê ko li gel mêvanê vexwendî hatî.

- SPECTRUM : şebenga sîber.

UMBRAGE, *n.* : sîber, çiqên sîberdar, enirîn, gumander.

UMBRAGEOUS, *adj.* : sîberî, enirok.

UMBRAGEOUSLY, *adv.* : sîberkî, bi sîberî.

UMBRAGEOUSNESS, *n.* : sîberîtî.

UMBRAL, *adj.* : sîberî.

UMBRELLA, *n.* : sîvan, sîwan, sêhwane.

UMBRELLA BIRD : balindeyê sîwaneyî.

UMBRELLA TREE : darê sîwanî (magnolya).

UMBRELLA, *vt.* : (bi) sêhwane kirin.

UMBRELLA(E)D, *adj.* : sêhwanekirî.

UMBRELLAING, *n.* : sêhwanekirin.

UMBRIAN, *adj.* : pêwendîdarê bajêrê îtalî (embirya).

UMBRIFEROUS, *adj.* : sîberdar.

UMIAK, *n.* : belemek Eskîmo (bi çermî nixaftiye).

UMLAUT, *n.* : guhartina tîpa bizwên (ji ber pişaftinê).

UMPIRAGE, *n.* : çarekirina lêketinê, erkê navbêjî, biryara navbêjî.

UMPIRE, *n.* : navbêj (tenis).

UMPIRE, *vi.t.* : navbêjî kirin.

UMPIRED, *n.* : navbêj.

UMPIRESHIP, *n.* : navbêjîtî.

UMPIRING, *n.* : navbêjîkirin.

UMPTEEN, *n.* : bêqam (gelek).

UN-, *pref.* : pêşgir e ko ne ye, bê ye.

U.N., *abbr.* **UNITED NATIONS** : Neteweyên Yekgirtî.

UNABATED, *adj.* : netemirî, nelawazkirî.

UNABIDING, *n.* : nemayî, neberdewam.

UNABLE, *adj.* : neşiya.

UNABRADED, *adj.* : neperitî.

UNABRIDGED, *adj.* : nekurtkirî.

UNABSORBED, *adj.* : nemîjandî, nemêjtî.

UNABSORBENT, *adj.* : nemîjok.

UNACCENTED, *adj.* : nezaravkirî.

UNACCEPTABLE, *adj.* : neqebûlbar.

UNACCEPTED, *adj.* : neqebûlkirî.

UNACCLIMATIZED, *adj.* : nekeşkirî.

UNACCOMMODATED, *adj.* : nekêrhatî, nelêkdayî.

UNACCOMMODATING, *adj.* : sernerm, nermbar, qayilbar.

UNACCOMPANIED, *adj.* : bêyawer.

UNACCOUNTABLE, *adj.* : neravebar, neberpirs.

UNACCOUNTED, *adj.* : neravekirî.

UNACCREDITED, *adj.* : nerastandî.

UNACCUSTOMED, *adj.* : neasayî, gêre, biyanî, nerahatî.

UNACHIEVED, *adj.* : neberpekirî.

UNACKNOWLEDGED, *adj.* : nenaskirî (rastiyek).

UNACQUAINTED, *adj.* : nenaskirî.

UNACTED, *adj.* : nekirdarkirî.

UNADOPTED, *adj.* : nekirî kurê kesekê.

UNADORNED, *adj.* : nexemilandî.

UNADULTERATED, *adj.* : bijîn, nezirkirî, petî.

UNADVENTUROUS, *adj.* : neşerûdî.

UNADVISABLE, *adj.* : nependbar.

UNADVISED, *adj.* : nependkirî.

UNAESTHETIC, *adj.* : neciwandar.

UNAFFECTED, *adj.* : nekartêkirî, kertênekirî, rast, sade, sirûştî.

UNAFFILIATED, *adj.* : serbest, endamnebûyî.

UNAFFLUENT, *adj.* : nedewlemend.

UNAFRAID, *adj.* : netirsayî.

UNAGGRESSIVE, *adj.* : nedestdirêj.

UNAIDED, *adj.* : neharîkirî, bi tenê.

UNALIENABLE, *adj.* : neguhêrbar.

UNALIENATED, *adj.* : nedûrkirî.

UNALIGNED, *adj.* : nêtar, nelayengir, nealgir.

UNALLOWABLE, *adj.* : nehêlanbar.

UNALLOYED, *adj.* : netêkil, bijîn (metal).

UNALTERABLE, *adj.* : neguhêrbar.

UNALTERED, *adj.* : neguhartî.

UNAMAZED, *adj.* : neguhoşî.

UNAMBIGUOUS, *adj.* : nelêl.

UNAMBITIOUS, *adj.* : neberzîxwaz.

UNAMENABLE, *adj.* : neberpirsbar.

UNAMENDED, *adj.* : neguhartî, nerastkirî.

UN-AMERICAN, *adj.* : ne Emerîkanî.

UNAMIABLE, *adj.* : nedost.

UNANALYSABLE, *adj.* : neşîtelbar.

UNANALYSED, *adj.* : neşîtelkirî.

UNANCHOR, *vt.i.* : lengerî rakirin.

UNANCHORED, *adj.* : lenger rakirî.

UNANIMITY, *n.* : hemûkî, yekdengî.

UNANIMOUS, *adj.* : yekdeng, hemû.

UNANIMOUSLY, *adv.* : bi hemûkî yan hemûyatî, hemûkî.

UNANNOUNCED, *adj.* : neagehdarkirî.

UNANSWERABILITY, *n.* : nebersivbarî(tî).

UNANSWERABLE, *adj.* : nebersivbar.

UNANSWERED, *adj.* : nebersivkirî.

UNANTICIPATED, *adj.* : nehîvîkirî, neliberbûyî.

UNAPOLOGETIC, *adj.* : nelêborînxwaz.

UNAPOSTOLITIC, *adj.* : nepeyamberî.

UNAPPARENT, *adj.* : nediyar.

UNAPPEALABLE, *adj.* : nen vekirinbar.

UNAPPEALING, *n.* : nedilgîr.

UNAPPEASED, *adj.* : nehedarkirî, neqayilkirî.

UNAPPETIZING, *adj.* : netamdar.

UNAPPRECIATED, *adj.* : nepesindkirî.

UNAPPRECIATIVE, *adj.* : nespasdar.

UNAPPROACHABLE, *adj.* : neaxiftinbar.

UNAPPROPRIATED, *adj.* : (destbiserde), negirtî.

UNAPPROVED, *adj.* : nerastandî.

UNAPT, *adj.* : kêrnehatî.

UNARGUABLE, *adj.* : neberhevdanbar.

UNARM, *vt.* : bêçek kirin.

UNARMED, *adj.* : bêçek.

UNARTISTIC, *adj.* : nehunerî.

UNASCERTAINABLE, *adj.* : nepîştrastkirinbar.

UNASCERTAINED, *adj.* : nepîştrastkirî.

UNASHAMED, *adj.* : neşermkirî.

UNASHAMEDLY, *adj.* : bi bêşermî, bêşermkî.

UNASKED, *adj.* : nepirsyarkirî.

UNASSAILABLE, *adj.* : nehêrişbar.

UNASSEMBLED, *adj.* : nekomkirî.

UNASSIGNABLE, *adj.* : neveşandî.

UNASSIMILATED, *adj.* : nebuhujandî.

UNASSISTED, *adj.* : neharîkirî.

UNASSUMING, *adj.* : dilnizm.

UNATTACHED, *adj.* : cuda, serbixwe, zugird.

UNATTAINABLE, *adj.* : neberpebar.

UNATTEMPTED, *adj.* : nebizavkirî.

UNATTENDED, *adj.* : neguhdayî.

UNATTIRE, *vt.i.* : şelandin, cil êxistin.

UNATTIRED, *adj.* : bêcil.

UNATTRACTIVE, *adj.* : netaze, nedilkêş.

UNAUTHORIZED, *adj.* : nedesthelatkirî.

UNAVAILABLE, *adj.* : neberdestbar.

UNAVAILING, *n.* : valaçû.

UNAVOIDABLE, *adj.* : neçar.

UNAVOWED, *adj.* : nenaskirî.

UNAWARE, *adj.* : neageh, bêageh, kirp, nehişyar.

UNAWARES, *adj.* : naşî, nezankî, bêhemkî jî nişkekê ve.

UNBACKED, *adj.* : piştnegirtî.

UNBAG, *vt.* : vala kirin (çente).

UNBAKED, *adj.* : negehiştî, nepêja.

UNBALANCE, *vt.* : nehevseng kirin, dîn kirin.

UNBALANCED, *adj.* : nehevseng (kirî).

UNBALLAST, *vt.* : vala kirin (ava hevsengiyê jî gemiyê).

UNBAR, *vt.* : vekirin, berbestî rakirin.

UNBEARABLE, *adj.* : nearambar.

UNBEATABLE, *adj.* : nebez.

UNBEATEN, *adj.* : neşikên.

UNBECOMING, *adj.* : nekêrhatî, netaze.

UNBED, *vt.* : (ji textî) hînan xarê.

UNBEGOTTEN, *adj.* : nezayî.

UNBEFITTING, *adj.* : nekêrhatî.

UNBEFRIENDED, *adj.* : nedostkirî.

UNBEKNOWN, *adj.* : nezanî.

UNBELIEF, *n.* : nebawerî.

UNBELIEVABLE, *adj.* : nebawerbar.

UNBELIEVER, *n.* : nebawermend.

UNBELIEVING, *n.* : gumandar.

UNBELOVED, *adj.* : neviyayî.

UNBEND, *vt.i.* : rast kirin, rast bûn.

UNBENDING, *adj., n.* = **INFLEXIBLE**, vesihînxwaz, vesihîn, gumandar.

UNBENT, *adj.* : neçemandî.

UNBESCEEMING, *adj.* : kêrnehatî, netaze.

UNBESOUGHT, *adj.* : nedaxwazkirî.

UNBESPOKEN, *adj.* : nerasipêrkirî.

UNBIASED, *adj.* : dadperwer, dad.

UNBIASEDNESS, *n.* : nêtarîtî, bêpêşbiryarîtî.

UNBIBLICAL, *adj.* : neincîlî.

UNBIDDABLE, *adj.* : serkêş.

UNBIDDEN, *adj.* : nevexwestî.

UNBIND, *vt.* : vekirin, bêbend kirin.

UNBINDING, *n.* : vekirin, verestin, bêberbestkirin.

UNBIRTHDAY, *n.* : diyariya ne li roja bûnê de.

UNBITT, *vt.* : bêhefsar kirin.

UNBITTED, *adj.* : nehefsarkirî, nelixavkirî.

UNBLEACHED, *adj.* : nespîkirî, nebêrengkirî.

UNBLEMISHED, *adj.* : nelekekirî, nepinîkirî.

UNBLENDED, *adj.* : netêkilkirî.

UNBLESSED, *adj.* : nepîrozkirî.

UNBLINKING, *n.* : nemijmijîn.

UNBLOCK, *vt.* : rêgir rakirin, bêberbest kirin.

UNBLOWN, *adj.* : nepifkirî, newestayî.

UNBLUSHING, *adj.* : neşermînî.

UNBOLT, *vt.i.* : vekirin (sirgî kişan).

UNBOLTED, *adj.* : vekirî, bêsirgîkirî.

UNBONNETED, *adj.* : serkol.

UNBOOKISH, *adj.* : nekitêbxwaz, nekitêbî.

UNBORN, *adj.* : nezayî.

UNBOSOM, *vt.i.* : ji naxê dilî axiftin, diyar kirin, eşkera kirin.

UNBOUGHT, *adj.* : nekirî.

UNBOUND, *adj.* : nebergkirî, neradekirî.

UNBOUNDED, *adj.* : berdayî, nesinorkirî.

UNBOWED, *adj.* : neçemayî, netepeserkirî, nestûxwarkirî.

UNBRACE, *vt.* : lawaz kirin, sist kirin, vesihandin, ji bend rizgar kirin.

UNBRAID, *vt.* : (kezî) vekirin.

UNBREAKABLE, *adj.* : neşikestek, neşikestinbar.

UNBRED, *adj.* : nerahînayî, nehînkirî.

UNBRIBABLE, *adj.* : nebertîlxwer.

UNBRIDLE, *vt.* : berdan, veresandin.

UNBRIDLED, *adj.* : berdayî, veresandî.

UNBROKEN, *adj.* : neşikestî, rast.

UNBUCKLE, *vt.i.* : (qeytana pêlavê) vekirin, vesihîn.

UNBUILD, *vt.* : herifandin.

UNBUILT, *adj.* : neavakirî.

UNBURDEN, *vt.i.* : bar sivik kirin, (dilê xwe) vala kirin.

UNBURIED, *adj.* : neveşartî.

UNBUSY, *adj.* : nemijûl.

UNBUTTON, *vt.* : vekirin (qupçe...).

UNBUTTONED, *adj.* : vekirî (qupçeyên kumlekî...).

UNBUTTONING, *n.* : vekirin, bişkaftin.

UNCAGE, *vt.* : berdan (ji rekehê), veresandin.

UNCALLED-FOR, *adj.* : pêneviyayî, bê behane.

UNCANDID, *adj.* : nerastbêj.

UNCANNY, *adj.* : gêre, seyr.

UNCANONICAL, *adj.* : neqanûnî.

UNCANONIZED, *adj.* : nepîrozkirî.

UNCAP, *vt.* : serkol kirin.

UNCARED-FOR, *adj.* : feramoşkirî.

UNCEASE, *vt.i.* : (ji qalk') hînan der.

UNCAUSED, *adj.* : bê ho, bê eger, neçêkirî.

UNCEASING, *adj.* : berdewam.

UNCENSURED, *adj.* : negilîkirî.

UNCEREMONIOUS, *adj.* : bêrûmet, req, zivr, nemîrî.

UNCERTAIN, *adj.* : nepiştrast, gumandar, aloz, ne cihê baweriyê, tibaba neradekîrî, demdemî.

UNCERTAINLY, *adv.* : bi nepîştrastî.

UNCERTAINNESS, *n.* : nepiştrastîtî.

UNCERTAINTY, *n.* : nepiştrastîtî, gumandarîtî, nezanîtî.

- **PRINCIPLE** : rêseya gumanî.

UNCERTIFICATED, *adj.* : nebawernamekirî.

UNCERTIFIED, *adj.* : nerastandî.

UNCHAIN, *vt.* : berdan (ji bendê), rizgar kirin.

UNCHAINED, *adj.* : berdayî (zincîr vekirî).

UNCHALLENGEABLE, *adj.* : neberhengbar.

UNCHALLENGED, *adj.* : neberhengarkirî.

UNCHANGED, *adj.* : neguhartî.

UNCHARITABLE, *adj.* : req, nebexşdar.

UNCHARTED, *adj.* : netomarkirî (li ser nexşeyî), nezan.

UNCHARTERED, *adj.* : nedestûrkirî, nekirêkirî.

UNCHASTE, *adj.* : nepak, dawênpîs.

UNCHECKED, *adj.* : nerastkirî, nerawestandî (neyar).

UNCHIVALROUS, *adj.* : nemerd.

UNCHRISTIAN, *adj.* : nefeleyî, nefilehî.

UNCHURCH, *vt.* : derxistin ji dêrê, heram kirin.

UNCHURCHED, *adj.* : heramkirî.

UNCIAL, *adj., n.* : tîpa mezin ya destpêkê.

UNCIFORM, *adj.* : niklokî.

UNCINARIA, *n.* = **HOOKWORM.**

UNCINARIASIS = **AMCYLOSTONIASIS.**

UNCINATE, *adj.* : xwehr, xahr.

UNCIRCUMCIZED, *adj.* : nesunetkirî.

UNCIRCUMCISION, *n.* : nesunetkirin.

UNCIVIL, *adj.* : dilreq, hov.

UNCIVILIZED, *adj.* : neşaristanî, hov.

UNCLAD, *adj.* : nekinckirî.

UNCLAIMED, *adj.* : nedaxwazkirî.

UNCLASP, *vt.i.* : vekirin, destê xwe sist kirin.

UNCLASSIFIED, *adj.* : nepolênkirî, nenihênîkirî.

UNCLE, *n.* : mam, ap, xal.

- **MATERNAL** ~ : xal.

- **PATERNAL** ~ : mam, ap.

UNCLEAN, *adj.* : mirdar, ximûr.

UNCLEANLINESS, *n.* : mirdarîtî.

UNCLEANLY, *adv.* : pîskî, bi pîsi.

UNCLEANNESS, *n.* : mirdarîtî.

UNCLEAR, *adj.* : nediyar, şêlî.

UNCLENCH, *vt.i.* : sist kirin, sist bûn.

UNCLINCH, *vt.i.* : sist kirin.

UNCLOAK, *vt.* : eba êxistin.

UNCLOG, *vt.* : berdan.

UNCLOISTER, *vt.* : civîn (necuda kirin).

UNCLOISTERED, *adj.* : civandî (necudakirî).

UNCLOSE, *vt.* : vekirin.

UNCLOTHE, *vt.* : rût kirin, rîs kirin (bêcil kirin).

UNCLOTHING, *n.* : rûtkirin, rîskirin.

UNCLOUDED, *adj.* : nehewrkirî, neşêlî.

UNCLUTTERED, *adj.* : netêkçûyî.

UNCO, *n., adj.* : bêqam, awarte, biyanî, nezan.

UNCOIL, *vt.i.* : vekirin (pêç).

UNCOLOURED, *adj.* : nerengkirî, bêreng.

UNCOMELY, *adj.* : netaze, nehêja, kêrnehatî.

UNCOMFORTABLE, *adj.* : nevesihî, perîşan, şepirze, bêzar.

UNCOMMERCIAL, *adj.* : nebazirganî.

UNCOMMITED, *adj.* : nederbest.

UNCOMMON, *adj.* : neasayî, nayab.

UNCOMMUNICATIVE, *adj.* : mit, parêzker.

UNCOMPANIONABLE, *adj.* : nehevalbar.

UNCOMPLAINING, *adj.* : negilîdar.

UNCOMPLETED, *adj.* : netemamkirî, netekûzkirî.

UNCOMPLICATED, *adj.* : nealoz, sakar, sade, asan.

UNCOMPLIMENTARY, *adj.* : nepesnî.

UNCOMPOUNDED, *adj.* : nepêkhatî, neawête, sade.

UNCOMPROMISING, *adj.* : req, rikdar.

UNCONCEALED, *adj.* : neveşartî.

UNCONCERN, *n.* : neperîşandî.

UNCONCERNED, *adj.* : neşepirze, bêpûte.

UNCONDITIONAL, *adj.* : bêmerc.

UNCONDITIONED, *adj.* : bêmerckirî.

UNCONFINED, *adj.* : neradekirî.

UNCONFIRMED, *adj.* : nerastandî.

UNCONFORMABLE, *adj.* : netebayîbar.

UNCONFORMITY, *n.* : netebayî(tî).

UNCONGENIAL, *adj.* : nepêkhatî.

UNCONNECTED, *adj.* : nebendewar, bêrêwend, (pêve) negirêdayî.

UNCONQUERABLE, *adj.* : neşikênbar.

UNCONQUERED, *adj.* : neşikandî, nevekirî (welatek).

UNCONSCIONABLE, *adj.* : bêwijdan.

UNCONSCIOUS, *adj.* : bêhiş, dilborî, bêageh, tepgirtî.

UNCONSCIOUSLY, *adv.* : bêagehîkî, bi bêagehî, bi bêhişî.

UNCONSCIOUSNESS, *n.* : dilborîn, bêhişîtî, tep, bêagehîtî, bêhişbûn, boranewe.

UNCONSIDERED, *adj.* : hizirnekirî.

UNCONSOLIDATED, *adj.* : neqayimkirî.

UNCONSTITUTIONAL, *adj.* : nedestûrî.

UNCONSTRAIN, *n.* : serbestî, negirtin.

UNCONSTRAINED, *adj.* : serbest (destnegirtî).

UNCONSUMED, *adj.* : têneçûyî.

UNCONTAINABLE, *adj.* : ne(têde)girtinbar.

UNCONTAMINATED, *adj.* : nepîşkirî, neherimandî.

UNCONTESTED, *adj.* : hevrikî nekirî.

UNCONTROLLABLE : neraserbar.

UNCONTROLLED, *adj.* : neraserbarkirî.

UNCONTROVERSIAL, *adj.* : nelêketindar.

UNCONTROVERTIBLE, *adj.* : nemandelbar.

UNCONVENTIONAL, *adj.* : neasayî.

UNCOOKED, *adj.* : xav, nepatî, nepêjandî.

UNCOOPERATIVE, *adj.* : neharîkerdar, neyarmetdar, nealîdar.

UNCOPIED, *adj.* : nûjen.

UNCORK, *vt.* : tepedor rakirin (yan vekirin).

UNCORROBARATED, *adj.* : neçespandî.

UNCORRUPTED, *adj.* : nerizî.

UNCOUNTABLE, *adj.* : nejimarbar.

UNCOUPLE, *vt.* : vekirin, jêkve kirin.

UNCOUPLED, *adj.* : vekirî, jêkvekirî.

UNCOUTH, *adj.* : rûhişk, gêre, hov, dilreq.

UNCOVENANTED, *adj.* : nebelênkirî, nesozkirî.

UNCOVER, *vt.i.* : diyar kirin, bênixêv kirin.

UNCOVERED, *adj.* : nenixaftî.

UNCREATE, *vt.* : qir kirin, qelandin, qelaço kirin, birhandin.

UNCREATED, *adj.* : neçêkirî, neafirandî, pêknehatî li gel rêbazrexneya pak.

UNCRITICAL, *adj.* : nerexnegir.

UNCROPPED, *adj.* : nekurtkirî.

UNCROSS, *vt.* : (ling) vekirin.

UNCROWN, *vt.* : (ji textî) kevandin.

UNCROWNED, *adj.* : bêtackirî.

UNCRUSHABLE, *adj.* : neherişînbar.

UNCTAD : *abbr.* **United Nations Conference on Trade and Development** (Civata neteweyên yekgirtî li ser bazirganî û werarî).

UNCTION, *n.* : têdan, keyfxweşî, ron, nelhem, paqijkirin bi ronî yan zeytê.

UNCTUOUS, *adj.* : hilî, ronî, rûbaz.

UNCULLED, *adj.* : nebijartî.

UNCULTIVATED, *adj.* : neçandî, nekêlayî, beyar, têrmadeyê endamî.

- **EARTH** : nekêlayî, beyar.

UNCULTURED, *adj.* : kûvî, hov, rûyal.

UNCURB, *vt.* : serbest kirin.

UNCURBED, *adj.* : serbestkirî.

UNCURL, *vi.t.* : hatin xarê, hînan, xarê.

UNCURTAILED, *adj.* : nekurtkirî.

UNCURTAINED, *adj.* : neperdekirî.

UNCUSTOMED, *adj.* : nehînbûyî, netêrbûyî.

UNCUT, *adj.* : nebirrî.

UNDAMAGED, *adj.* : neziyankirî.

UNDATED, *adj.* : nemêjûkirî, nedirokkirî.

UNDOUNTED, *adj.* : aza, boke.

UNDEBATABLE, *adj.* : neberhevdanbar.

UNDECAGON, *n.* : yazdehrû, yazdehgoşe.

UNDECEIVE, *vt.* : mirovî rast (bêçewtî) kirin.

UNDECIDED, *adj.* : dudil, biryarnedayî.

UNDECIPHERABLE, *adj.* : netêgehiştinbar, neravebar.

UNDECLARED, *adj.* : neagehdarkirî.

UNDEFENDED, *adj.* : neberevankirî.

UNDEFILED, *adj.* : nekirêtkirî, nepîskirî (gor, wêne).

UNDEFINED, *adj.* : nebinav, nediyarkirî, nebinavkirî.

UNDEIFY, *vt.* : nexuda kirin.

UNDELIVERED, *adj.* : nerizgarkirî, negehandî.

UNDEMANDING, *adj.* : nedaxwazkirî.

UNDEMOCRATIC, *adj.* : nedemokratî.

UNDEMONSTRATED, *adj.* : nenîşandayî.

UNDEMONSTRATIVE, *adj.* : nederbirr, parêzdar.

UNDENIABLE, *adj.* : nemandelbar.

UNDER, *prep., adj.* : bin, jêr, li bin, li jêr.

UNDERACHIEVE, *vi.* : kêm berpe kirin.

UNDERACT, *vt.i.* : kêm kar kirin.

UNDERARM, *adj., adv.* : li bin kefşî.

UNDERBELLY, *n.* : binzik, dir yan şûna rast (bo êrîşê).

UNDERBID, *n.* : (belên) kêmtirkirin.

UNDERBID, *vt.* : (belên) kêmtir kirin.

UNDERBODY, *n.* : binleş.

UNDERBRED, *adj.* : nebaşxudankirî.

UNDER BRUSH, *n.* : dehlê daristanê, teraş.

UNDER CARRIAGE, *n.* : avahiya otomobîlê, bin avahiya balafirê.

UNDER CHARGE, *vt.* : kêmbiha kirin.

UNDERCLAY, *n.* : gil yan lîma bin komirî.

UNDERCLIFF, *n.* : bin kendal yan givande.

UNDERCLOTHES, *n.* : kirasderpê.

UNDERCLOTHING, *n.* : kirasderpê.

UNDERCOVER, *adj.* : nihênî, nepenî.

UNDERCURRENT, *n.* : jêrrewtek.

UNDERDEVELOPED, *adj.* : paşketî (aborî, civakî...).

UNDERDEVELOPMENT, *n.* : paşketin (aborî, civakî...).

UNDERDOG, *n.* : qurbanê zordariyê û tepeserkirinê.

UNDERDONE, *adj.* : kêmpêjandî.

UNDERDRESS, *vt.i.* : sivik cil kirin yan kinc kirin.

UNDEREMPHASIS, *n.* : kêmdupatî.

UNDEREMPLOYED, *adj.* : kêmkarpêkirî.

UNDERESTIMATE, *n., vt.i.* : kêmbihakirin, kêmbiha kirin, kêmxeml kirin, sivik dîtin (bergirî yan neyarî).

UNDEREXPOSE, *vt.* : kêm ronahî kirin (film).

UNDERFEED, *vt.* : kêm xwarin yan xurek kirin.

UNDERFELT, *n.* : tatiyê bin mehfûrî.

UNDERFLOOR, *n.* : binbermalî (wek boriyên ava germ).

UNDERFLOW, *n.* : kêmrewtek.

UNDERFOOT, *n., adj.* : pêlêkirî, nizmkirî, li nav pêyan de, li ser rê, jêr, li ser erdî, li bin pêyan.

UNDERGARMENT, *n.* : binkiras.

UNDERGIRD, *vt.* : qayim kirin, li bin qayim kirin.

UNDERGLAZE, *adj.* : kêmvemiştî.

UNDERGO, *vi.t.* : ketin ber, zehmet kêşan, derbaz bûn (azmûn).

UNDERGRADUATE, *n.* : xwendekar, xwendekarê zankoyê yê hêş nederketî.

UNDERGROUND, *adj., adv.* : jêrax, binerd, nihênî, nepenî.

UNDERGROWTH, *n.* : jêrteraş, pûrtê jêrî.

UNDERHAND, *adj., adv.* : fêlbaz, çivdar, xapîn, destbinmilî.

UNDERHANDED, *adj., adv.* : kêmzelam.

UNDERHUNG, *adj.* : erzînkçîq, ya derketî, çiq.

UNDERINFLATED, *adj.* : kêmpufdayî.

UNDERLAID, *adj.* : jêrdanayî, jêrçînkirî.

UNDERLAY, *n., vt.* : çîna jêrî, jêr çîn kirin, bi ber kirin.

UNDERLEASE, *n., vt.* : duwem kirê, duwem kirê kirin.

UNDERLET, *vt.* : kêm kirê kirin (xanî...).

UNDERLIE, *vt.* : li bin tiştek dî bûn, binyat bûn (bo dîtane yan olê).

UNDERLINE, *n., vt.* : hêla asoyî li bin peyivekê (bo dupatkirinê), dupat kirin, peyiv jê hêl kirin.

UNDERLINEN, *n.* : binkirasê perûkî.

UNDERLING, *n.* : mirovê negiring, erkdar (biçûk) berdest, peyrew, destdar.

UNDERLYING, *n.* : jêrî, binyatî, matdarê yekem nîşanî.

UNDERMANNED, *adj.* : kêmzelam.

UNDERMENTIONED, *adj.* : navbirê jêrî.

UNDERMINE, *vt.* : li bin kolîn, lawaz kirin, xilole kirin, zehê kirin, têk dan.

UNDERNEATH, *prep., adj.* : jêr, bin, jêrkî.

UNDERNOURISHED, *adj.* : kêmxurek.

UNDERNUTRITION, *n.* : kêmxurekî.

UNDERPANTS, *n.* : derpê, satan.

UNDERPART, *n.* : jêrparçe, karê negiring (şanogerî).

UNDERPASS, *n.* : jêrderbaz (rêya li bin rêyek dî yan rêasinî).

UNDERPAY, *vt.* : kêm kirê dan.

UNDERPAYING, *n.* : kêmkirêdan.

UNDERPIN, *vt.* : binyat qayim kirin, pişt girtin.

UNDERPINNING, *n.* : binyatê avahî, ding, binyatê nû yê jêr dîwarî.

UNDERPLOT, *n.* : girêka duwemîn (roman yan şanogerî).

UNDERPOPULATED, *adj.* : kêmxelk.

UNDERPOWERED, *adj.* : kêmhêz.

UNDERPRIVILEGED, *adj.* : sîwelek, hejar, rût.

UNDERPRODUCTION, *n.* : kêmber, kêmberhem.

UNDERPROOF, *adj.* : kêmalkuhol.

UNDERPROP, *n.* : binberpalk.

UNDERPUBLICIZED, *adj.* : kêmbelave.

UNDERQUOTE, *vt.* : kêmbiha kirin.

UNDER RATE = **UNDERESTIMATE.**

UNDER REPRESENTATION, *n.* : kêmnimînendekirin.

UNDER REVIEW : berçav.

UNDER SATURATED, *adj.* : kêmtêrkirî.

UNDER SCORE, *n.* = **UNDERLINE.**

UNDER SET, *n.* : binrewtek.

UNDER SEA, *adj., adv.* : jêr yan bin derya.

UNDER SEAL, *vt.* : jêr parçe girtin.

UNDER-SECRETARY, *n.* : birîkarê wezîrî.

UNDER SELL, *vt.* : kêmbiha firotin, erzan firotin.

UNDER SELLING, *n.* : erzanfirotin.

UNDER SET, *n.* : binrewtek.

UNDER SET, *vt.* : binî berpalk kirin.

UNDER SEXED, *adj.* : sarregezî.

UNDERSHIRT, *n.* : kumlek.

UNDERSHOOT, *vt.* : wêveyî balafirgehê hatin xarê, nêzîk havêtin.

UNDERSHORTS, *n.* : kurtederpê.

UNDERSHOT, *adj.* : (jêr)didançîq.

UNDERSHRUB, *n.* : dehl, (bin)teraş.

UNDER SIDE, *n.* : rexê jêrî.

UNDER SIGNED, *n.* : jêrîmzaker.

UNDER SIZE, *adj.* : biçûk.

UNDERSIZED, *adj.* : bêweç, lawaz.

UNDERSKIRT, *n.* : binkiras.

UNDERSLUNG, *adj.* : jor hilawîstî yan girtî.

UNDER SOIL, *n.* : binax.

UNDERSONG, *n.* : strana nazik (li gel stranek dî dihêt gotin).

UNDERSTAFFED, *adj.* : kêmerkdar.

UNDERSTAND, *vt.* : têgehiştin, seh kirin, hînan der.

UNDERSTANDABILITY, *n.* : têgehiştinbarî(tî).

UNDERSTANDABLE, *adj.* : têgehiştinbar.

UNDERSTANDABLY, *adv.* : bi têgehiştinî.

UNDERSTANDING, *n.* : têgehiştin, têgehîn, sehkirin, têderxistin, serederî.

UNDERSTATE, *vt.* : kêmrastî kirin, kêmeşkera kirin.

UNDERSTEER, *n., vi.* : kêmçepdan, kêm çep dan.

UNDERSTOOD, *adj.* : têgehiştî.

UNDERSTRAPPER, *n.* : peyrew, destdar, nimînenderê erkdar.

UNDERSTRATUM, *n.* : jêrçîn, jêr koçe yan qonax.

UNDERSTUDY, *n.* : cêgedar, şûndar.

UNDERSURFACE, *n., adj.* : binrûyî, rexê jêrî.

UNDERTAKE, *vt.* : dest pê kirin, peyiv dan, belên kirin, berpirs bûn.

UNDERTAKEN, *adj.* : belênkirî, derbestkirî.

UNDERTAKER, *n.* : belêndar, peyivdar, belêndarê veşartina miriyan.

UNDERTAKING, *n.* : belên, peyivdan.

UNDERTENANT, *n.* : jêrkirêdar (kirêdarê ji kirêdarek dî bi kirê digirit).

UNDERTINT, *n.* : sivikreng (vekirî).

UNDER-THE-COUNTER, *adj.* : nerewa.

UNDERTONE, *n.* : çirpe, dengê nizm, şopa hindurî, rengê pêtî.

UNDERTOW, *n.* : şîpa qayim, jêrav, dijberê lozewî yan rewtekî.

UNDERTRICK, *n.* : kêmkaxez (leyiztina biric).

UNDER-UTILIZATION, *n.* : kêmbikarhînan.

UNDER-UTILIZED, *adj.* : kêmbikarhatî.

UNDER VALUATION, *n.* : kêmbihakirin.

UNDER VALUE, *vt.* : kêmbiha kirin.

UNDER WATER, *adj.* : jêrav, binav.

UNDER WATER MONSTER : neheng.

UNDERWAY, *adv.* : rêveçûyî, nerawestayî, derketî piştî rawestanê.

UNDERWEAR, *n.* : kirasderpê.

UNDER WEIGHT, *n., adj.* : siviktir (ji rastî yan pêviyayî), kêmkêş.

UNDER WENT, *p.* **OF UNDERGO** : keteber.

UNDERWOOD, *n.* : dehl, teraş.

UNDERWORLD, *n.* : dozex, jêrerd, cîhana xirabkarî, rexê beramberê erdî.

UNDERWRITE, *vt.* : derbest kirin (qoçan), qoçana dabînkirinê îmza kirin, belgename îmza kirin, dabîn kirin, perawêz kirin (libinnivîsîn nivîsîn).

UNDERWRITER, *n.* : dabînker, dabînkerê qoçanan.

UNDESCENDED, *adj.* : nişîvnebûyî, nizmnebûyî.

UNDESERVED, *adj.* : nestêle : nehêjayî.

UNDERSERVING, *adj.* : nejêhatî.

UNDESIGNED, *adj.* : neqestî.

UNDESIGNING, *n.* : rast, pak, rastdil, rastok.

UNDESIRABILITY, *n.* : neviyanbarî(tî).

UNDESIRABLE, *adj.* : neviyanbar, mirov yan tiştê neviyayî.

UNDESIRABLENESS, *n.* : neviyanberî(tî).

UNDESIRABLY, *adv.* : bi neviyanbarî.

UNDESIRED, *adj.* : neviyayî.

UNDESIROUS, *adj.* : neviyayî.

UNDETECTABLE, *adj.* : nesehkirinbar.

UNDETECTED, *adj.* : nesehkirî.

UNDETERMINED, *adj.* = **UNDECIDED.**

UNDETERRED, *adj.* : netirsayî, netirsandî.

UNDEVELOPED, *adj.* : newerarkirî.

UNDEVIATING, *adj.* : neladayî.

UNDIAGNOSED, *adj.* : nenaskirî (êş).

UNDIES, *n.* : kirasûderpê.

UNDIFFERENTIATED, *adj.* : netêvelkirî.

UNDIGESTED, *adj.* : negivêrkirî.

UNDIGNIFIED, *adj.* : bêrûmet.

UNDILUTED, *adj.* : nerohnkirî.

UNDIMINISHED, *adj.* : nekêmbûyî.

UNDIMMED, *adj.* : nenizmkirî (ronahiya otomobîlê).

UNDIPLOMATIC, *adj.* : nediplomasî.

UNDIRECTED, *adj.* : nearastekirî, nekardarkirî.

UNDISCHARGED, *adj.* : neberdayî.

UNDISCIPLINE, *n.* : bêbendûbarî, ajawe.

UNDISCIPLINED, *n.* : bêbendûbar(kirî).

UNDISCLOSED, *adj.* : neeşkerakirî, nediyarkirî.

UNDISCOVERABLE, *adj.* : nepeydakirinbar.

UNDISCOVERED, *adj.* : nepeydakirî.

UNDISCRIMINATING, *adj.* : necudayî.

UNDISGUISED, *adj.* : nenepenîkirî, eşkera, neveşartî.

UNDISMAYED, *adj.* : neşepirze, neperîşan, nebizdihî.

UNDISPUTED, *adj.* : bê guman (bê lêketinê).

UNDISSOLVED, *adj.* : nebuhujî.

UNDISTINGUISHED, *adj.* : nediyar, neberz.

UNDISTRIBUTED, *adj.* : nebelavkirî.

UNDISTURBED, *adj.* : neleqandî.

UNDIVIDED, *adj.* : nedabeşkirî.

UNDIVULGED, *adj.* : nediyarkirî (raz), neeşkerakirî.

UNDO, *vt.* : vekirin, helweşandin, bi derd kirin, bêhîvî kirin, perîşan kirin, fêt kirin, xirab kirin.

UNDOCK, *vt.* : lengerî rakirin.

UNDOING, *n.* : xirabkirin, vekirin, verestin, helweşîn, pûçkirin, têkdan.

UNDOMISTICATED, *adj.* : nekehîkirî.

UNDONE, *adj.* : neçêkirî, vekirî, negirêdayî, têkdayî, feramoşkirî.

UNDOUBLED, *adj.* : necotkirî.

UNDOUBTED, *adj.* : hemin, bê guman, negumankirî.

UNDOUBTEDLY, *adv.* : **ESE**, (bi) bêgumanî, bêdudilî.

UNDRAMATIC, *adj.* : nediramî, nemezinî.

UNDRAMATICALLY, *adj.* : bi nemezinî, nemezinekî.

UNDRAPE, *vt.i.* : rût kirin, rîs kirin (cil ji ber êxistin), şelandin.

UNDRAPED, *adj.* : rûtkirî, rîskirî.

UNDREAMED OR UNDREAMT, *adj.* : xewnnekirî.

UNDRAW, *vt.* : vekirin, perde vekirin.

UNDRESS, *vt.i.* : rîs kirin, rût kirin, cil êxistin, cil li ber kirin.

UNDRESSED, *adj.* : rûtkirî, rîskirî, rût, rîs.

UNDRESSING, *n.* : rûtkirin, rîskirin.

UNDRINKABLE, *adj.* : nevexwarinbar.

UNDUE, *adj.* : pêneviyayî.

UNDULAND, *adj.* : pêlkerî, şepolkerî.

UNDULATE, *vi.t.* : pêl bûn, pêl kirin.

UNDULATE(D), *adj.* : pêlkerî, şepolkerî.

UNDULATING, *n.* : şewldan, hêrî, pêlkirin, şepolkirin.

- **COAST** : parxan.

UNDULATION, *n.* : livîna pêlekî, helet, hêrî.

UNDULATORY, *adj.* : pêlkerî, şepolkerî, hêrî.

- **THEORY** : dîtaneya pêlkerî.

UNDULY, *adv.* : bêqam, nekêrhatî.

UNDUTIFUL, *adj.* : neerkdar.

UNDUTIFULLY, *adv.* : neerkdarkî.

UNDUTIFULNESS, *n.* : neerkdarîtî.

UNDYING, *adj.* : nemir, herdemî.

UNEARNED, *adj.* : destketina bêerk û bêşehrezayî.

UNEARTH, *vt.* : peyda kirin, (ji bin erdê) hînan der (gencîne).

UNEARTHED, *adj.* : xepartî, fetinandî.

UNEARTHLINESS, *n.* : nedinyayîtî.

UNEARTHLY, *adj.* : negerdûnî, biyanî, nedinyayî, giyanî, esmanî, nimûneyî.

UNEASE, *n.* : hejîkî, perîşanî, şepirzeyî.

UNEASINESS, *n.* : perîşanî, şilejan.

UNEASY, *adj.* : derdkêş, perîşan.

UNEATABLE, *adj.* : nexwarinbar.

UNEATEN, *adj.* : nexwarî.

UNEATH, *adv.* : bi zehmetî.

UNECONOMIC(AL), *adj.* : neaborî.

UNEDIFYING, *adj.* : bêrûmet.

UNEDITED, *adj.* : nebijarekirî.

UNEDUCATED, *adj.* : neperwerdekirî, nehînkirî.

UNEMBARRASSED, *adj.* : neşermizar.

UNEMOTIONAL, *adj.* : nesoza.

UNEMPHATIC, *adj.* : nedupat.

UNEMPLOYABLE, *adj.* : nekarbar, bêkarbar.

UNEMPLOYED, *adj.* : bêkar.

UNEMPLOYMENT, *n.* : bêkarî, bêîşî.

UNENCLOSED, *adj.* : ne têde.

UNENCUMBERED, *adj.* : aqarê negirewkirî.

UNENDING, *adj.* : bêdûmahî, bêdawî.

UNENDOWED, *adj.* : nepexşkirî.

UNENDURABLE, *adj.* : nearambar.

UNENGAGED, *adj.* : negêrkirî.

UN-ENGLISH, *adj.* : nê înglîz.

UNENLIGHTENED, *adj.* : neronakbîr.

UNENTERPRISING, *adj.* : neaza, nebelêndarî.

UNENTHUSIASTIC, *adj.* : nedilgerm.

UNENVIABLE, *adj.* : nehêja.

UNENVIED, *adj.* : nedexskirî.

UNEQUAL, *adj.* : neyeksan.

UNEQUALED, *adj.* : bêhevta, bêhemta.

UNEQUIVOCAL, *adj.* : vebirr.

UNERRING, *adj.* : bêçewtî, rast.

UNESCAPABLE, *adj.* : nerevînbar, neçar.

UNESPIED, *adj.* : nedîtî.

UNESSENTIAL, *adj.* : pêneviyayî, negewherî.

UNESTABLISHED, *adj.* : nedamezrandî.

UNETHICAL, *adj.* : neakarî, nesincî.

UNEVANGICAL, *adj.* : neincîlî.

UNEVEN, *adj.* : nerast, xwehr.

UNEVENLY, *adv.* : (bi) nerastî.

UNEVENNESS, *n.* : nerastîtî, xwehrîtî.

UNEVENTFUL, *adj.* : hedar, bê bûyerên giring.

UNEXAMINED, *adj.* : nesehkirî, netaqîkirî, azmûnnekirî.

UNEXAMPLED, *adj.* : degmen.

UNEXCELLENT, *adj.* : bêhevta.

UNEXCEPTIONABLE, *adj.* : bêçewtî, nayab, neberhelistbar û nerexnebar.

UNEXCEPTIONAL, *adj.* : asayî.

UNEXCITING, *adj.* : nehandanî.

UNEXECUTED, *adj.* : neraperandî, neqinarekirî, bicihneînayî.

UNEXHAUSTED, *adj.* : newestayî.

UNEXPECTED, *adj.* : kirp, nişkî, neliber.

UNEXPECTEDLY, *adv.* : bi kirpî, bi nişkî.

UNEXPIATED, *adj.* : nejûvan.

UNEXPIRED, *adj.* : neborî (dem).

UNEXPLAINABLE, *adj.* : neravebar.

UNEXPLAINED, *adj.* : neravekirî.

UNEXPLORED, *adj.* : nesehkirî.

UNEXPOSED, *adj.* : nediyarkirî.

UNEXPRESSED, *adj.* : nederbirrî.

UNEXPURGATED, *adj.* : nebijarkirî.

UNFADABLE, *adj.* : nepêtîbar, neferamoşbar, rengmayî.

UNFADING, *n.* : nepêtîbûn.

UNFAILING, *adj.* : bêketin.

UNFAIR, *adj.* : zordar, giz, pêstûr, nedadperwer.

UNFAIRNESS, *n.* : zordarîtî, sitemkarîtî, nedadperwerîtî.

UNFAITH, *n.* : nebawer.

UNFAITHFUL, *adj.* : bêbext, teres.

UNFALTERING, *adj.* : xweragir.

UNFAMILIAR, *adj.* : gêre, biyanî, neasayî.

UNFASHIONABLE, *adj.* : netayarbar.

UNFASTEN, *vt.* : vekirin (girê, werîs, şerît...).

UNFASTENED, *adj.* : vekirî (girê, werîs, şerît...).

UNFASTENING, *n.* : vekirin, veresandin.

UNFATHERED, *adj.* : bîjî.

UNFATHERLY, *adj.* : nebavînî, nebabînî, nebavikînî.

UNFATHOMABLE, *adj.* : nepîvanbar (kûrahî).

UNFATHOMED, *adj.* : nepîvayî (kûrahî).

UNFAVOURABLE, *adj.* : berhelistbar, nerêyî, dij, nesaz, neviyayî.

UNFEASIBLE, *adj.* : neçêbûnbar.

UNFEATHER, *vt.* : verûçikandin.

UNFEED, *adj.* : bêkirî.

UNFEELING, *adj.* : hov, dilreq, dirr, bêhiş.

UNFEIGNED, *adj.* : rastok, nezir.

UNFELT, *adj.* : hişnekirî.

UNFEMININE, *adj.* : nejînanî.

UNFENCED, *adj.* : netankirî.

UNFERMENTED, *adj.* : netirşkirî.

UNFERTILIZED, *adj.* : nepeyînkirî.

UNFETTER, *vt.* : rizgar kirin (ji bendan).

UNFETTERED, *adj.* : nebendkirî.

UNFILIAL, *adj.* : nekêrhatî, nehêjayî (kur yan keç bo deybaban), serkêş.

UNFILLED, *adj.* : tejînekirî.

UNFILTERED, *adj.* : nepalandî.

UNFINISHED, *adj.* : nevemiştî, neberpekirî, temamnekirî, kêm.

UNFIT, *adj., vt.* : kêrnehatî, nelê, kêrnehatî kirin.

UNFIX, *vt.* : vekirin.

UNFIXED, *adj.* : qayimnekirî, girênedayî.

UNFLAGGING, *adj.* : nelawaz.

UNFLAPPABLE, *adj.* : neleqînbar.

UNFLATTERING, *adj.* : nedilrevîn.

UNFLAVOURED, *adj.* : netamdar.

UNFLEDGED, *adj.* : rût, negehiştî.

UNFLESHED, *adj.* : negoştkirî (neqelew).

UNFLINCHING, *adj.* : dilxurt, boke.

UNFOLD, *vt.* : berdan (pezî ji pawanî), vekirin (tiştê pêçayî), vebûn (gul), werar bûn, mezin bûn, diyar kirin.

UNFORBIDDEN, *adj.* : rewa, tembî nekirî, qedexe nekirî.

UNFORCED, *adj.* : nezordarî.

UNFORDABLE, *adj.* : neborbar, nederbazbar.

UNFORRESEEN, *adj.* : neberbîn.

UNFORGETTABLE, *adj.* : neferamoşbar (ji bîr naçit).

UNFORGETTING, *n.* : bîrtûj.

UNFORGIVABLE, *adj.* : nebexşbar.

UNFORGIVING, *adj.* : nebexşîn.

UNFORGOTTEN, *adj.* : jibîrnekirî.

UNFORMED, *adj.* : neçêkirî, neçêbûyî, nepêkhatî.

UNFORMULATED, *adj.* : nedariştî.

UNFORTHCOMING, *adj.* : ne li ber çêbûnê, nedahatî.

UNFORTIFIED, *adj.* : neasêkirî.

UNFORTUNATE, *adj.* : xopan, jar, babidest, bêbext, bextreş, bedbext.

UNFORTUNATELY, *adv.* : bi bed bextî, bi bext reşî, bextreşki.

UNFOUNDED, *adj.* : bê binyat, bê binçîne.

UNFREEZE, *vt., i.* : buhujîn, helîn, helandin.

UNFREQUENTED, *adj.* : nîvçol, dir yan şûna kesnezan (kes naçitê).

UNFRIENDED, *adj.* : bêheval.

UNFRIENDLINESS, *n.* : neyarîtî, dijminîtî.

UNFRIENDLY, *adj.* : neyar, nedostanî, sar, kêrnehatî.

UNFROCK, *vt.* : oldar rût kirin (ji kirasî yan desthelatiyê).

UNFROZEN, *adj.* : buhujî.

UNFRUITFUL, *adj.* : bêber, stewr, bêberhem, bêpêz, xerşov.

UNFRUITFULLY, *adv.* : bi bêberî, bi bêberhemî.

UNFULFILLED, *adj.* : neberpekirî.

UNFUNDED, *adj.* : diravnekirî.

UNFUNNY, *adj.* : nekeyf.

UNFURL, *vt., i.* : belave kirin, belav bûn, diyar bûn, vekirin (babirekî).

UNGAINLY, *adj.* : kirêt, gewc.

UNGALLANT, *adj.* : nemerd, necamêr.

UNGARBLED, *adj.* : bêjîngnekirî.

UNGENEROUS, *adj.* : çikos, kotî, nedilvera, nemerd.

UNGENIAL, *adj.* : necamêr.

UNGENTLE, *adj.* : nenazik.

UNGENTLEMANLY, *adj.* : necamêr.

UNGILD, *vt.* : bêzêr kirin.

UNGIRD, *vt.* : vekirin (kemerbend yan bend).

UNGIRT, *adj.* : nerm vekirî.

UNGLAZED, *adj.* : nevemiştî.

UNGLOVE, *vt.* : lepik êxistin.

UNGKUE, *vt.* : jê vekirin yan cuda kirin (bi rakirina stirkê yan şirêzê).

UNGOLDLY, *adj.* : nepak, bed, gunehkar.

UNGOVERNABLE, *adj.* : serhişk, neraserbar.

UNGRACEFUL, *adj.* : kirêt, nexoş, nelewend, neşepal, neciwanpûş, nikor, bêrûmet.

UNGRACIOUS, *adj.* : kîndar, req.

UNGRAMMATICAL, *adj.* : nerêzimanî.

UNGRATEFUL, *adj.* : nankor, siple.

UNGRATEFULNESS, *n.* : nankorî.

UNGRUDGING, *adj.* : bêgazinde.

UNGUAL, *adj.* : nînokî.

UNGUARD, *vt.* : bêparastin hêlan, neparastin.

UNGUARDED, *adj.* : neparastî, nehişyar, vekirî, nehaydar.

UNGUARDEDLY, *adv.* : bi nehişyarî.

UNGUARDEDNESS, *n.* : nehişyarîtî.

UNGENT, *n.* : melhem.

UNGUICULATE, *adj.* : canewerê bi nînok yan penc nînokdar yan pencdar.

UNGUIS, *n.* : nînok, penc, binikê nînokê, binê teng û tûj yê perî (gul).

UNGULATE, *n., adj.* : simdar, simdarî.

UNHAIR, *vt., i.* : pirç yan por rakirin, pirç ketin.

UNHALLOWED, *adj.* : nepîroz, nerewa, nesincî.

UNHAMPERED, *adj.* : gîronekirî.

UNHAND, *vt.* : dest jê rakirin, berdan, hêlan.

UNHANDSOME, *adj.* : nelaw.

UNHANDY, *adj.* : neşehreza, kêrnehatî (bo bikarînanê).

UNHANG, *vt.* : (tiştê) hilawîstî rakirin.

UNHAPPINESS, *n.* : belengazîtî, rojreşî, bextreşî, malwêranî, stûxwarî, nebextiyarîtî, xemdarîtî.

UNHAPPY, *adj.* : xemdar, stûxwar, belengaz, xopan, bextreş, hejar, pest, kesas, qehirî.

UNHARBOUR, *vt.* : hînan der (rûvî ji kuncê).

UNHARMED, *adj.* : neêşandî, ziyan vêneketî.

UNHASP, *vt.* : vekirin.

UNHEALTHFUL, *adj.* : nedirist, nesaxlem.

UNHEALTHILY, *adv.* : bi nediristî (netendiristî).

UNHEALTHINESS, *n.* : bêdiristîtî yan nedirustîtî.

UNHEALTHY, *adj.* : nesaxlem, bedhal, kuşinde, tirek, ziyandar.

UNHEARD, *adj.* : nebihîstî.

- **OF** : nû, nebihîstî, pênebihîstî, nezan(berê).

UNHEATED, *adj.* : negermkirî.

UNHEEDED, *adj.* : guhnedayî.

UNHEEDFUL, *adj.* : guhnedayî, hol.

UNHEEDING, *adj.* : hol, guhnedanî.

UNHELPFUL, *adj.* : nehavil.

UNHERALDED, *adj.* : neagehkirî.

UNHEROIC, *adj.* : neqehremanî.

UNHESITATING, *adj.* : bêdudilî.

UNHESITATINGLY, *adv.* : bi bêdudilî, bêdudilkî.

UNHINGE, *vt.* : perîşan kirin, cuda kirin, şaş kirin, rakirin (derî ji ser rezînekan).

UNHISTORIC(AL), *adj.* : nemêjûyî, nedîrokî.

UNHITCH, *vt.* : vekirin.

UNHOLY, *adj.* : nepîroz.

UNHONOURED, *adj.* : neabrûkirî.

UNHOOK, *vt.* : cuda kirin (ji çingalî), vekirin.

UNHOPED, *adj.* : nehîvîkirî.

UNHORSE, *vt.* : kevandin (ji hespî).

UNHOUSE, *vt.* : derxistin yan derkirin (ji xanî).

UNHUMAN, *adj.* = **INHUMAN.**

UNHUMANIZE, *vt.* : nemirovî kirin.

UNHURRIED, *adj.* : nelezîn, leznekirî.

UNHURIEDLY, *adj.* : nelezekî, bi bêlezî.

UNHURT, *adj.* : neazardayî.

UNHUSK, *vt.* : hişk nekirin (kelpik yan tov).

UNIT-, *pref.* : pêşgir e ko yek e, êk e.

UNIAT, *n., adj.* : filehê (fele) rojhelata Ewropa û rojhelata navîn ko desthelatiya papayî nas dikit (li gel oldariya xwe ya taybet).

UNIAXIAL, *adj.* : yektewere.

UNICAMERAL, *adj.* : yekcivat (perleman).

UNICEF, *abbr.* **UNITED NATIONS CHILDREN'S FUND** : Diravê Neteweyên Yekgirtî bo zarokan.

UNICELLULAR, *adj.* : yekxane.

UNICORN, *adj.* : yekşax, yekqoç.

UNICYCLE, *n.* : yekçerx.

UNIHEADED, *adj.* : bêraman.

UNIDEAL, *adj.* : nenimûneyî.

UNIDENTIFIED, *adj.* : nenaskirî.

UNIDIRECTIONAL, *adj.* : yekarast, yekber.

- **CURRENT** : lozew yan rewteka nearastekirî.

UNIFICATION, *n.* : yekbûn, yekgirtîn, yekkirin, hevcivandin.

UNIFIER, *n.* : yekker.

UNIFILAR, *adj.* : yeksîm, yektêl, yekben, yekta.

UNIFOLIATE, *adj.* : yekbelg.

UNIFORM, *n., adj.* : rêk, rêzikî, hevyek, cilên mîrî, rêkxistin.

UNIFORMITARIAN, *n., adj.* : bawermendê ko erdkirdarî encamê hêzên berdewam yên hevyekî ne.

UNIFORMITY, *n.* : rêkxistinîtî, rêzikîtî, hevyekîtî.

UNIFORMLY, *adv.* : bi rêkî, bi hevyekî.

UNIFORMNESS, *n.* : rêkîtî, rêzikîtî.

UNIFY, *vt., i.* : yek bûn, yek girin, bûn yek.

UNIFYING, *n.* : yekirin, hevcivandin.

UNIALGAL, *adj.* : kevza yekxane.

UNILATERAL, *adj.* : yekla, yekal.

UNILATERALLY, *adv.* : yeklakî.

UNILLUMINATED, *adj.* : neronahîkirî.

UNIMAGINABLE, *adj.* : neaşopbar.

UNIMAGINATIVE, *adj.* : neaşopdar.

UNILINGUAL, *adj.* : yekziman.

UNILINGUALLY, *adv.* : yekzimankî.

UNIMPAIRED, *adj.* : bêleke.

UNIMPASSIONED, *adj.* : nesozyar.

UNIMPEACHABLE, *adj.* : netawanbar, bê guman.

UNIMPEDED, *adj.* : negîrokirî.

UNIMPORTANCE, *n.* : negiringî.

UNIMPORTANT, *adj.* : negiring.

UNIMPOSING, *n.* : neşikûdar.

UNIMPRESSIONABLE, *adj.* : neçespanbar.

UNIMPRESSIVE, *adj.* : nenayab, neçespandar.

UNIMPROVED, *adj.* : nebaşkirî, neçakkirî, neavakirî, nekêlayî, neçandî, bikarnehatî.

UNIMPUGNED, *adj.* : nederewkirî.

UNINDEXED, *adj.* : nepêristkirî.

UNINFLECTED, *adj.* : neçemandî.

UNINFLUENCED, *adj.* : kartênekirî.

UNIFORMED, *adj.* : neragehandî.

UNINHABITABLE, *adj.* : nenişînbar.

UNINHABITED, *adj.* : nenişînkirî, neakincîkirî.

UNINHIBITED, *adj.* : neqedexekirî, netembîkirî.

UNINSPIRED, *adj.* : nesirûşkirî.

UNINSURABLE, *adj.* : nedabînbar.

UNINSURED, *adj.* : nedabînkirî.

UNINTELLIGENT, *adj.* : nefîr, lajig.

UNINTELLIGIBLE, *adj.* : aloz, şêlî, netêgehiştinbar.

UNINTENTIONAL, *adj.* : kamî, gavî.

UNINTERESTED, *adj.* : neheweskar.

UNINTERRUPTED, *adj.* : bê birrîn, berdewam, nebirrî.

UNI NUCLEAR, *adj.* : yeknafik (kakil).

UNINVENTIVE, *adj.* : neafirînde, nedahênerdar.

UNINVESTIGATED, *adj.* : nepirsyarkirî.

UNINVITED, *adj.* : nevexwendî.

UNINVITING, *adj.* : netaze.

UNINVOLVED, *adj.* : tûşnebûyî, têkilnebûyî.

UNION, *n.* : yekîtî, hevdanî, bendewarî, veketî, yekîtî.

- **CARD** : kart (nasname) ya endamiya yekîtiyê (ya karkeran).

- **JACK** : alaya brîtanî.

- **SHOP** : damezrîna yekîtî, ko yekîtî û hevkarî mercan dadinin bo karê paleyan (karkeran).

UNIONISM, *n.* : yekîtîtî.

UNIONIST, *n.* : endamê yekîtiyê (karker).

UNIONIZATION, *n.* : yekîtîkirin.

UNIONIZE, *vt.* : yekîtî kirin (karker kirin endamên yekîtiyê).

UNIONIZED, *adj.* : yekîtîkirî.

UNIONIZING, *n.* : yekîtîkirin.

UNIPOD, *n.* : yekpê (helgira alava wênegirtinê).

UNIPOLAR, *adj.* : yek tewere yan cemser.

UNIQUE, *adj.* : yekta, yekane, êkane.

UNIQUELY, *adv.* : bi yektayî, yektakî.

UNIQUENESS, *n.* : yektayîtî.

UNIRRIGATED, *adj.* : neavdayî.

- **LAND** : dêm, erdê neavdayî.

UNISEXUAL, *adj.* : yek regez yan zayende.

UNISEXUALITY, *n.* : yekregezîtî yan zayendeyîtî.

UNISON, *n.* : çûn serhev, çûnseryek.

UNIT, *n.* : yeke, yekîne, yekînek.

- **CELL** : yekexaneya binyat, xaneya binyat.

UNITAGE, *n.* : tibaba yekeyî.

UNITARIAN, *n., adj.* : yekxudanas, yekxudanasî, yekîtîxwaz, piştgirê yekîtî û nîvekiya dewletê.

UNITARY, *adj.* : yekxudanas.

UNITE, *vt., i.* : yek dan, yek bûn, yek girin, rapêçîn.

UNITED, *adj.* : yekgirtî, yekbûyî, hevgirtî, êkgirtî, êkbûyî, rapêçandî.

UNITED NATIONS, *n.* : Neteweyên Yekgirtî.

UNITING, *n.* : yekgirtin, yekîtî, yekbûyî, yekkirin, berhevkirin, hevcivandin, hevdan.

UNITIVE, *adj.* : yekbûyî, yekgirtî.

UNITISM, *n.* : yekîtî.

UNITIZE, *vt.* : yekeyî kirin.

UNITIZED, *adj.* : yekeyîkirî.

UNITIZING, *n.* : yekeyîkirin.

UNITS, *n.* : yekan.

UNITUNE, *n.* : yek aheng yan awaz.

UNITY, *n.* : yekîtî, yekîtî, yekgirtin, yekbûn, êketî.

- **SEEKER** : yekîtîxwaz.

UNIVALENT, *adj.* : yekhevhêz.

UNIVALVE, *n., adj.* : yekderçe, yekderçeyî.

UNIVOCAL, *adj.* : yekdeng.

UNIVERSAL, *n., adj.* : cîhanî, hemûkî, gelemperî, gîştî, gerdûnî, pirsa hemûkî.

- **JOINT** : movikê hemûkî.

UNIVERSALISM, *n.* : ola ayînî ya ko bawer dikit ko hemû mirov dûmahîkê dê rizgar bin.

UNIVERSALIS, *n.* : bawermend yan endamê dêra pirotî ya ko bawer dikit hemû mirov dûmahîkê dê rizgar bin.

UNIVERSALITY, *n.* : hemûkîtî, hemiyîtî, cîhanîtî, gerdûnîtî, gelemperîtî.

UNIVERSALISATION, *n.* : gelemperîkirin, hemûkîkirin.

UNIVERSALIZE, *vt.* : gerdûnî kirin, hemûkî yan gelemperî kirin, gîştî kirin.

UNIVERSALIZED, *adj.* : gelemperî yan hemûkîkirî, gîştîkirî.

UNIVERSALIZING, *n.* : gelemperîkirin.

UNIVERSALLY, *adv.* : bi gelemperî, gelemperkî.

UNIVERSE, *n.* : gerdûn, zemîn.

UNIVERSITY, *n.* : zemîngeh, zanko, zanîngeh, zanistan.

UNIVERSOLOGIST, *n.* : gerdûnzan, zanayê hemû tiştên hatîn afirandin, hemû tiştên mirovî wic pê hebit.

UNIVERSOLOGY, *n.* : gerdûnzanî.

UNIVOCAL, *adj.* : yekwate.

UNJAUNDICED, *adj.* : nezerekî.

UNJOIN, *vt.* : vekirin (jêk vekirin).

UNJOINT, *vt.* : movik cuda kirin.

UNJUST, *adj.* : zordar, pêstûr, nerast, ayil.

UNJUSTIFIABLE, *adj.* : nebehanebar.

UNKEMPT, *adj.* : bêserûber, tevlihev, gij, porgij.

UNKENNED, *adj.* : biyanî, kesnezan.

UNKENNEL, *vt.* : hînan der (rûvî ji kunê).

UNKIND, *adj.* : req, dilreq, nedilovan.

UNKINDLINESS, *n.* : nedilovanîtî, dilreqîtî.

UNKINDLY, *adv.* : bi reqî, bi dilreqî, bê dilovankî.

UNKINDNESS, *n.* : nedilovanîtî, dilreqîtî.

UNKING, *vt.* : kevandin (qiral yan şah).

UNKINGLY, *adj.* : neşahî, neqiralî.

UNKINK, *vt.* : rast kirin (badan).

UNKNIGHTLY, *adj.* : nesiwarkar, nesiwarçak.

UNKNIT, *vt.* : vekirin (vehandin).

UNKNITTING, *n.* : vekirin (vehandin).

UNKNOT, *vt.* : vekirin (girê).

UNKNOWABLE, *adj.* : nezanbar.

UNKNOWING, *n., adj.* : nezan, nezanîn.

UNKNOWN, *adj.* : nenas.

- **IDENTITY** : kesîtînenas.
- **PLACE** : dir yan şûn nenas, toto.
- **RESIDENCE** : nişstenenas, bêlane.

UNKNOWN SOLDIER, *n.* : serbazê nenas.

UNLABELLED, *adj.* : nenavnîşankirî, nenîşankirî.

UNLABOURED, *adj.* : rencnekirî.

UNLACE, *vt.* : vekirin (qeytan).

UNLADE, *vt., i.* : vala kirin, bar hînan xarê.

UNLADEN, *adj.* : nebarkirî.

UNLASH, *vt.* : vekirin.

UNLATCH, *vt., i.* : vebûn, vekirin (bi rakirina sirgeyî yan kodî).

UNLAWFUL, *adj.* : neqanûnî, nerewa, qedexekirî, bîjî.

UNLAWFULLY, *adv.* : bi neqanûnî, neqanûnkî.

UNLAWFULNESS, *n.* : neqanûnîtî.

UNLAY, *vt., i.* : vebûn, werîs vekirin.

UNLEADED, *adj.* : rêz necudakirî (bi depikên cudaker), qurquşim rakirî (ji çapê).

UNLEARN, *vt.* : dest ji hizrekê, niyazekê yan nerîtekê berdan, ji bîr kirin.

UNLEARNED, *adj.* : nezan, xweristî, sirûştî.

UNLEARNT, *adj.* : nezan.

UNLEASH, *vt.* : veresandin.

UNLEAVENED, *adj.* : nehavekirî.

- **CAKE** : kiloc.

UNLESS, *prep., conj.* : ger, heke, meger.

UNLETTERED, *adj.* : nexwenda, nexwendewar.

UNLIBERATED, *adj.* : neserbestkirî.

UNLICENSED, *adj.* : nerewakirî, nedestûrkirî, rênedayî.

UNLICKED, *adj.* : nevemiştî, req, neşikilkirî.

UNLIGHTED, *adj.* : neronahîkirî.

UNLIKE, *adj.* : ne wek.

UNLIKELY, *adj.* : neşîmankî.

UNLIMBER, *vt.* : rakirin (berahiya topê).

UNLIMITED, *adj.* : bêsinor, bêrade (neradekirî), bêleka.

UNLINED, *adj.* : nerêzkirî, nexêzkirî.

UNLINK, *vt.* : vekirin (zincîr).

UNLIQUIDATED, *adj.* : neavekîkirî, neqirandî.

UNLISTED, *adj.* : nesiyayîkirî.

UNLIT, *adj.* : nehilkirî.

UNLOAD, *vt., i.* : vala kirin, bar hînan xarê.

UNLOADER, *n.* : valaker.

UNLOCK, *vt., i.* : vekirin (kod yan çilmîre), vebûn, şifre vekirin.

UNLOCKED, *adj.* : vekirî (çilmîre...).

UNLOOKED (FOR), *adj.* : nehîvîkirî.

UNLOOSE, *vt.* = **LOOSE.**

UNLOOSEN, *vt.* = **LOOSE.**

UNLOVABLE, *adj.* : neviyanbar.

UNLOVED, *adj.* : neviyayî.

UNLOVELY, *adj.* : netaze, kirêt, kîndar.

UNLOVING, *adj.* : neviyankar.

UNLUCKILY, *adv.* : bi bedbextî, bi bextreşî.

UNLUCKINESS, *n.* : bextreşîtî, bêoxirîtî.

UNLUCKY, *adj.* : porkur, malxirab, bêw, bedbext, bextreş, xopan, bêoxir.

UNMAIDENLY, *adj.* : nenazik.

UNMAKE, *vt.* : şikandin, lawaz kirin, cuda kirin, guhorîn.

UNMAN, *vt.* : nemêr kirin, guno kirin.

UN MANAGEABLE, *adj.* : nekardarbar.

UNMANLY, *adj.* : qûnde.

UNMANNED, *adj.* : bê zalam, bê karker.

UNMANNERLY, *adj.* : dilreq, bêrûmet, nîvekir.

UNMARKED, *adj.* : nenîşankirî.

UNMARKETABILITY, *n.* : nebazarbarîtî.

UNMARRIED, *adj.* : şûnekirî.

UNMASK, *vt.* : riswa kirin, bê rûpûş kirin, diyar yan eşkera kirin.

UNMASKING, *n.* : riswakirin, diyarkirin.

UNMATCHABLE, *adj.* : bêhemta.

UNMEANING, *adj.* : bêşopewer.

UNMEASURABLE, *adj.* : nepîvanbar.

UNMELODIOUS, *adj.* : neawazdar.

UNMELTED, *adj.* : nebuhujî.

UNMEMORABLE, *adj.* : nebîrewer(bar).

UNMENTIONABLE, *n., adj.* : nenîşankirinbar.

UNMERCHANTABLE, *adj.* : nebazarbar.

UNMERCIFUL, *adj.* : nedilovan, nemihrivan.

UNMERITED, *adj.* : nehêja, nestêle.

UNMINDFUL, *adj.* : feramoş.

UNMISTAKABLE, *adj.* : rohn, diyar, eşkera, (neçewtbar).

UNMITIGATED, *adj.* : temam, tekûz, bêhedarî.

UNMIXED, *adj.* : netêkil, petî, bijîn.

UNMODIFIED, *adj.* : neguhartî, nerastkirî.

UNMODULATED, *adj.* : dengneguhartî.

UNMOLESTED, *adj.* : necariskirî.

UNMOOR, *vt.* : lenger vekirin yan rakirin.

UNMORAL, *adj.* : nesincî.

UNMORALITY, *n.* : bêsincîtî.

UNMOTHERLY, *adj.* : nedayikanî.

UNMORTISE, *adj.* : pêkve negirtî.

UNMOURNED, *adj.* : nebehîkirî.

UNMOUNTED, *adj.* : nesiwar (bûyî).

UNMOVED, *adj.* : mit, hedar, xweragir, guhnedayî, pûtepênekirî.

UNMOWN, *adj.* : (giya) nebirrî.

UNMUFFLE, *vt.* : rûpûş yan stûpêç rakirin.

UNMURMURING, *adj.* : negazindî.

UNMUSICAL, *adj.* : ne mûzîqeyî, ne xweş (bo bihîstinê).

UNMUZZLE, *vt.* : devgirî rakirin (ji devê seyî).

UNNAIL, *vt.* : bizmar hînan der.

UNNAMEABLE, *adj.* : nenavkirinbar.

UNNAMED, *adj.* : nenavkirî.

UNNATIONAL, *adj.* : ne neteweyî.

UNNATURAL, *adj.* : nesirûştî, biyanî, rûbaz, nerast, nexweristî.

UNNECESSARILY, *adj.* : bi pêneviyayî.

UNNECESSARY, *adj.* : pêneviyayî.

UNNEIGHBOURLY, *adj.* : nedostane, ne xoş cîran, ne çitov cîran.

UNNERVE, *vt.* : tirsandin, bizdihandin, har kirin.

UNNOTICED, *adj.* : nesehkirî, nedîtî.

UNNUMBERED, *adj.* : bêjimar, jimarnekirî, bêqam.

U.N.O., *abbr.* : **UNITED NATIONS ORGANIZATION** : Rêkxirawa Neteweyên Yekgirtî.

UNOBJECTIONAL, *adj.* : ne berhelistinbar.

UNOBSCURED, *adj.* : neveşartî.

UNOBSERVANT, *adj.* : nezêrevan.

UNOBSERVED, *adj.* : nezêrevankirî.

UNOBSTRUCTED, *adj.* : negîrokirî.

UNOBTAINABLE, *adj.* : nestandinbar.

UNOBTRUSIVE, *adj.* : nezanxwaz.

UNOCCUPIED, *adj.* : vala, nemijûl.

UNOFFENDING : bêziyan.

UNOFFICIAL, *adj.* : nemirî.

UNOILED, *adj.* : neronkirî.

UNOPENED, *adj.* : nevekirî.

UNOPPOSED, *adj.* : neasayî.

UNORGANIZED, *adj.* : nerêkxistî.

UNORIGINAL, *adj.* : neresen.

UNORNAMENTED, *adj.* : nexemilandî.

UNORTHODOX, *adj.* : nerast hizir yan ol.

UNOSTENTATIOUS, *adj.* : nefortek.

UNOWNED, *adj.* : bêxudan.

UNPACK, *vt., i.* : valakirin (çente), vekirin.

UNPAGED, *adj.* : nehejmarkirî (rûpel).

UNPAID, *adj.* : bê pare, bê dirav, bê kirê, bêmûçe, herwe.

- **LABOUR** : suxre, bîgar(î).

- **WORK** : zibare, olam.

UNPAIRED, *adj.* : necotkirî.

UNPALATABLE, *adj.* : nexweş, kîndar.

UNPARALLELED, *adj.* : bêwêne, bêhvta, bêhemta.

UNPARDONABLE, *adj.* : nebexşînbar.

UNPARLIAMENTARY, *adj.* : neparlemanî (dij rêbaza rast ya perlamanî).

UNPATENTED, *adj.* : nebelûkirî.

UNPATRIOTIC, *adj.* : ne nîştimanperwer.

UNPAVED, *adj.* : nerastkirî(rê).

UNPEELED, *adj.* : nespîkirî (mîwe).

UNPEG, *vt.* : singî rakirin, vekirin (bi rakirina singî).

UNPEOPLE, *vt.* : bêxelk kirin.

UNPERCEIVED, *adj.* : netêgehiştî, tenehînayîder.

UNPERFORMED, *adj.* : neberpekirî.

UNPERSON, *n.* : mirovê nenas(kirî).

UNPERSUADED, *adj.* : qayilnekirî, neqayilkirî.

UNPERSUASIVE, *adj.* : neqayildar.

UNPERTURBED, *adj.* : neşepirze.

UNPHILOSOPHICAL, *adj.* : nejîrzanî.

UNPICK, *vt.* : vekirin (dirîn).

UNPICKED, *adj.* : nebijartî.

UNPICTURESQUE, *adj.* : netaze, newênedar.

UNPILE, *vt.* : belav kirin, cuda kirin (ji komê), cuda bûn (ji komê).

UNPIN, *vt.* : vekirin yan cuda kirin.

UNPITIED, *adj.* : nekolayî, nekûrikkîrî.

UNPLACED, *adj.* : nedanayî (di nav pêşbezînê de).

UNPLANNED, *adj.* : nemelhezekirî, bê melheze.

UNPLANTED, *adj.* : beyar, neçandî.

UNPLASTERED, *adj.* : neseyandî.

UNPLAUSIBLE, *adj.* : nebawerbar.

UNPLAYABLE, *adj.* : neleyizbûn (tepk).

UNPLEASANT, *adj.* : hestîgiran, gulor.

UNPLEASING, *adj.* : neşadkar.

UNPLEASURE, *n.* : nexweşî.

UNPLEDGED, *adj.* : nebelênkirî, nesozkirî.

UNPLOUGHED, *adj.* : nekêlayî.

UNPLUCKED, *adj.* : nehelkêşayî.

UNPLUG, *vt.* : (serdevkî) rakirin.

UNPLUMBED, *adj.* : bê serhatî, azmûnnekirî.

UNPOETICAL, *adj.* : nehelbestî.

UNPOINTED, *adj.* : nexalikkirî, bêxalik.

UNPOLISHED, *adj.* : nevemiştî.

UNPOLITICAL, *adj.* : nerêzikî, neramyarî.

UNPOLLED, *adj.* : dengnedayî.

UNPOLLUTED, *adj.* : nepîskirî.

UNPOPULAR, *adj.* : negelêrî, nehez, nexûntal.

UNPOPULATED, *adj.* : neava, bêxelk.

- **AREA** : pasar.

UNPOSSESSED, *adj.* : bêxudan.

UNPOSTED, *adj.* : nehinartî.

UNPRACTICAL, *adj.* : nekirdarî.

UNPRACTISED, *adj.* : serhatî yan kirdar nekirî.

UNPRECEDENTED, *adj.* : nûjen.

UNPREDICTABLE, *adj.* : neberbînbar.

UNPREDICTED, *adj.* : neberbînkirî.

UNPREJUDICED, *adj.* : nepêşbiryar.

UNPREMEDITATED, *adj.* : nebiryardarî.

UNPREPARED, *adj.* : nepêkhatî, nelêkdayî, neamade.

UNPREPOSSESSING, *adj.* : nedilgir.

UNPRESENTABLE, *adj.* : nelêkdayî (karnekirî).

UNPRESUMING, *adj.* : nerûqayim.

UNPRETENDING, *adj.* : nefortek.

UNPRETENTIOUS, *adj.* : sade, sakar, dilovan.

UNPRICED, *adj.* : nebihakirî, nenirxkirî.

UNPRIEST, *vt.* : (qeşe) derxistin.

UNPRIMED, *adj.* : nelêkdayî (makîne).

UNPRINCIPLED, *adj.* : bêabrû, bêsincî.

UNPRINTABLE, *adj.* : neçapbar.

UNPRINTED, *adj.* : neçapkirî.

UNPROCURABLE, *adj.* : neberdest(kirin)bar.

UNPRODUCTIVE, *adj.* : neberdar, neberhemdar.

UNPROFESSED, *adj.* : nenaskirî.

UNPROFESSIONAL, *adj.* : nepîşekar, dij sinciya karî xulya.

UNPROFITABLE, *adj.* : nehavilbar, bêtewş.

UNPROGRESSIVE, *adj.* : nepêşketinxwaz.

UNPROHIBITED, *adj.* : rewa, neqedexekirî.

UNPROMISING, *adj.* : bêhavil, neserketî.

UNPROMPTED, *adj.* : serpêlkî, xweyî, xweristî.

UNPRONOUNCABLE, *adj.* : nebêjebar.

UNPROPHETIC, *adj.* : neberbîn.

UNPROPITIOUS, *adj.* : nemijdewer.

UNPROSPEROUS, *adj.* : nedewlemend.

UNPROSCRIBED, *adj.* : rewa.

UNPROTECTED, *adj.* : neparastî.

UNPROVABLE, *adj.* : nedirûvbar.

UNPROVED, *adj.* : nedirûvkirî.

UNPROVEN, *adj.* : nedirûvkirî.

UNPROVIDED, *adj.* : nedayî.

UNPROVOKED, *adj.* : nearandî.

UNPUBLISHED, *adj.* : nebelavkirî, neweşandî.

UNPUNCTUAL, *adj.* : nezû.

UNPUNCTUATED, *adj.* : nexalikkirî.

UNPUNISHED, *adj.* : nesizakirî.

UNPURIFIED, *adj.* : nebîjnkirî.

UNQUALIFIED, *adj.* : nejêhatî, piştrast, bê guman.

UNQUEEN, *vt.* : şah banû derkirin.

UNQUENCHABLE, *adj.* : têhnbar.

UNQUENCHED, *adj.* : têhnneşikandî.

UNQUESTIONABLE, *adj.* : negumanbar, bê guman.

UNQUESTIONED, *adj.* : nepirsyarkirî, negumankirî.

UNQUESTIONING, *adj.* : bêgumankirin, tekûz.

UNQUIET, *adj.* : şepirze, şilejan, perîşan.

UNQUOTABLE, *adj.* : nelêwergirtinbar.

UNQUOTE, *vt.* : lêwergirtin temam kirin (kevan girtin).

UNQUOTED, *adj.* : nelêwergirtî.

UNRANSOMED, *adj.* : xwîn(biha)nedayî.

UNRAVEL, *vt., i.* : vekirin, vebûn (ben yan aloz).

UNRAVELLING, *n.* : vekirin (aloz).

UNRAVISH, *adj.* : netalankirî.

UNRAZORED, *adj.* : netiraşî.

UNREACHABLE, *adj.* : negehînbar.

UNREAD, *adj.* : nexwendî, nezan.

UNREADABLE, *adj.* : nexwendinbar.

UNREADY, *adj.* : nelêkdayî, neamade.

UNREAL, *adj.* : nerast, aşop.

UNREALISTIC, *adj.* : nekirdarî.

UNREALIZABLE, *adj.* : neberperbar.

UNREALIZED, *adj.* : neberpekirî.

UNREAPED, *adj.* : necinî, nedirî, (genim...).

UNREASON, *n.* : dînatî.

UNREASONABLE, *adj.* : bêcî, nehişdar, nejîrbêjî, bêqam.

UNREASONED, *adj.* : egernekirî, honekirî.

UNRECEPTIVE, *adj.* : newergir.

UNRECIPROCATED, *adj.* : neberdêlkirî.

UNRECKONED, *adj.* : nehejmartî, hizirnekirî.

UNRECLAIMED, *adj.* : nedaxwazkirîve.

UNRECOGNIZABLE, *adj.* : nenaskirinbar.

UNRECOGNIZED, *adj.* : nenaskirî.

UNRECOMPENSED, *adj.* : nexelatkirî.

UNRECONCILED, *adj.* : neaştkirî, nepêkhatî.

UNRECORDED, *adj.* : netomarkirî.

UNRECTIFIED, *adj.* : nerastkirî.

UNREDEEMED, *adj.* : nerizgarkirî.

UNREDRESSED, *adj.* : neçarekirî.

UNREEL, *vt., i.* : vekirin, vebûn (ben ji dartûnî...).

UNREEVE, *vt.* : kêşan (werîsî ji kunekê yan bazinekê).

UNREFLECTING, *adj.* : neramankar.

UNREFLECTIVE, *adj.* : hol, neramandar.

UNREFORMED, *adj.* : neçakkirî.

UNREGAL, *adj.* : neqiralî, neşahî.

UNREGARDED, *adj.* : hizirjênekirî.

UNREGENERATE, *adj.* : rikdar, bizir.

UNREGISTERED, *adj.* : tomarnekirî.

UNREGRETTED, *adj.* : jûvannekirî : poşmannebûyî.

UNREGULATED, *adj.* : rêziknekirî.

UNREHEARSED, *adj.* : nerahînayî.

UNREIN, *vt.* : bêhefsar kirin, veresandin.

UNRELATED, *adj.* : nepêwendîdar.

UNRELAXED, *adj.* : nevesihî.

UNRELENTING, *adj.* : nesist yan lawaz, çalak, req.

UNRELIABLE, *adj.* : ne cihê baweriyê, teres.

UNRELIEVED, *adj.* : rizgarnekirî.

UNRELIGIOUS, *adj.* : nedîndar.

UNREMARKABLE, *adj.* : nepayedar, nehêja.

UNREMEMBERED, *adj.* : bîrnekirî.

UNREMITTING, *adj.* : berdewam.

UNREMUNERATIVE, *adj.* : nediravbar, nehavilbar.

UNRENOUNCED, *adj.* : nehêlayî (bawerî, ol...).

UNREPEALED, *adj.* : nehelweşandî.

UNREPEATABLE, *adj.* : nedubarebar.

UNREPENTANT, *adj.* : nepoşman, nejûvan.

UNREPORTED, *adj.* : nehinartî (peyam).

UNREPRESENTATIVE, *adj.* : nenimînenderî.

UNREPRESENTED, *adj.* : nenimînendekirî.

UNREPROVED, *adj.* : gilîjênekirî.

UNREQUITED, *adj.* : berdêlnekirî (viyan).

UNRESERVE, *n.* : eşkerayî, neparêzkerî.

UNRESERVED, *adj.* : tekûz, negirtî (cih), neparêzkar.

UNRESISTED, *adj.* : bergirînekirî.

UNRESISTING, *n.* : nebergirkar.

UNRESOLVED, *adj.* : neçarekirî.

UNRESPONSIVE, *adj.* : nebersivbar.

UNREST, *n.* : şilejan, bêvesihînî.

UNRESTFUL, *adj.* : nevesîhî.

UNRESTING, *adj.* : bêvesihîn, nevesihîn.

UNRESTORED, *adj.* : nevegerandîve.

UNRESTRAINED, *adj.* : negirtî, bêqam, neşaş, berdayî, xweyî.

UNRESTRICTED, *adj.* : nebendkirî, neradekirî.

UNRETURNED, *adj.* : nevegerandî.

UNREVEALED, *adj.* : nediyarkirî.

UNREVISED, *adj.* : nebijarkirî.

UNREVOKED, *adj.* : nehelweşandî.

UNREVENGED, *adj.* : tolnevekirî, tolnestandî.

UNREVERSED, *adj.* : neberevajîkirî.

UNREWARDED, *adj.* : nebexşkirî.

UNREWARDING, *n.* : bêhavîl.

UNRHETORICAL, *adj.* : nerewanbêjî.

UNRHYMED, *adj.* : neçamekirî, nepîvankirî.

UNRHYTHMICAL, *adj.* : neawazî.

UNRIDABLE, *adj.* : nesiwarbar.

UNRIDDLE, *vt.* : vekirin (aloz yan metelok).

UNRIG, *vt.* : cil êxistin.

UNRIGHTEOUS, *adj.* : zordar, sitemkar, nerast, bed, dijdar.

UNRIP, *vt.* : diyar kirin, dirandin, peritandin.

UNRIPE, *adj.* : negehiştî (mêwe...), tift, kerik, xav, mate.

- **FRUIT** : kerik.

- **GRAPES** : bêsîre.

UNRIVAL(L)ED, *adj.* : awarte, bêhevta, bêhevrik.

UNROBE, *vt., i.* : cil êxistin.

UNROLL, *v.* : (gilol) vekirin, belav bûn, belav kirin.

UNROMANTIC, *adj.* : neromantîkî.

UNROOF, *vt.* : (kaşxank) rakirin, (serdank) rakirin.

UNROOFED, *adj.* : nebankirî.

UNROOT, *vt., i.* : helkêşan.

UNROPE, *vt., i.* : vekirin(werîsî).

UNROYAL, *adj.* : neşahane.

UNRUFFLED, *adj.* : neşaşkirî, nehejandî, hedar, hilî.

UNRULED, *adj.* : nehukimkirî.

UNRULY, *adj.* : şemûz, şehmûz, şebûz.

UNRWA, *abbr.* : **United Nations Relief and Works Agency** : Şûnkariya yarmetî û karên Neteweyên Yekgirtî.

UNSADDLE, *vt., i.* : kevandin (ji ser hespî), xurc rakirin.

UNSAFE, *adj.* : nehêmin, bêbawer.

UNSAID, *adj.* : negotî.

UNSALABILITY, *n.* : bêbazarî, nefirotinbarî.

UNSALARIED, *adj.* : nemûçekirî.

UNSALEABLE, *adj.* : nefiroşbar.

UNSALTED, *adj.* : nexwêkirî.

UNSANCTIFIED, *adj.* : nepîrozkirî.

UNSANCTIONED, *adj.* : nepiştgîrkirî.

UNSANITARY, *adj.* : pîs.

UNSATISFACTORY, *adj.* : nedilniyayî.

UNSATISFIED, *adj.* : nedilniya(kirî).

UNSATISFYING, *n.* : nedilniya (kirin).

UNSATURATE(D), *adj.* : netêrkirî, (pêkhatiya kîmyayî).

UNSAVED, *adj.* : nerizgarkirî.

UNSAVOURY, *adj.* : bêtam, kîndar.

UNSAY, *vt.* : (axiftina xwe) paşve kêşan, (ji axiftin yan gotina xwe) paşve çûn.

UNSCALABLE, *adj.* : neserketinbar.

UNSCALE, *vt.* : hatin xarê.

UNSCARRED, *adj.* : nebirînkirî.

UNSCATHED, *adj.* : bêziyan, saxlem.

UNSCENTED, *adj.* : nebêhnxweş.

UNSCHEDULED, *adj.* : nemelhezekirî.

UNSCHOLARLY, *adj.* : nezana.

UNSCHOOLED, *adj.* : nexwendî, nerahênayî.

UNSCIENTIFIC, *adj.* : nezanistî.

UNSCRAMBLE, *vt.* : nameya bêtêlî vegerandin şiklê resen, rave kirin, şîtel kirin, tiştê têkil vegerandin hêmanên resen.

UNSCREENED, *adj.* : bêperde(kirî), bêberbest(kirî), vata.

UNSCREW, *vt., i.* : vekirin (burxî, pêçek...), vebûn.

UNSCRIPTED, *adj.* : nenivîsî, bênivîsîn.

UNSCRIPTUAL, *adj.* : netewratî.

UNSCRUPULOUS, *adj.* : bêakar, nesincî.

UNSEAL, *vt.* : mohr rakirin, vekirin.

UNSEALED, *adj.* : negirtî (zerf...).

UNSEAM, *vt.* : (dirîn) vekirin, dirrandin.

UNSEARCHABLE, *adj.* : nepenî, nihênî, aloz, nepişkinînbar.

UNSEASONABLE, *adj.* : nekeşbar.

UNSEASONED, *adj.* : nealatkirî, nebeharatkirî.

UNSEAT, *vt.* : kevandin (ji rûniştekê yan desthelatiyê).

UNSEAWORTHY, *adj.* : (derya) kêrnehatî.

UNSECONDED, *adj.* : nepesindkirî.

UNSECURED, *adj.* : neqayimkirî.

UNSEEDED, *adj.* : nebijartî (werzişvan yan yarîker).

UNSEEING, *adj.* : nebîn, kore.

UNSEEN, *adj.* : nebîn, neditî.

UNSEGREGATED, *adj.* : têkil (bêcudakirina regezî yan rengî).

UNSELFCONSCIOUS, *adj.* : hay ji xwe ne.

UNSELFISH, *adj.* : neezperist.

UNSENSATIONAL, *adj.* : nehestiyar.

UNSENTIMENTAL, *adj.* : nesozyar.

UNSEPARETED, *adj.* : necuda.

UNSERVICEABLE, *adj.* : nebikarbar.

UNSET, *adj.* : nedanayî nav (gewher).

UNSETTLE, *vt.* : rakirin, şaş kirin, şepirze kirin, şaş bûn, xilole bûn.

UNSEW, *vt.* : vekirin yan dirrandin (dirîn).

UNSEX, *vt.* : regezî, zayendeyî yan hêza zayendeyî jê birin, bê mêyatî kirin.

UNSHACKELED, *adj.* : aza yan rizgar kirin (ji bendan).

UNSHADED, *adj.* : nesîberkirî.

UNSHAKABLE, *adj.* : xwegir (nehejînbar), neşekbar.

UNSHAKEN, *adj.* : nehejandî, şeknekirî.

UNSHAPED, *adj.* : (kirêt) şikil yan şêwe nekirî.

UNSHAPELY, *adj.* : netaze.

UNSHARED, *adj.* : dabeşnekirî.

UNSHAVEN, *adj.* : netiraşî.

UNSHEATHE, *vt.* : kêşan (ji kalanî).

UNSHED, *adj.* : sîber yan sih nekirî.

UNSHELL, *vt.* : hînan der (ji qalikî).

UNSHELTERED, *adj.* : nepenakirî.

UNSHIP, *vt.* : hînan xarê (rêbar û barî) ji gemiyê.

UNSHOD, *adj.* : pêxas.

UNSHOE, *vt.* : pêlav êxistin.

UNSHORN, *adj.* : rûtnekirî.

UNSHRINKABLE, *adj.* : negirmijînbar.

UNSHRINKING, *adj.* : negirmijî.

UNSIGHTED, *adj.* : neditî.

UNSIGHTLY, *adj.* : kirêt, netaze.

UNSIGNED, *adj.* : îmzanekirî.

UNSIZED, *adj.* : qebarenekirî.

UNSIZED, *adj.* : qebarenekirî.

UNSKILFUL, *adj.* : neşehreza.

UNSKILLED, *adj.* : xavdest, neşehreza.

- **WORKER** : sepan, pale, kolî, karkerê neşehreza.

UNSKIMMED, *adj.* : tûknerakirî.

UNSLAKED LIME, *n.* : kilsa nevekujandî.

UNSLEEPING, *n.* : şevnişîn, nexewîn.

UNSLING, *vt.* : rakirin, êxistin.

UNSMILING, *adj.* : nebişkurî.

UNSMOKED, *adj.* : nedûkêlkirî.

UNSNARL, *vt.* : vekirin (alîn yan alozî).

UNSOCIABILITY, *n.* : goşegîrî(tî).

UNSOCIABLE, *adj.* : har, dirr, necivakîbar.

UNSOCIABLENESS, *n.* : goşegîrî(tî).

UNSOCIAL, *adj.* : necivakî.

UNSOILED, *adj.* : nelekekirî.

UNSOLD, *adj.* : nifirotî.

UNSOLDER, *vt.* : buhujandin.

UNSOLICITED, *adj.* : nexwestî.

UNSOLVABLE, *adj.* : neçarebar.

UNSOLVED, *adj.* : neçarekirî.

UNSOPHISTICATED, *adj.* : sade.

UNSORDID, *adj.* : nepîs, nekirêt.

UNSORTED, *adj.* : necudakirî.

UNSOUGHT, *adj.* : lidûvneçûyî, nelêgerayî.

UNSOUND, *adj.* : neqayim, nebaş, nerast, nedirist, nesax (leş û hiş).

UNSOUNDED, *adj.* : nepirsyarkirî.

UNSOURED, *adj.* : netirş, neenirî.

UNSOWN, *adj.* : beyar, tovnekirî.

UNSPARING, *n.* : dilvera, zehf, req, bêdilovanî.

UNSPEAKABLE, *adj.* : neravebar, negotinbar (nahêt gotin), bêqam bed.

UNSPECIFIED, *adj.* : netaybetkirî.

UNSPECTACULAR, *adj.* : nenayab.

UNSPENT, *adj.* : mayî, xercnekirî.

UNSPILLED, *adj.* : nerîştî.

UNSPILT, *adj.* : nerîştî.

UNSPIRITUAL, *adj.* : negiyanî.

UNSPLICED, *adj.* : (pêkve) negirêdayî.

UNSPLINTERABLE, *adj.* : netelezimbar.

UNSPOILED, *adj.* : netêkdayî.

UNSPOILT, *adj.* : nexirabkirî.

UNSPOKEN, *adj.* : neaxiftî.

UN SPORTING, *adj.* : newerzişî.

UNSPORTSMANLIKE, *adj.* : ne (wek) werzişvanî.

UNSPOTTED, *adj.* : nepînîkirî, nelekekirî, nepîskirî, bêkêmatî.

UNSPRUNG, *adj.* : nezenbelekî.

UNSTABLE, *adj.* : xwenegir, neseqamgîr, xilole, dilkoçer.

UNSTAINED, *adj.* : nepînîkirî, nepîskirî, nelekekirî.

UNSTAMPED, *adj.* : nepolkirî.

UNSTARCHED, *adj.* : nenişakirî.

UNSTATED, *adj.* : negotî.

UNSTATESMANLIKE, *adj.* : ne (wek) dewletvanî.

UNSTATUTABLE, *adj.* : neqanûnbar.

UNSTEADFAST, *adj.* : xweneragir.

UNSTEADILY, *adv.* : ne bi qayimî, neqayimkî.

UNSTEADINESS, *n.* : neqayîmîtî.

UNSTEADY, *adj.* : neqayim, xilole, demdemî.

UNSTICK, *vt.* : cudakirin (tiştek venûskî).

UNSTITCHING, *n.* : bişkavtin.

UNSTINTED, *adj.* : neradekirî.

UNSTINTING, *n.* : neradekirin.

UNSTIRRED, *adj.* : nearandî, netêkvedayî.

UNSTOP, *vt.* : (berbestî) rakirin, gîro nekirin.

UNSTOPPABLE, *adj.* : nerawestinbar, nerawestandinbar.

UNSTOPPER, *vt.* : serdevkî rakirin, vekirin.

UNSTRAINED, *adj.* : netingijandî.

UNSTREAMED, *adj.* : nerewankirî.

UNSTRESSED, *adj.* : nepestandî, nedupatkirî.

UNSTRAP, *vt.* : kemerbend sist kirin yan vekirin.

UNSTRATIFIED, *adj.* : neçînkirî, nerewzkirî.

UNSTRING, *vt.* : jenan sist kirin yan vekirin.

UNSTRUNG, *adj.* : (jen) sistkirî, demar tingijî.

UNSTRUCTURED, *adj.* : neavahîkirî.

UNSTUCK, *adj.* : serneketî, nevenûsî.

UNSTUDIED, *adj.* : nexwendî, serpêlkî, xweristî, sirûştî.

UNSTUFFED, *adj.* : nedagirtî, netejîkirî.

UNSUBDUED, *adj.* : neşelqandî, nerevandî.

UNSUBJUGATED, *adj.* : netepeserkirî, nestûxarkirî.

UNSUBSTANTIAL, *adj.* : lawaz, aşop, bêbinyat, negelek, negewherî.

UNSUCCESS, *n.* : serneketin, neserketin.

UNSUCCESSFUL, *adj.* : sar û pûç.

UNSUGARED, *adj.* : neşekirkirî, şekirnekirî.

UN SUGGESTIVE, *adj.* : nenîşandar.

UNSUITABLE, *adj.* : nekêrhatî, nesaz, nelê, nehêjayî, nejêhatî, nahemwar.

UNSUITED, *adj.* : kêrnehatî.

UNSULLIED, *adj.* : nepîskirî.

UNSUMMONED, *adj.* : negazîkirî.

UNSUNG, *adj.* : nestrandî.

UNSUNNED, *adj.* : netavkirî.

UNSUPPLIED, *adj.* : neazoqkirî.

UNSUPPORTABLE, *adj.* : neberpalkbar.

UNSUPPORTED, *adj.* : piştnegirtî, berpalknekirî.

UNSURPASSABLE, *adv.* : nehevtabar.

UNSURPASSED, *adj.* : nehevtakirî.

UNSURVEYED, *adj.* : nerûpîvkirî.

UNSUSCEPTIBLE, *adj.* : kartênekirinbar.

UNSUSPECTED, *adj.* : negumankirî.

UNSUSPECTING, *adj.* : negumandar.

UNSUSPICIOUS, *adj.* = **UNSUSPECTING.**

UNSUSTAINED, *adj.* : neberevankirî, piştnegirtî.

UNSWATHE, *vt.* : pêç rakirin.

UNSWAGED, *adj.* : neveweşandî.

UNSWEAR, *vi.* : sond şikandin.

UNSWEETENED, *adj.* : neşirînkirî.

UNSWEPT, *adj.* : nemalîştî.

UNSWERVING, *adj.* : newergerayî.

UNSWORN, *adj.* : sondnexwarî.

UNSYMMETRICAL, *adj.* : nehevta.

UNSYMPATHIC, *adj.* : nehevsoz.

UNTACK, *vt.* : (nerêzikî) jêve kirin, cuda kirin.

UNTANGLE, *vt.* : vekirin (alîn yan girê).

UNTANNED, *adj.* : nedebaxkirî.

UNTAPPED, *adj.* : nepiloskirî.

UNTARNISHED, *adj.* : pîsnekirî, lekenekirî.

UNTASTED, *adj.* : tamnekirî.

UNTAUGHT, *adj.* : xweyî, nefêrkirî, nehînkirî, nezan.

UNTENABLE, *adj.* : nebergirbar, neberpebar.

UNTETHER, *vt.* : veresandin, berdan.

UNTHANKFUL, *adj.* : nankor.

UNTHANKFULNESS, *n.* : nankorî(tî).

UNTHINKABLE, *adj.* : nebawerbar, neaşopbar, ne li hizr e.

UNTHINKING, *adj.* : feramoş, nejîr, nehizirkirî.

UNTHREAD, *vt.* : (ben) vekirin.

UNTHRESHED, *adj.* : holînekirî.

UNTIDY, *adj.* : nelêkdayî, neterpûş.

UNTIE, *vt., i.* : vekirin (girê), vebûn, berdan.

UNTIL, *prep., conj.* : tako, heya, heya.

UNTILLED, *adj.* : nekêlayî.

- **LAND** : beyar.

UNTIMELY, *adv.* : ne di demî de, zû, berî demî, kêrnehatî.

UNTO, *prep.* : tako.

UNTOLD, *adj.* : bêjimar, bêqam, negotî, nevegêrayî, nihênî yan nepenî mayî.

UNTOUCHABILITY, *adj.* : mirdarîtî, nedesdanbarîtî.

UNTOUCHABLE, *adj.* : mirdar, wêve havêtî, nerexnebar, nedesdanbar.

UNTOUCHED, *adj.* : destnekirî.

UNTOWARD, *adj.* : şemûz, serkêş, şerker, serhişk, bedbext, çol.

UNTRACEABLE, *adj.* : bê ser û şûn.

UNTRACED, *adj.* : nexşenekirî, şûnnedîtî.

UNTRAINED, *adj.* : nemeşqkirî, nerahînayî.

UNTRAMMELED, *adj.* : davnekirî.

UNTRASLATABLE, *adj.* : newergerandinbar, newergerînbar.

UNTRANSPORTABLE, *adj.* : neguhêzbar.

UNTRAVEL(L)ED, *adj.* : rêbarî nekirî, rêwîtî nekirî, direk yan şûnek nedîtî.

UNTRAVERSED, *adj.* : direk nedîtî, rêbarî nekirî.

UNTREAD, *vt.* : vegerînve.

UNTRIED, *adj.* : bêserhatî, azmûn nekirî.

UNTRODDEN, *adj.* : têre neborî.

UNTROUBLED, *adj.* : şepirzenekirî, giriftarnekirî.

UNTRUE, *adj.* : nerast.

UNTRUSTED, *adj.* : nebawerkirî.

UNTRUSTWORTHY, *adj.* : teres.

UNTRUTH, *n.* : nerastî, direw, derew.

UNTRUTHFUL, *adj.* : nerast, derew.

UNTUNE, *vt.* : şaş kirin, nesaz kirin (awaz).

UNTUNED, *adj.* : nesazkirî, neawazkirî.

UNTURNED, *adj.* : newergerayî, newergerandî.

UNTUTORED, *adj.* : nereweşenbîr, sade, xweristî.

UNTWINE, *vt., i.* : vekirin, vebûn.

UNTYING, *n.* : vekirin, veresandin.

UNUSUAL, *adj.* : gêre, seyr, semere, neasayî.

UNUSUALLY, *adv.* : bi gêreyî, neasakî.

UNUSED, *adj.* : bikarnehatî, fêrnebûyî.

UNUTTERABLE, *adj.* : nederbirrinbar.

UNUTTERED, *adj.* : nederbirrî, negotî.

UNVALUED, *adj.* : nebihakirî, nebihadar.

UNVARIED, *adj.* : neguhartî.

UNVARNISHED, *adj.* : nevemiştî.

UNVARYING, *n.* : neguhor.

UNVEIL, *vt.* : serkol kirin, serkol bûn, perde ji ser rakirin (peyker).

UNVEILING, *n.* : servekirin, serkolkirin, perderakirin.

UNVENOMOUS, *adj.* : nejehrî (mar...).

UNVENTILATED, *adj.* : baneguhartî.

UNVERIFIABLE, *adj.* : nesehkirinvebar, neesehbar.

UNVERIFIED, *adj.* : nesehkirîve, neesehkirîve.

UNVERSED, *adj.* : neşehreza.

UNVIOLATED, *adj.* : neçirandî.

UNVISITED, *adj.* : serdannekirî.

UNVITIATED, *adj.* : nehelweşandî.

UNVOICED, *adj.* : dengnekirî, mit.

UNWANTED, *adj.* : neviyayî.

UNWARLIKE, *adj.* : neşerker.

UNWARMED, *adj.* : negermkirî, netêhnşîrkirî.

UNWARRANTABLE, *adj.* : nereweta, nebehanekirî, kêrnehatî.

UNWARRANTED, *adj.* : nerêdayî, bê behane.

UNWARY, *adj.* : hol, nehaydar, feramoş.

UNWASHED, *adj.* : neşûştî, nezan.

UNWATCHED, *adj.* : zêrevannekirî.

UNWATCHFUL, *adj.* : nezêrevan.

UNWATERED, *adj.* : neavdayî.

- **FIELD** : dêm (zevî).

UNWAVERING, *adj.* : xweragirtî, nehejayî.

UNWEANED, *adj.* : jî şîrî nevekirî.

UNWEARABLE, *adj.* : nekevnbar.

UNWEARIED, *adj.* : newestayî, neqerimî, nemandî.

UNWEARY, *adj.* : newestayî.

UNWEAVE, *vt.* : (tevn yan vehînan) vekirin.

UNWEDDED, *adj.* : neşûkirî.

UNWEEDED, *adj.* : nefirîzkirî.

UNWEIGHED, *adj.* : nekêşayî.

UNWELL, *adj.* : tawî, leşêş, nexweş, mehikî.

UNWEPT, *adj.* : negirî.

UNWETTED, *adj.* : neşilkirî.

UNWHIPPED, *adj.* : netajangkirî, nearandî.

UNWHITENED, *adj.* : nespîkirî.

UNWHOLESOME, *adj.* : kuşinde, netaze.

UNWIELDY, *adj.* : nekirdarî.

UNWILLING, *adj.* : neviyayî.

UNWILLINGLY, *adv.* : neviyankî, serdest.

UNWIND, *vt., i.* : sist bûn, vebûn, belave kirin, vekirin (tiştê alandî).

UNWINKING, *adj.* : çavnegirtînk.

UNWISDOM, *n.* : nependiyarî.

UNWISE, *adj.* : xirpo, hol, nependiyar.

UNWISHED, *adj.* : neviyayî.

UNWITHERED, *adj.* : neçilmisî.

UNWITNESSED, *adj.* : negewahkirî, nedîtî.

UNWITTED, *adj.* : nevên.

UNWITTING, *adj.* : nezan, neqestî, pênehesiyayî.

UNWITTINGLY, *adv.* : ne bi qestî.

UNWOMANLY, *adj.* : nejinanî.

UNWONTED, *adj.* : qetlaz, neasayî.

UNWOODED, *adj.* : neqayilkirî.

UNWORKABLE, *adj.* : nekirdarbar.

UNWORKED, *adj.* : karnekirî.

UNWORKMANLIKE, *adj.* : ne (wek) karkerî.

UNWORDLY, *adj.* : nedinyayî, giyanî, sade.

UNWORN, *adj.* : nû, nekevn.

UNWORSHIPPED, *adj.* : neperistî.

UNWORTHILY, *adv.* : bi nesteleyî, bi nehêjayî.

UNWORTHINESS, *n.* : nehêjayîtî.

UNWORTHY, *adj.* : bê rûmet, nehêja, nelê, nestêl, nesaz.

UNWOUNDED, *adj.* : nebirîndar.

UNWOVEN, *adj.* : nevehînayî, netevnkirî.

UNWRAP, *vt.* : vekirin.

UNWRINKLED, *adj.* : negirmijî, nequrmiçî.

UNWRITABLE, *adj.* : nenivîsbar.

UNWRITTEN, *adj.* : nenivîsî, lêvikî.

UNWROUGHT, *adj.* : nenerm.

UNWRUNG, *adj.* : nebadayî.

UNYIELDING, *adj.* : neberdar yan berhemdar.

UNYOKE, *vt.* : vekirin (nîr).

UNZIP, *vi.t.* : zincîr vekirin.

UP, *adv., prep., n., adj.* : jor, banî, bala, selal, ser bi jor, ber bi jor, rawestayî, lêkdayî, siwar, pêşketî, serketîn, geşbûn.

UP AND DOWN, : hatin û çûn, rabûn û nizmbûn.

UPS AND DOWNS : xweşî û nexweşiya jiyanê.

UP TO : mijûl bi, jêhatî, tako, jê pêviyayî.

UP TO DATE : ta niho.

UP, *vi.t.* : rabûn, rakirin, payebilind kirin, pêtir kirin (kirê).

UP-AND-COMING, *adj.* : serketî, hîvîdar.

UPAS, *n.* : opas : darek şîr jehr e (bo tîran bi kar dihêt), şîrê jehrê vî darî.

UPBEAR, *vt.* : pişt girtin, helgirtin, rakirin.

UPBEAT, *adj.* : geşbîn, geş, şad.

UPBRAID, *vt.* : gileyî kirin, gazinde kirin.

UPBRAIDING, *n.* : gazindekirin, serzenişt, serkonekirin.

UPBRINGING, *n.* : xudankirin.

UPBUILD, *vt.* : damezrandin, ava kirin.

UPCAST, *n., adj.* : jor arastekirî, kulîn, derbaza bayî (li kangehê).

UP-COUNTRY, *adj., adv., n.* : hindura welatî.

UPDATE, *vt.* : nûjen kirin, nû dîrok kirin.

UPDRAFT, *n.* : bagera rabûyî.

UPEND, *vt.i.* : li ser dûmahîkê danan, rabûn, rûniştin yan rawestîn.

UPGRADE, *vt.* : paye bilind kirin, paye berz kirin.

UPGROWTH, *n.* : werar.

UPHEAVAL, *n.* : helçûn.

UPHEAVE, *vt.i.* : helçûn, bilind bûn, bilind kirin, pêl geran (gerîn).

UPHELD, *adj.* : pişgirtî.

UPHILL, *n., adj.* : evraz, serevraz, sext, zehmet.

UPHOLD, *vt.* : pişt girtin, destê xwe rakirin, alîkarî kirin.

UPHOLDER, *n.* : alîkar.

UPHOLDING, *n.* : alîkarî, pişgirî.

UPHOLSTER, *vt.* : rû kirin (rûnîştek).

UPHOLSTERER, *n.* : bazirganê rûyê kelûpelî.

UPHOLSTERY, *n.* : kelûpelê rûkirinê, rûkirin.

UPHROL, *n.* : qurmê dirêj yê darê kunkirî bo têreçûna werisên hilawîstinê (li ser gemiyê).

UPKEEP, *n.* : xudankirin, parastin.

UPLAND, *n., adj.* : helem, bam, banik, bane.

UPLIFT, *vt.i.* : rakirin, helgirtin, bilind kirin, bilind bûn.

UPLIFT, *n.* : bilindkirin : bilindbûn, berzkirin, belakirin, tevgera vejîyanî.

UPMOST = UPPERMOST.

UP-NIGHT, *adj.* : şevnişîn.

UPON, *prep.* : jor, li ser, nik, kin, hinga, gava, paşî, li ser daxwaza.

UPPED, *adj.* : rabûyî.

UPPER, *adj., n.* : jorîn, jor, jorî, bakurî.

- ON ONE'S ~ : hejar, pêlavdirrhayî.

UPPER ARM, *n.* : qol.

UPPER ATMOSPHERIC LAYER, *n.* : tarî gewr, tarîbar.

UPPER CASE, *n.* : sindoqa jorî, sindoqa tîpen destpêkirinê (mezin).

UPPERCASE, *n., vt.* : tîpên destpêkirinê, destpêkirê mezin, çap kirin (bi tîpên destpêkirinê).

UPPERCASED, *adj.* : çapkirî (bi tîpên mezin).

UPPER-CASING, *n.* : çapkirin (bi tîpên mezin).

UPPER-CLASS, *adj.* : arîstoqratî : çîna bala (civakî).

UPPERCLASSMAN, *n.* : xwendekarê sala sê yan çarê (li zanistgehê yan dibistanê).

UPPER CRUST, *n.* : çîna civakiya bala.

UPPER CUT, *n., vt.i.* : kulm lê dan (ji binî bo serî), kulma ji binî bo serî (erzînka neyarî).

UPPER-HAND, *n.* : zalbûn, çîzkirin, desthelatî, serdestî, raserbûn.

UPPER LIP, *n.* : lêva jorî.

UPPERMOST, *adj., adv.* : balatir, berztir, jortir, yekem.

UPPER PART, *n.* : jor.

UPPER STOREY, *n.* : nihûma jorî.

UPPING, *n.* : rabûn.

UPPISH, *adj.* : bong, qapan.

UPPISHLY, *adv.* : bi qapanî, qapankî.

UPPISHNESS, *n.* : qapanîtî.

UPPITY, *adj.* : (*colloq.*) qapan.

UPRAISE, *vt.* : bala kirin, bilind kirin.

UPREAR, *vt.i.* : ava kirin, bilind kirin, bilind bûn.

UPRIGHT, *adj., adv., n.* : rast, rep, dilpak, rabûyî şipiya, boq, westaw, destpak.

- **PIANO** : piyanoya jenserî.
- **POST** : kêla rast.
- **STONE** : kêl.

UPRIGHTLY, *adv.* : bi dîlpakî.

UPRIGHTNESS, *n.* : qencîtî, rastîtî.

UPRISE, *adj.* : raperî.

UPRISING, *n.* : serhildan, raperîn, rabûn, serxwerabûn, hilrabûn, bizav, serhildan.

UPROAR, *n.* : girr, dengedeng, qîrûqîj, galegot, qerqeşe.

UPROARIOUS, *adj.* : qîrûqijî, qerqeşeyî.

UPROARIOUSLY, *adj.* : bi qîrûqijî, qîrûqijkî.

UPROARIOUSNESS, *n.* : qîrûqijîtî.

UPROOT, *vt.* : helkêşan, rakirin (ji rihan).

UPROOTING, *n.* : helkêşan, rakirin (ji rihan), binebirr.

UPROUSE, *vt.* : rakirin, hişyar kirin.

UPRUSH, *n.* : bezîna jorî (serevrazî).

UPS-A-DAISY = UPSY DAISY.

UPSET, *n., adj.* : perîşan, şepirze, têkçûn, wergêran, şilejan, leşêşî.

- **PRICE** : bihayê binyatî yê pertalî.

UPSET, *vt.i.* : perîşan kirin, şepirze kirin, helweşandin (rasipêrî), revandin, leşêş bûn, wergêran.

UPSETTER, *n.* : perîşanker.

UPSETTING, *n.* : perîşankirin.

UPSHOT, *n.* : akam, dûmahî, dawî, serencam, soxî.

UPSIDE, *n.* : rexê jorî.

UPSIDE-DOWN, *adj.* : ser û bin, vajî, nixûn, serserkî, serûbino, serewjêr.

UPSIDES-WITH, *adv.* (*colloq.*) : pakbûn li gel (mirovekê).

UPSILON, *n.* : tîpa bistem ya grekî (U).

UPSPRING, *vi.* : şîn bûn, derketin, diyar bûn.

UPSTAGE, *adv., adj.* : qapan, li paşiya şanoyê.

UPSTAGE, *vt.* : difna xwe bilind kirin.

UPSTAIRS, *adv., adj., n.* : selal, sêlal, jor.

UPSTANDING, *adj.* : repitî.

UPSTART, *n., adj.* : qapan, nûkîse.

UPSTART, *vi.* : bazdan (ji nişkekê ve).

UPSTATE, *adj., n.* : bakura wîlayetî (stanî, deverî).

UPSTREAM, *adv.* : ber jorî rûbarî ve, dijî lozewî yan rewtekî.

UPSTROKE, *n.* : baskê jorî.

UPSURGE, *n.* : rabûna nişkî, pitirbûna zû (lezîn).

UPSWEEP, *n., vt.* : rakirin (paş), rakirin (paş).

UPSWEPT, *adj.* : rakirî (bo şilka serî).

UPSWING, *n.* : tevgera çalak, pitirbûna diyar (çalakî), çakbûna diyar.

UPSY-DAISY, *interj., expr.* : derbirrîn e bo xurtkirina zarokê ketî da ko rabit.

UPTAKE, *n.* : têgehiştin, mêjtin, mijîn, boriya serevrazî.

UPTHROW, *vt.* : havêtin jor.

UPTHROWING, *n.* : havêtin jor.

UPTHROWN, *adj., pp.* : havêtî jor.

UPTHRUST, *n.* : paldana jorî.

UPTIGHT, *adj.* : tingijî.

UPTIGHTNESS, *n.* : tingijîtî.

UPTOWN, *adj., n.* : pêwendîdarê parçeya bilind yan nişîniya şarî yan bajarî.

UPTURN, *n.* : pêlbûn, bilindbûn, şilejan, çakbûn, pêşketin, pêşkewtin.

UPTURN, *vt.i.* : wergêran, serûbin kirin, şilejan kirin, bilind kirin.

UPWARD(S), *adv.* : serketî, derketî, berbijor, bala, jor, ser bi jor, serevraz.

UPWARD, *adj.* : bala, serevraz.

UPWARD(S) OF, *adv.* : pitir ji, nêzîk, ber bi jor.

UPWARDLY, *adv.* : serevrazek.

UPWARP, *n.* : pêça koqiz, rûyê pan yê bilind(erd).

UPWIND, *adj., adv.* : dij arasteya bayî.

URACIL, *n.* : pêkhatî yan awêteya belûrî ya av şitelkirina tirşiya rîbonoklîk.

URAEMIA, *n.* : nesaxiya xwînê ji ber têkilbûna mîzê.

URAEMIC, *adj.* : pêwendîdarê nesaxiya xwînê.

URAEUS, *n.* : mar wek şaşika oldar û kevneqiralên misrê.

URAL-ALTAIC, *adj.* : pêwendîdarê sirtên çiyayên Ûral û Altayî.

URANIAN, *adj.* : evîniya regezî (yan zayendeyî) û hişî û giyanî.

URANIC, *adj.* : ûranyomî.

URANIFEROUS, *adj.* : ûranyomî, ko ûranyom têde ye.

URANISM, *adj.* : Evîniya hevregez nemaze nêrbazî.

URANIUM, *n.* : ûranyom, hêmanek metalî ko tîrêjdar (tîşkdar) e.

URAN(O)- *pref.* : pêşgir e ko esman e, yoran-yom e.

URANOGRAPHY, *n.* : esman û stêrzanî, danîna nexşeyên esmanî.

URANOLOGICAL, *adj.* : stêrî.

URANOLOGY, *n.* : stêrzanî, stêrnasî, esmanûstêrzanî.

URANOMETRY, *n.* : esmanpîvî.

URANOUS, *adj.* : ûranyomî.

URANUS, *n.* : yoranos : xudayek grekî, stêra gerok ya heftem.

URATE, *n.* : yorêt, mîzêt, xwêya tirşiya mîzî.

URATIC, *adj.* : pêwendîdarê yorêt yan mîzêtî.

URBAN, *adj.* : bajêrî, şaristanî, bajarî, jiyarî.

- **DISTRICTS** : deverên şaristanî.

URBANE, *adj.* : sernerm, terziman.

URBANELY, *adv.* : bi jîyarî, bi terzimanî, bi sernermî, jîyarkî.

URBANISM, *n.* : şaristanîtî, bajêrîtî.

URBANIST, *n.* : şarzan, bajêrzan.

URBANITE, *n.* : şaristanî, bajêrî.

URBANITY, *n.* : jîyarîtî, tazeyî, rêzikî.

URBANIZATION, *n.* : şaristan.

URBANIZE, *vt.* : bajêrî kirin.

URBANIZING, *n.* : bajêrkirin.

URBANOLOGIST, *n.* : bajarzan, şarzan.

URBANOLOGY, *n.* : bajarzanî, şarzanî.

URBICULTURE, *n.* : kiryar û gîrûgiriftên bajêran.

URCEOLATE, *adj.* : cerî.

URCHIN, *n.* : jîjî, jîjû.

URDU, *n.* : ûrdû, zimanê hindistanî.

UREA, *n.* : mîze, madeyek belûrî di nav mîzê de.

UREASE, *n.* : haveyna şîtelker ya mîzê.

UREMIA, *n.* : mîzjehrî.

URETER, *n.* : zam, mîzkêş, beravkuj.

URETHANE, *n.* : uretan, pêkhatiyek belûrî ye, emîd û karbometatît .

URETHRO-, *pref.* : pêşgir e ko borî yan coka mîzê ye.

URETHRA, *n.* : zam, beravkuj.

URETHRITIS, *n.* : kulbûna zamî, beravkujî.

URETHROSCOPE, *n.* : zambîn, beravkujbîn.

URETIC, *adj.* = **DIURETIC.**

URFA, *n.* : awazek kurdî ye, bajerê Ûrfe li Kurdistana bakur.

URGE, *n.* : hajok, ajok, reço, reko, rekokar, handan.

URGE, *vt.* : hajotin, han dan.

URGED, *adj.* : hajotî, handayî.

URGENCY, *n.* : pelpkirin, wica pelp, lezînîtî.

URGENT, *adj.* : lez, lezîn.

URGENTLY, *adv.* : reçokî, reçokarî, reko.

URGING, *n.* : hajotin, reço, reçokirin, handan.

- **ON** : wiş, xurîn.

URIAL, *n.* : pezek kûvî ko gewr û sor e, stû û rih spî ne.

URIC, *adj.* : mîzî.

- **ACID** : tirşiya mîzî.

URICOSURIC, *adj.* : pêwendîdarê derkirina tirşiya mîzî ji nav mîzê de.

URIDINE, *n.* : urîdîn, pêkhatî yan awêteyek belûrî ko giring e bo jîyan - herîfandina karbohîdratî.

URINAL, *n.* : mîzgeh, sincik.

URINALYSIS, *n.* : şêtelkirina mîzê.

URINARY, *adj.* : mîzî.

- **BLADDER** : mîzdank.

URINATE, *vi.* : mîztin.

URINATED, *adj.* : mîzkirî.

URINATING, *n.* : mîzkirin, mîztin, destav.

URINATION, *n.* : mîzkirin, destav.

URINE, *n.* : mîz.

- **SUGAR** : şekirmîz.

URINO-, *pref.* : pêşgir e ko mîz e.

URINOFEROUS, *adj.* : mîzguhêz.

URINOGENITAL, *adj.* = **UROGENITAL.**

URINOLOGY, *n.* : mîzzanî.

URINOMETER, *n.* : mîzpîv.

URINOMETRY, *n.* : mîzpîvî.

URINOSCOPIC, *adj.* : azmûniya mîzê.

URINOSCOPY, *n.* : azmûnkirin yan taqîkirina mîzê.

URINOUS OR URINOSE, *adj.* : mîzî.

URN, *n.* : amanê mezin yê metalî (bo çay

û qehwe çêkirînê nemaze li çayxaneyan), cer (bo parastina xuliya miriyan).

URNING, *n.* : nêrbaz.

URO-, *pref.* : pêşgir e ko mîz e, dûv e.

UROCHROME, *n.* : rengê zer yê mîzê.

UROGENITAL, *adj.* : pêwendîdarê mîz û zaûzêyê.

UROLITH, *n.* : berikê mîzê.

UROLITHIASIS, *n.* : nesaxiya hebûna berikî di nav rêzika mîzê de.

UROLOGIC, *adj.* : mîzî.

UROLOGICAL, *adj.* : mîziyî.

UROLOGIST, *n.* : mîzzan, pisporê rêzika mîzê.

UROLOGY, *n.* : mîzzanî.

URONIC ACID, *n.* : tirşiyek mîzê ye.

UROPOD, *n.* : serbarkê zikî yê qertîşan.

UROPYGIAL, *adj.* : jêderiyê dûvî.

UROPYGIUM, *n.* : jêderê dûvikê balindeyî.

UROSTYLE, *n.* : hestiyek paşiya beqê.

URSA MAJOR, *n.* : termê Adem, çarega.

URSA MINOR, *n.* : termê mihê, çarega.

URSIFORM, *adj.* : hirçî, wek hirçê.

URSINE, *adj.* : hirçî.

URTICARIA, *n.* : lîr, lor.

URTICATE, *vt.* : lîr derketin, lîrî bûn.

URTICATED, *adj.* : lîrkirî.

URTICATING, *n.* : lîrkirin.

URTICATION, *n.* : lîrbûn.

URUS, *n.* : oros, texlîtek gayê kûvî ye.

US, *pron.* : em, me, ême.

U.S.A., *abbr.*, **UNITED STATES OF AMERICA** : Wîlayetên yekgirtî yên Emerîka.

US(E)ABILITY, *n.* : bikarînanbarî(tî).

US(E)ABLE, *adj.* : bikarînanbar.

USABLENESS, *n.* : bikarînanbarîtî.

USABLY, *adv.* : bikarînanî.

USAGE, *n.* : bikarînan, qewat, nerît.

USANCE, *n.* : nerît, bikarînan, havil, sûd, demê neritî (bo dana qoçanên bazirganî).

USE, *n.* : havil, tewş, kelk, nerît, kêr, sûd, bikarînan.

- **IN ~** : bi kar e, bikarînayî.

- **OUT OF ~** : ne bikar e, bikarneînayî.

- **TO COME INTO ~** : bi kar hatin, dest pê kirin.

- **TO MAKE (GOOD) ~ OF** : qenc bi kar hînan, havîl yan feyde jê kirin.

USE, *vt., i.* : bi kar hînan.

- **TO ~ UP** : têçûn, têbûn, hemû bi kar hînan.

USEABLE, *adj.* = **USABLE.**

USED, *adj.* : bikarhatî, bikarînayî.

- **TO** : rahatî, fêrbûyî.

USEFUL, *adj.* : sûdemend, qenc, kêrhatî, kêra, nijdar, havildar.

USEFULLY, *adv.* : bi sûdî, bi havilî, bi kêrhatinî, havilkî.

USEFULNESS, *n.* : kêrhatîtî, sûdmendîtî, havilîtî.

USELESS, *adj.* : bêkêr, bêxêr, bêfeyde, bêsûd, bêhavil, bêtewş, bêhode, zehî, valaçû, berbad, parenekirin.

USELESSLY, *adv.* : bi bêsudî, bi bêhavilî, bi bêkîrî, bê havilkî.

USELESSNESS, *n.* : bêhavilîtî, bêtewşîtî.

USER, *n.* : bikarxistek, bikarînayî.

USHER, *n.* : çawîş, dergevan, rêber, raber, harîkerê seydayî, erkdarê biçûk.

USHER, *vt.* : gehandin dirê yan şûnê.

USHERED, *adj.* : gehandî dirê yan şûnê (li sînemayê, şanoyê yan civînekê...).

USHERETTE, *n.* : harîkera rûniştinê (li sînema û şanoyê).

USING, *n.* : bikaranîn, bikarînan, bikarhînan.

USTULATE, *adj.* : qemandî, nîvsotî.

USTULATION, *n.* : qemandin.

USUAL, *adj.* : asayî, sakar.

- **AS ~** : wek her car, wek asayî.

- **QUESTIONS** : pirs yan pirsyarên asayî.

USUALLY, *adv.* : bi asayî, bi her royî.

USUALNESS, *n.* : asayîtî.

USUCAPTION, *n.* : xudaniya samanî ji ber karînana berdewam ya demek radekirî.

USUFRUCT, *n.* : mafê bikarînanê (nexasme samanê mirovek dî bê ziyan û bê zehêkirin).

USUFRUCTUARY, *n., adj.* : bikarînayî, bikarînan.

USURER, *n.* : sû yan sûdxwer.

USURIOUS, *n.* : sû yan sûdxwerî.

USURIOUSLY, *adv.* : bi sûdxwerî.

USURIOUSNESS, *n.* : sûdxwerîtî.

USURP, *vt., i.* : dagîr kirin, bi zor standin.

USURPATION, *n.* : kotek, zor.

USURPER, *n.* : dagîrker.

USURY, *n.* : sû yan sûd, selef.

U.T. *abbr.*, **UNIVERSAL TIME** : demê cihanê.

UTENSIL(S), *n.* : aman, vêl, defr.

- **EATING ~** : çaşnî, aman.

UTERINE, *adj.* : makî, ji layê dayikê ve.

- **CAVITY** : maldank.

UTERITIS, *n.* : kulbûna malbiçûkî yan pisdankî.

UTIL, *adj.* : bikar, havil, kirdar.

UTILITARIAN, *n., adj.* : havilperist, sûdperist.

UTILITARIANISM, *n.* : ola havilîtiyê yan sûdmendîtiyê.

UTILITY, *n., adj.* : havil, havilî, havilguzarî, sûd, damezrîna havilî, kêr bikarînanê lê ne gelek baş, lêkdayî bo armancên têvelên kirdar.

UTILIZATION, *n.* : bikarînan, bikaranîn, bikarhînan.

UTILIZE, *vt.* : bi kar hînan, havil yan feyde jê kirin.

UTILIZED, *adj.* : bikarînayî, havilkirî.

UTILIZER, *n.* : havilker.

UTILIZING, *n.* : bikarînan, havilkirin.

UTMOST, *n., adj.* : zortirîn, ewper.

- **DO YOUR ~** : hindî ji te bihêt bike.

- **RELUCTANCE** : bergirî yan berhelistiya bêqam.

UTOPIA, *n.* : utopya, bajêrê pak, dir yan şûna dûr ya aşopî, melhezeya nekirdarî.

UTOPIAN, *n.* : aşopî, nimûneyî.

- **SOCIALISM** : civakîtiya aşopî.

UTOPIANISM, *n.* : aşopîtî, nimûneyîtî.

UTOPISM, *n.* = **UTOPIANISM.**

UTOPIST, *n.* : bawermendê aşopî.

UTRICLE, *n.* : porg yan valatiya biçûk di leşî de (nemaze di guhê hindurî de), xaneya canewerî yan helezî.

UTRICULAR, *adj.* : porgî.

UTRICULUS, *n.* : porg (nemaze di guhê hindurî de).

UTTER, *vt.* : dey kirin, gotin.

UTTER, *adj.* : petî, bijî.

- **ABSURDITY** : êkcar pûç.

- **DENIAL** : mandelkirina êkcarî.

- **MISERY** : hejariya bêqam.

UTTERABLE, *adj.* : derbirrînbar, deykirinbar.

UTTERANCE, *n.* : derbirrîn, denganî, axiftin, gotin, dengkirin, niqe.

UTTERED, *adj.* : deykirî, derbirrî.

UTTERING, *n.* : derbirrîn, gotin, deykirin.

UTTERLY, *adj.* : lap, lapide, êkcar.

UTTERMOST, *n., adj.* : mezintirîn.

UVAROVITE, *n.* : berek hêja û kesk e.

UVIA, *n.* : perdeya parastinî ya çavî.

UVEAL OR UVEOUS, *adj.* : pêwendîdarê perdeya çavî.

U.V. *abbr.*, **ULTRA VIOLET** : ser binefşî.

UVEITUS, *n.* : kulbûna perdeya parastinî ya çavî.

UVULA, *n.* : gelaloç.

UVULAR, *adj.* : gelaloçî.

UXORIAL, *adj.* : jinî.

UXORICIDE, *n.* : jinkujî, (kujê jina xwe).

UXORIOUS, *adj.* : şeydayê jina xwe yan li ber destê wê.

UXORIOUSLY, *adv.* : bi şeydayî (ya jina xwe).

UXORIOUSNESS, *n.* : şeydayîtî (ya jina xwe).

UZBEK, *n.* : Ozbekî (ziman yan welatiyê Ozbekistanê).

V, v : vî : tîpa bîst û duwem ya elfabiya înglîzî.

v, *abbr.* = **VOLT(S)** : volt, yekeya hêza livker ya kehrebî.

VACANCY, *n.* : valayî, valatî, valabûn, jora vala, erkê vala.

VACANT, *adj.* : vala çolkirî, xirpo.

- **SPACE** : beyava vala.

VACANTLY, *adv.* : bi valayî.

VACANTNESS, *n.* : valayîtî.

VACATE, *vt.* : vala kirin.

VACATED, *adj.* : valakirî, valabûyî.

VACATING, *n.* : valakirin.

VACATION, *n., vt.* : pişû, pişû kirin.

- **LAND** : erd yan devera pişûyan.

VACATIONED, *adj.* : pişûkirî.

VACATIONING, *n.* : pişûkirin.

VACATIONIST, *n.* : pişûker.

- **SUMMER ~** : zozanî.

VACCINATE, *vt.* : qutan, kutan (leşî dij nesaxiyekî).

VACCINATED, *adj.* : qutandî, deqandî.

VACCINATING, *n.* : qutan.

VACCINATION, *n.* : qutan, deqan, kutan.

VACCINATIONIST, *n.* : qutanker, qutankar.

VACCINATOR, *n.* : alava qutanê, qutanker.

VACCINE, *n., adj.* : çêlî, qutanî, dermanê qutanê (wek dij xurîkan).

- **FARM** : çandingeha qutanî (derman).

VACCINIA, *n.* : xurîka çêlê.

VACCINAL, *adj.* : xurîkiya çêlê.

VACCINIC, *adj.* = **VACCINAL.**

VACILLATE, *vi.* : hejîn, lerîn.

VACILLATED, *adj.* : hejandî.

VACILLATING, *adj.* : hejîn, dudilî, demdemî.

VACILLATINGLY, *adj.* : hejînkî, bi hejandinî.

VACILLATION, *n.* : hejandin, hejîn.

VACILLATORY, *adj.* = **VACILLATING.**

VACUITY, *n.* : gewcî, valatî.

VACUOLAR, *adj.* : tovdankî.

VACUOLATE(D), *adj.* : tovdankdar.

VACUOLATION, *n.* : tovdankbûn.

VACUOLE, *n.* : tovdank : valatî di nav xaneya zindî de.

VACUOUS, *adj.* : vala, bapîv, xirpo.

- **REMARK** : têbînî yan serinca vala.
- **STARE** : dîtina vala (bê wate).

VACUOUSLY, *adv.* : bi valayî, valakî.

VACUOUSNESS, *n.* : valayîtî.

VACUUM, *n., adj.* : valak, valakirî yan parçe valakirî.

- **BOTTLE** : şûşeyê valak.
- **BRAKE** : girtekê valak.
- **CLEANER** : paqijkerê valak.
- **FLASK** : şûşeyê valak.
- **GAUGE** : valapîv.
- **PUMP** : hilmija valak.
- **TUBE OF VALVE** : lûle yan derçeya valakirî.

VACUUM, *vt.* : vala kirin.

VACUUMIZE, *vt.* : vala kirin.

VACUUMIZED, *adj.* : valakirî.

VACUUMIZING, *n.* : valakirin.

VAGABOND, *n., adj.* : êperî, derbeder, tarekdar, ebeboz, pûç, derbederî.

VAGABONDAGE, *n.* : tarek.

VAGABONDISH, *adj.* : tarekî.

VAGABONDISM, *n.* : tarekîti.

VAGABONDIZE, *vi.* : tarek bûn, derbeder bûn.

VAGAL, *adj.* : pêwendîdarê demarê pişê.

VAGARY, *n.* : hewes, aşopî, guhartina bêmehane.

VAGILE, *adj.* : livîndar, serbest e ko bilivit.

VAGILITY, *n.* : livîndarîti.

VAGINA, *n.* : zîl(ik), kalan (helez e), quz (canewer).

VAGINAL, *adj.* : kalanî.

VAGINALLY, *adv.* : bi kalanî.

VAGINATE(D), *adj.* : kalandar, kalankirî.

VAGINITIS, *n.* : kulbûna virçikê yan gîlikê.

VAGINOTOMY, *n.* : helkêşana virçikê yan gîlikê.

VAGOTOMY, *n.* : helkêşana demarê şêlî.

VAGOTONIA, *n.* : tingijîna demarê şêlî.

VAGRANCY, *n.* : tarek.

VAGRANT, *n., adj.* : derodero, serserî, sergerdan, tarekdar, gerok (bapîv), êperî, gede.

- **MUSICIAN** : mûzîqevanê gerok.
- **SPECULATIONS** : hizrên tarekdar.

VAGRANTLY, *adv.* : bi tarekî.

VAGROM, *adj.* = **VAGRANT.**

VAGUE, *adj.* : şêlî, nediyar, bong.

- **ANSWER** : bersiva şêlî.
- **IDEA** : hizra şêlî.
- **TERRORS** : tirsên şêlî.

VAGUELY, *adv.* : bi şêlî.

VAGUENESS, *n.* : şîlîtî.

VAGUS NERVE : demarê pîşî-ûrî.

VAIL, *vt.i.* : nizm bûn, rakirin (kulav bo rêzgirtinê).

VAIN, *adj.* : bêtewş, valaçû, bong, pûç.

- **IN ~** : bêtewş.
- **BOASTS** : qapamiyên vala, bêtewş.
- **DISTINCTION** : cudayî yên bêtewş.

VAINGLORIOUS, *n.* : qapan, rûreq, fortek.

VAINGLORIOUSLY, *adv.* : bi qapanî, bi fortekî.

VAINGLORIOUSNESS, *n.* : qapanîtî, tertekîti.

VAINGLORY, *n.* : piz, fêz, pêro, hempazî, qapanî.

VAIN HOPE, *n.* : bêhîvî, hîviya bêtewş.

VAINLY, *adv.* : bi bêtewşî.

VAINNESS, *n.* : fêzîtî, haş, hilor.

VAIR, *n.* : qijk yan pûrtê sivoreyan.

VAI SHNAVA, *n.* : endamê olek hindû ya mezin.

VAISYA, *n.* : Hindûkê çîna bala (bazirgan yan zevîdar).

VALANCE, *n.* : perdeya kurt (li serê pencerkê yan li binê textî).

VALANCED, *adj.* : perdekirî.

VALE, *n.* : nihal, dol.

VALE, interj. : ûxir.

VALEDICTION, *n.* : ûxirkirin, verêxistin.

VALEDICTORIAN, *n.* : pêşkêşkirina gotara ûxirkirinê.

VALEDICTORY, *n., adj.* : ûxirî.

VALENCE, *n.* : hevhêzî, hawhêzî, hawlif, hawhêzayek.

- **ANGLES** : goşeyên hevhêz, goşeyên hawhêzî.
- **CRYSTAL** : belûra hevhêz, belûriya hawhêzayetî.

VALENCY, *n.* : yekeya lêkdana (pêkhînan) firehî ye = **VALENCE.**

VALENTINE, *n.* : dilber (dihêt helbijartin li cejna pîroz ya valantînî).

- **DAY** : roja Valantîn.

VALERATE, *n.* : xwêyeka tirşiyek bêhnnexweş e.

VALERIAN, *n.* : helezek gul biçûk û spî yan qerenfelî ye, dermanek bêhnxurt û demar hedarker e ji rehên vî helezî dihînin der, valêryan.

VALERIC, *adj.* : pêwendîdarê helezê valêr-yanî.

- **ACID** : tirşiya bêhnnexweş ya ji helezê valêryanî derdikevit.

VALET, *n.* : çawîş, pîşekar, xulam, lêz.

VALET, *vt.* : xulamî kirin.

VALETUDINARIAN, *n., adj.* : nesax, hizirkerî bo nesaxe.

VALETUDINARIANISM, *n.* : nesaxîtî.

VALETUDINARY, *n., adj.* : nesaxî.

VALGUS, *n.* : wergerana jorî ya pêyî.

VALHALA, *n.* : efsane ye koçka ko giyanên qehremanên kuştî keyfê têde dikin, avahî bo gorên gernasan.

VALIANCE, *n.* : azayî, gernasî.

VALIANCY, *n.* = **VALIANCE.**

VALIANT, *adj.* : mêrxas, camêr, gernas.

VALIANTLY, *adv.* : bi gernasî, bi mêrxasî.

VALIANTNESS, *n.* : gernasîtî, mêrxasîtî.

VALID, *adj.* : rewa.

- **CONTRACT** : peyiv yan belêniya rewa.

VALIDATE, *vt.* : rewa kirin, rastandî kirin.

VALIDATED, *adj.* : rewakirî, rastandî.

VALIDATING, *n.* : rewakirin.

VALIDATION, *n.* : rewakirin, rastandin.

VALIDLY, *adv.* : bi rewayî, rewakî.

VALINE, *n.* : valîn, tirşiya emîniya spî ya belûrî.

VALISE, *n.* : çenteyê alavan.

VALLATE, *adj.* : çeperkirî, sengerkirî.

VALLATION, *n.* : çeper, senger.

VALLECULA, *n.* : kîzî.

VALLECULAR, *adj.* : kîziyî.

VALLECULATE, *adj.* = **VALECULAR.**

VALLEY, *n.* : nihal, dol, duhêl, dewl.

VALONIA, *n.* : kûvik (serik) yê berrûyê ko bo debaxê bi kar dihînin.

- **OAK** : mazî.

VALO(U)R, *n.* : azayî, mêrxasî.

VALORAZIATION, *n.* : bihakirin.

VALORIZE, *vt.* : biha kirin, (hikûmet) pertal biha kirin.

VALORIZED, *adj.* : bihadarkirî.

VALORIZING, *n.* : bihadarkirin.

VALOROUS, *adj.* : camêr, aza.

VALOROUSLY, *adv.* : bi azayî, bi merxasî.

VALSE, *n.* = **WALTZ** (sema).

VALUABLE, *n., adj.* : bihagiran, bihadar, pirbiha, giran, hêja, nirxdar.

VALUABLE ASSISTANCE : yarmetî yan harîkirina hêja.

- **INFORMATION** : ragehîna hêja.

- **LAND** : erd yan zeviya giran.

- **PROPERTY** : samanê giran.

- **THINGS** : pertal yan tiştên bihadar.

VALUABLENESS, *n.* : bihadarîtî, bihagiranîtî.

VALUABLY, *adv.* : bi bihagiranî, bi bihagiranîtî.

VALUATE, *vt.* : biha kirin, xeml kirin.

VALUATED, *adj.* : bihakirî, xemlkirî, nirxkirî.

VALUATION, *n.* : xemilkirin, bihakirin, biha, nirxandin.

VALUATIONAL, *adj.* : bihakirinî, xemilkirinî, nirxandinî.

VALUATIONALLY, *adv.* : bi bihakirinî, bi xemilkirinî.

VALUATOR, *n.* : bihaker.

VALUE, *n.* : biha (beha, bayî), nirx, hêjayî.

- **OF FRESH WATER** : bihayê ava zelal.

VALUE, *vt.* : xeml kirin, biha kirin.

VALUED, *adj.* : bihakirî, hêja.

- **FRIEND** : dost yan hevalê hêja.

VALUELESS, *adj.* : bê biha.

VALUER, *n.* : bihaker.

VALUING, *n.* : bihakirin, nirxkirin.

VALUTA, *n.* : bihayê pêkguhartina diravî.

VALVAL, *adj.* : derçeyî, serdankî.

VALVAR, *adj.* : derçeyî, serdevkî, serdankî.

VALVATE, *adj.* : serdevkî, derçeyî.

VALVE, *n.* : derçe, serdevk, zimane, dergirtek.

- **CHEST OR ~ BOX** : sindoqa derçeyan.

- **SAFETY ~** : zimaneya êrya, zimaneya dilniya.

VALVED, *adj.* : derçekirî, serdankdar.

VALVELOT, *n.* : derçek.

VALVELESS, *adj.* : bê derçe.

VALVULA, *n.* : derçek (derçeyê biçûk).

VALVULAR, *adj.* : derçeyî.

VALVULITIS, *n.* : kulbûna derçeyê dilî.

VAMBRACE, *n.* : metalê zendî.

VAMOOSE, *vi.* : (bi lez) çûn yan derketin.

VAMOOSED, *adj.* : (bi lez) çûyî yan derketî.

VAMOOSING, *n.* : çûn yan derketina bilez.

VAMP, *n.* : parçeya bilind ya berahiya pêlavê pinî, serbarên çaktir, fêtkar (jin), pîne, tero.

VAMP, *vi.t.* : (parçeya bilind ya berahiya pêlavê) nû kirin, pinî yan pîne kirin, pate kirin, çak kirin, fêtkarî kirin (jin).

VAMPER, *n.* : pîneker, pînedoz.

VAMPIRE, *n.* : gornepişk, gornebaş, xwînmêj (çekçekîle), sawîrê ko bi şev ji gorê derdikevit û xwîna nivistiyan dimêjit.

VAMPIRIC, *adj.* : xwînmêj.

- **BAT** : çekçekîleyê xwînmêj.

VAMPIRISM, *n.* : xwînmêjîtî, bawerî bi sawîrê xwînmêj.

VAMPLATE, *n.* : zirêyê asinê destî.

VAN, *n.* : tîp yan berê leşkerî, guhêzok (van).

VANADATE, *adj.* : vanadyomî.

VANADIC, *adj.* = **VANADATE.**

- **ACID** : tirşiya vanadyomî.

VANADINITE, *n.* : vanadînît, xamek metalî ko vanadyom têde ye.

VANADIUM, *n.* : vanadyom : hêmanek metalî û qetlaz e.

VANADOUS, *adj.* = **VANADIC.**

VANDAL, *n., adj.* : cerde, nijde, endamê hozek Cermenî ko da ser Fransa, Îspanya, û bakura Efrîqa li seda pêncê b.z.

VANDALIC, *adj.* : cerdeyî.

VANDALISM, *n.* : cerdeyîtî, xirabkirin.

VANDALIZATION, *n.* : cerdekirin.

VANDALIZE, *vt.* : cerde kirin, wêran kirin, xirab kirin (saman).

VANDALIZED, *adj.* : cerdekirî.

VANDALIZING, *n.* : cerdekirin.

VANDYKE, *n., adj., vt.* : kulavê yaxe yan cilên kenar didankirî, kurterehên sertûj, çimikî birrîn.

VANE, *n.* : rêberê arasteya bayî, guhêrok, demdemî, rîşala baweşîn, tûrbîn yan aşê bayî, parçeya pan û nerm ya perê balindeyî.

VANED, *adj.* : rîşalkirî.

VANELESS, *adj.* : bê rîşal.

VANESSA, *n.* : texlîtek pelîtkan.

VANG, *n.* : werîsê bi rimê nêçîrê ve.

VANGUARD, *n.* : pêşrew, pêş, berahî, pêşeng, pêşdar, berahîk.

- **GUARD** : pêşmêr, pêşeng.

VANGUARDISM, *n.* : pêşengîtî.

VANGUARDIST, *n.* : pêşeng.

VANILLA, *n.* : vanîla, helezek orkidî ya emerîkanî ko dirêj û yeksanekerî ye, ber yan bêhna vî helezî.

VANILLATE, *n.* : vanîlêt.

VANILLIC, *adj.* : vanîlayî.

VANILLIN, *n.* : vanîlîn, pêkhatî yan awêteyek spî ya belûrî ko berdêlê vanîla ye.

VANILLISM, *n.* : nesaxiya karkerên vanîla.

VANISH, *n.* : dengî, dengê sist yê li dûmahiya dengê serekî.

VANISH, *vi.* : berze bûn, winda bûn, xeware bûn, neman.

VANISHED, *adj.* : penese.

VANISHING, *n.* : neman, çinebûn, tunebûn, vebirrin, laçûn, windabûn.

- **CREAM** : ronê karê rûyî.

- **FRACTIONS** : şikesteyên nemanî.

- **POINT** : xalka nemanê.

VANISHINGLY, *adv.* : bi nemanî, bi windabûnî.

VANITORY, *n.* : şikev (li gel mêza cilan).

VANITY, *n.* : fêz, fêro, piz, tewş, hilor, haş, fort.

- **FAIR** : qapangeh, nîşangeha bongî û qapaniyê.

VANNED, *adj.* : guhaztî (bi vanê).

VANNING, *n.* : guhaztin (bi vanê).

VANQUISH, *vt.* : revandin, şikandin (neyarî).

VANQUISHABLE, *adj.* : şikênbar.

VANQUISHED, *adj.* : şikandî, revandî.

VANQUISHER, *n.* : zal, vekir.

VANTAGE, *n.* : hevyaz.

- **GROUND** : dir yan şûna hevyaz.

VANWARD, *adj., adv.* : pêşengî.

VAPID, *adj.* : pûç, bêtam, mirûs, tamsar, netişt.

- **BEER** : bîreya bêtam.

- **CONVERSATION** : berhevdana tamsar.

- **MORALIZINGS** : pendiya tamsar, pûçîtî.

VAPIDITY, *n.* : bêtamîtî.

VAPIDLY, *adv.* : bi tamsarî, bi bêtamî.

VAPIDNESS, *n.* : bêtamîtî, tamsarîtî.

VAPO(U)R, *n.* : hilm, helm.

VAPORABILITY, *n.* : hilmbarî(tî).

VAPORED, *adj.* : hilmkirî.

VAPORIFEROUS, *adj.* : hilmî.

VAPORIFIC, *adj.* = **VAPORIFEROUS.**

VAPORIFORM, *adj.* : (wek) hilmî.

VAPORING, *n.* : hilmkirin.

VAPORISH, *adj.* : (piçekê) hilmî.

VAPORIZABLE, *adj.* : hilmkirinbar.

VAPORIZATION, *n.* : hilmkirin, hilmdan, hilmbûn.

VAPORIZE, *vt.i.* : hilm kirin, hilm bûn.

VAPORIZED, *adj.* : hilmkirî.

VAPORIZER, *n.* : hilmker, helmker.

VAPOROSE, *adj.* : hilmî, helmî.

VAPOROSITY, *n.* : hilmîtî, helmîtî.

VAPOROUS, *adj.* : hilmî, helmî.

VAPOROUSLY, *adv.* : bi hilmî.

VAPOROUSNESS, *n.* : hilmîtî, helmîtî.

VAPOROUSY, *adj.* : hilmî, helmî.

VAPORY, *adj.* : hilmî, helmî.

VAPOUR, *n.* : hilm, helm.

- **DENSITY** : xestiya hilmî, tîriya hilmî.
- **GAUGE** : hilmpîv.
- **METER** : hilmpîv.
- **PRESSURE** : wişara helmî, pestana hilmî.
- **WATER ~** : hilmav.

VAPOUR, *vi.* : hilm bûn.

VAPOURER, *n.* : hilmker.

VAPOURISH, *adj.* : piçekê hilmî.

VAPOURISHNESS, *n.* : hilmîtî.

VAPOURIZATION, *n.* : helmandin, firên.

VAPOUROUS, *adj.* : hilmî.

VAPOUROUSLY, *adv.* : bi hilmî.

VARACTOR, *n.* : cotderçeyê nivgehin.

VAREC, *n.* : kevz.

VARI(O)-, *pref.* : pêşgir e ko têvel e.

VARIABLE, *n., adj.* : guhêrbar, guhorbar.

- **FORTUNE** : bextê guhorbar.
- **LENGTH** : dirêjiya guhorbar yan guhêrbar.
- **MOOD** : madê guhorbar.
- **STAR** : stêrên guhorbar (mezinî û geşî).
- **TEMPER** : madê guhorbar.
- **WIND** : bayê guhorbar.

VARIABLENESS, *n.* : guhêrîtî, guhorîtî, guhorbarîtî.

VARIABLY, *adv.* : bi guhêrî.

VARIANCE, *n.* : têvelî, ciyawazî.

VARIANT, *n., adj.* : guharto.

VARIATE, *n.* : tibaba guhor.

VARIATION, *n.* : guhoran, têvelbûn, ladan, rengandin, guharto, awaza dubare(kirî) (li gel piçek guhorînê).

VARIATIONAL, *adj.* : guhoranî.

VARIATIONALLY, *adv.* : bi guhoranî.

VARICATED, *adj.* : mîrkutekirî.

VARICATION, *n.* : mîrkutebûn.

VARICELLA, *n.* = **CHICKEN POX** : mîrkute.

VARICELLAR, *adj.* : mirkuteyî.

VARICOCELE, *n.* : pejbûna şîndemarên rîviya tuxmavê.

VARICOLOURED, *adj.* : rengareng.

VARICOSE, *adj.* : firehbûyî, hoyê firehbûna şîndemarî, nesaxê firehbûna şîndemarî.

VARICOSITY, *n.* : firehbûna şîndemarî, şîndemarê firehbûyî.

VARIED, *adj.* : corecor, rengandî.

VARIEDLY, *adv.* : bi corecorî.

VARIEGATE, *vt.* : têvel kirin, reng kirin, ciyawaz kirin.

VARIEGATED, *adj.* : hêvisandî, rengandî.

VARIEGATING, *n.* : hêvisandin.

VARIEGATION, *n.* : nexş, hêvisandin, rengandin.

VARIER, *n.* : têvelker.

VARIETAL, *adj.* : têvelî.

VARIETALLY, *adv.* : bi têvelî.

VARIETIST, *n.* : mirovê têvel (neasayî).

VARIETY, *n.* : guharto, hemecorî, têvelîtî.

- **OF REASONS** : hoyên têvel.
- **SHOW** : nîşangeha hemecorî.
- **STORE** : firoşgeha hemecorî.
- **THEATRE** : şanoya hemecorî.

VARIFORM, *adj.* : çend şikil yan şêwê.

VARIOCOUPLER, *n.* : pîva guhêr.

VARIOLA, *n.* = **SMALL POX** (mîrkute).

VARIOLAR, *adj.* : mîrkuteyî.

VARIOLATION, *n.* : mîrkute (bûn).

VARIOLE, *n.* : kûrik yan çala qam (wek nîşana xurîkê).

VARIOLITE, *n.* : varyolît, kevirek birkanî (agirpijîn).

VARIOLITIC, *adj.* : varyolîtî, pêwendîdarê kevirê varyolîtê birkanî.

VARIOLOID, *n., adj.* : berdêlê xurîkê, wek xurîkan, xurîka sivik ya qutanê.

VARIOMETER, *n.* = **VARIOCOUPLER.**

VARIORUM, *n., adj.* : çapa rastkirî (kitêb).

VARIOUS, *adj.* : rengandî, corecor, hemereng, hemecor, têvel.

- **PEOPLE** : xelkê hemecor yan têvel.

- **REASONS** : ho yan egerên têvel.

VARIOUSLY, *adv.* : bi hemecorî, bi têvelî.

VARIOUSNESS, *n.* : hemecorîtî, têvelîtî.

VARIX, *n.* : firehbûna şîndemaran, şîndemarê firehbûyî, perasû.

VARLET, *n.* : bîjî, kurkê siwarî.

VARNA, *n.* : yek ji çar çînên serekî yên cudayên Hindûyî (varna).

VARMINT, *n.* : kes (kotî).

VARNISH, *n.* : varnîş, avekiya vemiştina darî yan metalî, boye, hinîn, teyisîn, mijyarê derew yan zir, zirdîdar, boye ya nîmokan.

- **TREE** : darê varnişî.

VARNISH, *vt.* : vemiştin, veşartin (li bin zirdîdarekê), xeml kirin, ciwan kirin.

VARNISHER, *n.* : vemiştker.

VARNISHY, *adj.* : vemiştî.

VARSITY, *n.* : zanko, zemingeh, tîpa helbijartiya zankoyekî yan yaneyekê.

VARUS, *adj.* : kevanî, çemayî.

VARVE, *n.* : çîna lîma salane ya nîşte li binê gola avê.

VARY, *vt.i.* : têvel kirin, têvel bûn, guhorandin.

VARYING, *n., adj.* : rengandin, têvelkirin.

VARYINGLY, *adv.* : bi têvelî.

VAS, *n.* : aman, borî, demar.

VAS-, *pref.* : pêşgir e ko amanî ye, demarê xwînê ye.

VASAL, *adj.* : demarî.

VASCULAR, *adj.* : demardar (bo guhaztina xwînê).

- **FUNCTIONS** : erkên demardarî.

- **TISSUE** : tevnê demardarî.

VASCULARITY, *n.* : demardarîtî.

VASCULARIZATION, *n.* : demarbûn.

VASCULARIZE, *vt.* : demardar kirin.

VASCULARLY, *adv.* : bi demardarî.

VASCULATURE, *n.* : rêzikiya porgên xwînê di nav endamek leşî de.

VASCULITIS, *n.* : kulbûna porga xwînê.

VASCULUM, *n.* : sindoqek metalî ye bo komkirina helezan.

VASE(S), *n.* : vaz, vazo : amanê gilê pêjandî, mesîn.

- **FLOWER ~** : gulaman.

- **PAINTING** : xemilkirina amanî.

VASECTOMIZE, *vt.* : stewr kirin.

VASECTOMIZED, *adj.* : stewrkirî.

VASECTOMIZING, *n.* : stewrkirin.

VASECTOMY, *n.* : nişteriya stewrkirinê.

VASEFUL, *adj.* : amanek, teji amanekê.

VASELINE, *n.* : vazelîn, melhemek ji neftê çêdikin.

VASIFORM, *adv.* : amanî (wek amanî), lûleyî, guldankî.

VASO-ACTIVE, *adj.* : pêwendidarê xwîndemaran.

VASOCONSTRICTION, *n.* : tengbûna demarên xwînê.

VASODILATATION, *n.* : firehbûna demarên xwînê.

VASOMOTOR, *adj.* : livkerê demarên xwînê.

VASSAL, *n.* : berdest yan peyrewê derebegî, zevîdarê derebegî (yê ko derebeg erdî didetê da ko zevîdar xizmeta leşkerî bo wî bikit), stûxwar.

VASSALAGE, *n.* : derebegîtî, derebegî, berdestî, peyrewî, bendî, tepeserî, stûxwarî.

VAST, *n., adj.* : fireh, berfireh, mezin, gewre.

- **DIFFFERENCE** : cudayî, têvelî yan ciyawaziya mezin.
- **EXPANSE OF WATER** : beyavek mezin ji avê.
- **FRAME** : perwazê mezin.
- **MULTITUDE** : zehfiyek mezin.
- **SCHEME** : melhezeya mezin.
- **SPACE** : valatiya mezin.

VASTITUDE, *n.* : mezinîtî, firehîtî.

VASTLY, *adv.* : mezinkî (bi mezinî).

VASTNESS, *n.* : mezinîtî.

VASTUS LATERALIS : panka ranî ya navîn.

VASTY, *adj.* : fireh, mezin, ejdeha.

VAT, *n.* : den, kûp, merkane.

- **PRECIPITATE** : ritmika denî.

VAT, *vt.* : kirin nav denî de.

VAT, *abbr.* **VALUE-ADDED-TAX** : baca serbara bihayî.

VATFUL, *adj.* : denek, teji denekê.

VATIC, *adj.* : berbînî, oldarî.

VATICAN, *n.* : Vatîkan, koşk û nişingeha mîrî ya papayî, dewleta papayî.

VATICINAL, *adj.* : berbînî.

VATICINATE, *vt.* : berbîn kirin, pêşbîn kirin.

VATICINATED, *adj.* : berbînkirî, pêşbînkirî.

VATICINATING, *n.* : berbîn, pêşbînkirin.

VATICINATION, *n.* : berbînkirin, pêşbinkirin.

VATICINATOR, *n.* : berbîn, pêşbîn, berbînker, pêşbînker.

VATTED, *adj.* : kirî nav denî de.

VATTING, *n.* : kirina nav denî de.

VAUDVILLE, *n.* : vodvil, bezmgeh, şanogeriya tiraneyî.

VAUDVILLIAN, *n.* : nivîserê şanogeriya tiraneyî.

VAULT, *n.* : girê, qentere, esman, gomiza şîn, serdab, gor (li bin erdê), bazdan, baz.

VAULT, *vi.t.* : baz dan, qentere kirin, veşartin (li bin erdê).

- **TO ~ OVER THE GATE** : li ser dergehî re baz dan.

VAULTED, *adj.* : girêkî, qenterekirî, serdabkirî.

VAULTER, *n.* : werzişvan yan yarîkerê bazdana bala ya bi darî.

VAULTING, *n.* : girê, qentere, girêkirin, qenterekirin, bazder, bazdanî, mezinkirin, bilindbûn.

- **HORSE** : hespê bazdanê.

VAULTINGLY, *adv.* : balakî, bilindkî, bi bilindbûnî.

VAUNT, *n., vi.t.* : zirt, zirt kirin.

VAUNTER, *n.* : zirtker, zirtkar.

VAUNTING, *n.* : zirtkirin.

VAUNTINGLY, *adv.* : bi zirtî.

VAVASORY, *n.* : derebegiya mezin.

VAVASOUR, *n.* : derebegê mezin.

V-DAY (VICTORY DAY) : roja serketinê.

VEAL, *n.* : golik, goştê golikî.

- **MEAT** : goştê golikî.

VEAL, *vt.* : golik ser jê kirin.

VEALER, *n.* : golik (lêkdayî bo serjêkirinê).

VEALY, *adj.* : golikî, wek golikî, negehiştî.

VECTOR, *n.* : arastedar, tibab (wek hêzê) ya arastedar.

- **PRODUCT** : lêkdana du tibabên arastedar.

VECTORED, *adj.* : arastekirî.

- **SUM** : sercema tibabên arastedar.

VECTORIAL, *adj.* : arastedarî.

- **ANGLE** : goşeya arasteyê.

VECTORING, *n.* : arastekirin.

VEDA, *n.* : yek jî (yan her çar) kitêbên pîroz yên Sanskrîtiyên Hindûyî (rig, sama, yajur û atharva).

VEDDA(H), *n.* : welatiyî nijadî yê Sirîlankî.

VEEP, *abbr.* : cêgirê serokê Wîlayetên yekgirtî yên Emerika.

VEER, *vi.t.* : xwehr bûn, la dan, araste guhorandin, dirêj yan sist kirin (weris yan zincîr).

- **TO ~ AWAY** : wêve ladan.

- **TO ~ OUT** : wêve çûn.

VEERINGLY, *adv.* : ladankî, bi ladanî.

VEERY, *n.* : virî, balindeyê strankar yê emerikanî.

VEGA, *n.* : helû, eylo.

VEGAN, *n., adj.* : (her) helezxwer.

VEGETABILITY, *n.* : zerzewatî.

- **DIET** : parêza zerzewatî.

VEGETABLE(S), *n., adj.* : zerzewat, sewzî, şînî, şînatî, şînkayî, giyayî, ruwek.

- **BUTTER** : nîvişkê helezî.

- **COLIC** : zikêşa helezî.

- **GARDEN** : werz, letik.

- **IVORY** : acê helezî.

- **MARROW** : kulind (kose).

- **OIL** : rûnê helezî.

- **PLATE** : amanê (danê) zerzewatî.

- **PLOT** : letik.

- **SILK** : avirmîşê helezî (wek pembûyî).

- **SOUP** : giraz yan şorbeya zerzewatî.

- **TALLOW** : bezê helezî.

- **WAX** : mûmê helezî.

VEGETAL, *adj.* : helezî, giyayî.

VEGETARIAN, *n.* : giyaxwer.

- **FOOD** : xwarin yan xureka helezî.

VEGETARIANISM, *n.* : helezxwerîtî.

VEGETATE, *vi.* : şîn bûn, werar bûn, çinîn, xirpoyî jiyan.

VEGETATED, *adj.* : şînbûyî, werarî.

VEGETATING, *n.* : şînbûn, werarbûn.

VEGETATION, *n.* : helez, heliz, ruwek, şînatî, şînahî.

VEGETATIONAL, *adj.* : helezî.

VEGETATIVE, *adj.* : werar, werarî, şîn(dar), helezî, xav, xirpo.

VEGETATIVELY, *adv.* : helezkî, bi helezî.

VEGETATIVENESS, *n.* : şînkatî, werarîtî.

VEHEMENCE, *n.* : zebr, tîn, hêz.

VEHEMENT, *adj.* : dijwar, xwîngerm, dilgerm, gurr.

- **CHARACTER** : kes yan mirovê dijwar.

- **DESIRE** : viyan yan niyaza dijwar.

- **WIND** : beyê dijwar.

VEHEMENTLY, *adv.* : dijwarkî, bi dijwarî.

VEHICLE, *n.* : awaza guhaztinê, guhêzok, avekiya qijilandar yan tuwêner.

VEIL, *n.* : pûşî, tara, xêlî, rûbend, fotik, dapûşîn.

- **TO TAKE THE ~** : bûn reben, rebenî kirin.

VEIL, *vt.* : xêlî yan pûşî danan (ser rûyî).

VEILED, *adj.* : xêlîkirî, pûşîkirî.

VEILESS, *n.* : xêlî, pûşî, perde, verakirin, tevnê rohn.

VEIN, *n.* : reh, reg, demar, şîndemar, şehrik, reha belgî, çengê pêtikî, reha metalî.

VEIN, *vt.* : reh kirin.

VEINAGE, *n.* : rehkirin, demarkirin.

VEINED, *adj.* : rehkirî, demarkirî.

VEINING, *n.* : rehkirin, rehbûn.

VEINLESS, *adj.* : bê reh, bê demar.

VEINLET, *n.* : rehk, reha biçûk.

VEIN LIKE, *adj.* : wek rehê.

VEINY, *adj.* : rehî, rehkirî.

VELA, *n.* = **VELUM.**

VELAMEN, *n.* : perde.

VELAR, *adj.* : perdeyî.

VELARIUM, *n.* : sîwan yan perdeya pêpikên şanoya romayî.

VELARIZATION, *n.* : rastkirina handanî.

VELARIZE, *vt.* : rast kirin (handanî).

VELARIZED, *adj.* : rastkirî (handanî).

VELARIZING, *n.* : rastkirin (handanî).

VELATE, *adj.* : pûşîkirî, xêlîkirî, perdekirî.

VELD OR VELDT, *n.* : mêrg.

VELITATION, *n.* : rahiştin, şer, lêketin.

VELLEITY, *n.* : viyan yan niyaza lawaz.

VELLICATE, *vt.i.* : hejîn (çav), neqîn, lerizîn.

VELLICATION, *n.* : hejîn, neqîn.

VELLICATIVE, *adj.* : hejînî, lerzînî.

VELLUM, *n., adj.* : çerm, çermî, keval, kaxeza çermî.

VELOCIPEDE, *n.* : kevneduçerx.

VELOCITY, *n.* : lez.

- **RATIO** : rêjeya lezê.

VELOMETER, *n.* : lezpîv.

VELOUR(S), *n.* : vêlor : texlîtek mexmelk e.

VELOUTE, *n.* : texlîtek êxinî ye.

VELUM, *n.* : perde.

VELURE, *n.* : mexmel yan perûrek wesa.

VELURE, *vt.* : nerm kirin bi mexmelî.

VELUTINOUS, *adj.* : mexmelî.

VELVET, *n., adj.* : mexmel, qedîfe, mexmûr.

- **COTTON ~** : mexmûrê pembû.

- **SILK ~** : mexmûrê avirmîş.

- **GLOVE** : lepikê mexmûrî : nermiya derveyî.

VELVETED, *adj.* : mexmelkirî.

VELVETEEN, *n., adj.* : mexmelî (wek mexmelî), mexmelî, pembûyî, mexmel(în).

VELVETIN, *n.* : perûk yan pertalên mexmel.

VELVETY, *adj.* : mexmelî, nerm.

VEN-, VENI- OR VENO-, *pref.* : pêşgir e ko reh, şîndemar e.

VENA CAVA SUPERIOR : şîndemarê vala yê serî.

VENAL, *adj.* : bertîlxwer, bertîlbar.

- **PERSON** : mirovê bertîlxwer.

VENALITY, *n.* : bedî, xirabîtî, bertîlxwerîtî.

VENALLY, *adv.* : bertîlxwerkî, bi bertîlxwerî.

VENATIC, *adj.* : nêçîrî.

VENATION, *n.* : rehbûn (belg yan çengên pêtikan).

VENATIONAL, *adj.* : rehbûnî.

VEND, *vt.* : ragehandin yan weşandin (hizir), firotin.

VENDACE, *n.* : texlîtek masî ye.

VENDEE, *n.* : kiriyar.

VENDER, *n.* : firoşyar.

VENDETTA, *n.* : tol.

VENDIBILITY, *n.* : firoşbarî(tî).

VENDIBLE, *adj.* : firoşbar.

VENDIBLE, *n.* : pertal bo firotinê.

VENDIBLY, *adj.* : bi firoşbarî.

VENDOR, *n.* : firoşyar.

VENDUE, *n.* : herac.

VENEER, *n.* : kelpikê darî, çîna derveyî (bo parastinê yan xemilkirinê), dîdarê xapîn.

VENEER, *vt.* : veşartin (kêmatiyek kesî) li jêr dîdarek xapîn, dar nixaftin bi kelpikek xemlî.

VENEERING, *n.* : kelpikê xemlî, dîdarê xapîn, rûyê kelpikê xemlî.

VENERABILITY, *n.* : rûmetdarîtî, rêzdarîtî.

VENERABLE, *adj.* : rûmetdar, rêzdar, birêz.

VENERABLENESS, *n.* : rûmetdarîtî, rêzdarîtî.

VENERABLY, *adj.* : rêzdarkî, bi rêzdarî.

VENERATE, *vt.* : rêz girtin, rûmet girtin, bêqam qedir girtin.

VENERATED, *adj.* : rêzdar, birêz, qedirgirtî.

VENERATING, *n.* : rêzgirtin, rezdarkirin, qedirgirtin.

VENERATION, *n.* : rêzgirtin, qedirgirtin, rêz, sîwaz, rêzgirsandin.

VENERATOR, *n.* : rûmetker, qedirgir.

VENEREAL, *adj.* : zayendî, za û zêyî, regezî.

- **DESIRE** : niyaz (viyan) ya zayendî.
- **DISEASE** : nesaxiya zayendî yan regezî.
- **REMEDIES** : çareyên zayendî.

VENER(E)OLOGIST, *n.* : zayendîzan, regezîzan.

VENER(E)OLOGY, *n.* : zayendîzanî, regezizanî.

VENERY, *n.* : nêçîr, nêçîrkirin, daketin, keyfkirina zayendî yan regezî.

VENESECT, *vt.* : şîndemarî kelişandin.

VENESECTION, *n.* : kelişîna şîndemarî.

VENETIAN, *n., adj.* : Vênîsî, pêwendîdarê Vênîs (bajarê Îtalî).

- **BLIND** : perdeya vênîsî, çêkirî da ko ronahiya pêviyayî bihêt jor.
- **CARPET** : berrika vênîsî (nimûneyên rêzkirî).
- **GLASS** : şûşeyê vênîsî.
- **WINDOW** : pencerka vênîsî (sê vekirinî).

VENETIC, *n., adj.* : zimanek îtalî yê kevn e (vênêtî).

VENGEANCE, *n.* : tol, tole, heyf.

VENGEFUL, *adj.* : toledar.

VENGEFULLY, *adv.* : bi toledarî, toledarkî.

VENGEFULNESS, *n.* : toledarîtî.

VENIAL, *adj.* : bexşdar, helketinî.

- **SIN** : guneha helketinî.

VENIALITY, *n.* : bexşdarîtî.

VENIALLY, *adv.* : bexşdarkî, bi bexşdarî.

VENIALNESS, *n.* : bexşdarîtî.

VENIN, *n.* : madeyek jehrî (ji jehra marî).

VENIPUNCTURE, *n.* : kunkirina şîndemarî.

VENIR, *n.* : fermana gazîkirina sondxweran.

VENISON, *n.* : goştê asikî.

VENOM, *n.* : jehr, jar, axû.

VENOM, *vt.* : jehr kirin.

VENOMED, *adj.* : jehrkirî.

VENOMOUS, *adj.* : jehrî, kîno, kîndar, zikreş, dilreş.

VENOMOUSLY, *adj.* : bi jehrî, bi zikreşî, kîndarkî.

VENOMOUSNESS, *n.* : jehrîtî.

VENOSE, *adj.* : demardar (gelek demar nîşankirî).

VENOSITY, *n.* : serbarê xwîna jehrî.

VENOSTASIS, *n.* : rawestan yan çûna hêdî ya xwînê di nav şîndemarî de.

VENOUS, *adj.* : rehî, têrreh, şîndemarî.

- **CONGESTION** : kombûna xwîna şîndemarî.

VENOUSLY, *adv.* : têrrehkî, bi têrrehî.

VENT, *n.* : rêder, derçe, kun, qom, valatiya lûleyî, kelşa dirêj.

- **FAUCET** : valatiya rêderî.

- **HOLE** : kunika rêderî.

VENT, *vt.i.* : dilê xwe hîn kirin, derxistin.

VENTAGE, *n.* : kunik, kuna biçûk.

VENTLESS, *adj.* : bê kun.

VENTIDUCT, *n.* : derbazgeha gayî.

VENTIFACT, *n.* : ber yan kevirê bi xîza bayî şikilkirî.

VENTIL, *n.* : serdevk yan serdanka alavka mûzîqeyî, girteka rêkxistina bayê orgenê.

VENTILATE, *vt.* : ba guhorîn, ba guhorandin.

VENTILATED, *adj.* : baguhartî, baguhorî.

VENTILATING, *n.* : baguhorîn.

VENTILATION, *n.* : baguhorîn, badarî.

VENTILATIVE, *adj.* : baguhorî, baguhordar.

VENTILATOR, *n.* : baguhor, bakêş.

VENTILATORY, *adj.* : baguhorî.

VENTRAL, *n., adj.* : zîkî.

VENTRALLY, *adv.* : bi zikî.

VENTRE A TERRE, *adv.* : bi leza ewperî.

VENTRICLE, *n.* : valatiya leşî.

VENTRICOSE, *adj.* : zikmezin.

VENTRICULAR, *adj.* : pêwendidarê valatiya leşî.

VENTRILOCUTION, *n.* : zikaxiftin.

VENTRILOCUTIONIST, *n.* : zikaxiftinker.

VENTRILOQUIAL, *adj.* : zikaxiftinî.

VENTRILOQUIALLY, *adv.* : zikaxiftinkî, bi zikaxiftinî.

VENTRILOQUISM, *n.* : zikaxiftinîtî.

VENTRILOQUIST, *n.* : zikaxiftinker.

VENTRILOQUOUS, *adj.* : zikaxiftinkerî.

VENTRILOQUIZE, *vi.* : jî zik axiftin.

VENTRILOQUIZED, *adj.* : jizikaxiftî.

VENTRIPOTENT, *adj.* : zikonî, zikmezin.

VENTURE, *n.* : şerûdî, bazar, darayî bo şerûdiyê yan karek bazirganî.

VENTURE, *vt.i.* : şerûdî kirin.

- **TO ~ THEIR LIVES FOR THE CAUSE** : jiyana xwe gorî dozê kirin.

VENTURED, *adj.* : bizavkirî.

VENTURER, *n.* : şerûd.

VENTURESOME, *adj.* : şerûdîdar.

VENTURESOMELY, *adv.* : şerûdkî, bi şerûdî(darî).

VENTURESOMENESS, *n.* : şerûdîdarîtî.

VENTURI, *n.* : (kumika) vênturî, bo pîvana avekiya rewan.

VENTURING, *n.* : şerûdkirin, bizavkirin.

VENTUROUS, *adj.* : şerûdkar.

VENTUROUSLY, *adv.* : bi şerûdkarî.

VENTUROUSNESS, *n.* : şerûdîtî, şerûdkarîtî.

VENUE, *n.* : şûnkara qewmînê, dir yan şûna qewmîna bûyerê, dir yan şûna gilîkirinê.

VENULE, *n.* : şîndemark, rehik.

VENUS, *n.* : Xudaya evinê, nahîd, gulavêj, gelawêj.

VENUS HAIR, *n.* : pirç yan pore venus (helez e).

VENUS'S FLYTRAP, *n.* : giyayê (belg) mêşgir.

VENUS'S SLIPPER, *n.* : şimka jinan.

VERACIOUS, *adj.* : rastok, rast.

VERACIOUSLY, *adj.* : bi rastokî.

VERASITY, *n.* : rastî, rastokîtî.

VERANDA(H), *n.* : berbank, turme.

VERATRINE, *n.* : vêratrîn, pêkhatî yan awêteyek jehrî ya helezî ye (derman e bo demaran û hûnikê).

VERB, *n.* : kar, kirin, lêker, firman, pîşk, pêşing, kirdêr, kirdar.

- **AUXILIARY ~** : lêkerê harîker.
- **COMPOUND ~** : lêkerê lêkdayî (pêkhatî yan awête).
- **IMPERSONAL ~** : lêkerê nekesîn.
- **INTRANSITIVE ~** : lêkerê negerandî yan lêkerê têneper.
- **REGULAR ~** : lêkerê rêzikî.
- **SIMPLE ~** : lêkerê sade.
- **TRANSITIVE ~** : lêkerê gerandî yan têper.

VERBAL, *n., adj.* : zarî, lêvikî, zarkî, devkî, lêvîn, bi zar.

- **ABUSE** : çir(r).
- **ACCURACY** : rastiya peyivî.
- **CRITIC** : rexnegirê peyivî.
- **EVIDENCE** : wergêra (tercime) peyiv bi peyiv.
- **NOUN** : navê ji lêkerê çêkirî, rader.
- **SENSES** : wateyên peyivî.

VERBALISM, *n.* : bêje.

VERBALIST, *n.* : bêjeker, dariştê bêjeyî.

VERBALIZATION, *n.* : bêjekirin.

VERBALIZE, *vt.i.* : (bêjeyî) axiftin.

VERBALIZED, *adj.* : (bêjeyî) axiftî.

VERBALIZING, *n.* : (bêjeyî) axiftin.

VERBALLY, *adv.* : zaryane, bi dev.

VERBATIM, *adv., adj.* : tîpane, peyîv bi peyiv.

- **REPRINT** : çapkirinveya tîpane.

VERBENA, *n.* : çera kotirê, helezek gulrengîn e.

VERBIAGE, *n.* : çenebazî.

VERBICIDE, *n.* : peyivkujî (tirane).

VERBID, *n.* = **VERBAL.**

VERBIFY, *vt.* : lêker kirin.

VERBIGERATION, *n.* : dubarekirina hevokan.

VERBOSE, *adj.* : çenebaz, pirbêj.

VERBOSITY, *n.* : çenebazî, pirbêjî.

VERBOSELY, *adv.* : bi çenebazî, bi pirbêjî.

VERBOSENESS, *n.* : çenebazîtî, pirbêjîtî.

VERBOTEN, *n.* : qedexe, tembî.

VERB. SAP. : jîr ji nişanê têdigehit.

VERDANCY, *n.* : keskî, keskbûn, sadeyî, bêserhatin.

VERDANT, *adj.* : kesk, sade, bêserhatî.

VERDANTLY, *adv.* : bi bêserhatî.

VERD-ANTIQUE, *n.* : kevnekesk, mermerê kesk yê neqşkirî yan rehkirî.

VERDICT, *n.* : biryar, hukim (dadgeh).

VERDIGRIS, *n.* : jingar, jenga sifrî yan pirincî.

VERDITER, *n.* : heşa nîtrata misê şîn yan kesk.

VERDURE, *n.* : keskbûn, keskatiya helezî, geşî, saxlemî, helezê kesk, şînatî, heşînatî.

VERDUROUS, *adj.* : kesk, sewz.

VEREY = **VERY.**

VERGE, *n.* : aso yan asû, çogan, qerax, qeyar, tewera zîvirînê (di terazûya demjimêrê de).

VERGE, *vt.* : hindav bûn, nêzik bûn, nişîv bûn (roj) ava bûn, tixûb yan sinor bûn.

VERGED, *adv.* : hindavîkirî.

VERGENCY, *n.* : pêkguhoriya dûratiya tîşkî ya nîskeyî wek pîvana belavbûn yan civîna tîrêjan.

VERGER, *n.* : çoganhelgir (li berahiya metranî), erkdarê dêrê yê ko rûnişteka nişa xelkê didit, cêgirê serokê zankoyê.

VERGLAS, *n.* : perdeya tenik ya seholê (ceemedê).

VERIDICAL, *adj.* : rast, rastok, neaşop.

VERIDICALITY, *n.* : rastîtî, rastokîtî.

VERIDICALLY, *adv.* : bi rastî.

VERIDICIOUS, *adj.* : rast.

VERIFIABILITY, *n.* : dirûvbarî(tî), esehbarî(tî).

VERIFIABLE, *adj.* : dirûvbar, esehbar.

VERIFICATION, *n.* : aşkartin, selmandin, esehkirin.

VERIFIED, *adj.* : aşkartî, esehkirî.

VERIFIER, *n.* : hûrkar, esehker.

VERIFY, *vt.* : seh kirinve, eseh kirin.

VERIFYING, *n.* : sehkirinve.

VERILY, *adv.* : esehkî, bi rastî.

VERISIMILAR, *adj.* : şiyanî, şîmanî.

VERISIMILITUDE, *n.* : şiyanîtî, şîmanekîtî.

VERISM, *n.* : kirdarîtî (tor...).

VERIST, *n.* : mirovê kirdarî yê ko bi ser qehremanî yan efsaneyî re diêxit.

VERITABLE, *adj.* : rastbar, esehbar.

VERITABLENESS, *n.* : rastbarî(tî).

VERITABLY, *adv.* : bi rastî, esehkî.

VERITAS, *n.* : tomarkerê keştî yan gemiyan.

VERITY, *n.* : rastî, esehî.

VERJUICE, *n.* : şîrêza bêsîreyî.

VERJUICED, *adj.* : tirşeşîrêz.

VERMEIL, *n.* : zîvê zêrkirî, pirincê zêrkirî, mizê zêrkirî.

VERMI-, *pref.* : pêşgir e ko kirm e.

VERMIAN, *adv.* : (wek) kirmî.

VERMICELLI, *n.* : rişde, şe"îre.

- **SOUP** : giraz yan şorbeya şe"îreyî.

VERMICIDAL, *adj.* : kirmkuj.

VERMICIDE, *n.* : kirmkujî.

VERMICULAR, *adj.* : kirmî.

VERMICULATE, *adj.* : dirmî, kirmî.

VERMICULATED, *adj.* : dirmîkirî, kirmîkirî.

VERMICULATION, *n.* : kirmîbûn.

VERMICULLITE, *n.* : kanê silîkêtê avekî.

VERMIFORM, *adj.* : kirmî, kirmikî, wek kirmî.

- **APPENDIX** : rîvîka dirêj.

VERMIFUGE, *n.* : dermanê derxistina kirmên hinavan.

VERMIGRADE, *n.* : livîna wek kirmî.

VERMILION, *n., adj.* : heşa sorê qirmizî, kibrîtîdê cîweyî.

VERMILION, *vt.* : sorqirmizî kirin.

VERMIN, *n.* : pêtikên mişexwer, dirr balinde yan canewer, mirovê ziyankar.

VERMINATE, *vi.* : pêtik zan(zayîn), mişexwrî bûn.

VERMINATION, *n.* : pêtikbûn, mişxwerbûn.

VERMINOUS, *adj.* : kirmî, dirmî.

VERMINOUSLY, *adv.* : kirmkî, bi kirmî.

VERMIVOROUS, *adj.* : kirmxwer.

VERM(O)UTH, *n.* : vermût, texlîtek şerab e.

VERNACULAR, *n., adj.* : zimanê mişe, zimanê deverekê, pîşeyekê yan girûhekê, navê êstekî yan nihoyî, bajêrî, welatî.

VERNACULORISM, *n.* : zimanmişeyîtî.

VERNACULARITY, *n.* = **VERNACULARISM** : zimanmişeyîtî.

VERNACULARIZATION, *n.* : zimanmişebûn, zimanmişekirin.

VERNACULARIZE, *vt.* : ziman mişe kirin.

VERNACULARLY, *adj.* : bi zimanê mişeyî.

VERNAL, *adj.* : nû, biharî (buharî, beharî), ter.

- **BREEZE** : şine, sirwe, bahînê biharê.
- **EQUINOX** : yeksaneyiya biharê.
- **FLOWERS** : gulbihar.

VERNALIZATION, *n.* : koçeriya biharê.

VERNALIZE, *vt.* : lezandina guldan yan berdana (berhemdan) helezî, bi çarekirina tovî berî çandinê bo lezandina guldanê.

VERNATION, *n.* : rêzika bişkûjî : rêzikiya belgên bişkûjî.

VERNIER, *n.* : verniyer, pîvekê biçûk, hilîsok li ser alavekê bo pîvana şikesteyan.

- **CALIPER** : stûrpîvê verniyerî.
- **MICROMETER** : hûrpîvê verniyerî.

VERNICLE, *n.* = **VERONICA.**

VERONAL, *n.* : dermanek aramker, hêminker yan hedarker.

VERONICA, *n.* = veronika, texlîtek giya yan teraşê gul şîn, mor yan spî ye, perûkê wêneyê (wênerû) Îsa pêxemberî li ser.

VERRICULE, *n.* : guliya stûr ya mûyê rep.

VERRICULATE, *adj.* : ji guliya stûr ya mûyê rep.

VERRUCA, *n.* : balîke.

VERRUCIFORM, *adj.* : balîkeyî, wek balîkeyî.

VERRUCOSE, *adj.* : balîkeyî.

VERRUCLOSE, *adj.* = **VERRUCOSE.**

VERSANT, *n.* : binar.

- **OF MOUNTAIN** : bermil.

VERSATILE, *adj.* : dilkoçer, hunermend, wurya.

VERSATILENESS, *n.* : hunermendîtî.

VERSATILETY, *n.* : hunerwerî.

VERSE, *n.* : çame, malka helbestê, helbest.

VERSE, *vt.i.* : (helbest) vehandin.

VERSED, *adj.* : helbestkirî, şehreza, bi serhatî, pispor.

- **SINE** : cudayiya berîka tekûz, berîka vajî (sêgoşezanî).

VERSET, *n.* : kurtepêşekiya mûzîqeyî ya orgê.

VERSICLE, *n.* : malika helbestê, riste yan hevoka oldar dibêjit û bawermend dubare dikin.

VERSICOLOUR(ED), *adj.* : çend reng, rengareng.

VERSICULAR, DIVISION, *n.* : dabeşkirina helbestê (malik).

VERSIFICATION, *n.* : vehînana helbestê.

VERSIFIER, *n.* : helbestvehîn, guhêzê pexşanê bo helbestê.

VERSIFY, *vt.i.* : helbest vehandin, helbest vegêran, guhaztin helbestê nemaze Încîl.

VERSIN(E), *adj.* = **VERSED SINE.**

VERSING, *n.* : helbestkirin.

VERSION, *n.* : guharto, wergêran, vegêran.

VERSIONAL, *adj.* : guhartoyî, vegêranî, wergêranî.

VERSE LIBRE : helbesta serbest.

VERSO PER : rûpelê çepê, paşiya kitêbê.

VERSUS, *prep.* : beramber, rûber, dij.

VERT, *n.* : helezê belgkesk (li daristanê), mafê birrîna van helezan yan mafê çerandinê li daristanê, rengê kesk.

VERTEBRA, *n., adj.* : derzen, girê, morî, movik, movika piştê, birrbirre.

VERTEBRAL, *adj.* : movikî.

- **COLUMN** : karîteyê piştê, birrbirre.

VERTEBRALLY, *adv.* : bi movika piştê.

VERTEBRATE, *n., adj.* : movikî, canewerê movikî anko canewerên bi karîteyên movikî wek masî, xişok, balinde û memikdaran, lêkdayî.

VERTEBRATED, *adj.* : movikdar.

VERTEBRATION, *n.* : yekgirtin, lêkdan.

VERTEX, *n.* : şilka serî, raser, mermika serî, navser, toqeser, porga serî, ser, dûçik.

VERTICAL, *n., adj.* : boq, stûnî, serî.

- **CIRCLE** : cixiza serî.
- **LINE** : rêza serî.
- **PLANE** : rûyê serî.

VERTICALITY, *n.* : karîteyîtî, serîtî, şaqolîtî.

VERTICALLY, *adv.* : serîkî, bi serî, bi şaqolî.

VERTICALNESS, *n.* : şaqolîtî, serîtî.

VERTICILE, *n.* : badak, bazinok, jimareyek ji belg, gul yan hevendamên ko xwe li dor tewereyekê dialînîn.

VERTICILLATE, *adj.* : badakî, alînî, bazinokî.

VERTIGINOUS, *adj.* : demdem, gêj, gêjî, ger, zîvirokî.

VERTIGINOUSLY, *adv.* : bi gêjî, bi gerî.

VERTIGINOUSNESS, *n.* : gêjîtî, gerîtî.

VERTIGO, *n.* : gêjbûn.

VERVAIN, *n.* : helezê firîzî yê gulbiçûk, şîn, spî yan mor (berê bo niviştî bi kar dihat).

VERVE, *n.* : çalakî, çelengî, vejînî.

VERVET, *n.* : meymûnkek afrîqayî.

VERY, *adj., adv.* : bi xwe, bi xu, gelek, pir(r), zehf, lap, rast, kirdar, here, herî, tewr.

- **DARK** : lap tarî.
- **DAZZLING** : gelek biriskedar yan teyisîn.
- **DENSE** : kosb.
- **DRY** : dardarok, zîpî zuha, hişk.
- **EASY** : gelek asan.
- **HARD** : zeb, gelek req.
- **LIGHT** : ronahiya demanceyî (bo nîşanê).
- **LITTLE** : piçkek, lap kêm.
- **MINUTE** : gelek hûr.
- **MUCH** : gelek, peleseng, zehf, boş, bêhûde, pir.
- **SAME** : bi xwe, heman.
- **SMALL** : piçkek.
- **SOUR** : toraq.
- **PARTICLE SIZE** : pirtik.
- **PISTOL** : debanceya ronahiya nîşanê.
- **TALL PERSON** : tirçimaq.
- **UTMOST** : ewper.
- **WEAK** : weza.
- **WELL** : gelek baş.

VESICA, *n.* : mîzdan, rûdên.

VESICAL, *adj.* : mîzdanî.

VESICANT, *n., adj.* : zîpikî, dermanê zîpikî.

VESICATE, *vt.* : zîpik kirin.

VESICATION, *n.* : zîpikbûn.

VESICATORY, *adj.* : zîpikeyî.

VESICLE, *n.* : tovdank, tîpik, pizrûk, pufpufok.

VESICULAR, *adj.* : tovdankî, zîpkeyî.

VESICULATE, *vt.i.* : zîpik kirin, zîpik bûn.

VESICULATION, *n.* : zîpkebûn.

VESICULOUS, *adj.* : zîpkedar.

VESPER, *n., adj.* : êvar, êvarî, stêra esmanî, zengil yan nivêja êvarî.

VESPERAL, *n., adj.* : kitêba nivêjên êvarî, nixava qurbangehê, êvarî.

VESPERTINE, *adj.* : êvarî.

VESPIARY, *n.* : stêng yan kunstêng, zilkêtk.

VESPID, *n., adj.* : stêng, zilkêtk.

VESPINE, *adj.* : stêngî.

VESSEL, *n.* : gemî, keştî, qap, den, aman, fera, pordank, defr, dizik, kod.

- **LARGE ~** : kûp.
- **SAILING ~** : bagemî.
- **-'S HANDLE** : derben.
- **WOODEN ~** : kod.

VESSELFUL, *adj.* : amanek, teji amanekê.

VEST, *n.* : qutk, çekbend.

- **POCKET** : berîka qutkî, gelek biçûk.

VEST, *vt.i.* : desthelat kirin, saman bûn, kirin ber xwe (nemaze cilên oldarî), kiras.

VESTA OR VISTA, *n.* : Xudaya agirê koçkê li nik Romanan, kurtedarikê şixateyê.

VESTAL, *n., adj.* : keç, reben, keça vêsta, vêstayî, pak.

VESTED, *adj.* : qayim, destketî, nixaftî.

- **ESTATES** : aqarên kesekê.
- **INTERESTS** : berjewendiyên kesekê.
- **RIGHTS** : mafên kesekê.

VESTEE, *n.* : qutkê xemlî yê jinan.

VESTIARY, *n.* : cil (oldarî), jora cilan (li dêrê).

VESTIBULAR, *adj.* : pêwendîdarê jor yan kezîna ragehandinê (leş).

VESTIBULE, *n.* : jor yan kezîna ko radigehîte parçeyên dî (ji leşî), bermal.

- **SCHOOL** : dibistanan kargehê.

VESTIGAL, *adj.* : şûnwarî.

VESTIGE, *n.* : şûnpê, şûnwar, şop, endamê şopî (bê erk).

VESTIGIAL, *adj.* : şopî, bêerkî.

VETIGIALLY, *adj.* : şopkî, bi şopî, bi bêerkî.

VESTIGIARY, *adj.* : şopî.

VESTING, *n.* : mafkirin.

VESTITURE, *n.* : damezrandin, kinckirin, mû yan kelpikê rûyekê.

VESTMENT, *n.* : kirasê oldarî, kiras.

VESTMENTAL, *adj.* : kirasî.

VESTRAL, *adj.* : civatiya dêrê.

VESTRY, *n.* : jora civîn û polên dêrê, civata dêrê.

- **MAN** : endamê civata dêrê.

VESTRYDOM, *n.* : hikûmeta rizî ya civata dêrê.

VESTURE, *n.* : cil, kiras, nixaf.

VESTURE, *vt.* : nixaftin, kinc kirin.

VESTURED, *adj.* : nixaftî.

VESTURER, *n.* : erkdarê cilan li dêrê, harîkerê xeznedarî li dêrê.

VESTURING, *n.* : nixaftin.

VESUVIAN, *n., adj.* : vîzovî, pêwendîdarê agirpijîna vîzovî li Îtalya.

VET, *n.* : kevn, pijîşkî, beytarî.

VET, *vt.* : çare yan derman kirin (camewerî yan mirovî), seh kirin.

VETCH, *n.* : helezek alîfî, gêndel, pûlke, koşne, kizin.

VETCHLING, *n.* : helezek giyayî ye.

VETERAN, *n., adj.* : jêhatî, kevneşerker, serbaz yan deryavanê şehreza, mirovê têrserhatî (di rêzik û pêşeyî de), dara kevn, serhatî, kevn.

- **SERVICE MAN** : serbazê kevn.

VETERINARIAN, *n.* : pijîşkê beytarî.

- **'S CUTTER** : qelemtiraş.

VETERINARY, *n., adj.* : pijîşkê beytarî, beytar.

- **SURGEON** : pijîşkê beytarî.

VETIVER, *n.* : botê Hindistanî, giyayek e ko reha wî bêhnxweş e, rehên botê.

VETO, *n.* : veto, qedexe kirin, mafê helweşînê, yan mandelkirinê.

VETO, *vt.* : veto kirin, biryar helweşandin.

VETTED, *adj.* : çarekirî (canewer).

VETTING, *n.* : çarekirin (canewer).

VEX, *vt.* : enirandin, şepirze kirin, şaş kirin, arandin, berhevdana dirêj ya pirsê kirin, caris kirin.

VEXATION, *n.* : cariskirin, tengavkirin, dilêşî, şepirzekirin, enirandin.

VEXATIOUS, *adj.* : carisî, şepirze.

VEXED, *adj.* : enirandî, cariskirî, şepirzekirî.

VEXILLARY, *n., adj.* : alahelgir, şerkerê romayî, alayî, pêwendiderê perê mezin yê jorî yê hindek gulan.

VEXILLATE, *adj.* : perdariyê mezin yê joriyê gulê.

VEXILLOLOG, *n.* : alazanî.

VEXILLUM, *n.* : ala, perê mezin yê jorî yê hindek gulan.

V.G., *abbr.* : **VERY GOOD** : gelek baş.

V.H.F., *abbr.* : **VERY HIGH FREQUENCY** : lereya ser bala.

VEXING, *n., adj.* : şepirzekirin, şepirzedar, carisî.

VIA, *n., prep.* : di rêka.

- **LONDON** : di Londonê re.

VIABILITY, *n.* : werar yan jînbarî(tî), rahênanbarî(tî).

VIABLE, *adj.* : jînbar, rahênanbar, werarbar.

VIABLY, *adj.* : bi şiyanî, jînbarkî.

VIADUCT, *n.* : pir (coyî).

VIAL, *n.* : şûşe, gulavdan.

VIAMEDIA, *n.* : rêya navîn, xalka nîvek.

VIAMETER, *n.* = **HODOMETER**, dûrpîv (alava pîvana çûna guhêzoka çerxkirî).

VIAND, *n.* : xurek.

VIATICULUM, *n.* : tajang, şopek wek tajangî di leşê hindek caneweran de.

VIATICUM, *n.* : berdîla xerciya rêbarê, xureka rêbariyê, qurbana mirinê.

VIBRANCY, *n.* : lereyîti.

VIBRANT, *adj.* : leredar, lereyî.

VIBRANTLY, *adv.* : lerekî, bi lereyî.

VIBRAPHONE, *n.* : vîbrafon, alavek mûzîqeyî ye.

VIBRAPHONIST, *n.* : vîbrafonvan, mûzîqevan.

VIBRATE, *vi.t.* : hejîn, lerîn, lerizîn.

VIBRATED, *adj.* : hejyayî, lerizî, lerekirî, gizgizî.

VIBRATILE, *adj.* : leredar, hejyayî.

VIBRATILITY, *n.* : lereyîtî.

VIBRATING, *n.* : lereker, lerekirin.

VIBRATION, *n.* : lerîn, lere, liv, livîn, hejîn, şek, rahejandin, lerz, lerînewe, hejan, lerzîn, lerzandin.

- **MOTION** : livîna lere, livîna bi lere.

- **SPEED** : leza lereyê.

VIBRATIONAL, *adj.* : hejînî, lerzînî, lereyî.

VIBRATIVE, *adj.* : hejîndar, leredar, hejyayî.

VIBRATO, *n.* : karîgeriya lereyî (stranbêjî yan jenalavî).

VIBRATOR, *n.* : lêrinok.

VIBRATORY, *adj.* : lerînî, hejînî.

VIBRIOSIS, *n.* : ji ber çûna pezî.

VIBRISSAL, *n. pl.* : mûyê req yê zivr yê nik difna memikdarî, mûyê difnê.

VIBROGRAPH, *n.* : neqşkera lereyî yan hejînî.

VIBROSCOPE, *n.* : lere yan lerzpîv.

VIBURNUM, *n.* : teraşek gulspî ye.

VICAR, *n.* : qeşe, oldar, cêgir, nimînender, nuwêner cîdar.

- **FORANE** : cêgirê metranî, cîdarê metranî.

- **GENERAL** : cêgirê gelemperî yê metranî, cîdarê giştî yê metranî.

VICARAGE, *n.* : nişîngeh, erk yan mûçeyê oldarî.

VICARIAL, *adj.* : qeşeyî, oldarî, cîdarî.

VICARIATE, *n.* : şûnkar yan devera qeşeyî.

VICARIOUS, *adj.* : cîdarî, cêgirî yan nimînenderiya oldarî, berpekirî (bo berjewendiya xelkî), berdêlî, cêgirî, cîdarî.

- **SACRIFICE** : qurbanî (ya Îsa pêxemberî bo xelkê).

- **WORK** : qenc kar, karê qurbanî.

VICARIOUSLY, *adv.* : bi qurbanî.

VICARIOUSNESS, *n.* : qurbanîtî.

VICAR OF CHRIST, *n.* : Papa.

VICARSHIP, *n.* : qeşeyîtî.

VICE, *n.* : bed, garîs, tirkî, çewtî.

VICE, *prep.* : şûna, berdêl.

- **ADMIRAL** : cîdar yan cêgirê mîrê deryayî.

- **CHAIRMAN** : cîdar yan cêgirê serokî.

- **CONSUL** : cîdar yan cêgirê rawêjî.

VICEGERONT, *n., adj.* : cîdar, cêgir, nimînender, nuwêner.

VICENNIAL, *adj.* : carekê her bîst salan.

VICEREINE, *n.* : jina cîdar yan cêgirê qiralî yan şahî.

VICE-PRESIDENCY, *n.* : cîdarî yan cêgiriya serokî.

VICE-PRESIDENT, *n.* : cîdar yan cêgirê serokî.

VICE-REGAL, *adj.* : pêwendîdarê cîdarê qiralî yan şahî.

VICE-REGENT, *n.* : cîdar yan cêgirê pêsipêrî.

VICE-ROY, *n.* : cîdar yan cêgirê qiralî yan şahî.

VICE-ROYALTY, *n.* : cîdarî yan cêgiriya qiralî yan şahî.

VICE SIMAL, *n.* = **VIGESIMAL.**

VICE SQUAD, *n.* : tîpa sincî, tîpa polisî ya dij tirekî.

VICE VERSA, *adv.* : her wesa berevajî.

VICHYSSOISE, *n.* : giraz yan şorbeya kartol û sîrmokî.

VICHY WATER, *n.* : ava vîşî (kanî).

VICINAGE, *n.* : tax, gerek, hevsîtî.

VICINAL, *adj.* : ciyî, nêzîk, hevsî.

VICINITY, *n.* : nêzîk, rex, teniştî, hevsiyîtî.

VICIOUS, *adj.* : bed, dijwar, garîs, tûj, dirr, ziyankar, req, tirek, gunehkar.

- **CIRCLE** : cixiza vala.

- **MOOD** : madê dijwar.

- **TENDENCIES** : hewesên dijwar.

VICIOUSLY, *adv.* : dijwarkî, bi dijwarî.

VICIOUSNESS, *n.* : dijwarîtî, garîsîtî.

VICISSITUDE, *n.* : guhartin, guhorîn, peyhatin, demdemî.

VICISSITUDINOUS, *adj.* : demdem, guhor, guharto.

VICTIM, *n.* : gorî, qurban.

VICTIMIZATION, *n.* : gorîkirin, qurbankirin.

VICTIMIZE, *vt.* : qurban kirin, gorî kirin, xapandin.

VICTIMIZED, *adj.* : zordarîlêkirî.

VICTIMIZING, *n.* : zordarîkirin.

VICTIMLESS, *adj.* : bê gorî, bê qurbanî.

VICTOR, *n.* : zal, serketî, altdar.

VICTORIA, *n.* : şahbanûya brîtanî (1837-1901).

VICTORIA, *n.* : erebane yan guhêzoka vekirî, helezek emerikanî û avî ye.

VICTORIA CROSS, *n.* : xaça Victorya, madalya brîtanî bo qehremamên şerî.

VICTORIAN, *adj.* : viktoryayî, pêwendîdarê nîşaneyên rojgarê şahbanû Viktorya.

VICTORIANISM, *n.* : victoryayîtî.

VICTORINE, *n.* : sermil yan şal yan pûrtiya jinan.

VICTORIOUS, *adj.* : zal, serketî.

VICTORIOUSLY, *adv.* : bi zalî yan serketînî.

VICTORIOUSNESS, *n.* : serketiniti, zaliti.

VICTORY, *n.* : serketin, serfirazî, altdarî.

- **MONUMENT** : kêla serketinê.

VICTRESS, *n.* : zal, serketî (jin).

VICTUAL(S), *n.* : bijîw, xwardemenî, xurek, azoqe, bijêwî.

VICTUAL, *vt.i.* : xwarin, çerîn (terş), xurek dabîn kirin.

VICTUAL(L)ED, *adj.* : xwarî.

VICTUALLER, *n.* : xudanê aşxaneyê yan mêvanxaneyê, gemiya xurekê, peyîvdar yan belênderê leşkerî yan gelkeştî bo jiyandinê yan bijêwiyê.

VICTUALLING, *n.* : jiyandin yan bijêwî (xurek).

- **NOTE** : fermana jiyandin yan bijêwiya xurekî bo deryavanî.

- **OFFICER** : efserê jiyandin yan bijêwî yê xurekî bo gelekeştî.

- **YARD** : embara xurekî.

VICUNA, *n.* : canewerek memikdar wek hêştirê ye (li başûra Emerîka).

VIDE, *adj.* : bibîne, vegere ser.

VIDELICET, *adv.* : (*abbr. viz.*) : anko.

VIDEO, *n., adj.* : vîdyo, alavka vîdyoya televizyonê.

- **TAPE** : şerîta vîdyoya televizyonî.

VIDEOGENIC, *adj.* : televizyonbar.

VIDIMUS, *n.* : rûnivîsa jimareya rastandî.

VIE, *vi.* : hevrikî kirin yan diyar kirin.

VIED, *adj.* : hevrikîkirî yan diyarkirî.

VIELLE, *n.* : Hurdy-gurdy.

VIENNA, *n.* : Viyena, serekbajêrê Awistirya.

VIETNAMESE, *n., adj.* : welatiye Viyêtnam.

VIEW, *n.* : raman, hizir, awirek, bawer, bînîn, dîdar, temaşe, dîtin.

- **IN ~ OF** : ji ber ko.

- **ON ~** : nîşandayî.

- **FINDER** : peydakarê heyberî (kamera).

- **POINT** : awir.

- **WITH A ~ TO** : da ko.

VIEW, *vt.* : dîtin.

VIEWABLE, *adj.* : dîtinbar.

VIEWED, *adj.* : dîtî, bînî.

VIEWER, *n.* : temaşeker, temaşevan, bînende, bîner.

VIEWERSHIP, *n.* : hejmara bîneran.

VIEWING, *n.* : temaşekirin, temaşe, bîn, dîtin, bînîn.

VIEWLESS, *adj.* : nepenî.

VIEWY, *adj.* : xemilkirî, aşopî, nekirdarî.

VIGESIMAL, *adj.* : bîstî.

VIGIL, *n.* : şeva cejnê, zêrevanî, hişyarî, wuryayî, nivêja êvarî.

VIGILANCE, *n.* : haş, bêdarî, hişyarî, agehdarî.

- **COMMITTEE** : lijneya hêminiya xelkê.

VIGILANT, *adj.* : haydar, hişyar, wurya, zêrevan.

VIGILANTE, *n.* : endame lijneya hêminiya xelkê.

VIGILANTISM, *n.* : haydarîti.

VIGILANTLY, *adv.* : bi haydarî, bi hişyarî.

VIGNERON, *n.* : rezvan, çandiyarê mîwe (meywe) yan tirî.

VIGNETTE, *n.* : wêneyek nivîsîna kurt, neqşa biçûk (li destpêk yan dûmahîka beşê kitêbê).

VIGNETTE, *vt.* : wêne yan rave kirin (kurt).

VIGNETTED, *adj.* : wêne yan kurt ravekirî.

VIGNETTING, *n.* : wêne yan ravekirin.

VIGOROUS, *adj.* : çalak, çeleng, xurt, gurbiz.

VIGOROUSLY, *adv.* : bi çalakî, bi çelengî.

VIGOUROUSNESS, *n.* : çalakîtî, çelengîtî.

VIGOUR, *n.* : hêz, çelengî, çalakî, rû, rengderî.

VIGOURLESS, *adj.* : bêçalakî, sist.

VIHARA, *n.* : peristgehê Bûdî.

VIKING, *n.* : bazirgan û deryagirê skandînavî (seda 8-10).

VILAYET, *n.* : wîlayet.

VILE, *adj.* : bed, pîs, pîsok, rijd, serpêl, sefîl, sêwelek, tise, xwaro, çepel, dilreş, kotî, netişt, nizm.

- **PRACTICES**, *n.* : bedkarî.

VILELY, *adv.* : çepelkî, bi çepelî.

VILENESS, *n.* : pîsbûn, qelaşî, bedîtî, rijdî, kotîtî, nizmayî, nizmatî, çikosî, xwarî, çepelî, nizmî.

VILIFICATION, *n.* : navkirêtkirin, nawziran, bêrûmetkirin, paşbêjî.

VILIFIED, *adj.* : bêrûmetkirî, navkirêtkirî.

VILIFIER, *n.* : paşbêj, navkirêtker, bêrûmetker.

VILIFY, *vt.* : paşbêjî kirin, nav kirêt kirin, bêrûmet kirin.

VILIFYING, *n.* : bêrûmetkirin.

VILIPEND, *vt.* : sivik dîtin, kut kirin.

VILL, *n.* : gund, dabeşiya sedê.

VILLA, *n.* : xanî, vîlla.

VILLADOM, *n.* : vîllastan (dir yan şûna têrvîlla).

VILLAGE, *n.* : gund, dê, dêhat.

- **COOPERATIVE : WORK PALOTE.**

- **ELDER** : rîsipiyê gundî.

- **HEADMAN** : kedxudayê gundî.

VILLAGER, *n.* : gundî.

VILLAGERY, *n.* : gundewarî.

VILLAIN, *n., adj.* : çepel, garîs, bedmirov.

VILLAINAGE, *n.* : garîsî.

VILLAINESS, *n.* : jina kotî.

VILLAINOUS, *adj.* : garîs, pîsok, kotî.

- **STYLE** : rêbaza garîsî.

VILLAINOUSLY, *adv.* : bi garîsî, garîskî.

VILLAINOUSNESS, *n.* : garîsîtî.

VILLAINELLE, *n.* : helbesta nozdeh rêz.

VILLAINY, *n.* : çikosî, xwarî, rijdî, garîsî, kotîtî, nizmayî, nizmatî.

VILLATIC, *adj.* : gundî.

VILLEIN, *n.* : gundî yan cotyarê niv serbest (di rêzika derebegî de), gundî yan cotyarê derebegî.

VILLIFORM, *adj.* : pûrtî, kendeperî.

VILLOSITY, *n.* : kendeper, kendeperîtî.

VILLOUS, *adj.* : kendeperî, kendeperkirî.

VILLUS, *n.* : kendeper.

VIM, *n.* : vên, vejîyanî, çalakî.

VIMINAL, *adj.* : çiqdanî, rewzdanî.

VIMINEOUS, *adj.* : çiqdar, rewzđar.

VINA, *n.* : alavek mûzîqeyî Hindistanî ye.

VINACEOUS, *adj.* : şerabî.

VINAIGRETTE, *n.* : sihikdank.

VINAIGRETTE SAUCE : sos yan êxiniya sihikê.

VINAL, *n.* : rîşalek tevnê destkar.

VINCENT'S ANGINA, *n.* : qurbeqe yan duşaxeya vinsintî.

VINCIBLE, *adj.* : şikînbar.

VINCULUM, *n.* : pêgirek, pêwendî.

VINDICABILITY, *n.* : behanebarî(tî), dirûvbarî(tî).

VINDICABLE, *adj.* : behane yan mehanebar, dirûvbar.

VINDICATE, *vt.* : bêguneh kirin, behane kirin, rast derxistin, dirûv kirin, parastin, berevanî kirin.

VINDICATED, *adj.* : mehanekirî, behanekirî, bêsûçkirî, rastderketî.

VINDICATING, *n.* : behanekirin, bêsûçkirin, rastderhînayî.

VINDICATION, *n.* : behanekirin, parastin, dirûvkirin, bêsûçkirin, rastderketin.

VINDICATIVE, *adj.* : behanedar, behaneyî.

VINDICATOR, *n.* : bêguneh, bêsûç, dirûvker, berevan.

VINDICATORY, *adj.* : behaneyî, mehaneyî, berevanî, sizayî, tolstandinî.

VINDICATRESS, *n.* : berevan, bêsûç, dirûvker (jin).

VINDICTIVE, *adj.* : kîndar, tolstandinî.

VINDICTIVELY, *adv.* : kîndarkî, bi kîndarî.

VINDICTIVENESS, *n.* : kîndarîtî.

VINE, *n.* : mêw.

- **LEAF** : pela tirî, belgê mêwê, belgê tirî.
- **MATRIMONY** : çalok.
- **SUPPORT** : çirpî.

VINEAL, *adj.* : şerabî.

VINEDRESSER, *n.* : mêwekar.

VINED, *adj.* : mêwkirî.

VINEGAR, *n.* : sirke, sihik, çalakî, talî.

- **CEL** : kirmê sihikê.

VINEGAR, *vt.* : sihik kirin.

VINEGARISH, *adj.* : sihikî, zimangez, çirt, mirûs, tirşiya tiştekê.

VINEGARRON, *n.* : dûpişkê sihikê, dûpişkek tajangî yê ko li gel bêhna sihikê derdikevit.

VINEGARY, *adj.* : sihikî, çirt.

VINERY, *n.* : rez, xanîkê germ yê şûşeyê mêwan.

VINEYARD, *n.* : rez, zeviya çalakiya mirovî.

- **'S CARETAKER** : rezvan.

VINEYARDIST, *n.* : rezvan.

VINIC, *adj.* : şerabî, meyî.

VINICULTURE, *n.* : mêwçandin.

VINIFICATION, *n.* : şerabkirin.

VINIFIED, *adj.* : şerabkirî.

VINIFY, *vt.* : şerab kirin (yan kirin şerab).

VINIFYING, *n.* : şerabkirin.

VINING, *n.* : mêwekirin.

VINOSITY, *n.* : şerabîtî, nijyar, bêhn yan reng.

VINOUS, *adj.* : şerabî, tirşav, şekirî.

VINT, *vt.* : şerab çêkirin.

VINTAGE, *n.* : berê mêwê, texe, şerab (nemaze ewa kevn).

- **YEAR** : salek nayab, sala çêkirina şeraba kevn.

VINTAGER, *n.* : tirîçin (bo çêkirina şerabê).

VINTNER, *n.* : meyfiroş, şerabfiroş.

VINY, *adj.* : mêwî, wek mêwê, bi keprikan nixaftî.

VINYL, *n.* : vinîl.

- **ALCOHOL** : alkuhola vinîlî.
- **RESIN** : şirêza vinîlî.

VINYLIC, *adj.* : vinîlî.

VIOL, *n.* : texlit kivance ye.

VIOLA, *n.* : kivanceya navîn yan kivancevan.

- **DA GAMBA** : texlit kivanceya ko di navebera pêyan de dihêt girtin.

VIOLABILITY, *n.* : carisbarî(tî).

VIOLABLE, *adj.* : carisbar.

VIOLABLENESS, *n.* : carisbarîtî.

VIOLABLY, *adv.* : cariskî, bi carisî.

VIOLACEOUS, *adj.* : binefşî.

VIOLATE, *vt.* : caris kirin, çirandin.

VIOLATED, *adj.* : cariskirî, çirandî.

VIOLATING, *n.* : cariskirin, çirandin.

VIOLATION, *n.* : carisbûn, cariskirin, çirandin.

- **OF CONTRACT** : peyiv yan belên şikandin.

VIOLATIVE, *adj.* : carisdar.

VIOLATOR, *n.* : cariskar.

VIOLENCE, *n.* : dijwarî, zorî, zorbazî, tundî, kotek, zor, zordestî, zebrûzeng, carisî.

VIOLENT, *adj.* : dijwar, tund, guzm, zorbaz, sext.

- **ABUSE** : destdirêjiya dijwar.
- **BLOWS** : derbên dijwar.
- **COLLISION** : vêketina dijwar.
- **DEATH** : mirina dijwarî (kotek, helketin, qewmîn).
- **STORM** : bahoza dijwar.
- **TEMPER** : madî dijwar.

VIOLENTLY, *adj.* : dijwarkî, bi dijwarî.

VIOLET, *n., adj.* : mor, xemr, binefş, binefşî, wenewşeyî.

- **RAY** : tîrêja binefşî.

VIOLIN, *n.* : kivance, tevtevîk.

VIOLINIST, *n.* : kivancevan.

VIOLINISTIC, *adj.* : pêwendîdarê kivancevanî.

VIOLIST, *n.* : kivancevanê navî.

VIOLONCELLIST, *n.* : kivancesêljen.

VIOLONCELL, *n.* : alavek mûzîqeyî wek kivanceyî.

V.I.P., *n., abbr.* **VERY IMPORTANT PERSON** : mirovê gelek giring.

VIPER, *n.* : mar, margîsk, xiniz, bed.

VIPERINE, *adj.* : margîskî, jehrî, bed.

VIPERISH, *adj.* : marî, xiniz, bed.

VIPEROUS, *adj.* : marî.

VIRAGINOUS, *adj.* : pêwendîdarê jina zimandirêj, şetah.

VIRAGO, *n.* : jina zimangez, çirtejin.

VIRAL = **VIRUS.**

VIRELAY, *n.* : kurte helbesta stranî.

VIREMENT, *n.* : desthelatiya guhaztina bendekê ji jimarekê bo êke dî.

VIREMIA, *n.* : xwîna vîrûs tê de.

VIREO, *n.* : balindeyek biçûk û strankar ya emerîkanî.

VIRESCENCE, *n.* : keskîtî, şînatî (helez e).

VIRESCENT, *adj.* : kesk, şîn (helez e).

VIRGA, *n.* : dilopên çiqan.

VIRGATE, *n.* : kevnepîveka rûpîviya înglîzî.

VIRGATE, *adj.* : darkî rep (rast) û zirav û dirêj wek darî.

VIRGILIAN, *adj.* : vîrjilî, rîbaza wek ya helbestvanê romayî, Vîrjîl.

VIRGIN, *n., adj.* : keç, kiç, keçîn, nûber, nakam, bê pele.

- **BIRTH** : zayîna bêşûkirin.
- **MODESTY** : pakiya keçî.
- **SOIL** : axa nekêlayî.

VIRGINAL, *adj.* : keçî, pak.

VIRGINIA, *n.* : tûtina Virjinya (Emerîka).

VIRGINITY, *n.* : keçanîtî, qîzanî, binanî, qîzitî, binî, keçînî.

VIRGINIUM, *n.* : virjînyom, metalek qetlaz e.

VIRGO : birca keçê yan gulegenimê.

VIRGULATE, *adj.* : şikil yan şêwe dar.

VIRGULE, *n.* : şandek (yan teqelaya xwehr).

VIRICIDAL, *adj.* : vîrûskuj.

VIRICIDE, *n.* : vîrûskujî.

VIRID, *adj.* : kesk.

VIRIDESCENCE, *n.* : berkeskî.

VIRIDESCENT, *adj.* : berkesk.

VIRIDIAN, *n.* : keskê şînî.

VIRIDITY, *n.* : keskîtî, keskbûn.

VIRILE, *adj.* : mêr, nêr, çalak, biryar.

VIRILELY, *adv.* : nêrkî, bi nêrî.

VIRILESCENCE, *n.* : nêrîtî, nêrayîtî.

VIRILESCENT, *adj.* : nêrayî, nêr.

VIRILISM, *n.* : peyatiyatî, nêrayîtî, nêrîtî.

VIRILITY, *n.* : xurtî, peyatî, nêratî, mêratî, çalakî.

VIROLOGIC, *adj.* : vîrûsî.

VIROLOGICALLY, *adv.* : bi vîrûsî, vîrûskî.

VIROLOGIST, *n.* : vîrûszan, pisporê vîrûsan.

VIROLOGY, *n.* : vîrûszanî.

VIROSE, *adj.* : vîrûsî, jehrî.

VIROSIS, *n.* : nesaxiya vîrûsî.

VIROUS, *adj.* : jehrî, bêhngenî.

VIRTU : yariyên hunerî.

VIRTUAL, *adj.* : rastî, kirdarî, girîmanekî.

- **CURRENT** : rewtek yan lozewa girîmanekî.
- **IMAGE** : wêneyê girîmanekî yan xemlî.
- **OBJECT** : heyberê girîmanekî.
- **PROMISE** : soza girîmanekî.
- **VALUE** : behayê girîmanekî.
- **VELOCITY** : leza hûr, leza girîmanekî.

VIRTUALITY, *n.* : kirdarîtî.

VIRTUALLY, *adv.* : bi rastî, bi kirdarî, kirdarkî.

VIRTUAL MANAGER, *n.* : kardarê kirdarî.

VIRTUE, *n.* : nayabiya sincî, hêjayî, avrû, pakî, paqijî.

- **BY OR IN ~** : ji ber, ji ber xatra.

VIRTUELESS, *adj.* : pûç, bê biha, bê akar, bê sincî.

VIRTUSITY, *n.* : pakîtî, paqijîtî.

VIRTUSO, *n.* : lêgerok, zana, hunermend, kivancejen.

VIRTUOUS, *adj.* : rûspî, pak, qenc, paqij, destpak, çak, dilpaqij, dilpak, pakbîn.

VIRTUOUSLY, *adv.* : bi pakî.

VIRTUOUSNESS, *n.* : rûspîtî.

VIRUCIDAL, *adj.* : vîrûskuj.

VIRUCIDE, *n.* : vîrûskujî.

VIRULENCE, *n.* : dijwariya dirmî yan vîrûsî, tewjim, bedî.

VIRULENCY, *n.* = **VIRULENCE.**

VIRULENT, *adj.* : bed, bêqam jehrî, req, dijwar.

VIRULENTLY, *adv.* : bi dijwarî.

VIRULIFEROUS, *adj.* : kuldar.

VIRUS, *n.* : vîrûs, jehr, nesaxiya vîrûsî, qutan, jehra sincî yan hişî.

VIRUSTATIC, *adj.* : gîrokarê vîrûsan.

VISA, *n.* : vîza, nîşan.

VISA, *vt.* : (vîze) nîşan kirin.

VISAED, *adj.* : vîzakirî.

VISAGE, *n.* : nijyar, dîdar.

VISAING, *n.* : vîzekirin.

VIS-A-VIS : hemberî, beramberî.

VISCACHA, *n.* : canewerek kirînk e li nav kunan de dijît (pûrta wê bihagiran e).

VISCERA, *n.* : rîvîstûr, navzik, pizûr, hinav, cergûhinav.

VISCERAL, *adj.* : pizûrî, hinavî, kûr, rîvîkî.

VISCERATE, *vt.* : hinav qoqilandin, bêhinav kirin, hinav hînan der.

VISCEROTONIC, *adj.* : wek mirovê pîkinî, stûstûr, zikmezin û dest û pê kurt.

VISCID, *adj.* : çirrî, linc, debîş, debûşî, linc, bi madeyek lincî nixaftî.

VISCIDITY, *n.* : lincî, çirrî, debûşî, debîşî.

VISCIDLY, *adv.* : bi lincî.

VISCOMETER, *n.* : lincpîv, çirrpîv.

VISCOMETRY, lincpîvî, çirrpîvî.

VISCOSE, *n., adj.* : linc, debîş, debûş, çirr, madeyek nermoke ye bo çêkirina avirmîşê pîşesazî.

VISCOSIMETER, *n.* = **VISCOMETER.**

VISCOSITY, *n.* : çirrî, lincî, lincî, lincêtî.

- **INDEX** : raberê linciyê yan çirriyê.

VISCOUNT, *n.* : vîskont, xanedane (endamê çîna aristokratî).

VISCOUNTCY, VISCOUNTSHIP, *n.* : vîskontsî, payeya vîskontî.

VISCOUNTESS, *n.* : vîskontês, jina vîskontî.

VISCOUNTY, *n.* = **VISCOUTCY.**

VISCOUS, *adj.* : linc, çirr, linc, xilîze.

VISCOUSLY, *adv.* : bi lincî.

VISCOUSNESS, *n.* : lincîtî.

VISCUS, *n.* : hînav, pizûr.

VISE, *n.* : girtek, mengene.

VISE, *vt.* : bi mengene girtin.

VISHNU, *n.* : duwem (yek ji sêyan) pîrozê Hindûyî.

VISIBILITY, *n.* : dîtinbarî(tî), dîtiŋ, fitkirin.

VISIBLE, *adj.* : dîtinbar, berçav, diyar, xûya, penî, fitirandî, dîbar, kifş, şanî.

- **HORIZON** : asoya diyar.

- **IMPATIENCE** : bê aramiya eşkera.

VISIBLENESS, *n.* : dîtinbarîtî, diyarbarîtî.

VISIBLY, *adv.* : bi xûyayî, bi diyarî.

VISION, *n.* : dîtin, xewn, xulyan, bîn, dîtinek, mirov yan dîmenek law, şebeng, binayî, fitirandin, aşop.

VISION, *vt.* : aşop kirin.

VISIONAL, *adj.* : dîtinî, xûyayî.

VISIONALLY, *adv.* : dîtinkî, bi dîtinî.

VISIONARINESS, *n.* : dîtinîtî.

VISIONARY, *n., adj.* : xewnkar, aşopî, balxwaz, nimûneyî, nekirdarî, têrxewnî.

VISIONED, *adj.* : xewndîtî, têrxewn, sirûşkirî.

VISIONING, *n.* : dîtin.

VISIONLESS, *adj.* : bê dîtin, kore, bê sirûş.

VISIT, *n.* : seredan, seradan, serdan, serlêdan.

VISIT, *vt.* : ser lê dan, serdan kirin.

VISITABLE, *adj.* : serdanbar.

VISITANT, *n., adj.* : serdanker, serdanî.

VISITATION, *n.* : serdan, balindeyê serdanî yan koçer.

VISITED, *adj.* : serdankirî.

VISITING, *n.* : serdankirin.

- **CARD** : karta serlêdanê.

VISITOR, *n.* : serdanker, seredanî.

- **SUMMER ~** : zozanî.

VISITORIAL, *adj.* : serlêdanî.

VISOR, *n.* : rûpûş, rexê cama berahiya otomobîlê.

VISORLESS, *adj.* : bê rûpûş.

VISTA, *n.* : dîmen, derbazgehê teng yê

dîmen têre diyar dibit, berahiya xodeyî, rexê kulavî.

VISUAL, *adj.* : berçav, diyarî, dîtinî, vejiyanî.

- **ACUITY** : tijbînî.
- **AIDS** : harîkarên berçavî.
- **ANGLE** : goşeya dîtinê.
- **RAYS** : tîrêjên dîtinê.

VISUALITY, *n.* : dîtinîtî.

VISUALLY, *adv.* : bi dîtinî, dîtinkî.

VISUALIZATION, *n.* : aşopkirin, vejiyandin.

VISUALIZE, *vt.* : aşop kirin, diyar kirin (berçavî).

VISUALIZED, *adj.* : aşopkirî.

VISUALIZING, *n.* : aşopkirin.

VITA, *n.* : jînnameya nivîserî.

VITA GLASS, *n.* : texlîtek şûşe ye ko dihêlit tîrêjên vijiyanî yên ser benefşî têre biborin.

VITAL, *n., adj.* : jînî, jîwarî, binyatî, vejiyanî, zindekarî, tomarên binyatî yên mirovan.

- **ENERGIES** : ozeyên vejiyanî.
- **FORCE** : hêza vejiyanî.
- **IMPORTANCE** : giringiya vejiyanî.
- **QUESTION** : pirsa vejiyanî.
- **STATISTICS** : jimartinên vejiyanî (giring), zayîn, jinanîn, şûkirin, mirin.

VITALISM, *n.* : vejiyanîtî, ola vejiyanî.

VITALIST, *n.* : bawermendê ola vejiyanî.

VITALISTIC, *adj.* : pêwendidarê bawermendê ola vejiyanî.

VITALITY, *n.* : vejiyanîtî, jîndarî, zîndekî.

VITALIZATION, *n.* : vejiyankirin.

VITALIZE, *vt.* : vejiyandin.

VITALIZED, *adj.* : vejiyankirî.

VITALLY, *adv.* : bi jîndarî.

VITALS, *n. pl.* : endamên vejiyanî (dil, mejî).

VITAMIN, *n.* : vîtamîn, madeyek endamî û binyatî yê xurekî.

VITAMINIZE, *vt.* : vîtamîn kirin.

VITASCOPE, *n.* : ketingeha sînemayiya kevn.

VITELLARY, *adj.* : zerikî (pêwendîdarê zerikiya hêkê).

VITELLIN, *n.* : vîtelin, pirotînê zerika hêkê.

VITELLINE, *adj.* : zer, pêwendîdarê zerika hêkê, zerikî.

VITELLOGENESIS, *n.* : çêbûna zerkê.

VITELLUS, *n.* : zerikiya hêkê, zerik.

VITIATE, *vt.* : helweşandin, têk dan.

VITIATED, *adj.* : helweşandî, têkdayî.

VITIATING, *n.* : helweşandin, têkdan.

VITIATION, *n.* : helweşandin, helweşîn, têkdan.

VITIATOR, *n.* : helweşînkar.

VITICULTURAL, *adj.* : mêwçandinî.

VITICULTURE, *n.* : mêwçandin, rezvanî.

VITICULTURIST, *n.* : mêwçandiyar, rezvan.

VITILIGO : nesaxiya çermî ko piniyên spî li ser diyar dibin.

VITRECTOMY, *n.* : helkêşana avika binayî (deranîna avika bînayî).

VITREOSITY, *n.* : şûşeyîtî.

VITREOUS, *adj.* : şûşeyî, camî.

- **BODY** : leşê şûşeyî, avika bînayî.
- **ELECTRICITY** : kehreba şûşeyî.
- **ENAMEL** : mînaya şûşeyî.
- **HUMOUR** : tevnê rohn yê jelatînî yê topka çavî.

VITREOUSNESS, *n.* : şûşeyîtî.

VITRESCENCE, *n.* : şûşekirinbarî, şûşekirinxwazî.

VITRESCENT, *adj.* : şûşekrinbar, şûşekirinxwaz.

VITRIFACTION, *n.* : şûşekirin.

VITRIFIABILITY, *n.* : şûşekirinbarî(tî).

VITRIFIABLE, *adj.* : şûşekirinbar.

VITRIFIED, *adj.* : şûşekirî.

VITRIFY, *vt.i.* : şûşe kirin, şûşe bûn, guhorandin şûşeyî.

VITRIFYING, *n.* : şûşekirin.

VITRIOL, *n.* : şeb, zax, rexneya req yan gezîn, tirşiya kibrîtî yan xwêya wê.

- **BLUE ~** : zaxa şîn, şînzax.
- **GREEN ~** : zaxa kesk (sewz).
- **WHITE ~** : zaxa spî.

VITRIOLATE, *vt.* : zax kirin.

VITRIOLATION, *n.* : zaxkirin.

VITRIOLIC, *adj.* : zaxî.

VITRIOLINE, *adj.* = **VITRIOLIC.**

VITRIOLIZABLE, *adj.* : zaxbar.

VITRIOLIZATION, *n.* : zaxkirin.

VITRIOLIZE, *vt.* : zax kirin, kirin selfêt, jehr kirin, sotin (bi zaxî).

VITTA, *n.* : stûvank (bo xemilkirina qeşeyî), qurban, demarkê rûnî di hindek meyweyan de, rêz, hêl.

VITTATE, *adj.* : hêl yan rêzkirî, dirêjkî rêzkirî, rûndemarî.

VITUPERATE, *vt.* : têxurîn, paşbêjî kirin; cinêw dan, xeber gotin.

VITUPERATED, *adj.* : têxurî.

VITUPERATING, *n.* : têxurîn.

VITUPERATION, *n.* : çêr, dijûn, cinêw, nawziran, xeber, têxurîn.

VITUPERATIVE, *adj.* : nawziranî, devçêrî, çêrdar.

VITUPERATIVELY, *adv.* : bi nawziranî, devçêrkî.

VITUPERATOR, *n.* : devçêr.

VITUPERATORY, *adj.* : devçêrî.

VIVA, *interj., n.* : bijî ! her bijî !

VIVACE, *adv., adj.* : bi çalakî, çalak.

VIVACIOUS, *adj.* : şox.

VIVACIOUSLY, *adv.* : şoxkî, bi şoxî.

VIVACIOUSNESS, *n.* : şoxîtî.

VIVACITY, *n.* : şoxîtî.

VIVARIUM, *n.* : rîçala hişk.

VIVAT, *interj., n.* : bijî!.

VIVA VOCE, *adv.*, lêvikî, azmûna devikî.

VIVAX, *n.* : dirmê lerzetayê (melarya, taya sêyekî).

VIVE, interj. : bijî!.

VIVERRINE, *adj.* : pêwendîdarê tuxmê kitikê.

VIVID, *adj.* : geş, zindî, çalak, vejiyanî, qayim.

- **DESCRIPTION** : raveya geş yan qayim.
- **FLASH** : teyisîna xurt.
- **GREEN** : hişa çalak û geş yan rohn.
- **IMAGINATION** : aşopa xurt.

VIVIDLY, *adv.* : geşkî, bi geşî, bi çalakî, bi xurtî.

VIVIDNESS, *n.* : geşîtî, qayimîtî, çalakîtî.

VIVIFIED, *adj.* : vejiyandî.

VIVIFIER, *n.* : vejiyanker.

VIVIFY, *vt.* : vejiyandin.

VIVIFYING, *n.* : vejiyandin.

VIVIPARITY, *n.* : zayînîtî.

VIVIPAROUS, *adj.* : zayînî (biçûkbûnî, ne hêkkurkî).

VIVIPAROUSLY, *adv.* : bi zayînî.

VIVIPAROUSNESS, *n.* : zayînîtî.

VIVISECT, *vt.* : vekelişandin (zindî bo meremên zanistî).

VIVISECTION, *n.* : vekelişandin.

VIVISECTIONAL, *adj.* : vekelişînî.

VIVISECTIONIST, *n.* : neşterbaz.

VIXEN, *n.* : jina çirt, mêrûvî.

VIXENISH, *adj.* : çirtî, mêrûviyî.

VIXENLY, *adv.* : bi çirtî.

VIZ, *adv.* : **THAT IS TO SAY** : anko.

VIZ, *n.* = **VISOR.**

VIZARD, *n.* = **VISOR**, rûpûş.

VIZCACHA = **VISCACHA.**

VIZIER, *n.* : wezîr, şalyar.

VIZOR, *n.* = **VISOR.**

VOCABLE, *n., adj.* : peyiv, bêje.

VOCABULAR, *adj.* : pêwendîdarê peyivan.

VOCABULARY, *n.* : siyayiya elfabêyî, li gel diyarkirina hemû peyivên serekî yên di zimanekê, kitêbekê yan zanistiyekê de.

VOCAL, *n., adj.* : dengî.

- **CORD** : dengjê, jêyê deng, jehê dengî.

VOCALIC, *adj.* : pêwendîdarê tîpebizwên yan tîpên ne dengda.

VOCALISM, *n.* : tîpebizwên, tîpên nedengdar, stran.

VOCALIST, *n.* : stranbêj, ahengbêj, sirûdbêj.

VOCALITY, *n.* : dengdanîtî.

VOCALIZATION, *n.* : dengandin, bêje, gotin, stran derbirrîn.

VOCALIZE, *vt.* : gotin, bêje kirin, derbirrîn, strandin, tîpebizwên kirin, guhorandin, tîpên nedengdar.

VOCALIZED, *adj.* : bêjekirî.

VOCALIZING, *n.* : bêjekirin, dengdankirin.

VOCALLY, *adv.* : bi dengdanî, bi bêjeyî.

VOCATION, *n.* : pîşe, pîşegerî, sîlke.

VOCATIONAL, *adj.* : pîşeyî.

VOCATIONALISM, *n.* : pîşeyîtî.

VOCATIONALIST, *n.* : pîşekar.

VOCATIONALLY, *adj.* : pîşekî, bi pîşeyî.

VOCATIVE, *n., adj.* : gazî, dariştina bazîkerî.

VOCIFERANCE, *n.* : girêç, qîrûqîj.

VOCIFERANT, *adj.* : girêçî, qîrûqîjî, qîrûqîjkar.

VOCIFERATE, *vt.* : qîrûqîj kirin, qerqeşe kirin.

VOCIFERATED, *adj.* : girêçkirî, qîrûqîjkirî.

VOCIFERATING, *n.* : qîrûqîjkirin, girêçkirin.

VOCIFERATOR, *n.* : qîrûkîjker, qerqeşeker.

VOCIFEROUS, *adj.* : qîrûqîjî, girêçî.

VOCIFEROUSLY, *adv.* : bi qîrûqîjî, qîrûqîjkî, bi girêçî.

VOCIFEROUSNESS, *n.* : girêçîtî, qîrûqîjîtî.

VODKA, *n.* : vodka, meya rûsî.

VOGUE, *n.* : riqîn, gelêrî, mode, cil, baw.

- **IN** ~ : riqîn, firoşdar, baw, gelêrî.

VOGUE, *vi.* : gelêrî bûn.

VOGUISH, *adj.* : law, baw (ji nişkî yan demkî).

VOGUISHNESS, *n.* : bawîtî, gelêrîtî.

VOICE, *n.* : deng, awaz, stran, şiyana stranbêjî, derbirrîn, dariştina lêkerî.

- **IN** ~ : dengkêrhatî (bo axiftin yan stranan).

- **WITH ONE** ~ : hemûkî.

VOICE, *vt.* : (tîpek) dengdanî gotin, awaz kirin.

VOICE BOX, *n.* : sindoqa stranan, gerû, gewrî.

VOICED, *adj.* : dengdar, dengdarî, derbirrî, dengkirî.

VOICEDNESS, *n.* : dendarîtî.

VOICEFUL, *adj.* : têrdeng, dengbilind, dengdar.

VOICEFULNESS, *n.* : têrdengîtî.

VOICELESS, *adj.* : bê deng, lal.

VOICELESSNESS, *n.* : bêdengîtî.

VOICING, *n.* : dengkirin.

VOICE PART, *n.* : parçeya dengî, parçeyek awaza dengî yan alavî.

VOICE PLEASANTNESS, *n.* : dengxweşîtî, xweşdengîtî.

VOID, *n., adj.* : vala, bêtewş, helweşayî, kun, pûç.

- **SPACE** : beyava vala.

VOID, *vt.* : helweşandin, vala kirin, derkirin, derxistin.

VOIDABLE, *adj.* : helweşînbar.

VOIDABLENESS, *n.* : helweşînbarî(tî).

VOIDANCE, *n.* : valabûn, valakirin, helweşîn, derkirin, derxistin, helweşandin.

VOIDED, *adj.* : valakirî.

VOIDING, *n.* : valakirin.

VOIDLY, *adv.* : bi valayî.

VOIDNESS, *n.* : valayîtî, valayî, valatî.

VOILE, *n.* : vewal, tevnek yan perûkek pembû û tenik e.

VOIR DIRE : sond (gewahî).

VOL., *abbr.* **FOR VOLUME** : qebare.

VOLANT, *adj.* : lezok, firînbar, firende (yan firinde).

VOLAPUK, *n.* : zimanê cihanî, zimanek nav neteweyî, binyat înglîzî ye.

VOLAR, *adj.* : paniyî (pê), lêpî (dest).

VOLATILE, *adj.* : perende, firende, perş.

VOLATILENESS, *n.* = **VOLATILITY.**

VOLATILITY, *n.* : perendeyîtî, firendeyîtî.

VOLATILIZABLE, *adj.* : perendebar, firendebar.

VOLATILIZATION, *n.* : helmandin, perendekirin, firîn.

VOLATILIZE, *vt.i.* : perende kirin, firende kirin, firîn, firandin.

VOLATILIZED, *adj.* : perendekirî, firendekirî.

VOLATILIZING, *n.* : perendekirin.

VOL-AU-VENT, *n.* : kadeya sivik ya goştî.

VOLCAN, *n.* : birkan, agirpîjîn.

VOLCANIC, *adj.* : birkanî, agirpijînî.

- **GLASS** : şûşeyê birkanî yan agirpijînî.

- **LAVA** : arav, agirav.

VOLCANICITY, *n.* : birkanîtî, agirpijînîtî.

VOLCANISM, *n.* : birkanîtî.

VOLCANIST, *n.* : birkanzan.

VOLCANO, *n.* : çiyayê agirî, birkan.

VOLCANO-ACTIVE : birkanê çalak.

VOLCANODORMAN, *n.* : birkanê mit (temirî yan damirandî).

VOLCANO EXTINCT, *n.* : birkanê nemayî.

VOLCANOLOGIC(AL), *adj.* : pêwendîdarê birkanzanî.

VOLCANOLOGIST, *n.* : birkanzan.

VOLCANOLOGY, *n.* : birkanzanî, agirpijînzanî.

VOLE, *n.* : texlîtek kirindeyê wek mişkî, mişkê zeviyan.

- **WATER ~** : kirindeyê mezin yê wek mişkî.

VOLENT, *adj.* : kîno.

VOLET, *n.* : rexê depê sêyîne.

VOLITANT, *adj.* = **VOLANT.**

VOLITION, *n.* : vên (viyan).

- **OF MY OWN ~** : bi vêna xwe bi xwe.

VOLITIONAL, *adj.* : xwazeyî, vênî, viyanî.

VOLITIONLESS, *adj.* : bê vên.

VOLITIVE, *adj.* : vênî, vêndar, viyandar, xwazeyî, viyanî.

VOLITIVELY, *adj.* : xwazekî, bi xwazeyî.

VOLLEY, *n.* : barîn (tîr yan fişek havêj di yek demî de), şêlik.

VOLLEY, *vt.* : barandin, şêlik havêtin, lê dan (tepka tenisê berî ko bi erdê bikevit).

- **BALL**, *n.* : (yarî) tepka firende.

VOLLEYED, *adj.* : barandî, şêlikhavêtî.

VOLLEYING, *n.* : barandin, şêlikhavêtin.

VOL PLANE, *n.* : dahatin (balafir yan balafirvan), nişîvbûn (bê makîne, balafir).

VOL PLANE, *vi.* : (balafir) haatin xarê, nîşîv bûn.

VOL PLANED, *adj.* : hatî xarê.

VOL PLANING, *n.* : dahatin.

VOLS, *abbr.* **OF VOLUMES** : qebare.

VOLT, *n.* : volte.

VOLT, *n.* : volt, yekeya hêza livîna kehrebî.

VOLT, *vi.* : voltek çêkirin.

VOLTA, *n.* : (mûzîqe) awazlêdan (una volta: carekê).

VOLTAGE, *n.* : voltî, erk : hêza livîna kehrebî (bi voltan pîvayî).

VOLTAGE DIVIDER : dabeşkerê voltiyê.

VOLTAIC, *adj.* : voltane, galvamî.

- **BATTER** : kogeha galvanî.

VOLTAISM, *n.* = **GALVANISM.**

VOLTA METER, *n.* : volt û ampêr pîv.

VOLT-AMPERE, *n.* : volt-ampêr.

VOLTE, *n.* : (şûrbazî) livîna lezîn da xwe ji (derbê şûrî) vedit, livîna cixiziya hespî.

VOLTE-FACE, *n.* : guhorîna helwêstê.

VOLT METER, *n.* : voltpîv.

VOLUBILATE, *adj.* : badayî.

VOLUBILITY, *n.* : terzimanî(tî).

VOLUBLE, *adj.* : pirbêj, pûçbêj, dengbilind.

VOLUBLENESS, *n.* : pûçbêjîtî, terzimanîtî.

VOLUME, *n.* : qebare, qeware, bergîn, govek, tibab, lok.

VOLUMED, *adj.* : qebarekirî (bo hinartinê).

VOLUMING, *n.* : qebarekirin.

VOLUMENOMETER, *n.* : alava qebarepîva leşê req bi labirina avekî.

VOLUMETER, *n.* : qebarepîv.

VOLUMETRIC(AL), *adj.* : qebarepîvî.

- **ANALYSIS** : şîtel qebareyî.

VOLUMETRICALLY, *adv.* : bi qebarepîvî.

VOLUMINAL, *adj.* : qebareyî, mezinî.

VOLUMINOSITY, *n.* : qebareyîtî, mezinîtî.

VOLUMINOUS, *adj.* : mezin, gewre, alandî, têrpêç, fireh, pej, gelek, zehf, çendekî.

VOLUMINOUSLY, *adv.* : bi gewreyî yan mezinî.

VOLUMINOUSNESS, *n.* : gewreyîtî, mezinîtî (qebare).

VOLUNTARILY, *adv.* : bi xwazekî.

VOLUNTARINESS, *n.* : xwazekîtî.

VOLUNTARISM, *n.* : xwazekîtî.

VOLUNTARIST, *n.* : xwazek.

VOLUNTARY, *n., adj.* : hemt, qebalewî, xwazekî, viyanî.

- **CONFESSION** : naskirina xwazekî.

- **MOVEMENT** : liveka vênî.

- **MUSCLE** : masûlkeya vênî.

VOLUNTARYISM, *n.* = **VOLUNTARISM.**

VOLUNTARYIST, *n.* : xwazek.

VOLUNTEER, *n.* : dilxwaz.

VOLUNTEER, *vt.i.* : dilxwaz bûn, dilxwaz kirin.

VOLUNTEERISM, *n.* : dilxwazîtî.

VOLUPTUARY, *n., adj.* : fêtkar, belqitî, hestiyar.

VOLUPTOUS, *adj.* : belqitî, hestiyar.

VOLUPTOUSNESS, *n.* : belqitînîtî, hestiyarîtî.

VOLUTE, *n.* : şikil yan şêweyê çeqçeqokî, pêça qalikê şeytanokî, leyiztoka çeqçeqokî, şeytanokê deryayî.

VOLUTE(D), *adj.* : badoke, lûlekî, çeqçeqokî.

- **SPRING** : zenbelekê badoke.

VOLUTOID, *n., adj.* : badoke, badokeyî.

VOLUTION, *n.* : pêç yan badana lûlekî yan çeqçeqokî.

VOLVA, *n.* : perdeya qarçikî.

VOLVULUS, *n.* : alandina rîvîkê.

VOMER, *n.* : hestiyê biçûk yê tenik yê ko ximximkan parçe dikit.

VOMIT, *n.* : hîlavêtin, rişandin, dirş, vereşandin, vereşîn.

VOMIT, *vt.i.* : hilavêtin, vereşandin.

VOMITED, *adj.* : vereşandî.

VOMITER, *n.* : vereşînker.

VOMITING, *n.* : vereşîn, vereşandin, hilavêtin, dirş, vereşiyan.

- **GAS** : xaza vereşînê.

VOMITIVE, *adj.* : vereşînî, vereşîndar.

VOMITORY, *n., adj.* : dirîkê rûnîştekên şanoyê.

VOMITURITION, *n.* : bizava vereşînê, hilavêtin yan vereşandina dubare.

VOMITUS, *n.* : tiştê hilavêtî.

VOODOO, *n.* : niviştî, cadûbaz, cerbez, xirsker.

- **DOCTOR** : pijîşkê cadûbaz yan xirsker.

- **PRIEST** : oldarê cadûbaz yan xirsker.

VOODOO, *vt.* : cerbezî kirin, cadû kirin, xirs kirin.

VOODOOISM, *n.* : vodoyîtî : ayînek Reşên Efrîqayî, ko li nav Reşên Hayîtî belav e û binyat cadûgerî û remldarî ye, cadû, xirs, cerbezî.

VOODOOIST, *n.* : bawermendê vodo.

VOODOOISTIC, *adj.* : pêwendîdarê bawermendê vodo.

VORACIOUS, *adj.* : pirxwer, zikînî, zikkûr, xwara, xwarok, çavbirsî, çilek, kulb.

- **APPETITE** : xwara, pirxwer.

VORACIOUSLY, *adv.* : bi xwarayî.

VORACIOUSNESS, *n.* : çilekîtî, çilek, zikûrîtî.

VORACITY, *n.* : çilekîti, zikkûrîtî, zikkorîtî.

- **VOROUS**, *suff.* : paşgir e ko rengdêr e.

VORTEX, *n.* : virvirok, gerav, zivrek, gêjaw, viz, gêjeng.

- **MOTION** : livîna zivrekî, livîna gêjeng.

VORTICAL, *adj.* : zivrek, gêjkî.

VORTICALLY, *adv.* : bi zivrekî, bi gêjkî, zivrekî.

VORTICELLA, *n.* : canewerê zengilokî di nav çiravan de.

VORTICISM, *n.* : tevgera zivrekî, tevgera hunerî ya nûjenî û neheyberî, baweriya ko gerdûn valatiyek têrmade ye ko livîn zivrekê xwe berdewam dikit.

VORTICIST, *n.* : hunermendê tevgera zivrekî.

VORTICITY, *n.* : zivrekîtî.

VORTICOSE, *adj.* = **VORTICAL.**

VORTIGINOUS, *adj.* : zivrekî.

VOTARIST, *n.* = **VOTARY.**

VOTARY, *n.* : endamê sondxwer, bawermendê xurt, piştgirê xwîngerm.

VOTE, *n.* : deng (helbijartin), dengdan, mafê dengdanê, biryara dengdanê, peşk, dengder.

- **OF NO CONFIDENCE** : dengdana ewlekî rakirin.

VOTE, *vi.t.* : deng dan.

- **TO ~ DOWN** : pêşniyazek revandin bi dengdanê.

- **TO ~ IN** : helbijartin (bi dengdanê).

VOTED, *adj.* : dengdayî.

VOTELESS, *adj.* : bêdeng (maf).

VOTER, *n.* : dengder, pişkhavêj.

VOTING, *n.* : dengdan, dengrahêlan, pişkhavêtin.

- **MACHINE** : makîne yan rêxistina dengdanê.

VOTIVE, *adj.* : viyanî, niyazî, sondî.

- **OFFERING** : pêşkêşkirina sondî.

- **PICTURE** : wêneyê sondî.

- **MASS** : nivêja meremek taybet (fele).

- **TABLET** : depê sondî.

VOUCH, *vt.i.* : (bo gewahê) xwastin, gewahî dan, derbest kirin, dupat kirin, dirûv kirin.

VOUCHEE, *n.* : gewah.

VOUCHER, *n.* : pisole, pete, destavêj, qoçan.

VOUCHSAFE, *vt.* : derbest kirin, rê dan, bersiv dan, dilovanî kirin, bexş kirin (wek bersivê).

VOUCHSAFED, *adj.* : derbestkirî.

VOUCHSAFING, *n.* : derbestkirin.

VOUSSOIR, *n.* : sipîn, qaş yan zemûmeya (kevirî) berî yan taqî.

VOW, *n.* : belênî, sond, peyivdan.

VOW, *vt.* : sond xwarin.

VOWEL, *n.* : dengdêr, (tîpe)bizwên.

- **POINT** : livîn (di zimanekê de).

VOWELIZE OR VOWELISE, *vt.* : bizwên kirin.

VOWELIZED, *adj.* : bizwênkirî.

VOWELIZING, *n.* : bizwênkirin.

VOWELLESS, *adj.* : bê (tîpe)bizwên.

VOWELLY, *adv.* : bi tîpe bizwênî.

VOWER, *n.* : sondxwer.

VOYAGE, *n.* : rêbarî, rêwîtî, geşt.

VOYAGE, *vi.t.* : rêbarî kirin.

VOYAGED, *adj.* : rêbarîkirî, rêwîtîkirî.

VOYAGER, *n.* : rêbar, rêvingî.

VOYAGEUR, *adj.* : gerok.

VOYAGING, *n.* : rêbarîkirin, rêwîtîkirin.

VOYEUR, *n.* :, kesê xweşiya zayendî (regezî) dibinît bi dîtina karê zayendiyê kesek dî.

VOYEURISTIC, *adj.* : pêwendîdarê kesê xweşiyê dikit bi dîtîna karê zayendî.

VOYEURISTICALLY, *adv.* : bi xweşiya dîtina karê zayendî.

VRAIC, *n.* : kevza giravên Nokenda Birîtanî.

V-SIGN (VICTORY SIGN) : nîşana serketinê.

VULCAN, *n.* : volkan, Xudayê agirî û çêkirina keresteyên metalî (li nik Romayiyan).

VULCANIAN, *adj.* : volkanî, birkanî.

VULCANIC, *adj.* = **VOLCANIC.**

VULCANITE, *n.* : volkanît, lastîka req ya bi kibrîtê çarekirî bo çêkirina qopçe û şehan.

VULCANIZABLE, *adj.* : lastîka reqbar.

VULCANIZATION, *n.* : lastîkreqkirin (bi kibrîtê).

VULCANIZE, *vt.* : lastîk req kirin (bi kibrîtê).

VULCANIZED, *adj.* : reqkirî.

VULCANIZER, *n.* : lastîkreqker.

VULCANOLOGICAL, *adj.* : birkanî, agirpijnî.

VULCANOLOGIST, *n.* = **VOLCANOLOGIST.**

VULCANOLOGY, *n.* : birkanzanî, agirpijînzanî.

VULGAR, *adj.* : çepel, xirabkar, qube.

- **THE ~ HERD** : nizmexelk.

VULGARIAN, *n.* : qube, çepel, mirovê dewlemend lê tamsar, geveze.

VULGARISM, *n.* : qubeyîtî, çepelîtî, tamsarîtî, gevezeyîtî.

VULGARITY, *n.* : çepelîtî, qubeyîtî, gevezeyîtî.

VULGARIZATION, *n.* : çepelbûn, gevezebûn, qubebûn.

VULGARIZE, *vt.* : qube kirin, çepelî kirin.

VULGARIZED, *adj.* : çepelkirî, qubekirî.

VULGARIZING, *n.* : çepelkirin, qubekirin.

VULGARLY, *adv.* : çepelkî, bi çepelî, bi qubeyî.

VULGATE, *n.* : Încîla latînî.

VULGUS, *n.* : kurtehelbesta latînî.

VULNERABILITY, *n.* : şikestinbarî(tî), birînbarî(tî).

VULNERABLE, *adj.* : şikestinbar, birînbar.

VULNERABLENESS, *n.* : şikestinbarîtî.

VULNERABLY, *adv.* : bi şikestinbarî.

VULNERARY, *n., adj.* : dermanê birîngir.

VULPICIDE, *n.* : rûvîkujî.

VULPINE, *adj.* : çivo, canbaz, fêlbaz, wek rûvî.

VULTURE, *n.* : simsiyark, sîsark, kerges, başoke.

VULTURISNE, *adj.* : simsiyarkî, zikûnî, talanker.

VULTURISH, *adj.* = **VULTURINE.**

VULTUROUS, *adj.* : simsiyarkî, wek simsiyarkî (zikûnî û talanker).

VULVA, *n.* : navling, quz.

VULVAL, *adj.* : quzî.

VULVAR, *adj.* = **VULVAL.**

VULVATE, *adj.* = **VULVAL.**

VULVIFORM, *adj.* : şikil quzî.

VULVITIS, *n.* : kulbûna quzî.

VULVOVAGINITIS, *n.* : kulbûna quz û vinçikî.

VYING, *n.* : hevrikîkirin.

W, w : debilyo : tîpa bîst û sêyem ya elfabeya înglîzî.

W : SYMBOL OF TUNGSTEN : tungsten, texlîtek kan e.

W, *abbr.* : watt(s).

WABBLE = WOBBLE.

WACKE, *n.* : gilê gewra kesk yan genimî yê kevirê birkanî yan agirpijînî.

WACKILY, *adv.* : bi gewcî.

WACKINESS, *n.* : gewcîtî.

WACKY, *adj.* : gewc.

WAD, *n.* : deste, gurze, gelek dirav.

WAD, *vt.* : pêçan , teji kirin, dagirtin.

WADABLE OR WADEABLE, *adj., n.* : borbar.

WADDED, *adj.* : hepişandî.

WADDING, *n.* : hepişandin.

WADDLE, *n.* : xingilîn.

WADDLE, *vi.* : xingilîn.

WADDLED, *adj.* : xingilî.

WADDLINGLY, *adv.* : bi xingilînî.

WADDY, *n.* : gurzê şerî (awistralî).

WADE, *n.* : bor.

WADE, *vi.t.* : gurz lê dan, zehmet pêş ketin, dan borî (dan nav avê re), êrîş kirin, çalak kar kirin, derbaz bûn (ji borî).

- **TO ~ IN** : êrîş kirin.

- **TO ~ INTO** : çalak êrîş kirin.

- **TO ~ THROUGH BLOOD** : dan nav xwînê de.

- **TO ~ THROUGH SLAUGHTER** : dan nav kuştarê de.

WADED, *adj.* : dayî nav avê re.

WADER, *n.* : têperê borî.

WADING BIRD, *n.* : balindeyê avî yê lîngdirêj.

WADING POOL, *n.* : gera borî (bo zarokan).

WADMAL, WADMOL OR WADMEL, *n.* : tevnek yan perûkek hîrî stûr e.

WAFER, *n.* : dorik, sewka nanî, bazina tenik, venûsînk, sewka venûsînê.

WAFER, *vt.* : venûsîn, qayim kirin, girtin (bi sewk yan bazina tenik).

WAFERED, *adj.* : girtî, venûsî.

WAFERING, *n.* : girtin, venûsîn.

WAFERY, *adj.* : sewkî (tenik).

W.A.F., ABBR. WITH ALL FAULTS : li gel hemû çewtiyan.

WAFFLE, *n.* : kîloc (ji ar, şir û hêkê dihêt sorkirin bi alavek sorkirinê taybet).

- **IRON** : sorkera kilocê (pêjgeh).

WAFFLE, *vt.* : xirpoyî axiftin, têk şêlan.

WAFFLED, *adj.* : xirpoyî axifti, têkşêlayî.

WAFFLING, *n.* : axiftina xirpoyî, têk şêlan.

WAFT, *n.* : bahîn, sirwe, şine, bêhna sivik, deng, ala (bo nîşankirinê yan zanîna arasteya bayî).

WAFT, *vt.* : pal dan, hajotin (ser avê yan ser bayî), derketin (bêhn, deng, awaz).

WAFTAGE, *n.* : guhaztin (bi gemiyan).

WAFTURE, *n.* : tiştê ba yan pêl dibit yan guhaztin.

WAG, *n.* : hejîn (ser), yariker, kenînker.

WAG, *vt.i.* : livîn, hejîn, veweşîn, xingilîn.

- **TO ~ TAIL** : dûv hejandin.

WAGE, *n.* : kirê, mûçe.

- **ANNUAL ~** : salane.

- **DAILY ~** : rojane, rojanî.

- **MONTHLY ~** : mangane, heyvane.

- **EARNER** : kirêkar, mûçexwar, rêncber.

- **SCALE** : pêstirka kirê (nîşankerê rêkar yan guhorîna kirê).

- **WORKER** = **WAGE EARNER.**

- **WEEKLY** ~ : heftane.

WAGE, *vt.* : kirê kirin, êrîş kirin.

WAGED, *adj.* : êrîşkirî.

WAGER, *n.* : girewî, merc, daw.

- **OF BATTLE** : şerker.

WAGER, *vt.* : merc kirin, girew kirin.

WAGERED, *adj.* : merckirî.

WAGERING, *n.* : merckirin.

WAGGED, *adj.* : hatî û çûyî.

WAGGING, *n.* : axiftina berdewan (bê rawestan).

WAGGERY, *n.* : çole.

WAGGISH, *adj.* : tiraneyî, tiraneker, yarîker.

WAGGLE, *n.* : veweşîn, hejîn yan hejandin (til bi gîleyî).

WAGGLE, *vt.i.* : hejîn, hejandin, veweşîn, xingilîn.

WAGGLED, *adj.* : veweşî.

WAGGLING, *n.* : veweşîn.

WAGGLY, *adj.* : veweşînî, hejînî.

WAGING, *n.* : êrîşkirin.

WAG(G)ON, *n.* : erebaneya çarçerx ya barkêşana giran.

- **BOILER** : qazana erebaneyî.

- **CEILING** : kaşxanka nişîv.

- **ROOF** : banê nişîv.

- **TRAIN** : hevkêşa erebaneyî.

- **VAULT** : gomiza erebaneyî.

WAG(G)ONER, *n.* : erebanehajo.

WAG(G)ONETTE, *n.* : erebaneya çarçerx ya vekirî bo siwarbûna keyf xweşiyê ko bi asayî hespek kêşan.

WAGON-LIT, *n.* : erebaneya nivistinê ya hevkêşê.

WAHOO, *n.* : teraşek bakura Emerîka.

WAIF, *n.* : pertal yan canewerê bêxudan, tiştê deryayî havêtî yan înayî beravê, mirov yan canewerê bi zirbûyî nemaze zarok, mirovê derbeder.

WAIL, *n.* : zêmar, zarîn, nike, babo babo, bavo bavo.

WAIL, *vi.i.* : girîn, giryan, zêmar kirin.

WAILFUL, *adj.* : zêmarî, zarînî.

WAILING, *n.* : zarî, qîrqîr, zarezar, qareqar, zarîn, wiswisk, qorîn.

- **AND LAMENTING** : zarezar.

- **OVER** : zarîn, zêmar.

- **PLACE** : dir yan şûna zarînê.

- **WALL** : dîwarê zarînê.

WAILINGLY, *adv.* : zarînkî, zêmarkî, bi zarînî, bi zêmarî.

WAIN, *n.* : erebaneyek mezin, hirça mezin.

WAINSCOT, *n.* : darberrûya nayab, nixêva dîwarê hindurî.

WAINSCOT, *vt.* : nixaftin (bi depên darî).

WAINSCOT(T)ED, *adj.* : nixafti.

WAINSCOT(T)ING, *n.* : nixaftin.

WAINWRIGHT, *n.* : erebane çêker yan çaker.

WAIST, *n.* : navteng, kemer, navqed, qarîş, qayîş, newq, teflef.

- **BAND** : doxîn, hemyan, piştan, kemer, navkêl.

- **BELT** : kemerbend.

- **COAT** : çekbend, sûxme, êlek, qufk, kutk.

- **CLOTH** = **LOIN CLOTH.**

- **DEEP** : kûr tako kemerê.

- **HIGH** : bilind tako kemerê.

- **LINE** : navqed, kemer, êlek, sernêk, navtirêng.

WAIT, *vi.t.* : xwe girtin, xizmet kirin (çavnêrî), payîn (pan).

- **TO ~ ON OR UPON** : xizmeta kesekê kirin.

- **TO ~ UP** : dereng nivistin, rûniştin dirêj kirin.

- **A MINUTE! OR WAIT A BIT!** : raweste!.

WAIT, *n.* : bende, bose, hîvîdarî, endamê tîpa stranbêj û mûzîqevan yên ko li kolanan digerin li cejna kirismisê, mûzîqeya vê tîpê.

- **TO LIE IN ~ FOR** : bose bi kesekê danan yan vedan.

WAITER, *n.* : çavnêr.

WAITING, *n.* : ragirtin, xwegirtin, hîvîdar, li hîvî, benda, çavnêrî, bendewar, lêpan.

- **FOR** : bendemayî, bende.

- **GAME** : gemeya xwegirtinê (bo delîveyê).

- **LIST** : siyayiya xwegirtinê (bo karî yan rêbariyê).

- **MAID OR WOMAN** : bermal, yawer, xidam.

- **MAN** : xulam, yawer, berdest.

WAITRESS, *n.* : çavnêr (mê).

WAIVE, *vt.* : dest jê berdan, xwe vedan, (pertalê dizî) firotin, paş xistin, wêve bûn (bi hejandina destî).

WAIVED, *adj.* : destjêberdayî.

WAIVER, *n.* : destjêberdan, belgenameya destjêberdanê.

WAIVING, *n.* : destjêberdan.

WAKE, *n.* : hişyarî, pişûya salane, ahenga cejna mehdervanê dêrê, mana li ber termê mîrî berî veşartînê.

- **IN THE ~ OF** : piştî.

WAKE, *vi.t.* : rabûn, hişyar bûn, hişyar kirin, li ber nivînên nesaxî yan termê mirî man.

- **TO ~ HIM UP** : ew hişyar kirin, ew rakirin.

- **TO ~ UP** : rakirin, hişyar kirin.

- **UP THERE!** : hîlo rabe!.

WAKED OR WOKE, *adj.* : hişyar.

WAKEFUL, *adj.* : şevnişîn, hişyar, şiyar, bêxew, agehdar.

WAKEFULLY, *adv.* : bi bêxewî.

WAKEFULNESS, *n.* : bêxewîtî, agehîbûn, agehîtî.

WAKELESS, *adj.* : bê birrîn (xew), kûr.

WAKEN, *vt.i.* : hişyar kirin, hişyar bûn, ji xewê rabûn.

WAKENED, *adj.* : hişyarkirî.

WAKENING, *n.* : hişyarkirin.

WAKE-ROBIN, *n.* : gulsêyîne, orkida belek.

WAKE-UP, *n.* : darkutok, balindeyek emerîkanî ye.

WAKING-UP, *n.* : hişyarkirin, rakirin.

WALE, *n.* : şop yan şûna lêdana tajangî, bijare, helbijartin, al, la, perasûya rast ya tevnî, sirûştê tevnî yan texlîtekê vehînanê.

WALE, *vt.* : nîşan kirin, helbijartin, bijartin(şûna lêdana tajangî) diyar kirin.

WALED, *adj.* : nîşankirî.

WALER, *n.* : hespê behne (yê leşkerê hindî).

WALES, *n.* : dever yan mîrnişîna brîtanî.

WALING, *n.* : nîşankirin.

WALK, *n.* : royiştin, çûn, çûyîn (li ser pêyan), rewt, geran, pêvçûn, newişt, rêbaz.

- **ON** : karê mit yê şanoyê.

- **OUT** : ger, seyrangeh, lêdan (mangirtin).

- **OVER** : serketina asan.

WALK, *vi.t.* : çûn (ser pêyan), geran, çûn (wêve), pîvan, derbaz bûn, meşîn.

- **TO ~ AWAY FROM** : revandin (bi samahî), rizgar bûn.
- **TO ~ AWAY WITH** : rizgar bûn (tiştê ne yê wî yan wê).
- **TO ~ INTO** : êrîş kirin, çillekî xwarin û vexwarin.
- **TO ~ OFF WITH** : dizîn, feyde kirin.
- **TO ~ ONE'S CHALKS** : zû çûn.
- **TO ~ OUT** : karî lê dan, derketin (enirî).
- **TO ~ OUT ON** : dest jê berdan.
- **TO ~ OVER** : dan ser.
- **TO ~ THE CHALK LINE** : rast çûn, pak man.
- **TO ~ THE PLANK** : dest ji karî berdan (bivêt nevêt).
- **TO ~ THE STREETS** : tirekî kirin, dêhlatî kirin.
- **TO ~ THROUGH** : karê rotînî kirin.

WALKAWAY, *n.* : serketin, pêger.

WALKER, *n.* : peya, peyar.

- **LONG DISTANCE ~** : çolbirr.

WALKIE-LOOKIE, *n.* : kamereya gerok ya televizyonî.

WALKIE-TALKIE, *n.* : alavka radyoyî (hinêr û wergir).

WALK-IN, *n.* : serketina asan, êkser, mezin (navda).

WALK-UP, *n.* : avahî, xanîk yan nivîsgeha bêbilindker.

WALKING, *n.* : peyar, ger, çûn, pêçûn.

- **DELEGATE** : nuwêner yan nimînenderê gerok.
- **FAST** : zû her.
- **QUICKLY** : zeroq.
- **STICK** : qeysik.
- **TICKET OR PAPERS** : kaxezên berdanê (ji serbaziyê).

WALL, *n.* : dîwar.

- **TO RUN ONE'S HEAD AGAINST A ~** : karek dûre kirin.
- **TO SEE THROUGH A BRICK ~** : dûr dîtin (jîr).
- **BUILDING** : sewkirin (dîwar avakirin).
- **OF PARTITION** : dîwarê cudakirinê.
- **OPENING** : kunek.
- **PAINTING** : kevala dîwarî.
- **PAPER** : kaxeza dîwarî.
- **PELLITORY** : giyayê kevnedîwaran (bo mîzkirinê baş e).
- **PLATE** : depê dîwarî.
- **PLUG** : devikê dîwarî.
- **ROCKET** : heleza kevnedîwaran (gul zer û mezin e).
- **WITH ONE'S BACK TO THE ~** : berevanîkirin (barê berevaniyê).

WALLABY, *n.* : kangûrûyek biçûk e di nav daristanên Awistiralya.

WALLAROO, *n.* : kangûrûyek mezin e.

WALLBOARD, *n.* : depên dîwarî.

WALLET, *n.* : çizdan.

WALL-EYE, *n.* : çavbilogî, çavê spî (wek yê hespî, çavgilênespî, xestiya gilêneyî, çavxêla biloq, xêl, biloq.

WALL-EYED, *adj.* : xeyle, şaşî.

WALLFLOWER, *n.* : guldîwar, mirovê ko li ber dîwarî rûdinit demê semayê.

WALL HANGING, *n.* : perde yan berrika dîwarî.

WALLOON, *n.* : welatî yan zimanê Walonistanê (li Belçika ko zimanê wan fransî ye).

WALLOP, *n.* : kulma dijwar, şiyama dijwar ya kulmbazî, kartêkirina sozyarî, arandin.

WALLOP, *vi.t.* : dijwar lê dan (êkcarî), revandin.

WALLOPING, *n.* : revîna pîs, mezin, nayab, lêdana dijwar.

WALLOW, *n.* : gevizandin, rizîn, gevizîn, gevz.

WALLOW, *vi.* : (in) : gevizîn, pêş ketin.

WALLOWING, *n.* : gevz, gevizîn.

- **GROUND** : gevzik (erdê gevizînê).

WALNUT, *n.* : gûz, giwîz, giwêz, dargûz, dargiwêz, .

- **SWEET ~** : gûzê (giwêzê) bez.

WALRUS, *n.* : canewerek memikdar e û wek golikê avê ye.

WALL STREET, *n.* : kolana bazara darayî li Niw York.

WALTZ, *n.* : sema, govend yan mûzîqeya walzê.

WALTZ, *vi.t.* : semaya walzê kirin.

WALTZER, *n.* : semakerê walzê.

WAMBLE, *n.* : veweşîn, badan, dilrabûn, qirqira ûrkî, xingilîn, alan, zivirîn.

WAMBLE, *vi.* : veweşîn, dil rabûn, ûrk qirqir kirin.

WAMBLED, *adj.* : veweşî, dilrabûyî.

WAMBLING, *n.* : veweşîn, dilrabûn.

WAMPUM, *n.* : stûvankê mohrikan.

WAN, *adj., vi.t.* : nesax, sist, lawaz, pêtî, pêtî bûn, pêtî kirin.

WAND, *n.* : çogan, gopal.

WANDER, *n.* : geran, ger.

WANDER, *vi.t.* : geran.

WANDERED, *adj.* : gerayî.

WANDERER, *n.* : bapîv, gerok, geryayî, gerîde, geral.

WANDERING, *n.* : bêrê, bapîvanî, sergerdan, koçerî geran, derodero.

- **SELLER** : pîlewer, çemçî, çerçî.

WANDERINGLY, *adv.* : gerankî, bi geranî.

WANDER LUST, *n.* : viyana geranê.

WANDEROO, *n.* : meymûnek hindistanî yan sirîlankî ko kêm dibit.

WANDO, *n.* : darê okaliptûsê li rojavaya Awistraliya.

WANE, *n.* : qilotî.

WANE, *vi.* : kêm bûn, pêtî bûn, lawaz bûn, qilot bûn.

WANED, *adj.* : pêtî, lawaz (bûyî).

WAN(E)Y, *adj.* : kêmkirî, kêmdar.

WANGLE, *vt.* : fêlbazî kirin, xapandin, hejandin, qayîl kirin (xapînî), xwe rizgar kirin (ji giriftariyekê yan aporiyekî).

WANGLER, *n.* : fêlbaz, xapîn(ok).

WANGLED, *adj.* : xapandî.

WANGLING, *n.* : fêlkirin, xapandin.

WANING, *n.* : lawazbûn.

WANKLE, *n.* : **-ENGINE** : makîneya wankil ya sotina hindurî.

WANLY, *adv.* : lawazkî, bi lawazî.

WANNED, *adj.* : pêtîbûyî.

WANNESS, *n.* : pêtîbûn.

WANT, *n.* : desttengî, berteng, kêmahî, kêmayî, tengî, daxwaz, kêmatî.

- **AD** : agehiya daxwazê yan wicê.

- **OF CARE** : kêmsexbîrî.

- **OF JUDGEMENT** : kêmpendî.

- **OF SENSE** : kêmhiş.

- **OF THOUGHT** : kêmraman.

WANT, *vt.i.* : viyan (vêtin, divêtin), xwastin.

WANTED, *adj.* : viyayî, vexwestî, xwastî, berxwast.

WANTING, *prep.* : bê, kêm.

WANTON, *n., adj.* : qeşmer, felîte, dawênpîş, yarîker, belqitî, dirr, hov, sitemkar, bêqam, verestî, durê nazdar, tirek.

- **CHILD** : zarokê madguhêr yan nazdar.
- **DESTRUCTION** : wêrankirina bêmerem yan bêwate.
- **MISCHIEF** : şeytaniya bêmerem.
- **MOOD** : maddijwar.
- **WIND** : bayê dijwar.

WANTON, *vi.* : serserî bûn, dest berdayî bûn.

WANTONER, *n.* : tirek.

WANTONLY, *adj.* : qeşmerîtî, feliteyîtî.

WANTONNESS, *n.* : qeşmerîtî, felîteyîtî.

WAPIT, *n.* : pezkûviyek emerîkanî ye.

WAPPER-JAWED, *adj.* : erzînk badayî yan çîq.

WAR, *n.* : şer, ceng, kêş, dijminî.

- **CIVIL ~** : şerê birakujî yan jiyarî.
- **BATLLE** : bezma şerî yan cengî.
- **CHEST** : sindoqa şerî yan cengî (darayî).
- **CLUB** : yaneya şerî yan cengî, şerxwaz.
- **CRIMES** : tawanên şerî yan cengî.
- **CRY** : hela hela, narete, tililiyên şerî.
- **DANCE**, daweta şerî.
- **FOOTING** : lêkdan yan amadeyiya şerî.
- **GAME** : gemeya şerî yan cengî.
- **HORSE** : hespê şerî (êrîşker).
- **LORD** : serokê şerî (serokê ko karê wî şer e).
- **MATERIEL** : keresteya şerî yan cengî.
- **MONGER** : şerxwaz, şerfiroş.
- **MONGERING** : şerfiroşî.
- **OF NERVES** : şerê demaran (gef, hereşe û gurreşer anko şerê derûnî).
- **PAINT** : boyeya rûveşartinê.
- **PARTISAN** : şerê çetegerî yan pêşmergeyî.
- **PATH** : lêkdayî yan amadebûyî bo şerî.
- **PLANE** : balafira şerî yan cengî.
- **POWER** : hêza şerî yan cengî.
- **PROFITEER** : nûkîne.
- **RISK INSURANCE** : dabînkirina metirsiya şerî yan tewekeliya şerî.
- **SHIP** : şerkeştî.
- **SONG** : strana şerî.
- **TIME** : demê şerî.
- **VESSEL** : keştiya şerî.
- **WHOOP** : qîja şerî.
- **ZONE** : devera şerî.

WAR, *vi.* : şer kirin, kêşe kirin.

WARBLE, *n.* : çirîkandin, aheng, stran, şiqîn, çiçîkan.

- **FLY** : mêşa hesp û terşî.

WARBLE, *vi.t.* : strandin.

WARBLED, *adj.* : strankirî (stranî).

WARBLER, *n.* : ahengbêj, stranbêj, dengbêj.

WARBLING, *n.* : şiqîn, çirîkandin, çiçîkan.

WARD, *n.* : pasvanî, parastin, pasvan, sexbirî, girtin, zîndan, rasipêrî, rexek zîndanê yan nexweşxaneyê, tax, kelşa biçûk û teng ya kilîlê, bisporê rasipêrkirî.

WARD, *vt.* : parastin, xwe vedan, paşve bûn.

-WARD, *suff.* : paşgir e ko araste ye.

- **BACK~** : paşve.
- **FOR~** : pêşve.
- **HOME~** : bo yan ber mal ve.

- **IN~(S)** : ber hindurî ve.
- **NORTH~** : ber bakurî ve.
- **SOUTH~** : ber başûrî ve.

WARDED, *adj.* : kunkirî, didankirî.

WARDEN, *n.* : wirdiyan, zîndanvan.

WARDER, *n.* : pasvan, zîndanvan, çogan, dardest.

WARDERSHIP, *n.* : pasvanîtî.

WARD HEELER, *n.* : piştgirê ramyarî.

WARDRESS, *n.* : zîndanvan yan wirdiyan (jin).

WARDROBE, *n.* : dolab.

WARDROOM, *n.* : rexê efseran (şerkeştî).

WARDSHIP, *n.* : rasipêrî, pasvanî, şagirdî.

WARE, *n., adj.* : kotal, aman, pertal, kalot, wurya, têgehiştî, hişyar.

- **HOUNDS** : tajiyên pasvaniyê.
- **HOUSE** : kogeh, embar.
- **ROOM** : jora embarkirinê.
- **TRAPS** : telheya hişyariyê.
- **WIRE** : têla hişyariyê.

WARE, *vt.* : hişyar bûn, xwe vedan, xerc kirin, embar kirin (nemaze kel û pelî).

WARED, *adj.* : agehkirî.

WARES, *n.* : pertal, kutal, aman.

WARFARE, *n.* : şer, ceng.

WARFARIN, *n.* : warferîn, derman e, kirindekuj e.

WARILY, *adv.* : bi hişyarî.

WARINESS, *n.* : haş, hayjê.

WARING, *n.* : agehkirin.

WARISON, *n.* : borîzana (deng) êrîşê.

WARLIKE, *adj.* : cengî, şerxwaz.

WARLOCK, *n.* : cadûbaz, xirsker.

WARM, *n., adj.* : germ, têhnşîr, şiletên.

- **ARM BLOODED** : xwîngerm.
- **ARM COUNTRIES** : welatên germ.
- **FRONT** : ber yan bereyê germ.
- **HEART** : dilovanî.
- **HEARTED** : dilovan, dilnerm.
- **HEARTEDLY**, *adv.* : dilovankî, bi dilovanî, bi dilnermî.
- **HEARTEDNESS** : dilovanîtî, dilnermîtî.
- **SPOT** : xalka germ (sehker e), hezkirîn.
- **WATER** : ava têhnşîr.
- **WEATHER** : seqayê germ.

WARM, *vt.i.* : germ bûn.

- **TO ~ UP** : germ kirin (xwarin), germ bûn.

WARMED, *adj.* : germkirî.

WARMER, *n.* : germker, germtir.

WARMING, *n.* : germkirin.

- **PAN** : axlewîk.

WARMISH, *adj.* : piçekê germ.

WARMLY, *adv.* : germkî, bi germî.

WARMTH, *n.* : germî.

WARM-UP, *n.* : germbûn.

WARN, *vt.* : agehdar kirin.

WARNED, *adj.* : haydayî, qewîtîkirî.

WARNER, *n.* : agehker.

WARNING, *n.* : hişdarî, agehkirin, agehî, terîr, hay, haydan, pelikandin, qewîtî, şîret, agehdarî, pend, agehdarkirin, agadarkirin.

WARNINGLY, *adv.* : bi agehdarî.

WARP, *vt.i., n.* : badan, xwehr kirin, la dan, badan, xwehrî, bendek, binyat, benê dirêjê tevnî, werîsê gemiyê, lîm.

- **BEAM** : pêça benî.
- **AND WOOF** : binyat.

WARPED, *adj.* : xîs.

WARRANT, *n.* : rêdan, destûr, destebarî, bihane, dirûv, bîrname.

- **OFFICER** : cêgir yan cîdarê efserî, sedvanyar.

WARRANT, *vt.* : dupat kirin, desteber kirin, destûr dan, rewa kirin, behane kirin, dirûv kirin.

WARRANTABLE, *adj.* : behanebar, mehanebar.

WARRANTABLENESS, *n.* : behanebarîtî.

WARRANTABLY, *adv.* : bi behaneyî, behanekî.

WARRANTEE, *n.* : destberdar.

WARRANTER, *n.* = **WARRANTOR.**

WARRANTOR, *n.* : desteber.

WARRANTY, *n.* : desteberî.

WARRED, *adj.* : şerkirî, cengkirî, kêşekirî.

WARREN, *n.* : nêçîrgeh, mafê nêçîrê, kêvrûşgeh, kêvrûşkên vê dirê.

WARRENER, *n.* : nêçîrgehvan, xudanê kêvrûşkgehê.

WARRIGAL, *n., adj.* : kûvî, nekehîkirî, (hesp), seyê kûvî.

WARRING, *n.* : şerkirin.

WARRIOR, *n.* : şerker, şervan, cengawer, cengbaz, cengvan, şerkar, şêranî.

WARAW, *n.* : texlîtek masî ye.

WARSAW, *n.* : serekbajêrê Polonya.

WARS(T)LE, *vt.* : xebat kirin, bizav kirin, kêşe kirin, gemş kirin.

WART, *n.* : balûke, balîke, behlûke, behlûlk, belalûk.

- **GRASS** : giyabehlûlk (bo dermanî).

- **WEED** : firîzîbehlûlk (bo dermanî).

WARTED, *adj.* : behlûlkirî.

WARTHOG, *n.* : berazê kûvî yê Efrîqayî.

WARTLESS, *adj.* : bê behlûlk.

WARTY, *adj.* : behlûlkeyî, balîkeyî, behlûlkî.

WARY, *adj.* : çavvekirî, hişyar.

WAS, *p.* **OF IS** : bo.

WASH, *n., adj.* : şûştin, beravkirin (balavkirin), celal, hinîn, boye, lîm, gotin yan axiftina pûç, hinîna tenik.

- **BASIN** : text, şikev, avsong.

- **BOARD** : depê şûştinê.

- **BOILER** : qazana şûştinê (avkelandinê).

- **BOTTLE** : alavka bijînkirina xazan.

- **BOWL** : text, pêşok, beravxane (balavxane), avsong.

- **CLOTH** : perûkê şûştina amanan.

- **DAY** : roja şûştina cilan, roja balavê.

- **HAND-BASIN** : pêşok.

- **HOUSE** : beravxane (balavxane).

- **LEATHER** : nermeperûk, kuderî.

- **OUT** : ramalîn.

- **RAG** = **WASH CLOTH.**

- **ROOM** : şûştingeh, avdest (li aşxaneyê), avrêj.

- **STAND** : pêşok.

- **TUB** : teşt yan teşta şûştinê.

- **WOMAN** : jina cilşo.

WASH, *vt.i.* : şûştin.

- **TO ~ CLOTHES** : cil şûştin.

- **TO ~ DOWN** : xwarin birin xarê (daûran) bi vexwarinê.

- **TO ~ OUT** : wêran kirin (pirê), lawaz kirin, reng pêtî kirin, paqij kirin.

- **TO ~ UP** : dest û çav şûştin, aman şûştin.

WASHABILITY, *n.* : şûştinbarî(tî).

WASHABLE, *adj.* : şûştinbar.

WASH AND WEAR, *adj.* : şûştin û liber xwe kirin.

WASHED, *adj.* : şûştî.

- **OUT** : qerimî, mandî, pêtî.

- **UP** : mandî, westayî, bêzar, gelek qerimî.

WASHER, *n.* : şo, cilşoya xwekar.

- **WOMAN** : jina cilşo.

WASHER, *n.* : waşer, xelekek lastîk yan metalî bo mukimkirina girtinê yan nehêlana delandinê.

WASHERY, *n.* : şûştingeha komirî.

WASHING, *n.* : şûştin, berav (balav), beravkirin (balavkirin), şîştin, arav.

- **MACHINE** : cilşo, beravek (balavek).

- **RECEPTACLE** : legen.

- **STAND** : pêşok.

WASHINGTON, *n.* : serekbajêr yan serekpaytextê wîlayetên yekgirtî yên Emerîka.

WASHINGTONIA, *n.* : texlîtek darqespa Kalîforniya.

WASHILY, *adv.* : bi lawazî.

WASHINESS, *n.* : lawazîtî, rohnîtî.

WASHY, *adj.* : bêqam avî (rohn, ne tîr), pêtî, tenik.

WASP, *n.* : stêng, stang, mozqirtik, moz, zilkêtk.

- **BEE** : mêşa zilkêtkî.

- **BEETLE** : kêza wek zilkêtkê.

- **FLY** : mêşa zilkêtkî.

- **WAIST** : kemera stêngî, kemera gelek zirav.

WASP, *abbr.* **WHITE ANGLO-SAXON PROTESTANT** : pirotiyê spî yê anglo-saksonî.

WASPISH, *adj.* : stêngî, zilkêtkî.

WASPISHLY, *adv.* : stêngkî.

WASPISHNESS, *n.* : stêngî(tî), zilkêtkîtî.

WASSAIL, *n.* : nûşecan, nûşcan, nûşîcan! ahenga vexwarinê.

WASSAIL, *vi.t.* : nûşîcan kirin, bêqam vexwarin, stranên cejna zayînê gotin.

WASSERMAN REACTION OR TEST, *n.* : azmûna waserman, bo sehkirina nesaxiya firengî yan ateşekê (sûsenek).

WASTAGE, *n.* : zehî.

WASTE, *n., adj.* : zehî, xult, çol, paşmawe, beyar, firro.

- **TO GO OR RUN TO ~** : zehî bûn.

- **TO LAY ~** : kavil kirin, wêran kirin, herifandin.

- **BASKET** : selka gilêşî.

- **ENERGY** : wizeya zehî.

- **HEAP** : gûfik.

- **LAND** : çol, beyar.

- **PAPER** : kaxezên zehî.

- **PIPE** : boriya pîsavê.

- **PRODUCTS** : paşmayî, berhemên zehî.

- **WATER** : pîsav, ava bikarhatî.

WASTE, *vt.* : zehî kirin.

WASTED, *adj.* : zehîkirî.

- **FRUITS AND VEGETABLES** : simîte.

WASTEFUL, *adj.* : zehîdar.

WASTEFULLY, *adv.* : bi zehîkirinî.

WASTEFULNESS, *n.* : zehîtî.

WASTELESS, *adj.* : bê zehî.

WASTER, *n.* : zehîker, destberdayî.

WASTING, *adj.* : zehîkirinî, lawazker, kavilkerî.

WASTREL, *n.* : bapîv, destberdayî, kêrnehatî, tiştê zehîkirî, zehîker.

WATCH, *n.* : demjimêr, zêrevanî, nêrevanî, katjimêr.

- **BAND** : kostek.

- **BRACELET** : kostek.

- **CAP** : kulavê deryavanî.

- **CASE** : nixêva metalî ya demjimêrê.

- **CHAIN** : zincîra demjimêrê.

- **DOG** : seyê pasvaniyê, zêrevan.

- **FIRE** : agirê pasvanî yan pasvaniyê.

- **GLASS** : cama demjimêrê.

- **GUARD** : zencîr yan benê demjimêra berîkî.

- **HAND** : mil.

- **KEY** : kilîla demjimêrê (bo barkirinê).

- **MAKER** : demjimêrvan, demjimêrçêker.

- **MAKING** : demjimêrçêkirin.

- **MAN** : pasewan, dîdevan.

- **NIGHT** : nivêja dirêj nemaze ya şeva sala nû.

- **POCKET** : berîka demjimêrê.

- **TOWER** : birca zêrevaniyê.

- **WORD** : peyiva serekî ya seretayên partekê, perûl.

WATCH, *vi.t.* : dîtin, nêrîn, temaşe kirin, zêrevanî kirin.

- **TO ~ ONE'S TIME** : li hîviya delîveyê man.

- **TO ~ OUT** : hişyar bûn, wurya bûn, hay ji xwe hebûn.

WATCHED, *adj.* : zêrevanîkirî, temaşekirî.

WATCHER, *n.* : şehne, temaşeker, bînende, dîdevan, temaşevan, çavdêr, bîner.

WATCHFUL, *adj.* : wurya, hişyar.

WATCHFULLY, *adv.* : bi wuryayî, bi hişyarî.

WATCHFULNESS, *n.* : hişyarîtî.

WATCHING, *n.* : temaşekirîn, temaşe, dîdevanî, dîtin, nêrîn, çavdêrî, bînîn.

WATER, *n., adj.* : av, aw, derya, ger, radan, xêzaw, rondik, firmêsk, mîz, derhînana qoçanên darayî bê pitirkirina sermayeyî.

- **ABOVE ~** : dûr ji derdî.

- **IN DEEP ~** : giriftar, ketî bin derdekê yan tûşî girftariyekê bûyî.

- **IN LOW ~** : tengav, destteng.

- **IN SMOOTH ~** : pêşketî, bê giriftarî.

- **ON THE ~** : di nav keştî de ye, li ser gemiyê, bi rê ketiye.

- **TO DRINK THE ~** : çûn germava bo kanav û ten dirustiyê.

- **TO GET INTO (BE IN) ~** : tûşî giriftariyê bûn.

- **TO GO ON THE ~ WAGON** : êdî meyê venaxwit.

- **TO GO THROUGH FIRE AND ~** : ketiye ber derdek giran.

- **TO HOLD ~** : dîtane rast e û xwe li ber rexneyê digirit.

- **TO KEEP ONE'S HEAD OR ONESELF ABOVE ~** : xwe ji giriftariyan vedan.

WATER, *vt.i.* : av dan.

WATER BACK, *n.* : paşav, sarinc yan boriya li paş koçkî bo dabînkirina ava germ.

WATER BAG, *n.* : meşk.

WATER BALLET, *n.* : semaya avê ko melevan dikin.

WATER BEETLE, *n.* : kêza avî.

WATER BIRD, *n.* : balîndeyê avê.

WATER BISCUIT, *n.* : biskîta avî (ar û av).

WATER BLISTER, *n.* : zîpke yan pirzîka avî (bê kêm (nêm) û xwîn).

WATER BLOOM, *n.* : koma kevzê.

WATERBORNE, *n.* : serav.

WATER BOTTLE, *n.* : gogim, şûşe, botlê avê : avguhêz nemaze bi gemiyê.

WATER BOY, *n.* : avbir, kurkê ko avê didit girûhekê wek yarîkerên tepka pê.

WATER BRAIN, *n.* : nesaxiyek pezî (mejî, kirmoke dibit.

WATER BUCK, *n.* : pezkûvî yan asikê avê, yên ko hez jî av û çiravan dikin.

WATER BUFFALO, *n.* : gamêşê avê.

WATER BUG, *n.* : avpêşî.

WATER CANAL, *n.* : co, coya avê.

WATER CARRIER, *n.* : avbir.

WATER CHESTNUT OR WATER CALTROP : şahberrûya avê.

WATER CHIQUAPIN, *n.* : zebata avê.

WATER CLOCK : demjimêra avê.

WATER CLOSET, *n.* : destav, avrêj, avdest.

WATER COCK, *n.* : corne.

WATER COLOUR, *n.* : kevala avî, rengê avê, boyeya neqşî ya têkilî ava nerûnî kirî.

WATER COLOURIST, *n.* : hunermendê (kevalên) avî, yê ko bi rengê avî neqş dikit.

WATER COOL, *vt.* : (bi avê) sar kirin.

WATER COURSE, *n.* : celal, awero.

WATERCRAFT, *n.* : gemî, keştî, belem.

WATER CRAKE, *n.* : balindeyek avî ye.

WATERCRES, *n.* : pêrpîn.

WATER CURRENT, *n.* : tîra avê, rewteka avê, sîlav.

WATER CYCLE, *n.* : duçerxa avî.

WATER DOG, *n.* : seav.

WATERED, *adj.* : avdayî, beravî, avdar, avî.

WATERFALL, *n.* : rêjav, sûlav, tavgeh, şîp, firek, avşor.

WATER-FAST, *n.* : avgir.

WATER FORD, *n.* : **-GLASS** : şûşeyê rohn û bêreng yê beristeyî.

WATERFINDER, *n.* : avger.

WATER FLEA, *n.* : kêça avî.

WATER FLOW, *n.* : avrewanî.

WATER FOWL, *n.* : balindeyê avî nemaze yê melevan.

WATER FRONT, *n.* : berav.

WATER GAP, *n.* : kelşa avê, kelşa di nav sirta çiyayan de ko rûbar têre diçit.

WATER GAS, *n.* : xaza avî (jehr e) bo êzîng û ronahîkirinê.

WATER GATE, *n.* : dergehê avê.

WATER GAUGE, *n.* : avpîv (di sarinc yan qazanê de).

WATER GLASS, *n.* : şûşeyê avê (bo zêrevaniyê), demjimêra avê, tiranê avê, avpîv.

WATER GUARD AND DISTRIBUTOR : mîrav.

WATER GUM, *n.* : şirêza avê, darek şirêzî ye û li ber avê şîn dibit.

WATER GUN, *n.* = **WATER PISTON.**

WATER HAMMER, *n.* : kutana avî, dengê kutana avê gava li boriyan didit.

WATER HEMLOCK, *n.* : sokerana avî (jehrî ye).

WATER HEN, *n.* : mirîşka avî, mirêk, mirîşkbeşk.

WATER HOLE, *n.* : kuna avî, kunek xuristî ye av tê de heye, kuna ser seholê.

WATER HYACINTH, *n.* : gulek avî wek zebatî ye.

WATER ICE, *n.* : befroka avî, şirînayiya seholê (av û şekir û tamdarî).

WATER INADEQUACY, *n.* : kêmav.

WATER INCH, *n.* : înca avî.

WATERINESS, *n.* : avîtî.

WATERING, *n.* : avdan, lêrik, dilop, delên.

- **HERD** : veherandin, garan avdan.

- **PLACE** : kanî, jêderê avê.

- POT OR CAN : amanê pizirûkê.

WATER JACKET, *n.* : saqo yan nixêvka avê, ko av têre diçit bo sarkirina parçeyên germ yên hindurî yên makîneyê nemaze stûnkên otomobîlê.

WATER JUG, *n.* : cewdik.

WATER JUMP, *n.* : gîroya avê wek ger yan çala avê ko pêdivêt hesp li ser re bazbidit li pêşbezîna hespan.

WATER LEAF, *n.* : belgavî, helezek belg didankî û avî ye.

WATERLESS, *adj.* : bê av.

WATERLESSNESS, *n.* : bêavîtî.

WATER LEVEL, *n.* : rêkara avî.

WATER LILY, *n.* : zebat, nîlûfer.

WATERLINE, *n.* : hêla avê, li rexê gemiyê ko kûratiya avê diyar dikit.

WATER LOGGED, *adj.* : tejî av.

WATERLOO, *n.* : derb yan lêdanek dijwar, pêşbirkêya vebirr.

WATER MAIN, *n.* : boriya serekî ya avê.

WATERMAN, *n.* : gemîvan, şelpîkar.

WATERMANSHIP, *n.* : gemîvanî.

WATERMARK, *n.* : nîşana avê, nîşana di nav tevnê kaxezê de ya ko bi tenê diyar dibit hînga dikevit navbera ronahî û çavî de.

WATERMARK, *vt.* : kaxez "dax" kirin bi nîşana avê, neqş kirin wek nîşana avî.

WATERMELON, *n.* : zebeş, şeftî, şûtî.

WATER METER, *n.* : avpîv.

WATER MILFOIL, *n.* : hezarbelga avî.

WATER MILL, *n.* : aşav, aşê avê.

WATER MOCASIN, *n.* : mokasinê avê, marê avê.

WATER NYMPH, *n.* : periya avê.

WATER OAK, *n.* : berrûya avê.

WATER OF CRYSTALIZATION, *n.* : ava belûrbûnê.

WATER OF HYDRATATION, *n.* : ava pêkhatî yan awêteyî (madeyek li gel avê).

WATER OF LIFE, *n.* : ava jînê.

WATER PASSAGE, *n.* : borr.

WATER PEPPER, *n.* : bîbera avê, texlîtek giyagirêçk e li erdê avî şin dibit.

WATER PIMPERNEL, *n.* : rizyankrûvî.

WATER PIPE, *n.* : boriya avê.

WATER PIPE FLOW, *n.* : avkişîn.

WATER PISTOL, *n.* : debanceya avî (bo zarokan).

WATER PITCHER, *n.* : mesîn.

WATER PLANTSIN, *n.* : zirna yan zurna ya şivanî, giyayek avî yan çiravî ye.

WATER POLO, *n.* : yariya polo di nav avê de.

WATER POOL, *n.* : avzivêrk, avgerk.

WATER POL (WITH SPOUT), *n.* : mesîn.

WATER POWER, *n.* : hêza avê, bo karê alavan, sûlava bo vî karî, mafê avê.

WATER PROOF, *n., adj., vt.* : dij yan bergirê avê, perûkê dij avûbaranê, xwe li ber avê girtin.

WATER PROOFER, *n.* : bergirê avê.

WATER PROOFING, *n.* : bergirkirina avê.

WATER PUMP, *n.* : avhilmij.

WATER RAM, *n.* : kutekê avê (hîdrolîkî).

WATER RAT, *n.* : mişk yan cirdê avê, bapîv yan dizê beravê.

WATER REPELLENT, *n.* : avdûrker.

WATER RESISTANT, *adj.* : av bergir.

WATER RIGHT, *n.* : mafê avê.

WATER SAPPHIRE, *n.* : safîr (berê hêja) yê avê.

WATER SCORPION, *n.* : dûpişkê avê.

WATER SEAL, *n.* : avgirtek.

WATER SEWAGE, *n.* : coka sikavê.

WATERSHED, *n.* : gera ava baranê ko av jê diçit rûbarî.

WATER SHIELD, *n.* : metalê avê, helezek avî ye.

WATERSIDE, *n., adj.* : berav.

WATER SKI, *n.* : hilîsoka avê, alava hilisîna seravê.

WATER-SKI, *vi.* : hilisîna ser avê kirin (yarî).

WATER SKIN, *n.* : meşk, dîvavk.

- **SMALL ~** : şîp, şirav.

WATER SNAKE, *n.* : maravî, marê avî.

WATER-SOAK, *vt.* : (di avê da) şil kirin.

WATER SODA, *n.* : ava soda, ava qilê.

WATER SPAMIEL, *n.* : tîle, se yan tajiyê avî yê ko têr mûyê gij e û li nêçîrê balindeyên avî digirit.

WATER SPOT, *n.* : piniya avê, nesaxiyek meyweyî.

WATERSPOUT, *n.* : şurik.

WATER SPRAYING, *n.* : avweşîn.

WATER SPRINKLER, *n.* : avêj.

WATER SPRINKLING, *n.* : avweşandin, avweşîn.

WATER SPRITE, *n.* = **WATER NYMPH.**

WATER STRIDER, *n.* : pêşiya lingdirêj ya ko li ser ava peng diçit.

WATER SUPPLY, *n.* : jiyandin yan azoqeya avê.

WATER SYSTEM, *n.* : rêzika avê, rûbar û çem û zê, jêderê avê.

WATER TABLE, *n.* : rêkara ave, ko erd li bin de têrav e, dîwarkê parastina avahiyekê li dijê avê.

WATER THRUSH, *n.* : balindeyê strankar yê avî.

WATERTIGHT, *n.* : avgir, dijav, bêguman.

WATER TOWER, *n.* : birca avê, boriya avê, alavka agirkuj.

WATER VAPOUR, *n.* : hilm yan helma avê.

WATER-VASCULAR SYSTEM, *n.* : rêzika amanî ya avê.

WATER VESSEL, *n.* : gogim.

WATER WAVE, *n., vt.* : pêla avê, av pêl kirin, pirç yan por wek pêla avê çêkirin.

WATER-WAVED, *adj.* : wek pêla avê çêkirî.

WATERWAY, *n.* : avrê : awero, cok.

WATERWEED, *n.* : çerxa avê.

WATER WINGS, *n. pl.* : çengên avê, du lastîkên pufdayî bo hînkirina melevaniyê.

WATER WITCHING, *n.* : berbîniya avê, bizava peydakirina avê bi darê berbîniyê.

WATER WORKS, *n.* : kargeh yan êzgeha avê (ko ava vexwarinê berhem dikit, paqij û sepî dikit).

WATERWORM, *adj.* : avrizî (gemî), avkevnkirî.

WATERY, *adj.* : avî, awî.

WATSON, *n.* : rikdarê hevrikê belîmetî.

WATSONIA, *n.* : helezek wek giladyolusî.

WATT, *n.* : wat : yekeya hêza kehrebî.

- **METER** : watpîv.

WATTAGE, *n.* : watî, hêza kehrebî ya bi watê pîvayî.

WATTER, *n.* : watiyet, tiştek (wek êzgeh yan çira) ko watiyek diyar heye.

WATT-HOUR METER, *n.* : watdemjimêr.

WATTLE, *n.* : bistikên li gel çiq û leveni vedihînin (bo tan, dîwar û kaşxankan).

- **AND DAUB** : cebl û ev bistikên vehînînê.

- **BIRD** : balindeyek awistralî ya hingvînxwer e.

WATTLE, *vt.* : vehînan, bist kirin.

WATTLED, *adj.* : vehînayî.

WATTLING, *n.* : vehînan.

WATTMETER, *n.* : watpîv.

WAUL, *vi.* : qîj kirin.

WAVE, *n.* : pêl, şepol, şewildan, sîpel.

- **SEA ~** : sîpel.
- **BAND** : gurzeya pêlê.
- **EQUATION** : hevkêşa pêlê.
- **FORM** : şiklê pêlê, şêweyê pêlê, şêweyê şepolê.
- **FRONT** : ber pêl.
- **FUNCTION** : erkê pêlê, pabendê pêlê, kêlê pêlê.
- **GUIDE** : raberê pêlê.
- **LENGTH** : dirêjiya pêlê.
- **MECHANICS** : mekanîka pêlê.
- **MOTION** : livîna pêlê.
- **NUMBER** : vajiya dirêjiya pêlê.
- **OF THE FUTURE** : tevgera ko girîmane dê li paşerojê zal bibit.
- **SHAPE** = **WAVE FORM.**
- **THEORY** : dîtaneya pêlê, têriwaniya pêlê.
- **TRAIN** : pêla hevkêşî.

WAVE, *vi.t.* : pêl bûn, hejandin, hejîn.

WAVED, *adj.* : pêldayî, pêlkerî, şekpolkerî, pêldar, hejandî.

WAVELESS, *adj.* : bê pêl, hedar, bê hejîn.

WAVELESSLY, *adv.* : bê pêlkî, bi bêpêlî.

WAVELET, *n.* : pêlik (pêla biçûk).

WAVELIKE, *adj.* : wek pêlê.

WAVER, *n.* : dudilî, lere, lerzîn, xingilîn.

WAVER, *vi.* : dudilî kirin, veweşîn, lerizîn, xingilîn.

WAVERED, *adj.* : dudilîkirî, veweşî, hejiyayî.

WAVERER, *n.* : dudilî.

WAVERING, *adj.* : dudil, demdemî, hejîn, çûn û hatinî.

WAVERINGLY, *adv.* : dudilkî, bi dudilî, bi lerzî.

WAVERY, *adj.* = **WAVERING.**

WAVILY, *adv.* : bi lerzî.

WAVINESS, *n.* : lerzîtî, pêlîtî, şewildan.

WAVING, *n.* : pêldan, şeke, hejandin.

WAVY, *adj.* : pêlî, pêldar, xelek, şepolkerî, pêlkerî, lerzî.

WAV(E)Y, *n.* : berfqaz, befirqaz.

WA-WA, *n.* : dengê zirna yan borîzanê.

WAWL, *vi.* = **WAUL.**

WAX, *n.* : mûm.

- **BEAN** : fasolya mûmî.
- **CANDLE** : mûm, şemalk.
- **CHANDLIER** : şemedana mûmî, awîzeya mûmî.
- **DOLL** : leyiztoka mûmî.
- **INSECT** : pêtika mûmî, pêtika lêşê ko wî mûmî derdikit.
- **LIGHT** : şemalk, mûm.
- **MUSEUM** : mûzexaneya mûmî.
- **MYRTLE**, *n.* : tawka mûmî.
- **PALM**, *n.* : darqespa mûmî (ko mûm jê çêdibit).
- **WORK** : peykerê mûmî.

WAX, *vi.* : mûm kirin.

- **TO ~ STRONG** : werar bûn, çêbûn.

WAXBERRY, *n.* : tûmûmî, tûbefrî.

WAXBILL, *n.* : nikilmûm (balinde ye).

WAXED, *adj.* : mûmkirî.

- **PAPER** : kaxeza mûmkirî.
- **THREAD** : zîk.

WAXEN, *adj.* : mûmî.

WAXER, *n.* : vemiştkerê mûmî.

WAXILY, *adv.* : mûmkî, bi mûmî.

WAXINESS, *n.* : mûmîtî.

WAXING, *n.* : mûmîkirin, qawinê stranan, çêkirina qawinên stranan, vemiştina bi mûmî.

WAXWING, *n.* : çengmûm, balmûm, balindeyek e ko serê perên wê wek mûmî ye.

WAXLIKE, *adj.* : wek mûmî.

WAXY, *adj.* : mûmî.

WAY, *n., adj.* : rê, çawanî, çewanî, rêbaz, awa, çewayî, semt, rêgeh, celeb, celew, cor, teher.

- **BY THE ~** : bi vê helketinê, di rêbarê de.
- **BY ~ OF** : di rêka, bi awayê, ji ber ko.
- **ON THE ~ OUT** : li ber nemanê ye, li ber kevnbûnê ye.
- **OUT OF THE ~** : awarte, ne asayî, kêrnehatî, ne di cihî de, çewtî.
- **TO GETHER OR LOSE ~** : (lez) pêtir yan kêmtir bûn.
- **TO GET ONE'S OWN ~** : ko tiştê bivêt bikit yan bibit, digehit tiştê ko bivêt.
- **TO GET SOMETHING OUT OF THE ~** : ji rê vedan, jê rizgar bûn.
- **TO GET UNDER ~** : derketin, dest bi pêşveçûnê kirin.
- **TO GO (TO DO SOMETHING) ONE'S ~(S)** : xebatek taybetî kirin da ko....
- **TO HAVE IT BOTH ~S** : her du rex (yên pirsê) kirin behane.
- **TO HAVE ONE'S OWN ~** : tiştê bivêt kirin.
- **TO MAKE ~** : pêşve çûn.
- **TO MAKE ~ FOR** : xwe ji rê vedan, rê dan.
- **TO MY ~ OF THINKING** : bi hizra min.
- **TO PUT ONESELF OUT OF THE ~ (TO DO SOMETHING)** : zehmet kêşan da ko harî kesekê bikit.
- **UNDER ~** : pêşkerî, li ser rê.

WAYBILL, *n.* : siyayiya barî, belgenameya pertalî.

WAYFARER, *n.* : rêborî, rêwî, rêwîk, rêbar, rêbwar, rêvingî.

WAYFARING, *n., adj.* : rêborîn, rêwîtî.

WAYGOING, *n., adj.* : çûn, çûyî, derketî.

WAYLAID, *adj.* : xwegirtî (bo êrîşê).

WAYLAY, *vt.* : xwe girtin (bo êrîşê), êrîş kirin (ji boseyê).

WAYLAYING, *n.* : xwe girtin (bo êrîşê).

WAYLESS, *adj.* : bê rê.

WAYS AND MEANS, *n. pl.* : rê û rêbaz, rê û awa.

WAYSIDE, *n., adj.* : rexê rê, li rexê rê, rêrex.

WAY STATION, *n.* : êzgeha navîn (nîva du êzgehên serekiyên hevkêşan).

WAYWARD, *adj.* : serkêş, yaxî, rikdar, asê, çirt, serhişk.

WAYWARDLY, *adv.* : çirtkî, bi çirtî.

WAYWARDNESS, *n.* : çirtîtî.

WAYWORN, *adj.* : rêwestayî, rêmandî.

WAYZGOOSE, *n.* : şayiya salane ya çapxaneyê.

WE, *pron.* : em, me, ême.

WEAK, *adj.* : sist, lawaz, çermok, dal, bêweç, mon, pepûk, bêkare, lajik, bêhêz, bêxasyet, jar, dilsar, ler, lar, sis, ajeqor, qels, qurît, bedten, laxir, laxer, lexer.

WEAK BELIEVER, *n.* : olsist.

WEAK CONSTITUTION, *n.* : destûrê lawaz (yê ko bi asanî dihêt guhartin).

WEAKEN, *vt.i.* : lawaz kirin, qels kirin, sist kirin.

WEAKENED, *adj.* : lawazkirî, daweraftî, qelskirî.

WEAKENER, *n.* : lawazker.

WEAKENING, *n.* : qelskirin, qelsbûn, lawazbûn, lazebûn, lawazkirin, çizbûn, daweraftin.

WEAKER, *n.* : qelstir, lawaztir.

- **SEX** : jin.

WEAKFISH, *n.* : texlîtek masiya emerîkanî ya erzan e.

WEAKHEARTED, *adj.* : tirsonek, tirsinok.

WEAKISH, *adj.* : piçekê qels, sist yan lawaz.

WEAK-KNEED, *adj.* : çoksist, vênlawaz, dudil.

WEAKLINESS, *n.* : lawazîtî.

WEAKLING, *n., adj.* : lawaz, mirovê leş yan kesatî û yan jî hiş lawaz.

WEAKLY, *adv., adj.* : lawaz, lawazkî, bi lawazî.

WEAK-MINDED, *adj.* : lajig, gemje, gemjel, xirpo, aqilsivik.

WEAK-MINDEDNESS, *n.* : hişlawazîtî.

WEAKNESS, *n.* : lawazîtî, sistî(ti), sistbûn, çizbûn, tewtihîn, jarîtî, mûmî, qelsîtî, dalbûn, jarbûn, qelsokîtî, lerî bedtenî.

WEAK RESISTANCE, *n.* : bergiriya sist yan lawaz.

WEAK SIGHTED, *adj.* : şevkor.

WEAK SISTER, *n.* : endamê sist yê girûhekê.

WEAK WITTED, *adj.* : hişsivik, aqilsivik.

WEAL, *n.* : qencî, bêr, bextiyarî, şûna lêdanê li ser leşî.

WEALD, *n.* : daristan.

WEALDEN, *adj.* : daristanî.

WEALTH, *n.* : saman, dewlemendî, dewlet, pergal, newa, semyan.

WEALTHILY, *adv.* : bi dewlemendî.

WEAN, *n.* : biçûk, zaro(k), mindal.

WEAN, *vt.* : ji şîr vekirin, şîr ji savayî birrîn.

WEANER, *n.* : şîrvekir, şîrbirr, hilbuhartin.

WEANING, *n.* : jişîrvekirin, hilbuhartin.

WEANLING, *n., adj.* : şîrvekirî, savayê ji nû ve ji şîr vekirî, hilbuhartî.

WEAPON, *n.* : çek (yê şerî).

- **SIX LEAVED ~ (OLD KURDISH WEAPON)** : şeşperî.

WEAPON, *vt.* : çekdar kirin, bi çek kirin.

WEAPONLESS, *adj.* : bê çek.

WEAPONRY, *n.* : çek.

WEAR, *n.* : cil, kinc, peritandin, westan, qerimîn, kinckirin, mode, kevnî.

WEAR, *vt.i.* : herdîn, kirin ber xwe , kevn bûn, westandin, mandî kirin, arasteya gemiyê guhorandin, berdewam kirin (cil), borîn (dem û hêdî), helgirtin.

- **TO ~ AWAY** : kevn bûn, peritîn.

- **TO ~ OFF** : kêm bûn, rakirin yan rabûn (bi xurînê).

- **TO ~ ON** : demar mandî kirin yan arandin, dem hêdî û giran borîn.

- **TO ~ OUT** : kevn bûn, westîn, peritîn.

- **TO ~ THE BREECHES OR THE TROUSERS OR THE PANTS** : jin li ser mêrê xwe zal bûn.

- **TO ~ THROUGH THE DAY** : roj bi awayekê borandin.

WEARABILITY, *n.* : kincbarîtî, peritînbarîtî.

WEARABLE, *adj.* : kincbar, peritînbar.

WEAR AND TEAR, *n.* : kevnbûn û dirhan, suwan.

WEARIED, *adj.* : bêzarkirî.

WEARIFUL, *adj.* : mirûs, hestîgiran.

WEARIFULLY, *adv.* : bi mirûsî, mirûskî.

WEARIFULNESS, *n.* : mirûsîtî.

WEARILESS, *adj.* : bê westan.

WEARILESSLY, *adv.* : bi bêwestanî, bêwestankî.

WEARILY, *adv.* : bêzarkî, bi bêzarî, bi mirûsî.

WEARINESS, *n.* : westan, mandibûn, canbêzarî, toq, toqbûn, keşengî, şeketkirin.

WEARING, *adj.* : herdî, dakirî, lêbûnî, kincbar.

- **APPAREL** : cil, kinc.

WEARINGLY, *adv.* : bi kevinbûnî, kevinkî.

WEARISOME, *adj.* : renckêş.

WEARISOMELY, *adv.* : bi renckêşî.

WEARISOMENESS, *n.* : renckêşîtî.

WEARY, *adj.* : cef, qefilî, westayî, mandî, zehmet, mandû, mirîto, mirûs, sext.

WEARY, *vi.t.* : westîn, westandin, mirûs kirin, bêzar kirin, bêzar bûn.

WEARY OF : canbêzar ji.

WEARYING, *n.* : bêzarbûn.

WEASAND, *n.* : gerû, gewrî, kirkirok.

WEASEL, *n.* : delek, çivo, canbaz.

- **WORD** : peyiva xapîn.

WEASEL, *vi.* : canbazî kirin, çiv kirin.

WEASLED, *adj.* : çivo.

WEASLING, *n.* : canbazîkirin.

WEATHER, *n., adj.* : keş, seqa, baûbaran, avûba.

- **UNDER THE ~** : leşêş, mest (piçekê).

- **BEATEN** : kevnbûyî (ji ber ba û baranê û tavê).

- **BOARD** : rexê gemiyê beramberî bayî.

- **BOUND** : keşgirtî.

- **BUREAU** : nivîsîngeha keşî, civata keşî.

- **CHART** : neqşa seqayî.

- **COCK** : keleşêrê bayî, alava wek keleşêrî ya ko arasteya bayî diyar dikit.

- **CONDITION** : awayê seqayî.

- **DECK** : banê vekirî yê gemiyê.

- **EYE** : çavê seqayî, ko zû guhorîna seqayî dibînit.

- **FORECAST** : berbîniya seqayî.

- **GLASS** : pestanpîv (barometir).

- **MAP** : nexşeya esmanî ya ko barê esmanî yê demekê diyar dikit.

- **PROOF** : bergir yan dij seqa, ko xwe li ber seqayî digirit.

- **RAINY ~** : şilope.

- **SHIP** : keştiya zêrevaniya seqayî.

- **STATION** : êzgeha seqayî.

- **SERVICE** : xizmeta seqayî.

- **STRIP** : titik yan lastîka seqayî (di navber derî yan pencerê û kenarî de da ko baran nehêt jor).

- **TIGHT** : bergir yan dij ba û baran.

- **WET ~** : şilope.

- **WISE** : şehrezayê berbîniya seqa û hizr û hişan.

- **WORM** : seqa (lêdayî), ketî.

WEATHER : *vt.i.* : ketin ber seqayê, rizgar bûn (ji bahozê), çûn (nav deryayî) li gel arasteya bayî, vebûn yan pêtî bûn (ji ber kartêkirina seqayî), bergiriya seqayî kirin.

WEATHERABILITY, *n.* : seqabarîtî, keşbarîtî.

WEATHERED, *adj.* : keşkirî, seqakirî, xwehr yan nişîv da ko av peng nebit.

WEATHERING, *n.* : şopa seqayî li ser reng, şikil (şêwe) yan pêkhatina tiştan nemaze ax û keviran, seqabûn.

WEATHERIZATION, *n.* : keş yan seqa bergir kirin.

WEATHERIZE, *vt.* : keş yan seqa bergir kirin.

WEATHERLY, *adj.* : bi seqayî, bêladan, êkrast dijî arasteya bayî.

WEAVE, *n.* : tevn, vehîn.

WEAVE, *vt.i.* : tevn kirin, raçandin, vehînan.

WEAVED OR WOVEN, *adj.* : vehînayî, tevnkirî.

WEAVER, *n.* : cewker, cûlhe, comker, korsker, tevnker, tevnger.

- **BIRD** : balindeyê comker.

WEAVING, *n.* : vehînan, tevnkirin, tevnî, tevnkerî, kors, raçandin, tevnkarî, nijînî.

- **COMB** : hepe, hepik.

- **SHUTTLE** : mekok, pîjk.

- **THREAD** : hevde.

WEB, *n.* : dav, tevn, tevnê pîrhevokê, tevnepîrk, telhe, tor, pîlan, destikê kerenkê makîneyê.

WEB, *vt.i.* : tevn çêkirin, nixaftin (bi torekê), kirin nav dav de, tor bûn.

WEBBED, *adj.* : torkirî, lepî (pêkve).

WEBBING, *n.* : şerîta vehînayî (li bin zenbeleka kel û pelî bo qayimkirinê).

WEBBY, *adj.* : tevnî.

WEBER, *n.* : wêber, yekeya kirdarî ya vizika magnetîzî.

WEB EYE, *n.* : nesaxiya çavî, li gel perde û nêmê (edabê).

WEB FINGERED, *adj.* : til pêkve.

WEB FOOT, *n.* : pêlep (til pêkve).

WEB-FOOTED, *adj.* : pê lepkirî.

WEB PRESS, *n.* : çapkera zivirok yan distarî.

WEB SPINNER, *n.* : pîrhevokî, pêtika wek pîrhevokê tevnê dikit.

WEB TOED, *adj.* : til (pê) pêkve.

WEBWORM, *n.* : kirmê pîrhevokî.

WED, *vt.i.* : şû kirin, jin hînan.

WEDDED, *adj.* : şûkirî.

WEDDING, *n.* : şûkirin, jinanîn, dawet, guhaztin, mehr.

- **BREAKFAST** : lexrîniya bûk û zavayî.

- **CAKE** : kiloca dawetê.

- **CARDS** : kartên dawetê.

- **CELEBRATION** : dawet.

- **CEREMONY** : ahenga guhaztina bûkê.

- **DAY** : roja dawetê.

- **GUESTS** : mêvanên dawetê.

- **HOUSE** : xêretxane.

- **RING** : govenda dawetê.

- **SONG (BRIDE'S GROOM)** : serê zavano.

WEDEL, *vt.* : nişîv hilisîn.

WEDGE, *n.* : piwaz, sing, arêx, pînc, qaş, spîn, zemûme.

- **THE THIN EDGE OF THE ~** : serikê tûj yê spinî, pêngava giring.

- **SADDLE** : qaşa zîn.

WEDGE, *vt.* : mêx kirin, spîn kirin.

WEDGED, *adj.* : spînkirî, mêxkirî.

WEDGING, *n.* : arêxkirin, singkirin.

WEDGWOOD, *n.* : gilkariya hêja.

WEDGY, *adj.* : arêxî, spînî.

WEDLOCK, *n.* : şûkirin, jinanîn.

- **OUT OF ~** : derveyî şûkirîna rewa.

WEDNESDAY, *n.* : çarşemb.

WEE, *adj.* : piçek, gelek biçûk.

WEED, *n.* : devî, meng, firîzî, firîze, meriwana, heleza avî nemaze kevza deryayî, tûtin, cigare, kiras, giyayê ziyandar, kirasê behiyan.

- **REMOVING** : aşev.

WEED, *vi.t.* : firîzî rakirin, bêjing kirin, rizgar kirin (ji tiştê ziyandar).

WEEDED, *adj.* : firîzî paqijkirî yan birrî.

WEEDER, *n.* : merendî.

WEEDICIDE, *n.* : firîzekuj.

WEEDLESS, *adj.* : bê firîze.

WEEDINESS, *n.* : firîzeyîtî.

WEEDS, *n. pl.* : devî, firîze.

WEEDY, *adj.* : têrfirîze (firîzeyî, firîzedar).

WEEK, *n.* : hefte, hefti, heft roj.

- **DAY** : roja heftiyê (şembî yan caran êkşemb jî tê de).
- **DAYS** : her roja heftiyê.
- **END** : dûmahî yan dawiya heftiyê.
- **ENDER** : pişûkerê dûmahiya heftiyê.
- **ENDS** : her dûmahiya heftiyan.

WEEKLY, *adj., adv., n.* : heftanî, heftane, heftekî, rojname, kovar yan her weşînek hefteyî.

- **NEWSPAPER** : rojnameya hefteyî.
- **WAGE** : heftane.

WEEN, *vt.* : hizir kirin, aşop kirin, bawer kirin.

WEENY, *adj.* : hûr, bêqam biçûk.

WEEP, *n.* : girîn.

WEEP HOLE : kunka dîwarî yan binyatî (bo derketina avê).

WEEP, *vi.t.* : girîn, giryan.

- **TO ~ AWAY** : bêqam girîn, giryan, dem bi girînê borandin.
- **TO ~ LOUDLY** : qareqar kirin.

WEEPER, *n.* : girîker.

WEEPING, *n.* : girî, girîn, îs.

- **LOUDLY** : qareqar, zarîn, qorqor.
- **WILLOW** : selpa şermîn yan şor.

WEEPY, *adj.* : têrgirî.

WEEVER, *n.* : masiyek biçûk e.

WEEVIL, *n.* : beltik yan beltîtk.

WEEVIL(L)Y, *adj.* : beltikbûyî, têrbeltik.

WEFT, *n.* : po, tevn, perûk, kiras, tayê kirasî yê bi helketinî tevnkirî.

WEHRMACHT, *n.* : hêzên çekdarên elmanî.

WEIGH, *vt.i.* : vekêşan, kêşan, pîvan.

- **TO ~ CONSEQUENCES** : hizra encaman kirin.
- **TO ~ DOWN** : mirûs kirin, giran kirin.
- **TO ~ HEAVY** : giran kêşan.
- **TO ~ IN** : kêşan.
- **TO ~ LIGHT** : sivik kêşan.
- **TO ~ LITTLE** : kêm kêşan.
- **TO ~ OUT (BUTTER, SUGAR, FLOUR)** : kêşan (bo şirînayiyê).

WEIGHABLE, *adj.* : kêşanbar.

WEIGHED, *adj.* : kêşayî.

WEIGHING, *n.* : kêşan, pîvan.

WEIGHT, *n.* : kêş, seng, bar, giranî, vekêş.

- **TO PUT ~ ON** : qelew bûn.
- **LIFTER** : sengbaz, senghelgir.
- **LIFTING** : sengbazî, senghelgirtin.

WEIGHT, *vt.* : vekêşan, giran kirin, kêşan.

WEIGHTED, *adj.* : kêşayî, girankirî.

WEIGHTILY, *adv.* : girankî, bi giranî.

WEIGHTINESS, *n.* : sengîtî, kêşîtî.

WEIGHTLESS, *adj.* : bê seng, kêşîtî.

WEIGHTLESSLY, *adv.* : bi bêsengî.

WEIGHTLESSNESS, *n.* : bêsengîtî.

WEIGHTS, *n.* : barxane.

WEIGHTY, *adj.* : giran (seng).

WEIR, *n.* : bend, sikir.

WEIRD, *n., adj.* : gêre, neasayî, awêze, seyr, bext, nemaze bedbext, berbîn, cadûyî, remildar.

WEIRDLY, *adv.* : bi gêreyî, gêrekî.

WEIRDNESS, *n.* : gêreyîtî.

WELEH = WELSH.

WELCOME, *n., adj.* : bi xêrhatin.

- **HOME** : xêrhatina mal.

WELCOME, *vt.* : xêrhatin kirin.

WELCOMED, *adj.* : xêrhatîkirî.

WELCOMELY, *adv.* : bi xêrhatinî.

WELCOMENESS, *n.* : xêrhatinîtî.

WELCOMER, *n.* : xêrhatinker.

WELCOMING, *n.* : xêrhatinkirin, pêşwazî, pêrgîn.

WELD, *n.* : lehîm.

WELD, *vt.i.* : lehîm kirin.

WELDABILITY, *n.* : lehîmbarîtî.

WELDABLE, *adj.* : lehîmbar.

WELDED, *adj.* : lehimkirî.

WELDER, *n.* : lehîmger.

WELDING, *n.* : lehîm, lehîmkirin, lehîmgerî, coş.

WELDMENT, *n.* : lehîm, lehîmkirin.

WELFARE, *n.* : aşît, firehî, bextiyarî, tenayî, sexbîrî.

WELFARE STATE : dewleta bextiyarî yan sexbîriyê.

WELFARE WORK : karê bextiyarî yan sexbîrî.

WELFARISM, *n.* : bextiyarîtî, sexbîrîtî.

WELFARIST, *n.* : bawermendê bextiyarîtiyê yan sexbîrîtiyê.

WELKIN, *n.* : esman, nîştiman yan nişîngeha esmanî ya xudayî.

WELL, *adv., pred., interj., n., adj.* : baş e, baş, qenc, qenc e, çal, kanî, kehnî, vezikî, az, ca! dê! xweş, sax.

WELL, *vi.t.* : zan (zaayîn).

- **TO ~ UP** : vezikîn.

WELL-ADVISED, *adj.* : jîr, jîrane, pendiyar.

WELL-AIMED, *adj.* : qenc armanckirî.

WELL-APPOINTED, *adj.* : qenc azoqekirî, baş kel û pelkirî.

WELL-ARMED, *adj.* : baş çekdarkirî.

WELL-ATTESTED, *adj.* : baş gewahkirî.

WELL-AUTHENTICATED, *adj.* : baş resenkirî yan rastandî.

WELLAWAY, *interj.* : mixabin!.

WELL-BALANCED, *adj.* : qenc hevsengkirî.

WELL-BEHAVED, *adj.* : qencrewişti.

WELL-BEING, *n.* : bextiyarî, qencî, sexbîrî.

WELL-BELOVED, *adj.* : qencviyayî, dilber, rêzdar.

WELL-BORN, *adj.* : xanedan, bavçî.

WELL-BRED, *adj.* : qenc xudankirî, resen.

WELL-CONDITIONED, *adj.* : qenc rewişt û sincî, sax û silamet.

WELL-CONDUCTED, *adj.* : qenc rewişti.

WELL-CONNECTED, *adj.* : resen, têr mirov yan xizmên payeberz.

WELL-CONTENTED, *adj.* : dilniya.

WELL-CONTESTED, *adj.* : qenc pêşbezînkirî yan pêşbirkekirî.

WELL-COOKED, *adj.* : pilox, pijî, qenc pêjondî.

WELL-DEFINED, *adj.* : baş diyarkirî.

WELL-DIRECTED, *adj.* : qenc kardar yan arastekirî.

WELL-DISPOSED, *adj.* : dilsoz.

WELL-DOER, *n.* : xêrkar.

WELL-DONE, *adj.* : pilox, pijî.

WELL-DONE! *interj.* : aferîm! aferîm.

WELL-DRESSED, *adj.* : qenc xemilkirî, çilapek.

WELL-EARNED, *adj.* : stêle bidestketî.

WELL-EDUCATED, *adj.* : qenc perwerdekirî.

WELL-FAVO(U)RED, *adj.* : law, taze.

WELL-FED, *adj.* : qenc êmdayî.

WELL-FIXED, *adj.* : dewlemend, zenqîn.

WELL-FOUGHT, *adj.* : qenc yan baş şerkirî.

WELL-FOUND, *adj.* : têrkereste.

WELL-FOUNDED, *adj.* : rast, binyatqayim.

WELL-FURNISHED, *adj.* : qenc raxistî.

WELL-GRACED, *adj.* : law.

WELL-GROOMED, *adj.* : çilapek.

WELL-GROUNDED, *adj.* = **WELL-FOUNDED.**

WELL-HANDLED, *adj.* : qenc rakirî û danayî.

WELLHEAD, *n.* : serkanî, serçal.

WELL-HEELED, *adj.* : dewlemend, zengîn.

WELL-INFORMED, *adj.* : qenc ragehandî.

WELLINGTON, *n.* : cezme.

WELL-INTENTIONED, *adj.* : qenc merem.

WELL-JUDGED, *adj.* : qenc biryar.

WELL-KNIT, *adj.* : qenc vehînayî, qayîm, mukim.

WELL-KNOWN, *adj.* : navdar, dengdar, dengîn, belû, pêgotî.

WELL-LOVED, *adj.* : qenc viyayî.

WELL-MANNERED, *adj.* : qenc rewişt.

WELL-MEANING, *adj.* : dilqenc, dilspî.

WELL-MEANT, *adj.* : qenc armanc.

WELLNESS, *n.* : sax û silametî.

WELL-NIGH, *adj.* : nêzîk.

WELL-OFF, *adj.* : dewlemend, zengîn.

WELL-OILED, *adj.* : qenc rûnkirî.

WELL-ORDERED, *adj.* : qenc rêkxistî, lêkdayî, biserûber.

WELL-PAID, *adj.* : qenc diravdayî.

WELL-PAINTED, *adj.* : qenc kevalkirî.

WELL-PLEASED, *adj.* : bextiyarkirî, şakirî.

WELL-PLEASING, *n.* : keyfxweşî.

WELL-PROPORTIONED, *adj.* : pejnzirav.

WELL-READ, *adj.* : têrxwendî.

WELL-REGULATED, *adj.* : qenc rêzikirî.

WELL-REMEMBERED, *adj.* : qenc libîrmayî (bîrkirî).

WELL-REPUTED, *adj.* : rûmetdar.

WELL-ROUNDED, *adj.* : qenc rêzik, hevtayî.

WELL-SEEMING, *adj.* : dilniya diyar.

WELL-SET, *adj.* : lêkdayî.

WELL-SIFTED, *adj.* : qenc bijarkirî.

WELL-SPENT, *adj.* : qenc serokirî.

WELLSPRING, *n.* : kamî.

WELL-SPOKEN, *adj.* : rewanbêj, zimandar.

WELL-THOUGHT-OF, *adj.* : rûmetdar, qenc rewişt.

WELL-TIMBERED, *adj.* : qenc dep yan darkirî.

WELL-TIMED, *adj.* : qenc demkirî.

WELL-TRAINED, *adj.* : baş rahênayî yan meşqkirî.

WELL-TO-DO, *adj.* : dewlemend.

WELL-TRIED, *adj.* : karame.

WELL-TROD(DEN), *adj.* : qenc serdankirî.

WELL-TURNED, *adj.* : baş derketî yan çêbûyî.

WELL-WISHER, *n.* : xêrxwaz, çakxwaz.

WELL-WISHING, *n.* : xêrxwazîtî.

WELL-WORN, *adj.* : dirhayî, kevn, perîtî.

WELSH, *n., adj.* : ziman yan xelkê wêlzê (li Brîtaniya).

- **CORGI** : seyê wêlzî.

- **RAREBIT** = **WELSH RABBIT.**

- **TERRIER** : seyê wêlzî yê nêçîrê.

WELT, *n.* : tîtika çermî ya berdayî ser çimê paşiya pêlavê yan cezmeyê, şopa lêdanê.

WELT, *vt.* : titika çermî berdan ser çimê paşiya pêlavê yan cezmeyê, lê dan, celde dan, şop yan şûna lêdanê diyar bûn.

WELTER, *n.* : gevz, gevizîn, şilbûn (bi xwînê), şaşbûna gelemper, têkiliya bêserûber, kêşa bêarmanc ya olî, rêzik yan garîsan.

- **RACE** : pêşbezîna hespan bo giransiwaran.

- **WEIGHT** : kulmbazê ne jî 47 pawinan pêtir.

WELTER(IN), *vi.t.* : gevizîn.

WELTERED, *adj.* : gevizî.

WELTERING, *n.* : gevizandin.

WEN, *n.* : porgê rûnî, peja nebed, perîzade.

WENCH, *vi.t.* : dostî yan têkiliya dêhlan kirin, tirekî kirin.

WENCHER, *n.* : tirek, dostê dêhlan.

WEND, *vt.i.* : (li ser rêka xwe) çûn, pêve kirin, rêka xwe girtin.

WENSLEYDALE, *n.* : texlîtek penîr e.

WENT, *p.* OF **GO** : çû.

WENTLETRAP, *n.* : pêstirka lûlekî : şeytanoka deryayî ya spî û qalik lûlekî, qalikê vî şeytanokî.

WEPT, *p.* OF **WEEP** : girî.

- **TEARFULLY** : azirî.

WERE (SEE **BE**) : bûn (dema berê ya "to be").

WERE WOLF, *n.* : gurgmirov (efsane).

WERGILED OR WERGELD, *n.* : xwînbiha.

WEST, *n., adj., adv.* : rojava.

- **BOUND** : ber rojava ve.

- **WIND** : bayê rojavayî.

WESTER, *n.* = **WEST WIND.**

WESTER, *vi.* : rojava bûn.

WESTERED, *adj.* : rojavabûyî.

WESTERING, *n.* : rojavabûn.

WESTERLY, *adj., adv.* : rojavayî, rojavayîkî.

- (**RAINY**) **WIND** : bayê barîn.

WESTERN, *n., adj.* : rojavayî.

- **HEMISPHERE** : nîvqada rojava.

WESTERNER, *n.* : rojavayî.

WESTERNIZATION, *n.* : rojavayî kirin.

WESTERNIZE, *vi.* : rojaqayî kirin.

WESTERNIZED, *adj.* : rojavayîkirî.

WESTERNIZING, *n.* : rojavayîkirin.

WESTERNMOST, *adj.* : rojavatirîn.

WESTING, *n.* : dûratiya (çûna) rojavayî.

WESTMINTER, *n.* : xanî yan avahiyên parlemanî li London.

WESTWARD, *adj., adv.* : ber rojava yan rojavayî ve.

WESTWARD(S), *adv.* : ber rojava.

WET, *n., adj.* : şil, ter, nem, şê, şêdar.

- **BACK** : koçerê meksîkiyê nerewa li wîlayetên yekgirtî yên Emerîka.

- **BLANKET** : mirovê sistker.

- **DOCK** : gera avê (ya gemiyan).

- **DREAM** : xewna şil (zayendî).

- **FIREWOOD** : terik.

- **GOODS** : pertalê avekî (rom, şerab, boye...).

- **NURSE** : dayîn.

- **STEAM** : hilma şil.

WET, *vt.i.* : şil kirin, mîztin.

- **TO ~ DOWN** : şil kirin, hîn kirin.

- **TO ~ ONE'S WHISTLE** : qurtek vexwarin nemaze şerab.

WETHER, *n.* : beranê gunokirî (xesandî).

WETNESS, *n.* : terî, şilbûn, hêwî, hêmî, nemî, şê, şilîti, şilî, şilatî.

WETTABILITY, *n.* : şilbarîtî.

WETTABLE, *adj.* : şilbar.

WETTED, *adj.* : şilkirî.

WETTER, *n.* : şilker.

WETTING, *n.* : şilkirin, terkirin.

- **AGENT** : hokarê şilker.

WETTISH, *adj.* : piçekê şil.

W.E.U., *abbr.* : **WESTERN EUROPEAN UNION** : Yekîtiya Ewropî ya rojava.

WEY, *n.* : kevneyekeya kêşanê yan qebareyê.

W.F.T.U. *abbr.* : **WORLD FEDERATION OF TRADE UNIONS** : Yekîtiya cîhanî ya yekîtiyên karkeran.

WHACK, *vt.* : dijwar lê dan (pelixandin, birrîn, zal bûn, revandin, şikandin.

- **TO ~ UP** : belav kirin, dabeş kirin.

WHACK, *n.* : lêdana dijwar (pelixandin), derbê dijwar, dengvedana vî derbî, beş, behr, bar, delîve, bizav.

WHACKER, *n.* : tiştê mezin yan mirovê gir.

WHACKING, *n.* : gelek, bêqam, mezin, ejdeha.

WHACKY = WACKY.

WHALE, *n.* : neheng, ejdeha, tiştê mezin.

- **BACK** : piştneheng.

- **BOAT** : gemiya nêçîr yan girtina nehengan.

- **BONE** : hestiyê lama nehengî.

- **BONE ~** : nehengê lam hestî ko şûna didanan digirit.

WHALE, *vt.* : şikandin, êkcar revandin, qayim lê dan.

- **A ~ AT, FOR, ON** : gelek baş di tiştekê de yan gelek dîvêt.

WHALED, *adj.* : revandî, şikandî, nehengkirî (mezinkirî).

WHALER, *n.* : nehengir, gemiya girtina nehengan.

WHALING, *n.* : karê girtina nehengan.

- **GUN** : tifenga havêtina rimê bo girtina nehengan.

WHALING MASTER, *n.* : serekgemîvanê girtina nehengan.

WHAM, *n.* : lêdan yan kulma dijwar, dengvedana lêkdanê (vêketinê) yan peqinê.

WHAM, *vt.i.* : lêdan (dijwar), vêketin yan peqîn.

WHAMMED, *adj.* : lêdayî.

WHAMMING, *n.* : lêdan.

WHAMMY, *n.* : enîbeş, enîreş.

WHANG, *n., vt.* : qayişa çermî, qayîşa tajangî, tajang, derbê dengvedayî, dijwar êrîş kirin, deng vedan.

WHANGEE, *n.* : darê heyzaranê çînî yan japonî.

WHARE, *n.* : xanî yan zincê maorî.

WHARF, *n.* : lengergeh.

WHARF, *vt.i.* : lenger kirin (gemî).

WHARFAGE, *n.* : lengergeha deryayî, kirêya lengergehî, bikaranîna lengergehî, embarkirina pertalan li lengergehî.

WHARFINGER, *n.* : kardarê lengergehî, xudanê lengergehî.

WHARFMASTER, *n.* = **WHARFINGER.**

WHARVE, *n.* : serikê teşiyê.

WHAT, *adj., pron., interrog., excl.* : çi? çend?.

- **AND ~ NOT** : *htd.*, heta dûmahiyê.

- **BUT ~** : ne tê.

- **TO KNOW ~'S ~** : ko qencî û xirabiyê (baş û nebaşiyê) bizanit.

- **DOES IT MATTER ?** ma xem dikit ? çi xem e?

- **FOR** : bo çi?

- **IF? PA HEKE?** pa dê çi biqewimit heke?

- **I HAVE IS YOURS** : min çi hebit yê te ye (yê min yê te ye).

- **THOUGH** : ma dê çi biqewimit.

- **'S HIS NAME?** navê wî çi ye? Wanek, bêhvan (filan û bêvan).

- **'S NEW?** çi heye? çi nîne?

- **'S NEXT?** çi dî?

- **OF IT?** vêca çi ye?

- **TIME?** kengî? çi demî?

WHATEVER, *adj., pron. indef.* : her çi ?, çi?.

- **HAPPENS** : çi biqewimit, çi çêbit.

WHATMAN, *n.* : kaxeza nayab ya neqşkirinê.

WHATNOT, *n.* : û her tiştê dî.

WHATSOEVER, *pron., adj.* = **WHATEVER.**

WHEAL, *n.* = **WEAL** : zîpke, pirzik.

WHEAT, *n.* : genim, dan.

- **CRACKED ~** : savar.

- **AND BARLEY** : dexl (genim û ceh).

- **BREAD** : nanê genimî.

- **CAKE** : dorka nanê genimî.

- **GERM** : tovikê genimî.

- **RUST** : qarçika mişexwerî ko jenga genimî çêdikit, jenga genimî, nesaxiyek genimî ye.

WHEATEAR, *n.* : belek, (balinde ye).

WHEATEN, *adj.* : renggenimî.

WHEAT STONE BRIDGE, *n.* : pira wîtistonî, alava pîvana bergiriya kehrebî.

WHEATWORM, *n.* : kirmê genimî.

WHEE, *interj.* : qîja şadiyê.

WHEEDLE, *vt.i.* : rûbazî kirin, (bi rûbazî) berpe kirin.

WHEEDLED, *adj.* : rûbazîkirî.

WHEEDLER, *n.* : rûbaz.

WHEEDLING, *adj.* : rûbazî.

WHEEDLINGLY, *adv.* : rûbazkî, bi rûbazî.

WHEEL, *n.* : çerx, dolab, pêçke, duçerx, ger(an), girgir.

- **AND AXLE** : çerx û tewere.

- **BARROW** : galîske.

- **BASE** : binikê çerxî, dûratiya di navbera pêşî û paşiya otomobîlê.

- **CHAIR** : kursîka çerxkirî.

- **HORSE** : hespê çerxê.

- **LOCK** : dîkiloka çerxî ya tifengê.

- **MAN** : hajo, kardarê dezgîna gemiyê.

- **WORK** : girûha çerxan.

- **WRIGHT** : çerxçêker.

WHEEL, *vt.i.* : bi lez hajotin, zivirîn, geran, li duçerxê siwar bûn.

- **TO ~ AND DEAL** : jîr (lê bi fêlbazî) kar kirin.

WHEELED, *adj.* : (bi) çerxkirî.

WHEELER, *n.* : hespê çerxê, gemî yan erebaneya çerxkirî.

WHEELING, *n.* : (bi) çerxkirin.

WHEEL HOUSE, *n.* = **PILOT HOUSE.**

WHEELLESS, *adj.* : bê çerx.

WHEEN, *n., adj.* : piçek.

WHEEZE, *n.* : gîze, xûzîn, tiraneya şamogeriya kirêt, gotin yan meteloka kîrêt.

WHEEZE, *vi.t.* : gîze kirin, xûzîn kirin.

WHEEZED, *adj.* : gîzekirî, xûzînkirî.

- **OUT** : gîzekirî derbirrî.

WHEEZELY, *adv.* : bi xûzînî.

WHEEZINESS, *n.* : xûzînîtî.

WHEEZING, *n.* : xûzîn.

WHEEZY, *adj.* : xûzînî, gîzedar.

WHELK, *n.* : şeytanokê mezin yê deryayî, zîpik, şopa lêdanê.

WHELKED, *adj.* : zîpkekirî.

WHELM, *vt.i.* : serûbin kirin, berûvajî kirin (bo nixaftina tiştekê), herişandin, noqî kirin, serde çûn.

WHELP, *n.* : cewrik, kûçik, kudik, keçik, mirovê kot, didanek çerxa didanokî.

WHELP, *vt.i.* : zayîn (zan) (se).

WHEN, *adv., interrog., pron., n.* : kengî?, dem, gava, hînga, key, kînga.

WHENCE, *adv., interrog., pron., n.* : ji kî ve?, vêca, ji ber hindê.

WHENCE SO EVER, *conj.* : çi? kîşk?

WHENEVER, *adj., conj.* : herçî, çi gav, gava, hindî.

WHENSOEVER, *conj., adv.* = **WHENEVER.**

WHERE, *adv., interrog., pron.* : ka?, kîve?, kêrê?, kanê, ko?, kêderê.

WHEREABOUT(S) : dir, şûn, dira hebûnê, kêderê.

WHEREAS, *conj., n.* : çunko.

WHEREAT, *conj., adv.* : ji ber hindê.

WHEREBY, *conj., adv.* : çewa, bi wî awayî.

WHEREFORE, *n., adv.* : bo çi?, bo wê êkê, ho, û her wesa.

WHEREIN, *adv., conj.* : kîve, çewa, yê/ya ko têre.

WHEREINTO, *conj.* : bo dira yan şûna.

WHEREOF, *conj.* : ji çi, ji çi tiştî, yê ko jê.

WHERESOEVER, *conj., adj.* = **WHEREVER.**

WHEREVER, *adv.* : her kîve, her kûde.

WHERE THROUGH, *conj.* : yê/ya ko têre.

WHERETO? : kîve, kûve, kûdê.

WHEREUNTO = **WHERETO.**

WHEREUPON, *conj.* : hîngê, paşî hîngê, li ser hindê, yê ko hosa.

WHEREWITH, *conj., pron., adv.* : çewayî, yê ko bi vî awayî.

WHEREWITHAL, *n.* : dirav, diravî pêviyayî.

WHERRY, *n.* : gemî yan belema sivik.

WHET, *vt.i., n., adj.* : çerx kirin, tîj, tûj, carek, demek, qurtek şerab, hişyarker, tijker, livandin, arandin.

WHETHER, *pron., conj.* : gelo, aya.

- **HE LIKES IT OR NOT** : bivêt nevêt.

- **OR NOT** : çi bitin.

WHETSTONE, *n.* : hesan.

WHETTED, *adj.* : hesankirî, seqakirî, çerxandî.

WHETTING, *n.* : tijkirin, tûjkirin, pîjkirin, hesankirin, hesîn, çerxandin, seqakirin.

WHEW, *n., interj.* : fîtika gêreyî.

WHEY, *n.* : toraq, lorîk, dew, ava şîrî.

WHEYEY, *adj.* : av şîrî.

WHEY-FACE, *n.* : bizdihayî, dêhm pêtî (zer) ji tirsa.

WHICH, *adj., pron., interrog.* : kîşk?, kî?, çi kû?, kijan?

- **WAY SHALL WE GO?** : dê kîve biçîn?

WHICHEVER, *adj., pron. indef.* : kîşk bit, çi bit.

WHICHSOEVER, *pron., adj.* = **WHICHEVER.**

WHICKER, *n.* : zirîn, hirîn.

WHICKER, *n.* : zirîn, hirîn.

WHICKERED, *adj.* : zirî, hirî.

WHICKERING, *n.* : zirîn, hirîn.

WHID, *vi.* : bêdeng û çalak livîn.

WHIDAH, *n.* : balindeyek efrîqayî û biçûk e.

WHIDDED, *adj.* : bêdeng (û çalak) livî.

WHIDDING, *n.* : livîna bêdeng (û çalak).

WHIFF, *n.* : bagirtek, pif, fit.

WHIFF, *vi.t.* : pif kirin.

WHIFFET, *n.* : mirov yan bûyera ne giring.

WHIFFLE, *vi.t.* : hejîn, lerizîn, firandin, belav kirin (bi pifkirinê).

WHIFFLED, *adj.* : lerizî.

WHIFFLER, *n.* : dudil, fêlbaz, lerizok, rêker.

WHIFFLE TREE, *n.* : bist yan darê girêdana erebaneyê (bi hespî ve).

WHIFFLING, *n.* : hejîn, lerizîn.

WHIG, *n., adj.* : (kevne) parta serbest (li Brîtaniyâ).

WHIGGERY, *n.* : seretayên parta serbest.

WHIGGISH, *adj.* : pêwendîdarê parta serbest.

WHIGGISM, *n.* : serbestîtî (bawermend).

WHIGMALEERIE, *n.* : alavek gêre.

WHILE, *n., conj., prep.* : dem, demek, bîstek, çendek, mawe.

- **BETWEEN ~S** : caran, car caran.

- **ONCE IN A ~** : carek ji caran, carekê, car caran.

- **WORTH ONE'S ~** : berketî ye, hêja ye.

WHILE, *vt.* : borandin (demî).

WHILED, *adj.* : demborandî.

WHILES, *adv.* : caran.

WHILING, *n.* : demborandin.

WHILOM, *adj., adv.* : carekê, berê.

WHILST, *n., conj.* = **WHILE** (dem).

WHIM, *n.* : hewes, distarê kangehê, distarek mezin e çend destik e ko hesp dikêşin bo rakirina avê yan kanê xav.

WHIMBREL, *n.* : kerwanê biçûk (balinde ye).

WHIMPER, *n.* : nalîn, bêzarî, gazinde, niqeniq.

WHIMPER, *vt.i.* : nalîn, gazinde kirin, bêzarî kirin.

WHIMPERED, *adj.* : nalî.

WHIMPERER, *n.* : gazindeker.

WHIMPERING, *n.* : nalînkirin, gazindekirin, niqeniq(kirin), nikenik, poke.

WHIMPERINGLY, *adv.* : nalînkî, bi nalînî.

WHIMSICAL, *adj.* : hewasbaz.

WHIMSICALITY, *n.* : hewesbazîtî.

WHIMSICALLY, *adv.* : hewesbazkî, bi hewesbazî.

WHIMSICALNESS, *n.* : hewesbazîtî.

WHIMSY OR WHIMSEY, *n.* : hewesî, gêreyî.

WHIM-WHAM, *n.* : çekê biçûk (zêr, zîv : xişil), hariya dijwar, demariya dijwar, hewes.

WHIN, *n.* : kevirê birkanî (agirpijîni).

WHINCHAT, *n.* : balindeyek strankar e.

WHINE, *n.* : nike, rewîn, zarîn, nîznîz, gîzekirin (pêşî).

WHINE, *vt.i.* : rewîn, nalîn, nîzîn, nalenal kirin.

WHINED, *adj.* : rewî, nîzî.

WHINER, *n.* : nalenalker.

WHINING, *n.* : nalenalkirin, nalîn.

WHININGLY, *adv.* : nalînkî, bi nalînî, bi nalenalî.

WHING-DING, *n.* = **WINGDING.**

WHINGER, *n.* : şûrê kurt, kêrika dirêj.

WHINNY, *n.* : hirîn, şihîn, hirhir.

WHINNY, *vi.* : hirhir kirin.

WHINSTONE, *n.* : berek yan kevirek berkanî ye.

WHIP, *n.* : şelax, tajang, tajan, zor, celde, tazyane, jent, qamçî.

- **AND SPUR** : bêqam bi lez, leztîrîn.

- **CORD** : werîsê zirav yê qayim vehînayî.

- **HAND** : destê rastê, destê tajanggirtî.

- **LASH** : qayişa serê tajangî.

WHIP, *vt.i.* : celde dan, tajang dan, qayim kirin (werîsî), revandin, arandin, livandin, têkve dan.

- **TO ~ EGGS** : hêk têkve dan.

- **TO ~ HORSES ON** : hesp lezandin (bi tajangî).

- **TO ~ IN** : pêkve girtin (endamên parta ramyarî, nahêlit belave bibin (seyên nêçîrê).

- **TO ~ OFF** : kardariya tajiyan kirin (bi tajangî).

- **TO ~ TOGETHER** : dardariya bi tajangî kirin.

- **TO ~ UP (AN ANIMAL)** : (lê) xurîn.

WHIPPED, *adj.* : tajangkirî.

WHIPPER, *n.* : tajangker.

WHIPPER-IN, *n.* : harîkerê nêçîrvanî, tajanghelgir.

WHIPPER SNAPPER, *n.* : pûç, basimbêj, biçûk.

WHIPPET, *n.* : seyek biçûk û zirav û bezok e.

WHIPPING, *n.* : celdekirin, tajankriin, jentkirin, masîgirtin (bi şokê), benê li serê werîsî girêdayî bo qayimkirinê.

- **BOY** : beranê qurbankirinê.

- **POST** : darê girêdanê bo celdekirinê.

- **UP (AN ANIMAL)** : xurîn.

WHIPPORRWILL, *n.* : balindeyek emerîkanî û şevfir e.

WHIPPY, *adj.* : tajanî, nerm.

WHIPSAW, *n., vt.* : xêzara tajanî, êkcar revandin yan şikandin, bi xêzara tajanî birrîn.

WHIP SCORPION, *n.* : dûpişkê tajanî (zirdûpişk e).

WHIPSTER, *n.* = **WHIPPER SNAPPER.**

WHIP STITCH, *n., vt.* : derzîlêdana dirînê, dirîn (bi derzî lêdanê), gav, bîstek, bêhnek.

WHIPSTOCK, *n.* : destikê tajanî.

WHIPWORM, *n.* : kirmê tajanî, kirmek zirav e li pêşiyê dirêjiyek wek tajanî heye.

WHIR(R), *n., vi.t.* : gîze, vizviz, gîze kirin, firîn, (gîze) guhaztin yan livandin.

WHIRL, *n.* : zivrok, pêçek, zivirîna lezîn, bizav, azmûn, hajotin.

- **POOL** : zivrek, viz, gerav, gêjaw.

- **WIND** : babelîsk, bager, boran, gêjeloke.

WHIRL, *vi.t.* : zivirîn, badan, zivirandin, pêçek bûn, (ji nişkekê ve) çep dan.

WHIRLER, *n.* : vizker.

WHIRLIGIG, *n.* : viz, zivroka hespan, zivirîn.

WHIRLIGIG BEETLE, *n.* : kêza zivrokî (li ser avê).

WHIRLING, *n.* : vizbûn.

WHIRLY, *adj., n.* : vizî, zivrokî, babelîska biçûk.

WHIRRED, *adj.* : firî, zivirî.

WHIRRING, *n.* : firîn, zivirîn.

WHIRRY, *vi.* : lez kirin.

WHISH, *n., vt.i.* : nalîn, pal dan, hajotin (bi nalîn).

WHISK, *n.* : livîna lezîna law, derketina lezîn, lêdana taze ya sivik, şopa lezîna sivik, malîk, gêsik, têkvedank, gêzîk, gêzik.

WHISK, *vi.t.* : livandin yan guhaztin (sivik, bi çelengî), hêk têkve dan, malîn.

WHISK BROOM, *n.* : gêsika biçûk.

WHISKER, *n.* : rih, lacang.

WHISKERED, *adj.* : lacangkirî, rihkirî.

WHISKERY, *adj.* : rihkirî (her li her du rexên rûyî).

WHISK(E)Y, *n.* : wiskî (meya mestî), qurta wiskî.

WHISPER, *n.* : çirpên, pistepist, pist, pispis, fis, pisdengî, kurtpis.

- **GENTLE ~** : sirwe.

WHISPER, *vi.t.* : çirpên kirin, pispis kirin, pistepist kirin.

WHISPERED, *adj.* : pispiskirî.

WHISPERER, *n.* : pispisok.

WHISPERING, *n.* : sirpe, pispiskirin.

- **CAMPAIGN** : bizava pispiskirinê (li helbijartinê dijê mirovê navkirî bo şûnkarekê).

WHISPERINGLY, *adv.* : pispiskî, bi pispiskirinê.

WHISPERY, *adj.* : pispisî.

WHIST, *n., adj., interj.* : mît, texlîtek kaxezanê, hiş!, hişbe!, mit bûn, hiş bûn.

- **DRIVE** : yariya kaxezanê (wist).

WHISTLE, *n.* : fitik, firizî, fike, dev û gerû.

- **STOP** : êzgeh yan şûna rawestanê, ko hevkêş her li ser daxwazê radiwestit, bajêrk, gotara bilez (ji ser hevkêşê li helbijartinê), gera çûn û rawestana li helbijartinê.

WHISTLE, *vi.t.* : fitik lê dan, firîz vedan, (bê tewş) xwastin, (bi fitkê) vexwandin, derkirin yan derbirrîn.

- **TO ~ IN THE DARK** : xwe aza kirin (bo meremekê).

WHISTLED, *adj.* : fikekirî.

WHISTLER, *n.* : fikerker, hespê nesax (bêhnteng), qaza çavzêrîn, marnot (canewerek mezin yê Emerikanî), texlitek balinde ye.

WHISTLING, *n.* : fik, fikekirin, fitik.

- **SWAN** : qazek ji bakura Emerîka (deng mûzîqeyî ye).

WHIT, *n.* : pirtik, gerdîle, tibabek piçek.

- **SUNDAY** : yekşemba heftem ya piştî cejna qiyametê.

- **MONDAY** : duşemba êkser li dûv vê yekşembê.

- **TUESDAY** : sêşemba li dûv vê yekşembê.

WHITE, *adj., n.* : spî, spîbûn, gewr, çîlgewr, zîvî, pak, pêtî, bêguneh, berfkirî, spîkirî, germkirî (bo spîbûnê), har, gor, hesp yan berazê spî.

WHITE, *vt.* = **WHITEN.**

WHITE ALLOY, *n.* : şipeyê erzan yê zîvî.

WHITE ANT, *n.* : mêriya spî, mirg, morane, darsim.

WHITE BAIT, *n.* : masiya biçûk.

WHITE BEARD, *n.* : pîr.

WHITE BEARDED OLD MAN : rûspî.

WHITE BEET, *n.* : şilindir (bo çekirina şekirê).

WHITE BELLIED, *adj.* : zikspî.

WHITE BOOK, *n.* : kitêba spî, biryarnameya bergspî.

WHITE CAP, *n.* : pêla kefdayî.

WHITE COLLAR, *n.* : yaxespî (mûçexwer).

WHITED, *adj.* : spîkirî, kilskirî.

WHITED SEPULCHER : gorê spîkirî, rûbaz, durû.

WHITE ELEPHANT, *n.* : fîlê spî, samanê bêhavil, tiştê bêfeyde bo xudanî.

WHITE-FACED, *adj.* : pêtî, rûspî.

WHITE FEATHER, *n.* : perê spî, nîşan yan hêmaya tirsinokiyê.

WHITEFISH, *n.* : masiya spî, dolfînê spî.

WHITE FLAG, *n.* : alaya spî, alaya çizbûnê yan şerragirtinê.

WHITE FLIGHT, *n.* : revîna spîxêzanan.

WHITE FLY, *n.* : pêtika helezî.

WHITE GOODS, *n.* : pertalî spî, tevnê spî yê pembûyî yan kitanî.

WHITE GREASE, *n.* : rûnê spî, rûnê berazî (bi kêrî xwarinê nahêt).

WHITE (GUN) POWDER, *n.* : şore.

WHITE HAIR, *n.* : por yan pirç spî.

WHITEHALL, *n.* : hikûmeta brîtanî.

WHITE HEAD, *n.* : serspî (balinde ye).

WHITE-HEADED, *adj.* : serspî, hevyaz, por yan pirç zerkok yan kej.

WHITE HEAT, *n.* : germiya spî, germiyek bêqam bala ko tişt ronahiyek spî dihînin der, çalakî yan hariya dijwar.

WHITE HOPE, *n.* : hîvîbar.

WHITE-HOT, *adj.* : germespî, xwîngerm, har, dijwar.

WHITE HOUSE, *n.* : koçk yan koşka spî (hikûmeta Wîlayetên yekgirtî yên Emerîka.

WHITE LEAD, *n.* : (pêkhatî yan awêteya) zirêça spî.

WHITE HUNTER, *n.* : nêçîrvanê spî yê harîker.

WHITE KNIGHT, *n.* : siwarê spî, rizgar.

WHITE LINE, *n.* : hêla spî, nexasme li ser rêkê bo rêkxistina borînê.

WHITE-LIVERED, *adj.* : tirsonek, tirsinok (ceger yan kezeb spî).

WHITEMAN, *n.* : mirovê spî.

WHITE MATTER, *n.* : madeyê spî, tevnê spî yê demarî ko hemû rîşal e (meji û werîskê piştê).

WHITE METAL, *n.* : qela.

WHITEN, *vt.* : spî kirin.

WHITENED, *adj.* : spîkirî, mişt.

WHITENESS, *n.* : spîtî, spîbûn, spiyatî, spiyahî.

WHITENING, *n.* : spîkirin, qelakirin.

WHITE OAK, *n.* : berrû ya spî.

WHITE OF EGG, *n.* : spîlk.

WHITE OIL, *n.* : rûnê spî, ronek kanî, bê reng û bê tam e (bo derman û ciwankariyê).

WHITE PAPER, *n.* : kaxez yan beyannameya spî, biryarnameya hikûmetê li ser pirsekê.

WHITE PERCH, *n.* : masiyek zîvî û biçûk e.

WHITE PINE, *n.* : kaja spî, sinewebera spî, darê sinewbera spî.

WHITE PLAGUE, *n.* : reşava spî, nesaxiya êşa zirav.

WHITE SAUCE, *n.* : êxînî yan sosa spî.

WHITE SLAVE, *n.* : bendeya spî, jin yan keça girtî bo bazirganiya leşî.

WHITE SLAVERY, *n.* : bendeyiya spî.

WHITESMITH, *n.* : asinkut, tenekeçî.

WHITE SPOT, *n.* : belek.

WHITE SUCKER : çiqikê mijok yê xwarinbar.

WHITE SUPREMACIST, *n.* : bawermendê ko dibêjit mirovê spî ji mirovê reş baştir e.

WHITE SUPREMACY, *n.* : baweriya çêtiriya spiyan.

WHITETAIL, *n.* : dûvspî, pezkûviyê bakura Emerîka ko pişt spî û dûv dirêj e.

WHITETAILED, *adj.* : dûvspî.

WHITETAILED DEER : pezkûviyê (yan asikê) dûvspî.

WHITE THORN, *n.* : şîlan.

WHITETHROAT, *n.* : gerûspî (balinde ye).

WHITETHROATED SPARROW, *n.* : çûçikek gerûspî ye.

WHITE TIE, *n.* : girêbendeka spî, bûyera mûrî bo mêran.

WHITE TIRASH, *n.* : mirovê hejar yê spî.

WHITE VITRAIL, *n.* : zaxa spî, tûtya.

WHITE WALNUT, *n.* : giwêz.

WHITEWASH, *n., vt.* : gêçkarî, paqijkirin, gêçava spîkirina dîwaran, bêguneh kirin (ne rewayî), spî kirin.

WHITE WASHER, *n.* : spîker.

WHITE WASHING, *n.* : seyandin, paqijkirin.

WHITE WATER, *n.* : ava firekê.

WHITE WAY, *n.* : rêspî, têrronahî.

WHITE WING, *n.* : çengspî, balspî, cilspî, malînkar.

WHITE WOOD, *n.* : darê spî, dar.

WHITEY, *n.* : mirovê spî.

WHITHER, *adv.* : (bo) kîve.

WHITHERSOEVER, *conj.* : bo kîve be.

WHITHERWARD, *adv.* : bo kîve, bo kîderê.

WHITING, *n.* : spî : texlîtek masî ye.

WHITISH, *adj.* : gewr : piçekê spî, ber bi spî ve.

WHITLEATHER, *n.* : çermê spî, kevlê çermkirî.

WHITLOW, *n.* : kulbûna dor nînokê.

WHITSUN-DAY, *n.* : **WHIT SUNDAY.**

WHITTLE, *n.* : kêr(ik).

WHITTLE, *vt.i.* : tiraştin, kezax kirin, ade kirin, telîş kirin, lawaz bûn.

WHITTLED, *adj.* : adekirî.

WHITTLING, *n.* : adekirin, tiraştin.

WHITTRET, *n.* : delek.

'WHITWORTH THREAD, *n.* : tapêça pîvaniya metalan.

WHITY, *adj.* : spîkok.

WHIZ, *n.* (*pl.* **WHIZZES**) : mirovê bêqam şehreza.

WHIZ(Z), *n., vt.* : gizgiz, civciv, gizgiz kirin.

WHI(Z) BANG, *n., adj.* : bomba yan teqînemeniya vizîn.

WHIZZED, *adj.* : gizgizkirî.

WHIZZER, *n.* : vizînk, alavka zuhakirina şekir, genim yan cilkan.

WHIZZING, *n.* : civciv, gizgiz, gîze, vizîn.

WHO, *pron., pres., interrog.* : yê/ya ko?, kî?, kê?, kîşk?, kîjkî.

- **IS HE?** : ew kî ye?

W.H.O., *abbr.* **WORLD HEALTH ORGANIZATION** : Rêkxirawa tendirustiya cihanî.

WHOA, *int.* : derbirrîna rawestandina hespî.

WHODUNIT, *n.* : kê we kir?.

WHOEVER, *pron., pre., indef., rel.* : her kes, kî?, kî be, kî bit.

WHOLE, *n., adj.* : hemûkî, hemû, hemî, berhev, sercem, hemûk, rebeq, saxsaz, sift, sip.

- **AS A ~** : têrakî, bi têkrayî.

- **ON OR UPON THE ~** : bi hemûkî.

WHOLE DAY, *n.* : hemû roj.

WHOLEHEARTED, *adj.* : rastok, dilsoz.

WHOLEHEARTEDLY, *adv.* : dilsozkî, bi dilsozî.

WHOLE LENGTH, *n.* : ta dûmahiyê.

WHOLE MEAL, *n.* : arê tekûz yan gewr.

WHOLENESS, *n.* : tekûzî, saxî, berdarîtî.

WHOLE NUMBER, *n.* : hijmara tekûz.

WHOLESALE, *n., vt.* : firotina seryek, seryek firotin.

WHOLESALED, *adj.* : seryek firotî, têkra firotî.

WHOLESALE PRICE, *n.* : kombiha.

WHOLESALING, *n.* : seryek yan têkra firotî.

WHOLE SELLER, *n.* : komfiroş, kofiroş, têkrafiroş.

WHOLE TRUTH, *n.* : hemû rastî.

WHOLE WHEAT, *n.* : hemû ar, ji arê gewr.

WHOLESOME, *adj.* : tekûz, sax, havil, pendiyar, hişyar.

- **AIR** : bayê paqij.

- **EXERCISE** : rahênana saxlem.

- **FOOD** : xurek tekûz (saxlem).

WHOLESOMELY, *adv.* : saxlemkî, bi saxlemî.

WHOLESOMENESS, *n.* : saxlemîtî.

WHOLLY, *adv.* : lap, hemû, hemî, siftî, tomerî.

WHOM, *pron.* : kê.

WHOMEVER, *pron.* : kî bitin.

WHOMP, *n.* : girêça şingîn girêç dikit.

WHOMP, *vi.t.* : girêç kirin.

WHOMSOEVER, *pron.* : kî bitin.

WHOOP, *n., vi.t.* : kûkûk, kûkûk kirin.

- **TO ~ IT UP** : girêç kirin.

WHOOP(ING), *n.* : kûkûk, bûmebûm, kux, kuxik.

- **COUGH** : kuxika dudeng, kuxika reş, beqik.

WHOOP-DE-DO, *n.* : çalakiya girêçî.

WHOOPEE, *interj., n.* : qîja şadiyê.

WHOOPLA, *n.* : keyf, girêç.

WHOOSH, *n.* : lezkirin, bilezçûn.

WHOOSH, *vi.* : (bi) lez çûn, lez kirin.

WHOP, *n.* : lêdanek yan derbek dijwar.

WHOP, *n.* : revandin (şikandin), lbi êdan hînan der, kêşan.

WHOPPED, *adj.* : lêdayî.

WHOPPER, *n.* : derewa mezin, tiştê mezin.

WHOPPING, *n.* : lêdan, ejdeha.

WHORE, *n.* : qehpe, dêhl, felîte, selîte, dawênter, şelf, tero.

- **HOUSE** : karxane.

- **MASTER** : gewad.

- **MONGER** = **WHORE MASTER.**

- **SON** : bîjî.

WHORE, *vi.* : hîzî kirin, dêhlî kirin.

WHORED, *adj.* : hîzîkirî, dêhlîkirî.

WHOREDOM, *n.* : hîzî, dêhlî, teroyî.

WHORING, *n.* : hîzîkirin.

WHORISH, *adj.* : tirek.

WHORL, *n.* : serikê (sewikê) teşiyê, bazin, belgên li dor baskî alandî, stêr, zivirok, pêç.

WHORTLEBERRY, *n.* : texlîtek heleza tiriyên dehlî ko wek tirî ye.

WHOSE, *pron.* : yê/ya kê?.

WHOSO OR WHOSOEVER, *pron.* = **WHOEVER.**

WHY, *adv., interrog.* : bo?, bo çi?, çima?, çira?.

WICK, *n.* : fitîl, pilîte, dezî.

WICKED, *adj.* : bed, bêfer, kinoj, bedkar, bedxwaz, neqenc, garîs, teres, çikos, nerind, neqeno, rijd, sîtar, xiniz.

- **DEED** : xirabî, bedkar.

WICKEDLY, *adv.* : bedkarkî, bi bedkarî, bi xirabkarî.

WICKEDNESS, *n.* : rijdîtî, çikosîtî, xinizîtî, bedkarîtî, garîsîtî.

WICKER, *n., adj.* : çiqê biçûk yê nerm, zilkên badayî (bo selikan).

- **WORK** : karê zilkan.

WICKET, *n.* : camekan, camxane, darê armanca kirikit.

WICKING, *n.* : benê fitîlkan.

WICKIUP, *n.* : zincê Hindokên sor.

WICOPY, *n.* = **ZINC.**

WIDE, *adj., adv., n.* : fireh, firewan, firawan, bi ber, berîn, pehn, pan, berfireh.

- **AND PLANE STONE** : sel.

- **AND THIN ROCK** : ferş, teht, tat.

WIDE-AWAKE, *adj.* : hişyar, wurya.

WIDE BAND, *n.* : gurzeya pan.

WIDE DIFFERENCE, *n.* : cudayî.

WIDE DISTRIBUTION, *n.* : belavkirina berfireh.

WIDE DOMAIN : zevî yan devera mezin.

WIDE-EYED, *adj.* : çavvekirî, hişyar.

WIDE FAME, *n.* : pêgotî, navdariya, berfireh.

WIDE GUESS, *n.* : hizir yan texmîna çewt.

WIDELY, *adv.* : berfirehkî, bi berfirehî.

WIDE MOUTHED, *adj.* : zikonî, devbeş, devvekirî, çil.

WIDEN, *vt.* : pan kirin, pehn kirin, fireh kirin.

WIDENED, *adj.* : pankirî, pehnkirî, firehkirî.

WIDENESS, *n.* : firehîtî, firehatî.

WIDENING, *n.* : pankirin, firehkirin.

WIDE OF THE MARK, *n.* : dûr ji nîşanê (çewt).

WIDE OPEN, *adj.* : temam vekirî.

WIDE RANGE, *n.* : mewdayek berfireh.

WIDE ROCK, *n.* : nehît, nehît, teht.

WIDE SCREEN, *n.* : perdeya mezin (pan).

WIDESPREAD, *adj.* : belav, berfireh, belavkirî.

WIDESPREADING, *adj.* : pan, fireh, berfireh, belavebûyî.

WIDE-SHOULDERED, *adj.* : dumil, dimil.

WIDE STONE, *n.* : tevş.

WIDE WOODEN HARROW : şivne, şipne, şipik.

WI(D)GEOM, *n.* : qaza kûvî.

WIDGET, *n.* : alav.

WIDISH, *adj.* : piçekê fireh.

WIDOW, *n.* : bîjin, jinbî, jinebî, bêwejin.

WIDOW, *vt.* : bêjin, mêrebî, bêwepiyaw.

WIDOWER, *n.* : bêjin, merebî, bêwepiyaw.

WIDOWERHOOD, *n.* : bijînîtî.

WIDOWHOOD, *n.* : bijînî.

WIDOW LADY, *n.* : bîjin.

WIDOW'S CURSE, *n.* : kaniya bêçikî.

WIDOW'S MITE, *n.* : polê bîjinê, tibabê kêm yê diravî ko mirov bêş dikit û jê pêve nîne.

WIDOW'S WALK, *n.* : rewta bîjinê, zêrevangeha jinên deryavanan (li ser banê xaniyê ber avê).

WIDTH, *n.* : firehî, panayî, pehna, pana, pehnatî, pehnayî.

WIDTHWAYS, *adv.* : pankî.

WIELD, *vt.* : zal bûn, alav baş bi kar hînan, desthelat bi kar hînan, kardar serketî kirin, raser bûn.

WIELDY, *adj.* : qayim, nerm.

WIFE, *n.* : jin, hevxew, hawser, pit, xêzan, malî, zêç.

- **FOR CALLING** : pitê.

- **OF PATERNAL UNCLE** : amojin.

WIFEHOOD, *n.* : jinîtî.

WIFELESS, *adj.* : bêjin, zugird.

WIFE LIKE, *adv., adj.* : wek jinê.

WIFELINESS, *n.* : jinîtî.

WIFELY, *adv.* : jinkî.

WIFY, *adj.* : jinî.

WIG, *n.* : zirpirç, zirpor, siza, têxurîn.

WIG, *vt.* : têxurîn, (bi) zir pirç kirin.

WIGAN, *n.* : perûkê wek goştî bo berî.

WIGGED, *adj.* : zirpirçkirî.

WIGGING, *n.* : têxurîn.

WIGGLE, *n.* : hejîn, lerzîn.

- **TO GET A ~ ON** : lez kirin, lezandin.

WIGGLE, *vi.t.* : hejîn, lerizîn, alîn.

WIGGLED, *adj.* : lerizî.

WIGGLER, *n.* : kirmokeyê pêtikî.

WIGHT, *n.* : az, bûnewerê zindî.

WIGLESS, *adj.* : bê zirpirç.

WIGLET, *n.* : zirpirça biçûk.

WIGMAKER, *n.* : zirpirç yan por çêker.

WIGWAG, *vi.t.*, *n.* : nîşan kirin (bi alayê), nîşankirin.

WIGWAM, *n.* : zincê girûvir (yan hêkî) yê Hindokên sor.

WILD, *adv.*, *n.*, *adj.* : dirrinde, hov, kûvî, gurêx, beyar, kêwî, kîvî, paşdir, çol, hoveber, girgîn, har û dirr.

WILD ANIMAL, *n.* : canewer, kûvî, dehbe, dir, hov, tabe.

WILD APPLE, *n.* : sêvelok.

WILD ARTICHOKE, *n.* : kereng, kengir.

WILD BEAM, *n.* : şolik.

WILD BERGAMOT, *n.* : giyayek bêhnxweş ya bakura Emerîka.

WILD BOAR, *n.* : beraz.

WILD CARROT, *n.* : pelgêzer.

WILD CAT, *n.* : kitika kûvî.

WILD DUCK, *n.* : meravî.

WILD BEEST, *n.* : kûviyê Efrîqayî.

WILDER, *vt.* : şepirze kirin, perîşan kirin.

WILDERNESS, *n.* : çol, gurîx, gurêx, pasar, aran, tibab yan jîmarek mezin.

WILD EXCITEMENT, *n.* : hêça har.

WILD-EYED, *adj.* : serçil, har.

WILD FIGURE : rijik.

WILD FIRE, *n.* : agirê dijwar.

- LIKE ~ : wek agirê dijwar.

WILD FLOWER, *n.* : gula çolê.

WILD FOWL, *n.* : nêçîr, nemaze nêçîra qaza beji.

WILD GARLIC, *n.* : sîra kûvî.

WILD GOOSE CHASE, *n.* : bizava bêtewş (şeqandina qaza kûvî).

WILD HORSE, *n.* : hespê kûvî.

WILD HYACINTH, *n.* : zebata çolê.

WILD INDIGO, *n.* : firîziyek gulzer e.

WILDING, *n.*, *adj.* : heleza çolê, canewerê kûvî.

WILDISH, *adj.* : piçekê dirrinde.

WILD LAND, *n.* : çol.

WILD LIFE, *n.* : tabe.

WILD LOOKS, *n.* : hov.

WILDLY, *adv.* : hovkî, bi hovî, dirrindekî, bi dirrindeyî.

WILDMEN, *n.* : mêrên dirr.

WILDNESS, *n.* : dirrindeyîtî, gurêxîtî.

WILD OATS, *n.* : cehdarê çolê.

WILD OLIVE, *n.* : zeytûna çolê.

WILD OX, *n.* : gakûvî.

WILD PANSY, *n.* : binefşa kûvî.

WILD PEA, *n.* : polke.

WILD PEAR, *n.* : karçîn.

WILD PIGEON, *n.* : kewa şîn.

WILD PINK, *n.* : alê vekirî.

WILD RAGE, *n.* : pêtgir, heleza dîbîşî ya emerikanî.

WILD ROSE, *n.* : nesrîn, şîlan.

WILD SAVAGER, *n.* : reşreş.

WILD SILK, *n.* : kej.

WILD TULIP, *n.* : bilîz.

WILD VENTURE, *n.* : karê hov (şerûdî).

WILD WIND, *n.* : bayê dijwar.

WILDWOOD, *n.* : daristana hov.

WILD WORK, *n.* : karê hov.

WILD YOUTH, *n.* : lawên hov.

WILE, *n.* : dilxapî, hiner, laban, xapîn.

WILE, *vt.* : xapandin, kêşan, dem borandin, fêt kirin.

WILED, *adj.* : fêtkirî, xapandî.

WILFUL, *adj.* = **WILLFUL** : rikcar, vêndar.

WILILY, *adv.* : xapînkî, bi xapînî, bi çivî.

WILINESS, *n.* : xapînîtî, çivîtî.

WILING, *n.* : keyfkirin, kêşan.

WILL, *n.* : vên, pêşengname, rasipêrî, rasipartin, temî.

- **AT ~** : gava mirovî bivêt.

- **WITH A ~** : bi zebrî.

WILL, *vt.i.* : niyaz kirin, viyan (vên, divêtin), hez kirin, raspartin.

WILL, *v. aux.* : lêkera harîker "dê", bo vên, viyan û paşerojê.

WILLED, *adj.* : vênkirî, vêndar.

WILLET, *n.* : balindeyek beravî yê bakura Emerîka.

WILLFUL, *adj.* : xwazekî, vênî.

- **DISOBEDIENCE** : serpêçiya vênî.

- **MURDER** : kuştina vênî.

WILLFULL, *adv.* : vênkî, bi vênî, bi biryarî, bi qestî.

WILLFULNESS, *n.* : vênîtî, rikdarîtî.

WILLIES, *n. pl.* : demargiriya dijwar, hariya demarî ya bêqam.

WILLING, *adj.* : kamdar, qayil, amade, lêkdayî, serpilkî.

- **PERSON** : mirovê kamdar.

WILLINGLY, *adv.* : bi qayilî, bi viyanî.

- **OR UNWILLINGLY** : bivêt nevêt.

WILLLINGNESS, *n.* : qayilîtî, viyanîtî.

WILLIWOW, *n.* : bahoz.

WILL-LESS, *adj.* : bê vên, bê hemd.

WILL-O-THE-WISP, *n.* : hîviya xapîn, serab.

WILLOW, *n.* : bî, bîşeng, bih, selp, benav, jenîngeh.

- **TO WEAR THE ~** : kirasê şîniyê kirin ber xwe .

WILLOW, *vt.* : veçirandin, jenîn, şeh kirin (hirî, pembû).

WILLOW HERB, *n.* : giyayek gulerxiwanî ye.

WILLOWING, *n.* : jenîn.

WILLOW LEAVES, *n.* : benavbelg (neqş).

WILLOW OAK, *n.* : berrûyek belgselp.

WILLOW PATTERN, *n.* : neqşê selpî (bo xemilandina amanên selpî).

WILLOW TREE, *n.* : benav.

WILLOW WARE, *n.* : amanên selp (ji kolotê çînî lê bi darek selp neqşkirî).

WILLOWY, *adj.* : selpî, têrselp, nerm, çeleng.

WILL POWER, *n.* : hêza vênê.

WILLY, *n., vt.* : jen (pembû), jenîn (pembû).

WILLY-NILLY, *adv., adj.* : bê hemd, bivêt nevêt, bivê nevê.

WILT, *n., vt.i.* : çilmisîn, çirmisîn, çilmisandin, çirmisandin.

WILTED, *adj.* : çilmisî, çilmisandî.

WILTING, *n.* : çilmsîn, pirçom, rengçûn, rengberdan.

WILY, *adj.* : çivo, kose, xapînok.

WIMBLE, *n., vt.i.* : simtok, qulker, kun kirin.

WIMPLE, *n., vt.i.* : pûşî, nemaze pûşiya rebenê, nixaftin (bi pûşiyê), gij kirin, gij bûn, pêlî bûn, pêlî kirin.

WIMPLED, *adj.* : nixaftî.

WIMPLING, *n.* : nixaftin.

WIN, *n.* : serketin, feydekirin nemaze hesp li pêşbezînê.

WIN, *vi.t.* : havil kirin, feyde kirin, qazanc kirin, bi ser ketin, bi dest ketin, civandin, kêşan, zuha kirin (ka).

- **TO ~ FAME** : navdar bûn.

- TO ~ FORTRESS : kelhe standin.

- TO ~ FORTUNE : dewlemend bûn.

- TO ~ HANDS DOWN : bi hêsanî bi ser ketin.

- TO ~ HONOUR : serfiraz bûn.

- TO ~ OUT : bi ser ketin.

- TO ~ THROUGH THE DAY : zal bûn.

- TO ~ VICTORY : bi ser ketin.

WINCE, *n.* : veciniqîn.

WINCE, *vi.* : veciniqîn.

WINCE, *n.* : bagurdanê têhilînana perûkê hirî yan pembûyî di nav birmîlê heşê de.

WINCED, *adj.* : veciniqî.

WINCEY, *n.* : perûkê qayîmê hirî yan pembû (bo kumlekan).

WINCH, *n.* : helbir, nuwêl.

WINCING, *n.* : veciniqîn.

WIND, *n.* : ba.

- BEFORE THE ~ : li ber bayî.

- IN THE ~ : li berî biqewimit.

- NEAR THE ~ : têr dûr çûyî, nêzîkî xalka metirsiyê.

- OFF THE ~ : dûr ji bayî.

- SOUND IN THE ~ AND LIMB : sax û saxlem bûn.

- TO GET ~ OF : pê zanîn, seh kirin.

- TO GET THE ~ UP : har bûn, bizdihîn.

- TO PUT THE ~ UP SOMEONE : bizdihandin.

- TO RAISE THE ~ : diravê pêviyayî peyda kirin.

- TO TAKE THE ~ OUT OF SOMEBODY"S SAILS: nahêlit kes tiştekê bêjît yan bikit çunko ew bi xwe dibêjit û dikit.

- VIOLENT AND COLD ~ : sir.

WIND, *vt.i.* : pêçan, alandin, hunîn.

- TO ~ OFF : vekirin (ben).

- TO ~ UP : dapêçan.

WINDAGE, *n.* : valatî di navbera (fişek, moşek) ya havêtî û rûyê lûleyê de.

WINDBAG, *n.* : pûçbêj, fortek, basimbêj.

WIND BLOWING, *n.* : wezîn, bahatin.

WINDBLOWN, *adj.* : balêdayî, kurttiraşî (por).

WINDBOUND, *adj.* : bagirtî yan ji ber bayî gîrokirî (gemî).

WINDBREAK, *n.* : baparêz nemaze darên bergirên bayî.

WIND BREAKER, *n.* : kurtesaqoyek çerm e.

WIND-BROKEN, *adj.* : nesaxê bêhntengiyê nemaze hesp.

WIND COLIC, *n.* : êşa zikbayî.

WIND CONE, *n.* : qoçeka bayî (bo zanîna berê bayî).

WINDER, *n.* : pêçker.

WINDFALL, *n.* : bextewerî.

WINDFLAW, *n.* : hatînek bayî.

WIND FLOWER, *n.* : nîsanok, bûkûzava, kulîlk, gulale, kulîlka nîsanê, gongilok.

WINDGALL, *n.* : pejbûn yan perçiftina zendê hespî.

WIND GAP, *n.* : bakun : kelşa li serê çiyayî.

WIND GAUGE, *n.* : bapîv.

WINDHOVER, *n.* : texlîtek helû yan eylo ye.

WINDILY, *adv.* : valakî, bi valayî, bahozkî, hema bi axiftinê (ne kirdarî), bi bayî, bi himbankî.

WINDINESS, *n.* : hunîn.

WINDING, *n., adj.* : pêç, lûlekî, helgirtin yan rakirin (bi helbirî), dapêçan, pêçan, alîn, badan, dolkan, çepçep, gergerok.

WINDING-SHEET, *n.* : qerqer.

WINDING-UP, *n.* : dapêçan, alandin.

WIND INSTRUMENT, *n.* : alavka mûzîqeyî ya bayî (pifkirin).

WIND JAMMER, *n.* : pirbêj, gemî yan deryavan.

WINDLASS, *n., vt.* : bilindker, bîlindkerê lengerê, (lenger) bilind kirin, (lenger) rakirina.

WINDLESTRAW, *n.* : baskê hişk yê giyakî.

WINDOW, *n.* : paje, pencer(k), qulêr, pencere, mezd.

- **DORMER ~** : kulek.

WINDOW, *vt.* : (bi) pencerk kirin.

WINDOW BOX, *n.* : qehfikê rêhanan li ser pencerkê.

WINDOW-DRESS, *vt.* : xeml kirin, terpûş kirin.

WINDOW-DRESSER, *n.* : xemilkerê berê firoşgehê, zirkerê rastiyan.

WINDOW-DRESSING, *n.* : xemilandina berê firoşgehê.

WINDOW ENVELOPPE, *n.* : zerfê rohn.

WINDOW PANE, *n.* : şûşeyê pencerkê.

WINDOW SASH, *n.* : kenarê cama pencerkê.

WINDOW SEAT, *n.* : rûnişteka pencerkê.

WINDOW SHADE, *n.* : perdeya pencerkê.

WINDOW-SHOP, *vt.* : berê firoşgehê dîtin.

WINDOW-SHOPPING, *n.* : dîtina pertalên di nav berê firoşgehê de.

WINDOW SILL, *n.* : derazînka pencerkê.

WIND MILL, *n.* : aşeba.

WINDPIPE, *n.* : zengelor.

WINDPROOF, *n.* : bergir yan dijba.

WIND ROSE, *n.* : gulba, nexşa berên bayî nîşan dikit.

WINDROW, *n., vt.* : rêza kayê yan genimê şamî bo zuhakirinê, belg û axa bayî komkirî, kom, koma berikan li rexê rê, kom kirin, rêz kirin (ka).

WIND SCREEN, *n.* : babend.

WIND SHAKE, *n.* : kelşa bayî (kelşa qurmê darî).

WIND SHIELD, *n.* : berbesta bayî.

WIND SIDE, *n.* : bageh.

WIND SPEEDOMETER, *n.* : ba(lez)pîv.

WIND STORM, *n.* : bazor, barov, gerdelol.

WIND TEE : T (tî) ya bayî ko berê bayî diyar dike.

WIND TIGHT, *adj.* : bergir yan dijba.

WIND TUNNEL, *n.* : nihûma bayî (bo balafirê).

WIND UP, *n., adj.* : dûmahî, dawî, kutayî.

WINDWARD, *adv.* : ber bayî ve.

WINDWAY, *n.* : rêba, derbazgeha bayî li kangehê.

WIND WHISTLE, *n.* : gîzîn.

WIND-WING, *n.* : çengê bayî, şûşeyê pencerka otomobîlê ya zivirok bo bayî.

WINDY, *adj.* : himbankî, bahozî, dijwar, fort, vala.

- **ELEGANCE** : şengî yan şepaliya himbankî.

- **LOGIC** : jîrbêjîya himbankî.

- **SIDE** : ber ba.

- **SPEAKER** : axiftinker yan gotarbêjê himbankî.

WINE, *n.* : şerab, şerabî, reng sorê tarî, bade, mey.

- **UNFERMENTED ~** : şîrêz.

WINE, *vt.i.* : şerab vexwarin.

WINE BIBBER, *n.* : mest, serxoş, bengê vexwarinê.

WINE BIBBING, *n.* : şerabvexwarin.

WINE BOTTLE, *n.* : şûşeyê şerabê.

WINE CARRIAGE, *n.* : erebaneya biçûk ya şerabê (bo gerandina şûşeyê şerabê li dor mêza xwarin û vexwarinê).

WINE CELLAR, *n.* : serdaba şerabê.

WINE CUP, *n.* : tirar yan kaseya şerabê.

WINED, *adj.* : şerabvexwarî.

WINE GROWER, *n.* : çandiyar yan rezwan (yê mêwan).

WINELESS, *adj.* : bê şerab.

WINE MERCHANT, *n.* : mey yan şerab firoş.

WINERY, *n.* : şerabgeh.

WINE PRESS, *n.* : guvaşteka şerabê.

WINE SKIN, *n.* : meşk.

WINE TASTER, *n.* : tamkerê şerabê.

WINE VAULT, *n.* : serdab yan embara şerabê.

WING, *n.* : çeng, bal, bask, babirek, firîn, yekeyek ji hêza firînê.

- **ON THE ~** : rêbar, rêvingî, firî, rêwî(k).

- **ON THE ~S OF THE WIND** : bi lez, lezok, lezîn.

- **TO TAKE TO ITSELF ~S** : belave bûn, neman.

- **TO TAKE ~** : firîn, zû çûn, revîn.

- **UNDER THE ~ OF** : li ber çavdêriya.

WING, *vt.* : bi çeng kirin, firîn, balefir kevandin.

WING AND WING, *adv.* : vekirkî, babirek li herdu rexan.

WING CASE, *n.* : çengikê kalanî.

WING CHAIN, *n.* : kursîka çengkirî (destikî).

WING COMMANDER, *n.* : fermandarê çengî.

WING COVERTS, *n.* : nixêvkên çengan.

WINGDING, *n.* : ahenga şingînî.

WINGED, *adj.* : çengkirî.

WING-FOOTED, *adj.* : lezîn, pêçengkirî.

WINGLESS, *adj.* : bê çeng, bê bal, bê bask.

WINGLET, *n.* : çengik, çengê biçûk.

WINGLIKE, *adj.* : (wek) çengî.

WING LOAD(ING), *n.* : barê çengî.

WING NUT, *n.* : pêçgira çengî.

WINGOVER, *n.* : wergêrana ser çengî.

WINGS, *n.* : nîşanên çengî yên balafirvanî.

WING SHOOTING, *n.* : havêtina armancên firîn (sekvanî).

WINGSPAN, *n.* : dûratî di navbera çengan de.

WING SPREAD, *n.* : dûrayiya di navbera çengên vekirî de.

WINGY, *adj.* : çengkirî, bala.

WINING, *n.* : (şerab) vexwarin.

WINK, *n.* : gav, avir, awir, neq, tirûke, kurtenivistin.

- **FORTY ~S** : kurtenivistin (çil neq), kerixîn.

- **TO TIP A PERSON THE ~** : zixt lê dan (bo hişyarkirinê yan ji xew rakirinê).

WINK, *vi.t.* : nêqandin (çavî) û vekirin, temirîn, name hinartin (bi ronahiyê).

- **TO ~ AT** : çav neqandin (da nebînit) ko pê nizanit.

WINKER, *n.* : çav, mijûlank, ewrik (parçeya hefsarî ko nahêlit hesp rexekî bibînit).

WINKING, *n.* : çavneqandin.

- **AT** : çavgirtink.

WINKLE, *n.* : teyisîn, texlîtek şeytanokê deryayî.

WINKLE, *vt.* : teyisîn, çirisîn, hînan der.

- **TO ~ OUT** : hînan der (ji direkê).

WINKLED, *adj.* : çirisî, teyisî.

WINCKLING, *n.* : çirisîn, teyisîn.

WINNABLE, *adj.* : serketinbar.

WINNER, *n.* : altdar, zal, serketî.

-'S CIRCLE : pawanê serketinê (bo hespê serketî).

WINNING, *n., adj.* : (bî) destketin, serketin, qazanckirin, feydekirin.

- MANNERS : rewişta law.

- PERSONNALITY : kesîtî yan kesatiya hêja.

- SMILE : kenîna serketî yan rakêşî.

WINNINGLY, *adv.* : bi serketinî.

WINNOCK, *n.* = **WINDOW.**

WINNOW, *n.* : karêj, milhêb, milêb, bêjing, dêranî, şenk, milhêb.

WINNOW, *vt.i.* : vedêran.

WINNOWED, *adj.* : hilpifandî, bakirî.

WINNOWER, *n.* : milhêb, karêj, dêranî.

WINNOWING, *n.* : vedêran, dêran, daneba, darêjî.

- FORK : milêb, milhêb, dêranî, şenk.

WINO, *n.* (*pl.* **WINOS**) : mest, serxoş.

WINSOME, *adj.* : dilber, şad, yarîker.

WINTER, *n., adj.* : zivistan, zistan.

- DEAD OF ~ : çille.

- RESORT : germiyan.

- RESIDENCE : germiyan.

WINTER, *vi.t.* : zivistan borandin, vejiyandin (zivistan).

WINTER APPLE, *n.* : sêva zivistanî, mitbûn, sirbûn.

WINTERBERRY, *n.* : tûyê zivistanî.

WINTERBOURNE, *n.* : kaniya zivistanî.

WINTERER, *n.* : zozanî.

WINTER GREEN, *n.* : teraşek ji bakura Emerîka, gulspî û berê wê sor e.

WINTERIZATION, *n.* : zivistankirin, lêkdan bo zivistanê.

WINTERIZE, *vt.* : zivistanî kirin.

WINTERIZED, *adj.* : zivistanîkirî.

WINTERIZING, *n.* : zivistanî kirin.

WINTER-KILL, *vt.* : sir kuştin.

WINTERLY, *adj.* : zivistanî.

WINTER MELON, *n.* : gundora zivistanî.

WINTER SOLSTICE, *n.* : mitiya zivistanî.

WINTER TIDE, *n.* : zivistan.

WINTER TIME, *n.* : zivistan (demê zivistanê).

WINTERY, *adj.* : zivistanî.

WINTLE, *vt.* : alîn.

WINTLING, *n.* : alîn.

WINTRINESS, *n.* : zivistanîtî.

WINTRY, *adj.* : zivistanî, sar, bahozî.

WINY, *adj.* : mest, şerabî.

WINZE, *n.* : nifrîn, rêya di navbera du kangehan de.

WIPE, *n.* : malîn, alîstin, damalîn, qelandin, tirane, birhandin, dersok, malîn, malîk, lêdanek.

WIPE, *vt.* : paqij kirin, vemalîn (vemaliştin), malîn (maliştin).

- TO ~ AWAY : paqij kirin (xuhê, ji dijminî).

- TO ~ DISH : aman zuha kirin.

- TO ~ FACE : rû paqij kirin yan zuha kirin.

- TO ~ HANDS : dest zuha kirin.

- TO ~ OUT : birhandin.

- TO ~ ONE'S EYES : rondik paqij kirin.

- TO ~ OUT STAINS : çipk yan leke paqij kirin.

- TO ~ TABLE : mêz paqij kirin.

- TO ~ THE FLOOR : ber malê malîn (maliştin).

- TO ~ UP : birhandin, qelandin, revandin.

- **TO ~ YOUR TEARS** : da rondikên te paqij bikit yan zuha bikit.

WIPED, *adj.* : damalandî.

WIPER, *n.* : damal, dersok.

WIPING, *n.* : maliştin, vemaliştin, male, sirîn.

- **OUT** : heşaftin.

WIRE, *n.* : têl, tel, sîm, tanê dirrek.

- **BY ~** : bi têlê (birûske).

- **TO PULL THE ~S** : leyiztok livandin, kartêkirina nepenî kirin.

- **UNDER THE ~S** : gava dûmahî, hêla dûmahî.

WIRE, *vt.i.* : têl kirin, birûske hinartin.

- **TO ~ IN** : çalak kar kirin.

WIRE CLOTH, *n.* : tevnê têlî.

WIRE COAT, *n.* : kurkê têlî, mûyê gij.

WIRE CUTTER, *n.* : têlbirr, alavka birrîna têlê.

WIRED, *adj.* : têlkirî, birûskehinartî.

WIRE DRAWING, *n.* : têlkişandin.

WIRE DRAWN, *adj.* : bêqam hûr (rast).

WIRE GAUGE, *n.* : toretêl, toretel.

WIRE GLASS, *n.* : şûşeyê têlkirî (sîmkirî).

WIRE GRASS, *n.* : bot, reha botî.

WIRE HAIR, *n.* : por yan pirç, têlî (gij).

WIRELESS, *adj.* : bê têl.

- **TELEGRAPHY** : hinartina bêtêl ya birûskeyan.

- **TELEPHONE** : telefona bêtêl.

WIRE NETTING, *n.* : tora têlî.

WIRE PHOTO, *n.* : wêneyê têlhinartî.

WIRE-PULLER, *n.* : têlkêş (bo livînê yan kartêkirinê).

WIRE-PULLING, *n.* : têlkişan (kirdarî û xwazekî).

WIRER, *n.* : têlker nemaze nêçîrvanê telheya têlê (xefkê).

WIRE-RECORD, *vt.* : têl tomar kirin.

WIRE RECORDER, *n.* : têltomarker, alavka tomarkirina têlî.

WIRE RECORDING, *n.* : tomarkirina têlî.

WIRE TAP, *n., vi.* : guhdariya têlan (axiftina telefonan), guhdariya têlan kirin.

WIRE TAPPER, *n.* : guhdarê têlan (telefonan).

WIRE TAPPING, *n.* : guhdarîkirina têlan (telefonan).

WIRE WORK, *n.* : karê têlan.

WIRE WORM, *n.* : kirmê têlî (zinav), kirmokeyê zirav yê kêzan.

WIRING, *n.* : tora têlan.

WIRILY, *adv.* : têlkî, bi têlî.

WIRINESS, *n.* : têlîtî.

WIRRA, *interj.* derbirrîna zarîniya behiyan.

WIRY, *adj.* : têlî, têldar.

WISDOM, *n.* : jîrî, pend, pendiyarî, zanayî, hikmet.

- **TOOTH** : didanê aqilî.

WISE, *n., adj.* : pendiyar, fêris, jîr, zana, zandar, aqil, mejûdar, mejûyar.

WISE, *vt.* : hîn kirin, fêr kirin.

- **WISE**, *suff.* : paşgir e ko wekî ye.

WISEACRE, *n.* : fortek, zirzana.

WISECRACK, *n.* : têbîniya şehreza, bersiva jîr, serînca jîr.

WISED, *adj.* : hînkirî, fêrkirî.

WISE GUY, *n.* : bong, qapan.

WISELY, *adv.* : pendkî, bi pendî, bi pendiyarî, bi jîrî.

WISEMAN, *n.* : zana, zandar, pendiyar, jîrmirov.

WISENESS, *n.* : pendiyarîtî, jîrîtî.

WISENT, *n.* : gayek ewropî ye.

WISEWOMAN, *n.* : pendiyar, zan (jin), jîr (jin).

WISH, *n.* : kam, qîm, xwastin, serdil, vên, xuzî, xwezî, wîstin, arezû, daxwaz.

- **BONE** : hestiyê hîviyan.

- **FULFILMENT** : berpebûna daxwazê.

WISH, *vt.i.* : arezû kirin, xwastin, divêt, hezkirin.

- **TO ~ PEACE** : aştî hîvî kirin yan xwastin.

- **TO ~ SUCCESS** : serketin hîvî kirin yan xwastin.

WISHA, *interj.* : derbirrîna guhuşînê.

WISHED, *adj.* : xwastî, daxwazkirî, hîvîkirî.

WISHER, *adj.* : xwastî, daxwazkirî, hîvîkirî.

WISHER, *n.* : hezker, hîvîker, daxwazker.

WISHFUL, *adj.* : hîvîdar, kamdar.

- **THINKING** : hizirkirina xwazayî (bêtewş).

WISHFULNESS, *n.* : xwazayîtî.

WISHING, *n.* : hîvîkirin, viyan, xwastin.

- **CAP** : kulavê cadûyî yan xirsî.

WISH-WASH, *n.* : şeraba xweş.

WISHY-WASHY, *adj.* : rohnşerab, çay yan giraza rohn.

WISING, *n.* : hînbûn, fêrbûn.

WISP, *n.* : gulî, gurzeyê pîşî, benê zirav (ta), lawaz, tiştê zirav yan lawaz.

WISP, *vt.* : pêçan, badan, dûkêl kirin (alandî).

WISPISH, *adj.* : pîşî, lawaz, şikestek.

WISPY, *adj.* : zîlkêtkî.

WISTERIA, *n.* : heleza keprikî gul bi îşî, şîn, spî yan jî erxiwanî ye.

WISTFUL, *adj.* : mirîto, mirûs, bêrîker.

WISTFULLY, *adv.* : mirûskî, bi mirûsî.

WISTFULNESS, *n.* : mirûsîtî.

WIT, *n.* : zîrekî, ramanvanî, hizirvanî, tiraneker, yarîkerî, ronakbîr, roşenbîr (yan rewşenbîr), jîrî, sehkirin, hestîsivikî.

- **OUT OF ONE'S ~S** : dînbûyî (ji enirinê).

- **TO LIVE BY ONE'S ~** : bi jîriya xwe jiyan, destketina caran ne rewa.

WIT, *vt.i.* : têgehiştin, zanîn.

WITAN, *n.* : civata rawêj ya şahî yan qiralî.

WITCH, *n.* : cadûkar, cadû, pîrhevî, xirsker, cadûger.

WITCH, *vt.i.* : xirs kirin, cadû kirin.

WITCHCRAFT, *n.* : cadû (gerî), nêreng, xirs.

WITCH DOCTOR, *n.* : pijîşkê cerbez, remildar.

WITCHERY, *n.* : xirs (kirin).

WITCHE'S BROOM, *n.* : gêsikê pîrheviyê.

WITCHE HAZEL, *n.* : teraşa gulzer, girava alkuholî ya vî teraşî.

WITCH HUNT, *n.* : tepeserkirin, şeqandina pîrheviyê.

WITCH HUNTER, *n.* : teperserker, şeqînkerê pîr heviyê.

WITCH HUNTING, *n.* : terperserkirin, şeqandina pîrheviyê.

WITCH MOTH, *n.* : perpelîtka mezin ya rengîn.

WITCHY, *adj.* : xirsî, cadûyî.

WITE, *n., vt.* : gileyî, gazinde, berpirsî, gazinde kirin, gileyî kirin.

WITED, *adj.* : gileyîkirî, gazindekirî.

WITENAGEMOT, *n.* : civata nîştimanî ya anglo-saksonî.

WITH, *prep.* : (daçek) bi, li gel, pê de, pê re, pê, di gel.

- **BLESSED ~ BEAUTY** : ciwan.
- **TO BEGIN ~** : bo destpêkê.
- **TO COMPARE ~** : beramber kirin, hevber kirin.
- **TO CUT ~ A KNIFE** : bi kêrikê birrîn.
- **TO DEAL ~** : bazarî li gel kirin.
- **TO EAT ~** : pê xwarin.
- **TO FILL ~ WATER** : tejî av kirin.
- **TO RISE ~ THE SUN** : zû rabûn, zû hişyar bûn.
- **TO TREMBLE ~ FEAR** : ji tirsa lerizîn.
- **TO WIN ~ EASE** : ko bi hêsanî serketin, bi ser ketin.
- **A GUN** : bi tifengê.
- **CHILD** : bi zik, bi tişt, avis.
- **HER** : pê ve.
- **HIM** : pê ve.
- **IT** : pê ve, vê, pê.
- **REFERENCE TO** : nîşan bi.
- **THAT** : bi wê.
- **THE EXCEPTION OF** : ji bilî.
- **THIS** : bi vî.

WITHAL, *adj.* : li gel.

WITHDRAW, *n.* : şiqîtî, paşvebirin, paşvekişan.

WITHDRAW, *vt.i.* : vekişîn, paşve çûn, paşve bûn.

WITHDRAWABLE, *adj.* : vekişînbar, paşvebirinbar.

WITHDRAWAL, *n.* : vekişîn, kişîn, kişan, piştapişt, paşveçûn, paşvebirin, paşvekişandin.

WITHDRAWING, *n.* : paşveçûn, paşvebirin, paşvekişandin.

- **ROOM** : jora pêşwaziyê.

WITHDRAWN, *adj., pp.* : paşveçûyî, paşvebirî, paşvekişayî.

WITHE, *n.* : çiqê zirav yê nerm nemaze yê selpî (bo girêdana gurzeyan).

- **ROD** : darê nizm yê gulspî.

WITHER, *vt.i.* : çilmisîn, çirmisîn, hişk û lawaz bûn.

- **TO ~ AWAY** : birhîn, rizîn, lawaz bûn.

WITHERED, *adj.* : çilmisî, rengçûyî, sîs, çirmisî, pejmirde, nemayî.

WITHERING, *n.* : çilmisîn, çirmisîn, kavilbûn, wêranbûn, pirçim, rengberdan, rengçûn.

WITHERINGLY, *adv.* : çilmisînkî, bi çilmisînî.

WITHERITE, *n.* : wîderît, texlîtek kan yan metal e.

WITHERS, *n. pl.* : serê milê hespî.

WITHERSHINS, *adj.* : wêveyî çûndina diyara rojê, dij çûndina destikê demjimêrê.

WITHHELD, *adj.* : berbestkirî, girtî (nedayî).

WITHHOLD, *vt.* : bo xwe girtin, bo xwe parastin, dest jê berdan (êdî nakit).

- **TO ~ ONE'S CONSENT** : êdî qayil nebûn.
- **TO ~ SUPPORT** : êdî piştgirî nekirin).

WITHHOLDER, *n.* : vebestker.

WITHHOLDING, *n.* : vebestin.

- **TAX** : baca ko damezrînek ji mûçeyan dibirrit bo dewletê.

WITHIN, *adv., n., prep.* : tê de, hindur, di nav de, navde.

- **AN HOUR** : di nav yek demjimêrê de.
- **CALL** : nêzîk bo gazîkirinê.
- **LIMITS** : di nav hin sînoran de (di nav radeyan de).
- **THE MEANING** : di nav wateyî yan şopewerî de.

- **REACH** : li ber dest bûn.
- **SIGHT** : nêzîk berpebûnê bûn.
- **THE LAW** : rewa bûn, qanûnî bûn.
- **THE MEANING** : di nav wateyî yan şope werî de.
- **THREE DAYS** : di nav sê rojan de.

WITHOUT, *adv., n., prep., conj.* : bêyî, bê, derve.

- **IS ABSOLUTELY ~ FEAR** : mêrxas, êkcar bê tirs bûn (natirsit), girnas, aza.
- **IT GOES ~ SAYING** : pênevêt mirov bêjit.
- **TO DO OR GO ~** : êdî nevêt.
- **ANSWER** : bê bersiv.
- **CHOICE** : bivêt nêvêt.
- **DELAY** : bê giro yan derengî, bê duwakewtin.
- **DOOR** : li derve, li derveyî malê.
- **DOUBT** : bê guman.
- **END** : bê dawî yan dûmahî.
- **EXCEPTION** : bê awarte, hîç.
- **FAIL** : ese.
- **HONOUR** : benamûs.
- **PERSONALITY** : bêkesayêtî, bêkesîtî.
- **PRELIMINARIES** : bê ber û pêş.
- **RIGHT** : bê maf.
- **WILL** : bê vên.

WITHSTAND, *vt.i.* : bergirî kirin, xwe ragirtin.

WITHSTANDING, *n.* : xweragirtin.

WITHSTOOD, *adj.* : (xwe) ragirtî.

WITHY, *n., adj.* : selp, şol.

WITING, *n.* : gazindekirin.

WITLESS, *adj.* : gewç, xirpo, bêmejî, dînok.

WITLESSLY, *adv.* : bi gewcî, gewckî.

WITLESSNESS, *n.* : gewcîtî.

WITLING, *n.* : gewc, kêmtêgehiştin, gemjel, gelho.

WITLOOF, *n.* : helezek ziknermker e.

WITNESS, *n.* : gewah, bîner, stûv, dirûv, girûv, nîşan, dît.

- **CALL TO ~** : gazîkirin bo gewahiyê.
- **TO SIGN AS ~** : ko wek gewahî îmza bikit.
- **BOX** : gewahîgeh.
- **STAND** : gewahîgeh.

WITNESS, *vt.i.* : gewahî dan.

- **TO ~ MY PROPERTY** : ko samanê min bibînit.

WITNESSED, *adj.* : gewahîkirî, dîtî.

WITNESSING, *n.* : dîtin, bînîn, gewahî.

WITTED, *adj.* : jîr.

WITTICISM, *n.* : pêkenîn.

WITTILY, *adv.* : xwînşirînane, bi hestîsivikî.

WITTINESS, *n.* : jîrîtî, şehrezayîtî, hestîsivikîtî.

WITTING, *n., adj.* : zanîn, nûçe, zana.

WITTINGLY, *adv.* : zanînkî, bi zanînî.

WITTY, *adj.* : hestîsivik, yarîker, zîrek, razirav.

WIVE, *vt.i.* : jin dan, jin hînan.

WIVED, *adj.* : jindayî.

WIVERN, *n.* : ejdehayê çengdar.

WIVES, *n.* (*pl.* **OF WIFE**) : jin.

WIVING, *n.* : jindan, jinkirin.

WIZARD, *n., adj.* : cadûkar, cadûbaz, xirsker, cadûger.

WIZARDLY, *adj.* : xirsî, xirsker, cadûbaz.

WIZARDRY, *n.* : xirs, cadû.

WIZEN, *adj., vi.t.* : çilmisî, çirmisî, çilmisandin, çirmisandin, çirmisîn, çilmisîn.

WIZENED, WIZEN OR WEAZEN, *adj.* : hişkbûyî, çilmisî, çirmisî, çirç.

W.M.O., *abbr.* : **WORLD METEOROLOGICAL ORGANIZATION** : Rêkxirawa banimayiya cîhanî.

W.N.W., *abbr.* : **WEST-NORTH-WEST** : rojavaya bakura rojava.

WO, whoa, *abbr.* : hoş!, rawestê!.

WOAD, *n.* : giyayek ewropî ye, boyeya vî giyayî bixwe.

WOBBLE, *n.* : çûn û hatin, xingilîn, veweşîn, lerizîn.

WOBBLE, *vi.* : xingilîn, veweşîn, hejîn, lerizîn, dudilî kirin.

WOBBLED, *adj.* : veweşî.

WOBBLER, *n.* : hejok, lerzok.

WOBBLINESS, *n.* : veweşînîtî.

WOBBLING, *n.* : çûn û hatin, xingilîn, veweşîn.

WOBBLY, *adj.* : veweşî.

WODGE, *n.* : (colloq.) parçe.

WOE! N. : wax!, way!, wey!, derd, karesat.

- **IN WEAL AND ~** : li xweşiyê û nexweşiyê.
- **BE TO** : kembax bit.
- **IS ME** : mixabin.
- **(FOR A MAN)** wey li mino.
- **(FOR A WOMAN)** wey li minê.

WOE BE GONE, *adj.* : mirîto, kovan, xemgîn, kavil, mirûs.

WOEFUL, *adj.* : mirîto, hejar, derdedar, pest, kovan.

WOEFULLY, *adv.* : kovankî, bi kovanî, bi mirîtoyî.

WOG, *n.* : (*sl. derog.*) : welatiyê rojhelata navîn (kirêtî).

WOGGLE, *n.* : stûvankê çermê gerîdeyî.

WOKE, *p.* **OF WAKE** : rabû, hişyar bû.

WOLD, *n.* : banik, erd yan zeviya bilind, erdê bêdaristan.

WOLF, *n.* : gur, gurg, kevlê gurgî, mêbaz, çivo, jariya bêqam, birsîtî, birs.

- **A ~ IN SHEEP'S CLOTHING** : gurgê bi cilên kavirî (pezî) - dirrindeyê xapînok.
- **MALE ~** : nêregur.
- **FEMALE (SHE) ~** : dêlegur.
- **TO CRY ~ (TOO OFTEN)** : derew hawar.
- **TO HOLD ~ BY THE EAR** : tengaviya sext (gurgî bi guhan girtin).
- **TO KEEP ~ FROM THE DOOR** : gurgî ji ber derî dûr xistin (anko xwe ji ziyanekî parastin).

WOLF, *vt.* : zikonî xwarin, daûran.

WOLFBERRY, *n.* : teraşek bakura Emerîka ye, berek ji texlîtek tû ye û spî ye.

WOLFCUB, *n.* : kûçikê gurgî, kutikê gur.

WOLFDOG, *n.* : seyê gurgî, seyek mezin e bo nêçîra gurgan, seyê wek gurgan.

WOLF FISH, *n.* : gurgmasî.

WOLF HOUND, *n.* : tajî yan seyê gurgî bo nêçîra dehbeyan (wek gurgan).

WOLFIAN BODY, *n.* : leşê wulfî, gulçîska navîn.

WOLFISH, *adj.* : gurgî, dirr.

WOLFISHLY, *adv.* : dirrindeyî, bi dirrî.

WOLFISHNESS, *n.* : gurgîtî, dirrindeyîtî, dirrîtî.

WOLFPACK, *n.* : revdeya gurgan.

WOLFRAM, *n.* : kanze yan mertalê xavê tengistin.

WOLFRAMIC, *adj.* : tengistinî.

WOLFRAMITE, *n.* : kanek yan mertalek birîtî ye ji tengistatên asin û mangenîzî.

WOLFSBANE, *n.* : gurgkuj, helezek gulzer e.

WOLFSPIDER, *n.* : pîrhevoka beji ya gerok.

WOLF WHISTLE, *n.* : fitika regezî (zayendî) ya mêrî.

WOLVERINE, *n.* : canewerek bakura Emerîka ko memikdar û zikonî ye.

WOLVES, *n.* (*pl.* **OF WOLF**) : gur, gurg.

WOMAN, *n.* : jin, pit, pîrek.

- **BEAUTIFUL ~** : şên, sîsk, sûsk.
- **CHARMING ~** : xiring.
- **CUTE ~** : xiring.
- **EXCEPTIONALLY BEAUTIFUL ~** : zerî.
- **FAIR AND BULKY ~** : nerm û şil.
- **FAIR SKINNED ~** : nermek.
- **FRAIL ~** : misrî.
- **LAUNDRY ~** : cilşo.
- **SOLID ~** : siqme.
- **TENDER SKINNED ~** : nermek.
- **THIN SKINNED ~** : nermek.
- **AT CONFINEMENT** : zêstan.
- **IN MENOPAUSE** : sere.
- **-'S GARMENT** : delme.
- **-'S HEAD DRESS** : temezî.
- **-'S HEAD GEAR** : fotik, pûş, laçik, laçek.
- **-'S HEAD SILK KERCHIEF** : temezî.
- **-'S MENSES** : mehik, xwîndîtin.
- **-'S PANTS** : serkab.
- **-'S PERIOD** : mehik.

WOMANHOOD, *n.* : jinatî, mêyatî.

WOMANISH, *adj.* : jinanî, qûnde.

WOMANISHLY, *adv.* : jinankî, bi jinanî.

WOMANISHNESS, *n.* : jinanîtî.

WOMANIZE, *vt.i.* : mêbazî kirin, jinanî kirin, têkiliya dêhlan kirin.

WOMANIZED, *adj.* : mêbazîkirî.

WOMANIZER, *n.* : mêbaz, tolaz, têkilê dêhlan.

WOMANIZING, *n.* : mêbazîkirin.

WOMANKIND, *n.* : jin, regezê taze.

WOMANLESS, *adj.* : bêjin.

WOMANLIKE, *adj.* : jinanî.

WOMANLY, *adj.* = **WOMANLIKE.**

WOMAN OF THE STREET, *n.* : dêhl.

WOMAN POWER, *n.* : karê jinan (jinên karkirinê).

WOMB, *n.* : pizdank, pizdan, pizan, pisdan, malbiçûk, şîlav.

- **FALLING OF THE ~** : şorbûn yan pêşlivîna malbiçûkî.
- **FRUIT OF THE ~** : zarok, biçûk, mindal.
- **OF THE TIME** : bûyerên paşerojê.

WOMBAT, *n.* : wumbat, canawerek awistralî ko himbanî ye wek hirça biçûk e.

WOMEN, *n.* (*pl.* **OF WOMAN**) : jin.

- **FOLK OR FOLKS**, *n.pl.* : jin.
- **-'S RIGHTS** : mafên jinan (qanûnî, rêzikî û civakî).
- **-'S WHITE HEADSCARF** : fotik.

WOMP, *n.* : teyisîn (perdeya televizyonê).

WON, *p.* **OF WIN** : serket, daser, qazanckir.

WON, *vi.* : akincî bûn.

WONDER, *n., adj.* : hêdan, sosret, sosretî, daylan, ecêb, heyholan, gere, karîger, xirsî, cadûyî.

- **A NINE DAYS ~** : bûyera kurtehestiyarî.
- **FOR A ~** : ya ecêb, ecêbî.
- **NO ~** : ne ecêb e.
- **SIGNS AND ~S** : ecêbî, derasa.
- **TO WORK ~S** : ecêb kar kirin.

- **WHAT A ~ (IT IS)** : çi ecêb e!, çend ecêb e !.

WONDER, *vi.t.* : ecêbgirtî man, guhoşandin, guman kirin, pirsyar kirin, hîvî kirin.

WONDERED, *adj.* : guhoşî.

WONDERFUL, *adj.* : nayab, fertene, dîlan, çirîset, sosret, seyr, gêre, nawaze.

WONDERFULLY, *adv.* : nayabkî, bi nayabî.

WONDERFULNESS, *n.* : nayabîtî.

WONDERING, *n.* : gumankirin, pirsyarkirin.

WONDERINGLY, *adv.* : gumandarkî, bi gumandarî.

WONDERMENT, *n.* : guhoşîn, sersûrman, heyholan.

WONDEROUS, *adj., adv.* : seyr, gêre, dîlan.

- **THING** : ecêb, gêre.

WONDEROUSLY, *adv.* : bi gêreyî.

WOUDEROUSNESS, *n.* : gêreyîtî.

WONDERWORK, *n.* : karê nayab.

WONDER WORKER, *n.* : karkerê nayab.

WONGA, *n.* : kotirek mezin ya awistralî ye.

WONKY, *pred., adj.* : çewt, xilole.

WONNED, *adj.* : akincîbûyî.

WONNING, *n.* : akincîbûn.

WONT, *pred., adj., n.* : xwaz, nerît.

WONT, *vt.i.* : hîn bûn, fêr bûn, fêr kirin.

WONTED, *adj.* : asayî, hînbûyî.

WONTEDLY, *adv.* : bi asayî.

WONTEDNESS, *n.* : asayîtî.

WONTING, *n.* : hînbûn.

WOO, *vt.* : xwe nêzik kirin (bo jinê), bizav kirin ko qayil bikit, hîvî kirin.

WOOD, *n., adj.* : dar, bêşe, dehl, daristan, êzing, destikedarî, darî, rêl, birmîlê darî.

- **IN THE ~** : di nav birmîlê darî de (şerab yan mey).

- **OUT OF THE ~(S)** : rizgarbûyî ji derdî yan tengaviyê yan jî ji metirsiyê.

- **TO BE UNABLE TO SEE THE ~ FOR THE TREES** : ko neşêt qenc pirsê bibînit ji ber hûrekiyan û dirêjiyan.

WOOD, *vt.i.* : êzing kirin, dar kirin (çandin), bi dar kirin.

WOOD ALKOHOL, *n.* : metanol, alkuhola darî.

WOOD ANEMONE, *n.* : gongiloka dehlî.

WOOD BIN OR WOOD BOX, *n.* : sindoqa darî.

WOOD BINE, *n.* : hingvînmij (helez e).

WOOD BLOCK, *n.* : kilîşeya darî.

WOODBURY TYPE, *n.* : çapkirin bi textikê metalî.

WOOD-CARVER, *n.* : darkutok, darkoler (neqş).

WOOD-CARVING, *n.* : darkutkirin, darkolandin (neqş).

WOOD CHAT, *n.* : texlîtek balindeyê strankar e.

WOOD CHIPS, *n.* : telaş.

WOOD CHOPPER, *n.* : darbirr, êzingvan, darvan.

WOOD CHUCK, *n.* : canewerek kirinde ko sorgenimî û gewr yê bakura Emerîka.

WOOD COAL, *n.* : rejî, rejû, xelûz.

WOOD COCK, mirişka erdî, mirelare.

WOODCRAFT, *n.* : hunera neqşkirina darî, daristanzanî.

WOOD CUTTER, *n.* : darbirr, darvan.

WOODED, *adj.* : darkirî.

WOODEN, *adj.* : darîn.

WOODEN BARRIER, *n.* : max.

WOODEN BRIDGE, *n.* : max.

WOODEN BUCKET, *n.* : elb.

WOODEN BUTTERCHURNER, *n.* : sirsûm.

WOODEN CONTAINER, *n.* : kod.

WOODEN ENGRAVING, *n.* : neqşkirina kilîşeyên darî.

WOODEN FACE, *n.* : rûyê bêderbirrîn (rûyê darî).

WOODEN FIBRE, *n.* : rîşalê zaylîn.

WOODEN FLOOR, *n.* : lapê darîn.

WOODEN HEAD, *n., adj.* : gewc, xirpo.

WOODEN HOOK, *n.* : darik.

WOODEN HORSE, *n.* : hespê darîn.

WOODEN LADLE, *n.* : hesk, çemçik, kefgîr.

WOODEN MANNERS, *n.* : rûqayimî.

WOODEN PITCHFORK, *n.* : karêj, milêb, milhêb, dêranî.

WOODEN PLATE, *n.* : şikev(k).

WOODEN SHOVEL, *n.* : bêr.

WOODEN SPOON, *n.* : kefçikê darî, çemçik.

WOODEN STICK, *n.* : dar, şivdar.

WOODEN-HEADED, *adj.* : serhişk, gewc.

WOODENLY, *adv.* : darînkî, bi darînî.

WOODENNESS, *n.* : darînîtî.

WOODENWARE, *n.* : amanê darîn.

WOOD GATHERER, *n.* : êzîngvan, êzîngker.

WOOD GATHERING, *n.* : êzîngvanî.

WOOD IBIS, *n.* : rêl, balindeyê wek dasê.

WOODINESS, *n.* : darîtî, têrdarî.

WOODLAND, *n.* : bêşe, daristan.

WOODLESS, *adj.* : bê dar.

WOOD(S)MAN, *n.* : êzîngvan, darvan.

WOOD MERCHANT, *n.* : darfiroş.

WOOD NOTE, *n.* : deng yan awaza balindeyî li daristanê.

WOOD NYMPH, *n.* : periya daristanê.

WOOD PAPER, *n.* : kaxeza darî.

WOOD PECKER, *n.* : qîqî, çikçikan, darkutok.

WOOD PIGEON, *n.* : kotira bazinkirî.

WOOD PILE, *n.* : koma daran.

WOOD PULP, *n.* : nafka darî (bo çêkirina kaxez û avirmişê pîşesazî).

WOOD RAT, *n.* : cirdê daristanê, canewerek kirinde yê emerikanî ye.

WOOD RUFF, *n.* : texlîtek helez e û bêhn xweş e.

WOODS, *n.* : daristan, rêl.

- MAN : daristanvan.

WOODSHED, *n.* : *vt.* : rehînan nemaze li ser alava mûzîqeyî.

WOODSHEDDED, *adj.* : rahînayî.

WOODSHEDDING, *n.* : rahînan.

WOOD SHELTER, *n.* : depeya darî.

WOOD SHOT, *n.* : lêdanek darî ya golfê.

WOOD SORREL, *n.* : tirşok.

WOOD SPLINTER, *n.* : telîş.

WOODSY, *adj.* : daristanî.

WOOD TAR, *n.* : qetrana darî.

WOOD TICK, *n.* : darkirnî.

WOOD TURNING, *n.* : tûrneya darî, bo çêkirina tiştên darî.

WOOD WAXEN, *n.* : teraşek gulzer e.

WOOD WIND, *n.* : alavek mûzîqeyî ya pifkirinê (bayî).

WOOD WORK, *n.* : karê darî.

WOOD WORKER, *n.* : dartaş.

WOOD WORKING, *n.* : dartaşî.

WOOD WORM, *n.* : kirmê darî.

WOODY, *adj.* : darî, dehlî.

WOOD YARD, *n.* : embara darî.

WOOER, *n.* : hîvîker, hezker, xweşirînker.

WOOF, *n.* : po.

WOOFER, *n.* : deng mezinker yan gewreker.

WOOINGLY, *adj.* : qayilkî.

WOOL, *n.* : hirî, xurî, peşm, tevnê hirî, kirasê hirî, pûrt, pirç yan pora mirovî, şêlîker.

- **ANGORA ~** : merez.

- **DYED IN THE ~** : heşkirî berî ristinê yan vehînanê.

- **FINE ~** : liva.

- **GOAT'S ~** : kej, merez.

WOOL BALL, *n.* : gilolka hiriyê.

WOOL CARDING, *n.* : veçirîna hiriyê.

WOOL CLIP, *n.* : berhemê salane yê hiriyê.

WOOL COMBING, *n.* : şehkirin yan veçirandina hiriyê.

WOOLED, *adj.* : hirîdar, hirînebirrî.

WOOLEN, *n., adj.* : hiriyî, hirîn, pêwendidarê tevnê hirî, perûkê hirî, jî hirî çêkirî.

- **FABRIC** : perûkê hirî.

- **GLOVES** : lepikên hirî.

WOOL FAT, *n.* : lanolîn (bezê hirî).

WOOL FELL, *n.* : kevlê pezî.

WOOL-GATHER, *vi.* : xewnkarî yan aşopî bûn.

WOOL GATHERING, *n.* : feramoşî, aşopkarî, xewnkarî.

WOOLINESS, *n.* : hirîtî.

WOOLLY, *adj., n.* : hiriyî.

- **BEAR** : hirça hirî, kirmokeyê têrpûrt û cobir.

- **HEADED** : ser yan por hirî, aloz yan hizir şaş.

WOOL OIL, *n.* : lanolîn.

WOOL PACK, *n.* : telîsê hiriyê (bo guhaztinê).

WOOL SACK, *n.* : telîsê hirî.

WOOLSHED, *n.* : depeya hiriyê.

WOOLSKIN, *n.* : kevlê hirîkirî.

WOOLSORTER'S DISEASE, *n.* : nesaxiya singî ya veçirandina hiriyê.

WOOL SPINNER, *n.* : hirîrês.

WOOL SPONGE, *n.* : hewrika hiriya qayîm ya rîşalnerm.

WOOL STAPLER, *n.* : bazirganê hiriyê.

WOOL TROUSERS, *n.* : peşme.

WOOZILY, *adv.* : gêjkî, bi gêjî.

WOOZINESS, *n.* : gêjîtî.

WOOZY, *adj.* : gêj.

WOP, *n.* : gefker.

WORCESTER SAUCE, *n.* : êxinî yan sosa worsister.

WORD, *n.* : gilî, peyiv, wuşe, bêje, gotin, soz, belênî, lavij, pirs, gotar, peyivk, zar, waje.

- **A ~ IN SEASON,** : qewîtiya di cihê xwe de (yan di demê xwe de).

- **BIG ~S** : fortekî (pufdan).

- **BY ~ OF MOUTH** : lêvikî.

- **IN A ~, IN ONE ~** : kurt kurmancî, bi kurtî.

- **IN SO MANY ~S** : bi yek tîp, bi tîpî, tîpkî.

- **MAN OF HIS ~** : xudanê peyiv yan gotina xwe, mêr yan zelamê rastok.

- **MY ~!** : Gêre ye!, hey ha!

- **MY ~ UPON IT** : bi namûsa min.

- **THE LAST ~ IN** : nûtirîn/ nûjentirîn dahînan.

- **THE LAST ~ ON** : peyiv yan gotina vebirr (li ser babetekê yan pirsekê).

- **TO HAVE A ~ WITH** : bi kurtî li gel kesekê axiftin.

- TO HAVE ~S (WITH) : lêk ketin, şer kirin.

- TO KEEP ONE'S ~ : gotin yan peyiva xwe bi cih hînan.

- TO TAKE A PERSON AT HIS ~ : jê bawer kirin.

- UPON MY ~! : bi namûsa min, gêre ye!

- FOR ~ : tîpkî, peyiv bi peyiv, bi tîpî.

- OF REGRET, GRIEF AND SORROW : way!.

WORD, *vt.* : bi peyiv derbirrîn.

WORDAGE, *n.* : peyiv, jimareya peyivan, dariştina peyivan.

WORD BLINDNESS, *n.* : koreyiya xwendinê.

WORDBOOK, *n.* : ferheng, qamûs.

WORDILY, *adv.* : bi dirêjî (axiftin).

WORDINESS, *n.* : dirêjîtî (axiftin), dirêjkirin, gelek axiftin (pirbêjî).

WORDING, *n.* : gifte, derbirrîn yan dariştina peyivan.

WORDLESS, *adj.* : bê peyiv, mit.

WORDLESSLY, *adv.* : bi bêpeyivî.

WORDLESSNESS, *n.* : bêpeyivîtî, mitîtî.

WORDMONGER, *n.* : nivîserê pûçbêj.

WORDMONGERING, *n.* : pûçbêjî.

WORD OF MOUTH, *n.* : ragehîna lêvikî.

WORD ORDER, *n.* : rêzika bêjeyî.

WORDS, *n.* : gilî, gazin.

WORDY, *adj.* : dirêjî (axiftin).

WORE (PAST OF WEAR) : kir ber xwe.

WORK, *n., adj.* : kar, îş, xebat, şol, kirin, renc, kargeh, kef, karê torî yan hunerî, şop, kartêkirin, karîgerî, encam, xavê kanî, tepeserkirin, kuştin, eşkencedan.

- AT ~ : çalak, mijûl, karîger, li ber lêkdanê ye, li ber rahînanê ye.

- IN ~ : li ber dest e, li ber çêkirînê ye.

- OUT OF ~ : bê kar e.

- UNPAID ~ : suxre, olam.

- OF ART : karê hunerî nemaze perûk yan kevalê nayab.

WORK, *vt.i.* : kar kirin, guhorîn, neqş kirin, çêkirin, kardarî kirin, çare kirin (pirsek), arandin, nîşan kirin, harî kirin, bi ser ketin, tirş bûn.

- TO ~ AWAY : karî berdewam kirin.

- TO ~ DOWN : hêdî li ser (karekê) xebitîn.

- TO ~ IN : têkil kirin, taze kirin navde, (bi xebatek berdewam) kirin têde.

- TO ~ IN WITH : saz bûn, kêr hatin.

- TO ~ OFF : jê rizgar bûn.

- TO ~ ON : kar têkirin, bizav kirin ko qayil bikit.

- TO ~ ONE'S WILL (UPON) : vêna xwe zat kirin, qayil kirin.

- TO ~ OUT : encan kirin, melheze kirin, meşq kirin, berpe kirin, biserketî karkirin, şûna deynî kar kirin, çare kirin, çêkirin (pirsekê), encam kirin.

- TO ~ UP : çêkirin, bereber pêş ketin, hiş arandin, têkil kirin, bereber damezrandin.

- TO ~ UPON : qayil kirin, kar têkirin.

WORKABILITY, *n.* : karbarî(tî).

WORKABLE, *adj.* : karbar, kirdar.

WORKABLENESS, *n.* : karbaritî.

WORK A DAY, *adj.* : bi kêrî karî rojane dihêt, rojane, erzan, asayî.

WORKAHOLIC, *n.* : karkerê perûş.

WORKAHOLISM, *n.* : karkirina perûşî.

WORKBAG, *n.* : torkê karê derziyê, torkê karî, torkê kereste û alavên karî.

WORKBANK, *n.* : mêza rast kirinê yan pêkhînanê, bo rastkirina madeyê çapê yê rêzkirî.

WORKBASKET, *n.* : selka karê derziyê.

WORK BENCH, *n.* : mêza pîşegerî.

WORKBOOK, *n.* : kitêba karî, kitêboka kurtî ya zanîna karekê, kitêba destûrî danan bo kirina karekê, deftera têbîniyên karê berpekirî yan karê dahatî, deftera dibistanî ya pirsyar û çarekirinan.

WORKBOX, *n.* : sindoqa alav û keresteyên karî.

WORK CAMP, *n.* : serbazgeha karî yan karkeran nemaze girtiyan.

WORKDAY, *n., adj.* = **WORKADAY** : roja karî, demjimêrên vê rojê.

WORKED, *adj.* : karkirî.

WORK UP : ARANDÎ, enirî, har.

WORKER, *n.* : karker, kirêkar, pale, rêncber, sepan, rencder, mêşhingvîn yan mêrûya (mêrî) karker.

WORK ETHIC, *n.* : sinciya karî, qencebaweriya bi karî.

WORK FARM, *n.* : çandingeha karî, bo lasar û tawanbarên biçûk.

WORKFOLK(S), *n.* : karker, çîna karkeran.

WORK FORCE, *n.* : hêza karî, li kargehê yan neteweyî.

WORK HORSE, *n.* = **OOR HORSE** (jargeh, çakgeha bisporan).

WORKING, *n.* : karkirin, kar, xebitîn, çarekirina pirsyarê, tirşbûn.

- **IN HALF** : nîvekarî.

WORKING ASSET, *n.* : samanê karî.

WORKING CAPITAL, *n.* : sermayeyê karî.

WORKING-CLASS, *n.* : çîna karkeran, rencder.

WORKING DAY, *n.* = **WORK DAY.**

WORKING DRAWING, *n.* : nexşeyê karkirinê.

WORKING FORCE, *n.* : hêza kara.

WORKING MAN, *n.* : karker, kirêkar, pale, rêncber.

WORKING ORDER, *n.* : barê karkirina makîneyê.

WORKING PAPERS, *n.* : kaxezên karkirinê, bo berpekirina erkî.

WORKING PARTY, *n.* : tîpa karkirinê, bo berpekirina erkekê.

WORKING SUBSTANCE, *n.* : madeyê karkirinê nemaze avekiya karkirina pestênerî.

WORKLESS, *adj.* : bêkar, bêdas.

WORKLESSNESS, *n.* : bêkarîtî.

WORK LOAD, *n.* : tibaba karî.

WORKMAN, *n.* : karker, kirêkar, pîşekar, pîşeker.

WORKMAN-LIKE, *adj.* : qenc karker.

WORKMANLY, *adj.* = **WORKMAN-LIKE.**

WORKMATE, *n.* : hogir, hevxebat, hevpîşe.

WORK-OUT, *n.* : rahînan, meşq.

WORKOVER, *n.* : karkirinve.

WORK-PEOPLE, *n. pl.* : karker.

WORK PIECE, *n.* : perçeya karî.

WORK PLACE, *n.* : kargeh.

WORK PRINT, *n.* : çapa bijareya sînemayî (film).

WORKROOM, *n.* : jora karî.

WORKS, *n.* : kargeh.

WORK'S MANAGEMENT, *n.* : serkarî, kardarî.

WORK'S MANAGER, *n.* : kardar, serkar.

WORKSHOP, *n.* : kargeh.

WORK SONG, *n.* : strana karî.

WORK STOPPAGE, *n.* : lêdan, mangirtin.

WORK SUPERVISION, *n.* : serkarî.

WORK SUPERVISOR, *n.* : serkar.

WORKTABLE, *n.* : mêza karî.

WORK-UP, *n.* : çipkên navbera peyivên lapera (rûpel) çapkirî.

WORK WEEK, *n.* : heftiya karî, demjimêr yan rojên karê heftiyê.

WORKWOMAN, *n.* : karker (jin).

WORLD, *n.* : cîhan, qad, dinya, zemîn, gerdûn, gêtî.

- **A ~ OF DIFFERENCE**, *n.* : têveliya bêqam, cudayî yan ciyawaziyek mezin.

- **ALL THE ~ AND HIS WIFE** : hemû xelk.

- **FOR THE (WHOLE) ~** : bo hemû egeran, bo her egerî û heke samanê hemû cîhanê jî bidin min.

- **FOR ~S** : bo her egerekê.

- **IN THE ~** : di cîhanê yan hebûnê de, gelo.

- **OUT OF THIS ~** : nayab.

- **THE OTHER OR NEXT ~, THE ~ TO COME** : cîhana dî (dûmahî).

- **TO CARRY THE ~ BEFORE ONE** : zû û tekûz bi ser ketin.

- **TO MAKE A NOISE IN THE ~** : navdar bûn, şingînek li cîhanê çêkirin.

- **TO THE ~** : hemûkî (bi hemû wateyê peyivê).

WORLD-BEATER, *n.* : qehreman, qareman.

WORLD-CLASS, *adj.* : nayab.

WORLD COURT, *n.* : dadgeha cîhanî, dadgeha dadî ya neteweyên yekgirtî li Lahey (Holand).

WORLD LANGUAGE, *n.* : zimanê cîhanî (wek Esperanto).

WORLDLINESS, *n.* : dinyayîtî, ko tişt dinyayî ye ne giyanî ye, mijûlbûn bi karên dinyayî ve û guhnedana pirsên giyanî.

WORLDLING, *n.* : dinyaxwaz, yê ko her keyfa dinyayî dikit.

WORLDLY, *adv.* : dinyazan.

WORLDLY EXISTENCE, *n.* : dinya, cîhan, dinê, hebûna dinyayî.

WORLDLY LIFE, *n.* : jiyana dinyayî.

WORLDLY-MINDED, *adj.* : hişdinyayî.

WORLDLY PEOPLE, *n.* : xelkê dinyayî.

WORLDLY-WISE, *adj.* : dîlbaz.

WORLDLY WISDOM, *n.* : dîlbazî.

WORLD POWER, *n.* : hêza cîhanî.

WORLD RULER, *n.* : cîhandar.

WORLD-SHAKING, *adj.* : cîhan yan zemîn hejîn, bêqan giring (dinyahejîn).

WORLD WAR, *n.* : şer yan cengê cîhanî.

WORLD-WEARY, *adj.* : bêzar yan mirûs (ji hebûnê yan jiyanê nemaze ji sitariyê).

WORLDWIDE, *adj.* : belaviya cîhanî, berfireh.

WORLD WITHOUT END, *n.* : cîhana bêdawî, heta heta.

WORM, *n.* : kirm, mar, lûlekî yan kirmî.

- **EARTH ~** : kirmê axê.

WORM, *vi.t.* : bi dizîkî ve çûn, seyî ji kirman paqij kirin, wek kirmî çûn, bi hîviya berpe kirin, benî li dor werîsî girê dan.

WORM-EATEN, *adj.* : kirmxwarî, kevn, kilorbûn.

WORMER, *n.* : livokê bi dizîkî ve.

WORM GEAR, *n.* : gêra kirmikî, çerx û nêrûmêya kirmikî.

WORMHOLE, *n.* : kuna kirmî.

WORMINESS, *n.* : kirmîtî.

WORM INFESTED, *adj.* : kirmî, dirmî.

WORM LARVA, *n.* : pirg.

WORMSEED, *n.* : tovê kirmî, heleza tovekê dan bo derxistina kirmên hinavan.

WORM SNAKE, *n.* : marê kirmî, marek biçûk û nejehrî ye yê ko wek kirmî axê kun dikit.

WORM WHEEL, *n.* : çerxa kirmî, ya ko bi gêrê ve nêrûmêkirî.

WORMWOOD, *n.* : giyaberik, talî (tehl), tiştê tal.

WORMY, *adj.* : kirmî, dirmî.

WORN, *adj.* : rizok, peritî, navketî, peritandî, puluç, zehî.

- **OUT** : rizî, zehî, navketî, rizyayî.

- **OUT DRESS** : xavik, kirasê peritî yan peritandî.

WORRIED, *adj.* : perîşan, şepirze, derdêş, xemgîn.

WORRIEDLY, *adv.* : perîşankî, bi perîşanî.

WORRIMENT, *n.* : bêzarî, şepirzeyî.

WORRIESOME, *adj.* : perîşanî, sepirzeyî.

WORRIESOMELY, *adv.* : bi şepirzeyî.

WORRIESOMENESS, *n.* : şepirzeyîtî.

WORRY, *n.* : perîşanî, şaşî, şayîş, firt, xemdarî, endîşe, tatêl, helebel, şepirzeyî, cefa, şiloqî, mereq.

- **BEAD** : tizbî.

WORRYING, *n.* : perîşanbûn, perîşankirin, şepirzebûn, şepirzekirin.

WORRYWART, *n.* : reşbîn, perîşanxwaz.

WORSE, *adj., adv., n.* : bedtirîn, xirabtirîn.

- **NONE THE ~** : dûrtir, pêtir, pitir.

- **THE ~ FOR WEAR** : xirabtir ji ber kevnbûnê û bikarînanê.

- **TO PUT TO THE ~** : şikandin, revandin.

- **~ AND ~** : xirabtir û xirabtir.

- **OFF** : li barek xirabtir û hejartir.

WORSEN, *vt.i.* : xirabtir bûn, xirabtir kirin, bedtir bûn.

WORSENED, *adj.* : xirabtirbûyî, xirabtirkirî.

WORSENING, *n.* : xirabtirbûn.

WORSHIP, *n.* : peristin, perist, payeberz, palî, serdestî, ayînî.

WORSHIP, *vt.i.* : peristin, xudayî kirin, peristin kirin.

WORSHIPFUL, *adj.* : şikîdar, perêsdar.

WORSHIPFULLY, *adv.* : bi şikûdarî.

WORSHIPFULNESS, *n.* : şikîdarîtî.

WORSHIPLESS, *adj.* : bê peristin.

WORSHIP(P)ED, *adj.* : peristî.

WORSHIPER, *n.* : peristyar, perest.

- **OF GOD** : xudaperist, yezdanperês.

WORSHIPPING, *n.* : peristin.

WORST, *adj., adv., n.* : xerabtirîn.

- **AT ~** : li xerabtirîn barê de, li barê xerabtir de.

- **TO GIVE ONE THE ~ OF IT** : revandin, (li ser) zal bûn.

WORST, *vt.* : revandin, şikandin.

WORSTED, *n.* : rêsa hirî, tevnê rêsa hirî, hiriyî.

WORT, *n.* : meng.

WORTH, pred., *adj., n.* : nirx, biha, fer, hêja, bayî.

- **WOE ~ THE DAY** : kembax bit ew roj!.

- **ABOUT THREE POUNDS** : bihayê sê pawînan.

- **DOING** : berketî ye ko mirov bikit.

- **HEARING** : berketî ye ko mirov bibihîsit.

- **IT** : stêle ye, hêja ye.

- **MENTIONING** : bîrewer.

- **NOTICE** : berketî sehkirinê ye.

- **REMEMBERING** : hêjayî bîrkirinê ye.

- **THE TROUBLE** : berketî zehmetê ye.

WORTHFUL, *adj.* : xaneda, hêja.

WORTHILY, *adv.* : bi hêjayî.

WORTHINESS, *n.* : şayan, kêrhatinî, stêleyîtî, hejayîtî.

WORTHLESS, *adj.* : bêrûmet, bêkeys, hîçek, zehî, netişt.

WORTHLESSLY, *adv.* : bi bêbihayî.

WORTHLESSNESS, *n.* : bêbihayîtî.

WORTHWHILE, *adj.* : berketî, hêja, stêle, giring.

WORTHWHILENESS, *n.* : stêleyîtî.

WORTHILY, *adv.* : hêjakî, bi hêjayî.

WORTHINESS, *n.* : hêjayîtî.

WORTHY, *n., adj.* : hêja, berketî, berketok, stêl, şayîste.

- **A ~ LIFE** : jîyanek hêja.
- **A ~ MAN** : mirov yan mêrek hêja.
- **BLAME ~** : gazindstêle.
- **PRAISE ~** : pesnstêle.

WOT, *vt.* (**OF**) : zanîn.

WOTTED, *adj.* : zanî.

WOTTING, *n.* : zanîn.

WOULD, *p.* **OF WILL** : dê (li demê borî).

- **GOD!** : xwezî !, xuzî !

WOULD-BE, *adj.* : dê bit, dê be, li bere bibit, mirovê fortek.

- **GENTLEMAN** : camêrê dê bit.

WOULDN'T, WOULD(E)ST : nabe, nabit.

WOUND, *adj.* : badayî.

WOUND, *n.* : birîn, nêm, zam.

- **DEEP ~** : qeware.
- **FESTERING ~** : birîna peqijîn (dayî bin).
- **INCURABLE ~** : birîna bêçare.
- **MORTAL ~** : birîna kujekî.
- **OPEN ~** : birîna vekirî.
- **TO HEAL A ~** : birîn girtin.
- **TO INFLICT A ~** : birîndar kirin.
- **TO MAKE A ~** : birîndar kirin.

WOUND, *vt.* : birîndar kirin.

WOUND CAVITY, *n.* : qeware.

WOUNDED, *adj.* : birîndar (kirî), zamdar, zede.

WOUNDING, *n.* : birîndarkirin.

WOUNDLESS, *adj.* : bê birîn.

WOUND MARK, *n.* : şûnbirîn.

WOUNDWORT, *n.* : birîngiya (giyayê birînan).

WOVEN, *p., pp.* **OF WEAVE**, *adj.* : tevnkirî, bi tevn raçandî.

WOW, *interj.* : **WAY !**, serketina nayab, têveliya tebeqeya dengî.

WOW, *vt.* : (guhdar û temaşeker) han dan.

WRACK, *n.* : herifîn, wêranbûn, kavilbûn, gemiya noqîbûyî, kavil, şikestî, şikestîn, heleza deryayî, ewrê bilind yê ba dihajot.

WRACK, *vt.* : herifandin, wêran kirin, kavil kirin, şikandin.

WRACKFUL, *adj.* : herifî, kavil.

WRAITH, *n.* : sawîr, şebeng, agehker, aşopî, karîteyê dûkêlê yan hilmê.

WRANGLE, *n.* : lêketin, neyarî, cerenîx, berhevdan.

WRANGLE, *vt.* : cerenîx kirin, berhevdan kirin, lêk ketin, berpe kirin (bi berhevdana berdewam), terş xudan kirin (nemaze hesp).

WRANGLED, *adj.* : cerenixkirî, lêketinkirî.

WRANGLER, *n.* : şerker, cerenîxker, gavan.

WRANGLING, *n.* : cerenîxkirin, lêketin.

WRAP, *n.* : devek, pêçan, weranî, pişтemal.

- **UP** : alandin.

WRAP, *vt.i.* : pêçan, tenartin, werînan, weranîn.

- **TO ~ ONESELF IN** : temam kirin, bi dawî yan dumahî hînan.
- **TO ~ UP** : tenartin.

WRAPPAGE, *n.* : pêçan.

WRAPPED, *adj.* : tenartî, pêçayî.

WRAPPER, *n.* : devek, pişтemal, pêç, berg.

WRAPPING, *n.* : werînan, weranîn, dapêçan, pêçer, berg, paçkirin.

- **UP** : tenartin, dapêçan.

WRASSE, *n.* : masiyek deryayî, ko lêvstûr û didanqayim û rengvekirî ye.

WRATH, *n.* : xurîn, enirîn, hêris, tûreyî, gerûşe.

WRATHFUL, *adj.* : dilpir, enirî, şêtgîr.

WRATHFULLY, *adv.* : enirînkî, bi enirînî.

WRATHY, *adj.* = **WRATHFUL.**

WREAK, *vt.* : siza kirin, tol vekirin.

WREATH, *n.* : gulbend, taca gulan.

WREATHE, *vt.i.* : badan, alandin, hînan, kezî kirin, kezî bûn, pêçan, gulbend kirin.

WREATHED, *adj.* : gulbendkirî.

WREATHEN, *adj.* : gulbendkirî.

WREATHING, *n.* : gulbendkirin.

WREATHY, *adj.* : gulbendî, badayî, lûlekî, alandî.

WRECK, *n.* : kavil, wêran.

WRECK, *vt.i.* : kavil kirin, wêran kirin, felişandin.

WRECKAGE, *n.* : feliştin peliştin, şikesteya gemiya noqîbûyî, kavil, bêmafên civakî.

WRECKED, *adj.* : kavilkirî, şikestî, herifandî.

WRECKER, *n.* : kavilker.

WRECKING BAR, *n.* : bista helkêşana bizmaran (ji kolanê).

WREN, *n.* : balindeyek bêqam biçûk e.

WRENCH, *n.* : badik, badan, ladan, kovan, guhorîna derûnî ya nişkî û dijwarî, înander, xema dijwar, kirêtkirin, helkêşan, anînder.

WRENCH, *vt.* : badan, ladan, kişandin yan hînan der, êşandin, eşkence kirin.

WRENCHING, *n.* : badan, ladan.

WRENCHINGLY, *adv.* : badankî, bi badanî.

WREST, *n.* : badik, badan, alandin, kilîla awazan (di alava mûzîqeyê jenî de).

WREST, *vt.* : kêşan yan paldan bi, badan yan bi kotekî hînan der, çewt rave kirin, la dan.

WRESTING, *n.* : standin.

WRESTLE, *n.* : gemş.

WRESTLE, *vi.t.* : gemş kirin.

WRESTLED, *adj.* : gewmşkirî.

WRESTLER, *n.* : hembaz, gemşo, zoranbaz.

WRESTLING, *n.* : gemş, zoranî, gulaş, qeb, tevreçok, bimbarekî, pijan.

WRETCH, *n.* : pêrût, ebeboz, zugirt.

WRETCHED, *adj.* : belengaz, xizan, dêran, bikul, jar, malxirab, malwêran, perîşan, reben, sefîl, xopan, babidest.

WRETCHEDLY, *adj.* : hejarkî, bi hejarî, bi belengazî.

WRETCHEDNESS, *n.* : rojreşî, jarîtî, belengazîtî, xopanîtî.

(W)RICK, *n.* : badan yan reqbûn (stû, pişt, movik).

(W)RICK, *vt.* : piçekê badan (req bûn).

WRIED, *adj.* : helkêşayî.

WRIGGLE, *n.* : badan, alîn, alandin.

WRIGGLE, *vi.t.* : alîn, (fêlbazî yan çivoyî) rizgar bûn, (bi dizîkîve) rêka xwe kirin, alandin, badan, rêka xwe (badayî) birrîn.

WRIGGLED, *adj.* : alandî, badayî.

WRIGGLER, *n.* : alînker nemaze kirmokeyê pêtikî.

WRIGGLING, *n.* : alandin, badan.

WRIGGLY, *adj.* : alandî.

WRIGHT, *n.* : çêker, karker, pêşeker.

WRING, *n.* : givaştin.

WRING, *vt.* : givaştin, badan, xwehr kirin, eşkence dan, bi zorî standin, êşandin, (dest bi germî) hejandin (bo xêrhatinê).

- **TO ~ NECK (OF)** : stû badan, mirîşk kuştin, pêçan.

WRINGER, *n.* : givaştek, bezirxan(e).

WRINGING, *n.* : givaştin, çemandin.

WRINKLE, *vt.i.* : qurmiçîn, qurmiçandin.

WRINCKLED, *adj.* : qurmiçî, kirmişî, qurmiçandî, rûqurmiçî, çirç.

WRINCKLY, *adj.* : qurmiçî.

WRIST, *n.* : zend, bazinê destî, lep, meçek.

WRISTBAND, *n.* : bazinê zendî, bazinê kumlekî.

WRIST DROP, *n.* : şehitiya (falincî) masûlkeyên zendî (ji ber jehrbûna qurquşmî).

WRISTLET, *n.* : bazink.

WRISTLOCK, *n.* : girtina zendî (li gemşê).

WRIST WATCH, *n.* : demjimêra destî, katjimêra dest.

WRISTY, *adj.* : zendî.

WRIT, *n.* : fermana dadgehî, nivîsîna pîroz, belgenameya mîrî.

- **OF ASSISTANCE** : fermana harîkirinê.

- **OF ELECTION** : fermana helbijartinê.

- **OF PROHIBITION** : fermana qedexekirinê yan tembîkirinê.

- **OF PROTECTION** : fermana parastinê (hatin, çûn û man).

WRITABLE, *adj.* : nivîsbar.

WRITE, *vi.t.* : nivîsîn, danan tomar kirin.

- **TO ~ DOWN** : nivîsîn, tomar kirin, bihayê xwe kêm kirin, bihayê pertalî kêm kirin.

- **TO ~ IN** : (bê pîvan) kirin nav belgename yan devî de, navekê berdan ser kaxeza dengdanê.

- **TO ~ OFF** : rakirin, biha kêm kirin.

- **TO ~ OUT** : nivîsîn, tomar kirin, şiyana xwe ya torevanî kêm kirin (hindî gelek dinivîsit).

- **TO ~ UP** : gazî kirin ber dadgehê, bi dirêjî rave kirin, dûmahîk darîştin, pesin nivîsîn.

WRITE-DOWN, *n.* : kêmkirina bihayê pertalî.

WRITE-OFF, *n.* : hilqetandin, rakirin.

WRITER, *n.* : nivîser, nivîsevan, nivîskar, wêjevan, torevan, wêjer, nûser, hozan.

- **'S CRAMP** : êşa dest û tilan ji ber gelek nivîsînê, pirka nivîserî.

WRITE-UP, *n.* : gotar : nemaze rexne, zêdekirina bihayê pertalî.

WRITHE, *n.* : badan.

WRITHE, *vi.t.* : pêçan, alandin, badan, alîn, vehînan.

WRITHED, *adj.* : badayî.

WRITHING, *n.* : badan.

WRITING, *n.* : nivîsîn, reşbelek, nivîs, nivîsar, nivîsandin, nûsîn, nivîsok, nûsewerî.

WRITING BOOK, *n.* : defter.

WRITING DESK, *n.* : mêza nivîsînê.

WRITING-IN, *n.* : berdan ser.

WRITING PAPER, *n.* : kaxeza nivîsînê.

WRITING POETRY, *n.* : helbestnivîsîn.

WRITING TABLE, *n.* = **WRITING DESK.**

WRITTEN, *pp.* **OF WRITE** : nivîsî.

WRITTEN, *adj.* : nivîsî, nivîskî.

WRITTEN TEST : azmûna nivîskî.

WRONG, *adj.* : çewt, çemt, sitem, ayil, hele, azar, ne dirust, ne rast, têşikan.

- **IN THE ~** : çewt, berpirs, sûçdar.

- **IN ~ BOX** : ketiyê, tûşbûyî.

- **ON THE ~ SIDE OF FIFTY** : (jî yan temen) jî pêncî (sal) pêtir e yan borî ye.

- **TO DO ~ TO SOMEBODY** : zordarî lê kirin.

- **TO GO ~** : bi ser neketin, rê winda kirin.

- **TO PUT A PERSON IN THE ~** : mirovek çewt yan sûçdar hînan der.

- **TO TAKE THE ~ TURNING OR PATH** : rêya xirab yan çewt girtin.

WRONG ANSWER, *n.* : çewtebersiv, bersiva çewt.

WRONGDOER, *n.* : gunehkar, zordar, sitemkar.

WRONGDOING, *n.* : zordarî, gunehkarî, sitemkarî.

WRONGED, *adj.* : sitimandî.

WRONGFONT, *n.* : tîpa çapî ya neasayî.

WRONGFUL, *adj.* : nerewa, zordar, sitimdar.

WRONGFULLY, *adv.* : zordarkî, bi zordarî.

WRONGFULNESS, *n.* : zordarîtî.

WRONGHEADED, *adj.* : rikdar (hizra çewt bernadit).

WRONGING, *n.* : zordarîkirin.

WRONGLY, *adv.* : çewtkî, bi çewtî, bi zordarî, zordarkî, bi nehêjayî.

WRONGNESS, *n.* : çewtîtî, nerastîtî.

WRONG OPINION, *n.* : hizra çewt.

WRONGOUS, *adj.* = **WRONGFUL** (çewt, nerewa, neqanûnî).

WRONG SIDE, *n.* : rexê çewt.

WRONG WAY, *n.* : rêya çewt.

WROTE, *p.* OF **WRITE** : nivîsî.

WROTH, *adj.* : bêqam enirî, har.

WROUGHT, *adj.* : çêkirî, xemilandî, arandî, qutandî.

- **IRON** : asinê nerm, asinê guncayî.

- **UP** : girgîn.

WRUNG, *adj.* : bada(yî).

WRY, *vt.i.* : badan.

WRY, *adj.* : xîs, xwehr, xahr, tirane, badan (rû).

- **TO MAKE A ~ FACE** : rûyê xwe tal û tirş kirin.

WRYFACE, *n.* : rûbadan (nîşana bêzariyê).

WRYING, *n.* : badan (rû bi tirane).

WRY MOUTH, *n.* : dev badan yan miçandin (nîşana bêzariyê).

WRY-MOUTHED, *adj.* : (rûbaziya) tiraneyî.

WRYNECK, *n.* : balindeyek biçûk û stûdirêj ya ko serê xwe badidit li ser milî (wek darkutakî ye).

WRYNESS, *n.* : badanîtî.

WULFENITE, *n.* : wulfenît, molîbdatên qurquşmî.

WUNDERKIND, *n.* : xurtî bêqam serketî.

WURTZITE, *n.* : wurtzît, kibritîdê zinkî.

WYANDOTTE, *n.* : mirîşkek nijad emerikanî pêgotiye bo hêkan.

WYCH, WICH OR WITCH, *pref.* : pêşgirên navên daran in.

WYCLIFFITE, *n.* : wayklîf, bawermendê ola çakerê ayînî .

WYE, *n.* : tîpa (Y) yan şiklê hosa.

WYLIECOAT, *n.* : kiras nemaze bin kiras.

WYND, *n.* : kolanka teng (Skotlandî).

WYVERN, *n.* = **WIVERN.**

X, x : êks : tîpa bist û çarem ya eflabêya înglîzî.

XANADU, *n.* : direk yan şûnek (gund, bajêr) bêqam ciwan.

XANON, *adj.* : seretayî, hov.

XANTH-, *pref.* : pêşgir e kozer e, tirşî ye, zerîk e.

XANTHATE, *n.* : zantêt, xwêya tirşiya zerîk.

XANTHENE, *n.* : zantîn, pêkhatî yan awêteyek spî û belûrî ye.

XANTHENE DYE : heşa zantînî.

XANTHIC, *adj.* : zer, zerîn.

XANTHIC ACID, *n.* : tirşiya zerîn.

XANTHIN, *n.* : zerav.

XANTHINE, *n.* : ksantîn, pêkhatî yan awêteyek nîtrojenî ya belûrî ye, pewendîdarê tirşiya mîzê ye, di nav mîz û xwînê û hindek tevnên canewerî û helezî de heye.

XANTHIPPE, *n.* : zantip, jina zimandirêj ya siqratî, jina çirtok ya bedmad (şetah).

XANTHO- = XANTH.

XANTHOCROID, *n., adj.* : zerkok.

XANTHONE, *n.* : ksanton : çend texlîtek heşên zer.

XANTHOPHYLL, *n.* : ksantofîl, zere, boyeya zer ya helezî (di nav tov û belgan de).

XANTHOPHILLIC, *adj.* : ksantofilî, zereyî.

XANTHOUS, *adj.* : zer, mexolî.

X-AXIS, *n.* : tewereyê êîks (X).

X-CHROMOSOME : heşa êksê (X), heşek zayendî ye ya ko kartêkirinek serekî heye li ser zayendê pizî.

X-COORDINATE, *n.* : hevpayeyê îksê (X), tewereyê îks (X).

X-DISEASE, *n.* : nesaxiya îks (X) : nesaxiyek vîrûsî (ho û binyat nezan).

XEBEC, *n.* : keştiyek biçûk û sê babirekî (bo deryagiriyê bi kar dihat).

XEN(O)-, *pref.* : pêşgir e kogêre ye, biyanî ye.

XENIA, *n.* : qutank, kartêkirina yekserî ya qutana meyweyî yan tovî ji ber qutana durehî.

XENIAL, *adj.* : mêvandarî.

XENOBIOTIC, *n., adj.* : pêkhatiyek yan awêteyek kîmyayî ye (derman û pêtik kuje).

XENODIAGNOSIS, *n.* : sehkirina mişexwerî.

XENODIAGNOSTIC, *adj.* : pêwendîdarê sehkirina mişexwerî.

XENOGAMY, *n.* : peyînkirina du rehî yan melezî.

XENOGENIC, *adj.* : pêwendîdarê texlîtek dî.

XENOGRAFT, *n.* : yekgirtina nijdariya tevnî ya di navbera texlîtekên têvel de.

XENOLITH, *n.* : kevirê biyanî.

XENON, *n.* : (ek)zênon, hêmanek xazî û xav (neçalak) û giran.

XENOPHILE, *n.* : biyanîxwaz.

XENOPHOBE, *n.* : tirsayî ji biyanî.

XENOPHOBIA, *n.* : tirsîn ji biyanî.

XENOPHON, *n.* : Ksênofon, fermandarê grekê dehhezaran û nivîserê kitêba Anabasîs ko çiroka pêşveçûna leşkerî ya Korişê Ecem û paşî kuştina Korişî û vegerîn yan paşveçûna Grekan bo welatê xwe ko di Kurdistanê re borîn sala 401 b.z. (şeş rojan) şerê Kurdan kirin û bo yekem car di dîrokê de navê Kurdan hat wek milletekê (Grekan navê Kurdan Kardûxoy nîşan kirin).

XENOPLASTIC, *adj.* : dûrî (ne xizmî).

XENOTROPIC, *adj.* : berhemdarê di xaneya biyanî de.

XER(O)-, *pref.* : pêşgir e ko zuha ye, hişk e.

XERANSIS, *n.* : hişkbûn, zuhabûn.

XERANCH, *adj.* : şînbûyî li derek yan şûnek hişk.

XERANTHEMUM, *n.* : helezek salîne ye (yek sal dirêj dikit) gul pêkhatî ye û herdemî ye.

XERIC, *adj.* : pêwendîdarê kêmnemî.

XERODERMA, *n.* : çermhişkî, nesaxiyek çermî hişk, req û kelpikî dikit.

XERODES, *n.* : perçiftin yan pejbûna hişk.

XEROGRAPH, *n.* : wênezuha.

XEROGRAPHIC, *adj.* : wênezuhayî.

XEROGRAPHICALLY, *adv.* : bi wênezuhayî.

XEROGRAPHY, *n.* : wênegiriya zuha.

XEROPHILE, *adj.* = **XEROPHILOUS.**

XEROPHILOUS, *adj.* : hişkwerarî yan kêmnemwerarî.

XEROPHILY, *n.* : kêmnemwerarî yan hişkwerarîtî.

XEROPHTHALMIA, *n.* : hişkî (yan zuhayî)ya çavan.

XEROPHTHALMIC, *adj.* : pêwendîdarê zuhayiya çavan.

XEROPHYTE, *n.* : hişkxwaz, heleza sehrayî.

XEROPHYTIC, *adj.* : hişkxwazî.

XEROPHYTISM, *n.* : hişkxwazîtî.

XERORADIOGRAPHY, *n.* : wênegirtina tîrêjî nemaze bo sehkirina penceşêra memikî.

XEROTHERMIC, *adj.* : germehişk, werarê deverên germ û hişk.

XEROX, *n.* : nîşanek bazirganiya wênegirî ye.

XEZON, *n.* : bayê xav yê giran.

XHOSA, *adj., n.* : xosa, welatî yan zimanê gelê Bantu li devera Kêp (başûra Efrîqa).

XIPH-, XIPHI-, XIPHO-, *pref.* : pêşgir e ko şûr e.

XIPHISTERNUM, *n.* : sîng hestiyê wek şûrî.

XIPHOID, *n., adj.* : wek şûrî.

XIPHOID APPENDAGE : berdansera wek şûrî.

XIPHOID CARTILAGE : kirkiroka wek şûrî.

XIPHOSURAN, *n., adj.* : dûvşûr.

XMASS, *n.* : (**CHRISTMAS**), cejna zayîna Îsa pêxemberî.

XOANON, *n.* : seretayî.

X-RADIATION, *n.* : tîrêja X.

X-RAY, *n.* : tîrêja X, tîşkî X.

X-RAY ASTRONOMY, *n.* : stêrzaniya derkirina tîrêja X.

X-RAY EXAMINATION, *n.* : sehkirin yan azmûnkirina bi tîrêja X.

X-RAY PHOTOGRAPH : wêneyê tîrêja X.

X-RAY THERAPY : çarekirin bi tîrêja X.

X-RAY TUBE, *n.* : lûleya tîrêja X.

X-RAY SECTION, *n.* : tîşa (teş) tîrêja X.

X-RAY SECTIONAL, *adj.* : tîşiya tîrêja X.

XYL-, *pref.* : pêşgir e ko dar e.

XYLAN, *n.* : ksîlan, pêntozanê zer yê şirêzî di nav dîwarên helezî û tevnê darî de.

XYLEM, *n.* : ksîlem, parçeya darî ji helezî.

XYLENE, *n.* : ksîlîn, yek ji sê pêkhatî yan awêteyên hîdrokarbonê ayzomerî ko ji qetrana rejûyê dihînin der bo çêkirina boyeyan.

XYLIC ACID, *n.* : tirşiya ksîlînî.

XYLIDINE, *n.* : ksîlîdin, pêkhatî yan awêteyek îzomerî ji ksîlînê dihînin der.

XYLITOL, *n.* : alkuholek belûrî ye ji şekira darî derdikevit (bo şirînkirinê).

XYL(O)-, *pref.* : pêşgir e ko dar e.

XYLOCARP, *n.* : darê meywehişk (wek darî).

XYLOCARPOUS, *adj.* : pêwendîdarê darê meywehişkê wek darî.

XYLOGRAPH, *n.* : neqşedarî.

XYLOGRAPHER, *n.* : neqşkerê darî.

XYLOGRAPHIC, *adj.* : pêwendidarê neqşkirina darî.

XYLOID, *adj.* : wek darî.

XYLOL, *n.* = **XYLENE.**

XYLONITE, *n.* = **CELLULOID.**

XYLOPHAGOUS, *adj.* : kunker yan kilorkerê darî, pêtikiyê darxwer.

XYLOPHILOUS, *adj.* : werar yan şîn li ser darî.

XYLOPHONE, *n.* : darînk, alava mûzîqeyî ya darî.

XYLOPHONIST, *n.* : mûzîqevanê darînkî.

XYLOSE, *n.* : ksîloz, şekira darî.

XYLOTOMIC, *adj.* : darbirrî, darkunkerî.

XYLOTOMOUS, *adj.* : darbirr, darkunker.

XYLOTOMY, *n.* : darbirrîn (bo hûrsehkirinê), darkunkirin.

XYSTUS, *n.* : sivdeya nixafti.

Y

Y, y : way, tîpa bîst û pêncem ya elfabeya înglizî.

YABBER, *n.* : axiftin.

YABBY OR YABBIE, *n.* : texlîtek kuliya deryayî ye (timloke bo masîgiriyê).

YACHT, *n., vi.* : yext, bagemiya biçûk (bazirganî yan werzişî), bi yextî çûn.

YACHT CLUB, *n.* : yaneya yextan.

YACHT RACING, *n.* : pêşbirkeya yextan.

YACHT ROPE, *n.* : werîsê yextî.

YACHTSMAN, *n.* : yextvan.

YACK, *n., vt.* : pirbêjî, pirbêjî kirin.

YAFFLE, *n.* : darkutok yan çikçikanê kesk (sewz).

YAGER, *n.* : serbazek elmanî tifenghelgir yan havêj.

YA-GI, *n.* = **AERIAL** : hewayiyê pêlkurt (radyo, televizyon).

YAH, *interj.* : nîşana nizmkirinê.

YAHOO, *n.* : dehbemirov.

YAHU PIGEON, *n.* : kevok yan kotira yahu.

YAHVEH, *n.* : Yehwa, Xudayê Cihiyan.

YAHWISM, *n.* : yehwayîtî, peristîna Yehwa.

YAHWIST, *n.* : yehwayî, yehwaperês.

YAHWISTIC, *adj.* : yehwayiyî.

YAK, *n.* : yak, gayê mezînê mûdirêj yê Tîbetî, pirbêjî.

- **LACE** : qeytan yan şerîta qayim ya yakî.
- **HAIR** : mûyê yakî.

YAK, *vt.* : pirbêjî kirin.

YAKKED, *adj.* : pirbêjîkirî.

YAKKING, *n.* : pirbêjîkirin.

YALE LOCK, *n.* : kod yan çilmîreya yêl.

YAM, *n.* : yam : heleza hilpirjîna xwarinbar ya devera yeksanekerî.

YAMMER, *n., vi.* : hawar, zarîn, girîn, gazindekirin, gazinde kirin, zarzar kirin, girîn.

YAMMERED, *adj.* : hawarkirî, zarînkirî.

YAMMERING, *n.* : hawarkirin, zarînkirin.

YANG, *n.* : seretaya çalakiya nêrê gerdûnî (jîrzaniya çînî).

YANK, *n.* : kevandin, (ê)xistin, kişana dijwar.

YANKEE, *n.*, **COLLOQ IN** *abbr.* : Yankî, Emerîkanî.

YANKEE-DOODLE, *n.* = **YANKEE.**

YANKEEDOM, *n.* : emerikanîtî.

YANKEEISM, *n.* : emerikanîtî.

YANQUI, *n.* : welatiyê Wîlayetên yekgirtî yên Emerîka.

YAOURT, *n.* = **YOGHURT.**

YAP, *n.* : rew, rewîn.

YAP, *vi.* : rewîn, pirbêjî kirin, pûçbêjî kirin.

YAPO(C)K, *n.* : yapok : canewerek başûra emerikanî û biçûk e, darî (beji) yan avî yan jî hebanî ye, terşî bûn meydana pawankirinê.

YAPP, *n.* : texlîtek bergê kitêbê.

YAPPED, *adj.* : rewî.

YAPPING, *n.* : rewîn.

YARD, *n.* : gerdek, meydan, qad, zirtxane, yarde (3 pê yan 36 înc), hewş, bermal, hevşî.

YARD, *vt.i.* : kom bûn, pawan bûn.

YARDAGE, *n.* : tibabek yardeyan, dirêjî yan rûpîvî yan jî qebare bi yardeyan.

YARD ARM, *n.* : rexê darê babirekê.

YARD BIRD, *n.* : serbazê erknizm, serbazê sade.

YARD GOODS, *n.* : pertalê yardeyî (bi yardeyê firotin).

YARD GRASS, *n.* : dirrgiya (bi stirî yan kelemî).

YARDMAN, *n.* : paleyê meydanê yan pawanê : (giyayê mêrgê birrîn, befr malîn yan otomobîl şûştin).

YARD MASTER, *n.* : zêrevanê meydanê.

YARD STICK, *n.* : pîvek.

YARE, *adj.* : amade, lêkdayî.

YARMULKE, *n.* : kulavê mêrên Cihiyan.

YARN, *n.* : rîs, ben, benik.

YARN, *vi.* : suhbet kirin, axiftin, vegêrîn (çîrok).

YARN BEAM, *n.* : darikê rîsî (bo alandinê).

YARN-DYE, *vt.* : heş kirin (berî tevnkirinê yan vehînanê).

YARN ROLL, *n.* : dartûna rîsî.

YARROW, *n.* : hezarbelg, giyayek bêhn û tam tîj û xwîngir e (verestina xwînê radiwestînit).

YAULD, *adj.* : çeleng, çalak.

YAUPON, *n.* : helezê belgdirrikê vereşînê.

YAUTIA, *n.* : helezek devera yeksanekerî reh nişayî û xwarinbar e (wek kartolê ye).

YAW, *n., vi.* : çepdan, ladan, goşeya çepdanê, çep dan, la dan.

YAWL, *n., vi.* : rewîn.

YAWN, *n., vi.t.* : bawiş, bawişk, bawişîn.

YAWNER, *n.* : bawişker.

YAWNING, *n.* : bawişîn, bawiş.

YAWNINGLY, *adv.* : bawişkkî, bi bawişî.

YAWP, *n., vi.* : qîj, hawar, axiftin, suhbet, zimanê gewc û req û dijwar, gazinde kirin, qîj kirin, zil dîtin (bi devbeşekî).

YAWS, *n.* : nesaxiyek wek sûsenek e.

Y-AXIS, *n.* : tewereya Y (way) .

Y-CHROMOSOME, *n.* : boyeya Y (way) (boyeyek zayendî).

Y-COORDINATE, *n.* : tewereya Y (way).

YE, *pron.* : hon, te, hewe, we.

YEA, *adv., n.* : erê, ne her eve bi tenê lê, pêkhatin, dengê erêyî.

YEAH, *adv.* : erê.

YEAN, *vt.i.* : zayîn (zan) (bizin yan mih).

YEANLING, *n.* : kavir, sava, berx.

YEAR, *n.* : sal.

- **CALENDAR ~** : sala rojikî.
- **HEGIRA ~** : sala koçî.
- **LAST ~** : par.
- **LEAP ~** : sala pirr.
- **LUNAR ~** : sala heyvî.
- **SIMPLE ~** : sala sade.
- **OF GRACE** : sala zayînî.
- **BEFORE LAST** : pêrar.

YEARBOOK, *n.* : salname.

YEARLING, *n., adj.* : salekî.

YEARLY, *adj., adv.* : salane.

- **MEETING**, *n.* : civîna salane.

YEARN, *vi.* : bêrî kirin.

YEARNING, *n.* : bêrîkirin, bêrî, pirge, dilbijokî, arezû, awat.

YEARNINGLY, *adv.* : bi bêrîkirinî.

YEAR-ROUND, *adj.* : hemû salê.

YEA-SAYER, *n.* : mirovê erê yan erênî.

YEAST, *n.* : havên, haveyn, hevîrtirş, tirşêne, hêvên, hewên.

- **FERMENT** : tirşîne, haveyn, maye.
- **POWDER** : gejmîreka haveynî.

YEASTINESS, *n.* : haveynîtî.

YEASTY, *adj.* : haveynî, xav, negehiştî,

kefdar, vala, demdemî, çalak, xwîngerm, pûç.

YEGG(MEN), *n.* : diz.

YELK, *n.* = **YOLK.**

YELL, *n.* : qîj, qûrîn, gazî.

YELL, *vi.t.* : qîj kirin, gazî kirin, gazinde kirin, bêzarî kirin, bilind agehdar kirin.

- **TO ~ OUT AN OATH** : sondek qîj kirin.
- **TO ~ ORDERS** : ferman qîj kirin.
- **TO ~ WITH DELIGHT** : şad qîj kirin.
- **TO ~ WITH FURY** : har yan enirî qîj kirin.
- **TO ~ WITH LAUGHTER** : bi ken qîj kirin.
- **TO ~ WITH PAIN** : bi jandarî qîj kirin.

YELLER, *n.* : qîjker.

YELLING, *n.* : qîjkirin, qîjîn, qîjandin, qîrqîr.

YELLOW, *n., adj., vt.i.* : zer, zerd, zerik, qîçik, zer bûn, zer kirin.

YELLOW BACK, *n.* : bergzer, romana erzan.

YELLOW BILE, *n.* : zerdav.

YELLOW-BIRD, *n.* : zerole, zerêle (balinde ye).

YELLOW BOOK, *n.* : kitêba zer, biryarnameya mîrî ya hikûmetê ko berg zer e li babetê pirsek ramyarî.

YELLOW DAISY, *n.* : zerdawudî, dawudiya zer.

YELLOW-DOG, *adj.* : kotî, dij yekîtiya paleyan.

YELLOW-DOG CONTRACT, *n.* : belêna mandelkirinê ko paleyî yan karkerî çi pêwendê bi yekyetiya paleyan yan karkeran ve nîne.

YELLOWED, *adj.* : zerbûyî, tirsayî.

- **FACE** : rûzer, rûzerk, rûpêtî.

YELLOW ENZYME, *n.* : enzîmek pişeyî û zerik e.

YELLOW FEVER, *n.* : zereta, zerdeta, taya zer.

- **MOSQUITO** : pêşiya zer yan zeretayê.

YELLOW FLOWER, *n.* : gulzer, helezer.

YELLOW GREASE, *n.* : bezê zer, ronê berazî, kêrî xwarinê nahêt, bo bezkirinê bi kar dihêt.

YELLOW GREEN, *n.* : zerê kesk, rengek navî ye di navbera zerî û keskî de.

YELLOW-GREEN ALGA, *n.* : kevza zerkesk.

YELLOW GUM, *n.* : zerokiya reş ya savayan.

YELLOWHAMMER, *n.* : darkutok yan çikçikan, balindeyê sade yê zer.

YELLOW JACK, *n.* : taya zer, alaya zer ko gemî radikit li kerentîneyê, masiya zîvî zêrî.

YELLOW JACKET : saqoyê zer, bo mirovên payeberzn Çînê.

YELLOWISH, *adj.* : zero, piçekê zer, şê (bo hesp û hêstiran).

YELLOW LEAF, *n.* : belgê zer.

YELLOW LEGS, *n.* : ling zer : balindeyek beravî ya emerikanî û lingdirêj e.

YELLOW MEN, *n.* : mirov yan regezê zer, Çînî.

YELLOW METAL, *n.* : zermetal, têkiliya mis û tûtyayî, zêr.

YELLOWNESS, *n.* : zerîtî, zeratî, qîçkayî.

YELLOW OCHRE, *n.* : axzer.

YELLOW PAGES, *n.* : rûpelên zer yên raberê telefonê (bo karî).

YELLOW PAPERED, *adj.* : kevnekaxez (zerbûyî).

YELLOW PERIL, *n.* : metirsî yan tewekeliya zer, regezê zer.

YELLOW PINE, *n.* : sinewber yan kaja zer.

YELLOW RACE, *n.* : regezê zer (Çînî).

YELLOWS, *n.* : zerkî, zerek.

YELLOW-SHAFTED FLICKER, *n.* = **YELLOWHAMMER.**

YELLOW SPOT, *n.* : zerpinî, parçeya hestiyar ya tora çavî.

YELLOW TAIL, *n.* : dûvzer, texlitek masiyên dûvzer yan bi zerî ve ye.

YELLOW THROAT, *n.* : zergurden, balindeyek strankar e sîng yan gerden zer e.

YELLOW WASP, *n.* : zilkêtk, zerkitik.

YELLOW WEED, *n.* : zerfirîzî : helezek gulzer e li ser baskek dirêj û çiqdar e.

YELLOW WOOD, *n.* : zerdar yan darê zer, darek e ko ber zerî ve diçit, şîrê wî bo boyeya zer bi kar dihêt.

YELLOWY, *adj.* : zerkî, ber zerî ve.

YELP, *n.* : rewîn, kastin, veqîn.

YELP, *vi.t.* : rewîn.

YELPER, *n.* : rewî, seyê rewî.

YELPING, *n.* : çele, çîr, veqîn, kastin.

YEN, *n.* : Yên, yekeya diravê Japonî.

YEN, *vi., n.* : bêqam bêrî kirin, bêrî.

YENNED, *adj.* : bêqam bêrîkirî.

YENNING, *n.* : bêqam bêrîkirin.

YEOMAN, *n.* : yoman, cotyarê zevîdar yê biçûk yê îngilîz, hariker, endamek pasdarên şahaniyên brîtanî, efserk biçûk yê hêza deryayî ya brîtanî.

- **SERVICE** : xizmeta hêjayî.

YEOMANLY, *adj., adv.* : yomanî, azakî, bi azayî, bi mêranî, bi dilêrî.

YEOMANRY, *n.* : cotyarên zevîdar.

YEP, COLLOQ. = **YES.**

YERBA, *n.* **-MATE** : mate (hogir).

YERK, *n.* : tajankkirin, pehîn, lêdan, tîzik, livîna lêzîn, celdekirin.

YERK, *vt.* : zixt lê dan, dijwar êrîş kirin, celde kirin, dijwar celde kirin.

YERK, *vt.* : zixt lê dan, dijwar êrîş kirin, celde kirin, dijwar lê dan.

YES, *part., adv., n.* : erê, belê, pêkhatin.

YESHIVA, *n.* : dibistana xwendina Tewratê.

YESMAN, *n.* : bêbar.

YERSTER, *adj.* : duhî, pêwendî li gel duhî heye.

YESTERDAY, *adv., n., adj.* : duhî, duwênê.

YESTER-EVE, *adv.* : duhî êvarî.

YESTERMOR, *adv., n.* : duhî spêdê.

YESTER-MORNING, *n.* : duhî spêdê.

YESTER-NIGHT, *adv., n.* : şevê dî.

YERTERYEAR, *adv., n.* : par.

YESTREEN, *adv., n.* : şevê dî.

YET, *adv., conj.* : hêşta, nê, li ser re.

- **IS HE ~ ALIVE ?** ew hêş saxe ? ew hêşta nimiriye ?

- **IT IS NOT TIME ~** : hêşta ne dem e.

- **HIS ~ UNFINISHED TASK** : erkê wî yê hêşta netemam bûyî.

- **AGAIN** : hêşta carek dî.

YETI, *n.* = **ABOMINABLE SNOWMAN.**

YEUK, *vi.* : xurîn.

YEW, *n.* : darek sinewber e û her şîn e, kevana vî darî.

YEZÎDÎ, *adj.* : Ezîdî.

YID, *n.* : Cihî (bo kirêtiyê).

YIDDISH, *adj.* : Yidî, zimanê cihiyê silavî.

YIDDISHISM, *n., adj.* : yidiyî, pêwendîdarrê zimanê yidî.

YIELD, *n.* : berdarî, deramet, ber, dexl.

- **POINT** : xalka şikestinê, xalka dûmahîka nermiyê.

YIELD, *vt.i.* : ber (berhem) dan, çîz kirin, dest jê berdan, bûn ho yan eger, tepeser bûn, nerm bûn.

- **TO ~ FORTRESS** : kelhe bi dest ve dan.

- **TO ~ THE POINT** : (li ser xalkê) pêk hatin.

YIELDER, *n.* : berhemdar.

YIELDING, *n.* : bindestî, daxwarin, çivîn, mildan, nerm, turt, berder.

- **TO PERSUATION** : qayilbûn.

- **TO SUPERIOR FORCE** : çîzbûn, çîzkirin.

Y-INTERCEPT, *n.* : tewereya Y (way) ya xalkekê ko rêzek, rûyek yan kirvek dibirrit.

YIP, *n., vi.* : rewîn.

YIPPED, *adj.* : rewî.

YIPPEE, *interj.* : derbirrîna şadiyê.

YIPPIE OR YIPPY, *n.* : hipiyê çalak yê ramyarî (emerikanî).

YIPPING, *n.* : rewîn.

YLANG-YLANG, *n.* : darê gulavî yê Melayî.

YOBBO, *n.* : cerde, nijde.

Y.M.C.A., *abbr.* **YOUNG MEN'S CHRISTIAN ASSOCIATION** : Civata mêrên xort yên fele.

YOD, *n.* : tîpa dehem û biçûktirîna elfabeya îbrî.

YODEL, *n.* : qîj yan strana dengguhor.

YODEL, *vt.i.* : stirîn, stirandin, ji dengê asayî guhorîn bo dengê bilind.

YODEL(L)ED, *adj.* : strankirî, qîjkirî.

YODEL(L)ING, *n.* : stranbêjî.

- **CRY** : qîja nizm ya bilind dibit.

YOGA, *n.* : yoga, jîrzaniya ayînî ya Hindistanî, binyat naman e û xwe girtin e bo yekyetiya giyanî li gel xuyî-xudayî, rêzika rahînanî bo leş û giyanê saxlem.

YOGH, *n.* : tîpa înglîziya navîn (caran bo 19 "ci" û "way" bi kar dihat.

YOGI, *n.* : rahînkerê yoga, bawermendê jîrzaniya yoga.

YO-HEAVE-HO, *interj.* = **HEAVE HO.**

YO(HO)-HO, *interj.* : derbirrîna gazîkirinê.

YOGURT OR YOGHURT, *n.* : mast, lorik.

- **AND WATER** : dew, mastaw.

YOICK, *interj.* : qîja nêçîrvanê rûviyan.

YOKE, *n., vt.i.* : coq, nîr, rîş, bandor yan bandûr, bendeyî, benîtî, koledarî, girê dan, civandin, bende kirin, cot bûn, tepeser kirin, pêgirek bûn, pêwendî kirin.

- **BONE** : hestiyê lamê, hestiyên serî bi rûyî ve girê didin.

- **FELLOW** : heval, hogir, jin, mêr, hevser.

- **MATE** : heval, hogir.

YOKED, *adj.* : nîrkirî.

YOKEL, *n.* : gundî, ladêyî, cotyar.

YOKING, *n.* : nîrkirin.

YOLK, *n.* : zerik, zerka hêkê.

- **BAG** : kîskê zerikê.

- **GLAND** : hilhilank, toşpî yan livîka zerikî.

- **SAC** : kîskê zerikê.

YOLKED, *adj.* : zerikkirî.

YOLKY, *adj.* : zerikî.

YOM KIPPUR, *n.* : roja jûvanê (li nik Cihiyan).

YON = YOND = YONDAR.

YONDER, *adv., adj.* : dusibe, wêrahe, li wêrê, dûrtir.

YONI, *n.* : hêmaya endamên mê (şermecê) ko Hindok rûmet digirin.

YOO-HOO, *interj.* : gazî (bo guhdariyê).

YORE, *n.* (**OF YORE**) : berê, li rojên berê.

YORK, *n.* (**~AND LANCASTER**) : partên hevrik yên şerên gulan li Înglîzistanê.

YORK, *vt.* : tepka York havêtin (kirîket).

YORKER, *n.* : tepk (kirîket).

YORKSHIRE, *n.* : Yorkşayer, deverek înglîzî ye, berazek spî yê vê deverê ye.

- **PUDDING** : kiloc yan kadeya Yorkşayerê (ji goşt û arê pêjtî ye).

- **TERRIER** : seyek înglîzî dest û pê kurt, leş dirêj û mû avirmîşî ye.

YORUBA, *n.* : Yoroba, mirov yan zimanê gelê zenciyê Nijerya (Efrîqa).

YOU, *pron.* : tu, hingo, te, hon, êwe, we, hewe.

- **ALL** : hon hemû.

- **KNOW** : axir, tu dizanî, nê.

- **SEE** : axir.

YOUNG, *adj., n.* : genc, rewal, lawik, law, xort.

- **WITH ~** : avis, bi tişt, bi zik.

YOUNG ANIMAL, *n.* : canewerê biçûk.

YOUNG ASS, *n.* : caş, daşik.

YOUNG BERRY, *n.* : tûya emerîkî.

YOUNG BULL, *n.* : conega, ciwanga.

YOUNG CHILD, *n.* : zarokê biçûk.

YOUNG DAYS, *n.* : demên lawiyê.

YOUNG DEER, *n.* : xifş, xifşik.

YOUNG DONKEY, *n.* : caş, caşik, daşik.

YOUNGER, *n., adj.* : biçûktir (jî).

YOUNGEST, *n., adj.* : biçûktirîn.

YOUNG EWE, *n.* : kavir.

YOUNG FAMILY, *n.* : xêzana genc.

YOUNG FEMALE GOAT, *n.* : tiştîr.

YOUNG GOAT, *n.* : gîsk.

YOUNG INSTITUTION, *n.* : damezrîna nû.

YOUNGISH, *adj.* : xort, law, genc.

YOUNGLING, *n.* : xort, law.

YOUNGMAN, *n.* : rewal, şimal, bengîn, xurt.

YOUNG MASTER, *n.* : pisaxa.

YOUNG NATION, *n.* : neteweyê nû.

YOUNGNESS, *n.* : lawîtî.

YOUNG OF ANIMAL, *n.* : cewr.

YOUNG OF PIG, *n.* : pelx.

YOUNG OX, *n.* : conega, ciwanga.

YOUNG PIGEON, *n.* : çêlkevok yan çêlkotir (çêlik yan cûcika kevokê).

YOUNG PEOPLE, *n.* : xurt, şimal, rewal, tît.

YOUNG TURK, *n.* : gence Tirk, rihdar.

YOUNG WOMAN, *n.* : jina law, berbext.

YOUNKER, *n.* : lawik, xort, zarok.

YOUR, *adj., attrib.* : te, ya te, yê te, yê hewe, ya hewe.

YOUR DANGER : tewekeliya te, telezgeha te.

YOUR DISMISSAL : derxistina te.

YOUR EXPECTATIONS : rabinîn yan hîviyên te.

YOUR FATHER : bav, bab yan bavkê te.

YOUR HAT : şefqe yan kulavê te.

YOURS, *pron., pred., adj.* : yên te, ya te, yê te, ya hewe, yên hewe.

- **IS THE ONLY WAY** : ya te bi tenê rêya rast e (yan rêbaz e).

- **TRULY** : dilsozê te.

YOURSELF, *pron.* : xwe, xu, tu bi xwe.

- **ASK ~** : ji xwe bipirse.

- **PULL ~ TOGETHER** : xwe bigire yan ragire.

YOURSELVES, *pron.* : xwe, xu, tu yan hon bi xwe.

YOUTH, *n.* : lawik, law, bengîn, gudok, genc, gencî, lawî, lawan, newcewan, lawanî, rewal, şimal, xort, tolaz, xurtani, cuwanî.

- **NICE ~** : tarlaw.

- HOSTEL : lawxane, xaniyê xortan.

YOUTHFUL, *adj.* : bengîn, gudok.

YOUTHFULLY, *adv.* : bengînekî, bi lawî yan bengînî.

YOUTHFULNESS, *n.* : xortî, xortayî, lawînî, lawîtî, lawanî, xortanî.

YOWL, *n.* : kastin, veqîn.

YOWL, *vi.t.* = **YAWL** : rewîn, (bêzarî) qîj kirin.

YOWLING, *n.* : çir, kastin, rewîn, veqîn.

YO-YO, *n.* : yoyo, yarî, livîna hatîn û çûnê.

YO-YO, *vi.* : livîn (hatin û çûn), yoyo kirin.

YO-YOED, *adj.* : yoyokirî, livî (hatin û çûnî).

YO-YOING, *n.* : yoyokirin, livîn (hatin û çûnî).

YPERITE, *n.* : xaza xerdelkê.

Y-POTENTIAL, *n.* : erkê Y (way) kehrebî-bergîrî.

YTTERBIA, *n.* : oksîdê îtêrbiyom.

YTTERBIC, *adj.* : îtêrbiyomî.

YTTERBOUS, *adj.* : pêwendîdarê îtêrbiyomî.

YTTERBIUM, *n.* : îtêrbiyom, hêmanek metalî û qetlaz e.

YTTERIC, *adj.* : îtêryomî.

YTTERIUM, *n.* : îtêryom, hêmanek metalî û qetlaz e.

YUAN, *n.* : yekeya diravê Çînê.

YUCCA, *n.* : helezek wek zebatê yan şilêrê ye.

YUCKY, *adj.* (*sl.*) : kirêt, tamsar.

YUGA, *n.* : rojgar : yek ji çar rojgaran di gera hebûna gerdûnî de (jîrzaniya Hindistanê).

YULE, *n.* : cejna zayînê (ya Îsa pêxemberî).

- LOG, BLOCK OR CLOG : qurmê mezin yê darî bo agirê cejna zayînê.

YULETIDE, *n.* = **CHRISTMAS TIDE.**

YUMMY, *adj.* : xweş, tamdar.

YUM-YUM, *interj., expr.* : derbirrina xweşiya xwarînê.

YUP = **YEP.**

YOURT OR YOORT, *n.* : konê koçerî yê girûvir yê moxolî, yûrt.

Y.W.C.A., *abbr.* **YOUNG WOMEN CHRISTIAN ASSOCIATION** : Civata jinên xort yên fele.

Z

Z, z : zêd : tîpa bist û şeşem (û dûmahî) ya elfabeya înglîzî.

ZABAGLIONE, *n.* : êxiniyek zerika hêkan, şekir û şerabê ye.

ZACHUM, *n.* : zeqne (darê bertal).

ZACHUM OIL TREE, *n.* : zeqne, sekom.

ZADDIK(IM), *n.* : rastok (sadiq).

ZAFFRE OR ZAFFER, *n.* : zafer : têkiliya oksîdê kobaltî û silîka bo rengkirina şûşeyî û kaloti (bi rengê şîn).

ZAG, *n., vt.* : çepdana tîj, tîj çep dan.

ZAGGED, *adj.* : tîjçepdayî.

ZAGGING, *n.* : tîjçepdan.

ZAMIA, *n.* : helezek wek darqespê ye.

ZAMINDARÎ, *n.* : zavîdarî, derebegî.

ZANDER, *n.* : masiyek rûbarî ya ewropî ye.

ZANILY, *adv.* : rûbazkî, bi rûbazî.

ZANINESS, *n.* : rûbazîtî, durûyîtî.

ZANY, *n., adj.* : durû, rûbaz, zirtek, xirpo, sade, sakar, gewc, pêkenînî, tiraneyî, zirtekî.

ZANZIBARI, *n., adj.* : xelkê Zenzebar (yan Zencebar li rojhelata Efrîqa).

ZAP, *vt.* : kuştin, lêdan, êrîş kirin.

ZAPATEADO, *n.* : govendek başûra Emerîka.

ZAPPED, *adj.* : kuştî, wêrankirî.

ZAPPING, *n.* : kuştin, wêrankirin.

ZAPPY, *adj.* = **ZIPPY.**

ZARATHUSTER, *n.* : Zerdeşt.

ZARATHUSTRIAN, *adj.* : Zerdeştî.

ZARZUELA, *n.* : operêta tîraneyî ya îspanî.

ZAX, *n.* : birrokê ferşvanê banî.

Z-AXIS, *n.* : tewereyê Z (zêd), tewereyê çavî.

Z-COORDINATE, *n.* : tewereyê biha radekirî bi pîvana teribî li gel tewerê Z.

ZEAL, *n.* : jîrî, jîrayî, perûşî, halan, jîrahî, heyhêz.

ZEALOT, *n.* : halan, dilgerm, serçil.

ZEALOTRY, *n.* : heyhêz, halanî.

ZEALOUS, *adj.* : jîr, halan, perûş, dilgerm.

ZEALOUSLY, *adv.* : halanekî, bi halanî.

ZEALOUSNESS, *n.* : perûşîtî, halanîtî, heyhêzîtî.

ZEATIN, *n.* : giyayek genimî ye.

ZEBEC(K), *n.* = **XEBEC.**

ZEBRA, *n.* : kerê kûvî, kerê ravrav, xalxalok, zêbra.

- **CROSSING** : (rê) têper (wek zêbra yan xalxalokî).
- **FINCH** : çûçikek belek awistralî ye.
- **FISH** : masiya xalxalokî.
- **MARKINGS** : nîşanên xalxalokî.
- **WOOD** : darê xalxalokî.

ZEBRINE, *adj.* : xalxalokî.

ZEBROID, *adj.* = **ZEBRINE.**

ZEBU, *n.* : canewerek memikdar û wek çêlê ye lê koparedar e.

ZED, *n.* : tîp Z, zêd -z-.

ZEDOARY, *n.* : giyayek hindî bo çêkirina gulav û ciwankariyê ye.

ZEIN, *n.* : zayn : protînê genimê Şamê bo çêkirina nermoke, varnîş, benê tevnî û merekebê.

ZEITGEIST, *n.* : giyanê rojgarî : hişî, sincî û rewşenbîrî, bayê çandayî û sinciya rojgarekê.

ZELKOVA TREE, *n.* : darek dirêj wek dirdarî ye (Japonî ye).

ZEN, *n.* : şiklek.yan şêweyek Bûdî ye.

ZENANA, *n.* = **HAREM** : jînane.

ZEND, *n.* : kevnezimanê Zend-avêstaya Zerdeştî.

ZEND AVESTA : Avêsta.

ZENER, *n.* (**CARDS**) destek kaxezan, pênc hêma.

ZENER DIODE, *n.* : alavek silîkonî û nîvgehîn bo rêzikiya voltiyê ye.

ZENITH, *n.* : navser, raser, ewc, lûtke, dûçik, gopîtk.

- **DISTANCE** : kevaneya birrî di navbera leşekê û gopîtkê de.

ZENITHAL, *adj.* : toqeserî.

ZEOLITE, *n.* : zeolît : silîkatên avî.

ZEOTROPE, *n.* : çerxa jiyanê.

ZEPHIRAN, *n.* : zefiran : madeyek paqijker e.

ZEPHYR, *n.* : şal, şemal, perûkê ciwan, bayê hîn, bayê rojava.

ZEPHIUS, *n.* : Xudayê bayê rojavayî li nik Grêkan.

ZEPPELIN, *n.* : balona zeplin.

ZERO, *n.* : sifir, hîç, nadan, mêjter.

- **ABSOLUTE** : sifrî yan sifra reha yan bijîn.

- **GRAVITY** : nekêşî, bêzemkêşî (sifirkêşî).

- **ENERGY** : wizeya xalka sifrê.

- **HOUR** : demjimêr sifir : demê destpêkirina karî nemaze karê leşkerî.

- **POINT** : xalka sifrê.

ZEROTH, *adj.* : sifirkirî.

ZEST, *n.* : keyfxweşî, dilberî, çalakî, tamaxweş, tazeyî, xweşî, jînî.

ZESTFUL, *adj.* : perûşî, xweş.

ZESTFULLY, *adv.* : perûşkî, bi perûşî, bi xweşî.

ZESTFULNESS, *n.* : perûşîtî.

ZESTY, *adj.* : perûşî, xwîngermî.

ZETA, *n.* : tîpa şeşem ya girêkî.

ZETETIC, *adj.* : pêşveçûyî bi pirsyarkirinê.

ZEUGMA, *n.* : wêneyê axiftinê.

ZEUS, *n.* : serekxudayê Grêkan, Xudayê Xudawendên olempî.

ZIBELINE, *n.* : perûkek hirînerm e.

ZIBET(H), *n.* : canewerek hindî wek sivoreyî-rûvî ye.

ZIG, *n., vt.* = **ZIGZAG**, çepdana tîj, tîj çep dan.

ZIGGED, *adj.* : tîjçepdayî.

ZIGGING, *n.* : tîjçepdan.

ZIGGURAT, *n.* : peykerê qoçekî yê babilî yan aşûrî yê çend nihûm.

ZIGZAG, *adj., n.* : çep û çîr, dolkan.

- **COURSE** : rê yan rêbaza çepûçîr.

- **ROAD** : rêya çepûçîr.

ZIGZAG, *vi.* : çepûçîr çûn.

ZIGZAGGED, *adj.* : çepûçîrkirî.

ZIGZAGGING, *n.* : çepûçîr kirin.

ZILCH, *n.* : sifir.

ZILLAH, *n.* : devera kardarî li Hindistanê.

ZILLION, *n.* : zilyon : jimareyek bêqam (mezin).

ZINC, *n.* : zink, tûtya : hêmanek metalî, spî û ber şînî ve.

ZINC, *vt.* : tûtya kirin.

ZINCATE, *n.* : pêkhatiyek yan awêteyek ji karlêkirina zinkî yan oksîdê zinkî li gel gîravên madeyên qilêyî yan tiftî.

ZINC BLENDER, *n.* : kibrîtîdê zinkî.

ZINC CHLORIDE, *n.* : xwêyek tal û jehrî ye.

ZINCIC, *adj.* : zinkî, tûtyayî.

ZINCIFEROUS, *adj.* = **ZINCIC.**

ZINCIFICATION, *n.* : zinkirin, tûtyakirin.

ZINCIFY, *vt.* : zink kirin, tûtya kirin.

ZINC(K)ING, *n.* : tûtyakirin.

ZINCITE, *n.* : zinkît : oksîdê zinkê sor.

ZINCOGRAPH, *n., vi.t.* : depikê zinkê neqşkirî bo çapkirinê, neqş kirin ser zinkî.

ZINCOGRAPHER, *n.* : neqşkerê zinkî.

ZINCOGRAPHIC, *adj.* : neqşkeriya zinkî.

ZINCOGRAPHY, *n.* : kolana zinkî, neqşkirina zinkî.

ZINCOID, *adj.* : zinkî.

ZINC OINTMENT, *n.* : melhema zinkî bo çarekirina nesaxiyên çermî.

ZINCOUS, *adj.* : zinkî.

ZINCOTYPE, *n.* : depikê zinkê tîpkirî bo çapkirinê.

ZINC OXIDE, *n.* : oksîdê zinkî : toza heşa spî bo derman û ciwankariyê.

ZINC STONE, *n.* : kevirê tûtyayî.

ZINC SULPHATE, *n.* : zaxa spî.

ZINC WHITE, *n.* : spiyê zinkî : boyeya spî ya oksîdê zinkî bo çêkirina texlîtên boyeyê.

ZINFANDEL, *n.* : zinfandil : şeraba tiriyê reş yê hûr yê Kaliforniya (Emerîka).

ZING, *n., vi.* : gîze, oze, çalakî, çelengî, gîze kirin, çalak livîn.

ZINGARO, *n.* : qereç.

ZINGY, *adj.* : ciwan, dilber.

ZINJANTHROPUS, *n.* : berdîneyek mirovî (ji rojhelata Efrîqa).

ZINK, *n.* = **ZINC.**

ZINKENITE, *n.* : zinkenît : kibrîtîdê qurquşm û antîmonî.

ZINKY, *adj.* : zinkî, tûtyayî.

ZINNIA, *n.* : zinya : helezek pêkhatî ye, awête ye.

ZION, *n.* : zîrê kevne Qudsê, çiyayê Sion li Qudsê.

ZIONISM, *n.* : sionîzm : tevgera sîonî.

ZIONIST, *n.* : (bawermendê) siyonîst.

ZIONISTIC, *adj.* : pêwendîdarê sîonî.

ZIP, *n.* : civciv, gîze, çalakî, vejiyanî, çelengî.

- **CODE** : renûs, jimareya deverê.

- **FASTENER** : zincîr (ya penteronî, çenteyî...).

ZIP, *vi.t.* : çalakî kar kirin, gîze derketin, vebûn û girtin bi zincîrê, leztir kirin, xweştir kirin, zincîrk tehîsokî vekirin yan girtin.

ZIPPED, *adj.* : zincîrkirî (girtî).

ZIPPER, *n.* = **ZIP FASTENER** : (zincîr).

ZIPPERED, *adj.* : zincîrkirî (girtî).

ZIPPING, *n.* : zincîrkirin (girtin).

ZIPPY, *adj.* : law, çeleng.

ZIRAM, *n.* : xwêyek tûtyayî ya endamî ye.

ZIRCON, *n.* : zirkon : silîkêtên zirkonyom.

ZIRCONATE, *adj.* : zirkonat : xwêya tirşiya zirkonî.

ZIRCONIA, *n.* : oksîdê zirkonyom.

ZIRCONIC, *adj.* : zirkonî : pêwendîdarê zirkonî.

ZIRCONIC ACID, *n.* : tirşiya zirkonî.

ZIRCONIUM, *n.* : zirkonyom : hêmanek metalî û qetlaz e (tîrêjdar e, bo wizeya gerdileyî bi kar dihêt).

ZIRCONIUM OXIDE : oksîdê zirkonyom.

ZIT, *n.* (*sl.*) : pirzik, zîpik.

ZITHER, *n.* : qanûn : alavek mûzîqeyî.

ZILOTY, *n.* : zilotî : yekeya diravî ya polonî.

ZIZYPHUS, *n.* : sinco.

-ZOA, *suff.* : paşgir e ko giyanewer e.

ZOANTHARIA, *n. pl.* : mercana gulî.

ZOAR, *n.* : penageh.

ZOARIUM, *n.* : dagîrgeh ya canewerek deryayî hûr dagîrgehî.

Zn, *symb.* **OF ZINC**, *n.* : hêmaya kîmyayî ya zinkî.

ZODIAC, *n.* : çerxa bircan, çerxa felekê.

ZODIACAL, *adj.* : bircî.

- **LIGHT** : ronahiya bircî.

ZOEA, *n.* : şiklê seretayê kêvjaleyî.

ZOETROPE, *n.* : leyiztoka dîtinê ye.

-ZOIC, *suff.* : paşgir e ko texlîtek jî hebûna canewerî yan rojgarek erdnasî.

ZOIC, *adj.* : pêwendîdarê caneweran.

ZOISITE, *n.* : zoysît : silîkatên kalsiyom û aluminyom.

ZOLAISM, *n.* : bêşermîtî (rast gotin).

ZOLLNER, *n.* : **ZOLLNER'S LINES** : hêlên terîb ko neterîb dihên diyar kirin bi hêlên hevbirr.

ZOMBI(E), *n.* : zombî : marê xudakirî di ayîna (Vodo) de, hêza diçit nav leşê mirî de û vedijînit (baweriya Vodo), miriyê hosa vejiyayî bê ko bişêt biaxivit û bê serbestiya vênî, şeraba meyweyî.

ZOMBISM, *n.* : bawermendiya ola zombî.

ZONAL, *adj.* : deverî.

ZONALLY, *adv.* : deverkî, bi deverî.

ZONARY, *adj.* = **ZONAL.**

ZONATE(D), *adj.* : deverkirî.

ZONATION, *n.* : deverkirin.

ZONDA, *n.* : reşebayê germ yê Arjentîna (başûra Emerîka).

ZONE, *n.* : dever, herêm, navçe.

- **MELTING** : buhujîna deverî : rêbazek bijînkirina kanî yan metalî ye.

- **REFINING** : bijînkirina kanî bi vê rêbazê, ko kanê bijînê buhujî dibe-rdin ser kanê nebijîn, radikin û kanê bijîn dikin û kanê bijîn dihêlin.

- **TIME** : demê deverê.

ZONE, *vt.i.* : dever kirin.

ZONED, *adj.* : dever kirî.

ZONING, *n.* : dever kirin.

ZONK, *vi.* : gêj yan sir kirin.

ZONKED, *adj.* : gêjkirî yan sirkirî.

ZONULAR, *adj.* : deverî.

ZONULE, *n.* : deverk, kemerbendk.

ZOO, *n.* : baxçeyê giyaneweran.

ZOO-, *pref.* : pêşgir e ko canewer e.

ZOOCHEMISTRY, *n.* : kîmyaya canewerî.

ZOO-ECOLOGY, *n.* : canewerjîngezanî.

ZOOGAMETE, *n.* : leşê zayendî yê livînî.

ZOOGENIC, *adj.* : canewerî, giyanewerî.

ZOOGENOUS, *adj.* = **ZOOGENIC.**

ZOOGEOGRAPHER, *n.* : erdnasê canewerî.

ZOOGEOGRAPHIC(AL), *adj.* : (pêwendîdarê) erdnasiya canewerî.

ZOOGEOGRAPHICALLY, *adv.* : bi erdnasiya canewerî.

ZOOGEOGRAPHY, *n.* : erdnasiya dehbeyan, erdnasiya caneweran.

ZOOGLEA, *n.* : baristeya celatînî.

ZOOGLEAL, *adj.* : baristeyî ya celatînî.

ZOOGRAPHIC(AL), *adj.* : pêwendîdarê canewerşirovezanî.

ZOOGRAPHY, *n.* : canewerşirovezanî yan canewerravezanî.

ZOOID, *n., adj.* : wek canewerî, xane yan leşek endamî ko dişêt bi xwe bilivit.

ZOOIDAL, *adj.* : wek canewerî.

ZOOKEEPER, *n.* : baxçevanê caneweran.

ZOOLATRY, *n.* : giyanewer yan canewerperês, dehbeperês.

ZOOLOGIC, *adj.* : giyanewerî, canewerî.

ZOOLOGICAL, *adj.* = **ZOOLOGIC.**

ZOOLOGICAL GARDEN : baxçeyê caneweran.

ZOOLOGICALLY, *adv.* : canewerkî, bi canewerî.

ZOOLOGIST, *n.* : canewerzan, giyanewerzan.

ZOOLOGY, *n.* : canewerzanî, giyanewerzanî.

ZOOM, *n.* : civciv, gîze, rabûna nişkî (balafir).

- **LENS** : nîskeya nêzîk û dûrkirinê, nîskeya kamêrayê ko qebareya wêneyî guhorbar e.

ZOOM, *vt.i.* : biha ne asayî zêde bûn, gîze kirin, balafir ji nişkekê ve û bi lez rabûn, nêzîkî tiştekê bûn yan dûr ketin da ko ew tişt nêzîk yan dûr diyar bibit.

ZOOMETRY, *n.* : canewerpîvî, dehbepîvan.

ZOOMORPHIC, *adj.* : şikil canewer, pêwendîdarê kesîkirina canewerî.

ZOOMORPHISM, *n.* : wênekirina xudayan wek caneweran, kesîkirina canewerî, bi karînana şiklên canewerî di huner yan hêmayî de.

ZOON, *n.* : zindîk, canewerk (canewerê hûr).

-ZOON, *suff.* : paşgir e ko canewer e yan wek canewerî ye.

ZOONAL, *adj.* : zindîkî, canewerkî.

ZOONOSIS, *n.* : nesaxiya ko mirov ji canewerê nizm vedigirit.

ZOONOTIC, *n.* : pêwendîdarê nesaxiya mirov ji canewerê nizm vedigirit.

ZOOPARASITE, *n.* : canewerê mişexwer.

ZOOPHAGOUS, *adj.* : xwerê goştê canewerî.

ZOOPHILIC, *adj.* : canewerxwaz.

ZOOPHYTE, *n.* : canewerê helezî (wek mercan, hewrik...).

ZOOPLANKTER, *n.* : canewerê hilawîstokî.

ZOOPLANTON, *n.* : jiyana canewerê hilawîstok.

ZOOPLANTONIC, *adj.* : pêwendîdarê canewerê hilawîstok.

ZOOPLASTY, *n.* : nijdariya berdêliya canewerî, ko tevnê zindî ji canewerek nizm diguhêzin leşê mirovî.

ZOORY, *n.* : sendela qirşikî ya japonî.

ZOOSPERM, *n.* : nêrtuxmav, nêmik.

ZOOSPORANGIUM, *n.* : nêmikhelgir.

ZOOSPORE, *n.* : nêmikê canewerî.

ZOOSPORIC, *adj.* : nêmikiyê canewerî.

ZOOSTEROL, *n.* : stêrola canewerî, yek ji stêrolên wek kolestrolî.

ZOOTECHNICAL, *adj.* : kehîkeriya caneweran.

ZOOTECHNICIAN, *n.* : kehîkerê caneweran.

ZOOTECHNICS, *n.* : canewerxudankirin yan kehîkirinzanî.

ZOOTECHNY, *n.* : kehîkirin yan xudankirina caneweran.

ZOOTOMY, *n.* : canewerkelîşînzanî.

ZOOT SUIT, *n.* : destecilên teyisî (bi kêrhatî dirûtî).

ZORI, *n.* : sendela (pêlav) qirşikî ya japonî.

ZORIL, *n.* : texlîtek rûvî.

ZOROASTER, *n.* : zerdeşt.

ZOROASTRIAN, *adj.*, *n.* : zerdeştî.

ZOROASTRIANISM, *n.* : rêzika ayînî ya zerdeştî di nav Zendavêsta de li ser binyata kêşeya li navbera Ormuzdî ko Xudayê ronahî û qenciyê ye û Ehrîmenî ko Xudayê tarî û bediyê ye; zerdeşti.

ZOSTER, *n.* : nexweşiya deverî, nexweşiyek çermî ye.

ZOUAVE JACKET, *n.* : selte.

ZOUNDS, *n.* : sond.

ZOYSIA, *n.* : giyayek xişok e.

ZUCCHETTO, *n.* (*pl.* **ZUCHETTOS**) : kulavê oldarî.

ZUGZWANG, *n.* : pêviyana livandinê (şetrenc) herçend ko ne li berjewendiya yarîkerî de bit.

ZULU, *n.* : gelê Natalê (Efrîqaya başûr).

ZUNI, *n.* : yek ji gelên Hindokên sor yên emerikanî.

ZUNIAN, *n.* : zimanê gelê Zunî yê Hindokên sor yên emerikanî.

ZUPPAINGLESE, *n.* : texlîtek şirînayî (kiloc) ye.

ZWIEBACK, *n.* : baqemat.

ZWINGLIAN, *adj.*, *n.* : îtzwîngilî, pêwendîdarê çakkerê pirotî yê îtzwingil.

ZWINGLIANISM, *n.* : ola îtzwîngilî.

ZWITTERION, *n.* : îyona melezî ko du bargeh hene : erêyî û nerêyî.

ZYGAL, *n.* : şiklê H.

ZYG(O)-, *pref.* : pêşgir e ko nêr e, cot e, duwane ye, yekitî ye, şûkirin e.

ZYGODACTYL, *adj.*, *n.* : cot penc.

ZYGODACTYLOUS, *adj.* = **ZYGODACTYL.**

ZYGOMA, *n.* : hestiyê rûçikî, kevaneya rûçikî.

ZYGOMATIC, *adj.* : rûçikî.

- **ARCH** : kevaneya rûçikî.
- **BONE** : hestiyê rûçikî.
- **PROCESS** : werar yan derhatina rûçikî.
- **SUTURE** : dirîn yan şikestebendiya rûçikî.

ZYGOMORPHIC OR ZYGOMORPHOUS, *adj.* : şikil nîrî, duzayendî.

ZYGOMORPHY, *n.* : duzayendî.

ZYGOPHYLLACEOUS, *adj.* : pîrozî, helezek zaûzê kirin bi nêrikên peyînî wek darê pîrozan û darikên pêxemberan.

ZYGOPHYTE, *n.* : nêrikî, heleza zaûzê dikit bi nêrikên peyînî.

ZYGOSE, *adj.* : şûyî, pêwendîdarê şûkirinê.

ZYGOSIS, *n.* : şûkirin, çêbûna nêrikan piştî yekîtiya leşên zayendî (pirotoplazmî).

ZYGOSITY, *n.* : çêbûna rûçikên zayendî.

ZYGOSPORE, *n.* : nêrikê peyînî, nêrikê duxane yên zayendî û hevyek.

ZYGOSPORIC, *adj.* : nêrikiyê peyînî.

ZYGOTE, *n.* : peyînkerê xaneya ji yekbûna du leşên zayendî çêdibit.

ZYGOTENE, *n.* : qonax yan koçeya yekgirtina kromozoman.

ZYGOTIC, *adj.* : peyînî.

ZYLEM, *n.* : tevnê seretayî.

ZYM(O)-, *pref.* : pêşgir e ko tirşbûn e, haveyn e.

ZYMASE, *n.* : zîmas : haveyna şekirê diguhorit alkuhol û oksîdê duwemê karbonê.

-ZYME, *suff.* : paşgir e ko haveyn e, enzîm e.

ZYMOGEN, *n.* : zîmojen : haveynçêker.

ZYMOGENIC, *adj.* : zîmojenî, tirşanî, tirşkirî.

ZYMOGRAM, *n.* : beyava livîna pirtikên di nav avekê de hilawîstî ko rêzika protînan diyar dikit.

ZYMOLOGIC, *adj.* : pêwendîdarê haveynzanî.

ZYMOLOGIST, *n.* : haveynzan.

ZYMOLOGY, *n.* : zîmolojî : haveynzanî, hevîrtirşzanî.

ZYMOLYSIS, *n.* : enzîmîtî : karê givêrî yê haveynî û tirşkirinê, tirşbûn.

ZYMOLYTIC, *adj.* : pêwendîdarê enzîmîtiyê.

ZYMOMETER, *n.* : tirşpîv.

ZYMOPLASTIC, *n.* : haveynçêker, haveynker.

ZYMOSAN, *n.* : şikestika çend şekirî ya dîwarên xaneyên haveyniya nebuhujînbar.

ZYMOSCOPE, *n.* : tirşkirinpîv, alavka ko şiyana haveynê tirşkirinê dipîvit.

ZYMOSIS, *n.* : nesaxiyek vegir e, tirşan.

ZYMOSTHENIC, *adj.* : qayimker yan çalakkerê karê haveynan.

ZYMOTIC, *adj.* : vegir, tirşkirî, tirşbûnî.

- **DISEASES** : nesaxiyên vegir.

ZYMURGY, *n.* : kîmyaya tirşbûnê, kîmyaya kirdarên tirşbûnê nemaze bo çêkirina şerab û bîreyê.

BIBLIOGRAPHY

MAIN ENGLISH AND KURDISH SOURCES AND REFERENCES

1. **The Oxford Dictionary of Current English**, fourth edition, 1952, and sixth edition, 1976.
2. **Webster's Ninth New Collegiate Dictionary**, 1983.
3. **Ferhenga Kurdî**, Mîr Celadet Bedirxan (manuscript).
4. **Ferhenga Kurmanci-inglizi, Berkeley**, California, 1992.
5. **Ferhenga Kurdî-Erebî Nûjen**, Elî Seydo Elî Gewranî, Amman, 1985.
6. **Ferhenga Khurdî-Tirkî**, Musa Anter, Istanbul, 1967.
7. **A Kurdish-English Dictionary**, Taufiq Wehbî and C.J. Edmonds (Soranî Kurdish-English) Oxford, Clarendon Press, 1966 (179 p.).
8. **A Kurdish-English Dictionary of synonymous words and expressions** by Shawkat Ismail Hassan, volume one, Baghdad, 1978.
9. **The Human Body** (Giyanê Mirovî), Eziz Reşid Akreyî, Baghdad, 1978.
10. **Ferhengi Kurdî-Farisi**, Hejar (Soranî Kurdî-Farisî), Tehran, 1369 (kelk le Kurdî-Kurdî wergîrawe).
11. **Ferhengi Mehabad, Ferhengêki Qotabxaneyi Kurdî-Arewî ye**, Gîw **Mukiryani, çapi yekemîn**, Hewlêr, çapxaney Kurdistan, 2573 Kurdî.
12. **Estêregeşe, Ferhengêki Kurdî-Erebî ye**, Fazil Nîzam El-Dîn, Komarî Iraq, Wezaretî Perwerde, 1990.
13. **Ferhengi Xal** : Şêx Mehemedî Xal, cizmî yekem 1959, cizmî duwen 1964.
14. **Ferhengi Zanyarî, Erebî-Englizi-Kurdî**, Dananî Kemal Celal X'erîb, bergî sêyem, çapî yekem, 1983.
15. (a) **Zarawey Kurdiyi Zanistekan, lijney zarawe zanistiyekan**, Korî Zanyariy 'îraqî, destey Kurdî.

(b) **Poxtey zarawey hemeçeÔne, lijney zarawe miroviyekan**, Korî Zanyariy îraqî, destey Kurdî.

(c) **Komelek zarawey hemeçeÔne Kurdî**, Korî Zanyariy îraqî, destey kurdî.

(d) **Listey yekemi zarawi kargêri**, kovarî Korî Zanyariy Kurd, 1973.

(e) **Listey duwemi zarawi kargêri**, kovarî Korî Zanyariy Kurd, 1974.

(f) **Listey sêyemi zarawi kargêri**, kovarî Korî Zanyariy Kurd, 1975.

SALADIN'S

ENGLISH-KURDISH DICTIONARY

FERHENGA ÎNGLÎZÎ-KURDÎ

ya SELAHEDÎN

By Salah Saadallah

PARIS KURDISH INSTITUTE

ISBN 975-7112-85-2

9 789757 112853

avesta